Doktori (PhD) értekezés

A Tápió mente népdalai, népzenéje a 20. században

Terék József

Debreceni Egyetem

BDT

2022

A Tápió mente népdalai, népzenéje a 20. században

Értekezés a doktori (Ph.D.) fokozat megszerzése érdekében
a Néprajzi és kulturális antropológiai tudományágban

Írta: Terék József
okleveles ének-zenetanár, Pest Megye Önkormányzatának kulturális szakreferense

Készült a Debreceni Egyetem Történelmi és Néprajzi Doktori Iskolája
(Néprajz Doktori Programja) keretében.

Témavezető: Dr. Bartha Elek

A doktori szigorlati bizottság:

elnök: Dr. ……
tagok: Dr. ……
Dr. ……

A doktori szigorlat időpontja: 20…….

Az értekezés bírálói: Dr. ……....
Dr. ……

A bírálóbizottság:
elnök: Dr. ……..
tagok: Dr. ……..
Dr. ……..

A nyilvános vita időpontja: 20……

"Én *TERÉK JÓZSEF* teljes felelősségem tudatában kijelentem, hogy a benyújtott értekezés önálló munka, a szerzői jog nemzetközi normáinak tiszteletben tartásával készült, a benne található irodalmi hivatkozások egyértelműek és teljesek. Nem állok doktori fokozat visszavonására irányuló eljárás alatt, illetve 5 éven belül nem vontak vissza tőlem odaítélt doktori fokozatot. Jelen értekezést korábban más intézményben nem nyújtottam be és azt nem utasították el."

Debrecen, 2022. augusztus 28.

Terék József

Tartalomjegyzék

1. A kutatás ismérvei 1
1.1 Célok 1
1.2 Módszerek 3
1.3 Kutatástörténeti előzmények 4
2. A Tápió mente néprajzi képe 7
2.1 Területi elhelyezkedése 7
2.2 Életmód 9
2.3 Vallás 10
2.3.1 Fényes Elek 1851. évi feljegyzései 10
2.3.2 A Tápió mente települései lakosságának vallási megosztottsága (1870. évi KSH adatok) 11
2.3.3 A Tápió mente települései lakosságának vallási megosztottsága (1891. évi KSH adatok) 12
2.4 A Tápió mente lakosságának összetétele 13
2.4.1 Demográfiai viszonyok 13
2.4.2 Pest-Pilis-Solt vármegye járásai 14
2.4.3 Urbariális tabella 1770-ből, a jelenlegi néprajzi értelemben vett Tápió mente vonatkozásában 14
2.4.4 Levándorlás, megtelepedés a Tápió mentén 16
2.4.5 A tót lakosság létszámának alakulása a Tápió mente településein (KSH adatok alapján) 21
2.4.6 Egyéb nemzetiségi lakosok a Tápió mentén 22
2.5 Nyelvjárás 23
2.6 Jeles ünnepek 23
2.6.1 Téli vagy karácsonyi ünnepkör 23
2.6.2 Húsvéti ünnepkör, tavaszi ünnepek 34
2.6.3 Pünkösdi ünnepkör, nyári ünnepek 37
2.6.4 Lakodalmi szokások a Tápió mentén 40
2.6.4.1 Lakodalom Tápiószelén, 1925-ben 43
2.6.4.2 Andó Mihályné visszaemlékezése a lakodalmi szokásokra az 1900-as évek fordulójáról 48
2.6.4.3 Zenekarok a tápiószelei lakodalmakban 49

3. A népdalok kutatásának ismertetése 52
3.1 Népzenekutatás a Tápió mentén 52
3.1.1 A 20. századi népzenekutatás 52
3.1.2 A Tápió mente kutatási és publikációs eredményei 56
3.1.3 A Tápió mente népdalai a magyar zenében 58
3.2 A 19. századi műzene hatása a Tápió mente népdalaira 59
3.2.1 Simonffy Kálmán élete és munkássága 60
3.3 Abonyi Lajos és Szabó Károly szövegfolklór kutatásai a 19. században 65
3.4 Bartók Béla és Kodály Zoltán a Tápió mentén 66
3.4.1 Népzenekutatók a Tápió mentén 66
3.4.2 Kodály Zoltán Gombán végzett népzenekutató munkássága 67
3.4.3 A gombai népdalok publikálása 68
3.4.4 Bartók Béla Tápió mentén végzett népzenekutató munkássága 69
3.4.5 A Tápió menti Bartók gyűjtések utóélete a 20. században 74
3.5 Kenesei Klein Ilona (Radó Gyuláné) munkássága 75
3.6 Ádám Jenő munkássága 76
3.7 Az MTA Népzenekutató csoport kutatási eredményei 77
3.7.1 Balla Péter 78
3.7.2 Békefi Antal 79
3.7.3 Borsai Ilona és Kapronyi Teréz 80
3.7.4 Gábor Judit 81
3.7.5 Gulyás László 82
3.7.6 Kálmán Lajos 83
3.7.7 Kerényi György 83
3.7.8 Kisbán Eszter 85
3.7.9 Lázár Katalin 86
3.7.10 Manga János 98
3.7.11 Nagy Nándor 103
3.7.12 Oeller Ottó 104
3.7.13 Paulovics Géza 104
3.7.14 Sárosi Bálint 107
3.6.15 Schnöller Mária 108
3.7.16 Szabó Andorné Szojka Anna 110

3.7.17 Szécsényi Dénesné 113
3.7.18 Vajda József 113
3.8 Néprajzkutatók 114
3.8.1 Barna Gábor 114
3.8.2 Dr. Dobozy Elemérné Dr. Erdélyi Zsuzsanna 115
3.8.3 Hintalan László 117
3.8.4 Király Katalin 120
3.8.5 Luby Margit 120
3.8.6 Tóth János 121
3.9 Helyi népdalgyűjtők 121
3.9.1 Jáger Mária (Tápióság) 121
3.9.2 Kátai Szilveszter (Nagykáta) 121
3.9.3 Kozma Tamás (Tápiószentmárton) 121
3.9.4 Németh Jánosné Bugyi Erzsébet (Sülysáp) 122
3.9.5 Ofella Sándor (Tápiószecső) 122
3.9.6 Sillo Réka (Úri) 124
3.9.7 Sztodola Mihály (Bénye) 124
3.9.8 Tóth János (Tápiószentmárton) 125
3.9.9 Trefák Istvánné Herceg Klára (Mende) 127
3.9.10 Viczián István (Tápiószele) 128
3.9.11 Zemen Pálné Szabó Katalin (Sülysáp) 129
3.9.12 Ismeretlen kutató (Gomba) 130
3.10 Terék József kutatásai 2009-2019 között 130
3.11 Tápió menti népdalok, népi játékok a Néprajzi Múzeum gyűjteményében 154
4. Népdaltípusok 156
4.1 Népi játékok 156
4.2 Szokásdalok 158
4.3 Siratók 158
4.4 Régi stílusú népdal 160
4.5 Új stílusú népdalok 161
4.6 Folklorizálódott műdalok, műzene 162
4.7 Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok 164
4.8 Hangszeres gyűjtések 165

5. Nemzetiségi népdalok 166
5.1 Tápió menti szlovák (tót) népdalok 166
5.2 Cigány dalok 180
6. Zenekarok, szóló hangszeresek a Tápió mentén 182
6.1 Parasztbandák 182
6.2 Rezesbandák 188
6.3 Cigányzenekarok 195
6.4 Citerások 203
6.5 Furulyások 208
6.6 Levélsípos 208
6.7 Nádmirliton 209
6.8 Tárogatósok 209
7. Martin György néptánckutató munkássága a Tápió mentén 214
7.1 A kutatás előzményei 214
7.2 Tápiószecső – 1959. 215
7.3 Tápiószecső – 1978. 216
7.4 Mende – 1982 217
7.5 A néptánckutatások eredményei 218
8. Hagyományőrzés a Tápió mentén 219
8.1 Néptáncegyüttesek 219
8.2 Népdalkörök, énekegyüttesek 221
9. A helyi népdalok jelentősége a 21. században 223
10. Konklúzió 230
11. Rövidítések jegyzéke 233
12. Absztrakt 234
12.1 Az értekezés magyar nyelvű absztraktja 234
12.2 Az értekezés angol nyelű absztraktja (abstract) 235
13. Hivatkozott irodalom 236
14. Függelék 245

1. A kutatás ismérvei

1.1 Célok

A Tápió mente 21 településén dokumentált népdalos, valamint népzenei értékek feltárása, bemutatása és összegzése értekezésem célja, melynek vizsgált időszaka 1903 és 2021 között helyezkedik el. A 19. századi kutatástörténeti előzményeknek köszönhetően Bartók Béla és Kodály Zoltán már a tiszta forrásból történő adatgyűjtést, illetve precízebb információ lejegyzést végzett, mely az őket Tápió mentén követő népzenekutatóknak is alapjául szolgált a 20. században. Célom a tájegység ide vonatkozó néprajzi hátterének megismertetésén túl a népdalok kutatástörténeti háttérének bemutatása, a végzett népzenekutató munkák összegzése, a dokumentált települési népi játékok és népdalok, szokásdalok, siratók, nemzetiségi népdalok, romlott, idegen átvételű, műdalos hatású népdalok, valamint a hangszeres gyűjtések és egyéb ide vonatkozó művek rendszerezése, a helyi népi zenekarok, rezesbandák, valamint cigányzenekarok bemutatása. Saját terepmunkám 2009 ás 2019 közötti eredményeinek hozzáadásával közel 1200 népdal került dokumentálásra a Tápió mentén, mely munkát ezt megelőzően 60, többségében tudományos kutatómunkát végző személy végezte. Célom ismertetni Martin György néptánckutató munkásságát is a tájegység vonatkozásában, valamint ennek vidékünkre gyakorolt hatását. A kutatott települések az alábbiak: Bénye, Farmos, Gomba, Káva, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Sülysáp (korábban Tápiósáp és Tápiósüly), Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tóalmás, Újszilvás, valamint Úri. A 21 település közül Újszilvás, valamint Tápiószőlős a Ceglédi járáshoz, Bénye, Gomba, Káva, Mende és Pánd a Monori járáshoz, a további helységek a Nagykátai járáshoz tartoznak.

A Tápió mentén, az ember megtelepedését bizonyító legkorábbi leletek i.e. 4500-4000 közötti időszakból származnak.[1] Ezt követően mindig lakott terület volt, de a történelem során több alkalommal is elnéptelenedett a legtöbb település. A török pusztításait követően a megmaradt kis létszámú helyi lakosság mellett palóc, jász, kun, illetve felvidéki, elsősorban szlovák családokkal telepítették be a településeket a 18. század elejétől kezdődően, mely alapvetően meghatározta a Tápió mente néprajzi jellemzőit. A nemzetiségek kultúrájának

[1] DINNYÉS 1985: 14.

keveredéséből létre jött új értékek formálódtak évszázadok alatt azzá, amit ma a Tápió mente 21 településén dokumentált kutatási eredményekben is találunk. A 19. századi népszámlálási adatokat vizsgálva kijelenthetjük, hogy legnagyobb részt magát magyarnak valló lakosságot találunk, de a betelepítések következtében nagyobb létszámban találjuk a tótokat,[2] elsősorban Mende, Bénye, Tápiósáp,[3] illetve kisebb létszámban Káva, Tápióság és Tápiószentmárton településeken. A kutatás célja a nemzetiségi – tót, cigány – népdalok ismertetése is, melyhez kapcsolódóan több településen zenekarok is párosultak, mint például a tápiósápi „trubacsok" vagy a Tápiói tanyavilágban[4] élő Kocza József prímás, aki elmondása alapján „szlávoknak" muzsikálta zenekarával, a „Peresi bandával" a dallamokat fiatal korában.

A 20. században megkezdődött tudományos publikációk eredményeként néhány népdal közreadásával megjelent a Tápió mente is az országos köztudatban. Bartók Béla 1924-ben kiadott „A magyar népdal" című könyvében két, 1906 augusztusában gyűjtött tápiószelei népdala került publikálásra. A Magyar Népzene Tára köteteiben összesen 18 népdal került publikálásra, melyek közül kiemelkedik Sárosi Bálint 1962 február 17-én Tápiószecsőn, illetve 1962. február 18-án Tápióságon végzett kutatómunkája eredményeképpen felkutatott, Pest megyében ritkaságnak számító sirató dallamok közreadása a Magyar Népzene Tára V. kötetében, 1966-ban. A későbbi publikációkkal összegezve összesen 139 népdal és változatai kerültek közreadásra 1924 és 2013 között a Tápió mentéről, mely nem tud teljes képet adni népdalos értékeinkről, éppen ezért szükséges a korábbi kutatási eredmények, illetve a Tápió mente újrakutatása által dokumentált népdalok, népzenei ismeretek tudományos rendszerezése, majd közreadása. A dallamos és dallam nélküli játékok, szokásdalok, siratók, régi stílusú népdalok, az új stílusú népdalok, valamint a romlott, idegen átvételű dalok, hangszeres gyűjtések és egyéb, ide vonatkozó szerzemények tudományos ismertetésével célom rendszerbe foglalni a Tápió mente népdalos értékeit, a kistáj e tekintetben vizsgált népdalos értékeinek, mint vokális és instrumentális szokásanyagának összegzésével. A szomszédos tájegységekkel egyező dallamaink vizsgálatánál megismerhetjük a helyi vonatkozású dallam- és szövegvariánsokat, melyek az általánosabb elterjedtség ellenére a helyi stílusjegyeket őrizték meg.

[2] A Tápió mentén nem magyarországi szlovákoknak nevezik magukat, hanem tótoknak.
[3] Tápiósüly településsel egyesülve 1970 óta Sülysáp néven található meg.
[4] Földrajzilag és közigazgatásilag sem ismert elnevezés; a Farmos, Tápiógyörgye, Jászberény közötti tanyavilágot nevezi így a helyi lakosság, kiknek legnagyobb része a tanyavilág lakója volt, a tanyán élők életterének és jogainak korlátozása miatt azonban beköltözni kényszerültek a településekre.

1.2 Módszerek

A Tápió mente 21 településének népdalos és népzenei értékeinek vizsgálata társadalomtudományos diszciplína keretén belül valósul meg, hiszen tudományos szakterület, a népzenekutatás foglal helyt a kutatás középpontjában. A vizsgálattal párhuzamosan a kutatás folyamatát tekintve interdiszciplinaritás figyelhető meg, mivel a kutatási eredmények közvetlen összefüggésben állnak a tájegységen fellelhető néprajzi értékeket vizsgáló néprajztudományi és társadalomtudományi kutatási eredményekkel. Valamennyi népzenekutató legfőbb küldetése a településeken élő emberek hétköznapi tudásának felkutatása volt a népdalos és népzenei értékek tekintetében. A társadalomtudományos kutatások célja a helyi értékek feltárása és dokumentálása, melynek tudatos és főleg szakmai ismeretterjesztésére törekedtek, kiemelten az 1985 előtt kutatásokat végző tudományos munkatársak tekintetében, akik kutatási eredményeiket szakmai munkásságukba illesztve végezték publikációikat a Tápió mente ismeretanyagának tekintetében is.

A kutatást meghatározó legfőbb hipotézis, hogy vannak-e saját népdalai és jellegzetes tájegységi népzenéje a Tápió mentének. Mindezek előzményeként társadalomtudományi ismeretterjesztés formájában már publikálásra kerültek egyes vizsgált területek, melyek összegzése és kiegészítése a saját kutatási eredményekkel kerül közlésre, mely feltáró, esetenként összehasonlító, ismeretterjesztő.

Az adatközlők népdalos és népzenei értékeit, mint hétköznapi tudást vizsgáljuk, elemezzük, majd rendszerbe foglaljuk az erre alkalmazható tudományos tudás felhasználásával, ez által a felhasználása és megjelenési formája rendszerbe foglalt valamennyi közölt információnak. A kutatás közben objektivitásra való törekvés szükséges, mely a kutatási terület, jelen esetben a népdalos és népzenei értékek szándékos és tudatos, eredeti állapotának megismerése.

A 20. századi népzenekutatók munkásságát összegezve kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerrel került dokumentálásra a Tápió mente népdalos értékeinek adatgyűjtése, míg saját kutatómunkám a 21 település mindegyikén megvalósult kvalitatív kutatás formájában, az előre kiválasztott adatközlők tudatos és módszeres kikérdezésével, megénekeltetésével, az általuk ismert népzenei értékek dokumentálásával. A kiválasztásos mintavétel alapján történő népzenekutatás eredményeként a Tápió mente valamennyi településén felkutatásra kerültek az adatközlésre alkalmas személyek, akiket a helyi lakosság jelölt ki az általuk képviselt ismeretanyag tekintetében. Kérdőívek kerültek felhasználásra, melyek egyes pontjai alapján kerültek az interjúalanyok által szolgáltatott információk

dokumentálásra, mely a legtöbb esetben spontán vagy strukturált interjú formájában történt, ahol legfőbb cél a helyi népdalos és népzenei örökség feltárása, ám előfordult mindezek mélyinterjú, illetve életútinterjú formájában történő módszeres feltárása is. Az adatgyűjtés a résztvevők tekintetében egyéni, illetve csoportos formában történt. Ez utóbbi esetében olyan személyek együttes megszólaltatása valósult meg, akik érintettek a népdalos és népzenei értékek feltárásának lehetőségében, rendelkeznek a helyi tudással e tekintetben. Résztvevő megfigyeléseim során a helyi identitásőrzés dokumentálásának eredményeként közel 150 terepmunka valósulhatott meg 2009 és 2019 között a Tápió mentén, így feltérképezésre kerülhetett településenként a még fellelhető helyi népdalos és népzenei érték, melyekkel egyidejűleg archív fotódokumentációk digitalizálását, illetve a helyi népviselethez kapcsolódó szokásokat, jellegzetességeket és rögzítettem. A kutatás legfőbb célközönsége a legidősebb korosztály, kiemelten a 70 év feletti generáció, hiszen népdalos és népzenei örökségükre ők emlékeznek vissza leghitelesebben, mivel még abban a korban éltek, amikor mindez élő hagyomány volt a Tápió mentén. Emlékezetük segítségével számos kutatásom eredményeként vezettünk vissza egy-egy népdalt a 19. század végére, melyeket nagyszüleiktől, dédszüleiktől tanultak meg. A közölt népi játékok, dallamok, népzenei és zenei örökség a kottamellékletben található meg, minden esetben a tudományos publikációk mintájára, a kutatási hely és idő feltüntetésével, valamint a kutató és az adatközlő nevének pontos közlésével, az érintettek engedélyével.

1.3 Kutatástörténeti előzmények

Már a 19. század elején népdalgyűjtési felhívásokkal igyekeznek ösztönözni a lakosságot az értéket képviselő magyar népdal megmentésére, felgyűjtésére. Az 1830-as években a néphagyomány ügye fontossá vált; megalakult a Magyar Tudós Társaság, melynek köszönhetően 1833 után több kutatómunka is megindult a népdalok gyűjteményes kiadására irányuló központi kezdeményezés hatására Magyarországon.[5] Tóth István, Kiss Dénes, Udvardy János és Mindszenty Dániel munkássága alapvetően meghatározta a magyar népzenekutatást a kezdeti időszakban, hiszen elsőként kezdték el népdalaink tudatos dokumentációját a 19. század első felében.[6] Erdélyi János 1846 és 1848 között elkészítette a „Népdalok és mondák” című háromkötetes gyűjteményét, melyben gondosan szétválasztja a

[5] SZALAY 2004: 17.
[6] SZALAY 2004: 19-20.

néptől, illetve a nem néptől származó alkotásokat.[7] A Tápió mente szülötte, Mátray Gábor[8] 1852-1858 között adta ki a háromkötetes „Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteménye" című munkáját, melyben összegezte népdalgyűjtési eredményeit, a kottákat és hozzátartozó szövegeiket.[9] „A magyar népdal kitűnőbb sajátosságairól" című, 1852-ben megjelent tanulmányában a népdalokat tárgyszerűen, illetve zenei szempontok szerint vizsgálja.[10] Elgondolása szerint a népdal a néptől öntudatlanul alakul ki.[11] A gyűjtemény szép számmal tartalmaz műdalos darabokat a szerzők megjelöléseivel, viszont számos régi stílusú dallamot is megfigyelhetünk köztük.[12]

A kutatási törekvéssel szinte párhuzamosan megjelentek a nemzeti érzelmek egyetlen nyilvános kifejezési lehetőségeként megjelenő népszínművek,[13] melyek a népies műdalok[14] első számú terjesztői. Az egyes gyűjteményekben szereplő népdalok, népies műdalok vegyes keveredésének köszönhetően a népdalok pontos eredetére nem lehet következtetni, éppen ezért zenetudományi szempontból ezek a gyűjtemények nem értékesek e tekintetben, minőségükben pedig nem érik el a korabeli, szomszédos országok – lengyel, morva, szlovák – gyűjteményeinek tudományos fokát. Füredy Mihály és Bognár Ignác adja közre azokat a korabeli népies dalokat, melyeket a közönség ismer, szeret és sikerszámok a 19. század e korszakában.[15]

Bartalus István zenetörténész kiadja 1873-1896 között a hétkötetes Magyar Népdalok Egyetemes gyűjteményét,[16] mely egy jól szerkesztett összkiadás. Tartalmazza az arra érdemes összes népdalt, a kiadványt pedig saját, 1871-ben megkezdett saját terepmunkájára alapozva végzi a legnagyobb pontossággal, a jól megszerkesztett összkiadásra törekedve.[17]

Vikár Béla kezdeményezésére a Néprajzi Társaság választmánya elhatározza, hogy a népdalokat a teljes ország területén vizsgálni kell. Vikár 1500 dallamot rögzít fonográfhengerrel az 1890-es évektől kezdődően 1910-ig,[18] mely munkába bekapcsolódik az 1900-as évek elején Kodály Zoltán és Bartók Béla is.[19]

[7] VARGYAS 1988: 9.
[8] KUCZA 2013: 84.
[9] BOLYA 2019: 41-42.
[10] PAKSA 1999: 14-15.
[11] PAKSA 1999: 15.
[12] PAKSA 1999: 15.
[13] PAKSA 1999: 12.
[14] VARGYAS 1971: 10.
[15] PAKSA 1999: 12.
[16] BOLYA 2019: 42-43.
[17] PAKSA 1999: 18-19.
[18] BOLYA 2019: 48-50.
[19] PAKSA 1999: 25-26.

Kiss Áron 1891-ben megjelent „Magyar gyermekjáték-gyűjtemény” című kötete, Seprődi János 1897 és 1911-ben végzett népzenekutatási eredményei egyaránt hatással voltak a későbbi kutatásokra; Seprődi ismeri fel, hogy „a népzenei tájékozottsághoz elegendő mennyiségű és tudományosan hiteles adatra van szükség.”[20]

Természetesen még sokan mások hatással voltak a 19. századi népzenekutatásra, illetve számos népies műdal és magyar nótaszerző írt magyaros érzelmű műveket, melyek kihatással voltak magára a népdalra is mind előadásmód, mind díszítettség terén. Sorra keletkeztek ebben a korszakban a verbunkosok, veretes lüktetésű csárdások a nótaszerzők tollaiból és Csermák, Lavotta, Bihari gondolatmenetét követve népies jellegű nóták születtek. Szentirmai Elemér, Simonffy Kálmán, Dankó Pista, Dóczy József és még sokan mások emelték rövid időn belül a legmagasabb szintre az elsősorban úri rétegnek, a felsőbb társadalmi osztályoknak szánt muzsikájukat.[21] A műdalos csárdásgyártás[22] ebben az időszakban érte el csúcspontját és egyre nagyobb hatással volt magára a népdalokra is, melyek mielőbbi megmentésére, rögzítésére vállalkozott a századfordulón maga Kodály és Bartók is. Néhány Simonffy nótaszerzemény a Tápió mentén is folklorizálódott és ma már a tájegységi népdalkincs része. Kodály ekképpen gondolkodott a néphagyomány jelentőségéről:

„Másfél századnyi gondolatfejlődés után a nemzet kezd ráeszmélni, hogy névtelen tömegeiben nemcsak hatalmas anyagi és erkölcsi erőtartalék rejlik, hanem hogy éppen legsajátabb kulturális, művészeti értékeinek is elsősorban a nép a letéteményese. Hogy a nemzet legjava lehajol a néphez, igyekszik megérteni és felemelni: nem pusztán irodalmi, vagy zenei jelentőségű a dolog. Életbevágó fontosságú és hosszan tartó történeti folyamat fordulópontja ez.”[23]

Kodály Zoltán és Bartók Béla Tápió mentén végzett népdalgyűjtő munkásságuk alkalmával a népdal és a népies műdal együttes jelenlétével találkoztak, melyet a helyszíni kottalejegyzések is igazolnak. Mivel a magyar rádiózás története a huszas évek közepén, a televíziózás története pedig 1954-ben kezdődött Magyarországon, számos kutatói vélemény ellenére a korabeli népzenekutatási eredményeket nem befolyásolhatták, – 1925-ig egészen biztosan – így csak a műdalos hatás, valamint a szoms zédos településekről, tájegységekről eltanult dallamok változtathatták kis mértékben a Tápió mente településeinek dallamrepertoárját is, megőrizve saját, más kistájakon ebben a formában nem fellelhető népdalaikkal együtt.

[20] BOLYA 2019: 44-46.
[21] KÁRPÁTI 2004: 200-201.
[22] KÁRPÁTI 2004: 201.
[23] KODÁLY 1937: 12.

2. A Tápió mente néprajzi képe

2.1 Területi elhelyezkedése

A Pest megyében található Tápió mente átmeneti területnek tekinthető a Duna-Tisza köze és az Északi-középhegység, egyben összekötő kapocs Monor, Cegléd környéke, a Jászság, a Galga mente, valamint a Gödöllői dombvidék és a fővárosi agglomeráció között.[24]

A Tápió mente sokarcú táj. Erdők, ligetek, nádas-mocsaras területek, folyóvizek és tavak teszik változatossá és különlegesen széppé, melynek két fő patakja a Tápió és a Hajta.[25] A honfoglalás óta többségében magyar lakosságú táj. Középkori faluhálózata néhány reliktumot kivéve szinte teljesen elpusztult. A 18. század folyamán az újra népesülő vidéken szlovák közösségek is megtelepedtek, de jelentősebb a magyar, felvidéki betelepülés. Az itt talált és a betelepült magyarság között a 18. század végére befejeződött a nyelvi egységesülés. Az északi letelepülési hullámnak köszönhető, hogy a Tápió vidék nyelvjárása ún. „palócos" jellegűvé vált.[26] Paraszti közösségeinek fejlődését a fővárossá váló Pest közelsége és a jó közlekedési lehetőségek határozták meg. A térség fő látnivalói közül természeti szempontból legkiemelkedőbb a Tápió-Hajta Vidék Tájvédelmi Körzet, amely európai jelentőségű madárlelőhely, jellegzetes élőhelyekkel és természeti értékekkel rendelkező része a Tápió mentének.[27] A honfoglalás óta az Árpád-kori Bicske nemzetség ősi fészke volt Tápióbicske, amely nemcsak gazdag történelmi múltja, hanem természeti értékei miatt is jelentős település: határában gazdag gyurgyalag-telep található, az Erdős-völgy és a Gombos-tanya kocsányos tölgyese pedig természetvédelmi terület.[28] Nagykáta legérdekesebb építészeti emléke a 18. században épült Keglevich-kápolna, a Keglevich-kastély, illetve a Tanyamúzeum, amely a Nagykáta környéki tanyavilág tárgyi emlékeit mutatja be.[29] Tápiószentmárton Kincsem Emlékmúzeumáról, a gyógyító hatású Attila-dombról, gyógyfürdőjéről, valamint az ország egyik legismertebb ősi emlékéről, a falu határában talált szkíta aranyszarvasról nevezetes. Blaskovich Ernő alapította azt a híres ménest, amelyben a Kincsem nevű versenykancát is nevelték.[30] Tápiószelén található a Blaskovich Múzeum, mely az ország egyetlen, a második

[24] TERÉK 2014: 5.
[25] TERÉK 2014: 5.
[26] TERÉK 2014: 5.
[27] FÜRI–URBÁN 1995: 14.
[28] TERÉK 2014: 5.
[29] TERÉK 2014: 5.
[30] TERÉK 2014: 5.

világháborút berendezésében is sértetlenül átvészelő kúriamúzeuma.[31] A berendezés, a műkincsek és a személyes tárgyak által megelevenedik a 19. század vidéki köznemesi életformája.[32] Tóalmás legfőbb nevezetessége, az Andrássy–kastély a Millennium méltó megünneplésére készült. 1894-95-ben építtette Wahrmann Renáta az úgynevezett Bócz-kertben ma is álló fényűző 50 szobás eklektikus stílusú kastélyt, Ybl Lajos tervei alapján.[33]

A török uralom alatt a Tápió mente településeit folyamatosan lakták, neveiket megtaláljuk a hódoltsági adólajstromokban. A török alóli felszabadító harcokkal járó pusztulás öt falu – Úri, Tápiószecső, Kóka, Szentmártonkáta, Tóalmás – kivételével a többit nem kímélte, az 1600-as évek végére szinte mind időszakosan elnéptelenedtek. A törökkor egyetlen máig megmaradt építménye, a tápiósági Zsiger-pusztai híd, amit 1815-ben építettek át kőhíddá, s a köztudatban ma is Török-hídként emlegetnek.[34] Sülysáp nevezetességei közé tartozik az 1725-ben a Sőtér család által építtetett Sőtér-kastély, valamint a Grassalkovich vadászlak.[35] Mendétől keletre az Öreg-hegy csúcsától északnyugatra található a várrom, melyet Leányvárnak neveznek. A 13. század végére a várat lerombolták, melyet oklevelek nem említenek.[36] Gombán található a 17. században épült Patay-kastély, a 18. században épült Bárczay-kastély, valamint a Perczel-kúria.[37] 1830-ban épült Káván a Puky-kúria klasszicista jegyekben.[38] A Györgyey-fivérek, Illés, László és Miklós 1890-1892 között építették Tápiógyörgyén az elsősorban francia barokk elemekkel gazdagon díszített homlokzatú Györgyey-kastélyt, amelyet 20 hektáros park övez, gazdag növényzettel, hatalmas tölgyfákkal. A park közepén tó található.[39]

A paraszti életről, szokásokról, berendezésekről, népviseletekről pedig számos település falumúzeuma, tájháza mutatja azt a képet, ahogyan és ahol elődeink éltek a 19-20. században.[40] [14.1]

[31] GÓCSÁNÉ 1999: 236.
[32] TERÉK 2014: 5.
[33] TERÉK 2014: 5.
[34] TERÉK 2014: 5.
[35] BÉKÉS 1975: 113.
[36] BÉKÉS 1975: 156.
[37] TERÉK 2014: 5.
[38] TERÉK 2014: 5.
[39] TERÉK 2014: 5.
[40] TERÉK 2014: 5.

2.2 Életmód

A földrajzi adottságok tekintetében az állattartás, illetve a földművelés egyaránt jellemző a Tápió mentén. A patakok ártere sokrétű hasznosítást tett lehetővé, mint a rét- és legelőgazdálkodást, a konyhakerti földművelést, illetve a kenderföldek telepítését egyaránt.[41] A 19. század életmódot vizsgálva 1837-ben Fényes Elek Tápiósüly, Úri, Nagykáta, Tápiógyörgye, Tápiószentmárton, Tápióság és Farmos vonatkozásában közölt adatokat a megtalálható legelők és szántók arányában.[42] 1851-ben megjelent „Magyarország Geographiai Szótára" című kiadványában már számadatokkal támasztja alá a vidéken több település rendelkezéséül szolgáló földjeinek mennyiségét.[43] A 19. század végén készített mezőgazdasági statisztikák eredményeképpen megismerhetjük a szántók, rétek, valamint legelők mértékét, egymáshoz viszonyított arányait 12 település vonatkozásában, mely szerint a rendelkezésre álló szántók mennyisége a rét és legelő kétharmadát teszi ki a Tápió mentén.[44] A nem szántóföldi területek 40%-ban rét, 60%-ban legelő funkcióval rendelkezett, mely megerősíti, hogy kiemelt hangsúlyt fektetnek a vidéken élők az állattartásra is.[45]

A telkiállomány történeti alakulásait Borovszky Samu „Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye" című monográfiájából tudhatjuk, mely szerint a határok tagosítására 1850 és 1860 között került sor.[46] Ekkor kerültek elkülönítésre a legelők, illetve ekkor vált külön a földesúri, illetve a paraszti birtok.[47] A széttagolt földeken hagyományos állattartás és földművelés figyelhető meg a 20. század elején is, elsősorban önellátó jelleggel, piacra pedig a jószág, illetve a szarvasmarha került a családok kiadásainak fedezetéül.[48]

Mindezt befolyásolta a Szolnok-Újszász-Budapest vasútvonal 1882. március 12-i átadása is,[49] mely a földek és állatok megtartásával további munkalehetőséget adott a városokba utazással, illetve a főváros ellátásának lehetősége helyi termények eladásával, elsősorban zöldség, gyümölcs és tejtermék tekintetében.

A földművelés és állattartás napjainkban is megfigyelhető valamennyi településen, melyben jelentős változások a használati eszközök tekintetében vannak. A magánkézben lévő külterületi földek száma lecsökkent, a kertgazdálkodás pedig már csak az idősebb generáció

[41] BELLON 1985: 157.
[42] BELLON 1985: 157.
[43] BELLON 1985: 157.
[44] BELLON 1985: 157.
[45] BELLON 1985: 157.
[46] BELLON 1985: 157.
[47] BELLON 1985: 157.
[48] BELLON 1985: 157.
[49] LIPÁK 2009: 195.

tagjainál figyelhető meg, csakúgy, mint az állattartás. A kenderföldek a 20. század második felétől lassan eltűntek, mely egyben a házilag elkészíthető kendervászon anyagának megszűnését is eredményezte.

A Tápió mente lakossága életmódjának mindenkori része volt az éneklés, főleg a csoportos munkavégzések alkalmával. Aratás, cséplés, kukoricafosztás, kapálás és számos egyéb munkavégzés alkalmával dalolták helyi és közismert dalaikat, melyeket generációkon át megőriztek. A csoportos éneklés ma már nem a munkavégzés része a 21. században, de a legidősebb korosztály még ma is dalolja otthon a saját kis földjének megmunkálása, állatainak gondozása vagy az egyéb, ház körüli munkálatok közepette népdalaikat, mely öröm és bánat kifejezésére mindig alkalmas volt a lakosság számára, életmódjuk része volt, melyeket szüleiktől, nagyszüleiktől tanultak e vidéken is, más kistájakhoz hasonló módon.

2.3 Vallás

A Tápió mente települései lakosságának felekezeti hovatartozása, azok arányai jól kimutathatók a 19. század második felében készített népszámlálási adatok ismeretében. Fényes Elek feljegyzései információkat adnak a települések 1851. évi állapotáról a lakosság száma, illetve vallási összetétele tekintetében, a későbbi KSH adatok pedig jól érzékeltetik a lakosság létszámának, valamint felekezeti tagjainak számát, annak változásait. A 20. században a római katolikus, a református, valamint az evangélikus vallás tovább erősödött a településeken, a holokauszt következményeként azonban a tájegység izraelita vallású lakossága mindörökre eltávozott, emléküket izraelita temetők és néhány rokonuk őrzi.

2.3.1 Fényes Elek 1851. évi feljegyzései[50]

Fényes Elek feljegyzéseiből megismerhetjük azokat a korabeli adatokat, melyeket ő maga fogalmazott meg településeink lakossági összetétele, valamint egyéb adalékok tekintetében:

„Bényén lakik 2884 fő, kik többnyire ágostaiak, anyaegyházzal… Farmoson 744 katholikus, 175 evangélikus, 8 református, 6 zsidó lakik… Gombán lakik 1562 fő, jobbára reformátusok, helybeli pappal és templommal… Kávát lakja 237 római katholikus, 106 evangélikus, 8 református, 8 zsidó… Kókán 2119 római katholikus, 8 zsidó lakik. Katolikus paroch. templom… Mendén 400 katholikus, 200 evangélikus lakik, anyatemplommal. Káta

[50] DUSEK 2007: 70-88.

(Nagy) 3497 római katholikus, 8 evangélikus, 1 óhitű lakik. Káta (Egres) N.Káthához észak-keletre: 125 katholikus, 7 evangélikus, 42 református lakja… Tápió-Sáp…1300 katholikus lakja, paroch. templommal. Tápió-Süly…850 római katholikus, 20 zsidó lakja… Káta (Sz.Lőrincz)…1190 katholikus, 18 evangélikus, 12 zsidó lakja… Káta (Szent-Márton)… népessége 2192, kik közt 1375 református, 753 katholikus, 64 héber, 40 evangélikus, katholikus és református parochiákkal, templomokkal és iskolákkal… Tápió-Bicskét lakja 2276 fő, kik 254 hébert kivéve római katholikusok, paroch. templommal, synagógával… Tápió-Györgye…lakja 2742 római katholikus, parochia, templommal… Tápió-Ságh…1054 katholikus lakos, paroch. templommal… Szecső (Tápió)…1500 r. katholikus, 15 zsidó lakossal, paroch. templommal… Tápió-Szele…Van 2264 lakos, kik közt 1794 r. katholikus, 212 evangélikus, 94 református, 164 zsidó. Katholikus paroch. templommal… Tápió-Szent-Márton…lakja 1100 római katholikus, 800 evangélikus, kiknek nagy része tót eredetű, de már elmagyarosodtak, 90 református, 5 zsidó. Katholikus fiók-, evangélikus anyatemploma van… Tó-almás…1300 római katholikus , 70 evangélikus, 10 zsidó lakja. Katholikus paroch. templom… Úri…1176 római katholikus, 7 evangélikus, 6 zsidó lakos. Katholikus paroch templom."[51]

Az írások kiegészítéséül kell megemlíteni, hogy zsinagóga Tápiószelén is volt Fényes Elek idejében, nem csak Tápióbicskén. Tápiószelén az 1840-es évek körül építették a zsinagógát és 1850-ben már egészen biztosan működött.[52] Ezen kívül 1896-ban épült zsinagóga Tápiógyörgyén,[53] illetve 1905-ben Nagykátán is.[54]

2.3.2 A Tápió mente települései lakosságának vallási megosztottsága (1870. évi KSH adatok)[55]

Település	Római Katolikus	Görög Katolikus	Református	Evangélikus	Izraelita
Bénye	50	0	14	826	11
Farmos	1032	0	48	240	8
Gomba	350	1	1593	67	36
Káva	328	0	60	179	7
Kóka	2799	0	1	16	39
Mende	697	0	17	248	16

[51] DUSEK 2007: 70-88.
[52] SÍPOS 2019: 67.
[53] BIHARI–KUCZA 2014: 68.
[54] KUCZA 2019: 74.
[55] DUSEK 2007: 70-88.

Nagykáta	4623	0	8	31	84
Pánd	143	0	1461	14	18
Szentlőrinc-káta	1065		4	0	17
Szentmárton-káta	766	0	1475	48	56
Tápióbicske	2423	0	33	40	157
Tápiógyörgye	3428	1	190	16	115
Tápióság	1394	2	16	6	27
Tápiósáp	1311	0	10	10	27
Tápiósüly	969	1	12	5	30
Tápiószecső	1509		1	21	25
Tápiószele	2903	2	268	203	191
Tápiószent-márton	1466	1	64	764	38
Tóalmás	1850	1	26	48	41
Úri	1801	0	26	10	42
Összesen	**30907**	**9**	**5327**	**2792**	**985**

2.3.3 A Tápió mente települései lakosságának vallási megosztottsága [56] (1891. évi KSH adatok)

Település	Római Katolikus	Görög Katolikus	Református	Evangélikus	Izraelita
Bénye	52	0	24	916	17
Farmos	1225	0	104	239	17
Gomba	342	3	1852	104	39
Káva	430	0	38	259	7
Kóka	3296	0	28	40	101
Mende	986	1	44	273	25
Nagykáta	5613	3	184	13	0
Pánd	203	0	1471	10	37
Szentlőrinc-káta	1185		7	3	19
Szentmárton-káta	1279	0	1587	33	55
Tápióbicske	2773	0	49	26	122
Tápiógyörgye	4079	2	75	9	102
Tápióság	1394	2	16	6	27
Tápiósáp	1568	0	30	6	81
Tápiósüly	1156	1	32	38	47
Tápiószecső	1939	0	21	42	68
Tápiószele	4352	2	740	255	221

[56] JEKELFALUSSY 1892: 400-405.

Tápiószent-márton	2638	1	254	988	41
Tóalmás	1994	0	29	45	44
Úri	1847	0	23	11	49
Összesen	**38351**	**15**	**6608**	**3316**	**1119**

2.4 A Tápió mente lakosságának összetétele

2.4.1 Demográfiai viszonyok

A vármegye alföldi területei súlyos pusztítást szenvedtek a török hódoltság korában. A Tápió mente vizsgálatában Szentlőrinckáta, Tápióság, Tápiószele, Tápiószentmárton lakatlan volt.[57] Az egyes helységek újratelepítésében, népesség gyarapodásában a tervszerű telepítés mellett a belső migráció is nagy jelentőségű volt. Az úrbéri összeírás névanyaga a népesség vándorlásának jelentőségét hangsúlyozza. Az elpusztult helységek újratelepítése sok idegen ajkú népet vonzott a vármegye területére. Legnagyobb mennyiségben az északi szlávok – elsősorban tótok és lengyelek – érkeztek, többségében Nógrád, Hont, Gömör, Zólyom, valamint Túróc vármegyéből.

A cigányokhoz hasonlóan a zsidók is szórvány népesség volt a 18. században. A Tápió mentén több településen is megtalálhatók voltak a zsidó közösségek, kiknek szerepe meghatározó volt a helyi kereskedelmi, gazdasági életben; valamennyi lakóval békességben éltek. A cigányság egyre nagyobb számban jelent meg, kiknek szocializációja a 20. század második harmadáig jól mérhető volt, később már mindez csak a muzsikus cigány családokra, illetve a szocializációval együtt élni akaró kisszámú családokra vonatkoztatható. A Felvidékről betelepítettek pedig hozták magukkal mindazt a kulturális sokszínűséget a 18. században, melynek köszönhetően a mai Tápió mente népdalos, népzenei, népviseletes és minden egyéb néprajzi vonatkozású értéke még színesebb és egyedibb lett, mint más, betelepítésektől mentes régiókban.[58]

1767-ben került kibocsátásra Mária Terézia úrbérrendelete, melyben a jobbágyság birtokviszonyait, úrbéri terheit kívánta rendezni. A rendelet nyomán 1768-ban végeztek vizsgálatot a vármegye helységeiben. A kérdezőbiztosok kilenc kérdőpontban tájékozódtak a

[57] NOVÁK 2005: 11.

[58] Pest megye mai területén 11 nemzetiség él, mely ennek eredményeként a Kárpát-medence magyarságának egyik legváltozatosabb kulturális képet mutató régiója

földesúr-jobbágy közötti viszonyok felől. Ez alapján 1768-1772 között készítették el az úrbéri összeírást, amelyben az egyes jobbágy helységek földesurasága alá tartozó jobbágyokat, házas és házatlan zselléreket írták össze. Az egyes települések határát I-IV. osztályba sorolták.[59]

2.4.2 Pest-Pilis-Solt vármegye járásai

Négy járásban találhatók meg a vármegye járásai, mely 1791-ben egészült ki az ötödik, Pesti járással. A legnagyobb kiterjedésű a Kecskeméti „processus", majd a Pilisi járás, a Solti járás, illetve a Váci járás.[60] A mai értelemben vett Tápió mente területi elhelyezkedése alapján a kecskeméti és váci járásba tartozott a 21 település, melyek a 20. század második felére sem egységesültek, hiszen a Monori járás, Nagykátai járás, illetve Ceglédi járás települései lettek. A néprajzi értelemben vett tájegység, mint Tápió mente az egyes járásokhoz való tartozás miatt több település is kimaradt a Tápió mente népzenekutatásánál, így az 1985-ben kiadott „Tápió mente néprajza" kétkötetes monográfiánál nem találhatunk róluk információkat (pl: Gomba, Káva, Bénye), míg szerepel benne olyan település, mely valóban a Tápió mellett található, azonban nem a mai értelemben vett Tápió mente, mint kistáj közvetlenül összetartozó területéhez tartozik (pl: Újszász).[61]

2.4.3 Urbariális tabella 1770-ből, a jelenlegi néprajzi értelemben vett Tápió mente vonatkozásában

A következőkben összegzésre kerül a Tápió mente 21 települése, hogy hány földesúr, jobbágy, házas zsellér, ház nélküli zsellér volt nyilván tartva Mária Terézia 1770-es úrbéri összeírásában, Pest-Pilis-Solt Vármegye területén feltárt adatok alapján.

Település	Földesúr	Jobbágy	Házas zsellér	Ház nélküli zsellér
Bénye	Fáy András – Fáy Mihályné, Fáy Katalin Barcza Andrásné	46	26	0
Farmos (Farnos)	Prónay Gáborné Róth Éva, Bene Pál	27	2	0

[59] NOVÁK 2005: 9.
[60] NOVÁK 2005: 9.
[61] Újszász tájegységhez sorolása tekintetében számos elgondolás született, melynek értelmében az 1985-ben megjelent „Tápió mente néprajza" monográfia a Tápió mentéhez sorolta, azonban fekvését illetően a Duna-Tisza közi homokhátság egyik települése, magukat pedig a Tápió mente, a Jászság, valamint a Nagykunság határtelepülésének nevezik, a jászok pedig a „Jászság széle" elnevezéssel illetik.

Gomba	Fáy Sámuel, Ráday Gedeon, Fáy Imre, Ragályi István, Fáy István, Fáy Sámuel, Antoni Péter, Ragályi Lászlóné, Fáy Zsigmondné, Fáy András, Fáy Mihályné, Fáy Katalin Barczi Andrásné	37	58	0
Káva	Puky László, Fáy László, Szeleczky Márton, Puky András	16	7	0
Kóka	Gr. Károlyi Antal, Laczkovics Imre, Beniczky Terézia, Prónay László	168	22	35
Mende	Gr. Koháry János	21	7	0
Nagykáta	Gr. Könithszauter Josepha	222	59	3
Pánd	Egry Zsuzsanna, Szilassy László, Szilassy János, Szilassy Sándor, Szilassy György, Györky Pál	56	13	1
Tápiósüly (Sülysáp)	Gr, Koháry János, Gr. Styrum Károly, Gr. Eszterházy Károlyné, Bazsáki József, Laczkovics Imre, Tarkó Jánosné, Sőtér Gábor örökösei	67	10	0
Tápiósáp (Sülysáp)	Latzkovits Imre viceispán – Tarkó Jánosné, Sőtér Gábor örökösei	90	19	0
Szentlőrinc-káta	Br. Péterffy János, Laczkovits Imre, Beniczki Terézia, Sőtér kisasszonyok	80	0	5
Szentmár-tonkáta	Gr. Könithszauter Jozefa, Prónay László, Bata István	156	20	0
Tápióbicske	Br. Hellenbach János Gr. Beleznay Mihály	73	14	2
Tápió-györgye	Prónay Gáborné Róth Éva, Huszár József, Bencsik József	76	36	0
Tápióság	Gr. Koháry János, Gr. Styrum Károly, Gr. Styrum Amália	53	5	0
Tápiószecső	Hg. Eszterházy Miklós	85	6	3
Tápiószele	Dubravitzky Péter, Dubravitzky Pál özvegye Laszkary Heléna, Balogh Péter, Káldy Pál, Demők Mihály, Kostyán Imre örökösei, Egry József, Kubinyi Lőrinc, Szathmáry Miklós, Battik György, Battik Péter, Kanyó Lőrinc	14	24	0
Tápiószent-márton	Dacsó Anna, Kubinyi Sándor, Kubinyi Antal, Beniczky Farkas, Dacsó Apollónia, Ambrosi György	44	9	0
Tápiószőlős	1947 óta önálló település, korábban Tápiószele része volt.			

Tóalmás (Tóth Almás)	Prónay László	90	21	2
Újszilvás	1950 óta önálló település, korábban Tápiószele része volt.			
Úri	Gr. Koháry János	103	4	0

Összesen 59 földesúr, 1522 jobbágy, 362 házas zsellér és 51 ház nélküli zsellér lett bejegyezve a mai Tápió mente területén, mely alapjául szolgált annak, hogy a további betelepítések is bekövetkezhessenek, a 21 település lakossága pedig egyre gyarapodhasson. A 19. század közepére valamennyi település benépesedett, melyek a betelepítések következtében vallási sokszínűségüket is jól mutatják: római katolikus, evangélikus, református, izraelita.[62] Ennek megfelelően a többnyelvűség is jelen volt térségünkben a 20. század második harmadáig, hiszen a Felvidékről érkező szlovákoknak[63] megmaradt a magyar nyelv mellett a szlovák nyelv is, melyet mára már csak néhányan beszélnek. Régen ezeken a településeken az iskolai oktatás, illetve az egyházi szertartás is szlovák nyelven történt (pl: Bénye), hiszen a KSH adatok alapján is jól megfigyelhető több, Tápió mentén található település esetében a korabeli népszámlálások eredménye, mely szerint meghatározó volt a magukat szlovákoknak vallók aránya (pl: Bénye, Mende, Sülysáp). A holokauszt következményeinek ismeretében vidékünkről is távozni kényszerültek a zsidó családok, így az izraelita nyelv eltűnt a Tápió mentéről, a néhány, rokoni szálakkal kötődő, itt maradt család pedig őrzi emléküket.

2.4.4 Levándorlás, megtelepedés a Tápió mentén

„A szlovákok Magyarország mai területén a török 17. századi kiűzése után telepedtek le. Idevándorlásuk két évszázadon át tartó összetett folyamat volt, s több tényező váltotta ki. Az alapvető előidéző ok az volt, hogy az országnak a törökök alól felszabadult térségeinek jelentős része néptelenné vált, s nagy volt a munkaerőhiány. Ennek pótlásában egyaránt részt vettek a túlnépesedett belföldi területek lakói, az északi megyékben élő szlovákok és magyarok, valamint a külföldről idevonzott telepesek."[64]„A benépesítő migrációnak egyformán volt tudatosan szervezett és ösztönös jellege. S ez megfigyelhető a szlovákok népmozgalmában is. Előttük nem volt teljesen ismeretlen ez a táj, ahova levándoroltak. Különösen a 17. század második felétől kezdve rendszeresen jártak le arató-cséplőmunkára. Előbb csak a magyar-szlovák nyelvhatáron lévő végvári vidékekre, majd egyre délebbre,

[62] FÉNYES 1851.
[63] Magukat az egész Tápió mentén tótoknak hívják.
[64] GYIVICSÁN–KRUPA 1977: 4.

szinte a Nagy-Alföld egész területére. Közülük kevesen telepedtek le, de ők is vihették a híreket a jó lehetőségekről."[65] „A korábbi források tanúsága szerint a hegyek között élő szlovákok falvainak kevés és sovány földje nem tudta eltartani a felduzzadt lakosságot, az erdők irtásával sem tudtak már jelentősebb termőföldet kihasítani. Nyomorukat az akkoriban pusztító járványbetegségek csak fokozták."[66] „A lakatlanná vált magyar települések hosszú ideje elhanyagolt termőföldje viszont kiváló minőségű volt, bőven állt rendelkezésre, s a jólét biztos forrásának tűnt. A királyi Magyarországon – a szlovákok lakta térségben is – a jobbágyok röghöz voltak kötve, levándorlás esetén azonban szabad menetelű jogokat remélhettek. Az evangélikus szlovákokat a vallási türelmetlenség is sújtotta, új otthonukban biztosították a szabad vallásgyakorlásukat is. Ezek a gazdasági, társadalmi, világnézeti tényezők okozták mindenekelőtt a levándorlást, de ehhez természetes jelenségként csatlakozott a vállalkozói kedv, amely főként a fiatalokat jellemezte."[67] „A levándorlás első időszakára a 17. század végétől a szökés volt a legjellemzőbb, amely oly méretűvé vált, hogy az országgyűlés és a helytartótanács védő rendelkezéseket is hozott a szökött jobbágyok visszaszármaztatása érdekében. Ezek azonban a néptelen térségre visszatért vagy új földbirtokosok érdekeivel ütköztek, s nemhogy elmulasztották a törvények megtartását, hanem a földjükre jutott szökésben lévő jobbágyoknak szabad menetelt, vallási szabadságot nyújtottak. Ugyanezeket a jogokat kapták a szervezett telepítés révén érkezett szlovák telepesek is."[68]

A török hódoltság, valamint a felszabadító háborúk Pest megye legnagyobb részének elnéptelenedését okozta, ezért Pest megye történelmében az 1711 és 1760 közötti időszakot az újjátelepülés korszakának nevezzük.[69] A Tápió mentén a tót lakosság legrégebbi írásos emléke Bényén található meg, ahol 1714. április 27-én írták alá a telepítési szerződést,[70] melyet a vármegyei levéltárban őriznek.[71] 1665-ben került a Fáy család tulajdonába Bénye, mint puszta.[72] Fáy László fia, Mihály telepítette be Bényét magyar és felvidéki szlovák ajkú lakosokkal.[73] Az 1715-ös adóösszeírás alkalmával 15 családot, 1720-ban 34 családot, 1728-ban már 55 családot írtak össze.[74] A családok száma minden bizonnyal több volt, hiszen ezen

[65] GYIVICSÁN–KRUPA 1977: 4-5.
[66] GYIVICSÁN–KRUPA 1977: 5.
[67] GYIVICSÁN–KRUPA 1977: 5.
[68] GYIVICSÁN–KRUPA 1977: 5.
[69] KELETI–LAKATOS–MAKKAI 1965: 95.
[70] NOVÁK 2006: 123.
[71] BOROVSZKY 1990: 39.
[72] TERÉK 2015: 11.
[73] BOROVSZKY 1990: 39.
[74] TERÉK 2015: 11.

összeírások alkalmával nem a népességet vették számba, csak az adózókat.[75] 1737-ben már virágzó helységként említik, 1786-ban pedig evangélikus templomuk is felépült.[76] Lakossága a 19. század közepére 2800 fő körül volt.[77] Valószínű, hogy Bénye település és Alberti (ma Albertirsa) egy időben települtek be, mivel ugyanaz volt a földesúr ezekben a falvakban.[78]

Bényén hangzott el az utolsó szlovák nyelvű istentisztelet 1994-ben. Nagytiszteletű Cselovszky Ferenc 1959 és 1994 között volt a település evangélikus lelkipásztora. Az istentiszteletek a település lakosságának összetételéből adódóan szlovák nyelvűek voltak, ragaszkodtak a lakók a szlovák nyelvű szolgálathoz.[79]

Mendén 1727-1744 közé teszik az újjátelepülést, melyet a Bosnyák család kezdeményez, akik már 1727-től a birtokon élnek.[80] 1733-tól a Koháry család veszi át a birtok kezelését, a szervezettebb telepítést ők hajtják végre.[81] Az 1730-as taxa-listában az alábbi nevek találhatók: Palenyik, Benyovits, Hlavács, Milner, Pestyánszky, Lilly (Lilik), stb.[82] 1737-ben Bél Mátyás szerint önálló helység volt, tót lakosokkal.[83] 1744 után a települést vándormozgalmak nem érintik. Valószínűleg az újjátelepítéskor magyar nevű, de szlovák ajkú telepesek érkezése, illetve a szolgák többségében szlovák származásuk végett lett a köztudatban Mende tót falu a 18. századtól.[84] A betelepülők adatait vizsgálva 1760 és 1770 között feljegyzéseket találunk a mendei fiókegyház keletkezését illetően, mely szerint Apova, Medoravecz és Potra telepítvényesekből áll, azaz Nagy-Honti és Nógrádi senioratusból jöttek.[85] Klein Mihály tanító 1792. augusztus 26-i feljegyzése alapján a katolikus, valamint az evangélikus templomot is gróf Keglevich Tasziló építtette, melyeket 1831-ben állíttattak helyre.[86]

Tápiószentmártonban a Kubinyiak és a Blaskovichok kezdeményezték a falu újjátelepülését, melynek következtében 1731-ben már 14 magyar, illetve szlovák telepes élt a

[75] TERÉK 2015: 11.
[76] BOROVSZKY 1990: 39.
[77] BOROVSZKY 1990: 39.
[78] BOROVSZKY 1990: 82.
[79] TERÉK 2015: 11.
[80] SZÁNTAI 2001: 22-23.
[81] SZÁNTAI 2001: 23.
[82] SZÁNTAI 2001: 23-24.
[83] BOROVSZKY 1990: 94.
[84] SZÁNTAI 2001: 26.
[85] Balogh Gábor helytörténész kutatási eredményei alapján 2018-ban sikerült a betelepítések alkalmával érkezők származási helyét beazonosítani a korabeli egyházi dokumentumok megismerése alapján. Méznevelő (Medovarce), Apafalva (Opava), valamint Nógrádszentpéter (Potor) ma a besztercebányai kerületben található települések. Mindez nem zárja ki a más régiókból történő betelepítés lehetőségét, viszont megerősíti származásuk egyik igazolt ágát. (Mendei Híradó 2018./IV. 24-25)
[86] BOROVSZKY 1990: 94.

falu területén.[87] Az ez évi adóösszeírásban szereplő szlovák származású személyek: Kollár Márton, Lukas?, Patrick György, Poloreczki Miklós, Gálik János, Pistyecz István.[88] 1732-től ötven éven át folyamatosan települtek be a szlovák ajkú jobbágyok, akik Bars, Hont, Liptó, Trencsén, Zólyom, Nógrád vármegyékből érkeztek.[89] Ennek köszönhetően 1744-ben 15, 1752-ben 50, 1760-ban 77 család élt Tápiószentmártonban, ahol hét évvel később már 45 jobbágycsaládot is nyilvántartottak.[90] A Magyar Királyi Udvari Helytartótanács 1783. augusztus 26-án kelt rendelete értelmében a kellő számú evangélikus család kimutatását követően engedélyt adott a tápiószentmártoni önálló anyaegyház létesítésére. 1783. november 9-én beiktatták az önálló egyház első lelkészét, Paraszkai Andrást.[91] Mivel templomuk még nem volt, a hívek Kubinyi László kúriájában gyűltek össze az ünnepélyes beiktatásra és istentiszteletre.[92] A tápiószentmártoni Evangélikus Templom 1798-ban készült el, melyről az 1798. évi váci püspöki Canonica Visitatio-ban is megemlékeznek.[93] Ekkorra a helyi tót lakosság az összlakosság közel 60%-a volt.[94] 1838-ban Fényes Elek nagyrészt tót származású, de elmagyarosodott lakosságként említi a település népességét.[95]

Káva földesura 1724-ben ifjabb Fáy László. Szervezett újratelepítését ő kezdeményezte 1725-ben, nagyrészt evangélikus szlovákokkal – valószínűleg Nógrád vármegyéből.[96] A legelső néhány telepes család viszont magyar volt, és 1723–1724 folyamán érkezett ide.[97]

Sülysáp[98] tápiósápi részén 1712-ben 12, 1720-ban 28 magyar és tót háztartást vettek föl az összeírásba.[99] Az újjátelepülés mindkét település életében – Tápiósüly, Tápiósáp – az 1750-es évekig tartott.[100] A Felvidékről származó szlovákok – tót jobbágyok – főleg Sápra telepedtek le, akik külön falurészt alkottak.[101] Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint Sőtér Gábor és János özvegyei voltak a helység birtokosai.[102] A 18. századbeli

[87] SOÓS 2001: 167.
[88] SOÓS 2001: 167.
[89] SOÓS 2001: 168-171.
[90] SOÓS 2001: 170.
[91] SOÓS 2001: 177.
[92] SOÓS 2001: 177.
[93] SOÓS 2001: 177.
[94] SOÓS 2001: 172.
[95] SOÓS 2001: 172.
[96] TERÉK 2015: 12.
[97] TERÉK 2015: 12.
[98] Sülysáp két Árpád-kori falu, Tápiósüly és Tápiósáp egyesítéséből jött létre. Első alkalommal 1950-ben egyesültek, majd 1954-ben megszűnt a két település öszevonása. 1970-ben egyesítették a két települést véglegesen, mely habár ma már egy település, még mindig sülyi-sápi részként élnek a lakók.
[99] BOROVSZKY 1990: 141.
[100] TERÉK 2015: 13.
[101] KATUS–KUCZA 2013: 8.
[102] BOROVSZKY 1990: 141-142.

Canonica Visitatio-k szerint úgy Alsó-, mint Felsősápon templomromok voltak.[103] Sőtér Gábor Pest megyei alispán az alsósápi templomromok fölé 1720 körül fából, 1748-ban kőből építtetett kápolnát, melyet özvegye 1759-re bővíttetett kápolnává.[104] Tápiósáp egyházilag kezdetben Úrihoz tartozott, majd 1724-től Tápiósülyhöz.[105] A nagyszámú tót hívő miatt Hanel Krisztián isaszegi plébános tartott misét 1725 és 1735 között, II. József rendelete alapján pedig 1787-ben helyi lelkészséget szerveztek.[106] 1805-ben lett önálló plébánia, ahol anyakönyveit 1754 óta külön vezették.[107]

Tápióság településen néhány tót családnevű lakost találunk, kiknek származását a mai Besztercebányai kerületben, Szlovákiában található Csalomja[108] településre vezetik vissza,[109] Vályi András 1799-ben megjelent „Magyar Országnak leírása" című könyvének 3. kötetében azonban magyar falunak említ; „…Magyar falu Pest vármegyében…fekszik Tapio vize mellett, Nagy Kátához 1 mérföldnyire…"[110]

Fényes Elek 1851-es írása szerint a Tápió mente alábbi települései voltak tót lakosságúak: Bénye, Mende, Sülysáp – Tápiósáp és Tápiósüly, illetve Káva és Tápiószentmárton magyar-tót falu.[111]

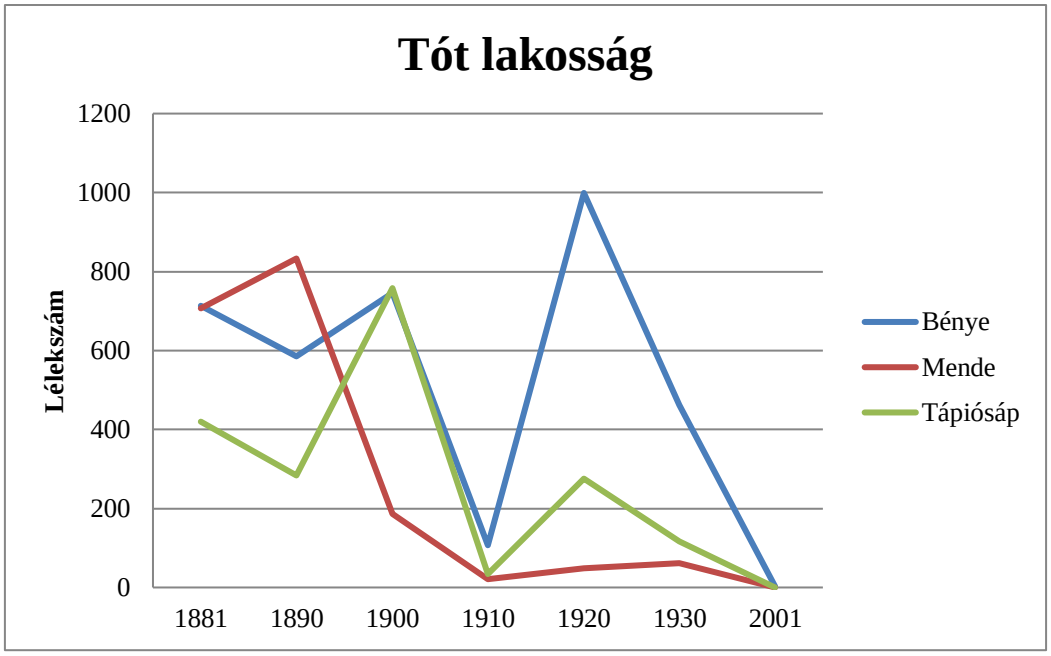
„1718. március 28-án gróf Koháry István országbíró megkeresésére, liptóteplai Dvornikovich Miklós, Hont vármegyei alispán utasítására Kubinyi László, Hont vármegye szolgabírája, ináncsi Ebeczky István esküdt vizsgálatot tartottak a Hont vármegyéből Pest-Pilis-Solt vármegye helységeibe szökött jobbágyokról…A kihallgatott tanúk többsége…vallja, hogy a szökések 1-30 éve történtek."[112] Tápiósülybe 3 szökött jobbágy érkezett Nagyfalu, Szenográd és Palást településekről,[113] Bényére pedig 37 szökött jobbágy Szenográd, Felsőmladonya, Korpásvarbók, Felsőbágyon, Alsómladonya, Terpény, Cseri, Bagyan, Berencsfalu, Teszér, Udvarnok, Kisterény, Nénye, Házasmarót, Alsórakonca, Alsózsember, Felsőzsember, Klaszita, valamint Szuhány településekről.[114]

[103] KATUS–KUCZA 2013: 21.
[104] KATUS–KUCZA 2013: 9.
[105] TERÉK 2015: 13.
[106] TERÉK 2015: 13.
[107] KATUS–KUCZA 2013: 9.
[108] Ma Nagycsalomja (szlovákul: Veľká Čalomija) a település hivatalos neve.
[109] BIHARI 1996: 76.
[110] VÁLYI 1799: 221.
[111] TERÉK 2015: 11.
[112] BOROSY–KISFALUDY–SZABÓ 1999: 232.
[113] BOROSY–KISFALUDY–SZABÓ 1999: 235.
[114] BOROSY–KISFALUDY–SZABÓ 1999: 241-242.

2.4.5 A tót lakosság létszámának alakulása a Tápió mente településein (KSH adatok alapján)

Település / Év	1881	1890	1900	1910	1920	1930	2001
Bénye	714	586	745	107	999	462	3
Mende	706	833	187	21	48	61	0
Tápiósáp	420	284	758	34	276	116	0
Gomba	20	45	0	5	34	3	1
Szentmártonkáta	16	6	0	1	1	0	0
Káva	13	20	3	1	8	0	1
Tápiósüly	8	4	0	5	11	5	0
Tápiószele	8	6	6	1	2	1	2
Nagykáta	6	4	4	4	2	0	0
Tóalmás	4	4	2	1	1	0	1
Tápiószentmárton	4	2	6	1	1	0	1
Tápiószecső	2	2	1	3	1	0	1
Úri	2	3	1	0	2	0	0
Tápiógyörgye	2	5	1	0	0	3	0
Tápióbicske	2	1	1	1	1	1	0
Kóka	1	1	1	3	2	0	1
Pánd	1	0	0	0	0	2	0
Tápióság	0	3	0	0	0	0	3
Farmos	0	1	0	0	0	0	0
Szentlőrinckáta	0	0	0	1	0	1	0
ÖSSZESEN (fő):	**1929**	**1810**	**1716**	**189**	**1389**	**655**	**14**

A Tápió mente három legnépesebb tót település népességváltozásának összehasonlítása:

A táblázatok is egyértelműen bizonyítják, hogy a háborús időszakok bizony megviselték a letelepült tótokat, hiszen a 20. század első éveiben a Boszniai háború, illetve az I. világháború utáni nagy népszámlálások is drasztikus népességcsökkenést mutatnak. Ehhez még társult a későbbiekben a visszatelepítés is, melynek következtében szinte eltűntek „papíron" a tót lakoson a Tápió mentéről.[115] Mende, Bénye és Tápiósáp tisztán tót ajkú települések voltak, alig volt kezdetekben néhány család, aki más nemzetiségű lett volna. Tápiógyörgye-Farmos- Jászberény-Tápiógyörgye között helyezkedett el a Tápiói tanyavilág, ahol rengetegen telepedtek le, köztük tót ajkúak is.

A népszámlálásnál a számok csak hozzávetőleges adatok, a teljes és egyben valós számokat nem tükrözik. Például Bényén az 1920-as népszámlálásnál 1214 lakosa volt a településnek, melyből 999 tót anyanyelvűnek vallotta magát. Gyakorlatilag ebben az időben csak néhány család származott máshonnan, a faluban pedig mindenki tótul beszélt.[116]

2.4.6 Egyéb nemzetiségi lakosok a Tápió mentén

A rendelkezésünkre álló KSH adatok tekintetében jól vizsgálható, hogy milyen egyéb nemzetiségi lakossága volt vidékünknek. Nem számottevő mennyiségben és szétszórtan élt

[115] A második világháború utáni években született államközi egyezmény, amelynek értelmében felvidéki magyarok tízezreit telepítették át Magyarországra, és ezzel egy időben magyarországi szlovákok települtek át Csehszlovákiába. Több esetben a Németországba kitelepített német vagy sváb lakosság helyére is kerültek felvidéki magyarok.

[116] Sztodola Mihály helytörténeti kutató nagyapjának visszaemlékezései alapján.

109 fő (Káva 1, Tápióbicske 1, Tápiószecső 1, Tápióság 2, Tóalmás 2, Farmos 3, Kóka 5, Gomba 7, Tápiógyörgye 9, Mende 10, Tápiósáp 10, Szentmártonkáta 10, Nagykáta 11, Tápiószentmárton 12, Tápiósüly 12, Tápiószele 14), magukat német nemzetiségűnek mondó az 1891. évi összeírásnál, illetve 58 oláh (Nagykáta 1, Tápióbicske 1, Gomba 1, Mende 1, Tápióság 11, Szentmártonkáta 48) és 1 horvát (Gomba településen) a Tápió mente településein.[117] A német és oláh nemzetiségűek kapcsán semmilyen emlék nem maradt fenn a Tápió mentén, emléküket néhány, nyelvezetükből megmaradt szó őrzi.

2.5 Nyelvjárás

A Tápió mentén palóc nyelvjárás található meg, melyet az idősebb generáció még készségszinten használ mindennapjaiban. Az „a", valamint „e" magánhangzók kiejtésében figyelhető meg leginkább az a jellegzetes kiejtésmód, melyet a palócok területein is megfigyelhetünk, illetve a mai napig hallhatunk. A Tápió mentét az „Alföld kapujának" szokták nevezni, melyet igazol az is, hogy népdalos értékeink átmeneti területet képeznek a palóc, valamint az alföldi népdalok között.[118] Néprajzi szempontból a Tápió mente a palócság DNY-i sarka, melyet megerősít a Galga mentével lévő nagy dallami, beszédbeli egyezőség is. Jellegzetes, tájnyelvi szavak figyelhetők meg a Tápió mentén is, más tájegységek nyelvi értékeihez hasonlóan.

2.6 Jeles ünnepek

2.6.1 Téli vagy karácsonyi ünnepkör

Az Advent, mint az egyházi év kezdete a Tápió mente valamennyi településén a karácsonyi előkészület időszaka, mely a római katolikus vallásúaknál a hajnali misék, roráték ideje. Az evangélikus és református gyülekezeteknél Advent utolsó hete a lelki előkészület ideje a karácsonyi úrvacsoraosztásra.[119]

Katalin nap (november 25): A betakarítási munkálatok novemberi végeztével nyílik lehetőség más életperiódus megkezdésére, mely a testi-lelki felkészülést szolgálja az újabb

[117] JEKELFALUSSY 1892: 400-405.
[118] NAGY VARGA 1985: 707.
[119] BARNA 1985: 738.

gazdasági évre. Katalin-nappal záródik be a lakodalmak, egyéb mulatságok őszi idénye. Ezen a napon bálokat szoktat rendezni, melyre Úriban még azt mondják, hogy: „Katalin bezárta a bált!”[120]

A karácsonyi időjárásra vonatkozóan a Tápió mentén is mondják az időjósló rigmust: „Ha Katalin kopog, karácsony locsog.”

András napja (november 30): A Katalin-naphoz hasonlóan Tápiósülyön és Tápiósápon (a két település 1970-ben egyesült és Sülysáp településnéven található meg) András zárta be a mulatságok sorát. Tápiószentmártonban a lányok ezen a napon a lányok egy férfigatyát tettek a fejük alá és azon aludtak. Akiről álmodtak az éjszaka alatt, olyan nevű lesz a férjük. A mendei szlovák lányok András estélyén kerítettek egy férfinadrágot, amit a térdükkel nyomkodták és közben ezt mondták:

„Patka, patka, dlavim ťa
Sväty Andráš prosim ťa
ž ebi si mi dav zvedeti
s kím ja budem bidleti.”

Ezután megálmodták lefekvés után a férjük nevét.[121]

Tápióságon cédulákra írták rá a férfineveket, melyek naponkénti elégetésével próbálták megtudni férjük nevét.[122]

Fonóházak, fonó: Valamennyi településen a Tápió mentén novemberben kezdődött meg a Fonó (Tápiósápon rendszerint András napján), a kukoricafosztás után.[123] Fonóba összegyűltek házaknál vagy bérelt fonóházaknál, ahol a termesztett kenderből nyert fonalból megszőtték a lányok hozományaik vászonneműjét. A fonás tanítására a családi körben végzett fonás volt a legalkalmasabb, amikor egyszerre több generáció végezte együtt a munkát.[124] A fonók elengedhetetlen része volt az éneklés, illetve munka végeztével a játszás.

Mikulás napja (december 6): A jeles ünnep az 1910-es évektől figyelhető meg a Tápió mentén. A gyerekek kitették az ablakba cipőjüket, melybe a Mikulás almát, diót és cukorkát tett.[125] A Mikulás jelenlétére az 1930-as évektől kezdődően emlékeznek és valamennyi településen élő szokás a mai napig.

[120] BARNA 1985: 738.
[121] BARNA 1985: 739.
[122] BARNA 1985: 739.
[123] BARNA 1985: 739.
[124] BARNA 1985: 740.
[125] BARNA 1985: 741.

Szeplőtelen fogantatás (december 8): A katolikus települések lakossága mindenütt megülte, mint Mária-ünnepet. Különösen a rózsafüzér-társulatok tagjai tartották számon az ünnepet.[126]

Luca-nap (december 13): A Tápió mentére gazdag Luca-napi hagyományok jellemzők. Jósló, védekező, elhárító, rontó és termékenységvarázsló rítusok, cselekmények, a hasonlósági mágián alapuló, hiedelem alapú előírások, szabályok, valamint maszkos alakoskodások is megtalálhatók a Luca-napi hagyományok között.[127]

Valamennyi településen ezen a napon tilos volt a varrás, viszont tollat kell fosztani és babot kell fejteni azért, hogy sokat tojjanak a tyúkok.[128] Pándon és Kókán a házaknál tollfosztó bálakat is tartottak. A legények ekkor összeszedték a toll csumáját, melynek a nekik tetsző leány háza előtti szétszórása Kókán az udvarlás, máshol a megszégyenítés jele volt.[129] Tápióságon azt mondták, hogy ezen a napon nem szabad kölcsön adni sem pénzt, sem pedig baromfit, mert akkor elviszik az ennivalót és a fizetséget.[130] Ugyanezen a településen nem mostak Luca-napon, mert attól féltek, hogy aki ezt megszegi, az kővé válik.[131]

Tápiósülyben nem volt szabad ezen a napon tyúkot vágni, mert akkor nem tojnak úgy a jövő esztendőben, Tápiósággal ellentétben itt viszont Luca-napkor mostak, takarítottak.[132] Luca-nap alkalmával egész nap egy abroncsban vagy hordókarikában adtak enni a baromfinak, hogy széjjel ne menjenek. Az országosan ismert baromfivarázslásnak kisebb helyi változatai, módosulásai is megtalálhatók a településeken.[133]

Védekező, elhárító jellegű eljárás volt Pándon, hogy jó nagy gerezd fokhagymát megpucoltak és a ház, az istálló, az ólak ajtajaira keresztet rajzoltak vele. Eközben ezt mondták: Luca, Luca, távol légy! Azért csinálták, hogy jobban tojjanak a tyúkok, ebben az esetben viszont a Luca kártékony, gonosz, ártó tulajdonságokkal volt felruházva.[134]

Tápiószentmártonban hasonlóan jártak el a fokhagymával a disznóól és a tyúkól ajtaján, de itt a boszorkányoktól óvták őket.[135] A rossz, ártó hatalmak ellen a Tápió mente számos településén védekeztek fokhagymával.[136]

---

[126] BARNA 1985: 741.
[127] BARNA 1985: 742.
[128] BARNA 1985: 742.
[129] DÖMÖTÖR 1990: 217.
[130] BARNA 1985: 742.
[131] DÖMÖTÖR 1990: 225.
[132] BARNA 1985: 742.
[133] BARNA 1985: 742.
[134] BARNA 1985: 743.
[135] BARNA 1985: 743.
[136] DÖMÖTÖR 1990: 225.

Minden településen készítettek ez alkalommal Luca széket, melyet Luca-napkor kellett elkezdeni készíteni. Luca napján igyekeztek megtudni a jövőt, az időjárást, a jövendőbeli személyét is.[137]

A jövendőbeli férj nevének megtudakolására számos változat volt a Tápió mentén. Mendén ezen a napon ólmot öntöttek és figyelték, hogy a vízben megszilárduló ólom milyen betűt formáz, mert olyan betűvel kezdődik majd a leendő férj neve. Főztek ezenkívül 13 gombócot is, melyekbe egy-egy cédulán neveket rejtettek bele. Amelyik gombóc legelőször megfőtt, an benne lévő cédula megmutatta a leendő férj nevét. Ugyancsak Mendén volt szokás, hogy Luca-napkor bevarrtak egy almát a kabátjuk zsebébe, melyet Karácsony estéjén szedtek ki és kiálltak vele a kapuba. Beleharaptak és amilyen nevű férfi ment el előttük, olyan nevű férjet jósoltak maguknak. [138]

Tamás-nap (december 21): A jövendőbeli megtudakolásának napja volt Mendén, az András-naphoz hasonlóan. A férfinadrágot kemencepadkára tették, és azt a térdükkel nyomkodták. Mondogatták közben a verset tótul:

„Nohavice dlavim vas
Sväty Tamás prosim vas
abi mi dav zvedeti
a kím ja budem bidleti.”

Amilyen nevű ember jelent meg nekik ekkor, olyan nevű lesz a férjük. Más szlovák településen nem ismeretes a tájegység településein.[139]

Disznóölés, disznótor: Nem tartozik közvetlenül a jeles napi szokásokhoz, viszont mivel első nagyobb időszaka karácsony előtt volt, tárgyalása itt indokolt. Karácsony előtt mindenki vágott disznót, aki tehette. Eredetileg karácsony előtt egy-két héttel vágták, régebben bármelyik napon, később szombaton. Tápióságon a fiúk öltöztek be, tarisznyát vittek magukkal, abba gyűjtötték, amit kaptak. Tápiószentmártonban ezeket a legényeket kántálóknak vagy szűrösöknek hívták. Maskarába öltöztek, csakúgy, mint Pándon. Úriban a maskarába öltözött kántálók kolompot is vittek magukkal, a szokás azonban 1950 után lassan elmaradt. Tréfás versek, kántálások hangzottak el, a kapott ételt és italt pedig hazavitték magukkal a kántálók, maskarázók.[140]

Ostyahordás: Mendén maradt meg az ostyahordás az emlékezetekben legtovább, mint keresztény szokás. A kántor és felesége sütötte két héttel karácsony előtt a többségében fehér ostyákat (kisebb mennyiségben sütöttek zöldet, pirosat és sárgát is), melyet a kántortanító

[137] BARNA 1985: 744.
[138] BARNA 1985: 744.
[139] BARNA 1985: 745.
[140] BARNA 1985: 746.

felügyelete mellett a gyerekek hordtak ki.[141] „Dicsértessék a Jézus Krisztus”-sal beköszönve kosarukat letették az asztalra és az alábbi ostyahordó verset mondták el:

„Öröm és békesség legyen ura e háznak,
Mit Isten angyala mondván pásztoroknak,
Én is pásztorként hoztam az ostyákat.
Fehér ostya jelzi Krisztus tisztaságát,
A zöld szín az Ő ártatlanságát,
Piros érettünk szent vére hullását,
Sárga keserű poharát és halálát.
Ezeket mondván, az Úrnak nagy hálákat mondok,
És boldog ünnepeket kívánok!”

A vers mindig ugyanez volt, melynek elmondása után kivették a háziak a rájuk eső ostyákat, helyére pedig adományaikat tették a kántor részére (élelmiszer, pénz). Tápiósápon a harangozótól lehetett ebben az időszakban vásárolni ostyát, de ott nem hordták. [142]

Szálláskeresés (Szent család-járás): A szálláskeresés szokása a 20. század első éveiben alakulhatott ki, melyet helyi adatközlők elmondása, valamint korabeli dokumentumok is alátámasztanak. December 15 és 23 között volt ideje a Tápió mentén, melyet kisebb eltérésekkel, de mindenhol egységes tartalmi elemekkel, néhol helyi hagyományokat beleszövő változatokkal valósítottak meg. Tápiószentmártonban a szentképet megáldotta a pap, ezután indultak házakhoz kisebb csoportot alakítva. Énekeik hasonló szerkezettel, de például a kókai és a tápiósági teljesen eltérő énekanyaggal rendelkezett.[143]

Betlehemezés: A fiúk, legények beöltöztek angyalnak, pásztornak, öreg pásztornak. Karácson előtti héten jártak, egészen karácsony szombatjáig. Kis házikót vittek magukkal, melyben a bölcsőben feküdt a kis Jézus. Tápióságon még csörgős botot is vittek magukkal (ugyanitt fehér ruhában, fehér papírsüvegben a három királyok is része volt). Jellegét tekintve pásztorjáték volt az Alföld számos vidékéhez hasonlóan. Szokás volt a más településre történő eljárás is, ha már végeztek falujukban.[144]

Gyermekek karácsonyköszöntése: December 24-én a kisebb fiú- vagy lánygyermekek ünnepköszöntésére, karácsonyköszöntésére került sor. Csapatokba verődve vonultak, a házak ablakai alatt megálltak és elkezdték énekelni a „Karácsonyi éjszakáján…” című dalt és

[141] DÖMÖTÖR 1990: 240.
[142] BARNA 1985: 747.
[143] BARNA 1985: 751.
[144] BARNA 1985: 752-753.

településenkénti változatait. A köszöntés után diót, illetve ritkább esetben pénzt kaptak a legények.[145]

Pásztorok karácsonyi vesszőhordása, köszöntése: A Tápió mente egyik legjellegzetesebb karácsonyi szokása volt. Pásztorok, uradalmi gulyások, csordások, kondások egyaránt járták a falukat annyi nappal karácsony előtt, hogy minden jószágtartó gazdához oda tudjanak érni. Fűzfavesszőt vágtak, magukhoz vették és vitték a házakhoz, ahonnan jószág jött eléjük. Ott az asszony húzott a szoknyájával egy vesszőt (pásztorok vesszőjének, aprószentnek is nevezték), melyet a sarokba állítottak. Köszöntőt is mondtak, amiért cserébe egy kis borravalót kaptak, a jószágok szaporulatára való jóslást már nem vették komolyan a háziak. A szokás kisebb mértékű eltérésekkel lett dokumentálva településenként,[146] mely mára már kihalt szokás.[147]

Karácsony böjtje (december 24): A karácsony előtti utolsó adventi napot többféle névvel is illetik a Tápió mentén. Számos településen karácsony böjtjének nevezik, a szlovák lakosság körében (Tápiósáp, Mende) Ádám-Éva napjának hívják.[148] A böjt formája településenként és vallásonként kissé eltért, melyhez kapcsolódott a szintén falvanként más és más megjelenésű és tartalmú ételek fogyasztása. Úriban csak háromszor étkeztek ezen a napon, hústalanul, mely alól kivételt képeztek a kisgyerekek és a legidősebb lakosok. Ebédre bablevest, majd utána csepegős mákos csíkot ettek (mézes). Ez a főétkezés a legtöbb településen vacsora alkalmával valósult meg. Az éjféli miséről hazajövet fogyasztották a zsíros, húsos ételeket. Vacsorakor szokás volt a piros alma felszeletelése annyi részre, ahányan az asztalnál ültek, melynek jelentősége az összetartozás erősítése volt.[149]

Tápióságon a böjt az éjféli miséig tartott. Ebédre krumplilevest vagy tésztalevest, utána mákosgubát ettek, mely a vacsoránál is az asztalokra került. Az asztalt ünnepélyesen előkészítették, arra búzát, kukoricát, árpát tettek, hogy jó termés legyen a jövő évben is. Az éjféli misét követően fogyasztották a hurkát, tepsis krumplit, szalonnát és további húsféléket.[150]

Kókán bableves és mákoscsík volt az ebéd, illetve néhány családban halat ettek. A vacsora ugyanez volt, az asztalon maradt morzsákat (karácsonyi morzsa) pedig a tyúkoknak

[145] BARNA 1985: 753-756.
[146] BARNA 1985: 756-759.
[147] DÖMÖTÖR 1990: 243.
[148] BARNA 1985: 759.
[149] BARNA 1985: 760.
[150] BARNA 1985: 760.

adták, hogy ne menjenek széjjel. Az éjféli mise után került megvágásra a disznósajt, illetve erre az alkalomra készítettek kocsonyát is.[151]

Az ismertetett települési szokások kis mértékben eltértek még Tápiószentmártonban is, ahol az evangélikusok az esti istentisztelet után ettek töltött káposztát és kocsonyát. [152]

Tápiósápon vacsoránál, a szépen terített asztalnál, ahol gyertyát is állítottak, valamelyik szülő fogott egy gerezd fokhagymát, belenyomta a mézbe kissé, és a család minden tagjának keresztet rajzolt a homlokára, hogy a következő esztendőben mindenki egészséges maradjon. Közben ezt mondta: „Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Ammen." Utána mindenki megette a saját fokhagymáját, majd almát és diót. A vacsora bableves vagy paradicsomleves volt, melyet mákos tészta (itt mákos gubának hívták) vagy derelye követett. Az almát itt is a gazdasszony szeletelte fel, melynek helyi jelentése, hogy vissza tudjon jönni az, aki messzire szakadt a családtól. Az éjféli mise után hazajövet édes pálinkát ittak, töltött káposztát ettek. [153]

Mendén a fő étkezés a vacsora volt, mely alkalomkor káposztalevest és mézes, cukros mákos gubát ettek. A mákos gubát „pupočka"-nak hívták, mely előtt az evangélikusok kolbászos káposztalevest és disznónyelvet ettek. A vacsora elején vagy végén mézbe mártott ostyát ettek a Mendeiek, mely mellett dió, alma és kalács is került az asztalra. Mindezekből egy keveset félreraktak „a kis Jézuskának," melyet ünnep után a tyúkoknak adtak vagy a beteg jószágoknak. A háziasszonynak nem volt szabad felállni vacsora alatt az asztaltól, mert az a hiedelem járta, hogy akkor a jövő évben nem fognak kotlani a tyúkjai. A takart, azaz töltött káposzta az éjféli misét követően került az asztalra.[154]

Ehhez az ünnephez kötődik valamennyi településen a karácsonyfa állítása is, melynek kisebb eltéréseit tapasztalhatjuk a díszítés, illetve az elhelyezés tekintetében.[155]

Karácsony (december 25): Az ünnepnap szorosan összekapcsolódik az ezt megelőző böjti nappal, melynek folytatásaként a katolikus falvakban, kora hajnalban a pásztorok miséjével kezdik karácsony napját, majd ezt követi a délelőtti nagymise, majd az esti kismise. Sokan így érzik teljesnek az ünnep megülését, melyhez ünnepi pompával díszítik fel a templomokat.[156]

[151] BARNA 1985: 760.
[152] BARNA 1985: 761.
[153] BARNA 1985: 761.
[154] BARNA 1985: 761.
[155] BARNA 1985: 762.
[156] BARNA 1985: 764.

Pándon ez alkalommal a kanászokat megajándékozzák a gazdasszonyok, akik ételből és italból álló csomagokat készítenek elő. Erre a napra esett több településen is a szerelmi jóslások napja a Tápió mentén.[157]

István és János napja (december 26-27): Karácsony megünneplése ezeken a napokon is folytatódott, melyek alatt az ünnepi miserendeknek megfelelően jártak templomba. Jelentőségét a két napnak a szokások tekintetében a névnapi köszöntések adták meg, mely valamennyit településen jellemző. A köszöntések az idők során családokon belüli szokásokra redukálódtak, melyet megelőzően gyerekek is eljártak köszönteni, énekükért cserébe pedig pár krajcárt is kaptak. Tápióságon, ha nem fogadták a gyerekeket, kiszóltak az ablakon: „Hányan vagytok? Ahányan vagytok, annyifelé szaladjatok!" [158]

János-napon volt a tápiósági borszentelés is, mely alkalommal a szőlősgazdák egy kis üveg borukkal mentek a reggeli misére, ott a pap megáldotta a bort, majd kimentek vele a szőlőjükbe, majd a markukba öntve megszentelték vele a szőlőjüket és közben mondták szlovákul: Az Atyának, Fiúnak, Szentléleknek![159]

Aprószentek napja (december 28): A pásztorok karácsonyi vesszőhordása, illetve a gyermekek vesszőzése aprószentek napján szorosan összekapcsolódik a Tápió mente településein. Karácsonykor vagy aprószentek napján azért vesszőzik meg a gyerekeket, hogy ne legyenek kiütésesek, himlősek vagy egészségesek maradjanak.[160]

Szilveszter és Újév napja (december 31, január 1): A napok hagyományai szintén összekapcsolódnak. A katolikus egyház ekkor tartja az év végi hálaadásokat, melyet a pándi reformátusok óévtemetésnek neveznek. Az asszonyok fekete ruhában jelentek meg és eltemették az esztendőt, azonban az újévi misén világos öltözetet vettek fel.[161]
Mulatságokat rendeztek ez alkalomból a legtöbb településen, melyhez kapcsolódóan változatos ételek kerültek az asztalra. Ünnepköszöntés Újév napján volt szokás, mely elsősorban a gyermekek szokása volt, a köszöntésért cserébe pedig kaptak pár fillért. Házról-házra jártak, településenként kissé eltérő köszöntőkkel.[162]

Vízkereszt (január 6): A katolikus egyháznál ezen a napon szenteli a vizet a pap, melyből bárki vihet haza. A vallásosabb asszonyok a reggel és este ebből keresztet vetnek otthon. A szenteltvizet több településen a ház négy sarkának megszentelésére is használják, hogy az ördög menjen el a háztól. Házaknál megszentelték a jószágokat, tettek a

[157] BARNA 1985: 764.
[158] BARNA 1985: 764-765.
[159] BARNA 1985: 765.
[160] BARNA 1985: 765-766.
[161] BARNA 1985: 766-767.
[162] BARNA 1985: 767.

szenteltvízből az istállóba is. Megtalálható a legtöbb településen a háromkirályjárás, a három királyok szokása, mely erre a napra tehető.[163]

Ágnes-nap (január 21): Tápiósápon található meg egyedül a Tápió mentén az Ágnes-köszöntő, mely alkalomkor a fiatalok köszöntötték egymást. Feldíszítették a karácsonyfát, azzal mentek a lányokhoz,[164] ajándékba pedig csokoládét vittek, átadása előtt pedig köszöntőverset mondtak.[165]

Vince-nap (január 22): Az időjárás jóslásáról ismert nap a Tápió mente valamennyi településén megtalálható szokás, mely alkalommal az alábbi mondás ismert: „Ha csurog Vince, tele lesz a pince."[166]

Pál fordulása (január 25): A szokáshoz jóslások és rigmusváltozatok kötődnek, melyek szerint ha köd van ezen a napon, akkor jönnek a ragályos betegségek, ha tiszta az időjárás, akkor szép nyarat és jó termést jósolnak. Szentmártonkátán azt mondják, ha ezen a napon fagy, akkor még 40 napig fagyni fog. Ugyanitt pálpogácsát (tollas pogácsának is nevezték) sütöttek, azzal jósoltak életre-halálra. A család tagjainak megfelelően kellő számú pogácsába tollat szúrt a gazdasszony. Akinek megégett a tolla, arról azt mondták, hogy meghal.[167]

Kánai menyegző: A szokás Kókán és Tápióságon élt legélénkebben, de az 1930-as évekkel bezárólag befejeződött ennek a hagyománynak ápolása. A szokás eredetileg megfelelő alkalma január első vagy második vasárnapja volt, de farsangkor és lakodalomkor is énekelték. Az egyező dallamot kisebb különbségekkel, egy-egy eltérő versszakkal énekelték a két településen.[168]

Gyertyaszentelő (február 2): A katolikus vallásúak körében ismert szokás a gyertyaszentelés napja. A szentelt gyertyának a paraszti életben nagy szerepe volt és mindig kellett lenni a háznál, a szekrény aljában, fiókokban vagy a falra felakasztva. Tápióságon és Tápiószentmártonban a haldokló ember mellett szokás meggyújtani, gyóntatáskor, de a sokáig haldokló kezébe is oda tették, aki „nehezen halt meg."[169] Nyári jégeső és zivatar esetén is meggyújtották, hogy elolvassza a lángja a jeget. Az időjárásjóslás gyertyaszentelő napon megtalálható valamennyi településen, mely szerint például Szentmártonkátán azt mondták,

[163] BARNA 1985: 768-769.
[164] DÖMÖTÖR 1990: 118.
[165] BARNA 1985: 769.
[166] BARNA 1985: 770.
[167] BARNA 1985: 770.
[168] BARNA 1985: 770-772.
[169] DÖMÖTÖR 1990: 120.

hogy: „…ha a gyertyaszentelő fénylik, akkor a jószággal még a szárízíket[170] is meg kell majd etetni, mert jön a rossz idő."[171]

Balázs-nap (február 3): Katolikus településeken jellemző a balázsolás, mely alkalommal a pap imát mond kétágú gyertya közt, hogy ne fájjon az emberek torka. Szokás volt kisgyermekeket is magukkal vinni a szülőknek, pokrócba becsavarva, hiszen a baj, a betegség sok esetben velük volt.[172]

Zsuzsanna-nap (február 19): Számos Tápió menti faluban az a szokás járta, hogy ezen a napon meg kell szólalni a pacsirtának. Ha megszólalt, akkor jó idő közeleg, ha nem, akkor „befagyott a szája", mondták Szentmártonkátán és tovább tartott még a hideg.[173]

Mátyás-nap (február 24): Jégtörő Mátyás néven is emlegetik, melynek értelmében, ha hideg, fagyos, jeges nap van, akkor utána már jó idő fog következni. Ha jó idő van ezen a napon, akkor viszont kis idő elteltével hidegebbre fordulhat az idő. Pándon úgy hívták, hogy: „Ha talál, visz, ha nem talál, hoz." Szentmártonkátán az a mondás járta, hogy ha ezen a napon fagy, akkor még 40 napig fagyni fog. Tápiósülyben (ma Sülysáp) azt mondják, hogy a Mátyás-napi tojás nem jó, mert az abból kikelt csirke nyomorult lesz, így inkább elhasználják.[174]

Lourdes-i ájtatosság: Templomokban megjelentek a lourdesi oltárok, és a templomon belüli és kívüli ájtatosságok. Mindezt imafüzetekből gyakorolták, mely egységes volt, elnevezése pedig olvasó és lurdi is volt. Tápióságon elsősorban az idősebb asszonyok, falurészenként 15-25 asszony jött össze olvasós házakban. A Szűz Mária lourdesi megjelenésének napján, február 11-én kezdték meg és 18 alkalommal jöttek össze, ahány alkalommal jelenés volt Lourdes-ban.[175]

Farsang: Az általában február végére eső szokás a Tápió mente lakosságának fontos ünnepe, mely a karácsonytól a nagyböjtig tartó periódust zárja le. Katolikus településeken szentségimádás, reformátusoknál a böjti úrvacsora napja Farsang. Utolsó napjait több településen húshagyó keddnek, majd az azt követő első nagyböjti napot hamvazószerdának hívnak, mely utóbbit Kókán böjtfogadó szerdának is hívnak.[176] Farsang utolsó három napját megelőző csütörtöknek kövércsütörtök volt a neve Kókán és Tápióságon, a hamvazószerdát

[170] szárízik = a kukoricaszár törmeléke
[171] BARNA 1985: 772-773.
[172] BARNA 1985: 773.
[173] BARNA 1985: 773; DÖMÖTÖR 1990: 124.
[174] BARNA 1985: 773.
[175] BARNA 1985: 774.
[176] BARNA 1985: 774.

követő csütörtök neve pedig csonkacsütörtök volt Tápióságon, amikor a farsangból megmaradt húsféléket utoljára megehették a böjt ellenére.[177]

Jellegzetes farsangi sütemény a farsangi fánk, melyet pampuska néven több településen ismernek. Rokonlátogatások jellemezték ezt az időszakot, amikoris nagyobb mennyiségű fánkot vittek magukkal a családok, kínálás céljából. Herőcét Kókán és Úriban is sütöttek ez alkalomból.[178]

A farsang igazi jelentőségét a bálak adták meg, illetve a szokásként még fennmaradt koldulás, kéregetés. A gazdasági és társadalmi rétegek jellemzően nem keveredtek, külön vendéglátóhelyeken báloztak, melyek falurészenként kerültek megrendezésre.

Tápióságon olyan szokás járta, hogy a bálak megrendezésre bírót és több szószólót választottak, akiknek mindhárom nap el kellett menni a templomba reggel és kihirdetni a bált, különben nem jelenhetek meg a vasárnap reggel 10 órakor kezdődő bálban. A bíró büntetése által ezek a legények, amennyiben nem teljesítették feladatukat, 20 botütésre vagy gerendára kikötésre ítéltettek, melyet a lányok csókkal kiválthattak.[179]

Farsangi szokás volt a legények koldulása több településen, akik farsang hétfőjén vagy húshagyó kedden járták sorra a lányos házakat, főleg azokat, ahol olyan lány lakott, akivel a vasárnapi bálban sokat táncolt. Némelyikük maskarába öltözött, úgy kéregetett, melyet gyakran muzsikaszóval végeztek. Ahol nem adtak semmit, megkötözték a gazdák és loptak tojást vagy kolbászt. Az összegyűjtött ételeket valamelyik legénynél vagy az őket legszívesebben látónál elfogyasztották.[180]

A pártában maradt lányok, a vénlányok húshagyókeddi kicsúfolása is szokás volt, mellyel kapcsolatban Tápiógyörgyén és Nagykátán maradtak fenn emlékek. Nagykátán ciberehordásnak, Tápiógyörgyén ciberefazék-hordásnak (bakfazékdobálás) hívták.[181] Csúfolódó változata mindkét településen jellemző volt. Tápiógyörgyén a ciberét (rossz fazekat) a lányos házak küszöbéhez vágták, Nagykátán a rossz cserépfazekat, mert nem mentek férjhez. Az udvarló legény viszont ajándékát ciberefazékba tette Nagykátán és észrevétlenül bevitte a konyhába, a sarokba tette, úgy találták meg a lányok.[182]

[177] BARNA 1985: 775.
[178] BARNA 1985: 775.
[179] BARNA 1985. 775.
[180] BARNA 1985: 775.
[181] DÖMÖTÖR 1990: 136.
[182] BARNA 1985: 776.

2.6.2 Húsvéti ünnepkör, tavaszi ünnepek

Gergely-nap (március 12): A Tápió mentén időjóslásról ismeretes nap, melyre Pándon azt mondják, hogy ha ezen a napon fúj a szél, akkor még 40 napig fújni fog. Szentmártonkátán fagyos napnak tartják, és azt mondják: „Gergő majd rázza a szakállát!”[183]

Március 15: Az 1848-af forradalom és szabadságharc emléknapjaként tartják megünneplését, hozzáadott egyéb helyi szokások nélkül.[184]

Sándor, József, Benedek (március 18, 19, 21): Valamennyi településen az általánosan ismert, meleget hozó napoknak tartják őket, illetve a tavasz kezdetének.[185]

Szent György-nap (április 24): A tavaszi munkák kezdésének napja, mellyel egy időben a termés kilátásaira is jósolnak. Kókán és Mendén a csorda kihajtásának első alkalma volt, mely később már májusra tolódott. Szent György hete a kukorica vetésének is ideje. Mendén uborkát is ezen a héten ültették, illetve ettől kezdődően a katolikus templomban este 8-kor harangoztak. Pándon az a mondás járta, hogy ha a fürjek elbújnak a búzában, akkor jó termés lesz. Ez a nap a cselédek elszegődési ideje is volt.[186]

Tápiószentmártonban a gyermekek Szent György-napi éneke is dokumentálásra került, mellyel a napos idő beköszöntését igyekeztek siettetni.[187]

Márk napja (április 25): A búzaszentelés napja a katolikus településeken, ekkor tartották a szertartásokat. Tápióságon körmenettel mentek ki a búzaföldre, ahol a pap megszentelte a búzát, majd minden lakos vitt haza belőle egyet az imakönyvében. Tápiószentmártonban csokornyi búzát visznek a hívek, azt szenteli meg a pap. Tápiósápon (ma Sülysáp) is a vittek haza a szentelt búzából és adtak belőle a libáknak, kacsáknak. Ez a nap volt a babvetés ideje is a Tápió mentén.[188]

Nagyböjt: A farsangtól húsvétig terjedő nagyböjti időszak jellemző a vidéken is, melyet legerősebben a katolikusok tartanak. A nagyböjt ötödik vasárnapját több településen is feketevasárnapnak, míg a hatodik vasárnapot virágvasárnapnak hívják, melyet a nagyhét követ. Kókán minden napot „nagy” jelzővel láttak el, egészen Húsvét napjáig, Tápióságon ugyanezzel az elnevezéssel, szerdától-szombatig illették a napokat.[189]

[183] BARNA 1985: 776.
[184] BARNA 1985: 776.
[185] BARNA 1985: 776.
[186] BARNA 1985: 777.
[187] BARNA 1985: 777.
[188] BARNA 1985: 778.
[189] BARNA 1985: 778.

Virágvasárnap: A húsvét előtt vasárnap neve, mely alatt a katolikus templomokban a virágvasárnapi passiót végzik. Ezen a napon történik a barka szentelése is. Kókán az a mondás járja, hogy ha szentelt barka van a háznál, akkor nem csap bele a villám. Házba nem vihették be csirkekeltetéskor, mert akkor nem kel ki a csirke. Tápiószentmártonban a barkát a cserép vagy a nád közé dugták, villámcsapás ellen. Ezen a településen a harangozó feladata volt a barka vágása, a templomi asztalra helyezése a szenteléshez. Innen vitték haza a lakosok, de a házba nem kerülhetett belőle, mert akkor „nem lesz fias a tyúk alatt a tojás."[190]

Nagycsütörtök: Számos katolikus faluban ezen a napon volt a keresztjárás, a Jézuskeresés. Tápióságon a templomnál gyülekeztek, majd járták a falut, kereszteknél, temetőnél imádkoztak és énekeltek. A templomba visszatérve imádkoztak Jézus sebeiről, az ájtatosság végén pedig hálaadást mondtak.[191]

Nagypéntek: Krisztus halálának napja, mely templomlátogatással egybekötött gyásznap. A katolikus településeken a nagypénteki passiót éneklik ekkor, melyhez szigorú böjti étrend figyelhető meg a református, valamint az evangélikus vallásúaknál is. Más alföldi területeken is megfigyelhető szokás fedezhető fel a Tápió mente étrendjével kapcsolatban: a férfiak ezen a napon kihangsúlyozták a reggeli, valamint a délelőtti pálinkaivás fontosságát.[192] Ezen a napon mentek a lányok és az asszonyok a Tápióhoz mosakodni, hogy szépek legyenek. Tápióságon a nagycsütörtöki keresztjárás után egyenesen a patakhoz mentek le hajnalban és megmosakodtak. Szótlanul mentek, mert csak így volt hatásos az „aranyos víz", mely sok szépet ígér. Ezen a napon a kiütéses betegek is az aranyos vízben megmosakodtak, hogy egészségesek legyenek.[193]

Nagyszombat: Ezen a nagyböjti utolsó napon tartják meg a feltámadási szertartást és a körmenetet a katolikus településeken. A nagycsütörtök óta elhallgató harangok ezen a napon szólalnak meg ismét az ünnepi szentmise alkalmával. Tápióságon az a szokás járja ilyenkor, hogy az otthon lévők körülszaladják a házat, hogy elűzzék, és távol tartsák a háztól a férgeket. Kókán a gazdasszony seprűvel körülsepri a házat, hogy elmenjenek a bolhák és a békák. Ez a nap minden településen a húsvéti előkészületek utolsó alkalma.[194]

Húsvét: Krisztus feltámadásának ünnepe. Ezen a reggelen több településen is ételt szenteltettek a templomban, sokát, tojást, kolbászt, kalácsot. Ezeket tálban vitték templomba, az oltár elé tették, ahol a pap megszentelte, majd hazavitték és ezt ették. Tápiósápon minden

[190] BARNA 1985: 779.
[191] BARNA 1985: 779-780.
[192] BARNA 1985: 780; DÖMÖTÖR 1990: 155.
[193] BARNA 1985: 780-781.
[194] BARNA 1985: 784.

morzsát, a tojáshéjat, valamint a sonkacsontot is elégették, ami maradt a szentelt ételekből, Tápiósülyben viszont az étel morzsáját a baromfiknak adták. Tápióságon és Úriban otthon szentelték meg a kalácsot a házi szentelt vízzel. Aki tehette, disznót vágott húsvétra is, aki nem, az a téliből tett félre erre az alkalomra.[195] A seprési tilalom is jellegzetes hagyomány volt, ugyanis úgy tartották, hogy aki ezen a napon sepreget, az elsepri a locsolókat.[196]

Húsvéthétfő: Ezen a napon a kanász ünnepet köszöntött, amiért cserébe a gazdáktól, családoktól ételajándékot kapott. Húsvétvasárnaptól eltérően, ezen a napon már ki lehetett hajtani a csürhét is.[197]

A locsolkodás régre visszanyúló hagyományos szokás a vidéken, melyet Tápiószentmártonban „öntöző hétfő"-nek is neveznek.[198] A legények és fiatal gyermekek mondtak verset, vízzel locsoltak, üvegből vagy vödörből. A locsolásért tojást vagy virágot kaptak, a lányok pedig étellel és itallal kínálták őket.[199]

Fehérvasárnap: A húsvétot követő vasárnapot nevezték így több településen. A legtöbb településen az elsőáldozás napjaként tartják számon, amikor az elsőáldozós kislányok fehér ruhába öltöznek.[200]

Május 1: Ahol nem Szent György-napon hajtották ki a csordákat (mint például Pánd és Tápiószentmárton esetében), ott ezen a napon tették meg. Nem régmúltra visszatekintő hagyomány, de a májusfa állítása is ezen a napon történik, melyet ezt megelőzően pünkösdkor végeztek.[201] Az udvarló legények a lányoknak vitték a díszes szalaggal ékesített fűzfát vagy nyárfát (Mendén topolyfának hívták), és a lányos ház kapujára vagy kertjébe állították fel. Úriban csokoládét, Kókán kendőkkel, üveg borral és pálinkával tették még díszesebbé.[202]

Fagyosszentek (május 12-14) és Urbán napja (május 25): Ezeken a napokon gyakran hideg szokott lenni a Tápió mentén, melynek következtében sok kár keletkezik, hiszen ekkorra már a szinte minden növény kikel. Urbán napjára azt mondják, hogy elviszi a szőlőt és a gyümölcsöt, illetve ez a nap zárja a fagyosszenteket. Tápiószentmártonban egyedi szokás, hogy ha ezen a napon elfagy a szőlő, akkor venyigét kötnek a határban álló Szent Vendel szobor hátára és vízzel lelocsolják.[203]

[195] BARNA 1985: 784-785.
[196] DÖMÖTÖR 1990: 157.
[197] BARNA 1985: 785.
[198] DÖMÖTÖR 1990: 160.
[199] BARNA 1985: 785-786.
[200] BARNA 1985: 786.
[201] DÖMÖTÖR 1990: 170.
[202] BARNA 1985: 786-787.
[203] BARNA 1985: 787.

2.6.3 Pünkösdi ünnepkör, nyári ünnepek

Áldozócsütörtök: Krisztus mennybemenetelének ünnepe, mely valamennyi településen ismert. Néhány településen ez az időpont volt a konfirmálás napja. Pándon külön szokás, hogy ez alkalommal a papot és tanítót megajándékozzák, mely fizetésük egykori módjára vezethető vissza. A családok a tyúkjainak számától függően tojást adományoznak részükre.[204]

Pünkösd: A liturgikus év harmadik fő ünnepe valamennyi felekezetnek nagy és kiemelkedő ünnepe a Tápió mentén. Megtalálható volt a pünkösdi zarándoklat Máriabesnyőre, illetve a májfa állítása is. A mendei evangélikus templomban jellemző pünkösdi templomdíszítés hagyománya igen kiemelkedő és egyedi értéke hagyományainknak. A templomban a férfiak és a nők oldalán is 3-3, szalagokkal, slingelt fehér kendőkkel, fehér zsebkendőkkel feldíszített májfa kerül felállításra. Az oltárkerítést virágokkal, főleg pünkösdi rózsával díszítik ki. Pünkösd szombatján vagy vasárnap reggel végzik a templom díszítését, melyet hétfőn délután le is bontanak.[205]

Több településen dologtiltó nap volt pünkösd első napja, csak a jószágokat ellátni lehetett. Másnapján már kihajthatták állataikat, mely egyben a pásztorok megajándékozásának is napja volt. A háziaktól kalácsot, bort, pénzt kaptak, mely más alföldi vidéken is jellegzetes volt.[206]

Úrnapja: Katolikus ünnep, az Oltárszentség ünnepe, mely egyben dologtiltó nap is. Jellemző minden településen az Úrnapi körmenet, mely alkalommal a körmenet útjában felállított négy sátornál az Oltárszentséggel áldást oszt. Eltérések településenként a sátrakhoz használt gallyak és virágok felhasználásában vannak. A körmenet korábban nagyobb területen, később a templomok közvetlen környékére korlátozódtak. A körmenetben vonulók sorrendje és összetétele más tájegységekkel azonosságot mutat, inkább egyházi ünnephez, mint helyi szokásokhoz kötik a legtöbb településen.[207]
Úrnapja zárta le a nagyobb közösségi ünnepek sorát, mely mindig az aratás előtti hetekben volt.[208]

Medárd napja (június 8): Időjósló nap, mely szerint, ha ezen a napon esik, akkor még negyven napig esni fog, szárazság esetén viszont nem fog esni ugyanennyi ideig. Tápióságon, ha nem esett ezen a napon, így hívták: „Elkerült most bennünket a Medárd!”[209]

[204] BARNA 1985: 787-788.
[205] BARNA 1985: 788.
[206] BARNA 1985: 788.
[207] BARNA 1985: 790-792.
[208] BARNA 1985: 793.
[209] BARNA 1985: 793.

Szent Antal napja (június 13): Elsősorban katolikus ünnep, szobra pedig megtalálható valamennyi katolikus templomban. Perselyébe pénzt szoktak dobni (a kérésekért cserébe, amivel a hívek hozzá fordulnak segítségért), az adományokat pedig jótékony célra használják fel. Tápióságon további hagyományként él, hogy eddig a napig a szénát mindenképpen össze kell szedni, mert nagy esők jönnek, és a szénát elviszi a víz.[210]

Szent Iván napja (Keresztelő Szent János napja – június 24): A nyári napfordulóhoz nem kötődik néphagyomány, a tűzugrás pedig már csak nagyon halvány emlékként él a tápiósági lakosok emlékezetében. Tápiószentmártonban azonban gyümölcsevési tilalom kötődik ehhez a naphoz. Ha valaki Szent Iván napja előtt gyümölcsöt eszik és meghal a gyermeke kis korában, a másvilágon nem kap majd. Több asszony ezért nem evett gyümölcsöt egyáltalán, akinek gyermekhalottja volt.[211]

Péter-Pál napja (június 29): A jelentős egyházi ünnep a paraszti munkarendben pedig jelentős határnap volt, hiszen ekörül a dátum körül kezdődött meg az aratás. Tápiószentmártonban azt mondták, hogy ekkor szakad meg a búza töve.[212]

Sarlós Boldogasszony (július 2): A nevében az aratáshoz kapcsolódó egyházi ünnep alkalmával a Mária-tisztelők, illetve a rózsafüzér-társulatok, ezen kívül pedig Úriban az idős asszonyok összejöttek imádkozni.[213]

Szent Anna-nap (július 26): A katolikus településeken ismert Szent Anna különösebb kultusza nem jelent meg a Tápió mentén, viszont Szentmártonkátán úgy tartják, hogy ezen a napon más ki lehet szedni a földből a hagymát, akkor is, ha a szára zöld.[214]

Szent Dónát püspök napja (augusztus 7): Szent Dónát kultusza Kókán található meg, aki a hagyomány szerint a jégesőtől a mennydörgéstől és vihartól óvja a lakosságot. Az alábbi fohászt szokták mondani vagy vihar esetén: „Imádkozzál értünk Szent Dónát püspök és mártír, hogy megmenekedjünk a mennykőtől és égi háborútól."[215] Ez alkalomra egy kókai lakos által szerzett ének is fennmaradt, melyet egy nagy vihar után írt meg, azóta pedig sokan megtanulták a faluban és éneklik, ha szükség van rá.[216]

Lőrinc-nap (augusztus 10): A dinnyeterméssel kapcsolatban lévő nap minden településen ismeretes a Tápió mente lakossága számára. Úriban és Szentmártonkátán is úgy

[210] BARNA 1985: 793.
[211] BARNA 1985: 793.
[212] BARNA 1985: 794.
[213] BARNA 1985: 794.
[214] BARNA 1985: 794.
[215] BARNA 1985: 794.
[216] BARNA 1985: 794.

tartják, hogy ez után a nap után meglevesesedik a dinnye, melyek igazolásául mindkét településen rigmusok is fennmaradtak.[217]

Nagyboldogasszony napja (augusztus 15): Legnagyobb Mária-ünnep a vidéken, Mária Mennybemenetelének ünnepe, a búcsújárás kiemelkedő alkalma. Számos zarándokhelyszínre látogattak el ez alkalommal, melyek közül kiemelkedik Máriabesnyő, ahová több településről, külön utakon, gyalogosan vonultak. Tápiószentmártonban ekkor tartották a nagybúcsút, amikor is megismerkedhettek az eladósorban lévő lányok a legényekkel.[218] Nagykátán égő gyertyával a temetőben virrasztottak az ünnep előestéjén az asszonyok.[219]

Szent István napja (augusztus 20): Szent István ünnepén fejezték be az aratási munkákat minden településen, annak napján pedig bálokat rendeztek. Az aratás alkalmával, ha az uraság vagy a bérlő ellátogatott a földre, áldomást fizetett az aratóknak vagy pénzt, italt hozott. A földeken a munka végeztével aratókoszorút készítettek, mely nagy, kör alakú volt és nemzeti színű szalaggal látták el. Tápiószentmártonban ezt a lányok rúdon vitték be az uraságnak, aki cserébe pénzt és bort adott az aratóknak. Ez alkalommal került megrendezésre az aratóbál is. Ez a hagyomány a legtöbb településen hasonló módon került megrendezésre.[220]

Két asszony köze, Kisboldogasszony (szeptember 8): Mária születésének napjáról emlékezik meg az egyház, mely alkalommal Tápiósülyben (ma Sülysáp) búcsút rendeztek. Az augusztus 15 és szeptember 8 közötti időszakot más vidékekhez hasonlóan két asszony közének nevezik.[221]

Szent Mihály-nap (szeptember 29): Az állattenyésztésben és más munkákban is határnap a néphagyományban, illetve azt mondják, hogy e naptól kezdődően az időjárásban is változás áll be. Az őszi lakodalmak sora is ezzel a nappal kezdődhet, melyeket egészen Katalin napig tarthatnak. A cselédeknél a felmondás napja volt egykoron, és akit elküldtek, újévkor el kellett mennie a munkát adótól.[222]

Vendel napja (október 20): Szent Vendel a jószágok védőszentje, akinek Tápióságon és Úriban szobra is áll. A jószágok megmentéséért imádkoztak a lakosok ezen a napon a szobornál.[223] Vendel napja az állattartó és juhtartó gazdák ünnep volt a Tápió mentén.[224]

Mindenszentek és halottak napja (november 1-2): A halottakra emlékezés minden településen egyformán megtartásra kerül. Kitakarítják, illetve virágokkal, koszorúkkal díszítik

[217] BARNA 1985: 795.
[218] BARNA 1985: 795-798.
[219] DÖMÖTÖR 1990: 420.
[220] BARNA 1985: 798-799.
[221] BARNA 1985: 800.
[222] BARNA 1985: 801.
[223] BARNA 1985: 801.
[224] DÖMÖTÖR 1990: 201.

a sírokat, majd Mindenszentek napján gyertyát gyújtanak. Tápióságon ezen a napon van a sírkőszentelés, mise a temetőben a halottakért, melyek után több családban is tort tartanak. Ez alkalommal régebben buktát sütöttek és bort ittak.[225]

Szent Imre (november 5), Szent Márton napja (november 11), Erzsébet-nap (november 19): Szent Imre napon tartják Úriban a búcsút, illetve Szent Márton nap alkalmával Tápiószentmártonban, ahol a nap jeles alkalom. A bálokat is jellemzően ebben az időszakban tartják, a szüretet követően, egészen Katalin napjával bezárólag.[226]

2.6.4 Lakodalmi szokások a Tápió mentén

A Tápió mente lakodalmi szokásai nem ismeretlenek a vidék lakossága számára, hiszen e jeles alkalom minden család életében meghatározó már évszázadok óta, a hagyományok átalakulásával viszont már nem kapunk teljes képet a 20. század első felének tekintetében. A Tápió mente több településén jól ismert lakodalmas szokásokról beszélhetünk, mivel a hagyományokat még kisebb-nagyobb mértékben megélik a családok, a közösségek. Számtalan eleme a lakodalomnak általánosan elterjedt volt a vidéken, mint az egy hetes előkészület, melyet még a kilencvenes években is megtaláltunk a sátras lakodalmaknál. Ezt váltotta fel a mai ember számára jóval egyszerűbb, hagyományszegényebb, vendéglátó egységekben történő lakodalom megrendezése.

Népviseletünk tekintetében kijelenthetjük, hogy a Tápió mentén is megtalálható volt valamennyi öltözet, melyek hétköznapokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kötődtek. A menyasszonyok viseleténél a fekete, vagy színes ruha volt jellemző több Tápió menti településen a 20. század elején, melyet felváltott a világosabb, majd később a Tápiószelén is dokumentált fehér öltözet. Menyasszonyi koszorút viseltek, ami egy jellegzetes fejdísz volt a Tápió mentén[227]. A házasságot követően féketőt hordtak hosszabb ideig (néhol fél év, de jellemző volt az első gyermek megszületésig tartó viselete), mely több településen vasas féketű volt. A férfiak viselete minden alkalommal fekete nadrág és mellény volt fehér inggel vagy kabáttal[228] (ezt az öltözetet váltotta fel később a briccses nadrág helyett megjelenő egyenes szabású nadrág a hozzá illő zakóval). Jellemző volt a pakfontos[229] gombokkal

[225] BARNA 1985: 802.
[226] BARNA 1985. 802.
[227] Tápióságon és Tápiószecsőn mirtuszkoszorúnak, Úriban tornyos koszorúnak, Sülysápon bujdosnak hívták
[228] TERÉK 2015: 133.
[229] TERÉK 2015: 31.

ellátott, esetenként kissé díszített fekete mellény, a nadrág pedig briccses nadrág volt keményszárú csizmával.

Általánosan elmondható, hogy a településeken két háznál zajlott a lakodalom, a házaspár násznépe külön mulatott[230] a saját hozzátartozóival. Tápiószele esetében a hérész[231] lányos háztól történő átvitelével[232] a két násznép együtt folytatta a lakodalmat, de a legtöbb településen a menyasszonytánc és menyecsketánc után visszament a lányos házhoz a menyasszony vendégserege, ott folytatták a mulatságot. Az évtizedek előrehaladtával ez a szokás is megváltozott, már együtt tartotta lakodalmát a fiatal pár, ekkor jelent meg a házakban, döngölt földes szobákban tartott lakodalmak helyett a sátras lakodalom, a vele járó egy hetes előkészülettel.[233]

A Tápió mentén nagy hagyománya volt a lakodalmas zenélésnek, a zenekarok pedig elengedhetetlen részét képezték a házasság napjának, mely nem kötődött feltétlenül szombathoz, hiszen többen meséltek pénteki, vasárnapi, hétfői, sőt kétnapos lakodalomról is. Rezesbandák, cigányzenekarok, népi zenekarok szolgáltatták vidékünkön a muzsikát a lakodalmakban.[234] Tápiószele tekintetében 7-8 féle zenekar folyamatos jelenléte igazolt ebből az időből, akik főleg helyi (Halesz és Szilvás, az egykori Tápiószeléhez tartozó településekről is), tápiószentmártoni, tápiógyörgyei, és farmosi zenekarok esetében dokumentálásra is kerültek. A nem helyi zenekarok utazása más településről kezdetben lovasszekérrel történt, mely még a hatvanas években is jól megfigyelhető volt. Az általuk muzsikált, általánosan ismert dallamok mellett felcsendültek a Tápió mentére, ezen belül Tápiószelére jellemző, helyi hagyományokban élő, alkalomhoz kötött, illetve alkalomhoz nem kötött dallamok.[235]

A vőfélyek jelenléte meghatározó volt ezen a jeles napon és azt megelőzően is, hiszen jellemző volt a vendégek hívogatása, melyet a vőfély végzett.[236] Emellett a lakodalom napján összefogta a násznépet és az egyes szokásokhoz kötődő folyamatokat segítette, versekkel színesítette, levezényelte a mai lakodalmakban is még megtalálható búcsúztatót, köszöntőket, oltár elé vezette a házaspárt a násznéppel, tréfás versekkel szolgált az étkezéseknél. A stafírung a házasság elengedhetetlen részét képezte, hiszen a lány, amikor a legénnyel összekötötte életét, a lányos háztól hozományként hozta el neki jövendőbeli férje az új élet kezdéséhez szükséges használati tárgyakat, eszközöket, ruhákat, terítőket, dunnákat,

[230] ÖRSI 1985: 691.
[231] Hérész = menyasszonykalács, de azokat is így hívták, akik vitték.
[232] A vacsora után, a menyasszonytánc előtti időszakban vitték.
[233] ÖRSI 1985: 691.
[234] TERÉK 2014: 6-7.
[235] TERÉK 2014.
[236] LUBY 1956. NM EA 26845/2

takarókat, de mindenekelőtt a jól megócsmált,[237] alku tárgyát képző menyasszonyi ágyat[238]. A régi szokások értelmében kizárólag e fölött rendelkezhetett a menyasszony a későbbiekben is, nem volt közös vagyonmegosztás. Ez természetesen az évtizedek előrehaladtával folyamatosan változott, így a jogok és rendelkezések is egységesedtek[239]. A házasulandók vallási hovatartozása is meghatározó volt, hiszen az eltérő felekezetűek csak nagy nehézségek árán kerültek oltár elé a 20. század első felében, ugyanis nem nézték jó szemmel a szülők, nagyszülők, sőt a falu sem, ha másik felekezetből választ párt magának gyermekük. Az eltérő vallású családok több esetben kisebb-nagyobb mértékben eltérő szokásokkal, népviselettel és imádságokkal rendelkeztek, melyeket őseik évszázadokon át őriztek. A 20. század vége felé haladva a vallási különbségek már nem jelentettek semmilyen akadályt.

Többgenerációs együttélés volt jellemző,[240] ahol mindenkinek megvolt a feladata a hétköznapok, valamint a munkamegosztás tekintetében és ez így volt a lakodalmat megelőző napokon, valamint a házasság napján is.[241]

A lakodalomban felszolgált étel- és italkínálat is igencsak megváltozott az elmúlt 70-80 évben. A 20. század első felében nem volt jellemző a választék-gazdag lakodalom. Egy-két féle étel és ital volt, ezeket ette és itta mindenki, gyerektől a felnőttig. A korabeli elbeszélések alapján jellegzetes étel volt a tyúkhúsleves csigatésztával, majd főételnek pörkölt, illetve sütemények, valamint az éjfél után felszolgált sült-főtt tyúk. Italnak víz, bor és pálinka oltotta a szomját a vendégeknek.[242]

Az általános, Tápió mentén megtalálható lakodalmas szokások rövid bemutatásával már láthatjuk azt a világot, mely gyökeresen megváltozott és a mai ember számára szinte elképzelhetetlen, hiszen az igények megnövekedtek, a szokások és hagyományok folyamatos elhagyásával pedig már csak néhányan emlékeznek arra, hogy milyen is volt a lakodalom régen, Tápiószelén.

[237] Ócsmálni = ócsárolni
[238] LUBY 1956, Néprajzi Múzeum EA 26845/2
[239] ÖRSI 1985: 697.
[240] ÖRSI 1985: 694-695.
[241] ÖRSI 1985: 696.
[242] Kozma Dezső (sz: 1945), tápiószentmártoni muzsikus elmondása alapján (interjú készült: 2018.06.04)

2.6.4.1 Lakodalom Tápiószelén, 1925-ben[243]

„Legényeste: Kedd, csütörtök, szombat és vasárnapi napok voltak a látogatási napok, Legényesték. Ha mégis megtörtént, hogy a legény más napon ment el, megtették vele, hogy vöröshagymát csúsztattak zsebébe a lányos háznál. Majdnem kosárral egyenlő értékű és mindenképp megszégyenítés volt. A falu szájára került a köcsögesti látogató – így hívták, aki nem legényes napokon ment a lányhoz.

Amikor a feleségem először megláttam, gondoltam magamba', hogy én ennek szívesen udvarolnék. El kéne hozzájok menni. Igen, de szégyenlettem az apai házukhoz csak úgy beállítani, ezért aztán bementem a kocsmába, egy kis rumocskát bevágtam, elkészítettem a bátorságot. A kapunál ugat a kutya, de nagyon. Kijön a lány, azt mondtam neki:

– Te! Én szeretnék hozzátok járni, meg neked udvarolni. Mit szólsz hozzá?

– Én nem tudom! Beszélj édesanyámmal!

– Hát hogy hívják édesanyádat?

– Terkának.

Erre aztán bementem, mondom bent:

Terka néni! Megengedné, hogy én Annushoz eljárjak?

Az meg az apjához utasított.

Hát édesapádat hogy hívják? Mondja a lány, hogy Samunak.

Most aztán neki mondtam el harmadszor, hogy szeretnék Annusnak udvarolni, van-é ellenem valami kifogása? Az meg azt felelte, hogy:

Én nem vagyok ellene! Mert kutya csinálja a kerítésen a rést, legény jár rajta. Én bizony megsértődtem! Nem vagyok én kutya, de nem is kerítésen keresztül akarok én járni, hanem a kapun akarok én bizony bejárni!

Annus meg summás volt. Erre járt haza este. Megszólítottam az úton, de nem állott meg velem egy szóra se, semmiképp. Nem is tehette, mert megállni nappal a legénnyel csak egy szóra is az utcán, az bizony szégyen volt. Az olyan lányra hamar ráhúzták a vizes lepedőt. De olyan volt ő később is. Mán be voltunk iratkozva, kétszer kihirdetve, mondom neki, hogy el kell jöjjön az édesanyámhoz. Végül is az egyik legénnyel ketten húztuk el. De húzni kellett ám erővel, magától nem jött. Mer' szemérmes volt.

Jegyet mi nem cseréltünk – mondja Annus. Már 1921-be kiment a szokásból, mi meg 1925-be' esküdtünk.

[243] Készült Luby Margit néprajzkutató 1956 szeptemberében, Tápiószelén végzett kutatómunkája alapján, lejegyzésének teljes felhasználásával. Adatközlők: Becze Imre (sz: 1896), és felesége, Becze Imréné Annus (sz: 1902). NM EA 26845. TERÉK 2019: 179-184.

Vőfélyünk is volt, annak is hosszú botja, mint a pásztorbot. Akinek nem volt, az kölcsönkérte. Szalagot a menyasszony adott rá, az a vőfélyé is maradt. Hat koszorúslányunk volt. Mind a hat adott rá kendőt, de az esküvő után azt a vőfély visszaadta. Nem is volt abban köszönet! Mert a vőfély fogta a hosszú botot, a hóna alá csapta, a kendőt meg húzta végig a sáron. Hát annak aztán – különösen, ha szeme láttára történt – nem is örült semmiféle koszorúslány. A sárba csapkodott vele némely vőfély.

A vőlegény vőfélye az öregebb vőfély, annak nehezebb a dolga. A menyasszonyé a kisvőfély. Hat koszorúslánynak hat koszorúslegény is kellett. Volt is mind a két félnek. Koszorúsasszonya a vőlegénynek is, a menyasszonynak is egy-egy volt.

Az ágy megvétele: A lakodalom előtti napon a vőfély vőfélye, vagyis az öregebb vőfély a koszorúsasszonnyal, a hat koszorúslegénnyel beállított a menyasszonyhoz, megvenni a menyasszony ágyát. A menyasszony koszorúsasszonya, mint a legutolsó kofa, úgy alkudott velük, még alkuszik ma is... Minden furfang előkeveredett ilyenkor. A vőlegély küldöttjei ócsmálták az ágyat, például: Ez is sublód! Eszi mán a szú! Ez is ágy, korpa van benne, mert a zsebibe' visz be magával korpát, s úgy tesz, mintha az ágyból venné ki.

Történt egyszer, hogy az öreg Bakáné felállt a padkára és a tenyeréből törött paprikát fújt a koszorúslegények arcába. A szemük közé fújta. Prüszkölt valamennyi. Az alku alatt a menyasszony násznagya ott ült az asztal mellett, előtte egy üveg bor, pohár. Azt mondja: „Igyatok mán egy pohár bort, rátok fér a sok kiabálás után!" Erre aztán ügyelettel kell lenni, Mert ha a násznagy borából ittak, akkor meg is vették azon az áron, ahogy a menyasszony részéről kimondták. Azt rögtön ki is kellett fizetni – s még aznap, az ágyvétel megtörténte után viszik az ágyat. Csengettyűs lovakkal mennek érte, de ha a szomszédba lakna a menyasszony, akkor is körül kell vele kerülni a falut és úgy megállani a vőlegény háza előtt.

A szekéren az összes vendég, minden legény kezibe' egy üveg bor, hangzott az összes falu! Hat párna, két dunna a szekéren, fehér abroszba kötve, úgy tették azt fel a sublód tetejére. Úgy volt az megkötve, hogy a párna hímzett sarka mindenütt kilásson. Annus is még csak sublódot és ágyneműt kapott, ágyat magát nem. A vőlegény házánál a menyasszony ágya számára a hely már el volt készítve. A menyasszony ágyát nem vethette más, csak a menyasszony koszorúsasszonya. Ő vetette fel az ágyat.

Az esküvő: Mindig szombaton volt, délután. Lakodalom előtt egy héttel a vőfély hívogat. Okvetlenül vasárnap, mert már az is sértés volt, ha valakit nem vasárnapi napon hívott meg, hanem mondjuk kedden vagy szerdán. Olyankor azt gondolta az illető: Engem csak úgy utólag hívtok meg, mikor már mindenkinél voltatok, nem is megyek én el! Nem is ment.

A meghívásra azt szokás mondani, hogy: Köszönjük szépen, majd azon leszünk, hogy oda jussunk.

A meghívás így szól: X,Y meghívja az esküvőtételre, pár pohár borra, vacsorára, reggelig tartó mulatságra, ameddig tetszik. Olyan nem volt, hogy valakit csak az eskütételre vagy csak a vacsorára hívjanak meg. Kinek meddig tetszik – így szólt mindig a befejezés. Volt olyan is, hogy még másnap délután is ott dombéroztunk[244] még a lakodalmas háznál. A végin ami bor volt, azt tálba öntöttük, kivittük az udvarra, ott ettük kanállal.

Segítségek: A lakodalomhoz segítségek persze kellenek Tésztacsinálás, baromfipucolás, ehhez mind asszony kell. Kap is ebédet mind! Hétfőn, kedden, szerdán csigatésztát csináltunk, csütörtökön a rostélyos kalácsot sütöttük, pénteken süteménycsinálás, baromfipucolás. Szombaton hajnalba' már ki van pakolva az egész ház, hogy hely legyen, teljesen megterítve készen álljon az asztal. Bor, sütemény feltéve az asztalra. Már délelőtt tíz óra után hullonganak össze a vendégek, tizenegy után meg már rendesen ott is vannak, ott is ebédelnek. Az esketés órája rendesen délután kettő és hat óra közt.

Indulás a menyasszonytól: Első a kikérés. A vőlegény vőfélye megy el kikérni a menyasszonyt, persze a násznéppel. Az megesik, bár nem gyakori, hogy némelyik tréfás vénasszony odaáll, hogy itt vagyok én, elmegyek én magukkal.

Kikérés után van a búcsúztatás. A vőlegény vőfélye búcsúztatja a menyasszonyt. A vőlegényt éppúgy búcsúztatják, de miután az ő vőfélye ment el a menyasszonyos házhoz, így őt a násznagya búcsúztatja. A menyasszonyos háztól indulva elől megy a násznagya. A menyasszony követi a násznagyot az első koszorúslegénnyel. Úgy mondják: az első koszorúslegény felvezeti a menyasszonyt. A menyasszony után mennek párba a koszorúslányok, majd a násznép. A templomba' szép, ha a szülők felmennek, de nem mindig jutnak hozzá.

A felvonulás rendje a vőlegény részéről úgy néz ki, hogy elől a násznagy és a vőfély. A vőlegényt az első koszorúslány vezeti fel, de ha a vőlegénynek van közeli nőrokona, testvére vagy ha a menyasszonynak van közeli fiatal férfi rokona, akkor az vezeti fel őket. A vőlegényt a koszorúslegények, majd a násznép követi.

Esküvői szertartást követő szokások: A pap bemegy a sekrestyébe, a menyasszony pedig egyedül megkerüli az oltárt. Azután arca elő vont fátyollal bemegy koszorúsasszonyával a sekrestyébe az avatásra. A pap a kezibe' adja az égő gyertyát, azzal visszajön a templomba. Letérdel az oltár előtt és imádkozik. A gyertyát imája után átveszi a harangozó. Ez alatt a vőlegény az oltár előtt áll és bevárja a menyasszonyt. Az esketés díját a

[244] Dombérozni = Lármásan, hangosan mulatni

két násznagy fizeti ki a sekrestyébe', a lelkésznek. A teljes dísz, összes égő templomi gyertyák, szőnyeg, orgonazúgás 300 Ft kiadást jelent.

Esküvő után kivonulás a templomból: Elől megy a két násznagy, majd a két vőfély és a fiatal pár. Őket követik a koszorúslegények, mindegyik egy koszorúslánnyal, majd a vendégek és a násznép. A menyasszonyt a vőlegény házához kísérik. A menyasszony vendégei közül, aki akar, szintén velük tart, de a legtöbb visszamegy a menyasszonyos házhoz. Innen esetleg már muzsikaszóval mennek. De falu szokása, hogy a pap nem engedte meg, hogy a templomba felvonulva is szóljon a muzsika. De onnan már muzsikaszóval menetnek. Ha kocsival mentek, akkor azelőtt szokás volt pisztolyokból lövöldözni, a kerékhez edényt hozzácsapni, nagy lármát, nagy zajt csinálni. Ezt a hatóságok betiltották, mert 1905-ben a Zsíros András esküvőjén is az történt, hogy az apám (Becze Imre édesapja) – aki urasági parádés kocsis volt – vitte a menyasszonyt. Utána hívták, jöjjön be egy pohár borra. Be is ment, azalatt meg a két ló megriadt, elszaladt, kárt is tettek magukba.

Az a faluszokás, hogy minden útkeresztezésnél megállnak, s ott nemcsak az eddig is táncolva haladó koszorúslegények, de az egész násznép, meg a menyasszony is táncol egy verset – Pisál a menyasszony! -, mondják. A keresztezésnél akárki is elkérhette és táncolhatott vele. Akkor is meg kellett állni, ha esett az eső.

Vacsora: Középen a pár, mellettük a két násznagy, azután úgy rendezik, hogy a közelebbi rokonok közel kerüljenek hozzájuk. Az összes koszorúslányok, tehát a menyasszonyé is, mind a vőlegényes háznál vacsorázik. Férj és feleség egymás mellett ül. A vőlegény a vacsorát feltett kalappal eszi végig.

Ma is divat, hogy a násznagyot kicsit megtréfálják. Vacsora előtt vöröshagymát visznek neki tányéron, majd ezt mondják neki: Tessék, násznagy uram, szórakozzon vele, míg csak nem hozzák az ételt, rágódjon rajta!

A hérész:[245] A hérész maga egy fából csinált kastélyka, kőttes tészta rásütve. Olyan féle volt, mint a betlehemes jászol. Ki kellett hozzá bontani a kemence száját, mert nem fér bele. Ma már meghalt a mestere, egy idősebb asszony. A hérészt nótaszóval hozták a menyasszonyos háztól végig a falun. A vőlegényes háznál már előre jelentik, hogy jönnek a hérészesek. Várnak, ha soká nem jönnek ki, megtették mán, hogy visszafordultak. Úgy kellett őket félútról visszarimánkodni. Visszajönnek, mert mondják nekik, hogy dolga volt ezért, amazért nem volt ott az örömapa, de azért bizony a sértés csak megtörtént. A hérészt a menyasszony elé teszik. Megőrzik, néha három hónapig is megvan.

[245] Hérész = Nagyméretű lakodalmi kalács, melyet a lakodalom estélyén, vacsora után, de még a menyasszonytánc előtt a menyasszony násznépe hoz át a vőlegényes házhoz.

Menyasszonytánc: Kikészítenek egy kis asztalt, mellé két széket, az asztalra rostát, abba beleterítenek egy szervétát.[246] A két székre kiül a násznagy, és a vőlegény vőfélye kivezeti a menyasszonyt és azt mondja: Pénzért táncol a menyasszony! Most aki felveszi, beleveti a pénzt a rostába és ki is kiáltja: Tíz forintért táncol a menyasszony! Van olyan, aki csak egy forintot vág ki. Ha nem akar az illető táncolni, akkor azt mondja, hogy most egy forintért ül a menyasszony, vagy ötven forintért sétál a menyasszony. Ha megelégelték, és sok már az egy forintos fizetés, akkor a vőlegény azt mondja: Enyém a menyasszony! – Elkapja, de nem fizet érte semmit. Ugyancsak utána a vőlegény is pénzért táncol. A menyasszony ilyenkor almát, cukrot, vöröshagymát, vagy valami ilyesmit tesz a rostába, azzal váltja ki. De ha vöröshagymát tesz bele, arra azt mondják, hogy: Keserű lesz az életük.

Kontyolás: Éjfélnek utána volt már a menyasszonytánc maga is, s most következik a kontyolás. A menyasszony rendesen a szomszédba öltözik át. Más ruhát is vesz fel és a koszorúsasszonyok kontyolják, fejét bekötik. Annus még fékötőt kapott. Sajnos ez már nincs meg, csak a világoskék brokátszalagját őrzi. Három méter hosszú a szalag, leér bokáig. Állítólag Kiss Istvánnénak még most is megvan a fékötője. Amíg az első gyermeke meg nem születik, a menyecske ezzel jár a templomba.

Jellegzetes, de ritkábban alkalmazott szokás Szelén, hogy a kontyolás után a vőlegény ledobja a földre a menyecske elé a kalapját – ez azt jelenti, hogy vegye fel. A menyasszony ezen nem sértődhet meg, felveszi, megtörülgeti, a vőlegény fejébe' teszi.

Szűrösök: Megesett, meg is esik ma is, hogy legények hívatlanul is bejönnek táncolni. A hívatlan vendég azt is megteheti, hogy leteszi a pénzt, és azt mondja, hogy a szűrösé a menyasszony. Legények szokták is hívni egymást: Gyere el szűrösnek! De az néha többe kerül, mert az ember ingyen nem akarja elfogadni, fizet a menyasszonyért, a vőlegénytáncért, sokba kerül. Azér' a pár pohár borér', amivel megkínálják a szűröst, nem érdemes.
1956-ban volt egy juhászlakodalom Szelén. A hérészt cukrász csinálta. Valóságos pásztorszállást csinált, istálló is volt rajta, azon meg cukorral felírva: Isten éltesse a vőlegény lábát, Jövő ilyenkorra futva keresse a bábát!"[247]

[246] Szervéta = Edényhordó kendő
[247] NM EA 26845

2.6.4.2 Andó Mihályné visszaemlékezése a lakodalmi szokásokra az 1900-as évek fordulójáról[248]

„Kedd, szerda, szombat és vasárnap volt a látogatás napja legények számára (legényjáró esték). A hétfőre, péntekre azt mondták: köcsögnapok. Az én anyám házába lámpaoltás után legény be nem tehette a lábát, nem tűrte volna. Korábban jöhetett. A lány kísérte ki a legényt, az ő vendége volt. A kapuig illett kikísérni, de megállani beszélgetésre ott sem volt szabad. Kezet fogott a legénnyel, aztán bement. A legény az asszonyokkal is kezet fogott. Fényes nappal a lány messzirül kerülte a legényt és semmiképp sem beszélhetett vele. Még a vőlegényével se állt meg egy pillanatra sem, megszólták volna érte. A lánykéréshez valaki násznaggyal, férfival ment, de aki bátrabb volt, az maga ment el. Nem is kertelt, megmondta rögtön, hogy mi járatba van.

Az én időmben még volt jegy. A menyasszony adta oda. Kendő volt benne, négyszögletesre hajtva, keresztbe pántlikával díszítve, a sarkokon csokor. A szalag középen bokorra volt kötve. A vőlegény cipőt vett, volt úgy, hogy gyűrűt is vett, de csak a lánynak. Ha a lány bontott, akkor visszakapta a jegykendőt. A jegyváltás szombaton vagy vasárnap volt. kezet fogtak, megcsókolták egymást. A szülők előtt illett jegyet cserélni.

A vőfélyek hívogattak az esküvő előtt egy héttel. Hétfő volt a lakodalom napja, szombaton és vasárnap nem volt esküvő. Egy héttel a lakodalom előtti vasárnapon járt a vőfély hívogatni. Vasárnapi meghívást vártak, ha később mentek, úgy érezték, ki vannak maradva, nem is akarták őket meghívni, így nem is igazán mentek el. A vőfély botjára a menyasszony vett szalagot és ő vette a virágot is a kalapokra. A koszorúslányok kendőt adtak a vőfélybotra. Volt olyan vőfély, hogy megtartotta a kendőket, de volt olyan is, aki szétosztotta a lányok közt.

A meghívást megköszönték. Ha egy családból a férj nem ment el az esküvőre, akkor a felesége elmehetett az eskütételre a templomba, de estére nem maradhatott az ura nélkül. A férfi viszont, ha az asszony nem is ment el, elmehetett nemcsak az eskütételre, hanem a vacsorára és a táncra is. Az se volt kötelező, hogy a vacsoránál férj és feleség egymás mellett üljenek.

Lakodalmi vacsoráján a vőlegény nem tartotta fején a kalapot, de mikor táncolt a vőlegény, akkor a menyecsketáncig fejin volt a kalap, abba táncolt. Vacsora előtt és vacsora

[248] Készült Luby Margit néprajzkutató 1956 szeptemberében, Tápiószelén végzett kutatómunkája alapján. Adatközlő: Andó Mihályné (sz: 1883), NM EA 26845. TERÉK 2019: 184-185.

után is abba táncolt. A többi legény nem táncolt kalapba, csak a vőlegény. Azelőtt vőlegénytánc nem volt.

Kétféle hérészt lehetett csinálni. Vagy egy fa lombkoronás ágát hajlították gömbölyded formára, és azt feldíszítették láncos papírral, kis babát meg süteményből madarat is formáltak, azzal aggatták tele. De az is megtörténhetett, hogy nem ilyen volt a hérész, hanem kőttes tésztából sütöttek egy nagy kerek tésztát, egy kis ház, még inkább valami olyan toronyszerű lett belőle. Mert a kör alakú tésztába beleszúrtak négy pálcát, azokat becsavarták vékonyan tésztával, a pálcákat fent összekötötték, felülre csináltak valami díszt, a teteje is tésztával kicifrítva. De vagy ilyen hérészt csináltak, vagy olyat, kétfélét nem lehetett vinni. Vacsora után a menyasszony anyja násznépével vitte át a hérészt a vőlegényes házhoz. Ha a kapuban nem fogadta őt az örömapa és örömanya, valamint a fiatal pár, akkor be se ment. Ha soká megvárakoztatták őket, megesett, hogy visszafordultak, megsértődtek. Visszahívták ugyan őket, de ez már ellentétet szült. A menyasszony felkontyolása után kínált a hérész süteményeiből, de főként sült tyúkot, amit otthonról hoztak a hérésszel együtt. A menyasszony ágyát a lakodalom előtti napon vitték. A vőlegény násznagya jött el érte, meg a vőfély, a koszorúsasszony és a koszorúslányok. A menyasszony násznagya már várta őket a koszorúsasszonyával és a vőfélyével együtt. Évődtek… Ebbe szalma van – mondták a párnákra. Addig semmiképp sem ittak a felkínált borból, míg csak meg nem egyeztek. Én az ágyért 16 forintot kaptam – mondja Andóné. Kocsin vitték el. Az első kocsin ment a sublód, azon a kocsin mentek a legények. A második kocsin vitték az ágyat és ágyneműt, mert én ágyat is kaptam. Azon mentek a lányok. Csengő a lovakon, szép pántlika a ló mindkét füle mellett. Nótáztak a kocsin, de banda nem volt. A vőlegényes háznál a lányok meg a koszorús asszony vetették fel a menyasszony ágyát.

Ebben az időben még ezüstpénzt tettek a menyasszony cipőjébe, esküvőre is úgy ment fel. Ha közbe más cipőt váltott, az ezüstpénzt mindig áttette abba a cipőjébe, amit felvett, el nem hagyta semmiképp."[249]

2.6.4.3 Zenekarok a tápiószelei lakodalmakban

A Tápió mentén ismert és általánosan elterjedt zenekari formációk voltak jelen Tápiószele lakodalmas életében. A rezesbandák, népi zenekarok – parasztbandák, valamint cigányzenekarok a 20. század egészében meghatározók voltak a vidék valamennyi

[249] NM EA 26845

településén. Tápiószelén Pipi Jóska bácsi és zenekara a legrégebbi cigányzenekaros emlékünk.[250] Muzsikáját már a ’40-es évektől kezdődően folyamatosan hallgathatták a vendégek lakodalmakban, mint ahogyan a szintén tápiószelei Fehér Pál „Róka” és zenekarát[251] is. Az öreg „Pipi” muzsikájára mindenki felfigyelt, őmagát pedig „úri cigánynak” hívták. 1932-ben alakult meg Tápiószelén Süle György karnagy[252] irányítása alatt a leventezenekar,[253] majd később a rezesbanda,[254] akik csak felvonulásokon, ünnepségeken muzsikáltak. A zenekar feloszlása után, a 20. század második felében az új zenei irányzatok betörésével megalakult zenekarok fúvósaiként folytatták többen zenei munkásságukat a helyi lakodalmakban.[255]

1947-ben alakult meg Tápiószőlősön – régebben Tápiószele részeként Halesz – a népi zenekar,[256] akik szintén előszeretettel húzták a talpalávalót Tápiószelén is. A Tápiói tanyavilág muzsikusaiból alakult meg ugyanebben az évben a Peresi banda,[257] akik paraszti származású muzsikusok voltak. Lakodalmakon, bálokon muzsikáltak. Ugyancsak farmosi banda volt az ebben az évben megalakuló Falusi zenekar[258] is, mely szintén paraszti származású muzsikusokból állt. Tápiószentmártonból a Túróczi zenekar[259] fordult meg több alkalommal is 1930-1960 között, illetve 1945-1975 között Kosztolányi István és zenekara,[260] 1960-tól pedig Kozma Dezső és zenekara.[261] Tápióbicskéről Maka Károly és zenekara[262] 1935-ig, Losó András és zenekara[263] 1940-1970 között fordult meg Tápiószelén. Tápiógyörgyéről Zsiga Alajos „Bader Lojzi” és zenekara[264] fordult meg több alkalommal is az ’50-es években, akik mellett a tápiógyörgyei rezesbanda is számos lakodalom muzsikusa volt. Ez utóbbi zenekarról egy 1973. évben készült hangfelvétel is készült, melyen egy tápiógyörgyei lakodalom muzsikája és vőfélyszövegei hallhatók. Újszilvásról Juhász József „Savanyú Jóska” és bandája[265] húzta a talpalávalót, akik a ’30-as években történő megalakuláskor még Tápiószeléhez tartoztak.

[250] TERÉK 2014: 142.
[251] TERÉK 2014: 141
[252] TERÉK 2014: 132.
[253] TERÉK 2014: 132.
[254] TERÉK 2014: 133.
[255] TERÉK 2014: 133.
[256] TERÉK 2014: 174.
[257] TERÉK 2014: 16.
[258] TERÉK 2014: 17.
[259] TERÉK 2014: 157.
[260] TERÉK 2014: 161-165.
[261] TERÉK 2014: 161.
[262] TERÉK 2014: 90.
[263] TERÉK 2014: 91.
[264] TERÉK 2014: 106.
[265] TERÉK 2014: 180.

A vonósbandák hegedű, brácsa, nagybőgő, cimbalom összeállításban muzsikáltak a legtöbb esetben, melyekben olykor két hegedű, vagy két brácsa is helyt kapott. Ha cimbalom nem volt, akkor mindig hívtak harmonikást, klarinét viszont csak a tápióbicskei és tápiószőlősi bandában fordult elő. A rezesbandák tradícionális hangszereléssel muzsikáltak, melynek alapját a nagydob, kisdob és a helikon adta.

Ezt a fajta lakodalmi muzsikát változtatta meg a beatkorszak, melynek lakodalmas zenére, valamint a zenei közízlésre gyakorolt hatása szépen lassan háttérbe szorította az évtizedeken át vendégeket szolgáló muzsikusokat. Velük együtt lezárult egy korszak, mely egyben Tápiószele lakodalmas szokásaival együtt veszett majdnem a feledés homályába. A még élő, legidősebb helyi lakosok emlékeznek mindezekre, a zenekari hangzásokra, a mulatságokra, a szokásokra és a nótázásokra.

A részletezett tápiószelei lakodalmak zenekari bemutatásához hasonlóan figyelhetők meg a Tápió mente más településein tartott lakodalmak zenei szokásai is. Eltérés csak a zenekari tagok létszámában, valamint a településenként kissé eltérő dallamrepertoárban figyelhető meg.

3. A népdalok kutatásának ismertetése

3.1 Népzenekutatás a Tápió mentén

3.1.1 A 20. századi népzenekutatás

A népzenekutatás számára nagy újítás lett a Vikár Béla által 1890-ben megteremtett gyorsírásos dallam- és szövegrögzítés, mely a hallott dallamokat és szövegeket még nagyobb pontossággal segített lejegyezni.[266] Az Edison által 1877-ben megalkotott fonográf 1895-ben került első alkalommal használatra a népdalok rögzítése tekintetében, így a hangfelvételek alapján már teljes pontossággal dokumentálni lehetett a népdalok dallamát, szövegeit, illetve variációit. Mindezek hatására a 20. század elejétől kezdődően számos népzenekutató alkalmazta a fonográfot hangrögzítés céljára, mely Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László és Ádám Jenő népzenekutatók munkáját nagyban segítette.

A Tápió mente népzenekutatása 1903-ban kezdődött meg Kodály Zoltán által, aki az Eötvös Kollégiumban négy népdalos lejegyzést készített a Tápió mentén található gombai Német Gábor közlése által 1903, valamint 1905 között.[267] Bartók Béla 1906 augusztusában Tápiószelén vendégeskedett egy akkori zeneakadémista tanítványánál néhány napot.[268] Ezalatt végzett népzenekutató munkát Tápiószelén, Nagykátán, Tápiószecsőn illetve Kókán. Egy tápiószecsői balladát is rögzített kottalejegyzés formájában, ugyanebben az évben Turán, a „Fehér László ballada" című közismert népdalt, egyedi, csak a vidékünkre jellemző dallamfordulattal.[269] Kenesei Klein Ilona (Radó Gyuláné) 1912 és 1918 között végzett kutatómunkát Kóka, Egreskáta (ma Nagykáta), Szentlőrinckáta, valamint Sülysáp (Tápiósüly és Tápiósáp) településeken, jelenlegi ismeretek alapján 12 népdalt jegyzett le, melyek a Kodály Rendben is megtalálhatók.[270] Ádám Jenő egyelőre kérdéses, hogy milyen

[266] PAKSA 1999: 25-26.
[267] VARGA–TERÉK 2018: 131.
[268] TERÉK 2014: 5-6.
[269] Bartók Béla Tápió mentén végzett munkássága, a felkutatott és támlapokon rögzített 50 dallam megjelent zenei cd és kísérőfüzet formájában, 2014-ben, a tápiószentmártoni Szivárvány Alapítvány gondozásában.
[270] A Néprajzi Múzeum archívumában Szecső (ma Tápiószecső) és Tápiószentmárton is megjelölésre került, mint kutatási eredményekkel rendelkező település Pest megyében; végleges eredmény a teljes kézirat (NM EA 2584) áttanulmányozásával jelenthető ki, mely az OSZK Zeneműtárában is megtalálható (Ms. Mus 152).

indíttatásból, de Tápióságon 1928-ban négy népdalt örökített meg.[271] Sajnos hangfelvételek nem készültek, így ezeket az emlékeket is csak a kottalejegyzések őrzik.

25 év szünet után 1953-tól újra érkeztek a Tápió mentére népzenekutatók, néprajzkutatók. 1953-ban Békefi Antal, Balla Péter, Kálmán Lajos, Oeller Ottó és Nagy Nándor, 1954-ben Széchényi Dénesné Kókán, 1954 és 1956 között Schnöller Mária 5 településen (Tápióbicske, Tápiósáp – ma Sülysáp, Kóka, Tápiógyörgye, Tápiószecső, Tápiószele – Kisfalu), 1956-ban pedig Szabó Andorné Szojka Anna 5 településen (Kóka, Tápiószecső, Úri, Tápióság, Tóalmás) és Kisbán Eszter Úriban gyűjtötte a Tápió mente 21 településének népdalait, szokásdalokat, népi játékokat.[272] Luby Margit 1956 szeptemberében Tápiószelén végzett munkája során a helyi lakodalmi szokásokat,[273] 1956 októberében pedig Tóth János gyűjtött népdalokat Tóalmáson.[274]

Szintén az ötvenes években végzett kutatómunkát Tápiószecsőn Borsai Ilona és Bogár István is, melyet Ofella Sándor tápiószecsői népművelő erősít meg írásában.[275] Gábor Judit Farmoson végzett kutatómunkát 1957-1958 között,[276] aki alkalomhoz kötött, illetve alkalomhoz nem kötött helyi népdalokat és népi játékok dallamait egyaránt rögzítette. Hangfelvételek a legtöbb tudományos kutatásokat végzők esetében az ő munkásságának kezdeti évétől maradtak fent a Tápió mente népdalos és népzenei értékeinek tekintetében.

1958 és 1967 között több alkalommal Paulovics Géza végzett gyűjtőmunkát Tápiószentmárton, Újszilvás és Tápiószele településeken.[277] Gulyás László 1959-ben, Tápiószecsőn végzett kutatómunkát, Sárosi Bálint 1962-ben Szentlőrinckátán, Tápiószecsőn, illetve Tápióságon.[278] Amit talált, az a mai Tápió mente mai lakossága számára már szinte nem ismeretes dallamvilág. Zsidó árus ének, siratók és más, szebbnél-szebb helyi népdalok, hiteles adatközlők előadásában.[279] Kerényi György 1967-ben Úriban, Szentmártonkátán és Tápiószecsőn gyűjtött, elsősorban szokásdalokat.[280] Erdélyi Zsuzsanna (Dr. Dobozy Elemérné), a Néprajzi Múzeum munkatársa, illetve a Lajtha Csoport tagjaként 1970. szeptember 13-án, Andocson gyűjtött egy búcsú alkalmával Nagykátaiaktól vallásos énekeket, melyek címlistája került elő a Néprajzi Múzeum Archívumából.[281] Manga János 1974-ben

[271] TERÉK 2014: 6.
[272] TERÉK 2014: 471.
[273] NM EA 26845
[274] TERÉK 2014: 471.
[275] OFELLA 1985:195-196.
[276] TERÉK 2014: 471.
[277] TERÉK 2014: 471.
[278] TERÉK 2014: 471.
[279] TERÉK 2014: 6.
[280] TERÉK 2014: 6.
[281] NM LCS MG185 (Jk 248)

közel 200 népdalt énekeltetett fel egy tóalmási asszonnyal, Szekeres Józsefné Tóth Erzsébettel (sz. 1922), illetve ebben az évben és 1975-ben Borsai Ilona és Kapronyi Teréz is felfigyelt az adatközlő páratlan értékű énekhangjára és rádióműsorainak vendége volt több alkalommal is.[282] 1979-ben Barna Gábor dokumentálta a Tápió mente számos településén a helyi szokásokat, szokásokhoz kötődő énekeket.[283] A tudományos kutatómunkát 1981-ben Dr. Lázár Katalin folytatta, aki 15 településen (Farmos, Kóka, Mende, Pánd, Sülysáp, Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Újszilvás, Úri) végzett kutatómunkát a Tápió mentén.[284] Ugyanebben az évben Hintalan László gyűjtötte fel a Tápió mente népi játékait.[285] Érdekes, hogy Gomba, Káva, Bénye gyakorlatilag kimaradt a népdalgyűjtők listájáról, így Kodály évfolyamtársának négy dalát leszámítva nincs dokumentálva a tudományos népzenei kutatómunka elmaradása révén a három település népdalos és népzenei anyaga.[286] Dr. Király Katalin 2014-ben Mendén végzett kutatómunkát a helyi tót népdalos értékek dokumentálásával,[287] melynek további hozadékaként a Tápió mente felkerült a magyarországi szlovákok térképére, mivel a szlovák betelepítések tekintetében országosan elfeledett kistáj volt.

Helyi népdalgyűjtőknek köszönhetően számos kutatási eredmény maradt fenn, melyek nem vagy csak részben kerültek leadásra központi intézeteknek, így központi nyilvántartás nem született róluk. 1945-ben került be a Néprajzi Múzeum kéziratai közé a tápiószelei Viczián István és testvére, Zoltán által felkutatott helyi népdalokat, népi játékokat, csúfolókat, nyelvbotlasztókat, balladát, népdalokat és szólásmondásokat tartalmazó dokumentum, mely Zoltán 1891. évi halálát, illetve az írást figyelembe véve minden bizonnyal 19. század végi keletkezésű.[288] 1955-ben Dudás István újszilvási lakos kutatott fel 25 helyi népdalt, melyet szintén a Néprajzi Múzeum pályázatai között találunk kéziratként.[289] 1969-ben és 1971-ben Sztodola Mihály végzett népzenekutatómunkát szülőfalujában, Bényén.[290] 1970-ben Ofella Sándor tápiószecsői népművelő, kutató egy gyűjtött dallama szerepel a tudományos adatbázisokban,[291] mely mellett több évtizedes, helyi népművészeti és népművelői tevékenységének eredménye megtalálható ma is a településen, ezek összegzéséül pedig három

[282] A rádióműsorok alkalmával az adatközlő a tóalmási summás életről is mesélt.
[283] BARNA 1985: 737-826.
[284] TERÉK 2014: 6, 471.
[285] HINTALAN 1985: 875-902.
[286] TERÉK 2014: 6.
[287] TERÉK
[288] NM EA 726, NM EA 817
[289] NM P 106/1955
[290] TERÉK 2015: 32.
[291] TERÉK 2014: 101

könyvet is megjelentetett számos helyi népdal közlésével, melyek utolsó kötetét már gyermekei fejezték be.[292] Kátai Szilveszter nagykátai helytörténeti kutató, történelem tanár 1975-ben két helyi népdalt kutatott fel, melyek közül egyik szokásdallam egy egyedülálló susztercsúfoló. Tóth János tápiószentmártoni művelődési ház igazgató és népművelő Koncsik József juhász népdalos repertoárját rögzítette településén, mely több éves kutatómunka összegzését 1982-ben az Országos Néprajzi és Nyelvjárási, Történeti, Helytörténeti gyűjtőpályázat részeként nyújtott be a Pest megyei pályázatok közé.[293] A pályamunka ma a Néprajzi Múzeum adattárában is elérhető, a Tápió mente egyik legkiemelkedőbb helytörténeti néprajzi gyűjtőmunkája a 20. századból.[294] Mendén végzett helyi népdalos értékeket dokumentáló munkát 1983-ban a Mendei Művelődési ház akkori igazgatója, Trefák Istvánné Herceg Klára, az 1976-ban általa megalapított Mendei Pávakör vezetője, aki Benyovics Mihályné Rojtos Máriától gyűjtött magyar és tót nyelvű helyi népdalokat.[295] Kozma Tamás tápiószentmártoni muzsikus a nyolcvanas évek közepén gyűjtötte egy népdalt saját nagymamájától, Jáger Mária pedig egy trégi tápiósági, Zsigerpusztáról szóló balladát örökített meg 1994-ben. 1980 és 1995 között Koncz zsuzsa gyűjtött szülőfalujában, Nagykátán 33 népi játékot, melynek kezdeti kutatási eredményei Hintalan László Tápió mentén végzett népi játék kutatásának is adalékul szolgált.[296] Sillo Réka fiatal népdalénekes pedig nagymamáját énekeltette meg 2013-ban, településükön, Úriban.[297] Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, valamint Zemen Pálné Szabó Katalin gyűjtőmunkája 2013-ban Sülysápon valósult meg, megörökítve a 21. század utolsó, még szlovákul éneklő magyar, származásukat tekintve azonban tót asszonyokat.[298]

A Tápió mente népdalos és népzenei értékeinek kutatását 2009 és 2020 között több mint 150 alkalommal végeztem el a 21 településen, a helyszíni terepmunka eredményeként pedig közel 250 énekessel találkoztam, akik közel 500 fajta dallamot közöltek számomra. Így kijelenthető, hogy a korabeli kutatások eredményeivel összegezve közel 1500 dallam és népi játék került dokumentálásra a Tápió mentén a szokásdalokat, siratókat, hangszeres dallamokat, nemzetiségi énekeket, idegen átvételű, romlott, műdalos hatású népdalokkal, illetve egyéb ide vonatkozó dallamokkal együttvéve, mely munkát 53 népzenekutató több mint 400 énekestől gyűjtötte fel e kis régió népdalos és népzenei anyagát. [14.2.2] A Tápió

[292] Báránykát hoztunk (1985), Kék szivárvány (1991), A kereszt jegyében (2005)
[293] P. Népr. 88/1982./Felnőtt kategória.
[294] NM EA 21395
[295] TERÉK 2014: 471.
[296] Koncz Zsuzsa: Népi Játékgyűjtemény, 1995. Nagykáta. (Kézirat)
[297] TERÉK 2014: 471.
[298] TERÉK 2014:471.

mente népművészeti értékeinek e tekintetben történő feltárásának összegzése kulturális örökségvédelmi szempontból hiánypótló, értékmentő, helyi identitást erősítő tevékenység, mely oktatási segédanyag formájában is használhatóvá válik a fiatal generáció számára. [14.2.1]

3.1.2 A Tápió mente kutatási és publikációs eredményei

A kutatási eredményeket vizsgálva kijelenthetjük, hogy a Tápió mente gazdagon kutatott tájegység Magyarországon. Budapest közelsége a tudományos kutatók szemszögéből a legtöbb esetben feltételezhette a nagyszámú műdalos hatású népdalok és népies műdalok jelenlétét. A rögzített dallamok ismeretében viszont jól megfigyelhető, hogy a polgáriasodás következében megjelent, úriasabb dallamok mellett megmaradt számos, a köznép tudatában a paraszti társadalomból származó dallam.

A kutatásokat segítő énekesek többségében állattenyésztéssel, földműveléssel, vándorló állattartással foglalkozó személyek voltak, kiknek mindennapjai részét képezte az éneklés. A népdal szülők, nagyszülők által hagyományozódott apáról-fiúra évszázadokon keresztül. A munkák alkalmával gyakran tanulták el egymástól népdalaikat, megőrizve a településekre, a Tápió mentére jellemző dallamokat, díszítéseket.

Bartalus István 1895-ben megjelent Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteményének hatodik kötetében találjuk az első, Tápió mentén is megtalálható népdal publikációját.[299] A kutatási eredményeket számos kiadvány összegzi, melyek közül a tápiószelei és nagykátai 1906. évi gyűjtőmunkájáról már 1924-ben publikál saját könyvében Bartók Béla,[300] két tápiószelei dallamot pedig kottaképpel is szemléltetett.[301] A Magyar Népzene Tára is tartalmaz 17 dallamot,[302] alkalomhoz kötött dallamokat, siratókat, illetve alkalomhoz nem kötött népdalokat. Kerényi György Szentirmay Elemér magyar népzenével kapcsolatos munkásságát összefoglaló könyvében publikál egy dallamot, mely a Tápió mentén is ismert szövegváltozattal fordul elő.[303] A Tápió mente népdalainak, szokásdalainak és népi játékainak első, tudományos jellegű összegzése 1985-ben valósult meg a Tápió mente néprajza című kétkötetes monográfiában, melyben Lázár Katalin saját, 1981-ben megvalósított

[299] BARTALUS VI/116.
[300] BARTÓK 1924: 132-133.
[301] BARTÓK 1924: 30, 49.
[302] MNT III-X. kötetekben.
[303] A Bartók Béla által 1906 augusztusában, Tápiószelén gyűjtött, az adatközlő lányok elmondása alapján Tápiógyörgyéről ismert „Erre gyertek, nincsen sár” (BR 3798, MTA BTK ZTI lelt. sz. 10604) népdal első versszaka megtalálható Kerényi György Szentirmay magyar népzenei kapcsolatáról szóló könyvében, teljesen eltérő dallammal. KERÉNYI 1966: 111.

gyűjtőútjának eredményeiből került összeállításra a tájegység dallamanyagának rövid bemutatása 46 dallam közreadásával,[304] illetve Hintalan László népi játék fejezetében 210 játék,[305] valamint Barna Gábor a Tápió mente szokásanyagával foglalkozó tanulmányában 28 szokásdallamot közöl.[306] Paksa Katalin *Magyar Népzenetörténet* című könyvében egy szokásdallam,[307] Vargyas Lajos *A magyarság népzenéje* könyvben pedig egy rabének[308] került közlésre. Három dallam került publikálásra Bartók Béla *Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteménye* első,[309] illetve kettő a második kötetben.[310]

Vizi Mária református lelkész szakdolgozatában összegezte a Tápió mentéről publikált népdalokat, valamint népi játékokat, illetve helyi kutatómunkája eredményeként a kórusok, énekkarok munkásságát ismerhetjük meg; mindezek mellett felhívja a figyelmet konklúziójában, hogy a helyi hagyományok őrzése, annak fontossága az egyes településeken nagyfokú eltérést mutat.[311] Általa került első alkalommal megfogalmazásra, hogy a Tápió mente népdalainak tudatos visszatanítása az általános iskolákban helyi tantervbe emelésével generációk számára biztosít lehetőséget a helyi kulturális örökségvédelmi értékek megmentésében e tekintetben.[312] 2013-ban Bereczky János négykötetes kiadványa jelent meg „A magyar népdal új stílusa" címmel, melyben 42, Tápió mentén végzett népzenekutató munka eredményeként dokumentált népdal szerepel.[313] [14.2.3]

Tápió menti települések helyi kiadványainak tekintetében is számottevő publikációkról beszélhetünk, hiszen egy summás népdal Tápiószőlősön,[314] egy betyárballada Tápióságon,[315] huszonnégy helyi népdal Tápiószecsőn,[316] illetve két, már korábban más kiadványban megjelent Bartók Béla (1906 – Tápiószele) és egy Ádám Jenő gyűjtést (1928 – Tápióság) Nagykátán[317] adtak közre, Lázár Katalin nyolcvanas évek elején e vidéken végzett kutatómunkáját is ismertetve. E kiadvánnyal bezárólag kijelenthető, hogy a Tápió mentéről közel 140 népdal került publikálásra összesen 1924 és 2013 között (több népdal 2-3

[304] LÁZÁR 1985: 903-950.
[305] HINTALAN 1985: 875-902.
[306] BARNA 1985: 737-826.
[307] PAKSA 1999: 53.
[308] VARGYAS 2002: 414.
[309] BARTÓK 1991: 898, 899, 908.
[310] BARTÓK 2007: 216, 549.
[311] VIZI 2002: 66-67.
[312] VIZI 2002: 67.
[313] BERECZKY 2013: 3588-3589.
A publikált települések: Farmos (1 népdal), Kóka (3 népdal), Mende (3 népdal), Pánd (1 népdal), Tápióbicske (2 népdal), Tápiógyörgye (5 népdal), Tápióság (3 népdal), Tápiószecső (2 népdal), Tápiószele (2 népdal), Tápiószőlős 1 népdal), valamint Tóalmás (19 népdal).
[314] BIHARI 1994: 138.
[315] BIHARI 1996: 183.
[316] OFELLA 1991: 77, 81, 82, 122, 147, 153, 158,198, 200, 287, 293-298, 308, 313, 320, 321, 328, 334, 335.
[317] BIHARI 2003: 14-18.

publikációban is megjelent, így közel 190 publikált népdalkottáról és szövegváltozatairól vannak adatok), mely azt mutatja, hogy a magyar népzenetudomány is érdeklődött a Tápió mente népdalos értékei iránt, az ide vonatkozó kutatási eredményeket pedig közölte.

2014-ben jelent meg a 100 év 1000 népdal a Tápió mentén könyv, melyben első alkalommal kerül összegzésre a régió 21 településének népdalos és népzenei anyaga, 40 dallamos népi játék, 20 szokásdal, 4 sirató, 748 alkalomhoz nem kötött népdal (műdalos hatású népdalokkal együtt), 9 cigánydal, 30 tót dallam, valamint 17 hangszeres dallam közreadásával. A 868 tájegységi dallamot[318] tartalmazó kiadvány által országosan is taníthatóvá váltak népdalaink az óvodától egészen a Zeneakadémiáig. Mindezek mellett saját népzenekutató munkásságom eredményéül 2009 és 2020 között a Tápió mente népdalos és népzenei értékeit összefoglaló 15 zenei CD, 5 könyv és 1 DVD-ROM kiadványt készíthettem el zenei rendezőként, szerzőként, népzenészként saját szerkesztő munka által, melyekkel a települési, valamint tájegységi értékek kerültek publikálásra e tekintetben.

3.1.3 A Tápió mente népdalai a magyar zenében

A tájegység népdalait a 20. században gyakorlatilag nem játszották. Egy dallam került felhasználásra Bartók Béla *Gyermekeknek* című zongorakiadványában,[319] ez mellett pedig csak az találkozhatott a Tápió mente népdalaival, aki felkutatta a már dokumentált helyi népdalokat. 2009 óta a kutatási eredményeknek és a publikációknak köszönhetően a helyi dallamok egyre elterjedtebbek lettek, így egyre több előadóművészhez jutott el híre, emiatt pedig kedvelt tájegység lett.[320]

Legelterjedtebb zenei megjelenése a Tápió mente zenekarainál volt jellemző, ahol népi zenekarok, cigányzenekarok és rezesbandák is játszották a helyi kötődésű vagy a tájegységen elterjedt dallamokat. A zenekarok jelenléte mindig valamilyen ünnephez volt köthető. Mulatságokon, búcsúkor szinte minden településen a saját zenekaruk muzsikált és az alkalomhoz illő dalokat játszották. A zenészek többsége tanulatlan, autodidakta volt, nem

[318] Némelyik népdal 4-5 változatban is megtalálható a kiadványban, külön sorszámmal, így a kötetben publikált népdalok tényleges száma közel 750.

[319] A legelső kiadás 1908-1909 között keletkezett, melyben a 2. kötet 16. darabja volt a „Ha felmegyek a budai nagy hegyre" című, 1906-ban, Tápiószelén gyűjtött népdal gyermekek zongoraoktatása céljából készített rövid népdalfeldolgozás. A négy kötetben összesen 85, gyermekeknek szóló könnyű előadási darabokat tartalmazott, melyet Bartók Béla 1945-ben átrendezett két kötetbe. Ennek összevont összkiadását *Gyermekeknek I-II.* címmel 2007-ben jelentette meg fia, Bartók Péter, melynek jelenleg 35. kis előadási darabja az eredeti tápiószelei dallamot zongorakísérettel ellátó Bartók Béla mű. Más zeneszerző nem dolgozta fel a Tápió mente népdalos értékeit művében a zenetörténet folyamán.

[320] Néptáncegyüttesek, népi zenekarok, népdalénekesek bővítik repertoárjukat a Tápió mente néptáncos, népviseletes, népzenei, valamint népdalos értékeinek megismerésével, azok szakmai felhasználásával 2009 óta.

rendelkeztek iskolai előtanulmányokkal. A falusi zenész saját maga vagy a család szórakoztatására is muzsikált, ami előfordult munka után, de legfőképpen a téli időszakokban.[321]

A népdalainkat, néptáncainkat Martin György néptánckutató rögzítette 1959. május 31-én[322] és 1978. február 18-án[323] Tápiószecsőn, illetve 1982. március 1-jén[324] Mendén.[325] A kép- és hangfelvételeken jól megfigyelhető a zenekari táncкísérő, alárendelt funkciója.[326] A vonósbandák általános megjelenése hegedű, brácsa, nagybőgő hangszerekkel valósult meg,[327] melyhez több településen párosult cimbalom, klarinét és másodhegedű is. Rezesbandák esetében az általános, tűzoltózenekari formáció volt a jellemző 8-12 zenésszel.[328] A rezesbanda különösen kedvelt volt azokon a településeken, ahol a 18. században betelepítés történt. Ezeken a településeken a bandát trubacsoknak nevezték.[329]

3.2 A 19. századi műzene hatása a Tápió mente népdalaira

Bartók Béla és Kodály Zoltán 20. század elején, a Tápió mentén végzett kutatásainak alapján két típusra oszthatjuk a népdalokat: műdalos hatású népdalok, valamint autentikus népdalok. Ez utóbbiban a régi, valamint új stílusú népdalokat értjük, míg műdalos hatásúnak tekinthető valamennyi népdal, melyben a Borsai Ilona által összegzett, jellegzetes lépések és motívumok megtalálhatók, melyek a szekvencia, a hármas és négyeshangzatok felbontásain alapuló dallamvezetés, a mélyjárás, az egymást sűrűn követő, terclépéseknél nagyobb lépések ismétlődése, valamint az alterált hangok és a kromatika megjelenése.[330] A szövegkörnyezet is jól elkülöníthető, hiszen a műdalos hatású népdalok esetében úriasabb jelleget öltenek a

[321] TERÉK 2014: 6.
[322] MTA BTK ZTI Ft. 419.
[323] MTA BTK ZTI Ft. 983.
[324] MTA BTK ZTI Ft. 1120.
[325] TERÉK 2014: 7.
[326] A zenekar valamennyi felvételen táncкísérethez muzsikál, a tánckarok vezetésével, melyek az 1959. évi kutatás esetében improvizatív jellegű lehetett (helyi magyar és cigány néptánctípusok kerültek bemutatásra), hiszen nem tánckoreográfiai jellegű, mint az 1978. évi, illetve a későbbi mendei kutatás során tapasztalt felvételek esetében.
[327] Martin György Tápió mentén végzett kutatásai során Tápiószecsőn két hegedű, brácsa és nagybőgő alkotta a zenekart, ahol a másodhegedű tercszólamokat játszott, a zenekari megszólalást pedig összhangzattan követő harmonizáció figyelhető meg.
[328] Martin György Mendén végzett kutatásánál már az eredeti rezesbandát nem találta meg. A Mendei Pávakör zenekara kísérte a pávakör táncait, melyben trombita, B-klarinét (néha helyette szaxofon), harmonika, kisdob és cintányéros nagydob alkotta a bandát.
[329] Mendén és Tápiósápon (ma Sülysáp) nevezték így a fúvószenekart, mely más helyeken a tűzoltózenekar vagy magyar banda néven került elnevezésre.
[330] A Népdalkörök kézikönyvében jelent meg Borsai Ilona írása 1977-ben.

szövegfordulatok, a gondolatok kifejezésére pedig számos, a paraszti társadalomban nem használatos szavak fordulhatnak elő.

A műzenei hatás a verbunkos legmeghatározóbb korszakától, a 18-19. század fordulójától számítandó, melyek legismertebb zeneszerzői a magyar zeneirodalomban Bihari János (1764-1827), Lavotta János (1764-1820), Csermák Antal (1774-1822), valamint Rózsavölgyi Márk (1789-1848).[331] 1823 és 1832 között kiadásra került az első nagyobb verbunkos gyűjtemény *Magyar Nóták Veszprém Vármegyéből* címmel, 15 füzetben összesen 136 verbunk közreadásával, Ruzitska Ignátz, a veszprémi székesegyház karnagyának szerkesztésében, aki zongorakísérettel látta el valamennyi szerzeményt.[332] A 19. században keletkezett valamennyi magyar nóta, illetve csárdásirodalom tekintetében is zongorakísérettel kerültek kiadásra a szerzemények.[333] A magyar nóta a nemesi-polgári igények hatására keletkezett, elsősorban az úri osztálynak szánva, mely a verbunkosok megjelenését követően, az 1800-as évek elejétől kezdődően már jelen volt a magyar zeneirodalomban, melyet népies dalnak is hívtak.[334] A kor legkiemelkedőbb nótaszerzői Egressy Béni (1814-1851), Sárközy Ferenc (1820-1897), Szentirmai Elemér (1836-1908), Dankó Pista (1858-1903), Dóczy József (1863-1913), Simonffy Kálmán (1831-1888), Radics Béla (1867-1930), Fráter Lóránd (1872-1930), illetve Balázs Árpád (1874-1941).[335] A műfaj legjelesebb előadói a cigányzenészek voltak, akik a népies dal, a magyar nóta leghitelesebb megszólaltatói ma, a 21. században, több mint kétszáz év elteltével is. A cigányzenészek improvizációs tehetségét maga Liszt Ferenc is nagyra tartotta, akinek számos művében érződik a magyar cigányzene rá gyakorolt hatása.[336] A kor Tápió mente szempontjából legmeghatározóbb zeneszerzője, illetve magyar nóta szerzője a tápiószelei születésű Simonffy Kálmán volt,[337] aki a 19. századi zeneszerző kortársaival egy korszakban képviselhette a magyar zene nemes ügyét számos területen.

3.2.1 Simonffy Kálmán élete és munkássága

1831. október 5-én született Pest megyében (akkoriban Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében), Tápiószelén,[338] Marosvásárhelyi Simonffy György (1779. január 7. Faragó[339]

[331] KÁRPÁTI 2004: 199.
[332] KÁRPÁTI 2004: 200.
[333] KÁRPÁTI 2004: 200.
[334] KÁRPÁTI 2004: 200.
[335] KÁRPÁTI 2004: 201.
[336] KÁRPÁTI 2004: 201.
[337] KÁRPÁTI 2004: 201.
[338] GÓCSÁNÉ–KUCZA 2016: 108. (A pontos születési dátum a legtöbb publikációban tévesen szerepel. A Tápiószelei Római Katolikus Egyház anyakönyveit 2021. január 08-án megvizsgálva, minden kétséget kizáró

– 1833. március 7. Nagy-Abony)[340] és az abonyi származású Kostyánfalvi Kostyán Borbála[341] gyermekeként.[342] Jómódú kisnemesi családban nevelkedett, főleg Abonyban.[343] Középfokú tanulmányait Szolnokon, bölcseletet Vácott végezte.[344]A Simonffy család négy generációra visszamenőleg igazolhatóan fontos és aktív szerepet töltött be a közéletben. Édesapja a magyar nemes testőrségnél hadnagy volt, a francia háborúban huszárkapitány, Davidovics tábornok szárnysegéde, és többszöri parlamentairje. Vármegyei írnokként is dolgozott, a testőrségnél 1805. február 01-től 1809. március 16-ig szolgált.[345] Apai nagyapja Simonffy Elek, aki tevékenyen részt vett Kolozs vármegye megyei gyűlésein, emellett pedig különféle bizottságoknak volt tagja. Apai nagyapja, Elek édesapja volt Simonffy Miklós, aki Kolozs vármegyében több esztendőben királyi tárnokként dolgozott. Miklós pedig Simonffy Mihály fia, aki a 18. század második felében ország ítélő mester volt. Simonffy Kálmán édesapja első házassága 1809. február 14-én köttetett, Tápió-Szelén Varjassy Viktóriával, akitől legidősebb gyermeke, Simonffy Amália (1810-1878) született. Édesapja második házassága 1826. október 29-én köttetett Kostyánfalvi Kostyán Borbálával, szintén Tápió-Szelén, aki három gyermeküknek adott életet: Simonffy Máriának (1828-1829), Simonffy Jusztinának (sz. 1830) és legfiatalabbként Simonffy Kálmánnak.[346]

Kálmán 17 évesen több fiatal társával együtt belépett a honvédségbe, ahol kezdetben íródeák szolgálatot teljesített.[347] Az 1849. július 11-i komáromi csata után Görgey főhadnaggyá léptette elő, melyet követően, a szabadságharc leverése után egy ideig bujdosni kényszerült.[348] 1852-ben amnesztiát kapott,[349] melyet követően Cegléd város főjegyzőjévé választották,[350] ahol zenei munkásságát is megkezdve megalakította a város dalárdáját,[351] elsőként az országban.[352] Mindezek folytatásaként az Országos Dalárdaegyesület alelnöke,[353] a Kolozsvári, Debreceni, Nagykőrösi, Kassai, Egri, valamint a Pécsi Dalárdaegyleteknek

bizonyságot szereztem Simonffy Kálmán születési dátumát és helyét illetően, melyet számos esetben Nagyabony településsel jeleznek, mely a mai Abony város Pest megyében.)

339 A magyar testőrségek névkönyvében Szászrégeni születést jegyeznek, míg a családi dokumentumok Faragót említenek.

340 Ma Nagy-Abony Pest megyében található Abony néven.

341 MUDRÁK 1999: 86.

342 MUDRÁK 1999: 87.

343 KISS 1969: 337.

344 KISS 1969: 337.

345 HELLEBRONTH 1939: 329.

346 TBM Td. 2011.1.33.

347 KISS 1969: 338.

348 KISS 1969: 338.

349 MUDRÁK 1999: 87.

350 GÓCSÁNÉ–KUCZA 2016: 108.

351 MUDRÁK 1999: 87.

352 KISS 1969: 338.

353 KISS 1969: 340.

tiszteletbeli tagja lett.[354] 1859-ben 22 vármegyébe utazott a magyar zene népszerűsítése végett,[355] szellemi látkörét pedig 1864-ig folyvást tartó utazásaival tágította.[356] 1861-ben Nyáry Pál mellett Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tiszteletbeli aljegyzője volt 11 hónapon át,[357] 1865-ben Esztergom vármegye főjegyzője, 1872 és 1875 között Esztergom Köbölkút kerületének országgyűlési képviselője.[358] Ez idő alatt a magyar Zeneakadémia megalapításának terén számos tevékenységet végzett (ehhez kapcsolódóan országgyűlési beszédeket tartott), melyhez Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter is gratulált Simonffynak, 1873. május 16-án írt levelében.[359] „Az országos magyar királyi zeneakadémia érdekében csüggedetlen eréllyel fáradozott, s annak létesítése körül maradandó érdemeket szerzett magának. Egyszersmind olyan alapitványt tett, mely által élete fogytáig 20 drb cs. kir. arany jutalmat ad olyan tanítványok számára, kik a magyar zene elméleti vagy terén leginkább tüntetik ki magukat."[360] A Zenekadémia 1875. évi megalapítástól egészen 1885-ig minden évben 100 arany forintot adományozott jutalmul a vizsgálatokra Simonffy, mely tíz év alatt magyar királyi kataszteri felügyelő volt a budapesti kerületben. Házasságot 1863. november 20-án kötött Nagy-Mányai Koller Gizellával Esztergom vármegye Sárkány községében, majd Karva községben (felesége birtokán) éltek egészen Budapestre költözéséig. Három gyermekük született: Simonffy Kálmán Aladár 1865. augusztus 23-án, Simonffy Zoltán 1872. december 27-én és Simonffy Margit 1878. augusztus 27-én. Simonffy Kálmán 1888. december 15-én hunyt el Budapesten, Krisztinavárosban.

A család származását tekintve ősnemes székely család, akik már a tatárok fosztogatásaitól is sokat szenvedtek.[361] A rájuk törő második tatárcsorda követeléseit kielégíteni már nem bírták, így ármálisukat[362] elvitték a tatárok újabb váltságdíj kifizettetése reményében. Később, ennek pótlására I. Apafi Mihály fejedelem méltóságos Marus-Vásárhelyi Simonffy Mihály ország ítélőmesterének (Simonffy Kálmán üknagyapjának) Gyulafehérvárott 1681. június 16-án egy újabb, címeres nemeslevelet adományozott.[363]

[354] A Hölgyfutár 1856. január 17-i számának 54. oldalán Simonffy írását olvashatjuk „Alakítsunk dalárdákat!" címmel, melyben kifejti a dalárdák megalakításának fontosságát: „…minél számosabb dalárdákat alakítsunk, melyek gyönyörű zenénket megismertessék a nemzettel: s az ezerszeres gyakorlat érett gyümölcsekint kölülszegélyezzék alapján azon nagyszerű épületnek, melyben ezen két nagy jelentőségű szó is tündöklend: magyar zenészet!"
[355] ZELLIGER 1888: 203.
[356] ZELLIGER 1888: 203.
[357] SÁGH 1879: 261.
[358] ZELLIGER 1888: 204.
[359] TBM Td. 2011.1.37.
[360] SÁGH 1879: 261.
[361] TBM Td. 2011.1.28.
[362] Ármális = armális, nemesi címert és leírást tartalmazó oklevél
[363] TBM Td. 2011.1.23.

Simonffy Kálmán édesapja, György 1808. augusztus 11-én Kolozs vármegye tiszti gyűlésétől bizonyság levelet kapott régi nemesi származásáról, melyen összes őseit felsorolják címükkel és rangjukkal Simonffy Mihály ítélőmestertől kezdődően, emellett pedig megnevezik erdélyi birtokaikat, Faragót Kolozs megyében, valamint Simontelkét Dobotka vármegyében, mely utóbbi már 1702-ben is a Simonffy család birtoka volt. Nemesi bizonyságlevelet Simonffy Kálmán fia, Simonffy Kálmán Aladár (sz. 1865) is kap 1906. november 30-án Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyétől 33488/1906, illetve gróf Andrássy Gyula Belügyminisztertől 1907. augusztus 12-én 46997I.a./1907 szám alatt.

Az életrajzi adatok ismeretében kijelenthető, hogy 1809-1831-ig biztosan Tápiószelén élt a Simonffy család, a lakóhelyül szolgáló Simonffy-kúria (később Geszner-lak) pedig Tápiószelén még az 1980-as évek elején is állt.[364] Édesanyja a Szabadságharcot követően, Simonffy egyhónapos bújdosása alatti időszakában Nagy-Abonyba költözése[365] azt igazolja, hogy Tápiószele egészen 1849-ig szolgálhatott a család otthonául.[366]

Összesen 83 (egyes feljegyzések szerint 84) magyar nótát írt Simonffy Kálmán, melyből már Kiss Lajos népzenekutató csak 73 nótát talál a korabeli dokumentumok tanulmányozása során,[367] és jelenleg is csak ennyiről van tudomásunk azonban a korabeli feljegyzések nem térnek ki a művek részletezésére, így az összmunkásság tekintetében valóban 84 műve létezik.[368] Műveit 1852-1865 között írta,[369] melyek közt 73 magyar nóta, 7 zongoradarab, 1 hegedű-zongora duó, illetve 3 szimfonikus zenekari mű íródott. A kiadások kezdetben szépirodalmi lapok mellékleteként, majd önálló kötetek formájában valósultak meg.[370]

Kodály Zoltán a legtehetségesebb és legjelentősebb népies műdalszerzőnek tartotta Simonffyt,[371] kinek dalszövegei Arany, Petőfi, Vörösmarty, Lévai, Csokonai, Tóth Kálmán, Lisznyai, Thaly és még számos költő alkotásai.[372] A zongorakíséretet Ábrányi Kornél, valamint Szénffy Gusztáv készítették el, Simonffy a népies műdalokat alkotta meg.[373]

[364] MUDRÁK 1999: 87.
[365] SÁGH 1879: 260.
[366] Mivel Simonffy Kálmán édesapja 1833 tavaszán hunyt el Nagy-Abonyban, feltételezhetően mindkét településen rendelkeztek saját házzal.
[367] KISS 1969: 340.
[368] Országos Széchényi Könyvtár adatbázisában elérhető dokumentációk kutatása során 2016 augusztusában 84 műve került elő, közte a Kiss Lajos által is jelzett 73 magyar nótával.
[369] KISS 1969: 338.
[370] KISS 1969: 338.
[371] KISS 1969: 337.
[372] KISS 1969: 339.
[373] KISS 1969: 339.

Két népies műdalánál jelenthetjük ki, hogy folklorizálódott és a népdalos szerkezethez illesztette. A „Hej, az én szeretőm”[374] című nótája ABBvA szerkezettel rendelkezik 12-es szótagszámmal, a dal néhány hangban eltérő változata folklorizálódott a Jászságban, mint ugrós dallam, „Ez az én szeretőm” címmel. Az „Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzeted”[375] szintén folklorizálódott több tájegység népzenéjében, az itt található AABAv sorszerkezettel, szövegváltozatokkal.[376] A „Szomorú fűz ága”[377] című szerzeményét is AA5BA szerkezet jellemzi, változatai kisebb dallameltérésekkel két település népdalos anyagában megtalálható.[378] A „Madár az ágon” ABBvAv sorszerkezete is új stílusra utal, változatai szintén megtalálhatók számos település népdalai közt.[379] A „Három a tánc”[380] verbunkos szerű dallam, ami közkedvelt a mai napig, szövegváltozata azonban a „Jaj, de magas, jaj, de magas ez a vendégfogadó” formában lett a legközismertebb, de számos mozgalmi változata is lett,[381] illetve népdalaink közt is dokumentálásra került.[382] A Tápió mentén megtalálható egyetlen, máig megmaradt és folklorizálódott népdala a „Hegedülnek, szépen muzsikálnak”,[383] melynek dallama egy-két hang eltéréssel, de megegyezik, szövege viszont teljesen eltérő változatban került dokumentálásra Tóalmáson, „Kocsmárosné, adjon bort hitelbe”[384] címmel. A népdalt vizsgálva szintén új stílusra utal az AA5BAv sorszerkezet, mely egységes 10-es szótagszámú versszakokkal fordul elő az eredeti és a folklorizálódott változatban. Kiss Lajos népzenekutató ekképp fogalmazott Simonffy Kálmán zeneszerzői munkásságát illetően: „…Semmi esetre sem szabad műveinek művészeti jelentőségét lebecsülnünk, sem pedig dalainak népzenénkre tett hatását. Hervadhatatlan érdeme, hogy

[374] Szelestey László szövegére íródott. 1854-ben a Magyar Dalbokréta első füzetében jelent meg első változata, majd 1863-ban a Dalvirágok egyik dalaként, mely utóbbi változat más a népdalos szerkezetet követi, átformálva a népies ízléshez igazodva.

[375] Thaly Kálmán szövegére íródott mű, mely 1860-ban a Gyöngyvirágok füzetben jelent meg a Nefelejcs 42. számának mellékleteként, majd 1863-ban a Dalvirágok kötetben.

[376] Dávod (MTA BTK ZTI AP3989i, gyűjtötte Kiss Lajos 1961 májusában, adatközlő: Pásti Józsefné Horváth Mária (sz. 1905), de megtalálható még Felvidéken, jellegzetes Magyarbődi dallamként is.

[377] Borúth Elemér szövegére íródott. 1863-ban a Dalvirágok kötetben, 1864-ben az „Árvalány”-nak második füzetében jelent meg.

[378] MTA BTK ZTI AP4520g, gyűjtötte: Kiss Lajos 1962 decemberében Ősiben, adatközlő: Molnár F. János (sz. 1897); MTA BTK ZTI AP2045f, gyűjtötte Kiss Lajos 1957 novemberében, Madocsán, adatközlő: Kis Tarcal István (sz. 1907)

[379] MTA BTK ZTI AP1963i, gyűjtötte Papp János 1958 júniusában, Nyírábrányban. Adatközlő: Sörley Györgyné (sz. 1895); MTA BTK ZTI AP2143g, gyűjtötte Kiss Lajos 1958 márciusában, Szilágy településen. Adatközlő: Lantos Józsefné Vörös Erzsébet (sz. 1899).

[380] Vecsey Sándor szövegére íródott. 1863-ban a Dalvirágok kötetben jelent meg először.

[381] KISS 1969: 352.

[382] MTA BTK ZTI AP2154c, gyűjtötte Kiss Lajos 1958 márciusában, Szilágy településen. Adatközlő: Geng Péterné Kiss Ilona (sz. 1902)

[383] Tóth Kálmán szövegére íródott. 1853-ban a Szerelmi vadrózsák, majd 1863-ban a Dalvirágok kötet darabjaként került kiadásra.

[384] MTA BTK ZTI AP10977j, gyűjtötte Manga János 1974-ben, Tóalmáson. Adatközlő: Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (sz. 1922)

abban az időben, amikor a népdal úgyszólván ismeretlen fogalom volt zenei közvéleményünkben, dalaival tudatosan igyekezett a népdal szellemét a köztudatba vinni. A nép több mint 40 dallamát vette át és számtalan szöveghez kapcsolva sok változatban alakította a maga ízlése szerint. Bátran megállapíthatjuk, hogy Simonffy sok szép dalával, finom zenei ötleteivel az összes népies műdalszerzők közül a legnagyobb mértékben gazdagította és ihlette fejlődésre népzenénket."[385]

3.3 Abonyi Lajos és Szabó Károly szövegfolklór kutatásai a 19. században

Abonyi Lajos (1833-1898), születési nevén zsarolyáni Márton Ferenc József nemesi származású magyar író, aki a Nógrád megyei Kisterenyén született,[386] majd édesapja, Márton Lajos Abonyban földbirtokot vásárolt és a család leköltözött az alföldi településre. Simonffy Kálmánhoz hasonlóan kulturális és közügyekkel foglalkozott. 1861-ben Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye aljegyzője, 1867-től pedig a Kisfaludy Társaság, majd 1876-tól a Petőfi Társaság tagja.[387] A parasztság megismerése és megértése egyik legkiemeltebb munkássága volt, melynek köszönhetően, valamint ezzel egyidőben a Kisfaludy Társaság felkérésének is eleget téve gyűjtötte a vidék népköltészeti értékeit.

„A hatvanas évek egyik legolvasottabb írója, az alföldi népélet kitűnő rajzolója,[388] kinek számtalan munkájának eredményeként az alföldi népélet jól megismerhető a mai ember számára is. „Népszínművei a falu írójának mutatják, regényei, elbeszélései azonban leplezetlenül a középnemesség szórakoztatójának."[389] Az 1872-ben Arany László és Gyulai Pál szerkesztésében megjelent „Magyar népköltési gyűjtemény I" számos népdal és ballada szövegét tartalmazza az Alföldről, ezen belül Abonyból, illetve a Tápió mente vonatkozásában egy „Albert Jóska" ballada, [390] egy „Három csillag van az égen egy sorba"[391]

[385] KISS 1969: 353.
[386] BOROVSZKY 1988: 257.
[387] BOROVSZKY 1988: 257.
[388] BOROVSZKY 1988: 255.
[389] KIRÁLY–PÁNDI–SŐTÉR 1963: 392.
[390] ARANY–GYULAI 1872: 238-239.
[391] ARANY–GYULAI 1872: 261.

című szerelmi dal, valamint egy „Kinek nincsen krinolinos szoknyája”[392] című tréfás- és gúnydal Tápió-Szeléről.

Szabó Károly (1824-1890) történész által került dokumentálásra a „Mi az oka, hogy megvettél” című szerelmi dal, melyet Tápió-Bicskén dokumentált, majd jelentetett meg a „Magyar népköltési gyűjtemény I” kötetében, 1872-ben.[393]

A ballada, valamint a népdalok szövegeit tanulmányozva kijelenthető, hogy pontosan ezekben a változatokban nem maradtak fenn a Tápió mentén, szótagszámaik és szövegkörnyezetük, illetve a több esetben felismerhető jelenlegi szövegváltozatuk alapján ismételten dallammal elláthatók. Arany László és Gyulai Pál kötetét tanulmányozva számos „Alföld”, „Pest megye” területén, valamint „Nagy-Kőrös” és „Abony” településeken dokumentált, e terület vagy települési jelzésekkel ellátott, főleg Abonyi Lajos (kisebb számban Szabó Károly, Huszár László, illetve Arany László) kutatásainak eredményeként fennmaradt népdalszövegek mutatnak kisebb-nagyobb egyezőséget a szövegek tekintetében, melyek megerősítik az Alföld részeként szereplő Tápió mente népdalos értékeinek 19. századi jelenlétét, mint feltehetőleg regionálisan, illetve az Alföld nagyobb területén elterjedt dallamokat.

3.4 Bartók Béla és Kodály Zoltán a Tápió mentén

3.4.1 Népzenekutatók a Tápió mentén

Számos népzenekutatói munkát végző tudományos munkatárs fordult meg szűkebb hazánkban, a Tápió mentén, akik rögzítettek szebbnél-szebb, térségünkre jellemző új és régi stílusú népdalokat, gyermekjátékokat, szokásdalokat.[394] A cél Pest megye ezen területén található, még fellelhető értékek kutatása, archiválása, dokumentálása volt a 20. század minden időszakában. A gyűjtőmunkák bizony azt is igazolták, hogy a magyar nóta jelenléte a 19. századtól kezdődően a népdalokkal és egyházi énekekkel párhuzamosan jelen van a helyi lakosság mindennapi életében. Mulatságokon, lakodalmakon, disznótoron mindenki kedvére dalolta a számára legkedvesebb dallamokat, a népdalok és a magyar nóta pedig folyamatosan keveredett a lakosság mindennapjaiban. Ezeket az állításokat igazolják a 20. század elején a

[392] ARANY–GYULAI 1872: 325-326.
[393] ARANY–GYULAI 1872: 252.
[394] TERÉK 2014: 471.

Kárpát-medence magyarságának és más nemzetek népdalainak feltárását végző Bartók Béla népzenekutató, zeneszerző 1906-ban, térségünkben végzett munkássága is.[395] A népdalok, műdalos hatású népdalok egy olyan kor helyi értékeit rögzítették, melyek a mai lakosság számára szinte ismeretlenek, hiszen csak tudományos szinten került dokumentálásra, a köztudatból elveszett.[396] Ezeket a dallamokat a parasztság körében előszeretettel énekelték a mindennapokban, ünnepnapokon.[397]

3.4.2 Kodály Zoltán Gombán végzett népzenekutató munkássága

Mint minden településen, így Gombán is számos jellegzetes helyi népdalt énekeltek a 20. században. Jelen voltak azok a helyi nótafák minden generációban, akik egy-egy mulatságon, ünnepeken központi szerepet kaptak szép énekhangjuk, dallamrepertoár-ismeretük miatt. Az abban a korban élő lakosság számára természetes volt, hogy mindenki énekelt, hiszen örömüket, bánatukat énekhanggal fejezték ki.[398] Tették ezt munka közben a földeken, otthon a családban, ahol a nagyszülők olykor gyermekdalokat énekeltek a kis unokáknak. A népdalokkal minden életérzést kifejeztek, mely a mindennapok része volt, csakúgy, mint a hit. A polgáriasodás következtében a helyi népviselet elmaradt az első világháború után, melyet már csak a legidősebbek hordtak életvitel szerűen. [399]

A helyi értékek felkutatása rendkívül nagy jelentőséggel bír a 21. század embere számára, hiszen csak múltunk pontos ismeretével indulhatunk el a helyi kulturális örökségvédelem ösvényén, ahol megpróbálhatjuk átörökíteni generációkon át azokat a helyi értékeket, melyek még természetesek voltak nagyszüleinknek, hiszen benne éltek, a mindennapok részét képezték életüknek. Gomba népdalos, népzenei értékei nagy jelentőséggel bírnak a Tápió mente számára. Részét képzik annak a közel 1300 dallamból álló népdalkincsnek, melyet úgy hívunk: A Tápió mente népdalai.[400]

Legrégebbi helyi népdalgyűjtéseink Kodály Zoltán nevéhez fűződnek, a kutatást pedig Gombán végezte közvetett módon. Nem járt a településen, viszont a budapesti Eötvös Kollégiumban évfolyamtársa volt egy bizonyos Német Gábor,[401] aki Gombáról való volt és

[395] IJMAS VI/4. 2020: 93.
[396] VARGA–TERÉK 2017: 130-131.
[397] BARTÓK 1924: 5-6.
[398] VARGA–TERÉK 2017: 130.
[399] IKVAI 1985: 545.
[400] TERÉK 2014: 5-7.
[401] BOROVSZKY 1990: 282.

énekelt számára négy helyi népdalt, 1903, 1904, 1905 évszámokkal ellátva.[402] Hangfelvételek nem készültek, az egyes dallamok lejegyzés formájában kerültek megörökítésre. Egyediségüket az adja, hogy sem ebben a formában, sem változataiban nem találhatók meg a Tápió mente településein, illetve ezekben a változatokban más magyar tájegységek dallamai között sem.

A négy dallam az alábbi kategóriába sorolható: katonanóta, műdalos hatású új stílusú népdal (alkalomhoz nem kötött népdal), kriptádia dal. A katonanóta *(„A fene egye meg a mészáros bárdját…”[403])* jellegzetes AA5BA sorszerkezettel rendelkező, 12-es szótagszámú, új stílusú népdal, melynek szövegkörnyezete a Ferencz József korabeli huszárvilágot idézi.[404]

A kriptádia dal egy olyan helyi népdal, melynek szövege feltehetőleg nem ebben a változatban élt eredeti formában, viszont több esetben is tapasztalható, hogy válogatás nélküli szavak, mondatok kerültek bele a népdalgyűjtésekbe az adott népdal énekelt formájára.[405] Jelen esetben a *„Nem megyek én Hökömbe…”*[406] című népdalnál a szöveg második fele a publikálhatóság érdekében módosításra is került kis mértékben.[407] A javítás tudományos szempontból nem javasolt, így viszont bárki számára elérhetővé, énekelhetővé válhat.

A *„Póli néni háza ki van festve…”*,[408] illetve a *„Jó dolga van a gombai bírónak…”*[409] ugyancsak új stílusú népdalok, melyek közül az első AA5BA, a második ABBvA sorszerkezettel rendelkezik. Ez utóbbinál műdalos elemként jelen vannak a módosított hangok,[410] melyek egyértelműen a magyar nóta hatására alakulhattak ki, csakúgy, mint más települések, tájegységek népi dallamaiban. A népdalok megtalálhatók a Kodály Rendben, a KR azonosító szám alapján pedig pontosan kikereshetők, melynek szerkesztője Dr. Szalay Olga, a Zenetudományi Intézet tudományos főmunkatársa, Kodály népdalgyűjtő munkásságát összegző kutató.[411]

3.4.3 A gombai népdalok publikálása

A helyi Kodály gyűjtések már nem ismeretlenek az emberek számára, hiszen publikálásuk már 1924-ben megkezdődött. *Bartók Béla: A magyar népdal* című könyvében a

[402] SZALAY 2004: 409.
[403] MTA BTK ZTI KR 14348
[404] VARGA–TERÉK 2017: 131.
[405] VARGA–TERÉK 2017: 132.
[406] BARTÓK 1991. 971. (KR 21040)
[407]VARGA–TERÉK 2017: 133.
[408]TERÉK 2014: 160. (KR 14646)
[409]TERÉK 2014: 241. (N-28.268/9)
[410] BORSAI 1977: 21-30.
[411] VARGA–TERÉK 2017: 133-134.

hátsó függelékben már nyilván van tartva az addigi kutatásokat Kodály Zoltánnal párhuzamosan végző Bartók Béla táblázatában, habár itt csak egyetlen kottát jegyeznek hivatalosan. A kriptádia dal került közlésre a *Bartók Béla: Magya*r Népdalok Egyetemes *Gyűjteménye I.*[412] című kiadványban, melyben a *367a* sorszámon megtalálhatjuk magát a gombai kottát, eredeti szövegével.[413]

2012-ben jelent meg dupla CD kiadvány formájában *A Tápió mente népdalai, népzenéje*, melyen megszólalnak a zenei összeállításokban a Kodály gyűjtések közül három gombai népdal, beilleszkedve a további térségi dallamokba, népdalos összeállításokba.[414]
Terék József: 100 év 1000 népdal a Tápió mentén (Szivárvány Alapítvány - Tápiószentmárton, 2014) című kiadványában összegzésre került a térség 21 településének valamennyi népdalos értéke, melyben közölve lett Gombáról hét helyi népdal, köztük három Kodály gyűjtés is.[415]

2017-ben jelent meg Pest Megye Önkormányzatának kiadásában a „*Ha felülök, hej, a pátyi határon…"* című népzenei CD kiadvány, melyen felcsendülnek az idén 50 éve elhunyt Kodály Zoltán Pest megyében 1903-1923 között végzett népdalgyűjtő munkájának legszebb dallamai, köztük három gombai népdal is.[416]

3.4.4 Bartók Béla Tápió mentén végzett népzenekutató munkássága

1906 augusztusában Bartók Béla tíz napot vendégeskedett egy zeneakadémista növendékénél,[417] mely idő alatt Tápiószelén, Nagykátán és Kókán végzett népdalgyűjtő munkát. A támlapos lejegyzésekhez nem tartoztak fonográf-hengeres felvételek, a gyűjtőmunka írásos formában maradtak meg, melyek a MTA BTK Zenetudományi Intézet, valamint a Néprajzi Múzeum archívumaiban érhetők el.[418]

Összesen 52 dallam lejegyzésére került sor, melyek közül Tápiószelén 35, Nagykátán 12, Kókán 3, illetve közvetett módon Tápiószecsőn 2 dallam került megörökítésre.
Az egyes dallamok vizsgálatánál kiderült, hogy kis mértékben van eltérés az intézet és a múzeum archív kottái közt, mely azt igazolhatja, hogy talán egyszer mégiscsak lehetett fonográf-hengeres felvétel, hiszen hangeltérések, illetve versszakok eltérése is megfigyelhető

[412] Akadémia kiadó, Budapest 1991.
[413] VARGA–TERÉK 2017: 138.
[414] A kiadványon 37 előadó hallható, akik közül 26 adatközlő helyi lakosa a Tápió mentének.
[415] TERÉK 2014: 508.
[416] TERÉK József: Ha felülök, hej, a pátyi határon, Pest Megye Önkormányzata, Budapest 2017.
[417] BIHARI 2003: 13.
[418] FOLKMAGAZIN 2010/3: 36.

némelyik esetben, illetve vannak népdalok, melyek csak az egyik adatbázisban találhatók meg.

Bartók Béla Tápiószecsőn 1 új stílusú, ABBA sorszerkezetű népdalt gyűjtött ”Tisza partján nem jó lefeküdni” címmel,[419] illetve az 1906-os turai népdalgyűjtő útja alkalmával egy szecsői férfi énekelhette fel neki a „Fehér László lovat lopott…” kezdetű balladát, mely egy régi stílusú dallam (az elterjedtségi címszóhoz került felrögzítésre, hogy: *Tápiószecsőről való dallam*).[420] Ebben a változatban a helyiek már nem ismerik, nem éneklik, viszont egyetlen népdalos emlékük a 20. század elejéről, melynek szövegváltozata viszont fennmaradt egy közismertebb dallamvariánssal,[421] további versszakokkal.

Kókai gyűjtésének köszönhetően egy 14-es szótagszámú katonanóta,[422] egy alkalomhoz nem kötött népdal,[423] valamint egy szinte mára teljesen elfeledett Dankó Pista szerzemény[424] került megmentésre. A dallamok szövegei nem kerültek lejegyzésre, viszont a térségben fennmaradt változatainak szövege pontosan illeszthető a dallamokra. A helyiek emlékezetében nem maradtak meg ezek a dallam-variánsok, illetve a *„Hej, fosztóka, hej, fosztóka…”*című Dankó Pista szerzemény maga a nótamozgalom számára is feledésbe merült. A Néprajzi Múzeumban található gyűjtőfüzet is megerősíti, hogy valóban 1906-ban történt Bartók Béla Tápió mentén végzett népdalgyűjtő munkája. A kókai Bartók gyűjtések a 2012-ben megjelent *„A kókai híres utca…”* című népzenei cd kiadványon is méltó helyen szerepel, ezzel is hirdetve a település legrégebbi népdalos emlékét, értékét.

Nagykáta, mint a járás székhelye a későbbiekben teljesen elkerülte a 20. századi népzenekutatók figyelmét, mely városi mivoltjából is eredhet, azonban Bartók Béla 12 helyben gyűjtött népdala azt mutatja, hogy a központi település is gazdag népdalos anyaggal büszkélkedhetett, túlnyomó részt a parasztság dallamait tartalmazva. Az itt felgyűjtött dallamok az alábbiak voltak:

Beteg az én rózsám, ágyban fekszik,[425] Bicske felül, Bicske felül tornyosodik a felhő,[426] Hozzád jártam sok ideig,[427] Kitagadott engem az én jó anyám,[428] Kapitány úr kiadta a parancsot,[429] Cintányéron piros-vajas pogácsa,[430] Falu végén cigányasszony sátora,[431]

[419] MTA BTK ZTI KR 5082
[420] MTA BTK ZTI BR A I. 645t
[421] TERÉK 2014: 84.
[422] NM MSZ 95128, 984sz.sz. – Homokos a kavicsos a déli vasút széle
[423] NM MSZ 134 – Jaj, de beteg vagyok
[424] NM MSZ 354 – Hej, fosztóka, hej, fosztóka
[425] NM MSZ 239
[426] MTA BTK ZTI BR B 1392c, BR 8923
[427] NM MSZ 121
[428] NM MSZ 025
[429] NM MSZ 004, MTA BTK ZTI lelt.sz: 17782

Rászállott a fecske a vasútra,[432] János bácsi, fogjék ke' be,[433] Erdő, erdő, de szép sűrű erdő,[434] Ez a kislány, barna kislány,[435] Jó napot, jó napot.[436]

A dallamok közül három megmaradt szinte a századfordulón felgyűjtött változatnak megfelelően, a többi elfeledésre került dallami szinten, némelyik szöveg pedig módosult dallammal élt tovább Nagykátán, illetve a Tápió mentén. A dallamok 2009-ben kerültek felkutatásra, mely alapjául szolgált a 2011-ben megjelent *„Nagykátai zöld erdőben…"*című népzenei cd kiadványnak.[437] A Zenetudományi Intézet adatbázisában 5 népdal található meg, a Néprajzi Múzeumban 10, melyek közül 4 mindkét helyen szerepel. Hangfelvételek feltehetőleg nem készültek, azonban a két intézet egymástól független adatbázisaiban található ugyanazon dalai arra adhatnak következtetést Bartók Béla gyűjtőmunkája kapcsán is, hogy az egykori gyűjtőfüzeteket újra írták, vagy kellett léteznie felvételnek, mely alapján a korábbi lejegyzéseket készítették. Mivel Bartók Béla Tápiószelén vendégeskedett tíz napot egy akkori zeneakadémista növendékénél,[438] így feltehetőleg ezért végezte a településen a legtöbb helyi népdal rögzítését. Tápiószelén 35 népdal került lejegyzésre, melyben találunk népies műdalokat, régi és új stílusú népdalokat, sváb dallamra emlékeztető keringőt.[439] A „vegyes értékrendű" népies dallamok sokszínűségét az is adhatta, hogy a településen született és sokáig élt Simonffy Kálmán, a 19. század egyik legnagyobb magyarnóta-szerzője, kinek munkássága kihatott nemcsak a térség, hanem az egész ország zenéjére is.[440]

Bartók nagy pontossággal lejegyezte az itt talált népdalok elterjedtségét, eredetét, az előadókat, akik e vidéken lányok voltak. A helyben gyűjtött népdalok közül több dallamot Tápiógyörgyéről ismertek, vagy Jánoshidáról ismert változata terjedt el, de volt már szinte népszínműhöz hasonlító 30 versszakos ballada is,[441] mely egyben az egyik legértékesebb régi stílusú balladája a Tápió mentének.

A helyben felgyűjtött népdalok az alábbiak voltak:

---

[430] NM MSZ 831
[431] NM MSZ 832, MTA BTK ZTI lelt.sz: 17144
[432] NM MSZ 225
[433] NM MSZ 177, MTA BTK ZTI lelt.sz: 31302
[434] NM MSZ 200
[435] NM MSZ 178, MTA BTK ZTI lelt.sz: 19268
[436] MTA BTK ZTI KR16233
[437] Valamennyi közölve lett az alábbi kiadványban: TERÉK József: 100 év 1000 népdal a Tápió mentén. Tápiószentmárton 2014.
[438] Zeneakadémia, illetve a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem írott és elektronikus adatbázisában nincs kézzel fogható adat Tápiószelén élő növendékre az adott időszakból, a köztudatban viszont jelen van Tápiószelén, illetve a helyiek még azt is tudják, hogy ki őrizte Bartók Béla leveleit, melyek az illető halálát követően egy lomtalanítás alatt végleg eltűntek.
[439] Szele felől feljött három csillag NM MSZ 95128, 950sz.sz.
[440] Egyes művei népdalként élt tovább a Tápió mentén és még a XX. századi helyi népdalgyűjtő munkákban is fellelhetők a helyi népdalos repertoárokban.
[441] NM MSZ 151, MTA BTK ZTI BR 956, BR 946, BR 947 (Sári bíróné balladája)

Amott van egy kis ház,[442] Ez a kislány akkor szomorkodik,[443] Látod, mondtam, ne higgyél a legénynek,[444] Megindult már Pest felé a vonat,[445] Lányok, lányok, ti szelei lányok,[446] Add ide babám a pici szád,[447] Esik az eső, mennydörög az ég is,[448] Sej, felszállott a kakas a meggyfára,[449] A szelei artézira rászállott egy gólya,[450] Hosszú farka, rövid farka,[451] Tudod, babám, mit fogadtál csütörtökön este,[452] Pattogatott kukorica de fehér,[453] Megittam a, megittam a piros bort a pohárból,[454] Ha fölmegyek, igazán, csakugyan,[455] Béreslegény vagyok én,[456] Szép a huszár, ha felül a lovára,[457] Néni, néni, mit üzen a fiának,[458] Megüzenem a szeretőm anyjának,[459] Erre gyertek, nincsen sár,[460] Elmennék én tehozzátok egy este,[461] Beteg az én galambom, ágyba' fekszik,[462] A kék égen ragyognak a csillagok,[463] Megkondultak a harangok a szomszéd faluba',[464] Jó napot, jó napot (Sári bíróné balladája),[465] Által mennék én a Tiszán ladikon,[466] Megizenem, megizenem a szeretőm anyjának,[467] Kedves kisangyalom, nem írok több levelet,[468] Kocsmárosné lánya, Mariska,[469] Gőzkocsinak hat kereke,[470] Kormányos úr, az áldóját magának,[471] A rozmaring ha be lesz aratva,[472] Búza, búza, de nagy tábla búza,[473] Szele felől feljött három csillag (sváb hatású keringő).[474]

[442] NM MSZ 137
[443] NM MSZ 202
[444] NM MSZ 247; MTA BTK ZTI BR 6761
[445] NM MSZ 95128, 986sz.sz; MTA BTK ZTI BR 6052
[446] NM MSZ 94327, 863sz.sz; MTA BTK ZTI BR 4263
[447] NM MSZ 95128, 985sz.sz; MTA BTK ZTI BR 5825
[448] NM MSZ 95128, 987sz.sz; MTA BTK ZTI BR 6663
[449] NM MSZ 226; MTA BTK ZTI BR 5940
[450] NM MSZ 351; MTA BTK ZTI BR 8596
[451] MTA BTK ZTI BR 8939, BR 8940
[452] NM MSZ 95128, 989sz.sz; MTA BTK ZTI BR 8457
[453] NM MSZ 95128, 988sz.sz; MTA BTK ZTI BR 7875
[454] NM MSZ 359; MTA BTK ZTI BR 8733
[455] MTA BTK ZTI BR 9117
[456] MTA BTK ZTI BR 9215
[457] NM MSZ 279; MTA BTK ZTI BR 7864
[458] NM MSZ 249; MTA BTK ZTI BR 7562
[459] NM MSZ 224; MTA BTK ZTI BR 7259
[460] MTA BTK ZTI BR 3798, MTA BTK ZTI lelt.sz. 10604
[461] MTA BTK ZTI BR 7369
[462] MTA BTK ZTI BR 7601
[463] NM MSZ 262; MTA BTK ZTI BR 6777
[464] MTA BTK ZTI BR 8469
[465] MTA BTK ZTI BR946, BR947, BR956, NM MSZ 151
[466] MTA BTK ZTI BR 9208
[467] MTA BTK ZTI BR 8883
[468] MTA BTK ZTI BR 7950
[469] MTA BTK ZTI BR 5818
[470] MTA BTK ZTI BR 1494
[471] NM MSZ 308; MTA BTK ZTI BR 7872
[472] NM MSZ 235; MTA BTK ZTI BR 6486
[473] MTA BTK ZTI BR 6086
[474] NM MSZ 95128, 950sz.sz.

Bartók Béla Tápió mentén végzett népdalgyűjtő munkájának hatása a 20. századi helyi zenei életre igen jelentős volt. Ő maga is fontosnak tartotta, hogy az itt lejegyzett dallamokat közölje, melyekből *„A magyar népdal”*című könyvében[475] kettőt is megjelentetett Tápiószeléről (Elmennék én tehozzátok egy este[476], Jó napot, jó napot[477]). Ebben a könyvben az összesítő táblázatban Nagykátáról 1, Kókáról 0, Tápiószeléről 32 népdalt jegyez,[478] mely a későbbi kutatási eredményeket összegezve lett 52 népdal.[479]

A *„Szép a huszár, ha felül a lovára…”* kezdetű népdal „Gyermekeknek” című zongoradarabjai közt is szerepel eredeti dallamközléssel,[480] mely később az általános iskolai ének-zene oktatás egyik kötelező darabja lett, egy romlott változatban.

Bartók a zenefolklór-kutatásnál az alábbi célokat fogalmazta meg:

1. „A parasztdallamoknak minél gazdagabb, tudományos zenei rendszerbe foglalt gyűjteményét létesíteni, elsősorban egymással szomszédos és egymással sűrű érintkezésben levő parasztosztályok zenei anyagából;
2. az így kapott anyagban gondos összehasonlítás alapján megállapítani az egyes zenei stílusokat és azoknak eredetére amennyire lehetséges, reávilágítani.”[481]

A Tápió mente alapvetően a fővároshoz való közelsége miatt a legrégebbi stílusjegyeket már csak nyomokban és néhány népdal erejéig hordozza a 20. század elején is, népdalai viszont egy jól tanulmányozható és átlátható képet alkotnak a vidék dallamvilágáról, a szöveg jellegzetes nyelvezetéről, mely olykor parasztos, néhol pedig kifejezetten úrias, giccses, az autentikus népdalokkal összevetve pedig ezt a keveredett új műfajt „kétes értéket hordozó alkotások” néven összegzik.[482]

Más megközelítésből viszont páratlan értéket képvisel valamennyi kottalejegyzés, melyeket Bartók Béla rögzített írásos formában, hiszen éppen azt a korabeli képet adja vissza az 50 dallam, mely akkoriban a polgáriasodás folyamatában lévő Tápió mente vokális értékei közt foglalt helyt. Találkoztak a Bartók által megfogalmazott paraszti kultúra dallamai, azok kisebb számban előforduló régi stílusú, illetve nagyobb mennyiségben lévő új stílusú népdalaink a 19. században útjára indult magyar nótával, annak közvetlenül a népdalokra gyakorolt hatásának eredményeként megvalósuló népies műdalokkal, melyek szinte teljesen

[475] BARTÓK 1924.
[476] BARTÓK 1924: 30.
[477] BARTÓK 1924: 49.
[478] BARTÓK 1924: 132-133.
[479] 2014-ben megjelent az összegző cd kiadvány „Bartók a Tápió mentén” címmel
[480] BARTÓK 1946: 17.
[481] BARTÓK 1924: 7.
[482] SZALAY 2004: 17.

háttérbe szorultak a mai előadói repertoárokból, hiszen publikálásuk zenetudományi szempontból nem javasolt.

3.4.5 A Tápió menti Bartók gyűjtések utóélete a 20. században

Mivel több kiadvány is közre adta a szinte valamennyi, Tápió mentén végzett Bartók-gyűjtést, elindult a népdalok, népies műdalok újratanulása, elsajátítása. Az egyes dalokhoz tartozó dallam- és szövegvariánsokat megtanulva a fiatal, Tápió mentén élő népdalénekesek sorra előadják, versenyeken bemutatják. A népdalok zenekaros megszólalásban is tovább élnek, hiszen a korabeli helyi cigányzenekaroknak mintájára elkezdődött 2008-ban a helyi népdalos, népzenei értékek megmentése, kulturális örökségvédelmi értékeink hanghordozón történő publikálása. A 20. században nagy jelentőséggel bírtak a helyi cigányzenekarok, rezesbandák, népi zenekarok. Valamennyi társadalmi osztály számára biztosítaniuk kellett a zeneszolgáltatást, melynek alapja volt, hogy ismerni kellett a korabeli nótákat, műdalokat, népdalokat. Tápiószelén, Kókán, Nagykátán és Tápiószecsőn is nagy zenei élet volt a századforduló utáni időszakban. Minden településnek saját zenekarai voltak, ahol elsősorban a helyi igényeket igyekeztek kiszolgálni. Tápiószelén Pipi Jóska bácsi és cigányzenekara, valamint a Süle György karnagy által vezetett rezesbanda az 1930-as években minden bizonnyal még olyan dallam-repertoárral rendelkezhettek, melynek része volt a Bartók Béla által felgyűjtött, századfordulós állapotnak megfelelő dallamvilág.[483] A nagy létszámú cigányzenekar és a rezesek is olyan jellegzetes hangszer-összeállításban muzsikáltak, melyek a Tápió mente további településein is megtalálhatók voltak. Minden hangszeresnek megvolt a maga szerepe a zenekari hangzás tekintetében, a cigányzenekar és a rezesbanda vonatkozásában egyaránt. A cigánybandák feltehetőleg már a 19. század közepén is aktívan muzsikáltak a térségben, hiszen egyik alkalommal Kossuthnak is cigányprímás húzta a Tápiószele melletti Cegléd városában és nem kisebb jelentőségű tény a híres magyarnóta-szerző Simonffy Kálmán tápiószelei léte, mely minden bizonnyal vonzotta a térségi cigányzenekarokat is a többi, korabeli nótaszerzőkhöz hasonlóan.

A rezesbandák a 20. század első felében alakultak meg a Tápió mente több településén és általában autodidakta muzsikusokból, parasztzenészekből tevődött össze.[484] A rendszeres próbák, felvonulások, báli muzsikák nagy valószínűséggel nem arra a dallam-repertoárra

[483] TERÉK 2009: 190-193.
[484] SÁROSI 1998: 126-130.

épültek, melyet 1906-ban Bartók Béla felgyűjtött a vidéken. A jellegzetes hangszerelésnek köszönhetően más zenei stílusok voltak kedveltek a rezesbanda körében, de népdalokat és magyar nótákat ők is muzsikáltak.

3.5 Kenesei Klein Ilona (Radó Gyuláné) munkássága

1912 és 1918 közötti időszakból 19 kotta maradt fenn munkásságának eredményeként, melyek jórászt a Kodály Rendben megtalálhatók, a gyűjtemény pedig teljes egészében az Országos Széchényi Könyvtárának Zeneműtárában található.

Sülysáp

1914-ben „Sáp (Pest)" településnévvel jegyzett dallam:

„Három éve vettem én a kendőmet"[485]

1915-ben „Sáp (Pest)" településnévvel jegyzett dallam:

"Ez a legény elment katonának"[486]

1915-ben „Süly-Sáp (Pest)" településnévvel jegyzett dallam:

„Édesanyám, csak az a kérésem"[487]

„Megy a gőzös lefele"[488]

1916-1917 évszámmal, „Sáp (Pest)" településnévvel jegyzett dallam:

„Megizentem a sülysápi bírónak"[489]

Kóka

„Kóka város körül van kerítve",[490] „De szeretnék az erdőbe fa lenni",[491] „Ez a kapu tárva áll",[492] „Farkas Julcsát föltették a kazalra",[493] „Esik eső, hull a villám rakásra",[494] „Kicsiny vagyok én",[495] „Kilencet ütött már az óra".[496]

[485] MTA BTK ZTI KR14926
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra" I-XIV. OSZK Zeneműtár Ms. Mus 152. XII. Nr.97.

[486] MTA BTK ZTI KR14693
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra" I-XIV. OSZK Zeneműtár Ms. Mus 152. XII. Nr.54.

[487] MTA BTK ZTI KR14651
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra" I-XIV. OSZK Zeneműtár Ms. Mus 152. XII. Nr.63.

[488] MS MUS 152/XII. 201.o. (No.164)

[489] MTA BTK ZTI KR21778
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra" I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. Kenesei XIII. Nr. 178.

[490] MTA BTK ZTI KR2578

Szentlőrinckáta

„Sarkon van a, sarkon van a bécsi Alser kaszárnya”,[497] „Jaj, de szépen harangoznak”,[498] „Kis kalapom szegre teszem”,[499] „Lyukas az istállóm teteje”,[500] „Vékony deszkakerítés”.[501]

Egreskáta (Nagykáta)

„Azt gondolod, álnok, huncut, megcsaltál”[502]

Nagykáta

„Édes, kedves anyám, ha fel akarsz keresni”[503]

3.6 Ádám Jenő munkássága

1928-ban Tápióságon négy népdalt gyűjtött Ádám Jenő, Kodály Zoltán egyik legkiemelkedőbb tanítványa, akivel mindenkor szoros kapcsolatban volt 1920 őszétől kezdődően.[504] A települési dalok más vidékek dallamrepertoárjában nem fordulnak elő ezekben a változatokban. A „Jó estét, jó estét”[505] kezdetű, ABCD szerkezetű régi stílusú

Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. Kenesei XII. Nr. 140.

[491] MTA BTK ZTI KR15023
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. XII. Nr. 30.

[492] MTA BTK ZTI KR7598
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. XII. Nr. 51.

[493] MTA BTK ZTI KR7085
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. XIV. Nr. 44.

[494] MTA BTK ZTI KR19016
Ms. Mus. 152. Kenesei XIII. II. Nr. 35.

[495] MS MUS 152/XII. 165.o. (No.131)

[496] MS MUS 152/XII. 167-168.o. (No.133)

[497] MTA BTK ZTI KR15232
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. VIII. Nr. 8.

[498] MTA BTK ZTI KR15855
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. IX. Nr. 147.

[499] MS MUS 152/IX. 191.o. (No.167)

[500] MS MUS 152/IX. 210.o. (No.184)

[501] MS MUS 152/IX. 333.o. (No.295)

[502] MTA BTK ZTI KR14875
Kenesei Klein Ilona: Magyar Dalgyűjtemény. „Száll az ének szájról-szájra” I-XIV. OSZK Zeneműtár, Ms. Mus. 152. XII. Nr. 11.

[503] MS MUS 152/XII. 79-80.o. (No.59)

[504] SZÉKELY 2008: 5.

[505] MTA BTK ZTI BR 00944

népdal[506] Bartók által is Tápiószelén, két eltérő változatban felgyűjtött ballada.[507] Feltehetőleg több versszakát dokumentálhatta, azonban a kutatások során nem kerültek elő, illetve a Bartók összkiadásban[508] sem szerepel további versszaka. A balladát „Halálra táncoltatott lány balladájának" is nevezik, számos változata él magyar népdalkincsünkben.

Ugyancsak egyedi dallam került dokumentálásra „Az egyszeri juhászlegény"[509] címmel, mely AA5vBA új stílusú szerkezettel rendelkező négy versszakos népdal.[510]

Az „Éjfél után egyet ütött az óra"[511] című népdal ABCD sorszerkezetű népdal[512] öt versszakkal került dokumentálásra.

A „Hallottátok, hallottátok, Tápióságon mi történt"[513] című népdal AA5BA sorszerkezetű, új stílusú népdal, mely két versszakos változatban került lejegyzésre.

Valamennyi népdal Nagy Julis (sz. 1923) adatközlő énekes előadásában került felgyűjtésre, a négy tápiósági népdalról hangfelvételek nem készültek. Kodály Zoltán 1903-1905, illetve Bartók Béla 1906 augusztusában, Tápiószelén végzett kutatómunkáján kívül Ádám Jenő Tápióságon végzett munkássága ismeretes, így összességében elmondható, hogy Kodály Zoltán 4 Gombán gyűjtött népdala, Bartók Béla Tápió mentén (Tápiószele 35, Nagykáta 12, Kóka 3, Tápiószecső 2) gyűjtött 5 népdala, illetve a most részletezett 4 népdal Ádám Jenő munkásságát tekintve 61 népdal, melyek a Tápió mente legrégebbi, 1903 és 1928 között dokumentált népdalos értékei.

3.7 Az MTA Népzenekutató csoport kutatási eredményei

Az ötvenes évek elejétől kezdődően folyamatosan érkeztek a népzenekutatók a Tápió mente településeire, melynek vizsgált időszaka 1952 és 1981 közé tehető. Közel három évtizedes munkásságuk eredményeiként számos olyan helyi népdal került felgyűjtésre, melyek tudományos céllal is felhasználásra kerültek a Magyar Népzene Tára köteteihez,

[506] Műdalos hatás érződik benne az első sorban található mélyjárás, illetve a 4. sor zárlatában, mely utóbbi inkább verbunkos hatás következménye.
[507] Az MTA BTK ZTI BR 321ff (lelt.sz. BR 956) az igazi tápiószelei változat, melyet 29 versszakkal gyűjtött fel Bartók Béla. Az MTA BTK ZTI BR 321v (lelt.sz. BR946, BR 947) változatot Jánoshidáról ismerték az adatközlő lányok.
[508] BARTÓK 1991: 898.
[509] MTA BTK ZTI BR 04096
[510] Műdalos hatás érződik rajta a második sor alterált hangjai, illetve a harmadik sorban megfigyelhető hármas és négyeshangzatok szerinti dallamvezetés miatt, illetve az első és negyedik sor zárlata tekintetében.
[511] MTA BTK ZTI BR 04610
[512] Műdalos hatású a dallamvezetés, a második sor 2. fokra zárása, illetve a harmadik sorban található mélyjárás miatt.
[513] MTA BTK ZTI BR 08767

illetve a Tápió mente néprajza című kétkötetes monográfiához. Az ismertetésre kerülő népzenekutatók többségében az MTA Népzenekutatócsoport tagjai voltak vagy a Zenetudományi Intézet munkatársai, munkásságuk pedig számtalan magyar településen minőségi kutatás esetében eredményesen zárult.

3.7.1 Balla Péter

1953-ban végzett népzenekutató munkát Tápiószecsőn, ahol Békefi Antallal A Magyar Népzene Tárában is közlésre került „Elvágtam az ujjam, jaj, de fáj”[514] kezdetű régi stílusú népdalt gyűjtötte egy sekrestyés foglalkozású, cca. 45 éves embertől. Ezen felül Visnyei Istvánné Kiss Mária (sz. 1943) 1959-ben énekelt Balla Péternek,[515] mely évben a kutató ismételten a településen végzett népdalgyűjtő munkát, ez alkalommal hangfelvételeket is készített. Ez évi munkásságát megerősíti, hogy egy általa készített térképen Balla Péter megjelölte azokat a Pest megyei településeket, ahol kutatásokat végzett.[516] Az érintett települések: Rákospalota (1950-ben Budapesthez csatolták), Bag, Galgahévíz, Tura, Vecsés, illetve a Tápió mentéről Mende és Tápiószecső. Ofella Sándor így emlékezik vissza Balla Péter tápiószecsői tartózkodására, akinek köszönhetően sorra érkeztek a kutatók:

„Mivel a népdal századokról századokra szárnyal, így most eltérek a tárgyalt időszaktól egy-két évtizeddel vissza és előre. Ugyanis sokáig töprengtem ezen a tételen, mert az általam reális valóságot szeretném papírra vetni. Ezért idéztem fel az ötvenes évek elején, amikor is a szegedi néprajzos tanfolyam után végzősök – Balla Péter – vezetésével ellepték községünket eredeti népdalok gyűjtése reményében. Találtak is sok szép helyi dalt, vagy másik néprajzi tájegység variánsát. Ezekből egy-egy példányt az akkori Népművelési Intézethez is leadtak, ahonnan az összesítést megkapva, eredeti népdalokból tudtam műsort összeállítani az együttes részére.

Balla Péter ezután még többször látogatónk lett. Egy ízben vasárnap délután kereste fel Velkei Máriát – most Lesti Istvánné –, hívta énekelni a következő szombati rendezvényre, az intézetbe. Dolga végeztével este kísértem ki a vasútállomásra, amikor beszéd közben csendre intett. Megálltunk… Két-három utcával beljebb egy legénybanda énekelte a *Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út, amin ez a kilenc betyár elindult* kezdetű dalt, amelyet éppen ő gyűjtött fel

[514] MTA BTK ZTI lelt.sz. 6237

[515] 2020. szeptember 29-én adott interjújában elmondta nekem, hogy 1959 tavaszán járt Tápiószecsőn járt Balla Péter, akinek több népdalt is énekelt, viszont a „Bádogozzák a szecsői templomot” kezdetű dalt felvette a kutató. TERÉK 2014: 272/483. kotta 1-2. versszakkal.

[516] Balla Péter hagyaték, 6. számú melléklet: Gyűjtőhelyek Észak-Magyarországon és Pest megyében (Vecsés, Róder Imre Városi Könyvtár archívuma)

minálunk. Öröm volt részére visszahallani a melódiát és megnyugvással könyvelte el, hogy valóban él a nép között."[517] „Első alkalommal, amikor kijöttek Balla Péterrel az élen, látták, hogy községünk milyen gazdag népművészeti hagyományokban. A legközelebb már duplája gyűjtő jött, mert elmondták, hogy mennyi anyag és lehetőség van még itt. Volt olyan szombat-vasárnap, hogy 10-15 gyűjtő is érkezett, és a lakásomon ennyi fekhely nem lévén, a szoba padlóján feküdtek paplanokon és pokrócokon. Itt gyűjtött többek között Balla Péter, Békefi Antal, Borsai Ilona, Bogár István, Kálmán Lajos, Gönyey Sándor, Maácz László, Oeller ottó, Vajda József, hogy csak az ismertebbeket említsem. A feleségemnek akkor vettem 16 literes fazekat ajándékba, hogy tudjak a gyűjtőknek legalább egy tál meleg ételt adni, hiszen a községben egyetlen vezető sem érezte ennek jelentőségét."[518]

3.7.2 Békefi Antal

1953 júliusában végzett népzenekutató munkát Békefi Antal Tápiószecsőn. Munkásságának eredményeként a már Balla Péternél említett „Elvágtam az ujjam, jaj de fáj" népdalon felül Dósa Gábor, 39 éves kisbírótól (a rezesbandában esz-klarinétos)[519] a „Szent Péter mikor a földön járt"[520] című recitáló, zsoltár-szerű dallamot gyűjtötte, melynek elhangzását követően az „Elvágtam az ujjam, jaj de fáj" című nóta jön.[521] Mulatságokban, hajnal felé szokták énekelni így egyben, Tápiószecsőn.[522] Az ekkor 11 éves Molnár Magditól az „A szecsei kultúr előtt"[523] kezdetű új stílusú népdalt gyűjtötte, melynek a „sergősen, elevelen" tempó elnevezés szerepel a tempo giusto jelzés mellett.

Dósa Jánosné 52 évesen énekelte a „Ki átölel, ki, ki, ki"[524] régi stílusú népdalt. A „Csörög a kocsi"[525] kezdetű régi stílusú népdalt Czakó Benőné Kovács Piroska énekelte 53 évesen. Papp Anna 55 éves volt a gyűjtés alkalmával, amikor felénekelte a „Csillag Boris",[526] az „Erzsébet asszony, innen, onnan, amonnan",[527] illetve a „Fehér liliomszál"[528] című

[517] OFELLA 1992: 80.
[518] OFELLA 1985: 195-196.
[519] TERÉK 2014: 119.
[520] MTA BTK ZTI lelt.sz. 58667
[521] Ebben a dallamváltozatban Thern Károly (1817-1886) ismert magyar nótája, „Ezt a kerek erdőt járom én" címmel.
[522] A támlapos lejegyzésen az alábbi szöveg áll: „Mint a passiót, úgy kell énekelni." - Mulatságokon hajnal felé éneklik.
[523] MTA BTK ZTI lelt.sz. 58770
[524] MTA BTK ZTI lelt.sz. 19948
[525] MTA BTK ZTI lelt.sz. 526
[526] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48095
[527] MTA BTK ZTI lelt.sz. 42651
[528] MTA BTK ZTI lelt.sz. 59222

párválasztó körjátékok énekeit. Ez utóbbinál Papp Anna már Palotai Józsefné Papp Anna néven van feltüntetve, illetve énekes társa, Sárkány Istvánné Dósa Mária, aki ekkor 56 éves volt.

Bereczki Istvánné Ofella Anna 63 éves korában énekelte a „De sokat is arattam a nyáron”,[529] illetve a „Zavaros a Tisza, habot ver magának”[530] kezdetű új stílusú népdalokat. Ez utóbbinál Schnöller Mária népzenekutató neve is feltüntetésre került Békefi mellett. [531]

Összesen 7 népdal, valamint 3 népi játékhoz kötődő dallam maradt fenn Békefi Antal Tápió mentén végzett munkásságát illetően.

Ofella Sándor, a Tápiószecsői Hagyományőrző Népi Együttes alapítója egy egyhónapos, a Népművészeti Intézet által rendezett néprajzos tanfolyamon, Szegeden (ahol többek között Balla Péter népzenekutató tartott előadást a népdalról), melynek végén Békefi Antal és Bogár István tanárok bevonták a záróműsor szerkesztésébe.[532] „A műsornak hatalmas sikere lett, és a szerkesztő barátaim nagyon a szívükbe zártak. A zenészhallgatókat meghívtam Szecsőre népdalgyűjtésre, akik erre ígéretet tettek, s meg is valósították.”[533]

3.7.3 Borsai Ilona és Kapronyi Teréz

Miután Manga János népzenekutató 1974-ben megismerte Tóalmás egyik legszebben daloló népdalénekesét, Szekeres Józsefné Tóth Erzsébetet, rögzítette közel 200 népdalból álló repertoárját, mely után az énekes számos alkalommal kapott lehetőséget a Magyar Rádióban is beszélni a tóalmási summáséletről, illetve énekelni Tóalmás népdalaiból. A két kutató az alábbi népdalokat gyűjtötte fel 1975 júniusában:

„Jaj de sokat arattam a nyáron”,[534] „Tóalmáson, Tóalmáson, nincs több kislány, csak három”,[535] „A várhegyi gunyhónak de magos a teteje”,[536] „A várhegyi gunyhónak, de kicsi a közepe”,[537] „Beteg vagyok, megfáztam én a nyáron”,[538] „Nincs is annál betyárosabb élet”,[539]

A „Fehér liliomszál” gyűjtési idejének 1953. június van megjelölve a lejegyzésnél, azonban valószínűsíthető az elírás ténye, így minden bizonnyal ez a leírás is 1953 júliusában készülhetett, a többivel egy időben.

[529] MTA BTK ZTI lelt.sz. 58682
[530] MTA BTK ZTI lelt.sz. 79944
[531] Bereczki Istvánné Ofella Anna (sz.1890) énekeinek lejegyzésnél csak a kutatás éve látható: 1953.
[532] OFELLA 1992: 195.
[533] OFELLA 1992: 195.
[534] MTA BTK ZTI AP9654c
[535] MTA BTK ZTI AP9654b
[536] MTA BTK ZTI AP9655d
[537] MTA BTK ZTI AP9655e
[538] MTA BTK ZTI AP9656c
[539] MTA BTK ZTI AP9656d

„Intéző úr, ha kigyön a Várhegyre”,[540] „Sej, haj, ágas bogas a diófa levele”,[541] „Hajnalodik, keljetek föl, summások”,[542] „Édesanyám, minek adott férjhez”,[543] „Tanyán, tanyán van az én lakásom”,[544] „Ez a tanya körül van kerítve”,[545] „Madárka, madárka”,[546] „Segédtiszt úr, ha kigyön a Várhegyre”,[547] „Hajnalodik, keljetek föl, summások”,[548] „Jani bácsi, ne sziggyon maga minket”,[549] „Csörög a kocsi”,[550] mely utóbbinak gyűjtője Borsai Ilona.[551]

Kutatásaik eredményeként 15 tóalmási népdal, közülük az egyik a szövegváltozatok miatt 3 változatban került felgyűjtésre Budapesten. Manga János is itt végezte kutatómunkáját Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet summásasszonynál, a fővárosban, hiszen a negyvenes évek második felétől már nem Tóalmáson lakott.[552]

A Tápió mentén történő népművészeti tevékenységek tekintetében is dokumentálásra került Borsai Ilona neve, hiszen Szecsői Hagyományőrző Együttes szakmai munkáját segítette, kutatómunkát is végzett Tápiószecsőn. [553] Gönyey Sándorral együtt irányították rá a negyvenes évek végén a helyi értékek megmentésének fontosságára Ofella Sándort, - aki maga is látta a helyi népviseleti értékek, a népszokások, a népdal hanyatlását, háttérbe szorulását – melynek eredményeként 1950 januárjában megalakította a Szecsői Hagyományőrző Együttest.[554]

3.7.4 Gábor Judit

Munkásságának eredményeként Farmoson került dokumentálásra 8 dallam 1957-1958 között. Adatközlő énekese Bozsó Andrásné Badenszki Terézia, aki 1901. április 11-én született Tápiószentmártonban, majd gyermekkorában Farmosra költöztek, ahol egészen házasságáig élt: Ürömre költözött, ahol a kutatás is megvalósult. Farmosi népdalokként kerültek a most bemutatásra kerülő dallamok dokumentálásra, de nincs kizárva, hogy mindezt

[540] MTA BTK ZTI AP9656e
[541] MTA BTK ZTI AP9657b
[542] MTA BTK ZTI AP9657d
[543] MTA BTK ZTI AP9658a
[544] MTA BTK ZTI AP9658c
[545] MTA BTK ZTI AP9658d
[546] MTA BTK ZTI AP9658e
[547] MTA BTK ZTI AP9659b (MTA BTK ZTI AP9656e szövegváltozata)
[548] MTA BTK ZTI AP9659c (MTA BTK ZTI AP9657d szövegváltozata)
[549] MTA BTK ZTI AP9659c/3 (MTA BTK ZTI AP9657d szövegváltozata)
[550] MTA BTK ZTI AP9664k
[551] Kapronyi Teréz ezen a támlapon nincs feltüntetve, habár a gyűjtés ugyancsak 1975 szeptemberében valósult meg.
[552] TERÉK 2012: 7-8.
[553] OFELLA 1985: 195-196.
[554] OFELLA 1992: 57.

Tápiószentmártonból hozta magával az énekes. 1957 augusztusában két dallam került dokumentálásra: a „Ha felmegyek hegyes domb tetejére”[555] kezdetű régi stílusú népdal, melyet az adatközlő testvérbátyjától tanulta, illetve a „Befútta az utat a hó”[556] régi stílusú népdal.[557] 1957. november 9-én került felgyűjtésre négy dallamos népi játék, a „Kis kacsa fürdik”[558] című párválasztó körjáték, a „Bementem a kamrába”[559] című kiolvasó, mely utóbbit Gábor Judit lejegyzése alapján így játszottak: „Negyedhangonként mutogatnak egy-egy gyerekre; megveregetni-nél a vállára ütnek a soron következőnek, az kiesik. „Nagyszájú”-nál újra ráütnek egyre, az is kiesik. Az utolsó megmaradó lesz a fogó.”[560] A „Lányok ülnek a toronyba, arany koszorúba”[561] kezdetű párválasztó körjáték az alábbiak szerint kezdődött az énekes elmondása alapján: „Körbeálltak a gyerekek, s egy a kör közepén állt és akkor mondta: Jön a kosár! Kérdezte egy másik: Mi jön benne? – Három alma, három barna legény; melyiket választod? – A legszebbiket! S akkor odament, aki a kör közepén állt, választott egyet közülük és akkor annak a részén választotta, aki mondta, hogy: a legszebbiket. S akkor azok elkezdtek forogni, táncolni és akkor mondták, hogy: Lányok ülnek a toronyba…” És kezdődött a dallamos népi játék.

A „Süss föl nap”[562] kezdetű naphívogató is dokumentálásra került, mely a Szent-György napi szokásoknál is dokumentálásra került, mint a Tápió mentén többfelé énekelt dallam. Az énekes az alábbi megjegyzést fűzte hozzá: „Mikor gyerekek voltunk, s őriztük a kislibákat, akkor így énekeltünk nekik: Süss föl nap,…”

1958. február 15-én a „János úr, János úr”[563] című párválasztó körjáték került dokumentálásra, 1958. június 28-án pedig a „Tizet ütött már az óra” című bakternóta,[564] mint szokásdal.[565]

3.7.5 Gulyás László

1959-ben Tápiószecsőn végzett kutatómunkája alkalmával került dokumentálásra Maha Gyuláné (sz. 1937), helyi cigányasszony által az „A kabátom végig gombos”[566] kezdetű

[555] MTA BTK ZTI lelt.sz. 37218
[556] MTA BTK ZTI lelt.sz. 40530
[557] Az adatközlő édesapjának dala volt, amit 7 éves korában hallott tőle először.
[558] MTA BTK ZTI AP1948a, 2068d
[559] MTA BTK ZTI AP1948c, AP2068f
[560] Az adatközlő több énekénél is rövid ismertető hallható a felvételen, a dallamot megelőzően vagy utána.
[561] MTA BTK ZTI AP2069a
[562] MTA BTK ZTI AP1948d, AP2068g
[563] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48483
[564] MTA BTK ZTI lelt.sz. 40540
[565] A lámpaoltás szokásához kötődő dallam. Édesanyjától tanulta 8 éves korában.

cigánydal, magyar szöveggel, illetve pergetéssel.[567] A kutatási dátum a pontos dokumentáció ellenére megkérdőjelezhető, hiszen 1958. szeptember 4-én Gulyás László Tápiószecsőn készített hangfelvételének végén pontosan ez a cigánydal és pergetése hallható, ugyanettől az adatközlőtől, további 10 cigánydal mellett.[568]

A kutató jól ismerte a Tápiószecsőn lévő folyamatos értékmentő munkát, melyet kutatói tevékenysége mellett az 1969/70. évi Röpülj Páva országos, televíziós népdalvetélkedő zsűritagjaként is megismert számos alkalommal, a fellépő helyi népdalénekesek produkciói által.[569]

3.7.6 Kálmán Lajos

1953 júliusában két helyi népdal dokumentálását valósította meg Nagy Nándorral együtt. A „Három deci köménymag”[570] az ekkor 14 éves Svarda Klára, míg a „Nincsen olyan malom”[571] 10-12 éves leánycsapat énekelte.

Számos alkalommal kutatta Tápiószecső népdalos és népzenei értékeit, mely idő alatt Ofella Sándornál gyakran vendégeskedett.[572]

3.7.7 Kerényi György

A népzenekutató 1967. december 27-én végzett gyűjtőmunkát három Tápió menti településen: Szentmártonkátán, Tápiószecsőn és Úriban. A kutatás alkalmával árus énekeket, valamint többségében disznótoroshoz kötődő szokásdalokat rögzített,[573] összesen 12 éneket, 1 tréfás mondókát, 1 gúnyolódót, illetve 1 köszöntőt.

Szentmártonkáta

---

[566] MTA BTK ZTI lelt.sz. 16808

[567] A jegyzetekben látható, hogy a magnószalag törlésre került és feltételezhető, hogy több dallam is felkutatásra kerülhetett. A dallam kottája Maácz László lejegyző füzetei (V/29) alapján került leírásra, mely a Magyar Népzene Tára VIII. kötetében is megtalálható.

[568] ZTI Mg 06704

[569] OFELLA 1992. 94-140.

[570] MTA BTK ZTI lelt.sz. 12513

[571] MTA BTK ZTI lelt.sz. 18946

[572] OFELLA 1985: 196.

[573] A 8108 számú hangfelvétel (AP) kartonján található adatok is pontosan igazolják a kutatás megvalósulását, valamint a kutatott dallamokat, a megszólaltatott adatközlőket, Szentmártonkáta és Tápiószecső vonatkozásában.

Szentmártonkátán Sződi Pálné Futó Ilona (sz. 1908) énekelte el az „Elgyüttem én kántányi”[574] című dallamot, melyhez kapcsolódóan a disznótoros szokást is elmondja, de ez nem a helyi változat, mivel Boldogon született (Heves megye) és hivatkozik is rá. Pásztor István (sz. 1890) a „Mikor az Úristen embert teremtett”[575] kezdetű tréfás szokásdalt énekelte fel, a felvételek alkalmával pedig jelen volt a farmoson kutatásokat végző Lévay Györgyné Gábor Judit (itt már férjezett névvel található kutató).

Tápiószecső

Tápiószecsőn is dokumentálásra kerültek disznótoros nóták 1967. december 27-én. A „Most jöttem én Párisból”[576] egy közismertebb, Mendén magyar-tót szöveggel meglévő dallam kezdésével folytatódik a helyi, disznótoros változata, melyet Mészáros Jánosné Papp Rozália „Dodó Rozi néni” (sz. 1897) énekelt, csakúgy, mint az „Elgyüttünk mi kántányi, kántányi”[577] című disznótoros szokásdallamot. Rozi néni „Dobi István köszöntése”[578] címmel a ház urát köszöntötte versével ez alkalomból. Mészáros Ilona (sz. 1949) a „Most jöttem én Párisból”[579] két versszakos, énekeltebb változatát dalolta fel, illetve az „Eljöttünk mi kántányi”[580] változatát. Mészáros Jánosné Czakó Margit (sz. 1920) egy máshol nem található árus dallamot énekelt fel „Fokhagymát, vereshagymát”[581] címmel, illetve a már változataiban ismertebb, „Asszonyok, lányok, rongyot adjatok”[582] című árus nótát énekelte, melynek hasonló változatát „Asszonyok, asszonyok, rongyot adjatok”[583] a korábban említett „Dodó Rozi néni” is felénekelte.

Úri

Úriban végzett kutatása is 1967. december 27-én valósult meg Kerényi Györgynek és kutatótársának, Gábor Juditnak, ahol az „Eljöttünk mi kántálni (Elgyüttem én kántálni)” került rögzítésre több változatban Sára János[584] (sz. 1896), Oláh István[585] (sz. 1902), illetve Csontos Sándorné Nagy Mária[586] (sz. 1921) által, külön szóló énekek formájában. Emellett Csontos

[574] MTA BTK ZTI AP8108a
[575] MTA BTK ZTI AP8108b
[576] MTA BTK ZTI AP8108c
[577] MTA BTK ZTI AP8108d
[578] MTA BTK ZTI AP8108e
[579] MTA BTK ZTI AP8108f
[580] MTA BTK ZTI AP8108g
[581] MTA BTK ZTI AP8108j
[582] MTA BTK ZTI AP8108h
[583] MTA BTK ZTI AP8108i
[584] MTA BTK ZTI AP8107e,d,g
[585] MTA BTK ZTI AP8107h
[586] MTA BTK ZTI AP8107i

Sándorné egy tréfás recitáló dallamot is énekelt „Láttam, amit láttandusz”[587] kezdettel, melyet disznótoros alkalmával is énekeltek. „Nem eléri a”[588] címmel egy rövid gúnyolódót énekelt Laczkó Antalné Oláh Erzsébet (sz. 1920).
Kerényi György és kutatótársának ez alkalommal végzett kutatómunkájának eredményeként került a Tápió mente legtöbb szokásdala felkutatásra a disznótoros ünnepek, illetve az árus énekek tekintetében.

3.7.8 Kisbán Eszter

1956. július 13-17. között végzett kutatómunkát Úriban a népzenekutató,[589] aki 6 népi játékot jegyzett le. Július 13-án a „Gólyás fejét lehajtottam”[590] bújó-vonuló játékot gyűjtötte fel Borbás Tera nénitől (sz. 1887), az adatközlő alábbi megjegyzésével: „Párosával sorbaálltunk, az első pár volt mindig a kapu, a többiek bújtak alatta. Csak magunk lányok kezdtük mindig a játékot, de mire végigértünk a falun, annyi legényt összeszedtünk, hogy már több lett a legény, mint a lány.”

Borbás Tera néni július 14-én az „Ácsok volnánk, ácsorganánk”[591] láncszakítójáték közlésénél az alábbi, hozzá kapcsolódó játékleírást mondta el: „Ennél a hidas játéknál két, szemben álló sor felelget egymásnak. A végén összeszaladnak úgy, hogy a szélsők (mind a négy) a szemben álló sor ellenkező szélsőjéhez futnak, megfogják egymás kezét és szakítanak. A saját sorukból leszakadók átkerülnek a másik sorhoz.”

Július 15-én Nagy Jánosné (sz. 1887) énekelte fel az „Ég a szívem, Éva”[592] páratlan játékot, mely több közlésnél is – Éva szívem, Éva – változatban található meg.[593] A játékhoz az alábbi leírást találjuk: „A tempó állandóan gyorsul. A kör az első két versszak alatt körbe jár, ketten középen táncolnak. A – Szerelem, szerelem – szövegrésznél már egész gyors a tempó, a kör megáll, és csak dalolja, a két bent lévő pedig gyorsan járja. A – jaj, de vadat fogtam – résznél mindenki párt választ magának, aki páratlanul marad, az áll a kör közepére, de a dal legelején párt választ és vele táncol.”

[587] MTA BTK ZTI AP8107k
[588] MTA BTK ZTI AP8107j
[589] TERÉK 2014: 471.
[590] MTA BTK ZTI lelt.sz. 47141
[591] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45417
[592] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48176
[593] TERÉK 2014: 22.

Az adatközlő Nagy Jánosné előadásában került dokumentálásra az „Elvesztettem zsebkendőmet”[594] kendős játék, melynek játszásához az alábbi került dokumentálásra: „Körben álltunk, egy kerülte a kört zsebkendővel a kezében. Valakinek a háta mögé dobta, és futni kezdett. Ha az idejében észrevette, kergette és megfogta, tovább is az előző kerüli a kört, ha azonban beér az üres helyre, mielőtt megfogná a másik, az fogja a kört kerülni.”

Július 17-én Nagy Jánosné az „Itthon vagy-e, hidas mester”[595] mozgásos játék feléneklése mellett az alábbi megjegyzést találjuk: „Két szemben álló sor felelget egymásnak, a kiáltásnál nagy csomóba szaladnak össze és mindenki igyekszik a másik sorból való játékost ragadni magával.”

Ugyanezen a napon Csontos Sándorné (sz. 1911) a „Kert alatt meggyfa”[596] kezdetű párválasztó körjátékot énekelte fel, melyhez az alábbi megjegyzést találjuk: „Körbejárnak kézen fogva, egy a kör közepén, ő az – Akit szeretsz, kapd el – után párt választ, megforgatja, majd a - Száll ki már – után kimegy a körből.”

3.7.9 Lázár Katalin

Az 1985-ben megjelent Tápió mente néprajzi, kétkötetes monográfia népdalos fejezetének megírása előzményeként végzett kutatómunkát 15 településen, 1981-ben.[597] Kutatásának alapjául a Borsai Ilona által összeállított kérdőívet, melyen 125-150 népdalnak szöveg-, valamint dallamkezdete volt feltüntetve, országosan ismertebb új, illetve régi stílusú dallamok.[598] Ereszkedő dallamok, visszatérő szerkezetű dallamok, illetve a vegyes osztályba sorolható dallamok kerültek felkutatásra,[599] illetve összegzésre, melyek összesített száma 204 népdal (változatokkal együtt). Lázár Katalin a Tápió mente népdalairól kutatását követően az alábbi következtetéseket vonta le: „A Tápió mente…semmivel sem szegényebb népdalokban, mint az ország más néprajzi tájai.”[600] Kutatási eredményeit településenkénti bontásban ismerhetjük meg.

Farmos

[594] MTA BTK ZTI lelt.sz. 46192
[595] MTA BTK ZTI lelt.sz. 46751
[596] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48420
[597] Farmos, Kóka, Mende, Pánd, Sülysáp (Tápiósáp), Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Újszilvás, Úri.
[598] LÁZÁR 1985: 903.
[599] LÁZÁR 1985: 904-939.
[600] LÁZÁR 1985: 903.

1981. február 03-án Lesták Péterné Bordás Borbála (sz.1898), valamint Bukor Imréné Kenyó Borbála (sz. 1902) helyi lakosok által énekelt 11népdal került dokumentálásra, melyek az alábbiak:

„Csak titokban, csak titokban",[601] „Száll a daru, száll a daru",[602] „A farmosi téeszcsé szőlőbe",[603] „Jaj, de bajos a szerelmet titkolni",[604] „Kis Farmosba befütyült a masina",[605] „A farmosi kertek alatt", [606] „Harmatos a kukorica levele",[607] „Ha megindult ez a gőzös, hadd menjen",[608] „Ez a tábla kukorica, de sárga",[609] „Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom",[610] „Énbelőlem nem jó csillag lett volna".[611]

Kóka

1981. február 06-án végzett kutatómunkája során 16 helyi népdalt rögzített Kókán, melyeket nyolc helyi énekes asszony adott elő: Takács Ferencné Tóth Anna (sz. 1941), Klement Józsefné Horváth Margit (sz. 1925), Kiss Ambrusné Bartucz Mária (sz. 1924. Tápiószőgön, 5 éves kora óta lakik Kókán), Acsai Kálmánné Pozsgai Rozália (sz. 1920), Varró Andrásné Lázár Ágnes (sz. 1912. Dányban, 13 éves kora óta lakik Kókán), Pozsgai Jánosné Nagy Mária (sz. 1908), Sutus Istvánné Laczkó Mária (sz. 1922), valamint Nagy Lajosné Gödöllei Margit (sz. 1922). Valamennyien a Kókai Asszonykórus tagjai voltak 1981-ben, aki az alábbi népdalokat énekelték:

„Ez a vonat, ha megindult, hadd menjen",[612] „Köszönöm, anyám, hogy fölneveltél",[613] „Este, este, de szép csillagos este",[614] „A Fiastyúk, a Fiastyúk magasan áll az égen",[615] „Látod, milyen ködös idő",[616] „Vörös hajnal más hasad",[617] „Az üllei kaszárnya, bádog a teteje",[618] „Esik eső, nagy sár van a faluba",[619] „Száll a daru, száll a daru",[620] „Jaj, de sokat elmondtam,

[601] MTA BTK ZTI AP12635d
[602] MTA BTK ZTI AP12635e
[603] MTA BTK ZTI AP12635f
[604] MTA BTK ZTI AP12635g
[605] MTA BTK ZTI AP12635h
[606] MTA BTK ZTI AP12635i
[607] MTA BTK ZTI AP12635j
[608] MTA BTK ZTI AP12636a
[609] MTA BTK ZTI AP12636b
[610] MTA BTK ZTI AP12636c
[611] MTA BTK ZTI AP12636d
[612] MTA BTK ZTI AP12639b
[613] MTA BTK ZTI AP12639i
[614] MTA BTK ZTI AP12639h
[615] MTA BTK ZTI AP12639c
[616] MTA BTK ZTI AP 12640d
[617] MTA BTK ZTI AP12639d
[618] MTA BTK ZTI AP12640e-f
[619] MTA BTK ZTI AP12640b
[620] MTA BTK ZTI AP12639e

hogy jaj, jaj",[621] „Tápiómenti csikóslegény vagyok én",[622] „Béreslegény, hová hajtod az ökröt",[623] „Ez a kislány azt hiszi, azt hiszi, azt hiszi",[624] „Este későn ragyognak a csillagok",[625] „Segédtiszt úr, azt hiszi, hogy parancsol",[626] „János bácsi, mindenit a hasának".[627]

Ez utóbbi népdal Varró Andrásné, Acsai Kálmánné, illetve Pozsgai Jánosné feléneklésében került dokumentálásra.

Mende

1981. február 08-án végzett kutatómunkája során 24 helyi népdalt rögzített Mendén, melyeket 21 esetben 7 helyi énekes asszony, a Mendei Pávakör tagjai adták elő: Kovács Tiborné Dobos Piroska (sz. 1933), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (sz. 1926), Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (sz. 1907), Krajcár Ferencné Béres Mária (sz. 1934), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (sz. 1928), Richter Károlyné Nagy Rozália (sz. 1914), illetve Koczkás Illésné Bartos Mária (sz. 1913), akik az alábbi népdalokat énekelték:

„Búzaföldön száll a dalos pacsirta",[628] „De sok szénaboglya van már a réten",[629] „Este van már, ragyognak a csillagok",[630] „A béresnek jól megy dolga, sej, semmire sincs gondja",[631] „Ez a kislány, rececе, nem az anyja szülötte",[632] „Csak még egyszer húszesztendős lehetnék",[633] „Őszirózsa, bazsarózsa levele",[634] „Felszántatom, felszántatom a mendei nagyerdőt",[635] „Megkondult a mendei nagyharang",[636] „Bádogozzák a mendei templomot",[637] „Kis Mendébe, szép Mendébe varratok egy zsebkendőt",[638] „Kár a tiszta búzát, ihajla, korán learatni",[639] „A mendei fűzfának de magos a teteje",[640] „Rozmaringnak csak az a szokása",[641] „Udvaromba' van egy magos eperfa",[642] „Rezgő rezeda hullajtja a levelet",[643]

[621] MTA BTK ZTI AP12639f
[622] MTA BTK ZTI AP12639j
[623] MTA BTK ZTI AP12638m
[624] MTA BTK ZTI AP12640c
[625] MTA BTK ZTI AP12640a
[626] MTA BTK ZTI AP12638l
[627] MTA BTK ZTI AP12639a
[628] MTA BTK ZTI AP12641g
[629] MTA BTK ZTI AP12641h
[630] MTA BTK ZTI AP12641i
[631] MTA BTK ZTI AP12641j
[632] MTA BTK ZTI AP12641k
[633] MTA BTK ZTI AP12641l
[634] MTA BTK ZTI AP12641m
[635] MTA BTK ZTI AP12641n
[636] MTA BTK ZTI AP12642a
[637] MTA BTK ZTI AP12642b
[638] MTA BTK ZTI AP12642c
[639] MTA BTK ZTI AP12642d
[640] MTA BTK ZTI AP12642e

„Ha bemegyek a mendei templomba”,[644] „Szánt a babám, rececе, csireg-csörög a járom”,[645] „Világoskék selyemből van a blúzom eleje”,[646] „A mendei, a menei torony tetejére”[647] „Leégett a galambházunk teteje”, [648]

Mészárosné Bakos Ilona (sz. 1926) előadásában került előadásra az alábbi 2 népdal:

„Fecskemadár száll fenn magasan a levegőbe”,[649] „Sej, ez a kerek ég, ha beborult, kiderül”.[650]

Koczkás Illésné Bartos Mária (sz.1913), illetve Richter Károlyné Nagy Rozália (sz. 1914) előadásában került dokumentálásra 1 népdal: „Sej, még a búza, sej, még a búza ki sem hányta a fejét”.[651]

Pánd

1981. január 21-én végzett kutatómunkája során 9 helyi dallamot rögzített Pándon, melyeket 7 esetben 6 helyi énekes adott elő: Gáspár János (sz. 1916), Molnár Balázs (sz. 1908), Lőrincz József (sz. 1919), Gábor József (sz. 1919), Bede Jánosné Boros Julianna (sz. 1913), illetve Gáspár Pálné Béres Margit (sz. 1895), akik az alábbi helyi népdalokat énekelték:

„Árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa”,[652] „Esik eső, sáros lesz a nagy utca”,[653] „Este van, este van, elmúlt kilenc óra”,[654] „Árvacsana csípte meg a kezemet”,[655] „Sej, ha felmegyek a kis pándi toronyba”,[656] „Homokos, kavicsos a mi házunk eleje”,[657] „Este van már a faluba’, haza kéne menni”,[658]

Az adatközlő énekesek négy férfi előadója éneklésében az alábbi népdal található meg:

„Kék ibolya búnak hajtsa a fejét”[659]

Gáspár János (sz. 1916) egy népdalt énekel szólóban:

„Sej, haj, ne feküdj a szénaboglya tövébe”[660]

---

[641] MTA BTK ZTI AP12642f
[642] MTA BTK ZTI AP12642g
[643] MTA BTK ZTI AP12642h
[644] MTA BTK ZTI AP12642i
[645] MTA BTK ZTI AP12642j
[646] MTA BTK ZTI AP12642k
[647] MTA BTK ZTI AP12642l
[648] MTA BTK ZTI AP12642m
[649] MTA BTK ZTI AP12643a
[650] MTA BTK ZTI AP12643b,c
[651] MTA BTK ZTI AP12643d
[652] MTA BTK ZTI AP12624b
[653] MTA BTK ZTI AP12624c
[654] MTA BTK ZTI AP12624e
[655] MTA BTK ZTI AP12624g
[656] MTA BTK ZTI AP12624h
[657] MTA BTK ZTI AP12624i
[658] MTA BTK ZTI AP12624k,l
[659] MTA BTK ZTI AP12624d
[660] MTA BTK ZTI AP12624j

Sülysáp

1981. február 13-án végzett kutatómunkája során 12 helyi dallamot rögzített Sülysápon (Tápiósáp van megjelölve gyűjtési helynek, de a két település – Tápiósáp és Tápiósüly – 1970-ben egyesült), melyek közül 8 magyar, 1 magyar-tót, illetve 3 tót népdal került rögzítésre. Farkas Ferencné Farkas Rozália 8sz. 1915), Motollai Istvánné Szvitek Anna (sz. 1924), Babarczai Jánosné Varga Anna (sz. 1919. Szentlőrinckáta), illetve Kohajda Ferenc (sz. 1941) előadásában az alábbi helyi népdalok kerültek dokumentálásra:

„Az én rácsos kapum sárgára van festve”,[661] „Sej, felszállott a kakas a létrára”,[662] „Csak még egyszer húszesztendős lehetnék”,[663]

Farkas Ferencné Farkas Rozália 8sz. 1915), Motollai Istvánné Szvitek Anna (sz. 1924), illetve Babarczai Jánosné Varga Anna (sz. 1919. Szentlőrinckáta) előadásában az alábbi népdalok kerültek feléneklésre: „Tápiósápi kislányoknak nincs párja”,[664] „Enyim a menyasszony”,[665] „A hajnali csillag ragyog”.[666]

Motollai Istvánné Szvitek Anna (sz. 1924), valamint Kohajda Ferenc (sz. 1941) az alábbi helyi népdalt énekelték: „Ezt a kislányt, igazán, csakugyan, nem az anyja nevelte”[667]

Farkas Ferencné Farkas Rozália (sz. 1915), valamint Motollai Istvánné Szvitek Anna (sz. 1924) az alábbi helyi népdalt énekelték: „Kék ibolya, ha leszakajtanálak”[668]

Farkas Ferencné Farkas Rozália (sz. 1915) egy magyar-tót szövegű népdalt is énekel „Ültettem violát”[669] címmel, valamint tótul a „Már a mienk a menyasszony - Už je ďjeuča, už je naše”,[670] és a „Prší dážď ik, mrcholí“[671] dallamot.

Korponai Józsefné Horinka Anna (sz. 1908.12.08) a „Pri Dunaji stála“[672] tót népdalt énekli (aki magyar fordítását is elmondja).

Szentlőrinckáta

Ezen a településen nem végzett közvetlenül népzenekutató munkát Lázár Katalin, azonban Sülysápon (Tápiósáp) Babarczai Jánosné Varga Anna (sz. 1919. Szentlőrinckáta) 6 népdalt is

[661] MTA BTK ZTI AP12643i
[662] MTA BTK ZTI AP12644d
[663] MTA BTK ZTI AP12644a
[664] MTA BTK ZTI AP12643g
[665] MTA BTK ZTI AP12644f,g
[666] MTA BTK ZTI AP12644e
[667] MTA BTK ZTI AP12643f
[668] MTA BTK ZTI AP12644b
[669] MTA BTK ZTI AP12643l,m
[670] MTA BTK ZTI AP12643e
[671] MTA BTK ZTI AP12643h (lejegyzés nincs róla, az azonosítószámoknál a hely kihagyva a tót népdalnak)
[672] MTA BTK ZTI AP12643j,k (lejegyzés nincs róla, az azonosítószámoknál a hely kihagyva a tót népdalnak)

énekelt sápi lakosokkal. A felvételekből, valamint a jegyzetekből nem derül ki, hogy Szentlőrinckátán is ismerték-e ezeket a népdalokat, születési helyének vonatkozásában viszont nem zárhatjuk ki a népdalok helyi ismeretét még gyermekkorából, hiszen házasságáig ott élt. Az énekeket egyformán adják elő, nem hallatszik variáns, ami jelentheti, hogy a szentlőrinckátai születésű énekes elsajátította a sülysápi népdalokat a közös éneklések, illetve az ott eltöltött évek alatt, de megegyező változat is jelen lehetett szülőfalujában.
Az alábbi népdalt viszont egymaga énekelte a tápiósápi (Sülysáp) gyűjtés alkalmával:
„Most már látom beborulva az eget”[673]

Szentmártonkáta

1981. január 23-án végzett kutatómunkája során 15 helyi dallamot rögzített Szentmártonkátán. Özv. Házi Józsefné Nagy Róza (sz. 1899. Okány), valamint Rózsa Jánosné Szabó Julianna (sz. 1909) az alábbi népdalt énekelték: „Jaj, de beteg vagyok”[674]
Rózsa Jánosné Szabó Julianna (sz. 1909), özv. Povázson Elekné Barta Anna (sz. 1907. Tápiószecső – 1931 óta lakik Szentmártonkátán), özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (sz. 1917), illetve Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (sz. 1891. Tóalmás – 1980 óta lakik Szentmártonkátán) énekelték az alábbi helyi népdalokat: „Két út van előttem”, [675] „Nem akar az ökörcsorda legelni”,[676] „Beteg az én szeretőm, ágyba’ fekszik”,[677] „Fekete felhőből esik az eső”.[678]
Özv. Povázson Elekné Barta Anna (sz. 1907. Tápiószecső) az alábbi két népdalt adta elő:
„Barna Jancsit arra kérte babája” [679]
„Nem messze van ide Kismargita”[680] – az előző népdal dallamára.[681]
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (sz. 1912. Tóalmás – 1948 óta lakik Szentmártonkátán) által egy népdal került dokumentálásra: „Kedves jó anyám, ha fel akarsz keresni”[682]
Rózsa Jánosné Szabó Julianna (sz. 1909), valamint özv. Povázson Elekné Barta Anna (sz. 1907. Tápiószecső – 1931 óta lakik Szentmártonkátán) az alábbi népdalt énekelték közösen:
„Sej, árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa”[683]

[673] MTA BTK ZTI AP12644c
[674] MTA BTK ZTI AP12626e
[675] MTA BTK ZTI AP12626f
[676] MTA BTK ZTI AP12626g
[677] MTA BTK ZTI AP12626i
[678] MTA BTK ZTI AP12626j
[679] MTA BTK ZTI AP11626h
[680] MTA BTK ZTI AP12627a
[681] Ugyanazt a dallamot énekli új szöveggel, mint a „Barna Jancsit arra kérte babája” című népdalnál.
[682] MTA BTK ZTI AP12627b
[683] MTA BTK ZTI AP12627c

Rózsa Jánosné Szabó Julianna (sz. 1909), özv. Povázson Elekné Barta Anna (sz. 1907. Tápiószecső – 1931 óta lakik Szentmártonkátán), özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (sz. 1917), Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (sz. 1912. Tóalmás – 1948 óta lakik Szentmártonkátán), illetve Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (sz. 1891. Tóalmás – 1980 óta lakik Szentmártonkátán) az alábbi népdalokat adták elő: „Sej, haj, szép a páva, mer' aranyos a tolla",[684] „Este van már, késő este, haza kéne menni",[685] „Sej, házunk előtt folyik el a halastó",[686] „Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni",[687] „Zöld búzába', a barázdába' szépen szól a pacsirta",[688] „Sárgullik a fügefa levele, sej, hideg akar lenni".[689]

Tápióbicske

1981. január 24-én végzett kutatómunkája során 17 helyi dallamot rögzített Tápióbicskén. Ebből 16 dallam Kamasz Józsefné Palotai Mária (sz. 1920), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (sz. 1920), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (sz. 1930), valamint Kamasz Gézáné Tóth Borbála (sz. 1924) előadásában valósult meg, melyek az alábbiak voltak:

„Sej, haj, lemegyek az Alföldre aratni",[690] „Fehér galamb szállott a vasútra",[691] „Este, este, de szerelmes kedd este",[692] „Nyílnak, nyílnak a mezei virágok",[693] „Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom",[694] „Szánt a babám, rececе, csireg-csattog a járom",[695] „Az én rácsos kapum sárgára van festve",[696] „Feljött már az esthajnali csillag",[697] „Esik eső, nagy sár van az úton",[698] „Megkondult a faluba a harang",[699] „Este van már, késő este, kilencet ütött az óra",[700] „Már minálunk learatták az árpát",[701] „Lyukas a kalapom teteje",[702] „A zimonyi kikötőben áll egy hadihajó",[703] „Jaj, de beteg vagyok",[704] „Kelet felől jön egy dalos pacsirta".[705]

[684] MTA BTK ZTI AP12627d
[685] MTA BTK ZTI AP12627e
[686] MTA BTK ZTI AP12627f
[687] MTA BTK ZTI AP12627g
[688] MTA BTK ZTI AP12627h
[689] MTA BTK ZTI AP12627i
[690] MTA BTK ZTI AP12630a
[691] MTA BTK ZTI AP12630b
[692] MTA BTK ZTI AP12630c
[693] MTA BTK ZTI AP12630d
[694] MTA BTK ZTI AP12630e
[695] MTA BTK ZTI AP12630f
[696] MTA BTK ZTI AP12630g
[697] MTA BTK ZTI AP12630h
[698] MTA BTK ZTI AP12630i
[699] MTA BTK ZTI AP12630j
[700] MTA BTK ZTI AP12630k
[701] MTA BTK ZTI AP12630l
[702] MTA BTK ZTI AP12631b,c
[703] MTA BTK ZTI AP12631d

Kamasz Józsefné Palotai Mária (sz. 1920) az alábbi népdalt énekli szólóban:
„Nincs énnékem egyebem egy tanyánál”[706]

Tápiógyörgye

1981. február 3-án végzett kutatómunkája során 12 helyi dallamot rögzített Tápiógyörgyén, melyek adatközlői voltak: Sinka Gábor (sz. 1908), Nagy Sándor (sz. 1933), valamint Tóth Sándor (sz. 1934). Az alábbi énekek kerültek dokumentálásra:
„Egyes fia vagyok az anyámnak”,[707] „Ha akarok, szombat estét csinálok”,[708] „A györgyei bírónak”,[709] „A györgyei fogadóra süt a nap”,[710] „Sej, ha bemegyek a csendőr laktanyába”,[711] „Nem idevalósi születésű vagyok én”,[712] „A györgyei torony, de messzire ellátszik”,[713] „Jaj, de szépen megkéretett a babám”,[714] „Játszik a szél, sej, haj, játszik a szél a Balaton vizében”,[715] „Énbelőlem nem jó csillag lett volna”,[716] „A szegedi kaszárnya, de magos a teteje”,[717] „Pokrócomnak a négy sarkába írom a nevemet”.[718]

Tápióság

1981. január 23-án végzett kutatómunkája során 15 helyi dallamot rögzített Tápiógyörgyén, melyek adatközlői voltak: Cserni Gáborné Mészáros Rozália (sz. 1907), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (sz. 1923), özv. Lesti Istvánné Kun Margit (sz. 1921), valamint Lesti János (sz. 1893). Maczó Károlyné, illetve Cserni Gáborné az alábbi népdalokat énekelték:
„Ezt a kislányt még akkor megszerettem”,[719] „Barna kislány udvarába’ jó estét, jó estét”,[720] Lesti János által az alábbi helyi népdalok kerülhettek dokumentálásra:
„Én Istenem, minek is teremtettél”,[721] „Rozmaringnak, rozmaringnak csak az a szokása”.[722] Cserni Gáborné által az alábbi népdalok kerültek előadásra:

---

[704] MTA BTK ZTI AP12631f
[705] MTA BTK ZTI AP12631g
[706] MTA BTK ZTI AP12631a
[707] MTA BTK ZTI AP12636f
[708] MTA BTK ZTI AP12636g
[709] MTA BTK ZTI AP12636i
[710] MTA BTK ZTI AP12636j
[711] MTA BTK ZTI AP12636h
[712] MTA BTK ZTI AP12637a
[713] MTA BTK ZTI AP12637b
[714] MTA BTK ZTI AP12637c
[715] MTA BTK ZTI AP12637d
[716] MTA BTK ZTI AP12637e
[717] MTA BTK ZTI AP12637f
[718] MTA BTK ZTI AP12637g,h
[719] MTA BTK ZTI AP12628b
[720] MTA BTK ZTI AP12629a
[721] MTA BTK ZTI AP12628c

„Akkor szép az erdő, mikor zöld”,[723] „Új a kocsim, vasaltatni akarom”,[724] „Béreslegény, hova hajtod az ökröt”.[725]

Maczó Károlyné és özv. Lesti Istvánné az alábbi népdalokat énekelték:

„Tápiósági torony, de messzire ellátszik”[726]

Lesti János, Maczó Károlyné, illetve Cserni Gáborné az alábbi népdalokat énekelték:

„Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom”[727]

Maczó Károlyné az alábbi balladát énekelte:

„Túl a Tiszán Endre báró tanyája”[728]

Cserni Gáborné Mészáros Rozália (sz. 1907), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (sz. 1923), valamint özv. Lesti Istvánné Kun Margit (sz. 1921) az alábbi népdalokat éneklik:

„Sej, haj, lemegyek az Alföldre aratni”,[729] „Házunk előtt, babám, van egy rezgő nyárfa”,[730] „Viszi a víz a tápiósági rétet”,[731] „Sej, szép Tápióság eszembe’ se volna”,[732] „Édesanyám férjhez adott engemet”.[733]

Tápiószecső

1981. február 06-án végzett kutatómunkája során 17 helyi dallamot rögzített Tápiószecsőn, melyek adatközlői voltak: özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (sz. 1900), Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (sz. 1912), valamint özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (sz. 1905), akik az alábbi helyi népdalokat énekelték: „Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének”,[734] „Hej, rezeda, rezeda”,[735] „Vettem kendőt, selyemkendőt, jaj,d e hosszú a sarka”,[736] „Az éccaka, az éccaka de rosszat álmodtam”,[737] „Homokos, kavicsos a mi házunk eleje”,[738] „Sej, este, este, este, este akar lenni”,[739] „Este van, este van, de nem minden lánynak”,[740] „Kék csillagos ég,

[722] MTA BTK ZTI AP12628e
[723] MTA BTK ZTI AP12628d
[724] MTA BTK ZTI AP12628h
[725] MTA BTK ZTI AP12628i
[726] MTA BTK ZTI AP12629f
[727] MTA BTK ZTI AP12628f
[728] MTA BTK ZTI AP12628g
[729] MTA BTK ZTI AP12629b
[730] MTA BTK ZTI AP12629c
[731] MTA BTK ZTI AP12629d
[732] MTA BTK ZTI AP12629e
[733] MTA BTK ZTI AP12629g,h
[734] MTA BTK ZTI AP12638j
[735] MTA BTK ZTI AP12638i
[736] MTA BTK ZTI AP12638h
[737] MTA BTK ZTI AP12638g
[738] MTA BTK ZTI AP12638f
[739] MTA BTK ZTI AP12638e
[740] MTA BTK ZTI AP12638d

ha beborul, kiderül",[741] „Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb",[742] „A szecsői bíró levelet kapott",[743] „Este van már, kilencet üt az óra",[744] „Alig várom, hogy a nap lenyugodjon",[745] „Özvegyasszony csináltassa a házat",[746] „Beteg a szeretőm, ágyába fekszik",[747] „Késő este ragyognak a csillagok",[748] „Vadkörtefa fehéret virágzik",[749] „Új a kocsim, vasaltatni akarom".[750]

Tápiószentmárton

1981. január 21-én végzett kutatómunkája során 15 helyi dallamot rögzített Tápiószentmártonban, melyek adatközlői voltak: özv. Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (sz. 1913), özv. Nagy Andrásné Czerván Julianna (sz. 1909), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (sz. 1914). Közös éneklésükben az alábbi 13 helyi népdal kerülhetett dokumentálásra: „Jaj, de bánom, amit cselekedtem",[751] „Sej, addig megyek, míg a szememre látok",[752] „Bíró uram, tegyen törvényt, ha lehet",[753] „Nem idevaló születésű vagyok én",[754] „Alig várom, hogy a nap lenyugodjon",[755] „Egyes fia vagyok az anyámnak",[756] „Szép a gyöngyvirág egy csokorba",[757] „Nagy jó estét, nagy jó estét, mondtam az édesanyámnak".[758]
Özv. Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (sz. 1913) az alábbi 2 népdalt énekli szólóban: „Minek nékem a szombat estét várni",[759] „Babám háza előtt van egy rezgő nyárfa".[760]

Tápiószőlős

1981. február 01-jén végzett kutatómunkája során 19 helyi dallamot rögzített Tápiószőlősön, melynek adatközlője özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (sz. 1923) volt. Az általa énekelt dalok a következők voltak:

[741] MTA BTK ZTI AP12638c
[742] MTA BTK ZTI AP12638b
[743] MTA BTK ZTI AP12638a
[744] MTA BTK ZTI AP12637n
[745] MTA BTK ZTI AP12637m
[746] MTA BTK ZTI AP12637k
[747] MTA BTK ZTI AP12637l
[748] MTA BTK ZTI AP12637j
[749] MTA BTK ZTI AP12637i
[750] MTA BTK ZTI AP 12638k
[751] MTA BTK ZTI AP12625d
[752] MTA BTK ZTI AP12625g
[753] MTA BTK ZTI AP12625h
[754] MTA BTK ZTI AP12625i
[755] MTA BTK ZTI AP12625j
[756] MTA BTK ZTI AP12625c
[757] MTA BTK ZTI AP12625a
[758] MTA BTK ZTI AP12626c
[759] MTA BTK ZTI AP12625b
[760] MTA BTK ZTI AP12626b

„Jaj, de széles, jaj, de hosszú a kis sőregi utca”,[761] „Ha akarok, szombat estét csinálok”,[762] „Olyan legény akart hozzám járni”,[763] „Káta felől jön egy dalos pacsirta”,[764] „Likinába’ nem sok időt töltöttem”,[765] „Monostori zöld erdőben születtem”,[766] „Fiatal koromban besoroztak katonának”,[767] „Sej, haj, árva vagyok, de nem igazi árva”,[768] „Nincsen nekem egyebem egy tanyánál”,[769] „Alma, alma, de pi-piros alma”,[770] „Megy a gőzös lefelé, lefelé”,[771] „Vettem kendőt, selyemkendőt, száz forint volt az ára”,[772] „Édes jó anyám, nem írok több levelet”,[773] „Összefolyik a kis Tisza a Dunával”,[774] „Este van, este van, de nem minden lánynak”,[775] „El kell menni katonának messzire”,[776] „Este van már, kilencet üt az óra”,[777] „Éjszaka volt, mikor én megszülettem”,[778] „Árkolják a kis szőlősi temetőt”.[779]

Újszilvás

1981. február 01-jén végzett kutatómunkája során 17 helyi dallamot rögzített Újszilváson, melyek adatközlői voltak: Bencsik Jánosné Tóth Mária (sz. 1911. Tápiógyörgye, 1936 óta lakik Újszilváson), illetve Vásár Józsefné Bencze Julianna (sz. 1917. Tápiógyörgye - Pokoltanya, 1951 óta lakik Újszilváson), akik az alábbi népdalokat énekelték közösen:

„Olyan legény akart hozzám járni”,[780] „Este, este, de szerelmes az este”,[781] „Ezt a kislányt mikor megismertem”,[782] „Özvegyasszony nádfedeles háza”,[783] „Túl a Tiszán csikóslegény vagyok én”,[784] „Nincs énnékem egyebem egy tanyánál”,[785] „Sej, haj, kávét ittam, megégette a

[761] MTA BTK ZTI AP12631h
[762] MTA BTK ZTI AP12631i
[763] MTA BTK ZTI AP12631j
[764] MTA BTK ZTI AP12632a
[765] MTA BTK ZTI AP12632b
[766] MTA BTK ZTI AP12632c
[767] MTA BTK ZTI AP12632d
[768] MTA BTK ZTI AP12632e
[769] MTA BTK ZTI AP12632f
[770] MTA BTK ZTI AP12632g
[771] MTA BTK ZTI AP12633a
[772] MTA BTK ZTI AP12633b
[773] MTA BTK ZTI AP12632h
[774] MTA BTK ZTI AP12633c
[775] MTA BTK ZTI AP12633d
[776] MTA BTK ZTI AP12633e
[777] MTA BTK ZTI AP12633f
[778] MTA BTK ZTI AP12633g
[779] MTA BTK ZTI AP12633h
[780] MTA BTK ZTI AP12634b
[781] MTA BTK ZTI AP12634c
[782] MTA BTK ZTI AP12634d
[783] MTA BTK ZTI AP12634e
[784] MTA BTK ZTI AP12634f
[785] MTA BTK ZTI AP12634g

számat”,[786] „Kávét ittam, megégette a számat”,[787] „Elmennék én tehozzátok egy este”,[788] „Beteg a szeretőm, ágyban is fekszik”,[789] „Ezt a kislányt még akkor megszerettem”,[790] „Fekete felhőből esik az eső”,[791] „Haragszanak rám a szilvási lányok”,[792] „El kell menni katonának messzire”.[793]

Bencsik Jánosné Tóth Mária által szólóban énekelt népdalok:„Lefelé folyik a Tisza”,[794] „Zöld búzába’ keskeny a gyalogút”,[795] „Vagyok olyan legény, mint te”.[796]

Úri

1981. február 17-én végzett kutatómunkája során 9 helyi dallamot rögzített Úriban, melyek adatközlői voltak: Kerekes István (sz. 1921), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (sz. 1924), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (sz. 1925), Papp István (sz. 1912), Sárközi János (sz. 1906), illetve Bori Sándor (sz. 1904), akik az alábbi népdalokat énekelték közösen: „A nagy úri utcán végig, végig”,[797] „A nagy úri híd alatt, híd alatt”,[798] „A bakának jól megy dolga, soha semmire sincs gondja”,[799] „Gólyamadár szállott a vasútra”,[800] „Járás, járás, szép nagy úri járás”.[801]

Kerekes István (sz. 1921) az alábbi népdalt adta elő énekelve, majd citerán:

„Lányok, lányok, ti nagy úri lányok”[802]

Solti Józsefné Szabó Erzsébet (sz. 1925) az alábbi 2 népdalt adta elő:

„Járás, járás, szép nagy úri járás”,[803] „Ezt a kislányt, igazán, csakugyan, nem az anyja nevelte”.[804]

Sárközi János (sz. 1906) az alábbi népdalt adta elő: „Járás, járás, szép gyömrei járás”[805]

[786] MTA BTK ZTI AP126234h
[787] MTA BTK ZTI AP12634i
[788] MTA BTK ZTI AP12634j
[789] MTA BTK ZTI AP12634k
[790] MTA BTK ZTI AP12634l
[791] MTA BTK ZTI AP12634m,n
[792] MTA BTK ZTI AP12635a
[793] MTA BTK ZTI AP12635b,c
[794] MTA BTK ZTI AP12633j
[795] MTA BTK ZTI AP12633k
[796] MTA BTK ZTI AP12634a
[797] MTA BTK ZTI AP12640k
[798] MTA BTK ZTI AP12640j
[799] MTA BTK ZTI AP12640h
[800] MTA BTK ZTI AP12640i
[801] MTA BTK ZTI AP12641a
[802] MTA BTK ZTI AP12641e,f
[803] MTA BTK ZTI AP12641c,d
[804] MTA BTK ZTI AP12640g
[805] MTA BTK ZTI AP12641b

3.7.10 Manga János

Manga János népzenekutató 1974-ben a tóalmási Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (sz. 1922) adatközlő énekest gyűjtötte fel Budapesten, melynek eredményeként 159 népdal (variációkkal együtt) került dokumentálásra.

„A Sváb-hegyen laktam, munkahelyemtől, a Tüdőszanatóriumtól nem messze, ahol segédápolóként dolgoztam. Szomszédom egy festőművész volt, aki felfigyelt énekhangomra és javasolta, hogy vegyek egy magnót, amivel fel tudom venni dalaimat. Ebben az időben kéthavi fizetés volt egy magnó és kevés embernek volt, de sikerült megvennem és elkezdtem rögzíteni a tóalmási népdalokat, melyeket szülőfalumban tanultam. Egyszer, a kapu előtt lévő portásfülkében szólt a magnó a nyitott ablaknál (házfelügyelő is voltam akkoriban) és bekopogott egy ember. Kérdezte, hogy: Kié ez a magnó és ki énekli ezeket a dalokat? Mondtam neki, hogy az enyém és én dalolok. Manga János népzenekutató volt az, aki bekopogott és érdeklődött, akinek annyira megtetszettek dalaim, hogy elkérte a kazettákat, illetve felkért egy riportra, amit a 'Mezőfalvak éneke' című rádióműsorban a dalaimmal együtt egy hónapon át adtak adásban."[806] A népzenekutató az alábbi népdalokat dokumentálta Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet előadásában:

„Minek a sok csendőr a faluba",[807] „Építik a tóalmási templomot",[808] „Ez a tanya körül van kerítve",[809] „Tóalmási kertek alatt nem zörög a falevél",[810] „Nem messze van ide Kismargita",[811] „Mi történt a nagykátai határba",[812] „Erdő mellett de magos, erdő mellett de magos a juharfa",[813] „Viszi a víz a tóalmási rétet",[814] „Falu végén van egy kis ház, sárgára meszelve",[815] „Szépen szól a, sej, de szépen szól a tóalmási nagyharang",[816] „Kiöntött a Tisza a partjára",[817] „Tóalmáson kettő a kisbíró",[818] „Diófából van a",[819] „Ez a kislány akkor sír, mikor koszorú van a fején",[820] „Zúg az erdő, zúg a mező",[821] „Porzik, porzik az almási utca,

[806] Az interjú 2012-ben készült Szekeres Józsefné Tóth Erzsébettel (sz. 1922), amikor elmesélte találkozását Manga Jánossal.
[807] MTA BTK ZTI AP10982a
[808] MTA BTK ZTI AP10992a
[809] MTA BTK ZTI AP10982b
[810] MTA BTK ZTI AP10975a
[811] MTA BTK ZTI AP10976b
[812] MTA BTK ZTI AP10976c
[813] MTA BTK ZTI AP10987e
[814] MTA BTK ZTI AP10976e
[815] MTA BTK ZTI AP10985d
[816] MTA BTK ZTI AP10987f
[817] MTA BTK ZTI AP10977c
[818] MTA BTK ZTI AP10977e
[819] MTA BTK ZTI AP10983j
[820] MTA BTK ZTI AP10977f
[821] MTA BTK ZTI AP10993c

mikor végigmegyek rajta”,[822] „Rég megmondtam, nem leszek szerelmes”,[823] „Fújdogál a szellő”,[824] „Akkor szép a mező, mikor zöld”,[825]„Intéző úr, ha kijön a várhegyre”,[826] „Ferencz Jóska őfelsége, ha bevettél huszárnak”,[827] „Sej, lagzi, lagzi, lagzi, lagzi, lakodalom”,[828] „Megy a gőzös, száll a füstje fölfelé”,[829] „Elveszett a lovam”,[830] „Kocsmárosné, adjon bort hitelbe”,[831] „Szántok, vetek kint a pusztán, az almási határon”,[832] „Béres legény, hova hajtod az ökröt”,[833] „Kiskertemben kinyílott a tearózsa”,[834] „Agácafa, mandulafa most virágzik”,[835] „De szeretnék az erdőben fa lenni”,[836] „Szép Tóalmás körül van ibolyával”,[837] „Feljött már az esthajnali csillag”,[838] „Addig megyek, még a szememre látok”,[839] „Szépen úszik a vadkacsa a vízen”,[840] „Kiszabadult az ökröm, a Virág”,[841] „Fecském, fecském, hol jártál az este”,[842] „Édesanyám megfogta a kezemet”,[843] „Beteg vagyok, megfáztam én a nyáron”,[844] „Jön a tavasz, summásnak kell menni”,[845] „Zavaros a Tisza, azért áradozik”,[846] „Szép a gyöngyvirág egy csokorba”,[847] „Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám”,[848] „Száll a daru, száll a daru, magosan a levegőbe”,[849] „Édesanyám akkor kezdett siratni”,[850] „Bakonyerdő szélén van ez a csárda”,[851] „Asztalomon tinta, toll és papiros”,[852] „Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb”,[853]

[822] MTA BTK ZTI AP10977h
[823] MTA BTK ZTI AP10975b
[824] MTA BTK ZTI AP10979a
[825] MTA BTK ZTI AP10978a
[826] MTA BTK ZTI AP10978b
[827] MTA BTK ZTI AP10978c
[828] MTA BTK ZTI AP10978d
[829] MTA BTK ZTI AP10978e
[830] MTA BTK ZTI AP10979b
[831] MTA BTK ZTI AP10977j
[832] MTA BTK ZTI AP10978h
[833] MTA BTK ZTI AP10978i
[834] MTA BTK ZTI AP10979e
[835] MTA BTK ZTI AP10979c
[836] MTA BTK ZTI AP10979d
[837] MTA BTK ZTI AP10975g
[838] MTA BTK ZTI AP10987b
[839] MTA BTK ZTI AP10979g
[840] MTA BTK ZTI AP10979h
[841] MTA BTK ZTI AP10979i
[842] MTA BTK ZTI AP10980a
[843] MTA BTK ZTI AP10980e
[844] MTA BTK ZTI AP10980c
[845] MTA BTK ZTI AP10980d
[846] MTA BTK ZTI AP10982g
[847] MTA BTK ZTI AP10980f
[848] MTA BTK ZTI AP10980g
[849] MTA BTK ZTI AP10980h
[850] MTA BTK ZTI AP10980b
[851] MTA BTK ZTI AP10976d
[852] MTA BTK ZTI AP10981b
[853] MTA BTK ZTI AP10981d

„Erdő, erdő, de magos a teteje”,[854] „Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla”,[855] „Beteg a feleségem, ágyba’ fekszik”,[856] „Hallja, maga szép kislány, de púderos a szája”,[857] „Nincsen kedvem, nincsen kedvem sorozatra elmenni”,[858] „Alig várom, hogy a nap lenyugodjon”,[859] „Nincs szebb virág a pünkösdi rózsánál”,[860] „Már én többet szép Tóalmás lakosa nem leszek”,[861] „Tanyán, tanyán van az én lakásom”,[862] „Dombon van, sarkon van a szeretőm háza”,[863] „Nincs énnékem egyebem egy tanyánál”,[864] „Ha fölkötöm lila delin kendőmet”,[865] „Százados úr, sej, haj, százados úr ha fölül a lovára”,[866] „Jaj, de nehéz egynek kettőt szeretni”,[867] „Tóalmási templom, de messzire ellátszik”,[868] „Keletibe befutott a vonat”,[869] „Tóalmáson elcsépelték a búzát”,[870] „Tóalmási büszke lányok mindig rólam beszélnek”,[871] „Sej, haj, ágas-bogas a diófa levele”,[872] „Még a búza ki sem hányta a fejét”,[873] „Édesanyám oka a gyászos életemnek”,[874] „Esik eső, esik”,[875] „Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla”,[876] „Este van már, kilencet üt az óra”,[877] „Csuhaj, édesanyám, engedjen el a bálba”,[878] „Tóalmási hármas határ, csuhajla”,[879] „Este van már, késő este, kilencet ütött az óra”,[880] „Ferencz Jóska rézágyúja fel van virágozva”,[881] „Édesanyám megfogta a kezemet”,[882] „Tóalmási híres utca”,[883] „A kapuba nem merek kimenni”,[884] „Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla”,[885]

[854] MTA BTK ZTI AP10981c
[855] MTA BTK ZTI AP10981e
[856] MTA BTK ZTI AP10981f
[857] MTA BTK ZTI AP10981g
[858] MTA BTK ZTI AP10992f
[859] MTA BTK ZTI AP10983e
[860] MTA BTK ZTI AP10981h
[861] MTA BTK ZTI AP10977g
[862] MTA BTK ZTI AP10982c
[863] MTA BTK ZTI AP10982d
[864] MTA BTK ZTI AP10982e
[865] MAT BTK ZTI AP10982f
[866] MTA BTK ZTI AP10982h
[867] MTA BTK ZTI AP10982i
[868] MTA BTK ZTI AP10983a
[869] MTA BTK ZTI AP10983b
[870] MTA BTK ZTI AP10983c
[871] MTA BTK ZTI AP10983d
[872] MTA BTK ZTI AP10988c
[873] MTA BTK ZTI AP10983f
[874] MTA BTK ZTI AP10983g
[875] MTA BTK ZTI AP10983i
[876] MTA BTK ZTI AP10978g
[877] MTA BTK ZTI AP10984a
[878] MTA BTK ZTI AP10984b
[879] MTA BTK ZTI AP10984c
[880] MTA BTK ZTI AP10984d
[881] MTA BTK ZTI AP10984e
[882] MTA BTK ZTI AP10984f
[883] MTA BTK ZTI AP10984g
[884] MTA BTK ZTI AP10984h
[885] MTA BTK ZTI AP10984i

„Viszi a víz a tóalmási rétet”,[886] „Lányok, lányok, tóalmási lányok”,[887] „Csütörtökön virradóra”,[888] „Sej, szép Tóalmás eszembe se jutna”,[889] „A béresnek jól van dolga, sej, semmire nincs gondja”,[890] „Tóalmási suszterlegény varrta az én cipőmet”,[891] „Vadkörtefa fehéret virágzik”,[892] „Zöld erdőnek közepében barna kislány sírdogál”,[893] „Szombat este kiállok a kapuba”,[894] „Búza, búza, búza, de szép tábla búza”,[895] „Kék szalag a harisnyám kötője”,[896] „Új a kendőm, delin kendőm, el akarom viselni”,[897] „Az éjszaka nem aludtam egy órát”,[898] „Falu végén cigányasszony sátora”,[899] „Ez a patak teli van tiszta vízzel”,[900] „Nincsen annál betyárosabb élet”,[901] „Intéző úr, ha kijön a Várhegyre”,[902] „Esik eső csendesen, nagy sár van az úton”,[903] „Régi babám, gyere ki egy szóra”,[904] „A kapuba nem merek kimenni”,[905] „Tóalmáson végigmenni nem merek”,[906] „Megvert engem az anyám, de nem tudom, mér”,[907] „Sej, búra, búra, búbánatra születtem”,[908] „Eltiltották tőlem a szeretőm”,[909] „Alig várom, hogy a nap lenyugodjon”,[910] „Kukoricaföldön együtt kapáltunk”,[911] „Nem káposzta, nem káposzta, mely nem kerek”,[912]

„Kocsmárosné, szép csárdásné, de ugat a kutyája”,[913] „Ha bemegyek az almási nagy kocsmába”,[914] „Halvány deres a lovam, nem eszi a zabot”,[915] „Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla”,[916] „Én Istenem, szép Tóalmás körül van ellenséggel”,[917] „Nem idevaló születésű

[886] MTA BTK ZTI AP10985a
[887] MTA BTK ZTI AP10985b
[888] MTA BTK ZTI AP10985c
[889] MTA BTK ZTI AP10975d
[890] MTA BTK ZTI AP10985f
[891] MTA BTK ZTI AP10985g,h
[892] MTA BTK ZTI AP10985i
[893] MTA BTK ZTI AP10987a
[894] MTA BTK ZTI AP10976a
[895] MTA BTK ZTI AP10987c
[896] MTA BTK ZTI AP10987d
[897] MTA BTK ZTI AP10981a
[898] MTA BTK ZTI AP10977b
[899] MTA BTK ZTI AP10987g
[900] MTA BTK ZTI AP10987h
[901] MTA BTK ZTI AP10988a
[902] MTA BTK ZTI AP10988b
[903] MTA BTK ZTI AP10975f
[904] MTA BTK ZTI AP10988d
[905] MTA BTK ZTI AP10978f
[906] MTA BTK ZTI AP10975e
[907] MTA BTK ZTI AP10988e
[908] MTA BTK ZTI AP10975c
[909] MTA BTK ZTI AP10988f
[910] MTA BTK ZTI AP10988g
[911] MTA BTK ZTI AP10988h
[912] MTA BTK ZTI AP10988i
[913] MTA BTK ZTI AP10988j
[914] MTA BTK ZTI AP10988k
[915] MTA BTK ZTI AP10988l
[916] MTA BTK ZTI AP10989a

vagyok én”,[918] „Nem vagyok én szép, csak a szemem sötétkék”,[919] „Kis talicska, nagy talicska, én is voltam tolója”,[920] „Tóalmási bíró háza de magos, kilenc ablak rajta zsalugátéros”,[921] „Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár”,[922] „Tüzéresre vágatom a hajamat”,[923] „Drága jó anyám, nem írok több levelet”,[924] „Tóalmáson végigmenni nem merek”,[925] „Kimegyek a kastélykertben egyedül sétálni”,[926] „Fekete falunak fehér tornya látszik”,[927] „Nyíregyházi kaszárnya, de magos a teteje”,[928] „A magos dombtetőről”,[929] „Fekete kendőt kötök a fejemre”,[930] „Véres lett a Barna Jancsi ruhája”,[931] „Csáki Vilma kiment a kiskertbe”,[932] „Katona szeretőt visszahozni nem lehet”,[933] „Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre”,[934] „Diófából van a, diófából van az édesanyám kapuja”,[935] „Már minálunk elcsépelték a búzát”,[936] „Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz”,[937] „Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám”,[938] „Nincsen szebb a magyar lánynál”,[939] „Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa”,[940] „Sűrű sötét felhő borítja *j*a kék eget”,[941] „Jaj, Istenem, hogy kell ezt megtenni”,[942] „Nincs szebb virág a pünkösdi rózsánál”,[943] „Jaj, de sokat áztam-fáztam katona koromba”,[944] „Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom”,[945] „Megütik a rézdobot, lóra kell ülni”,[946] „A mi házunk tetejére rászállott a gólya”,[947] „Áll a hajó a Balaton

[917] MTA BTK ZTI AP10989b
[918] MTA BTK ZTI AP10989c
[919] MTA BTK ZTI AP10989d
[920] MTA BTK ZTI AP10989e
[921] MTA BTK ZTI AP10989f
[922] MTA BTK ZTI AP10989f
[923] MTA BTK ZTI AP10989h
[924] MTA BTK ZTI AP10989i
[925] MTA BTK ZTI AP10989j
[926] MTA BTK ZTI AP10990c
[927] MTA BTK ZTI AP10990d
[928] MTA BTK ZTI AP10990e
[929] MTA BTK ZTI AP10991a
[930] MTA BTK ZTI AP10979f
[931] MTA BTK ZTI AP10991b
[932] MTA BTK ZTI AP10991c
[933] MTA BTK ZTI AP10991d
[934] MTA BTK ZTI AP10991e
[935] MTA BTK ZTI AP10991f
[936] MTA BTK ZTI AP10991g
[937] MTA BTK ZTI AP10991h
[938] MTA BTK ZTI AP10991i
[939] MTA BTK ZTI AP10977k
[940] MTA BTK ZTI AP10992b
[941] MTA BTK ZTI AP10992c
[942] MTA BTK ZTI AP10992d
[943] MTA BTK ZTI AP10992e
[944] MTA BTK ZTI AP10977d
[945] MTA BTK ZTI AP10992h
[946] MTA BTK ZTI AP10993a
[947] MTA BTK ZTI AP10977a

vizébe”,[948] „Amott látok egy zöldellő legelőt”,[949] „Egy sem legény, babám, aki nem katona”,[950]„Akkor szép a mező, mikor zöld”,[951] „Sötét az ég, még a föld is gyászba’ van”,[952] „A gőzösnek nincsen rúdja”,[953] „Szállj el, fecskemadár”,[954] „Sűrű sötét felhő vándorol a kék égen”,[955] „Sej, árvacsana nőtt ki az árkunkba”,[956] „Este van, este van, de nem minden lánynak”,[957] „Pokrócomnak a négy sarkára írom a nevemet”,[958] „Szántani kell, tavasz vagyon”,[959] „Az Alföldön csikóslegény vagyok én”,[960] „Édesanyám akkor kezdett siratni”,[961] „Sírt az anyám, mikor én megszülettem”,[962] „Erdő, erdő, de magos a teteje”,[963] „Rózsa, rózsa, bazsarózsa levele”.[964]

3.7.11 Nagy Nándor

A kutató 1953 júliusában két helyi népdalt rögzített Kálmán Lajossal. A „Három deci köménymag”[965] kezdetű dallamot az ekkor 14 éves Svarda Klára, míg a „Nincsen olyan malom”[966] 10-12 éves leánycsapat előadásában került dokumentálásra.

Számos alkalommal kutatta Tápiószecső népdalos és népzenei értékeit, mely idő alatt Ofella Sándornál gyakran vendégeskedett.[967]

[948] MTA BTK ZTI AP10993b
[949] MTA BTK ZTI AP10993e
[950] MTA BTK ZTI AP10993d
[951] MTA BTK ZTI AP10993f
[952] MTA BTK ZTI AP10993g
[953] MTA BTK ZTI AP10993h
[954] MTA BTK ZTI AP10993i
[955] MTA BTK ZTI AP10994a
[956] MTA BTK ZTI AP10990g
[957] MTA BTK ZTI AP10994b
[958] MTA BTK ZTI AP10994c
[959] MTA BTK ZTI AP10994e
[960] MTA BTK ZTI AP10994d
[961] MTA BTK ZTI AP10994f
[962] MTA BTK ZTI AP10994g
[963] MTA BTK ZTI AP10994i
[964] MTA BTK ZTI AP10994j
[965] MTA BTK ZTI lelt.sz. 12513
[966] MTA BTK ZTI lelt.sz. 18946
[967] OFELLA 1985: 196.

3.7.12 Oeller Ottó

1953. július 11-én Oeller Ottó Vajda Józseffel együtt végzett népzenekutató munkát Tápiószecsőn, mely alkalommal a „Szombat este kimentem a kútra”[968] kezdetű népdalt gyűjtötték fel Inoka Károlyné Lesti Mária „Cukor Mari” (sz. 1932) énekestől.

3.7.13 Paulovics Géza

A népzenekutató három Tápió menti településen, Tápiószentmártonban, Újszilváson, valamint Tápiószelén végzett népzenekutató munkát összesen hét alkalommal, melynek eredményeként 58 népdal (helyi és településenkénti többször megegyező változatokkal együtt), ezen belül Tápiószelén 24, Újszilváson 21, Tápiószentmártonban pedig 13 kerülhetett dokumentálásra

Tápiószentmárton

1958. május 14-én Palovecz János (sz. 1922) az alábbi népdalt adta elő:
„Nincsen rózsa, sej, de nincsen rózsa, csak a száraz levele”,[969] Palovecz János citerajátékát is megörökítette a népzenekutató, aki az alábbi helyi népdalokat mutatta be: „Nincsen rózsa, sej, de nincsen rózsa, csak a száraz levele”,[970] „Gábor Áron rézágyúja”.[971]
Kiss Pálné Rehor Csöre (sz. 1896) az alábbi népdalokat énekelte: „Már én többet, már én többet kocsislegény nem leszek”,[972] „Örvend az ég, vigaszsággal, dícséretekkel”.[973] Egy István napi köszöntőt is elmond az adatközlő ez alkalomból.[974]
Citerakísérettel énekli Kiss Pálné Rehor Csöre (sz. 1896) a „Bazsa Mári libája”[975] éneket.
Kiss Pálné Rehor Csöre (sz. 1896) az alábbi népdalokat énekelte szólóban: „Karácsonyi éccakája”,[976] „Barna kislány hacacáré szoknyája”,[977] „Kis Szentmárton körül van

[968] MTA BTK ZTI lelt.sz. 34252
[969] MTA BTK ZTI AP2281b
[970] MTA BTK ZTI AP2281e
[971] MTA BTK ZTI AP2281a
[972] MTA BTK ZTI AP2281c Simonffy Kálmán (1931-1888) tápiószelei születésű nótaszerző közismert „Jaj, de magas, jaj, de magas, ez a vendégfogadó” című magyar nótájának dallamváltozata. Első, eredeti változata 1863-ban jelent meg a „Dalvirágok” füzetben, a dallam eredeti címe pedig: „Három a tánc”, melynek szövegét Vecsey Sándor írta.
[973] MTA BTK ZTI AP2281h
[974] MTA BTK ZTI AP2281k
[975] MTA BTK ZTI AP2281f
[976] MTA BTK ZTI AP2281g
[977] MTA BTK ZTI AP2281d

ibolyával”,[978] „Ez a kislány akkor szép, mikor koszorú van a fején”,[979] „Szentmártoni fekete kapujába”,[980] „Kutyakaparási csárda”,[981] „Kis Szentmárton szép helyen van, mer’ a világ közepén van”,.[982]

Újszilvás

Első alkalommal 1964. november 29-én végzett kutatómunkát Paulovics Géza Újszilváson, melynek eredményeként Fehér Jánosné Szarvas Mária (sz. 1937) 7 népdalt énekelt fel, melyek az alábbiak voltak:

„Érik a szőlő, hajlik a vessző”,[983] „Megrakják a tüzet”,[984] „Összefolyik a kis Tisza a Dunával”,[985] „Ha Dunáról fúj a szél”,[986] „Madárka, madárka”,[987] „Hej, halászok, halászok”,[988] „Újszilvásra két úton kell bemenni”.[989]

1965. február 06-án Gál István (sz. 1907) énekelte az alábbi újszilvási népdalokat:

„Édesanyám, most vagyok szép időben”,[990] „Jaj, de bajos egy párnára feküdni”,[991] „Sírnak-rínak a mostani regruták”,[992] „Túl a Tiszán jegenyefa most virágzik”,[993] „Béres vagyok, béres”,[994] „Kutyakaparási csárda”,[995]„Mély a Tiszának a széle”,[996] „Haragszik a gazda”.[997]

1967. október 26-án Fehér Jánosné Szarvas Mária (sz. 1937) az alábbi népdalokat énekelte:

„Vadkörtefa fehéret virágzik”,[998] „Jaj, de beteg vagyok”,[999] „Csivirgónak-csavargónak mond engem az egész világ”,[1000] „Sűrű sötét felhők vándorolnak az égben”.[1001]

1967. október 26-án Fehér Jánosné Szarvas Mária (sz. 1937) és Makai Sándorné Dobos Ilona (sz. 1936) az alábbi népdalokat énekelték együtt:

[978] MTA BTK ZTI AP2280e
[979] MTA BTK ZTI AP2280f
[980] MTA BTK ZTI AP2280b
[981] MTA BTK ZTI AP2280d
[982] MTA BTK ZTI AP2280e
[983] MTA BTK ZTI AP5863r
[984] MTA BTK ZTI AP5864a
[985] MTA BTK ZTI AP5864b
[986] MTA BTK ZTI AP5864c
[987] MTA BTK ZTI AP5864i
[988] MTA BTK ZTI AP 05864h
[989] MTA BTK ZTI AP 05864j
[990] MTA BTK ZTI AP5868f
[991] MTA BTK ZTI AP5868g
[992] MTA BTK ZTI AP5868h
[993] MTA BTK ZTI AP5868i
[994] MTA BTK ZTI AP5868k
[995] MTA BTK ZTI AP5868m
[996] MTA BTK ZTI AP5868l
[997] MTA BTK ZTI AP5868j
[998] MTA BTK ZTI AP6792a
[999] MTA BTK ZTI AP6792b
[1000] MTA BTK ZTI AP6792c
[1001] MTA BTK ZTI AP6792e

„Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magas eperfa”,[1002] „A mi házunk eleje, eleje”.[1003]

Tápiószele

1964. október 05-én végzett első alkalommal népzenekutató munkát Paulovics Géza Tápiószelén, mely alkalommal Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (sz.1912) az alábbi népdalokat énekelte: „Érik a szőlő, hajlik a vessző”,[1004] „Sárga virág, ha leszakajtanálak”,[1005] „Hortobágynak szőke vize”,[1006] „Fölszállott a páva”,[1007] „Kiskertemben az ökröm, a Virág”,[1008] „Madárka, madárka”,[1009] „Nem messze van ide Kismargita”.[1010]

1964. november 28-án Gál Mártonné Szurdy Mária (sz. 1923) az „Ez a vonat most van indulóba”,[1011] valamint a „Barna kislány, csitt, csitt, csitt”[1012] című magyarnótákat dalolta. Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (sz.1912) az alábbi népdalokat énekelte:

„Által mennék én a Tiszán, ladikon, ladi-, ladi-, ladikon”,[1013] „Fölszállott a páva”,[1014] „Fekete felhőből esik az eső”.[1015]

1967. október 26-án Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (sz.1912) az alábbi népdalokat énekelte:

„Esik eső, szép csendesen csepereg”,[1016] „Nem idevaló születésű vagyok én”,[1017] „Lefelé folyik a Tisza”,[1018] „Erre gyere, amerre én”,[1019] „Béreslegény, jól megrakd a szekeret”,[1020] „Az oláhok, az oláhok facipőbe’ járnak”,[1021] „Zúg az erdő, zúg a mező”,[1022] „Jaj, de beteg vagyok”,[1023] „Áll a hajó a Balaton vizében”,[1024] „Erre gyere, rózsám, nincsen sár”,[1025]

[1002] MTA BTK ZTI AP6792f
[1003] MTA BTK ZTI AP6792d
[1004] MTA BTK ZTI AP5067k
[1005] MTA BTK ZTI AP5067l
[1006] MTA BTK ZTI AP5067m
[1007] MTA BTK ZTI AP5068a
[1008] MTA BTK ZTI AP5068b
[1009] MTA BTK ZTI AP5068d
[1010] MTA BTK ZTI AP5068e
[1011] MTA BTK ZTI AP5863a (közismert népdal); MTA BTK ZTI AP6791p – 1967.X.26. Lászka Lajosné is énekli.
[1012] MTA BTK ZTI AP5863e (Dankó Pista-Pósa Lajos szerzemény)
[1013] MTA BTK ZTI AP5863b
[1014] MTA BTK ZTI AP5863c
[1015] MTA BTK ZTI AP5863d
[1016] MTA BTK ZTI AP6791b
[1017] MTA BTK ZTI AP6791c
[1018] MTA BTK ZTI AP6791d
[1019] MTA BTK ZTI AP6791e
[1020] MTA BTK ZTI AP6791f
[1021] MTA BTK ZTI AP6791g
[1022] MTA BTK ZTI AP6791h
[1023] MTA BTK ZTI AP6791i
[1024] MTA BTK ZTI AP6791j
[1025] MTA BTK ZTI AP6791k

„Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa”,[1026] „Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok”,[1027] „Csivirgónak, csavargónak mond engem az egész világ”,[1028] „Akkor szép az erdő, mikor zöld”.[1029]

3.7.14 Sárosi Bálint

1962. február 17-18 között Tápiószecsőn, Szentlőrinckátán, valamint Tápióságon végzett népzenekutató munkát Sárosi Bálint, aki összesen 20 helyi dallamot; siratókat, szokásdalokat, valamint alkalomhoz nem kötött népdalokat gyűjtött.

Tápióság

1962. február 18-án özv. Minkó Ferencné Sinkó Anna (sz. 1887) az alábbi helyi árus nótát énekelte: „Az öreg zsidó nem gondolkodik”[1030]

Az adatközlő a településen egykoron jellegzetes siratóénekek közül az alábbit énekelte el:

„Jaj nekem, kedves jó Istenem” [1031]

Tápiószecső

1962. február 17-én Dósa Ferenc (sz. 1901) az alábbi népdalt énekelte:

„Esik eső az ökröm szarvára”[1032]

1962. február 17-én Tóth Péter (sz. 1894) az alábbi népdalokat énekelte, majd citerázta:

„Elszabadult az ökröm, a Virág”,[1033] „Anyám, anyám, édes kedves anyám”,[1034] „Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének”.[1035]

1962. február 17-én számos siratót rögzített Tápiószecsőn Sárosi Bálint, melyek az alábbiak:

„Jaj, jaj, jaj, jaj, szép virágom”[1036] – énekelte: özv. Mészáros Jánosné Papp Rozália (sz. 1896)

„Ja-ja-ja-ja-ja-jaj, aranyos virágom”[1037] – énekelte: özv. Mészáros Jánosné Papp Rozália (sz. 1896)

„Jaj, kedves, drága jó édesapám”[1038] – énekelte: Czakó Jánosné Mészáros Julianna (sz. 1909)

[1026] MTA BTK ZTI AP6791l
[1027] MTA BTK ZTI AP6791m
[1028] MTA BTK ZTI AP6791o
[1029] MTA BTK ZTI AP6791n
[1030] MTA BTK ZTI AP4290b
[1031] MTA BTK ZTI AP4290a
[1032] MTA BTK ZTI AP4289i
[1033] MTA BTK ZTI AP4289g,h
[1034] MTA BTK ZTI AP4289e,f
[1035] MTA BTK ZTI AP4289c,d
[1036] MTA BTK ZTI AP4288h (férjét siratja)
[1037] MTA BTK ZTI AP4289a (fiát siratja)

„Ja-ja-jaj-jaj, kedves, drága Rozi néném”[1039] – énekelte: Czakó Benőné Kovács Piroska (sz. 1900)

„Jaj, ja-ja-jaj, jaj, kedves, drága jó édesapám”[1040] - énekelte: Czakó Benőné Kovács Piroska (sz. 1900)

„Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, kedves, drága jó édesanyám”[1041] – énekelte: Czakó Benőné Kovács Piroska (sz. 1900)

„Drága jó öcsém”[1042] – énekelte: Papp Józsefné Horváth Piroska (sz. 1902)

„Drága jó édesanyám”[1043] – énekelte: özv. Papp Józsefné Horváth Piroska (sz. 1902)

„Kedves, drága jó párom”[1044] – énekelte: özv. Papp Józsefné Horváth Piroska (sz. 1902)

„Aranyos szép csillagom, édes, drága jó öcsikém”[1045] – özv. Mészáros Jánosné Papp Rozália (sz. 1896)

Szentlőrinckáta

1962. február 18-án Kókai István (sz. 1898), egykori gulyás az alábbi népdalokat énekelte: „Sej, mikor jöttem Magyarország felé”,[1046] „Akárhogy esik az eső”,[1047] „Ha felmegyek a prágai nagy hegyre”,[1048] „Szépen szól a hatvannyolcas banda”.[1049]

3.6.15 Schnöller Mária

1954 és 1956 között Tápiószele, Tápióbicske, Tápiósáp (Sülysáp), Kóka, Tápiógyörgye, valamint Tápiószecső településeken végzett kutatómunkát, melynek eredményeként 24 népdalt rögzített lejegyzések formájában.

Kóka

1956. április 14-én összesen 9 népdalt gyűjtött, magyar és cigány nyelven előadott helyi énekek, közülük egyik dallam zsidó eredetre vezethető vissza.

[1038] MTA BTK ZTI AP4287f, AP4288i (édesapját siratja)
[1039] MTA BTK ZTI AP4288e (nővérét siratja)
[1040] MTA BTK ZTI AP4288d (édesapját siratja)
[1041] MTA BTK ZTI AP4288c (édesanyját siratja)
[1042] MTA BTK ZTI AP4288b (testvérét siratja)
[1043] MTA BTK ZTI AP4288f (édesanyját siratja)
[1044] MTA BTK ZTI AP4287e (urát siratja)
[1045] MTA BTK ZTI AP4288a (öccsét siratja)
[1046] MTA BTK ZTI AP4290k,l (ének után levélsípon is eljátssza a dalt)
[1047] MTA BTK ZTI AP4290c,d,e (ének mellet nádmirlitonon és levélsípon is előadásra kerül)
[1048] MTA BTK ZTI AP4290f,g,h (ének mellet nádmirlitonon és levélsípon is előadásra kerül)
[1049] MTA BTK ZTI AP4290i,j (ének mellet nádmirlitonon is előadásra kerül)

Raffael János (sz.1908) az alábbi dalokat énekelte: „Tele a kocsim szénával”,[1050] „Ez a lumnya fölment Pestre”,[1051] „Sárga kocsi, kú’csos szerszám”.[1052]

Raffael János (sz.1908) és Raffael Farkas (sz. 1933) az alábbi dalokat énekelték együtt:

„Náni, Náni, Bereg Náni”,[1053] „A váraki tóba”,[1054]

Kapás István (sz. 1879) az alábbi dalokat énekelte:

„Adjatok, adjatok”,[1055] „János bácsi, János bácsi”.[1056]

Bugyi István (sz. 1906) az alábbi népdalokat énekelte:

„Ha kimegyek a szegedi halomra”,[1057] „A házamon nincsen tető”.[1058]

Tápióbicske

1956 márciusában Gödöny Mihály (sz. 1876)[1059] három népdalt énekelt:

„Erdő mellett nem jó lakni”,[1060] „Monostori zöld erdőbe’ születtem”,[1061] „Két út van előttem”.[1062]

Tápiógyörgye

1954. június 13-án két népdalt gyűjtött a kutató, melyek közül Gaál Balázsné Fejős Erzsébet (sz. 1874) az alábbi népdalt énekelte: „Barna kislány az ágyát magasra vetette”[1063] Füleki József (sz. 1888) az alábbi pátválasztó körjátékot énekelte: „Kis kacsa fürdik”[1064]

Tápiósáp (Sülysáp)

1954. május 30-án Szántai Mária (sz. 1940) az alábbi 4 népdalt énekelte Schnöller Máriának: „Láda, láda, cifra láda”,[1065] „Széles ez az árok, keskeny a partja”[1066] „Zúg az erdő, zúg a mező”,[1067] „Árok partján kácsatojás”.[1068]

[1050] MTA BTK ZTI lelt.sz. 1360
[1051] MTA BTK ZTI lelt.sz. 4954
[1052] MTA BTK ZTI lelt.sz. 1359 (cigányul is éneklik az adatközlő elmondása alapján, szövege hiányzik)
[1053] MTA BTK ZTI lelt.sz. 17254
[1054] MTA BTK ZTI lelt.sz. 2865
[1055] MTA BTK ZTI lelt.sz. 40334
[1056] MTA BTK ZTI lelt.sz. 33733
[1057] MTA BTK ZTI lelt.sz. 39013
[1058] MTA BTK ZTI lelt.sz. 44217
[1059] 1914 óta Dány községben él, Tápióbicskén született.
[1060] MTA BTK ZTI lelt.sz. 32814
[1061] MTA BTK ZTI lelt.sz. 38613
[1062] MTA BTK ZTI lelt.sz. 26436
[1063] MTA BTK ZTI lelt.sz. 31416
[1064] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45869 *„Iskolás lányok, fiúk együtt játszották. Körbeállnak, a kör forog. Egymás után mind kifordulnak, utána befordulnak. (Ekkor azt éneklik: Forduljon be…)* – adatközlő elmondása alapján készült leírás.
[1065] MTA BTK ZTI lelt.sz. 32583

Tápiószecső

1954. május 30-án Banghó Mária (sz. 1930) 2 szokásdalt énekelt, melyek az alábbiak voltak: „Az Isten áldása”,[1069] „Új esztendő, bikkfás erdő”.[1070]

1954 augusztusában Horváth Erzsébet (sz. 1938) az alábbi népdalt énekelte a népzenekutatónak: „Köves úton két kismalac kocogott”[1071]

Tápiószele (Kisfalu)

Mészáros Jánosné Menkó Anna (sz. 1904) az alábbi 3 népdalt énekelte 1954. június 13-án: „Hajlik a meggyfa”,[1072] „Fehér liliomszál”,[1073] „Éldes feleségem, mi baj, no, angyalom”.[1074]

3.7.16 Szabó Andorné Szojka Anna

1956-ban hat Tápió menti településen, Kókán, Nagykátán, Tápiságon, Tápiószecsőn, Tóalmáson, valamint Úriban végzett kutatómunkát, melynek eredményeként 28 népdalt, ezen belül szokásdalokat, dallamos játékokat és további, alkalomhoz nem kötött népdalt rögzített lejegyzések formájában.

Kóka

1956 májusában az alábbi 7, dallamos népi játékot kutatta fel Kóka településen:

„Tente, baba, tente”[1075] – Altató. Énekelte: Pajaga Mária (sz. 1946)

„Kács, domikács”[1076] – Bújó-vonuló játék. Énekelte: Varró Jánosné Bugyi Ilona (sz. 1926)

„Kács, domikács”[1077] – Bújó-vonuló játék. Énekelte: 3. osztályosok.

[1066] MTA BTK ZTI lelt.sz. 36902
[1067] MTA BTK ZTI lelt.sz. 31379
[1068] MTA BTK ZTI lelt.sz. 44027
[1069] MTA BTK ZTI lelt.sz. 24796 folytatása. A támlapon feltüntetett megjegyzés értelmében ezt a szokásdalt az „Új esztendő, bikkfás erdő” után kell közvetlenül énekelni.
[1070] MTA BTK ZTI lelt.sz. 24796 *„Régen minden évben mentek a gyerekek újévet köszönteni, diót, szőlőt, tökmagot kaptak érte. A köszöntés ma már a cigányok feladata.”* – Palotai Istvánné Papp Anna (sz. 1898) közlése.
[1071] MTA BTK ZTI lelt.sz. 69562 A gyűjtés vonaton történt.
[1072] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48419 *„7-10 éves korban játszották, többnyire csak lányok, néha fiúk is. Körbeállnak, réten vagy az iskola udvarán. A kör forog, egy középen van. 'Ezt szeretem'-re párt választ (Innen egymaga énekli a dalt). Forognak a kör közepén. A végén az új középső játékos kiperdíti a régit.”* – adatközlő elmondása alapján készült leírás.
[1073] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48210 *„7-10 éves korban játszották, többnyire csak lányok, néha fiúk is. Körbeállnak, a kör nem forog. A szöveget mozdulatokkal megjátsszák. Egy középen áll, a végén valakinek köténybe törli arcát, helycsere.”* – adatközlő elmondása alapján készült leírás.
[1074] MTA BTK ZTI lelt.sz. 33168
[1075] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49585
[1076] MTA BTK ZTI lelt.sz. 47218
[1077] MTA BTK ZTI lelt.sz. 47420

„Csija buja, nincsen papa”[1078] – Altatódal. Énekelte: Panna néni (sz. 1880)

„Hinta, palinta”[1079] – Hintázó. Énekelte: 3. osztályosok.

„Aludj, aludj, ártatlan báránka”[1080] – Altatódal. Énekelte: Panna néni (sz. 1880)

1956 májusában az alábbi 1, dallamos népi játékot kutatta fel, melyet ismeretlen adatközlő énekelt:„Fehér liliomszál”[1081]

1956 májusában 1 szokásdal is felgyűjtésre került, melynek adatközlője Acsai Imréné Varró Anna (sz. 1882): „Jó estét, adjon Isten, mi azt kívánjuk”[1082]

Nagykáta

1956 májusában Lengyel Györgyné Szécsényi Erzsébet (sz. 1895) siratóparódia töredéket közölt a kutatóval, melyek közül elsőben anyját siratja, másodikban pedig egy katonasirató töredék található.[1083]

Kármán Andrásné Nagy Anna (sz. 1893) szerencsétlenül járt fiát siratta.[1084]

A publikáció alapjául szolgáló lejegyzések, dokumentációk a gyűjtések tekintetben nem kerültek elő, viszont a Magyar Népzene Tára V. kötetében (Siratók) megtalálhatók, mint publikált kutatási eredmények.

Tápióság

1956 májusában az alábbi 1 szokásdal került dokumentálásra, melyet egy 60 év körüli férfi énekelt: „Hurka, kolbász az asztalon”[1085]

Tápiószecső

1956 márciusában az alábbi 2 népdalt és 1 szokásdalt kutatta fel a népzenekutató: „Amott van egy kisleány, korsót visz a vállán”[1086] – Énekelte: Czakó Benőné Kovács Piroska (sz. 1900)

„Megölellek, Panna”[1087] – Koldusének, szokásdal.[1088] Énekelte: Hulik Ferencné Varga Ilona (sz. 1922). „A szecsői templomtorony de magos”[1089] Énekelte: Velkei Mária 17 éves korában.

[1078] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49540
[1079] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45323
[1080] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49522
[1081] MTA BTK ZTI lelt.sz. 48315
[1082] MTA BTK ZTI lelt.sz. 37972 *„Disznótorba, lakodalomba vagy más vendégségbe ketten-hárman így köszöntenek be.”* – adatközlő elmondása.
[1083] KISS–RAJECZKY 1966: 941.
[1084] KISS–RAJECZKY 1966: 491.
[1085] MTA BTK ZTI lelt.sz. 37971
[1086] MTA BTK ZTI lelt.sz. 42626
[1087] MTA BTK ZTI lelt.sz. 40222
[1088] *„Egy asszony és egy férfi együtt jártak koldulni. Felváltva énekeltek.”* – adatközlő elmondása alapján.
[1089] MTA BTK ZTI lelt.sz. 39357

1956 áprilisában 2 szokásdal került dokumentálásra egy azonosító szám alatt, egymás után énekelve, melynek adatközlője Papp Andrásné Koncz Júlia (sz. 1879): „Egy kis vendégséget tegyenek”,[1090] „Sütik a pecsenyét”.[1091]

1956 júniusában 5, dallamos játékot gyűjtött a népzenekutató, melyek az alábbiak:

„Csija, buja, hinna tuja”[1092] – Altató. Énekelte: Kovács Józsefné Bata Mária (sz. 1894)

„Csija buja, nincsen papa”[1093] – Altató. Énekelte: Kovács József (sz. 1892)

„Csicsiska, babuska”[1094] – Altató. Énekelte: Matusz Margit (sz. 1945)

„Csija buja, nincsen papa”[1095] – Altató. Énekelte: 61 éves asszony.[1096]

„Csija buja, nincsen papa”[1097] – Altató. Énekelte: Mészáros Jánosné Papp Rozália „Dodó Rozi néni” (sz. 1896)

1956 áprilisában végzett kutatómunkája során helyi siratóénekek meglétét dokumentálta, melyre a tudományos kutatók figyelmét hívta fel.[1098]

Tóalmás

1956 májusában 4, dallamos játékot gyűjtött a népzenekutató:

„Tente, baba, tente”[1099] – Altató. Énekelte: Hegyi Margit (sz. 1945)

„Csip, csip, csóka”[1100] – Kézcsipkedő. Énekelte: Somogyiné (sz. kb.1891)[1101]

„Tás kapu, táska”[1102] – Bújó-vonuló játék. Énekelte: Somogyi Andrásné (sz. 1886)

„Csija, buja, nincsen papa”[1103] – Altató.

Úri

1956 áprilisában egy párválasztó körjáték két változata is felgyűjtésre került Úriban:

„A szecsei réten”[1104] – Párválasztó körjáték.[1105] Énekelte: D. Tóth Sándor (sz. kb.1926)

[1090] MTA BTK ZTI lelt.sz. 37964

[1091] MTA BTK ZTI lelt.sz. 37964 Az ének után ezt mondták: *„Ahány ablak nyílj kifelé, Két szál hurka, gyüjj kifelé, Tizenkét pogácsa meg melléje!”* – adatközlő elmondása alapján.

[1092] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49557

[1093] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49556

[1094] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49504

[1095] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49542

[1096] Feltételezhető, hogy ennek adatközlője is Mászáros Jánosné Papp Rozália „Dodó Rozi néni”.

[1097] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49541

[1098] KISS–RAJECZKY 1966: 941.

[1099] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49587

[1100] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45092

[1101] Feltételezhető, hogy ennek adatközlője Somogyi Andrásné (sz. 1886).

[1102] MTA BTK ZTI lelt.sz. 47063

[1103] MTA BTK ZTI LSZ 49558

[1104] MTA BTK ZTI lelt.sz. 3389

[1105] *„A kör áll vagy lassan jár. Egy pár lassan forog a kör közepén. A bent álló pár nevét éneklik ki a dalban. A dal minden eléneklésénél más pár kerül középre.”* – adatközlő elmondása alapján.

„A szecsei réten”[1106] – Párválasztó körjáték.[1107] Énekelte: Farkas Éva (sz. 1916), Gergely Júlia (sz. 1946)

1956. július 09-én 5, dallamos népi játékot gyűjtött Úriban a népzenekutató, melyek az alábbiak:

„Csija buja, nincsen papa”[1108] – Altatódal. Énekelte: Borbás Tera (sz. 1887)

„Hinta, palinta”[1109] – Hintázó. Énekelte: Borbás Tera (sz. 1887)

„Hopp dári, hopp dári”[1110] – Táncoltató. Énekelte: Borbás Tera (sz. 1887)

„Hinta, palinta”[1111] – Hintázó. Énekelte: Borbás Tera (sz. 1887)

„Bizerére, bizerára”[1112] – Tenyeresdi. Énekelte: Borbás Tera (sz. 1887)

3.7.17 Szécsényi Dénesné

1954-ben Gálos Teréz (sz. 1898) előadásában két népdal kerülhetett dokumentálásra Kókán:

„Az én kedves kis pej lovam száz aranyat ér”[1113] „Kimentem én a szőlőbe, lajaha”.[1114]

3.7.18 Vajda József

1953. július 11-én Vajda József Oeller Ottóval együtt végzett népzenekutató munkát Tápiószecsőn, mely alkalommal a „Szombat este kimentem a kútra”[1115] kezdetű népdalt gyűjtötték fel Inoka Károlyné Lesti Mária „Cukor Mari” (sz. 1932) énekestől.

[1106] MTA BTK ZTI lelt.sz. 3390
[1107] *„A bent lévő pár dal végén másik kettőt választ maga helyett. Velük helyet cserél. Ma is kedvelt játék.”* – adatközlők elmondása alapján.
[1108] MTA BTK ZTI lelt.sz. 49543
[1109] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45324
[1110] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45228
[1111] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45325
[1112] MTA BTK ZTI lelt.sz. 45051
[1113] MTA BTK ZTI lelt.sz. 43379
[1114] MTA BTK ZTI lelt.sz. 41927
[1115] MTA BTK ZTI lelt.sz. 34252

3.8 Néprajzkutatók

3.8.1 Barna Gábor

Az 1985-ben megjelent Tápió mente néprajza című kétkötetes monográfia Jeles napokhoz kötődő szokásairól szóló tanulmányában 28 kotta került közlésre az egyes szokásokhoz kapcsolódóan, melyek az alábbiak:

Szálláskeresés

„Názáreti hajlékából elindult Szűz Mária”,[1116] „Szállást keres a Szent Család”[1117] „Én ezen asszonynak ajtómat kinyitom”,[1118] „Isten hozott, Szent Család, ide, ezen házba”,[1119] „Buzgó hívek, kik itt vagytok, nyissuk meg szíveinket”,[1120] „Szent Család, a mennynek”, [1121]„Az Isten szülő Szűz Anya”,[1122] „Keljetek fel, akik aludtatok”,[1123] „Isten hozott Szent Család, ide, ezen házba”,[1124] „Fel vagy már szentelve, dicső Szent Család”,[1125] „Miért hagysz itt, ó Szent Család, hisz úgy szeretünk”.[1126]

Gyermekek karácsonyköszöntése

„Karácsonyi éjszakáján”, [1127]„Karácsonyi éjszakáján”,[1128] „Karácsonyi éjszakáján”,[1129] „Kiskarácsony éjszakáján”.[1130]

Pásztorok karácsonyi vesszőhordása, köszöntése

„Csordapásztorok”,[1131] „Áldja meg az Isten”,[1132] „Csordapásztorok”.[1133]

[1116] BARNA 1985: 748, 809.
[1117] BARNA 1985: 748, 809.
[1118] BARNA 1985: 748, 810.
[1119] BARNA 1985: 749, 810.
[1120] BARNA 1985: 749, 811.
[1121] BARNA 1985: 749, 811.
[1122]BARNA 1985: 750, 812.
[1123] BARNA 1985: 750, 812.
[1124] BARNA 1985: 750, 813.
[1125] BARNA 1985: 751, 813.
[1126] BARNA 1985: 751, 814.
[1127] BARNA 1985: 753, 814.
[1128] BARNA 1985: 754, 815.
[1129] BARNA 1985: 755, 815-816.
[1130] BARNA 1985: 755, 817.
[1131] BARNA 1985: 757, 818.
[1132] BARNA 1985: 758, 818.
[1133] BARNA 1985: 758, 819.

István és János napja

„Zendülj föl Szent István”,[1134] „Örvend az ég vigassággal, dicséretekkel”.[1135]

Vízkereszt

„Három királyok napja”[1136]

Kánai menyegző

„Az igaz Messiás már eljött”[1137]

Nagycsürörtök

„Jertek ájtatos hívek”,[1138] „Megjártuk már a szent keresztutat”,[1139]„Hálát adtunk Tenéked, édes Istenem”.[1140]

Húsvét

„Ünnep van ma a földön és égen”[1141]

Május 1.

„Kelj fel, rózsám, itt a májfa”[1142]

Szent Donát püspök napja

„ Ó, szent Donát püspök, tehozzád járulunk”[1143]

3.8.2 Dr. Dobozy Elemérné Dr. Erdélyi Zsuzsanna

1970. szeptember 13-án, Andocson, egy búcsú alkalmával végzett népzenei kutatásokat a Lajtha-csoport tagjaként, mely alkalommal számos nagykátai lakos is jelen volt,

[1134] BARNA 1985: 764, 819.
[1135] BARNA 1985: 765, 820.
[1136] BARNA 1985: 769, 820.
[1137] BARNA 1985: 771, 821.
[1138] BARNA 1985: 779, 821.
[1139] BARNA 1985: 780, 822.
[1140] BARNA 1985: 780, 822.
[1141] BARNA 1985: 784, 823.
[1142] BARNA 1985: 787, 823.
[1143] BARNA 1985: 795, 824.

népénekeik pedig rögzítésre kerültek.[1144] Az adatközlő nagykátai születésű énekesek és általuk énekelt nagykátai népénekeik:

„Én lefekszek én ágyamba”[1145] – Énekelte: Palkó Jánosné Maró Brigitta (sz. 1898)

„Én fölkeltem szent nevedben”[1146] – Énekelte: Anonym. „özvegyasszony” (sz. 1910 körül)

„Fölajánlom ezt a kis imádságom”[1147] – Énekelte: Palkó Menyhértné Pintácsi Erzsébet (sz. 1902)

„Óh, hajnal, óh, piros hajnal”[1148] – Énekelte: Szalkai Károlyné Palkó Ágnes (sz. 1897)

„Én lefekszek én ágyamba”[1149] – Énekelte: Simon Lászlóné Agócs Júlia (sz. 1910)

„Én kicsike gyönge rózsa”[1150] – Énekelte: Angyal Boldizsárné Kármán Brigitta (sz. 1917)

„Én lefekszek én ágyamba”[1151] – Énekelte: Kelemen Boldizsárné Szabó Erzsébet (sz. 1908)

„Kelj fel, kelj föl szép”[1152] – Énekelte: Kelemen Boldizsárné Szabó Erzsébet (sz. 1908)

„Mindeneknek szemei”[1153] – Énekelte: Czakó Sándorné Gallai Anna (sz. 1908)

„Én lefekszek én ágyamba”[1154] – Énekelte: Czakó Sándorné Gallai Anna (sz. 1908)

„Én lefekszek”[1155] – Énekelte: Borsik Gáborné Molnár Mária (sz. 1902)

„Óh, hajnal, hajnal”[1156] – Énekelte: Borsik Gáborné Molnár Mária (sz. 1902)

„Én kis morzsa”[1157] – Énekelte: Borsik Gáborné Molnár Mária (sz. 1902)

„Én lefekszek én ágyamba”[1158] – Énekelte: Botka Károlyné Kiss Matild (sz. 1914)

„Szent kereszt a fejem alá”[1159] – Énekelte: Botka Károlyné Kiss Matild (sz. 1914)

„Örök mindenható Úr Isten”[1160] – Énekelte: Botka Károlyné Kiss Matild (sz. 1914)

„Üdvözöllek benneteket”[1161] – Énekelte: Botka Károlyné Kiss Matild (sz. 1914)

„Ó, jóságos Jézus”[1162] – Énekelte: Hegedűs Imréné Molnár Erzsébet (sz. 1909)

„Én lefekszem én ágyamba”[1163] – Énekelte: Juhász Károlyné Horváth Margit (sz. 1915)

[1144] NM LCS MG 185 (Jk248) – 21, Nagykátán ismert népének (változatokkal együtt).
[1145] NM LCS 248/2/3.
[1146] NM LCS 248/2/4.
[1147] NM LCS 248/2/5.
[1148] NM LCS 248/2/6.
[1149] NM LCS 248/2/7.
[1150] NM LCS 248/2/8.
[1151] NM LCS 248/2/9.
[1152] NM LCS 248/2/10.
[1153] NM LCS 248/3/11.
[1154] NM LCS 248/3/13.
[1155] NM LCS 248/3/12.
[1156] NM LCS 248/3/15.
[1157] NM LCS 248/3/21.
[1158] NM LCS 248/3/16.
[1159] NM LCS 248/3/17.
[1160] NM LCS 248/3/19.
[1161] NM LCS 248/3/20.
[1162] NM LCS 248/3/18.
[1163] NM LCS 248/3/26.

„Óh, fehér rózsa, Mária”[1164] – Énekelte: Dancs Istvánné Papp Terézia (sz. 1909)
„Felvirradtunk e szép napra”[1165] – Énekelte: Minden nagykátai asszony.

3.8.3 Hintalan László

1985-ben jelent meg a Tápió mente néprajza című kétkötetes monográfia, melyben Hintalan László összegzi az általa 17 településen[1166] feltárt 210 játékot.[1167] A kutatómunka feltehetőleg 1981-ben valósult meg,[1168] melynek eredményeként számtalan játéktípus dokumentálásra kerülhetett 81 adatközlő által.[1169]

Kutatásának középpontjában azokat az idősebb helyi lakosokat szólította meg, aki még 1945 előtt voltak gyerekek, hiszen a játékszokások nagymértékben megváltoztak ettől az évtől kezdődően, hiszen ők még szüleiktől, nagyszüleiktől tanulták el a játékokat, nem az iskola padjai közt vagy szakkörökön.[1170]

Természet-, növény- és állatmondókák, kiszámolók, mozgásos játékok, párválasztó játékok, eszközös játékok, illetve szellemi játékok kerültek dokumentálásra, néhány kotta- és ritmuskép közreadásával,[1171] melynek kisszámú publikációja a dallam nélküli játékok többségi meglétét igazolja e vidéken. Hintalan László publikációjából nem derül ki, hogy a dallamos népi játékoknál ki énekelte a dallamot a jegyzékben feltüntetett adatközlők közül, illetve a játékok legtöbb esetében csak a játék címe került feltüntetésre a teljes további szöveg elhagyásával. A leírások nagyon rövidek és számos esetben kiegészítésre szorulnak.[1172]

Természetmondókák közül a „Süss fel , nap”, „Ess, eső, ess”, „Esik, eső csepereg, Paprika Jancsi…”, valamint az „Esik az eső, hajlik a vessző” került dokumentálásra,[1173] növénymondókák közül az „Élek, halok”, valamint a „Szeret, nem szeret”,[1174] állatmondókák közül pedig a „Nyitnikék, nyitnikék”, „Kicsit ér, kicsit ér”, „Kár, kár, Varga Pál”, „Mit

[1164] NM LCS 248/3/27.
[1165] NM LCS 248/3/14.
[1166] Farmos, Kóka, Mende, Nagykáta (itt Koncz Zsuzsa helyi gyűjtő gyűjtését használta fel), Pánd, Sülysáp, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Újszász (MNT I. anyagainak felhasználása történt meg), Újszilvás, Úri.
[1167] HINTALAN 1985: 875.
[1168] 1980-ban jelent meg Gyermekjáték – Hévízgyörk című kötete Dr. Lázár Katalinnal, melynek anyagát a kutatás egyik alapjául használta. IKVAI 1985: 901.
[1169] HINTALAN 1985: 900-901.
[1170] HINTALAN 1985: 875.
[1171] HINTALAN 1985: 875-900.
[1172] A kutató kutatási eredményei nem elérhetők, így a dokumentált kutatási eredmények kiegészítésre szorulnak, mely valamennyi, Tápió mentén található település (ma már 21 település) módszeres újrakutatásával valósítható meg Hintalan László publikált kutatási eredményei alapján, mely 2020-ig Tápiószelén valósult meg.
[1173] HINTALAN 1985: 878-879.
[1174] HINTALAN 1985: 879.

varrsz?", „Szebb a páva, mint a pulyka", Fecskét látok, szeplőt hányok", „Gólya, gólya, vaslapát", „Gólya, gólya, gilice", „Egér, egér, kisegér", „Kakukkmadár, hány évig élek?", „Katicabogárka, szállj el", „Csigabiga, gyere ki", illetve a „Sas, sas, vakulj meg".[1175]

Kiszámolók közül az „Egyedem, begyedem, bak kakas, Bújj az ólba", „Egyedem, begyedem, pitypalláré, Szól a rigó cakkoncálé", „Egyedem, begyedem, tengertánc, hajdú sógor, mit csinálsz", „Egyedem, begyedem, bakkecske, hová való menyecske", „Egyem, kettem", „Antanténusz", Ecc, pecc, kimehetsz", „Elmentem az erdőbe tőketüzet rakni", „Pad alatt, pad alatt volt egy ház", „Volt egyszer egy ember", „Kiugrott a gombóc", „Ádám, Éva kertben voltak", „Ó,ó,ó, tündérkaszinó", „Gyufaszálhúzás", valamint a „Dugós".[1176]

Mozgásos játékok közül az alábbi ügyességi és erőjátékok kerültek dokumentálásra: „Tapsi, baba, tapsi", „Kerekecske, dombocska", „Bezeré bácsi, nem látott erre egy nyulat?", „Bizerére, bizerára", „Csíp, csíp, csóka", „Ez elment vadászni", „Töröm, töröm a mákot", „Verespecsenye", „Ciróka, maróka", „Fejhajtogatás", „Köcsögös", „Lovagoltatás", „Lovagoltatás 2. változat", „Gólyaláb", „Erőpróba", „Erőpróba 2. változat", „Hinta, palinta, karácsinyi szalonka", „Ósós katona, ketten ülünk egy lovon", „Lapátsergető", „Sergettyű", „Billegő", „Békatánc, békatánc", „Kockázás", „Szaladjunk, szaladjunk", „Harangoznak délre", „Komámasszony, hol az olló?", „Jancsi, hány óra?", „Fakorcsolya", „Szánkózás", „Ákom-bákom, hátamon a zsákom", „Mit látsz? Eget, földet", „Buksengelő", „Kicsi rakás, nagyot kíván!", „Csapósdi", „Kötélhúzás", „Bigarazás", „Kőlábazás", valamint az „Adj, király katonát!".[1177]

Mozgásos játékok közül az alábbi, guggolós és kifordulós körjátékok kerültek dokumentálásra: „Ég a gyertya, ég", „Egy kis kertet kerítettem", „Dombon törik a diót", „Lánc, lánc, eszterlánc", „Kis kacsa fürdik", illetve a „Cincom láncom cérna".[1178]

Mozgásos játékok közül az alábbi táncos játékok kerültek dokumentálásra: „Pöröm, pöröm, pestike", „Lérom, lérom", illetve az „Az ócsai legények".[1179]

Mozgásos játékok közül az alábbi, kapus- és hidasjáték került dokumentálásra: „Bújj, bújj, zöld ág".[1180]

Mozgásos játékok közül az alábbi fogócskák kerültek dokumentálásra: „Túrót ettem, elejtettem", „Lipem, lopom a szőlőt", „Cikka ide, párom!", „Hátulsó pár, előre!", „Libáim,

[1175] HINTALAN 1985: 879-880.
[1176] HINTALAN 1985: 881.
[1177] HINTALAN 1985: 881-884.
[1178] HINTALAN 1985: 884.
[1179] HINTALAN 1985: 884-885.
[1180] HINTALAN 1985: 885.

libáim, gyertek haza!", „Erre csörög a dió", „Fekete-fehér", „Ne nézz hátra, jön a farkas", illetve a „Kinn a bárány".[1181]

Párválasztó játékok közül az alábbiak kerültek dokumentálásra: „Elvesztettem zsebkendőmet", „Érik a meggyfa", „Fehér liliomszál", „Esik az eső", „Erdő mellett nem jó lakni", „János úr", „Nyuszi ül a fűben", „Messziről jön egy kismadár", „Zöld fű, zöld fű", „Beültettem kiskertemet", „Ajtó, ablak nyitva van", „Méz, méz, méz", illetve a „Hol járt erre Szent Erzsébet".[1182]

Eszközös játékok közül az alábbi tárgykészítő játékok kerültek dokumentálásra: „Házépítés", „Kocsi", Szántás", „Kukoricaállatok", „Kenyérsütés", „Csónak", „Pipiske, kelj ki", „Süssünk, süssünk pogácsát", „Gyertek, gyertek, gyerekek", „Rongybaba", „Kukoricababa", „Búzagyűrű", „Csákó", „Töklámpa", „Napernyő, esernyő", „Durrantó", „Krumplidobálás", „Kőhajítás ostorral", „Parittya", „Csúzli", „Nyíl", „Bodzapuska", „Vízipuska", „Kulcspuska", „Durrantás töltényhüvellyel", „Fapuska", „Durrantó", „Karbidágyú", „Csörgő", „Kereplő", „Drungattyú", „Fésűmuzsika", Levélsíp", „Búzafütyülő", „Bodzafurulya", „Zúgattyú", „Pengettyű", „Cirokhegedű", „Búzabokréta", illetve „Tojásmadár".[1183]

Eszközös játékok közül az alábbi, különféle ügyességi eszközjátékok kerültek dokumentálásra: „Bugyborékfújás", „Színváltó játék", „Búzatoklász", „Bogáncs", „Bugáncs", „Sárkány", „Gurigarepülő", „Bogárrepülő", „Forgó", „Kötélugrás", „Ugrócska", „Karikázás", „Pergettyű", „Gogó", „Jojó", „Csigázás", „Guglizás", „Bicskázás", „Bicskázás 2. változat", „Frincka", „Tesz, vesz, mind, semmi", „Golyózás", „Pitykézés", „Gedázás", illetve „Bigézés".[1184]

Eszközös játékok közül az alábbi labdajátékok kerültek dokumentálásra: „Falhoz verő", „Cicázás", „Kapó", „Kiszorító", „Nemzetes", „Püfölőcske", „Sinterezés", „Méta", „Tekézés", illetve „Tekézés 2. változat".[1185]

Szellemi játékok közül az alábbi tanító mondókák, nyelvbotlasztók, hosszú mondókák, illetve felelgetők kerültek dokumentálásra: „Csetneki csikós itat a Tiszán", „Répa, retek, mogyoró", „Öt török, öt görögöt", „Kőkút körül", „Egy, kettő, három, négy, Te kis kovávs

[1181] HINTALAN 1985: 885-886.
[1182] HINTALAN 886-890.
[1183] HINTALAN 1985: 890-893.
[1184] HINTALAN 1985: 893-895.
[1185] HINTALAN 1985: 895-896.

hová mész?", „Egy, érik a meggy", „Hétfő hetibe", „Tente, baba, tente", „Hol jártál, báránykám?", illetve „Jó napot, sógor!".[1186]

Szellemi játékok közül az alábbi becsapós játékok kerültek dokumentálásra: „Tetús játék", „Két kismadár ül a fán", „Repül a, repül a", illetve „Húzd meg, ereszd meg".[1187]

Szellemi játékok közül az alábbi kitalálós játékok kerültek dokumentálásra: „Koszorú, koszorú", „Árva Panni húgom", „Erre csörög a dió", „Csúszda", „Talpütőcske", „Bírózás", „Virágos", „Mesze földről jöttünk", Fogadás", „Hátulsó előre", „Farkasszemnézés", „Gyertyatartó, koppantó", „Csiklandozás", illetve „Kibírod a hétfogást?".[1188]
Szellemi játékok közül az alábbi megtalálós játékok kerültek dokumentálásra: „Humó", Rabos-csendőrös", illetve „Gyűrű, gyűrű".[1189]

3.8.4 Király Katalin

2015. február 08-án, Mendén végzett kutatása alkalmával Benyovics Mihályné Rojtos Mária (sz. 1928) 3 helyi szlovák nemzetiségi népdalt énekelt, melyek az alábbiak:
„Keď ma prídu vipítať",[1190] „Cez tú Menďu mutná voda preťekáva",[1191] „Fstávajťe, pasťíri, hľa, veľikú radosť".[1192]

3.8.5 Luby Margit

A néprajzkutató 1956 szeptemberében Tápiószelén[1193] számos szokás (májfa állítás, pünkösdölés, disznóölés, lakodalom) felgyűjtése mellett a helyi népdalos és népi játékos értékekből is dokumentált jónéhányat, melyek közül Szurdi Jánosné Pataki Rozália (sz. 1878) a „Kis kacsa fürdik" [1194] című kifordulós körjáték, valamint a „Fehér liliomszál" [1195] és „Csillag Boris"[1196] című párválasztó körjáték helyi szövegváltozatát osztotta meg a kutatóval.

[1186] HINTALAN 1985: 896-897.
[1187] HINTALAN 1985: 897-898.
[1188] HINTALAN 1985: 898-899.
[1189] HINTALAN 1985: 899-900.
[1190] KIRÁLY–TERÉK 2017: 21.
[1191] KIRÁLY–TERÉK 2017: 21.
[1192] KIRÁLY–TERÉK 2017: 16.
[1193] NM EA 26845
[1194] TERÉK 2019: 26.
NM EA 26845/20.
[1195] TERÉK: 2019: 35.

3.8.6 Tóth János

1956 októberében 4 népdalt gyűjtött Tóalmáson a turai születésű néprajzkutató, kinek kutatási eredményei az MTA Népzenekutató Csoport archívumában található meg, a hanganyag nélküli támlapos lejegyzések között. A népdalokat Paluska Jánosné Józsa Mária (sz. 1882) énekelte, melyek az alábbiak voltak:
„Nem messze van ide Kismargita”,[1197] „Cigány Panna az a híres”,[1198] „Monostori zöld erdőbe” születtem”,[1199] „Báró úrfi, ha kimegy a pusztába”.[1200]

3.9 Helyi népdalgyűjtők

3.9.1 Jáger Mária (Tápióság)

1994-ben Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (sz. 1923) énekelte az alábbi népdalt, melyet 10 éves korában tanult az akkor 80 év körüli nagypapájától Tápióságon:[1201]
„Zsigerpusztán van egy tanya”[1202]

3.9.2 Kátai Szilveszter (Nagykáta)

1975 decemberében egy szokásdalt (susztercsúfoló), valamint egy új stílusú népdalt gyűjtött Kocsi László (sz. 1903) földművestől, melyek az alábbiak:
„Édesanyám, kedves anyám”, „Egy szem kökény, két szem kökény”.

3.9.3 Kozma Tamás (Tápiószentmárton)

1985-ben Kozma Lajosné Brindzik Mária (sz. 1922) tápiószentmártoni lakos énekelte az alábbi éneket: „Jaj, de bajos egy vánkoson feküdni”[1203]

NM EA 26845/20.
[1196] TERÉK 2019: 37-39.
NM EA 26845/19- 20.
[1197] MTA BTK ZTI lelt.sz. 19780
[1198] MTA BTK ZTI lelt.sz. 33052
[1199] MTA BTK ZTI lelt.sz. 38614
[1200] MTA BTK ZTI lelt.sz. 38733
[1201] BIHARI 1996: 183.
[1202] TERÉK 2014: 88.
[1203] TERÉK 2014: 233.

3.9.4 Németh Jánosné Bugyi Erzsébet (Sülysáp)

A Sülysápon még tótul éneklő, Zemen Pálné Szabó Katalin által 2013-ban megénekeltetett adatközlők felkutatásában nyújtott segítséget. A helyi öregek a településen kívülieknek nem szolgáltattak információkat az ismert történelmi események miatt.

3.9.5 Ofella Sándor (Tápiószecső)

Munkásságának eredményeként 1950-től következetesen kutatta és dokumentálta Tápiószecső néprajzi, népművészeti értékeit, melynek népszerűsítése, valamint tudatos hagyományápolása céljából 1950 januárjában megalapította a Szecsői Hagyományőrző Együttest. A Tápió mente országos hírnévre Ofella Sándor népművelői munkásságának köszönhetően tett szert, aki számtalan tudományos kutatót vonzott a vidékre. A többszáz népdalból és népi játékból álló tápiószecsői dallamrepertoár alábbi 49 népdal került kotta formájában is dokumentálásra publikációjának, valamint kutatómunkájának eredményeként: „Elszabadult az ökröm, a Virág”,[1204]„Sej, ha bemegyek Szecső falujába”,[1205] „Sárgullik a fügefalevele”,[1206] „Kék szivárvány, kék szivárvány”,[1207] „Ha kimegyek a szecsői határba”,[1208] „Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte”,[1209] „Enyém a menyasszony”,[1210] „A béresnek jól megy dolga, soha semmire sincs gondja”[1211] „Az én rózsám udvarába áll egy terebélyes diófa”,[1212] „Sírnak, rínak a mezei virágok”,[1213] „Nincsen csillag, mind lehullott a földre”,[1214] „Piros alma kigurult, piros alma kigurult a pohárból”,[1215] „Tiszta búzát szedeget a vadgalamb”,[1216] „A szecsői utcán sétál három lány”,[1217] „Jaj, de sokat áztam, fáztam, regruta koromban”,[1218] „Sárga csikó, sárga csikó, sárga”,[1219] „Úgy akartalak szeretni, hogy ne

[1204] MTA BTK ZTI lelt.sz. 67450 Énekelte: Kókai Mihály.
[1205] OFELLA 1992: 80-81.
[1206] OFELLA 1992: 82-83.
[1207] OFELLA 1992: 122.
OFELLA 1985: 281.
[1208] OFELLA 1992: 153.
[1209] OFELLA 1992: 198.
[1210] OFELLA 1992: 200.
[1211] OFELLA 1992: 280.
[1212] OFELLA 1992: 286-287.
[1213] OFELLA 1992: 287.
[1214] OFELLA 1992: 293.
[1215] OFELLA 1992: 294.
[1216] OFELLA 1992: 295.
[1217] OFELLA 1992: 296-297.
[1218] OFELLA 1992: 297-298.
[1219] OFELLA 1992: 298.

tudják”,[1220] „Sarkon van, dombon van a szeretőm háza”,[1221] „Este van már, késő este, kilencet ütött az óra”,[1222] „Esik eső, nagy sár van a faluban”,[1223] „Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magas eperfa”,[1224] „Zöld búzában, de barázdában szól a dalos pacsirta”,[1225] „Fecském, fecském, hol jártál az este”,[1226] „Ezt a kislányt még akkor megszerettem”,[1227] „Köszöntünk itt minden kedves vendéget”,[1228] „Keresik a, nem lelik a keresztelő levelemet”,[1229] „Csillag Boris”,[1230]„Fehér liliomszál”,[1231] „Este későn ragyognak a csillagok”,[1232] „Búza, búza, búza, de szép tábla búza”,[1233] „Este, este, de szép csillagos este”,[1234] „De szeretnék az égen csillag lenni”,[1235] „Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út”,[1236] „Végigmentem tegnap este a Tápió partján”,[1237] „Én Istenem, minek is teremtettél”,[1238] „Szerelem, szerelem, átkozott szerelem”,[1239] „Sej, haj, hideg sincsen, mégis befagyott a tó”,[1240] „Bádogozzák a szecsői templomot”,[1241] „A szecsői, a szecsői torony tetejébe”,[1242] „Jaj, de szépen megkéretett szombat este a babám”,[1243] „Rozmaringnak csak az a szokása”,[1244] „A majorba, a majorba jönnek a cigányok”,[1245] „Környes-körül borús az ég alja „Mikor mentem Tápiószecső felé, még a fák is sírtak”,[1246] „Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága”,[1247] „A szecsői kaszárnyának de magas a teteje”,[1248] „Titkos fényű csillag támadt a keleti égen”,[1249] „Elszabadult az ökröm, a Virág”.[1250]

[1220] OFELLA 1992: 308.
[1221] OFELLA 1992: 312-313.
[1222] OFELLA 1992: 319-320.
[1223] OFELLA 1992: 321.
[1224] OFELLA 1992: 327-328.
[1225] OFELLA 1992: 333-334.
[1226] OFELLA 1985: 29.
[1227] OFELLA 1985: 30.
[1228] OFELLA 1985: 32.
[1229] OFELLA 1985: 43.
[1230] OFELLA 1985: 64.
[1231] OFELLA 1985: 65.
[1232] OFELLA 1985: 108.
[1233] OFELLA 1985: 110.
[1234] OFELLA 1985: 168.
[1235] OFELLA 1985: 196.
[1236] OFELLA 1985: 197.
[1237] OFELLA 1985: 208.
[1238] OFELLA 1985: 211.
[1239] OFELLA 1985: 211.
[1240] OFELLA 1985: 219.
[1241] OFELLA 1985: 219.
[1242] OFELLA 1985: 220.
[1243] OFELLA 1985: 287.
[1244] OFELLA 1985: 281.
[1245] OFELLA 1985: 314. Énekelte: Sebők Istvánné Horváth Borbála (sz. 1881), 1971 körül.
[1246] OFELLA 1985: 326.
[1247] OFELLA 1985: 343.
[1248] OFELLA 1985: 344.
[1249] OFELLA 1985: 363.
[1250] OFELLA 1985: 363.

3.9.6 Sillo Réka (Úri)

A fiatal népdalénekes 2013 májusában végzett kutatómunkát Úri településen, ahol saját nagymamáját, Szluka Jánosné Szabó Veronikát (sz. 1924) énekeltette meg, munkásságának eredményeként pedig az alábbi 7 helyi népdal kerülhetett dokumentálásra: „Sárgadinnye nem egyez, sárgadinnye nem egyez a göröggel", „Édesanyám mindig csak azt mondta", „A faluba' van egy asszony, aki büszke fiára", „A nagy úri bíró levelet kapott", [1251] „Temető kapuja",[1252] „Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága",[1253] „Jaj, de nehéz a szerelmet titkolni".

3.9.7 Sztodola Mihály (Bénye)

Sztodola Mihály, bényei lakos 1969-ben készített hangfelvételeket, melyen nagyapja, Liska Pál (sz. 1881), illetve 1971. május 9-én Ábrahám Pál (sz. 1922) és Halgas István (sz. 1933, pilisi lakos, Ábrahám Pálhoz rokoni szálak kötötték) énekelnek. Munkásságának eredményeként 17 helyi szlovák népdal kerülhetett dokumentálásra. Liska Pál énekei: „Naroďil se Kristus Pán, veselme se",[1254] „Moje pekňje premileňje čerešňe"[1255], „Mama, ožeňím sa", [1256]„Lasto, lasto, lastovička",[1257] „Má milá konuopke močila",[1258] „Moja milá doma plače",[1259] „Cisáre, cisáre",[1260] „Vinšujem vám tento noví rok; Ja som malí žjačik",[1261] „Ja som malí bubeňík",[1262] „Červená ruža trojaká",[1263] „Ďeťi moje ňekradňiťe",[1264] „Ožeň sa, pajtáš, vezňi dve",[1265] „Ja som sa ňežeňil".[1266]

[1251] TERÉK 2014: 228.
[1252] TERÉK 2014: 77.
[1253] TERÉK 2014: 401.
[1254] TERÉK 2015: 24.
[1255] TERÉK 2015: 21.
[1256] KIRÁLY–TERÉK 2017: 17.
TERÉK 2015: 24.
[1257] TERÉK 2015: 26.
KIRÁLY–TERÉK 2017: 20.
[1258] TERÉK 2015: 29.
[1259] TERÉK 2015: 26.
KIRÁLY–TERÉK 2017: 21.
[1260] TERÉK 2015: 19. Katonadal.
KIRÁLY–TERÉK 2017: 10.
[1261] TERÉK 2015: 25. Újévi köszöntő.
[1262] TERÉK 2015: 26. Pajzán mondóka.
[1263] TERÉK 2015: 19.
[1264] TERÉK 2015: 26.
KIRÁLY–TERÉK 2017: 20.
[1265] TERÉK 2015: 22.
[1266] TERÉK 2015: 24.

Ábrahám Pál énekei: „Pod_obločkom čerešňička“,[1267] „Keť som išou od má milej“,[1268] „Ďjouča z_Oravi, ňechoď za nami“.[1269]
Ábrahám Pál és Halgas István közös éneke: „Bolo ďjouča, bolo, f_tom šestnástom leťe“[1270]

3.9.8 Tóth János (Tápiószentmárton)

1982-ben Koncsik József (sz. 1913), tápiószentmártoni juhász népdalait rögzítette, melyek alföldi népdalok, vándorló juhászként azonban az Alföld számos helyszínén, településén sajátította el repertoárját, melyek a Tápió mentén is megtalálhatók. Tóth János helyi kutató munkásságának köszönhetően 66 népdal került megörökítésre,[1271] melyek az alábbiak:
„Megismerni a kanászt”,[1272] „Édesanyám sok szép szava”,[1273] „Mikor a juhász bort iszik”,[1274] „Pallagnak terült a juhom”,[1275] „Szállj el fecskemadár”,[1276] „Túl a Tiszán, Tiszán innen, Tiszán túl”,[1277] „Erre gyere, amőre *j*én”,[1278] „Kutyakaparási csárda”,[1279] „Ne terembe esik a dara”,[1280] „Ha fölülök a bugaci halomra”,[1281] „Tisza partján elaludtam”,[1282] „A szolnoki bírónak”,[1283] „Csütörtökön virradóra”,[1284] „Sárga kukoricaszár”,[1285] „A karaji híd alatt, a híd alatt”,[1286] „Amoda lenn magába’ *j*egy nagy nyárfa”,[1287] „Bakonyerdő gyászba’ van”,[1288] „Kecskeméti határ felül”,[1289] „Csordapásztorok”,[1290] „Mikor Rózsa Sándor”,[1291] „A karaji

[1267] TERÉK 2015: 26.
[1268] TERÉK 2015: 28.
KIRÁLY–TERÉK 2017: 23.
[1269] TERÉK 2015: 29. Pajzán dal.
[1270] TERÉK 2015: 28.
[1271] Országos Néprajzi és Nyelvjárási, Történeti, Helytörténeti gyűjtőpályázat P./Népr./ 88/1982. azonosítószámú Pest megyei pályamunkája, felnőtt kategóriában. Eredetileg 67 népdal került összegzésre, melyek közül 55 népdal hanganyaga is dokumentálva lett. NM EA 21395
[1272] TERÉK 2014: 112.
[1273] TERÉK 2014: 86.
[1274] TERÉK 2014: 86.
[1275] TERÉK 2014: 84.
[1276] TERÉK 2014: 62-63.
[1277] TERÉK 2014: 105.
[1278] TERÉK 2014: 128.
[1279] NM EA 21395/24.
[1280] TERÉK 2014: 98.
[1281] TERÉK 2014: 106.
[1282] TERÉK 2014: 94.
[1283] TERÉK 2014: 82.
[1284] NM EA 21395/26.
[1285] NM EA 21395/26-27.
[1286] NM EA 21395/27.
[1287] NM EA 21395/27-28.
[1288] TERÉK 2014: 409.
[1289] TERÉK 2014: 87.
[1290] NM EA 21395/29.

templom előtt”,[1292] „Nem jó csillag lett vóna *j*énbelőlem”,[1293] „Betyárgyerek az erdőbe”,[1294] „Szépen úszik a vadkácsa *j*a vízen”,[1295] „Csengetnek az ilovai börtönbe”,[1296] „Amoda lent, a hegyek aljába” ,[1297] „Kék ibolya búnak hajtja *j*a fejit”,[1298] „Sej, édesanyám, mért szültél a világra”,[1299] „Két nyárfa között kisütött a holdvilág”,[1300] „Jaj, de bajos egy párnára feküdni”,[1301] „Nem messze van kisangyalom tanyája”,[1302] „Kisangyalom, ha katona nem volnék”,[1303] „Nem szeretem én az uram, nem bizony”,[1304] „Kis paprika, nagy paprika, de erős”,[1305] „Túr a disznó, túr a mocsár szélen”,[1306] „Rózsa Sándor papucsba ment aratni”,[1307] „Csillagos az ég, ha beborul, kiderül”,[1308] „Ezt a kislányt nem az anyja nevelte”,[1309] „Sej, haj, de szeretnék az erdőbe’ fa lenni”,[1310] „Kihajtom az ökröm a rétre”,[1311] „Sej, haj, lemegyek az Alföldre csikósnak”,[1312] „De szeretnék hajnalcsillag lenni”,[1313] „Juhászleginy legelteti *j*a nyáját”,[1314] „Nem messze van ide Kismargita”,[1315] „Sej, új a csizmám, el akarom viselni”,[1316] „Fecskemadár szállott a vasútra”,[1317] „Erre gyere, rózsám, nincsen sár”,[1318] „Szánt az eke, rececе, csörög-csattog a járom”,[1319] „Sej, le*j*égett a hatvani állomás”,[1320] „Sárgul már a fügefa

---

[1291] TERÉK 2014: 64.
[1292] NM EA 21395/30.
[1293] TERÉK 2014: 173.
[1294] TERÉK 2014: 119.
[1295] NM EA 21395/32.
[1296] TERÉK 2014: 232.
[1297] TERÉK 2014: 233.
[1298] NM EA 21395/33.
[1299] TERÉK 2014: 294.
[1300] TERÉK 2014: 301.
[1301] NM EA 21395/34.
[1302] TERÉK 2014: 226.
[1303] TERÉK 2014: 261.
[1304] TERÉK 2014: 255.
[1305] TERÉK 2014: 183. (A hivatkozott publikációban tévesen került feltüntetésre a kókai adatközlő, valamint a 2. versszak. Adatközlője Koncsik József (sz. 1913), Tápiószentmárton. A pontos 2. versszak: A kertemben, kiskertemben nagy csalán, Haragszik rám, nem szól hozzám a babám, Haragszik rám, mert szeretnek a lányok, (Mer’) Este késő’ a kocsmába mulatok.
[1306] NM EA 21395/35.
[1307] TERÉK 2014: 253. (A hivatkozott kottakép tévesen került publikálásra. A 2. versszakhoz tartozó 1. versszak és szövege teljesen más.)
[1308] TERÉK 2014: 286.
[1309] TERÉK 2014: 254.
[1310] NM EA 21395/37.
[1311] NM EA 21395/37.
[1312] NM EA 21395/37.
[1313] NM EA 21395/37-38.
[1314] TERÉK 2014: 173.
[1315] TERÉK 2014: 133.
[1316] TERÉK 2014: 294.
[1317] NM EA 21395/39.
[1318] TERÉK 2014: 132.
[1319] NM EA 21395/39.
[1320] NM EA 21395/39.

levele, sej, hideg akar lenni",[1321] „Elszáradt a rózsafa, nem terem több rózsa rajta",[1322] „Által mennék én a Tiszán, meg vissza",[1323] „Este szoktam a lovamat nyergelni",[1324] „Kis pej lovam hátsó lábán a patkószög de fényes",[1325] „Deres a fű, Marcsa lovam, ne legelj",[1326] „Fölment a kanász a fára",[1327] „Zöld erdőben, zöld mezőben sétálgat egy páva",[1328] „Lement a nap a maga járásán",[1329] „Londobári nénak",[1330] „Lágerfurtban, Ojk faluban mi történt",[1331] „A szolnoki utcán",[1332] „Kedves feleségem",[1333] „Lóra, csikós, lóra",[1334] „Nincsen olyan asszony", „Kimentem én a tanyára",[1335] „Tegnap kaptam a babámtul levelet".

3.9.9 Trefák Istvánné Herceg Klára (Mende)

1983-ban a Mendei Pávakört 1976-ban megalapító Trefák Istvánné Herceg Klára készített felvételeket a pávakör egyik énekesével, Benyovics Mihályné Rojtos Máriával (sz. 1928), aki magyar és tót népdalokat énekelt. A helyi kutatómunka eredményeképpen 35 népdal került dokumentálásra, melyek az alábbiak:
„Jaj, de beteg vagyok",[1336] „Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága",[1337] „Barna kislány, mit viszel a kosárba", „Ez a kislány bele-, belenéz a tükörbe",[1338] „Lányok, lányok, néktek nyílik a rózsa",[1339] „A mendei utcán",[1340] „A mendei vasútállomáson vár a szeretőm",[1341] „Jaj, de szépen harangoznak hajnalba",[1342] „Šej, pod náš oblok už mesjačik svjeťi",[1343] „Keď som išou okolo vás",[1344] „Zasaďiu som čerešňičku a višli mi dve", „Ožeň sa,

[1321] TERÉK 2014: 739.
[1322] NM EA 21395/40.
[1323] NM EA 21395/40.
[1324] NM EA 21395/40-41.
[1325] TERÉK 2014: 112.
[1326] TERÉK 2014: 209. (A publikációban a „Marcsa lovam" helyett „kis pej lovam" szerepel.)
[1327] TERÉK 2014: 95.
[1328] NM EA 21395/42.
[1329] NM EA 21395/41.
[1330] NM EA 21395/42.
[1331] NM EA 21395/43.
[1332] TERÉK 2014: 85.
[1333] TERÉK 2014: 432.
[1334] TERÉK 2014: 62.
[1335] TERÉK 2014: 436.
[1336] TERÉK 2014: 76.
[1337] TERÉK 2014: 400.
[1338] TERÉK 2014: 420.
[1339] TERÉK 2014: 281.
[1340] TERÉK 2014: 69.
[1341] TERÉK 2014: 373.
[1342] TERÉK 2014: 254.
[1343] TERÉK 2014: 454-455.
[1344] TERÉK 2014: 451.

pajtáš, ber si dve“,[1345] „Mala son sukňičku červenú“,[1346] „Ďjouča, ďjouča, čože ti máš“,[1347] „Janči, Janči, Janči, Janči“,[1348] „Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som“,[1349] „Ďjovke, ďjovke, ďjovke sa v_ďeďiňe a husljaci pekňe hrajú na bále“,[1350] „Okrúhla kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá“,[1351] „Jedna stará baba, jedna stará baba, višla na ulicu“,[1352] „Aňička, paňička, gďe si bola“,[1353] „Starje ďjouke, čo čakáťe“,[1354] „Most jöttem én Párizsból“,[1355].„Sárga uborka, zelení list má“,[1356] „Moje milje premilenje čerešňe“,[1357] „Honvéd baka bemegy a csárdába“, „Bojtár volt a nagyapám, bojtár vagyok én is“,[1358] „Szépen úszik a vadkacsa a vízen“,[1359] „Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak“, „Tollfosztóba voltam az este“, „Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár“, „Ősszel érik a fekete szőlő“, „Megérett a tiszta búza, sej, haj, le kellene vágni“, „A mendei szőlőhegyen szüretelnek“,[1360] „Feljött már az esthajnali csillag“,[1361] „Lement a nap a maga járásán“.

3.9.10 Viczián István (Tápiószele)

A tápiószelei születésű, nemesi családból származó Viczián István (1874-1959) földbirtokos, Pest megye főispánja (1941-1944) kéziratos lejegyzései alapján szólásmondások, népdalok, nyelvi adatok, gyermekversek, gyermekjáték-dalok, nyelvbotlasztók, gúnyolódók, valamint egy ballada is megörökítésre került a saját gyűjteményben, mely 1945. szeptember 26-án került be a Néprajzi Múzeumba.[1362] Kutatásait még öccsével, Viczián Zoltánnal (1875-1891) végezhette, melyet egyik gyűjteményi lapon fel is tüntetett. A jegyzetek készítésének pontos dátuma nem ismeretes, a történelmi események

[1345] TERÉK 2014: 448.
[1346] TERÉK 2014: 452.
[1347] TERÉK 2014: 448.
[1348] TERÉK 2014: 449.
[1349] TERÉK 2014: 457.
[1350] TERÉK 2014: 459.
[1351] TERÉK 2014: 458.
[1352] TERÉK 2014: 458.
[1353] TERÉK 2014: 453.
[1354] TERÉK 2014: 447.
[1355] TERÉK 2014: 446.
[1356] TERÉK 2014: 453.
[1357] TERÉK 2014: 456.
[1358] TERÉK 2014: 341.
[1359] TERÉK 2014: 191.
[1360] TERÉK 2014: 315.
[1361] TERÉK 2014: 139.
[1362] NM EA 000726, NM EA 000817

ismeretében azonban kijelenthető, hogy jóval a Néprajzi Múzeumba kerülést megelőzően készülhetett a dokumentáció, a 19-20. század fordulóján.[1363]

Az alábbi 15 népdal és népi játék került dokumentálásra Viczián István munkássága eredményeként:

„Gólya, gólya, gilice",[1364] „Lóg a lába, lóg a",[1365] „Pöröm, pöröm, pestike",[1366] „Túrót ettem, elejtettem",[1367] „Kőkút körül ireg-forog",[1368] „Egy, érik a meggy",[1369] „Fekete Tónit megfogták",[1370] „Bugyiás Pista, ne vedd el",[1371] „Kukorica, koringyica",[1372] „Érik a dinnye",[1373] „Cigányszögbül mi nyílik ki",[1374] „Jó napot, sógor",[1375] „Istenem, Istenem",[1376] „Szele felől piros az ég alja"[1377], „Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út".[1378]

3.9.11 Zemen Pálné Szabó Katalin (Sülysáp)

2013-2014 között Tápiósápon (Sülysáp) az alábbi énekeseket és helyi tót népdalokat, mondókákat sikerült felkutatni:

„Mám ja jeden zámeček"[1379] – Énekelte: Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (sz. 1923)

„Zastaň, mój sin, za vojáka"[1380] – Énekelte: Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (sz. 1923)

„Cicúrka, macúrka"[1381] – Énekelte: Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (sz. 1923)

„Vínko, vínko, vínko červeno"[1382] – Énekelte: Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (sz. 1923)

„Kirije, kirije, čo to je"[1383] – Énekelte: Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (sz. 1923)

[1363] A 2019-ben megjelent „Lányok, lányok, ti szelei lányok" kötetben még tévesen, fia, ifj. Viczián István gyűjtéseként került feltételezésre a kutatómunka elvégzése.
[1364] TERÉK 2019: 17. Állatmondóka. „Hallotta Tápiószelén, 6-10 éves gyermekektől, midőn először látnak gólyát abban az esztendőben."
[1365] TERÉK 2019: 25. Láblóbáló.
[1366] TERÉK 2019: 28. Páros forgó. „Hallotta Tápió Szelén 6-10 éves parasztgyermekektől, játék közben."
[1367] TERÉK 2019: 31. Fogócska.
[1368] TERÉK 2019: 43. Nyelvtörő.
[1369] TERÉK 2019: 44. Mondóka. „Hallottam Tápió Szelén kis gyermekektől."
[1370] TERÉK 2019: 45. Mondóka. „Hallottam Tápió Szelén."
[1371] TERÉK 2019: 45. Mondóka. „Hallottam Tápió Szelén."
[1372] TERÉK 2019: 46. Mondóka.
[1373] TERÉK 2019: 46. Mondóka.
[1374] TERÉK 2019: 46. Mondóka. „Czigányszög Tápió Szele községnek egy része."
[1375] TERÉK 2019: 46. Mondóka. „Hallottam többször Tápió Szelén, midőn két paraszt ember találkozott az utczán."
[1376] TERÉK 2019: 67.
[1377] TERÉK 2019: 78.
[1378] TERÉK 2019: 81.
[1379] KIRÁLY–TERÉK 2017: 17.
[1380] TERÉK 2015: 26.
[1381] TERÉK 2015: 29.
[1382] KIRÁLY–TERÉK 2017: 26.
[1383] KIRÁLY–TERÉK 2017: 17.

„Ňebuďem tag robiť”[1384] – Énekelte: Seprős Jánosné Horinka Erzsébet (sz. 1930)
„Už si ďjouča, už si naše”[1385] – Énekelte: Szántai Istvánné Jandó Terézia (sz. 1923)
„Zöld az ibolya, na_zelezňica”[1386] – Énekelte: Szántai Istvánné Jandó Terézia (sz. 1923)
„Ďe si bola téj noci, ňebola si fposťeľi”[1387] – Énekelte: Zemen Istvánné Szvitek Erzsébet (sz. 1934)
„Zelena kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá“[1388] – Énekelte: Zemen Istvánné Szvitek Erzsébet (sz. 1934)

3.9.12 Ismeretlen kutató (Gomba)

Ismeretlen kutató 1975-ben, Gombán végzett munkásságának eredményeként került 4 népdal megörökítésre Szedmák Andrásné Gados Aranka (sz. 1900) előadásában, melyek az alábbiak: „ Udvaromon hármat fordult a kocsi”,[1389] „A gombai templom tetejébe”,[1390] „Este van már, késő este, nyolcat ütött az óra”,[1391] „Kerek a káposzta, bodor a levele”.[1392]

3.10 Terék József kutatásai 2009-2019 között

2009 és 2019 között végzett kutatásaimat három irányban végeztem. A helyi népdalos értékek teljes feltárása érdekében valamennyi korábbi kutatási eredményt meg kellett ismerni. Ehhez az 1903-tól kezdődő kutatási eredményeket kellett ismételten dokumentálni és feltárni, melyek a Zenetudományi Intézet, illetve a Néprajzi Múzeumban találhatók meg. Másik fontos kutatási szempont volt a helyi vagy regionális kutatók, helyi lakosok saját kutatási eredményeik megismerése. Harmadik fontos feladat a még települési szinten megtalálható, helyi népdalos értékek feltárása, az utolsó adatközlők megénekeltetése, recens adatok gyűjtése e tekintetben. A kutatómunka eredményeként népdalok, népi játékok, népzenei értékek kerültek dokumentálásra, melyek közül a hangszeres kutatási eredmények az erre vonatkozó fejezetben kerül közreadásra.

[1384] KIRÁLY–TERÉK 2017: 14.
[1385] KIRÁLY–TERÉK 2017: 20.
[1386] TERÉK 2015: 29.
[1387] TERÉK 2015: 29.
[1388] TERÉK 2014: 458.
[1389] VARGA–TERÉK 2017: 136.
[1390] VARGA–TERÉK 2017: 137.
[1391] VARGA–TERÉK 2017: 138.
[1392] VARGA–TERÉK 2017: 139.

Bénye

A bényei kutatás eredménye 24 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 26-án 24 népdal került dokumentálásra, melyet özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (sz. 1923), valamint a Bényei Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek.

Kalina Sándorné a településen felkutatott népdalos értékek közül 18 magyar és tót népdalt énekelt, melyek közül az alábbiak kerültek dokumentálásra:

„Stojí vojak na varťe“,[1393] „Smutná je tá hora“,[1394] „Nad kostolom jasná hvjezda višla“,[1395] „Dobrí večer, ňaňa ako sa máťe“,[1396] „Moje milje premilenje čerešňe“,[1397] „Úgy megyünk el egymás mellett, mint két ismeretlen“,[1398] „Horthy Miklós katonája vagyok, a legszebb katonája“, „Jaj, de sokat arattam a nyáron“,[1399] „Nyitva van a százados úr ablaka“, „Falu végén van egy ház sárgára meszelve“,[1400] „Bakonyerdő gyászba‘ van“, „Barna Janit arra kéri babája”, „Három árva sír magába”, „Juhászlegény, szegény juhászlegény”, „Szépen legel a kisasszony gulyája”, „Ha bemegyek én a rétre kaszálni”, „Padlóztasd ki, babám, padlóztasd ki, babám, a bényei főutcát”, „Ihajla, ezt a kislányt még akkor megszerettem”[1401]

A Bényei Nyugdíjas Klub tagjai az alábbi személyek voltak: Duchenka Elekné Szvoren Ilona (sz. 1941), Lomen Mihályné Szvoren Erzsébet (sz. 1949), Párgyánszki Pálné Hajas Mária (sz. 1946), Habináné Asztalos Rozália (sz. 1938), Dávid Istvánné Árvai Zsuzsanna (sz. 1941), Janicsek Ferencné Sáránszky Katalin (sz. 1942), Szrepka Jánosné Papp Erzsébet (sz. 1942), Sáránszky Jánosné Szvoren Judit (sz. 1942), Lomen Erzsébet (sz. 1948), Klenovszki Mihályné Ábrahám Mária (sz. 1934), Horgos Andrásné Hovanyecz Rózsa (sz. 1940), Kalmár Jánosné Pányánszky Zsuzsa (sz. 1944), Bujdosó Zoltánné Kedves Judit (sz. 1947), Dudás Jánosné Lohász Ilona (sz. 1927), valamint Tóth Károlyné Gelenik Katalin (sz. 1939). Az általuk énekelt 6, dokumentálásra került helyi népdal az alábbi:

„Viszi a víz a kis bényei rétet”,[1402] „Búza, búza, de szép tábla búza”, „Bádogozzák, bádogozzák, bádogozzák a bényei templomot”,[1403] „Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla”, „Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som”,[1404] „A bényei hegytetőn integet a szeretőm”,

[1393] TERÉK 2014: 446-447.
[1394] TERÉK 2014: 444.
[1395] TERÉK 2014: 452.
[1396] TERÉK 2014: 455.
[1397] TERÉK 2014: 454.
[1398] TERÉK 2014: 342.
[1399] TERÉK 2014: 162.
[1400] TERÉK 2014: 615.
[1401] TERÉK 2014: 345.
[1402] TERÉK 2014: 190.
[1403] TERÉK 2014: 407.

Farmos

A farmosi kutatás eredménye 38 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 03-án 21 népdal került dokumentálásra a Farmosi Nyugdíjas Klub által, melynek tagjai voltak: Esztergályos Jánosné Bakos Irén (sz. 1951), Varga Györgyné Czakó Rozália (sz. 1937), Erdélyi Istvánné Víg Erzsébet (sz. 1938), Tóth Pálné Klabacsek Margit (sz. 1935), Domonics Sándorné Szívós Katalin (sz. 1946), Baranyi Józsefné Üveges Julianna (sz. 1935), Kövér Lászlóné Üveges Ilona (sz. 1938), valamint Bezzeg Jánosné Pataki Margit (sz. 1940).

Az alábbi helyi népdalok kerültek lejegyzésre: „Kedves édesanyám, hogy nem fáj az magának”,[1405] „Édesanyám vett nekem kalapot”, „Cukros vizet nem adnék a madárnak”,[1406] „Holdvilágos, csillagos az éjszaka”, „Kislány, kislány, göndör hajú kislány”,[1407] „Megérett a piros alma, sej, haj, le kellene szedni”, „Nem akar a, nem akar, nem akar a zsalugáter kinyílni”, „A mi házunk tetejére szállt egy gólya”,[1408] „Isten mondja: Noé, fiam, Noé”,[1409] „El kell menni katonának, édesanyám, jaj, de nagyon messzire”, „Szép a négyes huszár, ha felül a lovára”,[1410] „A honvédnak nem kell más, csak jó fegyver”,[1411] „Ha még egyszer húszesztendős lehetnék”, „Új a kocsim, vasaltatni akarom”,[1412] „Ablakomba, ablakomba besütött a holdvilág”,[1413] „A fiastyúk, a fiastyúk magasan száll az égen”,[1414] „Sej, búza, búza, búza, de szép tábla búza”,[1415] „Kis Farmoson sütik a jó kenyeret”,[1416] „Búza, búza, de szép tábla búza”, „Hej, búra termett idő”, „Fúj, süvölt a Mátra szele”.

2018. február 27-én Lesták Dezsőné Meggyes Erzsébet (1928) énekelt 17 népdalt, melyek az alábbiak: „Fekete felhőből esik az eső”, „Este van már, késő este, kilencet ütött az óra”, „Ez a kislány sublótjával dicsekszik”, „Mikor mentem Oroszország felé, még a fák is sírtak”, „Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magas diófa”, „Ez a tábla kukorica de sárga”, „Esteledik a faluba’, haza kéne menni”, „Megismerni a farmosi menyecskét”, „Megrakják a tüzet”, „Hej, búra termett idő”, „Fúj, süvölt a Mátra szele”, „Learattuk már a tiszta búzát”, „Feljött már az esthajnali csillag”, „Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja születte”, „Rászállott a,

[1404] TERÉK 2015: 457.
[1405] TERÉK 2014: 336.
[1406] TERÉK 2014: 199.
[1407] TERÉK 2014: 263.
[1408] TERÉK 2014: 315.
[1409] TERÉK 2014: 141.
[1410] TERÉK 2014: 327.
[1411] TERÉK 2014: 246.
[1412] TERÉK 2014: 201.
[1413] TERÉK 2014: 374.
[1414] TERÉK 2014: 366.
[1415] TERÉK 2014: 326.
[1416] TERÉK 2014: 189.

rászállott a vadgalamb a búzára", „A farmosi rózsás kertek alatt", „Nyílnak, nyílnak a mezei virágok".

Gomba

A gombai kutatás eredménye 18 helyi népdal és 1 népi játék dokumentálása.

2009. március 11-én 7 népdal került dokumentálásra a Gombai Nyugdíjas Klub által, melynek tagjai voltak:

Magócs Zoltánné Demeter Zsuzsanna (sz. 1948), Kós Jánosné Szántó Margit (sz. 1948), Kovács Imréné (sz. 1950), Dienes Sándorné Vass Zsuzsanna (sz. 1938), Fodor Béla (sz. 1937), Varga Sándorné Bálint Margit (sz. 1937), Czibula Lászlóné Dudás Judit (sz. 1939), Tóth Károlyné Oravecz Margit (sz. 1940), Szarvas Endréné Polgár Erzsébet (sz. 1938), Mészáros Györgyné Fodor Ilona (1924), Polyák Jánosné Kálmán Mária (sz. 1932), Ordasi Ernőné Teleki Margit (sz. 1932), Solti Istvánné (sz. 1934), Gyenes Józsefné Bognár Gabriella (sz. 1933), Miklós Györgyné Gödöllei Erzsébet Magdolna (sz. 1949), Suhajda Sándorné Ormándi Elvira (sz. 1934), valamint Sztahó Jánosné Szántó Margit (sz. 1948).

Az alábbi helyi népdalok kerültek lejegyzésre: „A gombai hegytetőn, integet a szeretőm", „Édesanyám vett nekem kalapot", „Ha még egyszer húszesztendős lehetnék".

Miklós Györgyné Gödöllei Erzsébet Magdolna (sz. 1949) az alábbi népdalt énekelte szólóban: „Vettem kendőt, selyemkendőt, jaj, de hosszú a rojtja"[1417]

Varga Sándorné Bálint Margit (sz. 1937) az alábbi népdalt énekelte szólóban:

„Új a kocsim, vasaltatni akarom"[1418]

Varga Sándorné Bálint Margit (sz. 1937) és Fodor Béla (sz. 1937) az alábbi népdalt énekelték ketten: „Rozmaringnak csak az a szokása"[1419]

Varga Sándorné Bálint Margit (sz. 1937), Fodor Béla (sz. 1937), valamint Dienes Sándorné Vass Zsuzsanna (sz. 1938) az alábbi népdalt énekelték hárman: „Árpakenyér, igazán, csakugyan pirítani nem lehet"[1420]

2017. szeptember 19-én Ceglédi Józsefné Csonka Julianna (sz. 1929), Lomen Mihályné Pere Irma (sz. 1929), valamint Bálint Györgyné Teleki Irma (sz. 1933) énekeltek gombai népdalokat,[1421] melynek eredményeként 11 helyi népdal, valamint 1 népi játék került dokumentálásra.

[1417] TERÉK 2014: 381.
[1418] TERÉK 2014: 202.
[1419] TERÉK 2014: 139.
[1420] TERÉK 2014: 395.
[1421] VARGA–TERÉK 2017: 136-137.

Ceglédi Józsefné Csonka Julianna (sz. 1929) az alábbi népdalokat énekelte:
„A gombai, a gombai templom tetejébe", „Kék ibolya, ha leszakajtanálak", „Erdő mellett de magos, erdő mellett de magos a kaszárnya", „Akkor szép a huszár, ha felül a lovára".
Lomen Mihályné Pere Irma (sz. 1929) az alábbi népdalokat énekelte:
„Azt a kislányt még akkor megszerettem", „Cserfaerdő, bükkfaerdő most virágzik", „Esteledik a faluba', haza kéne menni", „Ha kimegyek én a rétre kaszálni", „Kék ibolya búnak hajtja a fejét", „Kis gombai templom tornya de magos", „Lila szélű zsebkendőmben benne van a monogramm".
Bálint Györgyné Teleki Irma (sz. 1933) az alábbi párválasztó körjátékot énekelte: „Hajlik a meggyfa"

Káva

A kávai kutatás eredménye 12 helyi népdal dokumentálása.
2009. március 05-én 12 népdal került dokumentálásra a Kávai Nyugdíjas Klub által, melynek tagjai voltak:
Benyó Józsefné Kálmán Mária (sz. 1929), Boris Pálné Mohácsi Zsuzsanna (sz. 1923), Fodorné Varga Katalin (sz. 1953), Karsai Pálné Benyó Mária (sz. 1951), Rádi Sándorné Fekete Anna (sz. 1951), Sándor Lászlóné Suhajda Lujza (sz. 1948), valamint Szajbert Sándorné Sipos Gizella (sz. 1935).
Benyó Józsefné Kálmán Mária (sz. 1929) az alábbi népdalt énekelte:
„Esik eső, szép csendesen csepereg", „De szeretnék hajnalcsillag lenni",[1422] „Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla".[1423]
Boris Pálné Mohácsi Zsuzsanna (sz. 1923) az alábbi népdalokat énekelte:„Édes jóanyám, ha föl akarsz keresni", „Iszik a betyár a csapon",[1424] „Cserfa, bükkfa, mandulafa most virágzik",[1425] „Ez az én szeretőm, ez a kicsi barna", „Kimegyek a kőbányai erdőbe sétálni".
Karsai Pálné Benyó Mária (sz. 1951) az alábbi népdalt énekelte: „Amott legel, amott legel",[1426] „Lement a nap a maga járásán".[1427]
A Kávai Nyugdíjas Klub az alábbi helyi népdalokat énekelte:
„Domboldalon áll egy magas nyárfa", „Két út van előttem".

[1422] TERÉK 2014: 156.
[1423] TERÉK 2014: 283.
[1424] TERÉK 2014: 96.
[1425] TERÉK 2014: 314.
[1426] TERÉK 2014: 407.
[1427] TERÉK 2014: 133.

Kóka

A kókai kutatás eredménye 20 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 10-én 8 népdal került dokumentálásra Tóth Istvánné Vígh Mária (sz. 1927) által, melyek az alábbiak voltak: „Házunk előtt, házunk előtt folyik el a kanális", „Megkondult a faluba' a harang",[1428] „Arass, rózsám, arass",[1429] „Learattuk már a tiszta búzát",[1430] „Sokat arattam a nyáron",[1431] „Le-, le-, letörött a diófa levele",[1432] „Sej, haj, hideg sincsen, mégis leesett a hó",[1433] „Házunk előtt van egy magos eperfa".[1434]

2009. március 10-én 12 népdal került dokumentálásra a Kókai Nyugdíjas Klub által, melynek tagjai voltak:

Tóth Istvánné Vígh Mária (sz. 1927), Laczkó Lajosné Kovács Ilona (sz. 1946), Kókai Jánosné Czini Erzsébet (sz. 1941), Vér Józsefné Géringer Katalin (sz. 1934), Holló Jánosné Végh Margit (sz. 1937), Tóth Lászlóné Dunai Mária (sz. 1944), Szabó Balázsné Türk Magdolna (sz. 1928), Nagy Istvánné Szabó Erzsébet (sz. 1938), Néző Gábor (sz. 1943), Dosztály József (sz. 1943), Nagy István (sz. 1934), Kovács Gyula (sz. 1943), Mező Károly (sz. 1943), valamint Gyenes István (sz. 1936). Az alábbi helyi népdalokat énekelték: „Szép kókai lányok, hova jártok", „Porzik, porzik, a kókai utca, mikor végigmegyek rajta", „Sej, nem őröl a, sej, nem őröl a szép kókai gőzmalom",[1435] „A kókai híres utca",[1436] „Ha kimegyek a kókai vásárra",[1437] „Szép Kókába' van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla", „Nincs szebb madár, nincs szebb madár a fecskénél", „Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra", „Búza, búza, ne szép tábla búza", „A béresnek jól megy dolga, soha semmire sincs gondja",[1438] „Béreslegény megy a kútra itatni", „Sárga kukoricaszár".

Mende

A mendei kutatás eredménye 48 helyi népdal dokumentálása.

2010. február 17-én a Mendei Hagyományőrző Népi Együttes tagjai énekeltek 12 helyi népdalt. Az énekesek az alábbi személyek voltak: Trefák Istvánné Herceg Klára (sz. 1953), Kővári Ferencné Maglódi Anna (sz. 1933), Méhes Jánosné Erzsébet (sz. 1937), Hostyinszkiné

[1428] TERÉK 2014: 157.
[1429] TERÉK 2014: 63.
[1430] TERÉK 2014: 100.
[1431] TERÉK 2014: 94.
[1432] TERÉK 2014: 299.
[1433] TERÉK 2014: 321.
[1434] TERÉK 2014: 181.
[1435] TERÉK 2014: 405.
[1436] TERÉK 2014: 121.
[1437] TERÉK 2014: 276.
[1438] TERÉK 2014: 392.

Ecseri Ibolya (sz. 1960), Samu Imréné (sz. 1940), Jamrik Istvánné (sz. 1951), Jamrik István (sz. 1950), Németh Ferenc (sz. 1943), Kálmán Lászlóné Anikó (sz. 1961), Kriskó Rita (sz. 1965), Tóth Andrásné Mária (sz. 1965), Zsömök Istvánné (sz. 1958), Pintérné Csillag Julianna (sz. 1946), Fördős Lajosné Erzsébet (sz. 1945), valamint Mladonyiczki Jánosné Ilona (sz. 1940).

Az alábbi helyi népdalokat énekelték:

„Asztalomon áll a vajas pogácsa”,[1439] „Dombon van, sarkon van a szeretőm háza”,[1440] „Este van már, késő este, kilencet üt az óra”,[1441] „De szeretnék az erdőben fa lenni”, „Lányok, lányok, szép mendei lányok”, „Szép Mendébe befutott a gyorsvonat”, „Nem messze van, nem mesze van ide babám tanyája”, „A billei halastó, halastó”, „Jaj, de szépen, jaj, de szépen megkéretett a babám”, „Zörög az ég, hull a ménykű rakásra”,[1442] „Három csillag van az égen egy sorba”, „Falu végén van egy anya, annak van egy göndör hajú leánya”.[1443]

2011. június 21-én Labadics Józsefné Horváth Mária (sz. 1940), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (sz. 1928), valamint Mészáros Jánosné Bakos Ilona (sz. 1926) énekeltek 29 helyi népdalt, melyek az alábbiak: „Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb”[1444] Benyovics Mihályné Rojtos Mária (sz. 1928) az alábbi népdalokat énekelte szólóban:„Ženilo sa motovillo”, „Bakonyerdő gyászba’ van”, „Keď ma prídu vi pítať”.[1445]

Mészáros Jánosné Bakos Ilona (sz. 1926) az alábbi népdalokat énekelte szólóban: „Hintó, hintó, de szép négy ló benne”,[1446] „Leégett a nagy hatvani cukorgyár”,[1447] „Lemegyek a rétre sarjút kaszálni”,[1448] „Lágy a kenyér, igazán, csakugyan pirítani nem lehet”,[1449] „Jaj a fának, ha a fejsze levágja”,[1450] „Megkondult a mendei nagyharang”, „Egy rózsafán megszámláltam száz rózsát”, „Végigmentem a mendei főutcán”, „Szendre báró udvarába’ van egy fa”,[1451] „Házunk előtt, házunk előtt folyik el a kanális”, „Fecskemadár szállott a vasútra”,[1452] „Sárgul már a

[1439] TERÉK 2014: 221.
(A hivatkozott publikációban rossz kottakép szerepel a 2. versszak, valamint az adatok fölött.)
[1440] TERÉK 2014: 284.
[1441] TERÉK 2014: 371.
[1442] TERÉK 2014: 280.
[1443] TERÉK 2014: 406.
[1444] TERÉK 2014: 292.
[1445] TERÉK 2014: 447.
[1446] TERÉK 2014: 162.
[1447] TERÉK 2014: 208.
[1448] TERÉK 2014: 219.
[1449] TERÉK 2014: 395.
[1450] TERÉK 2014: 248.
[1451] TERÉK 2014: 109.
[1452] TERÉK 2014: 159.

fügefa levele, sej, hideg akar lenni",[1453] „Kivicses-kavicsos a mi házunk eleje",[1454] „Príď i Jaňík premilení, príď i k nám".[1455]

Labadics Józsefné Horváth Mária (sz. 1941) az alábbi népdalokat énekelte: „A mendei templomtorony de magos", „A mendei községház udvarába",[1456] „Szaladj, kislány a szekerem után",[1457] „Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen",[1458] „Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte",[1459] „Monor felől, Monor felől jön egy fekete felhő",[1460] „Mossa a víz a szép mendei rétet",[1461] „A mendei tanács udvarába", „Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget",[1462] „Pruszlikomon párosával a rózsa",[1463] „Barna kislány, mit fogadtál csütörtökön este".

2014. január 14-én Benyovics Mihályné Rojtos Mária (sz. 1928) az alábbi tót népdalt énekelte: „Ďe si bola téj noci, ňebola si fposťeľi"

2015. február 03-án Benyovics Mihályné Rojtos Mária (sz. 1928) az alábbi egyházi éneket adta elő tótul: „Fstávajťe, pasťíri, hľa, veľikú radosť"

2017. október 09-én Benyovics Mihályné Bartos Rozália (sz. 1930) énekelte az alábbi 2 helyi tót népdalt: „Žeňilo sa motovillo", „Mama, vidám sa ja, vidám"

2018. július 17-én Benyovics Mihályné Rojtos Mária (sz. 1928) az alábbi 3 helyi tót népdalokat énekelte: „Šej, pod náš oblok už mesjačik svjeťi", „Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som", „Sárga uborka, zelení list má".

Nagykáta

A nagykátai kutatás eredménye 28 helyi népdal dokumentálása.

2009. február 23-án Nagy Menyhértné Gallai Ilona (sz. 1934), Kovács Sándor (sz. 1941), Kovács Györgyné (sz. 1944) Csirke Jánosné Szűcs Mária (sz. 1939) és Kiss Jánosné Kármán Rozália (sz. ?) énekeltek nagykátai népdalokat.

Nagy Menyhértné Gallai Ilona (sz. 1934) az alábbi népdalokat énekelte: „Cserfa, mogyorófa ez az erdő", „Ez az én szeretőm, ez a pici barna",[1464]„Kutyakaparási csárda".

[1453] TERÉK 2014: 403.
[1454] TERÉK 2014: 328.
[1455] TERÉK 2014: 456.
[1456] TERÉK 2014: 213.
[1457] TERÉK 2014: 170.
[1458] TERÉK 2014: 331.
[1459] TERÉK 2014: 345.
[1460] TERÉK 2014: 373.
[1461] TERÉK 2014: 191.
[1462] TERÉK 2014: 386.
[1463] TERÉK 2014: 240.
[1464] Simonffy Kálmán (1831-1888), tápiószelei születésű magyarnóta szerző írta dallamát az 1850-es évek első éveiben, szövegét „Hej, az én szeretőm" címmel pedig Szelestey László. 1854-ben a Magyar Dalbokréta első

Kovács Sándor (sz. 1941) az alábbi lósiratót énekelte:

„Szomorú a lónak az egész élete”

Csirke Jánosné Szűcs Mária (70) és Kiss Jánosné Kármán Rozália az alábbi népdalt énekelték: „Szomszédunkba’ van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla”

Kovács Györgyné (sz. 1944) Csirke Jánosné Szűcs Mária (sz. 1939) és Kiss Jánosné Kármán Rozália (sz. ?) az alábbi népdalt énekelték: „Domboldalon áll egy magas nyárfa”,[1465]

2011-ben Szabó Kálmán (sz. 1928) és Szabó Béla (sz. 1929) az alábbi dalokat énekelték:

„Porzik, porzik a nagykátai utca, mikor végigmegyek rajta”, „Hadnagy elvtárs hívat az irodába”, „Fütyül a masina, gyorsan, ki az állomásra”.[1466]

2011. február 28-án Kovács Sándor (sz. 1941) az alábbi népdalokat énekelte:

„Szánt az eke, rececе, csörög-csattog a járom”[1467]

2011. március 07-én Csirke Jánosné Szűcs Mária (sz. 1939) énekelte az alábbi népdalokat:

„Nyílnak, nyílnak a mezei virágok“,[1468] „Nagykátai homoki szőlőbe“,[1469] „Kék csillagos ég, ha beborul, kiderül“,[1470] „A kátai piactéren lakik egy menyecske“,[1471] „Juhászkutyák ugatnak“, „Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget“,[1472] „Esteledik a faluba‘, haza kéne menni“,[1473] „Este, este, de szép csillagos este“, „Nagykátai zöld erdőben nem zörög a falevél“,[1474] „Suszterlegény akart hozzám járni“,[1475] „Fecském, fecském, hol jártál az este“,[1476] „Ha bemegyek a kátai kis kocsmába“,[1477] „Felültem a kemencére“,[1478] „Sárgát virágzik a repce“, „Jaj, de szépen ragyognak a csillagok“,[1479] „Ez a tábla kukorica de sárga“,[1480] „Káta felett ragyognak a csillagok“,[1481] „Ez a kislány tejjel nem mosdik, nem vízzel“.[1482]

füzetében, majd 1863-ban a Dalvirágok kötetében jelentette meg Simonffy a ma is egyik legismertebb nótáját, mely a Jászságban is folklorizálódott és ugrós táncokhoz muzsikálják.

[1465] TERÉK 2014: 155.
[1466] TERÉK 2014: 350.
[1467] TERÉK 2014: 353.
[1468] TERÉK 2014: 176.
[1469] TERÉK 2014: 138.
[1470] TERÉK 2014: 298.
[1471] TERÉK 2014: 358.
[1472] TERÉK 2014: 387.
[1473] TERÉK 2014: 362.
[1474] TERÉK 2014: 379.
[1475] TERÉK 2014: 135.
[1476] TERÉK 2014: 144.
[1477] TERÉK 2014: 313.
[1478] TERÉK 2014: 123.
[1479] TERÉK 2014: 266.
[1480] TERÉK 2014: 250.
[1481] TERÉK 2014: 178.
[1482] TERÉK 2014: 192.

Pánd

A pándi kutatás eredménye 4 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 24-én a Pándi Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek helyi népdalokat, melynek tagjai voltak: Balogh Pálné Gábor Erzsébet (sz. 1944), Demény Lászlóné Major Piroska (sz. 1936), Gábor Jánosné Raczki Margit (sz. 1945), Kapás Józsefné Zsíros Margit (sz. 1931), Karsai Lászlóné Boros Julianna (sz. 1940), Krasnyánszki Istvánné Sarkadi Ilona (sz. 1936), László Istvánné Bagó Zsuzsanna (sz. 1942), Molnár Lászlóné Czira Margit (sz. 1939), Repka Pálné Czira Erzsébet (1934), valamint Topor Istvánné Bódi Ilona (sz. 1937).

Az alábbi népdalokat énekelték: „A kis pándi kertek alatt folyik el a kanális", „Rukkolnak már a kis pándi legények", „Mikor mentem kufferomba pakolni",[1483] „Rozmaringnak csak az a szokása".

Sülysáp

A sülysápi kutatás eredménye 29 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 02-án a Sülysápi Barátság Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek helyi népdalokat, melynek tagjai voltak: Hegyesi Árpád (sz. 1943), Hubert Márton (sz. 1940), Temesvári Ferencné (sz. 1938), Benkó Jenőné Bata Anna (sz. 1938), Kollár Józsefné (sz. 1948), Horinka Lászlóné (sz. 1938), Korponai Lászlóné Faller Mária (sz. 1943), Varga Jánosné (sz. 1936), Szűcsi János (sz. 1934), Bakos Ferencné (sz. 1953), Fábri Sándorné (sz. 1949), Fábri Sándor (sz. 1946), Tóth Pál (sz. 1936), Szűcsi József (sz. 1941), Szűcsi Józsefné (sz. 1948), Hegyesi Árpádné (sz. 1949), Perjési Sándorné (sz. 1942), Mészáros Józsefné (sz. 1948), valamint Gergely Sándor (sz. 1952).

Az alábbi népdalokat énekelték: „Most árkolják a sülysápi határt",[1484] „Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen",[1485] „De szeretnék, sej, haj, az erdőbe' fa lenni" „Szép a bimbó három napos koráig",[1486] „Ha kimegyek a sülysápi határba",[1487] „Imádkoznék, de nem tudok, hiába",[1488] „Búza, búza, de szép tábla búza", „Haza barna legény, haza már",[1489] „Száll a daru, száll a daru, sej, fel a levegőbe",[1490] „Kivicses-kavicsos a mi házunk eleje",[1491] „Kaptam

[1483] TERÉK 2014: 258.
[1484] TERÉK 2014: 167.
[1485] TERÉK 2014: 331.
[1486] TERÉK 2014: 267.
[1487] TERÉK 2014: 270.
[1488] TERÉK 2014: 243.
[1489] TERÉK 2014: 130.
[1490] TERÉK 2014: 365.
[1491] TERÉK 2014: 329. (a népdalt 2009. március 25-én a másik sülysápi csoport is énekelte szövegváltozattal)

kendőt, selyemkendőt, el akarom viselni",[1492] „Rozmaringnak csak az a szokása", „A sülysápi, a sülysápi bíró kapujába",[1493] „Arra alá vörösödik az ég alja", „Pruszlikomon párosával a rózsa",[1494] „Cserfa, bükkfa, mandulafa most virágzik",[1495] „Hej, ha bemegyek Sülysáp falujába",[1496] „Kis kertemet Tápió vize hasítja",[1497]

2009. március 25-én a Sülysápi Nyugdíjas Hagyományőrző Pávakör tagjai énekeltek helyi népdalokat, melynek tagjai voltak: Gazsi Jánosné Nagy Teréz (sz. 1934), Dobos Ferencné Tóth Ilona (sz. 1941), Iványi Sándorné Tóth Erzsébet (sz. 1941), Kiss Józsefné Mészáros Zsuzsanna (sz. 1940), Homa Mihályné Klárik Cecília (sz. 1933), Szakály György (sz. 1939), Ladányi Vince (sz. 1939), Sütő Magdolna (sz. 1952), Ladányi Vincéné Mórucz Katalin (sz. 1947), Szabó Mihályné Szabó Ilona (sz. 1942), Kiss Istvánné Juhász Piroska (sz. 1945), valamint Hucka Ferencné Susa Margit (sz. 1950).

Az alábbi népdalokat énekelték: „Esik eső, nagy sár van a faluba",[1498] „A sülysápi dombtetőn integet a szeretőm", „Este, este, de szép csillagos este",[1499] „Végigmentem a sülysápi főutcán", „Gyönge a nád, lehajlik a földre",[1500] „Rászállott a, rászállott a vadgalamb a vetésre", „Ha bemegyek a sülysápi templomba",[1501] „Bádogozzák ezt a sülyi templomot",[1502] „Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla",[1503] „Esteledik a faluba', haza kéne menni",[1504] „Fecském, fecském, hol jártál az este".

Szentlőrinckáta

A szentlőrinckátai kutatás eredménye 17 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 11-én a Szentlőrinckátai Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek helyi népdalokat, melynek tagjai voltak: Balogh Istvánné Varga Terézia (sz. 1934), Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (sz. 1929), Delényi Sándorné Danyi Magdolna (sz. 1953), Halasi János (sz. 1930), Kocsis Sándorné Zahenszki Erzsébet (1931), Komjáti Klára (sz. 1938), Kovács Józsefné Varga Anna (sz. 1940), Nagy Mihályné Répás Mária (1936), Nagy Sándorné Váczi Erzsébet (sz. 1949), Punyi Jánosné Varga Ilona (sz. 1934), Szabó Kálmánné Németh Mária

[1492] TERÉK 2014: 382. (a népdalt 2009. március 25-én a másik sülysápi csoport is énekelte szövegváltozattal)
[1493] TERÉK 2014: 342.
[1494] TERÉK 2014: 241.
[1495] TERÉK 2014: 314.
[1496] TERÉK 2014: 197.
[1497] TERÉK 2014: 175.
[1498] TERÉK 2014: 204.
[1499] TERÉK 2014: 268.
[1500] TERÉK 2014: 187.
[1501] TERÉK 2014: 271.
[1502] TERÉK 2014: 272.
[1503] TERÉK 2014: 322.
[1504] TERÉK 2014: 361.

(sz. 1940), Tóth Sándorné Németh Erzsébet (sz. 1934), valamint Vágány Sándorné Balogh Ilona (sz. 1949).

Az alábbi népdalokat énekelték: „Márványkőből van a, márványkőből van az édesanyám kapuja”,[1505] „Mikor mentem hazafelé Lőrinckáta falujába”,[1506] „Kivicses-kavicsos a mi házunk eleje”, „Sarkon van, dombon van a kisangyalom háza”,[1507] „Megyen már a hajnalcsillag lefelé”,[1508] „Rozmaringnak csak az a szokása”,[1509] „Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak”, „A kátai dombtetőn integet a szeretőm”, „Sej, a kátai templomtorony de magos”, „Lőrinckátán van egy kis ház, kinek nincsen lakója”,[1510] „A kátai utca ligetes, ligetes”,[1511] „Ha felkötöm piros babos kendőmet”,[1512] „Este van már, késő este, kilencet üt az óra”.[1513]

Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (sz. 1929) az alábbi népdalokat énekelte szólóban: „Szendre báró udvarába’ van egy fa”,[1514] „Szépen száll a fecske odafenn a levegőben”,[1515] „Az én rácsos kapum sárgára van festve”,[1516] „Kaszárnya, kaszárnya”.[1517]

Szentmártonkáta

A szentmártonkátai kutatás eredménye 25 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 17-én Kovács Magdolna (sz. 1934), valamint Kele Mária (sz. 1935) énekeltek helyi népdalokat.

Kovács Magdolna (sz. 1934) az alábbi népdalokat énekelte: „Búza, búza, de szép tábla búza”,[1518] „A kátai kert alatt, kert alatt”,[1519] „Káta felől tornyosodik a felhő”,[1520] „A főutcán végestelen végig”,[1521] „Esik eső, esik, esik a kaszárnya falára”,[1522] „Nincs már sárga rózsa, nincs már sárga rózsa, csak a száraz levele”, „Este kezdtem, sejehaj, este kezdtem a lovamat nyergelni”, „Megérett a kukorica, le, le, le lehet már törni”, „Lement a nap a maga járásán”,

[1505] TERÉK 2014: 406.
[1506] TERÉK 2014: 393.
[1507] TERÉK 2014: 316.
[1508] TERÉK 2014: 281.
[1509] TERÉK 2014: 140.
[1510] TERÉK 2014: 381.
[1511] TERÉK 2014: 305.
[1512] TERÉK 2014: 264.
[1513] TERÉK 2014: 372.
[1514] TERÉK 2014: 108-109.
[1515] TERÉK 2014: 347.
[1516] TERÉK 2014: 311.
[1517] TERÉK 2014: 78-79.
[1518] TERÉK 2014: 151.
[1519] TERÉK 2014: 163.
[1520] TERÉK 2014: 234.
[1521] TERÉK 2014: 152.
[1522] TERÉK 2014: 376.

„Jaj, Istenem, mit tegyek, mindig rólam beszélnek”, „Minek nékem a szombat estét várni”,[1523] „Sej, bádogozzák a kátai templomot”,[1524] „Jaj, de szépen megkéretett szombat este a babám”,[1525] „Este van, este van, de nem minden lánynak”,[1526] „Köszönöm anyám, hogy fölneveltél”,[1527] „Sej, édesanyám, eresszen el a bálba”,[1528] „Édesanyám oka a gyászos életemnek”,[1529] „Alig várom, hogy a nap lenyugodjon”,[1530] „Iszik a betyár a csapon”, „Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget”.[1531]

Kele Mária (sz. 1935) az alábbi népdalokat énekelte: „Sarkon van, dombon van a kisangyalom háza”, „Látod-e, babám, látod-e, babám, amott azt a nagy hegyet”, „Juhászlegény, szegény juhászlegény”,[1532] „Kaszárnya, kaszárnya”,[1533] „Este van már, ragyognak a csillagok”.

Tápióbicske

A tápióbicskei kutatás eredménye 26 helyi népdal, 4 szokásdal, valamint 4 népi játék dokumentálása.

2009. március 12-én Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet az alábbi népdalokat énekelte: „Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb”,[1534] „Tiszta búza búra hajtja a fejét”, „Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak”, „Iszik a betyár a csapon”,[1535] „Ez az én szeretőm, ez a pici barna”,[1536] „Este van már, csillag van az égen”,[1537] „El kell menni katonának, édesanyám, jaj, de nagyon messzire”, „Ez a kislány tejjel mosdik, nem vízzel”, „A bicskei dombtetőn integet a szeretőm”, „Ez a tábla kukorica de sárga”,[1538] „Bazsa Mári libája”,[1539] „Híres tajti menyecske, olyan vagy, mint a páva”,[1540] „Falu végén van egy kis ház, sárgára meszelve”, „Ángyom

[1523] TERÉK 2014: 198.
[1524] TERÉK 2014: 290.
[1525] TERÉK 2014: 368.
[1526] TERÉK 2014: 296.
[1527] TERÉK 2014: 159.
[1528] TERÉK 2014: 288.
[1529] TERÉK 2014: 339.
[1530] TERÉK 2014: 199.
[1531] TERÉK 2014: 387.
[1532] A szerzemény a 19. században íródott. Szövegét Petőfi Sándor írta, dallamát Egressy Béni szerezte, mely mára a népzenei, valamint néptáncmozgalom egyik közkedvelt dallamává lett.
[1533] TERÉK 2014: 60.
[1534] TERÉK 2014: 288.
[1535] TERÉK 2014: 126.
[1536] Simonffy Kálmán (1831-1888), tápiószelei születésű magyarnóta szerző írta dallamát az 1850-es évek első éveiben, szövegét „Hej, az én szeretőm” címmel pedig Szelestey László. 1854-ben a Magyar Dalbokréta első füzetében, majd 1863-ban a Dalvirágok kötetében jelentette meg Simonffy a ma is egyik legismertebb nótáját, mely a Jászságban is folklorizálódott és ugrós táncokhoz muzsikálják.
[1537] TERÉK 2014: 158.
[1538] TERÉK 2014: 250.
[1539] TERÉK 2014: 117.
[1540] TERÉK 2014: 354.

sütött rétest”,[1541] „Megismerni a kanászt cifra járásáról”,[1542] „Ugrálnak a cipőcskék, bokáznak a csizmák”, „Csütörtökön este”.

2009. március 18-án Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet az alábbi népdalokat énekelte:

„Három fehér szőlőtőke, három fekete”,[1543] „Csend van a faluban, alusznak a lányok”, „Ablakomba, ablakomba besütött a holdvilág”,[1544] „Aki szép lányt akar venni”, „A rátóti halastó, halastó”,[1545] „Megérett a fehér szőlő, le lehet már szedni”, „Csütörtökön virradóra”, „Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár”, „Ez a kislány papucsot varratott”,[1546] „Őszi szél fúj a hegyekről”.[1547]

2009. március 14-én Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet az alábbi népdalokat énekelte:

„Karácsonynak éjszakáján”,[1548] „Szállást keres a szent család”,[1549] „Elvesztettem zsebkendőmet, megver anyám érte”,[1550] „Túrót ettem”,[1551] „El kéne indulnom, meg kék házasodnom”,[1552] „Zöld fű, zöld ág”,[1553] „Kihajtottam ludaimat”,

Tápiógyörgye

A tápiógyörgyei kutatás eredménye 16 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 02-án a Tápiógyörgyei Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek helyi népdalokat, melynek tagjai voltak: Csóka Györgyné (sz. 1946), Csór Miklósné Nagy Mária (sz. 1949), Füleki Sándorné Nagy Teréz (sz. 1937), Jantik Istvánné Krizbai Margit Erzsébet (sz. 1941), Józsa Sándorné (sz. 1934), Kiss Annamária (sz. 1956), Megyes Sándorné Koperniczki Ilona (sz. 1948), Molnár András (sz. 1928), Molnár János (sz. 1917), Nagy Józsefné Sóspataki Margit (sz. 1948), Pszluvák Istvánné (sz. 1943), Suba Istvánné (sz. 1938), Szabó Istvánné (sz. 1933), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (sz. 1936), Tóth Jánosné Tóth Mária (sz. 1937), Vágány Istvánné Boda Julianna (sz. 1909), Vágó Istvánné (1931), Varga László (sz. 1938), valamint Varga Lászlóné Vágó Éva (sz. 1945).

[1541] TERÉK 2014: 67. A publikált kotta 3-4. versszaka között az alábbi versszakot éneklik, más dallammal: Ez az utca de poros, de poros, Ez a kislány de csinos, de csinos, Hess ki vén kakas!
[1542] TERÉK 2014: 114.
[1543] TERÉK 2014: 51.
[1544] TERÉK 2014: 375.
[1545] TERÉK 2014: 164.
[1546] TERÉK 2014: 168.
[1547] TERÉK 2014: 90.
[1548] TERÉK 2014: 44.
[1549] TERÉK 2014: 45.
[1550] TERÉK 2014: 33.
[1551] TERÉK 2014: 37.
[1552] TERÉK 2014: 110.
[1553] TERÉK 2014: 23.

Az alábbi népdalokat énekelték: „Ennek a kislánynak rövid a szoknyája”,[1554] „Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni”.[1555]

Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (sz. 1936) az alábbi népdalokat énekelte szólóban: „Zöld erdőben, a száraz ágon szépen szól a pacsirta”,[1556] „Zöld erdőbe’, sejehaj, zöld erdőbe’ de magas a juharfa”.

2009. március 09-én Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (sz. 1936) az alábbi népdalokat énekelte: „Nincs szebb rózsa a pünkösdi rózsánál”,[1557] „Este van már, késő este, kilencet ütött az óra”,[1558] „Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra”, „Sárga kukoricaszár”, „A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen”,[1559] „Nem messze van ide Kismargita”,[1560] „A béresnek jól megy dolga, sej, semmire sincs gondja”,[1561] „Mély a Tiszának a széle”.[1562]

Vágány Istvánné Boda Julianna (sz. 1909) az alábbi népdalokat énekelte: „Fekete felhőből esik az eső”,[1563] „Kukorica, csalamádé”,[1564] „Sej, édesanyám, eresszen el a bálba”,[1565] „Bunya Boris libája”.[1566]

Tápióság

A tápiósági kutatás eredménye 31 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 18-án Veszeli Jánosné Bartucz Mária (sz. 1923), Szajcz Miklós (sz. 1935) az alábbi népdalt énekelték: „Levágták már, levágták már Ságon a tiszta búzát”, „Ha bemegyek, ha bemegyek, ha bemegyek a községi kocsmába”.[1567]

2009. március 18-án Inoka László (sz. 1936) az alábbi népdalokat énekelte: „Tizenhármas huszár, ha felül a lovára”, „Réztepsibe sül a málé”,[1568] „Szombaton este nem jó citerázni”, „Ez az én szeretőm, ez a kicsi csalfa”,[1569] „Enyim a menyasszony”.

[1554] TERÉK 2014: 284.
[1555] TERÉK 2014: 401.
[1556] TERÉK 2014: 390.
[1557] TERÉK 2014: 186.
[1558] TERÉK 2014: 389.
[1559] TERÉK 2014: 367.
[1560] TERÉK 2014: 104.
[1561] TERÉK 2014: 377.
[1562] TERÉK 2014: 129.
[1563] TERÉK 2014: 259.
[1564] TERÉK 2014: 93.
[1565] TERÉK 2014: 287.
[1566] TERÉK 2014: 116.
[1567] A népdalt özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (sz. 1926) is felénekelte 2013. július 02-án.
[1568] TERÉK 2014: 127.
[1569] Simonffy Kálmán (1831-1888), tápiószelei születésű magyarnóta szerző írta dallamát az 1850-es évek első éveiben, szövegét „Hej, az én szeretőm” címmel pedig Szelestey László. 1854-ben a Magyar Dalbokréta első füzetében, majd 1863-ban a Dalvirágok kötetében jelentette meg Simonffy a ma is egyik legismertebb nótáját, mely a Jászságban is folklorizálódott és ugrós táncokhoz muzsikálják.

2009. március 18-án Inoka László (sz. 1936) és Szajcz Miklós (sz. 1935) az alábbi népdalt énekelte: „Kukorékol a kiskakas, hajnal akar lenni”

2013. július 02-án özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (sz. 1926) az alábbi népdalokat énekelte: „Sárgát virágzik a repce”, „Megüzenem én a sági bírónak”,[1570] „Sej, utca, utca, tápiósági utca”,[1571] „Sej, mikor végigmegyek, Tápióságon, végig”,[1572] „Két út van előttem”,[1573] „Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte”,[1574] „Nincsen csillag, mind lehullott a földre”, „Nem messze van, nem messze van ide babám tanyája”,[1575] „Temető kapuja”,[1576] „Csáki Vilma lilaszín’ szalagja”, „Szántok-vetek kinn a pusztán, tápiósági határba”, „Tápióságon kettő a kis bíró”,[1577] „Barna legény megy a kútra itatni”,[1578] „Kék szalagos a galárisom kötője”, „Most árkolják a szecsei határt”,[1579] „Nyissátok ki az ablakot tápiósági lányok”, „Orosz földön áll egy szomorú fűzfa”,[1580] „Húzd rá cigány, szakadjon el a húrod”, „Hej, a decsi kiskocsmába’ szól a muzsika”, „Kisangyalom, ha katona nem volnék”,[1581] „Fölmegyek a hegyre, lenézek a völgybe, lenézek a völgybe”, „Azért, hogy a szita rosta sűrű”, „Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre”.[1582]

Tápiószecső

A tápiószecsői kutatás eredménye 46 helyi népdal és 2 szokásdal dokumentálása.

2009. március 01-jén az Ofella Sándor Hagyományőrző Népi Együttes tagjai énekeltek helyi népdalokat. Az együttes énekesei voltak:

Mészáros Raffaelné Németh Valéria (sz. 1937), Lesti Istvánné Velkei Mária (sz. 1939), Madai Zsigmondné Ofella Valéria Gabriella (sz. 1943), Palotai Lászlóné Juhász Piroska (sz. 1944), Tábori Józsefné Androkity Aranka (sz. 1936), Walter Jánosné Ofella Ágota (sz. 1947), Szilágyi Lászlóné Benus Piroska (sz. 1951), László Józsefné Bocsi Ilona (sz. 1932), valamint Kármán Istvánné Szarvas Margit (sz. 1942).

Az alábbi népdalokat énekelték: „Sej, haj, hideg sincsen, mégis befagyott a tó”,[1583] „Szerelem, szerel, átkozott gyötrelem”,[1584] „Erdő mellett feketeföld termi a jó búzát”, „Szépen úszik a

[1570] TERÉK 2014: 251.
[1571] TERÉK 2014: 196.
[1572] TERÉK 2014: 324.
[1573] TERÉK 2014: 72.
[1574] TERÉK 2014: 346.
[1575] TERÉK 2014: 388.
[1576] TERÉK 2014: 76.
[1577] TERÉK 2014: 427.
[1578] TERÉK 2014: 431.
[1579] TERÉK 2014: 167.
[1580] TERÉK 2014: 238.
[1581] TERÉK 2014: 260.
[1582] TERÉK 2014: 338.

vadkacsa a vízen”,[1585] „Sej, haj, mit énnékem egy almát kettévágni”,[1586] „Csak azért szeretnék a falu végén lakni”,[1587] „Este van már, nyolcat ütött az óra”,[1588] „Kaszárnya, kaszárnya”,[1589] „A szecsői kaszárnyának, de magos a teteje”,[1590] „De szeretnék az égen csillag lenni”,[1591] „Este, este, de szép csillagos este”,[1592] „Három csillag van az égen egy sorba”, „Esik eső, nagy sár van a faluba”,[1593] „Dunnám, párnám de kurta”,[1594] „Környes-körül borús az ég alja”, „A szecsői rózsás kertek alatt”, „Kiskertünkben, nagykertünkben tearózsa virágzik”, „Haja, haja, kukorica haja”, „Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út”,[1595] „Végigmentem tegnap este a Tápió partján”,[1596] „Végigmentem a szecsői főutcán”,[1597] „Pruszlikomon párosával a rózsa”,[1598] „Sárgullik a fügefa levele, sej, hideg akar lenni”,[1599] „Végigmentem a szecsői főutcán”, „Tele van a, tele van, tele van a temető virággal”, „Bádogozzák a szecsői templomot”,[1600] „Kinn lakom én, Kisperjésen, a szecsői határba”.[1601]

Mészáros Raffaelné Németh Valéria (sz. 1937) az alábbi szokásdalokt énekelte szólóban:

„A Szent János, a Szent János veszi hárfáját”,[1602] „Házunk előtt gyalogút, arra jár egy drótos tót”.[1603]

Lesti Istvánné Velkei Mária (sz. 1939) az alábbi népdalokat énekelte:

„Fehér László lovat lopott”[1604]

2013. március 18-án Gál Károlyné Lesti Ilona (sz. 1947) az alábbi népdalokat énekelte:

„Tápiószecsőnek közepébe’ születtem”,[1605] „Mikor mentem hazafelé Szecső falujába”,[1606]

[1583] TERÉK 2014: 321.
[1584] TERÉK 2014: 282.
[1585] TERÉK 2014: 207.
[1586] TERÉK 2014: 320. A népdalt szövegváltozattal Gál Károlyné Lest Ilona (sz. 1947) is felénekelte 2013. március 28-án.
[1587] TERÉK 2014: 338.
[1588] TERÉK 2014: 209.
[1589] TERÉK 2014: 78.
[1590] TERÉK 2014: 383.
[1591] TERÉK 2014: 252.
[1592] TERÉK 2014: 268.
[1593] TERÉK 2014: 204.
[1594] TERÉK 2014: 80.
[1595] TERÉK 2014: 174-175.
[1596] TERÉK 2014: 358.
[1597] TERÉK 2014: 207.
[1598] TERÉK 2014: 240.
[1599] TERÉK 2014: 404.
[1600] TERÉK 2014: 272. A népdal 1-2. versszakát Gál Károlyné Lest Ilona (sz. 1947) is felénekelte 2013. március 28-án.
[1601] TERÉK 2014: 422.
[1602] TERÉK 2014: 51.
[1603] TERÉK 2014: 52.
[1604] TERÉK 2014: 84.
[1605] TERÉK 2014: 297.
[1606] A népdalt Katonka Lászlóné Lesti Margit (sz. 1941) is felénekelte 2013. augusztus 05-én, szövegváltozattal.

„Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb”,[1607] „Búza, búza, de szép tábla búza”,[1608] „Szép Szecsőbe’ elcsépelték a búzát”, „Én Istenem, minek is teremtettél”, „Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget”,[1609] „Ha kimegyek a szecsői határba”,[1610] „A szecsői faluvégén van egy magas kaszárnya”, „Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága”,[1611] „Mikor megy a legény októberba katonának”,[1612] „A szecsői temetőbe kimentem sétálni”, „A szecsői piactéren mindig rólam beszélnek”, „Mikor mentem Tápiószecső felé, még a fák is sírtak”.

2013. augusztus 05-én Katonka Lászlóné Lesti Margit (sz. 1941) az alábbi népdalokat énekelte: „Megérett a piros alma, sej, haj, le kellene szedni”, „Ez a kislány papucsot varratott”,[1613] „Szép szecsői torony, de messzire ellátszik”,[1614] „Lement a nap a maga járásán”.

Tápiószele

A tápiószelei kutatás eredménye 14 helyi népdal és 92 népi játék dokumentálása.

2009. március 16-án Terék Józsefné Heltovics Mária (sz. 1930) énekelte az alábbi népdalokat: „Piros barna kislány, mikor hozzád jártam”, „Kék szivárvány koszorúzza az eget”,[1615] „Édesanyám vett nékem kalapot”, „Látod-e babám, látod-e babám, amott azt a nagy hegyet”, „A haleszi csárdába ecet ég a lámpába”,[1616] „Zöld erdőben, zöld mezőben sétálgat egy páva”,[1617] „Monostori zöld erdőben születtem”,[1618] „Bazsa Mári libája”,[1619] „A szelei faluvégen szól a muzsika”.[1620]

2009. március 16-án Samu Sándorné Bata Veronika (sz. 1935) az alábbi népdalokat énekelte: „Levelet írtam a százados úrnak”, „A szelei temetőbe’ nem zörög a falevél”,[1621] „Jaj, de széles, jaj, de hosszú a szentmártoni köves utca”.[1622]

[1607] TERÉK 2014: 293.
[1608] TERÉK 2014: 152.
[1609] TERÉK 2014: 386.
[1610] TERÉK 2014: 270.
[1611] TERÉK 2014: 400.
[1612] TERÉK 2014: 349.
[1613] TERÉK 2014: 168.
[1614] TERÉK 2014: 334.
[1615] TERÉK 2014: 215.
[1616] TERÉK 2014: 350.
[1617] TERÉK 2014: 344.
[1618] TERÉK 2014: 185.
[1619] TERÉK 2014: 117.
[1620] TERÉK 2014: 317.
[1621] TERÉK 2014: 380.
[1622] TERÉK 2014: 394.

2009. március 16-án Sipos Jenő (sz. 1930) az alábbi népdalokat énekelte: „Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni”,[1623] „Ez az én szeretőm, ez a pici barna”.[1624]

2014. január 29-én Terék Józsefné Heltovics Mária (sz. 1930) az alábbi népi játékokat mondta el, illetve énekelte:„Lipim-lopom a szőlőt”,[1625] „Bújj, bújj zöld ág”.[1626]

2019. január 25-én Terék Józsefné Heltovics Mária (sz. 1930) az alábbi népi játékokat mondta el, illetve énekelte: „Süss fel, nap”,[1627] „Gólya, gólya, gilice”,[1628]„Csigabiga, gyere ki”,[1629] „Csicsíjja, babája”,[1630] „Tente, baba, tente”,[1631] „Antanténusz”,[1632] „Éni-péni, jupiténi”,[1633] „Ecc, pecc, kimehetsz”,[1634] „Két kiskakas összeveszett”,[1635] „Egér, egér, ki a házból”,[1636] „Felmászott a nyúl a fára”,[1637] „Csíp, csíp, csóka”,[1638] „Április bolondja”,[1639] „Két kis madár ül a fán”,[1640] „Ég a gyertya, ég”,[1641] „Gyertek haza, libuskáim”,[1642] „Túrót ettem, elejtettem”,[1643] „Elvesztettem zsebkendőmet”.[1644]

2019. március 07-én Terék Mihály (sz. 1943), valamint Terék Mihályné Miskolczi Judit (sz. 1949) az alábbi népi játékokat mondták el:

„Elment apám dinnyét lopni”,[1645] „Ipiapacs, csutadarab”,[1646] „Lovacskázás”,[1647] „Erre csörög a dió”,[1648] „Árokcica”.[1649]

[1623] TERÉK 2014: 402.

[1624] Simonffy Kálmán (1831-1888), tápiószelei születésű magyarnóta szerző írta dallamát az 1850-es évek első éveiben, szövegét „Hej, az én szeretőm” címmel pedig Szelestey László. 1854-ben a Magyar Dalbokréta első füzetében, majd 1863-ban a Dalvirágok kötetében jelentette meg Simonffy a ma is egyik legismertebb nótáját, mely a Jászságban is folklorizálódott és ugrós táncokhoz muzsikálják.

[1625] TERÉK 2019: 29. Mozgásos játék.

[1626] TERÉK 2019: 33. Vonuló játék.

[1627] TERÉK 2019: 16. Naphívogató.

[1628] TERÉK 2019: 16-17. Állatmondóka.

[1629] TERÉK 2019: 18. Állatmondóka.

[1630] TERÉK 2019: 19. Altatódal.

[1631] TERÉK 2019: 19. Altatódal.

[1632] TERÉK 2019: 20. Kiolvasó.

[1633] TERÉK 2019: 20. Kiolvasó.

[1634] TERÉK 2019: 21. Kiolvasó.

[1635] TERÉK 2019: 22. Kiolvasó.

[1636] TERÉK 2019: 22. Kiolvasó.

[1637] TERÉK 2019: 23. Kiolvasó.

[1638] TERÉK 2019: 24. Kézcsipkedő.

[1639] TERÉK 2019: 47. Csúfoló.

[1640] TERÉK 2019: 47. Csúfoló.

[1641] TERÉK 2019: 25. Guggolós körjáték.

[1642] TERÉK 2019: 30. Fogócska.

[1643] TERÉK 2019: 31. Fogócska.

[1644] TERÉK 2019: 40. Párválasztó körjáték.

[1645] TERÉK 2019: 21. Kiolvasó.

[1646] TERÉK 2019: 23. Killvasó.

[1647] TERÉK 2019: 25. Mozgásos ügyességi és erőjáték.

[1648] TERÉK 2019: 29. Mozgásos ügyességi és erőjáték.

[1649] TERÉK 2019: 30. Mozgásos ügyességi és erőjáték.

Szellemi ügyességi játékok közül a „Répa, retek, mogyoró”, „Csetneki csikós itat a Tiszán”, „Egy, kettő, három, négy”, „Hétfő hetibe”, „Érik, érik a dinnye”, „Repül a, repül a”, valamint a „Húzd meg, ereszd meg” került dokumentálásra.[1650]

Kitalálós játékok közül a „Koszorú, koszorú”, az „Árva Panni húgom”, a „Talpütőcske”, valamint a „Bírózás” került dokumentálásra.[1651]

Rejtő-kereső játékok közül a „Csúszda”, a „Gyűrű, gyűrű”, a „Humó (hunyó)”, valamint a „Rabos-csendőrös” került dokumentálásra.[1652]

Tiltó játékok közül a „Csiklandozás”, illetve a „Hátulsó előre!” került dokumentálásra.[1653]

Tárgykészítő játékok közül az alábbiak kerültek dokumentálásra: „Házépítés”, „Kukoricacsutka torony”, „Bogáncs”, „Ostor készítése”, „Kukoricaállatok”, „Rongybaba”, „Kukoricababa”, „Töklámpa”, „Csákó”, „Tojásmadár”, „Kocsi”, „Csónak”, „Gurigarepülő”, „Zúgattyú”, „Drungattyú”, „Kereplő”, Pengettyű”, „Kóréhegedű”, „Fésűmuzsika”, „Levélsíp”, „Búzafütyülő”, „Durrantás töltényhüvellyel”, „Kulcspuska”, „Parittya”, „Csúzli”, „Íj, nyíl”, „Bodzapuska”, „Vízipuska”, valamint a „Rongylabdakészítés”.[1654]

Eszközös ügyességi játékok közül az alábbiak kerültek dokumentálásra: „Pipiske, kelj ki”, „Tetűs játék”, „Süssünk, süssünk pogácsát”, „Bugyborékfújás”, „Bugáncs”, „Gogó”, „Jojó”, „Golyózás”, „Pitykézés (pénzezés vagy snúrozás)”, „Karikázás (gurigázás)”, „Pergettyű”, „Csigázás”, „Zsinórjáték”, „Kötélugrás”, „Ugrócska”, valamint a „Peckezés”.[1655]

Labdajátékok közül a „Kapó”, a „Cicázás”, a „Falhoz verő”, a „Kiszorító”, valamint a „Kiütő (kidobó)” került dokumentálásra.[1656]

Tápiószentmárton

A tápiószentmártoni kutatás eredménye 29 helyi népdal dokumentálása.

2009. február 25-én Gallai Sándorné Kerekes Borbála (sz. 1927) az alábbi népdalokat énekelte: „Endre báró udvarában van egy fa”,[1657] „Ezernyolcszázkilencvenedik évbe”,[1658]„Béreslegény megy a kútra itatni”,[1659] „Édesanyám nádfedeles háza”,[1660] „Esteledik a faluba’, mégis szól a nóta”, „Temető kapuja”,[1661] „Haragszanak rám a falusi lányok”.

[1650] TERÉK 2019: 43-47.
[1651] TERÉK 2019: 48-49.
[1652] TERÉK 2019: 49-51.
[1653] TERÉK 2019: 51.
[1654] TERÉK 2019: 52-59.
[1655] TERÉK 2019: 59-63.
[1656] TERÉK 2019: 64.
[1657] TERÉK 2014: 108.
[1658] TERÉK 2014: 429. (A hivatkozott kotta 3. sora tévesen lett lejegyezve.)

2009. február 25-én Szabó Károlyné Kántor Erzsébet (sz. 1948) az alábbi népdalt énekelte: „Sűrű sötét felhők vándoroltak az égen”[1662]

2009. február 25-én Kovács Pálné Németh Mária (sz. 1940) az alábbi népdalt énekelte: „Lefelé folyik a Tisza”[1663]

2009. február 25-én Kovács Pálné Németh Mária (sz. 1940), Kovács Pálné Németh Mária (sz. 1940), valamint Gallai Sándorné Kerekes Borbála (sz. 1927) az alábbi népdalokat énekelték: „Jaj, de sokat arattam a nyáron”,[1664] „Kimentem én a Tápió partra pihenni”, „Búza, búza, de szép tábla búza”.

2009. március 03-án Kollár Józsefné Kurucz Julianna (sz. 1943) az alábbi népdalt énekelte: „Kislány, kislány, göndör hajú kislány”[1665]

2009. március 03-án Kollár Márton (sz. 1920) az alábbi népdalokat énekelte: „Barna kislány megy a kútra, korsó van a karján”, „Iszik a betyár a csapon”,[1666] „Szentmártoni templom tetejébe”.[1667]

2009. március 03-án Kollár Mártonné Bende Ilona (sz. 1922) az alábbi népdalokat énekelte: „Zöld a petrezselyem, fehér a gyökere”,[1668] „Sej, haj, árva vagyok, de nem igazi árva”,[1669] „Nem az a legény, aki magát tartja”, „Mikor mentem hazafelé magam falujába”,[1670] „A nagy úton, végestelen végig”.

2010. január 20-án Kozma Dezső (sz. 1945) az alábbi népdalokat énekelte: „Pörge szélű kiskalapom felakasztom a szögre”,[1671] „Kukoricaföldön együtt kapáltunk”, „Menyecskének nem jó lenni”,[1672] „Szentmártoni udvaron kinyílik a liliom, szentmártoni kislány az én galambom”, „Jaj, de szépen nyerít a kapitány úr pej lova”,[1673] „Erdő, erdő, de szép kerek erdő”,[1674] „Szentmátoni csárdába’ ecet ég a lámpába”, „Felültem a kemencére”.[1675]

[1659] TERÉK 2014: 419.
[1660] TERÉK 2014: 427.
[1661] TERÉK 2014: 77.
[1662] TERÉK 2014: 332.
[1663] TERÉK 2014: 424.
[1664] TERÉK 2014: 169.
[1665] TERÉK 2014: 143.
[1666] TERÉK 2014: 127.
[1667] TERÉK 2014: 150.
[1668] TERÉK 2014: 285.
[1669] TERÉK 2014: 319.
[1670] TERÉK 2014: 359.
[1671] TERÉK 2014: 378.
[1672] TERÉK 2014: 124.
[1673] TERÉK 2014: 349.
[1674] TERÉK 2014: 154.
[1675] TERÉK 2014: 123.

Tápiószőlős

A tápiószőlősi kutatás eredménye 14 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 09-én a Tápiószőlősi Nyugdíjas Klub énekelt helyi népdalokat, melynek tagjai voltak: Balogh Mihályné Kasza Eszter (sz. 1935), Bezzeg Andrásné Bába Anna (sz. 1943), Borsányi Jánosné Gál Julianna (sz. 1932), Falusi Jánosné Bárány Teréz (sz. 1923), Héjja Mihályné (sz. 1928), Nagy Zoltánné Gigor Mária (sz. 1946), Sáfrány Józsefné Nagy Margit (sz. 1942), Sipos Istvánné Füleki Eszter (sz. 1944), valamint Szarvas Józsefné Gonda Mária (sz. 1930). Az alábbi népdalokat énekelték: „Nincs énnékem egyebem egy tanyánál",[1676] „Sárgarigómadár felszállott a fára",[1677] „Ha felkötöm piros delin kendőmet",[1678] „Mikor mentem hazafelé magam falujába", „Esik eső, nagy sár van a faluba",[1679] „Az Alföldön csikósbojtár vagyok én",[1680] „Felszállott a kakas a létrára", „A szőlősi, a szőlősi torony tetejére",[1681] „Sej, Kláratelep eszembe' sem volna",[1682] (Ez utóbbi summás dal, mely publikálásra került a Szőlősi kalendárium 1994. évi kötetében is, melyet helyi asszonyok énekeltek más, ideszegődő, szegődményesen munkát vállalókkal, summásokal együtt, mely munkára Kláratelepen Györgyey Lajos, illetve Sőregen Éber Antal birtokán lehetett végezni.)[1683] „Ha bemegyek a szőlősi kocsmába",[1684] „Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte"[1685]

2009. március 09-én Falusi Jánosné Bárány Teréz (sz. 1923) az alábbi népdalt énekelte szólóban: „A mi házunk előtt van egy vadalmafa"[1686]

2009. március 09-én Nagy Zoltánné Gigor Mária (sz. 1946) az alábbi népdalokat énekelte szólóban:„Ha akarok, szombat estét csinálok",[1687] „Rég megmondtam a bús gerlicének

Tóalmás

A tóalmási kutatás eredménye 8 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 23-án a Tóalmási Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek helyi népdalt. Az énekesek voltak:

[1676] TERÉK 2014: 172.
[1677] TERÉK 2014: 285.
[1678] TERÉK 2014: 279.
[1679] TERÉK 2014: 278.
[1680] TERÉK 2014: 244.
[1681] TERÉK 2014: 363.
[1682] TERÉK 2014: 195.
[1683] BIHARI 1994: 138.
[1684] TERÉK 2014: 277.
[1685] TERÉK 2014: 346.
[1686] TERÉK 2014: 307.
[1687] TERÉK 2014: 275.

Balogh Józsefné (sz. 1949), Földesi Ferencné László Mária (sz. 1943), Gódor Mátyásné Tóth Ilona (sz. 1943), Keresztesi Jánosné Paluska Mária (sz. 1937), Kiss Ferencné Szűcs Apollónia (sz. 1935), Pálinkás Sándorné Rada Mária (sz. 1938), Palkó Sándorné Hegyi Erzsébet (sz. 1944), Szilágyi Józsefné Urbán Ilona (sz. 1936), Tényi Ferenc (sz. 1934), Tóth Andrásné Szabó Julianna (sz. 1937), valamint Tóth Lászlóné Simon Mária (sz. 1942).

Az alábbi népdalt énekelték: „Barna kislány kisétál az erdőbe”[1688]

2009. március 23-án Tényi Ferenc (sz. 1934) az alábbi népdalt énekelte:

„Abony alatt van egy deszkakerítés”[1689]

2012. szeptember 23-án Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (sz. 1922) az alábbi népdalokat énekelte: „Nincsen annál betyárosabb élet”, „Édesanyám akkor kezdett siratni”, „Sej, szép Tóalmás eszembe’ se jutna”, „Kedves édesanyám, ha föl akarsz keresni”, „Sűrű sötét felhő vándorol a kék égen”, „Tóalmáson kettő a kis bíró”.

Újszilvás

Az újszilvási kutatás eredménye 16 helyi népdal dokumentálása.

2009. március 20-án az Újszilvási Nyugdíjas Klub tagjai énekeltek helyi népdalokat. A klub énekes tagjai voltak:

Boda Andrásné Sándor Mária (sz. 1937), Boros Sándorné Berzsényi Irén (sz. 1939), Halász Péterné Király Mária Magdolna (sz. 1939), Juhász Mihályné Tóth Mária (sz. 1949), Kemencés Pálné Visnyei Irén (sz. 1943), Kenéz Istvánné Bagi Gizella (sz. 1939), Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (sz. 1937), Pató Istvánné Récsi Julianna (sz. 1951), Perjési Józsefné Józsa Piroska (sz. 1942), Tóth Andor Jánosné Dudás Erzsébet (sz. 1945), Tóth János (sz. 1932), Tóth Jánosné Józsa Irén (sz. 1936), valamint Tóth Sándorné Szeremi Mária (sz. 1953).

Az alábbi népdalokat énekelték: „Ezt a kislányt még akkor megszerettem” „Sej, most kezdtem egy delin kendőt viselni”,[1690] „Látod-e, babám, látod-e, babám, amott azt a nagy hegyet”, „Újszilvási szőlő közepébe”,[1691] „Megérett a fehér szőlő, le kellene szedni”.

2009. március 20-án Boda Andrásné Sándor Mária (sz. 1937), valamint Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (sz. 1937) az alábbi népdalokat énekelték: „Sej, a Gombos tanya eszembe’ se volna”,[1692] „Csillagos az ég, ha beborul, kiderül”,[1693] „Arra alól tornyosodik az ég alja”, „Mikor mentem Galícia felé, még a fák is sírtak”.[1694]

[1688] TERÉK 2014: 212.
[1689] TERÉK 2014: 110.
[1690] TERÉK 2014: 289.
[1691] TERÉK 2014: 136.
[1692] TERÉK 2014: 310.

2009. március 20-án Boros Sándorné Berzsényi Irén (sz. 1939) az alábbi népdalokat énekelte: „Én Istenem, minek is teremtettél”,[1695] „Kedves jó anyám, nem írok több levelet”,[1696] „Bíró, bíró, kis szelei bíró”,[1697] „Ez a kislány, piros barna kislány kifeküdt az udvarra”, „Újszilvási gulyajárás”.[1698]

2009. március 20-án Tóth János (sz. 1932) az alábbi népdalokat énekelte: „Mikor bevonultam én Nagykanizsára”,[1699] „Sárga szeme van a kukoricának”.[1700]

Úri

Az úri kutatás eredménye 11 helyi népdal dokumentálása.

2010. június 07-én Solti Józsefné Szabó Erzsébet (sz. 1925), valamint Kókai Jánosné Laczkó Katalin (sz. 1924) az alábbi népdalokat énekelték: „Utca, utca, utca, utca, jaj, de sáros utca”,[1701] „Sej, édesanyám, eresszen el a bálba”,[1702] „Kiöntött a Tisza vize a partjára”,[1703] „Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni”,[1704] „Esik eső, nagy sár van a nagy úri utcán”,[1705] „El kell menni katonának, édesanyám, jaj, de nagyon messzire”, „Járás, járás, szép nagy úri járás”, „A nagy úri utcán végig, végig”.[1706]

2010. június 07-én Kókai Jánosné Laczkó Katalin (sz. 1924) az alábbi népdalt énekelte: „Zöld erdő pázsitján egy rubintos hintó”,[1707] „Fölmegyek a hegyre, lenézek a völgybe, lenézek a völgybe”.

2010. június 07-én Solti Józsefné Szabó Erzsébet (sz. 1925) az alábbi népdalt énekelte: „Szántok, vetek kinn a pusztán, a nagy úri határba”[1708]

[1693] TERÉK 2014: 304.
[1694] TERÉK 2014: 392.
[1695] TERÉK 2014: 220.
[1696] TERÉK 2014: 300.
[1697] TERÉK 2014: 103.
[1698] TERÉK 2014: 90.
[1699] TERÉK 2014: 306.
[1700] TERÉK 2014: 231.
[1701] TERÉK 2014: 359.
[1702] TERÉK 2014: 287.
[1703] TERÉK 2014: 316.
[1704] TERÉK 2014: 403.
[1705] TERÉK 2014: 318.
[1706] TERÉK 2014: 138.
[1707] A Simonffy Kálmán által írt „Hej, az én szeretőm” című folklorizálódott magyar nóta egyedi dallamváltozata teljesen helyi szöveggel.
[1708] TERÉK 2014: 380.

3.11 Tápió menti népdalok, népi játékok a Néprajzi Múzeum gyűjteményében

Számos kézirat, gyűjtemény, illetve pályázati dolgozat található a Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattárában, melyek a Tápió mente népdalos és népzenei értékeinek publikálásánál mindeddig háttérbe szorultak. Dr. Sándor Ildikó Pest megye néprajzi irodalma, illetve kéziratainak összegzése céljából összeállított kötete valamennyi Pest megyei település, így a Tápió mente 21 települése vonatkozásában is számos, a Néprajzi Múzeumban megtalálható írásokra vonatkozó adatot tartalmaz, mely nagyban segíti és meggyorsítja a kutatók munkáját.[1709] 1955-ben Dudás István „Népi táncok dalai" címmel az Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázatokra beküldött ifjúsági tagozat egyik pályamunkájaként található meg, melyben Újszilvás e vonatkozású értékeit dokumentálta 25 kotta szemléltetésével.[1710] Kenesei Klein Ilona (Radó Gyuláné) „Duna-vidéki népdalok" címmel benyújtott pályamunkája 1912 és 1918 közötti népzenekutatói munkájának eredményeként 304 oldalon, összesen 301 kotta került dokumentálásra, melyek közt a Tápió mentéről Kóka, Nagykáta (Egreskáta), Sülysáp (kutatásainak dokumentálásában Sáp, Tápiósüly, Sülysáp), Tápiószecső (kutatásaiban Szecső), Szentlőrinckáta, illetve Tápiószentmárton települések népdalai találhatók meg.[1711] A kutatott és dokumentált települések között szerepel a Tápió patak mellett található, ma Isaszeg külterületeként nyilvántartott Szentgyörgypuszta (régebbi nevén Tápiószentgyörgy, mely Újszásszal együtt nem került be a vizsgált kutatási területbe. Az Isaszeg külterületi részét képző Szentgyörgypuszta – korábban Tápiószentgyörgy – is kötődik a földrajzi értelemben vett Tápió mentéhez, azonban ezek a települések, településrészek nem képzik a Tápió mente szerves részét és ma már más tájegységekhez soroljuk őket.[1712]

Velsinszky Zoltán 1947-ben benyújtott „Dalok, gyermekversek" című kutatási anyagai közt a 156 oldalas kéziratban három, Tóalmásról származó népdalt is találunk.[1713] Agócs Pál 1941-ben benyújtott 18 oldalas „Tápióbicskei folklór anyag" tekintetében számos néprajzi vonatkozású téma mellett népdalokat is találunk a településről.[1714] Erdős József 1914-ben készített 106 oldalas „Néphagyományok gyűjtése" című kéziratában számos település mellett

[1709] SÁNDOR 1975: 11-13.
[1710] NM P. 106/1955
[1711] NM EA 2584 (12 népdal a Kodály Rendbe is bekerült munkásságából)
[1712] Isaszeg a Gödöllői dombság, Dány a Galga mente, a Jász-Nagykun-Szolnok megyében található Újszász pedig a Duna-Tisza közi homokhátsághoz tartozik.
[1713] NM EA 917 (11, 119, 139. oldal)
[1714] NM EA 201

Tóalmás népművészeti értékeinek kutatása is megvalósult, mely alkalommal gyermekjátékok, valamint népdalok is dokumentálásra kerültek.[1715] Háffner Ferenc 1912 és 1914 között Tóalmás folklóranyagának dokumentálása eredményeként két kézirata maradt fenn, melyekben többek között népdalok, népi játékok is fellelhetők.[1716] Parragh Sándor 1948-ban készített „Gyermekjáték és ajtózár" című kéziratában más megyék települési értékei mellett Pándról is dokumentálásra került egy gyermekjáték.[1717] Viczián István kéziratos tápiószelei munkássága a helyi néprajzkutatóknál került közlésre korábban.[1718]

[1715] NM EA 451
[1716] NM EA 452, NM EA 633
[1717] NM EA 997
[1718] NM EA 726, NM EA 817

4. Népdaltípusok

4.1 Népi játékok

Több rendszerezési lehetőség is alkalmazható a gyermekjátékok, illetve népi játékok tudományos rendbe történő állításához. A Magyar Népzene Tára első kötetét dr. Kerényi György rendezte sajtó alá, melyben 12 főcsoportra osztotta a dallamos népi játékokat, ahol fő nézet az ambitus figyelembe vételével a dallam magva, azaz egy-egy jellemző dallamképlet, ami többségében egy meghatározott, nagyjából változatlan ritmusképlettel társul.[1719] Eszerint az 1-9. főcsoport került meghatározásra, a jövevény dalok pedig a 10-12. főcsoportban kaptak helyt.[1720] A mai értelemben vett Tápió mente települései nem kerültek be a kötetbe, hiszen az első tudományos kutatások a kötet megjelenését követően kezdődtek meg. Ennek ellenére számos játékunk más településről dokumentált, kisebb-nagyobb eltérésekkel fellelhető változata található meg benne. Kodály ekképpen vélekedett a gyermekjáték kötet megjelenésének fontosságáról:

„Ami Kissnek[1721] nem sikerült, most újra szélesebb alapon, gazdagabb anyaggal kezdhetjük el: a magyar gyermeket visszahozni hazájába. Akiknek számára a népdalkincs nem holt múzeum, hanem élő, csak fejlődésében megakasztott kultúra, az a folytonos felfedezés igzalmával forgatja még az igénytelen dallamokat is. Pezsgő élet van bennük, a gyermeki képzelet, találékonyság ezer ablaka öltöztet néhány egyszerű alapformát."[1722]

Mivel a dallam nélküli népi játékok többségi jelenlétét igazolják a Tápió mentén e tekintetben végzett kutatási eredmények, ezért a dr. Lázár Katalin szerinti rendszerezési struktúra alkalmazásával valósítható meg a népi játékok áttekinthető, ugyanakkor tudományos igényű és mindenki számára könnyen felhasználható gyűjtemény közreadása.[1723]

A Játékok csoportosítása az alábbiak szerint történik a Tápió mentén dokumentált játékok tekintetében:

MONDÓKÁK

- Természetmondóka
- Növénymondóka

[1719] KERÉNYI 1951: XXV.
[1720] KERÉNYI 1951: XXIX.
[1721] Kodály Zoltán Kiss Áronra gondolt, aki 1891-ben kiadta a „Magyar Gyermekjáték-gyűjteményt".
[1722] KERÉNYI 1951: XVIII.
[1723] LÁZÁR 2008

- Állatmondóka
- Altatódalok
- Csúfolók

KIOLVASÓK

MOZGÁSOS JÁTÉKOK

- Ölbeli gyermek játékai
- Mozgásos ügyességi és erőjátékok
- Fogócskák
- Vonulás

PÁRVÁLASZTÓ JÁTÉKOK

- Párválasztó körjátékok

SZELLEMI JÁTÉKOK

- Szellemi ügyességi játékok
- Beugratások
- Kitalálós játékok
- Rejtő-kereső játékok
- Tiltó játékok

ESZKÖZÖS JÁTÉKOK

- Tárgykészítő játékok
- Eszközös ügyességi játékok
- Labdajátékok

Közel 260 játéktípus került dokumentálásra az elmúlt 130 évben, mely Viczián István kéziratos, feltehetően 1890 körüli, Tápiószelén testvérével, Viczián Zoltánnal készített gyűjteményétől[1724] számítva 2019 márciusáig terjedő kutatási időszakra vonatkozóan jelenthető ki. A játékokat Viczián István, Viczián Zoltán, Szabó Andorné Szojka Anna, Kisbán Eszter, Schnöller Mária, Békefi Antal, Hintalan László, Ofella Sándor, valamint Terék József kutatták fel, a korábban közölt, részletes kutatási ismertető tekintetében és formájában. [14.4.1]

[1724] Viczián Zoltán 1891. szeptember 21-én halt meg tüdőbajban, a kéziratos gyűjtemény pedig 1945. szeptember 26-i dátummal került be a Néprajzi Múzeumba (NM EA 726, 817), mely a kézirat formáját, valamint a lejegyzett szövegek fogalmazását tekintve a 19. század utolsó évtizedéből származhat.

4.2 Szokásdalok

A népszokásokhoz, ezen belül a naptári ünnepekhez (kötött és mozgó ünnepek), gazdasági élet ünnepeihez, egyházi ünnepkörökhöz, valamint a hétköznapi élethez kapcsolódó szokások kerülnek összegzésre.

Összesen 56 szokásdal került felkutatásra 1954 és 2015 között, melyekből 54 magyar, 2 pedig tót nyelven került feléneklésre. 48 az egyházi ünnepkörökhöz (a tót szokásdalok is ide tartoznak), illetve egyéb, jeles napokhoz kötődő szokásdallam, melyek mellett 2 koldusnóta, 5 árus nóta, valamint 1 bakternóta is megtalálható. A kutatásokat a vizsgált időszakban Schnöller Mária, Szabó Andorné Szojka Anna, Paulovics Géza, Gábor Judit, Sárosi Bálint, Kerényi György, Sztodola Mihály, Barna Gábor, Terék József, valamint Király Katalin végezték.

A lakodalmi szokásokhoz kötődő népdalok a régi stílusú, új stílusú, valamint romlott vagy műdalos hatású népdalok kategóriákban kerülnek rendszerezésre.

A Szokásdalok csoportosítása az alábbiak szerint történik a Tápió mentén dokumentált dallamok tekintetében:

- Egyházi évfordulókhoz kötődő szokásdalok az év jeles napjainak naptár szerinti sorrendjében
- Hétköznapi élethez kötődő szokásdalok

Mindkét esetben emelkedő szótagszám szerint kerülnek csoportosításra a szokásdalok.

A Magyar Népzene Tára II. kötete 1953-ban jelent meg, mely tudományos rendbe foglalja a Jeles napok szokásanyagát, a kötet pedig „a naptári éven végighaladva veszi sorra az időhöz fűződő, énekszóval járó szokásokat."[1725] Tartalmazza szinte valamennyi, egyházi évfordulóhoz kötődő szokásdalunk más településeken felgyűjtött változatait, melyek több-kevesebb eltéréssel találhatók meg a magyar dialektusterületeken, kisebb-nagyobb elterjedtséggel. [14.4.2]

4.3 Siratók

A siratók legrégebbi múltra visszatekintő, nép által megőrzött vokális értékeink, melyek a gyász közvetlen hordozóinak megénekeltetésével kerülhettek dokumentálásra. Rögzítésük a 20. században kezdődött el, melyek összkiadása 1966-ban valósult meg a

[1725] KERÉNYI 1953: VII.

Magyar Népzene Tára V, azaz a Siratók kötet megjelentetésével. A rögtönzött szöveg- és dallamvariánsok miatt csak hangfelvételről történő lejegyzés jöhetett szóba, melyet nagyban segített a fonográfot felváltó magnetofon megjelenése.[1726] Kodály Zoltán ekképp emlékezett vissza a legelső siratók felkutatására:

„1905 táján, gyűjtőmunkánk kezdetén úgy látszott, bele kell törődnünk, hogy a sirató műfaját már csak a régi szöveggyűjteményekben közölt néhány töredék képviseli. Vikár Béla sokoldalú fonográfhengerein egyetlen dallamot sem találtunk… Ahol csak sirató felől érdeklődtünk, legfeljebb az ismert párszavas, nevettető paródiákkal feleltek. Úgy látszott, már sehol sem él. Annál nagyobb meglepetés ért 1915-ben. A zoboralji Ghymes temetője fölötti dombon szemlélődve észrevettem, hogy egy anyóka egy sírt körüljárva halkan énekelget valami recitáló, strófátlan dallamot. Közeledtemre elhallgatott, kérdéseimre kitérően felelt. Így hát néhány helybeli, már évek óta ismerős asszonyhoz fordultam. Nagy nehezen beismerték, hogy tudnak jajszóval siratni, de semmiképpen sem voltak hajlandók elmondani: megszólnának érte. Végre a tanítóné zárt szobájában szigorú titoktartás mellett megtörtént az első fölvétel. Mert fonográf nélkül pontos lejegyzésre gondolni sem lehetett. Szöveg és dallam rögtönzés, oly változékony, hogy senki egyformán megismételni nem tudja. Megtörvén a jég, kiderült, hogy ez a nép, mely nyelvén még árpád-kori hangokat őriz, a siratónak is gazdag hagyományával él máig… Megnehezítette a felvételt az előadók őszinte, igaz érzése. Előbb-utóbb szinte mindenki sírva fakadt."[1727]

A Tápió mente siratóinak felkutatására 1962. február 17-18-án került sor, amikor Sárosi Bálint Tápiószecsőn, valamint Tápióságon rögzítette a helyi siratódallamokat, melyeket az adatközlők elénekeltek a kutatónak. Jellegüket tekintve teljesen azonosak a Kodály Zoltán által jellemzett és legelső, e téren végzett kutatásában talált szerkezettel és megformálással: recitáló, nem ismétlődő, folyamatosan, improvizatív jelleggel változó szöveggel és dallammal. A témakörök határozták meg a szövegkörnyezetet, attól függően, hogy szüleit, gyermekeit vagy családját siratta az adatközlő.

A Tápiószecsőn elvégzett kutatómunka fontosságára Szabó Andorné Szojka Anna kutató hívta fel a tudomány figyelmét az 1956 áprilisában végzett helyi kutatásainak végeztével.[1728] Mára kihalt a Tápió mentén az efféle siratási hagyomány, az utolsó, még meglévő siratóasszonyok már csak a temetési szertartásokon szokásos, általánosan ismert dallamokat éneklik a búcsúztató, majd a hantolás funkciós részeként.

[1726] KISS-RAJECZKY 1966: 8.
[1727] KISS–RAJECZKY 1966: 7-8.
[1728] KISS–RAJECZKY 1966: 941.

A vidéken fennmaradt egy lósirató is, „Szomorú a lónak az egész élete”[1729] címmel, melynek változatai is csak nagyon csekély mennyiségben fordulnak elő a Kárpát-medencében.[1730] Sorszerkezetét tekintve 4 soros népdalszerkezettel rendelkezik (AABC), dallammozgása pedig a siratókkal megegyező kis lépésekkel jellemezhető.[1731] Mindösszesen 12 sirató került dokumentálásra a Tápió mentén 1962 és 2009 között. Közlésük szótagszámtól függetlenül kerülnek sorrendbe állításra, mivel a recitáló és improvizatív kifejezésmód egyénenként, siratónként és életérzésenként eltérő, rendszerbe nem foglalható.

Sirató-paródia is dokumentálásra került, melyet Halkovics János kutató rögzített Jásztelek településen, Jász-Nagykun-Szolnok megyében, 1960. március 23/24-én. Kisbakonyi István egy nagykátai sirató-történetet mesél el, mely 1918-ban történt a ház urával, ahol minden szombaton megháltak.[1732] [14.4.3]

4.4 Régi stílusú népdal

Közel 140 régi stílusú népdal található meg a Tápió mente népdalai között, melyeket a Járdányi-rend szerint foglalok tudományos rendbe.[1733]

Az alábbi kategóriákba kerültek besorolásba a régi stílusú népdalok:

A) Magasan járó kezdő sor

1. Az előtag végig magasan jár

a, A kezdősor végig emelkedik

b, A kezdősor vége lejt

2. Az előtag vége a mélybe hajlik

a, Az előtag vége II. fokra zár

b, Az előtag vége I, illetve bVII fokra zár

C) Középen, illetve mélyen járó kezdő sor

1. A második sor egy szinten az elsővel vagy mélyebb nála

a, Az első és a második sor azonos

[1729] TERÉK 2014: 54. Gyűjtés helye: Nagykáta, ideje: 2009.II.23, adatközlő: Kovács Sándor (sz. 1941), gyűjtötte: Terék József.

[1730] Változatai Füzesabony (gy. Vikár B, 1910-es évek), Nyírtelek (gy. Kammerer L, Kiss L, Lugossy E, 1956), Barslédec (Kiss L, 1969) településeken is dokumentálásra kerültek, valamennyi helyen lakodalmas szokásokhoz került besorolásra. A nagykátai változatnál csak az derült ki az adatközlő (Kovács Sándor, sz. 1941), hogy lovak siratására énekelte egy helyi lókupec. Ez a változat műdalos hatású is egyben.

[1731] Sirató elnevezése ellenére a lósirató a szokásdalok közt található meg.

[1732] MTA BTK ZTI AP 8191o (Mg1122A)

[1733] JÁRDÁNYI 1961: 176.

2. A második sor magasabb az elsőnél

a, Emelkedő vagy stagnáló kezdő sor

b, Lejtő kezdő sor

A fel nem tüntetett, Járdányi Pál által meghatározott kategóriákba nem esik bele régi stílusú népdal a Tápió mentéről, így a rendszerezési leírásba nem került feltüntetésre.[1734]

Több régi stílusú népdalnak megfigyelhető számos változata a tájegység 21 településén, melyek közlésre kerülnek, de több, egészen egyedi, a Tápió mente sajátos népdalkincsét erősítő régi stílusú népdalt is megfigyelhetünk. A legnagyobb részt ABCD, A5B5AB, valamint AABC szerkezetű népdalok találhatók, előadásmódjukra pedig parlando, rubato tempójelzés, valamint tempo giusto egyaránt és nagyjából egyenlő számban figyelhető meg, ez utóbb esetben legtöbbször a pontos tempó feltüntetésével, mely az adatközlő éneklési tempóját jelenti, számos esetben azonban az előadás ettől eltérő, általában gyorsabb tempóban valósulhat meg. A szótagszámok tekintetében megkülönböztetünk izoszillabikus, azaz azonos szótagszámú, valamint heteroszillabikus, azaz eltérő szótagszámú sorokat tartalmazó népdalokat. Hangterjedelmüket vizsgálva pentaton, illetve diatonikus hangsor egyaránt jellemzi, ez utóbbi legnagyobb részt ión, eol, kisebb részt mixolíd, valamint két esetben líd hangsor, mint vizsgálható modális skálák. Az ütemszámok vizsgálatánál megállapítható, hogy a régi stílusú népdalok legnagyobb részénél valamennyi sorban azonos mennyiségű ütemszám található, azaz izopódikus népdalok, míg néhány esetben heteropódikus, azaz változó ütemszám figyelhető meg. A Tápió menti népdalok ütemmutatóját vizsgálva a régi stílusú népdalok esetében izometrikus (végig azonos az ütemmutató), illetve igen kis mennyiségben heterometrikus (eltérő ütemmutatók jelenléte) dallamokat különíthetünk el. Ritmikailag jórészt azonos ritmussorokat tartalmazó izoritmikus dallamokra, illetve kevés esetben eltérő ritmussorokat tartalmazó heteroritmikus dallamokra oszthatjuk a régi stílusú népdalokat. A Tápió mentén felkutatott régi stílusú népdalokat alacsony, 6-12 szótagszám jellemzi, a népdalok pedig nagy ambitussal és változatos kadenciaszerkezetekkel rendelkeznek. [14.4.4]

4.5 Új stílusú népdalok

Az új stílusú népdalokat az alábbiak szerint rendszerezem: A szótagszámonként csoportosított népdalokat sorszerkezet alapján közlöm, először AA5A5A, majd AA5BA, ABBA, AABA típusok szerint, melyeken belül először a moll dallamokat, majd a dúr és

[1734] JÁRDÁNYI 1961: 176.

mixolíd dallamokat állítom sorrendbe, az azonos típusúakat egymás mellé csoportosítva. Ez a rendszerezési szempontrendszer szerkezetileg is jól áttekinthetővé teszi az új stílusú népdalokat, mely igazolja, hogy a Tápió mente népdalkincse az új stílusú dallamok tekintetében nemcsak gazdag, hanem igen változatos is. Számos népdalnak több változata is él a tájegység 21 településén, melyek közlésre kerülnek, de jónéhány egészen egyedi, a Tápió mente egyedi népdalkincsét erősítő új stílusú népdalt is megfigyelhetünk. A legnagyobb részt visszatérő szerkezetű népdalok[1735] 6-25 szótagszámúak, előadásmódjukra pedig jórészt tempo giusto tempójelzés jellemző, mely metrikus éneklést jelent, az adatközlő énekesek által felénekelt dallamok tempójának feltüntetésével. Számos parlando, rubato népdal figyelhető meg, melyeket az énekesek szabad előadásmódban közöltek, azonban közismerten metrikus dallamok. Ezek a dallamok mindkét változatban előadhatók. A szótagszámok tekintetében megkülönböztetünk izoszillabikus, azaz azonos szótagszámú, valamint heteroszillabikus, azaz eltérő szótagszámú sorokat tartalmazó népdalokat. Hangterjedelmüket vizsgálva diatonikus hangsor jellemzi, legnagyobb részt ión, eol, kisebb részt mixolíd, valamint líd hangsorok, mint vizsgálható modális skálák. Az ütemszámok vizsgálatánál megállapítható, hogy az új stílusú népdalok legnagyobb részénél valamennyi sorban azonos mennyiségű ütemszám található, azaz izopódikus népdalok, míg néhány esetben heteropódikus, azaz változó ütemszám figyelhető meg. A Tápió menti népdalok ütemmutatóját vizsgálva izometrikus (végig azonos az ütemmutató) és heterometrikus (eltérő ütemmutatók jelenléte) dallamokat különíthetünk el, melyek mindkét metrikai tekintetben szép számmal fordulnak elő. Ritmikailag azonos ritmussorokat tartalmazó izoritmikus dallamokra, illetve eltérő ritmussorokat tartalmazó heteroritmikus dallamokra oszthatjuk az új stílusú népdalokat. A dallamok nagy ambitussal és változatos kadenciaszerkezetekkel rendelkeznek. A Tápió mentén felgyűjtött új stílusú népdalok száma közel 740, a hozzájuk kapcsolódó változatokkal együtt. [14.4.5]

4.6 Folklorizálódott műdalok, műzene

Közel 100 népdal került dokumentálásra a Tápió metén, melyek vizsgálatának során kiderült, hogy műzenei alkotások, mivel dallamának, szövegének, vagy esetenkét

[1735] Néhány dallam inkább AABC sorszerkezettel rendelkezik, melyre már nem mondható, hogy AABAv, hiszen oly mértékben variálódott a visszatérő sorszerkezet jellemzőjeként meglévő 4. sor, hogy a rendszerezésnél külön egységbe rendezzük. Dallamvonulatának tekintetében ezek nem sorolhatók a régi stílushoz, mivel a 4. sor dallamvezetése új stílusra utal, illetve műdalos hatással és romlással sem rendelkeznek, melyek alapján a műdalos hatású vagy romlott népdalok közé kerülhetnének.

mindkettőnek ismert a szerzője. [14.4.6] Kiss Lajos népzenekutató számos Simonffy szerzemény dokumentálásánál jegyezte meg lejegyzéseinél a szerző nevét, kinek munkásságának tanulmányozásával legtöbbet foglalkozó népzenekutató volt a 20. században, melynek összegzését erre vonatkozó tudományos írásában is kifejtette.[1736]

Számos magyarnótának keletkezése 1850-1900 közé tehető, míg kisebb számban a 20. század első évtizedeiben íródtak. A szerzők között szerepel B. Fehér Jenő (1875-1931), Kisfaludy Károly (1788-1830) Dankó Pista (1858-1903), Pósa Lajos (1850-1910), Dóczy József (1863-1913), Szentirmay Elemér (1836-1908), Erdélyi János (1814-1868), Simonffy Kálmán (1831-1888), Sándor Jenő (1891-1976), Egressy Béni (1814-1851), Petőfi Sándor (1823-1849), Gyöngy Pál (1902-1990), Zágon István (1893-1975), Pete Lajos (1867-1924), Kutor Ferenc (1888-1970), Murgács Kálmán (1893-1966), Bagdy István (1882-1953), Nádor „Neumann" Gyula (1860-1889), Abonyi Lajos (1883-1898), Magyar Lajos, Bieber Gyula (1847-1917), Mátyásy József (1765-1849), Apáthy Gyula (1853-1925), Arany János (1817-1882), gróf Festetics Leó (1800-1884), Szelestey László (1821-1875), Berecz János (1928-2005), Péteri István, Obornyák László, Kondor Ernő (1881-1951), Bogdán István (1863-1922), Mészáros Pál (1878-1945), Kárászy Csaba Ödön (1865-1915), Nádor József (1876-1967), Pákozdi Gyula, Járossy Jenő (1887-1975), Sally Géza (1902-1957), Pártos Jenő (1896-1963), Hajdú Imre, valamint Zágon István (1893-1975).

Mindezek mellett a kutatások során két 19. századi, de kifejezetten e kistáj indíttatásából keletkezett két mű is feltárásra került. A jászberényi Palotásy János (1821-1878) által 1852-ben írt, majd Patikárius Ferkó, a kor egyik leghíresebb cigányprímása és zenekara által számtalan alkalommal játszott Bényei csárdás[1737] című, AA5BA népdalos sorszerkezetet követő nótája a szerző életét, illetve munkásságát ismerve[1738] nagy biztonsággal kijelenthető, hogy a mű ihletése a mai Tápió mente területén található Bénye településről származik. 19. századi műzenei szerzemény a Riszner József (1823-1891) zeneszerző[1739] által 1855-ben írt Tápió vidéki csárdás,[1740] mely jellegét tekintve egy AA5A5vA sorszerkezetű lassú verbunkosból, valamint egy AABC sorszerkezetű, induló jellegű marsból áll. Sem a Bényei csárdás, sem a Tápió vidéki csárdás nem ismeretes a Tápió mente lakossága számára, viszont a tájegységhez szorosan kötődő, mint legrégebbi, helyi és kistáji vonatkozású zenetörténeti emlék.

[1736] KISS 1969: 383-353.
[1737] MTA BTK ZTI KR 15801
[1738] SÁGH 1879: 242.
[1739] SÁGH 1879: 250.
[1740] MTA BTK ZTI KR 18688, KR 00712

4.7 Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok

Bartók Béla rendszerezési elvét követve az ebben a kategóriában megtalálható dallamok növekvő szótagszám szerint kerülnek közreadásra. Az azonos szerkezetű és típusú dallamok egymás mellé kerülnek. A Tápió mentén végzett kutatásokat összegezve közel 120 romlott, idegen átvételű vagy műdalos hatású népdalt találunk. [14.4.7] Sorszerkezetüket, ambitusukat, előadásmódjukat, soronkénti szótagszámaikat, a sorok ritmusait és ütemmutatóit vizsgálva jórészt az új stílusú népdalokkal mutatnak egyezőséget, azonban számos ABCD, valamint AABC, mint régi stílusra jellemző sorszerkezet is előfordul. A dallavezetésüket vizsgálva kijelehtetjük, hogy számos olyan sorszerkezet is előfordul, melyek a magyarnóták esetében gyakorta előfordul az általános sorszerkezetek mellett, mint például az ABCA, ABCB sorszerkezetek. Több, ide sorolt dallam esetén figyelhetjük meg a műdalos hatásra utaló, Borsai Ilona által megfogalmazott ismertetőjeleket, mint a mélyjárást, az alterált hangok jelenlétét, a hármas-, és négyeshangzatok bontásából álló, rövidebb-hosszabb dallamrészeket, szekvenciák előfordulását, illetve a mindezekhez több esetben is párosuló úrias szövegkörnyezetet, melyek kivétel nélkül a 19. századi műdalok, magyar nóták írásának jellegzetes alkotóelemei voltak és a mai magyar nóta repertoárnak is meghatározó fordulatai.[1741]

A dallamok közt szerepelnek olyan népdalok is, melyeknek nem romlott változatai a régi vagy az új stílusú népdalok közé kerülne besorolásilag, de a dallam Tápió mentén dokumentált változatában a korábban említett, műdalos hatásra utaló jelek bármelyike megfigyelhető.

Bartók Béla háromkötetes *Slovenské Ľudové Piesne* kiadványának közel 2350 oldal 1620 dallam kottáit vizsgálva viszont azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a Borsai Ilona által jelzett műdalos hatás nem más, mint a szlovák népdalok magyar népdalokra gyakorolt hatása a Tápió mentén. Ennek oka lehet a betelepítések, letelepedések következtében Felvidékről érkező szlovák ajkú lakosság által hozott népdalos kultúra jelenléte. A magyar és szlovák kulturális értékek évszázadok alatti keveredése és egymásra hatása elkerülhetetlen és természetes jelenség, mely mellett jól elhatárolhatóan megmaradtak a Tápió mentén is a jellegzetes nemzetiségi értékek, de keveredés figyelhető meg például népdalkincsünk

[1741] Az új stílusú népdalok jellegzetes visszatérő AA5BA, valamint az ABBA sorszerkezete a magyar nóták nagy részében megtalálható, a jellegzetes fordulatokat átvéve pedig könnyen tanulhatóvá, illetve előadhatóvá váltak az évszázadok során. Mindezek népdalokra gyakorolt hatásával, valamint a népies közízlés változásával alakultak a kezdetben paraszti dallamok műdalos hatásúvá, több esetben romlott változatot eredményezve.

alakulásában. Ezt nevezhetjük részleges vokális asszimilációnak, hiszen számos Tápió menti népdalban megtaláljuk az általunk műdalos hatásérzetet keltő szlovák népdalos fordulatokat és lépéseket, ugyanakkor közel 60 szlovák nyelvű, legalább három évszázados múltra visszatekintő népdal maradt fenn, melyeknél csak néhány dallam esetén tapasztalható magyar hatás.

Bartók Béla 1906 és 1918 között, a mai Szlovákia területén végzett kutatásai során számtalan régi és új stílusú szlovák népdalt jegyzett le azokkal a zenei fordulatokkal, melyeket a magyar népdalok vizsgálatánál számos esetben dokumentálunk, ebben az értelmezésben pedig idegen átvételnek tekintjük, melyek a műdalos hatású népdalokkal együtt (melyek a szlovák-magyar dallamok keveredéséhez hasonlóan a népdal és a magyar nóta stílusjegyei keveredtek az elmúlt közel két évszázadban) éppoly értékesek, mint régi és új stílusú népdalaink.

4.8 Hangszeres gyűjtések

Három prímás, illetve két zeneszerző műve is lejegyzésre érdemes, melyek a Tápió mente népdalos és népzenei értékei, azonban máshová nem sorolható népdalok, verbunkosok. Kocza József (sz. 1924) prímás 2013. november 13-án és 18-án összesen 11 népdalt (ebből 4 tót), Fehér Bertalan (sz. 1945) 2011. augusztus 01-jén 2 Tápió menti verbunkost, valamint „Pipi Jóska" bácsi által muzsikált halottkísérőt, Losó László (sz. 1935) pedig 2009. március 09-én 1 verbunkost (Rózsavölgyi Márk szerzemény) és 1 népdalt muzsikált a gyűjtőútjaim alkalmával, melyek különálló hangszeres értékek, publikálásra érdemesek.

Martin György 1978. február 18-án, Tápiószecsőn végzett néptánckutató munkája alkalmával a táncfelvételek szünetében került rögzítésre egy műdalos hatású „Friss csárdás",[1742] mely egyedül a Tápió mentén található meg. [14.4.8]

[1742] MTA BTK ZTI AP 12161g

5. Nemzetiségi népdalok

5.1 Tápió menti szlovák (tót) népdalok

A Tápió mentén már három évszázada jelen lévő, magukat tótoknak nevező szlovák ajkú lakosság által generációkon át megőrzésre került számos vokális érték. Szokásokhoz kötődő rigmusok, dallamos gyermekjátékok, mondókák, katonadal, újévi köszöntő, lakodalomhoz kötődő dallamok, egyházi énekek, pajzán dalok és alkalomhoz nem kötött népdalok kerültek az elmúlt, több mint fél évszázad alatt.

A kutatásokat Sztodola Mihály Bényén (1969, 1971), Lázár Katalin Sülysápon (1981), Trefák Istvánné Herceg Klára Mendén (1983), Zemen Pálné Szabó Katalin és Németh Jánosné Bugyi Erzsébet Sülysápon (2013), Király Katalin Mendén (2015), Terék József pedig 2009 és 2019 között Bényén, Mendén, Sülysápon, Tápiószecsőn, valamint a Farmos melletti tanyavilág utolsó, még helyi tót népdalokat ismerő prímásánál végezte.

A tót nyelvű vokális értékek ismeretében összesen 54 népdal és variációi, [14.4.9.2] 5 hangszeres népdal, 4 mondóka, 2 jeles naphoz kötődő kis vers kerül összegzésre. Mindezek mellett számos nyelvi emlék él még Bénye, Mende, Sülysáp (korábban Tápiósüly és Tápiósáp) településeken a használati eszközök, a hétköznapi élet, valamint a népviselet és a rezesbanda elnevezése tekintetében. A népdalok szerkezetét vizsgálva az alábbiakat tapasztaljuk:

6-21 szótagszámúak a Tápió mentén felkutatott és dokumentált népdalok, előadásmódjukra pedig jórészt tempo giusto tempójelzés jellemző, mely metrikus éneklést jelent, az adatközlő énekesek által felénekelt dallamok tempójának feltüntetésével. Néhány parlando, rubato népdal figyelhető meg, melyeket az énekesek szabad előadásmódban közöltek, azonban közismerten metrikus dallamok is találhatók köztük. Ezek a dallamok mindkét változatban előadhatók. A szótagszámok tekintetében megkülönböztetünk izoszillabikus, azaz azonos szótagszámú, valamint heteroszillabikus, azaz eltérő szótagszámú sorokat tartalmazó tót népdalokat. Hangterjedelmüket vizsgálva kisebb részt pentachord, illetve nagyobb részt diatonikus hangsor jellemzi, ión, valamint eol hangsorok, mint vizsgálható modális skálák. Az ütemszámok vizsgálatánál megállapítható, hogy a tót népdalok legnagyobb részénél valamennyi sorban azonos mennyiségű ütemszám található, azaz izopódikus népdalok, míg néhány esetben heteropódikus, azaz változó ütemszám figyelhető meg. A Tápió menti tót népdalok ütemmutatóját vizsgálva izometrikus (végig

azonos az ütemmutató) dallamokat találunk. Ritmikailag azonos ritmussorokat tartalmazó izoritmikus dallamokra, illetve eltérő ritmussorokat tartalmazó heteroritmikus dallamokra oszthatjuk a tót népdalokat. A dallamok többsége nagy ambitussal és változatos kadenciaszerkezetekkel rendelkezik, melyek mellett csak csekély számú pentachord dallamok, mint kis ambitusú népdalok vannak jelen kutatási eredmények közt.

A népdalok származási helye tekintetében a tót lakosság 18. századi letelepedéséről rendelkezésünkre álló, jelen értekezés ide vonatkozó korábbi fejezetében részletezett információk alapján megállapíthatjuk, hogy a mai Szlovákia középső területéről származnak a Tápió menti tótok. Mendén a 18. század második felében dokumentált Hont Vármegye (Apafalva, Méznevelő) és Nógrád vármegye (Nógrádszentpéter), Tápiószentmártonban 1732 és 1782 között Bars vármegye, Hont vármegye, Liptó vármegye, Trencsén vármegye, Zólyom vármegye és Nógrád vármegye, Káva településen 1725-ben Nógrád vármegye, Tápióságon a 18. század végén Hont vármegye (Csalomja) került feltüntetésre, mint a tót lakosság származási helye. A betelepítések több időben és minden bizonnyal más településekről is történtek, hiszen a feltárt ismeretek nem zárják ki a más időszakokban és más régiókból történő betelepítések lehetőségét. Mivel jelen népdalok a hangszeres kutatásokat kivéve Bénye, Mende és Sülysáp településekről kerültek dokumentálásra, így feltételezhető többségében Hont vármegyei, illetve kisebb részt Nógrád vármegyei, Zólyom vármegyei, valamint Bars vármegyei eredete. Mindezt megerősíti a Bartók Béla 1906 és 1918 közötti, mai Szlovákia területén végzett kutatási eredményeinek összkiadásául megjelenő *Slovenské Ľudové Piesne*, háromkötetes, többek között Kodály Zoltán és Vikár Béla kutatási eredményeit is feldolgozó publikáció. Az 1620 kotta dallamait és szövegeit áttanulmányozva két részre oszthatók a Tápió menti tót népdalok:

- megegyező, illetve dallam és/vagy szövegváltozatában publikált szlovák nyelvű népdalok
- azonos vagy kismértékben eltérő dallamú népdalok, melyek a Tápió mentén csak magyar nyelven énekelt változatban találhatók meg

Az alábbi tót nyelvű Tápió menti népdalok kerültek felkutatásra 1906 és 1918 között:

„Ďjouča z_Oravi“ – A Bényén dokumentált népdal kis mértékben eltérő dallamvariánssal, más szövegváltozattal került felkutatásra 1914 januárjában Lissó (Lišov) és Hontmarót (Kostolné Moravce) településeken Hont vármegyében, illetve 1915 áprilisában Hédel (Hiadeľ) és Perhát (Priechod) településeken Zólyom vármegyében, valamint 1915-ben Pónik

(Poniky) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1743] A lissói dallamváltozat mutatja a legkisebb dallambeli eltérést.

„Cisáre, cisáre“ – A Bényén dokumentált népdal kis mértékben eltérő dallamvariánssal, más szövegváltozatokkal került felkutatásra 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1744]

„Stojí vojak na varťe“ vagy „Prší dážďik, mrcholí“ – A Bényén és Sülysápon dokumentált népdal kis mértékben eltérő dallamvariánssal, kis szövegazonossággal került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által. Ezenkívül 1915-ben Garamolaszka (Valaská), 1915 júliusában Perhát (Priechod), 1915 augusztusában Hédel (Hiadeľ), 1915 novemberében pedig Pónik (Poniky) településeken került a népdal dokumentálásra Zólyom vármegyében, Bartók Béla által. A hontmaróti dallamváltozat mutatja a legkisebb dallambeli eltérést.[1745]

„Žeňilo sa motovillo“ – A Mendén dokumentált népdal kis mértékben eltérő dallamvariánssal, illetve eltérő szövegváltozattal került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által. Ezenkívül 1905-ben Illava (Ilava) településen Trencsén vármegyében került dokumentálásra Vikár Márton által, valamint 1911-ben Nyitrapereszlény (Preseľany) településen Nyitra vármegyében, Kodály Zoltán által. A hontmaróti dallamváltozat mutatja a legkisebb dallambeli eltérést.[1746]

„Ožeň sa, pajtáš, ber si dve“ – A Mendén és Bényén dokumentált népdal szinte teljesen megyegyező dallammal került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, illetve 1915 áprilisában Erdőköz (Polhora) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által. Mindkét dallamvariáns közel egyforma hasonlóságot mutat a Tápió menti változattal.[1747]

„Cez tú Menďu mutná voda preťekáva“ – A Mendén dokumentált népdal 1, valamint 4. sorában szinte teljesen megegyező dallamvariánssal és kis mértékben eltérő szövegváltozattal került felkutatásra 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által. Ezenkívül 1914 januárjában Lissó (Lišov) településen Hont vármegyében, 1915 áprilisában Hédel (Hiadeľ) településen, 1915 júliusában pedig Cserpatak (Osrblie) településen Zólyom vármegyében került dokumentálásra hasonló

[1743] ELSHCEKOVÁ–ELSCHEK–KRESÁNEK 1959: 130-131. (5. népdal); KÄFER–SZTAKOVICS 2011: 27-29.
[1744] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK–KRESÁNEK 1959: 388-389. (193b népdal)
[1745] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK–KRESÁNEK 1959: 441-443. (251. népdal)
[1746] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK–KRESÁNEK 1959: 478-479. (286/a,b népdal)
[1747] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK–KRESÁNEK 1959: 496. (299. népdal)

dallamvariánsokkal, teljesen eltérő szövegváltozatokkal Bartók Béla által. A hontmaróti dallamváltozat mutatja a legkisebb dallam- és szövegbeli eltérést.[1748]

„Bolo ďjouča, bolo,f_tom šestnástom leťe“ – A Bényén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1908 októberében Tőkésújfalu (Klátova Nová Ves) településen, valamint Zobordarázs (Dražovce) településen Nyitra vármegyében, Bartók Béla által. Ezenkívül 1915 januárjában Rákoskeresztúr településen Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében, valamint 1918 augusztusában Kisülés (Malá Lehota) településen Bars vármegyében. A Tőkésújfalun dokumentált változat mutatja a legkisebb dallambeli eltérést, melynek 1-3. versszaka szinte teljesen megegyezik a Tápió mentén dokumentált változattal.[1749] A népdal Bartók Béla revideálásai közt is szerepel a „76-os boríték” dokumentumai közt.[1750]

„Pri Dunaji stála“ – A Tápiósápon (Sülysáp) dokumentált népdal kissé eltérő dallamvariánssal, teljesen eltérő szövegváltozatokkal került felkutatásra 1915 júliusában Cserpatak (Osrblie) településen Zólyom vármegyében, illetve 1915 januárjában Rákoskeresztúron (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye) Bartók Béla által. A cserpataki dallamváltozat mutatja a legkisebb eltérést.[1751]

„Cez tú Menďu mutná voda preťekáva“ – A Mendén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal és eltérő szövegváltozattal került felkutatásra 1915 áprilisában Hédel (Hiadeľ) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1752] A népdal magyar szövegű változata Tóalmás, Sülysáp, Káva, Farmos, Mende, illetve Úri településeken is ismert, dokumentált dallam.

„Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som” – A Bényén és Mendén dokumentált népdal kismértékben eltérő dallam- és szövegvariánssal (eltérő a 3. sor dallama) került felkutatásra 1915 novemberében Pónik (Poniky) településen Zólyom vármegyében), Bartók Béla által.[1753]

„Už je ďjeuča, už je naše” vagy „Lasto, lasto, lastovička“ – a Tápiósápon (Sülysáp) és Bényén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa és hasonló szövegváltozata került felkutatásra (a Tápió mentén ismert AABA helyett ABA sorszerkezettel) 1909 januárjában Nyitra (Nitra) településen Nyitra vármegyében, 1915 áprilisában Szelcse (Selce) településen Zólyom vármegyében Bartók Béla által, illetve 1903-ban Drétoma (Drietoma)

[1748] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 1970: 142-143. (535/a népdal)
[1749] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 1970: 468-469. (819/a népdal)
[1750] KÄFER–SZTAKOVICS 2011: 373.
[1751] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 107-108. (1119/a népdal)
[1752] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 327. (1298/b népdal)
[1753] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 425. (1380. népdal)

településen Trencsén vármegyében, Vikár Márton által. A Szelcse településen dokumentált változat mutatja a legkisebb eltérést a Tápió menti változattal.[1754] A népdal Bartók Béla revideálásai közt is szerepel a „76-os boríték" dokumentumai közt.[1755]

„Vínko, vínko, vínko červeno" – A Sülysápon dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamváltozattal került felkutatásra 1915 áprilisában Hédel (Hiadeľ) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1756]

„Ültettem violát" – A Sülysápon dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamváltozattal, illetve eltérő, de szintén magar-tót vegyes szöveggel került felkutatásra Bartók Béla által, feltehetőleg 1914 januárjában Lissó (Lišov) települpésen Hont vármegyében, valamint 1915 januárjában Rákoskeresztúron.[1757]

Az alábbi, Tápió mentén magyar nyelven dokumentált és többségében még ma is megtalálható népdalok kerültek felkutatásra 1906 és 1918 között szlovák nyelven:

„Zúg az erdő, zúg a mező" – A Tápiósápon (Sülysáp) dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1914 januárjában Erdőköz (Polhora) településen Zólyom vármegyében, illetve kissé eltérő változatban 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által. Mindkét dallamvariáns közel egyforma dallamegyezőséget mutat a Tápió mentén dokumentált változattal.[1758]

„Iszik a betyár a csapon" – A Tápióságon és Tápiószentmártonban dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1915 augusztusában Mezőköz (Medzibrod) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1759]

„Iszik a betyár a csapon" – A Káván és Tápiószentmártonban dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1915 decemberében Feketebalog (Čierny Balog) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1760]

„A főutcán végestelen végig" – A Szentmártonkátán dokumentált népdal 1. sora egy hang eltéréssel teljes azonosságot mutat az 1913 januárjában, Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által felkutatott változattal.[1761] 1915 áprilisában

[1754] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 457-458. (1411/a népdal)
[1755] KÄFER–SZTAKOVICS 2011: 384.
[1756] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 527. (1463/b népdal)
[1757] KÄFER–SZTAKOVICS 2011: 345-346.
[1758] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 1970: 555. (893/a népdal)
[1759] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 50. (1074/b népdal)
[1760] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 48. (1073. népdal)
[1761] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 71. (1085. népdal)

Erdőköz (Polhora) településen Zólyom vármegyében a Tápió mentén fellelhető dallamvariáns teljesen megegyező változata került dokumentálásra Bartók Béla által.[1762]

„Barna kislány, mit viszel a kosárba" – A Mendén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra Lissó (Lišov) településen Hont vármegyében, 1914 januárjában, Bartók Béla által.[1763]

„Mikor Rózsa Sándor" – A Tápiószentmártonban dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa (eltérés a 4. sor első felében) került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1764]

„Aki szép lányt akar venni" – Az Újszilváson dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1915 áprilisában Hédel (Hiadeľ) településen Zólyom vármegyében, 1915 januárjában Rákoskeresztúron (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye), Bartók Béla által. A hédeli dallamváltozat mutatja a legkisebb eltérést.[1765]

„Eresz alatt fészkel a fecske" – A Mendén dokumentált népdal egy hang eltéréssel teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1906 októberében Gerlice (Hrlica, a gyűjtésnél jegyzett neve: Grlica) településen Gömör és Kishont vármegyében, illetve 1915 áprilisában és júliusában Hédel (Hiadeľ) településen Zólyom vármegyében, valamint 1915 júliusában Cserpatak (Osrblie) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által. A Gerlice településen dokumentált dallamváltozat mutatja a legkisebb eltérést.[1766]

„Póli néni háza ki van festve" – A Kodály Zoltán által dokumentált, 1904-ben, Gomba településről származó népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került felkutatásra 1915 novemberében Pónik (Poniky) településen Zólyom vármegyében, illetve nagyobb eltérést mutató dallamvariánsa 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1767]

„Köszönöm, anyám, hogy fölneveltél" – A Nagykátán már 1906-ban Bartók Béla által is dokumentált, illetve a későbbi kutatásokban Szentmártonkáta, Mende, valamint Kóka településen is fellelhető népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került felkutatásra 1915 augusztusában Hédel (Hiadeľ) településen Zólyom vármegyében, valamint

[1762] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 300. (1275/a népdal)
[1763] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 83. (1096. népdal)
[1764] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 11. (1121/a népdal)
[1765] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 221. (1214/b népdal)
[1766] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 254-255. (1239/a,b népdal)
[1767] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 270-271. (1250/a,b népdal)

Rákoskeresztúron (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye), Bartók Béla által. Mindkét változattal egyenlő mértékű hasonlóságot mutat a Tápió mentén ismert változat.[1768]

„Búza, búza, de szép tábla búza" – A Tápiószentmártonban dokumentált népdal teljesen megegyező dallamváltozata került Zólyom vármegyében felkutatásra 1915. december 28-án, Feketebalog (Čierny Balog) településen (a Tápió mentén megtalálható népdal ABBA sorszerkezete helyett AABA sorszerkezettel éneklik), illetve ugyanilyen sorszerkezettel, de kissé eltérő dallamvariánssal 1915 novemberében, Pónik (Poniky) településen, Bartók Béla által.[1769]

„Amoda lent, a hegyek aljába" vagy „Juhászlegény, szegény juhászlegény" – A Tápiószentmártonban dokumentált népdal kisebb dallamvariánssal került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, valamint 1915 novemberében Pónik (Poniky) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által. A hontmaráti változat mutat nagyobb egyezőséget a Tápió mentén fellelhető dallamvariánssal.[1770]

„Olyan legény akart hozzám járni" – A Újszilvás, Tápiószőlős, Nagykáta, valamint Tóalmás településeken dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1915 júliusában Cserpatak (Osrblie) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1771]

„Csáki Vilma lilaszín' szalagja" – A Tápióságon dokumentált változat szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került dokumentálásra 1918 augusztusában Kisülés (Malá Lehota) településen Bars vármegyében, Bartók Béla által.[1772]

„A kapuba nem merek kimenni" – A Tóalmáson dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került felkutatásra 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, illetve további, nagyobb mértékű eltéréseket mutató variánsok kerültek dokumentálásra 1909 januárjában Nyitra (Nitra) településen Nyitra vármegyében, valamint 1915 januárjában Rákoskeresztúron (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye), illetve 1915 októberében Pónik (Poniky) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által. A hontmaróti változat mutatja a legtöbb egyezőséget a Tápió mentén megtalálható variánssal.[1773]

[1768] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 272. (1251. népdal)
[1769] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 285. (1260. népdal)
[1770] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 288. (1262. népdal)
[1771] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 295. (1269. népdal)
[1772] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 306. (1280/b népdal)
[1773] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 313-315. (1286/a,b népdal)

„Mikor kezdtem kufferomba pakolni” – A Pándon dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került felkutatásra 1915 augusztusában Hédel (Hiadeľ) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1774]

„Elmennék én tehozzátok az este” – A Bartók Béla által 1906 augusztusában lejegyzett tápiószelei népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1775]

„Szentmártoni fekete kapujába” – A Tápiószentmártonban dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került felkutatásra 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, valamint Zólyom vármegyében 1915 áprilisában, Erdőbádony (Badín), illetve Pónik (Poniky) településeken, Bartók Béla által. A hontmaróti változat mutatja a legtöbb egyezőséget a Tápió mentén megtalálható variánssal.[1776]

„Jaj, de szépen harangoznak hajnalba” – A Mendén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra Lissó (Lišov) településen Hont vármegyében, 1914 januárjában, Bartók Béla által.[1777]

„Ablakomba három cserép muskátli” – A Tápióságon dokumentált népdal kisebb dallam- és sorszerkezetbeli eltéréseket mutató változata került felkutatásra 1915 augusztusában Hédel (Hiadeľ), valamint Mezőköz (Medzibrod) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1778]

„A szelei faluvégen szól a muzsika” – A Tápiószelén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamváltozattal került dokumentálásra 1907-ben, Felsőtölgyes (Horná Poruba) településen, Trencsén vármegyében, Vikár Márton által.[1779]

„Barna kislány megy a kútra, korsó van a karján” – A Tápiószentmártonban dokumentált népdal eltérő sorszerkezettel és nagyobb dallami eltérésekkel került felkutatásra 1915 júliusában Cserpatak (Osrblie), valamint 1915. december 27-én és 29-én Feketebalog (Čierny Balog) településeken Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1780]

„Falu végén van egy ház sárgára meszelve” – A Bényén dokumentált népdal teljesen megegyező dallammal került felkutatásra Zólyom vármegyében 1915 júliusában Padkóc

[1774] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 318-319. (1291. népdal)
[1775] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 342-343. (1313. népdal)
[1776] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 347-348. (1317/a népdal)
[1777] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 353. (1320. népdal)
[1778] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 356. (1324. népdal)
[1779] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 405-406. (1365. népdal)
[1780] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 411-412. (1371/a népdal)

(Podkonice), 1915 augusztusában Hédel (Hiadeľ) településeken, Bartók Béla által, illetve 1916-ban Garamolaszka (Valaská) településen Anton Augustín Baník által. A Hédel, illetve Garamolaszka településeken dokumentált variánsok mutatják a legkisebb eltéréseket.[1781]

„Látod-e, babám, látod-e, babám, amott azt a nagy hegyet" – A Tápiószelén dokumentált népdal kissé eltérő dallamvariánsa mixolíd változattal került felkutatásra 1915 áprilisában Hédel (Hiadeľ), illetve Szelcse (Selce) településeken Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1782]

„A haleszi csárdába" vagy „Szentmártoni csárdába" – A Tápiószelén és Tápiószentmártonban dokumentált népdal kis eltéréseket mutató dallamvariánsa került felkutatásra (AABA helyett ABA sorszerkezettel) 1916. április 23-án, Garamolaszka (Valaská) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1783]

„Tápiószecsői lakodalmas dallam" – A Tápiószecsői lakodalmak szokásában elengedhetetlen, háromrészes lakodalmas nóta harmadik dallama önálló népdalként került teljesen megegyező változatban felkutatásra 1915 novemberében Pónik (Poniky) településen, Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1784]

Az alábbi, Tápió mentén általánosan ismert népdalok kerültek felkutatásra 1906 és 1918 között szlovák nyelven:

„Zöld erdőben terem a mérgeskígyó" – Szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra Pónik (Poniky) településen Zólyom vármegyében, 1915 novemberében, Bartók Béla által.[1785]

„Piszkáld ki, piszkáld ki" vagy másik címen „Nagyságos kisasszony" – Szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, valamint 1915 augusztusában Pónik (Poniky) településen, Zólyom vármegyében, Bartók Béla által. Mindkét változattal egyenlő mértékű hasonlóságot mutat a Tápió mentén ismert változat.[1786]

„Juhászkutyák ugatnak" – Teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1915 augusztusában Pónik (Poniky) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1787]

[1781] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 421-422. (1378/a népdal)
[1782] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 428. (1384. népdal)
[1783] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 528-529. (1464. népdal)
[1784] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 612. (1541. népdal)
[1785] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 73. (1088. népdal)
[1786] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 116. (1125. népdal)
[1787] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 216. (1208. népdal)

„Rozmaringnak csak az a szokása” – Szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra 1913 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1788]

„Kis szelei lányok tyúkot ültettek” – A szinte minden település nevével előforduló népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa került felkutatásra 1914 januárjában Hontmarót (Kostolné Moravce) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1789]

„Udvarom, udvarom” vagy „Csillagok, csillagok” – A Farmoson, Tápióságon, illetve Tápiószelén dokumentált, de valamennyi, Tápió mentén lévő településen ismert népdal teljesen megegyező dallamváltozattal került felkutatásra 1915 júliusában, Cserpatak (Osrblie) településen Zólyom vármegyében, Bartók Béla által.[1790]

„Márványkőből van a, márványkőből van az édesanyám háza” – Teljesen megegyező dallammal került felkutatásra 1914 januárjában Lissó (Lišov) településen Hont vármegyében, Bartók Béla által.[1791]

„Érik a szőlő” – A Tápiószelén, Tóalmáson, Tápiószecsőn és Újszilváson dokumentált, de valamennyi Tápió menti településen általánosan ismert népdal 2. és 4. sorának zárlatában kisebb eltérést mutató dallamváltozata került felkutatásra Kodály Zoltán által Nyitraegerszeg (Jelšovce) településen Nyitra vármegyében.[1792]

A Magyarországon élő szlovákok népzenekutatásának egyik legmeghatározóbb személye a püspökhatvani Lami István néprajzkutató volt, akinek vezetésével az 1950-es évek elejétől kezdődően országos szinten kerültek felgyűjtésre a szép számban élő és népművészeti szempontból kiemelt értéket képviselő szlovák közösségek népdalos értékei.[1793] E kor két legmeghatározóbb publikációjaként jelent meg a Barják Jenő, Bernula Mihály, valamint Klamarik Loránt által szerkesztett, 1955-ben megjelentetett *100 magyarországi nemzetiségi népdal* című kötetük, melyben 25 szlovák és ugyanennyi délszláv, német és román népdal szerepel. A 25 szlovák népdal közt nem találunk Tápió mentéről származó népdalt, viszont teljesen megegyező dallammal, kisebb szövegvariánssal szerepel Békéscsabáról a „Stojí vojak na varťe“ vagy „Prší dážďik, mrcholí“ című szlovák népdal „Padá dážďik“ címmel.[1794] A Borsai Ilona szerkesztésében 1955-ben megjelent *Vyletel vták* című, magyarországi szlovák népdalokat tartalmazó kiadvány néhány Tápió mentén is megtalálható dallam-, illetve

[1788] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 298. (1272. népdal)
[1789] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 327. (1299. népdal)
[1790] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 392-393. (1351. népdal)
[1791] ELSCHEKOVÁ–ELSCHEK 2007: 446. (1400. népdal)
[1792] KÄFER–SZTAKOVICS 2011: 426-427.
[1793] BARÁTSÁG 1995/4:798–800.
[1794] BARJÁK-BERNULA-KLAMARIK 1955: 16. (12. népdal)

szövegváltozatait tartalmazza, melyek a Nógrád megyei Vanyarc és Balassagyarmat településeken kerültek dokumentálása, illetve egy esetben a Tápió mentétől Északnyugatra található első, Pest megyei településen, Maglódon. A népdalok az alábbiak:

„Keť som išou od má milej“ – A Bényén dokumentált népdal 1-2. versszakát vizsgálva kis mértékű szövegeltérést mutató változattal, teljesen más dallamvariánssal került felkutatásra Vanyarc településen.[1795]

„Už je ďjeuča, už je naše” vagy „Lasto, lasto, lastovička“ – a Tápiósápon (Sülysáp) és Bényén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánsa (AABA helyett ABA szerkezettel) és az „Už je ďjeuča, už je naše” változat esetében az első versszakot vizsgálva szinte teljesen megegyező szövegváltozattal került felkutatásra Vanyarc településen.[1796]

„Vínko, vínko, vínko červeno” – A Sülysápon dokumentált népdal szinte teljesen megegyező szövegváltozattal, teljesen eltérő dallamvariánssal került felkutatásra Balassagyarmaton.[1797]

„Aňička, paňička, gďe si bola“ – A Mendén dokumentált népdal szinte teljesen megegyező szövegváltozattal, de teljesen eltérő dallamvariánssal került felkutatásra Balassagyarmaton.[1798]

„Bolo ďjouča, bolo,f_tom šestnástom leťe“ – A Bényén dokumentált népdal nagyobb eltéréseket mutató szövegváltozattal, valamint kisebb eltéréseket mutató dallamvariánssal került felkutatásra Maglódon.[1799]

A Tápió mentén élő szlovákság néprajzi vonatkozású értékei ismeretlenek voltak az országos nemzetiségi szervezetek és intézmények előtt egészen az első, Tápió mente szlovák népdalos és népzenei kincsét összegző kiadvány megjelenéséig,[1800] melyet követően felkerült a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézetének jegyzékébe.

A Tápió mentén található legkiemelkedőbb betelepítési számokkal rendelkező szlovák települések (Bénye, Mende, Sülysáp) a Kerepesi szigethez vannak besorolva, melyben megtalálható még Kerepes, Csömör, Kistarcsa, Nagytarcsa, Isaszeg, Cinkota, Rákoskeresztúr, Ecser, Maglód, Péteri, Pilis, Sári, valamint Albertirsa. Valamennyi esetében a második migrációs hullámnak köszönhetően telepedett le 1711 után a szlovák lakosság. Eredetüket tekintve Hont, Zólyom, illetve Nógrád vármegyéből érkeztek legnagyobb számban, melyet azok a Tápió mentén megtalálható szlovák népdalok is igazolnak, melyeket Bartók Béla a mai Szlovákia területén végzett kutatásai is megerősítenek a népdalok vármegyei fellelhetőségét

[1795] BORSAI 1955: 32-33.
[1796] BORSAI 1955: 35-36.
[1797] BORSAI 1955: 38.
[1798] BORSAI 1955: 39.
[1799] BORSAI 1955: 74.
[1800] Terék József: Tót népdalok a Tápió mentén. Szivárvány Alapítvány, Tápiószentmárton, 2015.

illetően. Ugyancsak kapcsolódási pont a még fellelhető magyar nyelvű népdalaink, valamint a szintén Bartók Béla által felkutatott szlovák népdalok dallamegyezősége tekintetében.

A Tápió mentén dokumentált szlovák népdalok 16.5%-a esetében találunk dallam- és/vagy szövegváltozatot szlovák nyelven Bartók Béla mai Szlovákia területén végzett kutatómunkájának összkiadásában, teljesen megegyező vagy kisebb eltéréseket mutató dallam és/vagy szövegváltozatokkal, Hont és Zólyom vármegyében egyenlő mértékben, de egy-egy dallam változata Nyitra, Bars, valamint Trencsén vármegyében is felkutatásra került.

A magyar nyelven ma is megtalálható, a Tápió mentén kisebb nagyobb elterjedtséggel dokumentált népdalok tekintetében népdalos értékeink közül 32 található meg Bartók Béla mai Szlovákia területén végzett kutatómunkájának összkiadásában, szlovák nyelven, melyek a tájegység magyar népdalos értékeink közel 3%-a. Ezek teljesen megegyező vagy kisebb nagyobb szöveg és/vagy dallamvariánsai szlovák nyelven Zólyom, illetve Hont vármegyében kerültek dokumentálásra, illetve egy-egy változat előkerült Nyitra, Bars, Trencsén, valamint Gömör és Kishont vármegyéből is.

Mindezeket a kutatási eredményeket erősíti meg a korabeli kutatási eredmények ismeretében a Rákoskeresztúron végzett kutatómunkája Bartók Bélának, melyek közt 1 szlovák, illetve 3 magyar nyelvű változatot találunk a Tápió mente szlovák népdalos repertoárjának összehasonlításával, mint közös zenei emlék.

A Kerepesi sziget másik települése, Maglód szlovák népdalos értékeinek 1955. évi publikálásában is találunk egy szövegváltozatot, csakúgy, mint Nagytarcsa népdalos értékei közt. 8 szlovák népdalt találunk a még ma is élő vokális kulturális örökségükben, melyek a Tápió mentén is dokumentálásra kerültek, szinte azonos dallamvariánsokkal, több esetben eltérő szövegvariánsokkal. Az alábbi, Tápió mentén megtalálható szlovák nyelvű népdalok kerültek dokumentálásra Nagytarcsán:

„Cisáre, cisáre“ – A Bényén dokumentált népdal kis mértékű dallamvariánssal, valamint eltérő szövegváltozattal került dokumentálásra.[1801]

„Prší dážď'ik, mrcholí“ vagy „Stojí vojak na varťe“ – A Bényén és Sülysápon dokumentált népdal teljesen megegyező dallammal, több versszak esetében csak kis eltéréseket mutató szövegváltozattal került dokumentálásra.[1802]

„Keť som išou od má milej“ – A Bényén dokumentált népdal teljesen eltérő dallamvariánssal, nagy szövegazonossággal került felkutatásra.[1803]

[1801] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 73.
[1802] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 83.
[1803] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 108-109.

„Bolo ďjouča, bolo,f_tom šestnástom leťe“ – A Bényén dokumentált népdal nagyobb eltéréseket mutató szövegváltozattal, valamint kisebb eltéréseket mutató dallamvariánssal került felkutatásra.[1804]

„Cez tú Menďu mutná voda preťekáva“ – A Mendén dokumentált népdal kis eltéréseket mutató dallamvariánssal és eltérő szövegváltozattal került felkutatásra.[1805]

„Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som” – A Mendén és Bényén dokumentált népdal teljesen megegyező dallam- és szövegváltozattal került felkutatásra.[1806]

„Janči, Janči, Janči, Janči” – A Mendén dokumentált népdal teljesen megegyező dallammal, kis mértékben eltérő szövegvariánssal került felkutatásra.[1807]

„Príďi, Jaňík premilení, príďi k_nám“ – A Mendén dokumentált népdal teljesen megegyező dallam- és szövegváltozattal került felkutatásra.[1808]

„Už je ďjeuča, už je naše” vagy „Lasto, lasto, lastovička“ – a Tápiósápon (Sülysáp) és Bényén dokumentált népdal teljesen megegyező dallammal, illetve az általánosan elterjedt 1. versszakon kívül eltérő szövegvariánsokkal került felkutatásra.[1809]

Az alábbi, Tápió mentén megtalálható magyar nyelvű népdalok kerültek dokumentálásra szlovák nyelvű változatban, Nagytarcsán:

„Haragszik a gazda” – Az Újszilváson dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamváltozattal került felkutatásra.[1810]

„Rozmaringnak csak az a szokása” – A Tápió mente minden településén általánosan ismert népdal teljesen megegyező dallammal került felkutatásra.[1811]

„Csillagok, csillagok” vagy „Udvarom, udvarom” – A Tápió mente valamennyi településén általánosan ismert népdal teljesen megegyező dallammal került felkutatásra.[1812]

„A haleszi csárdába” vagy „Szentmártoni csárdába” – A Tápiószelén és Tápiószentmártonban dokumentált népdal szinte teljesen megegyező dallamvariánssal került felkutatásra.[1813]

A felkutatott nagytarcsai népdalok ismeretében kijelenthető, hogy a szlovák népdalok tekintetében 16.5%-os, kisebb nagyobb mértékű egyezőséggel rendelkező népdal található

[1804] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 194.
[1805] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 196.
[1806] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 211.
[1807] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 231.
[1808] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 244.
[1809] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 117-121.
[1810] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 74.
[1811] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 140.
[1812] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 190.
[1813] BÁTORI–KIRÁLY–GALÁNTAI–TERÉK 2020: 206.

meg a Tápió mentén, mely a magyarul énekelt, de Nagytarcsán még szlovák szöveggel előforduló változatok száma a Tápió mente magyar nyelvű népdalkincsének kevesebb, mint 0.5%-a.

Az 1955. évben publikált, Vanyarc, illetve Balassagyarmat településekről származó népdalok 4 népdal esetében Nógrád megyei azonosságot mutatnak kisebb nagyobb dallam- és szövegváltozatbeli eltérésekkel.

A Tápió mentén megtalálható tót népdalok összegzéséül kijelenthető, hogy népdalainak dallam- és szövegvariánsait figyelembe véve több mint fele nem a magyar népdalkincsből átvett, nem más tájegységek énekeseitől és csoportjaitól eltanult népdalos értékek, hanem kizárólag a Tápió mentére jellemző, csak itt előforduló, szlovák nyelvű értékek, melyeket szlovák őseik hoztak magukkal, mint kulturális örökséget. Mindezt igazolja a Bartók Béla mai Szlovákia területén végzett, Kodály Zoltán, Vikár Márton, Anton Baník munkásságát is összegző háromkötetes *Slovenské Ľudové Piesne* szlovák népdalgyűjtemény, a Borsai Ilona által 1955-ben szerkesztett *Vyletel vták*, illetve a Barják Jenő, Bernula Mihály, Klamarik Loránt által 1955-ben szerkesztett *100 magyar nemzetiségi népdal* című népdalos könyvek teljes anyagának áttanulmányozása által kapott, Tápió mentére vonatkoztatott kutatási kép. Ez utóbbiban a magyar zene, főleg az új stílusú népdalok szlovák népdalokra gyakorolt hatását is megerősítik a szerzők, saját és más 20. századi kutatók kutatási eredményeikre hivatkozva.[1814] Mindezt megerősítve a Kerepesi-sziget, mint több mint három évszázados szlovák múlttal rendelkező betelepített régió népdalos repertoárjának több településsel történő összevetésével kijelenthető, hogy a kisebb mértékben előforduló, általánosabban is ismert szlovák népdalok mellett saját szlovák népdalos örökséggel rendelkezünk. Települési szlovák nemzetiségi önkormányzat nem alakult ki napjainkig rövid időre sem a Tápió mentén, csoportok sem szerveződtek, akik el tudták volna tanulni népművészeti rendezvényeken más települések, tájegységek szlovák népdalos értékeit. Az ismert szlovák lakosságcsere és visszatelepítés történelme e vidéken hallgatásra bírta a Tápió mente szlovák ajkú lakosságát és mára már csak néhány személy él, aki még érti azt a szlovák nyelvet, melyet elődeik még a mindennapokban használtak.

A települések szlovák betelepítéséről szóló ismereteink, valamint az összehasonlító népzenekutatás eredményéül kapott, a népdalok mai Szlovákia, egykori magyar vármegyék területein megfigyelhető elterjedtségét tekintve kijelenthetjük, hogy a történelmi és néprajzi kutatások egyezőséget mutatnak a Tápió mente szlovák lakosságának származását illetően. Legtöbb kutatási adat Hont vármegye területére vezet vissza, melyben nagy mértékben

[1814] BARJÁK–BERNULA–KLAMARIK 1955: 5.

fellelhető a Zólyom vármegyében feltárt számos népdalos egyezőség. Ezen kívül igen kis mértékben, de dokumentálásra került Bars, Nyitra, Trencsén, Gömör és Kishont, Nógrád, illetve történelmi tekintetben Liptó vármegye. Számos családnév hordozza a szlovák betelepítés emlékeit, melyek a 18. század első évtizedeitől kezdődően dokumentálásra kerültek a Tápió mentén, mint például: Andráska, Antalics, Árva, Árvai, Babartzai, Babinecz, Babinszky, Bakos, Balaska, Baliczky, Balog, Bartal, Bartos, Bartucz, Bata, Bekes, Belovai, Bencsik, Bene, Benyó, Benyovits, Blaskovics, Bobák, Bohacsek, Boris, Borisza, Bosánszky, Bozóki, Brindza, Brindzik, Burján, Buzsánszky, Czerovszki, Czerván, Czira, Cseri, Csernák, Cserni, Csernovszki, Cservenák, Csorba, Csutorka, Debre, Deme, Dobák, Dobrovenszky, Dósa, Duchenka, Dudás, Dusek, Fabók, Fitus, Gáspár, Gernács, Gigor, Guba, Gubik , Gubó, Gupcsó, Gutai, Gyebnár, Gyenes, Gyetvai, Gyurás, Gyuricza, Hancsok, Homa, Horinka, Hornyák, Hugyecz, Huszák, Inoka, Irmalós, Jámbor, Jancsek, Jánoska, Jánoskovics, Kácser, Kakucska, Kalacsi, Kalina, Karai, Kecser, Kele, Kenyó, Klacsánszki, Klacsek, Klement, Kmety, Kocza, Kohajda, Koháry, Kollár, Kontsor (Koncsol), Koren, Korponai, Kovmár (Komár), Kozma, Krajcz, Kriska, Kriskó, Krizsán, Laczkó, Lehota, Lehotzky, Lesták, Lesti, Lévai, Lilik, Liptai, Liska, Lomen, Macza, Maczó, Macsik, Magó, Majoros, Majzik, Malyok, Markovics, Matus, Menkó, Mladonyiczki, Mráz, Murár, Ofella, Oravecz, Otsovay, Palánszky, Palicza, Palovecz, Pangyeczki (Págyánszki), Pekári, Petrics, Petrik, Pikó, Plachtinszky, Plesa, Pleskó, Posztor, Potyeszka, Pudics, Rajcsek, Rozsnyai, Ruszai, Ruzsinszki, Samu, Sáránszky, Sulyán, Sutus, Svajlen, Szajcz, Szepesi, Szivetek (Szvitek), Szlóka, Szórád, Sztehlik, Sztodola, Szunya, Szvercsek, Szvitkó, Szvoren, Takáts, Terjék, Tímár, Topor, Tóth, Trepák, Trpka (Trepka), Turák, Turcsán, Turza, Vámos, Vancsik, Vecserik, Velkei, Vereczki (Vereszky), Verovszky, Visnyei, Vonnák, Zemán (Zemen), Zombor, Zsadony, valamint Zsatovszky. Valamennyi név a Tápió mente népdalos, népzenei, illetve anyakönyvi vizsgálatánál került dokumentálásra a 21 érintett településen. A családok, illetve az érintett települések számára a szlovák múlt lezárult, a hagyományőrzés nem valósult meg. Épített, szellemi és kulturális örökségük dokumentációs szinten hagyományozódik át a jövő generációja számára.

5.2 Cigány dalok

1953 és 1959 között összesen 7 cigány népdal dokumentálása valósult meg a Tápió mentén, Kóka, illetve Tápiószecső településeken. [14.4.9.1] Schnöller Mária, Vajda József,

Oeller Ottó, valamint Gulyás László a helyi cigány lakosság vokális értékeit gyűjtötte fel, melyek közül hat magyar nyelven, egy pedig magyar-cigány nyelven került dokumentálásra. A cigány népdalok rendszeres kutatását 1937-ben Csenki Sándor és Csenki Imre kezdték meg, a kutatás eredményeként pedig már közel 1500 dallam módszeres dokumentálása valósult meg Magyarországon.[1815] A Tápió mentén talált népdalok változatos és gazdag tartalmú, sajátos cigány lelkiséget tükröző népdalszöveggel és jellegzetes dallamvezetéssel rendelkeznek, mely egyben a cigány népdalok általános jellemzője is.[1816]

A Tápió mentén lejegyzett 7 cigány népdal közül 2 tempo giusto, 5 pedig parlando, rubato előadásmódban került dokumentálásra, többségében 2 versszakkal. Alacsony, 6-10 szótagszám jellemzi, hangnemét tekintve pedig 2 dúr, illetve 5 moll népdalt különböztetünk meg. Valamennyi régi stílusú népdal, melyeknél egy esetben figyelhető meg az A5B5AB sorszerkezetű ereszkedő dallam, egyéb 6 esetben az ABCD sorszerkezet jellemzi. A szótagszámok tekintetében találunk izoszillabikus és heteroszillabikus népdalokat, illetve az ütemszámok tekintetében izopódikus és heteropódikus népdalokat.

Az ütemmutatókat vizsgálva 1 heterometrikus és 6 izometrikus cigány népdal került dokumentálásra. Nagy ambitusú népdalok, melyek 1-1.5 oktávnyi hangterjedelműek így megfelelő előadásukhoz elengedhetetlen a saját hangterjedelemhez való pontos hangmagasság kiválasztása. A Tápió mente cigány népdalainak teljes publikációja 2014-ben valósult meg,[1817] melyet megelőzően egy dallamot már a Magyar Népzene Tára VIII. kötete is közreadott.[1818] Legközismertebb cigány népdal, a „Náni, Náni, Bereg Náni" számtalan kutató által dokumentálásra került a Kárpát-medence magyarlakta területein.[1819]

A népzenekutatók által Tápió mentén dokumentált cigány népdalokról hangfelvétel nem készült, így a pontos, Tápió mentére jellemző vokális előadásmódot nem ismerjük.[1820] Elterjedtségük tekintetében kijelenthető, hogy többségében általánosan elterjedt cigány népdalok, melyek helyi dallam- és szövegvariánsai miatt tekinthetők a vidék értékes vokális népdalkincsének.

[1815] CSENKI–PÁSZTI 1955: 5.

[1816] CSENKI–PÁSZTI 1955: 4.

[1817] TERÉK 2014: 438-442.

[1818] VARGYAS 1992: 1460.
A kottalejegyzés alján feltüntetésre került (MTA BTK ZTI lelt.sz 16808 - A kabátom végig gombos, gy: Gulyás László, Tápiószecső, 1959, Ak: Maha Gyuláné, 22 éves), hogy a magnószalag törlésre került és feltételezhető, hogy több dallam is felkutatásra kerülhetett. A dallam kottája Maácz László lejegyző füzetei (V/29) alapján kerülhetett leírásra.

[1819] CSENKI–CSENKI 1980: 31-34.

[1820] A 2009 és 2020 között,Tápió mentén végzett kutatómunkám alkalmával külön nem tértem ki a régió cigány népdalos anyagának dokumentálására, az utolsó adatközlő cigány énekesek vokális repertoárjának megismerésére, a MTA BTK Zenetudományi Intézet archívumában pedig a lejegyzéseket megerősítő hangfelvételek nem kerültek elő az ötvenes években dokumentált cigány népdalokhoz kapcsolódóan.

6. Zenekarok, szóló hangszeresek a Tápió mentén

A Tápió mente népzenei, valamint cigányzenei értékeit képviselő helyi zenekarok, szólóhangszeresek módszeres kutatása valósult meg 2008 és 2013 között, amikor saját terepmunka maradéktalan elvégzésével került első alkalommal dokumentálásra a Pest megyében található kistáj e tekintetben.[1821] A kutatás eredményeképpen autodidakta zenészek, zenekarok régi fotóira, valamint utolsó, még élő tagjaira találtam, illetve leszármazottaik jellemezték a zenekarokat, a Tápió mente 20. századában meghatározó szerepet betöltő autodidakta szólóhangszereseket. A vidék értékeinek e tekintetben megvalósult kutatásának eredményeképpen 340 fotó került elő, melyek a 21 településen jelen lévő zenekarok teljes dokumentálását tette lehetővé a 2014-ben megjelent *„A Tápió mente zenekarai a XX. században”* címmel. Néhány hangfelvétel felkutatásával sikerült rekonstruálni a Tápió mente hangzásvilágát, melyben az utolsó adatközlő zenészek riportjaiban rögzített adatok szolgáltak segítségül.[1822]

A kutatási eredményeket Sárosi Bálint népzenekutató e tekintetben publikált kiadványa is megerősíti, melyben részletezésre kerülnek a magyar dialektusterületeken fellelhető parasztbandák, rezesbandák, cigányzenekarok, illetve szólóhangszeresek közül citerások, citerazenekarok, furulyások, tárogatósok, illetve a levélsíp, nádmirliton is megjelent a Tápió menti kutatásokban a könyv írójának saját gyűjtőmunkájának köszönhetően, melyek közlésre kerülnek.[1823]

6.1 Parasztbandák

Viszonylag kevés településen került dokumentálásra a parasztzenészekből álló parasztbanda, melyek legelső előfordulásait is csak a 19. század végén dokumentáltak először. Népdalos és műzenei repertoárral rendelkeztek, valamint nemzetközi táncok zenéit igyekeztek játszani a falvak igényeit kiszolgálva.[1824] Tagjai parasztzenészek voltak, mely a hagyományos szóhasználat értelmében amatőr vagy mellékfoglalkozású muzsikust jelentett.[1825] Tradicionális parasztbanda került dokumentálásra a Tápió mente települései közül Farmoson,

[1821] TERÉK 2014: 6.
[1822] TERÉK 2014: 7.
[1823] SÁROSI 1998: 237-238.
[1824] SÁROSI 1998: 127.
[1825] SÁROSI 1998: 128.

Káván, Mendén, Szentmártonkátán, Tápiószentmártonban, Tápiószőlősön, valamint Újszilváson. [14.3.1]

Farmoson két parasztbanda is szerveződött a 20. század közepén. A „Peresi banda" 1947-ben alakult meg a Tápiói tanyavilág[1826] és Farmos zenészeiből. Valamennyien hétköznapi munkát végző lakosok voltak, akik először csak kedvükre, majd idővel mások örömére is muzsikáltak.[1827] A zenekar tagja volt Kocza János (sz. 1917) prímás, Molnár János (sz. 1923) prímás, Kocza István (sz. 1913) cimbalmos, Perlaki János (sz. 1927) nagybőgős, valamint Szórád-Kovács József (sz. 1913) brácsás.[1828] Az ötvenes években alkalmanként Csík János nagybőgős is muzsikált a zenekarral.[1829] A tanyavilág másik bandája „Kocza József és zenekara" volt. Kocza József 1924. január 30-án született és Újerdőben lakott a Tápiói tanyavilágban.[1830] Édesapja, Kocza János citerás volt. Gyermekeit a zene szeretetére nevelte, akik négyen voltak testvérek, közülük hárman muzsikáltak. József és János hegedültek, István cimbalmozott.[1831] Első zenekarát 1941-ben alapította meg Kocza József, melynek tagjai voltak: Csík Béla hegedűs, Kocza József hegedűs, Csík Vendel kontrás, valamint Muhari Sándor nagybőgős. Valamennyien Újerdő, Portelek és Farmos lakosai voltak. Bálokon és lakodalmakon muzsikáltak.[1832] 1949 szilveszterén Kocza József úgy döntött, hogy saját zenekar alapít, ekkor a Tápiói tanyavilág zenészeiből megalakította első népi zenekarát. Valamennyien autodidakta zenészek voltak, legfőbb céljuk pedig a muzsika öröme, illetve később mások szórakoztatása, elsősorban a tanyavilágban rendezett lakodalmak, bálok, majd később „szlávoknak" tartott táncórákon történő zenélés.[1833] A szláv dallamok Kocza Józsefnél 2013. november 13-án és 18-án végzett kutatásaim során kiderült, hogy a tanyavilágban élő szlovák lakosság évszázadokkal ezelőtt magukkal hozott kulturális zenei érték, melyek dokumentálásra kerültek.[1834]

A parasztbandában az alábbi személyek muzsikáltak: Járomi Dezső kontrás, Kocza József hegedűs, Perlaki István cimbalmos, Pozsonyi István hegedűs, valamint Kohári Ferenc nagybőgős. Ebben a formációban 1965-ig zenéltek, melyet követően felesége halála miatt

[1826] A Farmos, Tápiószele, Jászberény közötti területen lévő tanyák lakói sohasem határolódtak el néprajzi tájegységek szerint egymástól, egy nagy közösséget alkottak, így a Jászság és Tápió mente határterületein, tanyákon élő lakosságból, valamint Farmosiakból állt össze a zenekar, Peres, valamint Újerdő tanyarészekről.
[1827] TERÉK 2014: 16.
[1828] TERÉK 2014: 16.
[1829] TERÉK 2014: 16.
[1830] Újerdő ma közigazgatásilag és megyehatár tekintetében is Jász-Nagykun-Szolnok megye része.
[1831] TERÉK 2014: 21.
[1832] TERÉK 2014: 21.
[1833] TERÉK 2014: 21.
[1834] TERÉK 2014: 463, 468-469.

abbahagyta egy időre a muzsikálást.[1835] Újraházasodása után 1981-ben folytatta a zenélést, ekkor már Jászboldogházán lakott, Jász-Nagykun-Szolnok megyében, egészen 2014-ben bekövetkezett haláláig.

A „Farmosi falusi zenekar" 1947-ben alakult meg, valamennyi tagja Farmos belterületén élő lakos volt. A zenekar tagja volt Molnár János (sz. 1923) hegedűs, Tóth József (sz. 1923) kontrás, Tóth Mihály (sz. 1927) nagybőgős, Kiss István (sz. 1923) hegedűs, Tóth János (sz. 1923) kontrás), valamint Árva János „Savós" (sz. 1922) cimbalmos. Az ötvenes évek elején Molnár Ferenc hegedűs is csatlakozott a parasztbandához.[1836]

Káván az ötvenes években muzsikált a helyi lakosokból szerveződött parasztbanda, melynek tagjai voltak: Czira József hegedűs, Juhász János cimbalmos, Gulyás István nagybőgős, illetve brácsás is volt a zenekarban, de a helyi lakosság már nem emlékezett nevére.[1837]

Mendén a népi zenekar a harmincas évek második felében alakult meg, melynek tagjai voltak 1938-ban: Balogh János hegedűs, Mészáros Mihály hegedűs, Balogh Sándor kontrás, Bartha István cimbalmos, Puskás Mihály brácsás, valamint Kovács Géza nagybőgős.[1838]

Szentmártonkátán a negyvenes évek közepétől emlékeznek a helyi népi zenekarra, melynek 1946. évi tablóképén az alábbi muzsikusok láthatók: Kovács Ferenc prímás, Ács István hegedűs, Zornáczki Kálmán brácsás, Végh Sándor cimbalmos, Karai Elek cimbalmos (korán meghalt, helyébe lépett Végh Sándor, aki addig hegedűn és brácsán játszott a zenekarban), illetve Zornáczki János hegedűs, aki csak rövid ideig volt a zenekar tagja.[1839] A településen megtalálható következő zenekari formációról a nyolcvanas évek elejéről rendelkezünk fotódokumentációval, melyen az alábbi helyi lakosok muzsikálnak a bandában: Ács István hegedűs, Kovács István hegedűs, Jónás István cimbalmos, illetve ifj. Asztalos János nagybőgős.[1840]

Tápiószelén a parasztbanda a harmincas évektől kezdődően muzsikált, melynek tagjai voltak: Cseh István hegedűs, Patai József hegedűs, Bezzegh József hegedűs, Oláh János cimbalmos, Kanyó István nagybőgős. Külsőmezőn muzsikáltak iskolai rendezvényeken, bálokon. Később Macsik Sándor, majd őt követve Terék András harmonikázott a bandában. A

[1835] TERÉK 2014: 21.
[1836] TERÉK 2014: 17-19.
[1837] TERÉK 2014: 31.
[1838] TERÉK 2014: 50.
[1839] TERÉK 2014: 84.
[1840] TERÉK 2014: 85.

formáció 1972-ig működött, melyet követően az új zenei irányzatok térhódítása miatt megváltozott a zenekar összetétele és repertoárja is.[1841]

Tápiószentmárton településen már a harmincas évektől kezdődően dokumentálásra kerültek parasztbandák. A zenekarokba szokás volt kisegítő muzsikusként cigányprímásokat hívni Tápióbicskéről, ami a dallamrepertoár bővítése, illetve a közönség és a vendégek zenei igényének magasabb szintű kiszolgálása miatt valósult meg. A „Túróczi zenekar" a harmincas évektől a hatvanas évekig muzsikált, melynek alapítója Túróczi István prímás volt. A zenekar tagjai voltak: Balaska István „Nyeto" cimbalmos (Visnyei János (Gumi", majd Tusák Pál lettek a cimbalmosok), Visnyei István „Pices" brácsás, Sztehlik István „Daru" nagybőgős, illetve Csőke István hegedűs.[1842] Az ötvenes években Palovecz András és Székely János is muzsikált a zenekarban nagybőgősként.[1843] A tápiószentmártoni népi zenekarokban a tápióbicskei cigányzenészek (elsősorban hegedűsök, néha brácsások) mellett már az ötvenes évektől kezdődően megjelent a harmonika is, mint funkciós hangszer. A zenekar harmonikása Kerekes József volt.[1844] Az ötvenes évektől kezdődően szintén aktív zenekarként muzsikált „id. Hajdú István zenekara". A banda tagjai az alábbi személyek voltak 1960-ban: ifj. Hajdú István harmonikás, id. Hajdú István hegedűs, id. Forgács Pál cimbalmos, Palovecz Béla brácsás, Szabó József nagybőgős, illetve ifj. Forgács Pál harmonikás.[1845] A zenekari tagok elhalálozása miatt újabb tagok felvételére került sor, a vonósok helyett fúvósok kerültek a bandába, mely már egy újabb és modernebb hangzásvilágot, jellegét tekintve azonban a parasztbanda tulajdonságait elveszítve folytatta helyi vonatkozású zenei jövőjét.[1846] „Kosztolányi István zenekara" 1945 és 1975 között muzsikált, melynek tagjai voltak: ifj. Kosztolányi István prímás, Kosztolányi András hegedűs, Palovecz András nagybőgős, id. Kosztolányi István cimbalmos, Visnyei István „Pices" brácsás, illetve Kerekes József harmonikás (halála után Kozma Dezső harmonikás került be a zenekarba).[1847] A zenekar nagyobb fellépésein néhány esetben is két cimbalmos is volt egyszerre a bandában, melyre csak Tápiószentmártonban található hiteles fotódokumentáció, melyet a lakosság is megerősített az interjúk alkalmával.[1848] „Thuman Károly zenekara" az ötvenes években muzsikált Tápiószentmártonban, kinek nagyzenekara 1955-ben a Járási zenekarok versenyén, Nagykátán nagy sikerrel szerepeltek az alábbi tagokkal: Palovecz Béla brácsás, Klement

[1841] TERÉK 2014: 133.
[1842] TERÉK 2014: 157.
[1843] TERÉK 2014: 158.
[1844] TERÉK 2014: 158-159.
[1845] TERÉK 2014: 159.
[1846] TERÉK 2014: 160.
[1847] TERÉK 2014: 161.
[1848] TERÉK 2014: 165.

Tibor hegedűs, Várallyay Béla nagybőgős, Visnyei István brácsás, id. Turcsányi József brácsás, László Ferenc hegedűs, Csőke István hegedűs, Kosztolányi András hegedűs, Thuman Gábor brácsás, Turcsányi József csellós, id. Kosztolányi István cimbalmos, valamint a vezetőprímás Thuman Károly.[1849] A település leghosszabb időn át muzsikáló zenésze Kozma Dezső (sz. 1945) harmonikás volt, aki fél évszázadon át, 1960 és 2010 között aktívan szolgálta a lakosság zenei igényeit a vonósbandák, majd később az újabb zenekari formációk központi személyeként,[1850] aki mindenkit felülmúló magyarnóta repertoárja miatt a cigányzenészek legnagyobb tiszteletét is kiérdemelte még életében. Zenekarában a kezdeti években tápióbicskei cigányzenészek, illetve Gráner Sándor cimbalmos közreműködött.[1851]
A parasztbandák a nyolcvanas évek végéig voltak jelen Tápiószentmártonban zenei életében. A tagok elhalálozásával, valamint utánpótlás hiányában és a modern zenei lehetőségek térhódításának eredményeképpen megváltozott a zenei közízlés a Tápió mente valamennyi településéhez hasonlóan.

Tápiószőlősön a helyi magyar banda, ahogyan magukat hívták a zenészek, a harmincas évek második felében alakult meg és 1950-ig muzsikáltak az alábbi formációban és tagokkal: ifj. Mirkóczki Ferenc hegedűs, Fehér Sándor hegedűs, Mirkóczki Ferenc klarinétos, Eszes Ferenc cimbalmos, Horváth József brácsás, Dombai Sándor nagybőgős, illetve Dombai András hegedűs.[1852] A zenekar az alábbi, kissé eltérő formációval is megtalálható volt ezidőtájt Tápiószőlősön, melynek prímása Berényi József: Fehér Sándor hegedűs, Dombai József nagybőgős, ifj. Mirkóczki Ferenc hegedűs, Horváth József brácsás, Mirkóczki Ferenc klarinétos, Posztor Pál brácsás, Dombai András hegedűs, illetve Berényi József prímás.[1853] Az ötvenes években „Berényi József zenekara" az alábbi tagokból állt: Dombai Sándor brácsás, Dombai Sándor nagybőgős, Berényi József prímás, illetve Dombai Ferenc cimbalmos.[1854] A hetvenes évek végétől már ez a parasztbanda formáció nem volt megtalálható Tápiószőlősön.

Újszilváson a parasztbanda első emlékei a harmincas évekre vezethető vissza, melyben mindkét korszak zenekarában cigányzenész volt a brácsás. A harmincas évektől egészen az ötvenes évek végéig az alábbi formációban muzsikált Juhász József „Savanyú Jóska" és zenekara: Juhász József hegedű, Ladányi János nagybőgő, Barta Pál hegedű, Lévai Sándor

[1849] TERÉK 2014: 170.
[1850] TERÉK 2014: 164-170.
[1851] TERÉK 2014: 161.
[1852] TERÉK 2014: 174.
[1853] TERÉK 2014: 175.
[1854] TERÉK 2014: 176.

nagybőgő és cselló hangszeren, illetve egy tápiógyörgyei cigányzenész[1855] brácsásként közreműködött a zenekarban. A Hatvanas években a zenekar összetétele az alábbiak szerint nézett ki: Juhász József hegedű, Ádám Sándor harmonika, Peregi-Tóth József cimbalom, Ádám József nagybőgő, illetve Siklósi Géza brácsa (abonyi cigányzenész).[1856]

A parasztbandák vagy ahogyan a Tápió mentén magukat hívták: népi zenekarok, magyar bandák a harmincas évek elejétől egészen a nyolcvanas évek végéig kerültek dokumentálásra. Formációjukat tekintve általánosan kijelenthető, hogy hegedű, brácsa (több településen kontrának hívták), nagybőgő összeállításban muzsikáltak, legtöbb esetben két hegedűvel. Hangzásuk tekintetében egyszerű dallammegformálás, egyszerű harmonizálás volt jellemző, melyhez valamennyi említett településen cimbalom is párosult, főleg a dallam megerősítésével, ritkább esetekben egyszerűbb harmóniák megszólaltatásával, ahogyan azt Sárosi Bálint is jegyzi e tekintetben a magyar parasztbandák harmonizációját illetően.[1857] Az eredeti parasztbandában fúvóssal csak Tápiószőlősön találkozunk Berényi János személyében, aki Esz és B klarinéttal is közreműködött számos alkalommal a zenekarban,[1858] ám fő zenekara a tápiószelei rezesbanda volt.[1859] Újszilvás és Tápiószőlős esetében fontos történelmi adat, hogy Tápiószőlős 1947-ig, illetve Újszilvás 1950-ig Tápiószeléhez tartozott, tehát az Újszilvásnál és Tápiószőlősnél dokumentált és közreadott zenekari formációk az alakulási, valamint az azt követő időszakban Tápiószele zenekarai voltak. Tápiószentmártonban a modernebb és sokoldalúbb hangzás miatt funkciós szerepet töltött be a parasztbandák megszólalásában az ötvenes évektől a harmonika, illetve jellemző volt a egy-egy cigányzenész, elsősorban prímás, ritkább esetben brácsás meghívása a változatosabb hangzás, illetve a magyarnóták, cigányzenék repertoárjának ismerete okán.

Hangfelvételek nem maradtak fenn a parasztbandákról, múltjukról az utolsó zenekari tagok vagy leszármazottaik szolgáltattak hiteles információkat a fotódokumentációkkal együtt.

[1855] A helyi lakosok közül Aladár nevű brácsásra emlékeznek, azonban ismerve a tápiógyörgyei brácsásokat e korszakból, biztosan téves névre emlékeznek Újszilváson. Hasonló névvel Makai Ambrus brácsás vagy Zsiga Alajos „Bader Lojzi" lehetett, aki kiváló prímás volt, egyben brácsázott és nagybőgőzött is. Ez utóbbi muzsikus jelenléte nem lehetett rendszeres, mivel ebben a korszakban az egyik legközismertebb cigányprímás volt a Tápió mentén.

[1856] TERÉK 2014: 180.

[1857] SÁROSI 1998: 127.

[1858] TERÉK 2014: 174-175.

[1859] TERÉK 2014: 133.

6.2 Rezesbandák

Sárosi Bálint ide vonatkozó kutatásait[1860] megerősítve a Tápió mente rezesbandáiban is falusi muzsikusok voltak megtalálhatók, akik szinte minden esetben autodidakta zenészként kezdték el a hangszerek megszólaltatását, majd a zenekar összeállásával kezdték meg rendszeres gyakorlásaikat. Számos településen volt karmester, aki betanította a számokat, tanította a muzsikusokat a hangszerek megszólaltatására. A rezesbandák tagjainak száma 7 és 15 fő között volt, változatos hangszerösszeállításaiknak köszönhetően minden településnek saját, jellegzetes megszólalású zenekara volt. Magyar bandának, tűzoltózenekarnak, fúvószenekarnak, illetve Sülysápon trubacsoknak hívták a rezesbandákat, akik felvonulások, május 1-jei ünnepségek, több esetben bálok, lakodalmak zenekarai voltak.

A rezesbandák Tápió mentén ismert történelme az 1910-es évek végétől számítható, legtöbbjük azonban az 1930 és 1940 között alakult meg. Megalakulásuk után kis idővel már felléptek felvonulásokon kisebb repertoárral, majd később egészestés programok zenészei lettek a helyi lakosság zenei igényeinek kiszolgálása tekintetében. Ezidőtájt szerveződtek leventezenekarok is fiatalokból, akik a következő generációs rezesbandákat alkották több település esetében is. A rezesbandák hangszereléseit tekintve kijelenthető, hogy tradicionális felállásban muzsikáltak.[1861] Hangszereik közt Esz-klarinét, B-klarinét, szárnykürt (néhol kontrának vagy trombitának hívták), bariton, helikon (Nagykátán tubának hívták), cintányéros nagydob, illetve kisdob volt megtalálható, melyek száma településenként eltérő volt. Ritkább esetben pozan és triangulum is dokumentálásra került a nagyobb zenekari formációknál. Az általános, más tájegységeken is jellemző megszólalás jellemezte a fúvószenekarok hangzását: a szárnykürtök, bariton, pozan (néhol pisztonnak hívták), klarinétok dallamot játszottak oktávpárhuzamban, igen ritka esetben tercpárhuzammal díszítve. A kontrák a ritmusszekciót erősítve fújták a dallamot, mely a fox, illetve keringő lüktetésnél, valamint a marsok sorzárlatainál volt kiemelten fontos. Helikon esetében csárdásnál negyedelő vagy 1. és 3. negyedre megszólaló technikát hallunk alapfunkciós basszushangok megszólaltatásával, fox (esz-tam) esetében az 1. és 3. negyed kapott hangsúlyt, keringő esetében pedig az 1. negyed. A nagydob a helikonhoz hasonló hangsúlyokkal szólalt meg, melyhez kiegészítőként szerepelt a cintányér a fennmaradó negyedeknél, illetve a nagydobot erősítve sorzárlatoknál, díszítéseknél, de számos esetben a nagydobot erősítve. Mindezeket a kisdob egészítette ki változatos ritmusokkal, melyek a zenekari alapot erősítették, illetve kiegészítették. A Tápió

[1860] SÁROSI 1998: 126-128.
[1861] SÁROSI 1998: 126.

mente rezesbandáinak hangzását igazoló egyetlen eredeti hangfelvétel egy 1973. évi lakodalomban készült Tápiógyörgyén, ahol a helyi rezesbanda egy lakodalomban készített felvétele igazolja a leírt jellegzetességeket,[1862] melyeket a rezesbandák utolsó adatközlő muzsikusai vagy leszármazottai osztottak meg velem személyes riport készítése alkalmával 2009 és 2013 között.

A Mendei Pávakör néptáncanyagának kutatását végezte 1982. március 1-jén Martin György és kutatócsoportja,[1863] akik ez alkalommal a pávakört 1976. évi megalakulásuk óta kísérő rezesbandát is rögzítették, melyben már harmonika és egy-egy alkalommal szaxofon is szerepelt.[1864]

A Tápió mentén Bénye, Gomba, Káva, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Sülysáp, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tóalmás, Újszilvás, valamint Úri településeken voltak jelen a 20. században rezesbandák, melyek utolsó fellépései a hetvenes évek végén zárultak a zenei közízlés változásával, újkori elektromos hangszerek és zenekari megszólalás térhódításának következményeként, a lakodalmas rock megjelenésével, mely e vidéken a hatvanas évek közepén jelent meg.[1865] [14.3.2]

Bénye rezesbandájának múltja a harmincas évek elejére vezethető vissza, amikor a lakosság által „öreg zenekar”-ként emlegetett csapat megalakult. Hangszerösszeállításuk és tagjaik az alábbiak voltak: Lomen János kisdobos, Morvai János baritonos, Huszák István kontrás, Szvoren Pál baritonos, Szvoren Pál nagydobos, Lomen Mihály trombitás, Vereszki János Esz-klarinétos, Sándor Pál trombitás, illetve Kurucz Mihály helikonos.[1866]

Az „öreg zenekar”-t váltotta fel 1946-os megalakulása után a „Bényei 11”, mely 1971-ig muzsikált Bényén. A zenekar tagjai voltak: Sinkovicz Pál helikonos, Sáránszki Pál baritonos, Gyebnár János baritonos, Morvai János baritonos, Duchenka János B-klarinétos, Sáránszky Mihály Esz-klarinétos, Gyebnár János „Svajlen” szárnykürtös, Gér István szárnykürtös, ifj, Kurucz Mihály kisdobos, Brindza János trombitás, valamint Gubik András nagydobos. Ezen a településen nem volt más zenekari formáció, sem cigányzenekar, sem parasztbanda, így valamennyi ünnepségen és mulatságon az öreg banda, illetve őket követve a Bényei 11 muzsikált.[1867]

[1862] TERÉK 2014: 102.
[1863] MTA BTK ZTI Mg4346B, Mg4411
[1864] TERÉK 2014: 49.
[1865] TERÉK 2014: 123.
[1866] TERÉK 2014: 10-11.
[1867] TERÉK 2014: 12-14.

Gombán az 1940-es évek elején alakult meg a rezesbanda, akik bálokat és lakodalmakat muzsikáltak a településen, egészen a hatvanas évek végéig. Kulák zenekarnak, illetve tűzoltózenekarnak is hívták őket.[1868] A zenekar tagjai voltak: Csonka György Esz-klarinétos, Szarvas Gyula szárnykürtös, Pete János helikonos, Kis Elek baritonos, Fehér Lajos baritonos, Teleki János szárnykürtös, Szarvas Endre B-klarinétos, Fehér József nagydobos, Fitus Gyula szárnykürtös, illetve Fehér Imre szárnykürtös.[1869]

Káva település rezesbandája a negyvenes évek elején alakult helyi ifjakból és egészen a hatvanas évek végéig muzsikáltak helyi rendezvényeken, lakodalmakban, bálokon. A zenekarban harmonika is megtalálható volt funkciós szereppel a harmóniák erősítése, valamint a változatosabb megszólalás miatt. A zenekar tagjai voltak: Juhász János harmonikás, Gúth István pisztonos, Kálmán Imre klarinétos, Kálmán Illés trombitás, valamint Sándor Ferenc nagydobos.[1870]

Kókán az 1910-es évek utolsó éveiben alakult meg a tűzoltózenekar, melynek első dokumentációja 1921-ből származik.[1871] A tagokat nem ismerjük, arra viszont még emlékszik a lakosság, hogy felvonulások, ünnepségek alkalmával muzsikáltak. Minden bizonnyal ezekből a zenészekből verbuválódott a Kókai rezesbanda, mely a negyvenes évek elejétől a hatvanas évek második feléig működött, elsősorban bálokat és lakodalmakat muzsikáltak. A zenekar tagjai voltak: Gedai Lajos baritonos, Torba József baritonos (később pozanos), Juhász Ferenc klarinétos, Varró János baritonos, Juhász János klarinétos, Torba Sándor szárnykürtös, Nemeskürti István trombitás, Juhász István kisdobos, valamint Nagy András pozanos.[1872]
Mendén a negyvenes években elején alakult meg a leventezenekar, kiknek tagjairól kevés információ áll rendelkezésünkre, hangszerösszeállításukat vizsgálva azonban kijelenthetjük, hogy valamennyi, a rezesbandákban szereplő hangszeren játszottak.[1873]

A mendei rezesbanda 1958-ban alakult meg, kiknek tagjai közül többen a leventezenekarban is muzsikáltak. A zenekarvezető Szabó Mihály volt. Bálokban, lakodalmakban, felvonulásokon, illetve később a Mendei Pávakör zenekaraként is muzsikáltak kisebb létszámú formációval. A zenekar tagjai voltak: Szabó Mihály szárnykürt, Almássy Mihály szárnykürtös, Lilik Ferenc Esz-klarinétos, Lilik Károly B-klarinétos, Benkó József tenorbaritonos, Homa Mihály szaxofonos, Gupcsó István trombitás, Szabó István

[1868] VARGA–TERÉK 2018: 140-141.
[1869] TERÉK 2014: 26.
[1870] TERÉK 2014: 30-31.
[1871] TERÉK 2014: 34.
[1872] TERÉK 2014: 34-35.
[1873] TERÉK 2014: 48.

helikonos (nem állandó zenész), Horváth József helikonos, Benkó Mihály nagydobos, a zenekar karnagya pedig Vecserik Mihály volt, aki néha nagydobos is volt.[1874]

A nagykátai leventezenekar a huszas években alakult meg, melynek tagjai voltak: Szekeres Pál, Gulyás József, Farsang József, Pap Sándor, Kasza Pál, Urbán Károly, Szekeres Gábor, Kármán László, Farkas Gáspár, Bodócs Illés, Szabó Ferenc, Bálint László, Torma János, Sipos György, Gyüre István, valamint Varga László.[1875] Az ötvenes évektől már „Vasutas zenekar"-ként működött tovább a rezesbanda. Bálokat, lakodalmakat muzsikáltak, felvonulásokon voltak hallhatók. A zenekar tagjai voltak: Németh László tubás, Pikó János szárnykürtös (később dobos), Farsang Mihály klarinétos, Urbán Balázs baritonos, Gulyás László szárnykürtös, Bálint István dobos, illetve Kármán Sándor harmonikás. A zenekar tagja volt Vámosi László klarinétos is mér a leventezenekarban. A zenekari formáció érdekessége, hogy a modernebb hangzás miatt a rezesbandában megjelent a harmonika, mint harmóniaerősítő hangszer, illetve a dobos egymaga használta a kisdobot, cintányéros nagydobot és egy külön lábcint, mely máshol nem figyelhető meg a Tápió mentén. A hatvanas évek közepéig muzsikáltak Nagykátán aktívan, feloszlásuk után más jellegű zenekarok követték őket.[1876]

Pándon a rezesbanda a negyvenes évek elején alakult és egészen a hatvanas évek végéig muzsikáltak lakodalmakban, bálokon, felvonulásokon, elsősorban saját településükön. A zenekar tagjai voltak: Major Sándor nagydobos, Gyenge László kisdobos, Major Sándor Esz-klarinétos (olykor Esz-szaxofonos, B-tárogatós), Német István trombitás, Bódi László trombitás, Bárány Benjamin baritonos, Tóth István szárnykürtös, illetve Polgár István helikonos. [1877]

Sülysáp két település, Tápiósüly, valamint Tápiósáp egyesüléséből jött létre.[1878] A tápiósülyi rezesbanda a harmincas évek második felében alakult meg, aktív évei a hetvenes évek első feléig tartott. A zenekar mindig egyenruhában lépett fel. A tagok voltak: Pap Raffael helikonos, Dinnyés János baritonos, Szűcsi Illés baritonos, Pintér Sándor kisdobos, Cseri József B-klarinétos, Mészáros János szárnykürtös, Benkó János Esz-klarinétos, Solti János nagydobos, valamint Bugyi Ferenc szárnykürtös.[1879] A tápiósápi rezesbanda 1935 környékén szerveződött leventezenekarként, melynek tagjai voltak: Bosánszki István

[1874] TERÉK 2014: 48-49.
[1875] KUCZA 2019: 63.
[1876] TERÉK 2014: 52-54.
[1877] TERÉK 2014: 66-67.
[1878] Az első egyesülés 1950-ben valósult meg, azonban 1954-ben egyesítésük megszűnt. Végleges egyesítésükre 1970-ben került sor.
[1879] TERÉK 2014: 71-73.

kisdobos, Szántai János trombitás, Szántai János (II.) trombitás, Gyetvai Károly trombitás, Szántai István trombitás, Koncz Ferenc nagydobos, Fedeles István klarinétos, Likó István klarinétos, Trepák István klarinétos, Szvitek János baritonos, Lázár István trombitás, Seprős János helikonos, illetve Jurás Ferenc baritonos. Később Veres István kisdobos is csatlakozott a zenekarhoz. „Trubacsok"-nak hívták a bandát, mely elnevezés jellemző a szlovák ajkú lakosokkal évszázadokkal ezelőtt betelepített falvakban. Visszaemlékezések alapján búcsú alkalmával a ringlis alatt, május 1-jén, zenés ébresztők idején, szüreti bálokon, Erzsébet és Katalin bálokon, regruta bálon, valamint a településen jellemző háromnapos farsangi bálon is rendszeresen muzsikáltak.[1880]

Szentmártonkátán a lakosság legidősebb tagjai még emlékeznek a régi rezesbandára, mely a harmincas, valamint a negyvenes években muzsikált a településen. A zenekar vezetője a nagykátai Dobrik István volt, aki mellett Sárközi László trombitásra, valamint Asztalos János helikonosra emlékeznek Szentmártonkátán. Hangszereiket mindig a tűzoltóságnál tárolták és egyenruhában léptek fel felvonulásokon, ünnepségeken.[1881]

Tápióbicskén már a huszas évek elején létezett fúvószenekar, Kamasz József (sz. 1920), az 1935 és 1945 között működő leventezenekar egyik alapító tagjának elmondása alapján. A régi zenekar tagjai közül Kanyó Illés B-klarinétos, Torba Illés helikonos, Kamasz Béla trombitás, valamint Czakó István triangulumos nevére emlékszik, mindemellett pedig megerősítette a rezesbanda általános összetételének meglétét is.[1882]

Az 1935-ben megalakult leventezenekar (később rezesbandának is nevezték) tagjai voltak: Hegedűs József helikonos, Kaldenecker István „Kandesz" baritonos, Kiss György baritonos, Kalocsai István pozanos, Palotai Pál cintányéros, Kamasz András kontrás, Dudás István F-klarinétos, Kamasz József B-klarinétos, Török Illés Esz-klarinétos, Illés Mihály kontrás, Bata István kisdobos, Harangozó László „főkürtös" – trombitás, Czakó Sándor trombitás (aki a karmester is volt egyben), Kamasz András Esz-trombitás, Palotai István nagydobos, Csaba József baritonos, valamint Csikós István szárnykürtös. A zenekar a 2. világháború alatt számos tagot vesztett el, mely után a rezesbanda újjászervezése számos próbálkozás ellenére sem járt sikerrel.[1883]

Tápiógyörgyén már a huszas években működött rezesbanda, melynek megerősítése nagymamám, Terék Józsefné Heltovics Mária (sz. 1930) részéről történt, kinek szülei, Kalacsi Veronika (sz. 1903), valamint Heltovics Imre (sz. 1902) 1926. évi, Tápiószelén kötött

[1880] TERÉK 2014: 74-76.
[1881] TERÉK 2014: 84.
[1882] TERÉK 2014: 88.
[1883] TERÉK 2014: 88.

házasságuk alkalmával tápiógyörgyei rezesbanda muzsikált. Ennek a formációnak sem összetételére, sem pontos megalakulási időpontjára és a zenekari tevékenységére vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre. A településen 1924 és 1944 között működő Tápiógyörgyei Levente Egyesület 1935. május 19-én rendezett kulturális műsor végén a helyi levente kürtösök fújtak takarodót, kiknek neveit nem ismerjük.[1884] Az ötvenes évek elején szerveződött rezesbanda 1973-ig muzsikált Tápiógyörgyén és a környező településeken. A zenekar tagjai voltak: Kosztolányi Mihály nagydobos, ifj. Kosztolányi Mihály kisdobos, Bezzeg Mihály Esz-klarinétos, Molnár Sándor pozanos, valamint Molnár László szárnykürtös. A zenekar egyik utolsó, 1973. évi, Tápiógyörgyén rendezett lakodalomban történő zenélésük alkalmával többórás hangfelvétel készült a bandáról, mely egyben a Tápió mente rezesbandás hangzásvilágát visszaadó egyetlen relikvia.[1885]

Tápiószőlősön 1959-ben alakult meg a helyi rezesbanda, melynek megalakulásához szükséges hangszereket a hivatal vásárolta meg, akik alkat alapján döntötték el, hogy ki milyen hangszeres lesz az „Önkéntes tűzoltózenekar”-nak nevezett bandában.[1886] 1970-ig működött a zenekar ebben a formációban, elsősorban lakodalmakban, felvonulásokon, ünnepségeken muzsikáltak. A zenekar tagjai voltak: Szajcz Károly trombitás, Béres Károly trombitás, Kun László trombitás, Lukács Lajos Esz-klarinétos, Kun Károly B-baritonos, Inoka László B-tenor baritonos, Berényi Károly F-helikonos, Szlóka István B-klarinétos, Szajcz Ferenc Esz-trombitás, Szajcz Miklós kisdobos, valamint Tóth Imre nagydobos.[1887]

Tápiószecsőn a harmincas évek utolsó éveiben szerveződött a rezesbanda, mely a hatvanas évek végéig muzsikált helyi lakodalmakon, bálokon, felvonulásokon. A helyi lakosokból álló zenekar tagjai voltak: Kocsis István nagydobos, Ofella János kisdobos (később nagydobos), id. Kókai János trombitás, ifj. Kókai János helikonos (később trombitás), Kókai István Esz-klarinétos (később baritonos), Dósa Gábor Esz-klarinétos, Kmety András trombitás, Danyi József trombitás, Ofella Bertalan kisdobos, Dósa János baritonos, Danyi László baritonos, valamint Incze László trombitás.[1888] A hatvanas évek második felében megalakult az új, modernebb hangzást képviselő „Csiki zenekar”, akik a kialakított új zenei irányzat egyik legelismertebb formációjává lettek a Tápió mentén, melyben az elektromos gitár, orgona, dob, basszusgitár mellett a harmonika, valamint egy-két rezesbandás fúvós,

[1884] NÉMETH 2015: 53.
[1885] TERÉK 2014: 102.
[1886] TERÉK 2014: 110.
[1887] TERÉK 2014: 110.
[1888] TERÉK 2014: 118-119.

később pedig hegedűs, illetve szaxofonosok is helyt kaptak, egészen a nyolcvanas évek végéig tartó aktív működésük alatt.[1889]

Tápiószelén 1932-ben alakult meg a rezesbanda Süle György karnagy vezetésével, akik felvonulásokon, ünnepségeken, mulatságokon muzsikáltak. 1950-ig működött a zenekar aktívan, melyet követően a szólamvezetők a helyi újabb zenekari irányzatot képviselő formációkban foglaltak helyt. A zenekar tagjai voltak: Szabó István szárnykürtös, Bencsik Sándor baritonos, Jónás Sándor szárnykürtös, Dusik István pozanos, Posztor Pál kisdobos, Majoros Sándor nagydobos, Berényi János B-klarinétos, Posztor József szárnykürtös, Veres József trombitás, valamint Kalacsi Illés trombitás. A negyvenes évek elején leventezenekar is működött a karnagy vezetésével Tápiószelén.[1890]

Tápiószentmártonban 1930 és 1965 között működött a helyi rezesbanda, melynek tagjai voltak: Krajcz László „Kapca" kisdobos, Kovács Lajos trombitás, Malyok János baritonos, Czerovszki Károly baritonos, Hajas Pál nagydobos (később Nagy Lajos tűzoltóparancsnok volt a zenekar nagydobosa), Brindzik József pozanos, Csepregi József trombitás, illetve Bohacsek József helikonos.[1891]

Tóalmáson 1920 és 1955 között működött helyi rezesbanda, akik lakodalmakban, bálokon, felvonulásokon, illetve egyéb ünnepségeken muzsikáltak. A zenekar tagjai voltak: Botka János kontrás, Makádi István nagydobos, Urbán János kisdobos, id. Urbán János trombitás, Széles István helikonos, Isti András B-klarinétos, Tóth András baritonos, Győri Károly B-klarinétos, „Cinke" Jánoska Gyula trombitás, Hegyi György baritonos, „Sura" Surányi Pál kisdobos, valamint Papp András kisdobos.[1892] A zenekarban lévő Urbán János trombitásról és klarinétokat tartó gyermekeiről fennmaradt fotó a fennmaradt egyetlen képi dokumentáció a rezesbanda tagjairól, hangszereiről.[1893]

Újszilváson a harmincas évektől kezdődően egészen az ötvenes évek végéig muzsikált a helyi rezesbanda, melynek két tagjára emlékezik még a helyi lakosság: Nagygyőr Sándor trombitásra, valamint Gazsi Pál helikonosra. A banda pontos összetételére utaló információk nem állnak rendelkezésre.[1894] A zenekar jórészt még a település Tápiószeléhez tartozása alatt (1950-ig a mai Újszilvás nagyobb része Tápiószeléhez tartozott) működött, így nem kizárható a tápiószelei zenekarban betöltött helyük és szerepük, mint a tápiószőlősi népi zenekar fúvósa esetében is.

[1889] TERÉK 2014: 123-126.
[1890] TERÉK 2014: 132-133.
[1891] TERÉK 2014: 156.
[1892] TERÉK 2014: 178.
[1893] ANKA 2015: 53.
[1894] TERÉK 2014: 180.

Úriban a harmincas évek utolsó éveiben szerveződött a rezesbanda, mely az ötvenes évek végéig a rezesbandákra jellemző hangszerelési formációban muzsikáltak bálokban, lakodalmakban, felvonulásokon. A zenekar tagjai voltak: Tihanyi (Tosenberger) István Esz-klarinétos, Szabó János „Cica" baritonos, Kovács István helikonos, Solti József baritonos, Homa Mihály B-klarinétos (Sülysápi lakos), Bakos János „Firci" szárnykürtös, id. Kovács István „Szarka" nagydobos, Szlóka István kisdobos, Bakos Antal „Pikó" szárnykürtös, Nagy Antal szárnykürtös.[1895] A hatvanas évektől kezdődően a településen is megjelenő, modernebb zenekari hangzást képviselő, szaxofonokkal, dobfelszereléssel, harmonikával kiegészülő új zenekari formáció jelent meg, mely a rezesbandát követte a nyolcvanas évek elejéig.[1896]

6.3 Cigányzenekarok

A városi cigányzenekarok mintájára szerveződött, kisebb-nagyobb létszámú falusi cigányzenekarok az 1920-as évektől kezdődően kerültek dokumentálásra a Tápió mentén. Muzsikájuk a helyi közösségek zenei ízlésének megfelelően igazodott az igényekhez, melyben a helyi népdalok mellett a magyar nóta, cigányzene, operettek, világslágerek, valamint a tánczene is megtalálható volt. Repertoárjukat az városi cigányzenekarokhoz hasonlóan az „úri réteg" zenei ízlése, illetve a 19. századtól kezdődően megjelent magyar nóta dallamrepertoárja nagymértékben befolyásolta; összefoglaló néven cigányzenének került elnevezésre valamennyi, általuk muzsikált zene, azonban mindez a magyar zene része és nem összekeverendő azokkal a falusi cigány népdalokkal és cigány folklórértékekkel, melyeket ezek a zenekari formációk nem képviseltek.[1897] Sárosi Bálint cigányzenekarok szólamelosztásáról, az egyes hangszerek funkciós feladatairól szóló írásával[1898] megegyező módon e vidéken is a prímás játszotta a fő dallamot egyszerűbb díszítések és jellegzetes sorzárlatok alkalmazásával, melyet a terchegedű szólama egészített ki a brácsa és nagybőgő által játszott funkciós harmóniákhoz illeszkedve. Mindezeket erősítette az olykor dallamot, de több esetben harmóniákat játszó cimbalom, illetve a díszítő, de olykor szólisztikus szerepet kapó klarinét és cselló mellett. A cigányzenekarok hangzását illetően 1978. február 18-án örökítette meg Martin György Tápiószecsőn, a Tápiószecsői Népi Együttes által bemutatott

[1895] TERÉK 2014: 182-183.
[1896] TERÉK 2014: 184-186.
[1897] MANGA 1969: 60.
[1898] SÁROSI 1998: 132-133.

helyi néptáncok dokumentálásával egyidejűleg.[1899] Ezt megelőzően egy 1966. szeptember 11-én, Szentmártonkátán rendezett lakodalom hangfelvétele került magánfelvételként dokumentálásra, melyen az újszászi Seres Tóni zenekara, illetve másodprímásként a nagykátai Horváth János muzsikálnak.[1900] Saját kutatómunka által kerülhetett dokumentálásra a Tápió mente két utolsó cigányprímásának játéka. 2009-ben a tápióbicskei Losó László „Tokos" (sz. 1935), 2010-ben a tápiószelei születésű, de Nagykátán élő Fehér Bertalan (sz. 1945) mutatta be játéktechnikáját, illetve helyi vonatkozású dallamrepertoárját.[1901]

A helyi igényeket kiszolgáló falusi cigányzenészek számára egyre nehezedő, muzsikálásból történő megélhetés miatt a fiatalabb generáció számára a folytatást, valamint a kiszámíthatóbb jövőt a Rajkó zenekarba kerülés és az itt folytatott tanulmányok végzése jelentheti, mely több Tápió menti gyökerekkel rendelkező előadóművész számára sikeres felvételt és évtizedekig tartó, biztos megélhetést jelentett. A helyi cigányzenekarok aktív működése a nyolcvanas évek elejétől kezdődően megszűnt, illetve az utolsó prímások alkalmi, más tájegységekről vagy Budapestről meghívott zenészekkel látták el az e tekintetben egyre szűkülő megélhetési lehetőségeket.

A Tápió mente települései közül Gombán, Kókán, Nagykátán, Pándon, Sülysápon, Szentlőrinckátán, Tápióbicskén, Tápiógyörgyén, Tápiószőlőn, Tápiószecsőn, Tápiószelén, Tóalmáson, valamint Úriban éltek életvitelszerűen cigányzenészek, akik a települések rendezvényein, elsősorban lakodalmakban, mulatságokon muzsikáltak. [14.3.3] A rezesbandával ellentétben a cigányzenekaroknál megfigyelhető volt a vendégzenészek számos esetben történő felkérése a teljes zenekari hangzás érdekében, mely a szomszédos települések zenészeivel vagy távolabb élő, de családi kötelékkel rendelkező muzsikusok meghívásával valósult meg. A Tápió mente legmeghatározóbb zenészdinasztiái voltak: Tápiógyörgyén a Fehér és Zsiga, Tápiószelén a Fehér, Tápióbicskén a Losó, Pándon a Kóté, Tápiószőlőn a Toldi, Maka és Csámpai, Tápiószecsőn az Ürmös és Farkas, Kókán a Losó és Szénási családok. Közülük Tápiógyörgyéről, Tápiószeléről, Kókáról, Tápiószőlőről, valamint Tápiószecsőről a mai cigányzenei élet számos meghatározó muzsikusa került fel a fővárosba, új életet kezdve a zenéből történő megélhetés reményében, mely valamennyiüknek sikerült. Természetesen a falusi cigányzenekarok helyi vonatkozású repertoárját már nem muzsikálják, így alacsony népzenei értékkel, viszont származásuk vonatkozásában számos kötődéssel és családtörténeti múlttal rendelkeznek a Tápió mente tekintetében.

[1899] MTA BTK ZTI Mg 3759, 3760 (Ft983 kísérőzenéje)
[1900] TERÉK 2014: 7.
[1901] TERÉK 2014: 7.

Gombán a harmincas évektől kezdődően egészen a hatvanas évek közepéig muzsikált a településen Horváth József „Vicsír" zenekara, melynek tagjai voltak: Horváth József „Vicsír" prímás, Horváth Rudolf segédprímás, Csámpai József brácsás, Horváth Lajos „Motoz" kontrás, Heka Lajos cimbalmos, Kiki Károly nagybőgős (ő nem gombai lakos volt). A következő generációból már csak Kóté Zsigmond prímás szolgáltatott muzsikát egyedüli helyi cigányzenészként, kinek aktív munkássága az ötvenes évektől a hetvenes évekig tartott. Pándon élő muzsikus rokonságával Gombán, valamint a környező településeken is megtalálhatók voltak rendezvények alkalmával.[1902]

Kókán a huszas évektől kezdődően számos cigányzenész és helyiekből álló cigányzenekar szerveződött, melyhez kapcsolódóan gazdag fotódokumentáció is rendelkezésünkre áll. Egy 1923-ban készült fotó örökítette meg a legrégebbről ismert helyi cigányzenekari formációt, melynek tagjai voltak: Szénási Ádám prímás, id. Szénási Sámuel brácsás, id. Szénási Vilnos nagybőgős, ifj, Losó Dezső hegedűs, valamint Losó István hegedűs. A harmincas évek elején ismert legrégebbi formációban Losó István prímás, Losó Dezső kontrás, Losó Elek brácsás, valamint id. Szénási Vilmos nagybőgős muzsikáltak, melyet Szénási Sámuel és zenekara követett egészen a hatvanas évekig. A Szénási zenekar tagjai voltak: Szénási Sámuel „Samu" prímás, ifj. Szénási Vilmos brácsás, id. Szénási Vilmos nagybőgős, illetve Tarlósi Béla klarinétos. Losó István „Csonka Pista" zenekara a hetvenes években a vidék egyik legismertebb zenekaraként tevékenykedett, melynek tagjai voltak: Losó István „Csonka Pista" prímás, ifj. Losó István hegedűs (brácsás), Losó Tibor cimbalmos, valamint Losó Gyula nagybőgős.[1903] A zenekar prímása hallható a Martin György által 1978. február 18-án, Tápiószecsőn készített hangfelvételen, mint prímás. A kókai cigányzenekarok története a nyolcvanas évek elején zárult az utolsó muzsikusok elhalálozásával.

Nagykátán az ötvenes évektől kezdődően egészen a nyolcvanas évek végéig dokumentálásra kerültek a helyi cigányzenekarok. Az egykori Park Étterem, valamint az ötvenes években Chmely Ödön, a Művelődési Ház igazgatója által szervezett tánckar zenekara volt Zsiga Alajos „Bader Lojzi" és zenekara, akik az alábbi tagokból álltak: Bangó László „Depó" brácsás, Gáspár János „Jankó" nagybőgős, Farkas Izidor cimbalmos, Rabi Sámuel hegedűs, illetve Zsiga Alajos „Bader Lojzi", tápiógyörgyei prímás. Ezidőtájt Horváth János prímás is muzsikált a településen, kinek zenekara 1967 és 1987 között az alábbi tagokból állt: Horváth János prímás, Maka István „Mányó Pityu" hegedűs, Bangó László

[1902] VARGA–TERÉK 2018: 143.
[1903] TERÉK 2014: 36-45.

„Depó” brácsás, Csikós Ferenc „Cali” brácsás, valamint Bangó Zoltán cimbalmos (Káló településen született a Galga mentén, Nagykátára házasodott). Fehér Bertalan (sz. 1945), tápiószelei születésű prímás is Nagykátán kezdte meg zenei pályafutását, aki számos zenekari formációval vált ismertté és még napjainkban is aktív muzsikusként tevékenykedik.[1904]

A pándi cigányzenészek aktív évei az ötvenes évektől kezdődően a hetvenes évek végéig tartott. A zenekarok tagjai voltak az ötvenes évek végéig működő zenekarban: id. Kóté Ernő prímás, Kóté Béla „Sánta Béla” prímás, Kóté Dezső cimbalmos, Maka Károly „öreg Sziráki” cimbalmos. A hatvanas évektől kezdődően az alábbi pándi cigányzenészek muzsikáltak a településen: Kóté László nagybőgős, Kóté Zsigmond brácsás, Kóté Ernő „Ciru” prímás, Kóté András nagybőgős, Kolompár András cimbalmos, Bódi Lajos „Bödő” nagybőgős, valamint Kolompár Menyhért „Mengyi” kontrás. Elsősorban Pánd, Gomba, Káva, Bénye településeken fogadták meg őket. Kóté Zsigmond Gomba településre költözött, így számtalan települési rendezvényen, családi összejöveteleken szórakoztatták a vendégeket. Az aktív cigányzenekaros évek a hetvenes évek végén zárultak Pándon.[1905]

Sülysáp első cigányzenekaros fotódokumentációja a harmincas évekből származik, tagjait a bandának azonban nem ismerjük. A tápiósápi részén lakott a Baranyi zenekar valamennyi tagja, akik már az ötvenes évek elejétől jelen voltak a település zenei életében, mulatságokon. A zenekar tagjai voltak: Baranyi Gyula „Hegyes” prímás, Farkas István segédprímás, Farkas Károly hegedűs, Farkas Lajos klarinétos, Farkas Balázs kontrás, Vidák Ferenc cimbalmos, Losó Antal hegedűs, illetve Szénási Lajos nagybőgős. Losó Pál „Szilvi Pál” prímás is ezidőtájt szórakoztatta a helyi lakosságot, akinek saját zenekara volt és Szilvi zenekar néven váltak ismertté.[1906] A helyi cigányzenekaros múlt a hetvenes évek végén záródik.

Szentlőrinckátán a helyi lakosság emlékezetében Danyi Adolf klarinétos, valamint Rácz György hegedűs maradt fenn, akik zenekar nem alkottak helyben, más települések muzsikusaival összeállva szórakoztatták a vendégeket a rendezvények, mulatságok alkalmával. A településen Jászfényszaru, Tápiószecső és Úri cigányzenekarai fordultak meg rendszeresen, egészen a hetvenes évek végéig.[1907]

Tápióbicskén került a legrégebbi időkig visszamenőleg dokumentálásra a helyi cigányzenekaros múlt. Maka Károly és zenekara az 1910-es évektől kezdődően 1935-ig, a zenekarvezető haláláig muzsikált Hegedű, brácsa, cimbalom cselló, nagybőgő, klarinét

[1904] TERÉK 2014: 54-61.
[1905] TERÉK 2014: 68.
[1906] TERÉK 2014: 79-80.
[1907] TERÉK 2014: 82.

hangszer-összeállításban, melynek zenekari tagjai közül Maka Károly (1881-1935) prímást, Maka Sándor brácsást, id. Rácz Rudolf cimbalmost, illetve egy Fényes nevű cimbalmost ismerünk. Losó András zenekara a negyvenes évek elejétől a hetvenes évek végéig muzsikált, melynek tagjai voltak: Losó András (1907-1970) prímás), Lólé Béla (1924-1980) segédprímás, Losó László „Tokos" (1935-2009, Losó András fia, aki a zenekarvezető halála után átvette a banda vezetését) hegedűs, Maka Sándor (1927-1975) brácsás, Lólé Gyula (1932-1995) brácsás, Maka Károly (1917-1979) nagybőgős, valamint ifj. Rácz Rudolf (1937-1987) cimbalmos. Az ötvenes években került dokumentálásra Tápióbicskén egy másik banda, Jóni Károly „Csoti" zenekara, akik hegedű, terchegedű, brácsa, cimbalom, valamint nagybőgő összeállításban muzsikáltak. Ebből a formációból Jóni Károly „Csoti" prímás, illetve édesapja, Jóni István nagybőgős került beazonosításra. Losó László „Tokos" a zenekari tagok elhalálozása miatt egyéb településekről, elsősorban Tápiószeléről, Budapestről, Törökszentmiklósról hívott vendégzenészeket, ő maga pedig számtalan alkalommal volt hallható és látható a tápiószentmártoni Kozma Dezső zenekarában. 2019. március 9-én készített felvételnek eredményeként megörökítésre került „Tokos" játékstílusa és dokumentálásra került jónéhány helyi, valamint általánosan ismert népdal, verbunkos, illetve magyar nóta.[1908] Az említett muzsikusokon kívül került dokumentálásra Tápiószentmártonban, 1960-ban, Kozma Dezső zenekarában három tápióbicskei cigányzenész, akik rendszeresen muzsikáltak a vegyes összetételű bandában. ifj. Fényes József hegedűs, id. Fényes József „Coca" prímás, Fényes Béla kontrás, valamint Varga László „Orosz" nagybőgős számos alkalommal közreműködött hosszú időn át a zenekarban, akik a tápióbicskei zenekarokban is muzsikáltak.[1909]

Tápiógyörgyén a huszas évek közepétől a helyi cigányzenekarok, muzsikusok. Egy 1925. évi, a Tápiógyörgyey Földmíves ifjak Önképző Egyesületének ezévi farsangi ünnepén készült fotóján Zsiga Sándor hegedűs, Fehér Mátyás hegedűs, Seres Sándor „Maconka" kontrás, illetve Kökény Lajos zagyvarékasi klarinétos és egy abonyi nagybőgős került megörökítésre.[1910] Zsiga Alajos „Bader Lojzi" és zenekara, mint a régió egyik leghíresebb bandája szolgáltattak muzsikát rendezvények alkalmával az ötvenes évektől egészen a hetvenes évekig. Nagykátán és Tápiógyörgyén is saját zenekara volt, mely közül a tápiógyörgyei banda az alábbi tagokból állt: Zsiga Alajos „Bader Lojzi" prímás, Fehér Pál hegedűs, ifj. Fehér Pál hegedűs, Fehér István nagybőgős, Kökény Gyula cimbalmos, Makai

[1908] TERÉK 2014: 90-95.
[1909] TERÉK 2014: 161.
[1910] TERÉK 2014: 103.

Ambrus brácsás, Horváth Gyula nagybőgős, Fehér József hegedűs, illetve Bader Lojzi fia, Zsiga Tibor cimbalmos. Ebben a korszakban muzsikált a településen Zsiga Sándor „Bader" hegedűs, Kökény István „Bugi" brácsás, valamint Oláh József hegedűs is.[1911] Fehér Mihály és zenekara az alábbi tagokból állt az ötvenes években: Fehér Mihály prímás, Kökény János brácsás, Fehér László „Boci" hegedűs, Zsiga Sándor brácsás, Fehér János kontrás, Fehér István nagybőgős, illetve Makai István „Dundus" hegedűs.[1912] Horváth Gyula nagybőgős 1980-ban Budapestre költözött családjával, ahol mindkét fiát felvették a Rajkó zenekarba, ahol tanulmányaikat is végezték. Fehér Gyula a Rajkó zenekar vezető prímása, Fehér István a zenekar cimbalmosa lett.[1913] Bader Lojzi fia, Zsiga Tibor a Tápiómente Táncegyüttesben dolgozott cimbalmosként, kinek két fia, ifj. Zsiga Tibor (sz. 1958), valamint ifj. Zsiga Alajos (sz. 1960) is cimbalomművész lett a Rajkó zenekar és iskola elvégzésével.[1914]

Tápiószőlősön a harmincas évektől kezdődően kerültek dokumentálásra a helyi cigányzenekarok. Az öreg zenekarnak nevezett bandában hegedű, brácsa, cimbalom, nagybőgő formációval muzsikáltak. Vezetőjük Maka Béla „Majú" prímás volt, aki a tápiószecsői születésű Maka Gyula (sz. 1945), a 100 tagú cigányzenekar egyik alapító tagjának édesapja.[1915] Zenésztársai voltak Maka Bélának Tápiószőlősön egészen a hatvanas évekig: Kalmár Zoltán prímás, Kecskés Vencel cimbalmos, Rácz Kálmán „Bufi" hegedűs, „Vili" brácsás, „Mocsok" cimbalmos, Maka Sándor hegedűs, Csámpai Lajos „Galagonya" nagybőgős, illetve Tápiószecsőről „Csiki" nagybőgős és „Dóber" brácsás.[1916] Maka Sándor a hetvenes évek közepéig számos alkalommal, tápiószecsői vendégmuzsikusokkal vagy szólóban szolgáltatott muzsikát rendezvényeken.[1917] A Toldi zenekar a hatvanas évektől kezdődően egészen a nyolcvanas évek elejéig muzsikált Tápiószőlősön, melynek tagjai voltak: Rácz Vilmos brácsás, Toldi Miklós cimbalmos, Toldi Károly prímás, Csámpai dezső nagybőgős, Baranyi jenő brácsás, Toldi János prímás, valamint Toldi Sándor „Sanko" prímás. Számos alkalommal közreműködött a zenekarban Kókáról Szénási Vilmos brácsás, illetve Úriból Nagy Antal klarinétos.[1918]

Tápiószecsőn a negyvenes évektől kerültek dokumentálásra a helyi cigányzenekarok, melynek hangszerösszeállításában jellemzően hegedű, brácsa, cimbalom és nagybőgő hangszerek voltak megtalálhatók. E kornak ismert prímása volt id. Ürmös Sándor „Gólya

[1911] TERÉK 2014: 103-106.
[1912] TERÉK 2014: 104-105.
[1913] TERÉK 2014: 106.
[1914] TERÉK 107-108.
[1915] TERÉK 2014: 116.
[1916] TERÉK 2014: 116.
[1917] TERÉK 2014: 113, 115.
[1918] TERÉK 2014: 114.

bácsi", akinek fia, Ürmös Sándor és unokája, majd egyik dédunokája is cimbalomművész lett (másik dédunokája, Ürmös Ferenc nagybőgős lett) Budapesten. Lányának, Ürmös Jolánnak gyermekei közül Radics Ferenc az Állami Népi együttes vezető prímása, Radics Tamás pedig nagybőgőse lett. Gólya bácsi gyermekei, Sándor és Jolán a Jászságba házasodtak, így nem a Tápió mentén születtek gyermekeik, családi kötődésük azonban e vidékre vezethető vissza. Az apai ágon tápiósági Maka Gyula 1945. április 13-án született Tápiószecsőn, aki gyermekként költözött Budapestre családjával, majd 15 évesen a Rajkó zenekarban muzsikált 1967-ig. Ezt követően három évtizeden át az Állami Népi Együttes, majd haláláig a 100 tagú cigányzenekar muzsikusa volt.[1919]

Farkas Mihály „Lucsok" (sz. 1922) Tápiószecső egyik legismertebb prímásaként vált ismertté, kinek muzsikáját Martin György és néptánckutató csapata örökítette meg 1978. február 18-án, a tápiószecsői néptáncok rögzítése alkalmával, mint a kísérőzenekar tercprímása. Ez alkalommal Rácz Tibor (sz. 1923) nagybőgős, illetve Kókáról Losó „Csonka" István (sz. 1918) prímás és Szénási Vilmos (sz. 1926) brácsás közreműködtek a kép- és hangfelvételek készítésénél, a Tápiószecsői Népi Együttes kísérőzenekaraként.[1920]

Tápiószelén a negyvenes évektől kezdődően kerültek dokumentálásra a cigányzenekarok, melyek jellemző zenekari formációjában hegedű, brácsa, cimbalom és nagybőgő volt megtalálható. Fehér Pál „Róka" zenekarában a negyvenes évektől kezdődően az ötvenes évekig az alábbi tagok muzsikáltak: Fehér János hegedűs, Fehér Géza hegedűs, Fehér István nagybőgős, Fehér István brácsás, illetve Fehér Pál prímás. Fehér Pál gyermeke, Fehér Pál Gusztáv „Csicsó Guszti" brácsás 1942-ben született, Pál testvére pedig Fehér Bertalan cimbalmos volt,[1921] kiknek munkássága a későbbiekben kerül közlésre. Az ötvenes években a járás egyik legismertebb bandája volt Fehér József „Pipi Jóska" bandája. A zenekarvezető Tápiószelén született, majd Ceglédre házasodott és ottani muzsikusokkal dolgozott együtt.[1922] Az általa játszott „halottkísérő" a Tápió mente népdalai, népzenei örökségének része,[1923] melyet a Nagykátán élő, de szintén Tápiószelei születésű Fehér Bertalan tanult meg fiatal korában Pipi Jóskától.

Az ötvenes években Fehér János „Öreg Jano" zenekara az alábbi tagokkal muzsikált: Fehér János prímás, Fehér bertalan cimbalmos, Kecskés Károly „Minő" brácsás, Makai András nagybőgős (halála után Fehér Bertalan egyik fia, Fehér Gyula „Zöldség" lett a

[1919] TERÉK 2014: 127-130.
[1920] MTA BTK ZTI AP12159-12161
[1921] TERÉK 2014: 141.
[1922] TERÉK 2014: 142.
[1923] TERÉK 2014: 470.

nagybőgős), Maka Lajos „Jukú" hegedűs. A prímás zenekara a tápiószelei Fehér Akác Vendéglőben muzsikált egészen a hetvenes évek végéig. Ezidőtájt az alábbi zenészek alkották a bandát: Fehér János „Öreg Jano" prímás, Maka István „Gugás" brácsás, ifj. Fehér bBrtalan cimbalmos, valamint Makai András nagybőgős.[1924] Maka Lajos „Jukú" prímás saját zenekara a hetvenes években az alábbi tagokból állt: Maka Lajos „Jukú" prímás, Maka István „Gugás" brácsás, Farkas József „Totó" kontrás, Maka Pál terchegedűs, Makai György „Bacsok" brácsás, ifj. Fehér Bertalan cimbalmos, valamint Makai János „Zsiga" nagybőgős. A prímás zenekarvezető egészen a nyolcvanas évek végéig muzsikált Tápiószelén.[1925]

Számos, Tápiószelén született vagy szelei kötődésű muzsikus lett országosan és nemzetközi szinten is ismert cigányzenész. Fehér Ödön (sz. 1935) jászsági cimbalomművész Jánoshidán született, édesapja id. Fehér Ödön (sz. 1914) pedig még Tápiószelén.[1926] id. Fehér Sándor „Csicsó Sanyi" prímás Tápiószelén született, majd zenei pályáját a fővárosban kezdte meg. Fia és unokája is ismert hegedűművészek lettek Budapesten.[1927] Fehér Pál Gusztáv „Csicsó Guszti" brácsás Tápiószelén született 1942. augusztus 10-én, aki 15 évesen nyert felvételt a Rajkó zenekarba, melyet követően Budapestre költözött és a Tápió mente leghíresebb brácsása lett.[1928] Fehér István „Tojás" is Tápiószelén született, fiatalon költöztek Budapestre, ahol számos zenekar cimbalmosaként vált ismertté.[1929] Fehér László 1950. június 23-án született Tápiószelén, Fehér Bertalan cimbalmos gyermekeként. Nyolc éves korában Nagykőrösre, majd 1962-ben Budapestre költöztek szüleivel, valamint Bertalan és Gyula testvéreivel. Ekkor nyert felvételt a Rajkó zenekarba, ahol korábban már számos Tápió menti muzsikus tanult. Mai napig aktív muzsikus, aki szívesen emlékszik vissza Tápiószelére, az itt eltöltött kisgyermekkorra.[1930]

Tóalmáson az ötvenes években számtalan alkalommal muzsikált a település cigányzenekara, melynek tagjai az alábbiak voltak: Fehér Ignác „Náci" prímás, Farkas Jenő brácsás, Fehér András nagybőgős, Pupos János cimbalmos, Csorba Ferenc cimbalmos, Horváth István klarinétos, ifj. Fehér Ignác segédprímás, illetve számos alkalommal jelen voltak a zenekarban Kókáról Szénási Sámuel nagybőgős, valamint Szénási Vilmos kontrás.[1931]

[1924] TERÉK 2014: 142.
[1925] TERÉK 2014: 142-143.
[1926] TERÉK 2014: 144.
[1927] TERÉK 2014: 145.
[1928] TERÉK 2014: 146-150.
[1929] TERÉK 2014: 153.
[1930] TERÉK 2014: 151-154.
[1931] TERÉK 2014: 178.

Úriban már a 20. század elejétől kezdődően dokumentálásra kerültek a helyi cigányzenekarok, 1910-től egészen a hetvenes évek közepéig. 1910, valamint 1940 között id. Nagy Gyula muzsikált a településen. Zenekarának tagjai voltak: id. Nagy Gyula prímás, Nagy Sándor segédprímás, Nagy Károly brácsás, Nagy Gyula cimbalmos, illetve Nagy Lajos nagybőgős. Nagy Ferenc prímás zenekara 1920-tól egészen 1970-ig muzsikált Úriban. A zenekarban Nagy Ferenc prímás, nagy Rudolf segédprímás, Nagy István brácsás, Nagy Gyula és Nagy Antal klarinétosok, illetve ifj. Nagy Ferenc cimbalmos muzsikált. Ugyanebben az időszakban „Fecske" Nagy Gyula prímás zenekarában Maka Gyula brácsás, Nagy Antal klarinétos, illetve Nagy Ferenc nagybőgős muzsikáltak. 1956 és 1960 között a prímás zenekarában Maka Gyula brácsás, Nagy Lajos nagybőgős, illetve Nagy Sándor hegedűs muzsikáltak. A Nagy zenészdinasztia a muzsikálást az 1980-as éveke első felében fejezte be, ekkor a zenekar tagjai voltak: Nagy Károly nagybőgős (Nagy Lajos nagybőgős fia), ifj. Nagy Gyula hegedűs (Nagy Gyula prímás fia), valamint Nagy Gyula prímás.[1932]

6.4 Citerások

A citera magyarországi elterjedésének első emlékei a 19. század második felére tehető.[1933] A Tápió mentén első emlékeink a 20. század elejére vezethető vissza, melyet a még élő helyi lakosok erősítettek meg, édesapjuk, nagyapjuk citerajátékát illetően. Ezt munka után, családi összejöveteleken, valamint a téli időszakokban végezték saját maguk, valamint a jelen lévők örömére. Autodidakta citerások voltak valamennyien, az utolsó, még ma is élő muzsikusok tekintetében is, a tudás apáról fiúra szállt át generációkon keresztül. Legjellemzőbb hangszereik az Alföldön igen sűrűn előforduló kisfejes citerák,[1934] de ritkább esetben találkozunk galambdúcos, valamint kishasas citerákkal is.[1935] Megszólaltatásuk a kutatási eredmények ismeretében kijelenthető, hogy igen változatos és sokszínű, szinte citerásonként eltérő, melynek legfőbb oka és egyben előnye is, hogy nem tanult zenészek citerajátéka került dokumentálásra, hanem a hagyományozódás útján örökölt, családban eltanult, illetve saját maga által formált egyéni stílus alakult ki minden esetben. A korabeli hangfelvételeken alaphangokat használó, a félhangos fogólaprészt kihagyó citerajátékot

[1932] TERÉK 2014: 187-191.
[1933] SÁROSI 1998: 40.
[1934] SÁROSI 1998: 31.
[1935] A galambdúcos és kishasas citerákat helyben nem készítették, vásárokban, hangszerkészítő mestereknél vásárolt hangszerek, e tekintetben pedig tájidegenek, viszont teltebb hangzásuk és kinézetük miatt kedvelt hangszerekké váltak a Tápió mentén is, de a kisfejes citerákat kiszorítani nem tudták.

hallhatunk, egyszerűbb, illetve díszítettebb változatokban, melyet nyomóhasználattal valósítottak meg, a nyomó anyaga pedig fa vagy fém volt. Ennek a játékstílusnak általánosan jellemző díszítése volt a tremoló[1936] mellett a glissando, illetve az előke.[1937] Pengető helyett többnyire libatollat használtak, ezzel szólaltatták meg a hangszert.

Az újszerű megszólaltatás a 20. század utolsó évtizedeitől kezdődően ismertek a Tápió mentén, melyet a ma még élő adatközlők is átvettek. A nyomó elhagyásával virtuózabb lett a hangszeren való játékmód, 2-3-4 ujjas citerajátékot alkalmaztak, gazdagabb díszítettségűek lettek a dallamok és a libatoll pengetőt felváltotta a citerapengető, mely házilag készített műanyag, többnyire háromszög alakú pengető vagy boltban vásárolt gitárpengető.

A citera jellemzően, mint Magyarország más tájegységén,[1938] így a Tápió mentén is a szegényebb paraszti réteg hangszere volt. Tápiószentmártonban több citerás élt, akik saját maguk készítették hangszereiket, illetve itt található meg a vidéken legrégebbi gyártási évszámmal ellátott, 1876-ban készített ceglédi citerája is.

A Tápió mente citerajátékának első kutatója Paulovics Géza volt, aki 1958. május 14-én végzett kutatómunkát Tápiószentmártonban. Az adatközlő énekesek felgyűjtése mellett az akkor 36 éves Palovecz János citerajátékát is rögzítette.[1939]

Sárosi Bálint, Széchenyi-díjas népzenekutató 1962. február 17-én végzett kutatómunkát Tápiószecsőn, aki a helyi siratóasszonyok dallamai mellett az akkor 68 éves Tóth Péter citerajátékát és énekeit rögzítette. Az adatközlő jellegzetes és díszes játékstílusa rendkívül egyedi, a felvétel korának tekintetében pedig igen értékes ékköve a Tápió mente népzenekutatásának tekintetében.[1940]

A hatvanas és hetvenes években több citerazenekar is jelen volt (3-6 tagú) a vidéken, róluk sajnos nem készültek hangfelvételek. A hatvanas években Tápiószecsőn muzsikált egy hattagú citerazenekar, akik helyi nótákat, népdalokat adtak elő. A zenekar tagjai voltak: Lesti István, Juhász Viktor, Brecsok Raffael, Dósa Gábor, Gyenes János, valamint Urbán István.[1941] A hetvenes években aktívan részt vett Tóalmás kulturális életében a település hattagú citerazenekara Horváth Sándor vezetésével.[1942]

Tápiószentmártonban 1976-ban készült egy felvétel, mely az akkor már harmadik éve működő Aranyszarvas Népzenei Együttes több tápiószentmártoni népdalos összeállítását

[1936] Negyed, fél, illetve egész hangoknál volt jellemző, kiemelten a sorzárlatoknál.
[1937] SÁROSI 1998: 38.
[1938] SÁROSI 1998: 38.
[1939] TERÉK 2019: 4.
[1940] TERÉK 2019: 4.
[1941] TERÉK 2019: 3.
[1942] TERÉK 2012: 6.

örökítette meg. A zenekar tagjai Gallai Sándorné Kerekes Borbála énekes, Tóth János citerás (okarinán, dorombon is játszott, valamint énekelt), Visnyei János „Gumi" citeraás valamint Horgos József köcsögdudás voltak. Zenekari összeállításaik érdekessége volt a citera mellett felcsendülő okarina, doromb, valamint a kísérőhangszerként jelen lévő köcsögduda, mely utóbbi negyedes ritmusokat adva erősítette a zenekart.[1943]

Tápiószecsőn a hetvenes évek végétől egészen az ezredfordulóig, közel harminc éven át készítette saját citerajátékának hangfelvételeit Kertész Jánosné Lengyel Mária (1913-2006), aki a citerajátékot már summás korában elkezdte. Gomba és Monor térségében volt summás, ahol úgy citerázott számtalan alkalommal, hogy egy teknőbe vizet raktak, majd így tette a teknőre a citerát, hogy hangosabban szóljon.[1944] Mindig egyedül citerázott, melyet az egész település ismert, szeretett. A helyi Nyugdíjas klub tagjaként számtalan alkalommal lépett fel, hosszú időn át népszerűsítve a helyi népdalokat, nótákat. Közel ötórányi archív hangfelvétel maradt fenn tőle, melyen jól hallható, hogy a félhangos fogólap részt kihagyva, fő hangokat használva játssza el a nótákat, mely moll dallamok esetében igen érdekes hangzást, egyben régies játékmódot ad vissza a hallgatóknak.[1945]

2009-ben Tápiószelén Tamasi Pál (1923-2013) citerázott néhány dallam erejéig, aki egyszerű dallamformálással, lúdtollal citerázva mutatta meg kedvenc dalait. Tápiószelén elmondása alapján több citerás is volt, de ahogyan ő maga is, úgy mások is saját maguk szórakozására citeráztak családi körben, illetve összejövetelekkor.[1946]

2009-ben a tápiószentmártoni Kollár Márton (1920-2010) citerás mutatta be helyi népdalos tudását, aki rendkívül sokféle és igen értékes dallamot muzsikált. Az előadáshoz libatollat használt pengetőnek, illetve fadarabot, fémdarabot nyomónak. Egyszerű dallammegformálási technikával citerázott, melyet szinte minden dal esetében énekhanggal együtt adott elő, néhány esetben glissando és előke alkalmazásával, mely a nyomó használatából adódó jellegzetes díszítési forma. Háromféle citerája volt, melyek közül legtöbbet az 1876-ban, Cegléden készített hasas-kisfejes citerán játszotta el (ezen a basszus húr a gyűjtés napján még II. világháború idejéből megmaradt telefonkábel volt). Ezen kívül néhány nótát játszott galambdúcos citeráján, illetve még a saját maga által 1935-ben készített kisfejes citerán is.[1947]

[1943] TERÉK 2019: 4-5.
[1944] Tápiószecsőn élő lányának mesélte el a történetet, így maradt fenn.
[1945] TERÉK 2019: 5.
[1946] TERÉK 2019: 7.
[1947] TERÉK 2019: 6.

2019-ben a tápiószentmártoni Tóth János által ismert helyi népdalos, népzenei értékek kerültek megörökítésre az utókor számára, aki maga is kutatóként, muzsikusként tevékenykedett egész életében a település szülöttjeként. Jellegzetes, régies citerajátékát az Alföldre is igen jellemző kisfejes citeráján mutatta be. Dallamvilágában, dallammegformálásában a XX. század helyi citerásainak tudását, a helyi hagyományokat követve igyekszik megszólaltatni. Felcsendülnek a település „Szamaras" emberének, Koncsik Józsefnek dalai is, melyeket 1982-ben maga Tóth János örökített meg, mint a vidék egyik utolsó, igazi pásztoremberének kulturális értékeit.[1948] Munkásságának kezdetére így emlékszik vissza:

„A járási művelődési osztály versenyt hirdetett a települések intézményei között, amelyre minél több műsorszámmal kellett nevezni. Ekkor (1974-ben) alakítottam pávakört, citerazenekart, s indultam a *Basa Pista balladájával* a magam citerakíséretében. A versenyt megnyertem, s máris megkaptam az első „szerződésemet" a tápiószecsői – akkoriban országos hírűvé vált – hagyományőrző együtteshez. Meg kellett tanulnom a repertoárjukat – meg kellett tanulnom citerázni. Ebben nagy segítségemre voltak öreg citerás barátaim, a zenekar tagjai, Visnyei Jani bácsi, „Gumi", Koncsik Józsi bácsi a 'Szamaras", Petró Sándor bácsi, aki a citerákat is készítette. Aztán már magam is kezdtem tanítani fiatalokat, így egyre bővült a zenekar. Közben a felcseperedő gyerekeim kedvéért, akik már iskolában tanultak hegedülni, meg kellett tanulnom brácsázni, s a családi zenekar már nem citerázott. Később azért egyszer-egyszer elővettem a citerát is…"[1949]

2019-ben a tápiószelei, de már több mint harminc éve Nagykátán élő Szívós István által közölt, Tápió mentén ismert dallamok kerültek rögzítésre. Gulyás Ferenc hangszerkészítő mester által készített citeráin felcsendültek azok a tájegységi dallamok, melyek egykoron a Zenetudományi Intézet Népzenekutató Csoportja által is rögzítésre kerültek. A dallamok egy része még ma is élő dallam a Tápió mentén, előszeretettel éneklik énekegyüttesek, kórusok, dalárdák. Játékstílusát, virtuozitását díszes és változatos dallammegformálás jellemzi, mely autodidakta citerásként páratlan értéket képvisel a magyar népzenetudományban.[1950] A kezdetekre így emlékszik vissza:

„1960. január 18-án születtem Nagykőrösön. Édesapám tiszakécskei, édesanyám tápiószelei gyökerekkel rendelkezett. Kezdetben Tiszakécskén éltünk, majd 1966-tól Tápiószelén, 1988-tól pedig Nagykátán lakom családommal. Nagyapám citerázott a

[1948] TERÉK 2019: 7.
[1949] TERÉK 2019: 9-10.
[1950] TERÉK 2019: 7.

családban, ő volt az, aki megmutatta az első dallamokat és kedvet csinált hozzá egy egész életre. Halála után, sok év elteltével került elő citerája a padlásról, ekkor próbálkoztunk ismét a téli időszakokban a dallamok pengetésével, ekkor már édesapámmal, közösen. Hatan voltak testvérek, a rokonság pedig nagyon nagy volt. Évente két alkalommal, húsvétkor és karácsonykor találkoztunk valamennyien és nagy nótázások, közös muzsikálások voltak, mivel édesapám öt testvére és a távolabbi rokonok közt is voltak autodidakta muzsikusok, különféle hangszereken, szájharmonikán, hegedűn, nagybőgőn, citerán. A családban régebben pulykatoll, vagy lúdtoll volt a pengető, a nyomó pedig a toll viaszos felső része. Az első dallamot 12 éves koromban tanultam meg édesapámtól, ami a közismert *„Új a csizmám, a szegre van felakasztva…”* volt. Amikor elővettük a nagypapa hangszerét, húr sem volt rajta. Egyet felrakott édesapám, hogy vajon szól-e még a citera. Megszólalt, én pedig a megmutatott dallamot annyira citeráztam, hogy a többi húrt hosszú ideig fel sem engedtem rakni. Nagynénéim, nagybátyáim, nagypapám és édesapámtól hallott dallam és ritmusvilág, valamint a citerán játszott saját és családból eltanult díszítések vannak jelen a mai napig citerajátékomban. A dalokat többnyire hallás után, saját indíttatásból tanulom, melyeket már több fiatal és érdeklődő növendéknek igyekeztem átadni az évtizedek során. Citerajátékommal itthon és külföldön számtalan helyszínen öregbítettem a citera hírnevét, melyet rendszeresen alkalmazok már három évtizede a néptáncpedagógusi munkámnál, a fiatal gyermekek, idősebb művészeti csoportok színpadi néptáncos produkcióinak kíséreténél. Az a légkör, melyet kisgyermekként megéltem, meghatározó volt a művészetek iránti szeretetem tekintetében. Ez az indíttatás kíséri utamat a mai napig, mely remélem, hogy még sokáig erőt ad kulturális értékeink megfelelő közvetítése terén, a Tápió mente szolgálatában.”[1951]

A 2009-2019 közötti kutatómunkát jómagam végeztem el, a Tápió mente valamennyi településének újrakutatásával, valamint a korábban elvégzett kutatási ismeretek összegzésével, majd a települési és tájegységi kiadványok elkészítésével újra elérhetővé, taníthatóvá, tanulhatóvá sikerült tenni mindezt a jövő generációja számára. A népdalos és népzenei értékek publikálásának köszönhetően valamennyi népdalos és népzenei értékünk, így a 2019-ben elkészült *„Citerások a Tápió mentén”* kiadvány is bizonyítja, hogy a Tápió mente e téren is egyedülálló, és éppoly értéket képvisel, mint a Kárpát-medence magyarságának bármelyik tájegysége.[1952]

[1951] TERÉK 2019: 11-12.
[1952] TERÉK 2019: 8.

6.5 Furulyások

A magyar nép történelmében a XV. századtól kezdődően állnak rendelkezésünkre adatok a furulyát illetően,[1953] melynek számos változata él a magyar nyelvterületeken. A Tápió mentén pásztorok, juhászok saját maguk által készített furulyáikra és játékukra emlékeznek még a tájegységen lakó legidősebb emberek, mindezekről azonban dokumentáció nem készült sem kép, sem pedig hang formájában.

1958. május 13-án Tápiószentmártonban került megörökítésre Paulovics Géza népzenekutató által Palovecz János (sz. 1922) furulyajátéka, aki két, általánosan ismert népdalt adott elő a kutatónak.[1954] Elmondások alapján az adatközlő nem népi furulyán, hanem klasszikus fogásrendszerű blockflötén mutatta be az egyébként népiesen megszólaltatott és díszítésében is népies megszólalású dallamokat, mely ezidőtáj csőrfurulya,[1955] mint népi furulya lehetett.

6.6 Levélsípos

A szabad aerofon hangszerek családjába tartozó levélsípot[1956] szinte kizárólag férfiak használnak. Hangterjedelmük 1-1.5 oktáv, dallam játszható rajta.[1957] Elkészítése és megszólaltatása az alábbiak szerint történik: A fiatalabb nyírfa, meggyfa kérgének belső rétegéből vagy akár fényképezőfilmből kivágott lemezből kb. 2x4cm-es macskanyelv formájú darabot szabnak ki, majd a gömbölyített végénél kissé megvékonyítják. Megszólaltatás céljából a játékos úgy szorítja a lemezt az összezárt ajkához, hogy a lemez lekerekített és vékonyított vége szabadon rezeghessen. Ezután az ajkai közti keskeny résen úgy fúj rá a lapra, hogy a levegő a lemez szabad vége felőli ajka és a lemez között távozzon, majd megrezegtesse.[1958]

1962. február 18-án Sárosi Bálint népzenekutató Szentlőrinckátán Kókai István (sz. 1898), egykori gulyást énekeltette meg négy népdal erejéig, aki ez alkalommal levélsípon is

[1953] SÁROSI 1998: 88.
[1954] MTA BTK ZTI AP2281i,j
[1955] SÁROSI 1998: 82.
[1956] SÁROSI 1998: 69.
[1957] SÁROSI 1998: 70.
[1958] SÁROSI 1998: 70.

játszott közülük három népdalt, illetve ezt követően nádmirlitonon.[1959] Előadásmódja az általánosan ismert és elterjedt megszólaltatással megegyező.

6.7 Nádmirliton

A mirliton olyan eszközöknek a gyűjtőneve, melyek membránja csak hangszínező forrás, nem hangforrás.[1960] A száraz, csomó nélküli nádszálból 20-30 cm nagyságú darabot levágnak, majd egyik oldalán eltávolítják a fal szilárd részét, meghagyva az alatta lévő hártyát, mely a cső egyik végébe dúdolva elkezd rezegni a dallammal együtt.[1961]

1962. február 18-án Sárosi Bálint népzenekutató Szentlőrinckátán Kókai István (sz. 1898), egykori gulyást énekeltette meg négy népdal erejéig, aki ez alkalommal nádmirlitonon is játszott közülük három népdalt, illetve emellett levélsípon.[1962] Előadásmódja nem tér el az általánosan ismert nádmirlitonos megszólaltatástól.

6.8 Tárogatósok

A tárogató egyik legfiatalabb hangszerünk,[1963] melyet a paraszti társadalom, a cigányzenészek és mára már egyéb zenei stílusban muzsikáló személyek is alkalmaznak.[1964] Népzenében betöltött pontos szerepét illetően az alábbi történeti ismertetőt kell tudnunk a 2014-ben hungarikummá nyilvánított[1965] magyar hangszerről:

A tárogató a magyar nemzeti identitás kifejezésének legjellegzetesebb hangszere, a nemzeti összetartozás egyik fő jelképe. Első, Magyarországon dokumentált elődjének megjelenése a 15. századra tehető. Első említése tárogatósíp, töröksíp névformákban jelent meg. Sípokról már a honfoglalásbeli korból is rendelkezünk ismeretekkel, tárogatóval való összefüggéseit azonban nem ismerjük. Az arab, perzsa világban is megtalálható töröksíp, zurna egyértelműen a magyar tárogató ősei voltak, hiszen ebben a formában jelent meg először hazánkban is. Hadihangszerként és hétköznapi hangszerként egyaránt funkcionált kezdetben, de 17. századi

[1959] MTA BTK ZTI AP4290l, AP4290d, AP4290f
[1960] SÁROSI 1998: 29.
[1961] SÁROSI 1998: 29-30.
[1962] MTA BTK ZTI AP4290c, AP4290h, AP4290i
[1963] SÁROSI 1998: 100.
[1964] TERÉK 2020: 6.
[1965] TERÉK 2020: 6.

feljegyzések alapján a lakodalmi ünnepségeken is megtalálható volt.[1966] Bél Mátyás (1684-1749) korabeli leírásában is megtalálható, hogy a tárogató őseink régi kedvelt hangszere volt.[1967] Athenaeus egyik versében a tárogatónak fő feladata „a vitézek tüzelése, hogy el ne bágyadjanak”. A 16-17. században töröksíp néven terjedt el a magyar tábori-hadizenében.[1968] A tárogató első, igazán a szabadságharchoz köthető funkciója a 18. század elején, II. Rákóczi Ferenc korában mutatkozott. A szabadságharc hadihangszereként mint jeladó, illetve a táncok, nótázások alkalmával, mint mulatságokhoz kötődő hangszer funkcionált. Ebben a korban elnevezése Rákóczi-síp is volt. A tárogató hangja csak ritkán csendült fel a Rákóczi szabadságharc (1703-1711) után. Azokon az ünnepségeken, ahol a nemzeti tudat hangsúlyozása került sor, gyakran megszólaltak a tárogatók, főleg az 1790. évi országgyűlés alkalma után, amikor újra ősi alkotmányuk mellett tüntettek a magyarok.[1969] Ebben az évben a nemesi bandériumok előtt is fújták a tárogatót, amikor Bécsből hazahozták a koronát.[1970] Egy 1797. évi feljegyzésben találhatjuk, hogy tárogató szóval hívták a táborozók egymást össze a csatamezőre.[1971] Jeles alkalmakkor, egyéb nagy ünnepeken helye volt a magyar identitástudat kifejezésére szóló tárogatónak, melynek az 1848-as szabadságharcban is kiemelt funkciója volt: a csatába induló honvédeket tárogatószóval lelkesítették.

1850 után megfogalmazódott a magyar emberekben, hogy a tárogató (a 19. században már nem említik tárogató sípként és a töröksíp elnevezést is elhagyták) legyen ismét a mindennapi élet hangszere. A Kazinczy-ünnep 1859-ben a tárogatóra hívta fel a figyelmet ismételten.[1972] Simonffy Kálmán nótaszerző több írásában is jelzi nemzeti hangszerünk, a tárogató újjáélesztésének fontosságát.[1973] Ellátogat Suck András, a Nemzeti Színház oboistájának ezévi tárogatókoncertjére, melyen egy általa, múzeumi tárogatóról mintázott új tárogató bemutatására került sor több-kevesebb sikerrel. Itt fogalmazódott meg első alkalommal a hangszer hangkörének bővítési igénye is, hogy nagyobb hangterjedelme lehessen, ez által pedig több darab is tárogatón játszhatóvá váljon.[1974] 1863-ban gróf Fáy István Simonffyhoz írt levelében kéri, hogy kutassák fel az utolsó, eredeti tárogatókat, az

[1966] TERÉK 2020: 3.
[1967] SCHUNDA 1907: 92.
[1968] FALVY 1998: 12.
[1969] SCHUNDA 1907: 93.
[1970] ZLINSZKY 1893: 41.
[1971] SCHUNDA 1907: 93.
[1972] SCHUNDA 1907: 93.
[1973] TERÉK 2020: 3.
[1974] MAGYAR SAJTÓ 1859/249.sz: 1022.

utolsó tárogatósokat, hogy a hangszert újra el lehessen készíteni a régi mintájára, mert jelenleg leáldozóban van a hangszer híre, hangja, és méltósága.[1975]

Thern Károly (1817-1886) zeneszerző első alkalommal szerkesztette be zenedarabba a tárogatót „Szvatopluk" művében (1839).[1976] Káldy Gyula (1838-1901) zeneszerző, a Magyar Királyi Operaház igazgatója újra felelevenítette a 18. század eleji magyar zenei köztudatban erősen benne lévő kuruc-kori nótákat, dallamokat, táncokat.[1977] Ezzel egy időben született újjá nemzeti hangszerünk, a tárogató is.

Jókai Mór 1872-ben írt „És mégis mozog a föld" című regényében „A csittvári krónika" fejezetben ír a tárogatóról, mint a kuruc dalok hangszeréről, annak kinézetéről, megszólaltatásáról, funkciójáról, mely a Szabadságharc után tiltott, üldözött hangszerré vált.[1978]

1894 és 1896 között Schunda Venczel József hangszerkészítő mester megreformálta a tárogató addigi megjelenési formáját és elkészítette a reform tárogatót.[1979] A különbség a régi és új tárogató között a nem szakemberek számára is szembetűnő volt. A régi, oboa-szerű fúvóka helyett megjelent a hangszeren a klarinét jellegű fúvóka. A korábbi, billentyű nélküli, ez által nem minden hanggal rendelkező és kis hangterjedelmű tárogató most billentyűkkel lett ellátva, pontosan annyival, hogy a félhangok is jól játszhatók legyenek, ez által kromatikus hangszer keletkezett. A hangszer mérete is megváltozott, hiszen öblösebb és hosszabb lett. Jellegét, megjelenését és hangszínét tekintve átmenetet képez az oboa, a klarinét és a fagott között.[1980] A tárogató másik megreformálója Stowasser János hangszerkészítő mester volt, aki a hangszer mechanikájának fejlesztése területén végzett kiemelkedőbb munkát.[1981] 1894, a tárogató megreformálásának éve további két eseménnyel esik egybe, melyek egyaránt hatással lehettek nemzeti hangszerünk újításának kezdetére. Ebben az évben hunyt el Kossuth Lajos, Magyarország egykori kormányzója, a 1848/49-es szabadságharc egyik legnagyobb alakja, kinek magyarságért tett cselekedetei kihatnak még a 21. század emberére is. Adolphe Sax (1814-1894), a szaxofon feltalálója is ebben az évben hunyt el, aki az 1840-es évek elején találta fel a szaxofont, annak különféle hangolású családját, melyet kezdetben fából készített. Szoprán szaxofonja hasonlított a megreformált

[1975] NEMZETI KÉPES ÚJSÁG 1863/14.sz: 134-135.
[1976] SCHUNDA 1907: 93.
[1977] SCHUNDA 1907: 93.
[1978] ZLINSZKY 1893: 40.
[1979] SCHUNDA 1907: 93.
[1980] SCHUNDA 1907: 93.
[1981] TERÉK 2020: 4.

tárogatóra, melynek akár folytatásaként is tekinthetünk az 1894. évben történt fejlesztéseknek köszönhetően nemzeti hangszerünkre, a tárogatóra.[1982]

1897-ben Káldy Gyula mutatta be a megreformált új tárogatót a Magyar Történelmi Társulat ülésén.[1983] A német császár látogatása alkalmával, 1897. szeptember 20-án került sor hivatalos megszólaltatására, melyen a „Sátoros nóta és verbunkos", 18. századi dallam csendült fel.[1984] 1897 októberében a hangszert számos helyszínen, többek között a Magyar Színház megnyitóján is hallhatták a jelen lévők.[1985] Ebben az évben már Radics cigányzenekarában Oláh Lajos klarinétos is muzsikált tárogatóval a Városi Iparcsarnok egyik zenei előadásán.[1986]

Első nemzetközi megjelenése 1904 augusztusában, Bayreuth-ben valósult meg egy előkelő, nemzetközi művésztársaság előtt, illetve később a Wagner-előadások alkalmával, ahol a Trisztán és Izolda „Lustige Weise" című dal előadásához és megszólaltatására a tárogatót használták, mint annak megszólaltatására legalkalmasabb hangszert 1906-ban, egy Förster nevű klarinétos, tárogatós előadásában.[1987] Később számos európai operaházban alkalmazták a tárogatót ehhez a műhöz, illetve a „Nemo" operához egyaránt.[1988] Még ebben az évben megjelent Szabados Béla előadásában a kamarazenében is a tárogató.[1989] Hiekisch Henrik a tárogató játszhatóságának érdekében megírta az első tárogató tankönyvet, illetve egy 35, tárogató-zongora duóra írt kiadványt, melyek a hangszer hazai és nemzetközi népszerűsítését, oktatásának lehetőségét helyezték a középpontba.[1990]

A tárogató megreformálását követően beszélhetünk magyar tárogatóról, melyet reformtárogatónak hívnak és 125 éves múltra tekint vissza. Magyar hangszer, ebben a változatában pedig számtalan népzenekutatási dokumentum áll rendelkezésünkre a Kárpát-medence magyarlakta területeiről, kép-, valamint hanganyag formájában egyaránt. A Tápió mente szinte valamennyi településén még emlékeztek az utolsó öreg tárogatósokra, akik munka után, naplementekor kiültek a ház tövébe és fújták a tárogatót, hangja pedig messzire szállt, a helyi lakosság örömére. Egyetlen hangfelvétel Bényén került dokumentálásra, ahol Sztodola Mihály helyi lakos 1973. január 06-án Vereszki József[1991] tárogatójátékát rögzítette

[1982] TERÉK 2020: 4.
[1983] SCHUNDA 1907: 94.
[1984] SCHUNDA 1907: 94.
[1985] SCHUNDA 1907: 94.
[1986] SCHUNDA 1907: 94.
[1987] SCHUNDA 1907: 94-95.
[1988] SCHUNDA 1907: 95-96.
[1989] SCHUNDA 1907: 96.
[1990] SCHUNDA 1907: 96.
[1991] Vereszki János, a harmincas években aktívan muzsikáló bényei rezesbanda Esz-klarinétosának, tárogatósának fia volt Vereszki József.

közel tíz percben. Kurucnóták, magyarság összetartozását erősítő dallamok kerültek megörökítésre, mely egyenes hangok megformálásával került előadásra, díszítések nélkül.

Valamennyi, Tápió mentén elbeszélések alapján név nélkül azonosított tárogatós autodidaktaként fújta a hangszert, szólóban, repertoárjukban pedig a népdalok és magyar nóták egyaránt szerepeltek. Farmoson, Tápióbicskén, Kókán az utolsó tárogatósok nevei és hangszerei is fennmaradtak, melyet még az emlékezet, illetve a dokumentáció, de legfőképp családjaik megőriztek. Tápiógyörgyén dokumentálásra került, 1935. május 19-én, a Rákóczi emlékünnepély alkalmával Varga Sándor muzsikált tárogatón kuruc dalokat.[1992] Tápiószentmártonban és Tóalmáson a tárogató hagyományát tovább éltető egy-egy fiatal muzsikus népszerűsíti tovább ma, a 21. században is hungarikum hangszerünket.

A tárogató zenekarban betöltött funkciójáról, jelenlétéről, szerepéről nem került elő információ, sem dokumentáció, zenekari megszólalása a mai kutatásokkal bezárólag nem ismeretes,[1993] de nem is zárható ki.

Hangját és magát a tárogatót így jellemezte Jókai Mór a 19. század második felében: „…Mesterséges eszköz az. Nehéz kitalálni a fúvásmódját; aki nem ért hozzá, egy sikoltó hangnál egyebet nem tud belőle kihozni, aki pedig tudja nyitját, annak annyiféle hangot ad, ahányat kíván tőle: sír, buzdít, harsog, kesereg, feljajdul, a levegőt hasítja, s megint panaszra fordul, egész a szellősuttogásig…”[1994]

[1992] NÉMETH 2015: 53.

[1993] Bényén felvonulások alkalmával a negyvenes években Vereszki János, illetve a modern lakodalmi formációkban egy-egy alkalommal Sülysápon és Tápiószecsőn került dokumentálásra a nyolcvanas évektől kezdődően és csak alkalmanként tárogatós a felvonulásokon, mely váltóhangszerként került felhasználásra, általában szaxofonnal váltva.

[1994] ZLINSZKY 1893: 41.

7. Martin György néptánckutató munkássága a Tápió mentén

7.1 A kutatás előzményei

A Tápió mente néptáncának első dokumentációs emléke 1940-re tehető, amikor Gönyey Sándor fotódokumentáció formájában örökített meg Gomba településen legényestáncot,[1995] ezen belül szóló és páros táncokat, egy alkalommal „pontozó" feltüntetésével.[1996] A kutató számos munkatársával együtt végezte a modern magyar néptánckutatást, mely a huszas évek végétől a negyvenes évekig terjedő korszakot foglalta magában, mely kutatásokat nagy mértékben segítette a harmincas években kialakuló Gyöngyösbokréta mozgalom is.[1997] Ezt követően, 1945 után kezdődött el a néptánckutatás valódi virágzása, mely először a Néptudományi Intézet és Magyar Táncszövetség, majd az ötvenes évektől a Népművészeti-Népművelési Intézet és az Országos Néprajzi Múzeum, majd 1965 után az MTA Népzenekutató Csoport, 1974-től pedig a jogutódjaként működő Zenetudományi Intézet szervezésében valósult meg.[1998]

A Nyugati táncdialektushoz tartozó Tápió mente a Kiskunság, illetve Solt-vidék táncéletének, tánckincsének csoportjába került besorolásra,[1999] mint kisebb egység, melyet a rendkívül kisszámú evidéki gyűjtések tehettek indokolttá, egy-egy település jellegzetesebb táncának kiemelésével.[2000]

A Tápió mente számos településén, elsősorban a lakodalmi szokásokhoz kötődően maradtak fenn szóbeli emlékek a legidősebb generáció körében, akik ég emlékezte a férfiak karéjban történő éneklésére, táncolására, az asszonyok körben történő énekléseire és körtáncaira, a vidékre oly jellemző csárdásaira, a marsokra, valamint a férfiak szóló táncaira. Nagymamám, özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (sz. 1930) még emlékezett nagypapája, Kalacsi Károly sarkantyús táncára, aki az első világháborúban huszár volt, sarkantyús csizmáját pedig szögre akasztotta a falra és csak ünnepekkor vette le. Ilyenkor az énekléshez sarkantyús férfitánc is párosult.

[1995] Gönyey Sándor munkásságát ismerve feltételezhető, hogy kisfilm is készült a táncokról.
[1996] NM F269294, F269295, F269296, F269298
[1997] DÖMÖTÖR–HOPPÁL 1990: 188.
[1998] DÖMÖTÖR–HOPPÁL 1990: 188.
[1999] DÖMÖTÖR–HOPPÁL 1990: 396.
[2000] DÖMÖTÖR–HOPPÁL 1990: 411-412.

A lányok vasárnapi sétái alkalmával végigvonultak szinte valamennyi településen, dalolva, népviseletben, csakúgy, mint a legények tették külön csoportokban.

Mivel a Tápió mente valamennyi településén dokumentálásra kerültek népdalaink, népi zenekaraink, feltárásra került szinte valamennyi településen a helyi népviselet,[2001] a népszokások, hiedelmek és megannyi néprajzi érték, melyek mellett helyi néptáncainknak is lennie kellett. Mindezt erősítette meg Martin György néptánckutató e vidéken végzett munkássága, melyet kutatótársaival együtt végzett 1959-ben, 1978-ban, valamint 1982-ben. Munkásságának eredményeként két település, Mende és Tápiószecső népdalos, népzenei, népviseletes, illetve mindezek fölött helyi néptáncos értékei dokumentálásra kerültek kép- és hanganyag formájában, melyek alapján ma már bárki számára megismerhető, elsajátítható e két település tánca, ahol a helyi hagyományőrzők, népi együttesek még mai is aktívan képviselik településük korábban dokumentált népművészeti értékeit.

7.2 Tápiószecső – 1959.

1959. május 31-én vasárnap Martin György és kutatócsoportja Tápiószecsőn rögzítették a helyi néptáncot, melynek megszervezésére az együttes akkor vezetőjét, Ofella Sándort kérték fel.[2002] A kutatócsoport tagjai voltak: Borbély Jolán, Maácz László, Erőss László, illetve a kutatás meghatározó személye volt Ofella Sándor.[2003] A megrendezett filmfelvétel[2004] alkalmával cigánytáncok, karikázó, csárdás, valamint lakodalmi ugrós (mars) került dokumentálásra. A felvételen két hegedűs, brácsás, illetve nagybőgős muzsikál, valamennyien cigányzenészek. Nevük dokumentálásra nem került, és a helyi lakosság emlékezetében sem maradtak meg a nevek. Valamennyi, ma elérhető adatbázisban némafilmként szerepel a táncfelvétel, azonban „Martin György tulajdon" megjegyzéssel az eredeti kartonon jól látható, hogy párhuzamos magnófelvétel készült a hanganyagról.[2005] A felvételen közreműködő cigány táncosok: Makk Árpád (sz. 1935), Ürmös Sándor (sz. 1937), Bacsis József (sz. 1946), Gáspár Károly (sz. 1945), Bangó Gyula (sz. 1942), Makka László (sz. 1936), Ürmös Ignác (sz. 1936), Makka Kálmán (sz. 1941), Makk Gyuláné (sz. 1933), Pallós Julianna (sz. 1944), Ürmös Mária (sz. 1944), Ürmös Árpádné (sz. 1933), Zsiga Ilona (sz. 1945), valamint Ürmös Piroska (sz. 1944). Népi táncosok voltak: Kovács Jánosné (sz.

[2001] TERÉK 2015: 3-200, KERÉKGYÁRTÓ 1985: 545-595.
[2002] OFELLA 1985: 196.
[2003] MTA BTK ZTI Ft.419.
[2004] OFELLA 1985: 196.
[2005] MTA BTK ZTI Ft.419/a

1894), Mészáros Jánosné (sz. 1896), Dósa Jánosné (sz. 1902), Czakó Benőné (sz. 1900), Czakó Jánosné (sz. 1908), Dósa Mihályné (1912), Czakó Ferencné (sz. 1935), Czakó Ferenc (sz. 1936), Tóth József (sz. 1936), Tóth Józsefné (sz.1939), Makádi József (sz. 1937), Makádi Józsefné (sz. 1940), Papp Gábor (sz. 1936), Papp Gáborné 8sz. 1940), Dósa Károly (sz. 1913), Kiripolszki József (sz. 1886), Ulman Róza (sz. 1942), Ofella Mária (sz. 1941), Ofella Valéria (sz. 1943), Lekety Erzsébet (sz. 1944), Ofella Sándor (sz. 1914), valamint Oláh (?) Kálmánné (sz. 1902).[2006] Ofella Sándor, az együttes akkori vezetője így emlékszik vissza Martin György és kutatócsoportjának érkezésére:

„Martin György és társai egy vasárnap délután táncgyűjtést tartottak községünkben. Előzőleg értesítettek és kértek, hogy szervezzem meg. A négytantermes iskola udvarán készítették a felvételeket, amelyek a Tudományos Akadémia táncarchívumát gazdagítják. Köszönet Martin György barátunknak, aki a hatalmas gépet – felvevőt – hátán hozta be a vasútállomásról. Ezért is lehetne ezt a korszakot a népi hagyománygyűjtők korszakának is nevezni, mert fáradtságot nem ismerve járták a falvakat, hogy minél többet mentsenek meg a feledéstől."[2007]

7.3 Tápiószecső – 1978.

1978. február 18-án második alkalommal végzett néptánckutatói munkát Martin György és társai:[2008] Manno Andrea és Pálfy Gyula. Ez alkalommal hangosfilm készült, így a helyi néptánc megörökítése mellett az énekek, valamint a cigányzenekar muzsikája is hallhatóvá vált.[2009] A zenekar tagjai voltak: Losó István „Csonka Pista" prímás (sz. 1918) és Szénási Vilmos brácsás (sz. 1926) Kókáról, valamint Tápiószecsőről Farkas Mihály „Lucsok" terchegedűs (sz. 1922) és Rácz Tibor nagybőgős (sz. 1923). A táncok közül lassú és friss csárdások, illetve mars került dokumentálásra, mely mellett a zenekar játékmódját is sikerült megörökíteni, melyben egy kizárólag csak Tápiószecsőn rögzített friss csárdás is hallható.[2010] Ofella Sándor ekképpen emlékszik vissza a felvétel napjára:

„Népi együttesünk hagyományápoló és gyűjtő tevékenységét figyelemmel kíséri a Tudományos Akadémia is. A táncarchívumban őrzött filmünk mellé kiegészítésképpen újabb felvételek lehetővé tételére kértek bennünket. Ugyanis mentsük, ami menthető jelszóval meg

[2006] MTA BTK ZTI Ft.419/b
[2007] OFELLA 1985: 196.
[2008] OFELLA 1985: 317.
[2009] MTA BTK ZTI AP 12158h-AP12161i
[2010] MTA BTK ZTI Ft.983.

akarják őrizni a Tápió-völgye táncanyagát. Ennek előkészítésén már mi is fáradoztunk, amikor is a Páva klub keretében több ízben behívtunk időseket és táncanyagot gyűjtöttünk együttesünknek. Így sikerült a felvételre harminc idős táncost összetoborozni és 1978. február 18-án egész délutános felvételeket készíteni. Így a Tudományos Akadémia archívuma újabb szecsői táncokkal gazdagodott. (Martin György vezetésével folytak a felvételek.)"[2011]

7.4 Mende – 1982.

1982. március 01-jén Mendén végzett néptánckutató munkát Martin György, mely alkalommal kutatótársai voltak: Vadasi Tibor, Pálfy Gyula, valamint Németh István. A dokumentáció eredményeként mars, hopszasza, karikázó, csárdás, valamint férfiszóló került rögzítésre.[2012] A kép- és hangfelvételek rögzítésének eredményeképpen a helyi néptáncot kísérő banda hangzásvilága is jól tanulmányozhatóvá vált,[2013] mely már a tradícionális rezesbandának egy kisebb és átalakult formációja. A zenekar tagjai voltak: Szabó Mihály trombitás (sz. 1924), Homa Mihály B- klarinétos, szaxofonos (sz. 1921), Petrics Mihály harmonikás (sz. 1937), Szabó István kisdobos (sz. 1926), valamint Váradi Ferenc cintányéros nagydobos (sz. 1927). A Mendei Pávakör 1976 májusában alakult meg húsz énekesből és tizennégy táncosból Trefák Istvánné Herczeg Klára, az akkori települési Művelődési Ház igazgatója szervezésében,[2014] akik Mendei Hagyományőrző Népi Együttes néven folytatták máig tartó munkájukat. Az együttes felvételen szereplő tagjai: Konda Mihály (sz. 1915), özv. Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (sz. 1907), Fischer Istvánné Szirák Erzsébet (sz. 1939), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (sz. 1926), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (sz. 1928), Badacsonyi Ferenc (sz. 1948), Pálfalvi Lajos (sz. 1918), Gattyán Istvánné (sz. 1923), Krajcár Ferencné Béres Margit (sz. 1934), Kovács Tiborné Bakos Piroska (sz. 1933), Petrics Mihályné Szabadka Ilona (sz. 1944), Sipos István (sz. 1943), ifj. Bartha András (sz. 1961), id. Bartha András (sz. 1934), id. Bartha Andrásné Balzaróczi Erzsébet (sz. 1938), Jámbor Ildikó (sz. 1958), Mladiniczki János (sz. 1944), Mladiniczki Jánosné Kovács Ilona (sz. 1940), valamint Mladiniczki Viola (sz. 1974).[2015]

[2011] OFELLA 1985: 317.
[2012] MTA BTK ZTI Ft.1120/a
[2013] MTA BTK ZTI AP14452-AP14454
[2014] PEST MEGYEI HÍRLAP 1976/178:7.
[2015] MTA BTK ZTI Ft.1120/d

7.5 A néptánckutatások eredményei

Gönyey Sándor, valamint Martin György és néptánckutató csoportjának köszönhetően megörökítésre, dokumentálásra kerülhetett számos tánctípusunk, melyeket feltehetőleg a 19. században is ismertek elődeink. A hagyományozódás, valamint a néptáncörökség tudatos átadása eredményeképpen ma, a 21. században is fellelhető, elsősorban a Tápió mente néptáncegyütteseinek repertoárjában, kiemelten Tápiószecsőn és Mendén, a saját néptánchagyomány tudatos ápolásának eredményeként. A készített felvételek a MTA BTK Zenetudományi Intézet Népzene- és Néptánckutató Osztály és Archívum Néptánc Tudástárában, illetve a Gönyey felvételek a Néprajzi Múzeumban érhetők el.

8. Hagyományőrzés a Tápió mentén

8.1 Néptáncegyüttesek

A Szecsői Hagyományőrző Együttes 1950-ben alakult meg Ofella Sándor népművelő szervezésében, mely a vezető 1997-ben bekövetkezett halála után felvette nevét és Ofella Sándor Hagyományőrző Népi Együttes néven folytatta tevékenységét Walter János vezetésével. A hagyományőrző együttes központi küldetése Tápiószecső hagyományainak felkutatása, hazai és nemzetközi népszerűsítése, dokumentálása, helyi néprajzi értékeinek generációkon keresztül történő átörökítése. A Tápió mente egyetlen települése Tápiószecső, ahol a helyi hagyományokat nagy mélységben kutatták, így a huszadik század közepén megvalósult nagymértékű kutatásoknak köszönhetően népdalos, népzenei, illetve néptáncos értékeik is dokumentálásra kerültek számtalan tudományos kutató által. Hagyományaik a tájegység legismertebbjévé váltak Ofella Sándor munkásságának köszönhetően, melyet a magyar média is számtalan alkalommal közvetített. Szakmai megmérettetések alkalmával Gál Károlyné Lesti Ilona a „Röpülj Páva" 1970. évi, Katonka Lászlóné Lesti Margit pedig az 1968. évi „Nyílik a rózsa" döntőjébe jutottak be tápiószecsői népdalokkal, melyet az 1970-ben megalakult tápiószecsői Menyecskekoszorú, mint helyi lányokból, asszonyokból szerveződött énekegyüttes is méltóképpen képviselt. A táncegyüttes mai, több mint hét évtizedes múltját illetően már fellelhető egy-egy összeállítás erejéig más tájegységeknek táncai a fiatal generáció körében, azonban első vezetőjük által kijelölt legfőbb feladatuk Tápiószecső hagyományainak ápolása maradt, mint központi küldetésük.

A nagykáti Tápiómente Táncegyüttes 1968-ban alakult meg, melyet megelőző tíz évben is működött már tánckar a településen. A táncegyüttes vezetésére Domján Lajost kérték fel, aki 43 éven át vezette a táncegyüttest. Munkásságát Vámos László vette át 2011-ben. Valamennyien a Duna Művészegyüttes egykori táncművészeti voltak, legfőbb céljuk pedig a térség tehetséges fiataljait összefogó tánckar és utánpótláscsoportjainak vezetése, a helyi és tájegységi értékekkel történő megismertetése. Domján Lajos érkezését követően megszülettek a helyi népdalos értékekből merítő táncprodukciók, mint a Kátai legénykedő, a Sági lakodalmas, a Cigánybotoló. Színpadi művei közül számos ballada született, melyek mind népviseletében, táncaiban és dallamanyagában az alföldi értékeket helyezte előtérbe. A nyolcvanas évektől kezdődően gyermekjátékok is megjelentek a tánckar utánpótlásának repertoárjában, melyeket Hintalan László gyűjtött számos Tápió menti településen 1981 körül

és publikált az 1985-ben megjelent Tápió mente néprajza kétkötetes monográfiában. A Tápió mente szokásanyagát feldolgozva készült el a Karácsonyi Betlehemes műsor a kilencvenes évek elején, melyben a tájegységen Barna Gábor által dokumentált és publikált szokásanyagok egy része is megtalálhatók. Vámos László munkásságának tájegységi vonatkozású értékmentése középpontjában az újkori néprajzkutatás ide vonatkozó eredményeinek felhasználása áll, így folyamatosan készülnek a Tápió menti gyermekjátékokból, autentikus népdalokból, néptáncból, népviseletből, szokásokból összeállított produkciók. Az együttes a Tápió mente hagyományainak népszerűsítése mellett számtalan magyar dialektusterület táncát elsajátította, a Rábai Miklós-féle ballada-korszakban pedig az egyik legkiemelkedőbb magyar táncegyüttesként tartották nyilván a megannyi hazai és nemzetközi sikert elért Tápiómente Táncegyüttest. Minden időben saját zenekarral és énekkarral rendelkeztek, melyet népzenészek népdalénekesek és cigányzenészek alkottak és alkotnak ma is.

Mendei Hagyományőrző Népi Együttes 1976-ban szerveződött Mendei Pávakör néven Trefák Istvánné Herczeg Klára vezetésével, kiknek legfőbb küldetésük a helyi néptánc, népviselet, népdal hagyományának összefogása, színpadra vitele, a helyi magyar és tót hagyományok átörökítése. Mindezek teszik ki repertoárjukat, melyben más tájegységek, illetve más települések hagyományának elsajátítása nem szerepel, így egyedi értéket képviselnek a Tápió mentén. Műsorukon saját fúvószenekar közreműködik, melyet megelőzően a mendei rezesbanda kísérte őket.

A Kóka Néptáncegyüttes 1985-ben alakult Szívós István és felesége, Szívós Istvánné Terék Mária vezetésével, mely a mai napig végzi autentikus néptáncaiból álló repertoárjának bővítését. A Tápió mente néprajzi értékeit nem képviselő együttes ma már utánpótlás csoportokkal is rendelkezik, a hagyományok ápolása pedig központi küldetése a táncegyüttesnek, melynek felnőtt csapatát 2015 óta Laczkó Tibor vezeti.

A tápiószentmártoni Szentmárton Táncegyüttes 1992 őszén alakult, melynek előzményeként már működött helyi néptáncoktatás, más szerveződési néven. Két évtizedes fennállása alatt Szívós István művészeti vezető irányítása alatt sajátították el számos magyar tájegység néptáncait. A táncegyüttes megszűnésével párhuzamosan már a tápiószentmártoni Földváry Miklós Alapfokú Művészeti Iskola néptánc tanszakán lehetett néptáncot tanulni, így a Szentmárton Táncegyüttes feloszlott és a helyi művészetoktatás részeként, más néven folytatódott Laczkó Tibor és Farkas Fanni néptáncpedagógusok vezetésével.

A Citura Táncegyüttes 2000-ben alakult Szívós István szervezésében, egy akkori általános iskolai negyedik osztályos csoportból Nagykátán, akik egészen a gimnázium

elvégzéséig, később 2-3 csoportban is táncoltak a folyamatos utánpótlás csoportokkal együtt. 2015-től valamennyi fiatal a nagykátai Tápiómente Táncegyüttesnél folytatta a néptáncot, mely a Citura Táncegyüttes közvetlen folytatása lett, önálló szerveződését nem folytatva.

További helyi néptáncegyüttesek alakultak a Tápió mentén a kilencvenes évek első éveiben, Tápióbicskén, valamint Pándon, melyek közel egy évtizedig működtek önállóan, melyet követően Nagykáta, Tápiószentmárton és Kóka néptáncegyütteseihez csatlakoztak azok, akik folytatni szerették volna a néptáncot.

A néptánc oktatására irányuló törekvések már az ötvenes évek elejétől megfigyelhető a Tápió mentén, melyre az említett települések tekintetében volt lehetőség helyi vagy regionális lakosságot megszólítva a szervezők, művészeti vezetők részéről. A néptánc oktatására egyre növekvő igény következtében a nyolcvanas évektől kezdődően számos településen elkezdődött a helyi néptánccsoportok megalapítása. 1983 és 2000 között Szívós István, a Tápiómente Táncegyüttes egykori táncosa Kóka, Pánd, Tápiószentmárton, Tápióbicske, Farmos, Tápiószele, Nagykáta, Tóalmás, illetve a Galga mentén Dány és Zsámbok településen kezdte meg néptáncoktatói tevékenységét, mely munkák rövidebb-hosszabb ideig tartottak. Marton Gáborné Maklári Ágota, a Tápiómente Táncegyüttes egykori néptáncosa Nagykáta, Szentmártonkáta, Tápiószentmárton, Tápióság, Tápióbicske, valamint Pánd településeken végzett néptáncoktatói tevékenységet 1990-től kezdődően napjainkig, rövidebb-hosszabb időintervallumban. Az Ofella Sándor Hagyományőrző Népi Együttes vezetője Walter János, illetve fiatal táncosuk, Bacskai Balázs is számos Tápió menti településen végzett, illetve végez oktatói munkát. Az oktatásra nagy igény volt valamennyi településen, melyekhez a szükséges, a nyolcvanas években elfogadott néptáncoktatói képzést valamennyi tanár elvégezte. Hagyományt teremtettek a néptánc szeretetére történő nevelés tekintetében és lehetőséget biztosítottak generációk számára, mely ma már számos településen elérhető a művészetoktatás keretein belül, melynek sem központi, sem helyi tantervei nem tartalmazzák a helyi vagy tájegységi néptáncok elsajátításának lehetőségét, kizárólag Tápiószecsőn.

8.2 Népdalkörök, énekegyüttesek

A Tápió mentén különálló népdalkörök nem szerveződtek. A helyi népdalos értékeket képviselő énekesek valamennyi településen a nyugdíjas klubok részeként működnek. A klubok megalakulása a Tápió mentén a nyolcvanas években kezdődött és a kilencvenes évek második felében fejeződött be. Repertoárjuk az egymástól eltanulás, illetve a találkozók,

médiák hatásának következtében mára nagy mértékben uniformizálódott, helyi értékeket, mint helyi népdalokat csak ritkább esetben adnak elő. Külön említést érdemel két csoport, kiknek szerveződése országos szinten is jegyzésre került. A Tápiószecsőn, 1950-ben megalakult Tápiószecsői Népi Együttes (ma már Ofella Sándor hagyományőrző Népi Együttes) keretén belül a jó hangú asszonyokból (a megalakuláskor még többségében lányokból) megalakult 1970-ben a Menyecskekoszorú, akik tápiószecsői népdalokat népszerűsítettek. 2019-ben három fiatal lányból alakult meg a Tápió Énekegyüttes, kiknek kiemelt célja a Tápió mente népdalos értékeinek népszerűsítése.

A népdalkörök, énekegyüttesek hiányának legfőbb oka, hogy a Tápió mentén egyedüliként hiteles helyi értékmentésre törekvő tápiószecsői Ofella Sándor munkásságát e tekintetben más nem követte, illetve csak néhány településen és nagyon rövid ideig működő szerveződésekről állnak rendelkezésünkre információk.

9. A helyi népdalok jelentősége a 21. században

A Tápió mentén végzett terepmunkák, a helyi gyűjtők dokumentáló tevékenysége, illetve a településeken még ma is köztünk lévő adatközlő énekesek, muzsikusok kulturális értékmegőrző és átörökítő tevékenységének köszönhetően kijelenthető, hogy a 21. században mindezekre alapozva beszélhetünk kulturális helyi identitástudatról, népdalos és népzenei örökségről, melyek a jelen, valamint a jövő generációja számára különféleképpen, de egyaránt kiemelt jelentőséggel kerül beépítésre a mindennapi életbe, az oktatásba, tehát a köztudatba. A terepmunkáknak köszönhetően 1903 óta folyamatosan, kisebb megszakításokkal, de jelen voltak azok a nagy magyar népzenekutatók, kikre joggal hivatkozhatunk, mint a kutatómunkák legfőbb elindítói. Kodály Zoltán (1903-1905), Bartók Béla (1906), valamint Ádám Jenő (1928) összesen 58 népdalt gyűjtöttek vidékünkön, Gombán, Tápiószelén, Nagykátán, Kókán, Tápióságon, illetve közvetve Tápiógyörgyén és Tápiószecsőn is. Ez, a Tápió mente népzenetörténete szempontjából kiemelkedő első huszonöt év alapozta meg a később érkező, Magyar Tudományos Akadémia részéről érkező Népzenekutató Csoport tagjainak munkáját, mely ismételten beigazolta, hogy minden korszakban tudományos szempontból értékes kutatások készülhettek a vidék 21 településén. Ekkor még Tápiószeléhez tartozott Tápiószőlős, valamint Újszilvás is, akik a II. világháborút követő években önálló településekként folytatták működésüket, a korabeli kutatók munkásságát azonban a mai napig magukénak vallják a 21. században is. Az 1903 óta eltelt 117 év népzenekutatásának eredményeként megőrzésre, dokumentálásra került több mint ezer népdalunk azt a tényt bizonyítja, hogy az itt megfordult 34 kutató kulturális örökségvédelmi szempontból kiemelt fontosságú feladatot végzett el: megmentették a Tápió mente népdalos és népzenei értékeit, melyeket ma már csak néhány idős helyi lakos énekel, muzsikál.

A Tápió mente 21 települése éppoly kulturális értékeket hordoz magában, mint a Kárpát-medence magyarságának bármelyik régiójában, határainkon innen és túl. Minden vidék számára saját kulturális értékei a legfontosabbak, hiszen helyi és regionális identitástudatukat határozza meg, merítve a jelenben a múltból, mely erőt ad a jövő szolgálatához.

Átörökítés

A rendelkezésünkre álló kutatási ismereteink tekintetében kijelenthetjük, hogy népzenei és népdalos örökségünk átörökítésre alkalmas és méltó, hiszen a közel 350 adatközlő hiteles előadásmódjának ismeretében egy egyedülálló, tájegységre jellemző sajátos népművészeti értékekkel rendelkezünk, mely számos hasonlóságot mutat a szomszédos tájegységek tekintetében. A Galga mentén, Jászságban, Mátra-vidéken, Kiskunságban is megtalálható közös dallamainkon felül több, dallam, illetve dallammegformálás és szöveg tekintetében kizárólag vidékünkre jellemző népdalos és népzenei értékeket találunk. Az elterjedtség tekintetében találunk teljesen egyedi, csak 1-2 előadótól dokumentált helyi jellegzetességű dallamot, melyek főleg a 20. század első felére voltak jellemzők a kutatók munkássága tekintetében. Népdalaink többsége azonban a legtöbb településen ismert, nagy elterjedtséggel jellemezhetők. Mindezek a dallamok olyan kulturális értékeit képzi a Tápió mentének, melyek átörökítése a jelenlegi legfontosabb feladat. A fiatal generáció felé történő megismertetése népdalainknak, a kulturális örökségvédelmi szempontból is kiemelten fontos helyi identitástudat újbóli visszaállítása az elkövetkezendő évszázadot határozza meg. Az átörökítés számos módszer együttes használatával történik, hiszen a népdalok települési szinten kerülnek visszatanításra, ez által az óvodai, valamint az általános iskolai évek végeztével minden tanuló egy általános helyi, illetve tájegységére jellemző népdalos, népzenei, illetve népi játékos repertoárral rendelkezhet, amennyiben azonosulni tud az elgondolással az intézmények helyi tanterve által biztosított lehetőséggel. Az elsajátított helyi értékeket számtalan formában tudják a fiatalok hasznosítani: saját családjukban, idővel pedig gyermekeik, unokáik örömére dalolhatják a számukra kedves helyi dallamokat, népdaléneklési versenyeken képviselhetik településüket, illetve a Tápió mentét megyei vagy országos megmérettetéseken, szakmai napokon, rendezvényeken a helyi értékek hiteles képviselésével, melyhez a helyi népviselet felvétele is párosulhat. A mindezek elsajátításához szükséges publikációk sorra készülnek, és települési szinten lehet ismereteket elsajátítani, illetve oktatni, számos más tájegységhez hasonlóan, archív felvételek, kották segítségével. A Tápió mente kulturális örökségvédelmi értékei bekerülve az országos és a nemzetközi köztudatba egy hatalmas előrelépés volt a tájegység számára, hiszen főleg határainkon túl erre az elmúlt éveket leszámítva nem volt példa. Pest megye egyik kiemelten értékes régiójáról hazai és nemzetközi konferenciákon, publikációkban hangzik el és kerül közreadásra számos új ismeretanyag ma már, melyek hosszú évtizedek alatt publikálásra vártak. A mi feladatunk a Tápió mente kulturális értékeinek hiteles közreadása, hogy mindezt a jövő generációja is képviselhesse.

Kulturális örökségvédelem

A Tápió mente népművészeti szempontból valamennyi, kiemelt jelentőséggel bíró értékét kulturális örökségvédelmi kiadványok megvalósításával teszünk mások számára elérhetővé, ez által átörökíthetővé, oktathatóvá, melyek egyben a helyi, illetve tájegységi szempontból is hiánypótló könyvek, cd és dvd-rom kiadványok. A munkásság 2009-ben kezdődött, melynek eredményeként ma már számtalan publikáció valósulhatott meg. Települési népdalos és népzenei értékek megmentése tekintetében a 21 település közül Tápiószele (2009), Tápiószentmárton (2010), Nagykáta (2011), Tóalmás (2012), Kóka (2012), Tápiószecső (2014), Sülysáp (2014), illetve Tápióság (2019) elkészíttette saját hangzó kiadványát. Összefoglaló cd kiadványok tekintetében elkészült a Tápió mente népdalai, népzenéje dupla cd (2012), a Bartók a Tápió mentén (2014), a Tót népdalok a Tápió mentén (2015), a Tápió ment gyermekdalok (2017), illetve a Citerások a Tápió mentén (2019), melyek antológiai jelleggel összegzik a vidék népdalos és népzenei, illetve nemzetiségi sajátosságait. Könyvkiadványok segítségével sikerült a vidék 21 településének értékeit még szélesebb körben népszerűsíteni, illetve átörökíteni az utókor számára. 2014-ben elkészült az első, Tápió mente népdalos és népzenei értékeit összefoglaló kiadvány 100 év 1000 népdal a Tápió mentén címmel (2014), mely dvd-rom melléklettel került megvalósításra, ez által pedig még hitelesebben lehet elsajátítani kulturális értékeinket. A Tápió mente zenekarait összefoglaló könyv ugyanebben az évben jelent meg, melyből megismerhetjük a korabeli rezesbandákat, népi zenekarokat, cigányzenekarokat, illetve a vidékről elszármazott muzsikus hírességeket. A Tápió mente népviselete I. könyv 2015. évi megjelenésével öt település, Mende, Sülysáp (korábban Tápióság, Tápiósüly), Tápióság, Tápiószecső és Úri népviseletes értékeit tettük közkinccsé, hogy népviseletes értékeinket bárki megismerhesse, aki el szeretne mélyedni a vidék e tekintetben is kiemelkedő értékeiben. Települési monográfiák tekintetében Gombai históriák címmel a helyi szokásvilág került közkinccsé tételre 2018-ban, melyben a korabeli népzenekutatás, illetve népzenei emlékek kerültek bemutatásra. Elkészült Tápiószele népdalos és népi játékos könyvkiadványa is, mely több mint 100 év távlatában mutatja be a település népdalos, népzenei, illetve népi játékos értékeit. A kulturális örökségvédelmi kiadványsorozat számos támogató és pályázat segítségével valósulhatott meg szerkesztésemben.

Oktatás

Az elkészült kulturális örökségvédelmi kiadványok elsődleges funkciója a helyi népdalos és népzenei örökség megmentése és átörökítése mellett mindezek oktatási szinten

történő felhasználása, elsősorban települési, tájegységi szinten. A 21 település mindegyikén történt számos kutatómunka, így a helyi értékek megtanulására lehetőség van. A népi játékok, népdalok, valamint a helyi népzene a helyi tantervben megfelelően szerepeltetve, évfolyamokra bontva szerepeltetheti a felkutatott és publikált helyi vonatkozású kutatási eredményeket, melyeket az óvodai neveléstől kezdődően lehet értelmezni egészen az általános iskolai tanulmányok végeztéig. Minden településen javasolt a Tápió mentén a 21 településre vonatkozó kutatási eredmények megismertetésének lehetősége, így szélesebb választék áll a nevelők, illetve pedagógusok rendelkezésére.

A kiadványok további segítségül szolgálnak a Tápió mente népdalos, népzenei, valamint népi játékos értékei felől érdeklődők részére. Napjainkban már több középfokú, illetve felsőfokú intézmény oktatási segédanyaga a Tápió mente számos kötete és cd kiadványa, melyek segítségével maguk a pedagógusok is egy kevésbé ismert tájegység dalainak segítségével tudják tanmenetüket, ez által tanítványaik repertoárját innovatívabbá tenni.

Népdaléneklési versenyek

2015-ben született meg az elgondolás, hogy a Tápió mente népdalos és népzenei értékeit szeretnénk még szélesebb körben megismertetni a fiatalokkal, pedagógusokkal. Pest megye, illetve Budapest általános iskoláskorú tanulói számára került kiírásra a tájegységi népdalos értékeket népszerűsítő verseny, melynek keretén belül a megye 187 települése, illetve Budapest valamennyi illetékes intézményének tanulója számára meghirdettük a Tápió menti Népdaléneklési Versenyt. Ötletgazdaként, szervezőként, és mint a kapcsolódó kiadványok szerkesztőjeként fontosnak tartom, hogy egy település, illetve egy régió, kistáj népdalai és lehessenek megismerhetők mások számára is, akik nem a vidék lakói, viszont érdeklődést mutatnak más tájegységek népdalos értékei felé, és szeretnének új ismeretanyagokat elsajátítani. A rangos szakmai zsűri előtt megvalósított produkciók azt támasztják alá, hogy az elkészült kiadványok segítségével a pedagógusok, szaktanárok az elvárásoknak megfelelően végzik munkájukat, dallamrepertoárjukat pedig ez által bővítik, illetve viszik a Tápió mente hírét számos regionális, megyei és országos megmérettetésre, felvállalva egy szinte ismeretlen vidék hagyományát, mely nekünk, Tápió mente lakosságának kiemelten fontos.

A helyezett énekesek további fellépési lehetőséget is kaptak, például ők énekelték fel a Tápió menti gyermekdalok cd kiadványt, szerepelhettek az általam művészeti vezetőként irányított tápiószelei Tárogató Fesztiválon, illetve közreműködési lehetőséget biztosítottunk

további lemezeken is, mint például a Pest Megye Önkormányzata által 2017. évben kiadott Kodály cd megvalósításában is. Legtehetségesebb fiatal népdalénekesünknek, Horváth Éva Sárának elkészítettük saját szólólemezét 2016-ban, ezzel is felkarolva a helyi tehetségeket és segítve az előadói pályán történő érvénysülésüket, mint a Tápió mente népdalait leghitelesebben előadó fiatal énekes előadókat, akik egykor vagy jelenleg is a népdaléneklési verseny szereplői, közreműködői.

Nemzetközi megjelenés

2016 óta új elgondolás fogalmazódott meg előadóművészeti munkásságom terén. Hungarikum hangszerünk, a magyarság egyik legfőbb zenei jelképeként ismert tárogató megszólalási lehetőségeinek és virtuozitásának bemutatására összeállított Tárogató Hungarikum Koncert valósul meg előadásomban, melynek repertoárjába a Tápió mente népdalos, népzenei értékei is felvételre kerültek. Egyedi, jellegzetes verbunkosunk, balladáink, csárdásaink az elmúlt 5 évben 25 országban csendültek fel, valamennyi kontinensre ellátogatva. Szülőföldem népdalos értékeinek elhangzása számomra kiemelt jelentőséggel bír valamennyi koncert alkalmával és egyenrangú produkcióként állja meg helyét Kodály Zoltán Kállai kettőse, az a-moll csárdás, közismert magyar verbunkosok, Bartók művek, illetve számos cigányzenei és magyarnóta összeállítás mellett. Mindezek a koncertek saját Hungarikum védjegyhasználati joggal engedélyezve valósulhatnak meg, mely tovább emeli a koncertek hazai és nemzetközi megjelenések rangját.

Ismeretterjesztő, illetve előadóművészeti jelleggel kerülnek megvalósításra a kulturális programjaink, melyek Nagykövetségek, Magyar Intézetek, Főkonzulátusok, Egyetemek, Művészeti Központok és Nemzetközi Fesztiválok szervezésében valósulnak meg. A Tápió mente népdalai a további előadási darabokhoz hasonlóan népi zenekaros, vagy zongorakíséretes formációban valósulnak meg, mely utóbbi minden esetben a fogadó ország egyik kiemelkedő zongoraművésze, kinek a kottákat elkészítem. Így tud teljesen innovatív módon létrejönni kétoldalú kulturális kapcsolat megvalósításával egy egyedi koncert, melyben megszólal a Tápió mente népdalos és népzenei értéke is.

A Tápió mente népzenekutatásáról 2020. január 27-én tartottam előadást a Fülöp-szigeteken. A 82. Researchworld International Conference Manilában megrendezett konferenciáján első alkalommal hangzott el nemzetközi előadás a Tápió mentéről, melynek eredményeként két nemzetközi publikációban kapott helyt tanulmányom, az előadást pedig nemzetközi különdíjjal minősítették.

A Tápió mente népdalos értékeinek bemutatása 2019-ben az általam alapított Tápió Énekegyüttessel is megvalósult a Budapesten megrendezett X. Bridge of Music International Choir Festival keretén belül, ahol a rangos zsűri és fellépő csoportok közt kerültek díjazásra a legjobbak közt kiérdemelt Arany minősítéssel. A repertoárban központi szerepet tölt be a Tápió mente népdalos értékeinek hiteles képviselése, valamint mindezeknek az értékeknek helyi népviseletben való hiteles bemutatása.

Népdalaink az országos köztudatban

Népművészeti értékeink hiteles képviselése már a 20. század közepén megkezdődött a népművészeti csoportok tudatos szervezésével, megalakításával. A tápiószecsői Ofella Sándor Hagyományőrző Népi Együttes, a Mendei Hagyományőrző Népi Együttes, illetve a nagykátai Tápiómente Táncegyüttes valamennyien központi küldetésüknek tekintik a megalakulás óta a Tápió mente népművészeti értékeinek képviselését, köztük népdalaink színpadra vitelét is. Első kétkötetes monográfia, mely a Tápió mente néprajzát foglalja össze, 1985-ben került kiadásra Ikvai Nándor szerkesztésében, mely az akkori kutatási eredményeket foglalja össze. A *Nyílik a rózsa,* illetve a *Röpülj páva* televíziós tehetségkutatóban is megismerhettek egy-egy előadót Tápiószecsőről, akik helyi népviseletben adták elő helyi népdalaikat.

A régi és új, Tápió mente népművészeti értékei által ihletett színpadi darabok ma, a 21. században is méltóképpen mutatják be vidékünkre jellemző értékeinket, táncainkat, viseletünket, dalainkat.

Távolabbi régiókban is repertoár részévé vált egyedisége miatt a Tápió mente néptánca, népdalai. A kisújszállási Nagykun Táncegyüttes műsorszámai közt található vidékünk tánca, melyben felhasználásra kerültek saját kutatási eredményeim, illetve a korabeli gyűjtések egyaránt.

Ma, a 21. századi Tápió mente számára ismételten kiemelt fontossággal bírnak a helyi kulturális örökségvédelmi elgondolások, így sorra születnek az új, településekre vagy régióra jellemző néptáncprodukciók, népdalcsokrok, népzenei összeállítások, melyekhez a korábban említett 20 saját szerkesztésű kiadvány, illetve a mindezeket online módon elérhető zenei oldalak is segítik.

A helyi jelentőségű kulturális programok

Minden településen megtalálhatók azok az énekegyüttesek, nyugdíjas klubok, fiatal tehetségek, akik szívből éneklik saját népdalos értékeiket. Ezek a csoportok, személyek kiemelten fontos szerepet játszottak kutatómunkám során, hiszen ők osztották meg a helyi népdalaikat, illetve segítettek eljutni a még köztük lévő, de már közösségekbe nem járó idős, szép hangú énekesekhez. Települési rendezvények alkalmával előszeretettel vállalnak fellépéseket, melyeken több esetben a visszatanult, saját népdalos értékeiket éneklik ma már, melyek az évtizedek alatt feledésbe merültek, viszont a korábban elvégzett kutatási ismeretek publikálásának köszönhetően ismételten megismerhették. Ugyanezt végzik a települések fiatal tehetséges énekesei is, mellyel méltóképpen képviselik szülőföldüket.

10. Konklúzió

A Tápió mente 21 településének népdalos, valamint népzenei örökségének kutatása végeztével kijelenthető, hogy feltárásra került minden, ma fellelhető korábbi és jelenkori kutatási eredmény a 19. század közepétől napjainkig. Az értekezésben rögzített kutatásmódszertani vonatkozások tekintetében megismerhettük a népzenekutatás evidéki jellemzőit a támlapos lejegyzésektől a recens adatgyűjtésig. A kapcsolódó néprajzi fejezetek ismertetésre kerültek, melyek közvetlen összefüggésben vannak a tájegység népdalos és népzenei értékeivel. A Tápió mente lakosságának életmódja, szokásai, nemzetiségiek kulturális értékei a rendkívül gazdag dallamkincsben is megmutatkoznak, melyek között számos települési, illetve tájegységi elterjedtségű, kizárólag e vidéken élő és dokumentált népdalt találunk a vizsgált időintervallumban, közel 120 év távlatában. Dallamos és dallam nélküli játékok, nyelvi emlékek, csúfolódók, szokásdalok, siratók, régi stílusú, valamint új stílusú népdalok, romlott vagy idegen átvételű, műdalos hatású népdalok, hangszeres gyűjtések, nemzetiségi tót és cigány népdalok kerültek dokumentálásra az ismertetett népzenekutatók, néprajzkutatók, valamint helyi kutatásokat végző személyek munkássága eredményeként. Saját kutatómunka végzése során valamennyi településen sikerült az utolsó helyi adatközlőket felkeresni 2009 és 2019 között, az általuk ismert helyi vonatkozású népdalokat dokumentálni, illetve megismerni az utolsó régi muzsikusokkal készített interjúk által a tájegység zenekarait, azok múltját, élettörténeteit.

Az elmúlt 12 év dokumentációja és folyamatos kutatása sikerrel zárult; feltárásra kerülhettek népdalaink, népzenénk, melyekhez kapcsolódóan jelen értekezés írása közben is folyamatosan bővültek a kutatási lehetőségek, ez által az eredmények is. Összesen 1261 népdal, 56 szokásdal, 367 népi játék (ebből közel 70 dallamos népi játék), 16 sirató, 17 hangszeres (hegedűn játszott) dallam, 2 műzenei alkotás, illetve 14 dokumentált vallási ének (dallama nem ismert) került összegzésre, a számok pedig csekély mennyiségben változni fognak a Néprajzi Múzeumban található, ide vonatkozó kéziratok áttekintésének lehetősége, illetve az OSZK Zeneműtárában található Kenesei kották tanulmányozása után, valamint nagy mértékben a Tápió mente népi játékainak teljes, 21 településre kiterjedő módszeres újrakutatása után, mely eddig csak Tápiószelén és Gombán valósult meg. Számos azonos népdalt, szokásdalt és népi játékot találunk a kutatási eredmények között, melyet figyelembe véve közel 1050 népdalt (új és régi stílus, tót, cigány, romlott, idegen átvételű, műdalos hatású népdal, valamint Abonyi Lajos, Szabó Károly, Viczián István és Viczián Zoltán 19. századi népdalszöveg-gyűjteseinek összessége), 52 szokásdalt, 16 siratót (ennek minden felkutatott

fajtáját – lósirató, sirató, siratóparódia – is beleértve), közel 280 népi játékot (ebből mintegy 70 dallamos népi játék), 17 hangszeres dallamot (verbunkos, halottkísérő, tót és magyar népdalok), 2 műzenei szerzeményt (Tápió-vidéki csárdás, Bényei csárdás), illetve 14 vallási éneket (szöveg) vehetünk figyelembe, mint az elmúlt 12 év népzenekutatási eredményét.

A Tápió mente népdalkincse pedig jelen konklúzióban is kijelenthető, hogy semmivel sem szegényebb, mint a magyar dialektusterületek bármelyike: azokkal pontosan egyenrangú, gazdag dallamvilággal rendelkező, melyet a kutatások összegzéseként dokumentált, több mint 400 adatközlő énekes és több mint 500 zenész által megosztott e vonatkozású érték is igazol, mindezek ismeretében talán kissé ki is emelkedve más tájegységek összefoglaló népdalos és népzenei publikációját illetően.

Kutatómunkámmal egyidejűleg elkezdődött a Tápió mente népdalos értékeinek publikálása és települési, tájegységi cd kiadványok, könyvek készülhettek el, melyek száma ma már közel harminc. A helyi népdalok számos oktatási intézményben a helyi tantervbe bekerülve kerülnek visszatanításra a fiatal korosztály számára, ezzel is erősítve helyi identitástudatukat, melynek eredményeként újabb 3-4 generáció számára átörökíthetővé válnak a Tápió mente népdalai.

A korábbi és jelenkori kutatási eredmények összegzésével megkezdődhetett a Tápió mente autentikus néptáncprodukcióinak megvalósítása a helyi népdalok, népzene, népviselet, népi játékok és további néprajzi vonatkozású értékek felhasználásával, helyi hagyományőrzők bevonásával.

Kutatómunkámat, publikációs tevékenységemet 2009 és 2015 között a tápiószentmártoni Földváry Miklós Alapfokú Művészeti Iskola zenepedagógusi, majd 2015 és 2017 között intézményvezetői feladataim ellátása mellett végeztem. 2017. szeptember 01-jén kezdtem meg kulturális szakreferensi munkásságomat Pest Megye Önkormányzatánál, ahol legfőbb feladatom Pest Megye 187 településének népdalos és népzenei értékeinek teljes feltárása, dokumentálása, publikálása. Saját kutatómunkám során PM azonosítóval ellátott új népzenekutatási eredmények kerülnek dokumentálásra, archiválásra, mely a megye újkori népzenekutatásának kiemelt feladata.

Ennek eredményeként 2021-ben indul útjára egy könyvsorozat, mely „Pest Megyei Népdalok Gyűjteménye” címmel jelenik meg és évente újabb tájegységek népdalait teszi elérhetővé a helyi lakosság, valamint a tudomány számára egyaránt. A sorozatban az Ipoly, Börzsöny, Dunakanyar, Pilis, Pesti-síkság, Gödöllői-dombság, Galga mente, Duna mente, Budai-hegység, Zsámbéki-medence, Érd-Ercsi hátság (ÉK-Mezőföld) valamint a Duna-Tisza

közi homokhátság (benne két, Észak-Kiskunsághoz tartozó településsel) követ, melynek első kötete: A Tápió mente.

A hangzó melléklettel ellátott kötetek oktatási, kulturális örökségvédelmi, turisztikai, illetve idegenforgalmi szempontból kiemelt jelentőséggel bírnak, mely kezdeményezéssel nem titkolt szándék idővel befejezni Bartók Béla és Kodály Zoltán elgondolását Magyarország valamennyi megyéjére kiterjedően: gyűjteménybe foglalva közreadni valamennyi település saját népdalát, melyet oktatási segédanyagként használva visszataníthatunk a felnövekvő generáció számára, a köz javát szolgálva.

Legfőbb mottóm Pest megye népzenekutatása tekintetében:

„Adjuk vissza a falvaknak, ami a falvaké!”

Terék József

11. Rövidítések jegyzéke

AP	Akadémiai Pyral lemez a MTA BTK ZTI archívumában, mely egyedi hanglemez, kutatói használat céljából
BR	Bartók Rend
BTK	Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Ft	Filmtár
Jk	Jegyzőkönyv
KR	Kodály Rend
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
LSZ (Lelt.sz)	Leltári szám
MG	Magnószalag
MNT	Magyar Népzene Tára
MS MUS	Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtár, raktári jelzet
MTA	Magyar Tudományos Akadémia
NM EA	Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattár
NM F	Néprajzi Múzeum Fotótár
NM LCS	Néprajzi Múzeum Lajtha Csoport
NM MSZ	A Néprajzi Múzeum Hangtárában található, hangzóanyaggal nem rendelkező kottalejegyzések jelzete
NM P	Néprajzi Múzeum pályázata
OSZK	Országos Széchényi Könyvtár
PM	Pest Megyei népzenekutatás azonosítója (2017-)
TBM Td	Tápiószelei Blaskovich Múzeum Történeti Dokumentációs Tára
ZTI	Zenetudományi Intézet

12. Absztrakt

12.1 Az értekezés magyar nyelvű absztraktja

Terék József

A Tápió mente népdalai, népzenéje a 20. században

Kulcsszavak: népzenekutatás, vokális identitás, népi játék, szokásdal, siratő, régi stílusú népdal, új stílusú népdal, folklorizálódott műdal, műdalos hatású népdal, tót népdal, cigánydalok, rezesbanda, cigányzenekar, népdaltípus, Tápió mente

Doktori disszertációmban a Pest megyében található kistáj, a Tápió mente 21 településének népdalos és népzenei értékeit foglalom össze, annak kutatástörténeti előzményeit, néprajzi hátterét, ismertetve a demográfiai viszonyokat, a lakosság összetételét, illetve a tót lakosság levándorlásának folyamatát. A kutatott települések az alábbiak: Bénye, Farmos, Gomba, Káva, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Sülysáp (korábban Tápiósáp és Tápiósüly), Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tóalmás, Újszilvás, valamint Úri. A népzenekutatók, néprajzkutatók, szövegfolklór-kutatók, valamint helyi kutatók kutatási eredményeinek ismertetésével közel 170 év kutatási eredményét, összesen 1463 népi játékot, népdalt és egyéb vokális, valamint hangszeres dallamot ismerhetünk meg. Mindezek tudományos rendszerezése, népdaltípusonkénti objektív közreadása valósul meg a kottatár mellékletben, illetve a mindezt megerősítő tudományos adattáblában, melyben a népdalelemzési szempontrendszereknek megfelelően számos adat kikereshető.
Szólóhangszeresek és zenekari formációk ismertetése mellett a kistájon végzett néptánckutatói munkát is megismerhetjük.
A 19-20. századi kutatásokat figyelembe véve 2009-ben saját kutatómunkámat kezdtem meg e vidéken, szülőföldemen, a Tápió mentén, melynek eredményeként több mint 600, a településekre, a vidékre jellemző, kisebb-nagyobb elterjedtségű népdal került előadásra, majd rögzítésre. Közel 400 adatközlő énekes, több mint 500 zenész kulturális örökségvédelmi szempontból kiemelt és hiánypótló értékét foglalja magában disszertációm, mely a 21. század elejére szinte már feledésbe merült vokális értéket, népi játékokat, szokásokat ad közre rendszerezett formában, megfelelő kutatásmódszertani eszközök felhasználásával.

12.2 Az értekezés angol nyelű absztraktja (abstract)

József Terék
Folk Songs and Folk Music of the Tápió Region in the 20th Century

Keywords: folk music research, vocal identity, traditional folk game, commemorative and work song, lament, old style folk song, new style folk song, folkloric art song, folk song with art song influences, Slovak folk song, gypsy songs, brass band, gypsy orchestra, folk song type, Tápió region

In my doctoral thesis, I summarize the folk song and folk music values of the 21 settlements of the Tápióregion, a small region in Pest County, together with research history, ethnographic background, demographic conditions, the composition of the population, and the process of the internal migration of its Slovak population. The municipalities researched here are: Bénye, Farmos, Gomba, Káva, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Sülysáp (formerly Tápiósáp and Tápiósüly), Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tóalmás, Újszilvás, as well as Úri. By presenting the research findings of ethnomusicologists, ethnographers, folklorists, and local researchers, one can learn about nearly 170 years of research, a total of 1463 traditional folk games, folk songs, and other vocal and instrumental melodies. The scientific systematization of all these and the objective publication of folk songs by their types is carried out in the sheet music catalog appendix and in the supporting scientific data table, from which a range of data can be retrieved according to folk song analysis criteria.

In addition to presenting solo instrumentalists and orchestral formations, we can also learn about the work of folk dance researchers in the region

Taking into account the research of the 19th and 20th centuries, in 2009 I started my own research in this region, in my homeland, along River Tápió, as a result of which more than 600 folk songs, more or less widespread and typical of the settlements and the area, were performed and recorded.

From the cultural heritage protection aspect, my dissertation includes the outstanding and gap-filling work of nearly 400 reporting singers and more than 500 musicians, and it presents – in a systematic form, and using appropriate research methodological tools – vocal values, traditional folk games, and customs, almost having been forgotten by the beginning of the 21st century.

13. Hivatkozott irodalom

ABLONCZY Balázs

2007 Viczián István – Életem és korom. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága – Ferenczy Múzeum

ANKA László

2015 Beszédes képek – Tóalmás története a kezdetektől napjainkig. Tóalmás. Tóalmás Község Önkormányzata

ARANY László – GYULAI Pál

1872 Magyar népköltési gyüjtemény I – Elegyes gyüjtések Magyarország és Erdély különböző részeiből. Pest. Athenaeum

BALOGH Gábor

2018 Mendei látnivalók VII. Mendei Híradó 2018/ 4. sz. Mende Község Önkormányzata 24-25.

BARNA Gábor

1985 Jeles napok szokásai a Tápió mentén. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 16 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 737-826.

BARJÁK Jenő – BERNULA Mihály – KLAMARIK Loránt

1955 100 magyar nemzetiségi népdal. Budapest. Népművelési Minisztérium Nemzetiségi Osztálya

BARTALUS István

1895 Magyar népdalok egyetemes gyűjtemény VI. Budapest. Magánkiadás

BARTÓK Béla

1924 A magyar népdal. Budapest. Rózsavölgyi és társa

1946 Gyermekeknek II. Budapest. Editio Musica

1991 Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye I. (sajtó alá rendezte: Kovács Sándor és Sebő Ferenc) Budapest. Akadémia Kiadó.

BÁTORI László István – KIRÁLY Katalin – GALÁNTAI GYÖRGYNÉ SZLAUKÓ Mária – TERÉK József

2020 Nagytarcsai szlovák népdalok - Slovenské ľudové piesne vo Veľkej Tarči. Nagytarcsa. Nagytarcsai hagyományőrző Kulturális Egyesület

BÉKÉS István

1975 Pest megyei barangolások. Budapest. Kossuth Könyvkiadó

BELLON Tibor

1985 A külterjes állattartás, a legelő- és rétgazdálkodás összefüggései a Tápió mentén. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 15 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága157-169.

BERECZKY János

2013 A magyar népdal új stílusa I-IV. Budapest. Akadémia kiadó

BIHARI József

1994 Szőlősi kalendárium. Tápiószőlős. Tápiószőlős Önkormányzata

1996 Tápiósági kalendárium. Tápióság. Kaleidoszkóp kiadó

2003 Európa útján a Tápió-vidék művelődéstörténeti emlékeivel. Nagykáta. Nagykáta Város Önkormányzata

BOLYA Mátyás

2019 Információelmélet és népzenekutatás. Budapest. L'Harmattan kiadó

BOROSY András – KISFALUDY Katalin – SZABÓ Attila

1999 Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési iratainak regesztái. Igaszságszolgáltatási iratok II. 1661-1720 – Pest Megyei Levéltári Füzetek 29. Budapest. Pest Megyei Levéltár

BOROVSZKY Samu

1988 Nógrád vármegye. Budapest. Dovin Művészeti Kft

1990 Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye I-II. Budapest. Dovin Művészeti Kft

BORSAI Ilona

1955 „Vyletel vták..." – zbierka slovenských l'udových Pesní v Maďarsku. Budapest. Zeneműkiadó

1977 Népdalkörök kézikönyve. Budapest

CSENKI Imre – CSENKI Sándor

1980 Cigány népballadák és keservesek. Budapest. Európa könyvkiadó

CSENKI Imre – PÁSZTI Miklós

1969 99 Cigány népdal. Budapest. Zeneműkiadó

DINNYÉS István

1985 A táj, a természet hasznosítása a régészeti leletek alapján. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 15 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 11-66.

DÖMÖTÖR Tekla

1990 Magyar Néprajz VIII – Népszokás, néphit, népi vallásosság. Budapest. Akadémia kiadó

DÖMÖTÖR Tekla – HOPPÁL Mihály

1990 Magyar Néprajz VI – Népzene, néptánc, népi játék. Budapest. Akadémia kiadó

ELSCHEKOVÁ Alicia – ELSCHEK Oskár

1970 Béla Bartók: Slovenské ľudové piesne II. Vydavateľstvo Slovenskej Akadémie Vied. Bratislava

2007 Béla Bartók: Slovenské ľudové piesne III. ASCO art and science. Bratislava

ELSCHEKOVÁ Alicia – ELSCHEK Oskár – KRESÁNEK Jozef

1959 Béla Bartók: Slovenské ľudové piesne I. Vydavateľstvo Slovenskej Akadémie Vied. Bratislava

FALVY Zoltán

1998 Musica Pannonica 3: A tárogató – Das Tárogató. Budapest - Oberschützen

FÉNYES Elek

1851 Magyarország geographiai szótára. Pest. Magánkiadás

FÜRI András – URBÁN Sándor

1995 A Tápió-vidék természeti értékei. Szolnok. JÁSZKUN Természetvédelmi Szervezet

GÓCSÁNÉ MÓRÓ Csilla

1999 Tápiószele Község általános leírása az 1997. évi adatok tükrében. In: Gócsáné Móró Csilla (szerk.): Helytörténeti emlékkönyv. Tápiószele. Blaskovich Múzeum Baráti Köre. 229-237

GÓCSÁNÉ MÓRÓ Csilla – KUCZA Péter

2016 Tápiószele anno – Képes történelem városunk fénykorából a kezdetektől 1945-ig. Tápiószele. Tápiószele Város Önkormányzata

GYIVICSÁN Anna – KRUPA András

1977 Változó világ 16 - A magyarországi szlovákok. Budapest. Útmutató kiadó

GYŐRFFY István

1983 Alföldi népélet. (szerk: Selmeczi Kovács Attila) Budapest. Gondolat kiadó

HELLENBRONTH Kálmán

1939 A magyar testőrségek névkönyve1760-1918. Budapest. Stádium Sajtóvállalat Rt

HINTALAN László

1985 Mondókák, gyermekjátékok. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 16 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 875-902

IKVAI Nándor

1985 Studia Comitatensia - A Tápió mente néprajza I-II. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága

JÁRDÁNYI Pál

1961 Magyar népdaltípusok I-II. Budapest. Akadémia kiadó

1961 Népies dalok. Budapest. Akadémia kiadó

JEKELFALUSSY József

1892 A magyar korona országainak helységnévtára. Budapest. Országos Magyar Királyi Statisztikai Hivatal

KATUS Norbert – KUCZA Péter

2013 Ahogyan nagyszüleink látták – Képek Tápiósüly és Tápiósáp múltjából. Sülysáp. Sülysáp Nagyközség Önkormányzata

KÁRPÁTI János

2004 Képes Magyar Zenetörténet. Budapest. Rózsavölgyi és társa

KÄFER István – SZTAKOVICS Erika

2011 Szlovák népdalok – Bartók Béla Tót népdalok című gyűjteményének piszkozata I. Szeged. Gerhardus kiadó

KELETI Ferenc – LAKATOS Ernő – MAKKAI László

1965 Pest megye múltjából. Budapest. Pest Megye Tanácsa

KERÉKGYÁRTÓ Adrien (Ujvári Béláné)

1985 Népviseleti emlékek a Tápió mentéről. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 16 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 545-595

KERÉNYI György

1951 Magyar Népzene Tára I – Gyermekjátékok. Budapest. Akadémia kiadó

1966 Szentirmay Elemér és a magyar népzene. Budapest. Akadémia kiadó

KIRÁLY István – PÁNDI Pál – SŐTÉR István

1963 A magyar irodalom története. Budapest. Gondolat kiadó

KIRÁLY Katalin – TERÉK József

2017 Šej, pod náš oblok – Povodie Tápió. Budapest. Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete (Ústav kultúry Slovákov v Maďarsku)

KISS Lajos

1969 Simonffy Kálmán és a magyar népzene. In: Ortutay Gyula – Garamvölgyi József (szerk.): A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok osztályának közleményei. Budapest. Akadémia kiadó. 338-353

KISS Lajos – RAJECZKY Benjámin

1966 Magyar Népzene Tára V – Siratók. Budapest. Akadémia kiadó

KODÁLY Zoltán

1937 A magyar népzene. Budapest. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda

KUCZA Péter

2013 Nagykáta anno. Nagykáta. Káta-Bazár Kft

2019 Nagykáta anno III. Nagykáta. Nagykáta Város Önkormányzata

LAMI István

1995 „Hogyha én dalolok…" – A magyarországi szlovák népdalkincsről. Barátság II. évf. 4. sz. 798-800

LÁZÁR Katalin

1985 Tápió menti népdalok. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 16 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 903-950

2008 Gyertek, gyertek játszani – IV. Játékközlés: Alföld. Budapest. Eötvös József Könyvkiadó

LÁZÁR Katalin – TERÉK József

2018 Hévízgyörki népdalok. Hévízgyörk. Hévízgyörk Község Önkormányzata

LIPÁK István

2009 Tápiószele vasúti közlekedéstörténete. In: Gócsáné dr. Móró Csilla (szerk.): Helytörténeti emlékkönyv. Tápiószele. Blaskovich Múzeum Baráti Köre. 194-209.

MANGA János

1969 Magyar népművészet 2 (sorozat szerk: Ortutay Gyula) – Magyar népdalok, népi hangszerek. Budapest. Corvina kiadó

MARTIN György

1990 A magyar néptánc kutatása. In: Dömötör Tekla – Hoppál Mihály: Magyar néprajz VI. Budapest. Akadémia kiadó. 187-189

1990 Magyar táncdialektusok. In: Dömötör Tekla – Hoppál Mihály: Magyar néprajz VI. Budapest. Akadémia kiadó. 390-452

MUDRÁK József

1999 Tápiószele földbirtokos családjai 1754-1945 között. In: Gócsáné Móró Csilla (szerk.): Helytörténeti emlékkönyv. Tápiószele. Blaskovich Múzeum Baráti Köre. 60-101

NAGY VARGA Vera

1985 Szolgálók a fővárosban a Tápió vidékről. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 16 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 707-735

NÉMETH Csaba

2015 A tápiógyörgyei levente egyesület története. Tápiógyörgye. Tápiógyörgye Község Önkormányzata

NOVÁK László Ferenc

2005 Mária Terézia úrbéri összeírása Pest-Pilis-Solt vármegyében. Nagykőrös. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága Arany János Múzeum

2006 Pest-Pilis-Solt vármegye népe a XVIII. században. Nagykőrös. Arany János Múzeum – Nemzeti Emlékhely Alapítvány

OFELLA Sándor

1985 Báránykát hoztunk. Tápiószecső. Tápiószecső Nagyközség Tanácsa

1992 Kék szivárvány. Tápiószecső. Tápiószecső Nagyközség Önkormányzata

ÖRSI Julianna

1985 A Tápió mente társadalomnéprajzáról. In: Ikvai Nándor (szerk.): Studia Comitatensia 16 - Tápió mente néprajza. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. 657-705

PAKSA Katalin

1999 Magyar Népzenetörténet. Budapest. Balassi Kiadó

SÁGH József

1879 Magyar Zenészeti Lexicon. Budapest. Táborszky és Parsch Nemzeti Zeneműkereskedése

SÁNDOR Ildikó

1975 Pest megye néprajzi irodalma – Kéziratok. Pest megyei múzeumi füzetek VIII. Szentendre. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. Dr. Ikvai Nándor

SÁROSI Bálint

1998 Hangszerek a magyar néphagyományban. Budapest. Planétás kiadó

SCHUNDA V. József

1907 A czimbalom története. Budapest. Buschmann F. Könyvnyomdája

SÍPOS Hanna Noémi

2019 Adalékok a tápiószelei zsidó hitközösség történetéhez. In: Gócsáné dr. Móró Csilla (szerk.): Helytörténeti emlékkönyv. Tápiószele. Blaskovich Múzeum Baráti Köre. 67-73.

SOÓS István

2001 Tápiószentmárton és Sőreg története a kezdetektől 1848-ig. Tápiószentmárton. Tápiószentmárton Nagyközség Önkormányzata

SZALAY Olga

2004 Kodály, a népzenekutató és tudományos műhelye. Budapest: Akadémia Kiadó

SZÁNTAI Erzsébet

2001 Dombok ölelésében – Mende község története. Mende. Mende Község Önkormányzata

SZÉKELY Miklós

2008 Ádám és Kodály. Székely Balázs. Magánkiadás

SZÖRFI JÓZSEFNÉ SOLTI Erzsébet

2020 Úri község tradicionális népviselete az 1800-as évek második felétől 1960-ig. Úri. Magánkiadás

TERÉK József

2009 Tápiószele népzenéje a 20. században. In: Gócsáné Móró Csilla (szerk.): Helytörténeti emlékkönyv. Tápiószele. Blaskovich Múzeum Baráti Köre. 190-193.

2010 A Tápió mente zenekarai. Folkmagazin XVII. évf. 3. sz. 36-38

2010 Szentmártoni csárdába – Tápiószentmárton legszebb dalai. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2012 A Tápió mente népdalai, népzenéje. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2012 Sej, szép Tóalmás – Tóalmás legszebb dalai. Tóalmás. Tóalmásért Alapítvány

2014 100 év 1000 népdal a Tápió mentén. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2014 Bartók a Tápió mentén – Bartók Béla 1906 augusztusában e vidáken készített gyűjtései. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2014 A Tápió mente zenekarai a XX. században. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2015 A Tápió mente népviselete I. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2015 Tót népdalok a Tápió mentén. Szivárvány Alapítvány. Tápiószentmárton

2017 Tente, baba, tente – Tápió menti gyermekdalok. Tápiószentmárton. Szivárvány Alapítvány

2017 Ha felülök, hej, a pátyi határon. Budapest. Pest Megye Önkormányzata

2019 Lányok, lányok, ti szelei lányok – Népdalok és népi játékok Tápiószeléről. Tápiószele. Tápiószele Város Önkormányzata

Citerások a Tápió mentén. Kincsem Alapítvány. Tápiószentmárton

2019 Zsámboki népdalok. Zsámbok. Zsámbok Község Önkormányzata

2020 Hungarian Folk Song Research in the Tápió Region. In: International Journal of Management and Applied Science (IJMAS). Khandagiri, Bhubaneswar, Odisha, India. 93-97.

2020 Magyar szív – Hungarian heart. Hévízgyörk. Magánkiadás

VARGA Dezső – TERÉK József

2017 Gombai históriák IV. – Szokásvilág Gombán. Gomba. Gomba Község Önkormányzata

VARGYAS Lajos

1971 Kodály Zoltán – A magyar népzene. Budapest. Zeneműkiadó vállalat

1988 Magyar néprajz V – Magyar népköltészet. Budapest. Akadémia kiadó

1992 Magyar Népzene Tára VIII – Népdaltípusok 3. Budapest. Akadémia kiadó – Balassi kiadó

2002 A magyarság népzenéje. Budapest. Planétás kiadó

VÁLYI András

1799 Magyar Országnak Leírása. Buda. Királyi Universitás

VIZI Mária

2002 A Tápióvidék zenei élete. Szakdolgozat

ZELLIGER Alajos

1888 Esztergom-vármegyei írók. Budapest. Magánkiadás

ZLINSZKY Aladár

1893 Szemelvények a magyar nemzeti lyra köréből. Budapest. Franklin-társulat.

Kéziratos irodalom

AGÓCS Pál

1941 Tápióbicskei folklór anyag. NM EA 201

DUDÁS István

1955 Népi táncok dalai (Újszilvás). NM P. 106/1955/Felnőtt kategória

ERDŐS József

1941 Néphagyományok gyűjtése. NM EA 451

HÁFFNER Ferenc

1912-1914 Tóalmási folklór anyag. NM EA 452, NM EA 633

LUBY Margit

1956 Népszokások (pályamunka). NM EA26845

PARRAGH Sándor

1948 Gyermekjáték és ajtózár. NM EA 997

RADÓ GYULÁNÉ (KENESEI KLEIN Ilona)

1914-1918 Duna-vidéki népdalok. NM EA 2584

TÓTH János

1982 Egy tápiószentmártoni nótafa – Koncsik József juhász. NM. P. 88/1982/Felnőtt kategória. NM EA 21395

VELSINSZKY Zoltán

1947 Dalok, gyermekversek. NM EA 917

VICZIÁN István

1945 Gyermekjáték-dalok, népdalok, szólásmondások, gyermekvers, nyelvbotlasztó, gúgyoló vers, nyelvi adatok, ballada. NM EA 726, NM EA 817

Levéltári források

Tápiószelei Blaskovich Múzeum – Történeti Dokumentációs Tára – Simonffy iratok

Országos Széchényi Könyvtár – Zeneműtár – Simonffy kották, Kenesei gyűjtemény

Sajtóforrások

Hölgyfutár VII. évfolyam 1856. január 17.

Magyar Sajtó V. évfolyam 1859. december 12. 249. szám

Nemzeti Képes Újság 1863. 14. szám

Pest Megyei Hírlap XX. évfolyam 1976. 178. szám

A kottamellékletek forrása

MTA BTK Zenetudományi Intézet - Népzene- és Néptánckutató Archívum

MTA BTK Zenetudományi Intézet - Hangarchívum (www.zti.hungaricana.hu)

MTA BTK Zenetudományi Intézet - Bartók Rend

MTA BTK Zenetudományi Intézet - Kodály Rend

Néprajzi Múzeum - Etnológiai Archívum

Néprajzi Múzeum - Népzenei Gyűjtemény

Országos Széchényi Könyvtár - Zeneműtár

Pest Megye Önkormányzata

Tóth János (Tápiószentmárton)

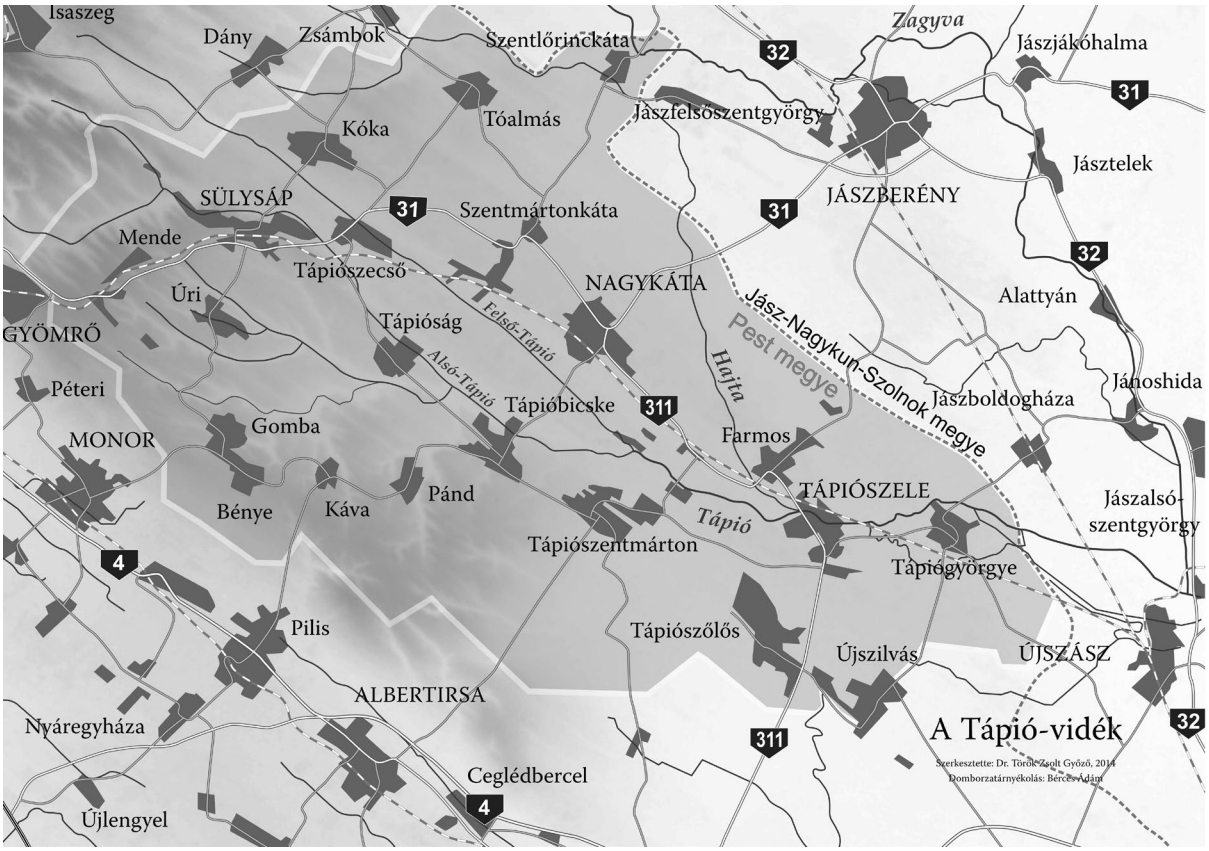
Sztodola Mihály (Bénye)

Trefák Istvánné Herceg Klára (Mende)

14. Függelék

14.1 A Tápió mente térképe……246
14.2 Táblázatok……...247
14.2.1 A Tápió mente tudományos és helyi népzenekutatói, néprajzkutatói, néptánckutatói (1860-2020)……..……..247
14.2.2 Tápió menti adatközlők betűrendes összesítője (1860-2020)…….....249
14.2.3 Publikált Tápió menti népdalok (1872-2013)……..260
14.3 Fotódokumentáció – Tápió menti népi zenekarok, cigányzenekarok, rezesbandák...269
14.3.1 Parasztbandák…….….269
14.3.2 Rezesbandák……...…….276
14.3.3 Cigányzenekarok…….....…...298
14.4 Tápió menti népdalok és játékok gyűjteménye…….....314
14.4.1 Népi játékok……314
14.4.2 Szokásdalok……501
14.4.3 Siratók.....535
14.4.4 Régi stílusú népdalok.....539
14.4.5 Új stílusú népdalok.....625
14.4.6 Folklorizálódott műdalok, műzene.....1011
14.4.7 Műdalos hatást mutató és romlott, idegen átvételű népdalok.....1058
14.4.8 Hangszeres gyűjtések.....1124
14.4.9 Nemzetiségi népdalok.....1138
14.4.9.1 Cigánydalok.....1138
14.4.9.2 Szlovák (tót) népdalok és énekek.....1144
15 Tápió menti népi játékok, népdalok adattáblázata.....1174
16 Tápió menti népi játékok, népdalok betűrendes mutatója.....1240

14.1. A Tápió mente térképe

Szerkesztette: Dr. Török Zsolt Győző

(ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék, egyetemi docense)

2014

14.2. Táblázatok

14.2.1 A Tápió mente tudományos és helyi népzenekutatói, néprajzkutatói, néptánckutatói (1860-2020)

Népdalgyűjtők a Tápió mentén	Település	Évszám
Abonyi Lajos	Tápiószele	1860-as évek
Ádám Jenő	Tápióság	1928
Agócs Pál	Tápióbicske	1941 körül
Balla Péter	Tápiószecső	1953
Barna Gábor	Mende, Sülysáp (Tápiósáp, Tápiósüly), Úri, Kóka, Tápióság, Pánd, Szentmártonkáta, Tápiószentmárton, Tápióbicske, Nagykáta, Tápiógyörgye, Tápiószecső	1979-1980
Bartók Béla	Tápiószele, Kóka, Nagykáta, Tápiószecső	1906
Békefi Antal	Tápiószecső	1953
Bogár István	Tápiószecső	1950-es évek
Borbély Jolán	Tápiószecső	1959
Borsai Ilona	Tápiószecső, Tóalmás	1950-es évek, 1975
Dudás István	Újszilvás	1955 körül
Erdélyi Zsuzsanna (Dr. Dobozy Elemérné)	Nagykáta	1970
Erőss László	Tápiószecső	1959
Gábor Judit (Lévay Györgyné)	Farmos	1957-1958
Gönyey Sándor	Gomba, Tápiószecső	1940, 1950-es évek
Gulyás László	Tápiószecső	1959
Háffner Ferenc	Tóalmás	1912-1914
Hintalan László	Farmos, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Sülysáp, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Újszilvás, Úri	1981
Ismeretlen kutató	Gomba	1975
Jáger Mária	Tápióság	1994
Kálmán Lajos	Tápiószecső	1953
Kapronyi Teréz	Tóalmás	1975
Kátai Szilveszter	Nagykáta	1975
Kenesei Klein Ilona (Radó Gyuláné)	Kóka, Sülysáp (Tápiósáp, Tápiósüly), Szentlőrinckáta, Nagykáta (Egreskáta), Tápiószecső (Szecső), Tápiószentmárton	1914-1918
Kerényi György	Tápiószecső, Úri, Szentmártonkáta	1967
Király Katalin	Mende	2015
Kisbán Eszter	Úri	1956

Kodály Zoltán	Gomba	1903-1905
Koncz Zsuzsa	Nagykáta	1980-1984 között
Kozma Tamás	Tápiószentmárton	1985
Lázár Katalin	Farmos, Kóka, Mende, Pánd, Sülysáp, Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Újszilvás, Úri	1981
Luby Margit	Tápiószele	1956
Maácz László	Tápiószecső	1950-es évek
Manga János	Tóalmás	1974
Manno Andrea	Tápiószecső	1978
Martin György	Tápiószecső, Mende	1959, 1978, 1982
Nagy Nándor	Tápiószecső	1953
Németh István	Mende	1982
Németh Jánosné Bugyi Erzsébet	Sülysáp	2013
Oeller Ottó	Tápiószecső	1953
Ofella Sándor	Tápiószecső	1950-2012
Paulovics Géza	Tápiószele, Tápiószentmárton, Újszilvás	1958-1967
Pálfy Gyula	Mende, Tápiószecső	1978, 1982
Sárosi Bálint	Szentlőrinckáta, Tápiószecső, Tápióság	1962
Schnöller Mária	Tápióbicske, Sülysáp (Tápiósáp), Kóka, Tápiógyörgye, Tápiószecső	1954-1956
Sillo Réka	Úri	2013
Szabó Andorné Szojka Anna	Kóka, Nagykáta, Tápiószecső, Úri, Tápióság, Tóalmás	1956
Szabó Károly	Tápióbicske	1860-as évek
Szécsényi Dénesné	Kóka	1954
Sztodola Mihály	Bénye	1969, 1971
Terék József	Bénye, Farmos, Gomba, Káva, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Sülysáp, Szentlőrinckáta, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tóalmás, Újszilvás, Úri	2009-2020
Trefák Istvánné Herceg Klára	Mende	1983
Tóth János	Tápiószentmárton	1982
Tóth János	Tóalmás	1956
Trefák Istvánné Herceg Klára	Mende	1983
Vadasi Tibor	Mende	1982
Vajda József	Tápiószecső	1953
Viczián István	Tápiószele	1890 körül
Viczián Zoltán	Tápiószele	1890 körül
Zemen Pálné Szabó Katalin	Sülysáp	2013

14.2.2 Tápió menti adatközlők betűrendes összesítője (1860-2020)

Adatközlő neve	Születési év	Gyűjtés helye	Gyűjtés ideje
10-12 éves leánycsapat	1941-1943 körül	Tápiószecső	1953
45 év körüli férfi	1908 körül	Tápiószecső	1953
60 év körüli férfi	1896 körül	Tápióság	1956
61 éves asszony	1895	Tápiószecső	1956
Ábrahám Pál	1922	Bénye	1971
Acsai Imréné Varró Anna	1882	Kóka	1956
Acsai Kálmánné Pozsgai Rozália	1920	Kóka	1981
Általános iskola 3. osztályos tanulói	1946-1947	Kóka	1956
Andó Mihályné	1883	Tápiószele	1956
Angyal Boldizsárné Kármán Brigitta	1917	Nagykáta	1970
Anonym „özvegyasszony”	1910 körül	Nagykáta	1970
Babarczai János	1923	Sülysáp	1981
Babarczai Jánosné Varga Anna	1919	Szentlőrinckáta	1981
Bajusz Mártonné Tóth Margit	1923	Tápióbicske	1981
Bakos Ferencné	1953	Sülysáp	2009
Bálint Györgyné Teleki Irma	1933	Gomba	2017
Bálint István	1909	Sülysáp	1981
Balogh Istvánné Varga Terézia	1934	Szentlőrinckáta	2009
Balogh Józsefné Mária	1949	Tóalmás	2009
Balogh Mihályné Kasza Eszter	1935	Tápiószőlős	2009
Balogh Pálné Gábor Erzsébet	1944	Pánd	2009
Banghó Mária	1930	Tápiószecső	1954
Baranyi Józsefné Üveges Julianna	1935	Farmos	2009
Becze Imre	1896	Tápiószele	1956
Becze Imréné Annus	1902	Tápiószele	1956
Bede Jánosné Boros Julianna	1913	Pánd	1981
Bekő Gábor	1915	Kóka	1981
Bencsik Jánosné Tóth Mária	1911	Újszilvás	1981
Bene Istvánné	1901	Nagykáta	1981 körül
Bene Jánosné Boros Júlia	1913	Pánd	1981 körül
Benkó Jenőné Bata Anna	1938	Sülysáp	2009

Benkó László	1954	Mende	2010
Benyó Józsefné Kálmán Mária	1929	Káva	2009
Benyovics Mihályné Rojtos Mária	1928	Mende	1983, 2011, 2014-2018
Bereczki Istvánné Ofella Anna	1890	Tápiószecső	1953
Bezzeg Andrásné Bába Anna	1943	Tápiószőlős	2009
Bezzeg Jánosné Pataki Margit	1940	Farmos	2009
Bíbok Sándorné Kun Erzsébet	1926	Tápióság	2013
Boda Andrásné Sándor Mária	1937	Újszilvás	2009
Borbás Jánosné Mészáros Ilona	1928	Mende	1981
Borbás Tera	1887	Úri	1956
Bori Sándor	1904	Úri	1981
Boris Pálné Mohácsi Zsuzsanna	1923	Káva	2009
Boros Sándorné Berzsényi Irén	1939	Újszilvás	2009
Boroznaki Sándorné Zombori Piroska	1929	Szentlőrinckáta	2009
Borsányi Jánosné Gál Julianna	1932	Tápiószőlős	2009
Borsik Gáborné Molnár Mária	1902	Nagykáta	1970
Botka Károlyné Kiss Matild	1914	Nagykáta	1970
Bozsó Andrásné Badenszki Terézia	1901	Farmos	1957-1958
Bugyi Imre	1917	Kóka	1981
Bugyi István	1906	Kóka	1956
Bujdosó Zoltánné Kedves Judit	1947	Bénye	2009
Bukor Imréné Kenyó Borbála	1902	Farmos	1981
Ceglédi Józsefné Csonka Julianna	1929	Gomba	2017
Csaba László	1958	Mende	2010
Csáki János	1907	Tápiógyörgye	1981
Csatlós István	1914	Kóka	1981
Cserni Gáborné Mészáros Rozália	1907	Tápióság	1981
Csirke Jánosné Szűcs Mária	1939	Nagykáta	2009, 2011
Csóka Györgyné Gizike	1946	Tápiógyörgye	2009
Csontos Sándorné	1911?	Úri	1956
Csontos Sándorné Nagy Mária	1921	Úri	1967
Csór Miklósné Nagy Mária	1949	Tápiógyörgye	2009
Czakó Benőné Kovács Piroska	1900	Tápiószecső	1953, 1956, 1962
Czakó Jánosné Mészáros Julianna	1909	Tápiószecső	1962
Czakó Sándorné Gallai Anna	1908	Nagykáta	1970
Czibula Lászlóné Dudás Judit	1939	Gomba	2009
D. Tóth Sándor	1926	Úri	1956
Dancs Istvánné Papp Terézia	1909	Nagykáta	1970

Dávid Istvánné Árvai Zsuzsanna	1941	Bénye	2009
Delényi Sándorné Danyi Magdolna	1953	Szentlőrinckáta	2009
Demény Lászlóné Major Piroska	1936	Pánd	2009
Dienes Sándorné Vass Zsuzsanna	1938	Gomba	2009
Dobos Ferencné Tóth Ilona	1941	Sülysáp	2009
Domonics Sándorné Szívós Katalin	1946	Farmos	2009
Dósa Ferenc	1901	Tápiószecső	1962
Dósa Gábor	1914	Tápiószecső	1953
Dósa István	1956	Mende	2010
Dósa Jánosné	1901	Tápiószecső	1953
Dósa Mihályné Gregor Mária	?	Tápiószecső	1953
Dosztály József	1943	Kóka	2009
Dömök Istvánné Gabriella	1958	Mende	2010
Duchenka Elekné Szvoren Ilona	1941	Bénye	2009
Dudás István	1924	Tápióbicske	1981
Dudás Jánosné Lohász Ilona	1927	Bénye	2009
Erdélyi Istvánné Víg Erzsébet	1938	Farmos	2009
Esztergályos Jánosné Bakos Irén	1951	Farmos	2009
Fábri Sándor	1946	Sülysáp	2009
Fábri Sándorné Erzsébet	1949	Sülysáp	2009
Falusi Jánosné Bárány Teréz	1923	Tápiószőlős	2009
Farkas Andrásné Török Julianna	1912	Tápióbicske	1981
Farkas Éva	1916	Úri	1956
Farkas Jánosné Gyenes Eszter	1905	Szentmártonkáta	1981
Farkas Ferencné Farkas Rozália	1915	Sülysáp (Tápiósáp)	1981
Fedeles József	1943	Mende	2010
Fehér Bertalan	1945	Nagykáta	2011
Fehér Jánosné Szarvas Mária	1937	Újszilvás	1964, 1967
Fodor Béla	1937	Gomba	2009
Fodorné Varga Katalin	1953	Káva	2009
Földesi Ferencné László Mária	1943	Tóalmás	2009
Fördős Lajosné Erzsébet	1945	Mende	2010
Füleki József	1888	Tápiógyörgye	1954
Füleki Sándorné Nagy Teréz	1937	Tápiógyörgye	2009
Gaál Balázsné Fejős Erzsébet	1874	Tápiógyörgye	1954
Gábor Jánosné Raczki Margit	1945	Pánd	2009
Gábor József	1919	Pánd	1981
Gaburi Imréné Erzsébet	1940	Mende	2010
Gál István	1907	Újszilvás	1965
Gál Károlyné Lesti Ilona	1947	Tápiószecső	2013
Gallai Sándorné Kerekes Borbála	1927	Tápiószentmárton	2009
Gál Mártonné Szudry Mária	1923	Tápiószele	1964
Gálos Teréz	1898	Kóka	1954
Gáspár János	1916	Pánd	1981
Gáspár Pálné Béres Margit	1895	Pánd	1981
Gazsi Jánosné Nagy Teréz	1934	Sülysáp	2009

Gedai Gyuláné	1922	Nagykáta	1981 körül
Gergely Júlia	1946	Úri	1956
Gergely Sándor	1952	Sülysáp	2009
Gódor Mátyásné Tóth Ilona	1943	Tóalmás	2009
Gödöny Mihály	1876	Tápióbicske	1956
Gregor Istvánné Minkó Mária	1913	Tápiószecső	1981
Gyenes István	1936	Kóka	2009
Gyenes Józsefné Bognár Gabriella	1933	Gomba	2009
Gyurina József	1916	Kóka	1981
Habináné Asztalos Rozália	1938	Bénye	2009
Halasi János	1930	Szentlőrinckáta	2009
Halász Péterné Király Mária Magdolna	1939	Újszilvás	2009
Hargas Andrásné Chovanyecz Rózsa	1940	Bénye	2009
Havetta László	1926	Sülysáp	1981
Házi Józsefné Nagy Róza	1899	Szentmártonkáta	1981
Hegedűs Imréné Molnár Erzsébet	1909	Nagykáta	1970
Hegyesi Árpád	1943	Sülysáp	2009
Hegyesi Árpádné Eta	1949	Sülysáp	2009
Hegyi Margit	1945	Tóalmás	1956
Héjja Mihályné Teréz	1928	Tápiószőlős	2009
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit	1912	Szentmártonkáta	1981
Holló Jánosné Végh Margit	1937	Kóka	2009
Hollósy János József	1914	Tápiószele	1981
Homa Mihályné Klárik Cecília	1933	Sülysáp	2009
Horgos Andrásné Hovanyecz Rózsa	1940	Bénye	2009
Horinka Lászlóné Erzsébet	1938	Sülysáp	2009
Horváth Erzsébet	1938	Tápiószecső	1954
Horváth Józsefné Ilona	1948	Sülysáp	2009
Hostyinszkiné Ecseri Ibolya	1960	Mende	2010
Hubert Márton	1940	Sülysáp	2009
Hucka Ferencné Susa Margit	1950	Sülysáp	2009
Hulik Ferencné Varga Ilona	1922	Tápiószecső	1956
Imre Jánosné	1915	Nagykáta	1981 körül
Inglis János	1955	Mende	2010
Inoka Károlyné Lesti Mária „Cukor Mari”	1932	Tápiószecső	1953
Inoka László	1936	Tápiószág	2009
Ismeretlen adatközlő	?	Tápiószele	1860-as évek
Ismeretlen adatközlő	?	Tápióbicske	1860-as évek
Ismeretlen adatközlő	?	Tápiószele	1890-es évek
Ismeretlen adatközlő	?	Kóka	1906
Ismeretlen adatközlő	?	Nagykáta	1906
Ismeretlen adatközlő	?	Tápiószecső	1906
Ismeretlen adatközlő	?	Tápiószele	1906
Iványi Sándorné Tóth Erzsébet	1941	Sülysáp	2009
Jámbor Istvánné Csernovszki	1923	Sülysáp	2013

Terézia			
Jamrik István	1950	Mende	2010
Jamrik Istvánné Margó	1951	Mende	2010
Janicsek Ferencné Sáránszky Katalin	1942	Bénye	2009
Jantik Istvánné Krizbai Margit Erzsébet	1941	Tápiógyörgye	2009
Józsa István	1914	Tápiógyörgye	1981
Józsa Sándorné	1934	Tápiógyörgye	2009
Juhász Károlyné Horváth Margit	1915	Nagykáta	1970
Juhász Mihályné Tóth Mária	1949	Újszilvás	2009
Juhász Sándor	1908	Farmos	1981
Kalina Sándorné Duchenka Katalin	1923	Bénye	2009
Kálmán László	1957	Mende	2010
Kálmán Lászlóné Anikó	1961	Mende	2010
Kalmár Jánosné Pányánszky Zsuzsanna	1944	Bénye	2009
Kamasz Gézáné Tóth Borbála	1924	Tápióbicske	1981
Kamasz Istvánné Plavecz Anna	1929	Tápióbicske	1981
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet	1930	Tápióbicske	1981, 2009, 2010
Kamasz Józsefné Palotai Mária	1920	Tápióbicske	1981
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna	1920	Tápióbicske	1981
Kanyó Erzsébet	1919	Nagykáta	1981 körül
Kapás István	1879	Kóka	1956
Kapás Józsefné Zsíros Margit	1931	Pánd	2009
Kármán Andrásné Nagy Anna	1893	Nagykáta	1956
Kármán Istvánné Szarvas Margit	1942	Tápiószecső	2009
Kármán Károlyné	1915	Nagykáta	1981 körül
Karsai Lászlóné Boros Julianna	1940	Pánd	2009
Karsai Pálné Benyó Mária	1951	Káva	2009
Katonka Lászlóné Lesti Margit	1941	Tápiószecső	2013
Kele Mária	1935	Szentmártonkáta	2009
Kele Mihályné	1910	Nagykáta	1981 körül
Kelemen Boldizsárné Szabó Erzsébet	1908	Nagykáta	1970
Kemencés Pálné Visnyei Irén	1943	Újszilvás	2009
Kenéz Istvánné Bagi Gizella	1939	Újszilvás	2009
Kenyó Istvánné Varga Mária	1900	Farmos	1981
Kenyó Sándorné Bató Margit	1907	Szentmártonkáta	1981
Kerekes István	1921	Úri	1981
Keresztesi Jánosné Paluska Mária	1937	Tóalmás	2009
Kertész Jánosné Lengyel Mária	1913	Tápiószecső	1970-2000 saját felvétel
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna	1912	Tápiószecső	1981
Kiss Ambrusné Bartucz Mária	1924	Kóka	1981

Kiss Annamária	1956	Tápiógyörgye	2009
Kiss Ferencné Szűcs Apollónia	1935	Tóalmás	2009
Kiss Istvánné Juhász Piroska	1945	Sülysáp	2009
Kiss Jánosné Kármán Rozália	?	Nagykáta	2009
Kiss Józsefné Mészáros Zsuzsanna	1940	Sülysáp	2009
Kiss Pálné Rehor Csöre	1896	Tápiószentmárton	1958
Klement Jenő	1916	Kóka	1981
Klement Jenőné Földesi Mária	1919	Kóka	1981
Klement Józsefné Horváth Margit	1925	Kóka	1981
Klenovszki Mihályné Ábrahám Mária	1934	Bénye	2009
Kocsi László	1903	Nagykáta	1975
Kocsis Sándorné Zahenszki Erzsébet	1931	Szentlőrinckáta	2009
Kocza József	1924	Farmos	2013
Koczkás Illésné Bartos Mária	1913	Mende	1981
Kohajda Ferenc	1941	Sülysáp	1981
Kókai István	1898	Szentlőrinckáta	1962
Kókai Jánosné Czini Erzsébet	1941	Kóka	2009
Kókai Jánosné Laczkó Katalin	1924	Úri	1981, 2010
Kókai Mihály	?	Tápiószecső	1970
Kollár Józsefné	1948	Sülysáp	2009
Kollár Józsefné Kurucz Julianna	1943	Tápiószentmárton	2009
Kollár Márton	1920	Tápiószentmárton	2009
Kollár Mártonné Bende Ilona	1922	Tápiószentmárton	2009
Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna	1905	Tápiószecső	1981
Komjáti Klára	1938	Szentlőrinckáta	2009
Koncsik József	1913	Tápiószentmárton	1982
Koncz Istvánné	1921	Nagykáta	1981 körül
Korponai Lászlóné Faller Mária	1943	Sülysáp	2009
Korsós Sándorné Dudás Erzsébet	1937	Újszilvás	2009
Kós Jánosné Szántó Margit	1948	Gomba	2009
Kotora Fülöpné Váci Hermina	1917	Szentmártonkáta	1981
Kovács Györgyné	1944	Nagykáta	2009
Kovács Gyula	1943	Kóka	2009
Kovács Imréné	1950	Gomba	2009
Kovács Jánosné Lakatos Julianna	1914	Tápiószentmárton	1981
Kovács József	1892	Tápiószecső	1956
Kovács Józsefné Bata Mária	1894	Tápiószecső	1956
Kovács Józsefné Varga Anna	1940	Szentlőrinckáta	2009
Kovács Magdolna	1934	Szentmártonkáta	2009
Kovács Pálné Németh Mária	1940	Tápiószentmárton	2009
Kovács Sándor	1941	Nagykáta	2009
Kovács Tiborné Dobos Piroska	1933	Mende	1981
Kozma Dezső	1945	Tápiószentmárton	2010
Kozma Lajosné Brindzik Mária	1922	Tápiószentmárton	1985
Kővári Ferencné Maglódi Anna	1933	Mende	2010
Kövér Lászlóné Üveges Ilona	1938	Farmos	2009

Krajcár Ferencné Béres Mária	1934	Mende	1981
Krasnyánszki Istvánné Sarkadi Ilona	1936	Pánd	2009
Kriskó Rita	1965	Mende	2010
Labadics Józsefné Horváth Mária	1940	Mende	2011
Laczkó Antalné Oláh Erzsébet	1920	Úri	1967
Laczkó Lajosné Kovács Ilona	1946	Kóka	2009
Ladányi Vince	1947	Sülysáp	2009
Ladányi Vincéné Mórucz Katalin	1947	Sülysáp	2009
Lánycsapat (10-12 évesek)	1941-1943?	Tápiószecső	1953
Lászka Lajosné Szurgyi Ilona	1912	Tápiószele	1964, 1967
László Istvánné Bagó Zsuzsanna	1942	Pánd	2009
László Józsefné Bocsi Ilona	1932	Tápiószecső	2009
Lengyel Györgyné Szécsényi Erzsébet	1895	Nagykáta	1956
Lesták Dezsőné Meggyes Erzsébet	1928	Farmos	2018
Lesták Péterné Bordás Borbála	1898	Farmos	1981
Lesti Gergelyné Tóth Anna	1900	Tápiószecső	1981
Lesti Istvánné Kun Margit	1921	Tápióság	1981
Lesti Istvánné Velkei Mária	1939	Tápiószecső	2009
Lesti János	1893	Tápióság	1981
Liska Pál	1881	Bénye	1969
Lomen Erzsébet	1948	Bénye	2009
Lomen Mihályné Pere Irma	1929	Gomba	2017
Lomen Mihályné Szvoren Erzsébet	1949	Bénye	2009
Losó László	1935	Tápióbicske	2009
Lőrincz József	1919	Pánd	1981
Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina	1923	Tápióság	1981, 1994
Madai Zsigmondné Ofella Valéria Gabriella	1943	Tápiószecső	2009
Maha Gyuláné	1937	Tápiószecső	1959
Makai Sándorné Dobos Ilona	1936	Újszilvás	1967
Maklári Istvánné	1922	Nagykáta	1981 körül
Maró Jánosné	1908	Nagykáta	1981 körül
Matalin János	1902	Újszilvás	1981
Matalin János	1912	Újszilvás	1981
Matolcsi Zoltánné Demeter Zsuzsanna	1948	Gomba	2009
Matusz Margit	1945	Tápiószecső	1956
Megyes Sándorné Koperniczki Ilona	1948	Tápiógyörgye	2009
Méhes Jánosné Erzsébet	1937	Mende	2010
Menkó László	1914	Tápiógyörgye	1981
Mérten Jánosné Hajnal Mária	1923	Tápiószőlős	1981
Mészáros Györgyné Fodor Ilona	1924	Gomba	2009
Mészáros Jánosné Bakos Ilona	1926	Mende	1981, 2011
Mészáros Jánosné Czakó Margit	1920	Tápiószecső	1967
Mészáros Jánosné Menkó Anna	1904	Tápiószele	1954
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet	1907	Mende	1981
Mészáros Jánosné Papp Rozália	1896	Tápiószecső	1956, 1962,

„Dodó Rozi néni”			1967
Mészáros Józsefné Erzsébet	1948	Sülysáp	2009
Mészáros Raffaelné Németh Valéria	1937	Tápiószecső	2009
Mező Károly	1943	Kóka	2009
Mihály István	1914	Sülysáp	1981
Miklós Györgyné Gödöllei Erzsébet Magdolna	1949	Gomba	2009
Minkó Ferencné Sinkó Anna	1887	Tápióság	1962
Miskolczi István	1911	Tápiógyörgye	1981
Mladoniczki Jánosné Ilona	1940	Mende	2010
Molnár András	1928	Tápiógyörgye	2009
Molnár Balázs	1908	Pánd	1981
Molnár János	1917	Tápiógyörgye	2009
Molnár Lászlóné Czira Margit	1939	Pánd	2009
Molnár Magdi	1942	Tápiószecső	1953
Motollai Istvánné Szvitek Anna	1924	Sülysáp (Tápiósáp)	1981
Nagy Andrásné Czerván Julianna	1909	Tápiószentmárton	1981
Nagy Ferenc	1924	Tápiógyörgye	1981
Nagy István	1934	Kóka	2009
Nagy Istvánné Szabó Erzsébet	1938	Kóka	2009
Nagy Jánosné	1887	Úri	1956
Nagy Józsefné Sóspataki Margit	1948	Tápiógyörgye	2009
Nagy Julis	1905	Tápióság	1928
Nagy Lajosné	1917	Nagykáta	1981 körül
Nagy Lajosné Gödöllei Margit	1922	Kóka	1981
Nagy Menyhértné Gallai Ilona	1934	Nagykáta	2009
Nagy Mihályné Répás Mária	1936	Szentlőrinckáta	2009
Nagy Sándor	1933	Tápiógyörgye	1981
Nagy Sándorné Váczi Erzsébet	1949	Szentlőrinckáta	2009
Nagy Zoltánné Gigor Mária	1946	Tápiószőlős	2009
Németh Ferenc	1943	Mende	2010
Német Gábor	?	Gomba	1903-1905
Néző Gábor	1943	Kóka	2009
Ofella János	1908	Tápiószecső	1953
Oláh István	1902	Úri	1967
Ordasi Ernőné Teleki Margit	1932	Gomba	2009
Pajaga Mária	1946	Kóka	1956
Pálinkás Sándorné Rada Mária	1938	Tóalmás	2009
Palkó Jánosné Maró Brigitta	1898	Nagykáta	1970
Palkó Menyhértné Pintácsi Erzsébet	1902	Nagykáta	1970
Palkó Sándorné Hegyi Erzsébet	1944	Tóalmás	2009
Palotai Józsefné Papp Anna	1898	Tápiószecső	1953
Palotai Lászlóné Juhász Piroska	1944	Tápiószecső	2009
Palovecz János	1922	Tápiószentmárton	1958
Paluska Jánosné Józsa Mária	1882	Tóalmás	1956
Párgyánszki Pálné Hajas Mária	1946	Bénye	2009

Panna néni	1880	Kóka	1956
Papp Andrásné Koncz Júlia	1879	Tápiószecső	1956
Papp István	1912	Úri	1981
Papp Józsefné Horváth Piroska	1902	Tápiószecső	1962
Pató Istvánné Récsi Julianna	1951	Újszilvás	2009
Pásztor István	1908	Szentmártonkáta	1967
Perjési Józsefné Józsa Piroska	1942	Újszilvás	2009
Perjési Sándorné Julianna	1942	Sülysáp	2009
Pintérné Csillag Julianna	1946	Mende	2010
Podgorsek Károlyné Balogh Ida	1902	Szentmártonkáta	1981
Podroja Ferenc	1911	Tápiógyörgye	1981
Polyák Jánosné Kálmán Mária	1932	Gomba	2009
Povázson Elekné Barta Anna	1907	Szentmártonkáta	1981
Pozsgai Jánosné Nagy Mária	1908	Kóka	1981
Pszluvák Istvánné	1943	Tápiógyörgye	2009
Punyi Jánosné Varga Ilona	1934	Szentlőrinckáta	2009
Pusztai Ferencné	1921	Nagykáta	1981 körül
Rádi Sándorné Fekete Anna	1951	Káva	2009
Raffael Farkas	1933	Kóka	1956
Raffael János	1908	Kóka	1956
Rákosi Györgyné Ofella Mária	1941	Tápiószecső	2009
Repka Pálné Czira Erzsébet	1934	Pánd	2009
Richter Károlyné Nagy Rozália	1914	Mende	1981
Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet	1891	Szentmártonkáta	1981
Rózsa Jánosné Szabó Julianna	1909	Szentmártonkáta	1981
Sáfrány Józsefné Nagy Margit	1942	Tápiószőlős	2009
Samu Imréné	1940	Mende	2010
Samu Sándorné Bata Veronika	1935	Tápiószele	2009
Sándor Jánosné	1918	Nagykáta	1981 körül
Sándor Lászlóné Suhajda Lujza	1948	Káva	2009
Sára János	1896	Úri	1967
Sáránszky Jánosné Szvoren Judit	1942	Bénye	2009
Sárkány Istvánné Dósa Mária	1897	Tápiószecső	1953
Sárközi János	1906	Úri	1981
Sebők Istvánné Horváth Borbála	1881	Tápiószecső	1971 körül
Seprős Jánosné Horinka Erzsébet	1930	Sülysáp	2013
Simon Lászlóné Agócs Júlia	1910	Nagykáta	1970
Sinka Gábor	1908	Tápiógyörgye	1981
Sipos Istvánné Füleki Eszter	1944	Tápiószőlős	2009
Sipos Jenő	1930	Tápiószele	2009
Solti Istvánné	1934	Gomba	2009
Solti Józsefné Szabó Erzsébet	1925	Úri	1981, 2010
Somogyi Andrásné	1886	Tóalmás	1956
Somogyiné	1891 körül	Tóalmás	1956
Sós Mihály	1911	Sülysáp	1911
Suba Istvánné Irén	1938	Tápiógyörgye	2009
Suhajda Sándorné Ormándi Elvira	1934	Gomba	2009

Sutus Istvánné Laczkó Mária	1922	Kóka	1981
Sütő Magdolna	1952	Sülysáp	2009
Svarda Klára	1939	Tápiószecső	1953
Szabó András	1905	Kóka	1981
Szabó Balázsné Türk Magdolna	1928	Kóka	2009
Szabó Béla	1929	Nagykáta	2011
Szabó Istvánné Mária	1933	Tápiógyörgye	2009
Szabó Kálmán	1928	Nagykáta	2011
Szabó Kálmánné Németh Mária	1940	Szentlőrinckáta	2009
Szabó Károlyné Kántor Erzsébet	1948	Tápiószentmárton	2009
Szabó Mihályné Szabó Ilona	1942	Sülysáp	2009
Szajbert Sándorné Sipos Gizella	1935	Káva	2009
Szajcz Miklós	1935	Tápiószág	2009
Szakály György	1939	Sülysáp	2009
Szalkai Károlyné Palkó Ágnes	1897	Nagykáta	1970
Szántai Istvánné Jandó Terézia	1923	Sülysáp	2013
Szántai Mária	1940	Sülysáp (Tápiósáp)	1954
Szarvas Endréné Polgár Erzsébet	1938	Gomba	2009
Szarvas Józsefné Gonda Mária	1930	Tápiószőlős	2009
Szécsényi Istvánné	1917	Nagykáta	1981 körül
Szedmák Andrásné Gados Aranka	1900	Gomba	1975
Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet	1922	Tóalmás	1974-1975, 2010-2012
Szigedi Istvánné	1911	Nagykáta	1981 körül
Szíjjártó Pál	1924	Újszilvás	1981
Szilágyi Józsefné Urbán Ilona	1936	Tóalmás	2009
Szilágyi Lászlóné Benus Piroska	1951	Tápiószecső	2009
Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet	1909	Úri	1981
Szívós István	1960	Tápiószele, Nagykáta	2019
Szluka Jánosné Szabó Veronika	1924	Úri	2013
Sződi Pálné Futó Ilona	1908	Szentmártonkáta	1967
Szrepka Jánosné Papp Erzsébet	1942	Bénye	2009
Sztahó Jánosné Szántó Margit	1948	Gomba	2009
Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén	1936	Tápiógyörgye	2009
Szűcsi János	1934	Sülysáp	2009
Szűcsi József	1941	Sülysáp	2009
Szűcsi Józsefné Mária	1948	Sülysáp	2009
Szurdi Jánosné Pataki Rozália	1878	Tápiószele	1956
Tábori Józsefné Androkity Aranka	1936	Tápiószecső	2009
Takács Ferencné Tóth Anna	1941	Kóka	1981
Tamasi Pál	1923	Tápiószele	2009
Tarcsai Istvánné	1922	Nagykáta	1981 körül
Tellér István	1914	Kóka	1981
Temesvári Ferencné Margit	1938	Sülysáp	2009

Tényi Ferenc	1934	Tóalmás	2009
Terék Józsefné Heltovics Mária	1930	Tápiószele	2009-19
Terék Mihály	1943	Tápiószele	2019
Terék Mihályné Miskolczi Judit	1949	Tápiószele	2019
Topor Istvánné Bódi Ilona	1937	Pánd	2009
Tóth Andor Jánosné Dudás Erzsébet	1945	Újszilvás	2009
Tóth Andrásné Mária	1965	Mende	2010
Tóth Andrásné Szabó Julianna	1937	Tóalmás	2009
Tóth Istvánné Vígh Mária	1927	Kóka	2009
Tóth János	1949	Tápiószentmárton	2019
Tóth János	1932	Újszilvás	2009
Tóth Jánosné Józsa Irén	1936	Újszilvás	2009
Tóth Jánosné Tóth Mária	1937	Tápiógyörgye	2009
Tóth József	1898	Szentmártonkáta	1981
Tóth Károlyné Gelenik Katalin	1939	Bénye	2009
Tóth Károlyné Oravecz Margit	1940	Gomba	2009
Tóth Lászlóné Dunai Mária	1944	Kóka	2009
Tóth Lászlóné Simon Mária	1942	Tóalmás	2009
Tóth Pál	1936	Sülysáp	2009
Tóth Pálné Klabacsek Margit	1935	Farmos	2009
Tóth Péter	1894	Tápiószecső	1962
Tóth Sándor	1934	Tápiógyörgye	1981
Tóth Sándorné Németh Erzsébet	1934	Szentlőrinckáta	2009
Tóth Sándorné Szeremi Mária	1953	Újszilvás	2009
Török János	1916	Újszilvás	1981
Trefák Istvánné Herceg Klára	1953	Mende	2010
Treppa Pálné Czira Erzsébet	1934	Pánd	2009
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia	1913	Tápiószentmárton	1981
Vágány Istvánné Boda Julianna	1909	Tápiógyörgye	2009
Vágány Sándorné Balogh Ilona	1949	Szentlőrinckáta	2009
Vágó Istvánné Ilona	1931	Tápiógyörgye	2009
Varga Györgyné Czakó Rozália	1937	Farmos	2009
Varga Jánosné Erzsébet	1936	Sülysáp	2009
Varga László	1938	Tápiógyörgye	2009
Varga Lászlóné Vágó Éva	1945	Tápiógyörgye	2009
Varga Sándorné Bálint Margit	1937	Gomba	2009
Varró Andrásné Lázár Ágnes	1912	Kóka	1981
Varró Jánosné Bugyi Ilona	1926	Kóka	1956
Vásár Józsefné Bencze Julianna	1917	Újszilvás	1981
Velkei Mária	1939	Tápiószecső	1956
Vér Józsefné Géringer Katalin	1934	Kóka	2009
Veres Mihály	1920	Tápiószőlős	1981
Veszeli Jánosné Bartucz Mária	1923	Tápióság	2009
Visnyei istvánné Kiss Mária	1943	Tápiószecső	1959
Vizi Károlyné	1916	Nagykáta	1981 körül
Walter Jánosné Ofella Ágota	1947	Tápiószecső	2009
Zemen Istvánné Szvitek Erzsébet	1934	Sülysáp	2013
Zsömök Istvánné	1958	Mende	2010

14.2.3 Publikált Tápió menti népdalok (1872-2013)

Népdal címe	Megjelent	Gyűjtötte	Gyűjtés helye
A béresnek jól megy dolga, soha semmire sincs gondja	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 280.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
A blúzomon párosával a rózsa	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1545.o.	Manga János	Tóalmás
A farmosi kertek alatt	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1434.o.	Lázár Katalin	Farmos
A györgyei bírónak	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 909.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
A györgyei fogadóra süt a nap	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 792.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
A kis malac a nagy után kocogott	Magyar Népzene Tára IV. 1959. 650.o.	Schnöller Mária	Tápiószecső
A mendei fűzfának de magos a teteje	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 919.o.	Lázár Katalin	Mende
A nadrágom végig gombos	Magyar Népzene Tára VIII. 1992. 1460.o.	Gulyás László	Tápiószecső
A nagy úri utcán végig, végig	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 908.o.	Lázár Katalin	Úri
A szecsői utcán sétál három lány	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 296.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Agácafa, mandulafa most virágzik	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 807-808.o.	Manga János	Tóalmás
Akkor szép az erdő, mikor zöld	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 925.o.	Lázár Katalin	Tápióság
Akkor szép az erdő, mikor zöld	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 925.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Akkor szép az erdő, mikor zöld	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1514.o.	Paulovics Géza	Tápiószele
Albert Jóska ballada	Arany László – Gyulai Pál: Magyar népköltési gyűjtemény I. 1872. 238-239.	Abonyi Lajos	Tápiószele
Alig várom, hogy a nap lenyugodjon	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 923.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Alig várom, hogy a nap lenyugodjon	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 923.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Alma, alma, de pi-piros alma	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 917.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Amoda le magába egy nagy nyárfa	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 910.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Anyám, anyám, édes kedves anyám	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 917.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső

Árvacsaná csípte meg a kezemet	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 913-914.o.	Lázár Katalin	Pánd
Árvacsaná csípte meg a kezemet	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 913-914.o.	Lázár Katalin	Szentmártonkáta
Árvacsaná csípte meg a kezemet	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 913-914.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Az én rácsos kapum sárgára van festve	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 934.o.	Lázár Katalin	Tápiósáp
Az én rácsos kapum sárgára van festve	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 934.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Az én rózsám udvarába áll egy terebélyes diófa	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 287.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Az üllei kaszárnya, bádog a teteje	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3146.o.	Lázár Katalin	Kóka
Babám háza előtt van egy rezgő nyárfa	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 936.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Babám háza előtt van egy rezgő nyárfa	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 936.o.	Lázár Katalin	Tápióság
Barna kislány az ágyát magasra vetette	Magyar Népzene Tára IV. 1959. 528.o.	Schnöller Mária	Tápiógyörgye
Béreslegény, hová hajtod az ökröt	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 918.o.	Lázár Katalin	Kóka
Béreslegény vagyok én	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1248-1249.o.	Bartók Béla	Tápiószele
Csak még egyszer húszesztendős lehetnék	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2842.o.	Lázár Katalin	Mende
Csörög a kocsi	Magyar Népzene Tára VIII. 1992. 952-953.o.	Borsai Ilona	Tóalmás
Csuhaj, édesanyám, engedjen el a bálba	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3239.o.	Manga János	Tóalmás
De sokat is arattam a nyáron	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2755.o.	Békefi Antal	Tápiószecső
De szeretnék az erdőbe' fa lenni	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2695-2696.o.	Manga János	Tóalmás
De szeretnék hajnalcsillag lenni	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 335.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Dombon van, sarkon van a szeretőm háza	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3102.o.	Manga János	Tóalmás
Drága jó édesanyám	Magyar Népzene Tára V. 1966. 424-425.o.	Sárosi Bálint	Tápiószecső
Édesanyám akkor kezdett siratni	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1483-1484.o.	Manga János	Tóalmás
Egyes fia vagyok az anyámnak	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 935.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
Egyes fia vagyok az anyámnak	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1573.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
Egyes fia vagyok az anyámnak	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 935.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Egyes fia vagyok az	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza	Lázár	Újszilvás

anyámnak	1985. 935.o.	Katalin	
El kell menni katonának messzire	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 938.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
El kell menni katonának messzire	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 938.o.	Lázár Katalin	Újszilvás
El kell menni katonának messzire	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2815.o.	Manga János	Tóalmás
Elgyüttem én kántányi	Paksa Katalin: Magyar népzene-történet 1999. 53.o.	Kerényi György	Úri
Elmennék én tehozzátok egy este	Bartók Béla: A magyar népdal. 1924. 30.o.	Bartók Béla	Tápiószele
Elszabadult az ökröm, a Virág	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 906-907.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Elvágtam az ujjam	Magyar Népzene Tára VII. 1987. 494.o.	Balla Péter, Békefi Antal	Tápiószecső
Enyém a menyasszony, tiéd a menyasszony	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 200.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Enyim a menyasszony, nem a vőlegényé	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 911.o.	Lázár Katalin	Tápiósáp
Erre gyertek, nincsen sár	Kerényi György: Szentirmay Elemér és a magyar népzene 1966. 111.o.	-	-
Esik eső az ökröm szarvára	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 906-907.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Esik eső csendesen, nagy sár van az úton	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2582-2583.o.	Manga János	Tóalmás
Esik eső, nagy sár lesz a faluban	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 321.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Esik eső, sáros lesz a nagy utca	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 913-914.o.	Lázár Katalin	Pánd
Esik eső, sáros lesz a nagy utca	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1830-1831.o.	Lázár Katalin	Pánd
Este, este, de szerelmes az este	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2783.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
Este van már, késő este, kilencet ütött az óra	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 320.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Este van már, kilencet üt az óra	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 915.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Este van, este van, de nem minden lánynak	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 933-934.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Este van, este van, de nem minden lánynak	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3061.o.	Manga János	Tóalmás
Este van, este van, elmúlt kilenc óra	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 933-934.o.	Lázár Katalin	Pánd
Este, este, de szép csillagos este	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 937-938.o.	Lázár Katalin	Kóka
Este, este, de szerelmes egy este	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 937-938.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton

Este, este, de szerelmes egy este	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 937-938.o.	Lázár Katalin	Tápióság
Este, este, de szerelmes egy este	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 937-938.o.	Lázár Katalin	Újszilvás
Ez a kislány azt hiszi, azt hiszi, azt hiszi	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 158.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 919..o.	Lázár Katalin	Újszilvás
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 919.o.	Lázár Katalin	Mende
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 919.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 919.o.	Lázár Katalin	Tápióság
Falu végén van egy kis ház sárgára meszelve	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3471.o.	Manga János	Tóalmás
Fecském, fecském, hol jártál az este	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3017-3018.o.	Manga János	Tóalmás
Fehér László lovat lopott	Bartók Béla: Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye II. 2007. 549.o.	Bartók Béla	Tápiószecső
Fekete felhőből esik az eső	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 931-932.o.	Lázár Katalin	Farmos
Fekete felhőből esik az eső	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 931-932.o.	Lázár Katalin	Szentmártonkáta
Feljött már az esthajnali csillag	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 931.o.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Feljött már az esthajnali csillag	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2903.o.	Manga János	Tóalmás
Fölszállott a páva	Magyar Népzene Tára X. 1997. 239.o. Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje 2002. 414.o.	Paulovics Géza	Tápiószele
Fujdogál a szellő	Magyar Népzene Tára VIII. 1992. 1391.o.	Manga János	Tóalmás
Gólyamadár szállott a vasútra	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 928.o.	Lázár Katalin	Úri
Gólyamadár szállott a vasútra	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 928.o.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Gőzkocsinak hat kereke	Bartók Béla: Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye II. 2007. 216.o.	Bartók Béla	Tápiószele (?)
Ha akarok, szombat estét csinálok	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 935.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Ha akarok, szombat estét csinálok	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 935.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
Ha bemegyek a mendei templomba	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 907.o.	Lázár Katalin	Mende
Ha fölkötöm lila delin	Bereczky János: A magyar népdal	Manga	Tóalmás

kendőmet	új stílusa I-IV. 2013. 2644-2645.o.	János	
Ha kimegyek a szecsői határba	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992, 153.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Haragszanak rám a szilvási lányok	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 914.o.	Lázár Katalin	Újszilvás
Haragszik a gazda	Magyar Népzene Tára VIII. 1992. 1086.o.	Paulovics Géza	Újszilvás
Három csillag van az égen egy sorba	Arany László – Gyulai Pál: Magyar népköltési gyűjtemény I. 1872. 261.o.	Abonyi Lajos	Tápiószele
Három deci köménymag, köménymag	Magyar Népzene Tára IV. 1959. 130-131.o.	Kálmán Lajos, Nagy Nándor	Tápiószecső
Házunk előtt, babám, van egy rezgő nyárfa	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2093-2094.o.	Lázár Katalin	Tápióság
Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magas eperfa	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 328.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Hej, rezeda, rezeda	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 905.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Hej, rezeda, rezeda	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 905.o.	Lázár Katalin	Mende
Homokos, kavicsos a mi házunk eleje	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 930.o.	Lázár Katalin	Pánd
Homokos, kavicsos a mi házunk eleje	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 930.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 198.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Jaj, de sokat áztam-fáztam regruta koromban	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 297.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Jaj nekem, kedves jó Istenem	Magyar Népzene Tára V. 1966. 423-424.o.	Sárosi Bálint	Tápióság
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, kedves drága jó édesanyám	Magyar Népzene Tára V. 1966. 428.o.	Sárosi Bálint	Tápiószecső
Jaj, kedves drága jó édesapám	Magyar Népzene Tára V. 1966. 426.o.	Sárosi Bálint	Tápiószecső
János bácsi, mindenit a hasának	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2865.o.	Lázár Katalin	Kóka
Jó estét, jó estét	Bartók Béla: Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye I. 1991. 898.o.	Ádám Jenő	Tápióság
Jó estét, jó estét	Bihari József: Európa útján a Tápió-vidék művelődéstörténeti emlékeivel. 2003. 17.o.	Ádám Jenő	Tápióság
Jó napot, jó napot	Bartók Béla: A magyar népdal. 1924. 49.o.	Bartók Béla	Tápiószele
Jó napot, jó napot	Bartók Béla: Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye I.	Bartók Béla	Tápiószele

	1991. 899.o.		
Jó napot, jó napot (2 változat)	Bihari József: Európa útján a Tápió-vidék művelődéstörténeti emlékeivel. 2003. 15-17.o.	Bartók Béla	Tápiószele
Jó napot, jó napot	Bartók Béla: Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye I. 1991. 908.o.	Bartók Béla	Tápiószele
Kapitány úr kiadta a parancsot	Bartalus: Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteménye 1895. VI/116. (dallamváltozat, más szövegre)	Bartók Béla	Nagykáta
Kék ibolya, ha leszakajtanálak	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 905.o.	Lázár Katalin	Tápiósáp
Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 122.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Két út van előttem	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 941o.	Lázár Katalin	Szentmártonkáta
Két út van előttem	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 941.o.	Lázár Katalin	Tápiósáp
Kinek nincsen krinolinos szoknyája	Arany László – Gyulai Pál: Magyar népköltési gyűjtemény I. 1872. 325-325.o.	Abonyi Lajos	Tápiószele
Kis Mendébe, szép Mendébe varratok egy zsebkendőt	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 927.o.	Lázár Katalin	Mende
Kiskertemben az ökröm, a Virág	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 906-907.o.	Lázár Katalin	Tápiószele
Kocsmárosné, szép csárdásné, de ugat a kutyája	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2533.o.	Manga János	Tóalmás
Köszönöm, anyám, hogy fölneveltél	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 842.o.	Lázár Katalin	Kóka
Láda, láda, cifra láda	Magyar Népzene Tára IV. 1959. 480.o.	Schnöller Mária	Tápiósáp
Látod, édesanyám, látod, édesanyám, mért szültél a világra	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 147.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Látod, milyen ködös idő	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 909.o.	Lázár Katalin	Kóka
Látod, milyen ködös idő	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 909.o.	Lázár Katalin	Tápiószele
Már minálunk learatták az árpát	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 915.o.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Már minálunk learatták az árpát	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1022.o.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Már minálunk learatták az árpát	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 915.o.	Lázár Katalin	Tápiósáp
Megkondult a mendei	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza	Lázár	Mende

nagyharang	1985. 918.o.	Katalin	
Megy a gőzös lefelé, lefelé	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 937-938.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Megy a gőzös lefelé, lefelé	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2706-2707.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Mi az oka, hogy megvettél	Arany László – Gyulai Pál: Magyar népköltési gyűjtemény I. 1872. 252.o.	Szabó Károly	Tápióbicske
Mikor mentem hazafelé Almás falujába	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2415.o.	Manga János	Tóalmás
Most árkolják a szecsői határt	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 77.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Nem idevaló születésű vagyok én	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 922.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920.o.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920.o.	Lázár Katalin	Újszilvás
Nincsen csillag, mind lehullott a földre	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 293.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Nyílnak, nyílnak a mezei virágok	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2921.o.	Lázár Katalin	Tápióbicske
Nyíregyházi kaszárnya, de magos a teteje	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3142.o.	Manga János	Tóalmás
Őszirózsa, bazsarózsa levele	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 929.o.	Lázár Katalin	Mende
Összefolyik a kis Tisza a Dunával	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 922.o.	Lázár Katalin	Tápiószőlős
Özvegyasszony csináltatja a házát	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 925.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Özvegyasszony csináltatja a házát	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 925.o.	Lázár Katalin	Újszilvás
Piros alma kigurult, piros alma kigurult a kosárból	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 294.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Pokrócomnak a négy sarkába írom a nevemet	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3442.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
Rezgő rezeda hullajtja a levelet	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1809.o.	Lázár Katalin	Mende
Sárga csikó, sárga csikó, sárga	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 298.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Sárga virág, ha leszakajtanálak	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 905.o.	Lázár Katalin	Tápiószele
Sárgullik a fügefa levele, sej hideg akar lenni	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 82.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Sarkon van, dombon van a szeretőm háza	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 313.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Sej, addig megyek, míg a szememre látok	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920-921.o.	Lázár Katalin	Tápiószentmárton
Sej, barna legény, ha	Bereczky János: A magyar népdal	Manga	Tóalmás

tudtad, hogy nem szeretsz	új stílusa I-IV. 2013. 1819.o.	János	
Sej, este, este, este, este akar lenni	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 930.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Sej, este, este, este, este akar lenni	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 930.o.	Lázár Katalin	Szentmártonkáta
Sej, felszállott a kakas a létrára	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 929.o.	Lázár Katalin	Tápiósáp
Sej, felszállott a kakas a létrára	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 929.o.	Lázár Katalin	Tápiószág
Sej, ha bemegyek Szecső falujába	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 81.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Sej, haj, kávét ittam, megégette a számat	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 3169.o.	Lázár Katalin	Tápiógyörgye
Sej, házunk előtt folyik el a halastó	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920-921.o.	Lázár Katalin	Szentmártonkáta
Sej, szép Tápiószág eszembe se volna	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2134-2135.o.	Lázár Katalin	Tápiószág
Sej, szép Tóalmás eszembe se jutna	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2135.o.	Manga János	Tóalmás
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920-921.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920-921.o.	Lázár Katalin	Mende
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920-921.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 920-921.o.	Lázár Katalin	Pánd
Sírnak, rínak a mezei virágok	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 287.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 911.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 911.o.	Lázár Katalin	Úri
Széles ez az árok, keskeny a partja	Magyar Népzene Tára IV. 1959. 352-353.o.	Schnöller Mária	Tápiósáp
Szépen úszik a vadkacsa a vízen	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 2184-2185.o.	Manga János	Tóalmás
Tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 295.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Úgy akartalak szeretni, ne tudják	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1991. 308.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Vadkörtefa fehéret virágzik	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 928.o.	Lázár Katalin	Tápiószecső
Világoskék selyemből van a blúzom eleje	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1748.o.	Lázár Katalin	Mende
Viszi a víz a tápiósági rétet	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 916.o.	Lázár Katalin	Tápiószág
Viszi a víz a tápiósági rétet	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV. 2013. 1991.o.	Lázár Katalin	Tápiószág

Zavaros a Tisza, habot ver magának	Bereczky János: A magyar népdal új stílusa I-IV, 2013. 2208-2209.o.	Schnöller Mária, Békefi Antal	Tápiószecső
Zöld búzába, a barázdába szépen szól a pacsirta	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 926.o.	Lázár Katalin	Szentmártonkáta
Zöld búzába, a barázdába szépen szól a pacsirta	Ikvai Nándor: Tápió mente néprajza 1985. 926.o.	Lázár Katalin	Mende
Zöld búzában, de barázdában szól a dalos pacsirta	Ofella Sándor: Kék szivárvány… 1992. 334.o.	Ofella Sándor	Tápiószecső
Zörög a kocsi	Magyar Népzene Tára III/A. 1955. 957.o.	Békefi Antal	Tápiószecső
Zörög a kocsi	Magyar Népzene Tára VIII/A, 1992. 952.o.	Békefi Antal	Tápiószecső
Zsigerpusztán van egy tanya	Tápiósági kalendárium 1996. 183.o.	Jáger Mária	Tápióság
Zúg az erdő, zúg a mező	Magyar Népzene Tára IV. 1959. 201.o.	Schnöller Mária	Tápiósáp

14.3 Fotódokumentáció – Tápió menti népi zenekarok, cigányzenekarok, rezesbandák

14.3.1 Parasztbandák

Farmos, tanyavilág – Peresi banda (1947)

Farmos, tanyavilág – Kocza József zenekara (1963)

Farmos – Falusi zenekar (1947)

Mende – Népi zenekar (1938)

Tápiószentmárton – „Túróczi” zenekar (1940-es évek)

Tápiószentmárton – „Túróczi” zenekar (1950-es évek)

Tápiószentmárton – Hajdú István zenekara (1950-60)

Tápiószentmárton – Kosztolányi István zenekara (1945-75)

Tápiószentmárton – Kozma Dezső zenekara (1960)

Tápiószentmárton – Thumann Károly zenekara (1955)

„Járási zenekarok versenye – Nagykáta”

Tápiószőlősi népi zenekar (1947)

Tápiószőlősi népi zenekar (1940-1950)

Tápiószőlősi népi zenekar (1948)

Újszilvás – Juhász József „Savanyú Jóska” népi zenekara (1960)

14.3.2 Rezesbandák

Bénye – Rezesbanda, „Öreg zenekar” (1930-as évek)

Bénye – Rezesbanda, „Öreg zenekar” (1940-as évek)

Bénye – Rezesbanda „Bényei 11” (1946-1971)

Gomba – Rezesbanda (1940-1960-as évek)

Káva – Rezesbanda (1941)

Kóka – Tűzoltózenekar (1921)

Kóka – Rezesbanda (1940-es évek)

Kóka – Rezesbanda (1960-as évek)

Mende – Leventezenekar (1940-es évek)

Mende – Rezesbanda (1958-1980)

Nagykáta – Rezesbanda „Vasutas zenekar” (1950-es évek)

Pánd – Rezesbanda (1940-1960-as évek)

Sülysáp – Rezesbanda az 1930-as években

Sülysáp – Tápiósülyi rezesbanda (1939-1970-es évek eleje)

Sülysáp – Tápiósápi leventezenekar (1935 körül)

Sülysáp – Tápiósápi rezesbanda (1939)

Tápióbicske – Leventezenekar (1935)

Tápiógyörgye – Rezesbanda (1950-1973)

Tápióság – Rezesbanda (1959-1970)

Tápiószecső – Rezesbanda (1940-es évek)

Tápiószecső – Rezesbanda (1960-as évek)

Tápiószele – Leventezenekar (1930-as évek)

Tápiószele – Rezesbanda (1940-es évek)

Tápiószentmárton – Tűzoltózenekar (1930-1965)

Úri – Rezesbanda (1940-1945)

14.3.3 Cigányzenekarok

Kóka – Szénási Ádám zenekara (1923)

Kóka – Cigányzenekar (1930-as évek)

Kóka – id. Szénási Sámuel zenekara (1930-as évek)

Kóka – A Losó Banda (1965)

Kóka – Szénási Sámuel (1894-1968) prímás

Kóka – Losó István „Csonka Pista” prímás (1970-es évek vége)

Nagykáta – Zsiga Alajos „Bader Lojzi” zenekara (1959)

Nagykáta – Horváth János prímás (1960-as évek)

Pánd – Kóté Ernő „Ciru” zenekara (1960-70-es évek vége)

Sülysáp (Tápiósáp) – Baranyi zenekar (1960-as évek)

Sülysáp – Losó „Szilvi” Pál prímás (1963)

Tápióbicske – Maka Károly zenekara (1935)

Tápióbicske – Losó András zenekara (1950-es évek)

Tápióbicske – Jóni Károly „Csoti” zenekara (1950-es évek)

Tápióbicske – Losó László „Tokos” prímás (1970-es évek)

Tápiógyörgye – Zsiga Sándor „Bader” zenekara (1948)

Tápiógyörgye – Fehér Sándor zenekara (1950-es évek)

Fehér Sándor györgyei cigányprímás a banda tagjaival

Tápióság – Toldi Károly zenekara (1965 körül)

Tápióság – Toldi Sándor zenekara (1975-80)

Tápióság – Maka Sándor zenekara (1965)

Tápiószecső – Cigányzenekar (1940-es évek)

Tápiószecső – Farkas Mihály „Lucsok” prímás (1950-es évek)

Tápiószele – Fehér Pál zenekara (1940-es évek)

Tápiószele – Fehér József „Pipi Jóska” zenekara (1940-es évek)

Tápiószele – Fehér János „Öreg Jano” zenekara (1960-70-es évek)

Tápiószele – Maka Lajos „Jukú” prímás (1980-as évek)

Tápiószele – Fehér Pál Gusztáv „Csicsó Guszti” (1990-es évek)

Tápiószele – Fehér László klarinétos, tárogatós, pánsípos (1980-as évek)

Tóalmás – Fehér Ignác „Náci” zenekara (1957)

Úri – Nagy Gyula zenekara (1956-60)

Úri – Nagy Gyula zenekara (1960)

14.4.1 NÉPI JÁTÉKOK

ESZKÖZÖS JÁTÉKOK

TÁRGYKÉSZÍTŐ JÁTÉKOK

1.

Házépítés

Gyerekek homokból, agyagból házat, gazdasági épületeket készítenek. Állatokat is csinálnak, és így játszanak.
„Amikor a friss homokot hozták, alagutat fúrtunk, ameddig a kezünk befért és kikotortuk a homokot. Az alagútba belevezettük a játékokat, életszerűvé tettük. A játéknak akkor volt vége, amikor valaki megunta és az alagutat beomlasztotta. Általában 2-3 gyerek játszotta, alföldi gyereknek jó játék volt, hiszen itt nincsenek hegyek, csak az ember képzeletében. Minden évben legalább kétszer kitapasztották a ház falát fiatal korunkban, amihez agyagot hoztak. Abból is lehetett építeni, akár még várat is! Agyagból hosszabb ideig megmaradtak az építmények, de egy idő után ezek is szétestek. Agyagból különféle állatokat is könnyebb volt készíteni (tehén, disznó, ló), viszont az igazán tehetőseknek ólomkatonájuk is volt, azt tették be az elkészített várba. Állatokat inkább a homokból vagy agyagból készített gazdasági épületekbe csináltak.
Vasútállomást, kisvonatot, de még gyárat is építettünk homokból és agyagból, mivel sokan jártak be Tápiószeléről dolgozni, gyerekként pedig ezek mesebeli helynek tűntek.
A házépítéssel megegyező módon a vizes homokból vagy agyagból pogácsát (homoksüti), kenyeret, gyümölcsöket is készítettünk. Ha megettük az igazi cseresznyét, vagy a meggyet, annak szárát beletettük az általunk készített gyümölcsökbe, hogy még inkább úgy nézzen ki, mint az eredeti."

A friss homokot Tápiószelén több helyen is lehetett szedni, agyagot viszont a Tápióról lehetett hozni, ami kékes színű volt, illetve a kutak fúrásánál is került elő, de a településen az agyagréteg nagyon lent van, sokat kell ásni hozzá. Régen mindig tartottak a házaknál agyagot, ami kellett a földes alapú agyagpadlóhoz, annak karbantartásához, illetve a ház falának kitapasztásához, ami a fehérre meszeléssel együtt kötelező munkálat volt.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)	Terék József, 2019.III.07.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Veres Mihály (61)	Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72)	Hintalan László, 1981.

2.

Kenyérsütés

Homokból, sárból készítenek kis kemencét, és homokkenyeret sütnek benne.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

3.

Durrantó

Sárból kis pogácsaformákat készítenek, fölülről benyomják. Mikor kicsit megszikkad, óvatosan a tenyerükbe veszik, majd jó erősen a földhöz vágják. Ha nem reped el előbb, jó nagyot durran.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

4.

Kukoricacsutka torony

„Ha nem tudtunk kukoricamorzsoláskor dolgozni, vagy már nagyon kikezdte a kezünket a sok munka és engedték a szüleink, hogy játsszunk, összegyűjtöttük a kukoricacsutkákat. Nagyság szerint sorba raktuk őket és a nagyobb darabokkal elkezdtük építeni a tornyot. Négyzetes alakzatban építettük fel úgy, hogy egy szinten kettőt raktunk párhuzamosan, a következő szintet pedig ugyanígy, 90 fokkal elfordítva, az előző szintre merőlegesen. Általában esti játék volt. A kukoricamorzsolás alkalmával malmoztunk is a kukoricaszemekkel (a malom tábláját megrajzoltuk a földre).”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

5.

Bogáncs

Különböző használati tárgyak kicsinyített másait készítik belőle: asztalt, széket, ágyat, kocsit, stb.
„A sima bogáncs nagyon szúrós volt, nehéz volt belőle használati tárgyakat készíteni. Gyerekkorunkban összetettünk több bogáncsot és abból labdát formáltunk, azzal játszottunk. Bogáncs helyett a bojtorján volt az, amiből a használati tárgyakat el tudtuk készíteni a játszáshoz. Nem volt szúrós és szépek lettek belőle a játékbútorok, autók.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

6.

Ostor készítése

„Kivágtunk egy ujjnyi vastag, méternyi hosszú fiatal faágat. Ennek a háncsát mintásra véstük. Spirál, kör, x mintákat vágtunk bele. Csak a nyél részét nem faragtuk meg. A bot másik végén mélyedést vágtunk bele, ahová az ostor szárát hurkoltuk. Dupla szárat sodortunk vagy hármas fonást. A szál végére csattanónak rafiából készített bojtot kötöztünk. A nyél felőli részére bőrből vagy vastagabb színes anyagból rojtot kötöztünk. Nagyot lehetett csapni vele. Nem csak játék volt, hanem az állatok felügyeleténél, hajtásra, terelésre is használtuk. Ennek

rövidebb, vastagabb nyelű változata volt a kancsika (a pásztorok által használt, saját készítésű, rövid nyelű ostor).”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

7.

Kukoricaállatok

A kukorica az egyik legalkalmasabb növény a játszásra. Mindenféle állatot és eszközt tudnak készíteni belőle. Ha elhasználódik, szeretnek másikat csinálni. „Kukoricacsutkából, kukoricalevélből és kukoricaszárból tudtunk különböző figurákat készíteni. A szerencsésebbeknek drótot is sikerült szerezni, amivel még stabilabb, vagy díszesebb figurát, állatot lehetett készíteni. A játékok nem voltak nagyon hosszú időtartamúak, attól függött, hogy mennyit játszottunk vele. Ökröt készítettünk belőle szívesen.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

8.

Rongybaba

Kereszt formájú favázra készítik, felöltöztetik, aztán babáznak vele: etetik, altatják, öltöztetik, sétáltatják, stb.
„Rongybabát nem mindig fára készítettünk. A húzott szoknyáját könnyű volt elkészíteni, egyszerű öltéssel körbe lehetett kötni. A kendőt úgy kötöttük meg a babán, ahogyan nagymamám is viselte. Az ing egy téglalap alakú rongylap volt, amit középen kivágtunk és rá lehetett rakni a botra, ami néha egy hosszabb és egy keresztben elhelyezett rövidebb fadarabból állt. Erre nehezebb volt kicsit az öltöztetés. A rongydarabok mindig a kimaradt anyagok voltak, de ezt is nehéz volt találni, mert régen a kimaradt rongyanyagokból rongyszőnyeget készítettek.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.

Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

9.

Kukoricababa

Lefejtik a kukorica haját, hármas copfba fonják, szalaggal összekötik. Fapálcával átszúrják és felöltöztetik. Keresztelőt rendeznek neki, énekelgetnek, altatják: „Csicsijja, bubúja, aludj el, babája!”

„Háromféle kukoricababát készítettünk. Az egyik változat, amikor az egész kukoricacsőnél kiszedjük a szemeket, illetve a száját. Így kicsit szögletes szemű és szájú, ijesztős babánk lett. Készíthettük mindezt akkor is, amikor már a kukorica haja sárga vagy piros volt, de ezt a szülők nem tudhatták meg, mert nem volt szabad leszedni. Amikor letördelték a kukoricát, általában ottmaradt, megmaradt a kukoricacsuhé, amiből lehetett formázni különféle babákat. A kukorica haja is ekkorra már megbarnult és lehetett belőle a babának nagy hajat készíteni. A babával játszottunk: sétáltattuk, etettük (homoksüteménnyel), itattuk, altattuk.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

10.

Töklámpa

A tököt oldalról kivájják, szemet, orrot, szájat vágnak rá, hogy olyan legyen, mint egy álarc. Karóra húzzák, gyertyát gyújtanak benne. Halálfejnek mondják, ijesztgetnek vele.
„Még a halottak napja előtt is volt errefelé régen. Ajtó elé, istálló elé tették ki, szelleműző jelleggel. Érett tökből készítették és nem várták meg, hogy romlásnak induljon, mert az állatoknak adták eleségül, amikor már nem használták töklámpásnak."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76)	Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)	
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64)	Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)	
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)	
Szabó András (76), Tellér István (67)	
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62)	Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)	
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)	
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72)	Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)	
Sós Mihály (70)	
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58)	Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)	
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)	
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)	
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)	
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67)	Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)	
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)	
Podroja Ferenc (70)	
Tápióság (Pest), Lesti János (88)	Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67)	Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58)	Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)	
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69)	Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)	
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72)	Hintalan László, 1981.

11.

Csákó

Fiúk hajtogatják papírból és katonásdihoz használják.
„Általában nagyobb újságpapírból hajtogattuk a csákót, amit fejünkre tettünk és abban menetelgettünk.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)	Terék József, 2019.III.07.
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86) Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)	Hintalan László, 1981.
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Havetta László (55), Mihály István (67) Sós Mihály (70)	Hintalan László, 1981.
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Juhász Sándor (73), Menkó László (67) Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57) Podroja Ferenc (70)	Hintalan László, 1981.
Tápióság (Pest), Lesti János (88)	Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67)	Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Veres Mihály (61)	Hintalan László, 1981.
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Szíjjártó Pál (57), Török János (65)	Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72)	Hintalan László, 1981.

12.

Tojásmadár

Tojásra a két végén és kétoldalt kis lyukakat csinálnak, kifújják a belsejét és a lyukakba papírból készült szárnyakat, fejet, farkat tesznek. Spárgával felkötik a mennyezetre.
„Kellett a tojás két végén egy-egy lyukat fúrni, alul egy nagyobbat. A kisebb lyukon befújtunk és tojássárgájával együtt könnyen kijött a belseje, fel lehetett használni, nem veszett kárba. Az étellel sohasem játszottunk, de egy kis ügyességgel felhasználható volt tojásmadár készítésére a tojás. Főleg húsvétra készítettünk ilyet.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)	Terék József, 2019.III.07.
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86) Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)	Hintalan László, 1981.
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72)	Hintalan László, 1981.

Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

13.

Kocsi

Fából kis kerekes kocsit, szekeret készítenek, maguk csinálta állatokat fognak be elé és fuvaroznak vele.

„Annak idején a kukoricaszárról a tehenek lelegelték a leveleket, a szárból pedig vagdostunk kis kerekeket. A kukoricacsutka volt a kocsi teste, amihez rögzítettük dróttal a kerekeket. Az ökröket is csutkából formáztuk, szarvait drótból alakítottuk ki. Aki szerencsésebb volt és hozzá tudott jutni, az fából is készített kocsit és kis állatokat, sőt még hajót is."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

14.

Csónak

„Régen nagyon nehéz volt papírt szerezni. Újságpapír volt, de nem csak csónakot, hanem csákót is készítettünk. Ha valaki nagyobb papírt tudott szerezni és ügyesebb volt, tudott zsebes csónakot is hajtogatni. Ezzel lehetett szállítani könnyebb dolgokat, ezért ezt inkább hajónak neveztük. A végén tettünk bele kavicsot és elsüllyedt, így lett vége a játéknak. Ha valakinek volt az a kék papír, amibe a füzeteket és tankönyveket csomagoltuk, az is nagyon jó volt csónak vagy hajó készítésére. Ugyanezt használták régen a házaknál sötétítésre is, és amikor kifakult, akkor megkaphattuk. Általában lementünk játszani a Tápióra és ott tettük vízre, de a házi vízgyűjtő edények is kiválóan alkalmasak voltak játszásra."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.

Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

15.

Gurigarepülő

Cérnagurigára csavart propellert szögeznek, köré spárgát tekernek. A gurigát kis botra húzzák, így tartják kézben, majd a spárgát hirtelen meghúzzák. Ha elég gyors a rántás, a guriga fölrepül.

„Spulnit használtak erre a célra, amit boltban lehetett kapni, de a helyi szabóknak is volt belőle. Ez egy szépen esztergált fahenger volt, ami nemcsak erre, hanem kiskocsi kerekének is kiváló volt. Ez egy fából esztergált cérnaguriga volt, melyet a későbbiekben már műanyagból készítettek."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

16.

Bogárrepülő

Rajzáskor fogott cserebogár szárnyát átszúrják kemény szalmaszállal. Ezen pörög körbe-körbe a bogár.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

17.

Forgó

Kis papír négy sarkát középre hajtják, botra szúrják. Ha szaladnak vele vagy fújja a szél, szépen forog.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

18.

Csörgő

Zacskóba tesznek babot vagy kis kavicsot, összekötik, úgy akasztják a bölcsőre. Zörög vele a kicsi gyerek.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

19.

Zúgattyú

Kis, vonalzó formájú falapot madzag végére kötnek, és azt forgatják a levegőben. Erős zúgó hangot ad.
„Vonalzót is kötöttünk madzagra, azzal is lehetett játszani."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

20.

Drungattyú

Egy 5-6 centiméteres fadarabot középen két helyen átfúrnak és ebbe spárgát fűznek. Két kézzel megforgatva bepörgetik, majd széthúzgálással állandó forgásba hozzák a fadarabot. A spárga vastagságának megfelelően vékonyabb vagy vastagabb búgó hangot ad. Egymás fülét, haját is megcsipkedik vele. Játsszák gombbal is.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

21.

Kereplő

Egy darab botra recés fogazatú karikát erősítenek, majd egy téglalap alakú fakeretet illesztenek a végére, melynek nyelve a forgatás közben a fogaskeréknek feszülve éles kereplő hangot ad. Katolikus helyeken a nagyhéten használják harang helyett. Később már a vásárokban és a búcsúkban is lehetett kapni.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.

Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

22.

Pengettyű

Üres gyufásdobozra lószőrt tekernek. Két szélén egy-egy gyufaszálat dugnak alá és madártollal citeráznak rajta.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

23.

Cirokhegedű

Kukoricaszár héját szépen fölmetszik, két végére kis pálcikát dugnak. Két ilyet összedörgölnek, majd ez által cincogó, nyekergő hangot ad.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

24.

Kóréhegedű

Kukoricaszár héját szépen felmetszik, két végén kis pálcikát dugnak alá, azzal feszítik ki. Két ilyet összedörgölnek: cincogó, nyekergő hangot ad. Ritkább esetben cirokból is készítették.
„Mi is csináltunk kóréhegedűt annak idején és jó szórakozás volt muzsikálgatni vele, hiszen a magunk örömére készítettük."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

25.

Fésűmuzsika

Fésűre vékony papírt tesznek, és rajta keresztülfújva muzsikálnak.
„Cigarettapapírt is használtak hozzá, de bármilyen papírral lehetett fésűmuzsikálni. Mindenféle dallamot lehetett vele imitálni."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

26.

Levélsíp

Akáclevelet élével a szájukhoz feszítenek, és erősen ráfújva sípolnak vele.
„Nagy ügyesség kellett hozzá, mert a kéz- és szájtartás nehéz feladat. Hagymaszárral, fűvel és tökdudával is lehetett ilyet játszani. A tökszárnál kicsit meg kellett reszelni a mustoklit (a szó feltehetőleg a német Mundstück – fúvóka – szóból ered), ahol fújták, mert az egy szúrós rész volt, viszont ezzel lehetett a legszebb hangokat kiadni a korábban említett változatokhoz képest. Még a Süss fel napot is el lehetett vele muzsikálni!”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

27.

Búzafütyülő

Egy kis darab búzaszárat szépen levágnak, egyik végét beharapják. Fújva szép vékony hangot ad.
„A friss búzaszárral lehetett megcsinálni, ami még nem száraz, de már nem is annyira nedves. Nagy ügyesség kellett hozzá, valakinek csak rövid időre szólalt meg.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

28.

Bodzafurulya

A bodza belét kifúrják, 6 lyukat vágnak rá, elől sípot készítenek bele. Nótákat is tudnak fújni rajta.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

29.

Búzagyűrű

A tarlóról összeszedett búzaszárból kötik úgy, hogy csomó, „kő” is legyen benne. 6-7 éves lányok készítik.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)

Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

30.

Búzabokréta

Egyforma búzaszálakat összefonnak és különböző formájú csokrokat kötnek belőlük. Masnival, gyöngyszemekkel is díszítik.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62), Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86), Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62) — Hintalan László, 1981.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72), Havetta László (55), Mihály István (67), Sós Mihály (70) — Hintalan László, 1981.

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58), Veres Mihály (61) — Hintalan László, 1981.

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

31.

Durrantás töltényhüvellyel

Nem kilőtt töltényből kiveszik a lőport. A hüvelyt fejjel lefelé beleütik egy fába. Egy szöges léccel ráütnek a gyutacsra, erre nagyot robban. Esetenként a fiúk ijesztgetnek vele.
„A világháborúk idején, illetve az utánuk következő időszakokban játszották. Veszélyes játék volt és sok baleset származott belőle."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76), Terék Mihályné Miskolczi Judit (70) — Terék József, 2019.III.07.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72), Havetta László (55), Mihály István (67), Sós Mihály (70) — Hintalan László, 1981.

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67), Juhász Sándor (73), Menkó László (67), Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57), Podroja Ferenc (70) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

32.

Kulcspuska

Nagy lyukas kulcsba gyufamérget kaparnak, szöget kötnek a végéhez, majd beledugják. Ha erősen odaütik egy kemény tárgyhoz, nagyot szól.
„A lyukas végű kulcsba belefaragtuk a gyufamérget, sztaniolpapírt dugtunk bele. Spárgát kötöttünk a kulcsra és kemény felülethez lendítettük. Ha gyengébb volt a kulcs, vagy erősebb volt a tartalom, akkor gyakran szétnyílt és használhatatlan lett. Nagy hanggal durrant."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

33.

Fapuska

Egyszerű botot vagy napraforgószárat neveztek fapuskának. Háborúsdit játszanak vele vagy utánozzák a vadászt.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)

Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

34.

Durrantó

Egy hengeres fát leásnak, tetejére ráköpnek, parazsat tesznek rá, majd fejsze fokával gyorsan ráütnek. Nagyot durran.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

35.

Karbidágyú

5 kg-os cukrosdoboz (pléhdoboz) alját kilyukasztják egy szöggel. Diónagyságú karbidot belehelyeznek, ráköpnek, a lyukat befogják. Mikor gázosodik és forró, meggyújtják egy gyufával. A robbanás kivágja a doboz tetejét és nagyot szól.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

36.

Parittya

Két hosszabb bőrszalag végére egy kis zacskó formájú bőrdarabot („ez régen a használt cipő nyelve volt”) kötnek, amibe követ tesznek. A szárakat összefogva megforgatják a fejük fölött, majd az egyik szárat elengedik. A kő ekkor elrepül.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)

Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

37.

Csúzli

Az általánosan ismert forma: ágas fára kötött két gumi, végén bőrdarabbal.
„Nagyon kellett figyelni rá a készítésnél, hogy egyforma vastagságú legyen a csúzli két rövidebb szára, ahová a gumi került, különben eltört. Ahová a gumit rögzítették, bevágták kicsit az ágast és két ember kellett a készítéséhez: egyik gyerek húzta a gumit, a másik kötötte. A gumi annak idején a kerékpárbelsőből volt, a bőrdarab pedig sokszor a cipő nyelve volt, amit a gyerekek többször titokban vágtak ki, a szülők engedélye nélkül."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

38.

Íj, nyíl

Az általánosan ismert forma: akácfaágat ívbe hajlítottak, két végére spárgát kötöttek. Szöges nyílvesszőt lőttek ki vele. Fiúk játéka volt.
„Nádszál volt a vessző és tollat dugtunk a végébe, hogy egyenesen menjen a nyíl. Szög nem mindig volt a végén. Általában akácfából, de néha orgonából készítettük az íjat. A hegyeinél bevágtuk, ott kötöttük meg a spárga két végét, hogy ki ne csússzon."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

39.

Bodzapuska

Vesznek egy darab bodzafát, belét kivájják, készítenek egy vékonyabb dugattyút, ami éppen belefér, két kócgolyót tesznek a két végébe, majd a dugattyúval az egyik golyót hirtelen belökve a másikat kirepítik.
„A saját készítésű bodzapuskák nem voltak erősek, de mindig nagy örömmel töltött el, hogy saját magamnak készítettem."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

40.

Vízipuska

Bürökből készül úgy, mint a bodzapuska, de egészen kis lyuk van a végén. Dugattyújára kócot tesznek, felszívják a vizet, majd egymásra spriccelik.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

41.

Rongylabdakészítés

A rossz zokniba, harisnyába kavicsot tettünk és beáztatott papírokat tapasztottunk rá, jó sokat, hogy labda mérete és formája legyen. A melegtől gyorsan kiszáradt volna, és hogy ne essen szét, spárgával megkötöttük. Ehhez volt egy jellegzetes négyzetes, háló-szerű fonás. A labda ekkortájt nagyon nagy érték volt, talán Tápiószelén igazi labda csak egy embernek volt és a focicsapatnak. Az elkészített rongylabdánk viszonylag kemény volt. Azzal is versenyeztünk,

hogy kié pattan magasabbra. Volt, hogy 50-60 cm-t is pattant a saját készítésű rongylabda, ami persze attól is függött, hogy mekkora erővel vágtuk földhöz. Úgy is készítettük, hogy nem tapasztattuk körbe papírral a követ, csak rongyokkal, majd a legkülső rongyot spárgával megkötöttük és mehettünk focizni. Onnan tudtuk, hogy a rongylabdánk elhasználódott, hogy amikor szétesett, üstökös-szerűen húzta a rongyokat a levegőben a belsejében rögzített kő.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

42.

Gólyaláb

2 db 40-50 cm-es akácfaágat vágnak, olyat, amin még egy-egy elágazás is van. Erre állnak föl, és mennek, mint a gólyák. Ha akarják, lepedővel terítik le magukat, és ijesztgetik a lányokat.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

ESZKÖZÖS ÜGYESSÉGI JÁTÉKOK

43.

Pipiske, kelj ki

Homokot megnedvesítenek és utána kevergetik. Közben mondogatják a szöveget.
„Amikor a házunk előtt a traktorok fölverték a talajt, vastag homokot hagytak maguk után. Mi is utánoztuk őket és húztuk a lábunkat a porban, mint a traktor tette és nagyon tetszett, hogy mi is olyan port csinálunk. Ugyanebbe a porba kör alakban edényt formáztunk, közepén kis mélyedéssel. Úgy nézett ki, mint egy homokból készített madárfészek. Ebbe kellett belepisilni, ha az ember nem akart a vízért több száz métert gyalogolni. A játék vége az volt, amikor egy jó nagyot belerúgtunk és szállt mindenfelé. Fiatal gyerekek játszották, errefelé a rossz gyerekek játékának tartották.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

44.

Tetűs játék

Homokot vesznek a kezükbe. Feldobják, kézfejükre ejtik, ismét feldobják. Amennyi marad végül a tenyerükben, annyi tetű van a másik fejében.
„A játékot úgy játszottuk, hogy fogtam a két tenyeremben a homokot, majd feldobtam és közben mondtam: *Ennyi tetű volt a fejembe!*
Feldobtuk, megfordítottuk a két kezünket és a kézfejünkre visszaesett a homok, közben mondtuk: *Ennyit anyám kiszedett!*
Feldobtuk ismét, visszafordítottuk kezünket, hogy ismét tenyerünkbe essen vissza a homok, majd mondtuk: *Ennyi maradt benne!"*

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

45.

Szántás

Cserebogárra két kis cérnaszálat kötnek., annak a végére kis pálcikát, és ahogy megy a bogár, barázdákat húznak vele a homokba.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

46.

Süssünk, süssünk pogácsát

Vizes homokból vagy agyagból készítenek pogácsákat, közben mondogatják a szöveget.
„Gyerekként igyekeztünk sütni úgy, mint a felnőttek. Pékárut, süteményt, gyümölcsöt vizes homokból vagy agyagból formáztuk meg. A pogácsának még a recés tetejét is elkészítettük. Ha megettük az igazi cseresznyét, vagy a meggyet, annak szárát beletettük az általunk készített gyümölcsökbe, hogy még inkább úgy nézzen ki, mint az eredeti."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

47.

Bugyborékfújás

Nádszálat szappanos vízbe mártanak és minél nagyobb buborékokat próbálnak fújni.
„Inkább szalmaszállal játszottunk, mert az vékonyabb volt, mint a nádszál és könnyebben sikerült is vele buborékokat fújni a szappanos vízbe mártva."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

48.

Színváltó játék

Angol vagy francia perje szárát meghajlítják, szájukba veszik és megnyalják, hogy vékony hártya maradjon rajta. Ezután kutyatejet csöpögtetnek rá, ami a napfényen mindig színt vált. Gyönyörködnek benne.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.

Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

49.

Bugáncs

10-12 éves fiúk játsszák leginkább. Egymás hajába dobálják a bugáncsot (bogáncsot).

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

50.

Búzatoklász

A búza toklászát egymás ruhájába, hajába dobálják. A ruhaujjban mozgatáskor egyre följebb csúszik, és erősen csiklandoz.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)

Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

51.

Krumplidobálás

Bot végére krumplit szúrnak, és elhajítják. 200 méterre is elszáll. Versenyeznek vele.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

52.

Kőhajítás ostorral

Egy spárga vagy ostor végébe követ kötnek, és lassú megforgatás után megrántva kirepítik.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Páand (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)

Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

53.

Napernyő, esernyő

Nagy lapulevelet a fejükre tesznek, úgy sétálgatnak vele.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

54.

Gogó

Egy drótkarikára nyelet erősítenek, majd spárgával egy golyót kötnek rá. A karikát úgy kell mozgatni, hogy a golyó egyszer belül, egyszer kívül repüljön, de sose tekeredjen rá egészen a keretre.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

55.

Jojó

Korong formájú fakarikába vájatot faragnak vagy esztergálnak, erre spárgát kötnek és föltekerik. Ügyesebb gyerekek még vízszintesen is tudnak vele játszani.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

56.

Golyózás

Kis lyukat vájnak a földbe, és gombokat vagy golyókat pöckölnek bele. Akié belemegy, az veszi föl a többiek gombjait, golyóit.
„Cserépből, üvegből, csontból készült golyókkal játszottuk, de volt, amikor csak gombok voltak kéznél. Természetesen azzal is ugyanolyan jól lehetett játszani. Aki utolsónak beledobta a lyukba a gombot vagy golyót, az vitte az alatta lévőket is. Amikor elfogyott valakinek a játszásra szánt gombja vagy golyója, hazament.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)

Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

57.

Guglizás (golyózás, kocázás, kockázás)

Öt kis golyóval játssza a gyerek. Egyet feldob a levegőbe, a földről felkap egyet, majd a leeső golyót is elkapja. Most kettőt dob fel, megint fölkap egyet a földről, és a két leesőt is elkapja. Így veszi föl az összes golyót.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.

Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

58.

Bicskázás

A bicskát fejmagasságban beleszúrják egy fába, és lábbal kell kirúgni.

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Változat:

A bicskát kézből ejtik le különböző módokon úgy, hogy beleálljon a földbe.
1. Tenyérbe, a kés éle előre, dobás hátrabukfenceztetve.
2. Kézfejről ugyanígy.
3. Második és ötödik ujjon fekszik a kés keresztben, dobás egyszerűen leejtve.
4. Zárt ökölre keresztbe fektetve, úgy ledobva.
5. Függőlegesen (hüvelykujjal fölfelé) tartott ökölre keresztbe fektetve, ledobva.

Aki végig tudja játszani, nyer. Aki megakad, veszít. A nyertes megbüntetheti a vesztest: mindketten hátrateszik egyik kezüket, ujjaikkal valamilyen számot mutatnak, majd egyszerre előrekapják. Közben ritmikusan mondogatják: „Nyigva, nyigva, nyiksz!”
Ha a nyertes más számot mutat, mint a vesztes, megcibálja annak a fülét. Addig cibálja, míg a vesztesnek sikerül véletlenül ugyanazt a számot mutatni, mint amit ő mutat, akkor abbahagyja.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

59.

Frincka

Földbedobálós bicskajáték. Rajzolnak a homokba egy téglalapot, majd megfelezik. Egyik fele az egyik játékosé, másik a másiké. Egymás területébe ejtik bele a bicskájukat, és a felezővonalat mindig a penge iránya szerint módosítják. Ha valamelyiknek sikerül a másik területét teljesen elfoglalni, akkor nyert, és kezdik előlről.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

60.

Tesz, vesz, mind, semmi

Egy négyszögletes kis fába tengelyt tesznek, hogy pörgetni lehessen. Négy oldalára 1-1 betűt írnak: T=tesz, V=vesz, M=mind, S=semmi. Pénzre játszanak. Megpörgetik, és amelyik felére dől, azt kell tenni (betenni a kasszába, kivenni belőle, elvenni az egész kasszát vagy semmit.)

Páand (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

61.

Pitykézés (pénzezés, snúrozás, grándozás)

Húznak a földre egy vonalat, és pénzt vagy gombot dobálnak rá. Akié a legközelebb esik a vonalhoz, az nyeri el a többiét. Játszhatják fal előtt is, akkor a falról kell visszapattintani. Másik változatban kört rajzolnak a vonal helyett, és ebbe kell visszapattintva beletalálni.
„Mi úgy játszottuk, hogy ha az én gombom (pénzem) a vonalra esett és a másiké nem, akkor én nyertem el az övét. Ha nem volt vonalon egyikünké sem, akkor akié közelebb volt hozzá, az elnyerhette a másikét, ha az a kinyújtott mutató ujj és nagyujj távolságán (bakarasz) belülre esett. Ha rádobta a másik az enyémre a gombját vagy a pénzt, ő vitte az enyémet is.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

62.

Karikázás (gurigázás)

Fiúk játsszák: kocsikerekeket, abroncsot hajtanak maguk előtt. Vagy meggörbített dróttal vezetik, vagy bottal ütve hajtják. Úgy is lehet, hogy a bot végét az abroncs mélyedésébe illesztik, és úgy tolják.

„Gurigának hívtuk a bicikliabroncsot és egy nagyon jó bot kellett a játékhoz. Fontos volt, hogy ne kopjon el a vége és legalább 60 centis legyen. Az abroncs mélyedésébe bele kellett, hogy illeszkedjen, hogy jól irányítani lehessen a gurigát. Nagyon nehéz játék volt, nagy figyelemre volt szükség hozzá. Ha lentről toltuk a gurigát, akkor gyorsult, miközben szaladtunk, de fékezni is lehetett. Ekkor fentről kellett kicsit visszafogni az abroncsot. Esni is nagyon nagyot lehetett vele, mert ha valakinek elfordult a guriga és egyensúlyát vesztve földre borult, akkor beleszaladt és hatalmasat esett.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

63.

Pergettyű

Orsónak a szárát, amivel régebben fontak, megrövidítik, és sima felületen pörgetik. Versenyeznek, kié forog tovább.
„Cérnaspulniból is készítettek pergettyűt, aminek lefűrészelték az egyik felét, a rövid végét pedig lefaragták vagy szöget tettek bele. Kézzel kellett dörzsölni a tetejét, és amikor elengedtük, akkor pörögni kezdett az asztalon vagy más, sima területen. Gombbal is játszottuk, aminek az egyik oldalán kis kidomborodó rész volt középen. Télikabátokon volt régen ilyen és azzal is lehetett játszani pergettyű híján.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)

Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) — Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

64.

Csigázás

A facsiga kúp alakú, szélesebb végére gyakran vájatot is faragnak. Elindításhoz egy ostor madzagját rátekerik, majd hirtelen meghúzzák. Forgás közben az ostorral csapkodják, hogy meg ne álljon.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) — Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

65.

Zsinórjáték

Főleg a lányok szerették játszani. Ketten játszottuk. Összekötöttünk kb. méternyi zsineget. A szembe fordított, kinyújtott tenyerünkre egyszer áttekertük, majd a szemben lévő mutatóujjunkkal áthúztuk a szálat, és kifeszítettük. Ezt az alakzatot hívtuk bölcsőnek. Innen a társunk folytatta tovább, átvette az ő kezére a zsinórt, úgy, hogy mindig a keresztben lévő szálakat csippentette össze. Minden átvétel után új alakzat keletkezett vagy ismétlődhetett is. Az volt a cél, hogy minél tovább tudjuk folytatni a játékot.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

66.

Kötélugrás

Inkább kislányok játsszák. Egy darab spárgát, kötelet két kezükbe fognak és forgatják maguk körül. Mindig átugorják, igyekeznek, hogy bele ne akadjanak.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

67.

Ugrócska

Ketten fogják meg a kötél két végét, forgatják, és egy harmadik átugrálja. Ha csak ketten vannak, a kötél egyik végét a kerítéshez kötik. Ha az ugráló beleakad, cserél a hajtóval.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76)	Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)	
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62)	Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)	
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)	
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72)	Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)	
Sós Mihály (70)	
Tápióság (Pest), Lesti János (88)	Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67)	Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58)	Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)	
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69)	Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)	
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72)	Hintalan László, 1981.

68.

Peckezés (bigézés)

Két végén kihegyezett kis fával játsszák, ez a pecek. Bottal ráütnek az egyik végére, attól felpördül, majd továbbütik. Ketten vagy csapatban is játszható. Az első ütés után a másik játékos visszadobja a pecket az ütőhelyig. Ha eltalálja a lefektetett ütőbotot, cserélnek. Ha nem, a kezdő játékos háromszor üthet egymás után. Ha végig tudja csinálni hibátlanul, akkor nyert, és a vesztes a nyertest a hátán kell végigvigye az ütőhelytől a pecekig, ott azt szájával felvennie, és vissza is mennie most már játékostól, peckestől az ütőhelyig.
„A kisfalusiak játszották sokat. Ez egy veszélyes játék volt, hiszen könnyen megsérülhetett benne bárki.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76)	Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)	
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62)	Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)	
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)	
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72)	Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)	
Sós Mihály (70)	
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58)	Hintalan László, 1981.

Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

69.

Gedázás (csülközés)

Botrúgással választják ki az állítót: akinek a botja a legközelebb marad, az az első állító. A játékosok egymás után dobnak botjaikkal a felállított gedára (földbeszúrt, kihegyezett botra). Ha nem találnak, kimehetnek és mellé állhatnak. Ha a geda eldől, az állító gyorsan felállítja, és a botjaikat vivő játékosok közül megpróbál valakit megérinteni. Csak azt érintheti meg, aki botjához már hozzányúlt. Ha sikerül, az lesz az állító. 8–16 éves fiúk játéka.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)

Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

70.

Lapátsergető

Egy lapátra rááll a gyerek, a másik pedig fogja a nyelét, és körbeszaladgál vele minél gyorsabban. Ha valaki fél, az csak ül rajta.

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

71.

Sergettyű (kutyaszelelő)

Egy deszkát ráraknak egy farönkre szögezés nélkül. Ketten a két végére ülnek, ketten pedig forgatják körbe-körbe. Addig hajtják, míg le nem esik valaki.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

72.

Billegő

Egy deszkalapot keresztbe tesznek egy farönkre, két végére ül egy-egy gyerek, és billegnek.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)

Sós Mihály (70)

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

73.

Sárkány

Deltoid formájúra készítik, de két rövidebb oldala helyén félkörívű fa van. Anyaga nád és újságpapír. Fülekkel, farokkal egyensúlyozzák ki, hosszú madzaggal engedik föl széllel szembe.

Páud (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

74.

Fakorcsolya

Keményfát erősítenek cipőjükre spárgával, és így csúszkálnak télen.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

75.

Szánkózás

Saját maguk vagy szüleik által készített faszánkóval csúszkálnak utcákon, domboldalakon.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

76.

Ákom-bákom, hátamon a zsákom

Valamilyen zsákfélét a hátukra vesznek, és közben mondogatják ezt a dallamos mondókát. (Több településen ismert az a változata a játéknak, amikor csak mondogatják, hogy „Ákom-bákom, hátamon a zsákom” és közben nem zsákot, hanem egymást veszik a hátukra, majd sétálgatnak.)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

LABDAJÁTÉKOK

77.

Kapó

Előre áll egy játékos a többieknek háttal, és a feje fölött hátra dobja a labdát. Mindenki igyekszik elkapni, és mindig az dobja, akinek sikerül.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

78.

Cicázás

Ide-oda dobálják a labdát. A cica a körben áll és el kell kapnia. Ha sikerül, cserél azzal, aki azt a labdát dobta.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

79.

Falhoz verő

Egyszerre csak egy gyerek játszik, a többi nézi. Különböző módokon a falhoz dobja a labdát, majd elkapja. Addig játszik, míg el nem hibázza, akkor jön a másik.
„A falhoz pattintást sehol sem szerették, mert a vakolat könnyen lejött a házról. A falhoz pattintás előtt mindig bemondtuk, hogy most a labda eldobása és elkapása közti időben mit fogunk csinálni: tapsolunk egyet, tapsolunk kettőt, megfordulunk, bal kézzel kapom el, stb.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.

Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) — Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) — Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

80.

Kiszorító

Két csapat játssza. Két vonalat húzunk egymástól 20-30 méter távolságra. A csapatok felváltva dobják egymás felé a labdát. Mindkét félnek mindig oda kell vissza vagy előre húzódnia, ahová az ellenfél által dobott labda leesik. Ezért minél hosszabbat igyekeznek dobni. Ha valamelyik csapat eléri a másik fél vonalát, nyert; kiszorította az ellenfelét. Ilyenkor kezdik elölről.
„Kis labdával és focilabdával is játszottuk.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) — Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

81.

Kiütő (Kidobó)

„Tízen, húszan is játszottuk. Pókjárásban voltunk (kivéve a kidobó, aki végig állt), úgy mozogtunk, nagyobb helyváltoztatást pedig úgy végezhettünk, hogy egyik kezünknek mindig a földön kellett lenni (ekkor lábra lehetett állni, de az egy kéz nem hagyhatta el a földet, mindig érinteni kellett vele). A kidobó feladata volt, hogy lábtól fölfelé valahol eltalálja a többi játékost. Akit eltalált, azzal cserélt. A játékban az volt nehéz a dobónak, hogy a többiek lábbal is védekezhettek és elrúghatták a dobott labdát."
Ezt a játékot Terék Mihály találta ki és nagyon sokat játszották ebben a formában, fiúk-lányok együtt is.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

82.

Nemzetes (labdaméta)

A labdát leteszik a földre. Minden gyereknek adnak egy-egy országnevet. A labda mellé állnak, és a szólító elkiáltja az egyiket: akkor az fölkapja a labdát, és a szétszaladó játékosok közül megpróbál megdobni valakit. Akit eltalál, az kap egy rossz pontot; három találat után kiesik. Az nyer, aki utoljára marad.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

83.

Méta (kidobós)

Két csapat játssza, ütők és kapók. Az adogató feladja a labdát, az ütő elüti, egy pedig fut át a kapók területén a túlsó vonalig. Ha azok elkapják a labdát és meg tudják vele dobni, Átáll a másik csapathoz. Ha nem, elhoz egyet a másik csapatból, ilyenkor az ütők gyarapodnak. Folyamatosan ütnek és szaladnak, mindig más és más. Amelyik csapat előbb elfogy, az veszít. A játéknak sok változata, részletszabálya van.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)

Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

84.

Püfölőcske

Mindenki mindenki ellen játszik. Aki fölkapja a labdát, máris megdob valakit. Más kapja föl és dob minél erősebben. Így folytatódik, míg meg nem unják.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

85.

Sinterezés

Több változatban előforduló kidobós játékfajta. Két vonalat húznak 20-30 méterre egymástól. Játszhatja két gyerek, egy és egy csapat, , de két csapat is. Az egyik oldal odadobja a másiknak a labdát, majd menekülnek szanaszét. A másik oldal elkapja, futhat a labdával az

ellenfél vonaláig, és onnan megpróbál megdobni valakit. Ha mindenkit kidob, nyert. Ez a tápiószőlősi változat.
Újszilváson lehetett fordítva is játszani, hogy az egyedül lévő játékos menekül, és a csapatból kergeti az, aki elkapja a labdát. Ha nem talál, kiáll. Így lassan elfogyhat a csapat, ha az egyedül lévő ügyes.
Pándon két csapat is játszhatja. Akit eltalálnak, kiáll. Az a csapat veszít, amelyik előbb elfogy.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

86.

Tekézés (csűrözés, süttülülü)

Egy kör mentén kisebb lyukakat vájnak, minden játékos egy mellé áll, botját beledugja. Középen van a kanász a tekével (labdával). Kiütés után megpróbálja visszahajtani középre, de a többiek ezt megakadályozzák, mindig elütik. Ő viszont, ha egy kis lyuk üresen marad, botját gyorsan beledugja: az lesz az új kanász, akinek nem marad lyuk. Így folytatódik a játék, a kanászok állandóan cserélődnek.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.

Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

Változat:

Egy vonal mellett sorakoznak föl a játékosok botokkal. Egy-egy kis lyuk van mindenki mellett. A gurító elgurítja előttük a tekét (labdát), és ők rádobják botjaikat, hogy messzire elüssék. A gurító szalad a tekéért, az ütők a botjaikért, és visszaérve mindenki megpróbál kis lyukat foglalni magának. Egynek nem jut lyuk, az lesz az új gurító.

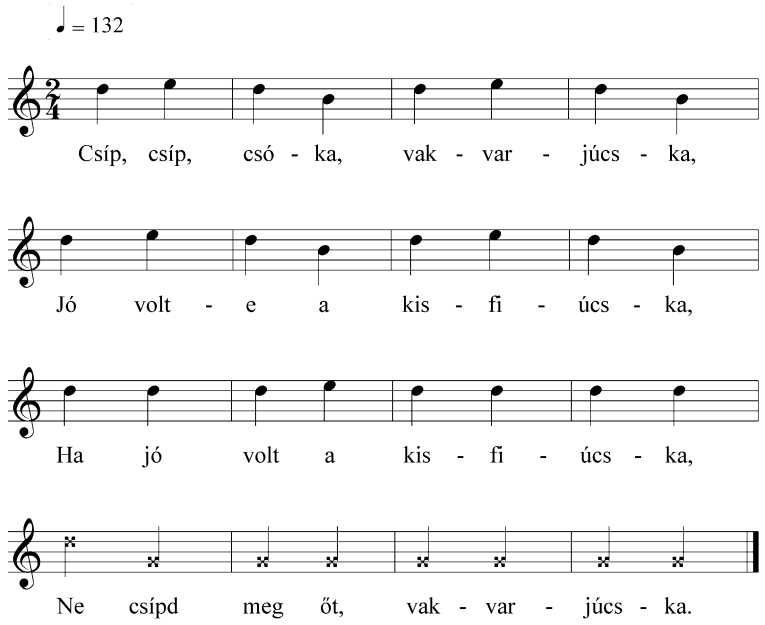
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

MOZGÁSOS JÁTÉKOK

ÖLBELI GYERMEK JÁTÉKAI

87.

Csíp, csíp, csóka

Kézcsipkedő.
Kisgyerek játssza általában a nagymamával, de két, vagy akár 3-4 nagyobbacska gyerek is játszhatja egymással. Az egyik összecsípi két ujjával a másik kézfején a bőrt, aztán a másik csípi össze az övén, megint az egyik, megint a másik. Ha többen játsszák, akkor mindenki az egyik kezével, aztán megint mindenki a másikkal. Az összecsípett kezeket a dal közben negyedekre föl-alá lóbálják, a végén *„Hess, hess, hess!”*-re hessegetnek.
Éneklik úgy is, hogy a 3. sor dallama megegyezik az 1-2. sor dallamaival.

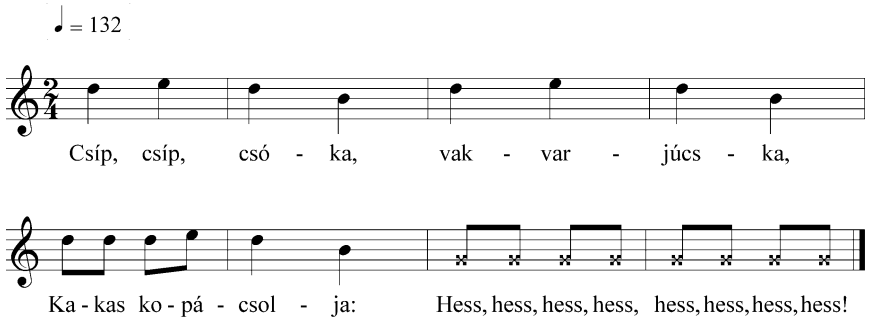
Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) — Terék József, 2019.I.25.
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)

Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Szövegváltozat:

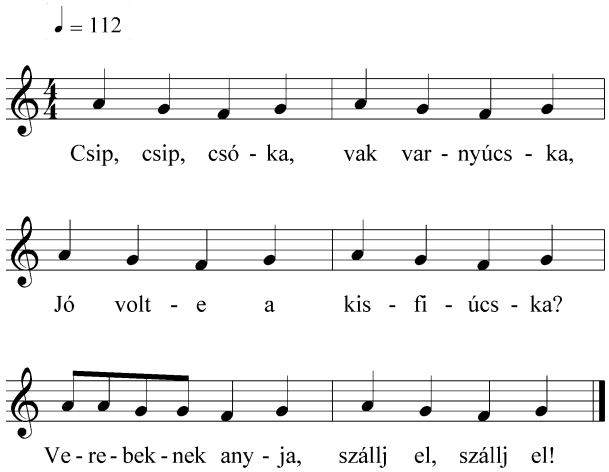
Csíp, csíp, csóka, vakvarjúcska,
Jó volt-e a kisfiúcska,
Ha nem volt jó a fiúcska,
Csípd meg, csípd meg, vakvarjúcska!
Szövegváltozat 2:
Csíp, csíp, csóka, vakvarjúcska
Kakas kopácsolja: Hess, hess!

Feltehetőleg az alábbi dallammal került a rövidebb változat közlésre:

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Dallam- és szövegváltozat:

Tóalmás (Pest), Somogyiné (kb. 65) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
MTA BTK ZTI lelt. sz. 45092

88.

Ósós katona

Egy gyermek az ölébe ültette a kisebbet és mozgatta a térdén (lovacskáztatja), közben mondta:

♩ ♩ ♫ ♩
Ósós katona,
♫ ♫ ♫ ♩
Ketten ülünk egy lovon,
♫ ♫ ♫ ♩
Hárman meg a szamáron.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

89.

Fejhajtogatás

Kisgyerek fejét hajtogatják jobbra-balra, mondóka nélkül.

Fejhajtogató.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

90.

Lóg a lába, lóg a

Lóg a lába, lóg a,
Mert nincs neki dó'ga,
Mert ha dó'ga vó'na,
A lába nem lógna.

Láblóbáló.
A kicsit székre, asztalra vagy ölbe ültetik, megfogják a két lábát, felváltva egyiket előre, másikat hátra lóbálják, miközben mondják a szöveget.

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1890 körül
NM EA 726

91.

Szaladjunk, szaladjunk

„Szaladjunk, szaladjunk, hadd lobogjon a hajunk!”

Lányok mondogatták a ritmikus mondókát, miközben szaladtak és a gyorsaságtól vagy a széltől lobogott a hajuk.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

92.

Jancsi, hány óra?

Egy gyerek háttal áll a többieknek. A felelgetés során 1–1 lépéssel (tyúklépés, kislépés, nagylépés – amit mond a háttal álló „Jancsi”) közelítenek hozzá. Akinek legelőbb sikerül odalépnie, az lesz az új háttal álló.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

93.

Mit látsz (sótörés)

Két gyerek háttal áll egymásnak, karjaikat összekulcsolják, és az egyik hátára emeli a másikat. Ekkor felelgetve elmondják a mondókát, majd cserélnek:

Mit látsz?

Eget, földet, csillagot,
Pap házánál galambot.
Sós kenyérbe harapok,
Tegyél le, mert meghalok!

A mondóka első négy szava került dokumentálásra, a további kiegészítés Galgahévízen ismert változat a Galga mentén, mint szomszédos kistájon. A Tápió mentén ismert változata volt a játéknak, amikor a mondóka helyett csak ennyit mondtak, miközben a másikat a hátukra emelték: „Sót vegyenek!”

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

94.

Buksengelő

Két fiú egymásnak háttal állva előrehajol. Két másik egy ötödiket háttal átlódít az első kettőn úgy, hogy talpra essen.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

95.

Kicsi rakás, nagyot kíván!

Gyerekek sorban egymásra esnek, közben mondogatják a fenti szöveget. Kizárólag külön-külön játsszák fiúk is, lányok is. Úgy is mondogatták a szöveget, hogy „Kicsi a rakás!”

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.

Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

96.

Csapósdi

Kézfogással sorba állnak minél többen. A vezető jól meghúzza a sort, majd hirtelen irányt vált. A vége, a „sugár" úgy kicsapódik, hogy sokszor el is esik. Az iskolában tiltott játék volt.

Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)

97.

Kötélhúzás

Egy hosszú kötelet kétfelől egy-egy csapat jó erősen megfog és megpróbálják egymást elhúzni. Ha egyszer megindultak az egyik irányba, akkor már nehéz megállítani.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

98.

Bigarazás

2–3 méter távolságra egymás mellé állnak a gyerekek derékban meghajolva. Mindig a leghátsó kezd, és bakugrással végigugrálja az előtte levőket, majd ő is lehajol.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.

Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

99.

Kőlábazás (bakugrás, farba kakas)

Két csapat játssza, tartók és ugrók. A tartók egymás farának hajolnak, fejüket az előttük levő lába közé dugják, vállal jól megtámaszkodnak. Az ugrók megpróbálnak mind felugrani a hátukra. Ha sikerül, ismét ők lehetnek az ugrók, ha nem, cserélnek.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Sós Mihály (70)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

100.

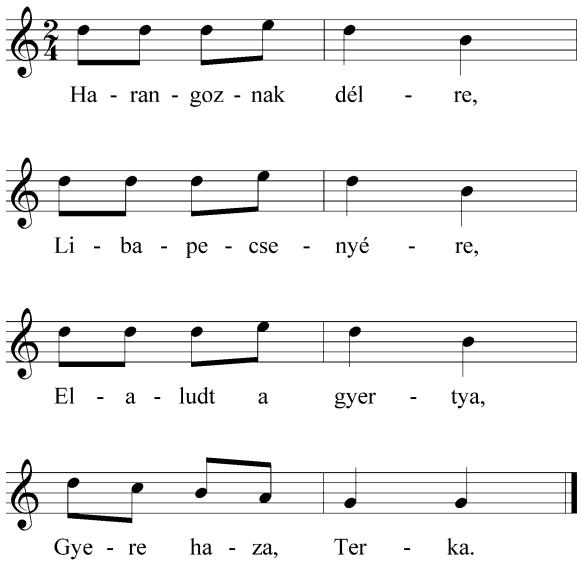
Ne nézz, hátra, jön a farkas

Kendős játék.
A körön kívül jár egy gyerek kendővel. Ledobja valaki mögé, az felkapja és kergeti őt. Ha tudja, üti a hátát, míg az be nem ér az ő helyére. Közben mindnyájan mondják az alábbi szöveget:
Ne nézz hátra, jön a farkas,
Nagyot üt a hátadra!
Aki nem veszi észre a mögötte lévő kendőt, az záptojás lesz (ezt mondják rá). Tápiószőlősön úgy is játszották, hogy a körbejáró nem ledobta, hanem valakinek a kezébe tette a kendőt, és az nem őt, hanem a tőle kettővel arrébb lévőt kergette körbe.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

101.

Harangoznak délre

A mondókát többnyire az iskolából való hazamenetelkor mondogatták, énekelgették.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

102.

Erőpróba

A faltól három lábfejhossznyira előre kell jönni, megfordulni és fejjel nekidőlni a falnak. Ezután a kéz segítsége nélkül föl kell egyenesedni. „Nagylábúak mindig hátrányban voltak ilyenkor."

Változat:

Egy gyerek hátulról a másik lába közé dugja a fejét, és fölemeli őt. Ha nem elég erős vagy a másik, hogy ne sikerüljön, kicsit előre hajol, könnyen fel is bukhatnak. 16-20 éves legények játéka volt.

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

103.
Lovacskázás

„Ketten játszottuk. Hosszabb madzagot összekötöttünk, és háttal álló társunk két karján átvéve a vállára akasztottuk. Ő lett a ló, akit így „szerszámoztunk" fel. A zsineget két kezébe fogta a hajtó, és „Gyija!" felkiáltással elindította a „lovat". Ha fordulni akart, meghúzta azt az oldali szárat, amerre menni akart. A megállást „Hóha!" kiáltással jelezte. Ha elég hosszú volt a zsineg, kiscsikót is kötöttünk az anyja mellé, vagyis beállt egy harmadik gyerek a hajtószár közé. A hajtónak gyerekostora is volt.

Néha a felnőttek is hátukra vették a kisgyerekeket és fel-feldobva, nyihaházva lovagoltatták."

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

104.

Lovagoltatás

Kisszék vagy sámli a ló, erre ül egy gyerek, és hajtja ostorral.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

105.

Békatánc, békatánc

A gyerekek, lányok leguggolnak, és egyedül vagy ketten-hárman kezet fogva ugrálnak.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

106.

Kockázás (ugróiskola)

Az ugróiskola néven ismert játék számos alaprajz változata is ismeretes. Tápióbicskén 1-1-1-1-1-3-1-3, Sülysápon 1-1-1-3-2, Tápiószőlősön az általánosan elterjedt kettőskereszt alaprajz szerinti 1-1-1-2-1-2, melynél a felső két kockába az M (Mennyország), illetve P (Pokol) betűket is belerajzolják.

Az alábbiak szerint játszották:

Lerajzolták az ugróiskola ábráját (sok esetben sorszámozták a kockákat, egymást követően, sorrendben), majd fogtak egy kavicsot. Az első játszó odaállt és ledobta az egyes kockába. Végigugrált egy lábon a kockákon; a duplánál, illetve a tripláknál páros lábon, majd a végén megfordult és visszafelé szintén hasonló módon ugrálva haladt. Amikor a kavicshoz ért, lehajolt, közben egyensúlyozott és fölvette a kavicsot. A kiindulási pontra visszaérve ismét dobott, most a második kockába és folytatódott a játék, amíg végig nem ért a kockákon. Ha vonalra dobott vagy rossz kockába, akkor a másik játékos következett.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

107.

Köcsögös

Több gyerek játssza: „köcsögök”, egy „cica”, egy „anya”. A „köcsögök” leülnek, és míg az „anya” kicsit félremegy, a „cica” kinyalja a „köcsögöket” (eldönti őket). Az „anya” visszajön és mindet fölállítja (megtölti). Azután újra elmegy, ekkor a „cica” ismét kinyalja azokat.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

108.

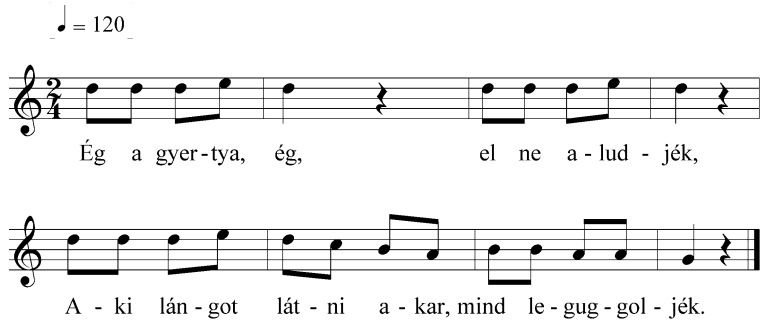
Vöröspecsenye (vöröspenge)

Egy gyerek tartja a kezét, egy másik alatta. Aki alul tartja, próbálja megütni és elkapni a másik kezét. Ha sikerül, szerepcsere.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

109.

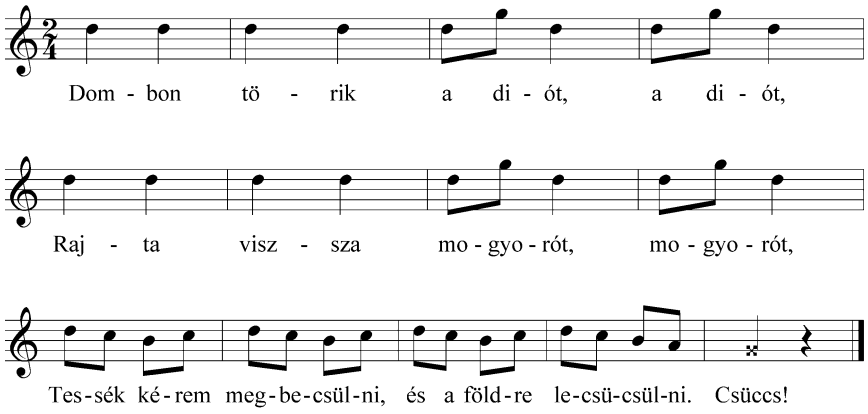
Ég a gyertya, ég

Guggolós körjáték.
Körbe járnak, a dal végén leguggolnak. Aztán fölállnak és kezdik újra.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79)	Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)	
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)	
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)	
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53)	Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)	
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)	
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)	
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)	
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)	
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)	
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72)	Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)	
Sós Mihály (70)	
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68)	Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89)	Terék József, 2019.I.25.

110.
Dombon törik a diót

A gyerekek körben állnak és énekelnek, közben úgy tesznek, mintha törnék a diót. A dal végén leguggolnak.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
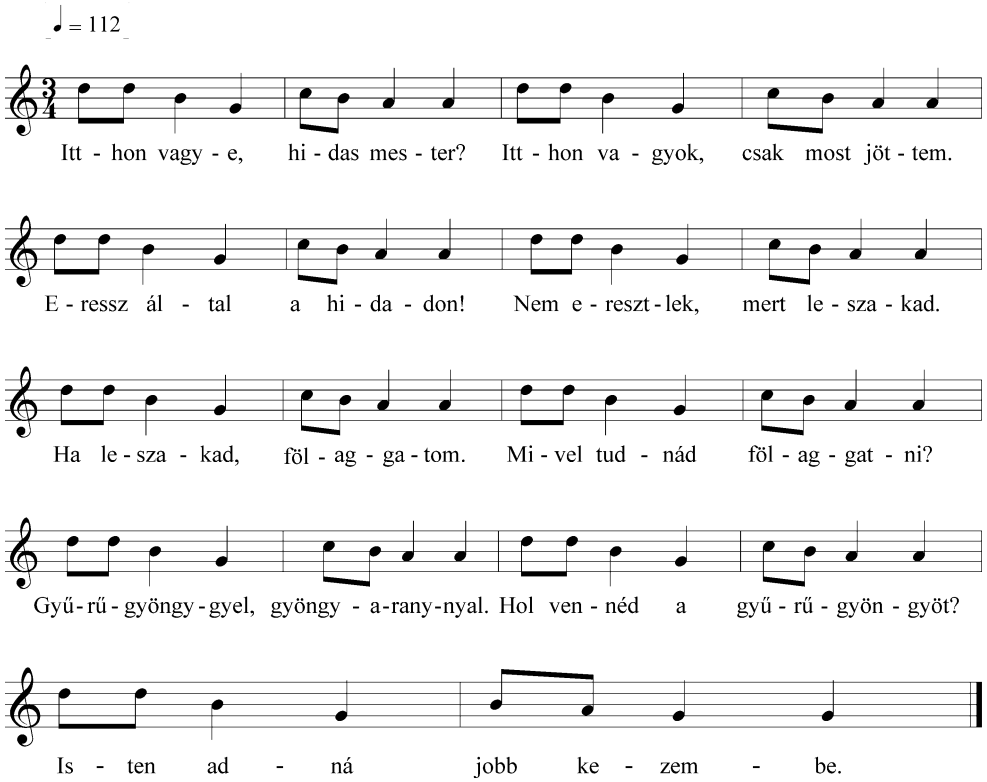
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1968) Hintalan László, 1981.

111.

Itthon vagy-e hidas mester

Láncszakító játék.

Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „Két szemben álló sor felelget egymásnak, a kiáltásnál nagy csomóba szaladnak össze és mindenki igyekszik a másik sorból való játékost ragadni magával.”

Úri (Pest), Nagy Jánosné (69) Kisbán Eszter, 1956.VII.17.

ZTI LSZ 46751

112.

Adj király katonát

Láncszakító játék. Két király van, egy a láncot alkotó sorban, egy velük szemben, ő a szakító. A két király az alábbi párbeszédet mondja el úgy, hogy a szakító kezdi:

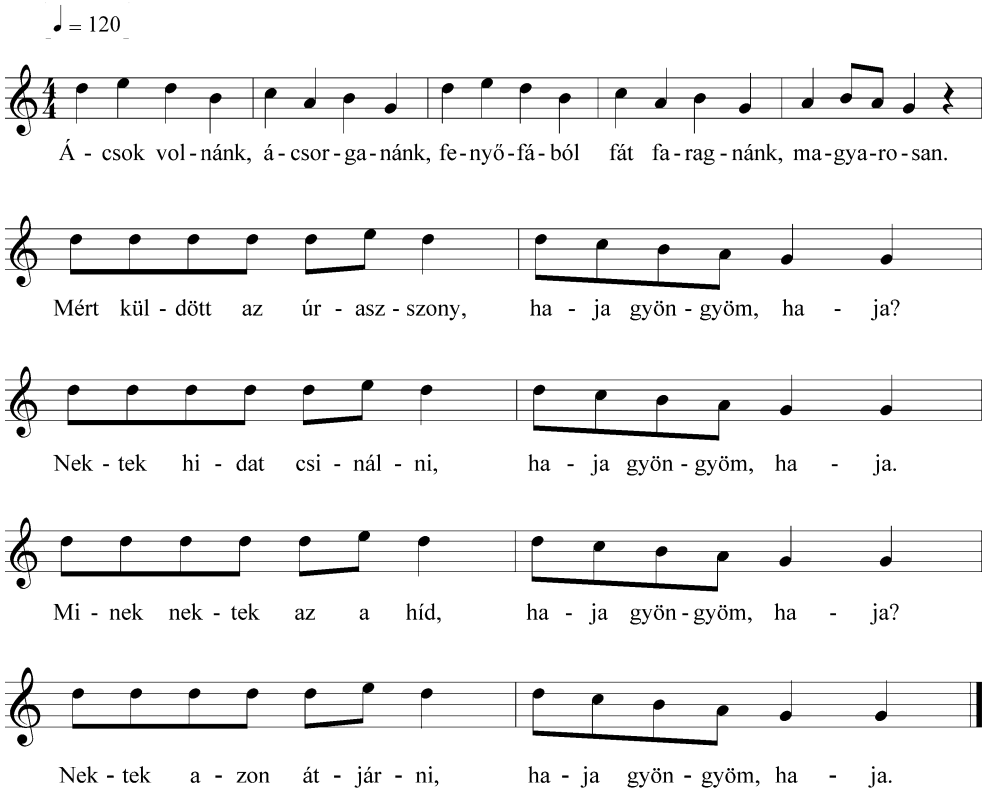
Adj, király, katonát!
Nem adok!
Ha nem adsz, szakítok!
Szakíts, ha bírsz!

A szakító nekifut a láncszerű sornak és megpróbálja elszakítani a sort. Ha sikerül, az elszakított sor rövidebb részét viszi magával. Bármennyien játszhatták.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Csatlós István (67), Gyurina József (65) Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62) Szabó András (76), Tellér István (67)	Hintalan László, 1981.
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Havetta László (55), Mihály István (67) Sós Mihály (70)	Hintalan László, 1981.
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Dudás István (57) Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57) Farkas Istvánné Plavecz Anna (52) Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)	Hintalan László, 1981.
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Nagy Andrásné Czervan Julianna (72) Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)	Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Veres Mihály (61)	Hintalan László, 1981.

113.

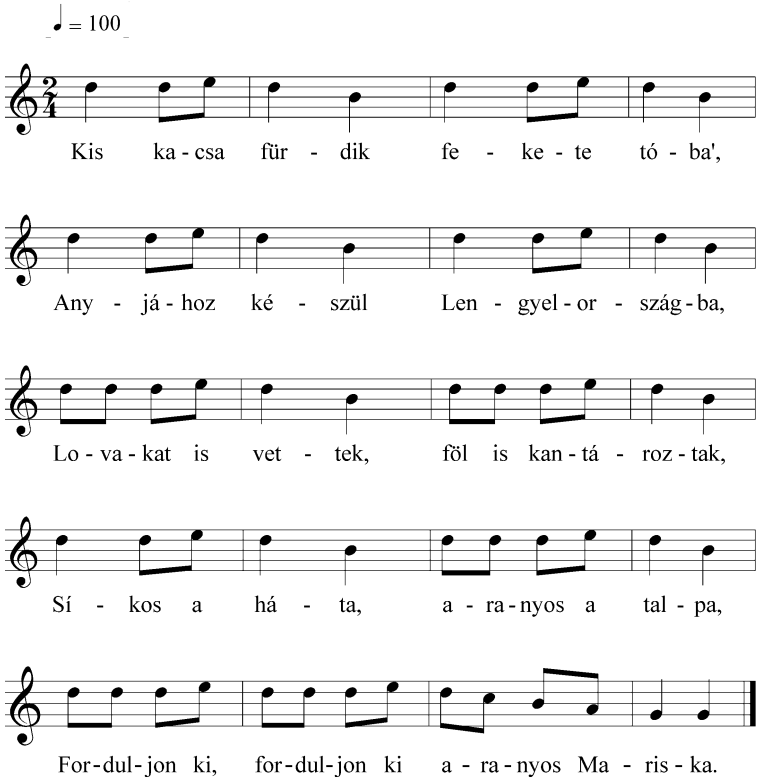
Ácsok volnánk, ácsorganánk

Láncszakító játék.
Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „Ennél a hidas játéknál két, szemben álló sor felelget egymásnak. A végén összeszaladnak úgy, hogy a szélsők (mind a négy) a szemben álló sor ellenkező szélsőjéhez futnak, megfogják egymás kezét és szakítanak. A saját sorukból leszakadók átkerülnek a másik sorhoz.”
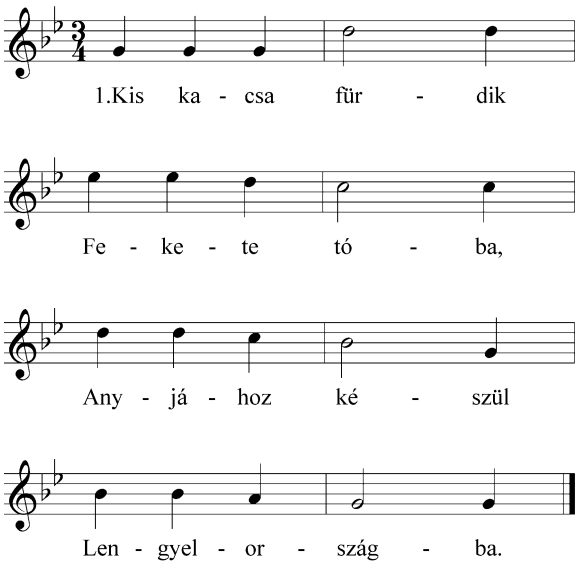
Úri (Pest), Borbás Tera (69) Kisbán Eszter, 1956.VII.14.
ZTI LSZ 45417

114.
Kis kacsa fürdik

Kifordulós körjáték.
Akinek a nevét éneklik, az kifordul és úgy jár tovább.
Tápiószele (Pest), Szurdi Jánosné (78) Luby Margit, 1956.IX.
NM EA 26845
Tápiógyörgye (Pest), Füleki József (66) Schnöller Mária, 1954.VI.13.
ZTI LSZ 45869

Dallam- és szövegváltozat:

2. Síkos a talpa,
Magas a sarka,
Fordulj ki, fordulj,
Két aranyalma.

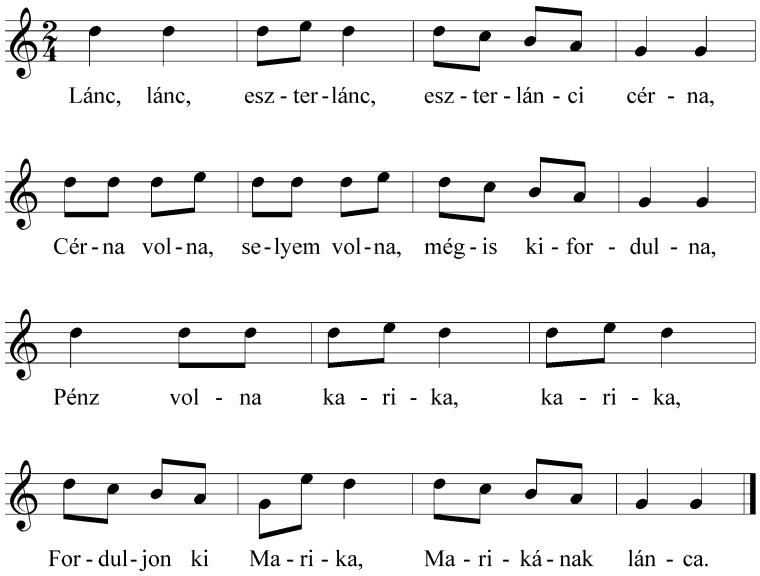
Körbejárnak és a dal végére egy gyerek mindig kifordul. Visszafordulás nincs.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1913) Hintalan László, 1981.
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)

Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

115.
Lánc, lánc, eszterlánc

Kifordulós körjáték.
Kezet fogva körbe járnak. A nevezett kifordul. Amikor mindenki kifordul, ugyanúgy befordulnak.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
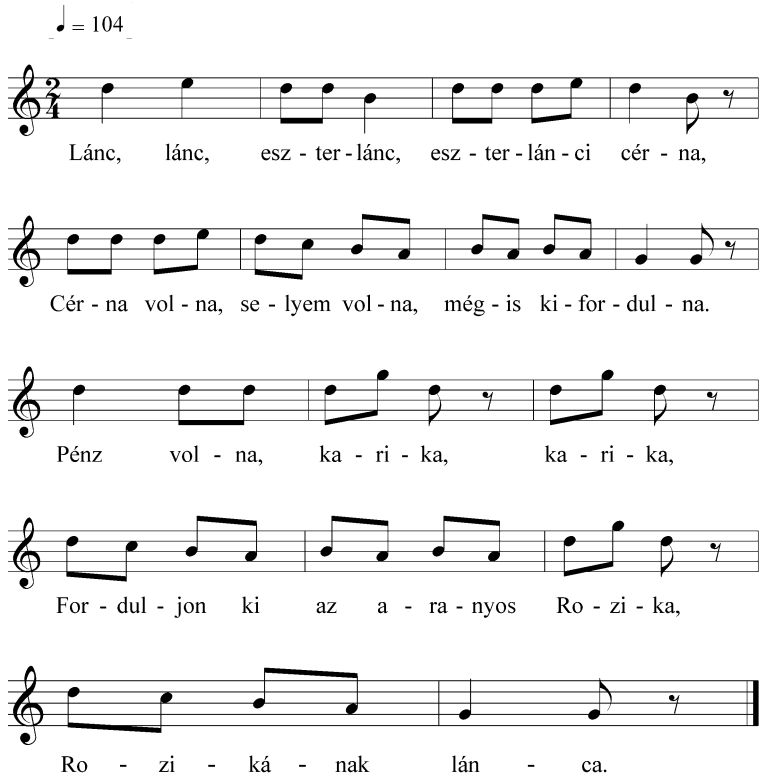
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1913) Hintalan László, 1981.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Dallam- és szövegváltozat:

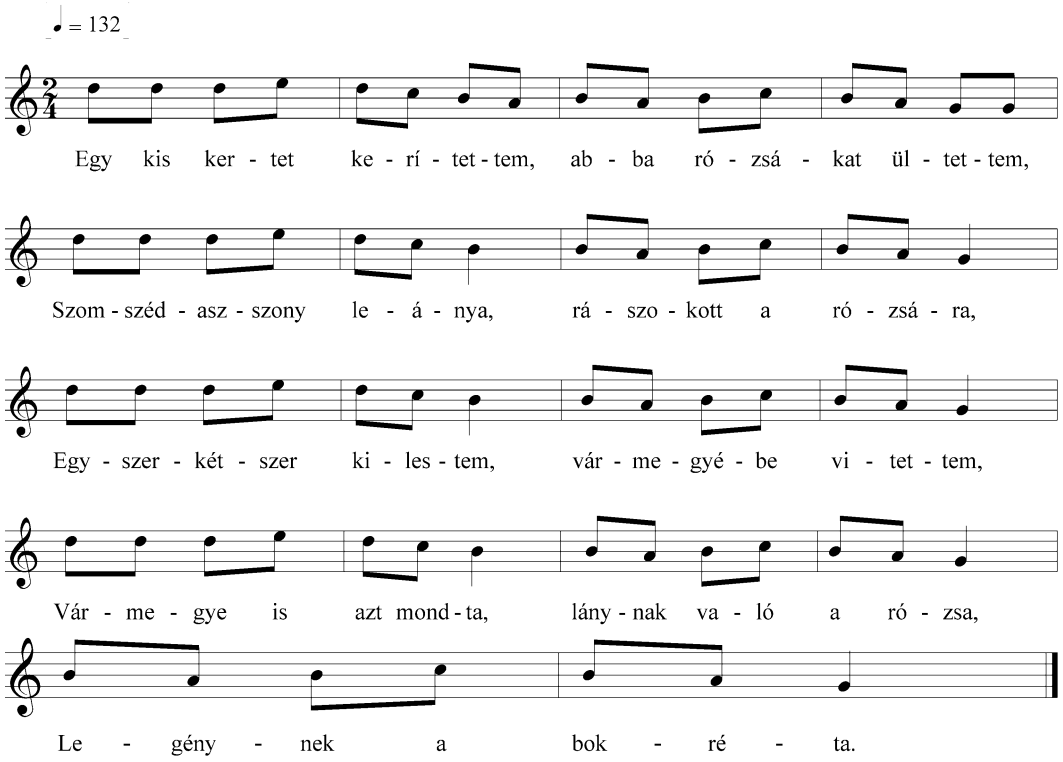

Lánc-szerűen egymás után, kézen fogva sétáltak és akinek a nevét mondták, az fordult egyet.

Mende (Pest m.), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (88) Terék József, 2017.II.24.

116.

Egy kis kertet kerítettem

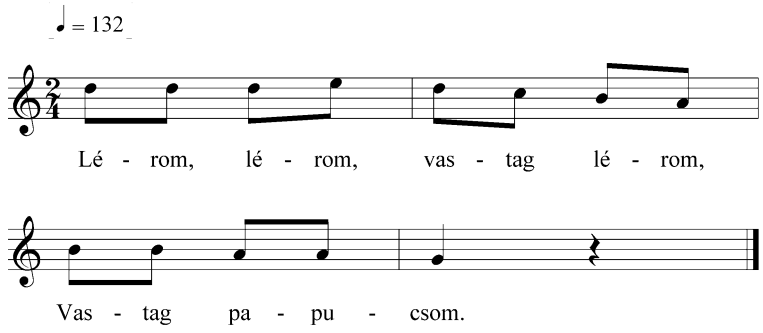

Guggolós és kifordulós körjáték.
6-8 éves kislányok körbeállnak, egy belül áll. Járnak körbe és éneklik a dalt. A végén leguggolnak. Aki legkésőbb guggol le, az áll be a körbe.

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

117.

Lérom, lérom, vastag lérom

Páros szökdelő.
Két lány egymás mellé áll, kezet fognak keresztben és előre szökdécselve elindulnak. A dal végén szoknyájukat megsergetve egy ugrással megfordulnak, kezüket nem eresztik el.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

118.

Pesten jártam iskolába

Pesten jártam iskolába,
Térdig érő ibolyába,
Láttam a Böskét,
Szedte a piszkét,
Kértem tőle egy szemet,
Azt mondta, hogy nem lehet.

Páros szökdelő.
A gyerekek párosával, keresztezett karokkal, egymás mellett szökellnek előre, a dal végén kezüket átfordítva visszafordulnak.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)

Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

119.
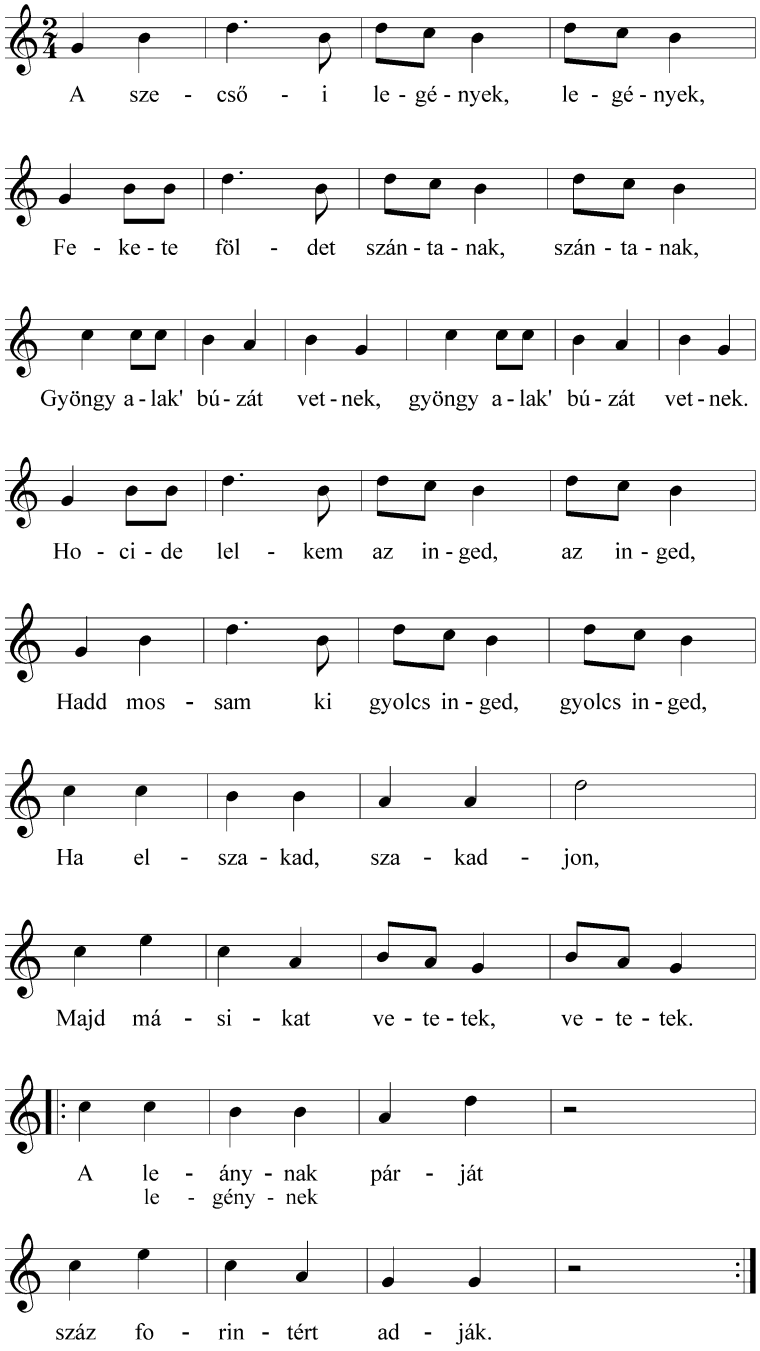
Az ócsai legények

Három gyerek háromszög alakban leguggol, és a többiek kézfogással kacskaringózva körüljárják őket. Közben énekelnek.

(Csak a kezdősor szövege került dokumentálásra. A további szöveget, valamint a dallamát nem ismerjük.)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
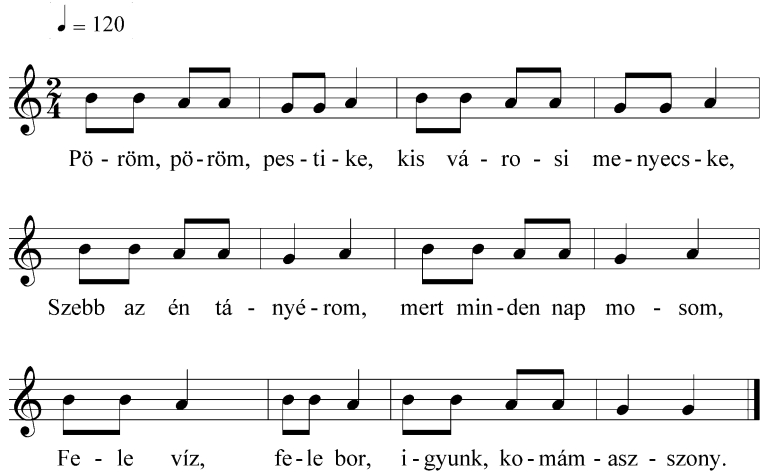
Dallam- és szövegváltozat:

Tápiószecső (Pst), Ismeretlen adatközlő Ofella Sándor, 1950-es évek

120.

Pöröm, pöröm, pestike

Páros forgó.

„Két lány egymással szemben állva keresztkézfogással összefogódzik és nyújtott karokkal, hátrafeszített felsőtesttel gyorsan forognak egymás körül. A végén leguggolnak, szoknyájuk szétterül szépen.”

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), 6-10 éves gyerekek Viczián István, 1890 körül
NM EA 817

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
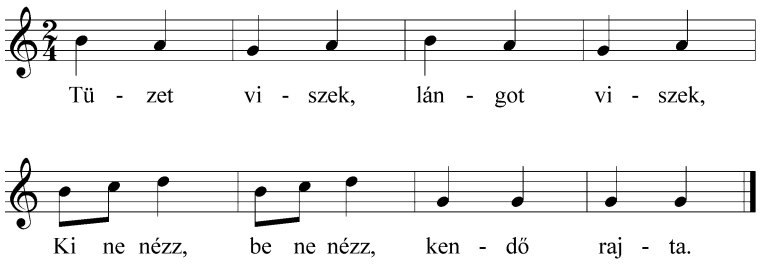
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
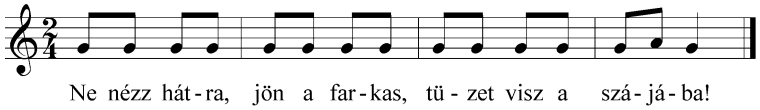
A közlés a korabeli lejegyzések értelmében dallam nélkül történt. E változat kottáját a hévízgyörki „Cibri, cibri, gömböstő” (PM2020) játék dallamának mintájára készítettük, amellyel az itteni 5-12. ütem szövege szinte teljesen megegyezik. A játék így már énekelt változatban is alkalmazható.

121.

Tüzet viszek

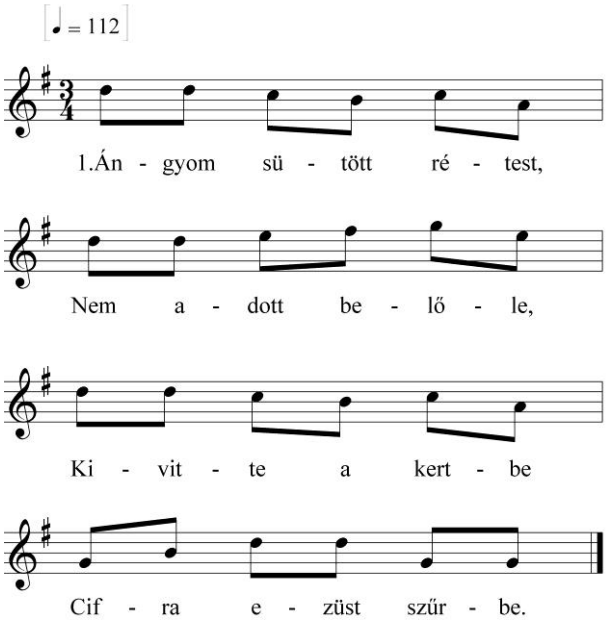
Kendős játék.
A körön kívül járó leejti kendőjét valamelyik gyerek sarkánál. Ez felkapja és kergeti a másikat. Ha nem kapja el, beáll a helyére és szerepcsere történik. Akit elkapnak „záptojás” és középre áll.
Dallam- és szövegváltozat:

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

122.

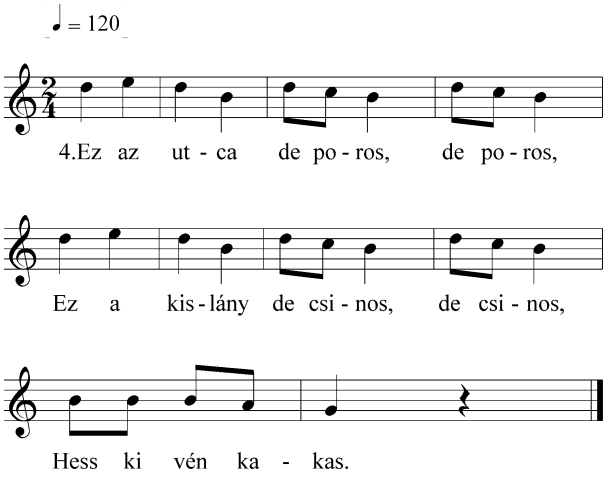
Ángyom sütött rétest

2. Arra ment a juhász
Cifra ezüst szűrbe,
Megették a rétest
Kiskert közepébe'.

3. Arass rózsám, arass,
Megadom a garast,
Ha én meg nem adom,
Megadja galambom.

5. Zöld uborka szára
Fölfutott a fára,
Ennek a kislánynak
Én leszek a párja.

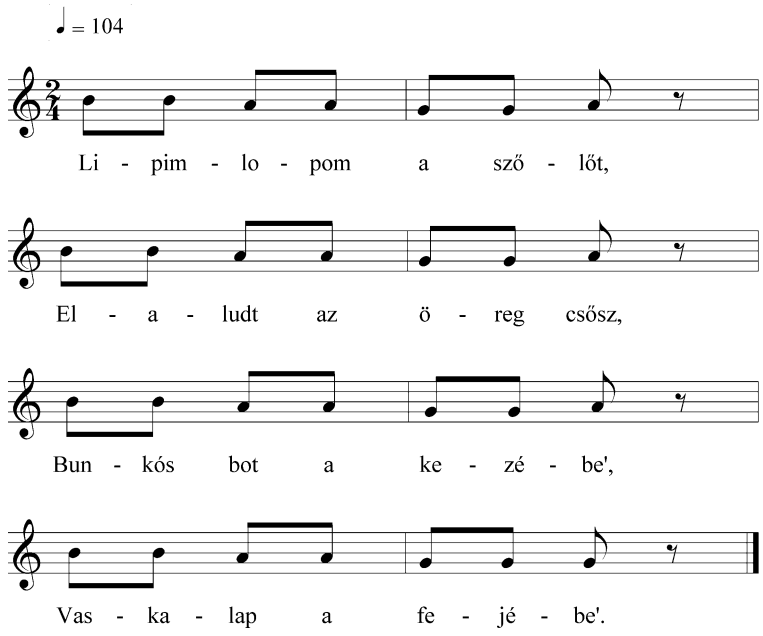

A 4. versszakot a jelzett dallamra éneklik!

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

123.
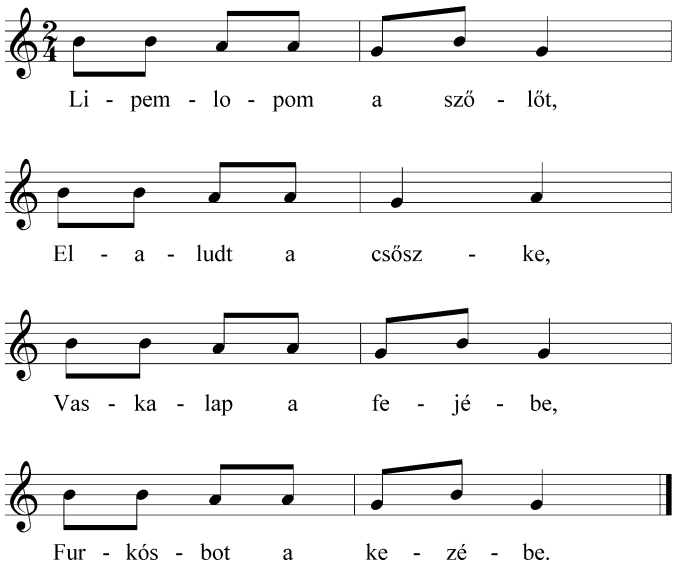
Lipim-lopom a szőlőt

„A csőszt körbeállják, majd a dal végeztével a csősz zavarja a gyerekeket. Akit elkap, az lesz a csősz.”

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2014.I.29.

Dallam- és szövegváltozat:
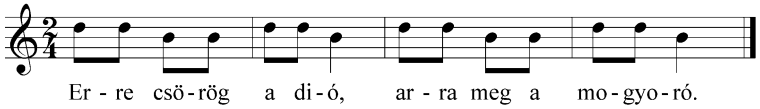

Csoportba állnak fel a gyerekek. Egy a „csősz” a csoport előtt guggol. A többiek úgy tesznek, mintha valamit szednének a földön vagy a fán és ingerkednek a csősszel. A csősz megkergeti őket; akit elkap, helyette átveszi a csősz szerepét.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

124.

Erre csörög a dió

Bekötik valakinek a szemét, így, bekötött szemmel kell megfognia valakit. Ha sikerül, meg kell, hogy mondja a nevét. Ha jót mond, cserélnek. A játék közben tapsolva mondják: „Erre csörög a dió, arra meg a mogyoró!”
A játékot Tápiógyörgyén vak verébnek nevezik.

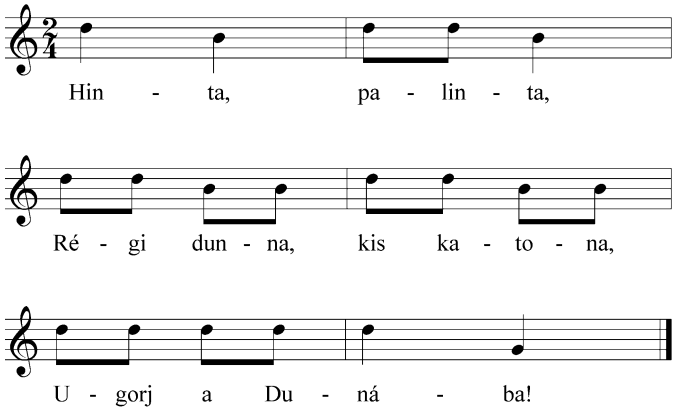
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.

Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

125.

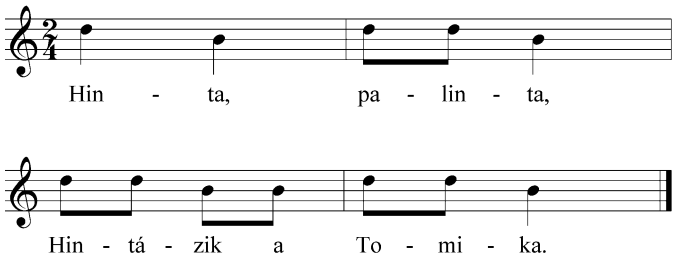
Hinta, palinta

Két gyermek hintáztatja a harmadikat, a lábát és a kezét fogva, közben éneklik:
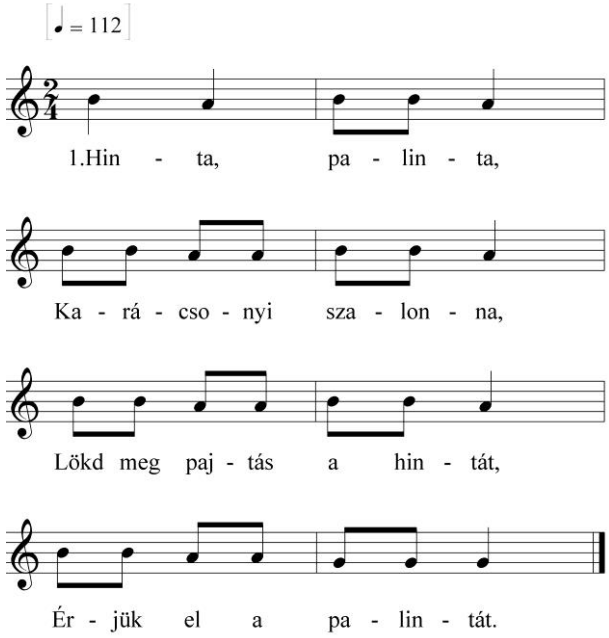

Hintázó.
A „Dunába” résznél nagyot emelnek a gyereken, mintha elejtenék.

Rövidebb változata:

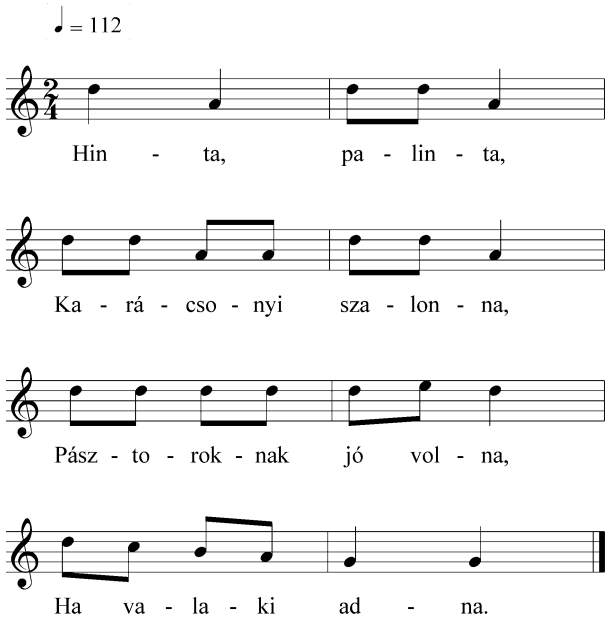
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Dallam- és szövegváltozat:

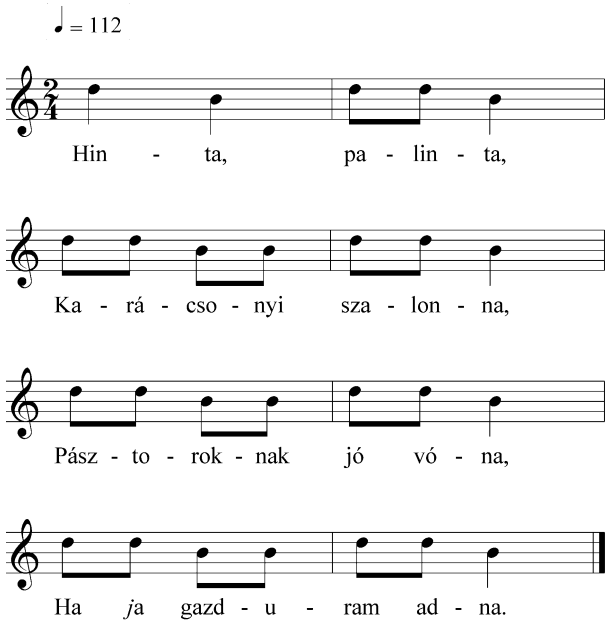
Kóka (Pest), III. osztályosok Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 45323

Dallam- és szövegváltozat:

Úri (Pest), Borbás Tera (69) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VII.09.
MTA BTK ZTI lelt. sz. 45324

Dallam- és szövegváltozat:

Úri (Pest), Borbás Tera (69) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VII.09.
ZTI LSZ 45325

A hintázó további változatai is dokumentálásra kerültek „Hinta, palinta, karácsonyi szalonka” címmel.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.

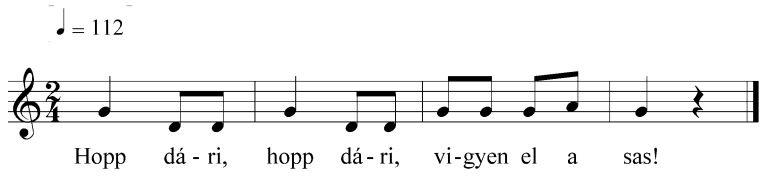
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

126.

Hopp dári

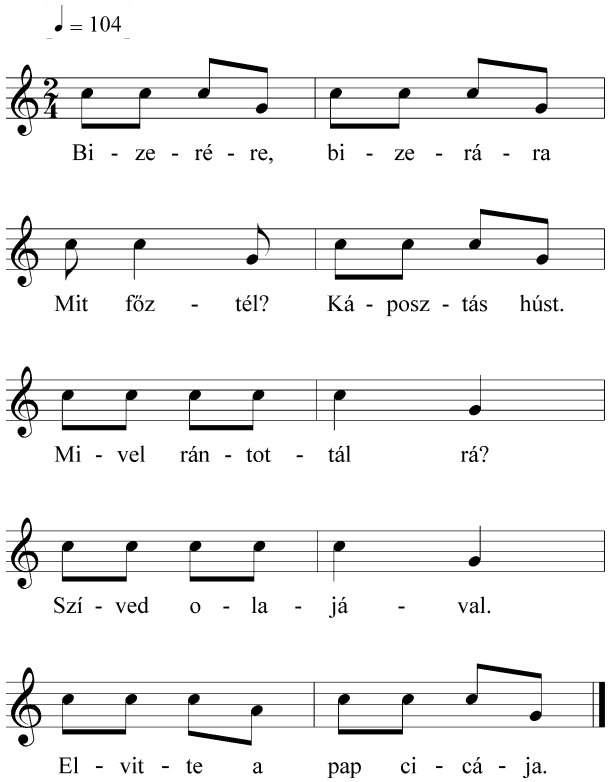

Táncoltató.
A felnőtt ölébe veszi a kicsit, hóna alatt megfogva állítja: ha még nem tud állni, úgy tartja, mintha a kicsi állna. A dalt énekelve emelgeti, erre-arra fordítja, úgy táncoltatja.

Úri (Pest), Borbás Tera (69) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VII.09.
ZTI LSZ 45228

127.

Bizerére, bizerára

Tenyeresdi.
A felnőtt ölbe veszi a kicsit. Megfogja a kezét, tenyérrel fölfelé fordítja, és a dal éneklése közben vonalakat rajzol a kicsi tenyerébe.

Úri (Pest), Borbás Tera (69) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VII.09.
ZTI LSZ 45051

Szövegváltozat:
Bizerére, bizerára, erre szaladt a róka,
Itt a lyuka, kusz, kusz, kusz!

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

128.

Bezeré bácsi, nem látott erre egy nyulat?

Bezeré bácsi, nem látott erre egy nyulat?
De bizony láttam! Erre szaladt!
Itt fogták meg, itt, itt, itt!

Tenyeresdi.
A kisgyerek tenyerébe köröket rajzolunk, majd a karján felfelé lépegetve az ujjainkkal a hónaljánál/nyakánál megcsiklandozzuk.
(Csak az 1. sor került dokumentálásra, dallamlejegyzés nélkül.)

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) — Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) — Hintalan László, 1981.

129.

Kerekecske, dombocska

Kerekecske, dombocska,
Itt szalad a nyulacska!
Itt szalad, itt megáll,
És egy körutat csinál.
Ide bújik, ide be,
Kicsi gyerek ingébe.

Tenyércsiklandozó, melyet Mendén szlovákul is mondtak.

(Csak az 1. sor került dokumentálásra, dallamlejegyzés nélkül.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

130.

Tapsi, baba, tapsi

Tapsi, baba, tapsi,
Mit fog mama hozni,
Piros csizmát, papucsot,
A hajába szép csatot.

Dallamos tapsoltató kisgyerek számára.
(Csak az 1. sor került dokumentálásra, dallamlejegyzés nélkül.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

131.

Ez elment vadászni

Ölünkbe ültetjük a babát, és elkezdjük számlálni az ujjait:

Ez elment vadászni, (Hüvelykujj)
Ez meglőtte, (Mutatóujj)
Ez hazavitte, (Középső ujj)
Ez megsütötte, Gyűrűsujj)
Ez a kis huncut meg mind megette! (Kisujj)
Hamm-hamm-hamm!

Ujjasdi.
A játék végén megmorzsolgatták a kisbaba kisujját. Mendén szlovákul is mondták.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

132.

Töröm, töröm a mákot

Töröm, töröm a mákot,
Sütök vele kalácsot.

Ökölütögető.
Két kezünket ökölbe szorítjuk és egymáshoz ütögetjük. Hol az egyik öklünk van felül, hol a másik. A kisgyerek látja és utánozza vagy megfogjuk a kezeit és segítünk neki.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

133.

Ciróka, maróka

Ciróka, maróka, mit főzték Katóka?
Kevertem babocskát, sütöttem pampuskát,
Ideraktam, odaraktam, utoljára mind bekaptam.

Arcsimogató. Sülysápon szlovákul is mondják – *lásd szlovák népdalok fejezet.*
(Csak az 1. sor került dokumentálásra.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

134.

Érik a dinnye

A gyerekek nagyság szerint egymás mögött ülnek, hátulról átfogva ringatják egymást. Velük szemben egy gyerek „dinnyét” kér. A párbeszéd után húzni kezdi a legkisebbet. Addig

játsszák, míg mindenki nem lesz vásárló. Az győz, aki több gyermeket ki tud szakítani a sorból.

A játékhoz ezt mondják:

Érik a dinnye, szakad a töve,
Dududu pitypalatty,
- Miért jöttél?
- Dinnyéért.
- Szakíts egyet, ha tudsz!

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

FOGÓCSKÁK

135.

Gyertek haza, libuskáim

- Gyertek haza, libuskáim!
- Nem megyünk, mert félünk a farkastól!
- Hát, gyertek haza libuskáim!
- Nem megyünk, mert félünk a farkastól!
- Hát akkor gyertek ennyire!
- Nem megyünk!
- Hát ennyire?
- Nem megyünk!
- Akkor gyertek anyátok ölébe!

„Van egy anya, egy farkas és a libák. Az anya és a libák egymással szemben állnak, a farkas tőlük oldalt. A párbeszéd után a libák szaladnak az anyjához, a farkas megpróbál elfogni közülük valakit. Akit elfog, az lesz a farkas.”

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

Szövegváltozat:
- Gyertek haza, libáim! (mondja a gazdasszony)
- Nem megyünk! (felelik a libák)
- Miért?
- Farkas van a veremben!

A libák és a gazdasszony megbeszélnek egy jelet, egy ételt és arra szaladnak a ludak haza. Közben a farkas, akit elkap, az is farkas lesz legközelebb. Így játsszák, amíg minden liba el nem fogy.

Szövegváltozat:
- Gyertek haza, libuskáim!
- Nem megyünk!
- Miért?
- Félünk!
- Mitől?
- Farkastól!
- Hol a farkas?
- Bokorban!
- Mit csinál?
- Mosdik!
- Mibe mosdik?
- Aranymedencébe!
- Mibe törülközik?
- Kis cica farkába!
- Gyertek haza…… (és mondja a megbeszélt ételt)

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

136.

Árokcica

„Az árokban állt a fogó. Kijelöltek egy részt az utcán, hogy mekkora a játék területe. A játékosok az árok partján álltak, és átugrották. Aki cica volt, annak meg kellett fogni a gyerekek közül valakit az árokugrásnál. Akit elkapott, az lett a cica.”

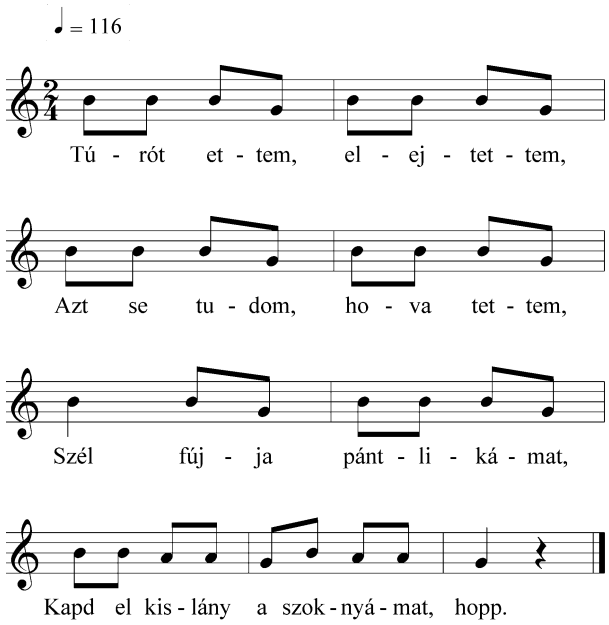
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

A játék közben ezt mondogatják: „Ilyen cica mellett aludni is lehet!”

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

137.

Túrót ettem

Szoknyafogó.
„Két lány kézfogással forog körbe minél gyorsabban. Egy lány guggol mellettük, és a dal végén megpróbálja valamelyikük szoknyáját elkapni. Ha sikerül, cserél vele.”

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

Ketten egymással szembeállnak, és összekapaszkodnak úgy, hogy jobb kézzel a másik jobbját, ballal a másik balját fogják (keresztkézfogás). Felsőtestüket hátrafeszítve, egymást kiegyensúlyozva galopp- vagy ridalépésekkel körbeforognak, „hopp”-ra leguggolnak. A harmadik játszó a pár mellett guggol, és ha valakit sikerül elkapnia, mielőtt ő egészen leguggolna, az elkapott lesz a következő fogó, a volt fogó pedig a másik játszóval forog.

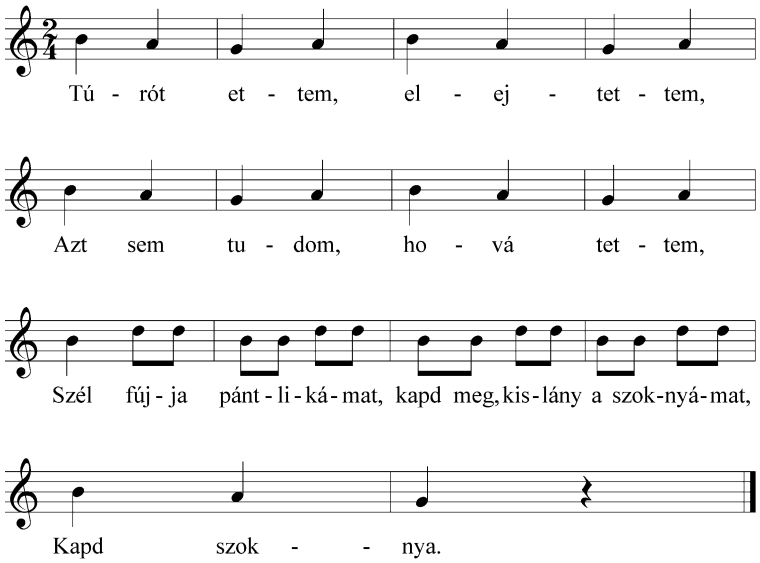
Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2010.III.24.

Szövegváltozat:

Túrót ettem, elejtettem,
Azt se tudom, hova tettem,
Szél fújja pántlikámat,
Harmat éri a szoknyámat. (Huss!)

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1890 körül
NM EA 726

Dallam- és szövegváltozat:

Ketten keresztezve egymással szemben, karokat kifeszítve pörögnek. A harmadik kislány figyeli a játékukat, neki kell elkapni valamelyik pörgő gyerek szoknyáját. Akinek elkapja, azzal sereg ő tovább.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)

Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

138.

Fekete-fehér

„A két csapat egymástól néhány méterre szembeáll. Köztük egy gurító elgurít egy fedőt vagy korongot, aminek két megkülönböztethető fele van. Egyik fele az egyik csapaté, másik a másiké. Amelyik oldalára végül is eldől a korong, az a csapat kergeti a másikat. Húznak hátrébb is egy vonalat: akit addig elfognak a kergetők, kiáll a játékból. Amelyik csapat előbb elfogy, az veszít. Korong, fedő híján lehet mondva is játszani, egy mondja: „Szaladnak a fe…hérek, fe….keték! Közben rámutat valakire, de mindig annak kell szaladni, akinek a színét mondja.”

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

139.

Hol az olló, komámasszony

Kiszámolnak egy gyereket, ő a fogó. A többiek egy-egy fa mellé állnak. A mondóka után helyet cserélnek. A fogó elkapja egy társát a cseréig. Akit elfog, a helyére lép.

Mondóka:

- Hol az olló, komámasszony?
- A szomszédban!

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Változat:
Fák között játsszák fiúk és lányok, egynek nincs fája. Kezdés után mindenki hirtelen egy másik fához szalad. Akinek nem lesz, az lesz az új kérdező. A játék „Komámasszony, hol az olló", illetve „Hol köszörülik az ollót" címeken is ismert.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

140.

Kinn a bárány

Körben állnak. Egy gyerek belül ő a bárány, egy pedig kívül, ő a farkas. A körben állók így kiáltanak:
- Kinn a farkas, benn a bárány, fussatok!
Ekkor a farkas kergetni kezdi a bárányt, a körben állók pedig kézfelemeléssel segítik őket vagy kézleengedéssel gátolják. Ha sikerül megfogni a bárányt, mást választanak.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)

Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) — Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

141.

Cikka ide, párom!

Páros fogó.

Egymástól 20-30 méterre húznak két vonalat. A gyerekek kettesével, kézfogással a vonal mögé állnak. A fogó a két vonal között van. A játék kezdetén elkiáltja magát, mire a gyerekeknek át kell szaladni a másik vonal mögé. Ha közben ő valamelyiket megérinti, cserél vele. Futhatnak kézfogással, de egymást elengedve is. Ha valaki nagyon bátor, oda-vissza is szaladgál a két vonal között. Párt is cserélgethetnek közben, hogy a fogót ingereljék.

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) — Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

142.

Hátulsó pár, előre!

Kettesével egymás mögé állnak. Egy előre áll, a többieknek háttal. Miután elkiáltja magát, a hátsó kettő kétoldalt előrefut, és megpróbál ismét összefogódzkodni. Ha a szólító valamelyiket megfogja magának, a páratlanul maradt áll előre.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
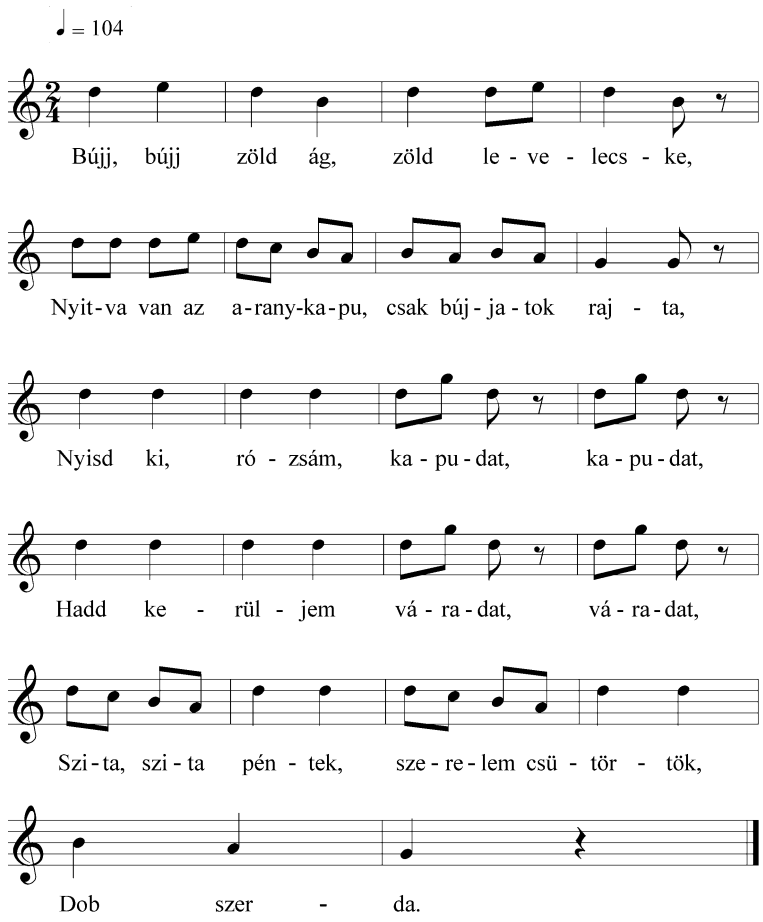
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) — Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) — Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)

143.
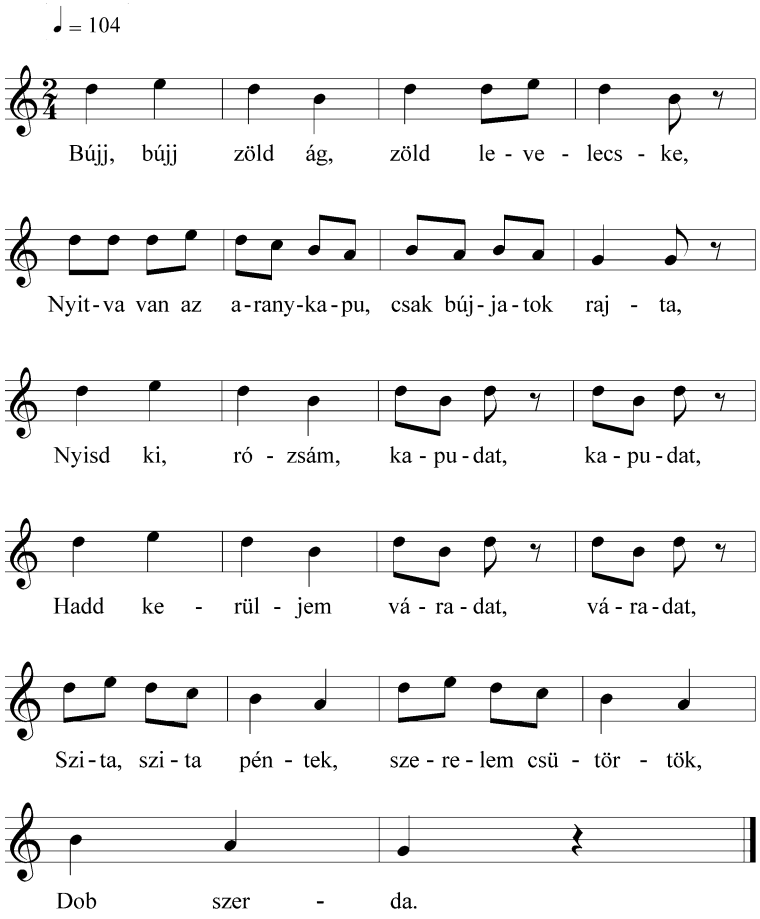
Bújj, bújj, zöld ág

„Megfogják egymás kezét a gyerekek, egy pár pedig kaput alkot két kézzel. Ez alatt sétálnak a gyerekek addig, amíg véget nem ér a dal. Aki előtt lecsukódik a végén a kapu, az lesz a következő kapu pár.”

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2014.I.29.

Dallamváltozat:

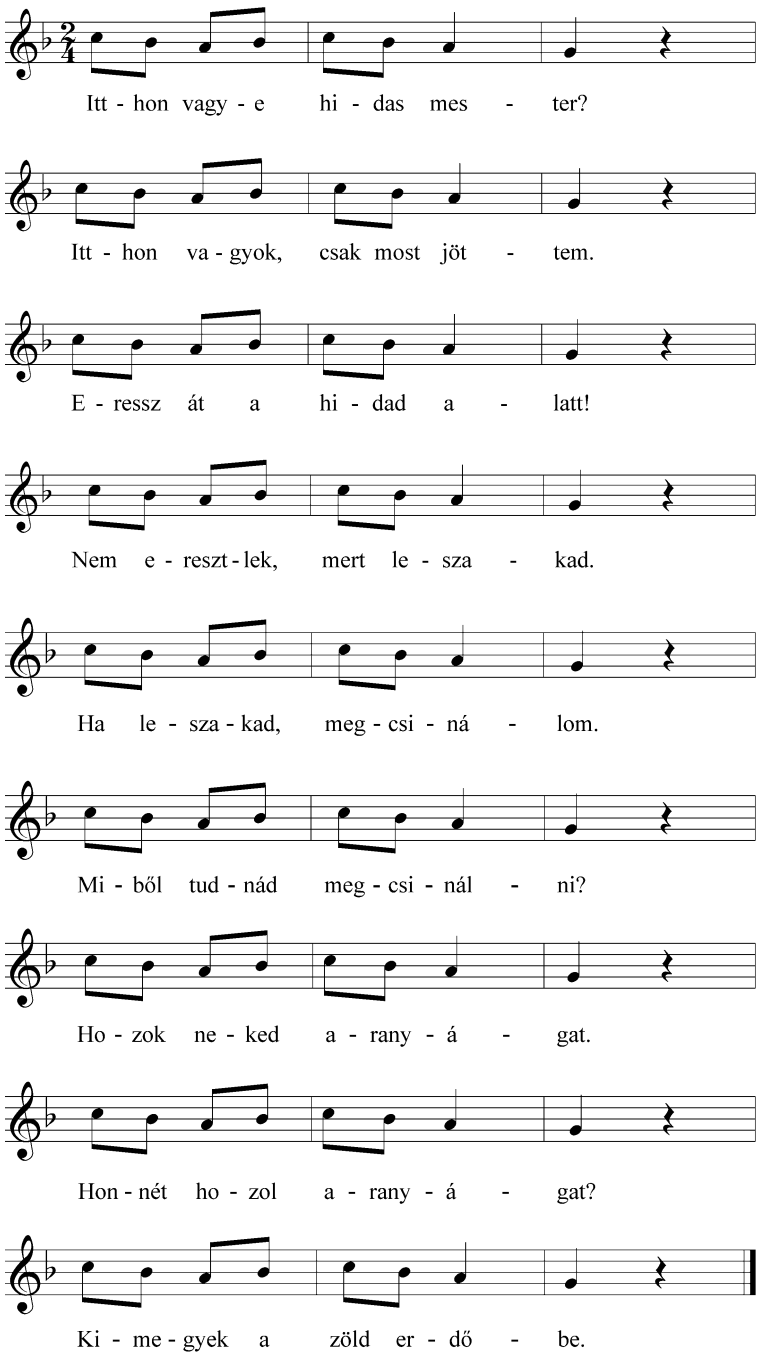

Ketten összetették a kezüket, kaput tartva. A többiek bújtak alatta. A dal végén lecsapták a kaput és kérdezték:
- Kihez mégy? Almához vagy körtéhez?
A bennmaradó választott és mögé állt.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

144.

Itthon vagy-e hidas mester

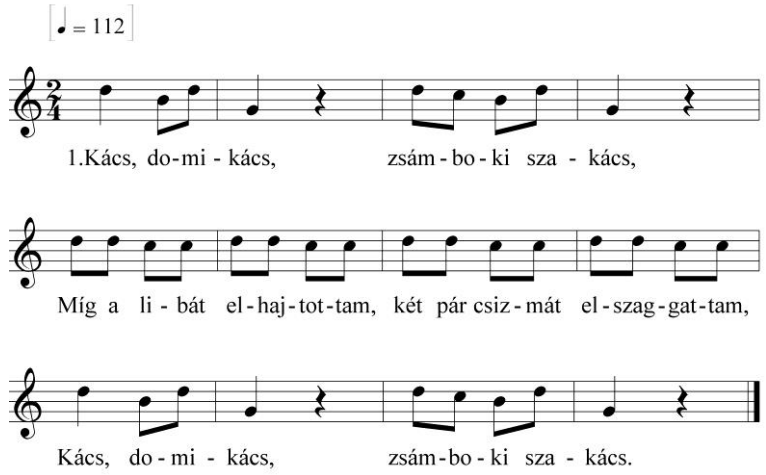
A gyerekek összefogódzva sorba állnak. ketten kaput tartanak. A párbeszédes ének után a sor átbújik a híd alatt. Az utolsó kettő előtt a híd lecsapódik, az elfogottak a hidasmesterhez állnak. Így fogy a lánc és gyarapszik a híd.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62) — Koncz Zsuzsa, 1981 körül

Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)
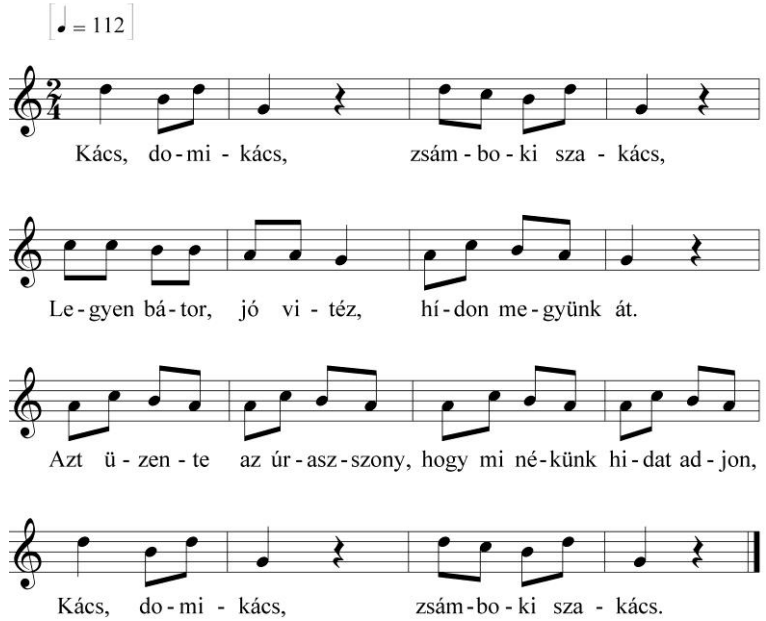
145.

Kács, domikács

Kóka (Pest), III. osztályosok — Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 47420

Dallam- és szövegváltozat:

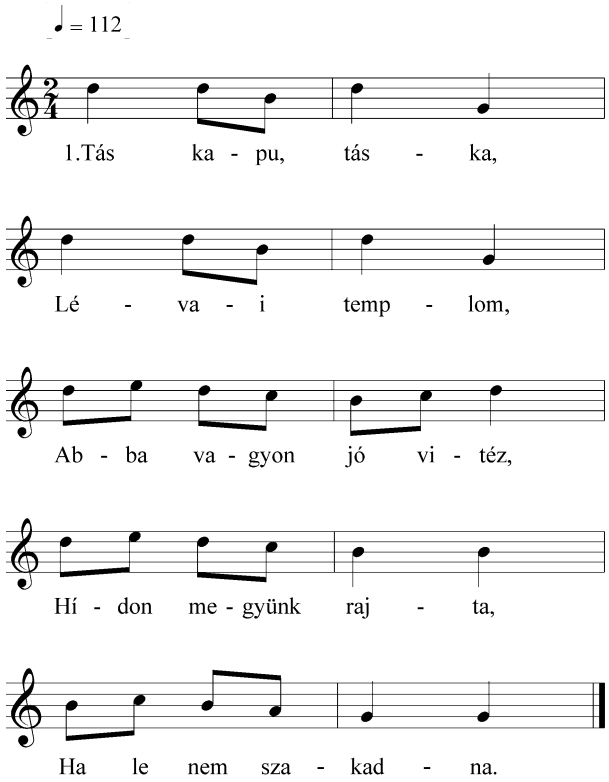
Ismétlésre:

Míg a libát kihajtottam, egy pár csizmát elkoptattam,
Kács, domikács, zsámboki szakács.

Kóka (Pest), Varró Jánosné Bugyi Ilona (30) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 47218

146.
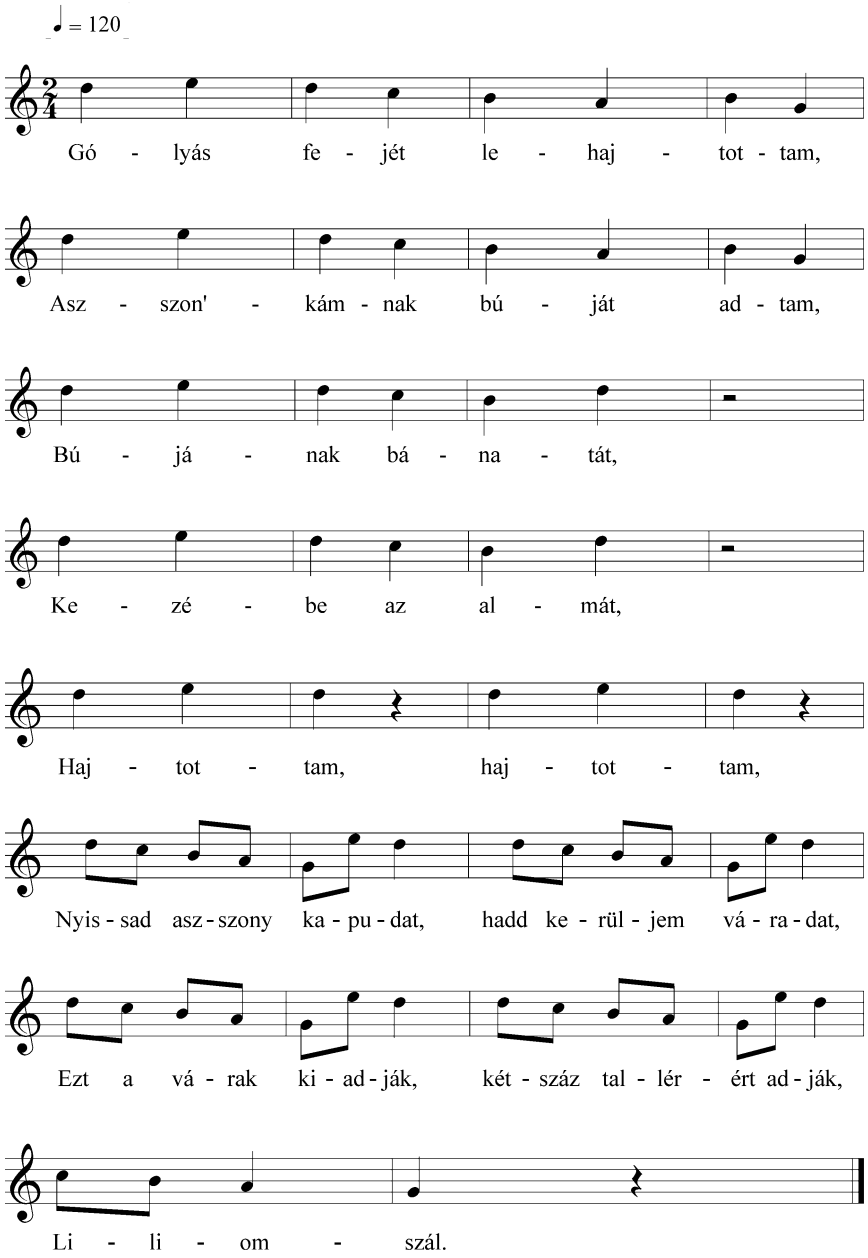
Tás, kapu, táska

Tóalmás (Pest), Somogyi Andrásné (70) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 47063

147.

Gólyás fejét lehajtottam

Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „Párosával sorbaálltunk, az első pár volt mindig a kapu, a többiek bújtak alatta. Csak magunk lányok kezdtük mindig a játékot, de mire végigértünk a falun, annyi legényt összeszedtünk, hogy már több lett a legény, mint a lány.”

Úri (Pest), Borbás Tera (69) Kisbán Eszter, 1956.VII.13.
ZTI LSZ 47141

SZELLEMI JÁTÉKOK

SZELLEMI ÜGYESSÉGI JÁTÉKOK

148.

Répa, retek, mogyoró

„Répa, retek, mogyoró, korán reggel ritkán rikkant a rigó!”

Az „r” hang kiejtését gyakorló mondogató.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

149.

Csetneki csikós itat a Tiszán

„Csetneki csikós itat a Tiszán, sárga csengő cseng a csetneki csikós csikaja nyakán.”

A „cs” hang kiejtését gyakorló mondogató kicsi gyerekeknek.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

150.

Kőkút körül ireg-forog

„Kőkút körül ireg-forog kurta farkú törpe tarka tyúk.”

Nyelvtörőnek játsszák (Viczián gyűjtésében nyelvbotlasztónak nevezi).

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1890 körül
NM EA 726
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

151.

Öt török öt görögöt

„Öt török öt görögöt dögönyöz örökös örömök közt!”

Nyelvbotlasztó.
Versenyeznek, ki tudja gyorsabban kimondani.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83).

152.

Egy, érik a meggy

Egy, érik a meggy.
Kettő, feneketlen teknyő.
Három, elszaladt a párom.
Négy, kopasz barát, hová mégy.
Öt, szakad a köd.
Hat, hasad a pad.
Hét, elszökött a pék.
Nyó’c, elszakadt a kóc.
Kilenc, kis Ferenc,
A kuckóba’ ne füllents!

Ritmikus mondogató.
Mondogatják, amikor kedvük támad hozzá.
Viczián István az alábbi megjegyzést fűzi a játékhoz: „Hallottam Tápió-Szelén kis gyermekektől.”

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1890 körül
NM EA 817
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

153.

Egy, kettő, három, négy

Egy, kettő, három, négy, Te kis kovács hová mész?
Nem megyek én messzire, csak a falu végére,
Ott sem leszek sokáig, csak tizenkét óráig.

Ritmikus mondogató.

Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68)
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

154.

Hétfő hetibe’

Hétfő hetibe’,
Kedd kedvibe’,
Szerdán szeribe’,
Csütörtökön csűribe’,
Péntek pitvarába’,
Szombat szobájába’,
Vasárnap a vásárba’.

Mondóka a hét napjaira. Egyik gyerek kérdezi a másiktól, hogy tudja-e.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) Hintalan László, 1981.
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

155.

Fekete Tónit megfogták

Fekete Tónit megfogták,
Egy ládába bezárták,
Fekete fő’d hullott rá,
Szalma Vera borult rá.

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1890 körül
NM EA 817
Viczián István az alábbi megjegyzést fűzi a játékhoz: „Hallottam Tápió-Szelén.”

156.

Bugyiás Pista, ne vedd el

1. Bugyiás Pista ne vedd el,
   Mert nem győzöd míderrel,
   Ha nem győzöm míderrel,
   Majd győzöm én kötéllel.

2. Bugyiás Pista, vedd el mán,
   Mert a tyúk is tudja mán,
   Ha a kakas meg tudja,
   Majd kikukuríkolja.

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1890 körül
NM EA 817
Viczián István az alábbi megjegyzést fűzi a játékhoz: „Hallottam Tápió-Szelén.”

157.

Kukoricza, koringyicza

Kukoricza, koringyicza,
Válba vogyi lapogyicza,
Kelj föl gazda, fújj a tűzbe,
Adj pogácsát a zsebembe.

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1890 körül
NM EA 726
A karácsonyi szokásokhoz köthető szöveg már megjelent *Réső Ensel Sándor: Szatmár megyei vegyes szokások* című, 1844-ben kiadott könyvében is. (a szöveg 1-2. sora sváb eredetre utal.)

158.

Érik, érik a dinnye

Érik, érik a dinnye,
Bodorodik levele,
Hajlik az ága,
Bújjunk a csalánba!

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1890 körül
NM EA 726

159.

Cigányszögbül mi nyílik ki

Czigányszögbül mi nyílik ki,
Nem egyéb, mint Pisák Feri,
Kezit, lábát hányja-veti,
A Czigányszög kicsi neki.

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1890 körül
NM EA 726
Viczián István az alábbi megjegyzést fűzi a játékhoz: „Czigányszőg Tápió-Szele községnek egy része.”

160.

Jó napot, sógor

Jó napot, sógor!
Csónakot fód’ok!
Hát az öreg hun maradt?
Esztendeje kilyukadt.

Felelgető, ha ketten találkoznak az úton.
Viczián István az alábbi megjegyzést fűzi a játékhoz: „Hallottam többször Tápió-Szelén, midőn két paraszt ember találkozott az utczán.”

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1890 körül
NM EA 817
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Tápióság (Pest), Lesti János (88) — Hintalan László, 1981.
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.

161.

Repül a, repül a

A szólító vagy olyan élőlényt, illetve tárgyat mond, ami tud repülni, vagy olyat, ami nem. Karját ő mindig fölemeli, de a többieknek csak a repülni tudóknál szabad. Aki elrontja, kinevetik.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

162.

Húzd meg, ereszd meg

Kendő négy sarkát megfogja egy-egy gyerek. Egy a kendő fölött keverget, majd hirtelen rámutat valamelyikükre: annak épp az ellenkezőjét kell tennie, mint amit ő mond. Ha meghúzza, amikor *„húzd meg”*-et mondanak neki, vagy megereszti, amikor *„ereszd meg”*-et, zálogot kell adnia.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

CSÚFOLÓ

163.

Április bolondja

Április bolondja,
Fölmászott a toronyba,
Megkérdezte: Hány óra?
Fél tizenhárom,
Bolond az a három.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

BEUGRATÁS

164.

Két kis madár ül a fán

Két kis madár ül a fán,
Egyik Péter, másik Pál,
Szállj el Péter, száll el Pál!
Gyere vissza Péter, gyere vissza Pál!

Két kis darab papírt megnyálaznak, és két mutatóujjuk végére tapasztják. A mondóka közben fejük mögé emelik a két kezüket, majd ismét előrehozzák, de akkor már másik ujjaikat mutatják. Aki nem ismeri, valóban azt hiszi, hogy elszállt, meg visszaszállt a Péter és a Pál.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) — Terék József, 2019.I.25.

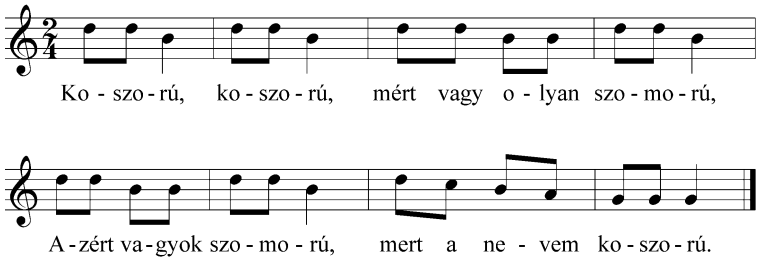
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

KITALÁLÓS JÁTÉKOK

165.

Koszorú, koszorú
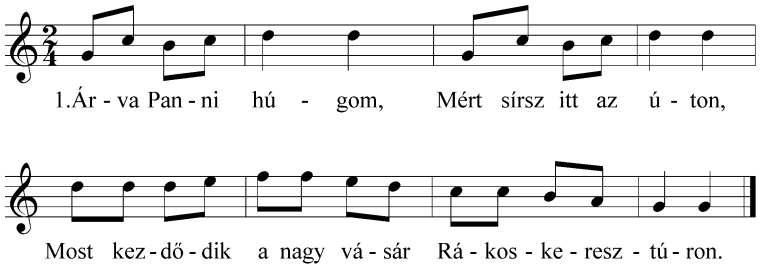

A dal végén a középen álló lánynak befogják a szemét; ha kitalálta, ki fogta be, cserélnek.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

166.

Árva Panni húgom

Körbeállnak, középen van egy, neki bekötik a szemét: ő Árva Panni. Mindenki mondja:

2. Én is odamennék, Piros kendőt vennék,
De a pénzem elvesztettem, Jaj, hát hova mennék.

3. Szegény, szegény Panna, Segítsünk hát rajta,
Ha a nevünk kitalálja, Forint a jutalma.

Akkor valaki odamegy hozzá és kérdezi (elváltoztatott hangon):

Ki vagyok?

Árva Panninak ki kell találnia, hogy ki ment oda hozzá. Ha sikerül, a másiknak kötik be a szemét, ha nem, ő marad Árva Panni.

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

167.

Talpütőcske

Fonóban játszották fiúk-lányok. Ráült valaki egy székre, bekötötték a szemét, felemelte a két lábát, majd valaki jó nagyot ráütött az egyikre. Neki ki kellett találnia, ki volt az. Amíg ki nem találta, őt ütötték mindig.

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

168.

Bírózás

Az előbbi játék változata: másképpen „seggrepacsi" néven ismerik, mivel oda ütnek. A kitalálás megnehezítése érdekében sokszor vesznek valamilyen tárgyat a kezükbe, és azzal ütnek.

Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József 65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

169.

Virágos

Az általánosan ismert játékot itt úgy játsszák, hogy az angyalnak, illetve az ördögnek virágok helyett színeket kell kitalálni.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)

Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

170.

Messze földről jöttünk

Ketten kimennek, összebeszélnek, majd a többieknek mozdulatokkal bemutatnak valamilyen mesterséget (lehet kitalált is). Ha sikerül valakinek rájönni, mire gondoltak, ő mehet ki egyikük helyett.

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

171.

Fogadás

Ha valamiben nem tudnak megegyezni, kinek van igaza, ők ketten kezet fognak, egy harmadik meg elvágja. Amelyik veszít, az megadja a másiknak azt, amibe fogadtak.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

172.

Csúszda

Körbe leülnek a földre, felhúzott lábuk alatt kendőt dugdosnak, miközben mondják: „Itt a csúszda, jár a csúszda!” Közben rá-ráütnek a körben levőre, aki állandóan a kendőt keresi. Ha sikerül elkapnia, cserél azzal, akinél akkor volt. Férfiak is játszották aratásidőben, mikor kötényt hordtak. Úgy is játszották, hogy csak leguggoltak.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Újszilvás (Pest), id. Matalin János (79), Matalin János (69) Hintalan László, 1981.
Szíjjártó Pál (57), Török János (65)
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

173.

Humó (hunyó)

Egy huny, a többiek elbújnak. Akit a hunyó megtalál, és a nevén szólít, az lesz az új hunyó.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

Terék Mihály és Terék Mihályné így emlékszik vissza a játékra: „Volt egy ipiapacs nevű változata is nálunk. Kijelöltünk egy helyet (fal, fa, ajtó, stb), ahová el kellett szaladni egy időben, amikor a bújó rátalált a hunyóra. Az győzött, aki előbb odaért és mondta, miközben az ipiapacs helyre ütött hármat, hogy: Ipiapacs, egy, kettő, három! Kedvenc búvóhelyem volt a garadics (garádicsnak is nevezték a parasztházak külső végén lévő padlásfeljárót), amin fölmenve volt egy négyzetméternyi kis pihenő, ahonnan jól be lehetett látni a területet. Amikor mindenki messzebbre ment az ipiapacs helyről, lementem és gyorsan leütöttem az ipiapacsot. Régen az iskolaudvaron és a Viczián kastély udvarán is jókat lehetett játszani, olykor délutánonként is visszamentünk.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

174.

Rabos-csendőrös

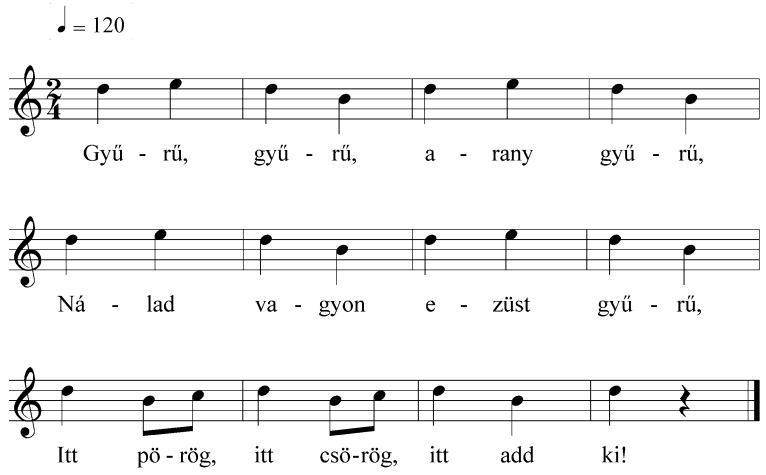
A rablók egy nagyobb területen bárhová elbújhatnak. Ha a csendőrök megtalálják őket, erővel beviszik a börtönbe. Ha valamelyik rab megszökik, őrzője is rablóvá válik. A játék akkor fejeződik be, ha vagy minden rablót elfognak, vagy az ügyes szökésekkel minden csendőrt rablóvá tettek.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

REJTŐ – KERESŐ JÁTÉK

175.

Gyűrű, gyűrű

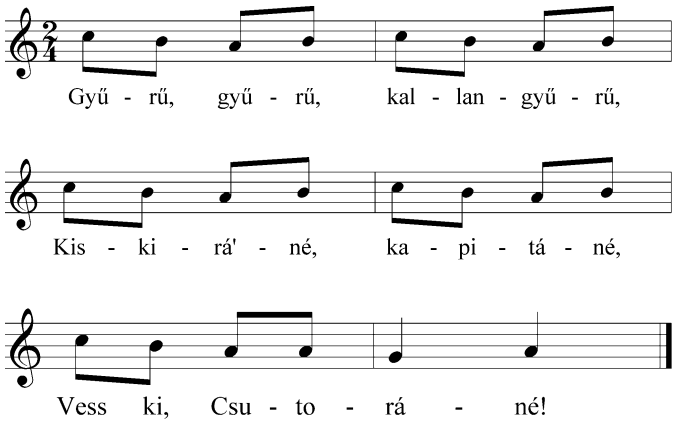

Kereső: „Ez pipázik, ez dohányzik, ettől kérem, ez adja ki!”

Az osztó az éneklés alatt beleteszi valakinek a kezébe a gyűrűt úgy, hogy a kereső, aki közben lesi, ne vegye észre. Ha az ügyes, akkor meglátja, bejön az ének végén és a szöveg végén rámutat arra, akinél a gyűrűt gondolja. Ha nem találja meg, ő marad a kereső, de ha igen, akkor övé a gyűrű, ő oszt. Akinél megtalálta, mert ügyetlenül rejtette el a két tenyere között, az lesz a kereső, a volt osztó pedig beáll a többiek közé.

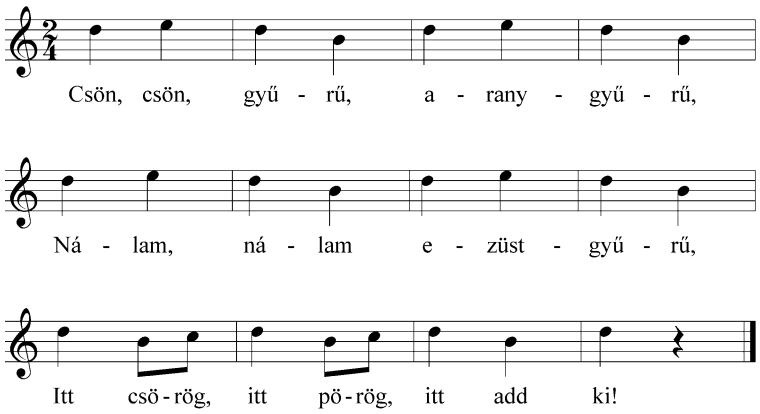
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

Dallam- és szövegváltozattal:

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Dallam- és szövegváltozat:

Rejtő-kereső játék.
Egy madzagra felfűznek egy gyűrűt, összekötik. A gyerekek körben ülnek és két kézzel fogják a madzagot, majd észrevétlenül adják a gyűrűt egymásnak. Közben énekelnek. Annak, aki a kör közepén áll, meg kell mondani a dal végére, hogy kinél van a gyűrű. Ha megmondja, az áll be középre, akinél megtalálta.

Szövegváltozat:
Megy a gyűrű vándorútra,
Egyik kézből a másikra,
Aki tudja, meg ne mondja,
Merre visz a gyűrű útja.
Csili csalamádé, Sári hopp!

(Azt a gyereket nevezi meg, akinél a gyűrűt sejti)

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)

Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

176.

Gyufaszálhúzás

Egy hosszabb és egy rövidebb fadarabot rejt el az egyik gyerek a tenyerébe. Megállapodnak, melyik jelenti a nyerést. A másik húz egyet, szerencséje szerint kezd ő vagy a másik.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

177.

Dugós

Az egyik csapatkapitány valamelyik öklébe elrejt egy kis tárgyat, majd előrenyújtja mindkét öklét, a másik pedig valamelyikre ráüt. Ha talált, ők kezdenek, ha nem, akkor a másik csapat.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

178.

Csiklandozás

Lányok csak lányokkal, fiúk csak fiúkkal játsszák. Egymás lábát csiklandozzák egyre följebb, apró fogásokkal. Térdtől fölfelé már kevesen bírják megállni nevetés nélkül.

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) — Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

179.

Hátulsó előre

Libasorba állnak, egy eléjük. Mondja:
Hátulsó előre! (a hátsó előre jön)
Min állsz? Cserépen.
Min lebegsz? Levélen.
Mi van az anyád padlásán? Bécsi bicska, bomlós macska, pacsirtatojáska.

Ha elneveti magát, ördög lesz, ha nem, angyal. A sor két oldalára állnak. Mikor mindenki sorra kerül, az angyalok kicsúfolják az ördögöket.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)
Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.
Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) — Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

180.

Farkasszemnézés

Ketten egymás szemébe néznek. Mindent szabad (ingerelni, ijesztgetni), csak pislogni nem. Amelyik tovább bírja, az az ügyesebb, ő nyert.

Farmos (Pest), özv. Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
özv. Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73)

Menkó László (67)
Lesták Pálné Borbás Borbála (83)
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

181.

Gyergyatartó, koppantó

Elkiáltják magukat:

Gyertyatartó, koppantó,
Bolond, aki egyet szól!

Ezután némán nézik egymást. Arra, aki már nem bírja a hallgatást és megszólal, rákiáltanak: Te vagy a bolond!

Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

182.

Kibírod a hét fogást?

Fiúk játsszák. Egymás karját szorítják meg egyre erősebben, közben hétig számolnak. A számok növekedésével egyidejűleg növekszik a szorítás erőssége is. Ritka az a fiú, aki végig bírja.

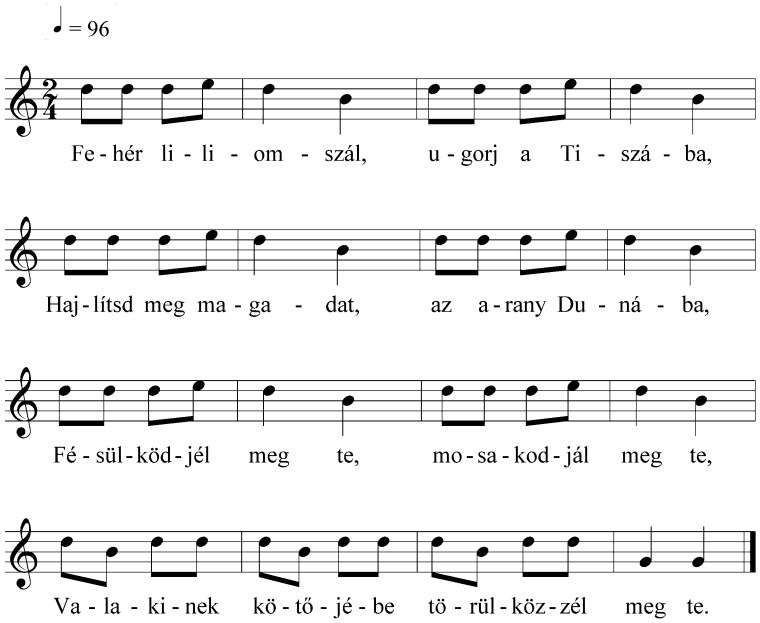
Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

PÁRVÁLASZTÓ JÁTÉKOK

PÁRVÁLASZTÓ KÖRJÁTÉKOK

183.

Fehér liliomszál

A játszók körbeállnak, egy a kör közepére megy. A dal végén választ valakit: az megy be a kör közepére.

Tápiószele (Pest), Mészáros Jánosné Menkó Anna (50) Schnöller Mária, 1954.VI.13.
ZTI LSZ 48210

Szövegváltozat:
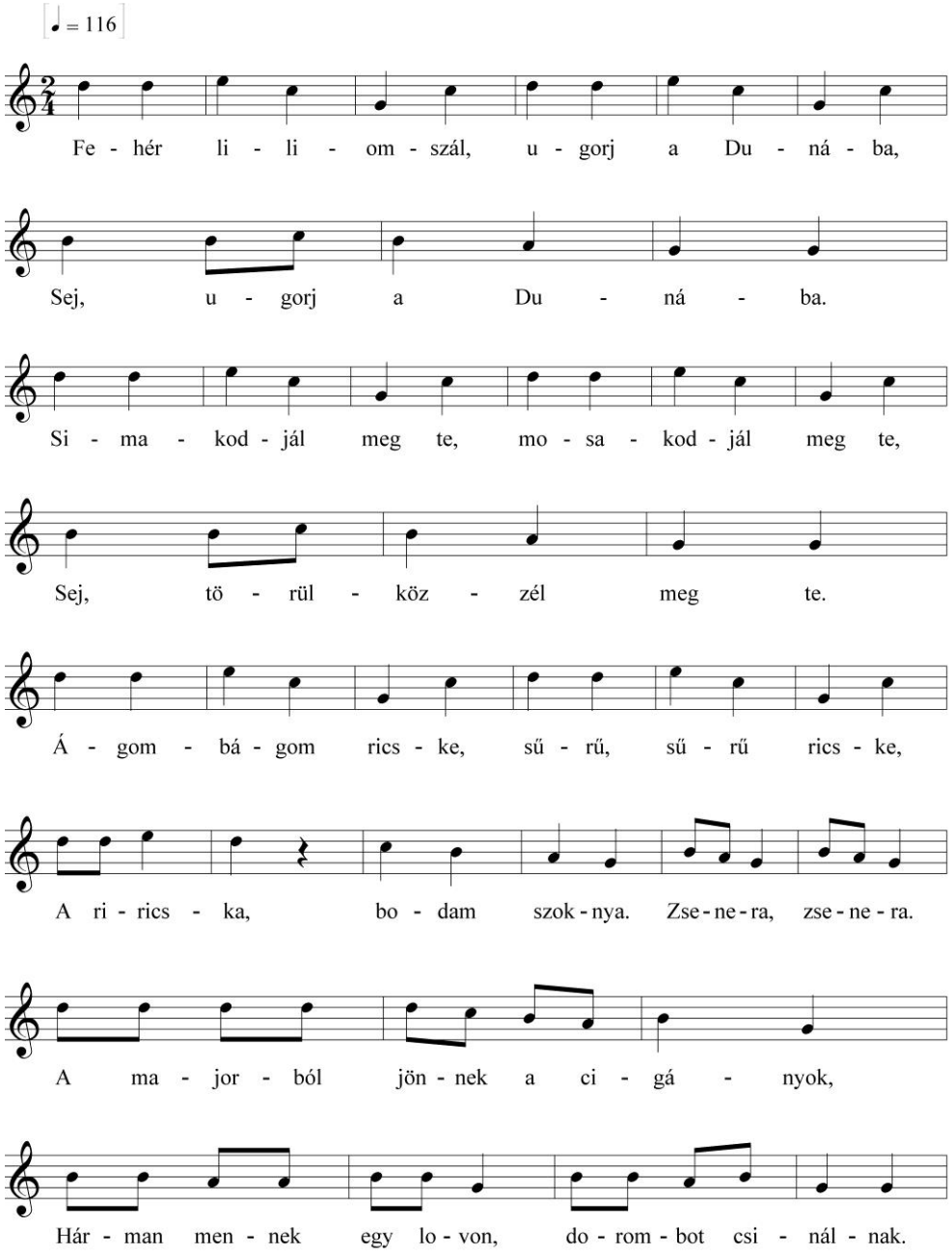
Fehér liliomszál, fehér liliomszál,
Sej, ugorj a Tiszába, sej, ugorj a Dunába.
Támaszd meg oldalod az aranyvillába,
Szépen mosakodj meg, hej, szépen törülközz meg.
Kötök koszorút, fejedre teszem,
Gyöngyös koszorút, zivoda, závodai zabszem.
Egy katonának két paripája,
Hála legyen az Istennek minden palotája.
Eső, eső, lassú eső, hej, mosolyeső mind a kettő,
Haj, akár Annát, akár Pannát,
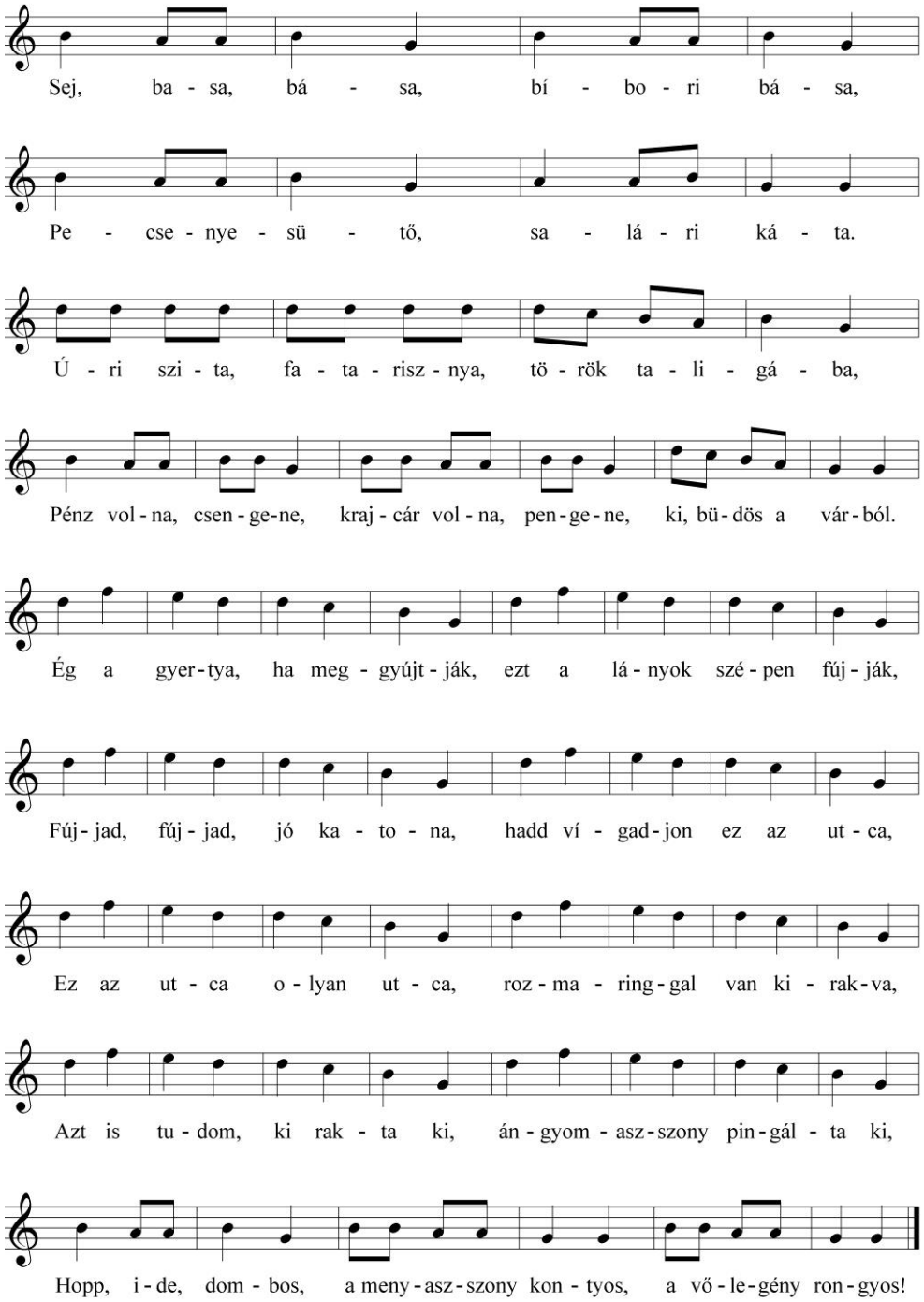
Hej, akár szép asszony lányát,
Hej, akár szép asszony lányát, a Katicát.
Szedek virágot, kötök koszorút,
Teszem a szögre, hadd hervadjon,
Viseld gondját, hogy újuljon,
Egy szelet, két szelet, három szelet dinnye,
Csir' pár feneke Csiramada
Kecske városában
Fejérvárra mentem,
Piros csizmát vettem,
Patkolásért tíz pengőt vittem,
Tengeri, nyúlhús, karozsmai tyúkhús,
Ugorjatok szép leányok az egrei táncba.
Pity-poty Mári zsebkendője,
Píz volnék, fordulnék,
Rózsa volnék, kerülnék,
Mégis kiperdülnék.
Lányok ülnek a toronyba, gyöngyös koszorúba,
Arra mennek a legények
Sárga sarkantyúba,
Ha jó lányok volnátok, nékem köszönnétek,
Hosszú pántlikátok bokorra kötnétek.

Tápiószele (Pest), Szurdi Jánosné (78) Luby Margit, 1956.IX.
NM EA 26845

A „Fehér liliomszál" több változatban is megtalálható a Tápió mentén. Pontosan ugyanezt a változatot nem lehet fellelni más tájegységeken sem, a dallam rögzítése pedig nem történt meg a gyűjtés alkalmával. A sok ismeretlen szövegrész miatt a dallam nem rekonstruálható.
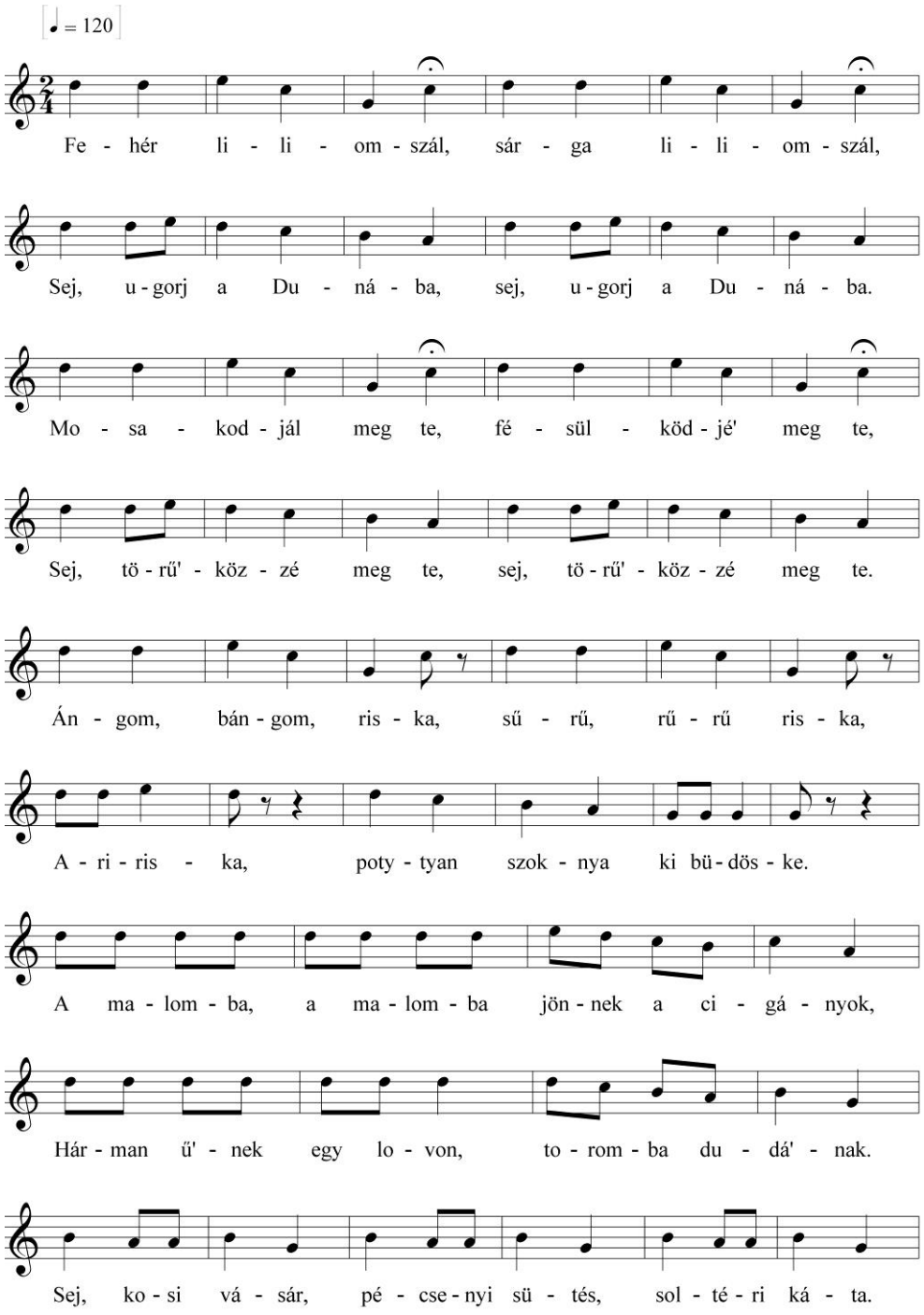
Dallam- és szövegváltozat:
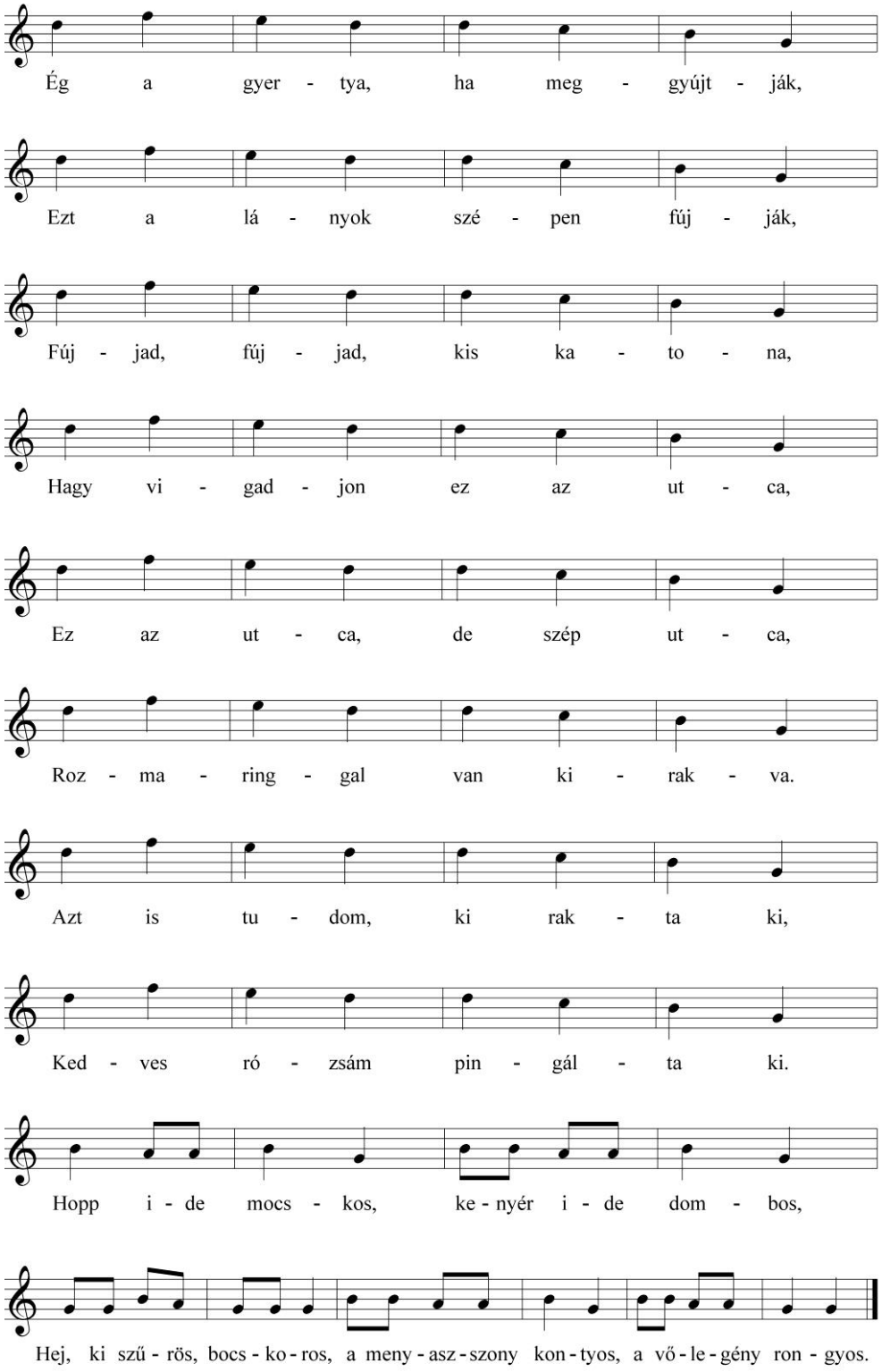

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő — Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 48315

Dallam- és szövegváltozat:
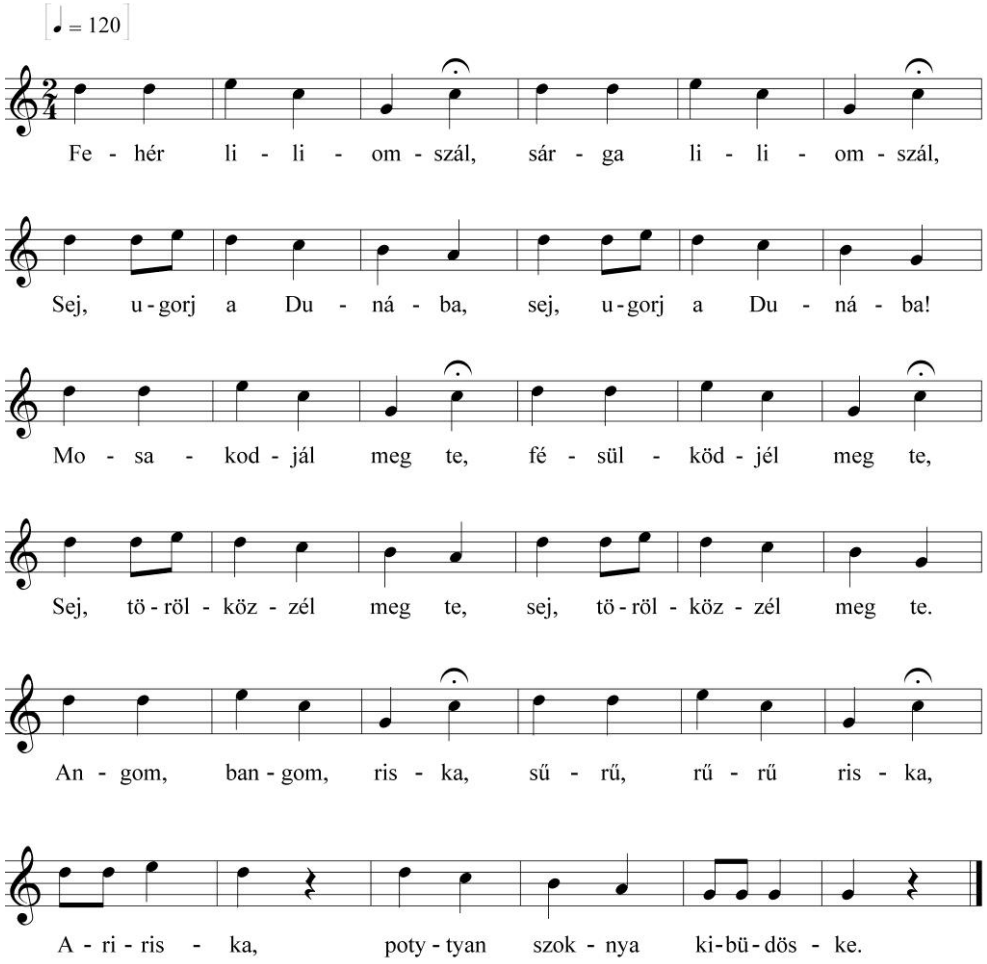

Tápiószecső (Pest), Palotai Józsefné Papp Anna (55) Békefi Antal, 1953.VII.
Sárkány Istvánné Dózsa Mária (56)

ZTI LSZ 59222

Dallam- és szövegváltozat:

Tápiószecső (Pest), Ismeretlen adatközlő — Ofella Sándor, 1950-es évek

A Fehér liliomszál „általános változat” megjelöléssel került Tápióbicske, Sülysáp, Szentmártonkáta, Tápióbicske, Tápiószecső, illetve Tápiószentmárton településeken dokumentálásra. Farmoson a „megtörölközés” után táncoltak is, illetve a visszaemlékezések alapján feltehetőleg hosszabb változatban, dallamfüzérben fordult elő.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.

Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

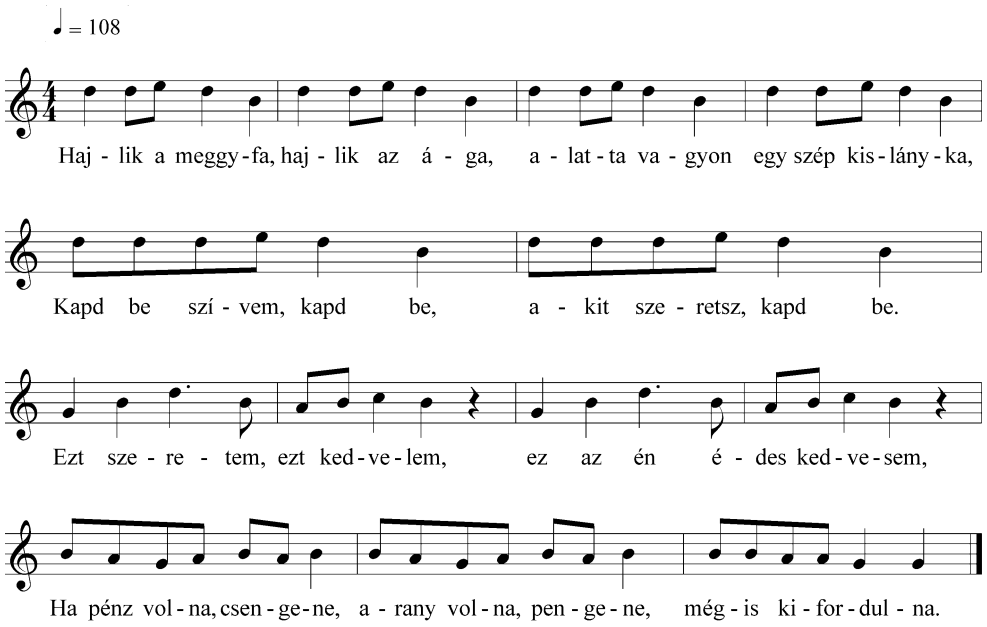
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1913) Hintalan László, 1981.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

184.

Hajlik a meggyfa (Érik a meggyfa)

A játszók körbeállnak, egy a kör közepére megy. „Akit szeretsz, kapd be” szövegre a középen álló választ valakit, akivel a dal végéig táncol. A végén az marad a kör közepén, akit választott.

Tápiószele (Pest), Mészáros Jánosné Menkó Anna (50) Schnöller Mária, 1954.VI.13.
ZTI LSZ 48419

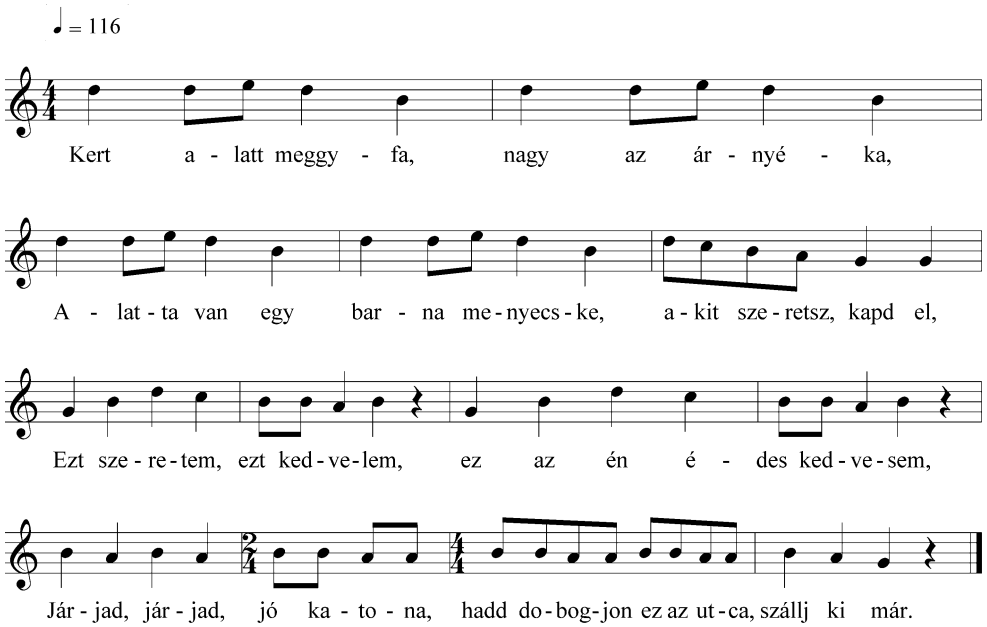
Szövegváltozat:

Hajlik a meggyfa, nagy az árnyéka,
Alatta vagyon szép barna katona,
Akit szeretsz, kapd el.
Ezt szeretem, ezt kedvelem,
Ez az én édes kedvesem.
Járjad, járjad, jó katona,
Hadd vigadjon ez az utca, szállj ki már!

Az adatközlő nem énekelte, csak szövegét mondta el, így a pontos dallamvezetés nem ismert.

Gomba (Pest), Bálint Györgyné Teleki Irma (84) Terék József, 2017.IX.19.

Dallam- és szövegváltozat:

Ismétlésre:
Ég a gyertya, ha meggyújtják, mikor ezt a táncot járják,
Járjad, járjad, jó katona, hadd dobogjon ez az utca, szállj ki már.

Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „Körbejárnak kézen fogva, egy a kör közepén, ő az – Akit szeretsz, kapd el – után párt választ, megforgatja, majd a - Száll ki már – után kimegy a körből.”
A lejegyzéstől eltérően énekelhető a 4. sor 1. üteme nyolcados ritmussal is, mely ritmusváltozattal számtalan kistájon előfordul.

Úri (Pest), Csontos Sándorné (45) Kisbán Eszter, 1956.VII.17.
ZTI LSZ 48420
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)

Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

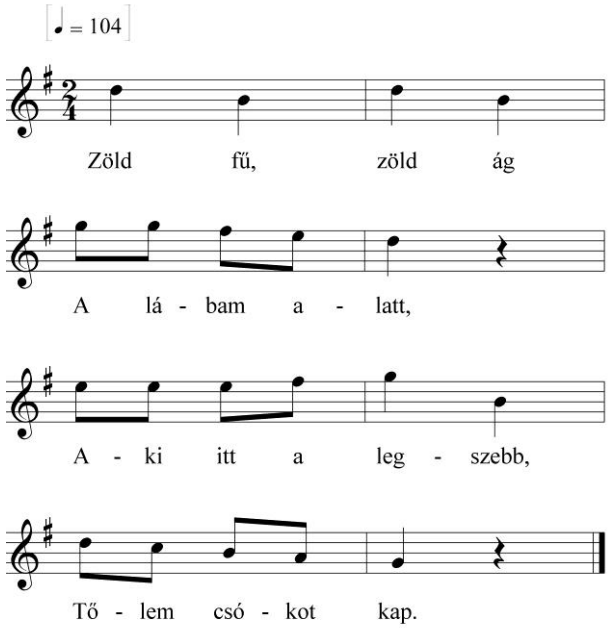
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1913) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

185.

Zöld fű, zöld ág

A játszók körben állnak, egy középre megy. Éneklik a dalt, a végén a középen álló odamegy valakihez, kézen fogva behúzza a körbe, és a helyére áll. Akit választott, az marad a kör

közepén. Számos változatban a szövegnek megfelelően „megcsókolják” egymást (puszit adnak egymásnak).

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2010.III.24.

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72), Havetta László (55), Mihály István (67), Sós Mihály (70) — Hintalan László, 1981.
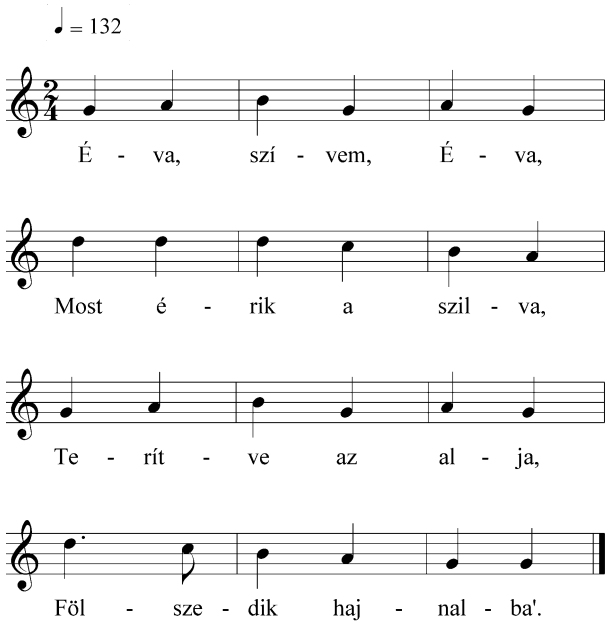
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76), Kenyó Sándorné Bató Margit (74), Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69), Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79), Tóth József (83) — Hintalan László, 1981.

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58), Dudás István (57), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57), Farkas Istvánné Plavecz Anna (52), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) — Hintalan László, 1981.

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) — Hintalan László, 1981.

186.

Éva, szívem, Éva

2. Bárcsak ez a hajnal
Sokáig tartana,
Hogy a szerelemnek
Vége ne szakadna.

3. Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötrelem,
Mért nem virágoztál
Minden fa tetején.

4. Minden fa tetején,
Diófa levelén,
Hadd szakított volna
Minden szegény legény.
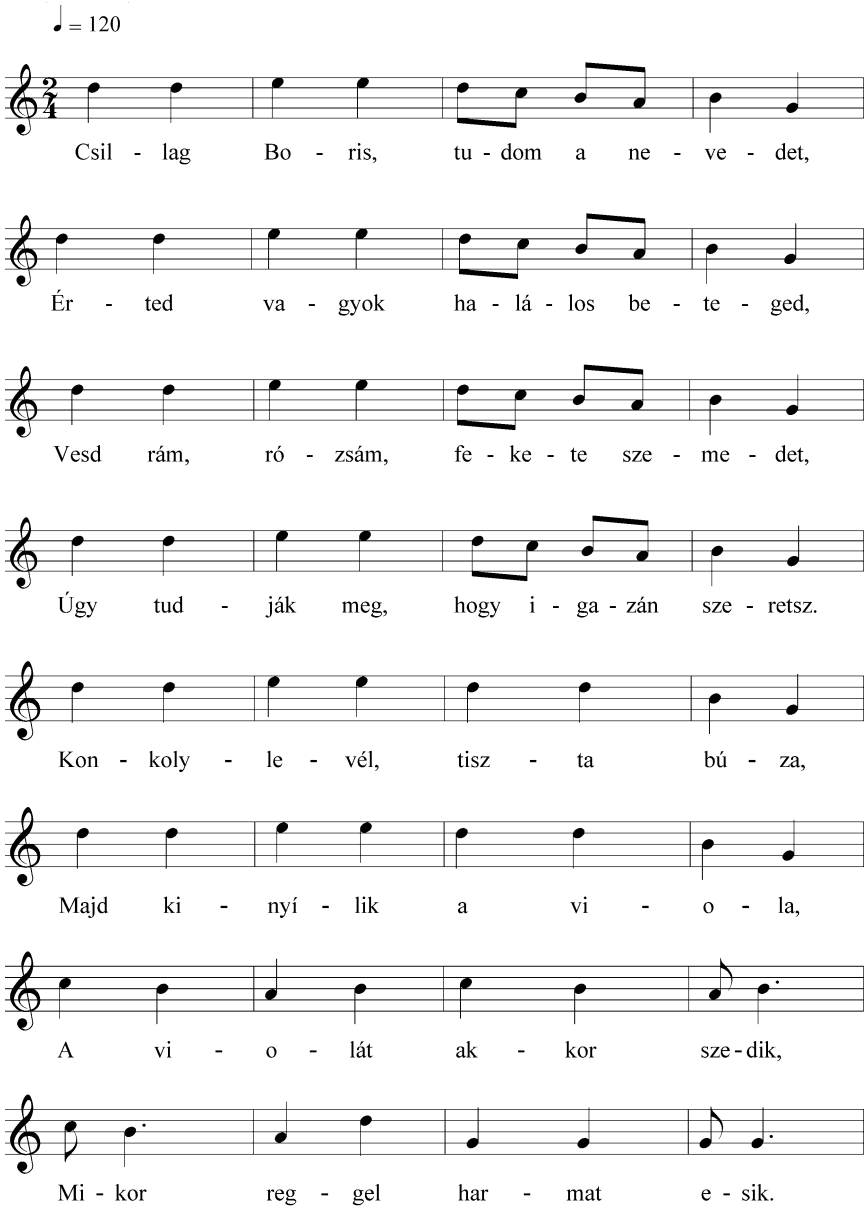
5. Lám én szakítottam,
El is hervasztottam,
Szelíd galamb helyett
Jaj, de vadat fogtam.

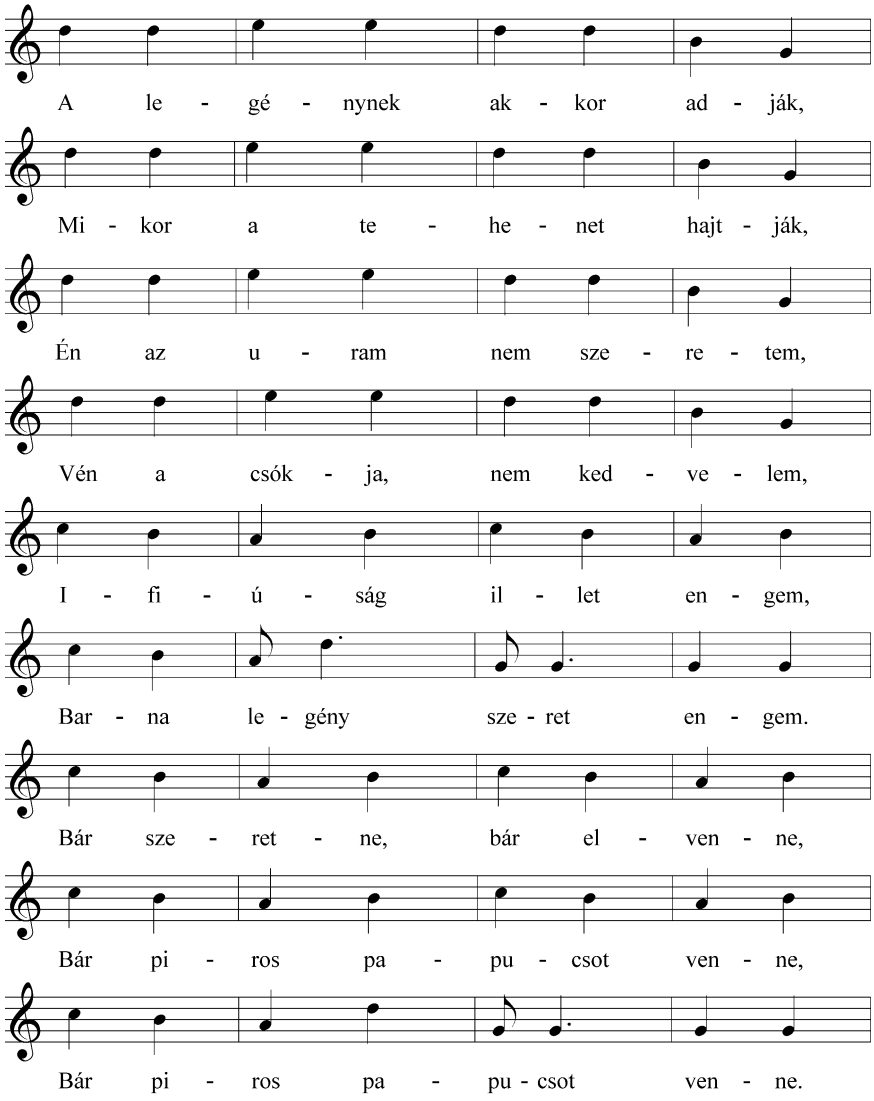
Páratlan játék.
Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „A tempó állandóan gyorsul. A kör az első két versszak alatt körbe jár, ketten középen táncolnak. A – Szerelem, szerelem – szövegrésznél már egész gyors a tempó, a kör megáll, és csak dalolja, a két bent lévő pedig gyorsan járja. A – Jaj, de vadat fogtam – résznél mindenki párt választ magának, aki páratlanul marad, az áll a kör közepére, de a dal legelején párt választ és vele táncol.”
(A gyűjtés alkalmával „Ég a szívem, Éva” szöveggel került feléneklésre az első sor.)
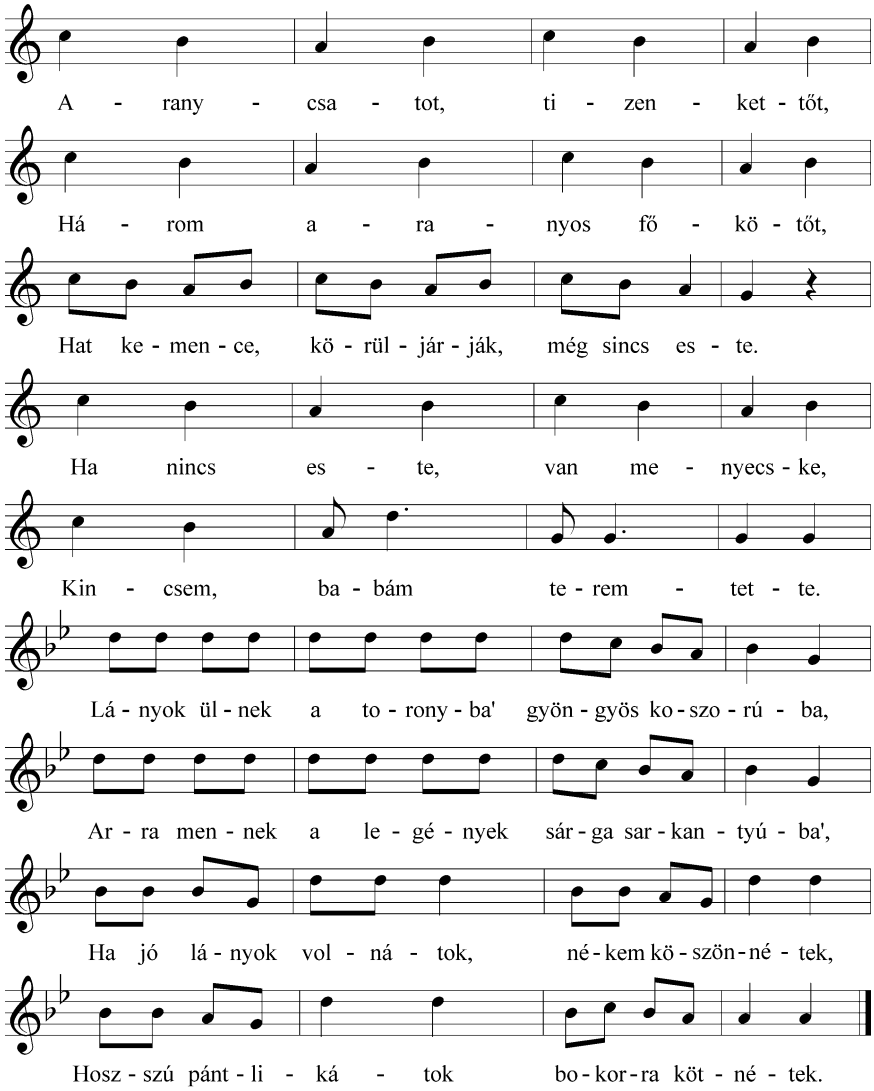
Úri (Pest), Nagy Jánosné (69) Kisbán Eszter, 1956.VII.15.
ZTI LSZ 48176

187.

Csillag Boris

A le - gé - nynek ak - kor ad - ják,
Mi - kor a te - he - net hajt - ják,
Én az u - ram nem sze - re - tem,
Vén a csók - ja, nem ked - ve - lem,
I - fi - ú - ság il - let en - gem,
Bar - na le - gény sze - ret en - gem.
Bár sze - ret - ne, bár el - ven - ne,
Bár pi - ros pa - pu - csot ven - ne,
Bár pi - ros pa - pu - csot ven - ne.
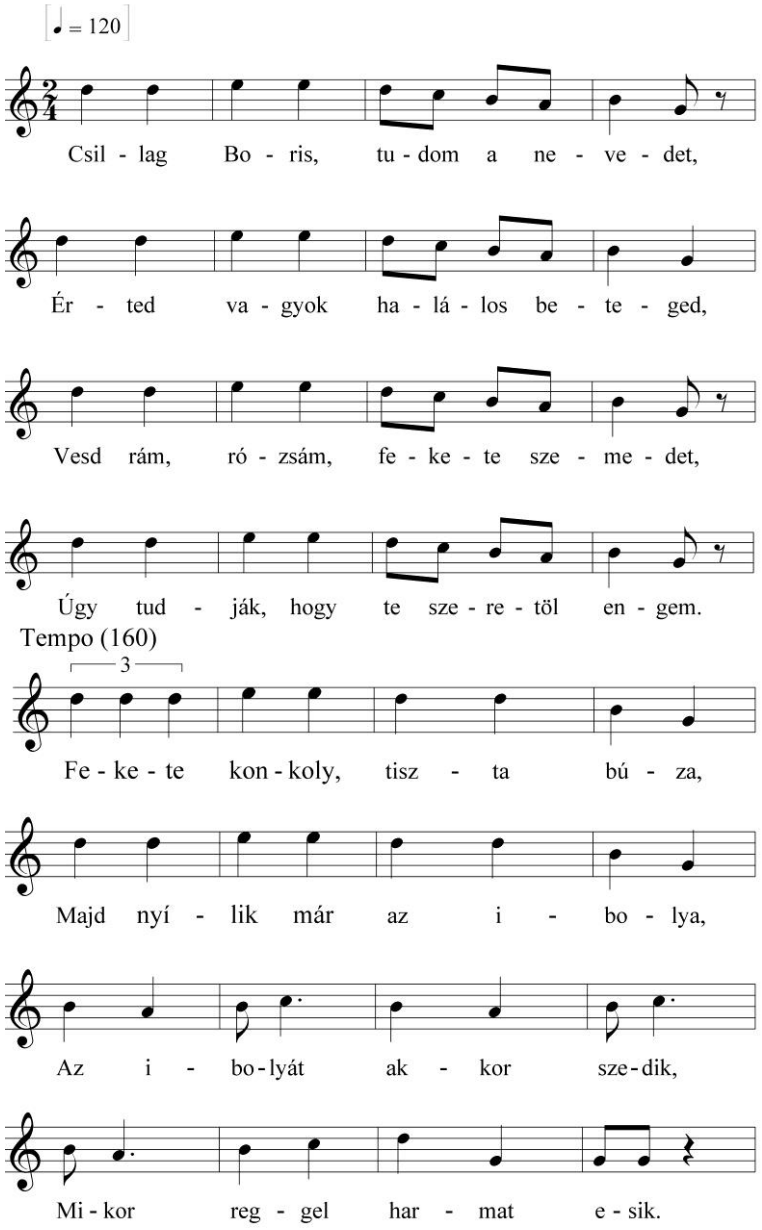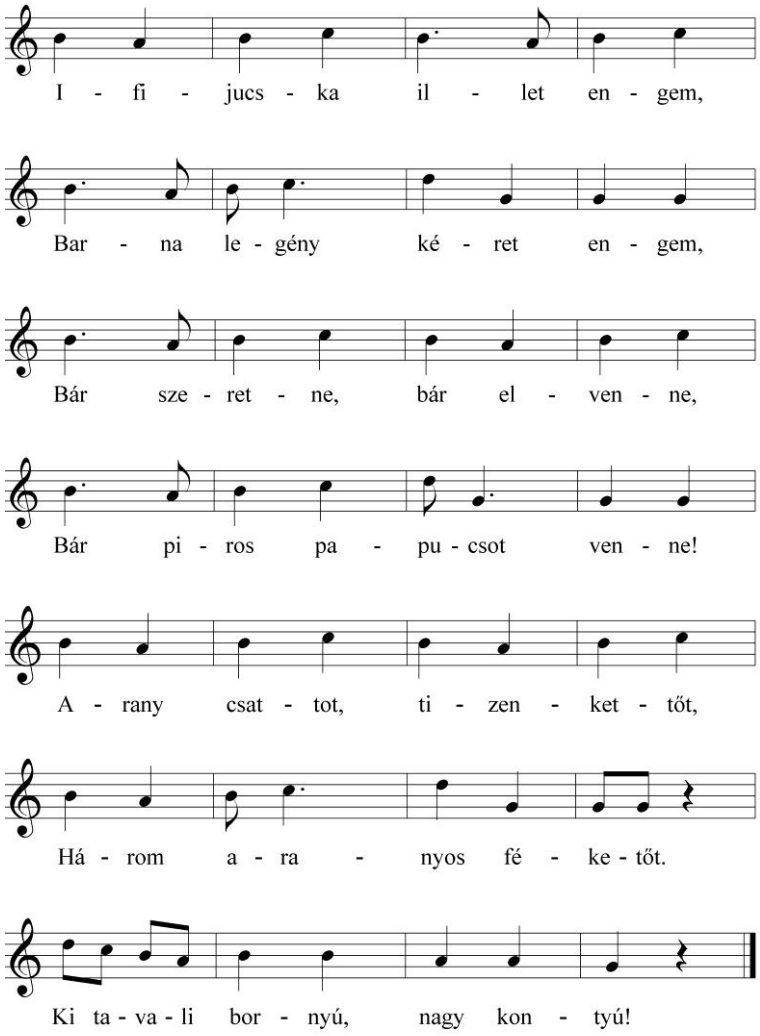

Az „Úgy tudják meg, hogy igazán szeretsz” szövegre a középen álló párt választ és a dal végéig táncol vele.

Tápiószele (Pest), Szurdi Jánosné Pataki Rozália (78) Luby Margit,1956.IX.
NM EA 26845

Szurdi Jánosné elmondása szerint „ezt énekelgették a lányok 12 éves korig.”
Az adatközlő a játék pontos menetére már nem emlékezett. A gyűjtés alkalmával kottaképet nem rögzítettek, hangfelvétel pedig nem áll rendelkezésünkre. A közölt kottakép első része Békefi Antal 1953 augusztusában végzett tápiószecsői gyűjtéséből („Csillag Boris”, ak: Papp Anna 55 éves, ZTI LSZ 48095), utolsó sorait pedig Gábor Judit 1957. november 09-én végzett farmosi gyűjtéséből („Lányok ülnek a toronyba”, ak: Bozsó Andrásné Badenszki Terézia 56 éves, ZTI AP 02069a) lehetett reprodukálni a felhasználhatóság érdekében. A jelen játékból hiányzó dallamrészeket más, Tápió menti játékváltozatoknál használatos, jellegzetes dallamfordulatokkal került kiegészítésre.
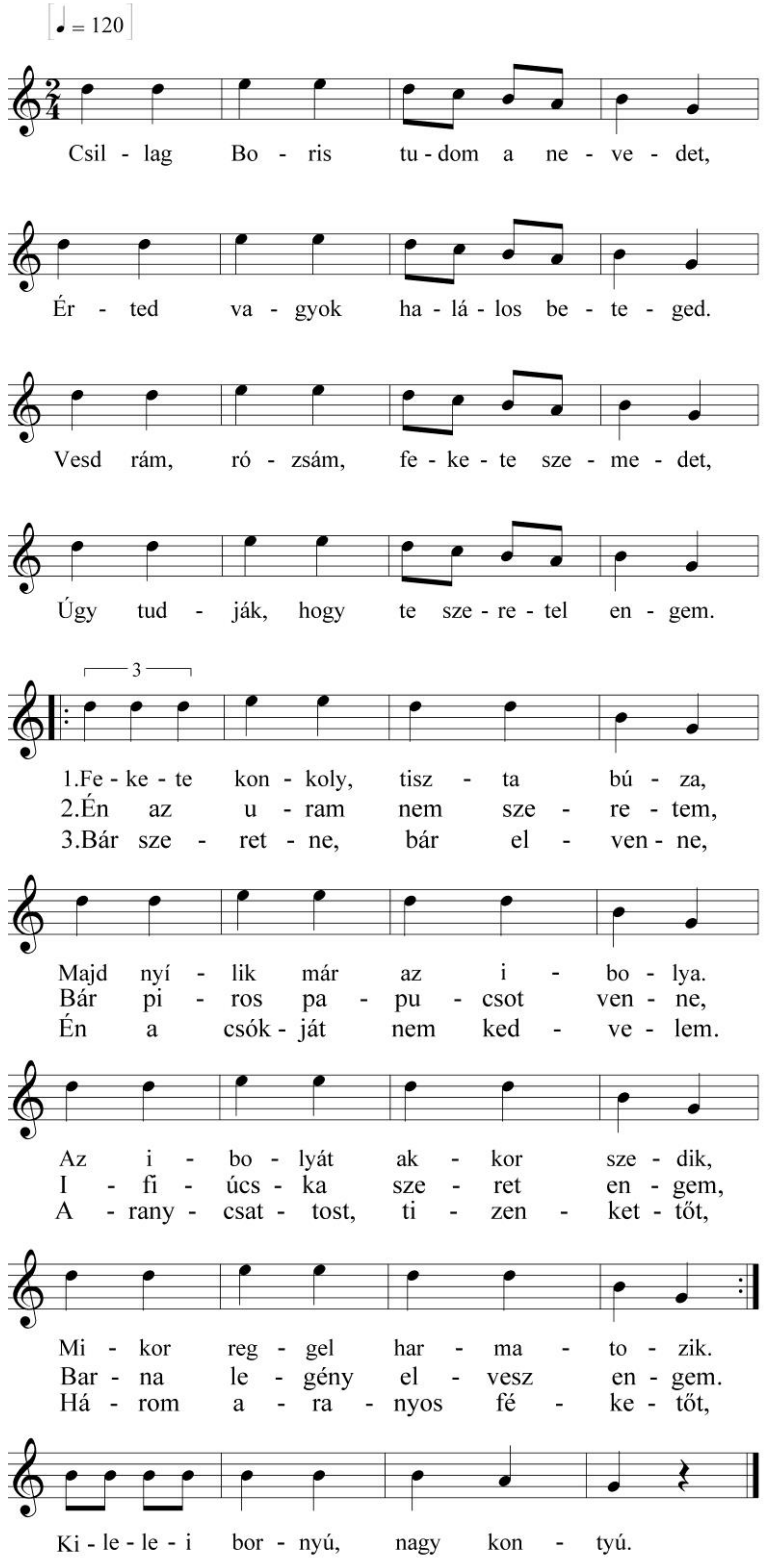
Dallam- és szövegváltozat:

Tápiószecső (Pest), Papp Anna (55) Békefi Antal, 1953.VII.
ZTI LSZ 48095

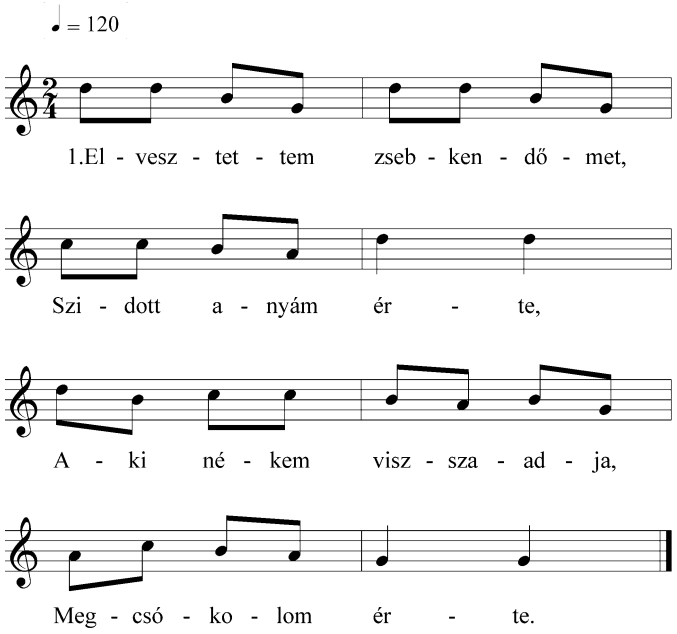
Dallam- és szövegváltozat:

Tápiószecső (Pest), Ismeretlen adatközlő Ofella Sándor, 1950-es évek

188.

Elvesztettem zsebkendőmet

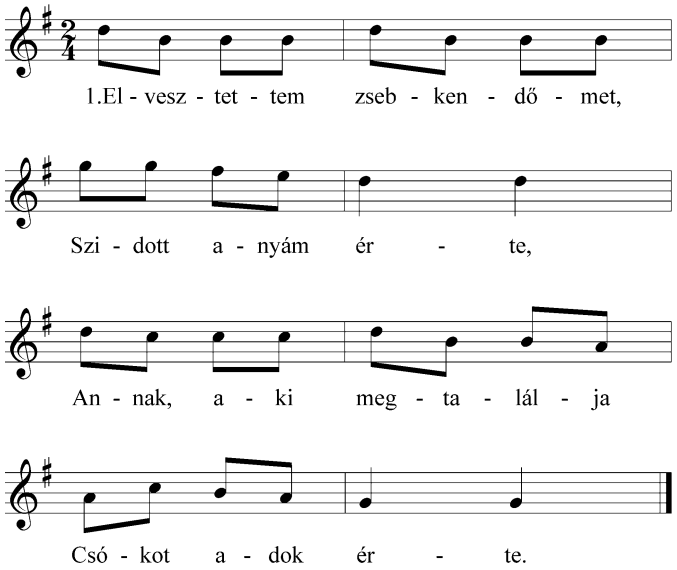

2. Szabad péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni,
Szabad az én galambomnak
Páros csókot adni.

„Körben állnak a lányok, egyikük kezében zsebkendő, ő sétál körbe a lányok háta mögött. Akinél elejti a zsebkendőt, azzal cserélnek és folytatódik a játék.”

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.18.

Dallam- és szövegváltozat:

2. Szabad péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni,
Szabad az én galambomnak
Páros csókot adni.

A gyerekek körben állnak és tovahaladó csárdást járnak. Közben egy kislány sétalépéssel középre megy, kezében zsebkendőt lobogtat és a körrel ellentétben sétál. Az egyik gyerek előtt leejti a zsebkendőt, aki azonnal felveszi és követi a másik kislányt.
A második versszak éneklése közben a két gyerek sereg, a többiek tapssal kísérik, majd szerepcsere.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)

Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

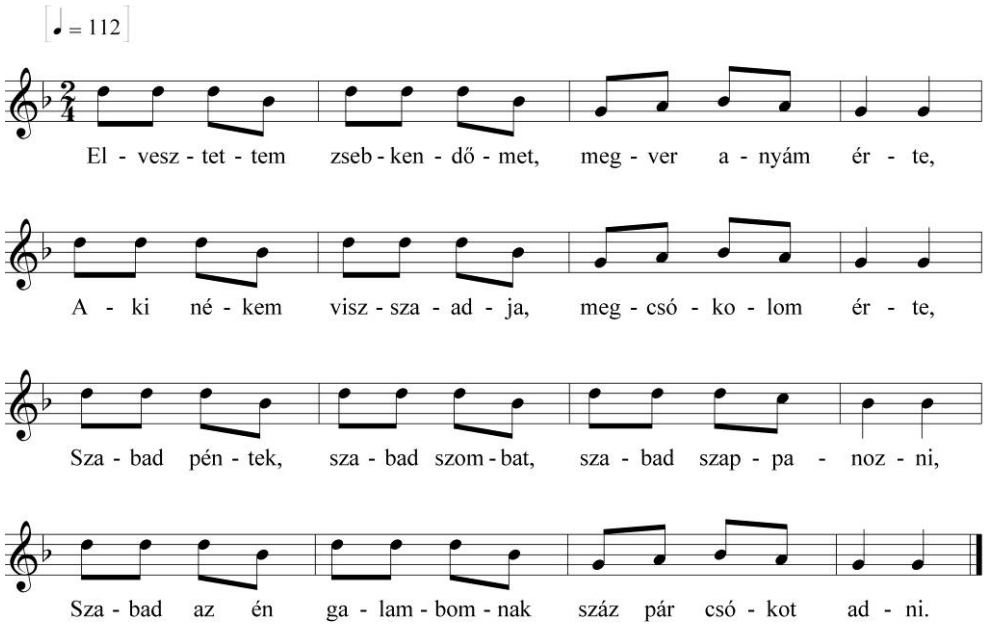
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1913) — Hintalan László, 1981.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

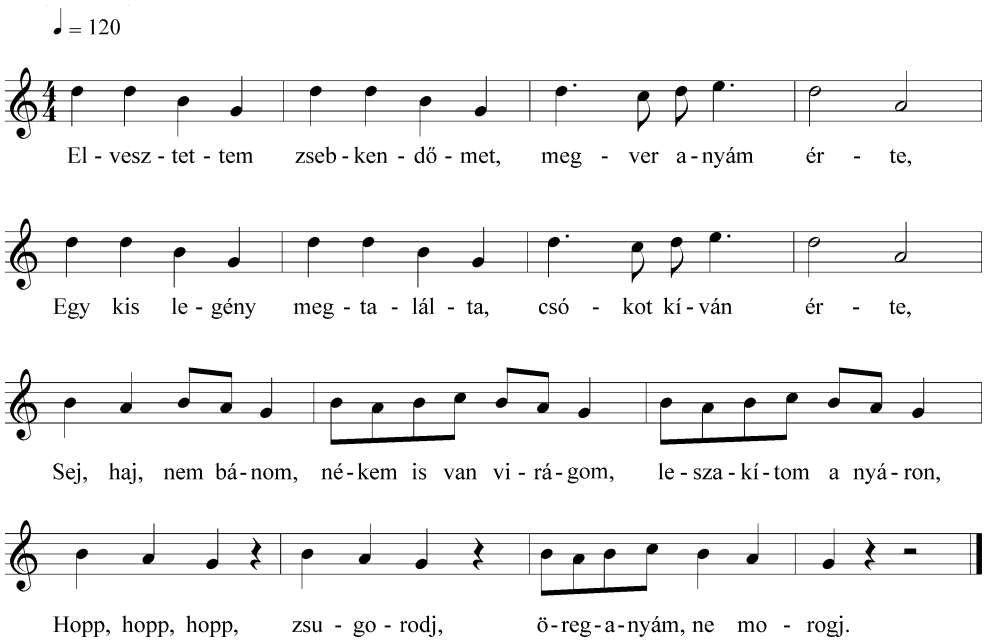
Dallam- és szövegváltozat:

A játszók körbeállnak, egy a kör közepére megy. A „megcsókolom érte” szövegre párt választ, akivel a dal végéig forog. Utána az marad a körben, akit választott.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2010.III.24.

Dallam- és szövegváltozat:
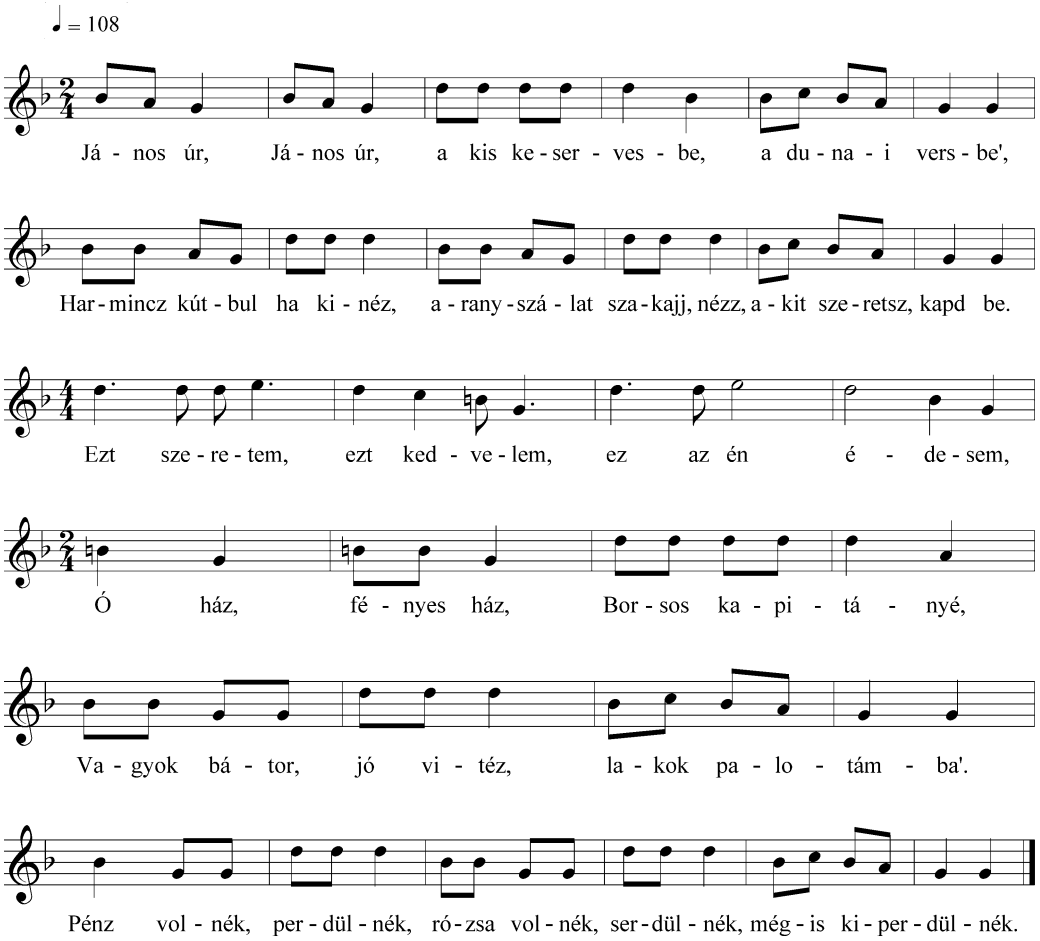

Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „Körben álltunk, egy kerülte a kört zsebkendővel a kezében. Valakinek a háta mögé dobta, és futni kezdett. Ha az idejében észrevette, kergette és megfogta, tovább is az előző kerüli a kört, ha azonban beér az üres helyre, mielőtt megfogná a másik, az fogja a kört kerülni."

Úri (Pest), Nagy Jánosné (69) Kisbán Eszter, 1956.VII.15.

ZTI LSZ 46192

189.
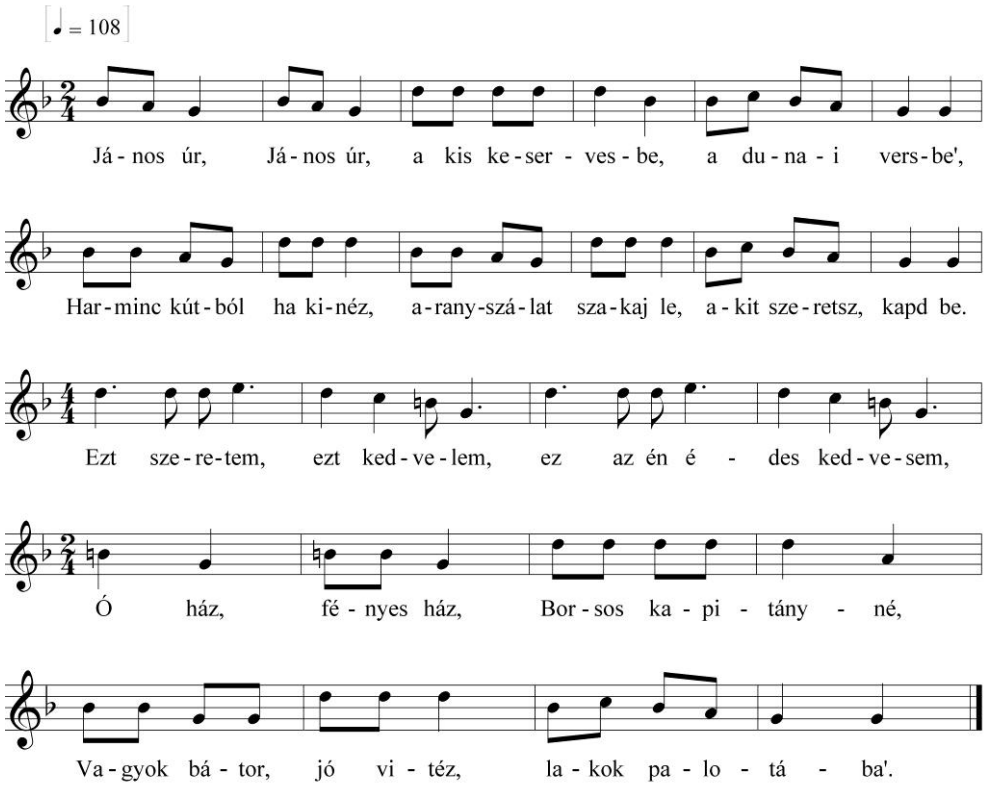
János úr, János úr

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1890 körül
NM EA 726

A gyűjtés alkalmával kottaképet nem rögzítettek, hangfelvétel nem készült. A közölt kottakép a Farmoson, 1958.II.15-én felgyűjtött (ak: Bozsó Andrásné Badenszki Terézia 56 éves, gy: Gábor Judit, ZTI AP 02069a) változat dallama, kiegészítve a tápiószelei utolsó sorral és aktualizálva a szinte szóról-szóra megegyező helyi szövegváltozattal.

Dallam- és szövegváltozat:
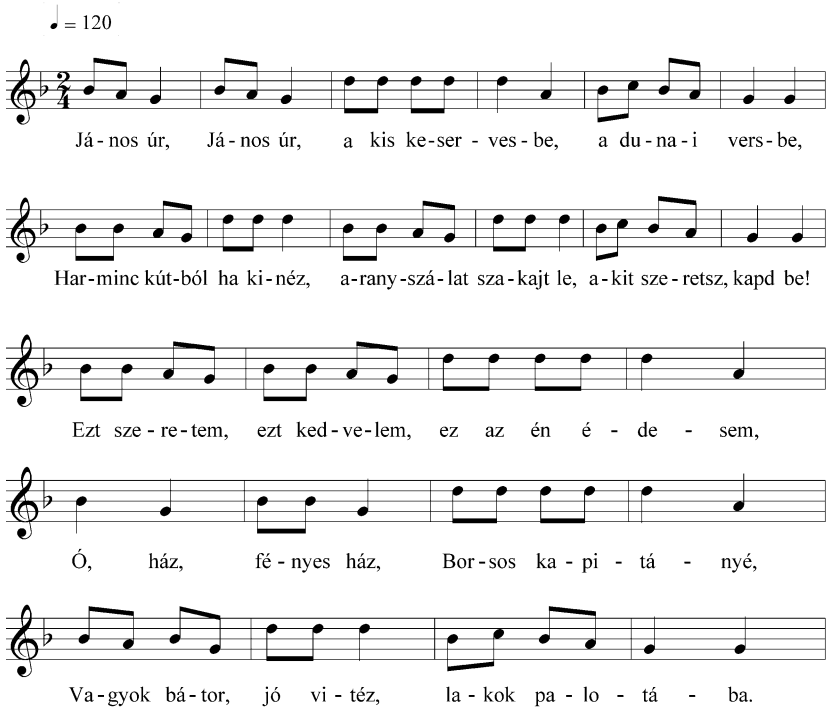

„Egy gyerek középen, az kapott el egyet a körben állók közül.” (a dalocska végén)
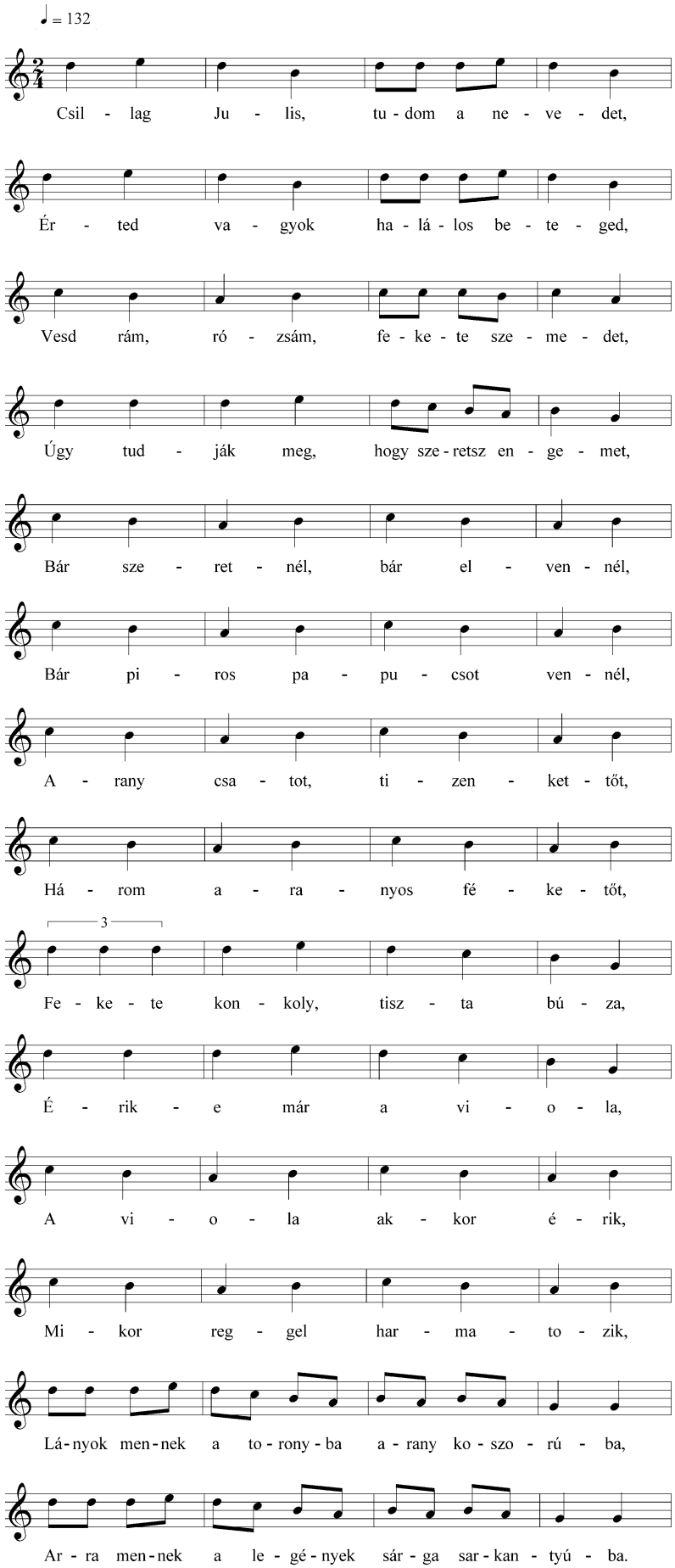
Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (56) Gábor Judit, 1958.II.15.
ZTI LSZ 48483
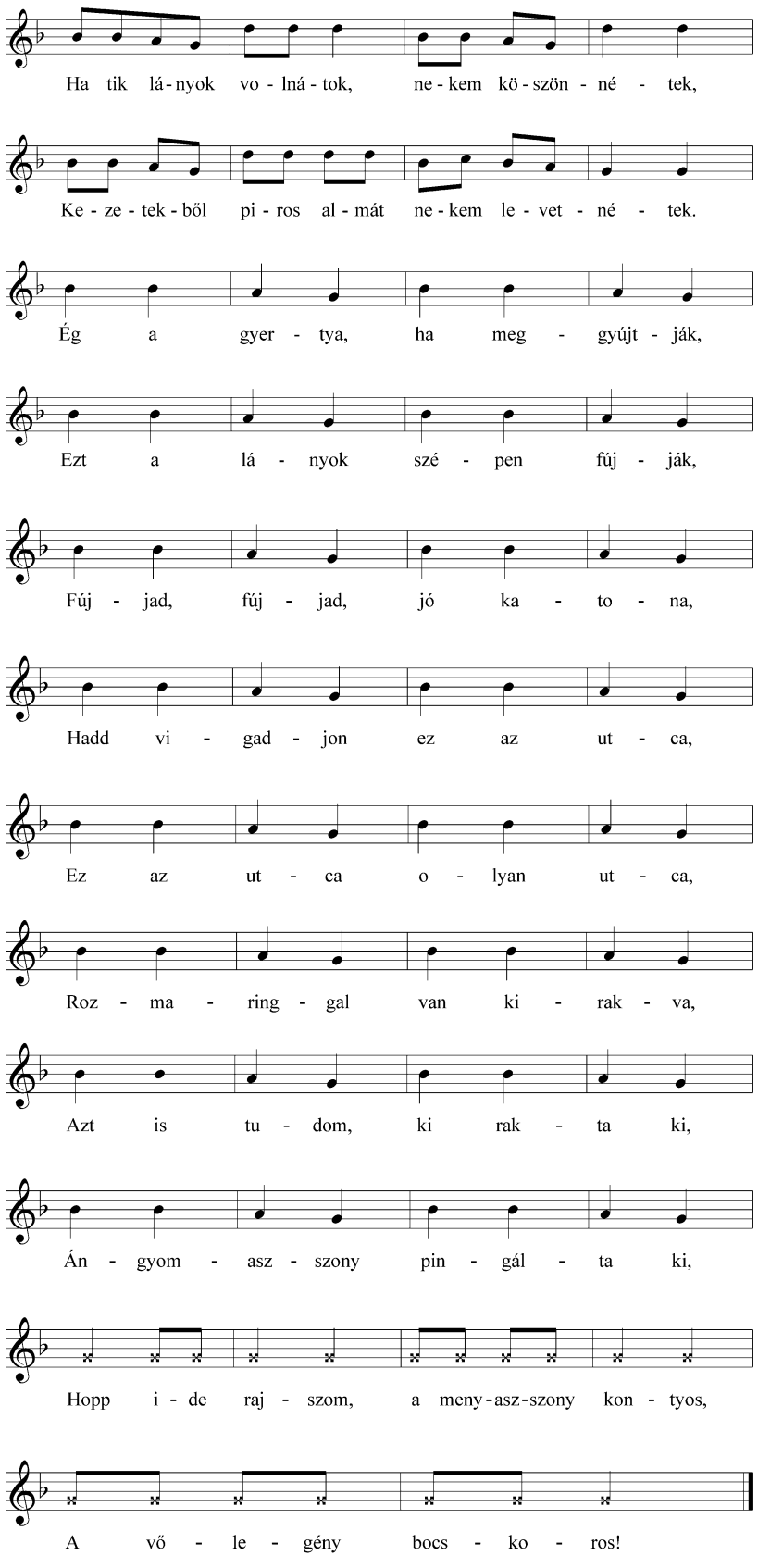
190.

János úr, János úr és Csillag Julis

(dallamfüzér)

♩ = 132
Csil - lag Ju - lis, tu - dom a ne - ve - det,
Ér - ted va - gyok ha - lá - los be - te - ged,
Vesd rám, ró - zsám, fe - ke - te sze - me - det,
Úgy tud - ják meg, hogy sze - retsz en - ge - met,
Bár sze - ret - nél, bár el - ven - nél,
Bár pi - ros pa - pu - csot ven - nél,
A - rany csa - tot, ti - zen - ket - tőt,
Há - rom a - ra - nyos fé - ke - tőt,
3
Fe - ke - te kon - koly, tisz - ta bú - za,
É - rik - e már a vi - o - la,
A vi - o - la ak - kor é - rik,
Mi - kor reg - gel har - ma - to - zik,
Lá - nyok men - nek a to - rony - ba a - rany ko - szo - rú - ba,
Ar - ra men - nek a le - gé - nyek sár - ga sar - kan - tyú - ba.
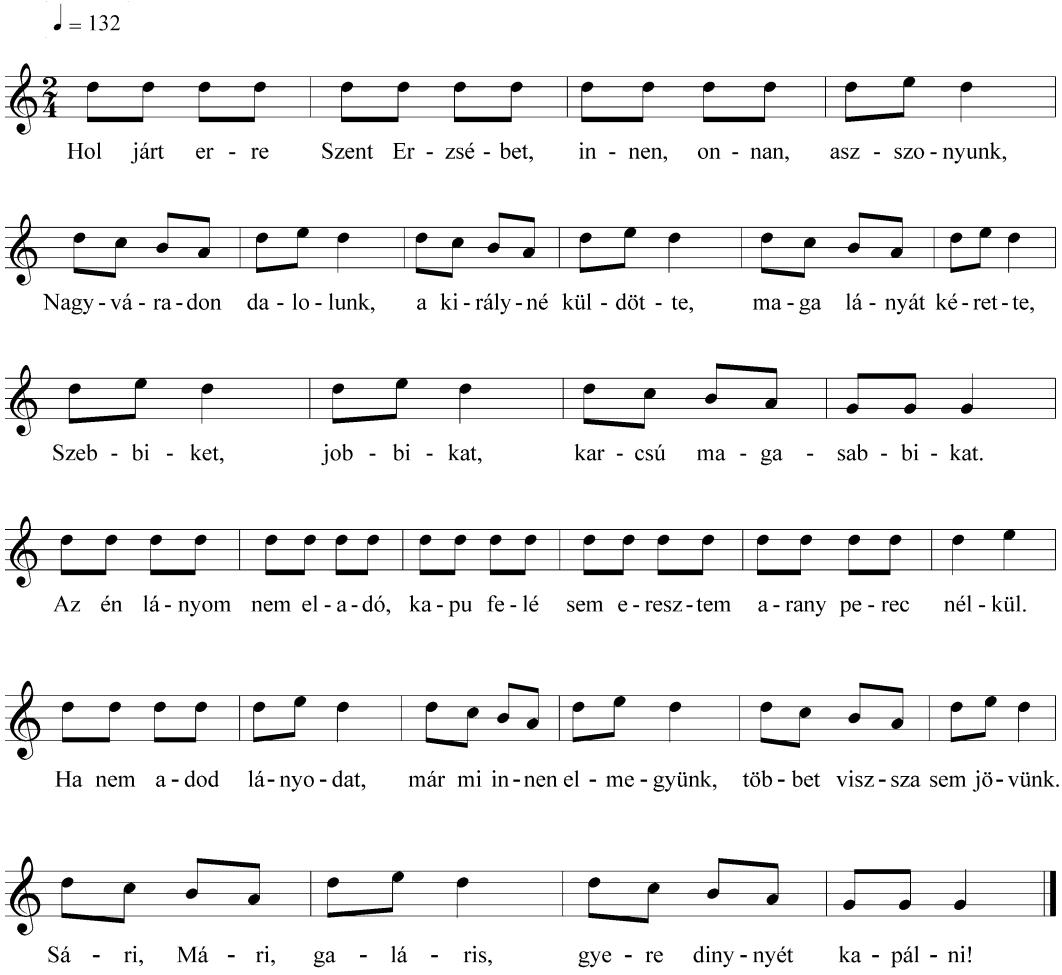

Párválasztó körjáték.

Körbeállnak, egy van belül. Járnak körbe és éneklik a dalt. Az „Akit szeretsz, kapd be!” részt követően a középső behív valakit magához és együtt táncolnak az „Ezt szeretem, ezt kedvelem” résztől. A „Csillag Julis”-tól kezdődően friss csárdást járnak, és gyorsabban énekelnek.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) Hintalan László, 1981.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68)

191.

Hol járt erre Szent Erzsébet

„A körön belül áll a király, kívül jár a kérő. A király kivételével mindnyájan énekelnek. A dal végén az újonnan behívott marad belül, és ha kedvük van, újra kezdik.”

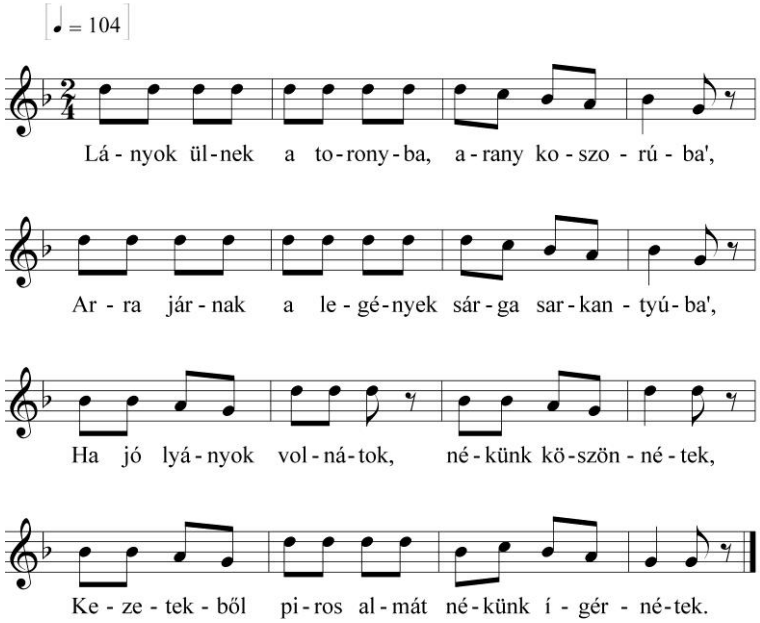
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)

Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (1913) Hintalan László, 1981.

192.

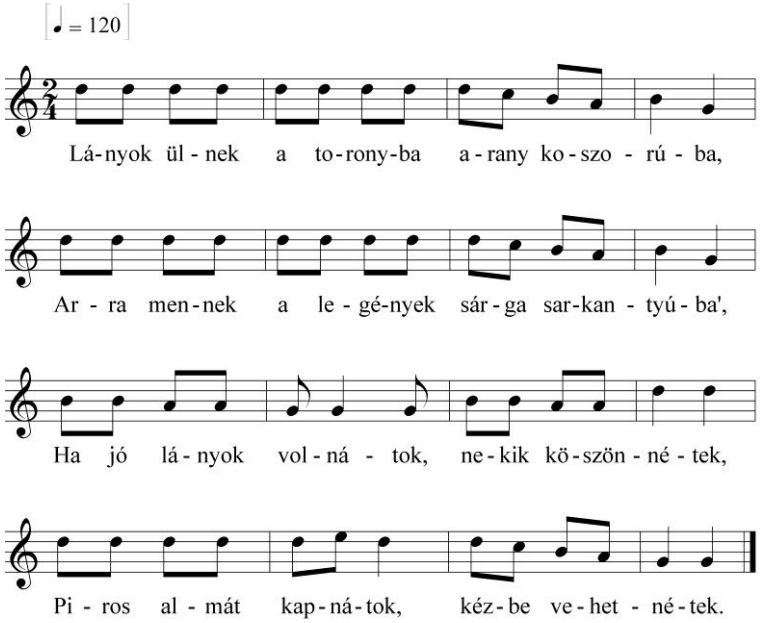
Lányok ülnek a toronyba, aranykoszorúba

„Körbeálltak a gyerekek, s egy a kör közepén állt és akkor mondta: Jön a kosár! Kérdezte egy másik: Mi jön benne? – Három alma, három barna legény; melyiket választod? – A legszebbiket! S akkor odament, aki a kör közepén állt, választott egyet közülük és akkor annak a részén választotta, aki mondta, hogy: a legszebbiket. S akkor azok elkezdtek forogni, táncolni és akkor mondták, hogy: Lányok ülnek a toronyba…” És kezdődött a dallamos népi játék.

Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (56) Gábor Judit, 1957.XI.09
ZTI AP 02069*a*
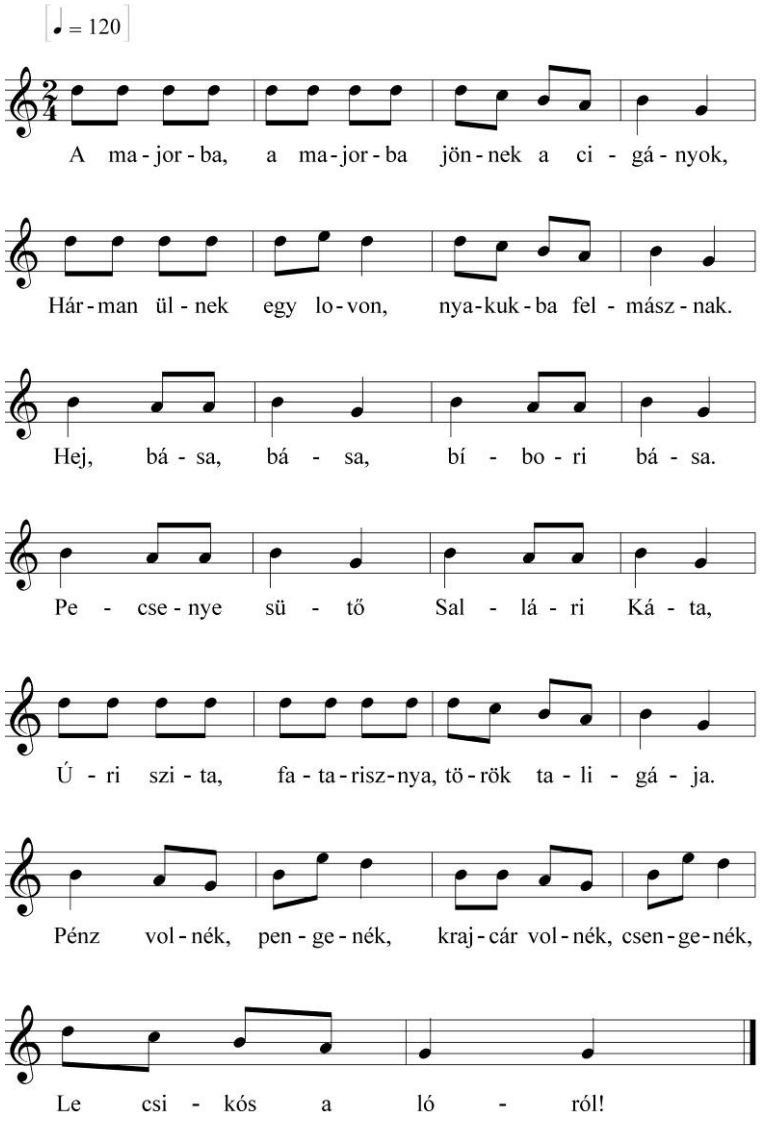
Dallam- és szövegváltozat:

Tápiószecső (Pest), Ismeretlen adatközlő Ofella Sándor, 1950-es évek

193.
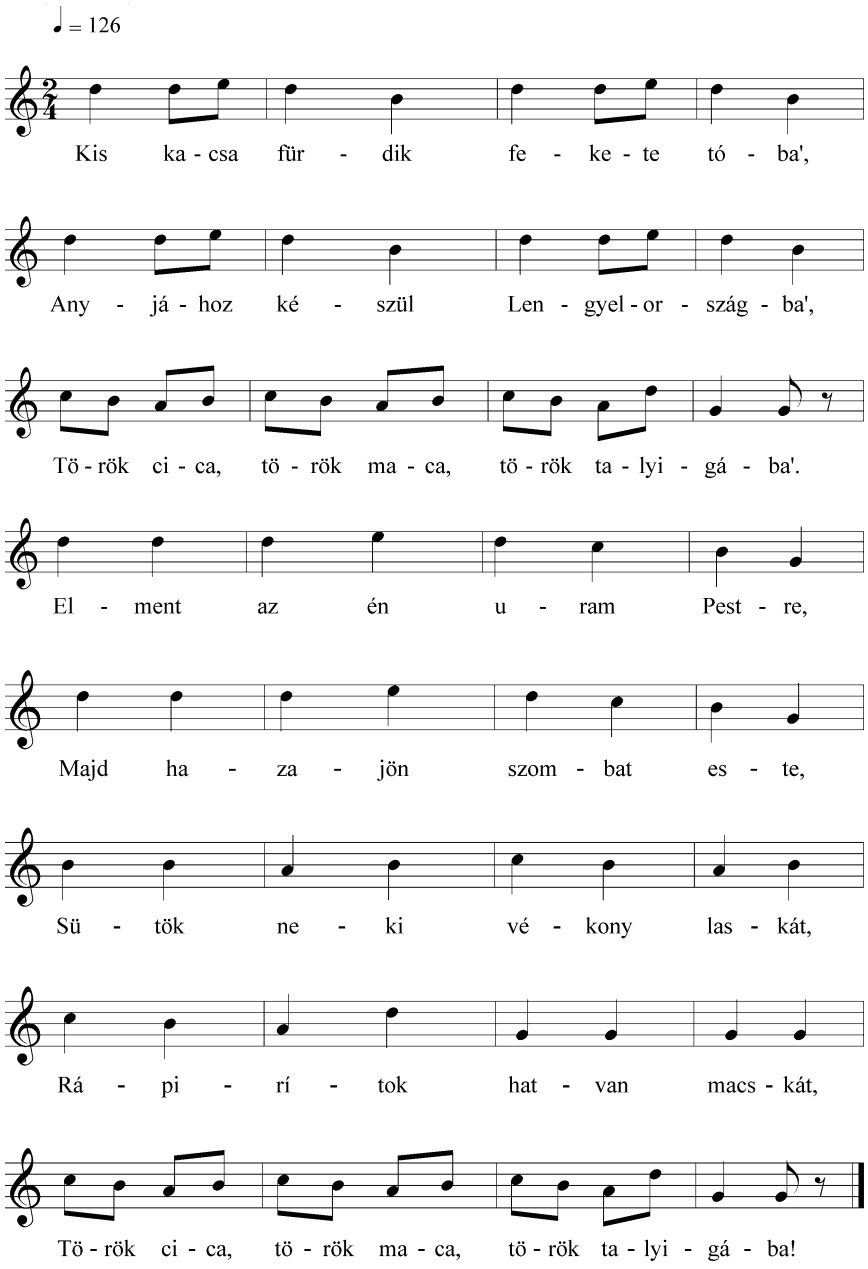
A majorba, a majorba jönnek a cigányok

Tápiószecső (Pest), Sebők Istvánné Horváth Borbála (90) Ofella Sándor, 1971 körül

194.
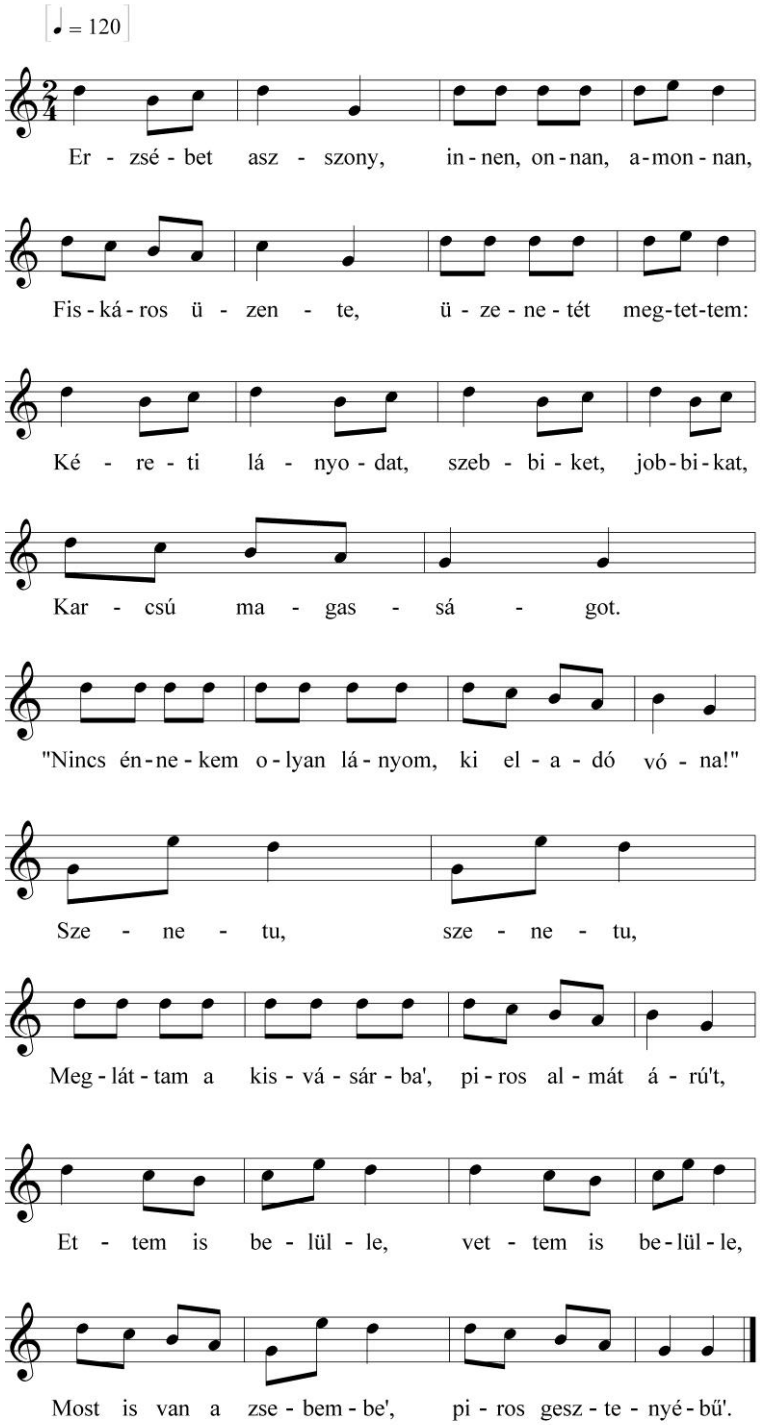
Kis kacsa fürdik

Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (56) Gábor Judit, 1957.XI.09.
ZTI AP 01948*a*
ZTI AP 02068*d*

195.

Erzsébet asszony, innen, onnan, amonnan

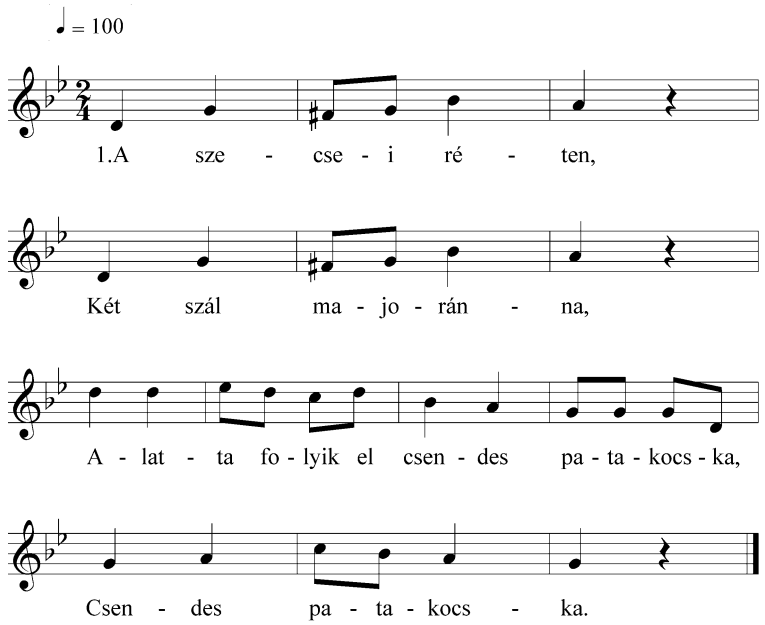
A játék valójában leánykérő várkörjáték, de itt másképpen játsszák. A játszók körbeállnak, egy áll a kör közepén (Erzsébet asszony), egy pedig azon kívül (kérő). A kérő kezdi a dalt, és énekli odáig, hogy „Karcsú magasságot”. Erzsébet asszony folytatja odáig, hogy „ki eladó vóna”. A további részt megint a kérő énekli. A dal közben mindketten körbejárnak egy

irányban. A végén a kérő azt választja, aki mögé ért, és az lesz az új kérő, a volt kérő pedig az új Erzsébet asszony. A régi Erzsébet asszony az új kérő helyére áll be, és így folytatják új szereplőkkel. Itt tehát nem történik meg a lányok elvivése egymás után, ami a leánykérő játékok lényege, hanem a választás után a szereplők változnak, ahogy a párválasztó körjátékokban.

Tápiószecső (Pest), Papp Anna (55) Békefi Antal, 1953.VII.
ZTI LSZ 42651

196.

A szecsei réten

2. Odajár fürödni,
Egy pár fehér galamb,
Odajár fürödni egy pár fehér galamb,
Egy pár fehér galamb.

3. Egyik fehér galamb,
Kara István vó'na,
Másik fehér galamb, másik fehér galamb
Varga Julcsa vó'na.

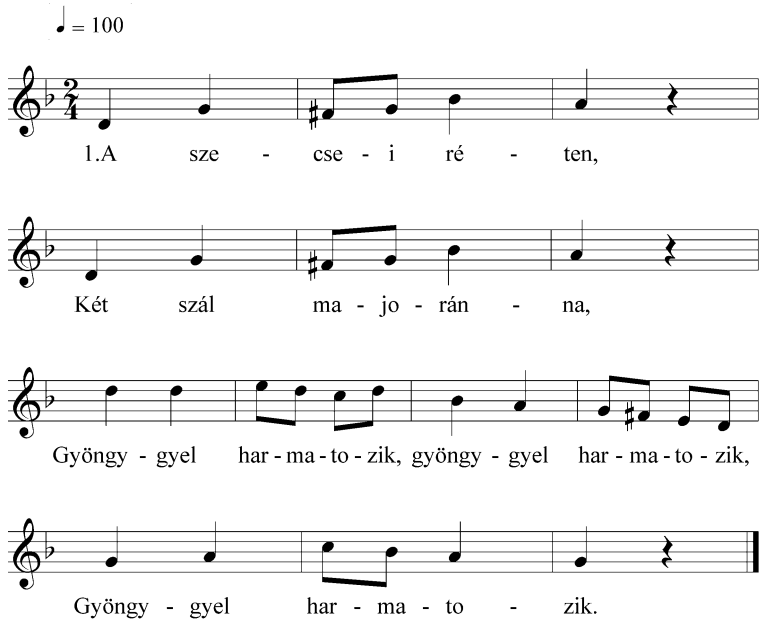
4. Varga Julcsa ágya,
Deszka nyoszolyája,
Bár fenyőből vó'na, bár fenyőből vó'na,
Hogy ne nyikorogna.

5. Hogy az ő párjával,
Kara Istvánkával,
Csendesen nyugodna, csendesen aludna,
Ketten, szerelmesen.

Az adatközlők elmondása alapján így játszották: „A kör áll vagy lassan jár. Egy pár lassan forog a kör közepén. A bent álló pár nevét éneklik ki a dalban. A dal minden elénekléséné más pár kerül középre."

Úri (Pest), Farkas Éva (40)
Gergely Júlia (10) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.IV.
ZTI LSZ 03390

Dallam- és szövegváltozat:

2. Alatta folyik el,
Egy szép csendes patak,
Abba mosakodik, abba mosakodik,
Egy pár fehér galamb.

3. Egyik fehér galamb
Bukta Panni vó'na,
Másik fehér galamb, másik fehér galamb
Bakos Pista vó'na.

4. Bukta Panni ágya,
Deszka nyoszolyája,
Bár fenyőből vó'na, bár fenyőből vó'na,
Hogy ne nyikorogna.

5. Hogy az ő párjával,
A Bakos Pistával,
Csendesen nyugodna, csendesen nyugodna,
Ketten, szerelmesen.

Az adatközlő elmondása alapján így játszották: „A bent lévő pár dal végén másik kettőt választ maga helyett. Velük helyet cserél. Ma is kedvelt játék."

Úri (Pest), D. Tóth Sándor (kb.40) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.IV.
ZTI LSZ 03389

197.

Fordulj bolha

Egy gyermek a kör közepén vagy guggol.

Így felelgetnek:

- Fordulj bó'ha!
- Nem fordulok!
- Meddig?
- Keddig!
- Mit visz?
- Csókot!
- Kitől?
- Ezt csak a (pl.) Zsuzsikától!

Akit megnevez, azzal cserél és meg is csókolja.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

198.

Gólya bácsi

- Gólya bácsi kérem szépen, mit szeretne ebédeljek?
Kérdezi a középen álló gyermek, majd kihúz egy zálogot, amelyet előzőleg minden gyerektől beszedett. Akinek a zálogát kihúzta, azzal sereg, majd a kihúzott gyermek áll középre. Addig folytatják a játékot, míg minden zálog el nem fogy.
A gyerekek így válaszolnak:
- Békahúst, brekeke, ott a hús jó lenne!

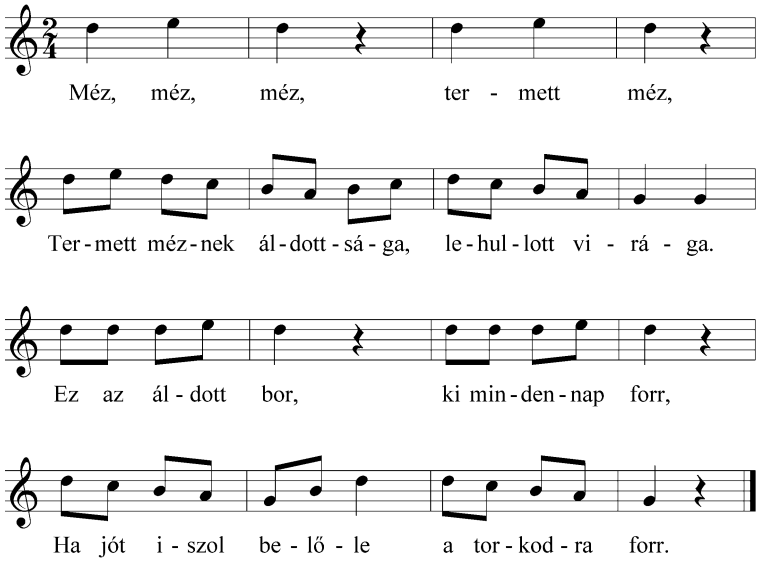
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)

Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

LEÁNYKÉRŐ JÁTÉKOK

199.

Méz, méz, méz

Leánykérő várkörjáték.
Kézfogással körbe állnak. A körön kívül lévő a kérő és a belül lévő a kiadó. Kezet fogva körbe járnak úgy, hogy összefogott kezük a körben állók fölött kaput alkot. A dal végére ahová jutnak, azt megkéri a kérő és a körből hozzá csatlakozik. Így járják, míg el nem fogy a kör és kezdik előről.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)

Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

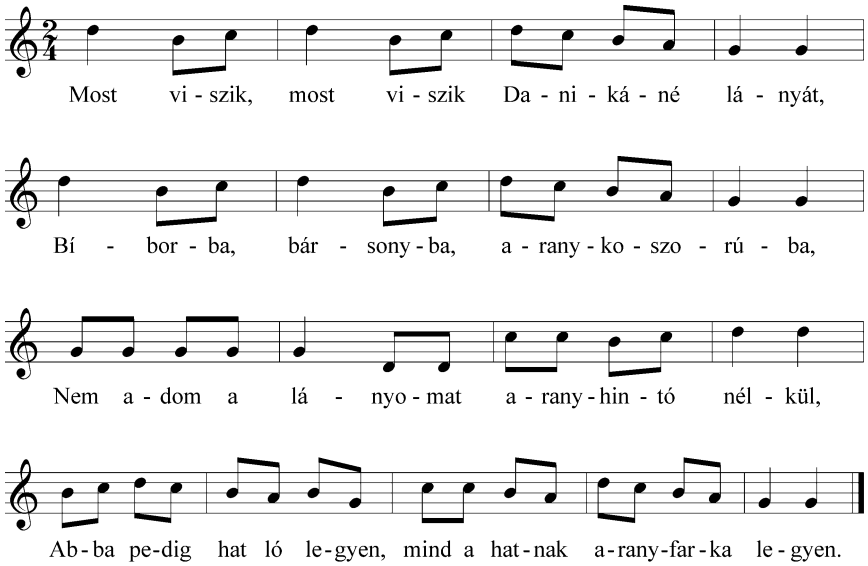
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

Tápiógyörgye (Pest), Csáki János (74), Józsa István (67) Hintalan László, 1981.
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Miskolczi István (70), Nagy Ferenc (57)
Podroja Ferenc (70)

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Hintalan László, 1981.
Veres Mihály (61)

200.

Most viszik, most viszik Danikáné lányát
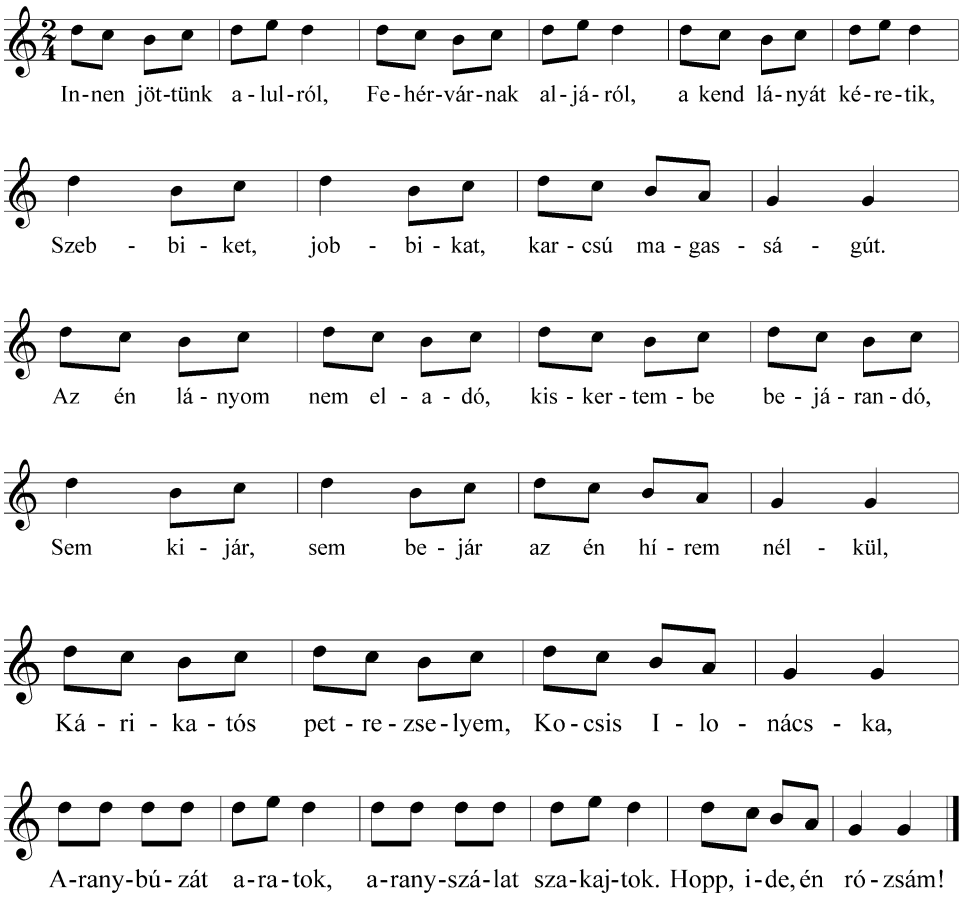

Kézfogással körbe állnak. Egy a kör közepén áll, egy másik a körön kívül jár. Akihez a dal végén ér, azt kiveszi a körből. A játék megismétlődik, csakhogy most már ketten kerülgetik a kört. Addig játsszák, míg a kör el nem fogy.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

201.

Innen jöttünk alulról

A „Kend lányát kéretik” szövegrésznél a kérő hátba üti azt, aki mögé érkezett. Az kimegy a körből és vele jár tovább. Addig játsszák, amíg a kör el nem fogy.

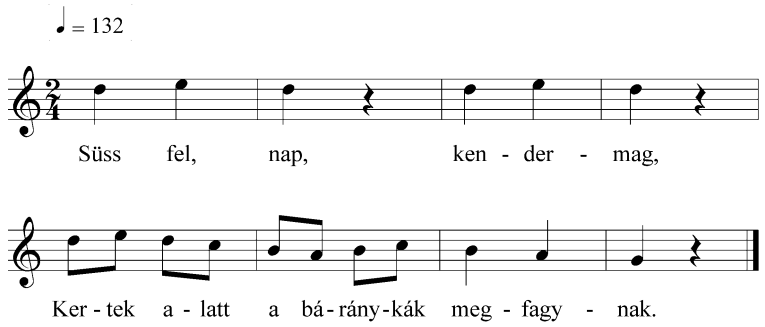
Úri (Pest), Szabó Jánosné (62) Kisbán Eszter, 1956.
ZTI LSZ 48881

MONDÓKÁK

TERMÉSZETMONDÓKÁK

202.

Süss fel, nap

Naphívogató.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

Szövegváltozat:

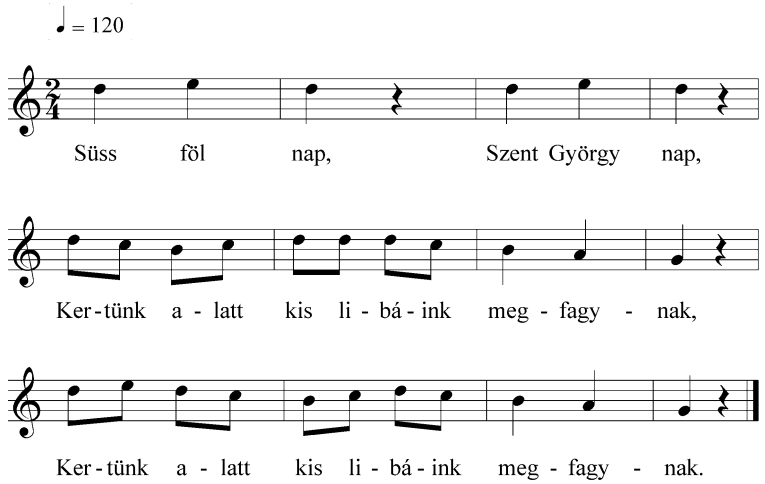
Süss fel, nap, Szent György nap,
Kertek alatt a ludaim megfagynak.

Szövegváltozat:

Süss fel, nap, Szent György nap,
Idekinn a kisbárányka majd megfagy.

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

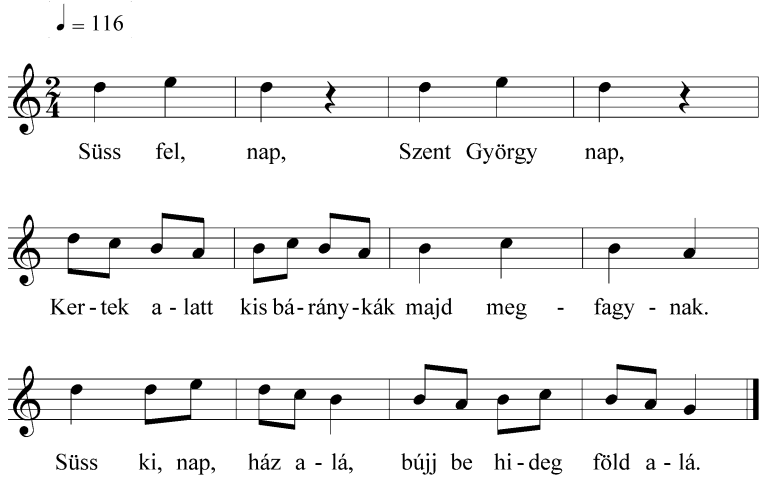
Dallam- és szövegváltozat:

Az adatközlő énekes az alábbi megjegyzést fűzte hozzá: „Mikor gyerekek voltunk, s őriztük a kislibákat, akkor így énekeltünk nekik: Süss föl nap,…”

Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (56) Gábor Judit, 1957.XI.09.
ZTI AP 01948*d*
ZTI AP 02068*g*

Dallam- és szövegváltozat:

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)

Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

203.

Ess eső, ess

Ess eső, ess,
Holnap délig ess,
Zab szaporodjék,
Búza bokrosodjék,
Az én hajam olyan legyen,
Mint a csikó farka,
Még annál is hosszabb,
Mint a Duna hossza.

A lányok mondogatták, ha eszükbe jutott.

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

204.

Esik eső, csepereg

Esik eső, csepereg,
Paprika Jancsi kesereg,
Haragszik a katona,
Mert megázik a lova,

Esik eső, süt a nap,
Paprika Jancsi mosogat,
Hát az öreg mit csinál?
Hasra fekszik, úgy pipál.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)

Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

205.

Esik az eső, hajlik a vessző

Esik az eső, hajlik a vessző,
Haragszik a katona, mert megázik a lova.
Ne haragudj katona! Majd kisüt a napocska,
Megszárad a lovacska.

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

NÖVÉNYMONDÓKÁK

206.

Élek, halok

Leveles növényre olvassák rá (valahol tépik is a leveleket egyesével), lentről fölfelé haladva: Élek, halok, koporsóba szállok!
Az utolsó levélre mondott szó jelenti a jövőt, mely csak babonának számított.

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.

Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

207.

Szeret, nem szeret

Leveles növényre mondják az alábbi mondókát: Szeret, nem szeret! Akáclevélre olvassák rá legsűrűbben, mert annak sok levele, a helyiek mondása szerint „sok kölyke” van. Olykor csalnak is, hogy kedvük szerint végződjék.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

ÁLLATMONDÓKÁK

208.

Nyitnikék, nyitnikék

„Nyitnikék, nyitnikék!”

A cinke hangját utánzó dallamos mondóka. A gazdák ekkor mentek ki a szőlőbe, mert hallották, hogy „nyitni kéne”.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.

Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

209.

Kicsit ér, kicsit ér

„Kicsit ér, kicsit ér!”

A cinke hangját utánzó dallamos mondóka. Ősszel mondta a madár, ha kevés eledelt talált.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
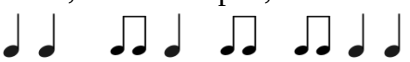
210.

Kár, kár, Varga Pál

Kár, kár, Varga Pál,

Varrjál nekünk kis csizmát,

Majd megadom az árát,

Tudod, hol lakik apád,

Bécsbe, Budába, Aranykalickába!

A varjú hangját utánzó dallamos mondóka. Télen mondogatják a gyerekek, ha fáznak.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) — Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

211.

Mit varrsz?

Mit varrsz? Mit varrsz? Mit varrsz?
Papucsot, csot, csot, csot, csot.
Kinek? Kinek? Kinek?
Egy szép kislánynak, nak, nak, nak, nak, nak, nak!

Bíró lányá-nyá-nyá-nyá-nyá-nyá-nyá-nak!

A béka hangját utánzó hanglejtéses mondóka.

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

212.

Szebb a páva, mint a pulyka

Szebb a páva, mint a pulyka,
Mert a pulyka mérges pulyka.

Pulykabosszantó ritmikus mondóka.
„Meg is dobálták, csak úgy karistolta a pulyka a földet a szárnyával.” – az egyik adatközlő elmondása alapján.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

213.

Fecskét látok, szeplőt hányok

Fecskét látok, szeplőt hányok,
(Selymet gombolyítok.)

Tavasszal mondogatták a dallamos mondókát, ha az első fecskét megpillantották. Hitték, hogy a szeplőik elmúlnak, megszépülnek. 1-2 soros változatban is előfordul.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

214.

Gólya, gólya, vaslapát

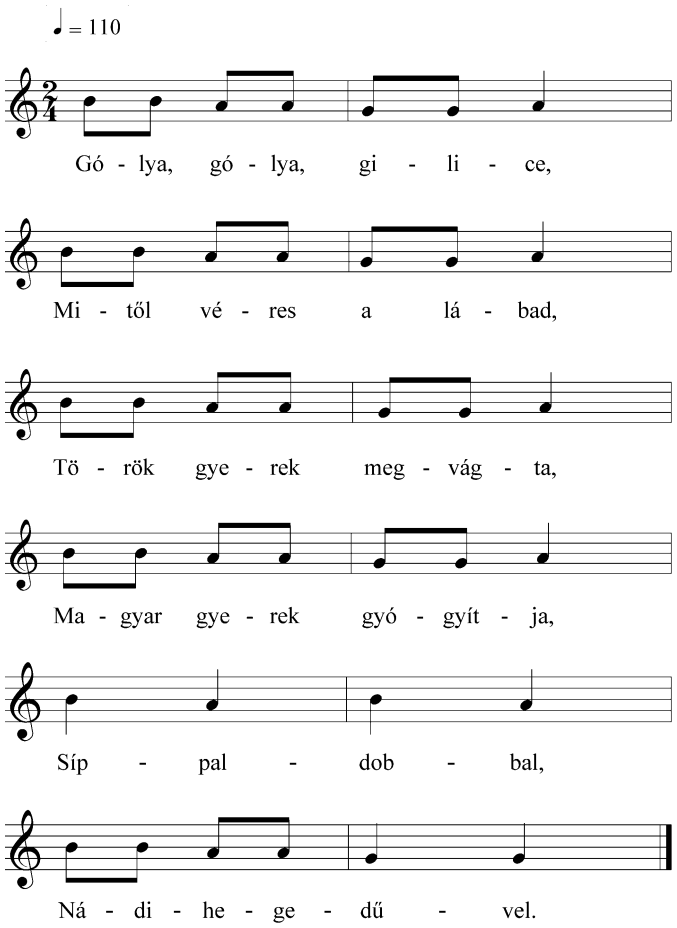
Gólya, gólya, vaslapát,
Hozzál nekem kisbabát!

A dallamos mondókát a gólya megpillantásakor mondták, hogy minél több kistestvérük szülessen.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)

Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

215.
Gólya, gólya, gilice

Tavasszal az első gólyának mondták. Úgy tartották, hogy ahová a gólya fészket rak, ott sok gyerek lesz.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.
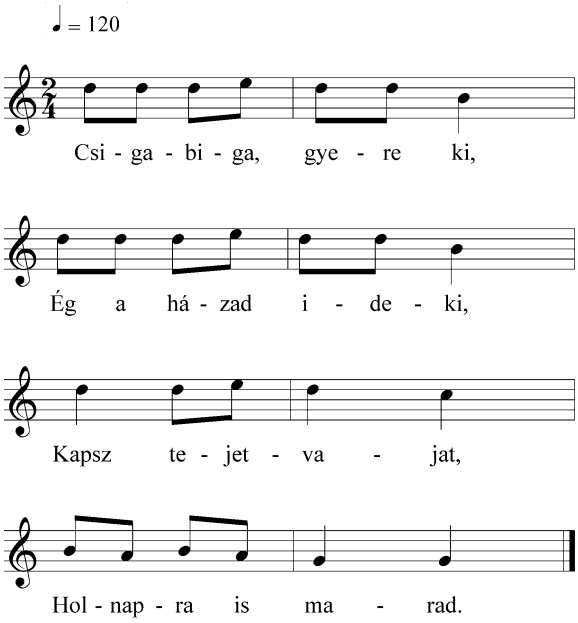
Szövegváltozat:

Gólya, gólya, gilice!
Mitül véres a lábod?
Török gyerek vágja,
Magyar gyerek gyógyítja.

Tápiószele (Pest), 6-10 éves gyerekek Viczián István, 1890 körül
NM EA 817
Tápiószele (Pest), Hollósy János József (67) Hintalan László, 1981.
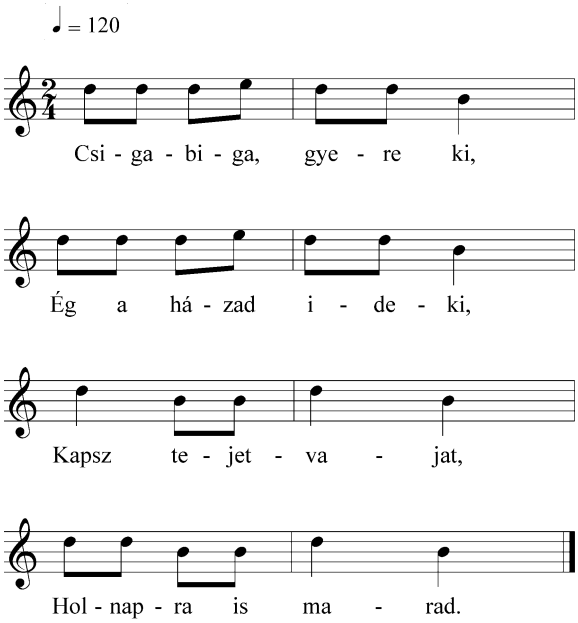
216.

Csigabiga, gyere ki

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

Dallamváltozat:

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)

Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

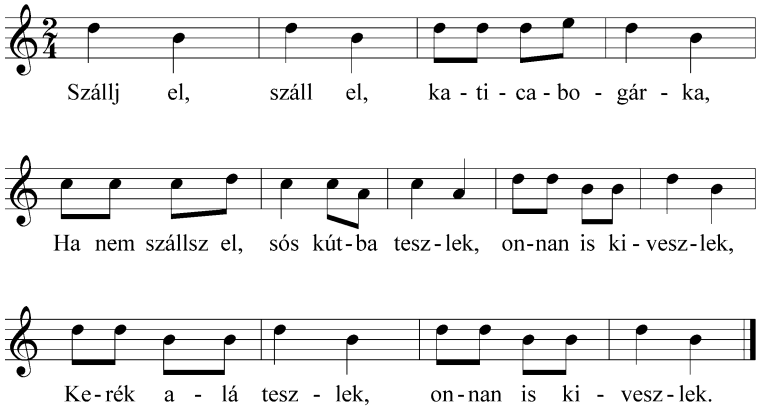
Ezzel a dallamos mondókával csalogatták a csigát, hogy dugja ki a szarvát.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

217.

Szállj el, szállj el, katicabogárka

A gyerekek a kezükre tették a katicabogarat és így énekelték:

Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)

Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

A lányok úgy tartották, hogy amerre száll az ujjuk hegyéről a katica, arról jön a kérőjük. Ezt az egyik adatközlő az alábbiak szerint fogalmazta meg: „Ha arra repült, amerre a szívünk húzott, boldogok voltunk!” (A mendei és szentmártonkátai változat „Katicabogárka, szállj el” kezdettel került dokumentálásra, a további szövegváltozat, valamint dallam nélkül.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

218.

Egér, egér, kisegér

Egér, egér, kisegér,
Van-e fogad hófehér?
Adjál nekem vasfogat,
Adok neked csontfogat!

A ritmikus mondókát gyerekek mondták akkor, ha kiesett egy foguk. Az adatközlők elmondása szerint bal kézzel a hátuk mögé dobták a kiesett fogat és nem volt szabad utána nézni.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.

Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

219.

Kakukkmadár, hány évig élek?

Kakukkmadár, hány évig élek? – kérdezik a kakukkmadártól. Hisznek benne, hogy ahányat kakukkol a kérdés után, annyi esztendeig.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)
Tápióbicske (Pest), Bajusz Mártonné Tóth Margit (58) Hintalan László, 1981.
Dudás István (57)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
Farkas Istvánné Plavecz Anna (52)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)

220.

Sas, sas, vakulj meg

Sas, sas, vakulj meg,
Hogy a libát ne lásd meg,
Sas, sas, lakatos,
Látom, lábad ripacsos.
Addig libát nem adok,
Míg százat nem fordulok.

Sasűző dallamos mondóka.

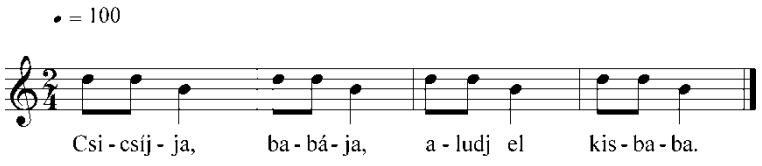
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)

Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

ALTATÓDALOK

221.

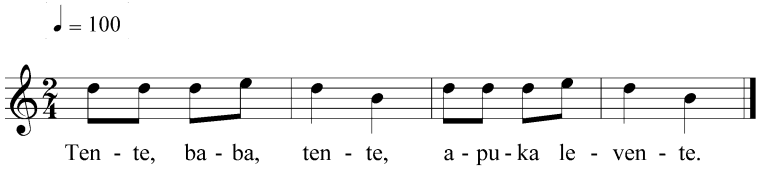
Csicsíjja, babája

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.
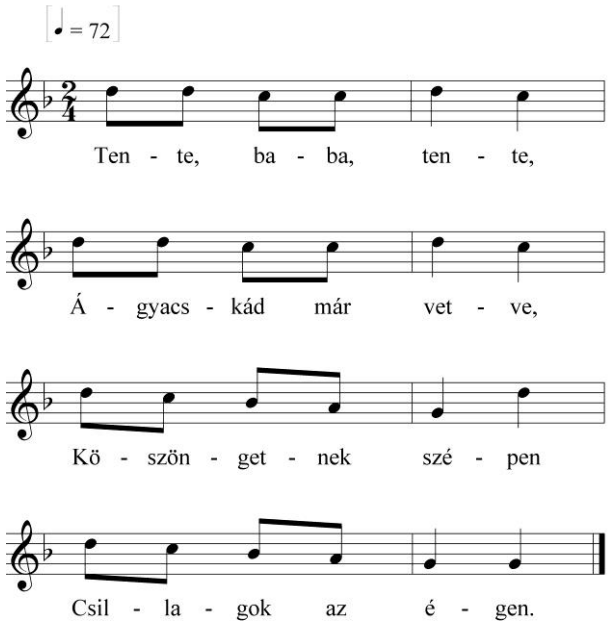
222.

Tente, baba, tente
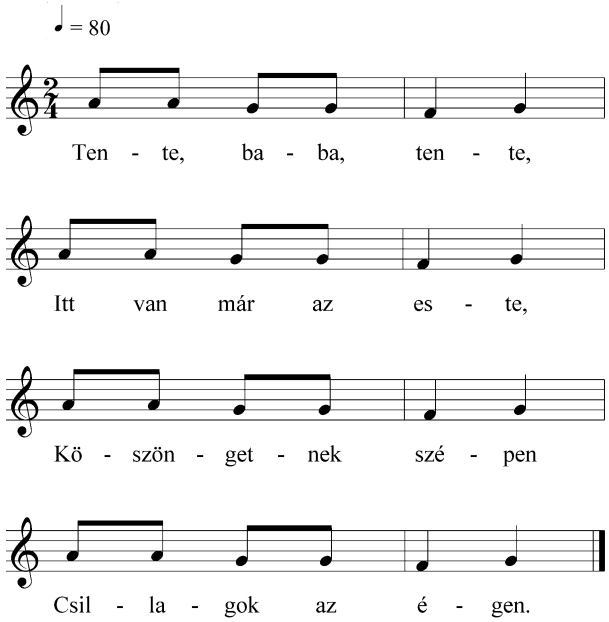

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

Dallam- és szövegváltozat:

Kóka (Pest), Pajaga Marika (10) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 49585
Kóka (Pest), Bekő Gábor (66), Bugyi Imre (64) Hintalan László, 1981.
Csatlós István (67), Gyurina József (65)
Klement Jenő (65), Klement Jenőné Földesi Mária (62)
Szabó András (76), Tellér István (67)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

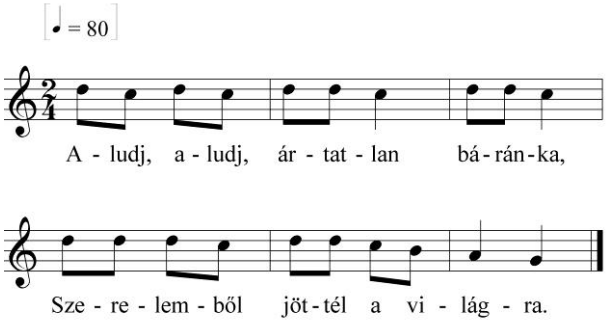
Dallam- és szövegváltozat:

Tóalmás (Pest), Hegyi Margit (11) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 49587

223.
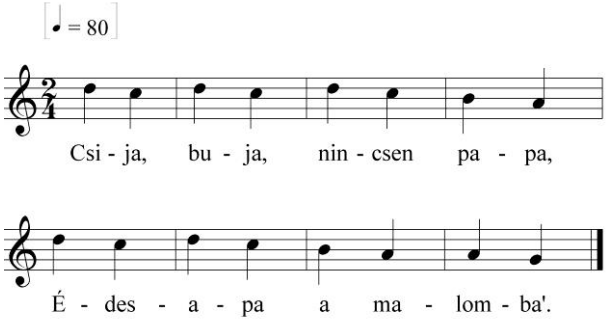
Aludj, aludj, ártatlan báránka

Kóka (Pest), Panna néni (76) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 49522
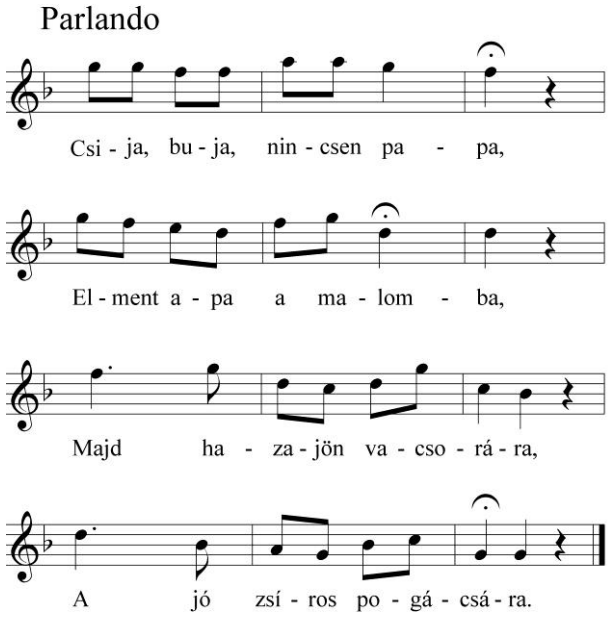
224.

Csija, buja, nincsen papa
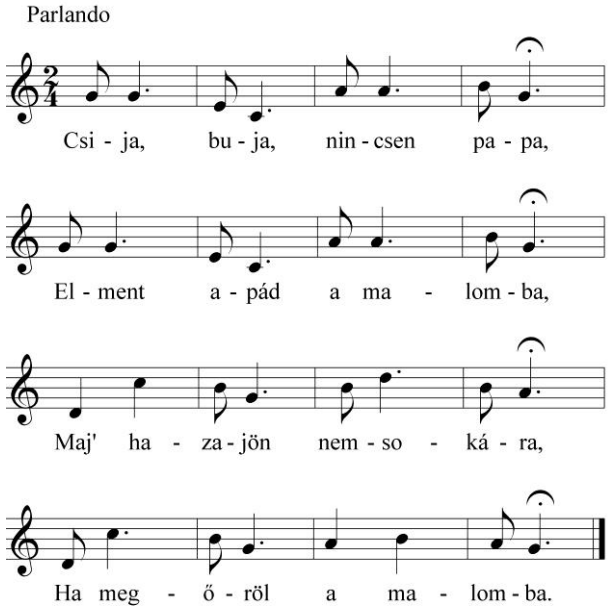

Kóka (Pest), Panna néni (76) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 49540

Dallam- és szövegváltozat:

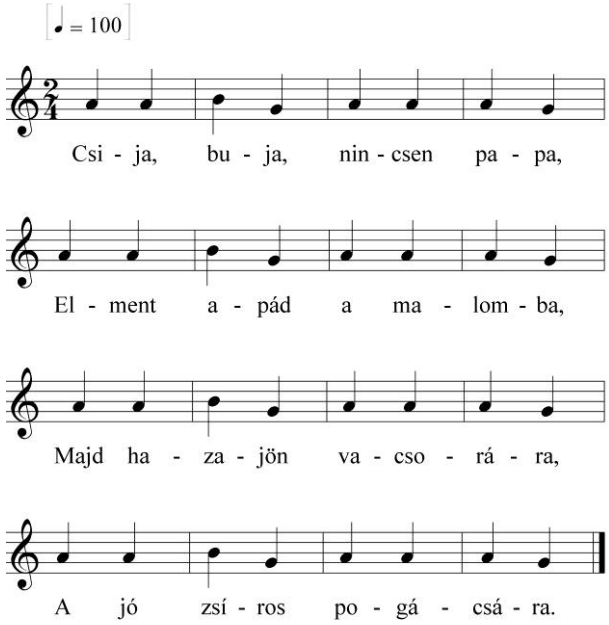
Tápiószecső (Pest), 61 éves asszony Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VI.
ZTI LSZ 49542

Dallam- és szövegváltozat:
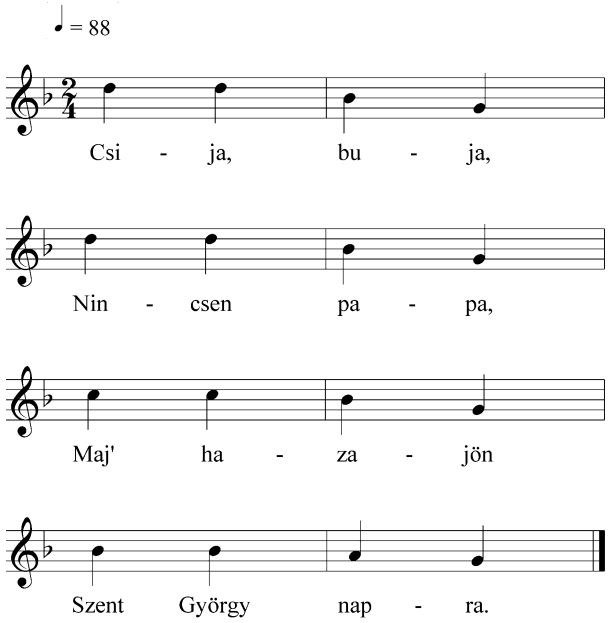

2. Kelj fel baba, van már papa,
Haza jött már az apuka,
Hazahozta a lisztecskét,
Sütünk belüle kenyerecskét.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Jánosné Papp Rozália Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VI.
„Dodó Rozi néni”
ZTI LSZ 49541
Dallam- és szövegváltozat:

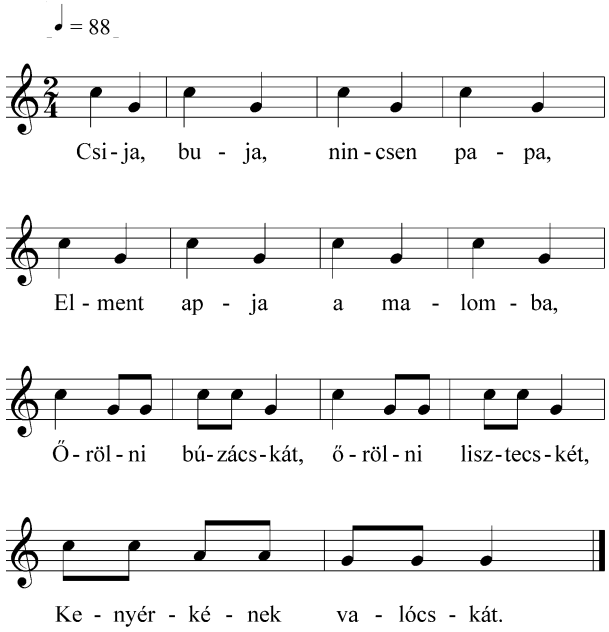

Tápiószecső (Pest), Kovács József (64) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VI.
ZTI LSZ 49556
Dallam- és szövegváltozat:

Tóalmás (Pest), Somogyiné (kb. 65) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 49558

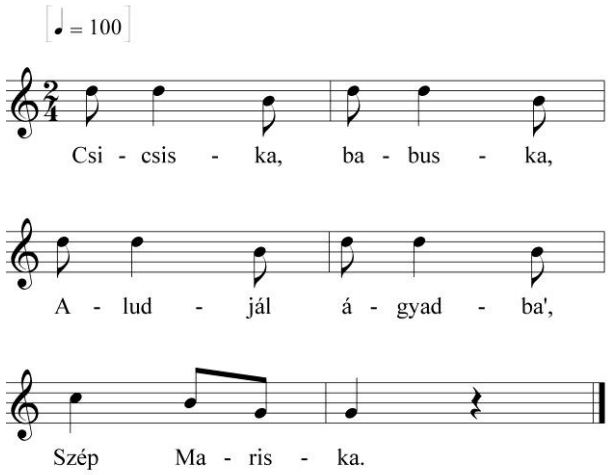
Dallam- és szövegváltozat:

Úri (Pest), Borbás Tera (69) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VII.09.
ZTI LSZ 49543

225.

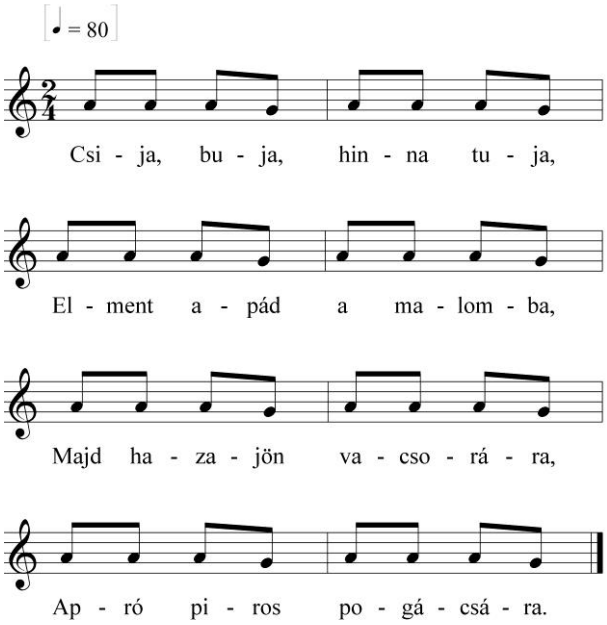
Csicsiska, babuska

Tápiószecső (Pest), Matusz Margit (11) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VI.
ZTI LSZ 49504

226.

Csija, buja, hinna tuja

Tápiószecső (Pest), Kovács Józsefné Bata Mária (65) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.VI.
ZTI LSZ 49557

EGYÉB MONDÓKÁK

227.

Gyertek, gyertek, gyerekek

Homokozás közben mondogatták a gyerekek az alábbi mondókát:

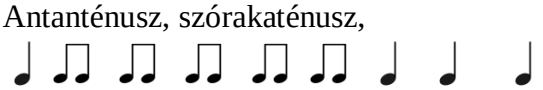
Gyertek, gyertek, gyerekek,
Kását főztem, egyetek!

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)
Pánd (Pest), Bene Jánosné Boros Júlia (68), Gábor József (62) Hintalan László, 1981.
Gáspár János (65), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
Molnár Balázs (73), Lőrinc József (62)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Úri (Pest), Sziráki Istvánné Újvári Erzsébet (72) Hintalan László, 1981.

KIOLVASÓK

228.

Antanténusz

Antanténusz, szórakaténusz,

Szóraka, tiki, taka, alabuszi bim, bam, busz!

Aki kiolvas, negyedekre sorban egymás után mutat mindenkire. Akire az utolsó szótag esik, az lesz a fogó, vagy hunyó.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) — Terék József, 2019.I.25.
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

229.

Éni, péni, jupiténi

Éni, péni, jupiténi,

Efer, gefer, gumi néni,

Ici Pál, pici Pál, uns verkli,

Te vagy odaki’.
„Körben állnak a gyerekek, középen pedig az, aki kiolvas. A szöveg végén akire mutat, az áll ki a körből. Addig játsszák, amíg van kör.”

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

230.

Ecc, pecc, kimehetsz

Ecc, pecc, kimehetsz,

Holnapután bejöhetsz,

Cérnára, venyigére,

Ugorj cica az egérre, fuss!

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

Szövegváltozat:
Ecc, pecc, kimehetsz,
Holnapután bejöhetsz,
Cérnára, cinegére,
Ugorj, cica az egérre, huss!

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.

Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

231.

Elment apám dinnyét lopni

Elment apám dinnyét lopni,

Elfelejtett zsákot vinni,

Mondd meg te,

Hány zsák kell?

Akire az utolsó szótag jutott, az mondott egy számot, pl: „Öt!”. A kiolvasó még annyit olvasott: „Egy, kettő, három, négy, öt.” Akire az öt került, az lett a fogó vagy hunyó.

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

232.

Két kiskakas összeveszett

Két kiskakas összeveszett,

Kérdtem tőle, mit evett,

Tücsköt, bogarat,

Mindenféle madarat.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

233.

Egér, egér, ki a házból

Egér, egér, ki a házból,

Most jöttem a kávéházból,

Aki háromra ki nem ér,

Az lesz a fogó!

Egy, kettő, három!

„A végén elkezdenek futni.”

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

234.

Felmászott a nyúl a fára

Felmászott a nyúl a fára,

Egyszer ment el bálba Sára,

Három galamb, meg egy veréb,

Ez a Sára néha de szép.

Tápiószele (Pest), Terék Józsefné Heltovics Mária (89) Terék József, 2019.I.25.

235.

Ipiapacs, csuta darab

Ipiapacs, csuta darab,

♫ ♫ ♫ ♫
Még a kutya meg nem harap!

„Akire mutattunk a kiszámoló végén, az kiesett vagy az kezdte el mondani a kiszámolót. Ha kisősnek játszottuk, addig mondtuk, amíg egyvalaki maradt a végén.”

Tápiószele (Pest), Terék Mihály (76) Terék József, 2019.III.07.
Terék Mihályné Miskolczi Judit (70)

236.

Egyedem, begyedem, bak kakas

(részlet)

Egyedem, begyedem, bak kakas,
Bújj az ólba…

(Csak az 1-2. sor került dokumentálásra. Más változatokból nem kiegészíthető.)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

237.

Egyedem, begyedem, pitypalláré

(részlet)

Egyedem, begyedem, pitypalláré,
Szól a rigó, cakkoncálé…

(Csak az 1-2. sor került dokumentálásra. Más változatokból nem kiegészíthető.)

Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68) Hintalan László, 1981.

238.

Egyedem, begyedem, tengertánc

Egyedem, begyedem, tengertánc,
Hajdú sógor mit csinálsz,
Nem kívánok egyebet,

Csak egy falat kenyeret.

(Csak az 1-2. sor került dokumentálásra.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

239.

Egyedem, begyedem, bakkecske

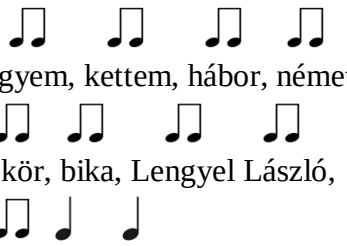
Egyedem, begyedem, bakkecske,
Hová való menyecske,
Szántóföldre kapálni,
Egérlyukba bujkálni.

(Csak az 1-2. sor került dokumentálásra.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

240.

Egyem, kettem, hábor, német

Egyem, kettem, hábor, német,

Ökör, bika, Lengyel László,

Pakolom, pitty!

Farmos (Pest), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Hintalan László, 1981.
Kenyó Istvánné Varga Mária (81)
Juhász Sándor (73), Menkó László (67)
Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68)

241.

Ádám, Éva kertben voltak

Ádám, Éva kertben voltak,
Ottan sokat gyalogoltak.
Fához értek, almát ettek,
Mondd meg, pajtás, hányat ettek.

(Csak az 1. sor került dokumentálásra.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) — Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) — Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68)

242.

Ó, ó, ó, tündérkaszinó

Ó, ó, ó, tündérkaszinó,
Akire jut/visz a kilenc, az lesz a hunyó.

Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc. Te vagy a hunyó!

(A dallamos mondókának csak az 1. sora került dokumentálásra.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Tápiószecső (Pest), Gregor Istvánné Minkó Mária (68)

243.

Ki ugrott a gombóc

Mikor egy szerepre kiválasztottak valakit (pl. fogót, kérőt) ezt mondták:

Kiugrott a gombóc a fazékból,

Utána a molnár fazekastól,

Stól, stól, stól, fazekastól.

Minden gyerek a kezét ökölbe szorította, aki pedig számolt, ezeket érintette meg.

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Nagykáta (Pest), Bene Istvánné (80), Gedai Gyuláné (59) Koncz Zsuzsa, 1981 körül
Imre Jánosné (66), Kanyó Erzsébet (62)

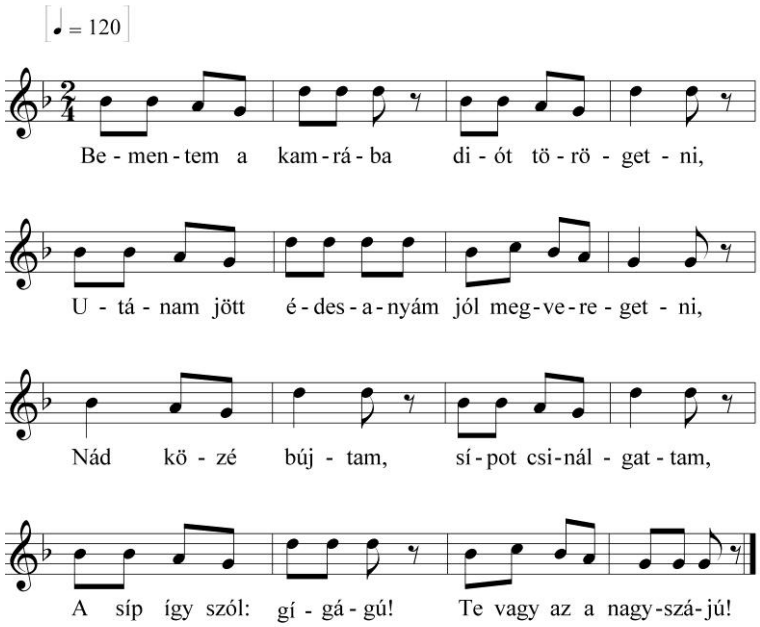
Kármán Károlyné (66), Kele Mihályné (71)
Koncz Istvánné (60), Maklári Istvánné (59)
Maró Jánosné (73), Nagy Lajosné (64)
Pusztai Ferencné (60), Sándor Jánosné (63)
Szécsényi Istvánné (64), Szigedi Istvánné (70)
Tarcsai Istvánné (59), Vizi Károlyné (65)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

244.

Bementem a kamrába diót törögetni

Az adatközlő énekes az alábbi megjegyzést fűzte hozzá: „Negyedhangonként mutogatnak egy-egy gyerekre; megveregetni-nél a vállára ütnek a soron következőnek, az kiesik. Nagyszájú-nál újra ráütnek egyre, az is kiesik. Az utolsó megmaradó lesz a fogó.”

Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (56) Gábor Judit, 1957.XI.09.
ZTI AP 01948*c*
ZTI AP 02068*f*

245.

Elmentem az erdőbe tőketüzet rakni

Elmentem az erdőbe tűketüzet rakni,
Utánam jött édesanyám jól megveregetni.
Nád közé bújtam, sípot csinálgattam,
A síp így szól: gígágú! Te vagy az a nagyszájú!

(A kiolvasó 1. sora került lejegyzésre, a továbbiak a farmosi „Bementem a kamrába diót törögetni” dalocska 2,3,4. soraival kerültek kiegészítésre)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)
Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)
Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

246.

Pad alatt, pad alatt volt egy ház

Pad alatt, pad alatt volt egy ház,
Abban lakik Mikulás,
Kértem tőle szalonnát,
Azt mondta, hogy pofon vág.
Ha pofon vág, meghalok,
Elvisznek a bivalyok.
Répaföldbe temetnek,
Megesznek az egerek.

(Csak az 1. sor került dokumentálásra.)

Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)

Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)

247.

Volt egyszer egy ember

Volt egyszer egy ember,
szakálla volt kender.
Fölmászott egy fára,
leesett a sárba.
Két kutya húzta,
a harmadik meg nyúzta.
Mari néni siratta,
Laci bácsi kacagta.

(Csak az 1. sor került dokumentálásra.)

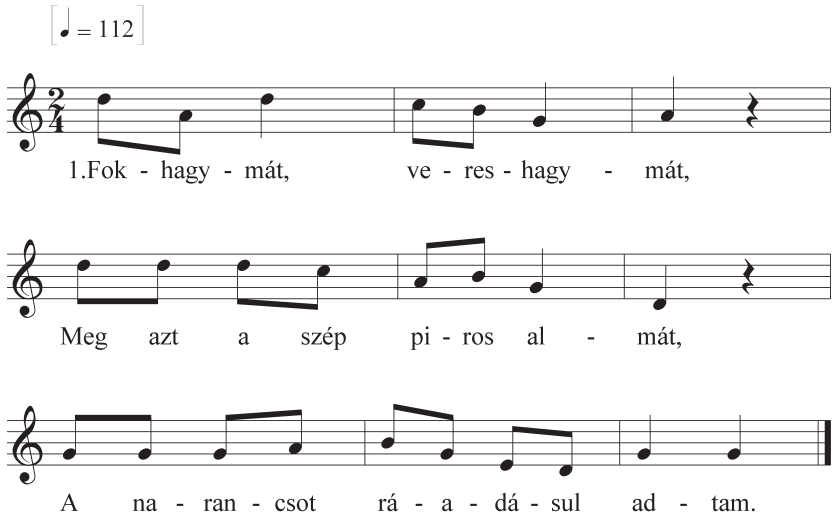
Mende (Pest), Borbás Jánosné Mészáros Ilona (53) Hintalan László, 1981.
Koczkás Illésné Bartos Mária (68)
Kovács Tiborné Dobos Piroska (48)
Krajcár Ferencné Béres Mária (47)
Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55)
Mészáros Jánosné Németh Erzsébet (74)
Richter Károlyné Nagy Rozália (67)

Sülysáp (Pest), Babarczai János (58), Bálint István (72) Hintalan László, 1981.
Havetta László (55), Mihály István (67)
Sós Mihály (70)

Szentmártonkáta (Pest), Farkas Jánosné Gyenes Eszter (76) Hintalan László, 1981.
Kenyó Sándorné Bató Margit (74)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)
Podgorsek Károlyné Balogh Ida (79)
Tóth József (83)
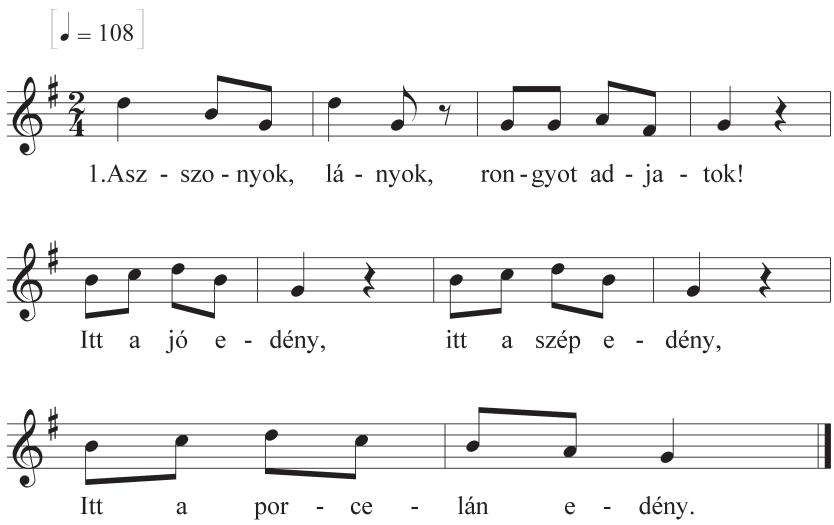
14.4.2
Szokásdalok

248.

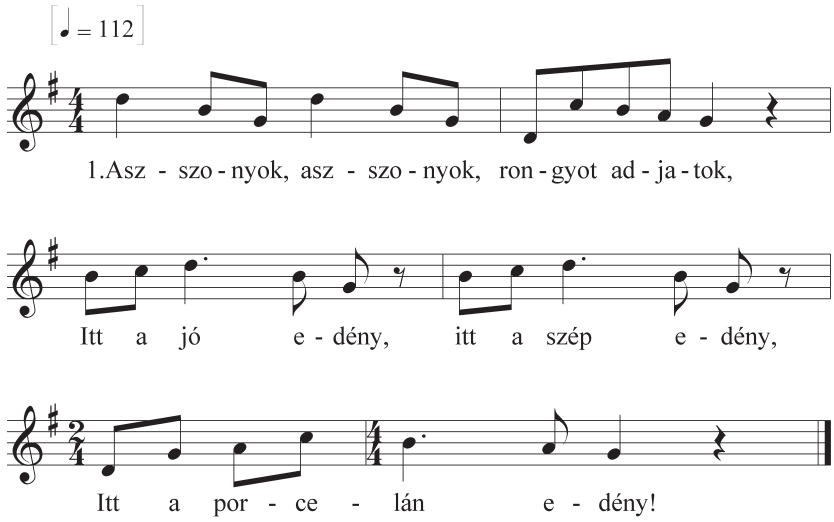
Tápiószecső (Pest), Mészáros Jánosné Czakó Margit (47) Kerényi György, 1967.XII.27.
ZTI AP 08108j
(Árus nóta)

249.

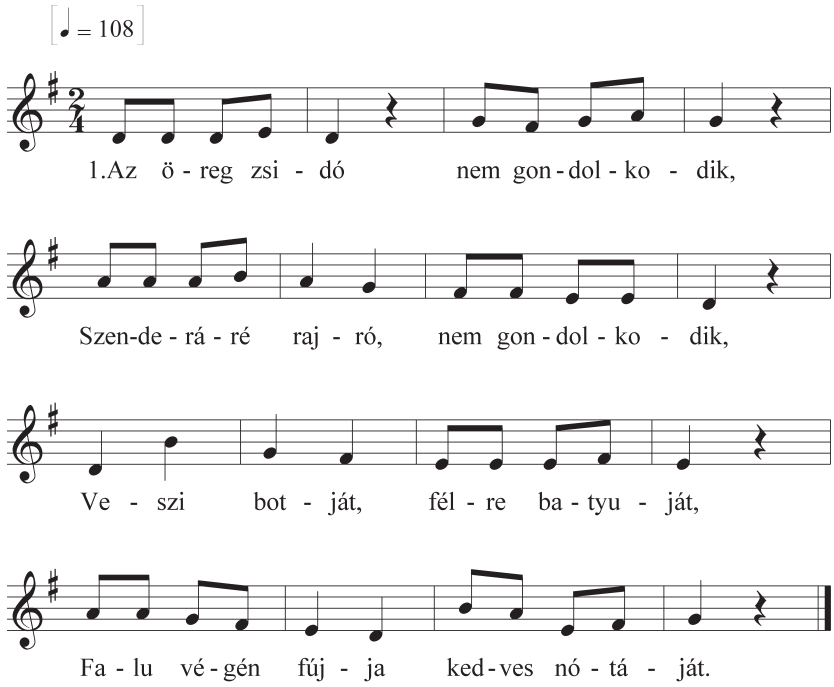
Tápiószecső (Pest), Mészáros Jánosné Czakó Margit (47) Kerényi György, 1967.XII.27.
ZTI AP 08108h

Dallamváltozat:

Tápiószecső (Pest), Mészáros Jánosné Pap Rozália (73) Kerényi György, 1967.XII.27.
ZTI AP 08108i

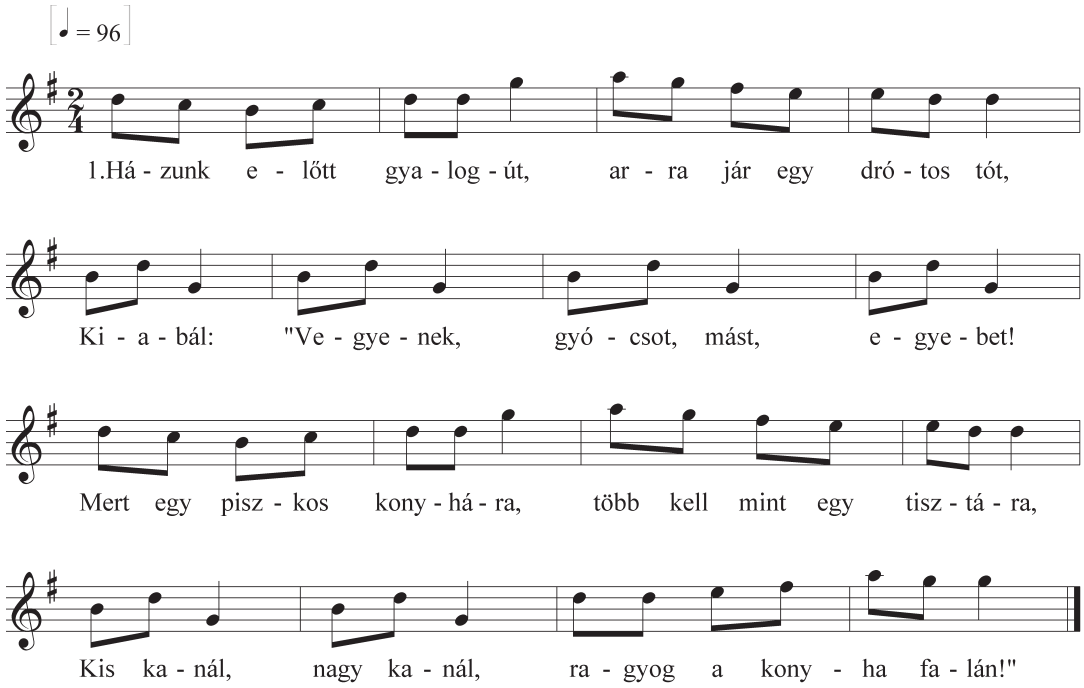
250.

2. Adjonak rongyot, bundadarabot,
Én meg adok érte kötőmadzagot,
Cifra cérnát, platnimasinát,
Kisbaba dunnába fűzőt, pántlikát.

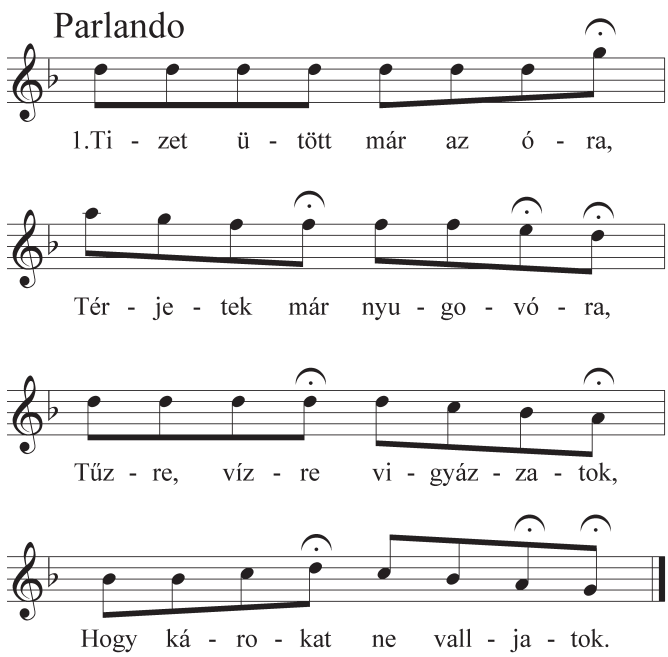
Tápióság (Pest), özv. Minkó Ferencné Sinkó Anna (75) Sárosi Bálint, 1962.II.18.
ZTI AP 04290b

251.
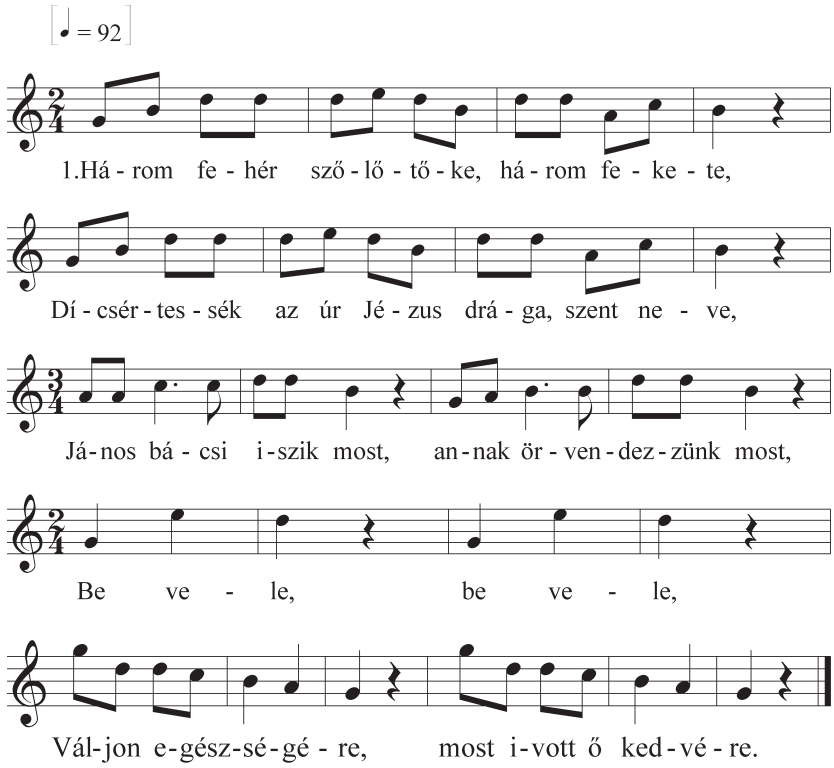

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.

252.
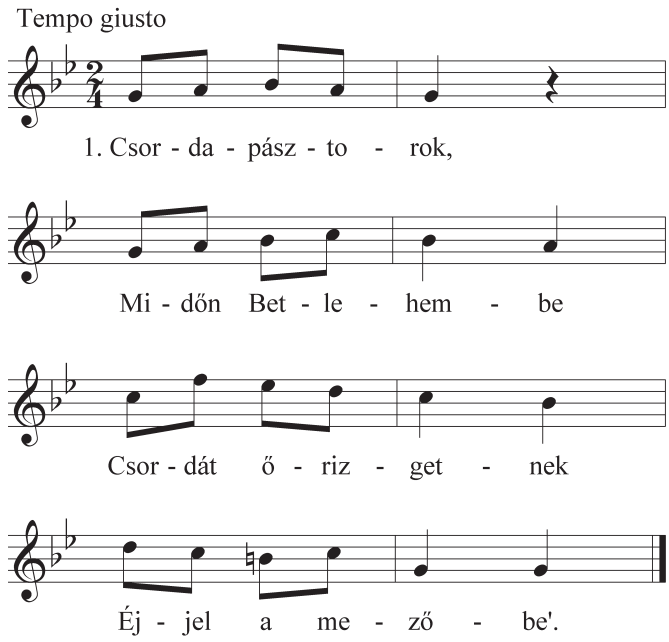

Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (55) Gábor Judit, 1958.VI.28.
ZTI LSZ 40540
(Bakternóta)

253.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.
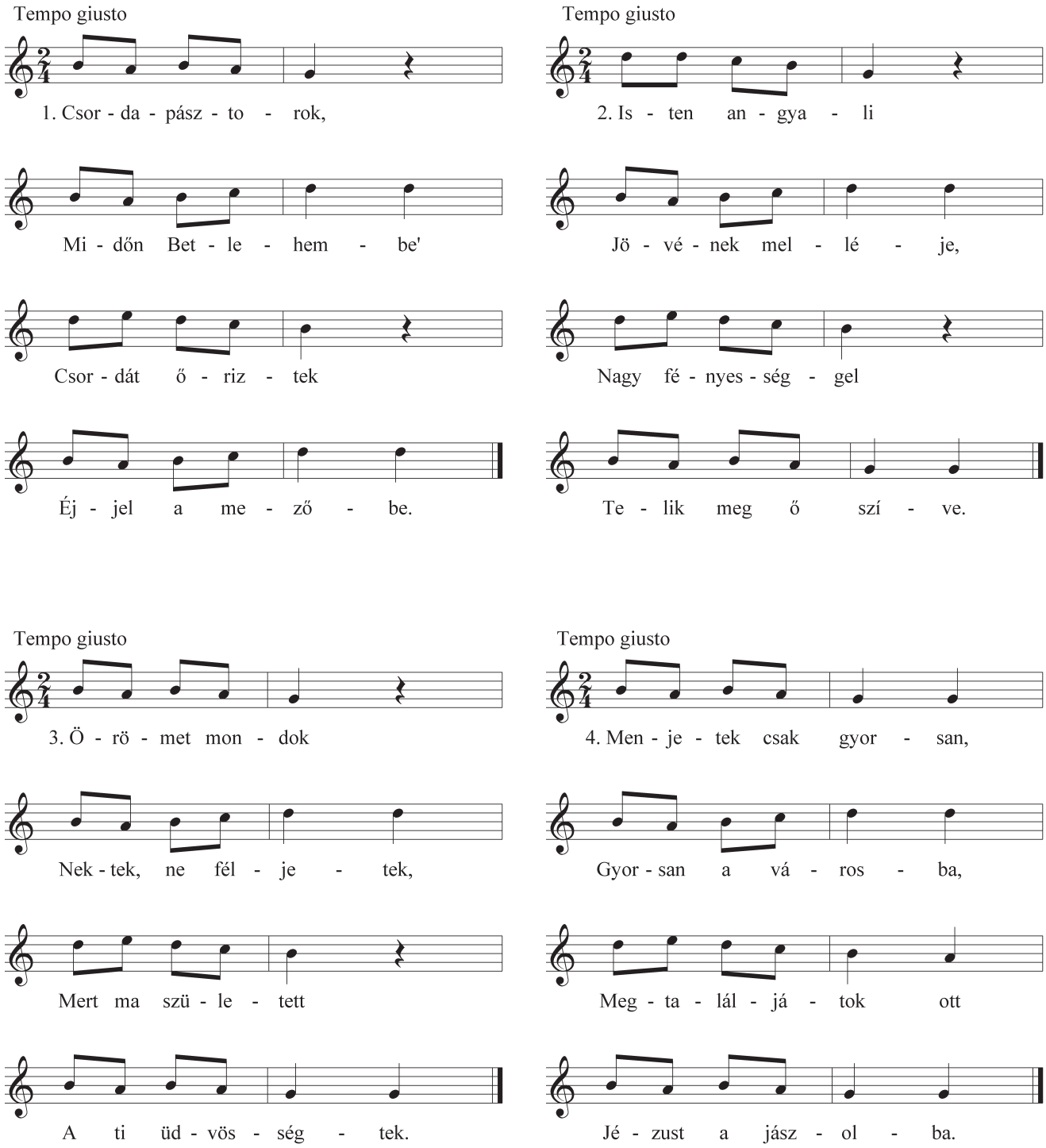
254.

2. Isten angyali
Jövének melléjük,
Nagy félelemmel
Telik meg a szívük.

Tápiószentmárton (Pest), pásztorok Barna Gábor, 1979-1980.
Pásztorok betérő karácsonyi éneke.
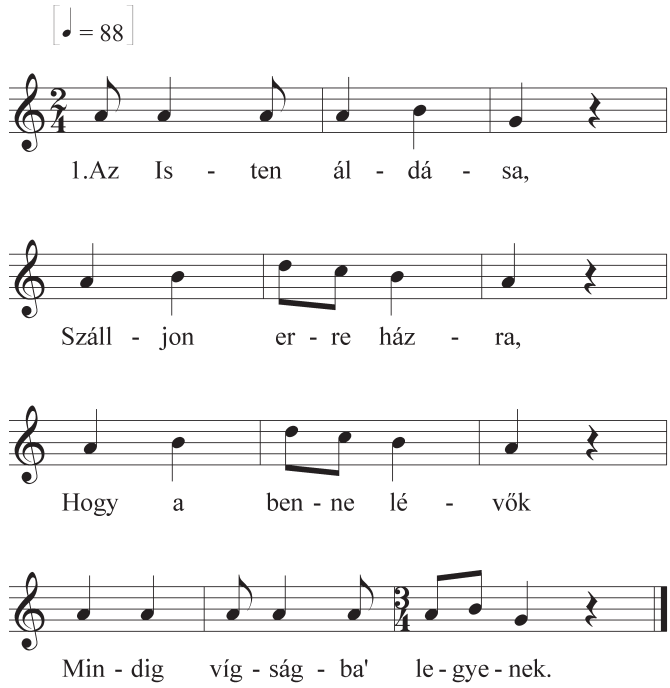
Dallam- és szövegváltozat:
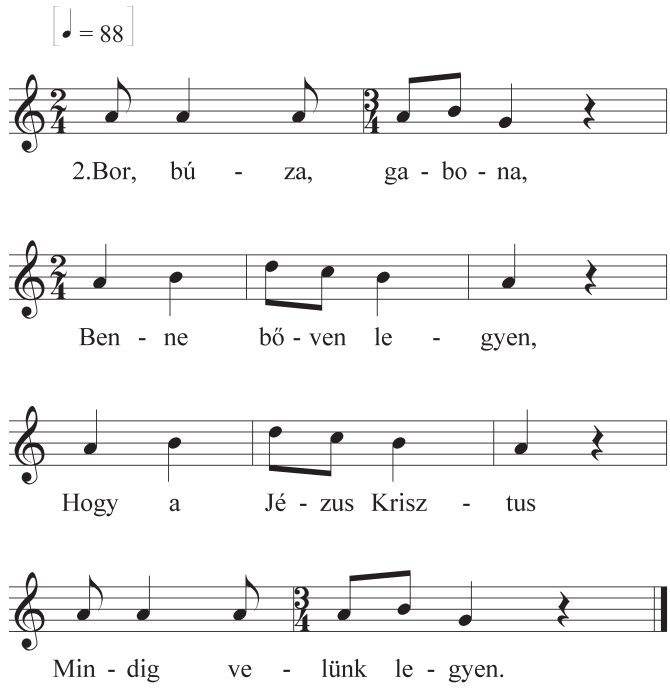

Kóka (Pest), pásztorok
Pásztorok karácsonyi éneke.

Barna Gábor, 1979-1980.

255.

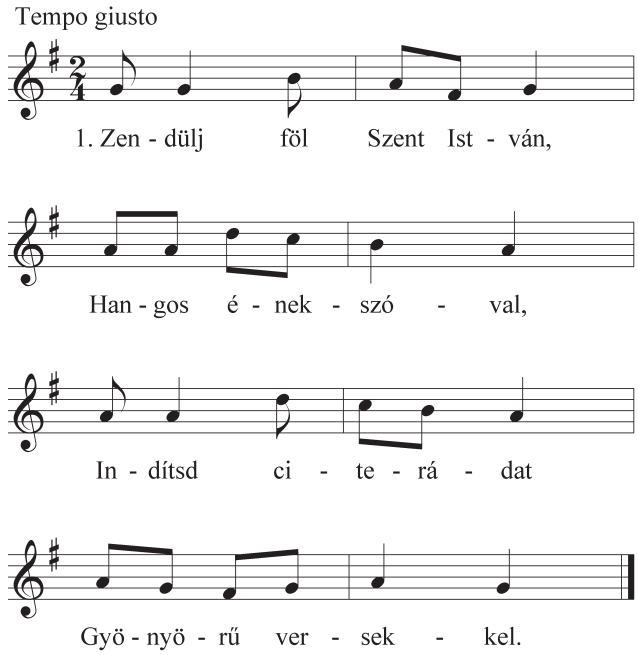

2. versszak dallam- és szövegváltozata:

Tápiószecső (Pest), Banghó Mária (24) Schnöller Mária, 1954.V.30.
ZTI LSZ 24796
(Köszöntő)

256.
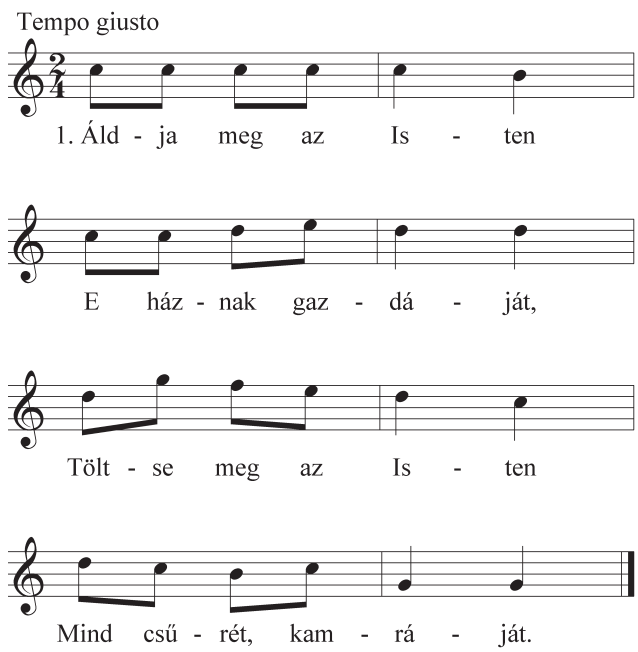

2. Ha mint ez ünnepre,
Tisztelt jókedvébe
Egész házi néppel
Éljen egészségbe!

Tápiószentmárton (Pest), gyerekek
(István-napi köszöntő.)

Barna Gábor, 1979-1980.

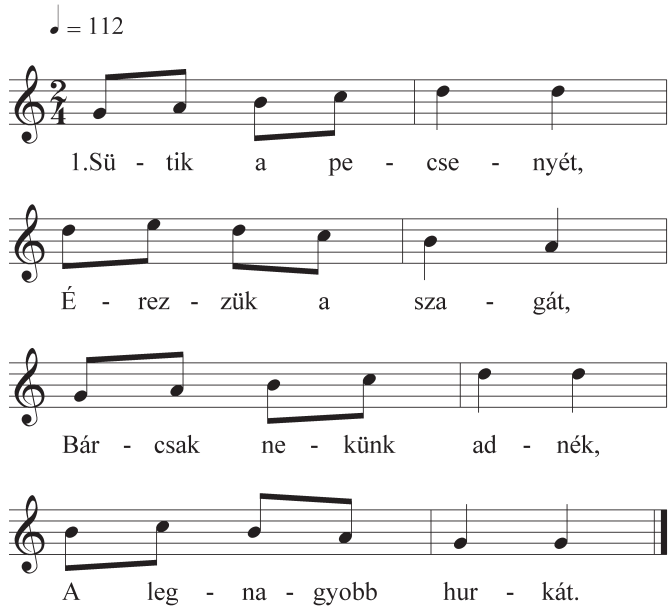
257.

Tápiószentmárton (Pest), pásztorok
(Pásztorok távozó karácsonyi éneke.)

Barna Gábor, 1979-1980.

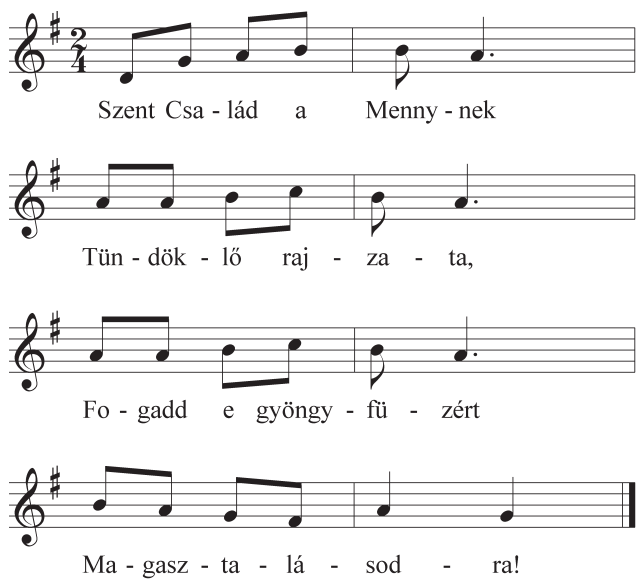
258.

2. Pajtásom is várja
Az üveg pálinkát,
Magam is meginnám
A pohár borocskát.

Tápiószecső (Pest), Acsai Andrásné Koncz Júlia (77) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.IV.
ZTI LSZ 37964

259.

2. Amit most örömmel
Nektek készítettünk,
Ó, kedves Szent Család
Vedd kedvesen tőlünk.

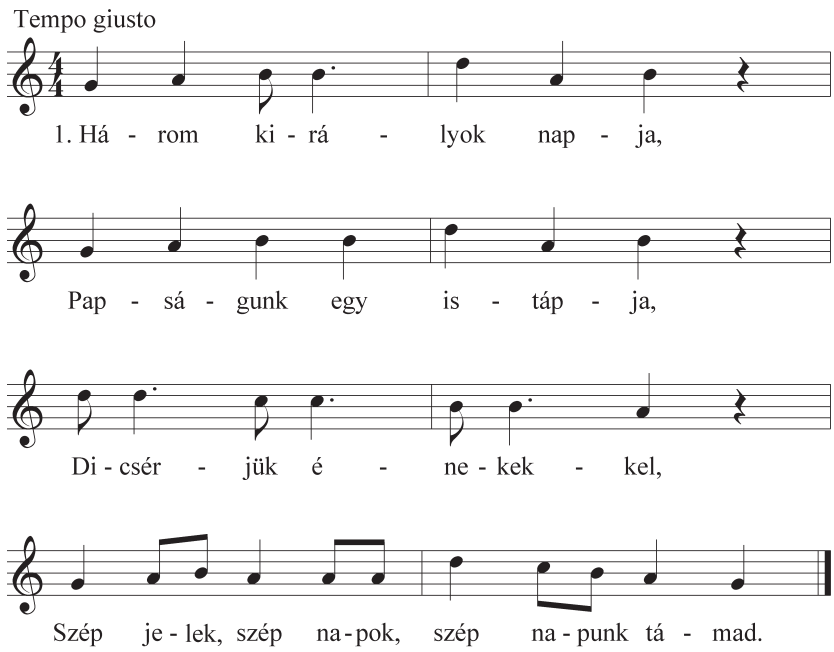
3. Nektek ajánljuk fel
Szívünket, lelkünket,
E rózsafüzérrel
Egész életünket.

4. Kérünk, ó, Szent Család
Vigyázz mindnyájunkra,
Siess beteg lelkünk
Meggyógyítására.

5. Halálunk óráján
Szent Család el ne hagyj,
Jézus, Mária, Szent József
Mindig velünk maradj!

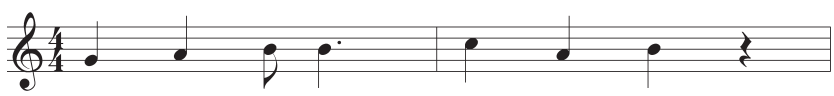
Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő jeles napi ének.
A szálláskeresés ájtatossága végén ezzel zárták az énekek sorát.

260.

2. Hol vagy, zsidók királya,
Betlehembe' találják,
Úr Jézust körülállják,
Szép jelek, szép napok, szép napon támad.
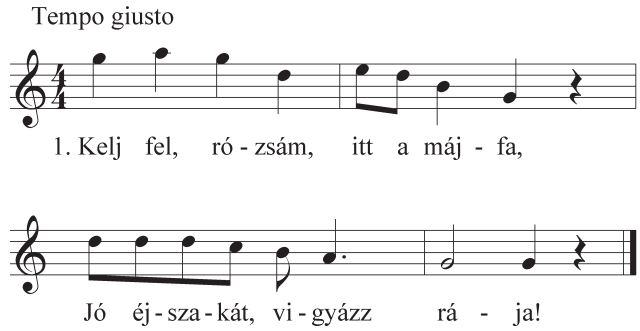
Dallamváltozat a 2. versszak 1. sorában:

Úri (Pest), Nagyfiúk, legények
(Háromkirályjárás.)

Barna Gábor, 1979-1980.
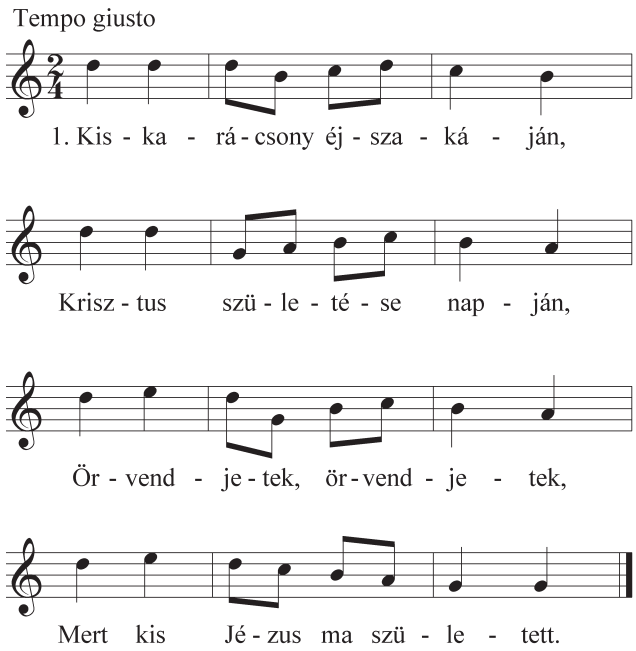
261.
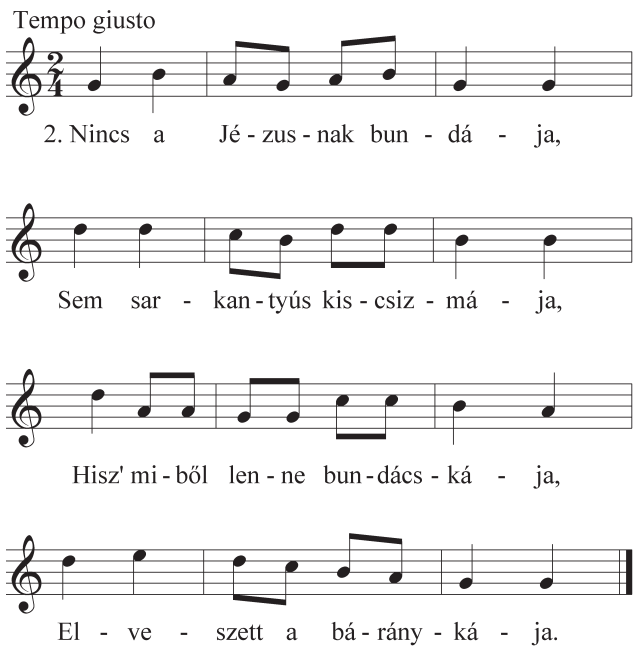

Kóka (Pest), legények
Májfa állításkor énekelték a legények.

Barna Gábor, 1979-1980.

262.

Dallamváltozat a 2. versszaktól:

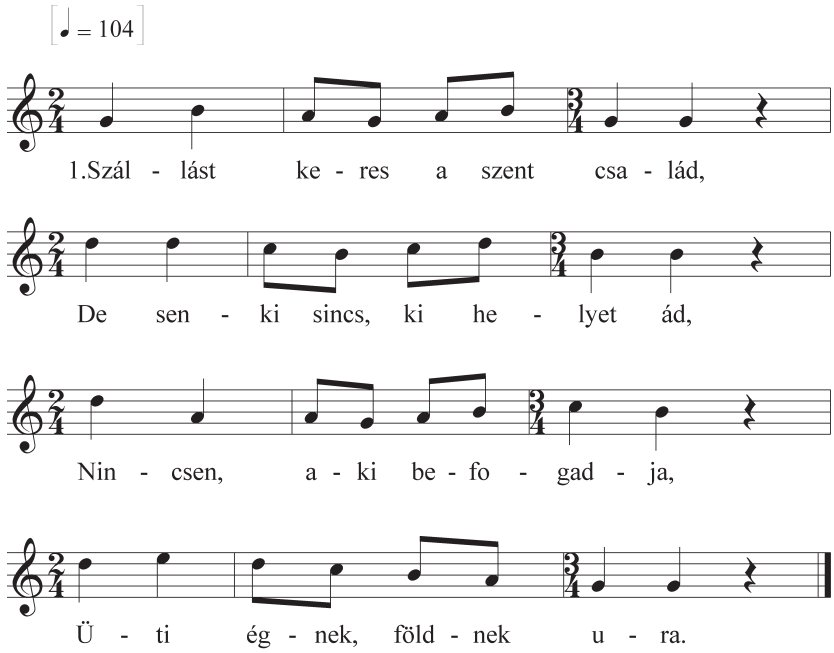

3. Jóska pajtás, húzzunk szalmát,
Melegítsük kis Jézuskát,
Melegszik mán, nem fázik mán,
Szűz anyja is szoptatja mán!

Kóka (Pest), Gyerekek
Karácsonyi köszöntőének.

Barna Gábor, 1979-1980.

263.

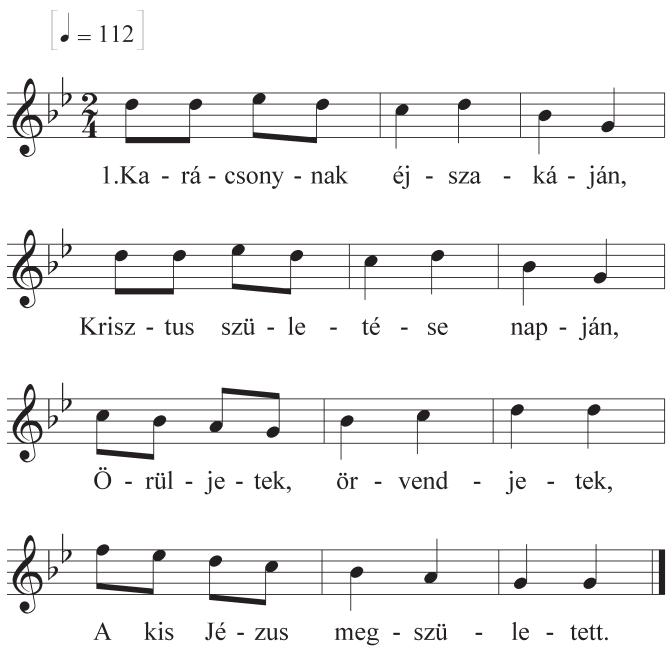

2. Legalább ti jó emberek,
Fogadjátok a kisdedet,
Házatokra boldogság száll,
Ha betér az égi király.

3. Ne sírj tovább szűz Mária,
Ne menjetek ma máshova,
Szállásunkat mi megosztjuk,
Kis Jézuskát befogadjuk.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2010.III.24.

264.

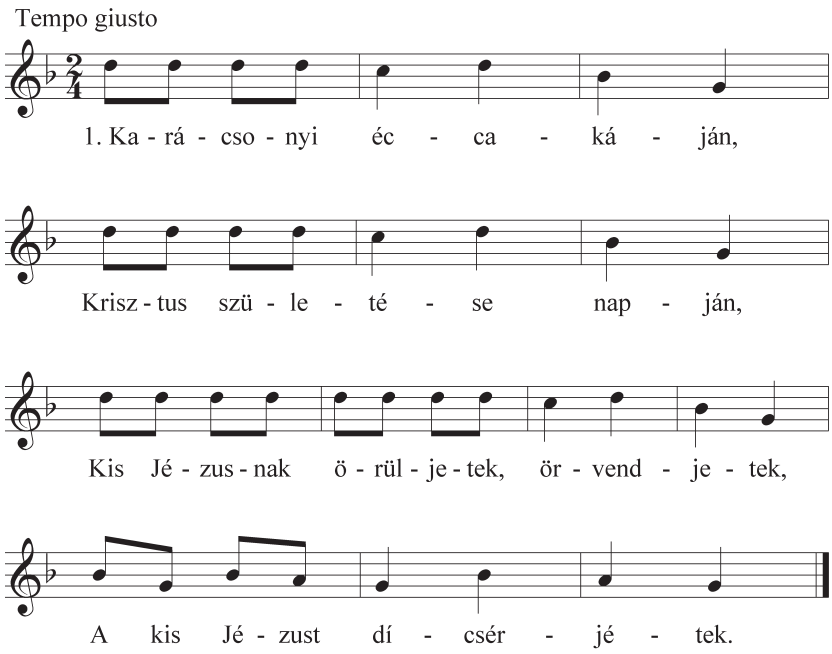

2. Nincs a Jézus ágyán paplan,
Jaj, de fázik az ártatlan,
Hideg széltől fejecskéje,
Mezítelen testecskéje.

3. Jóska pajtás fuss előre,
András nyáját fordítsd erre,
Mivel Márton, hogy öreg vagy,
Nyájad után lassan ballagsz.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2010.III.24.

265.

2. Nincs Jézusnak bundácskája,
Mer' elveszett báránykája,
András pajtás, fuss előre,
Jóska pajtás, fordí'dd össze!
Mivel Márton, hogy öreg vagy,
Nyájad után lassan ballagj!

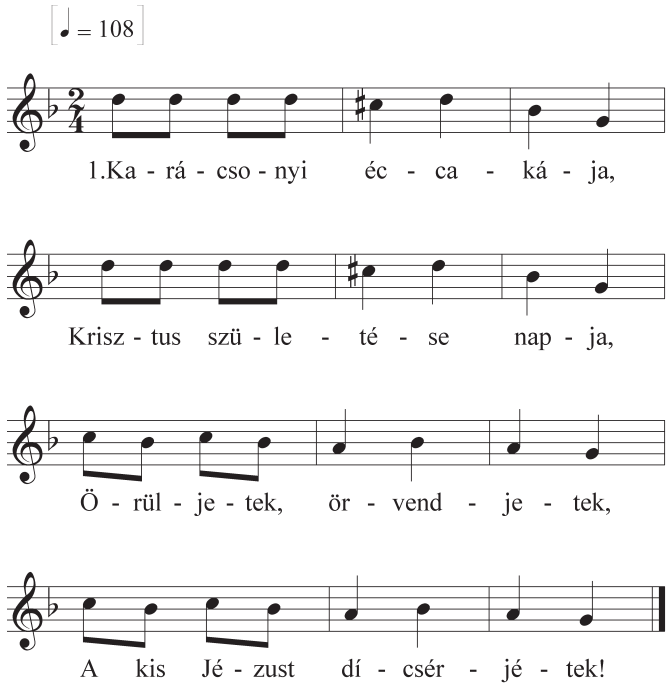
(A 2. versszakban az 1-5. sort az 1. versszak első sorának dallamára kell énekelni!)

Az ének után az alábbi szöveget mondták:

Kik vagytok e házba érdemes hallgatók,
Kik a szívetekbül megszomorodtatok,
Ezzel magatokat megvígasztaljátok,
Hogy a kis Jézuska eljött tehozzátok!
Jó estét!

Tápiószentmárton (Pest), ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Gyermekek karácsonyköszöntése, jeles napi ének.

266.

2. A kis Jézus arany alma,
   Boldogságos szűz az anyja,
   Két kezivel ápolgatja,
   Két lábával ringatgatja.

3. Aludj, aludj, én magzatom,
   Nem királyné a te dajkád,
   Szolgálóbul lettem anyád.
   (Következetesen nincs 4. sor!)

4. Ó, te dudás, mit szungyikálsz,
   Fényes az ég, nem kell lámpás,
   Verjed, verjed a citerát,
   Verj Jézusnak egy szép nótát.
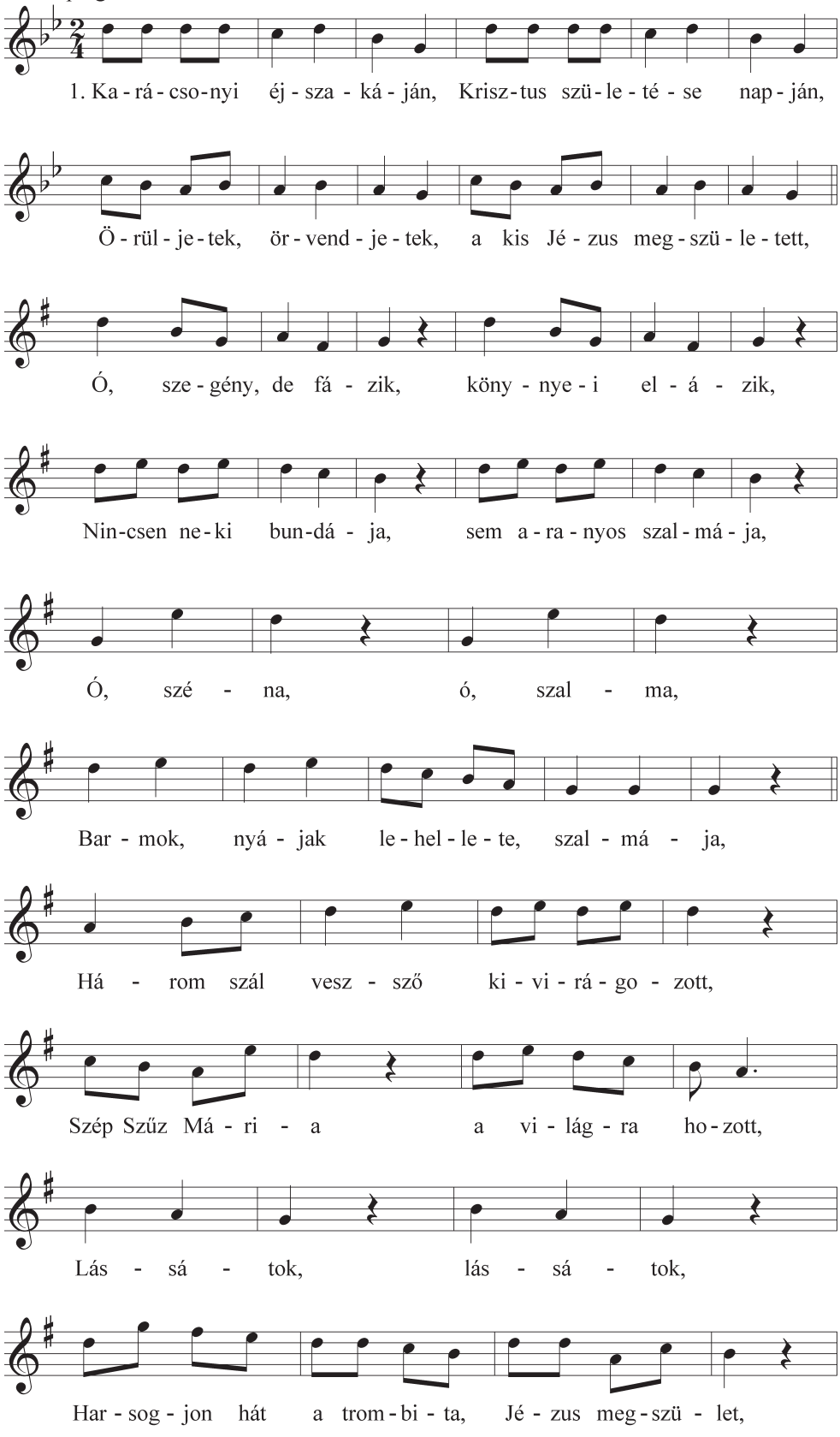
5. Jóska pajtás fuss előre,
   András nyáját hozd itt össze,
   Mivel má' te hogy öreg vagy,
   Nyájad után lassan ballagsz.

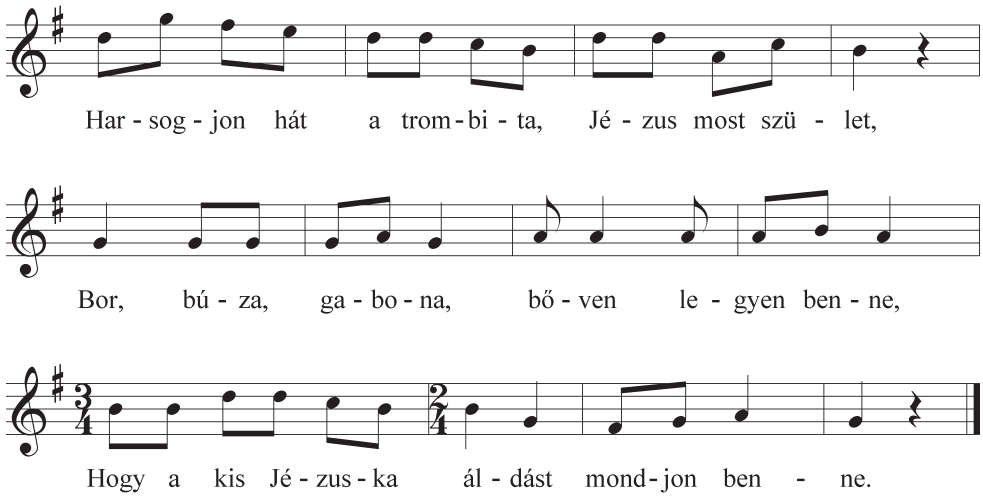
A végén bemondás: „Dícsértessék a Jézust!"

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02281g

267.

Tempo giusto

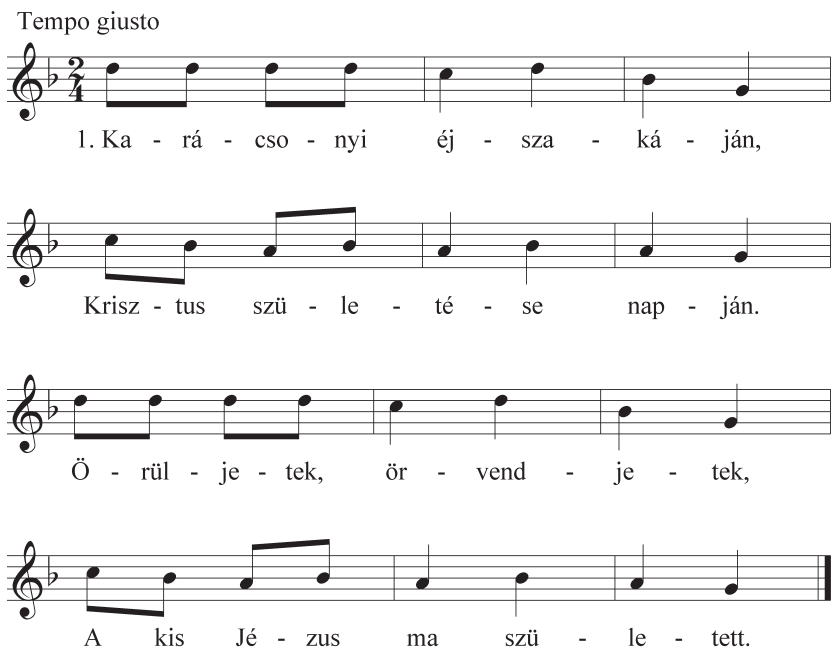

A végén bemondás: Dícsértessék a Jézus Krisztus!

Tápióság (Pest), Cigány gyerekek
Kontaminációs karácsonyi köszöntőének.

Barna Gábor, 1979-1980.

268.

2. A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos Szűz az anyja,
Két kezével ápolgatja,
Két lábával ringatgatja.
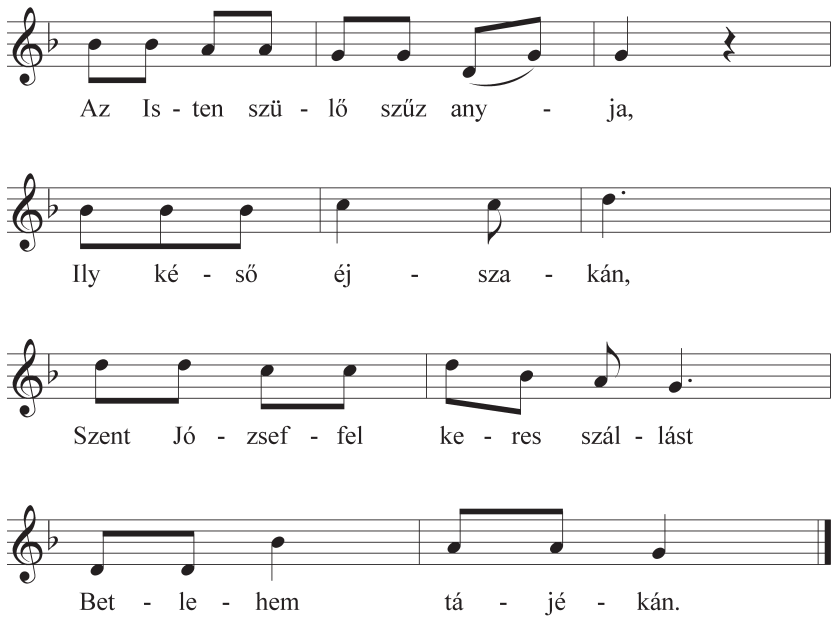
3. Aludj, aludj, én virágom,
Nyugodj, nyugodj, én magzatom,
Nem királyné a te anyád,
Szolgálóból lettem dajkád.

4. Hát te dudás, mit szundikálsz,
Fényes az ég, nem kell lámpás,
Verjed, verjed a citerát,
Zengj a Jézusnak egy nótát!

Tápióság (Pest), ismeretlen adatközlő
Karácsonyi köszöntőének.

Barna Gábor, 1979-1980.

269.

2. Szűz kezeit összetévén
Kéri a népeket,
Hogy az Isten szent nevéért
Adhatnák menhelyet.

3. Ó, de senki sem könyörül,
Telve minden hajlék,
Hová legyen a szegény Szűz,
Irgalmas Istenség!

4. Míg egy rongyos istállóban
A városon kívül,
Szüli isteni gyermekét
Kínfájdalom nélkül.
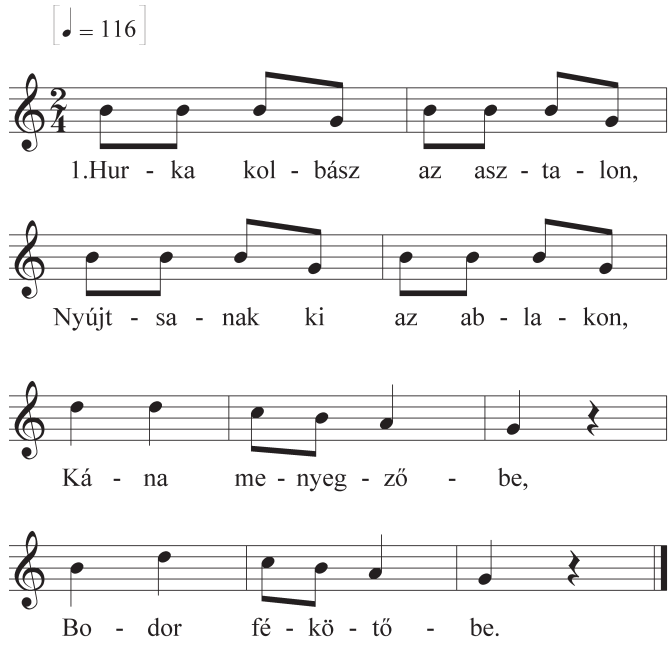
5. Nyugodj hát Szűz karjaidon
Kínoknak Gyermeke,
Édes szenvedést okozó
Szűz Anyád érdeme.

6. Szívemnek drága szülötte,
Sok fáradtság után
Sem lelhettél méltóbb szállást
Betlehem tájékán.

7. Üdvözlégy kedves magzatom,
Szenvedőm nagy Isten,
Dicsértessél a jászolban
Mindörökké Ammen!

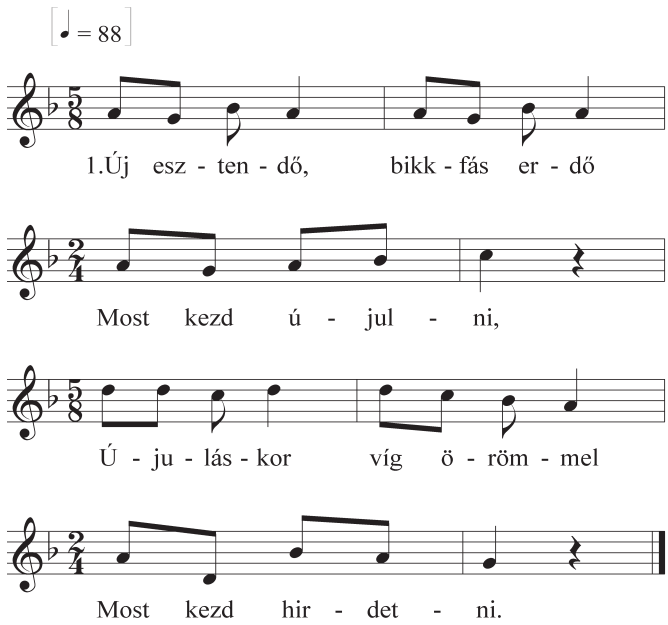
Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő ének.
A Szent Család szálláskereséséről szóló éneket a templomban énekelték.

270.

Tápiószág (Pest), 60 év körüli férfi — Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.
ZTI LSZ 37971
(Kánai menyegző.)

271.
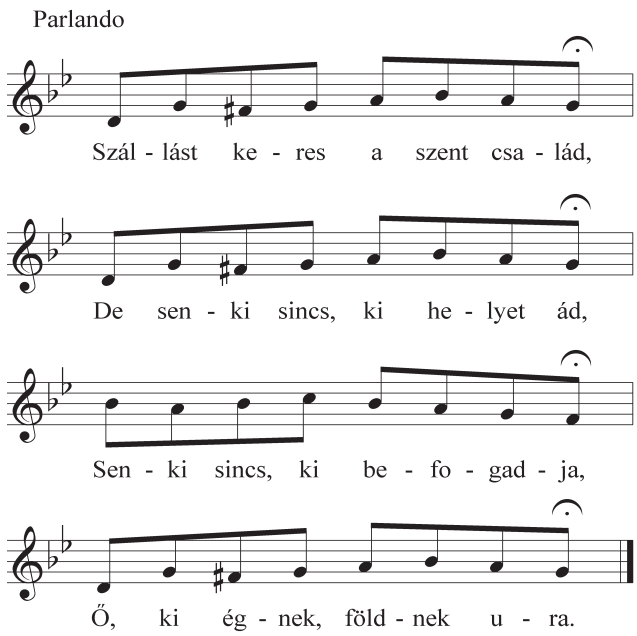

2. Hirdetik már a Messiást,
El köllött menni,
Legyetek hát az Istennek
Áldott fiai.

3. Áldott Jézus, áldott Krisztus,
Áldott Birodalom,
Birodal'tól, fényes csillag,
Fényes csillag.

Tápiószecső (Pest), Banghó Mária (24) Schnöller Mária, 1954.V.30.
ZTI LSZ 24796
(Újévköszöntő)

272.

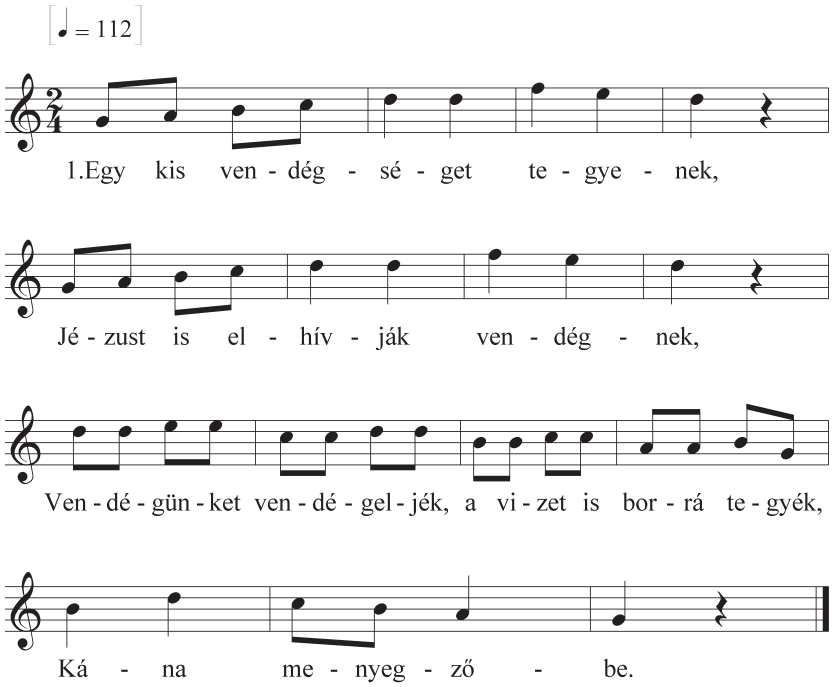
2. Az idő már későre jár,
A madár is fészkére száll,
Csak a Szent Szűz jár hiába,
Betlehemnek városába.

3. Legalább ti jó emberek
Fogadjátok a Kisdedet,
Házatokra boldogság vár,
Ha betér az égi király.

4. Ne sírj tovább Szűz Mária,
Ne menjetek ma sehova,
Szállásunkat mi megosztjuk,
Kis Jézuskát befogadjuk.
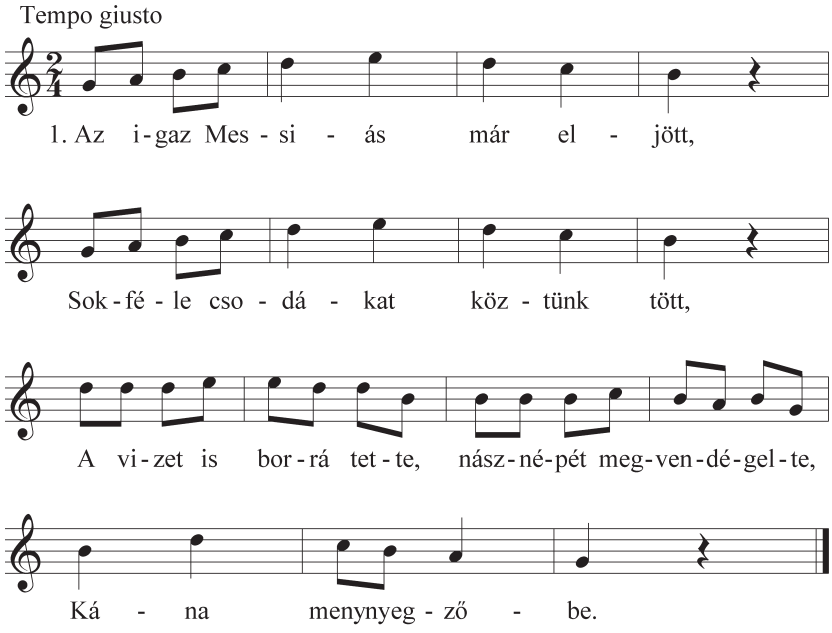
Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő ének.
Amikor megérkezett a legközelebb eső családhoz a Szent Család, belépés előtt ezt énekelték.

273.
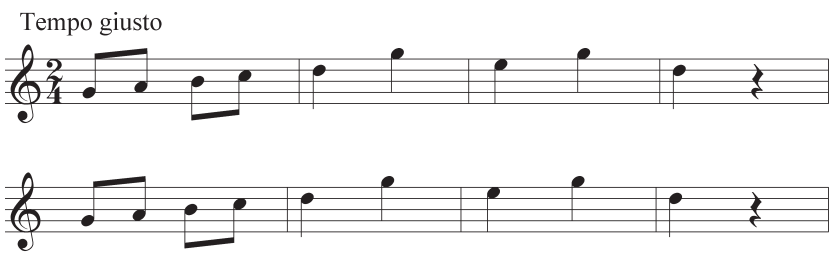

Tápiószecső (Pest), Acsai Andrásné Koncz Júlia (77) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956. IV.
ZTI LSZ 37964
(Kánai menyegző.)

274.

Dallamváltozat a 2. versszaktól az 1-2. sorban:

2. Az első tál ételt föladták,
Jézust azzal igen kínálták,
Mindennek tetszett az étel, Csak a borból volt szükségek,
Kána menyegzőbe.

3. Jézus anyja őket hogy látta,
Fogyatkozásukat megszánta,
Fiam, úgymond, boruk nincsen, azért egy csepp kedvük sincsen,
Kána menyegzőbe.

4. Jézus, hogy örömet szerezzen,
Szent Anyja kérése meglegyen,
Parancsolá, merítsenek, kútból hat vedret töltsenek,
Kána menyegzőbe.

5. A szolgák nagy gyorsan siettek,
Kútból hat vedret megtöltének,
Jézus borrá változtatta, első csudáját mutatta,
Kána menyegzőbe.

6. Bort adtak a násznagy kezébe,
Hogy tegye a vendég elébe,
Násznagy a bort megkóstolja, s a vőlegényt megszólítja,
Kána menyegzőbe.

7. Minden ember, úgymond, elsőbben
Jó bort tesz a vendég elébe,
De te a jót mind megtartád, és az alábbvalót adád,
Kána menyegzőbe.

8. A bort mindnyájan megkóstolták,
Nem rosszfajta, vígan kiált;
Hej, de jó bor ez az újbor, sokkal jobb, mint ami az volt,
Kána menyegzőbe.

9. Nagy lakodalmat ők kezdének,
Jézust is meghívták vendégnek,
Őt követték tanítvány'i, mint a tyúkot a fiai,
Kána menyegzőbe.

10. Péter a jó borral vígan van,
Köszönti Andrásra nagy gyorsan,
Meg se törli a bajuszát, üresíti a poharát,
Kána menyegzőbe.

11. János a poharát vigyázza,
Ritkán kerül, nehezen várja,
Tamás elől elfogadja, szomjas torkán fölhajtotta,
Kána menyegzőbe.

12. Simon Tudeusznak azt mondta,
Tölts kulacsra, jó lesz holnapra,
Mert ez a bor hamar elfogy, bárcsak volna néha egy korty,
Kána menyegzőbe.

13. András Iskariót hogy látta,
Hogy őtet senki sem kínálja,
Telitölti a poharát és ízleli……..,
Kána menyegzőbe.

14. …….. az Istent kérünk,
Hogy adjon ily jó bort minekünk,
Ej, de jó bor, ilyet igyunk, Istent áldjuk, megint igyunk,
Kána menyegzőbe.

15. Midőn már mindnyájan vigadtak,
Vígan egy-két táncot eljártak,
Úgy megforgatták Magdolnát, mind elrugdosta patkóját,
Kána menyegzőbe.

16. Elment a Szűz Mária haza,
Szent Fia is elment utána,
Gyerünk mi is hát utána, egykor vigyen Mennyországba,
Kána menyegzőbe.

Tápióság (Pest), ismeretlen adatközlő
Kánai menyegző.

Barna Gábor, 1979-1980.

Szövegváltozat a 11. versszaktól:

11. Iskárius is hogy ezt látta,
Hogy őtet senki sem kínálja,
Kapja kondért hál'adásért, csak iszik a vőlegényért,
Kána menyegzőbe.

12. Simon Tudeusznak azt mondta,
Tölts kulacsra, jó lesz holnapra,
Mert ez a bor hamar elfogy, bárcsak volna néha egy korty,
Kána menyegzőbe.

13. Adja Isten, mi is örüljünk,
Midőn lakodalmat hirdetünk,
Jó bor mellett duda nélkül, furcsa a tánc ugrás nélkül,
Kána menyegzőbe.

14. Elment a Szűz Mária haza,
Szent Fia is elment utána,
Gyerünk mi is hát utána, egykor vigyen Mennyországba,
Kána menyegzőbe.
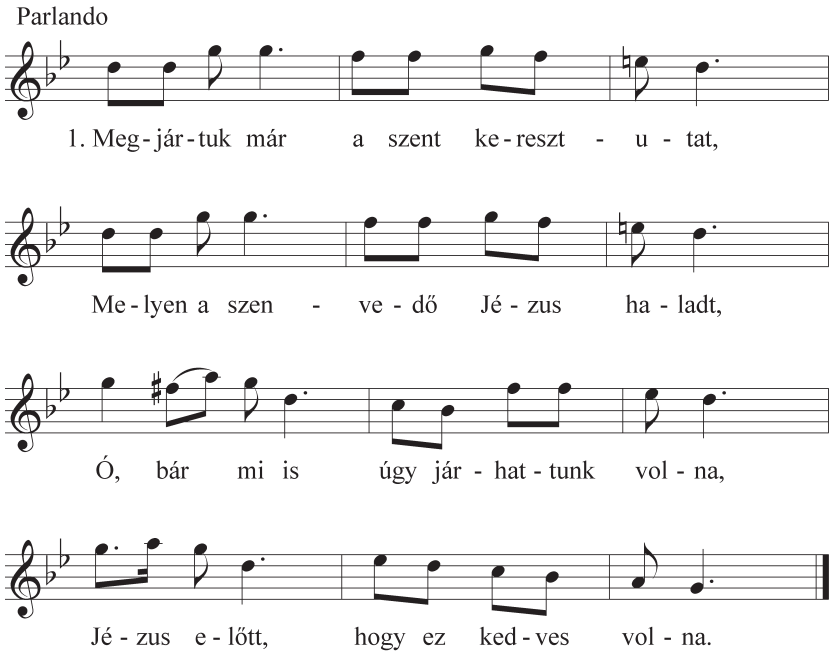
15. A muzsikások megérkeztek,
A vendégek kedvére tettek,
Úgy megforgatták Magdolnát, mind elhányta a papucsár,
Kána menyegzőbe.

16. Dicsértessék Jézus szent neve,
És szép Szűz Mária fönt Mennyben,
Itt, és a magas mennyekben, most és mindörökké, Ammen,
Kána menyegzőbe.

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő
(Kánai menyegző.)
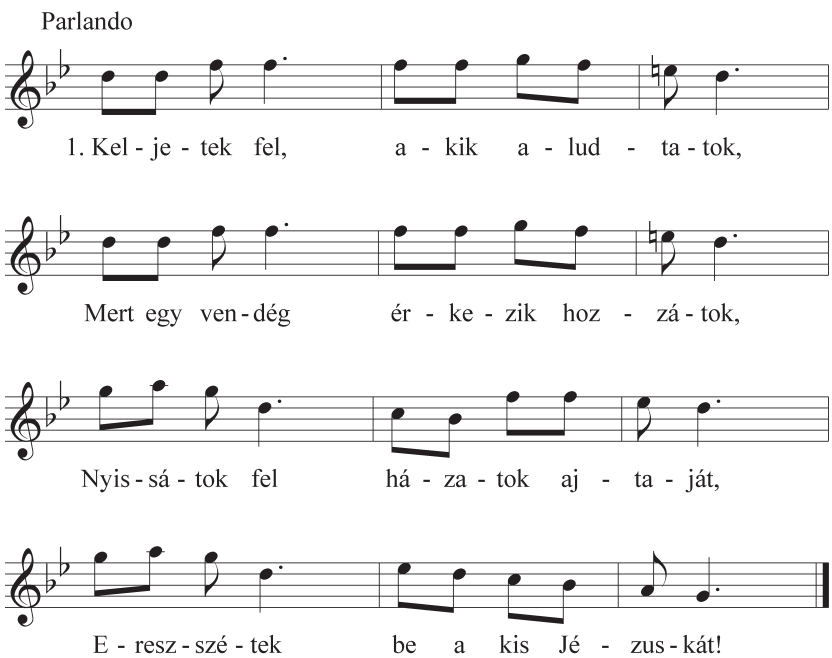
Barna Gábor, 1979-1980.

275.

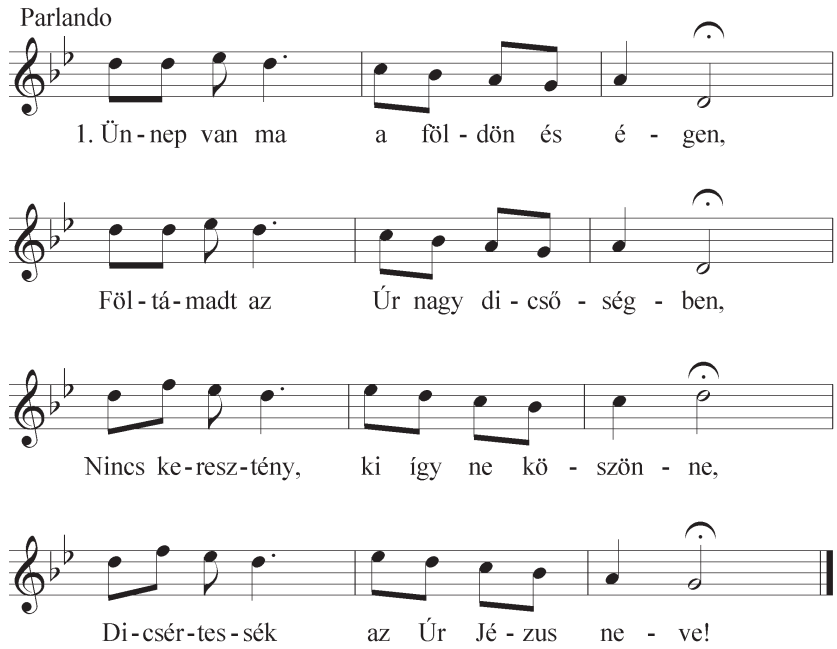
Tápióság (Pest), ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Keresztjárás, Jézuskeresés.
(Akkor énekelték, amikor visszaértek a templomhoz a Keresztjárásból, Jézuskeresésből.)

276.

Tápióság (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő ének.
(Beköszöntő ének, amit még a házba lépés előtt énekeltek.)
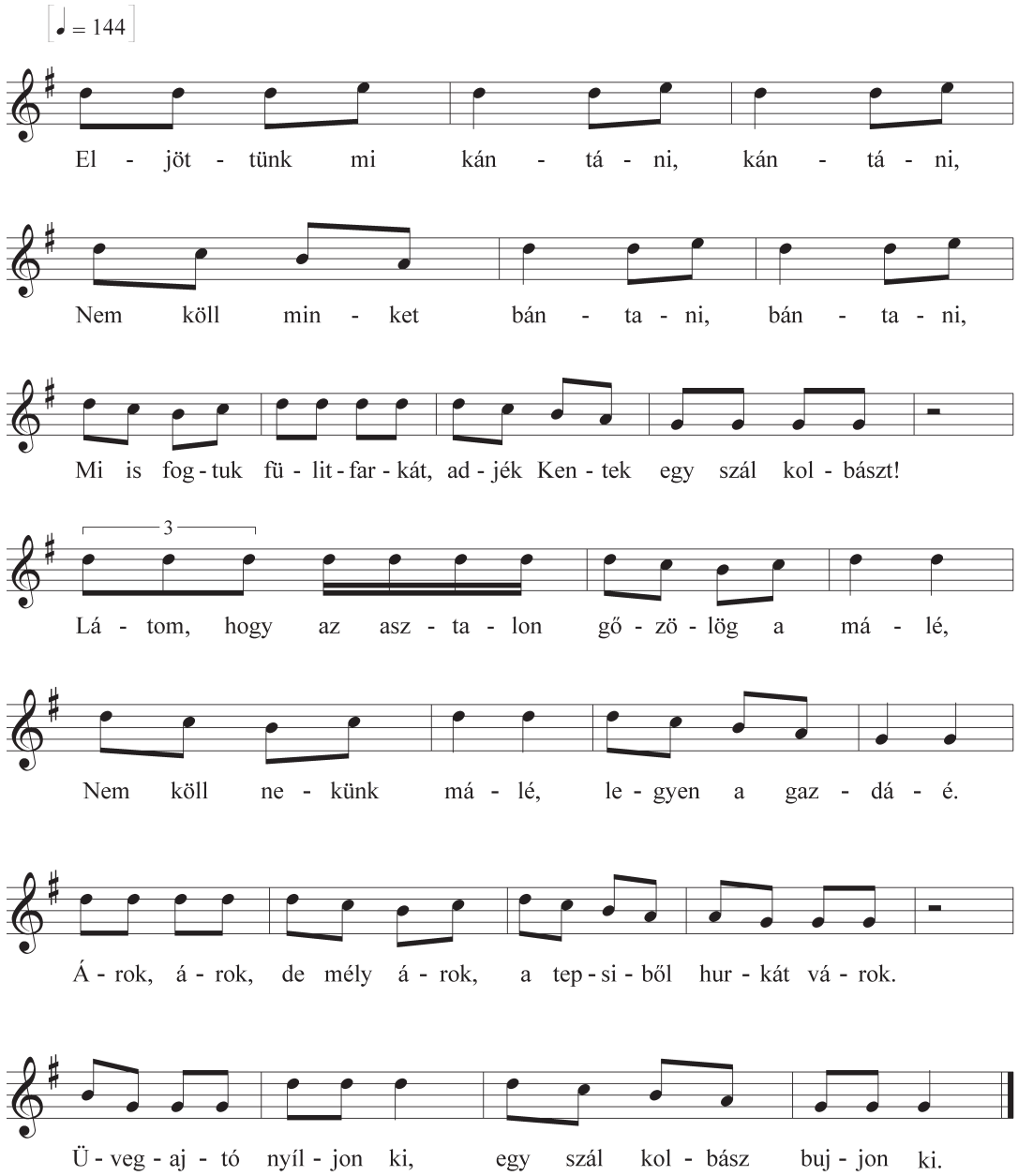
277.

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő
Jézuskeresés (Húsvét)

Barna Gábor, 1979-1980.
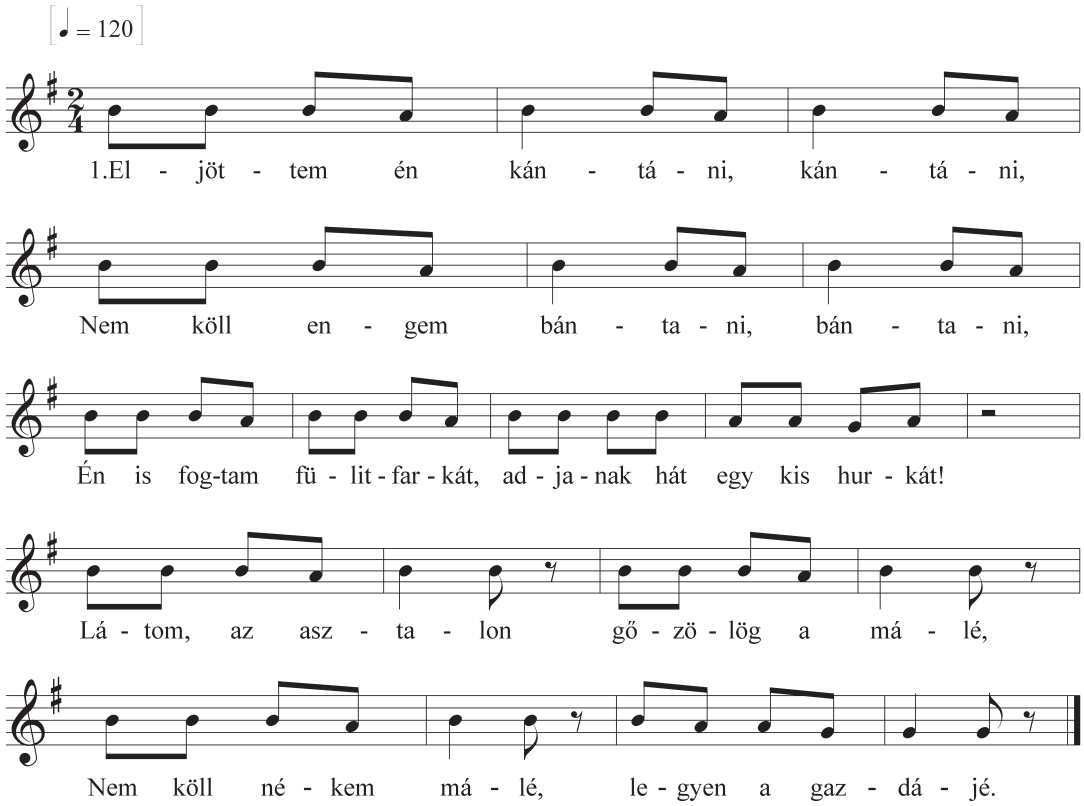
278.

Úri (Pest), Sára János (71)
ZTI AP 08107d,e
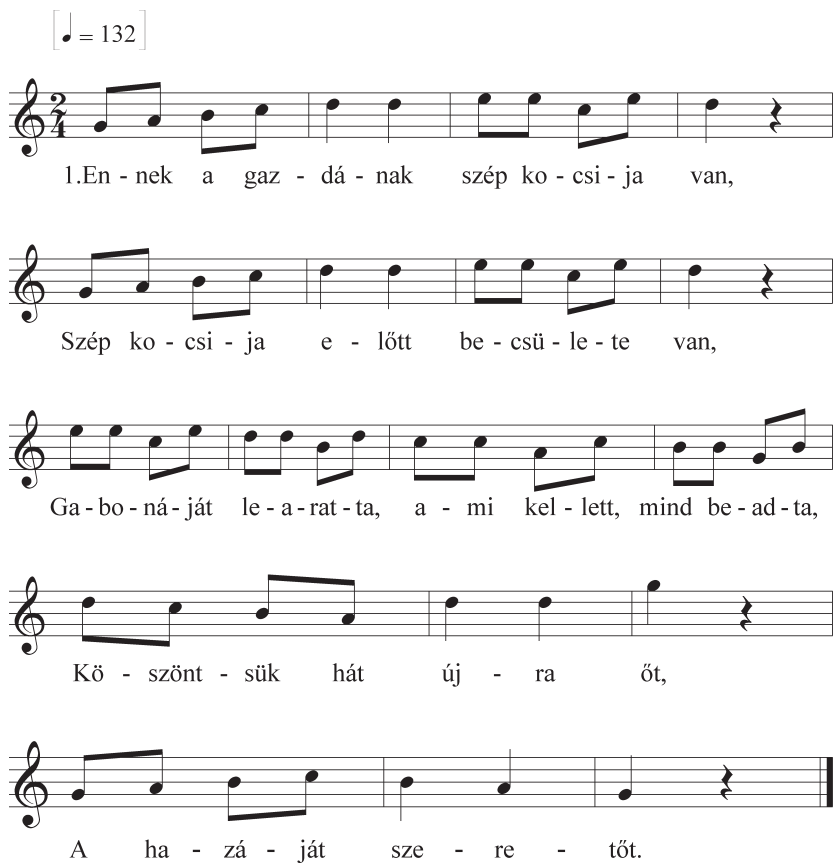
Kerényi György, 1967.XII.27.

279.
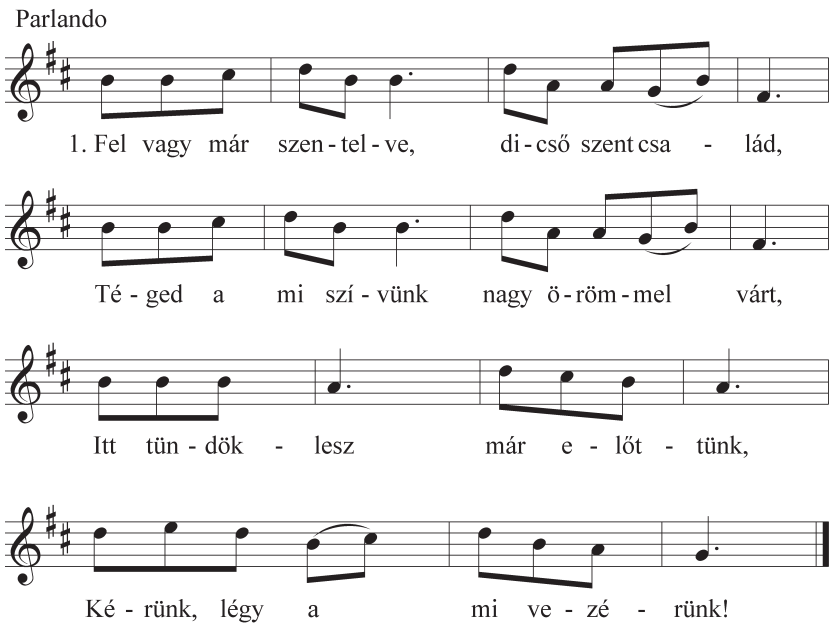

Úri (Pest), Csontos Sándorné Nagy Mari (46) Kerényi György, 1967.XII.27.
ZTI AP 08107i

280.

Tápiószecső (Pest), Madai Zsigmondné (66) Terék József, 2009.III.01.

281.

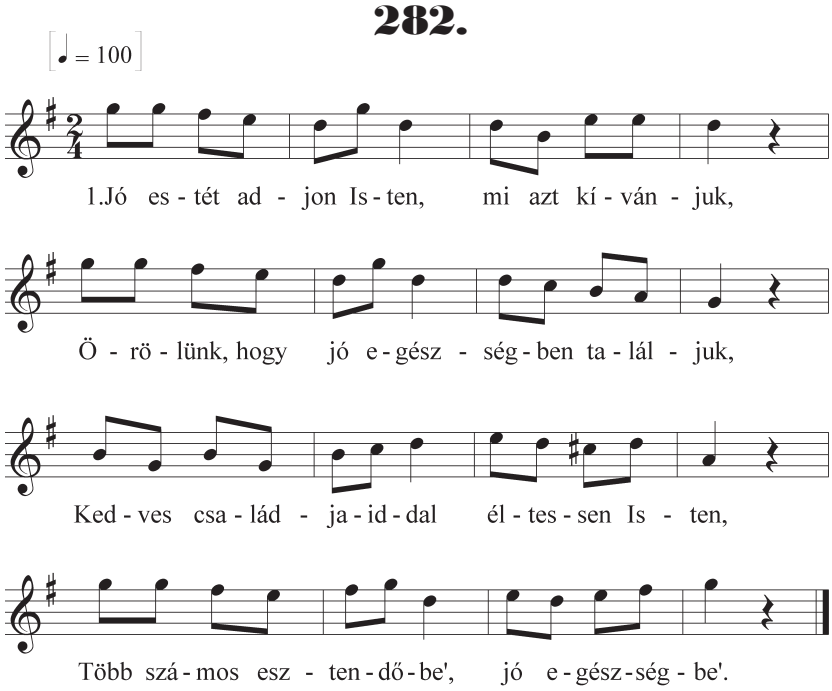
2. Itt ragyogsz előttünk, lelkünk vendége,
Hegyi seregeknek légy örömére,
Itt tündöklesz már előttünk,
Maradj mindenkor mellettünk!

3. Ó, drága Szent Család, köszöntünk téged,
Ím, hódol előtted a te hű néped,
Itt tündöklesz már előttünk,
Mennybe Te légy mi vezérünk.

Tápióság (Pest), Ismeretlen adatközlő
Szálláskereséshez kötődő ének.
Az ájtatosság után énekelték.

Barna Gábor, 1979-1980.

282.

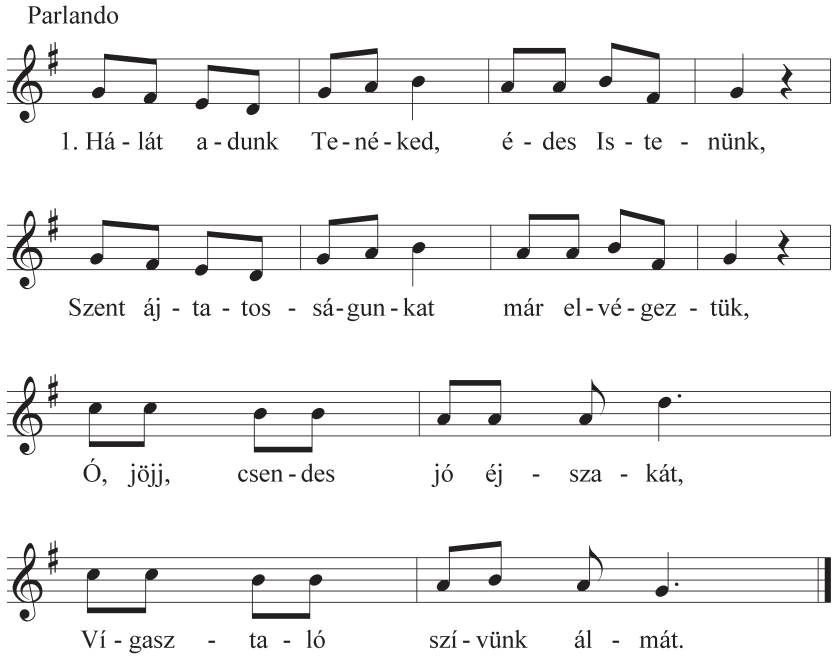

2. Most hát kedves barátunk, poharat fogjunk,
Egymás egészségére egyet koccintsunk,
Igyunk, és úgy mulassunk Jézus nevibe',
Hogy semmi kárt ne tegyünk senki lelkibe'.

Kóka (Pest), Acsai Imréné Varró Anna (74)
ZTI LSZ 37972

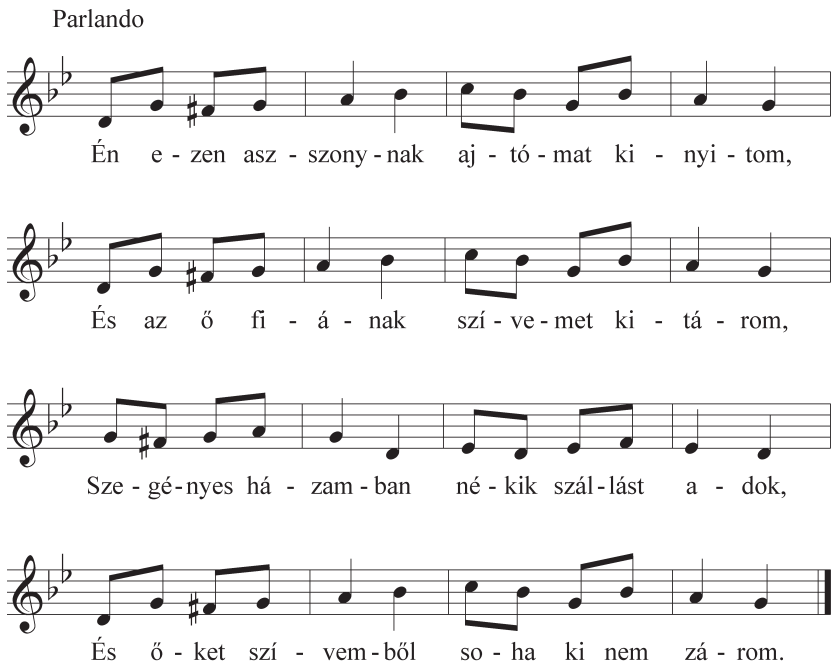
Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.V.

283.
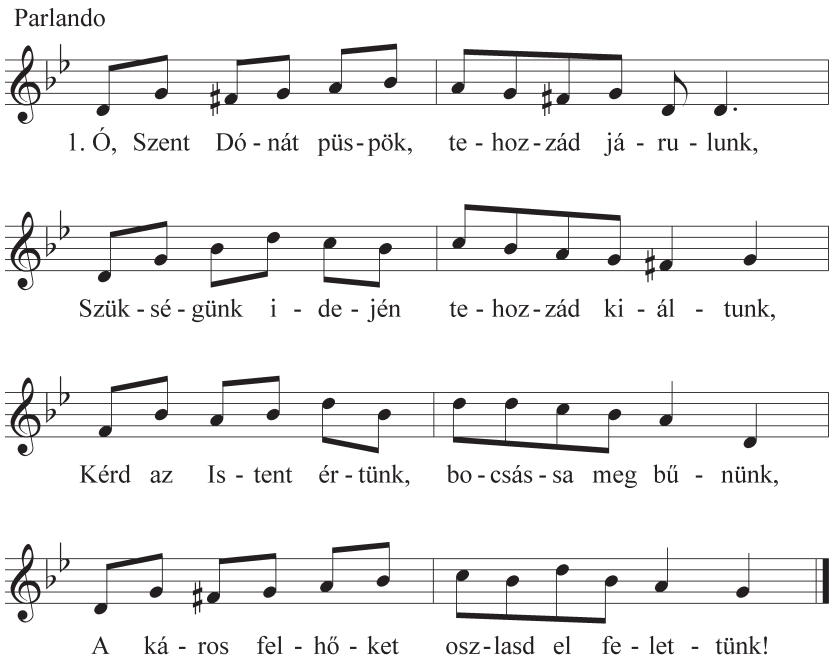

Tápióság (Pest), ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Keresztjárás, Jézuskeresés. (Hálaadó ének a templomban.)

284.

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő jeles napi ének.
A háziak befogadó éneke, amit együtt énekelnek az érkezőkkel a szálláskeresés, mint jeles nap alkalmával.

285.

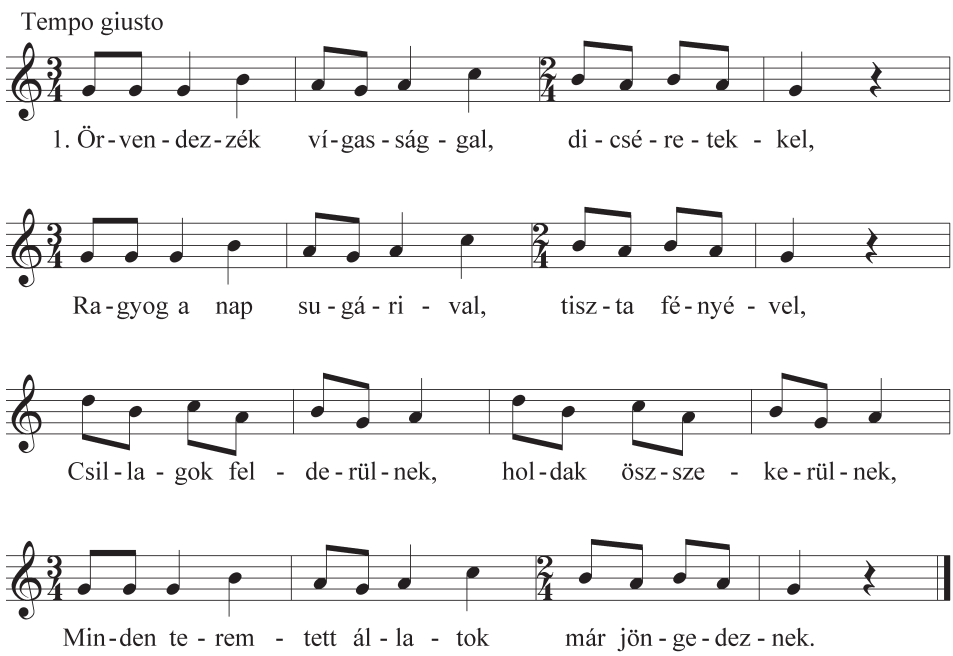

2. Midőn az elemek egymással harcolnak,
Az égi erőkkel villámokat szórnak,
Oh, Szent Dónát püspök, most is arra kérünk,
A villámütéstől mentsd meg az életünk!

3. Parancsoltál Uram egykor a szeleknek,
A háborgó tengert lecsendesítetted,
Oh, Szent Dónát püspök, most is arra kérünk,
Égi háborúkat távoztasd el tőlünk!

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szent Dónát-napi ének (Szövegét egy kókai asszony, Csitári Panni szerezte.)

286.

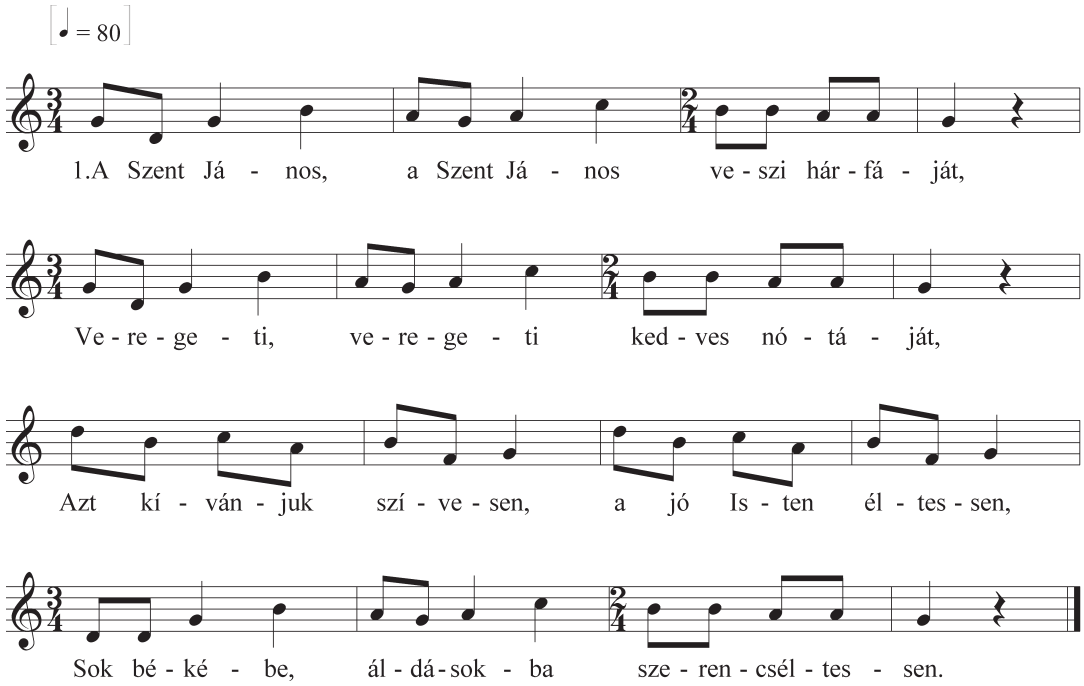

2. Lám, a híres Dávid király viszi hárfáját,
Édesdeden veregeti kedves nótáját,
A Szent István érdeme, vezéreljen Mennyekbe,
Mirólunk se feledkezzen teljes él'tünkbe'.

Ismétlésre:
Azt kívánjuk szívesen, hogy az Isten éltessen,
Testi-lelki áldásokkal szerencséltessen.
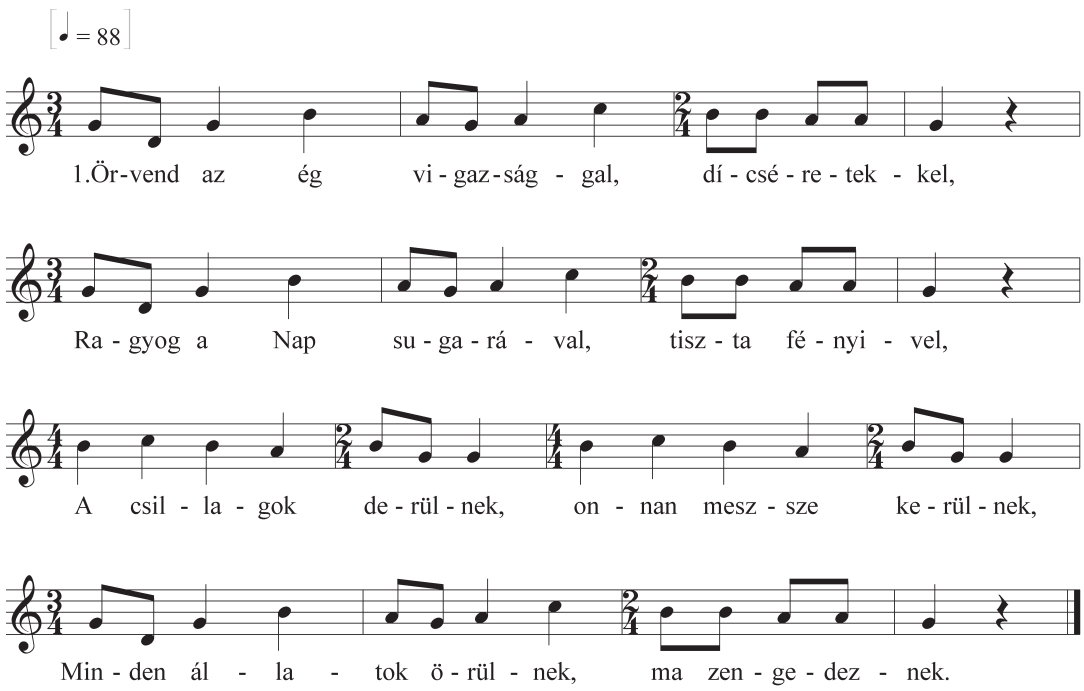
Tápióság (Pest), Gyerekek — Barna Gábor, 1979-1980.
István- és János-napi köszöntő.

287.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.

288.

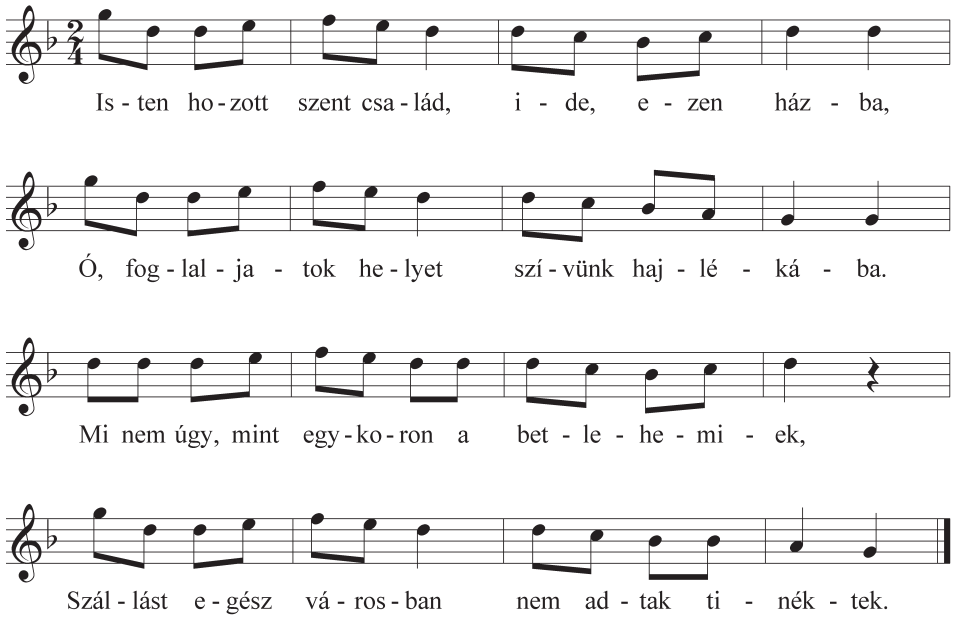
2. Lám a híres Dávid király viszi hárfáját,
Édesdeden veregeti kedves nótáját,
A Szent János érdeme, az Úristen éltesse,
Testi, lelki áldásokkal szerencséltesse.

4. sor megismétlése az alábbi szöveggel:

Hogy a maga neve napját vígan tisztelje.

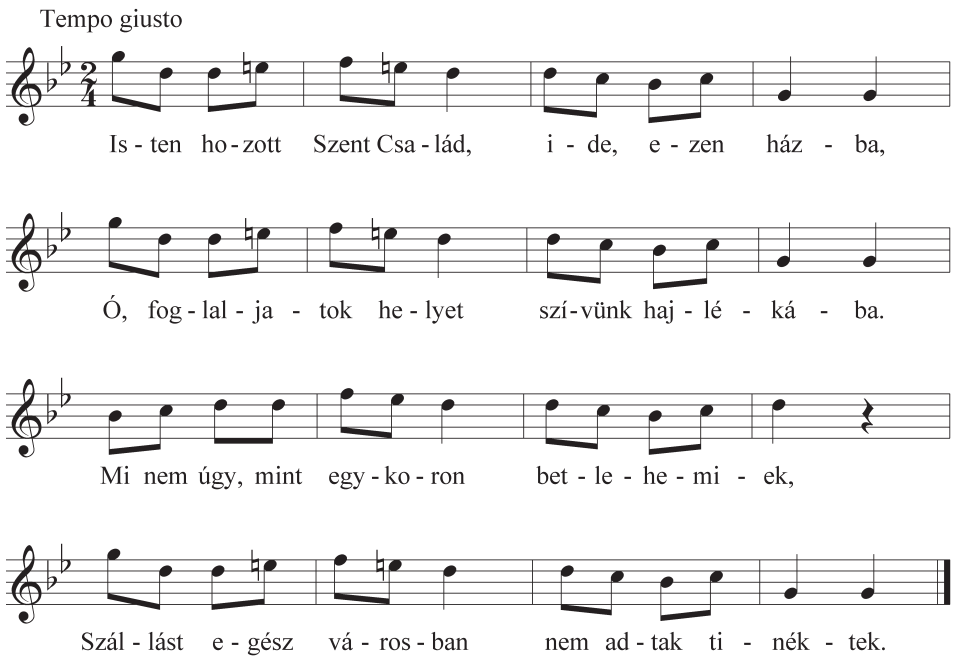
Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02281h

289.

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő jeles napi ének.
A Szent Család az asztalnál ülve, a háziaknál énekli.
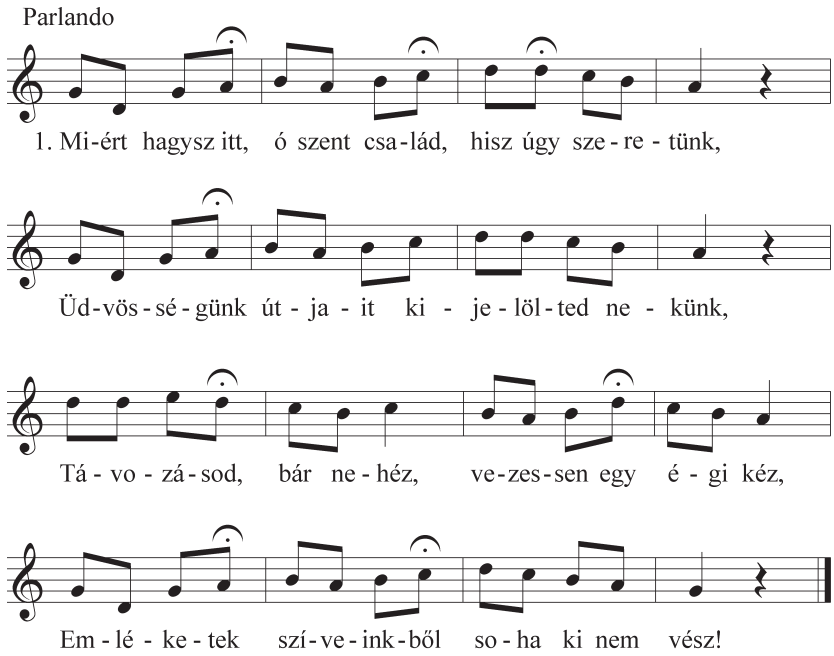
290.

2. Jertek kedves vendégek, Jézus és Mária,
Szent Józseffel szálljatok szívünk hajlékába,
Örömmel befogadunk, ó boldog Szent Család,
Mennyországba minekünk nyerjetek koronát.

Tápiómság (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő jeles napi ének. (Elfogadó ének.)
Énekelték, amikor a szobába vitték a szentképet.

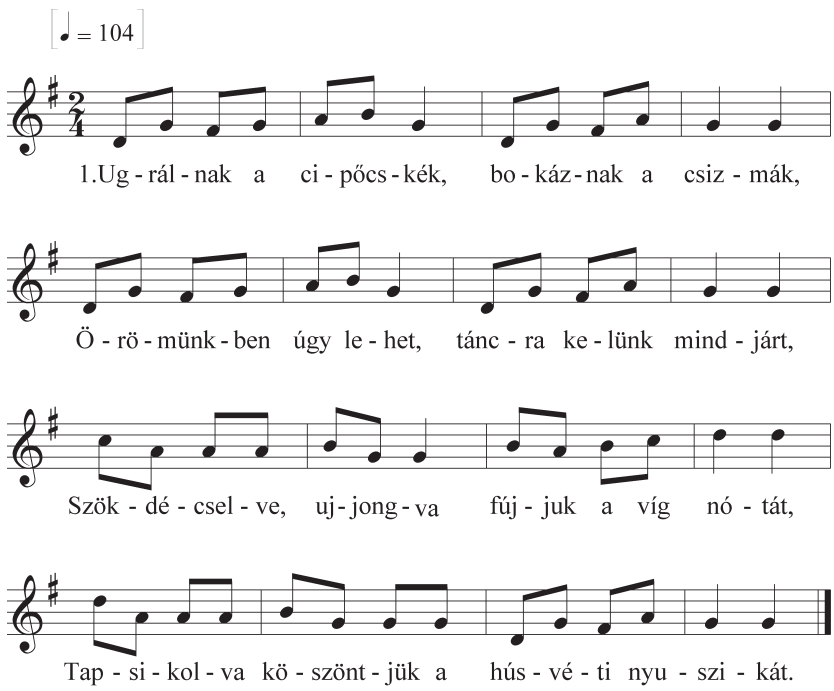
291.

2. Ó, Szent család, kérünk, mielőtt eltávoztok,
A mi házi családunkra szálljon áldástok.
És habár fájó szívvel búcsút veszünk tőletek,
Köszönjük a jóságtokat, Isten veletek.

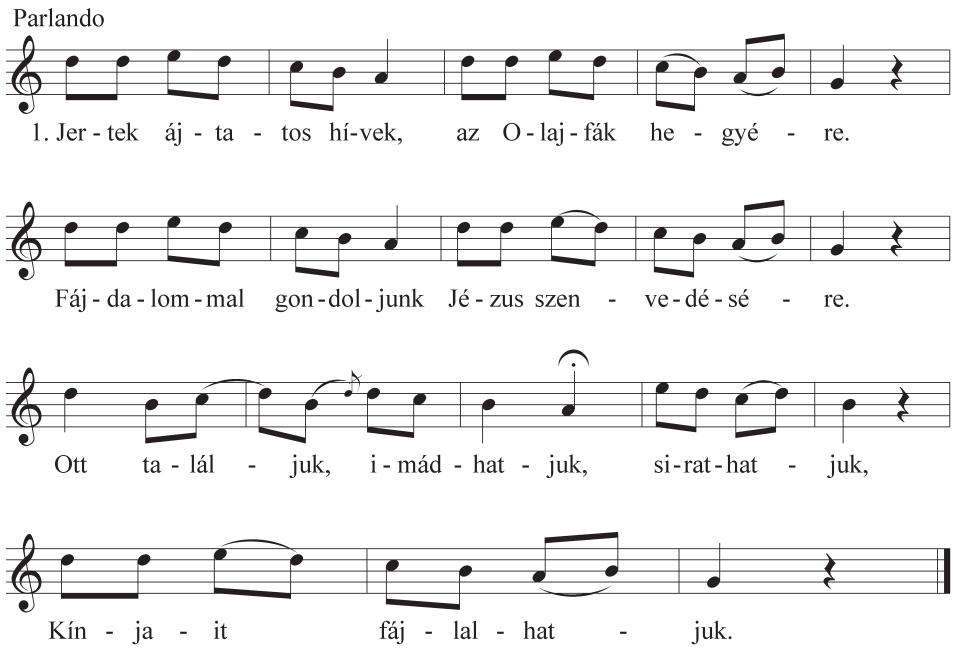
Tápióság (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő jeles napi ének
A háziak másnap este énekelték a Szent Családhoz, amikor újabb helyre vitték a képet.

292.

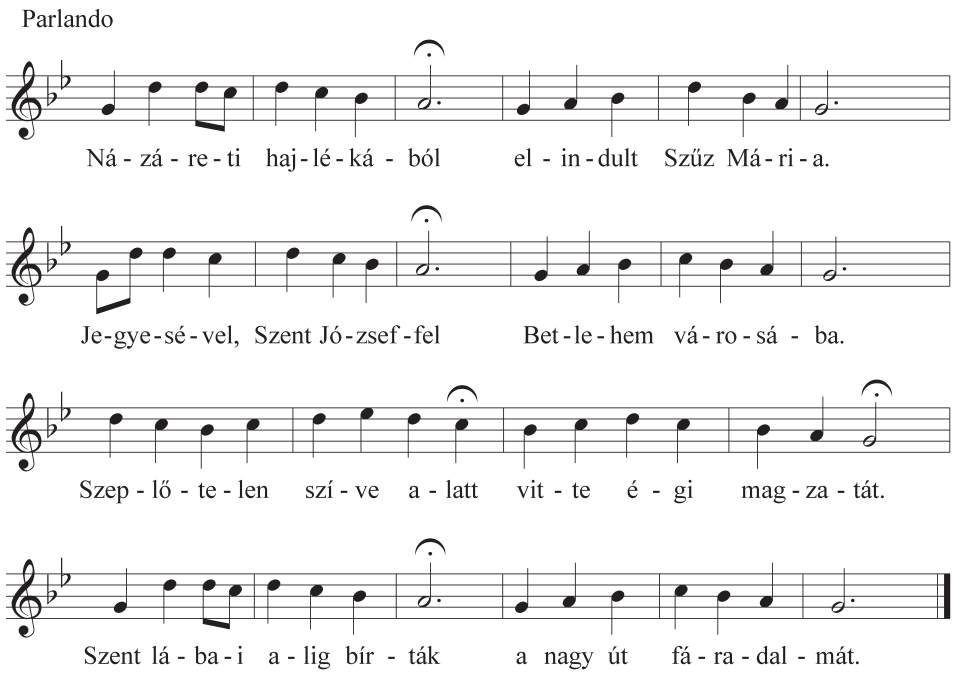
Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2009.III.12.

293.
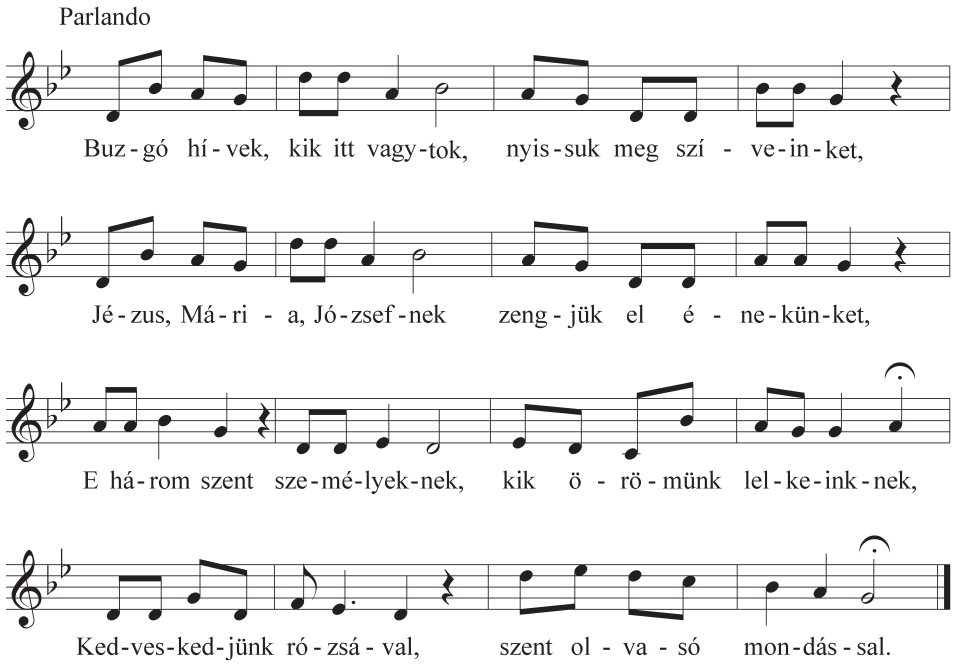

Tápióság (Pest), ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Keresztjárás, Jézuskeresés (Kereszteknél, temetőnél énekelték.)

294.

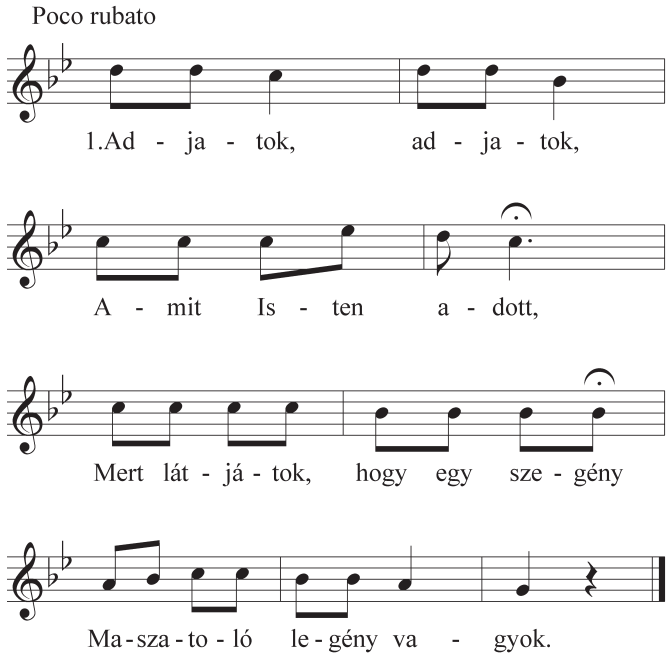
Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő ének.
A gyülekező helytől a befogadó családig, illetve a helyszínek között énekli a Szent Család.

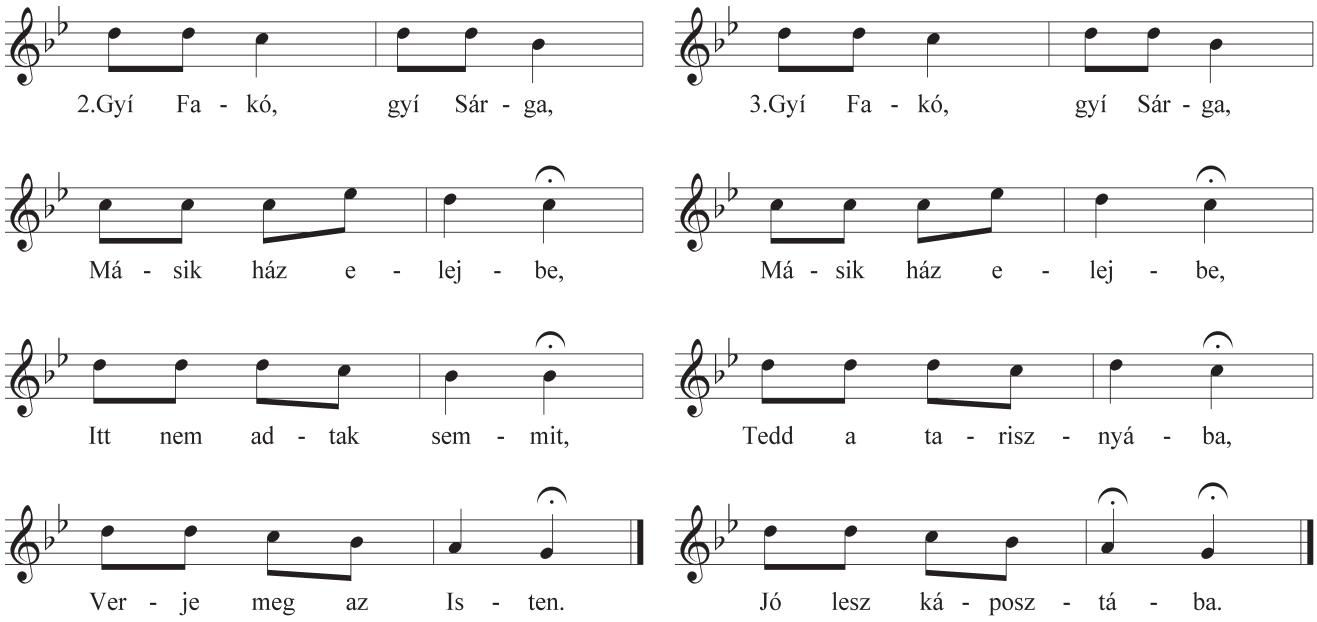
295.

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Barna Gábor, 1979-1980.
Szálláskereséshez kötődő jeles napi ének.
Az öt tized elimádkozása után énekelték, melyhez a rózsafüzérnek külön változata, a Szent Család olvasó volt.

296.
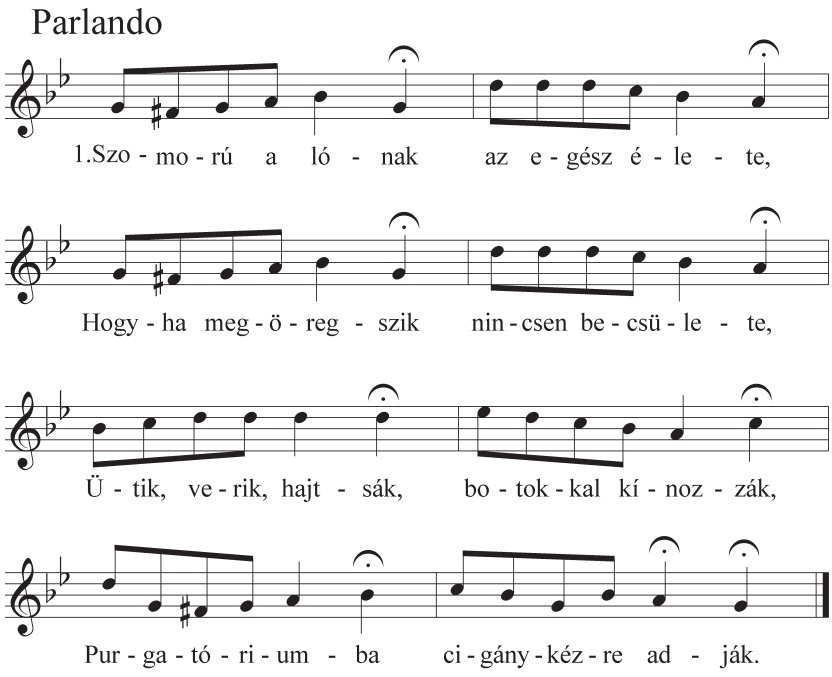

Kóka (Pest), Kapás Istvánné (77)
ZTI LSZ 40334
(Koldusnóta)

Schnöller Mária, 1956. IV.14.

297.
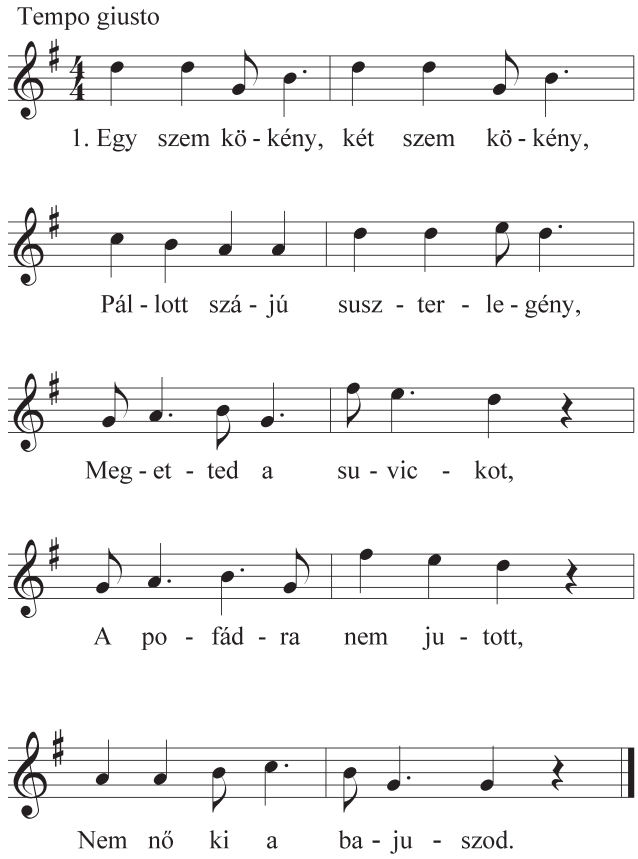

2. Most tizenkét éve szolgáltál egy gazdát,
Most tizenkét éve hurcolod az igát,
Köteles, szíjjártó, mind zsinegre való,
Minden kocsis kezén nyőjjön egy nagy bunkó.

Nagykáta (Pest), Kovács Sándor (68)
(Lósirató)

Terék József, 2009.II.23.

298.
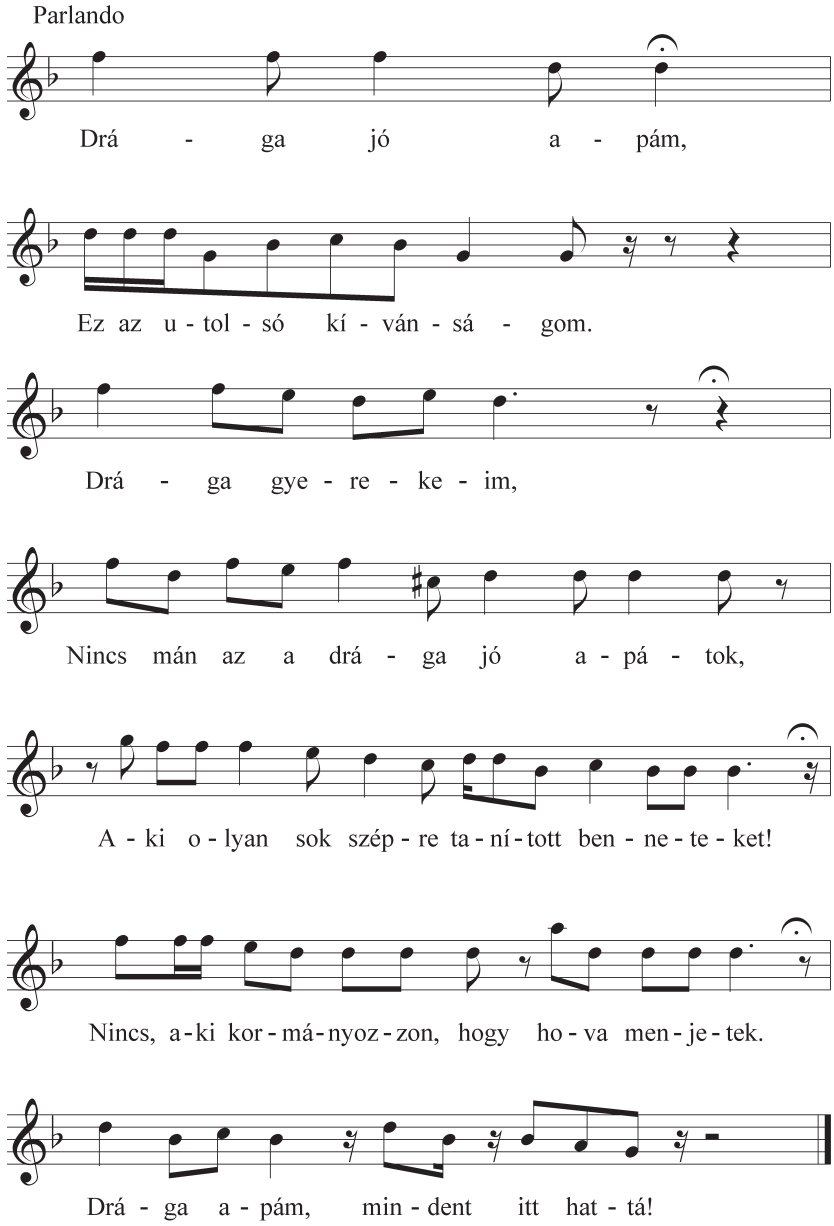

Nagykáta (Pest), Kocsi László (72) Kátai Szilveszter, 1975.XII.

Megjegyzés: Iparos csúfoló nagykátai népdal (Susztercsúfoló.) Az adatközlő Kocsi László (1903-1993) földműves, édesanyja Fejős Margit.
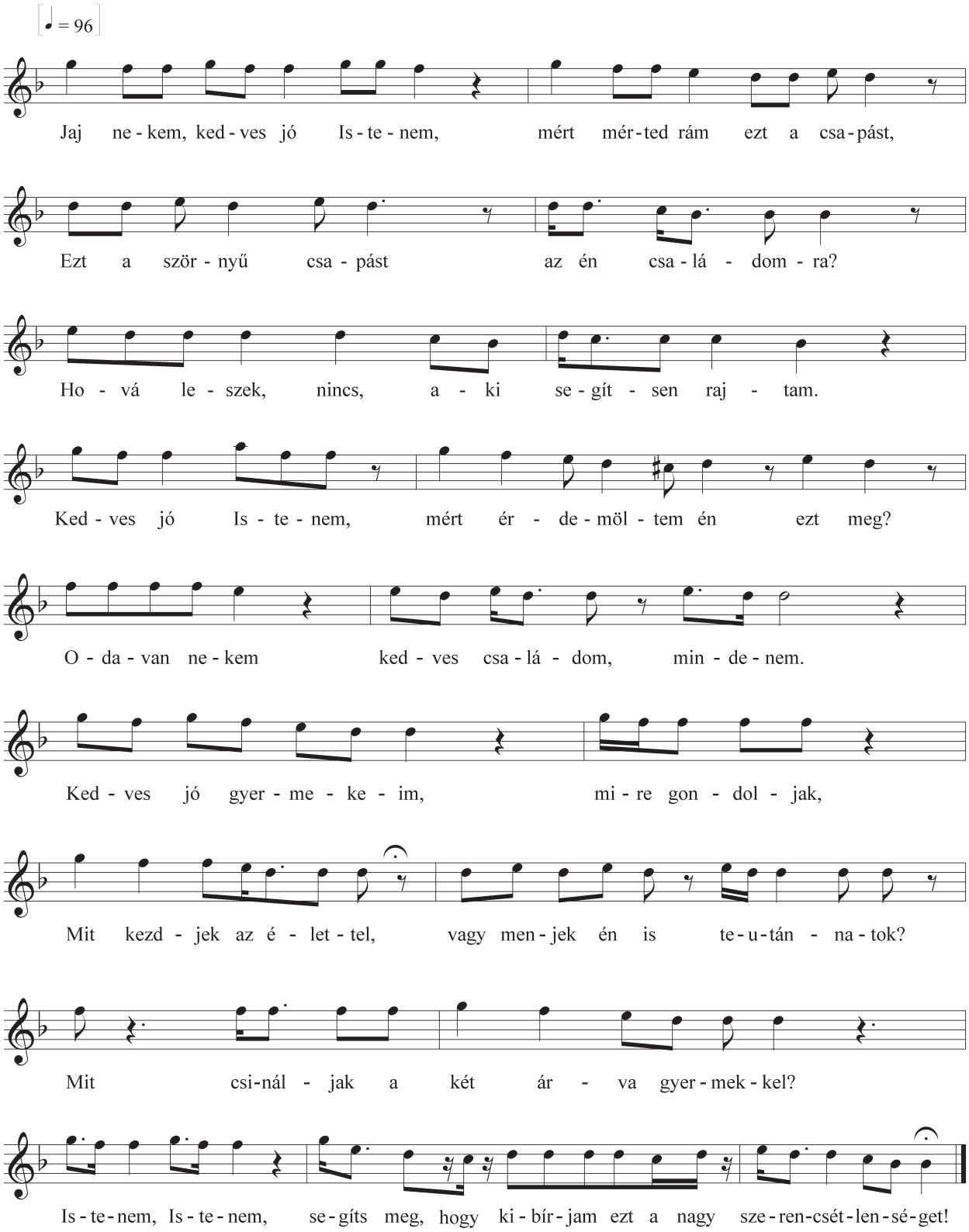
14.4.3
Siratók

299.
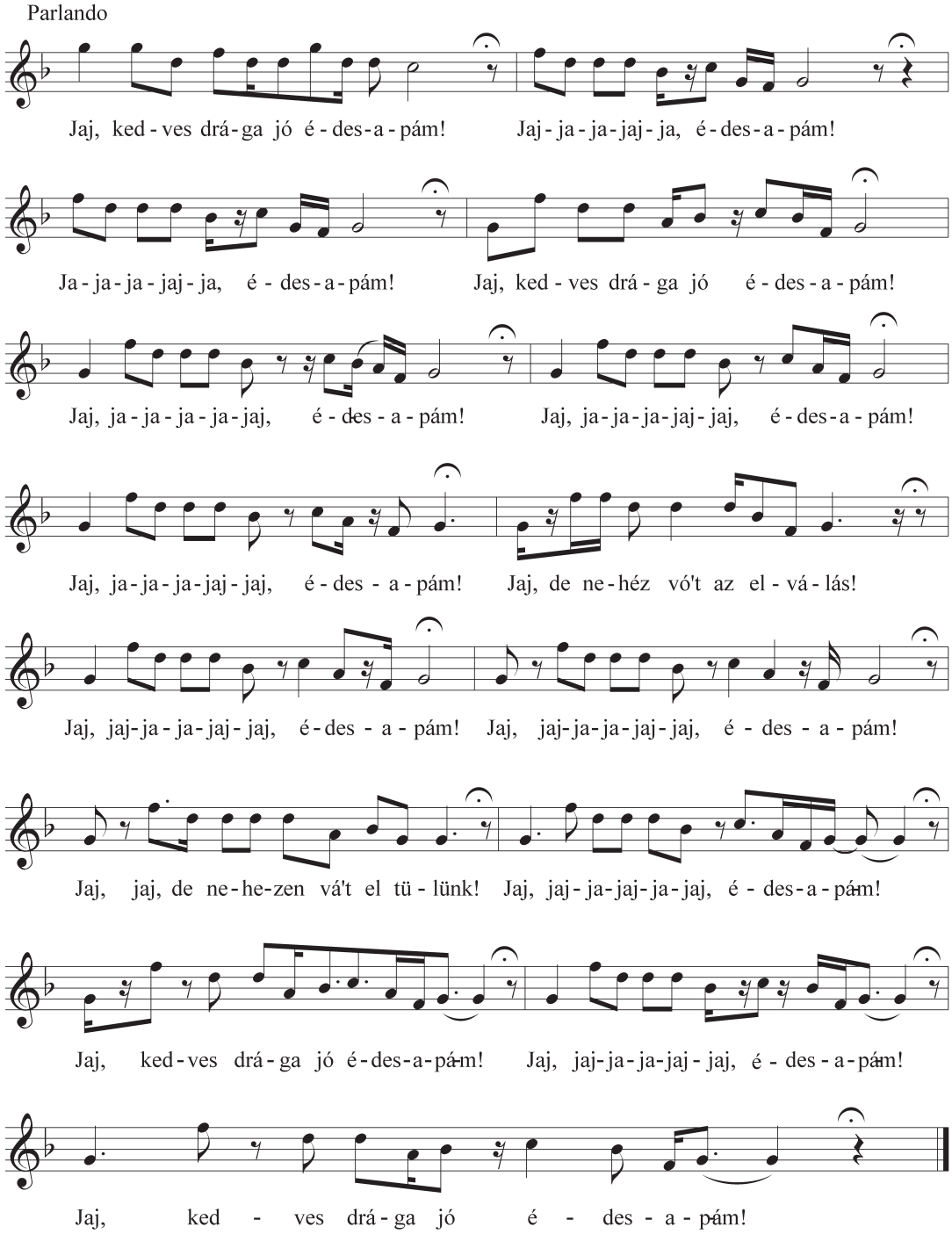

Tápiószecső (Pest), Pap Józsefné Horváth Piroska (60) Sárosi Bálint, 1962.II.17.
ZTI AP 04287e

300.

Tápiószág (Pest), özv. Minkó Ferencné Sinkó Anna (75) Sárosi Bálint, 1962.II.18.
ZTI AP 04290a
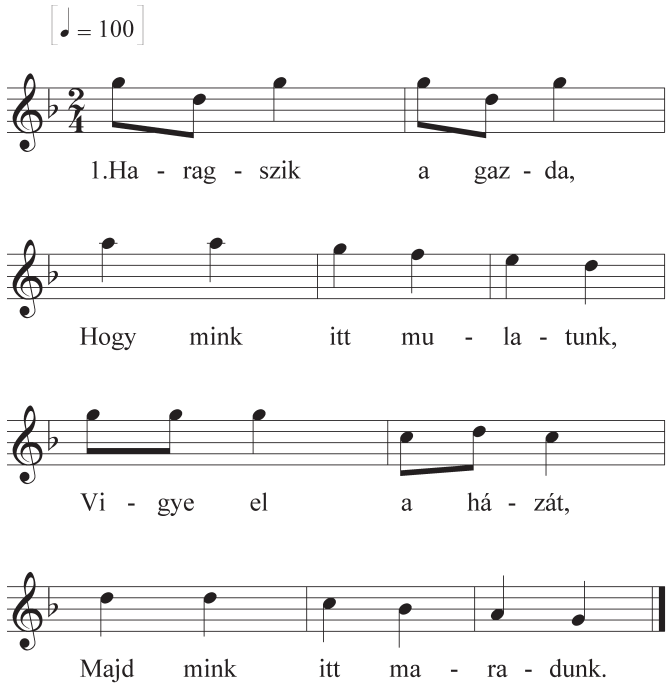
301.

Tápiószecső (Pest), Czakó Jánosné Mészáros Julianna (53) Sárosi Bálint, 1962.II.17.
ZTI AP 04287f, ZTI AP 04288i
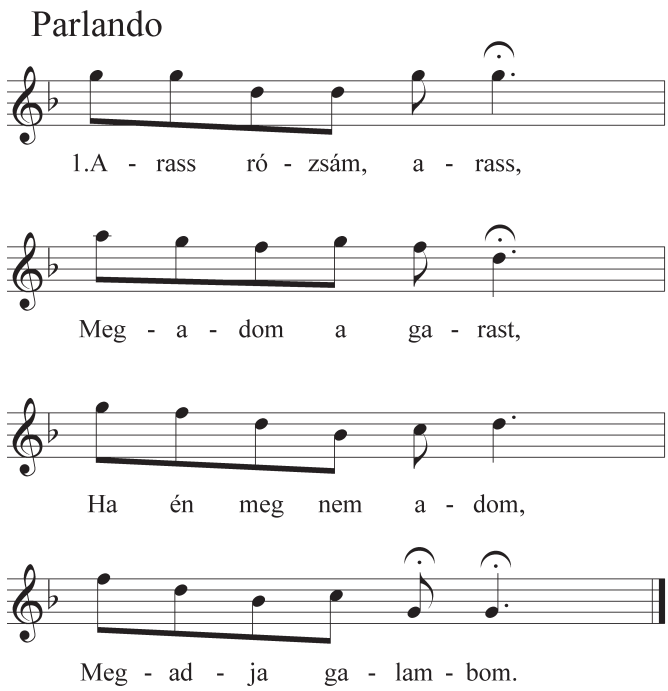
14.4.4
Régi stílusú népdalok

302.

Újszilvás (Pest), Gál István (58) Paulovics Géza, 1965.II.06.
ZTI AP 05868j

303.

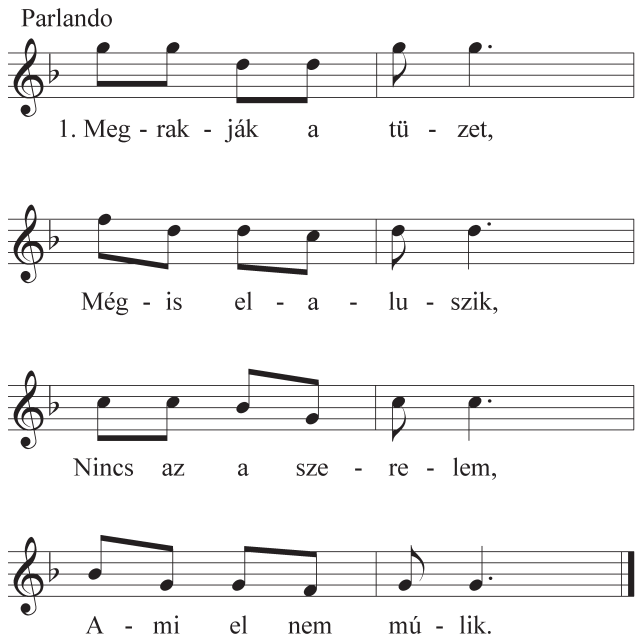

2. Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötrelem,
Mért nem termettél meg,
Minden falevelen.

3. Minden fa levelén,
Cédrusfa tetején,
Azt szakított volna,
Minden szegény legény.

Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.

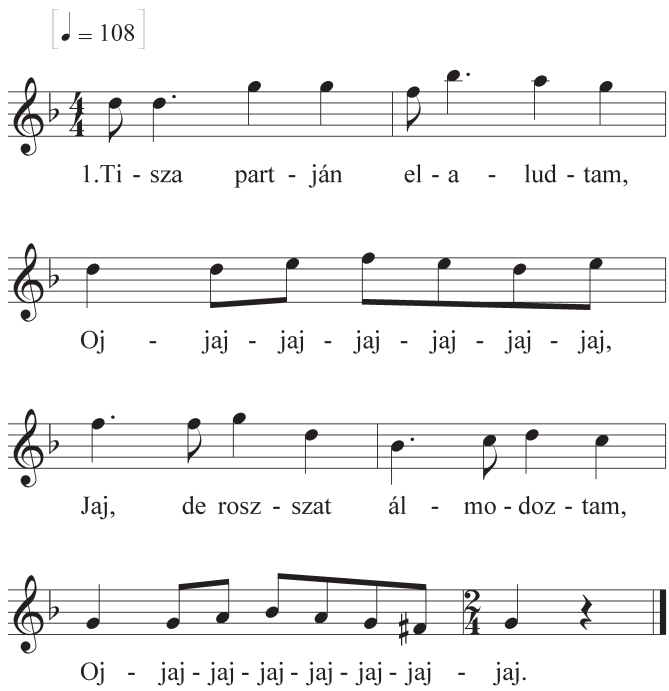
304.

2. Rakd meg, babám, rakd meg,
Lobogó tüzedet,
Hadd melegítsem meg
Gyenge kezeimet.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27) Paulovics Géza, 1964.XI.29.
ZTI AP 05864a

305.
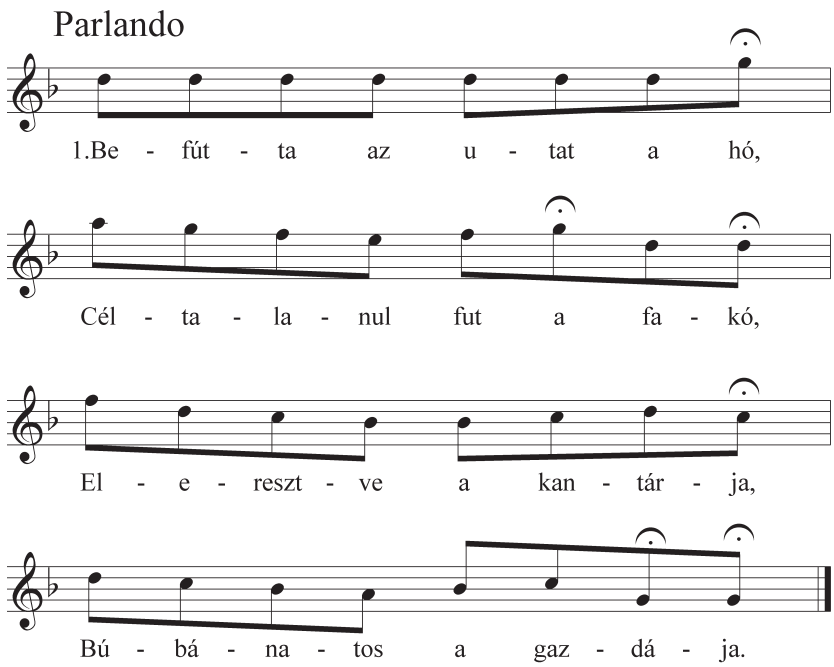

2. Megálmodtam azt az egyet,
Oj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj,
Babám, nem leszek a tied,
Oj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj.

3. A szolnoki nagy híd alatt,
Oj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj,
Folyik a szerelempatak,
Oj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj.

4. Aki abból egy cseppet is iszik,
Oj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj,
Vélem szerelembe esik,
Oj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj-jaj.
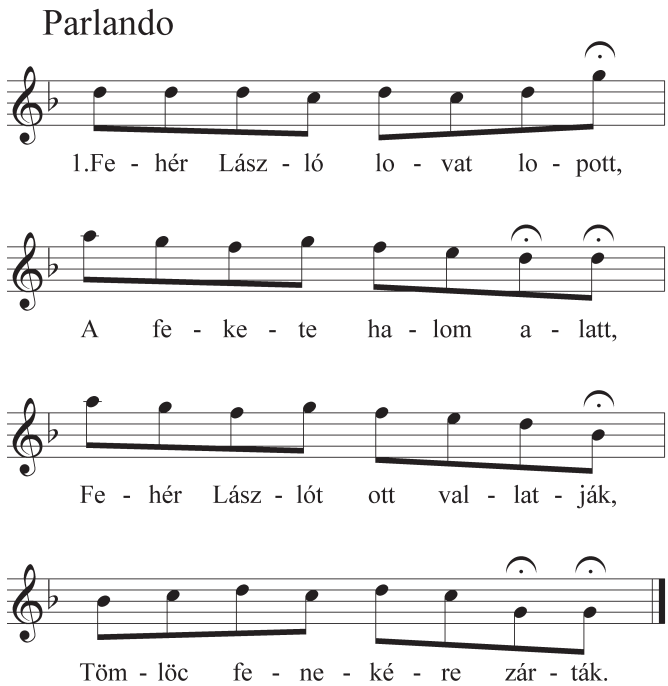
Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

306.

Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (55) Gábor Judit, 1957.VIII.
ZTI LSZ 40530

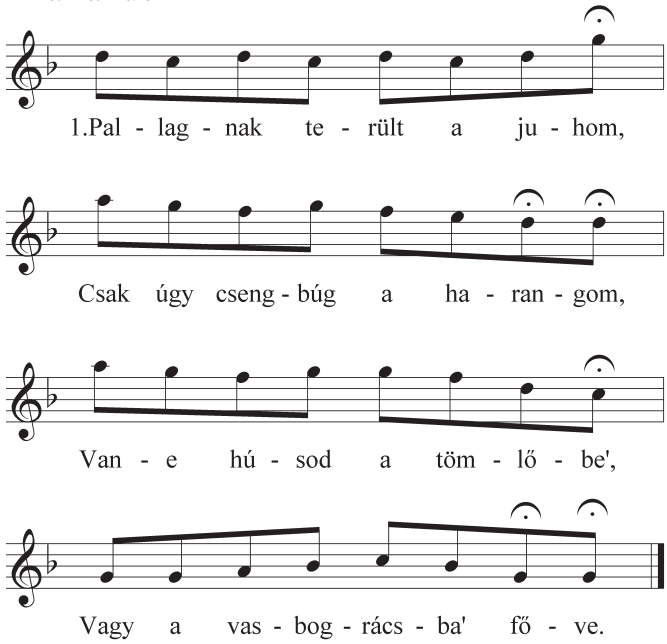
307.

Tápiószecső (Pest), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.

308.

Parlando

Ismétlésnél:

Nincsen húsom a tömlőbe',
Sem a vasbográcsba' főve.
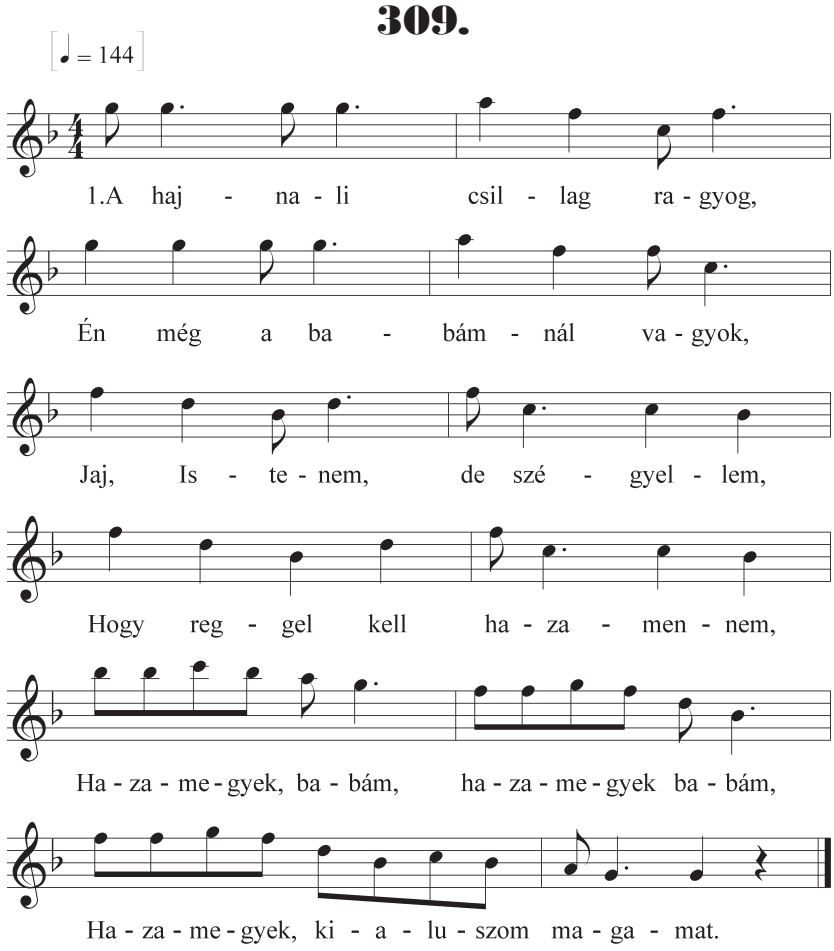
2. Eredj, fogd meg azt a babost,
(Mer') a' vezeti a csapatot,
Eredj, fogd meg azt a tarkát,
Mer' a' vezeti a falkát!

3. Amoda *j*a Kadarcs mellett
Három juhom hatot ellett,
Van már juhom, van bárányom,
Szerethetsz már, kisangyalom.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

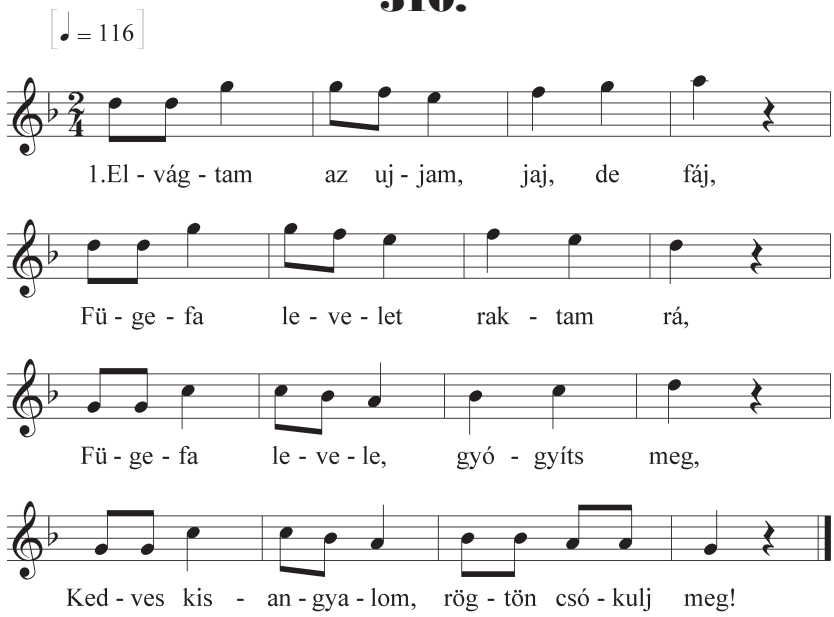
Tóth János, 1982.

309.

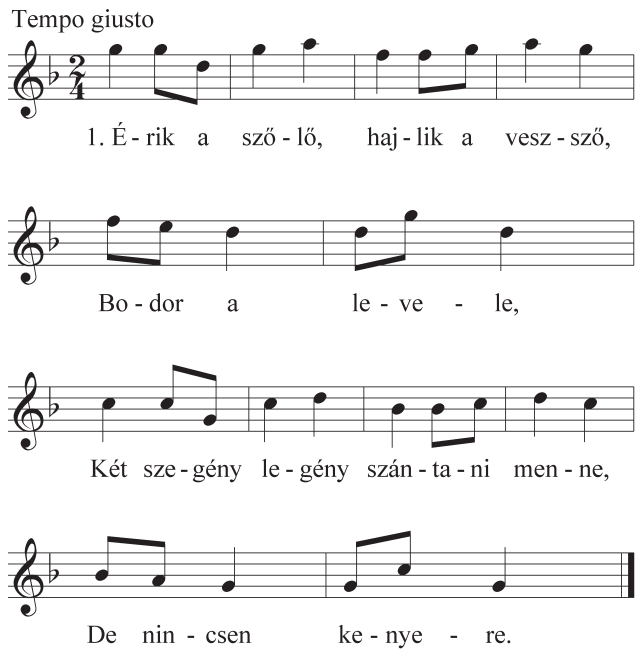
Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13.
Motollai Istvánné Szvitek Anna (57)
Babarczai Jánosné Varga Anna (62)
ZTI AP 12644e

310.

Tápiószecső (Pest), Ofella János (kb.45 éves) Békefi Antal, 1953.VII.
ZTI LSZ 06237
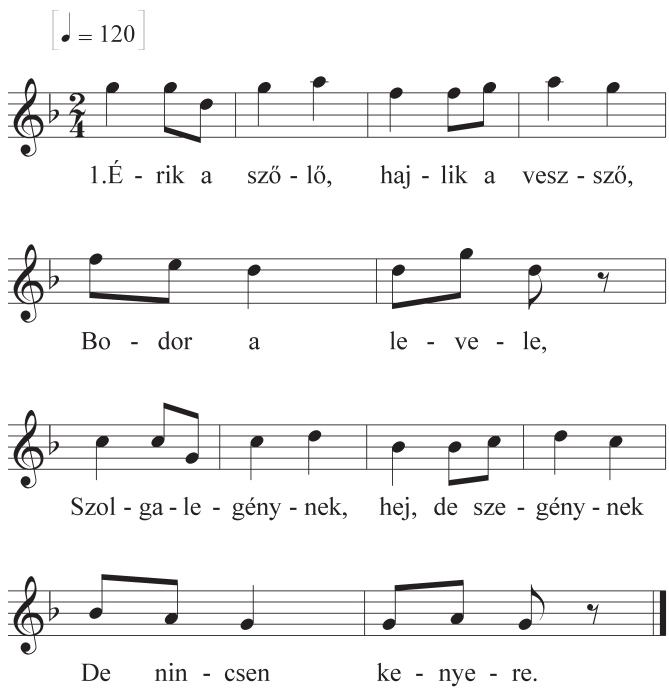
311.

2. Van vereshagyma a tarisznyába',
Keserű magába',
Szolgalegénynek, hej, de szegénynek
De kevés vacsora.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27) Paulovics Géza, 1964.XI.29.
ZTI AP 05863r
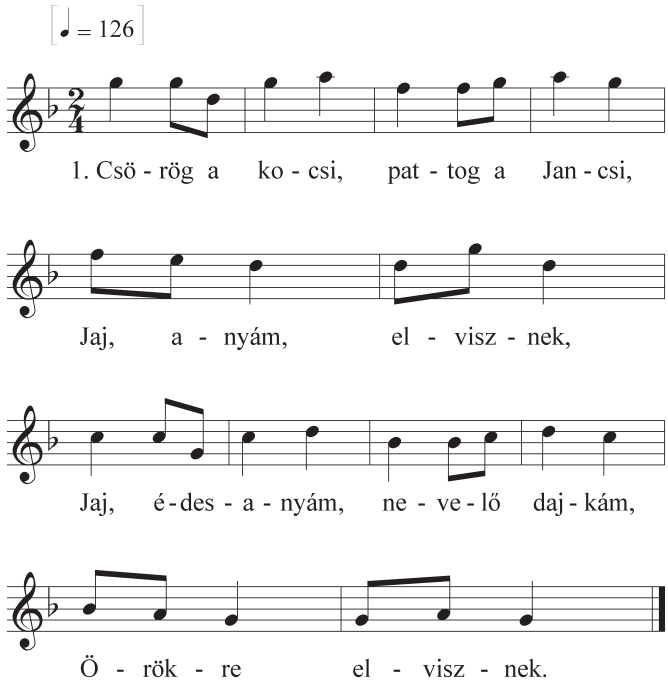
312.

2. Van vöröshagyma a tarisznyába,
Keserű magába,
Szolgalegénynek, hej, de szegénynek
De nincsen vacsora.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.X.05.
ZTI AP 05067k
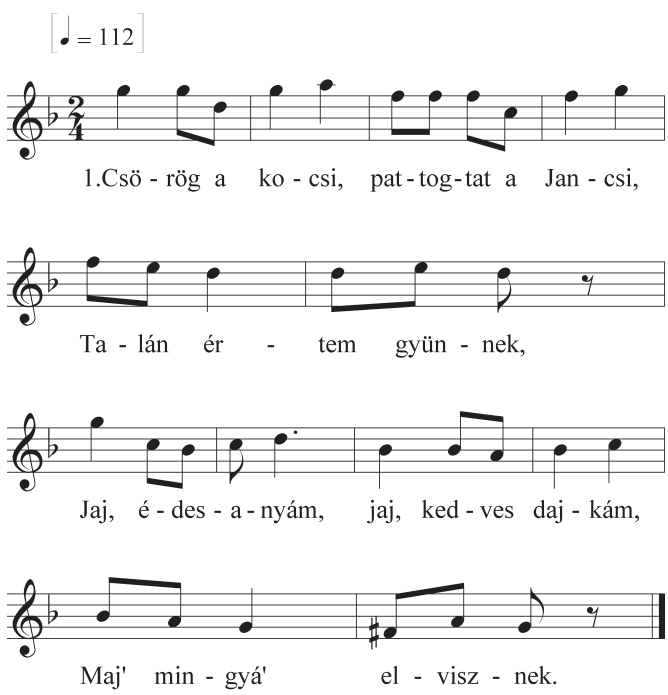
313.

2. Kocsira ládám, kocsira párnán,
Magam is felülök,
Jaj, édesanyám, szerető dajkám,
Örökre elvisznek.
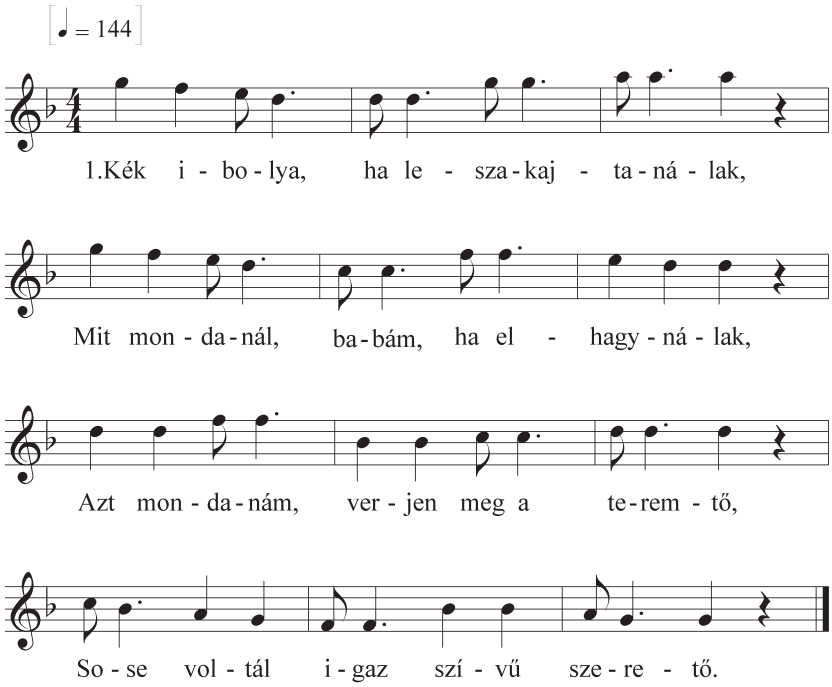
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.IX.
ZTI AP 09664k

314.
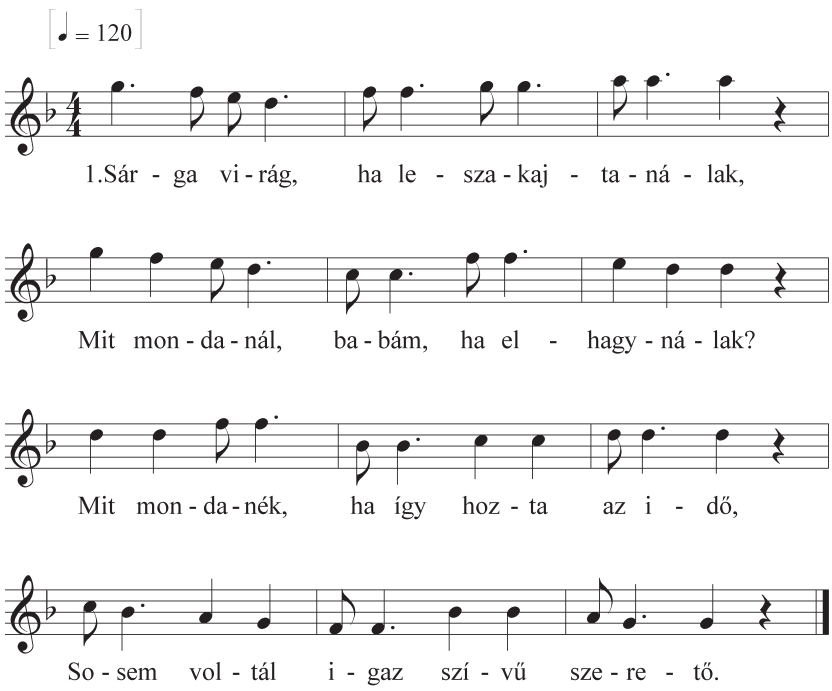

Tápiószecső (Pest), Czakó Benőné Kovács Piros (53) Békefi Antal, 1953.VII.
ZTI LSZ 00526

315.

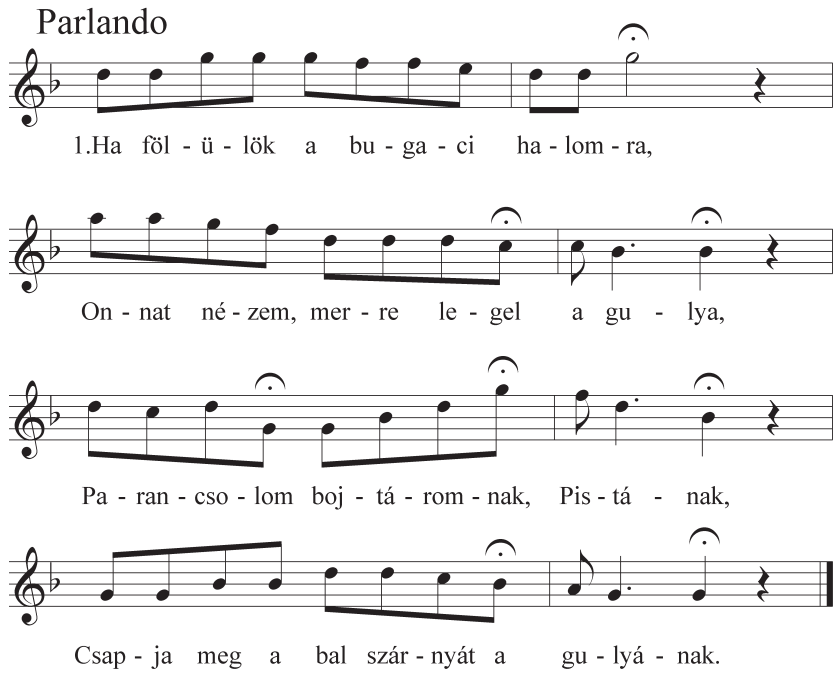
Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13
Motollai Istvánné Szvitek Anna (57)
ZTI AP 12644b

316.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.X.05.
ZTI AP 050671
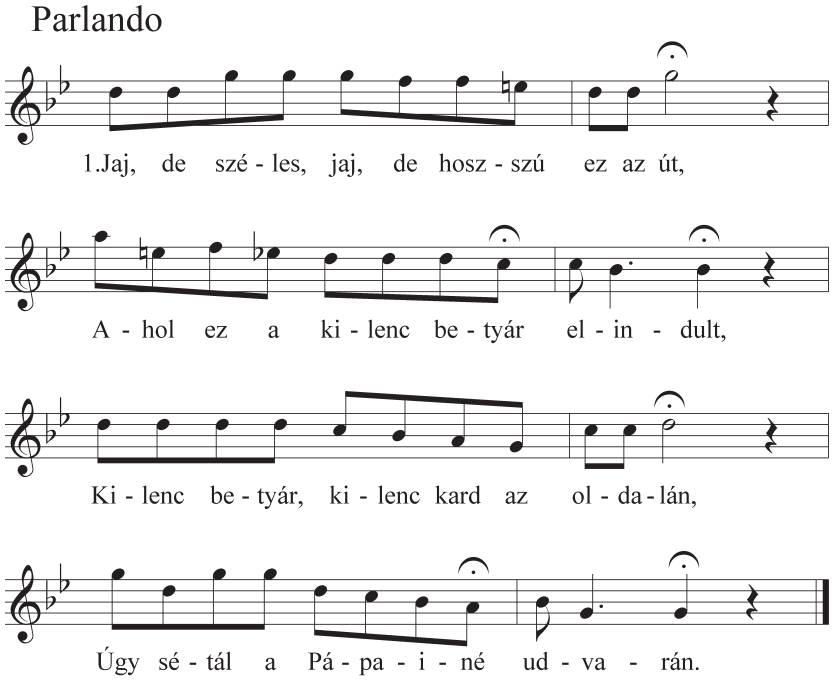
317.

2. Megcsapta a bal szárnyát a gulyának,
Mingyár' látta, híjja van a falkának,
(H'én) Nem is láttam, nem is tudok semmirül,
Letagadom a csillagot az égrül.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

318.

2. Pápainé, adjon Isten, jó estét,
Adjon Isten az uraknak szerencsét,
Pápainé, ne kívánjon szerencsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szívét.

3. Kati lányom, eredj le a pincébe,
Hozzál fel bort az aranyos iccébe,
Nem kell nékem sem a bora, sem maga,
Csak a pénzét rakja ki az asztalra.

4. Szépen kérem kedves keresztapámat,
Ne ölje meg az én édesanyámat,
Téged is csak azért foglak megölni,
Mért mertél a nevemön szólítani.

5. Pápainé kimegy a ház elejbe,
Föl-föltekint a csillagos nagy égre,
Én Istenem, vigyél föl a mennyekbe,
Szilas vérem ne ontsák ki a földre.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

Szövegváltozat:

1. Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út,
Amelyen a kilenc rabló elindult,
Amelyen a kilenc rabló elindult,
Pápainé udvarába befordult.

2. Pápainé, adjon Isten, jó estét,
Adjon Isten az uraknak szerencsét,
Pápainé, ne kívánjon szerencsét,
Még az éjjel szívit járja a nagy kés.

3. Kati lányom, eredj le a pincébe,
Hozzá' föl bort a legszebbik iccébe',
Pápainé, nem köll nekem a bora,
Még az éjjel piros vérit kiontja.

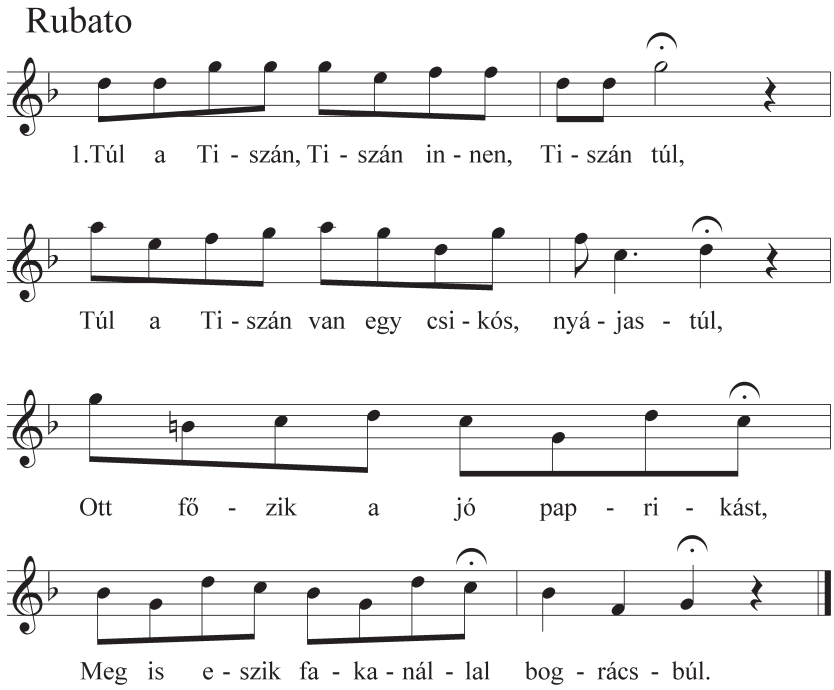
4. Pápainé kiült a ház végire,
Föltette a két kezit a fejire,
Jaj, Istenem, hogy köll nekem meghalni,
Hogy köll nekem három árvát ittha'nni.

5. Gyászba' borult a szolnoki temető,
Pápainét viszik oda legelő',
Pápainét cselédjivel, magával,
Három hónapos megesküdött lányával. [2016]

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő Viczián István, 1945.
NM EA 817/5-6.

2016 A gyűjtés alkalmával a dallam rögzítése nem történt meg, a kottakép a tápiószecsői változat alapján lehetett reprodukálni a helyi szövegváltozat felhasználhatósága érdekében. Az első versszaknak három sora volt leírva, ezért a második sor szövegét megdupláztuk.

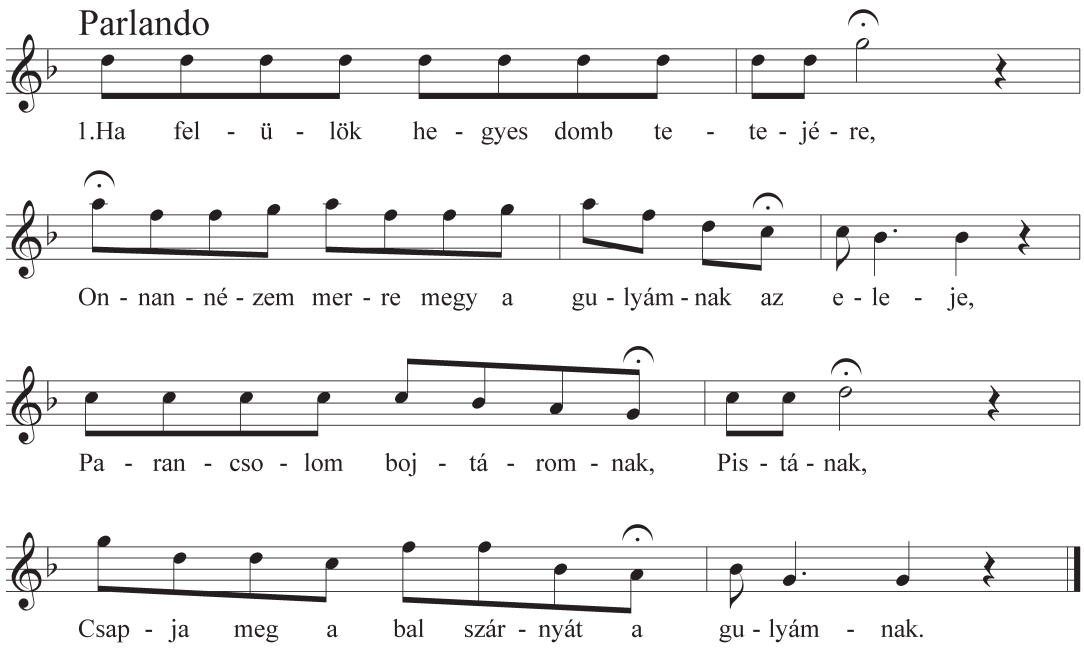
319.

2. Túl a Tiszán, Tiszán innen, Dunán túl,
Túl a Tiszán van egy csikós, nyájastúl,
Kis pej lova ki van kötve,
Drótkötélre, kantár nélkül, zablástúl.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

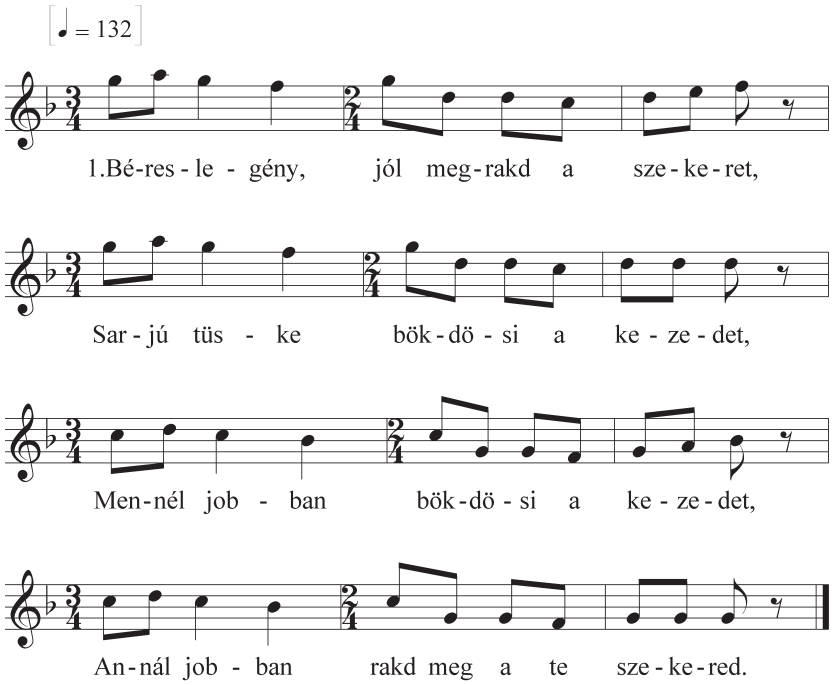
320.

2. Megcsapta *ja* bal szárnyát a cserénynek,
Akkor látja, híja van a tehénnek,
Még a gulyám a tilosba legelész,
A kedvesem én mellettem heverész.

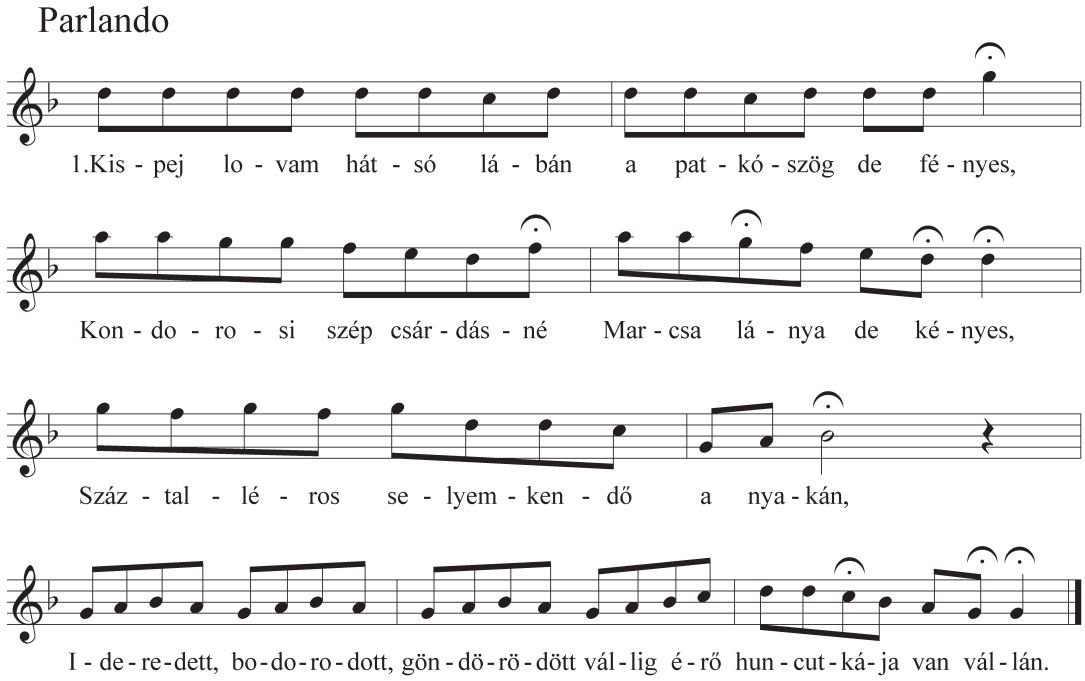
Farmos (Pest), Bozsó Andrásné Badenszki Terézia (55) Gábor Judit, 1957.VIII.
ZTI LSZ 37218

321.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791f

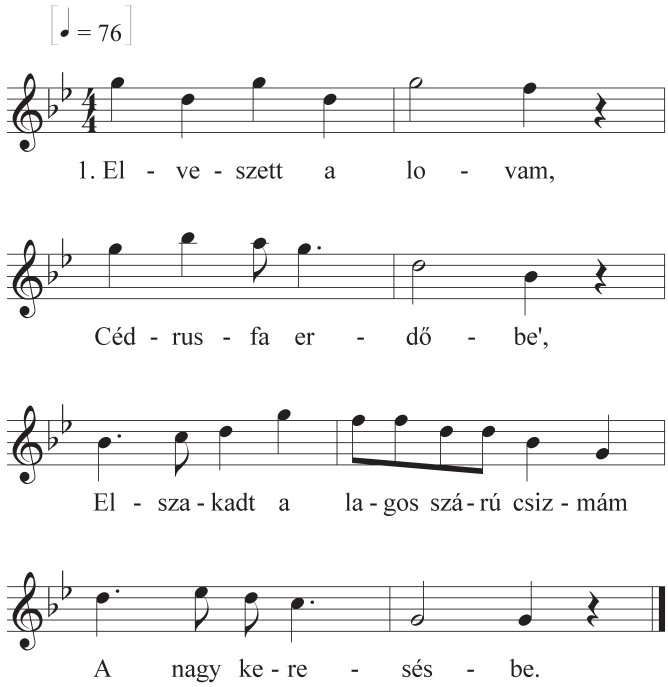
322.

2. Kispej lovam hátsó lábán a patkószög de fényes,
Kondorosi szép csárdásné Marcsa lánya de kényes,
Írja föl a rézfokosom nyelire, (hogy)
Hány icce bort ivott meg az öreg herceg számadónak a bojtárja hitelbe.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

323.
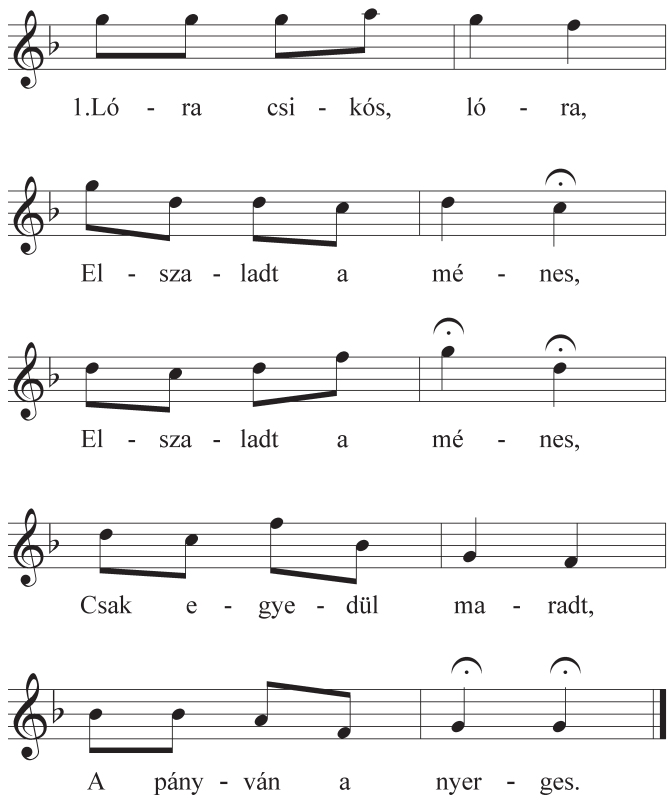

2. Ne keresd a lovad,
Mert be van az fogva,
Tóalmási Tanácsház udvarán
Szól a csengő rajta.

3. Ismerem a lovam
Csengő szólásáról,
Megismerem a szeretőm
Büszke járásáról.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979b

324.

Parlando

2. Nem tehetek róla,
Mer' be vagyok zárva,
Mer' be vagyok zárva,
Kinn van a bojtárom,
Majd az megszámlálja.

3. Számolj bojtár, számolj,
A szilaj csikórul,
A szilaj csikórul,
Majd én megszámolok,
A nyerges lovamrul.
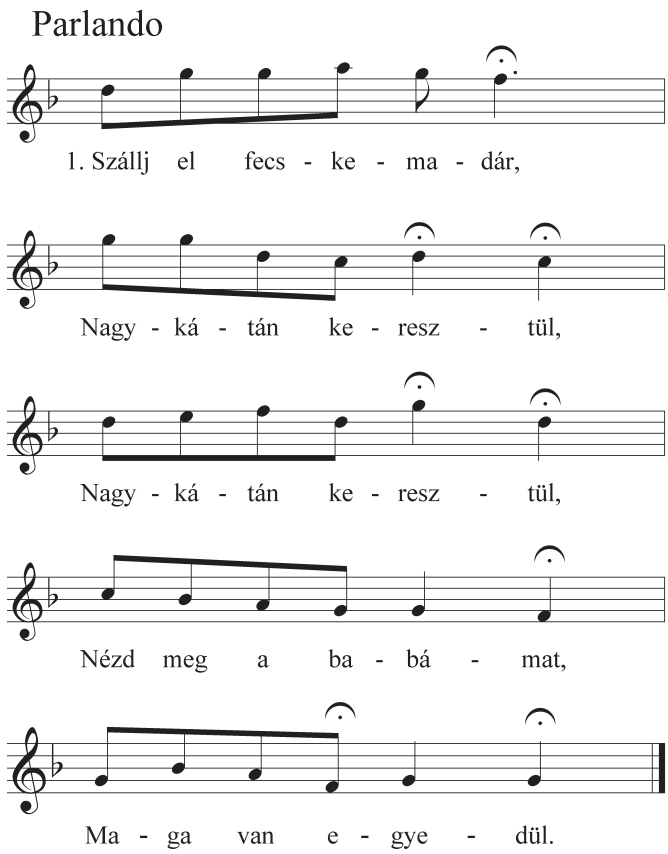
4. Nyergeljétek hát föl
Ezt a pej paripát,
Ezt a pej paripát,
Hagy ugratom által,
A zavaros Tiszát.

5. Zavaros Maroson
Magam által megyek,
Magam által megyek,
Bánati gulyásnál
Jó vacsorát eszek.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

Tóth János, 1982.

325.

2. Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondjad, hogy rab vagyok,
Azt is, hogy meghalok,
A váci börtönben,
Babám, elhervadok.

3. Láttam az urakat,
Huszonnégyen voltak,
Huszonnégyen voltak
Mind a huszonnégyen
Rólam tanácskoztak.

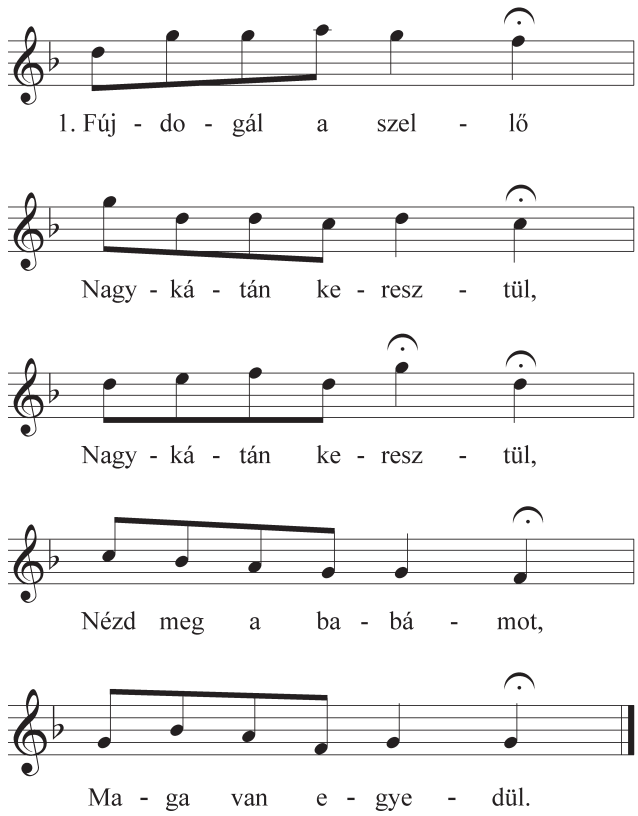
4. A huszonötödik
Levelemet írja,
Levelemet írja,
Egy szép barna kislány
Levelem diktálja.

5. No, te barna kislány,
Jól diktáld levelem,
Jól diktáld levelem,
Meg ne hosszabbítsd a
Rabi életemet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993i

326.

Parlando

2. Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondjad, hogy rab vagyok,
Azt is, hogy meghalok,
A váci börtönben
Babám, elhervadok.

3. Láttam az urakot,
Huszonnégyen voltak,
Huszonnégyen voltak,
Mind a huszonnégyen
Rólam tanácskoztak.
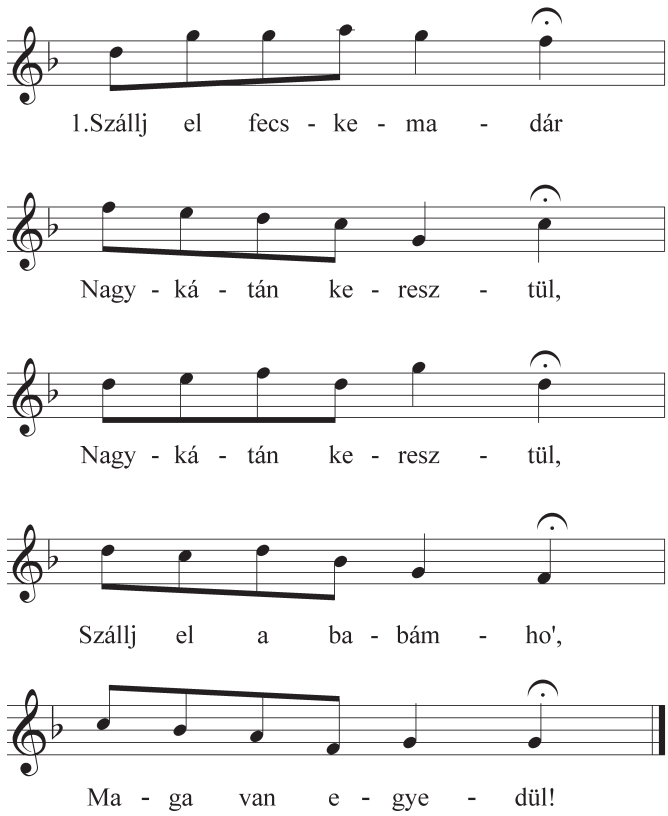
4. A huszonötödik
Levelemet írja,
Levelemet írja,
Egy szép barna kislány
Levelem diktálja.

5. No, te, barna kislány,
Jól diktáld levelem,
Jól diktáld levelem,
Meg ne hosszabbítsd a
Rabi életemet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979a

327.

Parlando

2. Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondjad, hogy rab vagyok,
Mondjad, hogy rab vagyok,
Kátai fegyházba'
Talpig vasba' vagyok.

3. Talpig vagyok vasba,
Könyékig a vérbe',
Könyékig a vérbe',
Szemem be van esve
A nagy sötétsígbe'.

4. Kecskeméti urak
Huszonnégyen vannak,
Huszonnégyen vannak,
Mind a huszonnégyen
Rullam tanácskoznak.

5. Előttük egy dáma,
Ki nevem diktálja,
Ki nevem diktálja,
Ezt a barna kislán't
Idecsalogatja.

6. Hallod-e te dáma,
Jól diktáld nevemet,
Jól diktáld nevemet,
Mer' ezt a rabságot
Teérted szenvedem.

7. Hallottad-e hírit
Bereg vármegyének,
Bereg vármegyének,
Annak az átkozott
Munkácsi tömlöcnek?

8. Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Szenvedtem is benne,
Verje meg az Isten,
Aki építette.

9. Oda van bezárva
Sok idegen leginy,
Sok idegen leginy,
Ott tölti idejét
Éhen-szomjan szeginy.

10. Nincs keserűbb kenyér,
Mint a szegény rabé,
Mint a szegény rabé,
Könnyhullajtásával
Hámozgatja, szeginy.

11. Kedves jó barátom,
Én csak arra kérlek,
Én csak arra kérlek, (hogy)
Gondját viseljétek
Aprós gyermekemnek.

12. Széjjel ne hagyjátok
Azokat széledni,
Azokat széledni,
Ha ki fogok menni,
Meg fogom szolgálni.

13. Testvérek, rokonok,
De hűtlenek vagytok,
De hűtlenek vagytok,
Nehéz rabságomba'
Meg sem látogattok.

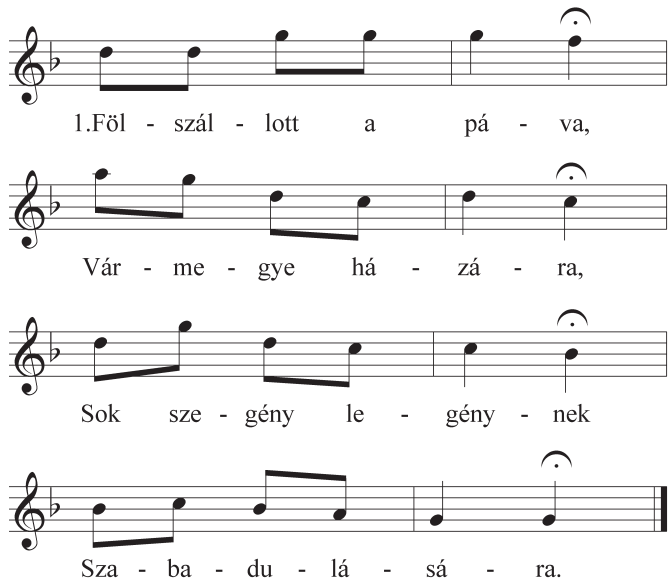
14. Ki fogok még menni,
Nem fogok rab lenni,
Nem fogok rab lenni,
Testvérek jóságát
Vissza fogom adni.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

Tóth János, 1982.

328.
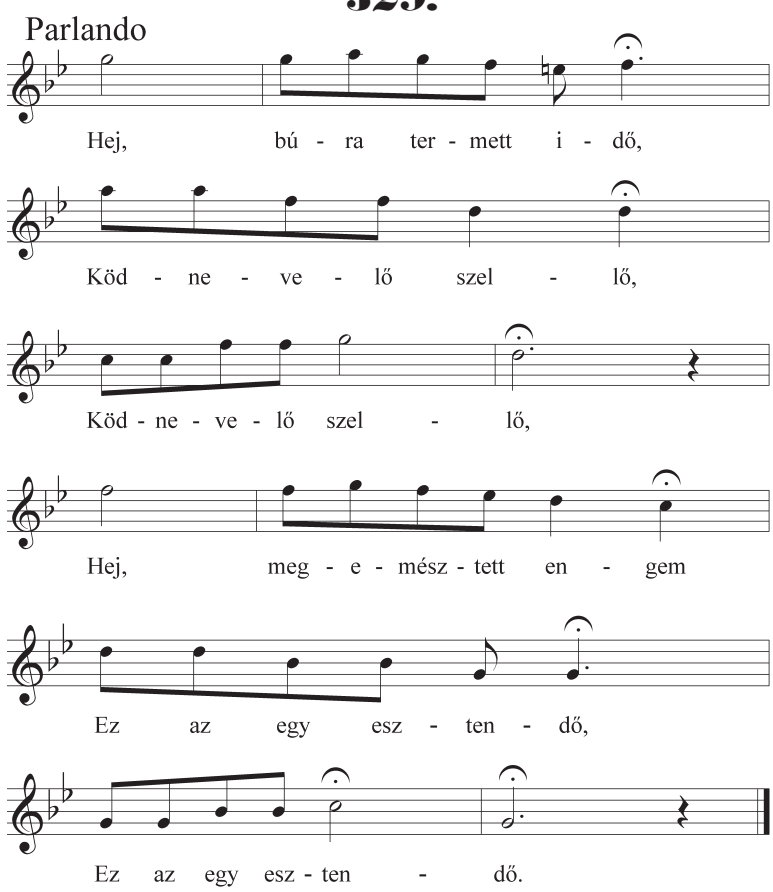
Parlando

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) — Paulovics Géza, 1964.XI.28.
ZTI AP 05863c

329.

Parlando
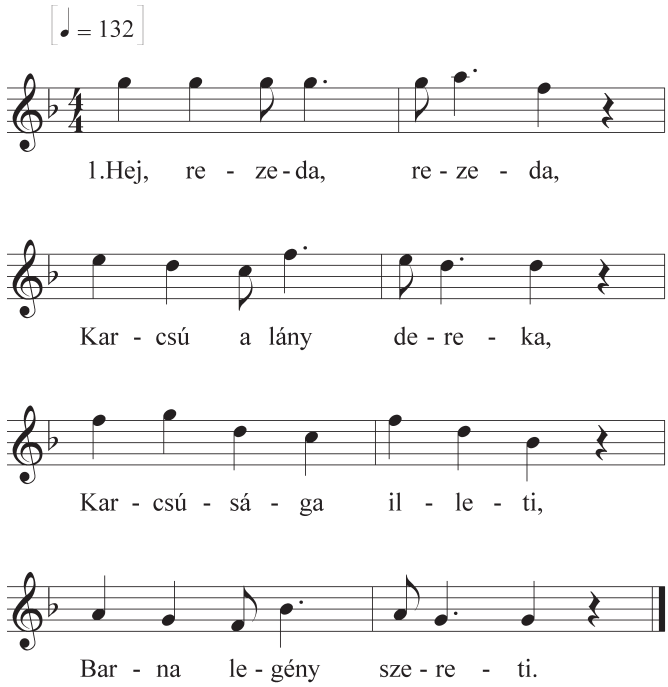

2. Hej, ha én azt tudnám,
Melyik úton mégy el,
Melyik úton mégy el,
Hej, felszántanám én azt
Aranyos ekével,
Aranyos ekével.

3. Hej, be is boronálnám
Apró gyöngyszemekkel,
Apró gyöngyszemekkel,
Hej, meg is öntözném azt
Sűrű könnyeimmel,
Sűrű könnyeimmel.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

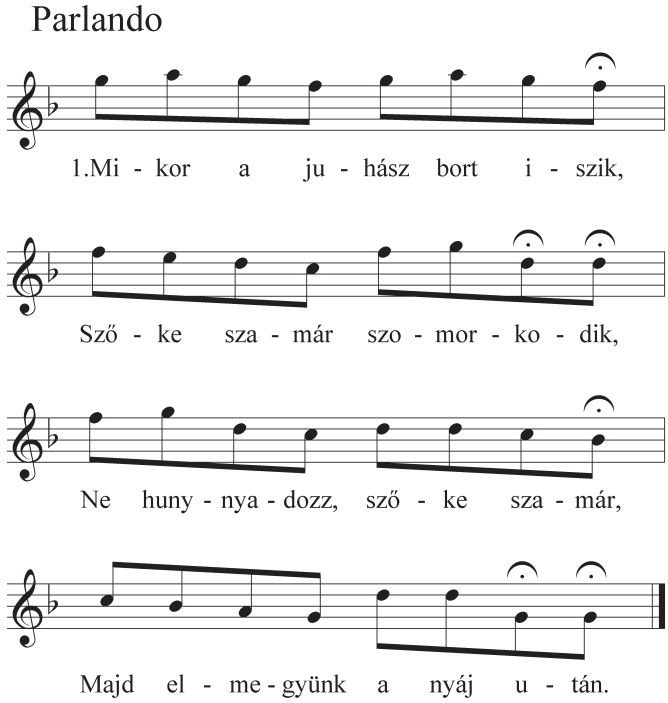
330.

2. Hej, gyöngyvirág, gyöngyvirág,
Lányoké a mennyország,
Sűrű a csipkebokor,
Legényeké a pokol.
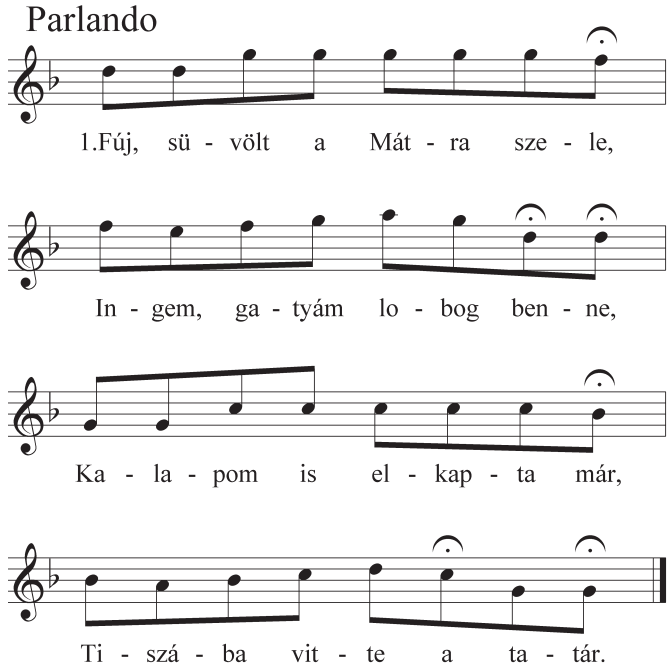
Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638i

331.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

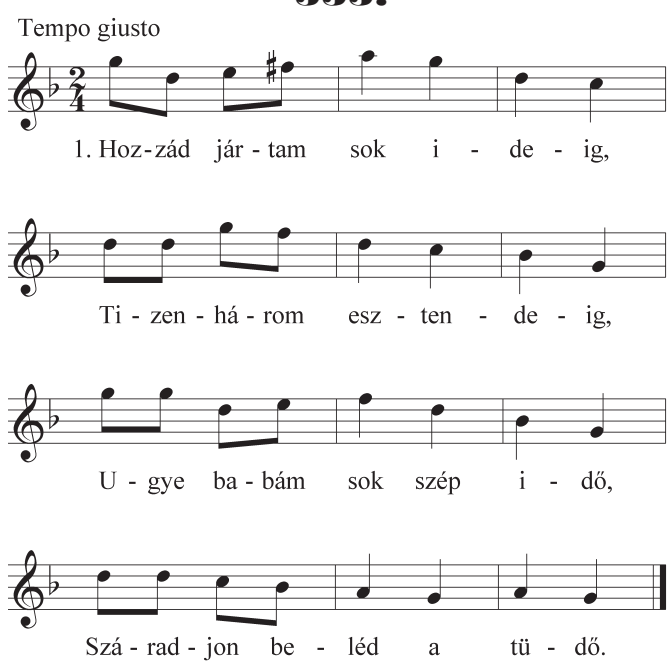
332.

2. Kalapom a Tiszán úszkál,
Subám zálog a bírónál,
De a szívem itten dobog,
Forró lángja feléd lobog.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

333.

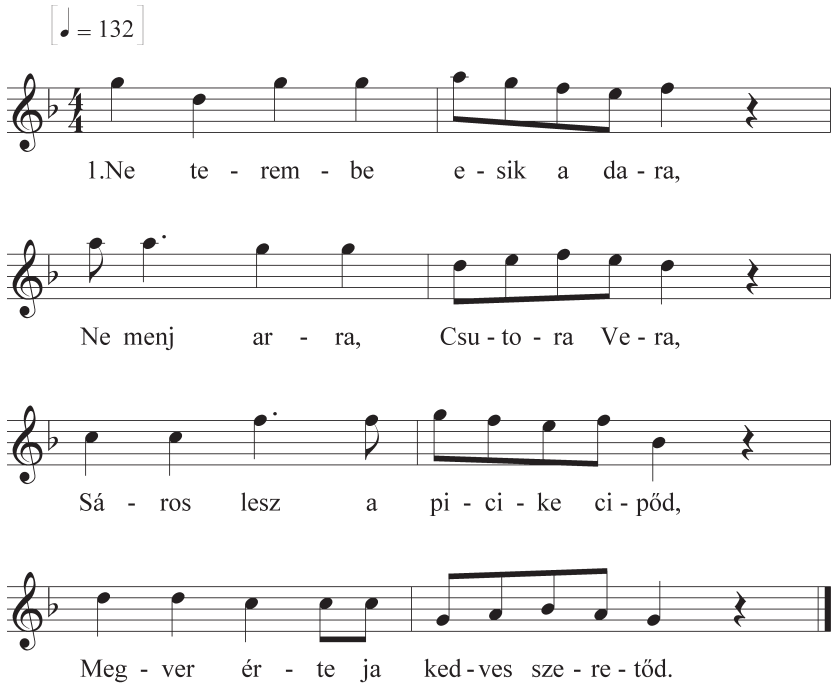

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
ZTI LSZ 18122
KR 05284
NM H 4708 (Régi jelzet: NM MSZ 121)

Megjegyzés: A népdal nagyobb mértékben eltérő szövegváltozata publikálásra került a Magyar Népköltési Gyűjtemény III. kötetében. [2017]
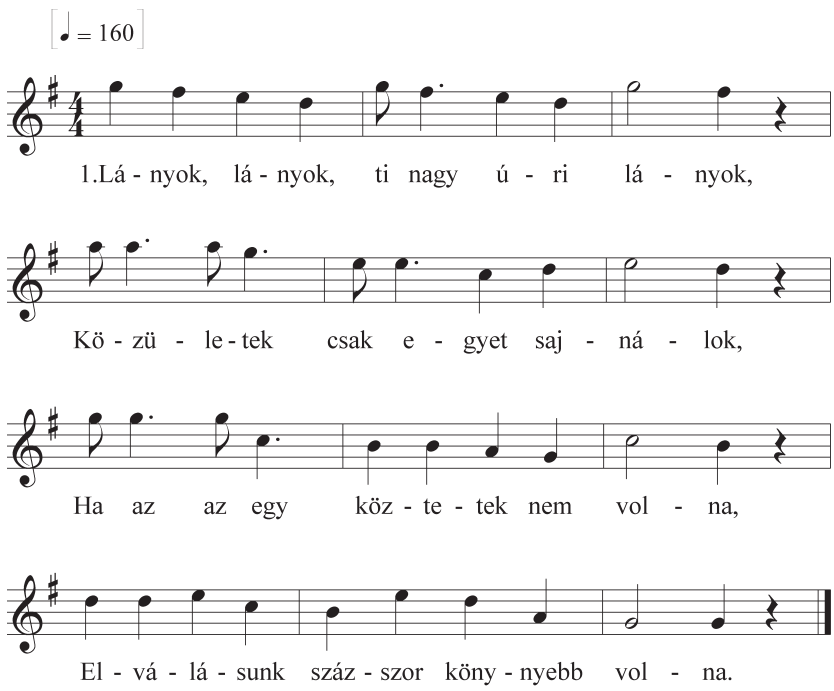
2017 ARANY – GYULAI: 1882. 175. (137. népdal)

334.
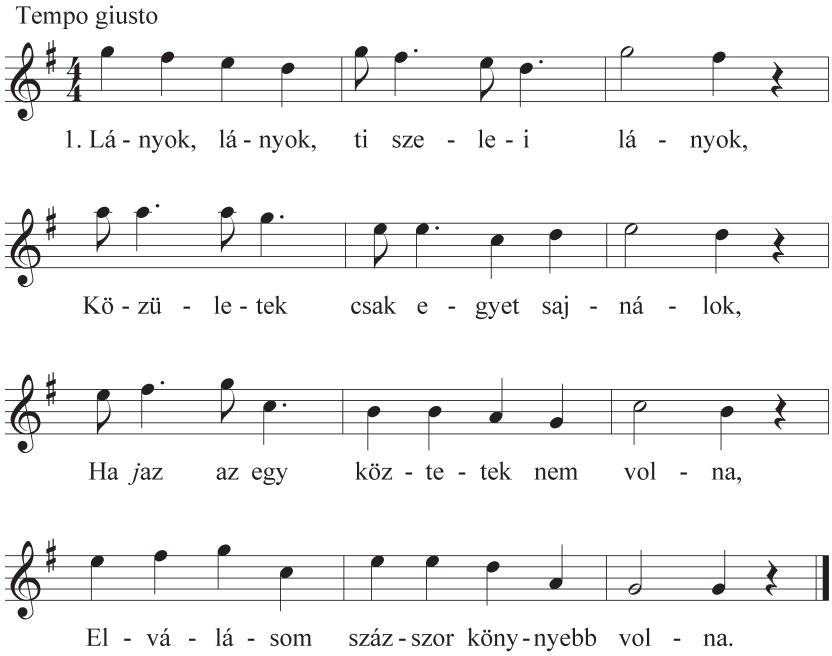

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

335.

Úri (Pest), Kerekes István (60) Lázár Katalin, 1981.II.17.
ZTI AP 12641e

336.

2. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének,
Jobb a lánynak, mint a menyecskének,
Mer' a lánynak befonják a haját,
Fújja a szél piros pántlikáját.

3. Édesanyám olyan vizet adott,
Akitül a szeretőm elhagyott,
Most is olyan szerető hagyott el,
Kit még élek, de sose felejtek el.

4. Árvacsana terem a kapuba',
De szép legény van a szomszédunkba',
A szememet rá se merem vetni,
Szeginy vagyok, nem hagyják szeretni.

Tápiószele (Pest), lányok
BR 04263

Bartók Béla, 1906.VIII.

Megjegyzés: „Egy esztendős nóta."
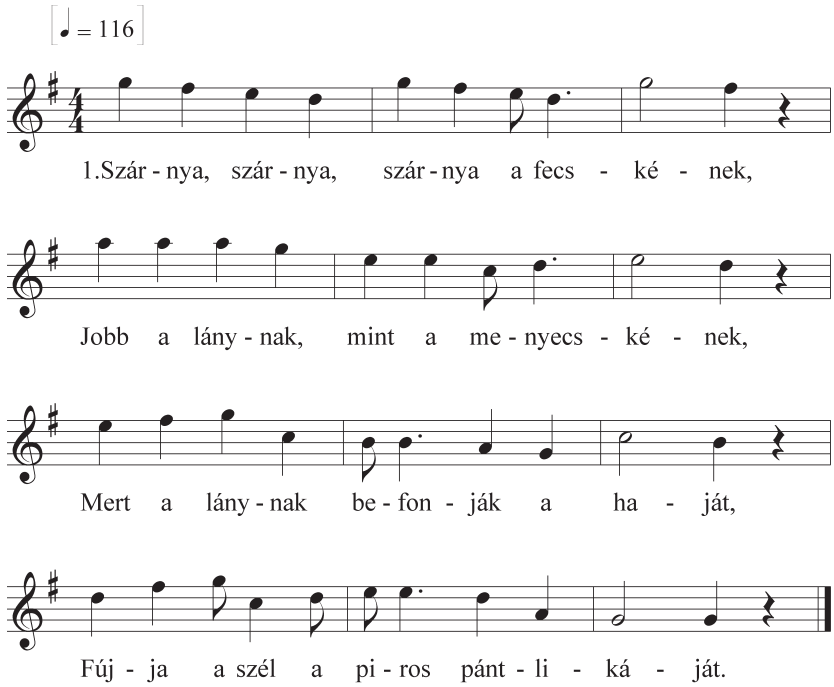
A Néprajzi Múzeum archívumában található változatnál az alábbi két versszakkal egészül ki a népdal, mely szerint a 0. versszak a kezdő, az 5. versszak a befejező:

0. Édesanyám a rózsa, a rózsa,
Én vagyok a bimbója, bimbója,
Bimbójának a legszebbik ága,
Barna legény babája, babája.

5. Édesanyám szobaajtajába
Kinyílott a rózsafa magába,
Szomorú szél gyöngén hajtogatja,
A szívemet nincs, ki vigasztalja.

NM H 5450 (Régi jelzet: NM MSZ 863)
KR 22249
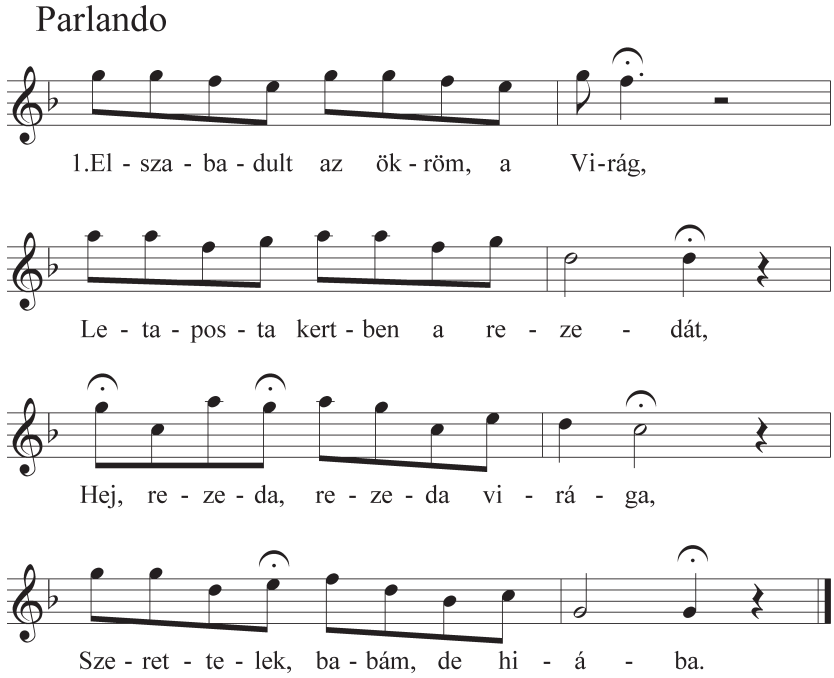
337.

2. Lányok, lányok, ti szecsői lányok,
Vessen lángot a felsőszoknyátok,
Az is azért vessen piros lángot,
Árva a szívem, jaj, de megcsaltátok.

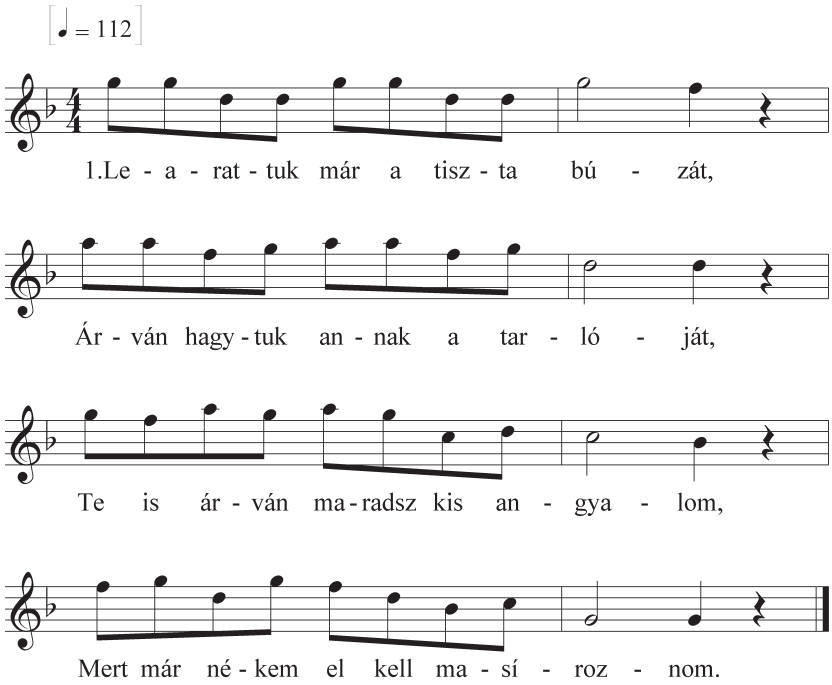
Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) — Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638j

338.

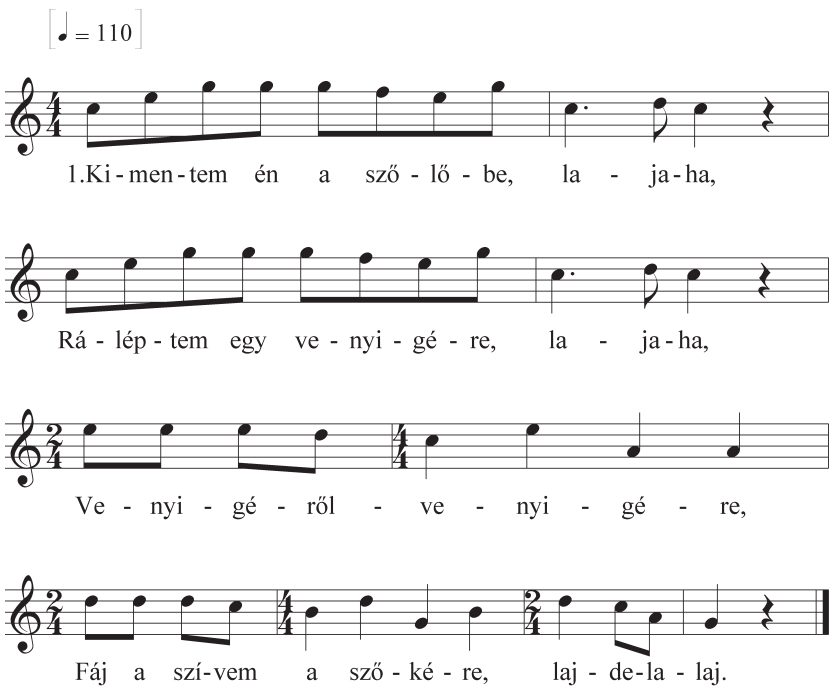
Tápiószecső (Pest), Kókai Mihály — Ofella Sándor, 1970.
ZTI LSZ 67450

339.

Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.

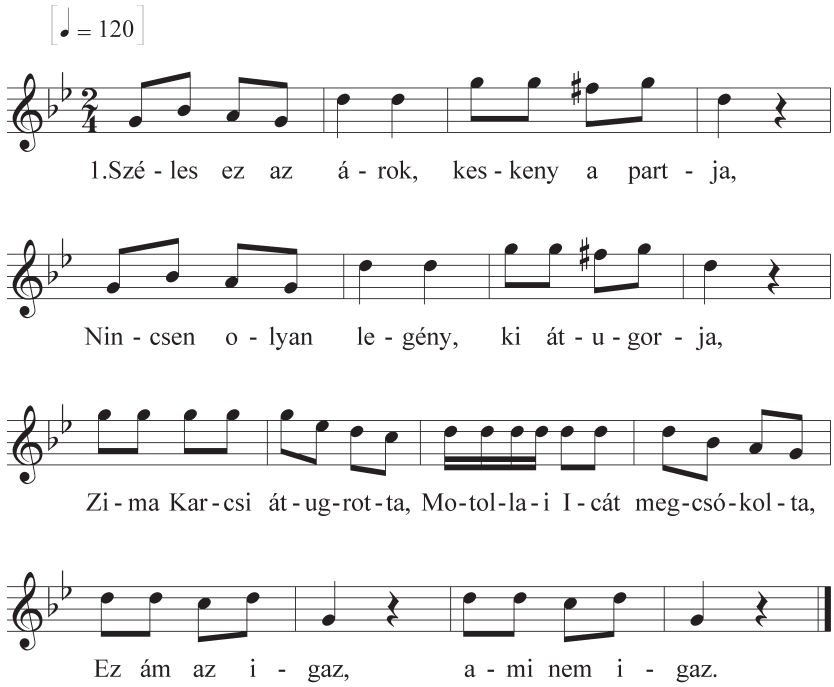
340.

2. Kimentem én a piacra, lajaha,
Ráléptem a papiruszra, lajaha,
Papiruszról-papiruszra,
Fáj a szívem a pirosra, lajdela-laj.
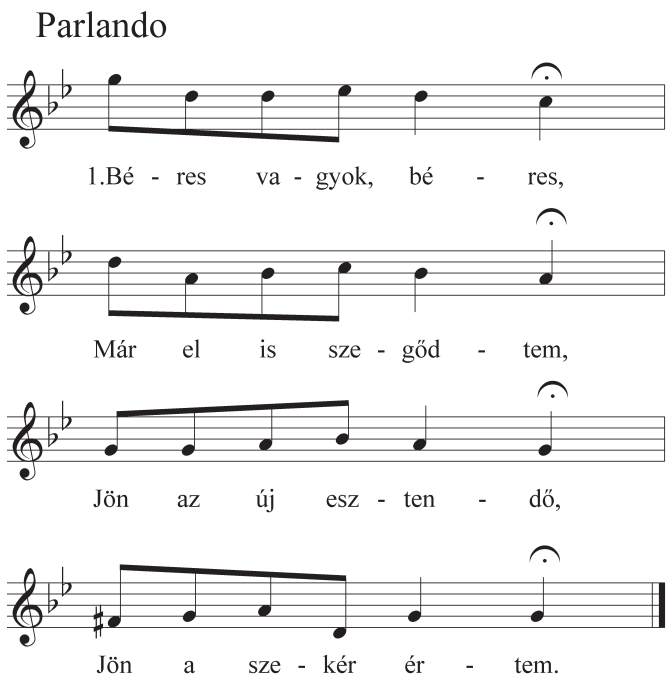
Kóka (Pest), Gálos Teréz (56) Szécsényi Dénesné, 1954.
ZTI LSZ 41927

341.

Tápiósáp (Pest), Szántai Mari (14) Schnöller Mária, 1954.V.30.
ZTI LSZ 36902
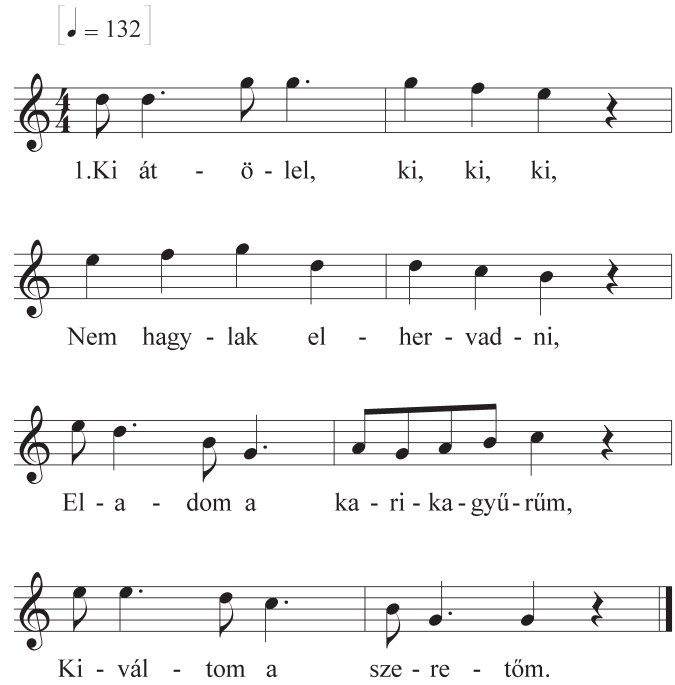
342.

2. Sajnálom ökrömet,
Vasjárom szögemet,
Cifra ösztökémet,
Barna szeretőmet.

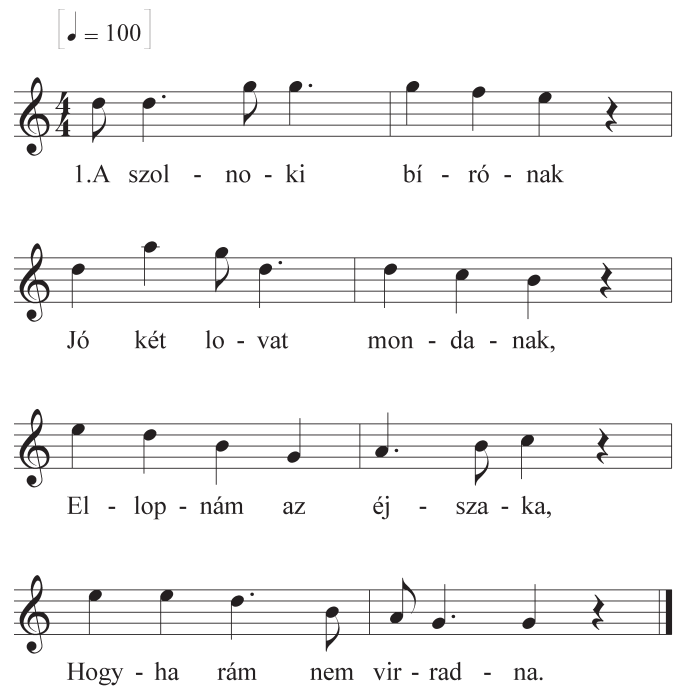
Újszilvás (Pest), Gál István (58) Paulovics Géza, 1965.II.06.
ZTI AP 05868k

343.

Tápiószecső (Pest), Dósa Jánosné (52) Békefi Antal, 1953.VII.
ZTI LSZ 19948

344.
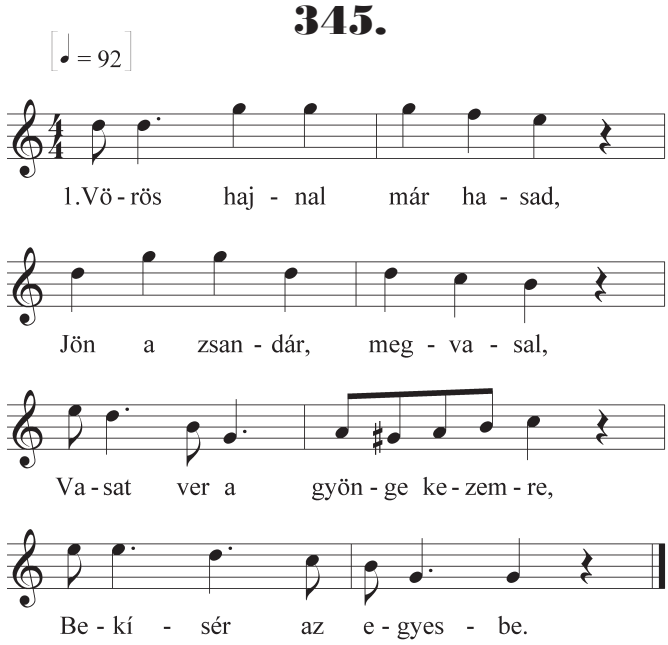

2. Kezd a hajnal hasadni,
Jön két zsandár vasalni,
Vasat vernek a gyönge kezemre,
Úgy visznek az egyesbe.

3. Egyesbül a kettesbe,
Kettesbül a hármasba,
Gyere, babám, váltsál ki,
Ne hagyjál elhervadni.

4. Kiváltalak, ki, ki, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni,
Eladom a sárga cipőm,
Kiváltom a szeretőm.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

345.
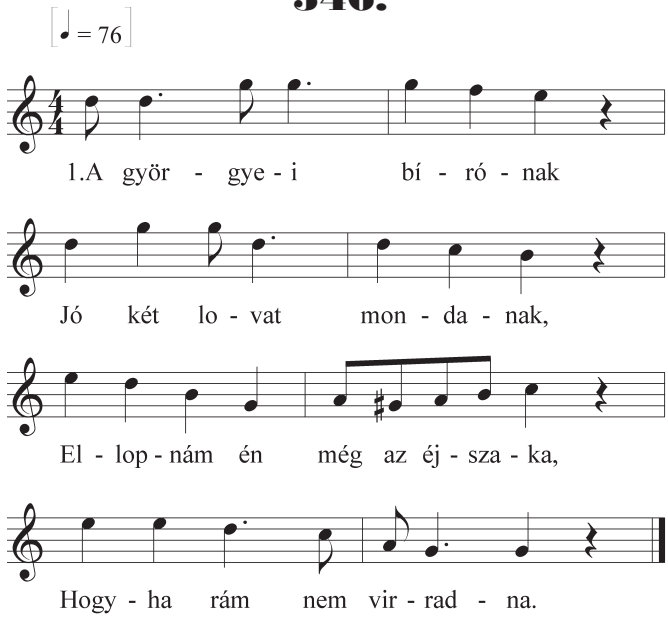

2. Bekísér az egyesbe,
Az egyes közepébe,
Gyere babám, váltsál ki,
Ne hagyjál elhervadni.

3. Kiváltalak, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni,
Eladom a karikagyűrűm,
Kiváltom a szeretőm.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639d

346.

2. Kezd a hajnal hasadni,
Jön két rendőr vasalni,
Vasat ver a gyenge karomra,
Bekísér az egyesbe.

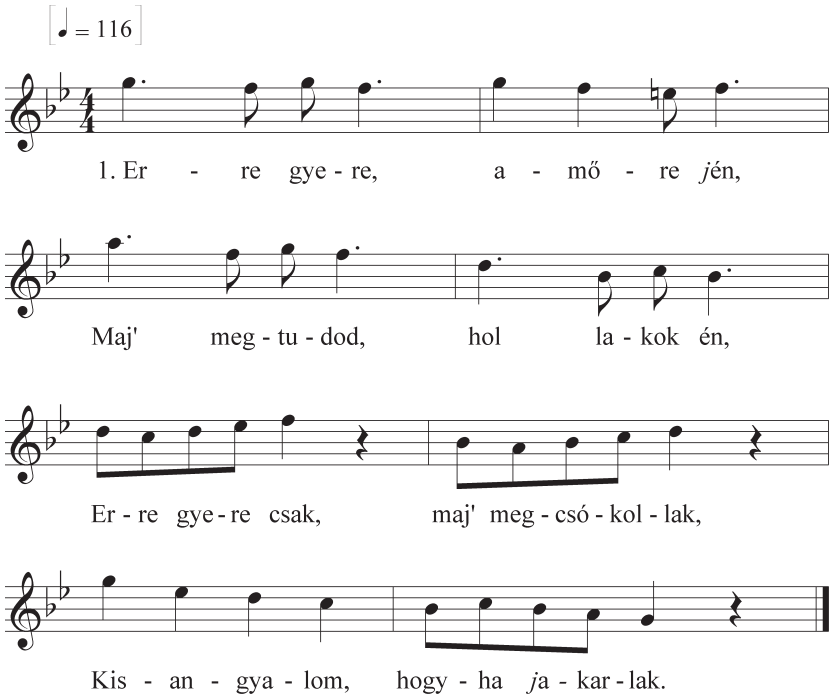
3. Egyesből a kettesbe,
Kettesből az egyesbe,
Gyere babám, váltsál ki,
Ne hagyjál elhervadni.

4. Kiváltalak, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni,
Eladom a karikagyűrűm,
Kiváltom a szeretőm.

5. Én is voltam valaha,
Barna kislány kocsisa,
Megbotlott a sötétpej lova,
Nem hagylak el én soha.

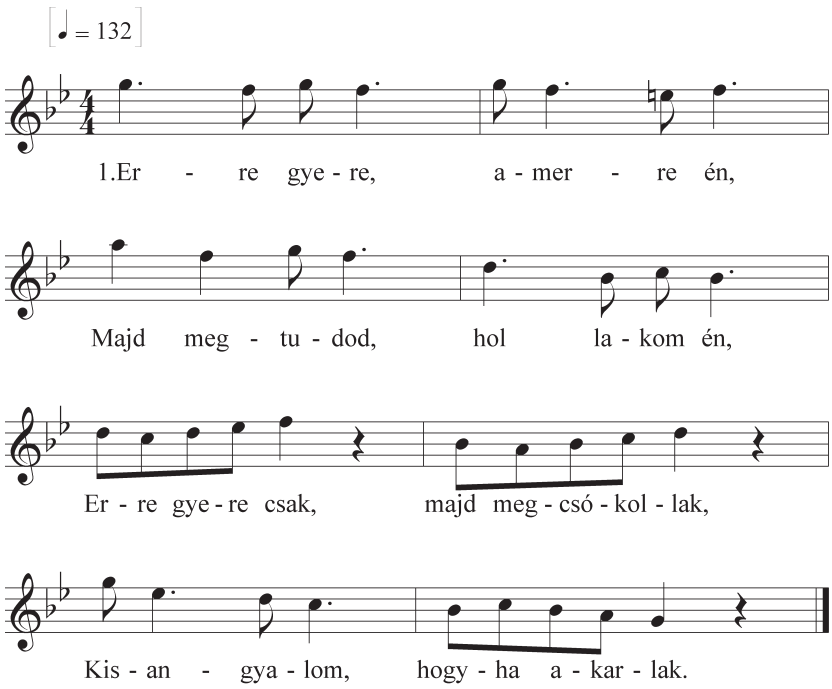
Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73)
Nagy Sándor (48)
Tóth Sándor (47) — Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636i

347.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

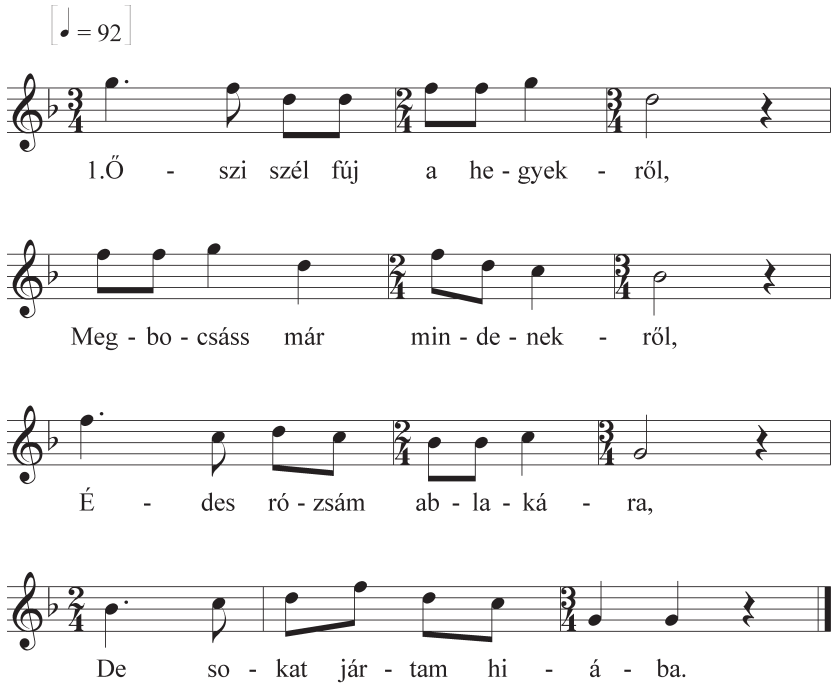
348.

2. Faggyúgyertyát égetek én,
Barna legényt szeretek én,
Erre gyere csak, majd megcsókollak,
Kisangyalom, hogyha akarlak.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791e

349.

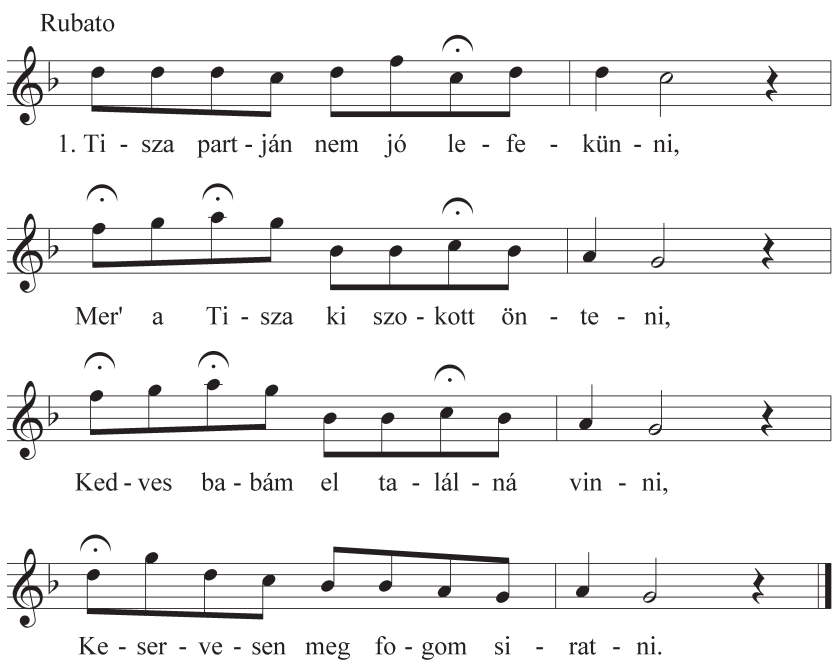

2. Elmegyek én innen messze,
Fészket rakok, mint a fecske,
Megbélelem két karommal,
Megtapasztom csókjaimmal.

3. Anyám, anyám, édesanyám,
Édes, felnevelő dajkám,
Ha vétkeztem, megbocsássad,
Könnyeidet ne hullassad.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

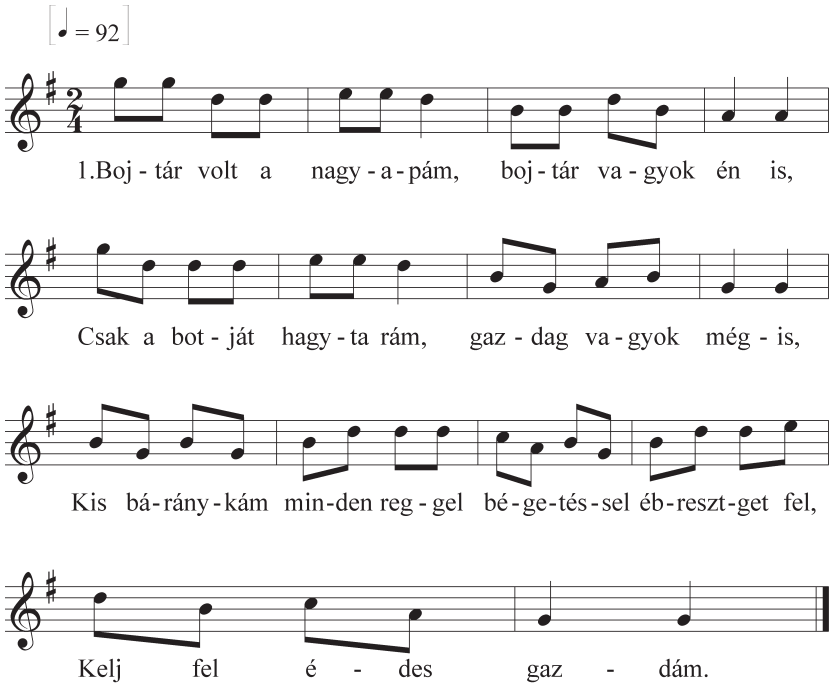
350.

Tápiószecső (Pest), ismeretlen adatközlő Bartók Béla, 1906?
KR 05082
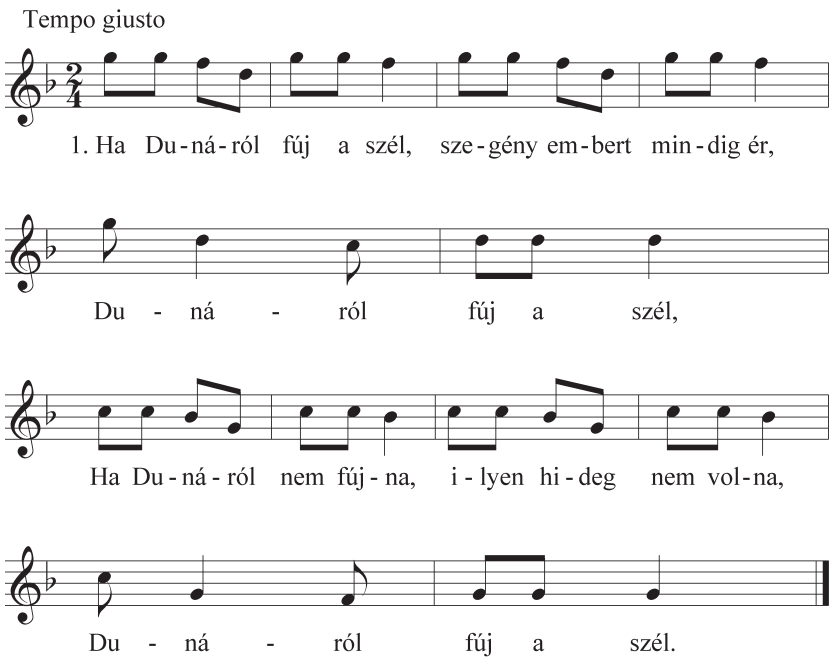
Megjegyzés: A lejegyzésnél Szecső néven van dokumentálva a település.

351.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.
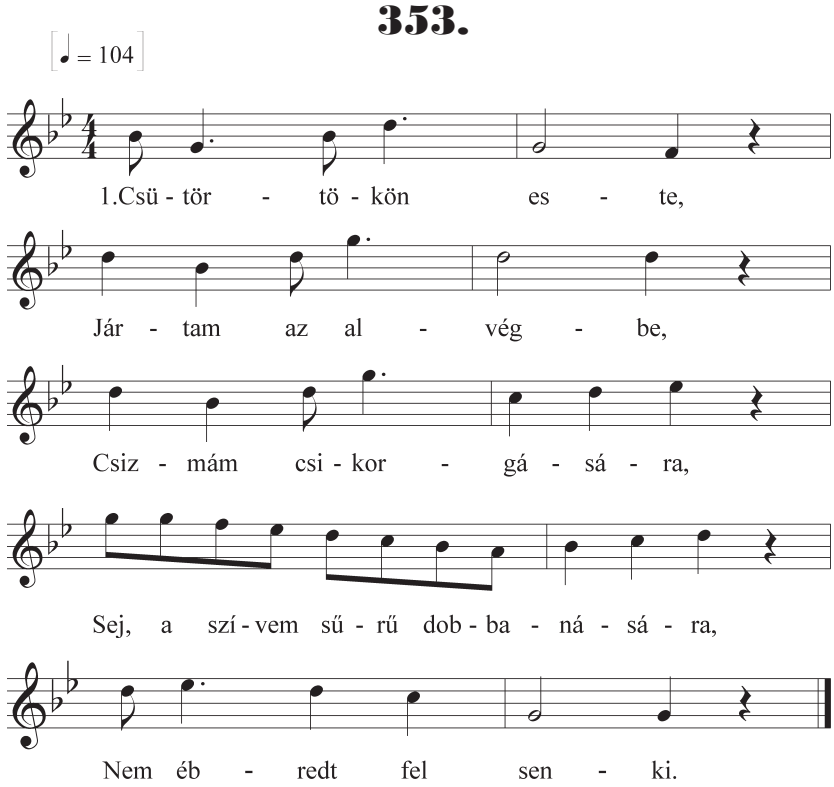
352.

2. Hej, Jancsika, Jancsika, mért nem nőttél nagyobbra,
Dunáról fúj a szél,
Nőttél volna nagyobbra, lettél volna katona,
Dunáról fúj a szél.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27) — Paulovics Géza, 1964.XI.29.
ZTI AP 05864c

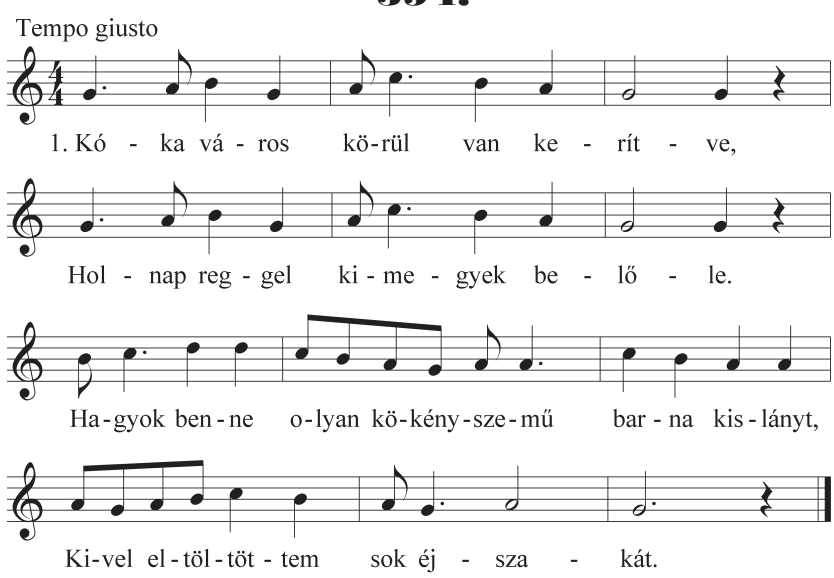
353.

2. Felébredt a rózsám,
De nem jött ki hozzám,
Megállj rózsám, megbánod,
Mert én tifelétek többé nem járok,
Más szeretőt tartok.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

354.
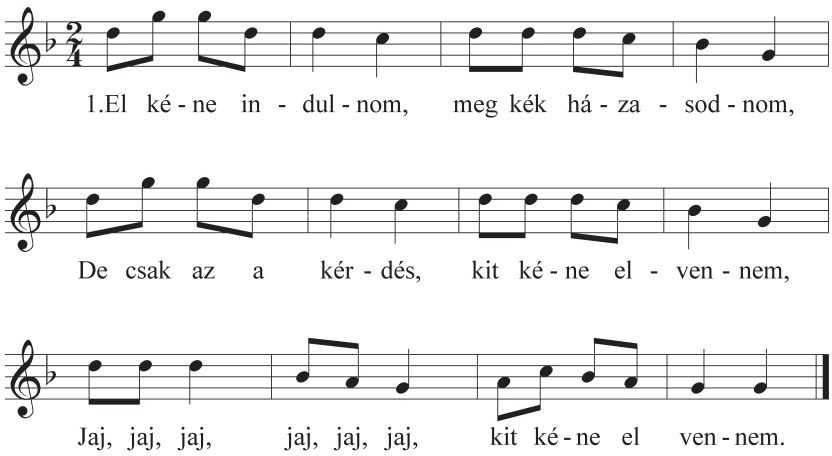

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő Kenesei Klein Ilona, 1915.
MS MUS 152/XII. 175.o. (No.140)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán.

355.

Parlando

2. Ha szegényt elveszek, azzal mit csináljak,
Egy koldusból kettőt, ugyan, mért csináljak,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, ugyan mért csináljak.

3. Ha gazdagot veszek, az mindig azt hányja,
Hogy az enyémből élsz, ebadta hitványa,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, ebadta hitványa.

4. Ha fiatalt veszek, mindig táncolhatnék,
Nem bánja az ura, akármit is egyék,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, akármit is egyék.

5. Ha kisasszonyt veszek, nem tud szőni-fonni,
Jaj, de szégyen nekem pénzért gatyát venni,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, pénzért gatyát venni.

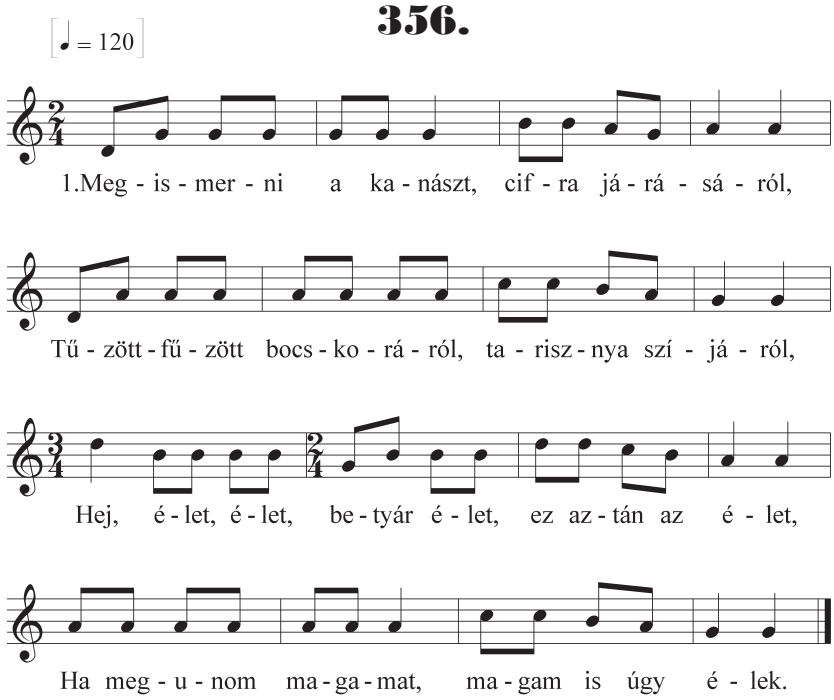
6. Ha öreget veszek, az mindig szomorú,
Annak minden szava egy égi háború,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, egy égi háború.

7. Istenem, Istenem, hát most mit csináljak,
Legénykedjem-e még, vagy megházasodjam,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, vagy megházasodjam.

8. Az az egy reménység táplál továbbra is,
Jó lesz a legénység nékem továbbra is,
Jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, nékem továbbra is.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2010.III.24.
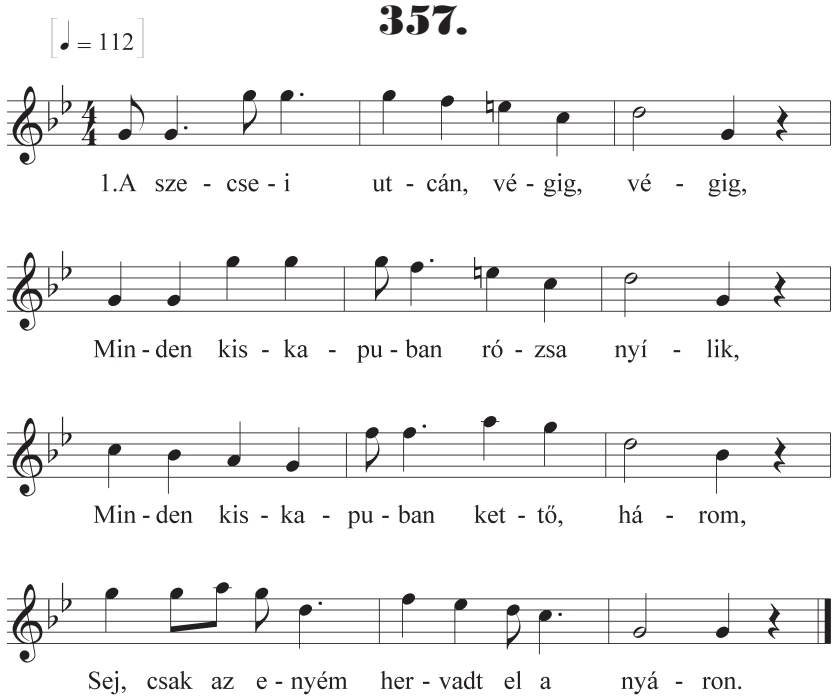
356.

2. Búzába ment a disznó, csak a füle látszik,
Árokpartján a kanász Mariskával játszik,
Hej, élet, élet, betyár élet, ez aztán az élet,
Ha megunom magamat, magam is úgy élek.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2009.III.12.

357.

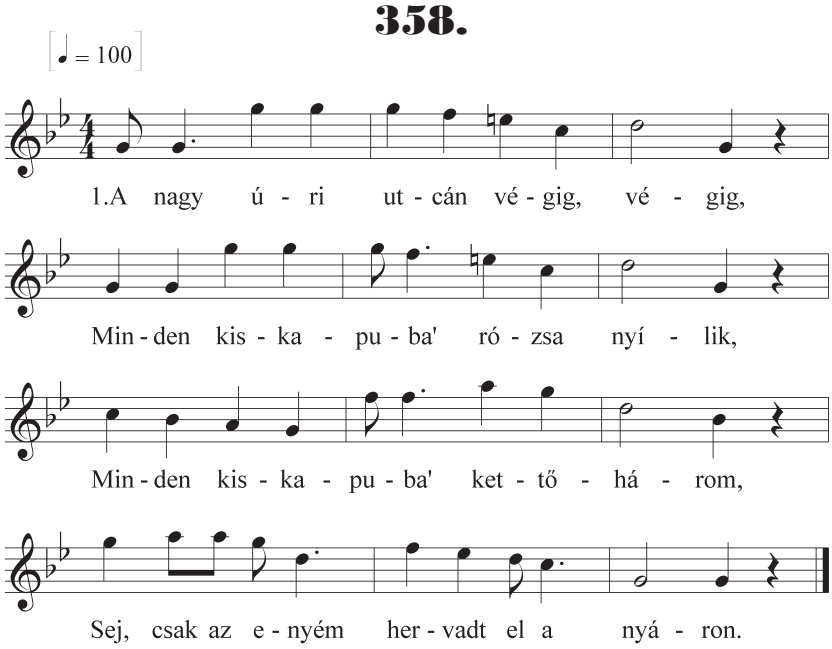
2. A szecsei utcán végig, végig,
Húzd rá cigány, az anyád mindenit!
Úgy húzzad, hogy babám fölébredjen,
Árva ja szívem, százszor megrepedjen.

3. Hagy álljon ki az a híres dáma,
Sej, aki nem az ne vegye magára,
Hagy álljon ki az a híres dáma,
Sej, aki nem az ne vegye magára.

Tápiószecső (Pest), Dósa Mihályné Gregor Mária, Czakó Benőné Kovács Piroska (53) — Békefi Antal, 1953.VII.

ZTI LSZ 58767

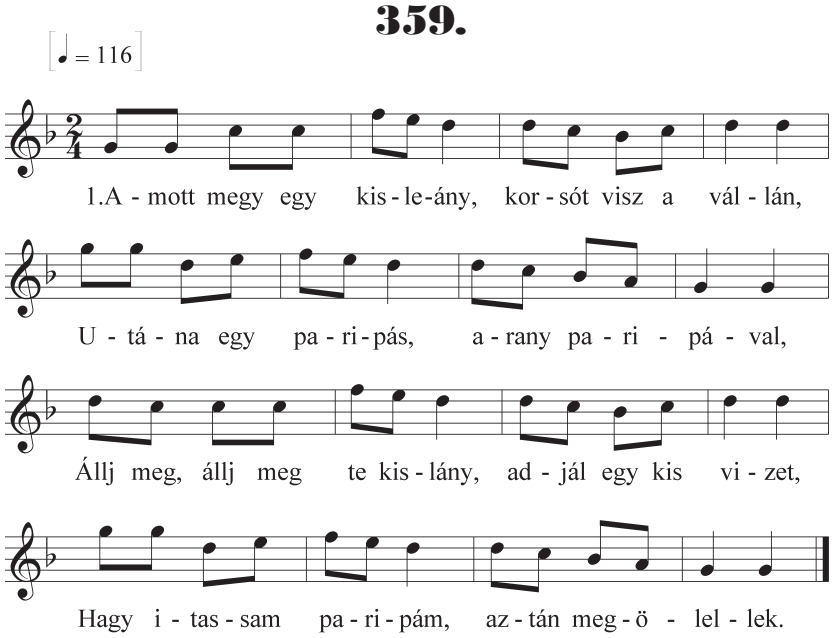
358.

2. A nagy úri utcán végig, végig,
Húzd rá cigány, az anyád mindenit,
Hadd álljon ki az a híres dáma,
Sej, aki nem az, ne vegye magára.

Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (57) Lázár Katalin, 1981.II.17.
Solti Józsefné Szabó Erzsébet (56)
Papp István (69), Sárközi János (75)
Bori Sándor (77), Kerekes István (60)
ZTI AP 12640k

359.

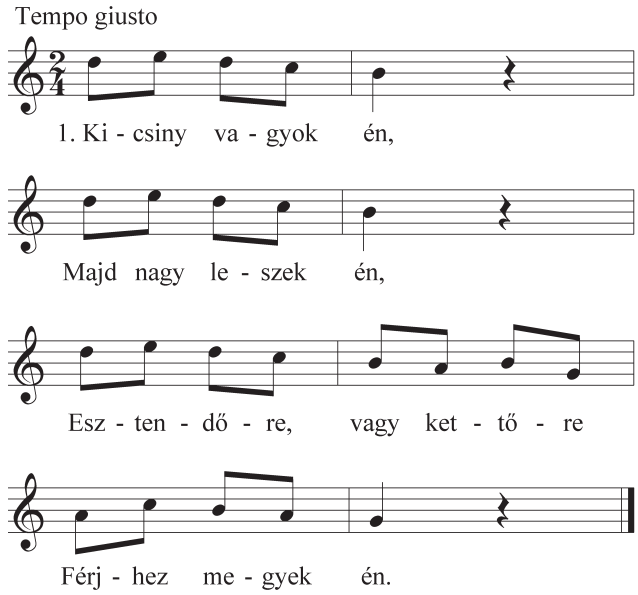

2. Engem bizony ne ölelj, nem vagyok én dáma,
Én vagyok az anyámnak legkedvesebb lánya,
Menjen innen az úrfi, velem ne tréfáljon,
Mert igazán megharagszom, aztán pofon vágom.

3. Nyitva van az ajtó, ablak, bejöhet akárki,
Elkiáltom magamat, bejön Julcsa néni,
Nézze Julcsa néni, de szemtelen férfi,
Éjjel-nappal napvilágon csókot akar lopni.

Tápiószecső (Pest), Czakó Benőné Kovács Piroska (56) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.III.
ZTI LSZ 42626

360.

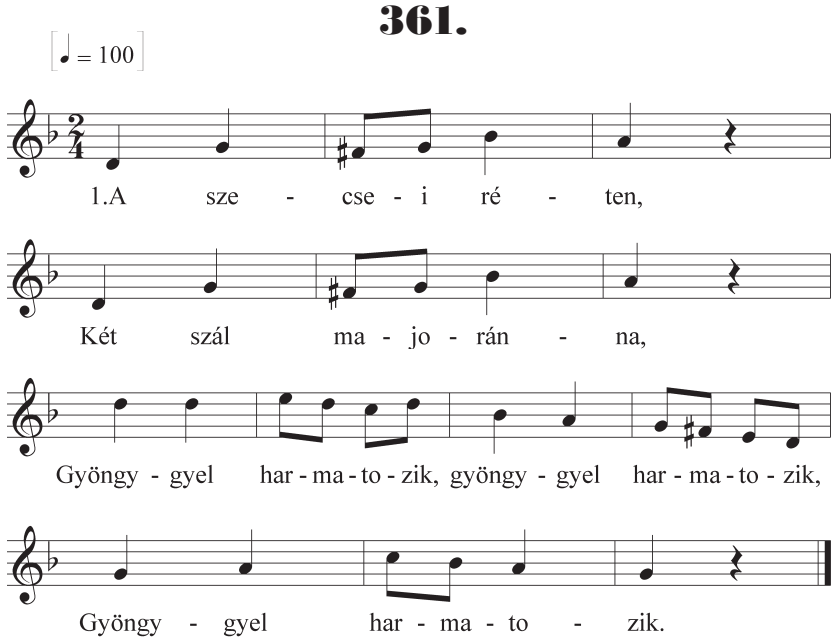
2. Oh, te kicsike,
Ki ne szeretne?
Aki téged nem szeretne,
Huncut a neve!

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő
MS MUS 152/XII. 165.o. (No.131)

Kenesei Klein Ilona, 1915.

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán.

361.

2. Alatta folyik el,
Egy szép csendes patak,
Abba mosakodik, abba mosakodik,
Egy pár fehér galamb.

3. Egyik fehér galamb
Bukta Panni vó'na,
Másik fehér galamb, másik fehér galamb
Bakos Pista vó'na.

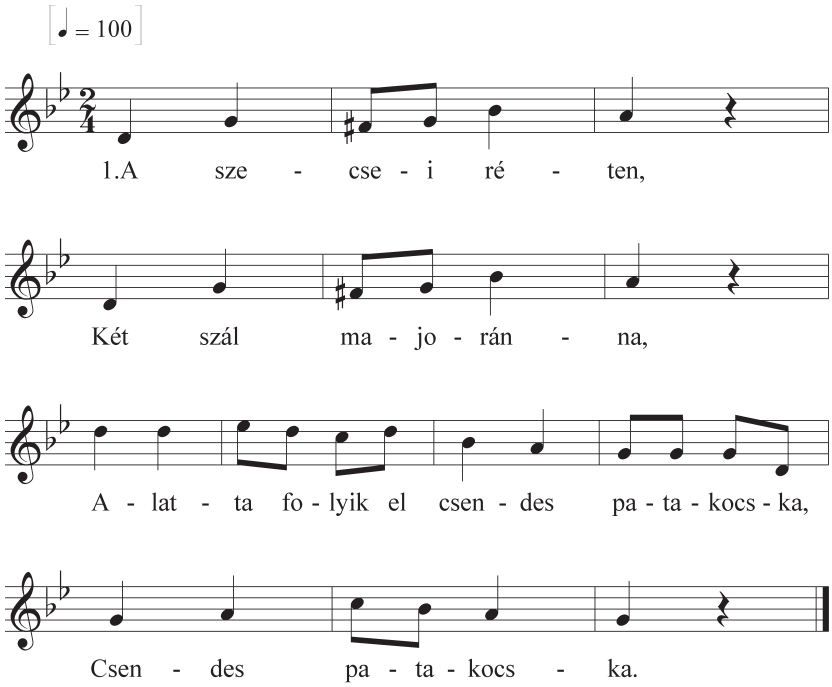
4. Bukta Panni ágya,
Deszka nyoszolyája,
Bár fenyőből vó'na, bár fenyőből vó'na,
Hogy ne nyikorogna.

5. Hogy az ő párjával,
A Bakos Pistával,
Csendesen nyugodna, csendesen nyugodna,
Ketten, szerelmesen.

Úri (Pest), D. Tóth Sándor (kb.40)
ZTI LSZ 03389

Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.IV.

362.

2. Oda jár fürödni,
Egy pár fehér galamb,
Odajár fürödni egy pár fehér galamb,
Egy pár fehér galamb. [2018]

3. Egyik fehér galamb,
Kara István vó'na,
Másik fehér galamb, másik fehér galamb
Varga Julcsa vó'na.

4. Varga Julcsa ágya,
Deszka nyoszolyája,
Bár fenyőből vó'na, bár fenyőből vó'na,
Hogy ne nyikorogna.
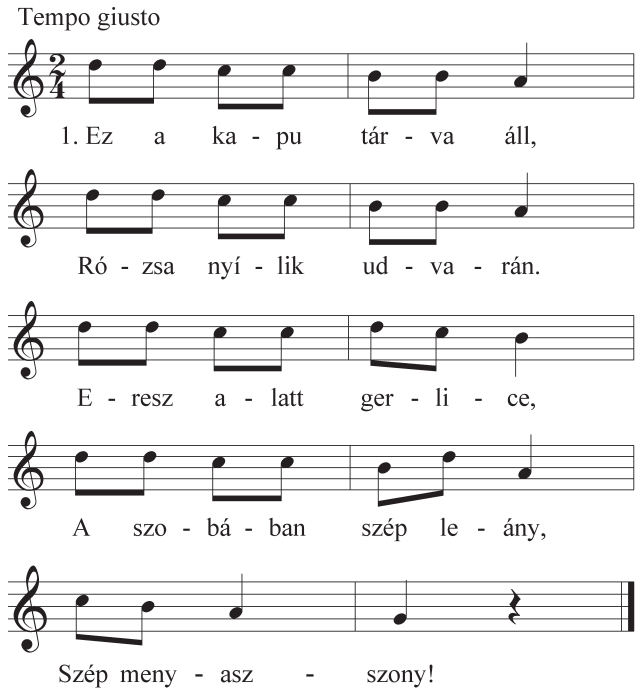
5. Hogy az ő párjával,
Kara Istvánkával,
Csendesen nyugodna, csendesen aludna,
Ketten, szerelmesen.

Úri (Pest), Farkas Éva (40), Gergely Júlia (10)
ZTI LSZ 03390

Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.IV.

2018 A 3-4. sor szövege nem került dokumentálásra. kiegészítésre az 1-2. sorból került.

363.

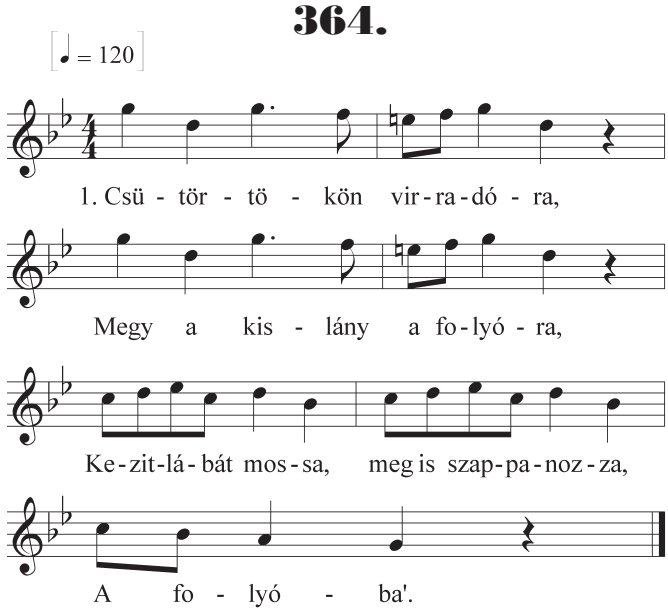
2. Szép menyasszony, jer' elő!
Itt a piros keszkenyő!
Itt a gyűrű, karika,
Ráillik az ujjadra,
Szép menyasszony!

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő
MS MUS 152/XII. 71.o. (No.51)

Kenesei Klein Ilona, 1915.

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán.

364.

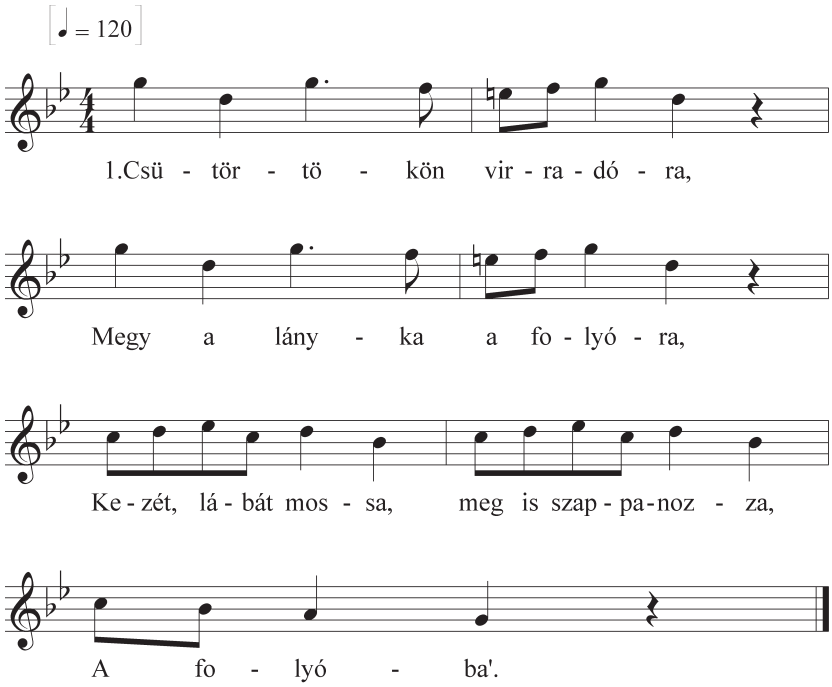

2. Elvitte a víz a szappant,
Utána küldték a kappant,
Míg a kappan mászott, a szappany elázott
A folyóba'.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 10985c

Manga János, 1974.

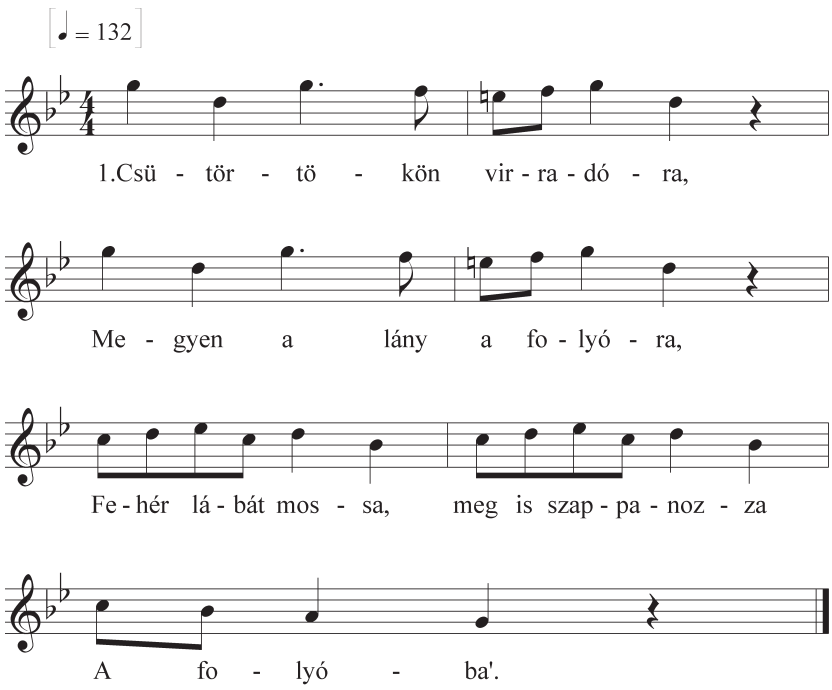
365.

2. Elvitte a víz a szappant,
Utána küldte a kappant,
Míg a kappan mászott, a szappan elázott,
A folyóba.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

366.
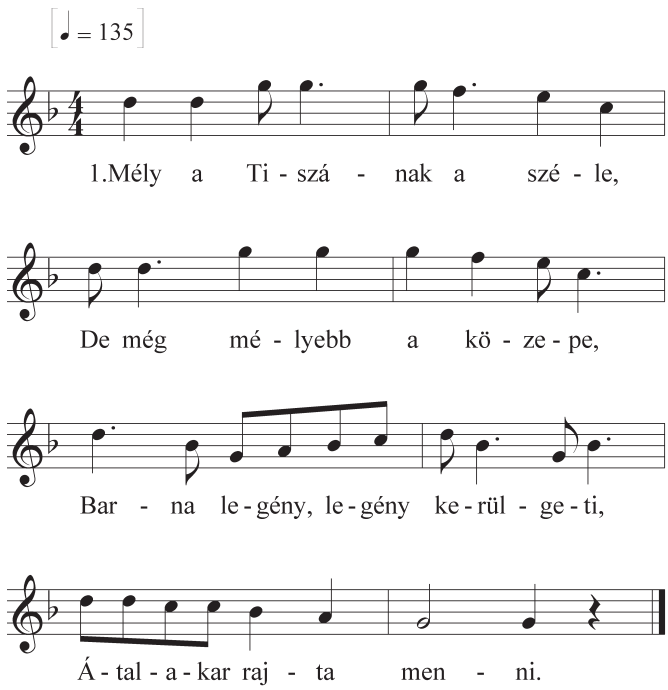

2. Elvitte *j*a víz a szappant,
Utána repült a kappan,
Míg a kappan repült, a szappan elmerült
A folyóba.

Ismétlésre:

Míg a kappan szállott, a szappan elázott
A folyóba.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

367.
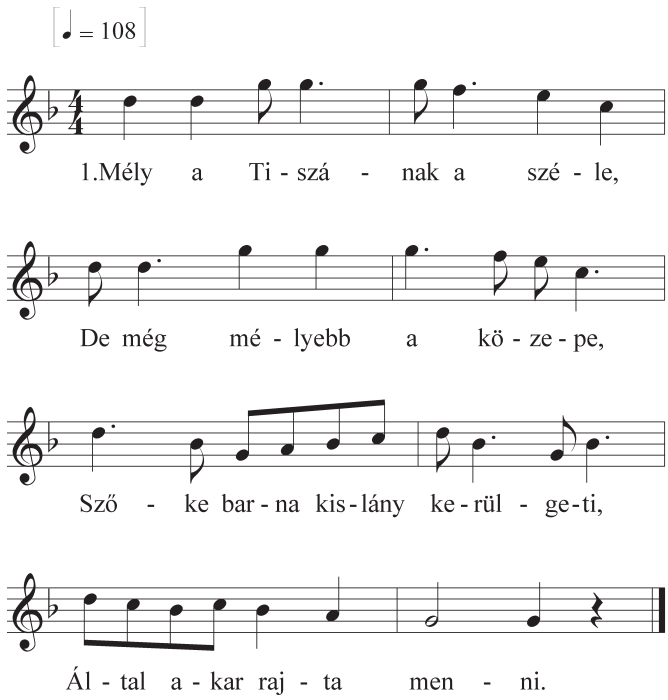

2. Á'tal akar rajta menni,
Rózsát akar szakajtani,
Rózsa, rózsa, rózsa, rózsa vagyok,
Én rám babám, ne várakozz.

3. Mer' ha énrám várakozol,
Soha meg nem házasodol,
Gyenge vagy babám a házasságra,
Nem illik a csók a szádra.

Újszilvás (Pest), Gál István (58)
ZTI AP 058681

Paulovics Géza, 1965.II.06.

368.
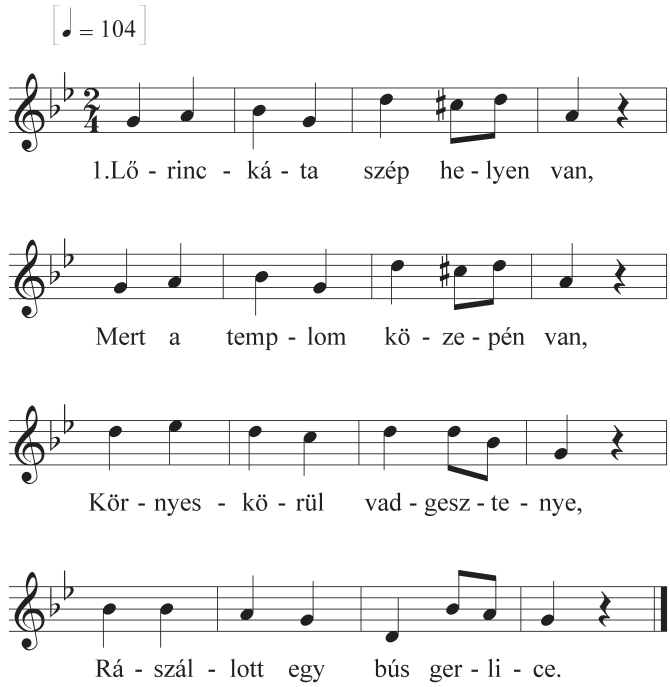

2. Által akar rajta menni,
Tearózsát szakajtani,
Rózsa, tearózsa, ne bokrosodj,
Énrám babám ne várakozz.

3. Mert ha te énrám várakozol,
Soha meg nem házasodol,
Gyenge vagy babám a házasságra,
Nem fekhetsz velem egy ágyra.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73)

Terék József, 2009.III.09.

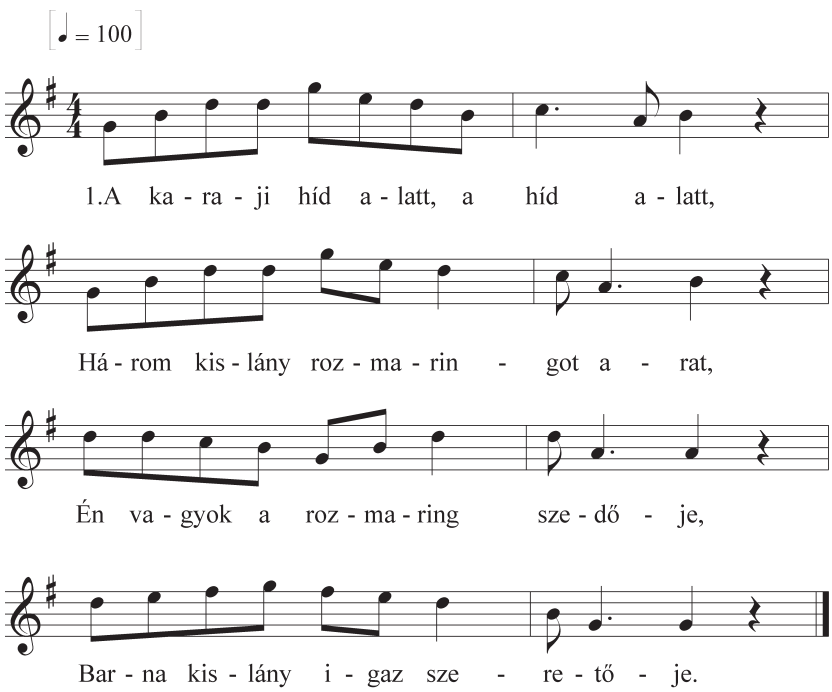
369.

2. Ha én bús gerlice volnék,
Rózsám ablakára szállnék,
Mindig csak azt turbékolnám,
Ébren vagy-e kis tubicám.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

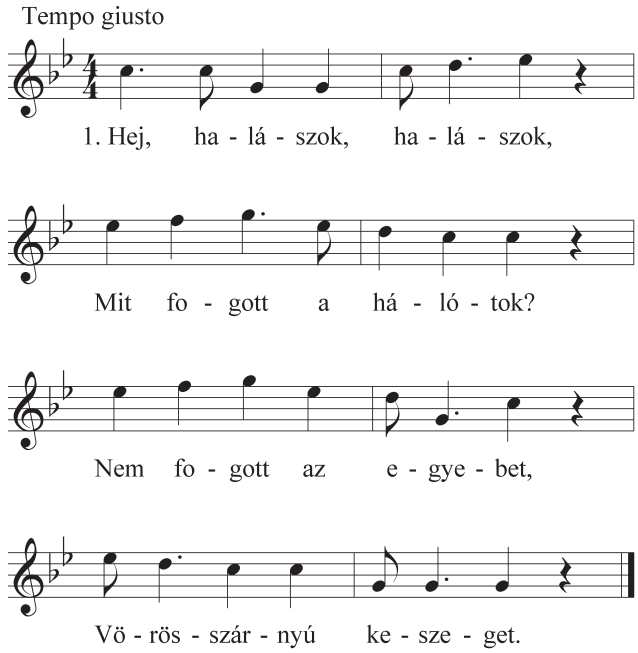
370.

2. A karaji halastó, halastó,
Beleestem kocsistul és lovastul,
Hát engemet ki húz ki, ki húz ki,
Ha *j*a babám két karja nem bír ki.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

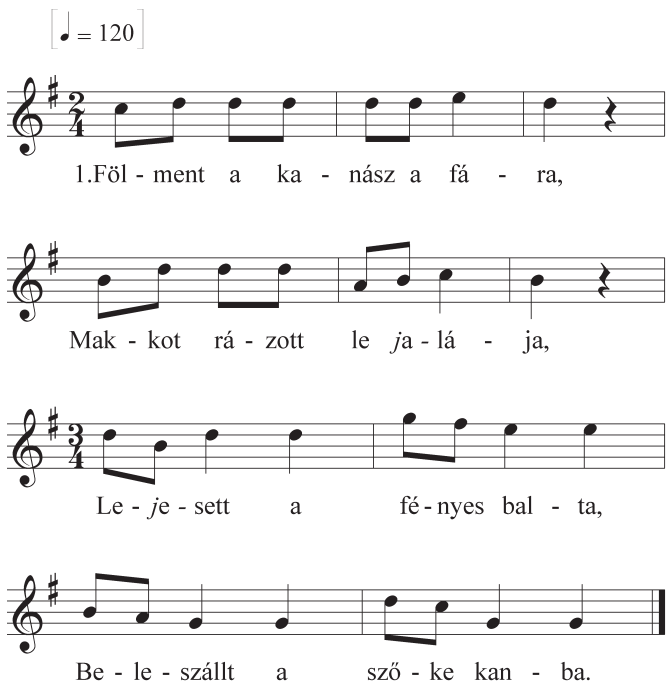
371.

2. Hát a keszeg mit eszik,
Ha *j*a hálóba teszik?
Nem eszik az egyebet,
Csak szerelem gyökeret.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27) Paulovics Géza, 1964.XI.29.
ZTI AP 05864h

372.
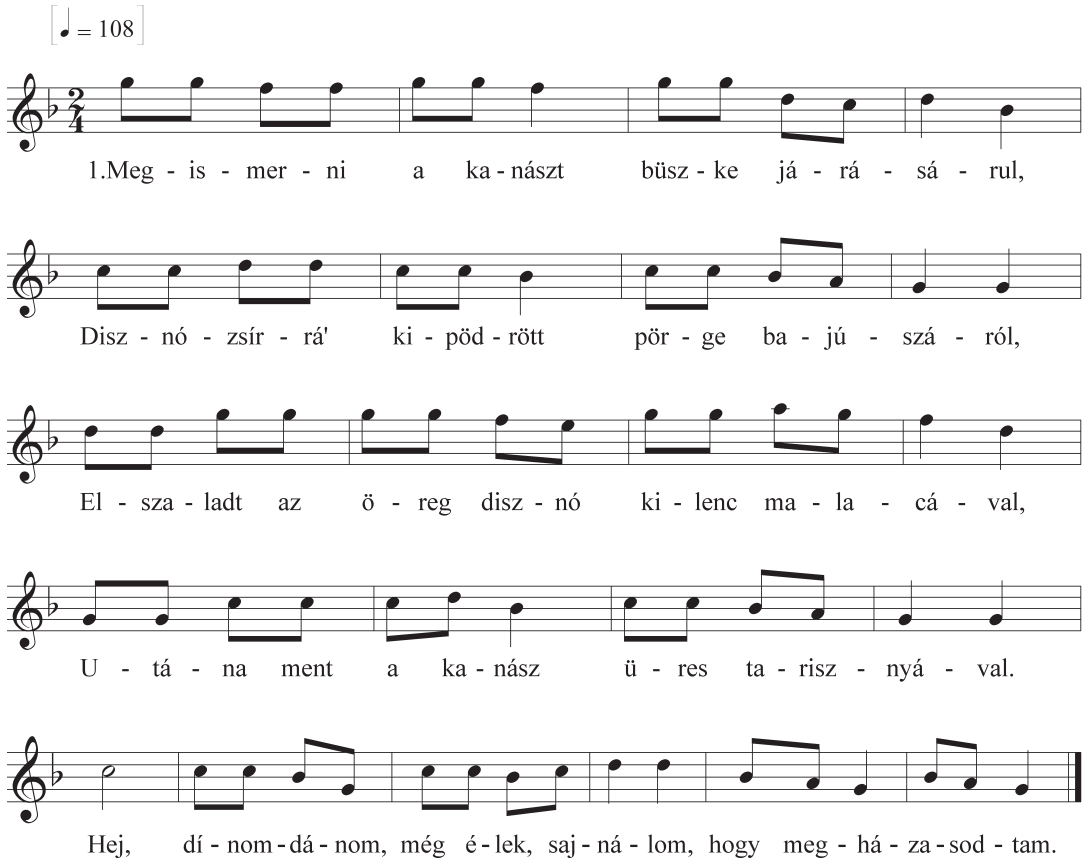

2. Szőke kanom, páratlan jószágom,
A világon párod nem találom,
Serpenyőbe' sül a zsírja,
Messze *j*elmegy majd a szaga.

3. Elaludt a kanász délbe,
Elment a disznó a vetésbe,
Hozd ki, babám, szűröm, baltám,
Hagy menjek a disznók után.

4. A kanásznak cifra szűre,
Tarka kötős felesíge,
Tarka kötő libeg-lobog,
Kanász töke igen mozog.
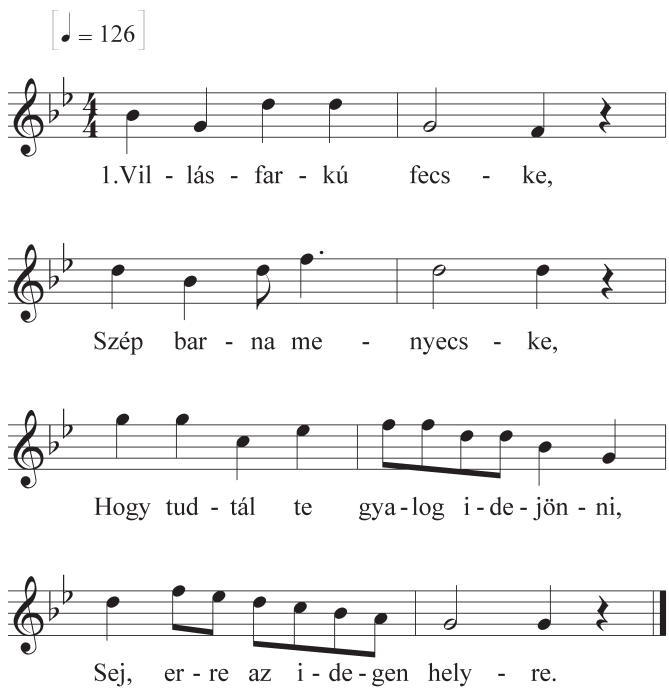
Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

373.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
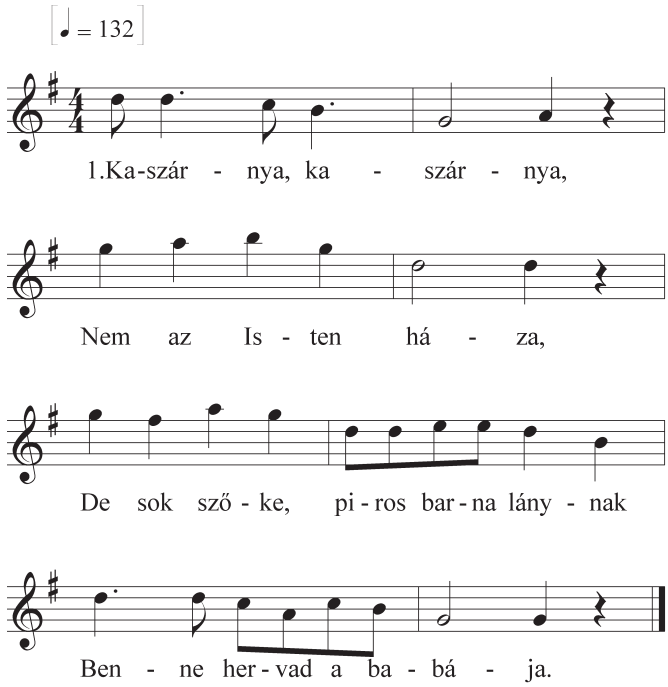
374.

2. Nem jöttem én gyalog,
Kisangyalom hozott,
Csalfa volt a kisangyalom szeme,
Sej, azzal csalogatott ide.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.
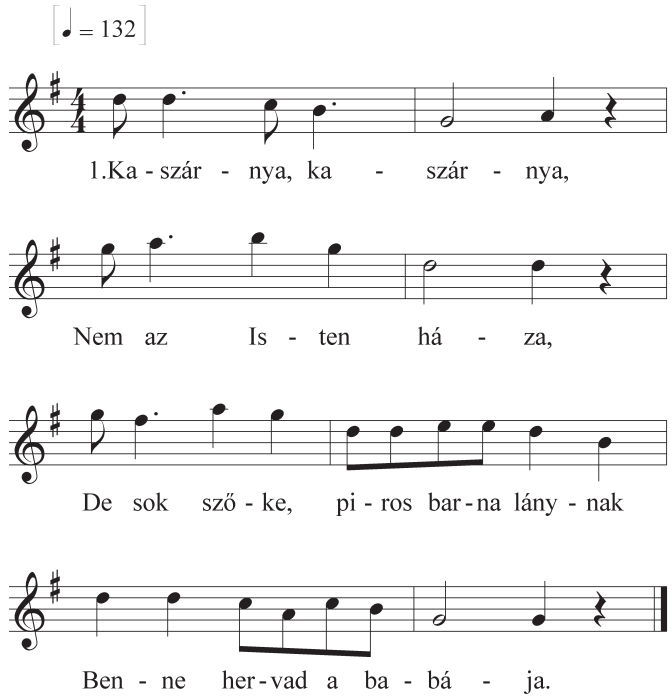
375.

2. Hervadj, babám, hervadj,
Mert az enyém nem vagy,
Ameddig az én galambom voltál,
Nyíló tearózsa voltál.

Szentlőrinckáta (Pest), Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (80) Terék József, 2009.III.11.

376.

2. Hervadj, rózsám, hervadj,
Mer' az enyém nem vagy,
Mer' amikor még az enyém voltál,
Nyíló tearózsa voltál.

Másik éneklésnél:

1. Temető kapuja,
Sarkig ki van nyitva,
Arra járnak a szép szecsői lányok,
Rólam szedik a virágot.
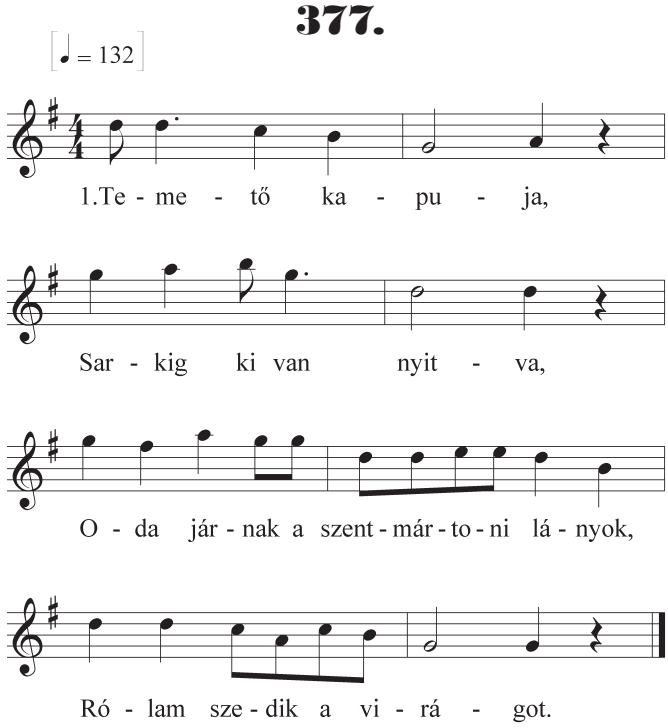
2. Szedjétek, szedjétek,
Rólam a virágot,
Csak azt az egy fehér liliomot
Rólam le ne szakajtsátok.

3. Ha leszakajtsátok,
El ne hervasszátok,
Ültessétek a sírom tetejére,
Mélyen a fekete földbe.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72)
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

Terék József, 2009.III.01.

377.
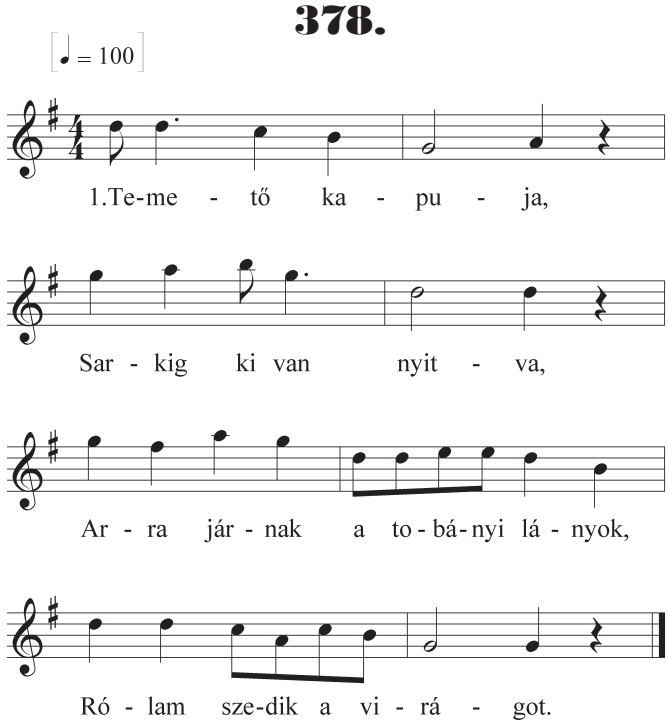

2. Szedjétek, szedjétek,
Rólam a virágot,
Csak azt az egy fehér liliomot,
Soha le ne szakajtsátok.

3. Ha leszakajtsátok,
El ne hervasszátok,
Ültessétek a sírom tetejébe,
Mélyen a fekete földbe.

Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) Terék József, 2009.II.25.

378.
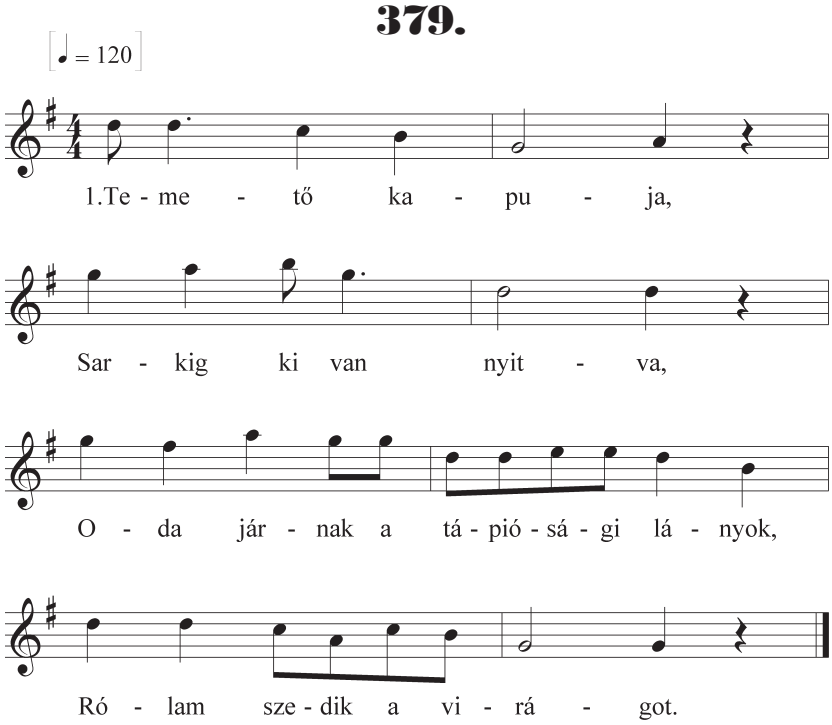

2. Szedjétek, szedjétek,
Ti nagy úri lányok,
Csak azt az egy fehér liliomot
Lányok, le ne szakajtsátok.

3. Ha leszakítsátok,
El ne hervasszátok,
Ültessétek a sírom elejébe,
Mélyen a fekete földbe.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) Sillo Réka, 2013.V.

379.
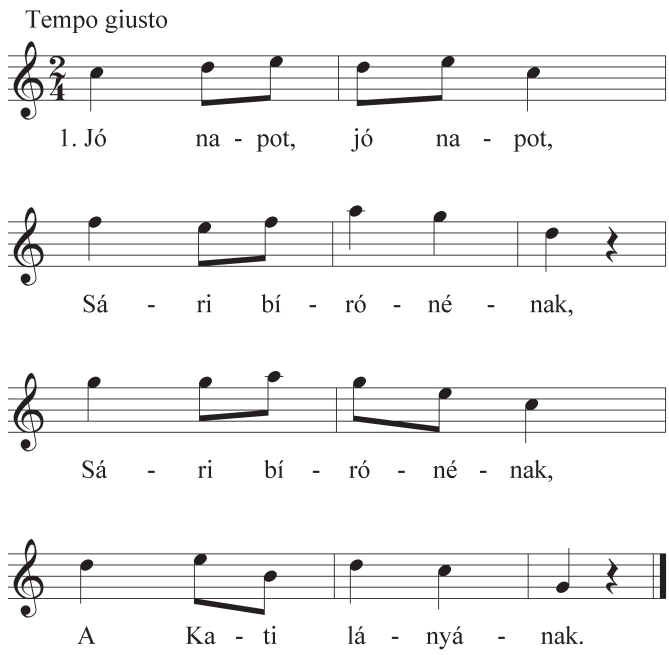

2. Szedjétek, szedjétek,
Rólam a virágot,
Csak azt az egy fehér liliomot
Rólam le ne szakíjjátok.

3. Ha leszakítsátok,
El ne hervasszátok,
Fektessétek a sírom közepébe,
Mélyen a fekete földbe.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

380.

2. Jöjj be, Kati lányom,
Legények hívatnak,
Sári városában
Lakodalmat laknak.

3. Nem mé'k anyám, nem mé'k,
Mer' tudom, nem jó lesz,
Árvadi Jánosnak
Lakodalma most lesz.

4. Vedd föl Kati lányom
Finom selyemszoknyád,
Húzd a lábaidra,
Húzd karmazsin csizmád.

5. Tíz pár aranygyűrűd
Rakd az ujjaidra,
Hadd szakadja szívit
Kedves galambodnak.

6. Jó estét, jó estét
Árvadi Jánosnak,
Én is megérkeztem
A lakodalomba.

7. Gyere velem táncra,
Egy kis mulatságra,
Nem megyek én kenddel,
Mer' zsíros az ingujj.

8. Gyere velem táncra,
Egy kis mulatságra,
Elmegyek én kenddel,
Nem zsíros ingujja.

9. Húzd rá cigány délig,
Déltől fogva estig,
Estétül hajnalig,
Világos virradtig.

10. Eresszen kend már el,
Mer' mingyán meghalok,
Finom selyemruhám
Testemhöz ragadott.

11. Nem bánom meghalsz is,
Világból kimész is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél.

12. Húzd rá cigány délig,
Déltül fogva estig,
Estétül hajnalig,
Világos virradtig.

13. Eresszen kend már el,
Mer' mingyá' meghalok,
Tízpár aranygyűrűm
Ujjamra ragadott.

14. Nem bánom meghalsz is,
Világból kimégysz is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél.

15. Eresszen kend már el,
Mer'mingyán meghalok,
A csizmám szárában
A vér megaludott.

16. Nem bánom meghalsz is,
Világból kimész is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél.

17. Húzd rá cigány délig,
Déltül fogva estig,
Estétül hajnalig,
Míg ki nem derítik.

18. Fogjál kocsis, fogjál,
Gyerünk hamar haza,
Nyisd ki anyám, nyisd ki
Leveles kapudat.

19. Bontsd el anyám, bontsd el
Paplanos ágyadat,
Hadd pihentessem el
Fáradt tagjaimat.

20. Jó napot, jó napot
Sári bírónénak,
Sári bírónénak,
A Kati lányának.

21. Ugyan, kedves anyám,
Hogy van már a Kati?
Ugyan kedves anyám,
Hogy van már a Kati?

22. Jól van már a Kati,
Nincs is semmi baja,
Ki is van terítve
A ház közepébe'.

23. Csináltatsz-e neki
Diófa koporsót?
Csináltatok anyám
Márványkő koporsót.

24. Meghúzatod-e már
A hármas harangot?
Meghúzatom anyám
Mind a tizenhatot.

25. Kiviteted-e hát
Valamily' gödörbe?
Kivitetem anyám
Gyászos temetőbe.

26. Kiviteted-e hát
Valamily' koldussal?
Kivitetem anyám
Tizenhat zsandárral.

27. Átkozott az apa,
Hétszerte az anya,
Ki egyetlen lányát
A bálba bocsátja.

28. Este elereszti,
Reggel sem keresi,
Harmadnapra pedig
Halva viszik neki.

29. Vérem a véreddel
Egy patakot mosson,
Tested a testemmel
Egy sírba nyugodjon.

Ismétlésre:
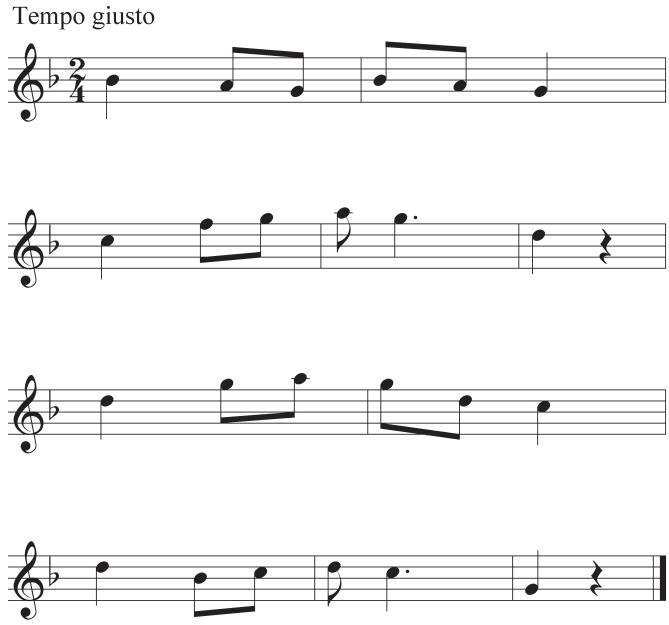
Lelked a lelkemmel
Egy Istent imádjon.

Tápiószele (Pest), lányok
BR 00956

Bartók Béla, 1906.VIII.

Megjegyzés: „Tápiógyörgyéről tudják."

Dallamváltozat:

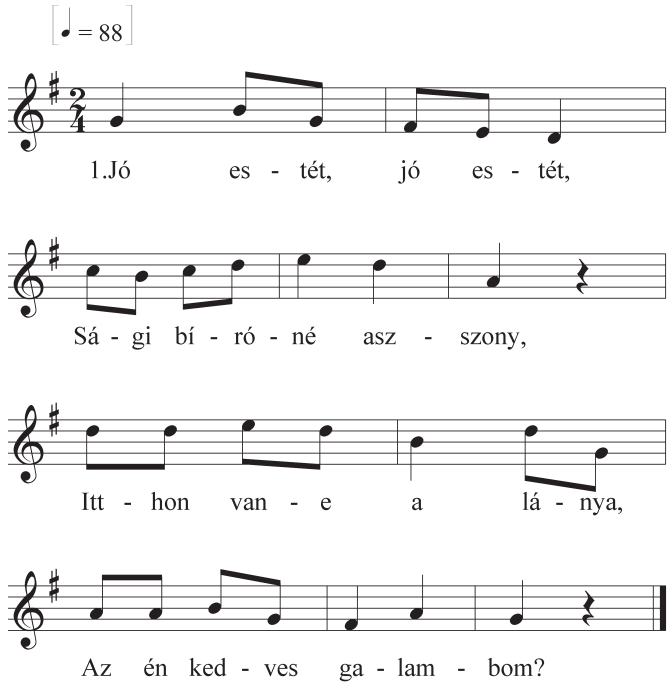

Tápiószele (Pest), lányok
BR 00946, BR 00947
KR 16252
NM H 4738 (Régi jelzet: NM MSZ 151)

Bartók Béla, 1906.VIII.

Megjegyzés: „Jánoshidáról tudják."
A tápiószelei mixolíd dallamváltozat szövegére énekelték.

381.
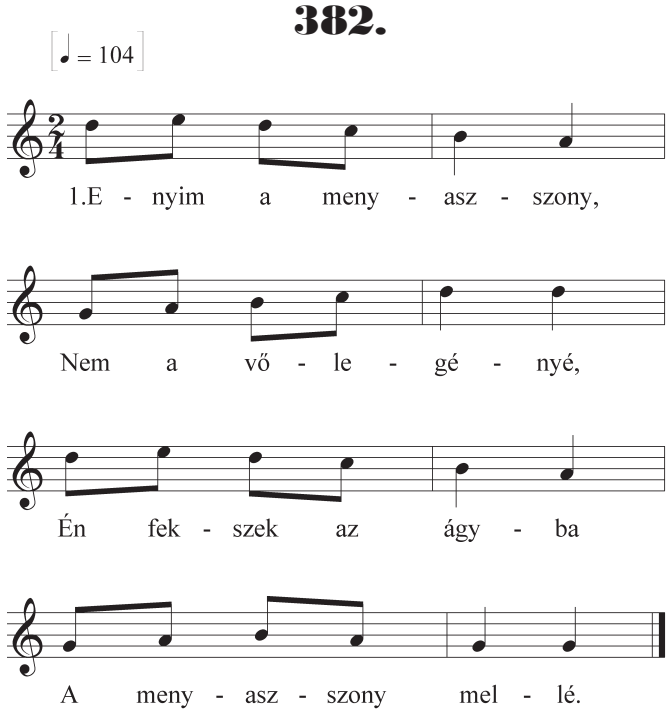

Tápióság (Pest), Nagy Julis (23)
BR 00944, KR 06609

Ádám Jenő, 1928.

Megjegyzés: A tápiószelei szövegváltozattal énekelhető.

382.

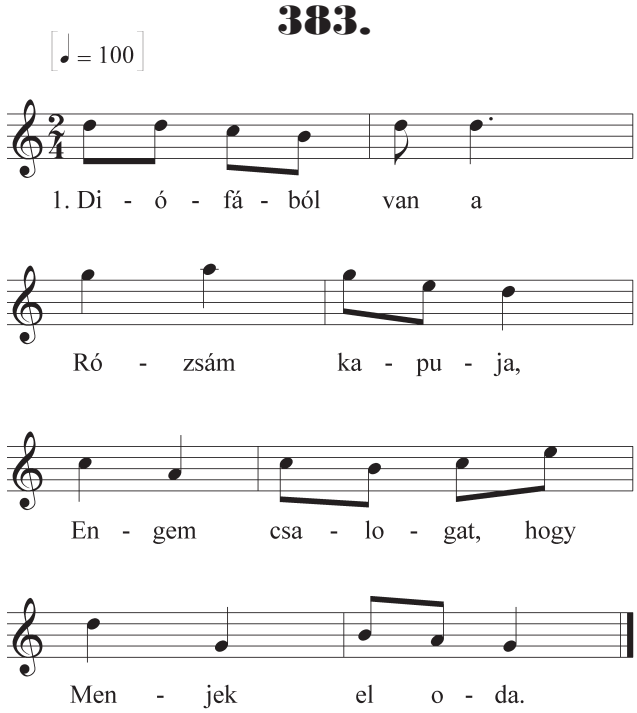
2. A mi menyasszonyunk
Nem főzött még kását,
Nem is bolházta ki
A pendelye ráncát.

3. Járjad, járjad bolond,
A menyasszony táncát,
A mi menyasszonyunk
Nem főzött még kását.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66)
Motollai Istvánné Szvitek Anna ((57)
Babarczai Jánosné Varga Anna (62)
ZTI AP 12644f,g

Lázár Katalin, 1981.II.13.

383.

2. De én oda babám
Be nem mehetek,
Csalfa az én szemem,
Százat szeretek.

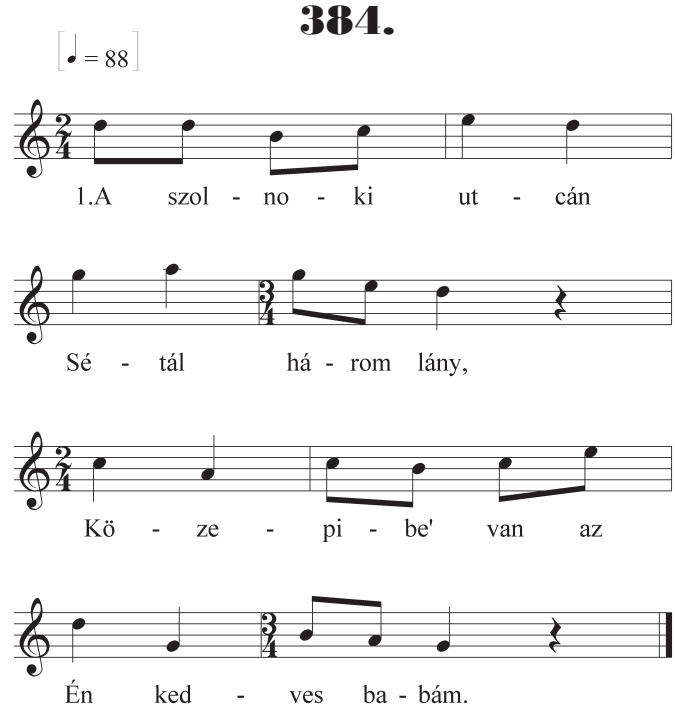
3. Diófa kapuba'
Áll két barna lány,
Közepébe' van az
Én kedves babám.

4. Az az enyém, aki
Énrám nevetett,
Az csalta meg az én
Árva szívemet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 10983j

Manga János, 1974.

384.
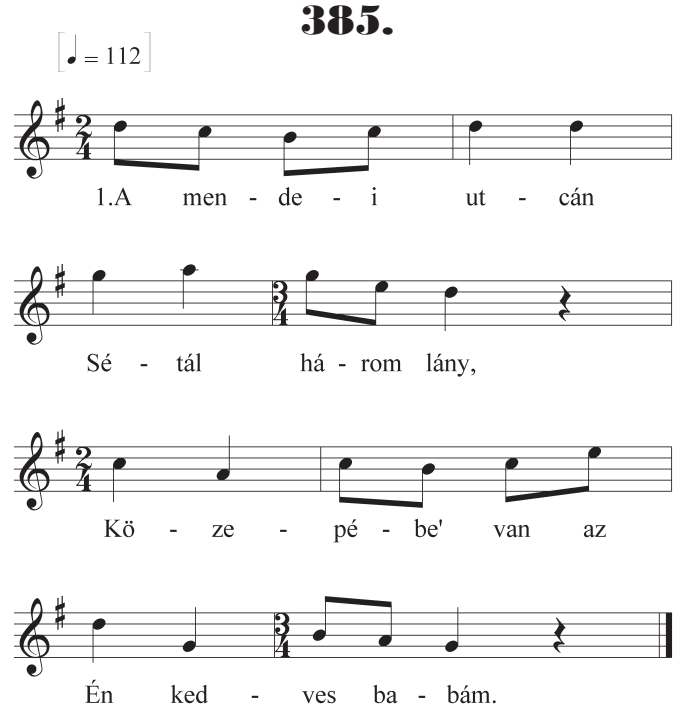

2. Az az enyém, aki
Énrám nevetett,
Most akarja megcsalni
A szívemet.

3. Piros barna kislány,
Énrám ne nevess,
Úgysem csalod meg az
Árva szívemet.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

385.
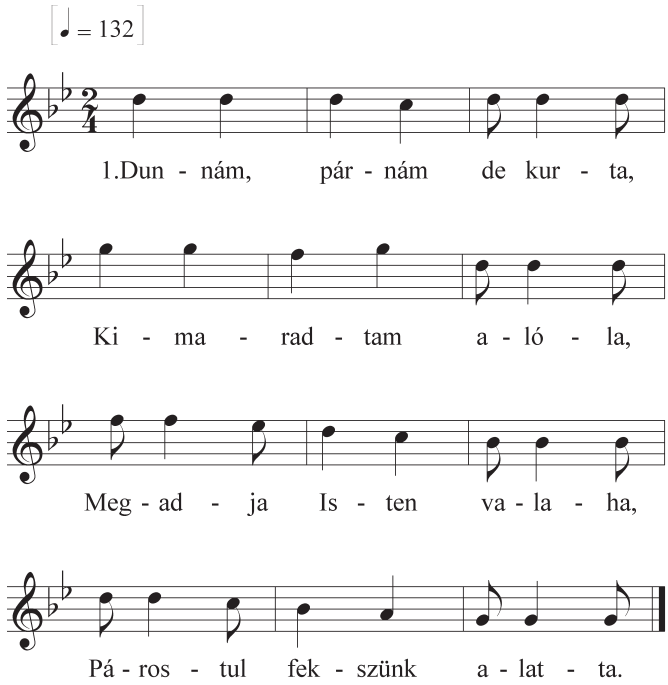

2. Az az enyém, aki
Énrám nevetett,
Az csalta meg az én
Árva szívemet.

3. Nyitva van a babám
Rácsos kapuja,
Azzal csalogat, hogy
Menjek el oda.

4. De én innen oda
Úgysem mehetek,
Szőke a szeretőm
Barnát keresek.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

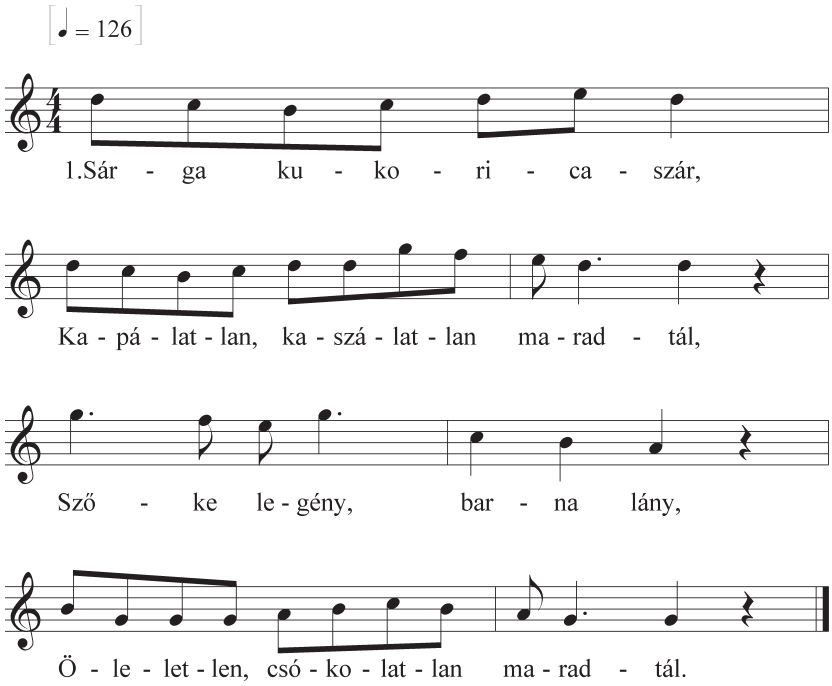
386.

2. Dunnám, párnám de rövid,
Eressz be rózsám a falig,
Eressz be rózsám a falig,
Véled maradok hajnalig.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

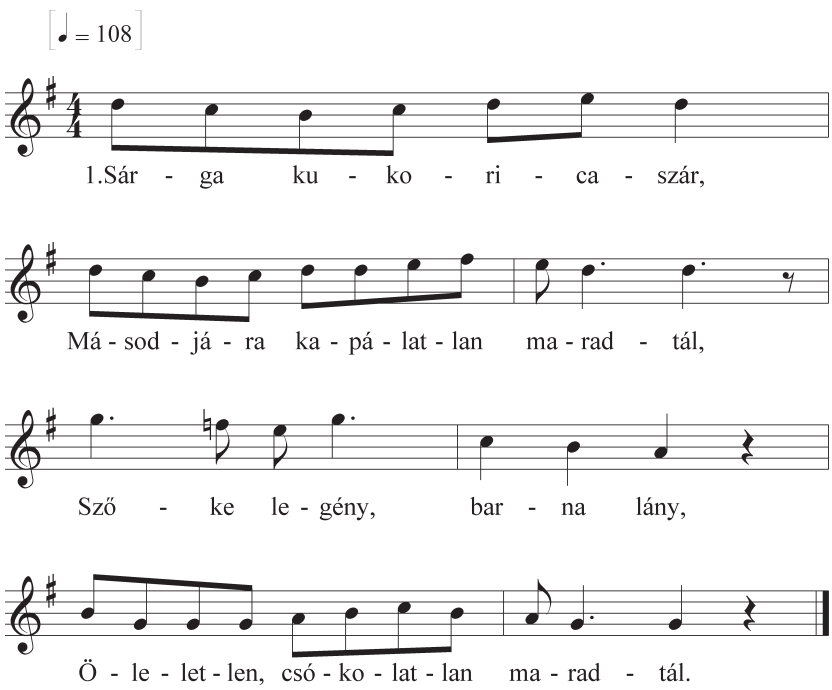
387.

2. Sárga pitykés a kötőm,
Elhagyott a kökényszemű szeretőm,
Ha elhagyott nem bánom,
Nyílik még a tearózsa a nyáron.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.

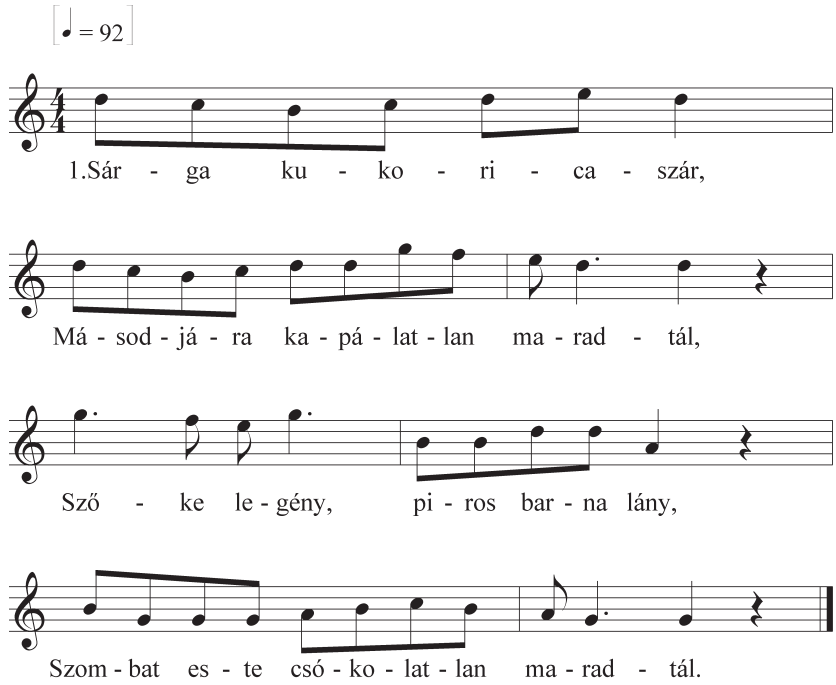
388.

2. Szénát eszik az ökröm,
Ha jól lakik, megitatom, bekötöm,
Cselő, Csákó, befelé,
Én is megyek a babám háza felé.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) — Terék József, 2009.III.09.
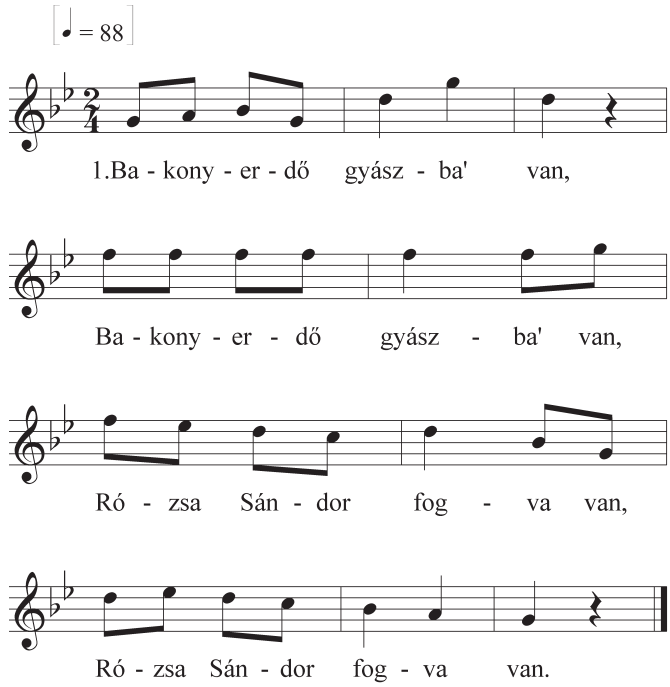
389.

2. Sárga pitykés a kendőm,
Elhagyott a kökényszemű szeretőm,
Ha *j*elhagyott, nem bánom,
Lesz szeretőm, még élek a világon.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

390.

2. Még csütörtökön délbe',
Még csütörtökön délbe'
Vígan ment az erdőbe',
Vígan ment az erdőbe'.

3. Édesanyja utána,
Édesanyja utána,
Sándor fiam, jöjj vissza,
Sándor fiam, jöjj vissza.
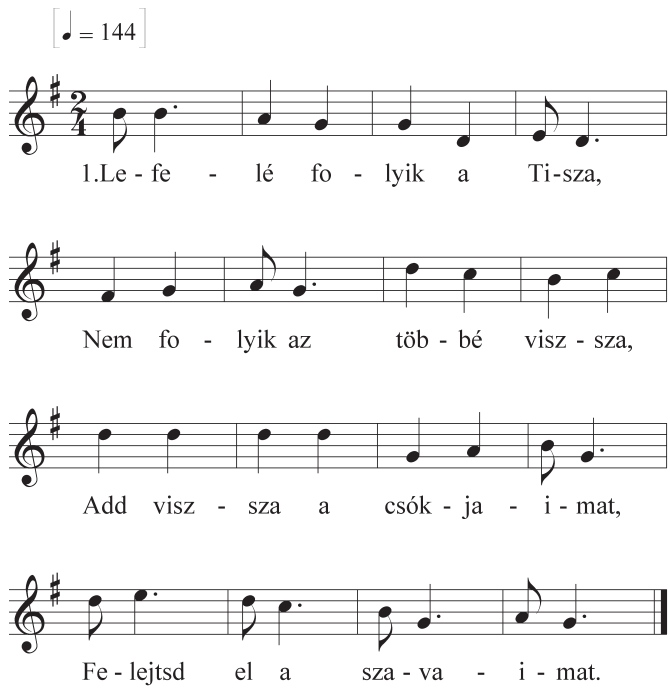
4. Édesanyám, nem megyek,
Édesanyám, nem megyek,
Veszekedni elmegyek,
Veszekedni elmegyek.

5. Édesanyám, éldesem,
Édesanyám, éldesem,
Van-e ruhám szennyesen,
Van-e ruhám szennyesen.

6. Ha nincs ruhám szennyesen,
Ha nincs ruhám szennyesen,
Hozok egy párt véresen,
Hozok egy párt véresen.
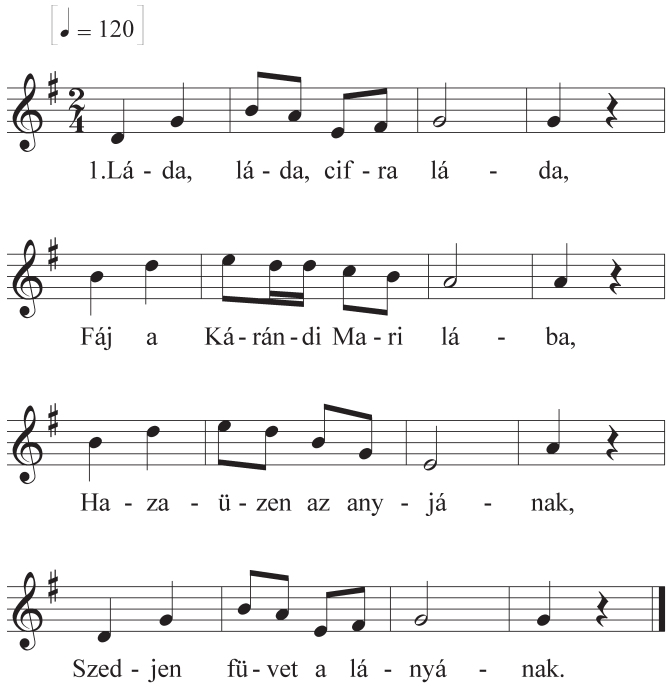
Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

391.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Pálné Németh Mária (69) Terék József, 2009.II.25.
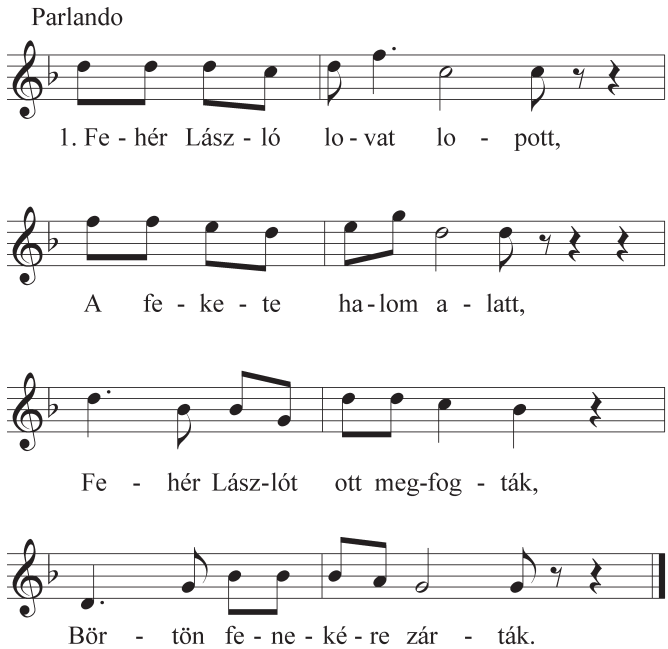
392.

2. Szedne-venne, ha lehetne,
Gyógyítaná, ha lehetne,
Ott van Deszkás Pintyi helybe,
Gyógyítsa meg a kiskertbe.

Tápiósáp (Pest), Szántai Mari (14) Schnöller Mária, 1954.V.30.
ZTI LSZ 32583

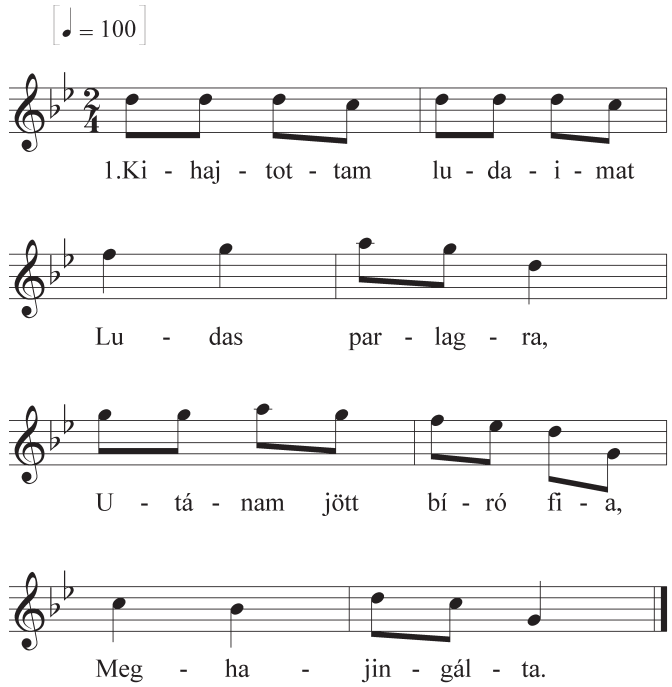
393.

Tura (Pest), idősebb férfi Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 02003
KR 20475

Megjegyzés: „Tápiószecsőről való dallam.” Egyetlen versszakkal maradt fenn.

394.

2. Ne hajigáld bíró fia az én ludaim,
Haza megyek, az apádnak elpanaszolom.

3. Szép jó napot bíró uram, jó, jó, jó napot,
Tenéked is szép Ilonkám, néked mi bajod.

4. Kihajtottam ludaimat ludas parlagra,
Utánam jött kelmed fia, meghajingálta.

5. Addig-addig hajingálta, végtén nagyon hajingálta, jaj de sajnálom,
Elől járó szépen szóló gangos gunárom.
Mit kérsz érte szép Ilonkám, néked megadom.

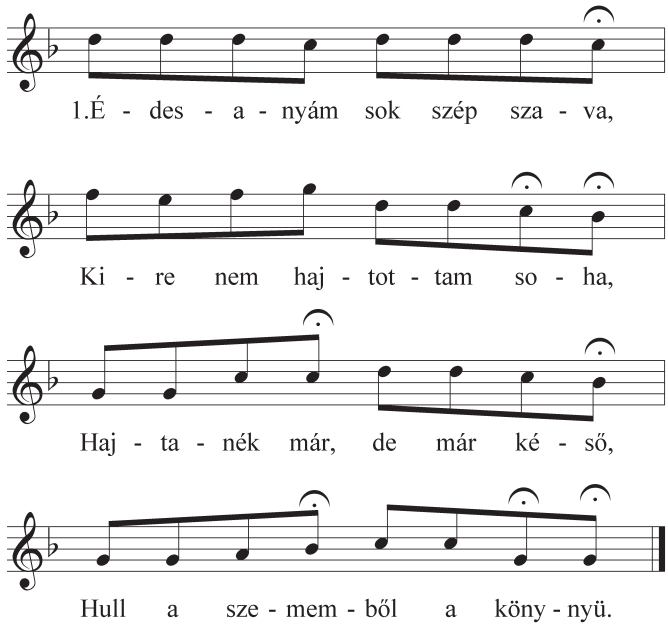
6. A zúzáér' a májáér' két aranyalmát,
Szépen kiáltó torkáért két véka búzát.

7. Hát még az a gimbes-gombos, galárisos gunár nyaka, hát az mennyit ér,
Végy el engem bíró fia, nem kell semmi bér.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2010.III.24.

395.

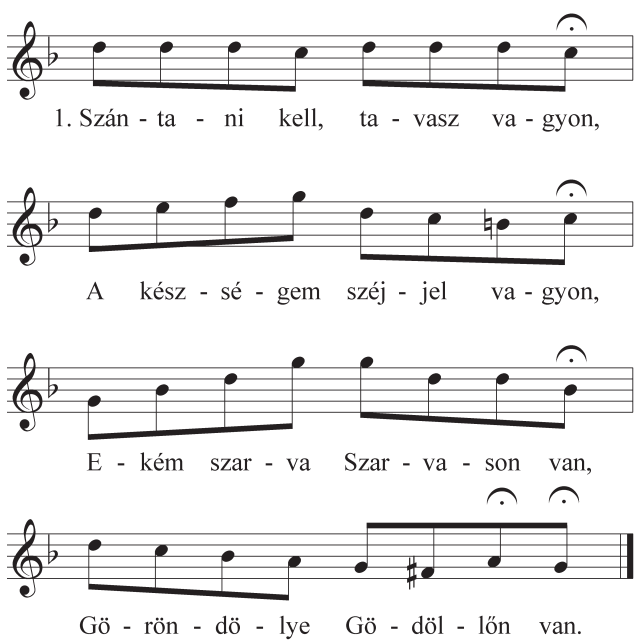
Parlando

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

396.

Parlando

2. Ekém vasa Vasadon van,
Címervasam Cinkotán van,
Címervasam Cinkotán van,
Csoroszlyám a kovácsnál van.

3. A kerekem Kenderesen,
A tengelye Kenderesen,
Jármom, tézslám Gyarmaton van,
A bélfája Békésen van.

4. A bélfája Békésen van,
Az alfája Alpáron van,
Jármom, szögem, Szögedébe',
Ustornyelem fa hegyébe'.

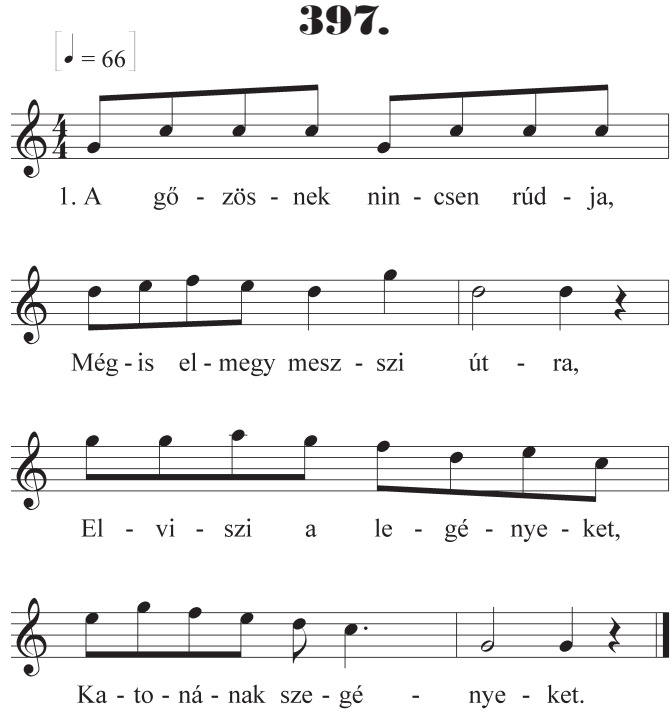
5. Ustornyelem fa hegyébe',
A szpatyingom a tövébe',
A baltám meg a Bácskába',
A bérese a Bánátba'.

6. A bérese a Bánátba',
Szép hat ökröm a vásárba',
Szép hat ökröm a vásárba',
Mondd meg, rózsám, hol az ára.

7. Kit megettél, kit megittál,
Kit a horgászoknak adtál,
Így hát kedves barna babám,
Szántogass a más birtokán.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10994e

397.

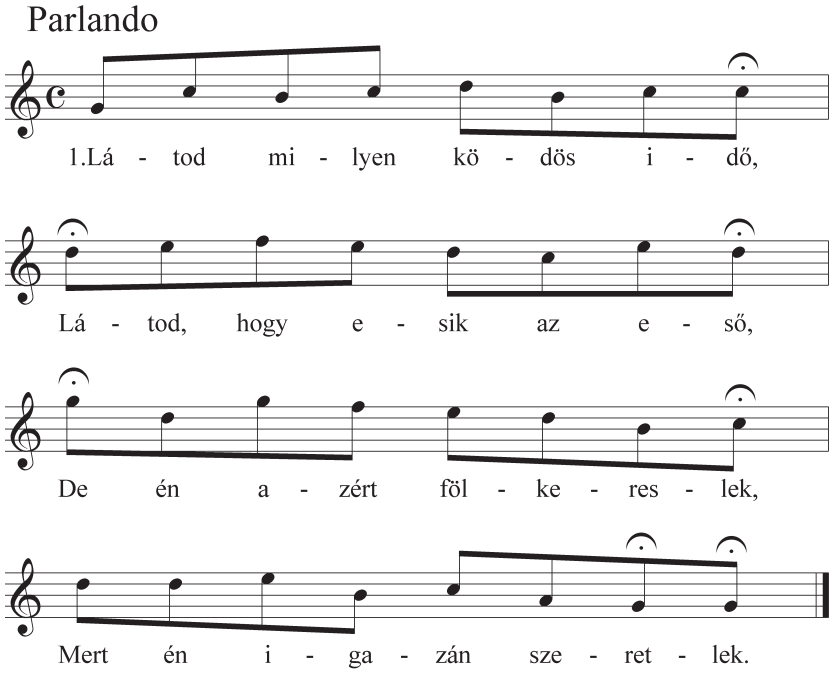

2. A gőzösnek hat kereke
Bárcsak össze-vissza törne,
Bárcsak össze-vissza törne,
Hogy a babám visszajönne.

3. A gőzösnek hat ablakán
Nyújtsd ki, babám, karod rajta,
Nyújtsd ki, babám, mind a kettőt,
Én vagyok a te szeretőd.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993h

398.
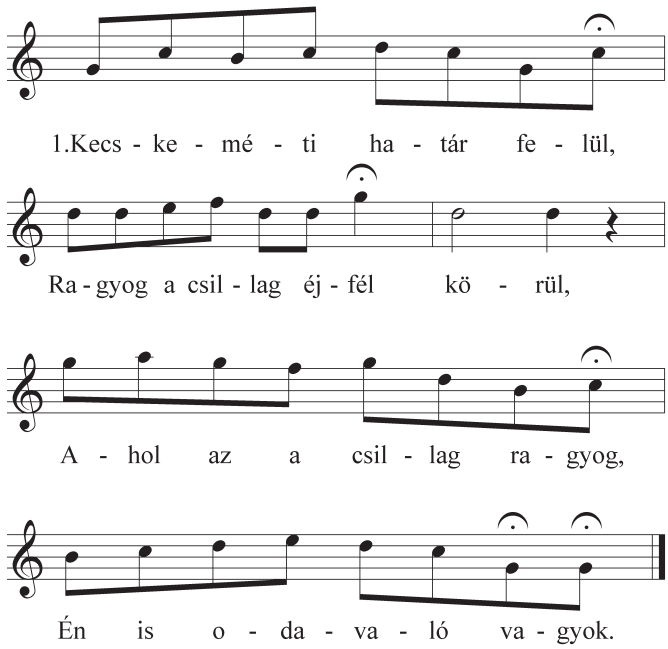

2. A mezei kis pacsirta,
Szárnya az eget hasítja,
Hasítja a magas eget,
Az én rózsám másat szeret.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12640d

399.

Parlando

2. Odamegyek, ott maradok,
A szerelem rabja vagyok,
Még ma szólok az anyámnak,
Nekiváltok Csongorádnak.

3. Nem voltam én addig beteg,
Még téged nem szerettelek,
Csak azóta lel a hideg,
Mióta téged szeretlek.

4. Mindég kértelek a jóra, (hogy)
Ne menj a kocsmaajtóra,
Mer' becsalnak a jó borra,
Vasat vernek a lábodra.

5. Fáj a szívem, majd meghasad,
Mikor zörgeted a vasat,
Hasad, hasad, majd meghasad,
Mikor zörgeted a vasat.

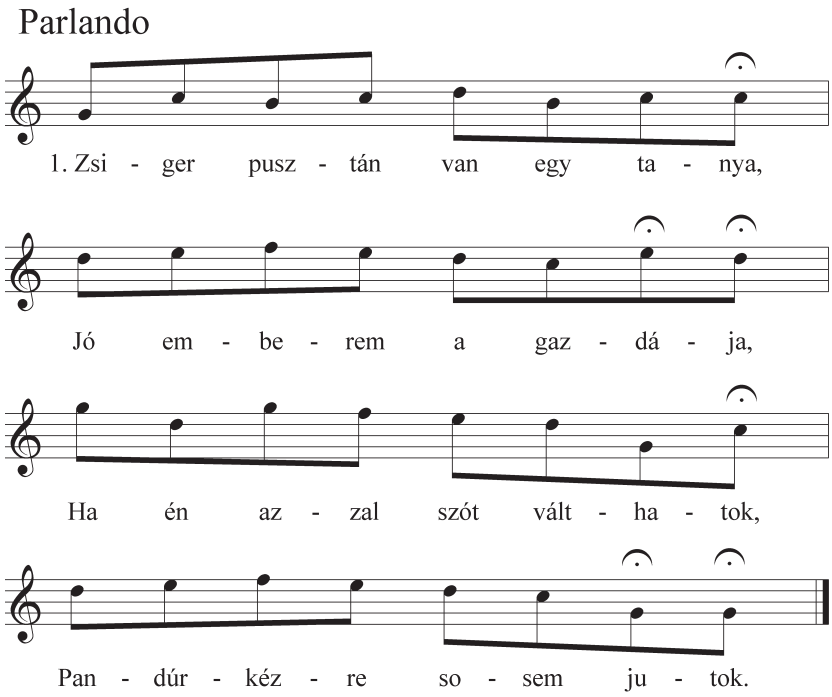
6. Nincsen eső, nincsen mező,
A báránynak nincs legelő,
Sírnak-rínak a bárányok,
Szomorkodnak a juhászok.

7. Nincsen széna, nincsen abrak,
Édes lovam, agyoncsaplak,
Bőröd a zsidónak adom,
Nem lesz reád semmi gondom.

8. Ne üss agyon édes gazdám,
Kitelelek árpaszalmán,
Mi hasznod lesz a bőr ára,
Ha nem ülhetsz lovad hátán.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

400.
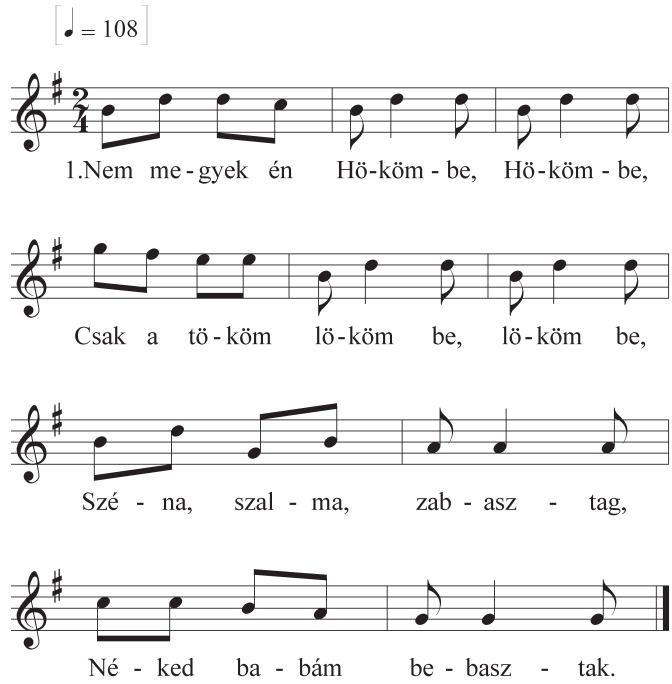

2. A tanyai kicsi házban,
Nincsen világ az ablakban,
De én azért be-bejárok,
A babámnál nála hálok.

3. Zsiger pusztán Szeles csárda,
Környes-körül szellő járja,
De már csak a bánat járja,
Mert nincs betyár a pusztában.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (71) — Jáger Mária, 1994.

401.

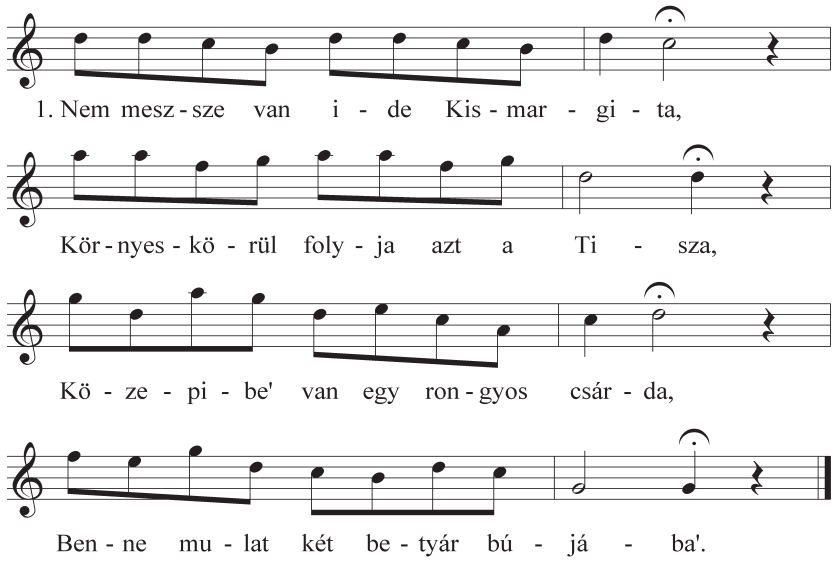

Gomba (Pest), Német Gábor — Kodály Zoltán, 1904-1905?
BR 01050, KR 21040

Megjegyzés: Kriptádia dal.

402.

Rubato

2. Egyik betyár kinéz az ablakon,
Amott vágtat két csendőr lóháton,
Amott jön a csendőrőrs kapitány,
Egyenest a Kismargitához vág.

3. Kis Margitka, kedves kis Margitka,
Kié ez a sötét pej paripa?
Itt bent mulat a lónak gazdája,
Most érkezett, nincs egy fél órája.

4. Küldje hát ki e lónak gazdáját,
Nem bántsuk mink, ha megadja magát,
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Inkább vigyék el a kispej lovam.

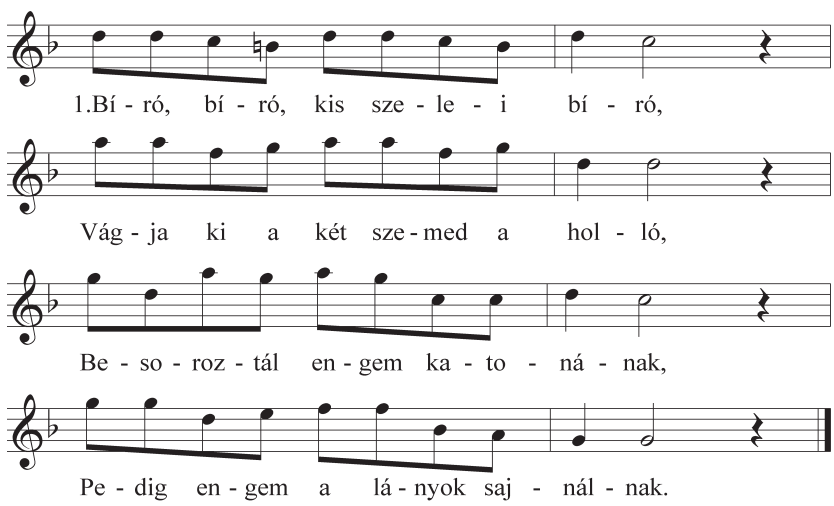
5. Lovam, lovam nem annyira bánom,
Csak a nyeregizzajtót sajnálom,
Nyereg alatt a bugyellárisom,
Benne hever háromszáz forintom.

6. Egyet adok ezér' a szép lóér',
Másikat a rávaló szerszámér',
Harmadikat e szép barna lányér',
Kit nem adnék széles ez világér'.

Tóalmás (Pest), Paluska Jánosné Józsa Mari (74) Tóth János, 1956.X.
ZTI LSZ 19780

403.

Parlando
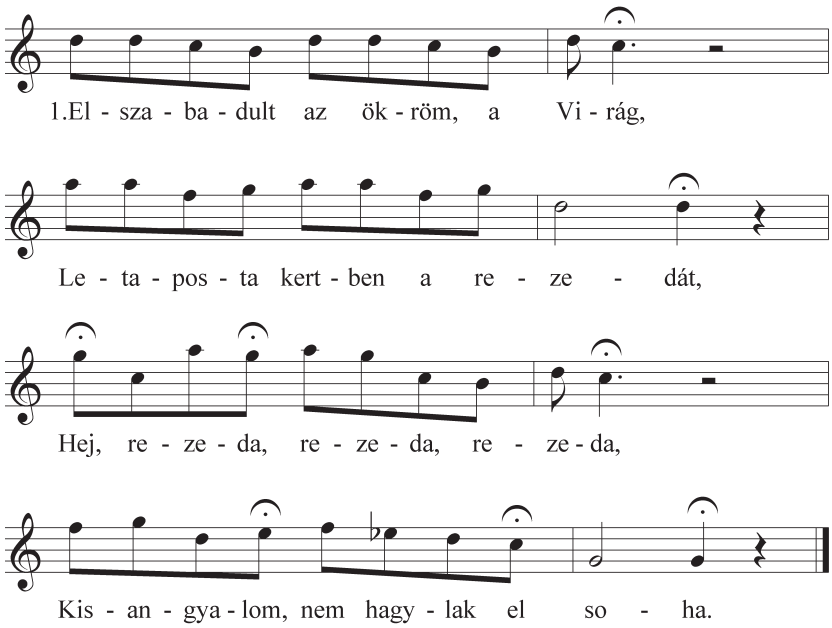

2. Katona se lettem volna soha,
Ha a bátyám bíró nem lett volna,
Háromszor írt a pesti postára,
Vigyék el az öcsém katonának.

Újszilvás (Pest), Boros Sándorné Berzsényi Irén (70) Terék József, 2009.III.20.

404.

Parlando
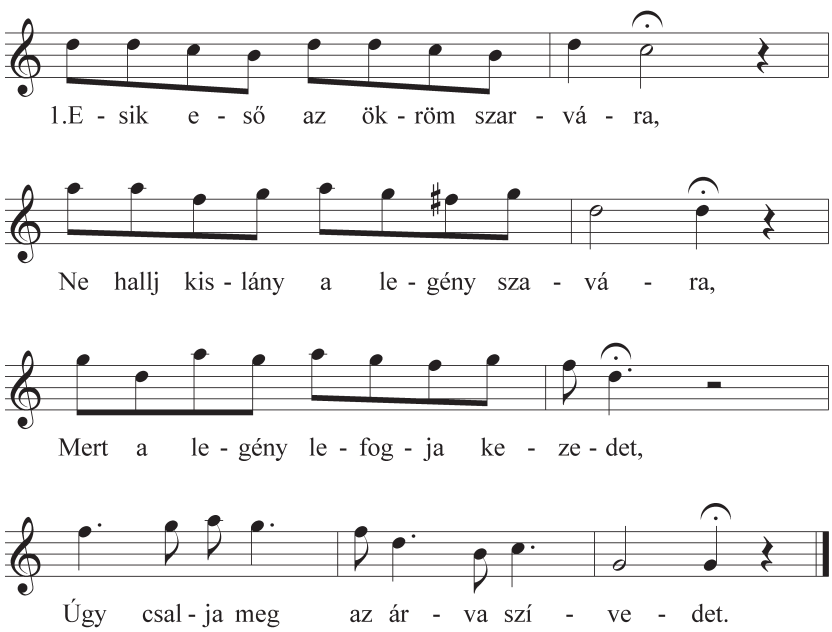

2. Árva csalány rezeg az árokba',
De szép kislány van a szomszédunkba',
A szememet rá sem merem vetni,
Mert az anyja nem hagyja szeretni.

3. Nézlek, babám, de hiába nézlek,
Azt hittem, hogy feleségül veszlek,
Szegény vagyok, te meg dúsgazdag vagy,
Így hát babám, nem hozzám való vagy.

Tápiószecső (Pest), Tóth Péter (68) Sárosi Bálint, 1962.II.17.
ZTI AP 04289h,g

405.
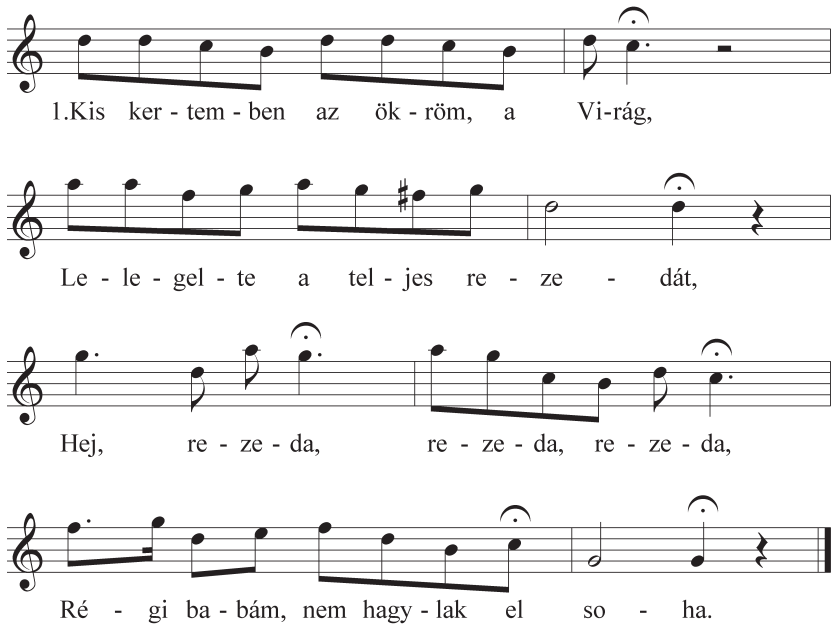
Parlando

Tápiószecső (Pest), Dósa Ferenc (61) Sárosi Bálint, 1962.II.17.
ZTI AP 04289i

406.

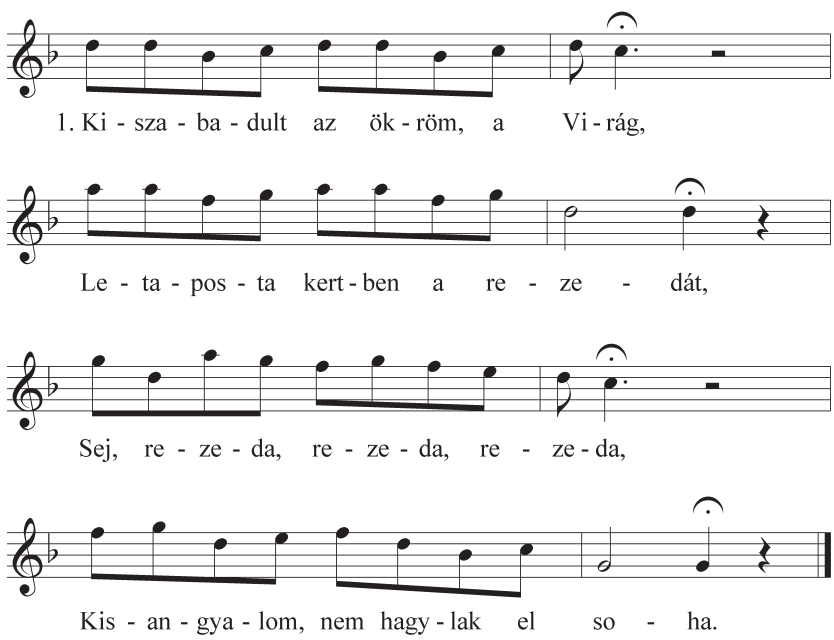
Parlando

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.X.05.
ZTI AP 05068b

407.

Parlando
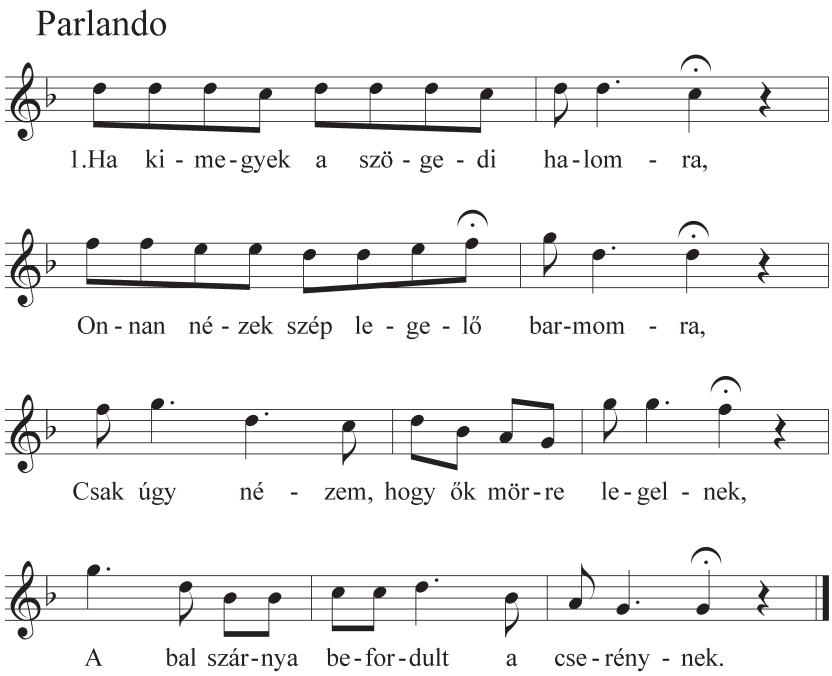

2. Árva csana nőtt ki az árkunkba',
De szép legény van a szomszédunkba',
A szemeim rá se merem vetni,
Mert az anyja nem hagyja szeretni.

3. Szomszédasszony, hagyja hát szeretni,
Hagyja hát a szememet rávetni,
Rászokott a szemem az intésre,
Gyönge karom a legényölelésre.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979i

408.

2. Korán röggel felolvasom a barmot,
Tizenhat darabbal többet találok,
Csak úgy intek az öreg bojtáromnak,
Vigyázzatok, hogy hibát ne találjak.

3. Ha fölgyűröm mind a két gatyám szárát,
Elhajtom a gazdaember marháját,
Elhajtom az orrgazdám tanyájára,
Három éjjel bort iszom az árára.

4. Amott látszik vékony deszka, kerítés,
Cseho Pista Bársony lova ott nyerít,
Ne nyerítsél Bársony lovam sokáig,
Nem hagylak el koporsóm bezártáig.

5. Cseho Pista azt gondolta magába,
Kilenc zsandár meleg nyomát sem hágja,
De a lova megbotlott egy gödörbe,
Cseho Pistát ott nyomták el fektébe.

6. Cseho Pistát kötözik a kocsiba,
Csak azt kérdi, hol az ő Betyár lova,
Azt feleli a zsandár főkapitány,
Pista fiam, nem ülsz többet paripán.

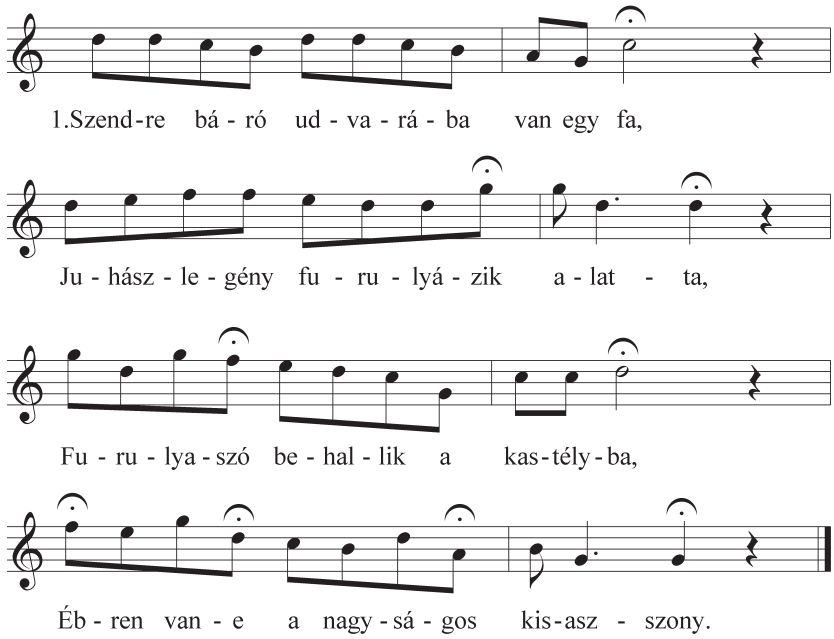
7. Megüzenem kedves feleségemnek,
Viselje gondját árva gyerekemnek,
Sem gulyásnak, sem bojtárnak ne adja,
Apja után betyárságra tanítsa.

Kóka (Pest), Bugyi István (50)
ZTI LSZ 39013

Schnöller Mária, 1956.IV.

409.

Parlando

2. Ki is nyílt a Szendre báró ablaka,
A kisasszony egymaga néz ki rajta,
A kisasszony így sóhajt fel magába,
Mért is lettem Szendre báró leánya.

3. Szendre báró nyergelteti a lovát,
Fölkeresi a juhászok tanyáját,
Megkérdezi a számadó juhásztól,
Nem látta-e a kisasszonyt valahol.

4. Báró uram megvallom az igazat,
Egy bojtárom három napja odavan,
Egy bojtárom három napja odavan,
Bizonyára a kisasszony vele van.

5. Szendre báró hintót küld a lányáért,
Három zsandárt meg a juhászbojtárért,
Néked lányom kastély van a számodra,
A juhásznak készül az akasztófa.
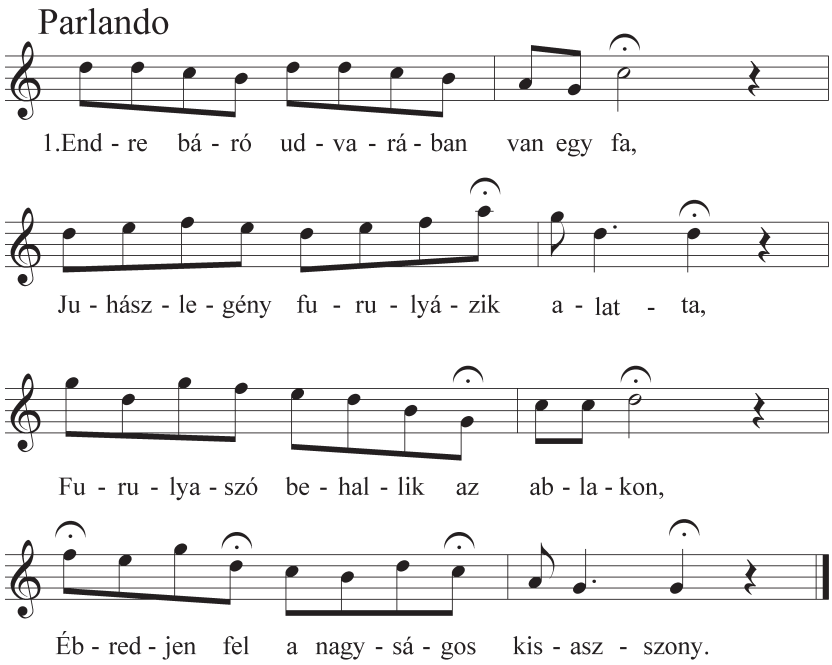
6. Túl a Tiszán most faragják azt a fát,
Amire a juhászbojtárt akasztják,
Fújja a szél fekete göndör haját,
Én Istenem, mért szerettem bárólányt.

7. A faluba végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, hófehér a zsebkendőm,
Juhászbojtár volt az első szeretőm.

8. Falu végén cigányasszony sátora,
De sok kislány kártyát vetni jár oda,
Én is elme'k, megkérdem a jövőmet,
Lesz-e nékem szép szeretőm, míg élek.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

410.

2. Kinyílott az Endre báró ablaka,
A kisasszony maga hajolt ki rajta,
Így gondolja, így gondolja magába,
Mért is lettem Endre báró leánya.

3. Endre báró nyergelteti a lovát,
Felkeresi a juhászok tanyáját,
Megkérdezi a számadó juhásztól,
Nem-e látta a kisasszonyt valahol.

4. Báró uram az igazat megvallva,
Három napja a bojtárom odavan,
Három napja a bojtárom odavan,
Bizonyára a kisasszony vele van.

5. Endre báró hintót küld a lányáért,
Három zsandárt meg a juhászbojtárért,
Gyere, lányom számodra van palota,
Néked juhász készül az akasztófa.

6. Hozzák már a kisasszonyt a hintóba,
Utána a juhászlegényt megvasalva,
Fújja a szél fekete göndör haját,
Mért szerette el a báró leányát.

7. Túl a Tiszán most faragják azt a fát,
Amelyikre a juhászlegényt akasztják,
Fújja a szél fekete göndör haját,
Mért szerette el a báró leányát.
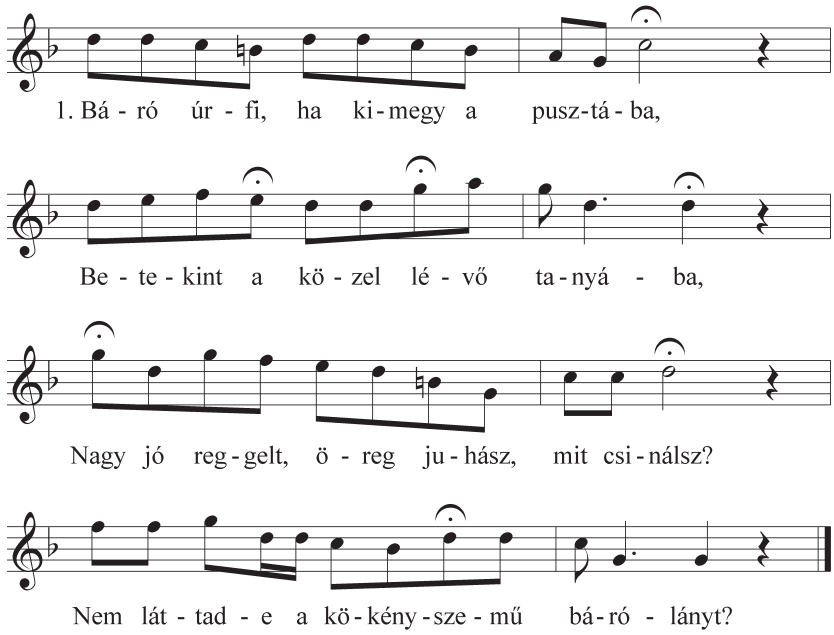
8. A főutcán végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, hófehér a jegykendőm,
Juhászlegény volt az első szeretőm.

9. Faluvégén cigányasszony sátora,
De sok kislány kártyát vetni jár oda,
Én is megyek, megkérdem a jövőmet,
Lesz-e nékem szép szeretőm még élek.

Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) Terék József, 2009.II.25.

411.

Parlando

2. Nem láttam én a kökényszemű bárólányt,
Ha nem hiszi, nézze meg a laktanyám,
Benne van a cifra szűrőm, a rézbaltám,
Benne van a tajtékpipám, furulyám.

3. Ha nem hiszi, nézze meg a laktanyám,
Három hete a bojtárom odavan,
Három hete a bojtárom odavan,
Talán bizony a kisasszony vele van.

4. Báró úrfi hintót küld a lányáér',
Kilenc zsandárt meg a juhászbojtárér',
Hozzák már a báró lyányát hintóval,
Utána a juhászbojtárt vasalva.
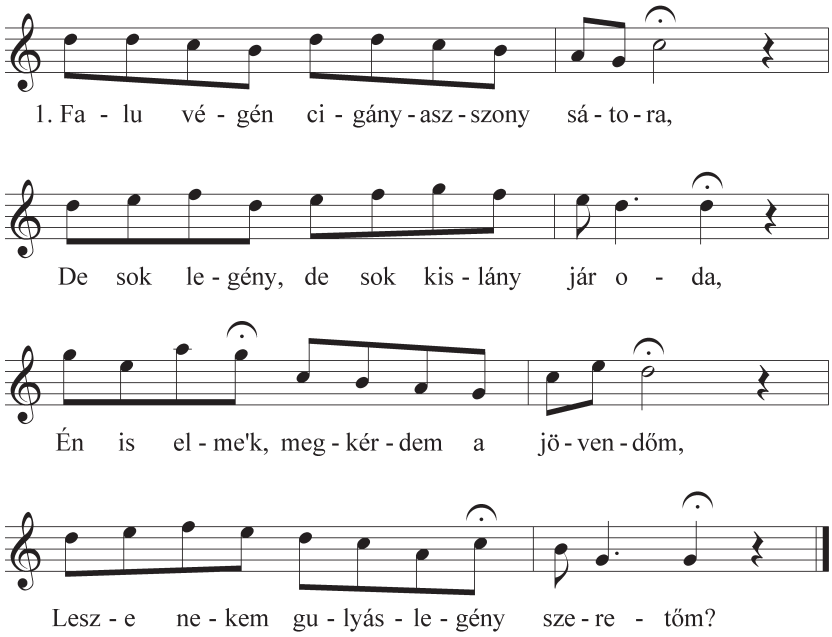
5. Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amelyikre juhászlegényt akasztják,
Fújja ja szél gyócs ingét, gyócs gatyáját,
Fújja ja szél darutollas kalapját.

6. Lyányom, lyányom, lyányomnak se mondalak,
Ha tégedet egy juhásznak od'adlak,
Nem bánom én, édesanyám, tagadj meg,
Árva szívem a juhászér' hasad meg.

Tóalmás (Pest), Paluska Jánosné Józsa Mari (74) Tóth János, 1956.X.
ZTI LSZ 38733

412.

Parlando

2. Nyitva van a Szendre báró ablaka,
Gulyáslegény furulyázik alatta,
Furulyaszó fölhallik az ablakon,
Ébren van-e a nagyságos kisasszony?

3. Ébren vagyok, gulyáslegény, nem alszom,
Mindég csak a furulyaszót hallgatom,
Furulyaszó epeszti a szívemet,
Gulyáslegény, kit igazán szeretek.

4. Szépen legel a kisasszony gulyája,
A kisasszony maga sétál utána,
Már messziről kiáltja a gulyásnak,
Szívem, gulyás, terítsd le a subádat.

5. Nem teríthetem én le a subámot,
Itt a csárda, behajtják a gulyámot,
Arra te már, szívem, gulyás, ne gondolj,
Itt az apám, majd kiváltsa, ha mondom.

6.Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Ha én téged gulyáslegénynek adlak,
Nem bánom én, édesapám, tagadj meg,
De a szívem a gulyásér' hasad meg.

7. Szendre báró fölnyergeli a lovát,
Fölkeresi a gulyások tanyáját,
Megkérdezi a legöregebb gulyását,
Nem látta-e az ő kedves leányát.

8. Báró uram, az igazat megmondom,
Három napja a bojtárom oda van,
Három napja a bojtárom oda van,
A nagyságos kisasszony is vele van.

9. Szendre báró hintót küld a lányáér',
Kilenc zsandárt meg a gulyáslegényér',
Hozzák már a bárólányt a hintóba',
Utána a gulyáslegényt vasalva.

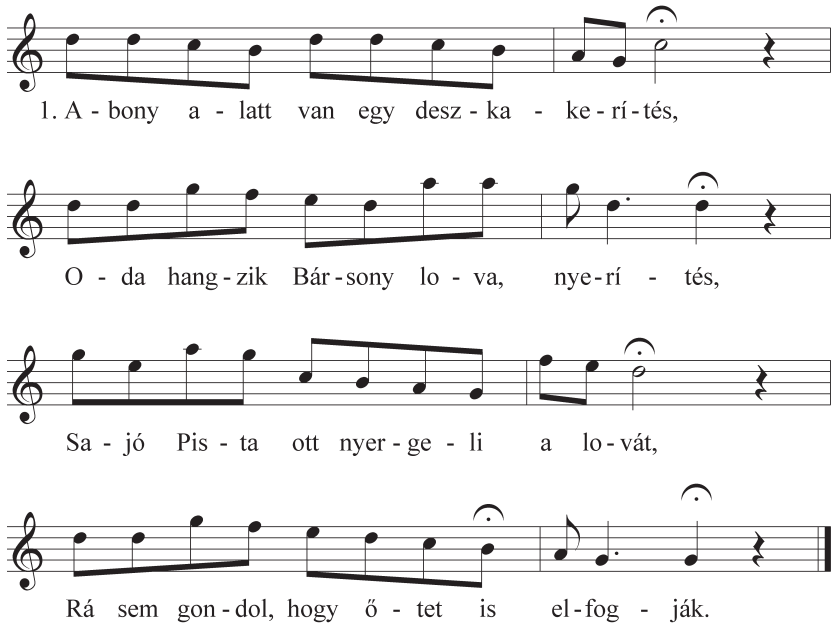
10. Falu végén most faragják azt a fát,
Amelyikre gulyáslegényt akasszák,
Fújja a szél gyócs ingét, gyócs gatyáját,
Nem öleli Szendre báró leányát.

Ismétlésre:
Fújja a szél gyócs ingét, gyócs gatyáját,
Mért szerette el a báró leányát?

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987g

413.

Parlando

2. Sajó Pista nem vette ezt tréfára,
Felpattant a Bársony lova hátára,
Bevágtatott a bakonyi erdőbe,
Kilenc zsandár hideg nyomát sem érte.

3. Sajó Pistát vasalják a kocsiba',
Azt kérdezi, hol az ő Bársony lova,
Azt feleli neki zsandárkapitány,
Pista fiam, nem jársz többé paripán.

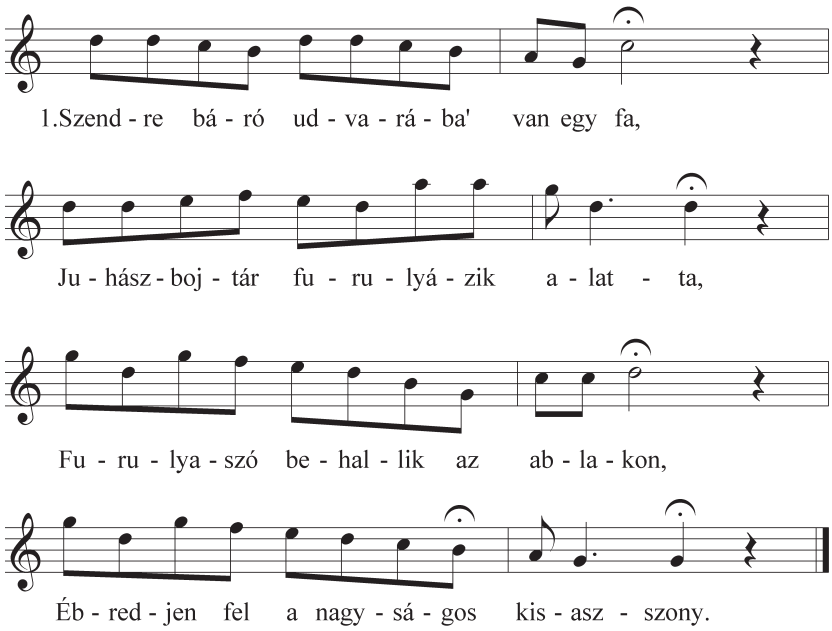
4. Arra kérem én a zsandárurakat,
Csak egy órát engedjenek szabadra,
Írok levelet a feleségemnek,
Gondját viselje a két gyermekemnek.

5. A vármegye háza sárgára van meszelve,
Oda leszek édes rózsám temetve,
Napról-napra szemlátomást hervadok,
Míg én élek, soha nem szabadulok.

Tóalmás (Pest), Tényi Ferenc (75) Terék József, 2009.III.23.

414.

Parlando

2. Kinyílik a Szendre báró ablaka,
Kökényszemű kislány nézett ki rajta,
Fölsóhajt a jó Istenhez magába,
Mért is lettem Szendre báró leánya.

3. Szendre báró nyergelteti a lovát,
Fölkeresi a juhászok tanyáját,
Megkérdi a legidősebb juhásztól,
Nem látta-e a kisasszonyt valahol.

4. Báró uram, az igazat megvallva,
Három napja egy bojtárom odavan,
Három napja egy bojtárom odavan,
Talán bizony a kisasszony vele van.

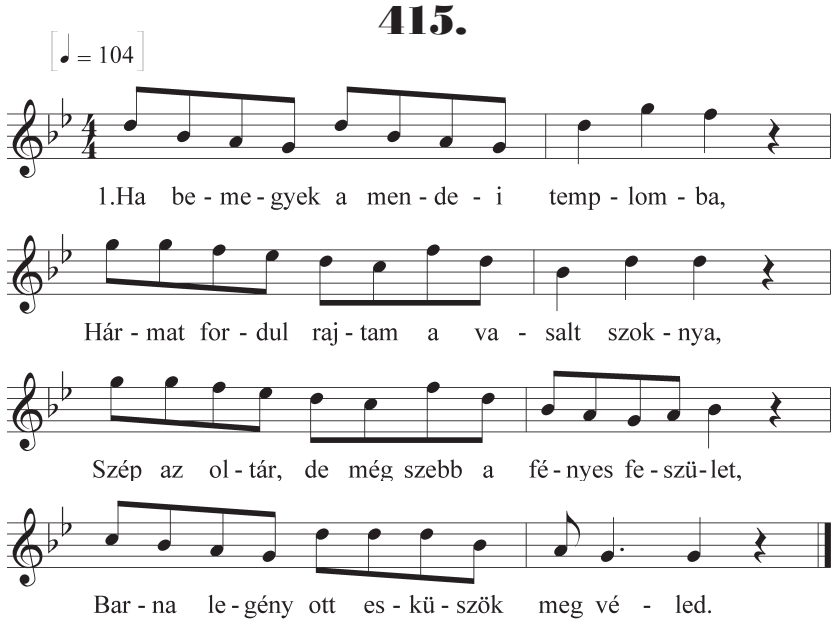
5. Szendre báró hintót küld a lányáér',
Egy pár csendőrt meg a juhászbojtárér',
Gyere, lányom, kastély vár a számodra,
Neked legény készül az akasztófa.

6. Jaj, de szépen faragják már azt a fát,
Amelyre a juhászbojtárt akasszák,
Fújja a szél fehér ingét, gatyáját,
Gyászba tette Szendre báró leányát.

7. Én a falun végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, csipkés szélű zsebkendő,
Juhászbojtár volt az első szeretőm.

Szentlőrinckáta (Pest), Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (80) Terék József, 2009.III.11.

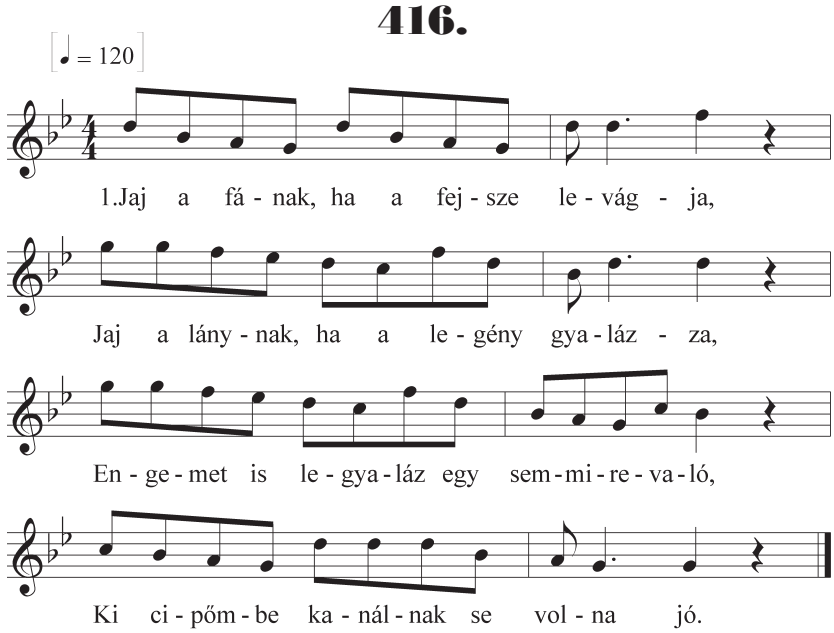
415.

2. Kalapomon háromszínű pántlika van,
Szeretőmnek de jó édesanyja van,
Egyszer-kétszer jól megzörgetem az ablakát,
Beereszt, hogy megöleljem a lányát.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642i

416.

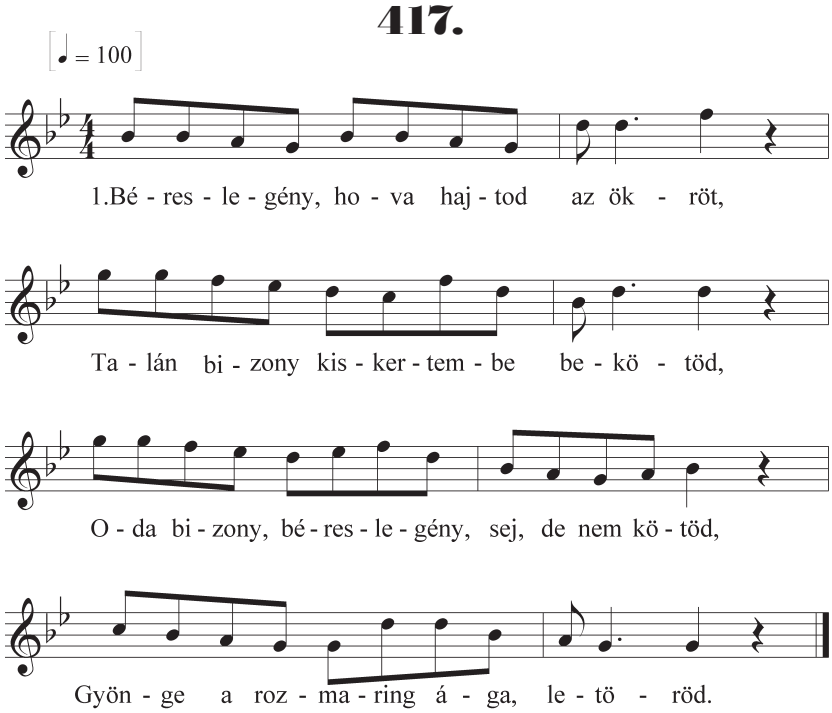
2. Kis paprika, nagy paprika de erős,
Már minálunk ez a kislány viselős,
Ha viselős mér' nem vigyáz jobban magára,
Minek fekszik a legénnyel az ágyba.

3. Ha bemegyek a mendei templomba,
Hármat fordul rajtam a vasalt szoknya,
Szép az oltár, de még szebb a fényes feszület,
Barna legény, ott esküszöm meg véled.

4. Kalapomon háromszínű pántlika van,
Szeretőmnek de jó édesanyja van,
Egyszer-kétszer jól megzörgetem az ablakát,
Beereszt, hogy megöleljem a lányát.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) — Terék József, 2011.VI.21.
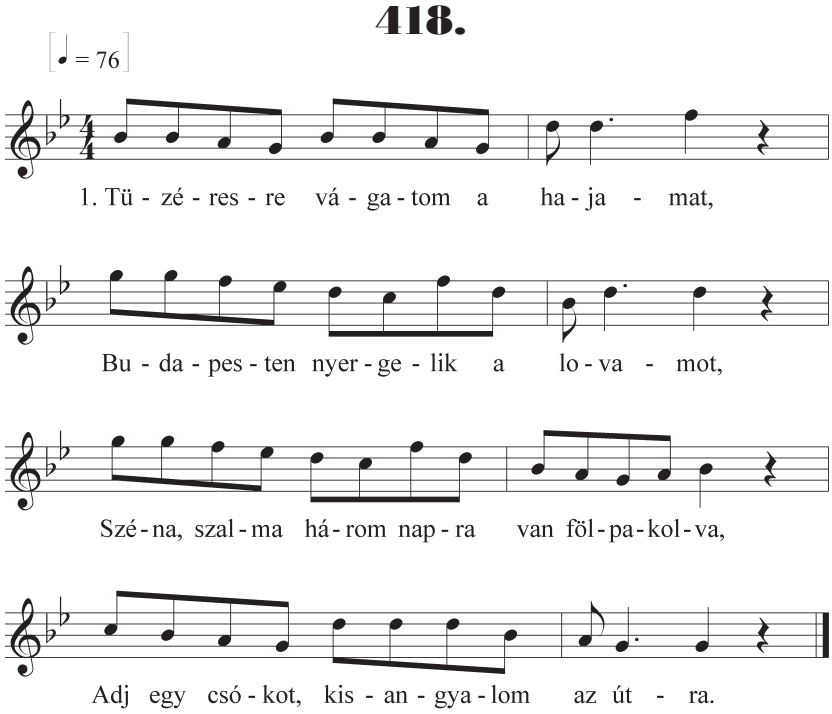
417.

2. Ha letöröm, megfizetem az árát,
Adjál kaszát, hadd vágjak egy rend szénát,
Ritka a fű, nem lehet azt rendre levágni,
Jaj, de bajos sági kislányhoz járni.

Tápiószág (Pest), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12628i

418.

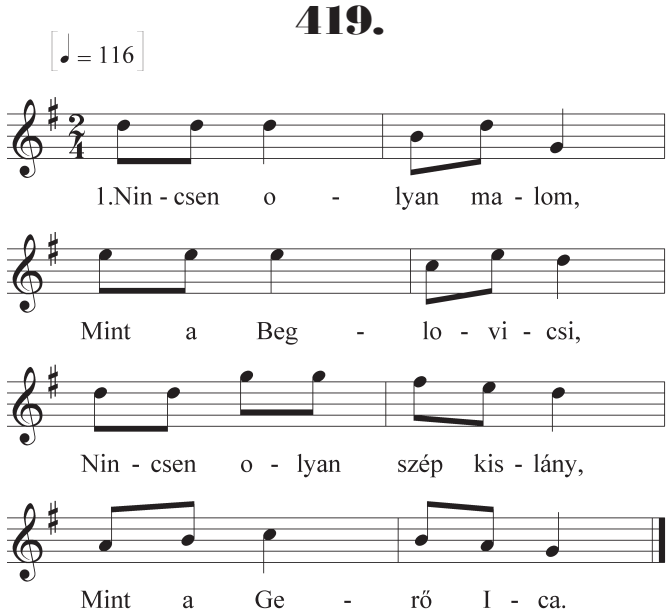

2. A tüzérnek csókot adni nem lehet,
Mer' a tüzér nem igaz szívből szeret,
Mert ha engem igaz szívből, sej, haj, szeretne,
Maga mellé a lovára ültetne.

3. Gyönge vagy még, kisangyalom a lóra,
Táncol a ló, te meg le*j*esel róla,
Majd, ha egykor én ülök a, sej, a nyeregbe,
Fölugratok majd a csillagos égre.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10989h

419.

2. Selyem a szoknyája,
Púderos az orcája,
Százforintos selyemkendő
Csüng annak a nyakába.
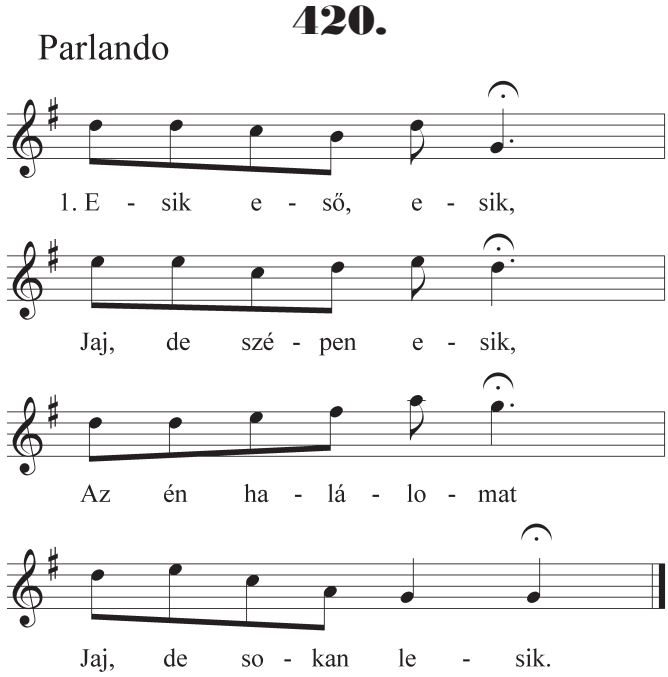
3. Majd lesz ott siralom,
Siralom, búbánat,
Mikor a Juhász Jancsit
Elviszik katonának.

4. Jó estét, Ilona!
Jutok-e eszedbe?
Mikor szombaton este
Ültél az ölembe?

5. Fölköti a karját
Karcsú derekáját,
Úgy megyen majd búcsúzni
Ilona ablakába.

Tápiószecső (Pest), leánycsapat (10-12 évesek) Kálmán Lajos, Nagy Nándor, 1953.VII.
ZTI LSZ 18946
KR 16970
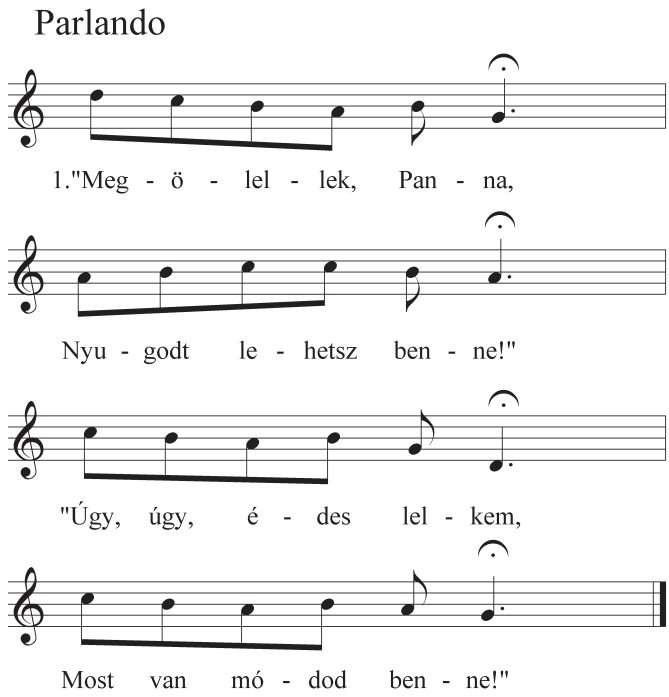
420.

2. Azért lesik sokan
Az én halálomat,
El akarják szeretni a
Kedves galambomat.
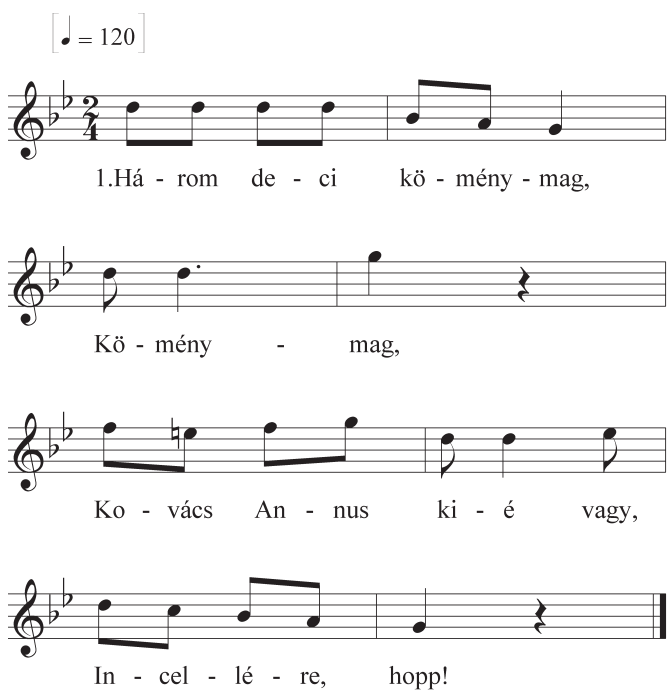
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983i

421.

Tápiószecső (Pest), Hulik Ferencné Varga Ilona (34) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.III.
ZTI LSZ 40222

422.
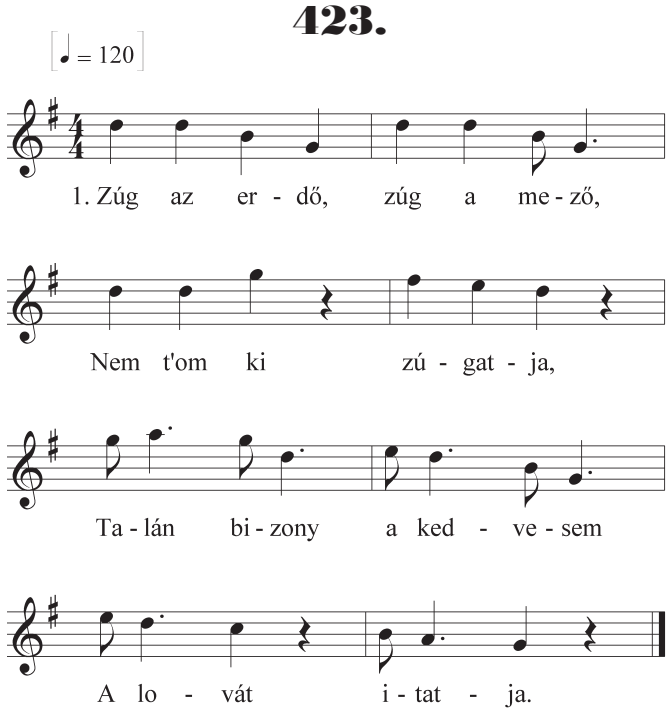

2. Nem vagyok én senkié,
Senkié,
Csak a Takács Pityué,
Incellére, hopp!

3. Takács Pityu a tanyán,
A tanyán,
Levelet ír asztalán,
Incellére, hopp.

4. Azt írja a levélbe,
Levélbe,
Katona lesz belőle,
Incellére, hopp!

Tápiószecső (Pest), Svarda Klára (14) Kálmán Lajos, Nagy Nándor, 1953.VII.
ZTI LSZ 12513
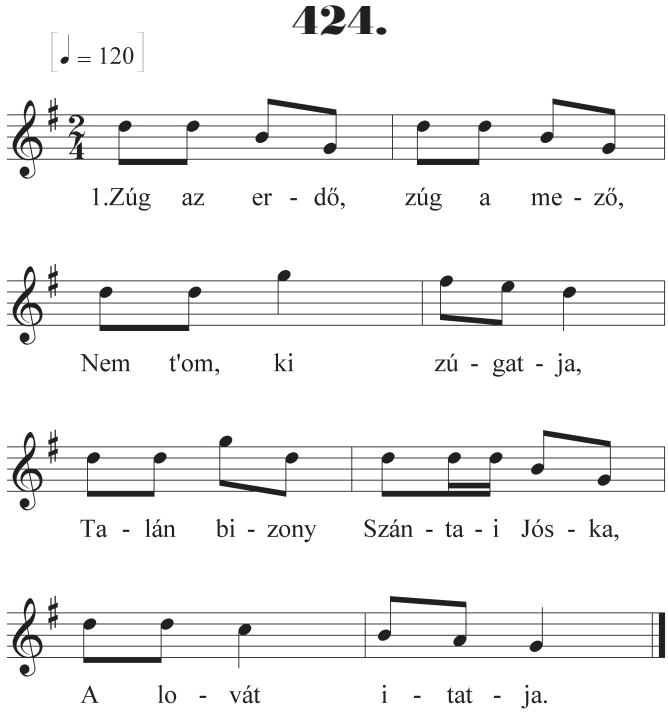
423.

2. Szép a lova, szép ő maga,
Szép a paripája,
Szép ő néki a faluba'
A kedves babája.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993c
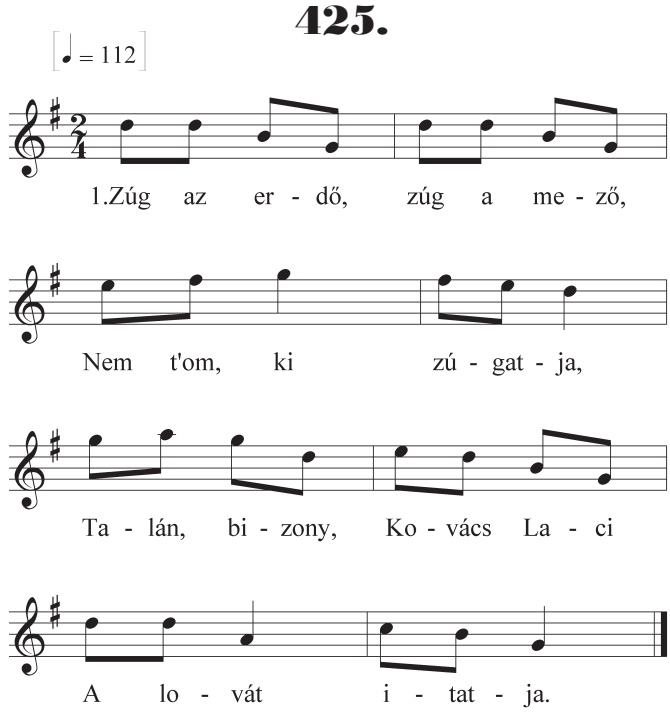
424.

2. Jandó Margit selyem ágyát
Magasra vetette,
Szánó Jóska a csákóját
Rajta felejtette.

Tápiósáp (Pest), Szántai Mari (14) Schnöller Mária, 1954.V.30.
ZTI LSZ 31379

425.
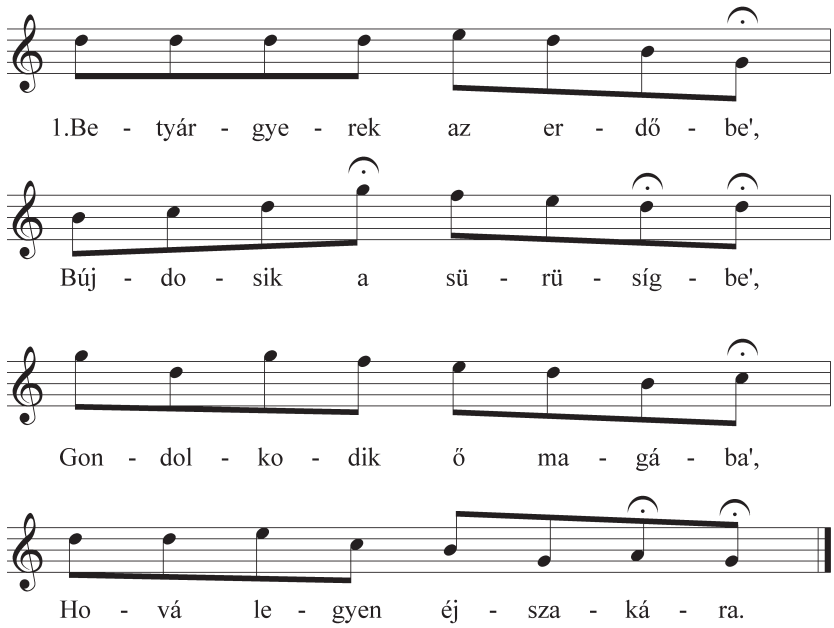

2. Víg ő maga, víg a lova,
Víg a paripája,
Szép őneki a faluba'
A kedves babája.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791h

426.

Parlando

2. Elgondolja ő magába,
Megy babája *j*ablakára,
Bekopogtat patroj módra,
Van-e idehaza gazda?

3. Nincs idehaza a gazda,
Kerülj babám az ajtóra,
Az ágyad is meg van vetve,
Hogyha tetszik, feküdj bele!

4. Nem fekszek én az ágyadba,
Nem kő'tesz föl éjféltájba',
Fölkeltelek, babám, jókor,
Éjfél után egy órakor.

5. Éjfél után egy az óra,
Kelj fel, betyár, ülj a lóra,
Még a kutyák sem ugatnak,
Irigyeid mind alusznak.

6. Hortobágynak széles vize,
Matil' lovam, ne félj tőle,
Még az éjjel egy órára
Bevágtatok Hortobágyra.
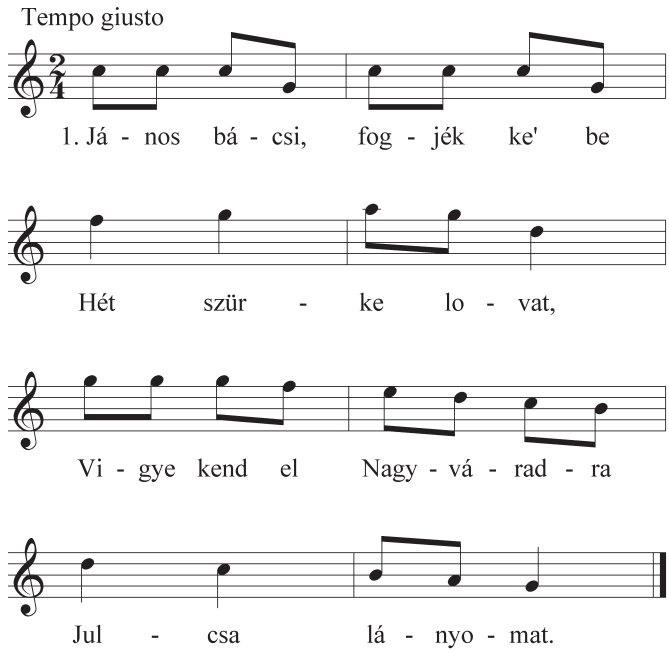
7. Nyereg, kantár be sallangos,
Matil' lovam térgyig sáros,
Hortobágynak széles vize,
Matil' lovam, ne félj tőle.

8. Akármilyen ködös idő,
Akárhogy esik az eső,
Téged, babám, fölkereslek,
Mer' én igazán szeretlek.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

Tóth János, 1982.

427.

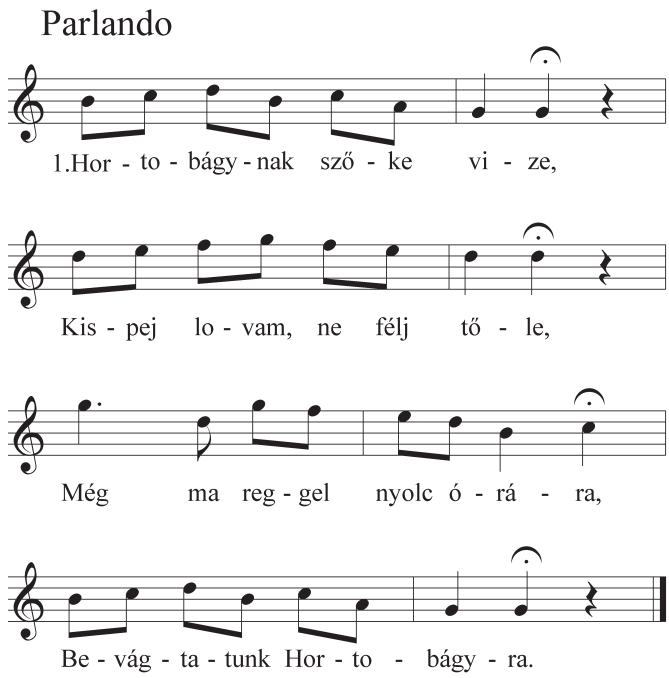
2. Kérdi tüle a doktor úr:
„Julcsa, mi bajod?
Vizi bornyu van tebenned?
Dagadt a gyomrod!”

3. Már minálunk kidobolták,
Rá, rá, rececе,
Van neki egy kis bő’csője:
Ringatja benne.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő
ZTI LSZ 31302
KR 28521
NM H 4764 (Régi jelzet: NM MSZ 177)

Bartók Béla, 1906.
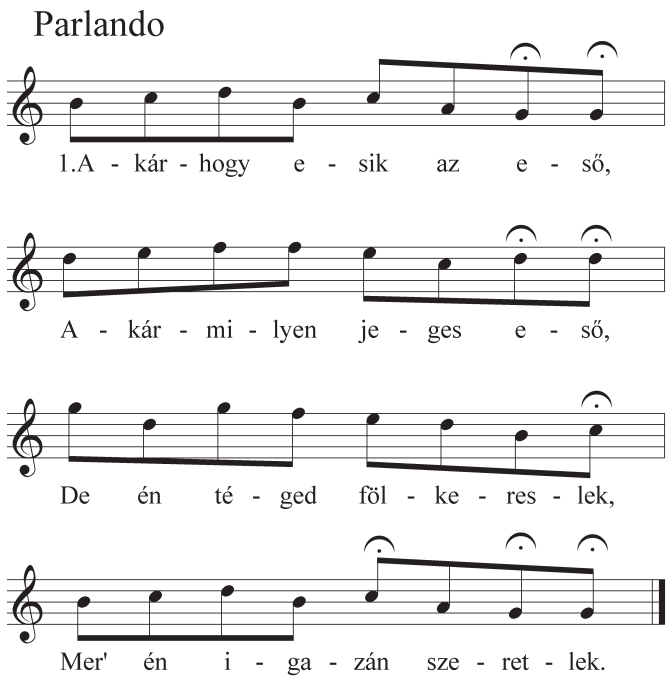
428.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52)
ZTI AP 05067m

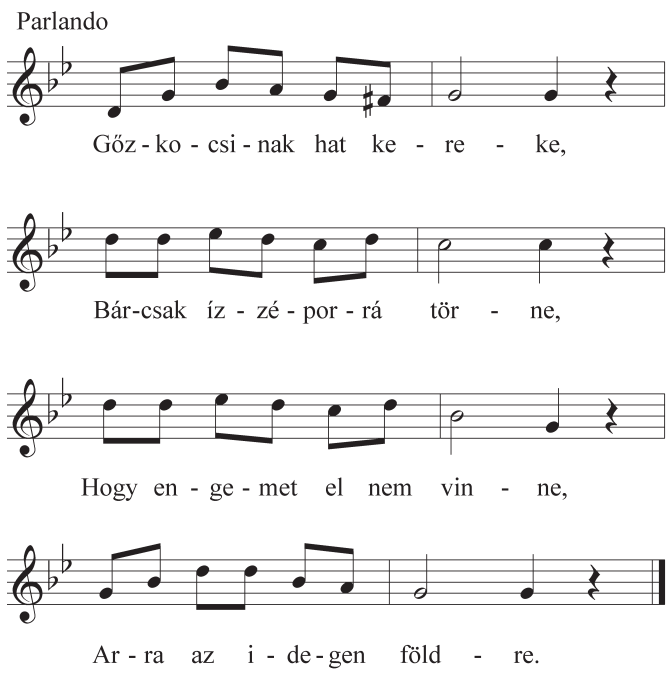
Paulovics Géza, 1964.X.05.

429.

Szentlőrinckáta (Pest), Kókai István (64) Sárosi Bálint, 1962.II.18.
ZTI AP 04290c,d,e

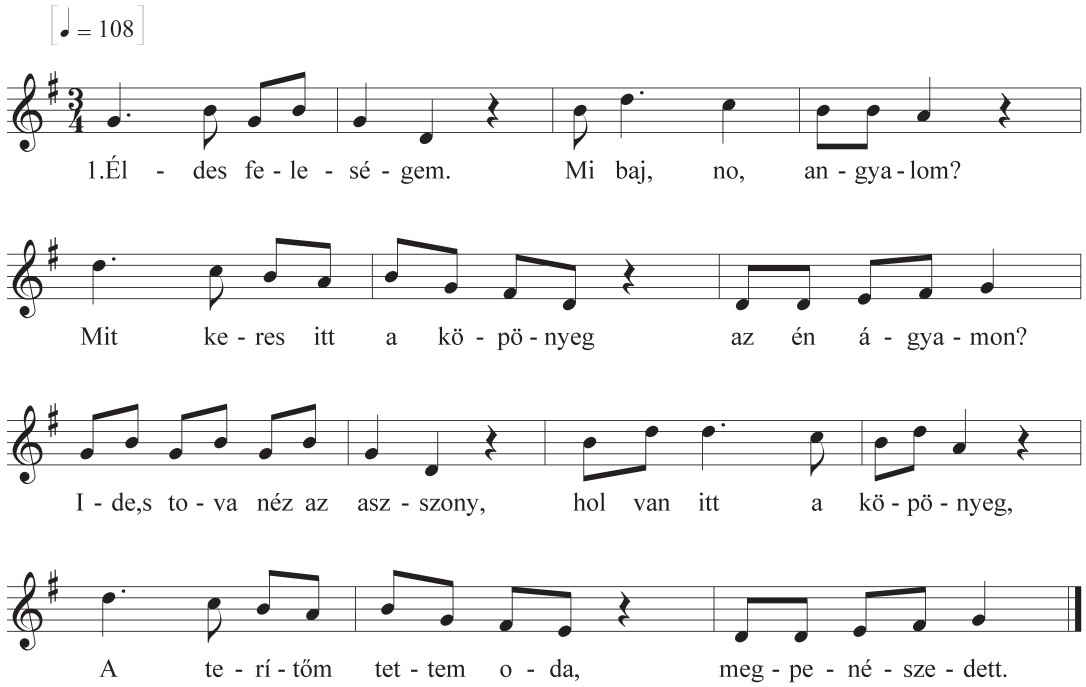
430.

Tápiószele (Pest), ismeretlen adatközlő Bartók Béla, 1906.
BR 01494 [2019]

2019 BARTÓK 2007: 216.
A népdal a Bartók-rendben nem visszakereshető. A jelzett publikációban közreadásra került 521a sorszámmal.

431.

2. Éldes feleségem. Mi baj, no, angyalom?
Mit keres itt ez a sapka az én ágyamon?
Ide, s tova néz az asszony, hol van itt az a sapka,
A tejszűrő szitkámat tettem én oda.

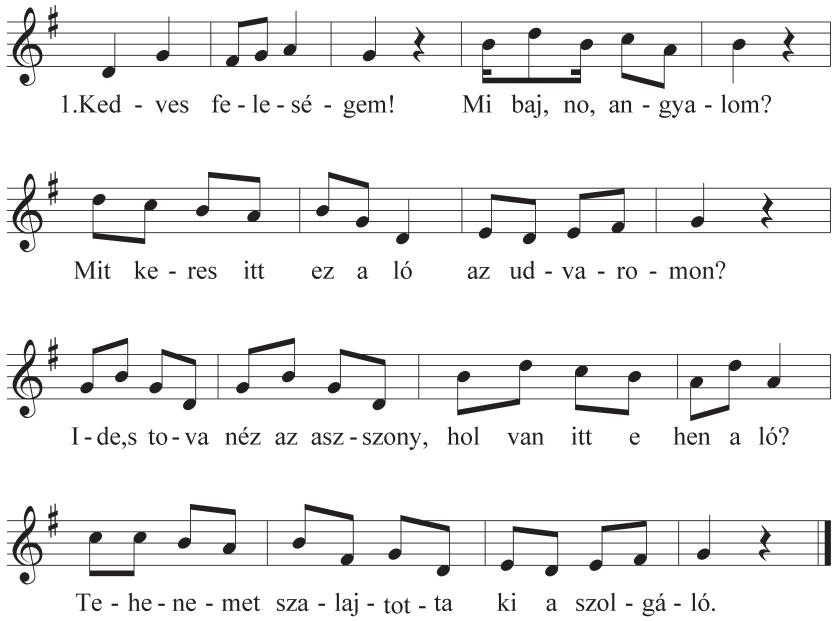
3. Éldes feleségem. Mi baj, no, angyalom?
Mit keres itt a katona az én ágyamon?
Ide, s tova néz az asszony, hol van itt a katona,
Szolgálómat hideg lelé, az feküdt oda.

Tápiószele (Pest), Mészáros Jánosné Menkó Anna (50)
ZTI LSZ 33168

Schnöller Mária, 1954.VI.13.

432.

Rubato

Ismétlésre:

Tehén hátán sárga nyerget ó, ki látott már,
Soha még a csillagos ég, és a nagyvilág.

2. Kedves feleségem! Mi baj, no, angyalom?
Mit keres itt a katona az én ágyamon?
Ide, s tova néz az asszony, hol van itt a katona,
Szolgálómat hideg rázta, az feküdt oda.

Ismétlésre:

Szolgálónak pörge bajszot ó, ki látott már?
Soha még a csillagos ég, és a nagyvilág.

3. Kedves feleségem! Mi baj, no, angyalom?
Mit keres itt ez a kard a fogasomon?
Ide, s tova néz az asszony, hol van itt e hen a kard?
Szolgálóm a nagy kést fente, azt ette a rozsda..
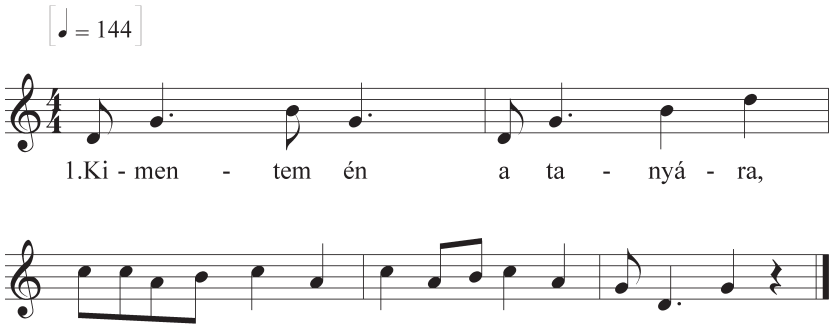
4. Kedves feleségem! Mi baj, no, angyalom?
Mit keres itt ez a sisak az asztalomon?
Ide, s tova néz az asszony, hol van itten a sisak?
Szolgálóm a tejesköcsögöt tette *j*oda.

5. Kedves feleségem! Mi baj, no, angyalom?
Lakodalom lesz minálunk, ha *j*én akarom.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

Tóth János, 1982.

433.

2. Fölmásztam a hordelikszom,
Nyári brikszon-likszon, szillan-szilikszom szénakazalra.

3. Leestem a hordelikszom,
Nyári brikszon-likszon, szillan-szilikszom szénakazalrul.

4. Kitörött a hordelikszom,
Nyári brikszon-likszon, szillan-szilikszom jobb lábam.

5. Elmentem a hordelikszom,
Nyári brikszon-likszon, szillan-szilikszom, doktorho'.
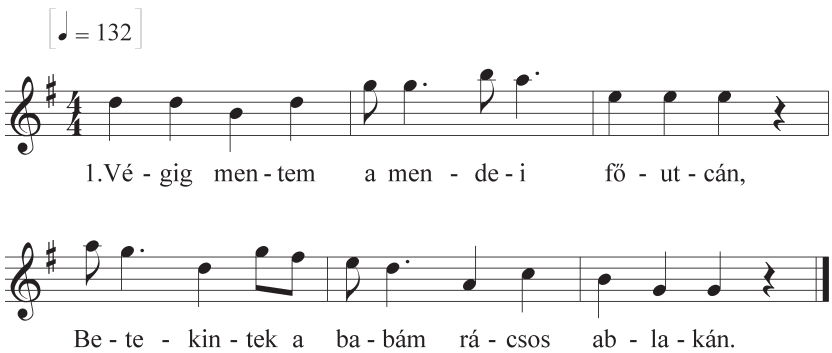
6. Asz'onta ja hordelikszom,
Nyári brikszon-likszon, szillan-szilikszom, doktor.

7. (Hogy) nem lesz jobban, hordelikszom,
Nyári brikszon-likszon, szillan-szilikszom jobb lábam.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

Megjegyzés: Libizáré dallam.

434.

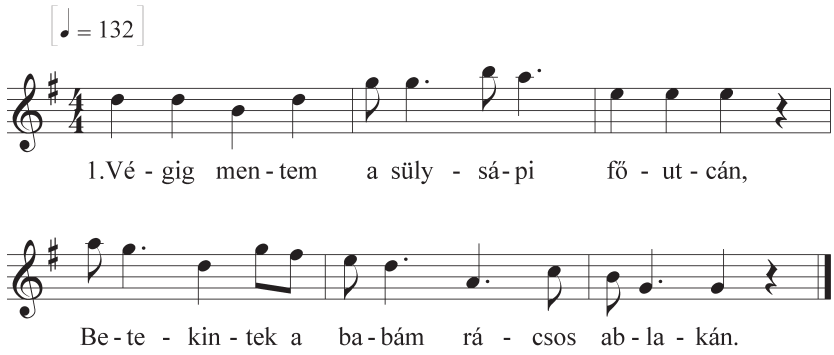
2. Éppen akkor vetette meg az ágyát,
Háromágú rozmaringgal söpörte ki a szobáját.

3. Végigmentem a mendei temetőn,
Elvesztettem a fehér slingelt zsebkendőm.

4. Aki azt a zsebkendőt megtalálja,
Háromezer csók lesz a zsebkendőmnek az ára.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

435.

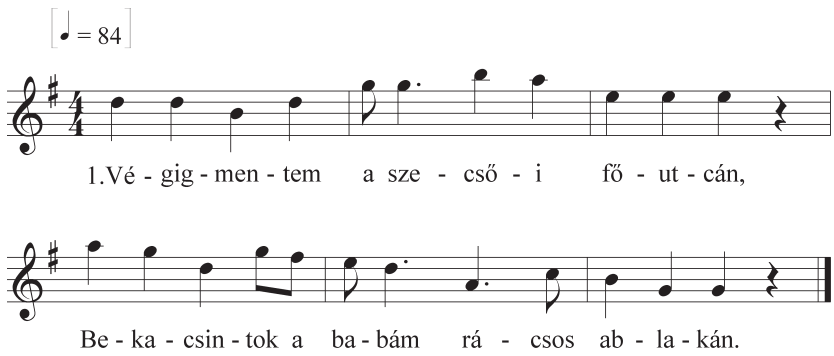
2. Éppen akkor vetette meg az ágyát,
   Háromágú rozmaringgal söpörte ki a szobáját.

3. Végigmentem a sülysápi temetőn,
   Elvesztettem a csipkés szélű zsebkendőm.

4. Aki azt a zsebkendőt megtalálja,
   Háromezer csók lesz a zsebkendőmnek az ára.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

436.

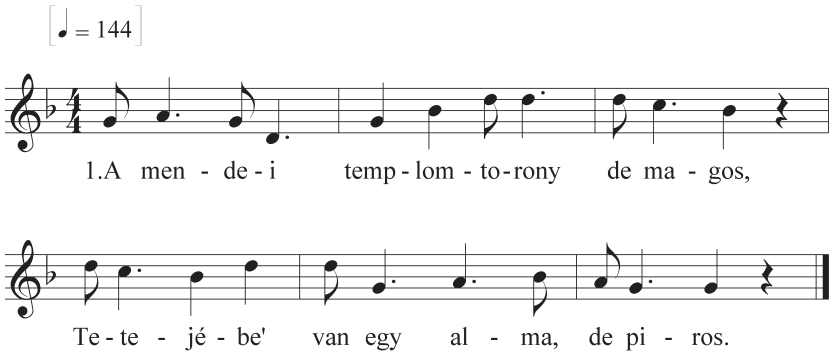
2. Éppen akkor vetette meg az ágyát,
   Háromágú rozmaringgal söpörte a szobáját.

3. Végigmentem a szecsői temetőn,
   Elvesztettem a piros bársony zsebkendőm,

4. Aki azt a zsebkendőt megtalálja,
   Háromezer csók lesz a zsebkendőnek az ára.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) — Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

437.

2. Azt az almát könnyű kétfele vágni,
Ha nem szeretsz babám, nem muszáj hozzám járni.

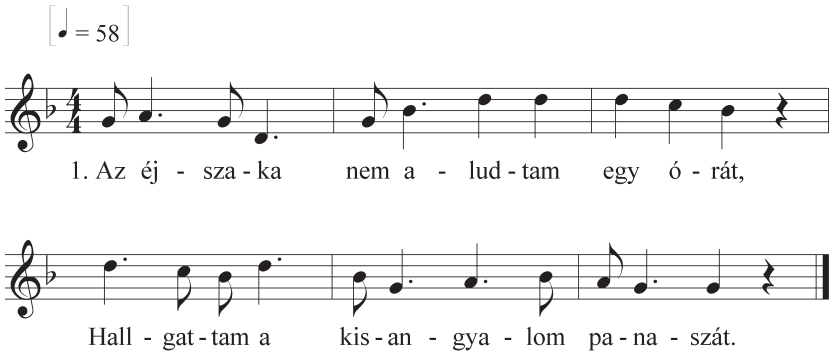
3. Ha nem szeretsz, adjál vissza az anyámnak,
Lesz még olyan idő, könyörög a legény a lánynak.

4. A mendei kertek alja homokos,
Vetek bele rozmaringot, de szagos.

5. Rozmaring ága is arra hajlik, merre én járok,
Szép szeretőt párosával is találok.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

438.

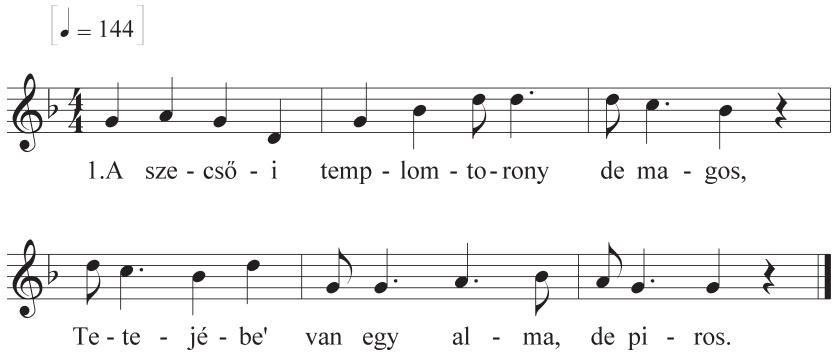

2. Éjféltájba mondta meg, hogy mi baja,
Járna hozzám, de az anyja nem hagyja.

3. Jó bor mellett barna lány az ölembe',
Nem jön álom a világoskék szememre.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977b

439.

2. Aztat az almát de könnyű ketté vágni,
   Ha nem szeretsz, babám, nem muszáj hozzám járni.
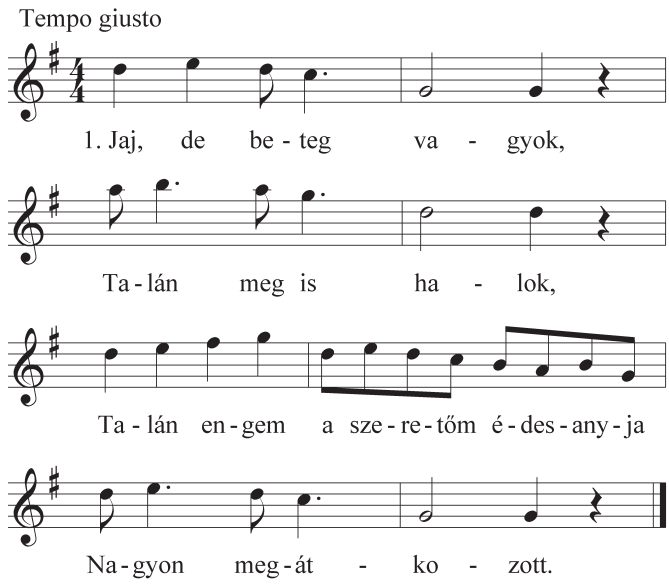
3. A szecsői szőlők alja homokos,
   Vetek bele rozmaringot, de bukros,

4. A rozmaring arra hajlik, merre én járok,
   Szép szeretőt párosával is találok.

Tápiószecső (Pest), Velkei Mária (17) Szabó Andorné Szojka Anna, 1956.III.
ZTI LSZ 39357

14.4.5
Új stílusú népdalok

440.
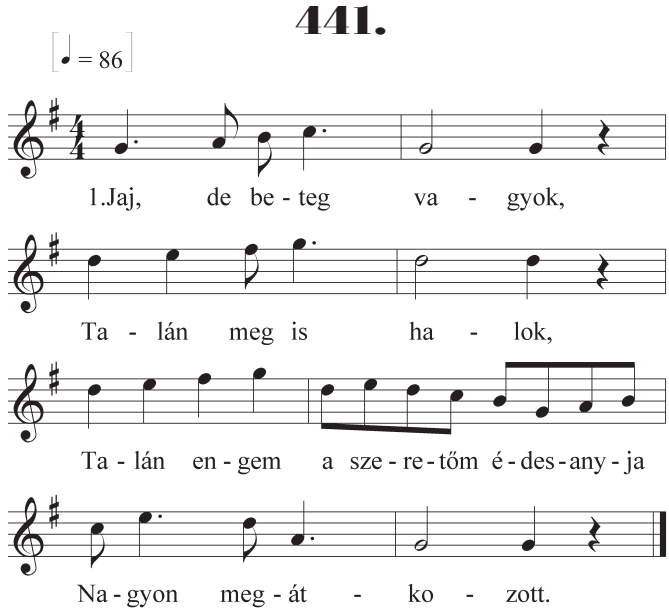

2. Ne átkozzon engem,
Senki édesanyja,
Mert én az ő kökényszemű legény fiát
Nem szerettem soha.

3. Ha szerettem volna,
Nagyobb híre volna,
A kókai katolikus nagytemplomba
Kihirdettek volna.

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
NM H 4721 (Régi jelzet: NM MSZ 134)

Megjegyzés: A Néprajzi Múzeum archívumában megtalálható népdal szöveg nélkül került lejegyzésre. Szövegváltozata a Tápió mente számos településen dokumentált (Újszilvás – AP 06792b, Tápiószele – AP 06791i, Tápióbicske – AP 012631f, Kóka – AP 12639g, Szentmártonkáta – AP12626e) egységes változattal került kiegészítésre.

441.
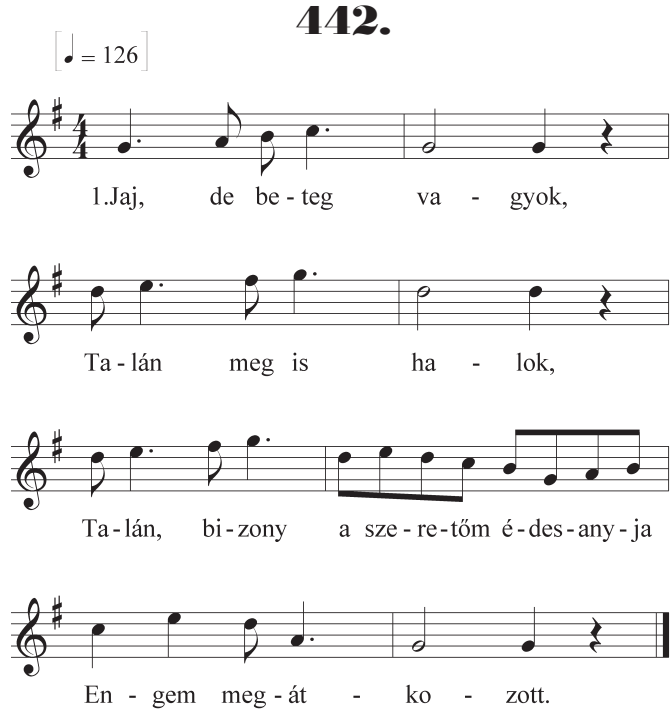

2. Ne átkozzon engem,
Senki édesanyja,
Mert én az ő kökényszemű legény fiát
Nem szerettem soha.

3. Ha szerettem volna,
Nagyobb híre volna,
A kókai katolikus nagytemplomba
Kihirdettek volna.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639g
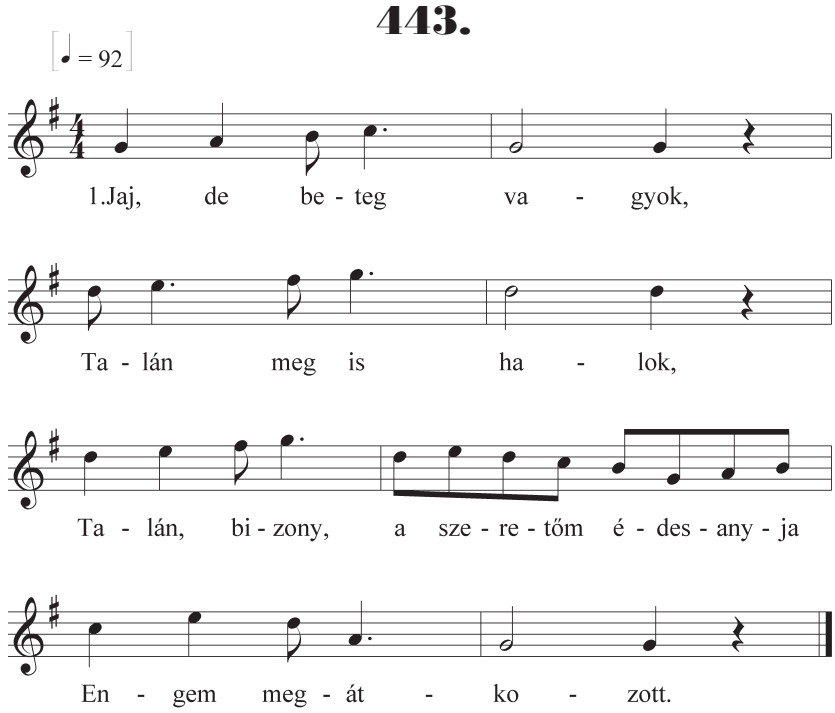
442.

2. Ne átkozzon engem,
A szeretőm anyja,
Azért, hogy a kökényszemű barna fiát
Nem szerettem soha.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

443.
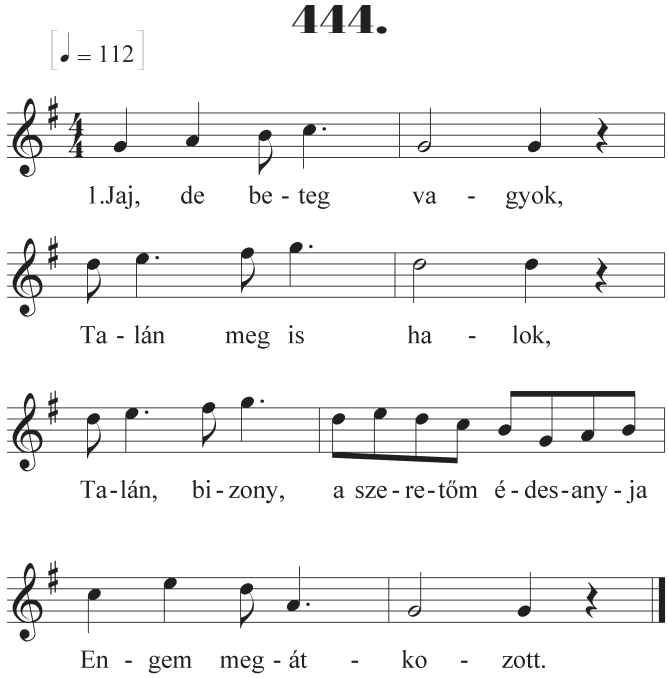

2. Ne átkozzon engem,
Senki édesanyja,
Mer' én az ő göndör hajú barna fiát
Nem szerettem soha.

3. Ha szerettem volna,
Hozzámentem volna,
A kátai katolikus nagytemplomba'
Megesküdtem volna.

Szentmártonkáta (Pest), özv. Házi Józsefné Nagy Róza (82)
Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72) — Lázár Katalin, 1981.I.23.

ZTI AP 12626e

444.
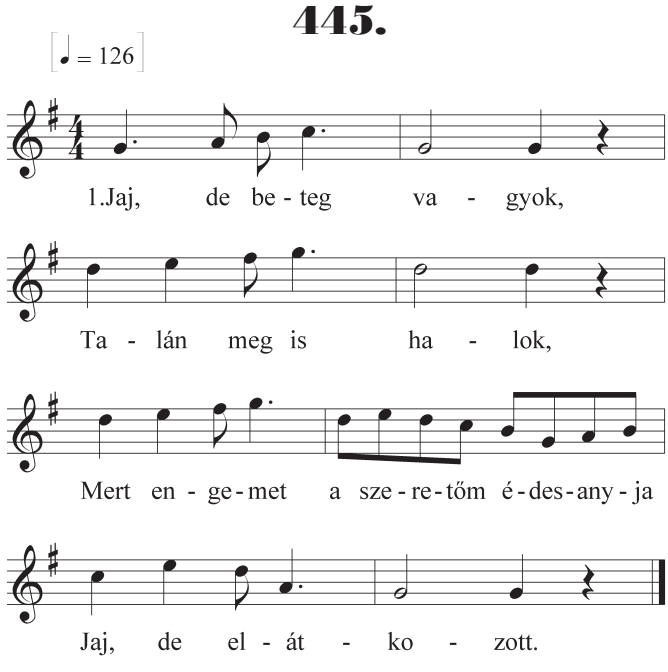

2. Ne átkozzon engem
A szeretőm anyja,
Azért, hogy a kökényszemű barna fiát
Nem szerettem soha.

3. Ha szerettem volna,
Hozzámentem volna,
A bicskei magas templom tornya alatt
Megesküdtünk volna.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12631f

Lázár Katalin, 1981.I.24.

445.

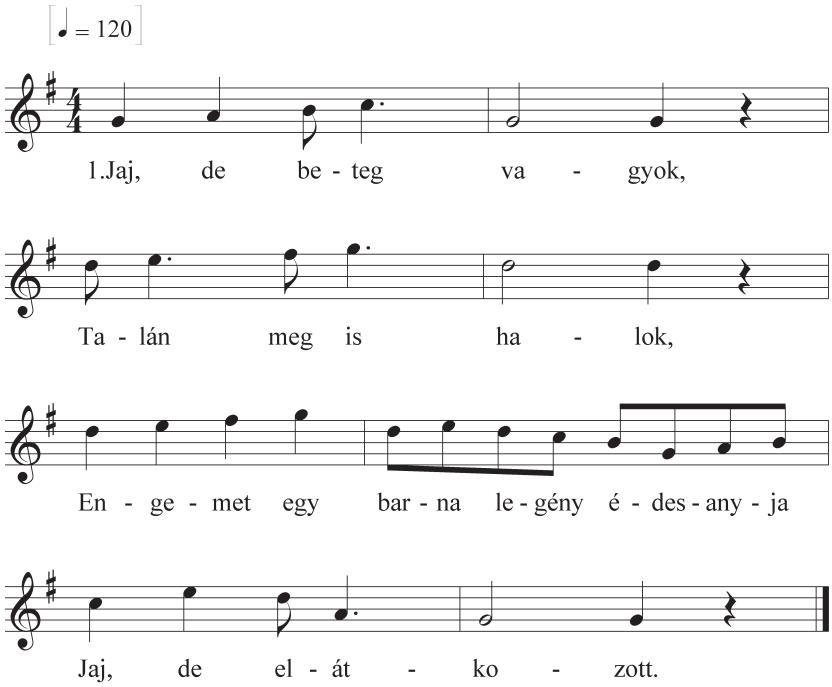
2. Ne átkozzon engem
Senki édesanyja,
Mert én azt a kökényszemű barna fiát
Nem szerettem soha.

3. Ha szerettem volna,
Nagyobb híre volna,
A szelei katolikus nagytemplomba
Kihirdettek volna.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55)
ZTI AP 06791i
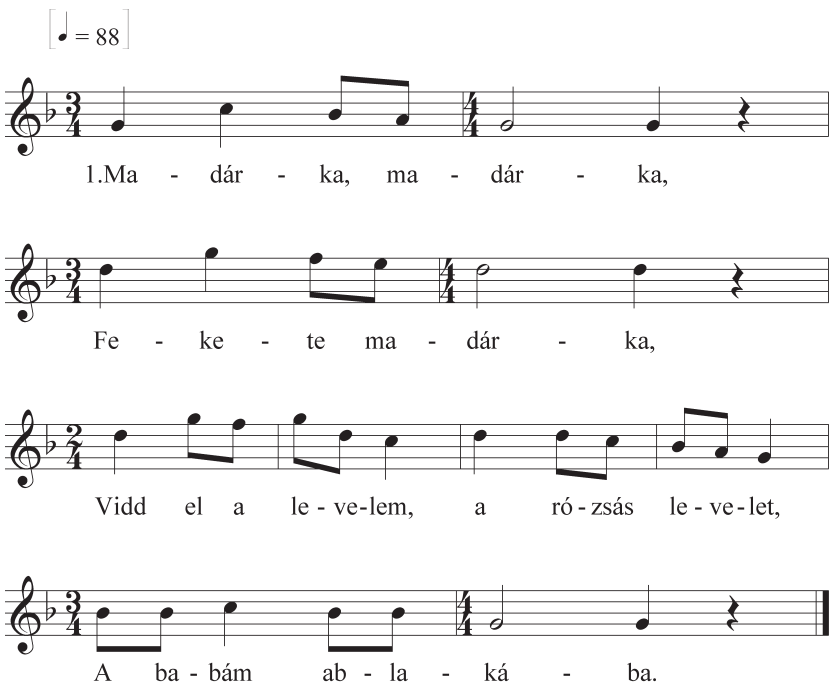
Paulovics Géza, 1967.X.26.

446.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (30) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06792b
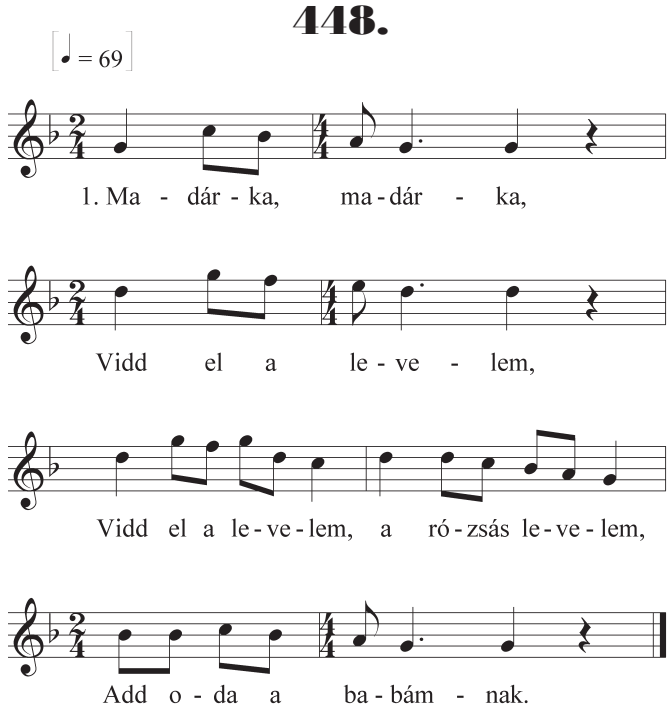
447.

2. Ha kérdi, ki küldte,
Mondjad, hogy az küldte,
Kinek bánatában, menyasszony korába'
Meghasadt a szíve.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.X.05.
ZTI AP 05068d

448.
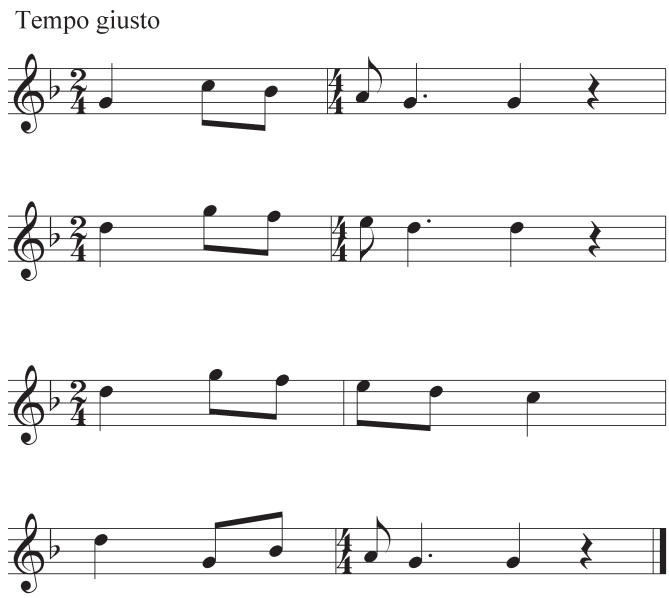

2. Ha kérdi, ki küldte,
Mondd, a szeretője,
Kinek bánatában, nagy summás korában
Hasadt meg a szíve.

Ismétlésre:
Kinek bánatában, nagy summáslány korában
Hasadt meg a szíve.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 09658e

Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.

449.

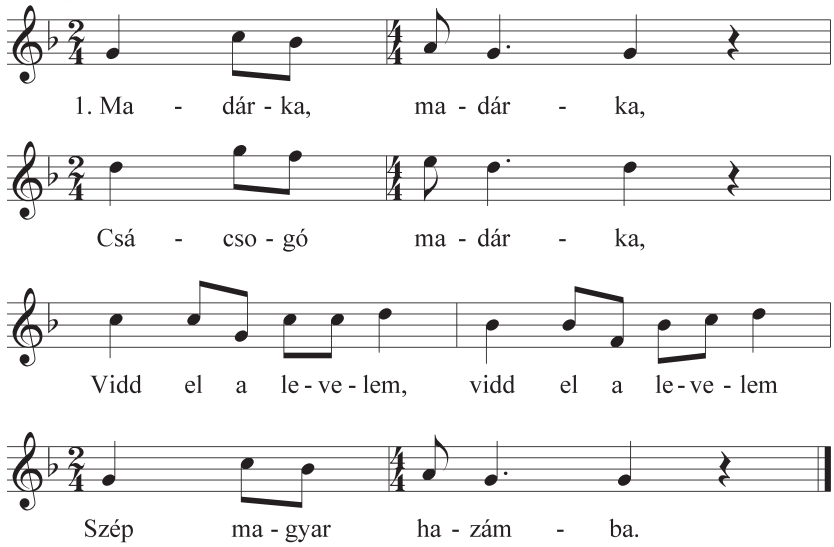
Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő
KR 16233

Bartók Béla, 1906.

Megjegyzés: A balladának csak első két sora került lejegyzésre: „Jó napot, jó napot Bíróné asszonyság!” Ezzel a szövegváltozattal és szótagszámmal más tájegységek balladái közt nem található meg, így a további helyi szövegváltozat ismeretlen. Énekelni a Tápiószelén lejegyzett szövegváltozattal lehet. Dallamvezetése hasonlóságot mutat a „Madárka, madárka” kezdetű népdallal.

450.
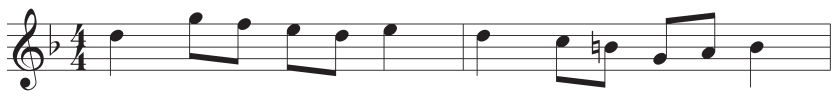
Tempo giusto

2. Ha kérdi, ki küldte?
Mondjad, hogy az küldte,
Kinek bánatában, szíve fájdalmában
meghasadt a szíve.
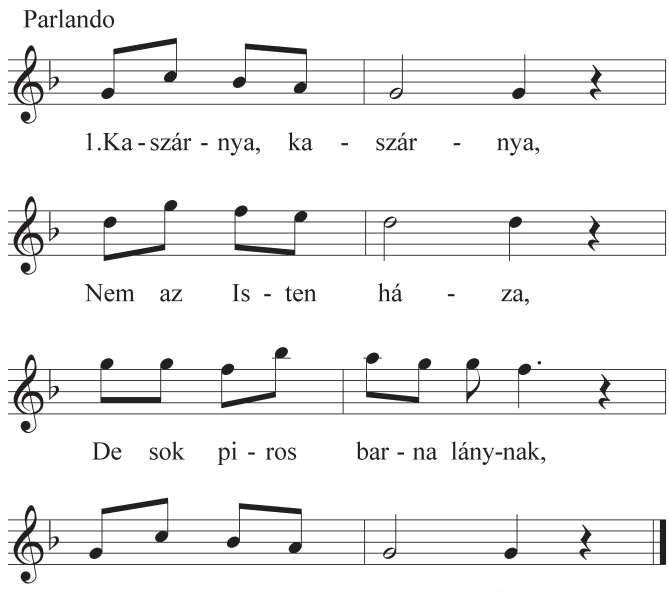
Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27 — Paulovics Géza, 1964.XI.29.
ZTI AP 05864i

Dallamváltozat a 2. versszak 3. sorában:

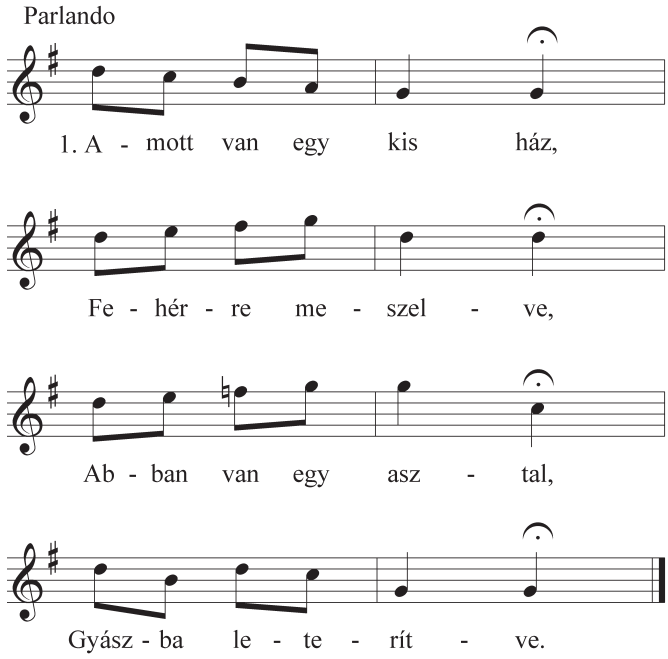
451.

Parlando

Szentmártonkáta (Pest), Kele Mária (74) — Terék József, 2009.III.17.

452.
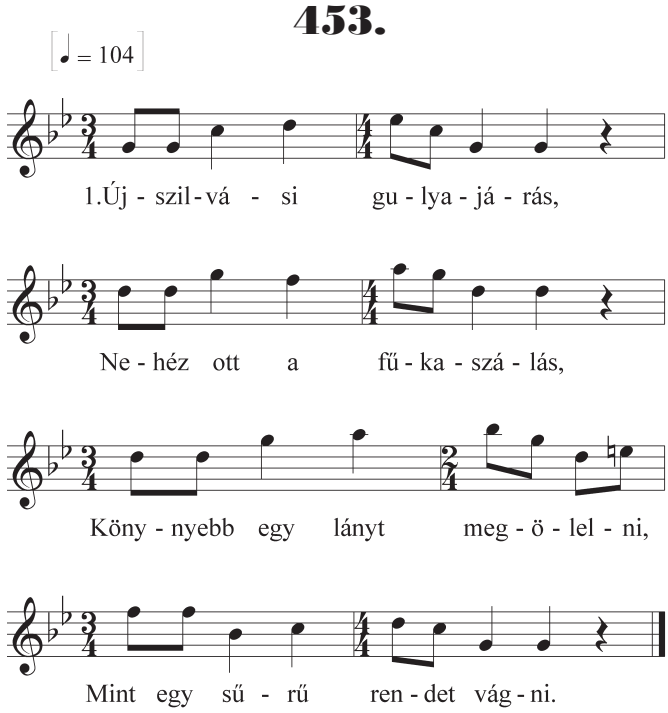

2. Azon van egy pohár,
Tele van méreggel,
Aki abból iszik,
Megreped a szíve.

3. Szegény Varró Mari,
Az ivott belőle,
Látom a színéről,
Megrepedt a szíve.

Tápiószele (Pest), lányok
KR 16236
NM H 4724 (Régi jelzet: NM MSZ 137)

Bartók Béla, 1906.VIII.

453.
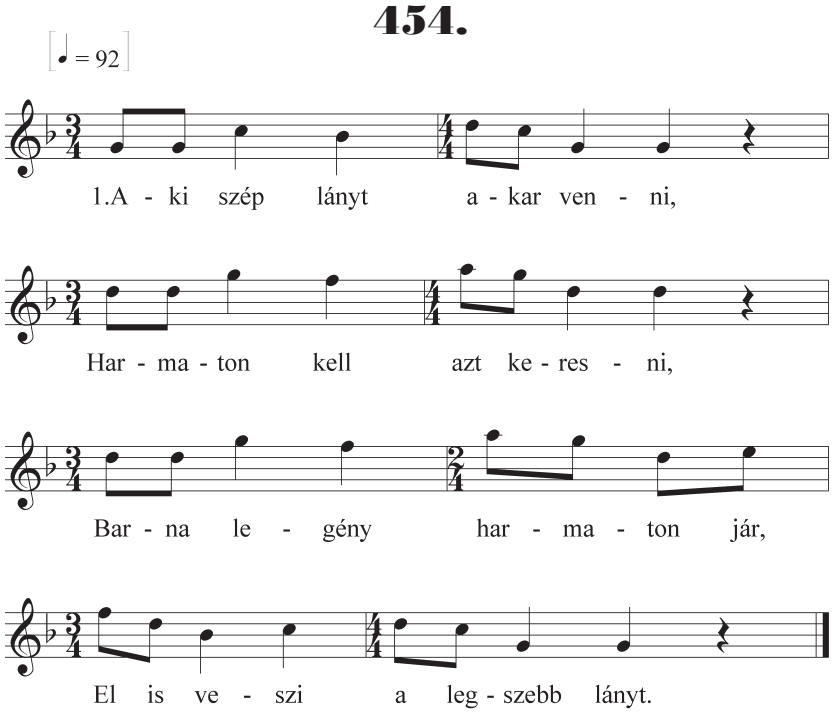

2. Aki szép lányt akar venni,
Harmaton kell azt keresni,
Barna legény harmaton jár,
El is veszi a legszebb lányt.

3. Édesanyám, jöjjön csak ki,
Az ajtóját nyissa csak ki,
Meghozták a legszebb menyét,
Boldog asszony kökény szemét.

Újszilvás (Pest), Boros Sándorné Berzsényi Irén (70)

Terék József, 2009.III.20.
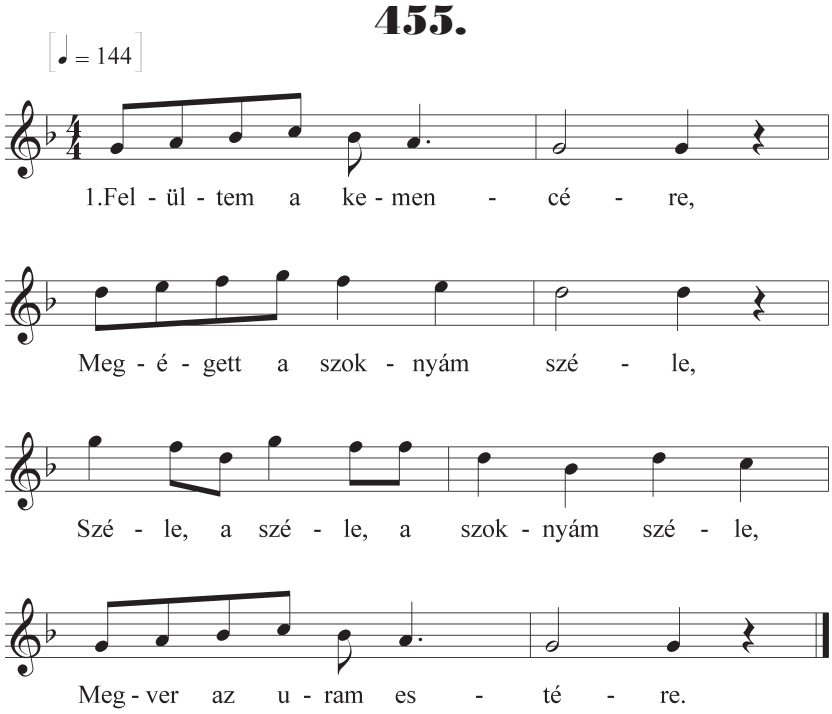
454.

2. Édesanyám gyöjjön csak ki,
Az ajtóját nyissa csak ki,
Itt hozzák a legszebb menyét,
Boldog Apol kökény szemét.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.
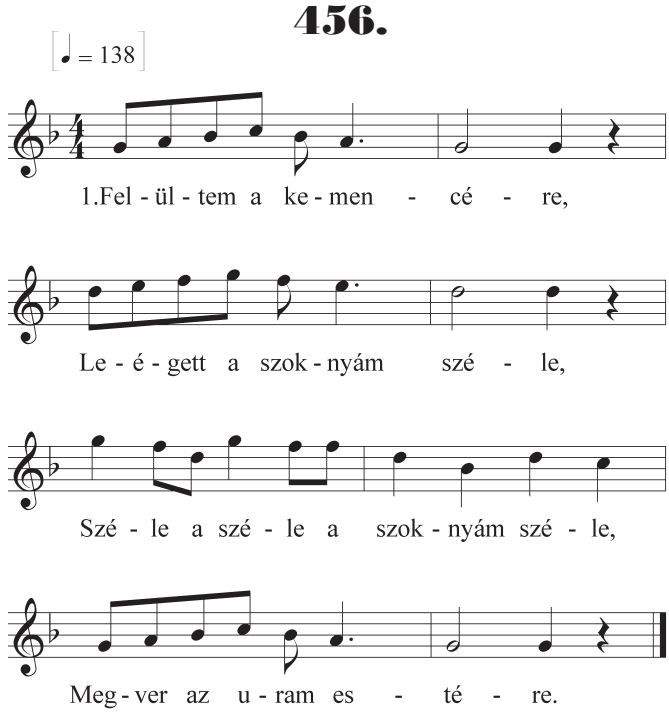
455.

2. Ki az urát nem szereti,
Sárgarépát főzzön néki,
Jól meg is sózta, de paprikázta,
Hogy a hideg is kirázta.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20
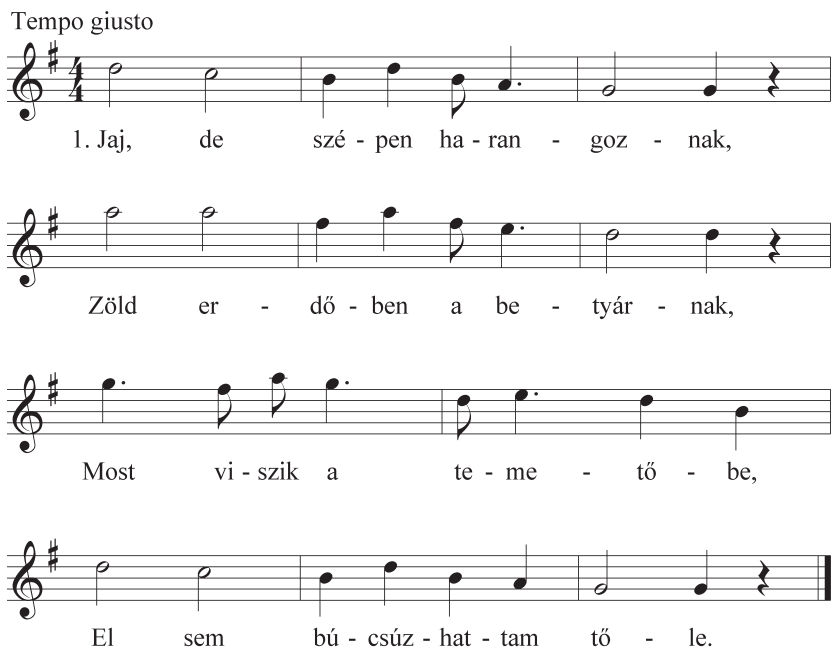
456.

2. Ki az urát nem szereti,
Sárgarépát főzzön néki,
Jól megsózza, de paprikázza,
Hogy a hideg is kirázza.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.
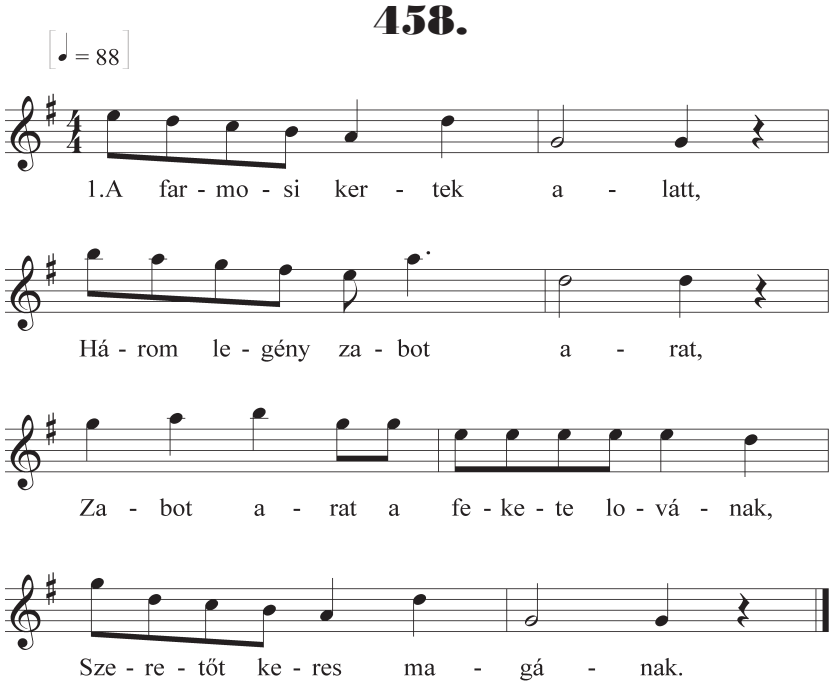
457.

Szentlőrinckáta (Pest), Ismeretlen adatközlő Kenesei Klein Ilona, 1912.
MS MUS 152/IX. 169.o. (No.147)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán.

458.
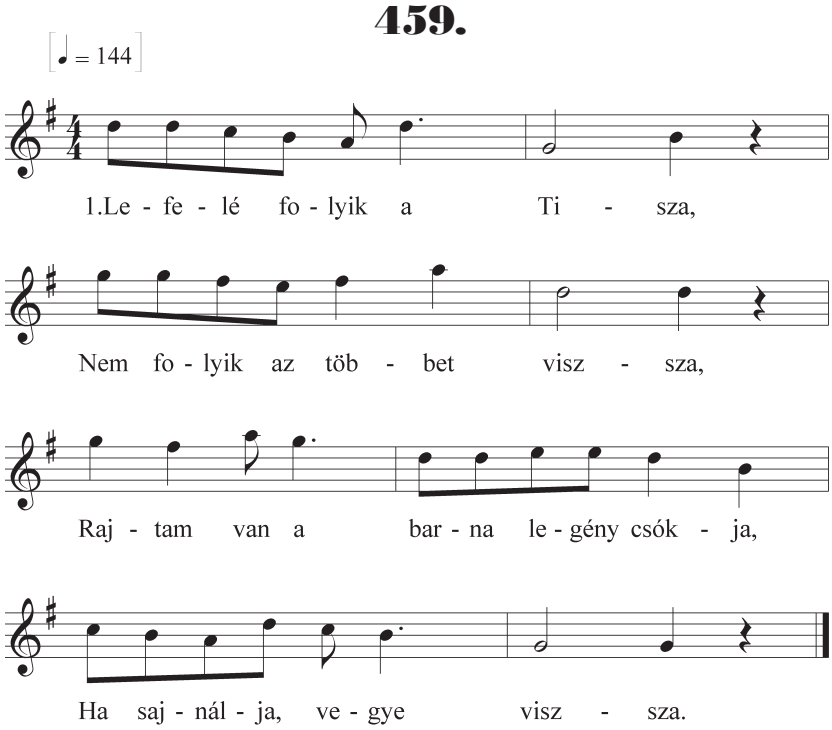

2. Erre gyere, ne menj arra,
Jobb út van erre, mint arra,
Erre gyere szívem Mariskája,
Adj egy csókot utoljára.

3. Csókot neked nem adhatok,
Nem a te szeretőd vagyok,
Páros csókot csakis annak adok,
Kinek szeretője vagyok.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Bukor Imréné Kenyó Borbála (79)
ZTI AP 12635i

Lázár Katalin, 1981.II.03.

459.
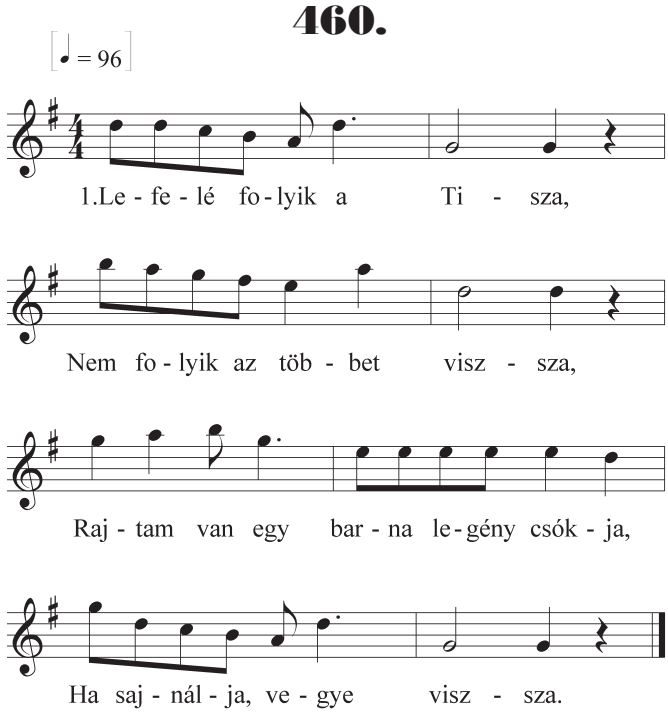

2. De nem azér' adta ide,
Hogy ő aztat visszavegye,
Hanem azér' adta ő azt ide, hogy
Legyek neki szeretője.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55)
ZTI AP 06791d

Paulovics Géza, 1967.X.26.
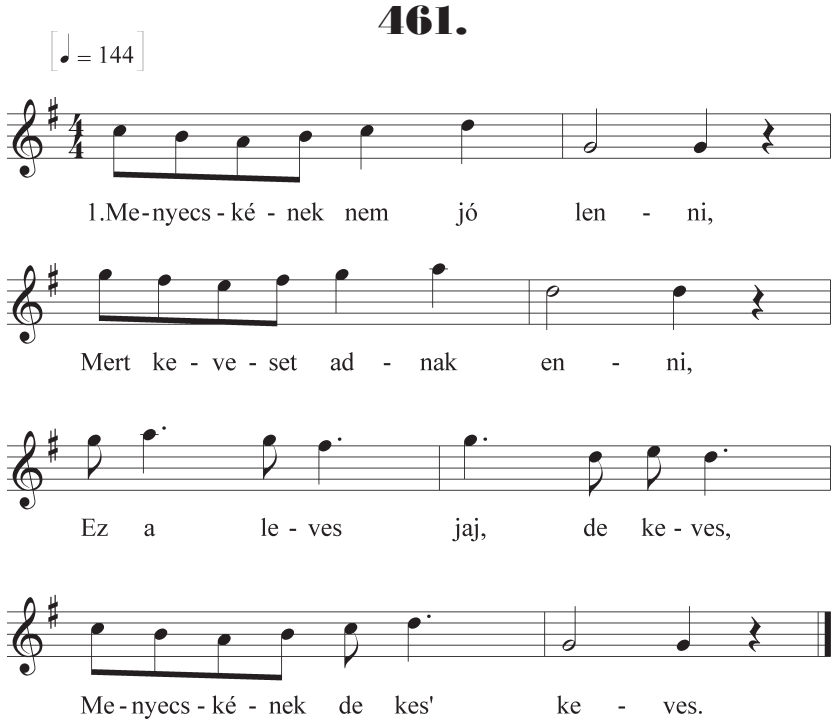
460.

2. De nem azér' adta ide,
Hogy ő aztat visszavegye,
Hanem azért adta ő azt ide, (hogy)
Legyek neki szeretője.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633j
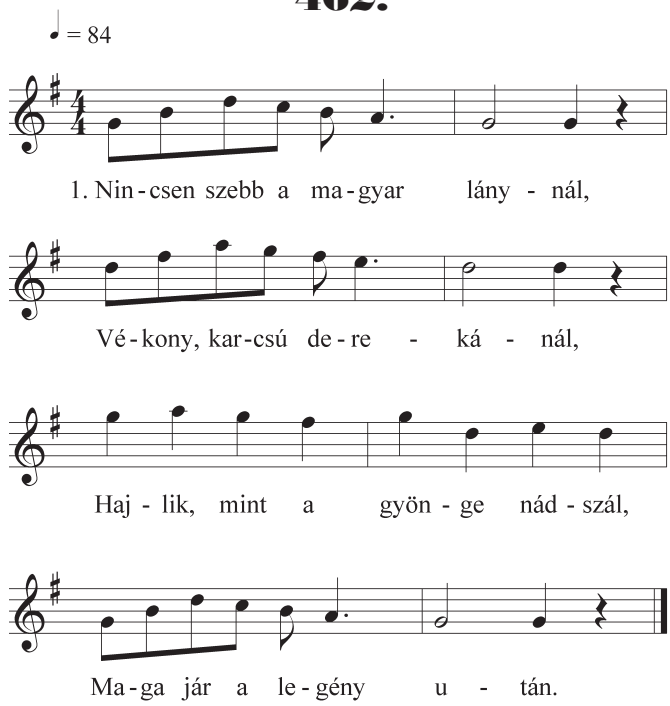
461.

2. Jó az uram, jónak látszik,
Pláne akkor, mikor alszik,
Reggel fölkel oszt' jól összever,
Megvan nekem a jó reggel.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.
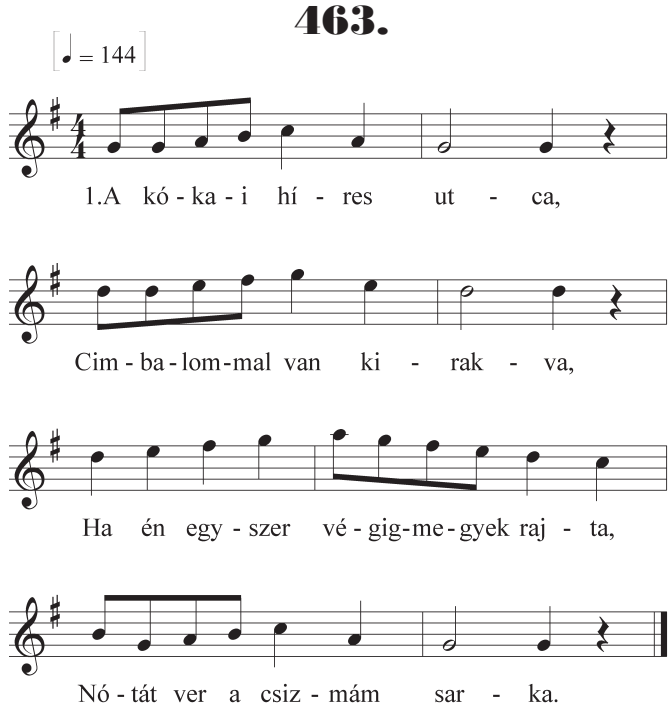
462.

2. Maga mondja a legénynek,
Vegye őt el feleségnek,
Jól van kislány, én nem bánom,
Csak az anyád ne sajnáljon.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977k
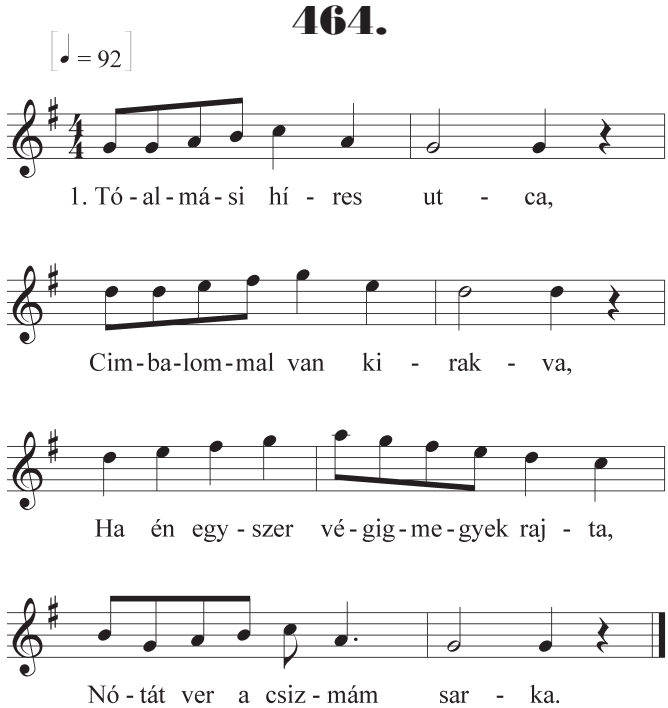
463.

2. Erre gyere, ne menj arra,
Jobb út van erre, mint arra,
Erre gyere szívem Mariskája,
Adj egy csókot utoljára.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.10.

464.
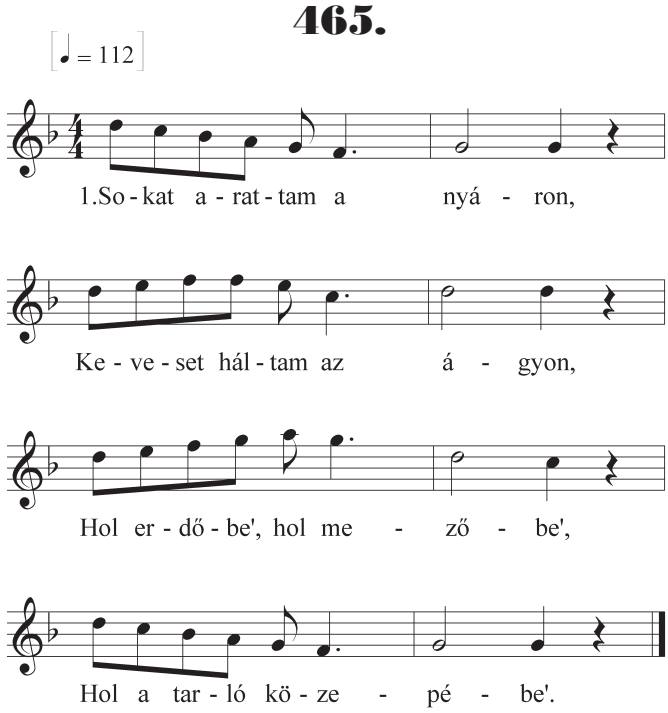

2. Erre gyere, ne menj arra,
Jobb út van erre, mint arra,
Erre gyere, szívemnek a párja,
Adj egy csókot utoljára.

3. Neked csókot nem adhatok,
Nem a te szeretőd vagyok,
Páros csókot csakis annak adok,
Kinek a babába vagyok.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10984g

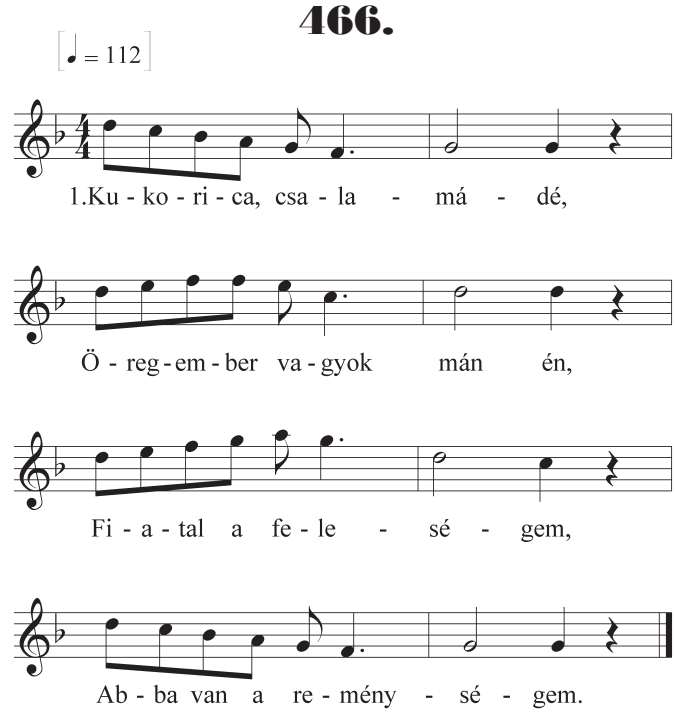
465.

2. Erdő, erdő, de kerek vagy,
Kis angyalom, de messze vagy,
Ha az erdőt levághatnám,
Kis angyalom megláthatnám.
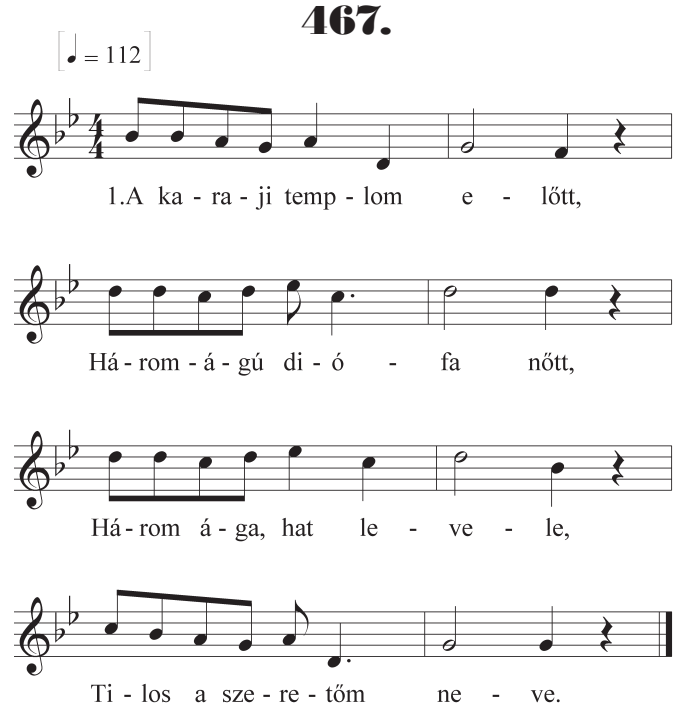
Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.

466.

Tápiógyörgye (Pest), Vágány Istvánné Boda Julianna (100) Terék József, 2009.III.09.

467.
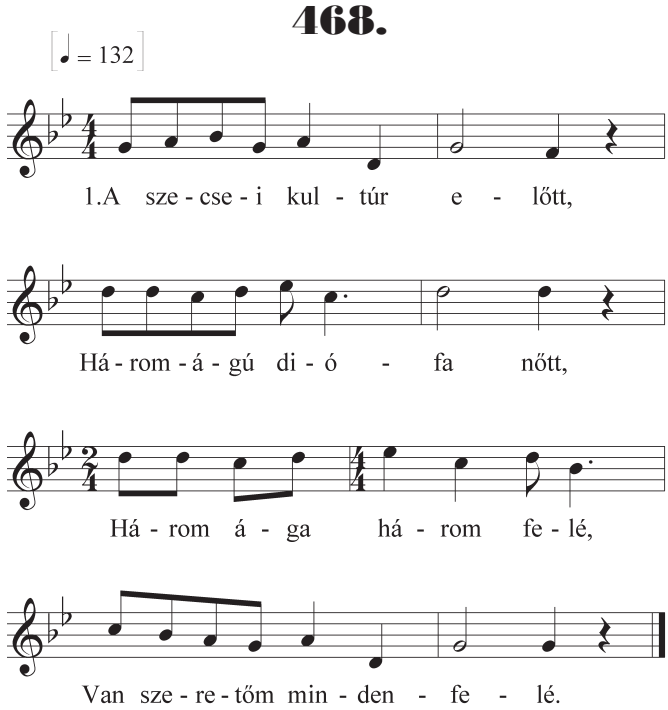

2. Azt gondoltad, hogy én bánom,
Hogy tetőled el kell válnom,
Te kezdted meg az elválást,
Te bánod meg, babám, nem más.

3. Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hajtottam soha,
Hallgatnék már, de már késő,
Hull a szememből a könnyü.
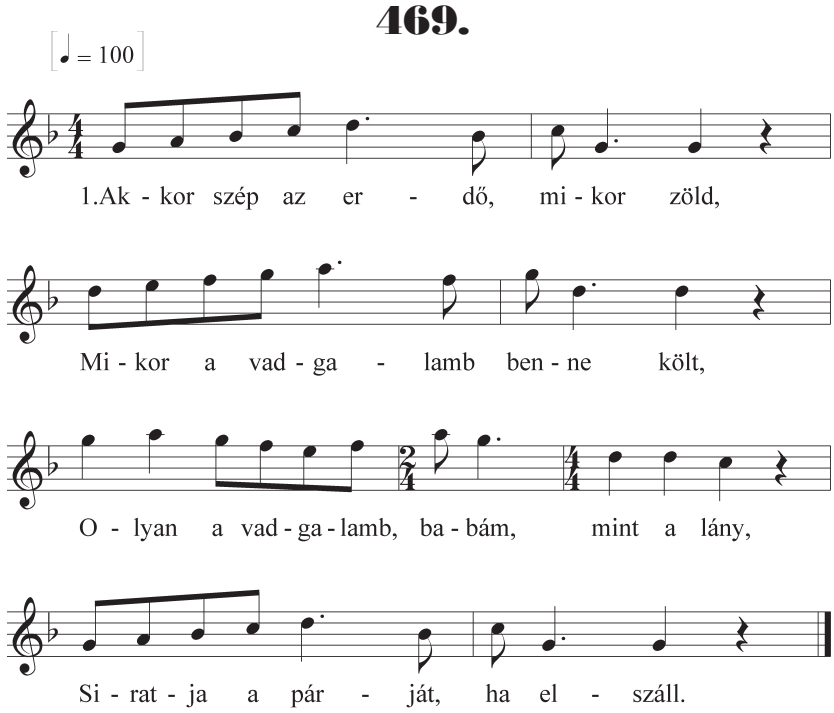
Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

468.

Tápiószecső (Pest), Molnár Magdi (11) Békefi Antal, 1953.VII.
ZTI LSZ 58770
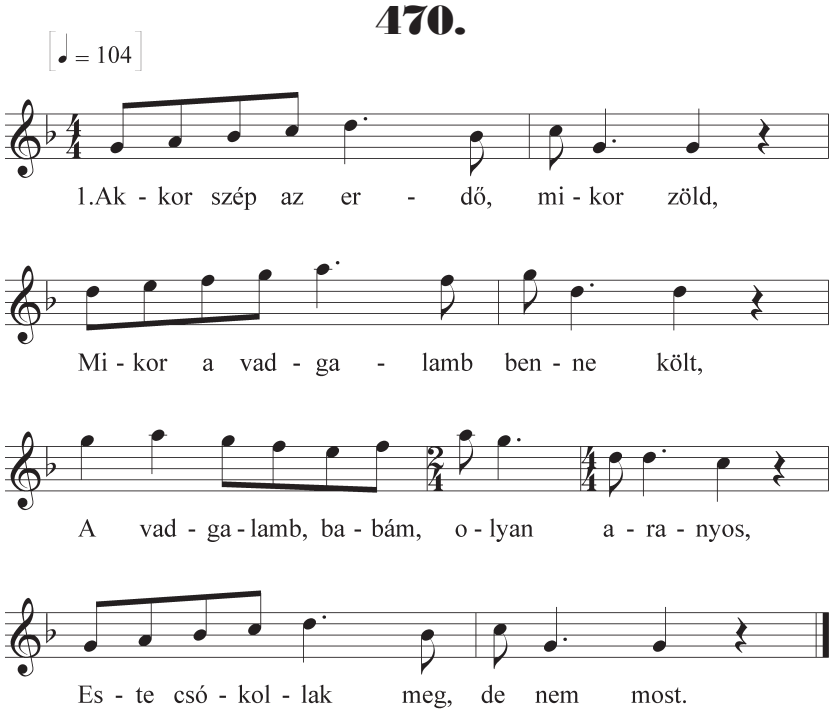
469.

2. Szép a gyöngyvirág egy csokorba',
Mikor kötik gyöngykoszorúba',
Mikor kötik a barna lány fejére,
Egyet csavarodik a szíve.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791n
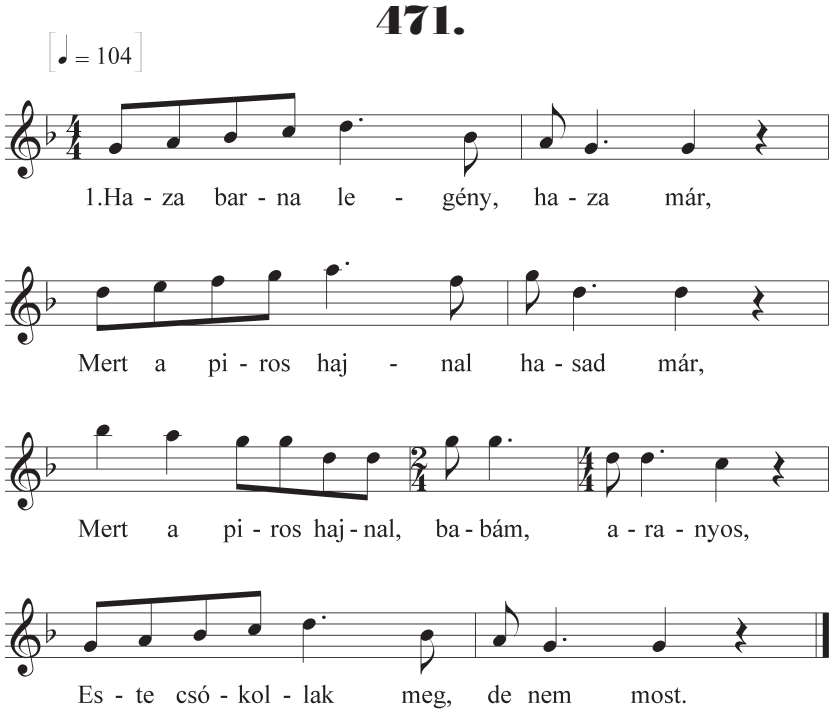
470.

2. Szép a rozmaring egy csokorba,
Mikor kötik gyöngykoszorúba,
Mikor teszik föl a szép lány fejére,
Összekapcsolódik a szíve.

Tápióság (Pest), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12628d
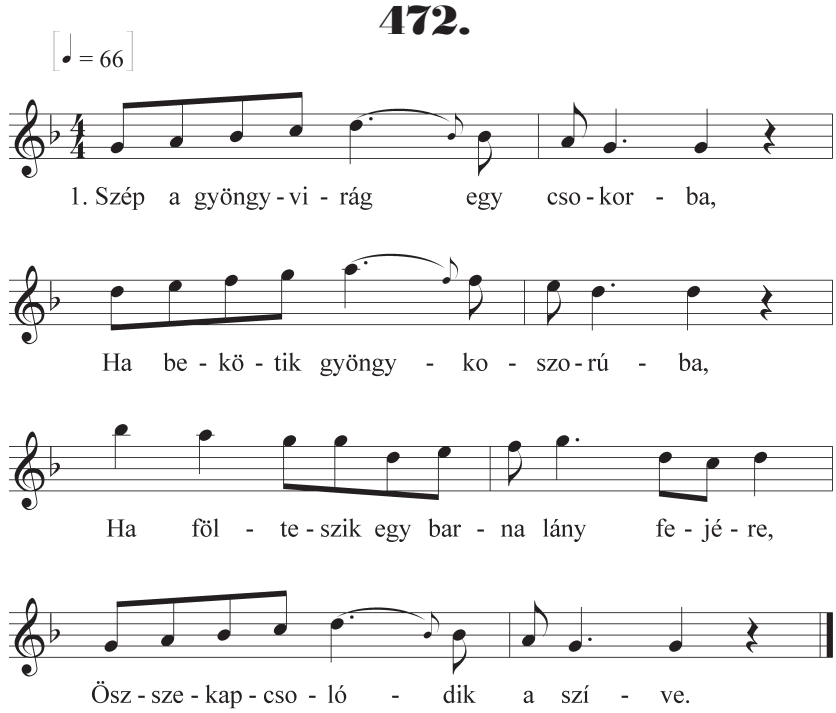
471.

2. Szép a gyöngyvirág egy csokorba,
Mikor kötik gyöngykoszorúba,
Mikor teszik a barna lány fejére,
Akkor száll a bánat a szívére.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.

472.

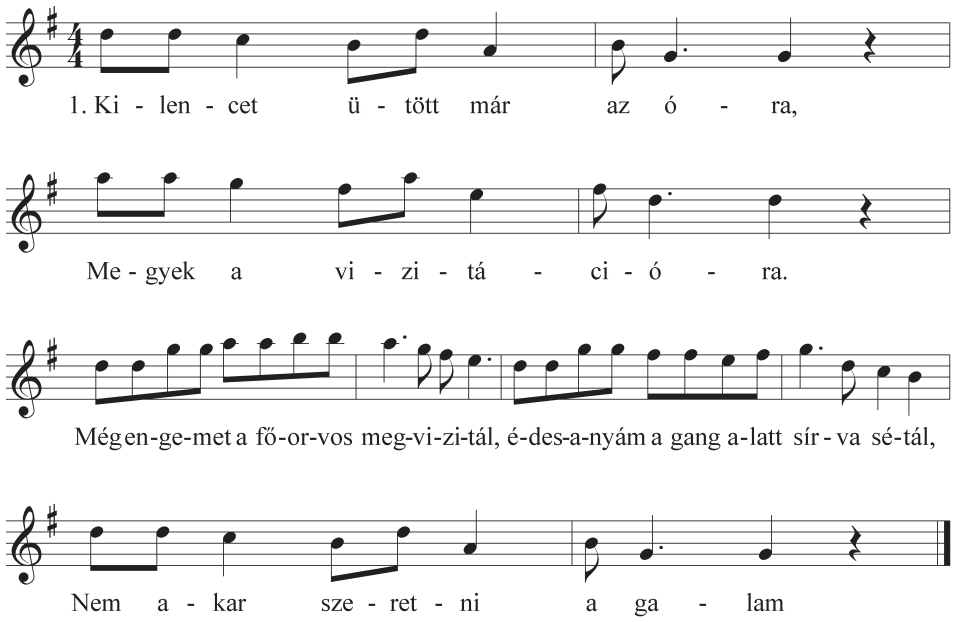

2. Haza, barna legény, haza már,
Mert a piros hajnal hasad már,
Mert a piros hajnal, babám, aranyos,
Este csókollak meg, de nem most.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10980f

473.

Tempo giusto

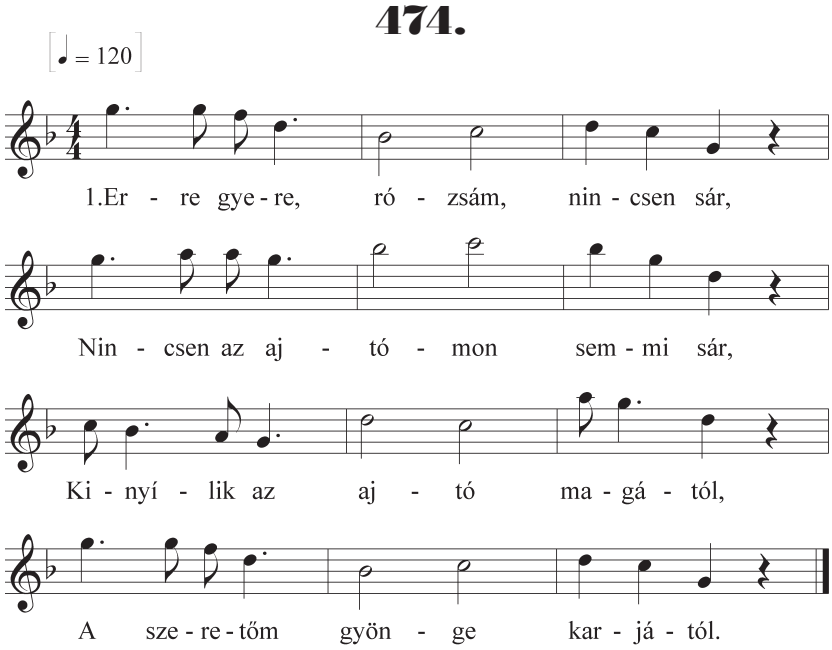
2. Érik a ropogós cseresznye,
Kérik a szívemet cserébe.
Én a szívemet cserébe nem adhatom, mert elcsábít a szerelem, csárdás kisangyalom!
Nem akar szeretni a galambom!

3. Megvágtam az ujjam a héten,
Piros vérem folyik a földre.
Még a piros vérem a földön folydogál, az én kedves kisangyalom ott sírdogál.
Nem akar szeretni a galambom!

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1915.
MS MUS 152/XII. 167-168.o. (No.133)
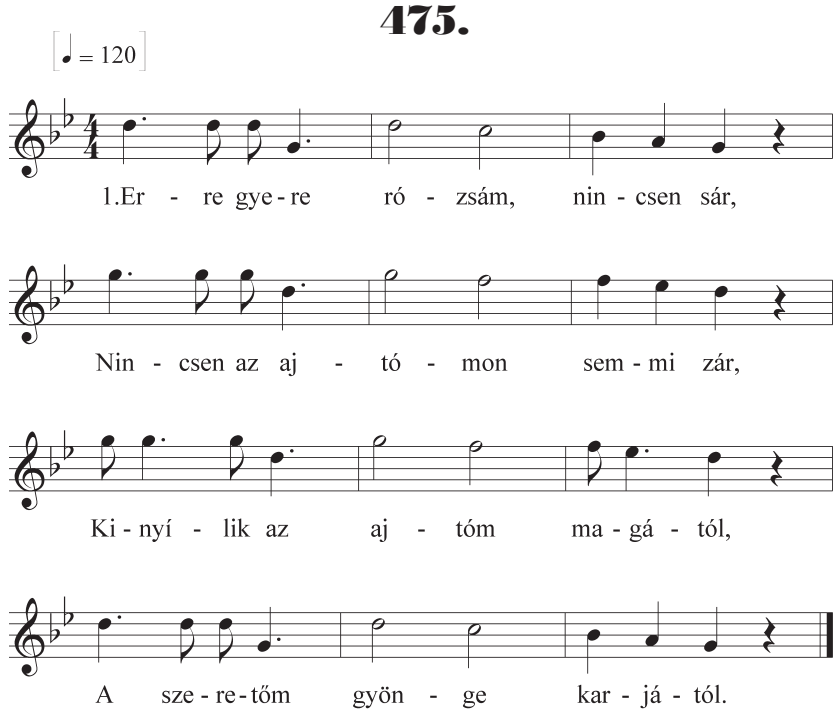
Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lépdelve.

474.
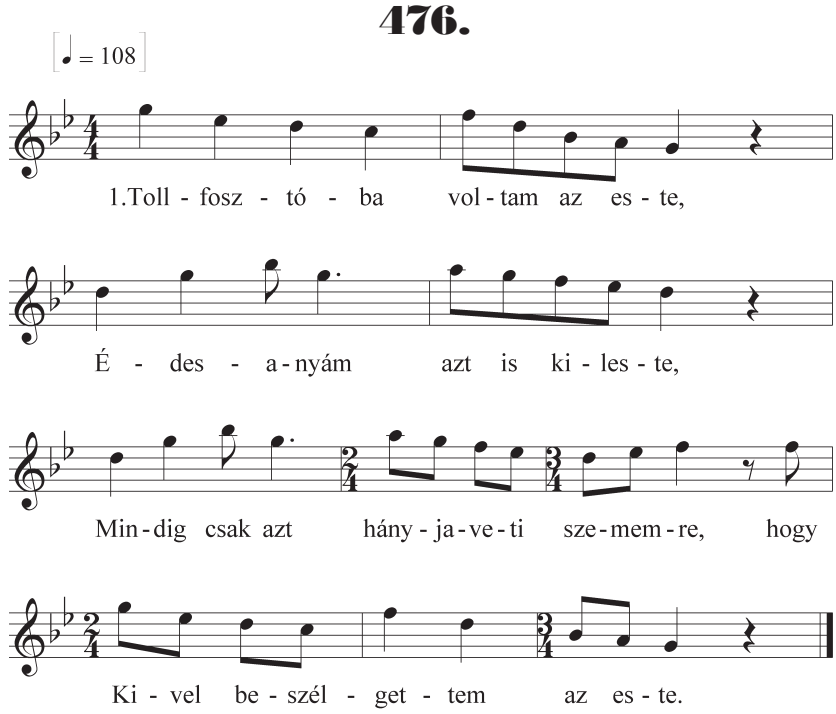

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

475.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791k

476.

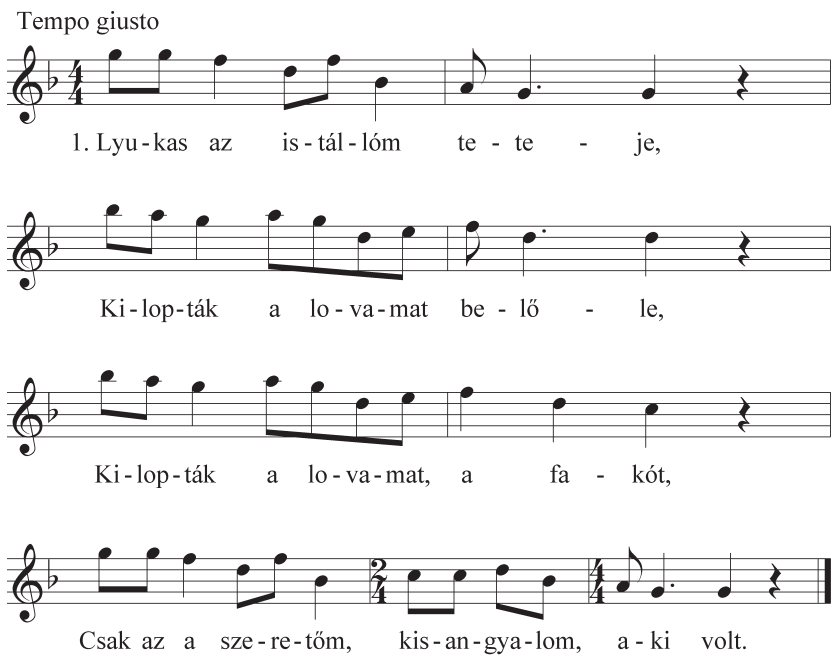

2. Nem beszélgettem én senkivel,
Keresztapám testvéröccsivel,
Azzal sem beszélgettem én sokjáig, csak
Éjfél után három óráig.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

Megjegyzés: Az 1. és 4. sorban diminúció figyelhető meg.
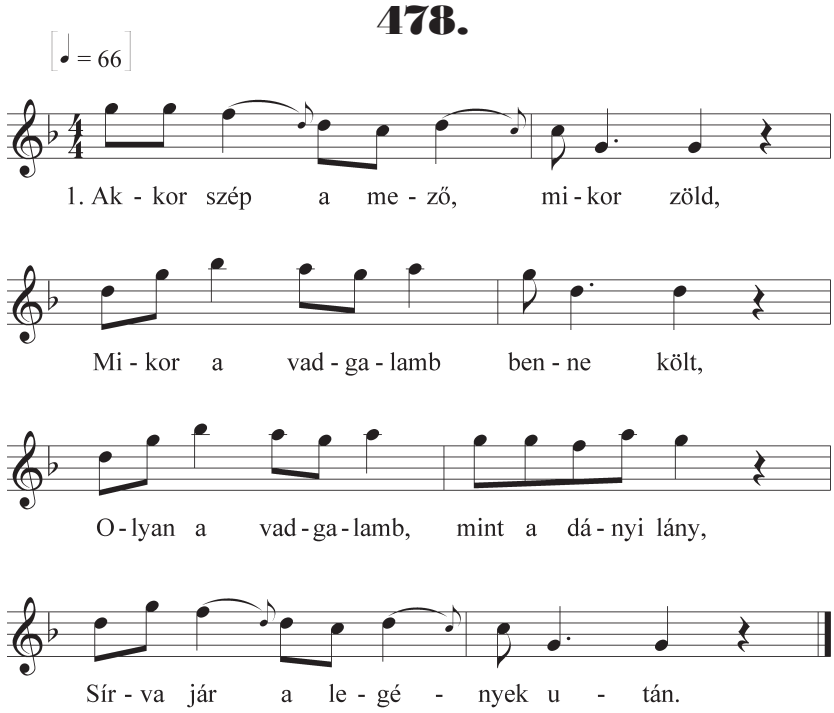
477.

Szentlőrinckáta (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1912.
MS MUS 152/IX. 210.o. (No.184)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán.
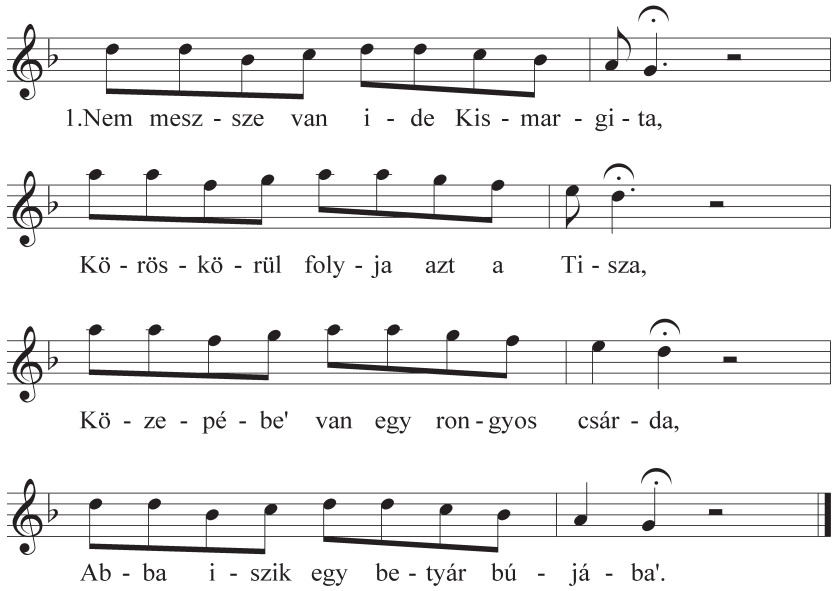
478.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10978a

479.

Parlando

2. Kocsmárosné, jó estét, jó estét,
Hát ez a szép szilaj csikó kié,
Itt benn mulat ennek a gazdája,
Most jött ide, nincsen fél órája.

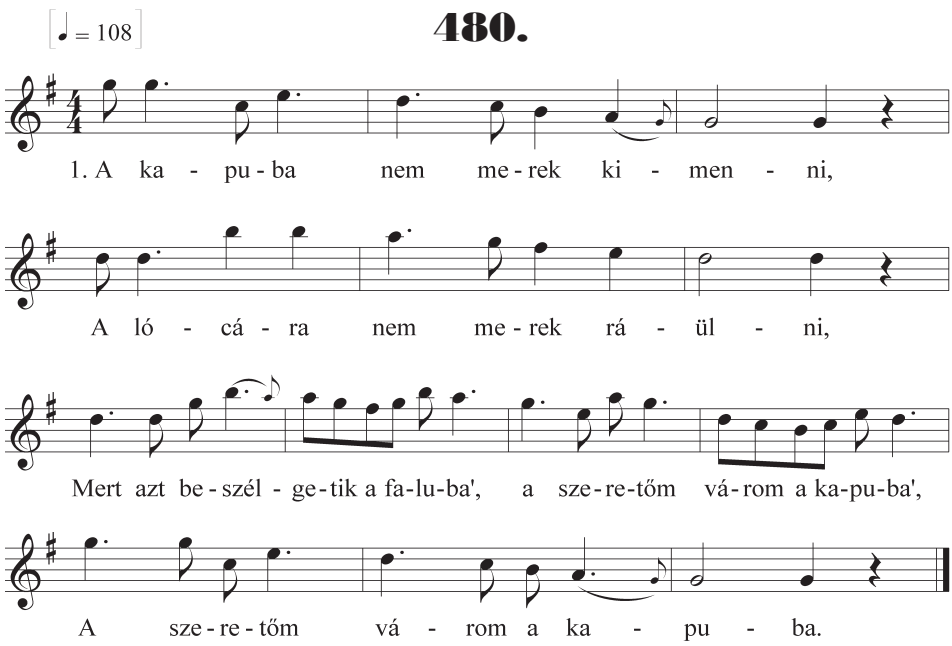
3. Küldje ki hát ennek a gazdáját,
Nem bántjuk őt, csak adja meg magát,
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha úgy tetszik, vigyék el a lovam.

4. Lovam, lovam nem annyira bánom,
Csak a nyerget, szerszámot sajnálom,
Nyereg alatt a bugyellárisom,
Abba hever százezer forintom.

5. Százat adtam e szép paripáér'
Másik százat rávaló szerszámér',
Harmadikat egy szép barna lányér',
Kit nem adnék széles e világér'.

Szentmártonkáta (Pest), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) — Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12627a

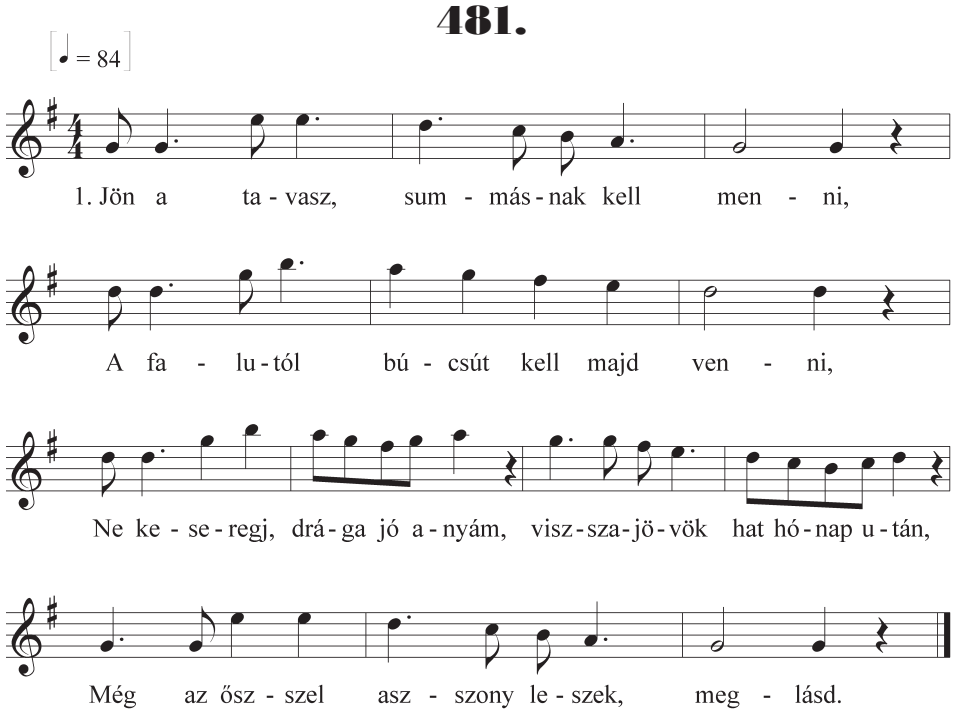
480.

2. Rég megmondtam a bús gerlicének,
Hogy ne rakjon a fűzfára fészket,
Mert a fűzfa ide-oda hajlik, szél sem fújja, mégis hajladozik,
Szél sem fújja, mégis hajladozik.
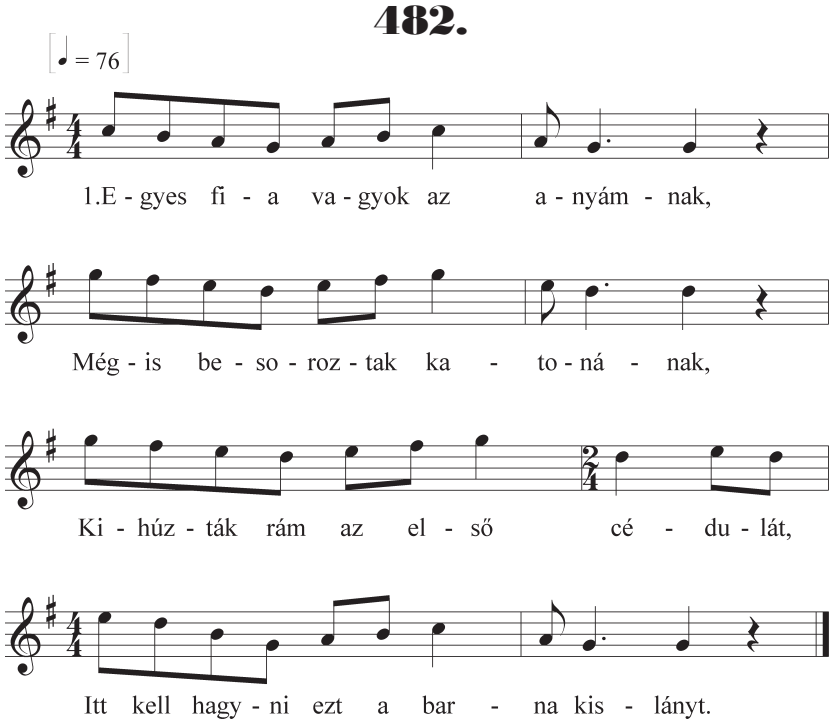
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10978f

481.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10980d
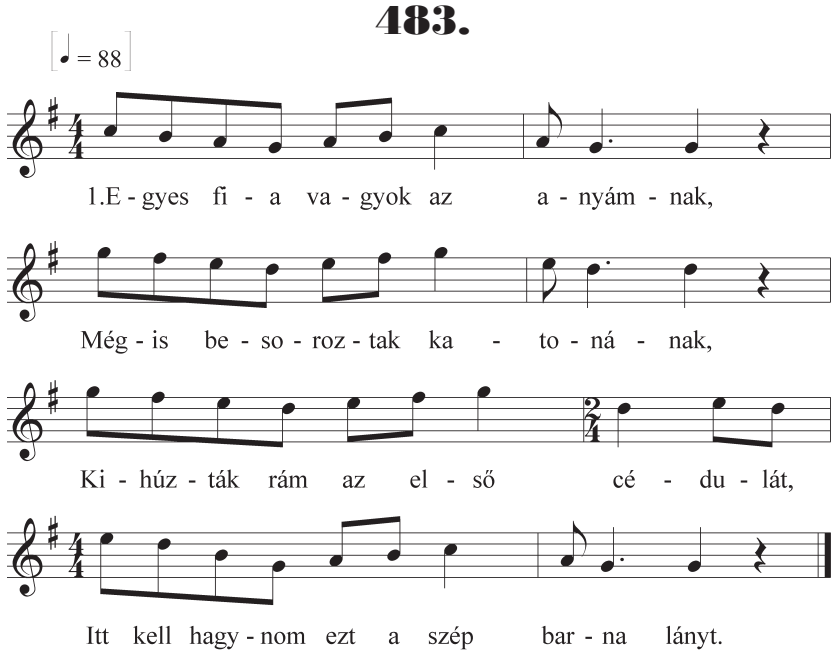
482.

2. Zöld búzába' keskeny a gyalogút,
Engemet a szeretőm de megunt,
Nemcsak megunt, hanem el is hagyott,
Mer' az anyja énrám haragudott.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636f
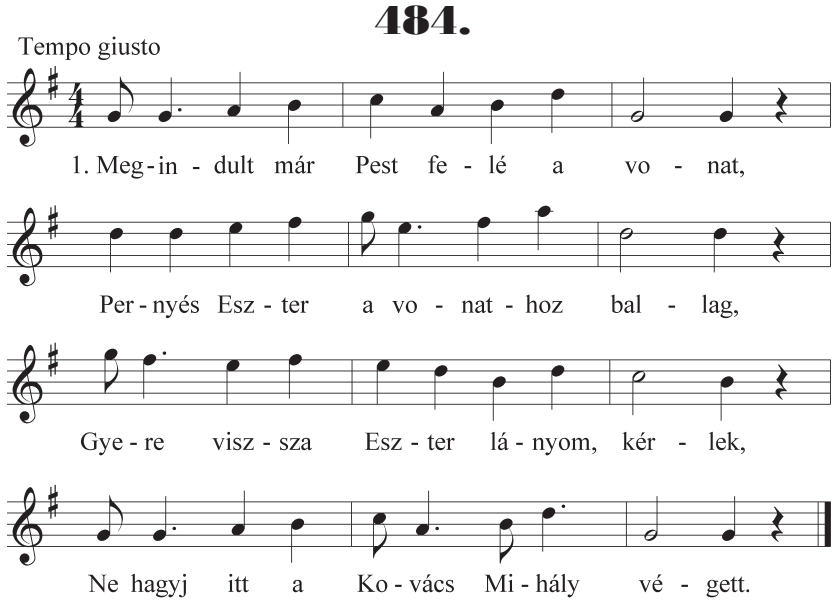
483.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67)

ZTI AP 12625c

484.

2. Pernyés Eszter fölment Budapestre,
Apja, anyja három nap kereste,
Gyere vissza Eszter lányom, kérlek,
Ne hagyj itt a Kovács Mihály végett.

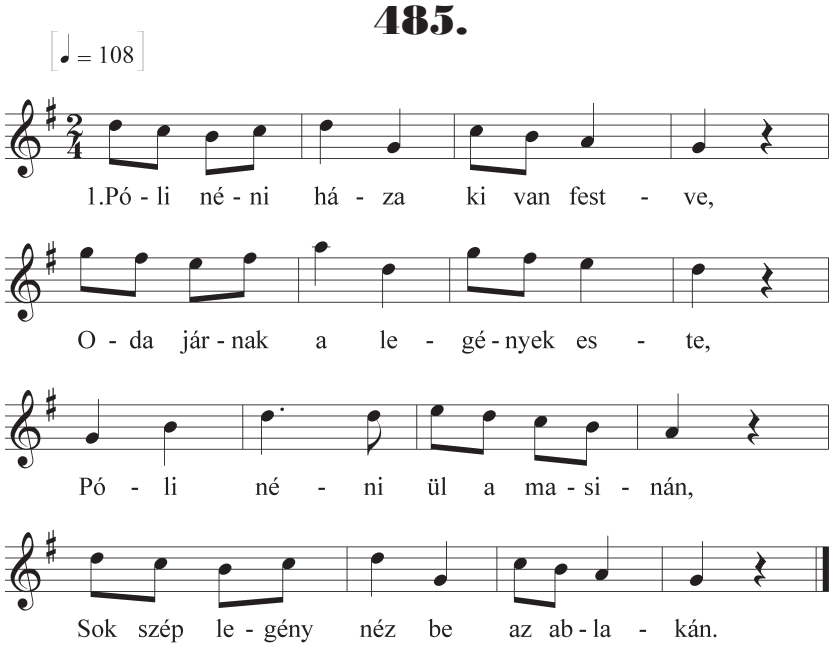
3. Pernyés Eszter lilaszín' szoknyája,
Be van téve a legényszobába,
Legényszoba gyászolhatsz már engem,
Kovács Mihály mást szeret, nem engem.

4. Kovács Mihály tekints föl az égre,
Mér' csaltál meg híres lány létemre?
Tekintettem, mikor megcsaltalak,
Mikor a kazalhoz kicsaltalak.

Tápiószele (Pest), lányok Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 06052
KR 15893
NM H 5573 (Régi jelzet: NM MSZ 986)

Megjegyzés: „4 éves, szelei."
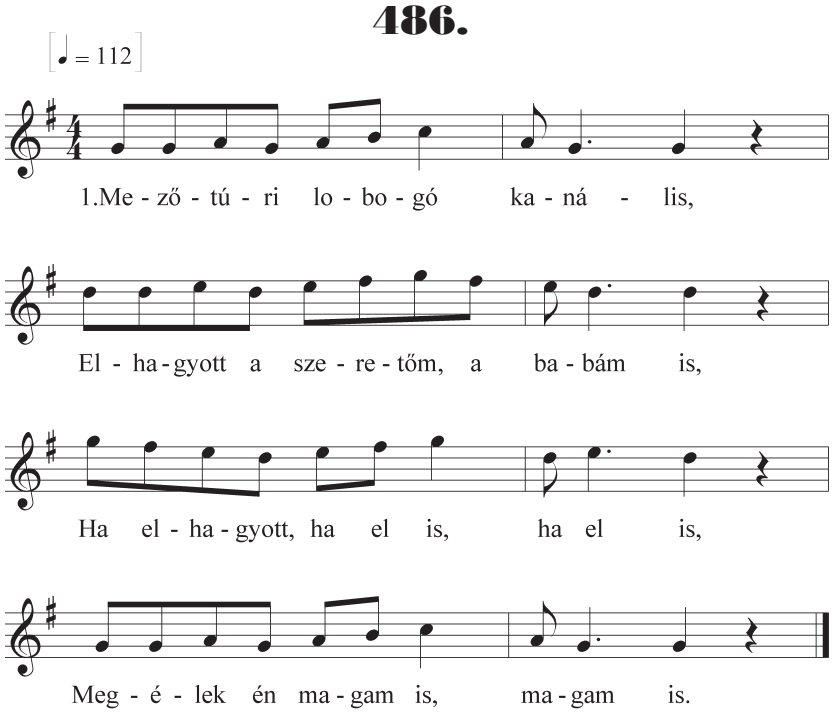
485.
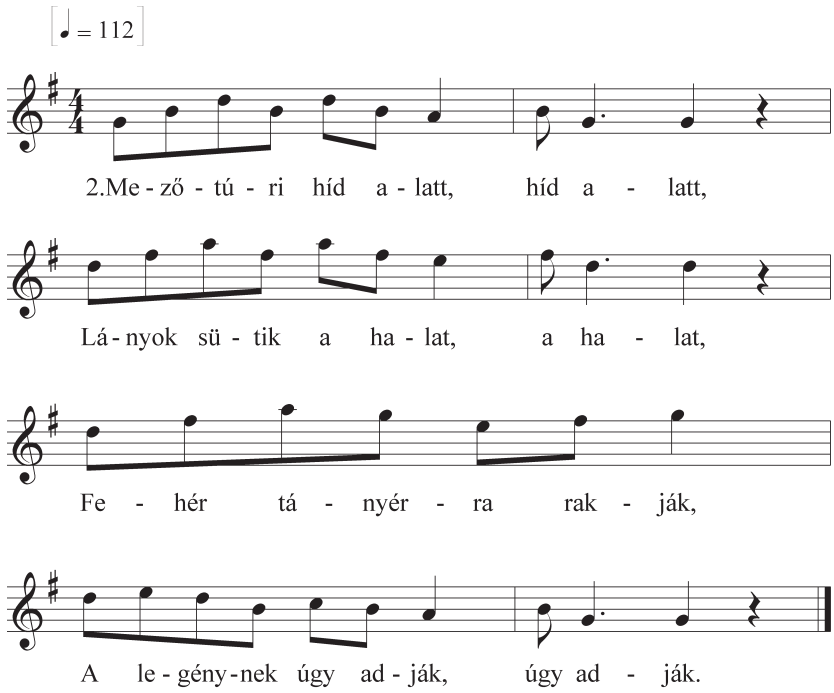

Gomba (Pest), Német Gábor
KR 14646

Kodály Zoltán, 1904.

486.
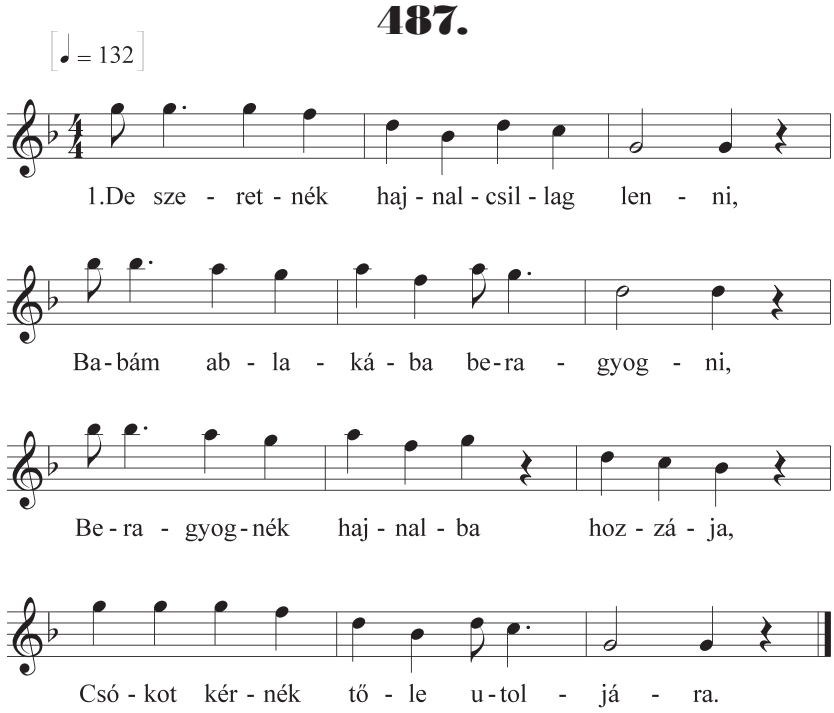

2. versszak dallamváltozata:

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

487.
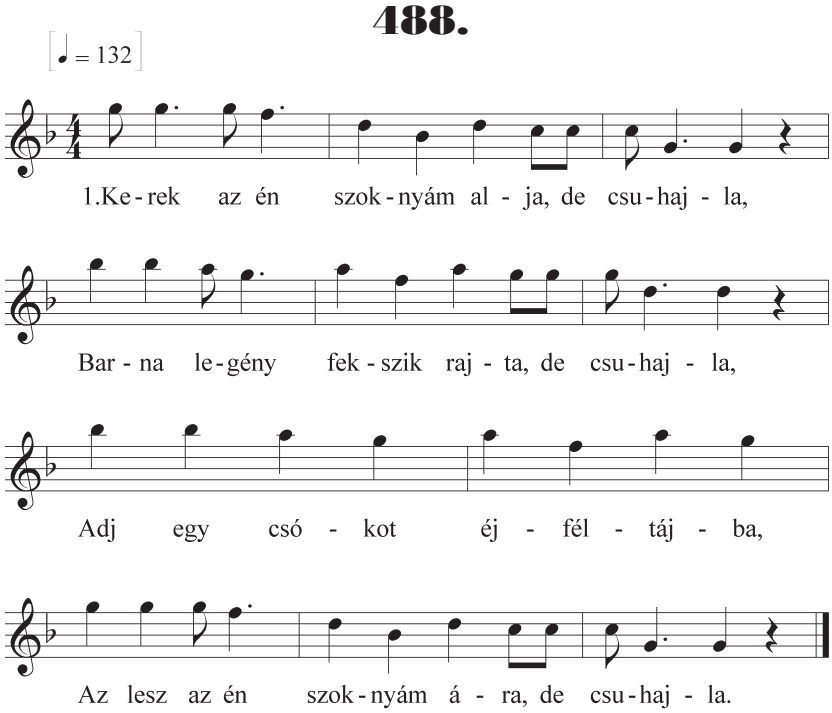

2. Sarkon van az özvegyasszony háza,
Abba van a lánya vetett ágya,
Benne van a selyem ágytakaró,
Ez a kislány de kedvemre való.

3. Szánom-bánom amit cselekedtem,
Hogy tevéled szerelembe estem,
Szerelembe nem estem, csak szóval,
Sajnálom, de nem tehetek róla.

Káva (Pest), özv. Benyó Józsefné Kálmán Mária (80) Terék József, 2009.III.05.

488.
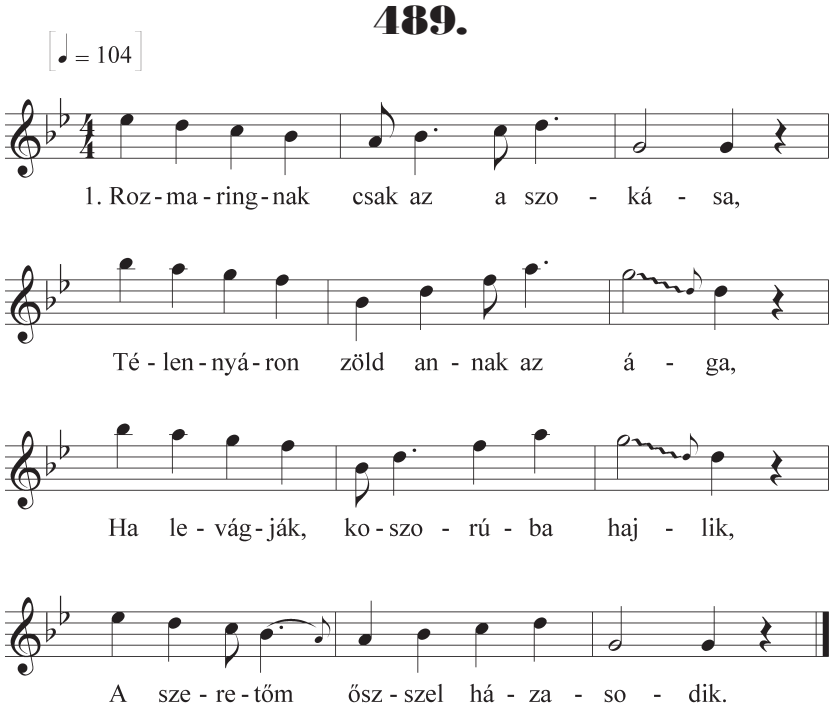

2. Hány tanyasi istállóban, de csuhajla,
Széna volt a fejem alja, de csuhajla,
Gyere babám, igazítsd meg,
Fáj a szívem, vigasztald meg, hogy ne fájjon.

3. A gombai halastóban, de csuhajla,
Abban úszik egy vadréce, de csuhajla,
Ki-kiúszik a tó partjára,
Onnan nézi, hogy jön-e el a párja.

Káva (Pest), özv. Benyó Józsefné Kálmán Mária (80) Terék József, 2009.III.05.

489.
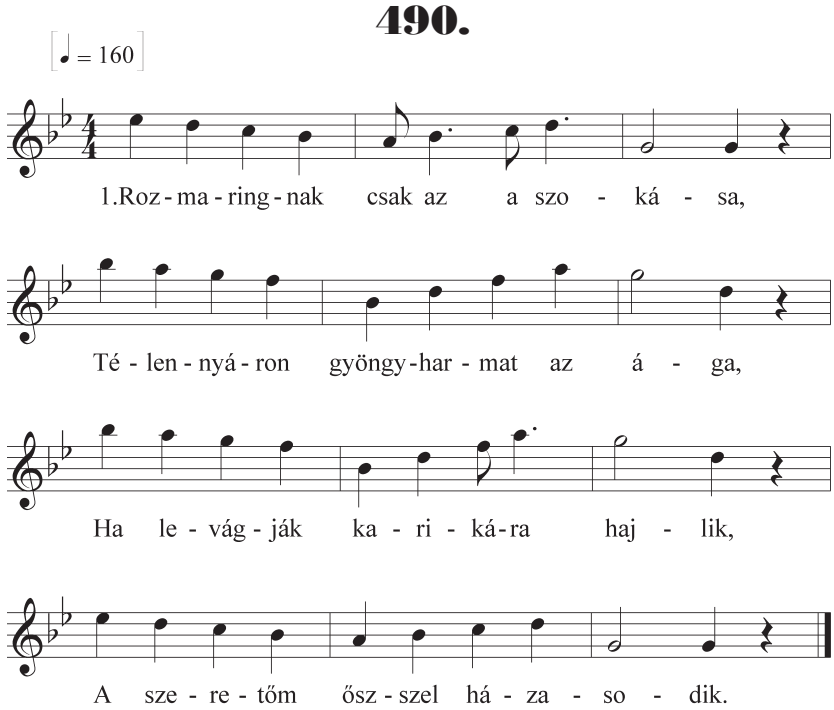

2. Elmondhatom háromszor is, jaj, jaj,
Gyászba borult fölöttem a hajnal,
Nemcsak a hajnal, a kék csillagos ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

3. Elmehetsz már, kislány, a templomba,
Jó híred van néked a faluba',
Beleülhetsz a legelső székbe,
Elhervad a virág a kezedbe'.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978j
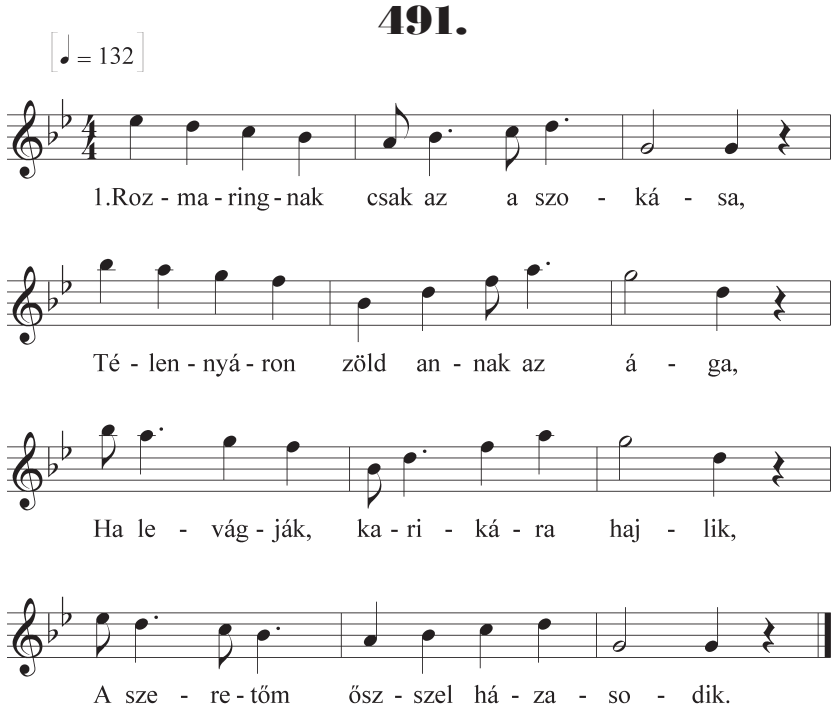
490.

2. Elmondanám Istenem, Istenem,
Gyászba borult az egész életem,
Nem csak a hajnal, a kék csillagos ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

Gomba (Pest), Varga Sándorné Bálint Margit (72) Terék József, 2009.III.11.
Fodor Béla (72)
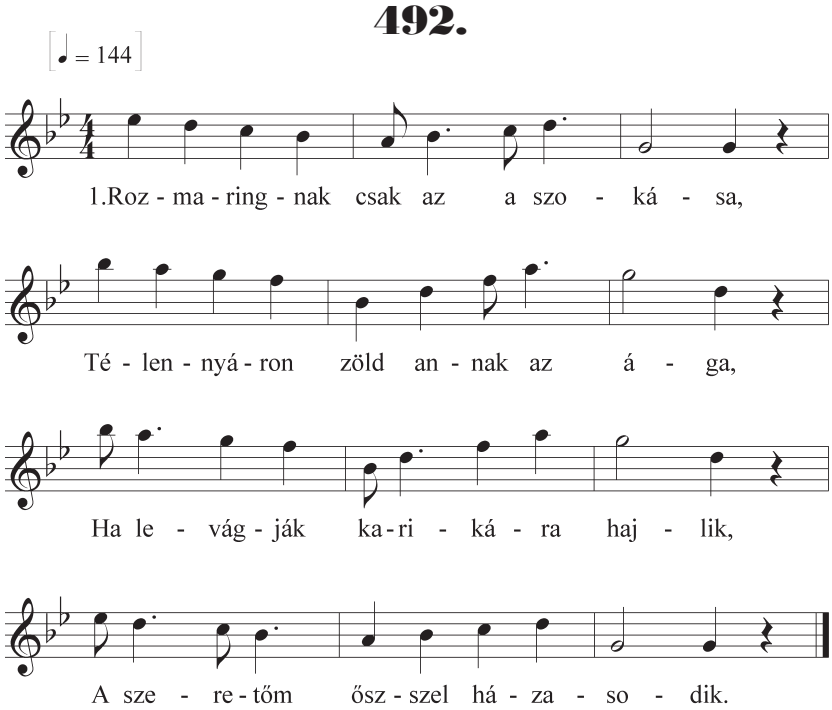
491.

2. Elmondhatom, Istenem, Istenem,
Gyászba borult az egész életem,
Gyászba borult felettem az ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642f
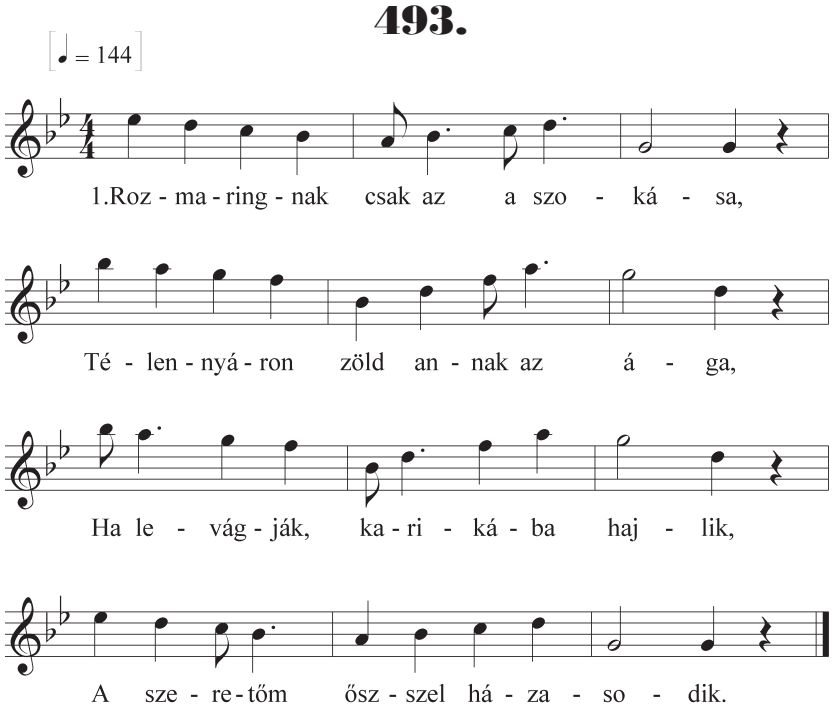
492.

2. Elmondhatom, Istenem, Istenem,
Gyászba borult az egész életem,
Gyászba borult felettem az ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

Pánd (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.24.

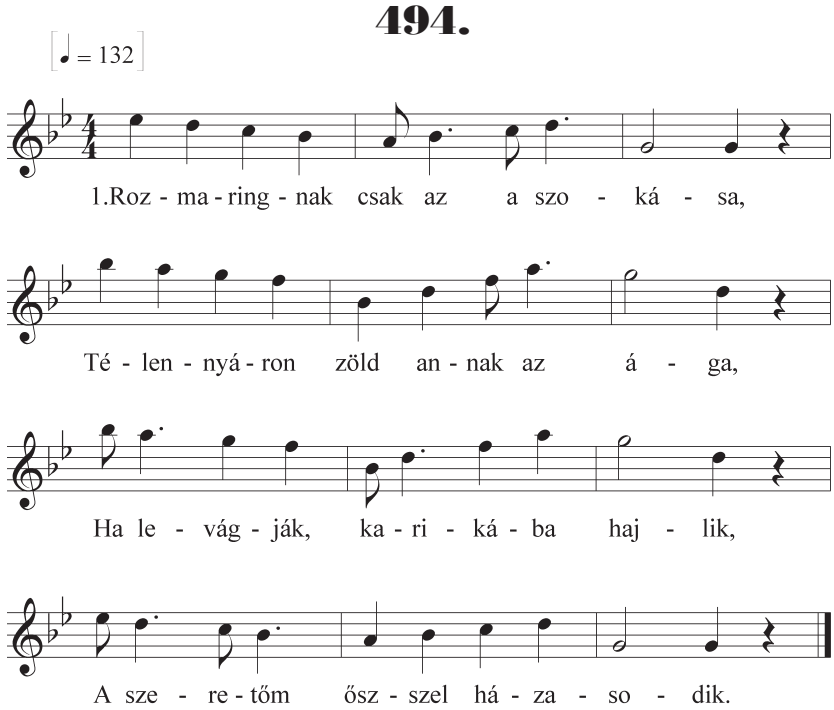
493.

2. Elmondhatom háromszor is, jaj-jaj,
Gyászba borult felettem a hajnal,
Nem csak a hajnal, a kék csillagos ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

494.
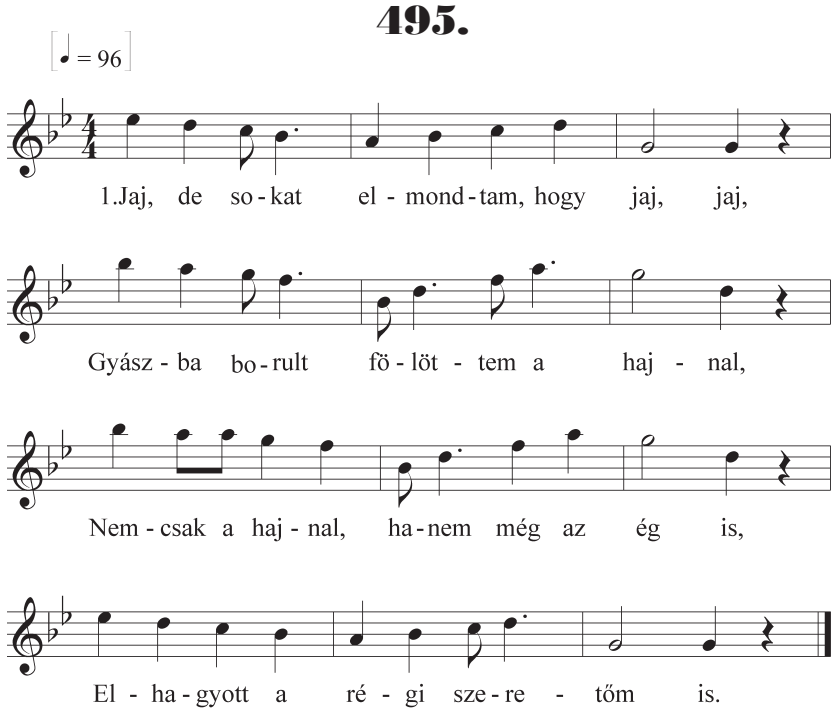

2. Elmondhatom, Istenem, Istenem,
Gyászba borult az egész életem,
Gyászba borult felettem az ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

3. Elmondhatom háromszor is, jaj, jaj,
Gyászba borult felettem a hajnal,
Nem csak a hajnal, a kék csillagos ég is,
Elhagyott a régi szeretőm is.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.11.

495.
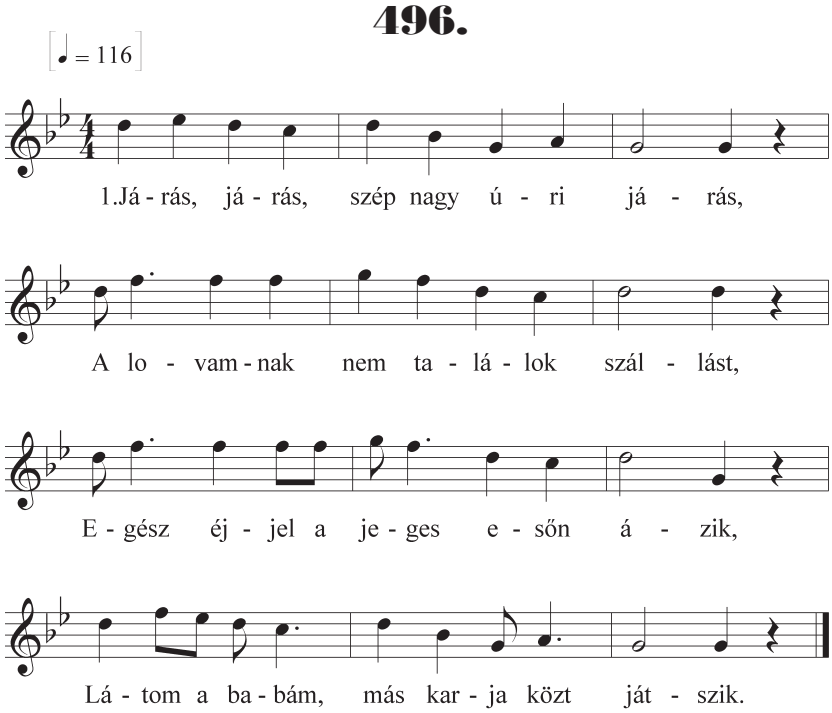

2. Elmehetsz már kislány a templomba,
Jó híred van néked a faluba,
Beülhetsz már a legelső székbe,
Elhervad a rózsa a kezedbe.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja
ZTI AP 12639f

Lázár Katalin, 1981.II.06.
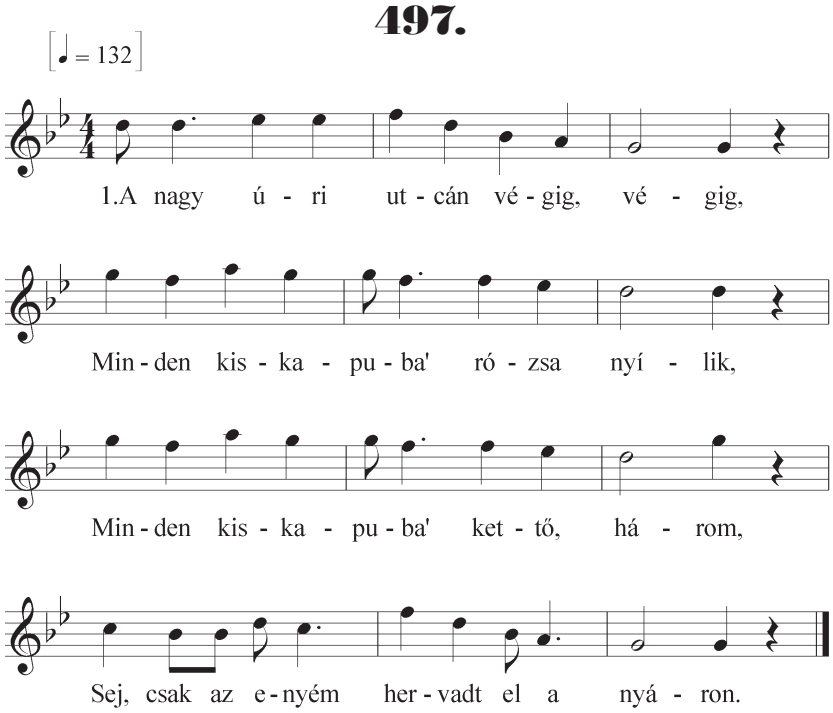
496.

2. Édesanyám olyan tejet adott,
Amitől a szeretőm elhagyott,
Most is olyan szeretőm hagyott el,
Kit még élek, sosem felejtek el.
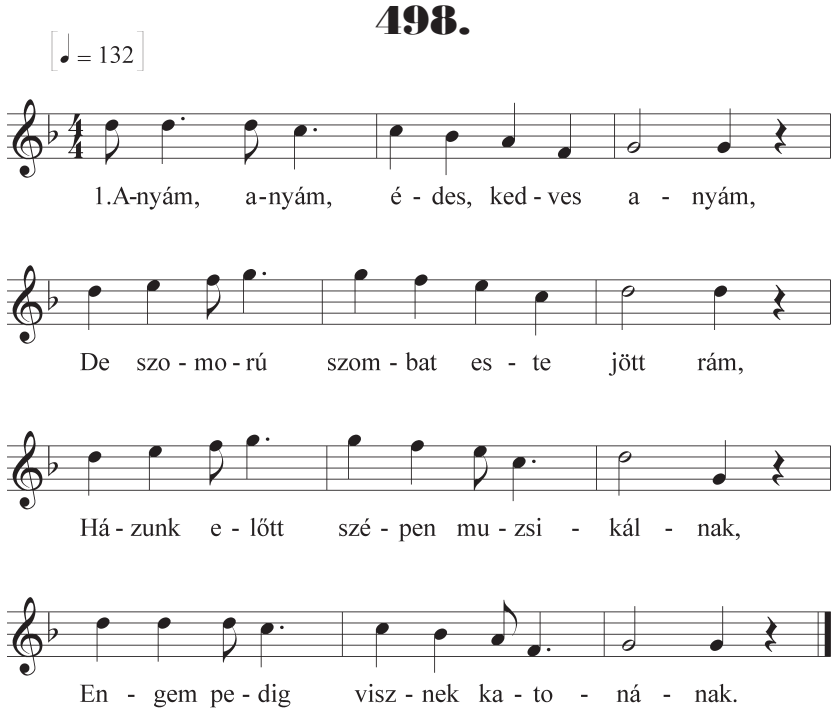
Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (57) Lázár Katalin, 1981.II.17.
Solti Józsefné Szabó Erzsébet (56)
Papp István (69), Sárközi János (75)
Bori Sándor (77), Kerekes István (60)
ZTI AP 12641a

497.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85) Terék József, 2010.VI.07.
Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86)
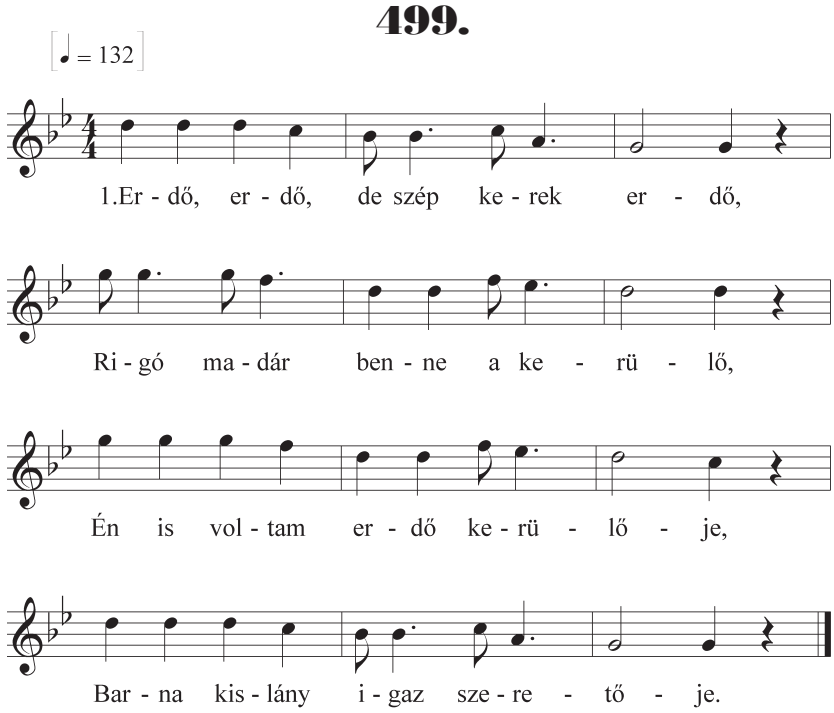
498.

2. Ne vigyenek engem katonának,
Mert engemet sok lányok sajnálnak,
Meghasad a kisangyalom szíve,
Ha engemet elrabolnak tőle.

Tápiószecső (Pest), Tóth Péter (68) Sárosi Bálint, 1962.II.17.
ZTI AP 04289e,f

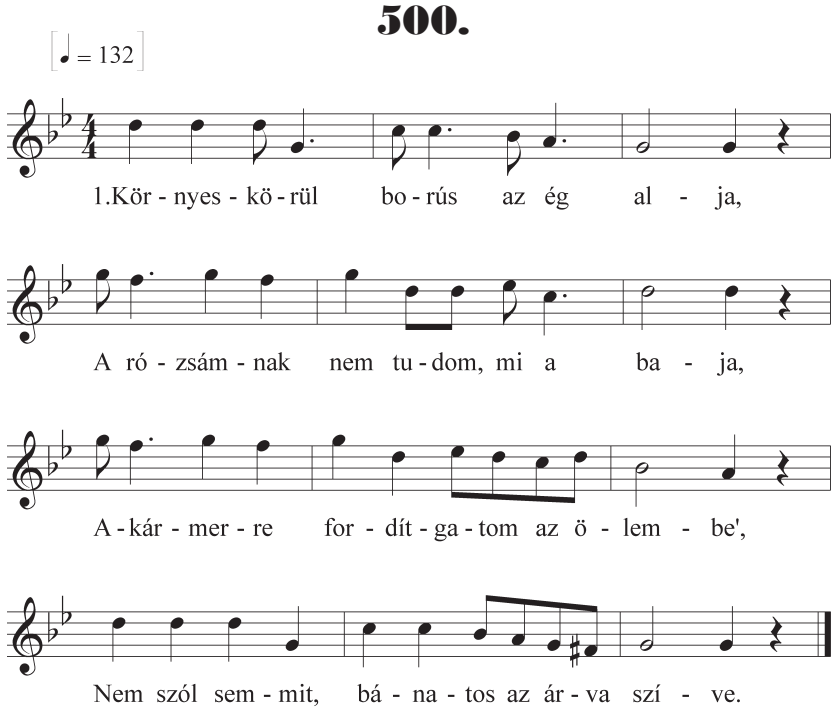
499.

2. Rigómadár ne szállj fel a fára,
Inkább szállj el a babám ablakába,
Fütyüld el a szomorú nótámat,
Elvitték a babám katonának.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.

500.

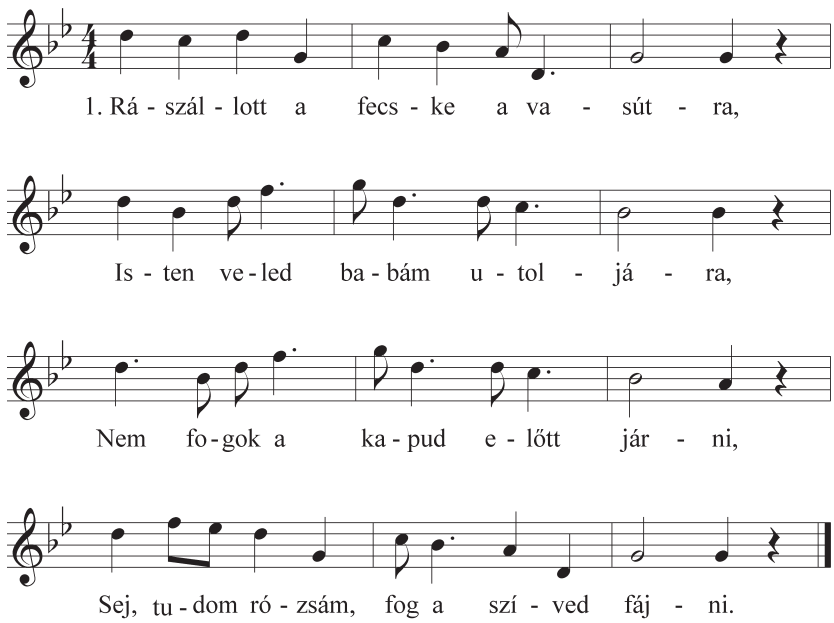

2. Környes-körül borús az ég alja,
A rózsámnak széna a feje alja,
Nem is lehet mindenkinek vetett ágya,
Én sem fekszem a régi libatollas ágyba.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

501.

Tempo giusto

2. Egy kislánynak, jaj, de nagy az átka,
Kire rászól, meg van az átkozva,
Látod babám, énrám is rámszállott,
Sej, Ferencz Jóska fiának választott.
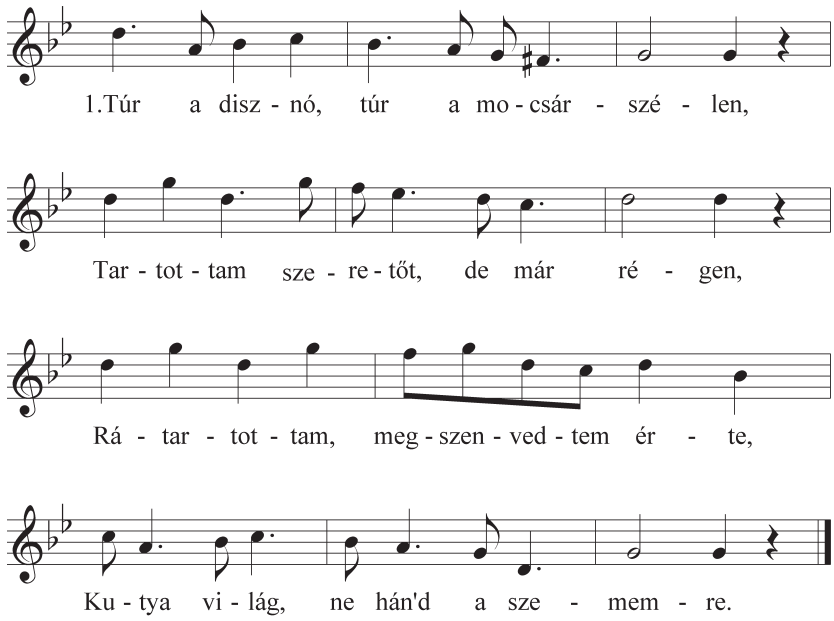
3. Árva csana rezeg az árokba',
De szép kislány van a szomszédunkba',
Szemeimet rá se merem vetni,
Sej, édesanyám nem hagyja szeretni.

4. Sej, édesanyám, hagyja kend szeretni,
Hagyja kend a szememet rávetni,
Rászokott a szemem az intésre,
Gyenge karom a lányölelésre.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
KR 08837
NM H 4812 (Régi jelzet: NM MSZ 225)
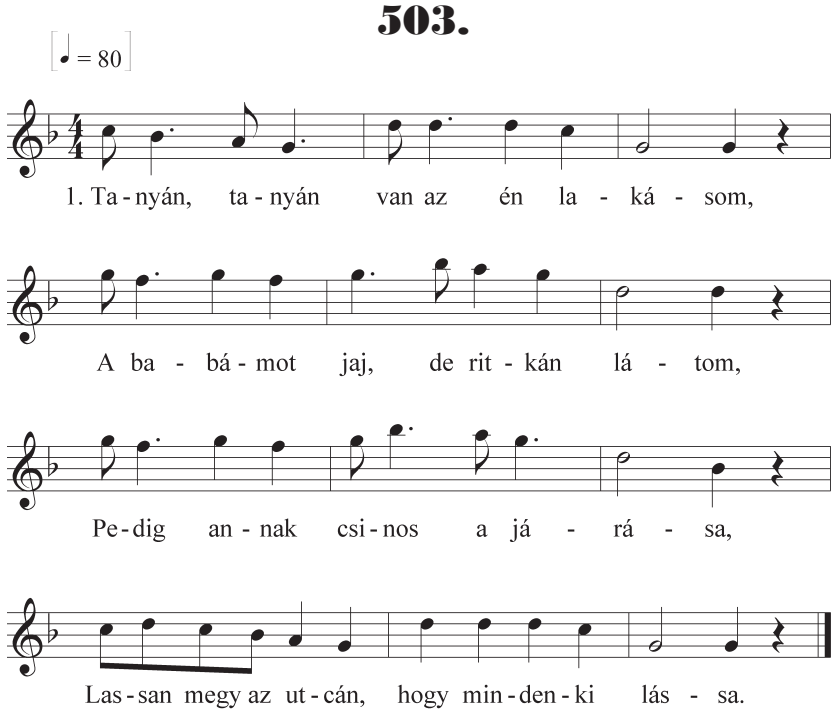
502.

Poco rubato

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

503.

2. Tanyán, tanyán van az én lakásom,
A babámat biciklizni látom,
Ketten fogtuk a bicikli kormányát,
Úgy csókolom a babám pici száját.

Ismétlésre:
Ketten fogtuk a bicikli kormányát,
Régi babám, felejtsük el egymást.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10982c
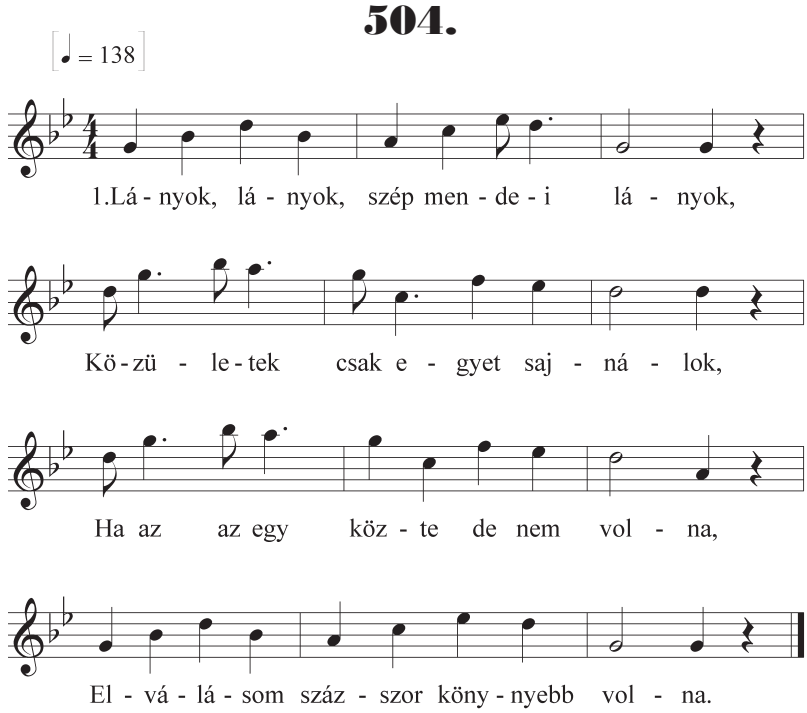
Szövegváltozat:

Szele fölött piros az ég alja,
Andó Róza paradicsom alma,
Magja is van annak az almának,
Tarka Pista választja magának. [2020]

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1945.
NM EA 726/1.

2020 A gyűjtés alkalmával a dallam rögzítése nem történt meg, a kottaképet a tóalmási változat alapján lehetett reprodukálni a helyi szövegváltozat felhasználhatósága érdekében.
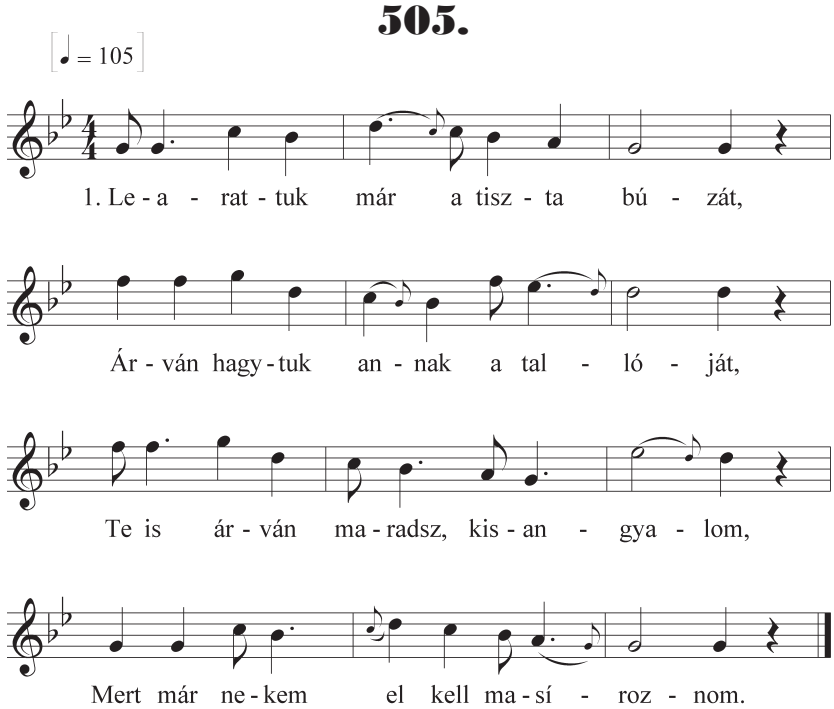
504.

2. Ne menj férjhez csárdás kisangyalom,
Várd ki azt a harminchat hónapot,
Ezerkilencvenöt nap van benne,
Ha megvárnál de jó szíved lenne.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes — Terék József, 2010.II.17.
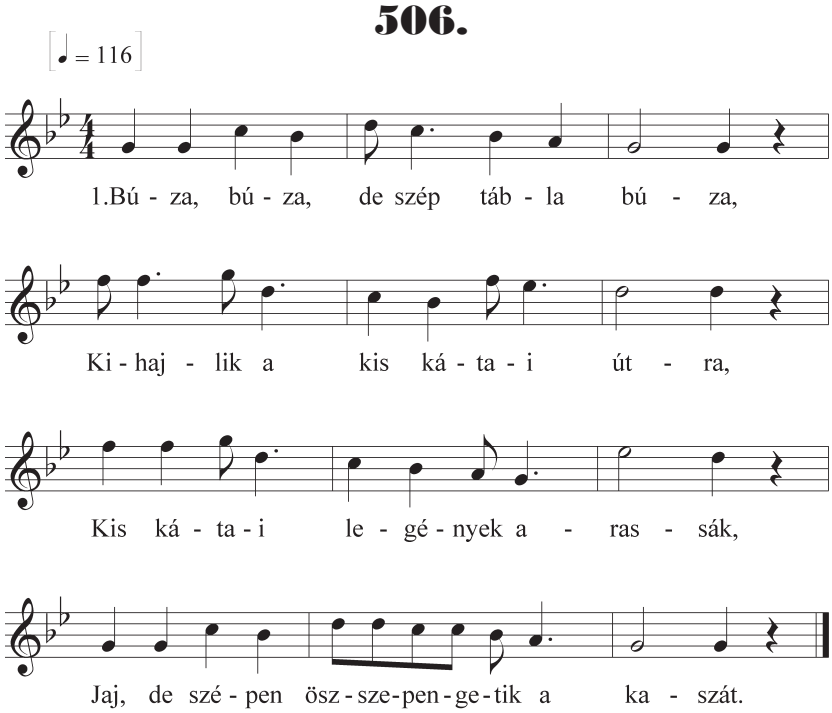
505.

2. De ha ennek így kellene lenni,
Tóalmásból ki kellene menni,
Olyan büszkén megyek ki belőle,
Nincs szeretőm, kit sajnáljak benne.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Borsai Ilona, 1975.IX.15.
ZTI AP 09660a
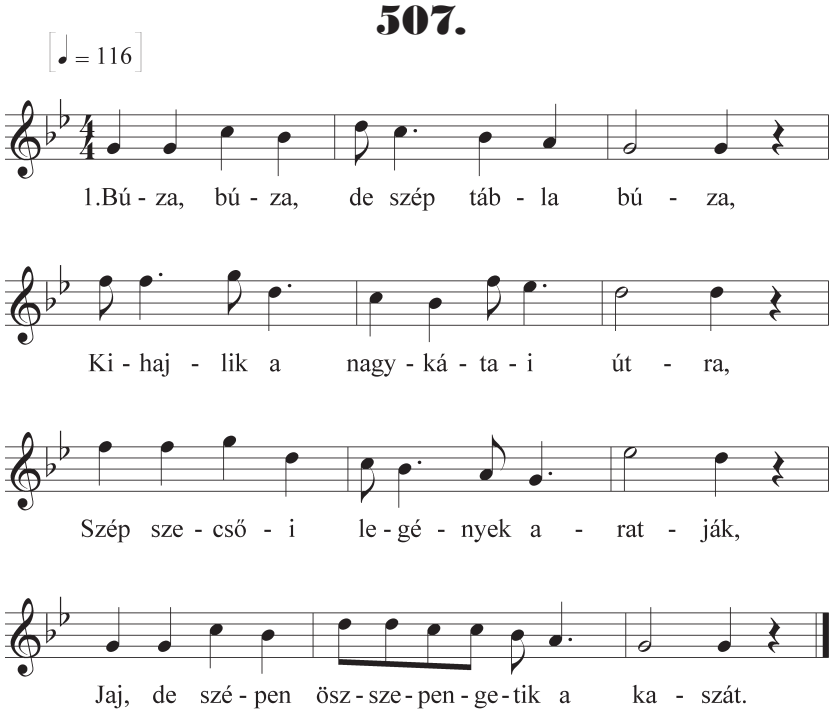
506.

2. Árpa, árpa, de rövid a szára,
Ez a legény, jaj, de nagyon árva,
Megmutatom, hogy nem soká lesz árva,
Leszedik a szőlőt, én leszek a párja.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

507.
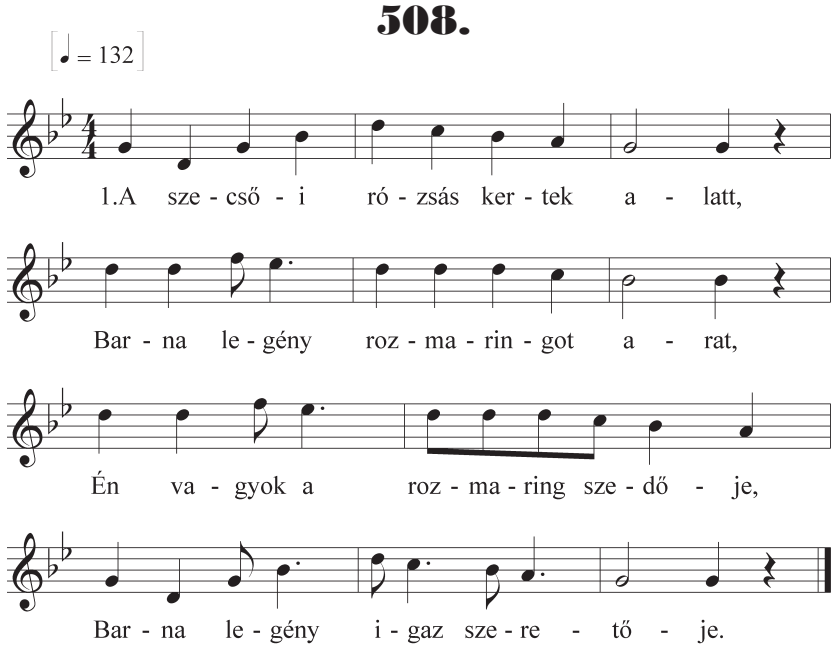

2. Árpa, árpa, de szép tábla árpa,
Közepébe' van egy rezgő nyárfa,
Rezgő nyárfa válik a levelétől,
Én is elválok a mostani szeretőmtől.

3. Búza, búza, de szép tábla búza,
Közepébe' két szál tearózsa,
Széle piros, a közepe sárga,
Temiattad vagyok boldogtalan, árva.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

508.

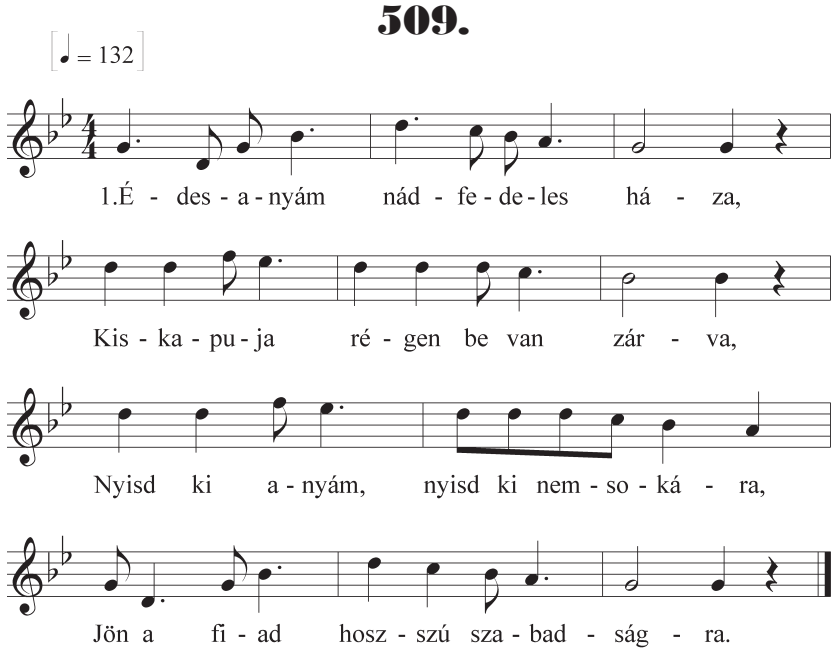
2. Látod-e babám azt a tearózsát,
Reggel virít, este járok hozzád,
Este járok, mikor senki se lát,
Mégis irigy rám az egész világ.

3. Irigyeim, hagyjátok szeretni,
Hagyjátok a szememet rávetni,
Rászokott a szemem az intésre,
Gyönge karom a legényölelésre.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72)
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

Terék József, 2009.III.01.

509.

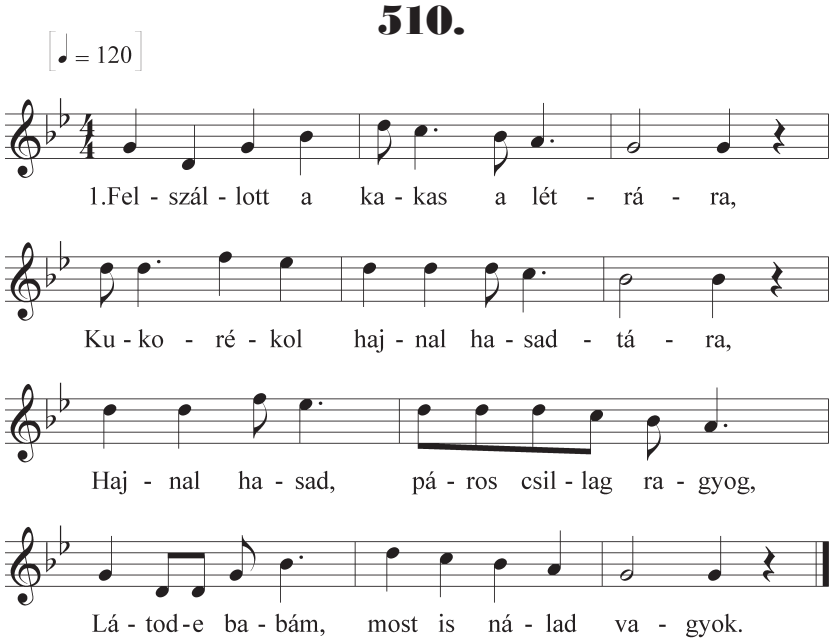

2. Hajnalodik, pirkad az ég alja,
Fölszabadult már a magyar újra,
Zászlónk alá annyi magyar álljon,
Mint a fűszál szép Magyarországon.

Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82)

Terék József, 2009.II.25.

510.
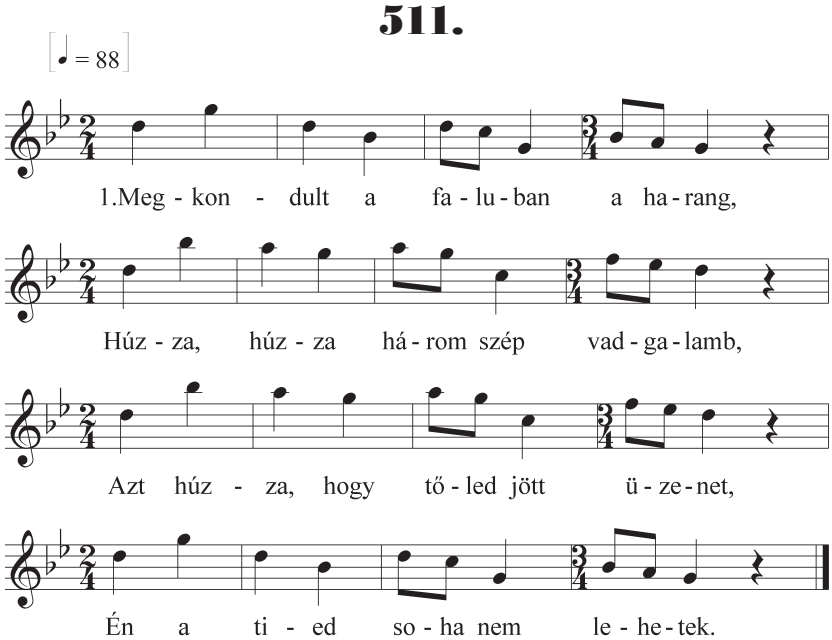

2. Látod-e babám azt a tearózsát,
Nappal nyílik, este megyek hozzád,
Este járok, mikor senki se lát,
Mégis irigy rám az egész világ.

3. Irigyeim, hagyjátok szeretni,
Hagyjátok a szememet rávetni,
Rászokott a szemem a nézésre,
Két karom a legényölelésre.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.
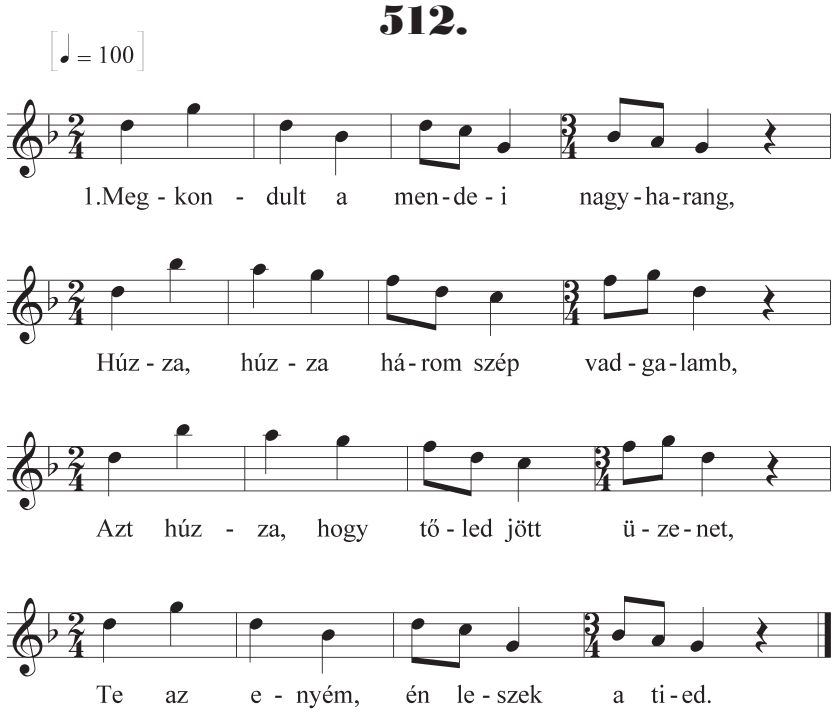
511.

2. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
Barna kislány, ne búsulj, ne búsulj,
Lám, én érted akkor sem búsultam,
Mikor katonának bevonultam.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12630j — Lázár Katalin, 1981.I.24.

512.

2. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
Értem, rózsám, ne búsulj, ne búsulj,
Lám én érted akkor sem búsulok,
Mikor tőled a nagy útra indulok.

3. Sárgul már a falevél, falevél,
Vándormadár útra kél, útra kél,
De tavasszal visszatér, visszaszáll,
Várja őtet a mező, a határ.
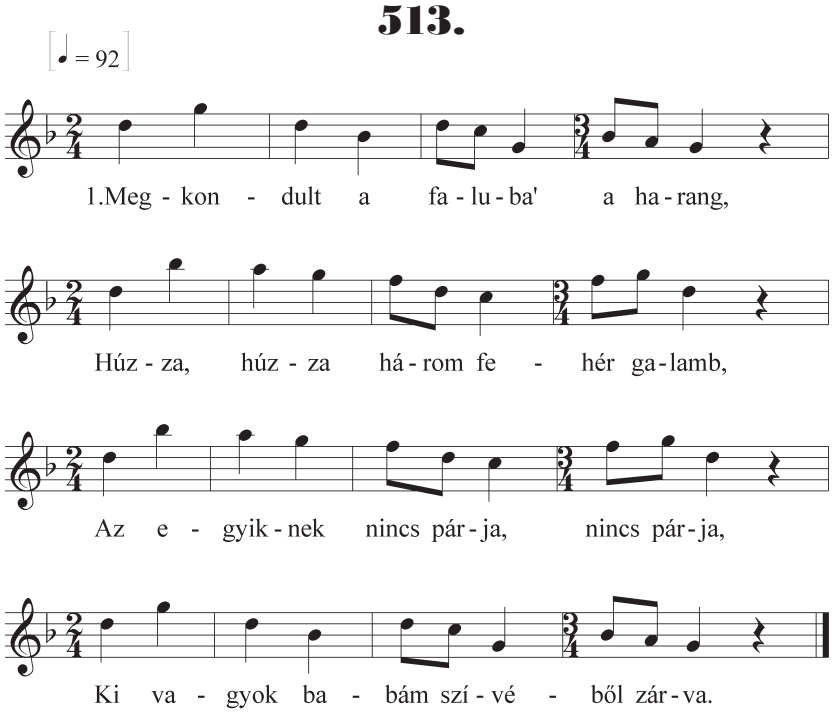
Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) — Terék József, 2011.VI.21.

Szövegváltozat:

2. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
Értem, rózsám, ne búsulj, ne búsulj,
Lám, én érted akkor sem búsulok,
Mikor tőled nagy útra indulok.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642a

513.
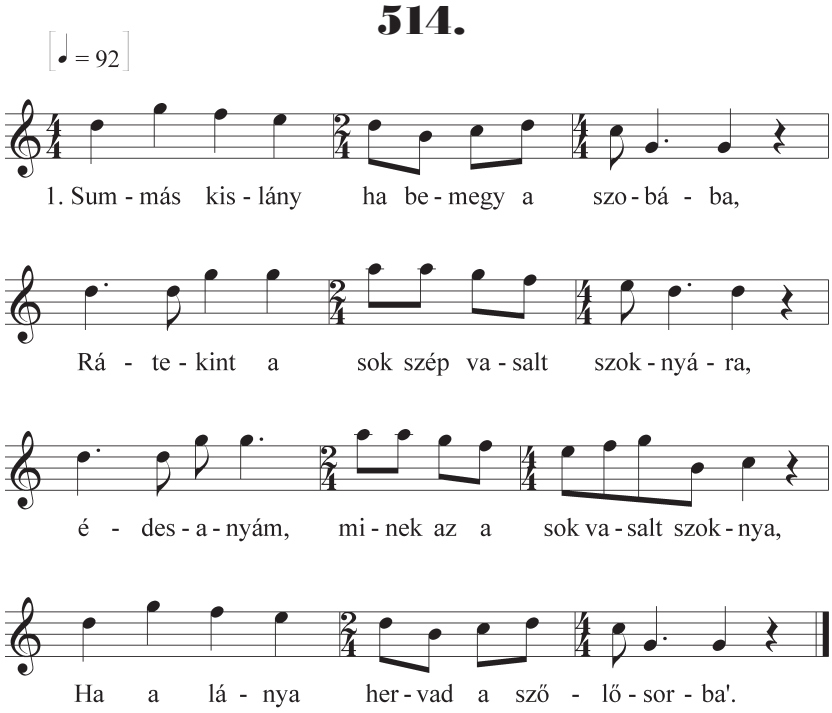

2. Piros alma ne gurulj, ne gurulj,
   És te rózsám ne búsulj, ne búsulj,
   Látod, én még akkor sem búsulok,
   Mikor véled nagy útra indulok.

3. Esik eső, fúj a szél, fúj a szél,
   Vándormadár útra kél, útra kél,
   Vándormadár útra kél, messze száll,
   Várja őket a mező, a határ.
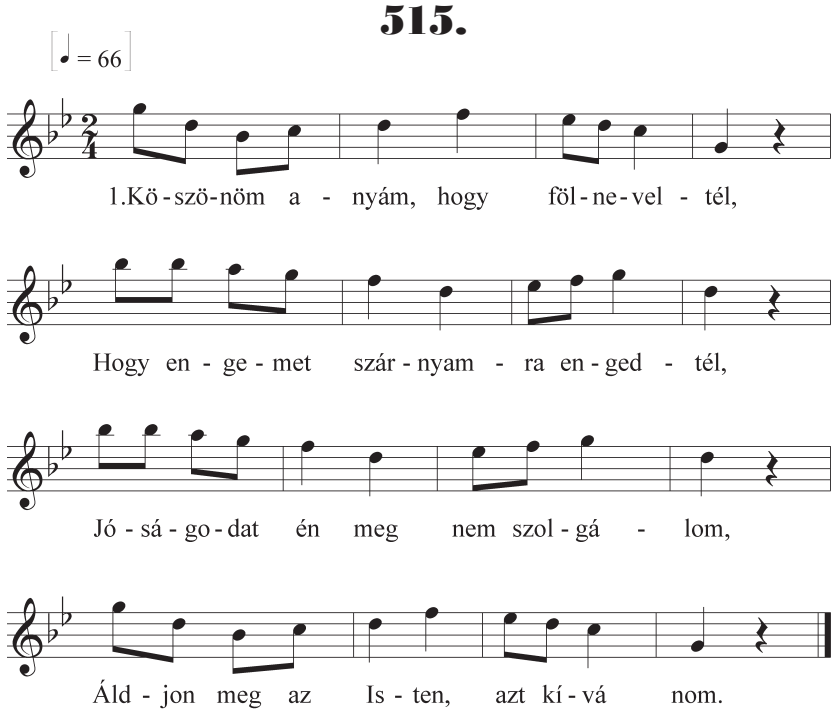
Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) — Terék József, 2009.III.10.

514.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) — Terék József, 2012.IX.23.
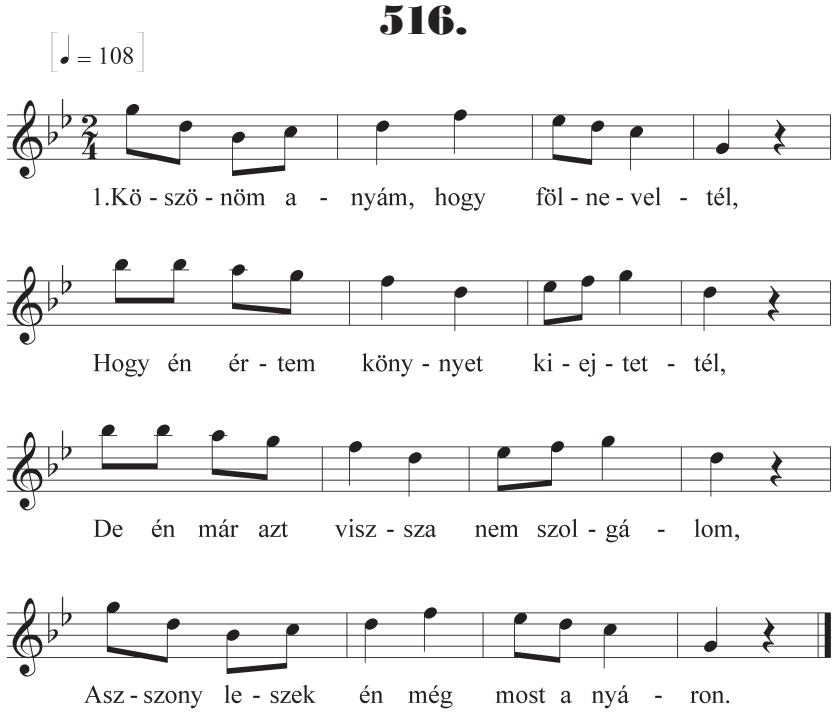
515.

2. Kiöntött a Tisza a partjára,
Kispej lovam térdig jár a sárba,
Sáros kantár szára a kezembe,
Gyere, rózsám, üljél az ölembe.
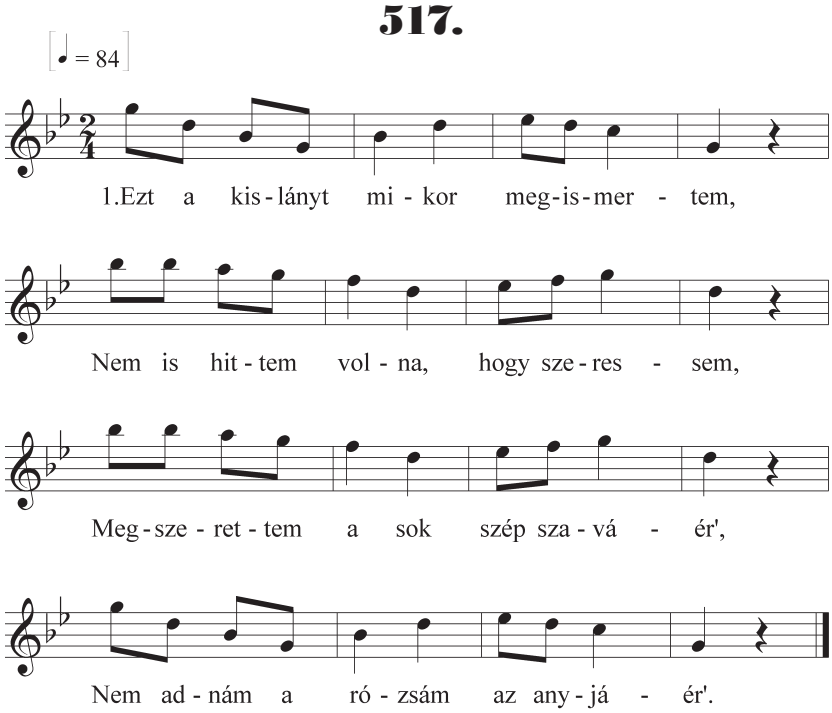
Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639i

516.
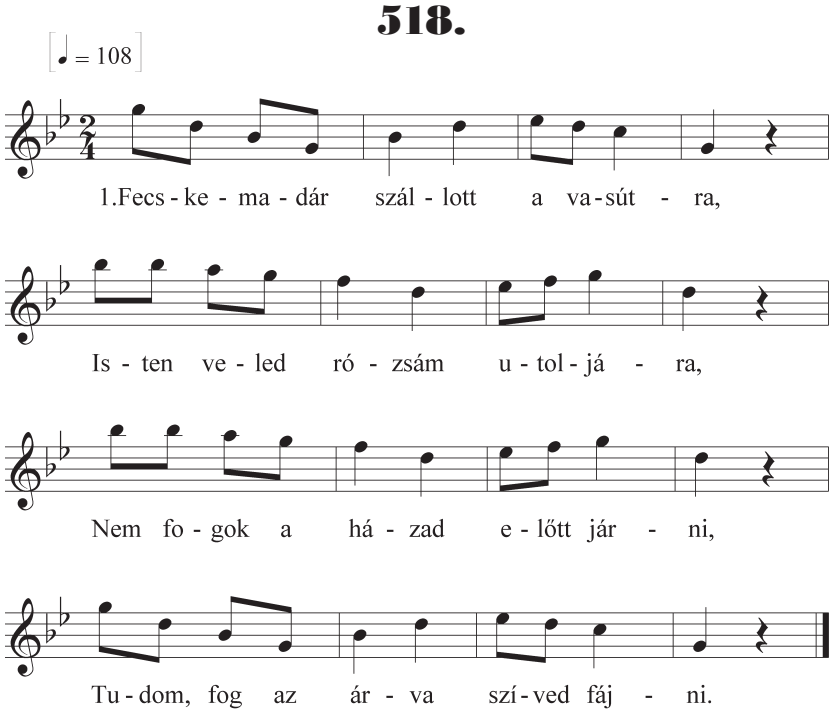

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) — Terék József, 2009.III.17.

517.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) Lázár Katalin, 1981.II.01.
Vásár Józsefné Bencze Julianna (64)
ZTI AP 12634d

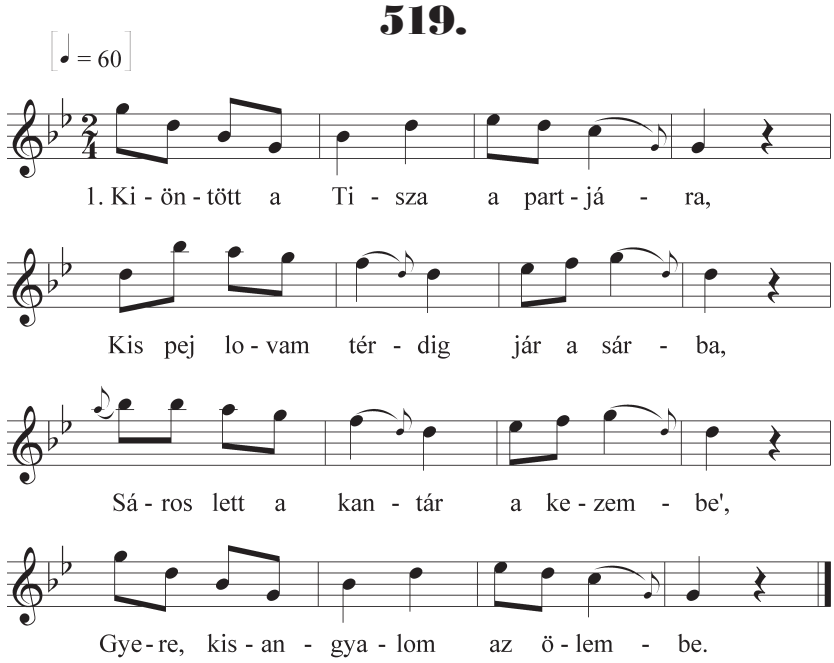
518.

2. Fecskemadár, de sokat utazol,
Nem láttad-e a rózsám valahol,
Láttam biz' én nagyon messze járni,
Elkezdett az árva szívem fájni.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.
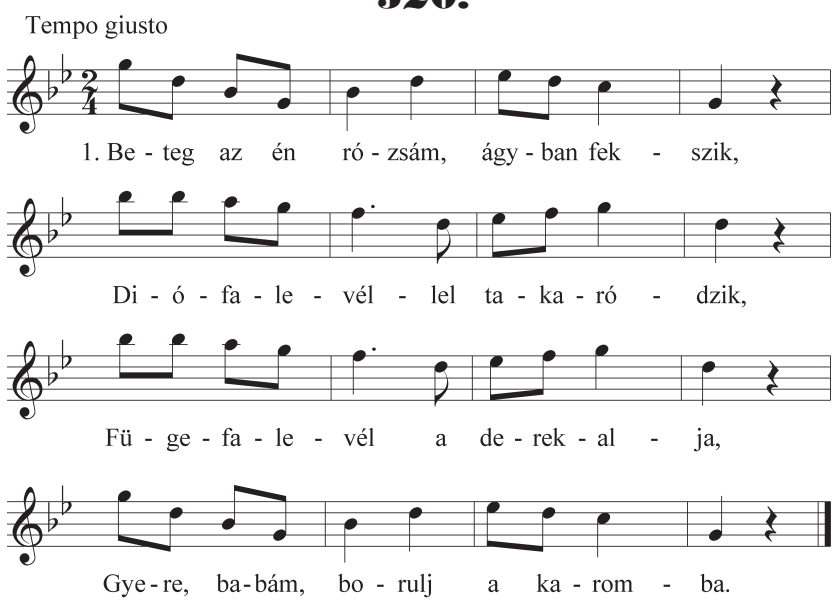
519.

2. Köszönöm, anyám, hogy fölneveltél,
Hogy engemet szárnyra eresztettél,
Valamikor néked megszolgálom,
Áldjon meg az Isten, azt kívánom!

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10977c

520.
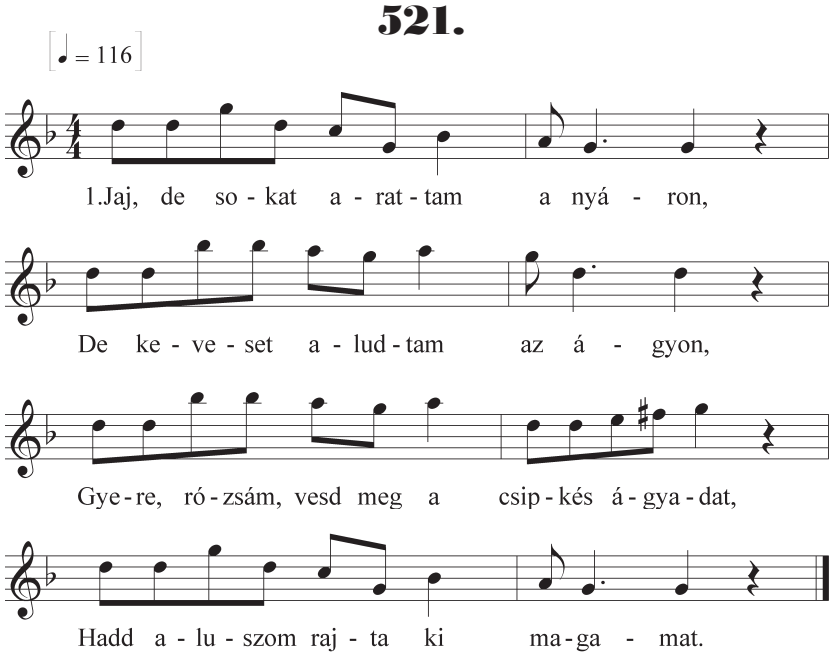

2. Nem hitted el rózsám, hogy beteg vagyok,
Majd elhiszed rózsám, ha meghalok,
Sötét sírba engem, ha lezárnak,
Sűrű könnyet hullajthatsz utánam.

3. Kiöntött a Tisza a partjára,
Kis pej lovam térgyig jár a sárba,
Sáros kantárszára a kezembe,
Gyere kis angyalom az ölrmbe.

4. Már én többet nem mék‘ a templomba,
Nem látom a rózsámat a sorba,
Hányom, vetem csalfa szemeimet,
Nem látom a régi szeretőmet.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
NM H 4826 (Régi jelzet: NM MSZ 239)
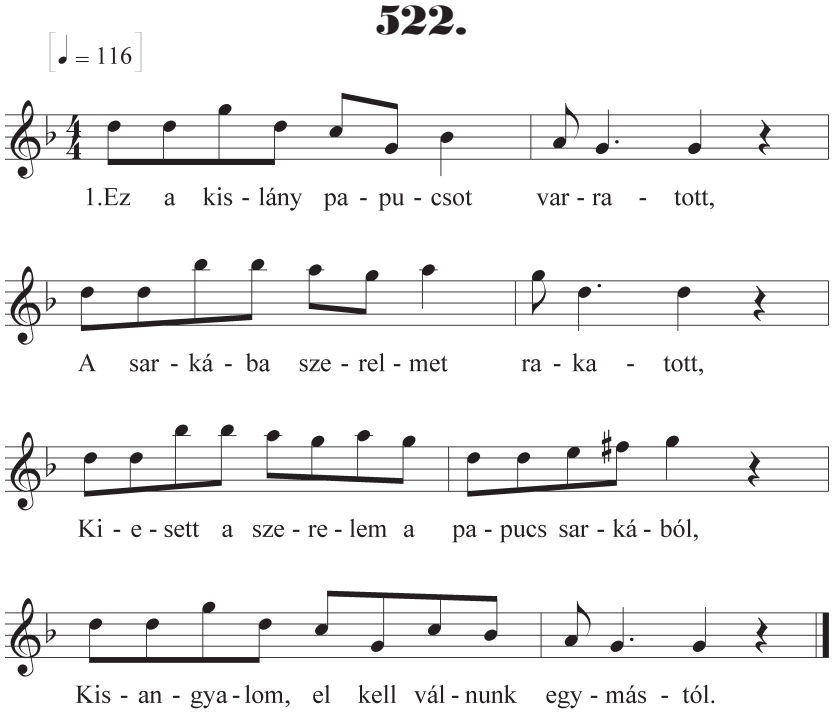
521.

2. Ez a kislány papucsot varratott,
A sarkába szerelmet rakatott,
Kiesett a szerelem a papucs sarkából,
Jaj, de messze estem a babámtól.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Pálné Németh Mária (69) Terék József, 2009.II.25.
Szabó Károlyné Kántor Erzsébet (61)
Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82)
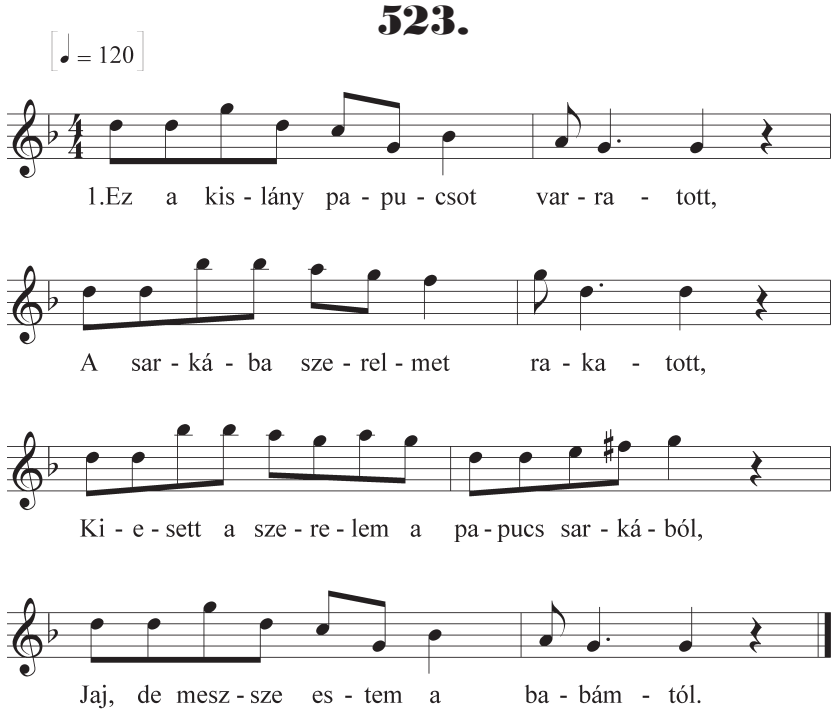
522.

2. Átkarolja az eget a szivárvány,
Csak egyedül én maradtam árván,
Azt a legényt, kit igazán, jaj, megszerettem,
Más öleli, más csókolja helyettem.
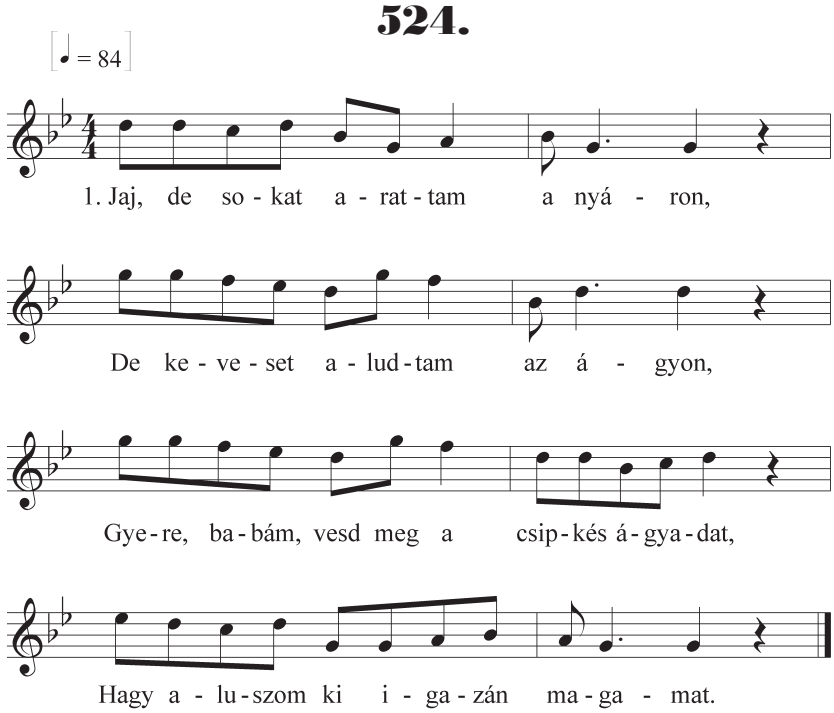
Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) Terék József, 2013.VIII.05.

523.
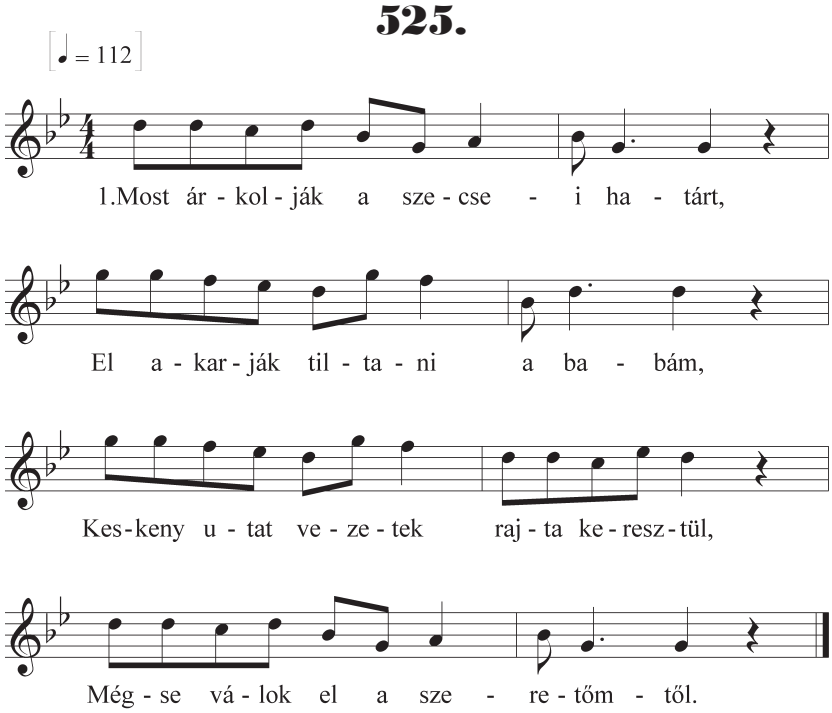

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

524.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.
ZTI AP 09654c
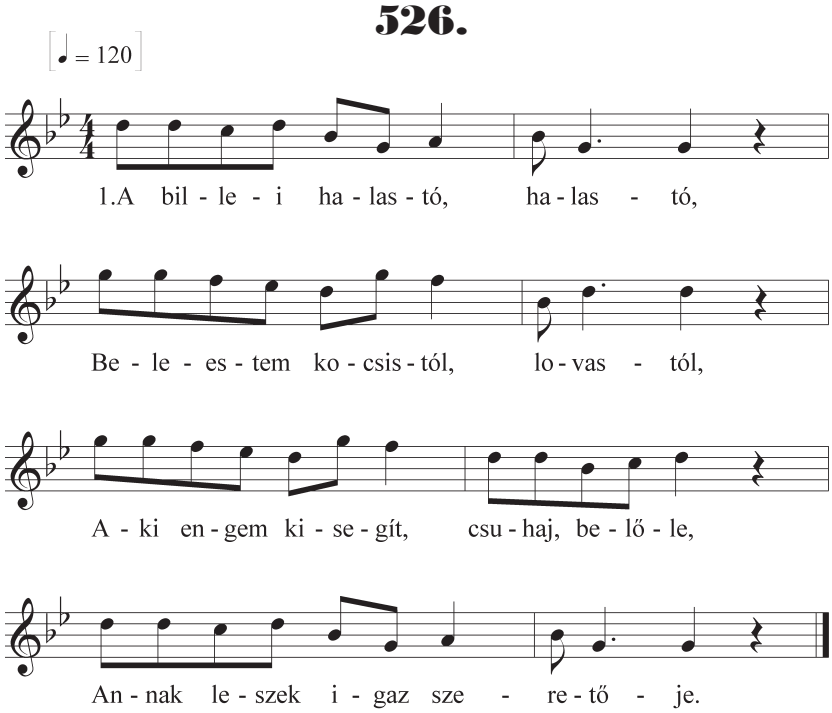
525.

2. Mit ér nékem a sági kis határ,
Ha nincs benne, kiért a szívem fáj,
Tápiósági házakra csak ránézek,
Ott van, akit igazán szeretek.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.
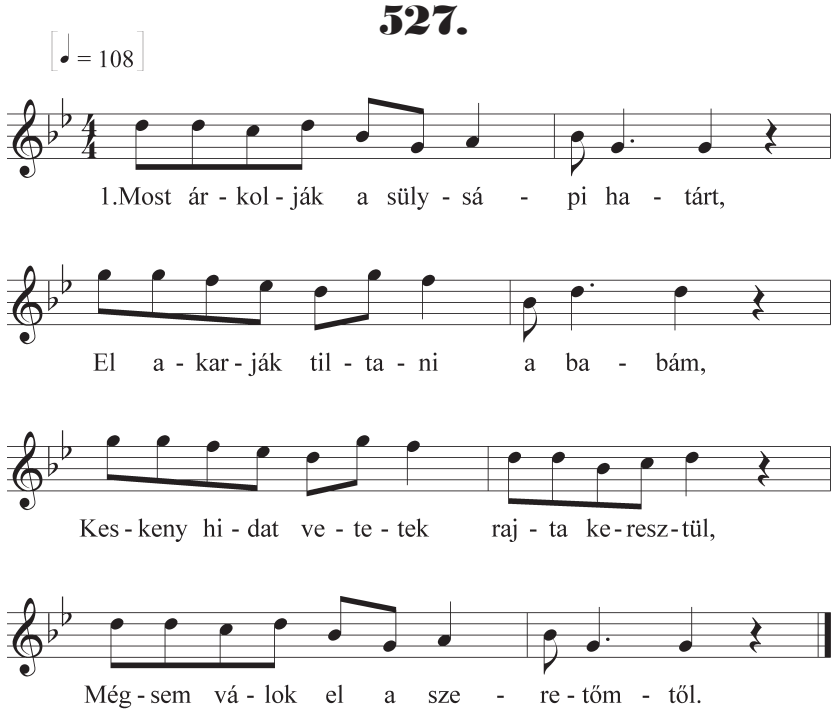
526.

2. A billei híd alatt, híd alatt,
Három legény rozmaringot arat,
Én leszek a rozmaring marokszedője,
Barna legény igaz szeretője.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes Terék József, 2010.II.17.
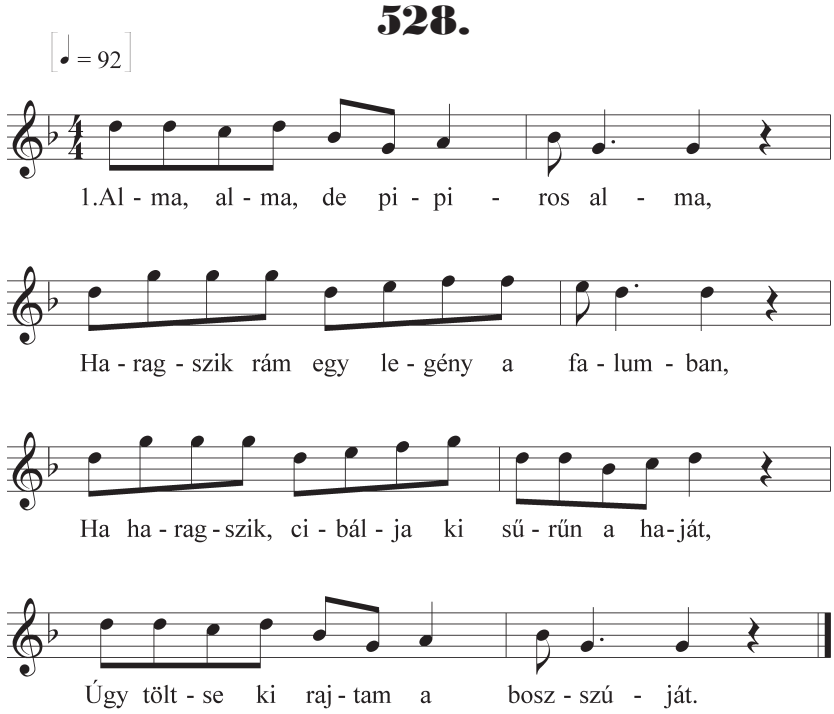
527.

2. Mit ér nékem a sülysápi határ,
Ha nincs benne, kiért a szívem fáj,
Az alvégi házakra, sej, haj, ránézek,
Ott van, akit igazán szeretek.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

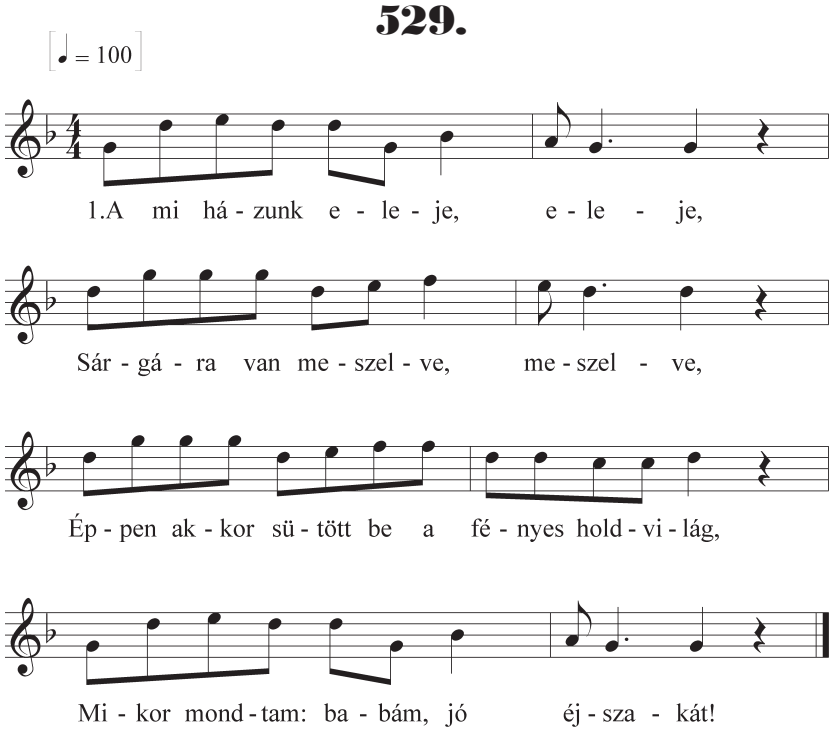
528.

2. Fájhat annak a kislánynak a szíve,
Kinek most esküszik a szeretője,
Lám, az enyém most esküszik, mégsem fáj,
Sok az irigy, nem szólhatok őhozzá.
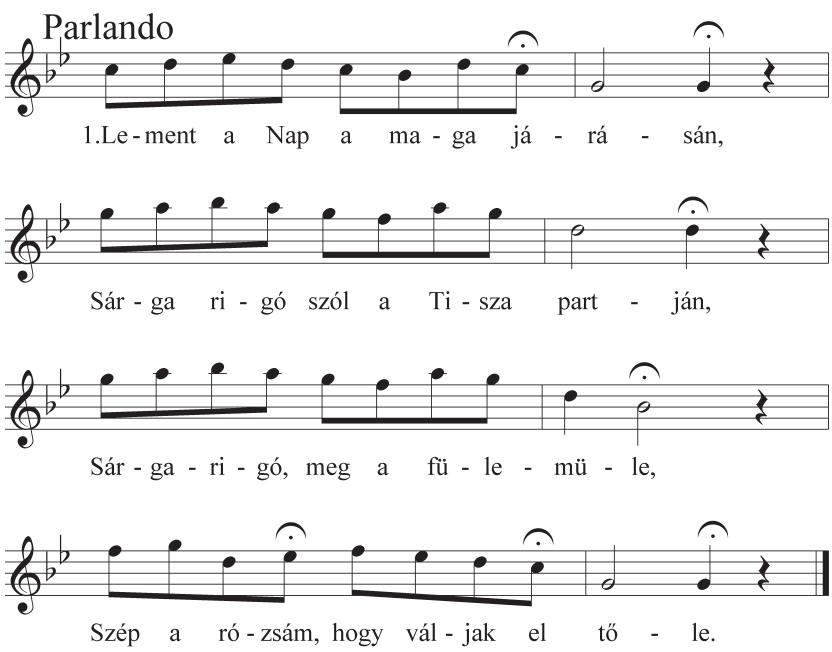
Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632g

529.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (30) Paulovics Géza, 1967.X.26.
Makai Sándorné Dobos Ilona (31)
ZTI AP 06792d

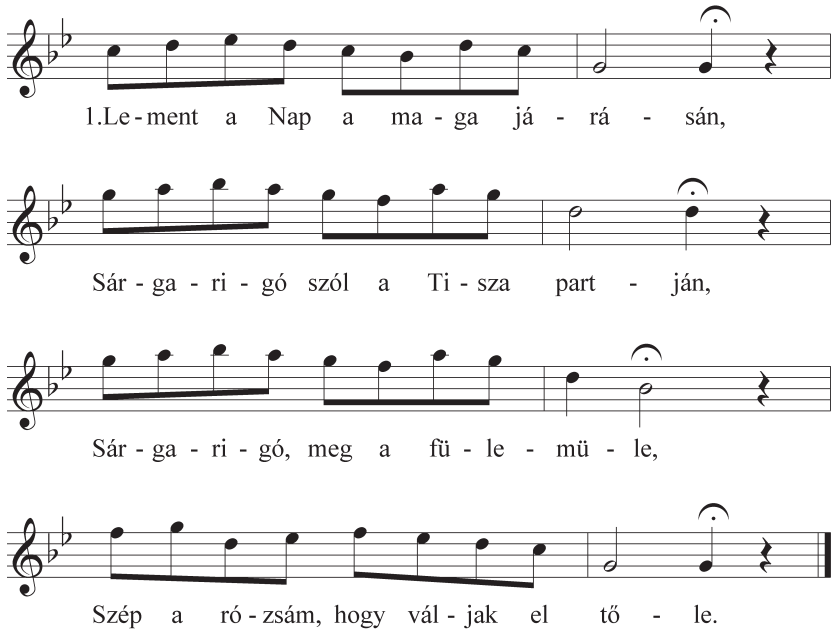
530.

Káva (Pest), Karsai Pálné (58) Terék József, 2009.III.05.

531.

Parlando

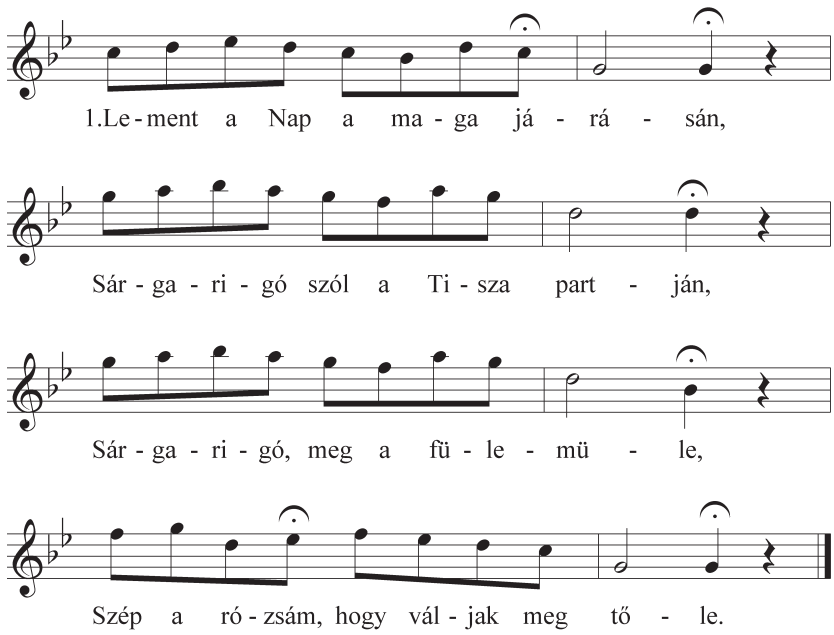

2. Ha meghalok temetőbe visznek,
A síromra fakeresztet tesznek,
Jöjj ki hozzám holdvilágos este,
Úgy borulj le a sírkeresztemre.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herczeg Klára,1983.

532.
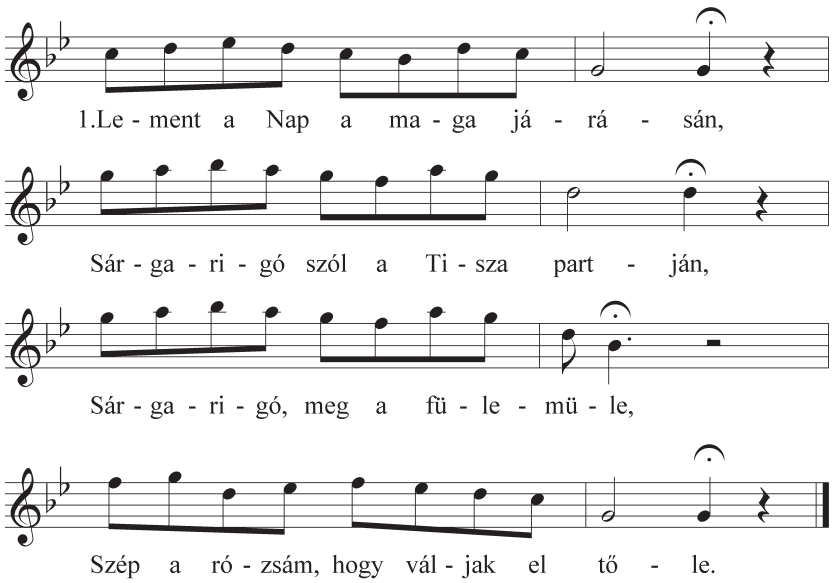
Parlando

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

533.

Parlando
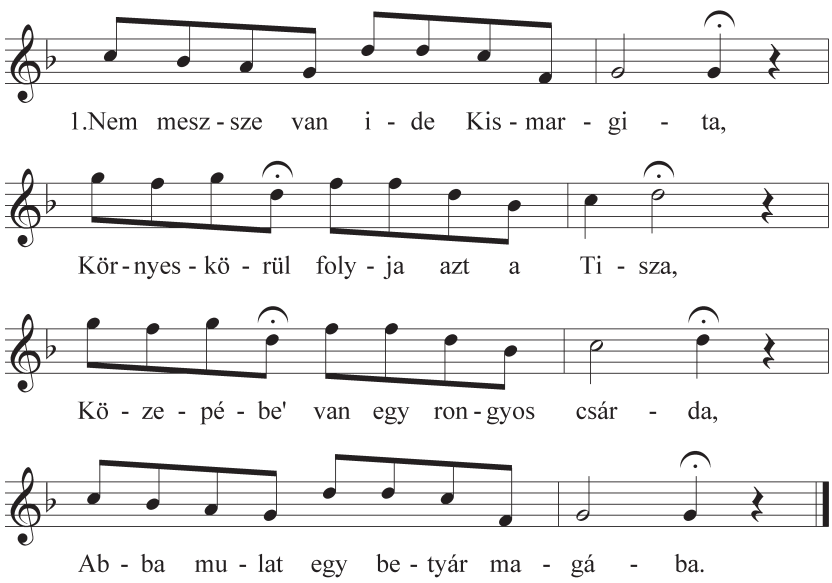

2. Ha meghalok temetőbe visznek,
A síromra fakeresztet tesznek,
Jöjj ki hozzám holdvilágos este,
Boruljál le a sírkeresztemre.

Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) Terék József, 2013.VIII.05.

534.

Parlando

2. Csaplárosné, jó estét, jó estét,
Hát ez a szép pej paripa kié,
Odabe' van e lónak gazdája,
Most érkezett, nincs egy fél órája.
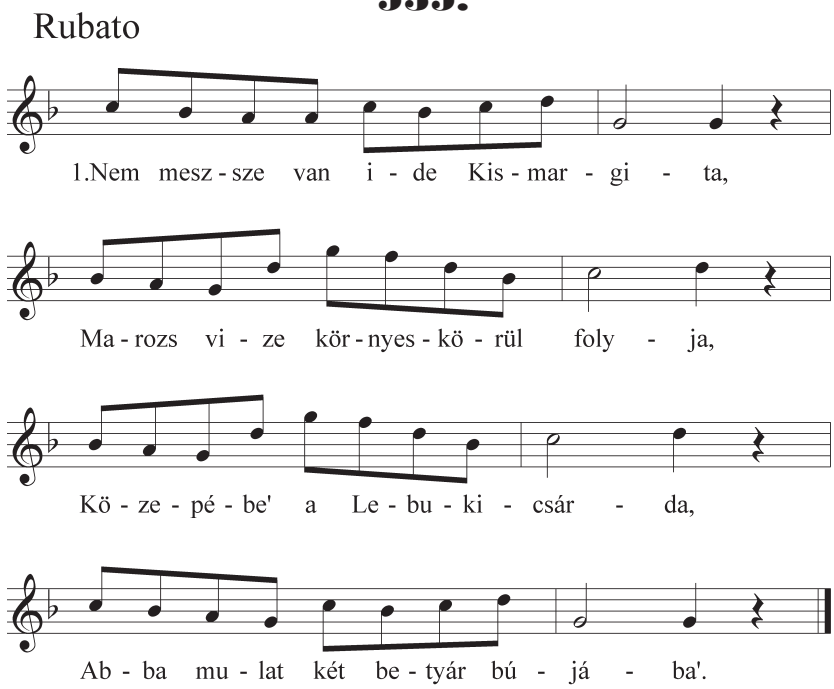
3. Küldje ki hát e lónak gazdáját,
Nem bántjuk mi, csak adja meg magát,
Ki se megyek, meg sem adom magam,
Kinek tetszik, vigye el a lovam.

4. Lovam, lovam, nem annyira bánom,
Csak a nyerges izzajtóm sajnálom,
Nyereg alatt a bugyellárisom,
Abban van háromezer forintom.

5. Egyet adtam én drága lóér',
A másikat rá való szerszámér',
Harmadikat egy szép barna lányér',
Kit nem adnék széles e világér'.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) Terék József, 2009.III.09.

535.

2. Amoda jön kilenc lovas zsandár,
Igenyest a csárda jelé beáll,
Jó *j*estét, jó *j*estét, csaplárosné,
Hát ez a szép pej paripa kié.

Ismétlésre:

Odabe' van annak a gazdája,
Most érkezett, nincs egy fél órája.

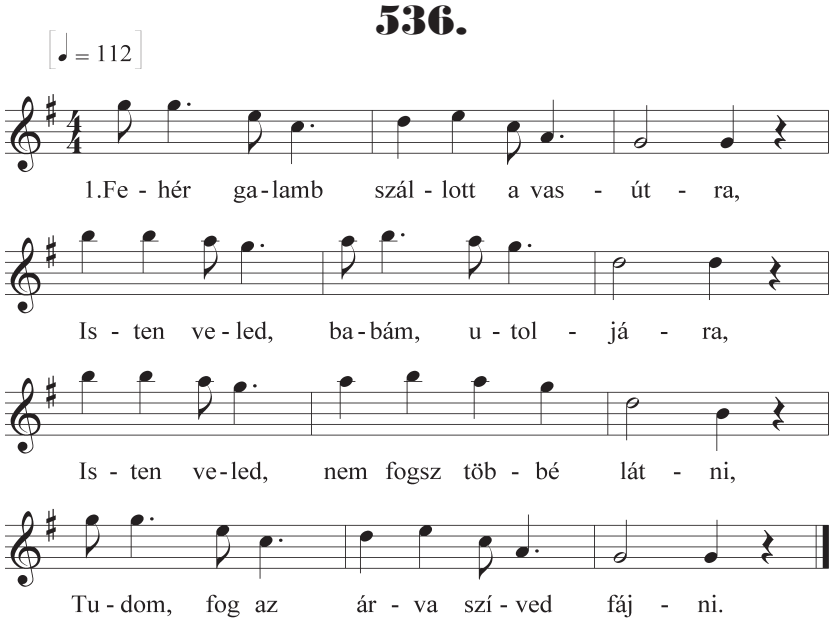
3. Kü'ggye hát ki a lónak gazdáját,
Nem bántjuk mi, csak adja meg magát,
Ki se megyek, meg sem adom magam,
Kinek tetszik, vigye el a lovam.

4. Lovam, lovam nem annyira bánom,
Csak a nyeregizzajtót sajnálom,
Nyeregizzajtóm a bugyelláris,
Abba hever egy pár ezer forint.

5. Lovam, lovam egy fekete bársony,
Ha rá*j*ülök, az egekig járok,
Cifra szűröm a bal oldalamon,
Kilenc zsandár a hideg nyomamon.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
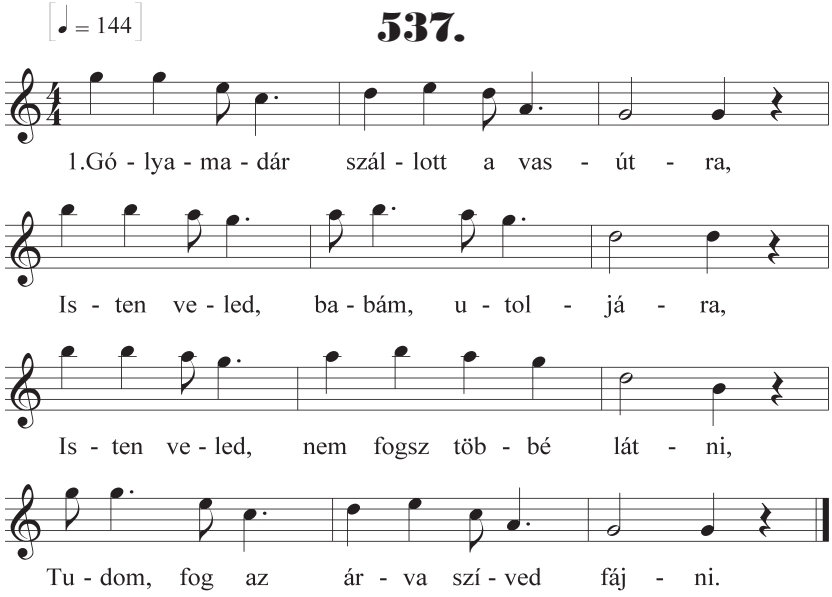
536.

2. Isten veled, kis Bicske, örökre,
Én elmegyek messze idegenbe,
A szívemet éles golyó járja,
Lesodor a hegyek oldalára.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61) Lázár Katalin, 1981.I.24.
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12630b
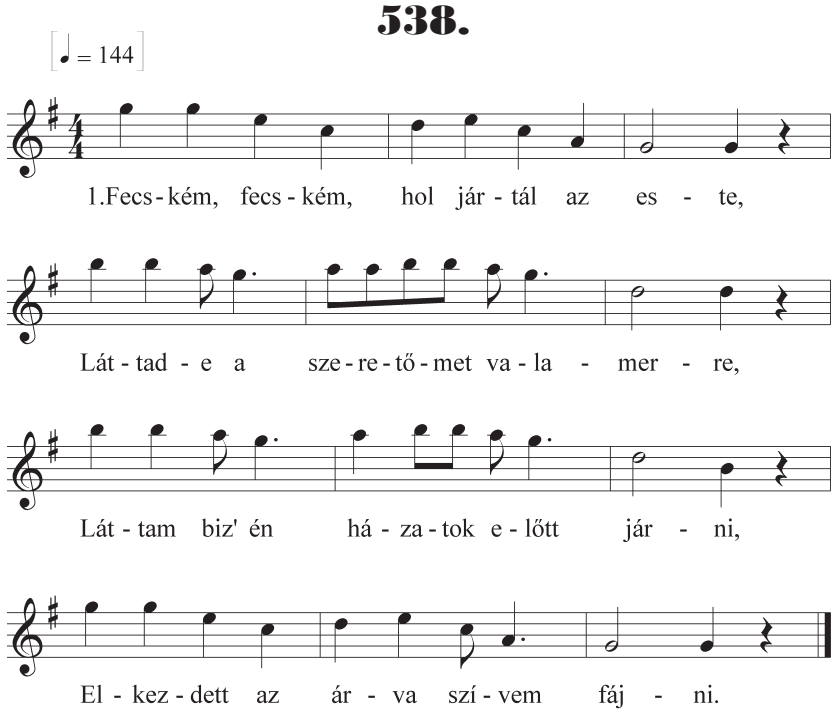
537.

2. Hacsak ennek tényleg így kell lenni,
Nagy Úriból el kell masírozni,
Olyan szépen kimegyek belőle,
Nincs szeretőm, kit sajnáljak benne.

Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (57) Lázár Katalin, 1981.II.17.
Solti Józsefné Szabó Erzsébet (56)
Papp István (69), Sárközi János (75)
Bori Sándor (77), Kerekes István (60)
ZTI AP 12640i
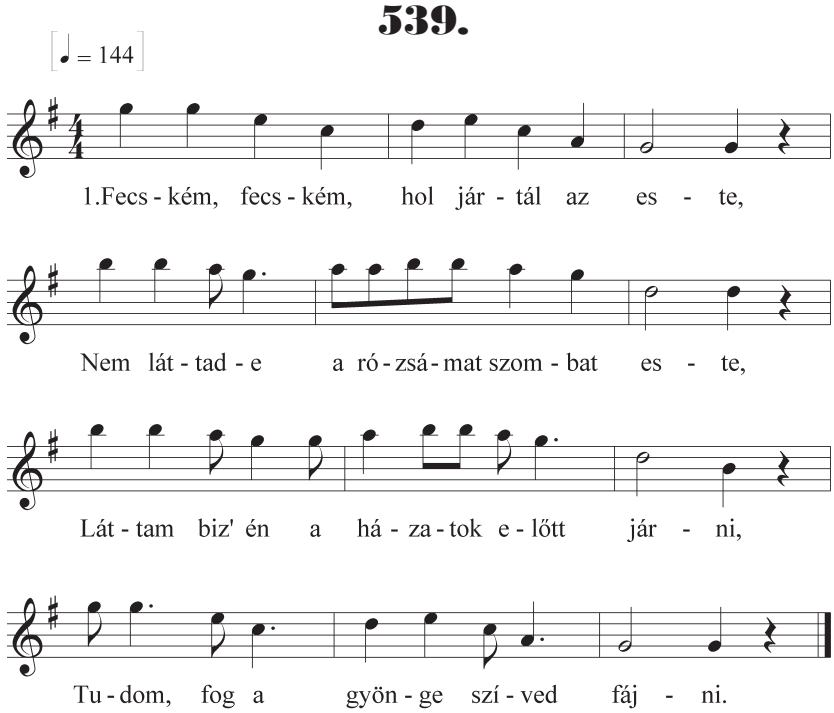
538.

2. Fehér galamb száll a falu felett,
Viszi az én bánatos levelem,
Vidd el galamb, vidd el messze földre,
Kit szerettem, elhagyott örökre.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

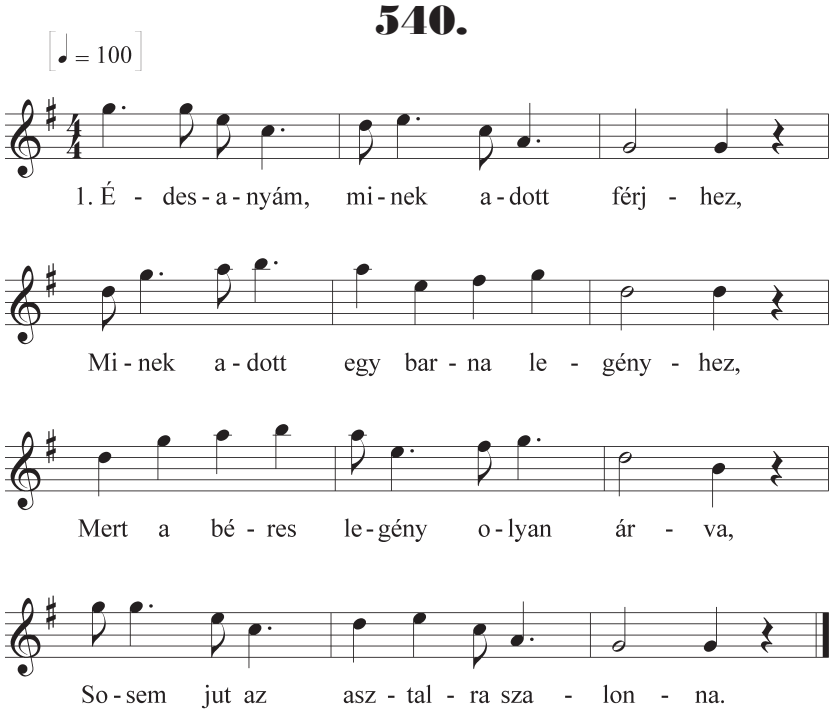
539.

2. Fecskemadár szállott a felhőbe,
Elvitte a karikagyűrűmet,
Fecskemadár ejtsd le a gyűrűmet,
Sajnálom a régi szeretőmet.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) — Terék József, 2011.III.07.

540.
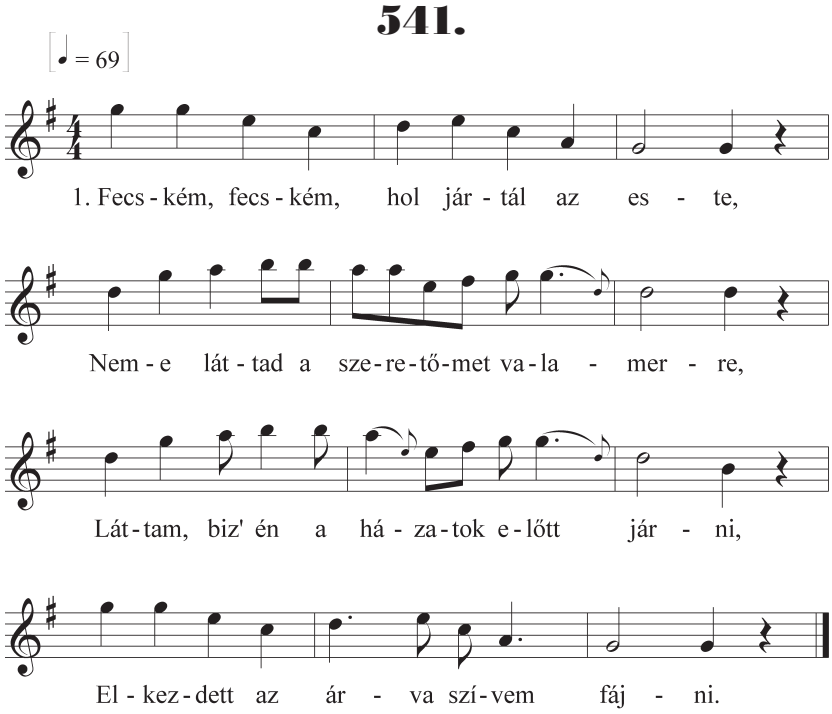

2. Édesanyám, minek adott férjhez,
Minek adott egy béres legényhez,
Mert a béres keze-lába fázik,
Nincs bakancsa, nem keres az annyit.

3. Gróf Andrássy határ, jaj, de széles,
A sok béres, jaj, de nagyon éhes,
Nem jut neki, csak kenyér, meg vöröshagyma,
De az intézőnek nagyra nőtt a hasa.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 09658a

Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.

541.
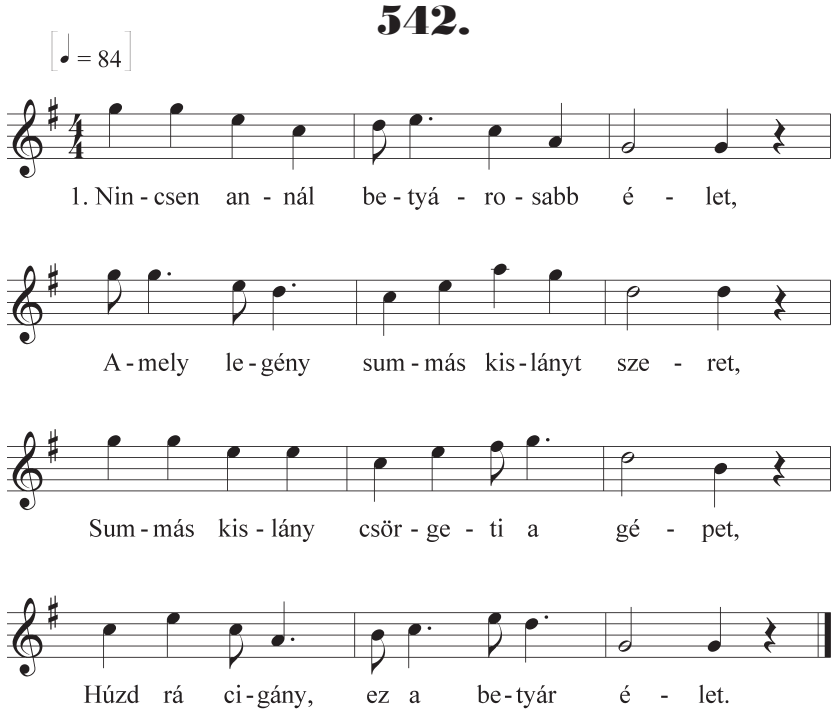

2. Rászállott a fecske a vasútra,
Jártam hozzád, az egész falu tudta,
Jártam hozzád, sej, de nem fogok járni,
Tudom, fog az árva szíved fájni.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 10980a

Manga János, 1974.

542.
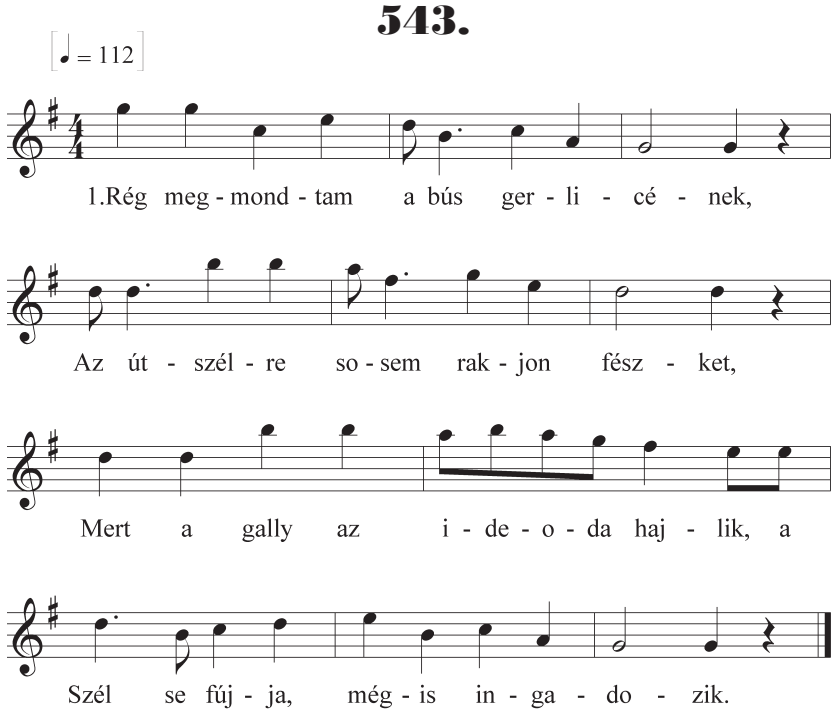

2. Nincsen annál betyárosabb élet,
Amely kislány summás legényt szeret,
Summáslegény fölfekszik az ágyra,
Nem bánja, ha sáros is a lába.

Ismétlésre:
Summáslegény fölfekszik az ágyra,
Nem bánja, ha térdig sáros is a lába.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10988a

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) — Terék József, 2012.IX.23.
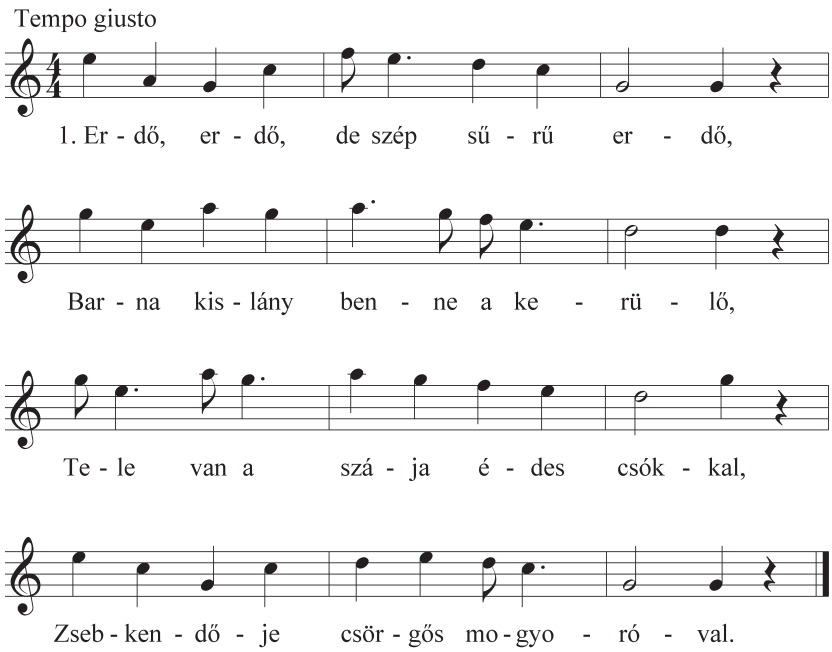
543.

2. Nem merek a kapuba kimenni,
Nem merek a lócára leülni,
Mert azt beszélgetik a faluba, a babámat várom a kapuba',
A babámat várom a kapuba'.

Tápiószőlős (Pest), Nagy Zoltánné Gigor Mária (63) — Terék József, 2009.III.09.

544.

2. Lányok, lányok, nagykátai lányok,
A legénynek csókot ne adjatok,
Mert az a csók nem esik hiába,
Könnyetek hull a bő'cső gombjára.
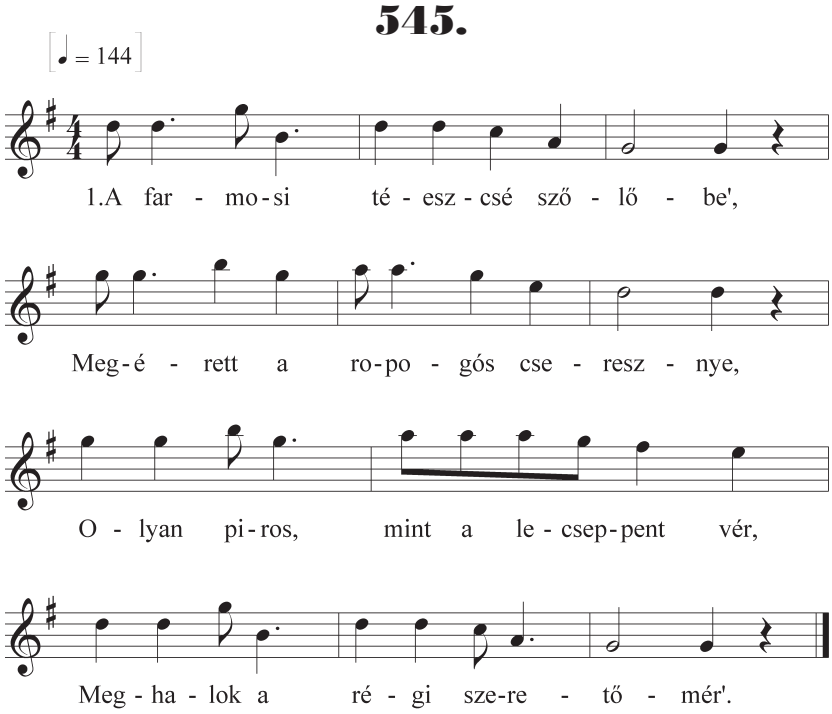
3. Ez a kislány vélem tett fogadást,
Hogy ő rajtam kívül nem szeret mást,
Hulljon le a csontjárul a teste,
Hogyha rajtam kívül mást szeretne.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő
NM H 4787 (Régi jelzet: NM MSZ 200)

Bartók Béla, 1906.

Megjegyzés: A népdal 2. versszakában eredetileg „Lányok, lányok, debreceni lányok" szerepel az első sorban, mely a másik gyűjtési helyre utaló szövegváltozat. Mivel Bartók Béla nem jelölte meg, hogy melyik versszakkal hol énekelték, feltehetőleg mindhárom versszak dokumentálásra került Nagykátán és Debrecen vidékén is.

545.
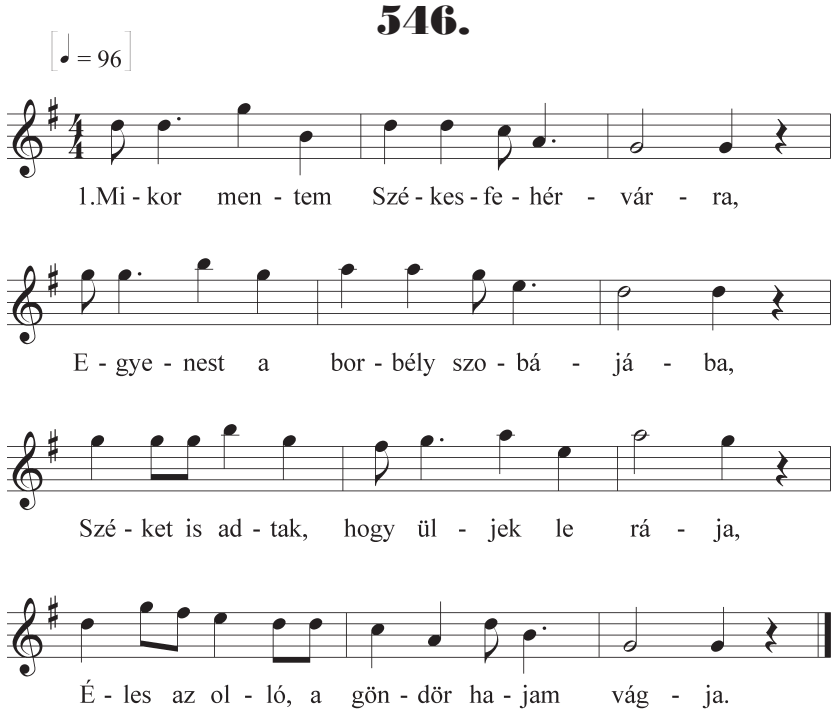

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83)
Bukor Imréné Kenyó Borbála (79)

Lázár Katalin, 1981.II.03.

ZTI AP 12635f

546.
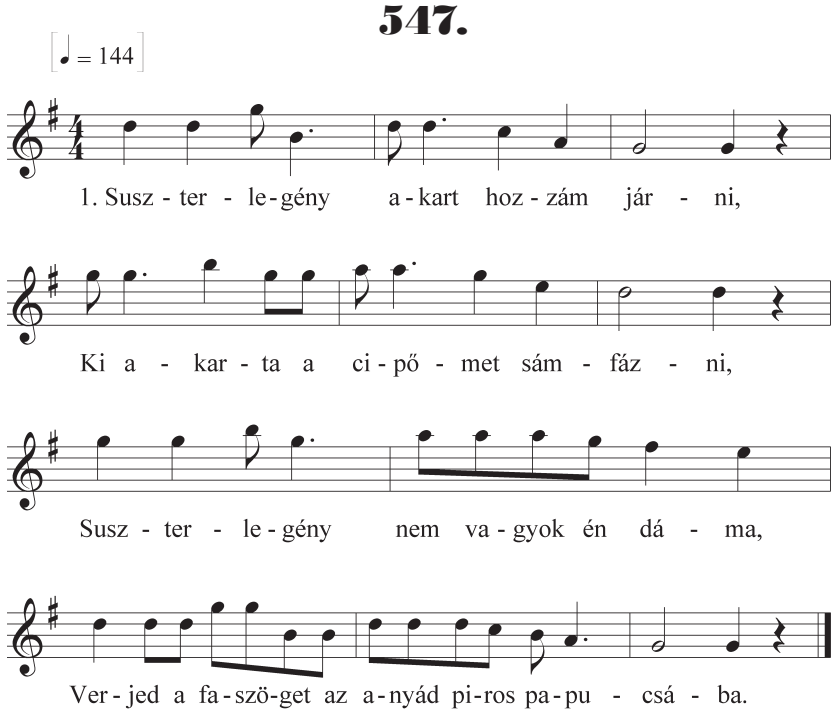

2. Göndör a hajam, lehullik a földre,
Gyere babám, szedd föl a kötényedbe,
Ahány szálat szedsz föl a kötényedbe,
Sej, annyi százszor jussak az eszedbe.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67)

ZTI AP 12625k

547.
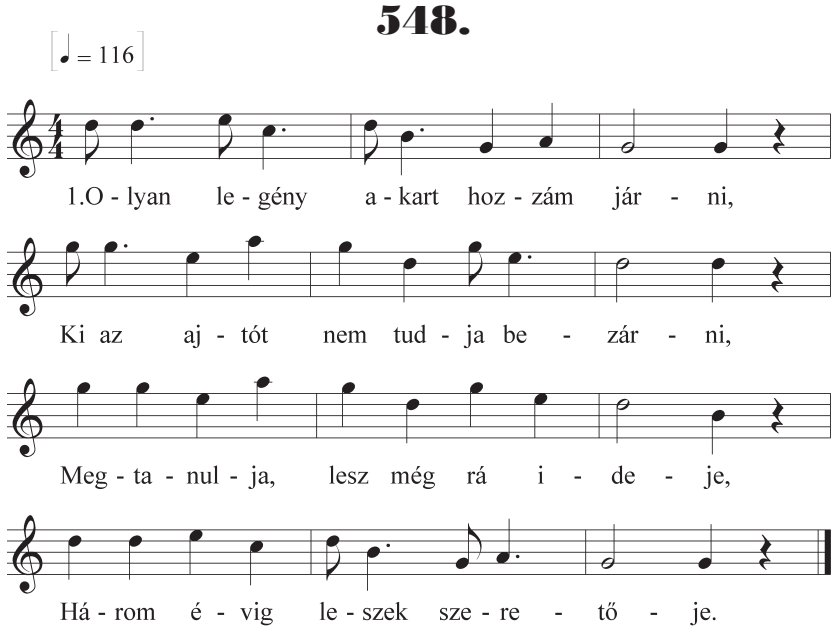

2. Piktorlegény akart hozzám járni,
Ki akarta a szobámat pingálni,
Piktorlegény, nem vagyok én dáma,
Húzzál csíkot az anyád hálószobájába.

3. Szabólegény akart hozzám járni,
Piros bugyit akart nékem varrni,
Piros bugyit, pi-piros a szára,
Hogy a babám ne férjen hozzája.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

548.

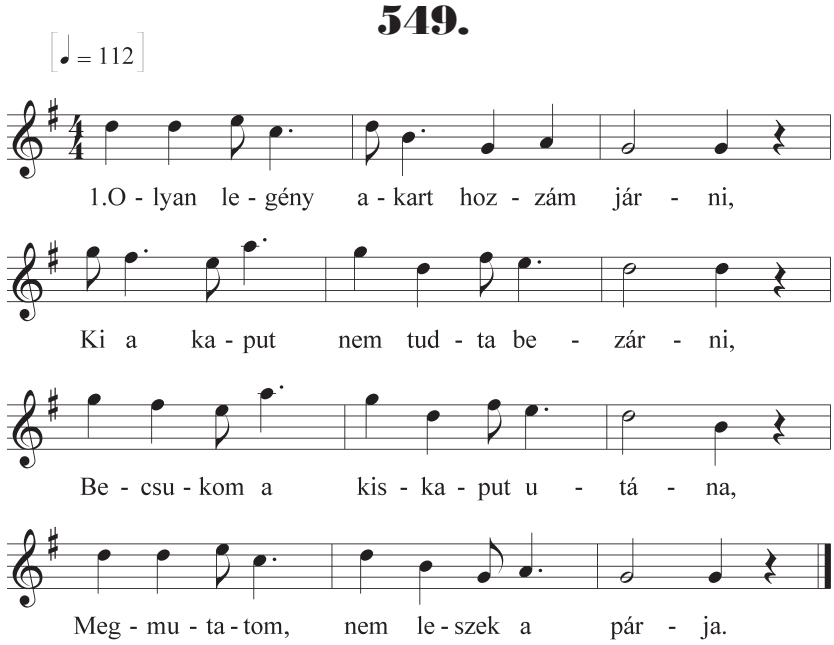
Ismétlésre:
Három évig leszek szeretője,
Azután meg a kedves felesége.

2. Arra kértek az újszilvási lányok,
Minden este járjak el hozzájok,
De én azért megteszem, hogy nem járok,
Százszor szebbek a kis szőlősi lányok.

3. Kis szőlősi téesz szőlőjében,
Megérett a ropogós cseresznye,
Olyan piros, mint a lecseppent vér,
Meghalok a mostani szeretőmér'.

Tápiószőlős (Pest), Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12631j

549.
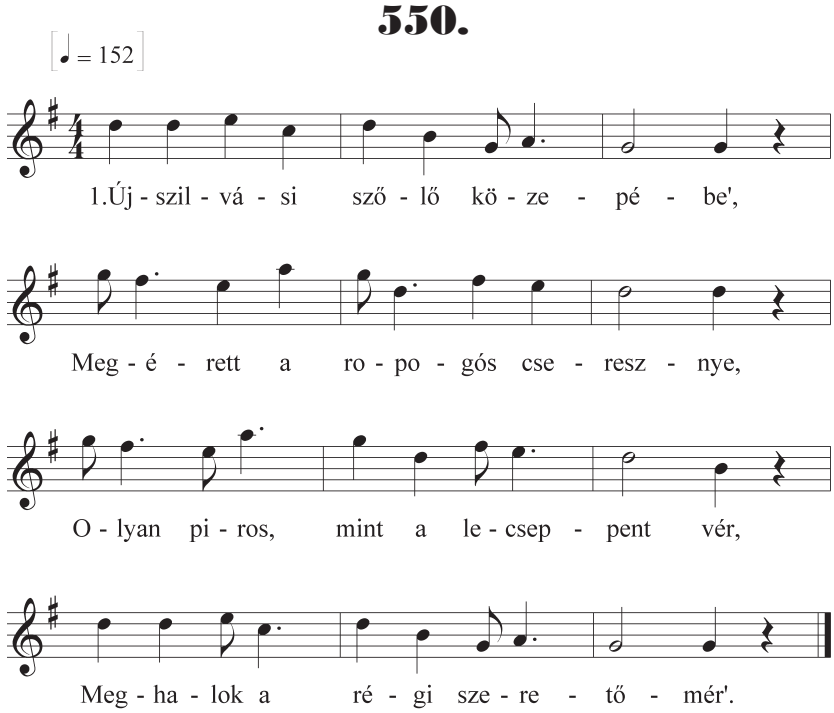

2. Újszilvási Kossuth téeszcsébe,
Megérett a ropogós cseresznye,
Olyan piros, mint a lecseppent vér,
Meghalok a régi szeretőmér'.

3. Édesanyám olyan tejet adott,
Amitől a szeretőm elhagyott,
Most is olyan szeretőm hagyott el,
Kit még élek, sosem felejtek el.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) Lázár Katalin, 1981.II.01.
Vásár Józsefné Bencze Julianna (64)
ZTI AP 12634b
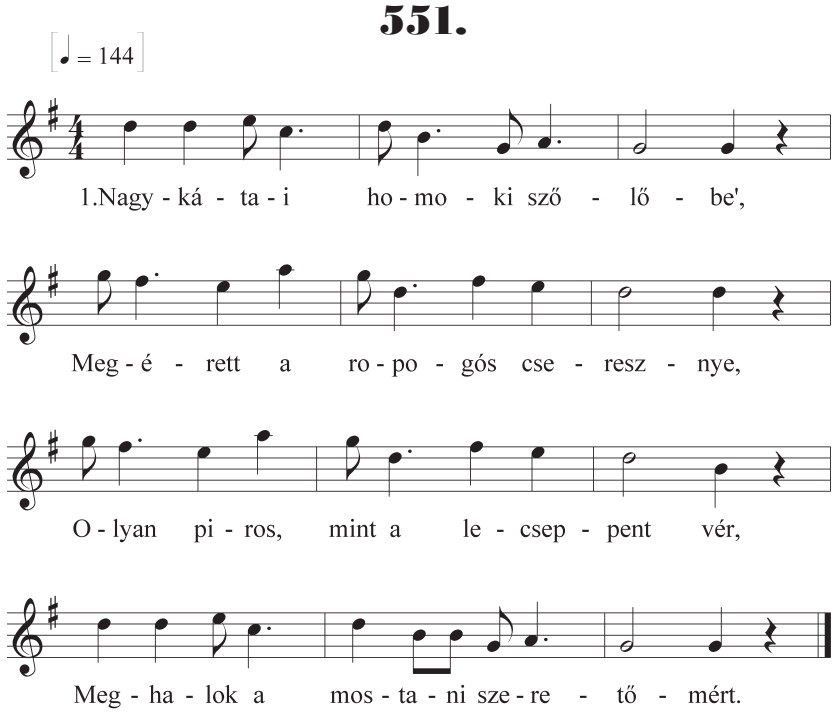
550.

2. Olyan legény akart hozzám járni,
Ki a kaput nem tudta bezárni,
Megtanulja, lesz még rá ideje,
Három évig leszek szeretője.

Újszilvás (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.20.

551.
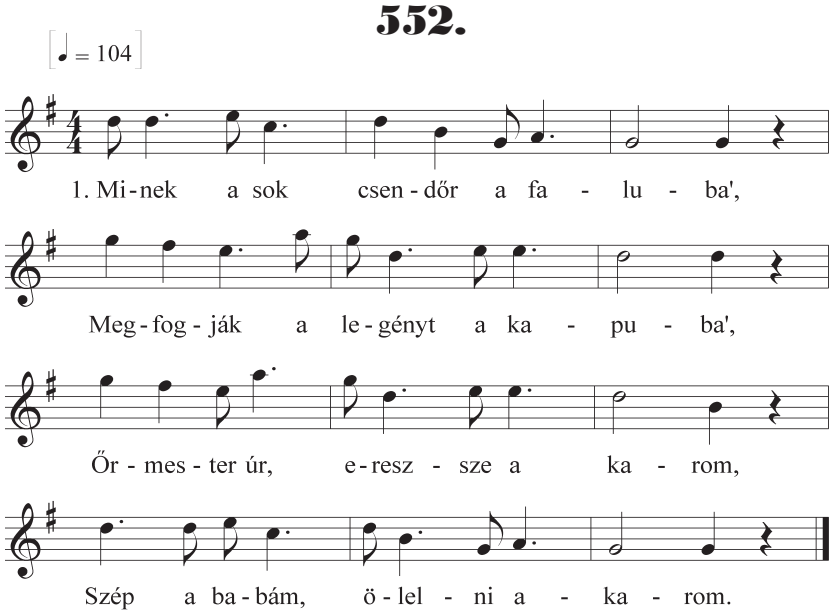

2. Olyan legény akart hozzám járni,
Ki az ajtót nem tudta bezárni,
Tanulja meg, lesz még rá ideje,
Három évig leszek szeretője,

Ismétlésre:
Három évig leszek szeretője,
Azután meg a kedves felesége.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) — Terék József, 2011.III.07.

552.

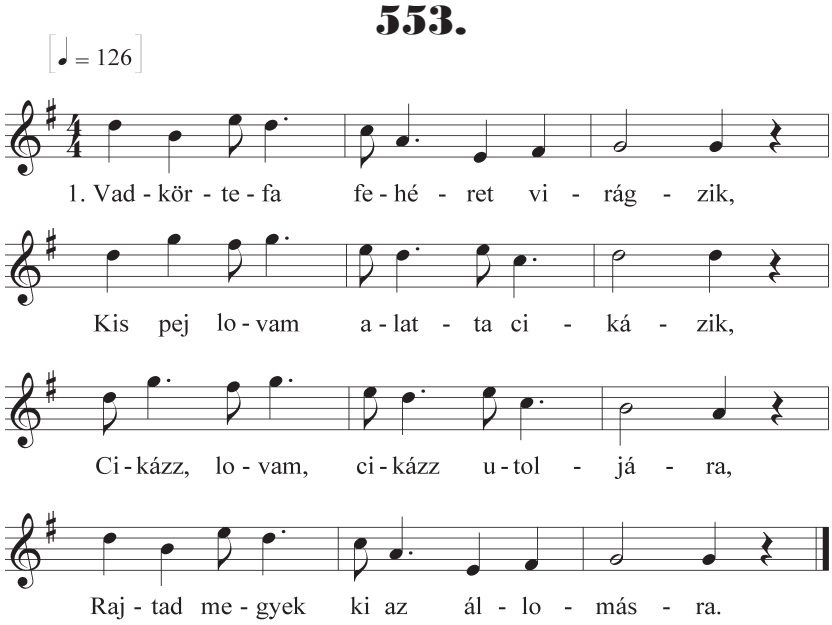
2. Minek menjek én már a templomba,
Ha a babám nem látom a sorba',
Sem a sorba', (de) sem a sor szélébe',
Nyugszik már a rózsás temetőbe'.

3. Lányok, lányok, tóalmási lányok,
A legénynek csókot ne adjatok,
Mert a ki a legényt megcsókolja,
Nem lesz annak viaszkoszorúja.

4. Lányok, lányok, tóalmási lányok,
Közületek csak egyet sajnálok,
Ha az az egy köztetek nem volna,
Elválásom százszor könnyebb volna.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982a

553.

2. Édesanyám, a rózsa, a rózsa,
Én vagyok a bimbója, bimbója,
Bimbójának a legszebbik ága,
Almási legény igazi babája.
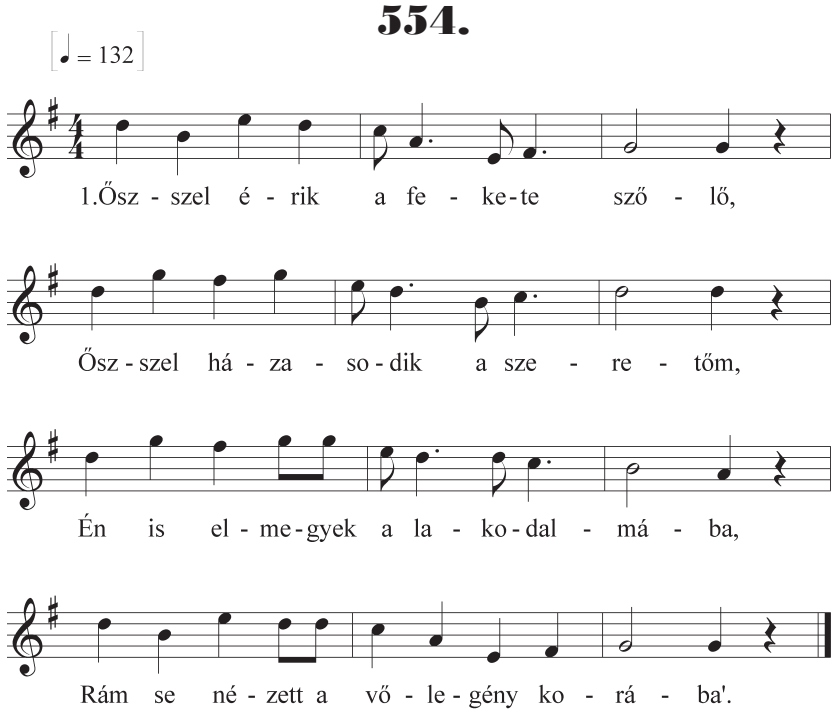
Ismétlésre:
Bimbójának a legszebbik ága,
Tóalmási legény igazi babája.

3. Édesanyám, minek adott férjhez,
Minek adott idegen legényhez,
Idegen lány idegen faluba',
Édesanyám, nem szokok meg soha.

4. Rég megmondtam, nem leszek szerelmes,
Parancsolni fogok a szívemnek,
De már látom, nem tudom megtenni,
Akárhogy szerelmesnek kell lenni.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985i

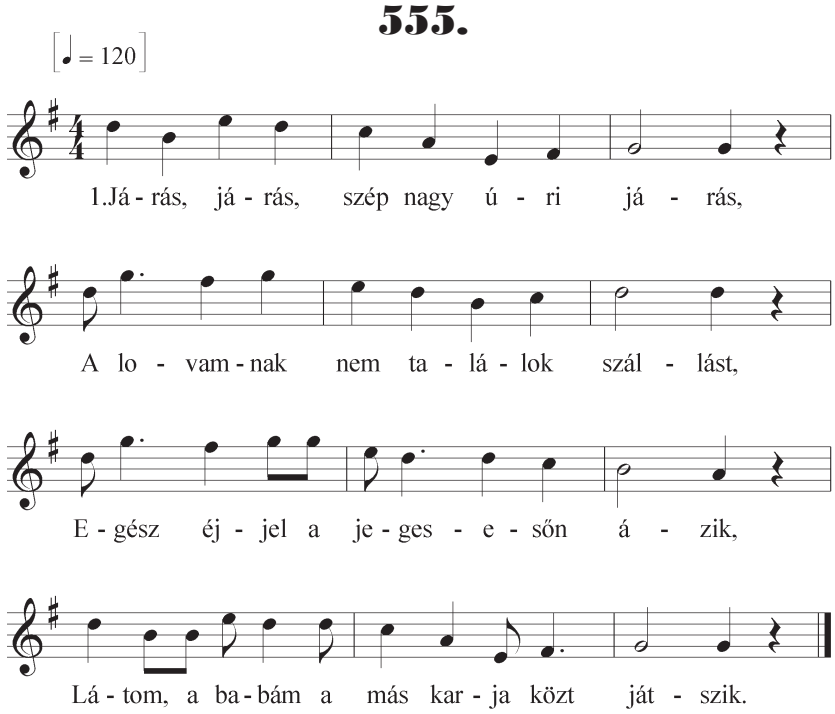
554.

2. Azért, hogy én ilyen sápadt vagyok,
Ne hidd babám, hogy én beteg vagyok,
Elsárgított engem a szerelem,
Nálad nélkül mit ér az életem.
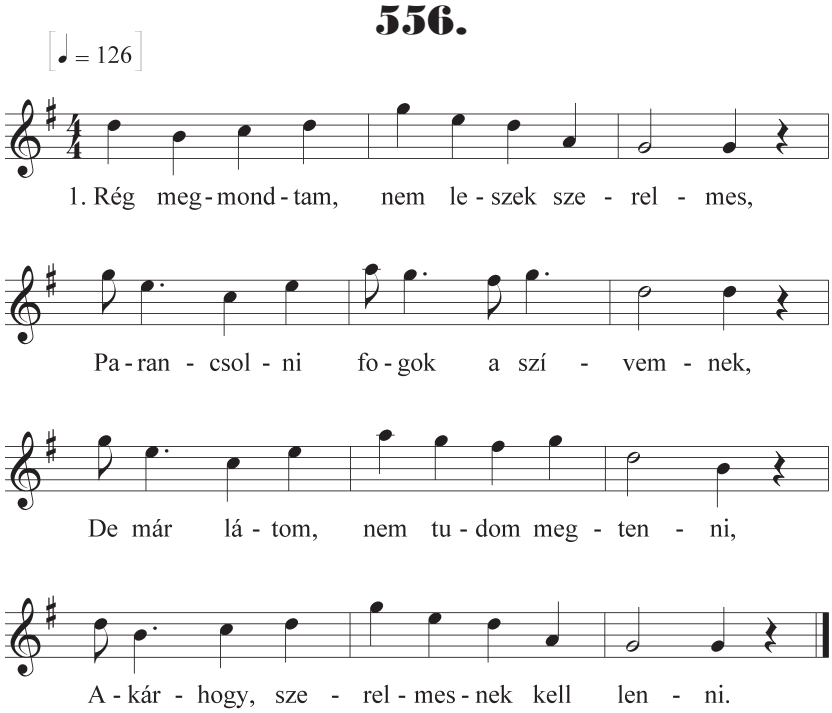
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

555.
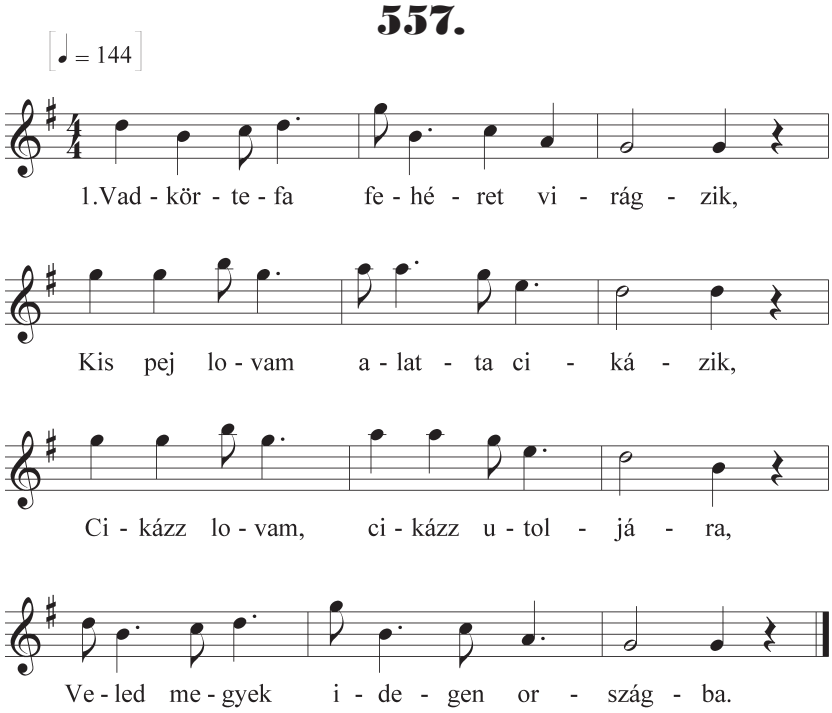

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85)
Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) — Terék József, 2010.VI.07.

556.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10975b
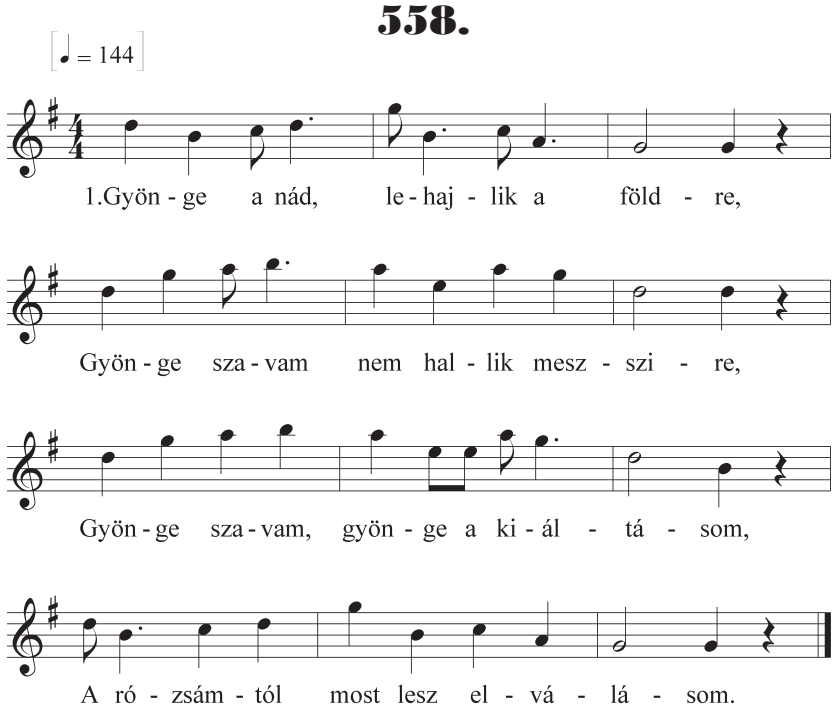
557.

2. Szita rosta mind a kettő sűrű,
Az ujjamon kilenc aranygyűrű,
Mind a kilenc hulljon le a földre,
Régi babám elhagyott örökre.

Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) Terék József, 2013.VIII.05.
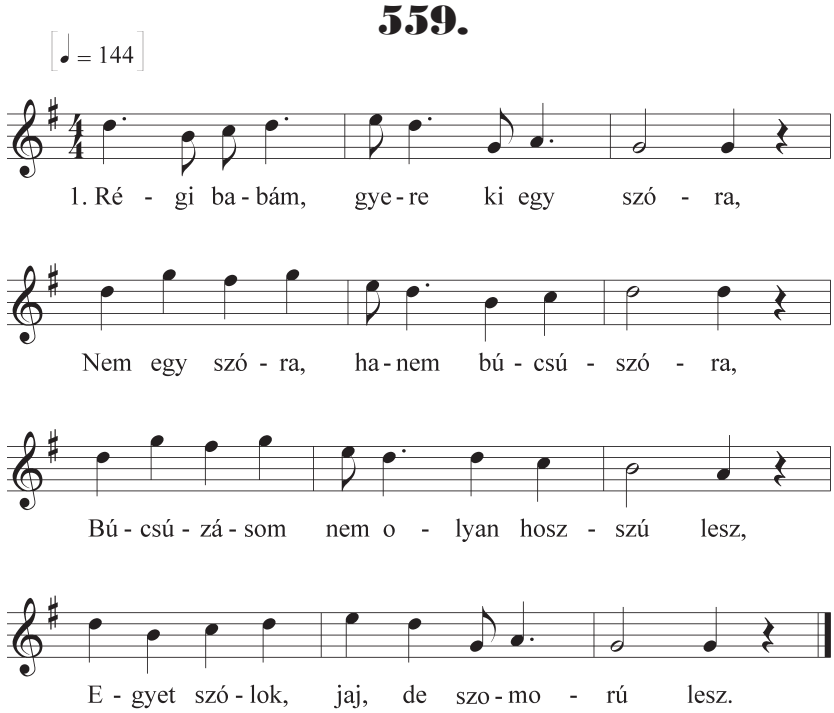
558.

2. Nyisd ki babám, nyisd ki az ajtódat,
Ajtód felett hármas ablakodat,
Nyisd ki babám, nyisd ki mind a hármat,
Adok csókot, bokros harminchármat.
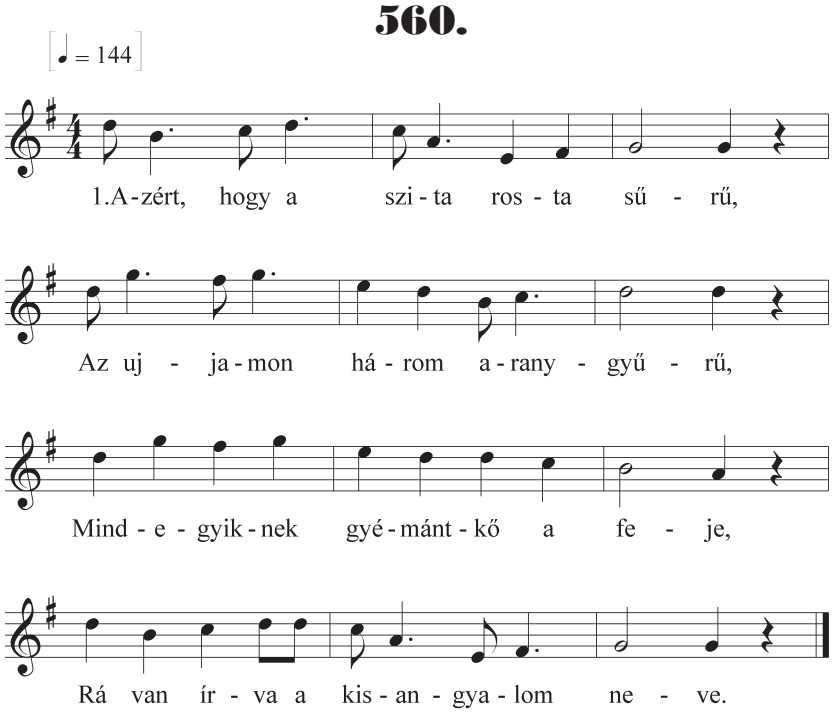
Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

559.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10988d
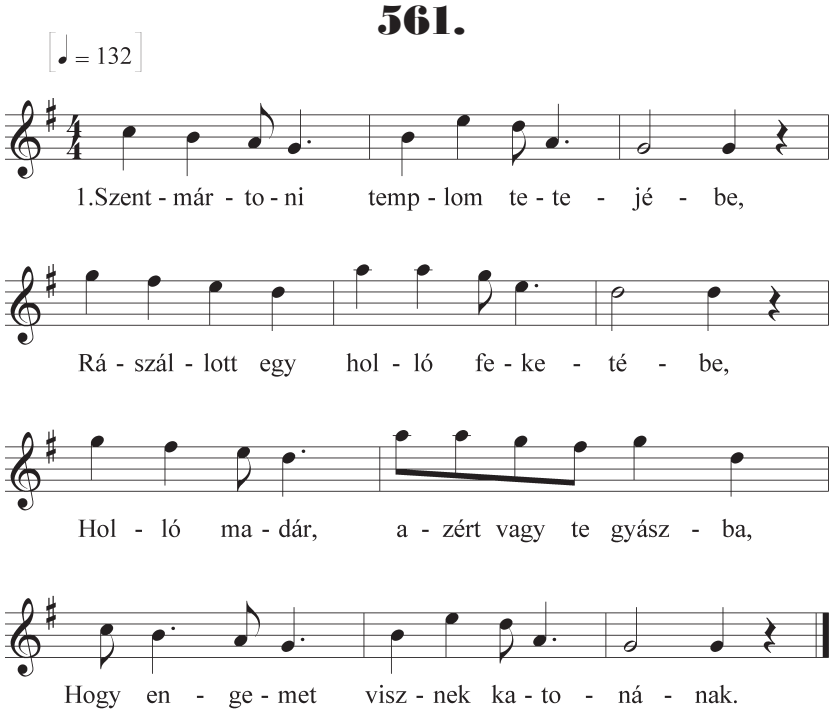
560.

2. Azért, hogy én ilyen sárga vagyok,
Ne hidd babám, hogy én beteg vagyok,
Elsárgított engemet a szerelem,
Nálad nélkül mit ér az életem.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

561.
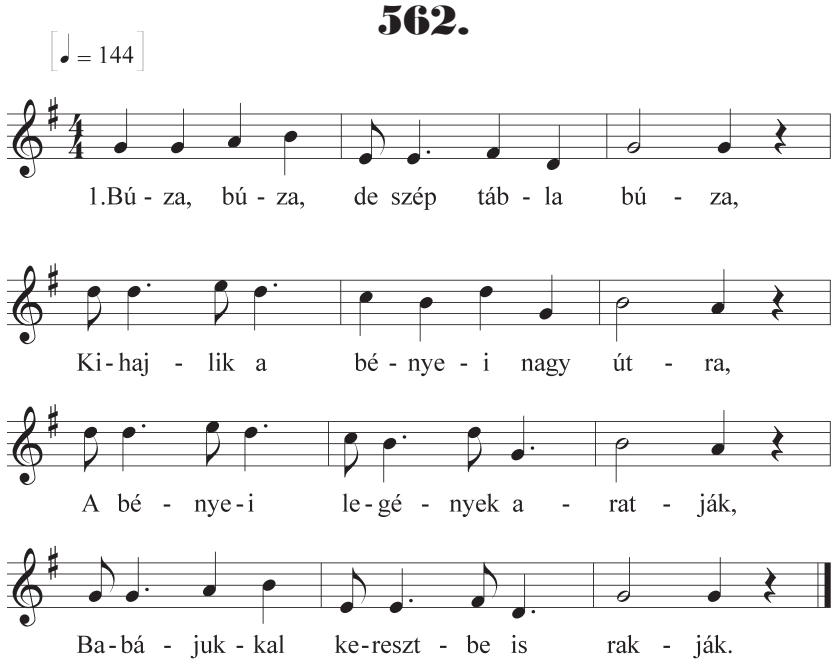

2.Mikor engem katonának visznek,
Az árokba még a víz is reszket,
Az árokba a víz hagy reszkedjen,
Csak a babám igazán szeressen.

3. Minek menjek én már a templomba,
Ha a babám nem látom a sorba',
Sem a sorba', sem a sor szélébe',
Kivitték a gyöngyvirágos temetőbe.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Márton (89) Terék József, 2009.III.03.

562.

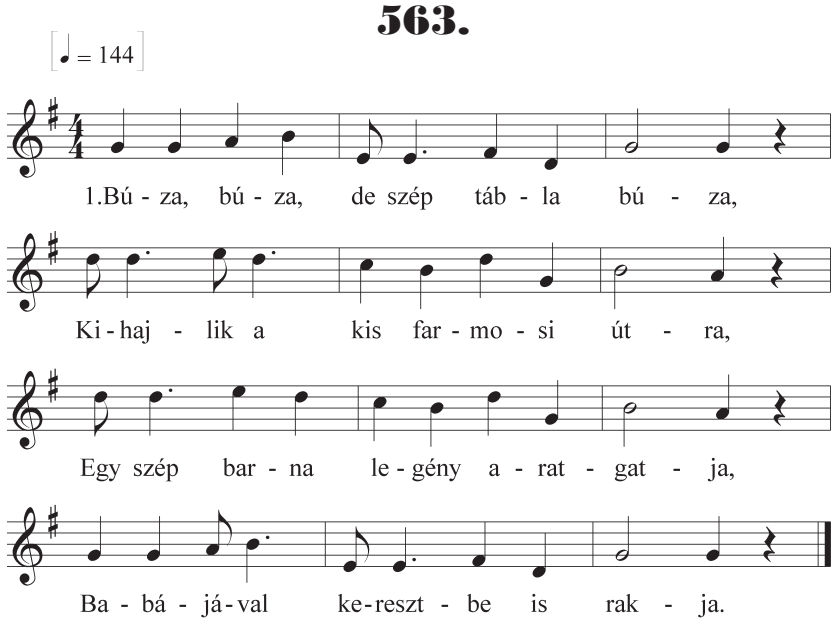

2. Ezt a tábla búzát learatták,
A kévéket keresztbe is rakták,
Tetejére rászállott egy csóka,
Bényei legény tanított a csókra.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.26.

563.

2. Megérett a piros szemű kalász,
A szeretőm anyja engem gyaláz,
Engem gyaláz, engem tesz a szóra,
Sajnálom, de nem tehetek róla,
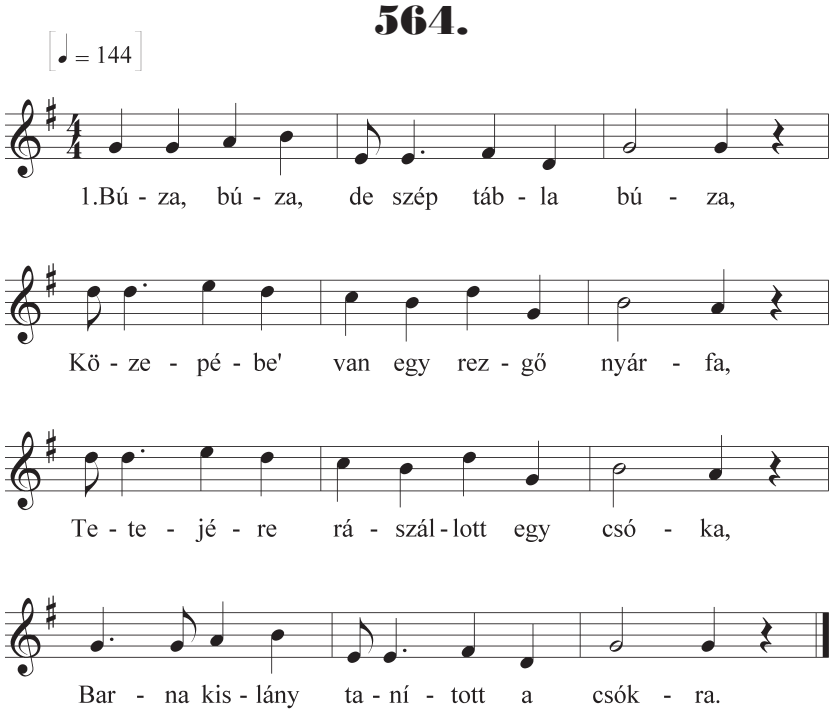
3. Learatták már a búzát, zabot,
Udvaromba rakják az asztagot,
Asztagomra rászállott egy páva,
Tied leszek babám nemsokára.

Ismétlésre:
Asztagomra rászállott egy fecske,
Szeretőm egy farmosi menyecske.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.03.

564.

2. Édesanyám, csak az a kérésem,
Bocsássa meg az esti késésem,
Olyan édes volt a babám csókja, hogy
Nem hallgattam az esti harangszóra.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.
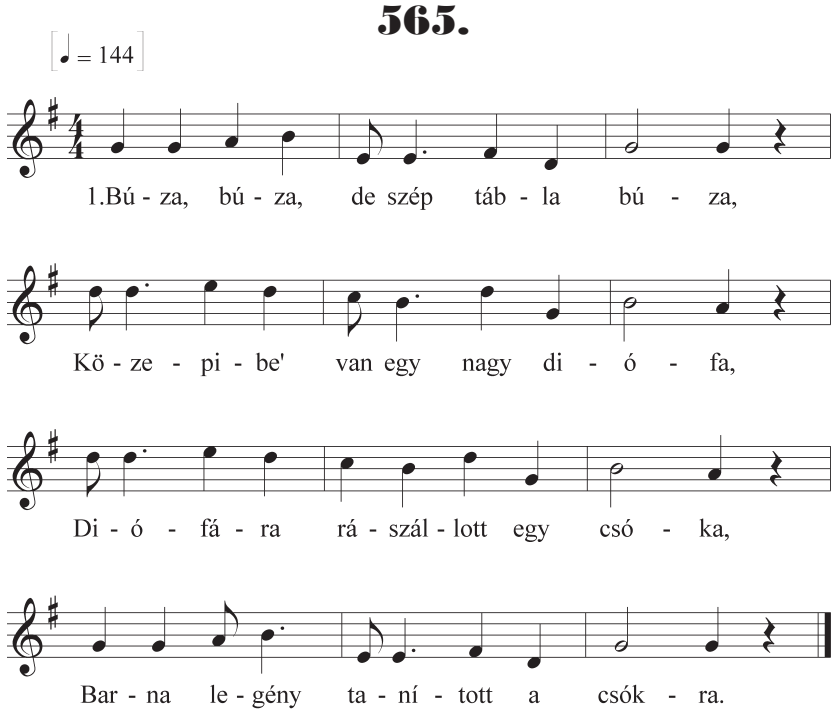
Szövegváltozat:

1. Búza, búza, de szép tábla búza,
Kihajlik a szép sülysápi útra,
Egy szép barna legény arat rajta,
Babájával keresztbe is rakja.

2. Árpa, árpa, de szép tábla árpa,
Közepében van egy rezgő nyárfa,
Rezgő nyárfa válik a levelétől,
Én is válok a mostani szeretőmtől.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

565.
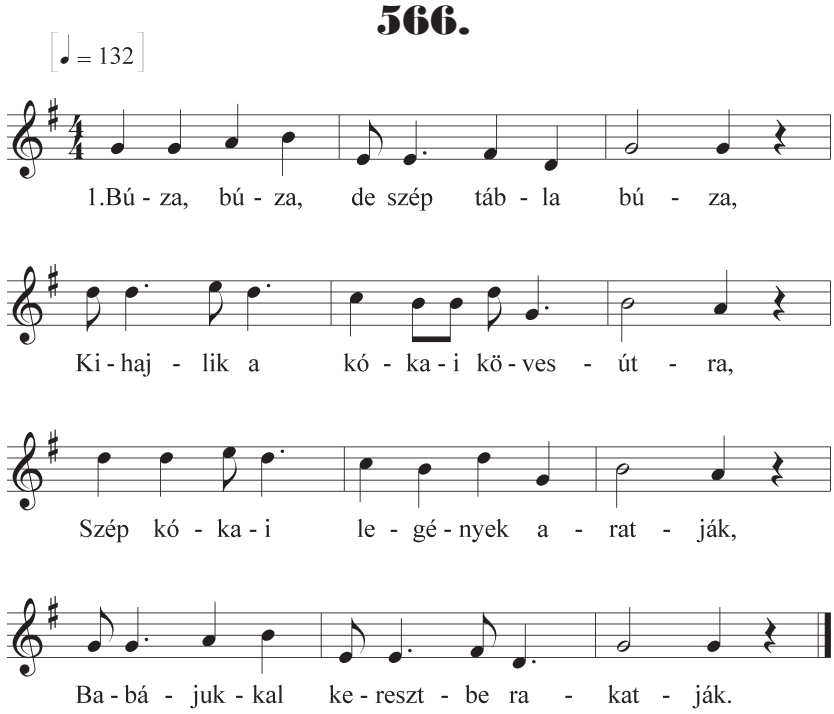

2. Búza, búza, de szép tábla búza,
Közepébe van egy rezgő nyárfa,
Rezgő nyárfa válik a levelétől,
Én is válok a régi szeretőmtől.

3. Búza, búza, de szép tábla búza,
Kihajlik a szentmártoni útra,
Szentmártoni legények aratják,
Babájukkal keresztbe is rakják.

4. Nézlek, nézlek, de hiába nézlek,
Nem való vagy te szegény legénynek,
Mert én szegény, te meg dúsgazdag vagy,
Így hát babám nem hozzám való vagy.
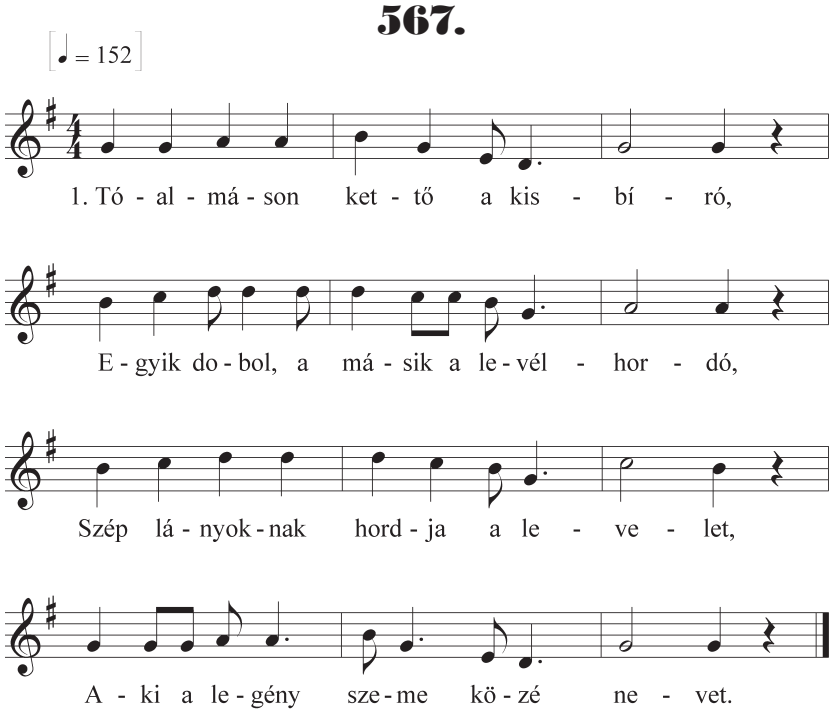
Tápiószentmárton (Pest), Kovács Pálné Németh Mária (69) Terék József, 2009.II.25.
Szabó Károlyné Kántor Erzsébet (61)
Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82)

566.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.10.

567.
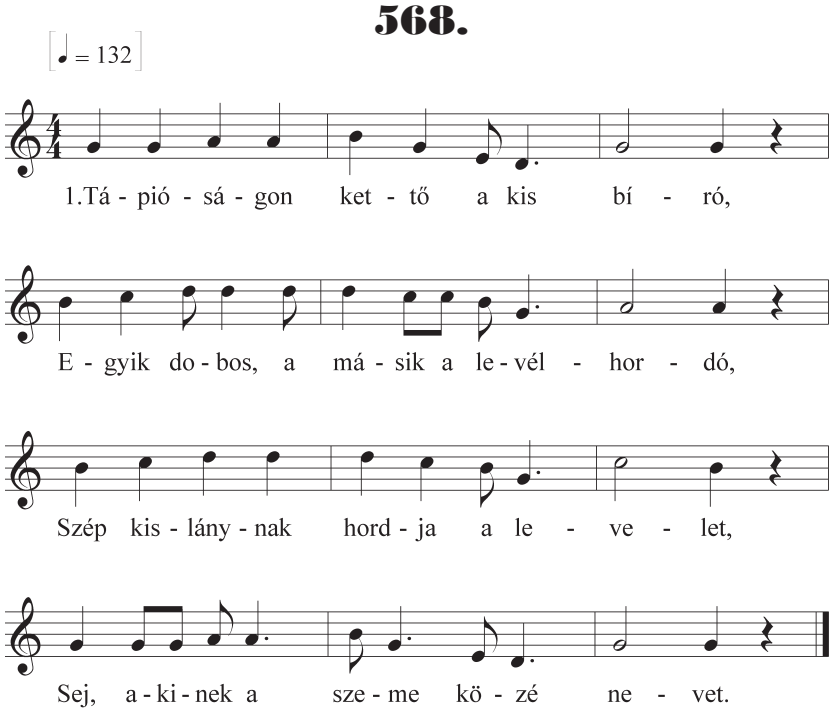

2. Tóalmáson akkor megyek végig,
Mikor a babám a kocsmában iszik,
Teli a pohár, magosra emeli,
Jobb karjával a babáját öleli.

3. Édesanyám minek adott férjhez,
Minek adott idegen legényhez,
Idegen lány idegen faluba,
Édesanyám nem szokok meg soha.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10977e
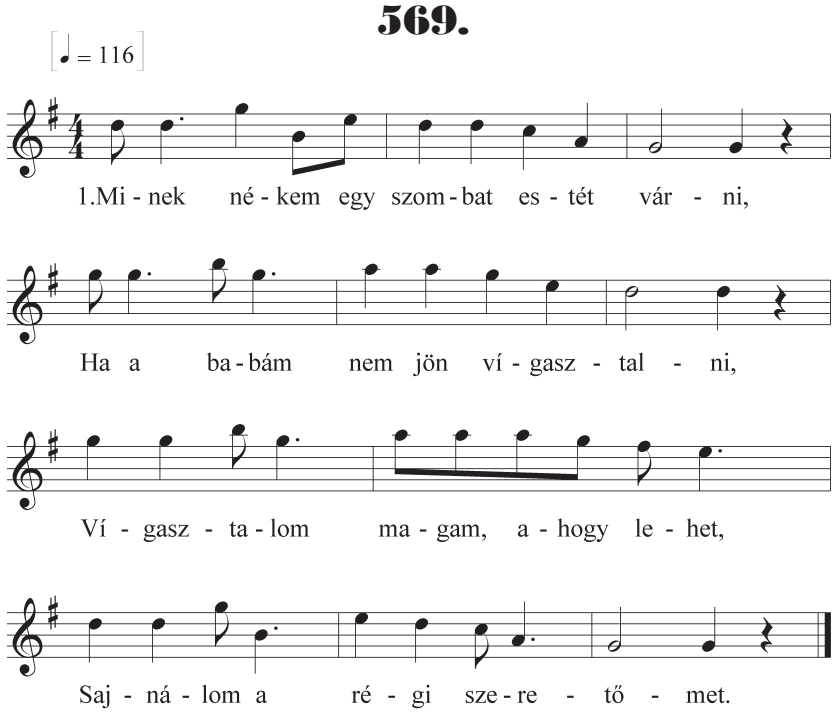
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) — Terék József, 2012.IX.23.

568.

Tápiós ág (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.
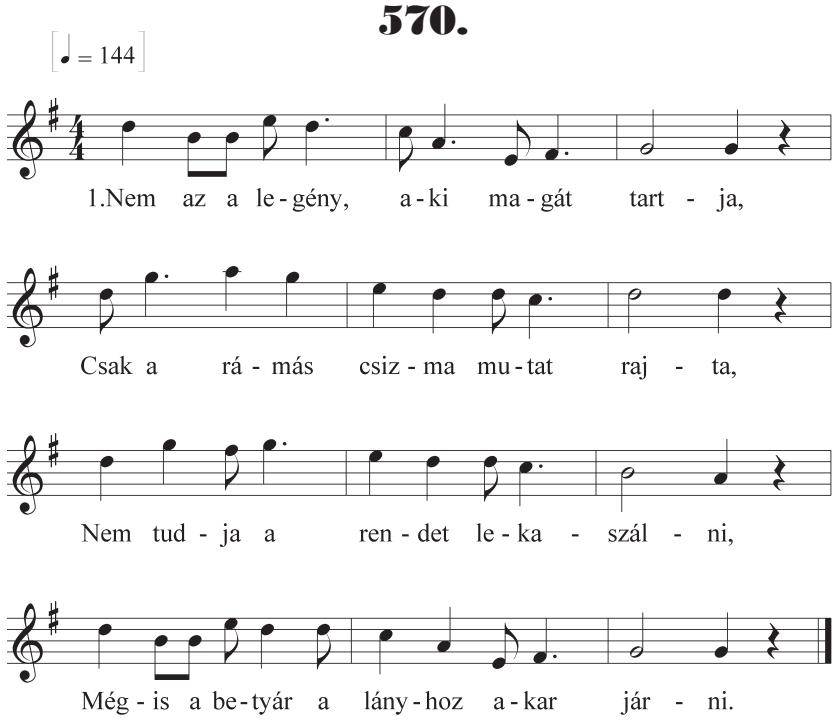
569.

2. Minek menjek én el a templomba,
Ha a babám nem látom a sorba',
Sem a sorban, sem a sor szélében,
Nyugszik már a gyöngyvirágos temetőben.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

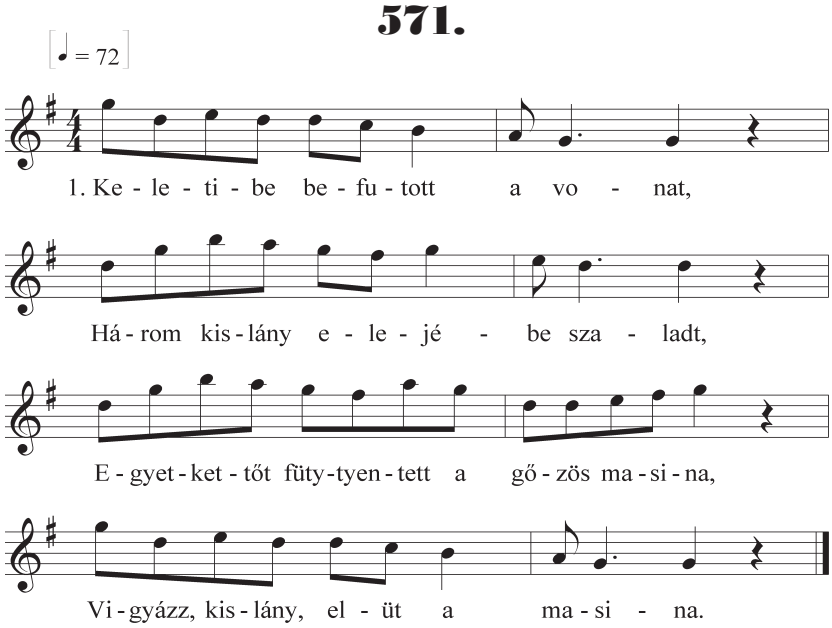
570.

2. Nem az a leány, aki magát tartja,
Csak a ráncos szoknya mutat rajta,
Nem tudja a rántást megkavarni,
Mégis a hamis férjhez akar menni.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Mártonné Bende Ilona (87) Terék József, 2009.III.03.
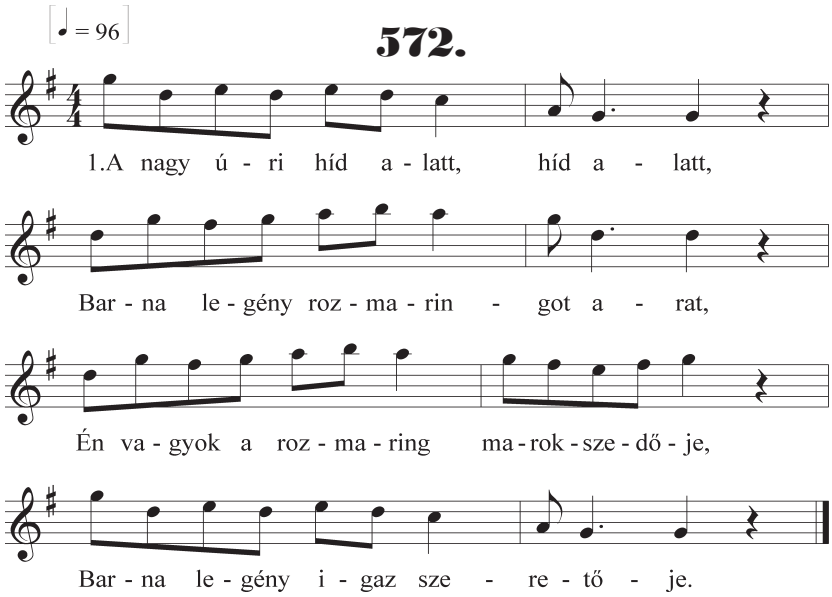
571.

2. Nem vigyázok, itt az én halálom,
Itt hagyott el engemet a párom,
Ha elhagyott, majd megvár engem a babám,
Tóalmási temetőkapunál.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983b

572.
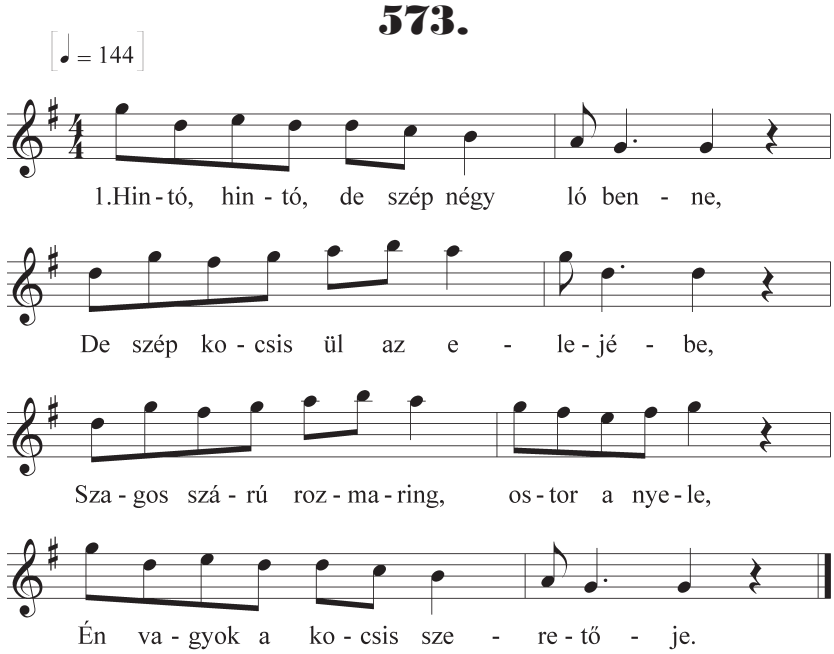

2. Ez a kislány papucsot varratott,
A sarkába szerelmet rakatott,
Kikopott a szerelem a papucs sarkából,
Jaj, de távol estem a babámtól.

3. Ez a kislány mit gondolt magába,
Jött a gőzös, lefeküdt alája,
Kettőt-hármat füttyentett a gőzös masina,
Kelj fel, kislány, mert meghalsz alatta.

4. Nem kelek fel, itt az én halálom,
Itt hagyott el engemet a párom,
Ha elhagyott, majd megvár engem a babám,
A nagy úri temető kapuján.

Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (57) Lázár Katalin, 1981.II.17.
Solti Józsefné Szabó Erzsébet (56)
Papp István (69), Sárközi János (75)
Bori Sándor (77), Kerekes István (60)
ZTI AP 12640j
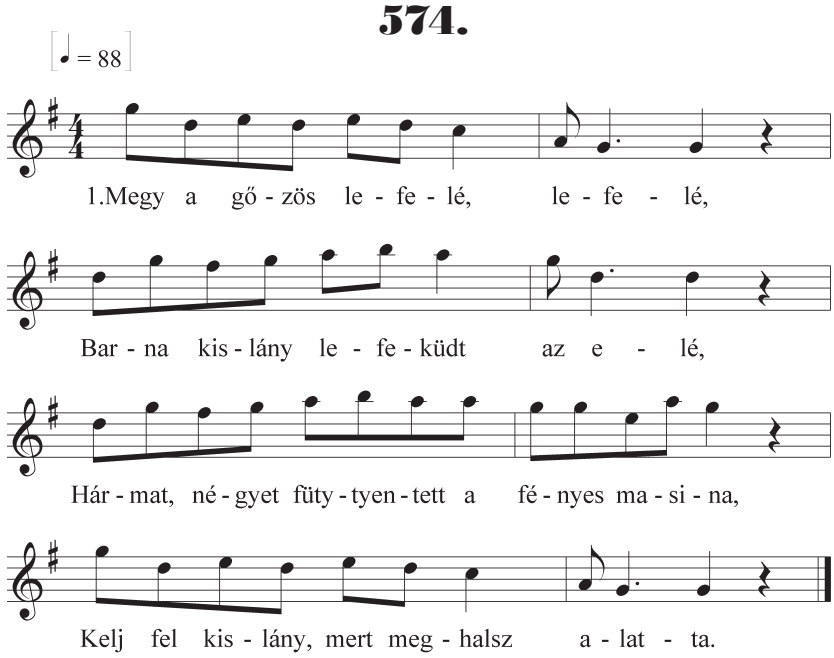
573.

2. Ez a kislány félcipőt varratott,
A sarkába csikorgót rakatott,
Kiesett a csikorgó a cipő sarkából,
Jaj, de távol estem a babámtól.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

574.

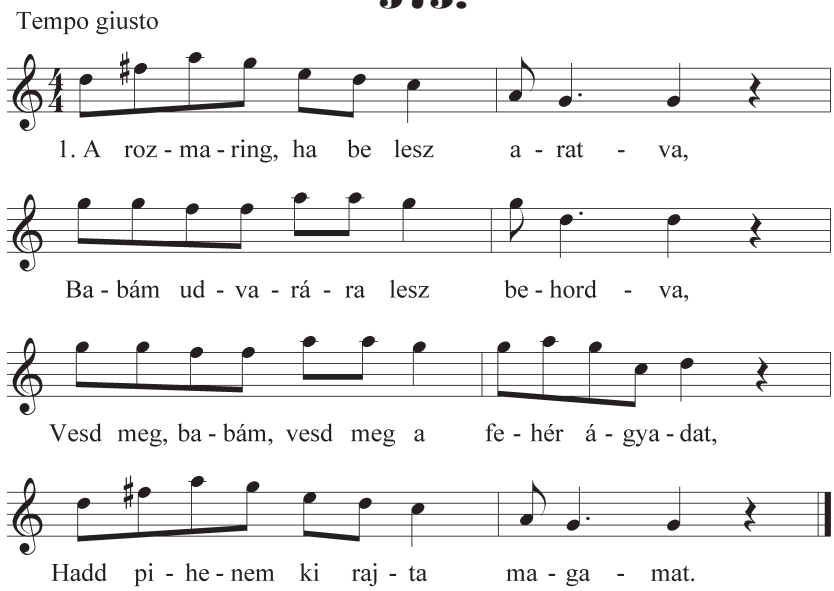
2. Nem kelek fel, itt az én halálom,
Itt hagyott el engemet a párom,
Ha elhagyott majd megvár engem a babám,
Kis szőlősi temetőkapunál.

3. Ez a kislány papucsot varratott,
A sarkába szerelmet rakatott,
Kihullott a szerelem a papucs sarkából,
Jaj, de távol estem a babámtól.

4. A mi házunk eleje, eleje,
Sárgára van meszelve, meszelve,
Éppen akkor sütött rám a fényes holdvilág,
Mikor mondtam, babám, jó éjszakát.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633a

575.

2. Az én babám lila szín szoknyája,
Leveri a harmatot az alja,
Verd le babám, verd le a gyenge harmatot,
Verd le a szívemről a bánatot.

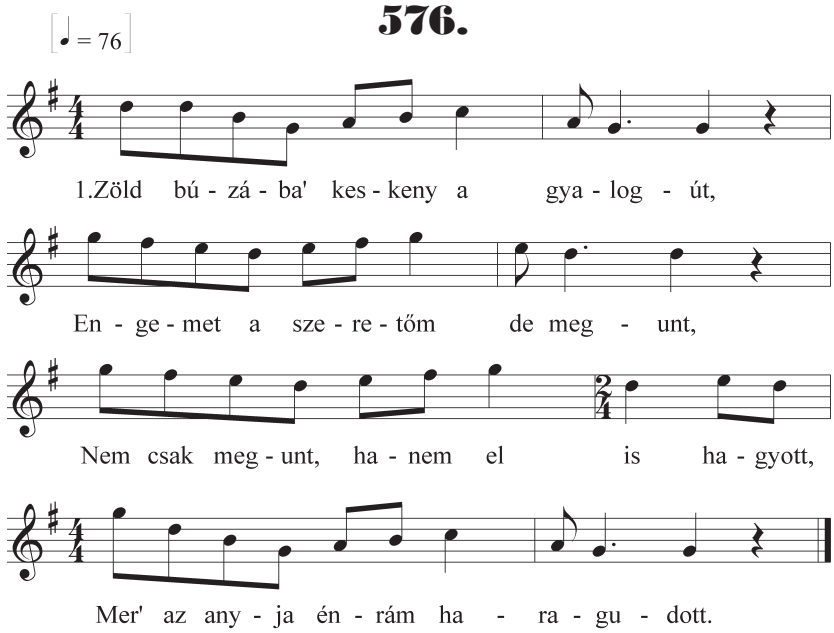
3. Az én babám karjai, karjai,
Nem akarnak hajlani, hajlani,
Meg kell annak hajlani, csuhaj, hajlani,
Ha meg akar ölelni, csókolni.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 06486
NM H 4822d (Régi jelzet: NM MSZ 235d)

Megjegyzés: „Egy esztendős.”

A Néprajzi Múzeumban megtalálható támlapos lejegyzések közt módosított hangok nélkül találjuk meg a Bartók Béla által 1906-ban gyűjtött tápiószelei népdalt, melynek szövege csak az első versszak első sorában tér el kis mértékben: „A rozmaring ha le lesz aratva.”
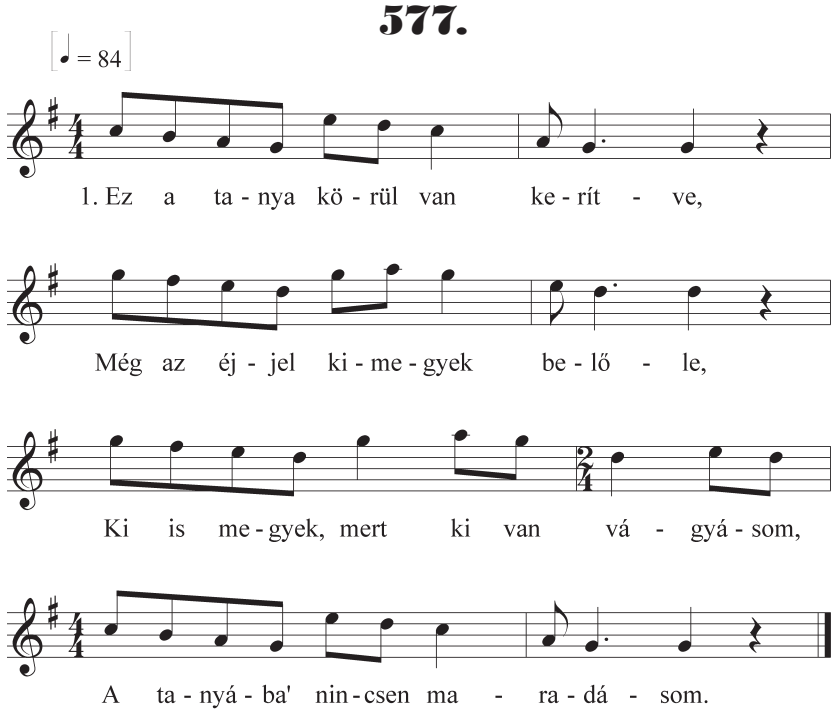
576.

2. Egyet mondok, kettő lesz belőle,
Becsülje meg, kinek van szeretője,
Ne járjon a más babája után,
Mer’ azután még csalfábbra talál.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) — Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633k
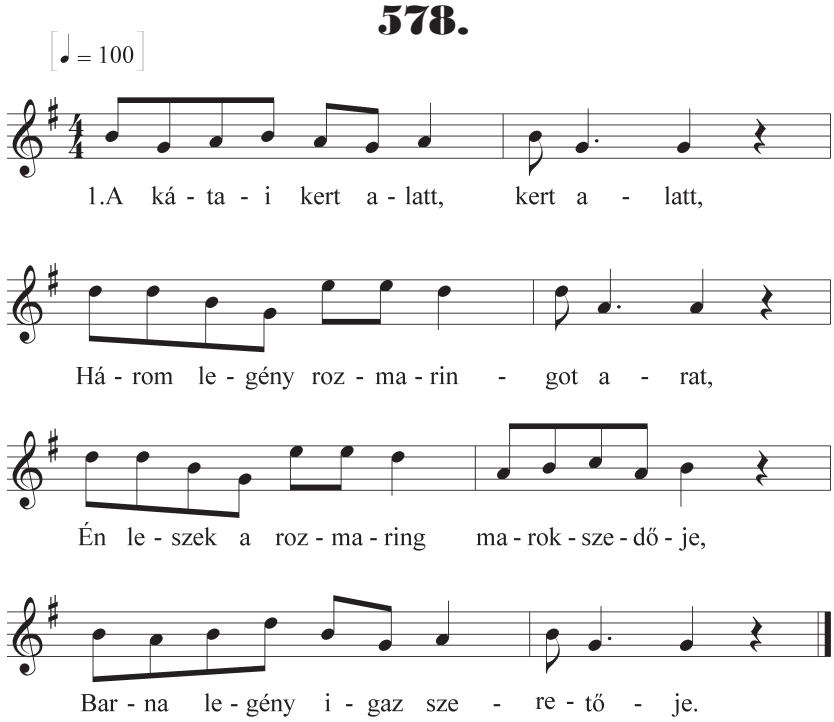
577.

2. Csillagos ég beborult, beborult,
Barna kislány, ne búsulj, ne búsulj,
Van is annak oka, mért búsulok én,
Hazamegyek, menyasszony leszek én.
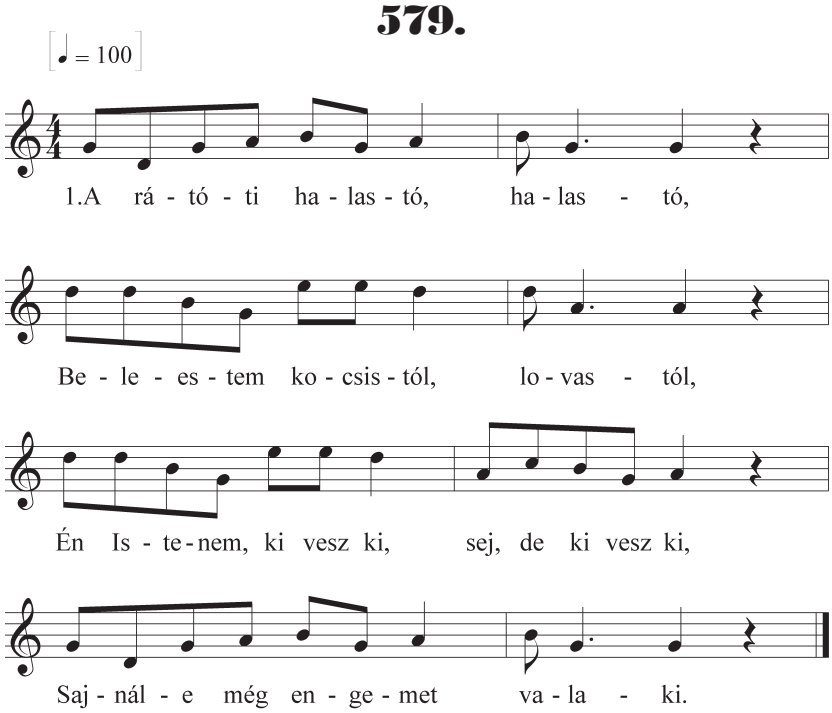
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982b

578.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

579.

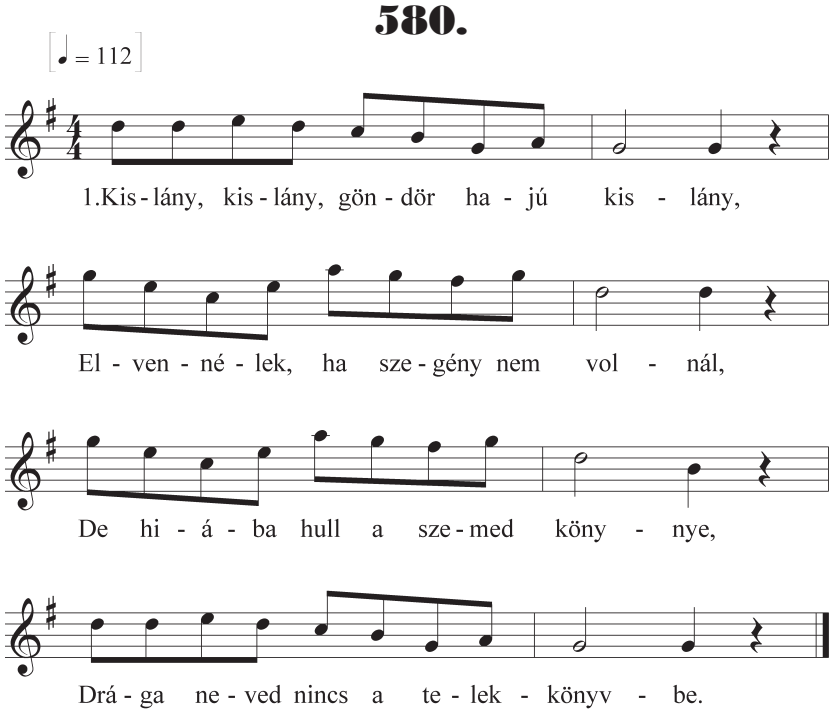
2. Édes falum határa, határa,
Itt hagylak nemsokára, sokára,
Felnyergelem lovamat, sej, de lovamat,
Itt hagyom a falumat, falumat.

3. Jaj, de vígan megyek el, megyek el,
Egy zsák diót viszek el, viszek el,
Ha megunom, leteszem, sej, de leteszem,
Mellé ülök, megeszem, megeszem.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79)

Terék József, 2009.III.18.

580.

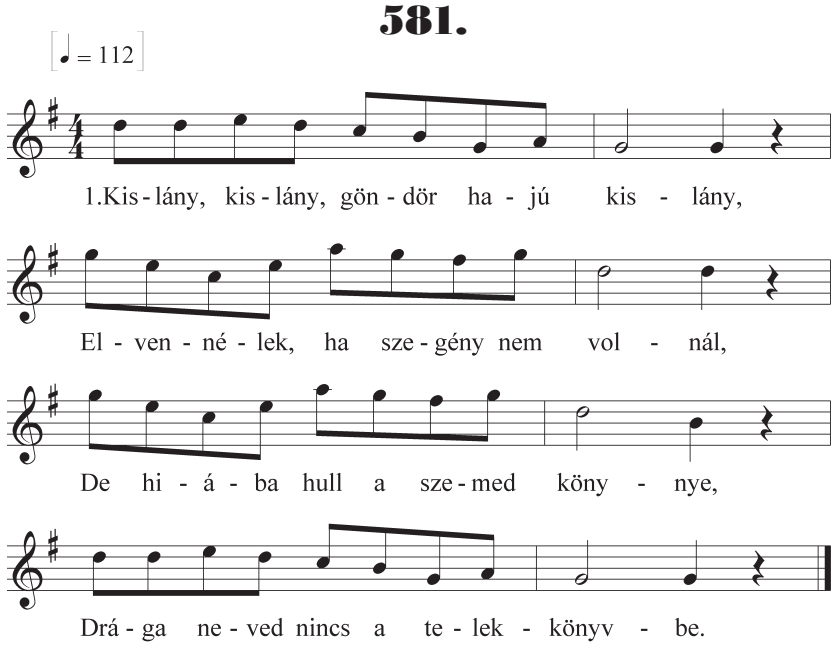
2. Szita, szita, szitarosta sűrű,
Az ujjamon kilenc aranygyűrű,
Mind a kilenc hulljon le a földre,
Te meg babám rég el vagy felejtve.

3. Dinnye, dinnye, görögdinnye haja,
Ezt a legényt töri a nyavalya,
De hiába töri a nyavalya,
Édesanyám nem ad neki soha.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub
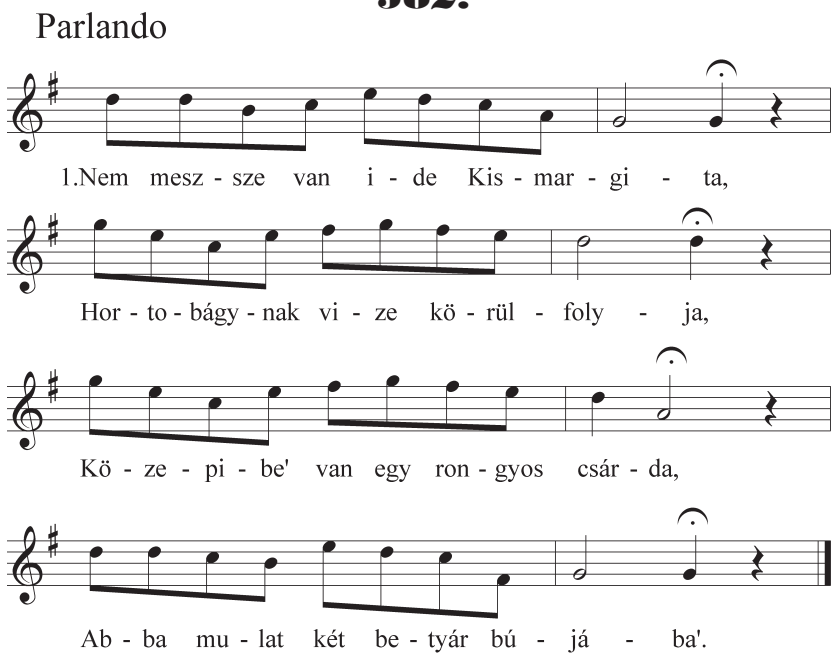
Terék József, 2009.III.03.

581.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Józsefné Kurucz Julianna (66) Terék József, 2009.III.03.

582.

2. Két betyárnak csak az a nótája,
Amottan jön két csendőr vágtában,
Amottan jön két csendőr vágtatva,
Egyenesen bevág a csárdába.

3. Kocsmárosné, jó estét, jó estét,
Hát ez a szép pej paripa kié?
Odabe' van ennek a gazdája,
Most érkezett, nincs egy fél órája.
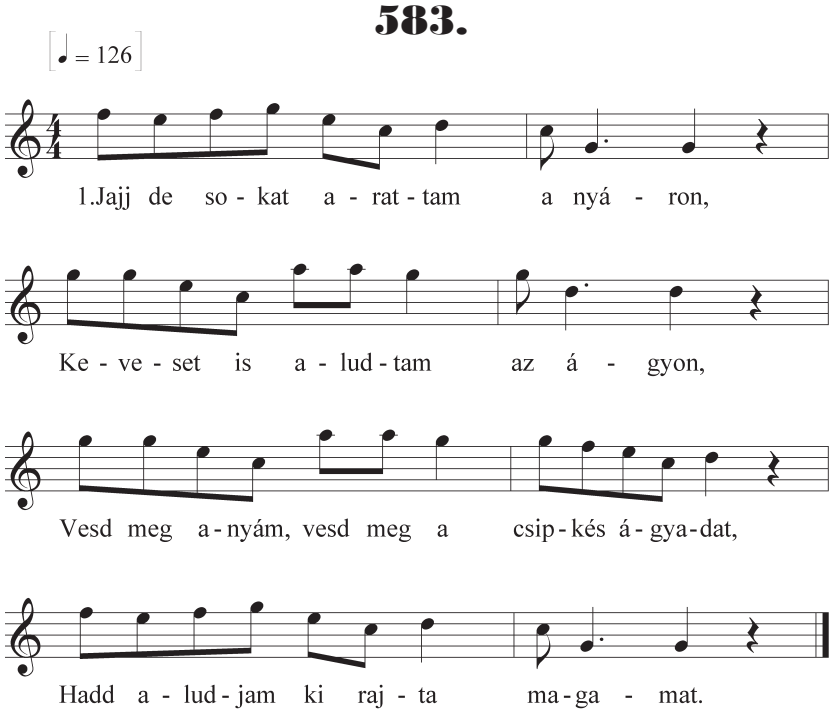
4. Küldje hát ki e lónak gazdáját,
Nem bántjuk mink, csak adja meg magát,
Ki se megyek, meg sem adom magam,
Kinek tetszik, vigye el a lovam.

5. Lovam, lovam nem annyira bánom,
Csak a nyeregizzajtót sajnálom,
Az alatt van a bugyellárisom,
Benne fekszik háromszáz forintom.

6. Százat adtam ezér' a pej lóért,
Másik százat rávaló szerszámért,
Harmadikat egy szép barna lányért,
Kit nem adnék széles e világért.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.X.05.
ZTI AP 05068e
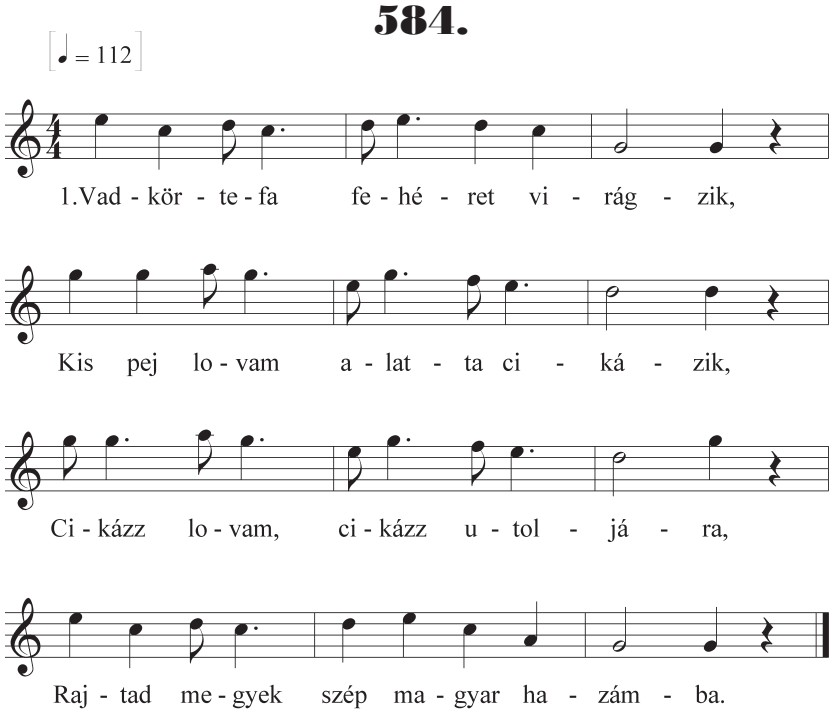
583.

2. Ez a kislány papucsot varratott,
A sarkába szerelmet rakatott,
A szerelem kiesett a papucs sarkából,
Én is elmaradtam a babámtól.

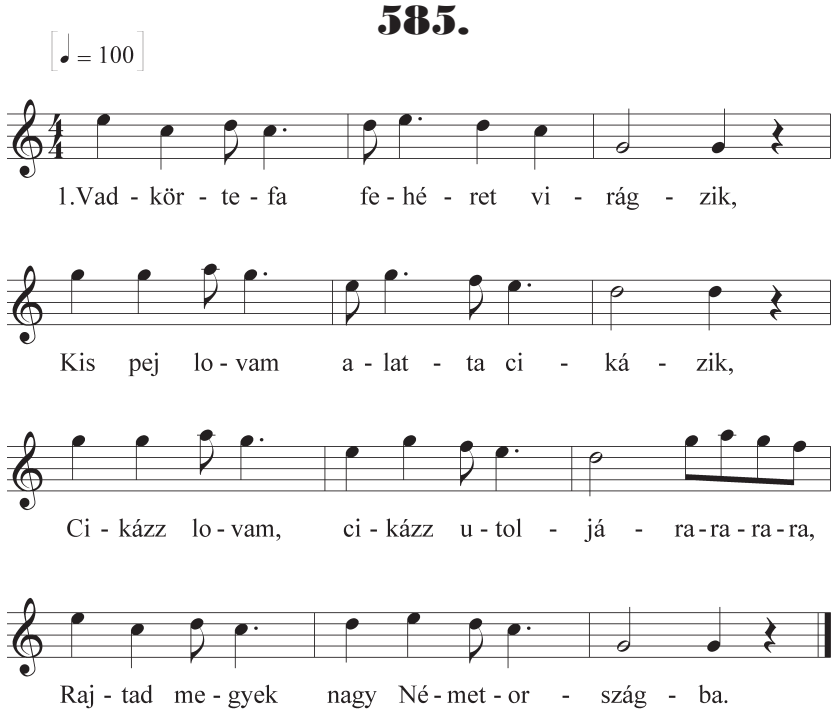
Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

584.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (30) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06792a

585.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12637i

1. versszak változata: „nagy Németországba.” helyett: „idegen országba.”

2. Szita rosta mind a kettő sűrű,
Az ujjamon kilenc aranygyűrű,
Mind a kilenc hulljon le a földre-re-re-re,
Volt szeretőm, elhagyott örökre.
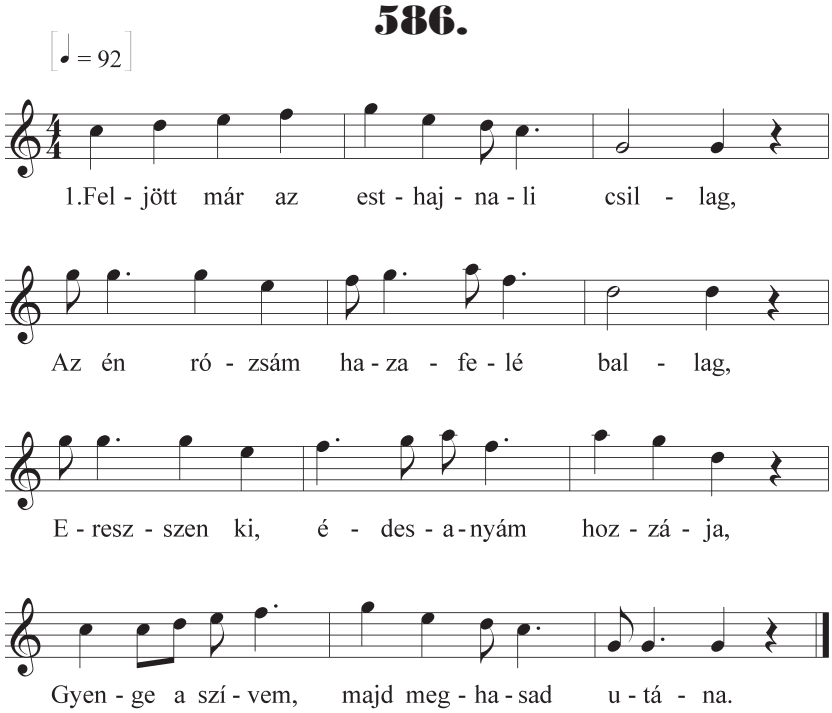
3. Borostyántól zöldell a kútágas,
Ébredjek-e, jószágod ne várasd,
Fakó lovad pucold szép fényesre-re-re-re,
Úgy nyargalhatsz rózsámhoz estére.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

2009-es gyűjtés 1-2 versszak éneklése:

Tápiószecső (Pest),Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.
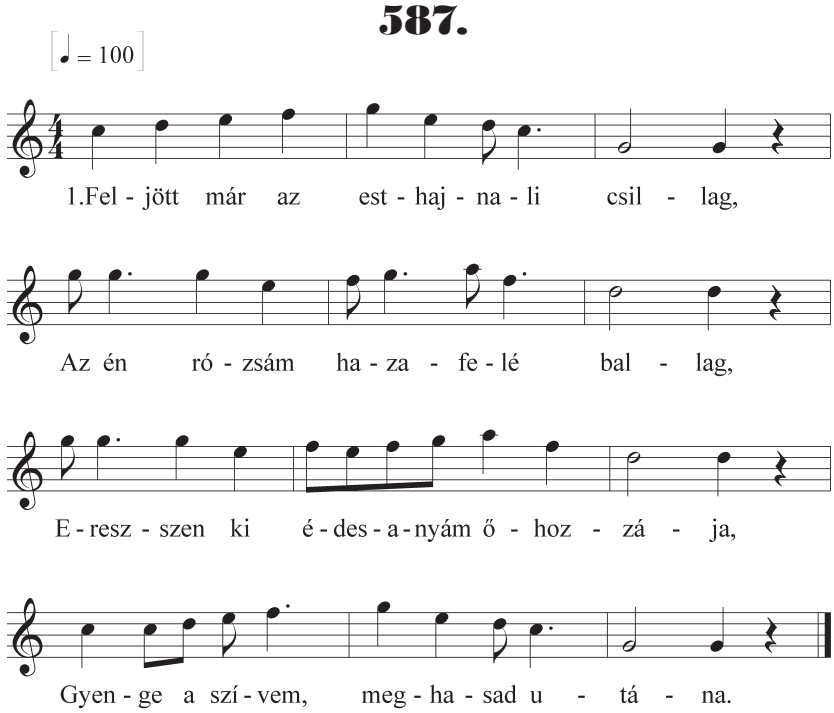
586.

2. Jaj, de szépen ragyognak a csillagok,
Sötét van és mégis az utcán járok,
Takarj el, este, sej, fekete takaróval,
Meg ne lássanak a babám karjában.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61) Lázár Katalin, 1981.I.24.
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12630h

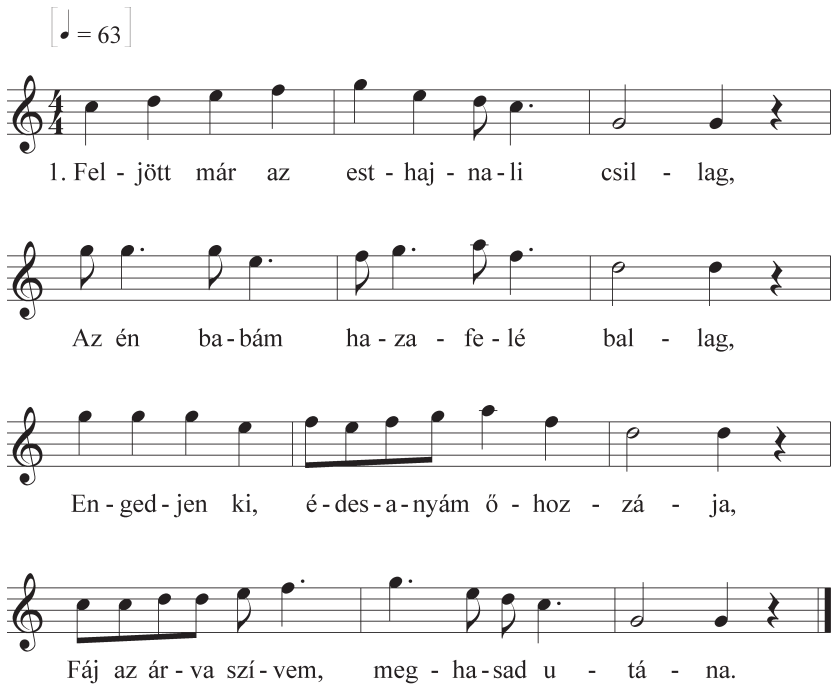
587.

2. Jaj, de szépen ragyognak a csillagok,
Sötét van és mégis az utcán járok,
Takarj be felhő, sej, fekete takaróval,
Meg ne lássanak a babám karjába.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.
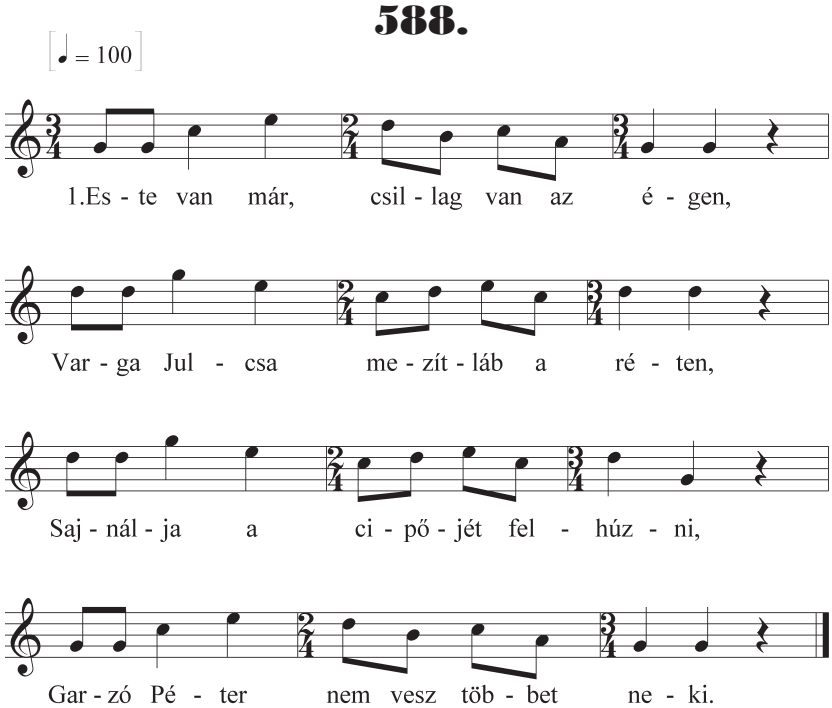
Dallam- és szövegváltozat:

2. Jaj de szépen ragyognak a csillagok,
Látod-e babám mégis nálad vagyok,
Takarj be felhő, sej fekete takaróval,
Meg ne lássanak a babám karjaiban.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987b
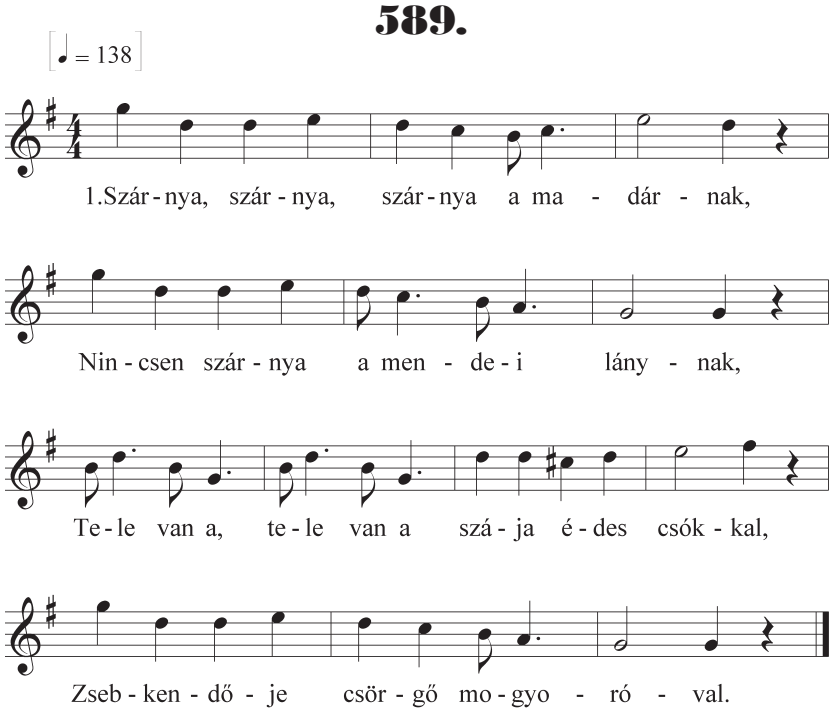
588.

2. Garzó Péter elment katonának,
Acélfegyvert csináltat magának,
Acélfegyvert, rózsafa a nyele,
Rá van írva Varga Julcsa neve.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

589.
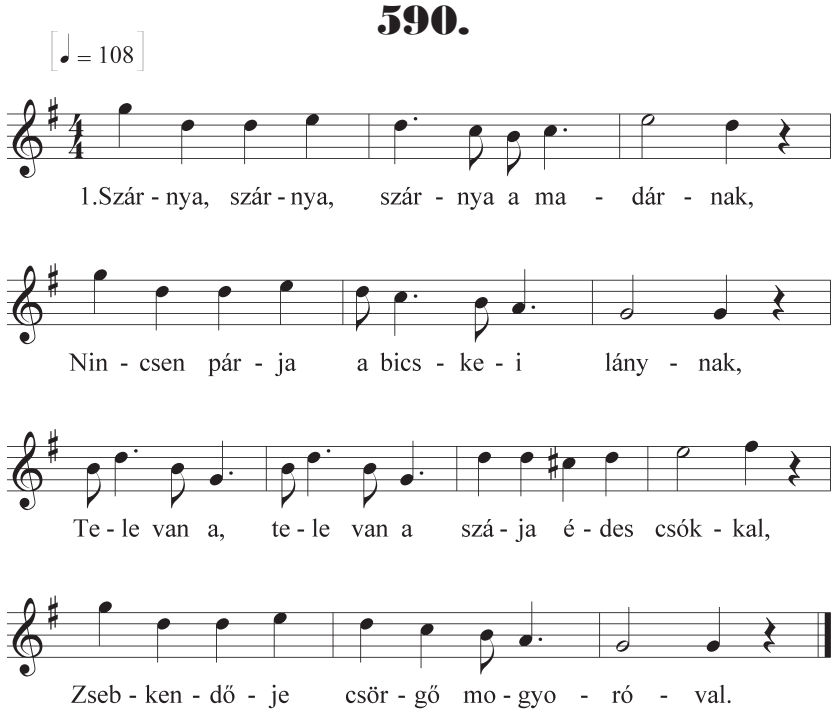

2. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének,
Nincsen párja a mendei menyecskének,
Mer' a lánynak, mer' a lánynak befonják a haját,
Fújja a szél piros pántlikáját.

3. Azért, hogy én ilyen sápadt vagyok,
Ne hidd babám, hogy én beteg vagyok,
Elsárgított, elsárgított engem a szerelem,
Nálad nélkül mit ér az életem.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.
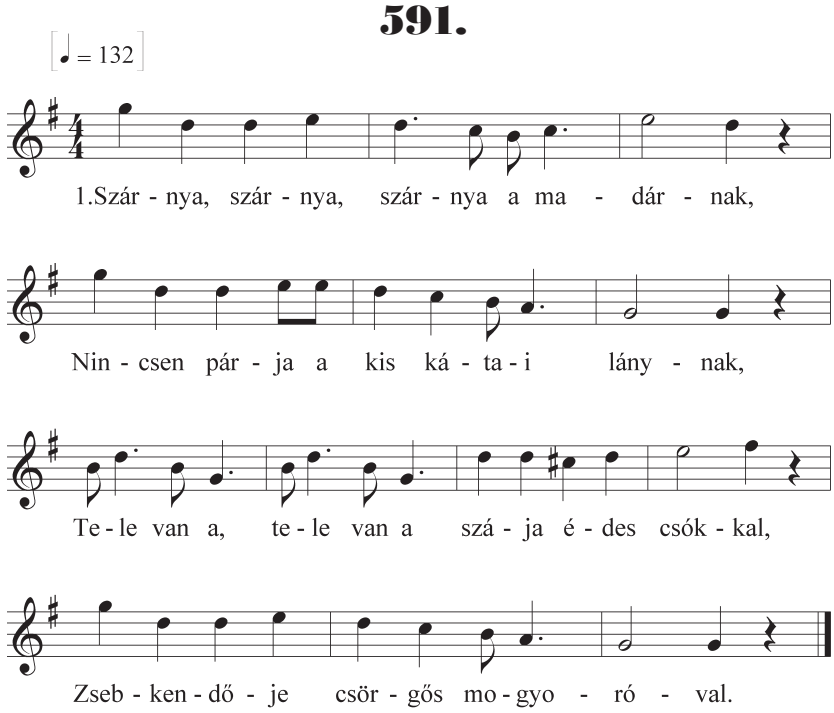
590.

2. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének,
Jobb a lánynak, mint a menyecskének,
Mer' a lánynak, mer' a lánynak befonják a haját,
Fújja a szél a piros pántlikáját.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2009.III.12.

591.
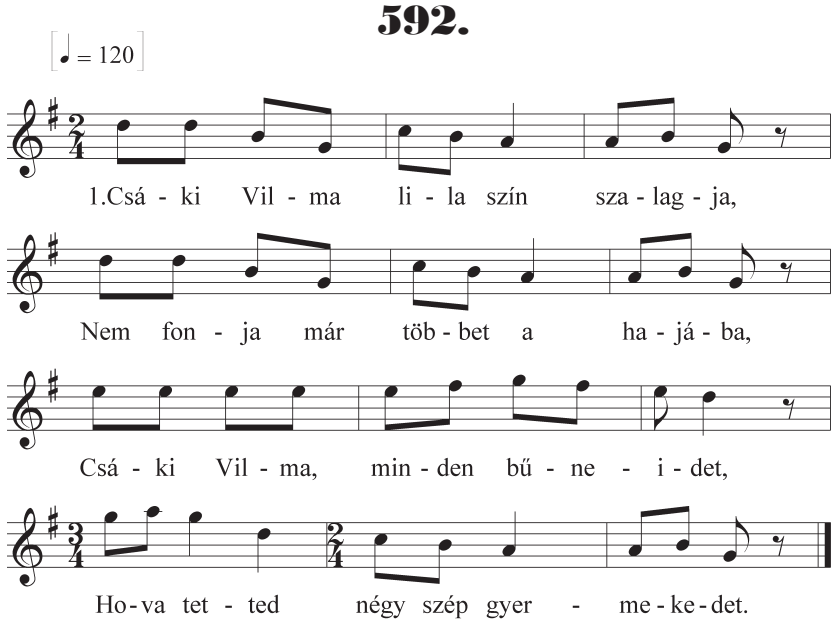

2. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének,
Jobb a lánynak, mint a menyecskének,
Mert a lánynak, mert a lánynak befonják a haját,
Fújja a szél a piros pántlikáját.

3. Szárnya, szárnya, szárnya a verébnek,
Jobb a lánynak, mint a menyecskének,
Menyecskének, menyecskének bekötik a fejét,
Búval éli az egész életét.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

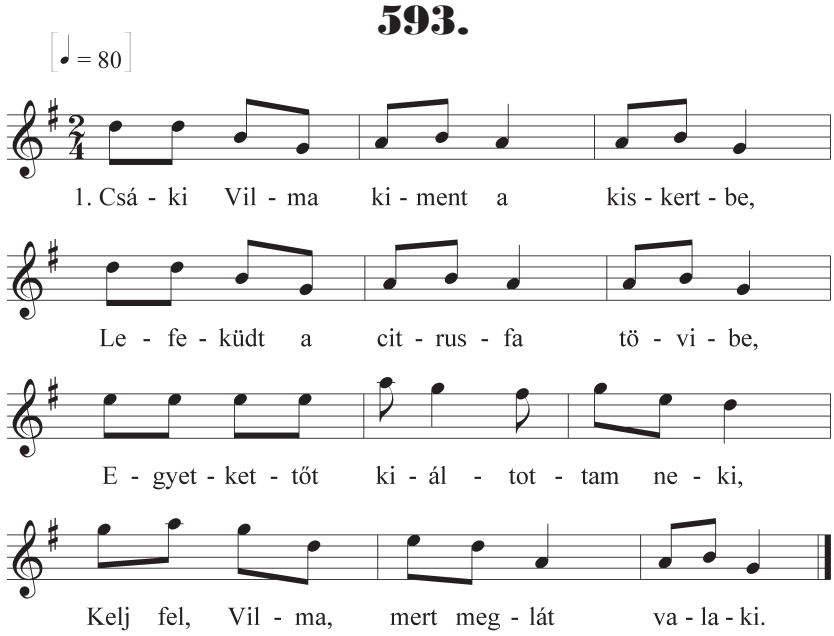
592.

2. Egyet tettem cédrusfa tövébe,
Kettőt meg a Tisza fenekére,
Negyediknek öngyilkosa vagyok,
Amíg élek, mindig a rabja vagyok.

Tápiómság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

593.
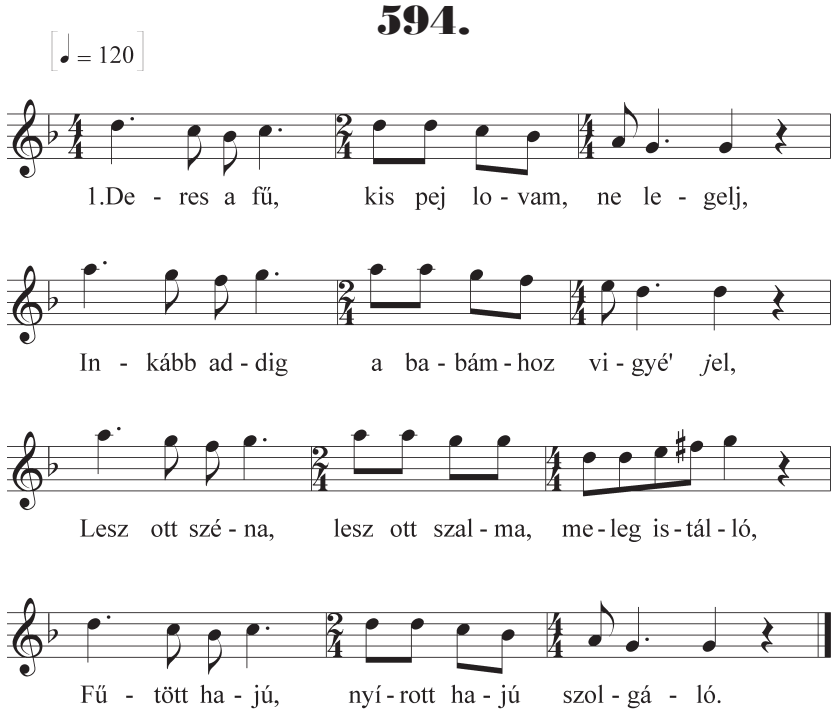

2. Ezt a Vilma nem vette tréfára,
Fölugrott és lement a kocsmába,
Kocsmárosné – rávág az asztalra –,
Tíz liter bort hozzon ide nyomba'.

3. Míg a Vilma a borát megitta,
Kilenc zsandár az ajtót benyi'tta,
Ütik-verik a Vilmát, vallatják,
Hová tette négy pici gyermekét?

4. Egyet tettem a kút fenekére,
Kettőt meg a citrusfa tövibe,
Negyediknek én voltam gyilkosa,
Míg én élek, annak leszek rabja.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10991c

594.
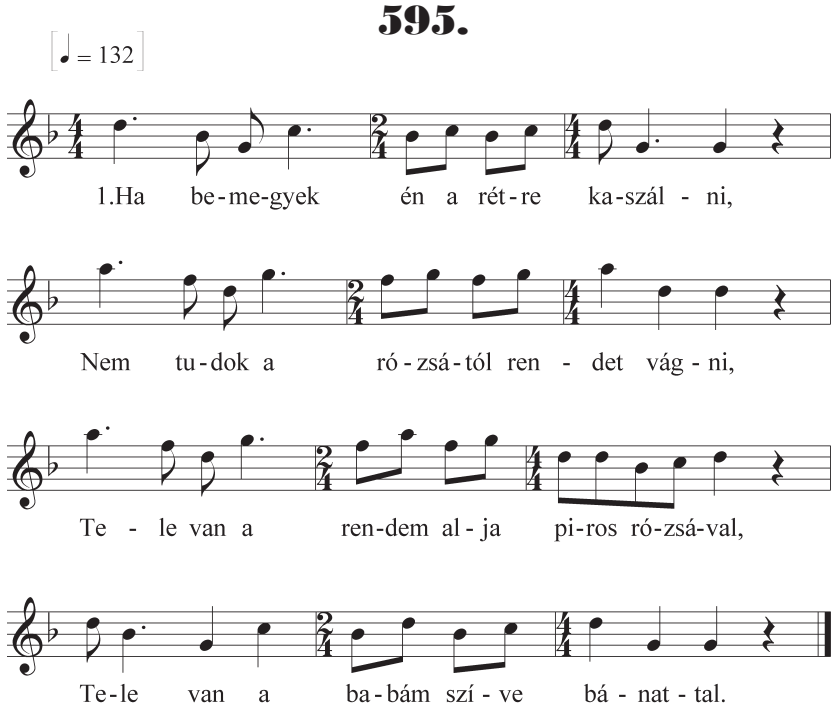

2. Esik eső, nagy sár van a faluba',
Meglátszik a lopott lónak a nyoma,
Gyere, babám, söpörd el a lopott ló nyomát,
Úgyis terád költöttem el az árát.

3. Szép a csikó, hároméves koráig,
Szép a kislány húszesztendős koráig,
De mikor a húsz esztendőt, tyuhaj, haladja,
Olyan, mint a savanyított uborka.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
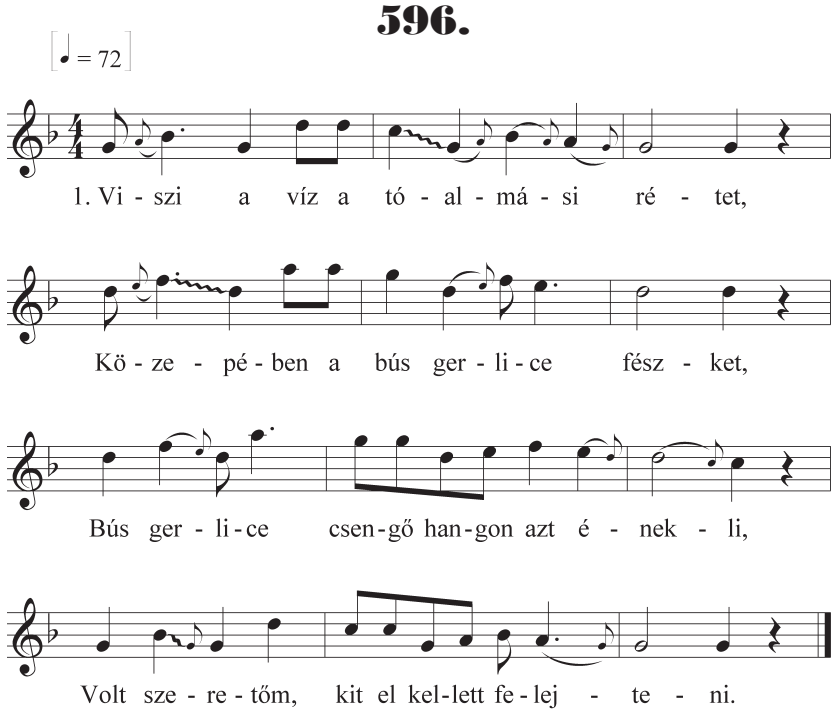
595.

2. Ha bemegyek én a rétre gyűjteni,
Ráülök a rend végére búsulni,
Bús az idő, bús vagyok én, sej, haj, magam is,
Valamennyi bényei lány mind hamis.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
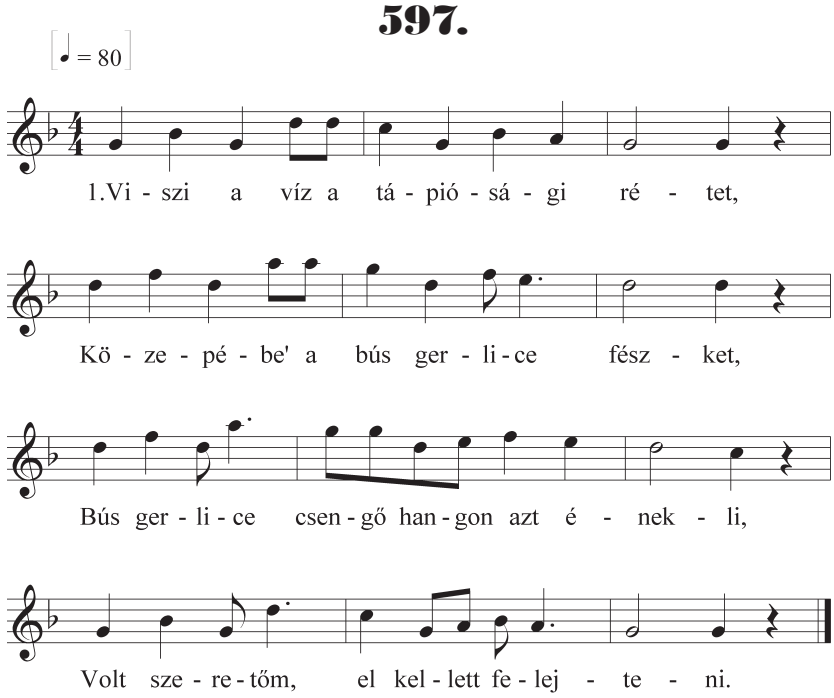
596.

2. Viszi a víz a tóalmási rétet,
Közepében a fehér selyem zsebkendőmet,
Kihalászom a fehér selyem zsebkendőmet,
Visszavárom a régi szeretőmet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10976e

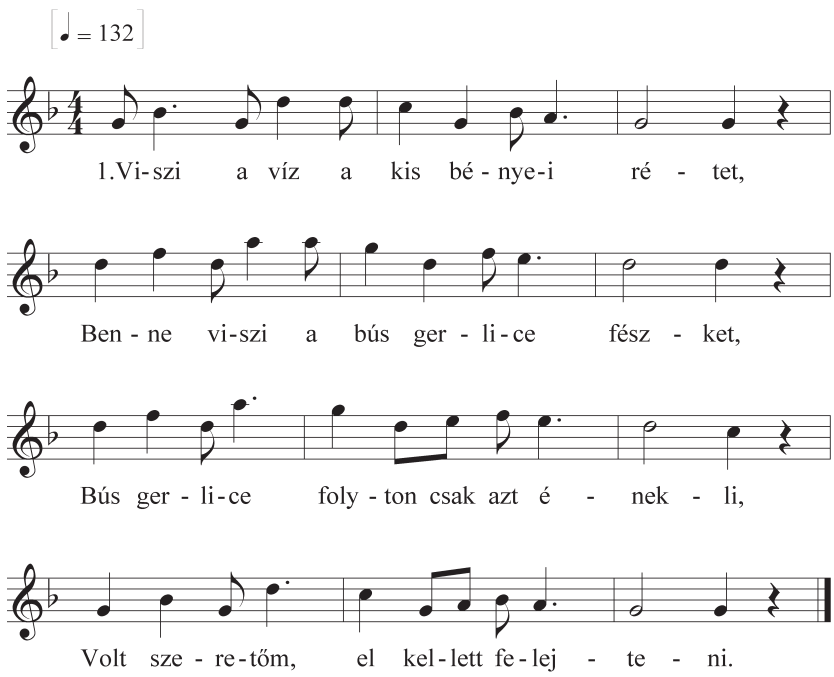
597.

2. Viszi a víz a tápiósági rétet,
Közepébe' a slingelt zsebkendőmet,
Kifogom a slingelt zsebkendőmet,
Véle együtt a kedves szeretőmet.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58) — Lázár Katalin, 1981.I.23.
Özv. Lesti Istvánné Kun Margit (60)
Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74)
ZTI AP 12629d
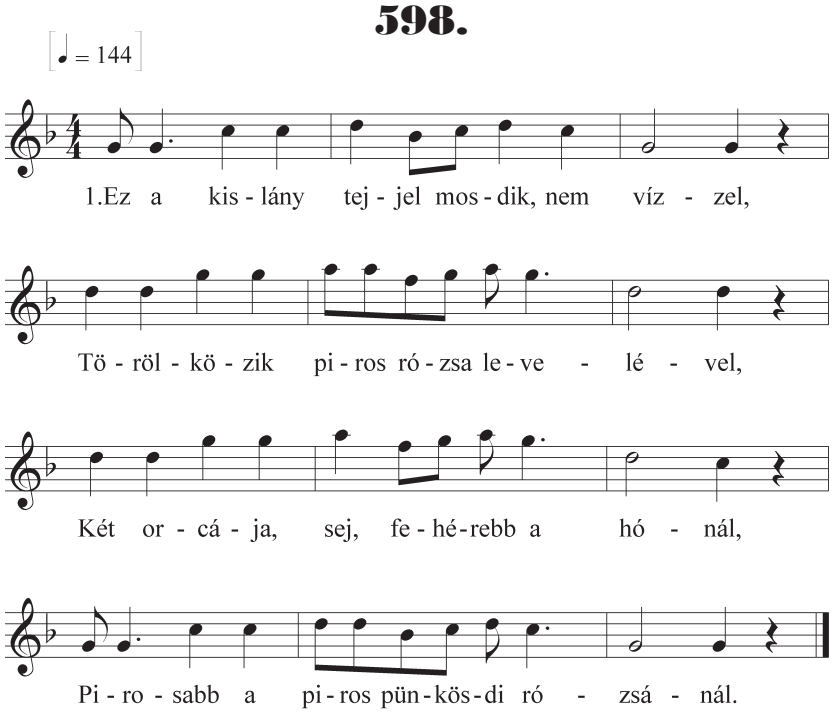
Dallam és szövegváltozat:

2. Viszi a víz a kis bényei rétet,
Benne viszi a singelt zsebkendőmet,
Mentsd ki anyám, mentsd ki a zsebkendőmet,
Véle együtt a mostani szeretőmet.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.26.
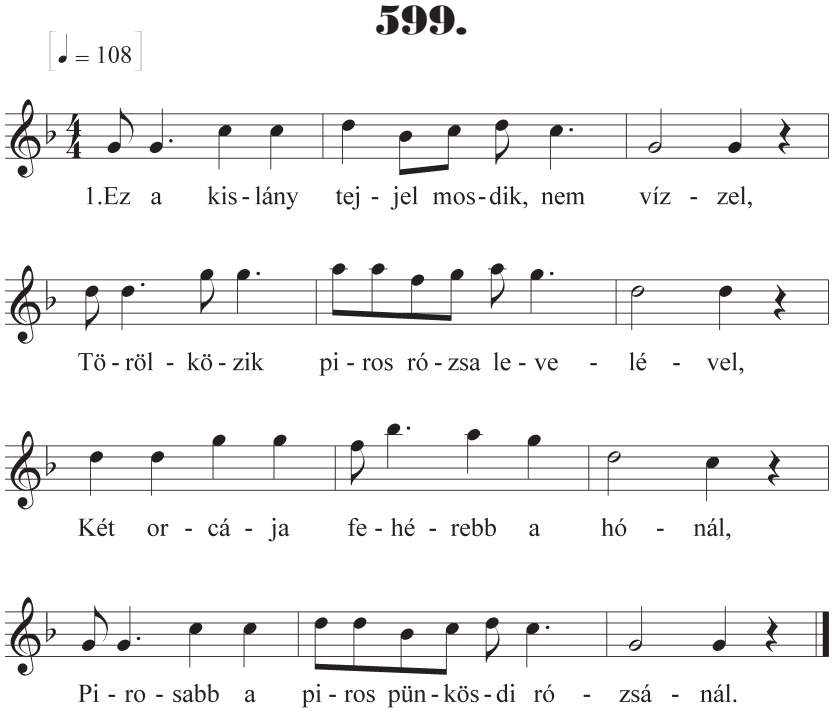
598.

2. Barna legény nem muszáj haragudni,
Ha nem szeretsz nem muszáj hozzám járni,
Kikísérlek, be se csukom az ajtót,
Várom azt a hű szeretőm, aki volt.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

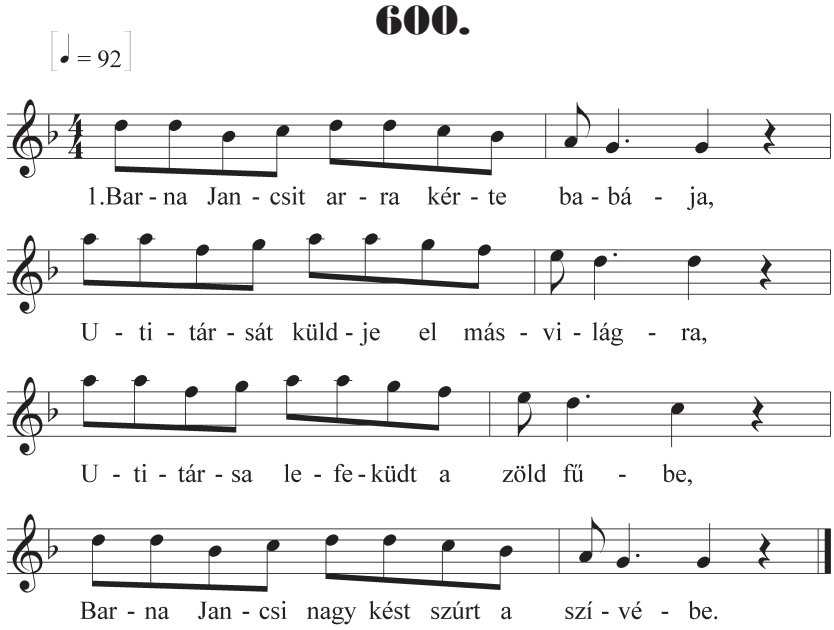
599.

2. Barna legény, nem muszáj haragudni,
Ha nem szeretsz, nem muszáj hozzám járni,
Kikísérlek, be se zárom az ajtót,
Várom azt a hű szeretőm, aki volt.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

600.

2. Véres lett a Barna Jancsi ruhája,
Majd kimossa az ő kedves babája,
Mosd ki babám ingem-gatyám fehérre,
Hadd menjek a csendbiztos úr elébe.

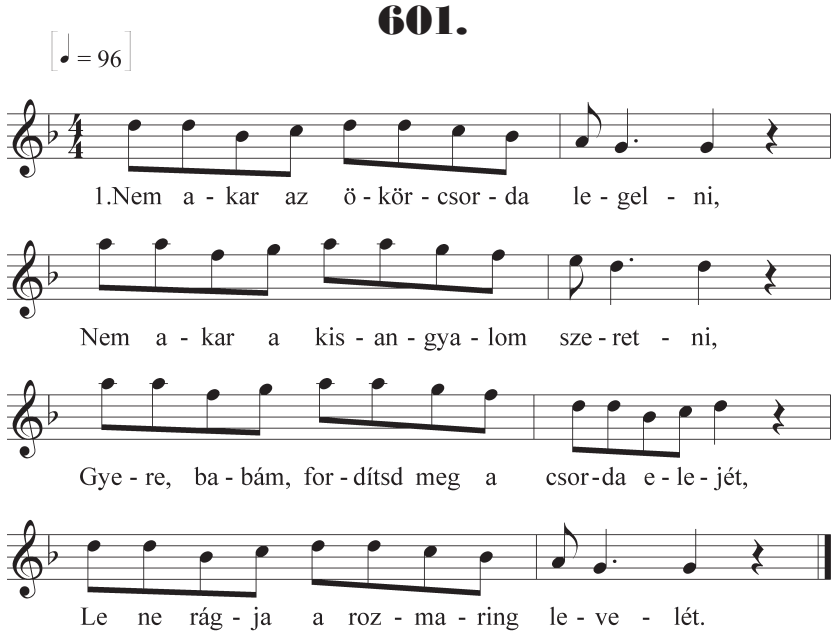
3. Csendbiztos úr, adjon Isten jó napot,
Adjon Isten, Barna Jancsi, mi bajod?
Csendbiztos úr, szívem nyomja a bánat,
Egy kislányér' megöltem a komámat.

4. Kár volt néked Barna Jancsi ezt tenned,
Egy kislányér' a komádat megölnöd,
Csendbiztos úr, régen volt ellenségem,
Ez a kislány nem lehet feleségem. [2021]

5. Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amelyikre Barna Jancsit akasztják,
Fújja szél gyócs ingét, göndör haját,
Más öleli az ő kedves babáját.

Szentmártonkáta (Pest), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) — Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12626h

601.
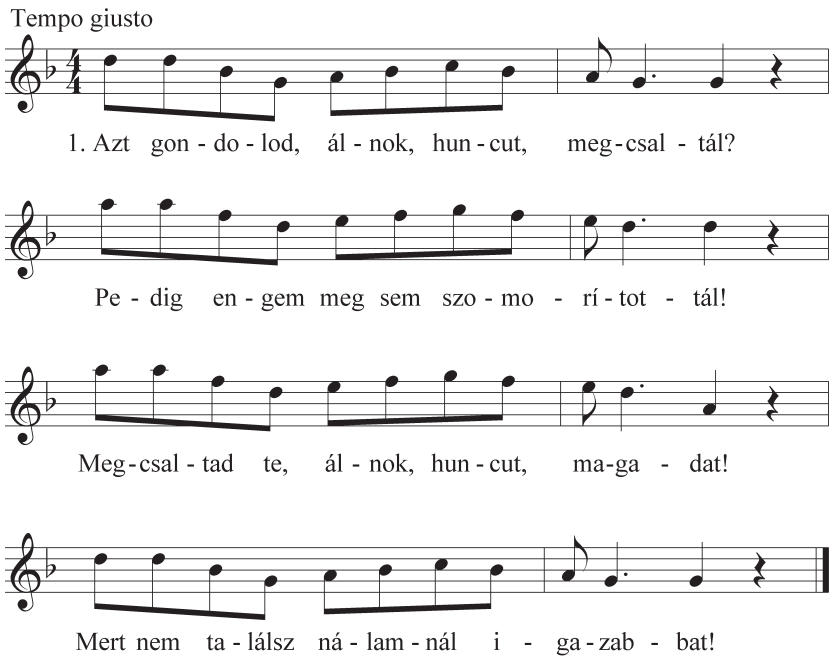

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72) — Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Povázson Elekné Barta Anna (74)
özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64)
Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)

ZTI AP 12626g

2021 A 4. versszak 3-4. sorát az adatközlő nem tudta, másik változatból került kiegészítésre.

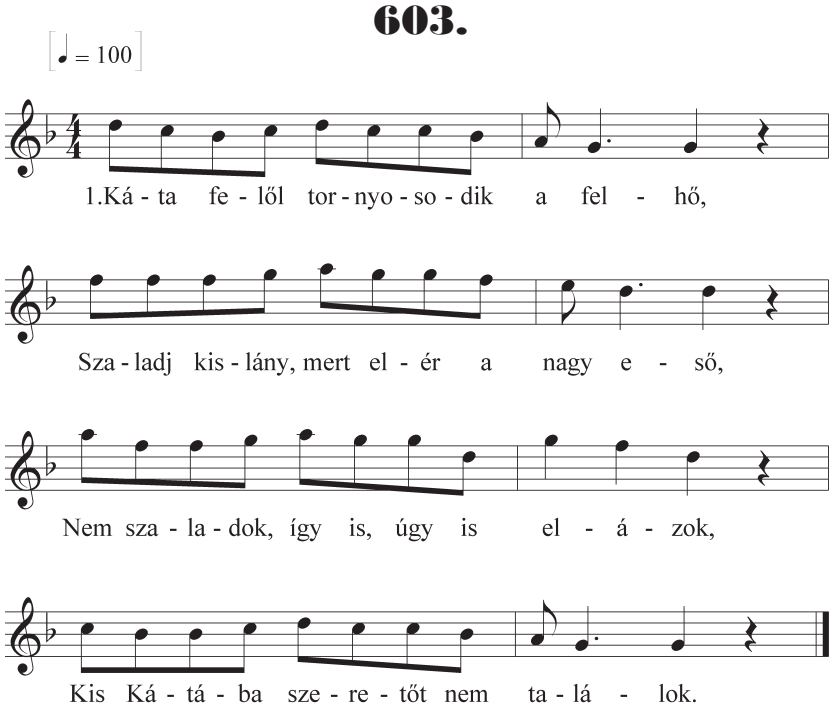
602.

Egreskáta (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1915.
MS MUS 152/XII. 26.o. (No.11)

Megjegyzés: Egreskáta ma Nagykátához tartozik. Eredeti tempójelzés: Léptetve.

603.
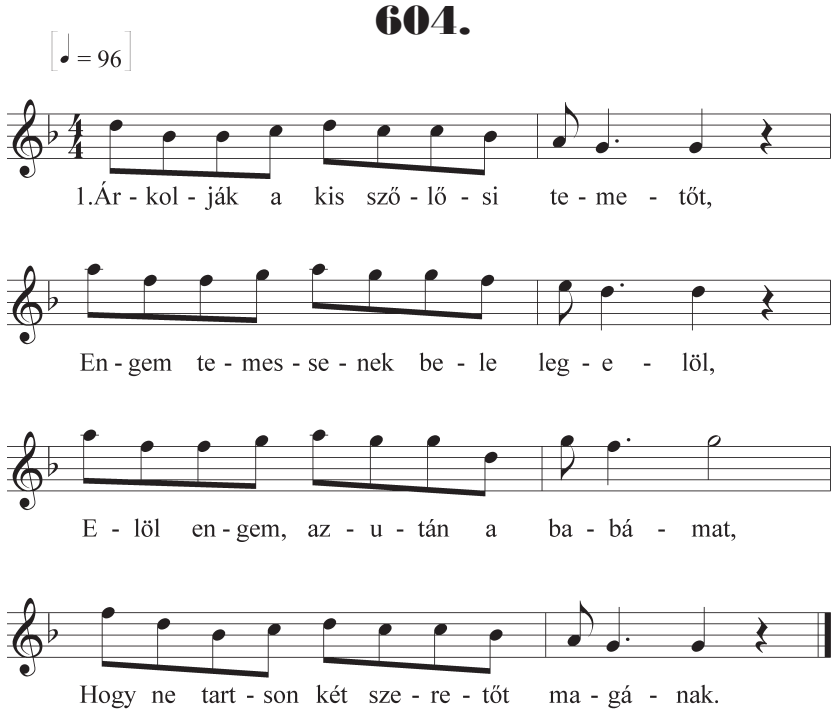

2. Azt a gyűrűt, amit adtam, add vissza,
Mert mi köztünk a szerelem nem tiszta,
Mert ha igaz szívű szeretőm volnál,
Irigyeim szavára nem hallgatnál.

3. Irigyeim, nem kívánok egyebet,
Sohase lásd meg a csillagos eget,
Én felettem mindig csillagos az ég,
Barna legény, majd eszedbe jutok még.
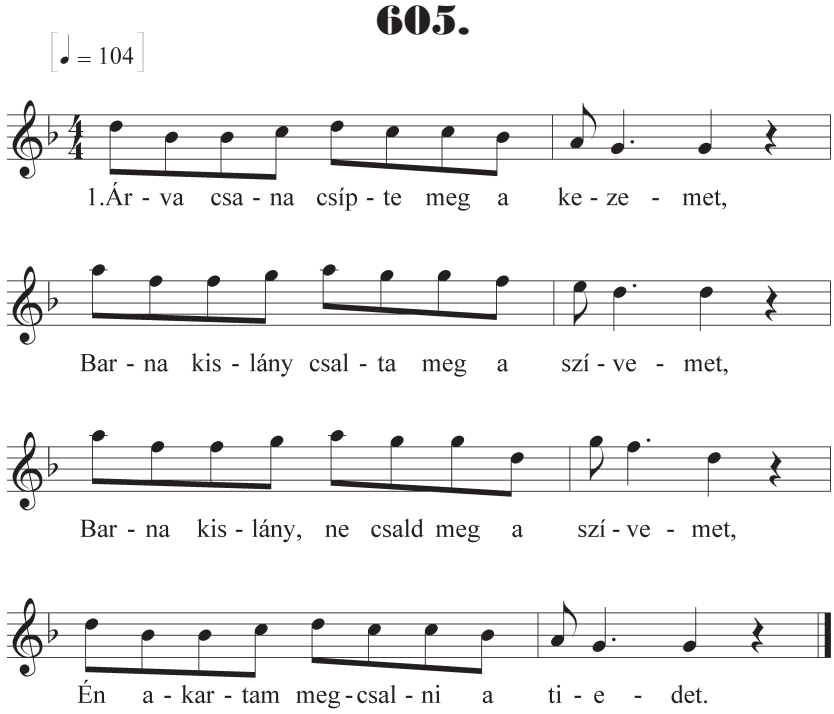
Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) — Terék József, 2009.III.17.

604.

Tápiószőlős (pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633h,i

605.
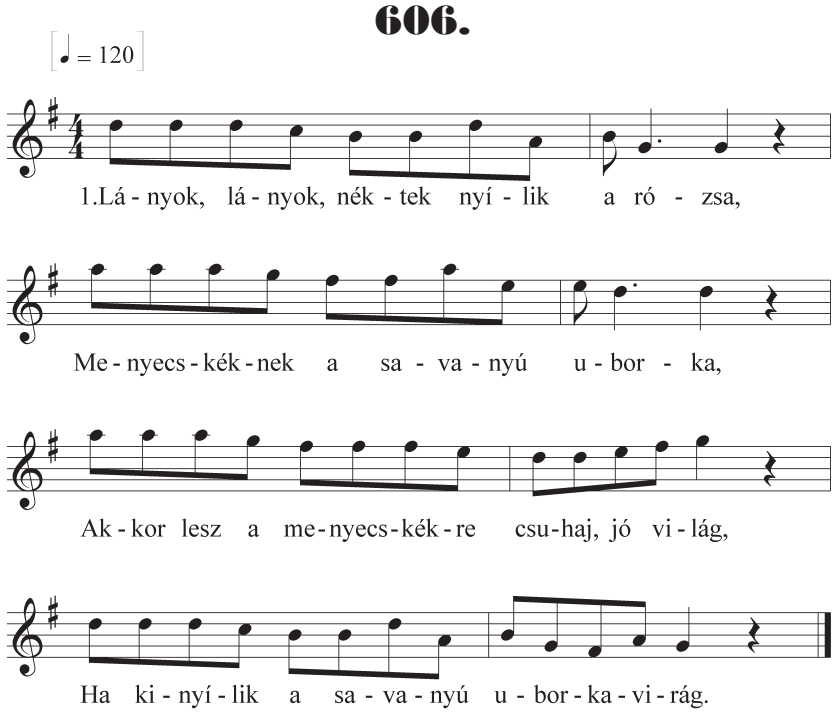

2. Árkolják már a kis pándi temetőt,
Téged temessenek bele legelő',
Téged elő', azután a babámat,
Hogy ne tartson más szeretőt magának.

3. Bádogozzák a kis pándi templomot,
Kilenc kislány hordja rá a bádogot,
Kilenc kislány kilenc barna legénnyel,
Mindegyik a maga szeretőjével.

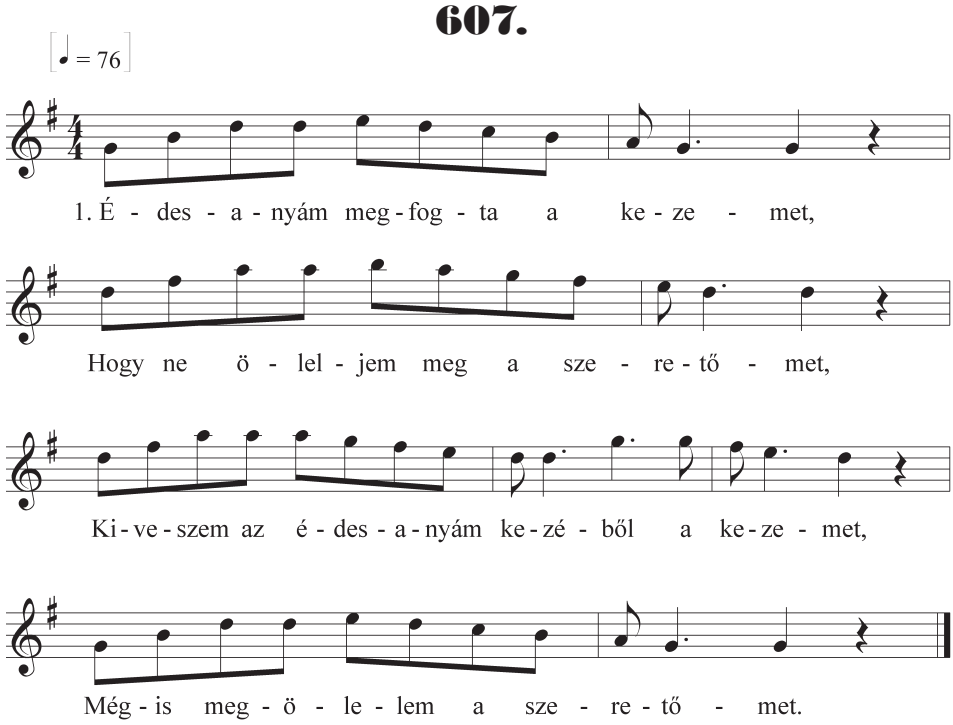
Pánd (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Lőrincz József (62), Gábor József (62)
Bede Jánosné Boros Julianna (68)
Gáspár Pálné Béres Margit (86)
ZTI AP 12624g

606.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

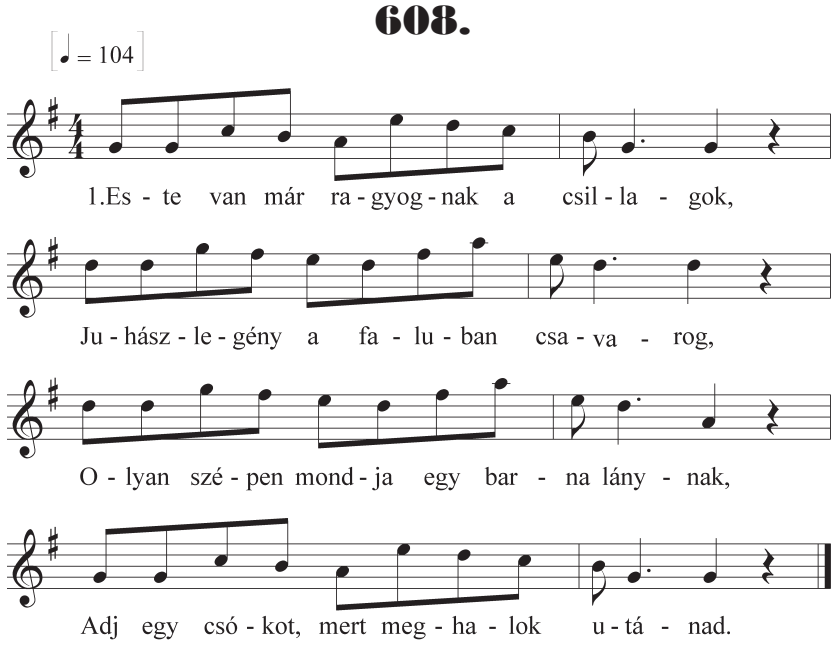
607.

2. Édesanyám mondanék én valamit,
Gombolja ki selyem blúzom elejét,
Nézze meg, hogy mi szúrja a szívemet, a szívemet,
Más öleli a kedves szeretőmet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10980e

608.

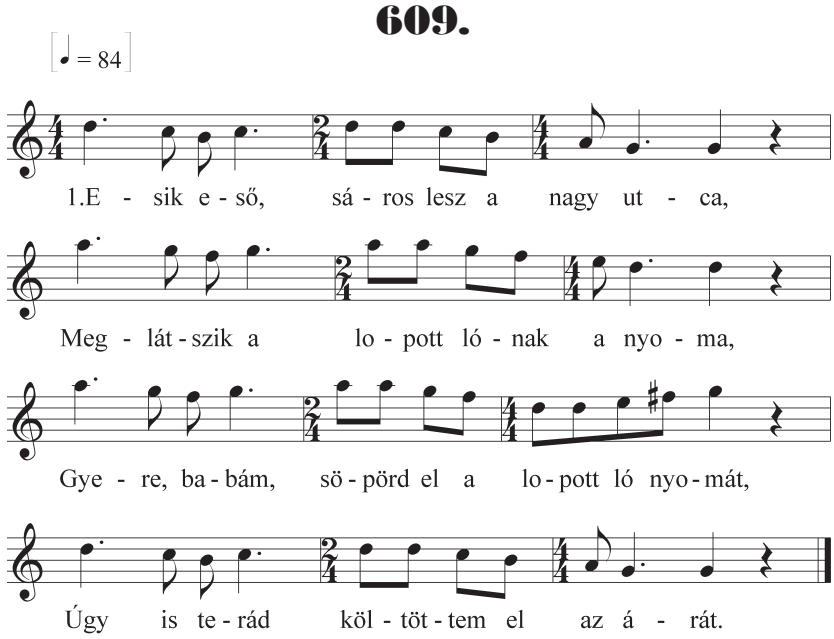
2. Én már csókot nem adok a legénynek,
Mert a legény nem igaz szívből szeret,
Ha a legény igaz szívből szeretne,
Maga mellé a nyeregbe ültetne.

3. Gyenge vagy még kis angyalom a lóra,
Táncol a ló, te meg leesel róla,
De ha egyszer felülsz mellém, sej-haj, a nyeregbe,
Felviszlek én a csillagos egekbe.

4. Szép a kislány még húsz éves korába,
Szép a rózsa még harmatos korában,
De mikor a huszadikat, sej, haj, haladja,
Nem illik a kék szalag a hajába.

Szentmártonkáta (Pest), Kele Mária (74) Terék József, 2009.III.17.
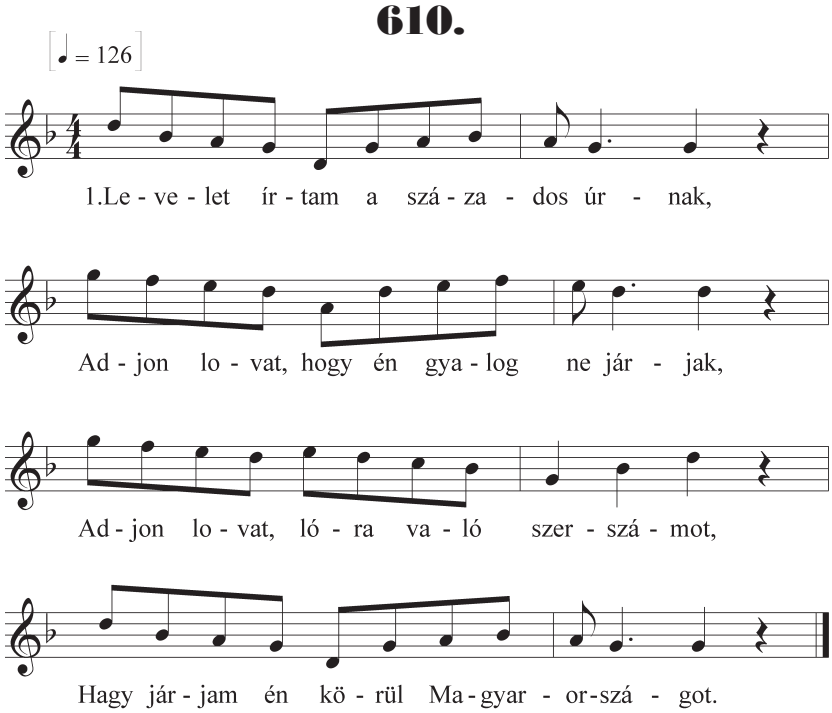
609.

2. Nem idevaló születés vagyok én,
Messze földről vándoroltam ide én,
Így jár, aki messze földről idevándorol,
Nincs babája, ki vállára boruljon.

Pánd (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Lőrincz József (62), Gábor József (62)
Bede Jánosné Boros Julianna (68)
Gáspár Pálné Béres Margit (86)
ZTI AP 12624c

610.
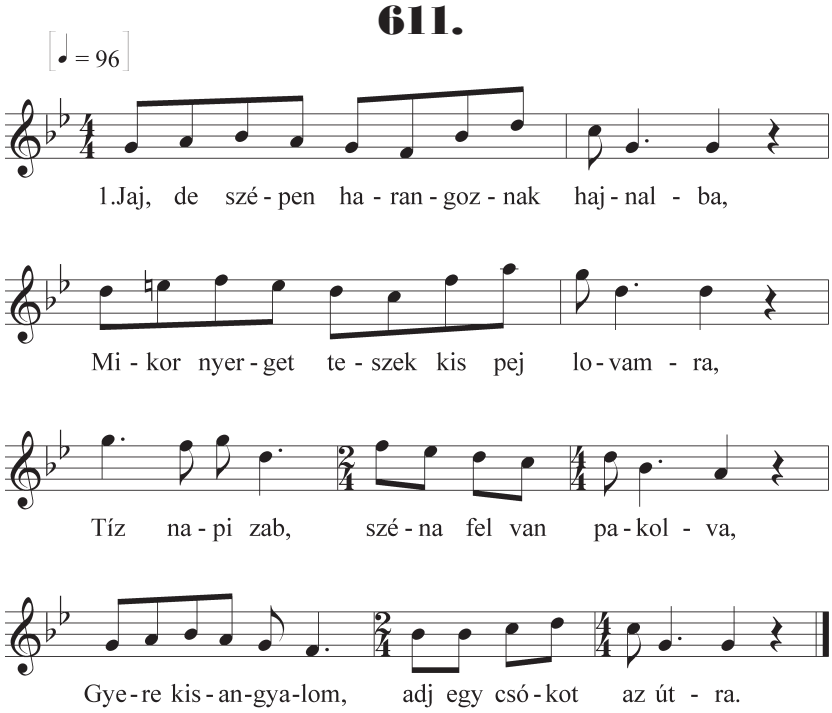

2. Kis pej lovam megérdemli a zabot,
Kétszer járta körül Magyarországot,
Ha mégegyszer körüljárhatta volna,
Magyarország csonka sosem lett volna.

3. Levelet írtam az édesanyámnak,
Selyempárnát küldjön fejem aljának,
De az anyám azt válaszolta rája,
Göndör hajam legyen fejem párnája.

Tápiószele (Pest), Samu Sándorné Bata Veronika (74) — Terék József, 2009.III.16.

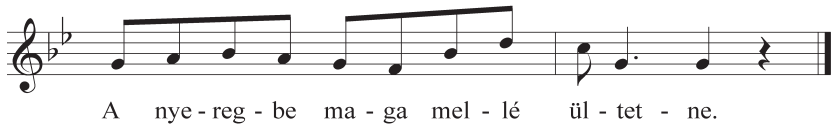
611.
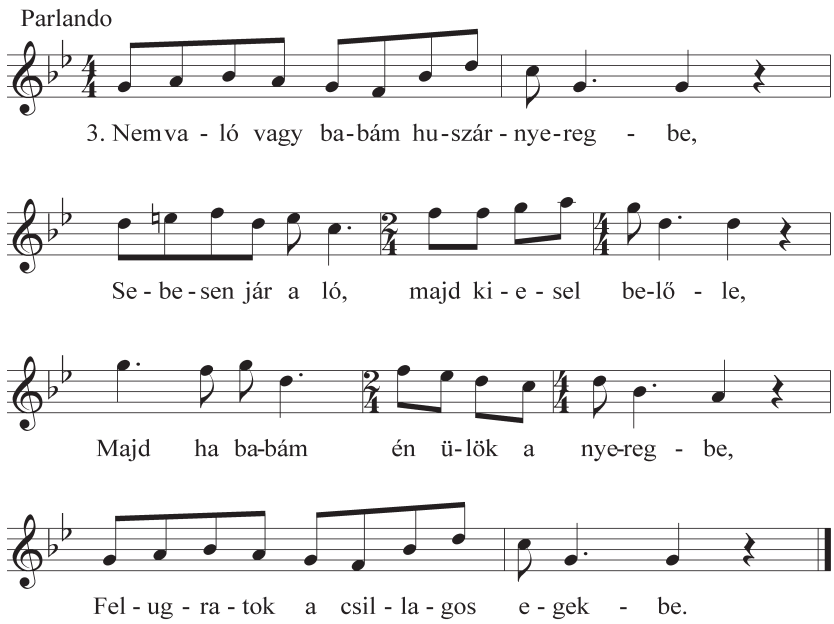

2. Csókot nem adhatok huszár gyereknek,
Mert az engem tiszta szívből nem szeret,
Mert ha az engem tiszta szívből szeretne,
A nyeregbe maga mellé ültetne.

3. Nem való vagy babám huszárnyeregbe,
Sebesen jár a ló, majd kiesel belőle,
Majd ha babám én ülök a nyeregbe,
Felugratok a csillagos egekbe,

2. versszak 4. sor variációja:
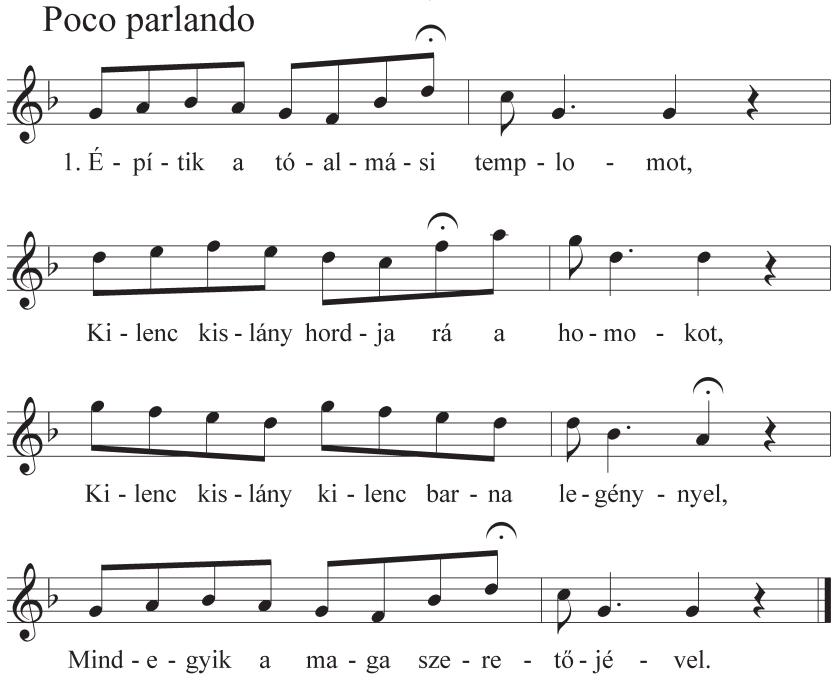

3. versszak dallamváltozata:

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

612.

Poco parlando
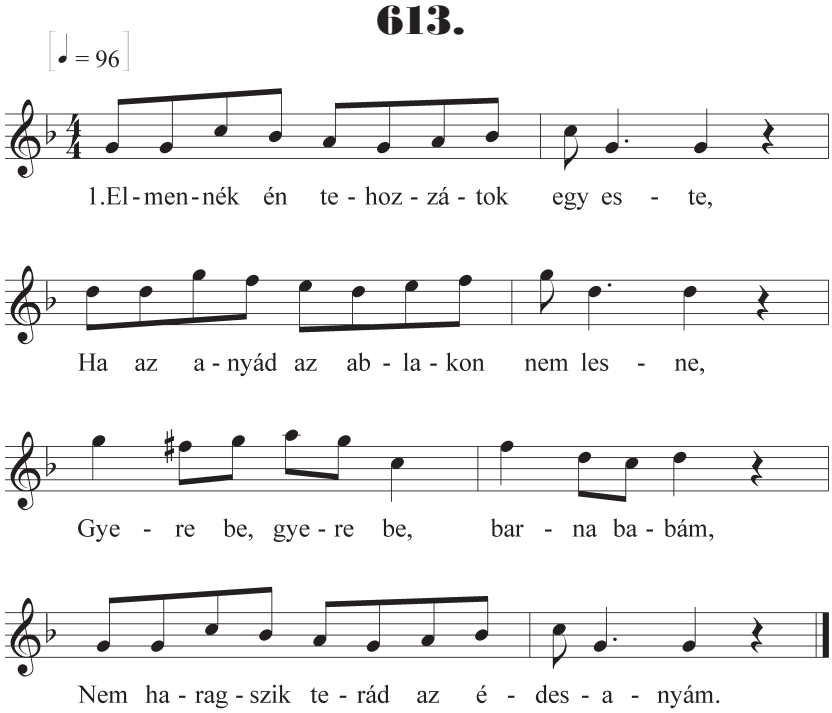

2. Az almási templomtorony aranyos,
Az én édes kisangyalom de magos,
Ha magos is nem kell arra gondolni,
Majd lehajol, ha meg akar csókolni.

3. Fölszántatom a tóalmási temetőt,
Engem temessenek bele legelő',
Elő' engem, utánam a babámot, (hogy)
Ne tanulja mástól a csalfaságot.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10992a
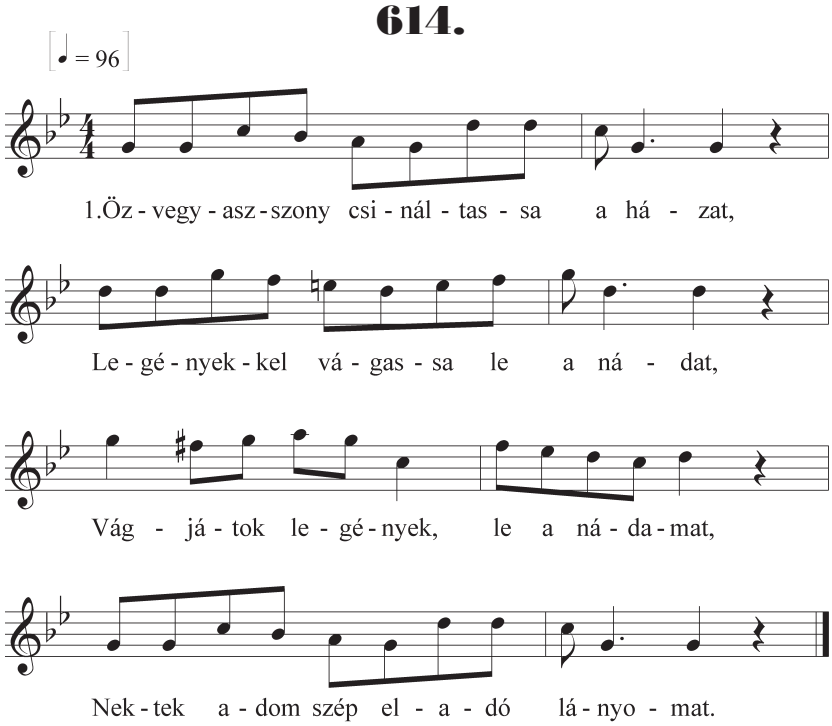
613.

2. Özvegyasszony csináltassa a házát,
Legényekkel vágassa le a nádat,
Vágjátok, legények, le a nádamat,
Nektek adom kökényszemű lányomat.
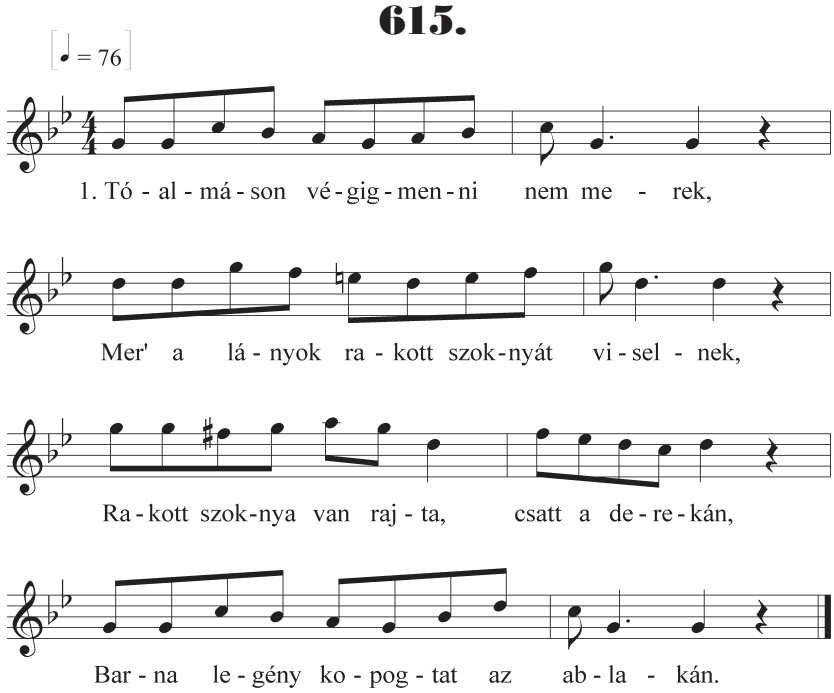
Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) Lázár Katalin, 1981.II.01.
Vásár Józsefné Bencze Julianna (64)
ZTI AP 12634j

614.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
Özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12637k

615.
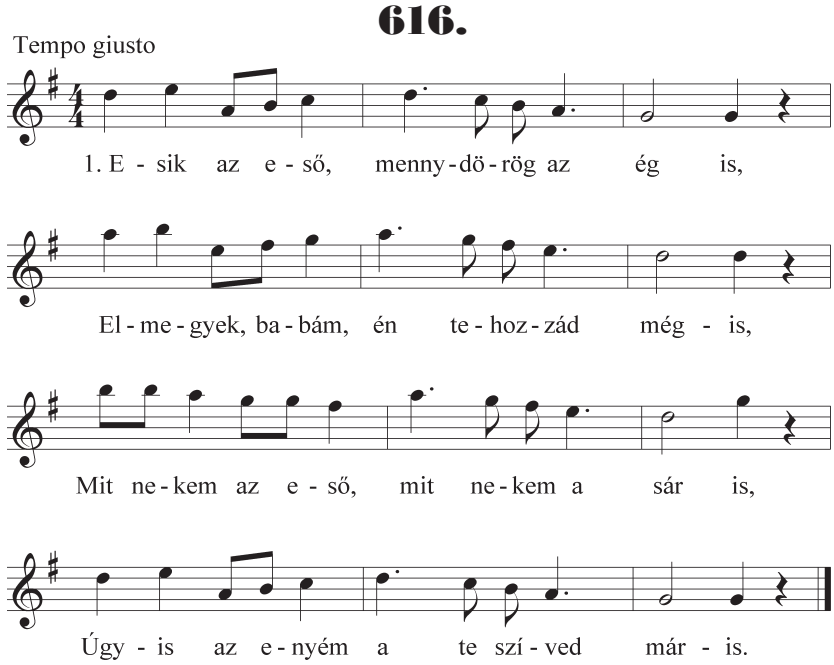

2. Ne kopogtass barna legény, gyere,
Ölelőre vár a karom idebe',
Gyere be, gyere be te barna babám,
Nem haragszik terád az édesanyám.

3. Ha bemegyek nálatok is maradok,
Ha bemegyek nálatok is aluszom,
Reggelig, galambom, csuhaj, reggelig,
Még a te jó édesanyád elalszik.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 10975e

Manga János, 1974.

616.

2. Piros az alma, zöldell a levele,
Ennek a lánynak nincsen szeretője,
Ha nincs szeretője, maj' leszek a párja,
Leszek olyan lány, mint aki megcsalta.
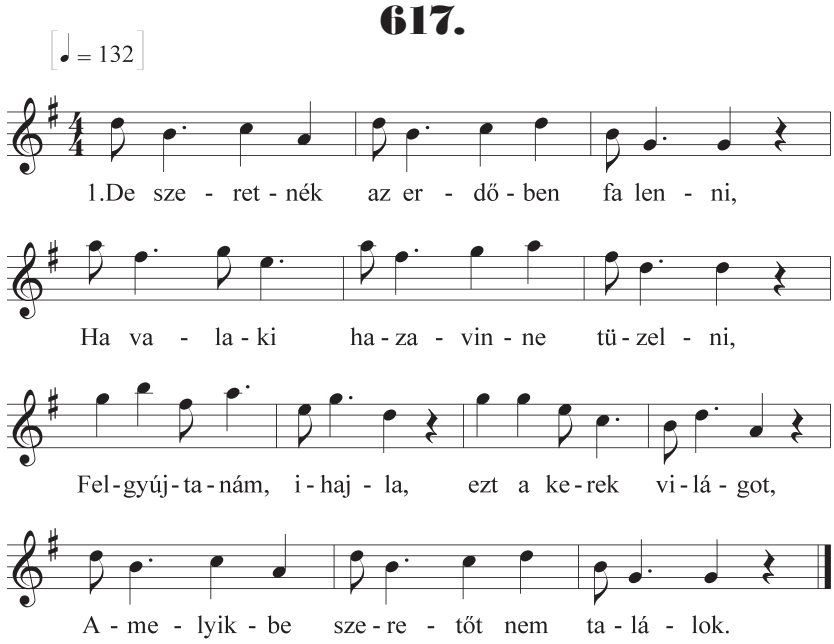
3. Ennek a lánynak hosszú a kötője,
Mondtam az este, vágjon le belőle,
Nem vág el belőle, nem tudja beszegni,
Csak a barna legényt tudja ölelgetni.

Tápiószele (Pest), lányok
BR 06663
NM H 5574 (Régi jelzet: NM MSZ 987)

Bartók Béla, 1906.VIII.

Megjegyzés: „Három esztendős."
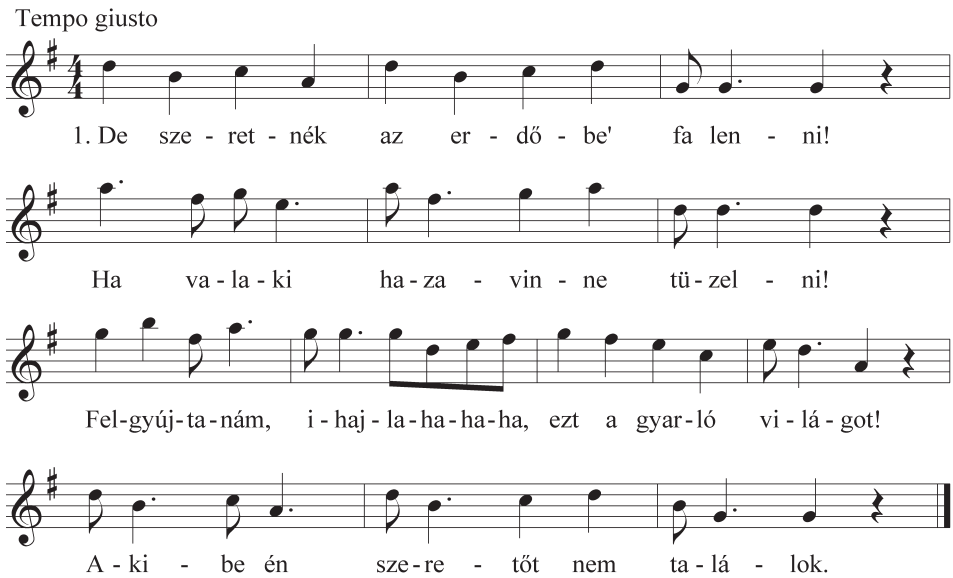
617.

2. De szeretnék az égen csillag lenni,
A babám ablakába beragyogni,
Onnan nézném ihajla, ki dalol a faluba‘,
Kit ölel a szeretőm a kapuba.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

618.

2. De szeretnék a császárral beszélni!
De még jobban szobájába bemenni!
Megmondanám, ihajla-hahaha, a császárnak, magának:
Lányokat is sorozzon be huszárnak!

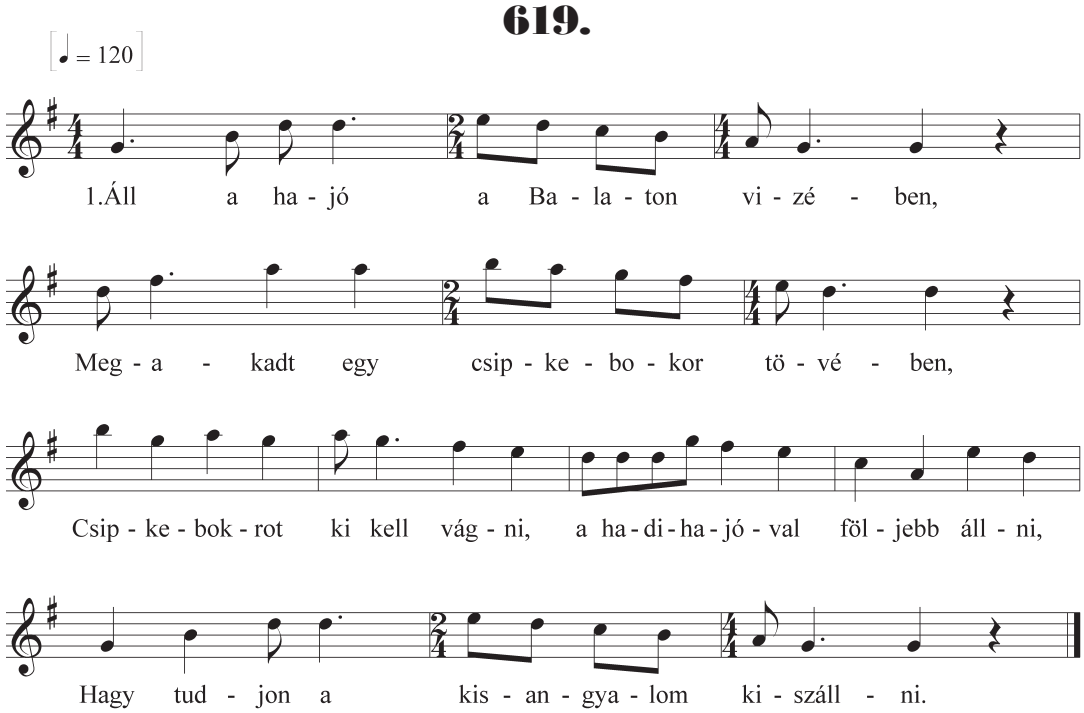
3. De *j*a császár visszaírta levélbe:
Leány huszár nem illik a nyeregbe,
Mert a lánynak, ihajla-hahaha, hatvanhárom szoknya kell,
Tetejére, az aljára csipke kell.

4. Fájhat annak a legénynek a szíve,
Kinek a faluban van a kedvese.
Lám az enyém, ihajla-hahaha, velem van egy faluba’,
Még sincs szívem soha aggodalomba.

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1915.
MS MUS 152/XII. 46.o. (No.30)
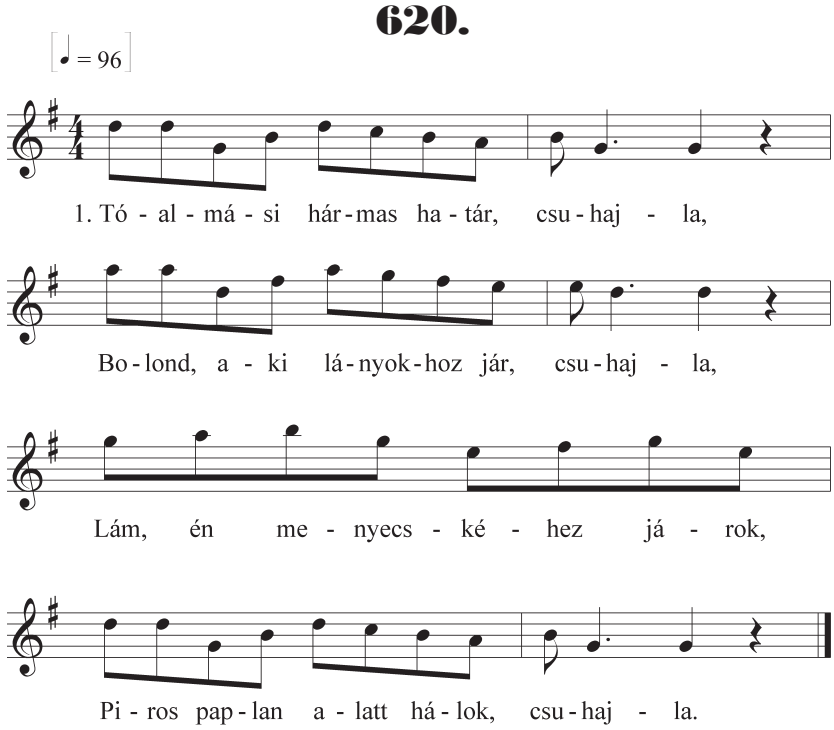
Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Pattogva.

619.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791j

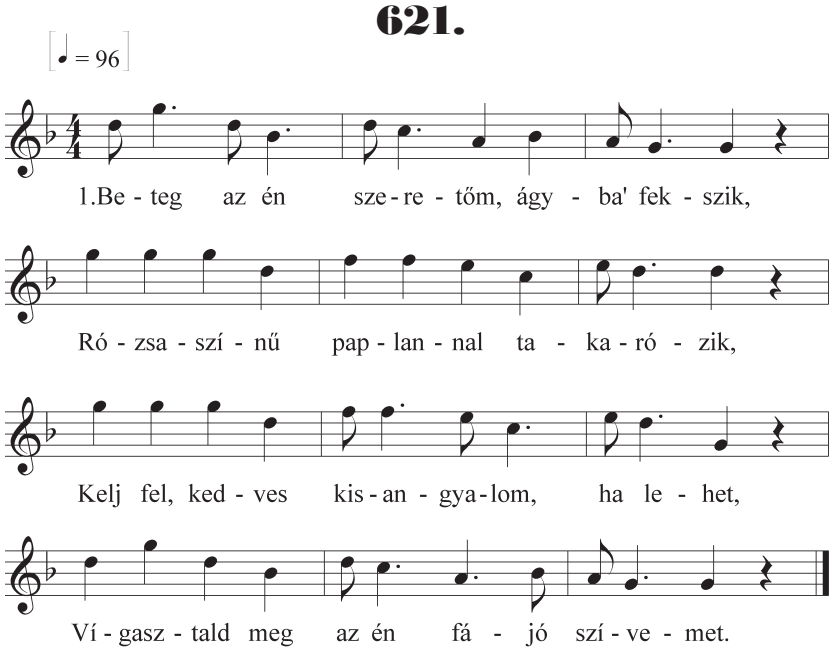
620.

2. Szereti a pap a lencsét, csuhajla,
De még jobban a menyecskét, ihajla,
Mindig a lencsét kevergeti,
A menyecskét átöleli, csuhajla.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10984c

621.

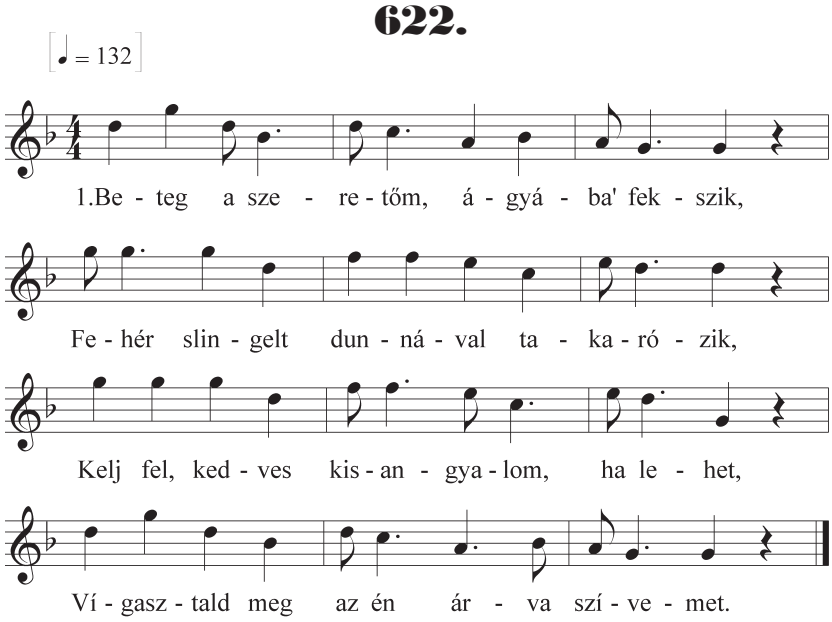

2. Nem kelek föl, mert beteg vagyok nagyon,
A szívem a bánat epeszti nagyon,
A szívemen kilenc mázsás a bánat,
Mert nem hagyják szeretni a babámat.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Povázson Elekné Barta Anna (74)
özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64)
Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)

ZTI AP 12626i

622.
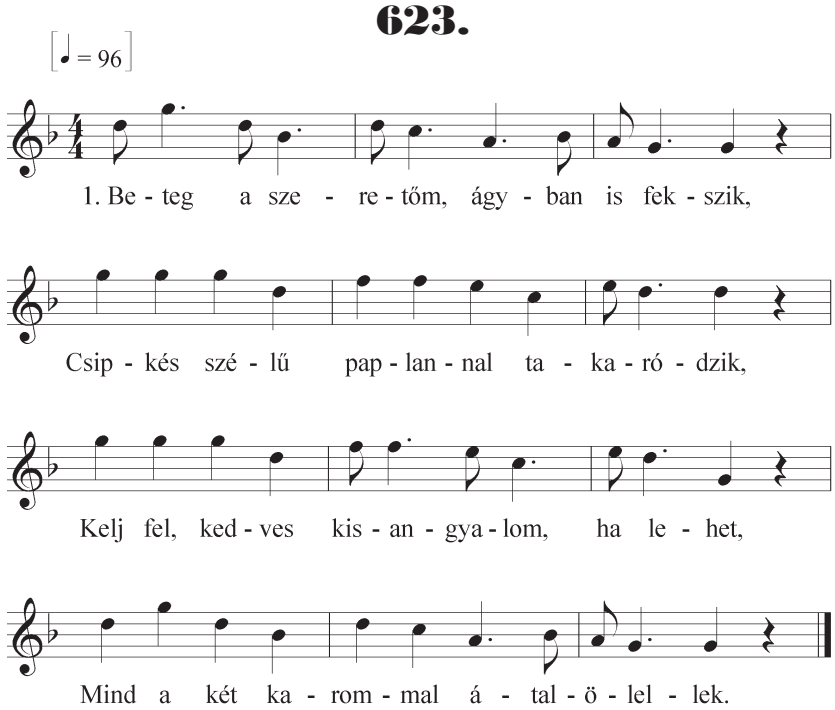

2. Nem kelek fel, mer' nagyon beteg vagyok,
A szívemet bánat epeszti nagyon,
Olyan bánat, ki se merem vallani,
Nem akar a kis angyalom szeretni.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)

ZTI AP 12637l
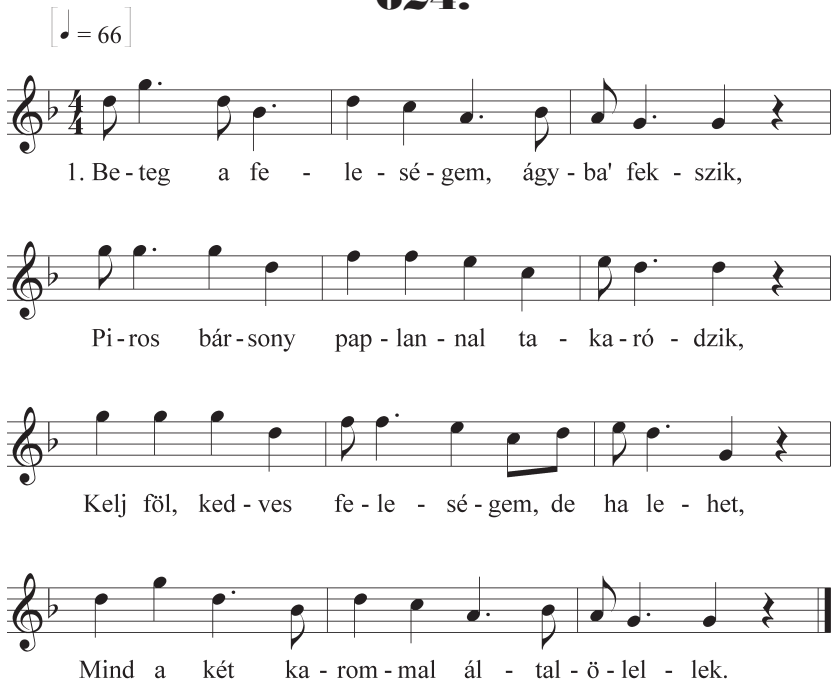
623.

2. Mikor én a kufferomba pakoltam,
Először a jó anyámhoz fordultam,
Megköszöntem neki a fölnevelést,
Lehajoltam, megcsókoltam a kezét.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) Lázár Katalin, 1981.II.01.
Vásár Józsefné Bencze Julianna (64)
ZTI AP 12634k
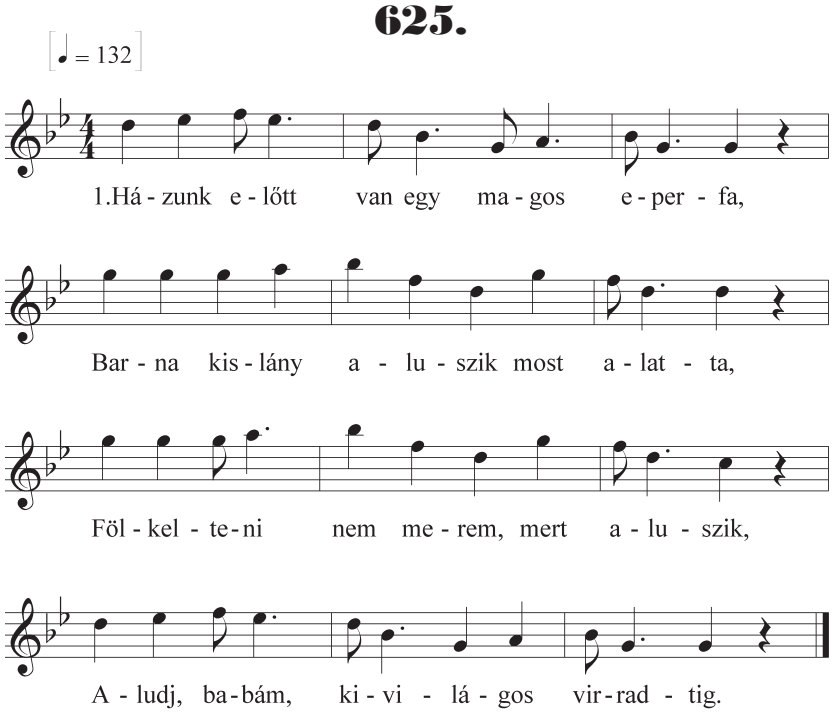
624.

2. Nem kelhetek, mert nagyon beteg vagyok,
A szívemet a bánat nyomja nagyon,
Le se megy a szívemről a nagy bánat,
Míg én párja nem leszek a babámnak.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981f
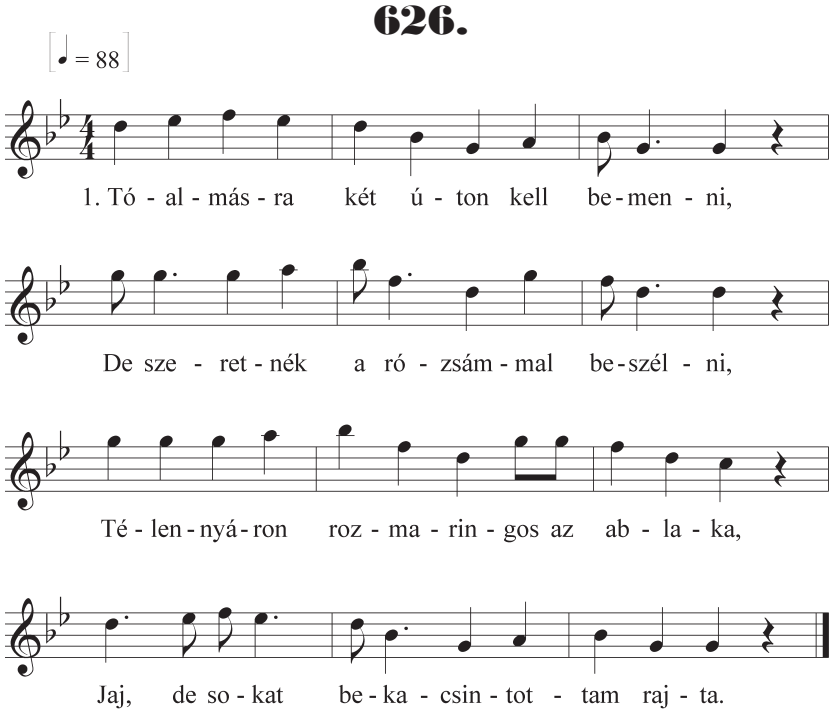
625.

2. A Tiszának csak a széle fagyott be,
A leányt a szeretője hagyta el,
Szokása a Tiszának a befagyás,
A legénynek a szerető elhagyás.

Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.

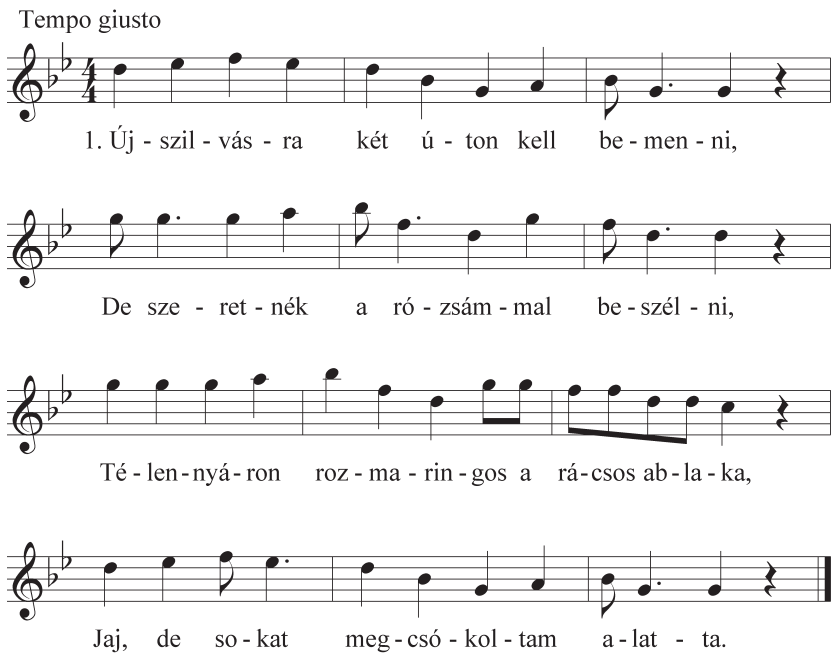
626.

2. Kék a kökény, ha megérik, fekete,
Nem leszek én még az ősszel menyecske,
Kár volna még engemet férjhez adni,
Rózsa helyett bimbót leszakítani.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985k

627.
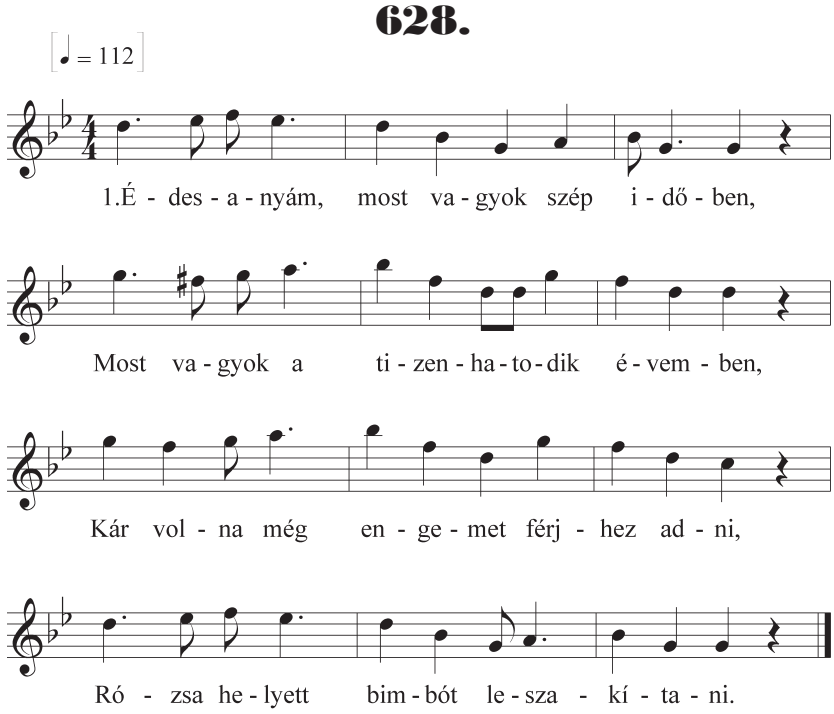

2. Kék a kökény, ha megérik fekete,
Nem vagyok én az erdőbe' remete,
Sem remete, sem a kutyafának az ága,
Én vagyok egy szilvási lány babája.

3. Énbelőlem nem jó csillag lett volna,
Mer' az égen nem jól ragyogtam volna,
Éjféltájban otthagynám a csillagos eget,
Felkeresném a régi szeretőmet.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27)
ZTI AP 05864j

Paulovics Géza, 1964.XI.29.

628.

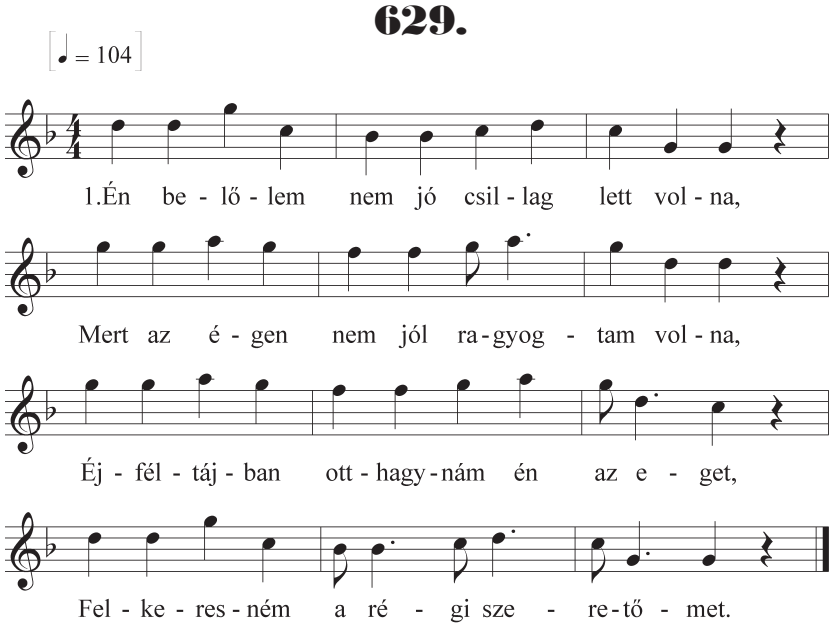
2. Kék ibolya, ha leszakítanálak,
Mit mondanál, babám, ha elhagynálak,
Azt mondanám, verjen meg a teremtő,
Sose voltál igaz szívű szerető.

3. Mit nékem egy almát kétfelé vágni,
Mit nékem a szeretőmtől megválni,
Jobb ujjamra fordítom a gyűrűmet,
Visszavárom a régi szeretőmet.

Újszilvás (Pest), Gál István (58)
ZTI AP 05868f

Paulovics Géza, 1965.II.06.

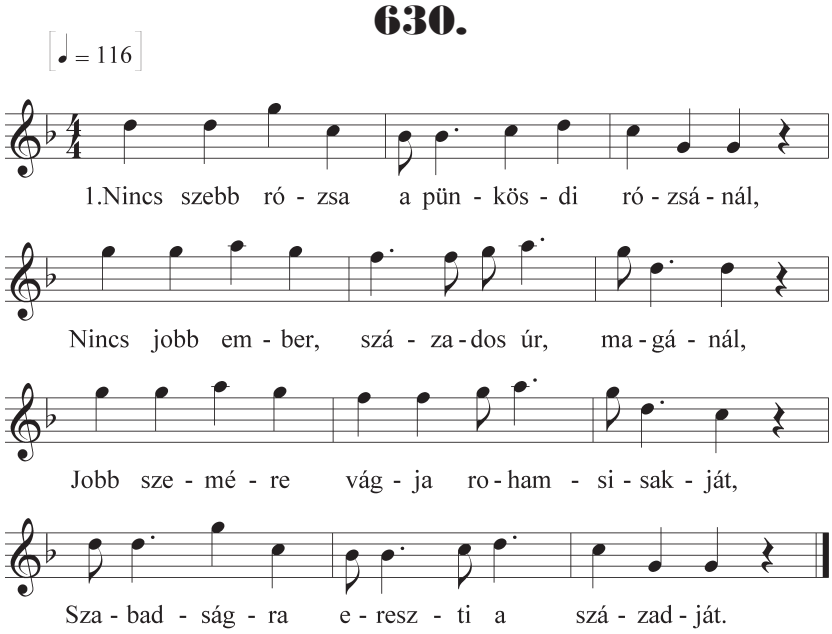
629.

2. Sírnak-rínak a mezei virágok,
Férjhez mentek előlem a szép lányok,
Alig maradt a számomra, hej, csak egy,
Kit a szívem oly igazán szeretett.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83) Lázár Katalin, 1981.II.03.
Bukor Imréné Kenyó Borbála (79)
ZTI AP 12636d

630.

2. Nyílnak, nyílnak a mezei virágok,
Férjhez mennek előlem a szép lányok,
Nem is marad a számomra még egy sem,
Kit a szívem, az árva szívem szeretne.
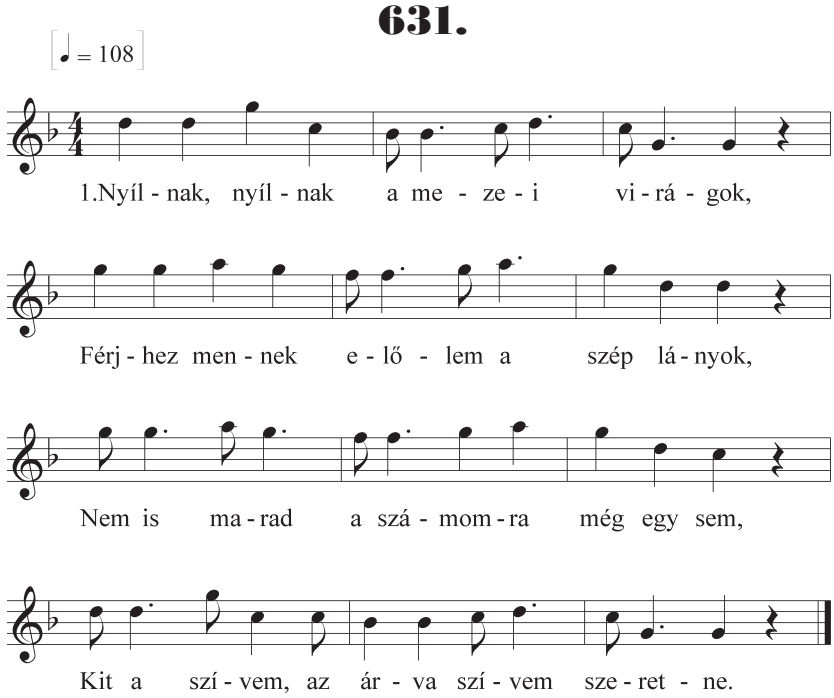
3. Sírnak-rínak a mezei pacsirták,
De még jobban a szomorú édesanyák,
Szomorú édesanyák, ne sírjatok,
Megvigasztal a leszerelő fiatok.

4. Mind lehullott a levele a fának,
Kisangyalom, régen járok utánad,
De mi haszna, ha nem tudsz megszeretni,
Előbb-utóbb el kell téged feledni.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) Terék József, 2009.III.09.

2. és 4. versszakkal énekelte:
Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

631.

2. Rég lehullott a levele a fának,
Kisangyalom, régen járok utánad,
De mi haszna, ha nem tudsz megszeretni,
Előbb-utóbb el kell téged feledni.
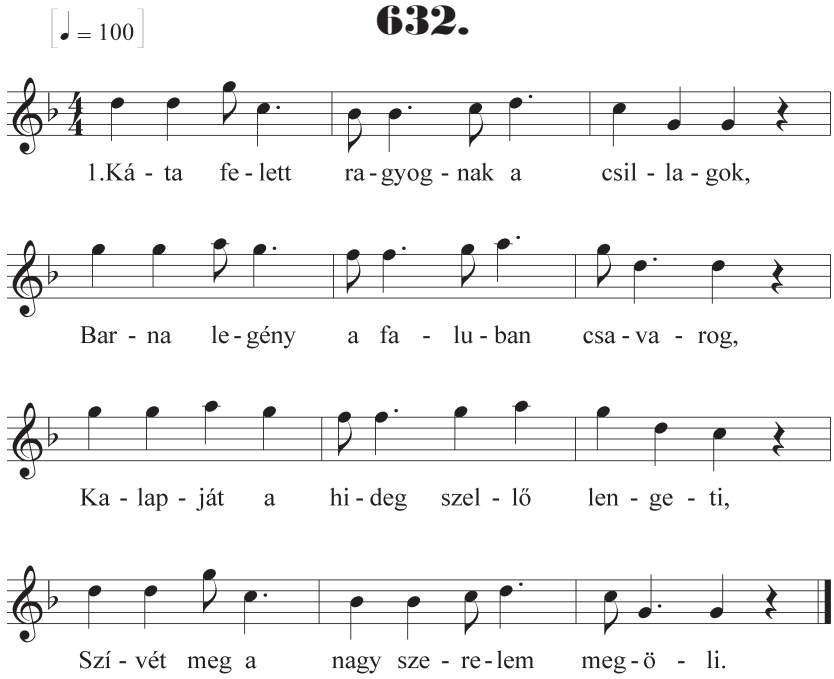
3. Felednélek, felednélek ezerszer,
De eszembe jutsz énnékem ezerszer,
Be vagy írva a szívembe örökre,
Duna, Tisza sem mossa ki belőle.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61)
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)

Lázár Katalin, 1981.I.24.

ZTI AP 12630d

632.
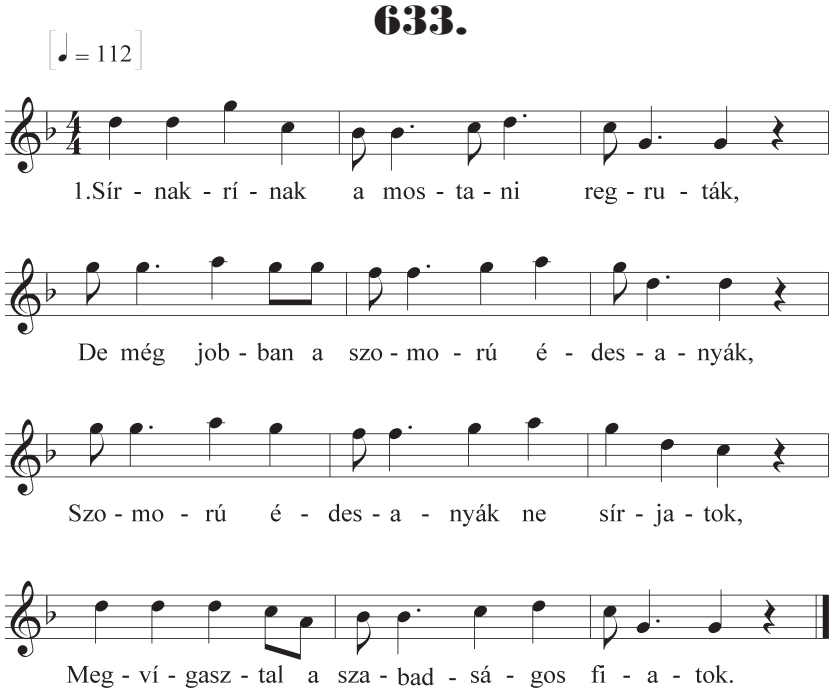

2. Barna legény szeress még egy kicsikét,
Nagyon messze van a kék csillagos ég,
Akármilyen messze is van a Mennyország,
Még onnan is leragyognék tehozzád.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72)

Terék József, 2011.III.07.

633.
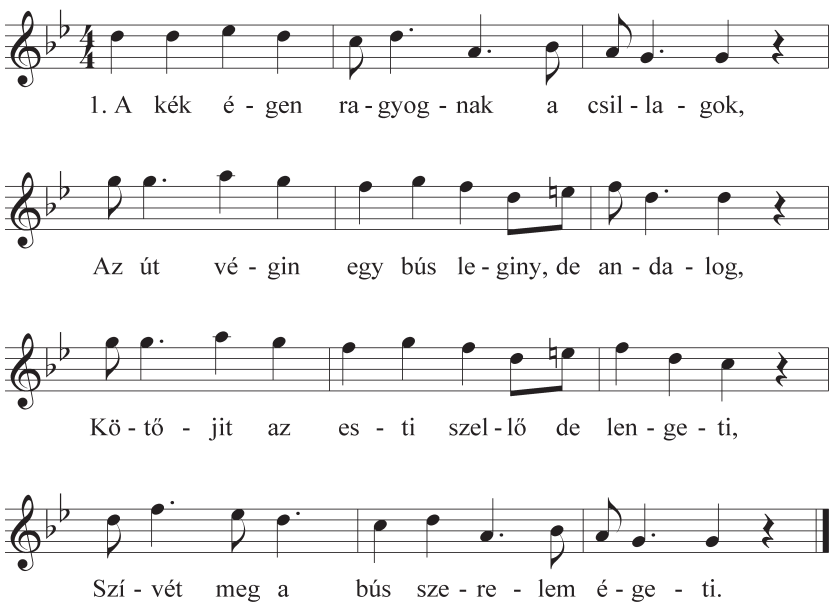

2. Férjhöz mentek elülem a kislányok,
Nem is maradt a számomra, de még egy sem,
Ne sírjatok, tik, szilvási leányok,
Hazajövök, csókolom a szátokat.

Újszilvás (Pest), Gál István (58) Paulovics Géza, 1965.II.06.
ZTI AP 05868h

Tempo giusto
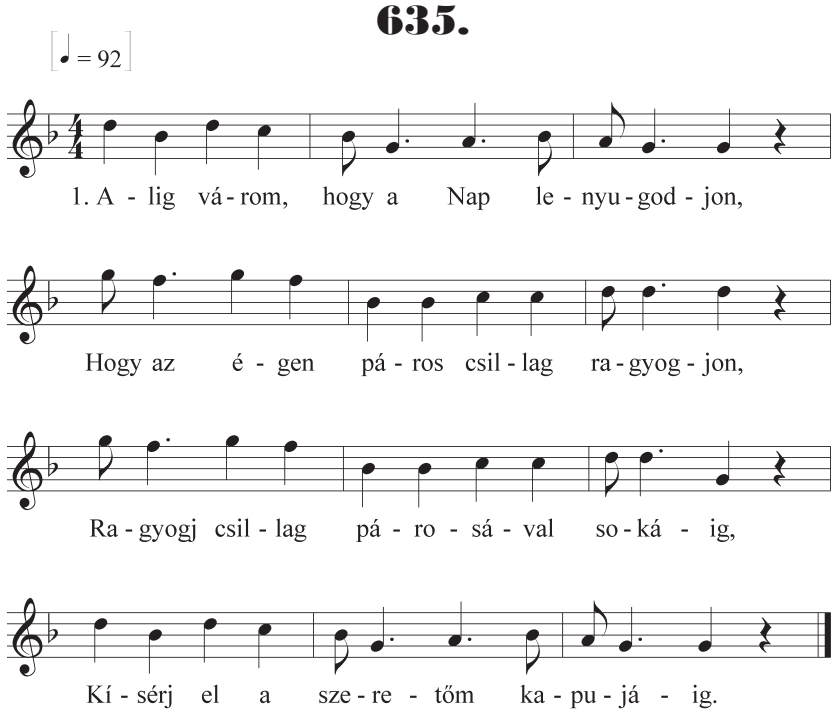
634.

2. Jaj de bánom az esteli tettemet,
Hogy elhagytam az én kedves szeretőmet,
Ugyan, babám, gondolsz-e rám de valaha,
Mer' én téged nem felejtelek soha.

Tápiószele (Pest), lányok Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 06777
KR 16674
NM H 4849 (Régi jelzet: NM MSZ 262)
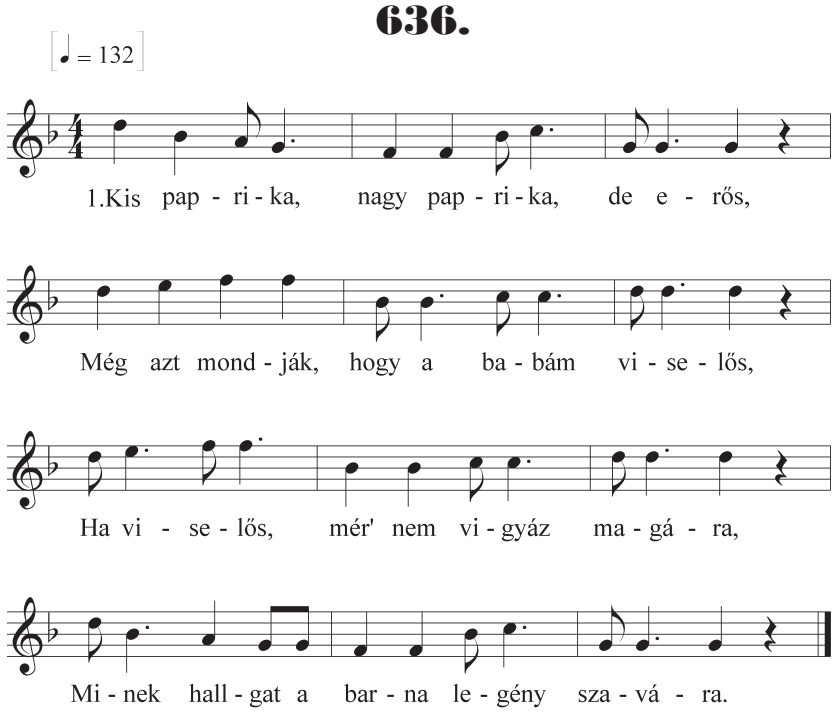
635.

2. Nincsen pénzem, elkártyáztam az este,
Amit adott az a barna menyecske,
Jó az Isten, majd elhozza az estét,
Párosával ölelem a barna menyecskét.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983e

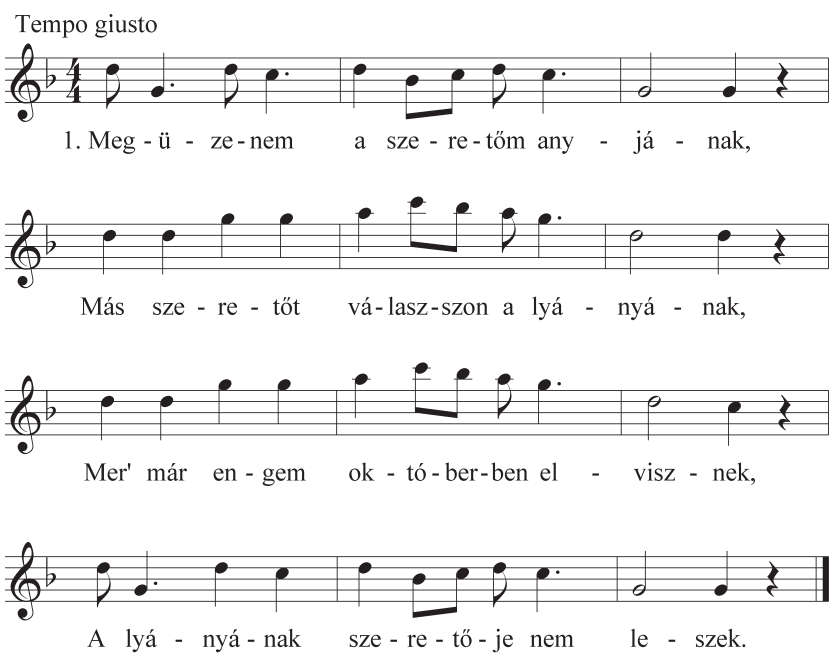
636.

2. A kertemben, kiskertemben nagy csalán,
Haragszik rám, nem szól hozzám a babám,
Haragszik rám, mert szeretnek a lányok,
(Mer') Este késő' a kocsmába mulatok.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

637.

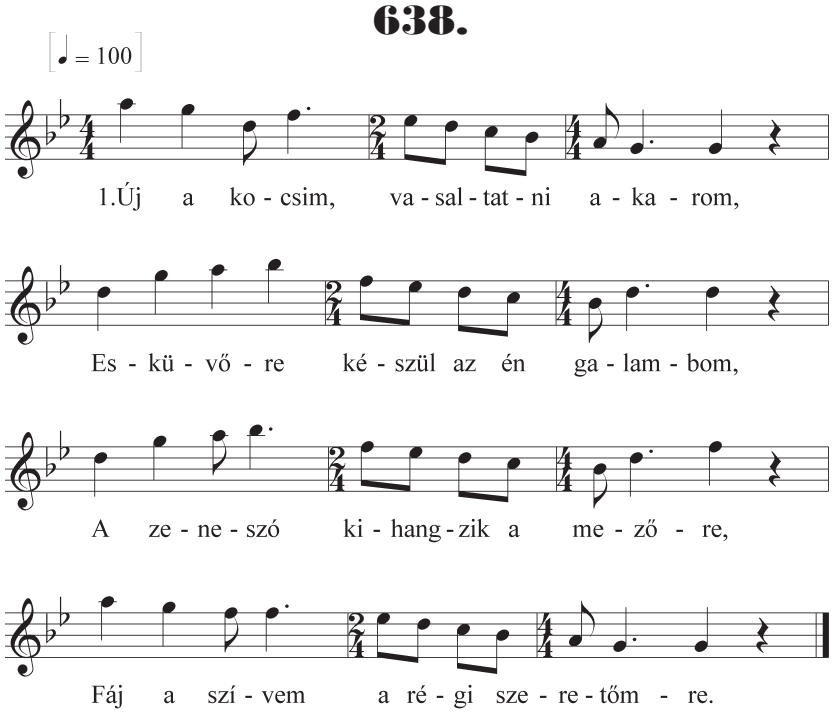
2. Megüzenem a szelei bírónak,
Márványkőből rakassa ki az utat,
Márványkőből rakassa ki simára,
Jön a babám, csikorog a csizmája.

Tápiószele (Pest), lányok
BR 07259
KR 16734
NM H 4811 (Régi jelzet: NM MSZ 224)

Bartók Béla, 1906.VIII.

Megjegyzés: „Egészen új.”

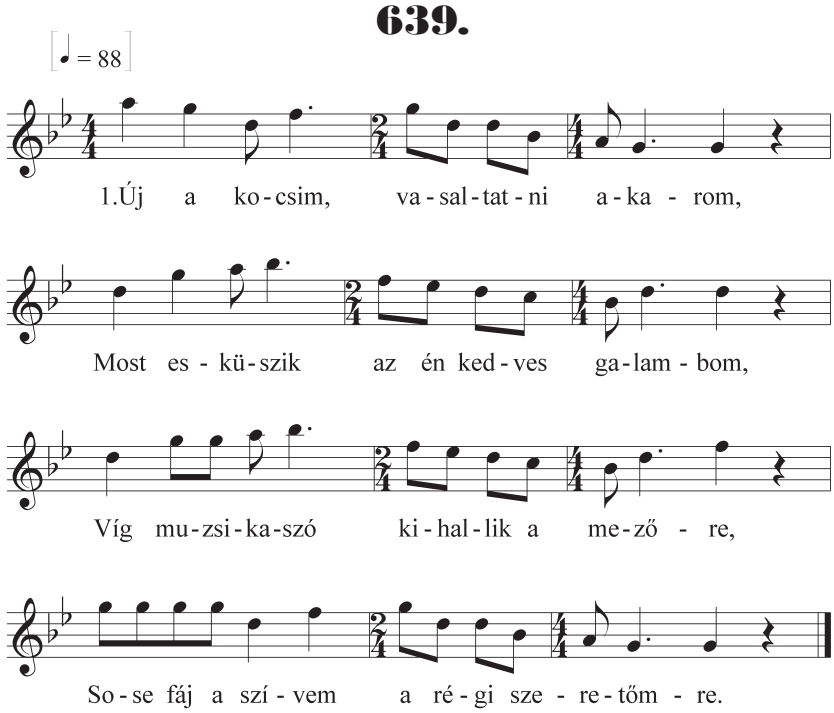
638.

Tápióság (Pest), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74)
ZTI AP 12628h

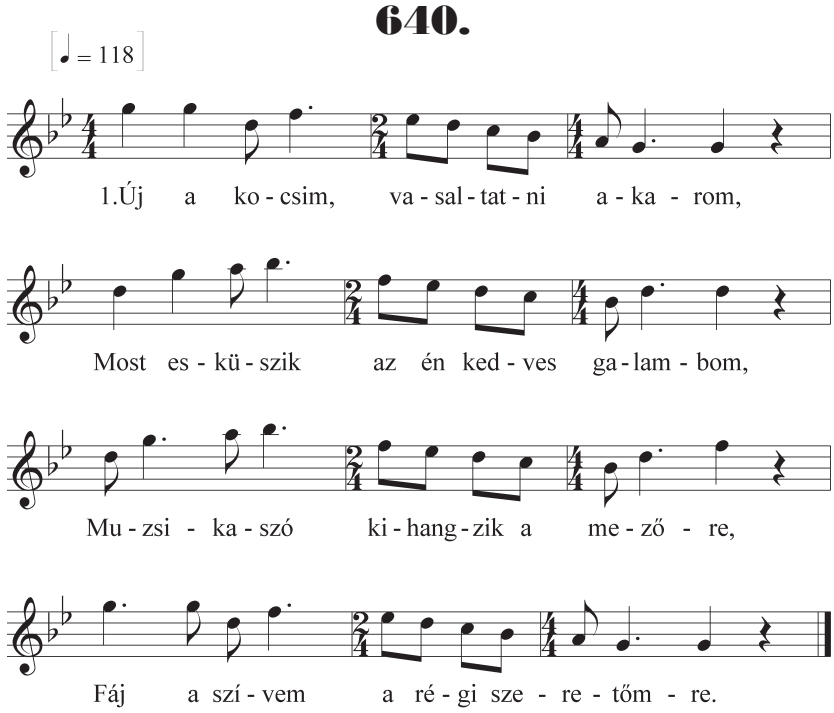
Lázár Katalin, 1981.I.23.

639.

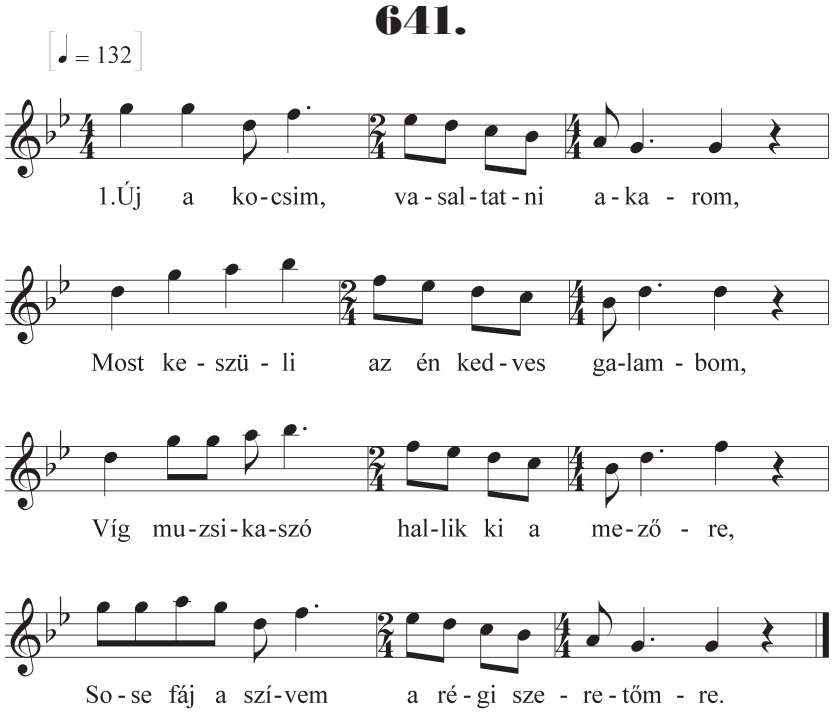
Gomba (Pest), Varga Sándorné Bálint Margit (72) Terék József, 2009.III.11.

640.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638k
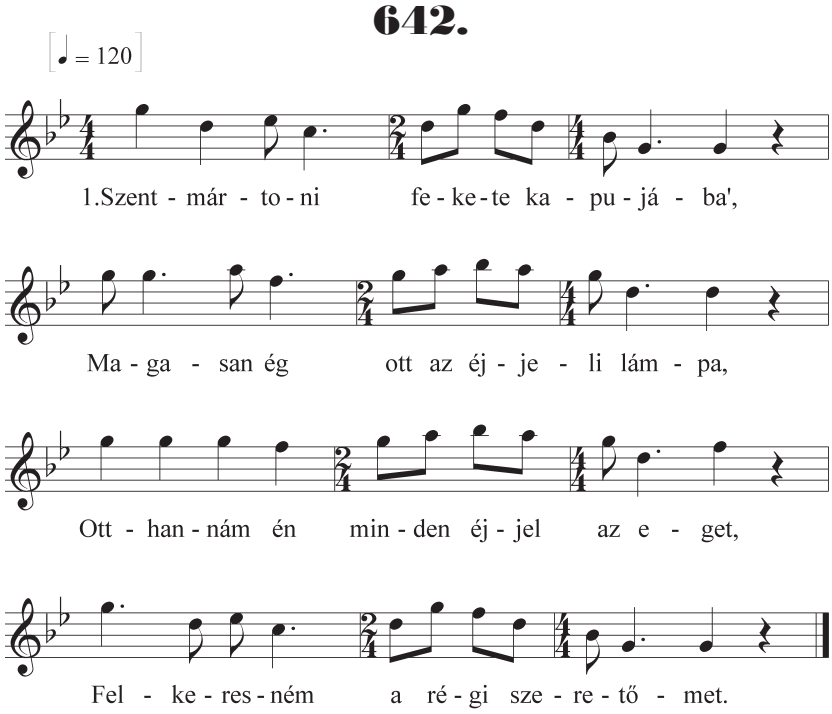
641.

2. Új a kendőm, el akarom hurcolni,
A jó anyám nem akarja engedni,
Engedd anyám, úgyse soká kötöm fel,
Jövő őszre a gyöngykoszorúmat teszem fel.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

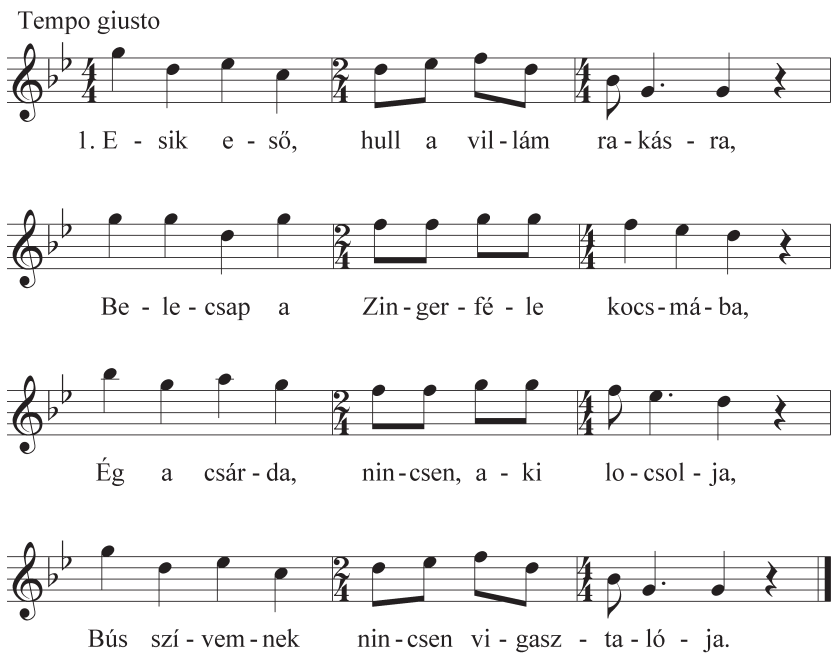
642.

2. Szentmártoni fekete kapujába',
Megakadt a gatyám a csipkefába',
Csipkebokor ereszd el a gatyámat,
Hadd ölelem meg a kedves babámat.

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) — Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02280b
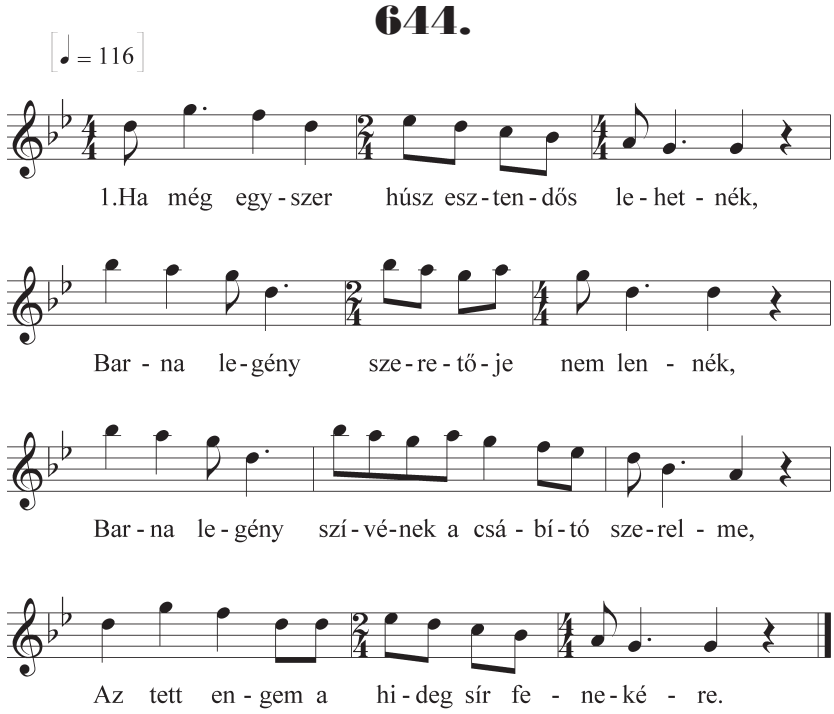
643.

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1916-17.
MS MUS 152/XIII. 343.o. (No.35)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Léptetve.
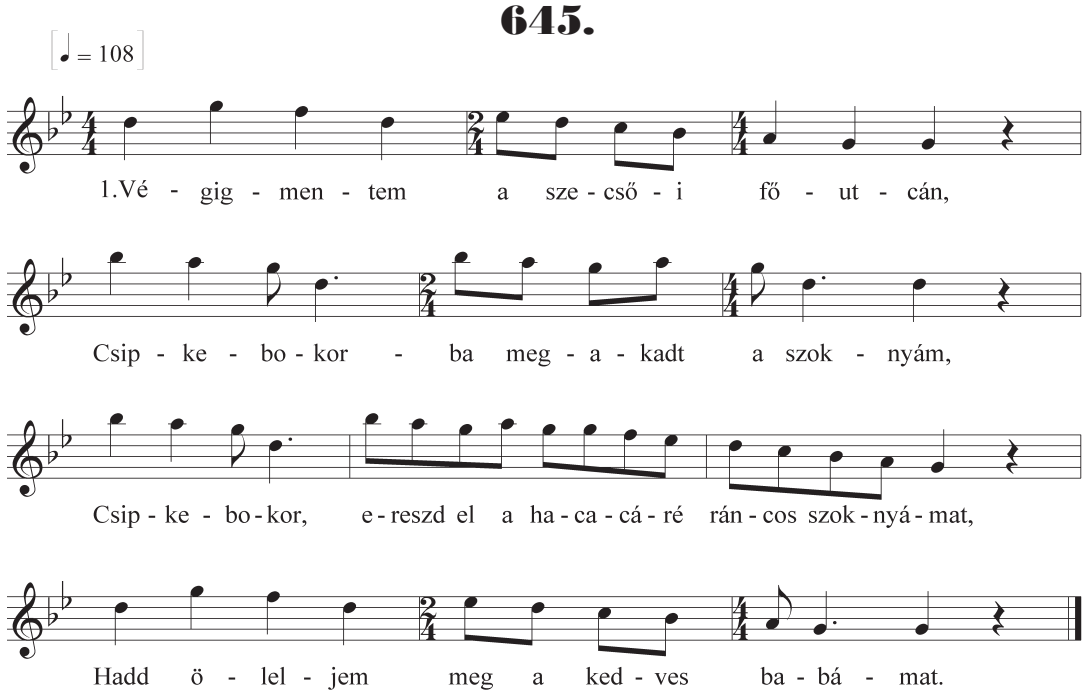
644.

2. Keserű víz nem hittem, hogy édes vagy,
Barna legény nem hittem, hogy csalfa vagy,
Csalfasággal csaltad meg az én árva szívemet,
A jó Isten sose vigasztaljon meg.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.
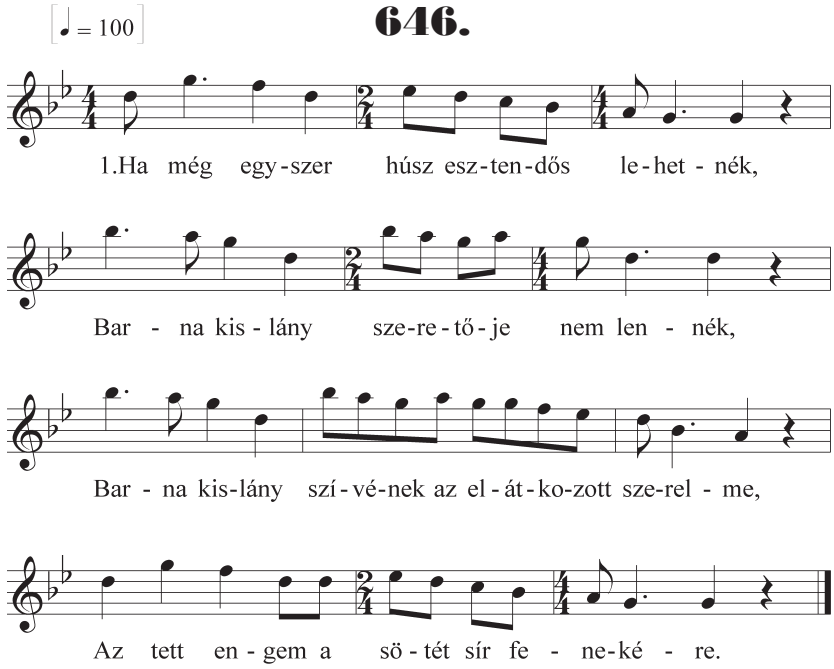
645.

2. Csak még egyszer húszesztendős lehetnék,
Barna legény szeretője nem lennék,
Barna legény szívének a csábító gyönge szerelme,
Az tesz engem a hideg sír fenekére.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)
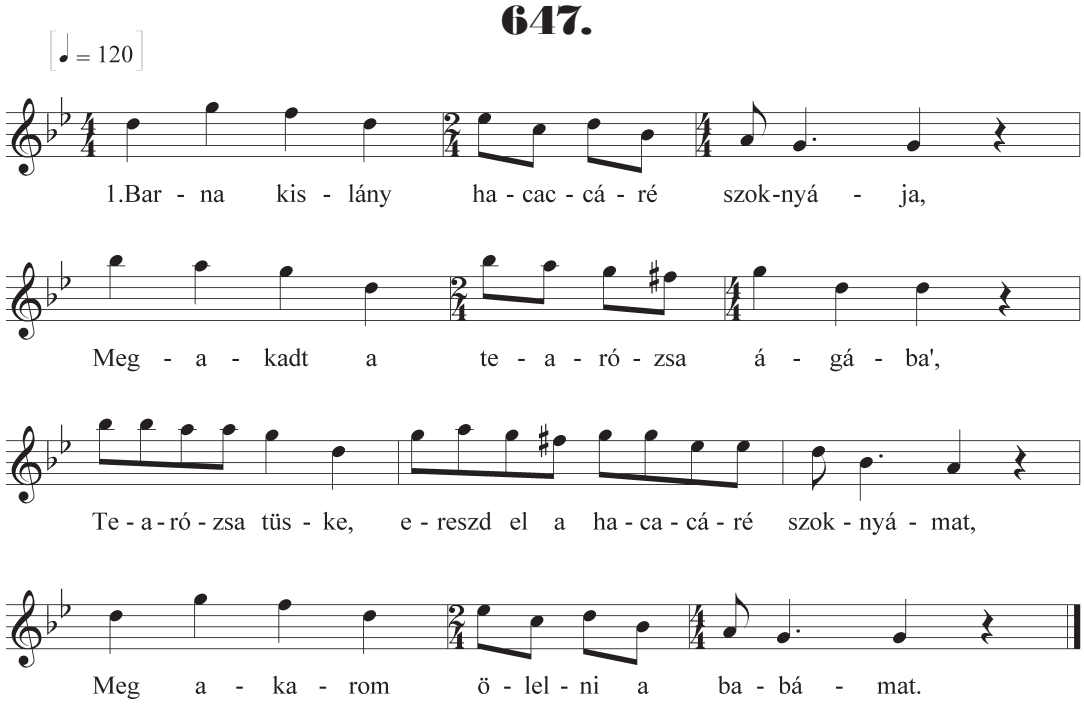
646.

2. Az én babám rózsaszínű ruhája,
Felakadt a csipkebokor aljába,
Csipkebokor ereszd el a hacacáré szoknyámat,
Hagy ölelem, csókolom a babámat.

Gomba (Pest), Gombai Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.11.

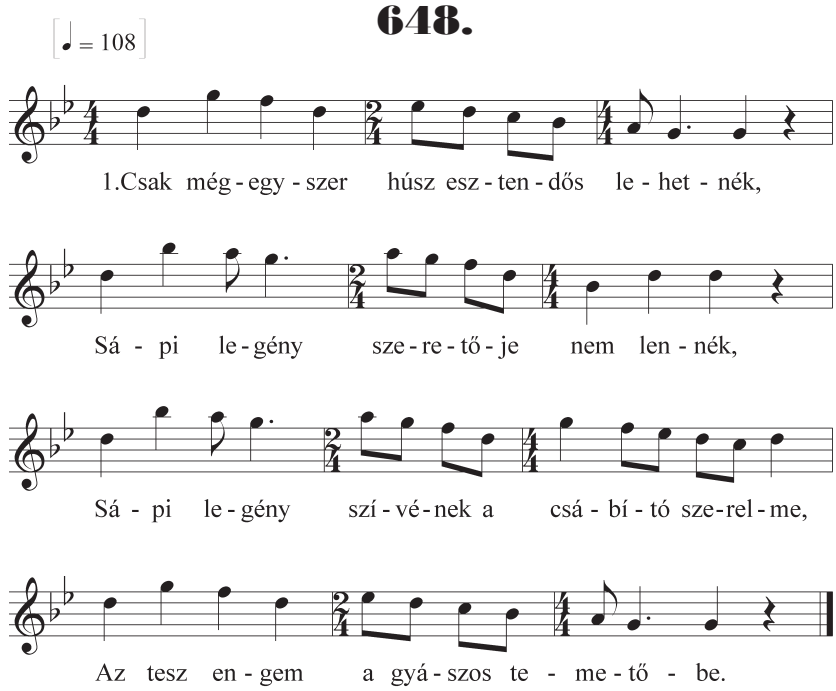
647.

2. Barna legény, nem szeretlek egyébér',
Csak azér' a csárdás kis kalapodér',
Az alatt van, az alatt van a szép fekete hajad,
Akiér' a lányok szíve meghasad.

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02281d

648.

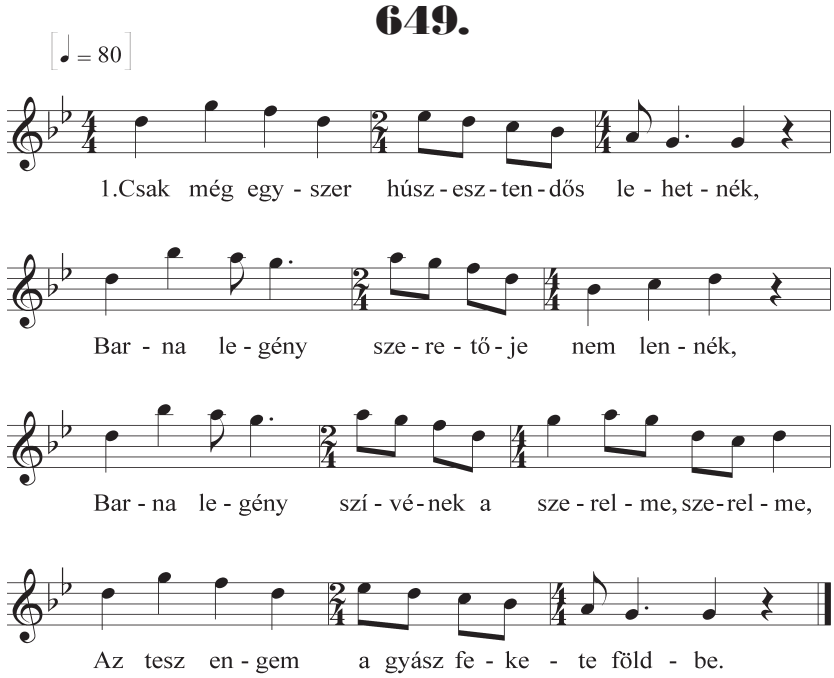

2. Édesanyám, mondanék én valamit,
Gombolja ki a fehér ingem elejit,
Nézze meg, hogy mi szúrja az én árva szívemet,
Eltiltották tőlem a szeretőmet.

Ismétlésre:
Eltiltották, vagy az Isten elvette, elvette,
Annak adta, aki megérdemelte.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13.
Motollai Istvánné Szvitek Anna (57)
Babarczai Jánosné Varga Anna (62)
Kohajda Ferenc (40)
ZTI AP 12644a
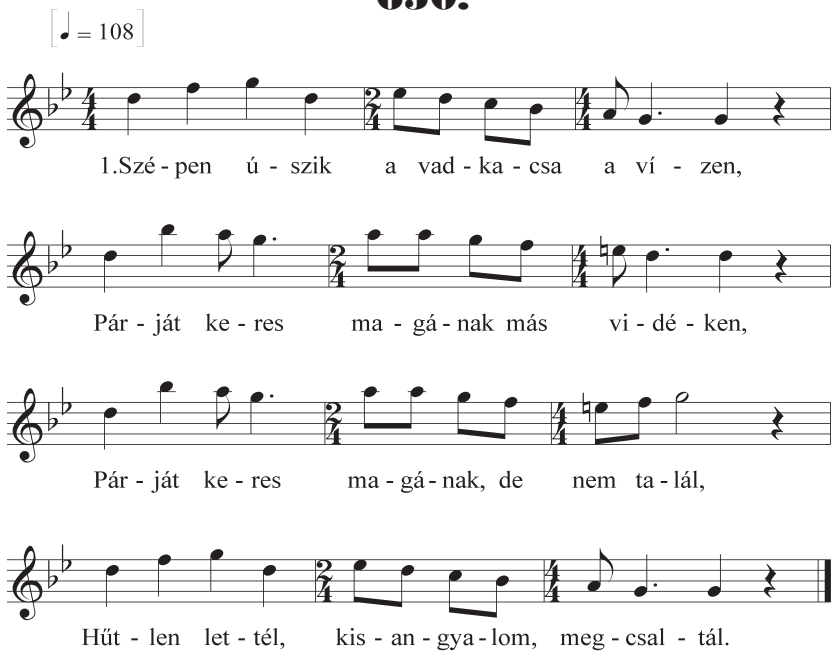
649.

2. Édesanyám, mondanék én valamit,
Gombolja ki a fehér ingem elejit,
Nézze meg, hogy mi szúrja az én árva szívemet,
El akarják tiltani tőlem a szeretőmet.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 126411
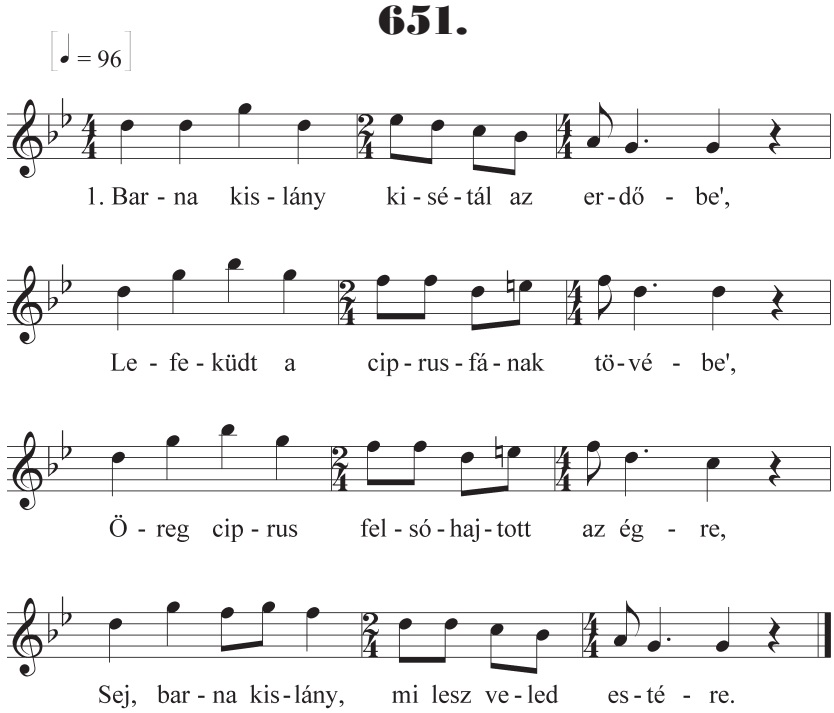
650.

2. Van egy gyűrűm, aranygyűrűm, karika,
A szeretőm adta nékem zálogba,
Visszaadom azt a gyűrűt, mit adtál,
Egy pár csókkal nékem adós maradtál.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67) — Terék József, 2009.III.01.

651.
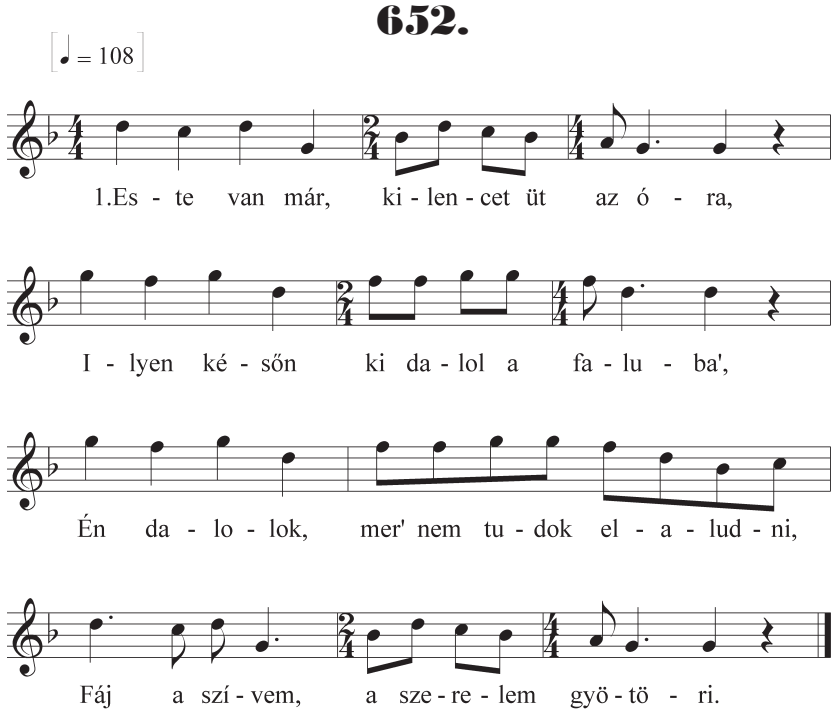

2. Kertünk alatt folyik el a kanális,
Ott vár engem a szeretőm sokáig,
Kettőt füttyent, kimegyek a szavára,
Ott találkozunk, a sötét éjszakába'.

3. Búra, búra, búbánatra születtem,
Édesanyám árván nevelt fel engem,
Ciprusfának gyönge ága lehajlott,
Akit szerettem, az a betyár elhagyott.
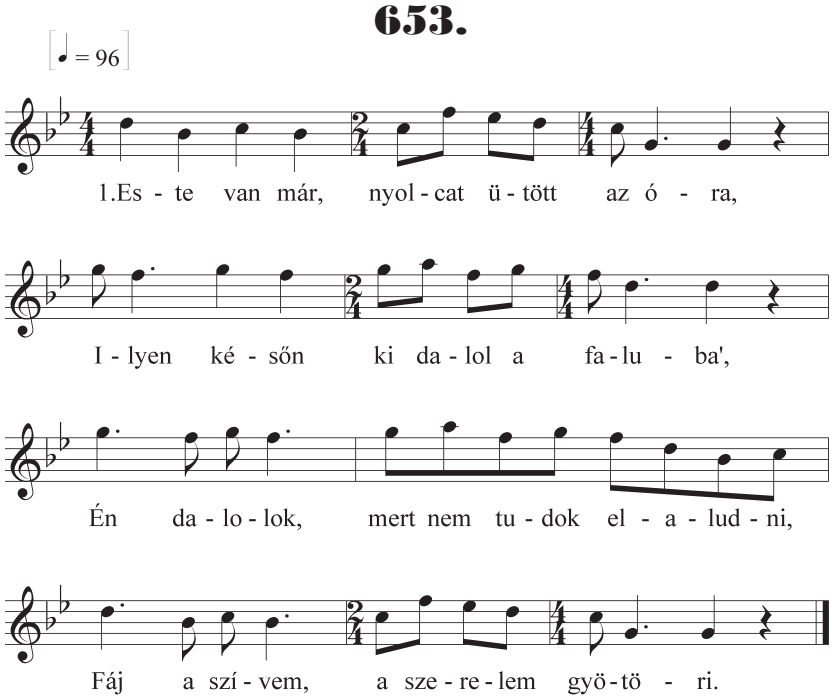
Tóalmás (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.23.

652.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) — Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12637n

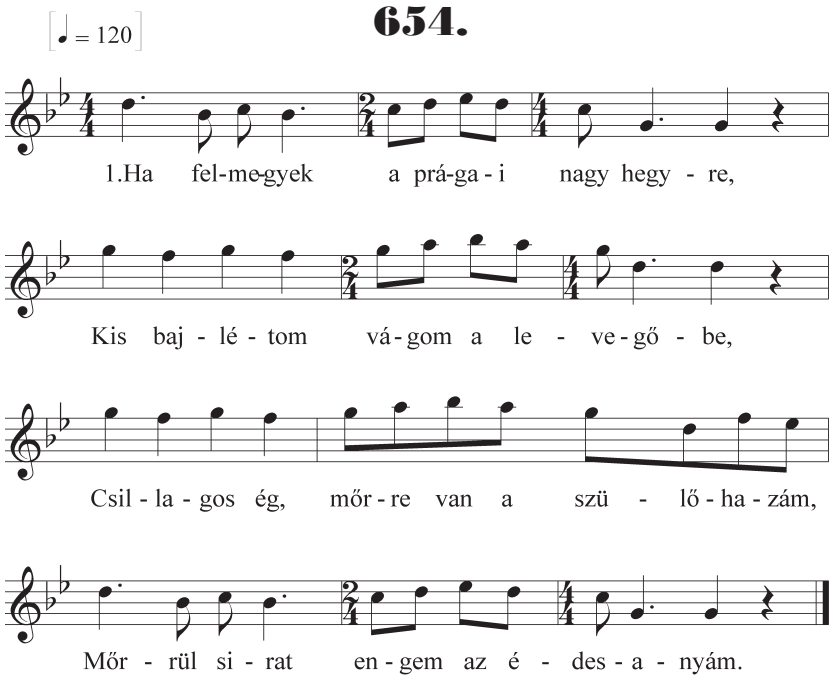
653.

2. Fáj a szívem, gyógyítani nem lehet,
Majd meggyógyít a jó Isten, ha lehet,
Majd meggyógyít a koporsóm négy deszkája,
Majd ha a föld zuhog az oldalára.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73)
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)
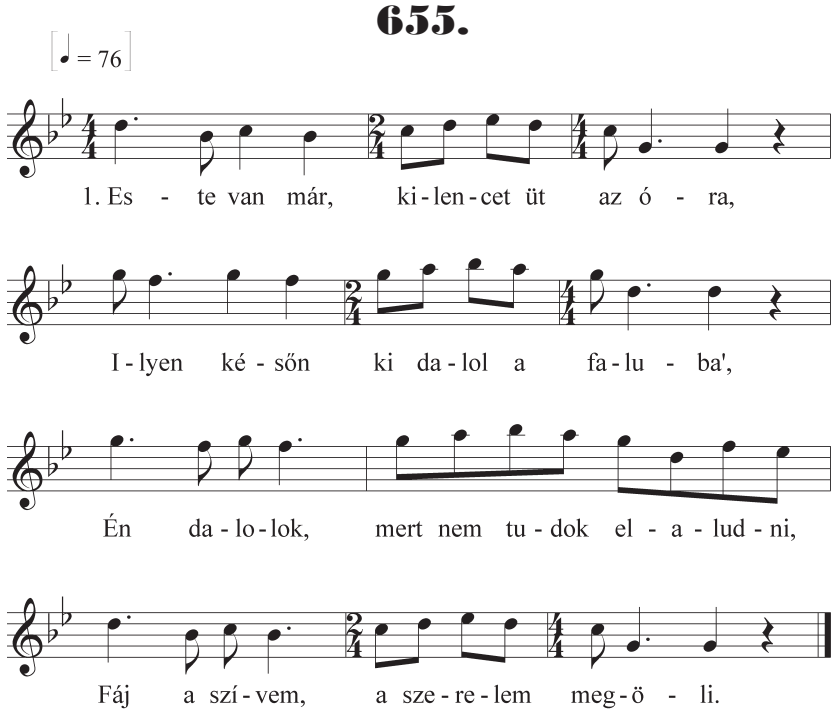
654.

2. Ha bemegyek a prágai kocsmába,
Rágyújtok egy lopott cigarettára,
Cigaretta füstje föl se száll a levegőbe,
Lányok könnye mind lehullott a földre.

Szentlőrinckáta (Pest), Kókai István (64) Sárosi Bálint, 1962.II.18.
ZTI AP 04290f,g,h

655.
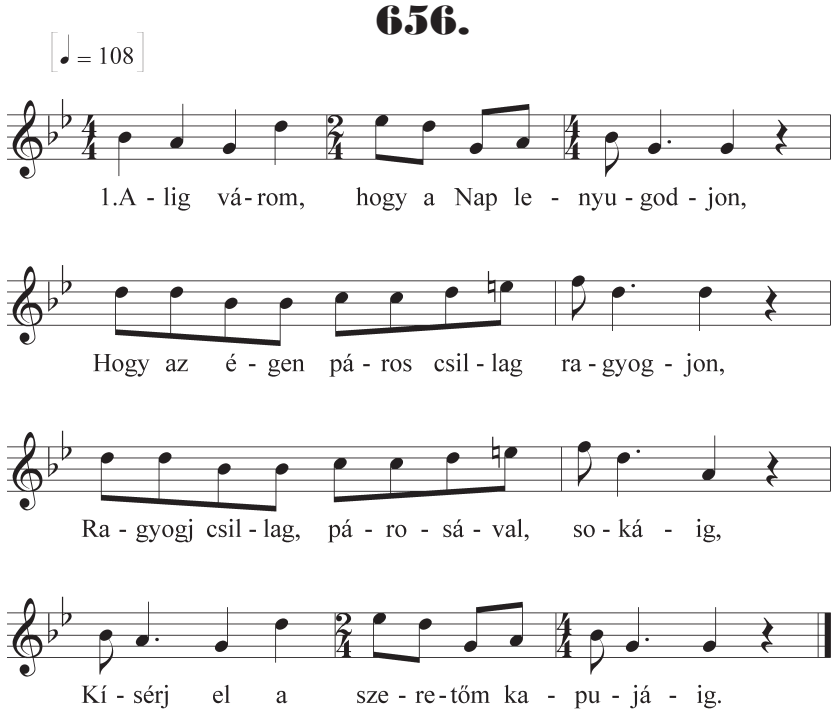

2. Ha bemegyek az alvégi kocsmába,
Rávágok a görbe lábú asztalra,
Kocsmárosné, küldje ki a legszebb lányát,
Hadd fizetem ki neki a bor árát.

3. Ha bemegyek az alvégi kocsmába,
Rágyújtok a hosszú szárú szivarra,
Szivar füstje fölhalad a levegőbe,
Fáj a szívem a régi szeretőmre.
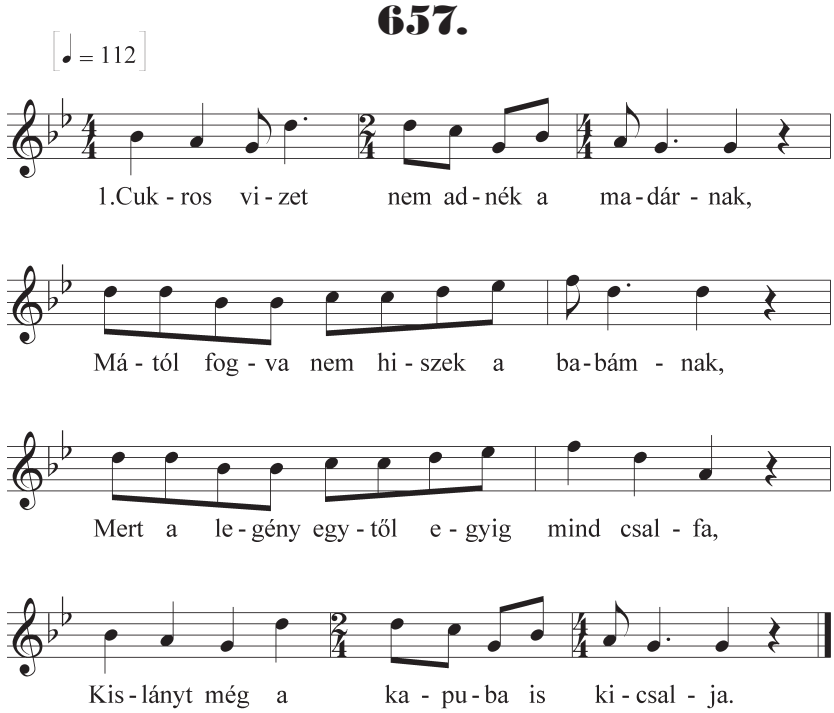
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10984a

656.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12637m
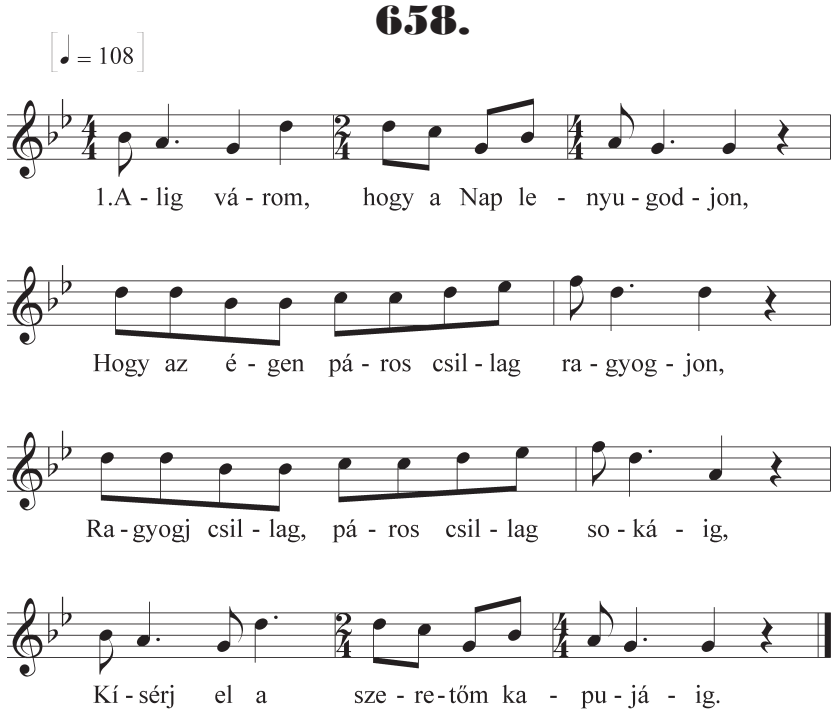
657.

2. Kisangyalom, a fene evett volna meg,
Bár sohase ismertelek volna meg,
Átkozott volt az az óra, az a ház,
Amelyikbe megismertük mi egymást.

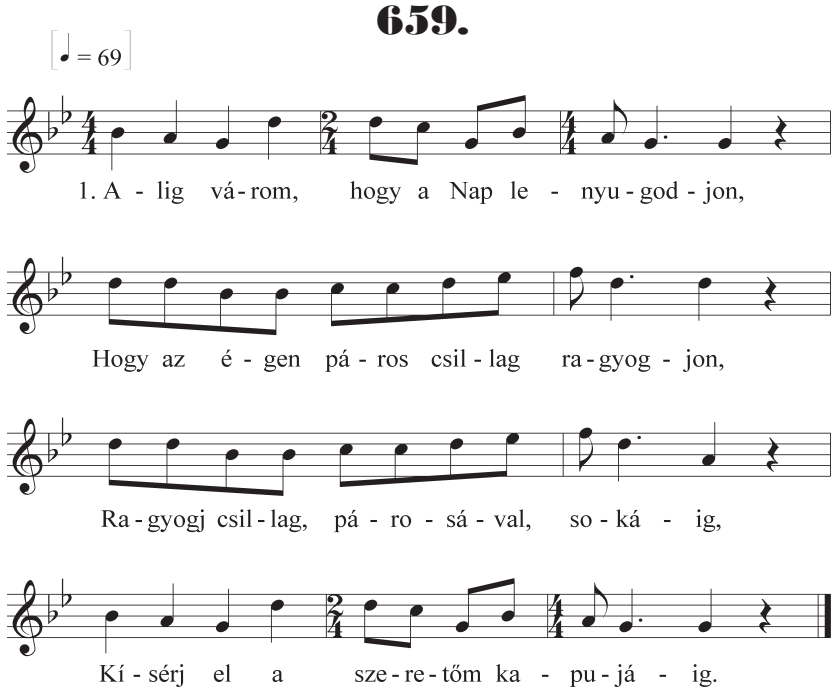
Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

658.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) — Terék József, 2009.III.17.
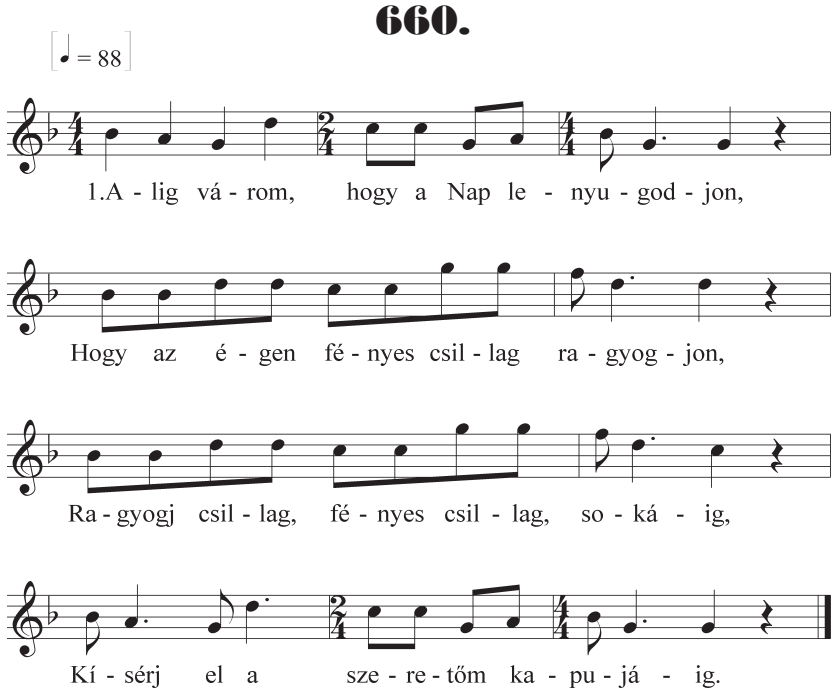
659.

2. Már én többet nem hiszek a legénynek,
Két színe van, mint a nyárfalevélnek,
Mer' a legény olyan, mint a rossz kutya,
Egész éjjel csavarog a faluba'.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988g
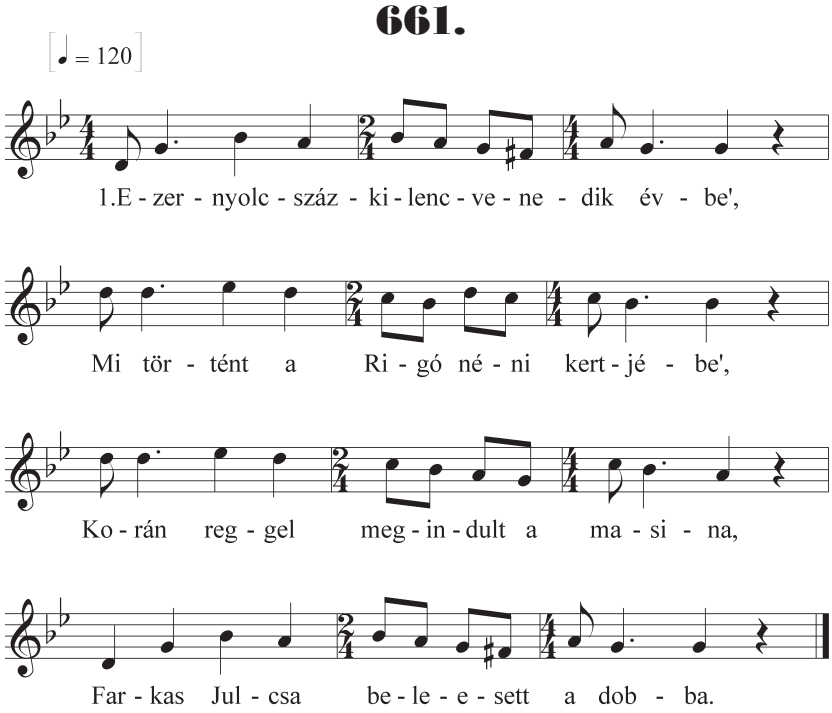
660.

2. Kék szalag a galárisom kötője,
Barna legény annak a megkötője,
Enyémet is megkötötte egy barna,
Homlokára göndörödik a haja.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72)
Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67)
ZTI AP 12625j

661.

2. Mikor ezt a szeretője meglátta,
Ilyen hangon a gépésznek kiáltja,
Gépész uram, álljon meg a masina,
Farkas Julcsa beleesett a dobba.

3. Mikor Julcsát a nagydobból kivették,
A földre két szál deszkára fektették,
Piros vére úgy folyik, mint a patak,
Julcsa anyja gyenge szíve megszakad.
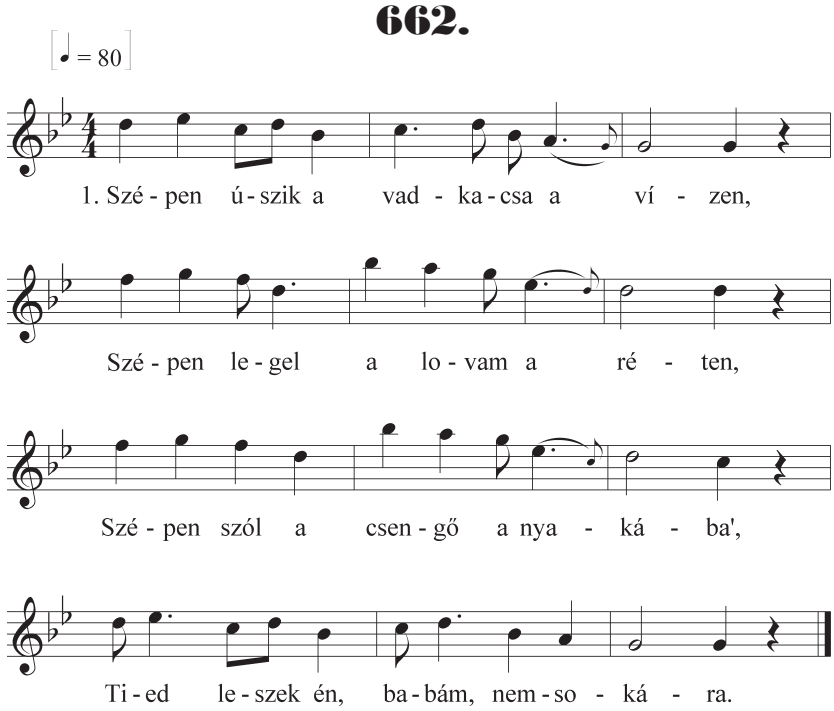
4. Farkas Julcsát föltették a szekérre,
Elvitték a főorvos úr elébe,
Főorvos úr elfordulva azt mondta,
Ennek csak a Jóisten az orvosa.

5. Jaj de széles, jaj de hosszú az az út,
Amelyiken a Farkas Julcsa elindult,
Koporsóján végig virágkoszorú,
Szeretője megy utána, szomorú.

6. Gépész úr is kimegy a temetőbe,
Nefelejcs koszorút visz a kezébe,
Nem találja Farkas Julcsa sírhalmát,
Hová tegye nefelejcs koszorúját.

Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) Terék József, 2009.II.25.
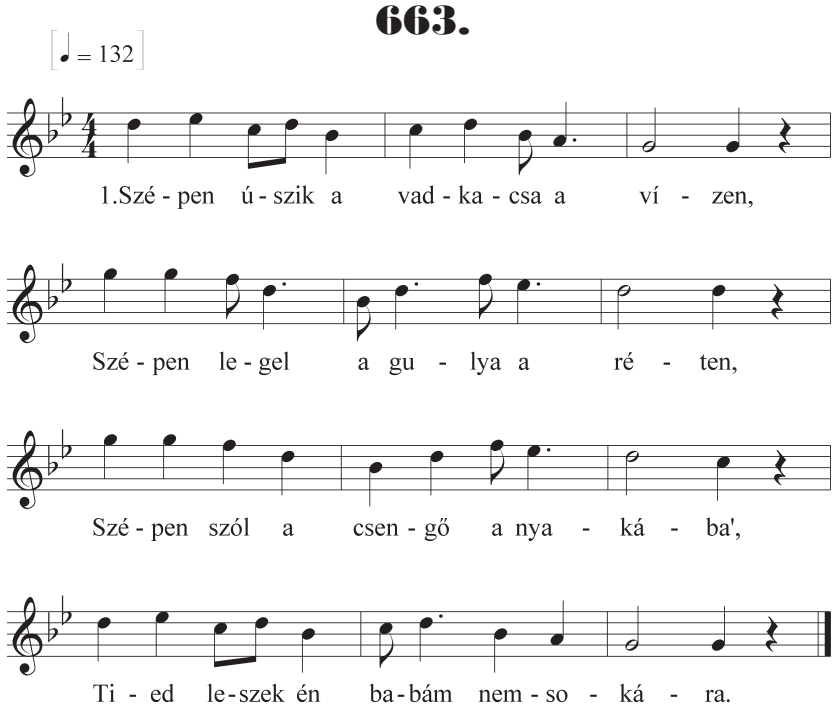
662.

2. Piros barna lány, mikor hozzád jártam,
Ezt a legényt mindig nálad láttam,
De én azér' nem vetem szemedre,
Él még az anyád, juttassa eszedbe!

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979h
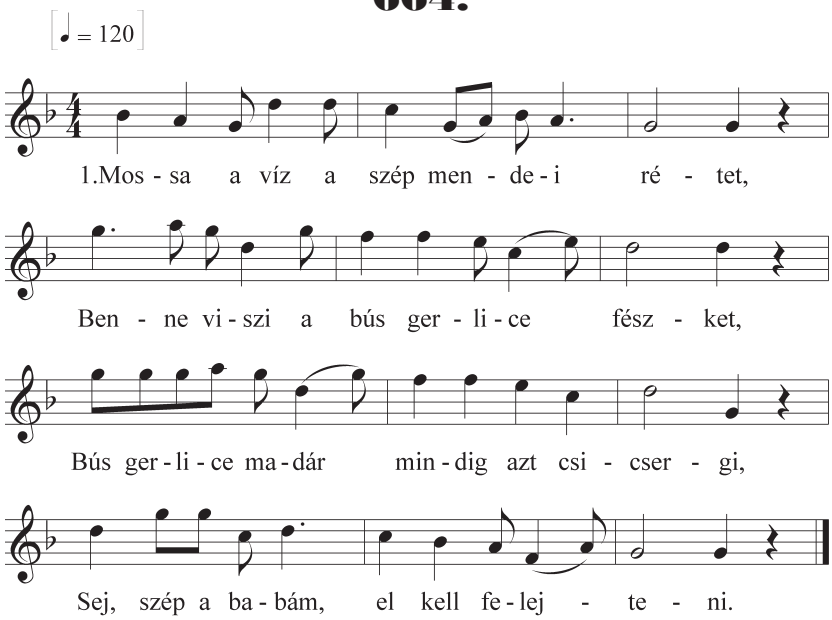
663.

2. Este, este van, este akar lenni,
Ez a kislány haza akar menni,
Hazamenne, de nincs kísérője,
Elkísérem én, leszek a szeretője.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.
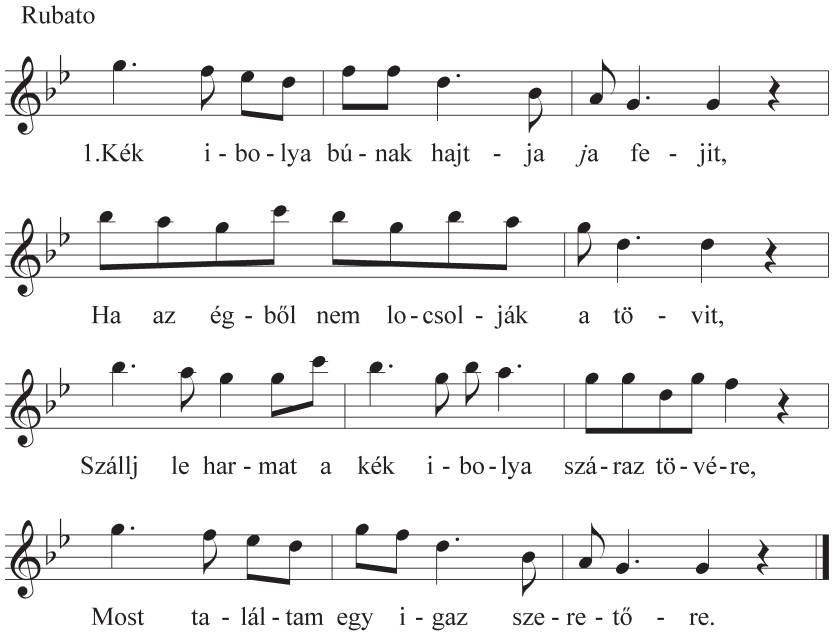
664.

2. Viszi a víz a szép mendei rétet,
Benne viszi a kedves szeretőmet,
Kedves édesanyám, kifogom belőle,
Sej, három évig voltam a szeretője.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

665.
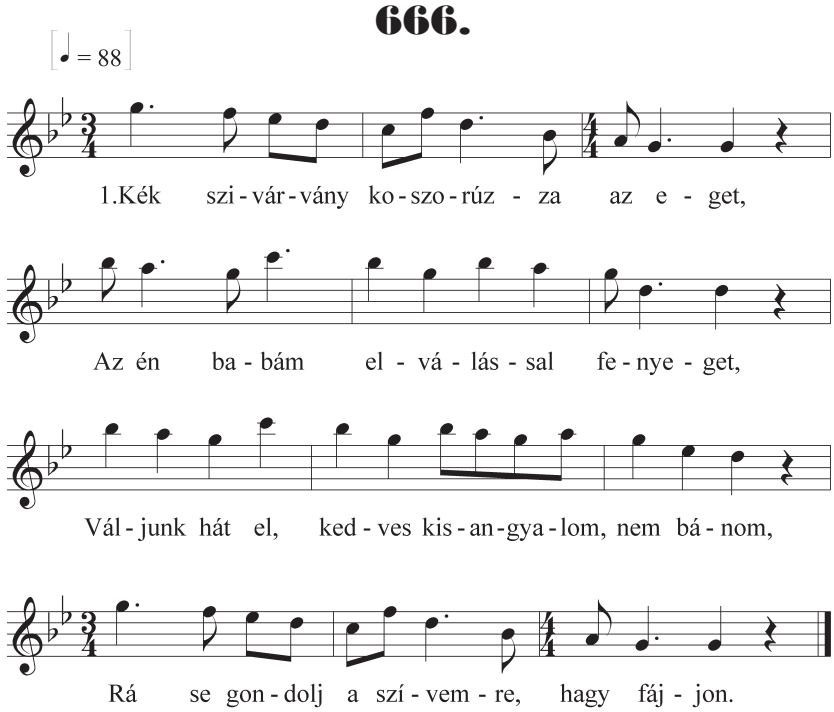

2. Kék ibolya, ha leszakajtanálak,
Mit szólanál, ha elhagynálak,
Mit szólanék, verjen meg az igaz Teremtő,
Sosem voltál igaz szívű szerető.

3. Jaj, de hosszú, jaj, de széles ez az út,
Amelyiken barna legény elindult,
Barna legény térj vissza a régi utadról,
Emlékezz a szombat esti szavadra.

4. Hosszú útról visszatérni nem lehet,
A szerelmet eltitkolni nem lehet,
A szerelem szélesebb a tenger vizénél,
Árvább vagyok a lehulló levélnél.
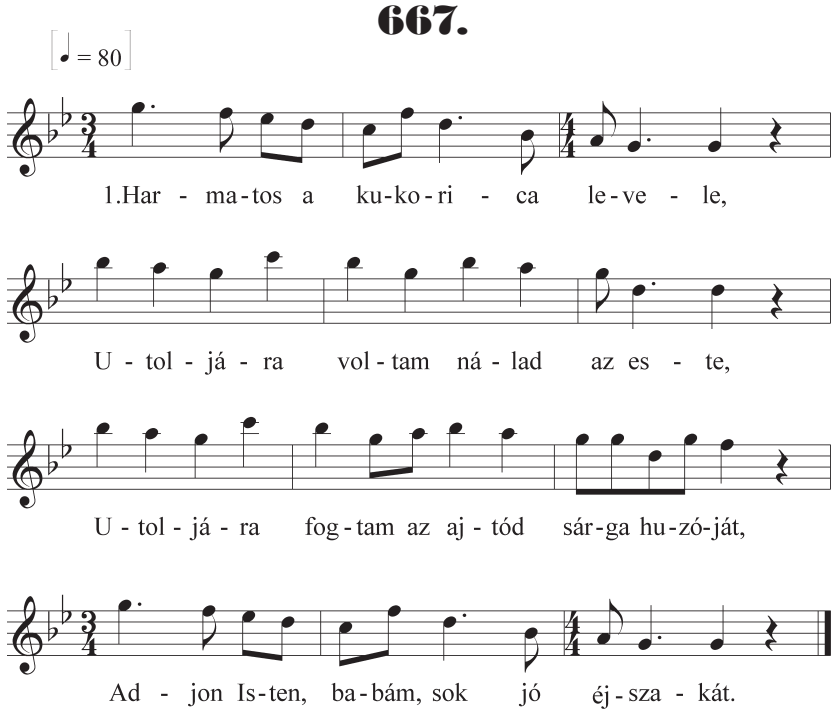
Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

666.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.
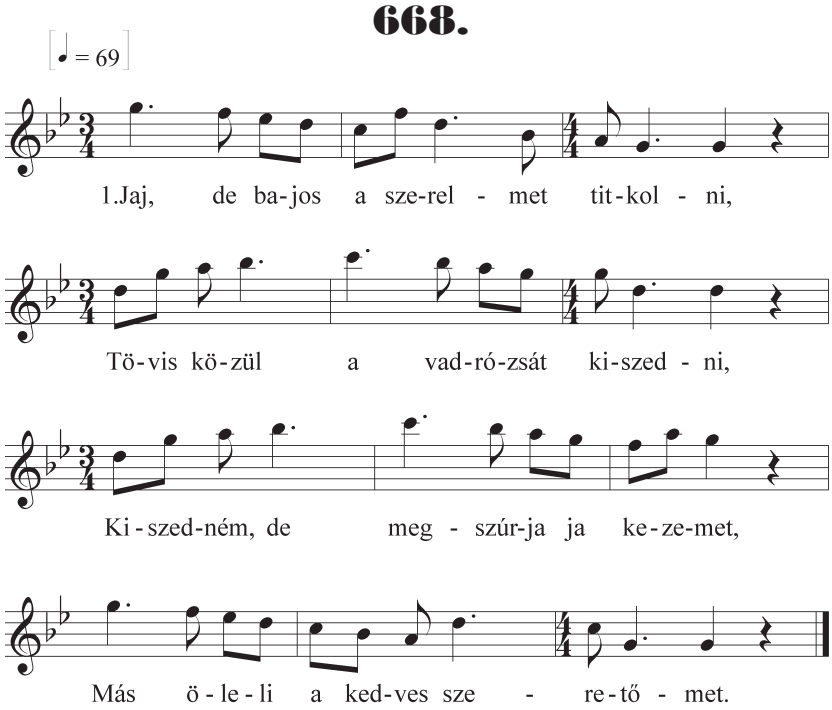
667.

2. Kék ibolya búra hajtja a fejét,
Mert az égből nem locsolják a tövét,
Szállj le harmat a kék ibolya száraz tövére,
Most találtam egy igaz szeretőre.

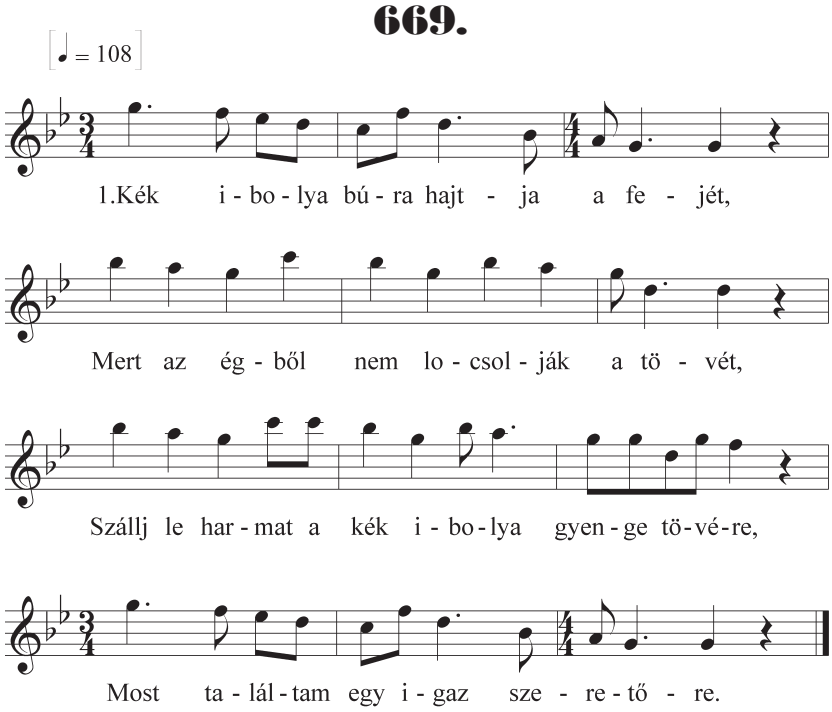
Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83) Lázár Katalin, 1981.II.03.
Bukor Imréné Kenyó Borbála (79)
ZTI AP 12635j

668.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83) Lázár Katalin, 1981.II.03.
Bukor Imréné Kenyó Borbála (79)
ZTI AP 12635g

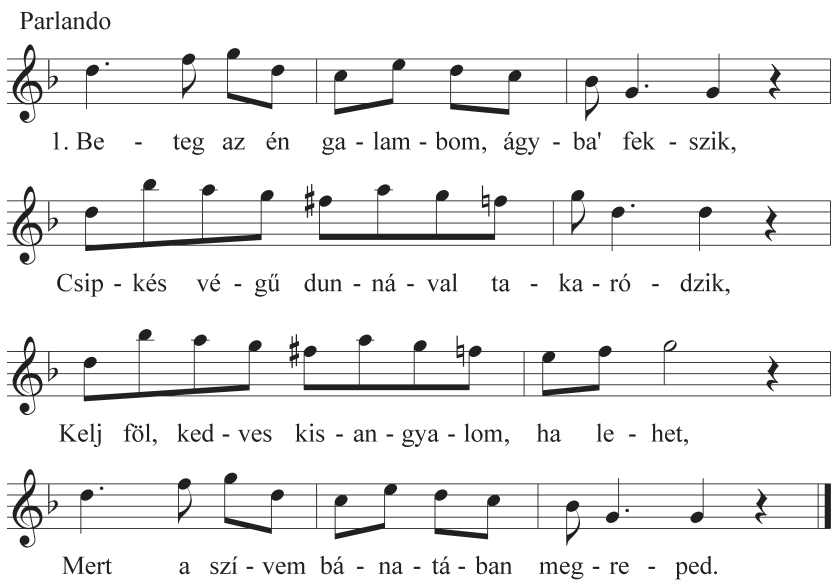
669.

2. Kék ibolya, ha leszakajtanálak,
Mit szólanál babám, ha elhagynálak,
Mit mondanák, hogy verjen meg a Teremtő,
Sosem voltál igaz szívű szerető.

Páand (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Lőrincz József (62), Gábor József (62)
ZTI AP 12624d

670.
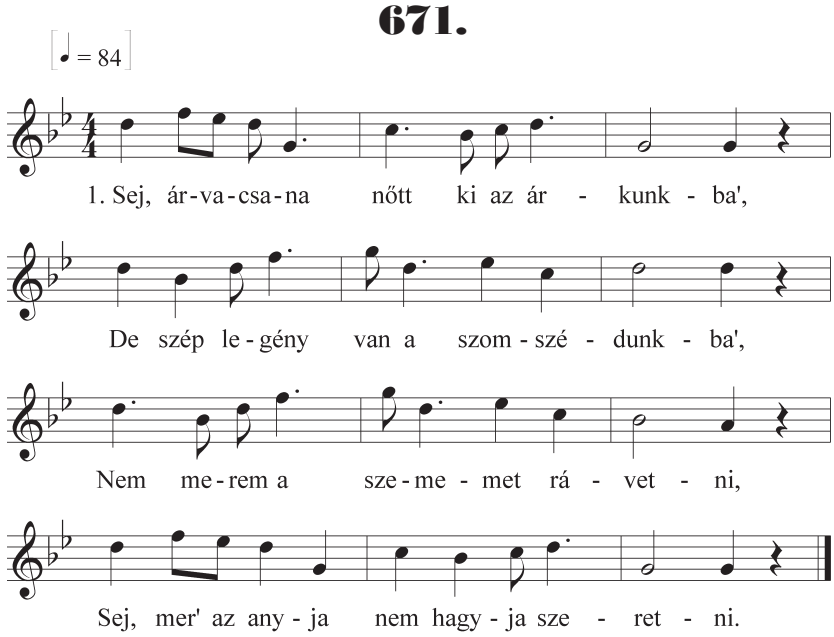

2. Nem kelhetek, mert nagyon beteg vagyok,
A szívemet a bánat nyomja nagyon,
A szívemet agyonnyomja a bánat,
Mert nem hagyják szeretni a babámat.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07601
NM H 4837b (Régi jelzet: NM MSZ 250b)

Megjegyzés: „Ismerik, mint 4 esztendős nótát.”

671.

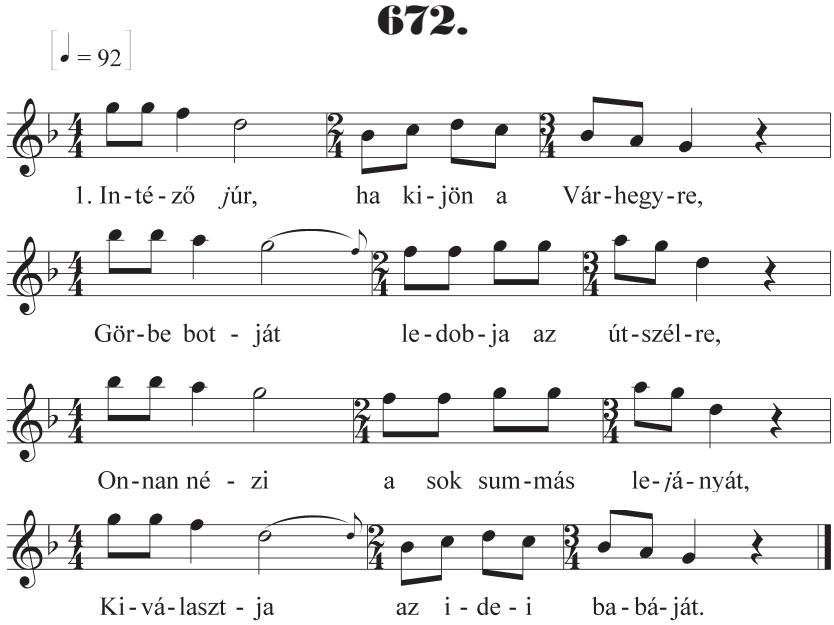

2. Sej, édesanyám, tegye meg azt nékem,
Sós pogácsát süssön a legénynek,
Hadd szomjazzon egyre, vagy kettőre,
Sej, hadd törje ki a nyavalya tőle.

Ismétlésre:
Hadd szomjazzon egyre, vagy kettőre,
Sej, hadd törje ki a nehézség tőle.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10990g

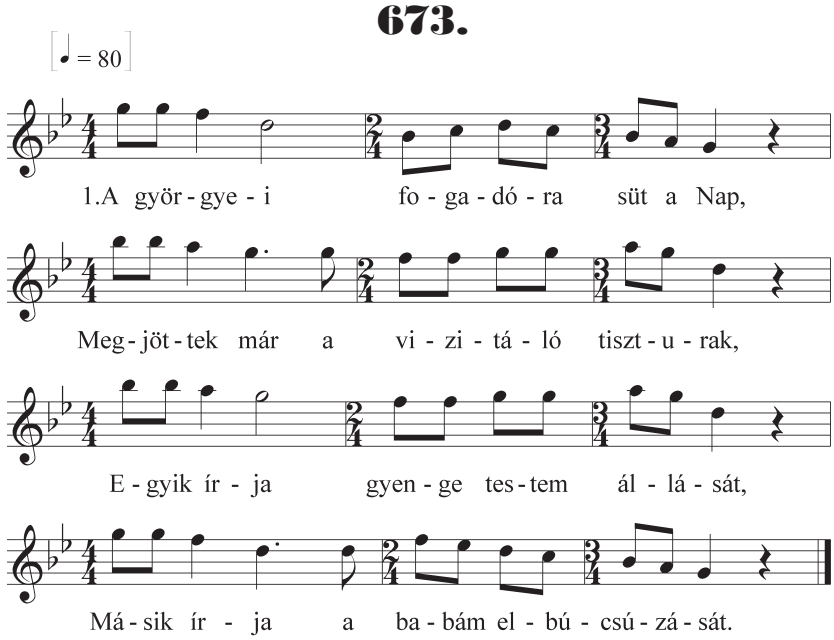
672.

2. Intéző *j*úr, ha fölül a lovára,
Kivágtat a tóalmási határba,
Nagy mérgesen föltekint a nagy égre,
Summások közt nem talált szeretőre.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978b

673.
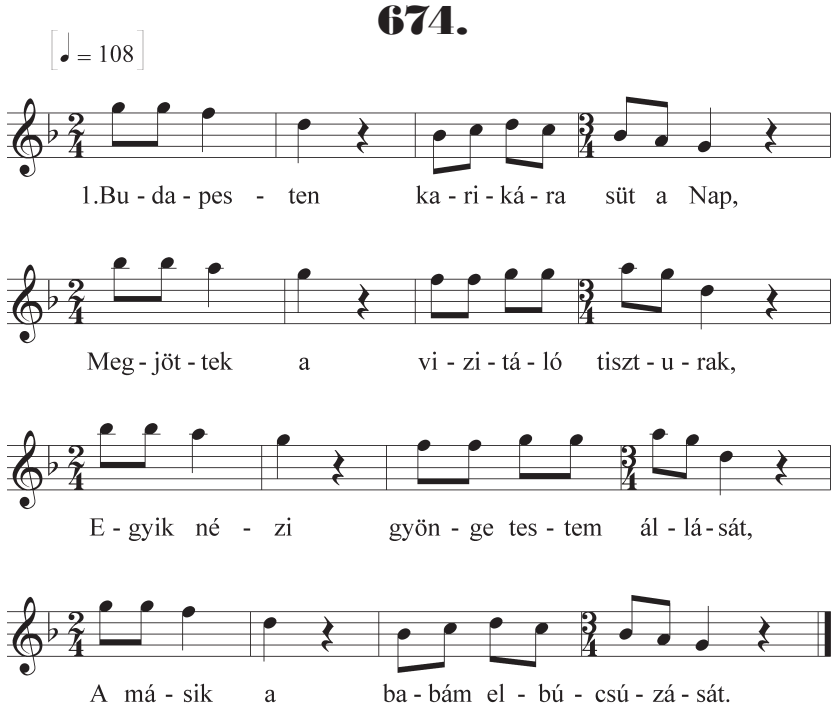

2. Édesanyám, mi van a kötőjében,
Piros alma, adjon nékem belőle,
Úgysem soká eszem anyám almáját,
Viselem a Kádár János ruháját.

3. Mikor engem a főorvos úr vizitált,
Azt kérdezi, baka leszel, vagy huszár,
Mit bánom én, főorvos úr, akárki,
Ha már egyszer katonának kell lenni.

4. Katonának kell lenni a legénynek,
A gazdagnak éppúgy, mint a szegénynek,
De a gazdag győzi pénzzel, bankóval,
De a szegény siralommal, jajszóval.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636j

674.

2. Mikor engem a főorvos vizitál,
Azt kérdezte, baka leszel, vagy huszár,
Mit bánom én, főorvos úr, akármi,
Ha már egyszer katonának kell lenni.

3. Katonának kell lenni a legénynek,
A gazdagnak éppúgy, mint a szegénynek,
De a gazdag győzi pénzzel, bankóval,
A szegény meg fájdalommal, jajszóval.
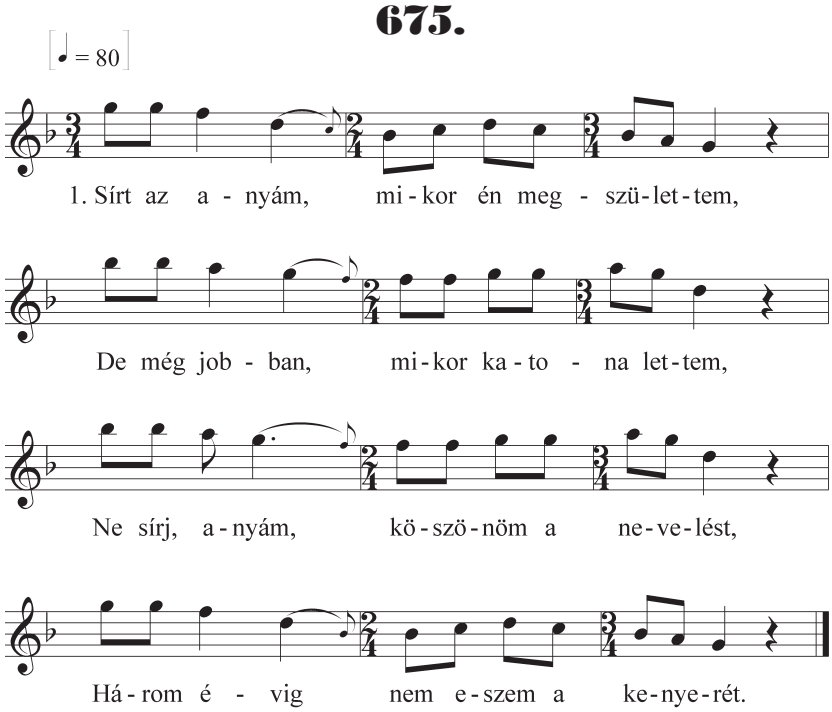
4. Mikor én a kufferomba pakoltam,
Először a jó anyámtól búcsúztam,
Megköszöntem néki a fölnevelést,
Lehajoltam, megcsókoltam a kezét.

5. Mikor még a kufferomba pakoltam,
Másodszor a szeretőmtől búcsúztam,
Megköszöntem néki álmatlanságát,
Lehajoltam, megcsókoltam a száját.

6. Édesanyám, adjon Isten jó estét,
Hazajöttem, mint egy váratlan vendég,
Hazajöttem örömére, nem búra,
Katonaéletem így fordul jóra.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) Terék József, 2009.III.09.

675.
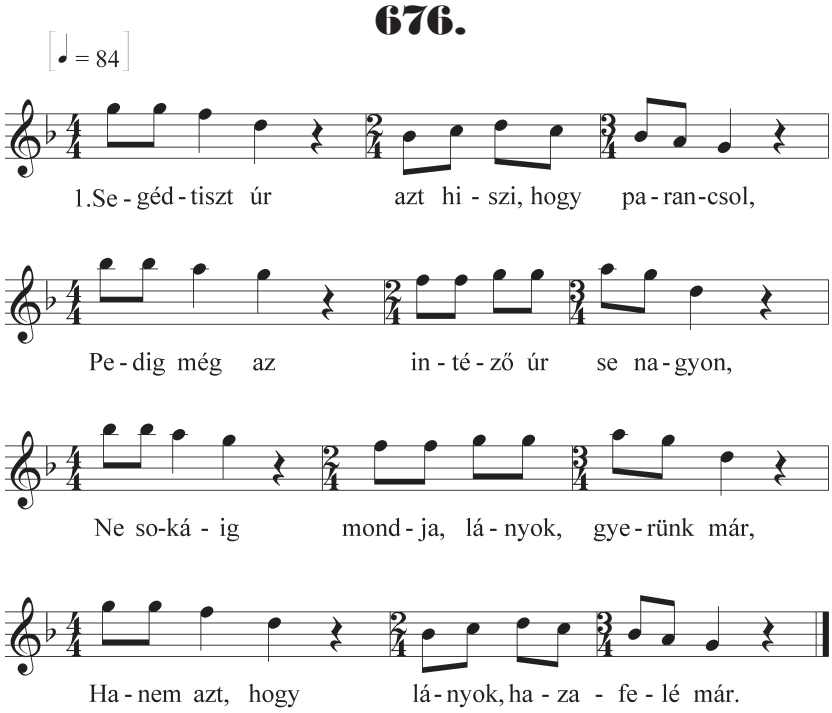

2. Mikor engem a főorvos úr vizitál,
Édesanyám a kapuba sírdogál,
Eridj haza, édesanyám, ne sirass,
Van még otthon három árvád, neveld azt.

Ismétlésre:
Nem me'k haza, nem nevelek több árvát,
Hogy a császár ne találjon katonát.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10994g
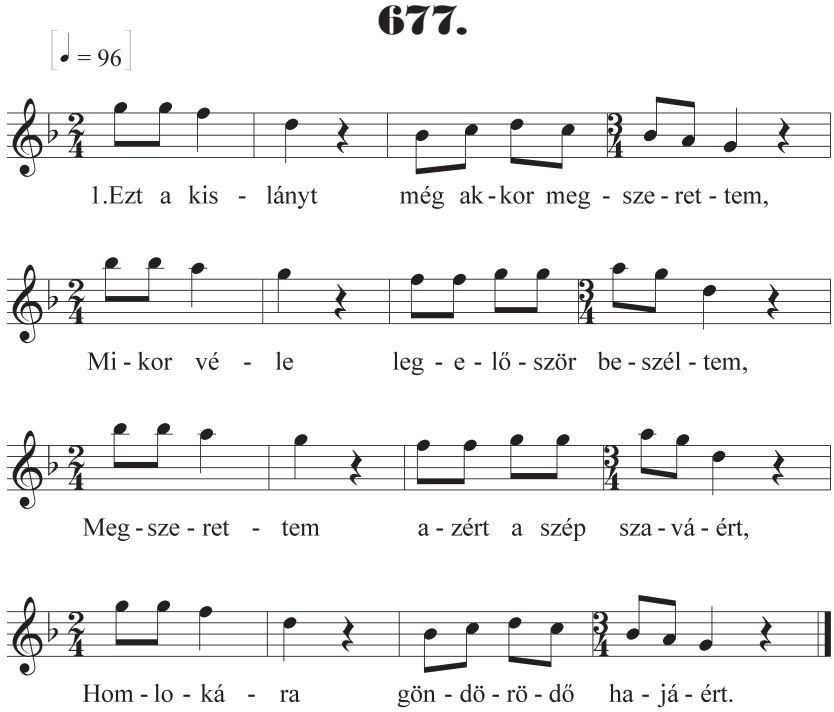
676.

2. Ha még egyszer Isten nyila lehetnék,
A gróf Pálfy uradalomba csapnék,
Megcsapnám a benne lévő urakat,
Mért nem fizeti ki a summásokat.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12638l
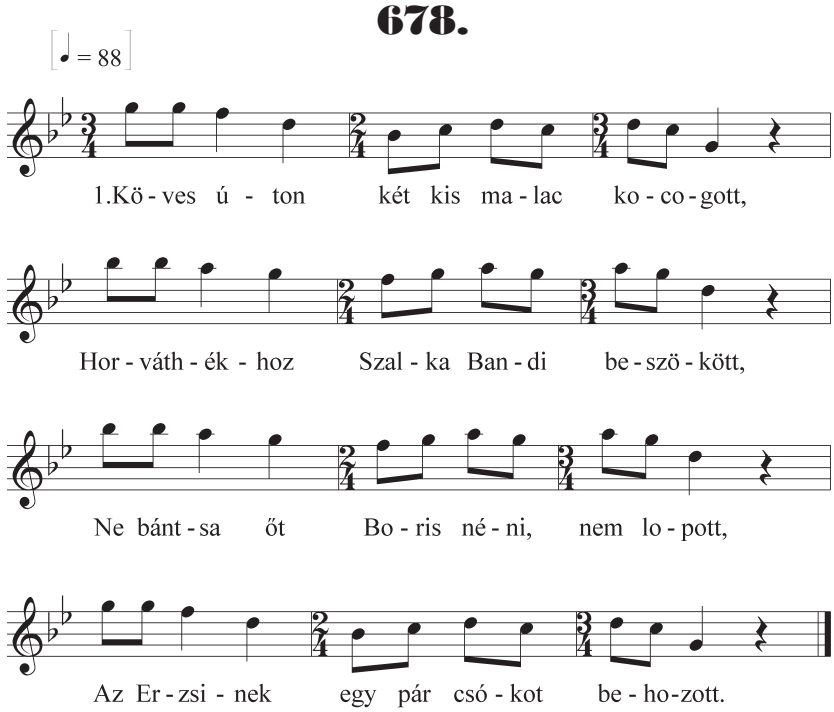
677.

2. Ezt a kislányt kísérik a kocsira,
Onnan meg a református templomba,
Gyöngykoszorú ráhajlik a vállára,
Jaj, de szépen elmúlott a lánysága.

Újszilvás (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.20.

678.
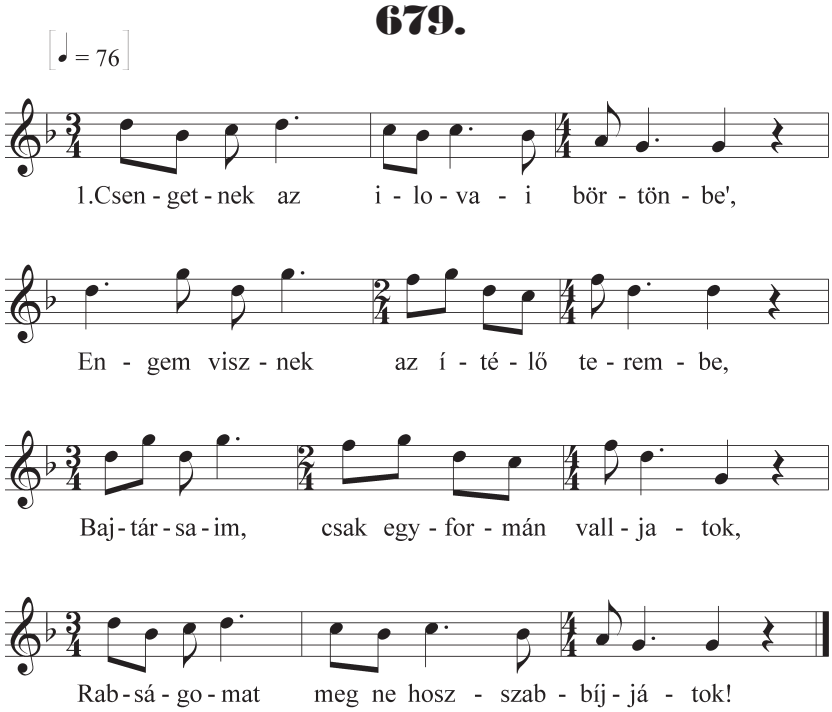

2. Horváthéknak házuk fala leszakadt,
Szalka Bandi egy darabbal elszaladt,
Hagyja őtet, Boris néni, hadd vigye,
Jövő őszre úgy is az lesz a veje.

Tápiószecső (Pest), Horváth Erzsébet (16) — Schnöller Mária 1954.VIII.
ZTI LSZ 69562

Megjegyzés: A gyűjtés vonaton történt.
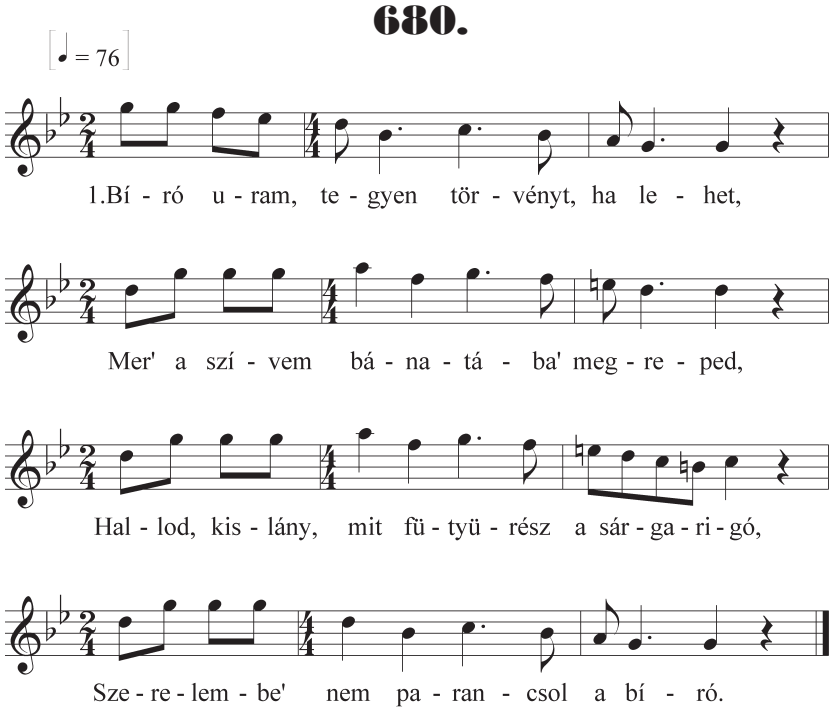
679.

2. Fölkísérnek az első emeletre,
Fekete könyv van a bíró kezébe',
Az van írva a könyv oldalára,
(Hogy) Vé Nagy István, nem leszel szabad soha.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

680.
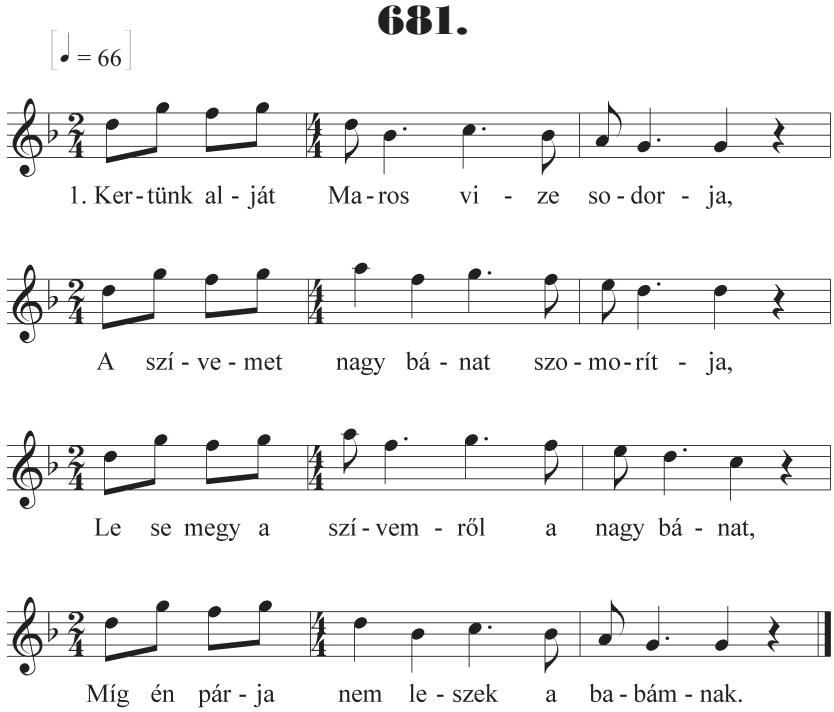

2. Ezt a kislányt még akkor megszerettem,
Mikor véle legelőször beszéltem,
Megtetszett a gyönyörűszép szaváról,
Homlokába göndörödött hajáról.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67)

ZTI AP 12625h

681.

2. Piros alma kigurult a kosárból,
Én fölvettem, megtöröltem a sártól,
Én fölvettem, megtöröltem a sártól,
Régi babám, hogy váljunk el egymástól.

3. Kiskertemben kinyílott már a mályva,
Ki vagyok a babám szívéből zárva,
Ki is vagyok, el is vagyok felejtve,
Fölöttem már borult az ég örökre.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10990b

Szövegváltozat:
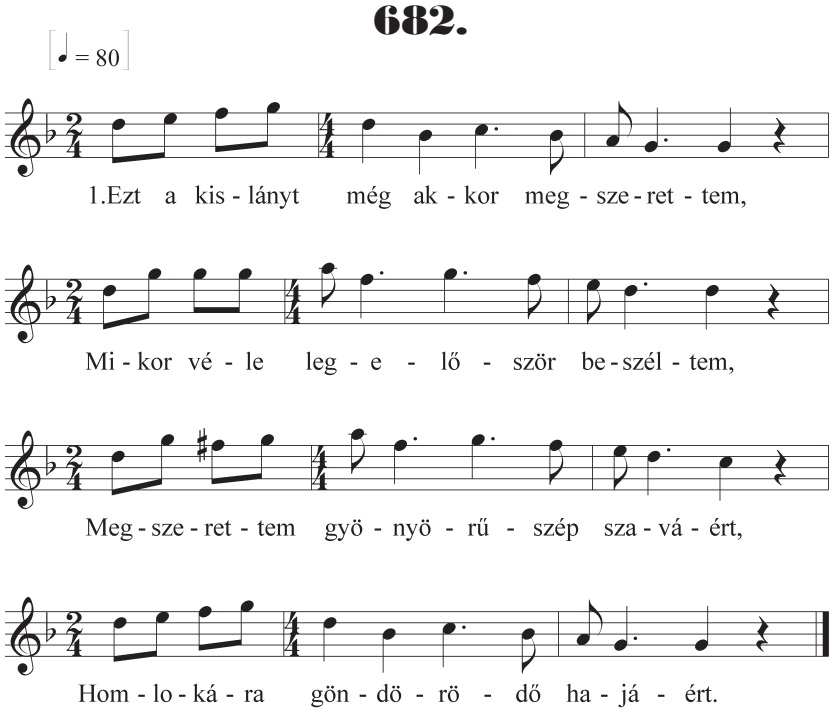
1. Kertünk alját malomárok sodorja,
A szívemet nagy bánat szomorítja,
Le se megy a szívemről a nagy bánat,
Még én párja nem leszek a babámnak.

3. Bíró uram, tegyen törvényt, ha lehet,
Kit szeretek, az az enyém nem lehet,
Száraz ágon azt fütyüli a rigó,
Szerelemből nem parancsol a bíró.

Ismétlésre:
Sem a bíró, sem a jó édesanyám,
Azé' leszek, kit szeretek igazán.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, 1975.IX.15.
ZTI AP 09661d

682.
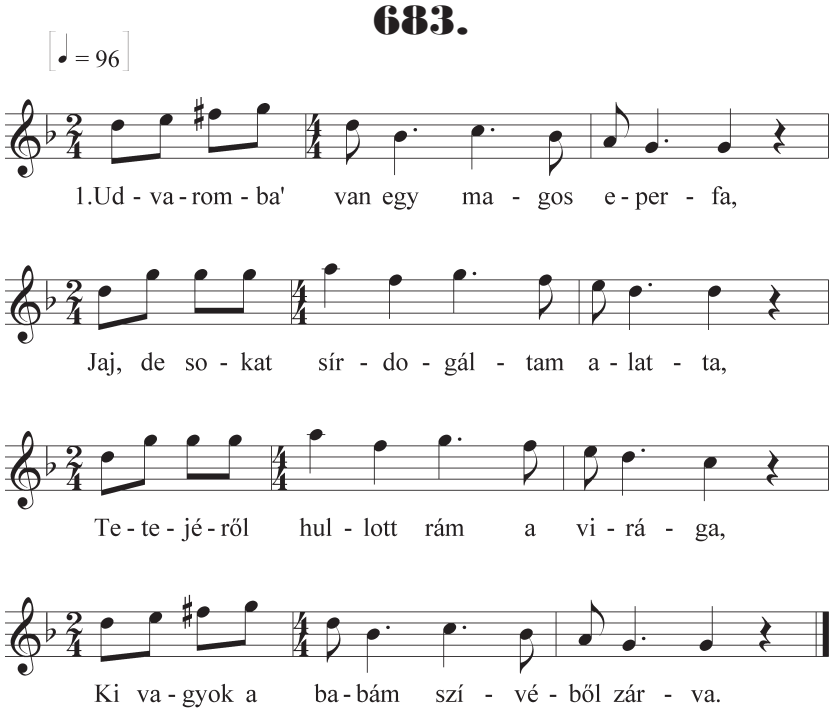

2. Bíró uram, tegyen rendet, ha lehet,
Kit szerettem, az az enyém nem lehet,
Száraz ágon azt fütyüli a rigó,
Szerelemből nem parancsol a bíró.

Ismétlésre:
Sem a bíró, sem a jó édesanyám,
Ahhoz megyek, kit szeretek igazán.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634l
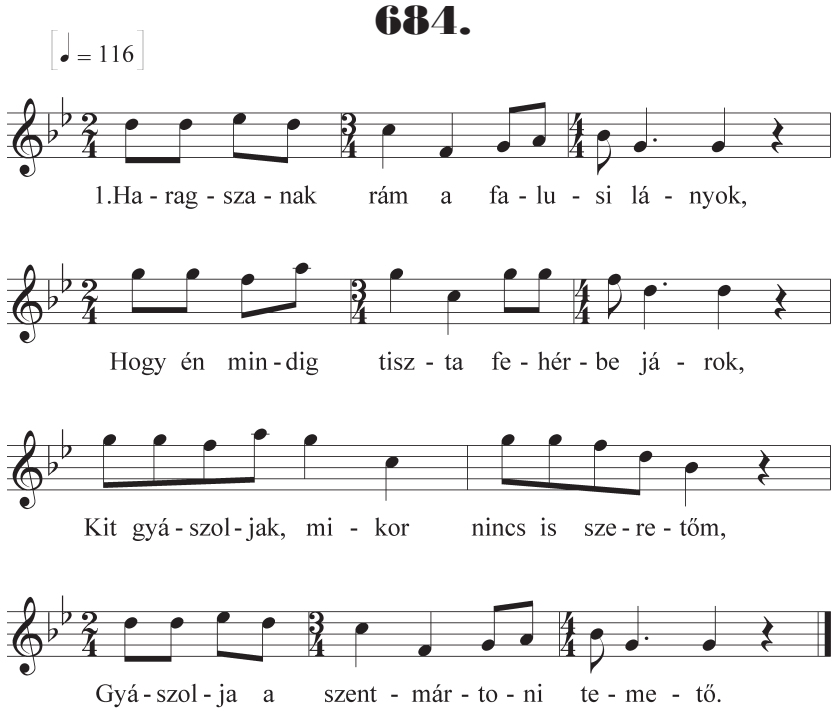
683.

2. Ezt a kislányt még akkor megszerettem,
Mikor vele legelőször beszéltem,
Megtetszett a gyönyörű szép szaváér',
Homlokára göndörödő hajáér'.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642g
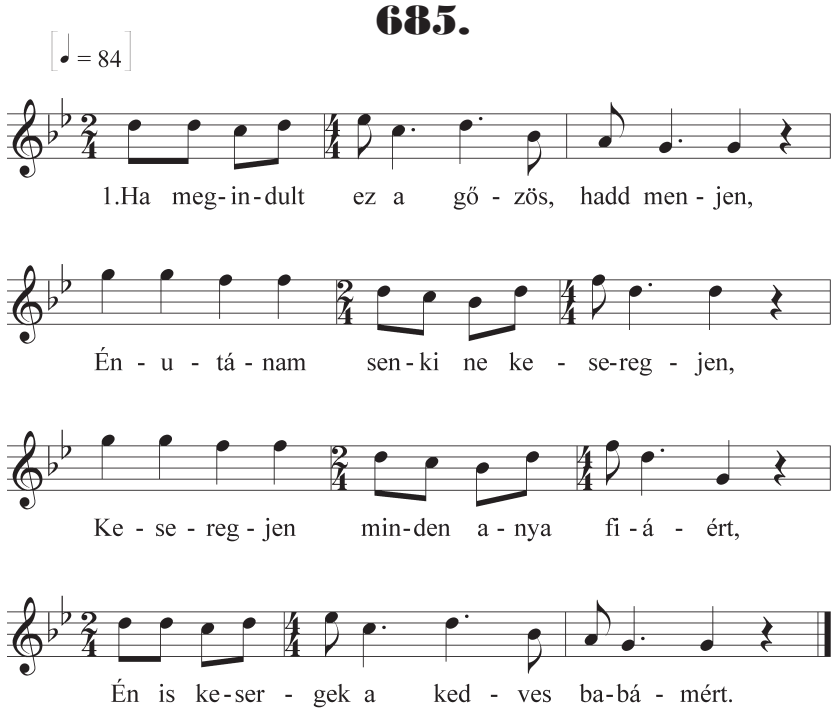
684.

2. Azért, hogy az ingem nincs kivasalva,
Nem vagyok én a legények legalja,
Sem eleje, sem az alja nem vagyok,
Azért, hogy egy barna kislány elhagyott.
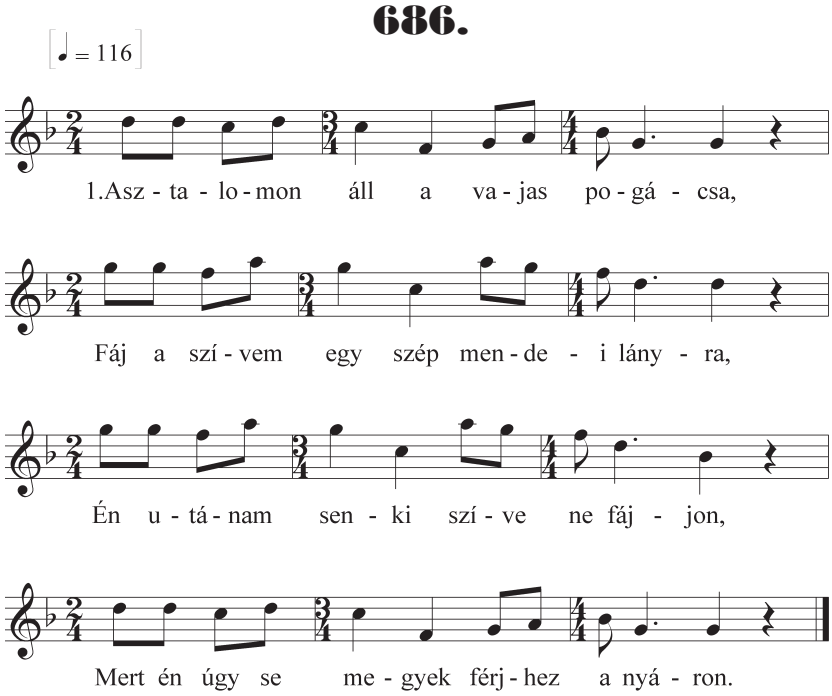
Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) Terék József, 2009.II.25.

685.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636a
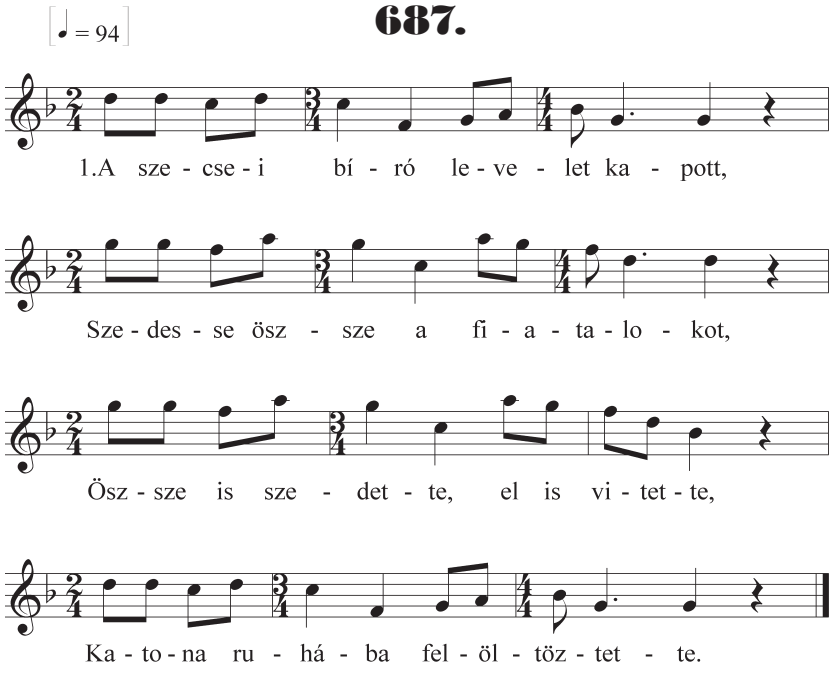
686.

2. Azért, hogy a szoknyám nincs kivasalva,
Nem vagyok én a lányoknak az alja,
Sem eleje, sem az alja nem vagyok,
Azért mert egy barna legény elhagyott.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes — Terék József, 2010.II.17.

687.
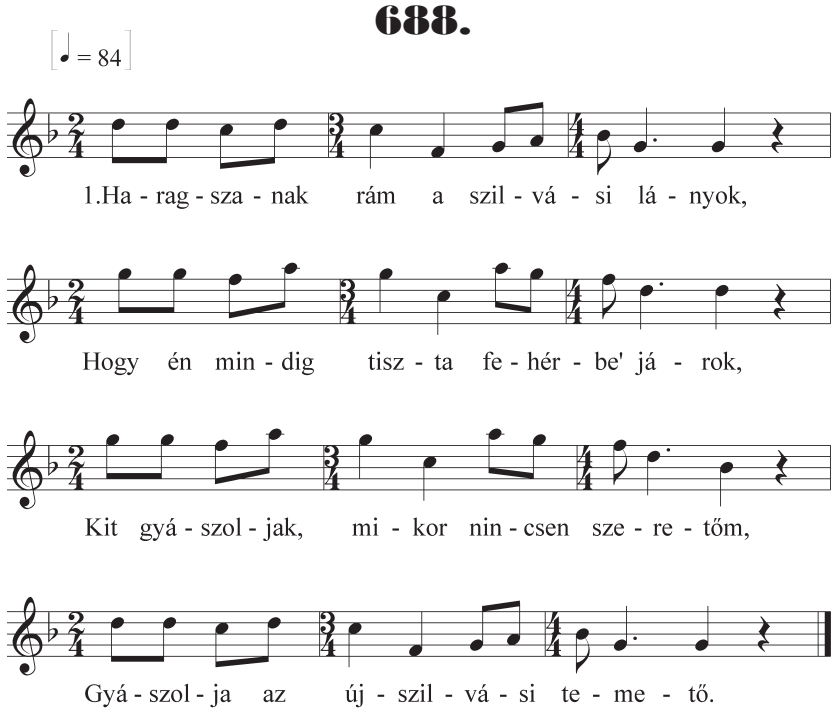

2. Cintányéron három vajas pogácsa,
Fáj a szívem egy szép szecsei lányra,
Énutánnam senki szíve ne fájjon,
Mer' én úgyse megyek férjhöz a nyáron.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81)
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69),
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
Lázár Katalin, 1981.II.06.

ZTI AP 12638a

688.
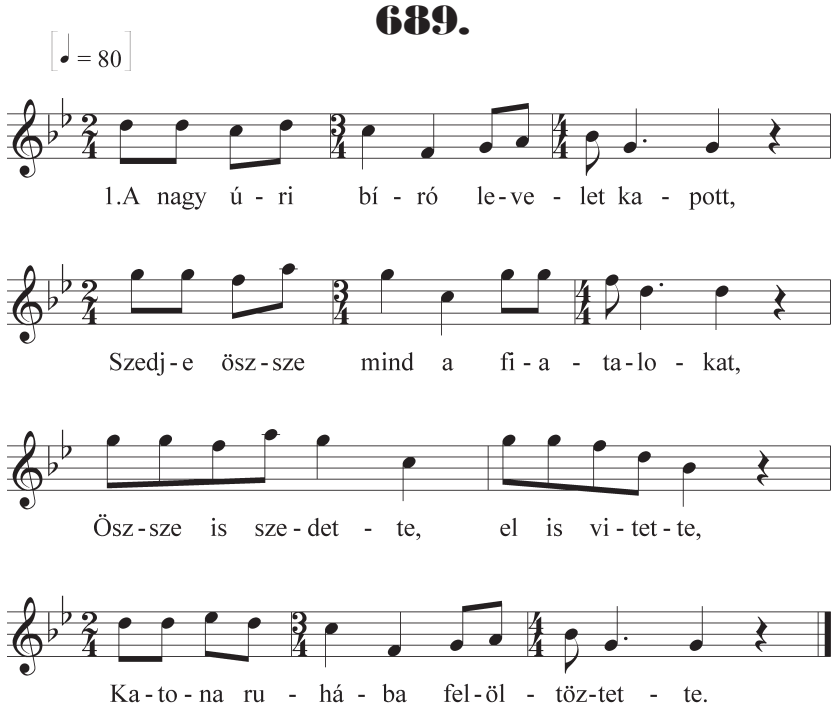

2. Újszilvási bíró levelet kapott,
Szedje össze mind a fiatalokat,
Össze is szedeti, el is viteti,
Katonaruhába felöltözteti.

3. Újszilváson végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, hogy szeretőt keresek,
Énutánam senki szíve ne fájjon,
Úgyse megyek férjhez ezen a nyáron.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12635a

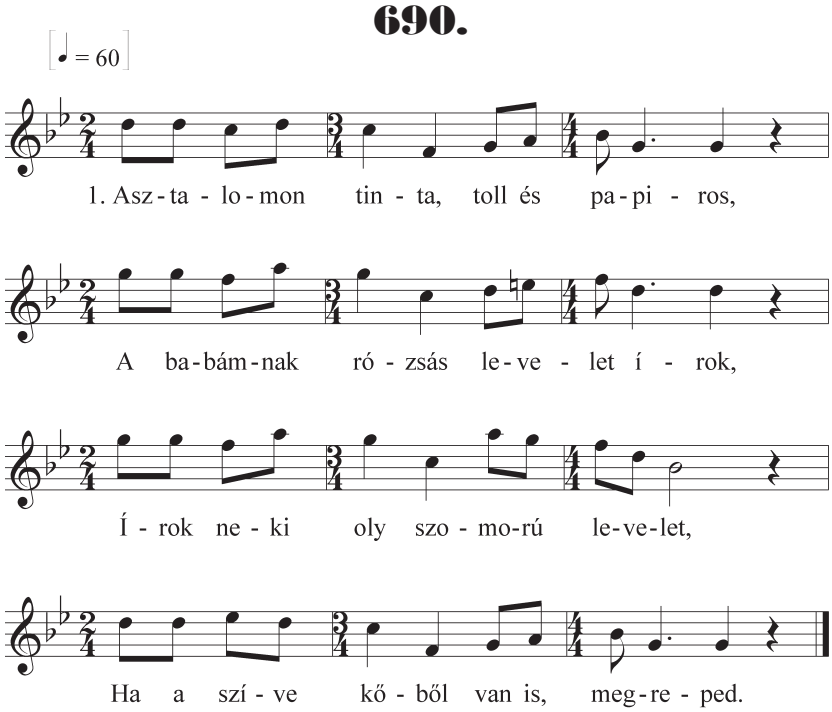
689.

2. Azér', hogy az ingem nincs kivasalva,
Nem vagyok én a falunak az alja,
Se eleje, se az alja nem vagyok,
Azér', hogy egy barna kislány elhagyott.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) Sillo Réka, 2013.V.

690.
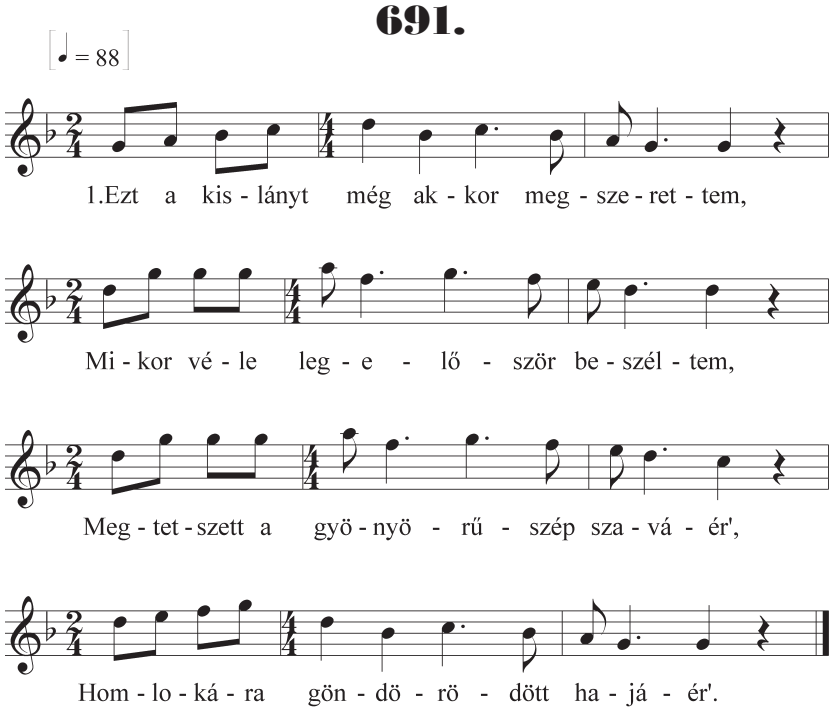

2. Azért, hogy a kendőm nincs kivasalva,
Nem vagyok én a lányoknak az alja,
Se eleje, sem az alja nem vagyok,
Azért, hogy egy barna legény elhagyott.

3. Haragszonak rám az almási lányok,
Hogy én mindig tiszta fehérbe' járok,
Kit gyászoljak, mikor él még a babám,
Az csalta meg a szívemet igazán.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981b

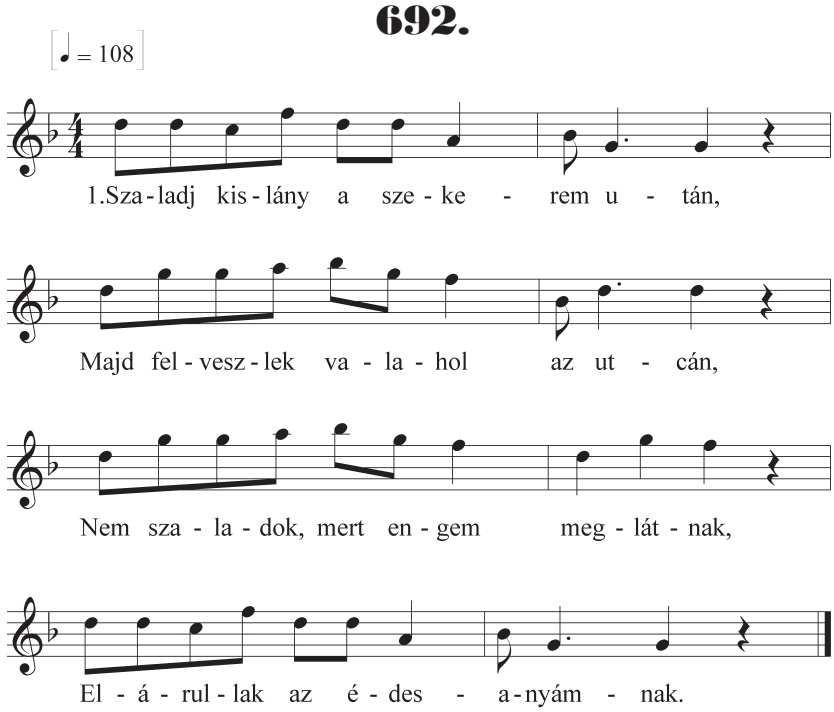
691.

2. Bíró uram, tegyen törvényt, ha lehet,
Kit szerettem, az az enyém nem lehet,
Száraz ágon azt fütyüli a sárgarigó,
Szerelemből nem parancsol a bíró.

Tápiómság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12628b
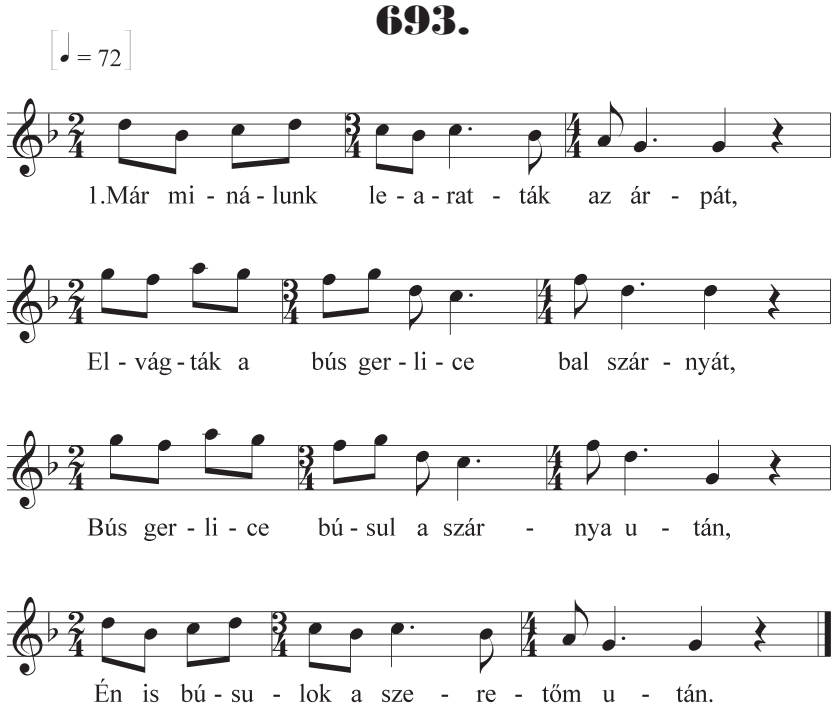
692.

2. Mit ér nékem a mendei határ,
Ha nincs benne, kiért a szívem fáj,
Más falu határa felé nézek,
Ott van, akit igazán szeretek.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

693.
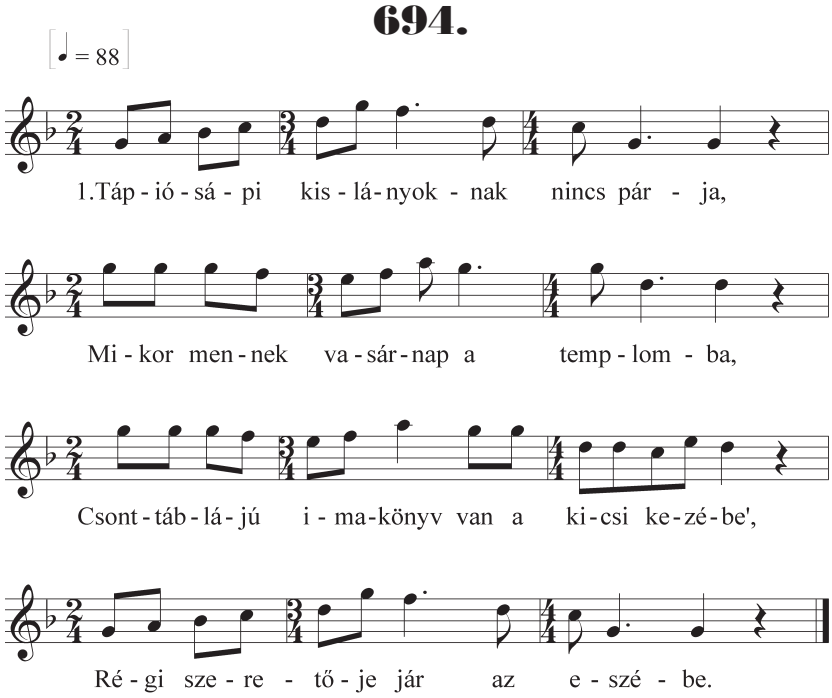

2. Túl a Tiszán a szeretőm integet,
Gyere által, kisangyalom, ha lehet,
Által mennék, de a révész nem visz át,
Meghalok a régi szeretőm után.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) Lázár Katalin, 1980.I.24.
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)

ZTI AP 12630l

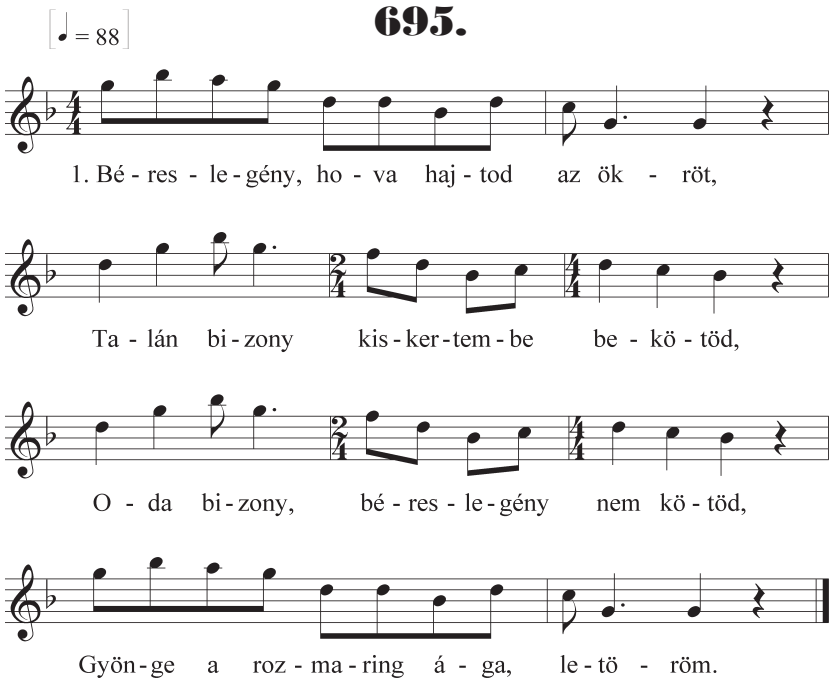
694.

2. Tápiósápi legényeknek nincs párja,
Mikor mennek vasárnap a kocsmába,
Sörösüveg a kezébe', összecsörgeti,
Bal karjával a babáját öleli.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13.
Motollai Istvánné Szvitek Anna (57),
Babarczai Jánosné Varga Anna (62)
ZTI AP 12643g
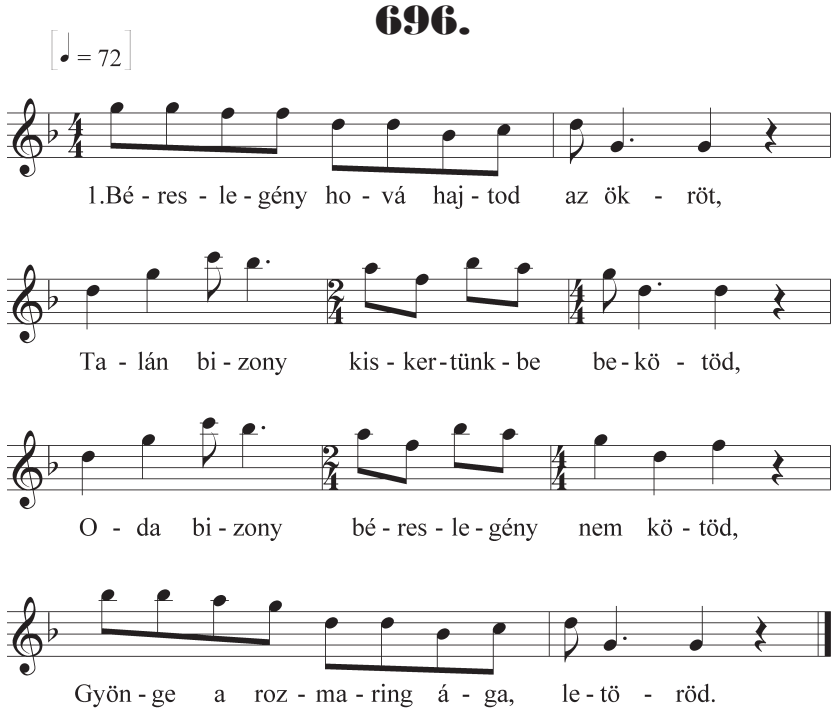
695.

2. Ha letöröm, megfizetem az árát,
Adjál egy kaszát, hagy vágjak egy rend rózsát,
Ritka a rózsa, nem lehet rendre vágni,
Jaj, de bajos barna kislányhoz járni.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978i

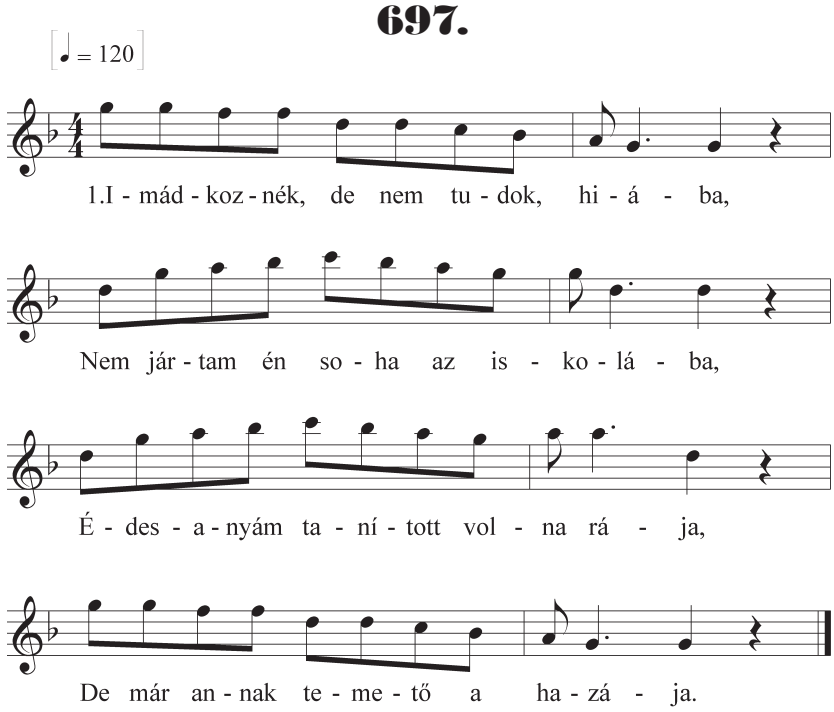
696.

2. Ha letöröm, megfizetem az árát,
Adjál kaszát, hadd vágjak egy rend rózsát,
Ritka a rózsa, nem lehet rendre vágni,
Jaj, de bajos kókai lányhoz járni.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12638m
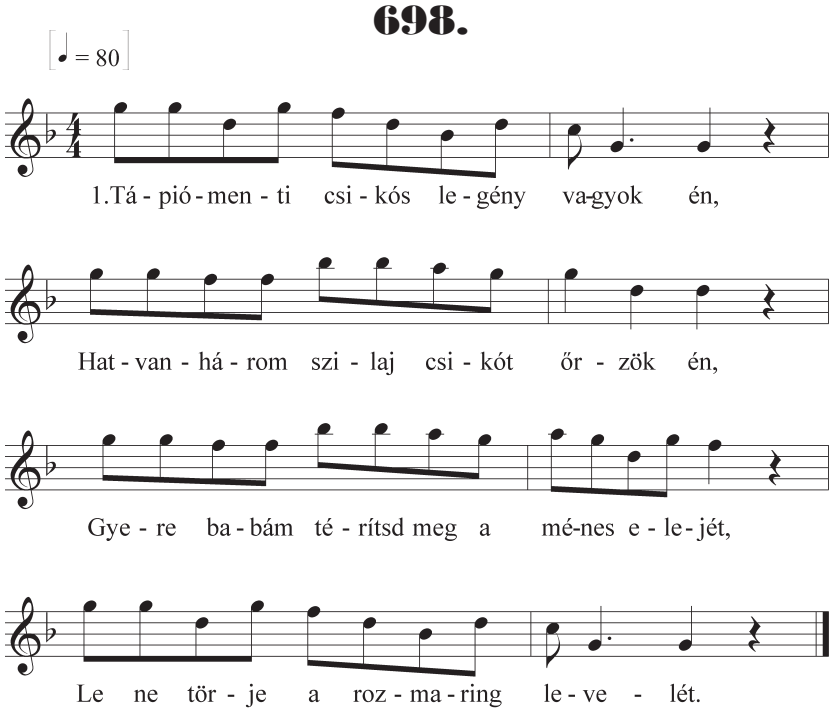
697.

2. Verj meg, Isten, valahol egy legény van,
Valahol egy kislánycsalogató van,
Verd meg Isten, verd meg Isten a legényt,
Mért kívánja megcsalni a lány szívét.

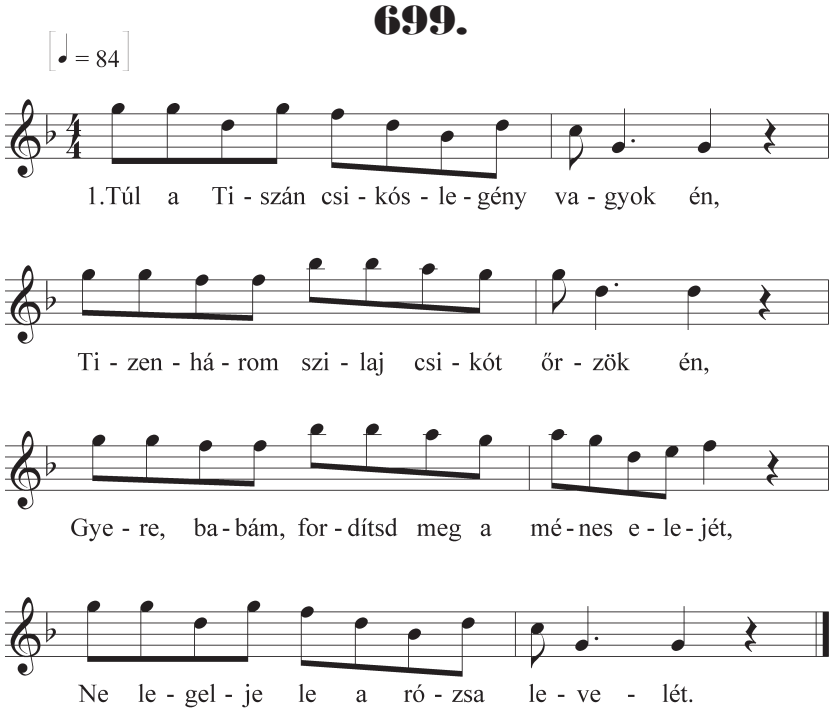
Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

698.

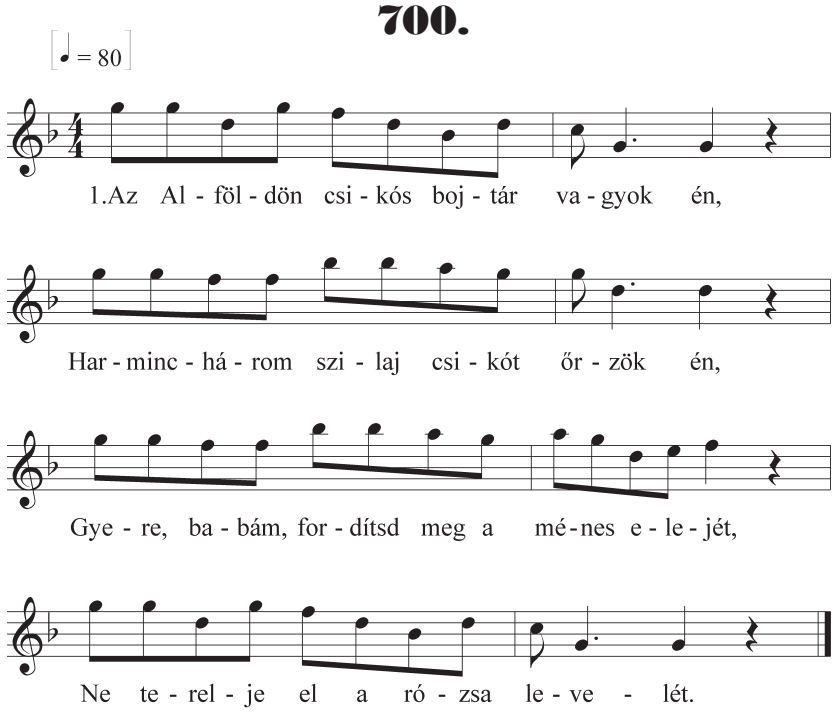
Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639j

699.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) — Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634f
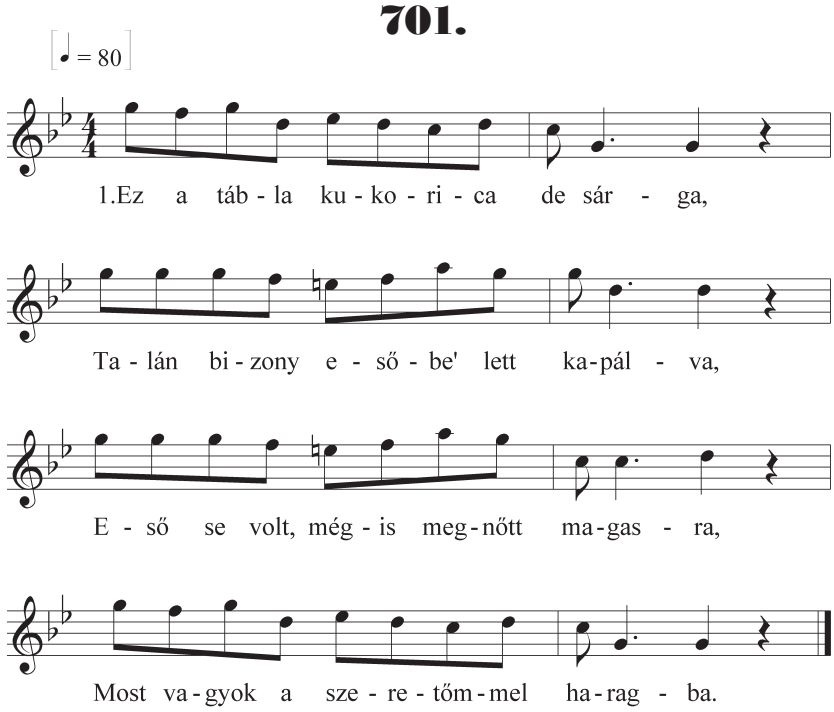
700.

2. Nem megyek, mer' megver az édesanyám,
Mert azt mondja, csikós legény a babám,
Rég megmondtam, ne higgyél a csikós legénynek,
Két színe van, mint a nyárfalevélnek.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.
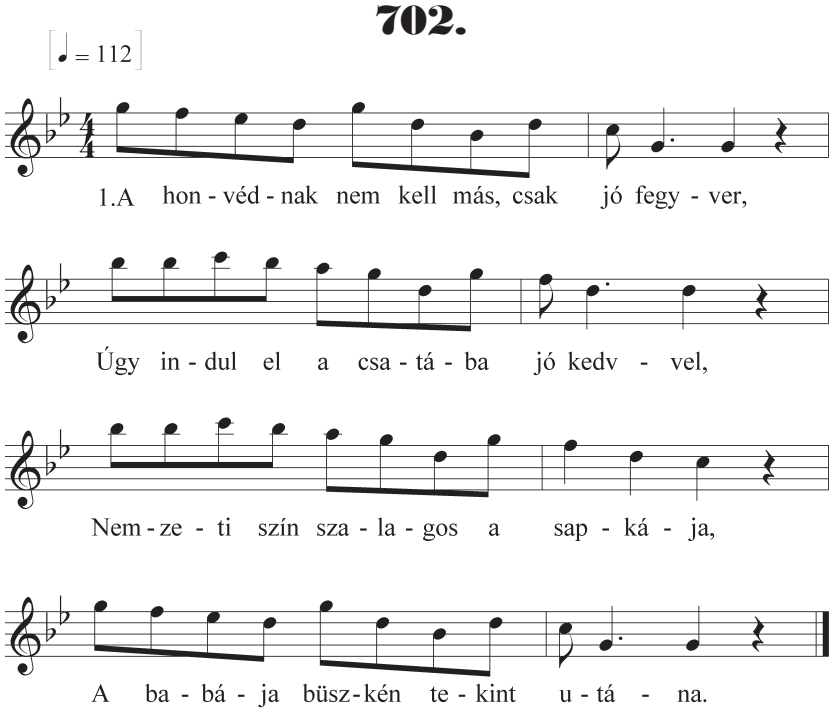
701.

2. Hideg sincsen, mégis befagyott a tó,
Szeretőm sincs, mégis rólam van a szó,
Hát ha még egy szép szeretőt tartanék,
Egész falu rólam tenné a törvényt.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636b
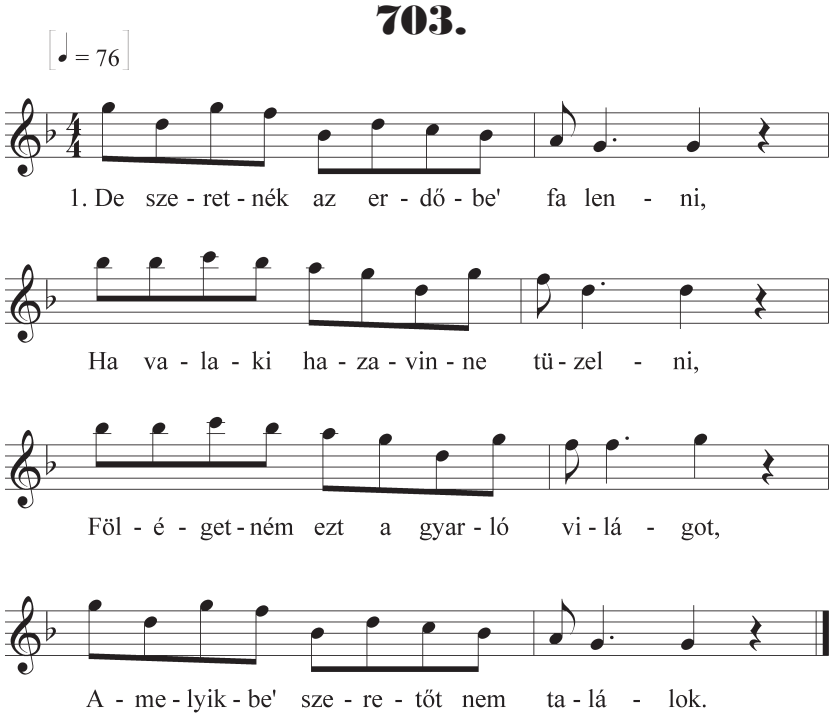
702.

2. Ne sírjatok, ti farmosi menyecskék,
Hazaszállunk mi is, mint a kis fecskék,
Fényes csillag lesz a vállunkra varrva,
Ennyit sárgul, aki nem volt katona.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

703.
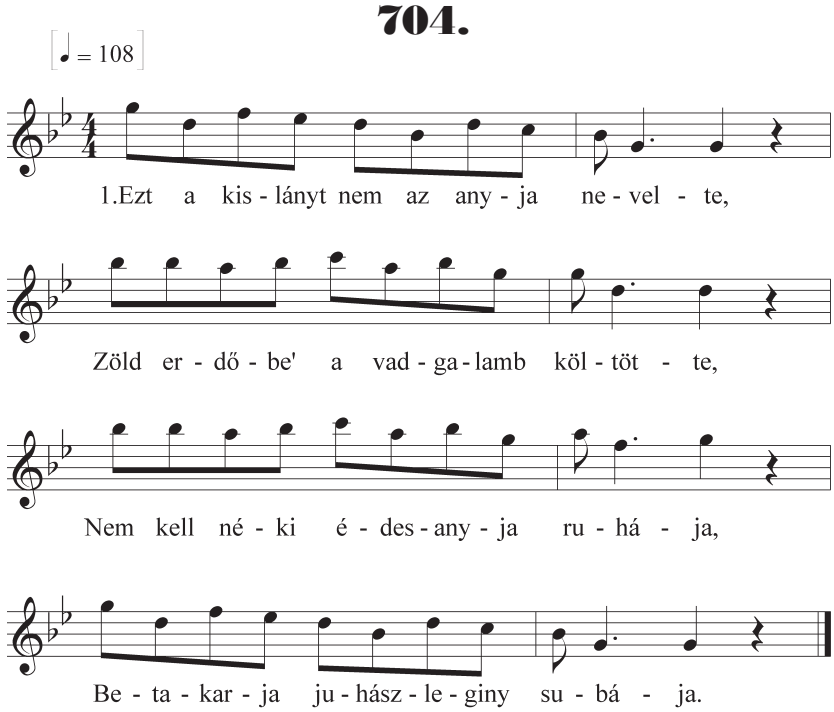

2. Nincsen széle a fekete kendőnek,
Nincsen igaz szíve a szeretőmnek,
Veszek olyan kendőt, melynek széle lesz,
Tartok olyan szeretőt, ki igaz lesz.

3. Kiskertünkben kinyílott már a mályva,
Ki vagyok a babám szívéből zárva,
Ki is vagyok, el is vagyok felejtve,
Fölöttem már borult az ég örökre.
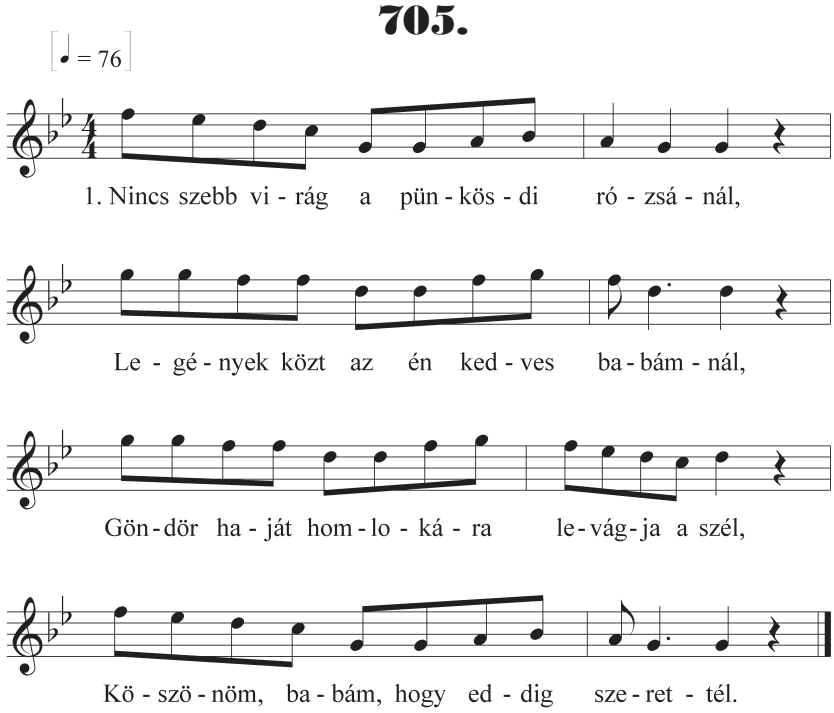
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10979d

704.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
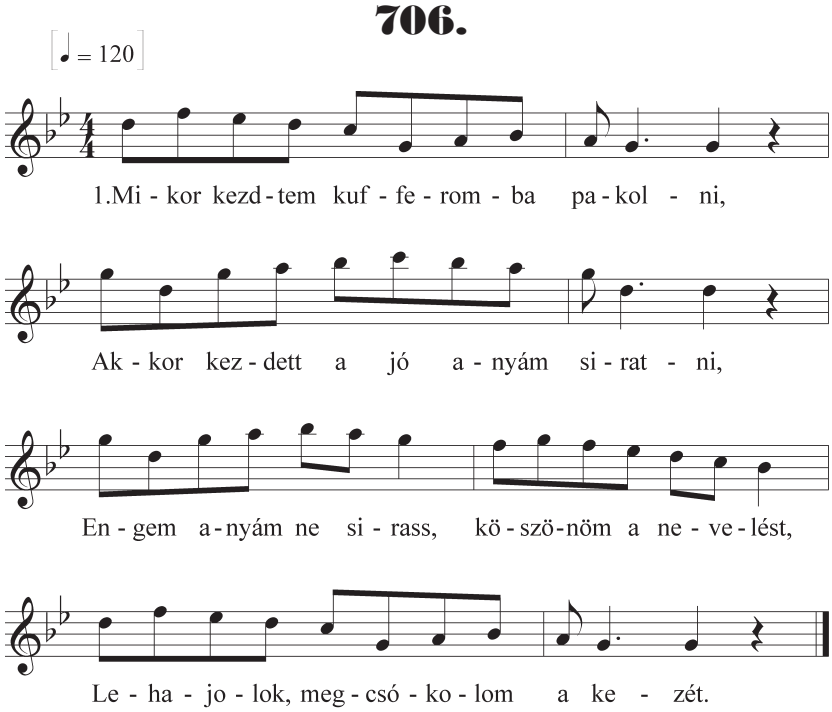
705.

2. A csillagok ha beszélni tudnának,
A lányoknak mindent bevallanának,
Legényekről mindenfélét bevallanának,
A legények szégyenbe' maradnának.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981h
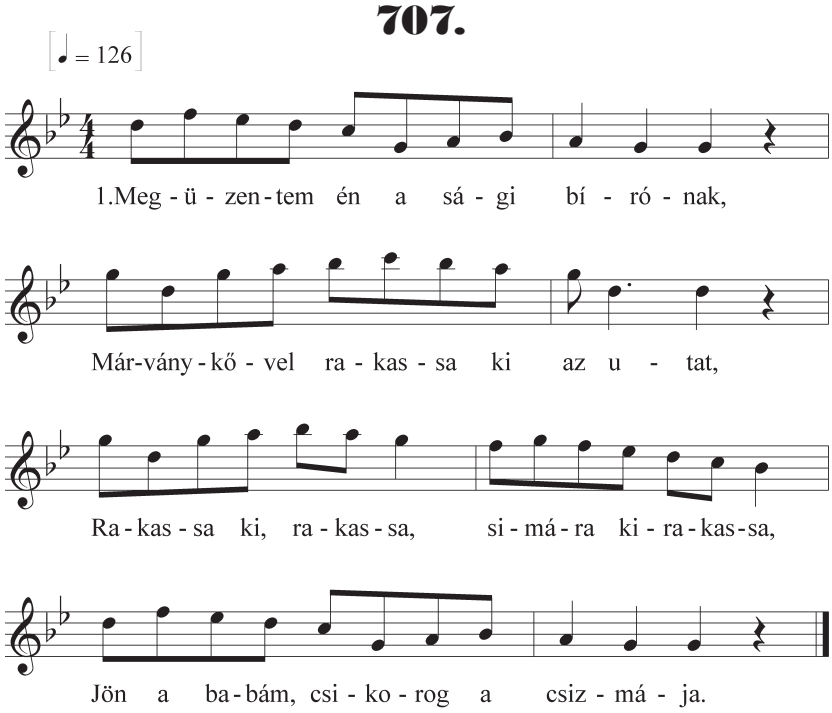
706.

Páand (Pest), Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.24.
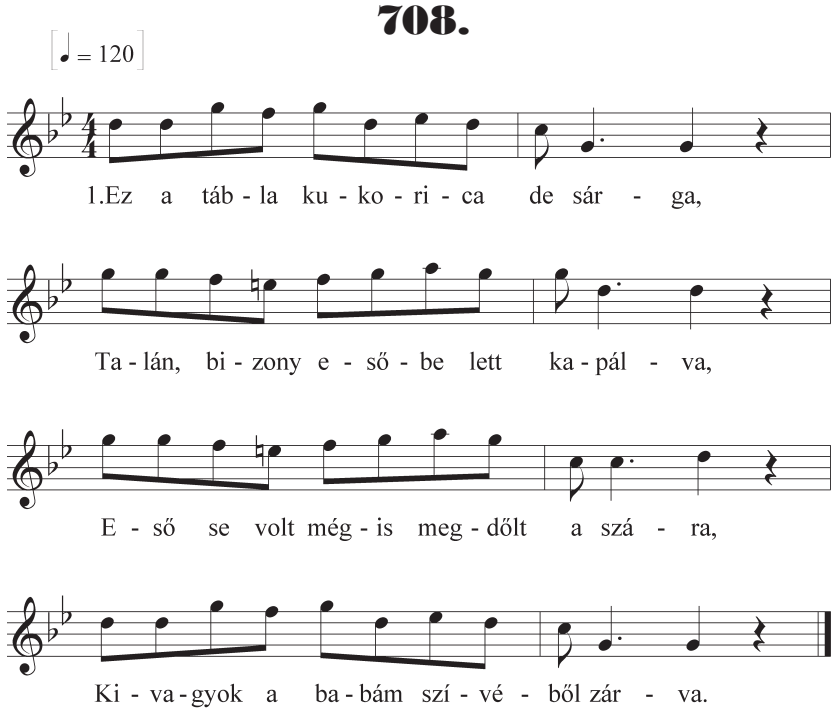
707.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87)

Terék József, 2013.VII.02.

708.

2. Harmatos a kukorica levele,
Talán bizony a szeretőm járt erre,
Jaj, Istenem a szívemnek de nehéz,
Erre járt a szeretőm, de rám sem néz.

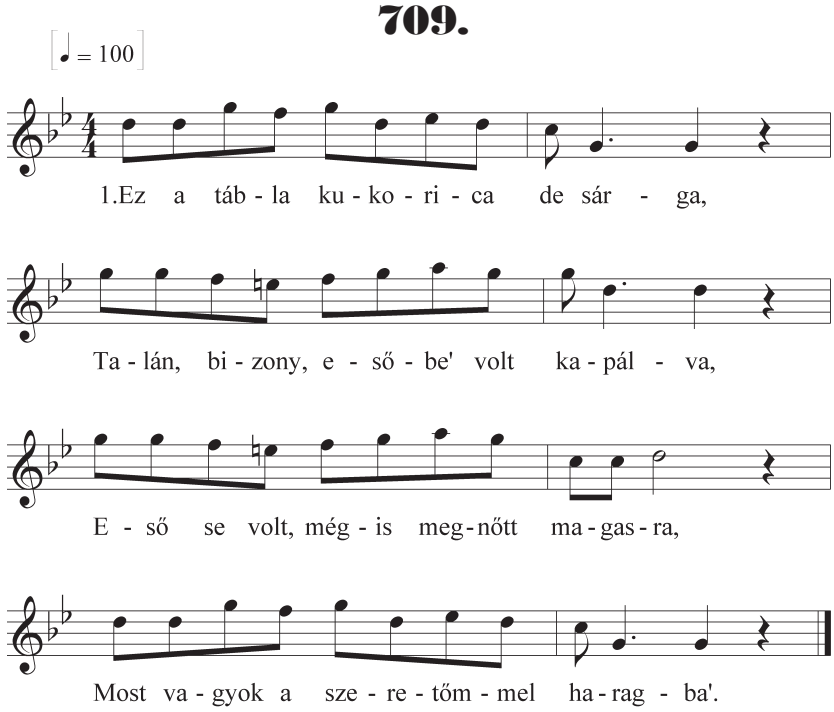
3. Sárgadinnye nem egyez a göröggel,
Az én szívem nem egyez a tiéddel,
Mert a tiéd csalfasággal van tele,
Megcsalnád az enyémet, ha lehetne.

4. Vékony héja van a piros almának,
Jaj, de gyönge szíve van a kislánynak,
Olyan gyenge szíve van a kislánynak,
Mint annak a bús gerlice madárnak.

5. Kemény héja van a görögdinnyének,
Jaj, de kemény szíve van a legénynek,
Olyan kemény szíve van a legénynek,
Mint annak a száz esztendős medvének.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.
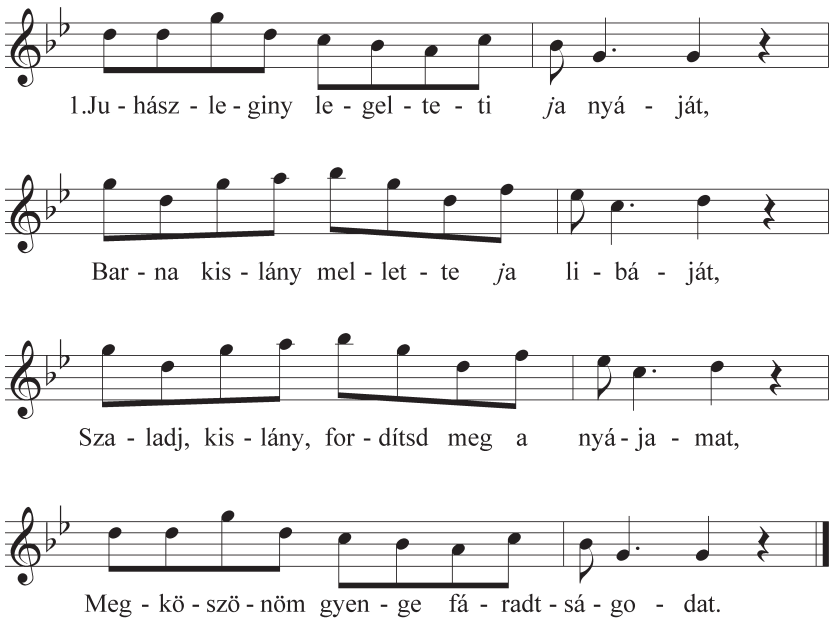
709.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

710.
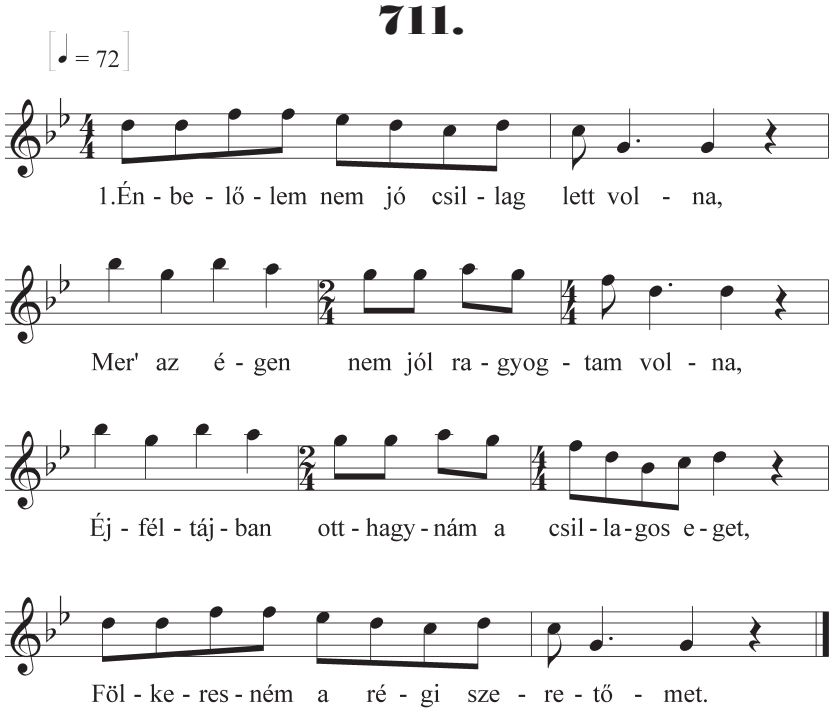
Poco rubato

2. Nem mehetek, mer' megver édesanyám,
Majd azt mondja, juhászleginy jár hozzám,
Rég megmondta, ne higgyek a legénynek,
Két színe van, mint a nyárfalevélnek.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
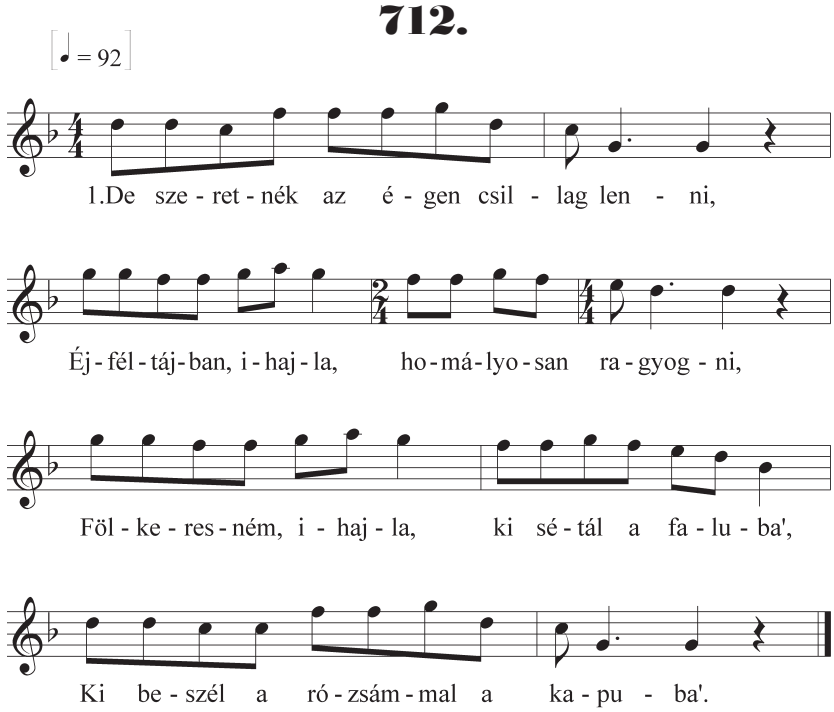
711.

2. Csillagos ég, ha beborul, kiderül,
Mástól hallom, hogy a babám kikerül,
Ha kikerül, kerüljön ki örökre,
Szerelmével be vagyok elégedve.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12637e
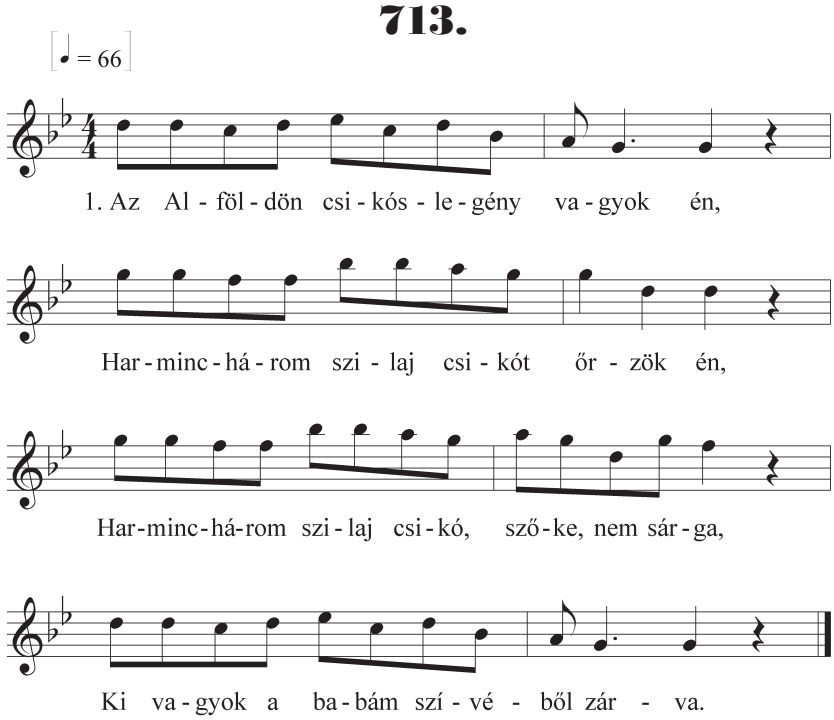
712.

2. De szeretnék az erdőbe' fa lenni,
Ha valaki, ihajla, haza vinne tüzelni,
Fölgyújtanám, ihajla, ezt a zsarló világot,
Akibe még szeretőt sem találok.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

713.
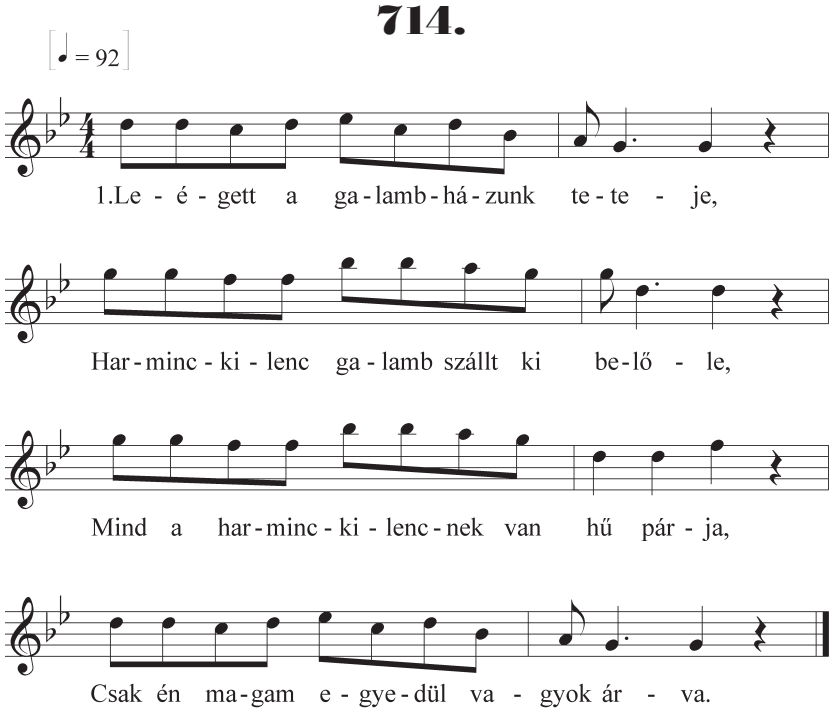

Ismétlésre:
Gyere, babám, fordítsd meg a csikóm elejét,
Ne legelje le a here levelét.

2. Túl a Tiszán halászlegény vagyok én,
A Tiszából aranyhalat fogok én,
Kiesik az aranyhal a ritka hálóból,
Én a babám két ölelő karjából.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10994d
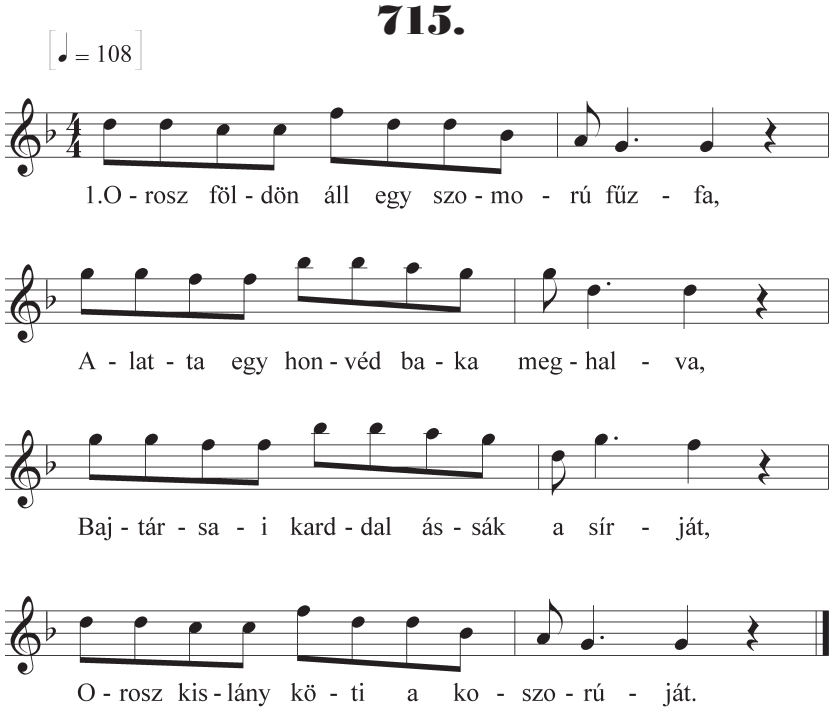
714.

2. Kisangyalom, ha meguntál szeretni,
Fogok én még más szeretőt keresni,
Keresnék én, de már késő, nem lehet,
Az én szívem egy legényér' hasad meg.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642m

715.
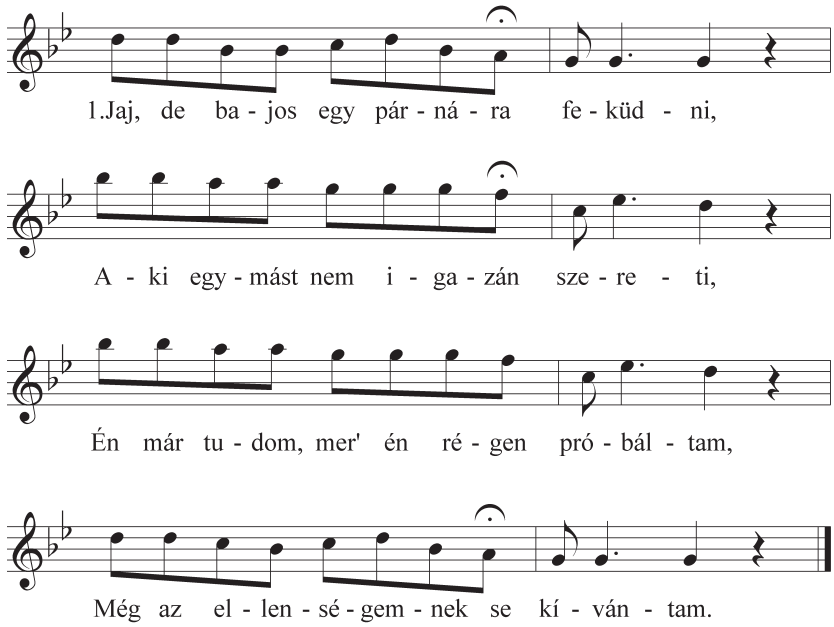

2. Orosz kislány, mondd meg a jó anyádnak,
Ne adjon egy magyar honvéd huszárnak,
Magyar honvéd orosz földön nem élhet,
Orosz kislány Budapestre nem jöhet.

3. Októbernak harmincegyedik napján,
Bekopogok édesanyám ablakán,
Nyisd ki anyám zöldre festett rácsos kapudat,
Eriszd be a leszerelő fiadat.

Tápiómság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.

716.

Parlando

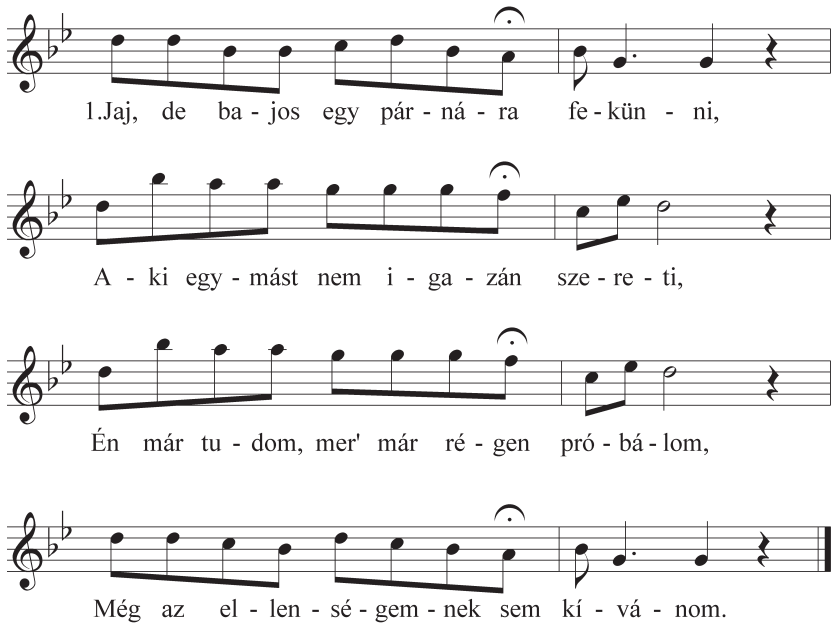

2. Béreslegény, hová hajtod az ökröt,
Talán bizony kiskertembe bekötöd,
Oda bizony béreslegény nem kötöd,
Gyenge a rozmaring ága, letöröd.

Újszilvás (Pest), Gál István (58) Paulovics Géza, 1965.II.06.
ZTI AP 05868g

717.

Poco rubato

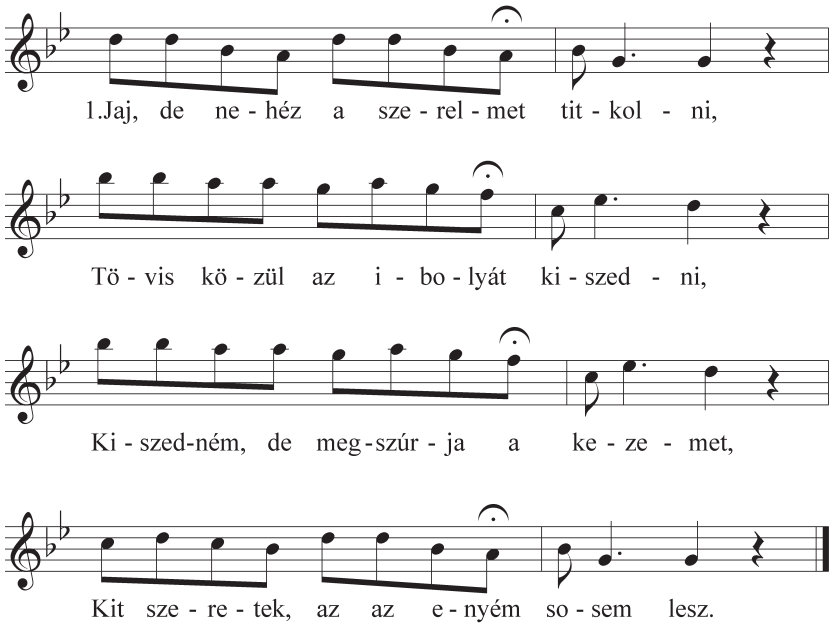

2. Béreslegény, jól megrakd a szekeret,
Töviskóró megszúrja a kezedet,
Mennél jobban megrakod a szekeret,
Annál jobban megszúrja a kezedet.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

718.

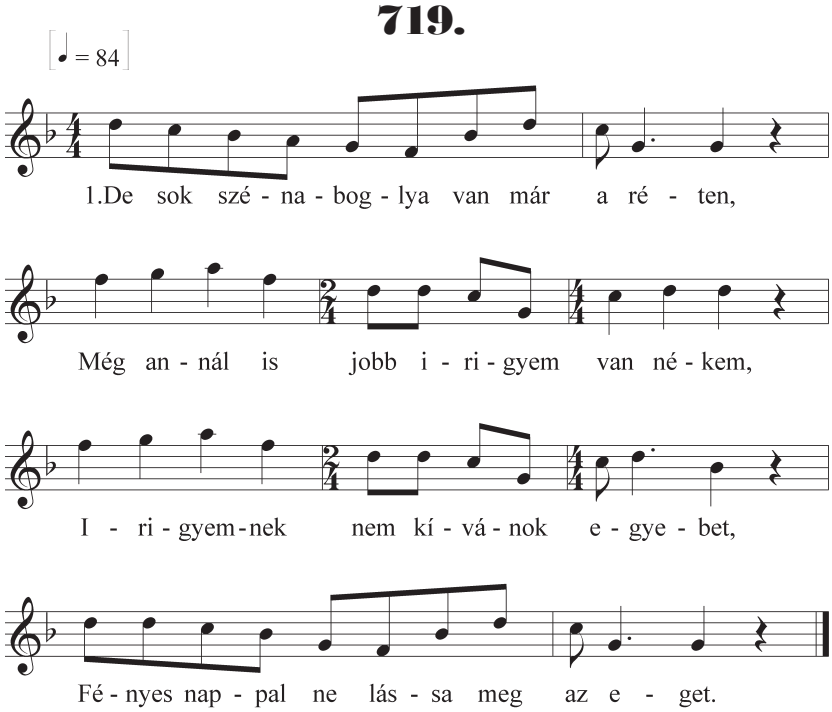
Parlando

2. Jaj, de nehéz egy vánkoson feküdni,
Ki babáját nem igazán szereti,
Én már tudom, mert már régen próbálom,
Még az ellenségemnek se kívánom.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) Sillo Réka, 2013.V.
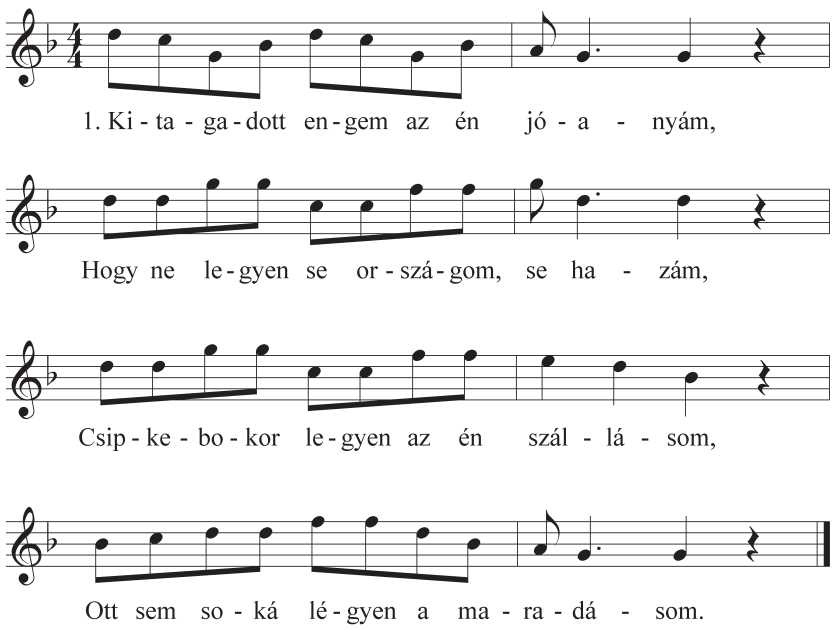
719.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641h

720.
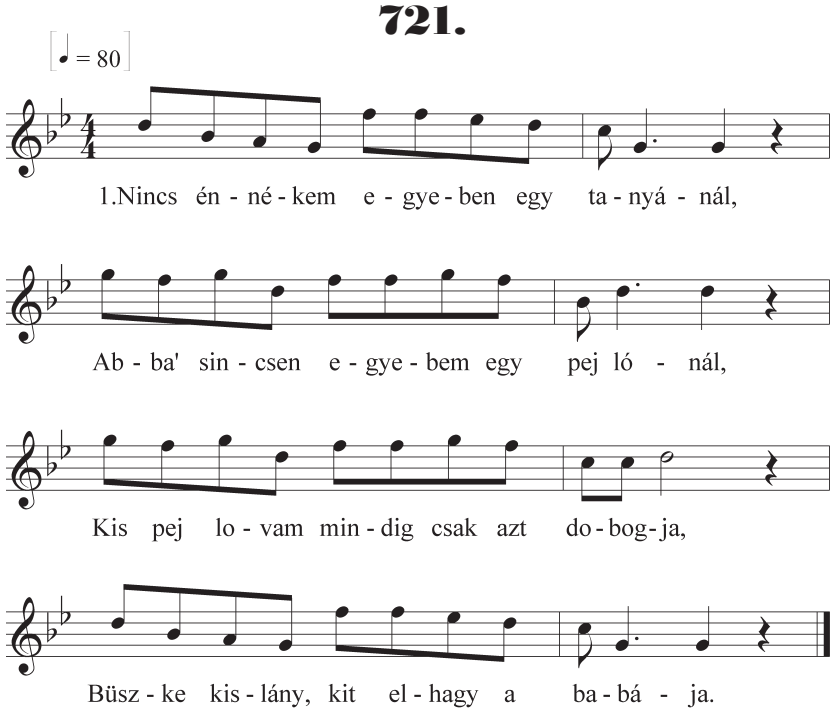
Tempo giusto

2. Zöld erdőben kakukkmadár énekel,
„Mi dolog az angyalom, hogy megvettél?”
„El kell mennem katonának messzire,
Itt kell hagyni téged a jó Istenre.”

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
KR 15560
NM H 4612 (NM MSZ 25)

721.

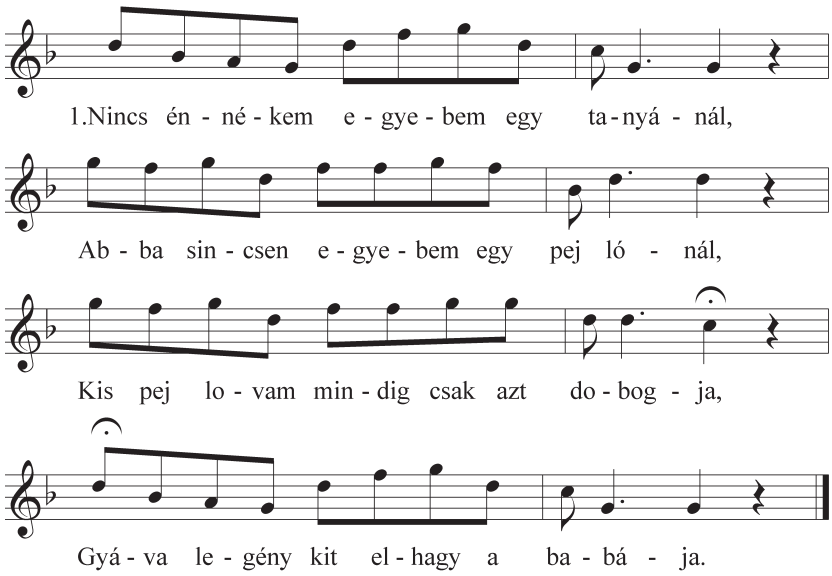

2. Nincs énnékem egyebem egy pohárnál,
Abba’ sincsen egyebem egy virágnál,
Virágomnak az a neve, nefelejcs,
Mért csaltál meg, ha tudtad, hogy nem szeretsz.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61) — Lázár Katalin, 1981.I.24.
ZTI AP 12631a

722.

Poco rubato

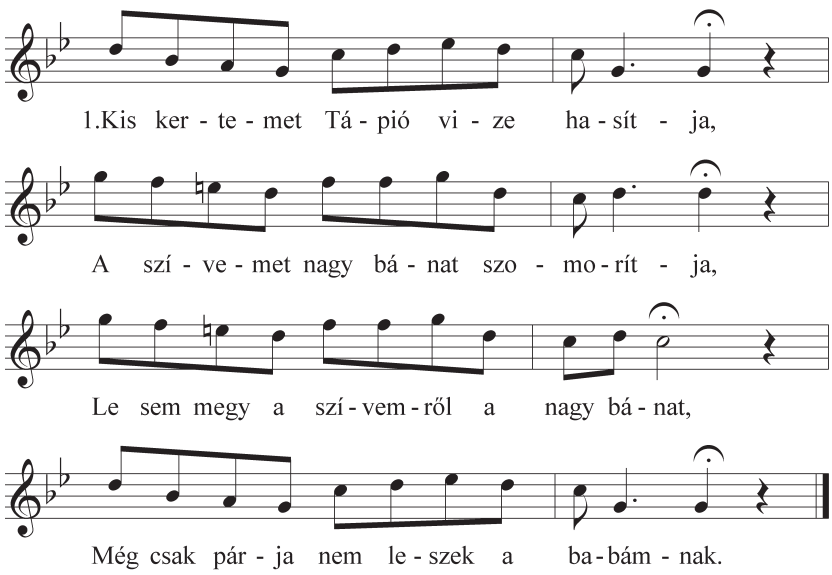

2. Nincs énnékem egyebem egy pohárnál,
Abba sincsen egyebem egy virágnál,
Virágomnak az a neve, nefelejcs,
Mért hitegetsz, hazudod, hogy nem szeretsz.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.

723.

Parlando

2. Volt énnékem szép szeretőm, de már nincs,
Mert elvitte a sülysápi nagy árvíz,
Kilenc hete, hogy a vizét halászom,
Nagy az árvíz, habjai közt nem látom.
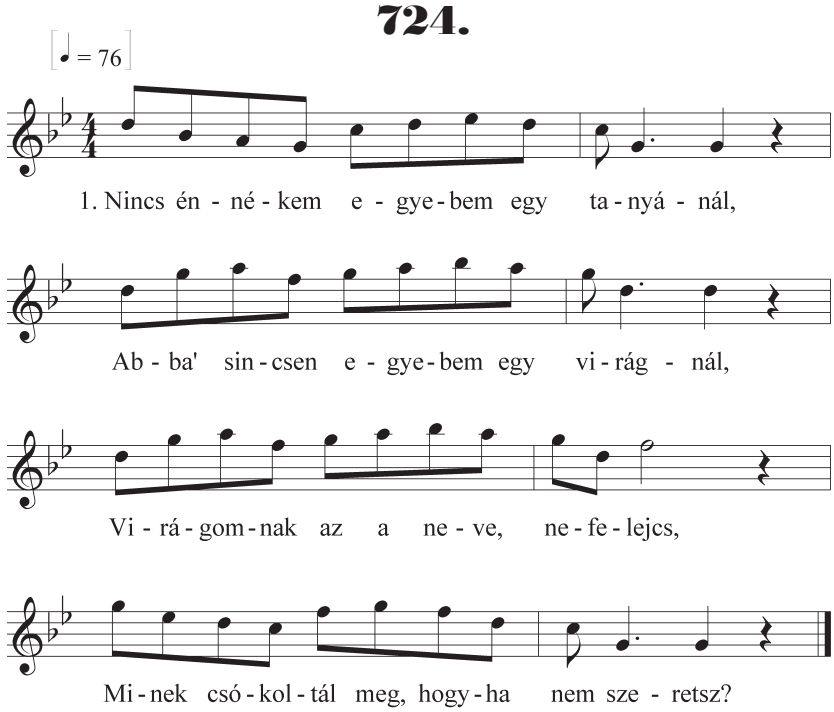
3. Tizedikbe zsebkendőjét kifogtam,
Négy sarkába a nevemet bevarrtam,
Közepébe búbánatot rakatok,
Jaj, Istenem, de is árván maradok.

4. Nincs egyebem, egyebem egy pohárnál,
Abba sincsen egyebem a világnál,
Virágomnak az a neve, nefelejcs,
Mért csalod meg a szívem, ha nem szeretsz.

5. Nincs egyebem, egyebem egy tanyánál,
Abba sincsen egyebem a lovamnál,
Kis pej lovam mindig csak azt dobogja,
Jaj, de árva, kit elhagy a babája.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.
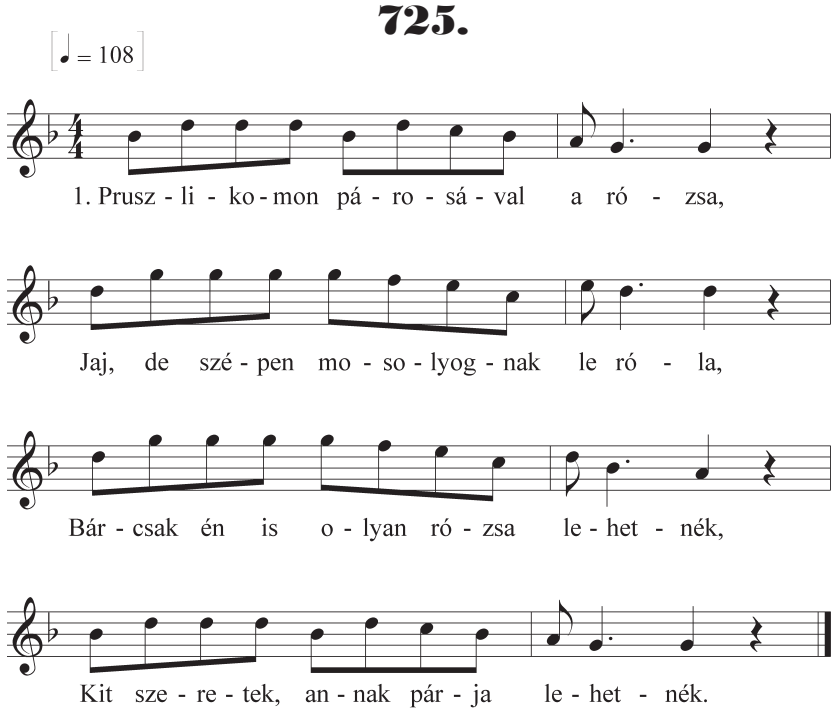
724.

2. Nincs énnékem egyebem egy tanyánál,
Abba' sincsen egyebem egy csikónál,
Szilaj csikó mindig csak azt dobogja,
Fáj a szívem, nem gyógyul az meg soha.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982e

725.

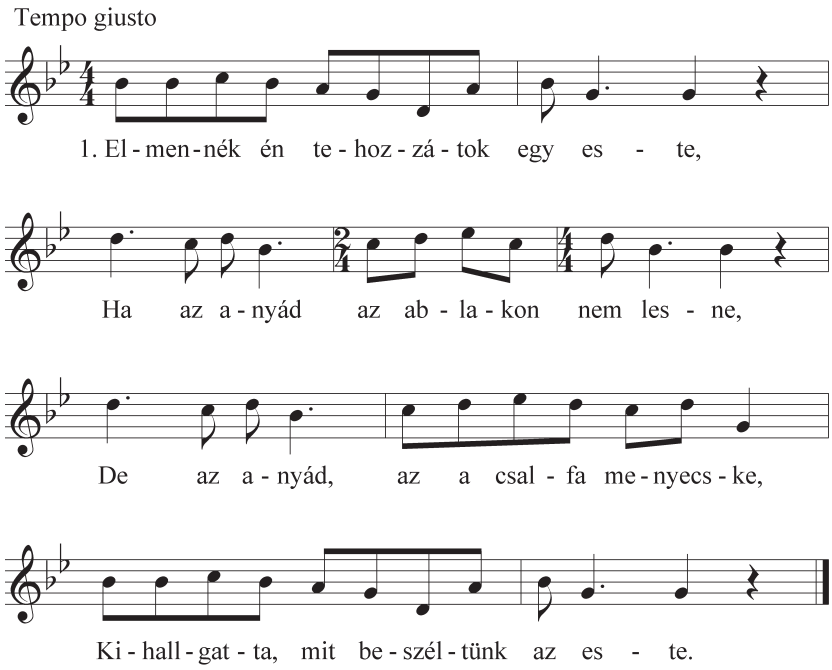

2. Amíg élek átkozom az anyámat,
Mért tiltotta el a kedves babámat,
Ahhoz adott, kit soha sem szerettem,
Kire még a szemem rá se vetettem.

3. Nem füstöl a nógrádi gyár kéménye,
Fehér galamb szállott a tetejére,
Ismertelek fehér galamb, ki voltál,
Szerelmünknek megrontója te voltál.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.
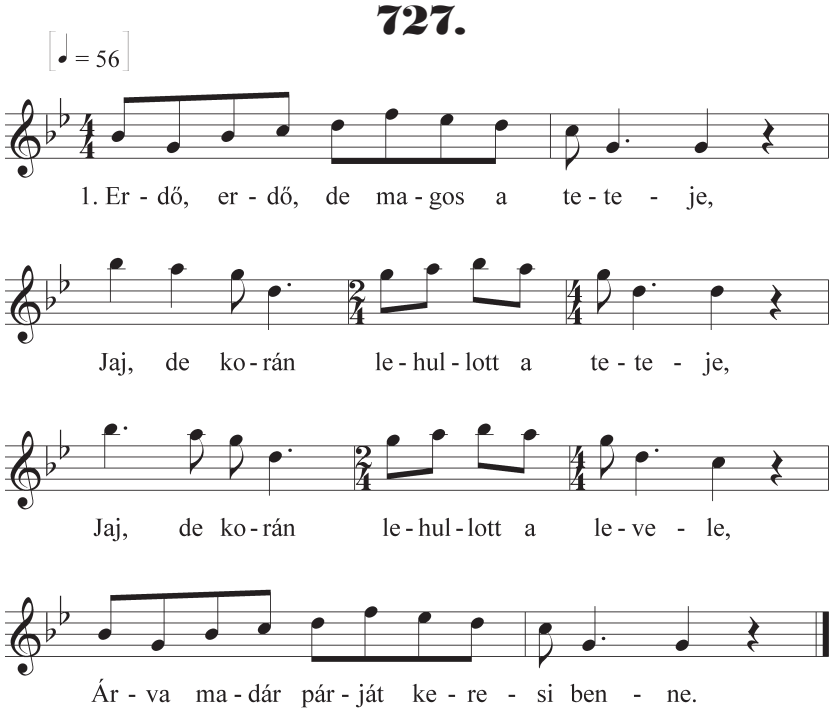
726.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07369

Megjegyzés: „8-10 éves nóta.”
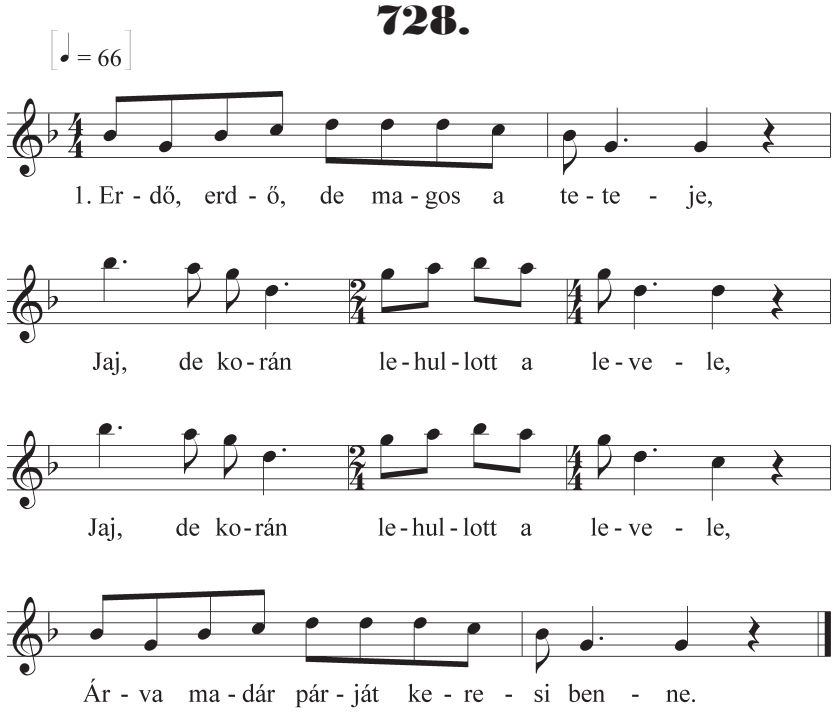
727.

2. Én is láttam beborulva az eget,
Mástól hallom, hogy a babám nem szeret,
Ha nem szeret, vigyék el katonának,
Párja leszek én az árva madárnak.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10981c
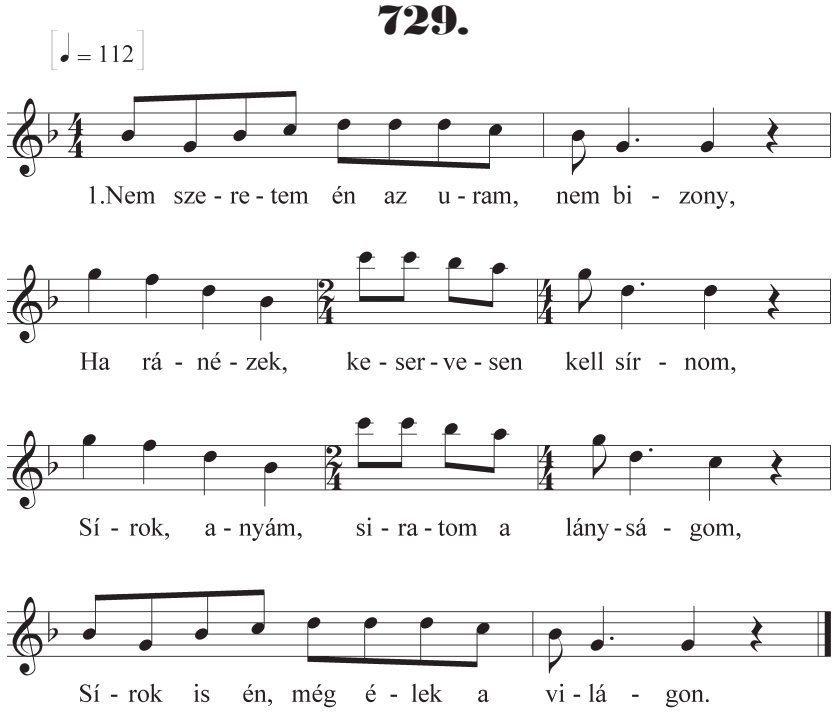
728.

2. Én is láttam beborulva az eget,
Mástól hallom, hogy a babám nem szeret,
Ha nem szeret, vigyék el katonának,
Párja leszek én az árva madárnak.
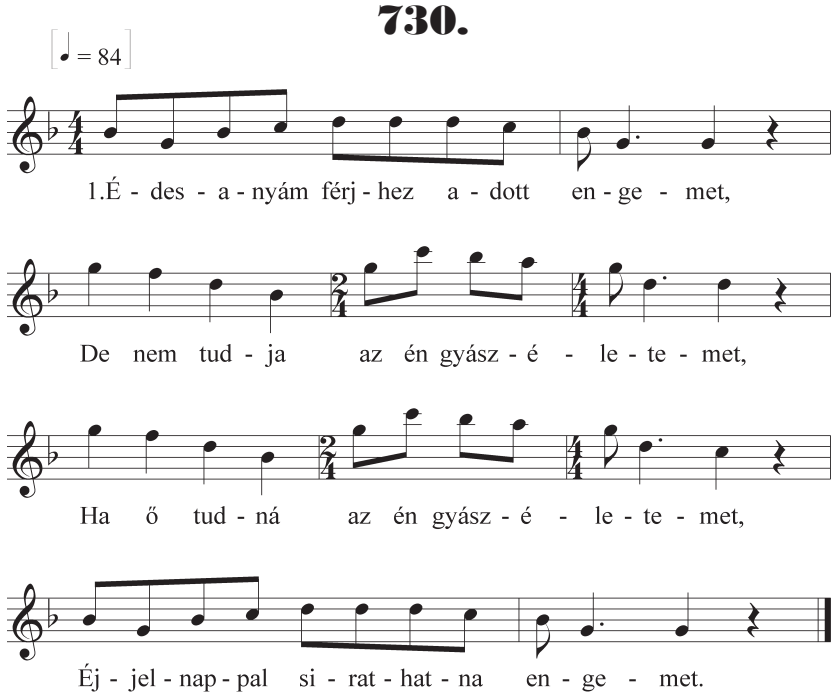
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10994i

729.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

730.

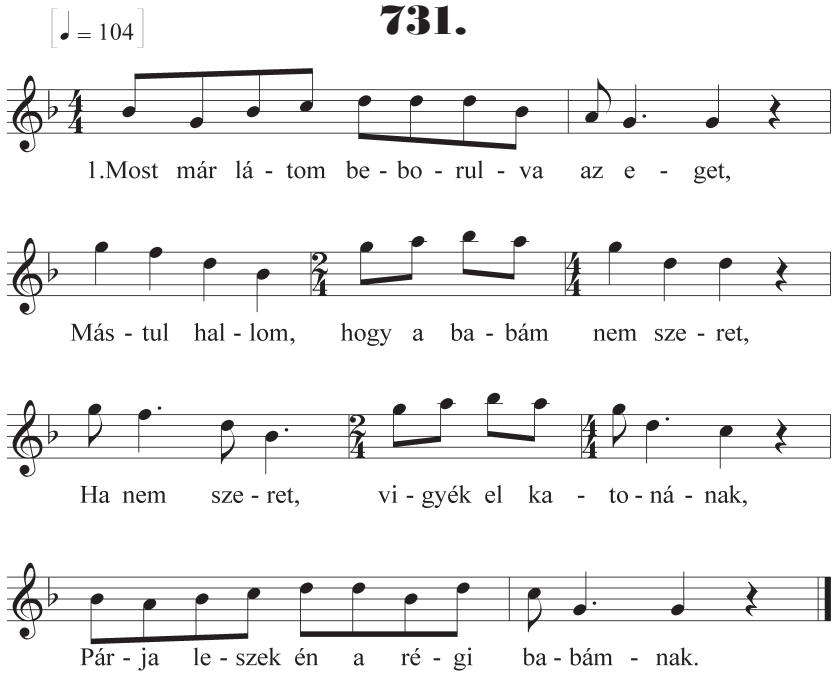

2. Nem járok én lagos szárú csizmába,
Nem állok meg senki kiskapujába',
Szombaton este megálltam egy pár percre,
Csalfa a szeretőm anyja, kileste.

3. Másnap reggel hányta-vette szememre,
Ki fiával beszélgettem az este,
Nem beszélgettem senkivel se sokáig,
Éjfél után csak egy óra hosszáig.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Lesti Istvánné Kun Margit (60), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74)
ZTI AP 12629g,h

731.
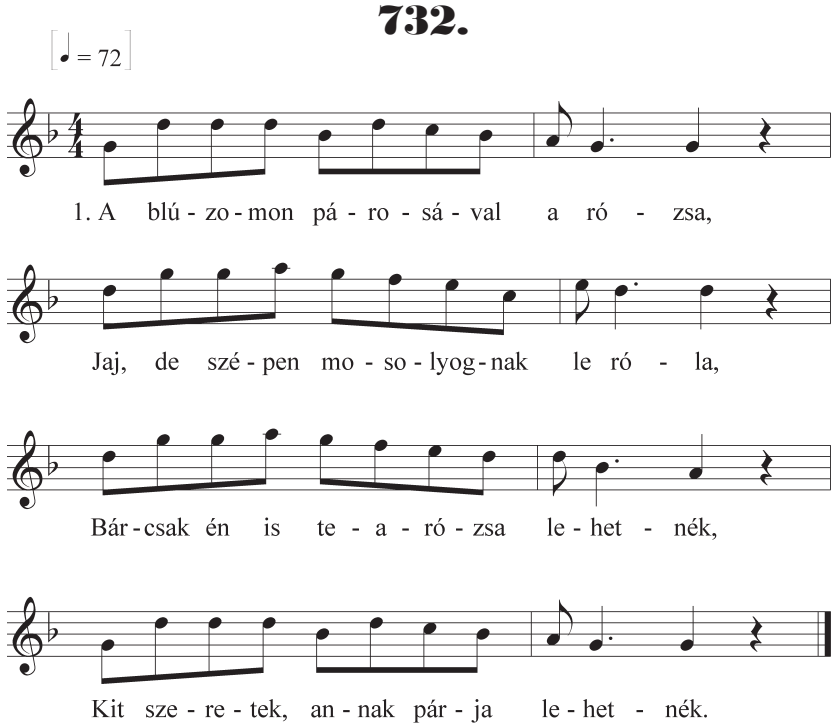

2. Édesanyám férjhez adott engemet,
De nem tudja az én gyászéletemet,
Mert ha tudná az én gyászéletemet,
Éjjel-nappal sirathatna engemet.

Szentlőrinckáta (Pest), Babarczai Jánosné Varga Anna (62) Lázár Katalin, 1981.II.13.
ZTI AP 12644c

Megjegyzés: A felvétel Tápiósápon készült.
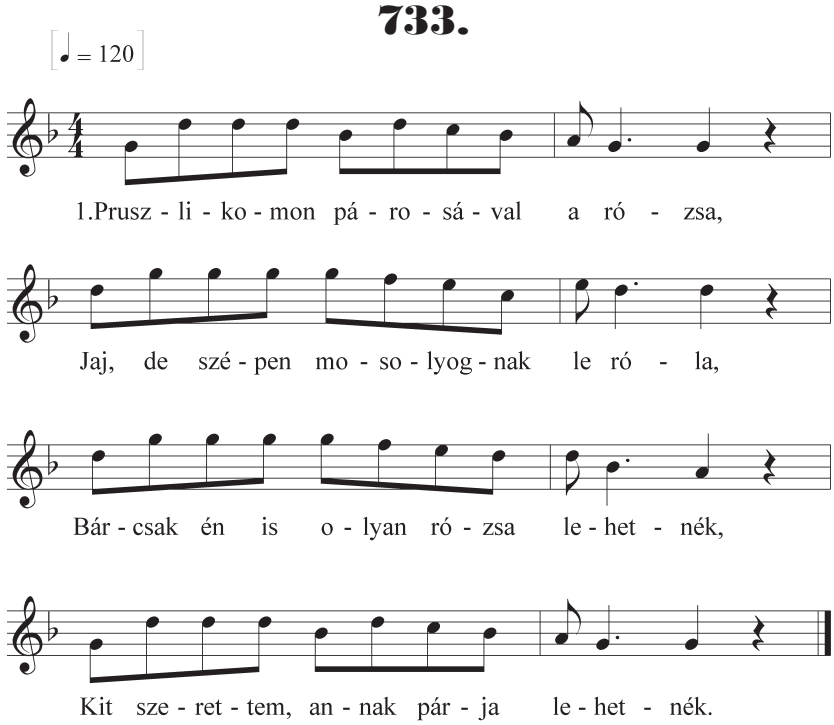
732.

2. Míg én élek, átkozom az anyámot,
Mért nem hagyta szeretni a babámot,
Mért nem adott ahhoz, akit szerettem,
Kié' a sok gyalázatot viseltem.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10986c

733.
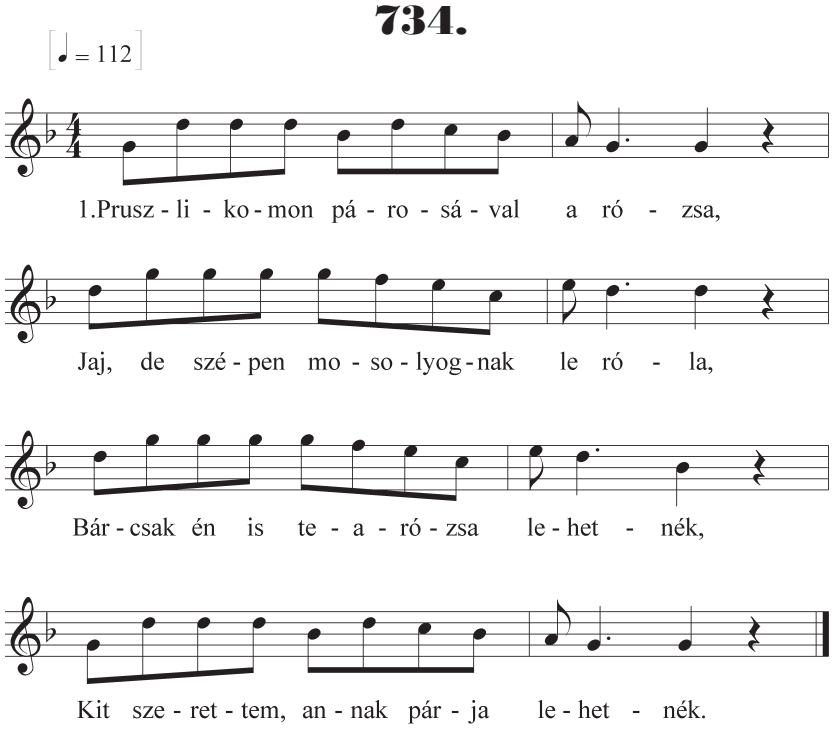

2. Amíg élek, átkozom az anyámat,
Mért tiltotta el a kedves babámat,
Ahhoz adott, kit sohase szerettem,
Kire még a szemem rá se vetettem.

3. Nem füstöl a nógrádi gyár kéménye,
Fehér galamb szállott a tetejére,
Ismertelek fehér galamb, ki voltál,
Szerelmemnek hírhordója te voltál.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73)
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)
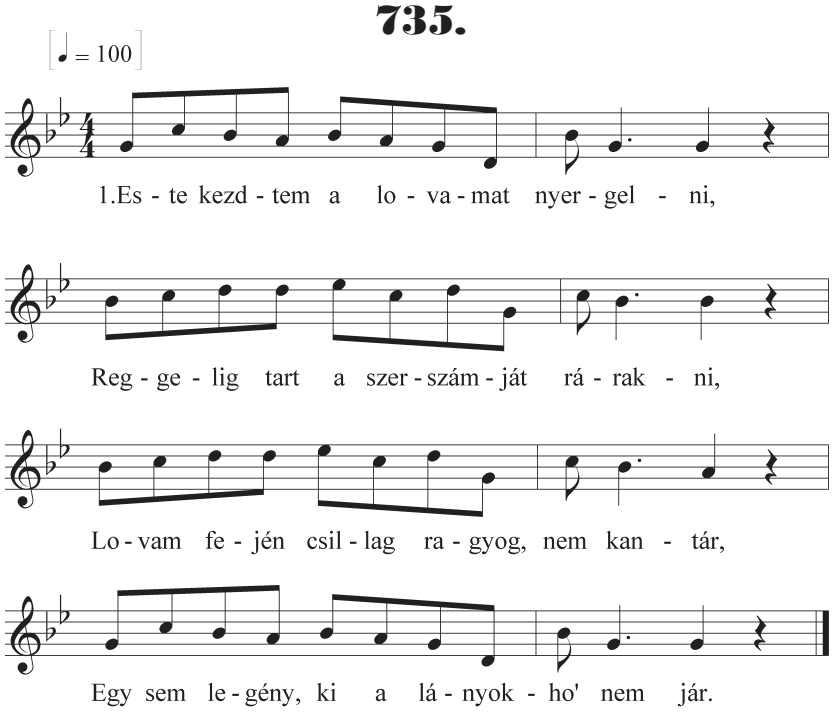
734.

2. Barna legény, azt hiszed te, hogy szép vagy,
Nézd meg magad a tükörbe, milyen vagy,
Olyan vagy, mint a kialjnál a kék kő,
Neved napján üssön beléd a ménykű.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

735.

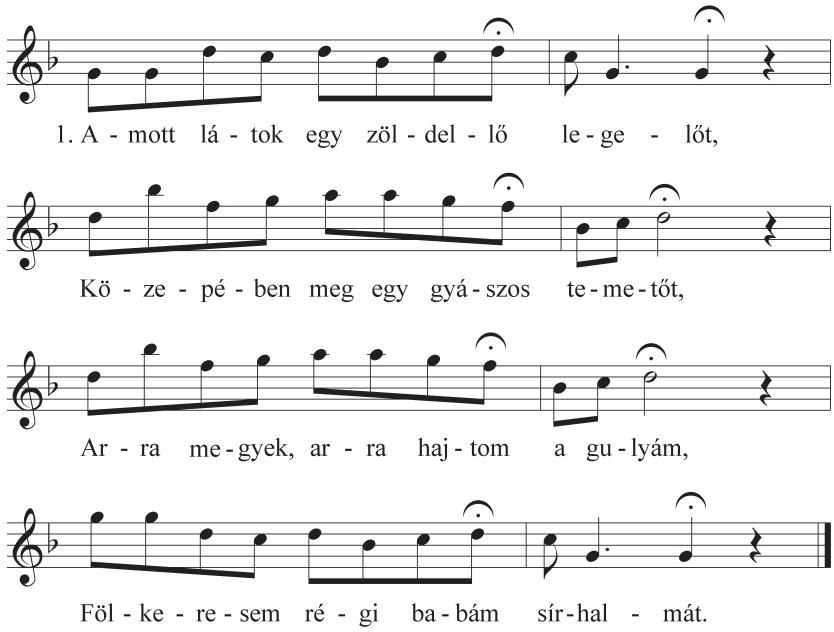

2. Este szoktak a lányokho' *j*eljárni,
Reggelig tart a panaszát hallgatni,
Panaszkodjál, egyetlenegy virágom,
Tied leszek, míg élek a világon.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

736.

Parlando
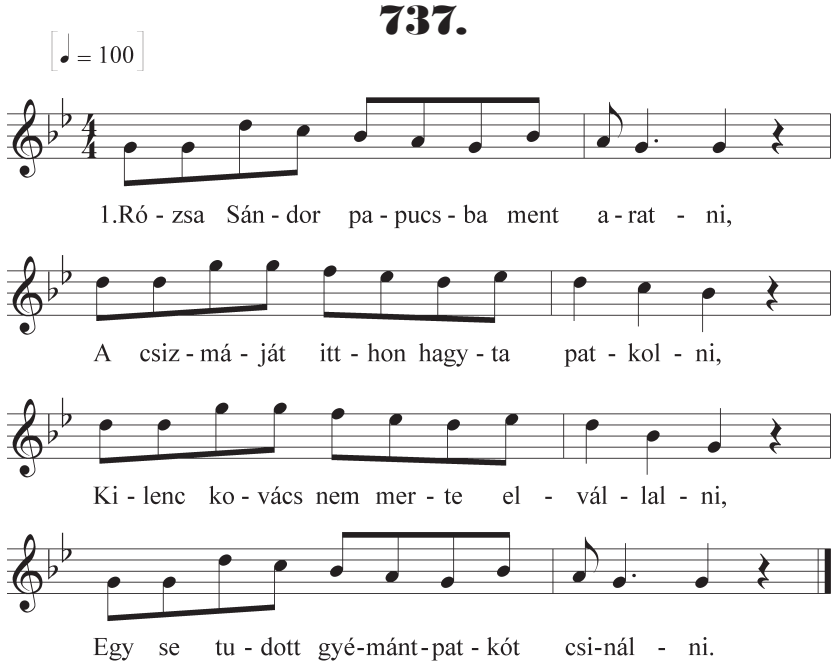

2. Sírhalmára nefelejcset ültetek,
Este-reggel könnyeimmel öntözöm,
Ráborulok, rajta sírok sokáig,
Míg a fekete hant sárrá nem ázik.

3. Esik eső, szép csendesen csepereg,
Barna kislány szobájában kesereg,
Ki-kinyitja szobája két ablakát,
Úgy hallgatja az eső suhogását.

4. Barna legény, megláttalak, szeretlek,
Szeretője lettem a te szemednek,
Szép szemednek, mely mosolyog szelíden,
Szemeimnek bűvös, bájos tükrében.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993e

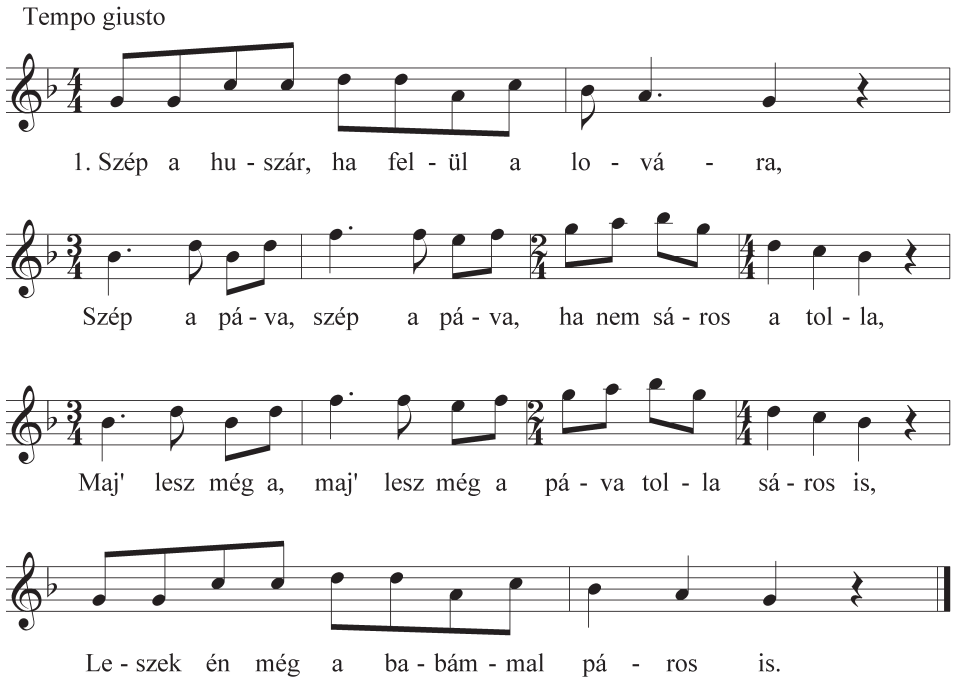
737.

2. Jaj, de vasas a vármegye kapuja,
Rózsa Sándort most kísérik be rajta,
Jaj, Istenem, jaj, de szép zöld az erdő,
Barna kislány volt az első szeretőm.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

738.

2. Jaj, Istenem, hun kell nekem meghalni,
Hun kell az én, hun kell az én piros vérem otthagyni,
Lengyelország, Lengyelország közepibe' a sírom,
Megüzenem az anyámnak, ne sírjon.

3. Ha fölmegyek a budai nagy hegyre,
Letekintek, letekintek kis Szele közepibe',
Ott látom a, ott látom a kis szelei lányokat,
Gyöngykoszorú takarja a vállukat.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07864
NM H 4866 (Régi jelzet: NM MSZ 279)
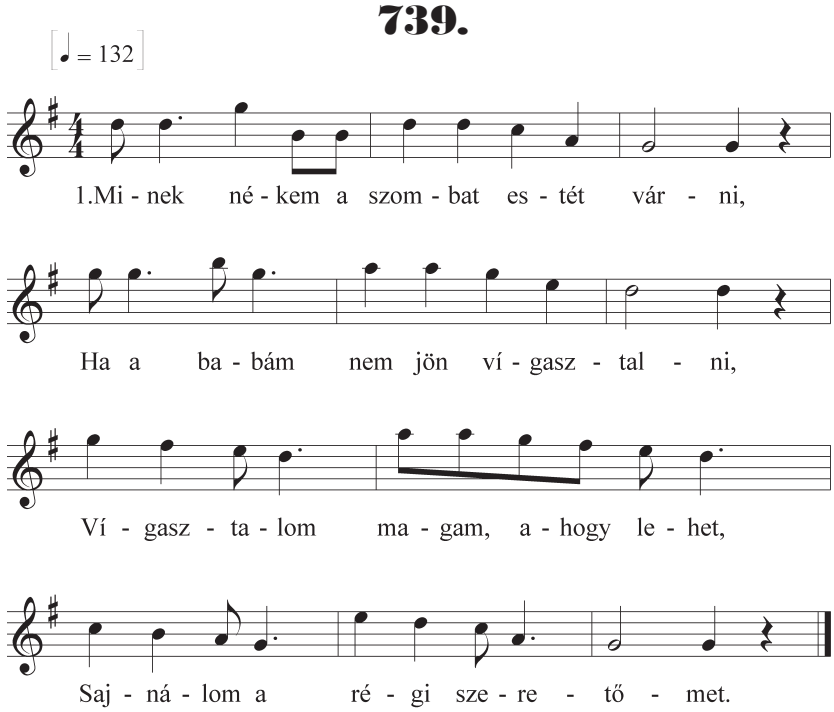
Megjegyzés: „Három éve jött Tápiógyörgyéről."

Az első és második versszak közt a Kodály-rendben található lejegyzésben az alábbi versszak található meg:

Ha még egyszer szabad madár lehetnék,
A lányok közt, a lányok közt jobban széttekintenék,
Választanék, választanék olyan igaz szeretőt,
Ki megvárja ezt a három esztendőt.

Tápiószele (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.VIII.
KR 18143

739.
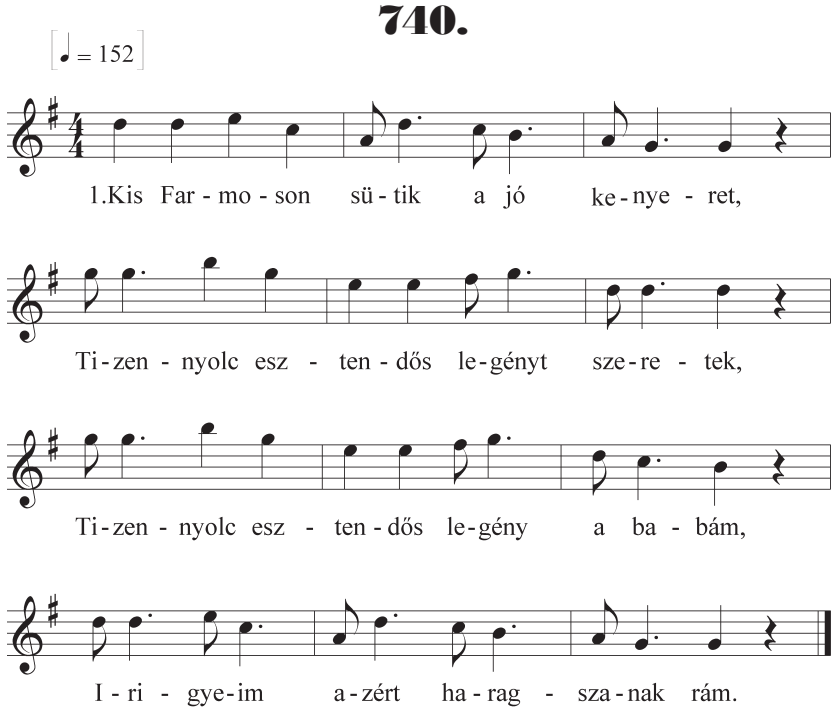

2. Kislány, kislány, mehetsz a templomba,
Beleállhatsz a legelső sorba,
Beleülhetsz a legelső székbe,
Elhervad a virág a kezedbe'.

3. Minek menjek már én el a bálba,
Ha a babám nem látom a sorba',
Sem a sorba', sem a sor szélibe',
Kint nyugszik a gyászos temetőbe'.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
ZTI AP 12625b

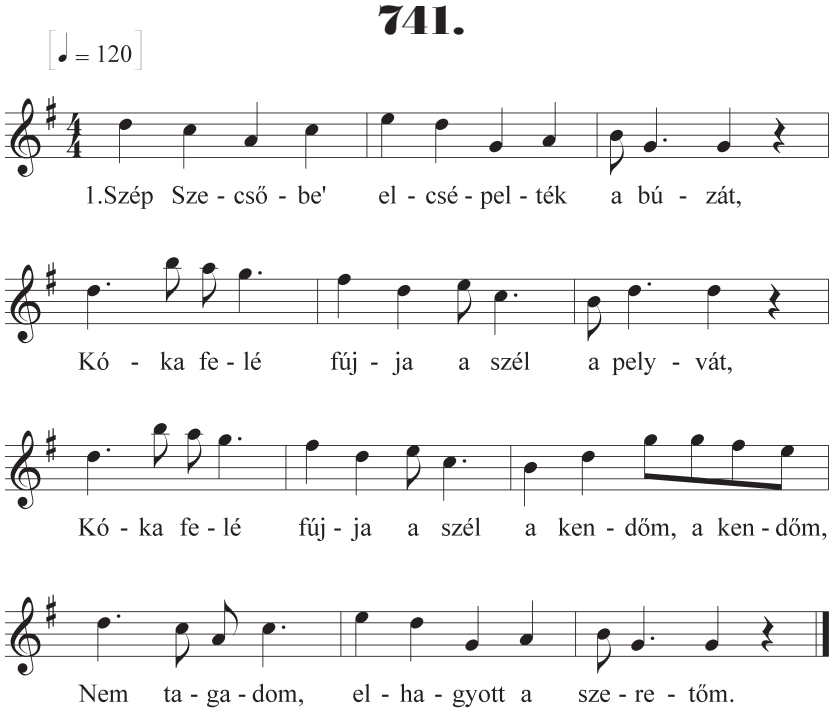
740.

2. Két pántlikát nem jó bokorra kötni,
Nem akar a kis angyalom szeretni,
Félve akarja a szerelmét hagyni,
Jaj, Istenem, hogy tetőled elválni.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.

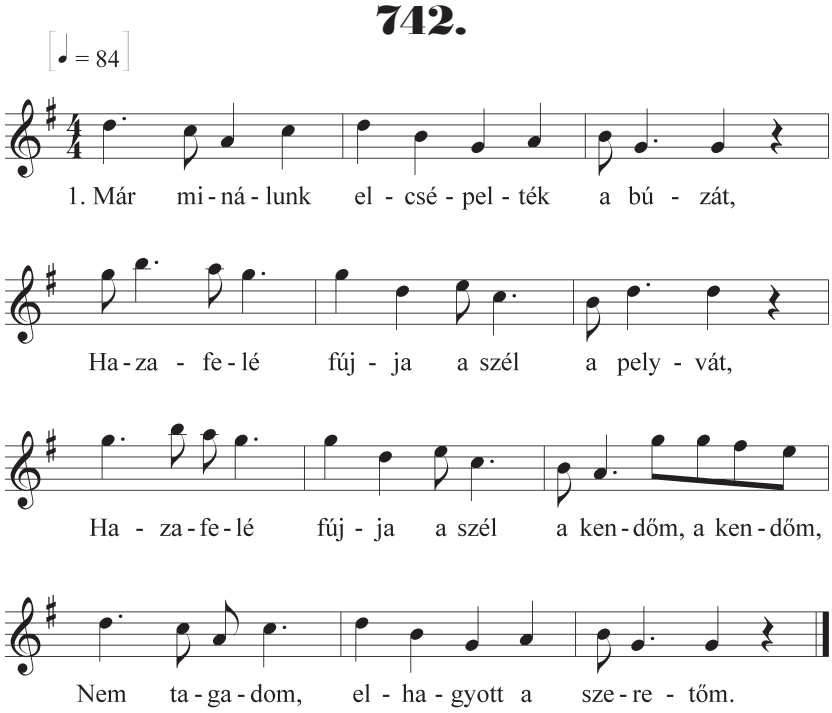
741.

2. Nem tagadom, elhagyott a szeretőm,
Ki mossa ki fehérre a zsebkendőm,
Majd kimossa hideg ősszel a harmat, a harmat,
Szép szeretőt választok majd magamnak.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

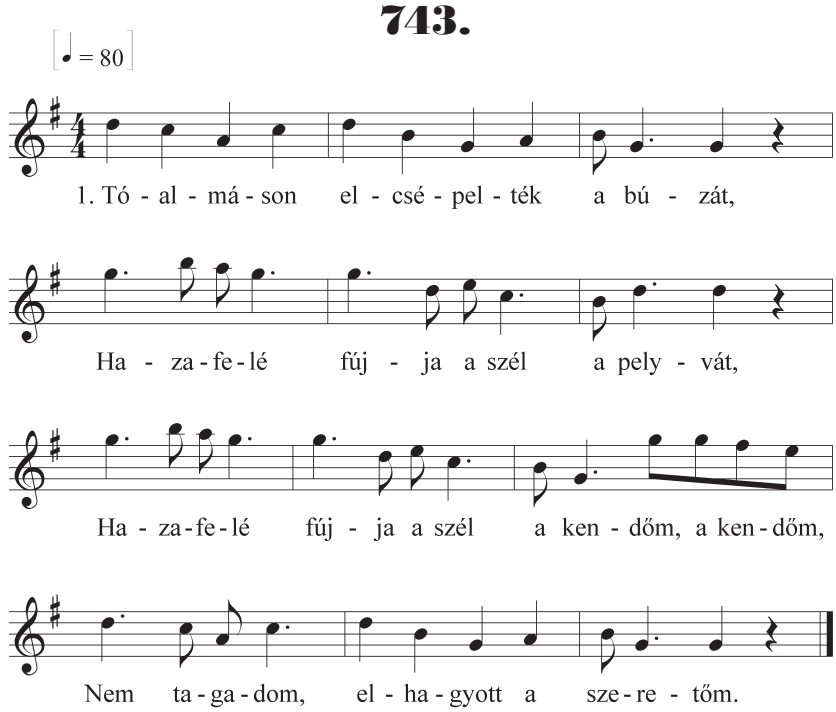
742.

2. Édesanyám, elhagyott a szeretőm,
Ki mossa ki fehérre a zsebkendőm,
Majd kimossa késő ősszel a harmat, a harmat,
Szép szeretőt választok majd magamnak.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10991g
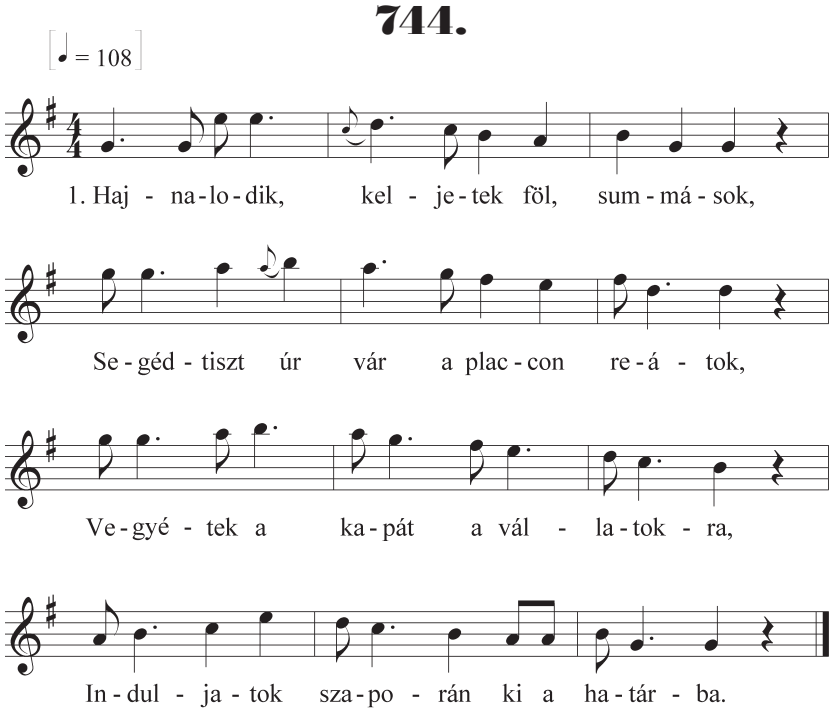
743.

2. Édesanyám, elhagyott a szeretőm,
Ki mossa ki fehérre a jegykendőm,
Majd kimossa késő ősszel a harmat, a harmat,
Szép szeretőt választok majd magamnak.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983c

744.
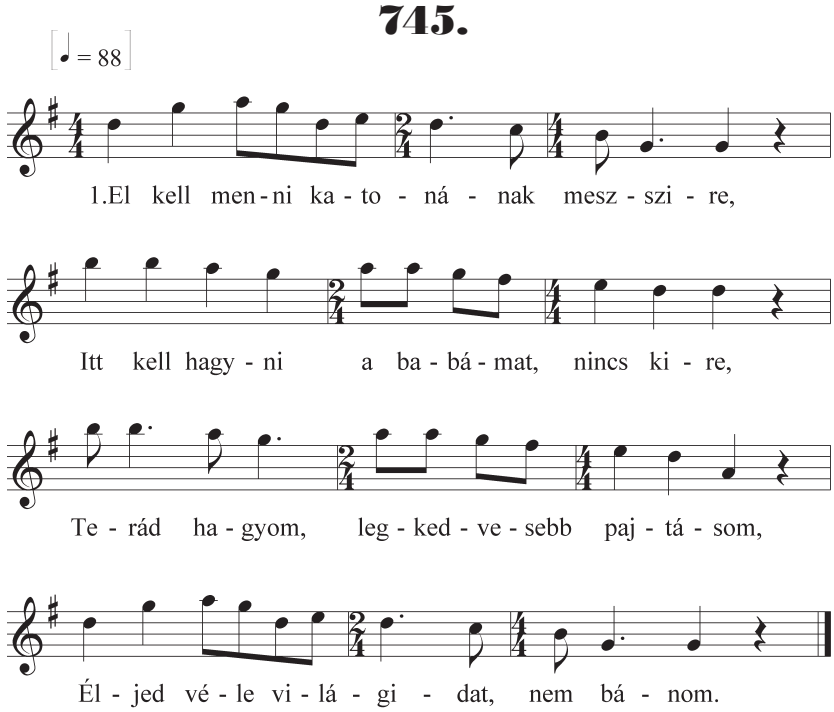

2. Megérkeztünk a Várhegy tetejére,
Már a Nap is szépen feljött az égre,
Fölvesszük a permetezős ruhánkat,
A pallérunk szidja a jó anyánkat.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.
ZTI AP 09657d

3. Jani bácsi, ne szidjon maga minket,
Dolgozunk mi egész nyáron eleget,
Napfőkőtű-naplementig csináljuk,
Estére még az eget is bekapáljuk.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.IX.15.
ZTI AP 09659c

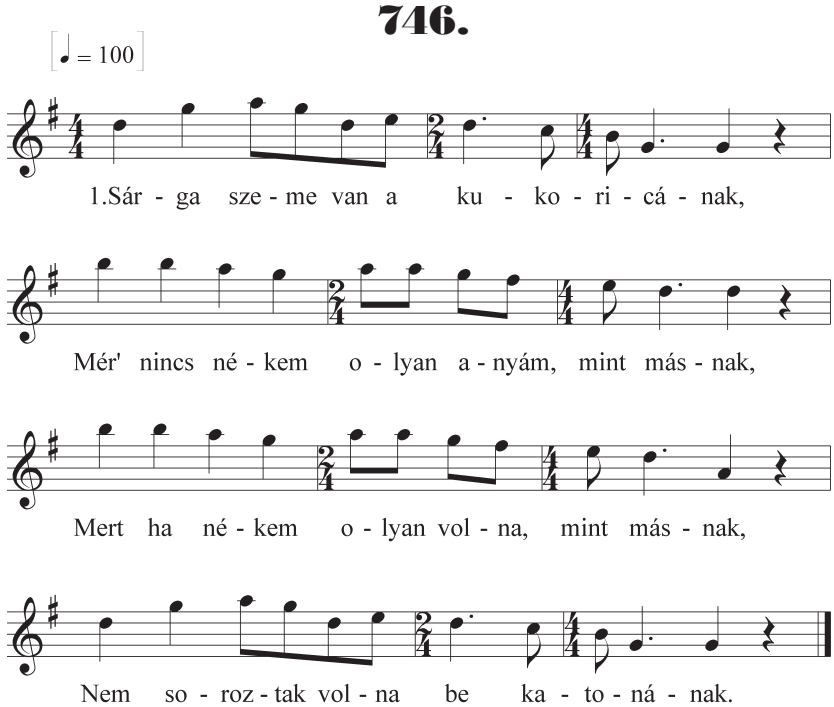
745.

2. Majd, ha letelik a három esztendő,
Kedves komám, add vissza a szeretőm,
Élted véle világidat idáig,
Én majd élem koporsóm bezártáig.
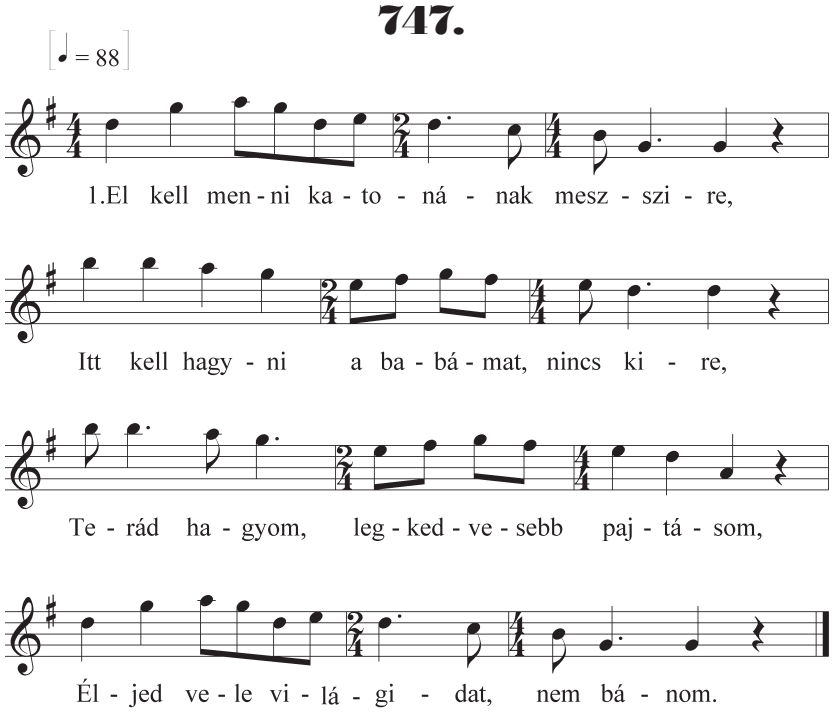
Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633e

746.

Újszilvás (Pest), Tóth János (77) Terék József, 2009.III.20.
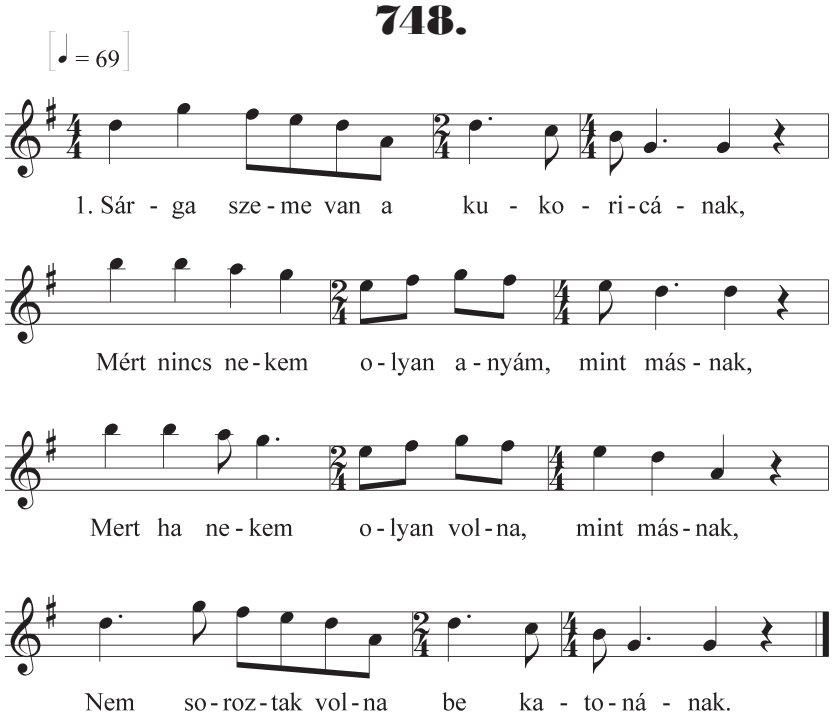
747.

2. Hogyha kitelik a katonaidő,
Kedves komám, add vissza a szeretőm,
Élted véle világidat idáig,
Én majd élem koporsóm bezártáig.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12635b,c

748.
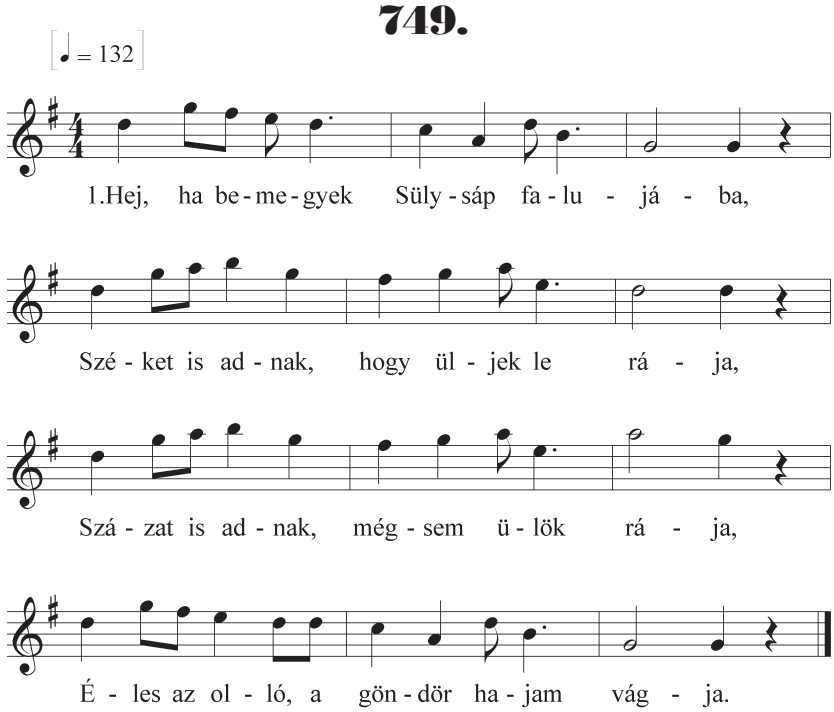

2. El kell menni katonának messzire,
Itt kell hagyni a szeretőmet, nincs kire,
Terád hagyom, legkedvesebb pajtásom,
Éljed világidot véle, nem bánom.

3. Majd ha letelik a három esztendő,
Kedves pajtás, add vissza *ja* szeretőm,
Élted véle világidat idáig,
Én majd élem koporsóm bezártáig.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10986f
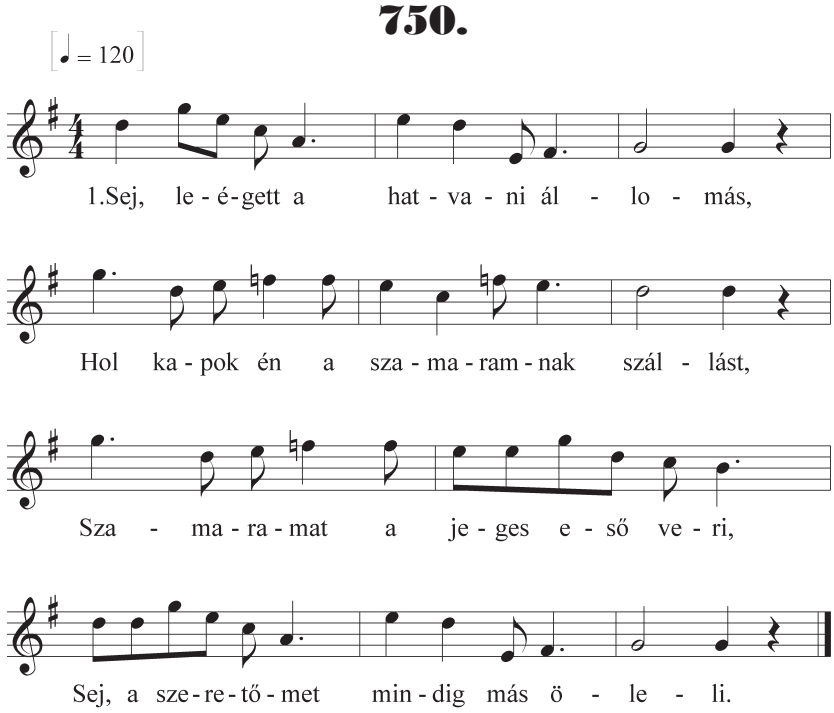
749.

2. Göndör a hajam, mind lehull a földre,
Gyere, babám, szedd a kötényedbe,
Ahány szálat szedsz fel a kötényedbe,
Sej, annyi százszor jussak az eszedbe.
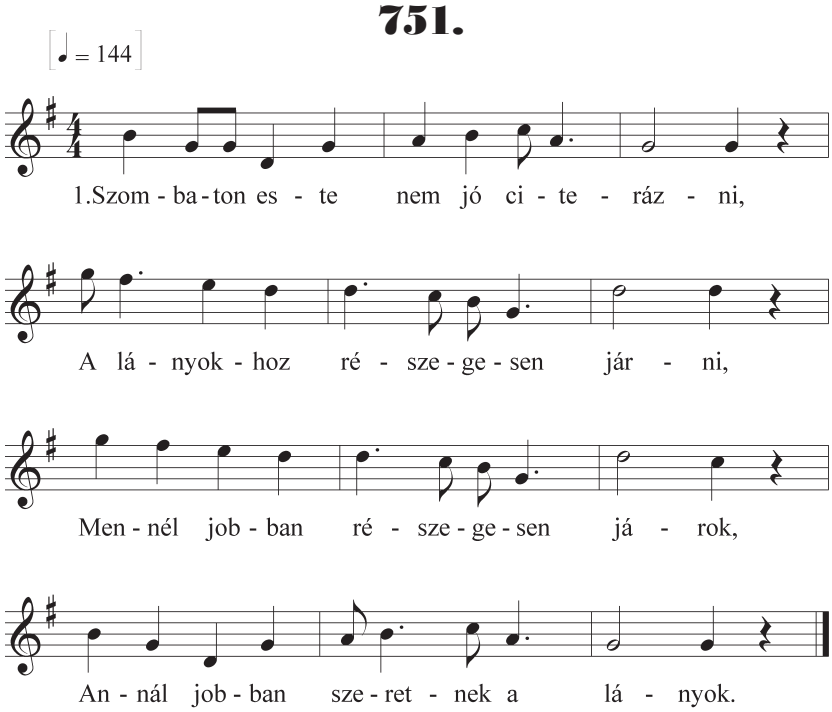
Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

750.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.
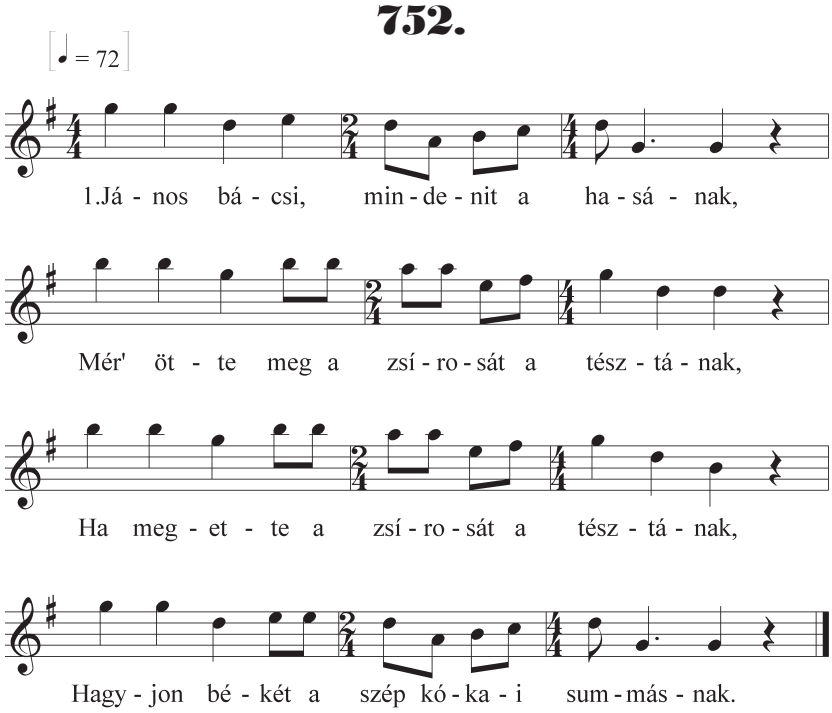
751.

2. Nem mind legény, aki magát tartja,
Csak a vasalt nadrág mutat rajta,
Nem tudja a szénát rendre vágni,
Mégis a betyár lányhoz akar járni.

Tápiómság (Pest), Inoka László (73) Terék József, 2009.III.18.
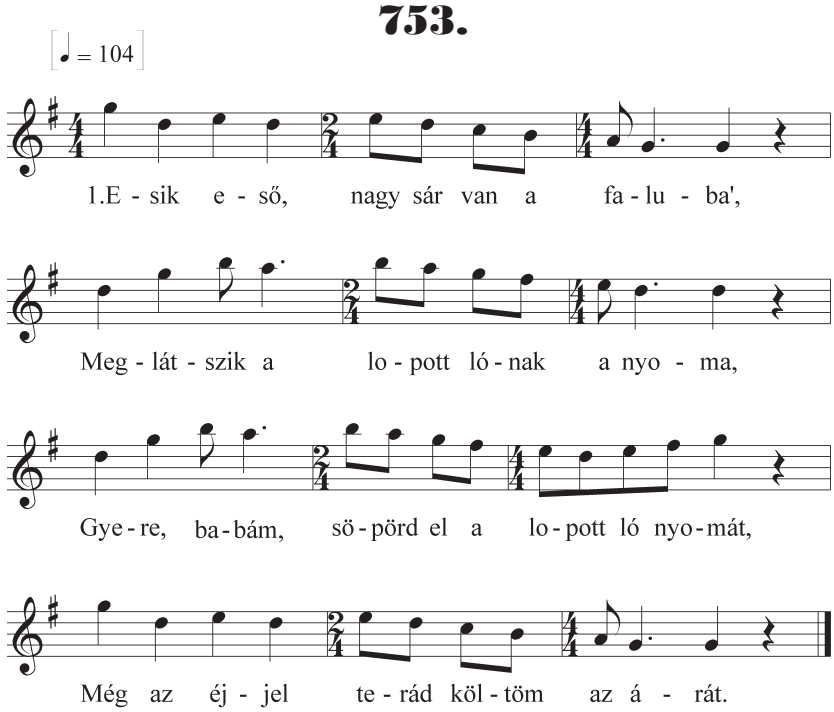
752.

2. János bácsi a zsír árán vett zsebórát,
Azért koplaltatja a szegény summást,
A zsebóra ityeg-ketyeg a zsebbe,
Azért száraz a grízes tészta teteje.

Kóka (Pest), Varró Andrásné Lázár Ágnes (69), Acsai Kálmánné Pozsgai Rozália (61) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Pozsgai Jánosné Nagy Mária (73)
ZTI AP 12639a
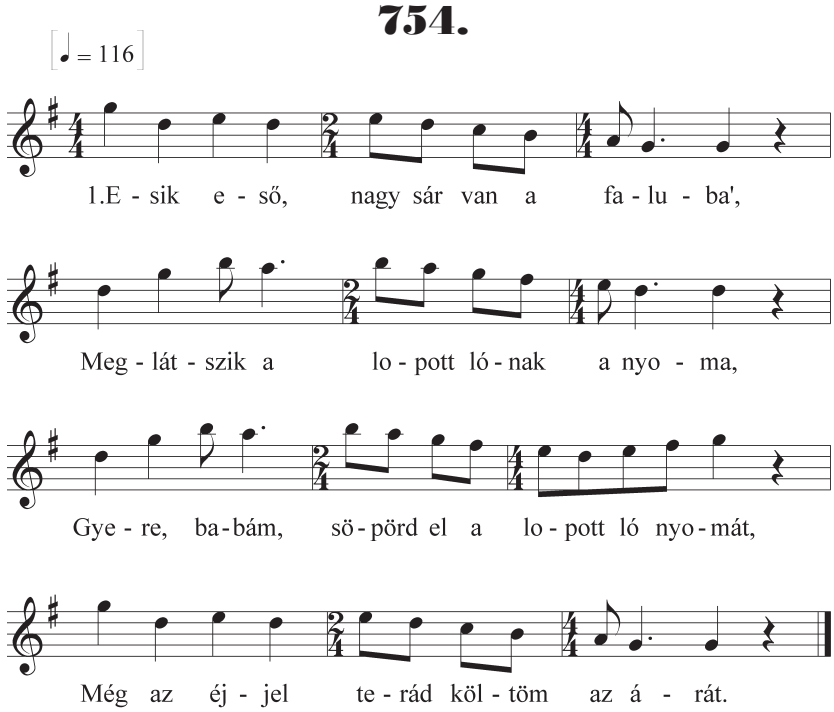
753.

2. Rózsából van a babám nyoszolyája,
Ha ráfekszek, hajlik mind a négy lába,
Told be babám nyoszolyádat egész a falig,
Véled alszom kivilágos-virradtig.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)
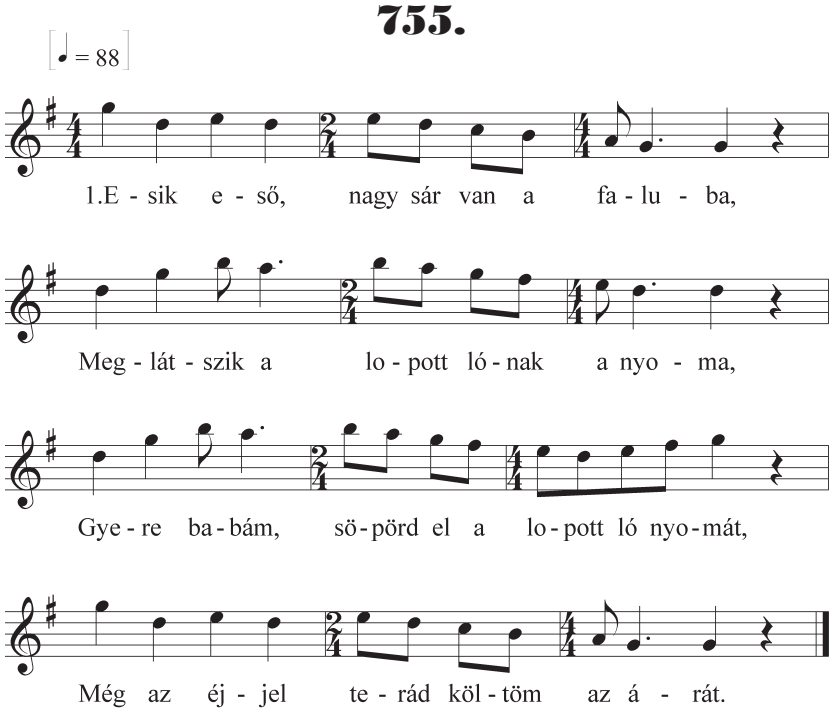
754.

2. Rózsám, hol van a babám nyoszolyája,
Ha rávetted, hajlik mind a négy lába,
Told be, babám, nyoszolyádat egész a falig,
Véled alszom kivilágos-virradtig.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.25.

755.
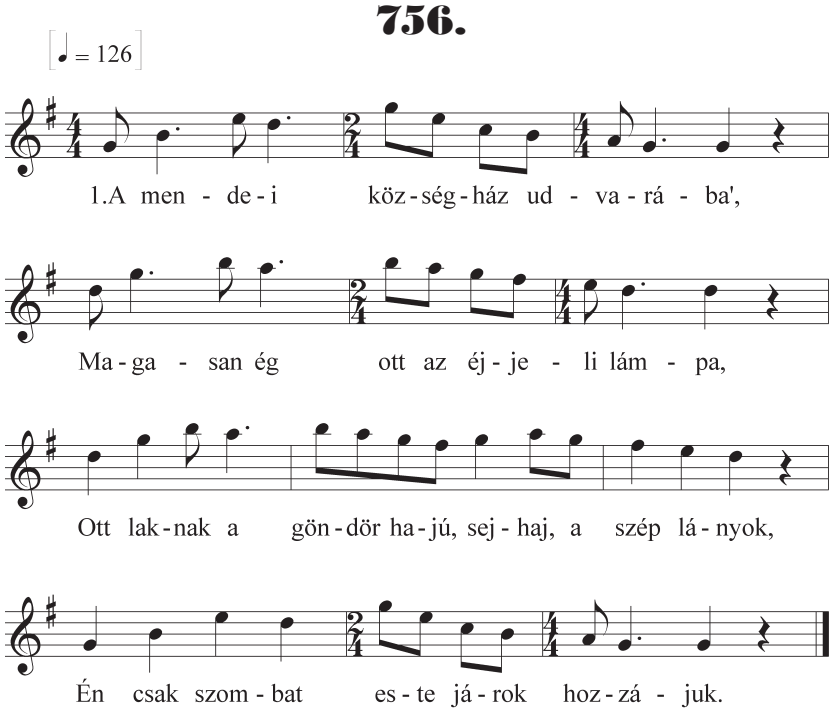

2. Ha elfognak a pandúrok engemet,
Ilovai sötét börtönbe vetnek,
Rabságomba' kisangyalom terád gondolok,
Várd meg, babám, amíg kiszabadulok.

3. Rózsából van a babám nyoszolyája,
Ha ráfekszem, hajlik mind a négy lába,
Told be babám nyoszolyádat egész a falig,
Véled alszom kivilágos-virradtig.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12640b
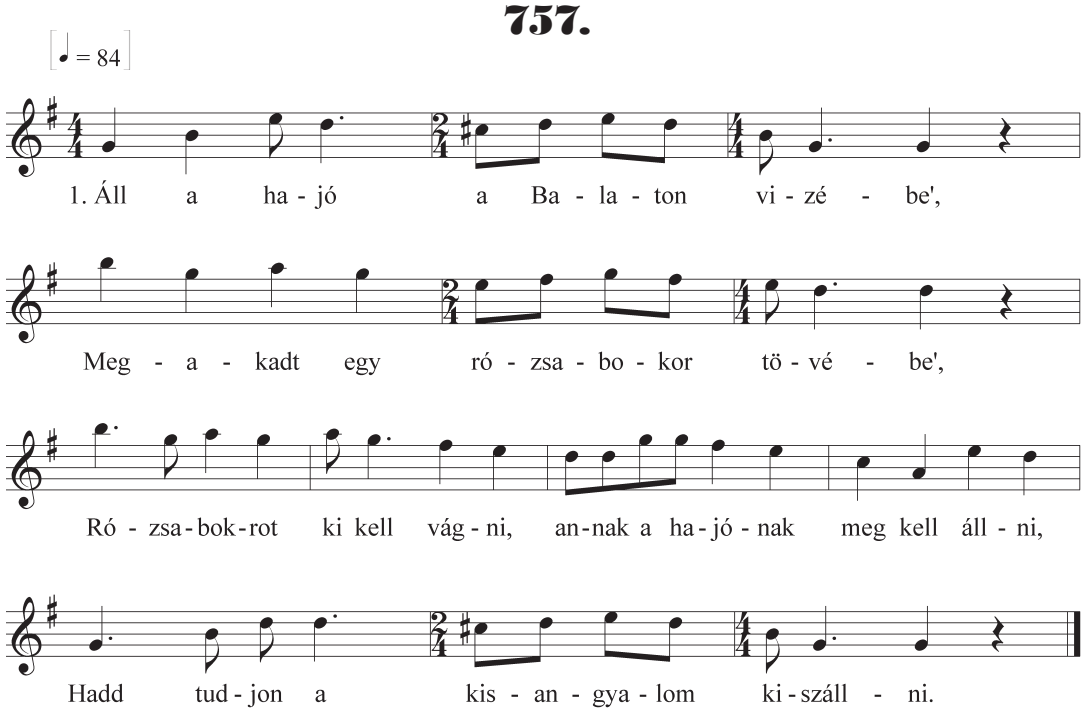
756.

2. Megismerni, kinek van szeretője,
Kinek van a slingelt kendő zsebébe,
Kivarratom a kendőmet csipkésre, rózsásra,
Úgy adom a szeretőmnek az ágyba.
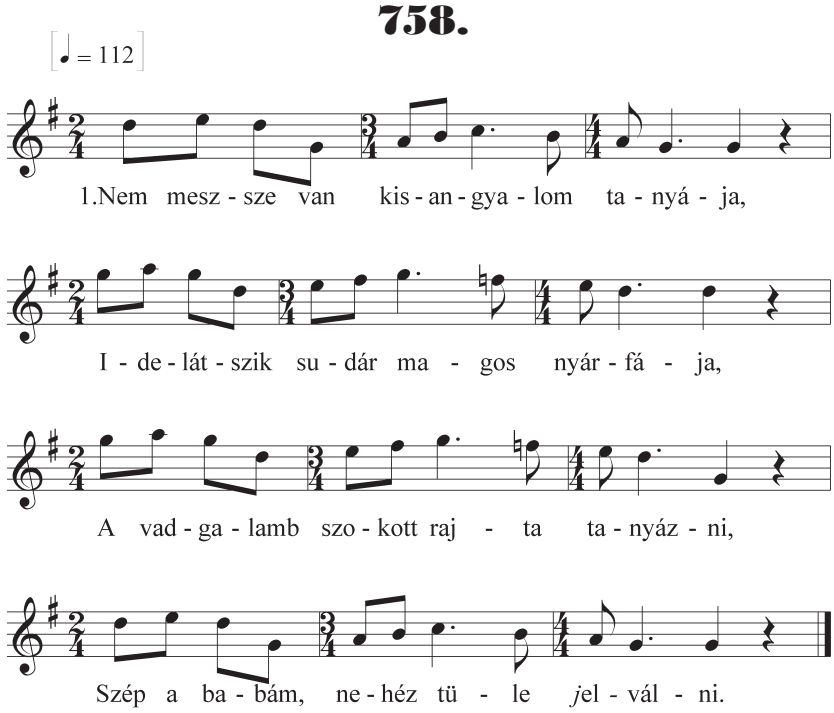
Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) — Terék József, 2011.VI.21.

757.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993b

758.

2. Nem messze van kisangyalom tanyája,
Idelátszik sudár magos nyárfája,
Körös-körül folyja *j*aztat a szegfű,
Nem taposom több szombat este körű'.
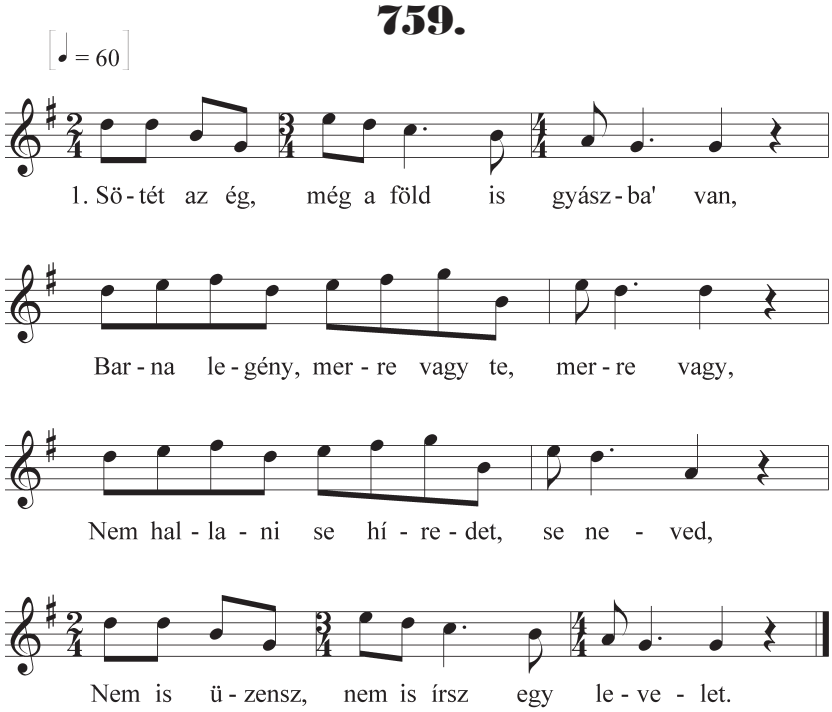
3. Látod, babám, most is esik az eső,
Kit megcsaltam, nem te vagy a legelső,
Letörülöm két orcádról a könnyet,
Vesd rám, babám, világoskék szemedet.

4. Látod, babám, amott azt a nagy vizet,
Még az ott lesz, én a tied nem leszek,
Inkább akkor árkot ások folyásnak,
Mégiscsak a tied leszek vasárnap.

5. Hideg sincsen, mégis befagyott a tó,
Szeretőm sincs, mégis rólam van a szó,
Hátha még egy szép szeretőt tartanék,
Egész világ rullam tenné *j*a törvényt.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
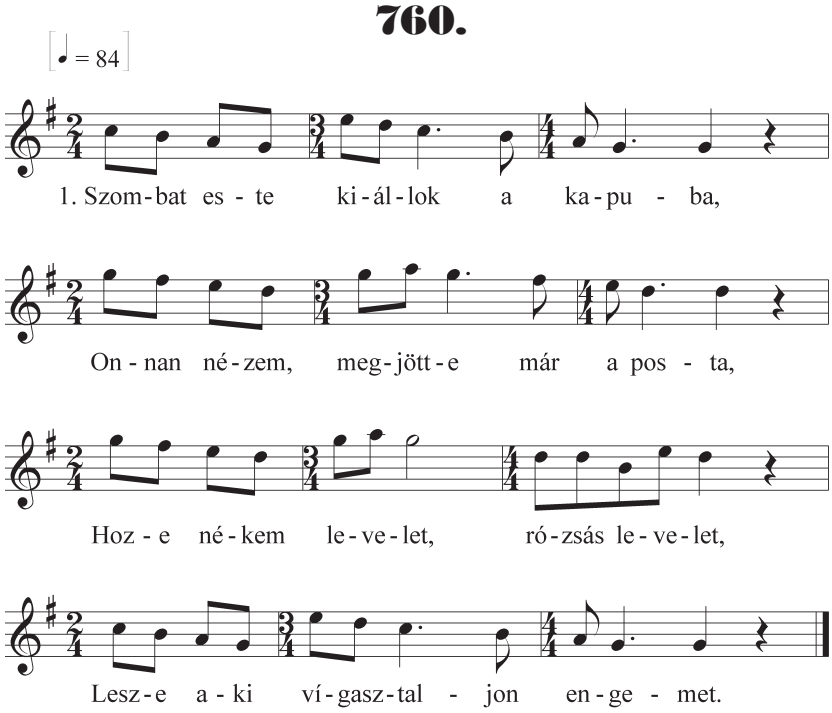
759.

2. Nem jár erre postakocsi, se levél,
Ősz van, bizony, mert hidegen fúj a szél,
Ősz van, bizony, mert hidegen fúj a szél,
Elsárgulva hull a fáról a levél.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993g

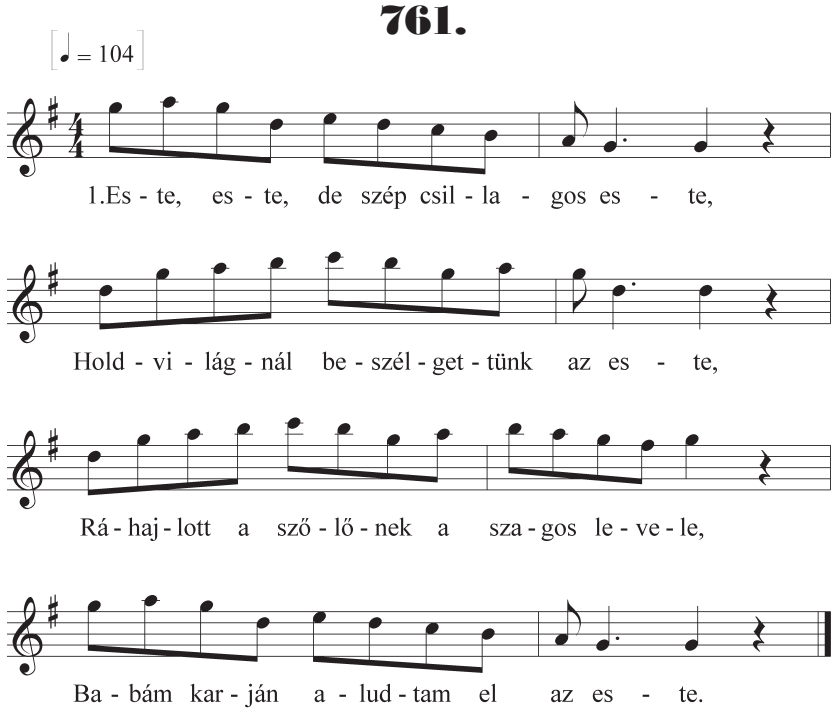
760.

2. Barna legény, verjen meg a teremtő,
Könnyeidtől ázzon el a zsebkendőd,
Törje össze a bánat csalfa szívedet,
A jó Isten sose vigasztaljon meg.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10976a

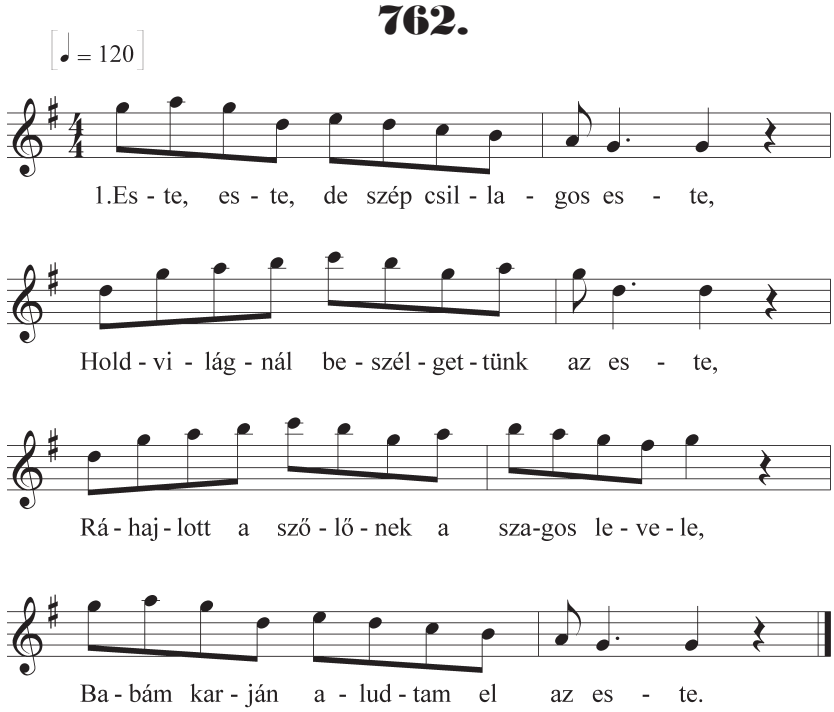
761.

2. Énbelőlem nem jó csillag lett vóna,
Mert az égen ritkán ragyogtam vóna,
Éjféltájba' otthagynám a csillagos eget,
Fölkeresném a régi szeretőmet.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

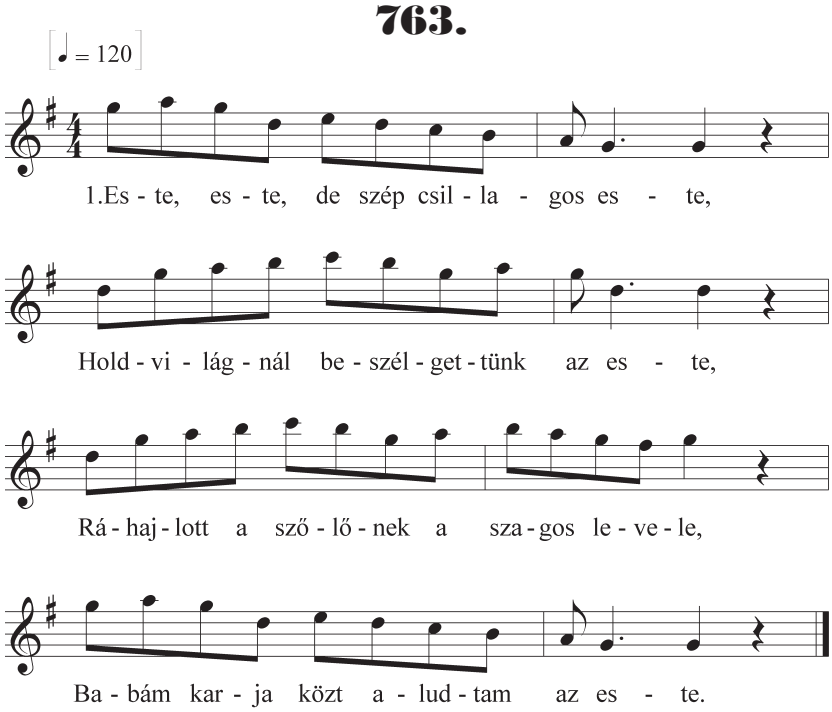
762.

2. Énbelőlem nem jó csillag lett volna,
Mert az égen ritkán ragyogtam volna,
Éjféltájban ott hagynám a csillagos eget,
Felkeresném a régi szeretőmet.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.25.
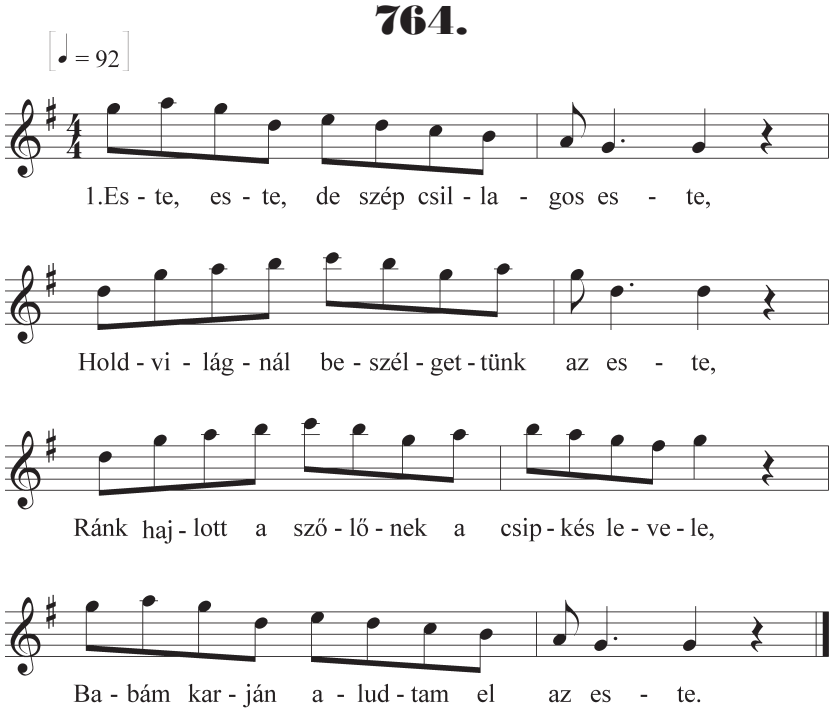
763.

2. Énbelőlem nem jó csillag lett volna,
Mert az égen ritkán ragyogtam volna,
Éjféltájban ott hagynám a csillagos eget,
Fölkeresném a régi szeretőmet.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

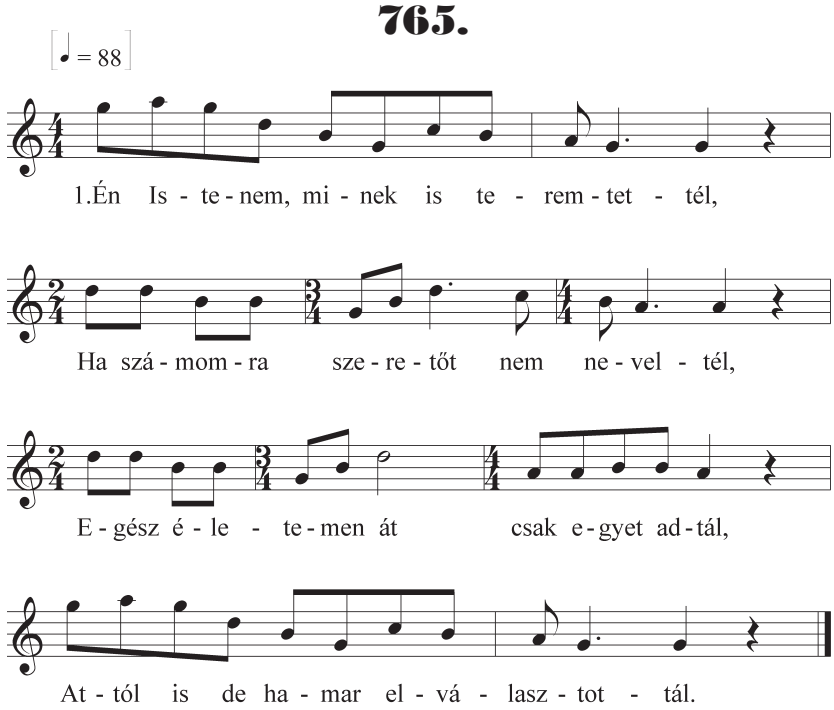
764.

2. Énbelőlem nem jó csillag lett volna,
Mert az égen ritkán ragyogtam volna,
Éjféltájban otthagynám a csillagos eget,
Fölkeresném a régi szeretőmet.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639h
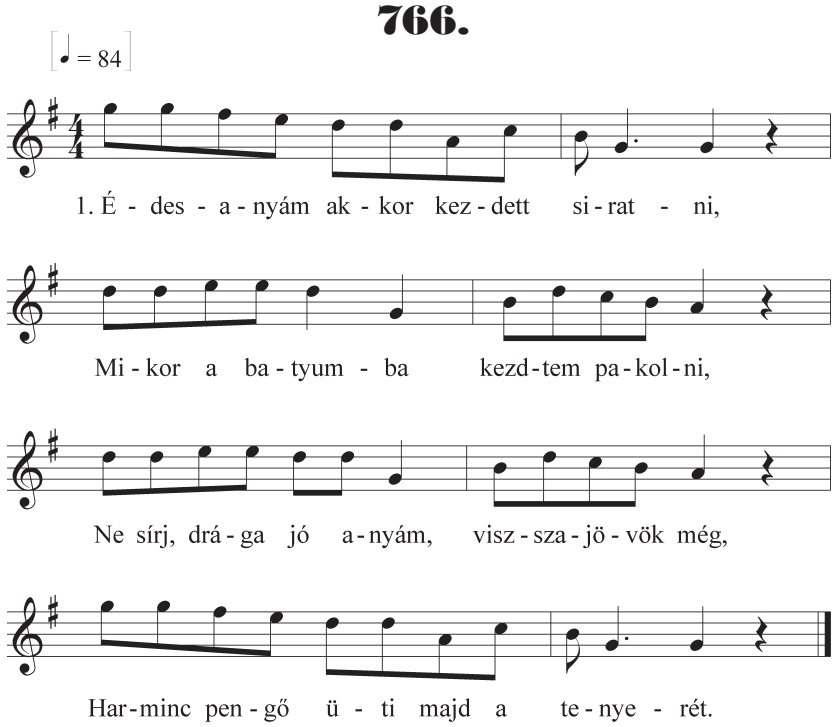
765.

2. Kiskertünkbe kinyílott a tulipán,
Leszakajtom egy vasárnap délután,
Elhervad a tulipán szagos levele,
Kedves babám, jutok-e az eszedbe.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

766.
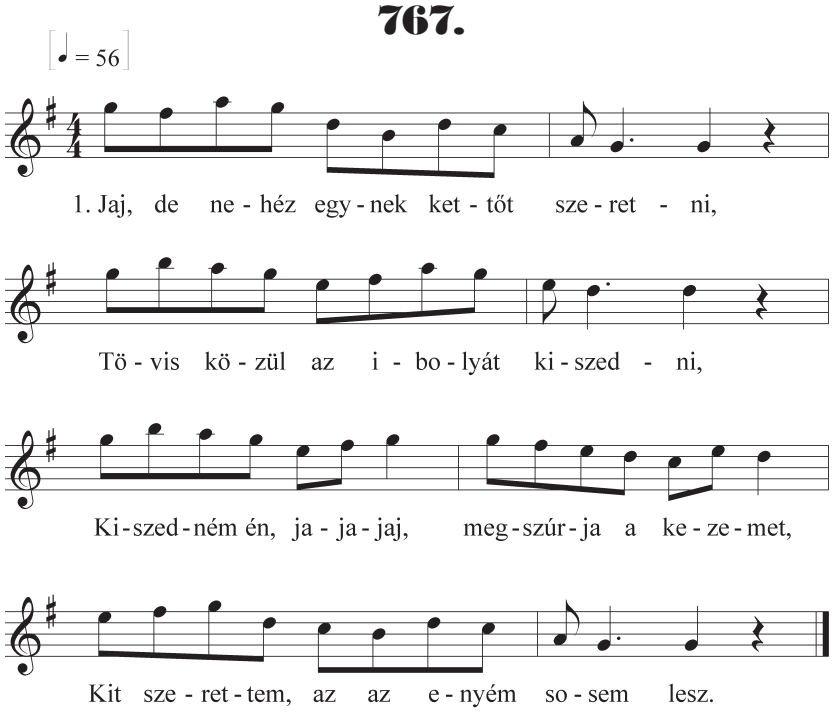

2. Megérkeztünk a nagy szőlőtelekre,
Permetezőgépünk ki van készítve,
Permetezőgépünk de nagyon nehéz,
Jaj, Istenem, kibírom-e őszig még.

3. Szépen szól az ekevasnak csengése,
Mikor a sok summást hívja ebédre,
Az üres bableves csuda jól esik,
Piros arcunk de nagyon halványodik.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10980b

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) Terék József, 2012.IX.23.

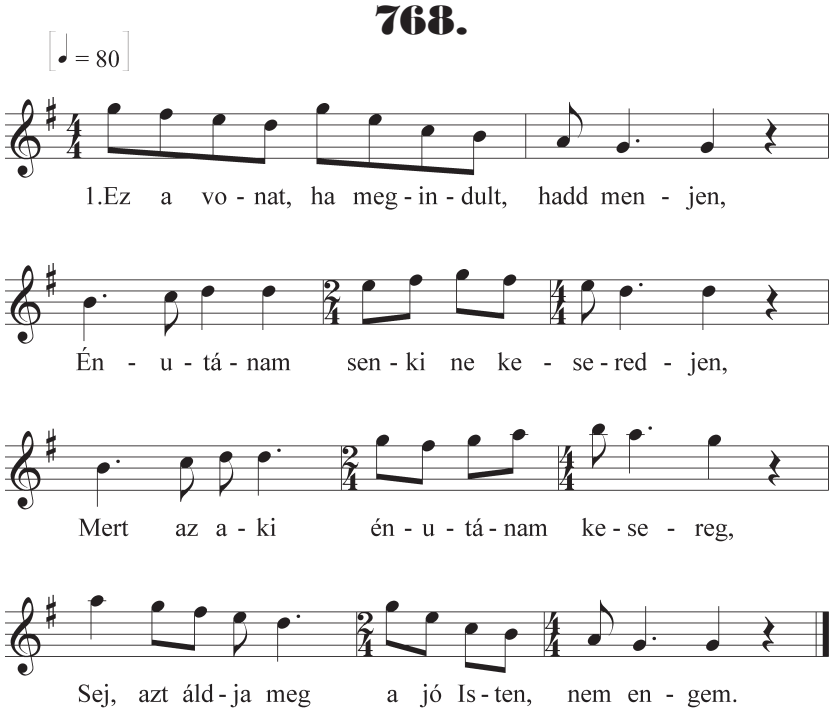
767.

2. Jaj, de nehéz egy vánkoson feküdni,
Aki egymást nem igazán szereti,
A vánkosnak, jajajaj, a két széle elszakad,
A közepe tiszta újnak megmarad.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982i

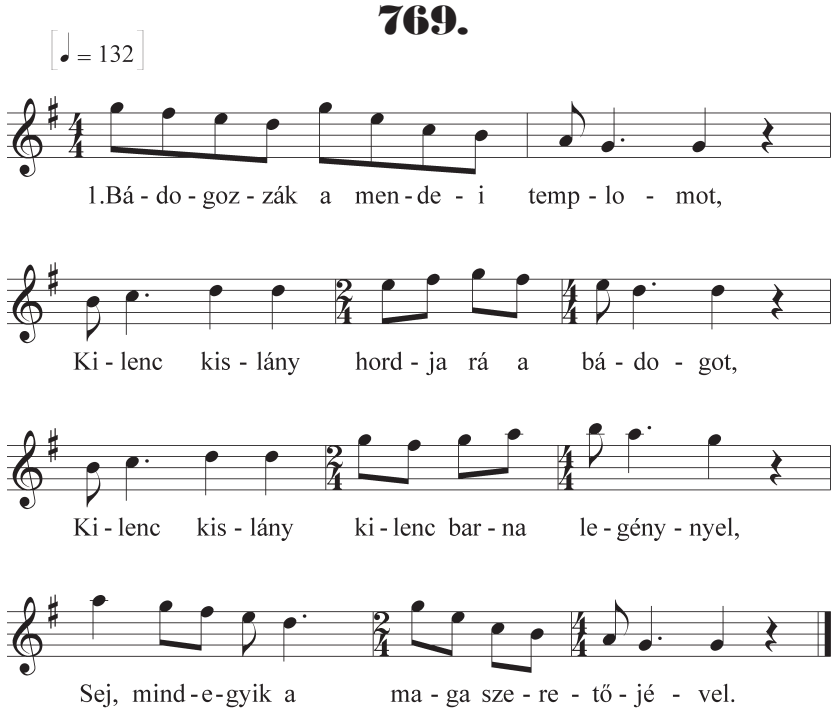
768.

2. Bemegyek a faluszéli kocsmába,
Tíz liter bort rendelek az asztalra,
És azután azt mondom a cigánynak,
Sej, húzd el nékem legkedvesebb nótámat.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639b
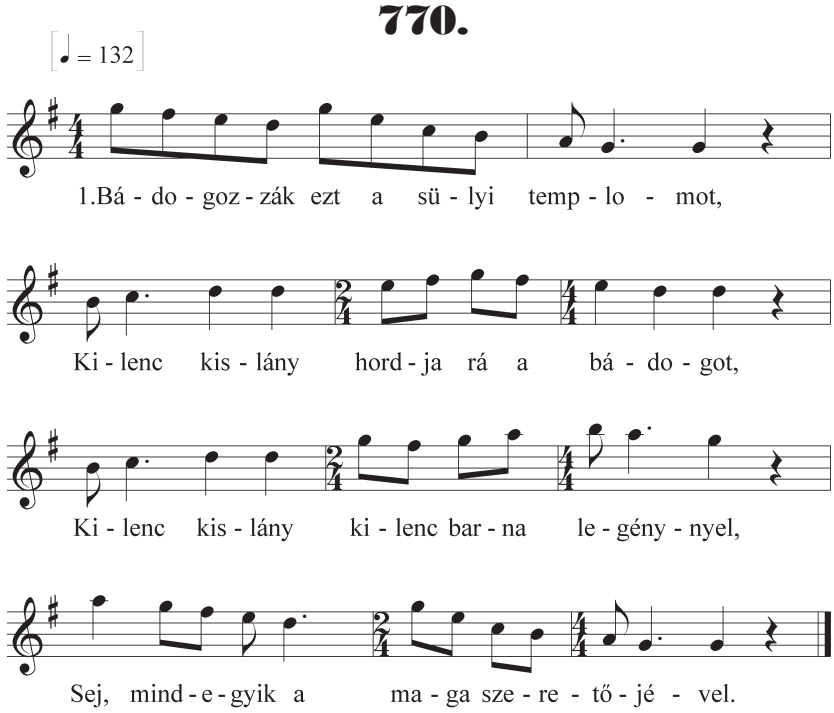
769.

2. Barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy szomorú levelet,
Írtál volna, adtad volna postára,
Sej, ne hoztad volna a világ tudtára.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642b
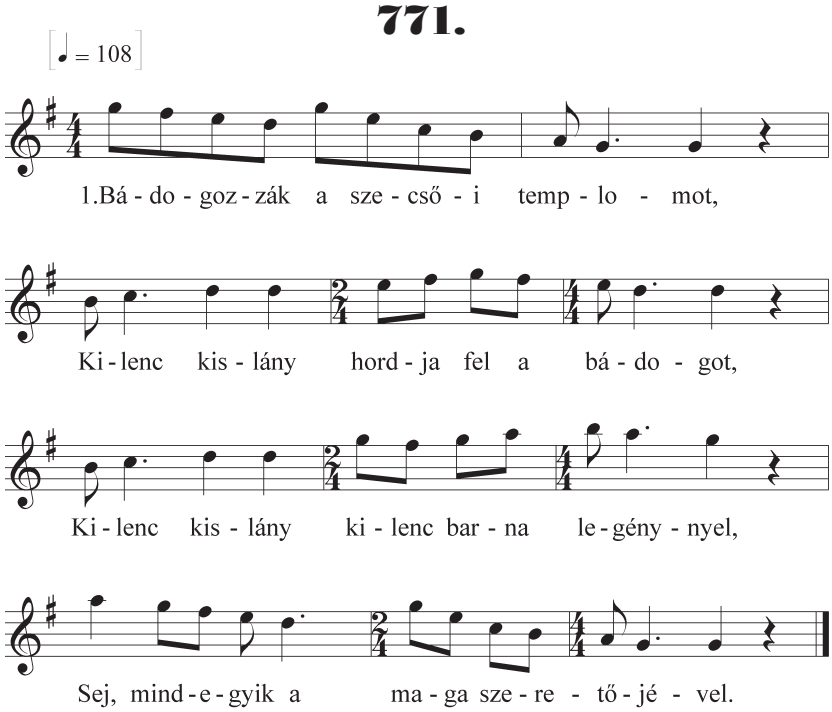
770.

2. Ez a torony, templomtorony de magos,
Tetejébe két szál rózsa, de piros,
Az egyiket leszakítom magamnak,
Sej, a másikat a kedves galambomnak.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

771.

2. A szecsői templomtorony de magos,
Tetejébe két szál rózsa de piros,
Az egyiket leszakajtom magamnak,
Sej, a másikat az én kedves babámnak.
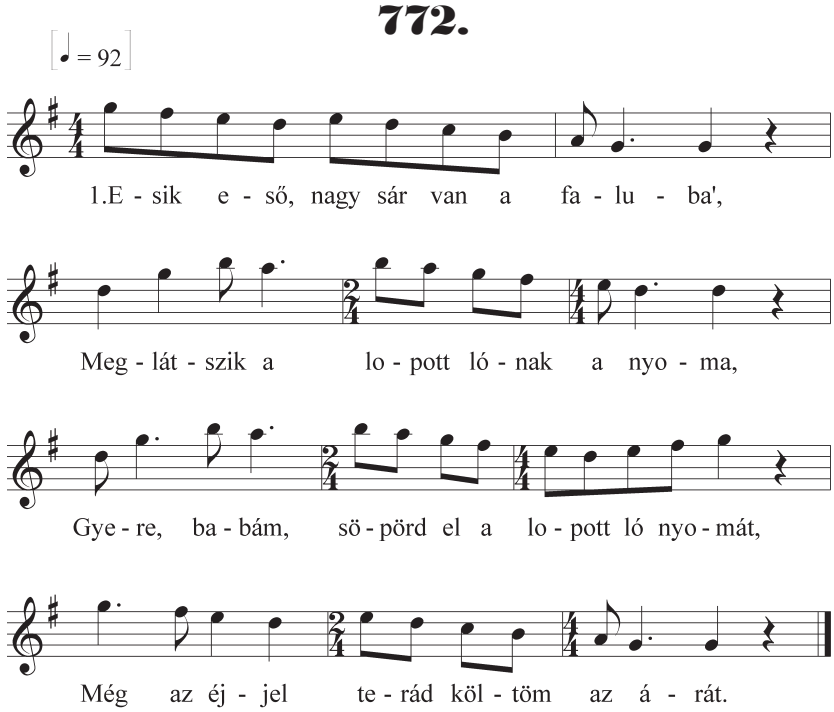
3. Alma, alma, foltos alma, de piros,
A legények után járni de tilos,
Ha tilos is, de én azért eljárok,
Sej, még egy igaz szeretőt nem találok.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

1-2. versszak éneklése:

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.

772.
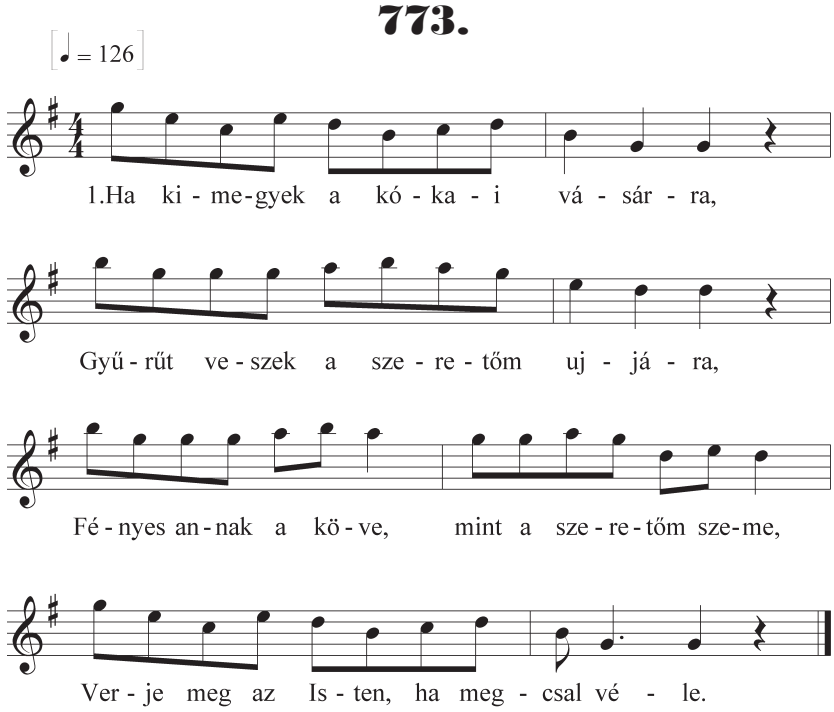

2. Barna kislány kiállott a kapuba,
Onnan nézi, megjött-e már a posta,
Sírva kérdi attól a szép postás legénytől,
Van-e levél a katona szeretőmtől.

3. Édesanyám, mondanék én valamit,
Gombolja ki a fehér blúzom elejit,
Nézze meg, hogy mi bántja az árva szívemet,
Az hagyott el, kit igazán szerettem.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.
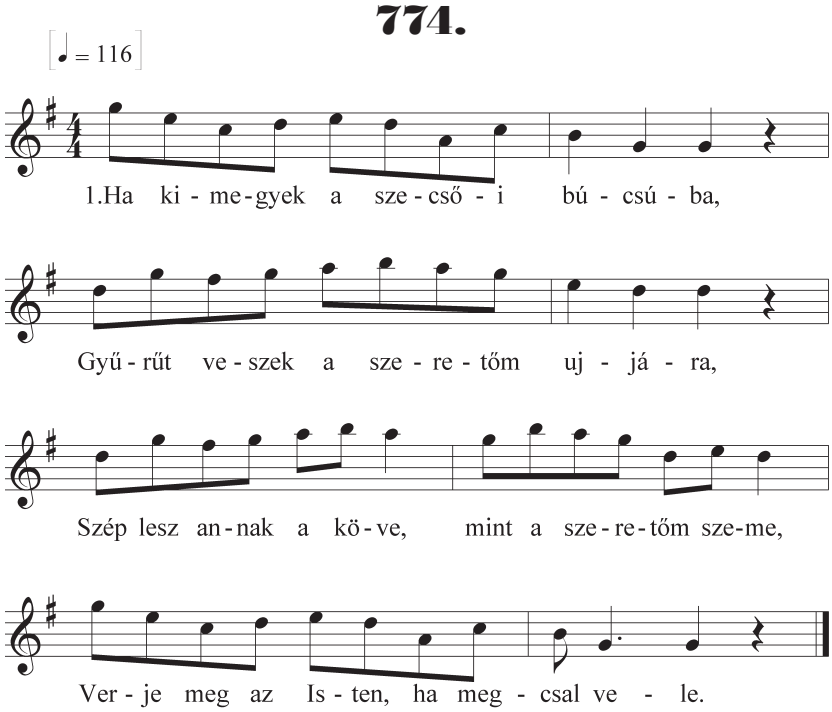
773.

2. Ha bemegyek a babám udvarába,
Ráülök a cseresznyefa ágára,
Cseresznyefa ágai nem akarnak hajlani,
Nem akar a kis angyalom szeretni.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.
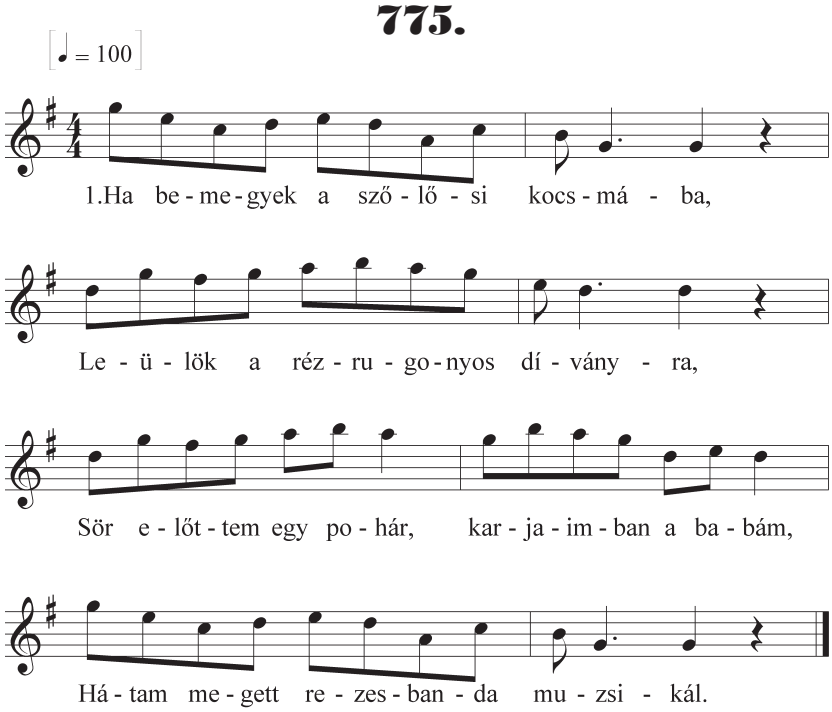
774.

2. Ha kimegyek a szecsői szőlőbe,
Leülök a cseresznyefa tövébe,
Cseresznyefa ágai rám akarnak hajlani,
Nem akar a kisangyalom szeretni.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

775.
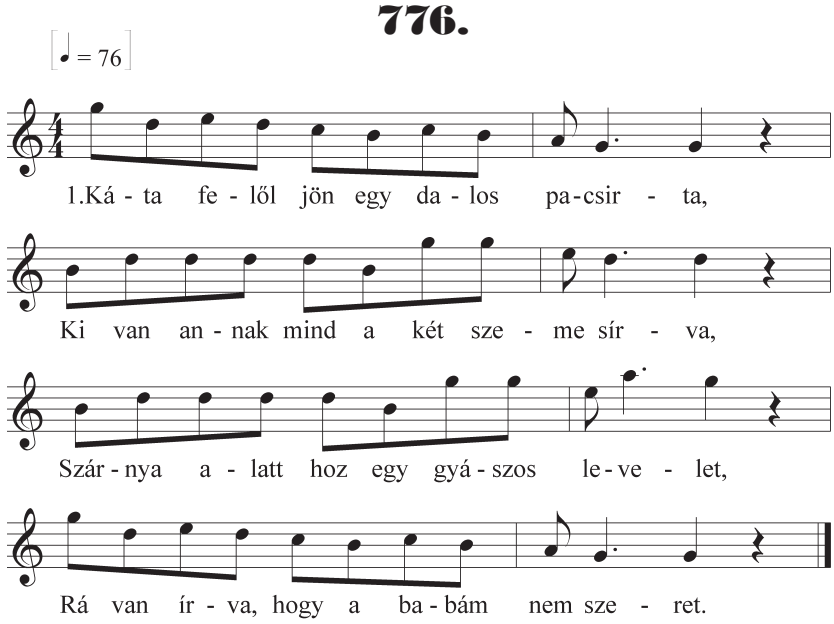

2. Ha bemegyek a szelei vásárra,
Gyűrűt veszek a szeretőm ujjára,
Kék lesz annak a köve, mint a szeretőm szeme,
Verje meg az Isten, ha megcsal vele.

3. Ha bemegyek a babám kiskertjébe,
Leülök a rozmaringja tövébe,
A rozmaring jó szagú, a szeretőm szomorú,
Fején van a menyasszonyi koszorú.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.09.

776.

2. Ha nem szeret, vigyék el katonának,
Párja leszek én a régi babámnak,
Addig iszok, míg az erszényem bírja,
Ha nem bírja, kocsmárosné felírja.

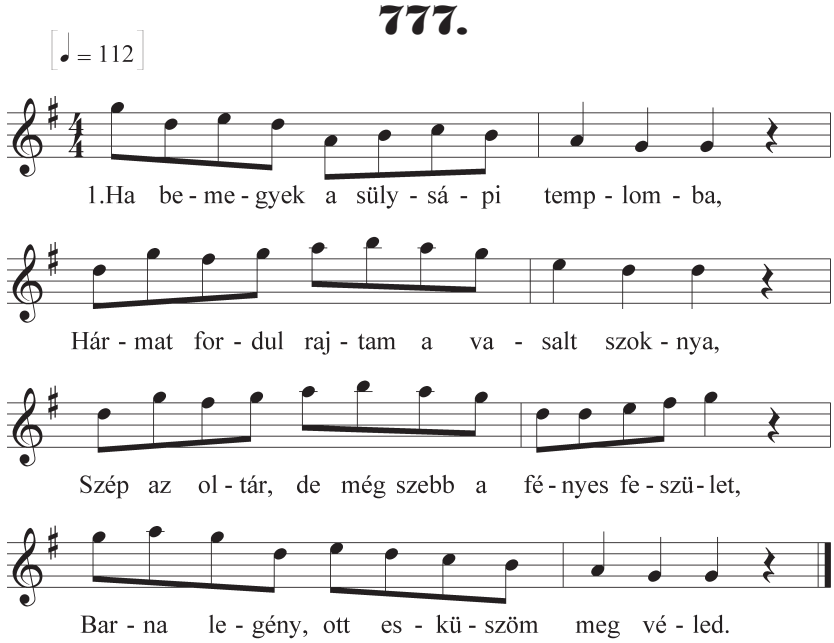
Ismétlésre:
Írja fel a kis szuronyom nyelére,
Hány liter bort ittam nála hitelbe.

3. Addig megyek, míg a szememre látok,
Míg egy sűrű erdőre nem találok,
Sűrű erdő közepében a sírom,
Megírom a jó anyámnak, ne sírjon.

4. Ez a gőzös, ha megindult, hadd menjen,
Énutánam senki ne keseregjen,
Keseregjen minden anya fiáért,
Én is kesergek a régi babámért.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) — Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632a
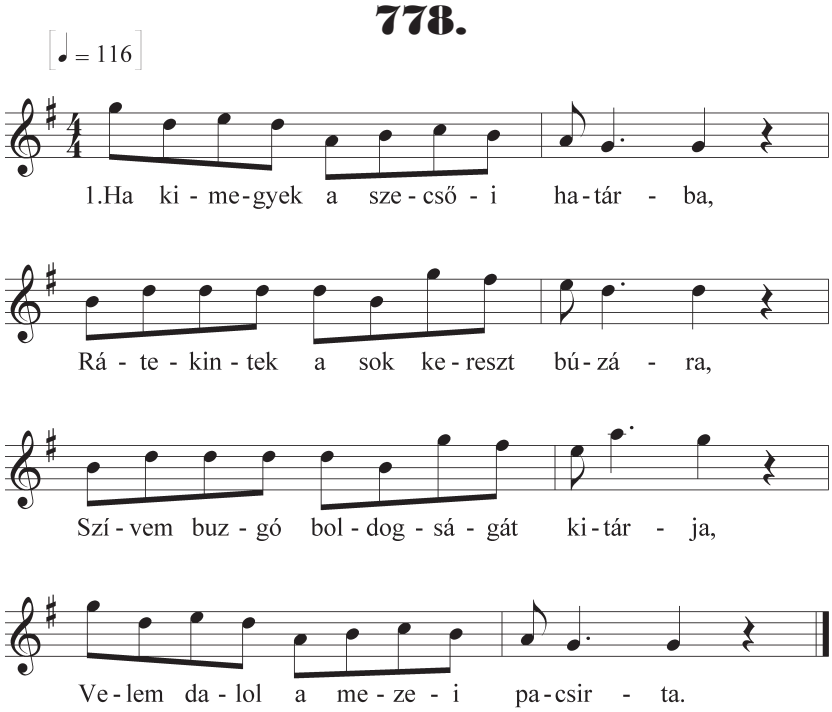
777.

2. Kalapomon három színű pántlika van,
Szeretőmnek de jó édesanyja van,
Egyszer-kétszer jól megdörgetem az ablakát,
Beereszt, hogy megöleljem a lányát.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

778.
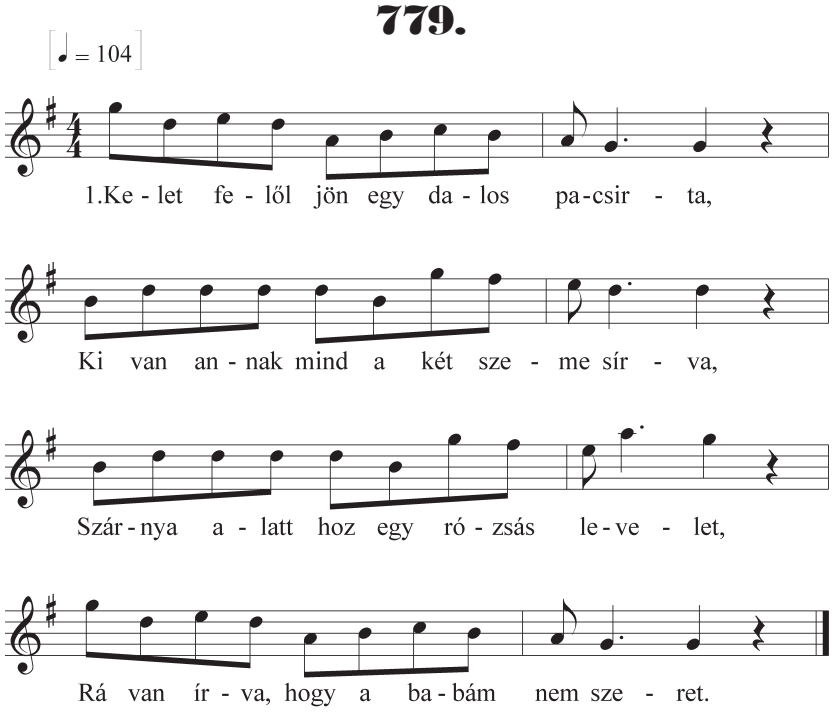

2. Hej, ha én is kis pacsirta lehetnék,
Mindig a babám fölött csicseregnék,
Alkonyatkor rászállnék a vállára,
Elkísérném egy boldog éjszakára.

3. De sok estét töltöttem már teveled,
Még sem kötötted be még a fejemet,
Nem baj babám, meglátod, majd most őszre,
Együtt vetjük a búzát a földünkbe.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

779.
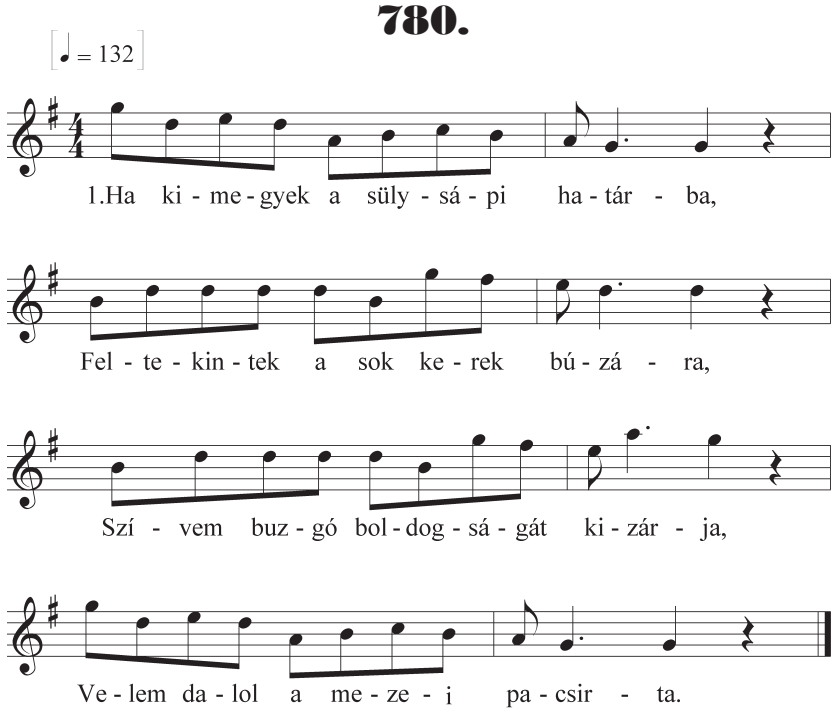

2. Addig megyek, míg a szememre látok,
Míg egy sűrű erdőre nem találok,
Sűrű erdő közepében a sírom,
Megüzenem a babámnak, ne sírjon.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) Lázár Katalin, 1981.I.24.
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)

ZTI AP 12631g

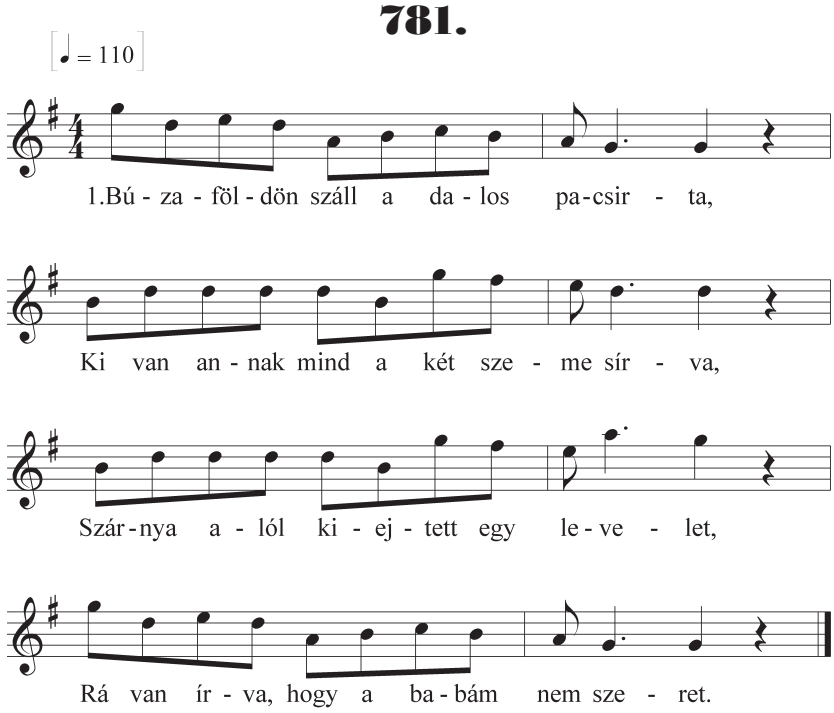
780.

2. Sej, ha én is kis pacsirta lehetnék,
Mindig a babám felett csicseregnék,
Alkonyatkor rászállnék a vállára,
Elkísérném egy boldog éjszakára.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.
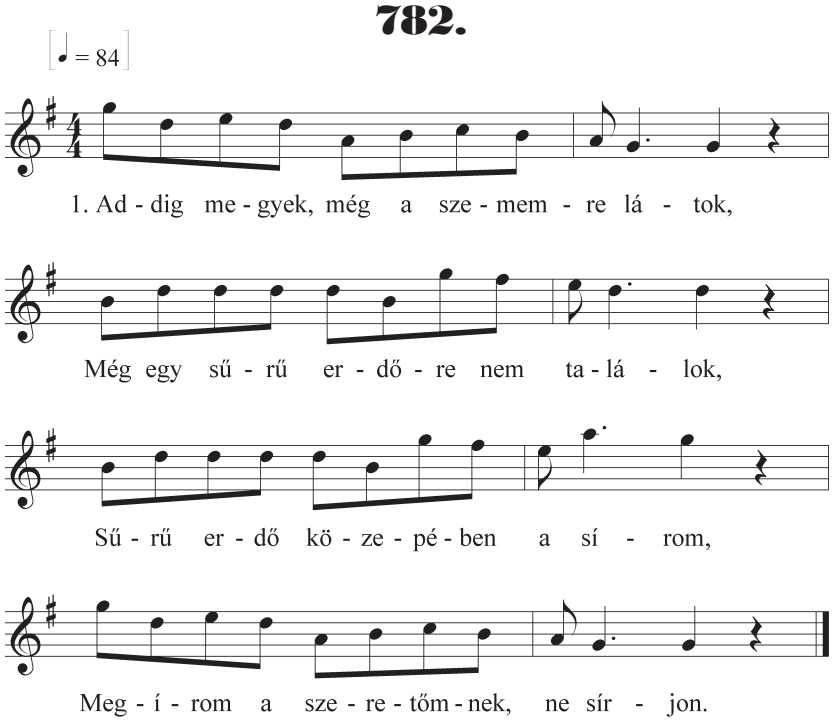
781.

2. Addig megyek, míg a szememre látok,
Míg egy sűrű erdőbe nem találok,
Sűrű erdő közepébe a sírom,
Megüzenem a babámnak, ne sírjon.
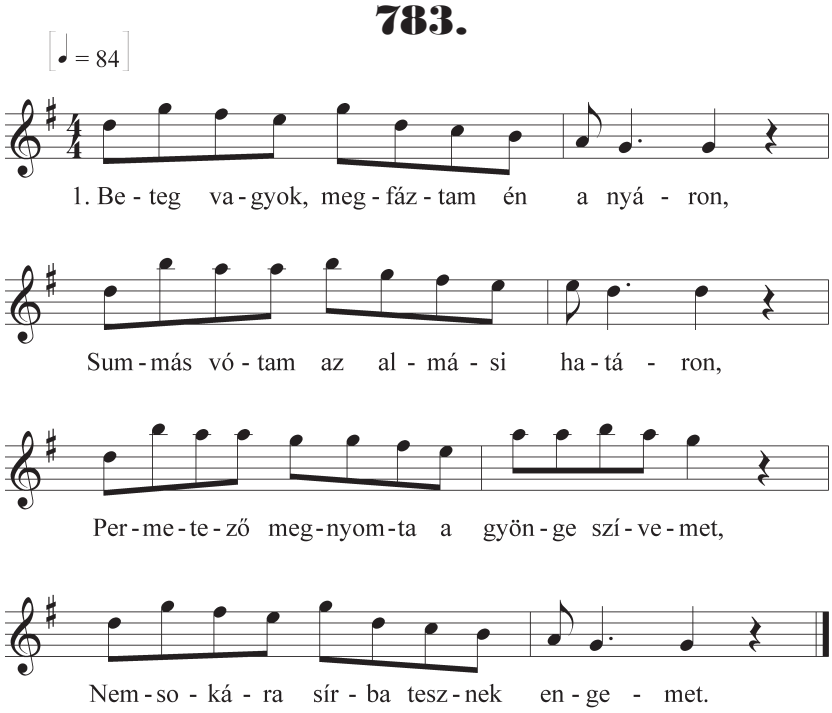
Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641g

782.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979g

783.

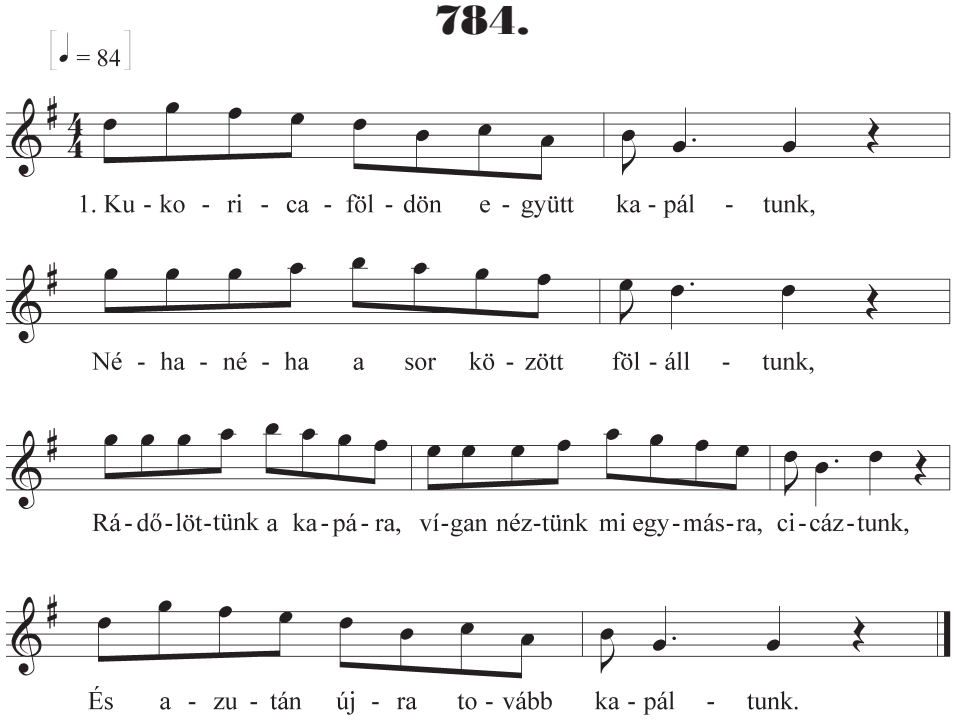
2. Letesznek egy hideg sír fenekére,
A jó anyám szíve meghasad értem,
Kiállhat már minden este a kis kapuba,
A te lányod nem jön már haza soha.

Ismétlésre:

Kiállhat már minden este a kis kapuba,
A te lányod nem jön már többet haza.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52 Manga János, 1974.
ZTI AP 10980c

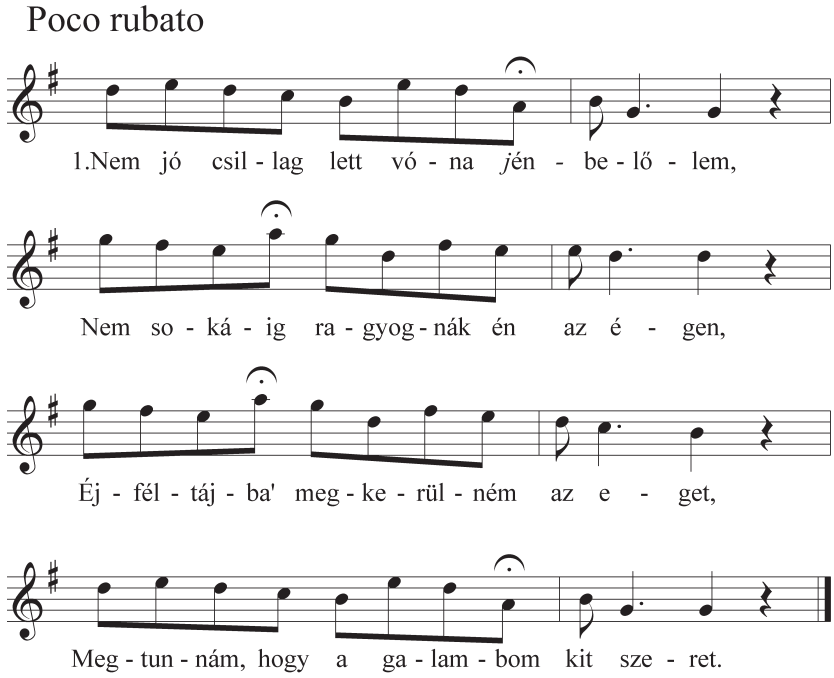
784.

2. A sor végén letettük a kapánkat,
   És én aztán megcsókoltam a szádat,
   Én a szádat megcsókoltam, és azután nem tudom, mit csináltunk, (csak)
   Annyit tudok, hogy tovább nem kapáltunk.

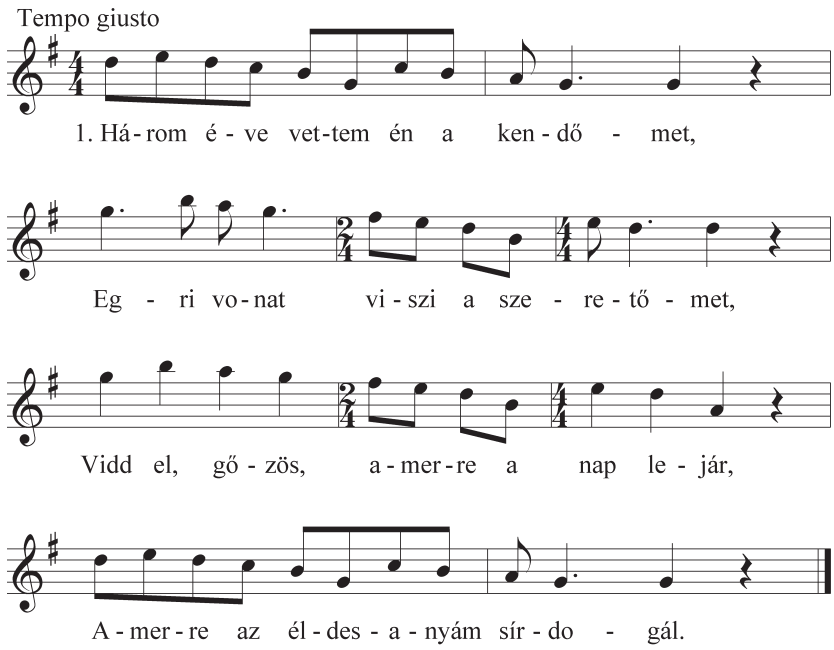
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10988h

785.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

786.

2. Túl a Tiszán, jegenyefa tövébe',
Sír egy kislány a babája ölébe'.
Ne sírj, kislány, katona a szeretőd,
Fiatal vagy, várhatsz három esztendőt!
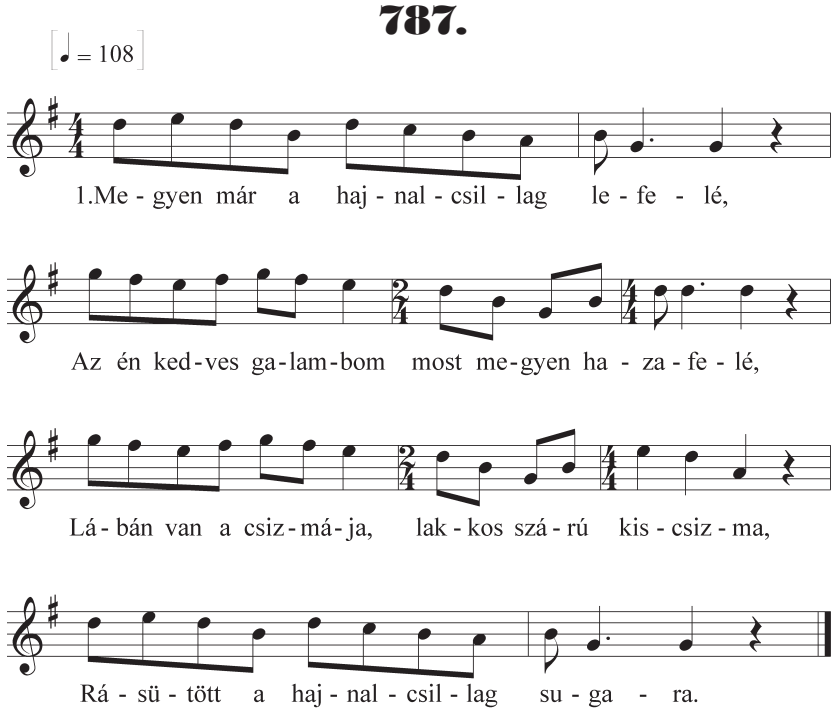
3. Túl a Tiszán, jegenyefa tövébe',
Két szerelmes borul egymás ölébe'.
Egyik nézi Tiszán, Dunán a habot,
Másik pedig a ragyogó csillagot.

Sáp (Pest), Ismeretlen adatközlő
MS MUS 152/XII. 123-124.o. (No.97)

Kenesei Klein Ilona, 1915.

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Léptetve. A teljes településnév Tápió-Sáp volt. A szomszédos Tápió-Süly településsel 1970-ben egyesültek Sülysáp néven.

787.
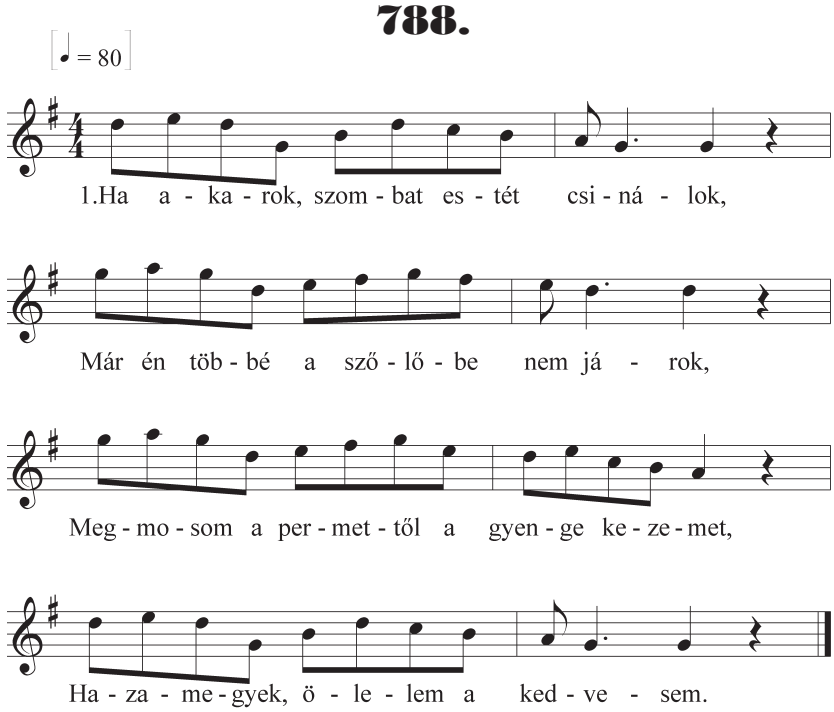

2. Nem járok én lakkos szárú csizmába,
Nem állok meg minden lány kapujába,
Tegnap este megállottam egy percre,
Huncut a szeretőm anyja, kileste.

3. Másnap este hányta-vette szememre,
Ki lányával beszélgettem az este,
Nem beszélgettem én ilyen sokáig, (csak)
Este hattól hajnal három óráig.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.11.

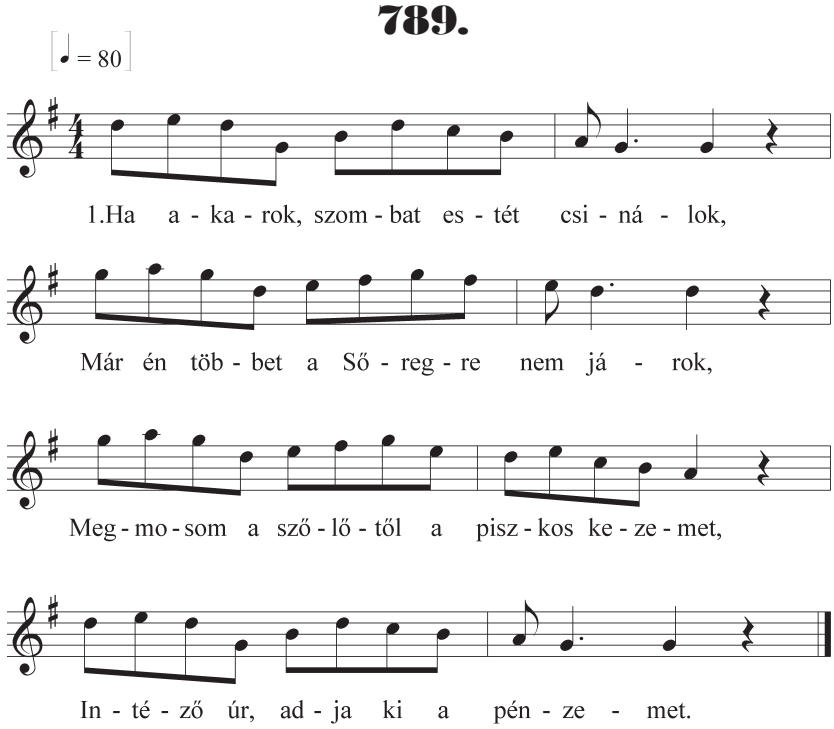
788.

2. Este, este, de szerelmes az este,
De szerelmes lánynál voltam az este,
Rám hajlott a rezgő nyárfa csipkés levele,
Babám karján aludtam el az este.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636g

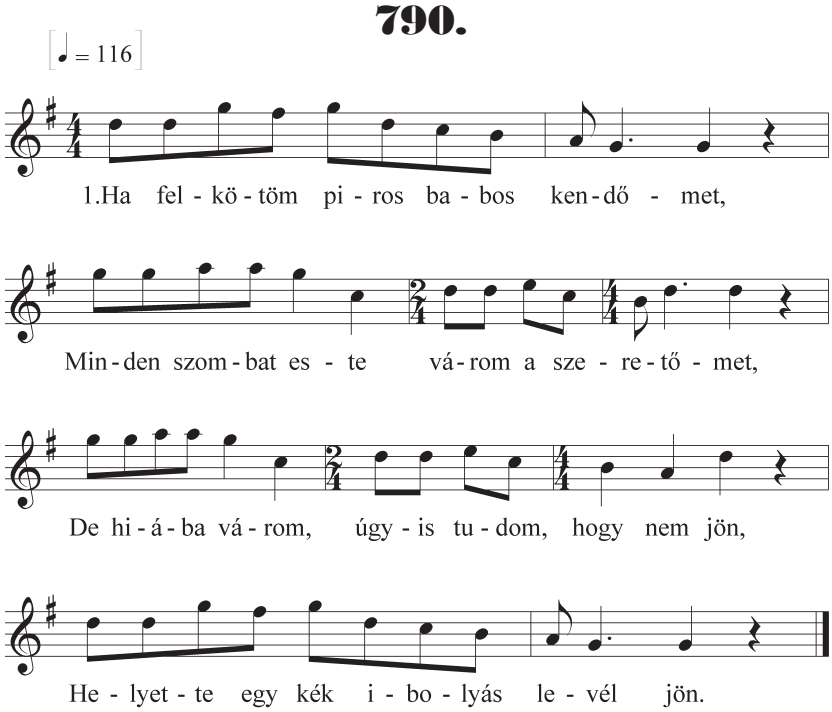
789.

2. Intéző úr háza mege de sárga,
Summáslányok ott állnak fel sorjába',
Intéző úr közepibe' beszélget,
Gyertek, lányok, szombat este fizetek.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12631i

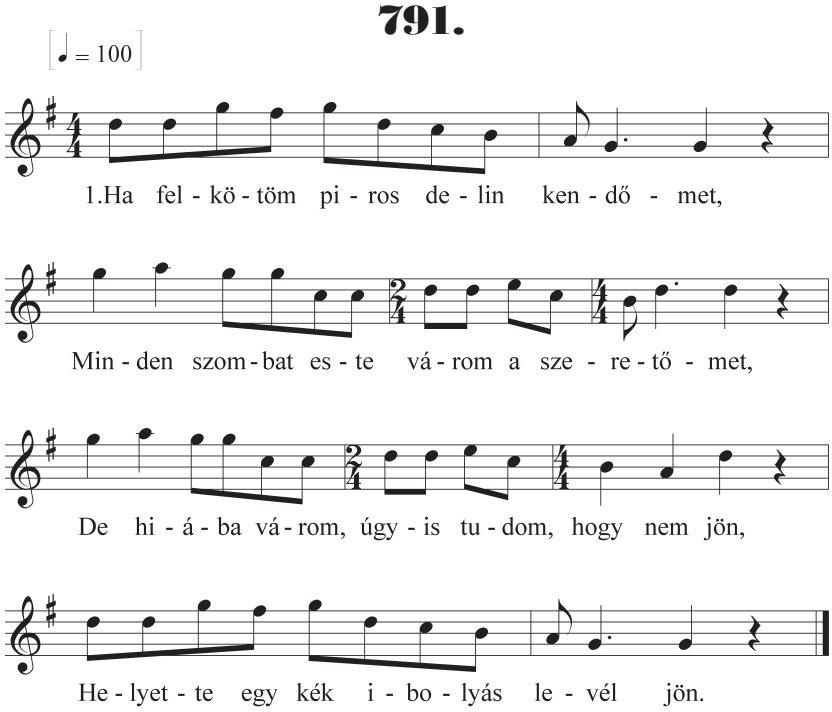
790.

2. Barna legény, ha te tudnád, amit én,
Milyen igaz szívű, hű szerető vagyok én,
Olyan igaz szívvel vagyok hozzád, mint a fényes Nap,
Amely körös-körül jár az ég alatt.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

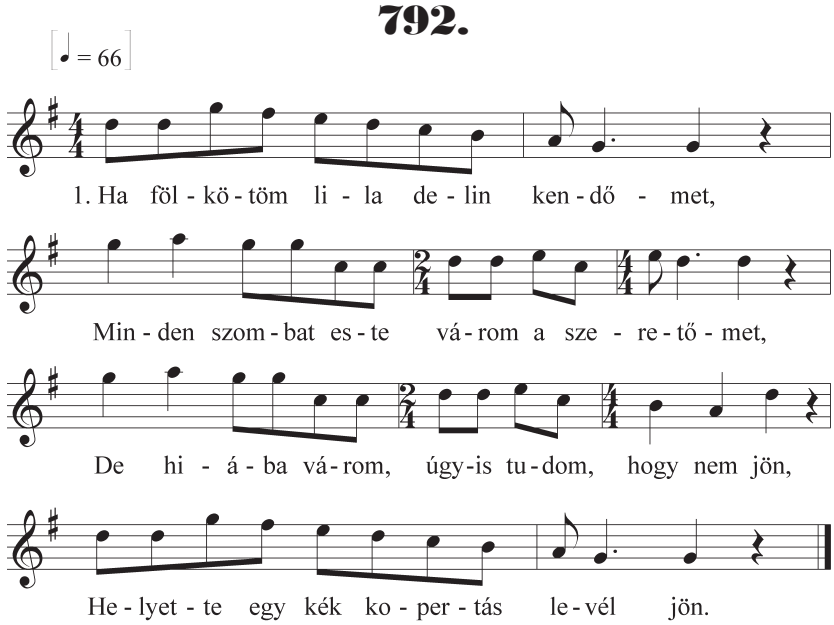
791.

2. Barna legény, ha te tudnád, amit én,
Milyen igaz szívű, hű szerető vagyok én,
Olyan igaz szívvel vagyok hozzád, mint a Nap,
Amely körös-körül jár az ég alatt.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.
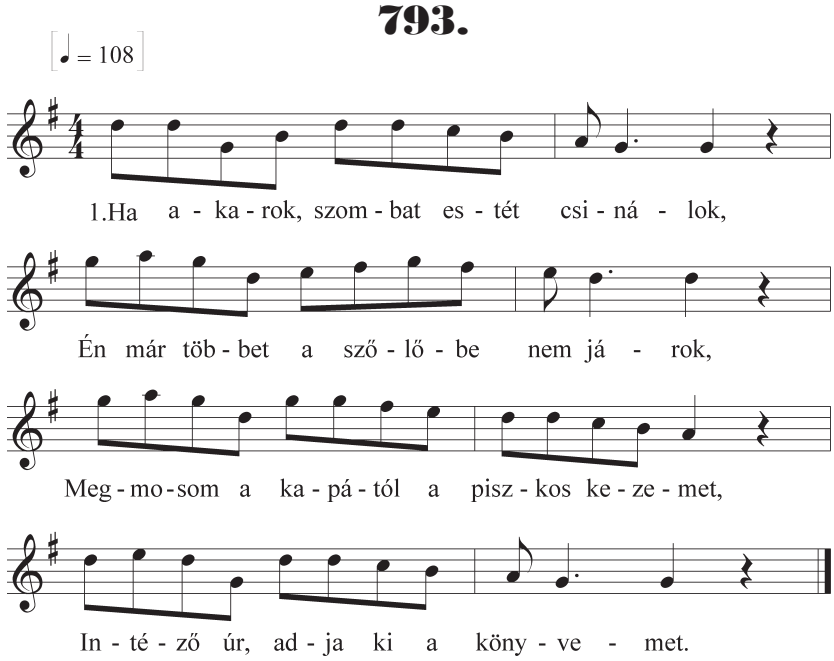
792.

2. Barna legény, ha te tudnád, amit én,
Milyen igaz szívű, hű szeretőd vagyok én,
Olyan igaz szívvel vagyok hozzád, mint a Nap,
Amely körös-körül jár az ég alatt.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982f

793.

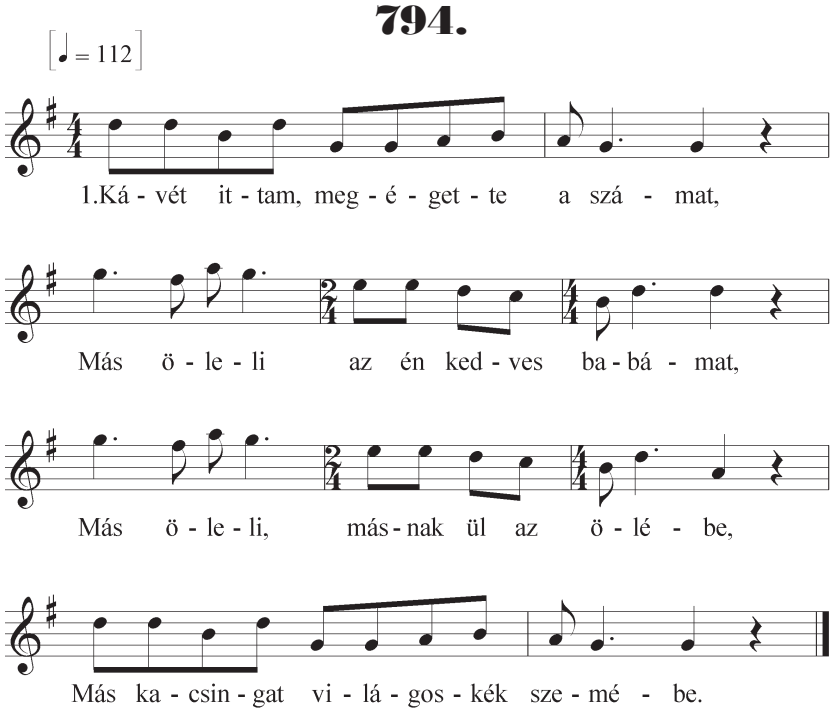
2. Este, este, de szerelmes egy este,
De szerelmes lánynál voltam az este,
Rám hajlott a rezgő nyárfa szagos levele,
Babám karján aludtam el az este.

3. Kapufélfák, ha beszélni tudnátok,
A lányokra sokat kivallanátok,
A lányokra, jaj, de sokat kivallanátok,
De sok legényt szégyenbe hajtanátok.

4. Intéző úr háza vége de sárga,
Ott állnak a summáslányok sorjába',
Közöttük van intéző úr, szépen beszélget,
Gyertek, lányok, holnap délbe' fizetnek.

Tápiószőlős (Pest), Nagy Zoltánné Gigor Mária (63) Terék József, 2009.III.09.

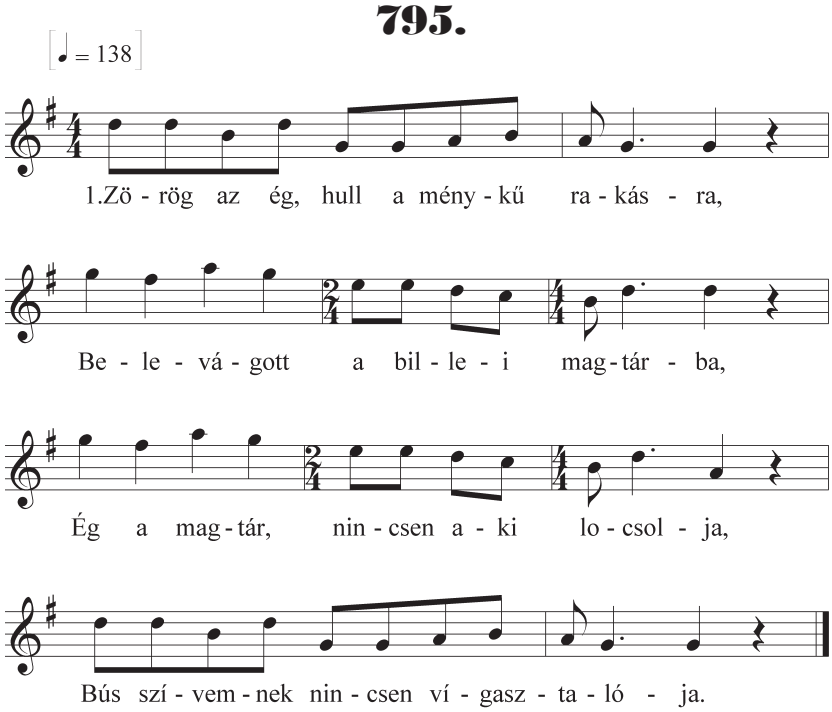
794.

2. Ez a gőzös ha megindult, hadd menjen,
Énutánam senki ne keseregjen,
Keseregjen minden anya fiáér',
Én is kesergek a kedves babámér'.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634i

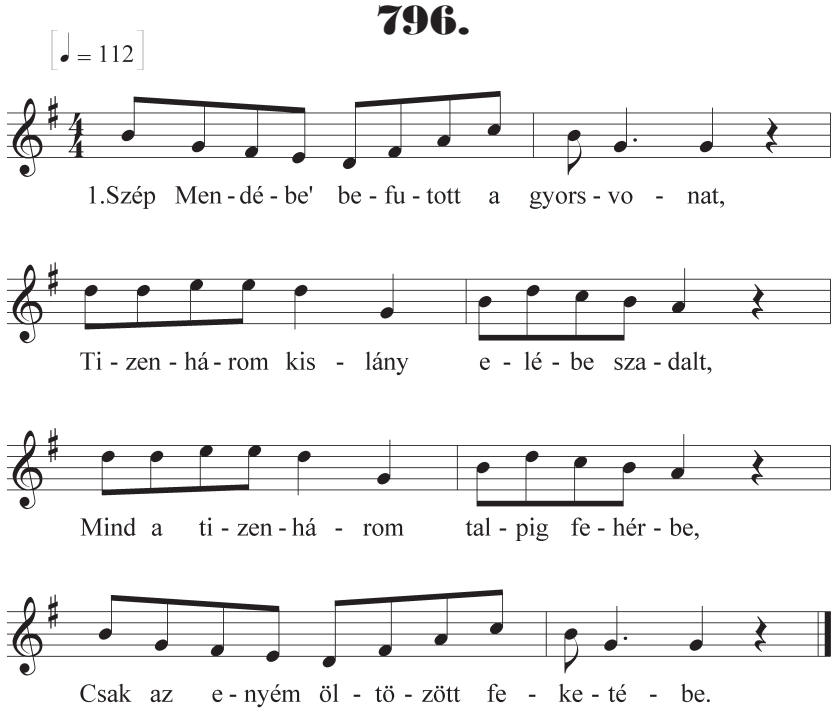
795.

2. Barna legény fene evett volna meg,
Bár sohasem ismertelek volna meg,
Átkozott volt az a perc, az az óra,
Mikor véled megállottam egy szóra.

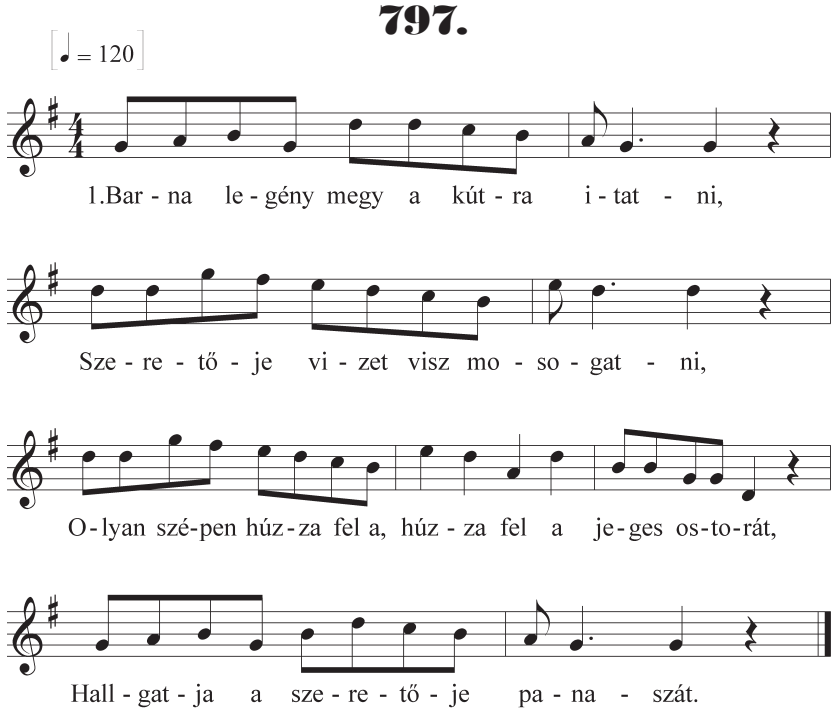
Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes Terék József, 2010.II.17.

796.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes — Terék József, 2010.II.17.
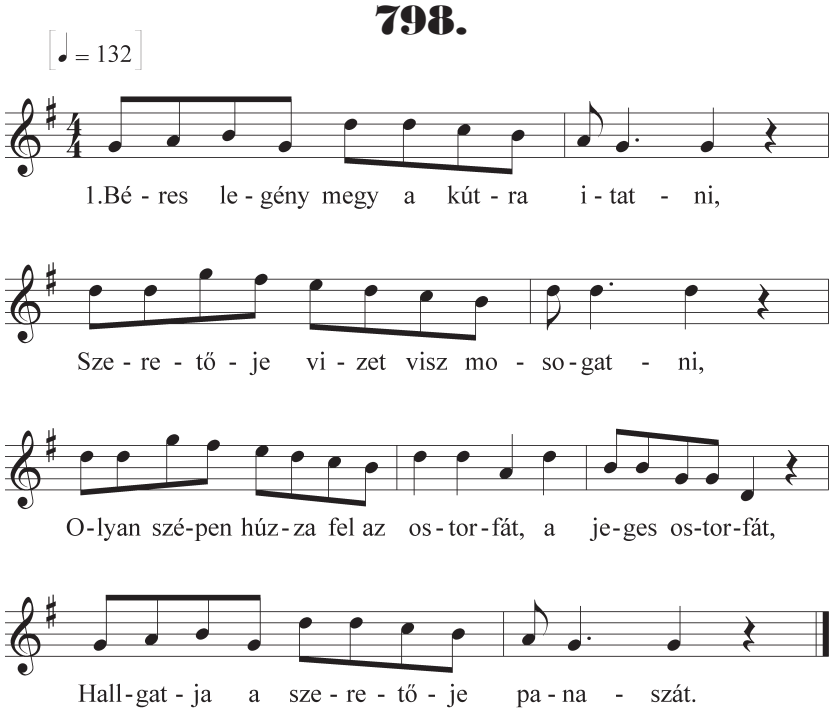
797.

2. Barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy szomorú levelet,
Adtad volna édesanyám kezébe a rózsás levelet,
Ne adtad volna tudtára senkinek.

Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.
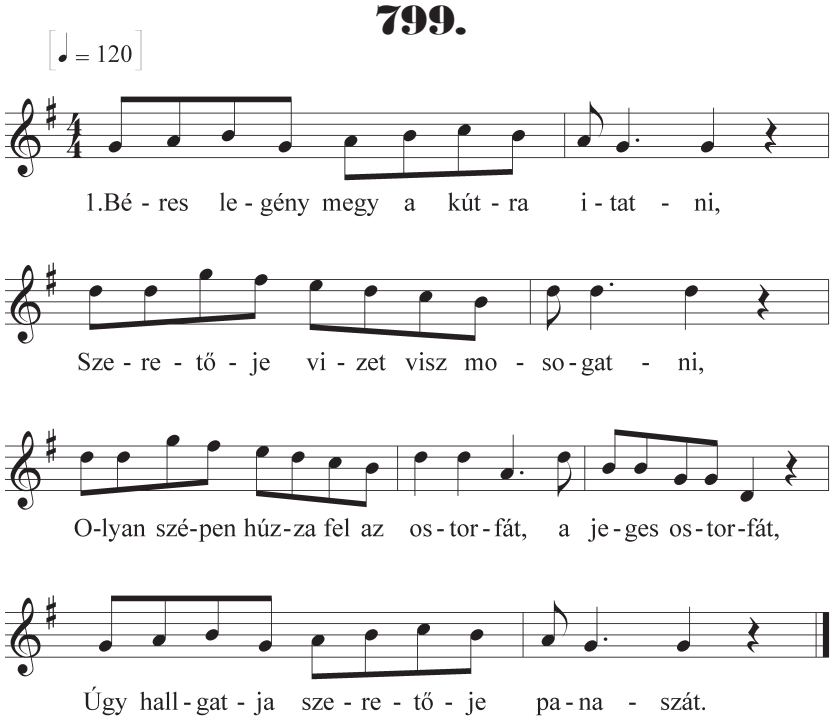
798.

2. Még azt mondják legény szava mind igaz,
Pedig annak fele széna, fele gaz,
Fele széna, fele gaz a repcének, a sárga repcének,
Nincsen igaz szava a szeretőmnek.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.

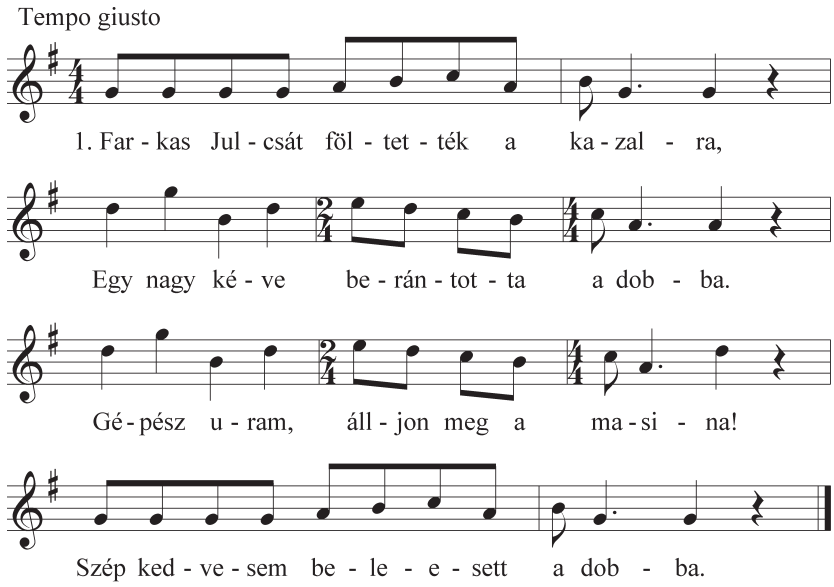
799.

2. Béres legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy szomorú levelet,
Írtad volna a levélbe, hogy nem szeretsz, sej de nem szeretsz,
Minek adtad tudtára mindenkinek.

Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) — Terék József, 2009.II.25.

800.

2. Kivennélek, szép kedvesem, nem lehet,
Mert a kerék összezúzza kezemet.
Gépész uram, álljon meg a masina!
Szép kedvesem beleesett a dobba.

3. Farkas Julcsát föltették a szekérre,
Úgy vitték a zsidó orvos elébe.
Zsidó orvos rátekint, és azt mondja:
Ennek csak a jó Isten az orvosa!

4. Farkas Julcsát föltették a szekérre,
Úgy vitték az édes anyja elébe.
Édes anyám, nyisd ki gyászos kapudat!
Hazahoztuk összeroncsolt lányodat!

5. Farkaséknál meggyújtották a gyertyát,
Talán bizony Farkas Julcsát virrasztják?
Farkas Julcsán végig virágkoszorú,
Szeretője, jaj, de nagyon szomorú!

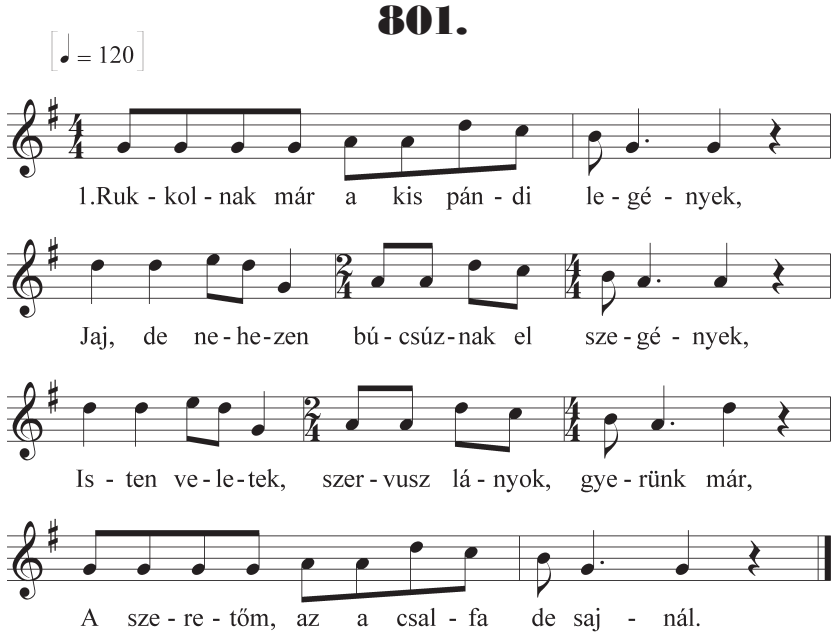
6. Farkas Julcsát föltették a szekérre,
Úgy vitték a sötét sír fenekére.
Farkas Julcsán végig virágkoszorú,
Szeretője, jaj, de nagyon szomorú!

Kóka (Pest), Ismeretlen adatközlő
MS MUS 152/XIV. 47-48.o. (No.44)

Kenesei Klein Ilona, 1918.

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassan.

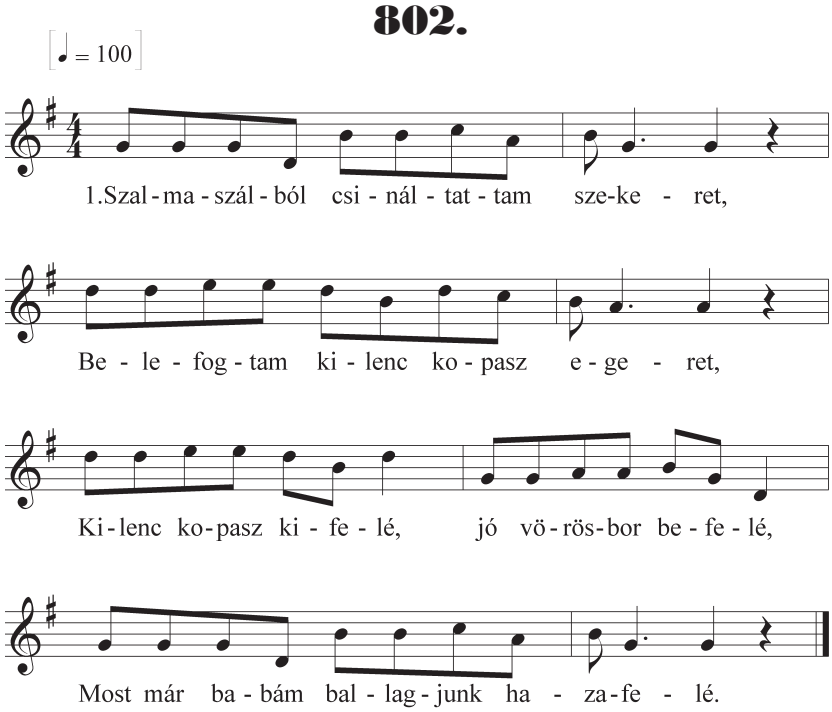
801.

Pánd (Pest), Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.24.

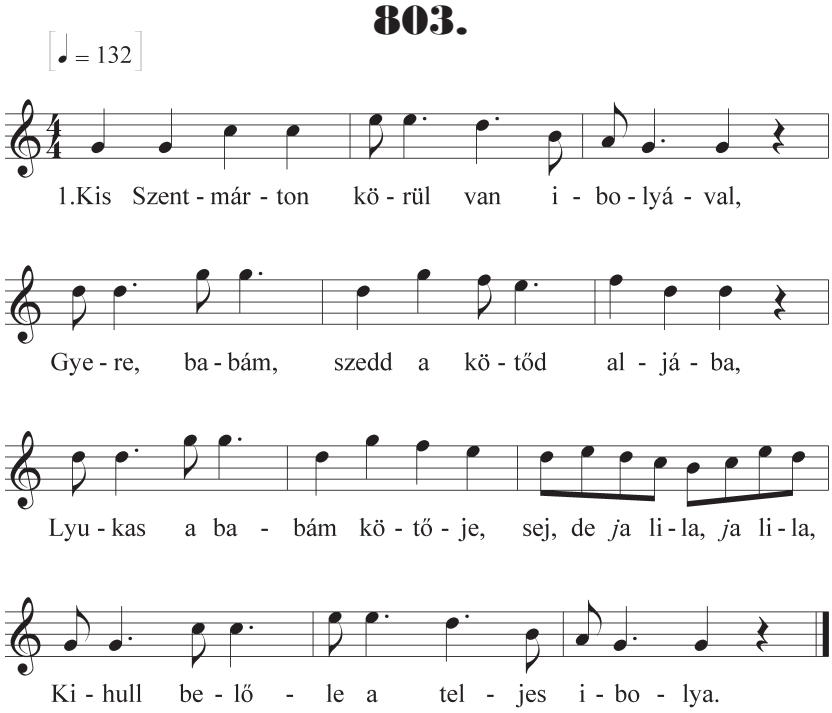
802.

2. Elvenném én a kend lányát, a Marcsát,
De nem tudja kisöpörni a szobát,
A kend lánya a Marcsa fehér kesztyűs kisasszony,
Nékem pedig dologra kell az asszony.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

803.

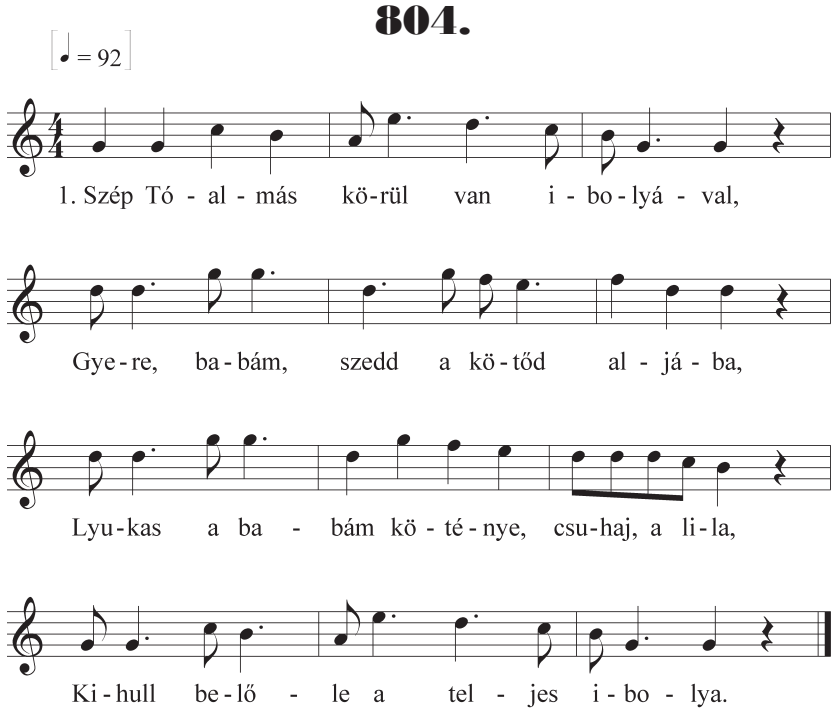

2. Úgy akartalak szeretni, ne tudjad,
De *j*az egek rám világosítottak,
Rám világosította *j*a fél literes sörösüveg,
Kisangyalom, sosem leszek a tied.

3. Babám háza ráccsal van bekerítve,
Tetejére szúrós drót van szögelve,
Nyisd ki, babám, rácsos kapud, engem ölelj meg,
Csak még egyszer hadd ölelhesselek meg.

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) — Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02280e

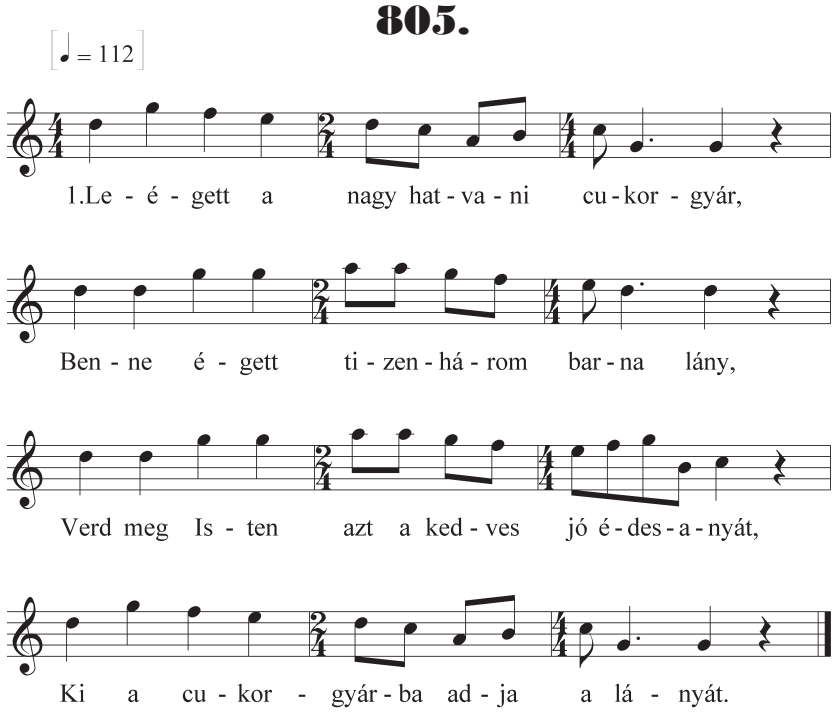
804.

2. Úgy akartalak szeretni ne tudják,
A csillagok rám világosították,
Rám világosította a literes üveg,
Kisangyalom sosem leszek a tied.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10975g

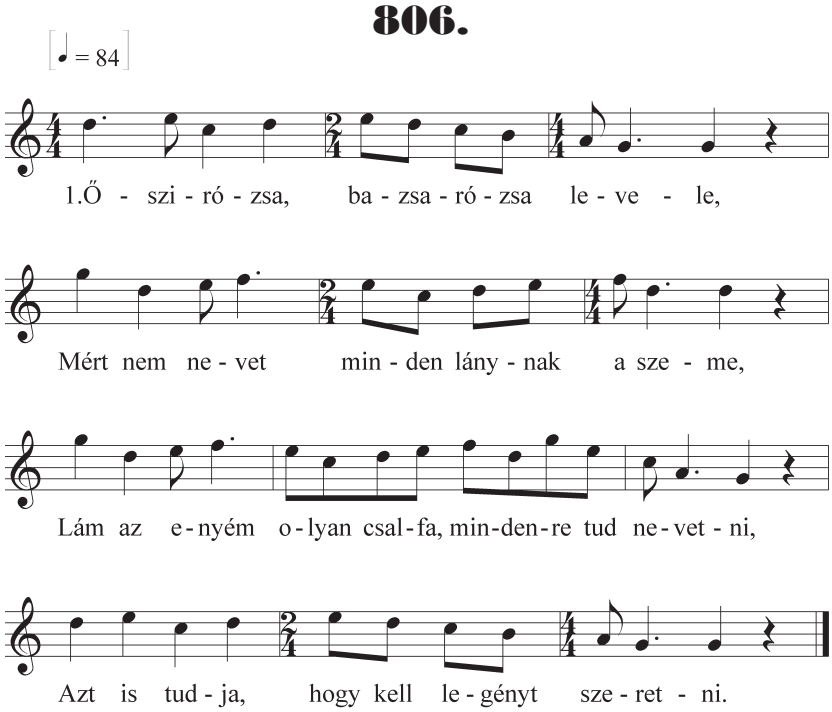
805.

2. Ez a kislány, ha bemegy a szobába,
Föltekint a sok szép vasalt szoknyára,
Édesanyám, minek az a sok vasalt szoknya,
Ha a lánya hervad a répasorba.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

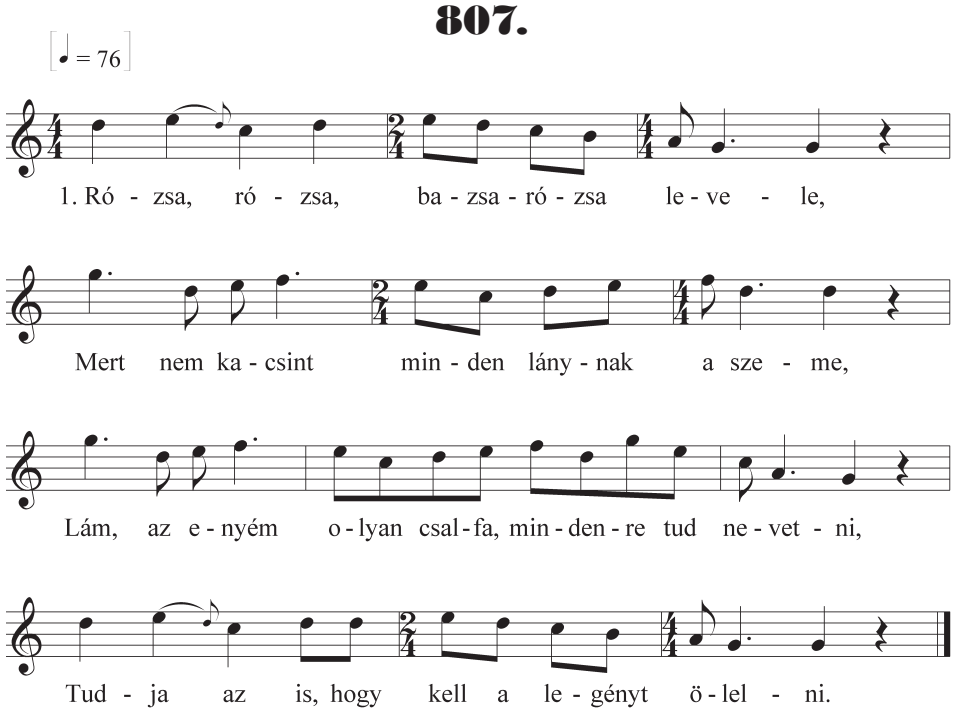
806.

2. Barna kislány kiállott a kapuba,
Sírva nézi, hogy merről jön a posta,
Sírva kérdi attól a szép postáslegénytől,
Van-e levél a katona szeretőmtől.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641m

807.

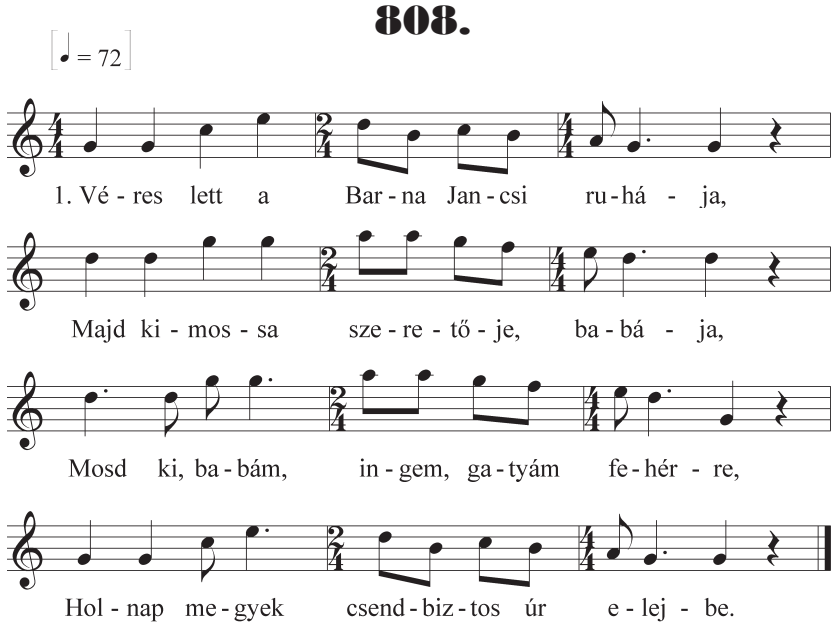

2. Ez a kislány kiállott a kapuba,
Onnan nézi, hogy megjött-e már a posta,
Sírva kérdi attól a szép piros-barna postáslegénytől:
Jött-e levél a katona szeretőmtől?

Ismétlésre:
Nincs leveled, szeretődet elvitték a csatába,
Boldogtalan kislány vagy a világba'.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10994j

808.

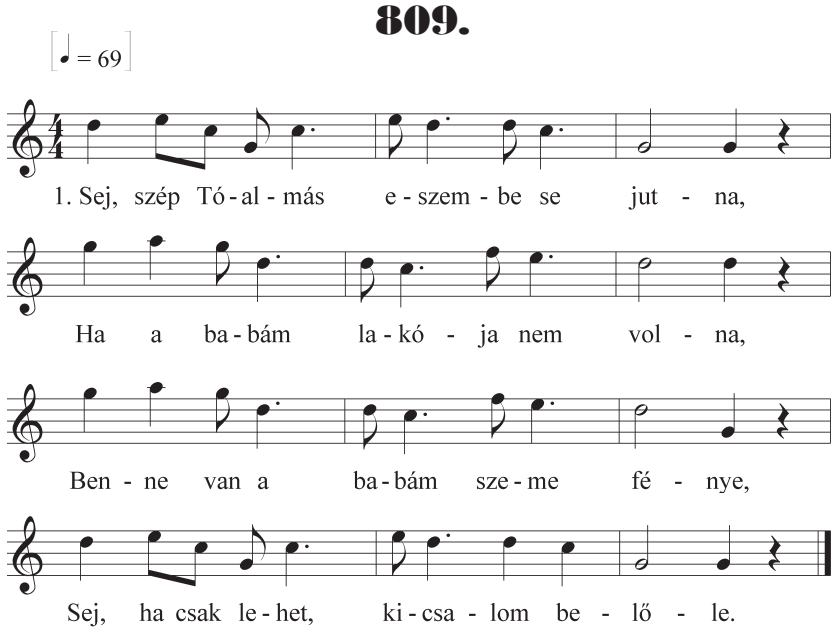
2. Csendbiztos úr, adjon Isten, jó napot,
Adjon Isten, Barna Jancsi, mi bajod?
Csendbiztos úr, szívem nyomja a bánat,
Egy kislányér' megöltem a komámat.

3. Barna Jancsi, azt nem jól cselekedted,
Hogy egy lányér' a komádat megölted,
Hogy egy lányér' a komádat megölted,
Börtönajtó nyitva áll most előtted.

4. Barna Jancsi, fájt-e akkor a szíved,
Mikor a te kedves komád megölted?
Fájt az bizony, majd kétfelé hasadott,
Mikor mondta: Jaj Istenem, meghalok.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10991b

809.
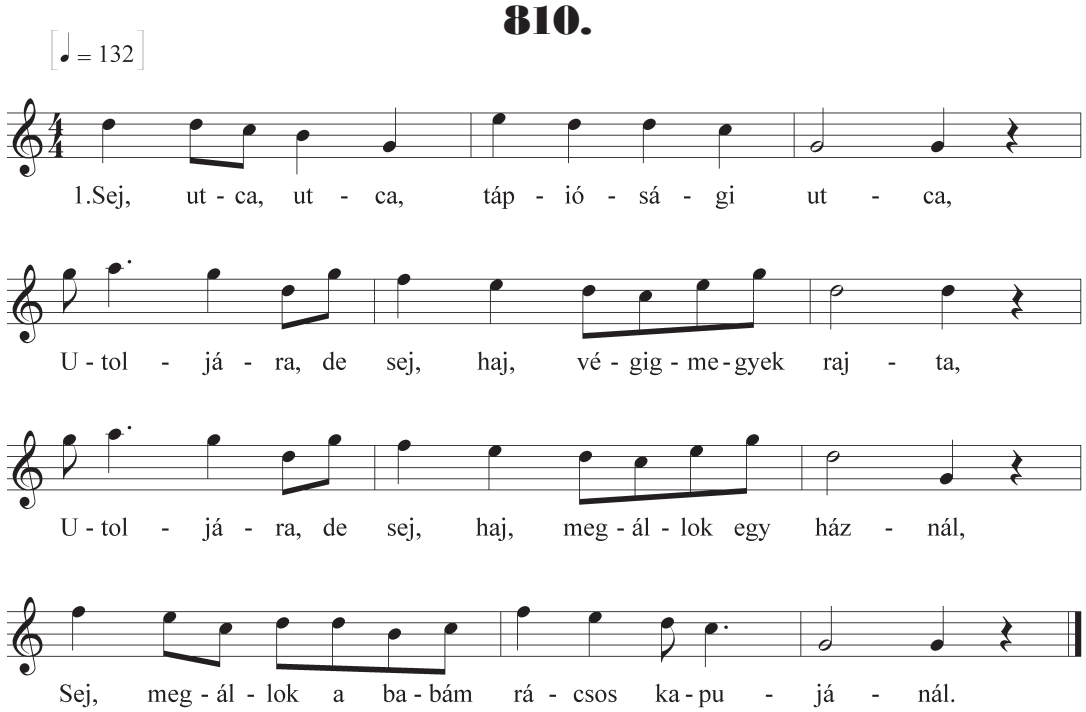

2. Sej, szép Tóalmás körül van kerítve,
Még az éjjel kimegyek belőle,
Hagyok benne olyan szőke kislányt,
Sej, akiért a szívem még nagyon fáj.

3. Sej, ki látott már vízen hajót járni,
Barna legényt szőke lányhoz járni,
Én már láttam, mer' én is olyan vagyok,
Barna a babám, én meg szőke vagyok.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10975d
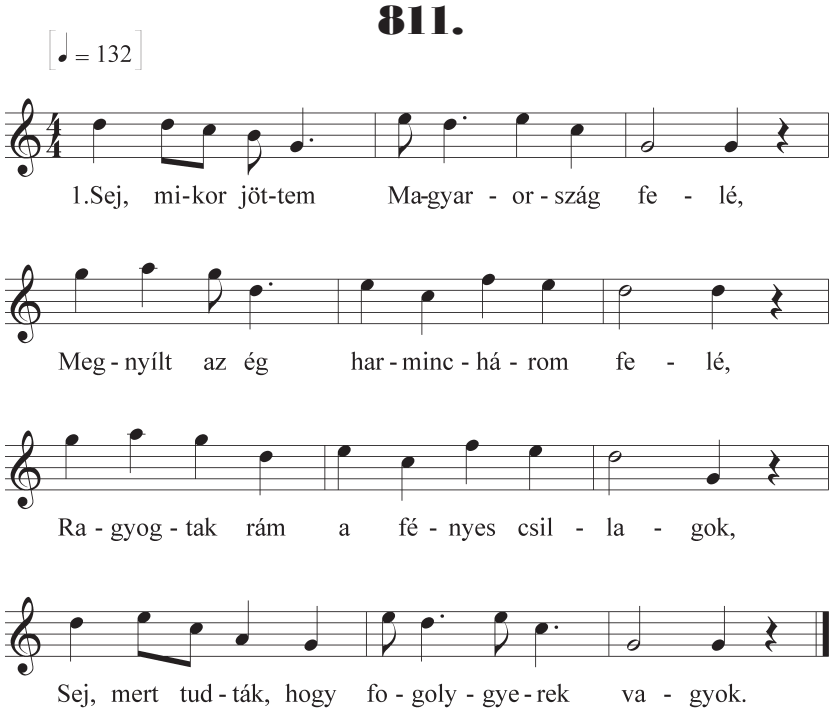
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) Terék József, 2012.IX.23.

810.

Tápiómság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

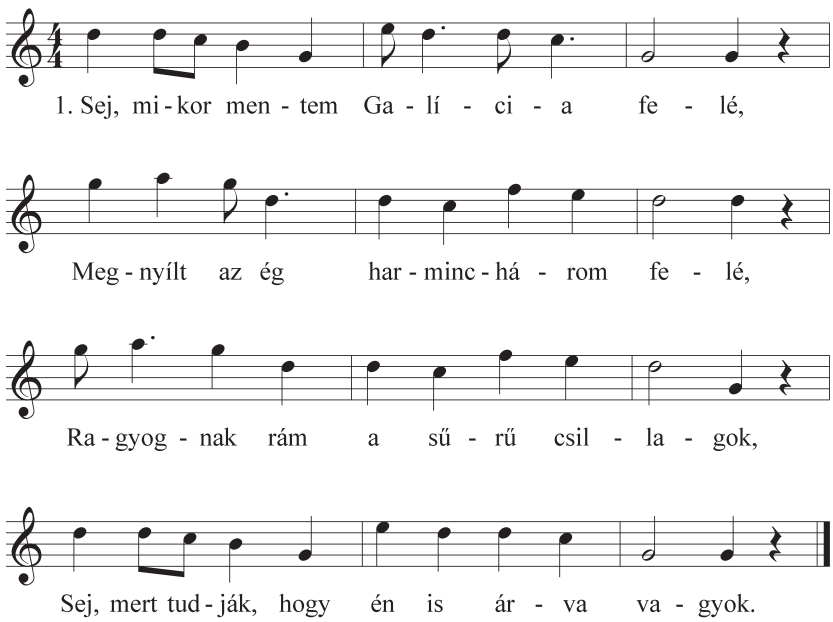
811.

Szentlőrinckáta (Pest), Kókai István (64) Sárosi Bálint, 1962.II.18.
ZTI AP 04290k,l

812.

Tempo giusto

2. Sej, mikor visznek Székesfehérvárra,
Onnan pedig bécsi kaszárnyába,
Széket tesznek gyenge farom alá,
Éles az olló, göndör hajam vágják.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 05940

Megjegyzés: „Ismerik, mint három esztendős nótát.”

Szövegváltozat:
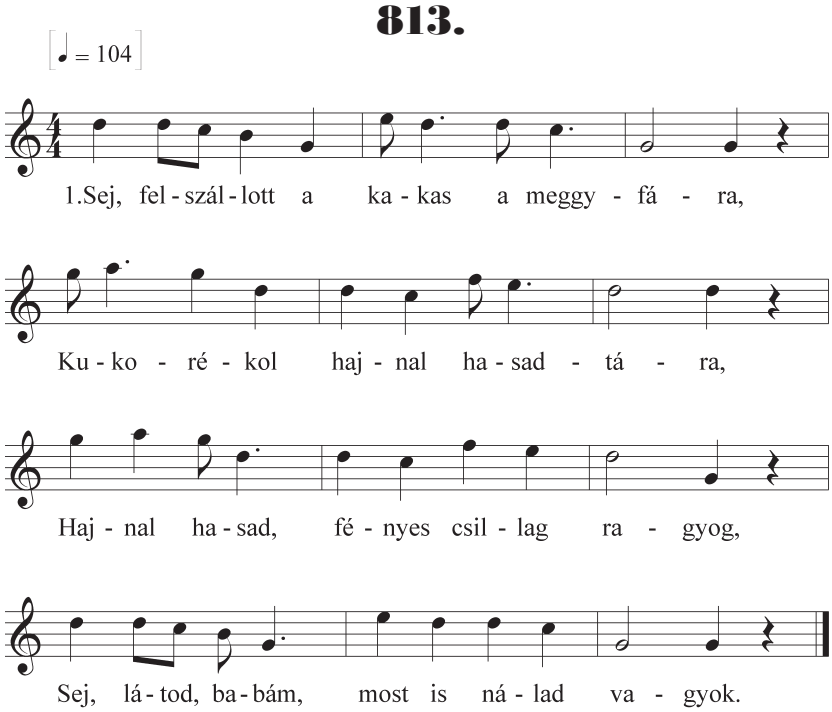
1. Sej, felszállott a kakas a meggyfára,
Kukorékol hajnal hasadtára,
Hajnal hasad, fényes csillag ragyog,
Sej, én még most is a babámnál vagyok.

Ismétlésre:
Hajnal hasad, fényes csillag ragyog,
Sej, én még most is a rózsámnál vagyok.

Tápiószele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.VIII.
KR 14196

Megjegyzés: Az egyetlen Bartók gyűjtés a Tápió mentén, melynek eredeti hanganyaga fennmaradt (ZTI MH-0927)

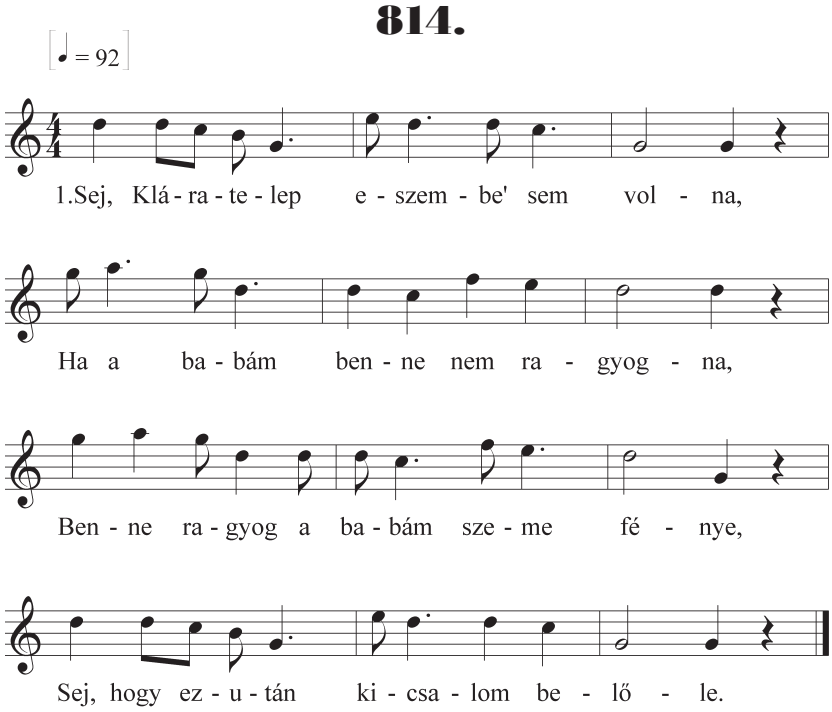
813.

2. Sej, liba, liba, sárga lábú liba,
Minek menjek én el a lagziba,
Minek nékem olyan lakodalom,
Sej, akibe' a babám a menyasszony.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66), Motollai Istvánné Szvitek Anna (57) Lázár Katalin, 1981.II.13.
Babarczai Jánosné Varga Anna (62), Kohajda Ferenc (40)
ZTI AP 12644d

814.
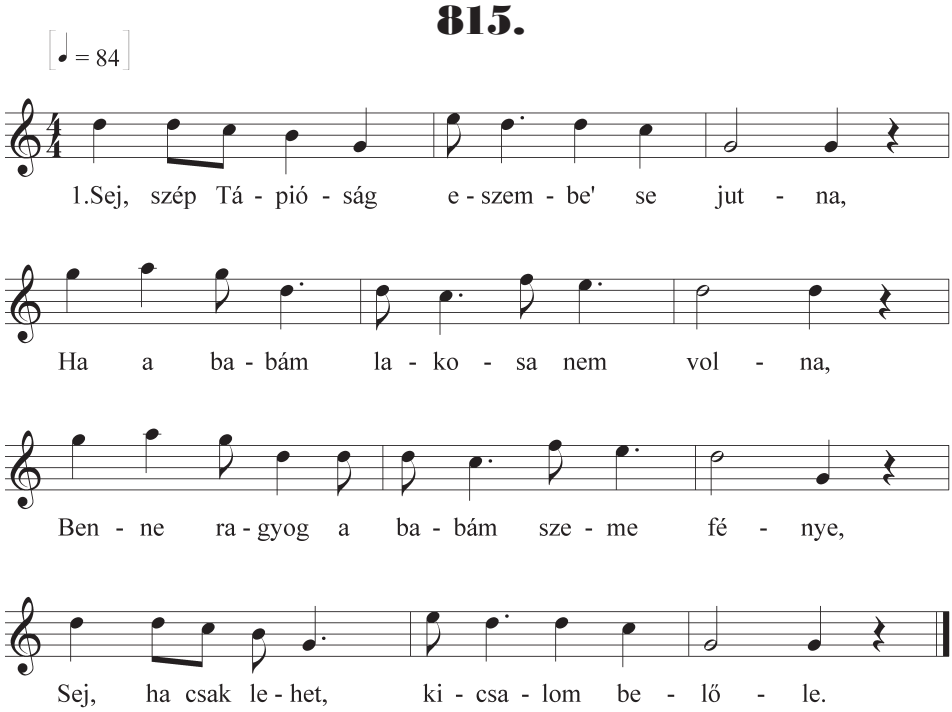

2. Sej, kinek summáskislány a babája,
Kék szalagot kössön a hajába,
Kék szalag a haja ékessége,
Sej, summáslegény az igaz szeretője.

3. Sej, a telepen meggyújtják a tüzet,
Summáslányok szépen körül ülnek,
Olyan vígan mondják el egymásnak,
Sej, kitelik az idő nemsokára.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.09.
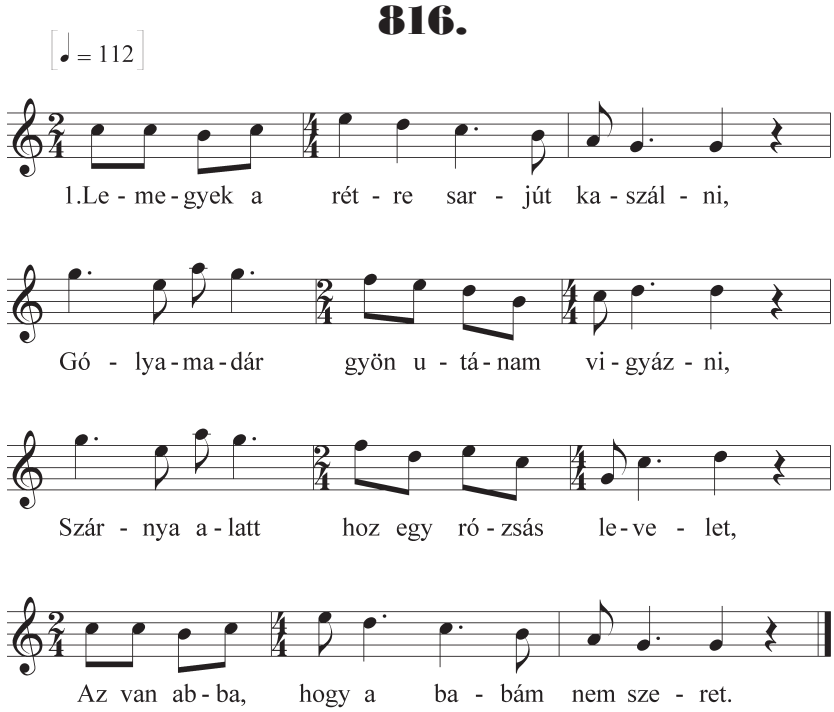
815.

2. Sej, minek menjek én már a templomba',
Ha a babám nem látom a sorba',
Sem a sorba', sem a sor szélébe',
Sej, nyugszik már a rózsás temetőbe'.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Lesti Istvánné Kun Margit (60), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74)
ZTI AP 12629e

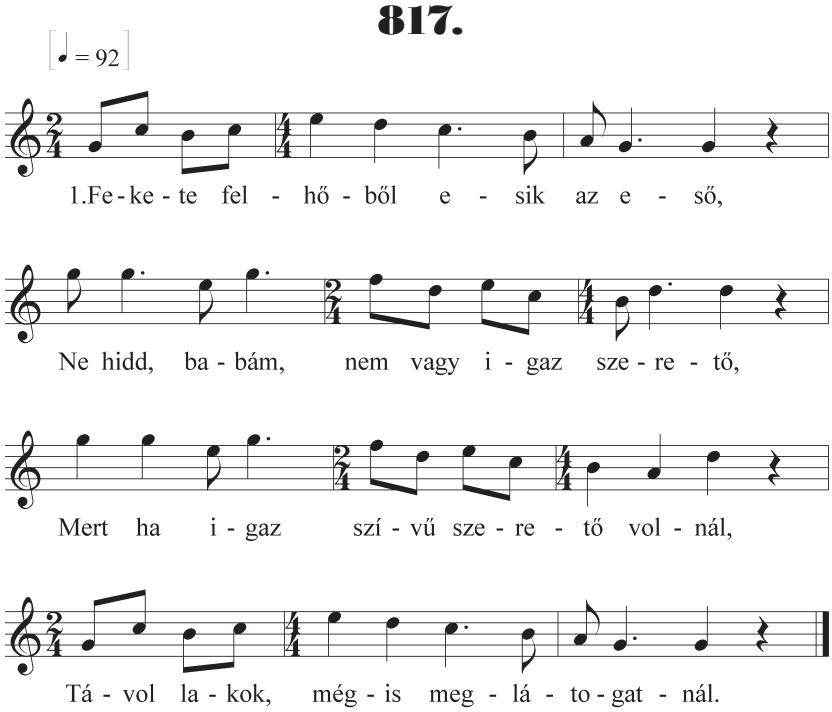
816.

2. Piros az ustorom nyele, nem sárga,
A mendei legényeknek nincs párja,
Van is annak lakkos orrú cipője,
Tizenhat esztendős lány szeretője.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.
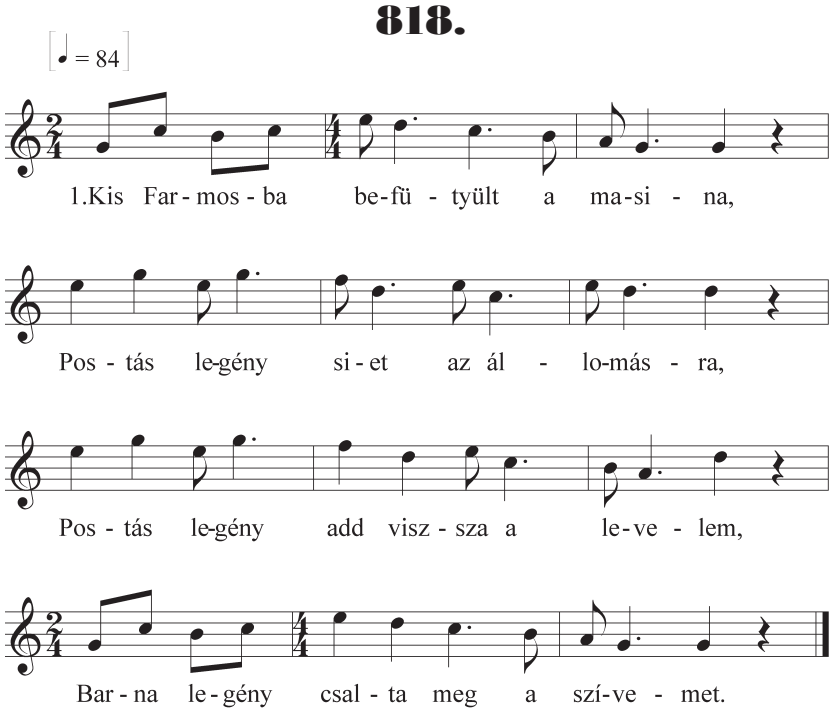
817.

2. Fáj a szívem, gyógyítani nem lehet,
Eltiltották tőlem a szeretőmet,
Eltiltották tőlem azt az egyet is,
Vegyétek el az én életemet is.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634m,n

818.

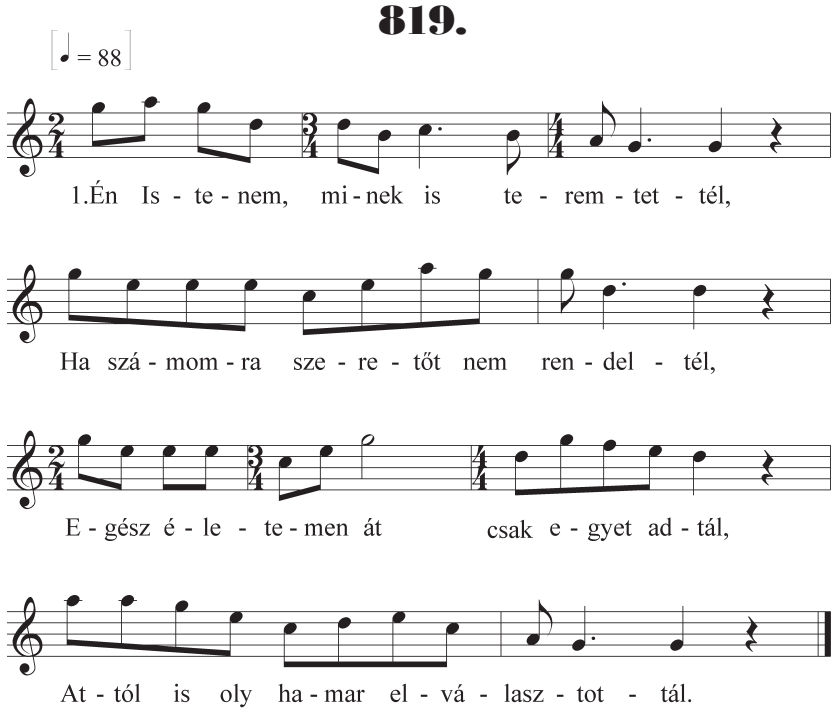

2. Kis Farmoson végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, hogy szeretőt keresek,
Nem kell nékem senki megunt babája,
Ha az enyém örökre el van zárva.

3. Fekete felhőből esik az eső,
Sosem voltál igaz szívű szerető,
Mert ha igaz szívű szerető volnál,
Távol lakom, mégis meglátogatnál.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12635h
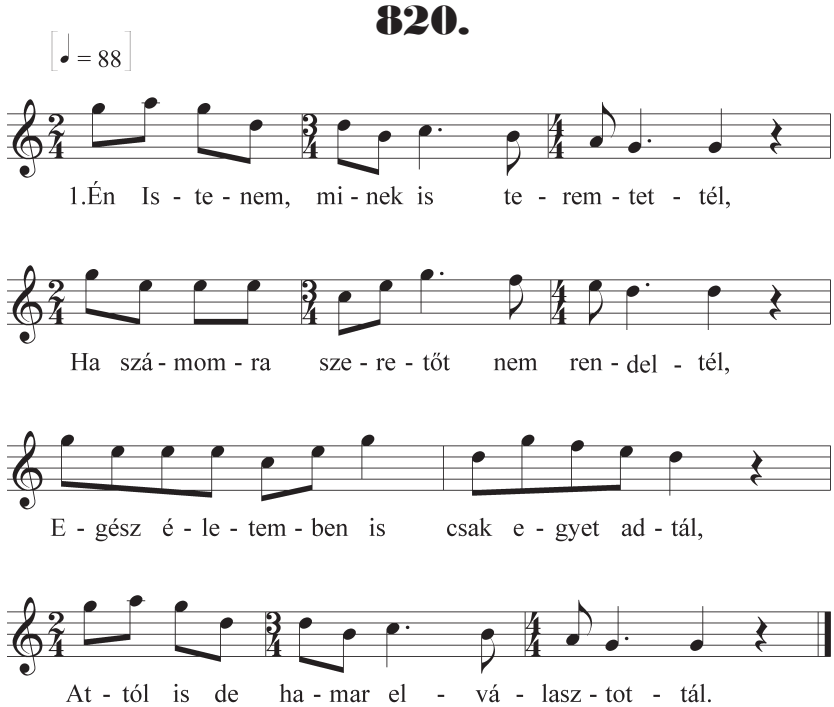
819.

2. Nincsen kedvem, mer' elvitte a gólya,
Mer' ott jártam, ahol nem kellett volna,
Gólyamadár, hozd vissza a jó kedvemet,
Kedvem után a régi szeretőmet.

Újszilvás (Pest), Boros Sándorné Berzsényi Irén (70) Terék József, 2009.III.20.

820.

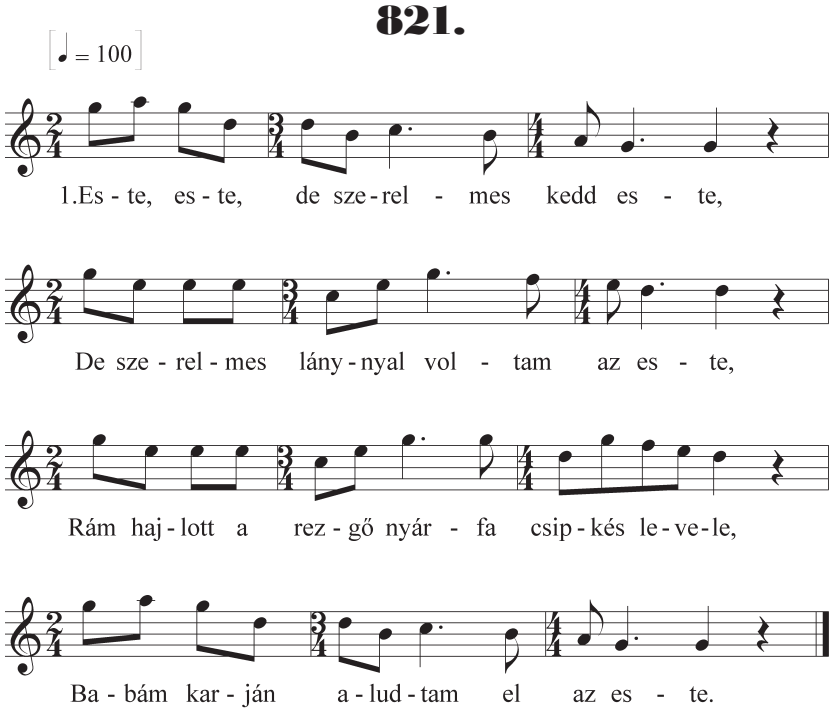

2. Kiskertemben kinyílott a tulipán,
Megöntöztem egy vasárnap délután,
Kinyílott a tulipán szagos levele,
Babám karján aludtam el az este.

3. Kádár János katonája vagyok én,
Adjál lovat, hogy én gyalog ne járjak,
Adjál lovat kantárostól, sej, haj, nyergestől,
Jaj, de messze estem a szeretőmtől.

Tápiószág (Pest), Lesti János (88) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12628c
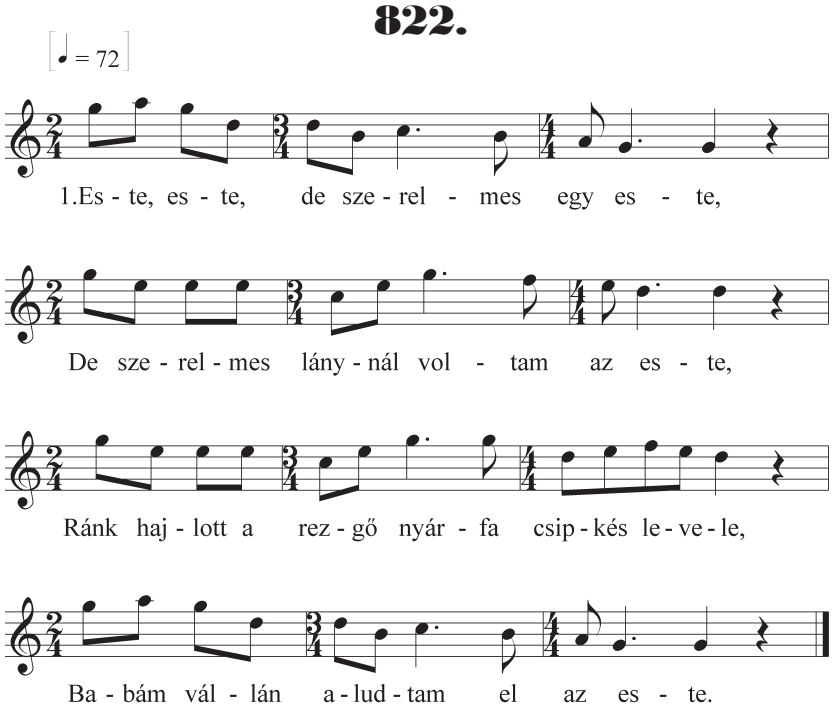
821.

2. Isten, Isten, minek is teremtettél,
Ha számomra szeretőt nem rendeltél,
Egész életemen át csak egyet adtál,
Attól is de hamar elválasztottál.

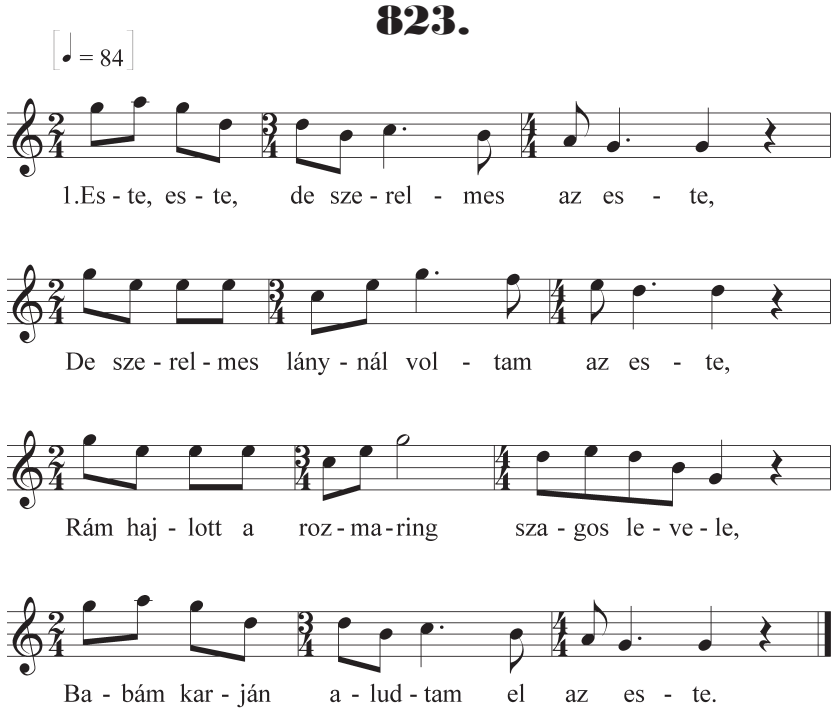
Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) Lázár Katalin, 1981.I.24.
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12630c

822.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
ZTI AP 12625f
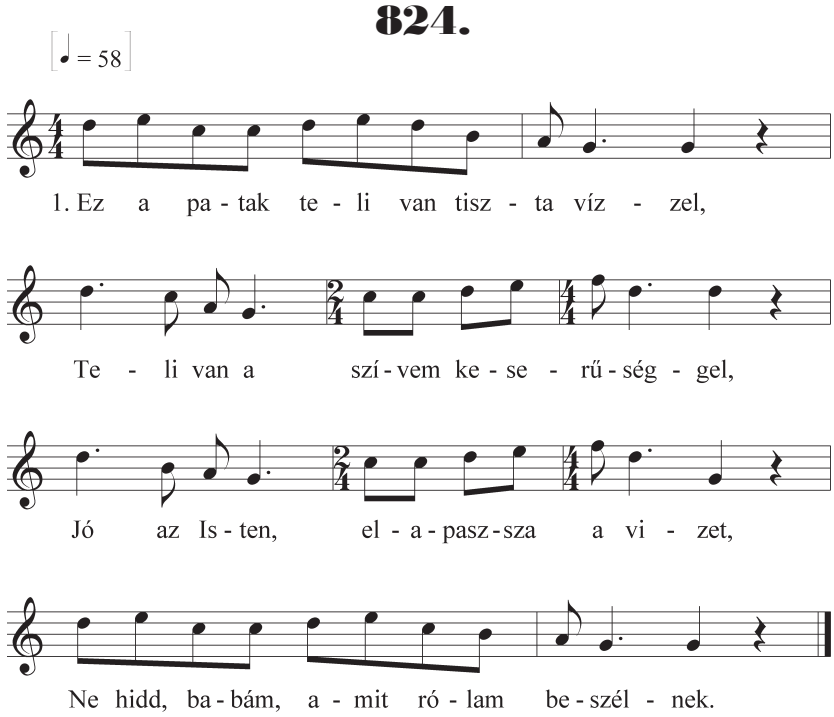
823.

2. Kék csillagok, ha beszélni tudnátok,
Sok kislányról de sokat mondanátok,
Sok kislányról, jaj, de sokat elmondanátok,
De sok kislányt szégyenbe hajtanátok.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634c

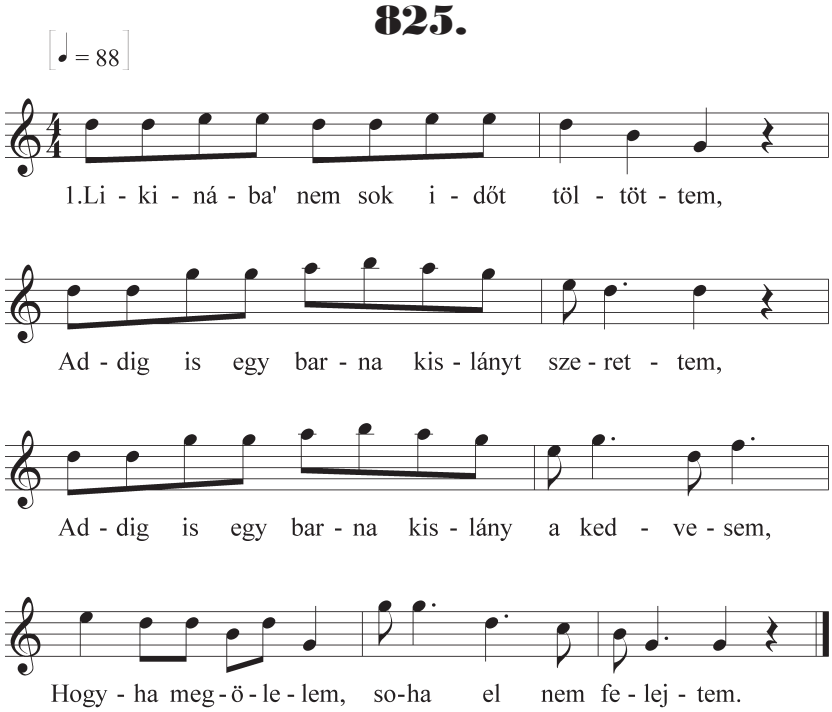
824.

2. Barna legény, nem kívánok egyebet,
Életedben csak kilenc feleséget,
Barna legény, házasodj, meg temessél,
Életedbe' koporsóra keressél.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987h

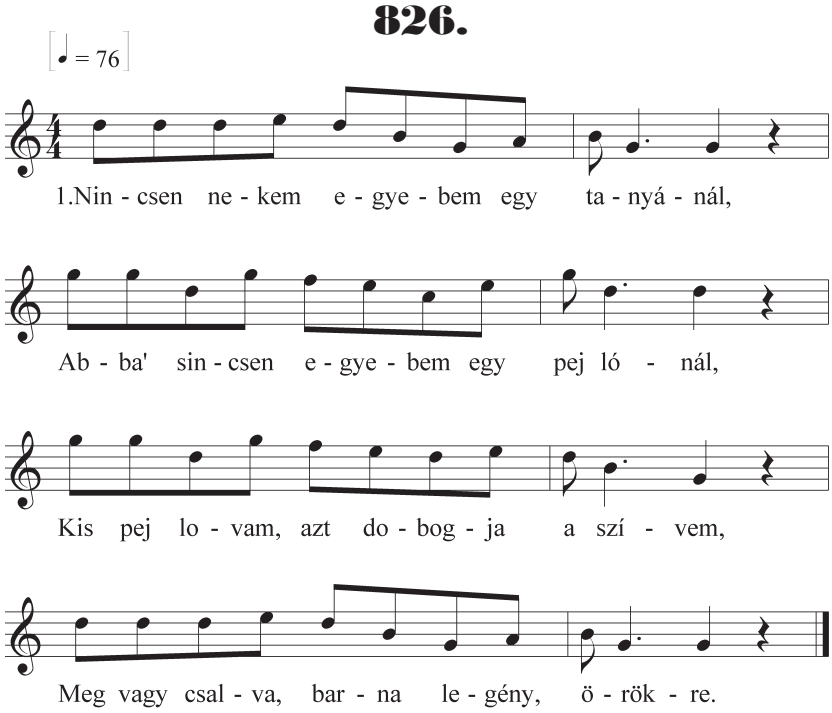
825.

2. Likinába' nem sok időm van hátra,
Kufferostól megyek az állomásra,
Kufferostól megyek az állomás felé,
Szerbusz, szép babám, de hiába szerettél.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632b
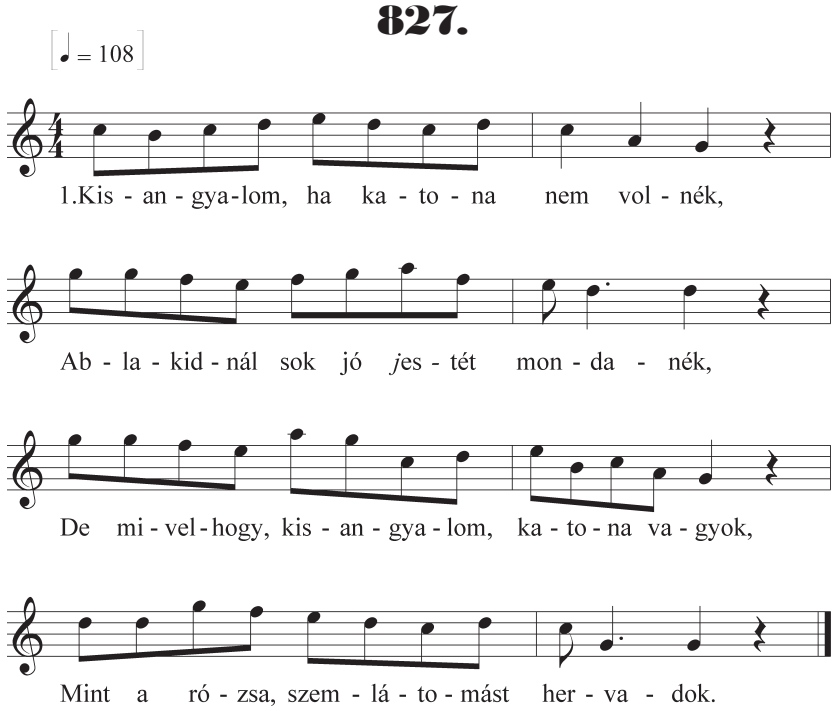
826.

2. Nincsen nekem egyebem egy pohárnál,
Abba' sincsen egyebem egy virágnál,
Virágomnak az a neve, nefelejcs,
Rég megmondtam, barna legény, ne szeress.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632f
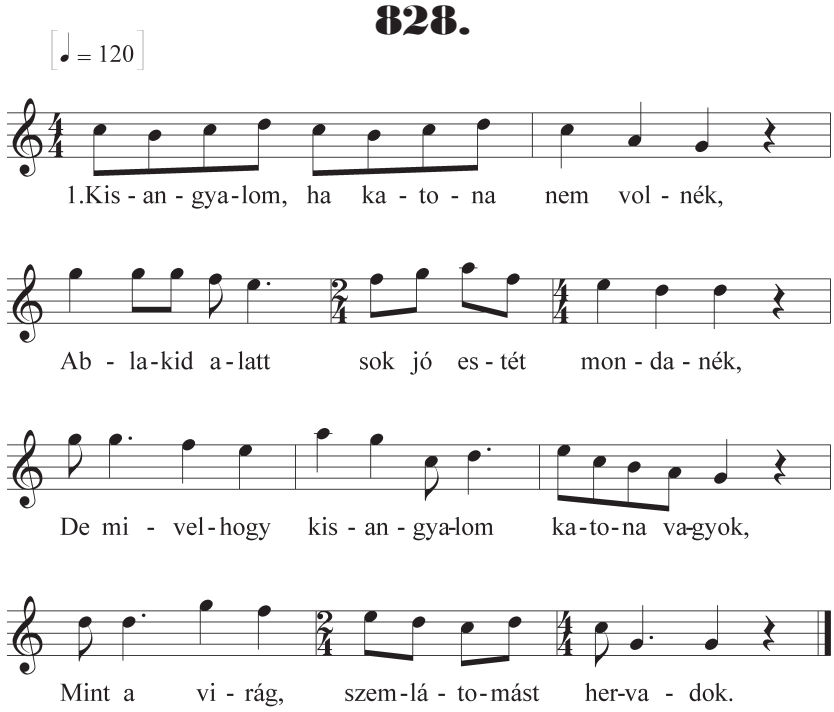
827.

2. Hervad az a rózsa, kit nem locsolnak,
Hervad az a kislány, kit nem csókolnak,
Ha hervad is, hervassza jel szívét a bánat,
Mer' már engem elvittek katonának.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

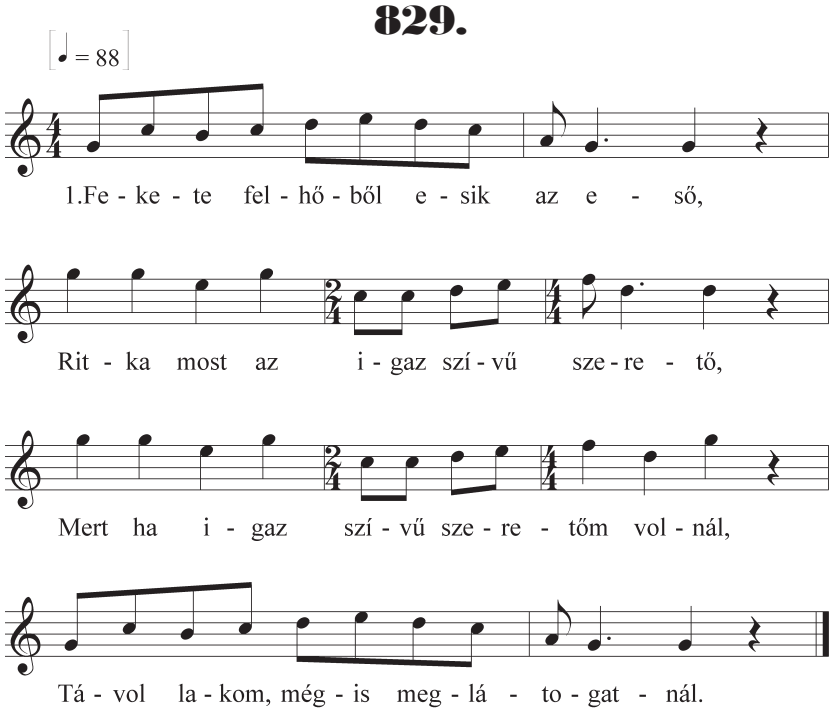
828.

2. Hervad az a virág, mit nem locsolnak,
Hervad az a kislány, kit nem csókolnak,
Ha már hervad, hervassza el a szívét a bánat,
Ha már engem elvisznek katonának.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

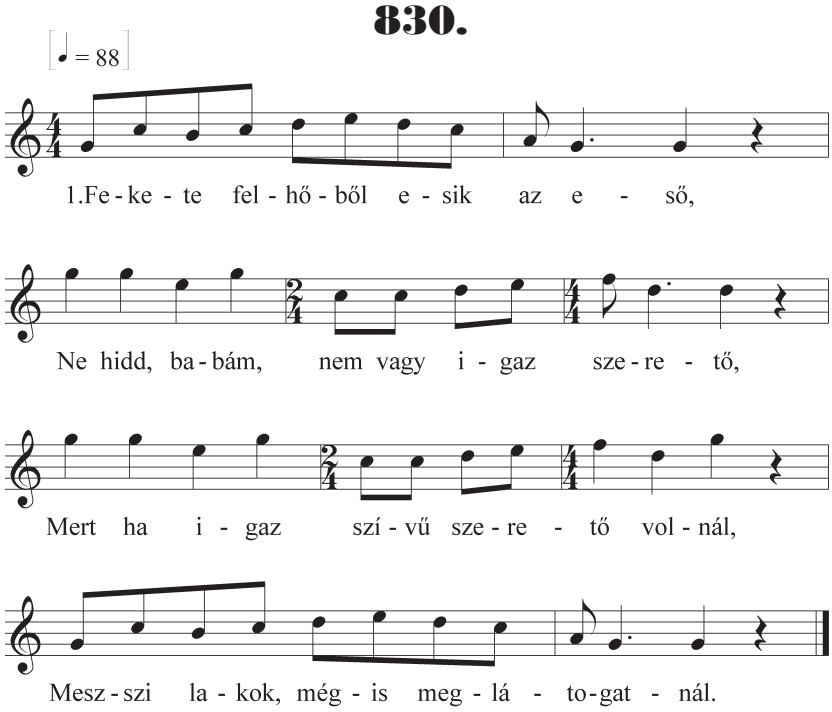
829.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64), Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90) — Lázár Katalin, 1981.I.23.

ZTI AP 12626j
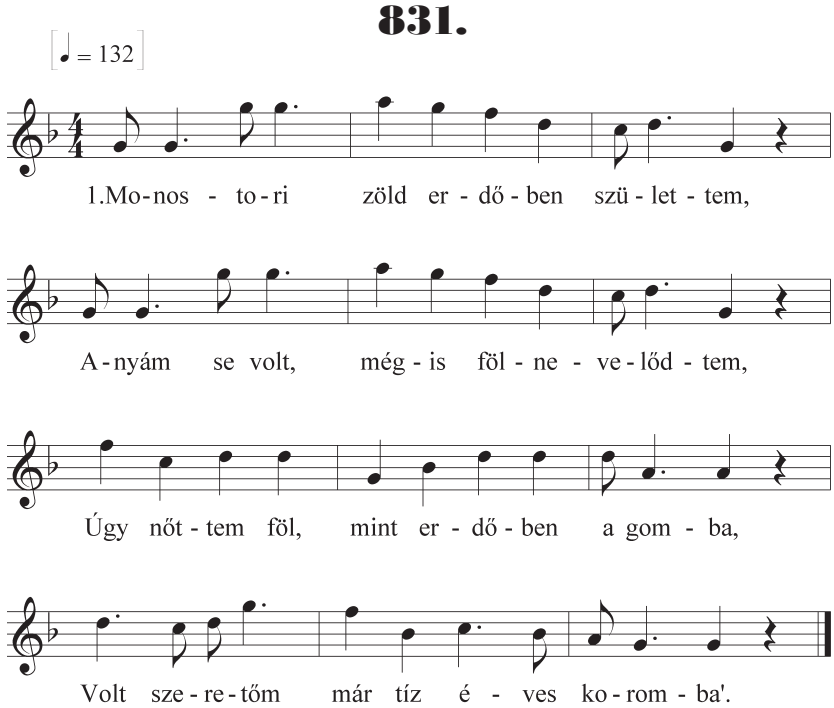
830.

2. Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
Barna legény, olyan későn hová mégy,
Elmegyek a régi szeretőm után,
Megkérdezem, szeret-e még igazán.
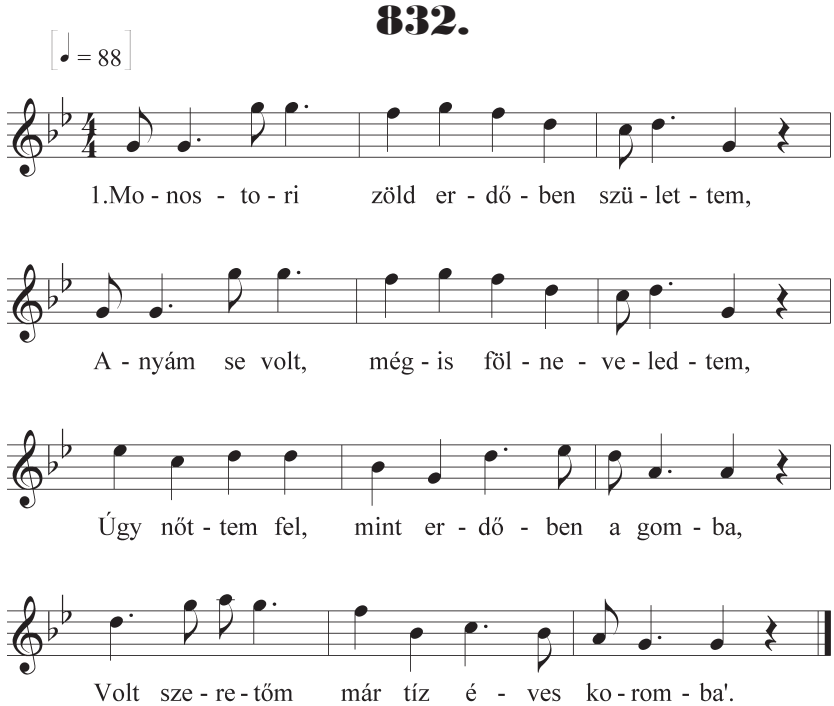
Tápiógyörgye (Pest), Vágány Istvánné Boda Julianna (100) — Terék József, 2009.III.09.

831.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.

832.
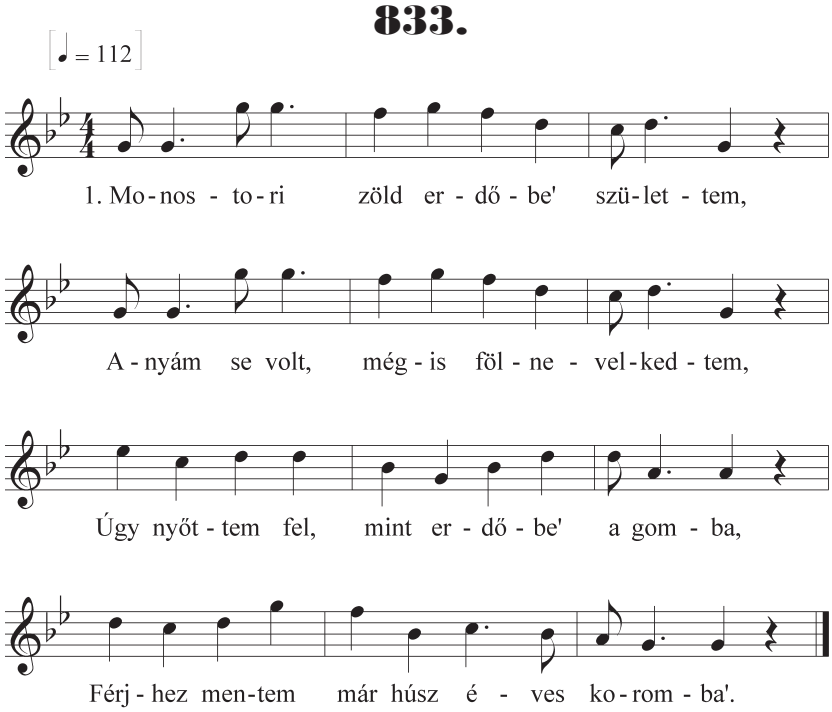

2. Monostori zöld erdőben van egy fa,
Jaj, de sokat áztam-fáztam alatta,
Tetejéből hullott rám a virágja,
Ki vagyok a babám szívéből zárva.

3. Monostori zöld erdőben van egy fa,
Kis pej lovam az alá van pányvázva,
Pányvakötél hosszúra van eresztve,
Régi babám, nem vagy még elfelejtve.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632c
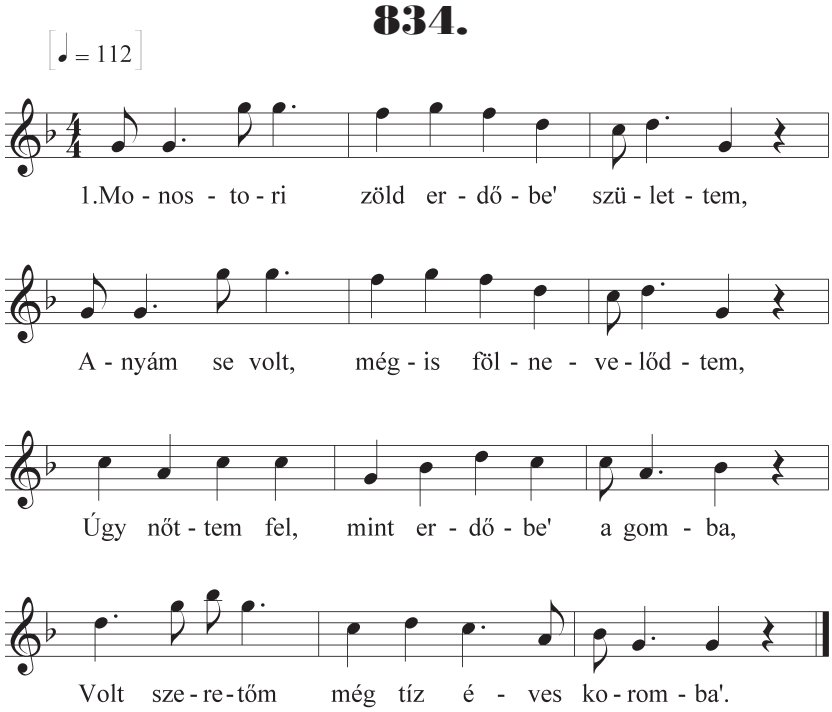
833.

2. Monostori zöld erdőbe' van egy fa,
Jaj, de sokat megpihentem alatta,
Tetejibül hullott rám a virágja,
Én vagyok a legárvább a világba'.
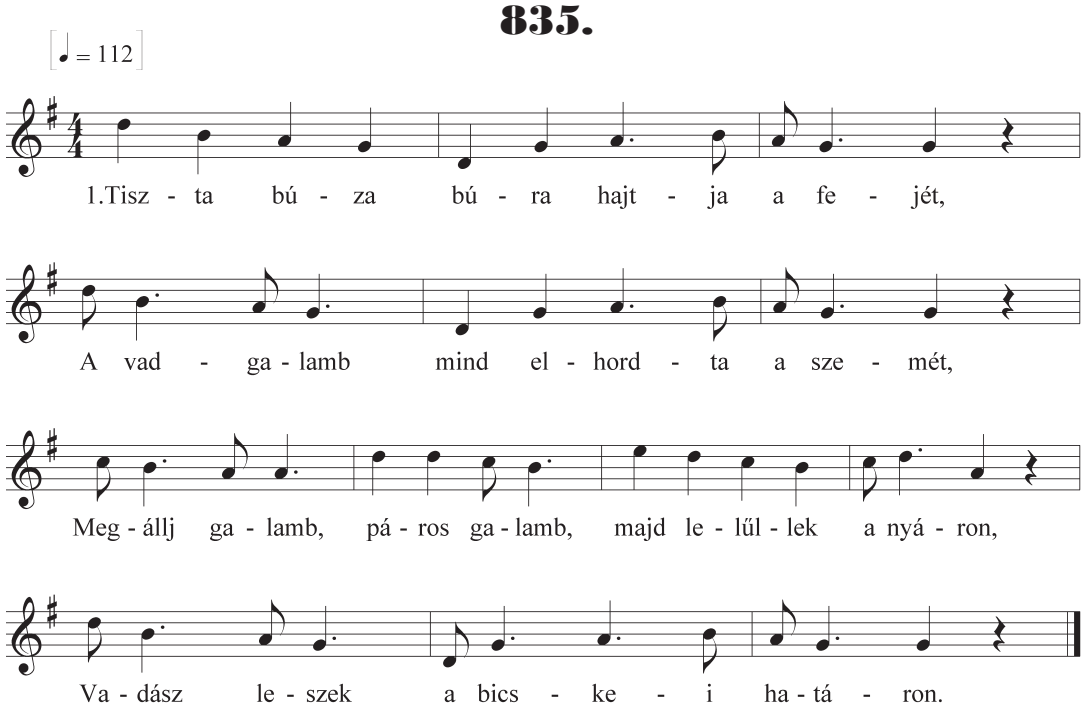
Tóalmás (Pest), Paluska Jánosné Józsa Mari (74) Tóth János, 1956.X.
ZTI LSZ 38614

834.

Tápióbicske (Pest), Gödöny Mihály (80) Schnöller Mária, 1956.III.
ZTI LSZ 38613
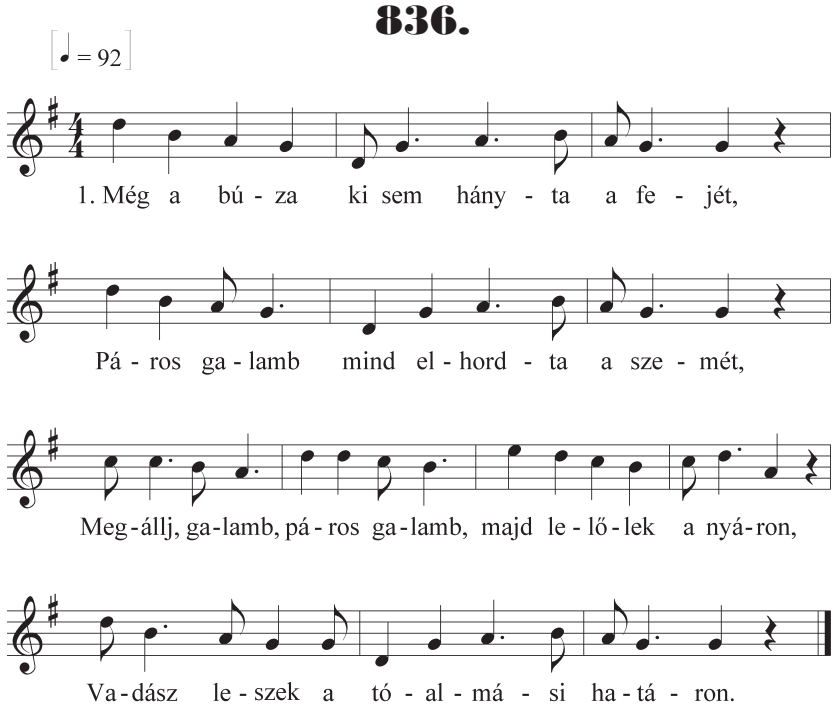
835.

2. Kimegyek a Tápió partra feküdni,
Fáj a szívem, nem tudok elaludni,
Gyorsan folyik a Tápió vize, nem tudok elaludni,
Fáj az árva szívem, a szerelem gyötöri.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.
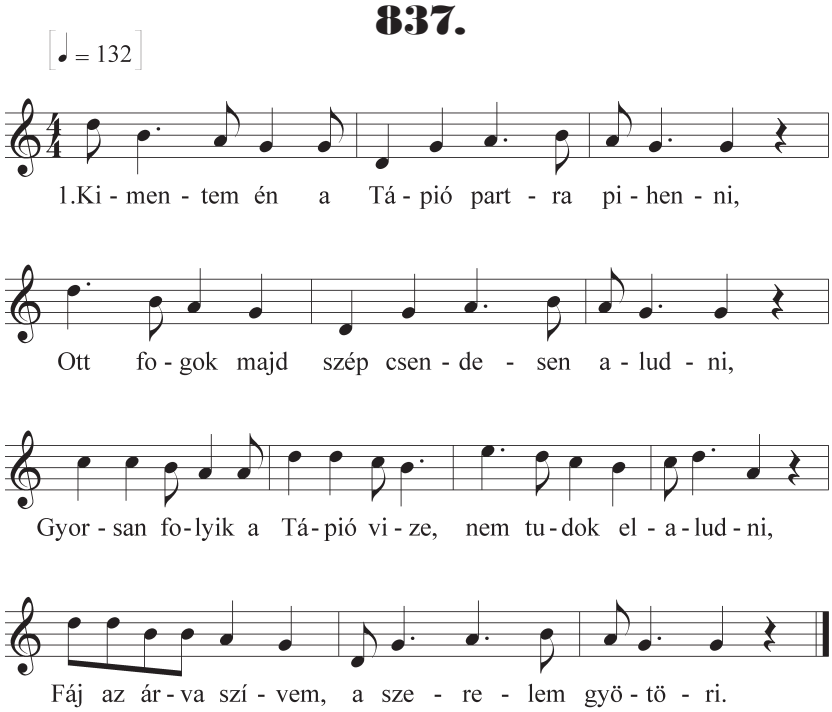
836.

2. Nincsen csillag, mert lehullott a földre,
Nincs szeretőm, mert elhagyott örökre,
Lesz még csillag, páros csillag, fog még az égen ragyogni,
Fog még engem, ki elhagyott, szeretni.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983f
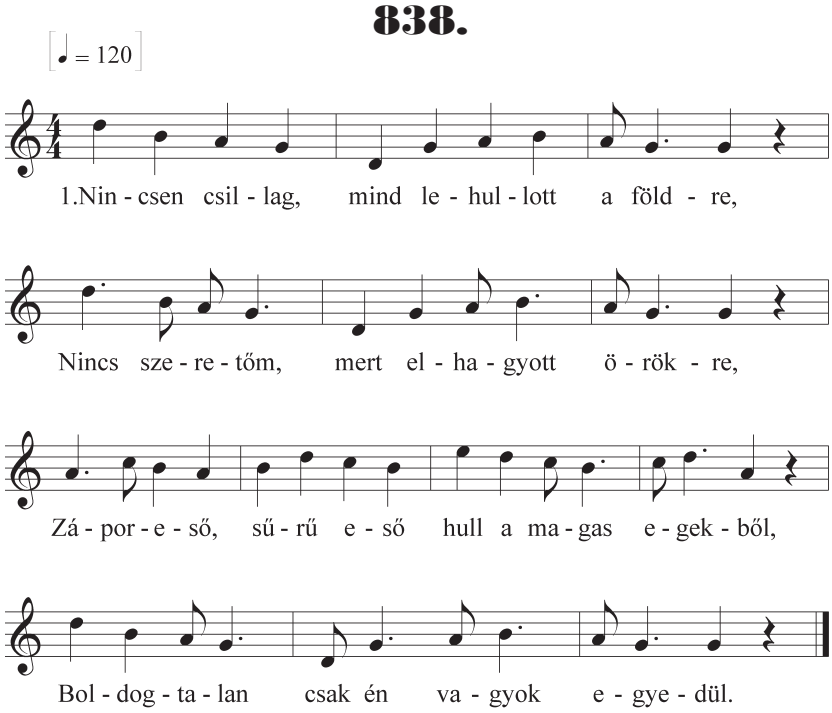
837.

Tápiószentmárton (Pest), Kovács Pálné Németh Mária (69), Szabó Károlyné Kántor Erzsébet (61) Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82)

Terék József, 2009.II.25.
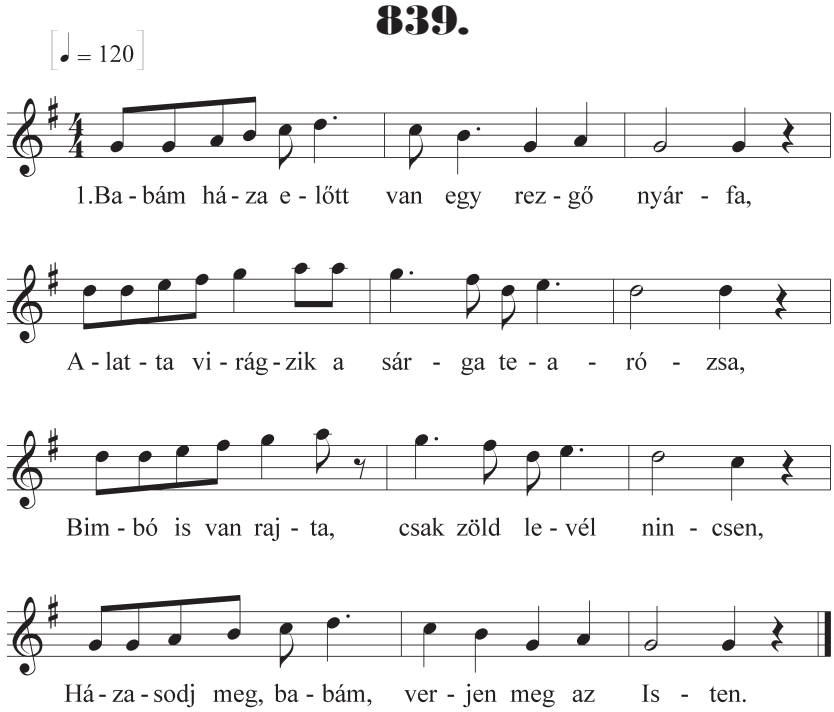
838.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87)

Terék József, 2013.VII.02.

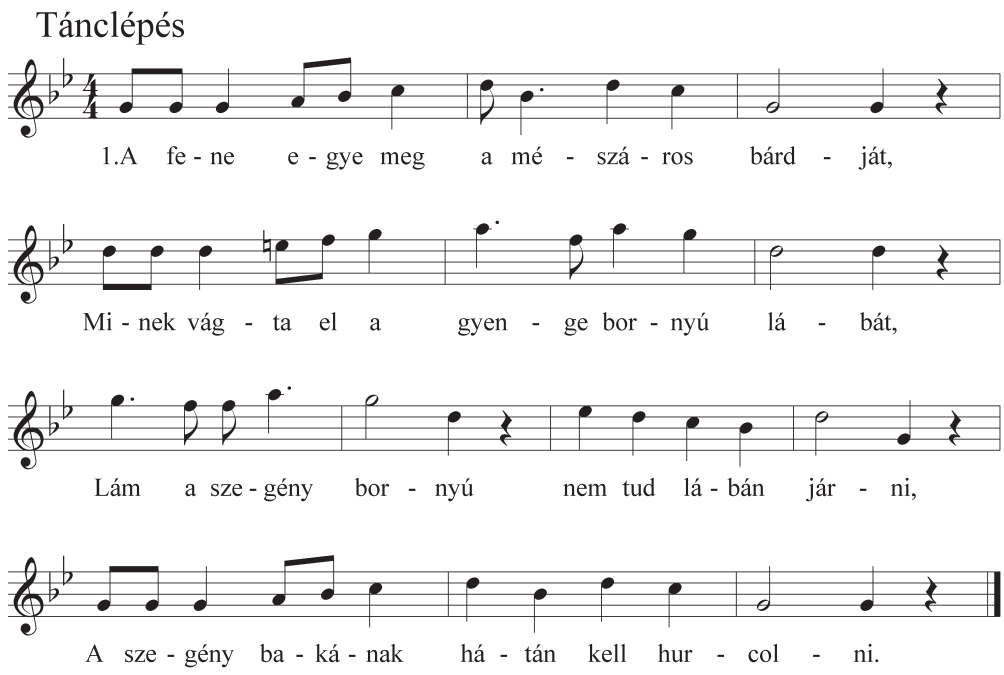
839.

2. El is megyek, babám, meg is házasodok,
A te bús szívedre nagy bánatot hozok,
Fordítsd meg a szélit a rózsa levelének,
Úgy higgyed a szavát a mostani legénynek.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) Lázár Katalin, 1981.I.21.
ZTI AP 12626b
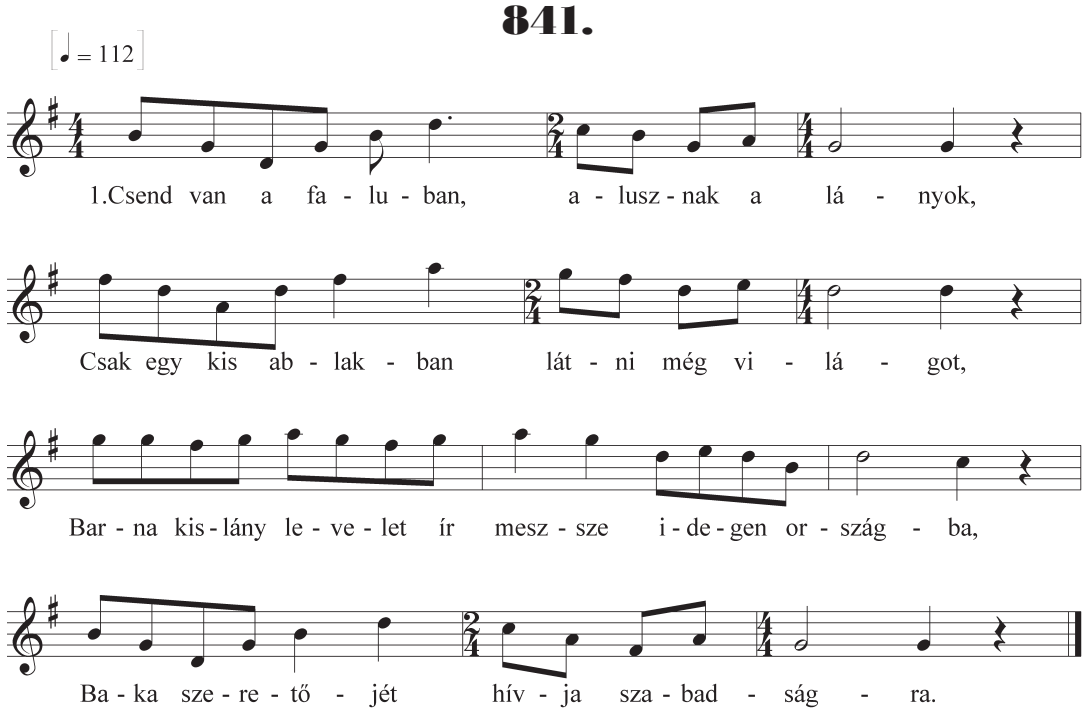
840.

2. Mikor a bakancsos elkezd öltözködni,
Fűzi a bakancsát, elkezd káromkodni,
Szárítja csizmáját, átkozza a császárt,
Mért nem adott néki minden reggel tisztát.

Gomba (Pest m.), Német Gábor Kodály Zoltán, 1903.
KR 14348
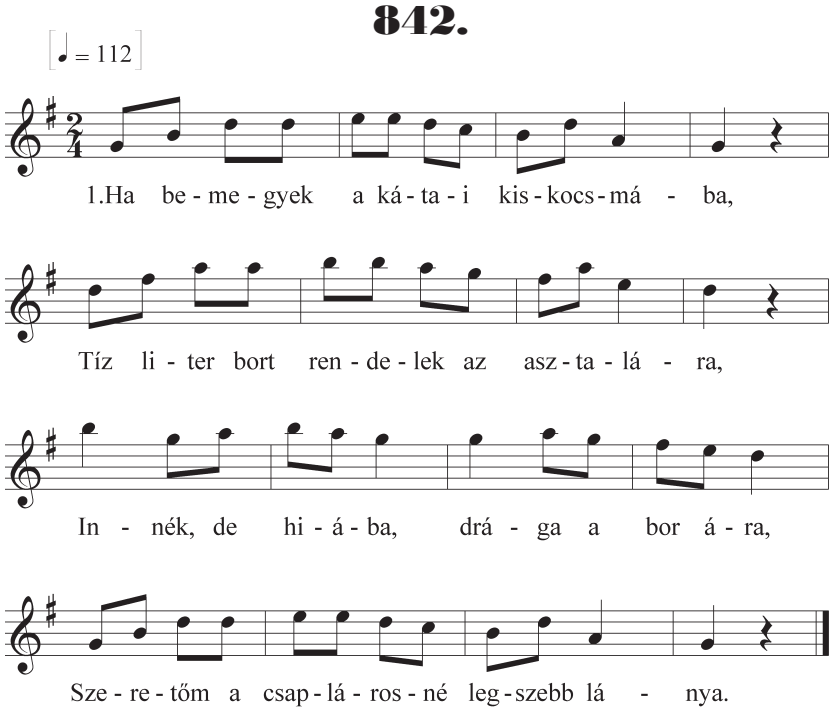
841.

2. Mikor kicsi a lány, a babával játszik,
Mikor megnő a lány, a bakával játszik,
Gondja van a szép ruhára, sej, haj, a ringó járására,
Csókot is ad a lány a baka orcájára.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.
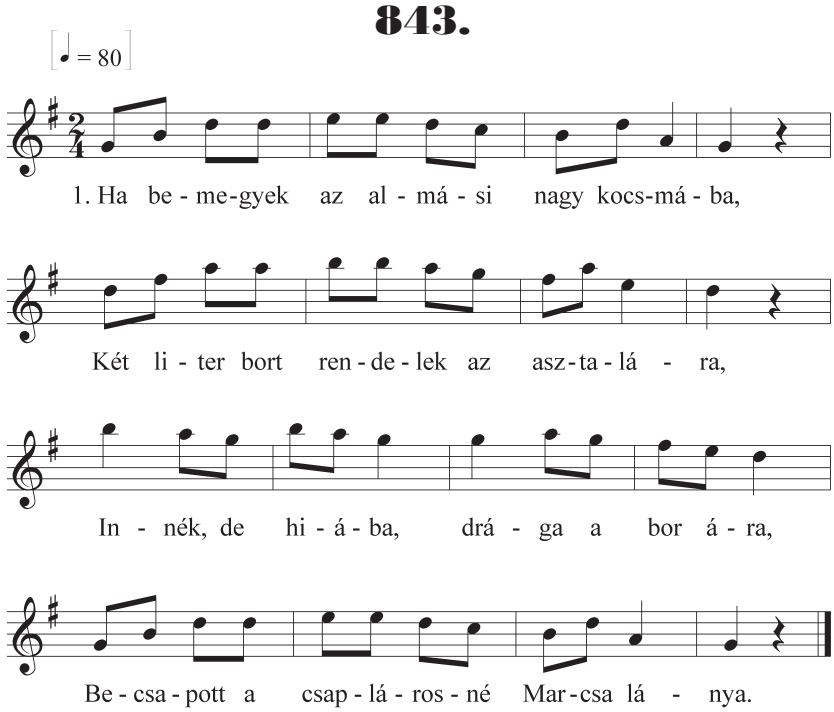
842.

2. Csaplárosné legszebb lánya a galambom,
Minden este kikönyököl az ablakon,
Karjával integet, gyere be, ha lehet,
Megölellek, megcsókollak, hogyha szeretsz.
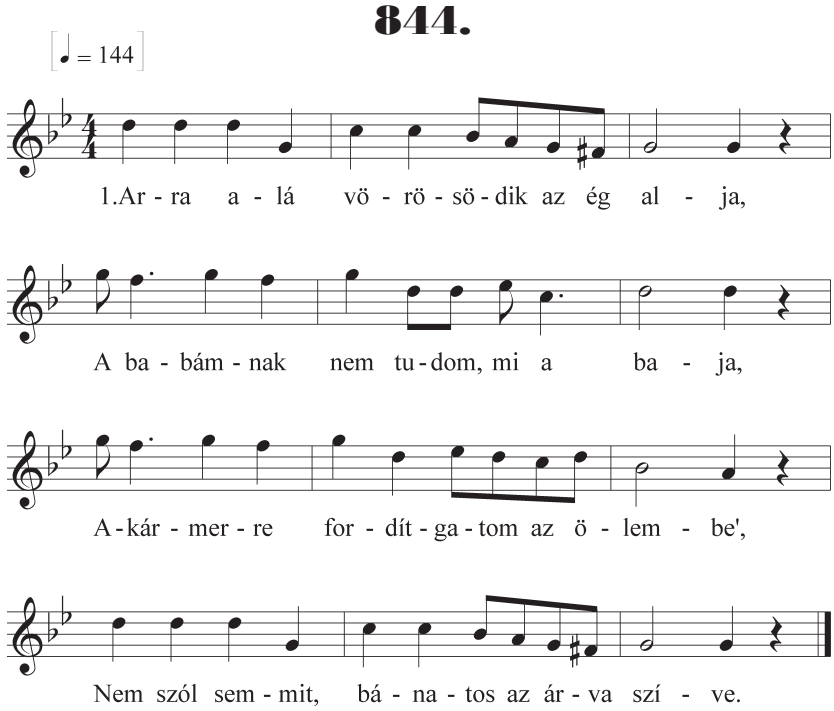
Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

843.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988k

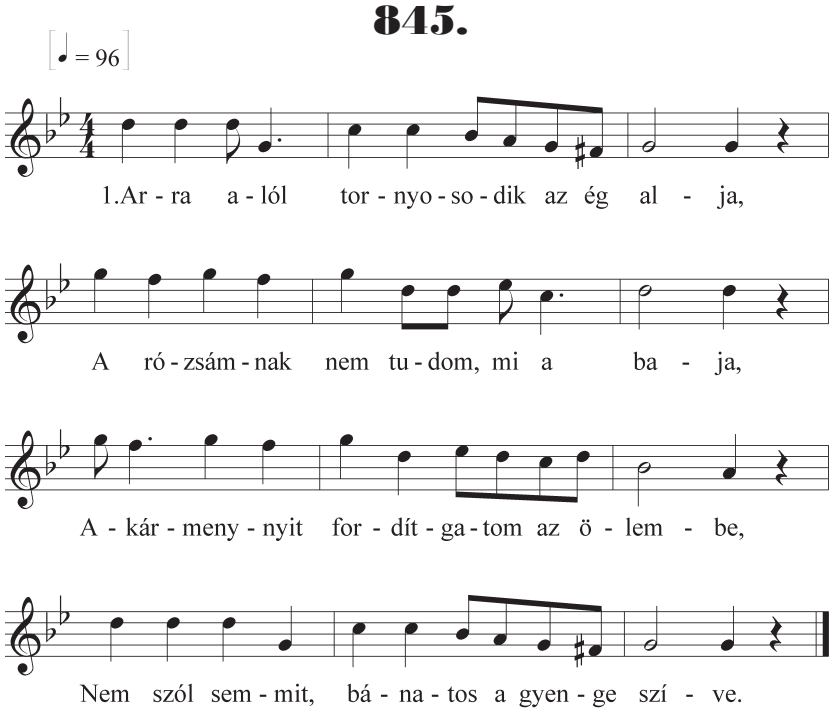
844.

2. Arra alá vörösödik az ég alja,
A babámnak szalma a feje alja,
Nem is lehet mindenkinek vetett ágya,
Én sem fekszem a régi libatollas ágyba.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.
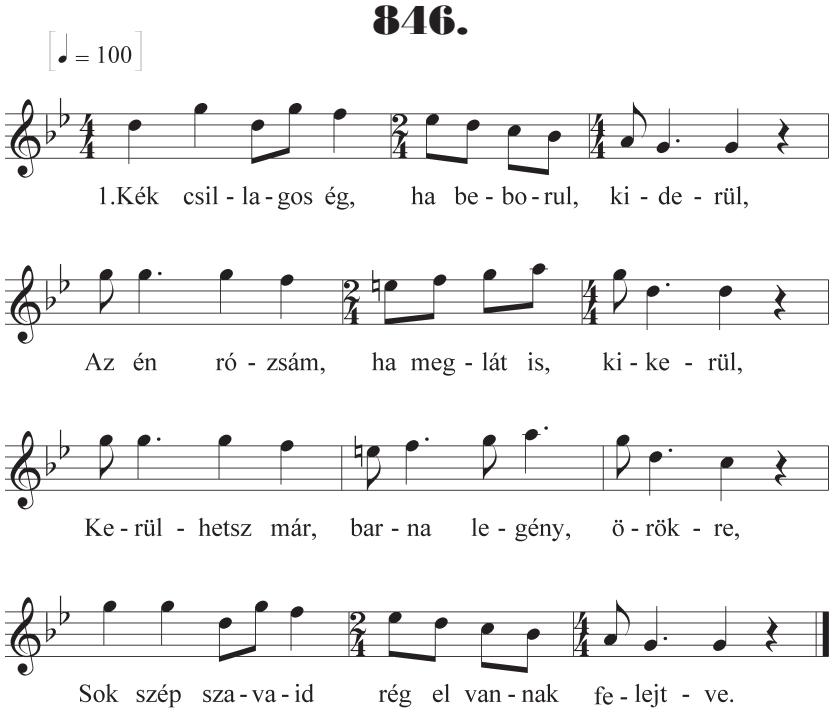
845.

2. Arra alól borús az ég alja,
A rózsámnak szalma a feje alja,
Nem is lehet mindenkinek vetett ágya,
Én sem fekszem a régi libatollas ágyba.
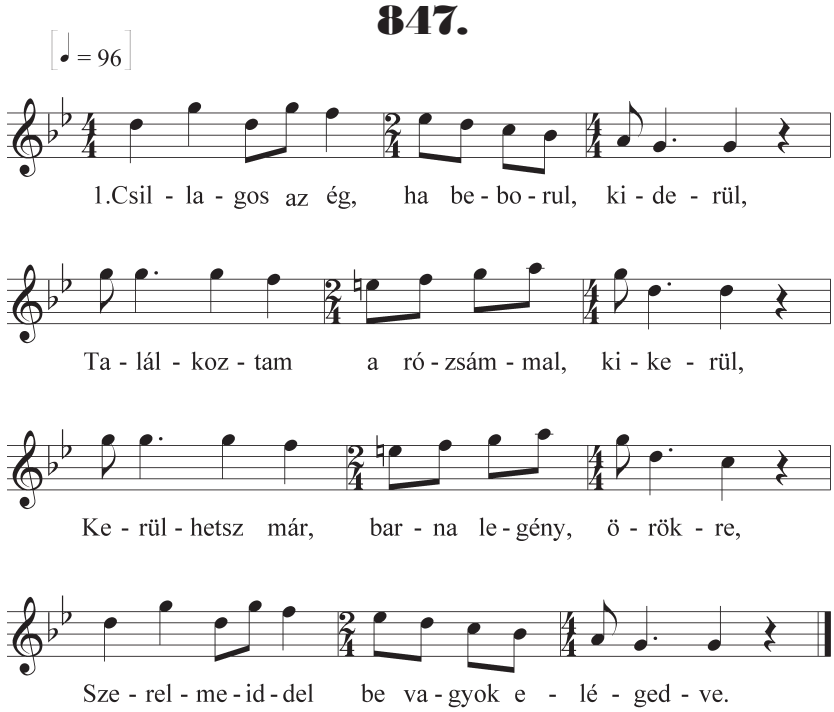
Újszilvás (Pest), Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (72), Boda Andrásné Sándor Mária (72) Terék József, 2009.III.20.

846.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
Özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638c
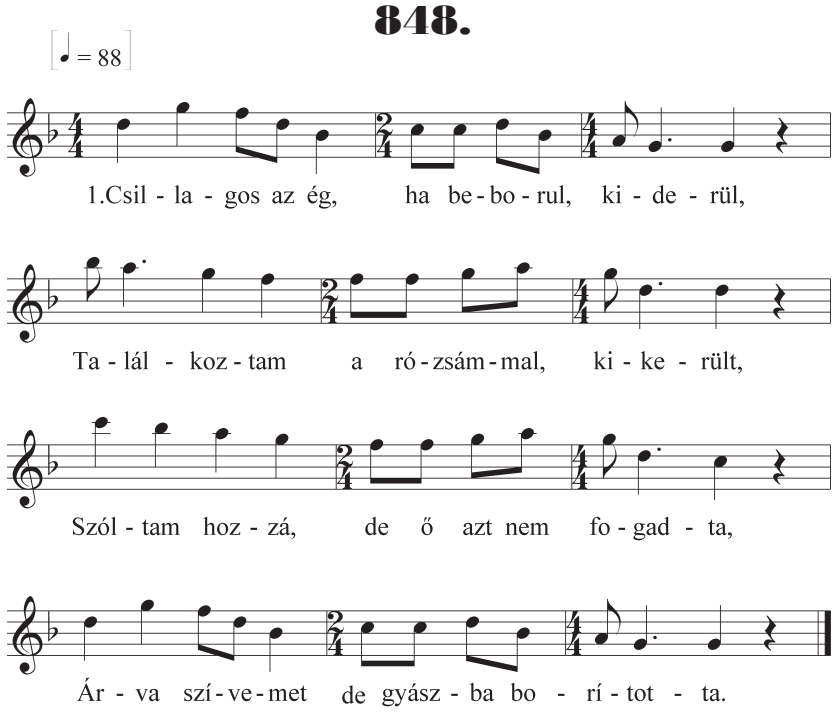
847.

2. Ez a magas ég, ha beborul, kiderül,
Udvaromba' van egy lóca, rá ne ülj,
Ha ráülsz is, jól vigyázz, hogy le ne ess,
Voltál szeretőm, de már nékem nem kellesz.

Újszilvás (Pest), Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (72), Boda Andrásné Sándor Mária (72) Terék József, 2009.III.20.
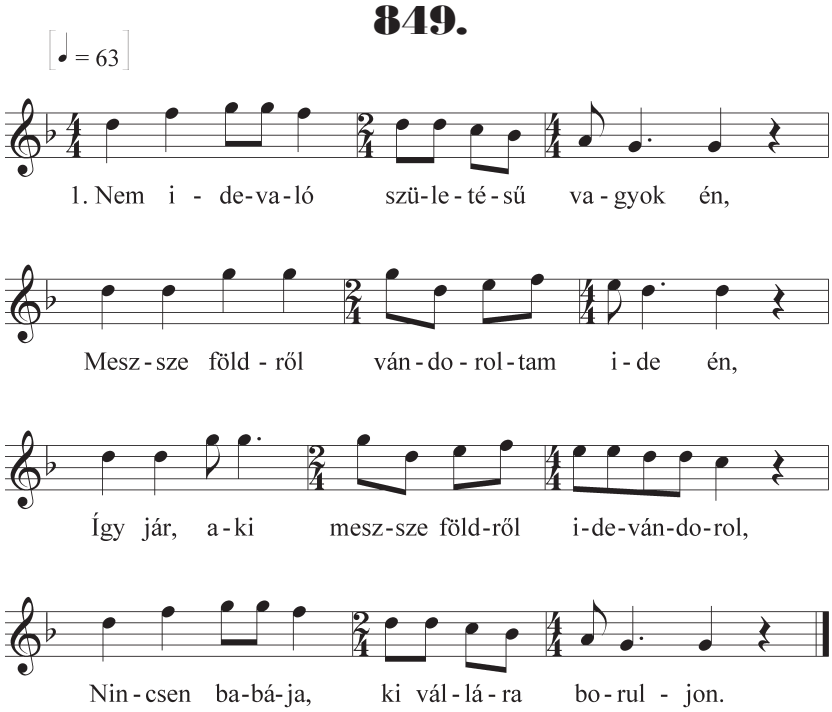
848.

2. Szép csillagos ég, ha beborul, kiderül,
Házunk előtt van egy lóca, ráülök,
Ha ráülsz is, jól vigyázz, hogy le ne ess,
Voltál szeretőm, de már nékem nem köllesz.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.
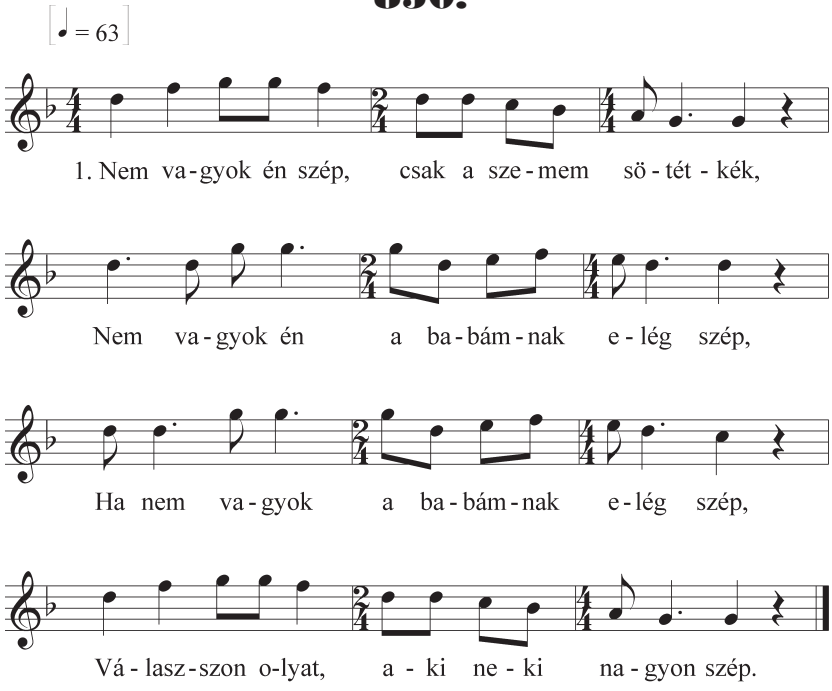
849.

2. Kék csillagos ég, ha beborul, kiderül,
A szeretőm, ha meglát is, kikerül,
Kerülhetsz már, barna babám, örökre,
Szerelmeiddel be vagyok elégedve.

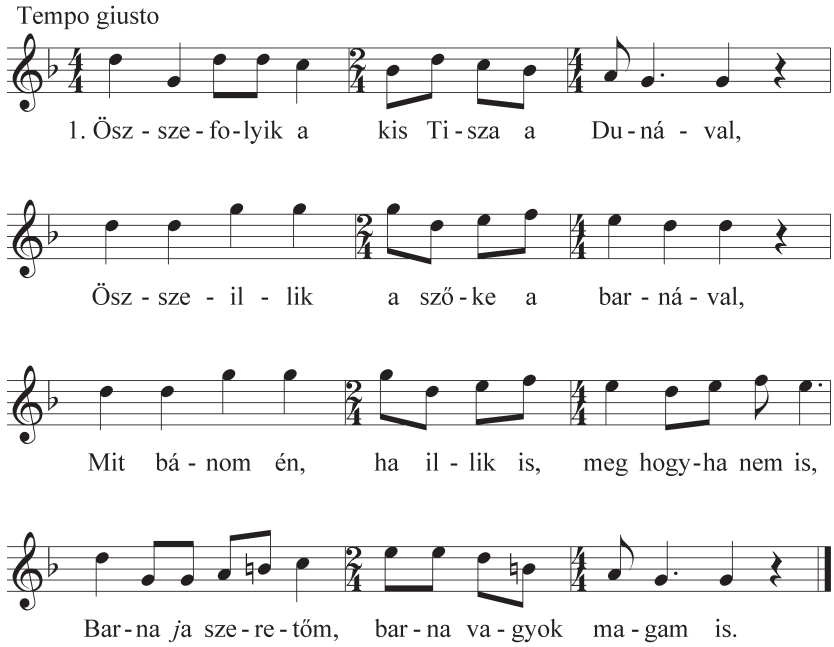
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10989c

850.
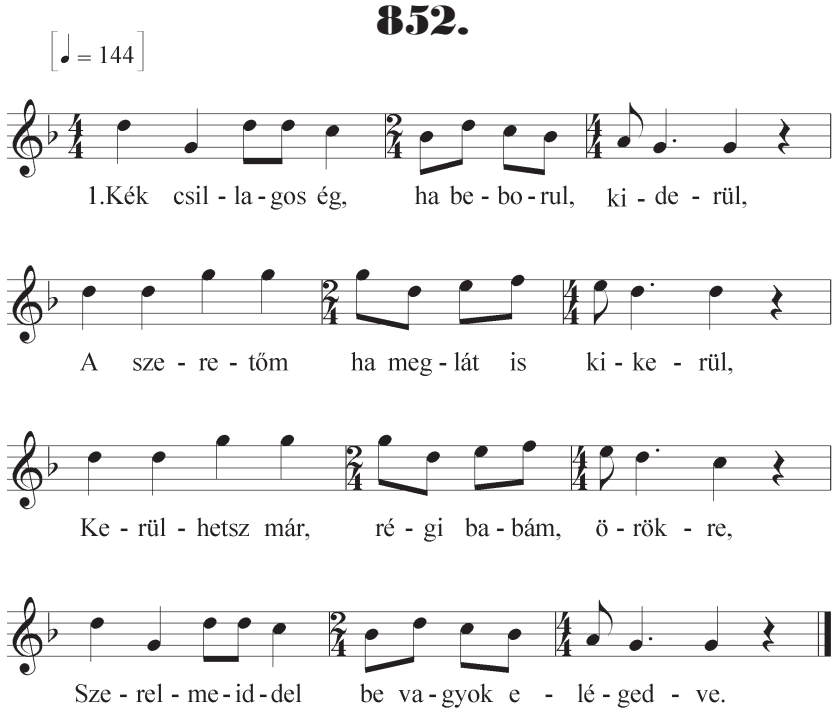

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10989d

851.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (27) Paulovics Géza, 1964.XI.29.
ZTI AP 05864b
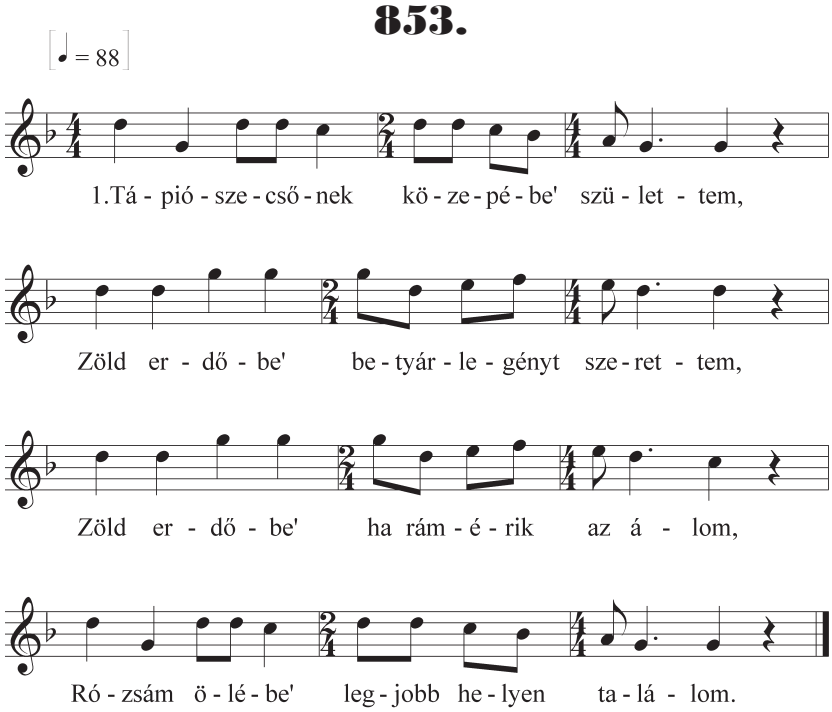
852.

2. Régi szeretőm, szombat este eljöhetsz,
Házunk előtt van egy lóca, ráülhetsz,
Ha ráülsz is, jól vigyázz, hogy le ne ess,
Voltál szeretőm, de már nékem nem kellesz.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.
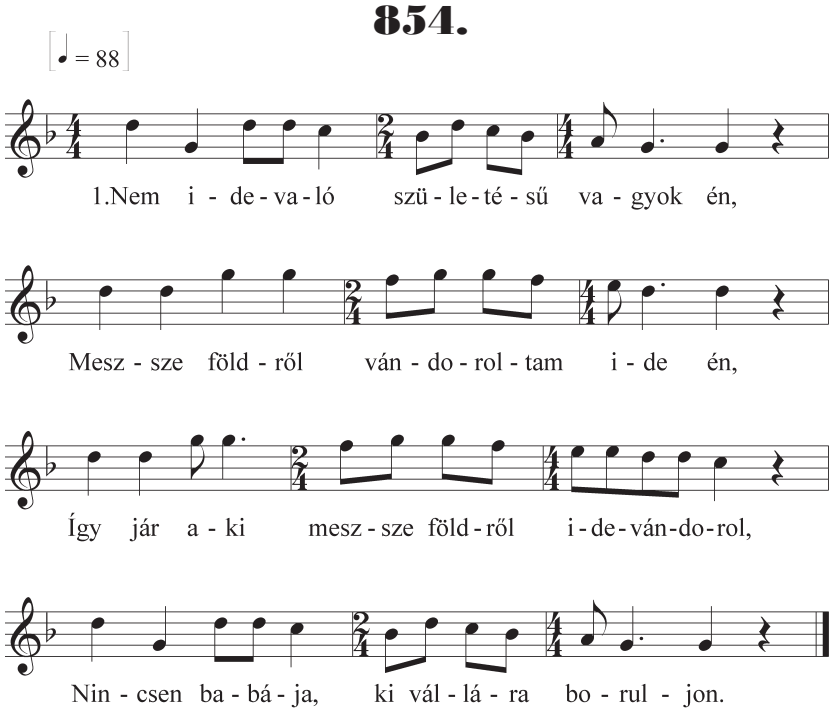
853.

2. El, el, elmegyek, nem maradok e tájon,
Hogy a szívem a babámér' ne fájjon,
Mert a szívem a babámér' nagyon fáj,
Szőkét szeretek, mert a barna megcsalt már.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.
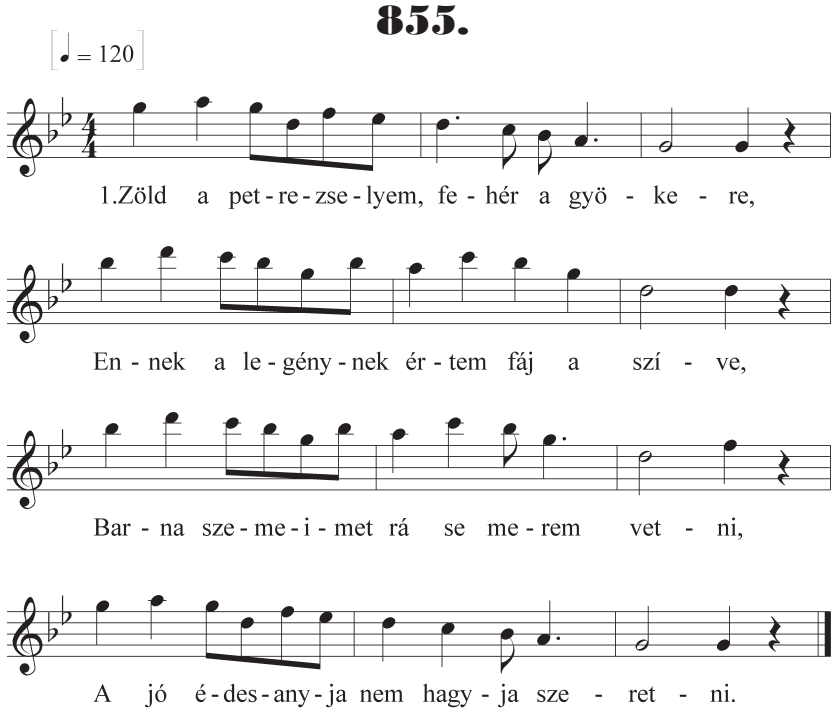
854.

2. El, el, elmegyek, nem maradok e tájon,
Mer' a szívem a babámér' nagyon fáj,
Mer' a szívem a babámér' nagyon fáj,
Szőkét szeretek, mert a barna megcsalt már.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791c
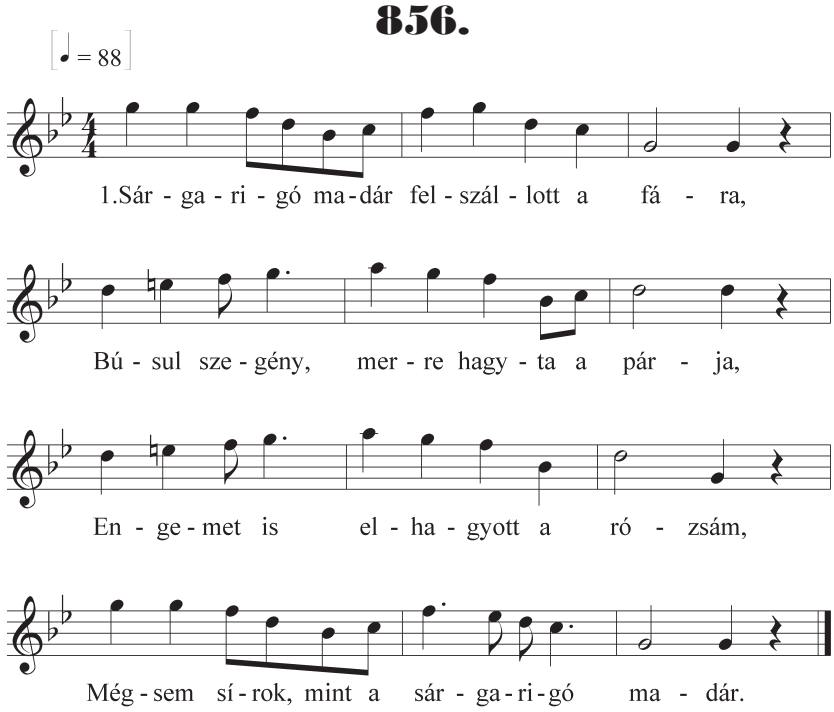
855.

2. Édesanya voltál, mért nem tanítottál,
Gyenge rózsaszálat mért nem hajlítottál,
Hajlítottál volna, meghajoltam volna,
Ilyen árvaságra nem jutottam volna.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Mártonné Bende Ilona (87) Terék József, 2009.III.03.

856.

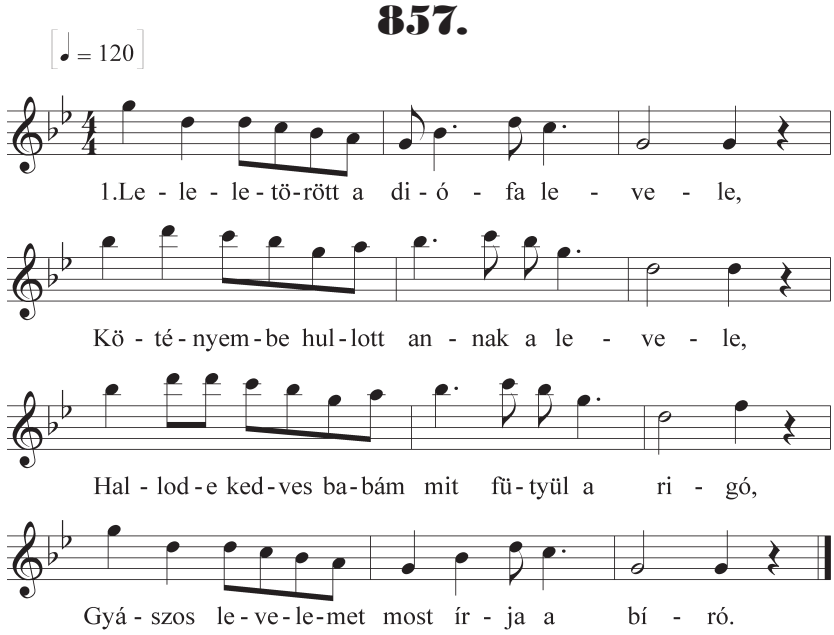

2. Sárgarigómadár, ne szállj fel a fára,
Inkább szállj el a babám ablakára,
Fütyüld el a szomorú nótámat,
Elvitték a szeretőmet katonának.

3. Várni, várni babám, jaj, de nehéz várni,
Száraz fának fakadását várni,
Száraz fának sosem lesz virága,
Árva vagyok, babám, jaj, de nagyon árva.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.09.

857.
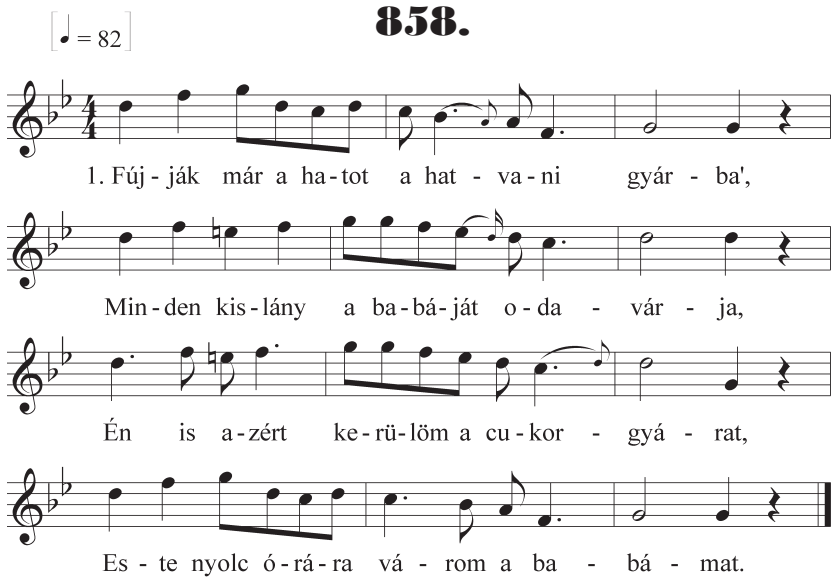

2. Le, le, leszedik a szőlőt a kosárba,
Árván marad babám a tőke utána,
Árva maradsz te is kedves kis angyalom,
Megjött a behívóm, el kell masíroznom.

3. Sej, haj, a kókai bíró udvarába',
Megbotlott a kispej lovam lába,
Talán le is estem én is volna róla,
Ha a bíró fia szeretőm nem volna.

Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) — Terék József, 2009.III.10.

858.

2. Egy sem legény, babám, aki nem katona,
Csak a priccses nadrág mutat rajta,
Nem tudja a sűrű rendet lekaszálni,
Mégis a málészájú lányhoz akar járni.
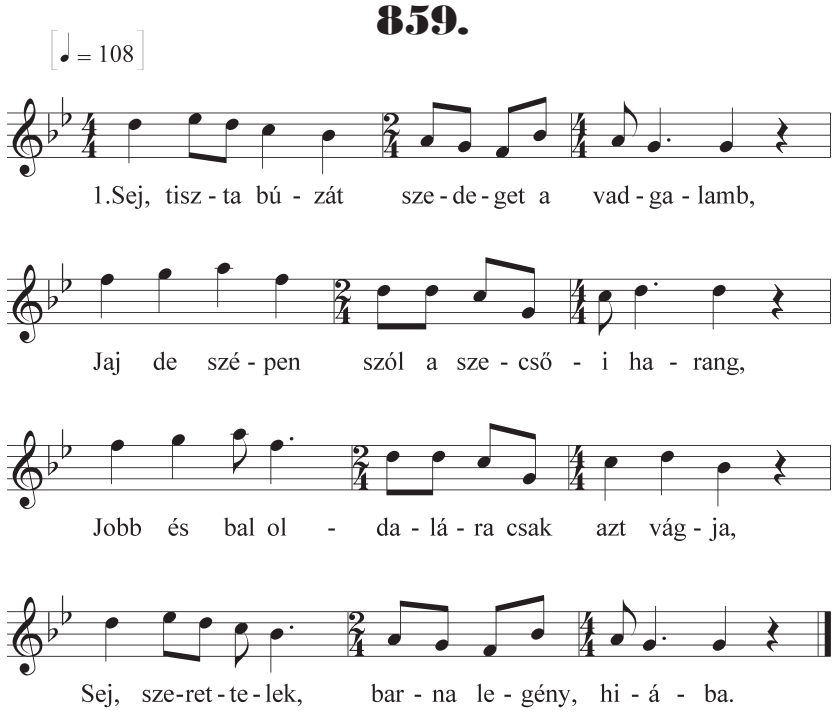
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Borsai Ilona, 1975.IX.15.
ZTI AP 09662d

Szövegváltozat:

2. Egy sem legény, babám, aki nem katona,
Csak a priccses nadrág mutat rajta,
Nem tudja a sűrű rendet lekaszálni,
Mégis a málészájú hozzám akar járni.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10993d

859.
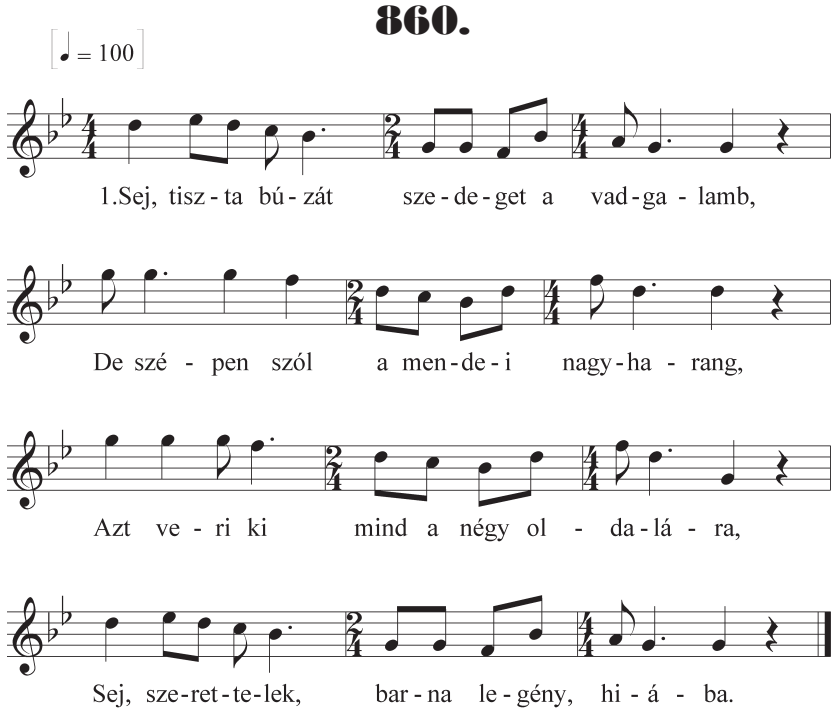

2. Sej, édesanyám, mér' szültél a világra,
Mért nem vettél a zavaros Tiszába,
Tisza vize vitt volna a Dunába,
Sej, hogy a szívem a babámér' nem fájna.

3. Sej, édesanyám, most vagyok szép időbe',
Most vagyok a tizennyolcadik évbe',
Tizennyolc év, jaj, de nagyon szép idő,
Kedves édesanyám, elhagyott a szeretőm.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81), Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69) özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76) — Lázár Katalin, 1981.II.06.

ZTI AP 12638b
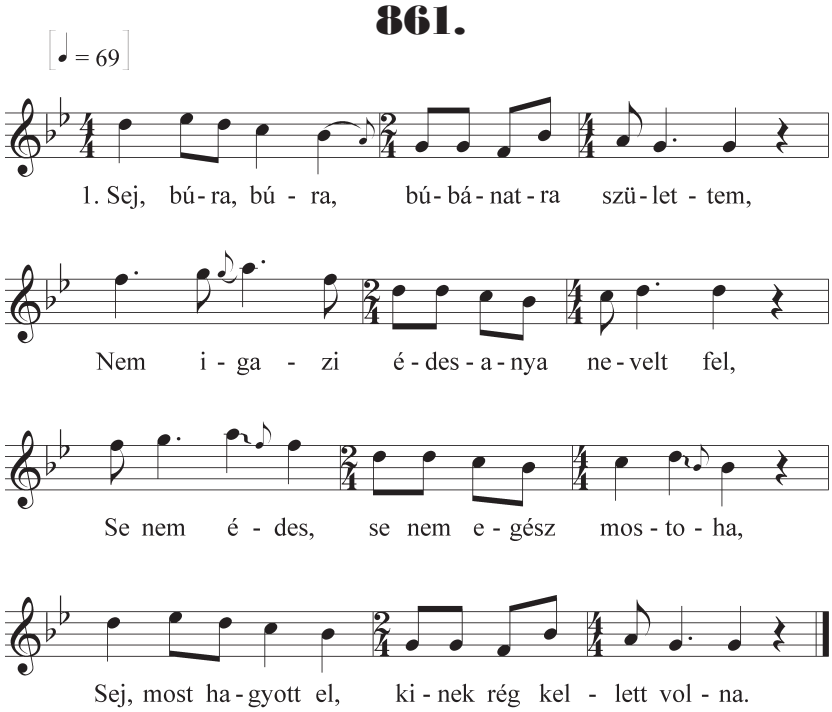
860.

2. Sej, búra, búra, búbánatra születtem,
Nem igazi édesanya szült engem,
Se nem édes, se nem egész mostoha,
Sej, azt szerettem, akit nem kellett volna.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (70), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (82) Mészáros Jánosné Bakos Ilona (84) — Terék József, 2011.VI.21.

861.
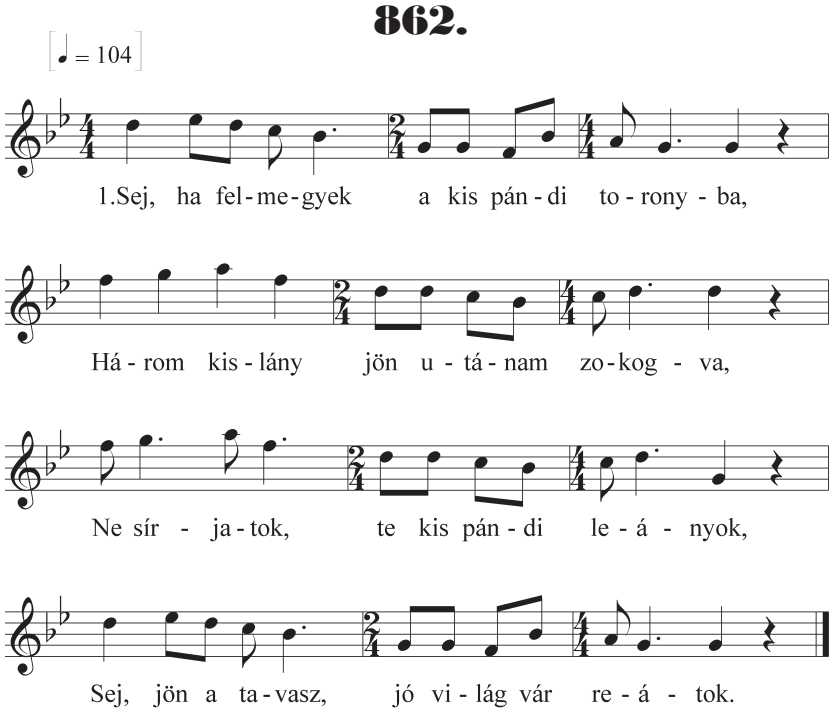

2. Sej, édesanyám, mért szültél a világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába,
Tisza vize vitt volna a Dunába,
Sej, hogy ne volnék senki megunt babája.

3. Sej, édesanyám, most vagyok szép időbe,
Most vagyok a tizennyolcadik évbe,
Tizennyolc év, jaj de nagyon szép idő,
Kedves édesanyám, katona a szeretőm.

4. Sej, zárda, zárda, budapesti nagy zárda,
Abba vagyok három évig bezárva,
Zárdaajtó, hulljon le rólad a zár,
Sej, csak még egyszer lehetnék szabad madár.
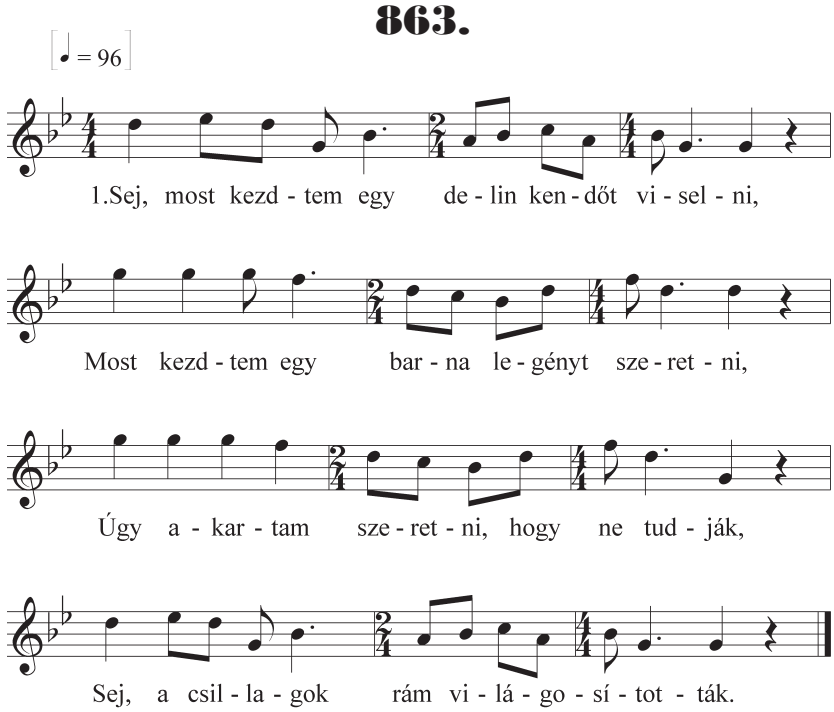
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10975c

862.

Pánd (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73), Lőrincz József (62), Gábor József (62) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Bede Jánosné Boros Julianna (68), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
ZTI AP 12624h

863.
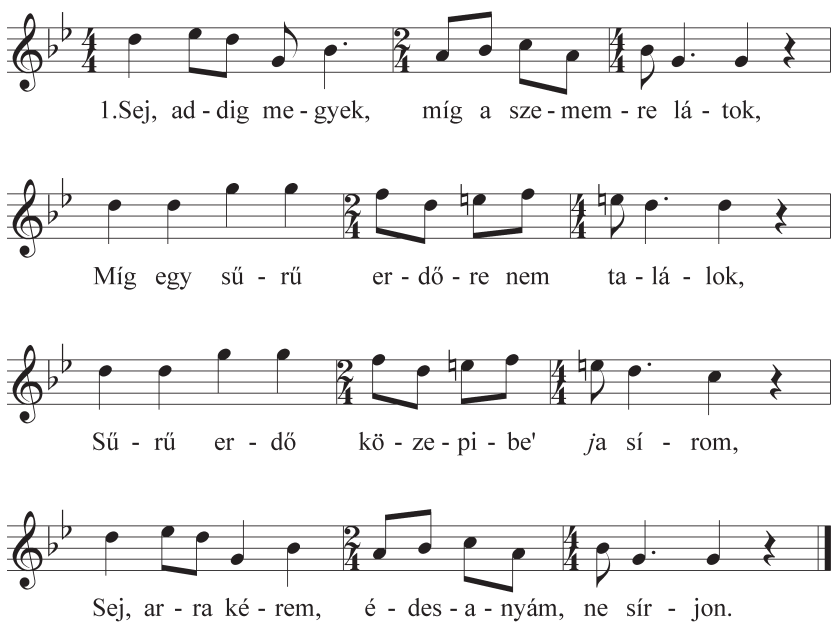

2. Sej, mi az oka, hogy a Tisza befagyott,
Mi az oka, hogy a babám elhagyott,
Szokása a Tiszának a befagyás,
Sej, a legénynek a szerető elhagyás.

3. Sej, a Tiszának a két széle virágos,
Közepébe' darumadár leszállott,
Két szárnyával veri széjjel a habot,
Sej, most tudom már, hogy a babám elhagyott.

Újszilvás (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.20.

864.
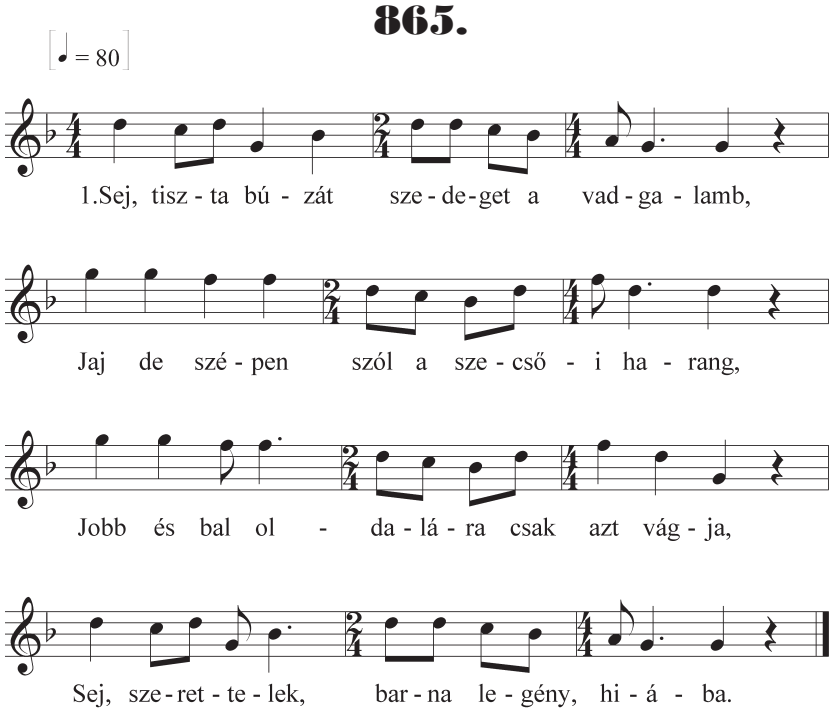

2. Sej, édesanyám, mért szültél a világra,
Mért nem szültél a zavaros Tiszába,
Tisza vize, vitt volna *j*a Dunába,
Sej, hogy ne volnék senki megunt babája.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68), Nagy Andrásné Czervan Julianna (72), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67) — Lázár Katalin, 1981.I.21.

ZTI AP 12625g
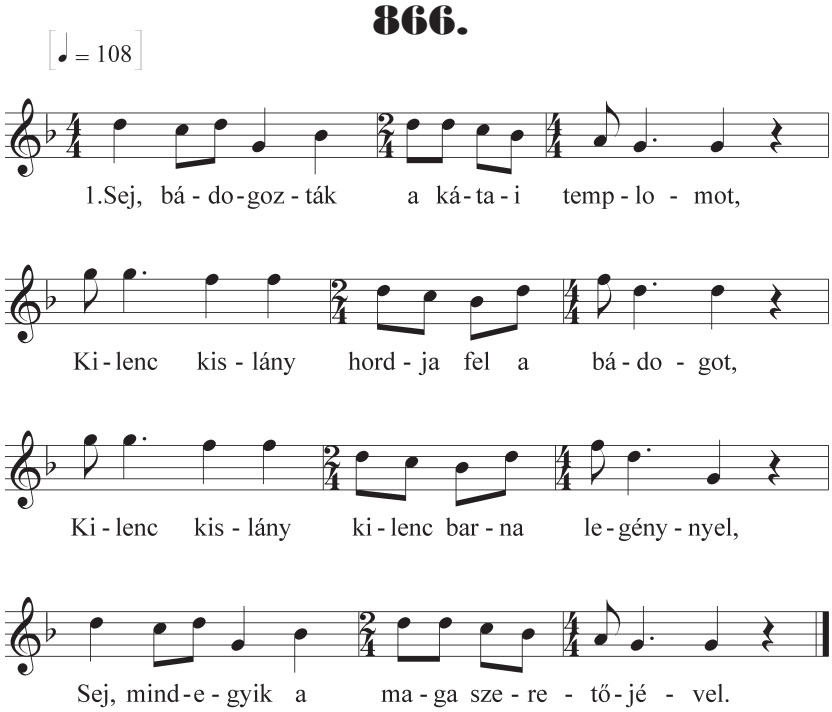
865.

2. Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy elváló levelet,
Dobtad volna budapesti postaládába,
Sej, hagy jött volna szép Szecső falujába.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

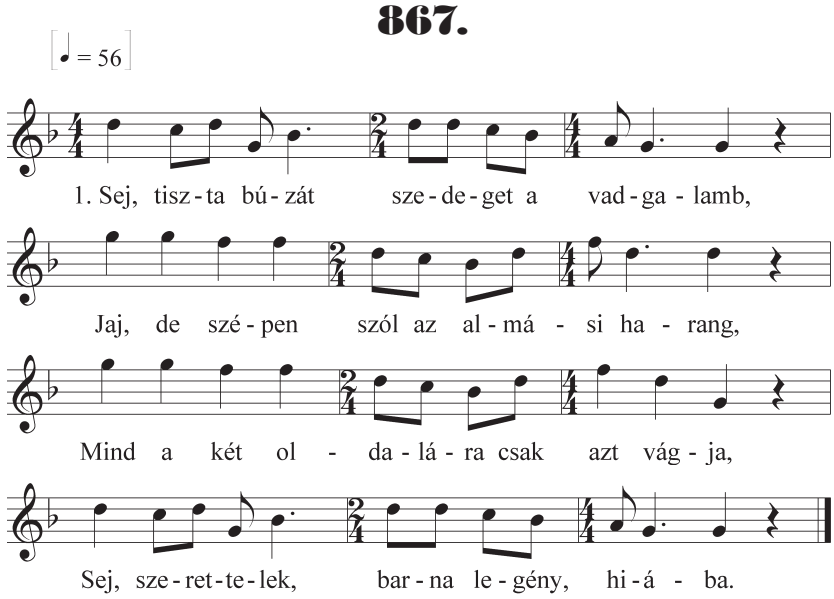
866.

2. Sej, barna kislány, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy elváló levelet,
Dobtad volna a budapesti postaládába,
Sej, hogy jött volna kis Káta falujába.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

867.
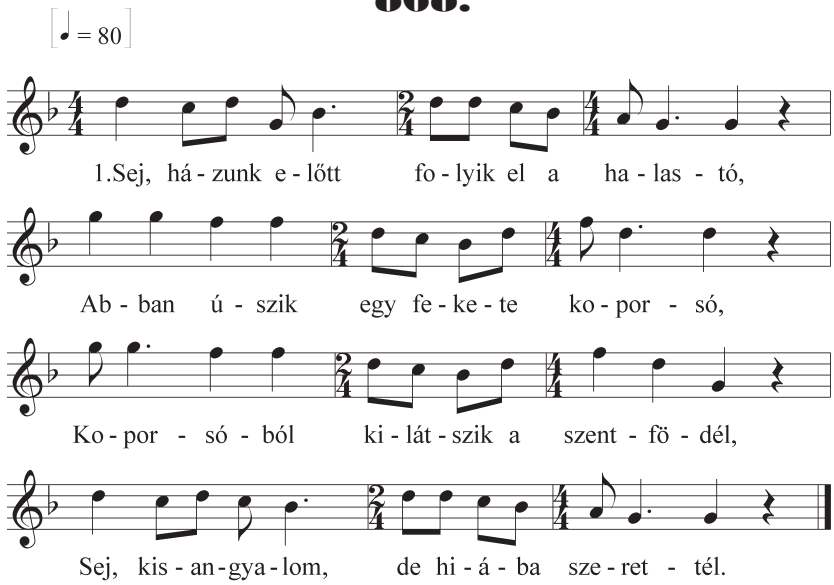

2. Sej, barna kislány, mit viszel a kosárba',
Mi van a te szíved alá bezárva,
Olyan bánat, ki se merem mondani,
Sej, nem akar a kisangyalom szeretni.

3. Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy elváló levelet,
Hagytad volna az árva szívem pihenni,
Sej, más is gondját tudta volna viselni.

4. Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy elváló levelet,
Írtad volna és tetted volna postára,
Sej, ne adtad volna a falu tudtára.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981d

868.

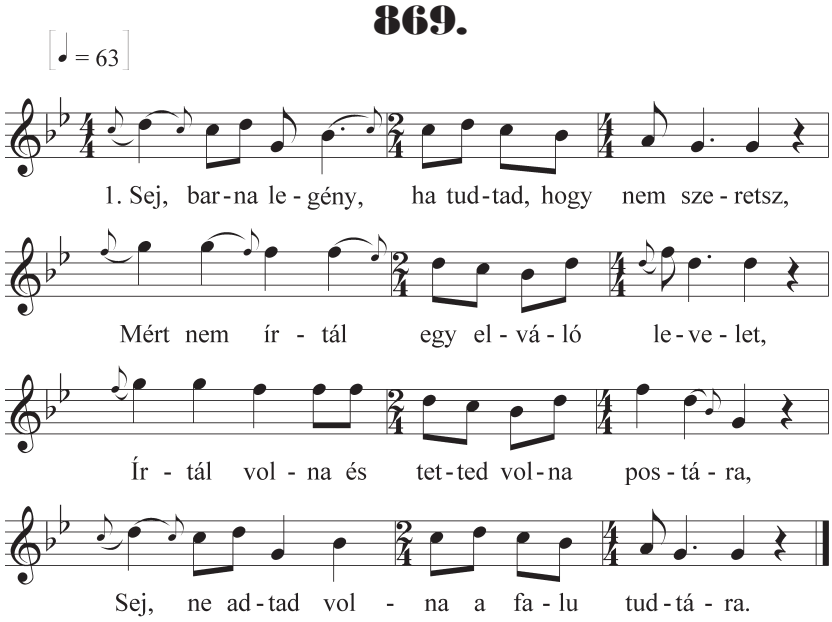

2. Sej, házunk előtt folyik el a halastó,
Abban úszik három fekete holló,
Három fekete hollónak hat szárnya,
Sej, ki vagyok a babám szívéből zárva.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64), Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)

ZTI AP 12627f

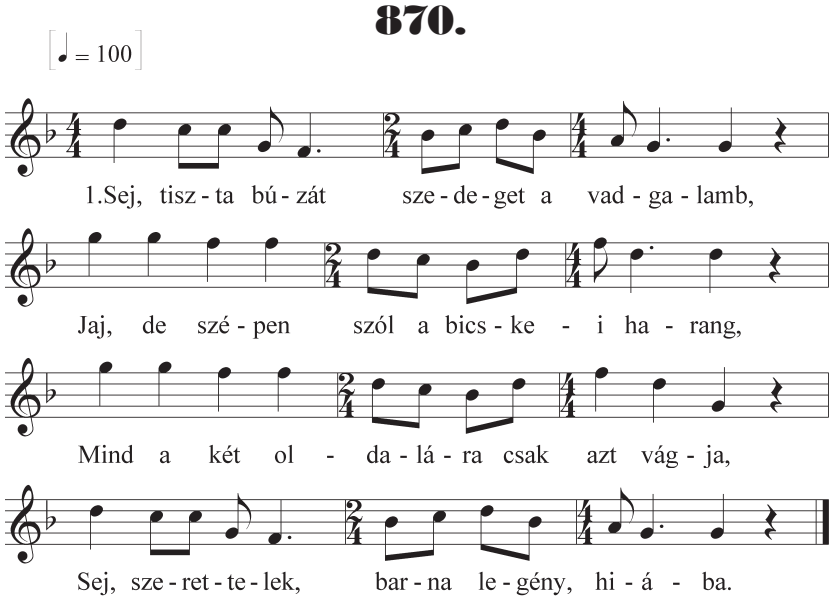
869.

2. Sej, barna legény, a te fekete szemed,
Abban telik minden gyönyörűségem,
Páros csókod a szívem alá van írva,
Sej, barna legény, csak te teszel a sírba.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10991h

870.

2. Sej, tiszta búzát nem adok a madárnak,
Tegnapelőtt temették el anyámat,
Anyám sincsen, szeretőm is elhagyott,
Sej, jaj, Istenem, de boldogtalan vagyok.
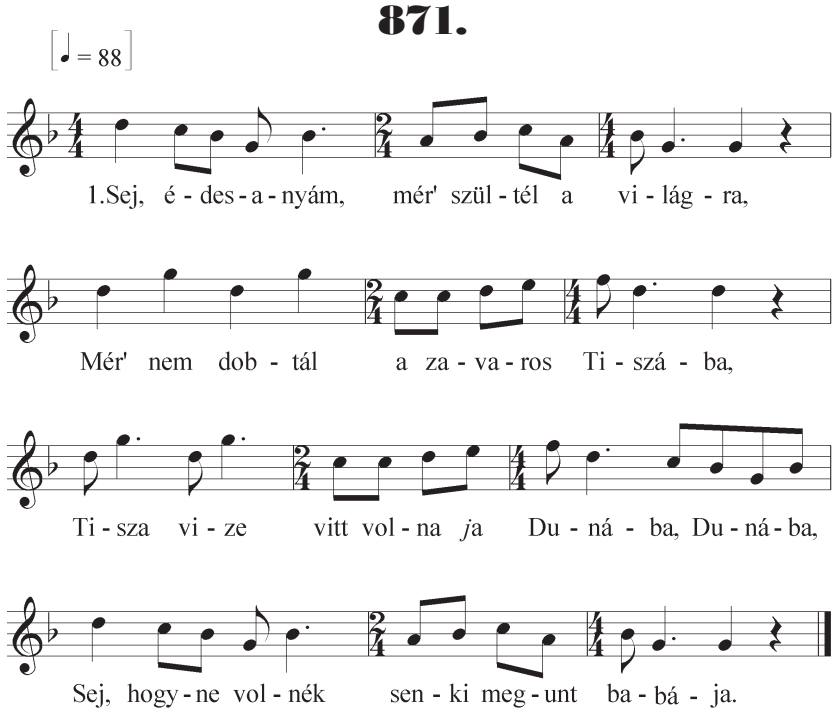
Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

Szövegváltozat:

3. Sej, szombat este kinyitom az ablakot,
Onnan nézem a ragyogó csillagot,
Ahány páros csillag ragyog az égen,
Sej, annyi csókkal maradtam el a héten.

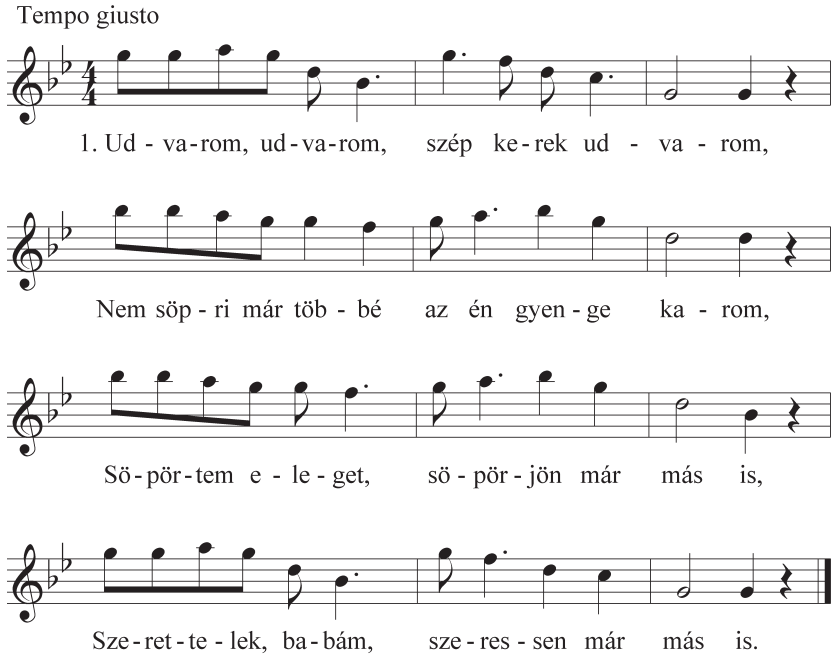
Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

871.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

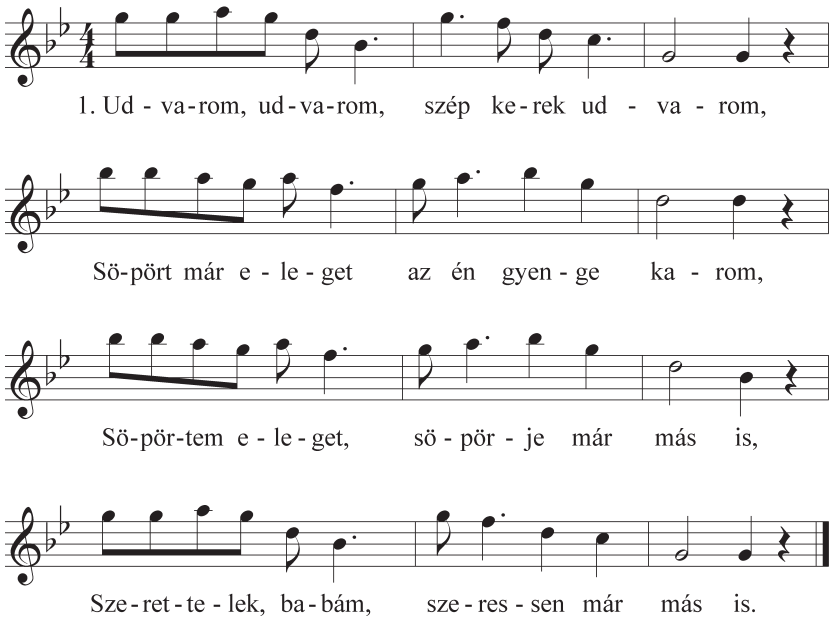
872.

Szentmátonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.
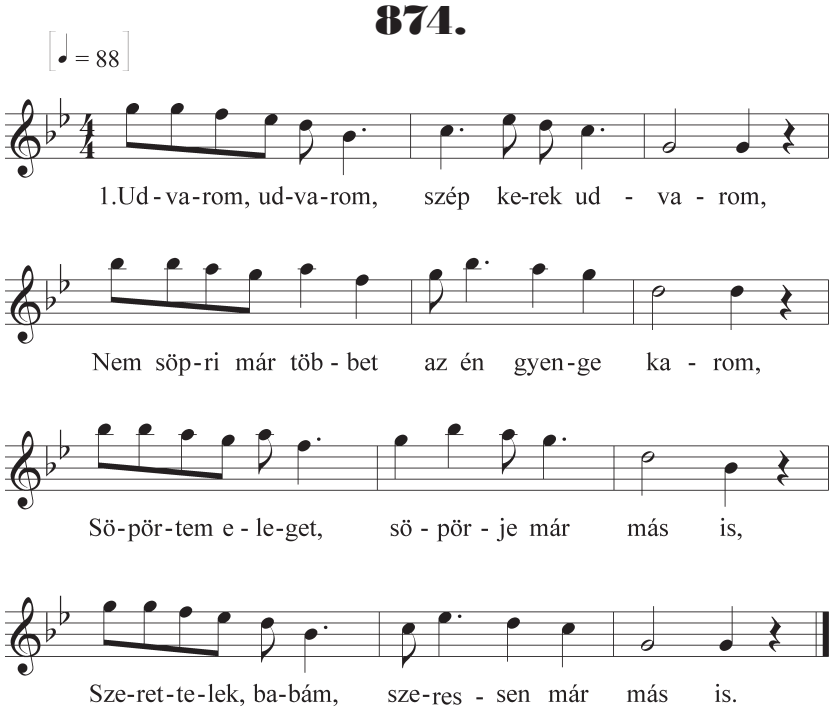
873.

Tempo giusto

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.
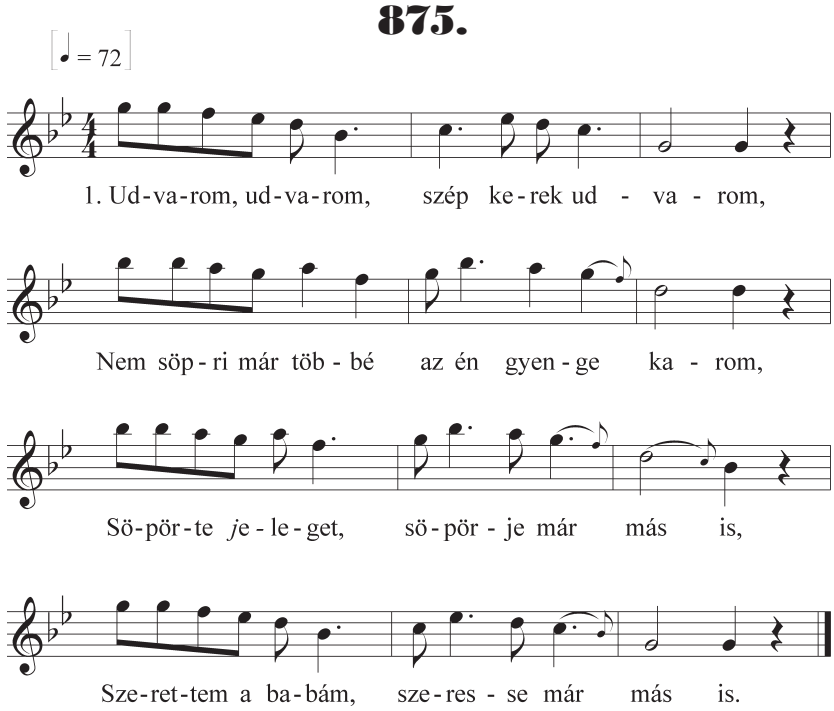
874.

2. Amerre én járok, még a fák is sírnak,
Gyenge ágairól levelek hullanak,
Hulljatok levelek, rejtsetek el engem,
Mer' az én galambom mást szeret, nem engem.
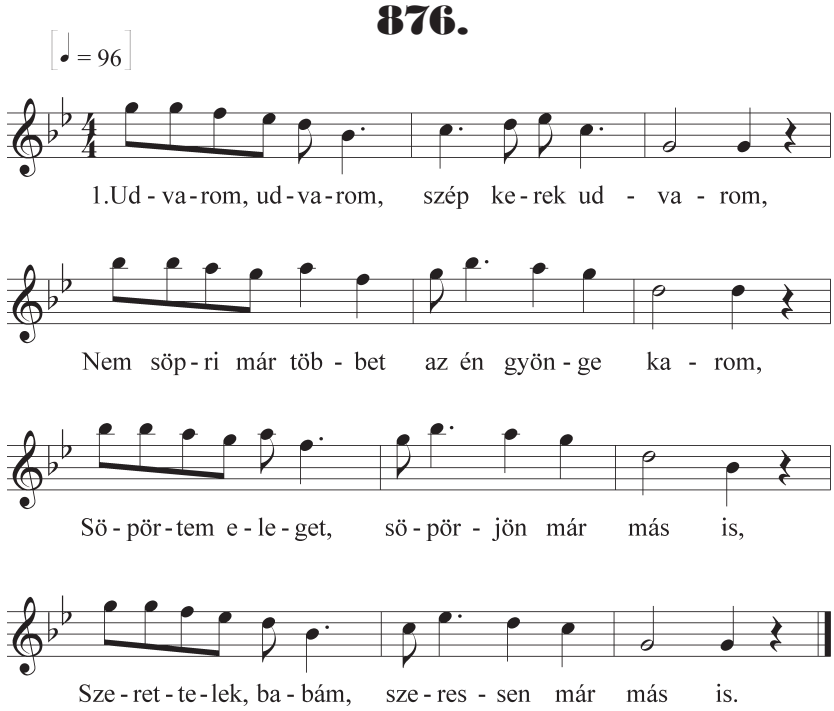
Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636c

875.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10992h
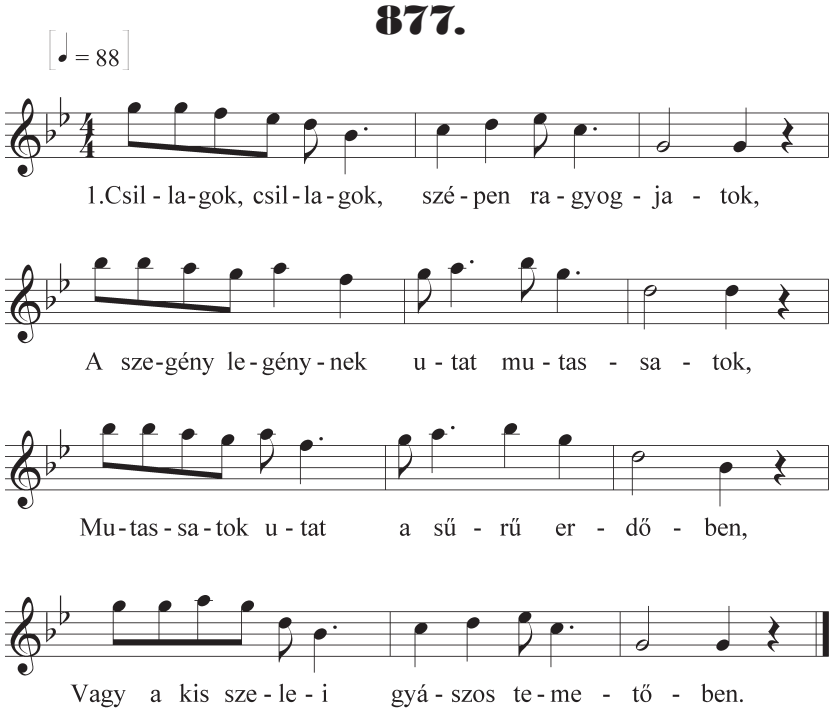
876.

2. Megvágtam az ujjam, folyik piros vérem,
Nincs már nékem anyám, ki bekösse nékem,
Gyere, kisangyalom, ne restölld bekötni,
Én se restöllöttem este hozzád járni.

Tápióság (Pest), Lesti János (88), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58) Lázár Katalin, 1981.I.23.
Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74)
ZTI AP 12628f

877.
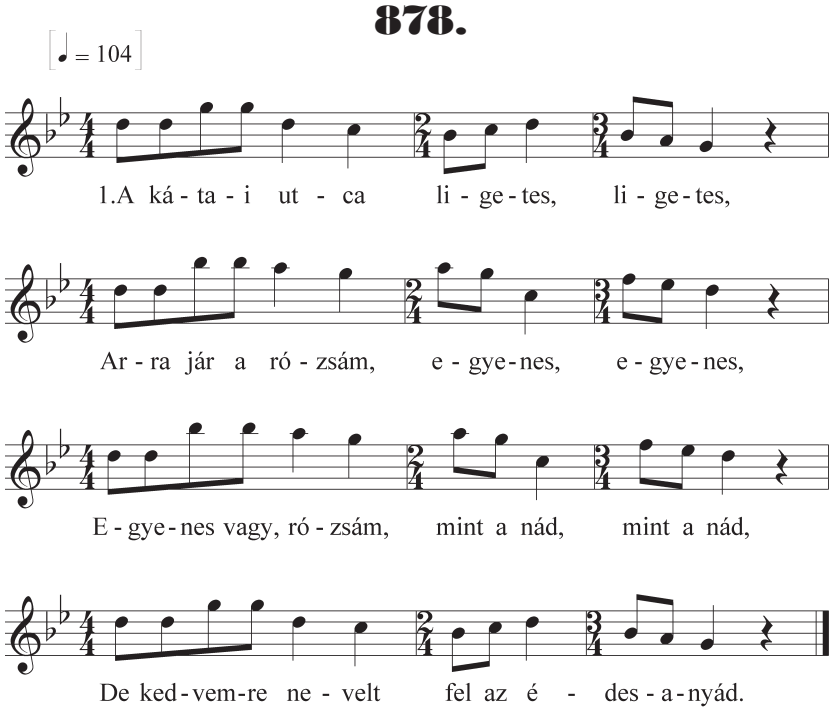

2. Istenem, Istenem, édes jó Istenem,
Mikor lesz már nekem szép szabad életem,
Akkor lesz már nekem szép szabad életem,
Majd, ha a babámat kedvemre ölelem.

3. Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom,
Nem söpri már többet az én gyönge karom,
Söpörtem már eleget, söpörje már más is,
Szerettelek babám, szeressen már más is.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55)
ZTI AP 06791m

Paulovics Géza, 1967.X.26.

878.
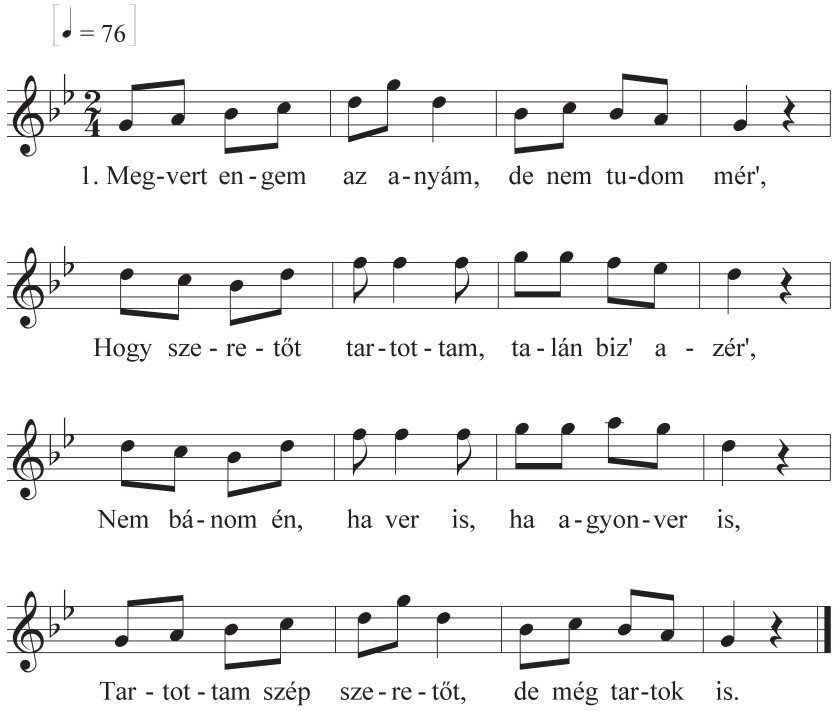

2. Ha elkerülsz rózsám, elkerüllek én is,
Ha az én szívem fáj, fájjon a tied is,
Addig kerülgetjük kis angyalom egymást,
Meghasad a szívünk bánatába, meglásd.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.11.

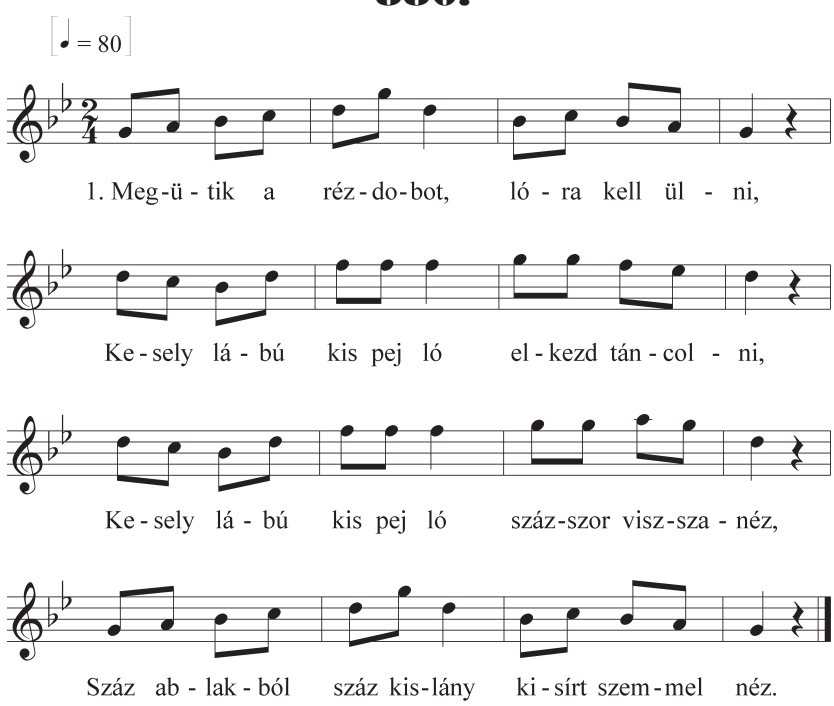
879.

2. Megütik a rézdobot, lóra kell ülni,
Kesely lábú kis pej ló elkezd táncolni,
Kesely lábú kis pej ló százszor visszanéz,
Száz ablakból száz kislány kisírt szemmel néz.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988e
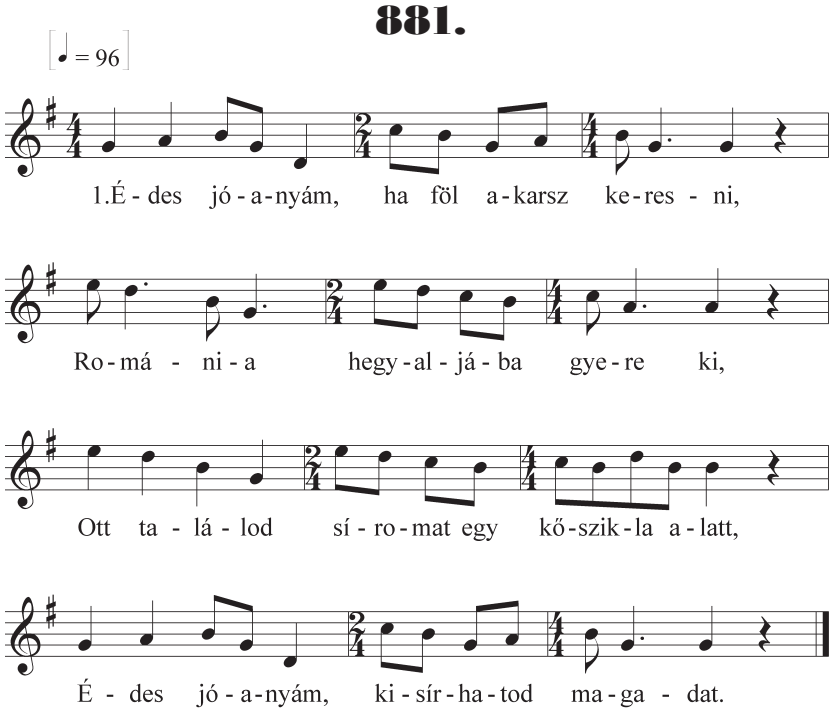
880.

2. Megvert engem az anyám, de nem tudom, mér',
Hogy szeretőt tartottam, talán biz' azér',
Nem bánom én, ha ver is, ha *j*agyon ver is,
Tartottam szép szeretőt, de még tartok is.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10993a
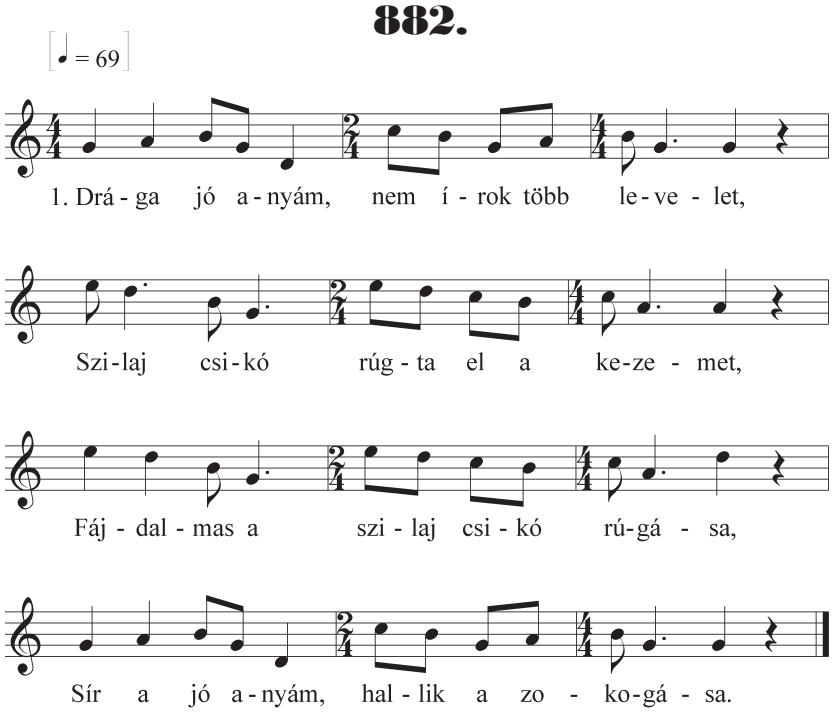
881.

2. Kedves jó anyám, mért szültél a világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába,
Tisza vize elvitt volna Dunába,
Hogy ne jutottál volna nagy árvaságra.

Káva (Pest), Mohácsi Zsuzsanna (86) Terék József, 2009.III.05.
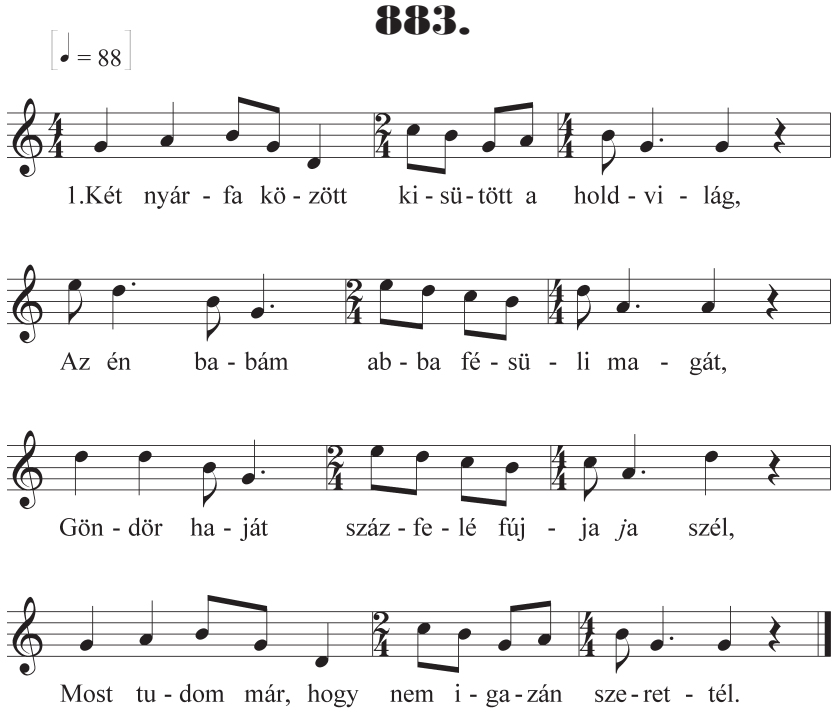
882.

2. Drága jó anyám, ha föl akarsz keresni,
Doberdói hegyek közé gyere ki,
Ott fekszek egy csipkebokor hant alatt,
Drága jó anyám, kisírhasd majd magadat.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10989i
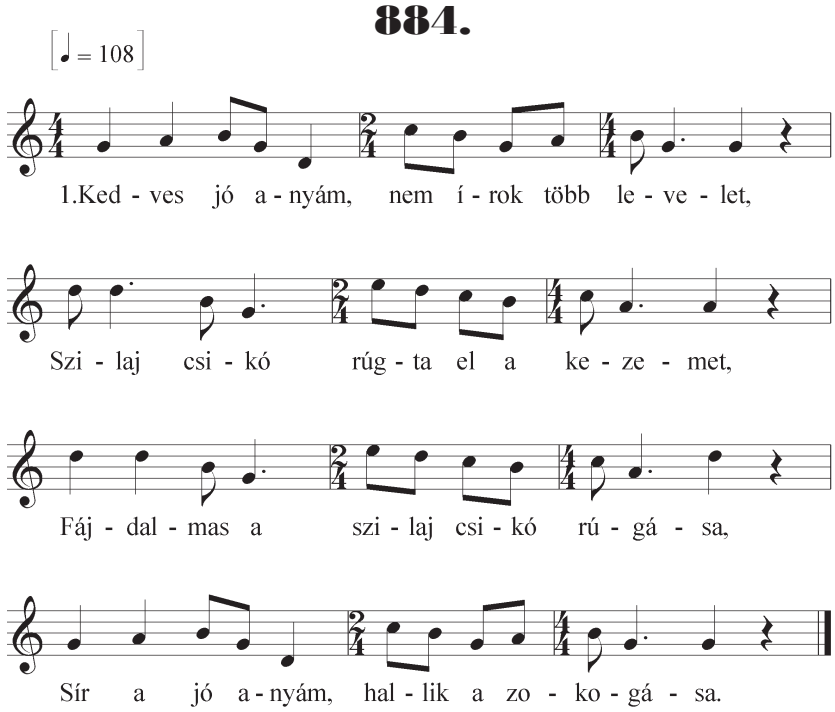
883.

2. Kedves Mariskám, nem írok több levelet,
Szilaj csikó rúgta jel a kezemet,
Szilaj csikó, fájdalmas a rúgása,
Sír a Mariskám, hallik a zokogása.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

884.
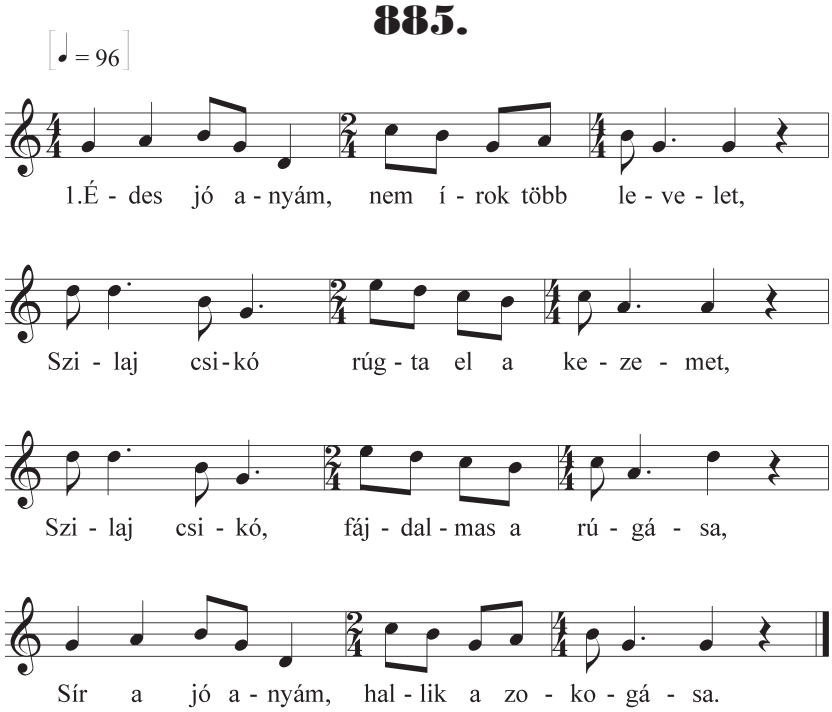

2. De szeretnék én a templomba bemenni,
Mikor a babámat viszik esküdni,
Meghallgatnám, hogy tagad ki szívéből,
A büdös piszok nem fél a jó Istentől.

3. Fekete lisztből sütik a jó kenyeret,
Még azt mondják, hogy a babám nem szeret,
Ha nem szeret, maradjon meg magának,
Bánja a fene, megmaradhat vénlánynak.

Újszilvás (Pest), Boros Sándorné Berzsényi Irén (70) Terék József, 2009.III.20.
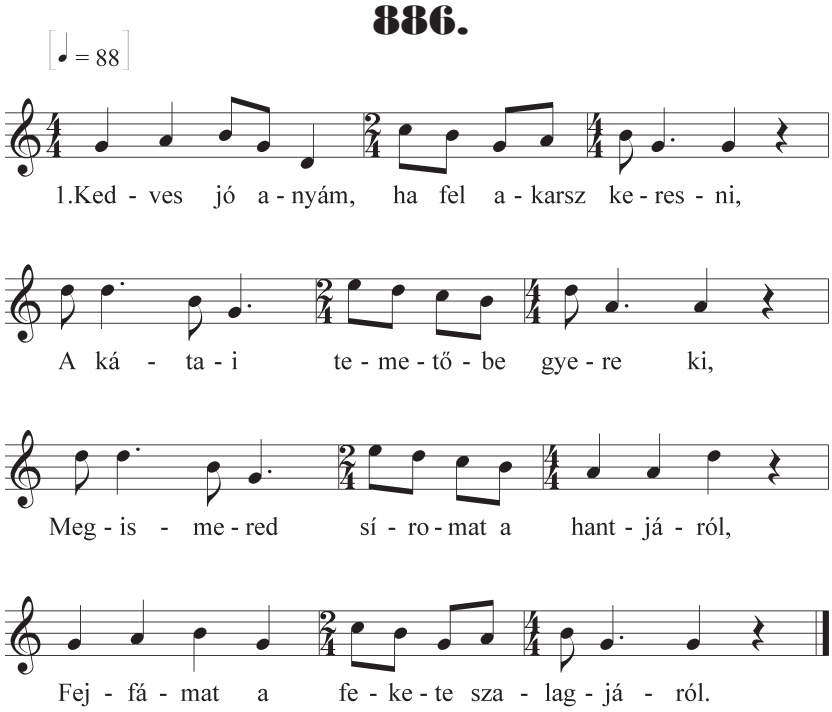
885.

2. Édes jó anyám, ha fel akarsz keresni,
Budapesti temetőbe gyere ki,
Ott látsz engem a sírok közt hervadni,
A hátam, a derekam, össze akar szakadni.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632h
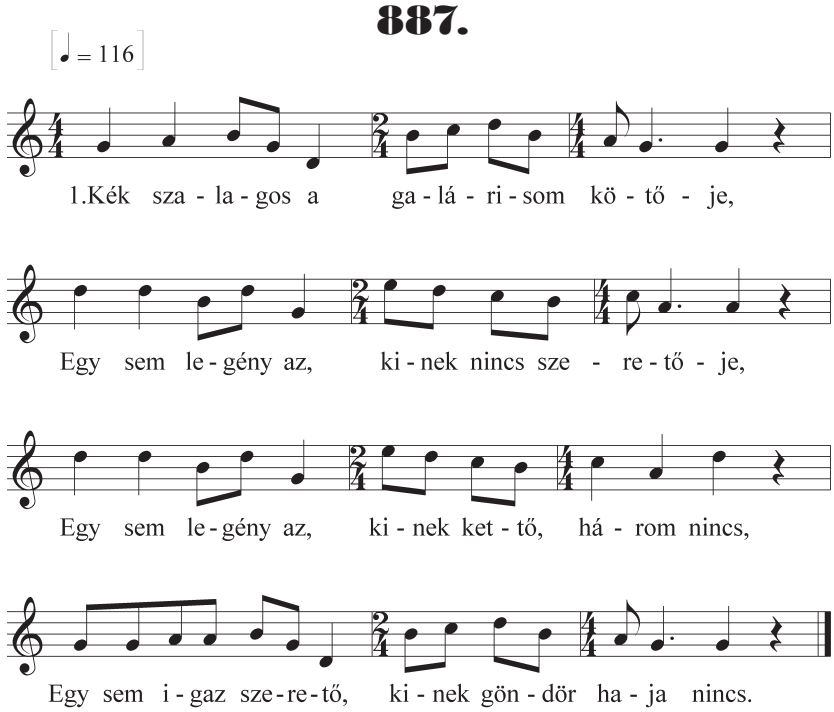
886.

2. Kedves jó anyám, ha fel akarsz keresni,
A rákosi szőlőhegyre gyere ki,
Megismersz a piros ingbe', gatyába',
Sárga permetező van a hátamra zárva.

Szentmártonkáta (Pest), Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12627b
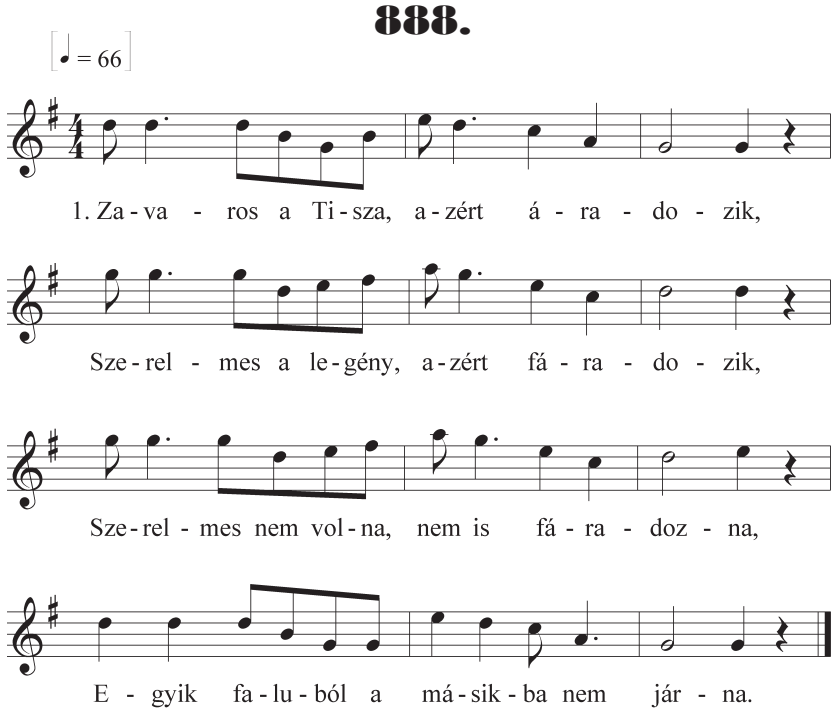
887.

2. De szeretnék én a templomba bemenni,
Mikor a szeretőm viszik esküdni,
Meghallgatnám, hogy tagad ki szívéből,
Sej, az átkozott nem fél a jó Istentől.
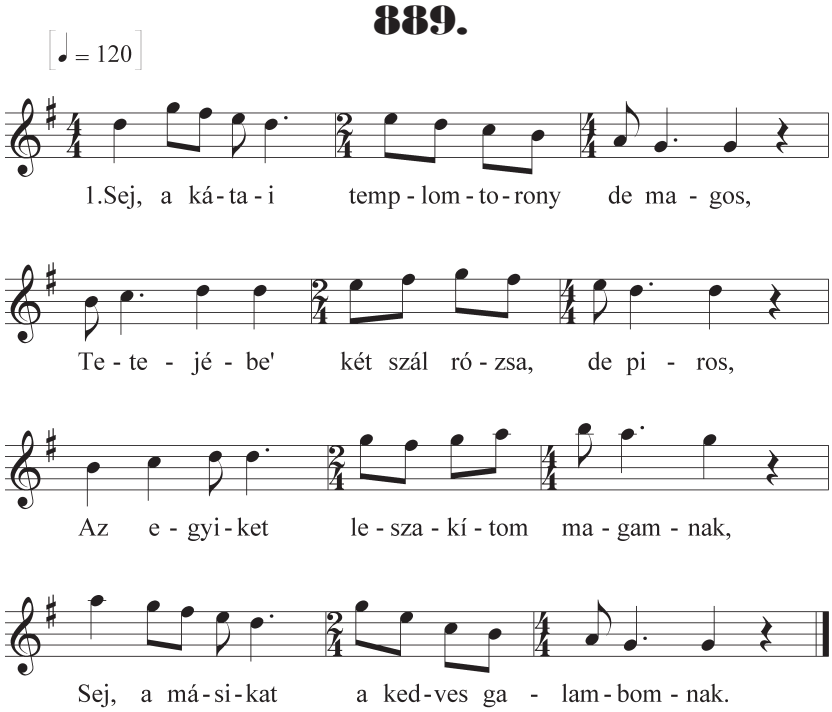
Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

888.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982g

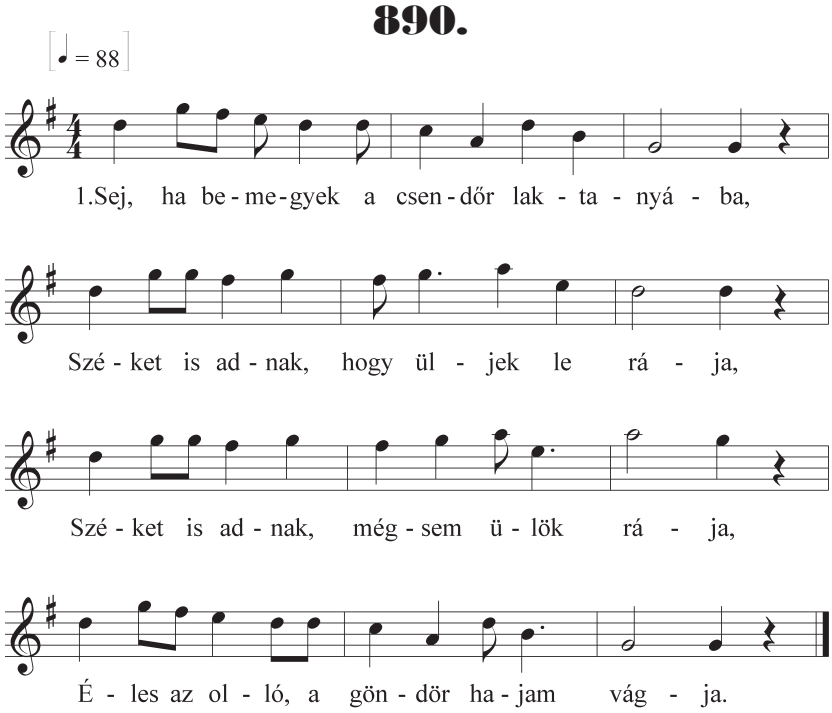
889.

2. Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért csaltad meg az én árva szívemet,
Hagytad volna árva szívem pihenni,
Sej, tudtam volna már legényt is szeretni.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

890.
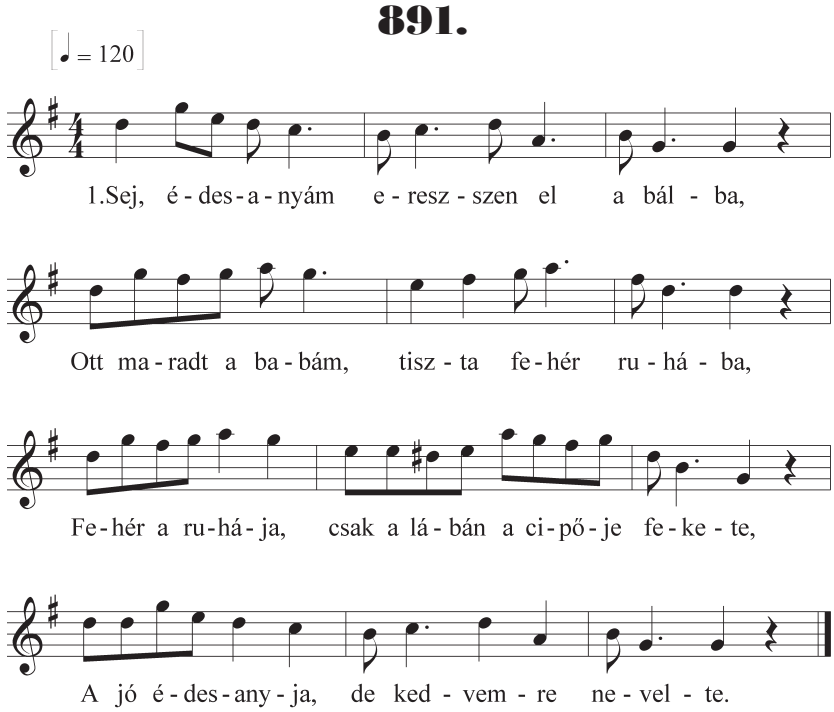

2. Göndör a hajam, lehullik a földre,
Vas sisakot nyomnak a fejemre,
Az lesz írva a sisak oldalára,
Megszabadulok, babám, nemsokára.

3. Megszabadulok, meg is házasodok,
Azt veszek el, akit én akarok,
Elveszem a mostani szeretőmet,
Sej, ha megvárja a katonaidőmet.
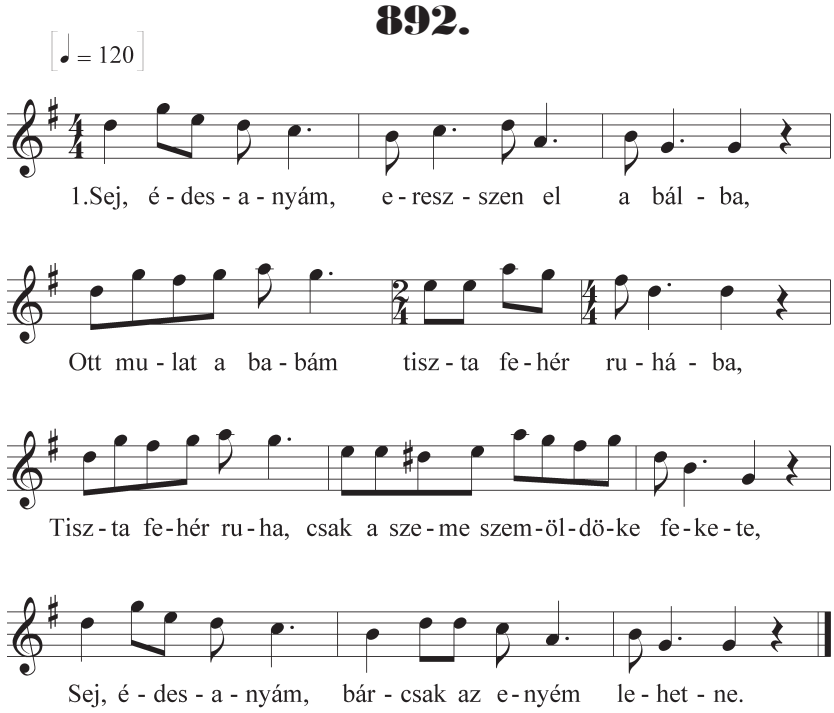
Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) — Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12636h

891.
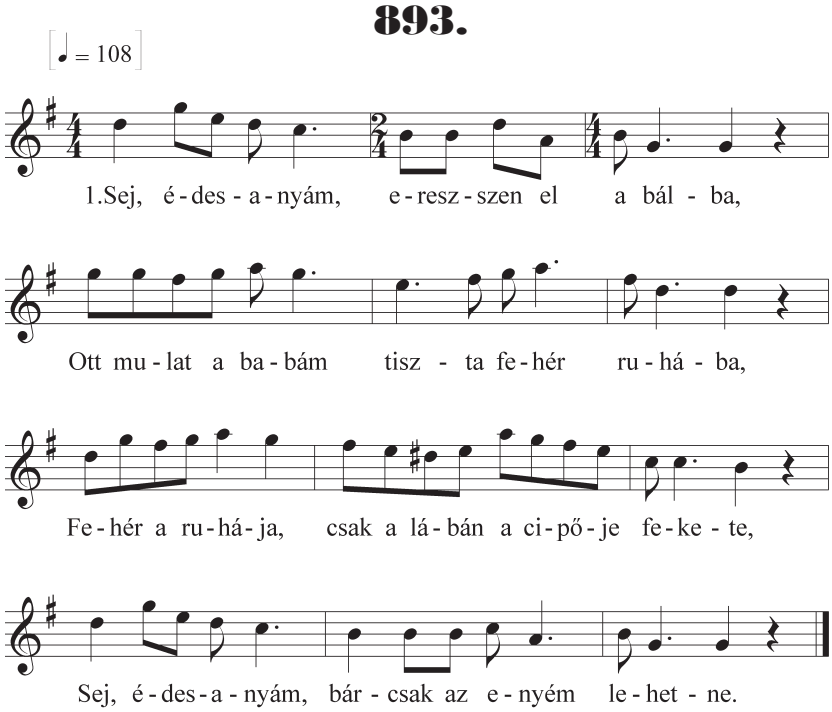

Tápiógyörgye (Pest), Vágány Istvánné Boda Julianna (100) Terék József, 2009.III.09.

892.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

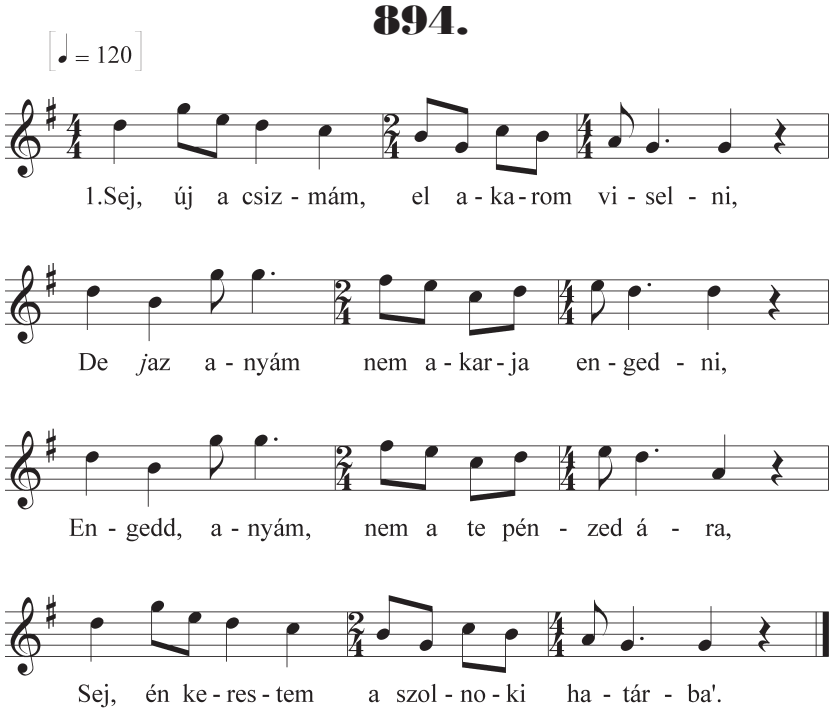
893.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75)

Terék József, 2009.III.17.
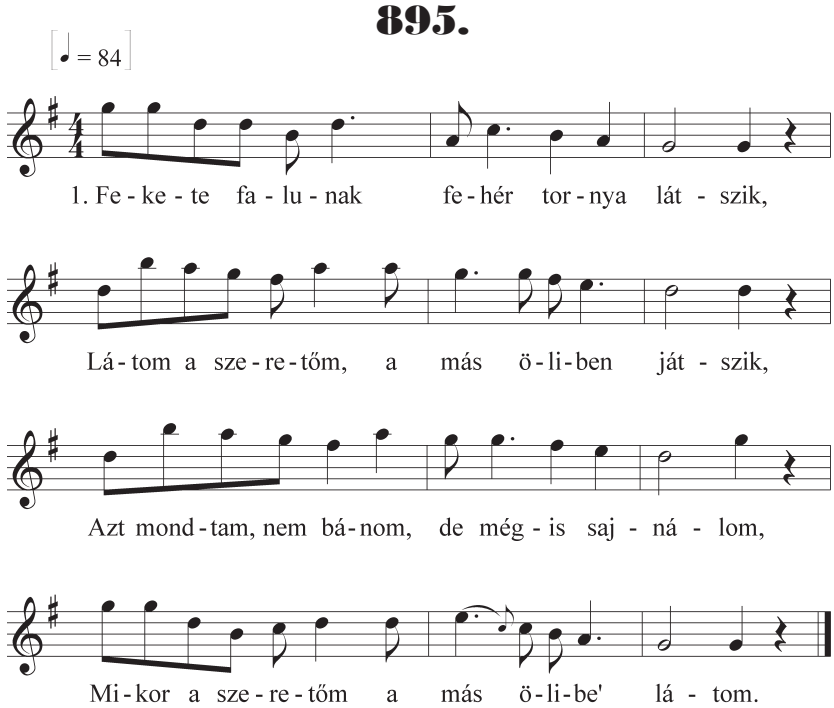
894.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

Tóth János, 1982.

895.
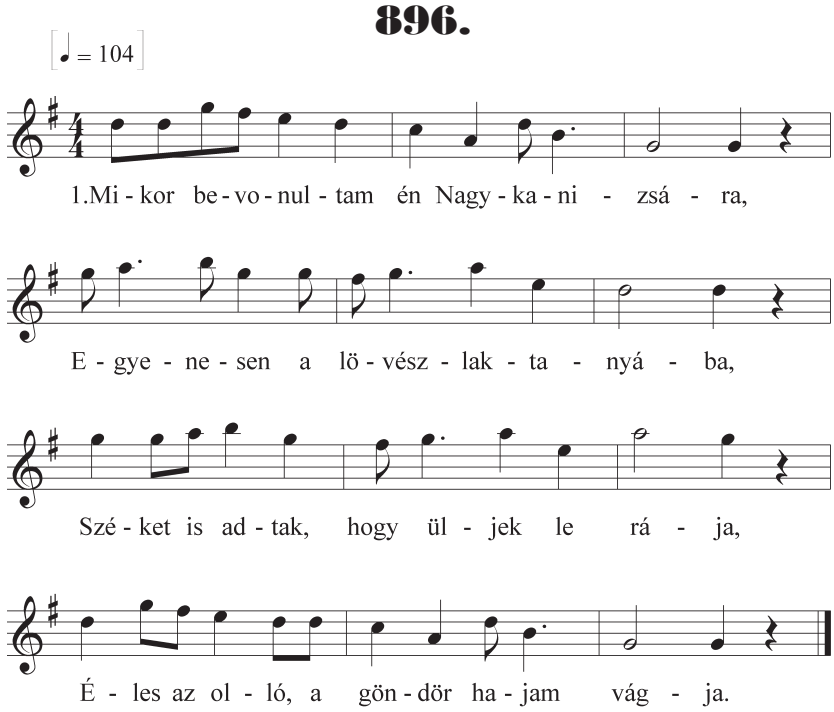

2. Zöld a petrezselyem, fehér a gyökere,
Ennek a legénynek voltam szeretője,
Ennek a legénynek voltam szeretője,
De jegy másik lánnyal ment az esküvőre.

3. Fekete ja kökény, fehér a virága,
Bort iszik a legény, piros az orcája,
Azt hiszik a lányok, hogy pünkösdi rózsa,
Pedig a szerelem lángja lobog rajta.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10990d

896.
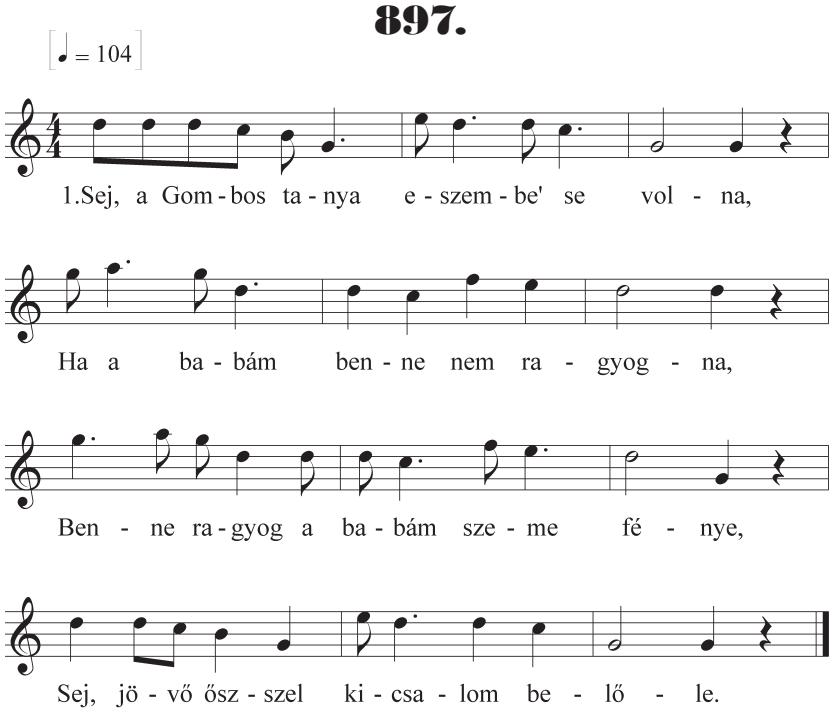

2. Sej, a göndör hajam lehullott a földre,
Gyere, babám, szedd fel a kötényedbe,
Ahány szálat szedsz fel a lila kötényedbe,
Sej, annyi százszor jussak az eszedbe.

3. Sej, ha leszerelek, meg is házasodok,
Azt veszek el, akit én akarok,
Elveszem a falu legszebb lányát,
Sej, élem én a világ boldogságát.

Újszilvás (Pest), Tóth János (77) Terék József, 2009.III.20.

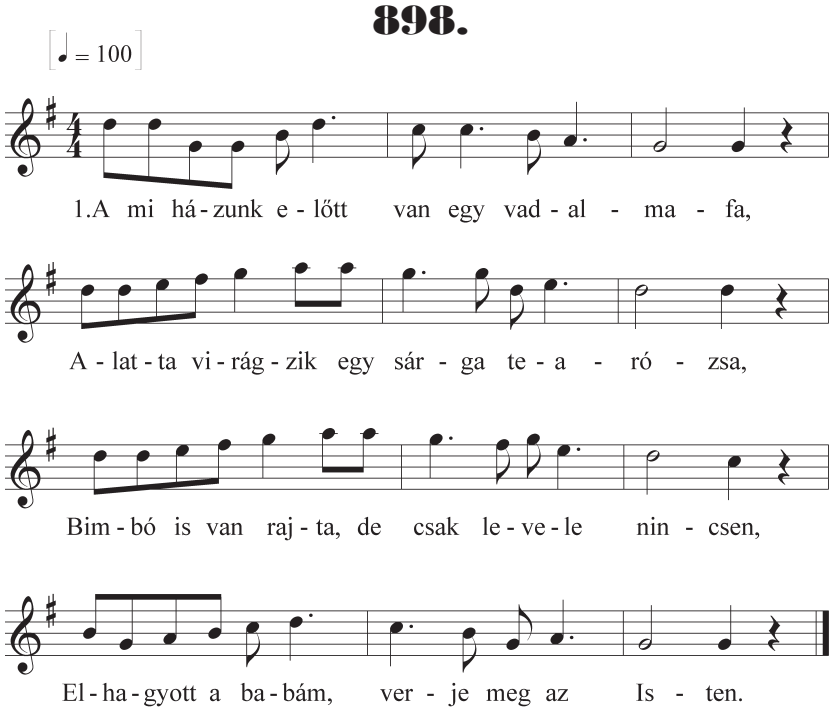
897.

2. Sej, minek menjek én már a templomba,
Ha a babám nem látom a sorba',
Sem a sorba', sem a sor szélébe',
Sej, kint nyugszik a csendes temetőbe'.

Újszilvás (Pest), Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (72), Boda Andrásné Sándor Mária (72) Terék József, 2009.III.20.

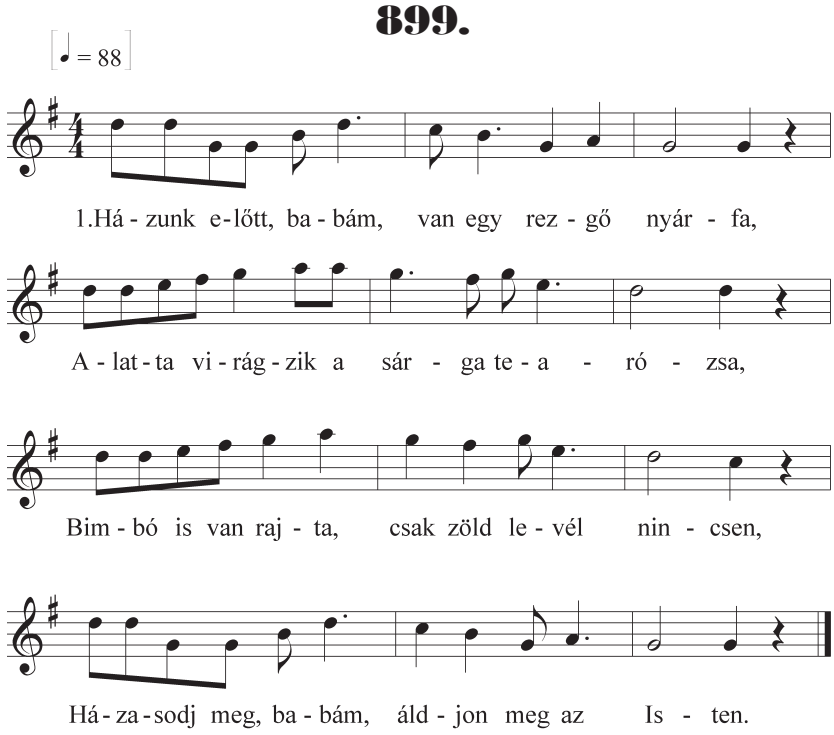
898.

2. Fekete felhőből fehér galambposta,
Szárnya közt a levél, a rózsámtól hozza,
Fáj a szívem nagyon, azt mondja az írás,
Szép fekete szemem elrontja a sírás.

Tápiószőlős (Pest), Falusi Jánosné Bárány Teréz (86) Terék József, 2009.III.09.

899.
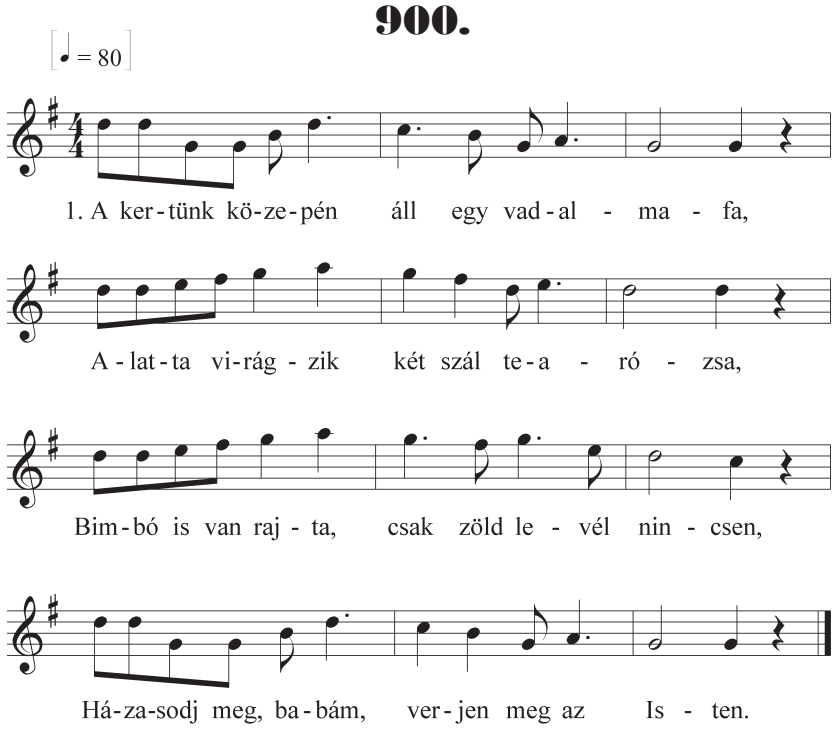

2. Nem házasodok meg, mer' regruta vagyok,
Mer' a Horthy Miklós engem besorozott,
Ha a Horthy Miklós nem sorozott volna,
Elválásunk, babám, százszor könnyebb volna.

3. Ha meguntad, babám, vélem a szerelmet,
Csináltass koporsót, zárjál bele engem,
Írd fel a fejfámra, hogy itt nyugszik egy árva,
Kinek szerelemből történt a halála.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Lesti Istvánné Kun Margit (60), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74)
ZTI AP 12629c

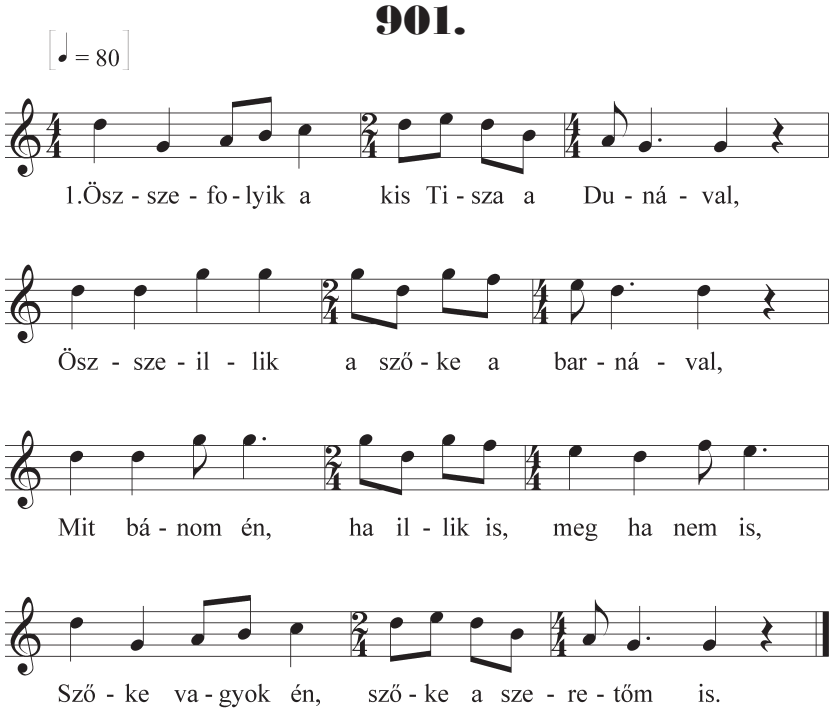
900.

2. A kertünk közepén áll egy vadalmafa,
Alatta virágzik két szál tearózsa,
Fordítsd meg a színét a rózsalevélnek,
Ne higgyetek, lányok, a mostani legénynek.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10986d

901.

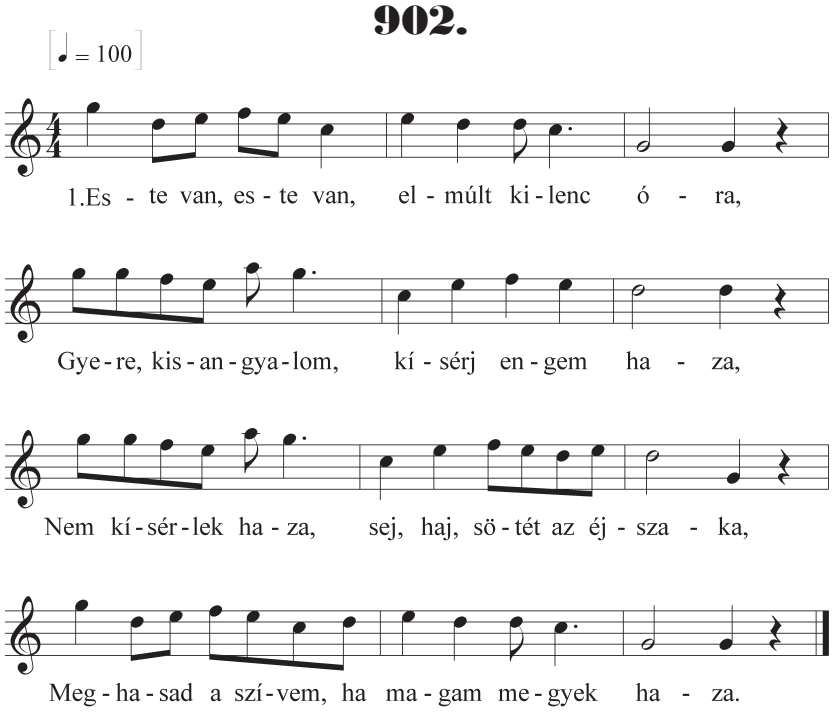

2. Karcsú dereka van a szőlősi lánynak,
Drága a neve az én kedves babámnak,
Drága a neve, el sem tudom felejteni,
Így jár az, aki igazán tud szeretni.

Ismétlésre:
Édes csókját el se tudom felejteni,
Így jár az, aki csak egyet tud szeretni.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633c
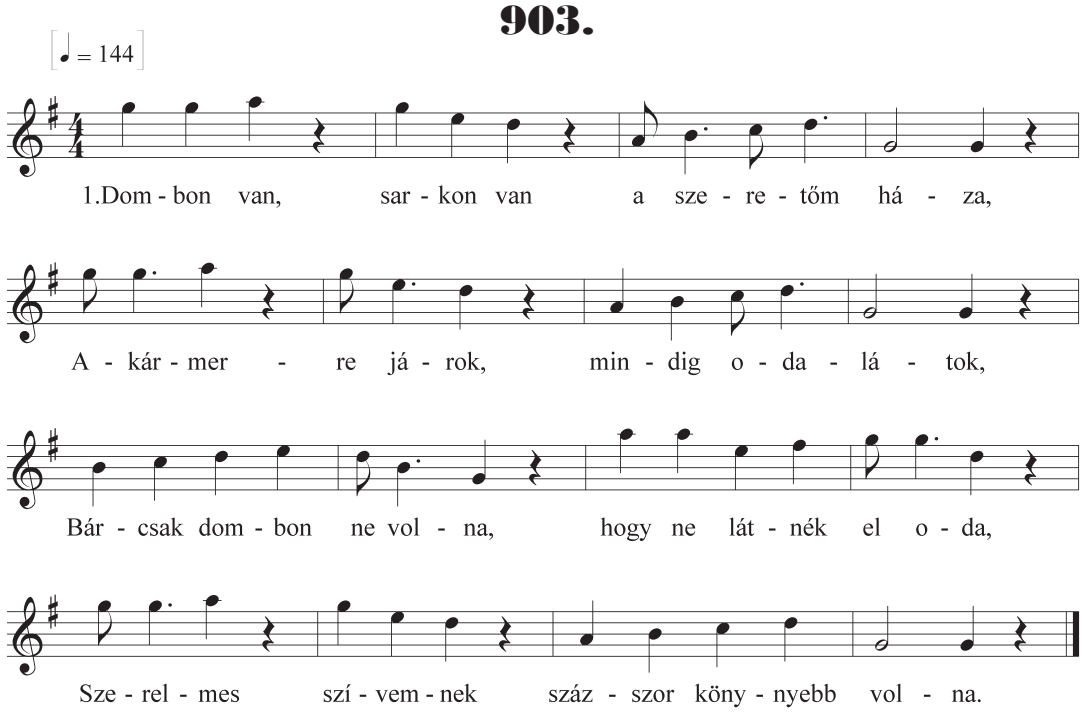
902.

2. Este van, este van, de nem minden lánynak,
Csak annak a lánynak, sej, haj, kihez sokan járnak,
Énhozzám is járnak, sej, haj, de nem minden este,
Szerdán, szombaton, meg vasárnap este.

Páand (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73), Lőrincz József (62), Gábor József (62) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Bede Jánosné Boros Julianna (68), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
ZTI AP 12624e

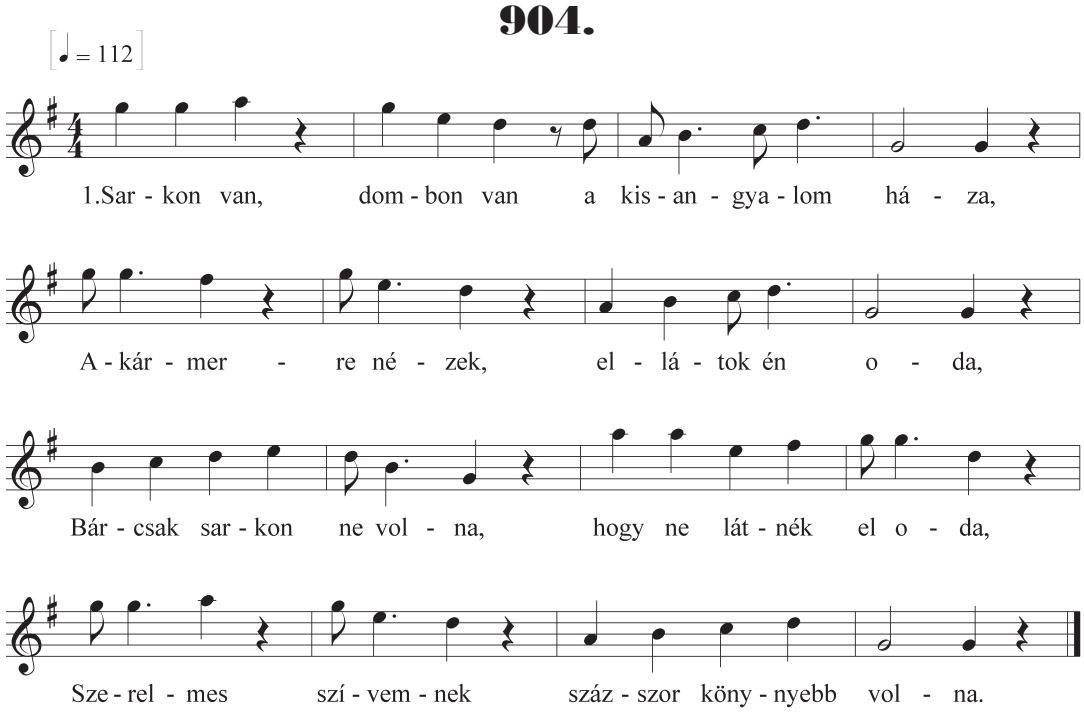
903.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes

Terék József, 2010.II.17.
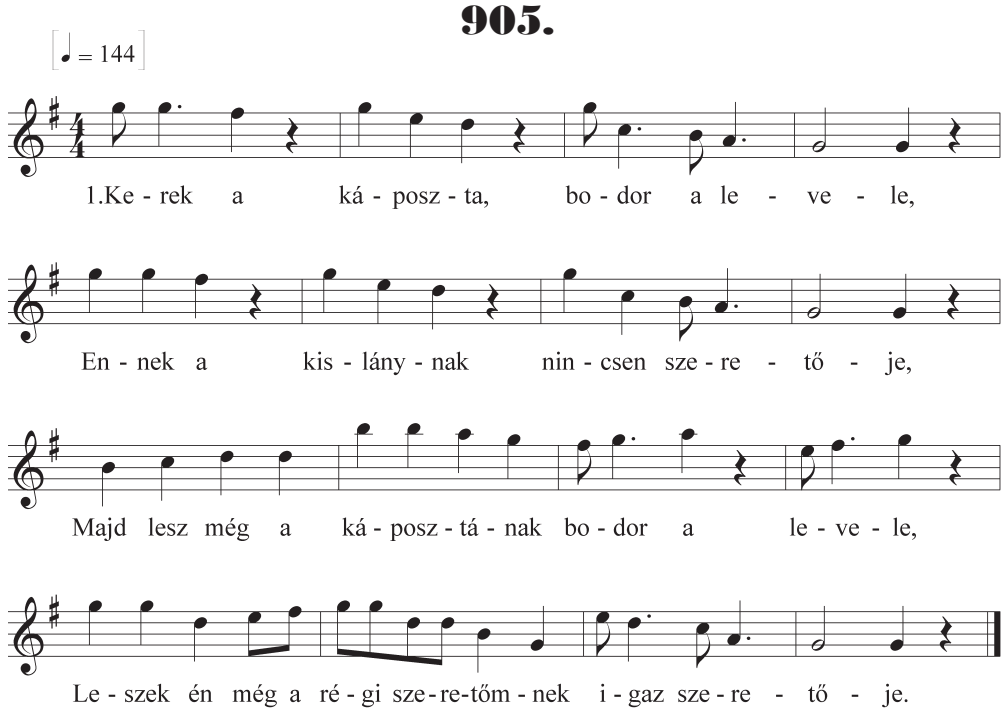
904.

Szentmártonkáta (Pest), Kele Mária (74)

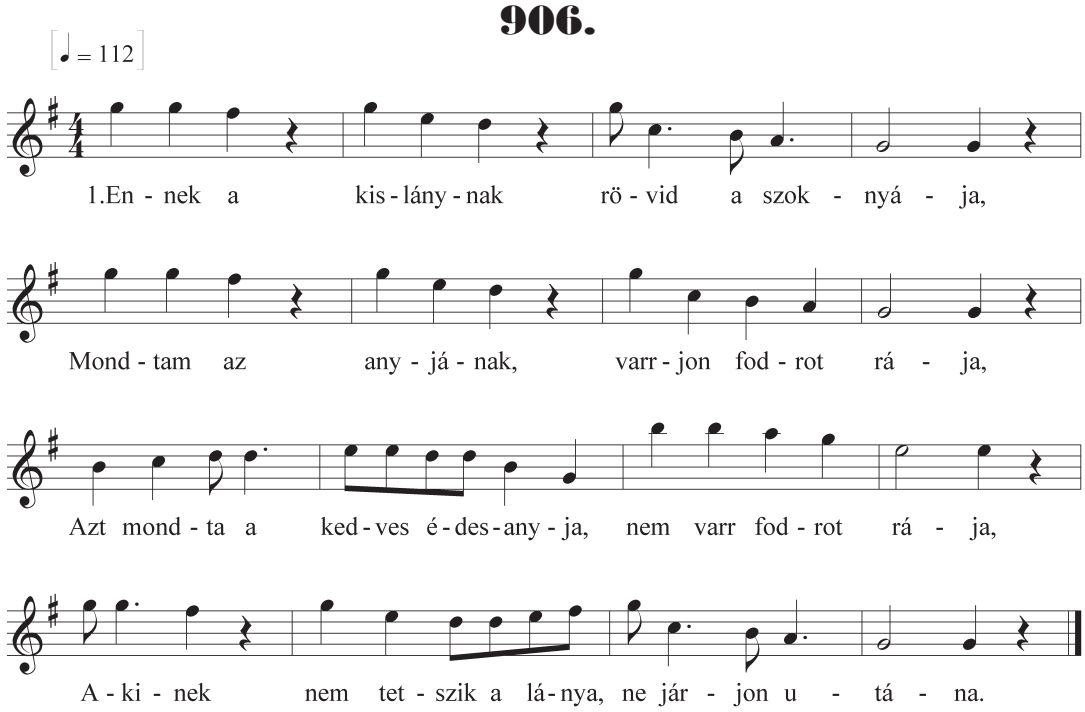
Terék József, 2009.III.17.

905.

Gomba (Pest), Gados Aranka (75) Ismeretlen, 1975.
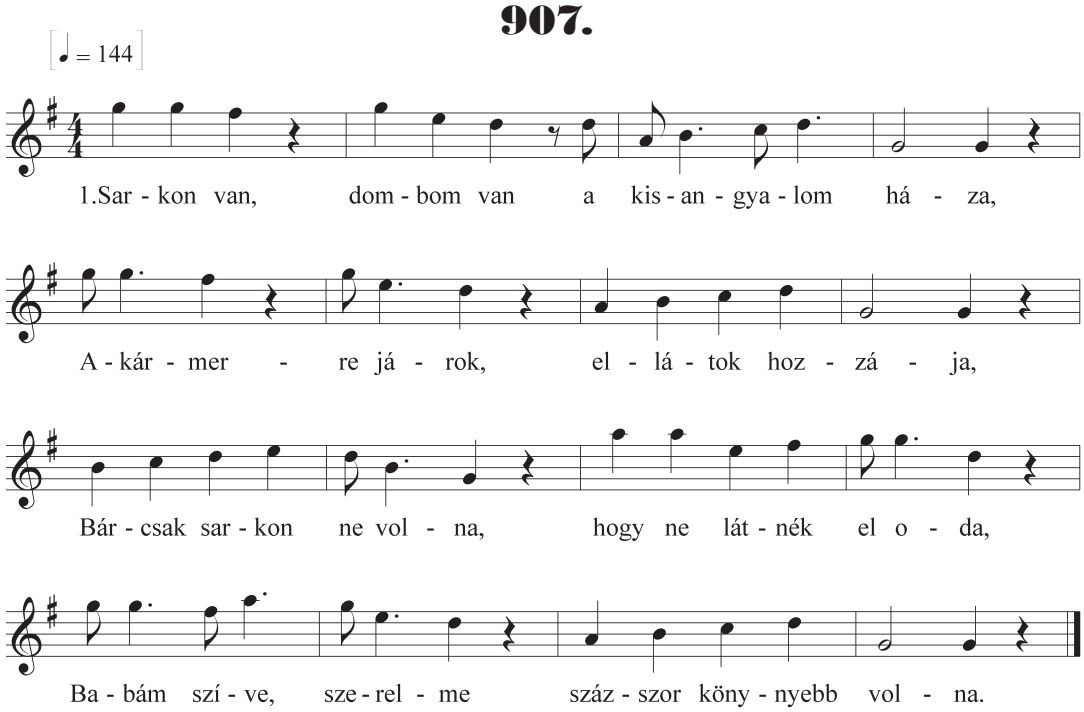
906.

2. Ennek a kislánynak hosszú a köténye,
Mondtam az anyjának, vágjon le belőle,
Azt mondta a kedves édesanyja, nem vág le belőle,
Előbb is, utóbb is asszony lesz belőle.

Tápiógyörgye (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.
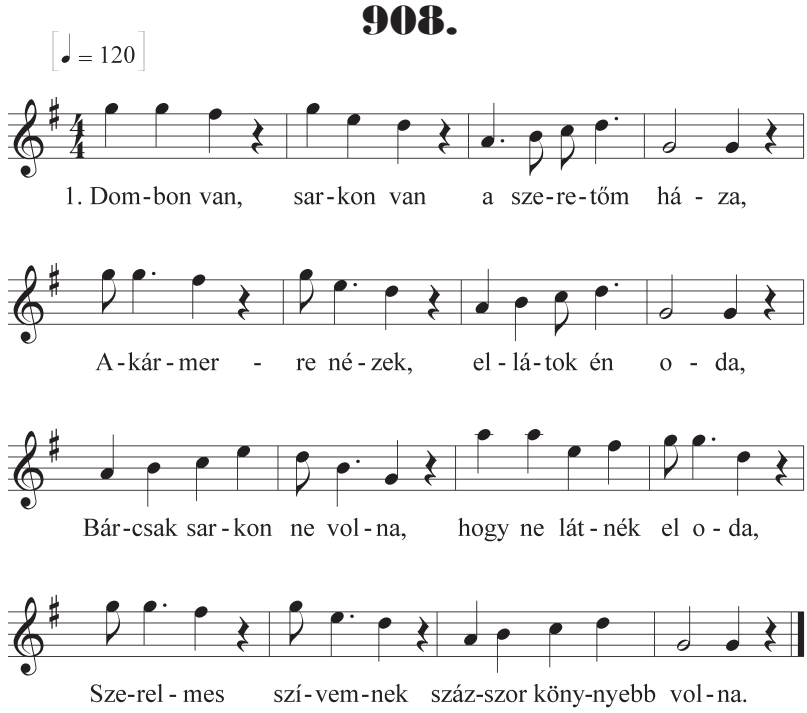
907.

2. Aranyos Bözsikém, csókolom a szádat,
Súgd meg hát, mondd meg hát, szeretsz-e igazán,
Hogyha nem szeretnélek, be sem eresztenélek,
Ezt a hosszú éjszakát nem tölteném véled.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.
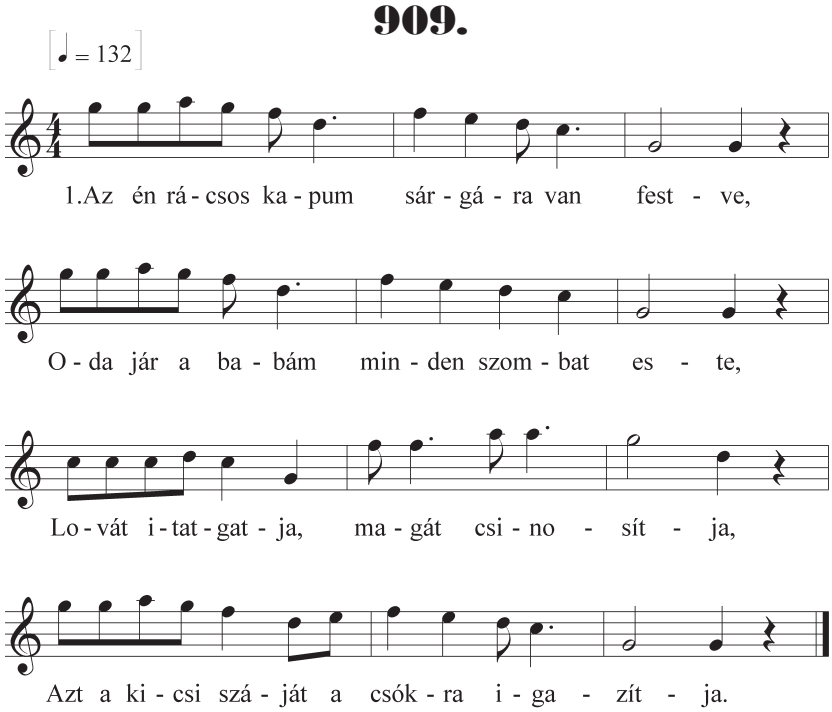
908.

2. Aranyos Bözsikém, csókolom a szádat,
Mondd meg hát, súgd meg hát, szeretsz-e igazán,
Hogyha nem szeretnélek, be sem eresztenélek,
Ezt a hosszú éjszakát nem tölteném véled.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10982d
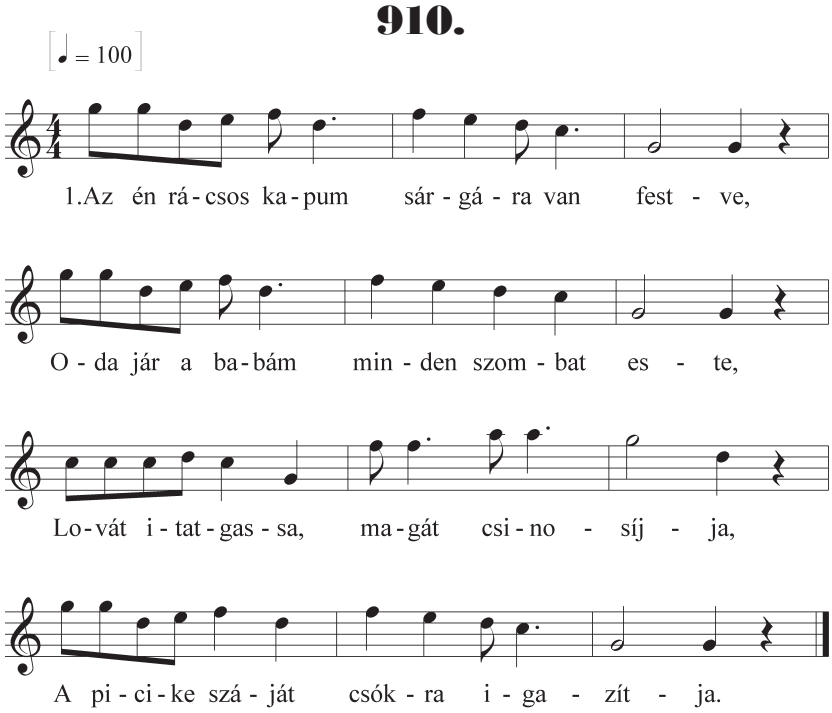
909.

2. Rózsám, a szemedért mindent odaadnék,
(A) Dunából a vizet kanállal kimerném,
Annak a medréből igazgyöngyöt szednék,
Az én galambomnak azzal kedveskednék.

Szentlőrinckáta (Pest), Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (80) Terék József, 2009.III.11.

910.

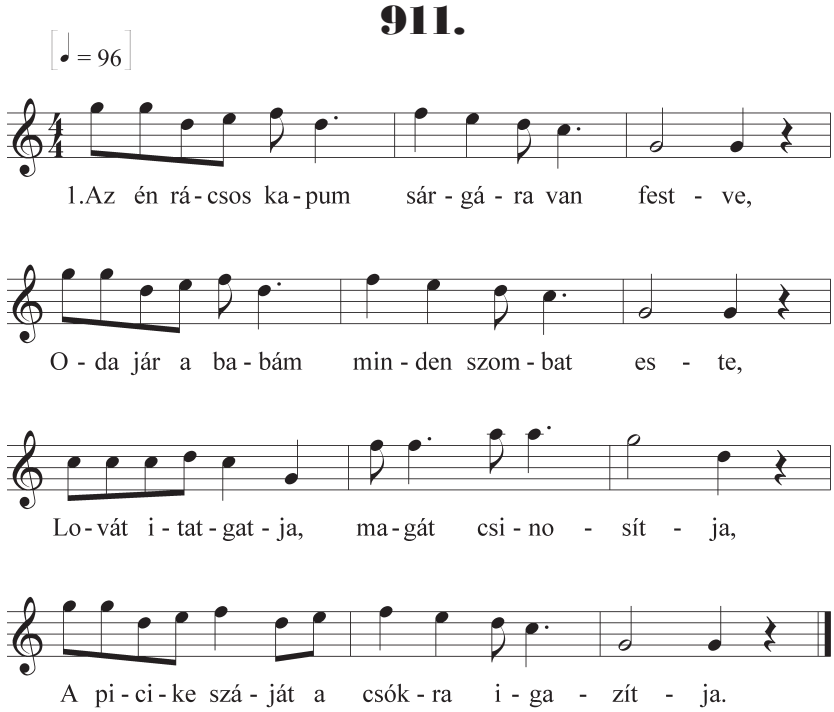

2. Babám, a szemedér' mit nem cselekedném,
Dunából a vizet kanállal kimerném,
Annak a medréből igazgyöngyöt szednék,
Az én édes rózsámnak azzal kedveskednék.

3. Nem zörög a levél, ha a szél nem fújja,
Nem beszélnék babám, ha igaz nem volna,
Titok a szerelem, félek a jó anyámtól,
Azt hallottam babám, hogy elválunk egymástól.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66), Motollai Istvánné Szvitek Anna (57) Lázár Katalin, 1981.II.13.
Babarczai Jánosné Varga Anna (62), Kohajda Ferenc (40)
ZTI AP 12643i

911.
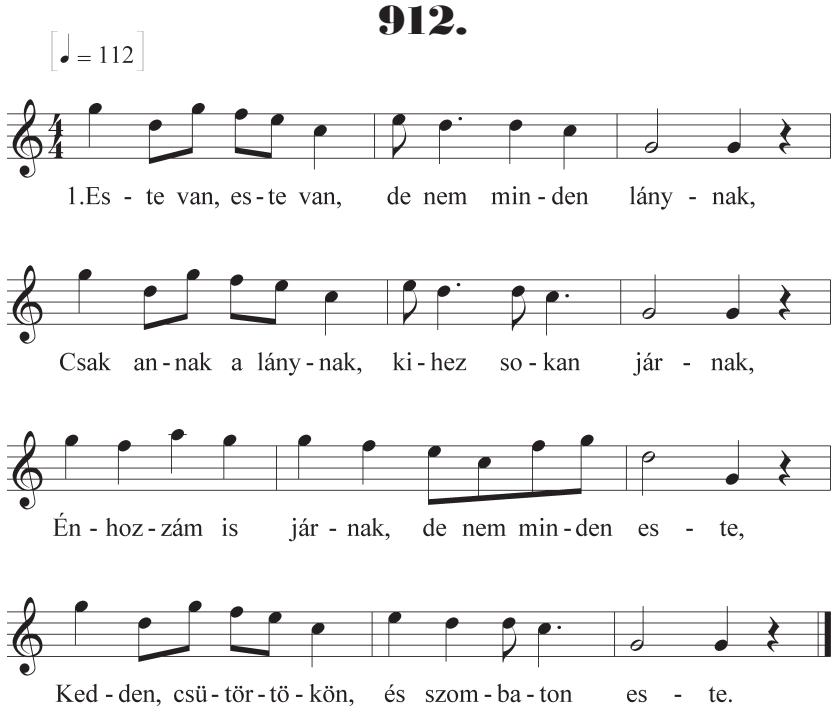

2. Rózsám, a szemedér' mit nem cselekedném,
Dunából a vizet kanállal kimerném,
Annak a medréből igazgyöngyöt szednék,
Az én édes galambomnak azzal kedveskednék.

3. Jeges kutostoron bajos vizet húzni,
Ösmeretlen kislányt bajos megölelni,
Ölelni akarom, nem hajlik a karom,
Csókolni akarom, nem az én galambom.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57) — Lázár Katalin, 1981.I.24.

ZTI AP 12630g

912.
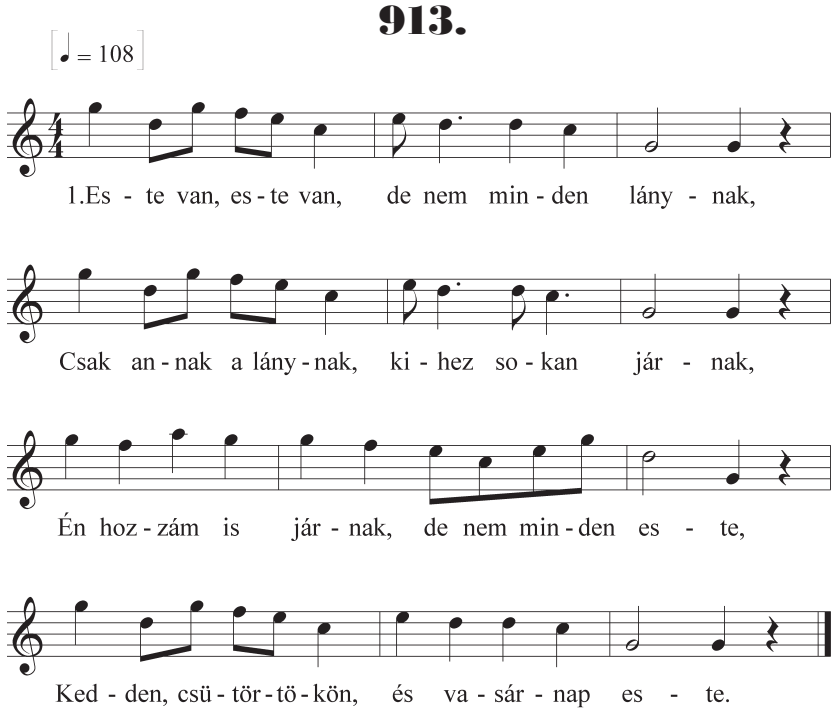

2. Este van, este van, elmúlt kilenc óra,
Gyere kedves babám, kísérj engem haza,
Nem kísérlek, sej, haj, sötét az éjszaka,
Meghasad a szívem, ha magam megyek haza.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81), Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69) özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76) — Lázár Katalin, 1981.II.06.

ZTI AP 12638d

913.
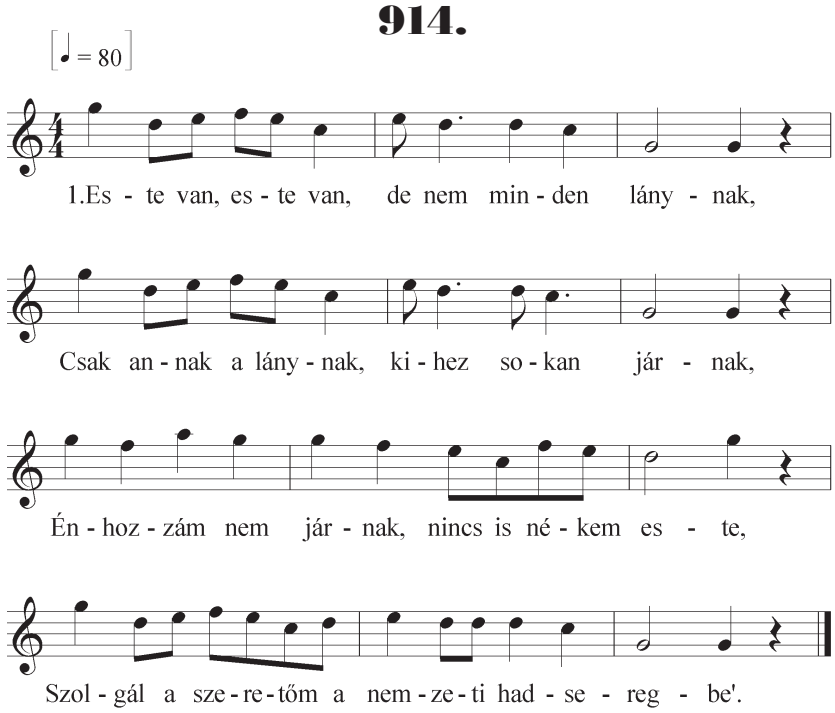

Ismétlésre:

Énhozzám is járnak, sej, haj, de nem minden este,
Szolgál a szeretőm a nemzeti hadseregbe'.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

914.
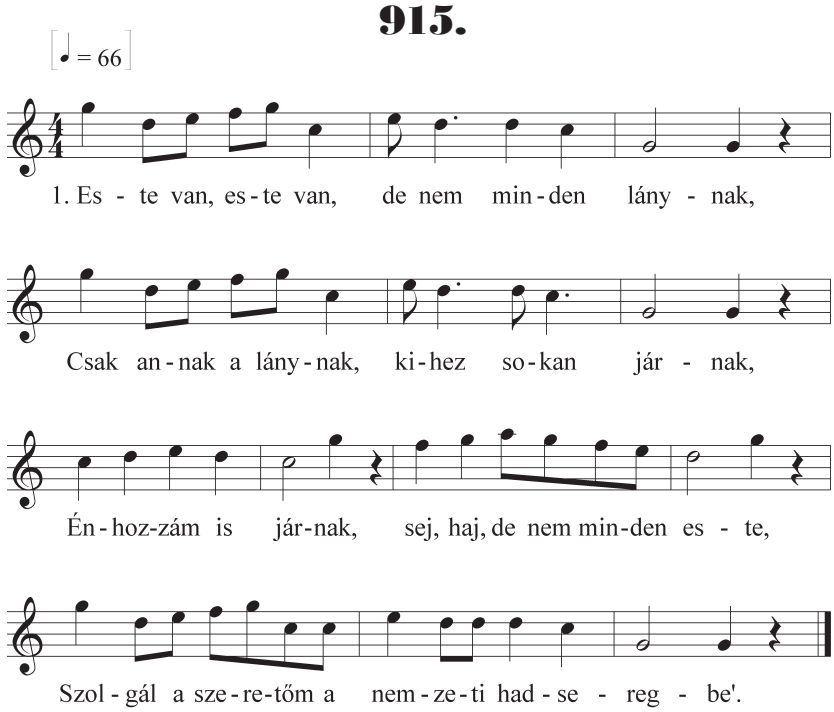

2. Este van, este van, elmúlt kilenc óra, [2022]
Zárva van, zárva van a babám kiskapuja,
Míg a babám a rácsos kiskapuját nyissa,
Addig egy magyar baka százszor is bemegy rajta.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12633d
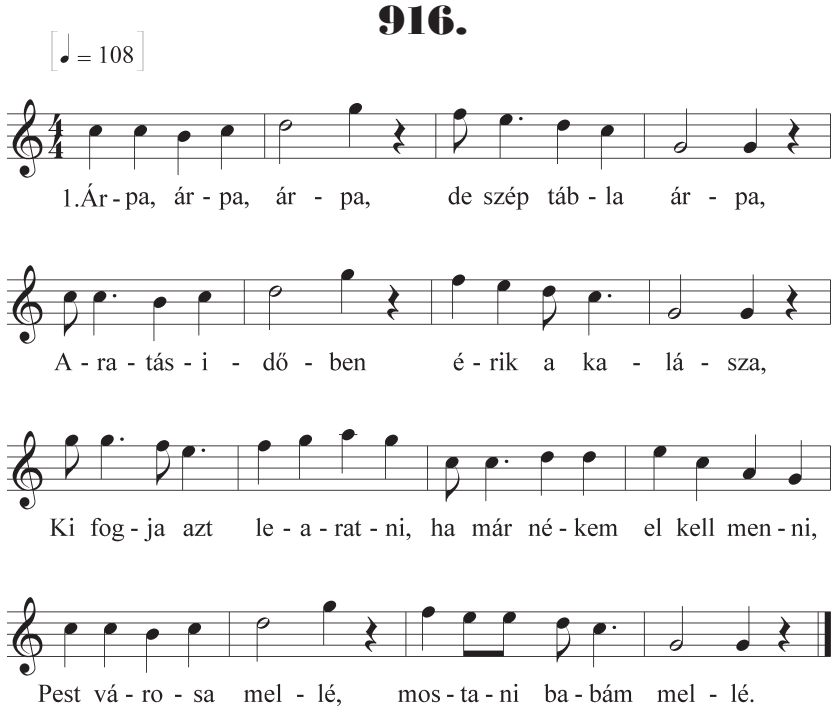
2022 Az adatközlő énekes a 2. versszak első sorát az éneklésnél lehagyta.

915.
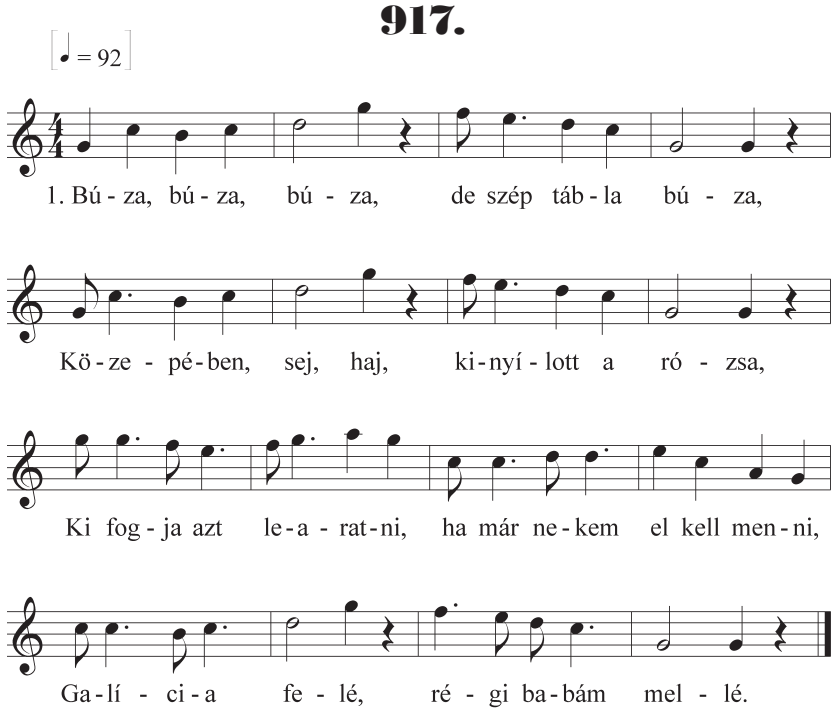

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10994b

916.

Páand (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73), Gábor József (62) Lázár Katalin, 1981.I.21.
Bede Jánosné Boros Julianna (68), Gáspár Pálné Béres Margit (86)
ZTI AP 12624b
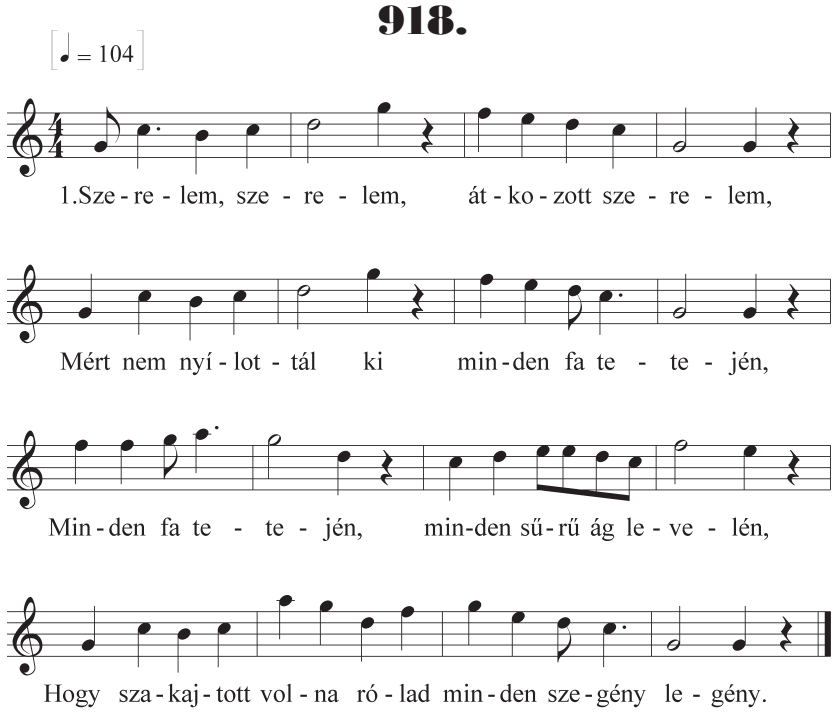
917.

Ismétlésre:
Majd learatják a lányok, majd le fogja picike kaszájuk,
Kedves kisangyalom, katona híredet hallom.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987c

918.
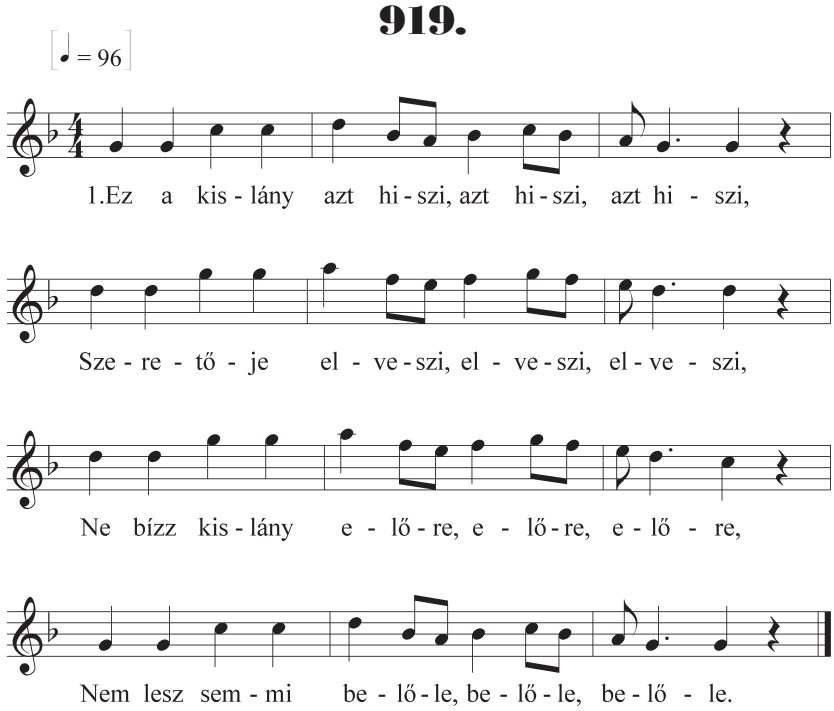

2. Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Ha megcsalod szívem, verjem meg az Isten,
Te voltál szívemnek első, és a legutolsó,
Készen van a számomra egy diófa koporsó.

3. Elmegyek az ácshoz fejfát csináltatni,
Aranyos betűvel nevem rávágatni,
Aranyos betűvel, rózsám, azt vágatom rája,
Itt nyugszik a szerelemnek elhervadt virága.
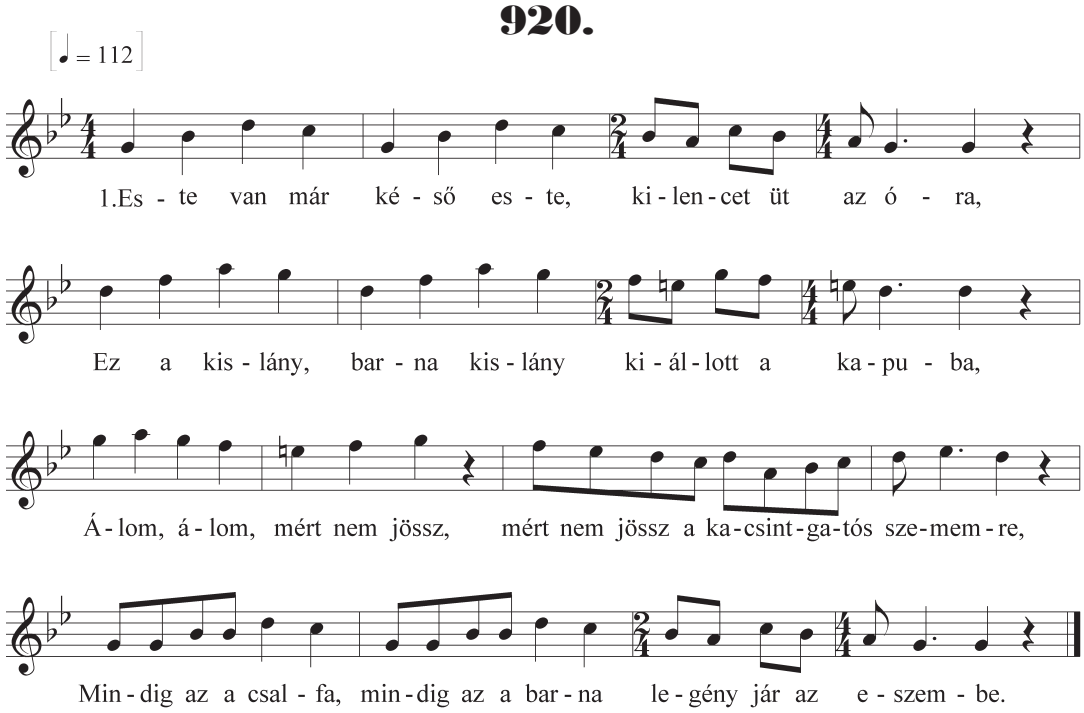
Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

919.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12640c
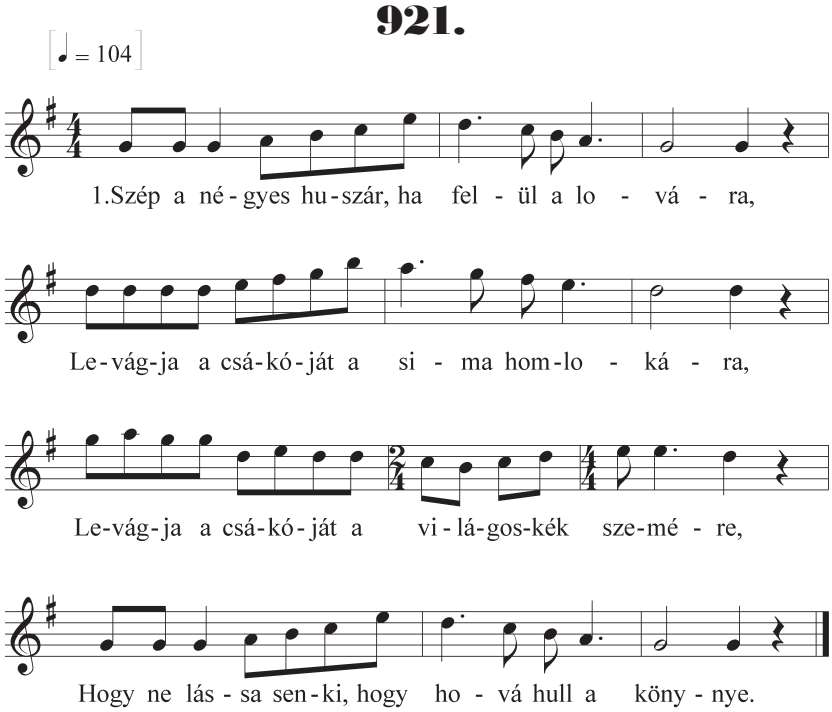
920.

2. Este van már késő este, kilencet üt az óra,
Hazafelé, hazafelé, szólt a gulya kolompja,
Hazamegyek, haj, haj, haj, leterítem a subámat az aljba,
És ott várom mindig, és ott várom mindig a babámat az aljba.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.
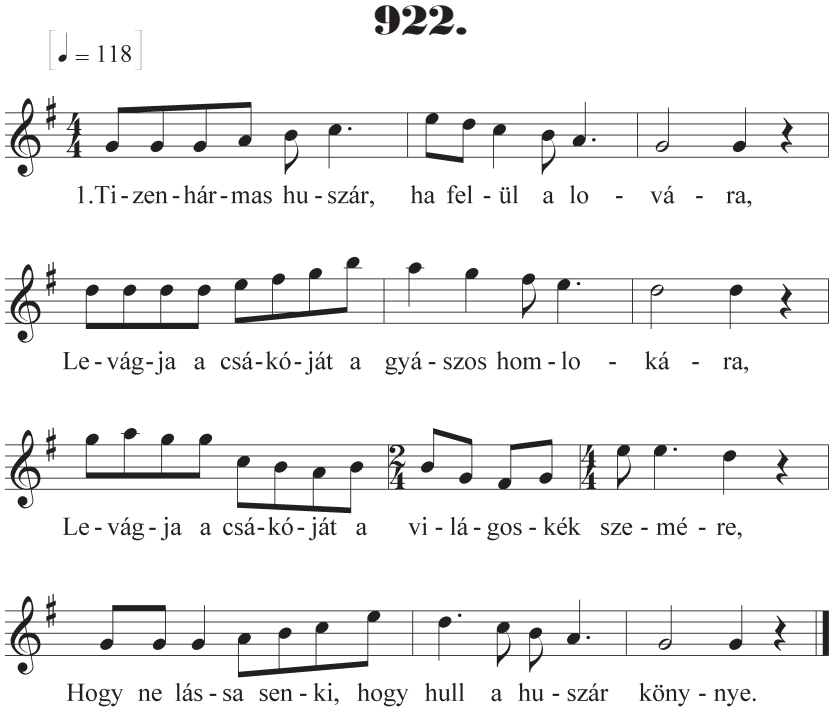
921.

2. Hová hull a könnye, a lova sörényére,
Sír egy barna kislány, hogy el lesz-e felejtve,
Ne sírjál Mariskám, nem leszel elfelejtve,
Tearózsa leszel a csákóm tetejére.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.
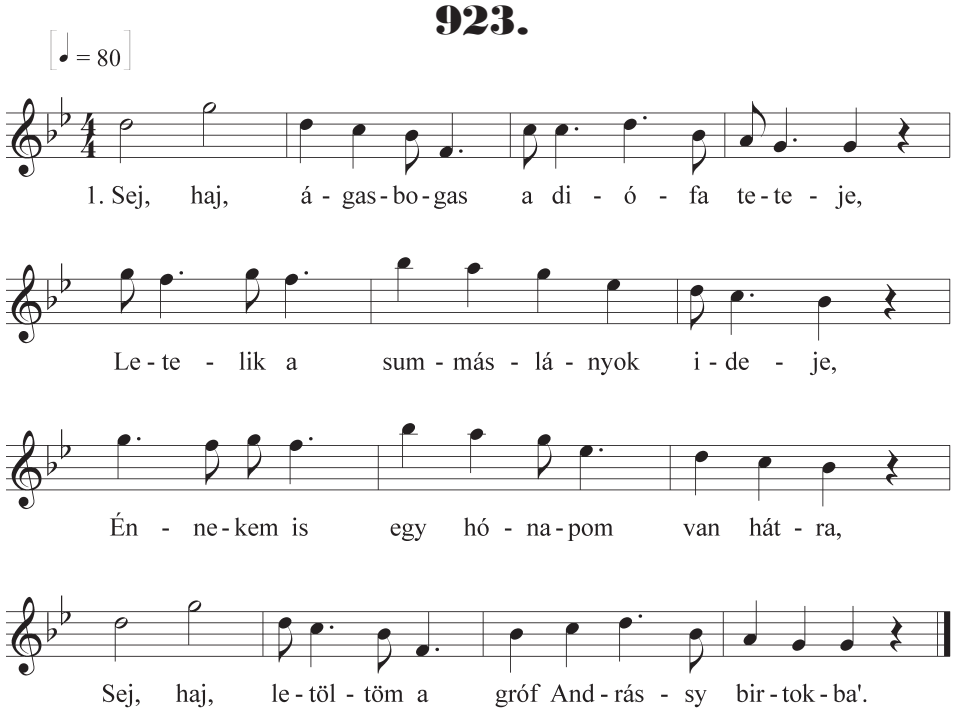
922.

2. Hull a huszár könnye a lova sörényére,
Aranyos Bözsikém, jutok-e még az eszedbe,
Jutsz bizony, Bözsikém, el se vagy még felejtve,
Tearózsa leszel a csákóm tetejére.
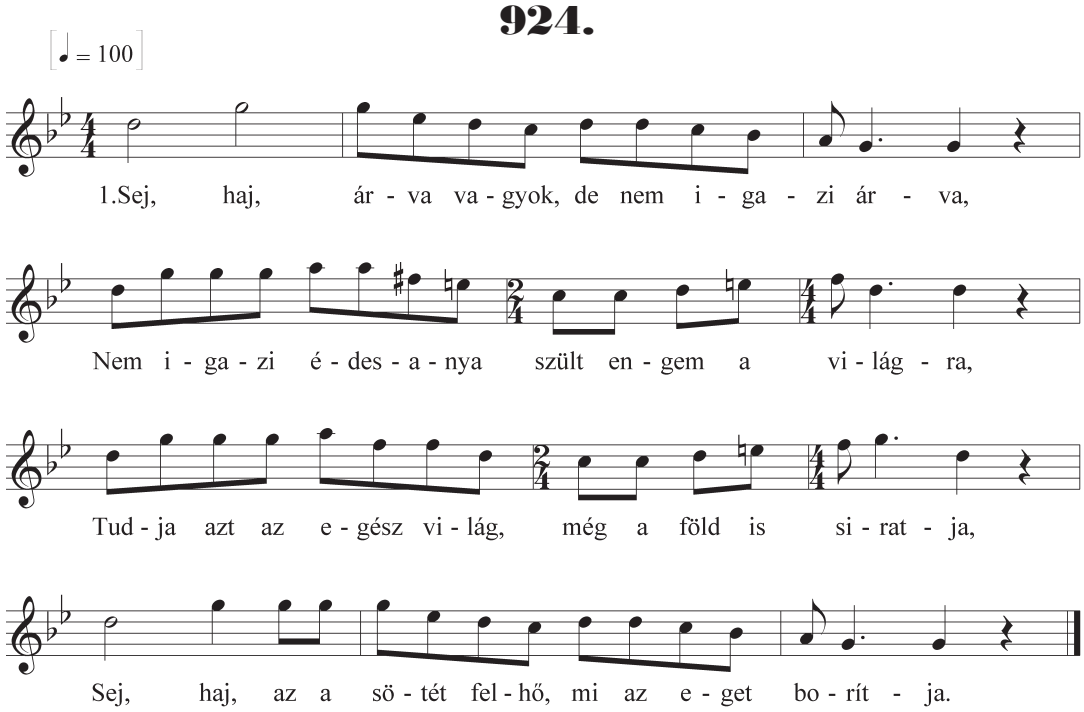
Tápióság (Pest), Inoka László (73) — Terék József, 2009.III.18.

923.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988c
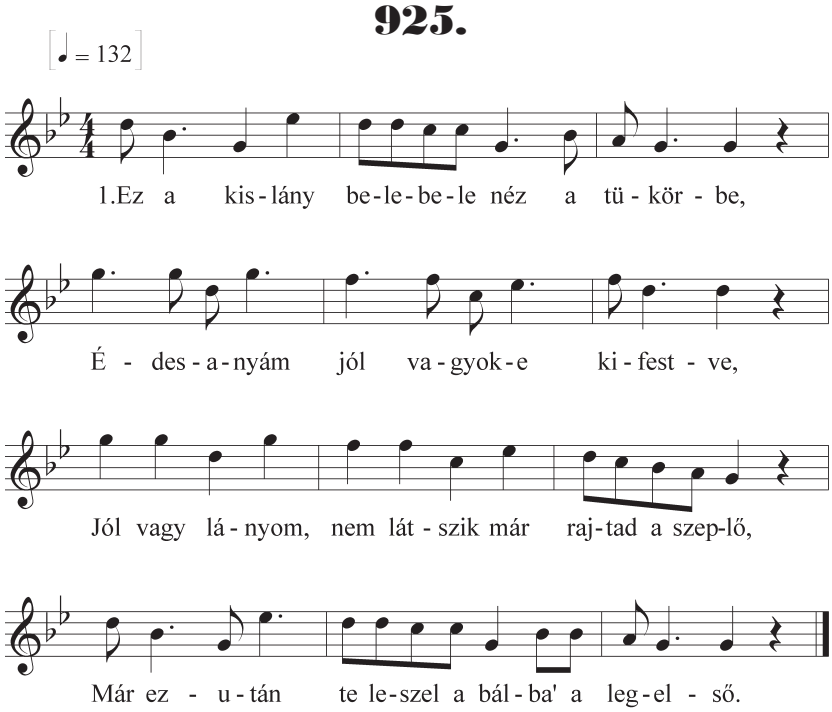
924.

2. Sej, haj, esik eső, sűrűn villámlik az ég,
Lecsapott a, lecsapott a szentmártoni kocsmába,
Ég a kocsma, nem hallik a muzsikaszó, cimbalom,
Sej, haj, mégis benne mulat az én galambom.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Mártonné Bende Ilona (87) Terék József, 2009.III.03.
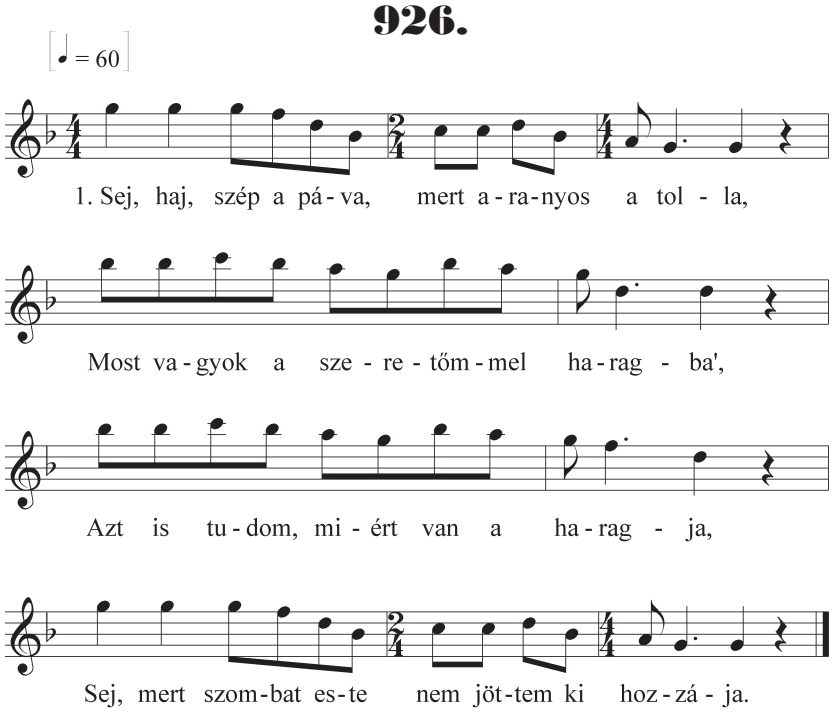
925.

2. Ejnye, babám, de piros a maga orcája,
Talán bizony csókra volna vágyása,
Jöjjön ide szívem párja, csókot adok én,
Így is úgy is a maga babája vagyok én.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

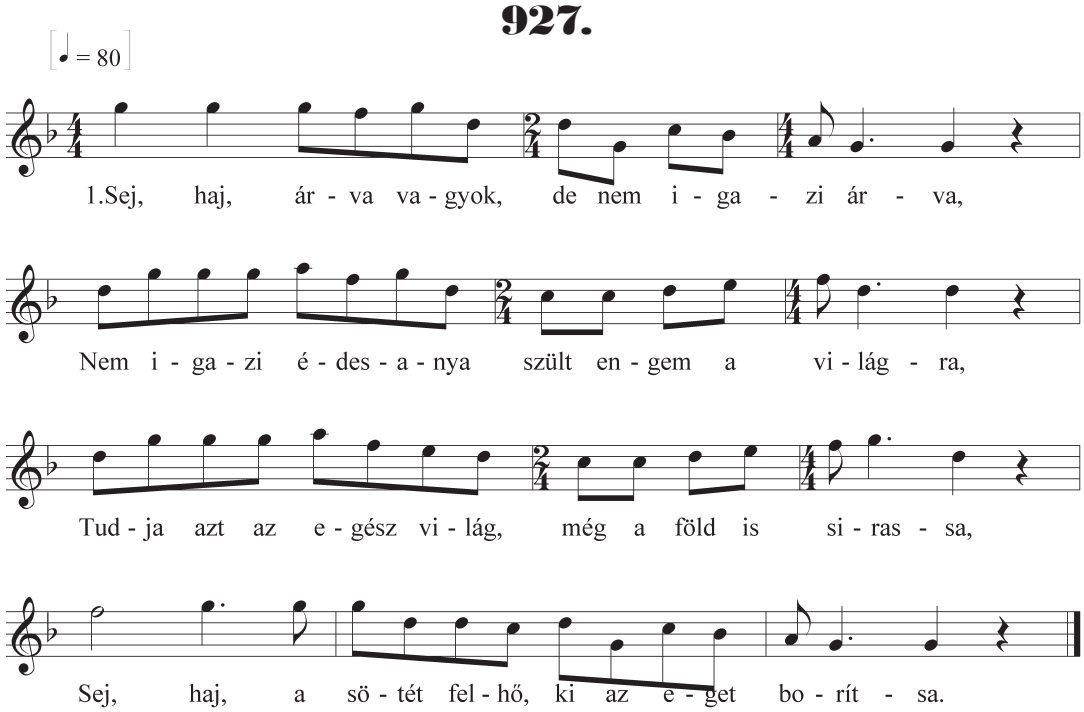
926.

2. Sej, haj, nem iszok én a Balaton vizéből,
Kitagadott babám árva szívéből,
Ha ő *j*engem a szívéből kitagad,
Sej, haj, a magos ég csillagostul leszakad.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981e
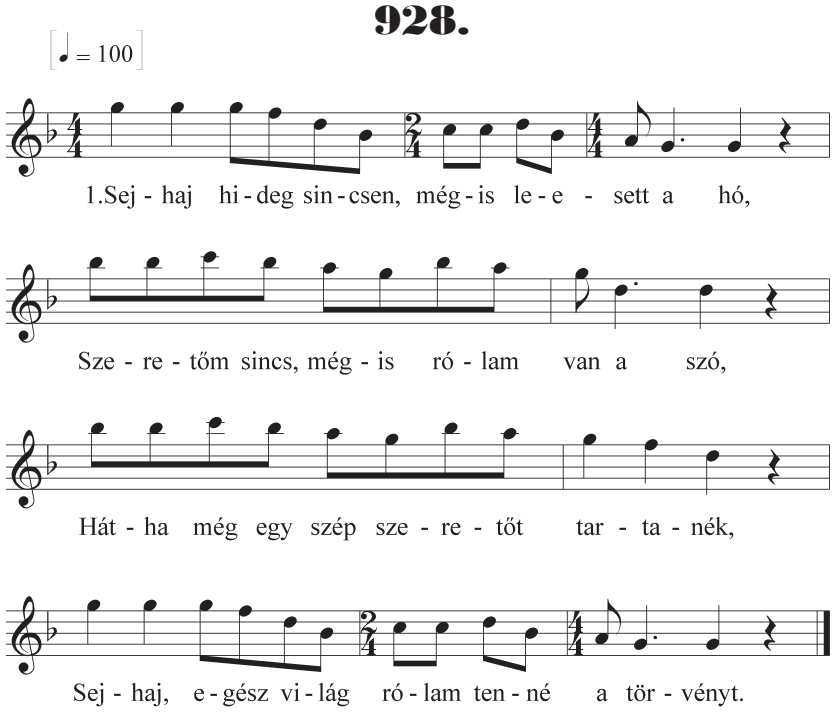
927.

2. Sej, haj, a kelet felől sűrűn villámlik az ég,
Lecsapott a, lecsapott a kis szőlősi csárdában,
Ég a csárda, nem hallik a muzsikaszó, cimbalom,
Sej, haj, mégis benne mulat az én galambom.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632e
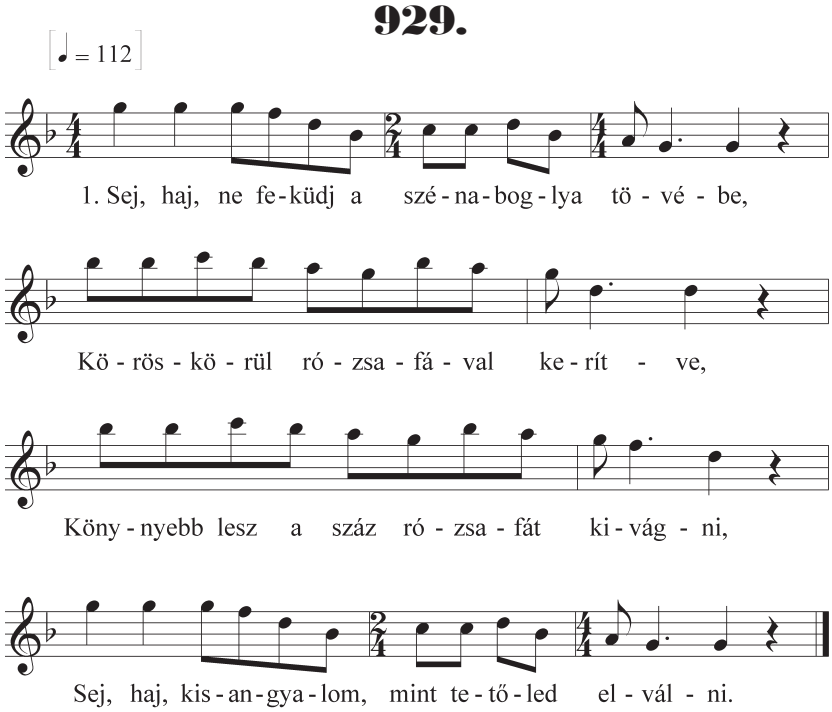
928.

2. Sej, haj, nem iszom én a Bere-kút vizéből,
Mert a babám kitagad a szívéből,
Ha még egyszer a szívéből kitagad,
Sej, haj, magas az ég, csillagos hol leszakad.
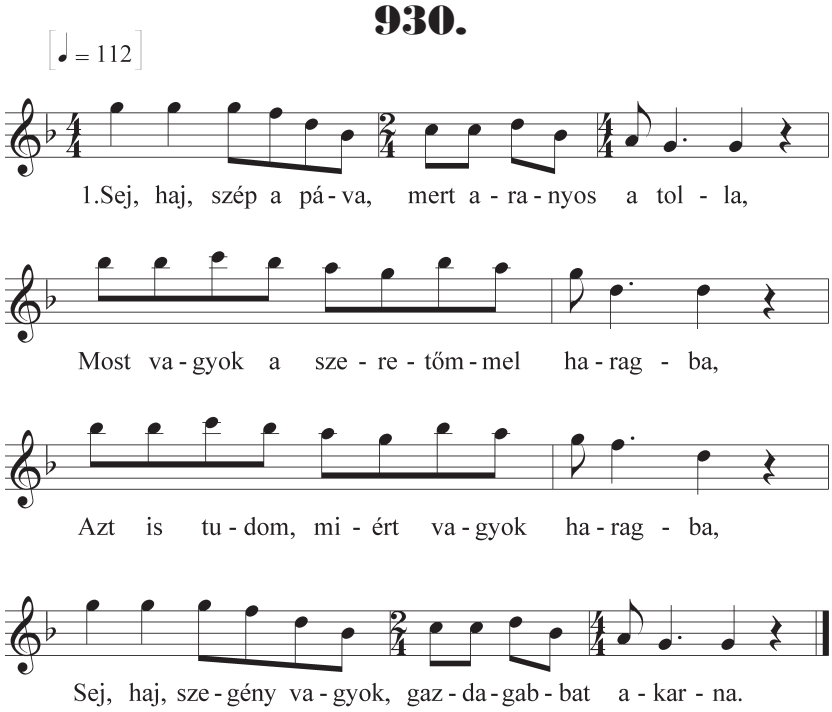
Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.

929.

Pánd (Pest), Gáspár János (65) Lázár Katalin, 1981.I.21.
ZTI AP 12624j

930.
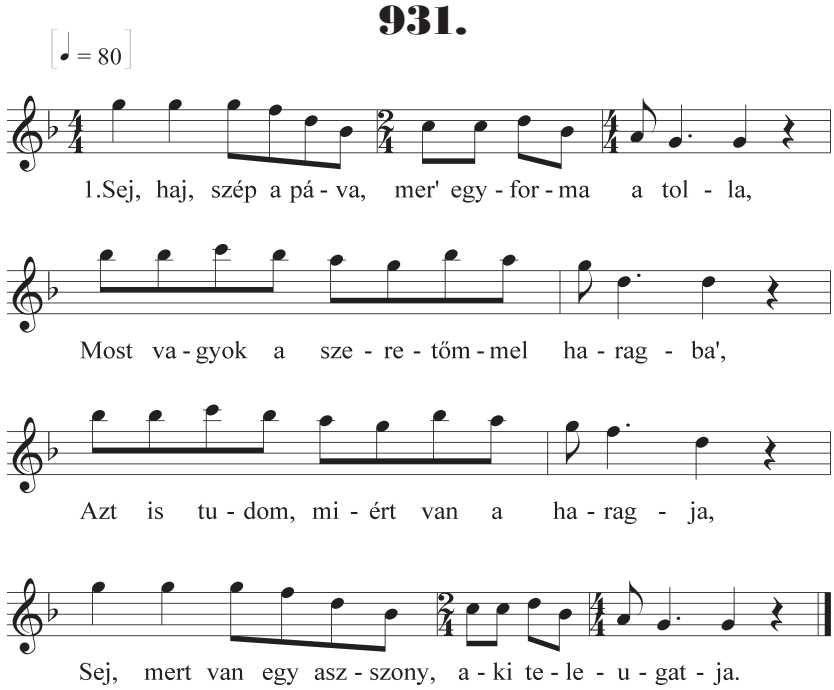

2. Sej, haj, mit nékem egy almát kétfelé vágni,
Mit nékem a szeretőmtől elválni,
Lehúzom az ujjamról a gyűrűmet,
Sej, haj, csókkal várom, a régi szeretőmet.

3. Sej, haj, nem iszom én a Tápió vizéből,
Mert a babám kitagad a szívéből,
Ha még egyszer a szívéből kitagad,
Sej, haj, magas az ég, csillagostól leszakad.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.25.

931.
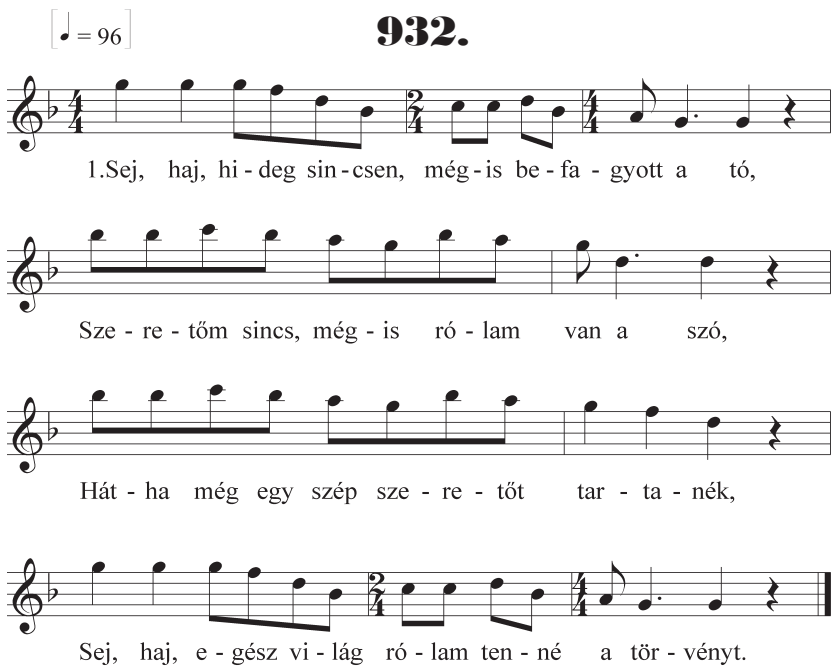

2. Sej, haj, nem iszok én a Balaton vizéből,
Kitagad a babám árva szívéből,
Ha még egyszer a szívéből kitagad,
Sej, haj, magas az ég, csillagostul leszakad.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64), Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90) Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69) — Lázár Katalin, 1981.I.23.

ZTI AP 12627d

932.
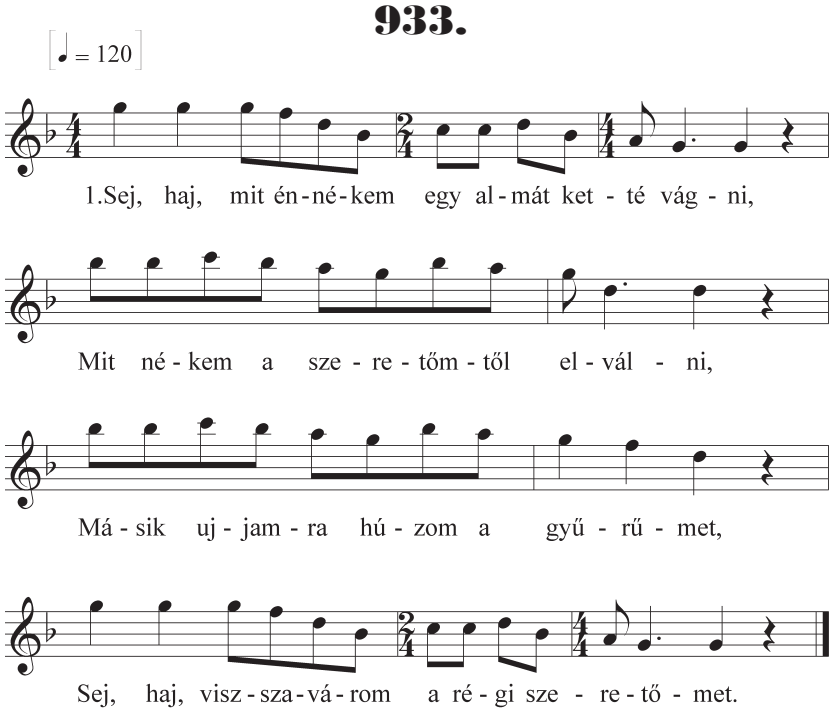

2. Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla,
Most vagyok a szeretőmmel haragba,
Azt is tudom, miért van a haragja,
Sej, haj, szombat este nem mentek ki hozzája.

3. Sej, haj, nem iszom én a Tápió vizéből,
Mert a babám kitagad a szívéből,
Ha még egyszer a szívéből kitagad,
Sej, haj, magas az ég, csillagostól leszakad.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67) — Terék József, 2009.III.01.

933.

2. Sej, haj, grízselyemből csináltatok fejkendőt,
Szép Szecsőbe nem találok szeretőt,
El kell menni más faluba keresni,
Sej, haj, szép Szecsőbe nem érdemes szeretni.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72) Terék József, 2009.III.01.
Lesti Istvánné Velkei Mária (70)
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)
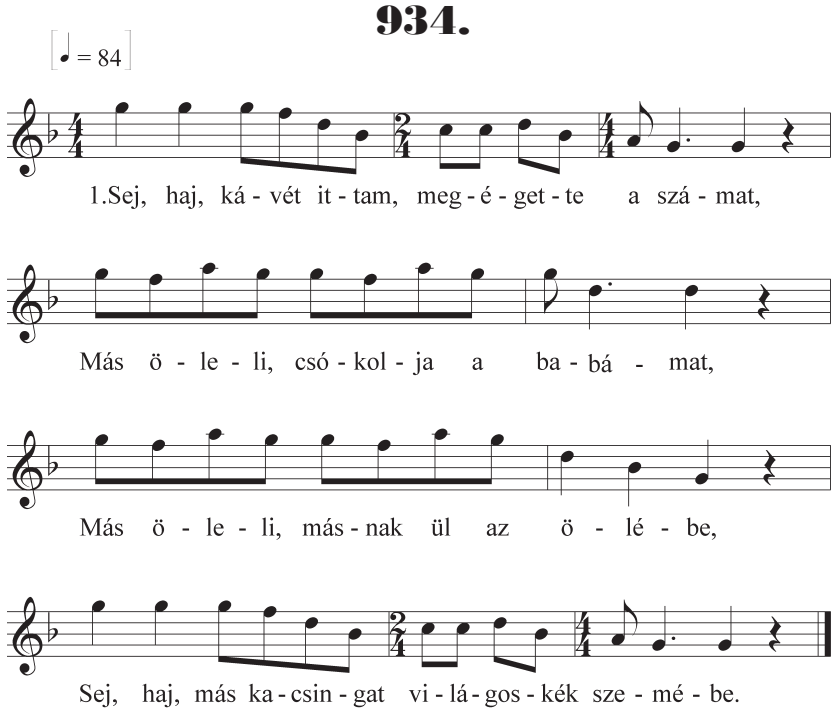
Szövegváltozat:

1. Sej, haj, hideg sincsen, mégis befagyott a tó,
Szeretőm sincs, mégis rólam van a szó,
Hátha még egy szép szeretőt tartanék,
Sej, haj, egész világ rólam tenné a törvényt.

2. Sej, haj, nem iszom én a Tápió vizéből,
Mert a babám kitagad a szívéből,
Ha még egyszer a szívéből kitagad,
Sej, haj, magos az ég, csillagostól leszakad.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.
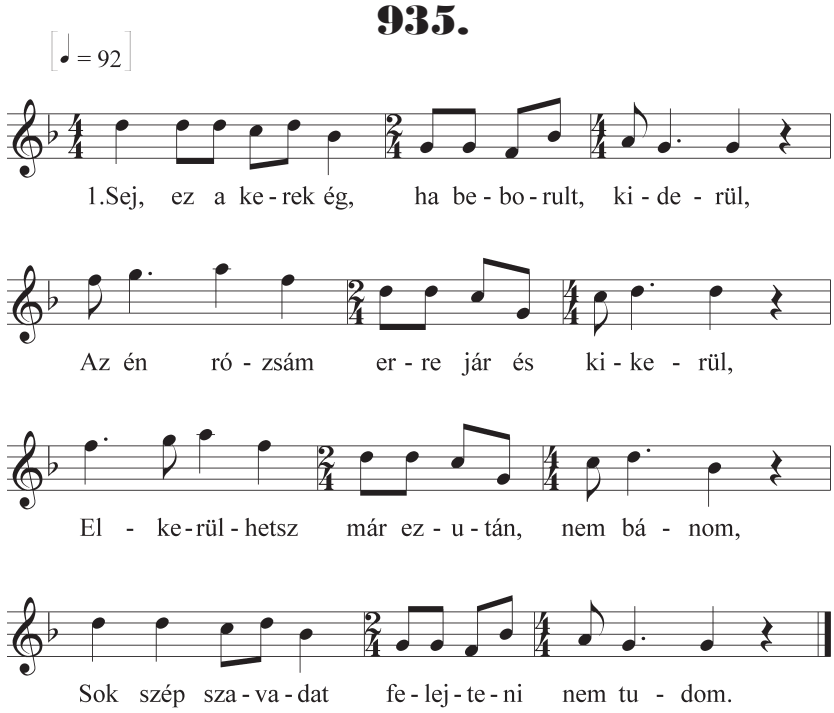
934.

2. Sej, haj, mit nékem egy almát kétfelé vágni,
Mit nékem a szeretőmtől elválni,
Lehúzom az ujjamról a gyűrűmet,
Sej, haj, visszavárom a régi szeretőmet.

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70), Vásár Józsefné Bencze Julianna (64) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634h

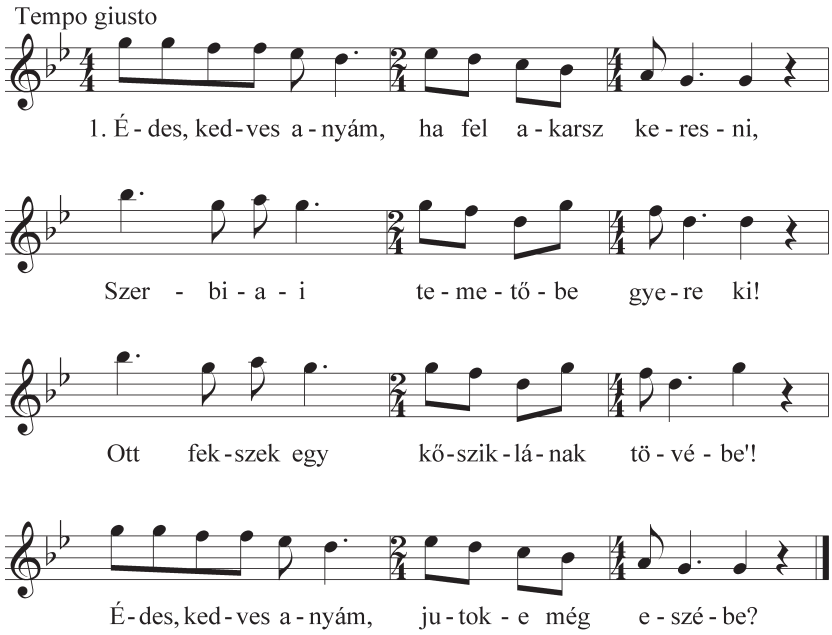
935.

2. Sej, ez a kerek ég, ha beborult, kiderül,
Házunk előtt van egy lóca, rá ne ülj,
Ha ráülsz is, jól vigyázz, hogy le ne ess,
Voltál szeretőm, de már nékem nem kellesz.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55) Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12643b,c

936.

2. Édes, kedves anyám, ha fel akarsz keresni,
A Kárpátok hegyeibe gyere ki!
Ott fekszem egy szomorú fűzfa alatt,
Édes, kedves anyám, kisírhatod magadat!
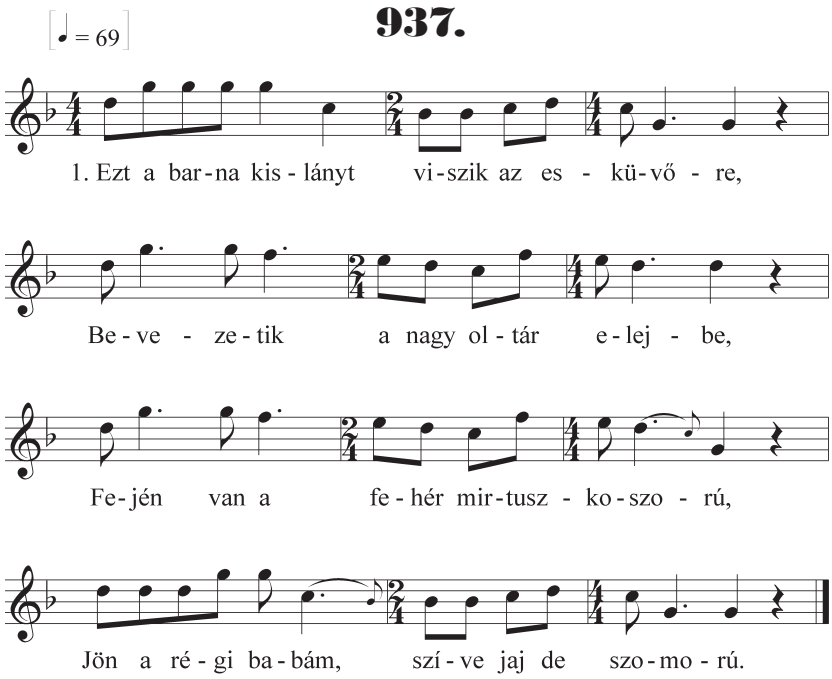
3. Édes kedves anyám, mért szültél a világra?
Negyvenkettes ágyúgolyó számára.
Negyvenkettes ágyúgolyó eltalál,
Azt se mondom többet, voltál-e édesanyám?

Nagykáta (Pest), Ismeretlen adatközlők (68-asok)
MS MUS 152/XII. 79-80.o. (No.59)

Kenesei Klein Ilona, 1915.

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Léptetve, búsan.

937.
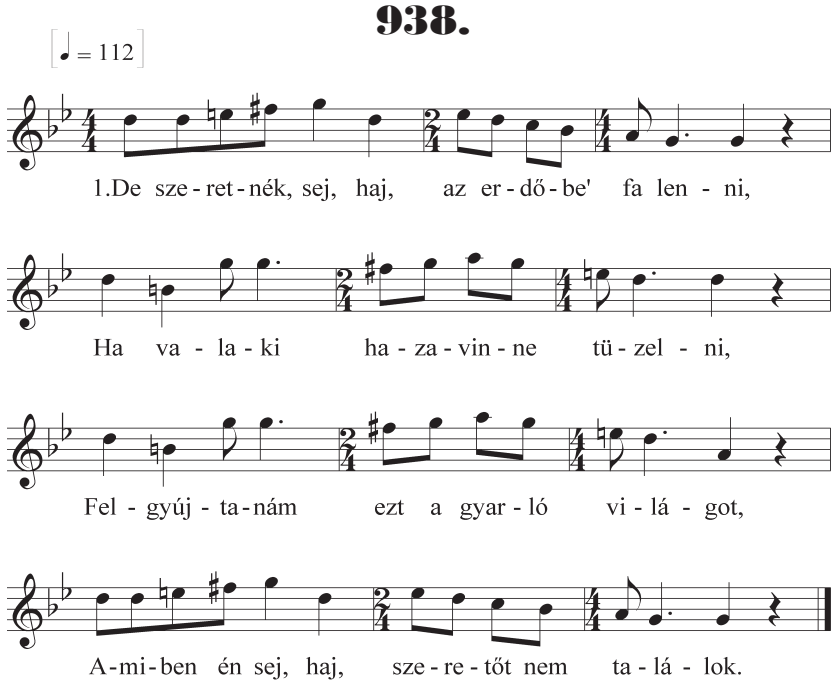

2. Ezt a barna legényt viszik a temetőbe,
Leteszik egy hideg sír fenekére,
Fejem fölött körül csillagos az ég,
Ugye mondtam, babám, majd eszedbe jutok még.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 10980i, 10991e

Manga János, 1974.

938.
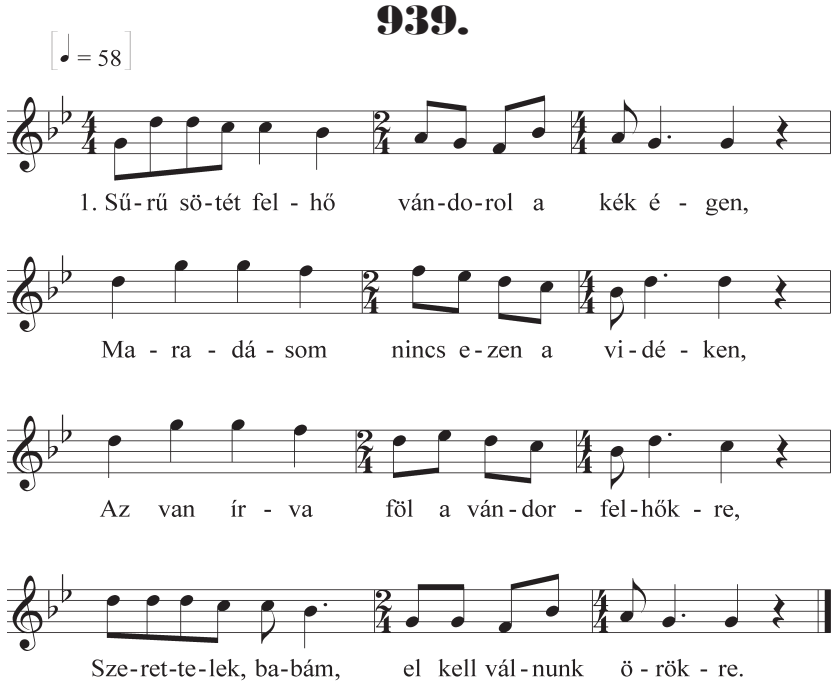

2. De szeretnék, sej, haj, az égen csillag lenni,
Szép Sülysápon körülvilágítani,
Megnézném, hogy ki van benn a faluba',
Kivezetném, sej, haj, galambom a kapuba.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

Megjegyzés: A népdalban kontamináció figyelhető meg.

939.
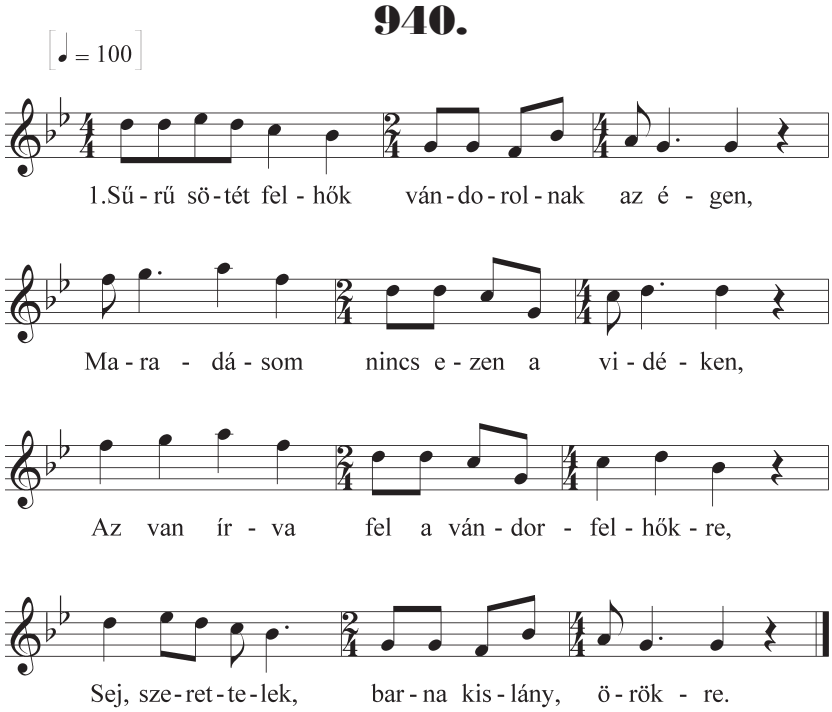

2. De nagyon szomorú hírt hallottam vasárnap,
Más kislánnyal hirdették a babámat,
Még pénteken nem hittem el valóba',
Hogy ne menjek babám veled a kézfogóra.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10994a

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) — Terék József, 2012.IX.23.
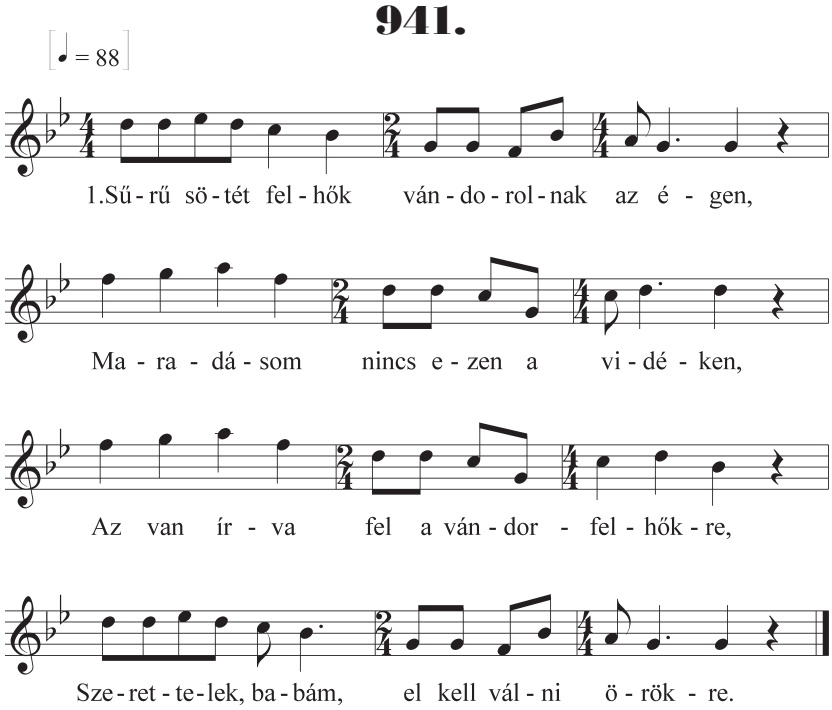
940.

2. Sej, új a kocsim, vasaltatni akarom,
Esküvőre készül az én galambom,
Muzsikaszó kihallik a mezőre,
Sej, fáj a szívem a régi szeretőmre.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.
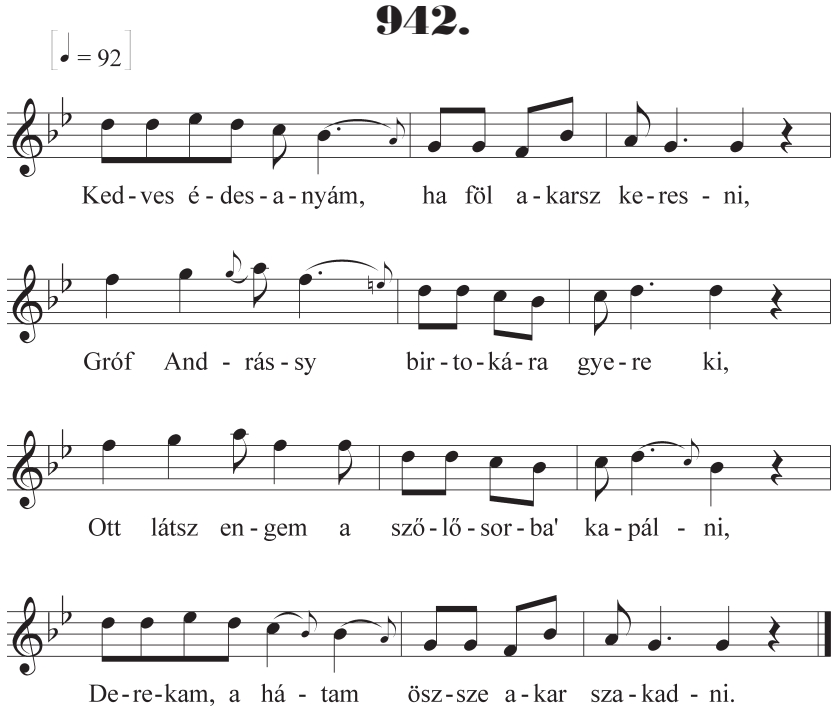
941.

2. Nagy búbánat érte vasárnap a szívemet,
Más kislánnyal hirdették az enyémet,
Még pénteken nem hittem el valóban,
Hogy ne menjek babám veled a kézfogóra.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.
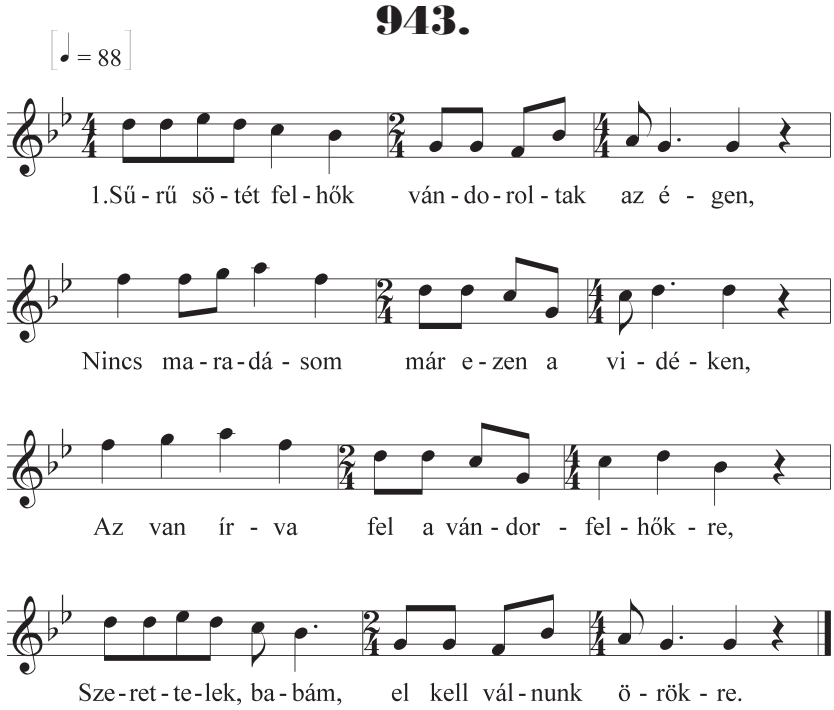
942.

2. Kedves édesanyám, nem írok több levelet,
Föltörte a kapanyél a kezemet,
Csupa hólyag mind a kettő tenyerem,
Jaj, de keservesen keresem a kenyerem.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (53) Borsai Ilona, 1975.XII.12.
ZTI AP 09738e
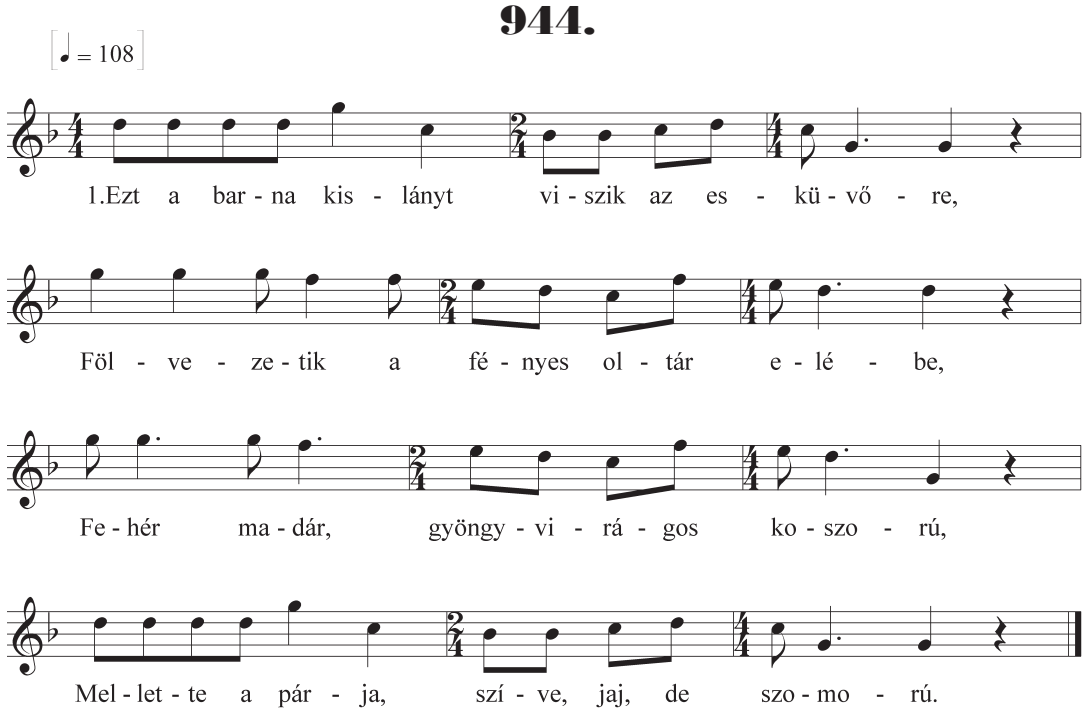
943.

2. Nagy bánat érte vasárnap a szívemet,
Más kislánynak hirdették az enyémet,
Még szombaton se hittem volna valóba',
Hogy tevéled, babám, más megy a kézfogóba.

Tápiószentmárton (Pest), Szabó Károlyné Kántor Erzsébet (61) Terék József, 2009.II.25.
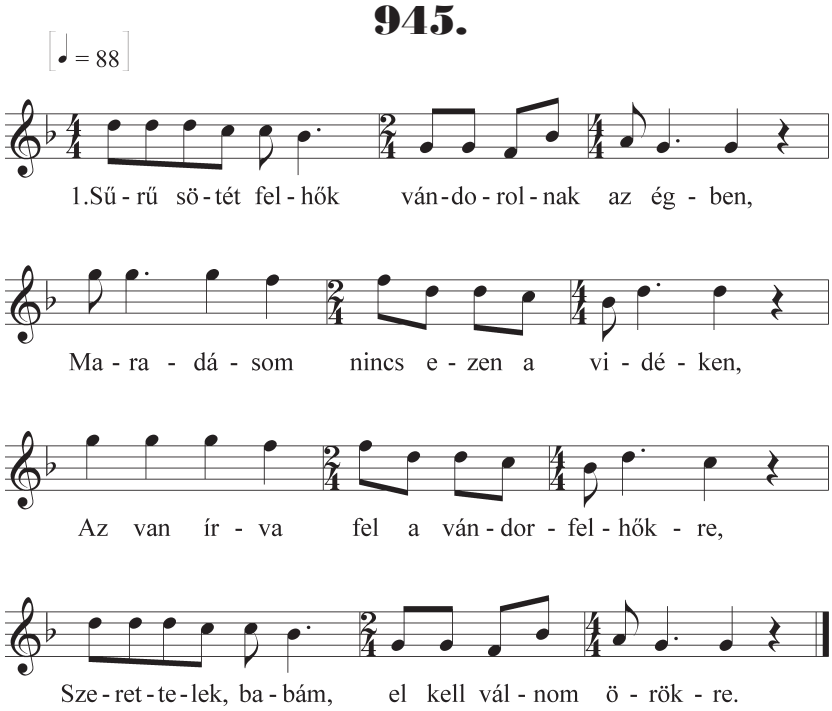
944.

2. Ezt a barna legényt viszik a temetőbe,
Leteszik a hideg sír fenekére,
Húzd rá cigány, körül csillagos az ég,
Régen mondtam, babám, majd eszedbe jutok még.

Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

945.
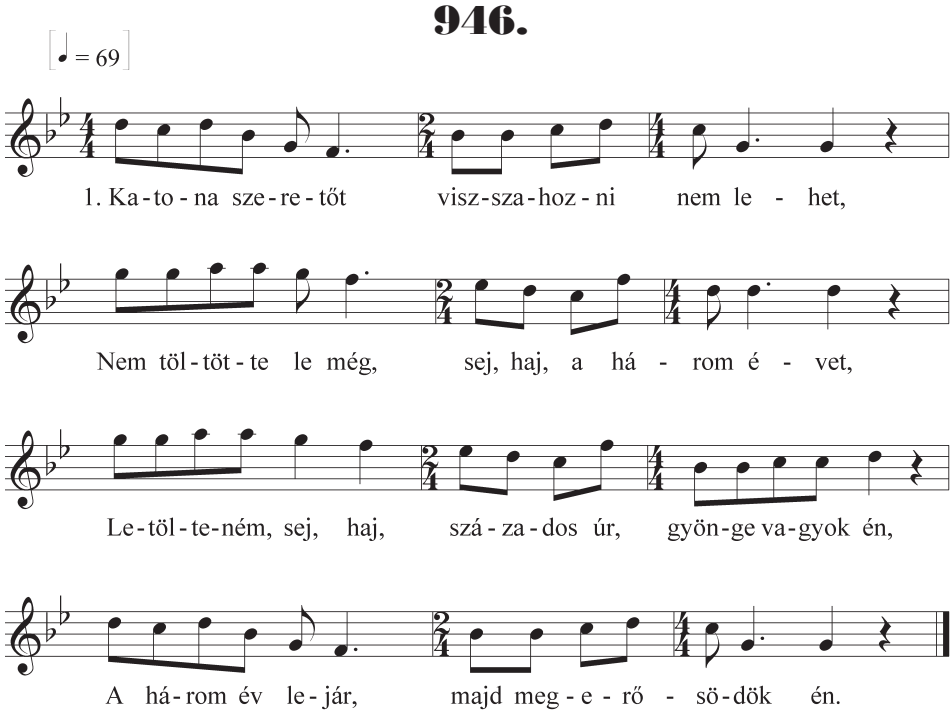

2. De nagy bánat érte a szívemet vasárnap,
Más kislánnyal hirdették a babámat,
Még pénteken nem hittem el valóban,
Hogy ne menjek, babám, véled a kézfogóra.

3. Kedves édesanyám, ha elér a nagy bánat,
Közös sírba temessék a babámmal,
Síromban is ölelem a babámat,
Kedves édesanyám, megköszönöm magának.

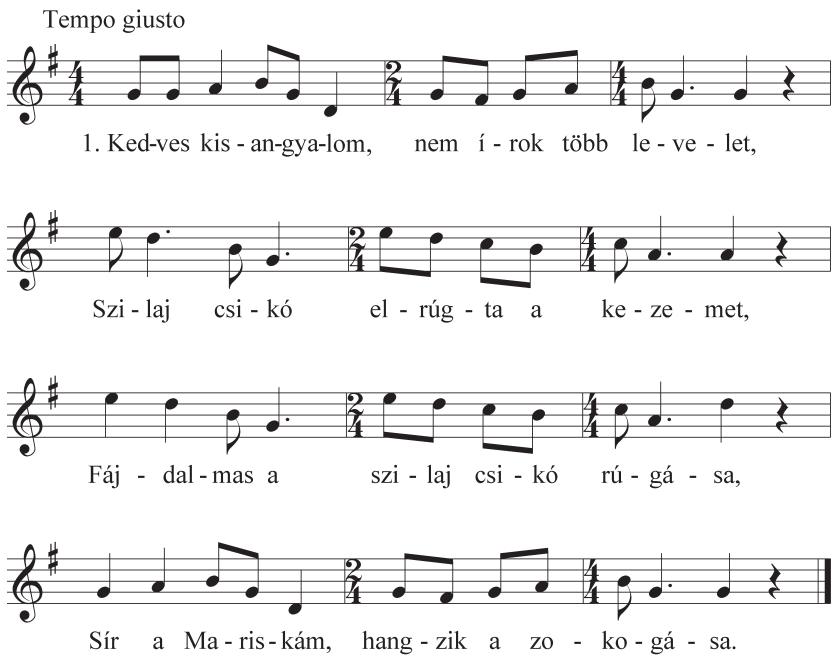
Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (30) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06792e

946.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10991d

947.

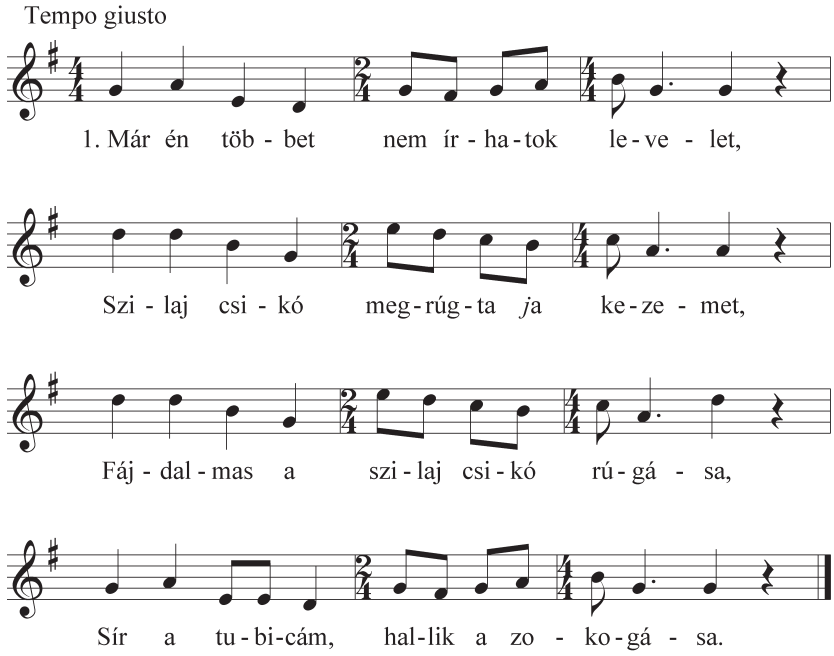

2. Kedves édesanyám, nem írok több levelet,
Elhordta jaz ágyúgolyó kezemet,
Gyere pajtás, írjál a jó anyámnak,
Nincsen jobb keze a katona fiának.

Tápiószele (Pest), lányok (17-18 éves leányok) Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07950
KR 07269
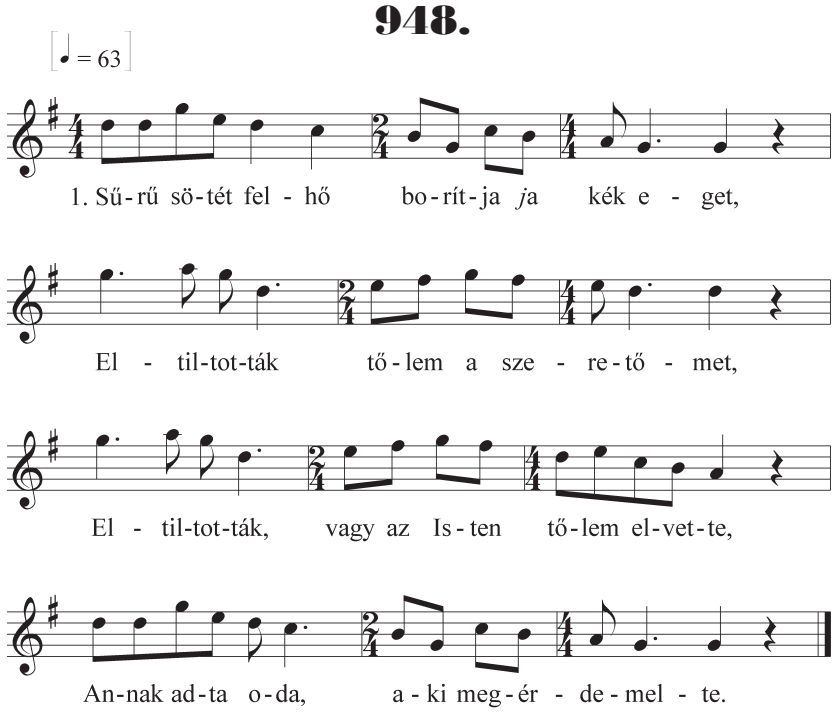
Megjegyzés: „2 éve tudják Tápiógyörgyéről.”

Dallam- és szövegváltozat:

Tápiószele (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.VIII.
KR 07253
NM H 4889a (Régi jelzet: NM MSZ 302a)
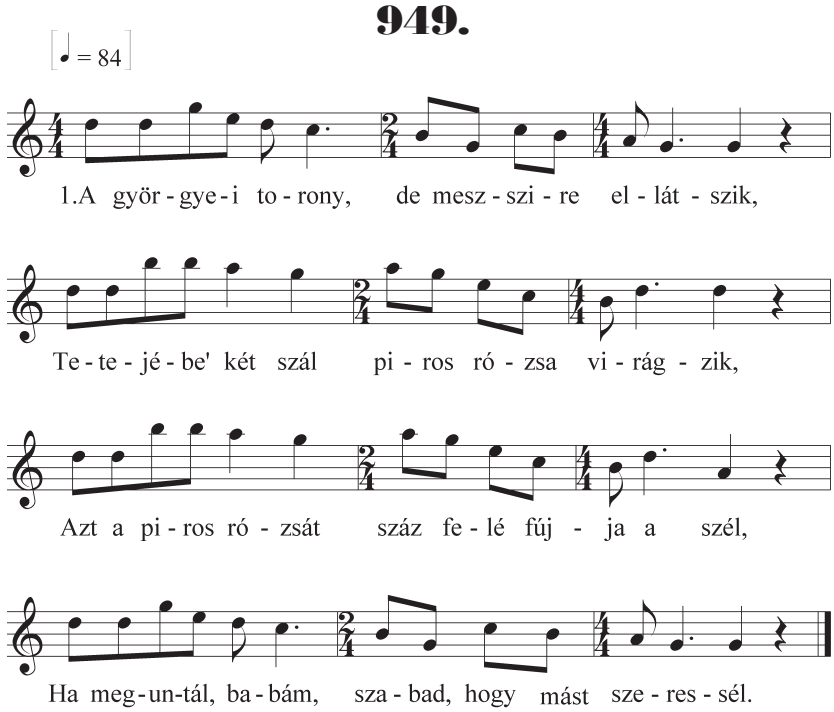
948.

2. Nem bánom én, rózsám, akármit is beszélnek,
Már én többet nem járok el felétek,
Megpucolom a cipőmet az újsori sártól,
Szombat este, rózsám, elválunk mi egymástól.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10992c
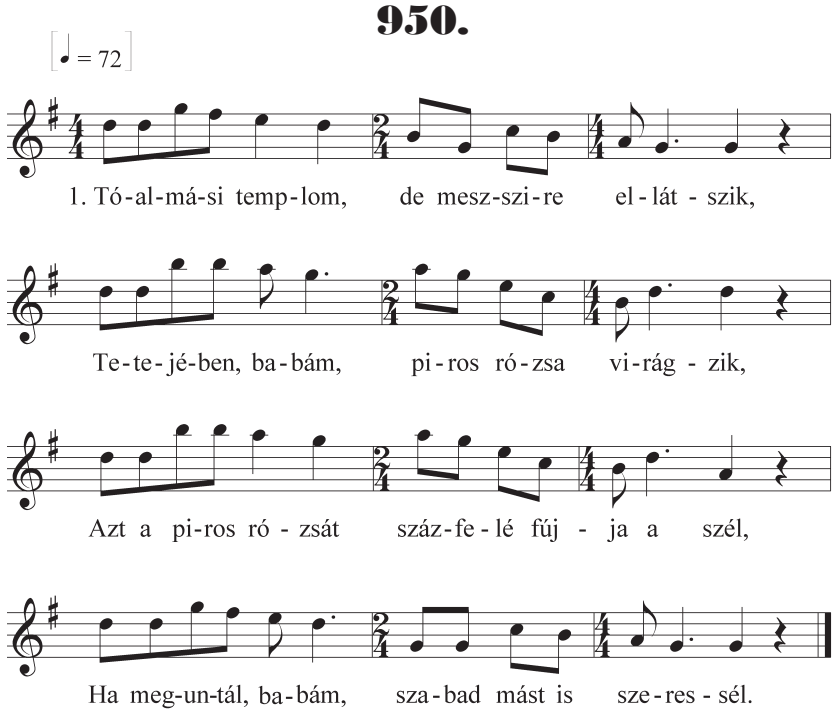
949.

2. Sej, sötét felhő koszorúzza az eget,
Elrabolták tőlem a régi szeretőmet,
Elrabolták tőlem, vagy az Isten elvette,
Annak adta oda, aki megérdemelte.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12637b

950.

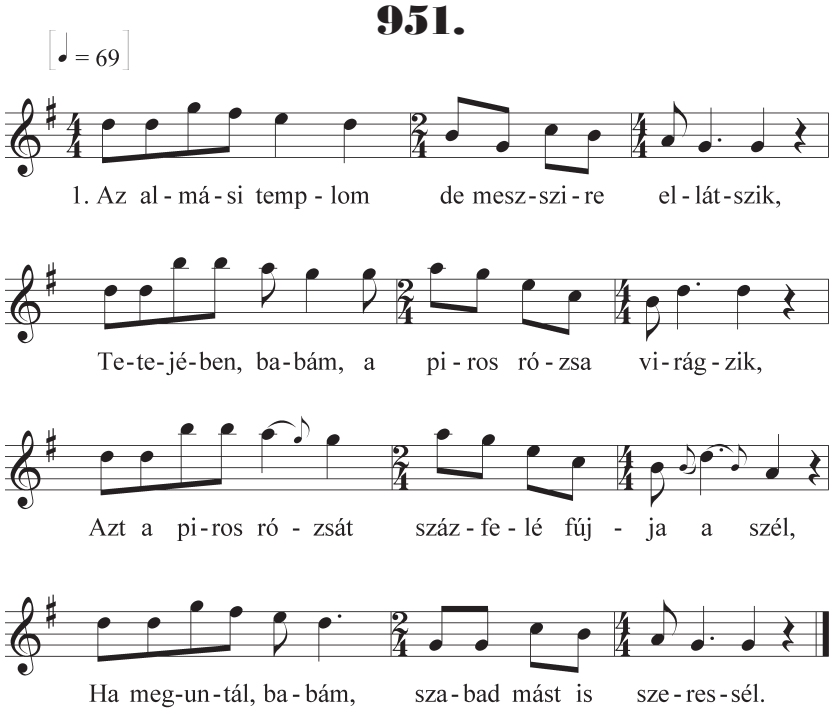

2. Sej, de kék szivárvány koszorúzza az eget,
Nem engedik, babám, hogy téged szeresselek,
Vagy engedik, vagy sem, vagy még jobban eltiltsák,
Vagy a síromat is jó előre megássák.

3. Sűrű sötét felhő vándorolja az eget,
Elrabolták tőlem az első szeretőmet,
Elrabolták tőlem, a jó Isten elvette,
Annak adta oda, aki nem érdemelte.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983a

951.
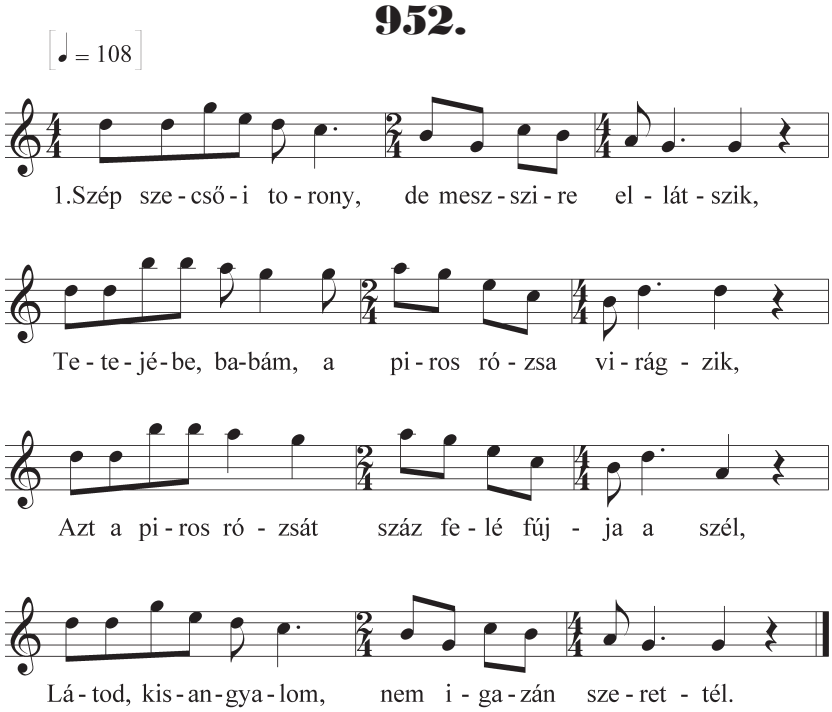

2. Sűrű, sötét felhő borítsa *j*a kék eget,
Elrabolták tőlem az első szeretőmet,
Elrabolták tőlem vagy az Isten elvette,
Annak adta oda, aki nem érdemelte.

3. Sej, de kék szivárvány koszorúzza az eget,
Nem engedik, babám, hogy téged szeresselek,
Vagy engedik, vagy nem vagy még jobban eltiltsák,
Vagy a síromat is jó előre megássák.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10986e

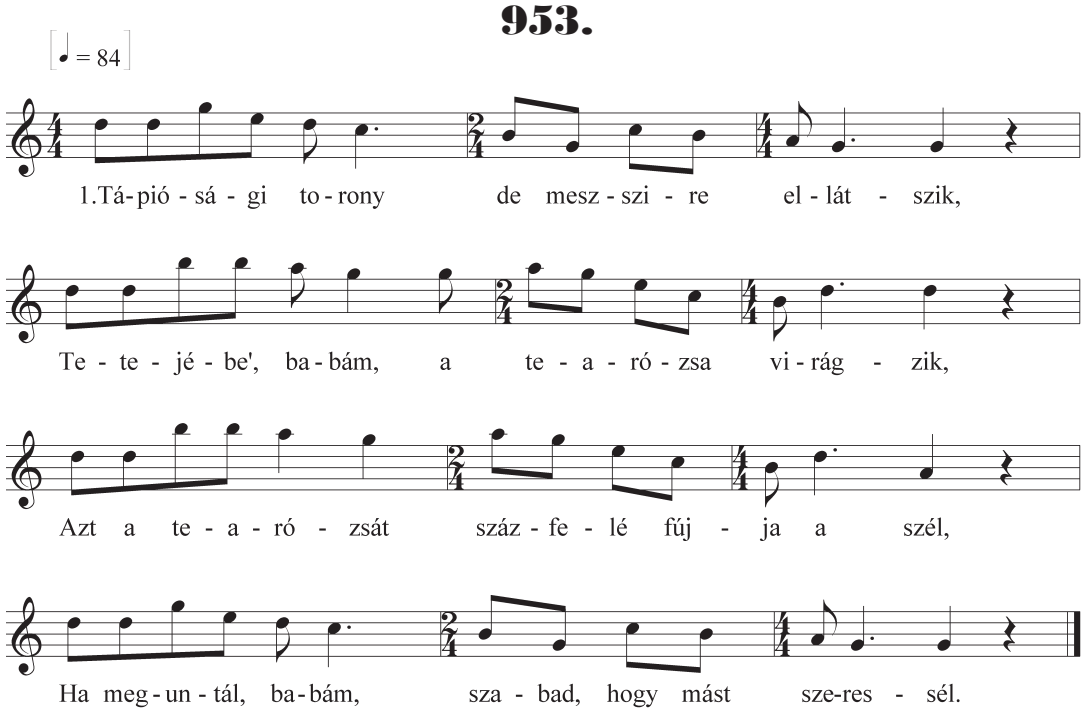
952.

2. Sej, de kék szivárvány koszorúzza az eget,
Eltiltották tőlem a kedves szeretőmet,
Eltiltották tőlem, vagy az Isten elvette,
Annak adta oda, aki megérdemelte.

Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) Terék József, 2013.VIII.05.
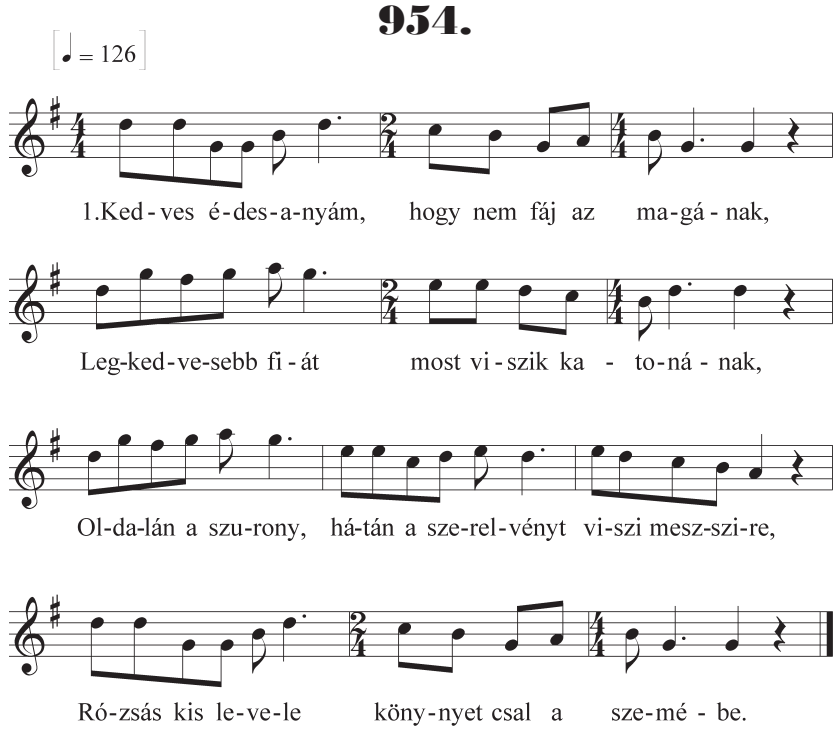
953.

2. Kék szivárvány, sej haj, koszorúzza az eget,
Eltiltották tőlem a kedves szeretőmet,
Eltiltották tőlem, vagy az Isten elvette,
Annak adta oda, aki megérdemelte.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58), Özv. Lesti Istvánné Kun Margit (60) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12629f
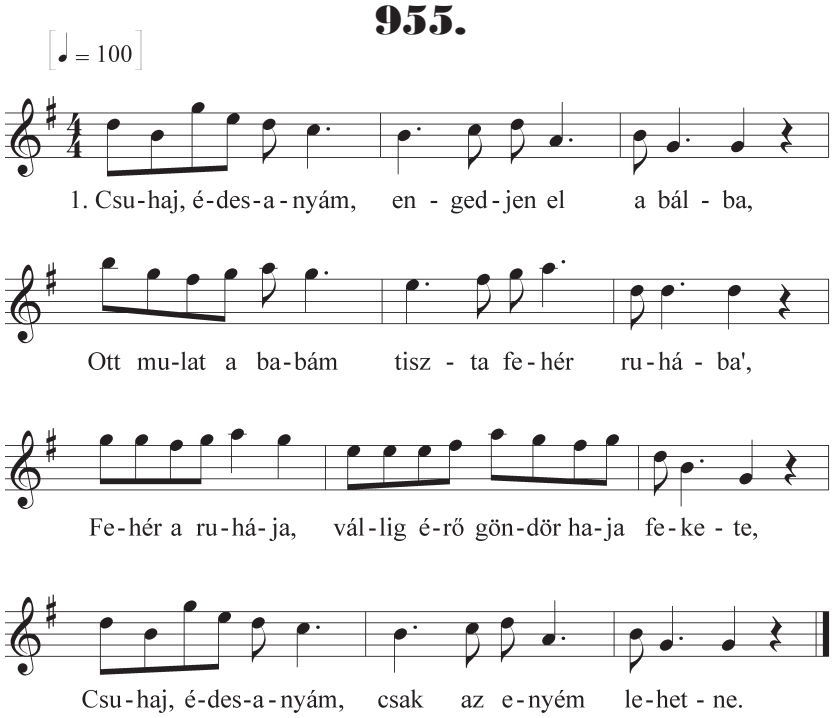
954.

2. Jó dolga van babám a mostani huszárnak,
De még jobb dolga van a hajóskapitánynak,
Tengerészkapitány hajóját a vízen lassan vezeti,
Minden kikötőben a babáját öleli.
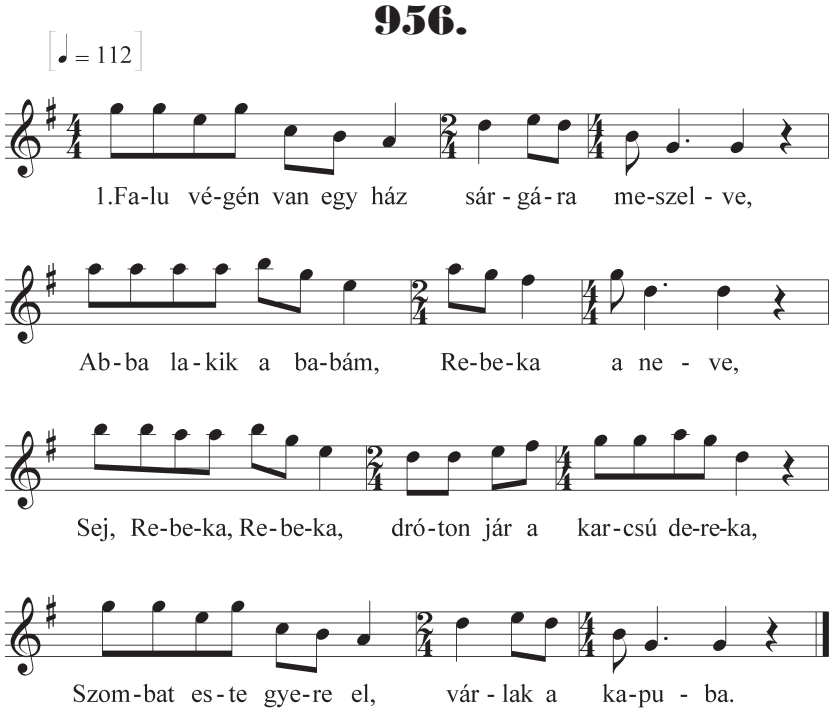
Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.

955.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10984b
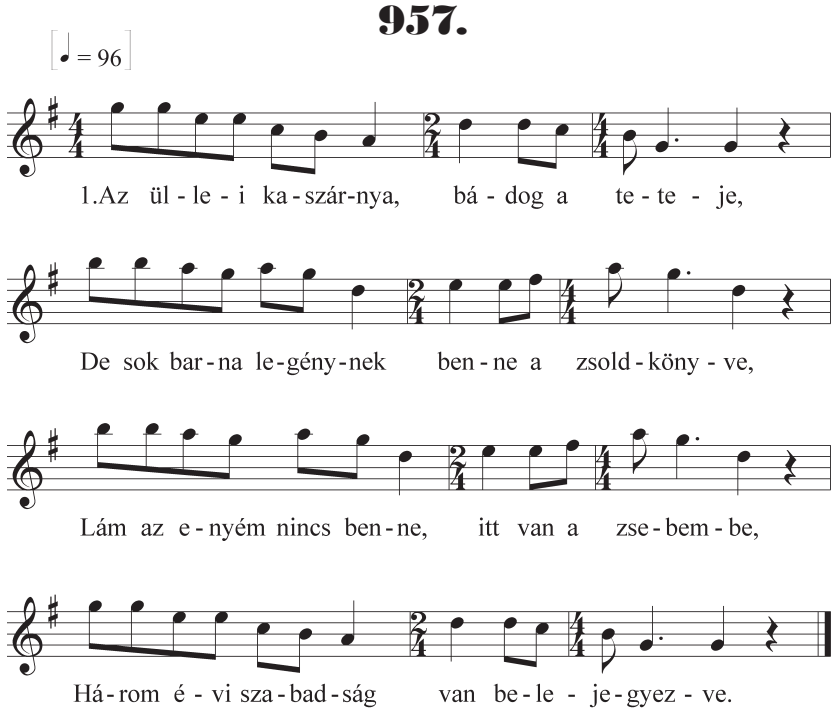
956.

2. Falu végén van egy ház sárgára meszelve,
Oda van a legények sorozó levele,
Lám az enyém nincs benne, itt van a zsebembe,
A bényei lányok közt egy van az eszembe.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
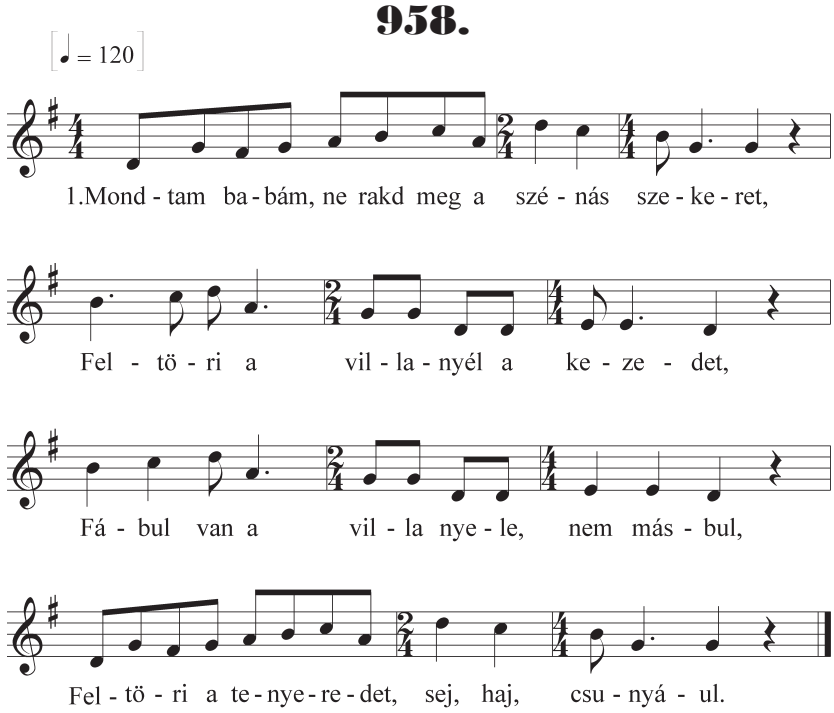
957.

2. Az üllei kaszárnya, bádog a teteje,
De sok barna kislánynak benne a szerelme,
Lám, az enyém nincs benne, itt ül az ölembe,
Páros csókot osztogat, kacsingat a szemembe.
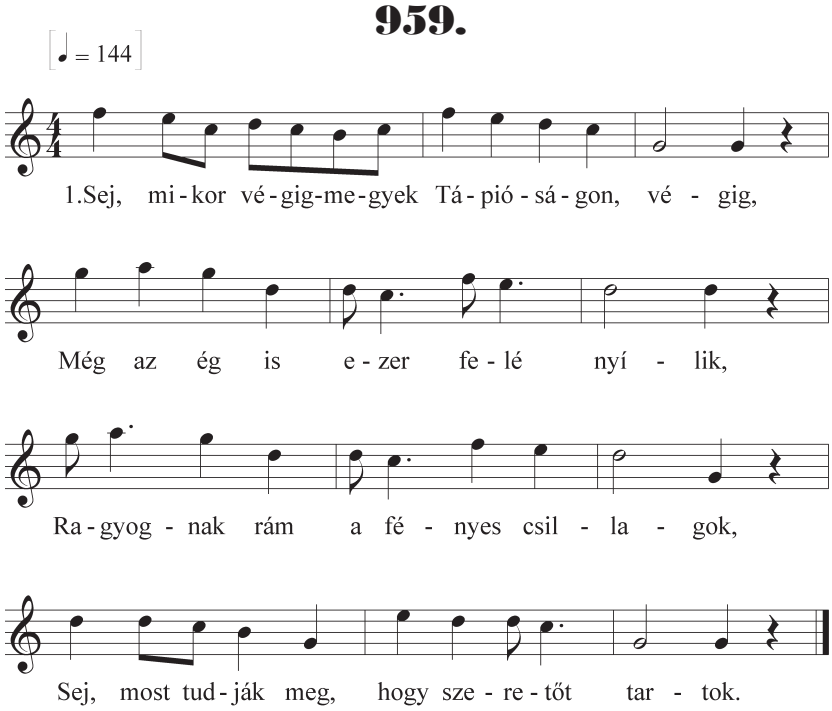
Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12640e,f

958.
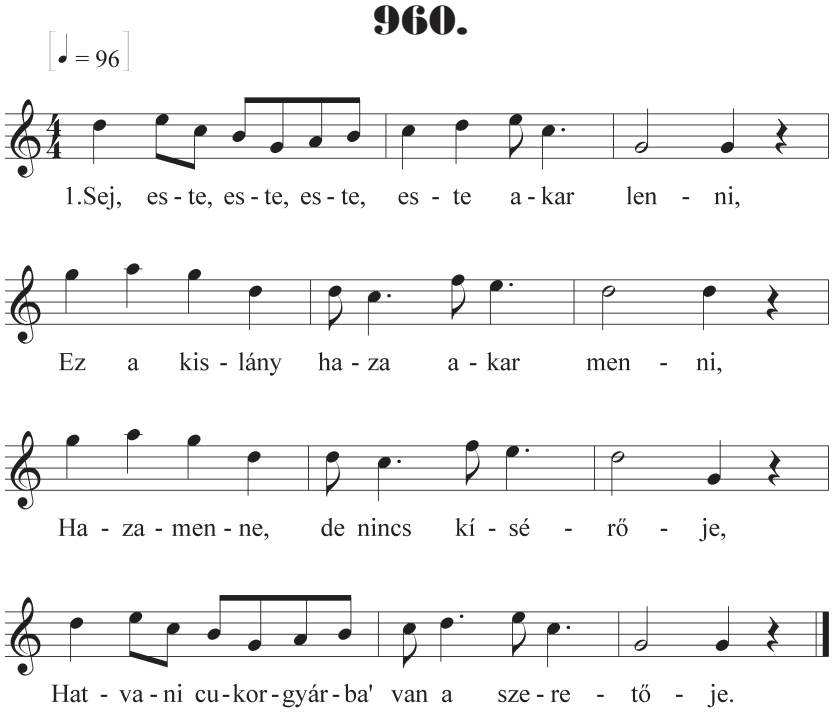

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) — Terék József, 2009.III.16.

959.

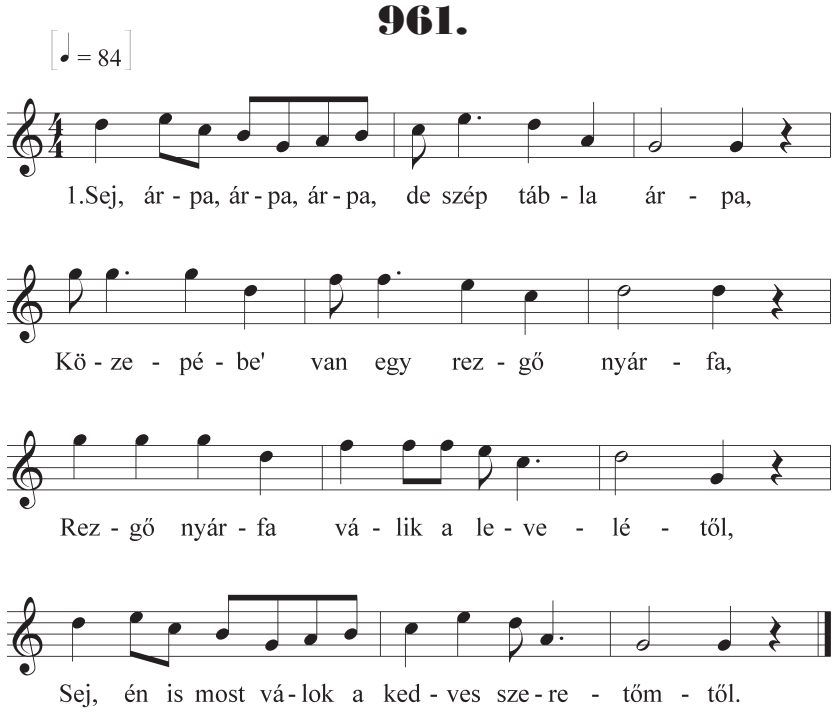
Tápiószentmárton (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

960.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
Özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638e
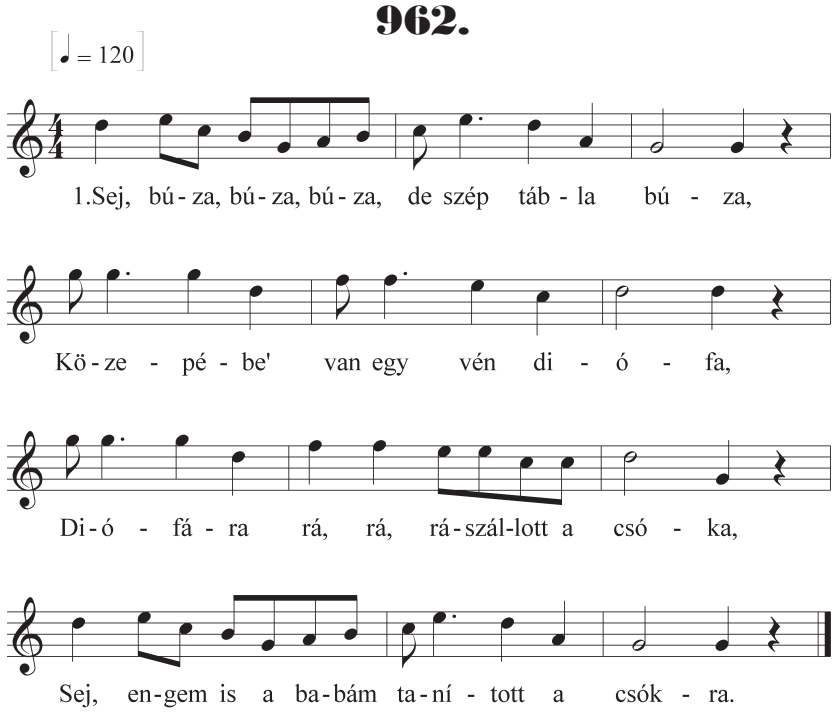
961.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Povázson Elekné Barta Anna (74)

ZTI AP 12627c
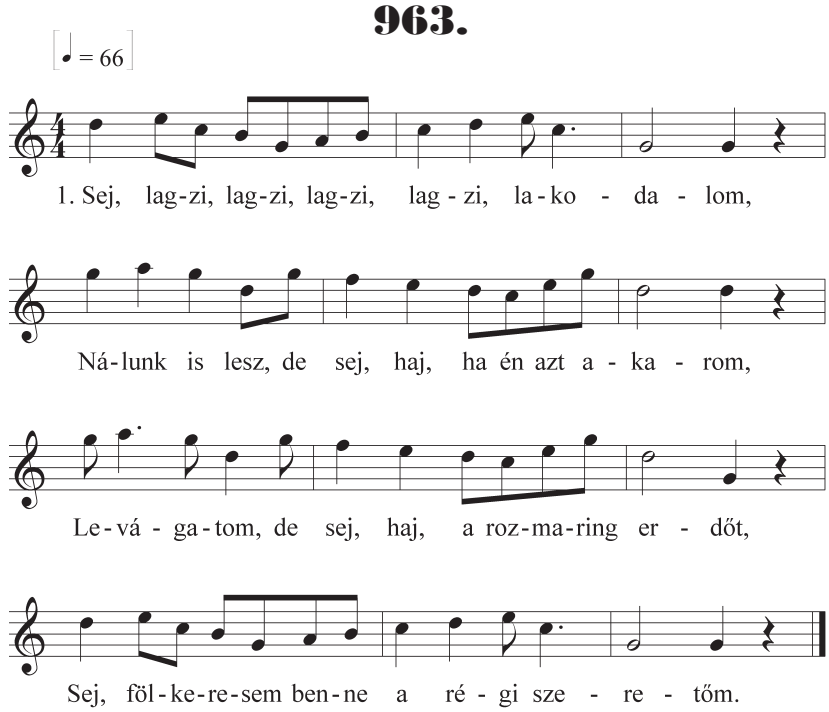
962.

2. Sej, árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa,
Ez a kislány, jaj, de nagyon árva,
Megmutatom nem, nem, nem soká lesz árva,
Sej, őszre leszerelek, én leszek a párja.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.
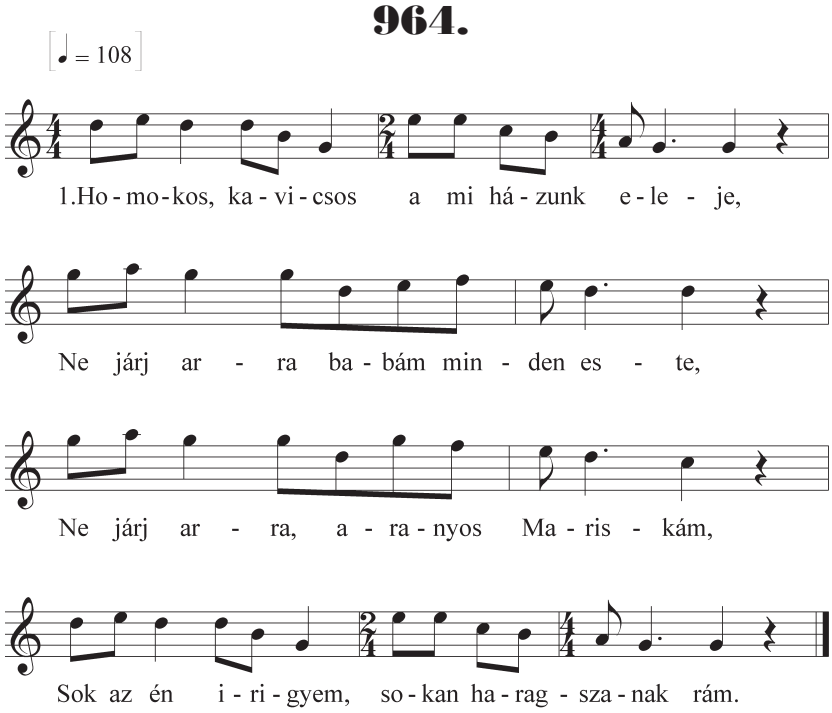
963.

2. Sej, utca, utca, utca, jaj, de sáros utca,
Utoljára, de sej, haj, megyek végig rajta,
Utoljára, de sej, haj, megállok egy háznál,
Sej, akkor is a babám rácsos kapujánál.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978d

964.
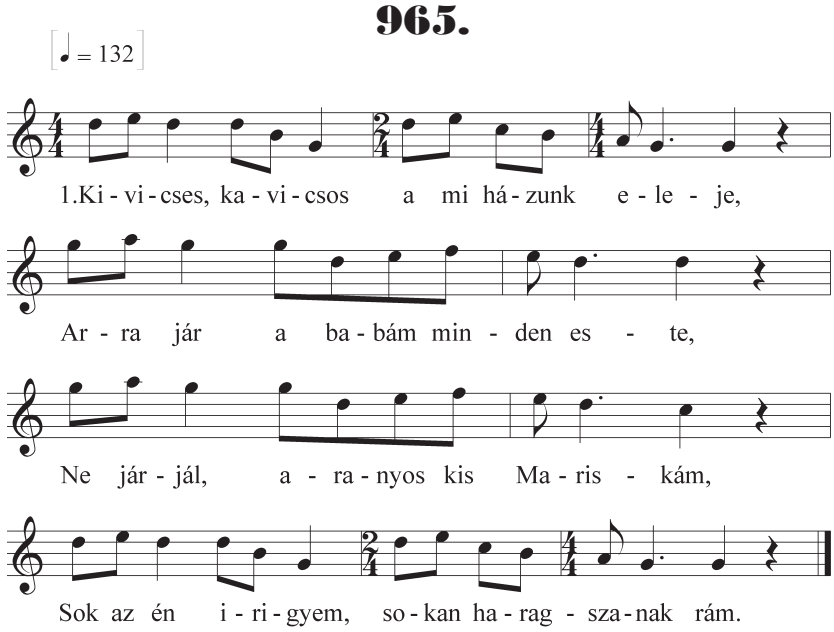

2. Homokos, kavicsos a mi házunk eleje,
Vadgalamb szállott a tetejére,
Vadgalamb mindig csak azt énekli,
Jaj, de boldog az a lány, aki egymást szereti.

3. Egy vasárnap délután szembejött rám a babám,
Azt kérdi, miért sáros a csizsmám,
Ha sáros, fordulj el és ne nézz rám,
Csak azt mondd, Mariskám, szeretsz-e még igazán.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638f
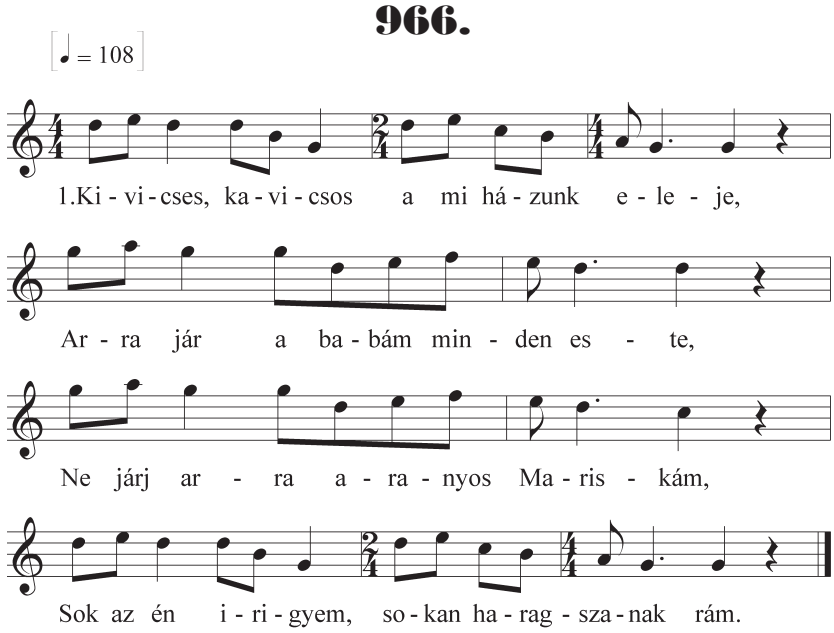
965.

2. Vasárnap délután szembejött az én babám,
Azt kérdezi, miért sáros a csizmám,
Ha sáros, fordulj el és ne nézz rám,
Csak azt mondd, Mariskám, szeretsz-e még igazán.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

966.

2. Vasárnap délután szembe jött az én babám,
Azt kérdi, miért sáros a csizmám,
Ha sáros, fordulj el és ne nézz rám,
Csak azt mondd, Mariskám, szeretsz-e még igazán.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.
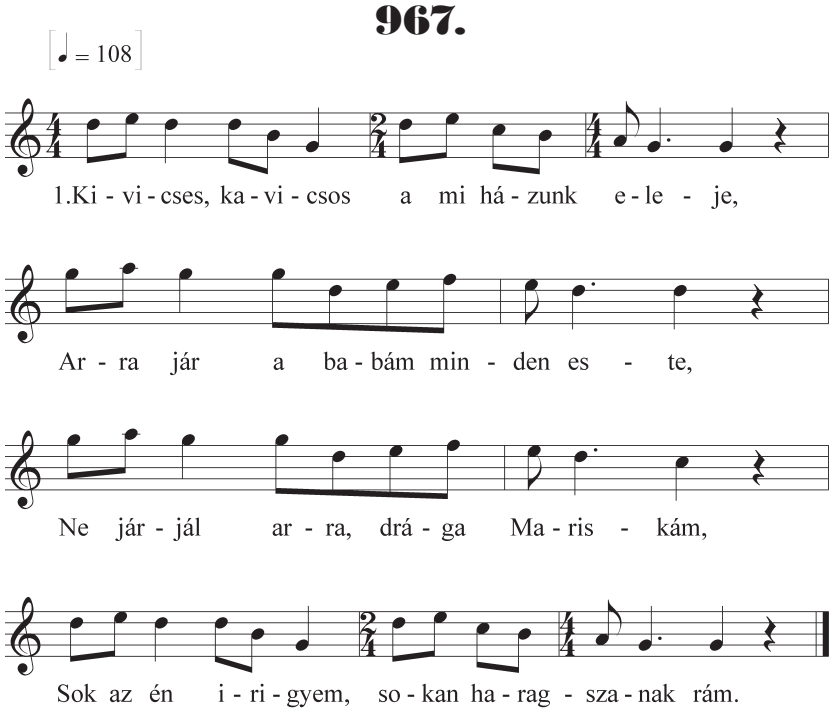
Szövegváltozat:

1. Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje,
Vártalak kis angyalom az este,
Vártalak kis angyalom, nem jöttél,
Nálamnál igazabb hű szeretőt kerestél.

2. Udvarom közepén van egy magas diófa,
Alatta terítve van a rózsa,
Alatta terítve van a rózsa,
Nem leszek a tiéd kis angyalom, de soha.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.25.

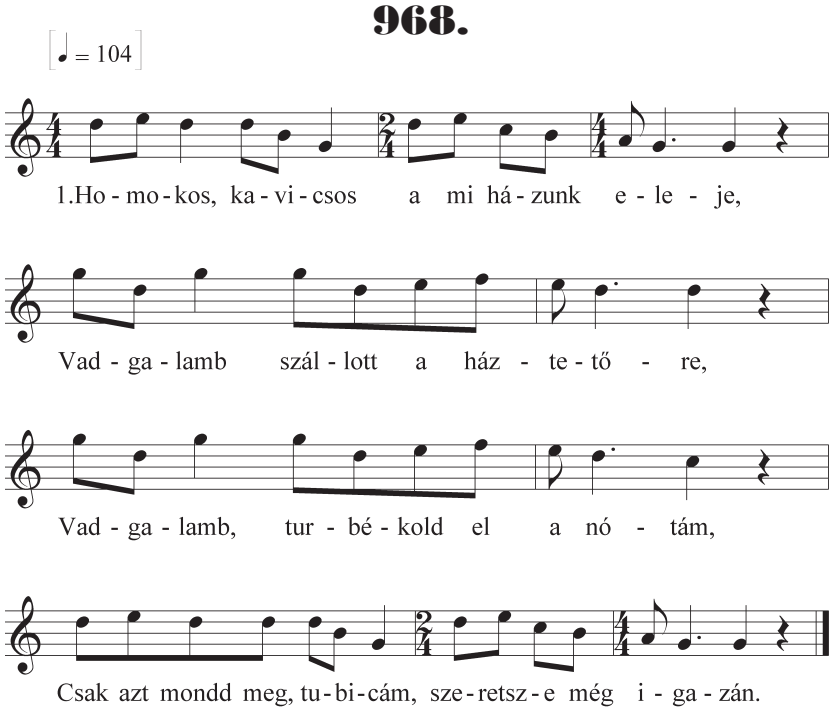
967.

2. Vasárnap délután szembe jött az én babám,
Azt kérdi, miért sáros a csizmám,
Ha sáros, fordulj el és ne nézz rám,
Csak azt mondd, Mariskám, szeretsz-e még igazán.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.
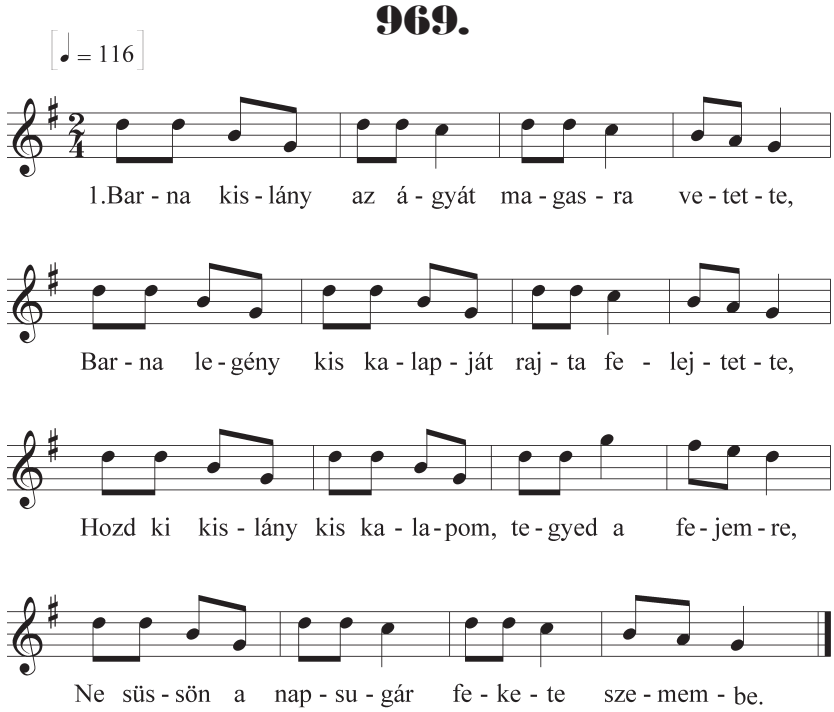
968.

2. Egy vasárnap délután végigmentem az utcán,
Azt mondják, miért sáros a csizmám,
Ha sáros, fordulj el és ne nézz rám,
Szegény legény vagyok én, nem illek én tehozzád.
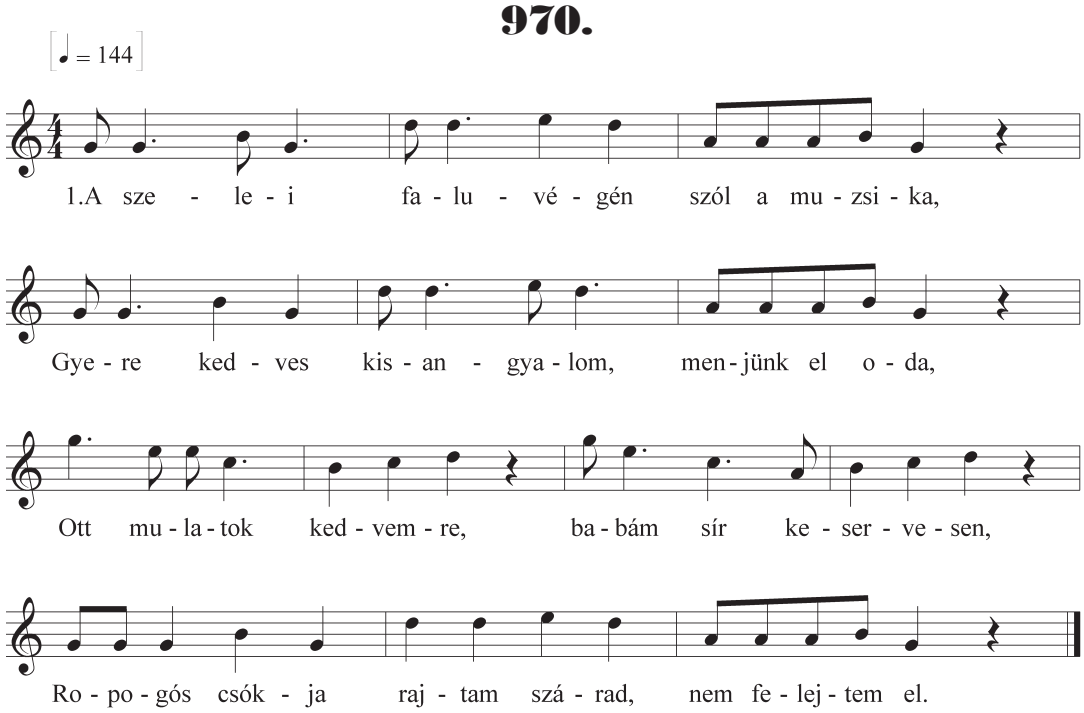
Pánd (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73), Lőrincz József (62), Gábor József (62)
Bede Jánosné Boros Julianna (68), Gáspár Pálné Béres Margit (86) — Lázár Katalin, 1981.I.21.
ZTI AP 12624i

969.
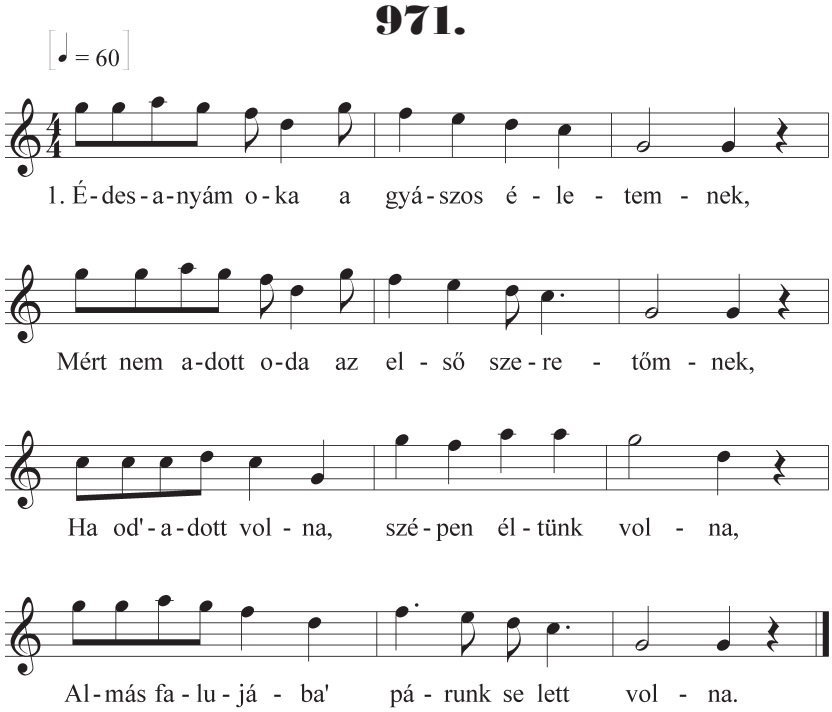

Tápiógyörgye (Pest), Gaál Balázsné Fejős Erzsébet (80) Schnöller Mária, 1954.VI.13.
ZTI LSZ 31416

970.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.
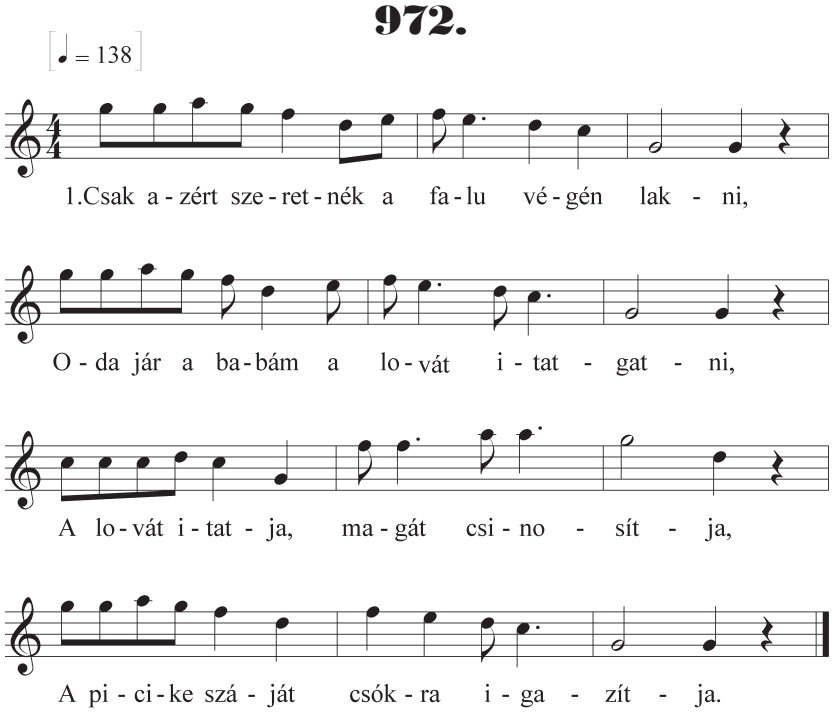
971.

2. Jeges kútostoron de bajos vizet húzni,
Ismeretlen legényt nehéz megölelni,
Ölelni akarom, nem hajlik a karom,
Csókolni akarom, de nem az én galambom.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10983g

972.
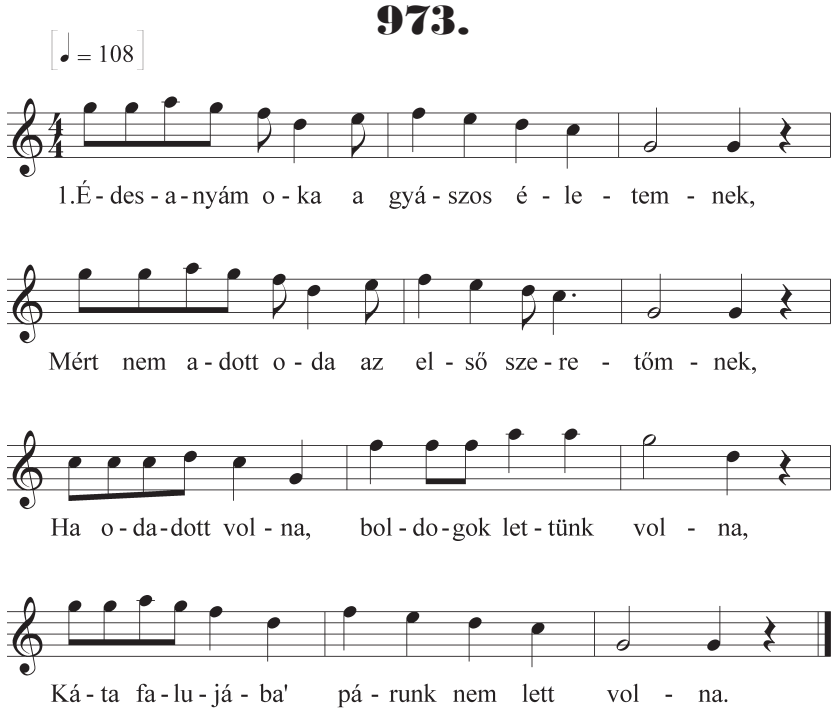

2. Édesanyám oka gyászos életemnek,
Mért nem adott oda az első szeretőmnek,
Ha od'adott volna, boldogok lettünk volna,
Szecső falujába' párunk nem lett volna.

3. Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja,
Minek a szerelem, ha az anyám tiltja,
Titok a szerelem, félek a jó anyámtól,
Azt hallottam babám, hogy elválunk egymástól.
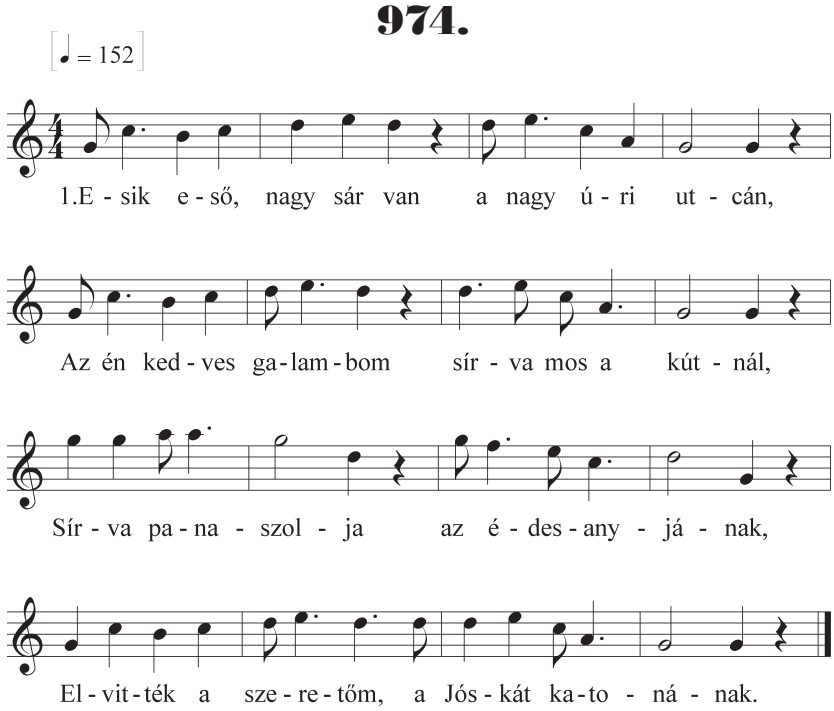
Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

973.
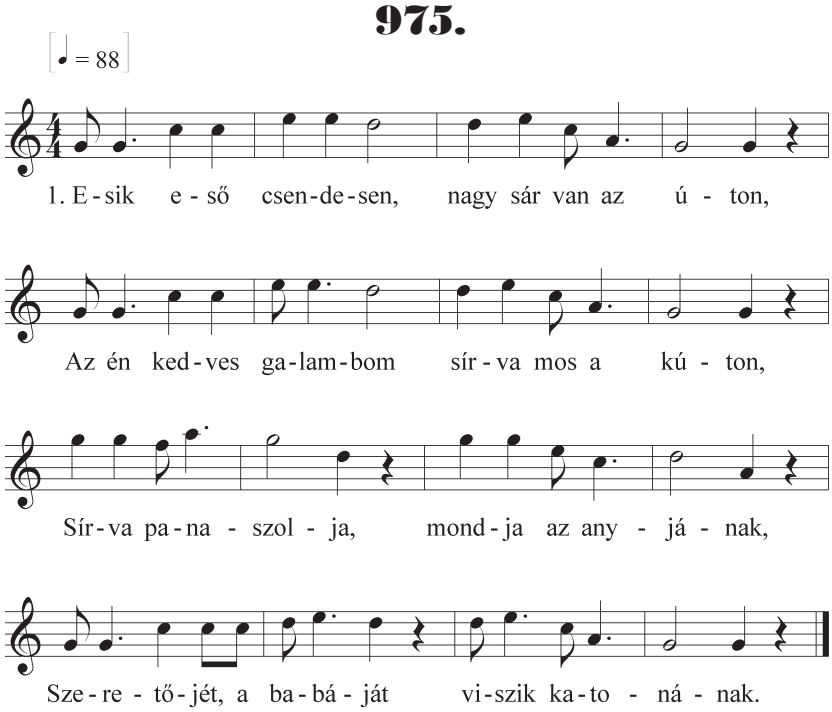

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

974.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

975.
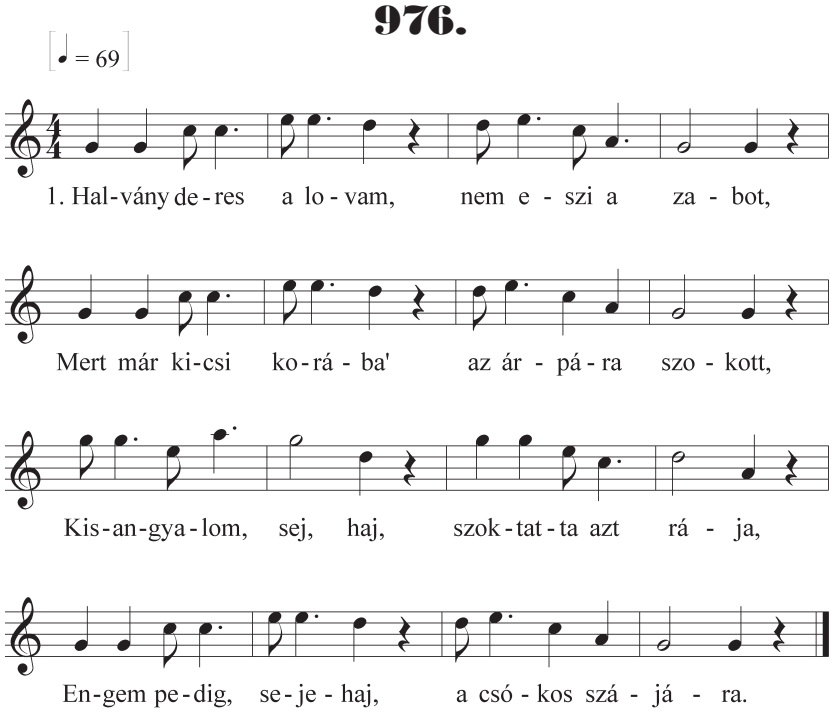

2. Esik eső csendesen az árpatarlóra,
Gyere kedves galambom, segíts föl a lóra,
Magas a ló, sej, haj, nem tudom megülni,
Halvány deres a lovam, nem akar megállni.

3. Halvány deres a lovam, nem eszi a zabot,
Mert már kicsi korában az árpára szokott,
Kisangyalom, sej, haj, szoktatta azt rája,
Engem pedig, sejehaj, a csókos szájára.
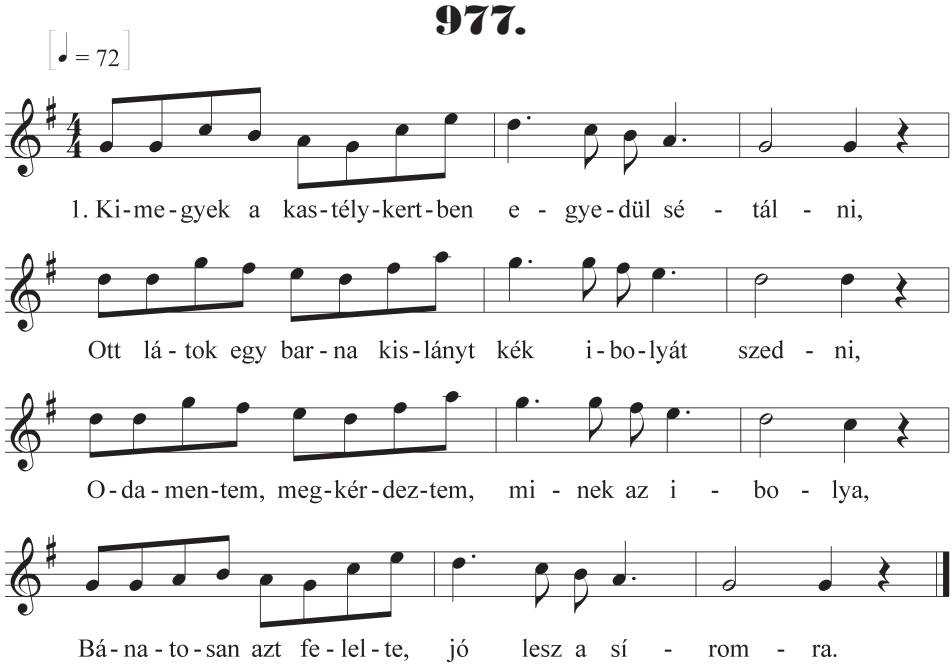
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10975f

976.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988l

977.

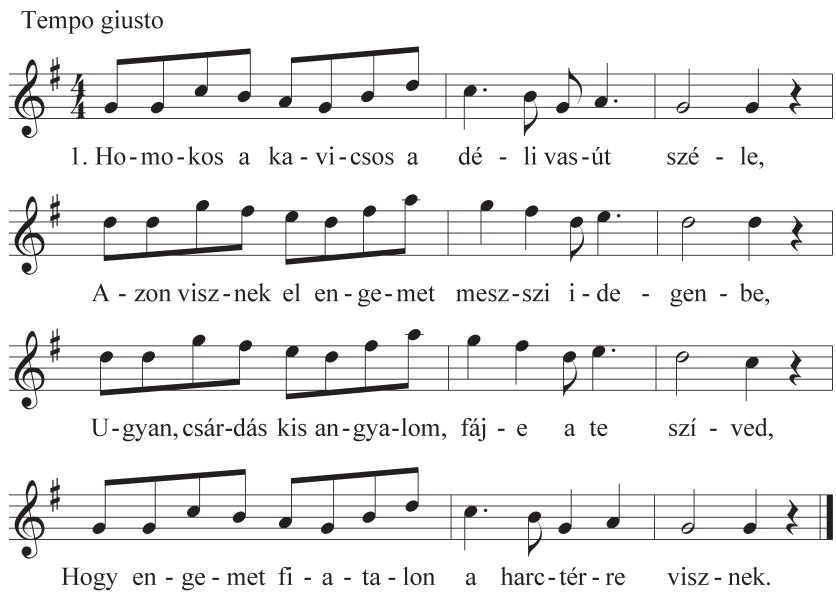

2. Kimegyek a kastélykertben egyedül sétálni,
Ott hallok egy barna kislányt keservesen sírni,
Odamentem, megkérdeztem, mért sír keservesen,
Bánatosan azt felelte, meghalt a kedvesem.

3. Kimegyek a kastélykertben egyedül sétálni,
Ott hallok egy kakukkmadárt szépen kakukkolni,
Szólj még egyet, kakukkmadár, a többit nem bánom,
Elhagyott a kisangyalom, míg élek, sajnálom.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10990c

978.
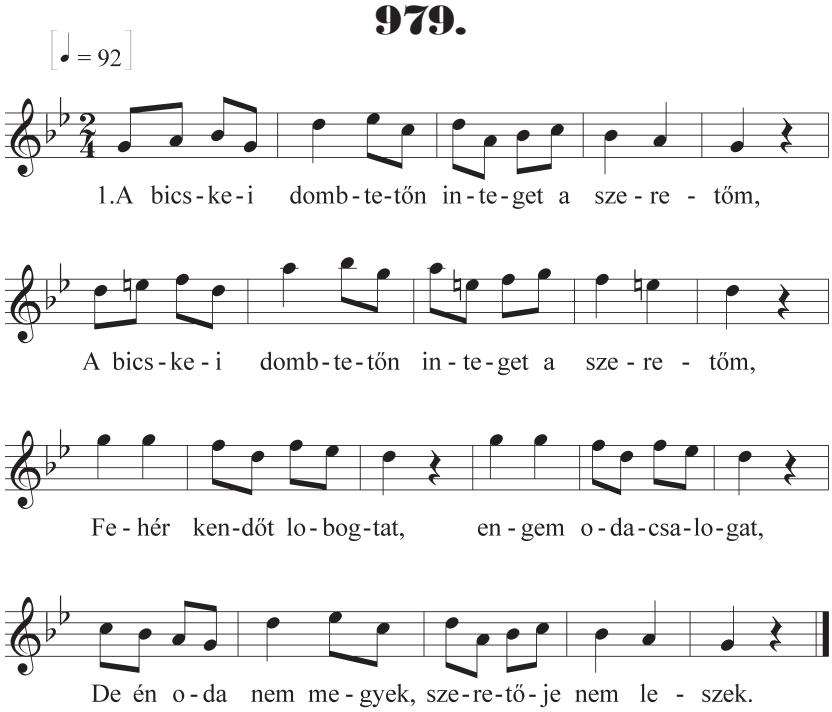

2. Lányok, lányok, lányok, lányok, ti kókai lányok,
Idehaza a síromat mélyen megássátok,
Temessetek idehaza sárga magyar földbe,
Ne pedig a, ne pedig a muszka temetőbe.

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő Bartók Béla, 1906.
KR 16889
NM H 5571 (Régi jelzet: NM MSZ 984)

Megjegyzés: A Néprajzi Múzeum archívumában megtalálható népdal szöveg nélkül került lejegyzésre. Helyi szövegváltozatok nem kerültek elő a Tápió mentéről, így az első versszak más kistájakon dokumentált szövegváltozatok alapján, míg a második versszak újkori népköltés eredményeként került megalkotásra.
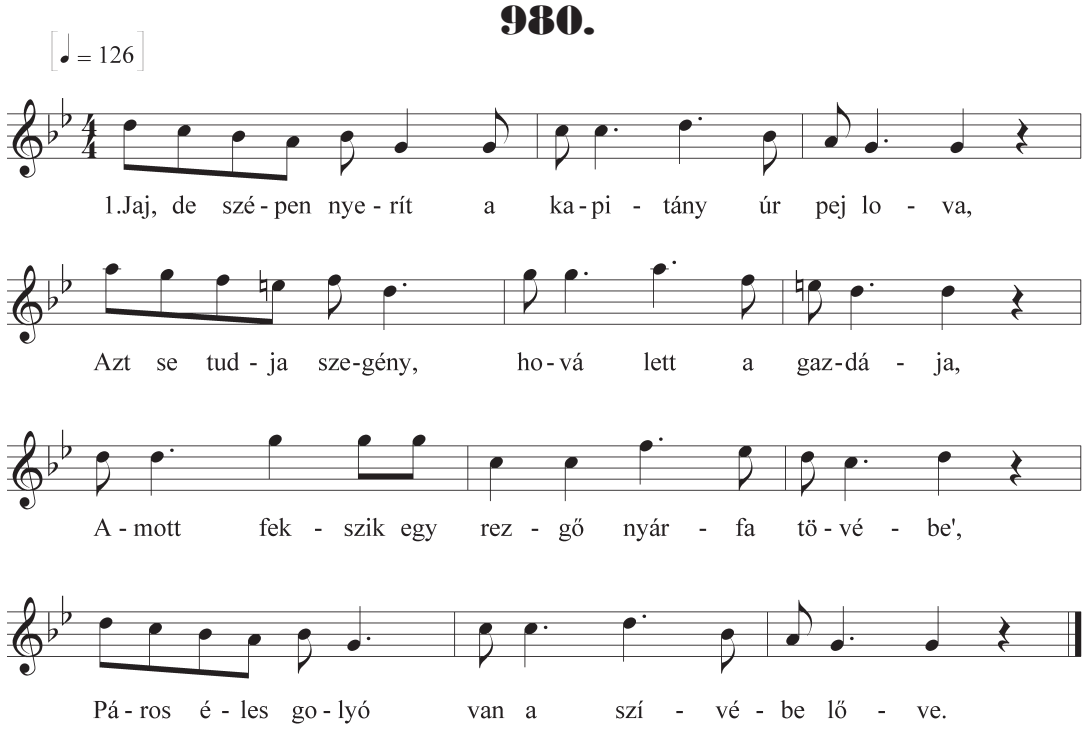
979.

2. A bicskei híd alatt lányok sütik a halat,
A bicskei híd alatt lányok sütik a halat,
Fehér kendőbe rakják, a legénynek úgy adják,
Egyél rózsám belőle, szerelmes leszel tőle.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

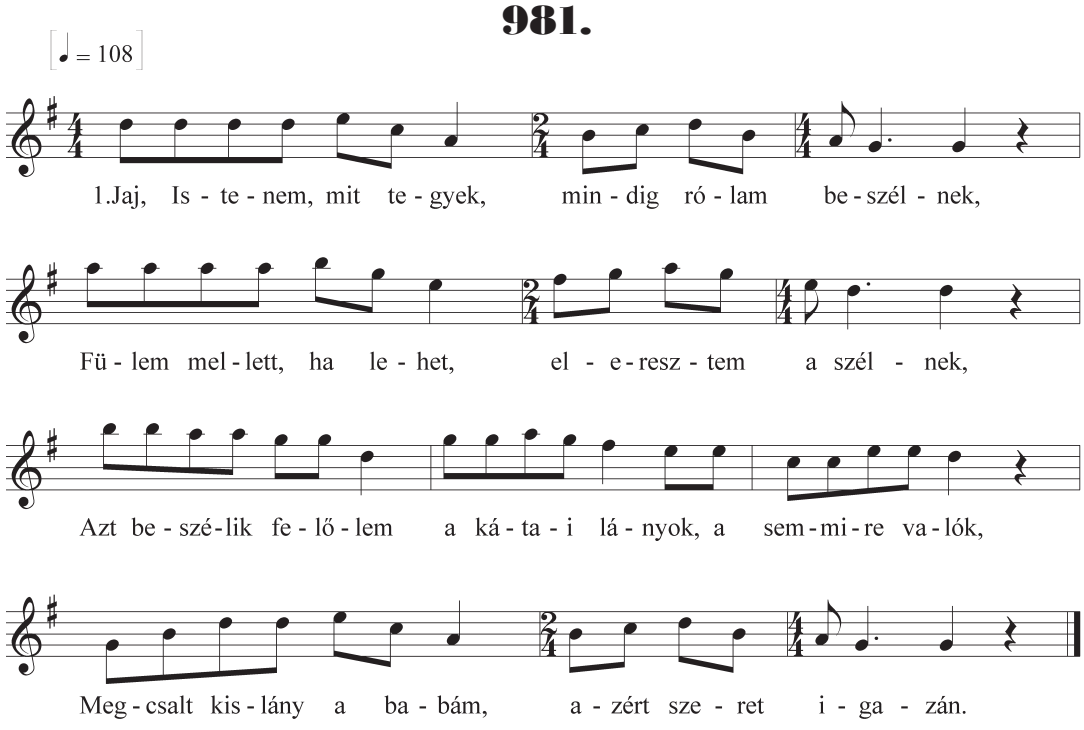
980.

2.Édes kedves anyám, ha föl akarsz keresni,
Csernovici hegytetőre (de) gyere ki,
Ott látod meg síromat egy fa alatt,
Kedves édesanyám, kisírhatod magadat.
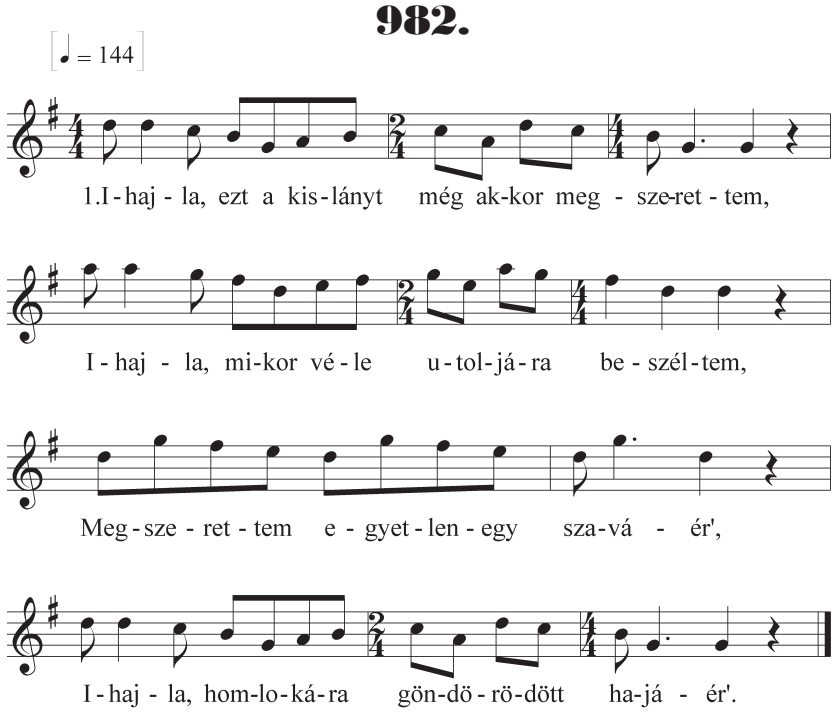
Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.

981.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.
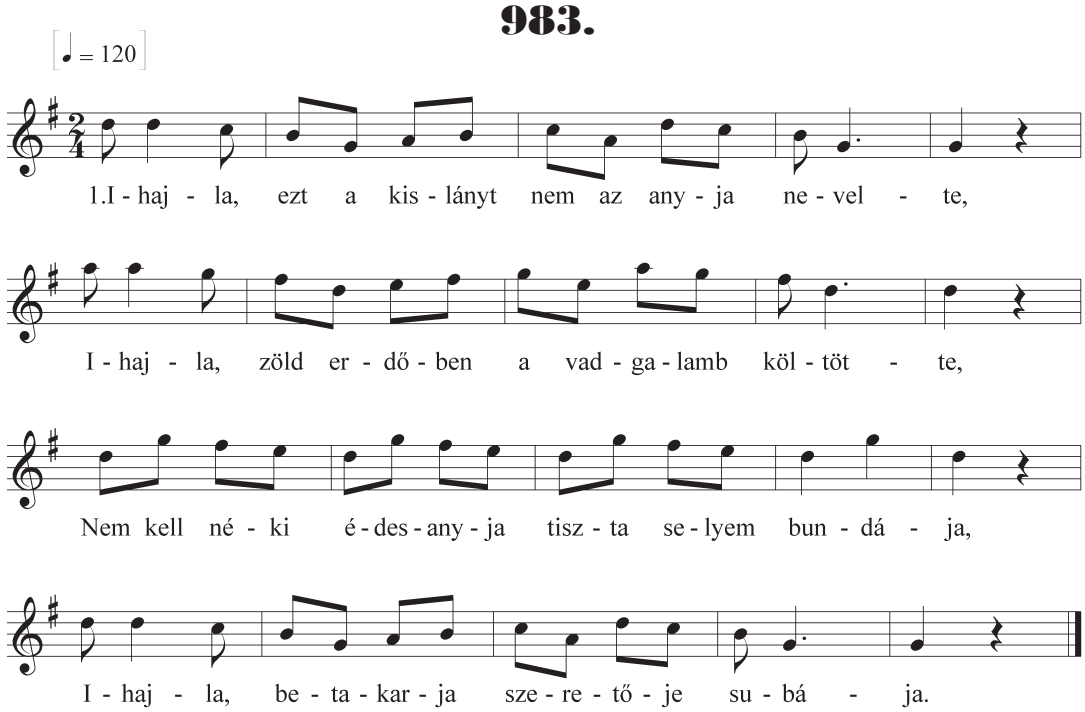
982.

2. Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte,
Ihajla, zöld erdőben a vadgalamb költötte,
Nem kell annak édesanyja párnája,
Ihajla, betakarja szeretője subája.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

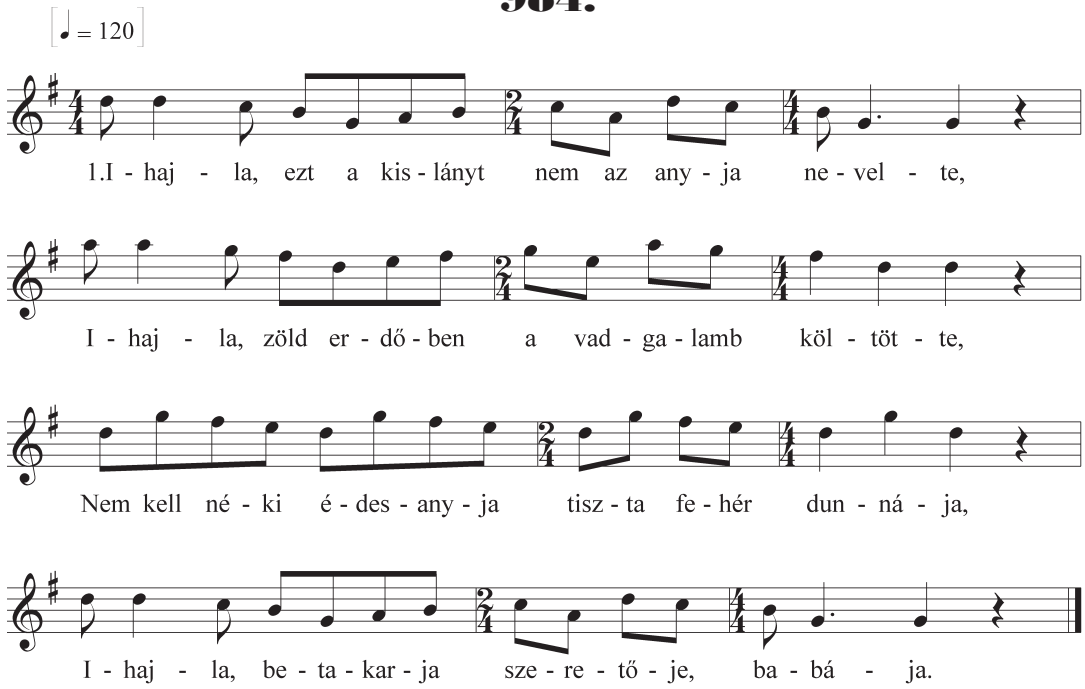
983.

2. Ihajla, sárga rózsa, ha leszakajtanálak,
Ihajla, mit mondanál babám, ha elhagynálak,
Mit mondanék kis angyalom, ha úgy hozta az idő,
Ihajla, sosem voltál igaz szívű szerető.

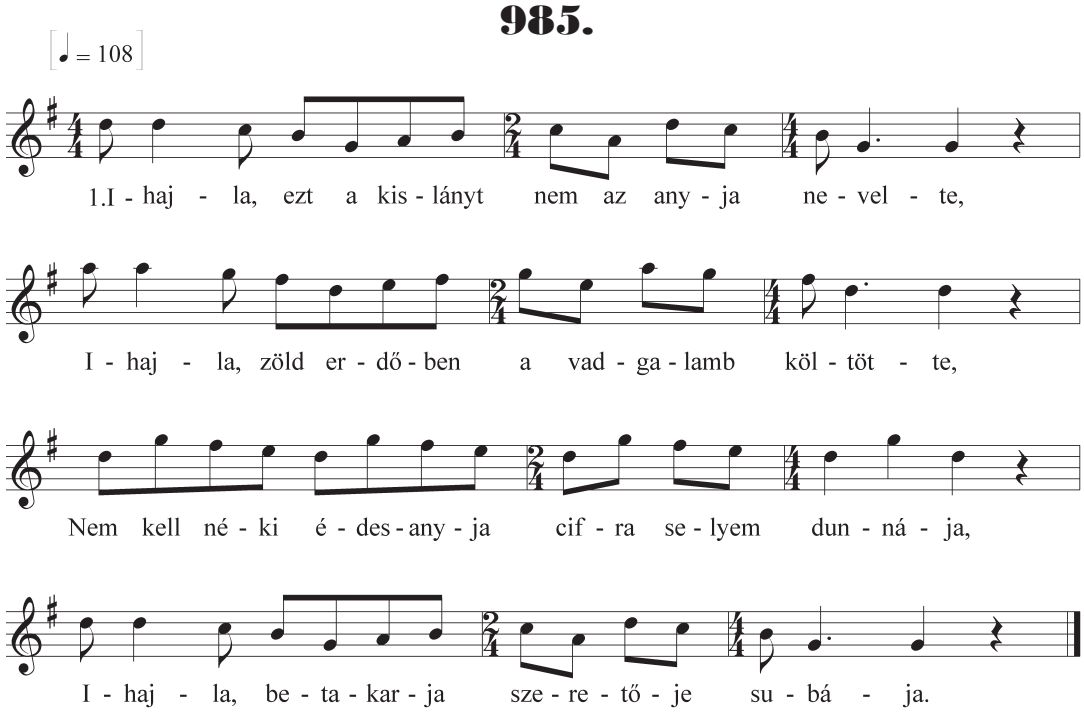
Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

984.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

985.
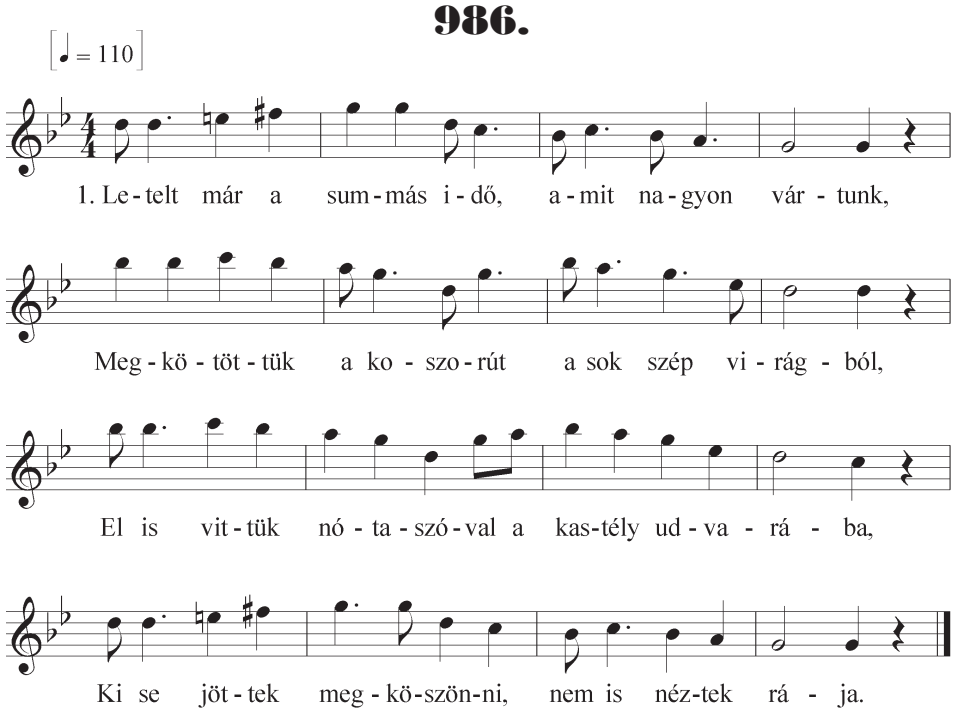

2. Ihajla, sárga virág, ha leszakajtanálak,
Ihajla, mit szólanál, babám, ha elhagynálak,
Mit szólanék, kisangyalom, ha így hozta az idő,
Ihajla, ritka most az igaz szívű szerető.

3. Ihajla, ha csakugyan asszony lesz a leányból,
Ihajla, kerek kontyot csavarnak a hajából,
Kerek kontyom, kerek kontyom, jaj, de sokan megnézik,
Ihajla, a faluban, jaj, de sokan irigylik.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.
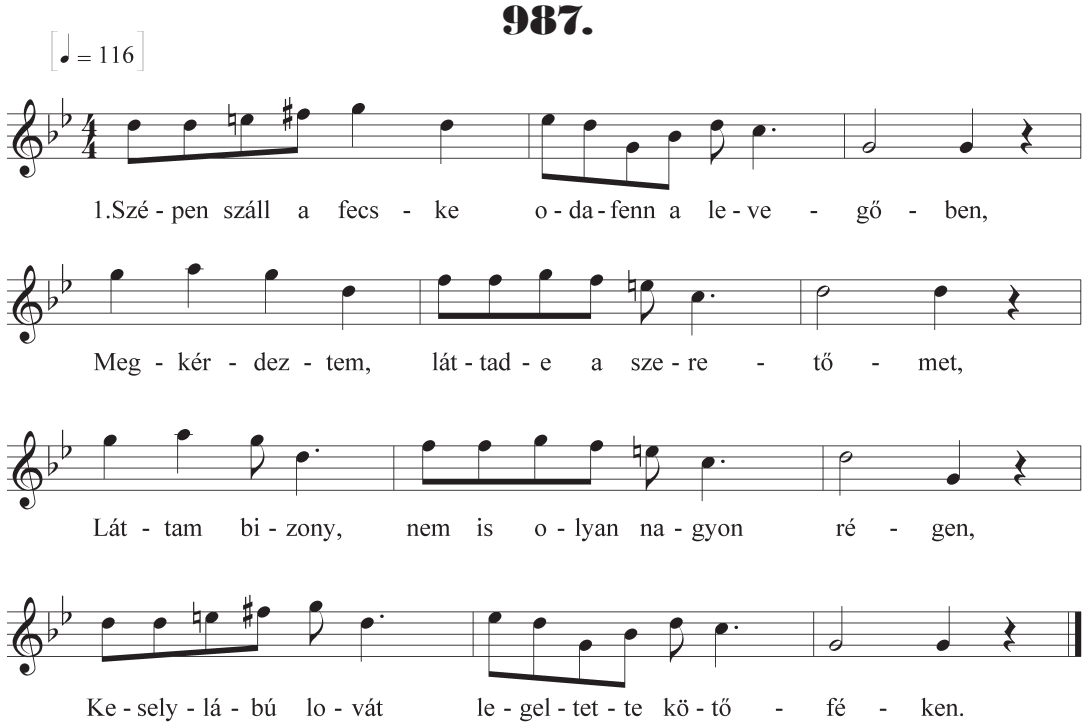
986.

2. Szép a gróf Andrássy kastély, száz szoba van benne,
Minden este szól a zene, jó bort isznak benne,
De a szegény summásoknak nem jutott belőle,
Pedig minden pohár borba' benne van a verejtéke.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, 1975.IX.15.
ZTI AP 09739b
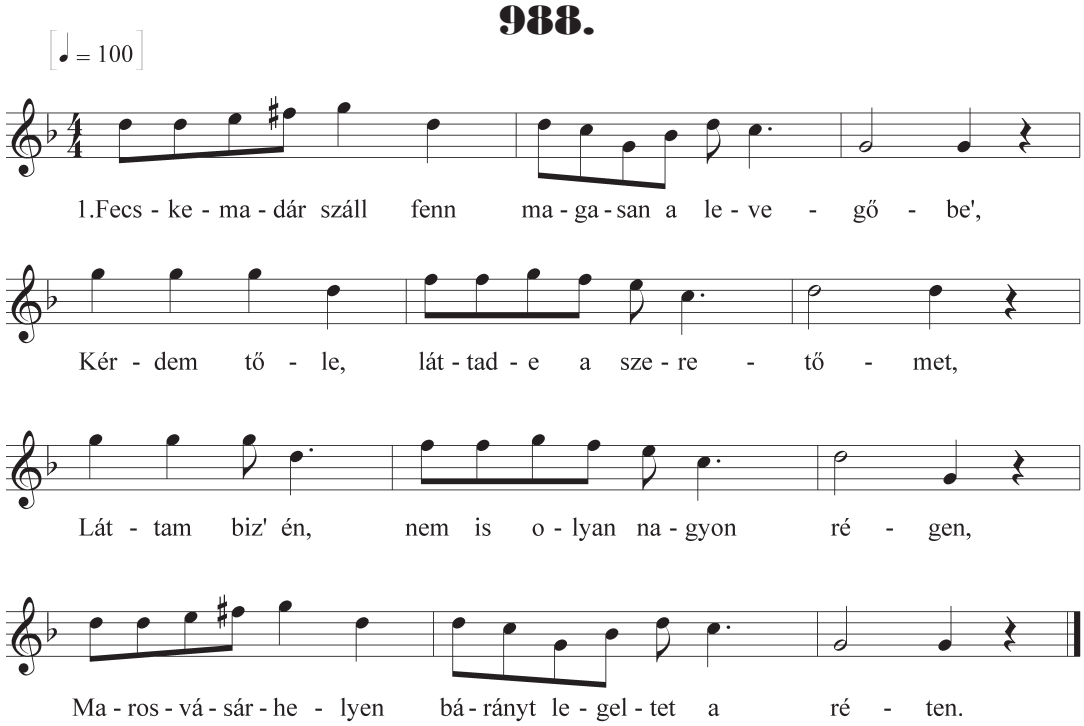
987.

2. Mikor hozzád jártam, babám mindig álmos voltál,
Szóltam hozzád, de te mindig hadakoztál,
Felőlem már ki is alhatod magadat,
Nem ölelem át a vékony, karcsú derekadat.

Szentlőrinckáta (Pest), Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (80) Terék József, 2009.III.11.

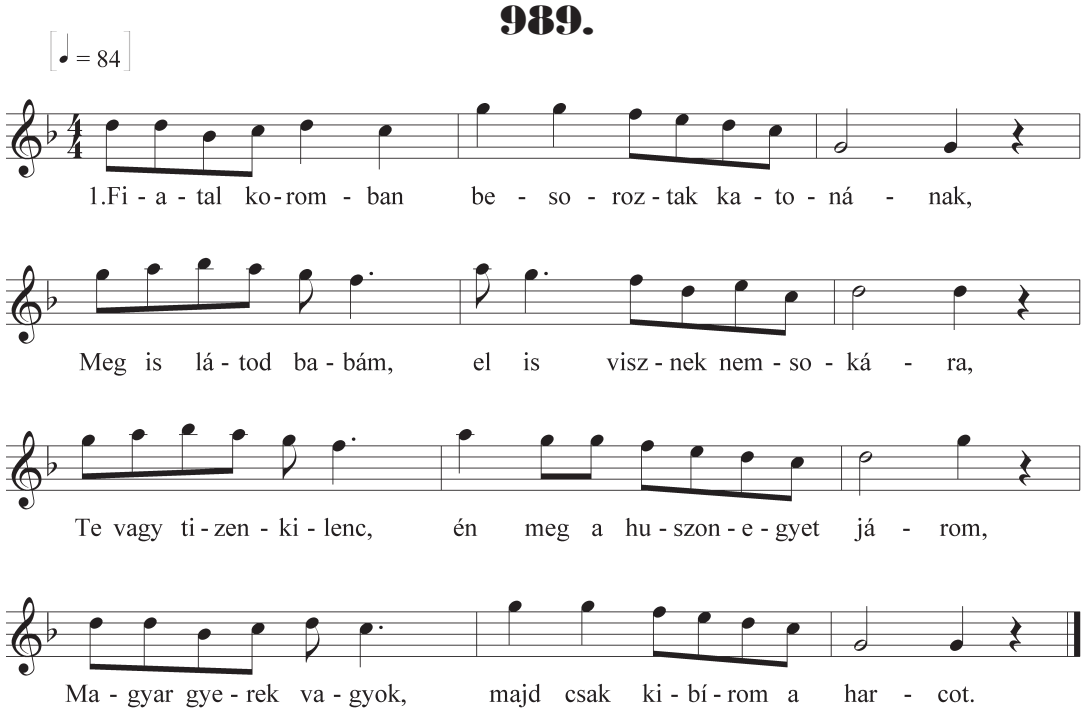
988.

2. Mikor hozzád jártam, babám, mindig álmos voltál,
Szóltam hozzád, de te mindég haragudtál,
Már ezután kialudhatod magadat,
Nem ölelem által a vékony karcsú derekadat.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (55) Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12643a
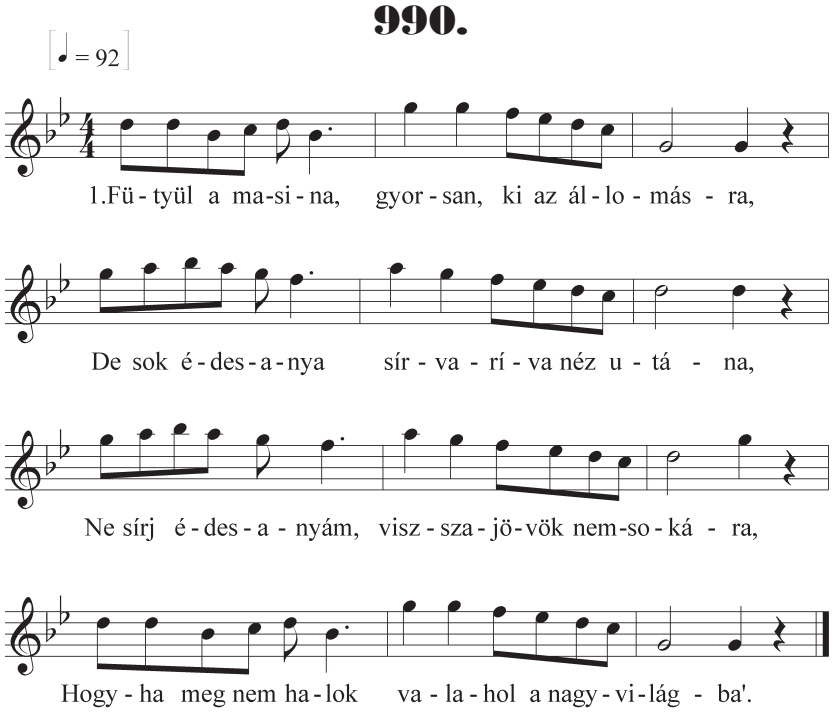
989.

2. Robog a masina, gyorsan ki az állomásra,
De sok édesanya sírva, sírva néz utána,
Ne sírj, édesanyám, visszajövök nemsokára,
Hogyha meg nem halok valahol Németországban.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12632d

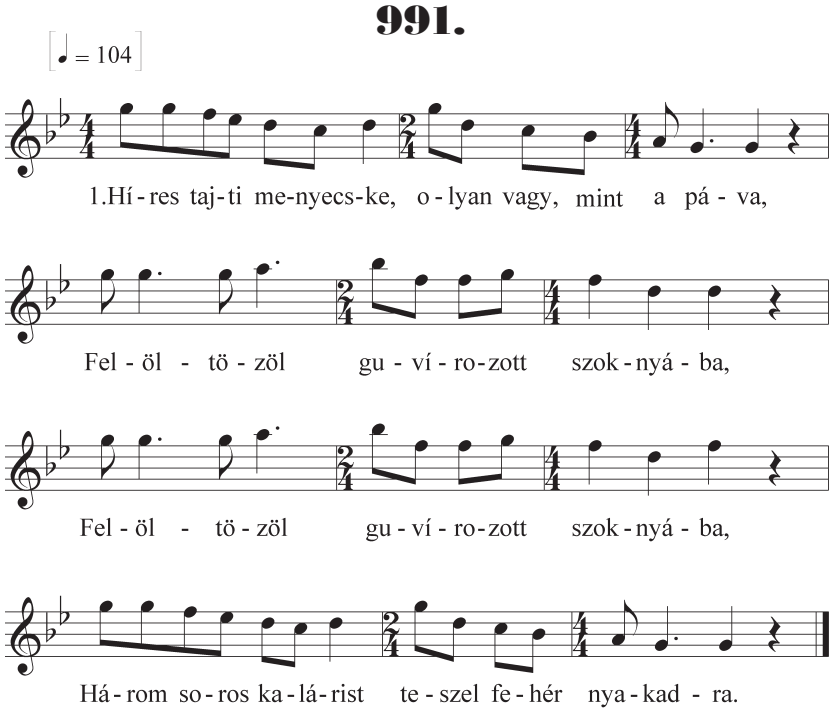
990.

2. Fiatal koromba besoroztak katonának,
Meglásd kis angyalom, el is visznek nemsokára,
Te vagy tizenkilenc, én meg a huszadikat járom,
Magyar gyerek vagyok, elbírom a hátizsákot.

Nagykáta (Pest), Szabó Kálmán (83), Szabó Béla (82) Terék József, 2011.

991.
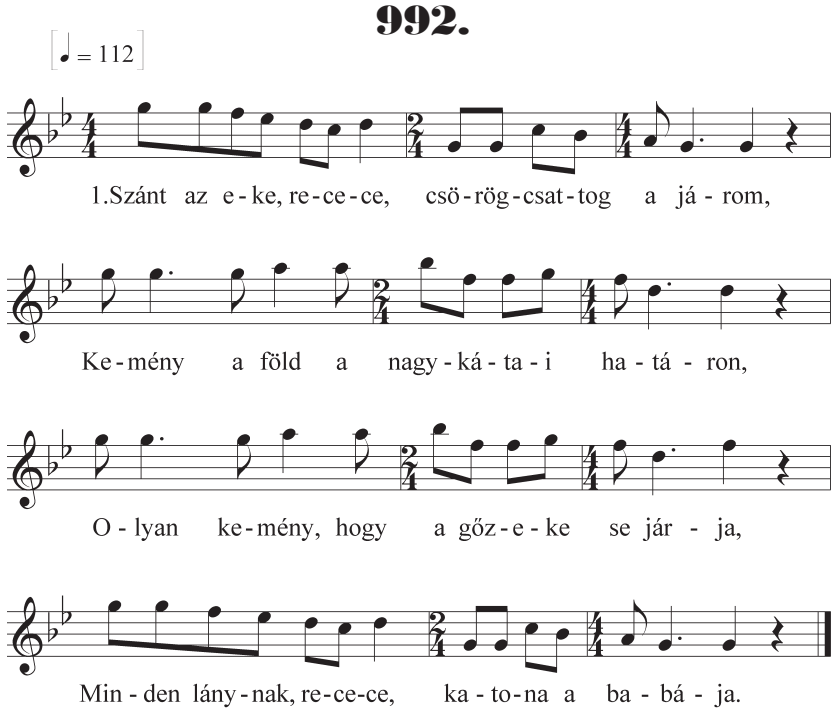

2. Híres tajti menyecske, szégyellheted magadat,
Franciába küldted ki az uradat,
Franciába küldted ki az uradat,
Határőrrel biciklin hurcoltatod magadat.

3. Híres tajti menyecske, ha visszajön az urad,
Elvárja, hogy nagyon szívesen fogadd,
Nem fogadom, nem is szólok hozzája,
Ilyen hosszú időre minek hagyott magamra.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

992.
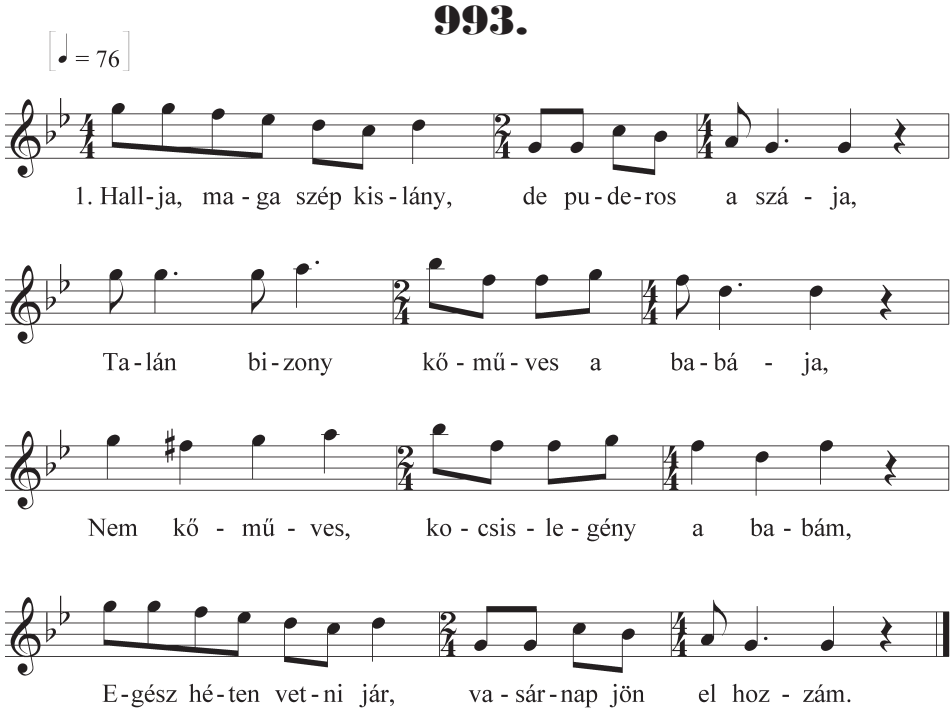

2. Hallja maga kisasszony, de rövid a szoknyája,
Talán bizony vasutas a babája,
Nem vasutas, katona az én babám,
Nappal gyakorlatozik, este jár el énhozzám.

3. Megüzenem, rececе, a szeretőm anyjának,
Rengős bölcsőt csináljon a lányának,
Rengős bölcsőt, rácsos legyen a széle,
Hogy a pici katona ki ne essen belőle.

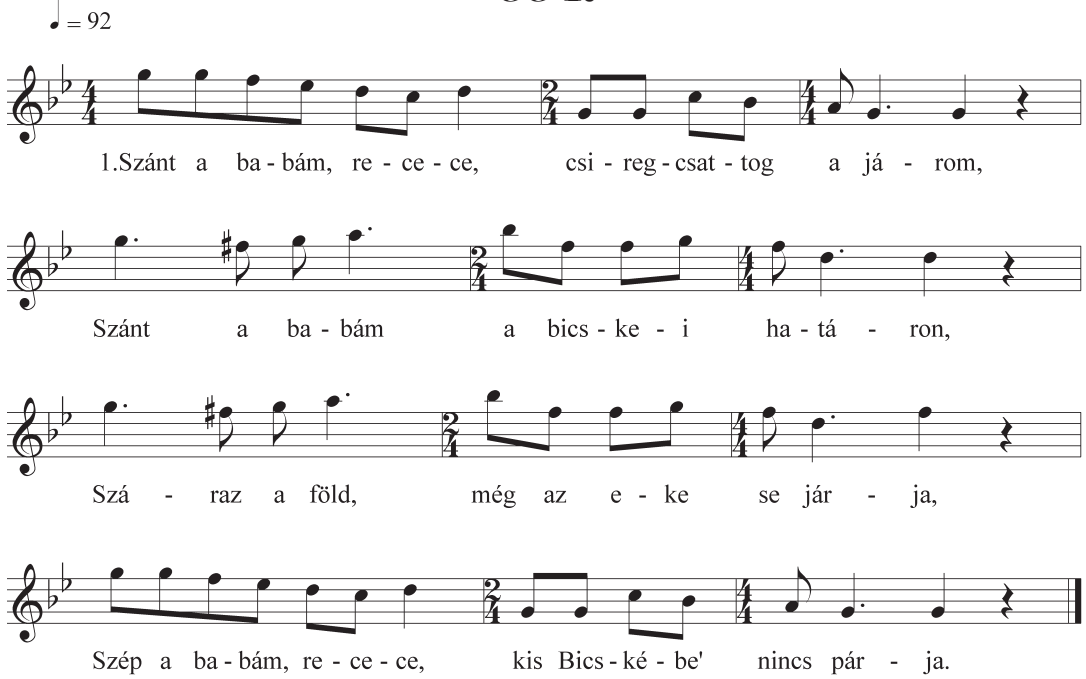
Nagykáta (Pest), Kovács Sándor (70) Terék József, 2011.II.28.

993.
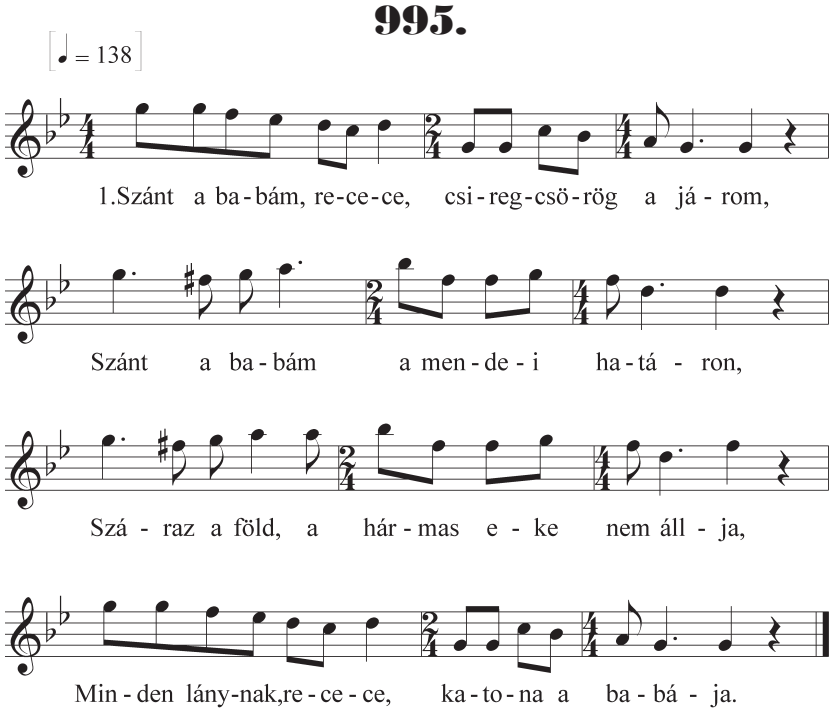

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981g

994.
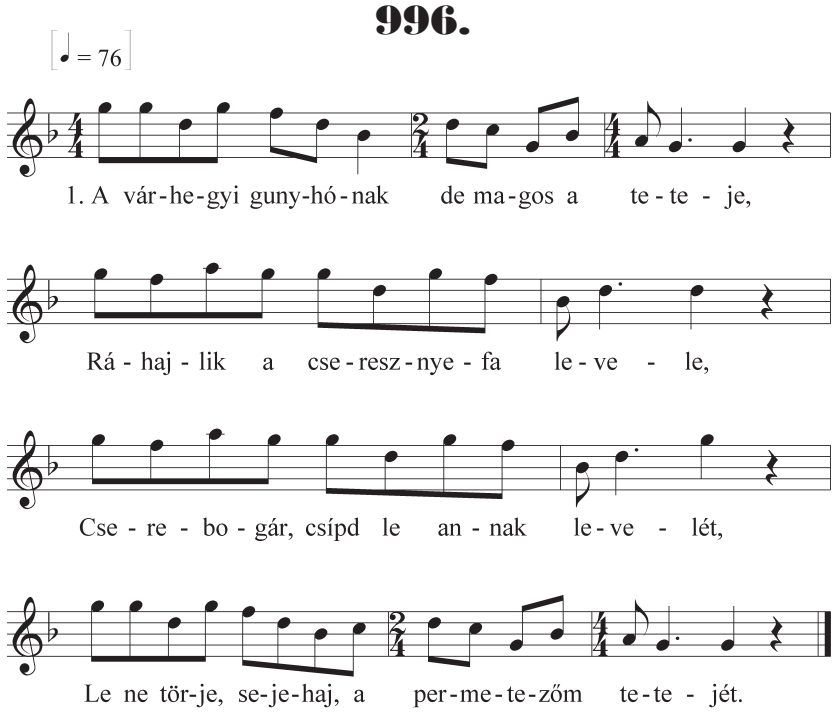

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61) Lázár Katalin, 1981.I.24.
Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61)
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51)
Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12630f

995.
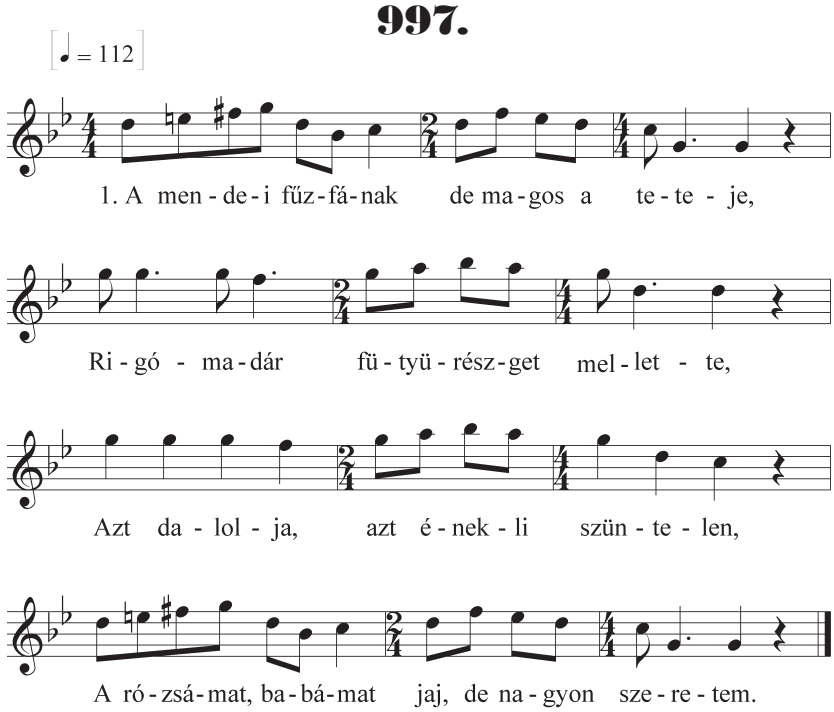

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642j

996.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.
ZTI AP 09655d
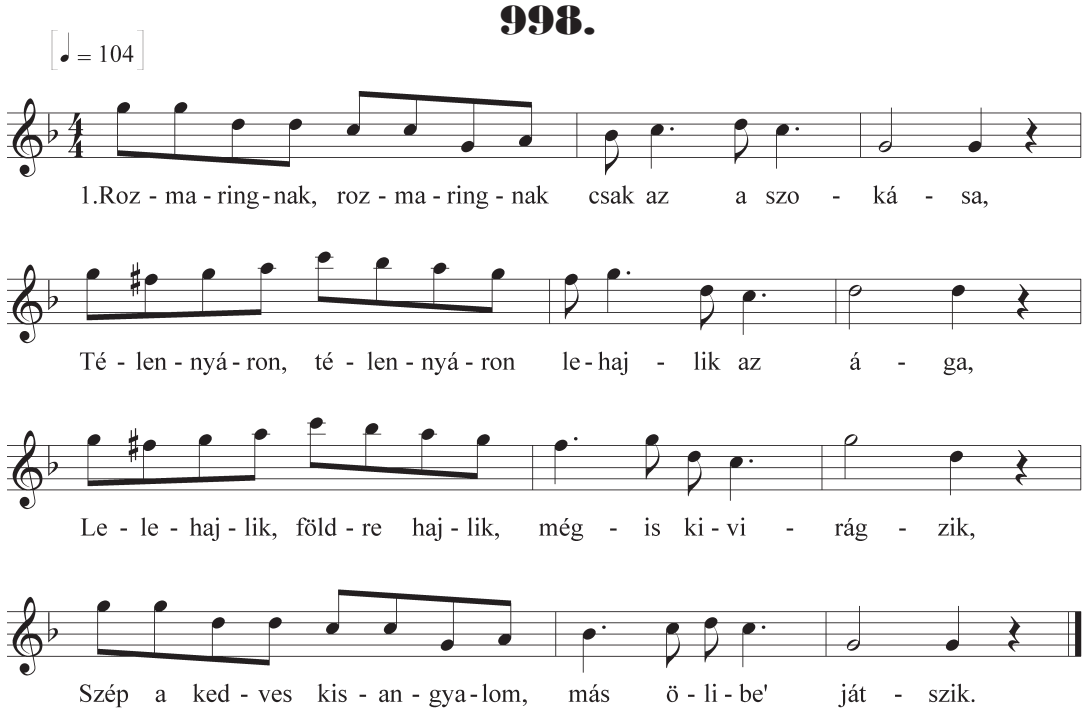
997.

2. Ez a kislány ha kimegy a mendei határba,
Jókedvében mindig csak azt dalolja,
Boldogságom senkivel sem cserélem,
Mert a kedves galambom de nagyon szeret engem.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642e

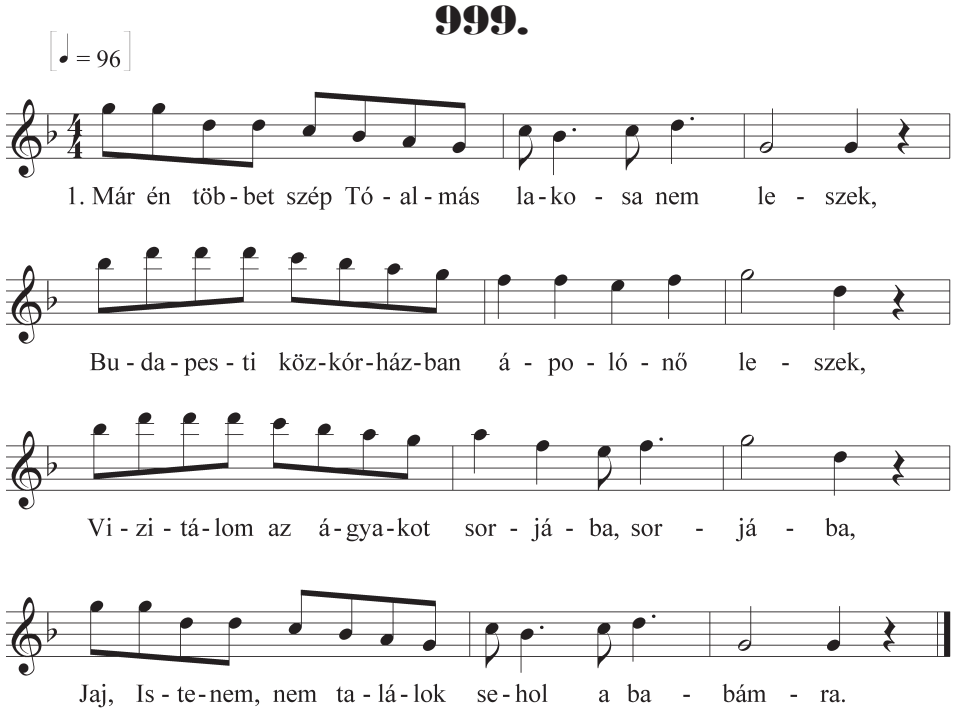
998.

2. Elrabolta a Balaton tőlem a kedvesem,
Környes-körül beültettem szomorúfűzfával,
Szomorúfűz lombos ága ráhajlik a sírra,
Mintha annak minden ága tearózsa volna.

Tápióság (Pest), Lesti István (88) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12628f

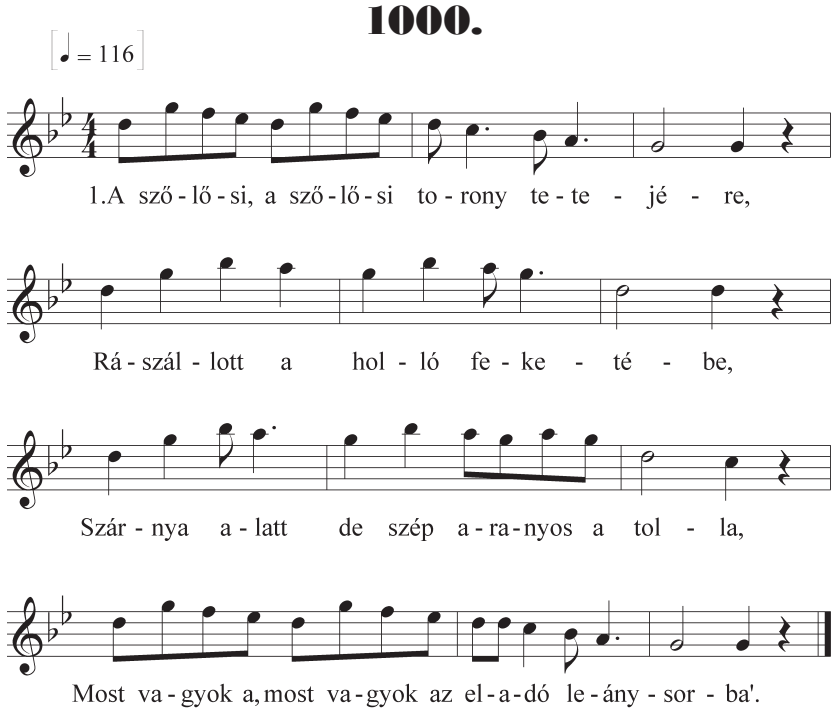
999.

2. Meghalt az én édesanyám, most már nekem nincsen,
Most már nekem, most már nekem boldogságom sincsen,
Olyan vagyok édesanyám, mint egy hervadt tearózsa,
Jaj, Istenem, de szeretnék lemenni a sírba.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977g
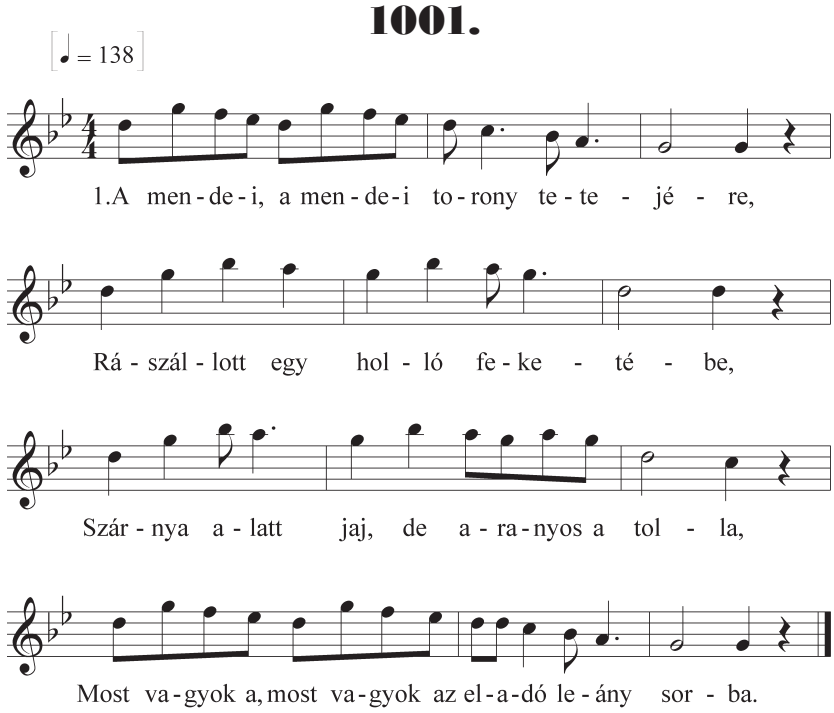
1000.

2. Kis szőlősi utca végén van egy cserepes ház,
Arra járok, még a szívem is fáj,
Valahányszor arra megyek el előtte,
Mindannyiszor, kisangyalom, csak te vagy az eszembe.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.

1001.

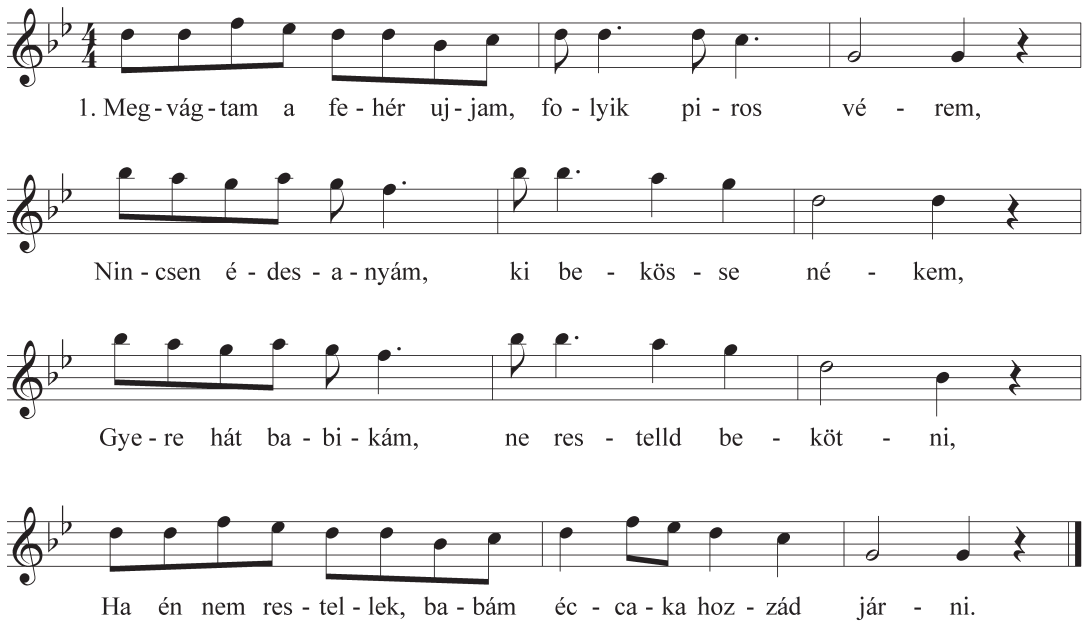

2. Falu végén, falu végén van egy cserepes ház,
Arra járok, még a szívem is fáj,
Valahányszor arra megyek el előtte,
Mindannyiszor, mindannyiszor csak te vagy eszembe.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642l

1002.

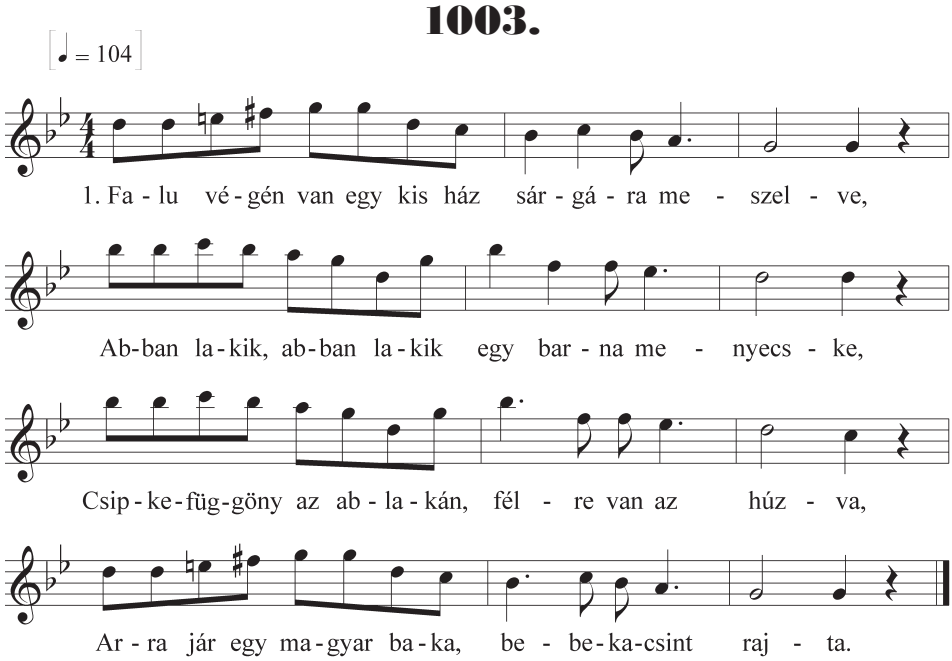
Tempo giusto

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 08413
KR 15713
NM H 4934 (Régi jelzet: NM MSZ 347)

Megjegyzés: A Néprajzi Múzeum archívumában csak a kezdősor van feltüntetve a dallam alatt, az alábbi változatban: „Elvágtam a fehér ujjam, foly' a piros vérem…"

1003.

2. Ne kacsingass, magyar baka, az én ablakomra,
Inkább gyere a szobámba, ülj le az ágyamra,
Nincsen itthon az én uram, szegény halászlegény,
Éjjel-nappal a vízen jár, halat keres szegény.
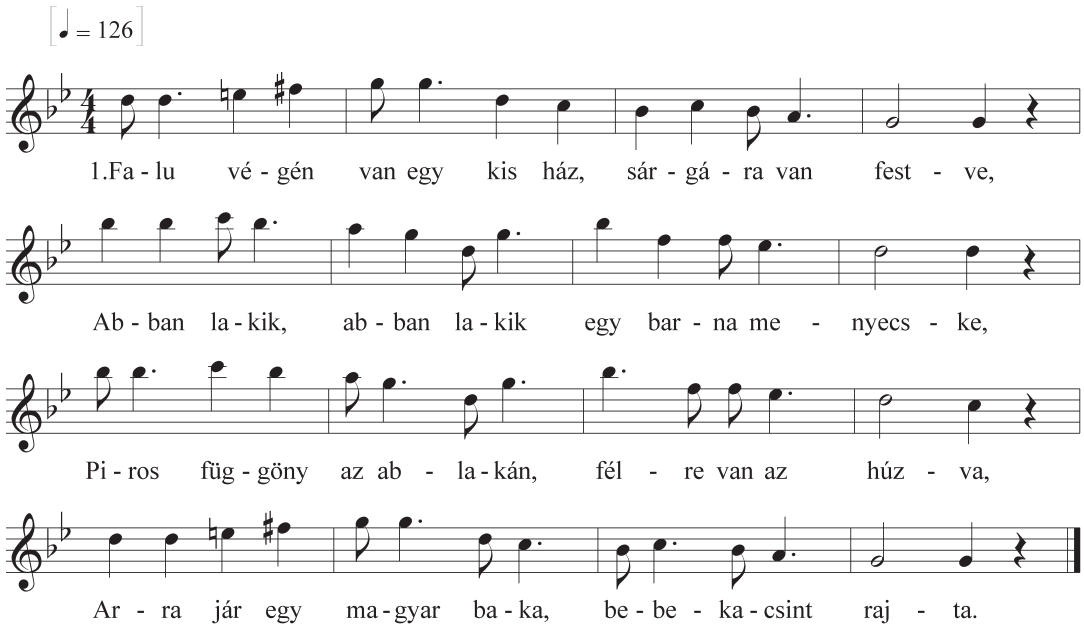
3. Befagyott a Tisza vize, nem lehet halászni,
Megállj kedves feleségem, rád fogok vigyázni,
Ne pazarold a pénzedet egy magyar bakára,
Inkább vegyél piros szoknyát karcsú derekadra,

Ismétlésre:

Ne pazarold a pénzedet egy magyar bakára,
Inkább vegyél pirosítót a halvány orcádra.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985d

Dallam- és szövegváltozat:

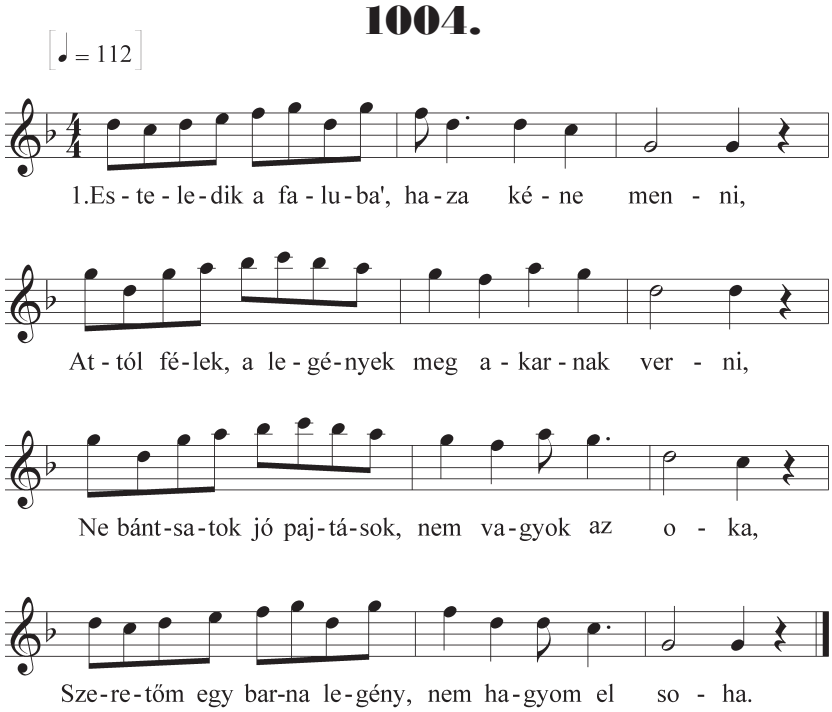

2. Ne kacsintgass, magyar baka, az én ablakomba',
Inkább gyere, inkább gyere, feküdj az ágyamba,
Nincsen itthon az én uram, szegény halászlegény,
Éjjel-nappal a vízen jár, halat keres szegény.

3. Befagyott a Tisza vize, nem lehet halászni,
Így hát, kedves kisangyalom, rád fogok vigyázni,
Ne pazarold a pénzedet egy magyar bakára,
Inkább vegyél piros szoknyát a karcsú derekadra.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

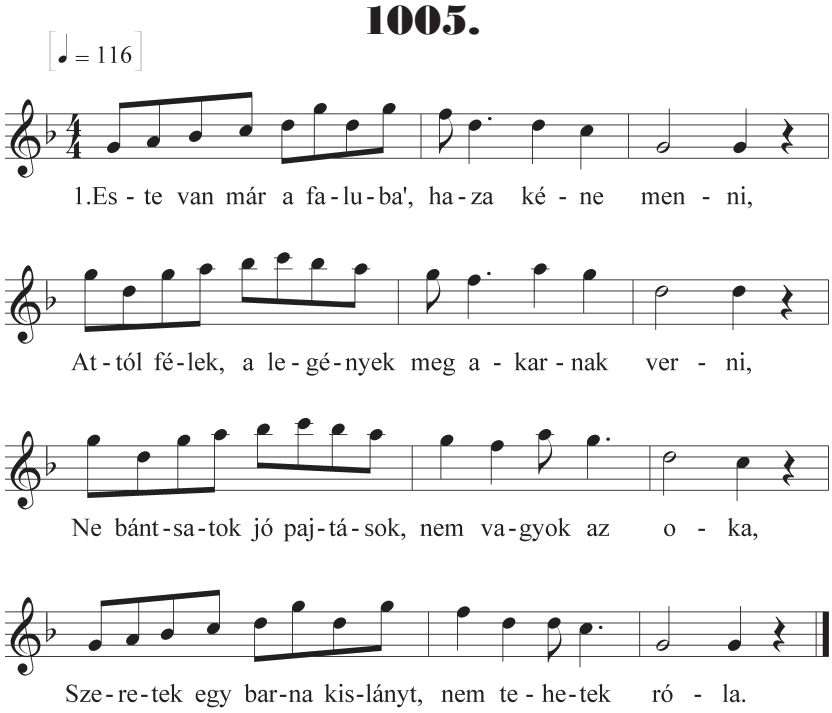
1004.

2. Este van már, késő este, haza kéne menni,
Asztalomon a levelem, el kéne olvasni,
Az van annak a levélnek négy sarkába írva,
Szeretőm egy barna kislány, nem hagyom el soha.

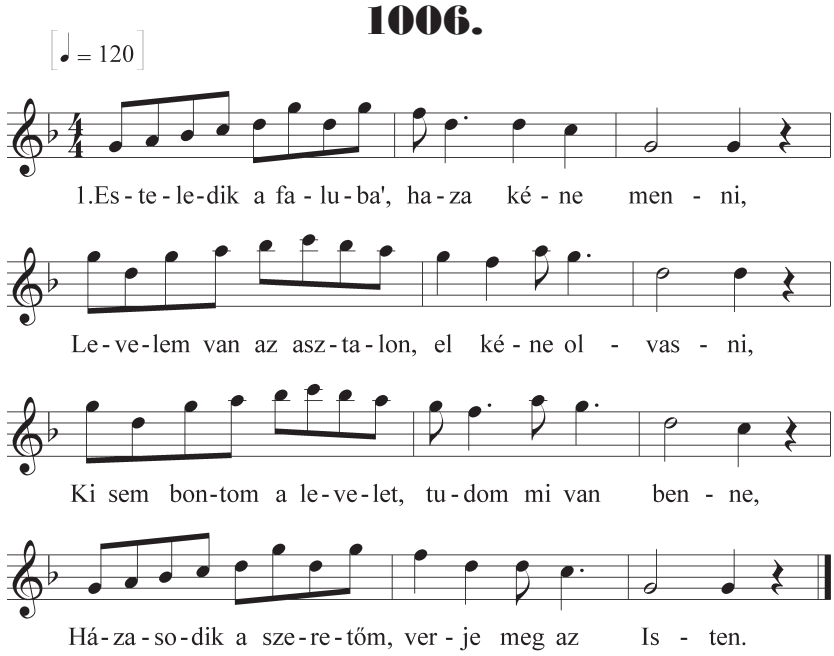
Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) — Terék József, 2011.III.07.

1005.

Pánd (Pest), Gáspár János (65), Molnár Balázs (73), Lőrincz József (62), Gábor József (62)
Bede Jánosné Boros Julianna (68), Gáspár Pálné Béres Margit (86) — Lázár Katalin, 1981.I.21.
ZTI AP 12624k,l

1006.

2. Jaj, Istenem, de szomorú sorsa van egy lánynak,
A bánatát titkolni kell, nem mondhatja másnak,
De a legény a bánatát nótára lerakja,
Alkonyattól-virradatig cigánnyal húzatja.

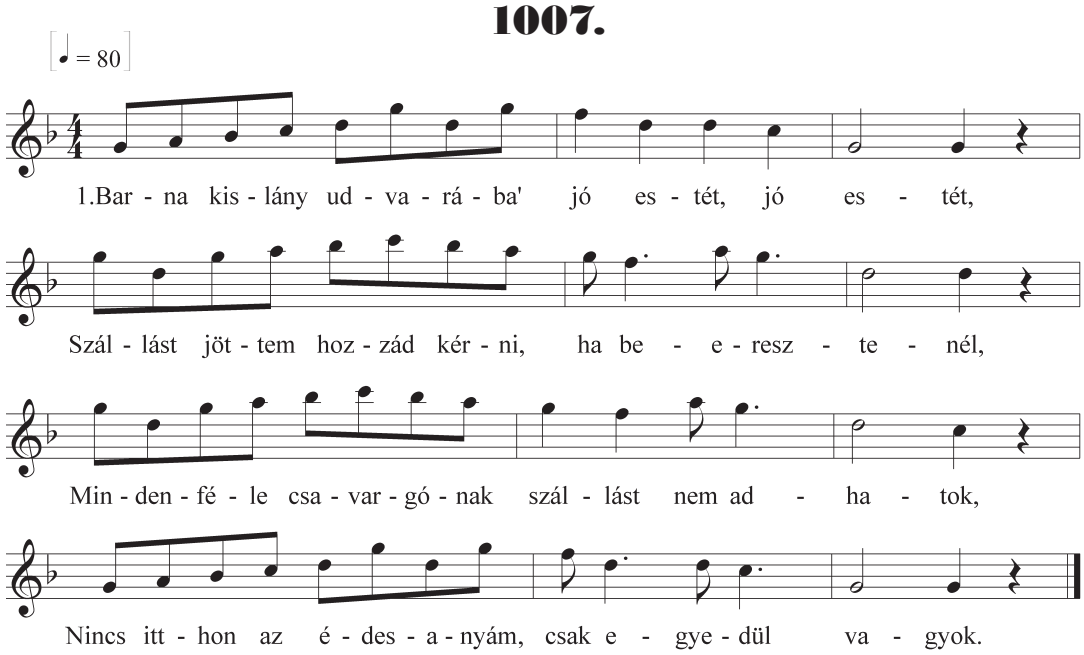
3. Esteledik a faluba, haza kéne menni,
Attól félek, a legények meg akarnak verni,
Ne bántsatok kis pajtások, nem vagyok az oka,
Szeretek egy barna kislányt, nem hagyom el soha.

4. Barna kislány ablakába jó estét, jó estét,
Szállást kérni jöttem hozzád, ha beeresztenél,
Mindenféle csavargónak szállást nem adhatok,
Nincs itthon az édesanyám, csak egyedül vagyok.

5. De azért a szép szavadért babám beengedlek,
Tornyos végű nyoszolyámba szépen lefektetlek,
Körül csipkés paplanommal szépen betakarlak,
Két karommal átölellek, reggelig csókollak.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

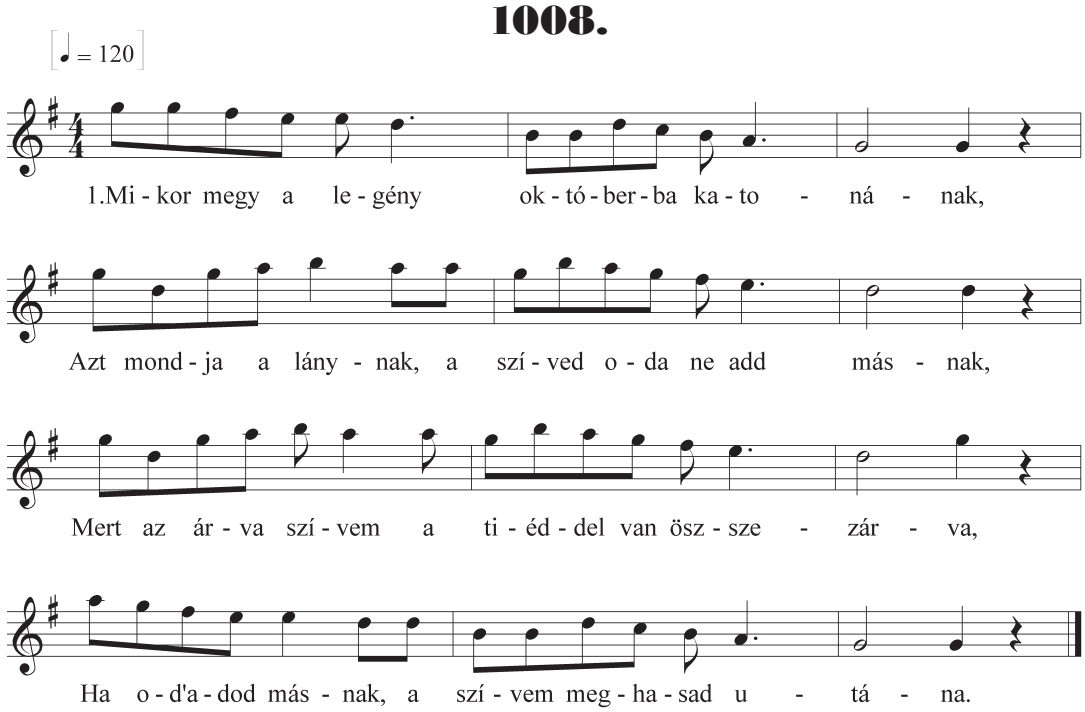
1007.

2. De azért a szép szavadért rózsám, beengedlek,
Tornyos végű nyoszolyámba bele is fektetlek,
Csipkés végű paplanommal szépen betakarlak,
Két karommal átölellek, reggelig csókollak.

Tápióság (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58), Cserni Gáborné Mészáros Rozália (74) — Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12629a
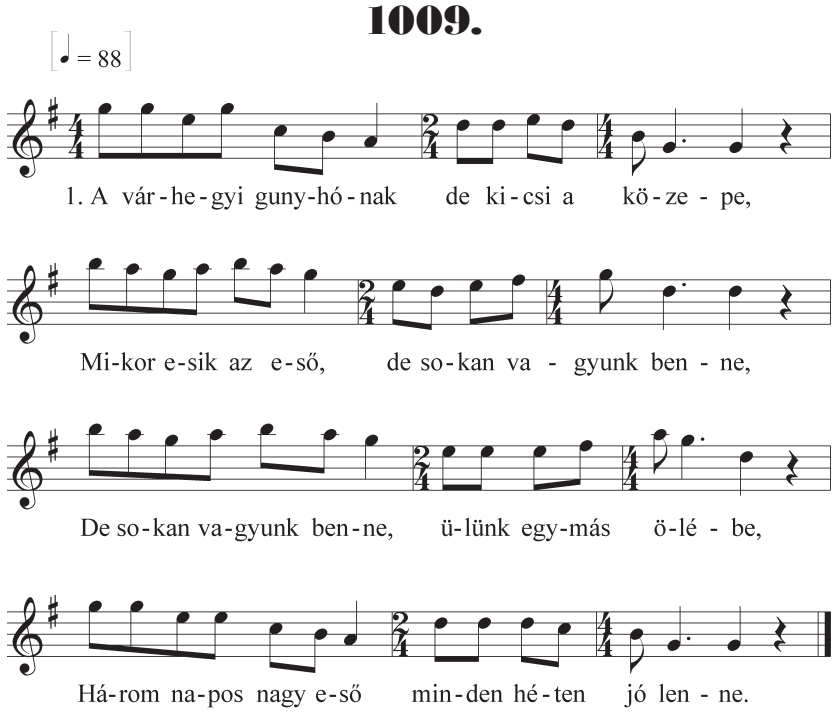
1008.

2. Vége, vége, vége, vége a mi szerelmünknek,
Nagy bánatot hozott a behívó a szívünknek,
Nehéz az a bánat, nem fogja a szívem bírni,
Még katona leszel, babám mindig fogok sírni.

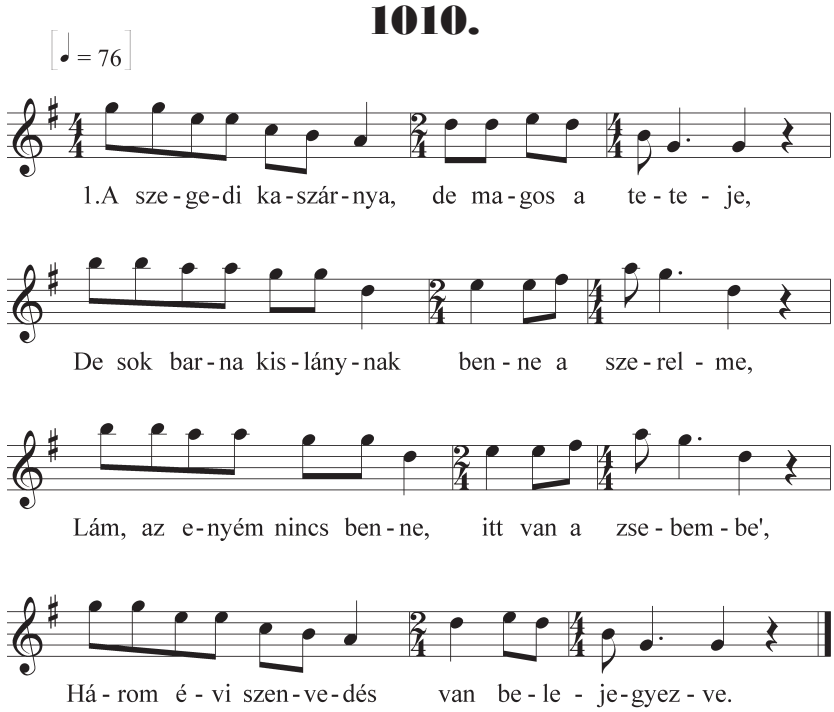
Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.

1009.
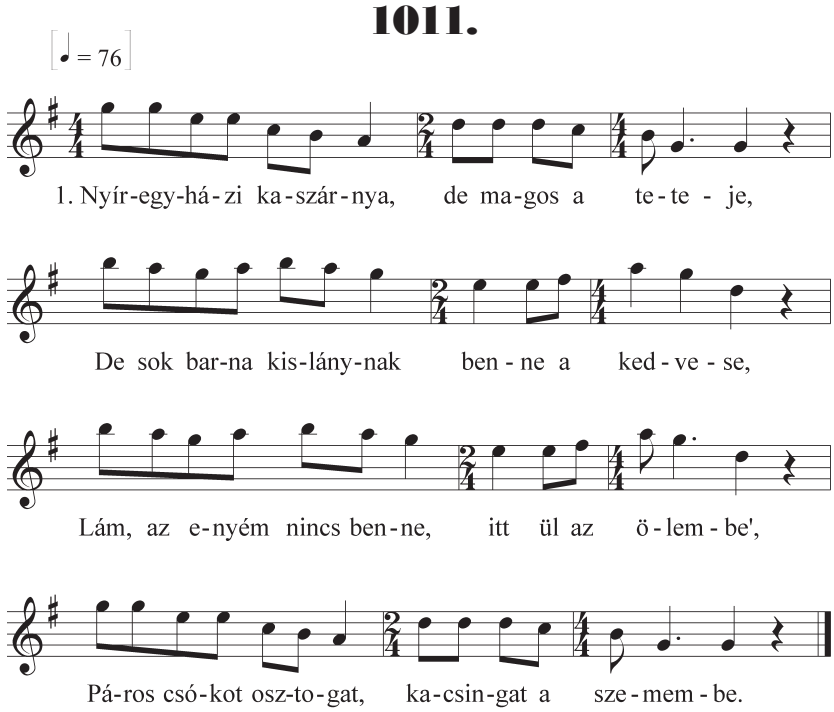

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.
ZTI AP 09655e

1010.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12637f

1011.

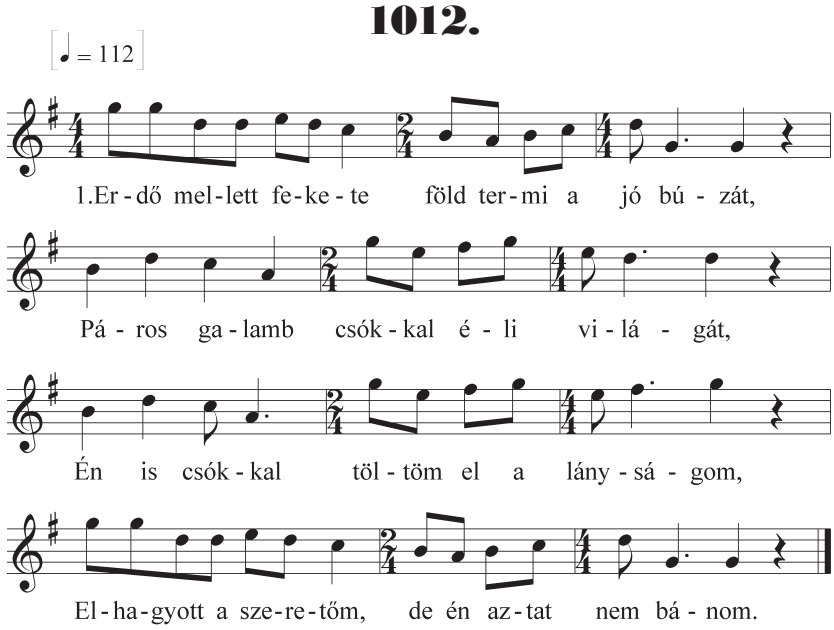
2. A mi házunk eleje sárgára van meszelve,
Piros muskátlivirág nyílik a kertembe,
Piros muskátlivirág, sárga a levele,
Hogyha szeretsz, gyere be, beülök az öledbe.

Ismétlésre:

Piros muskátlivirág, sárga a levele,
Ha nem szeretsz, ne gyere, nem ülök az öledbe.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10990e

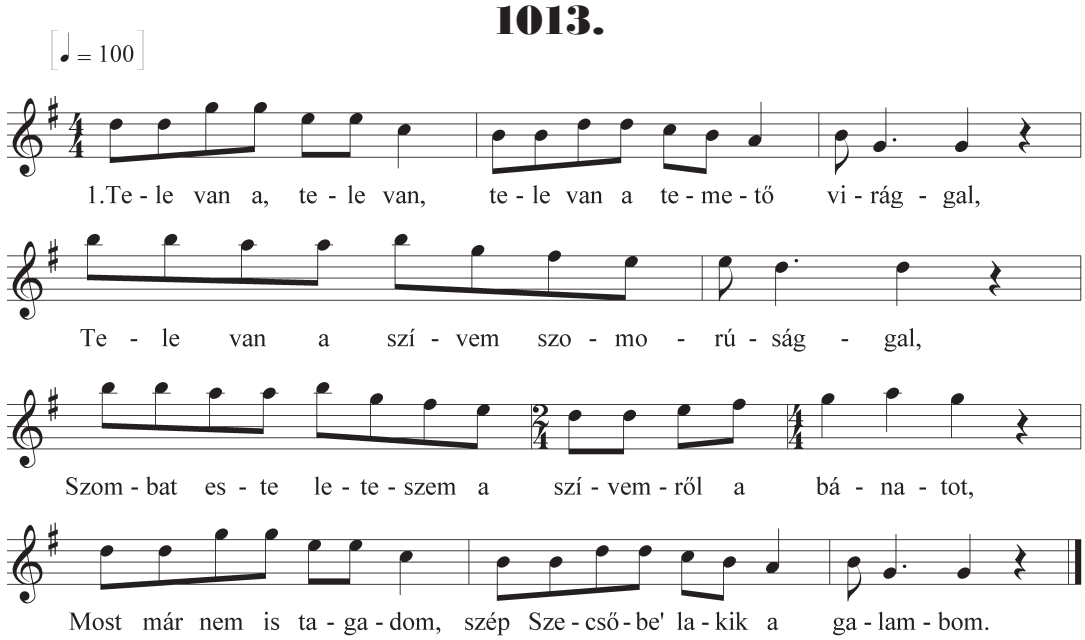
1012.

2. Elmegyek én, elmegyek, nem maradok e tájon,
Hogy a szívem a babámért ne fájjon,
Úgy elmegyek, hírt se hallasz felőlem,
Kökényszemű szeretőm, sose leszek a tied.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73)
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

1013.

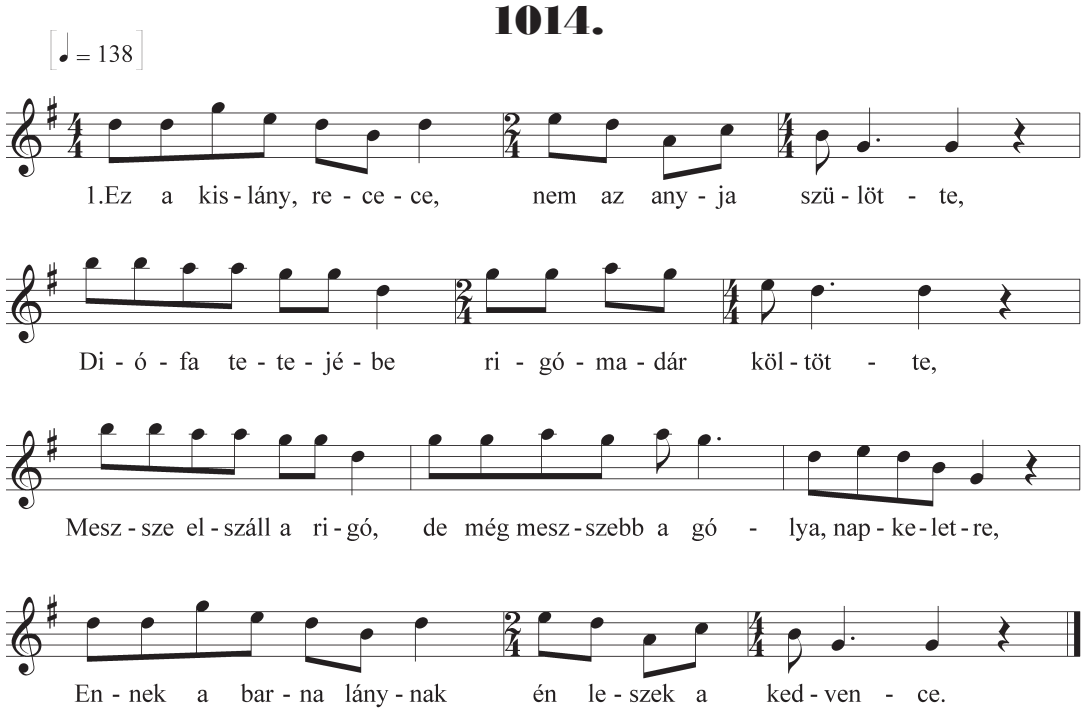

2. Nem akar a, nem akar, nem akar a zsalugáté kinyílni,
Nem akar a kis angyalom szeretni,
Nyújtsd ki babám ölelőre fehér hattyú kezedet,
Szíved alá leírom, homlokodra csókolom, hogy szeretlek.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

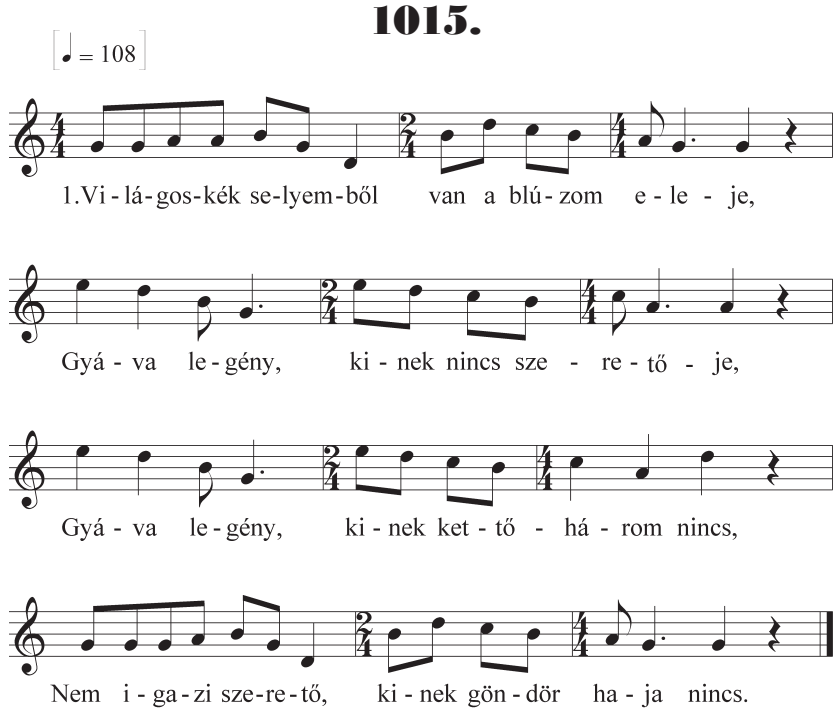
1014.

2. Jaj, Istenem, mit tegyek, mindig rólam beszélnek,
Fülem mellett ezt a szót eleresztem a szélnek,
Azt beszélik felőlem odahaza az öregasszonyok,
Miből iszok, mulatok, Ha sohasem dolgozok.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641k

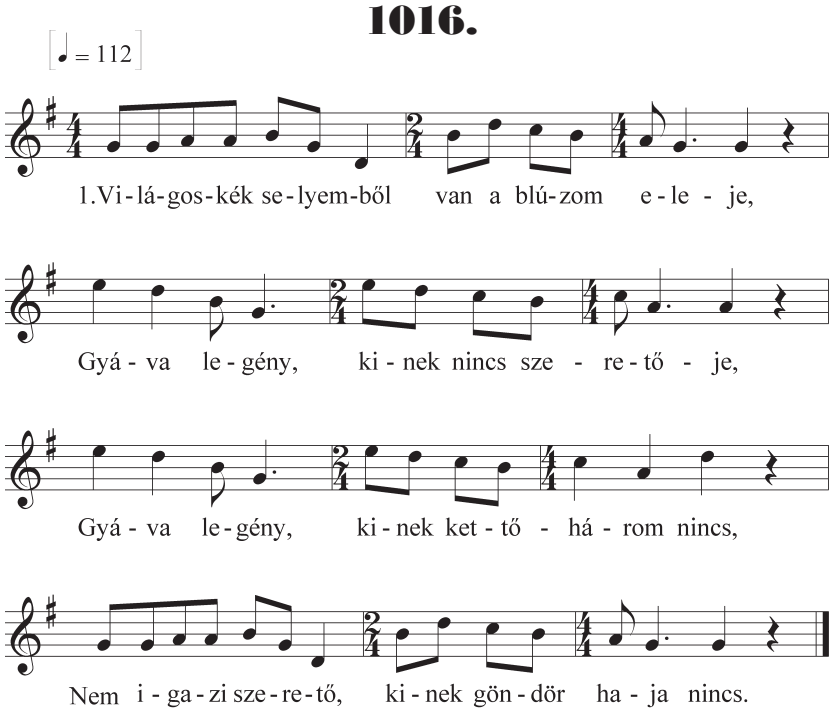
1015.

2. Mikor mentem befelé a templomba esküdni,
Egyik könnyem a másikat elönti,
Én Istenem, hogy kell nékem megtenni,
Gyöngyvirágos koszorút egy legényér' letenni.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642k

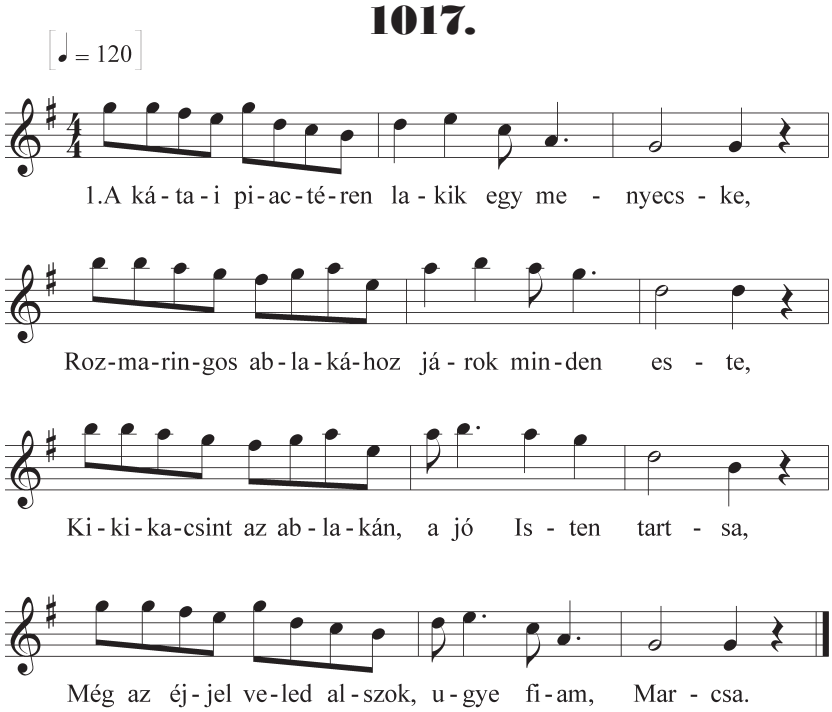
1016.

2. Mikor mentem befele a templomba esküdni,
Egyik könnyem a másikat elönti,
Én Istenem, hogy kell nékem megtenni,
Gyöngyvirágos koszorút egy legényért letenni.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1017.
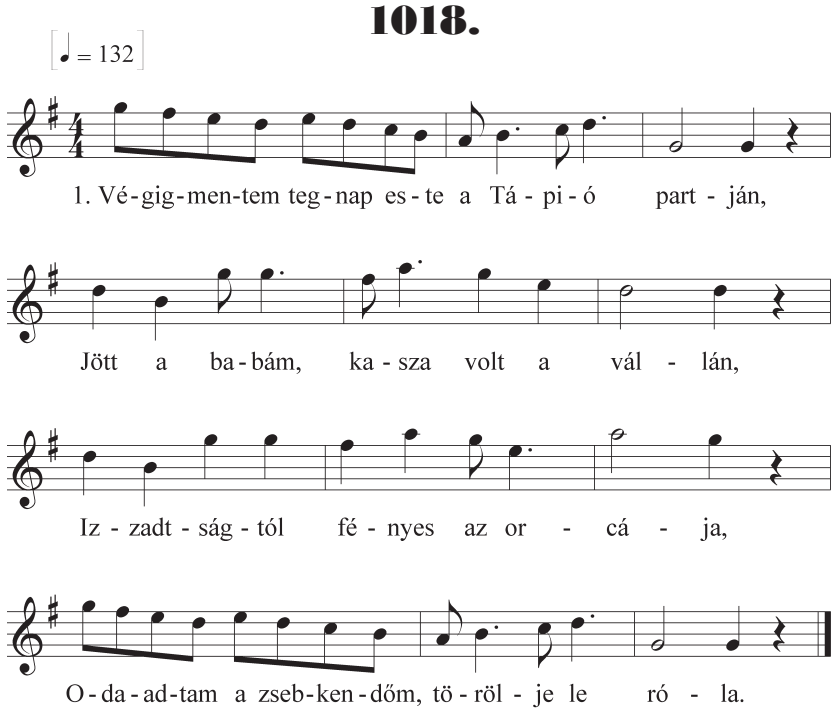

2. Nagykátai híres lányok, tőlem tanuljatok,
Mindenféle csavargónak szállást ne adjatok,
Mert a legény addig legény, míg a Nap az égen,
Lemegy a Nap, azután meg jár a menyecskékhez.

3. Arra vigyázz, hogy az urad semmit meg ne lásson,
Főzzél neki jó vacsorát, hogy az bort kívánjon,
Küldd el aztán a kocsmába, ő se legyen árva,
Rozmaringos kis ablakod soha be ne legyen zárva.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

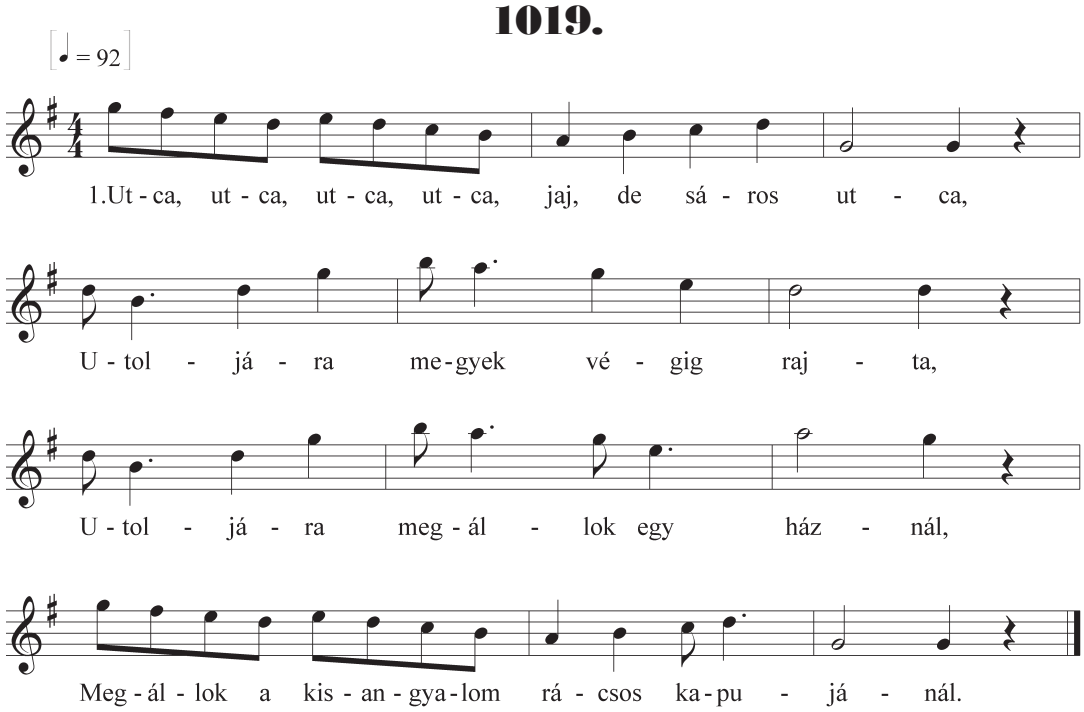
1018.

2. Megköszönöm, kisangyalom, csipkés zsebkendődet,
Adok érte két szál nefelejcset,
Nem törölöm bele az orcámat,
Büszke vagyok, mert sok rendet vágtam az országnak.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)
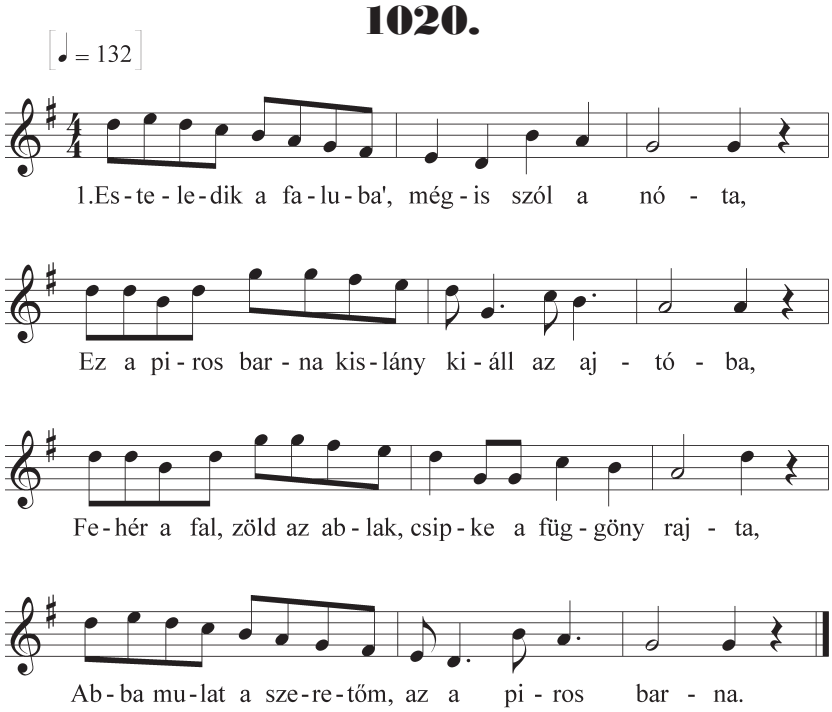
1019.

2. A vonatnak a belseje sárgára van festve,
Azon visznek engem Budapestre,
Ott várnak a göndör hajú zsidó lányok,
Én meg csak úgy betyárosan kacsingatok rájuk.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

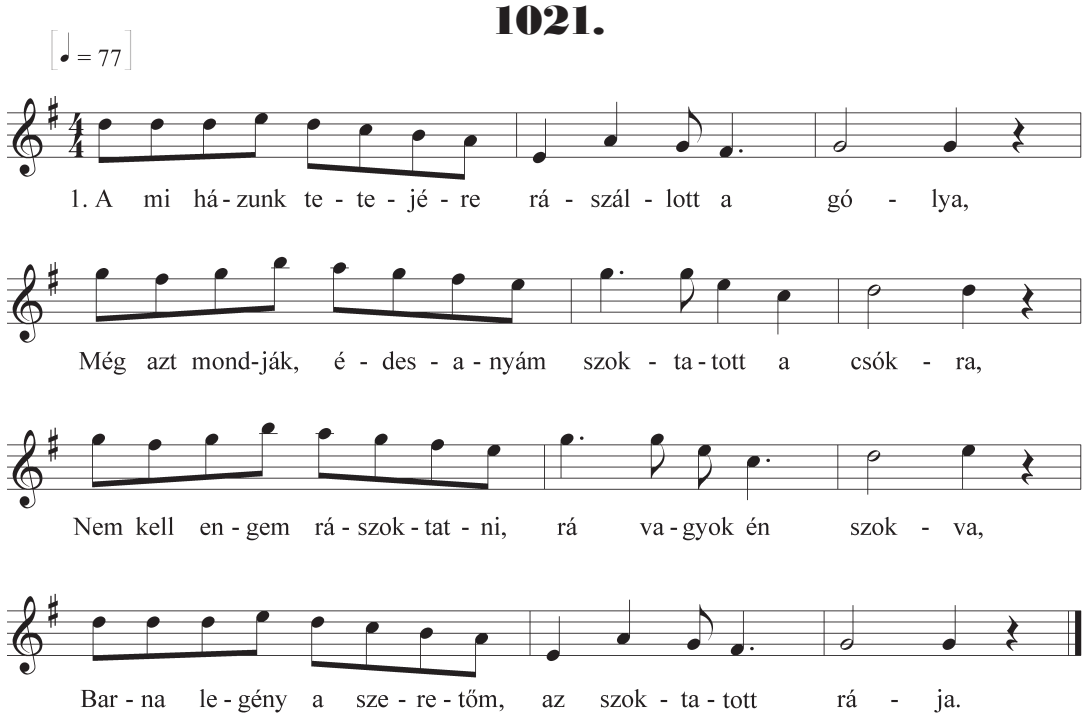
1020.

2. Jaj, Istenem, de szomorú sorsa van egy lánynak,
A bánatát titkolni kell, nem mondhatja másnak,
De a legény a bánatát nótára lerakja,
Alkonyattól virradatig cigánnyal húzatja.

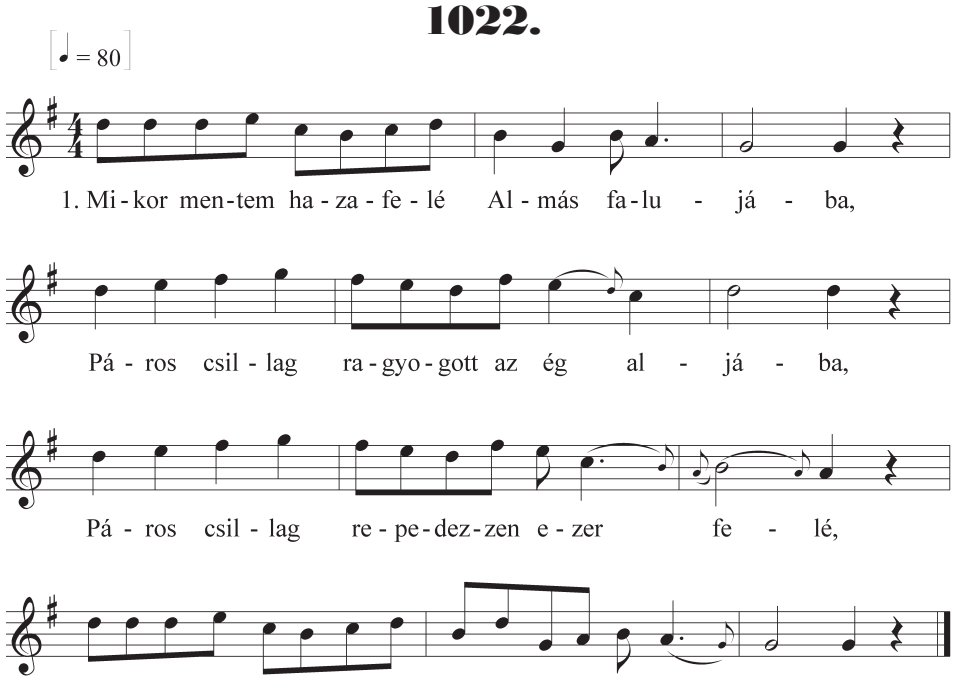
Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) Terék József, 2009.II.25.

1021.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977a
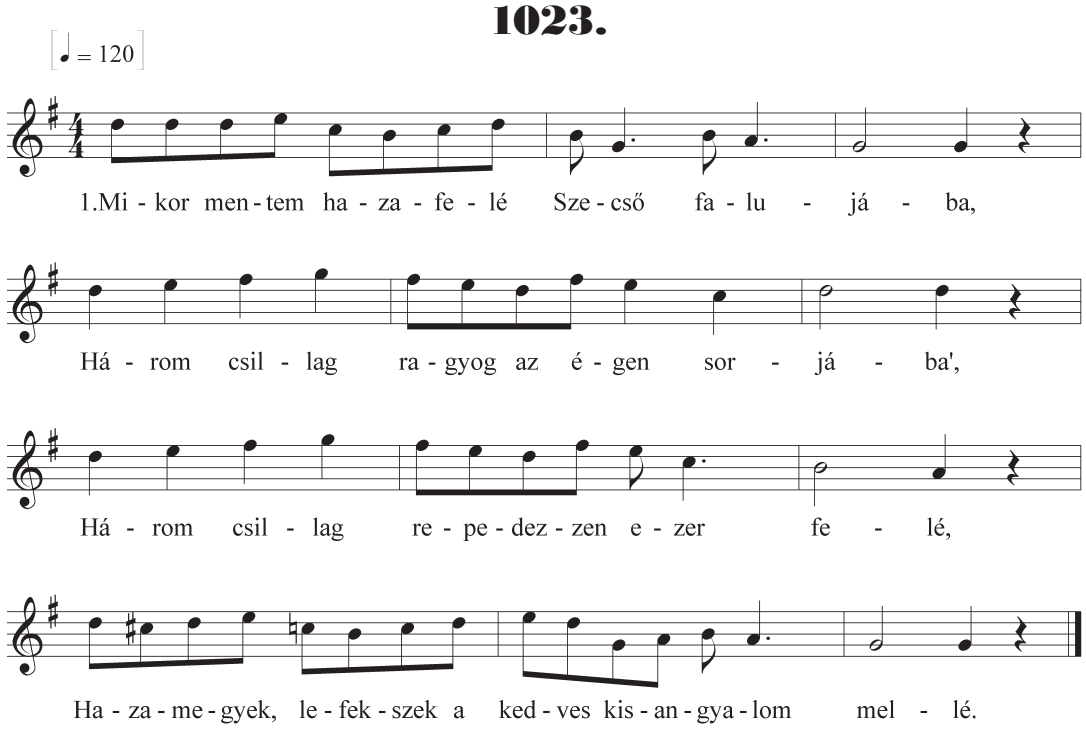
1022.

2. Hazamentem, lefeküdtem, jaj, de mélyen elaludtam,
Kis pej lovam a tilosba bocsájtottam,
Rám becsülik a tóalmási kerek erdőt,
Mi énnékem lefizetni harmincháromezer pengőt.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985j

1023.

2. Nem volt virág, nem volt virág soha a kezembe,
Nem ült soha barna legény az ölembe,
Egyet tudtam igaz szívből szeretgetni,
A jó Isten nekem adta, el sem tudom felejteni.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

Szövegváltozat:
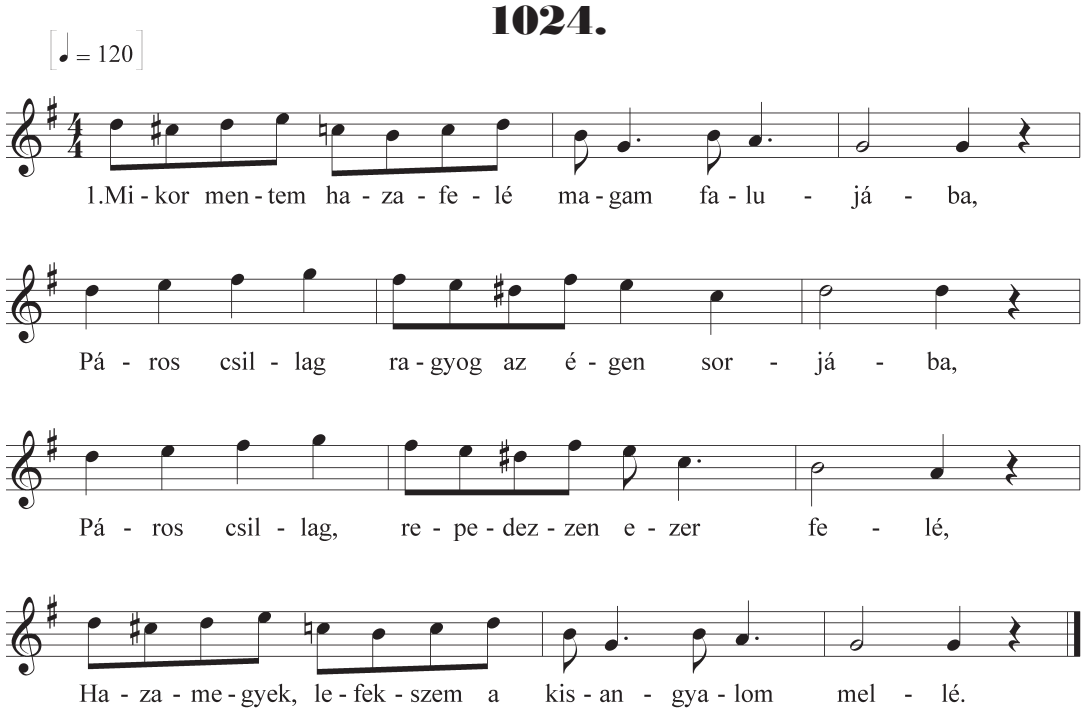
1. Mikor mentem hazafelé Szecső falujába,
Páros csillag ragyogott az ég aljába,
Páros csillag repedezzen ezer felé,
Hazamegyek, lefekszek a csárdás kis angyalom mellé.

2. Hazamentem, lefeküdtem, jaj, de mélyen elaludtam,
Kis pej lovam a tilosba bocsájtottam,
Rám becsülték a szép szecsői kerek erdőt,
Miért nékem kifizetni harmincháromezer pengőt.

3. Nem volt virág, nem volt virág soha a kezembe,
Barna legény nem ült soha az ölembe,
Egyet tudtam igaz szívből szeretgetni,
A jó Isten nekem adta, el sem tudom felejteni.

Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) Terék József, 2013.VIII.05.

1024.

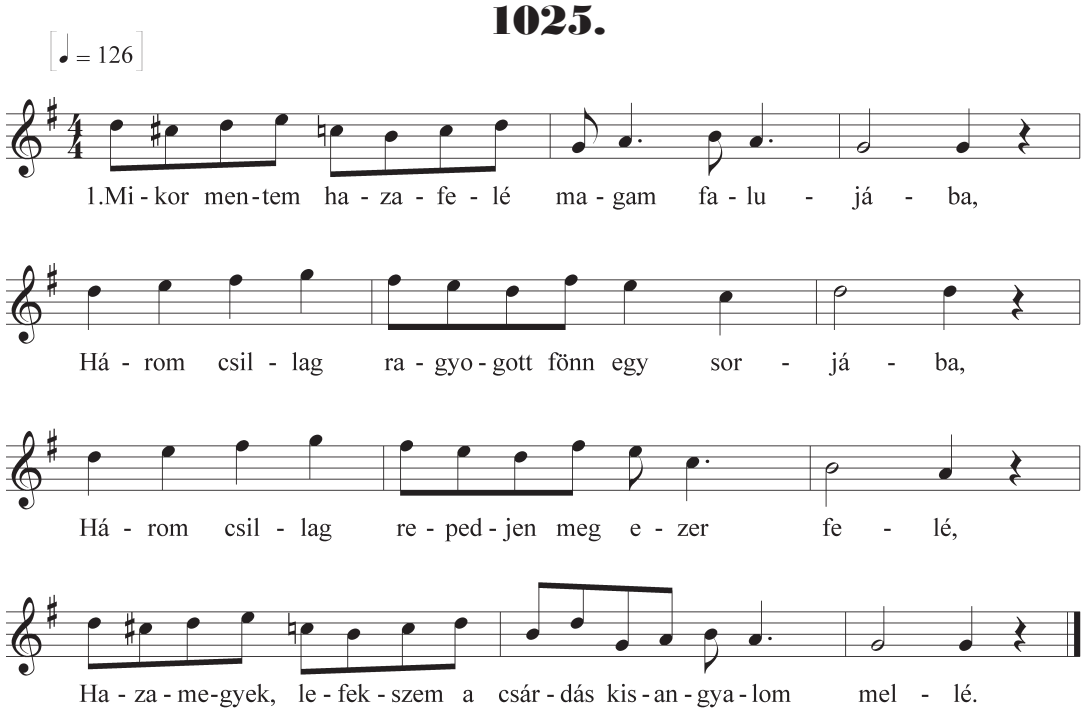

2. Hazamentem, lefeküdtem, de rosszat álmodtam,
Kis pej lovam a tilosba bocsájtottam,
Rám becsülték a szőlősi kerek erdőt,
Megmutatom, kis szőlősön nem tartok szeretőt.

3. Erdő, erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő,
Rigómadár benne a kerülő,
Én is voltam magam erdő kerülője,
Kökényszemű barna legény igaz szeretője.

Tápiószőlős (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.09.
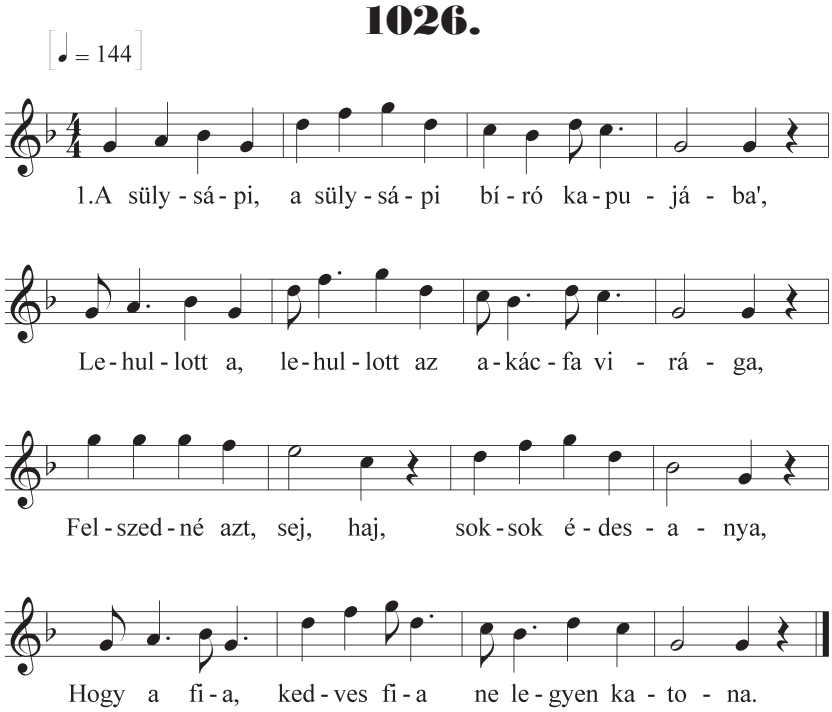
1025.

2. Hazamentem, lefeküdtem, jaj de mélyen elaludtam,
A csikóim addig a tilosba jártak,
Rám becsülték ezt a szép nagy kerek erdőt,
Mit én nékem kifizetni hatvanezer pengőt.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Mártonné Bende Ilona (87) — Terék József, 2009.III.03.
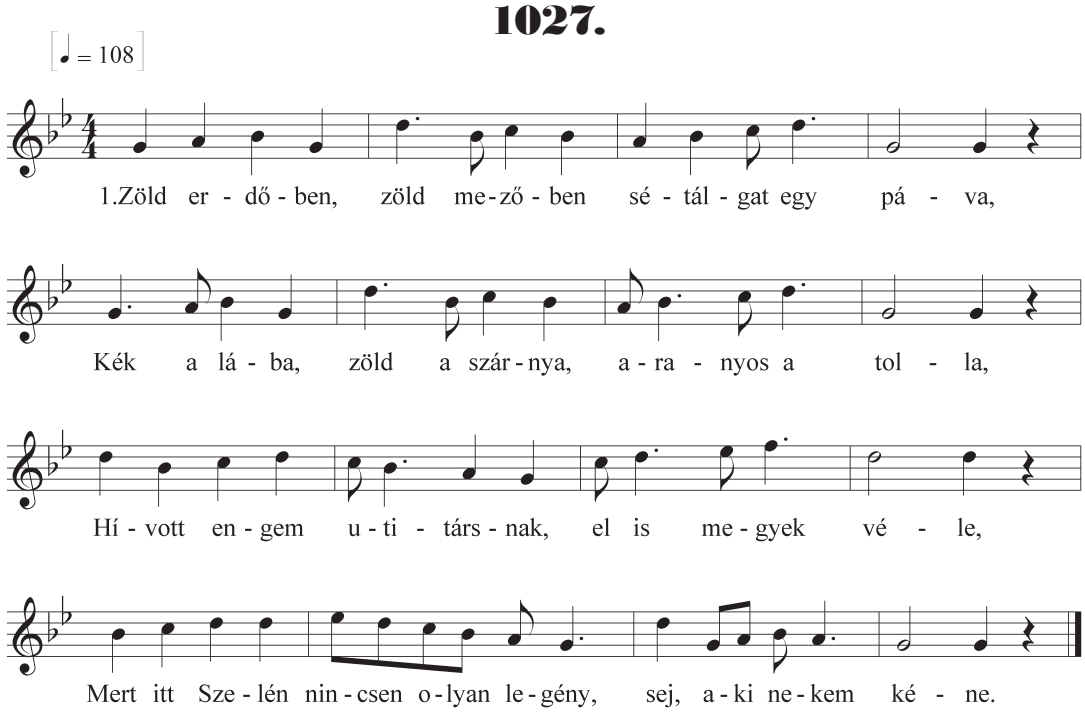
1026.

2. Jaj, de sáros, jaj, de sáros a sülysápi utca,
Kispej lovam, kispej lovam térdig jár a sárba,
Szenvedj lovam, szenvedj, szenvedj a hazáért,
Én is szenvedtem ezért a szép Magyarországért.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

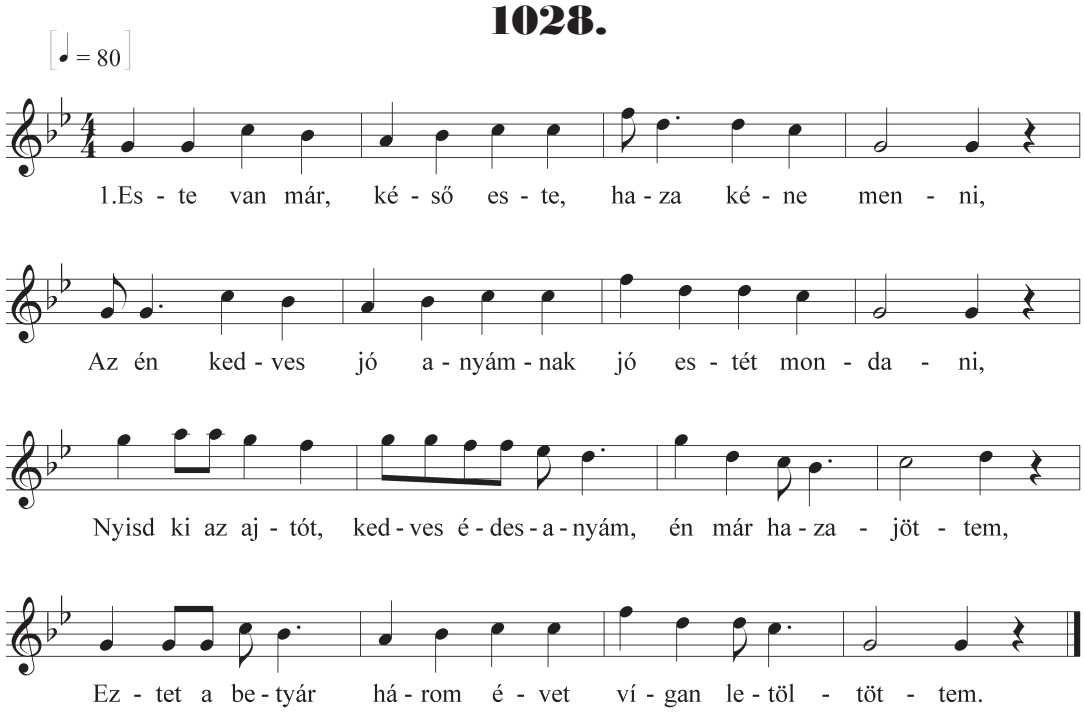
1027.

2. Édesanyám, kedves anyám, menjen az erdőbe,
Keresse meg azt a pávát, kérdezze meg tőle,
Nem látta-e a kedvesem ebben az erdőben,
Fáj a szívem, sej, az árva szívem, tán meg is halok érte.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) — Terék József, 2009.III.16.

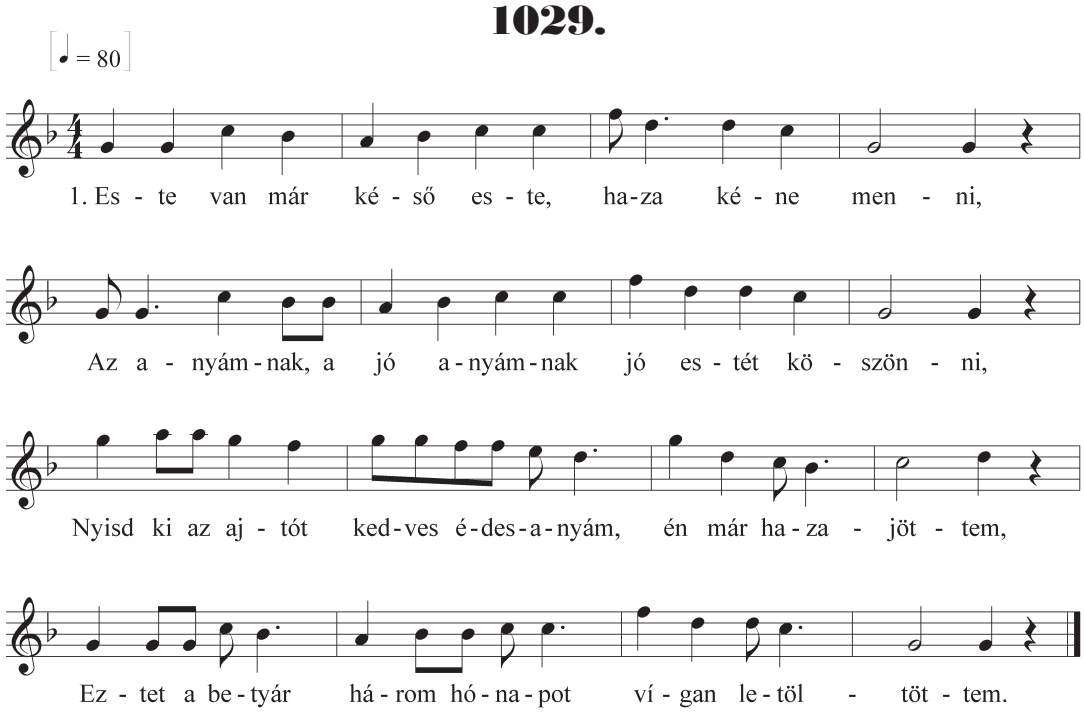
1028.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Povázson Elekné Barta Anna (74)
özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64)
Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)

ZTI AP 12627e

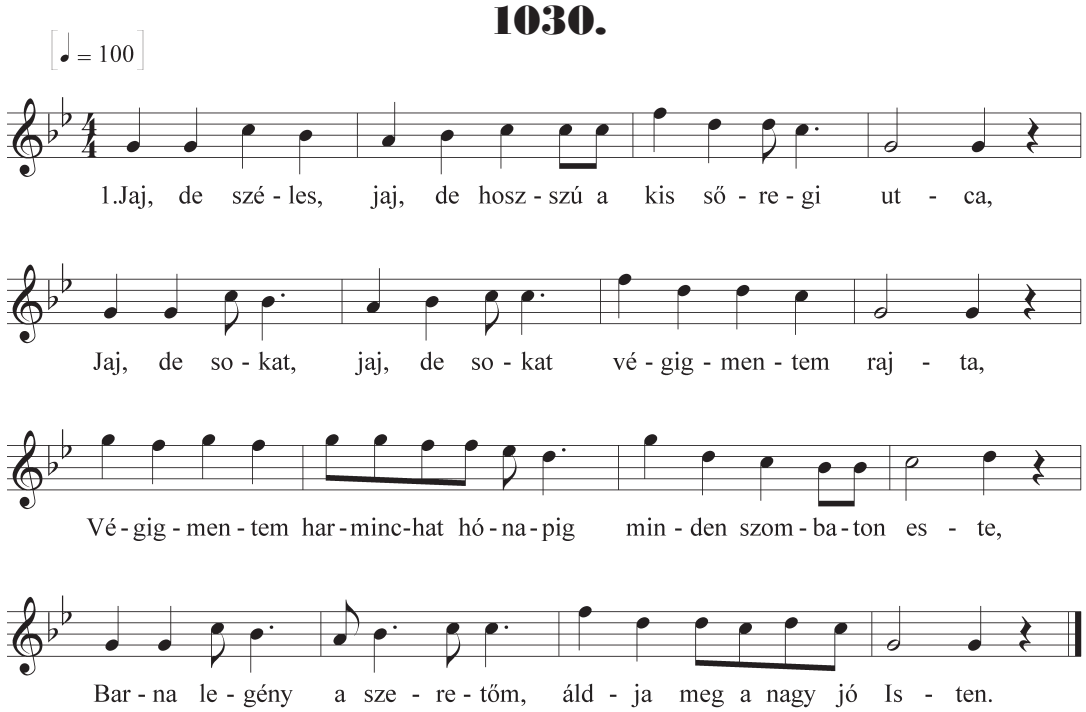
1029.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.

ZTI AP 09655b

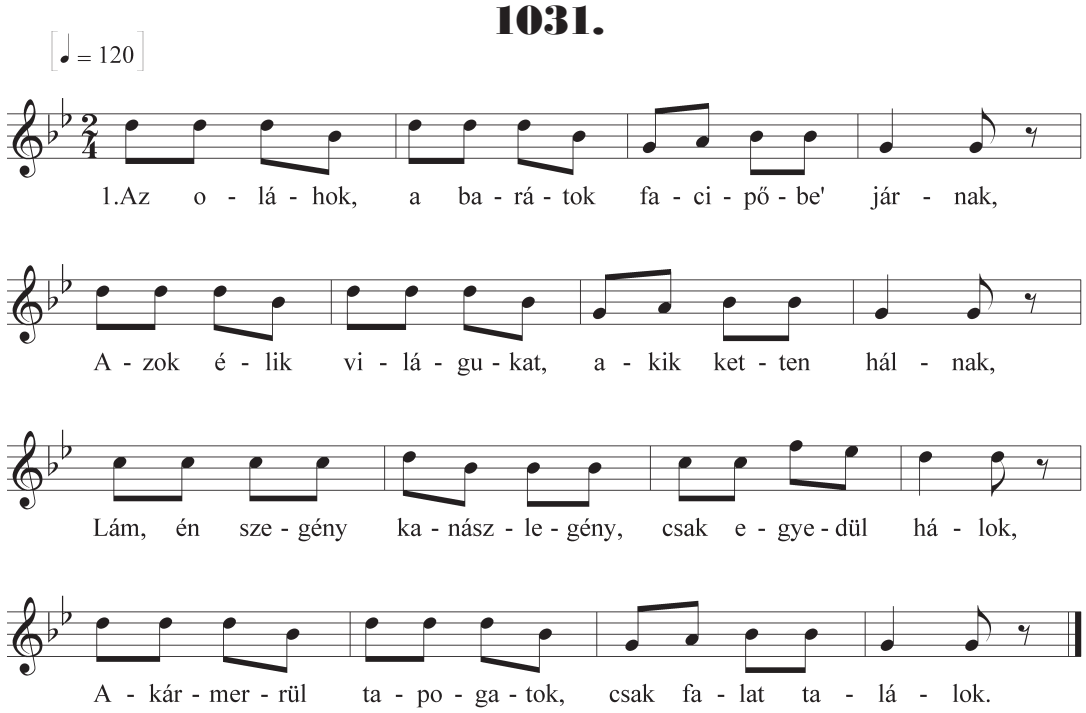
1030.

2. Nagy jó estét, nagy jó estét, mondtam az édesanyámnak,
Vállaljon el, vállaljon el engemet fiának,
Vállaljon el, kedves édesanyám, én már hazajöttem,
Eztet a csekély harminchat hónapot büszkén letöltöttem.

Tápiószőlős (Pest), özv. Mérten Jánosné Hajnal Mária (58) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12631h

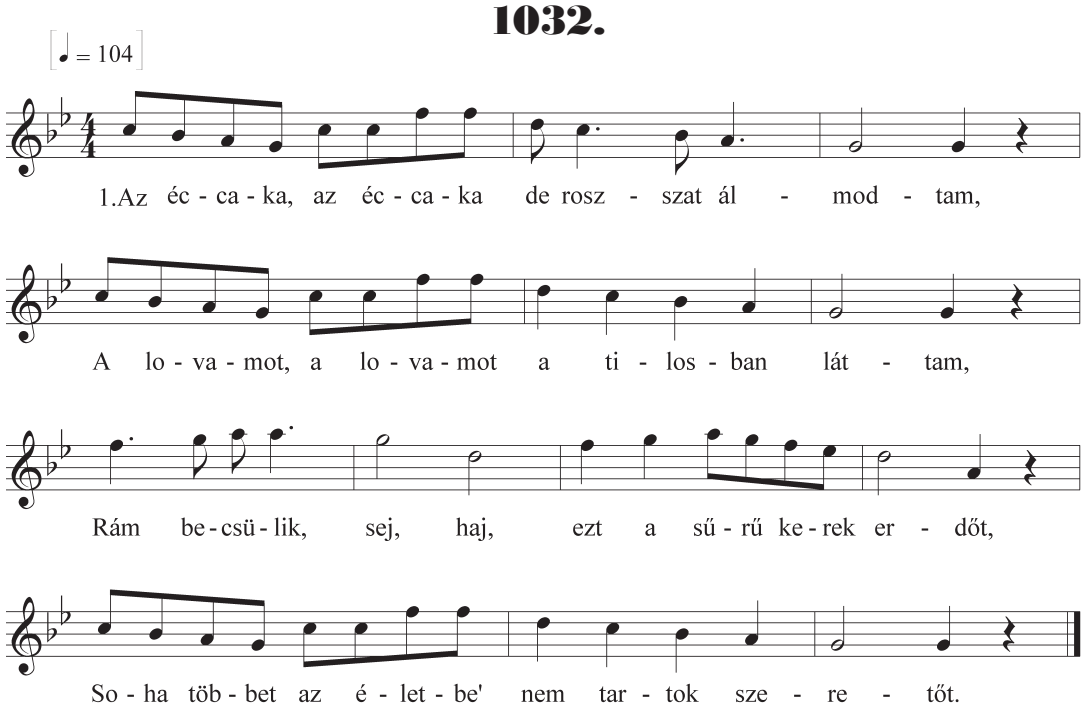
1031.

2. Elmentem én ángyomékhoz, túrót adtak ennem,
Lefektettek a padkára, maj' meghaltam éhen,
Szent Pál, Szent Péter, szabadíts meg engem,
Mert ha meg nem szabadítasz, meghalok én éhen.

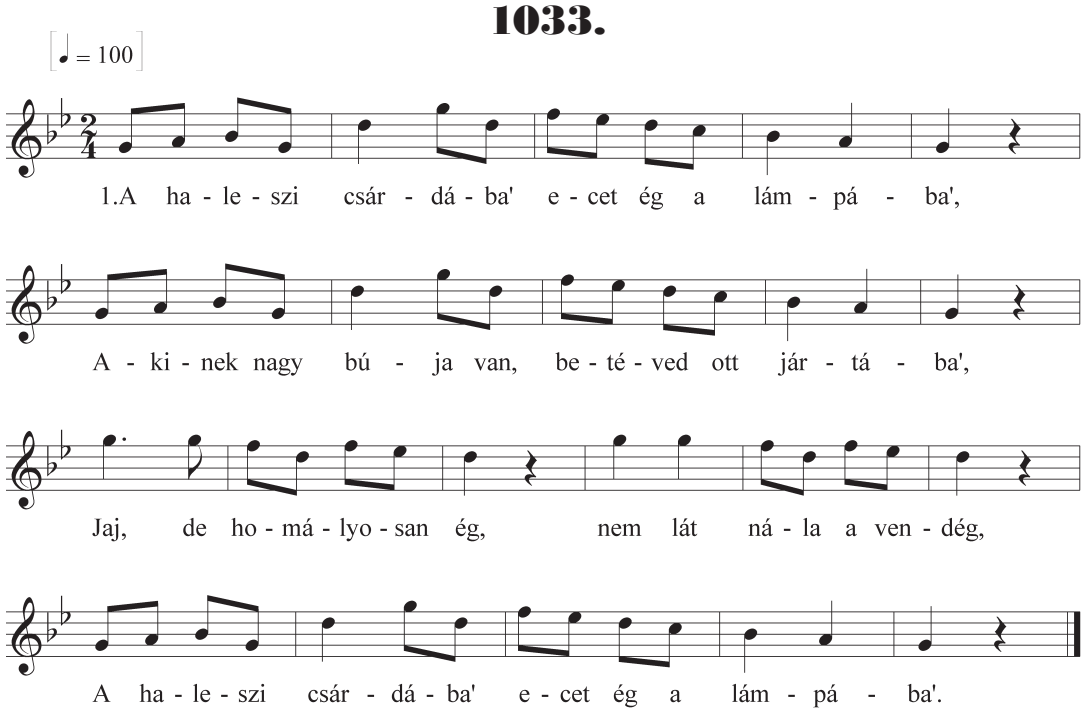
Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791g

1032.

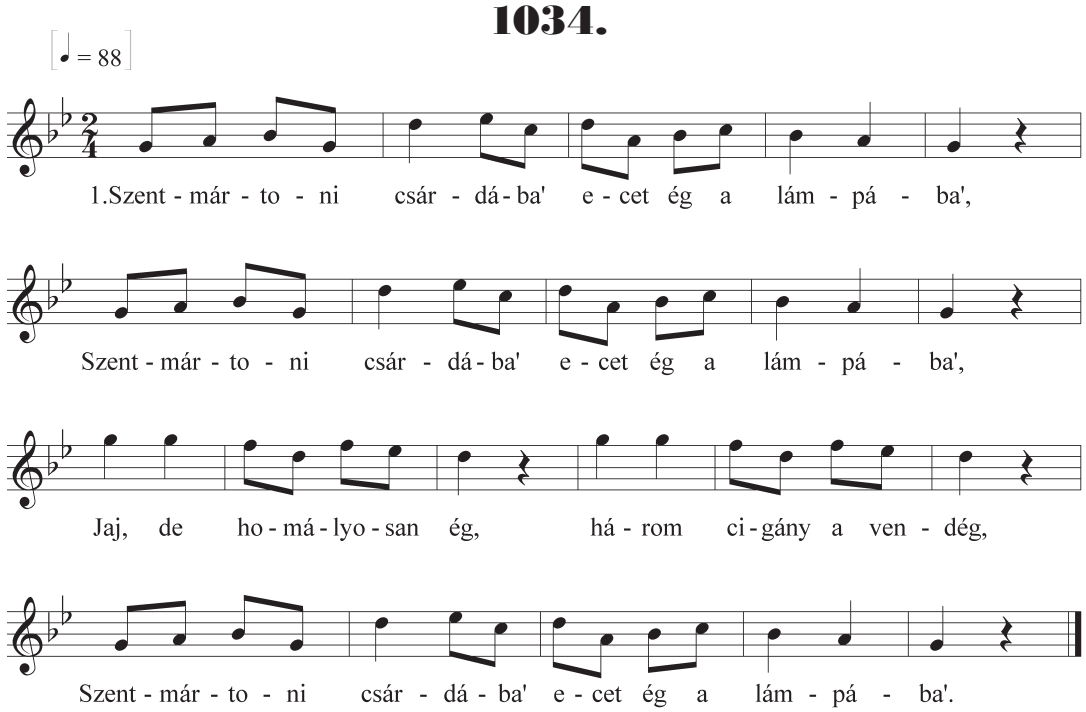
Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638g

1033.

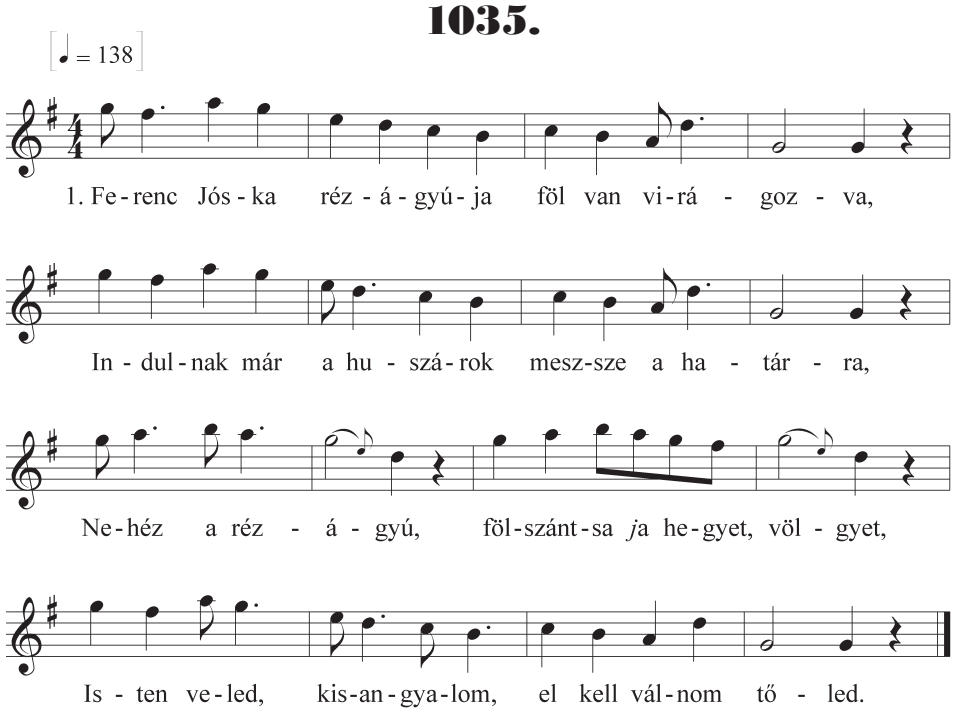
Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.

1034.
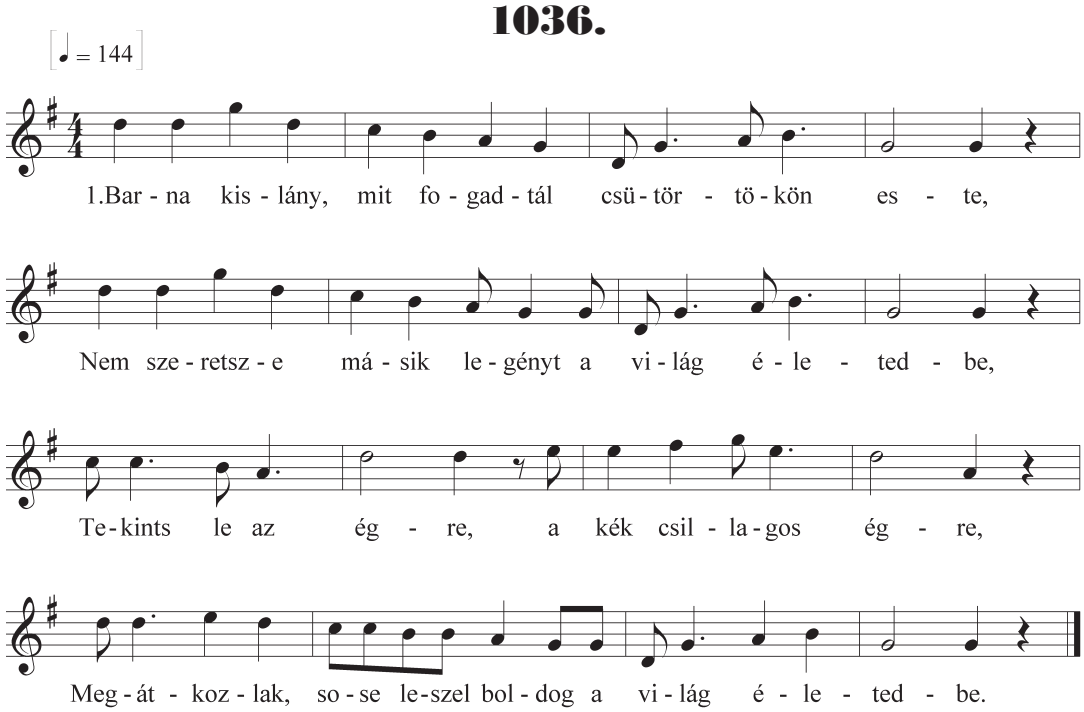

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.

1035.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10984e

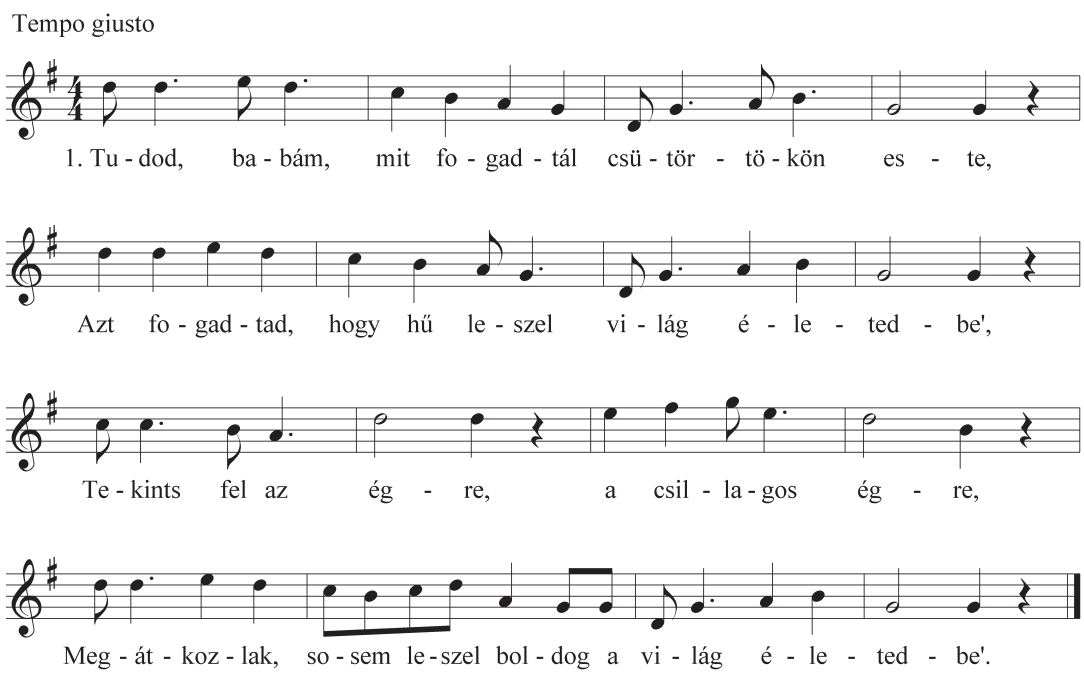
1036.

2. Barna kislány udvarába kinyílott a rózsa,
Gyere csárdás kis angyalom, szakíts egyet róla,
Nem szakítok róla, nem kell nékem a rózsa,
Én a tied, te pedig az enyém úgy sem leszünk soha.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) — Terék József, 2011.VI.21.

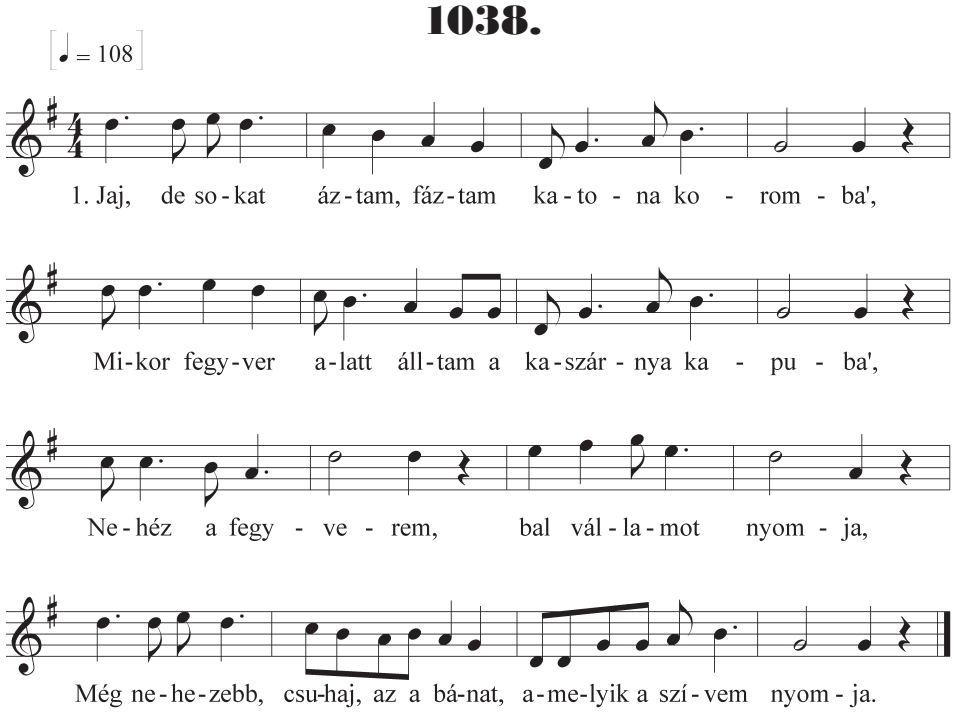
1037.

2. Jaj de sokat áztam-fáztam regruta koromba',
Mikor fegyver alá jártam a kaszárnyakapuba,
Nehéz az a fegyver, ki vállamat nyomja,
Még nehezebb az a bánat, ki szívemet nyomja.
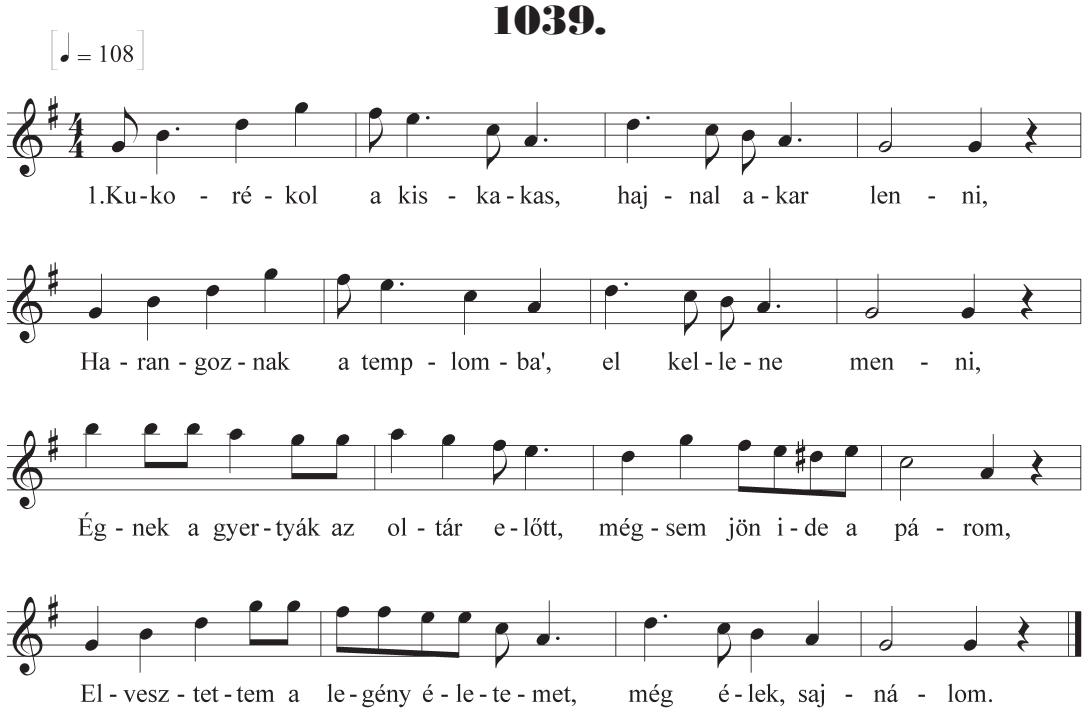
Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 08457
KR 03894
NM H 5576 (Régi jelzet: NM MSZ 989)

1038.

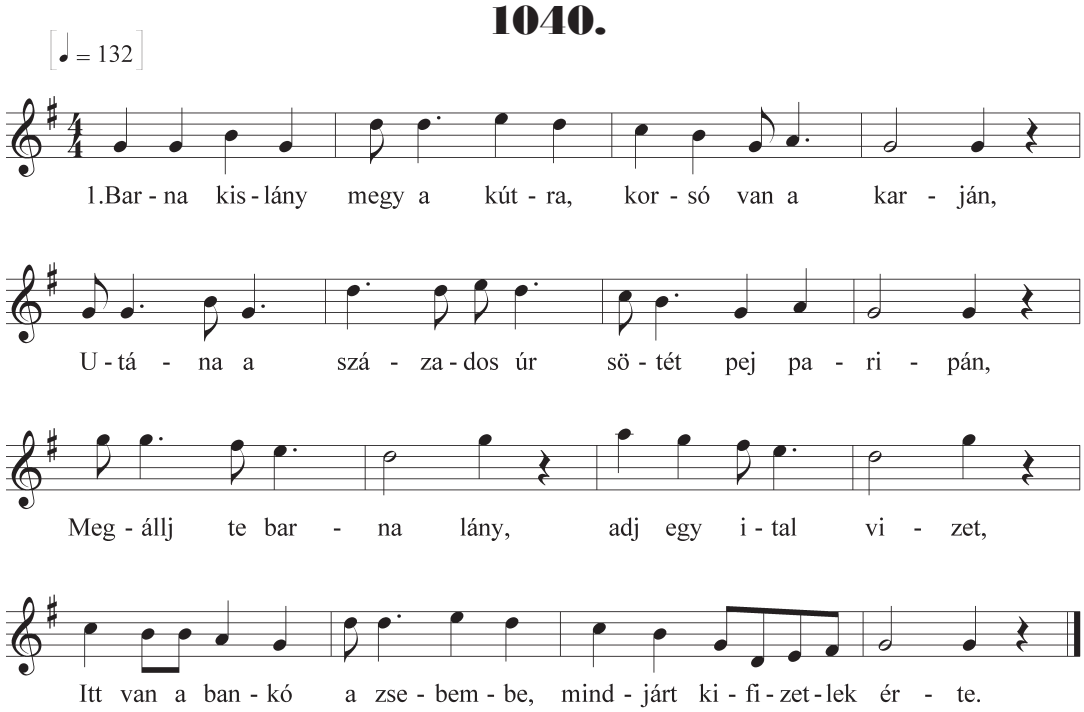
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977d

1039.

Tápiómság (Pest), Inoka László (73), Szajcz Miklós (74) Terék József, 2009.III.18.
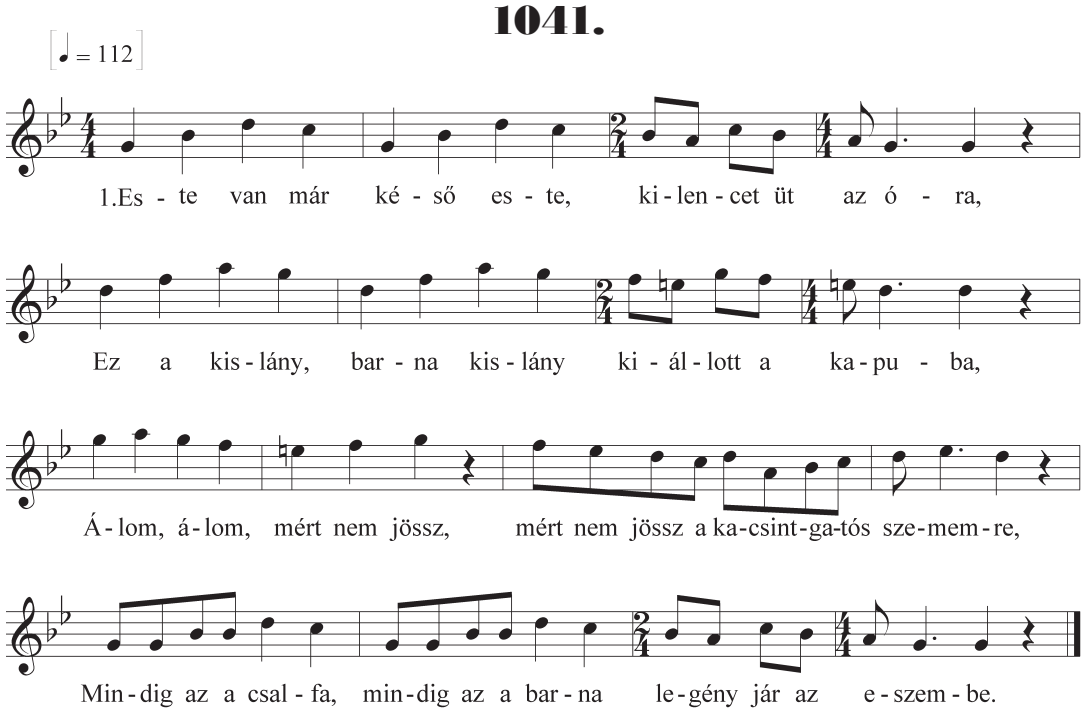
1040.

2. Nem állok meg százados úr, nem vagyok én dáma,
Én vagyok az édesanyám legkedvesebb lánya,
Ha te vagy az anyád legkedvesebb lánya,
Én meg vagyok Horthy Miklós első vitéz katonája.

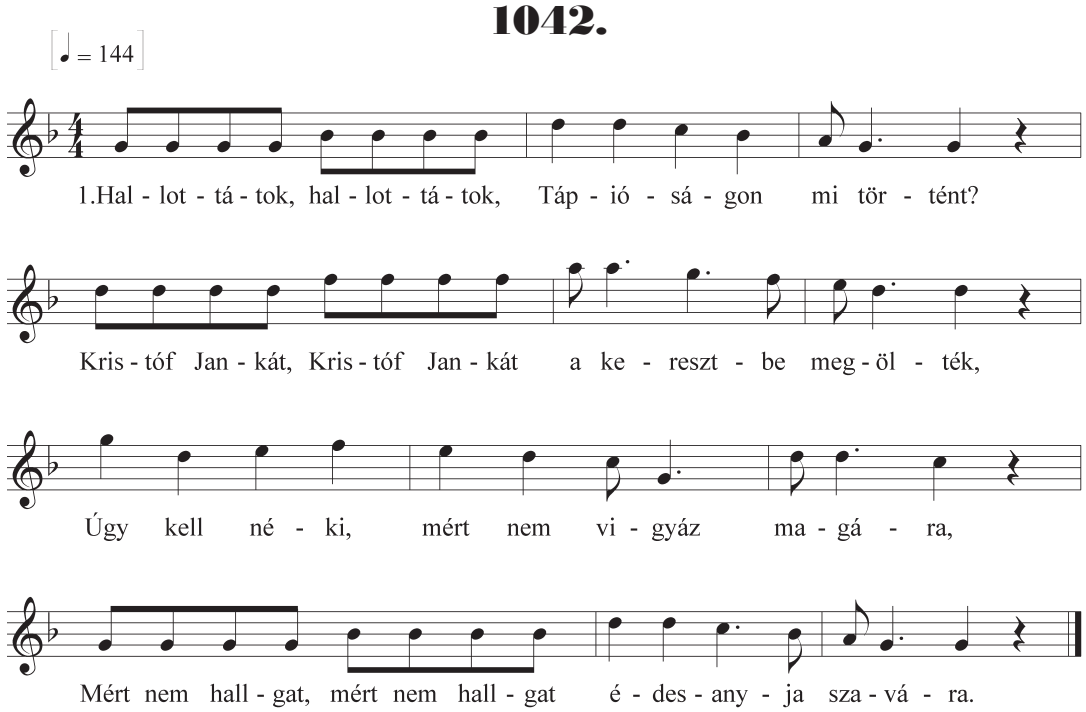
Tápiószentmárton (Pest), Kollár Márton (89) Terék József, 2009.III.03.

1041.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes Terék József, 2010.II.17.

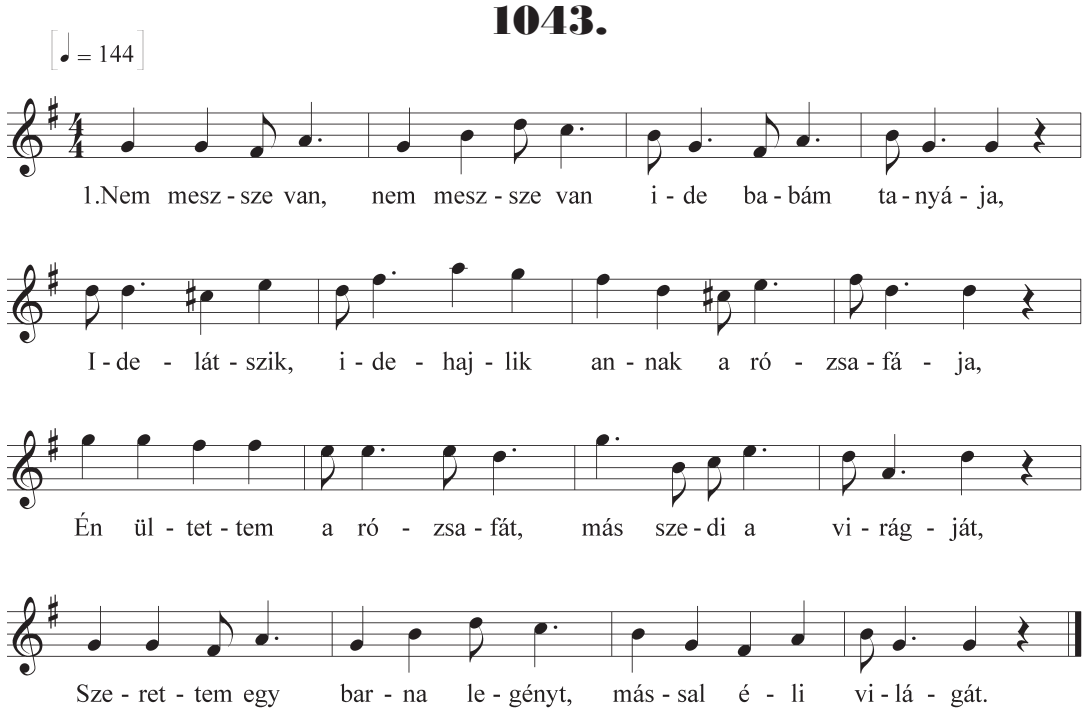
1042.

2. Kristóf Jankát, Kristóf Jankát most viszik temetőbe,
Rózsa Sándort, Rózsa Sándort most viszik a tömlöcbe,
Kristóf Janka sírján rózsa nyíladoz,
Rózsa Sándor, Rózsa Sándor a tömlöcbe hervadoz.

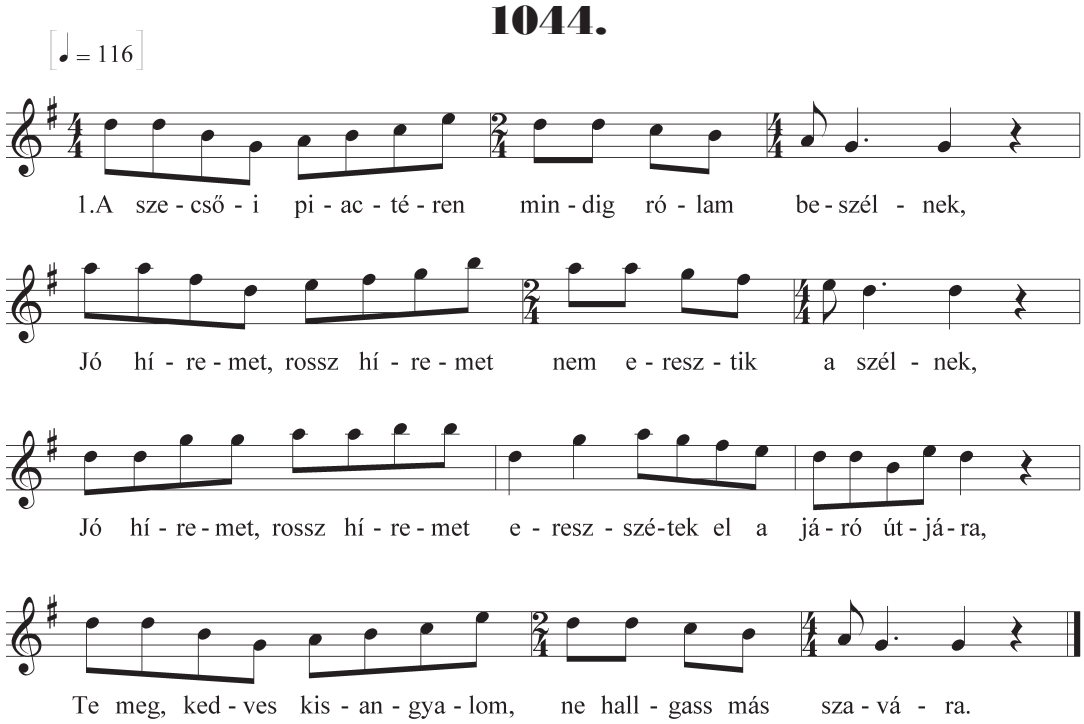
Tápiószág (Pest), Nagy Julis (23) Ádám Jenő, 1928.
BR 08767

1043.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes Terék József, 2010.II.17.

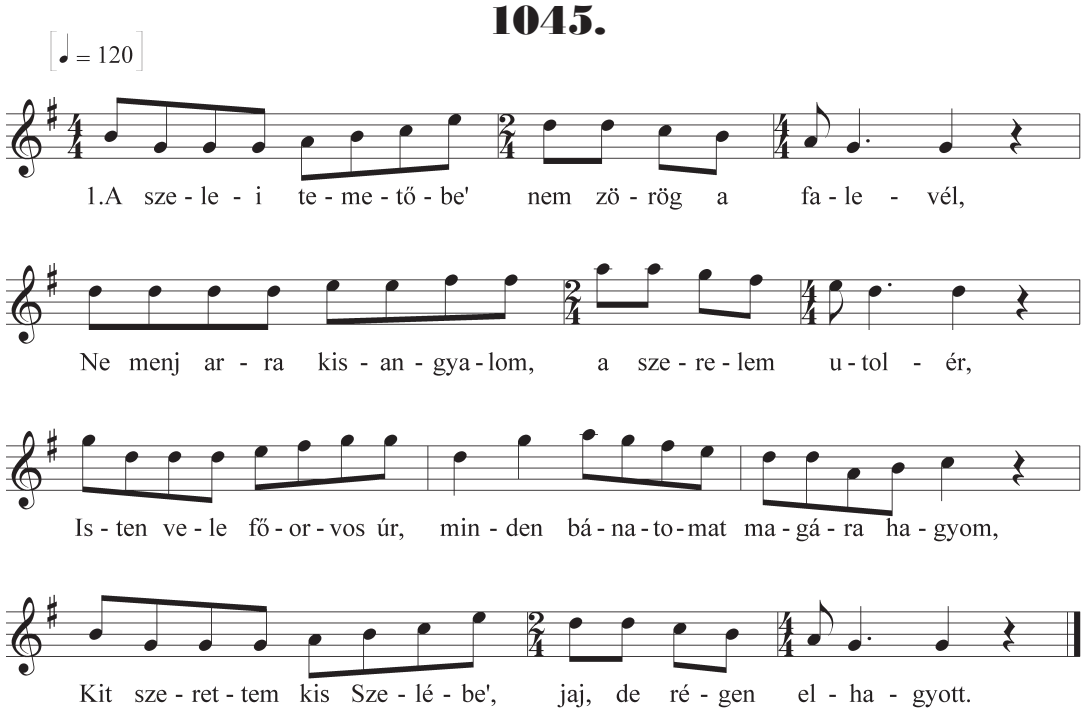
1044.

2. Beteg az én kis angyalom, fekszik selyem ágyába',
Ágya körül kilenc orvos reggelig vizitálja,
Ha meghalok, édesanyám, minden bánatomat magára hagyom,
Az a legény, kit szerettem, maga miatt elhagyott.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.

1045.

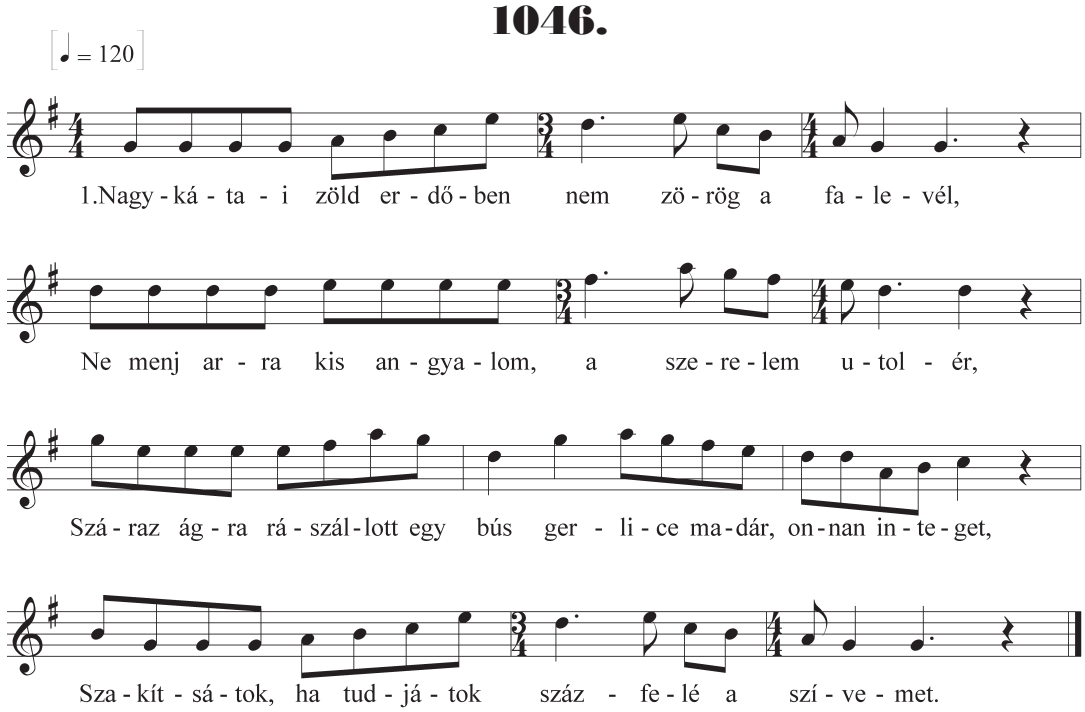

2. A szelei temetőbe' végigmenni nem merek,
Mert azt mondják az emberek, hogy szeretőt keresek,
Hiába vár két szép legény, mind a kettő csakis nekem integet,
Szakítsátok, ha tudjátok, százfelé a szívemet.

3. A szelei temetőbe' jaj, de hosszú az az út,
Elindulok, meg-megállok, Mert a szívem odahúz,
Könnyeimmel megöntözve a sírjára piros rózsát ültetek,
Hagy zörögjön a falevél, visszasírni nem lehet.

Tápiószele (Pest), Samu Sándorné Bata Veronika (74) Terék József, 2009.III.16.

1046.

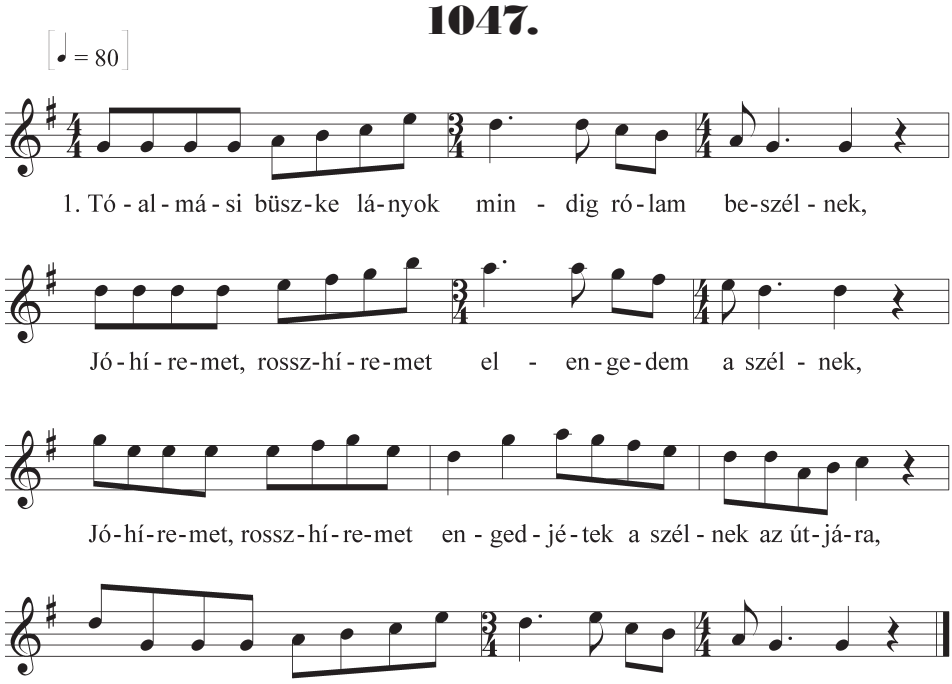
2. Nagykátai kis kocsmába mindig rólam beszélnek,
Jó híremet, rossz híremet eleresztem a szélnek,
Jó híremet, rossz híremet engedjétek el a szelek szárnyára,
Te meg babám ne gondolj a senkinek a szavára.

3. Nagykátai bíró lánya fekszik beteg ágyába,
Kilenc orvos vizitálja, egy se tudja, mi baja,
Tizedikre szól a leány, gyújtsál gyertyát apám, mindjárt meghalok,
Volt szeretőm a faluba, maga miatt elhagyott.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72)

Terék József, 2011.III.07.

1047.

2. Tóalmási bíró lánya fekszik fekete gyászba',
Kilenc orvos vizitálja, baját egy se találja,
Tizedik az édesanyám, gyújtsa meg a lámpát, mindjár' meghalok,
Kit szerettem, az a legény maga miatt elhagyott.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP10983d

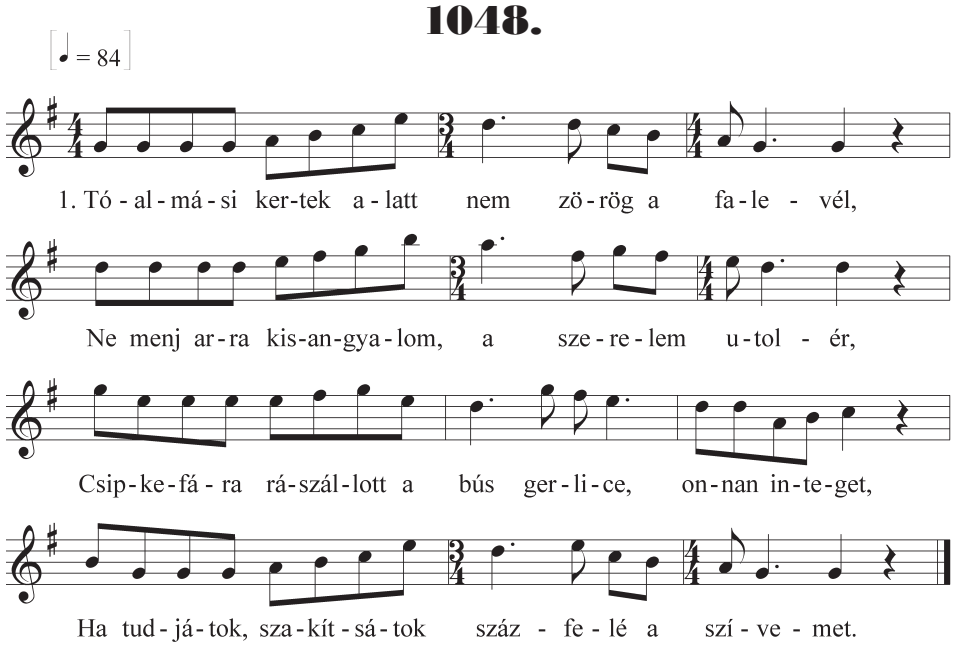
Szövegváltozat:

Tóalmási kertek alatt nem zörög a falevél,
Ne menj arra, kisangyalom, a szerelem utolér,
Csipkefára rászállott egy bús gerlice, onnan integet,
Ha tudjátok, szakítsátok százfelé a szívemet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10990a

Eredetileg a kottaképben megtalálható első versszak elé énekelte az adatközlő a szövegváltozatot, melynek felvétele csak a harmadik sortól került dokumentálásra. Az 1-2. sor a Tápió mentén, valamint a Galga mentén is megtalálható ebben a formában, mely minden bizonnyal a Tóalmásival megegyezik.

1048.
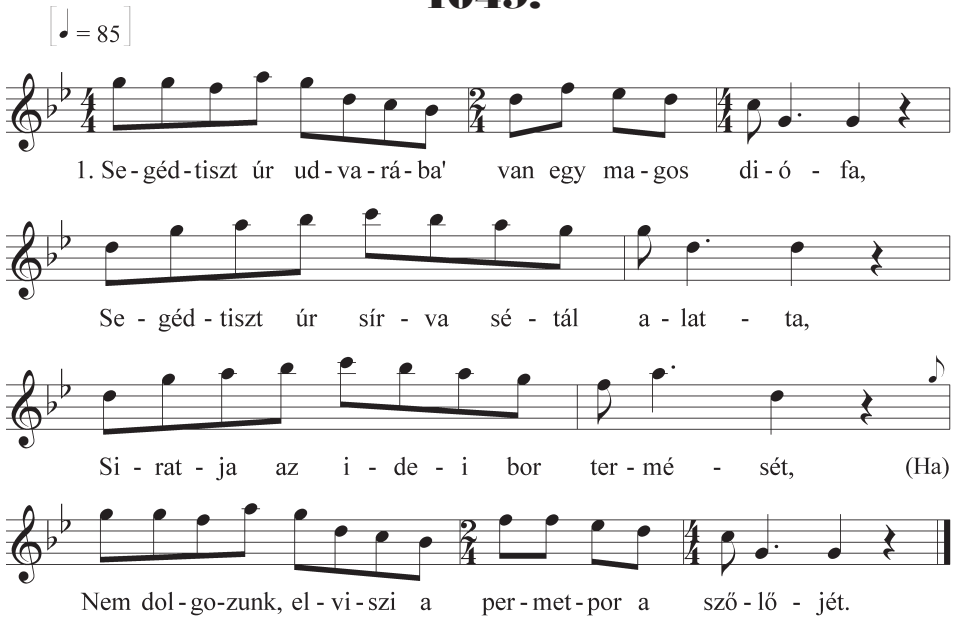

2. Tóalmási bíró lánya fekszik fekete gyászba',
Kilenc orvos vizitálja, baját egy se találja,
Tizedik az édesanyám, gyújtsa meg a lámpát, mindjárt meghalok,
Kit szerettem, az a legény maga miatt elhagyott.

3. Tóalmási büszke lányok mindig rólam beszélnek,
Jó híremet, rossz híremet elengedem a szélnek,
Jó híremet, rossz híremet engedjétek a szélnek az útjára,
Te meg, babám, ne hallgassál senkinek a szavára.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10975a

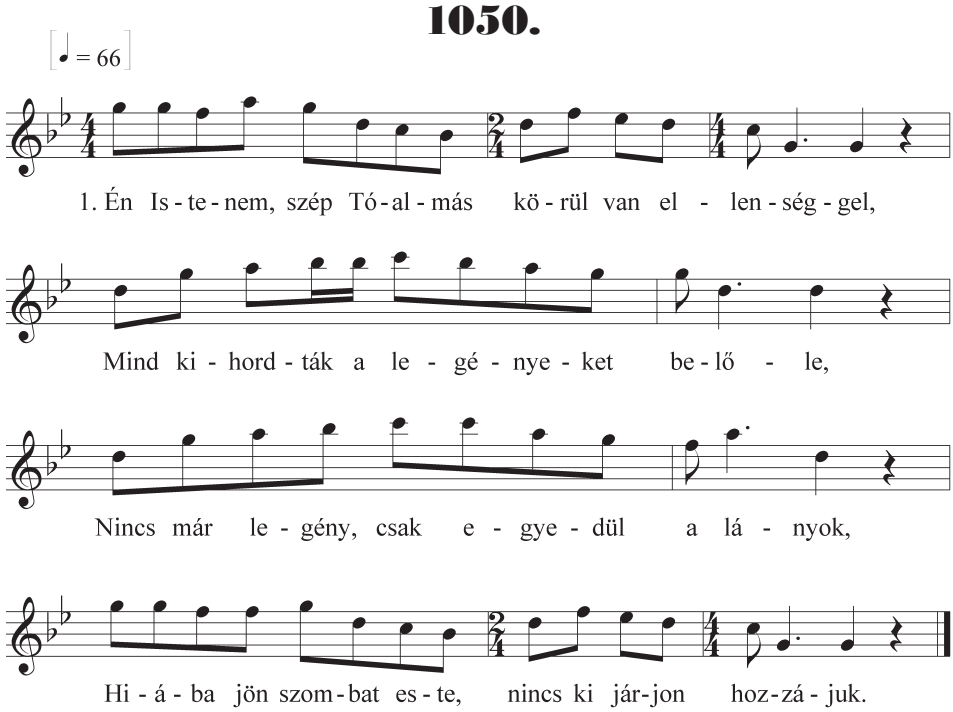
1049.

2. Segédtiszt úr udvarában van egy magos diófa,
Segédtiszt úr sírva sétál alatta,
Gyerünk, lányok, vegyük hát fel a gépet,
Ne hagyjuk elpusztulni a szegény szőlőtőkéket.
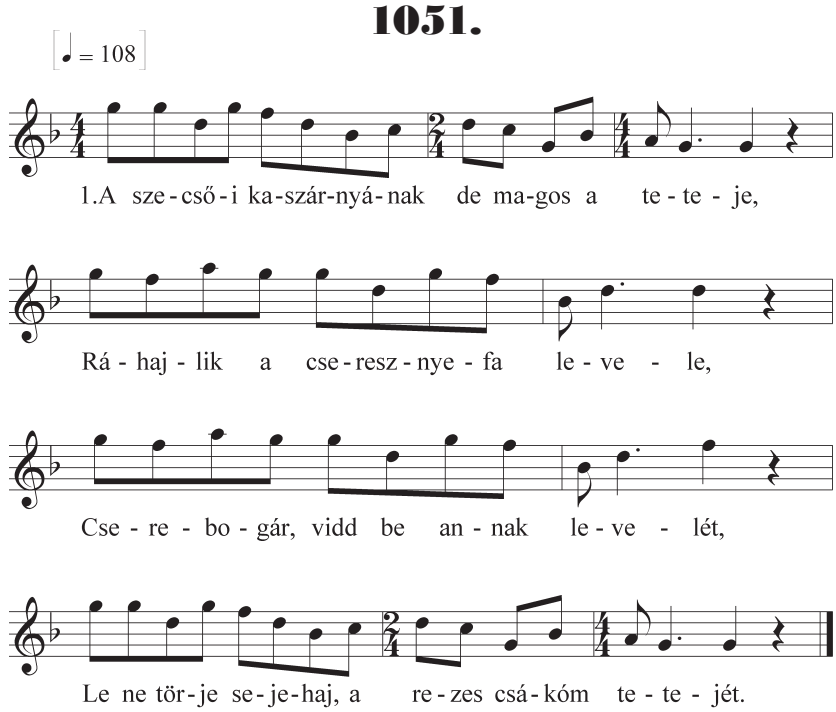
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (53) Borsai Ilona, 1975.XII.12.
ZTI AP 09738b1

1050.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10989b

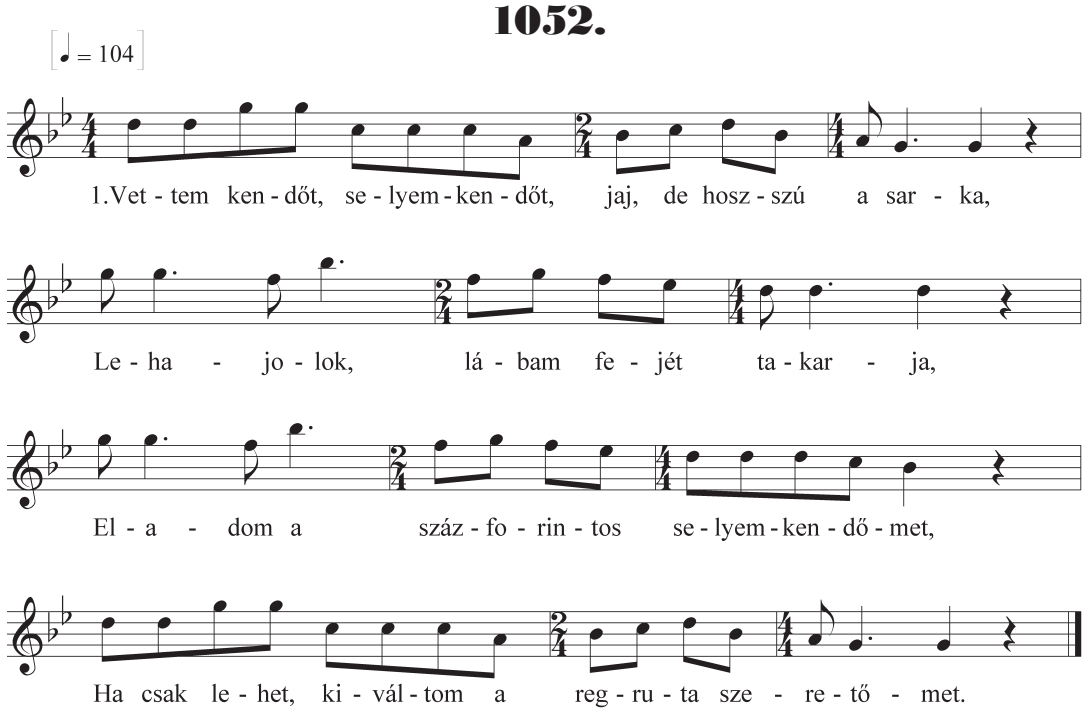
1051.

2. A szecsői kaszárnyának de rácsos az ablaka,
Az én rózsám most könyököl ki rajta,
Szépek a fák, virágoznak ideki,
Gyere rózsám, sejehaj, a kaszárnyából gyere ki.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65)
Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62)
Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

1052.
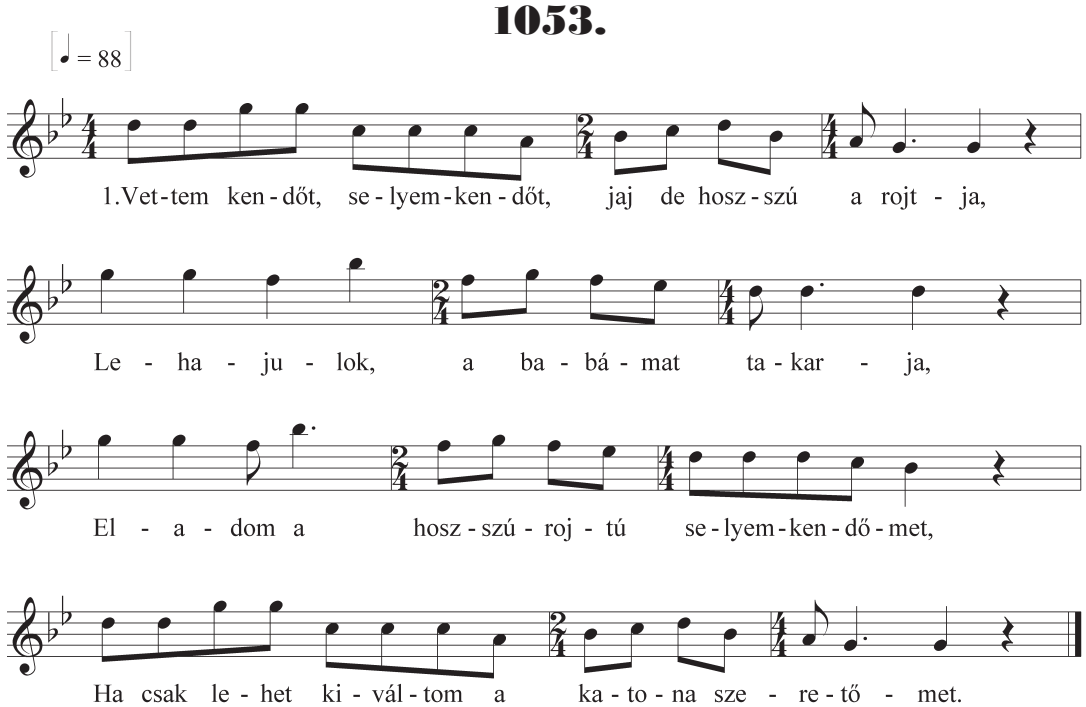

2. Túl a Tiszán, túl a Tiszán, jegenyefa tövébe',
Sír egy kislány a babája ölébe',
Egyik nézi a Tisza vizén a fehér habot,
Másik nézi fönn az égen a ragyogós csillagot.

3. Zöld búzában, borozdában szépen szól a pacsirta,
Ne szomorítsd a szívemet, Mariska,
Mert ha soká szomorítod árva szívemet,
Majd meglásd, hogy nemsokára halva találsz engemet.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81)
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12638h

Lázár Katalin, 1981.II.06.

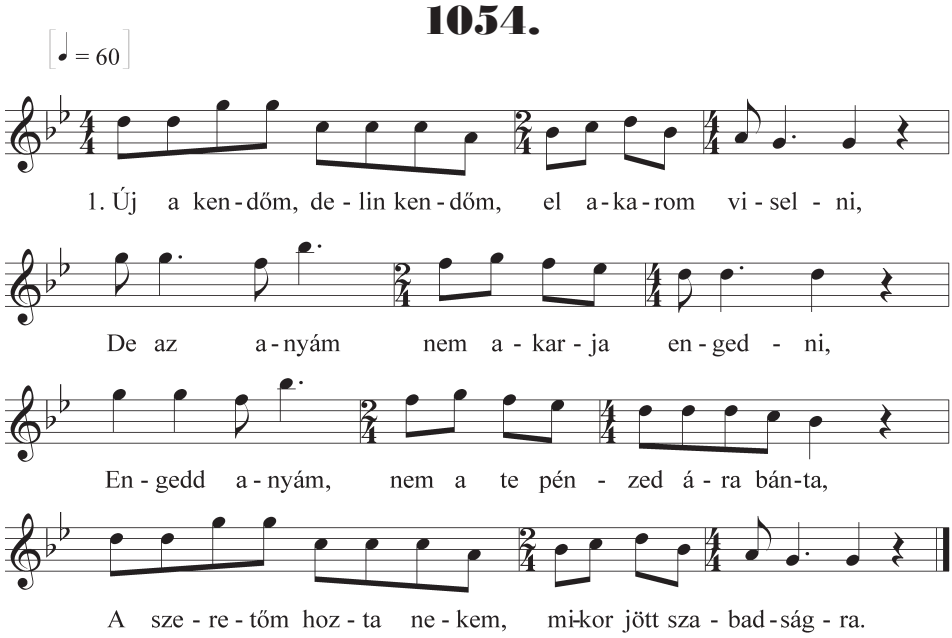
1053.

Gomba (Pest), Miklós Györgyné Gödöllei Erzsébet Magdolna (60)

Terék József, 2009.III.11.

1054.

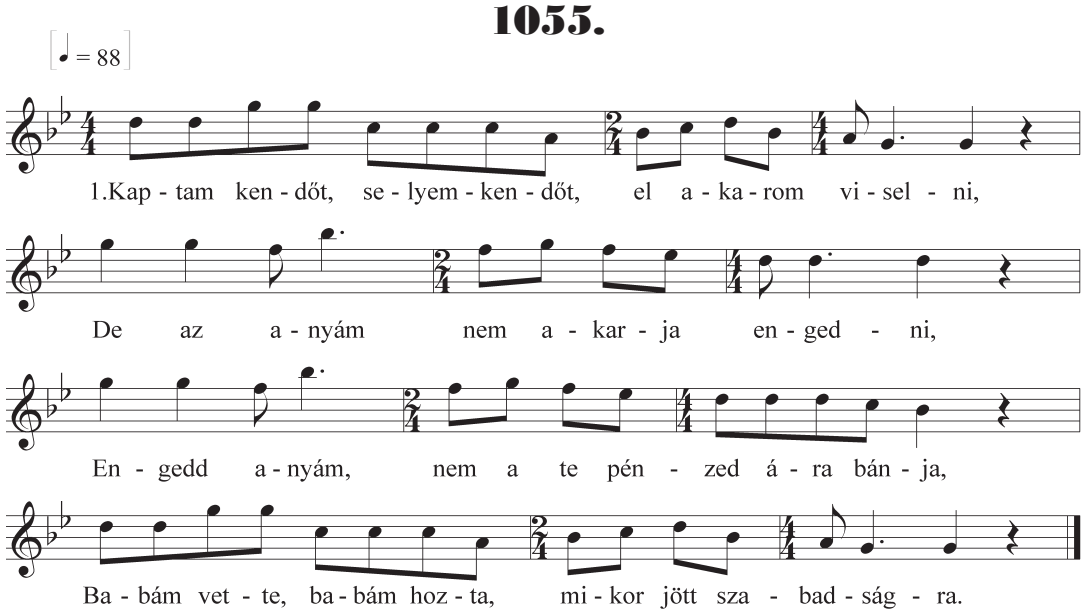
2. Új a kendőm, delin kendőm, jaj de hosszú a sarka,
Ha fölkötöm, vállaimot takarja,
Eladom a százforintos selyemkendőmet,
Ha csak lehet, kiváltom a katona szeretőmet.

Ismétlésre:

Eladom a százforintos selyemkendőmet,
Az árából kiváltom a katona szeretőmet.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10981a

1055.

2. Új a kendőm, selyemkendőm, jaj, de hosszú a sarka,
Lehajolok, lábam fejét takarja,
Eladom a százforintos selyemkendőmet,
Hazamegyek, ölelem a régen volt szeretőmet.

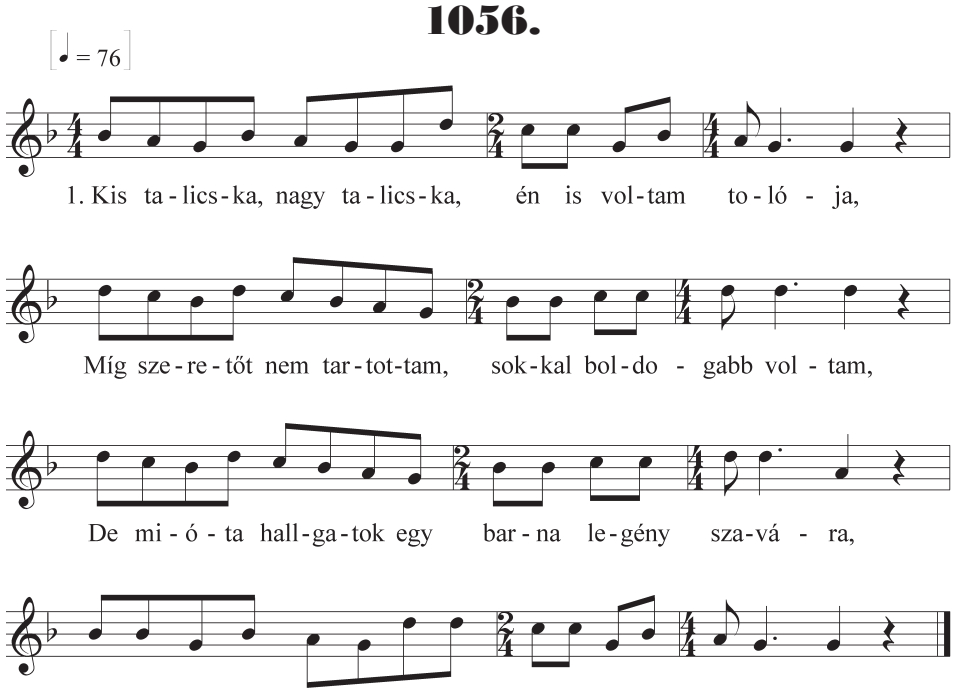
Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.02.

Szövegváltozat:

1. Túl a Tiszán, Tisza partján, jegenyefa tövébe',
Két szerelmes játszik egymás ölébe',
Egyik nézi a Tisza vizén a fehér habot,
A másik meg fenn az égen a ragyogó csillagot.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.25.

1056.

Ismétlésre:

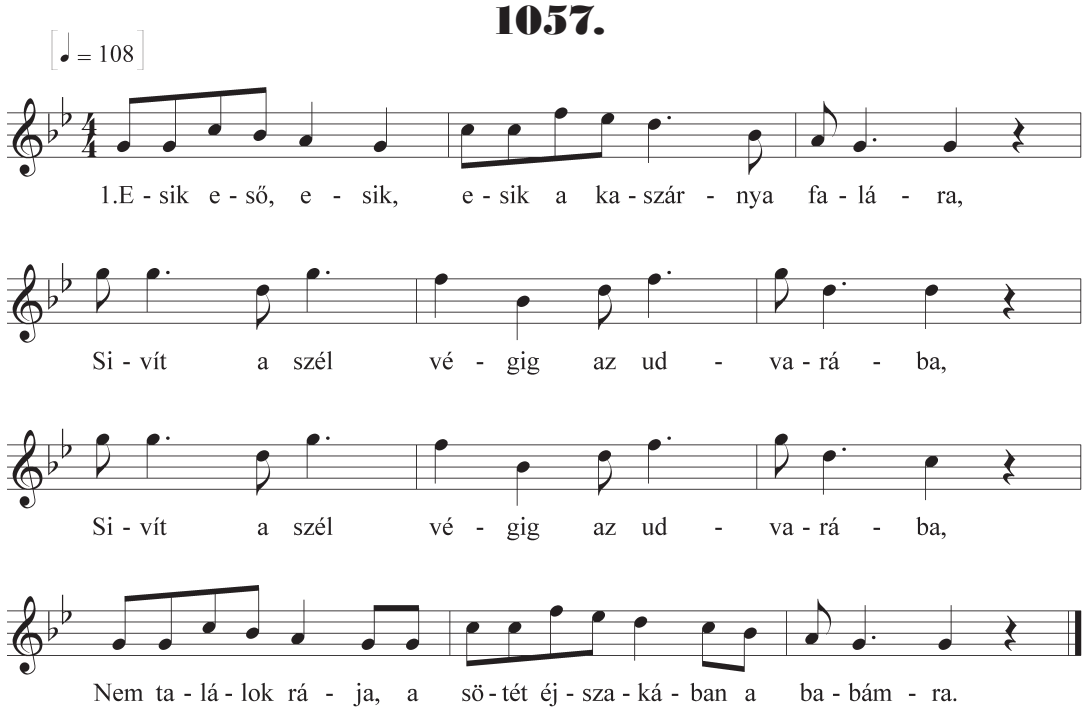
De mióta ráhajlok egy barna legény szavára,
Azóta van az én szívem kalickába bezárva.

2. Mondtam, babám, hogy ne vedd föl az esküvő ruhádat,
Mikor téged abba' látlak, megöl engem a bánat,
Mikor téged visznek, babám, a szent oltár elejbe,
Engem pedig akkor tesznek le a sír fenekére.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52)
ZTI AP 10989e

Manga János, 1974.

1057.

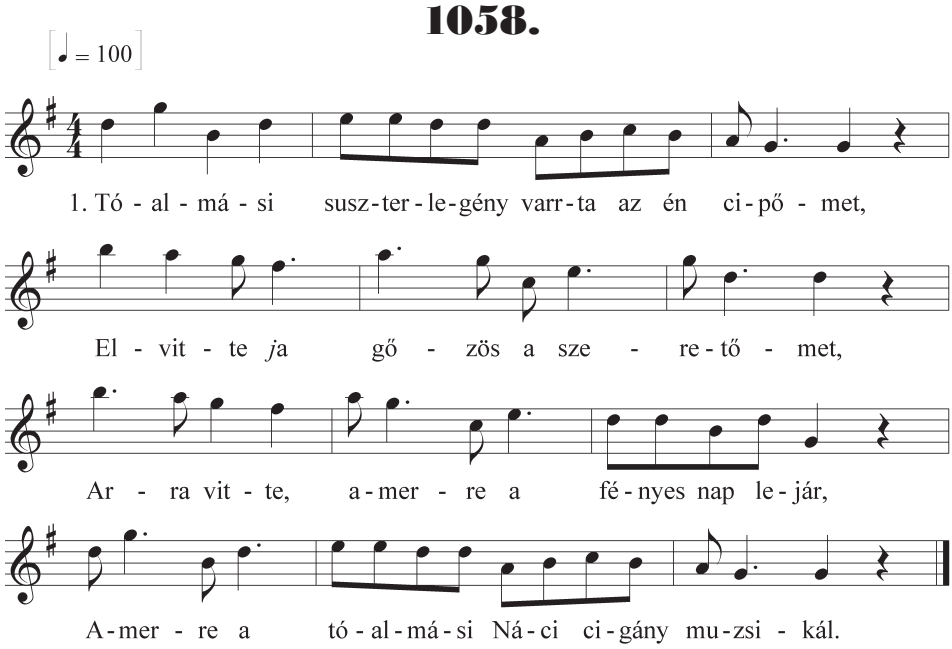

2. Ez a barna kislány kisírta már mind a két szemét,
Sajnálja a régen volt szeretőjét,
Úgy sajnálja, hogy ráborul a gyönge vállára,
Szíve boldogságát, a régi babáját siratja.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75)

Terék József, 2009.III.17.

1058.

2. Nincsen kedvem, nincsen kedvem, mer' elvitte a gólya,
Letette *j*egy század nyárfabokorba,
Gólyamadár, hozd vissza a régi kedvemet,
Kedvem után hozd vissza *j*a régen volt szeretőmet.

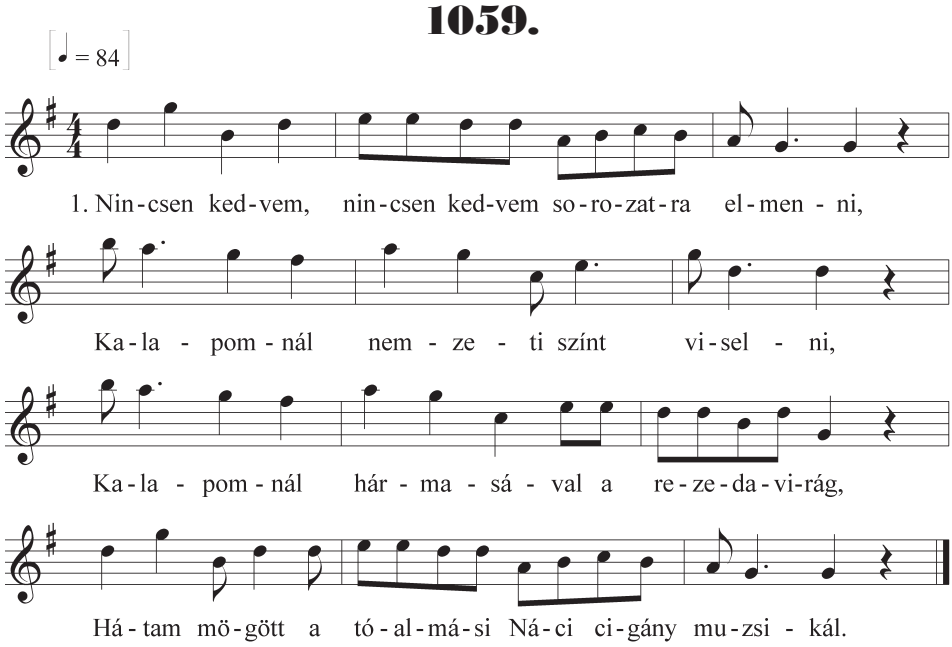
Ismétlésre:

Kalapomnál hármasával a rezedavirág,
Hátam mögött a tóalmási rezesbanda fújja már.

3. Nincsen kedvem, nincsen kedvem sorozatra elmenni,
Kalapomnál nemzetiszínt viselni,
Kalapomnál hármasával a muskátlivirág,
Hátam mögött a tóalmási rezesbanda fújja már.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985g,h

1059.

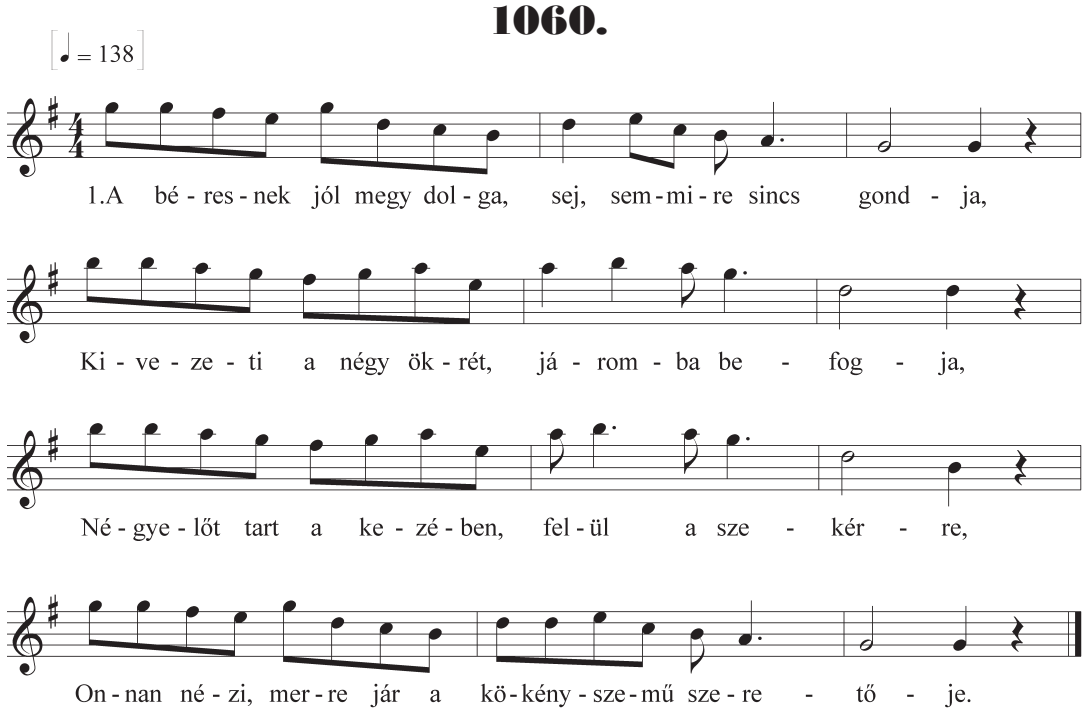

2. Nincsen kedvem, nincsen kedvem, mert elvitte a gólya,
Letette egy száraz nyárfa bokorba,
Gólyamadár hozd vissza a régi kedvemet,
Kedvem után hozd vissza a régen volt szeretőmet.

3. Tóalmási suszterlegény varrta az én cipőmet,
Elvitte a gőzös a szeretőmet,
Arra vitte amerre a fényes Nap lejár,
Amerre a tóalmási rezesbanda muzsikál.

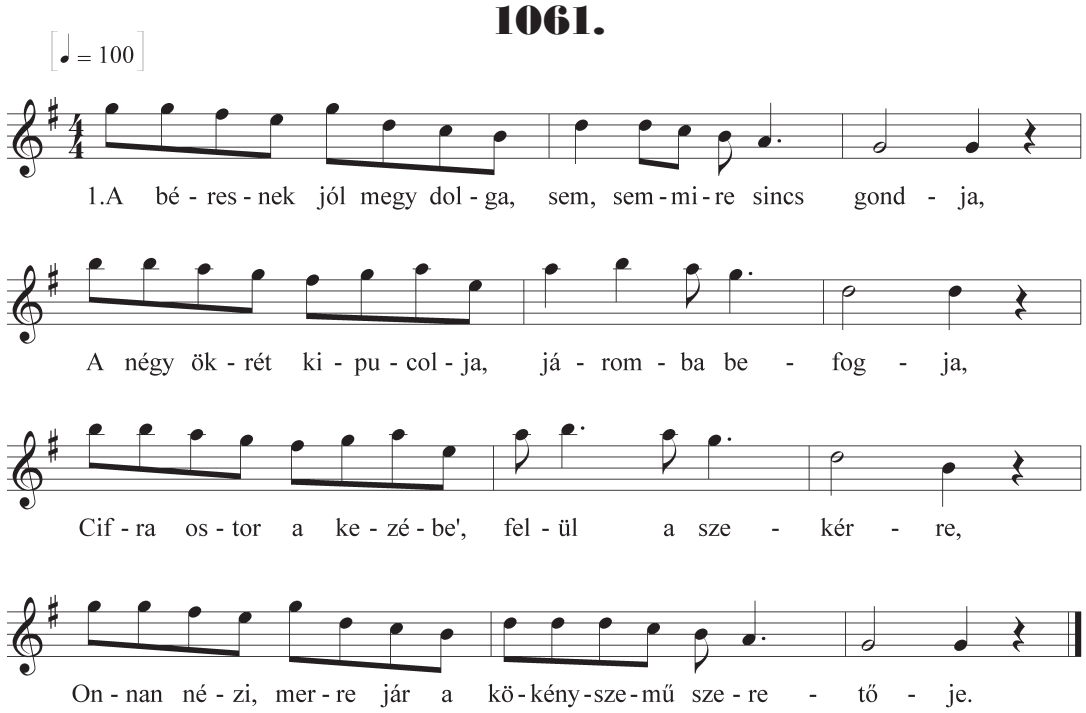
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10992f

1060.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641j

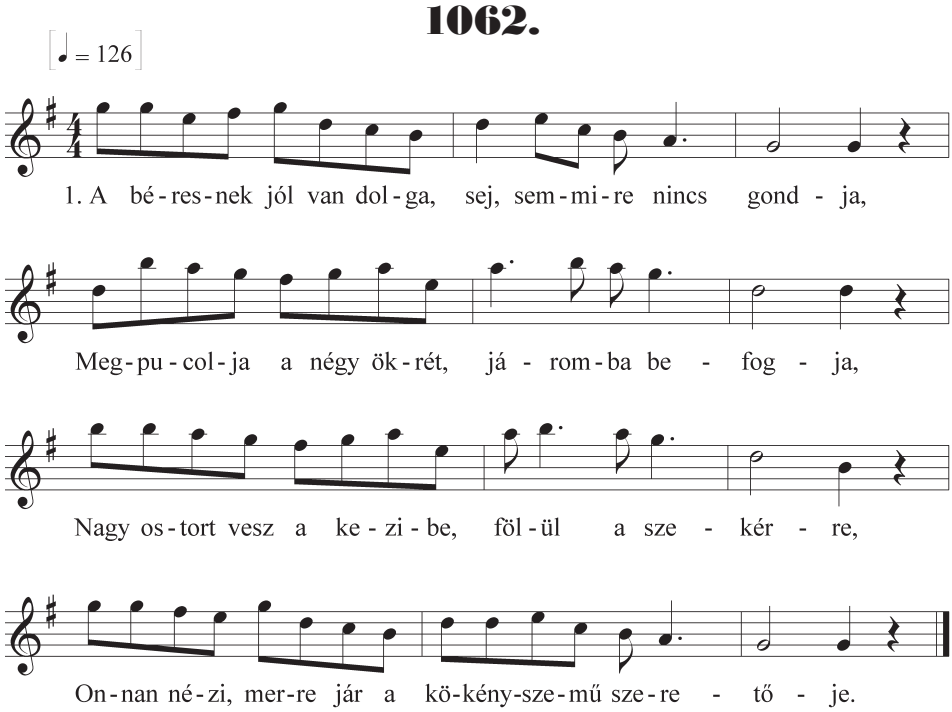
1061.

2. Mikor mentem hazafelé kis Györgye falujába,
Rövid szárú kis bakancsom elmerül a sárba,
Rövid szárú kis bakancsom elmerül a sárba,
Kis györgyei híres lányok, máma látlak utoljára.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) — Terék József, 2009.III.09.

1062.

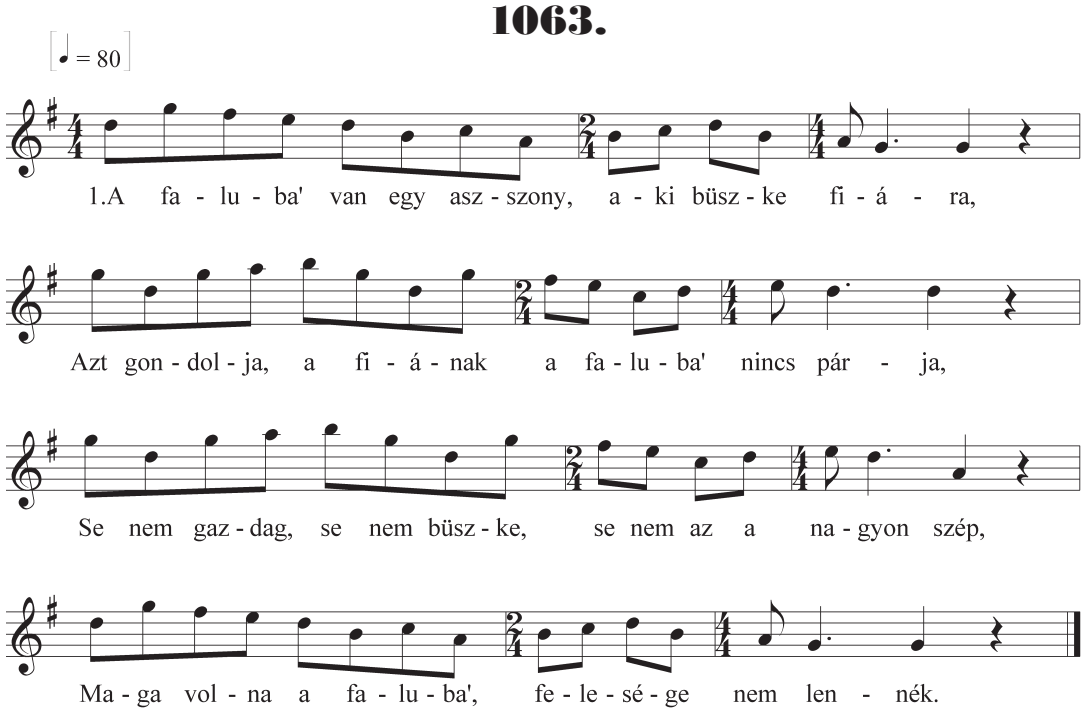
Ismétlésre:

Nagy ostort vesz a kezibe', fölül a szekérre,
Onnan nézi, merre jár a piros-barna szeretője.

2. A bakának jól megy dolga, sej, semmire nincs gondja,
Minden este a bakancsát fényesre pucolja,
Lérungot is kap a baka, húsz fillért tíz napra,
Nem elég a babájának rózsás levelezőlapra.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985f

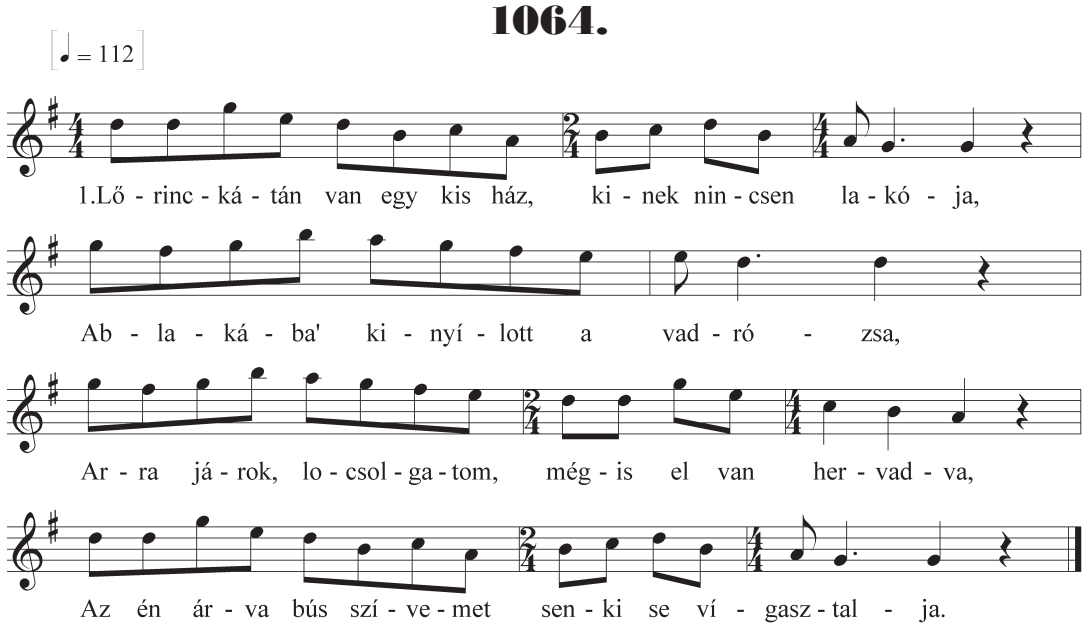
1063.

2. A faluba' van egy legény, kit igazán szeretek,
Akivel én a kapuba' nyolc óráig beszélek,
De az anyja eltiltotta, hogy nem szabad szeretni,
Így hát az én bús szívemnek de sokat kell szenvedni.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) Sillo Réka, 2013.V.

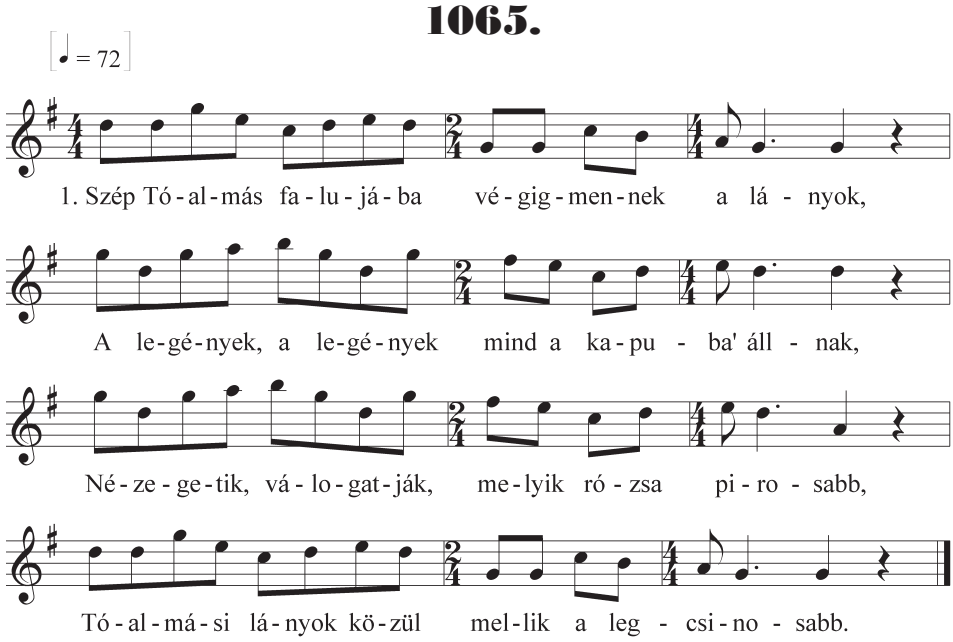
1064.

2. Lőrinckátán van egy legény, kit igazán szeretek,
Akivel az oltár elé bemegyek,
Ahány csillag, páros csillag rám veti a sugarát,
Amióta nem láttalak, nincsen boldog éjszakám.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

1065.

2. Az egyiknek, a barnának lerakott a szoknyája,
A másiknak, a szőkének piros a pántlikája,
Nézzed, pajtás, azt a szélsőt, kék szalag a hajába',
Fogadom, hogy szombat este el is megyek hozzája.

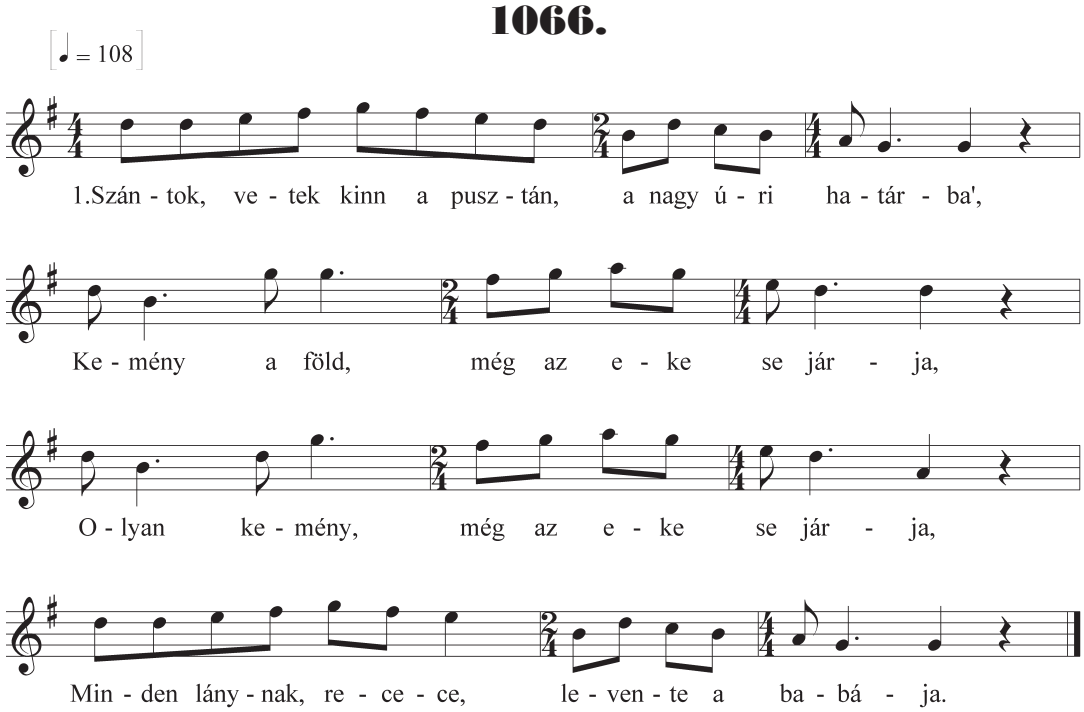
3. El is mentem szombat este, beszóltam az ablakon,
Ébren vagy-e vagy aluszol, kökényszemű galambom?
Ha ébren vagy, szőke kislány, csak egy szóra gyere ki,
Készen van az árva szívem teérted megrepedni.

Ismétlésre:

Ha ébren vagy, szőke kislány, csak egy szóra gyere ki,
Ölelésre, páros csókra vár a karom ideki.

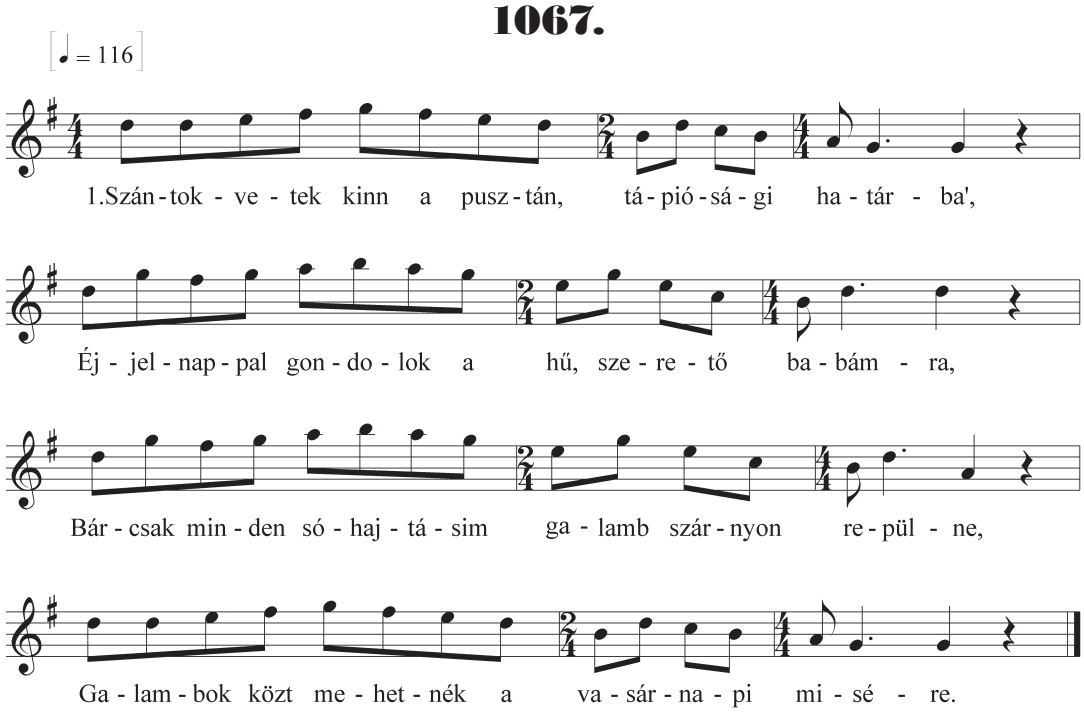
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10986b

1066.

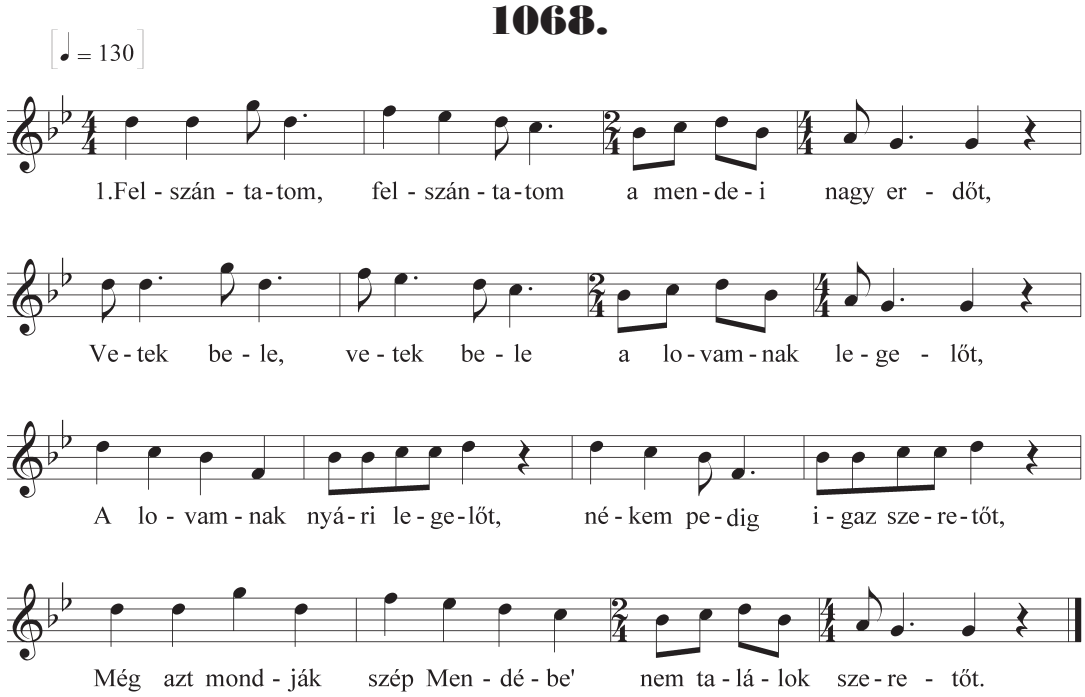
Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85) Terék József, 2010.VI.07.

1067.

Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.
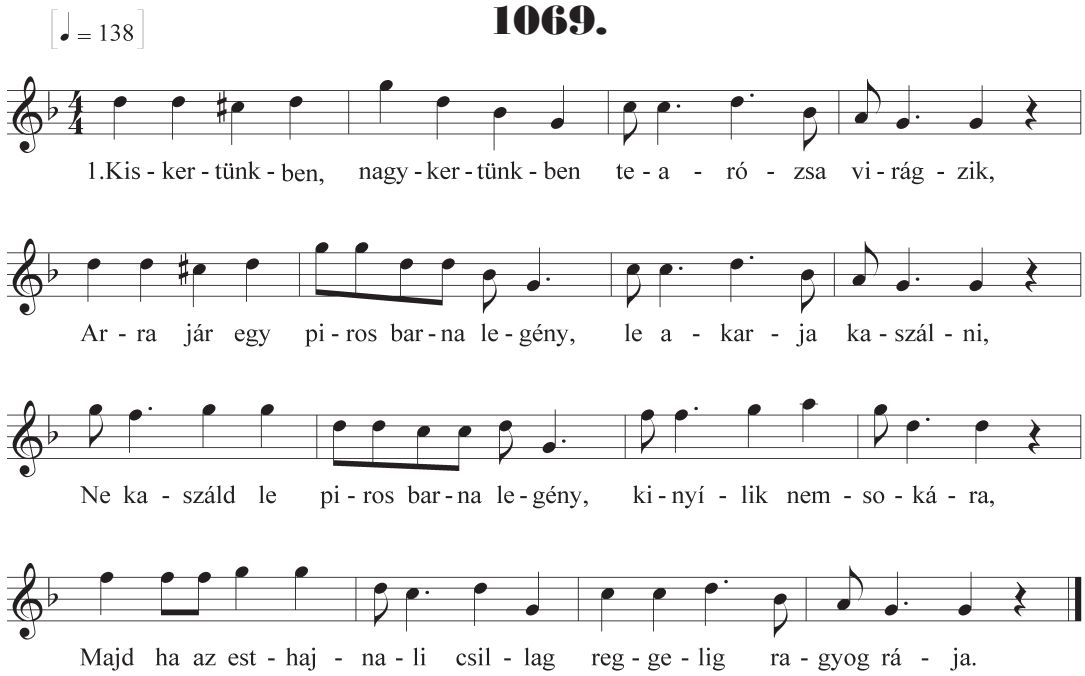
1068.

2. Jó dolga van, jó dolga van a mostani babámnak,
Szénát, zabot, szénát, zabot nem arat a lovának,
Mert a szénát, csuhaj, rececе, barna kislány kötötte össze,
Gyere, csárdás kis angyalom, tedd a lovam elébe.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641n

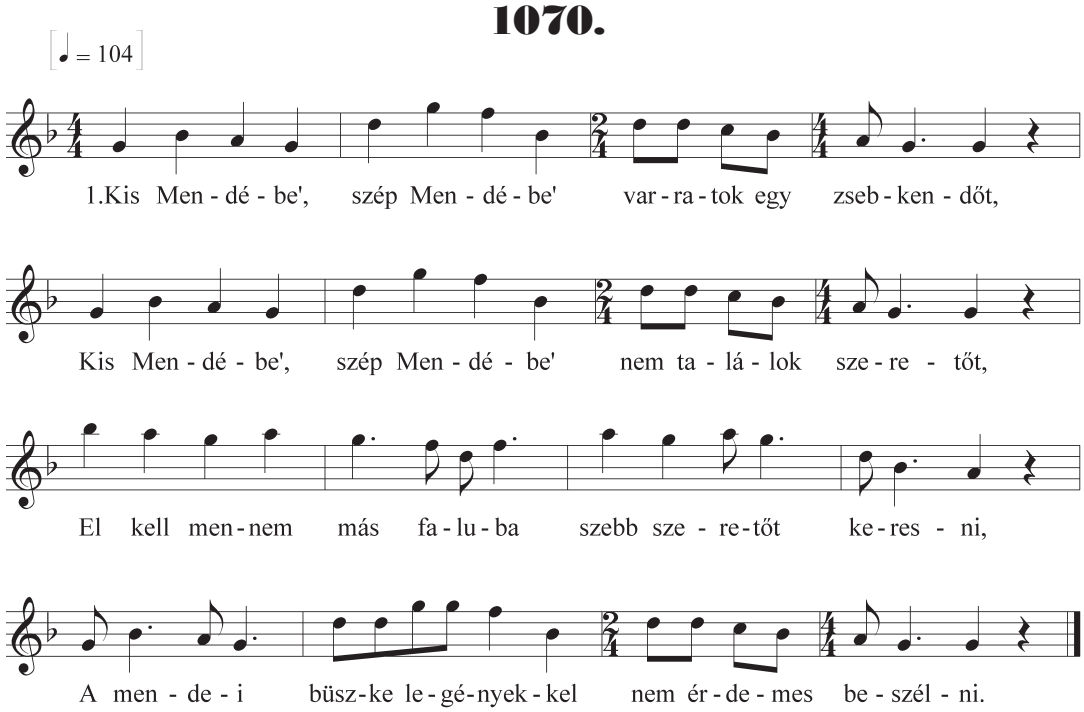
1069.

2. Elhervad a fű a réten, ha a kasza levágja,
Elhervad egy piros barna kislány, ha a legény gyalázza,
Akármilyen szép az a lány, ha a legény gyalázza,
Utoljára úgy elhervad, mint a rózsa virága.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67) — Terék József, 2009.III.01.
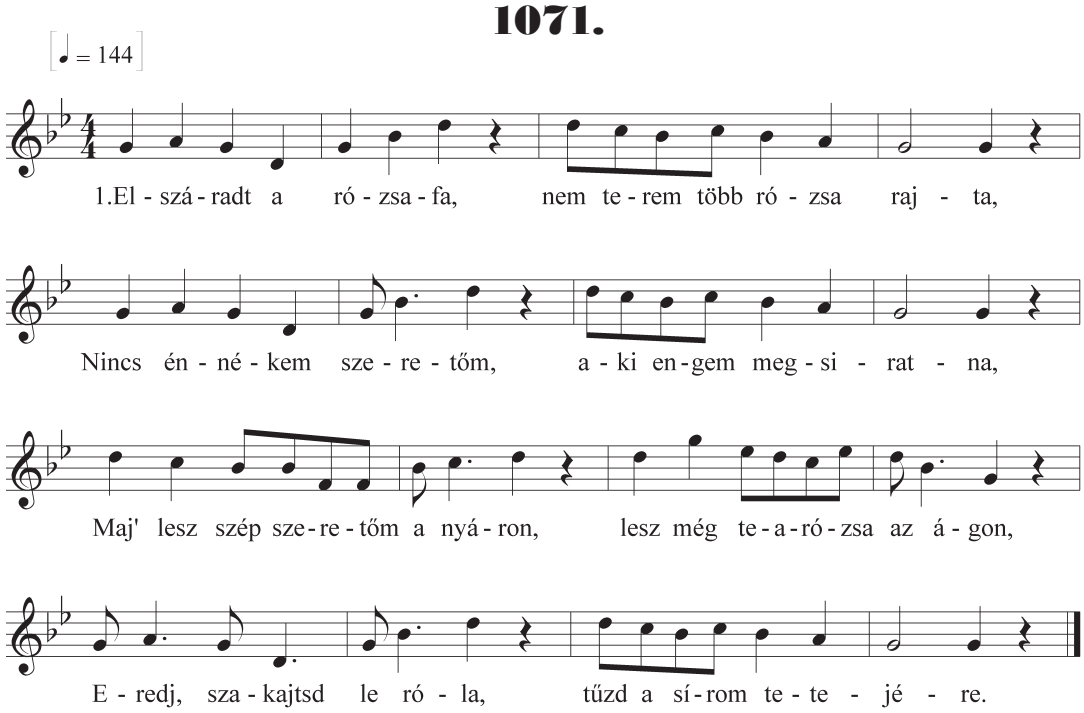
1070.

2. Kiskertembe, kiskertembe kinyílott a gyöngyvirág,
Aki abból öt-hat ágat szakít, az nem szeret igazán,
Én is csak egyet szeretek, mégis de sokat szenvedek,
Az az álnok büszke legény csalta meg a szívemet.
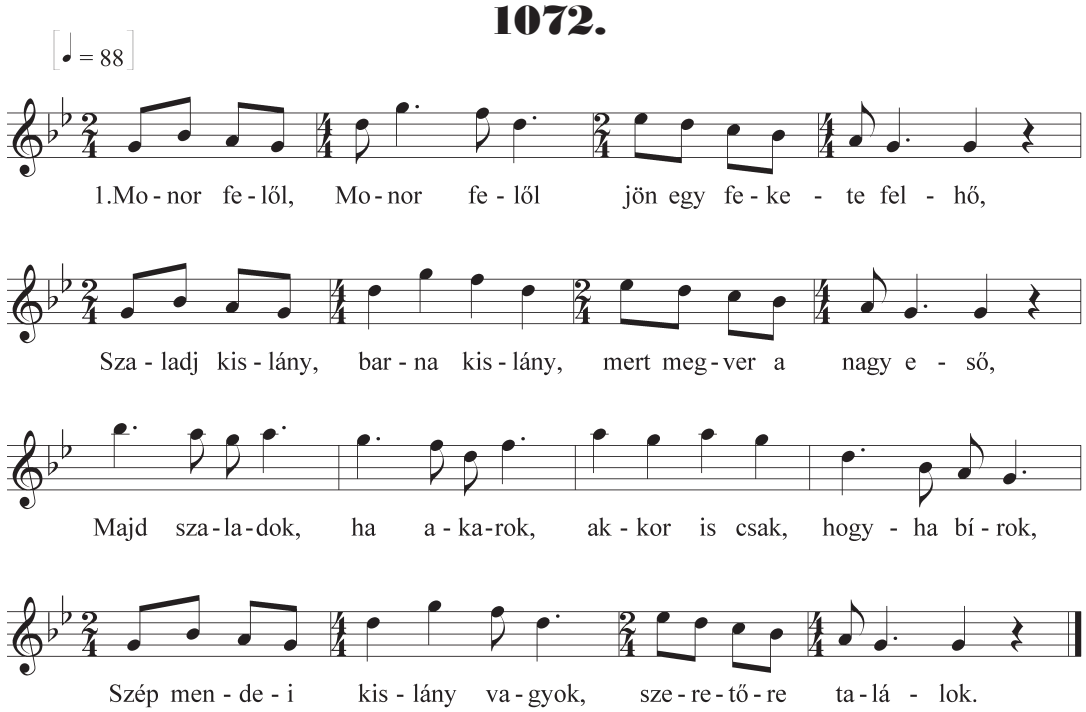
Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642c

1071.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.
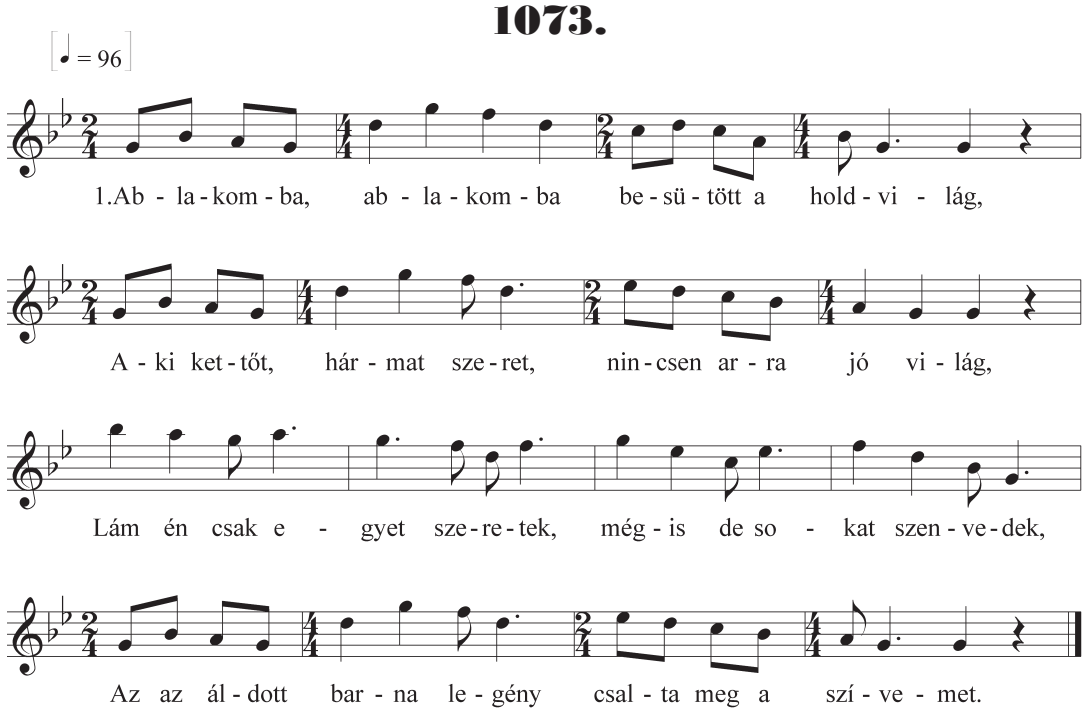
1072.

2. Ha bemegyek, ha bemegyek a Dezső-féle kocsmába,
Rövid nyelű kis bajlétom vágom a gerendába,
Aki legény, az vegye ki, aki halálfia akar lenni,
Még az éjjel zsandárvérrel írom le a nevemet.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.
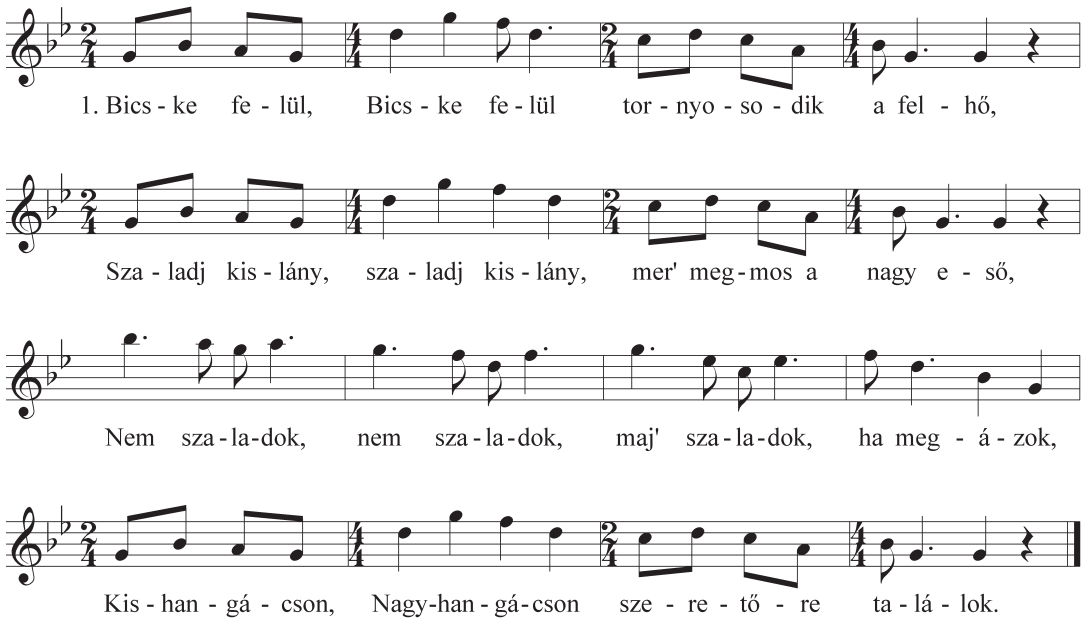
1073.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.18.

1074.
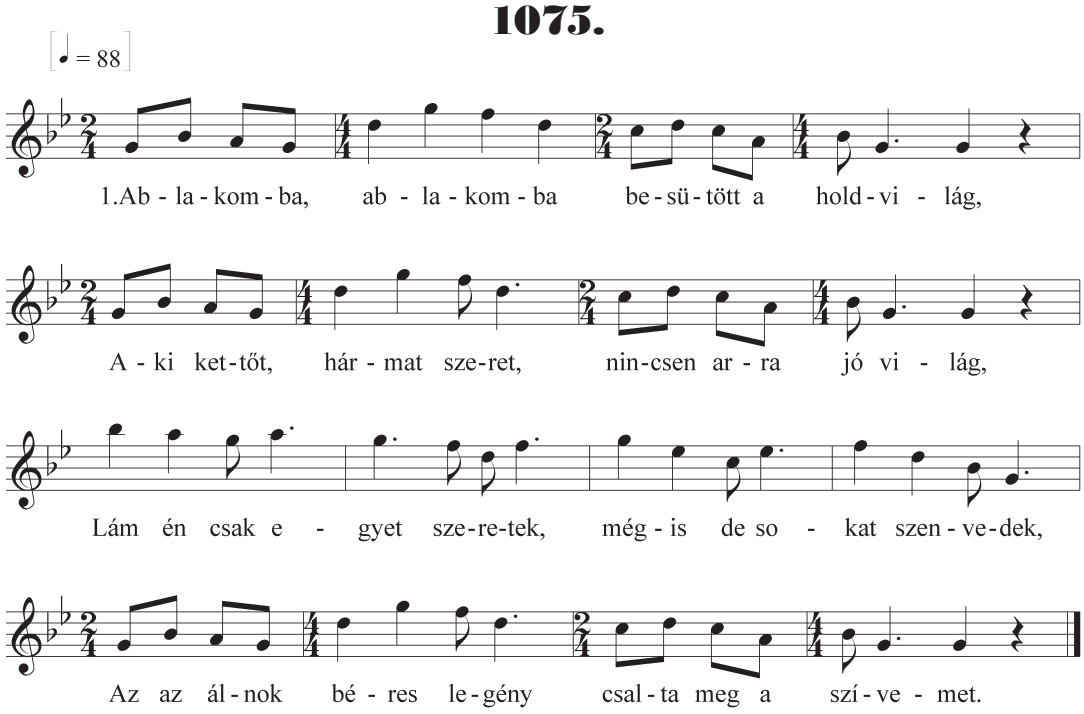
Tempo giusto

Nagykáta (Pest), lányok
BR 08923
KR 02342

Bartók Béla, 1906.VIII.

1075.
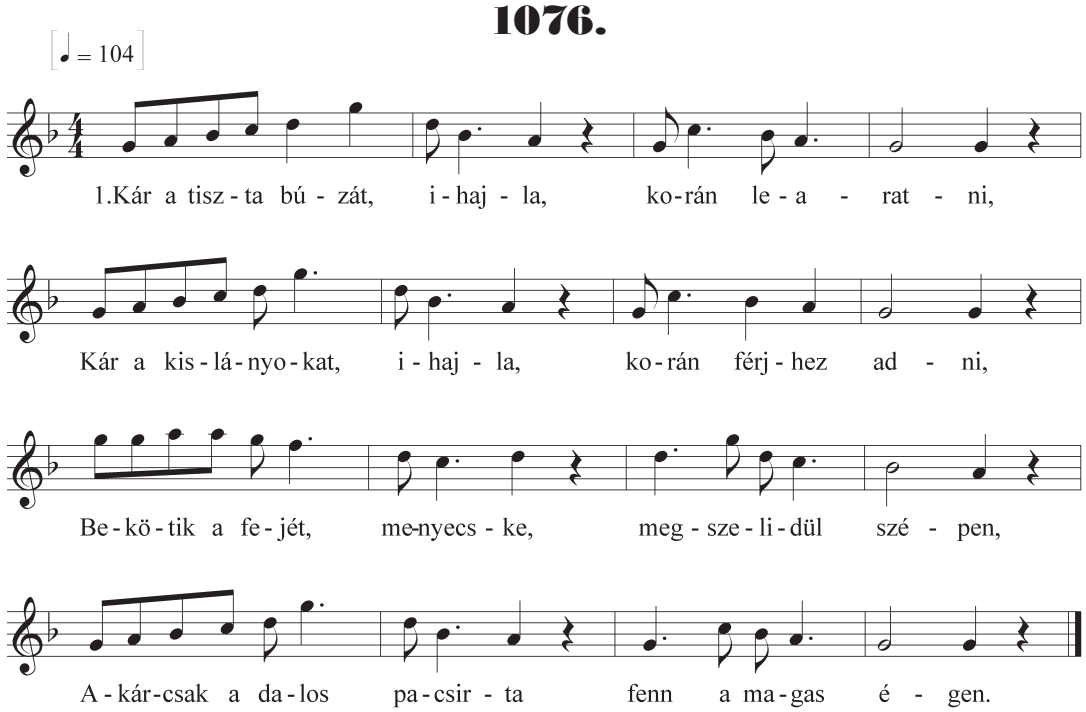

2. Káta felől, Káta felől jön egy fekete felhő,
Szaladj kislány, szaladj kislány, mert megver a nagy eső,
Nem szaladok olyan nagyon, fáj a szívem, sajog nagyon,
Most tudom már, miért sajog, elhagyott a galambom.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub
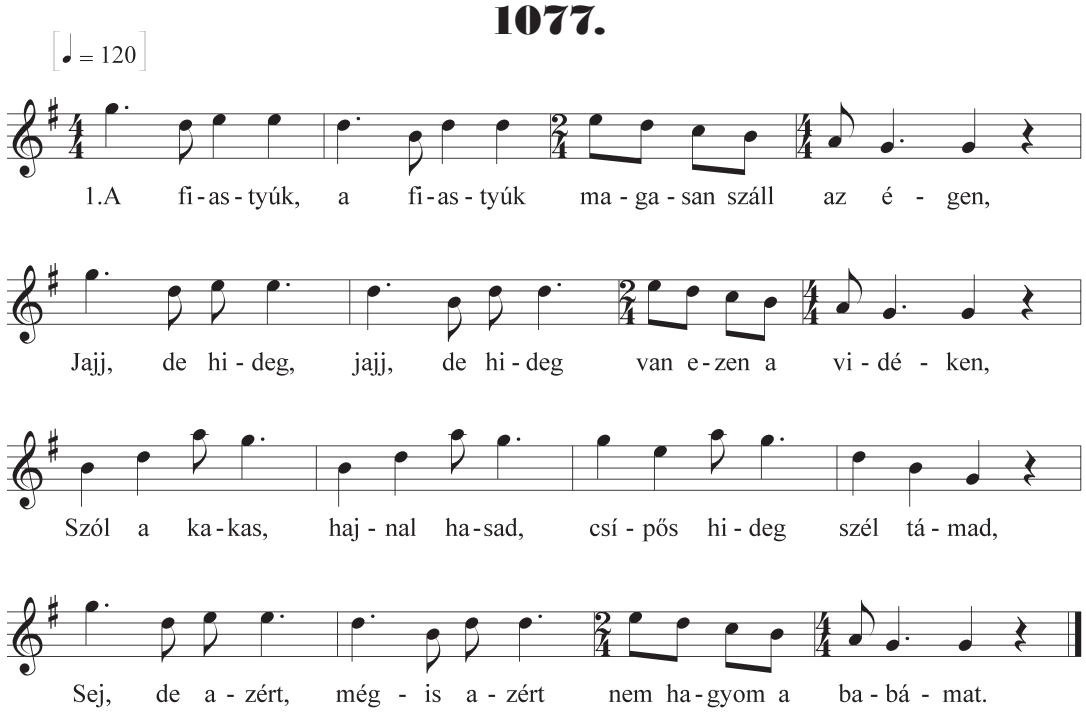
Terék József, 2009.III.03.

1076.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642d
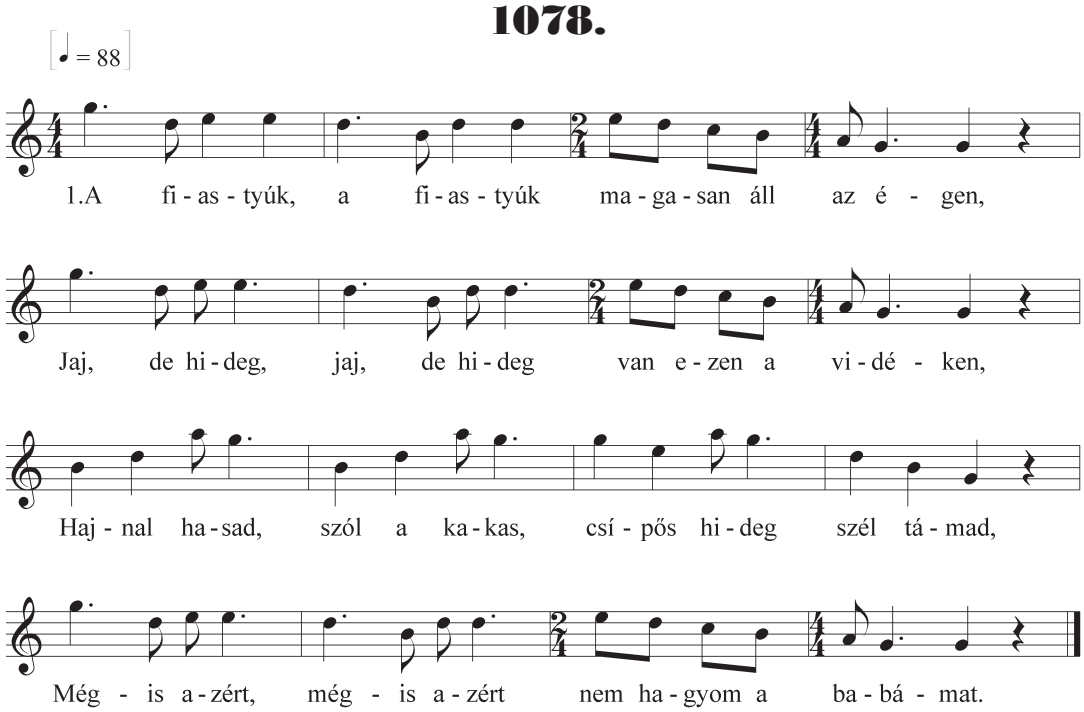
1077.

2. Nincs oly szép lány, nincs oly szép lány kerek e nagy világon,
Mint amilyen, mint amilyen te vagy édes galambom,
Piros orcád, piros orcád tőlem hát ne tagadd meg,
Tekints le rám, tekints le rám a gyönyörű szép szemeddel.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.
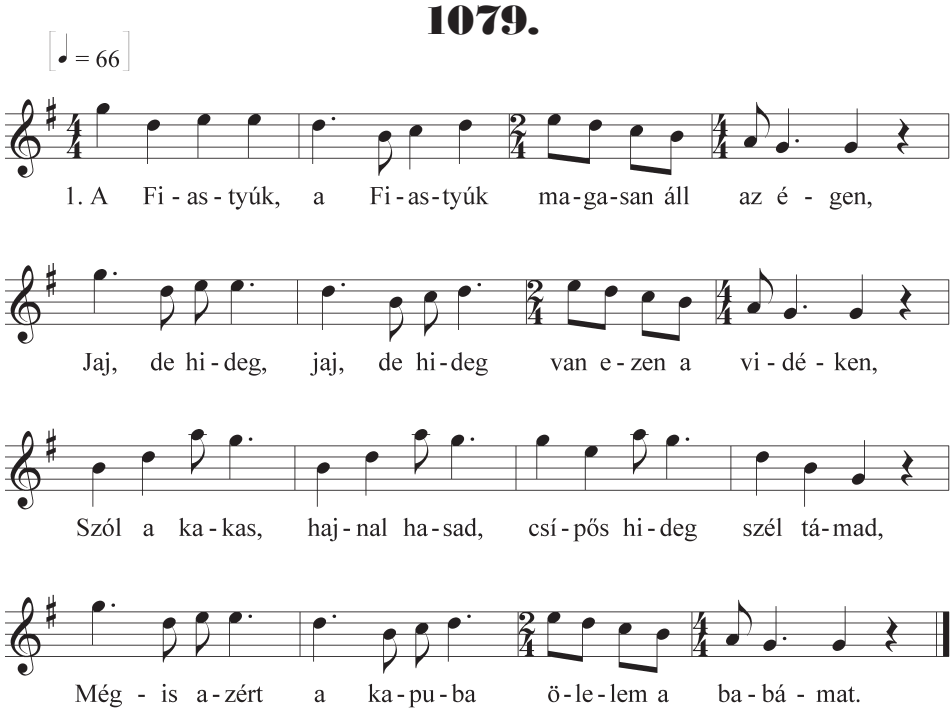
1078.

2. Nincs oly legény, nincs oly legény széles e nagy világon,
Mint amilyen, mint amilyen te vagy kedves galambom,
Rózsás orcád, piros orcád tőlem hát ne tagadd meg,
Tekints reám, tekints reám ragyogó szép szemeddel.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639c

1079.
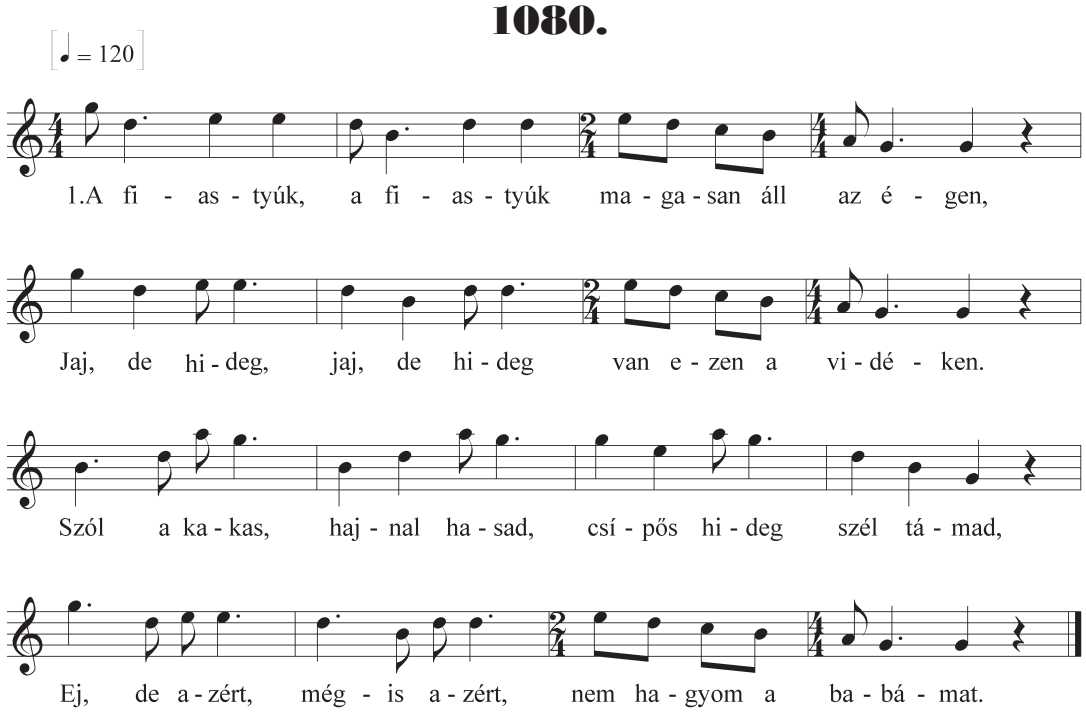

2. Jaj, de szépen megkéretett szombat este a rózsám,
De nem adott, nem engedett hozzá az édesanyám,
Adjál, anyám, kedves édesanyám, kihez akarsz, nem bánom,
Még én élek a csuhaj, nagy világon, a szeretőmet sajnálom.

Ismétlésre:

Adjál, anyám, kedves édesanyám, kihez akarsz, nem bánom,
Még én élek ezen a világon, a szeretőmet sajnálom.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10986h
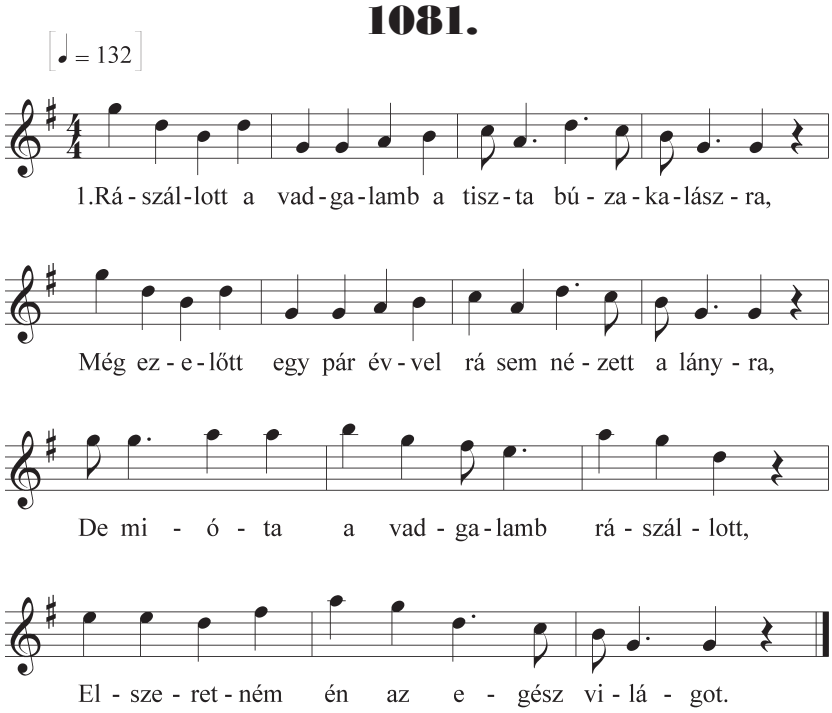
1080.

2. Nincs oly szép lány, nincs oly szép lány kerek e nagy világon,
Mint amilyen, mint amilyen te vagy édes galambom,
Piros orcád, rózsás orcád tőlem hát ne takard el,
Kacsints reám, kacsints reám ragyogó szép szemeddel.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) Terék József, 2009.III.09.

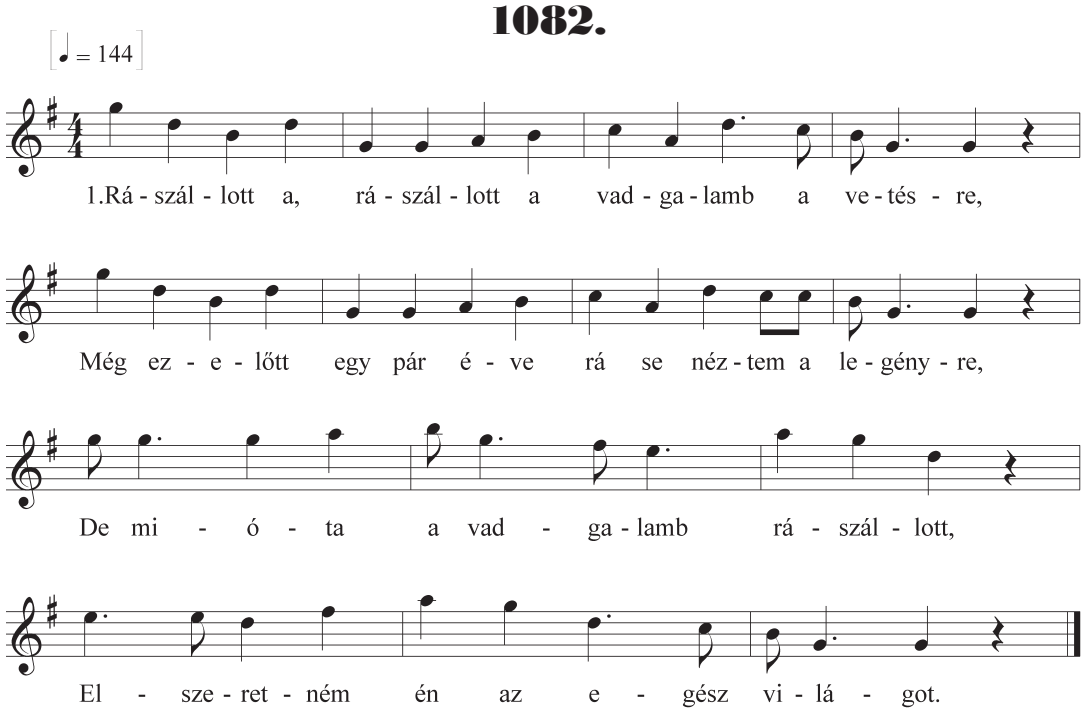
1081.

2. Ez a kislány, barna kislány mikor megy a templomba,
Slingelt szoknya, vasalt szoknya látszódik ki alatta,
Az asszonyok azt beszélik felőle,
Szép kókai legény ennek a szeretője.

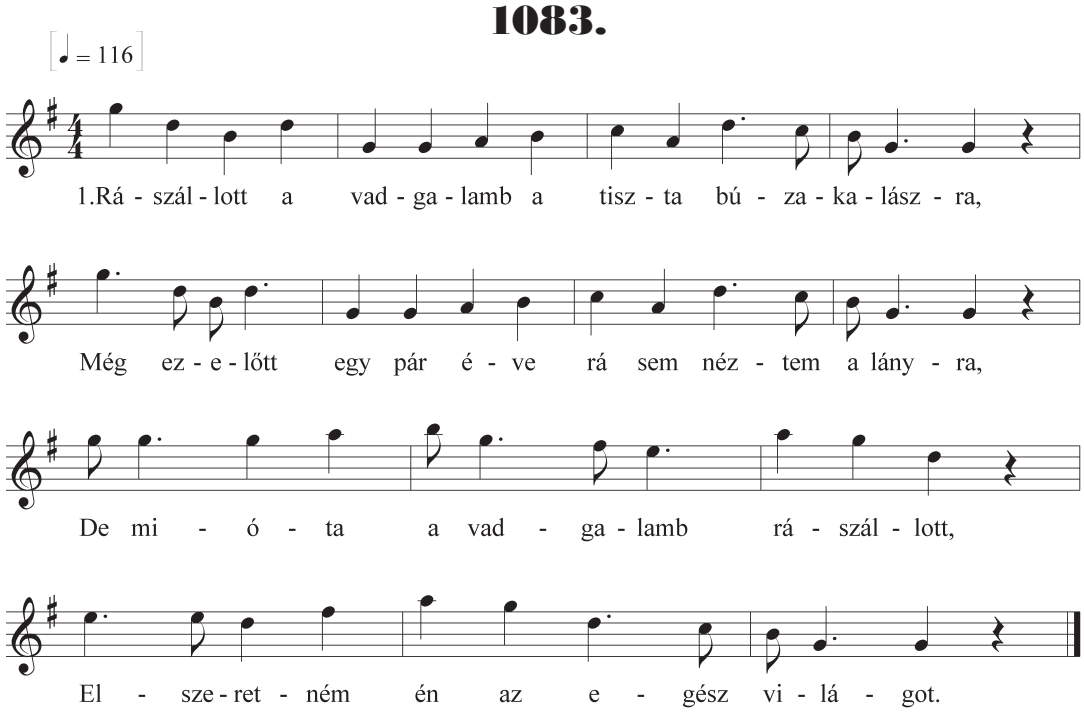
Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.10.

1082.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.

1083.
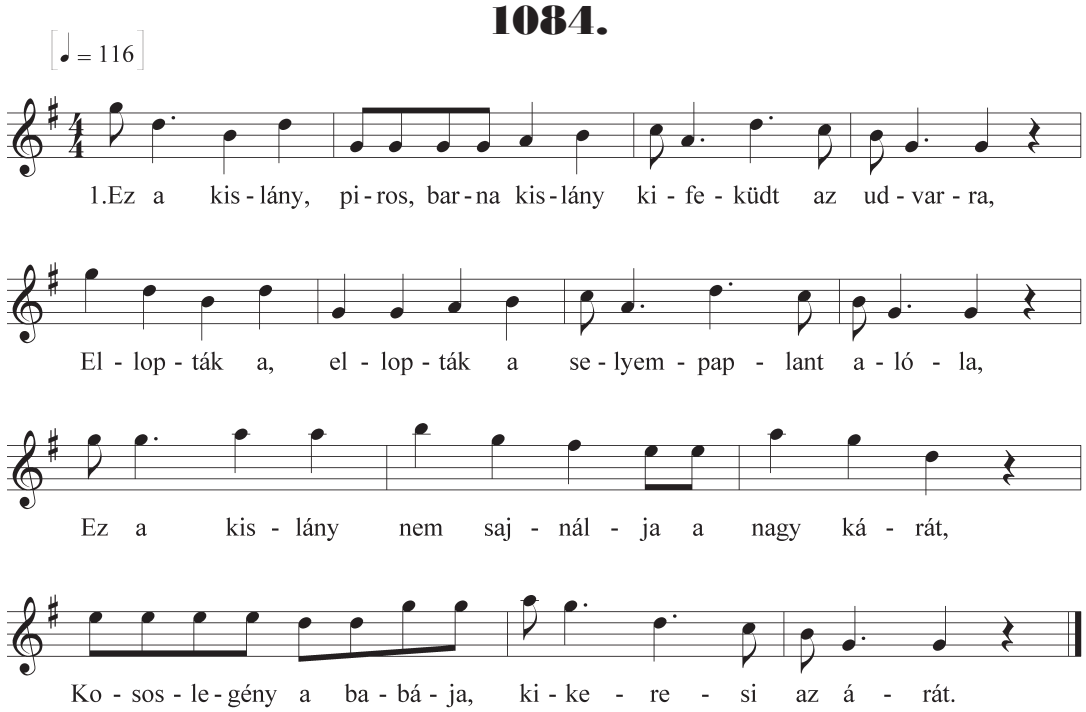

2. Állj meg kislány, barna kislány, véled akarok beszélni,
Azt akarom megkérdezni, hogy szeretsz-e még engemet,
Ha nem szeretsz, azt is mondd meg igazán,
Piros-barna kislány, ne járass magad után.

3. Ez a kislány, barna kislány kifeküdt az udvarra,
Ellopták, de kilopták a selyempárnát alóla,
Ez a kislány nem sajnálja a párnáját,
Tüzér a babája, kikeresi az árát.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) — Terék József, 2009.III.09.

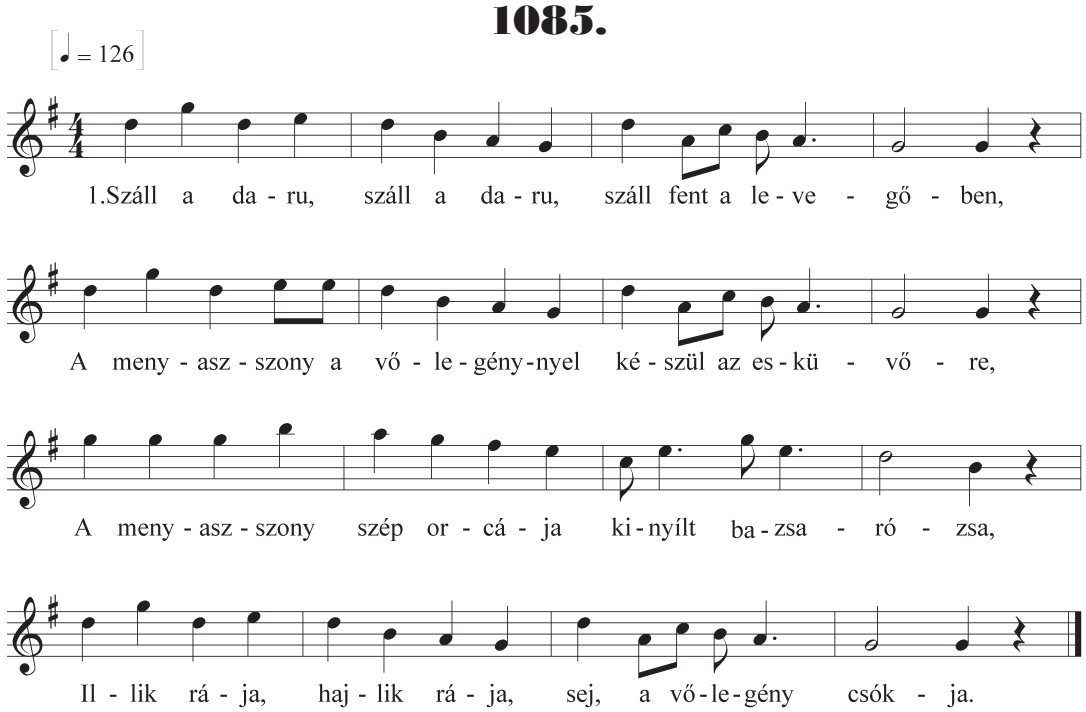
1084.

2. Állj meg kislány, piros, barna kislány, beszédem van tevéled,
Azt akarom megkérdezni, szeretsz-e még engemet, (hogy)
Emlékszel-e a szavaidra, mit mondtál,
Mikor nékem páros csókot osztottál.

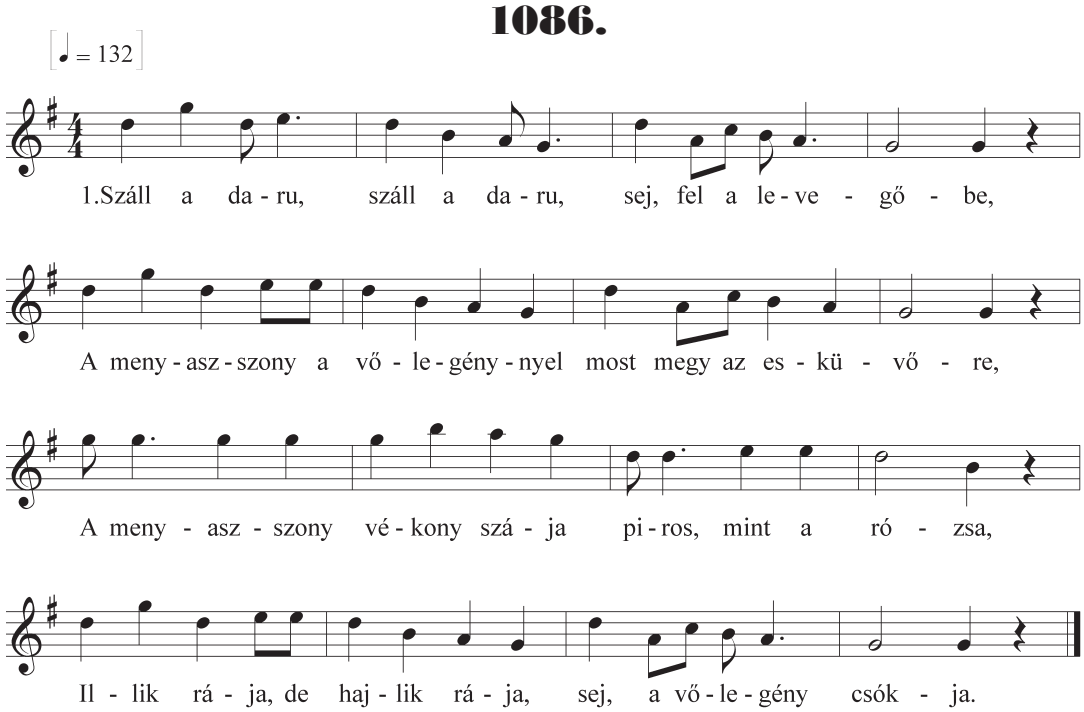
Újszilvás (Pest), Boros Sándorné Berzsényi Irén (70) — Terék József, 2009.III.20.

1085.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12635e
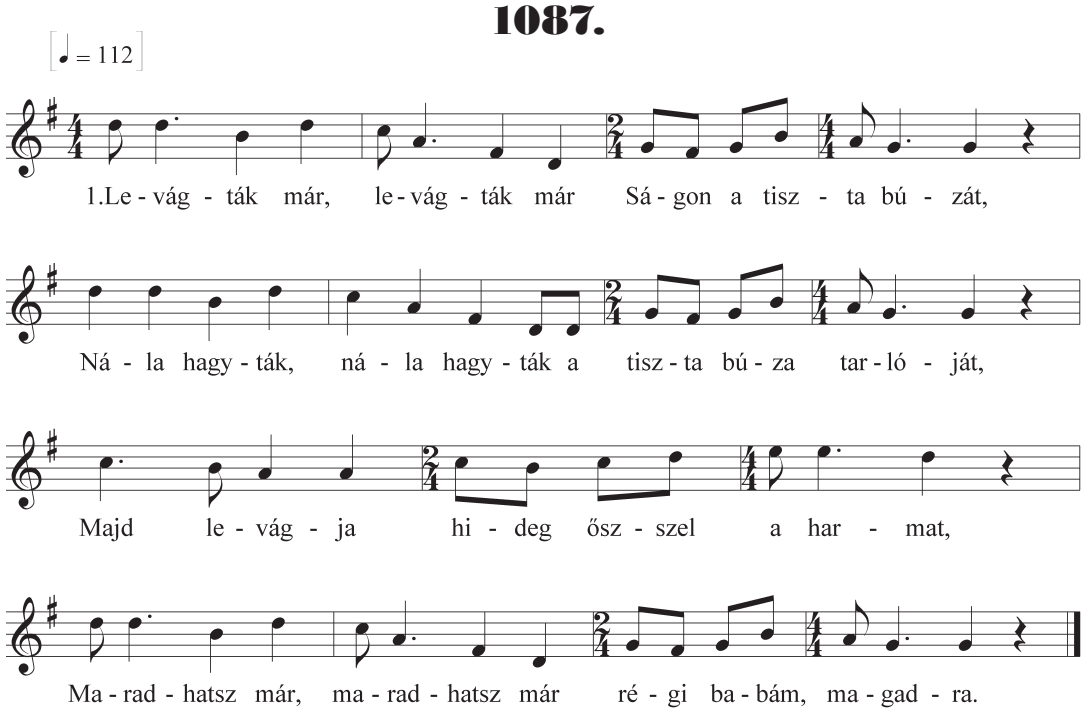
1086.

2. Láttál-e már, láttál-e már, sej, vízen buborékot,
Közepébe', a négy sarkába, sej, két szál rozmaringot,
A rozmaring szagos ága ráhajlik a vállamra,
Megmutatom Sülysáp falujába, sej, én leszek a párja.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

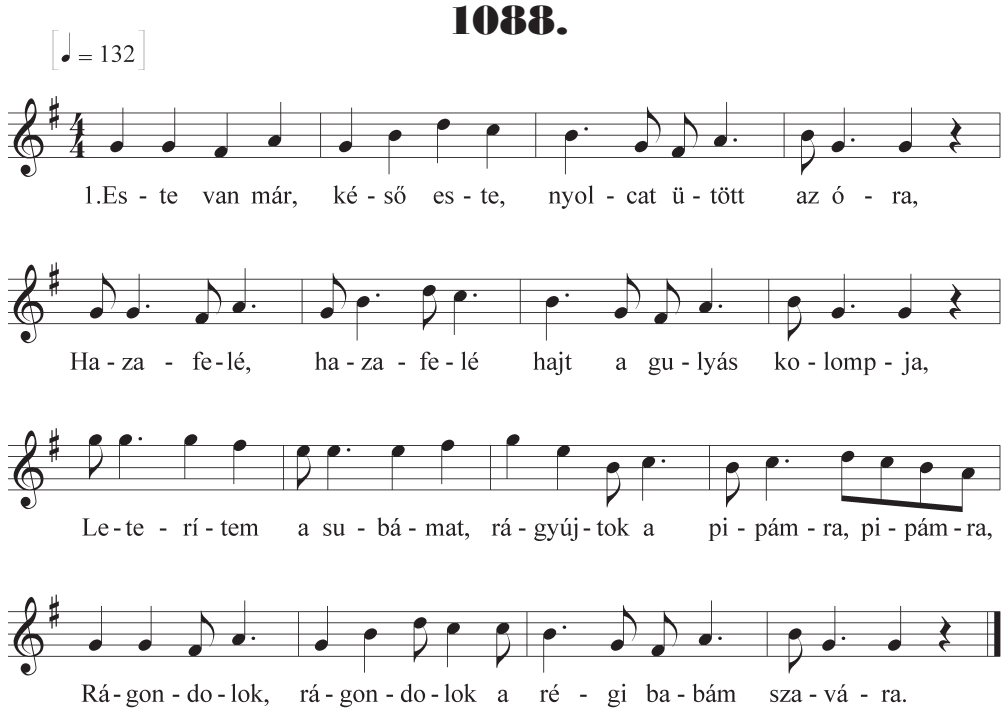
1087.

2. Haragszanak, haragszanak rám a falusi lányok,
Hogy én mindig, hogy én mindig tiszta fehérbe járok,
Ne haragudjatok falusi lányok,
Barna legény a szeretőm, annak kedvébe járok.

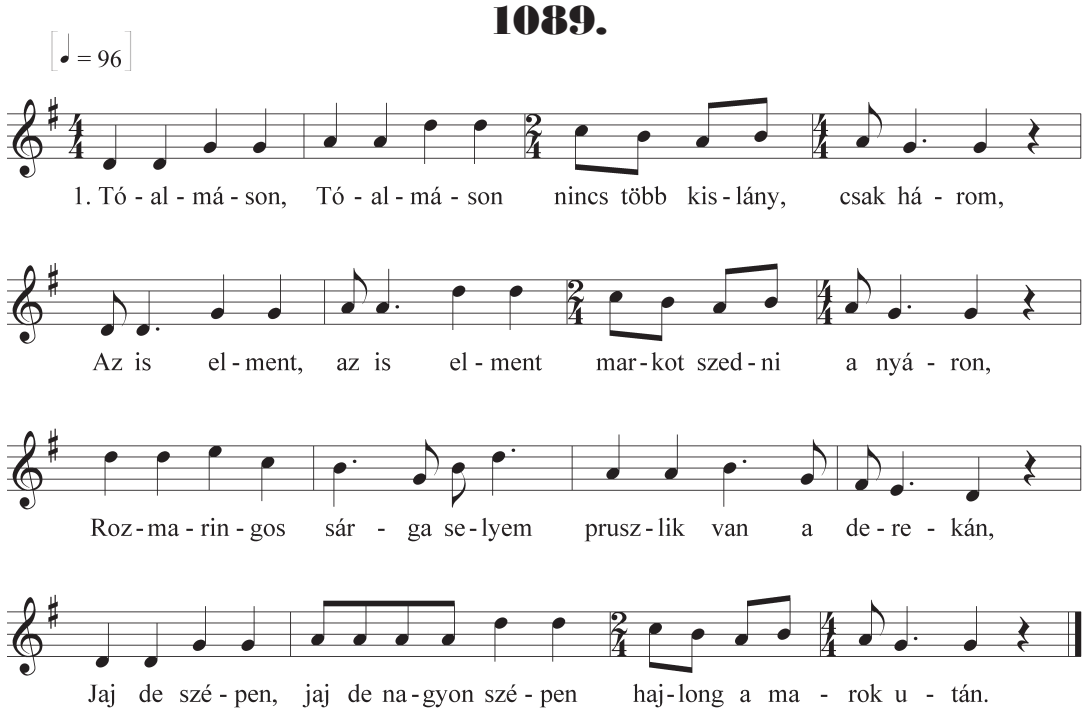
Tápióság (Pest), özv. Veszeli Jánosné Bartucz Mária (86), Szajcz Miklós (74) — Terék József, 2009.III.18.

1088.

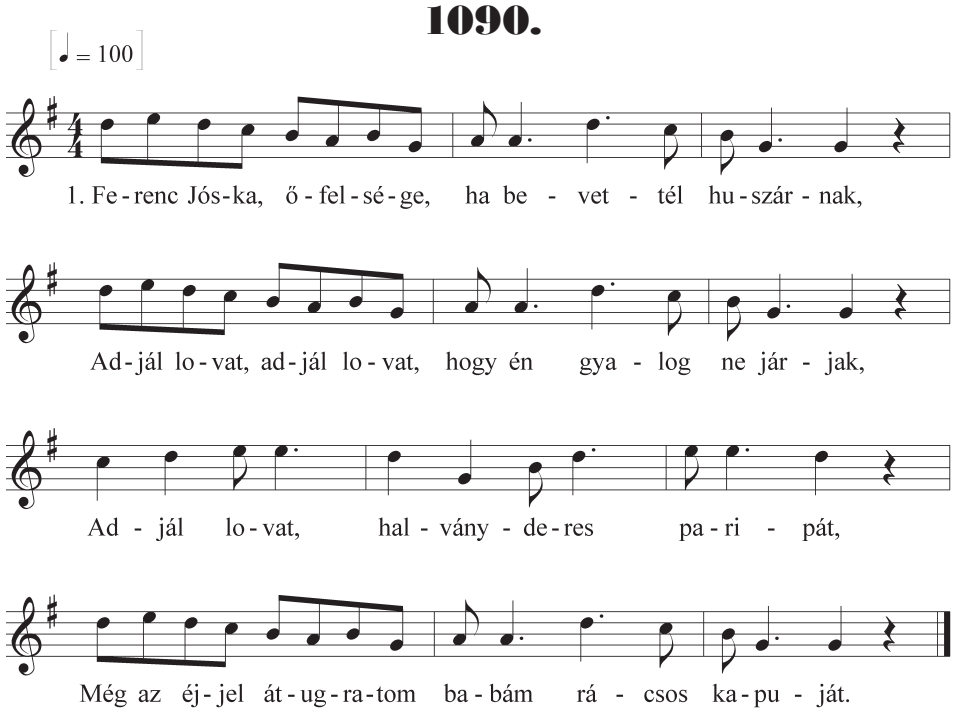
Gomba (Pest), Gados Aranka (75) Ismeretlen, 1975.

1089.

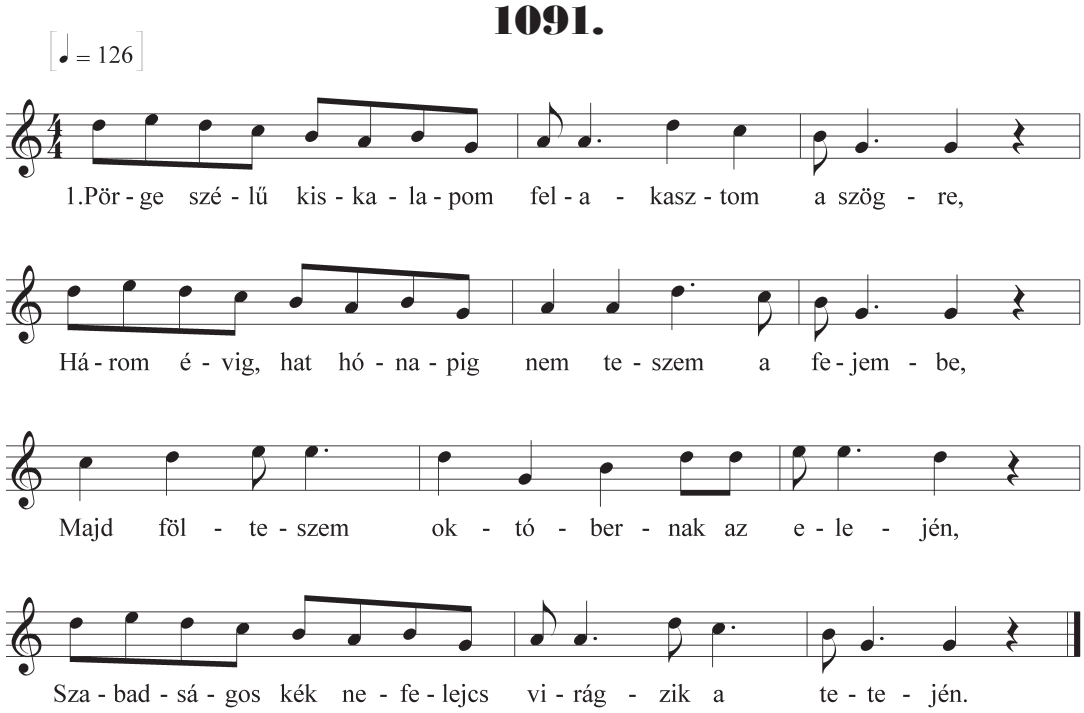
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Borsai Ilona, Kapronyi Teréz, 1975.VI.06.
ZTI AP 09654b

1090.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978c

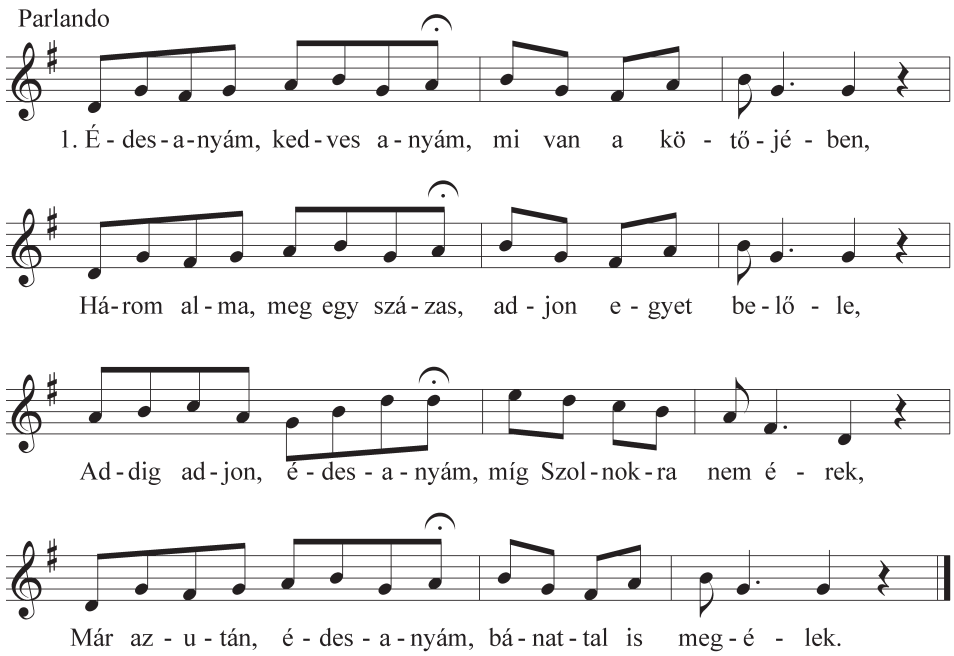
1091.

2. Miki, Miki, Horthy Miki, ha bevettél huszárnak,
Adjál lovat, adjál lovat, hogy én gyalog ne járjak,
Adjál lovat, almás-deres paripát,
Még az éjjel látogatom babám rácsos ablakát.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.
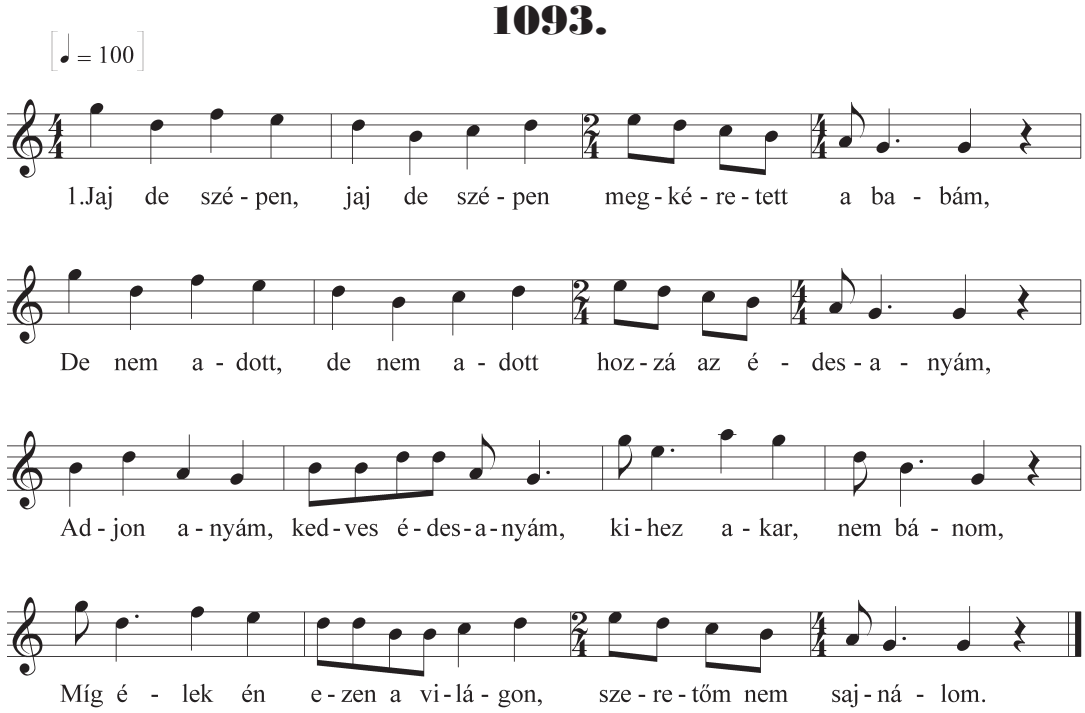
1092.

Nagykáta (Pest), Kocsi László (72) Kátai Szilveszter, 1975.XII.

Megjegyzés: Az adatközlő Kocsi László (1903-1993) földműves, édesanyja Fejős Margit. A hallgató csárdásban is előadható, a sorok 1-2. ütemértékeinek duplázásával.

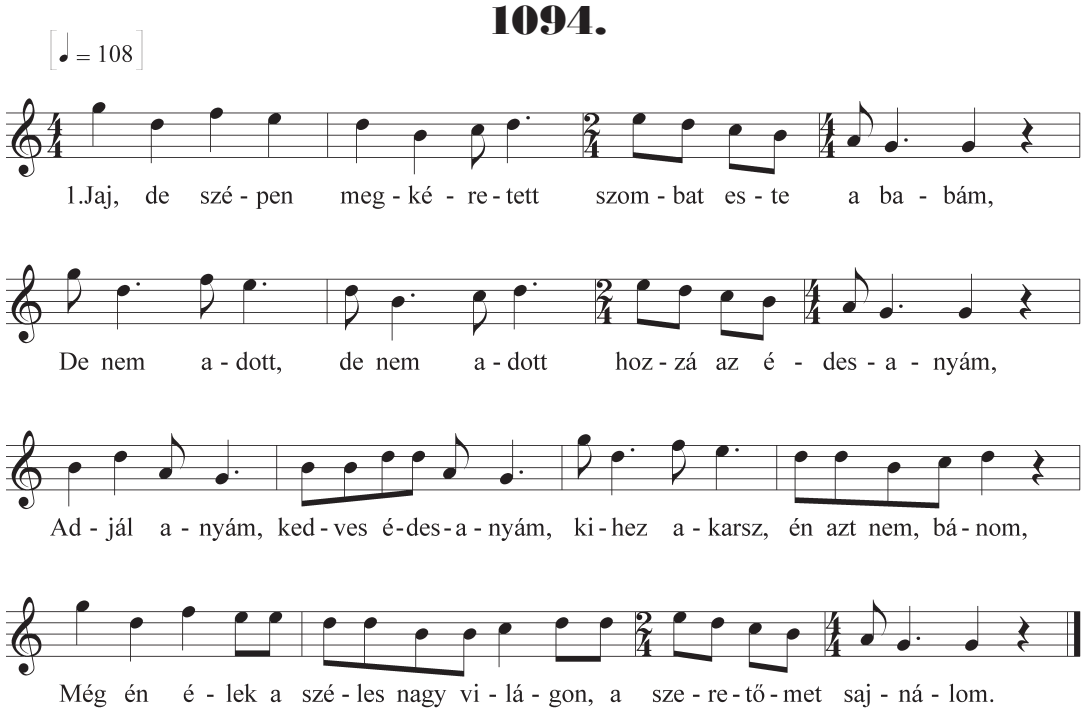
1093.

2. Jaj, de szépen, jaj, de szépen hirdetnek a templomba‘,
De engem az első szeretőmmel nem hirdetnek ki soha,
Látod anyám, kedves édesanyám, te vagy annak az oka,
Hogy engem az első szeretőmmel nem hirdetnek ki soha.
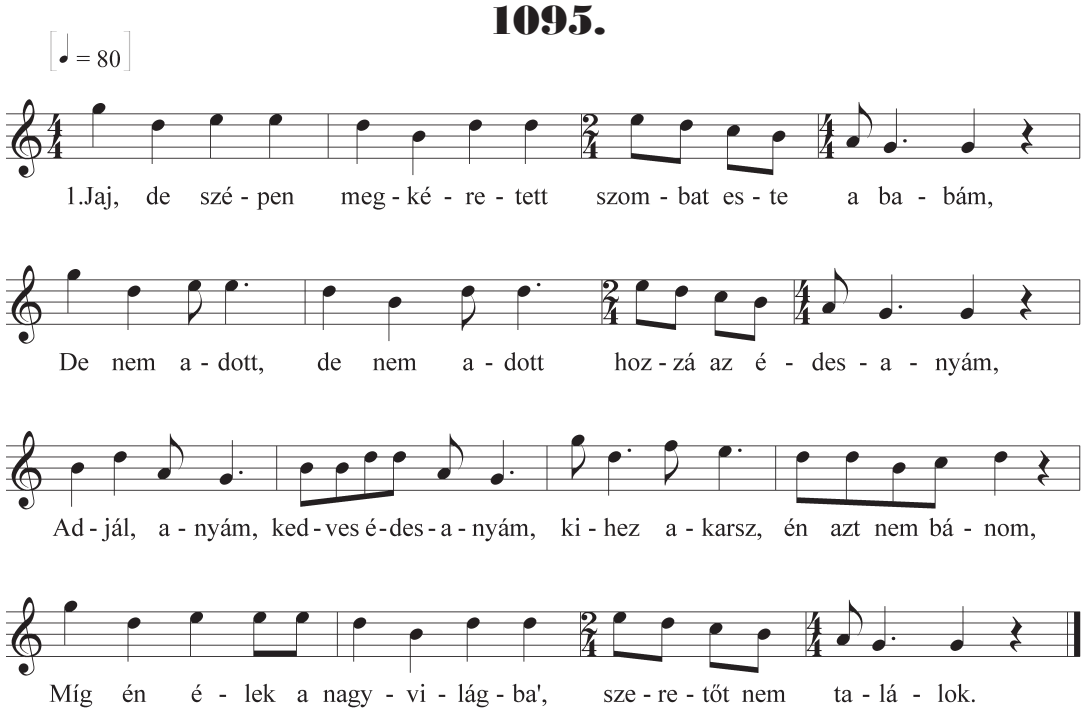
Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes Terék József, 2010.II.17.

1094.

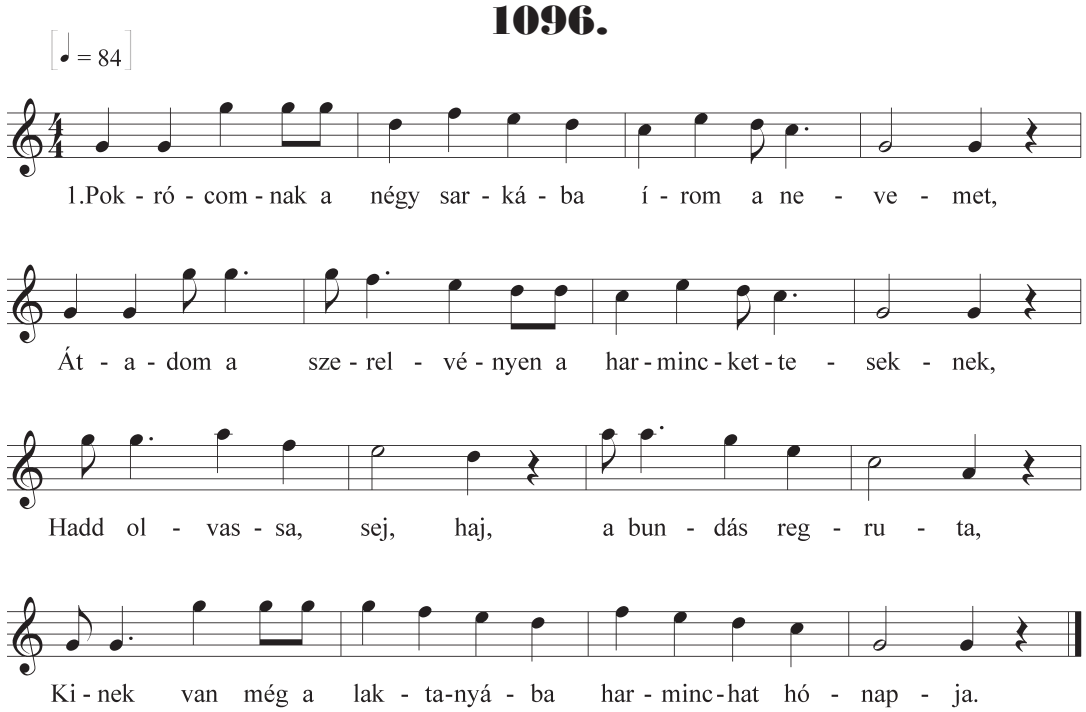
Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

1095.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12637c

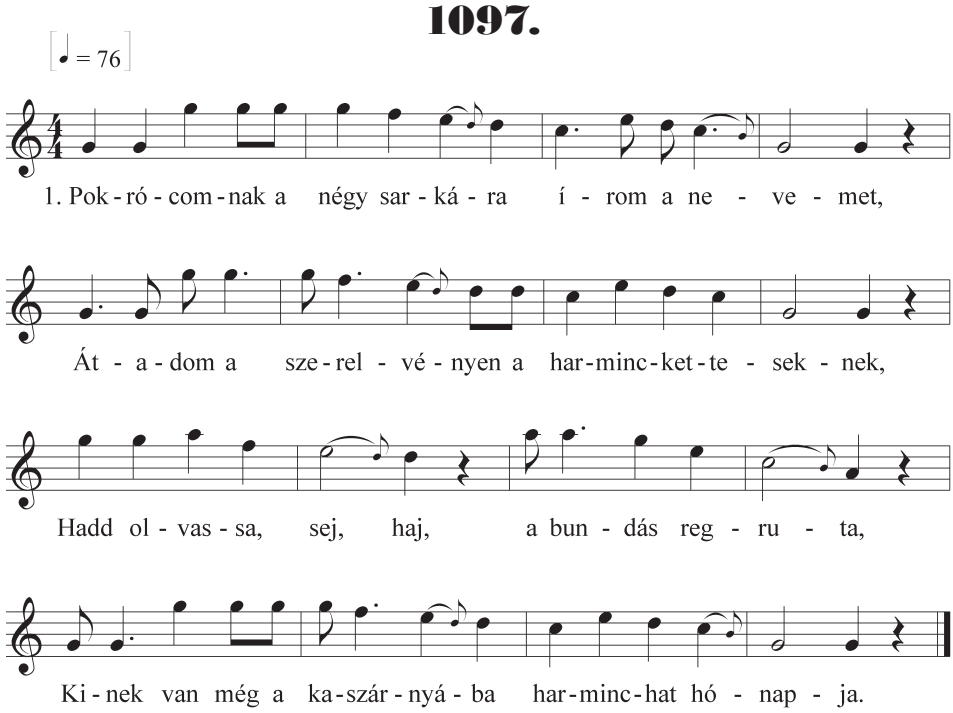
1096.

2. Isten veled tölténytáska, szurony, meg a puska,
Én már többé nem pucollak, egyen meg a rozsda,
Sapkán félrevágom, vigyázzba sem állok,
Odahaza várnak rám a kökényszemű lányok.

Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12637g,h

1097.

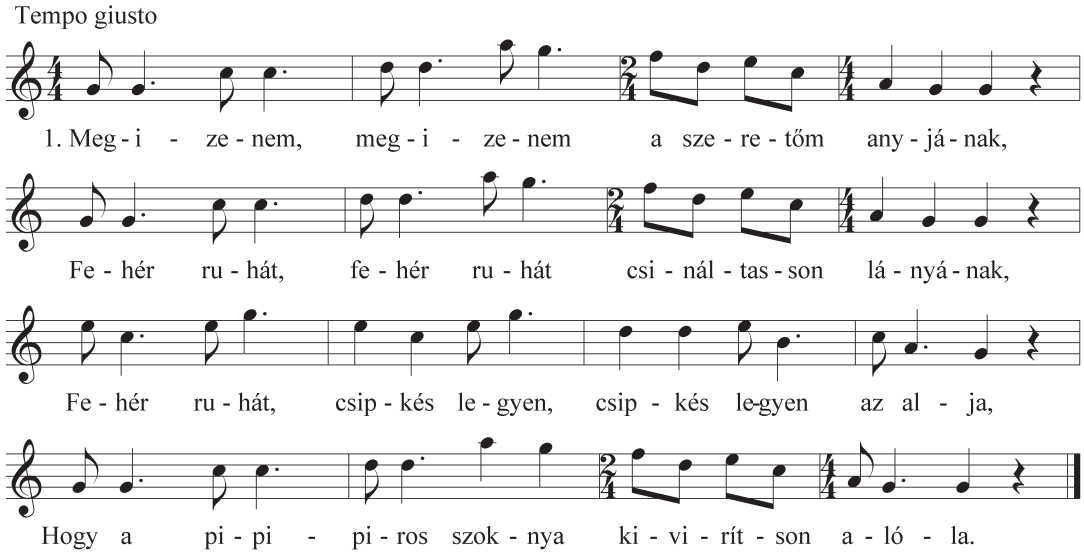

2. Gyere, pajtás, a szironi [2023] fegyver lesz az első,
Sír a bundás, hull a könnye, mint a záporeső,
Ne sírj, bundás, ne sírj, letelik a katonaidő,
Nekem is volt, de már letelt a három esztendő.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10994c

2023 szironi = szirony, szurony

1098.
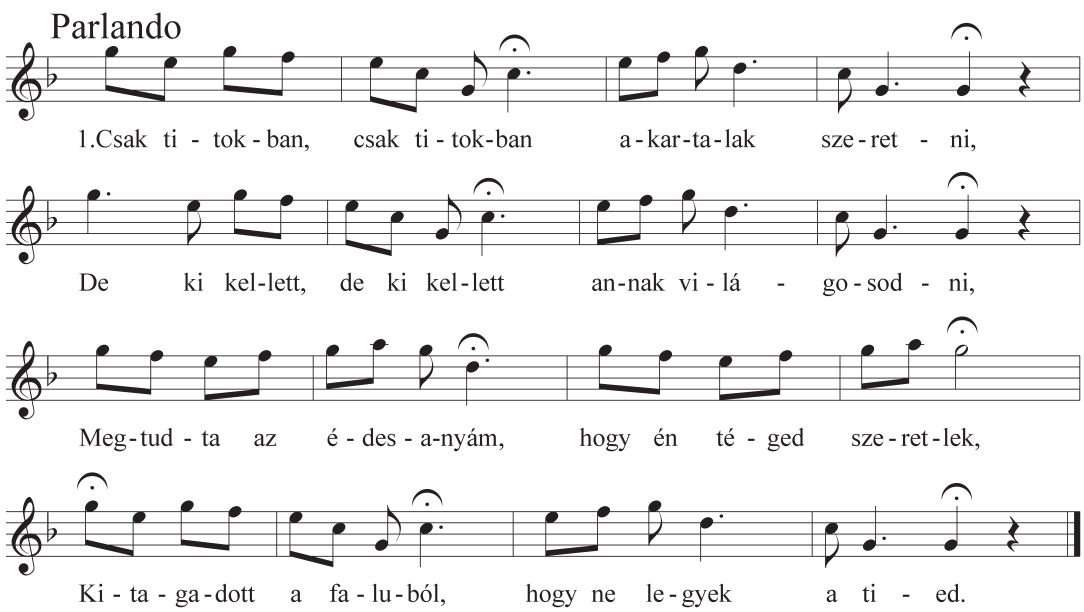

2. Megizenem, megizenem a szelei bírónak,
Márványkőből, márványkőből rakassa ki az utat,
Mer' nagy a sár fölfreccsen az keselylábú lovamra,
A lovamról, a lovamról az én kedves babámra.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 08883
KR 02332, KR 02333

Megjegyzés: Bartók Béla nem jelölte meg külön, hogy mely versszakokkal énekelték a tápiószelei változatot, így a támlapos lejegyzésben található 1-2. versszak került felhasználásra. [2024]

1099.

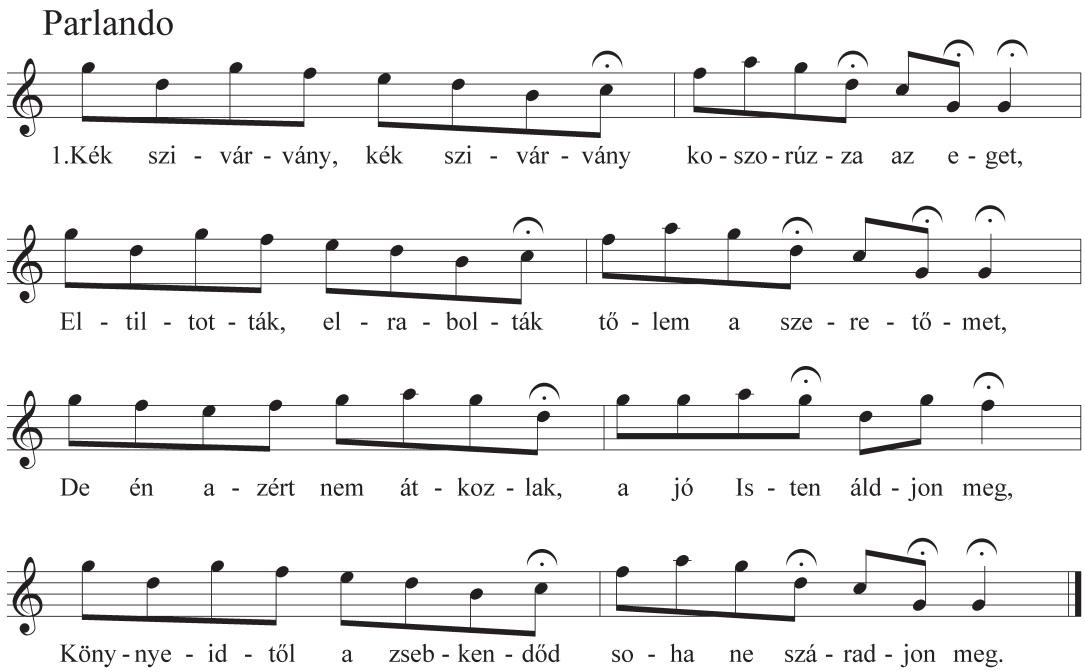

2. Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget,
Az én kedves kisangyalom most tudtam, hogy mást szeret,
Váljunk el hát hűtlen babám, a jó Isten áldjon meg,
Könnyeidtől a zsebkendőd sohase száradjon meg.

Farmos (Pest), Lesták Péterné Bordás Borbála (83), Bukor Imréné Kenyó Borbála (79) — Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12635d

2024 Kiegészítő, a versszakokra utaló pontos információ nem jelölése esetén a legelső kutatási eredmény adatait vesszük figyelembe. Eltérés a 2. versszakban található, melyben a „gyulai" szó helyett „szelei" került behelyettesítésre.

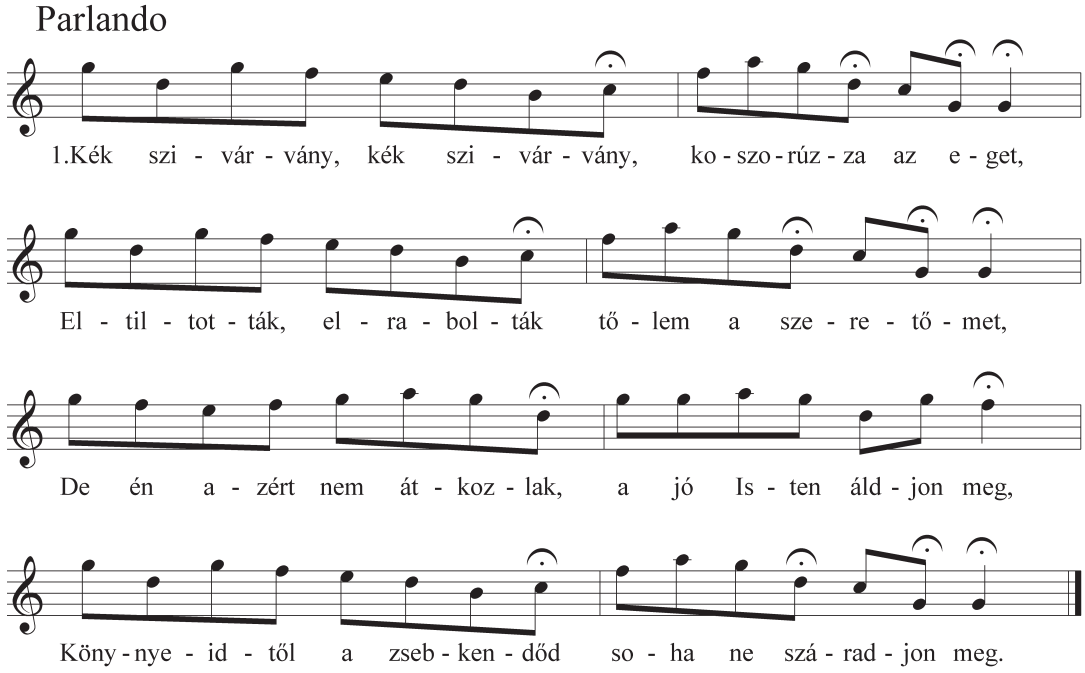
1100.

2. Csak titokba, csak titokba akartalak szeretni,
De már látom, de már látom, minden ki fog derülni,
Megtudta az édesanyád, hogy én téged szeretlek,
Kitagadott a faluból, hogy el ne vehesselek.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

1101.

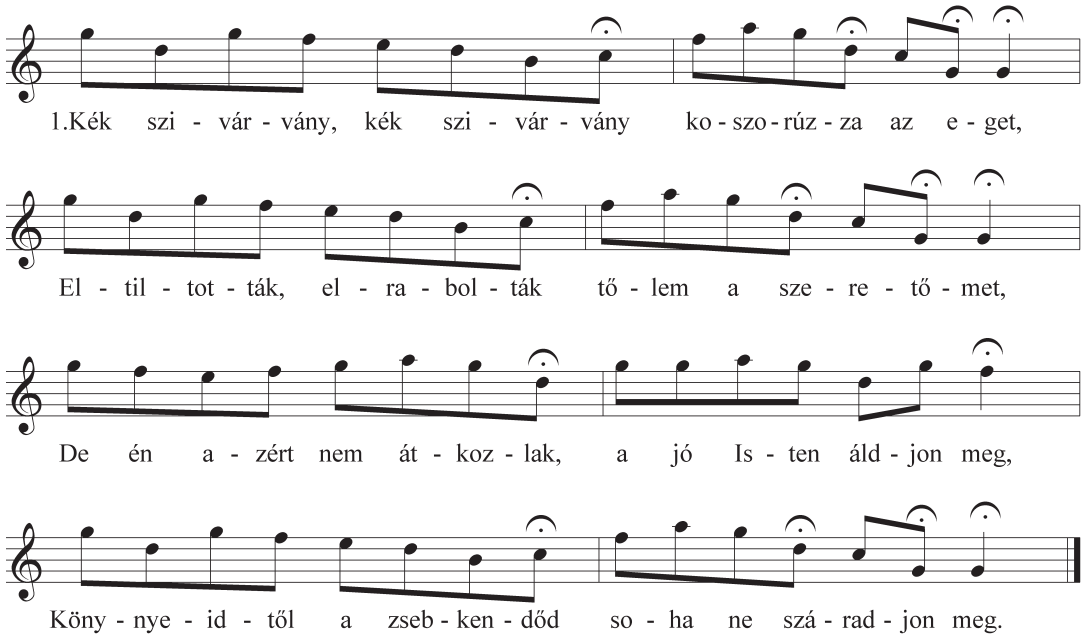

2. Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni,
De ki kellett, de ki kellett annak világosodni,
Megtudta az édesanyád, hogy én téged szeretlek,
Kitagadott a faluból, hogy hozzád ne mehessek.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

1102.

Parlando

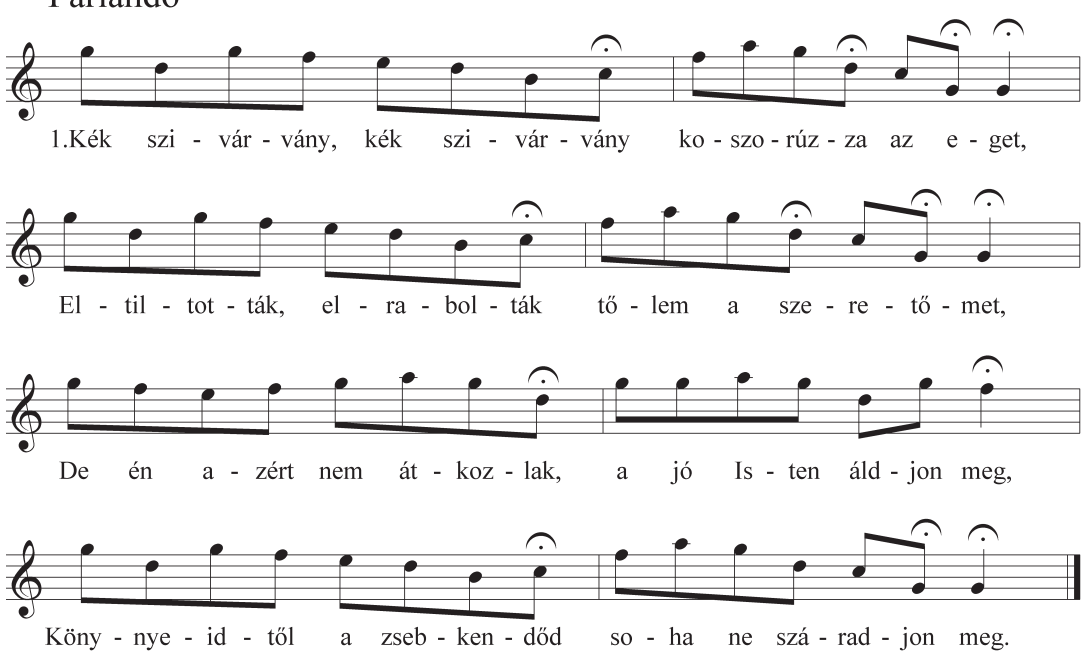

2. Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni,
De kim kellett, de ki kellett annak világosodni,
Megtudta az édesanyám, hogy én téged szeretlek,
Kihajtatott a faluból, hogy el ne vehesselek.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

1103.

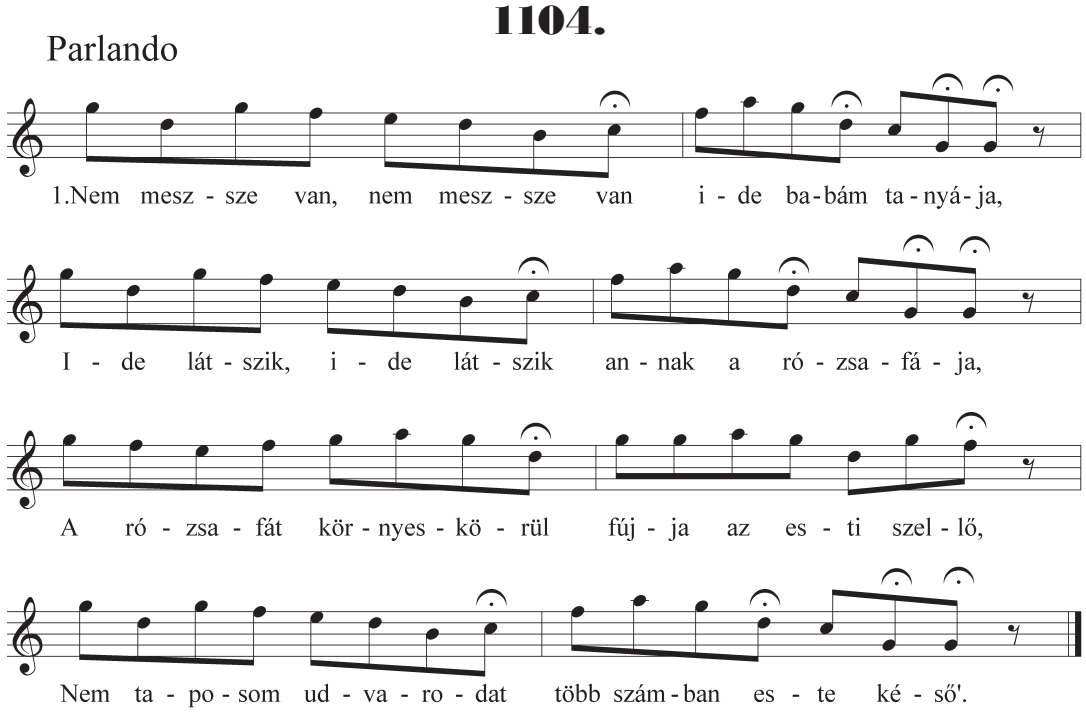
Parlando

2. Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni,
De ki kellett, de ki kellett annak világosulni,
Megtudta az édesanyád, hogy én téged szeretlek,
Kitiltatott a faluból, hogy hozzád ne mehessek.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

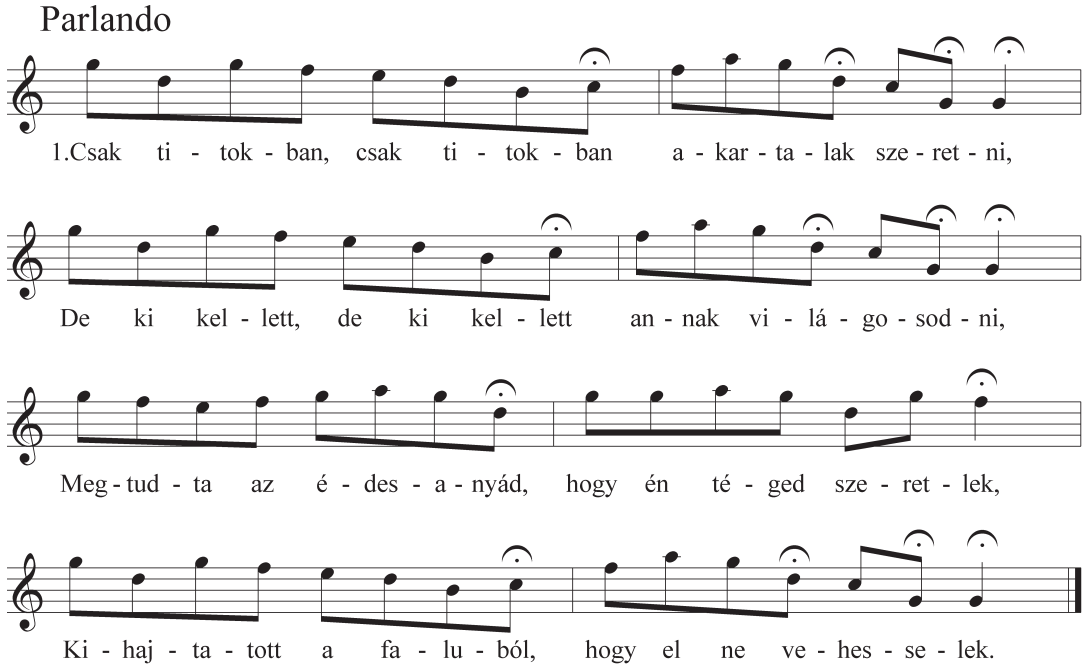
1104.

2. Csak titokba', csak titokba' akartalak szeretni,
De a titok, de a titok ki is szokott derülni,
Megtudta az édesanyám, hogy én téged szeretlek,
Kitagadott a faluból, hogy én veled ne legyek.

Tápiómság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

1105.

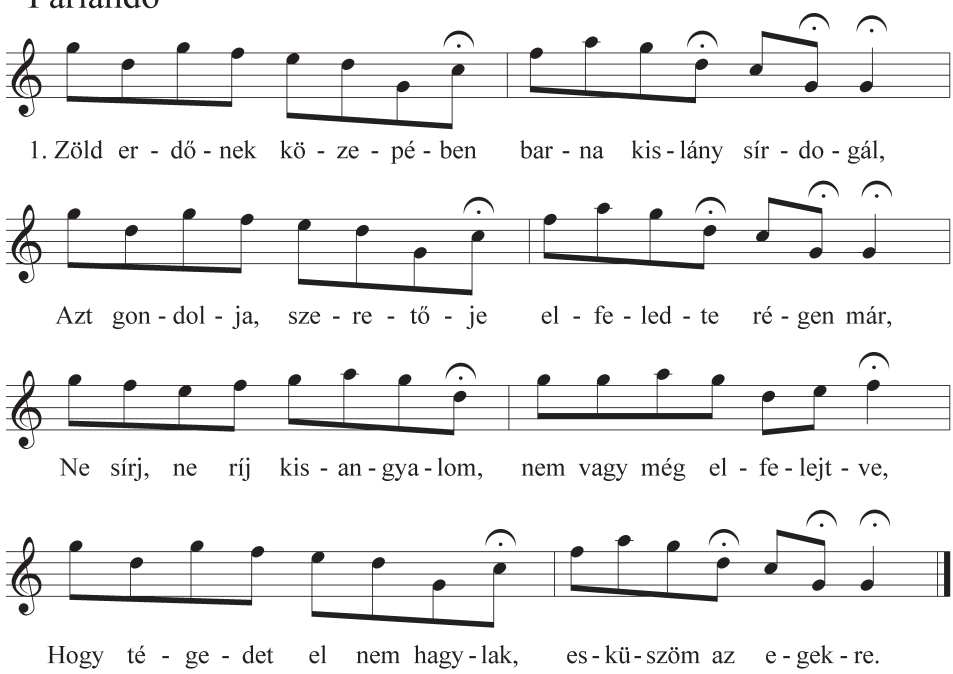
2. Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget,
Eltiltották, elrabolták tőlem a szeretőmet,
De én azért nem átkozlak, a jó Isten áldjon meg,
Könnyeidtől a zsebkendőd soha ne száradjon meg.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Povázson Elekné Barta Anna (74), özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64),
Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90), Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)

ZTI AP 12627g

1106.

Parlando

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987a
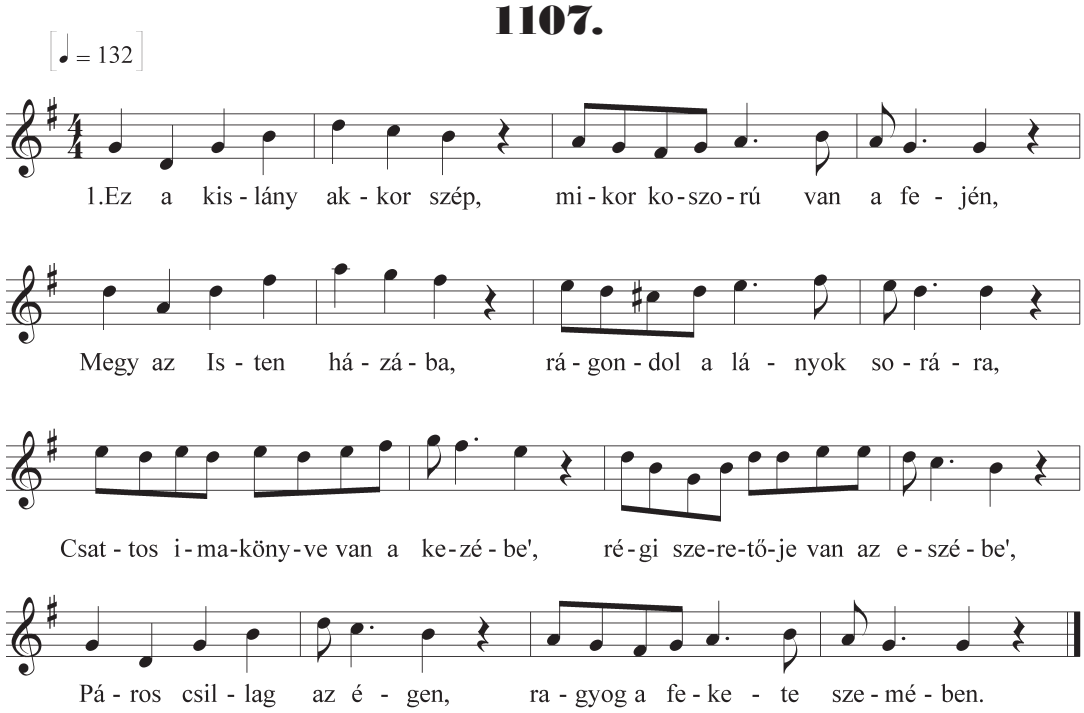
Szövegváltozat:

1. Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget,
Eltitkolták, elrabolták tőlem a szeretőmet,
De *jén* azért nem átkozom, a jó Isten áldja meg,
Könnyeitől a zsebkendőm soha ne száradjon meg.

2. Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni,
De ki köllött, de ki köllött annak világosodni,
Megtudta *j*az édesanyád, hogy én téged szeretlek,
Kihajtatott a tanyából, hogy hozzád ne mehessek.
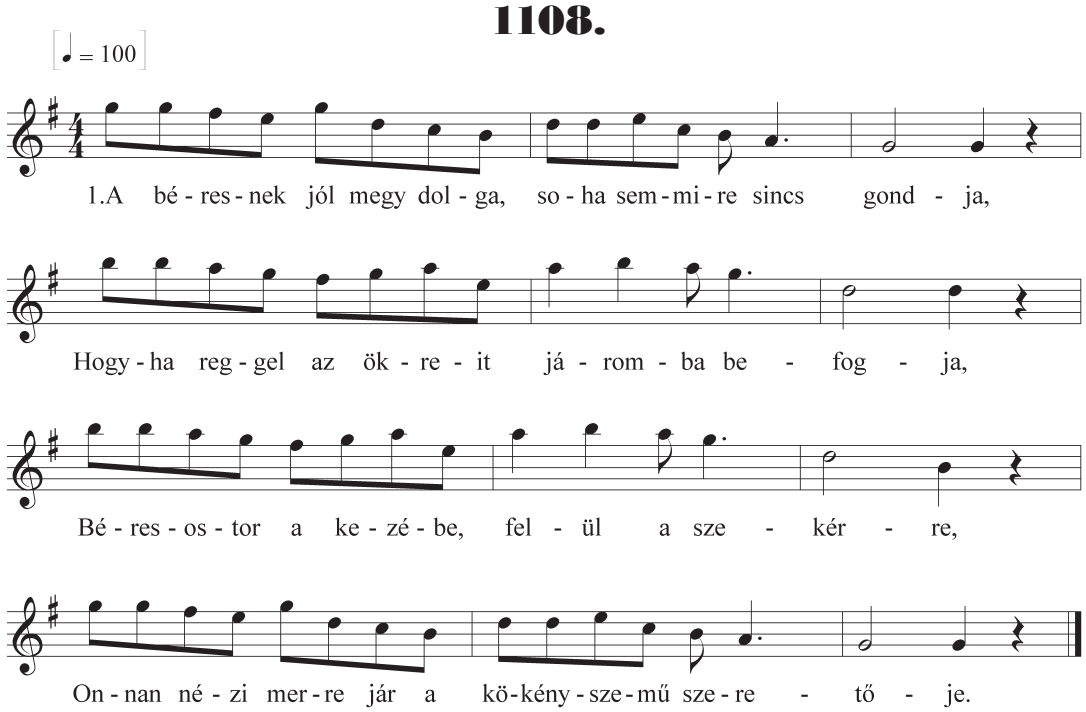
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10986i

1107.

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02280f

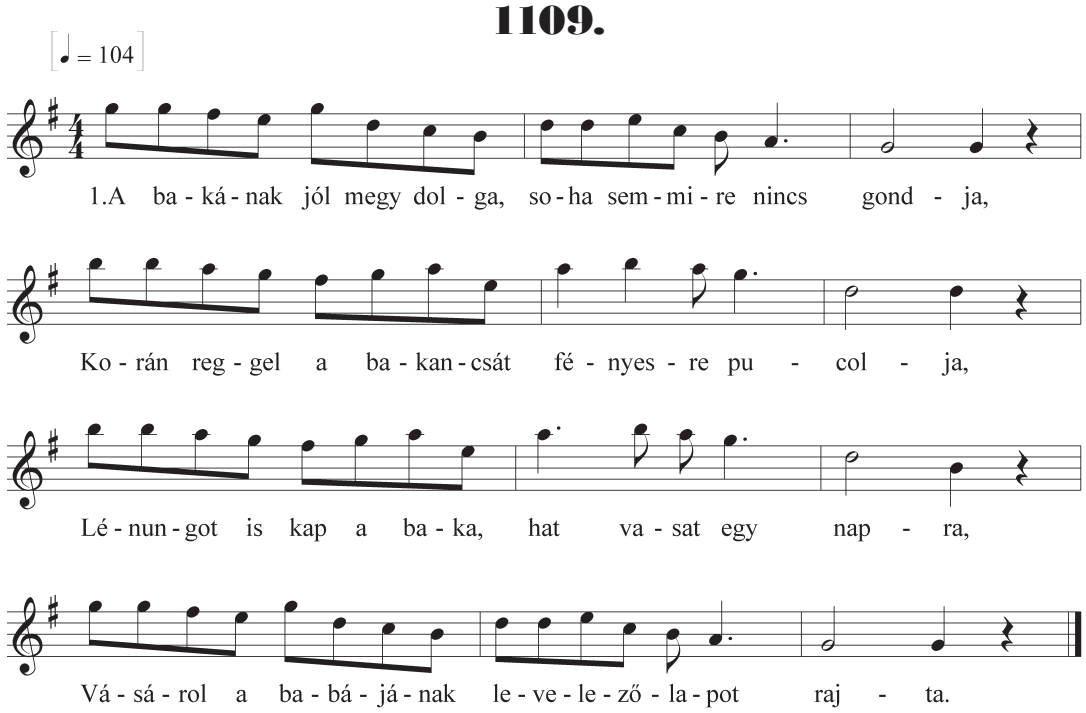
1108.

2. A gazdának jól megy dolga, soha semmire sincs gondja,
A parancsot korán reggel időbe kiosztja,
Jóska, te mész fogasolni, Pista, te mész vetni,
Én meg itthon maradok majd a lányokat ölelgetni.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.

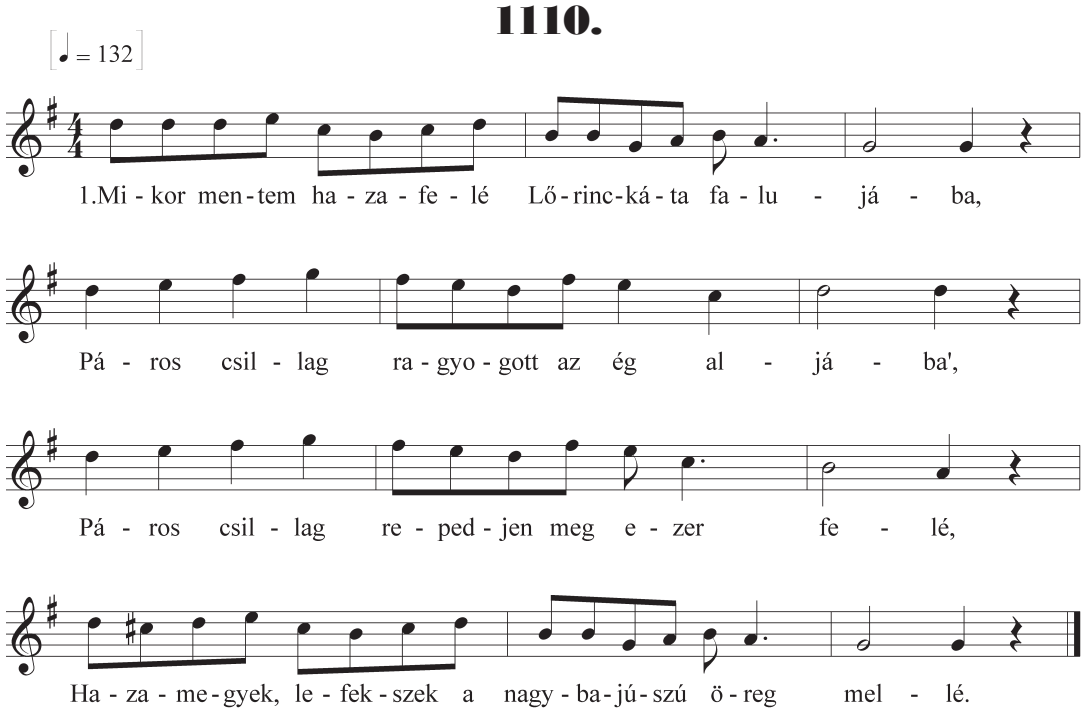
1109.

2. A béresnek jól megy dolga, soha semmire sincs gondja,
Korán reggel a négy ökröt fényesre pucolja,
Béresustor a kezébe, fölül a szekérre,
Onnan nézi, merre jár a kökényszemű szeretője.

Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (57), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (56), Papp István (69), Sárközi János (75), Bori Sándor (77), Kerekes István (60) — Lázár Katalin, 1981.II.17.
ZTI AP 12640h

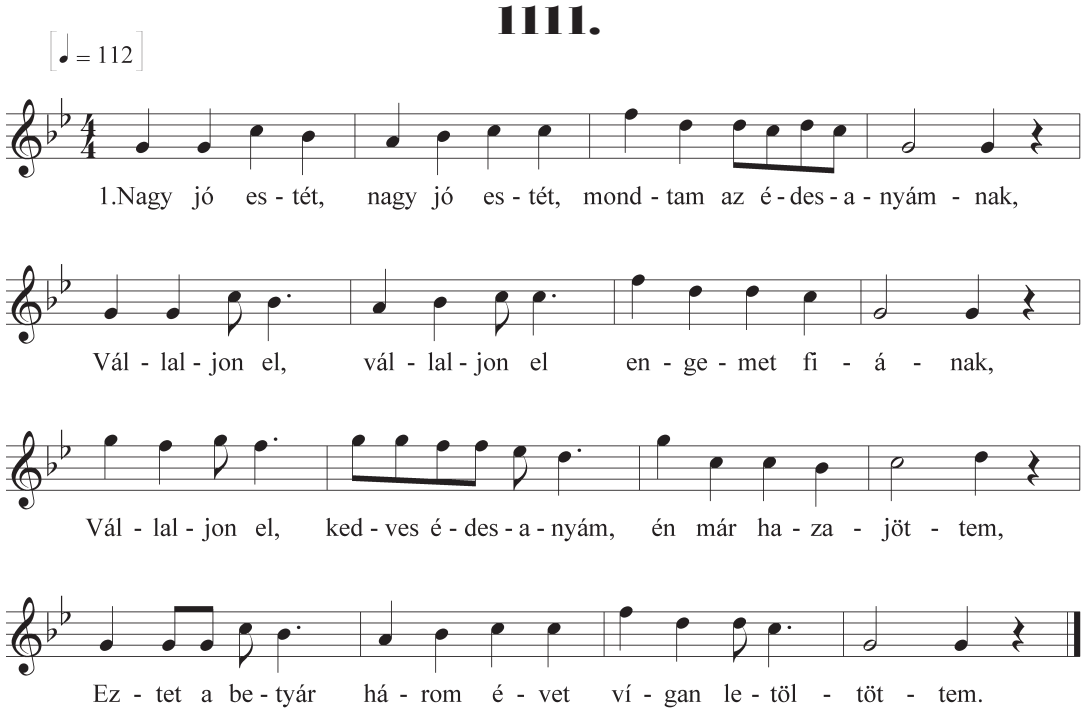
1110.

2. Hazamentem, lefeküdtem, jaj, de mélyen elaludtam,
Kispej lovam a tilosba bocsátottam,
Rám becsülték a kátai kerek erdőt,
Mit énnékem kifizetni harmincháromezer pengőt.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

1111.
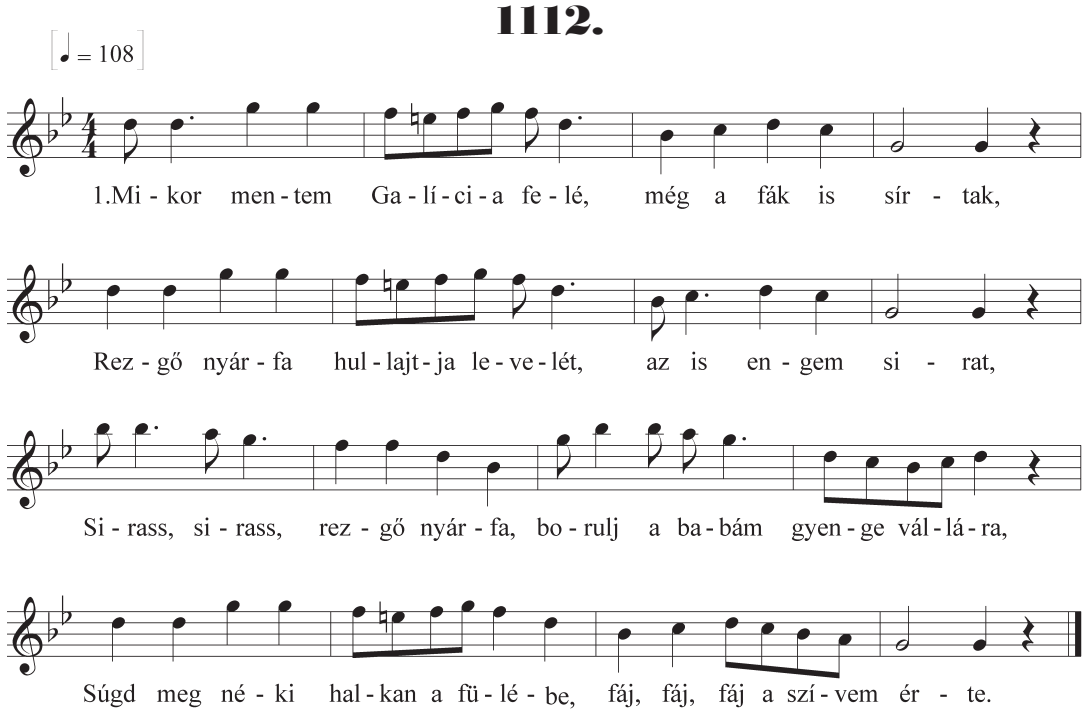

2. Jaj, de poros, jaj, de sáros a szentmártoni köves utca,
Jaj, de sokat, jaj, de sokat végigmentem rajta,
Végig mentem a harminchat hónapig minden szombaton este,
Barna kislány a kedvesem, verje meg az igaz Isten.

Tápiószentmárton (Pest), Túróczi Ferencné Balaska Emerencia (68) — Lázár Katalin, 1981.I.21.
Nagy Andrásné Czervan Julianna (72), Kovács Jánosné Lakatos Julianna (67)

ZTI AP 12626c

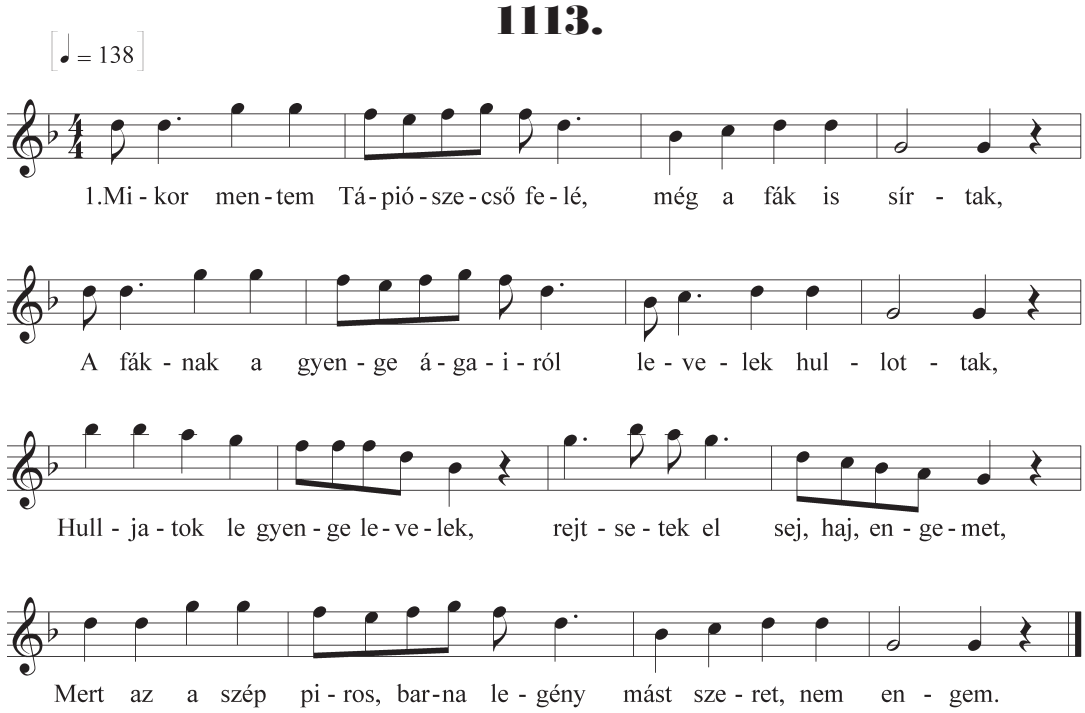
1112.

Újszilvás (Pest), Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (72)
Boda Andrásné Sándor Mária (72)

Terék József, 2009.III.20.

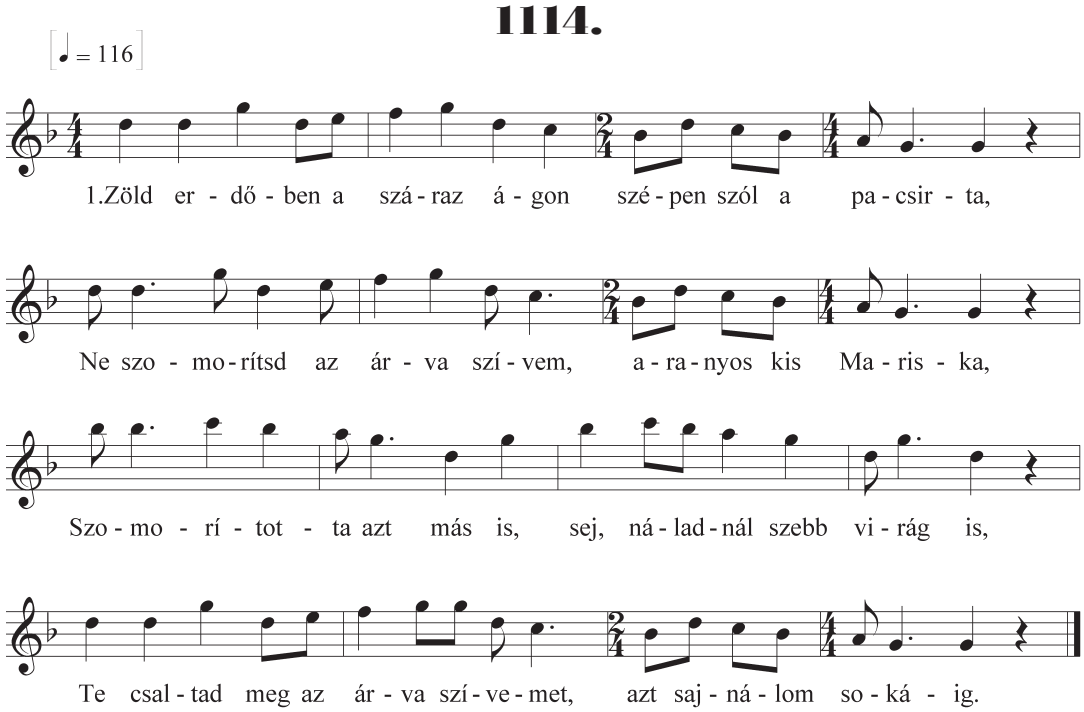
1113.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66)

Terék József, 2013.III.18.
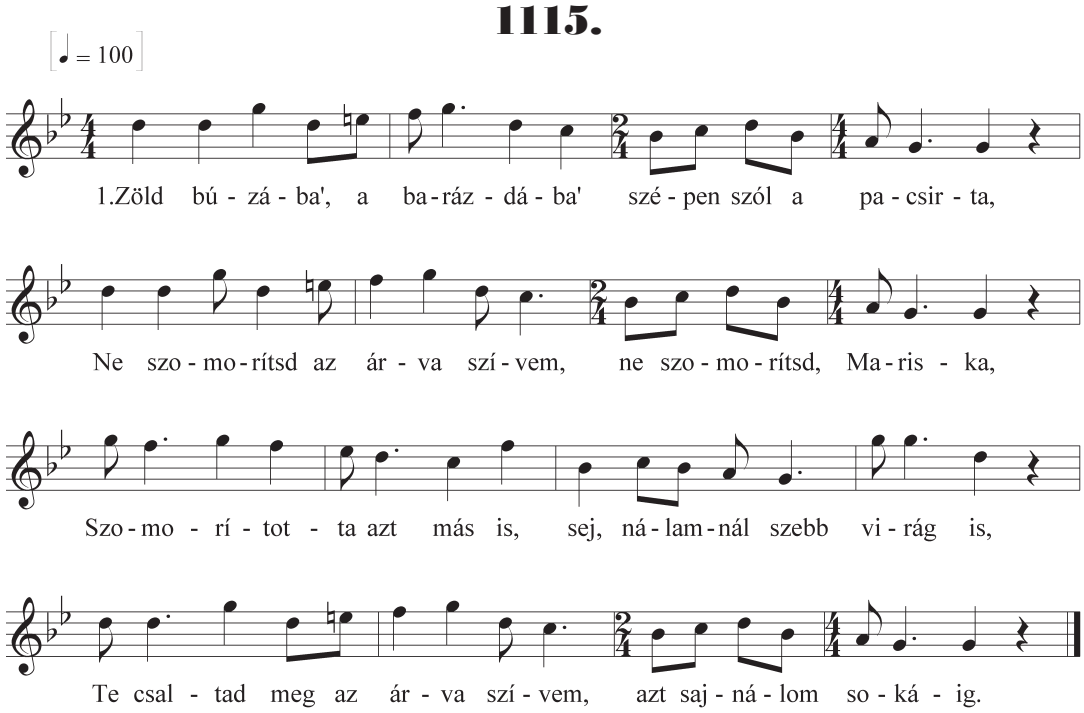
1114.

2. Nincs zsebkendőm, de nincs zsebkendőm, babám, egyet adhatnál,
Közepébe, a négy sarkába a nevemet beírnám,
Fújja a szél, libeg-lobog, sej libeg-lobog a széle,
Most látszik meg, a lányok közül kinek van szeretője.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) Terék József, 2009.III.02.
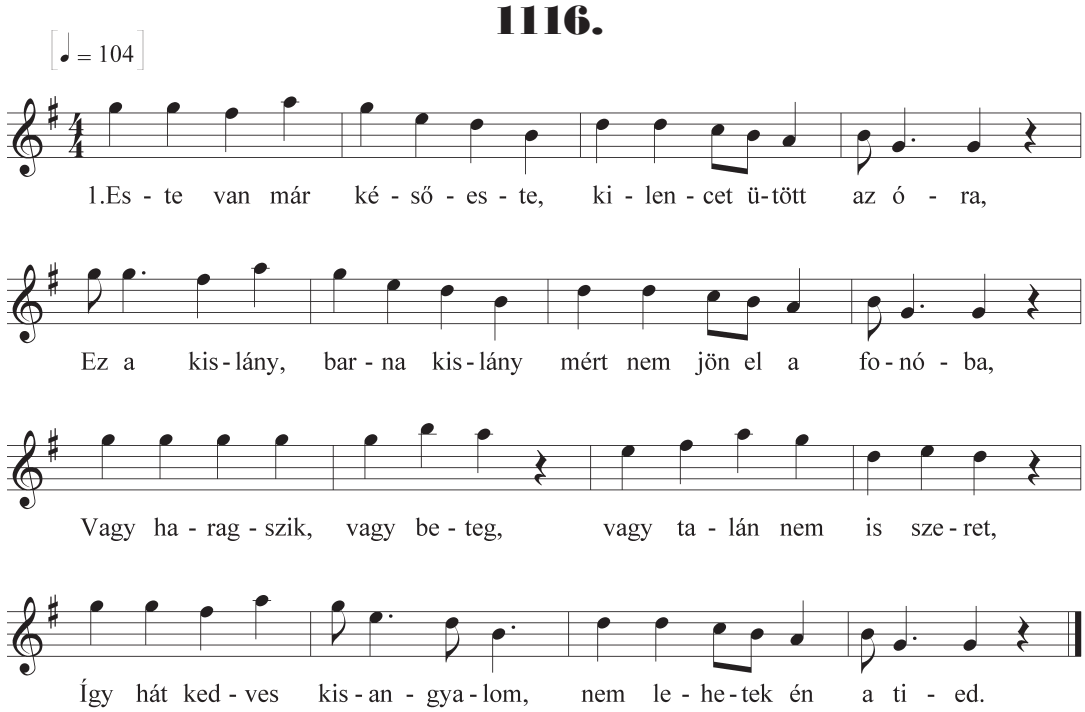
1115.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64), Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)

ZTI AP 12627h

1116.
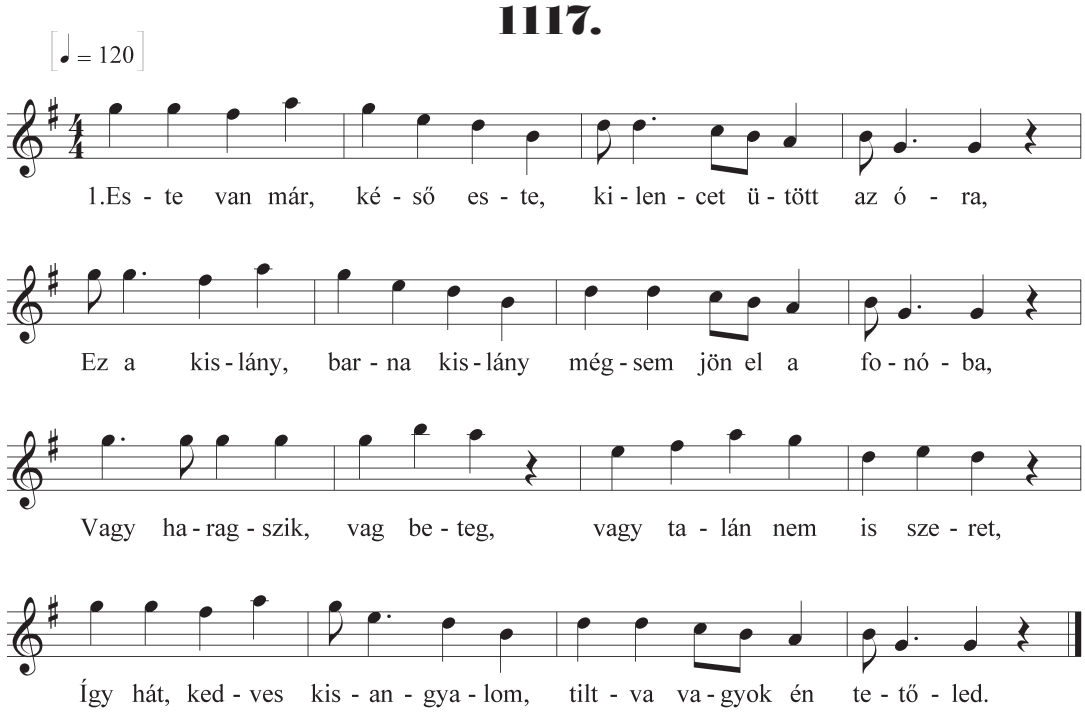

2. A bicskei templomtorony, jaj, de messzire ellátszik,
Körülötte, körülötte két szál rozmaring virágzik,
Egyik hajlik a vállamra, másik a babáméra,
Így hát kedves kisangyalom, tied leszek én valaha.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57) — Lázár Katalin, 1981.I.24.
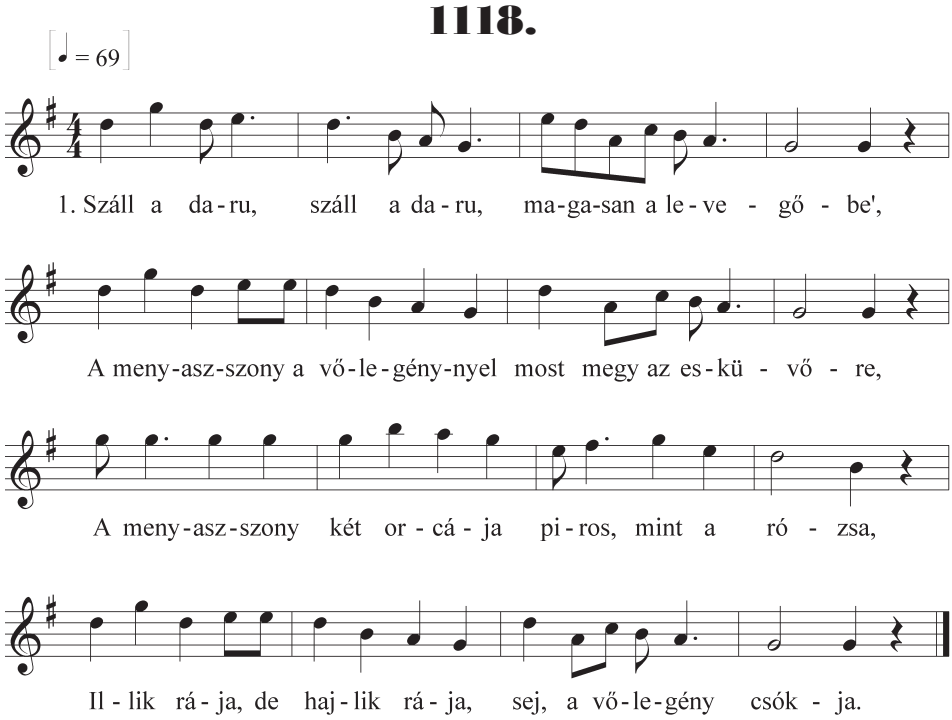
ZTI AP 12630k

1117.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) — Terék József, 2009.III.09.
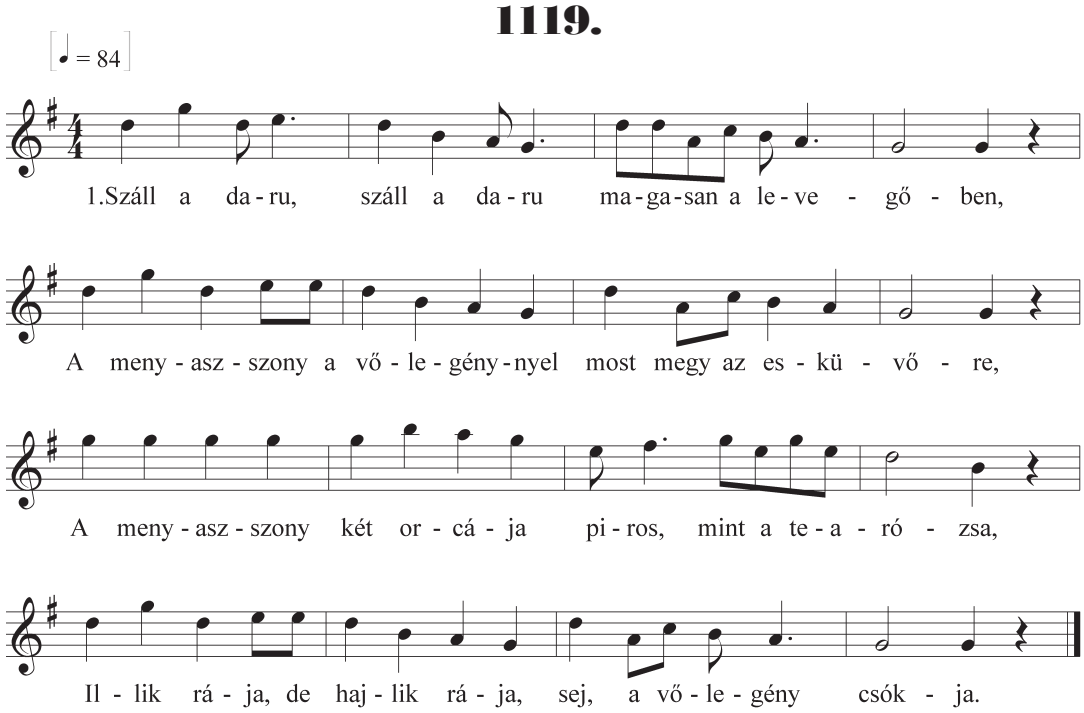
1118.

2. Ki látott már, ki látott már, sej, vízen bugyborékot,
Közepében, a kellős közepében, sej, szagos rozmaringot?
Szagos a rozmaring ága, vízre hullik a virágja,
Megmutatom egy almási legénynek, sej, én leszek a párja.
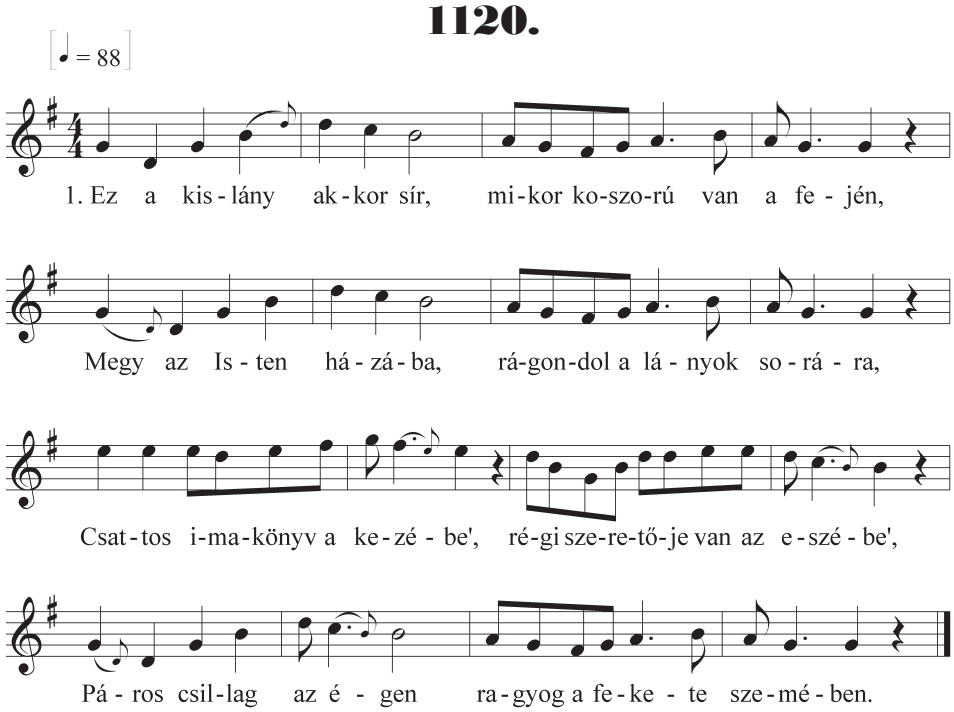
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10980h

1119.
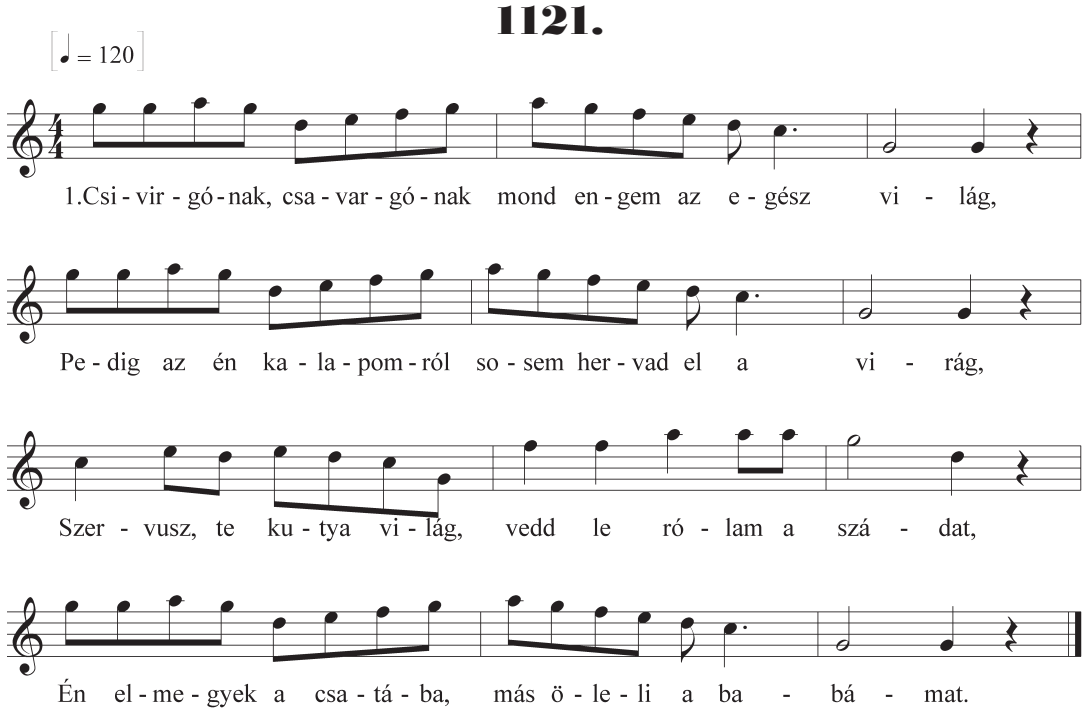

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12639e

1120.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977f
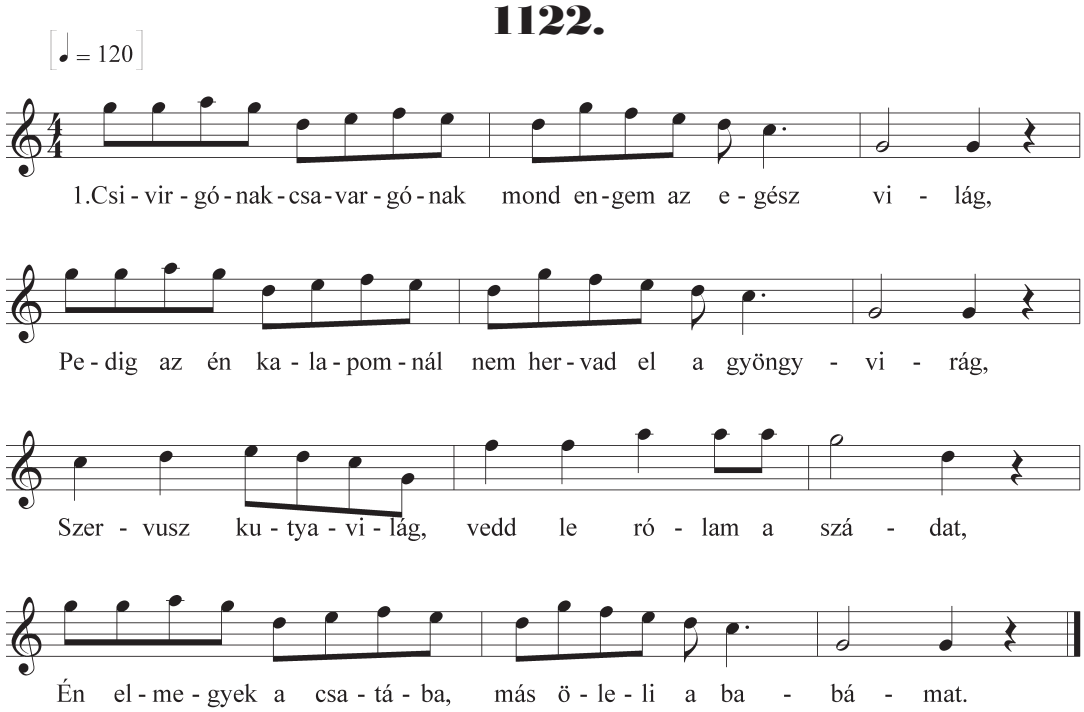
1121.

2. Keresik a, nem lelik a keresztelő levelemet,
Sem a bíró, sem a jegyző nem találja a nevemet,
Majd megtalálja az első Ferenc Jóska,
Ki elvisz a háborúba, nem is hoz az többé vissza.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (30) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06792c
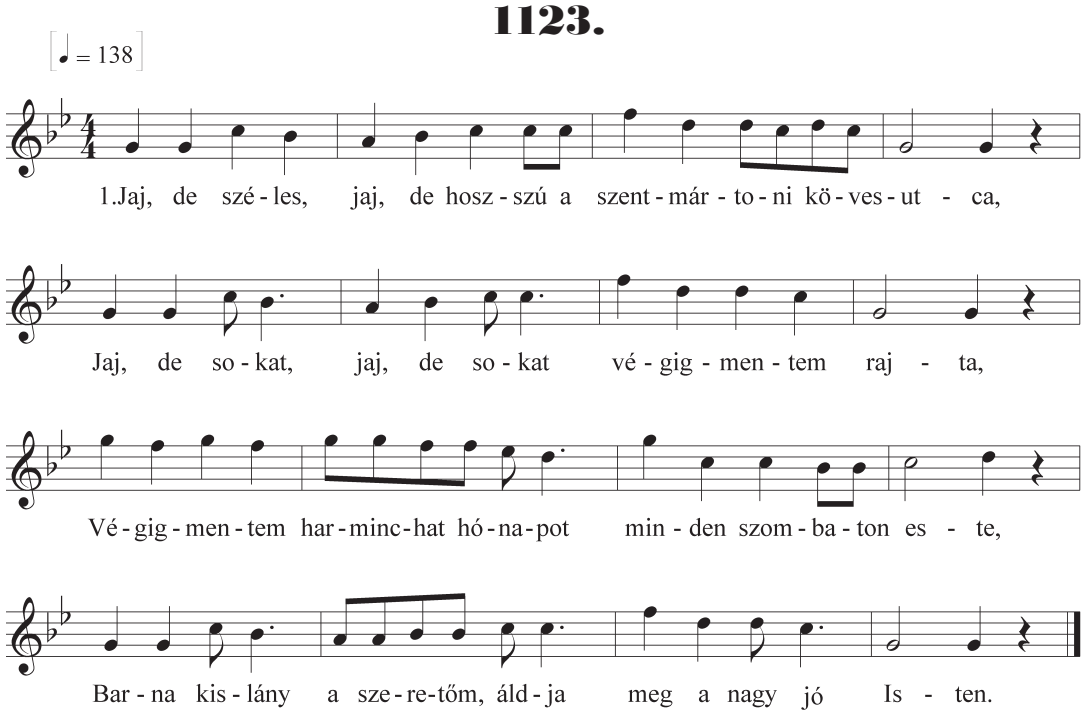
1122.

2. Mikor engem besoroztak, mindig azon gondolkodtam,
Ha elvisznek katonának, ki lesz az én utitársam,
Majd lesz utitársam a kedves pajtásom,
Ki megássa a síromat a kárpáti hegyoldalon.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791o
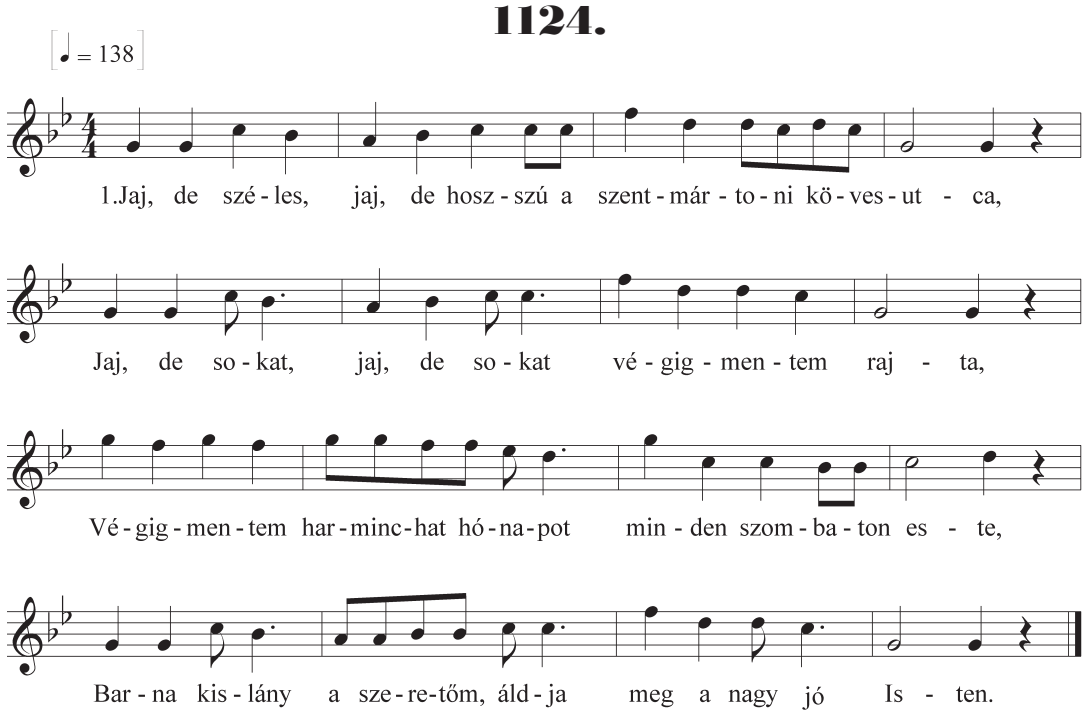
1123.

2. Szép jó estét, nagy jó estét, mondtam az édesanyámnak,
Vállaljon el, vállaljon el engemet fiának,
Vállaljon el, kedves édesanyám, én már hazajöttem,
Ezt a csekély harminchat hónapot büszkén letöltöttem.

Tápiószele (Pest), Samu Sándorné Bata Veronika (74) Terék József, 2009.III.16.
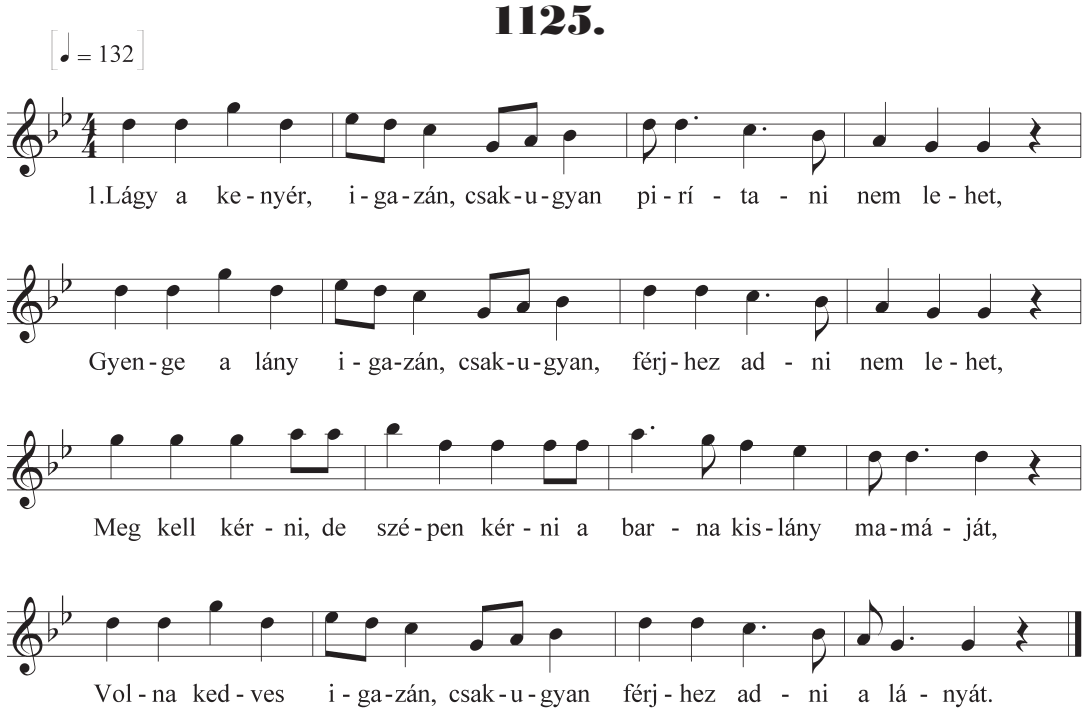
1124.

2. Szép jó estét, nagy jó estét, mondtam az édesanyámnak,
Vállaljon el, vállaljon el engemet fiának,
Vállaljon el, kedves édesanyám, én már hazajöttem,
Ezt a csekély harminchat hónapot büszkén letöltöttem.
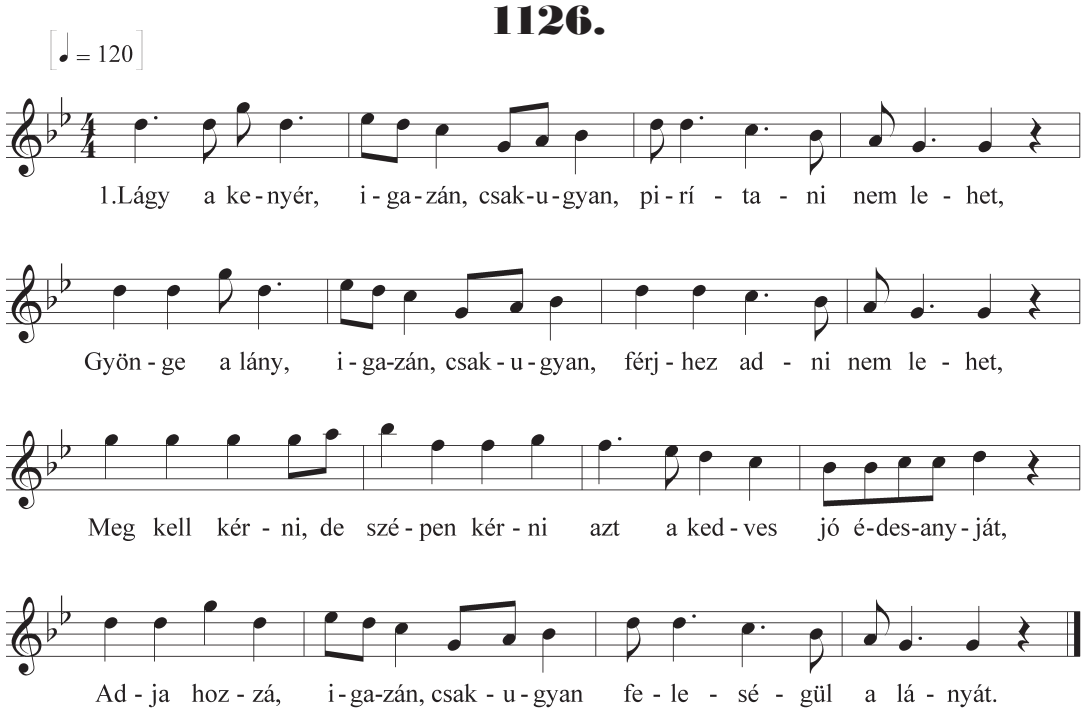
Tápiószentmárton (Pest), Gallai Sándorné Kerekes Borbála (82) Terék József, 2009.II.25.

1125.
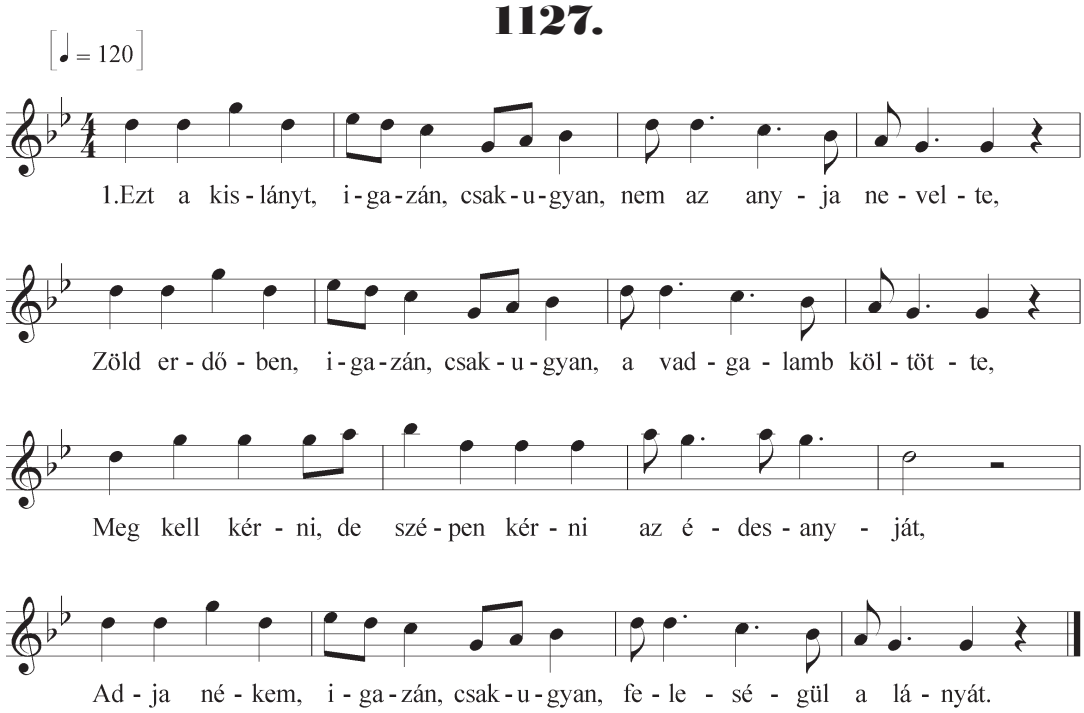

Gomba (Pest), Varga Sándorné Bálint Margit (72) Terék József, 2009.III.11.
Fodor Béla (72), Dienes Sándorné Vas Zsuzsanna (71)

1126.
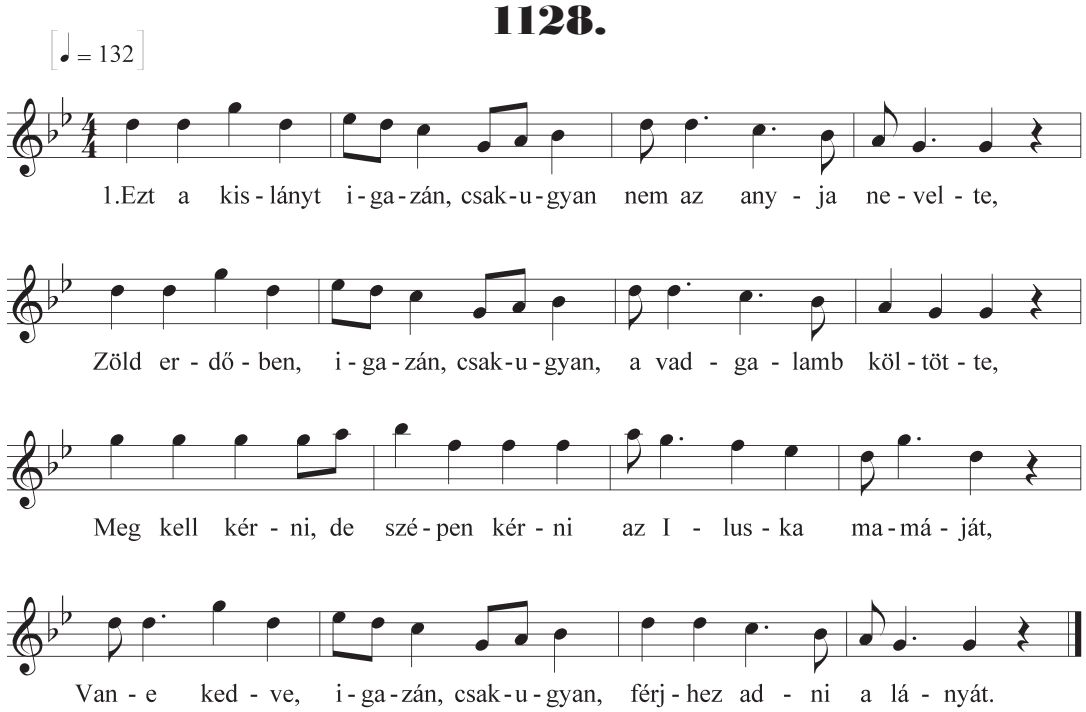

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

1127.

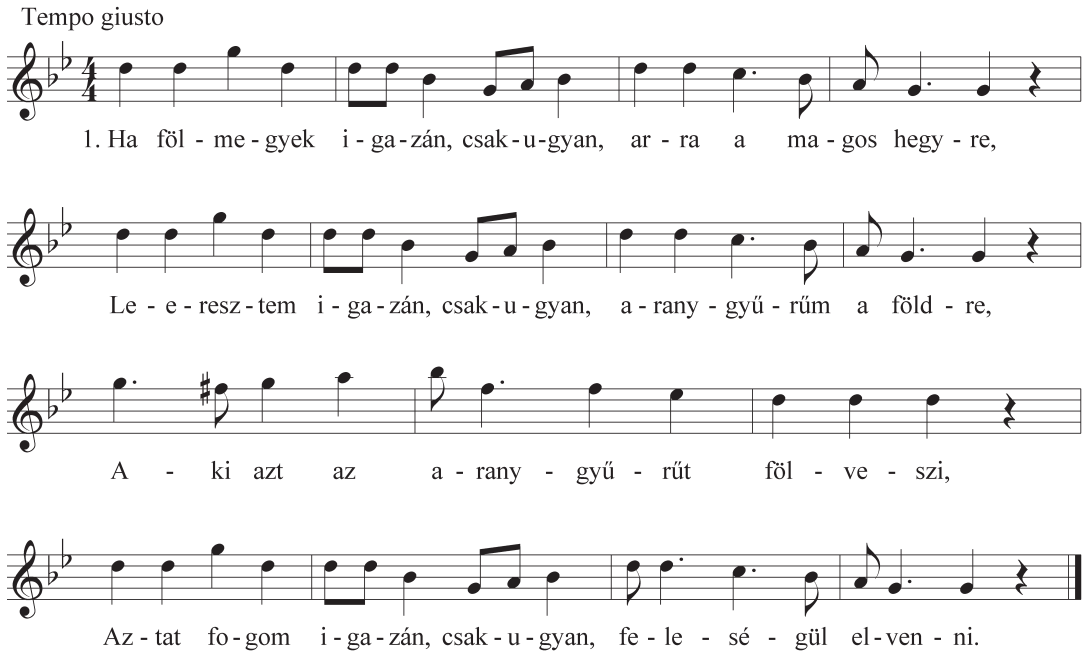
Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (56) Lázár Katalin, 1981.II.17.
ZTI AP 12640g

1128.

Tápiósáp (Pest), Motollai Istvánné Szvitek Anna (57), Kohajda Ferenc (40) — Lázár Katalin, 1981.II.13.
ZTI AP 12643f
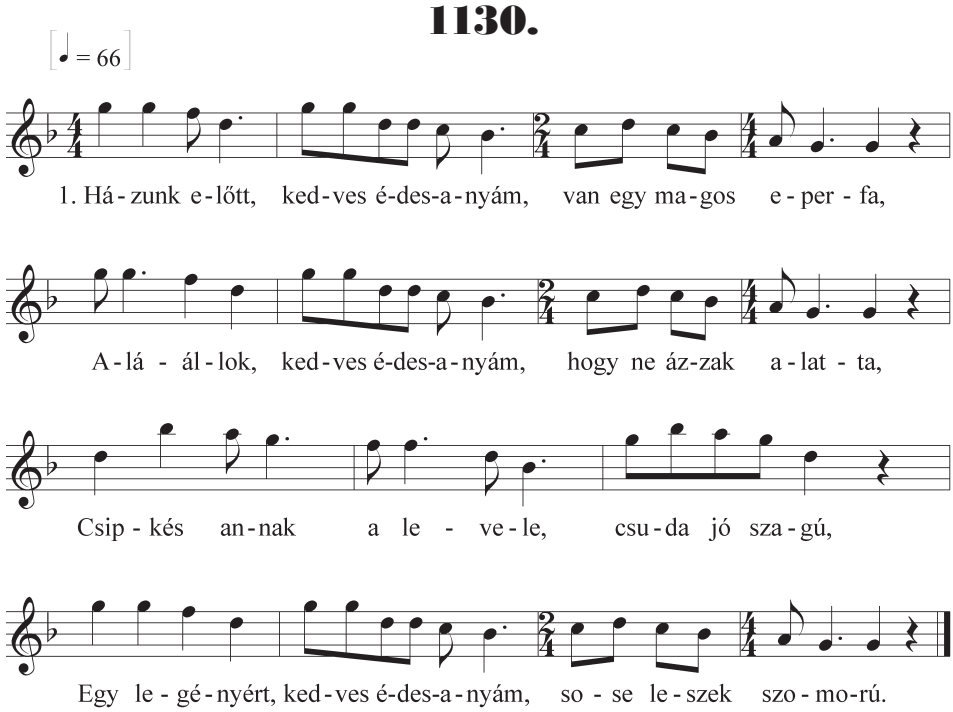
1129.

2. Ha kihajtom igazán, csakugyan, virágököröm a rétre,
Még magam is igazán, csakugyan, leheverek melléje,
Nem hallom a virágököröm kolompját,
Más öleli igazán, csakugyan, babám karcsú derekát.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 09117
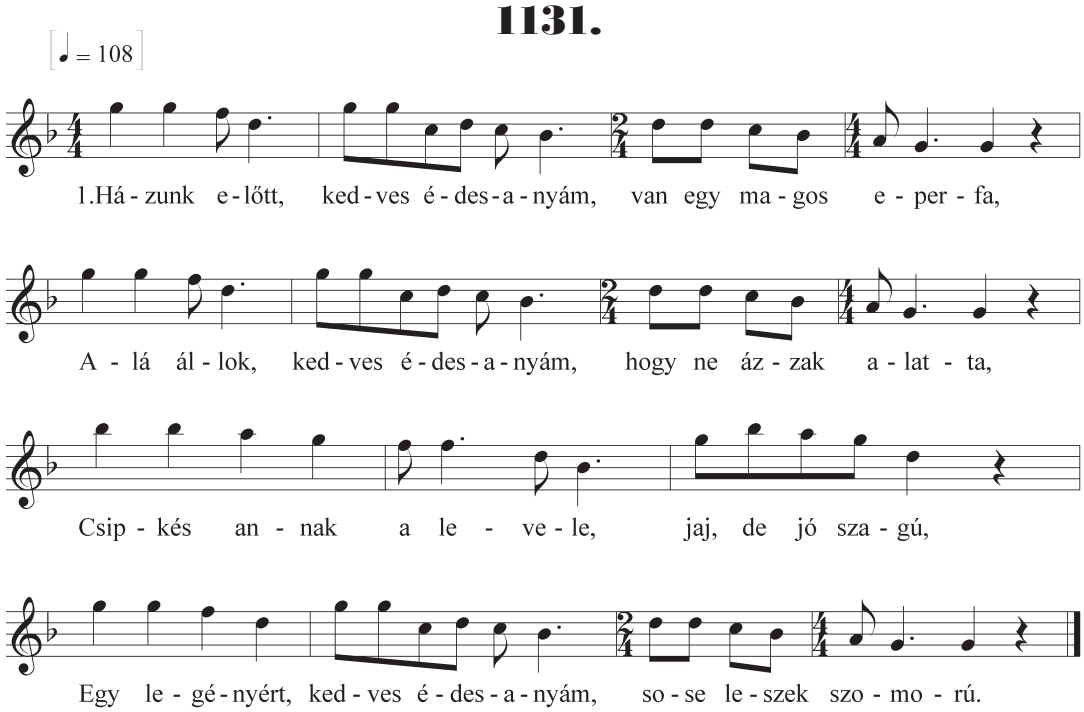
1130.

2. Házunk előtt kedves édesanyám ragyognak a csillagok,
Énhozzám is kedves édesanyám egy páros csillag beragyog.
Éntőlem is irigyelik azt a csillagot,
Amelyik a sötét éjszakákon ablakomba ragyogott.
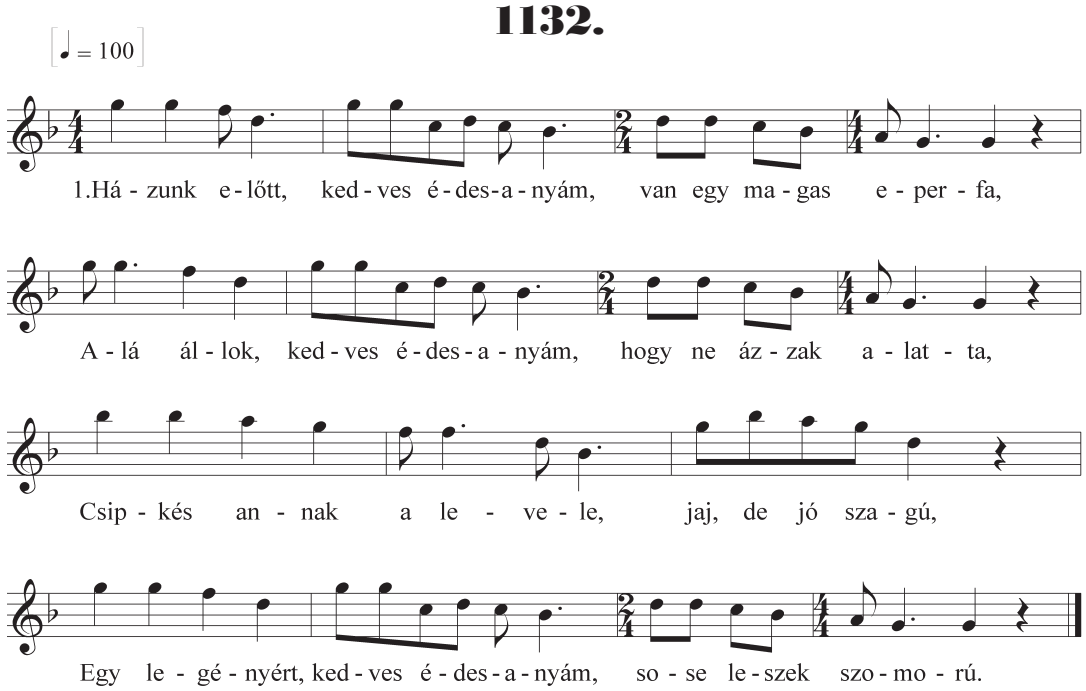
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10992b

1131.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 067911
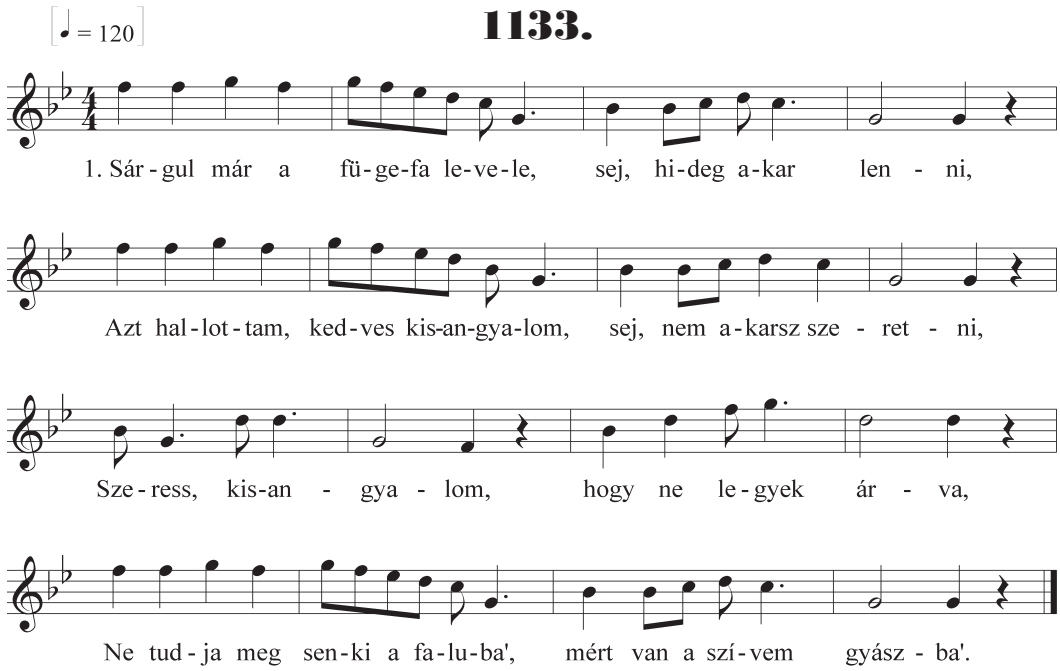
1132.

2. Házunk előtt, kedves édesanyám, folyik el a halastó,
Abban úszik, kedves édesanyám, egy fekete koporsó,
Már messzire kilátszik a csipkés szemfödél,
Rá van írva, kedves édesanyám, de hiába neveltél.

Újszilvás (Pest), Fehér Jánosné Szarvas Mária (30), Makai Sándorné Dobos Ilona (31) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06792f

1133.
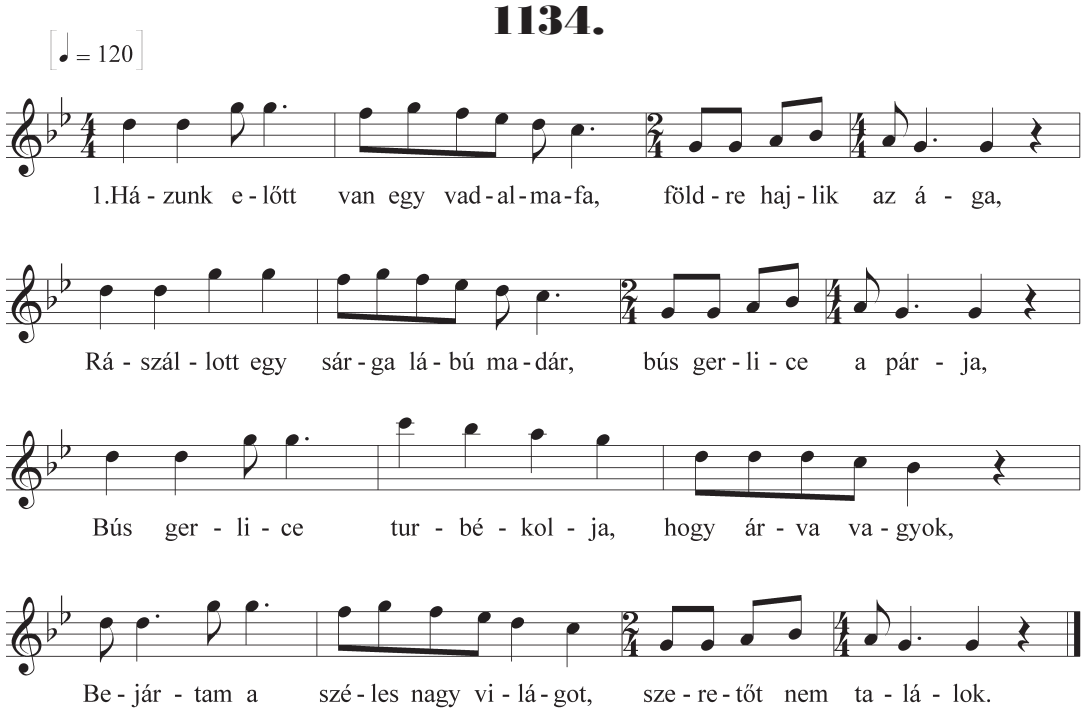

Ismétlésre:
Gyászba' *ja* szívem, gyászba', tiszta feketébe',
Most viszik a katona szeretőm a délkeleti csatatérre.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10992g

A népdalnak csak az ismétlése került dokumentálásra, melyből a sorszerkezetek, dallamvonulatok kikövetkeztethetők lettek. Az 1-4. sor szövege a szomszédos Zsámbokról származik.
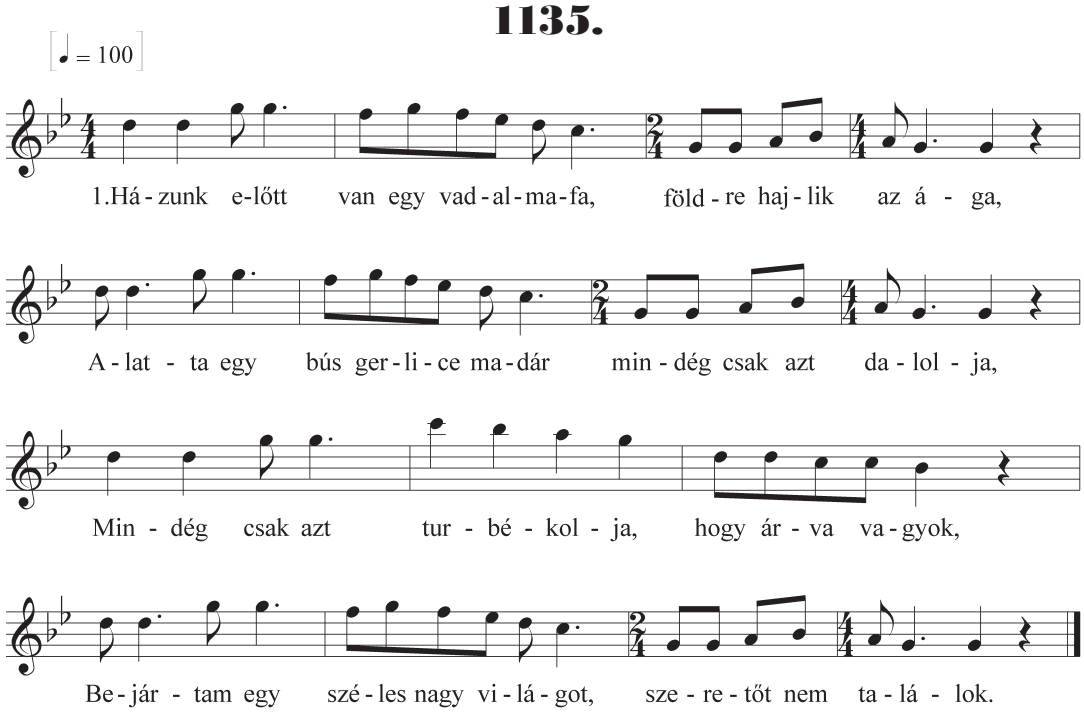
1134.

2. Barna kislány rózsás levelet ír, ráborul az asztalra,
Kérdi tőle a jó édesanyja, kedves lányom, mi bajod,
Mit kérdezi édesanyám, tudja, mi bajom,
Három éves huszár a szeretőm, éjjel-nappal siratom.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.
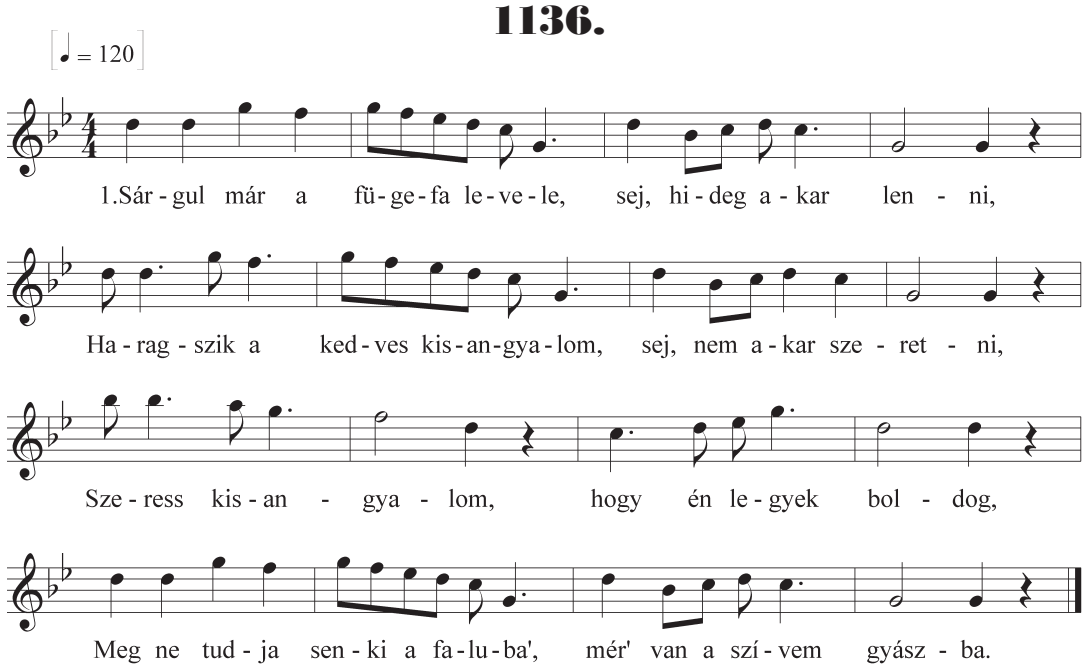
1135.

2. Ez a kislány rózsás levelet ír, ráborul az asztalra,
Kérdi tőle a jó édesanyja, édes lányom mi bajod,
Mit kérdezi édesanyám, tudja mi bajom,
Három éve huszár a szeretőm, éjjel-nappal siratom.

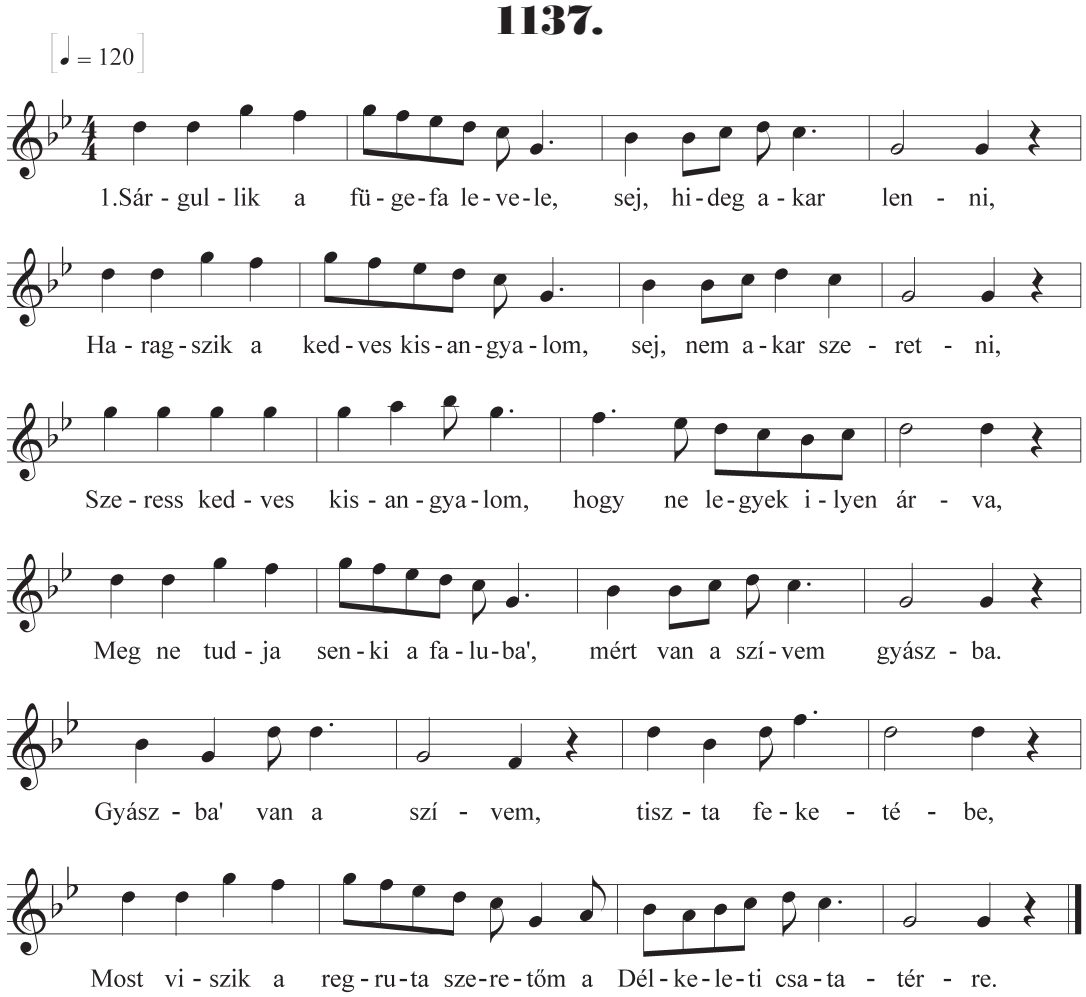
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1136.
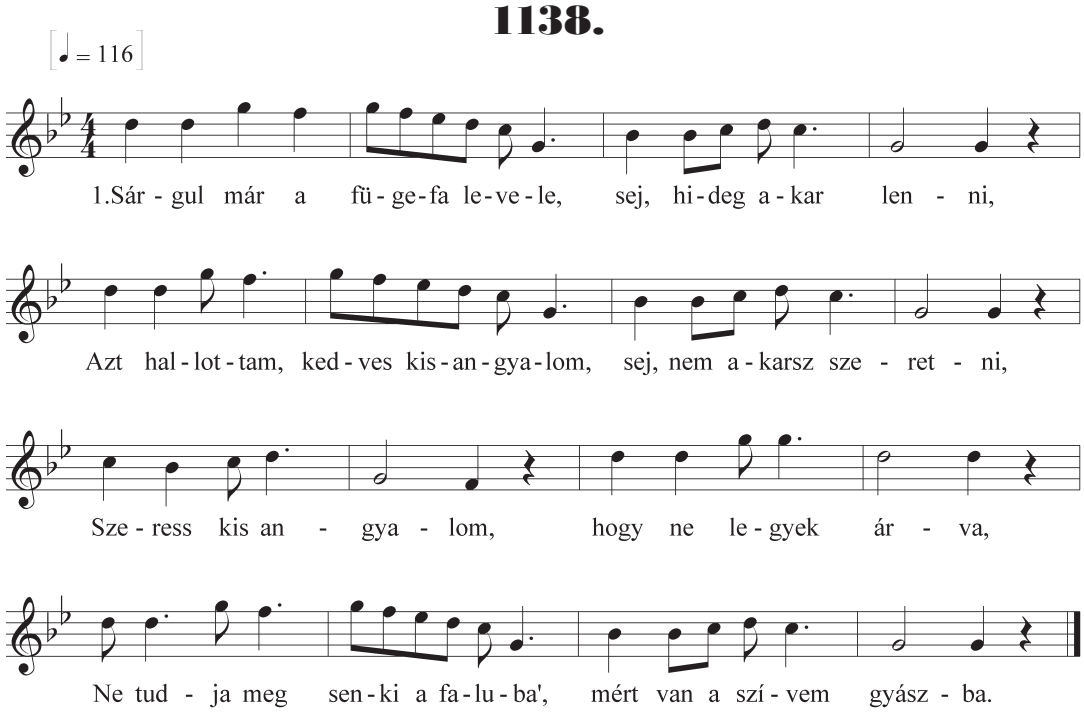

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

1137.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)
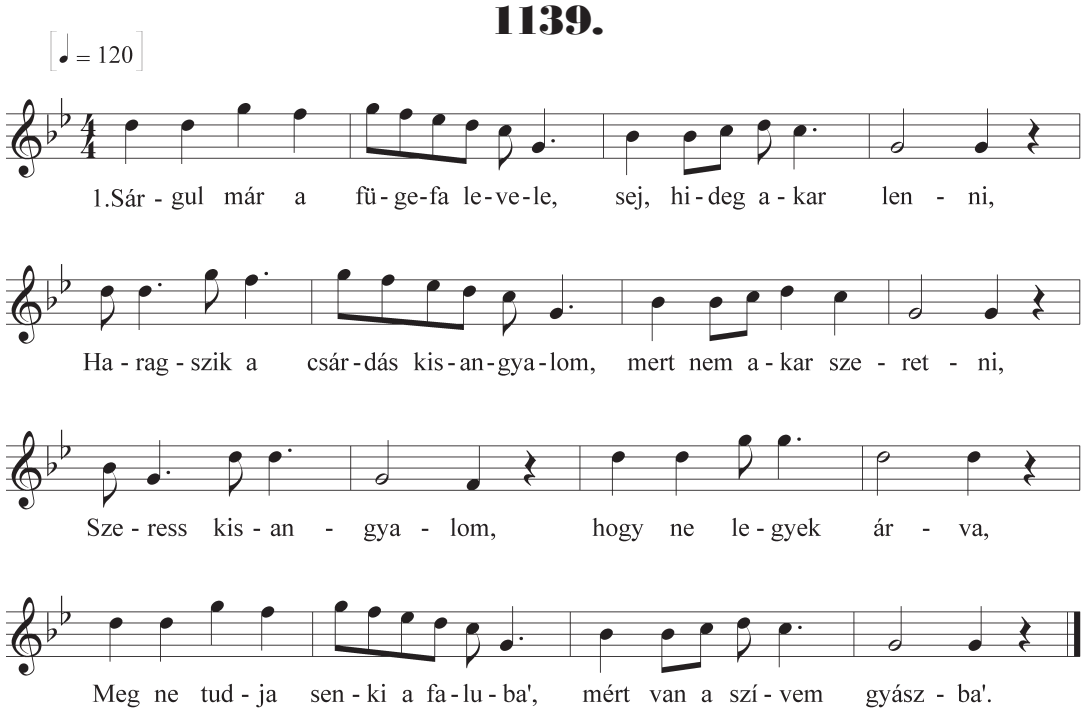
1138.

Ismétlésre:
Gyászba' van a szívem, tiszta feketébe,
Elvitték a regruta szeretőm a délkeleti csatatérre.

Tápiógyörgye (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

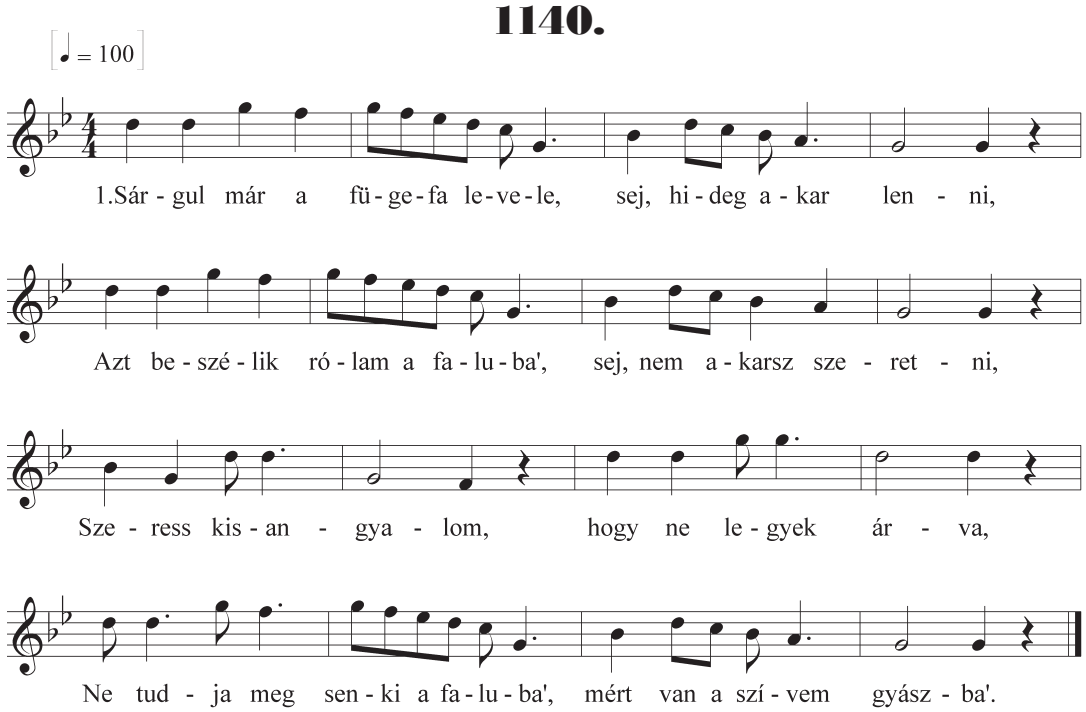
1139.

Ismétlésre:
Gyászba' van a szívem, tiszta feketébe',
Most vitték a regruta szeretőm a délkeleti csatatérre.

Tápiószele (Pest), Sipos Jenő (79) — Terék József, 2009.III.16.

1140.
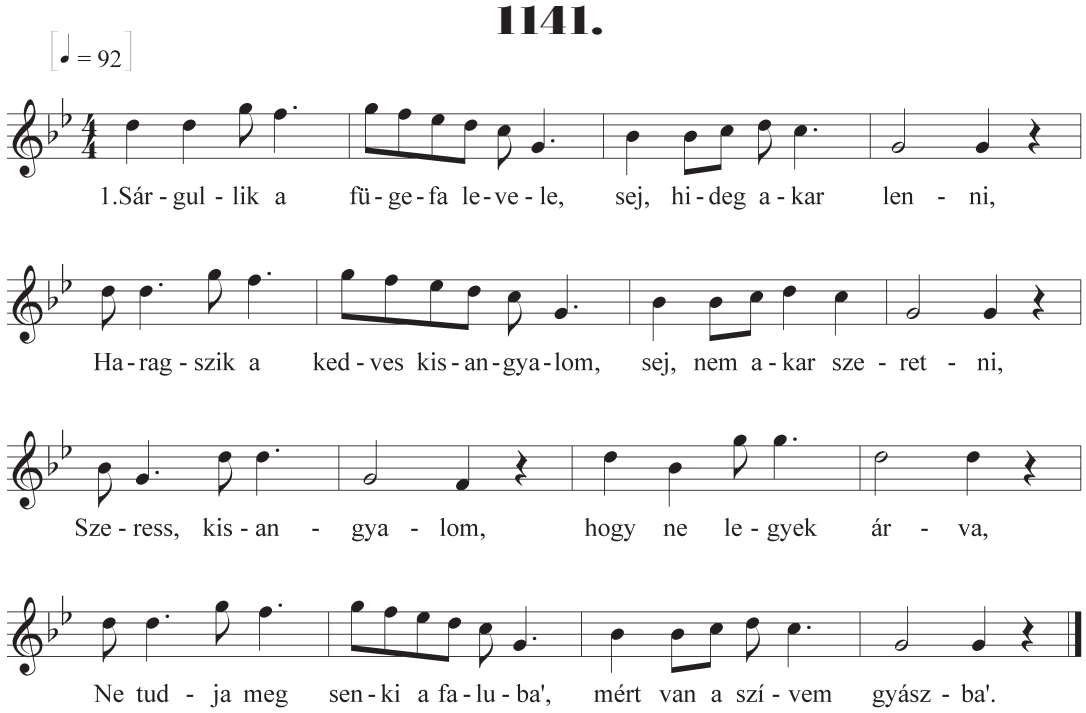

Ismétlésre:

Gyászba' van a szívem, tiszta feketébe',
Elvitték a regruta szeretőm a délkeleti csatatérre.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

1141.
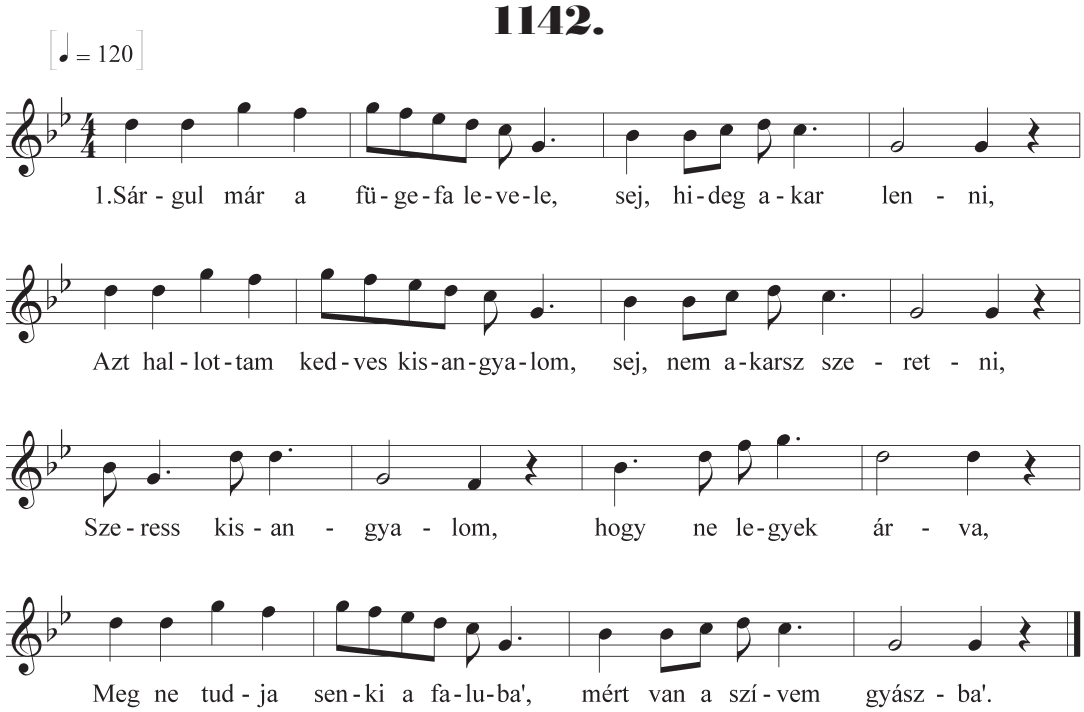

Ismétlésnél:

Gyászba' van a szívem, tiszta feketébe',
Most viszik a regruta szeretőm a délkeleti csatatérre.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72), özv. Povázson Elekné Barta Anna (75) Lázár Katalin, 1981.I.23.
özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64), Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)
Hlavnyai Ferencné Balázs Margit (69)

ZTI AP 12627i
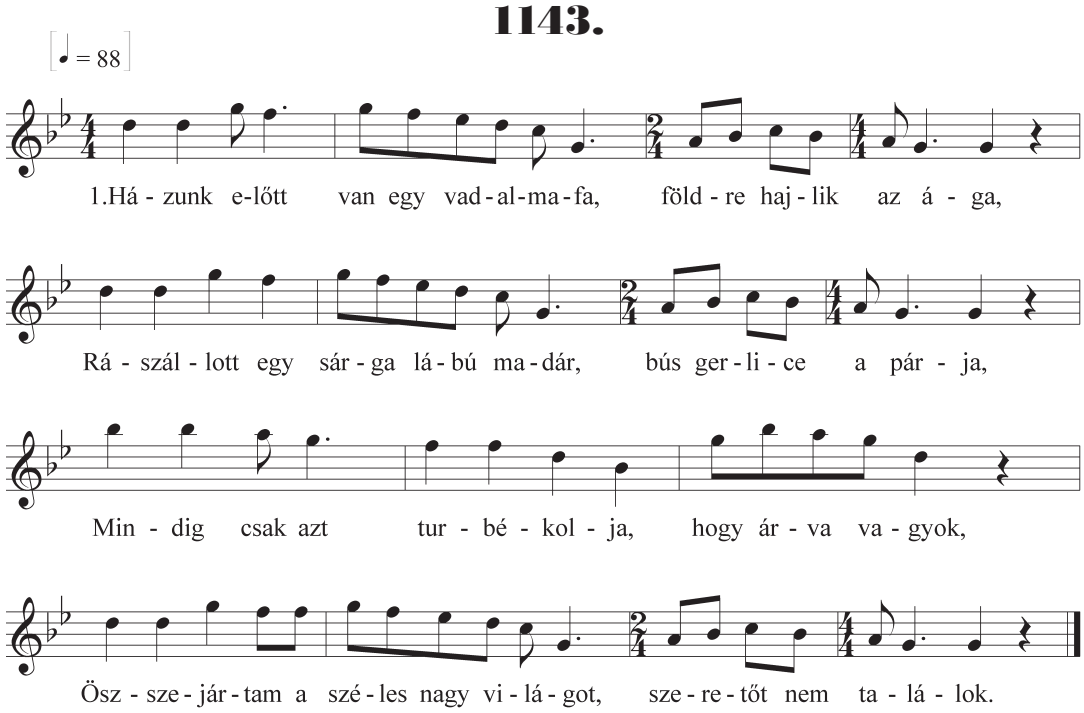
1142.

Ismétlésre:
Gyászba' van az, gyászba', talpig feketébe',
Most viszik a göndör hajú babám a Délkeleti csatatérre.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.
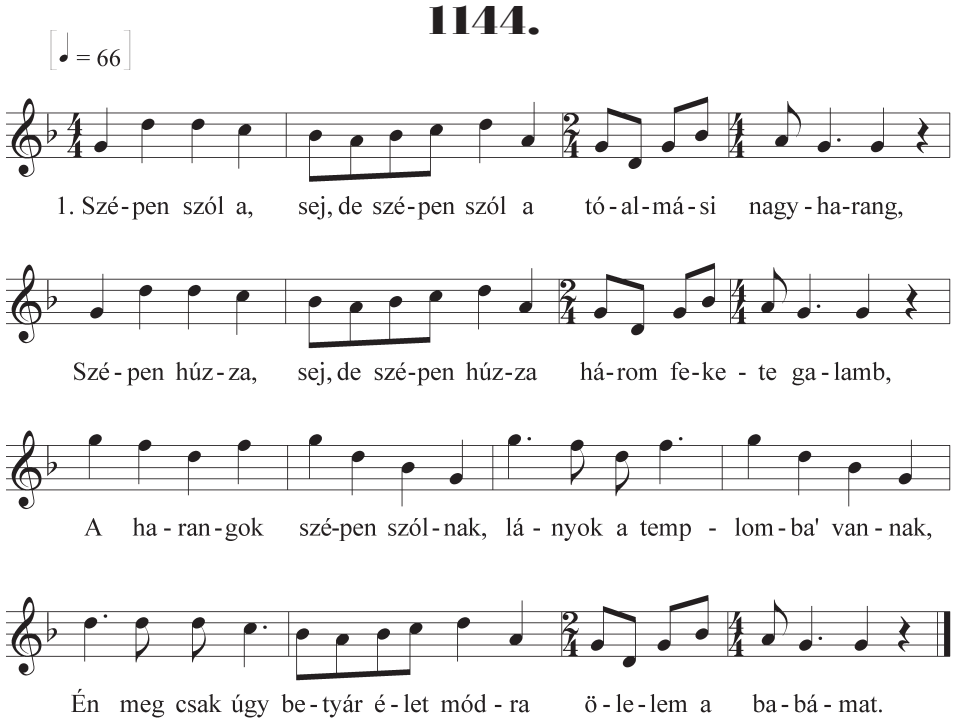
1143.

2. Ez a kislány rózsás levelet ír, ráborul az asztalra,
Kérdi tőle a jó édesanyja, nem tudja, hogy mi baja,
Mit kérdezi a jó anyám, tudja mi bajom,
Három hete elhagyott a babám, éjjel-nappal siratom.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) Sillo Réka, 2013.V.
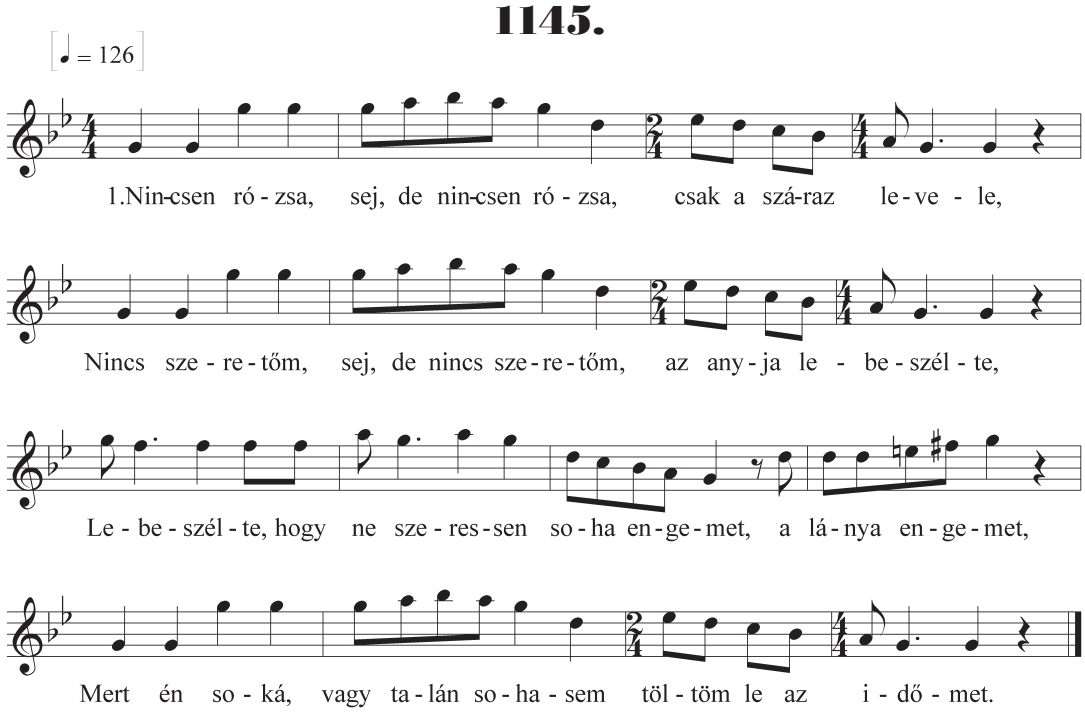
1144.

2. Elátkozott, sej, de elátkozott engem az édesanyám,
Hogy ne legyen, sej, de hogy ne legyen se országom, se hazám,
Sűrű erdő lombjai közt, ott is a babám két karja közt,
Ott töltsem a fiatal időmet, a szép lány életemet.
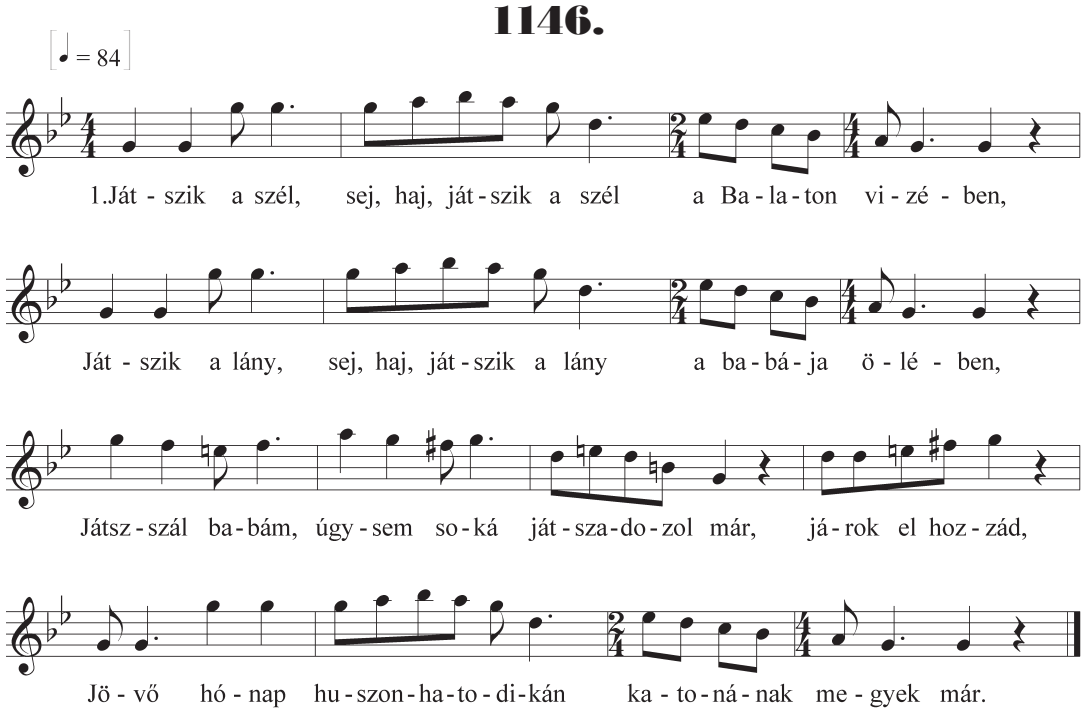
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987f

1145.
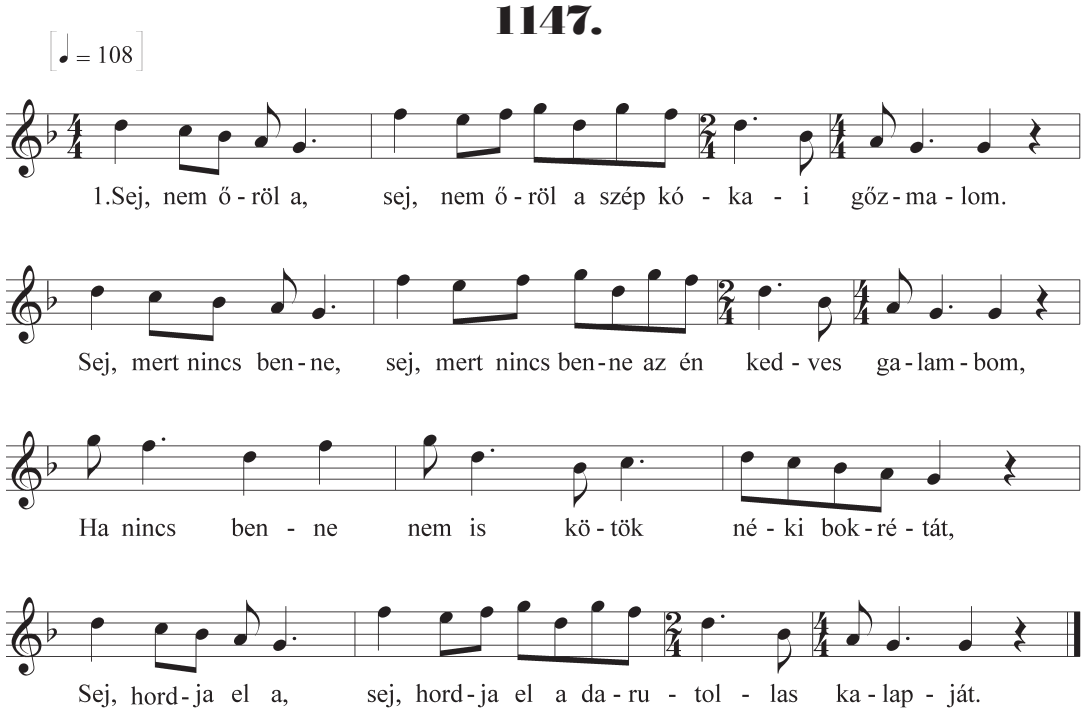

Tápiószentmárton (Pest), Palovecz János (36) Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02281b

1146.

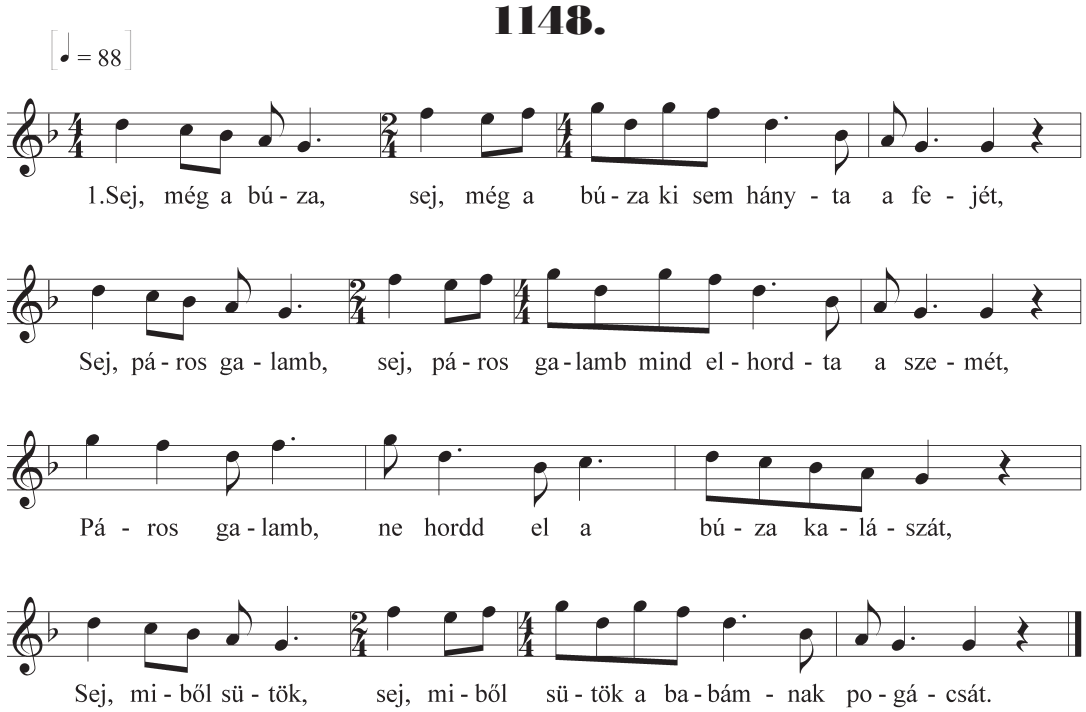
Tápiógyörgye (Pest), Sinka Gábor (73), Nagy Sándor (48), Tóth Sándor (47) — Lázár Katalin, 1981.II.03.
ZTI AP 12637d

1147.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.
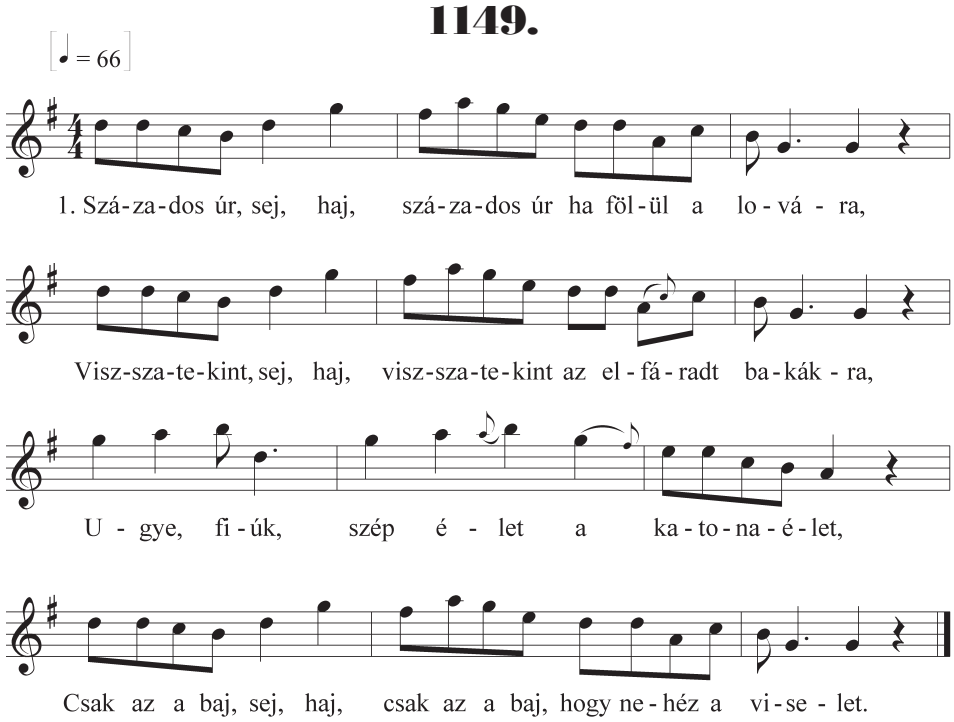
1148.

2. Sej, sarkon van a, sej, sarkon van a Szuhányinak kocsmája,
Sej, legényeknek, sej, legényeknek van az oda csinálva,
Legényeknek, meg annak a híres lányoknak,
Sej, meg annak a, sej, meg annak a szomorú regrutáknak.

Mende (Pest), Koczkás Illésné Bartos Mária (68), Richter Károlyné Nagy Rozália (67) Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12643d
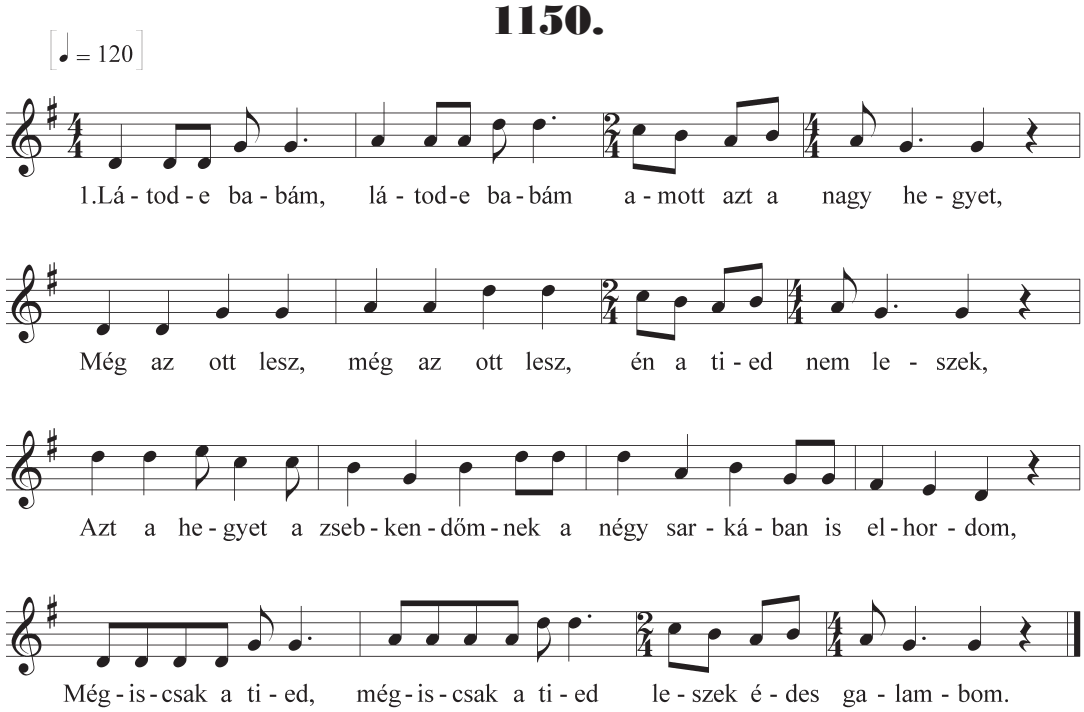
1149.

2. Diófából, sej, haj, diófából nem csinálnak koporsót,
A bakának, sej, haj, a bakának nem húznak búcsúztatót,
Ágyúgolyó lesz annak a búcsúztatója,
Barna kislány, sej, haj, barna kislány lesz a megsiratója.
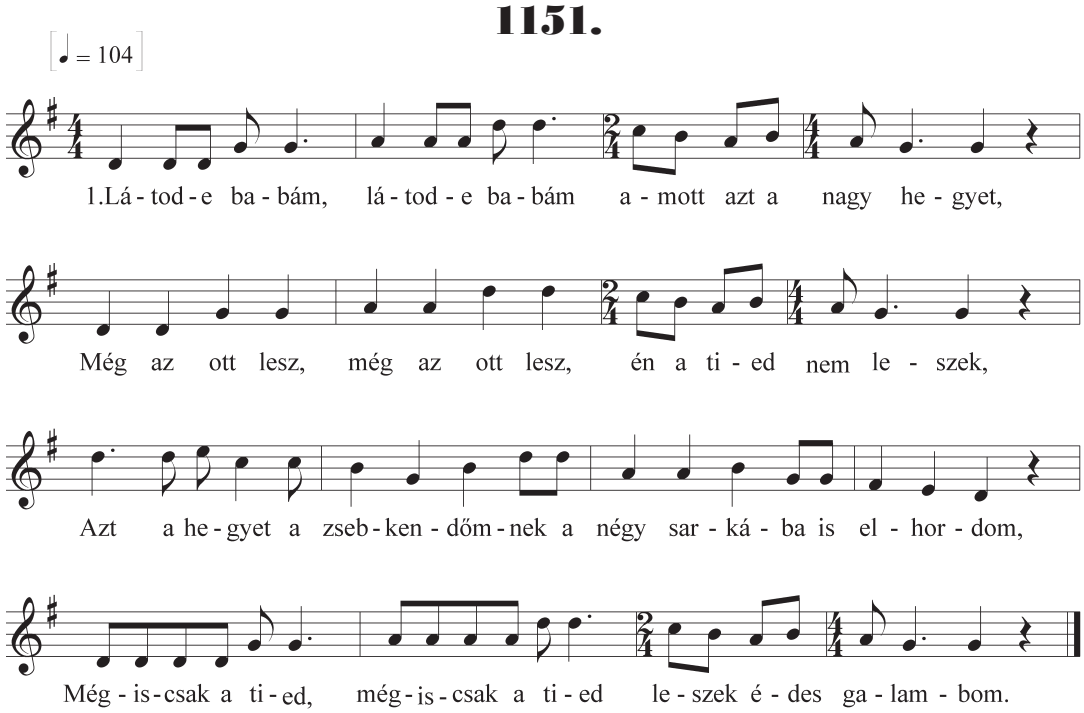
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10982h

1150.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.
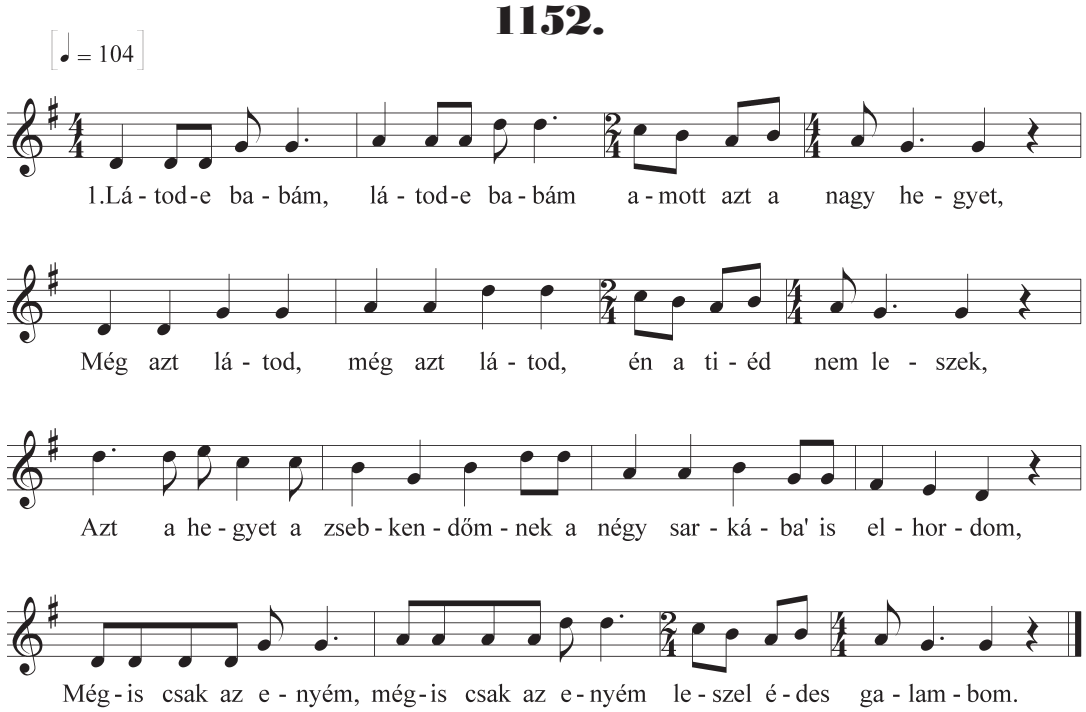
1151.

2. Látod-e babám, látod-e babám amott azt a nagy vizet,
Még az ott lesz, még az ott lesz, én a tied nem leszek,
Azt a vizet a galambomnak a karimáján is elhordom,
Mégiscsak a tied, mégiscsak a tied leszek édes galambom.

Újszilvás (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.20.

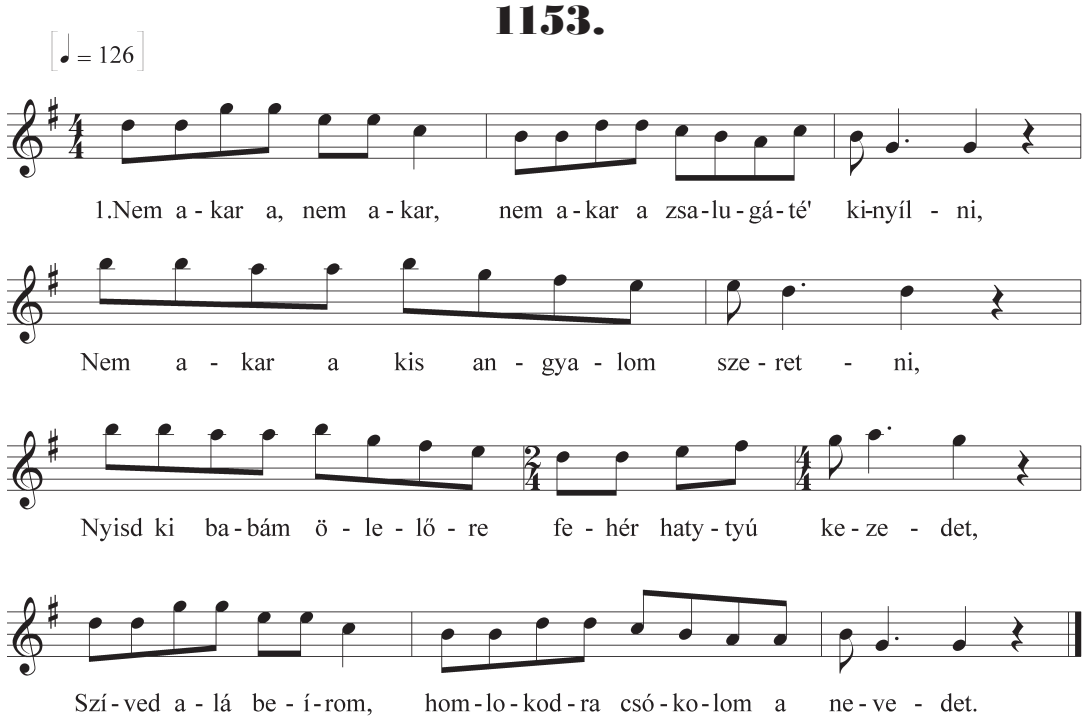
1152.

Szentmártonkáta (Pest), Kele Mária (74)

Terék József, 2009.III.17.

1153.
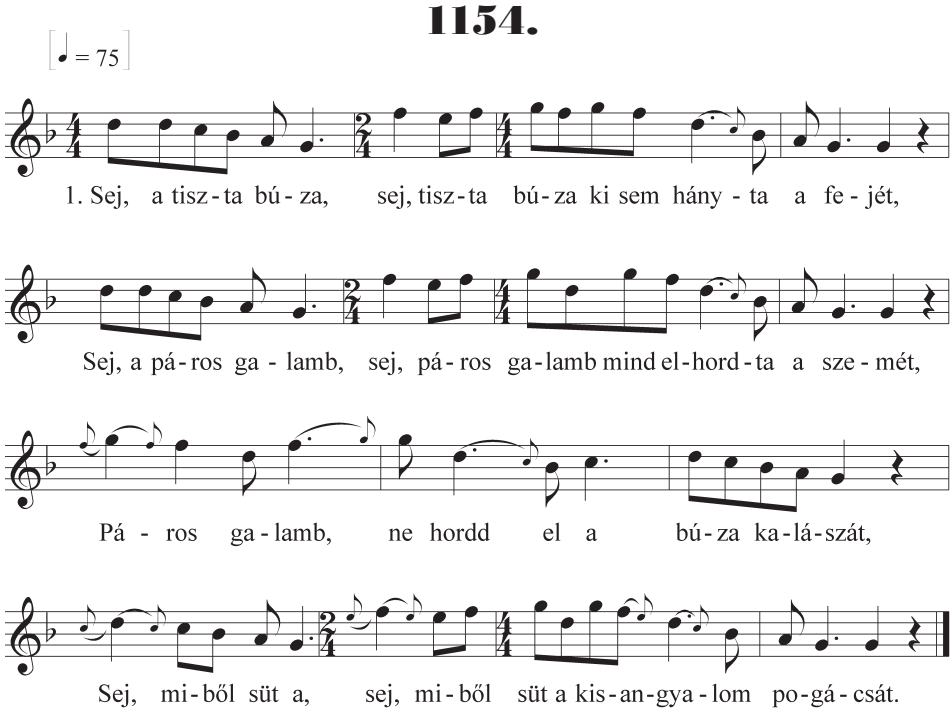

2. Tele van a, tele van, tele van a temető virággal,
Tele van a szívem szomorúsággal,
Hazafelé leszedtem a bánatot a szívemről,
Most már nem is tagadom, kis farmosi kislány az én galambom.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub
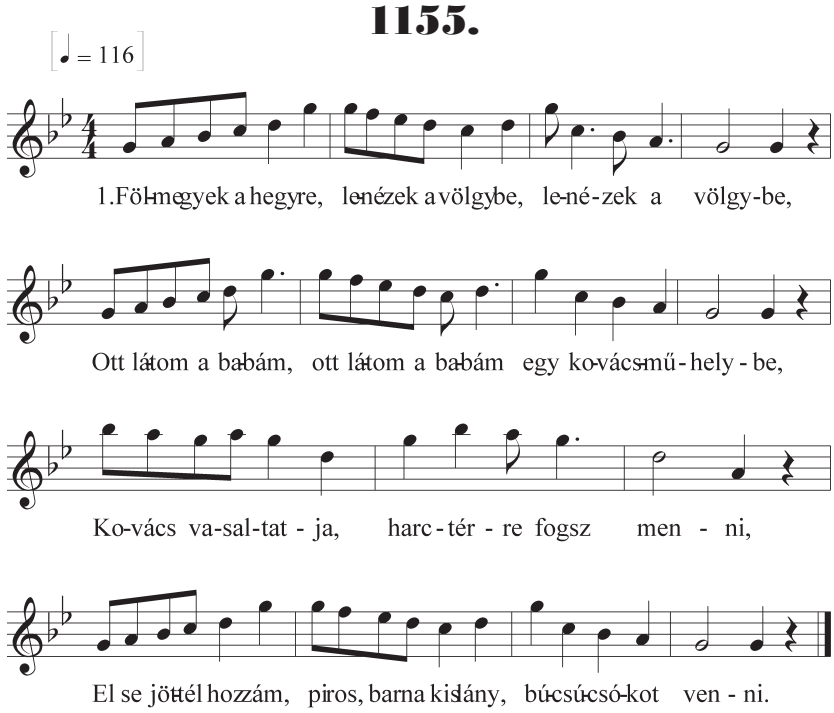
Terék József, 2009.III.03.

1154.
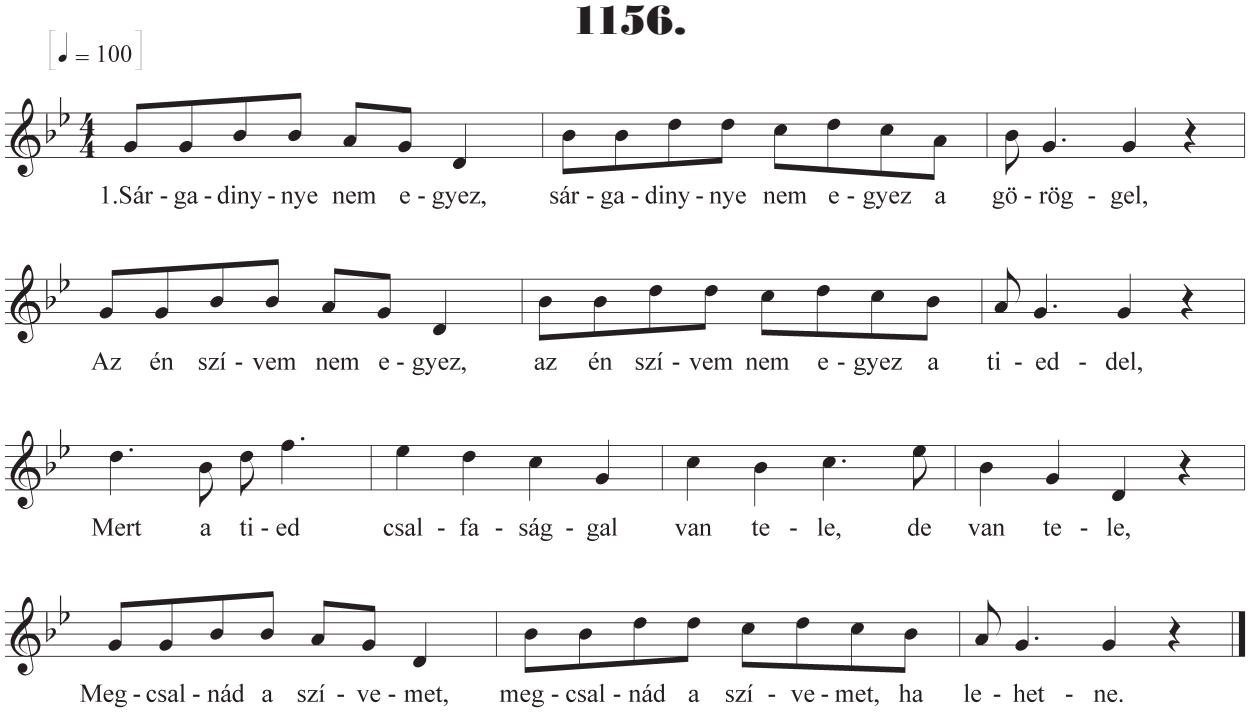

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (53) Borsai Ilona, 1975.IX.15.
ZTI AP 09663b

1155.
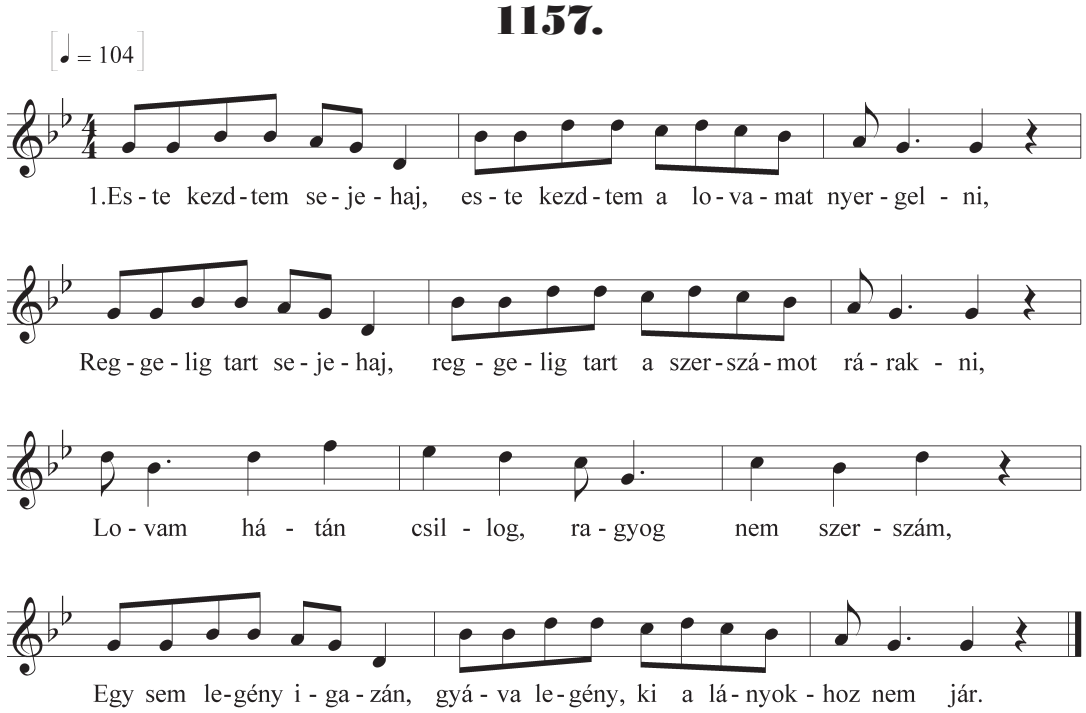

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

1156.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) Sillo Réka, 2013.V.
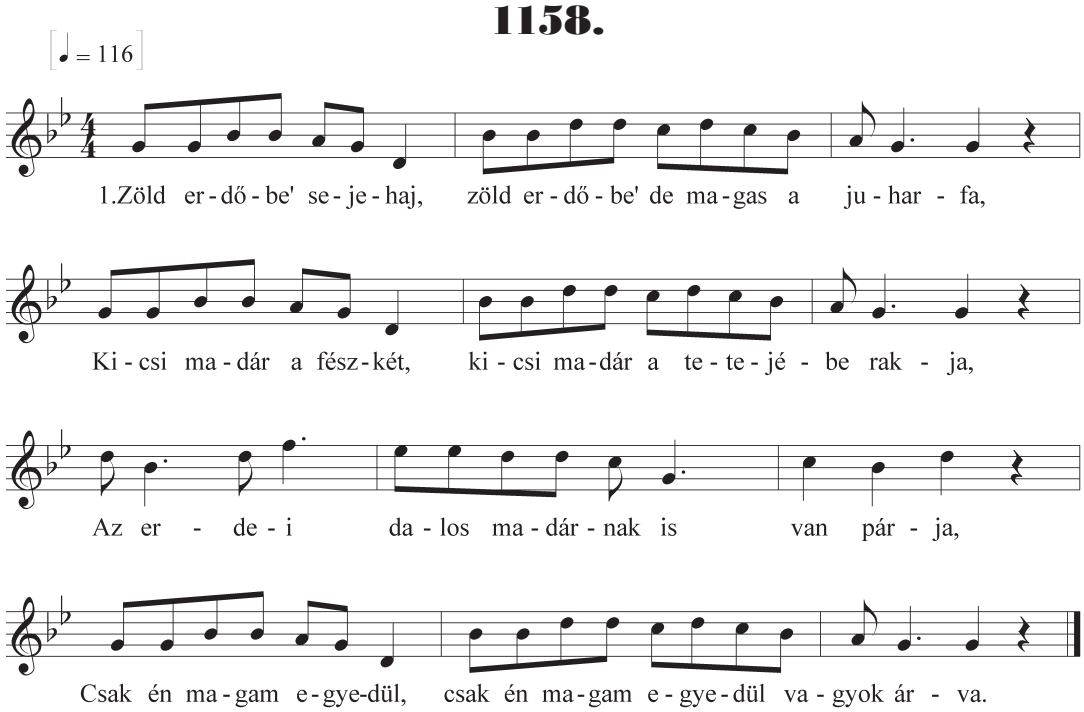
1157.

2. Piros alma kigurult, piros alma kigurult a kosárból,
Ki felveszi, nem veszi, ki felveszi, nem veszi fel a sárból,
Én felveszem, megtörölöm a sártól, de a sártól,
Csókot várok estére, háromszázat estére a babámtól.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.
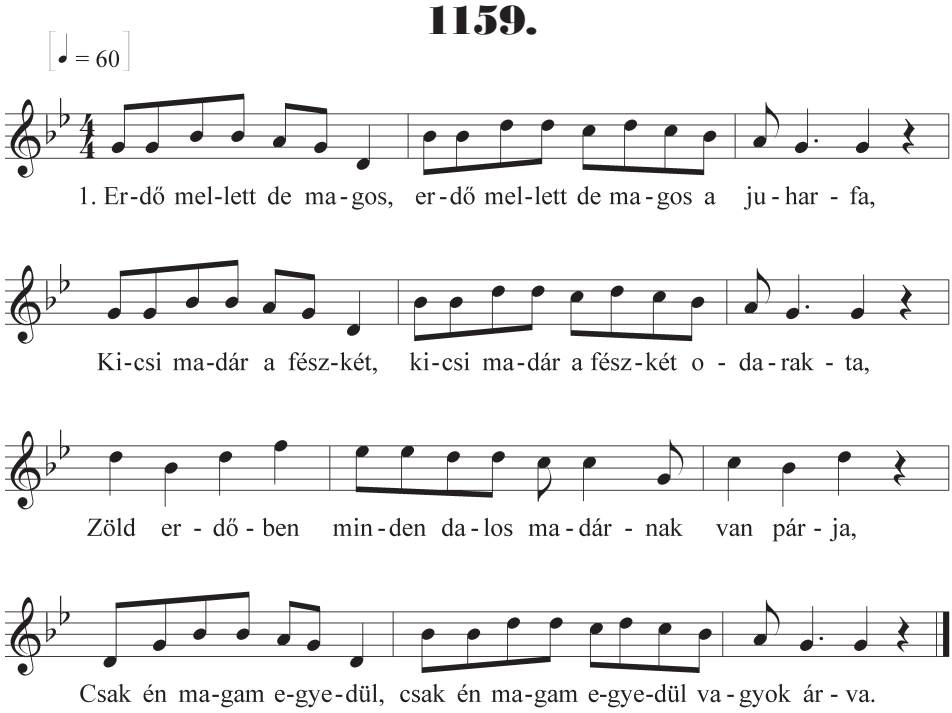
1158.

2. Este kezdtem, sejehaj, este kezdtem a lovamat nyergelni,
Reggelig tart, sejehaj, reggelig tart a szerszámot felrakni,
Csillog-villog kis pej lovam hátán a kantár,
Egy se legény, sejehaj, egy se legény, ki a lányokhoz nem jár.

Tápiógyörgye (Pest), Szűcs Józsefné Harsányi Erzsébet Irén (73) Terék József, 2009.III.02.

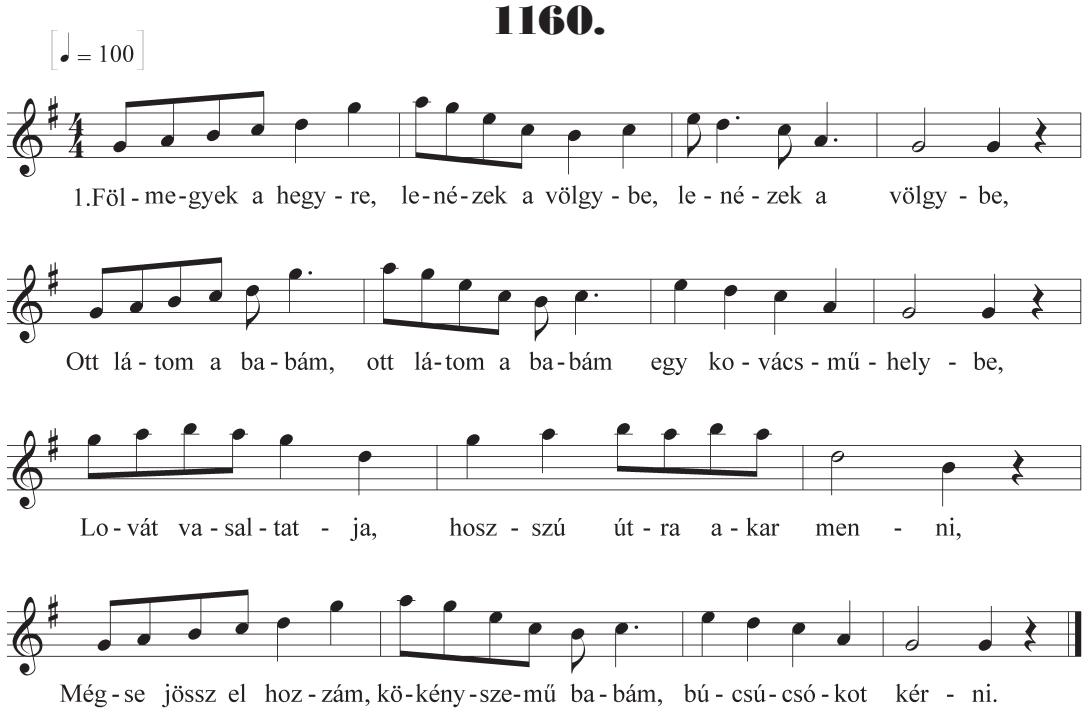
1159.

2. Este kezdem a lovam, este kezdem a lovamot pucolni,
Reggelig tart a lovam, reggelig tart a lovamot pucolni,
A lovam fején, mint a csillag, ragyog a szerszám, a lószerszám,
Egy sem legény igazán, egy sem legény, ki a lányokhoz nem jár.
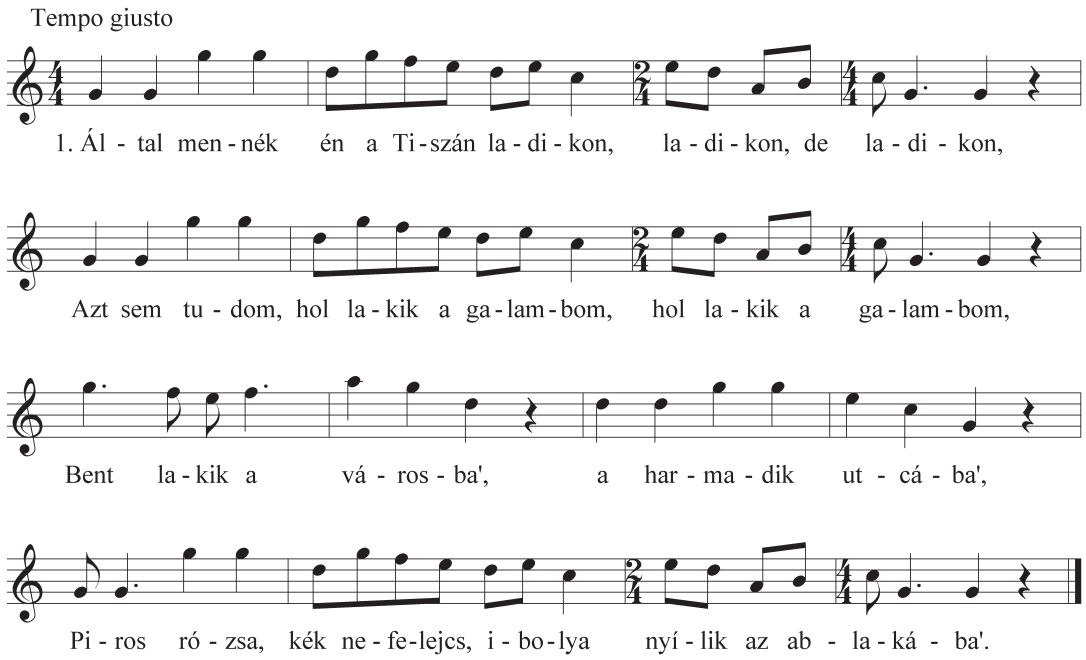
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987e

1160.

Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

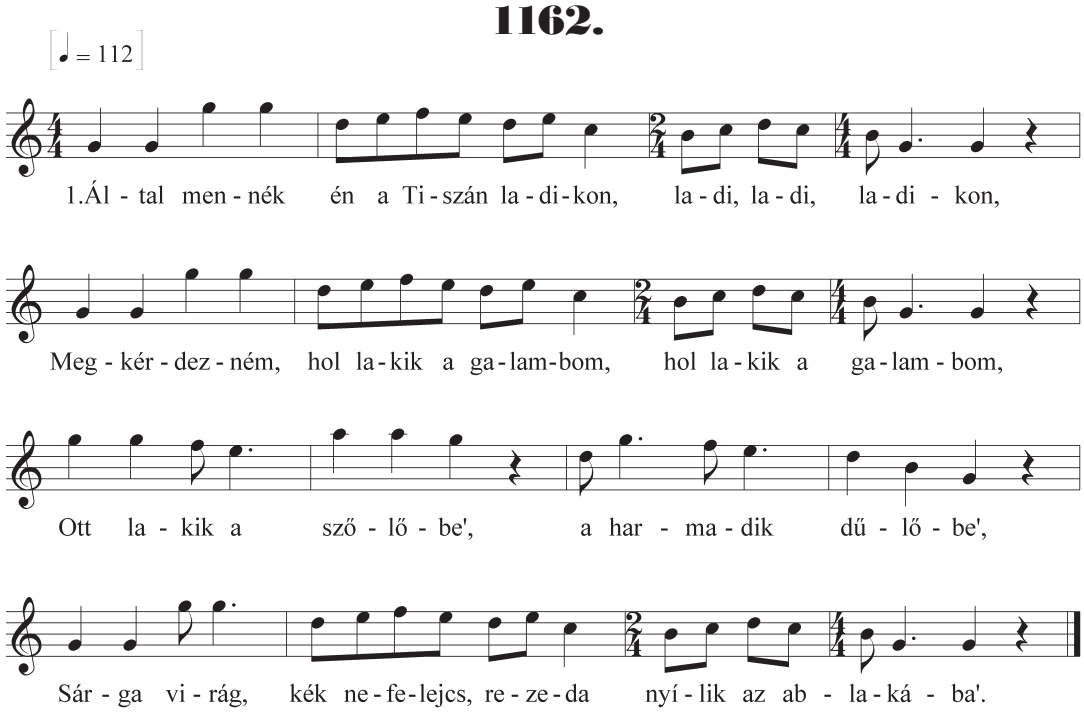
1161.

2. Én felettem hiába zörög az ég, hiába zörög az ég,
Az én búzám úgyse veri el a jég, úgyse veri el a jég,
Majd ád nekem a császár, Ferenc József kenyeret,
Három évig (vagy) harminchat hónapig eszek abból eleget.

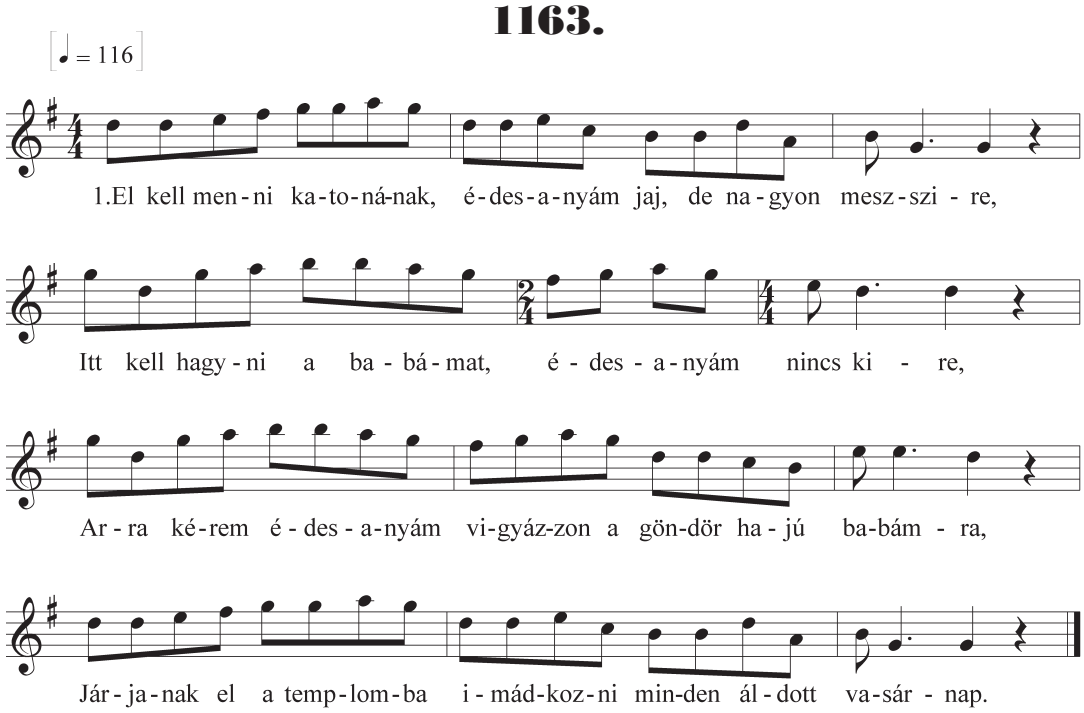
Tápiószele (Pest), lányok Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 09208

1162.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.XI.28.
ZTI AP 05863b

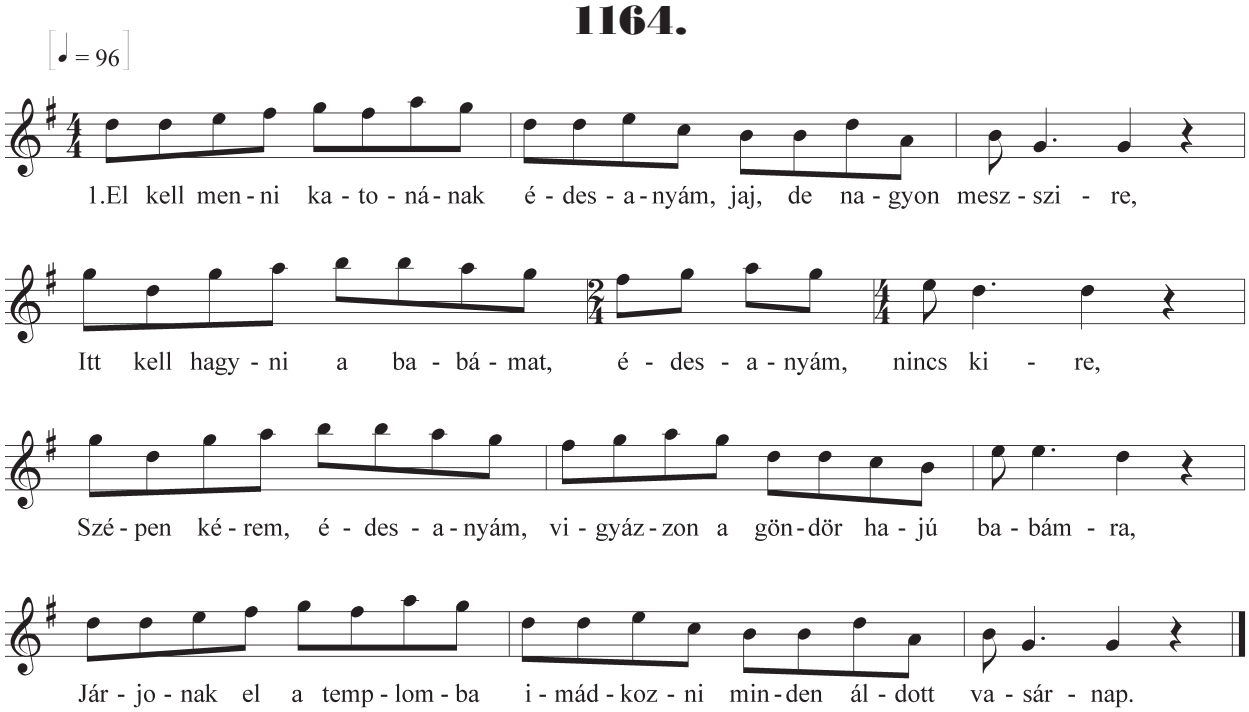
1163.

2. Százados úr levelem van, hogy a babám nagyon beteg utánam,
Kaphatnék-e szabadságot, hogy még egyszer meglássam,
Jól tudom, ha engem meglát, egyszeriben kigyógyul a bajából,
Az ellenség meg sem tudja, hogy egy baka hiányzik a csatából.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.

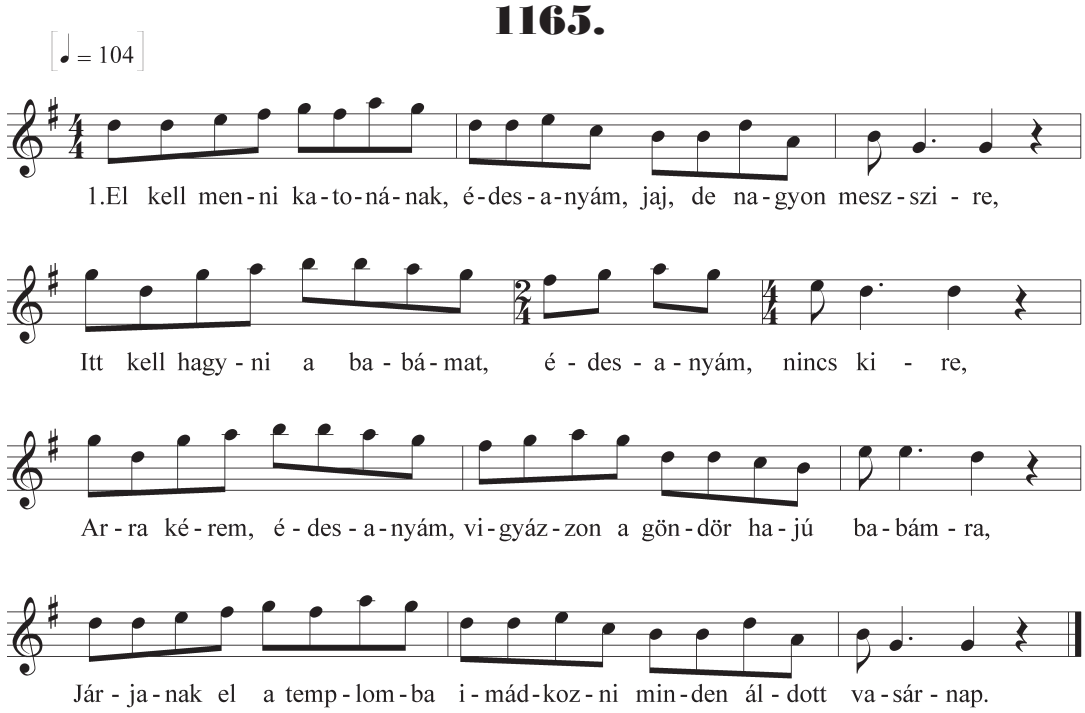
1164.

2. Százados úr, levelem jött, hogy a babám nagyon beteg utánam,
Kaphatnák-e szabadságot, hogy még egyszer meglássam,
Jól tudom, ha engem meglát, örömében kigyógyul a bajából,
Az ellenség meg se tudja, hogy egy hidász hiányzik a rajából.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.
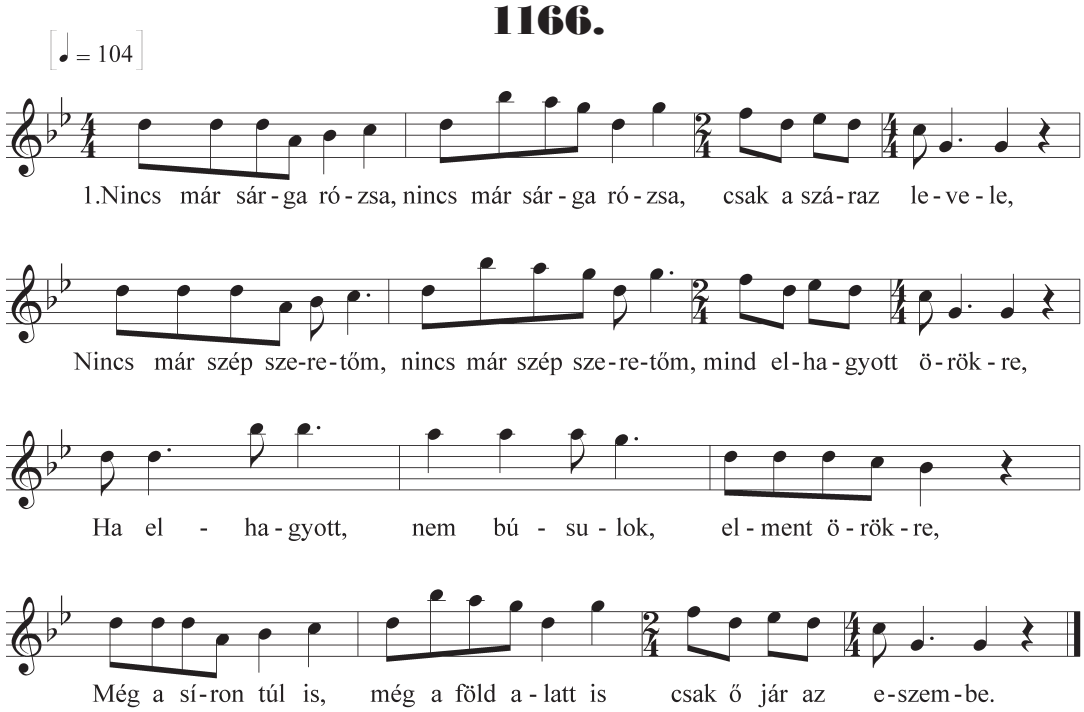
1165.

2. Százados úr, levelem van, hogy a babám nagyon beteg utánam,
Kaphatnék-e szabadságot, hogy még egyszer meglássam,
Jól tudom, ha engem meglát, egyszeribe' kigyógyul a bajából,
Az ellenség meg se tudja, hogy egy baka hiányzik a csatából.

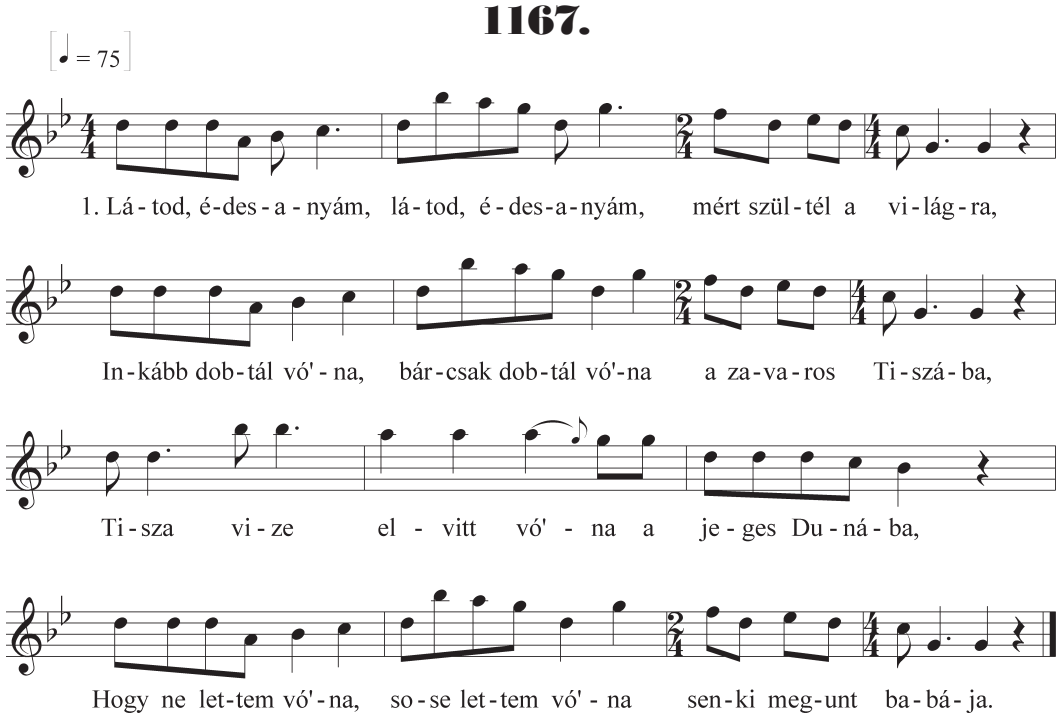
Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

1166.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.
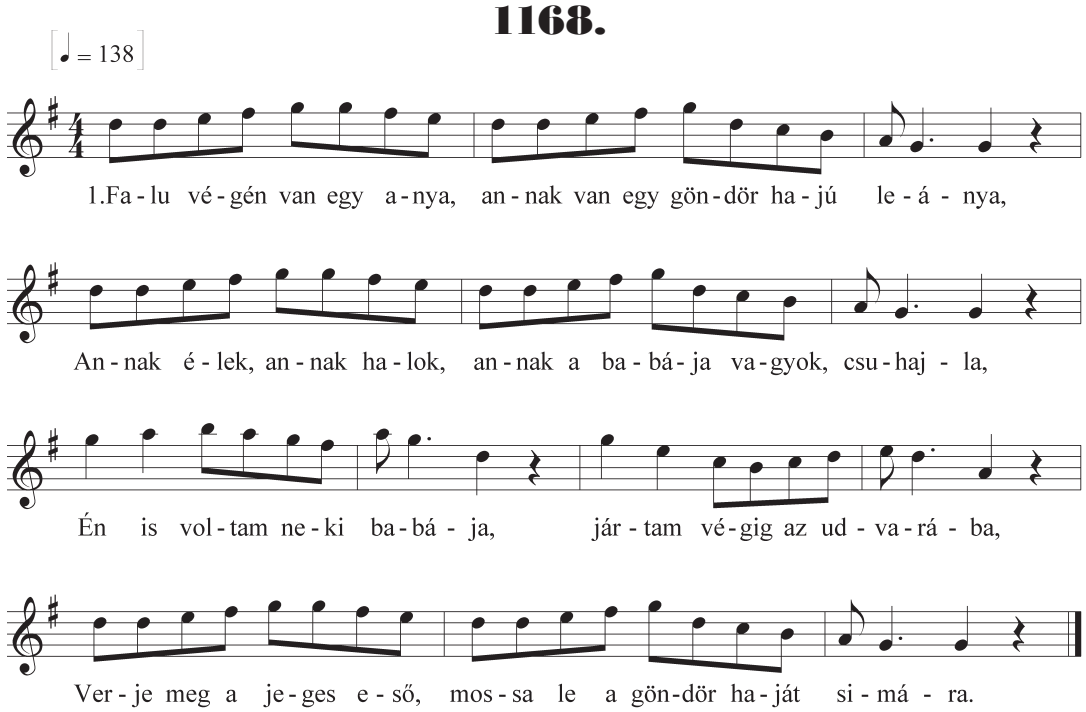
1167.

2. Nincs már páros csillag, nincs már páros csillag, mind lehullott a földre,
Nincsen szép szeretőm, nincs már hű szeretőm, mer' elhagyott örökre,
Ha elhagyott, nem búsulok, elment örökre,
Még a síromban is, még a föld alatt is csak ő jár az eszembe'.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) Terék József, 2012.IX.23.
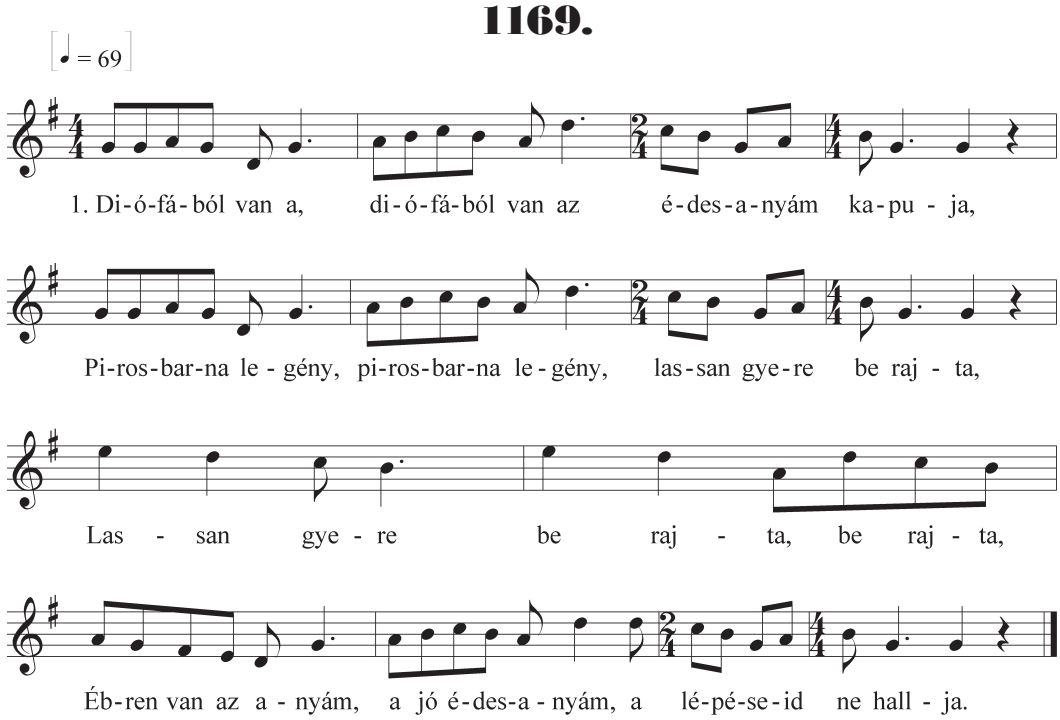
1168.

2. Falu végén van egy malom, bánatot őrölnek azon, ihajla,
Nékem is van búbánatom, oda viszem, lejáratom, csuhajla,
Ősszel a tearózsa lehullott, engem a szeretőm elhagyott,
Ha elhagyott, majd lesz másik, nem búsulok egy percig se miatta.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes — Terék József, 2010.II.17.
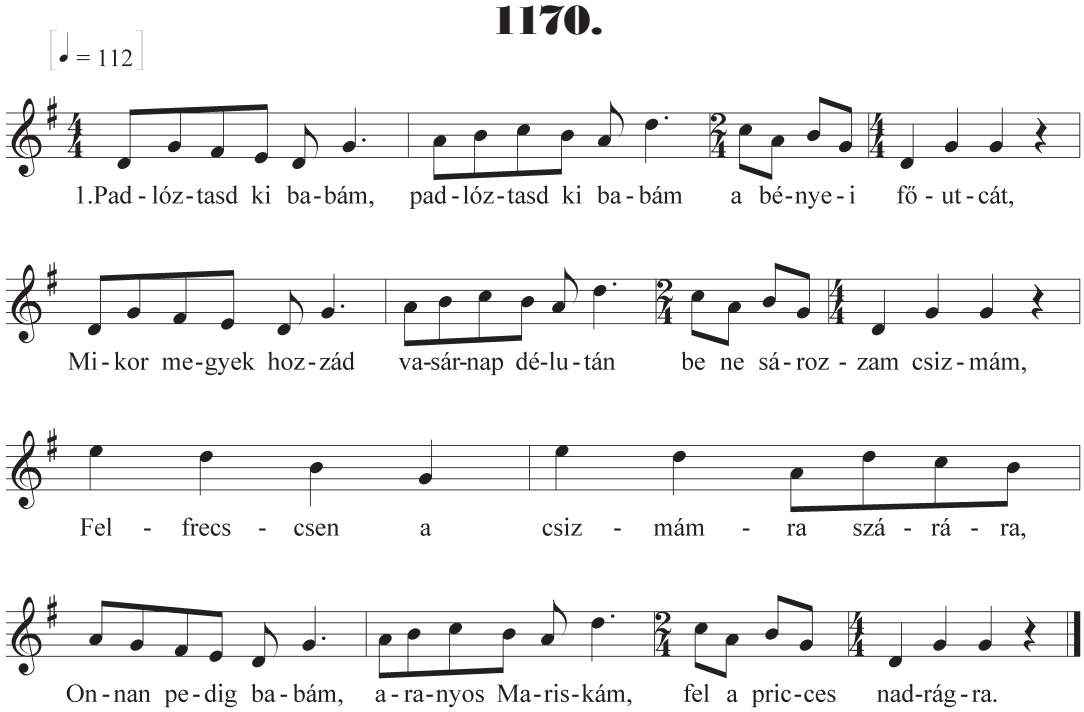
1169.

2. Csináltasd meg, babám, csináltasd meg, babám, a tóalmási főutcát,
Mikor megyek hozzád, mikor megyek hozzád, ne sározza a csizmám,
Fölfreccsen a szárára, szárára,
Onnan pedig, babám, aranyos Mariskám, föl a priccses nadrágra.
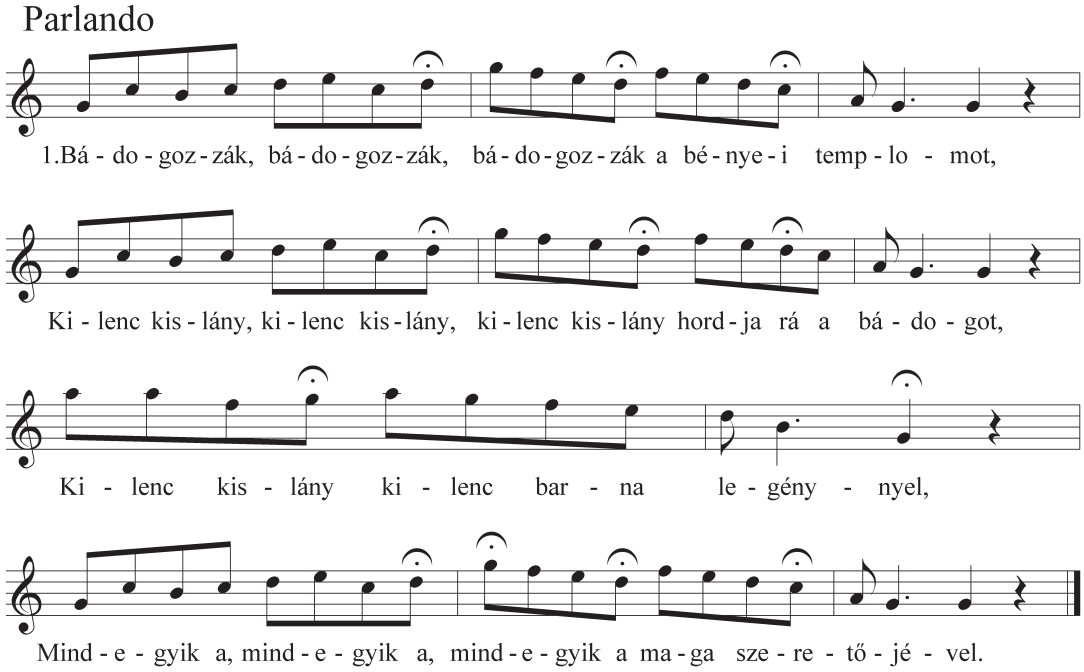
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10991f

1170.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

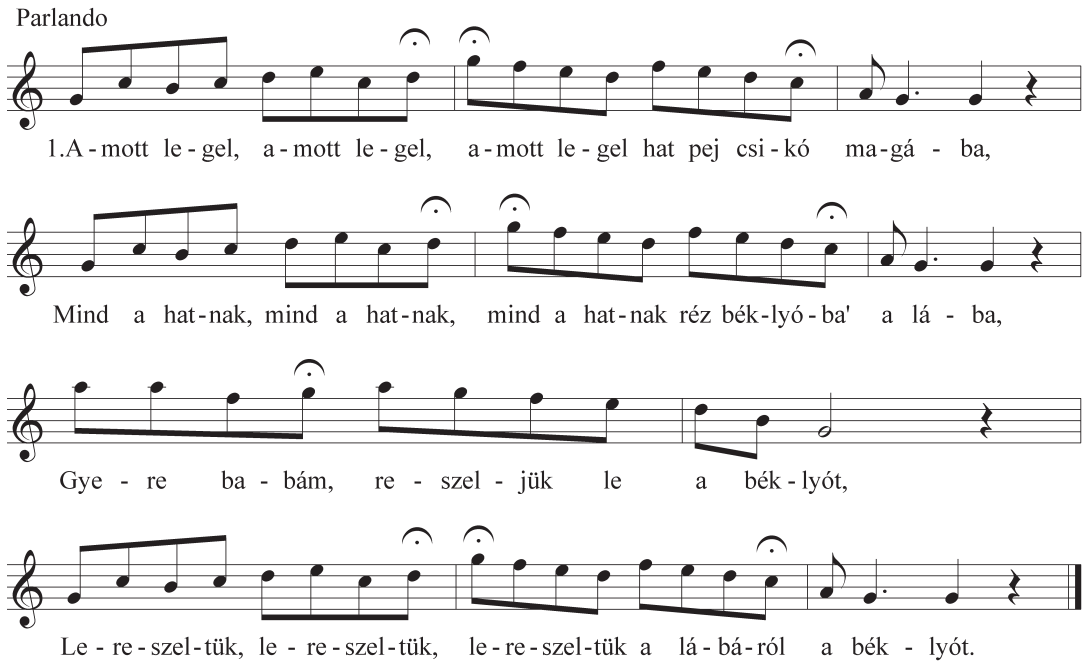
1171.

2. Piros az én, piros az én, piros az én ostoromnak a nyele,
Kérdik tőlem, kérdik tőlem, kérdik tőlem mi a szeretőm neve,
Nem mondom meg senki Isten fiának,
Csak annak a, csak annak a, csak annak a jó Istennek, magának.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.26.
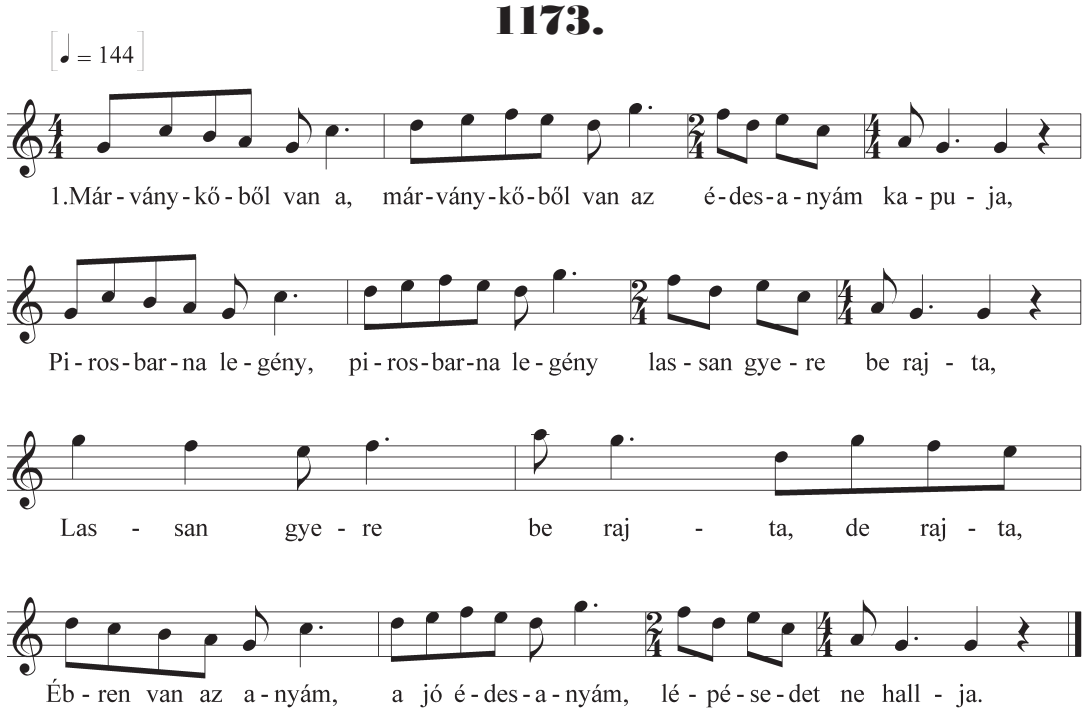
1172.

2. Lereszeltük, lereszeltük, lereszeltük a lábáról a béklyót,
Most már babám, most már babám, most már babám merre hajtsuk a csikót,
Arra hajtsuk amerre a Nap lejár,
Amerre a, amerre a, amerre a csendőr Káplár sosem jár.

Káva (Pest), Karsai Pálné (58) Terék József, 2009.III.05.
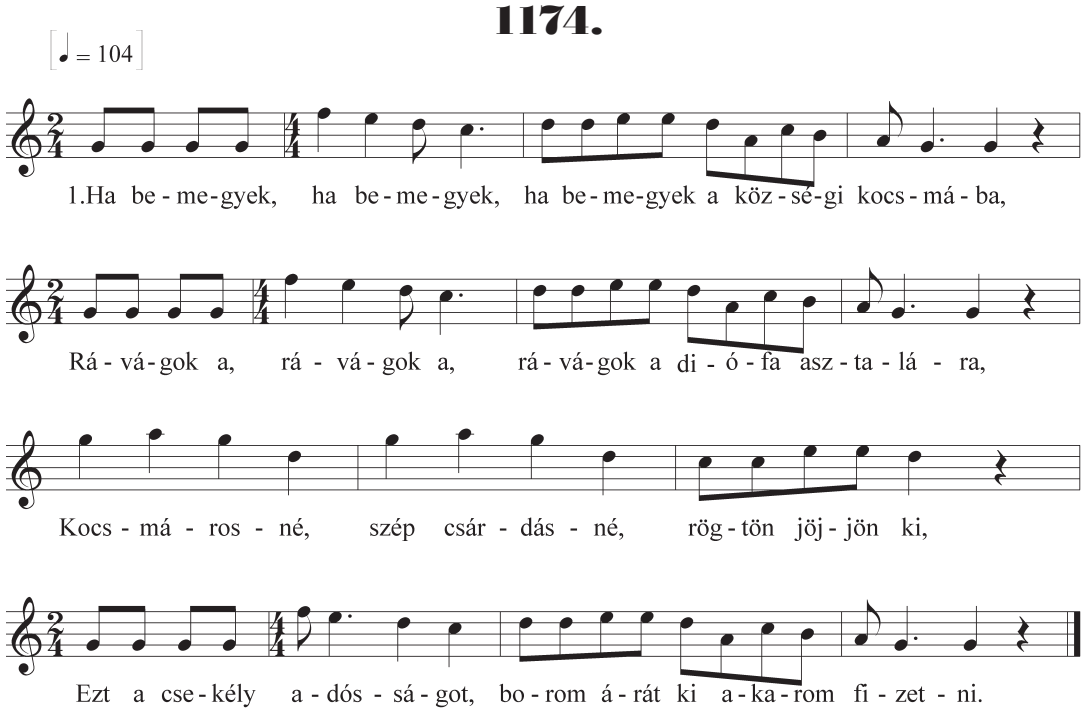
1173.

2. Márványkőből van a, márványkőből van a Balaton tó feneke,
Gyönge vagy még babám, gyönge vagy még babám, gyönge a szerelemre,
Gyöngeséged nem annyira sajnálom, galambom,
Csakhogy eddig babám, csakhogy eddig babám szerettelek, azt bánom.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.11.

1174.
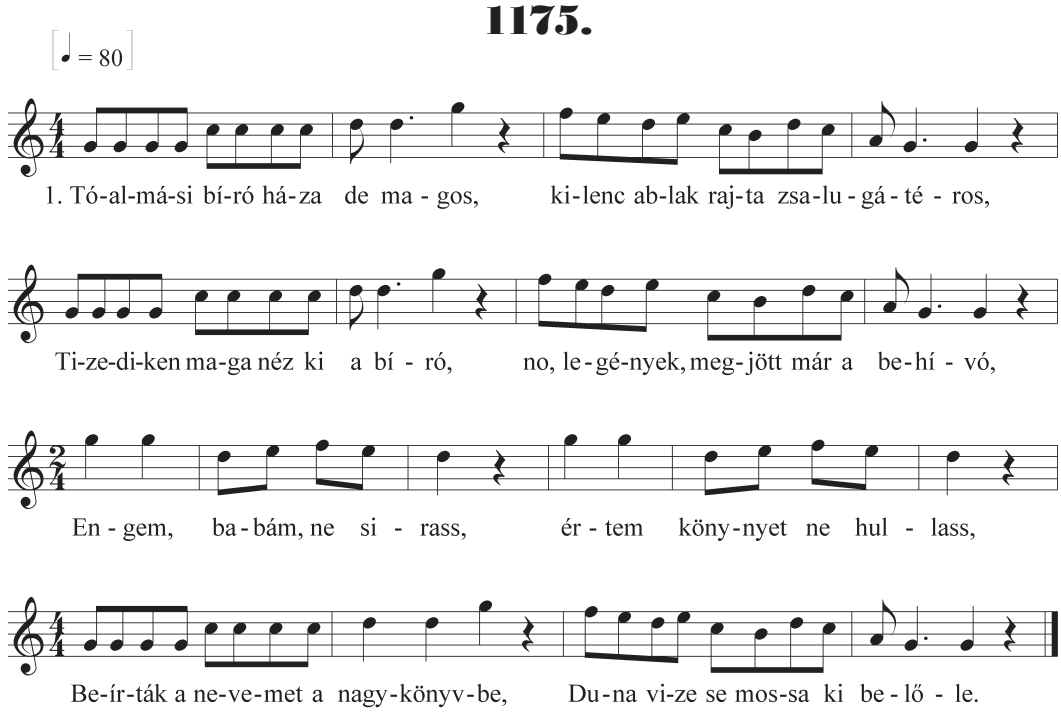

2. Ha bemegyek, ha bemegyek, ha bemegyek a községi kocsmába,
Rávágok a, rávágok a, rávágok a diófa asztalára,
Kocsmárosné, szép csárdásné, mondja ki a szót,
Melyik kislány, melyik kislány, melyik kislány érdemli a koszorút.

Ismétlésre:
Az a kislány érdemli a viaszkoszorút,
Kinek egész életébe' három éves szeretője sose volt.

Tápióság (Pest), özv. Veszeli Jánosné Bartucz Mária (86), Szajcz Miklós (74) — Terék József, 2009.III.18.
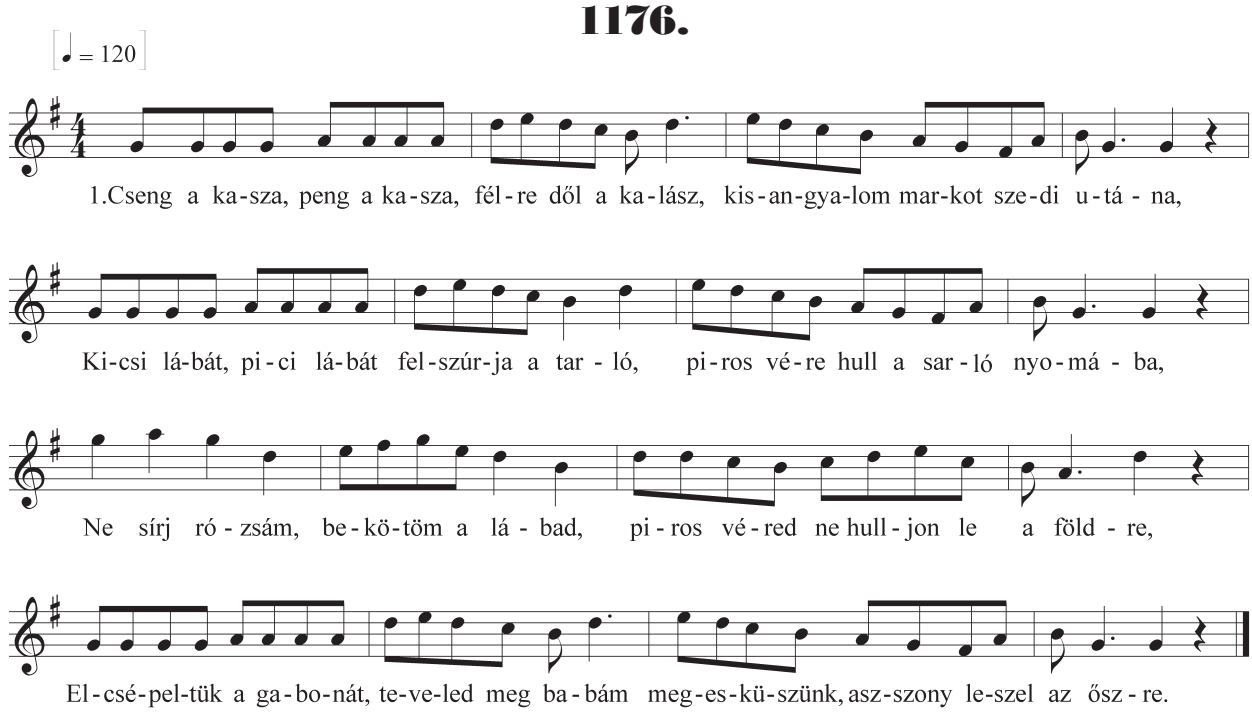
Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.

1175.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10989f

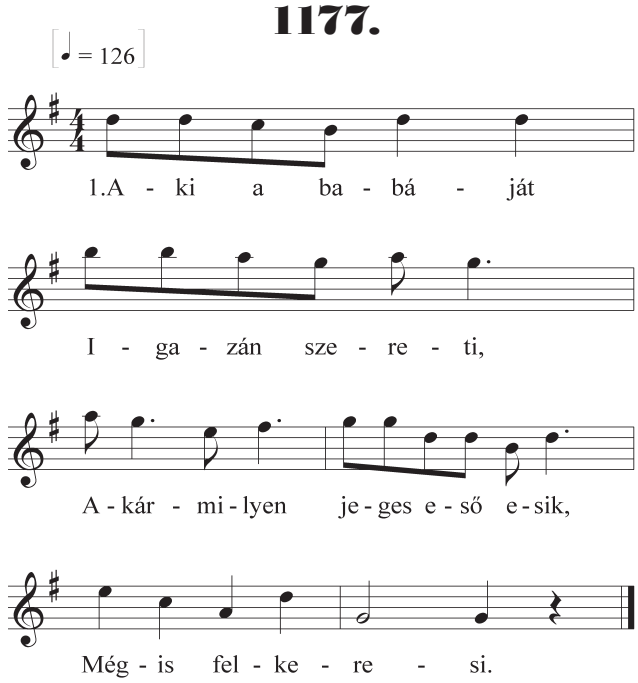
1176.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.18.

14.4.6
Folklorizálódott műdalok, műzene

1177.

2. Lám én a babámat
Igazán szeretem,
Akármilyen jeges eső esik,
Mégis felkeresem.
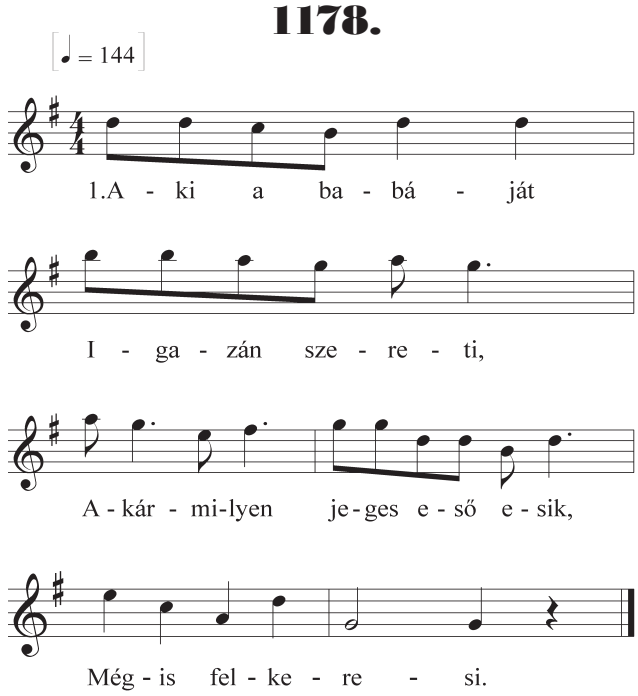
3. Esik már az eső,
Ázik a köpönyeg,
Eresszél be piros barna kislány,
Mert megvesz a hideg.

4. Be nem eresztelek
Kilenc óra után,
Eredj oda, huncut Laci betyár,
Ahol eddig voltál.

Tápióság (Pest), Inoka László (73) Terék József, 2009.III.18.

Megjegyzés: A magyarnótát B. Fehér Jenő (1875-1931) és Kisfaludy Károly (1788-1830) írta.

1178.
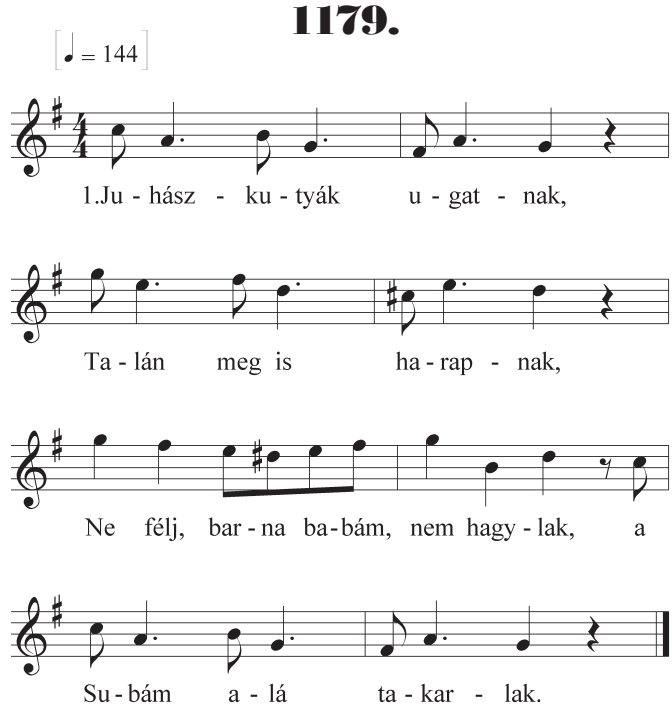

2. Lám én a babámat
Igazán szeretem,
Akármilyen jeges eső esik,
Mégis felkeresem.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.

Megjegyzés: A magyarnótát B. Fehér Jenő (1875-1931) és Kisfaludy Károly (1788-1830) írta.

1179.

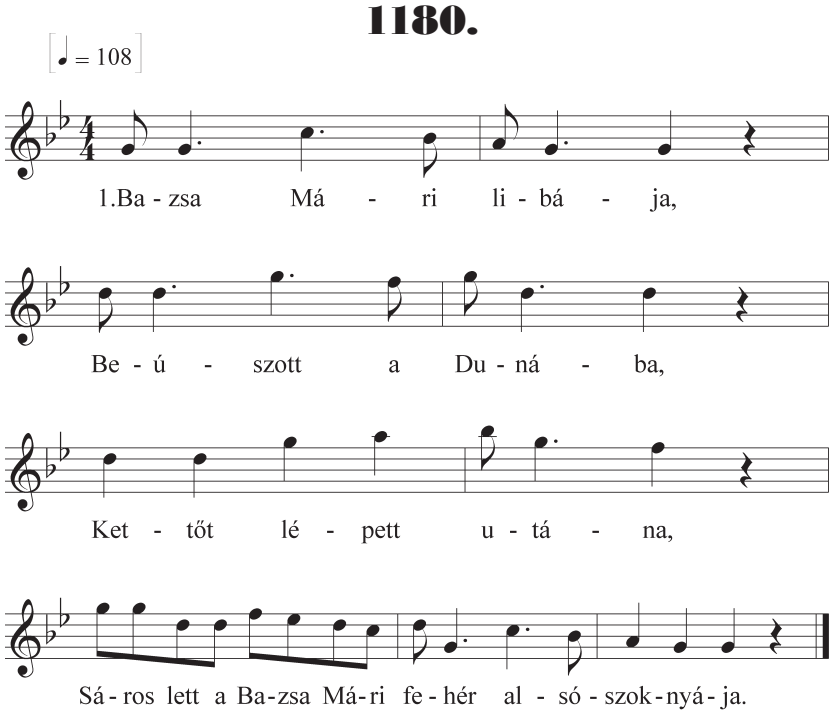

2. Fáj a kutyám bal lába,
Megütötte a szalmába,
Úgy kell a kutyának, hagy fájjon, a
Lányok után ne járjon.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

Megjegyzés: A magyarnótát Dankó Pista (1858-1903) és Pósa Lajos (1850-1910) írta.

1180.

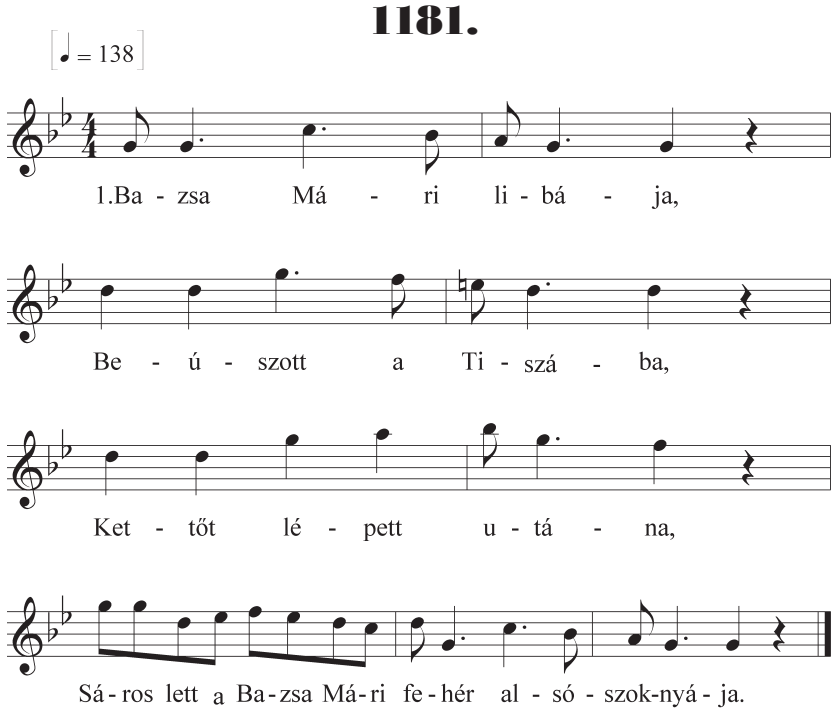
2. Szénaboglya de magos,
Bazsa Mári de gangos,
Mit ér a gangossága,
Ha a bálba leesett a fehér alsószoknyája.

3. Bazsa Márit elfogták,
A börtönbe becsukták,
Nem sajnálom a ringyót,
Mer' előtte megölelte, megcsókolta a bírót.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

Megjegyzés: A magyarnótát Dóczy József (1863-1913) írta. A népdal 2-3. versszaka helyi változat.

1181.
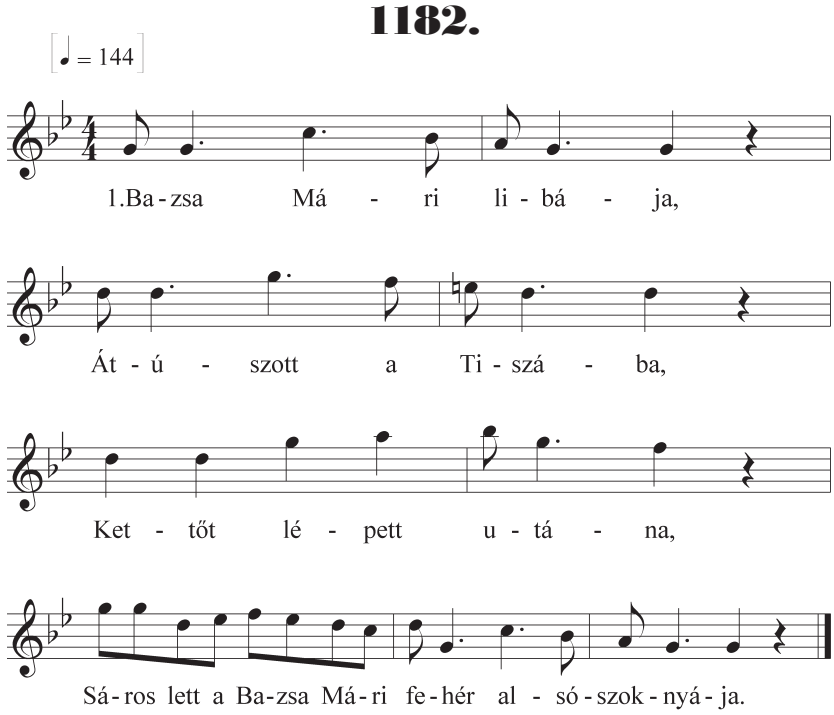

2. Ez a csárda de magos,
Bazsa Mári de gangos,
Mit ér a gangossága,
Ha a bálba leesett a fehér alsószoknyája.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.

Megjegyzés: A magyarnótát Dóczy József (1863-1913) írta.

1182.
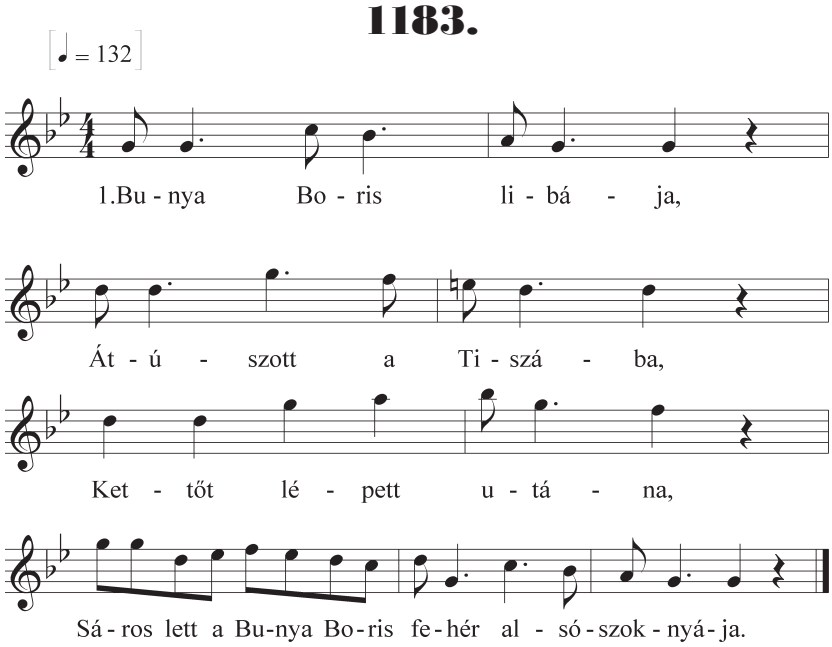

2. Bazsa Mári de gangos,
A járása de magos,
Mit ér a gangossága,
Ha ja bálba leesett a fehér alsószoknyája.

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) Paulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02281f

Megjegyzés: A magyarnótát Dóczy József (1863-1913) írta.

1183.
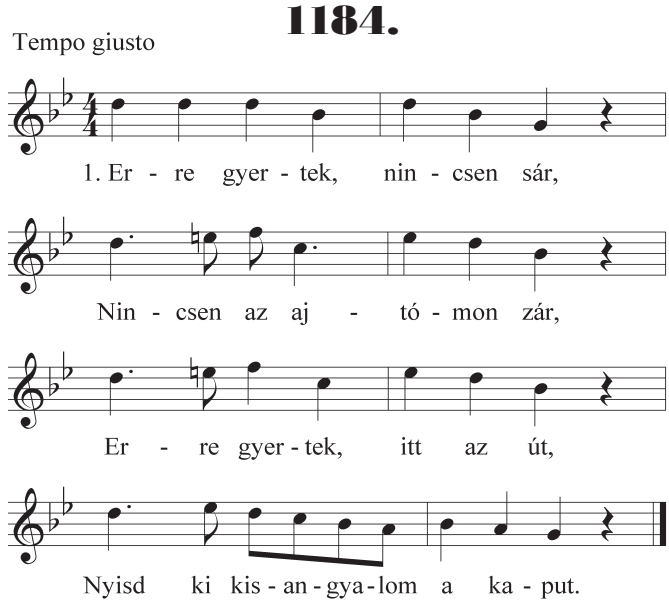

2. Bunya Boris azt hiszi, hogy
Kovács Pali elveszi,
Ne higgy Boris előre,
Nem teszik a menyasszonyi koszorút a fejedre.

Tápiógyörgye (Pest), Vágány Istvánné Boda Julianna (100) Terék József, 2009.III.09.

Megjegyzés: A magyarnótát Dóczy József (1863-1913) írta „Bazsa Mári libája” címmel.

1184.

2. Ez a kislány eladó,
Majd megveszi egy zsidó,
A zsidónak nem adjuk,
Itt a lakodalom, megtartjuk.
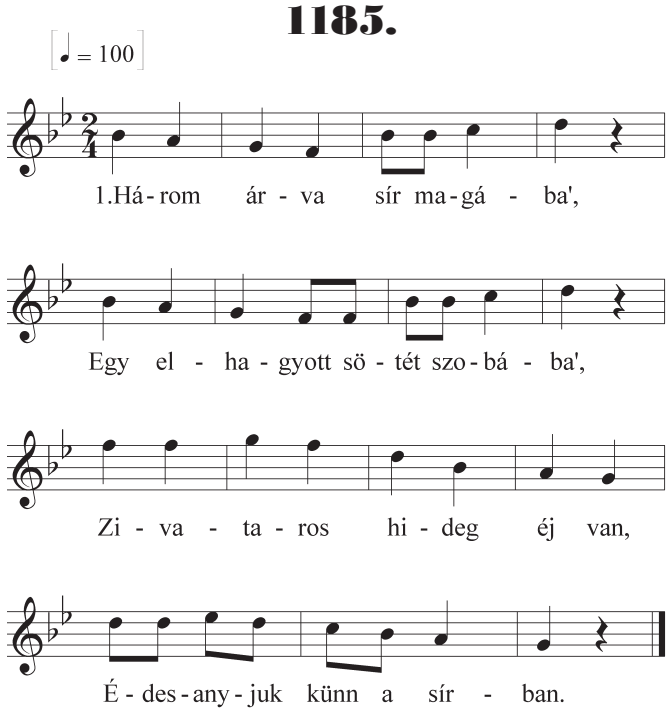
3. Ez a kislány azt hiszi,
Szeretője elveszi,
Ne hidd kislány előre,
Semmi, semmi se lesz belőle.

Tápiószele (Pest), leányok Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 03798
ZTI LSZ 10604

Megjegyzés: „Hat éve Györgyéről.” Az adatközlők Tápiógyörgyéről ismerik.
A dallam kismértékben eltérő változatát Szentirmay Elemér (1836-1908) írta. [2025]

2025 KERÉNYI 1966: 294.
A 3. versszak nem Bartók Béla gyűjtése, a támlapos lejegyzés kiegészítéseként került feltüntetésre, mely az eredetileg Szentirmay Elemér által dallammal ellátott népies műdal kis mértékben eltérő szövegváltozata. Nyomtatásban 1875-ben jelent meg „Elemér dalai” című gyűjteményében, melyet megelőzően és azt követően is dokumentálásra kerültek a szöveg változatai a 19. század második felében.

1185.

2. Édesanyám gyújts világot,
Nem tudom én, jaj, mit látok,
Az egyik mondd mindenig sír,
Temetőbe mozdul egy sír.

3. Megnyílnak a nehéz hantok,
Kilép sírból édesanyjuk,
Tovább ebbe a vak éjbe,
Hazafelé az ösvényen.

4. Az alvókat hosszan nézi,
Csókját százszor megtetézi,
Rendben teszi a ruhácskát,
Rendben rakja és ma tovább áll.

5. Kakas szólal, üt az óra,
El kell válni virradóra,
Visszanéz a véghatárról,
Sír megnyílik, sír bezárul.
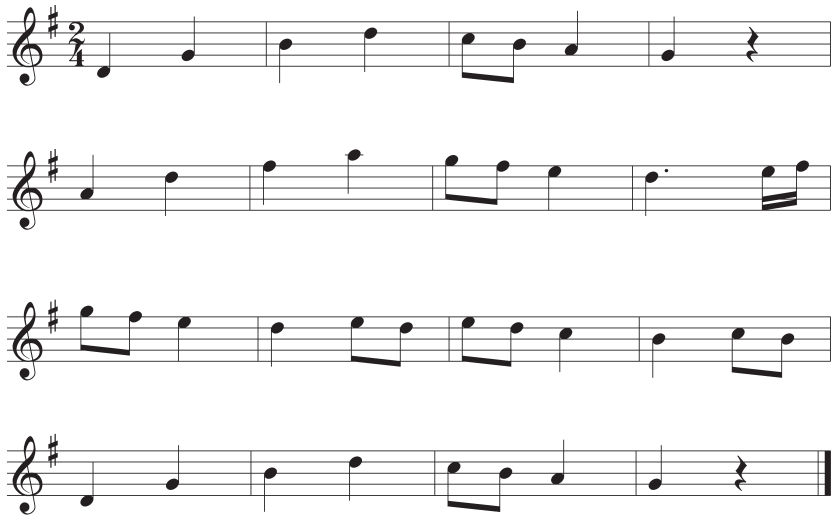
6. Ó a sír mily sok mindent elfed,
Bút, örömet, fényt, kegyelmet,
De ki gyermekét szerette,
Bú soha nem feledte.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt a bényei változattól teljesen eltérő szövegváltozattal és azonos dallammal Erdélyi János (1814-1868) írta.

1186.

Tempo giusto

Jászapáti (Pest), Palotásy János (31)
KR 15801

Megjegyzés: A művet Palotásy János (1821-1878) írta 1852-ben, „Bényei csárdás” címmel (ekkor Jászapátiban lakott), melyre később több szövegváltozat is íródott. Bénye a Tápió mente 21 településének egyike, a mű megszületését a település ihlethette.

Szövegváltozat 1:

1. A szerelem, a szerelem,
Ezer féle rózsát terem,
Mihelyest, mihelyest nyílik, leszakasztom,
Kedves galambomnak adom.

2. Jöjj, galambom, az ölembe,
Hadd tekintsek szemeidbe,
Ha babám láthatom, mindenem od’adom,
Így, úgy, kedves kis galambom!

Mosonmagyaróvár (Győr-Moson-Sopron), Ismeretlen adatközlő
MS MUS 152 V. No.24.
KR 15806, KR 15804 [2026]

Kenesei Klein Ilona, 1908.

Szövegváltozat 2:

Szerettelek nagy ideig,
Tizenhárom esztendeig,
Ugye, rózsám, ez szép idő,
Ilyen az igaz szerető.

KR 15807

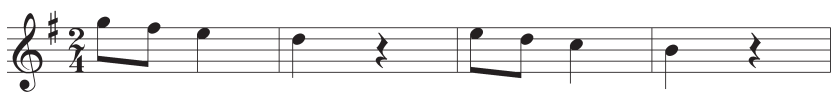
Szövegváltozat 3:

1. Búzát vittem a piacra,
Azt gondoltam, köleskása,
Sári lányok, sári lányok,
Szeretnek engem a lányok.

2. Házam előtt van egy árok,
Beleestem, benne vagyok,
Sári lányok, sári lányok,
Szeretném, ha kihúznátok. [2027]
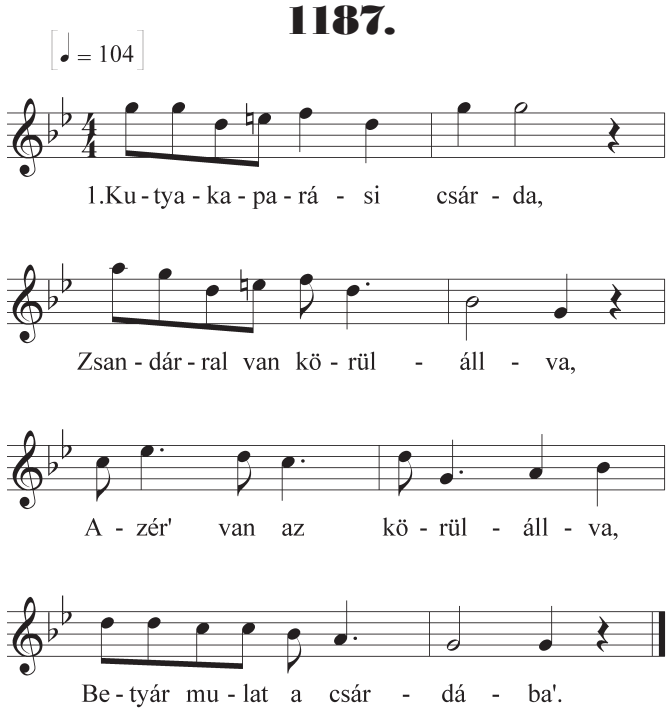
KR 15805

Dallamváltozat a szövegváltozat 2-3 3. soraira:

2026 Megjegyzés a kottán: Bognár: Pál fordulása No.4 – számmal jelölve, melyet 1856. április 27-én mutattak be.
2027 Megjegyzés a kottán. Limbay 238.

1187.
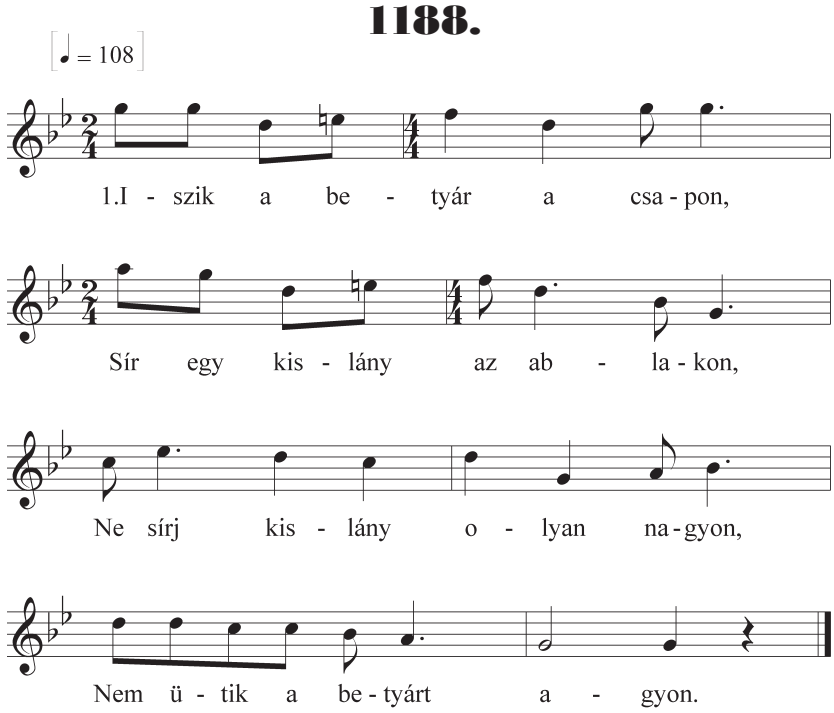

2. Iszik a betyár a csapon,
Sír a kedves kisangyalom,
Ne sírj kislány olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon.

Újszilvás (Pest), Gál István (58) Paulovics Géza, 1965.II.06.
ZTI AP 05868m

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1188.
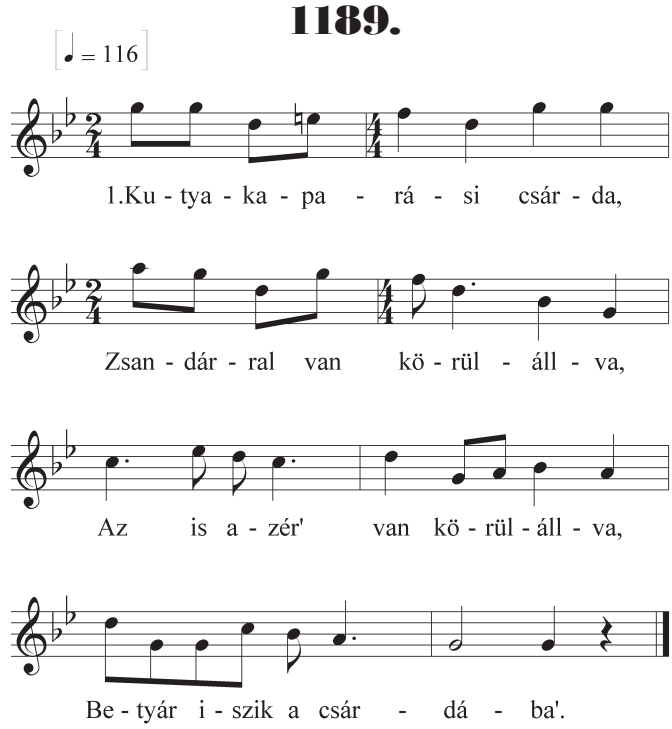

2. Kutyakaparási csárda,
Pandúrral van körülállva,
Azért van az körülállva,
Betyár mulat a csárdába'.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1189.

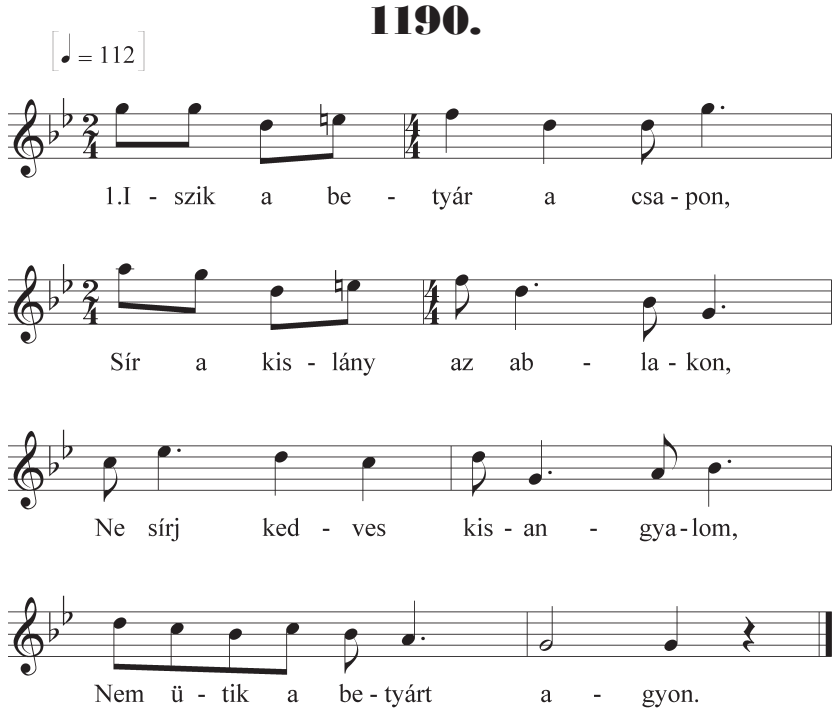
2. Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon,
Ne sírj kislány olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon.

3. Nem is sírok olyan nagyon,
Mert kihallik az ablakon,
Az én babám olyan csalfa,
Az ablakon kihallgatja.

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62) aulovics Géza, 1958.V.14.
ZTI AP 02280d

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.
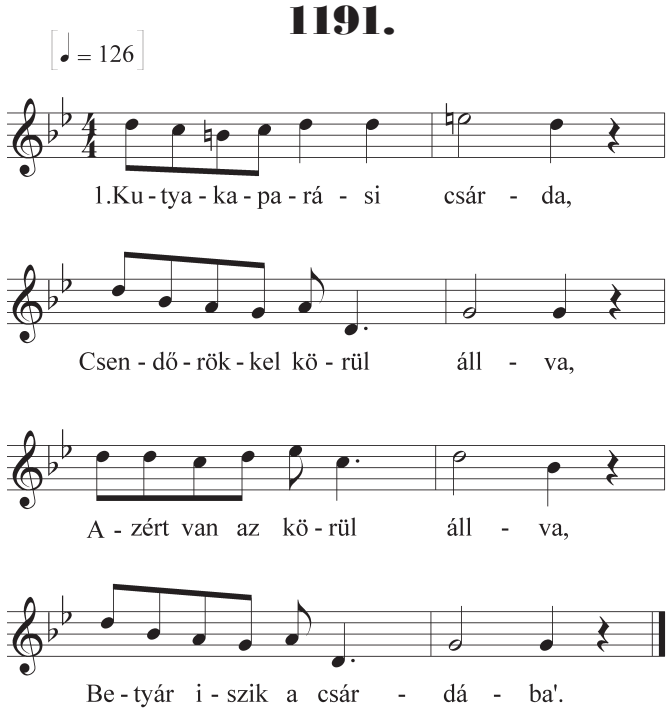
1190.

Káva (Pest), Mohácsi Zsuzsanna (86) Terék József, 2009.III.05.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1191.
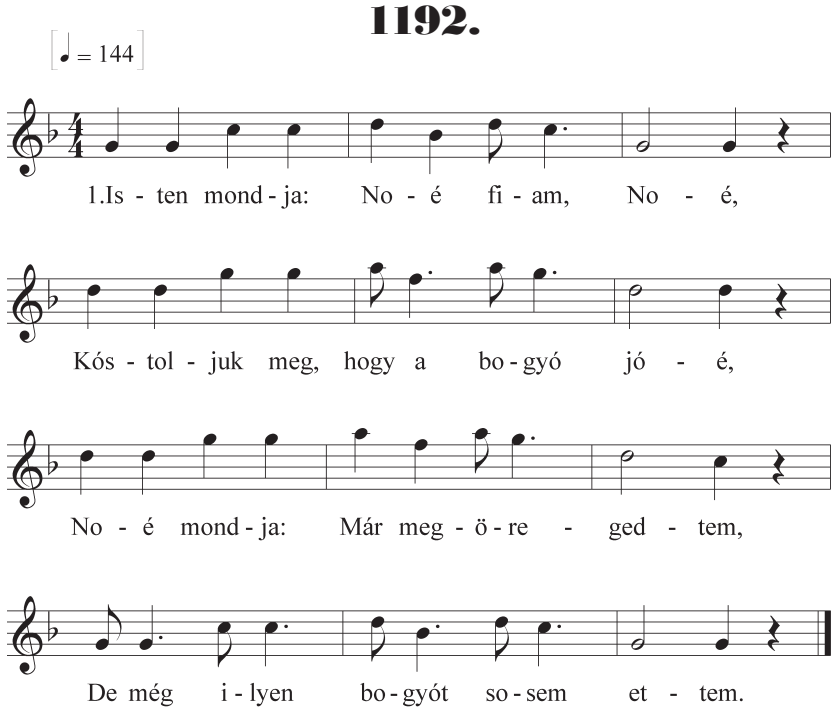

2. Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon,
Ne sírj kislány olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon.

Nagykáta (Pest), Nagy Menyhértné Gallai Ilona (75) Terék József, 2009.II.23.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal eredeti dallamváltozatát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1192.

2. Isten mondja: Noé fiam, Noé,
Kóstoljuk meg, hogy a bogyó jó-é,
Noé mondja: Iszom reggel óta,
Gyere pajtás, van még a hordóba.
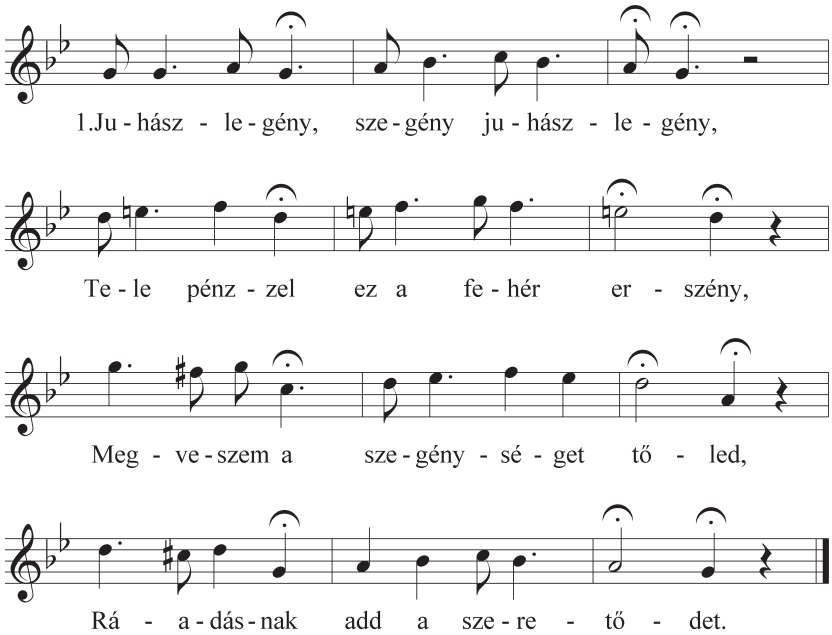
3. Isten mondja: Noé fiam, Noé,
Kóstoljuk meg, hogy a bogyó jó-é,
Noé mondja: Ihaj-csuhaj, Sári,
Most kezdek már három Istent látni.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Sándor Jenő (1891-1976) írta.

1193.

Parlando
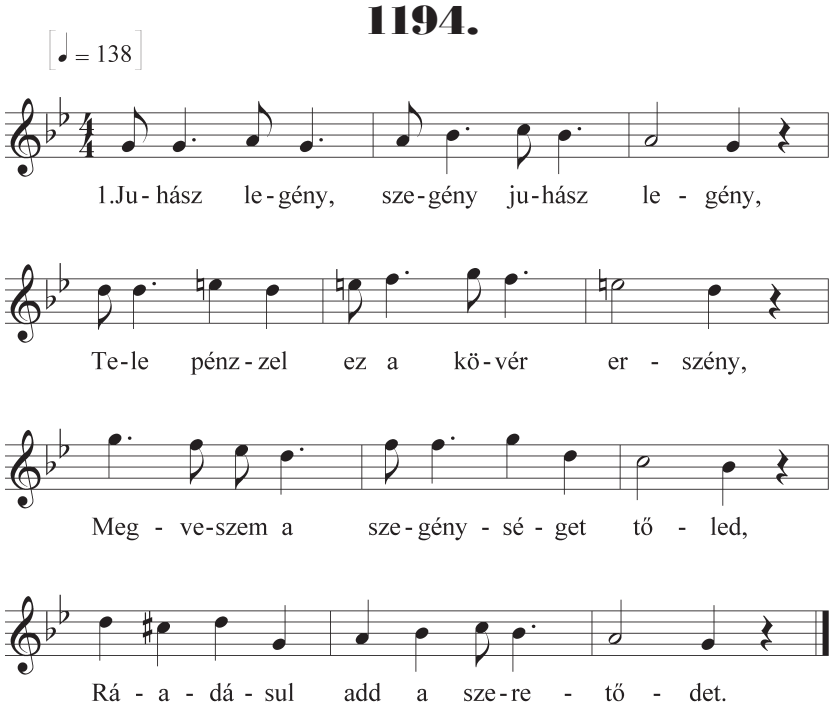

2. Mi lenne, ha pénzem is elfogyna,
Sem szeretőm, sem pénzem nem volna,
Inkább leszek betyár a pusztába',
Szeretőmet mégsem adnám oda.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Egressy Béni (1814-1851) és Petőfi Sándor (1823-1849) írta.

1194.
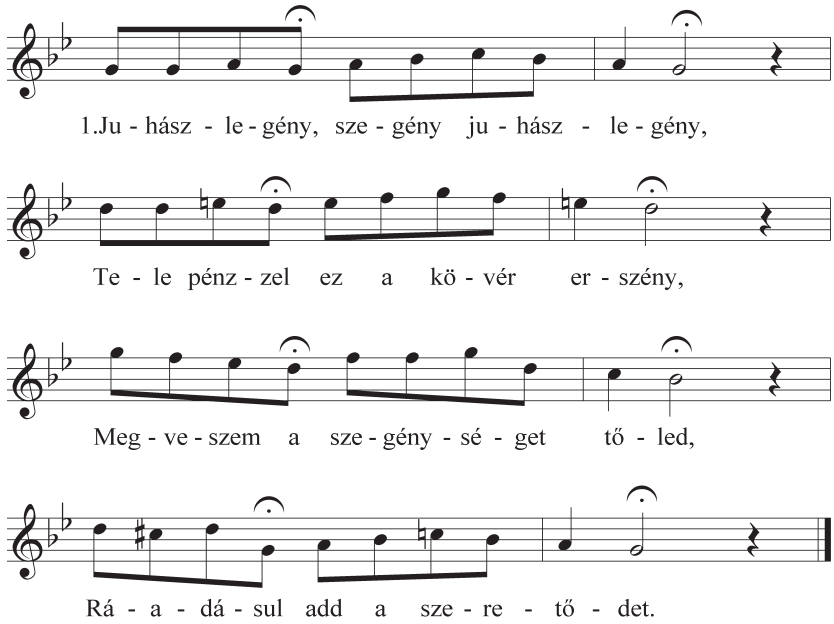

2. Ha ez a pénz volna csak foglaló,
Ezer annyi lenne borravaló,
Úgy adnák a világot rá'dásul,
Szeretőmet mégsem adnám másnak.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Egressy Béni (1814-1851) és Petőfi Sándor (1823-1849) írta.

1195.

Parlando
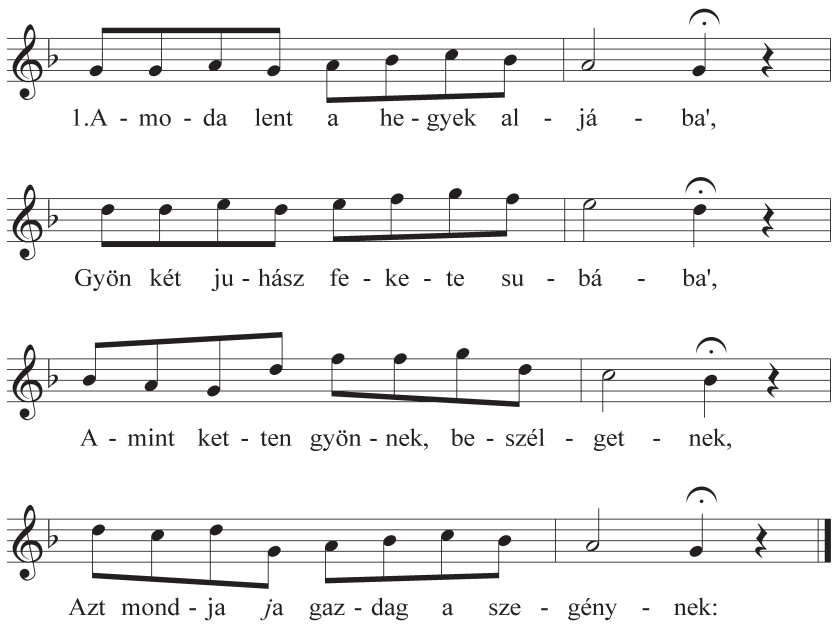

Szentmártonkáta (Pest), Kele Mária (74) Terék József, 2009.III.17.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Egressy Béni (1814-1851) és Petőfi Sándor (1823-1849) írta.

1196.

Parlando

2. Hallod-e te szeginy juhászleginy,
Tele pénzzel ez a dobár ersziny,
Megveszem a szegénységet tőled,
Rá*j*adásul add a szeretődet.

3. Ha *j*az a pénz csak foglaló volna,
Ezerannyi meg a borravaló volna,
Od'adnám a szegénységem érte,
Szép szeretőm mégsem adnám érte.
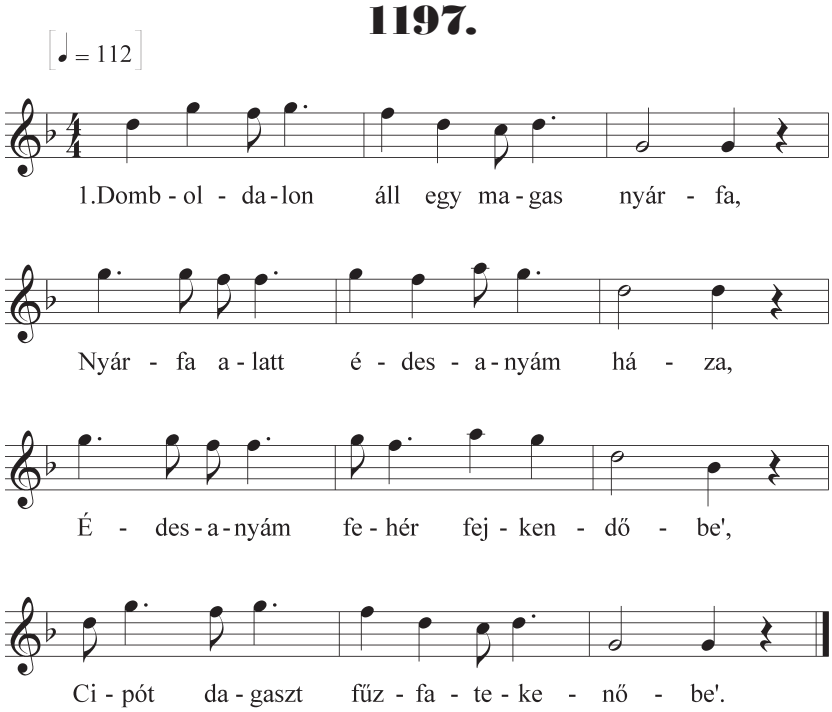
4.Bolond vagy te szegény juhászleginy,
Szeretődbe' vagyon minden remény,
Ha *j*az egyszer hozzád hűtlen lenne,
Sem szeretőd, se pénzed nem lenne.

5. Még azt mondják, nincs asztalom, székem,
Senkinek sincs olyan, mint énnékem,
Asztalom a Tisza, meg a Duna partja,
Ott ülök le, ahol kedvem tartja.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal eredeti, kis mértékben eltérő változatát Egressy Béni (1814-1851) és Petőfi Sándor (1823-1849) írta.

1197.
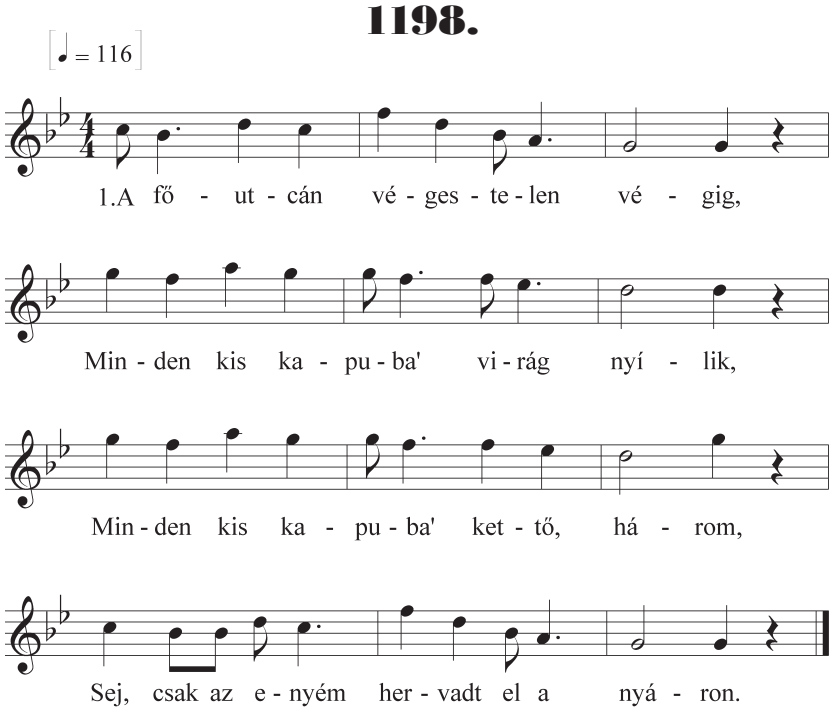

2. Édesanyám, de messzire mentem,
Gyürkés fehér cipót de rég' ettem,
A búzába' de rég vágtam rendet,
Isten tudja, látom-e még kendet.

Nagykáta (Pest), Kovács Györgyné (65), Csirke Jánosné Szűcs Mária (70), Kiss Jánosné Kármán Rozália — Terék József, 2009.II.23.

Megjegyzés: A magyarnótát Gyöngy Pál (1902-1990) és Zágon István (1893-1975) írták.
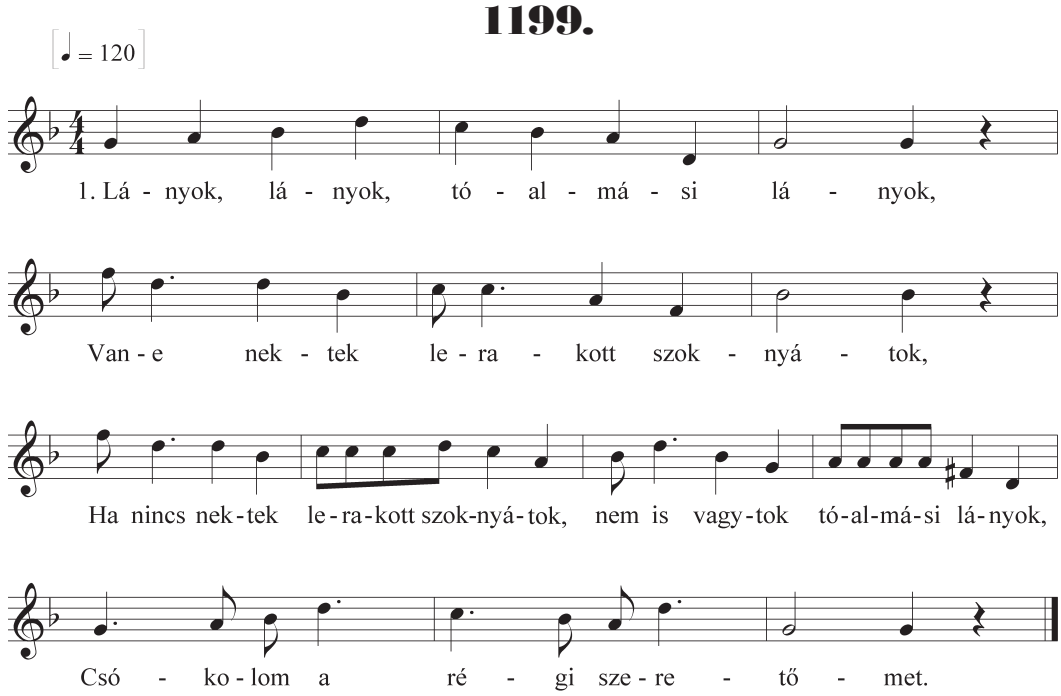
1198.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) — Terék József, 2009.III.17.

Megjegyzés: A magyarnótát Pete Lajos (1867-1924) írta „A Csap utcán végestelen végig" címmel.
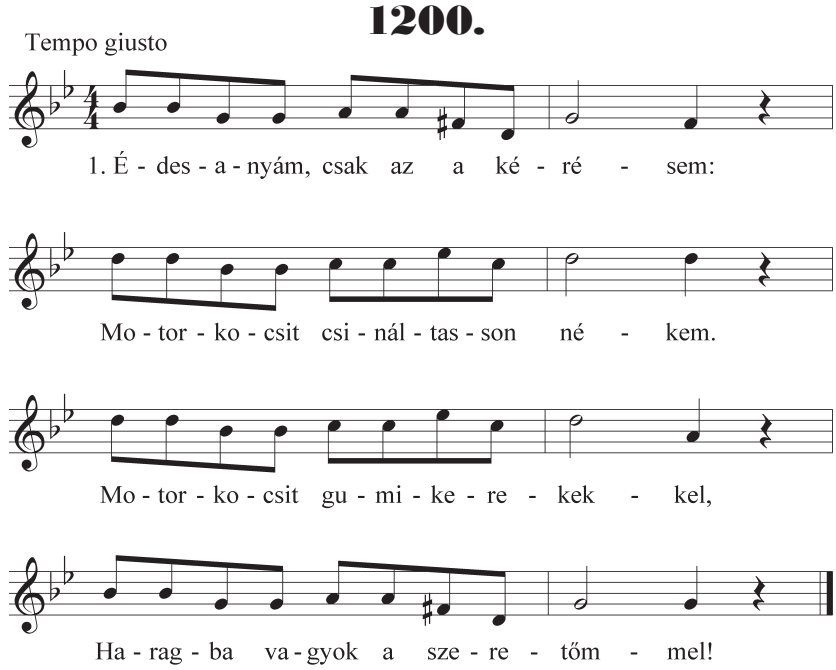
1199.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10985b

A folklorizálódott műdal dallamát Kutor Ferenc (1888-1970) írta. Az általánosan elterjedt nóta eredeti címe: „Lányok, lányok, simongáti lányok”, mely a településnév felcserélésén kívül eltérést nem mutat, dallama teljesen megegyezik.

1200.

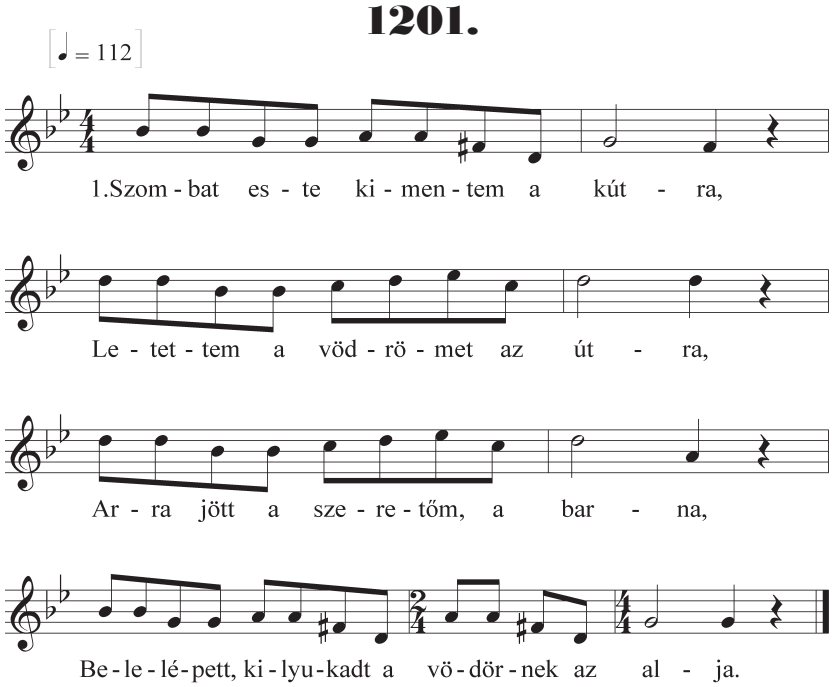

2. Édesanyám, csak az a kérésem:
Ezt a kislányt kéresse el nekem!
Ezt a kislányt kéresse el nekem!
Meghalok, ha nem lesz feleségem!

Süly-Sáp (Pest), Ismeretlen adatközlő Kenesei Klein Ilona, 1915.
MS MUS 152/XII. 85-86.o. (No.63)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán. A teljes településnév akkoriban Tápió-Sáp és Tápió-Süly, két különálló település volt; 1970-ben egyesültek Sülysáp néven.
A folklorizálódott műdal dallamát Murgács Kálmán (1893-1966), szövegét (az eredeti szöveg: „Gólya, gólya, hosszú lábú gólya”) Bagdy István (1882-1953) írta.

1201.

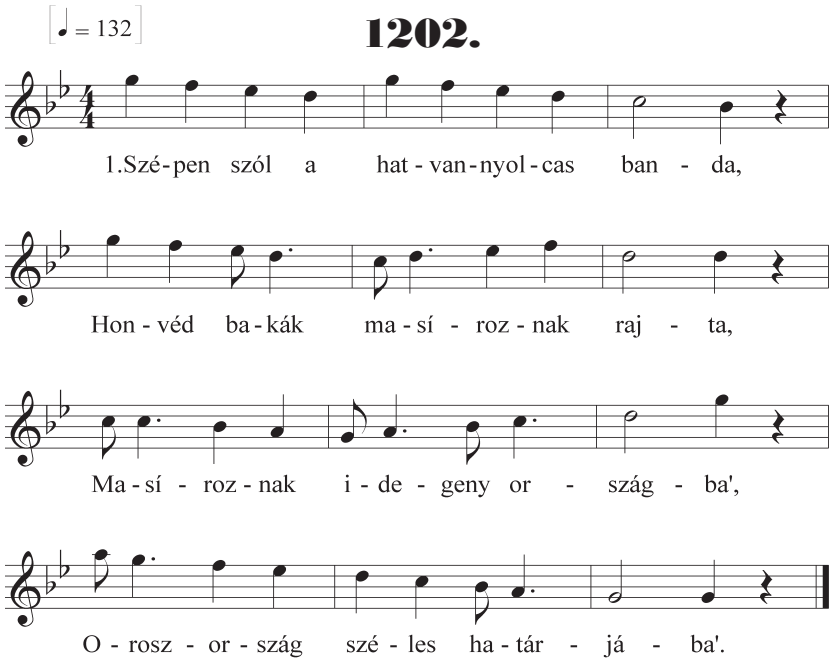
2. Kilyukadt a vödörnek az alja,
Elhagyott a szeretőm, a barna,
Ha elhagyott, bánom is, meg nem is,
Megélek én már ezután a bicskei legények nélkül is.

3. Megélek én az alma szagával,
Szomszédasszony szép barna fiával,
Elszakadt a mi szerelmünk lánca,
Nincs Bicskében olyan kovács, ki megreperálja.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

A folklorizálódott műdal dallamát Murgács Kálmán (1893-1966), szövegét (az eredeti szöveg: „Gólya, gólya, hosszú lábú gólya”) Bagdy István (1882-1953) írta.

1202.
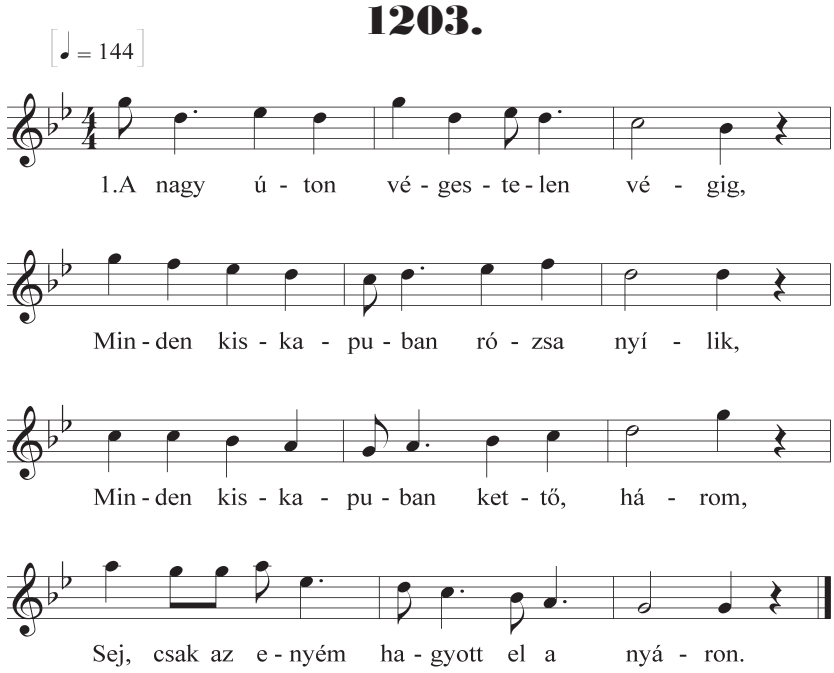

2. Jaj, Istenem, hogy köll ezt megszoknom,
Hogy köll ezt az orosz lán’t szeretnem,
Ha *j*ölelem, karjaim elhalnak,
Ha csókolom, könnyeim hullanak.

Szentlőrinckáta (Pest), Kókai István (64) Sárosi Bálint, 1962.II.18.
ZTI AP 04290i,j

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal dallamának eredeti, kis mértékben eltérő változatát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1203.

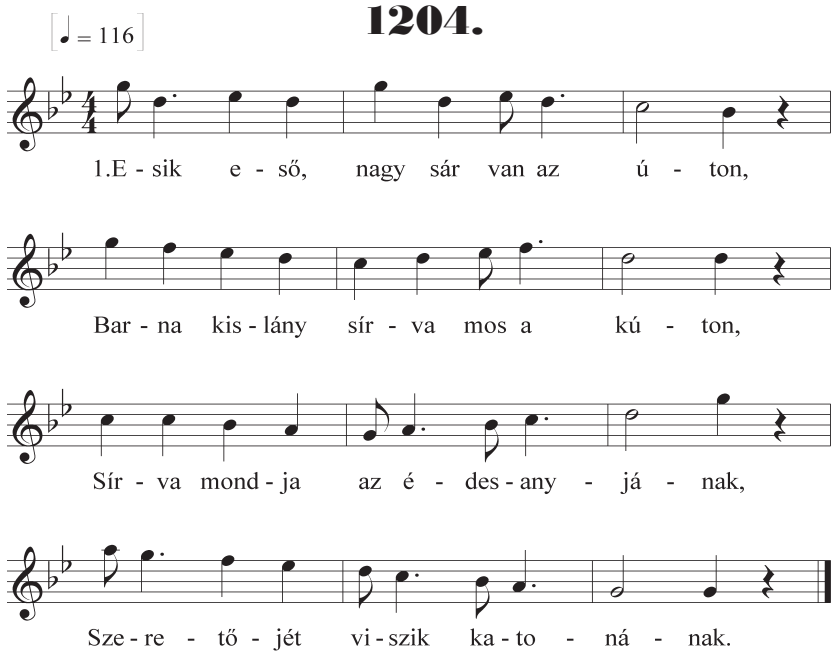

2. Elmondhatom Istenem, Istenem,
Gyászba borult az egész életem,
Gyászba borult fölöttem az ég is,
Elhagyott már engem a régi szeretőm is.

Tápiószentmárton (Pest), Kollár Mártonné Bende Ilona (87) Terék József, 2009.III.03.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1204.
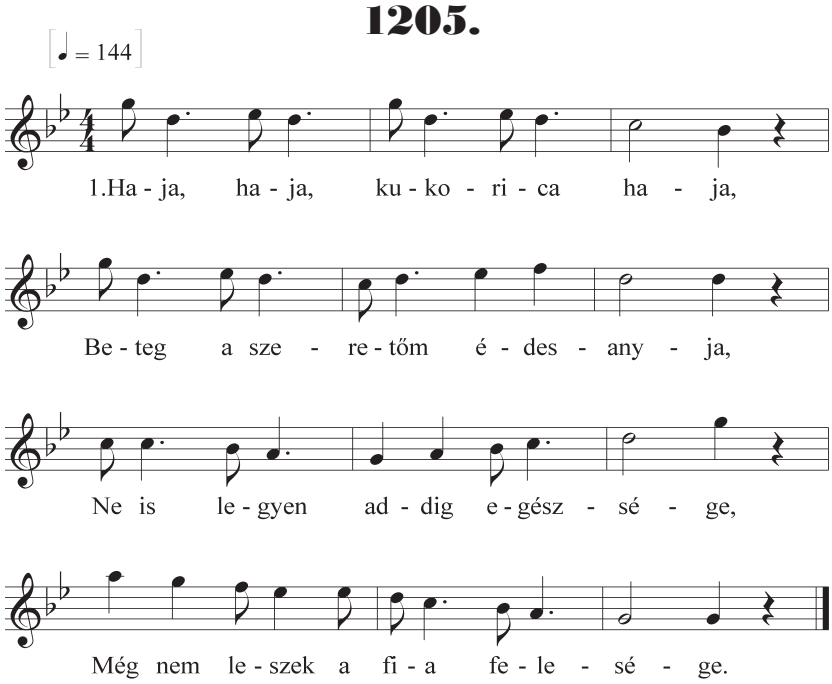

2. Ne sírj, lányom, nem ér az már semmit,
Száraz nyárfa ki nem leveledzik,
Száraz nyárfa most van levél nélkül,
Én is most vagyok szerető nélkül.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Józsefné Palotai Mária (61), Kamasz Lászlóné Plavecz Julianna (61) Lázár Katalin, 1981.I.24.
Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (51), Kamasz Gézáné Tóth Borbála (57)
ZTI AP 12630i

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1205.
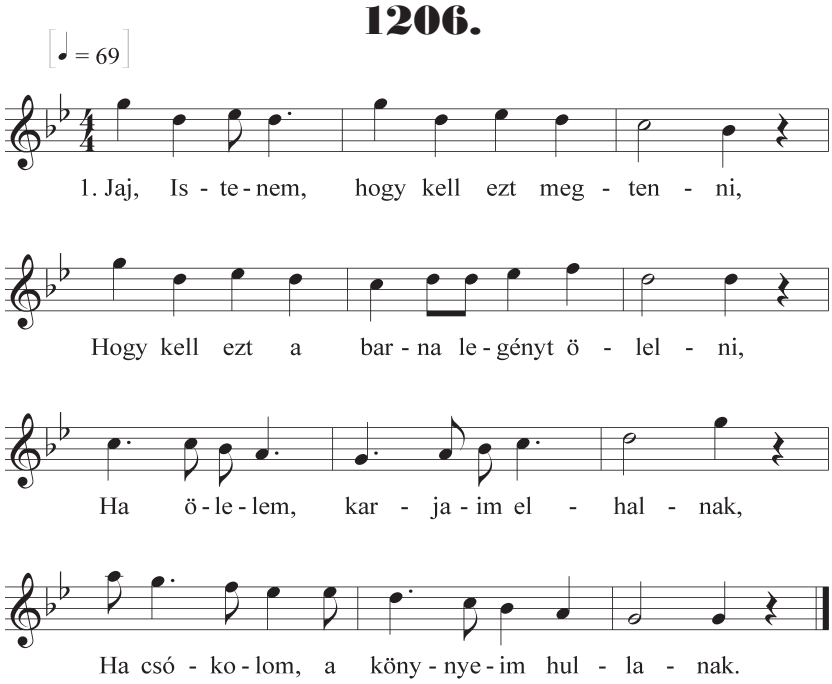

2. Haja, haja, kukorica haja,
Nem kell nékem a más megunt babája,
Most is olyan legény haragszik rám,
Sáros a csizmám, nem törölöm hozzá.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

Megjegyzés: A magyarnótát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.
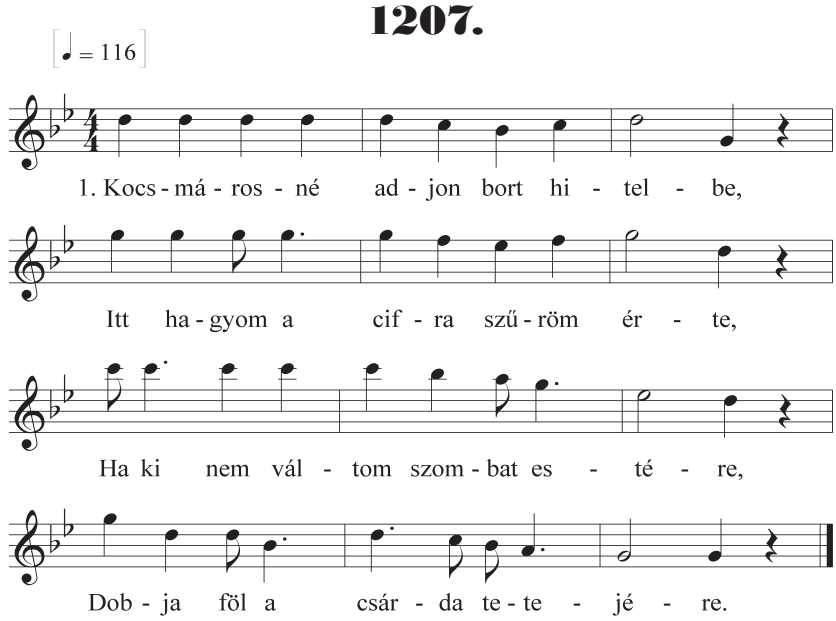
1206.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10992d

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888) írta.

1207.

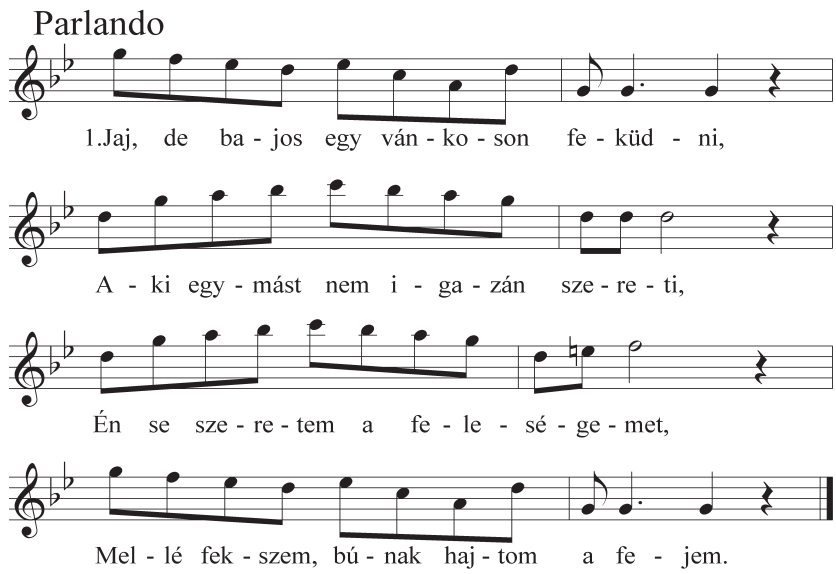

2. Kocsmárosné, ejnye, ejnye, ejnye,
De szennyes a kötője eleje,
Mossa ki a kötője elejét,
Úgy várja a borivó vendégét.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10977j

A folklorizálódott műdal eredeti címe: „Hegedülnek, szépen muzsikálnak”, melynek szövegét Tóth Kálmán (1831-1881), dallamát pedig Simonffy Kálmán (1831-1888) írta. A tóalmási változat teljesen eltérő szöveggel és kis eltérést mutató dallammal került dokumentálásra. A műdal 1853-ban jelent meg először nyomtatott formában, Simonffy „Szerelmi vadrózsák” című kötetében, majd 10 évvel később a „Dalvirágok” kötetében, mindkét esetben zongorakísérettel.

1208.
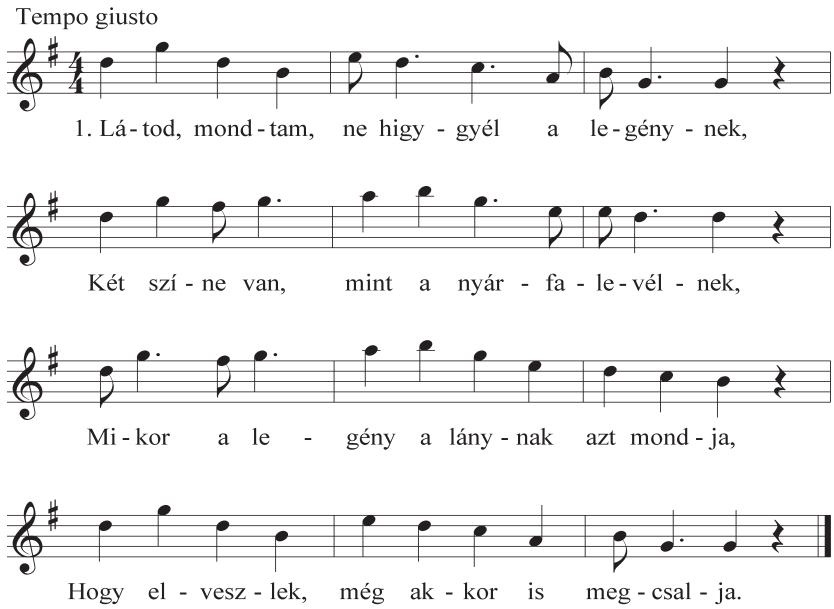

2. De ki tudnám panaszkodni magamat,
Ha valaki meghallgatná szavamat,
Én csak tudom, hisz’ magam is próbálom,
Még az ellenségemnek se kívánom.

3. Úgy elmegyek, hírt se hallasz felőlem,
Párjavesztett kismadár lesz belőlem,
Elmegyek egy zöld erdőbe zokogva,
Fészket rakok egy nefelejcs bokorba.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Lajosné Brindzik Mária (63) Kozma Tamás, 1985.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Dankó Pista (1858-1903) és Pósa Lajos (1850-1914) írták.

1209.

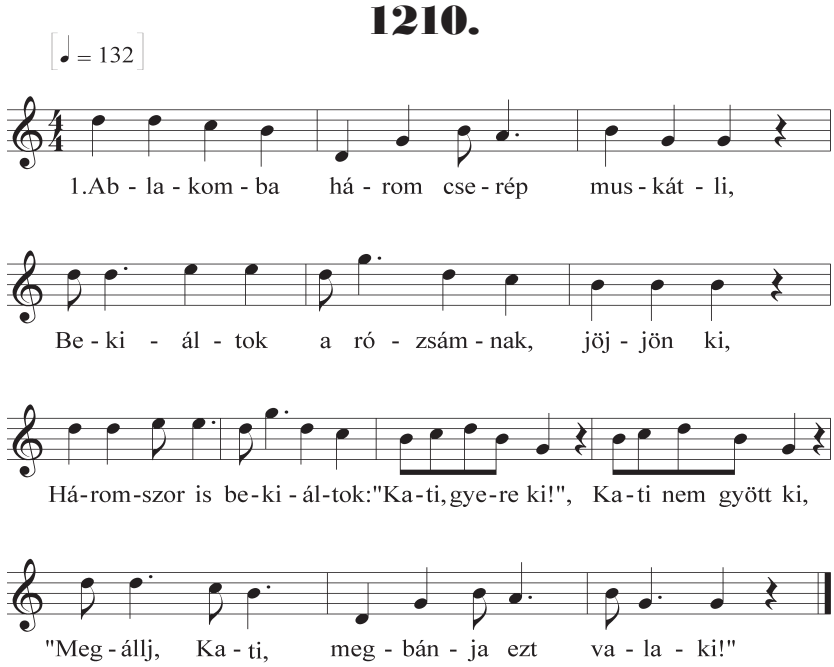

2. Édesanyám, mért szültél a világra,
Mért nem vettél a zavaros Tiszába,
Tisza vize vitt volna a Dunába,
Hogy a szívem legény után ne fájna.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 06761
KR 16720
NM H 4834 (Régi jelzet: NM MSZ 247)

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal kis mértékben eltérő változatát Nádor „Neumann” Gyula (1860-1889), illetve Abonyi Lajos (1883-1898) írta.[2028] A Tápiószelén felgyűjtött változat kis mértékben eltérő dallamvariánssal és teljesen eltérő szöveggel került dokumentálásra. Az eredeti szöveg kezdősora: „Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát…”

1210.
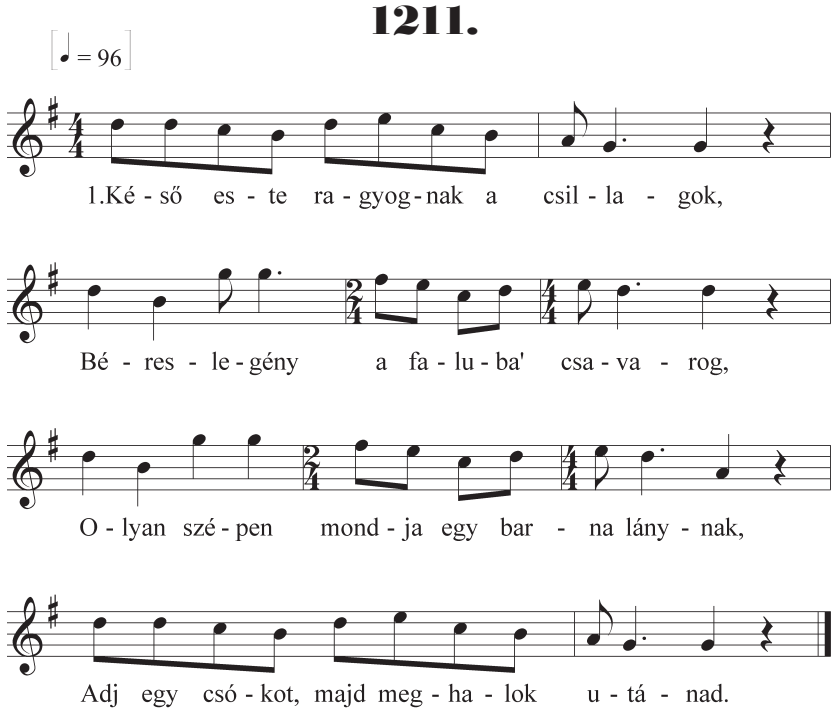

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.

Megjegyzés: A magyarnótát Magyar Lajos írta.

2028 Abonyi Lajos írta a „Magduska öröksége” című regényt, melynek első kiadása 1886-ban jelent meg, majd 1890-ben, 1896-ban, utolsó, negyedik kiadása pedig 1903-ban. Az ebből született népszínművet többek között 1888. december 8-án a Szegedi Városi Színházban, 1889. november 23-án a Debreczeni Városi Színházban mutatták be, melynek zenéjét Erkel Elek (1842-1893) írta. A népszínmű számos új dalokat tartalmazott, melyek közt a „Kéket virít az ibolya, nem sárgát…” kezdetű is szerepel.

1211.

2. Szép a rózsa háromnapos korába',
Szép a kislány még húszéves korába',
De mikor a huszonegyet haladja,
Nem illik a kék szalag a hajába.

Tápiószecső (Pest), özv. Lesti Gergelyné Tóth Anna (81) — Lázár Katalin, 1981.II.06.
Kiripolszki Ferencné Majoros Zsuzsanna (69)
Özv. Kolozs Ráfelné Dósa Zsuzsanna (76)
ZTI AP 12637j

Szövegváltozat:

1. Este késő ragyognak a csillagok,
Béreslegény a faluba csavarog,
Szállást keres, de nem tudja merre jár,
Barna kislány, de megszomorítottál.

2. Este késő ragyognak a csillagok,
Béreslegény a faluba csavarog,
Olyan szépen mondja egy barna lánynak,
Adj egy csókot, majd meghalok utánad.

3. Szombat este kinyitom az ablakot,
Onnan nézem a ragyogó csillagot,
Nincsen annyi tenger csillag az égen,
Ahány csóktól maradtam el a héten.
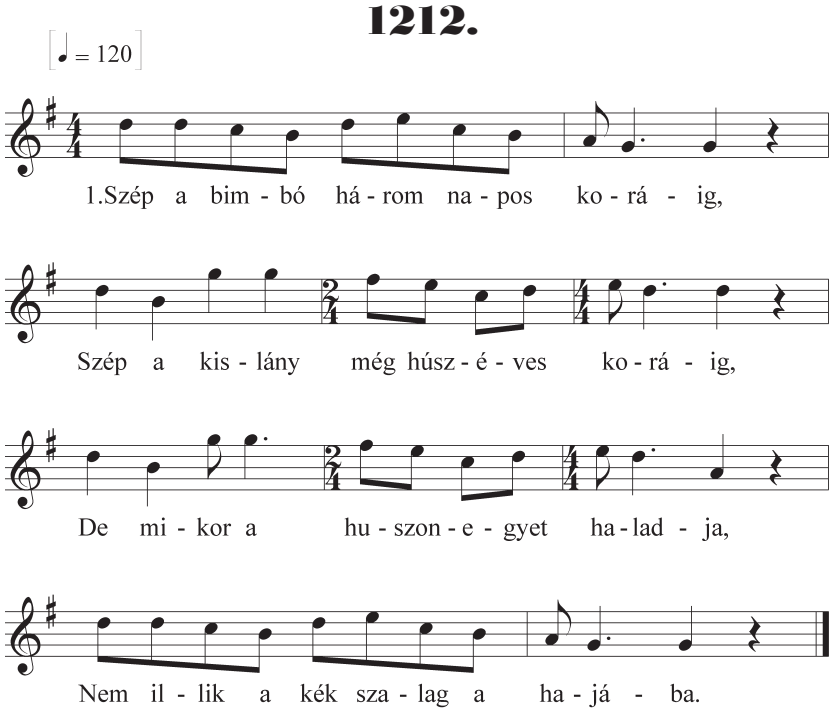
Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) — Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77)
Kármán Istvánné (67)

1-2. versszak éneklése:

Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) — Terék József, 2013.VIII.05.

Megjegyzés: A magyarnótát Bieber Gyula (1847-1917) írta.

1212.
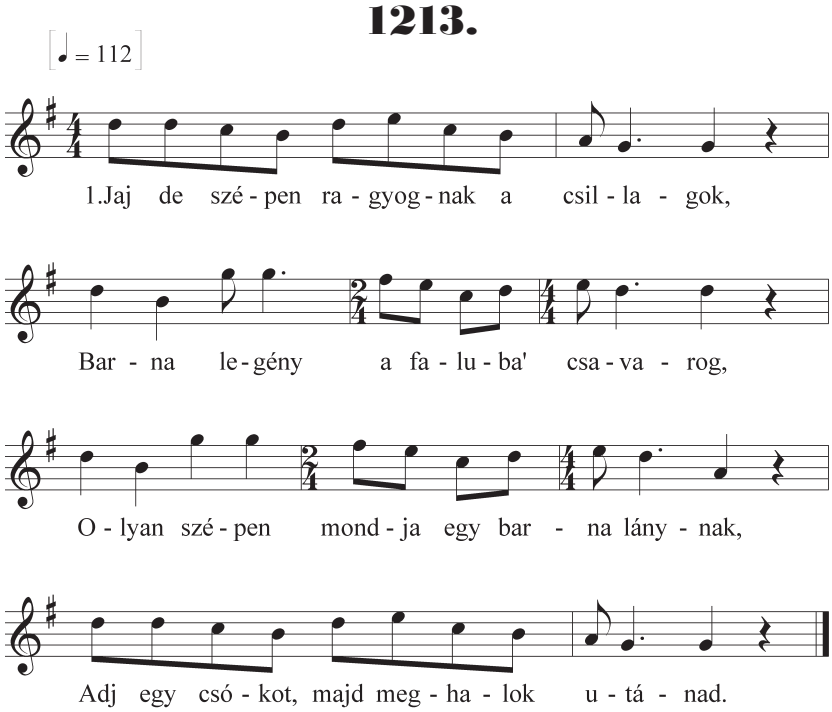

2. Szép a búza három napos koráig,
Szép a legény, még húsz éves koráig,
De mikor a huszonegyet haladja,
Sír az anyja, hogy a fia katona.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

Megjegyzés: A magyarnótát Bieber Gyula (1847-1917) írta „Este későn ragyognak a csillagok” szövegváltozattal.
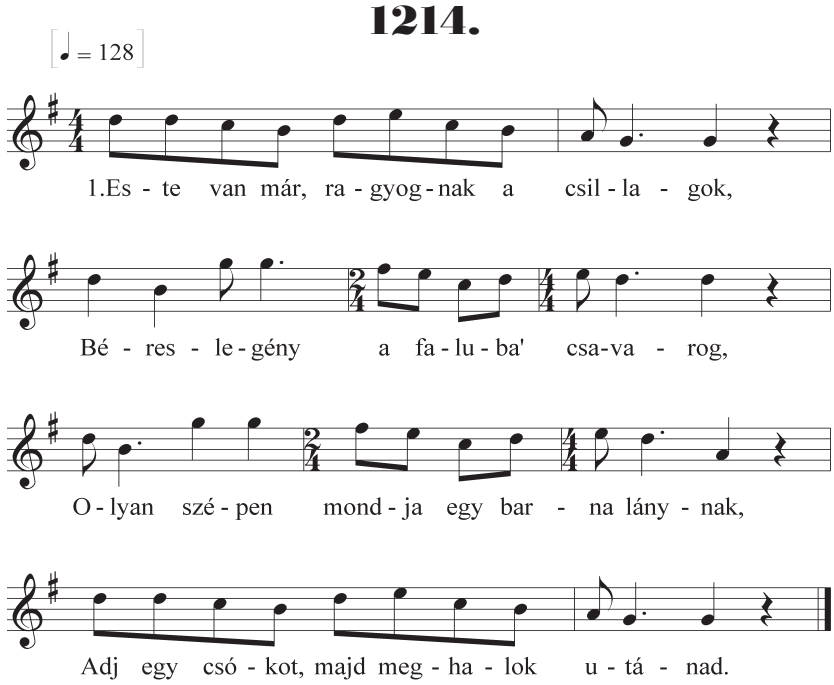
1213.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) — Terék József, 2011.III.07.

Megjegyzés: A magyarnótát Bieber Gyula (1847-1917) írta.

1214.
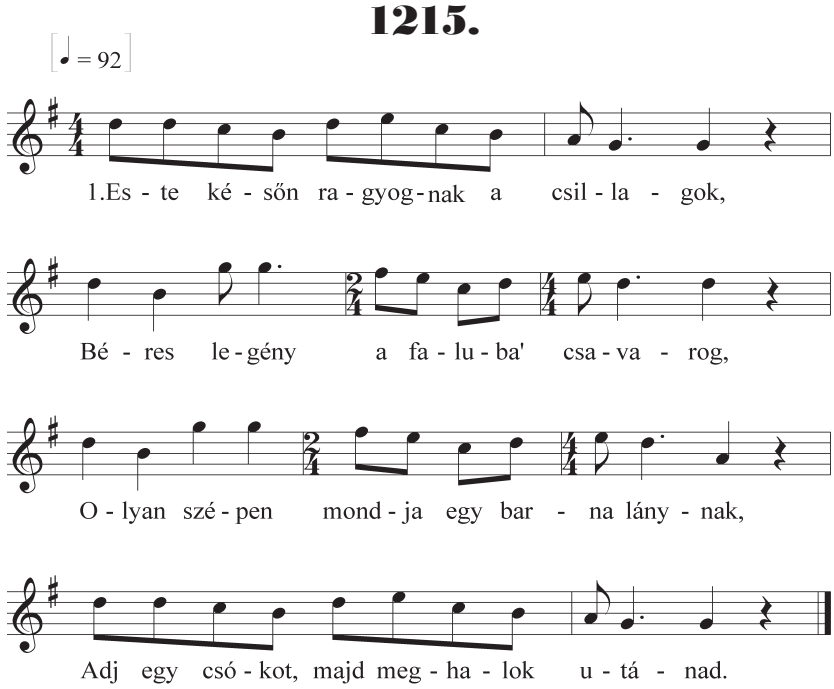

2. Gyenge vagy még kis angyalom a lóra,
Játszik a ló, könnyen leesel róla,
Majd ha egyszer én ülök a nyeregbe,
Felugratok a csillagos egekbe.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12641i

Megjegyzés: A magyarnótát Bieber Gyula (1847-1917) írta. A második versszak szövege népi változat.

1215.

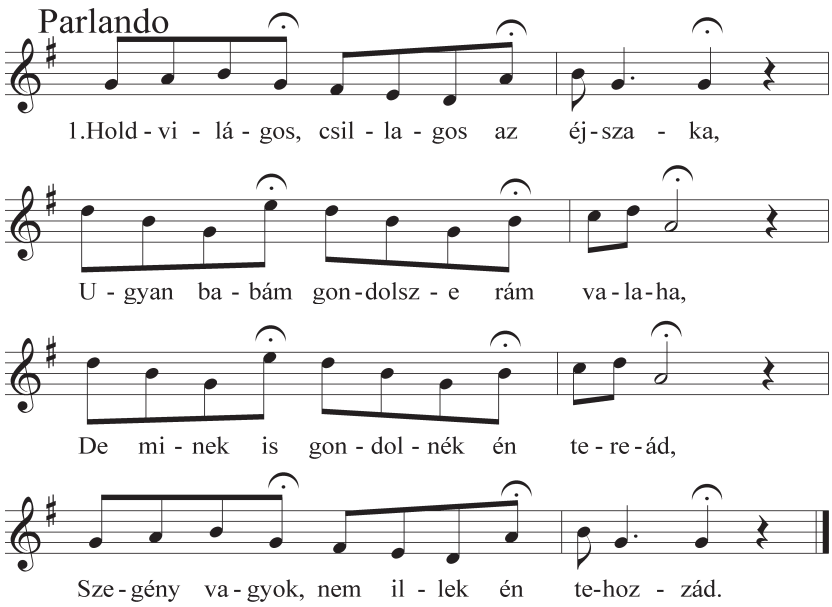

2. Szép a rózsa három napos korába',
Szép a kislány még húsz éves korába',
De mikor a huszonegyet haladja,
Nem illik a kék szalag a hajába.

Kóka (Pest), Kókai asszonykórus 8 tagja — Lázár Katalin, 1981.II.06.
ZTI AP 12640a

Megjegyzés: A magyarnótát Bieber Gyula (1847-1917) írta.

1216.

2. Szegény vagyok, más asztaláról élek,
   De én azért tevéled nem cserélek,
   Van jó anyám, szeretőm is hűséges,
   Pénzem is van amennyi csak szükséges.
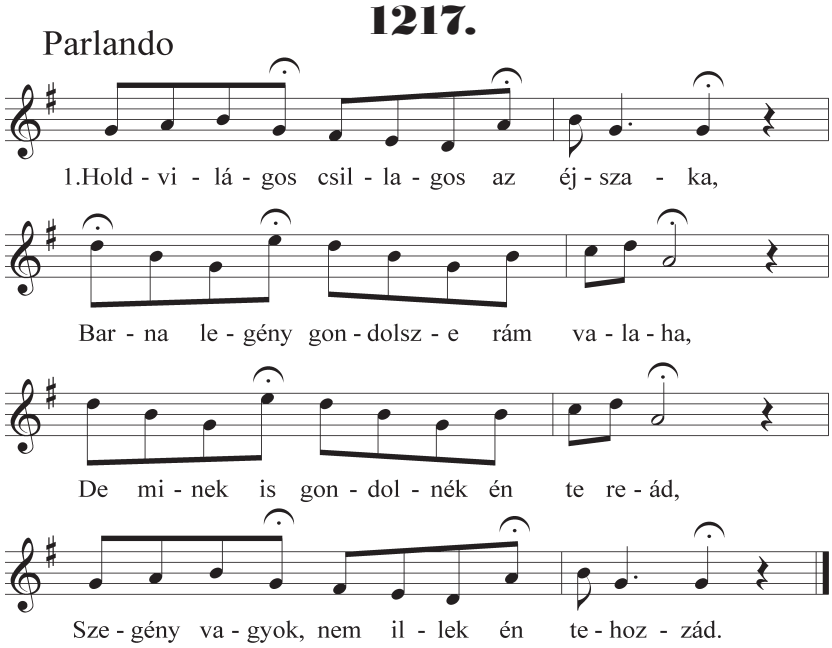
3. Hét csillagból van a Göncöl szekere,
   Hét szeretőm volt énnékem egyszerre,
   Hét közül csak egy az igaz szerető,
   A többit meg áldja meg a teremtő.

4. Vásárokról vásárokra járok én,
   Sörrel, borral, pálinkával élek én,
   Sörrel, borral két karom közt a babám,
   Hátam mögött szépen húzza a cigány.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Simonffy Kálmán (1831-1888) és Mátyásy József (1765-1849) szerezte. Az első versszak, valamint a dallam az eredeti művel teljesen megegyező.

1217.
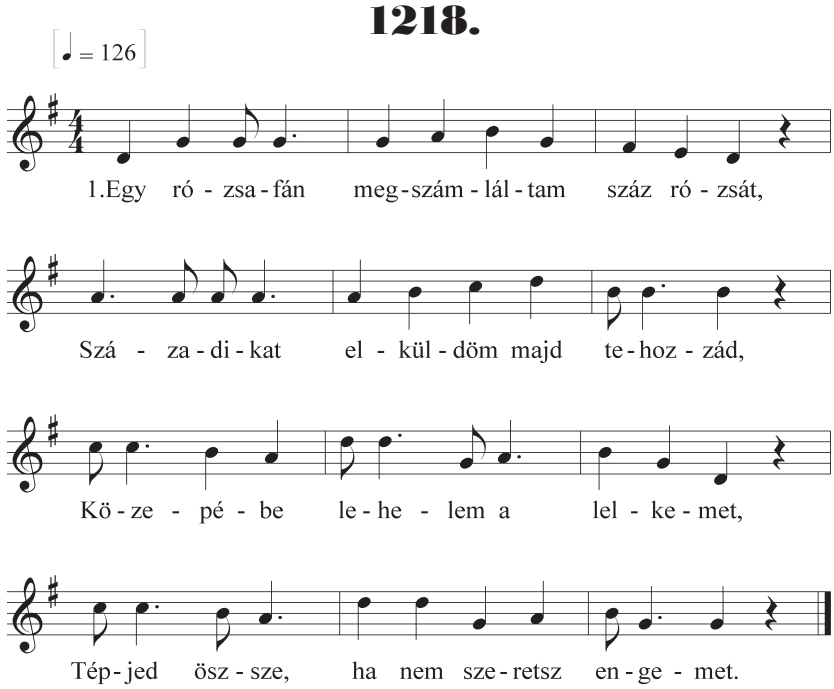

2. Árva csalán csípte meg a kezemet,
   Barna legény csalta meg a szívemet,
   Barna legény ne csald meg a szívemet,
   Én akartam megcsalni a tiedet.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) — Terék József, 2011.III.07.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Simonffy Kálmán (1831-1888) és Mátyásy József (1765-1849) szerezte. Az első versszak, valamint a dallam az eredeti művel teljesen megegyező.

1218.

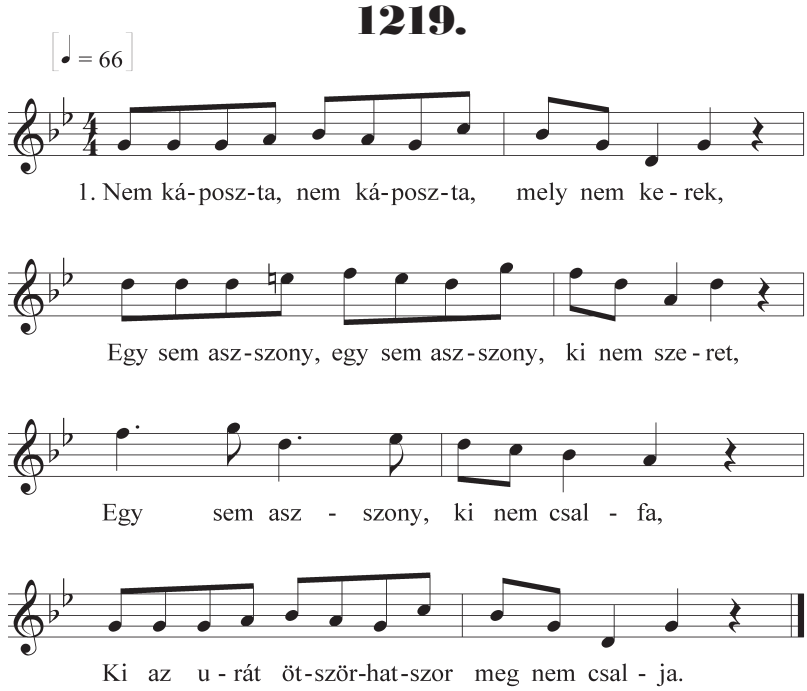

2. Nem vagyok szép, csak a szemem fekete,
Nem vagyok én az erdőben remete,
Sem remete, sem a fügefának az ága,
Én vagyok az, kinek nincsen babája.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

Megjegyzés: A magyarnóta Apáthy Gyula (1853-1925) szerzeménye.

1219.
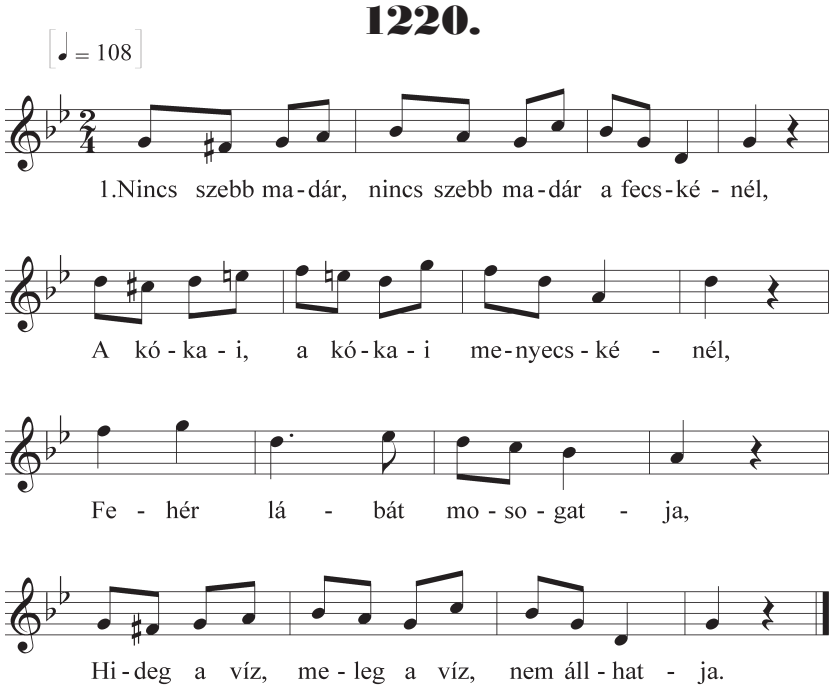

2. Nincs szebb madár, nincs szebb madár a fecskénél,
Fehér lábú, fehér lábú menyecskénél,
Fehér lábát mosogatja,
Hideg a víz, meleg a víz, nem állhatja.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988i

A folklorizálódott műdal szövegét Arany János (1817-1882) írta „Kondorosi csárda mellett” címmel, dallamát gróf Festetics Leó (1800-1884) szerezte. A tóalmási változat 3. sora eltérő dallamot mutat, illetve előadásmódjában tempo giusto figyelhető meg az eredeti parlando helyett. Szövege az eredetivel nem mutat azonosságot.

1220.

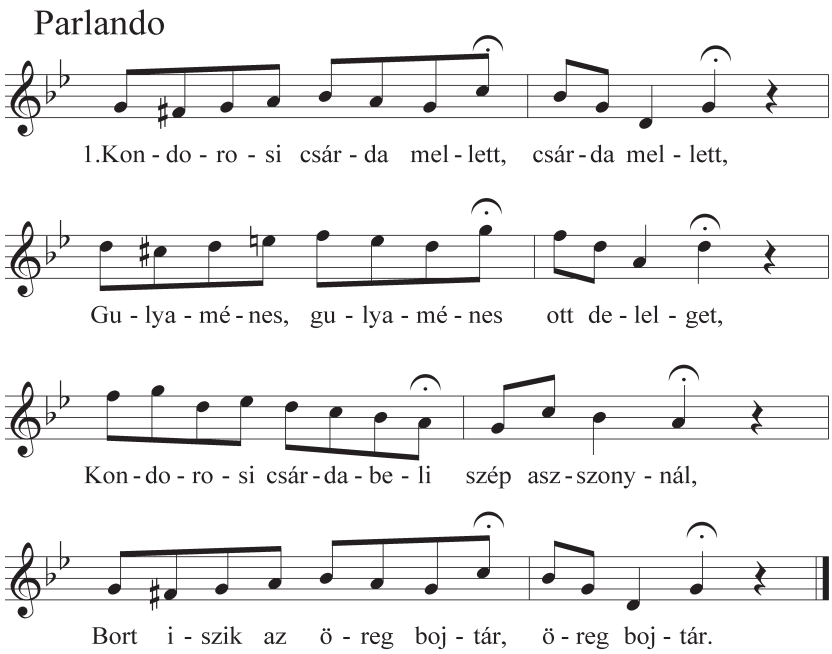

2. Volt szeretőm, volt szeretőm tizenhárom,
Tíz elhagyott, tíz elhagyott, maradt három,
Kettő megcsalt, maradt még egy,
Azt az egyet, azt az egyet én csalom meg.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal eredeti változatának dallamát Festetics Leó (1800-1884), szövegét Arany János (1812-1882) írták „Kondorosi Csárda mellett” címmel. Az eredeti változathoz képest a 3. sorban teljesen eltérő dallammal, illetve teljesen eltérő két versszakkal került dokumentálásra a helyi variáns.

1221.
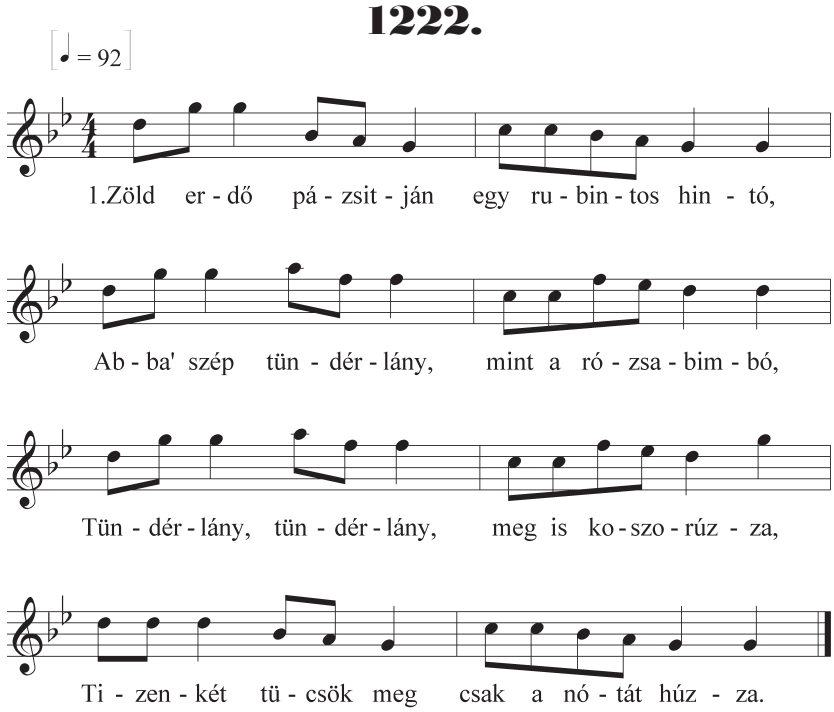

2. Egyik iszik a meggyesbe’, a meggyesbe’,
A másik a cserepesbe’, cserepesbe’,
A harmadik a morgóban, a morgóban,
Gulyaménes csavargóban, csavargóban.

Szentlőrinckáta (Pest), Boroznaki Sándorné Zombori Piroska (80) — Terék József, 2009.III.11.

Megjegyzés: A magyarnótát Festetics Leó (1800-1884), szövegét Arany János (1812-1882) írta. Az eredeti változathoz képest a 3. sorban eltérő dallam található.

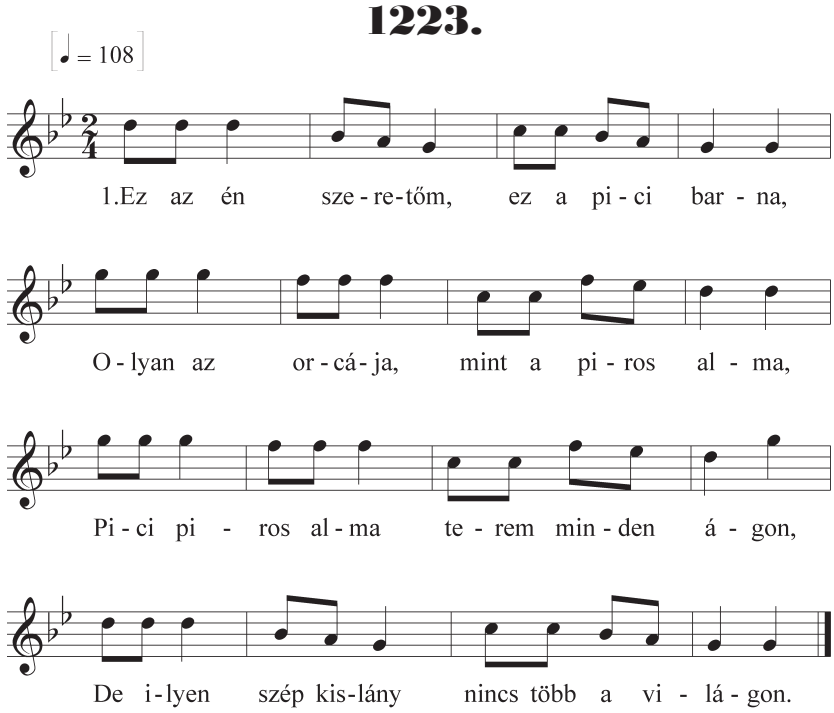
1222.

Úri (Pest), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

Megjegyzés: A magyarnóta szinte teljesen megegyező, eredeti dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888), eredeti szövegét pedig Szelestey László (1821-1875) írta.

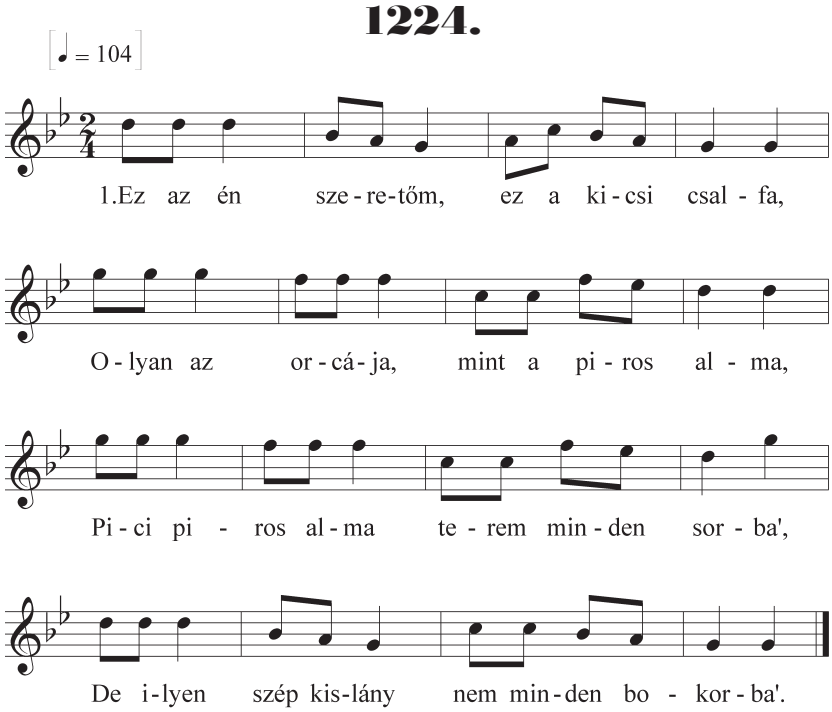
1223.

Tápiószele (Pest), Sipos Jenő (79) Terék József, 2009.III.16.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888), eredeti szövegét pedig Szelestey László (1821-1875) írta.
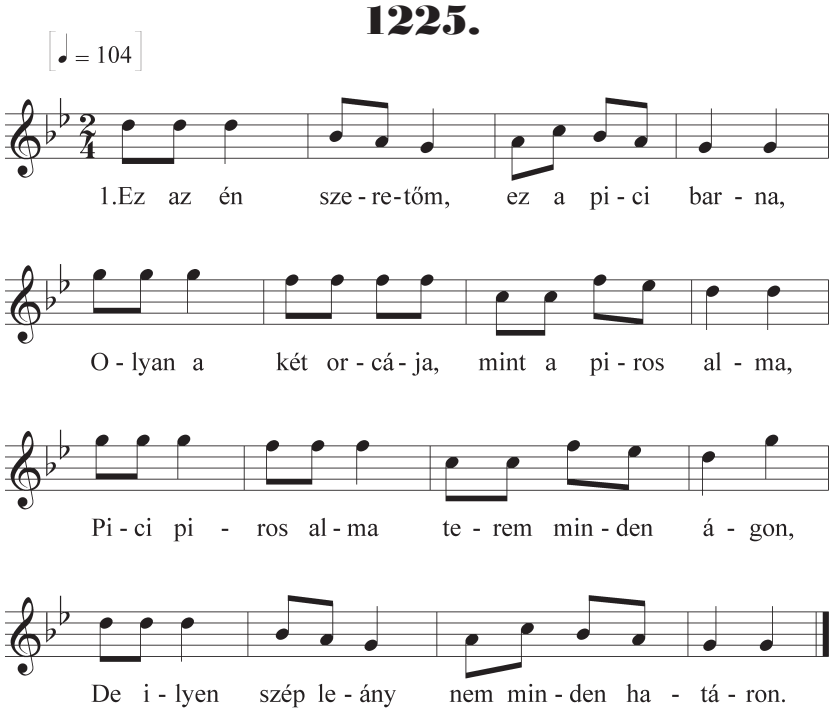
1224.

Tápiószág (Pest), Inoka László (73) Terék József, 2009.III.18.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888), eredeti szövegét pedig Szelestey László (1821-1875) írta.

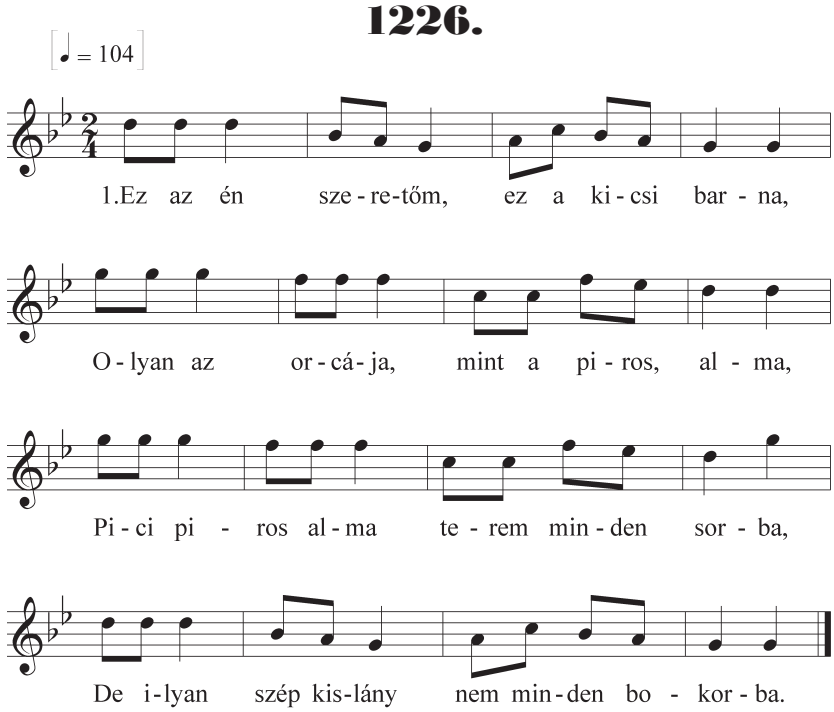
1225.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888), eredeti szövegét pedig Szelestey László (1821-1875) írta.
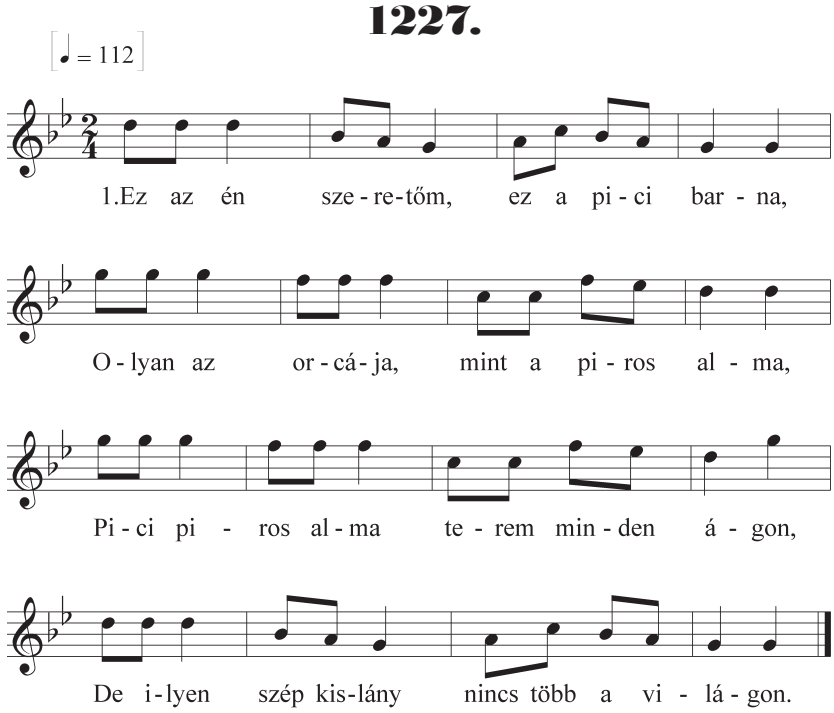
1226.

Káva (Pest), Mohácsi Zsuzsanna (86) Terék József, 2009.III.05.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888), eredeti szövegét pedig Szelestey László (1821-1875) írta.

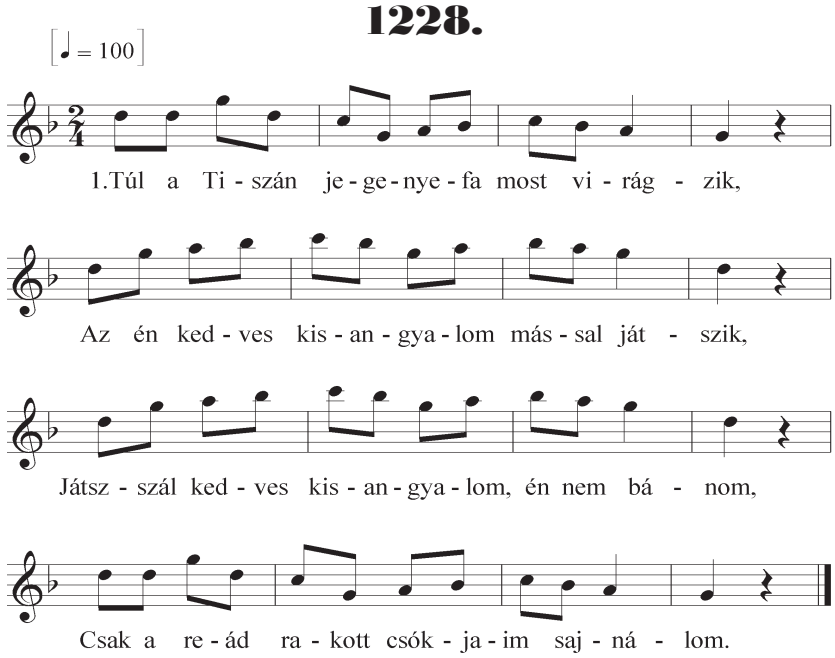
1227.

Nagykáta (Pest), Nagy Megyhértné Gallai Ilona (75) Terék József, 2009.II.23.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Simonffy Kálmán (1831-1888), eredeti szövegét pedig Szelestey László (1821-1875) írta.

1228.

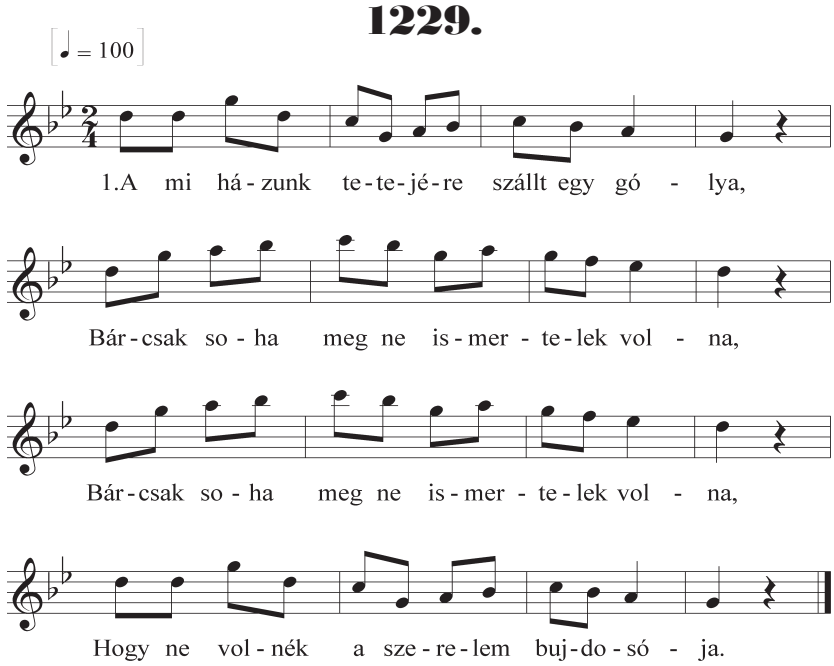

2. Kisangyalom, add ide a jobb kezedet,
Mondd el nékem mindenféle szerelmedet,
Ha nem szeretsz, ne borulj a koporsómra,
Az én szívem hadd nyugodjon lenn a sírba'.

Újszilvás (Pest), Gál István (58) Paulovics Géza, 1965.II.06.
ZTI AP 05868i

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal Szentirmay Elemér (1836-1908) szerzeménye. Az eredeti nóta kismértékben eltérő dallammal, illetve teljesen eltérő szövegváltozattal került megírásra „Gyászba borult az életem temiattad" címmel.

1229.
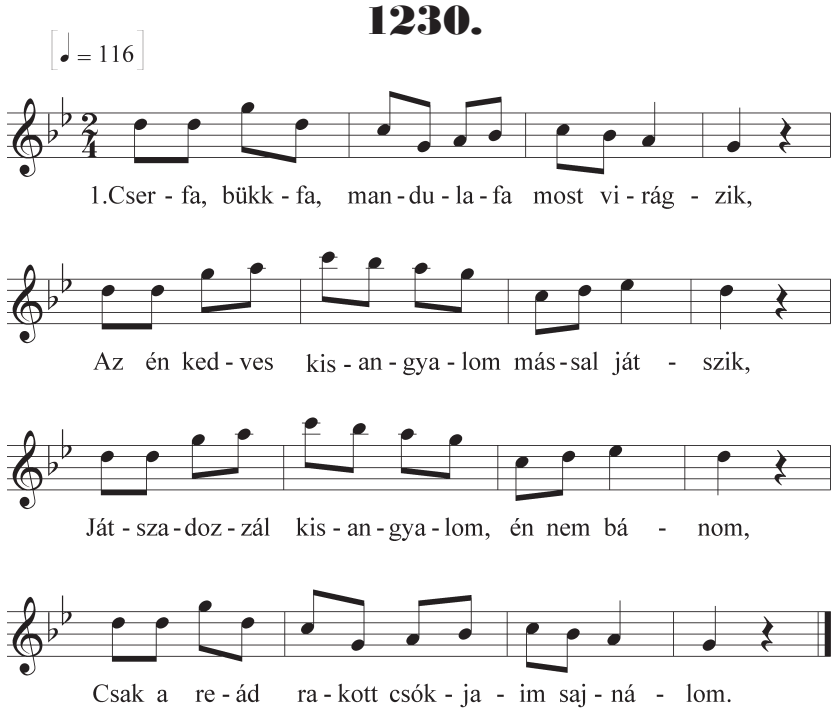

2. Kiskertembe mandulafa most virágzik,
Az én kedves kis angyalom mással játszik,
Játsszál kedves kis angyalom, én nem bánom,
Csak a reád rakott csókjaim sajnálom.

3. Mennél jobban szeretem a szeretőmet,
Annál jobban halasztom az esküvőmet,
Kipróbálom a szeretőm, milyen csalfa,
Más legénynek kacsintása fog-e rajta.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal Szentirmay Elemér (1836-1908) szerzeménye. Az eredeti nóta kismértékben eltérő dallammal, illetve teljesen eltérő szövegváltozattal került megírásra „Gyászba borult az életem temiattad" címmel.

1230.
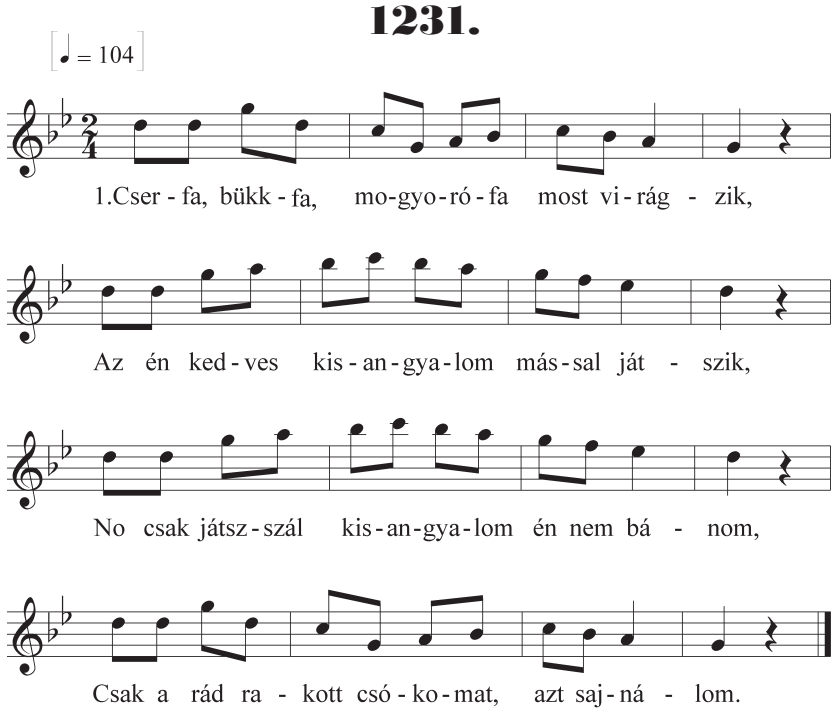

2. Jaj, de nagyon szeretem a szeretőmet,
Annál jobban halasztom az esküvőmet,
Kipróbálom, a szeretőm milyen csalfa,
Más kislánynak kacsintása fog-e rajta.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.02.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal Szentirmay Elemér (1836-1908) szerzeménye. Az eredeti nóta kismértékben eltérő dallammal, illetve teljesen eltérő szövegváltozattal került megírásra „Gyászba borult az életem temiattad” címmel.

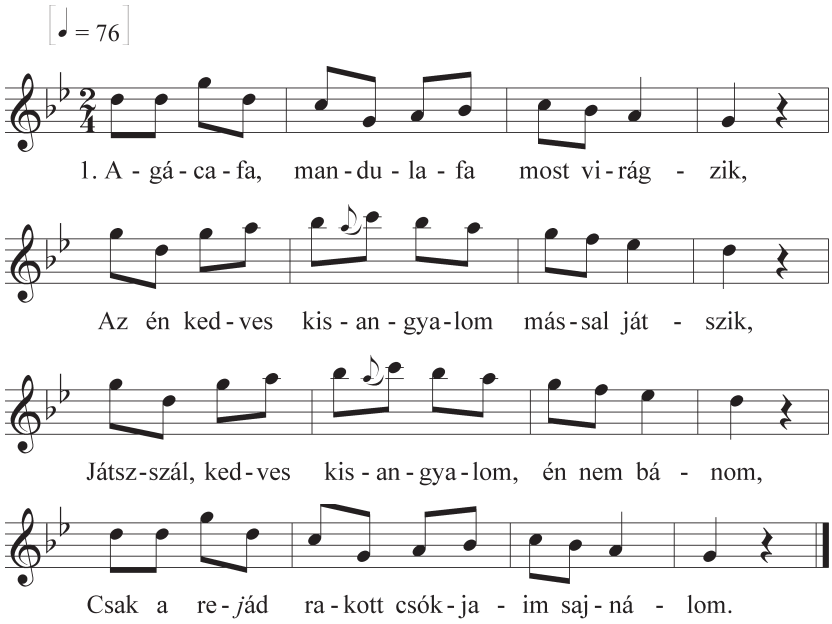
1231.

Káva (Pest), Mohácsi Zsuzsanna (86) — Terék József, 2009.III.05.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal Szentirmay Elemér (1836-1908) szerzeménye. Az eredeti nóta kismértékben eltérő dallammal, illetve teljesen eltérő szövegváltozattal került megírásra „Gyászba borult az életem temiattad” címmel.

Dallam- és szöveg változat:

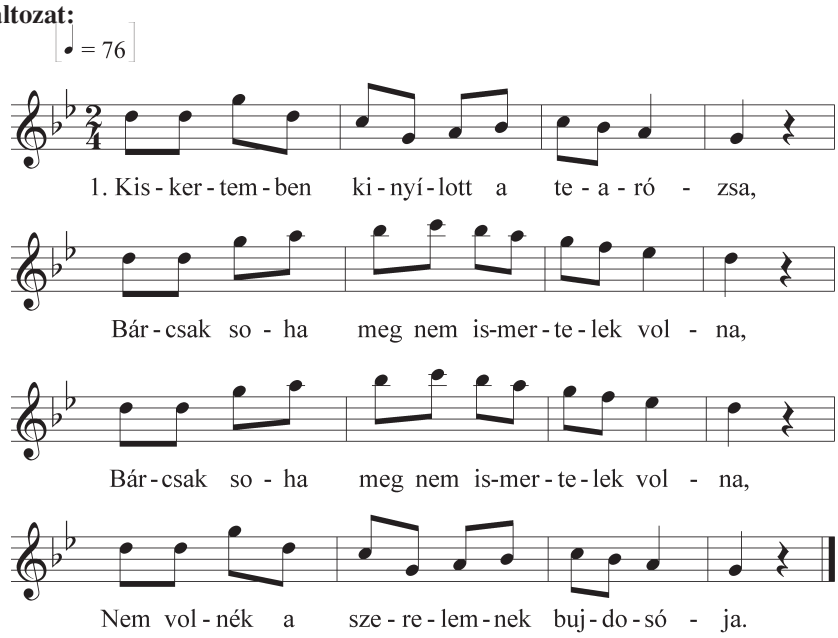

2. Még én élek, átkozom a szeretőmet,
Semmi hasznát nem vettem a szerelmének,
Isten veled, elhervasztó gyöngyvirágom,
Három évig szerettelek, azt sajnálom.

3. Tudod-e te barna legény, mit fogadtál,
Mikor engem legelőször megcsókoltál,
Azt fogadtad, hogy hű leszel mindörökre,
De ja szíved más kislánnyal köt'ted össze.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP10979c

Dallam- és szöveg változat:

2. Kiskertünkben kinyílott a mályvavirág,
Szerettelek, tudta azt az egész világ,
De az anyád elbeszélte fűnek-fának,
Nem szeretlek, megmondhatod az anyádnak.
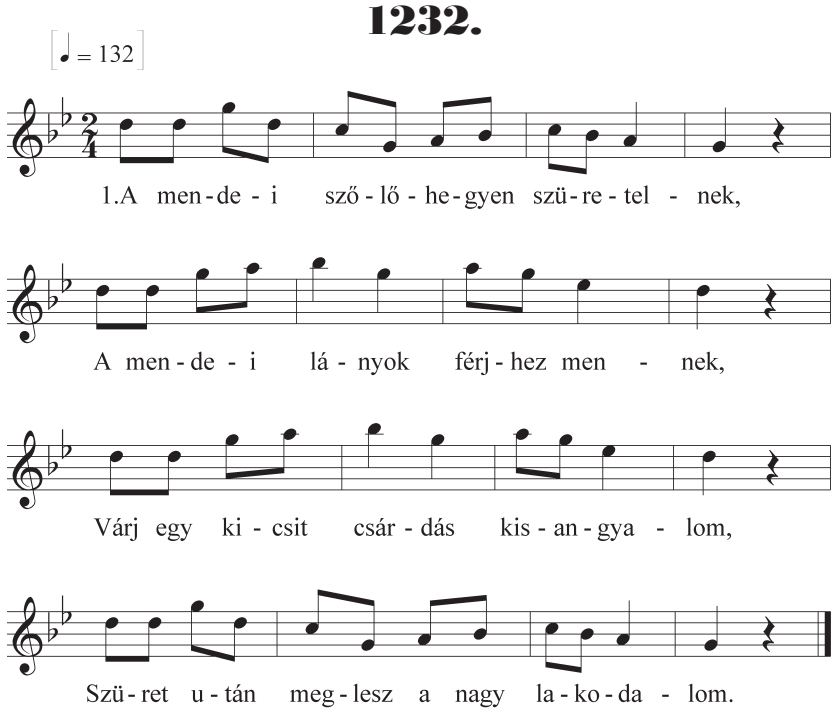
3. Akácafa, mandulafa most virágzik,
Az én kedves kisangyalom mással játszik,
Játsszál kedves kisangyalom, én nem bánom,
Csak a reád rakott csókjaim sajnálom.

4. Még én élek átkozom a szeretőmet,
Semmi hasznát nem vettem a szerelmének,
Isten veled, elhervasztó gyöngyvirágom,
Három évig szerettelek, azt sajnálom.

5. Tudod-e, te barna legény, mit fogadtál,
Mikor engem legelőször megcsókoltál?
Azt fogadtad, hogy hű leszel mindörökre,
De a szíved más kislánnyal köt'ted össze.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979e
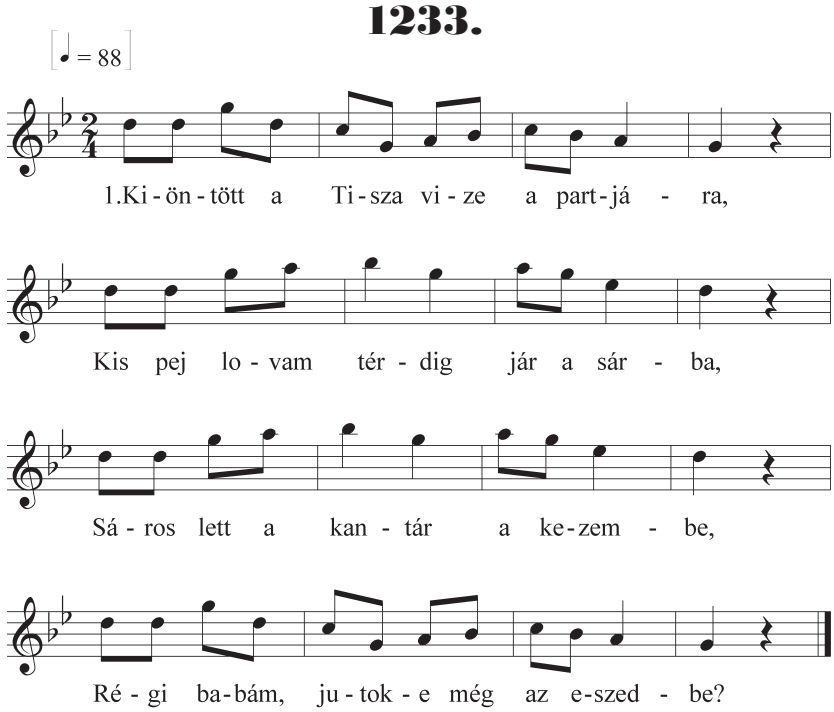
1232.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal Szentirmay Elemér (1836-1908) szerzeménye. Az eredeti nóta a 2-3. sorban nagyobb eltérést mutató dallammal, illetve teljesen eltérő szövegváltozattal került megírásra „Gyászba borult az életem temiattad” címmel.

1233.

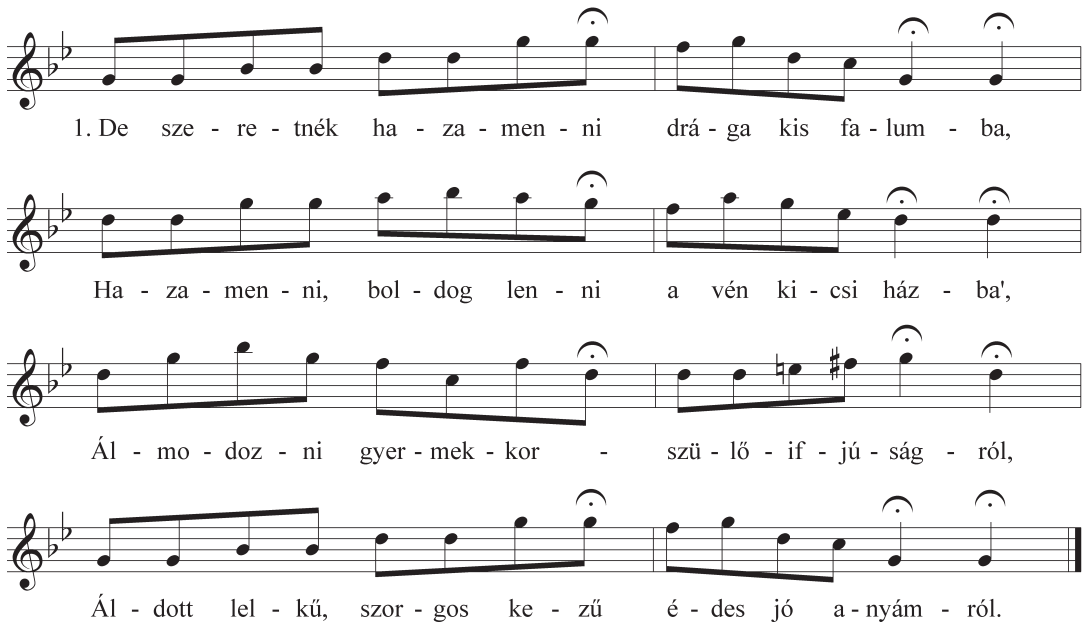
2. Hol jártál, te barna kislány ilyen korán,
Látom a cipődről, harmatos már,
Zöld erdőbe’ jártam rezedáér’,
Fáj a szívem, majd meghasad a babámér’.

Úri (Pest), Solti Józsefné Szabó Erzsébet (85), Kókai Jánosné Laczkó Katalin (86) Terék József, 2010.VI.07.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal Szentirmay Elemér (1836-1908) szerzeménye. Az eredeti nóta kismértékben eltérő dallammal, illetve teljesen eltérő szövegváltozattal került megírásra „Gyászba borult az életem temiattad” címmel.

1234.

Parlando
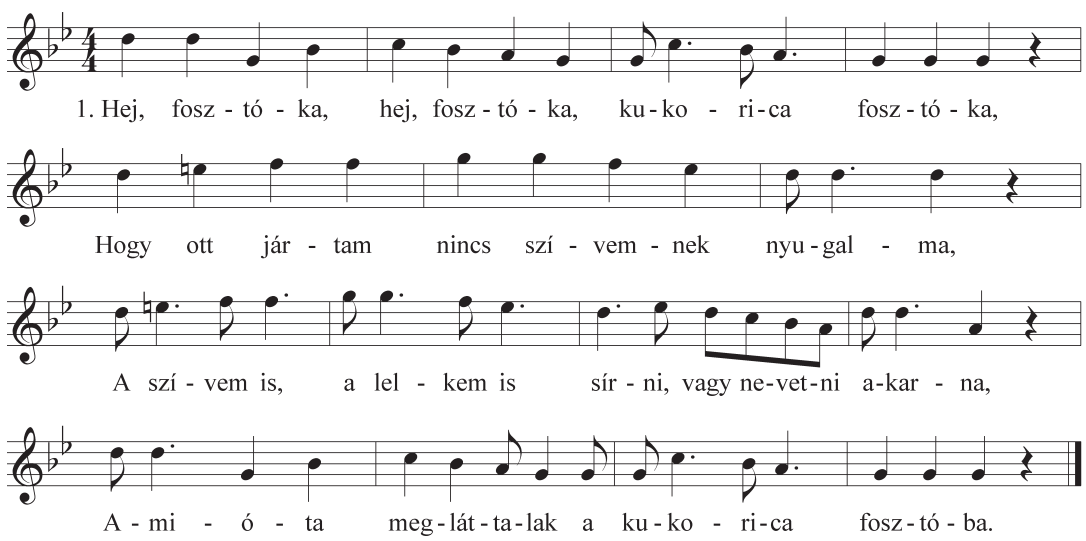

2. Szülőfalum, kedves otthon, de régen láttalak,
Fáj a szívem szüntelenül, ahogy elhagytalak,
Nincs énnékem maradásom, ezen a világon,
Akármerre visz az utam, mindig hazavágyom.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (90) Terék József, 2012.IX.23.

A magyarnóta szövegét és dallamát Berecz János (1928-2005) írta. A tóalmási változat kisebb dallam- és szövegeltéréseket tartalmaz. A nóta nem folklorizálódott műdal, hanem Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet egyik kedvenc éneke, mely kifejezi honvágyát szülőfalujába. Személyes interjú alkalmával mesélt több alkalommal is 2010 és 2012 között a nótához való kötődéséről..

1235.

Tempo giusto
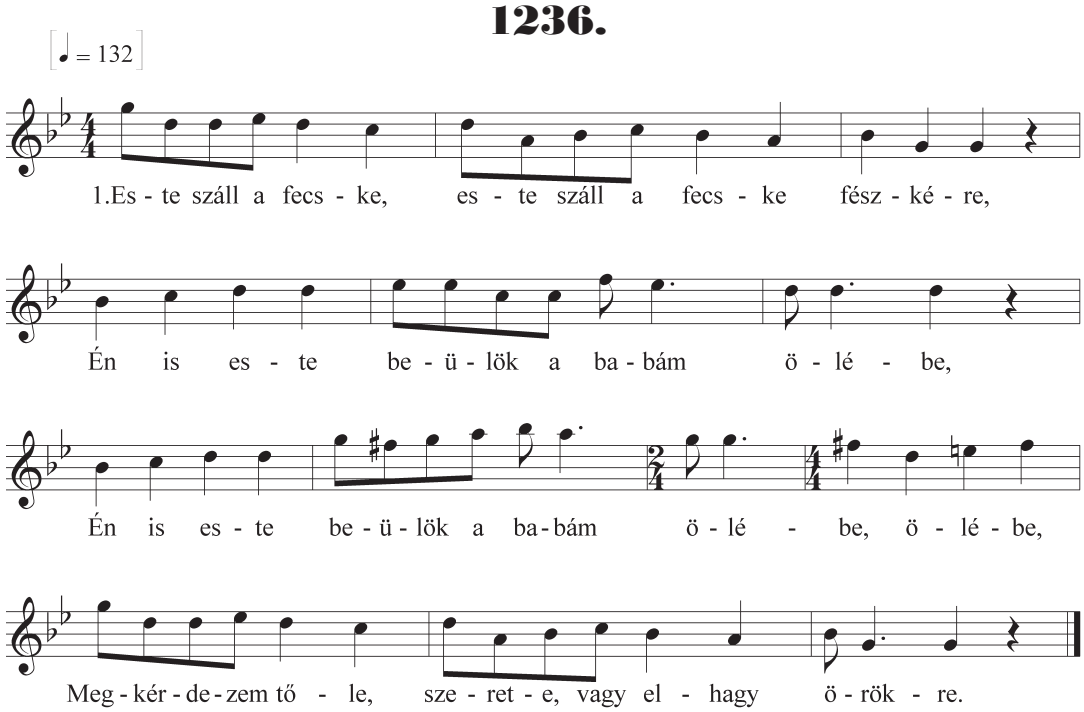

2. Hej, fosztóka, hej fosztóka, kukorica fosztóka,
Hogy ott voltam nincsen nyugtom azóta,
A lelkem is, a lelkem is sírni, vagy nevetni akarna,
A szívemtől, nyugalmamtól fosztott meg egy kis barna.

3. Kukorica, kukorica szép csőt termett egy szárról,
Hát te nékem minek tépsz szép virágot,
Hogyha te már, hogyha te már elloptad rózsám az enyémet,
Add ide hát kis angyalom cserébe a tiédet.

Kóka (Pest), ismeretlen adatközlő Bartók Béla, 1906.
NM H 4941 (Régi jelzet: NM MSZ 354)

Megjegyzés: A magyarnótát Dankó Pista (1858-1903) írta, melynek kis mértékben eltérő dallamváltozata került dokumentálásra Kókán. A szövegváltozat a Budapesti Első Magyar Hanglemezgyár 1908 körül kiadott lemezéről került lejegyzésre, melyen Rózsa S. Lajos adja elő a művet Sovánka Nándor és cigányzenekara kíséretében.
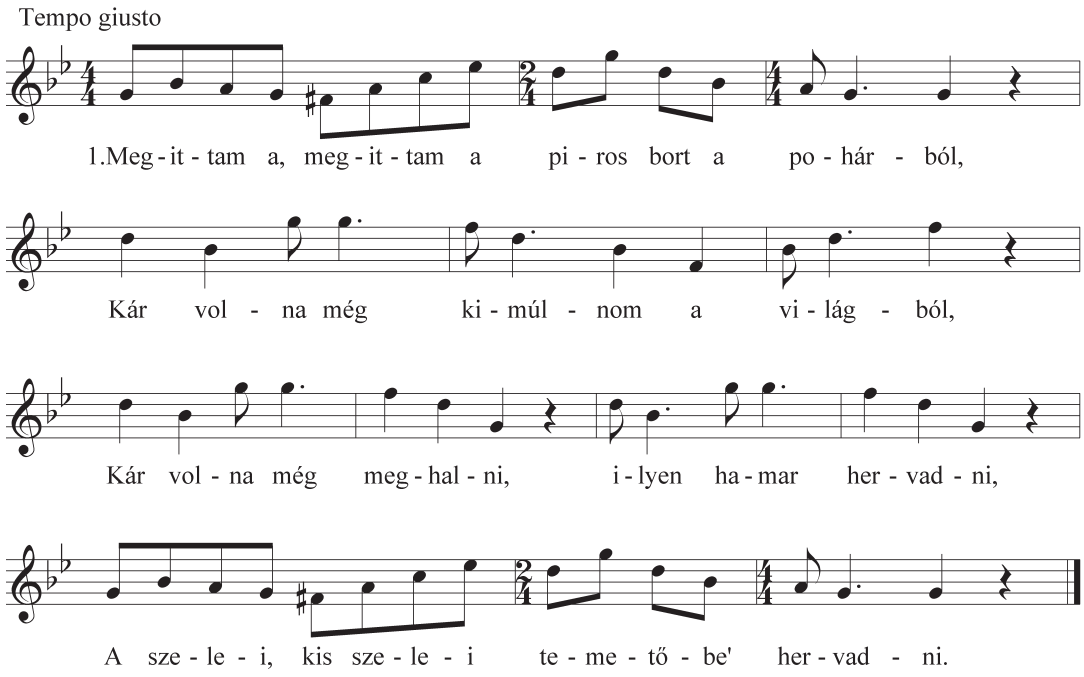
1236.

2. Nem voltam én soha, nem is leszek soha csapodár,
Megmaradok az én kedves babámnál,
Nem kell nékem senkinek a megunt babája, babája,
Akármilyen szép is, szerelmet ígér is, hiába.

Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

1237.
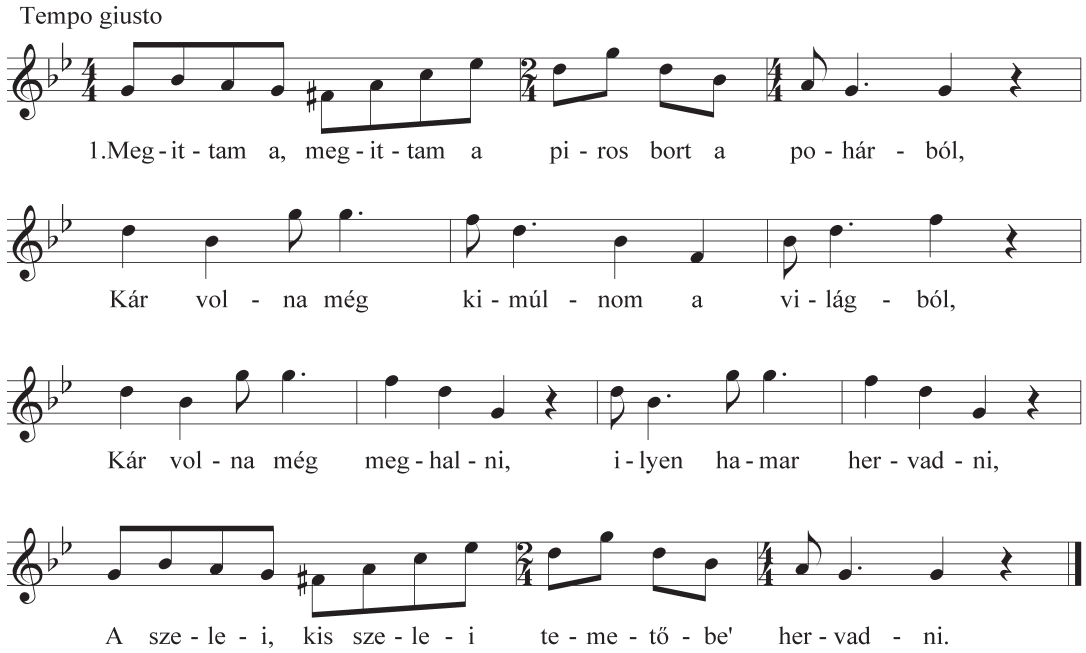

2. Rég megmondtam, barna kislány, ne vedd fel a ruhádat,
Mert ha téged abba látlak, megöl engem a bánat,
Mert ha téged abba látlak a templomba bemenni,
Engem pedig akkor fognak a mély sírba letenni.

Újszilvás (Pest), Korsós Sándorné Dudás Erzsébet (72), Boda Andrásné Sándor Mária (72) — Terék József, 2009.III.20.

Megjegyzés: A magyarnótát Péteri István és Obornyák László írta. Az újszilvási változat dallam teljesen eltérő, népies.
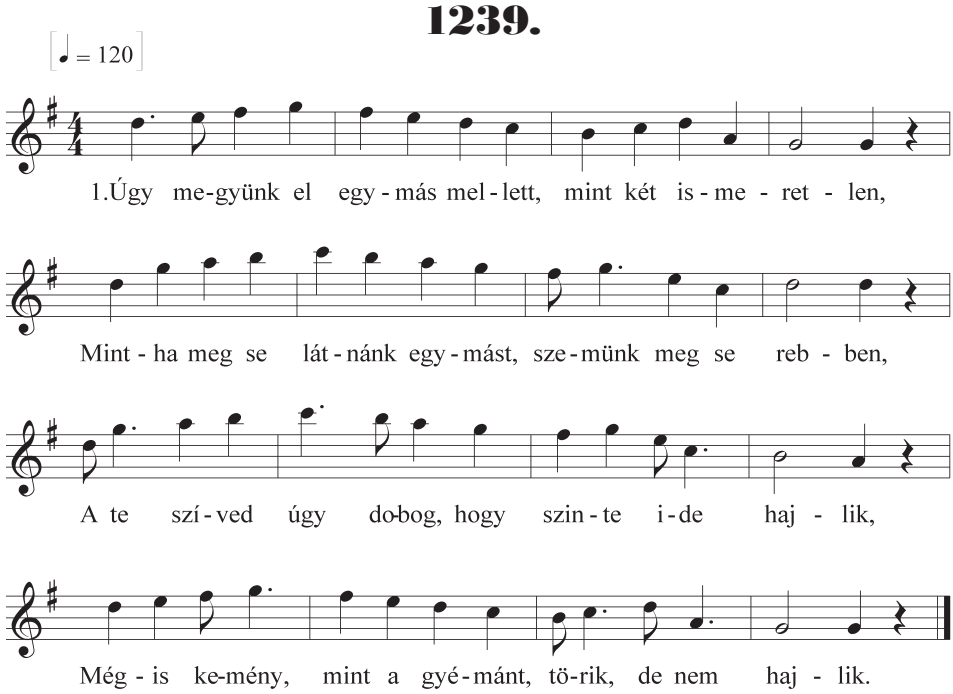
1238.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 08733
NM H 4946 (Régi jelzet: NM MSZ 359)
KR 28043

Megjegyzés: A Kodály-rendben található támlapos lejegyzésen Kondor Ernő (1881-1951) nótaszerzeményeként jegyzik feltételesen. Kis mértékben eltérő szövegvariánssal, illetve szinte teljes mértékben megegyező első és negyedik sorral Bogdán István (1863-1922) szerzeményeként tartják nyilván.

1239.

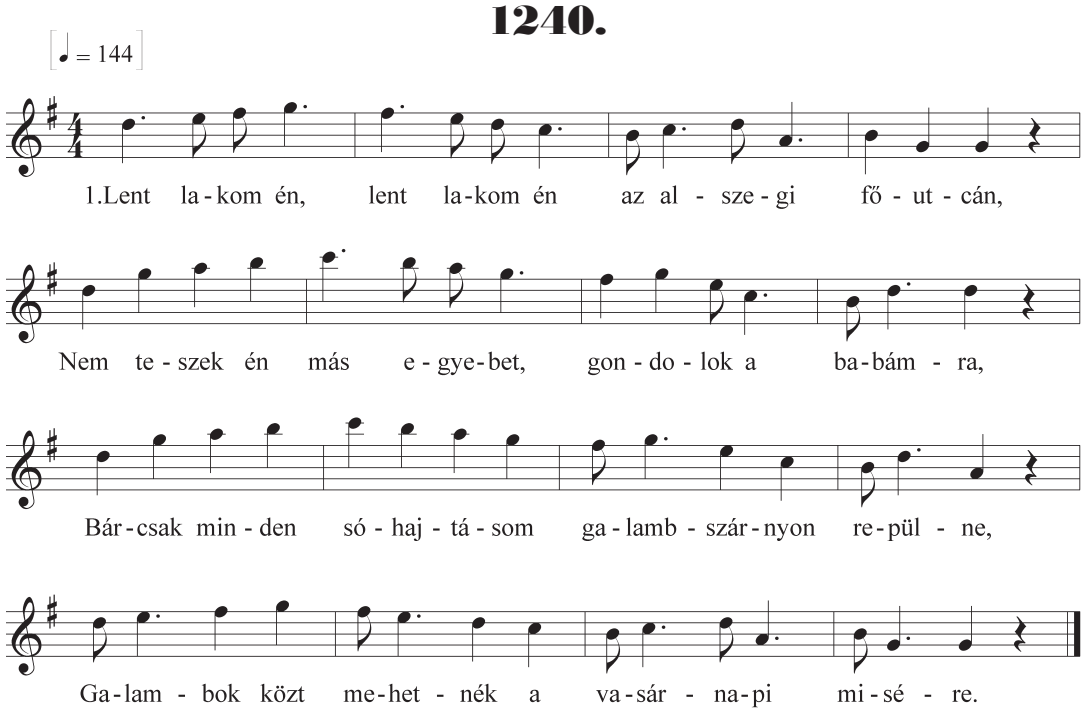

2. Megyünk szótlan, egyik balra, másik pedig jobbra,
Büszkeségtől szenvedünk, de egyikünk sem mondja,
Letagadjuk, hogy szívünkbe mind a ketten vérzünk,
De az utca két sarkáról mégis visszanézünk.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) — Terék József, 2009.III.26.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal eredeti szöveg- és dallamváltozatát Mészáros Pál (1878-1945) és Kárászy Csaba Ödön (1865-1915) írta „Kint lakom én Kisperjésen” címmel.

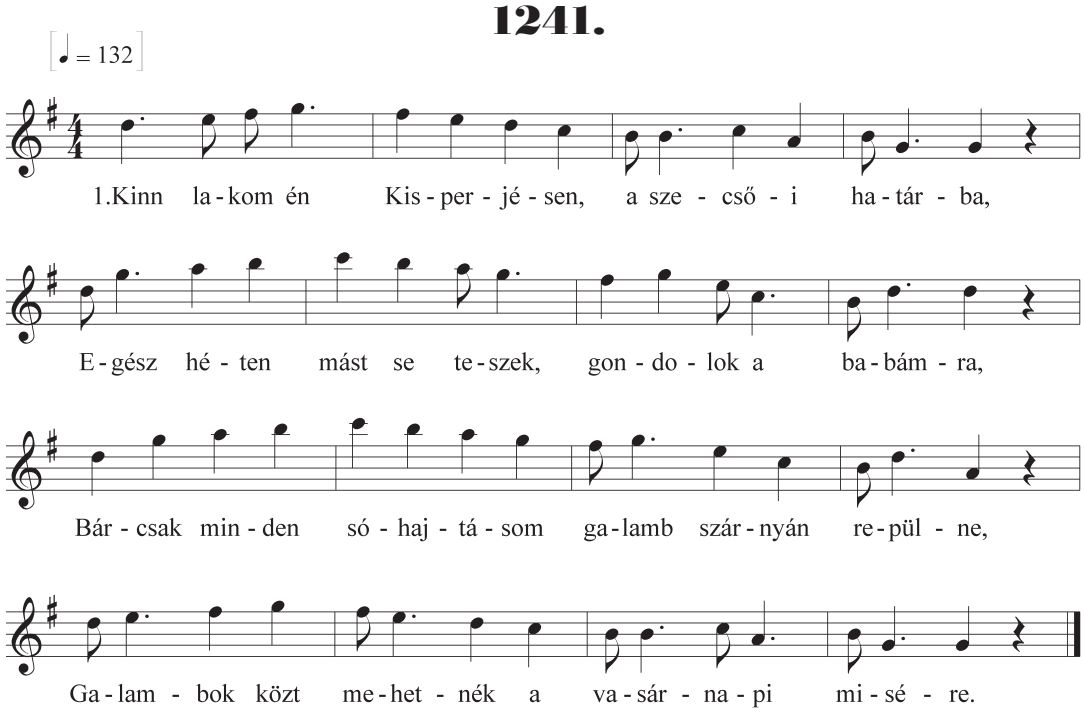
1240.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
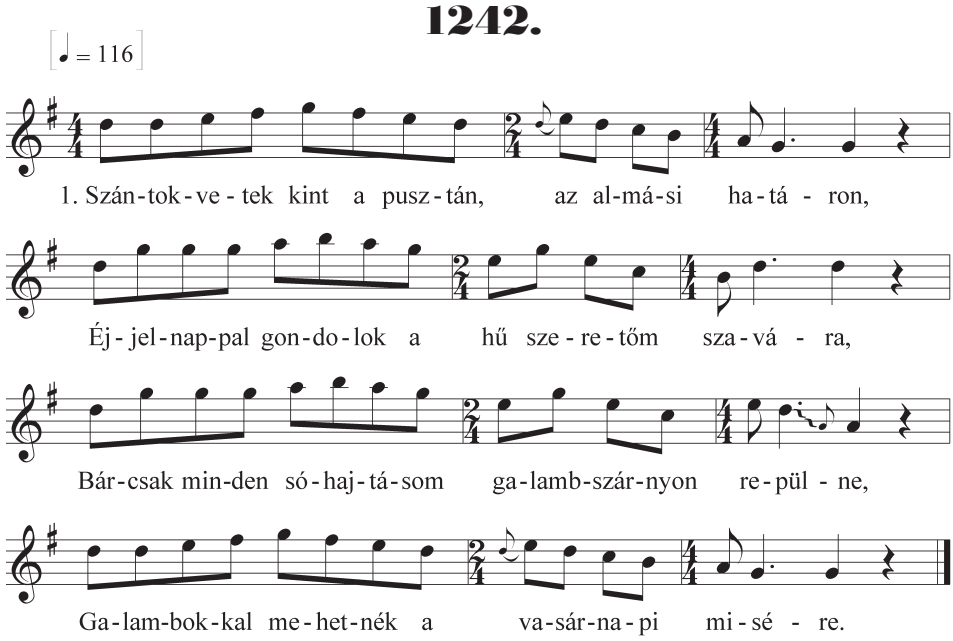
Megjegyzés: A folklorizálódott műdal eredeti szöveg- és dallamváltozatát Mészáros Pál (1878-1945) és Kárászy Csaba Ödön (1865-1915) írta „Kint lakom én Kisperjésen” címmel.

1241.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73)
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77),
Kármán Istvánné (67)

1242.

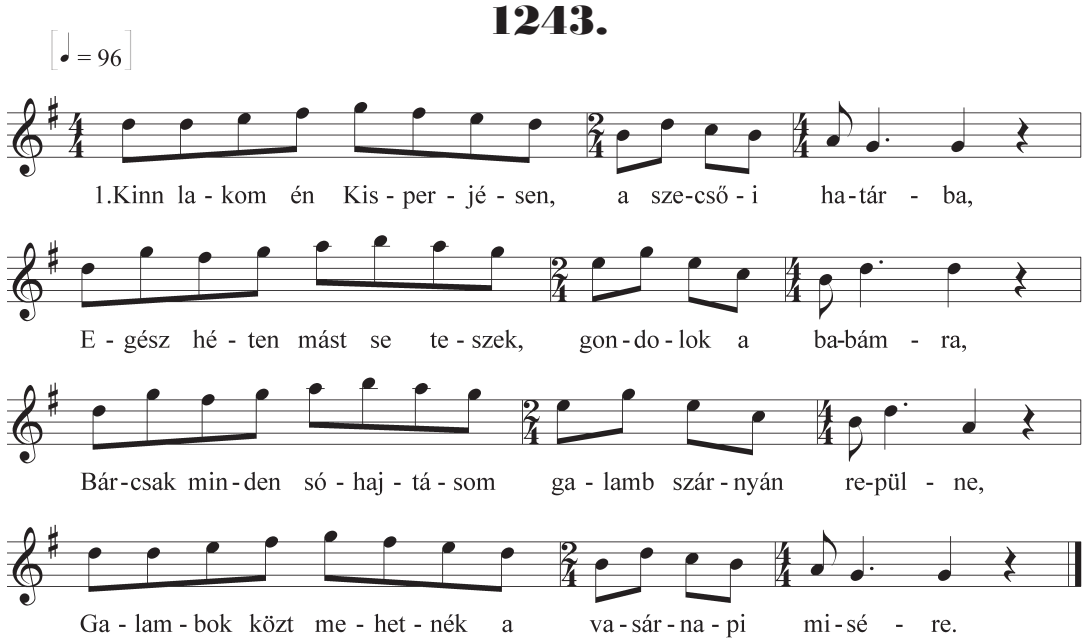

2. A faluba' van egy asszony, büszke lett a fiára,
Azt beszéli a fiáról, a faluban nincs párja,
Se nem csinos, se nem derék, se nem az a nagyon szép,
Maga volna a faluban, szeretőmnek sosem kék'!

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978h

A magyarnóta zenéjét Mészáros Pál, szövegét Kárászi (Karaszy) Csaba Ödön írta, melynek eredeti címe: „Kint lakom és Kisperjésen". A tóalmási folklorizálódott dallamváltozat kisebb eltéréseket mutat, második versszaka pedig teljesen eltérő, míg első versszaka kisebb eltéréseket mu7tat az eredetihez képest. A Tápió mente több településén (kiemelten Nagykátán és Tápiószecsőn) ismert és dokumentált folklorizálódott műdal.

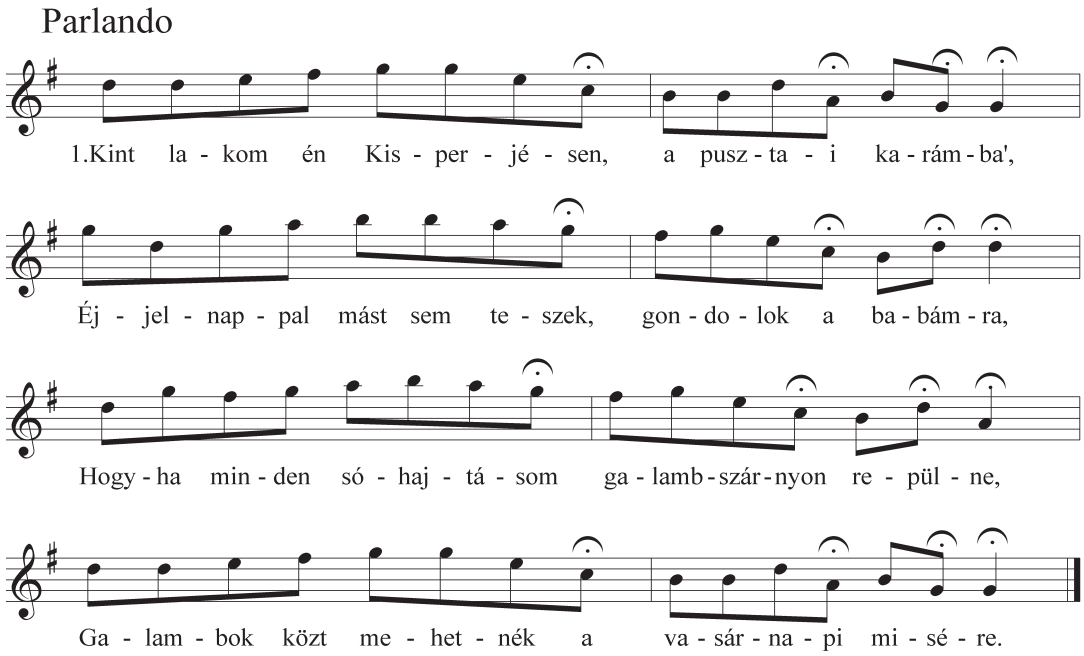
1243.

2. Szép szecsőbe' van egy asszony, büszke lett a fiára,
Azt gondolja, a faluba' a fiának nincs párja,
Se nem csinos, se nem derék, se nem az a nagyon szép,
Maga volna szép Szecsőbe szeretőm, de sosem kék.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Terék József, 2009.III.01.
Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73),
Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67)

1244.
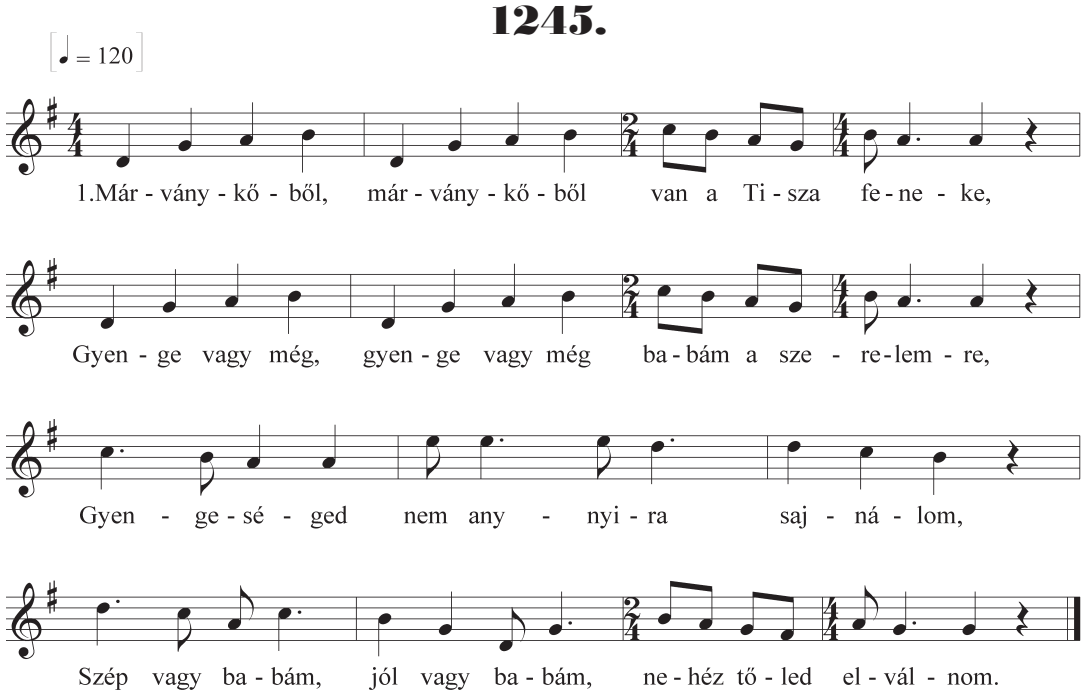

2. Mise után kijöhetnél mihozzánk a tanyára,
Öleléssel vár a karom a pitvar ajtajába,
Tenyeremből etetnélek, mint egy szelíd galambot,
Esküvődre meghúzatnám a nagykátai harangot.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdal eredeti szöveg- és dallamváltozatát Mészáros Pál (1878-1945) és Kárászy Csaba Ödön (1865-1915) írta „Kint lakom én Kisperjésen” címmel.

1245.
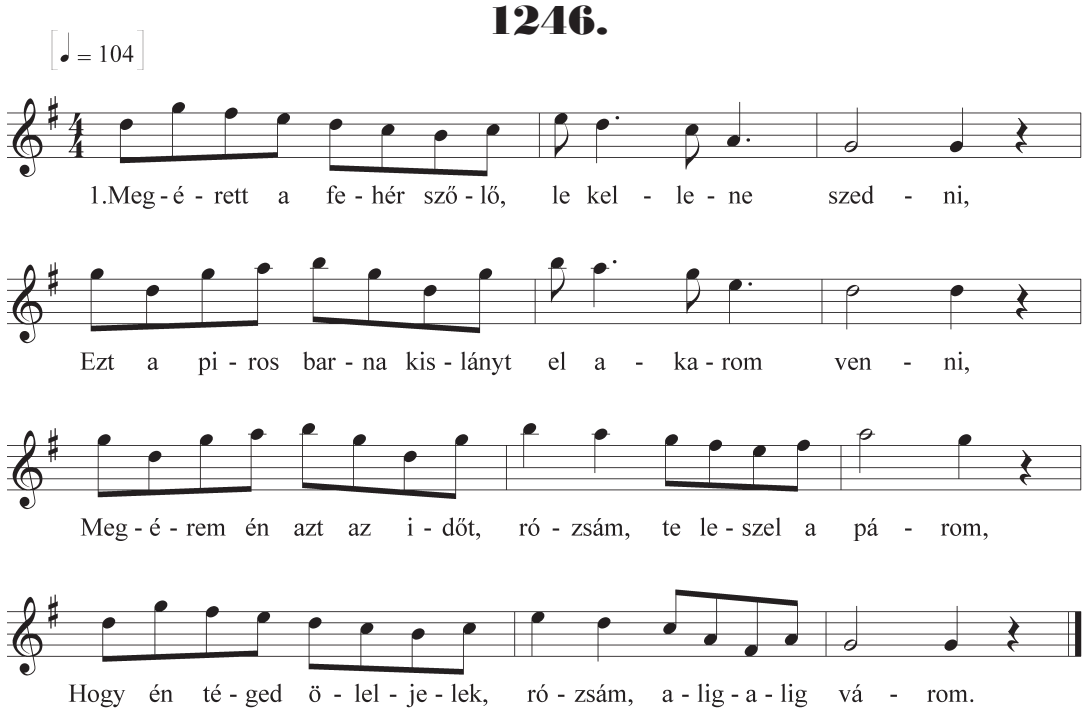

2. De szeretnék, de szeretnék az égen csillag lenni,
De még jobban, de még jobban a császárral beszélni,
Megmondanám a császárnak, magának,
Lányokat is, lányokat is sorozzon be bakának.

3. De a császár, de a császár azt írta a levélbe,
Nem illik a, nem illik a csákó a lány fejére,
Mert a lánynak harminchárom szoknya kell,
Szoknya mellé, a szoknya mellé harminckettes baka kell.

Pánd (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.24.

Megjegyzés: A magyarnótát Dóczy József (1863-1913) írta.

1246.
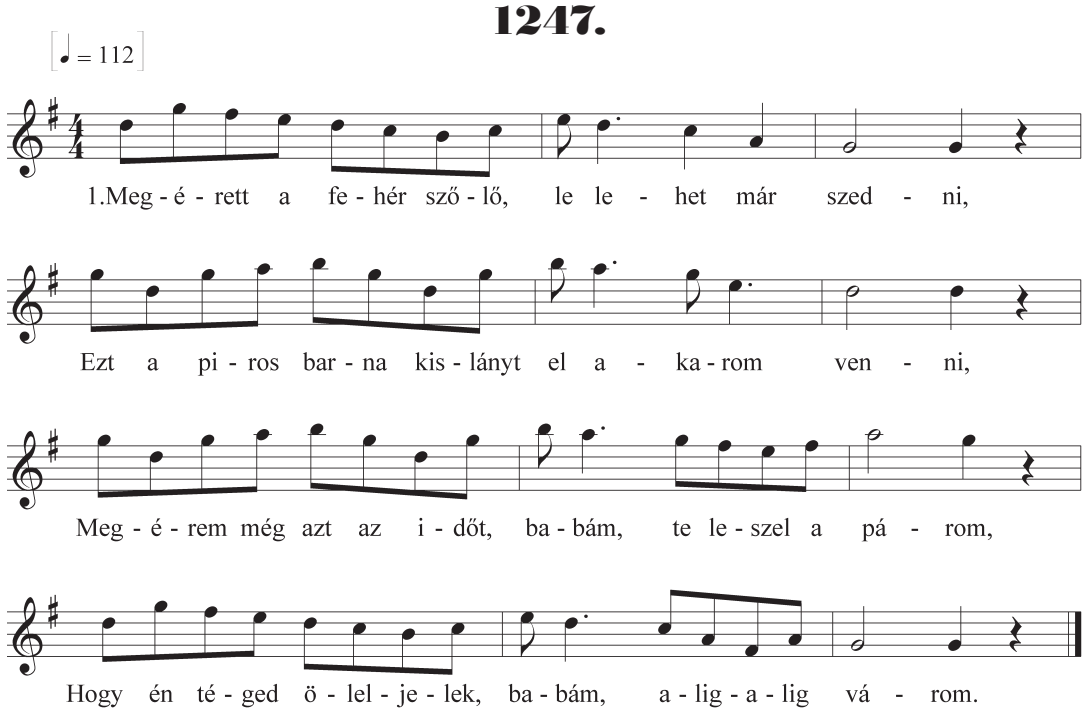

2. Kimegyek a, kimegyek a vasútállomásra,
Jegyet váltok, jegyet váltok a végállomásra,
Megkérem a kalauz úrt, sej, haj, vigyen el odáig,
Vigyen el a kisangyalom rácsos, rezes kapujáig.

Újszilvás (Pest), Nyugdíjas Klub — erék József, 2009.III.20.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Nádor József (1876-1967) írta. Az újszilvási változat kis mértékű szövegeltérést mutat.

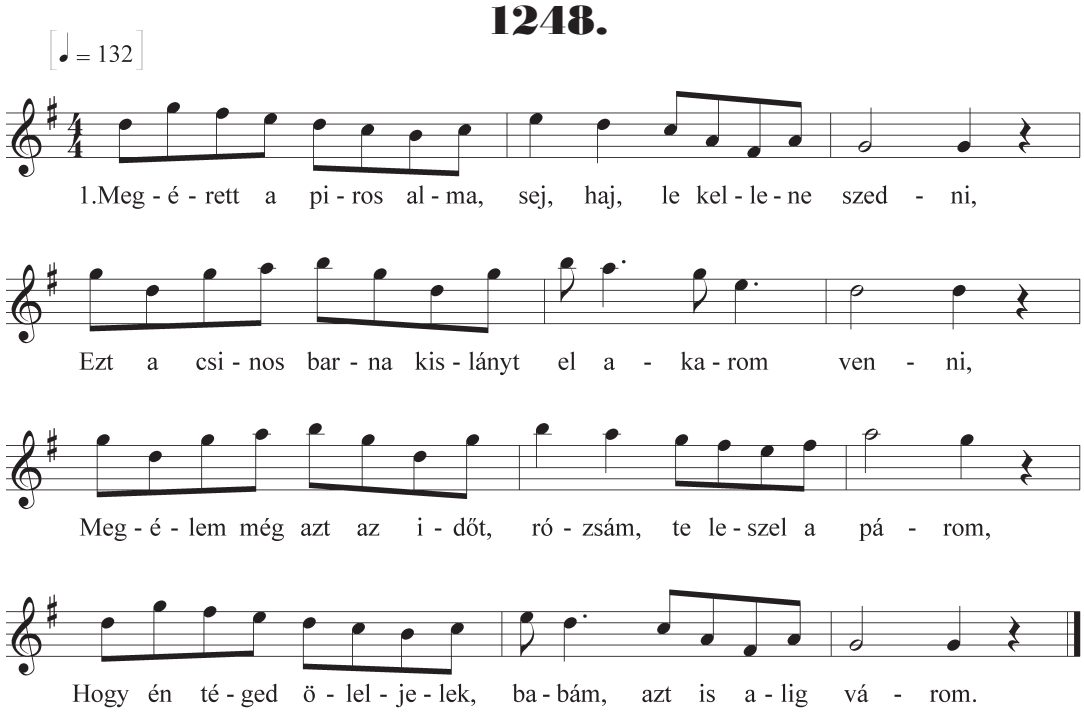
1247.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2009.III.18.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Nádor József (1876-1967) írta. A tápióbicskei változat kis mértékű szövegeltérést mutat.

1248.
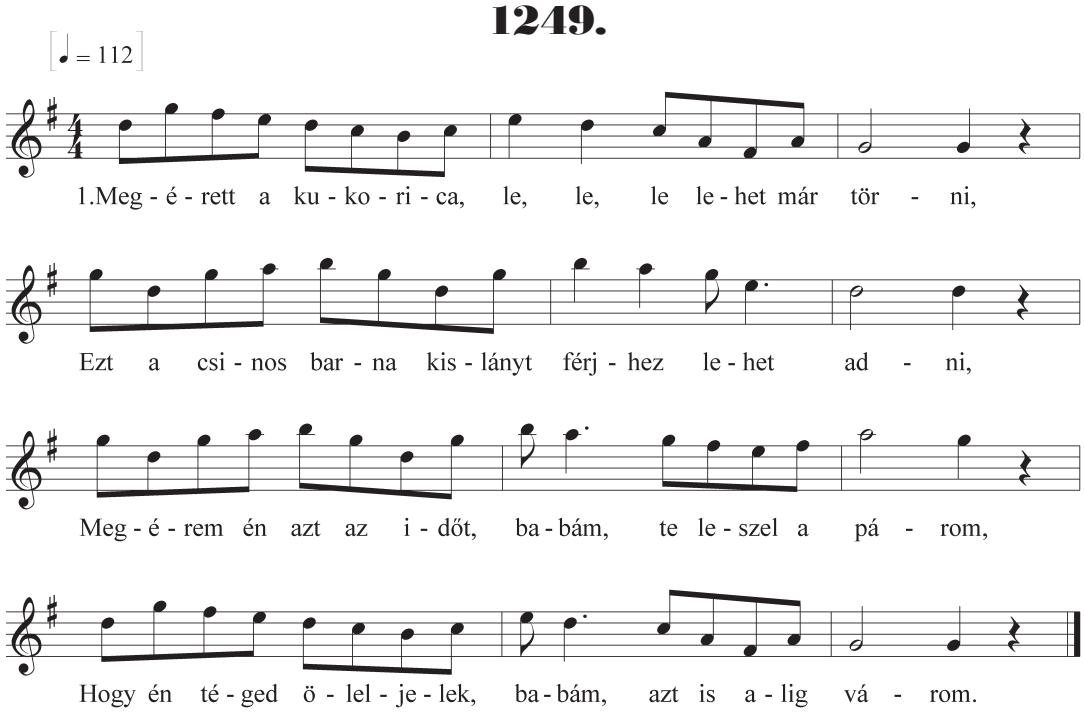

2. Kimegyek a, kimegyek a, sej, haj, a vasútállomásra,
Jegyet váltok, felülök a második osztályra,
Szépen kérem kalauz úr, vigyen, vigyen el odáig,
Vigyen el a kis angyalom rácsos, rezes kapujáig.

Tápiószecső (Pest), Katonka Lászlóné Lesti Margit (72) Terék József, 2013.VIII.05.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Nádor József (1876-1967) írta. A tápiószecsői változat kis mértékű szövegeltérést mutat.
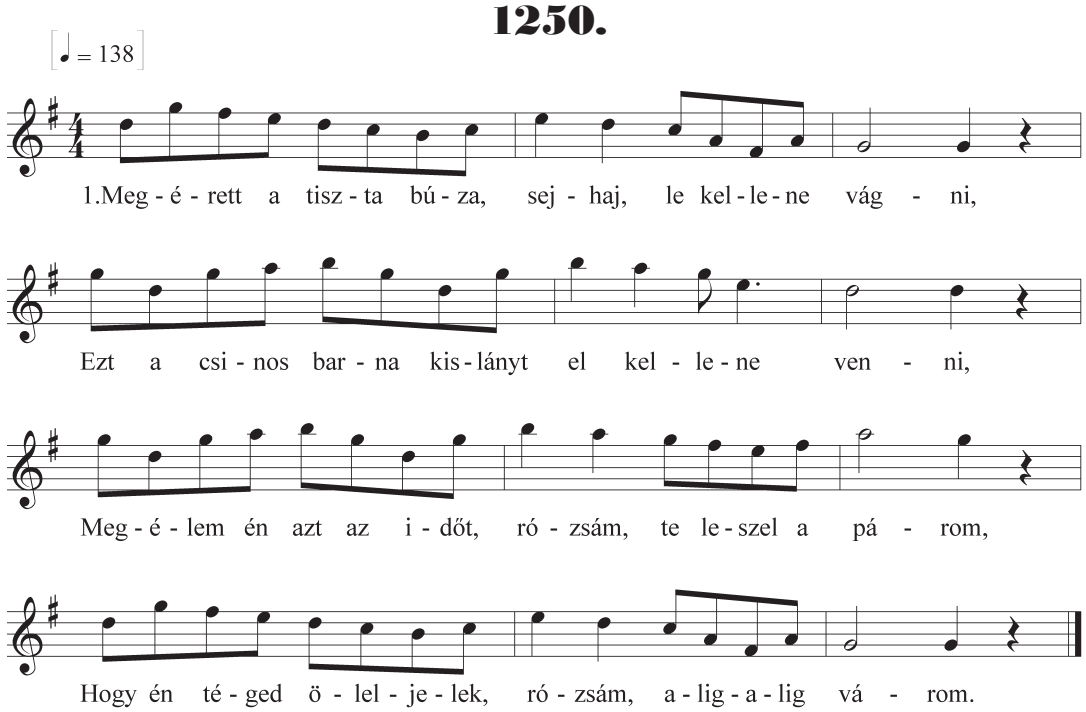
1249.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Nádor József (1876-1967) írta. A szentmártonkátai változat kis mértékű szövegeltérést mutat.
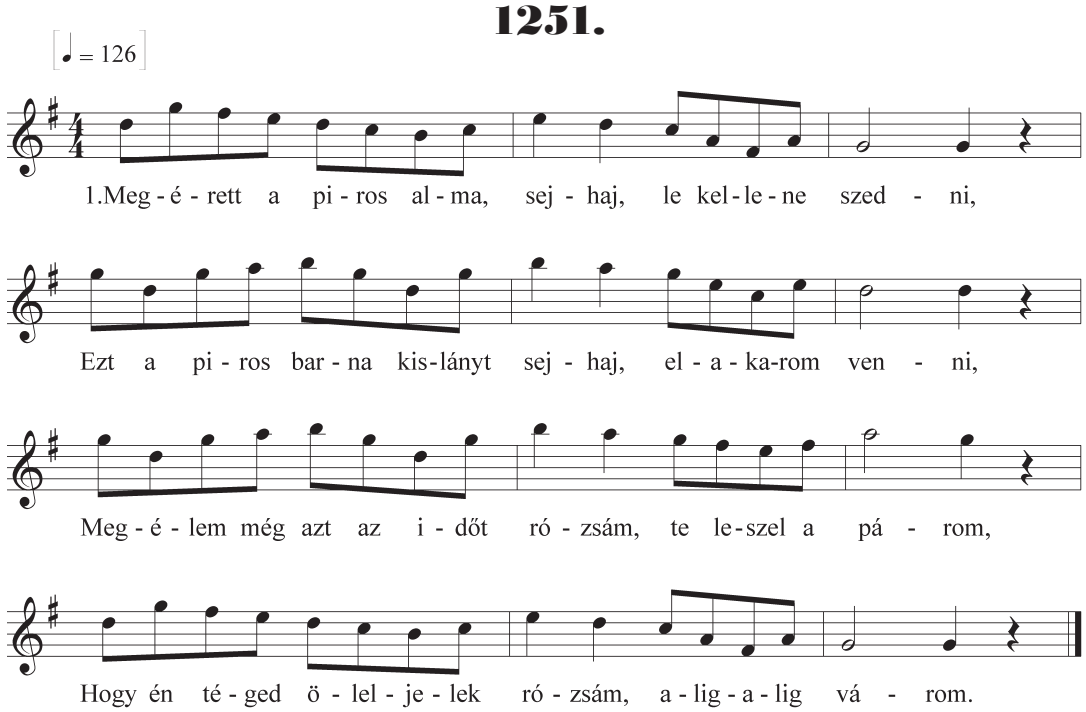
1250.

2. Ha kimegyek a mendei vasútállomásra,
Jegyet váltok, felülök a harmadik osztályra,
Megkérem a kalauzt, hogy sej-haj, vigyen el odáig,
Vigyen el a kisangyalom rácsos, rezes kapujáig.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1251.
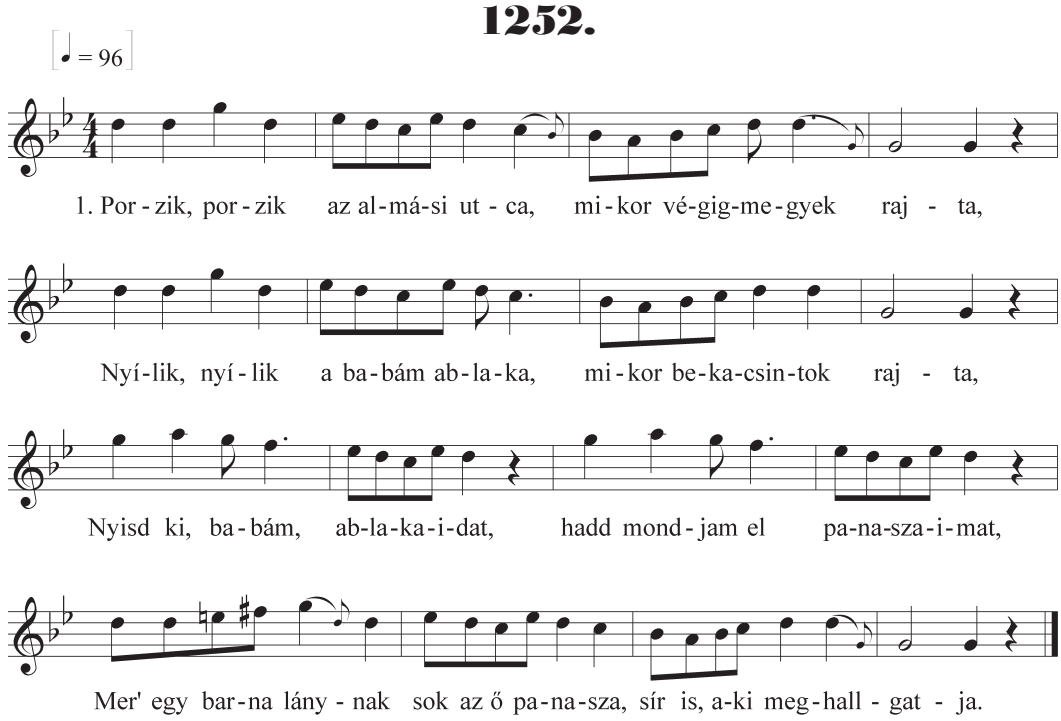

2. Ha bemegyek, ha bemegyek, sej, haj, a vasútállomásra,
Jegyet váltok, jegyet váltok, sej, haj, a végállomásra,
Szépen kérem kalauz úr, sej, haj, vigyen el odáig,
Vigyen el a kis angyalom rácsos, rezes kapujáig.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.

Megjegyzés: A folklorizálódott műdalt Nádor József (1876-1967) írta. A farmosi változat kis mértékű szövegeltérést mutat.

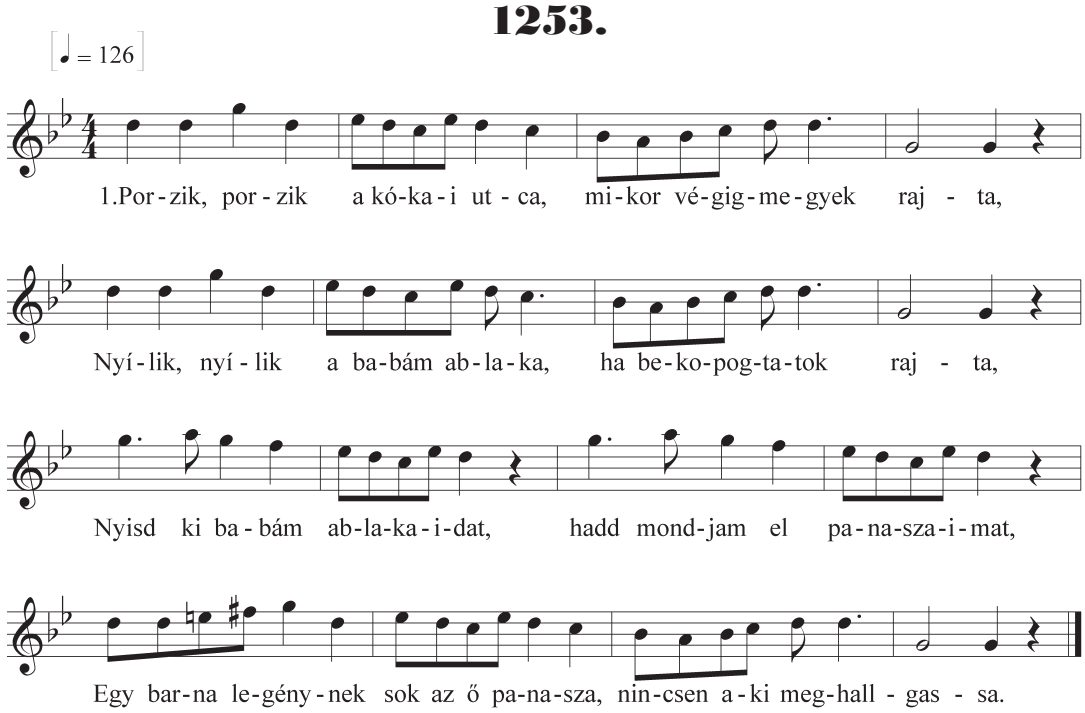
1252.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Magja János, 1974.
ZTI AP10977h

A folklorizálódott műdal szövegét Pákozdi Gyula írta. Az első versszak kisebb eltéréseket tartalmaz, második versszaka pedig nem került dokumentálásra.
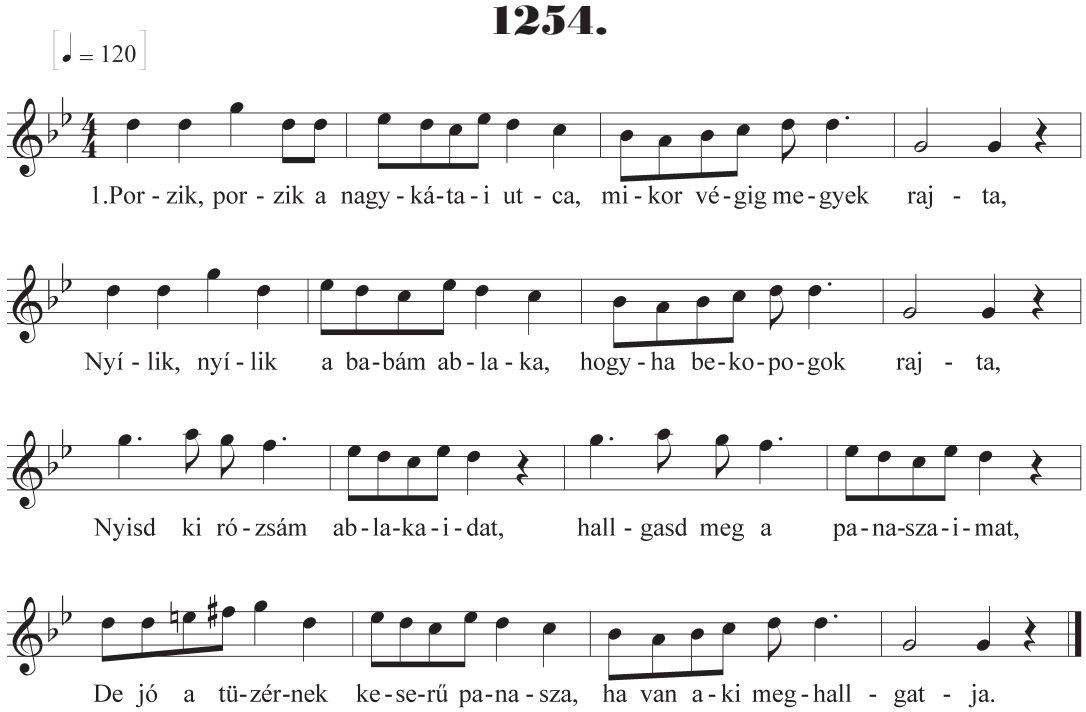
1253.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.10.

A magyarnótát Berczik Árpád (1842-1919) írta. A településnév minden esetben a saját település neve.

1254.

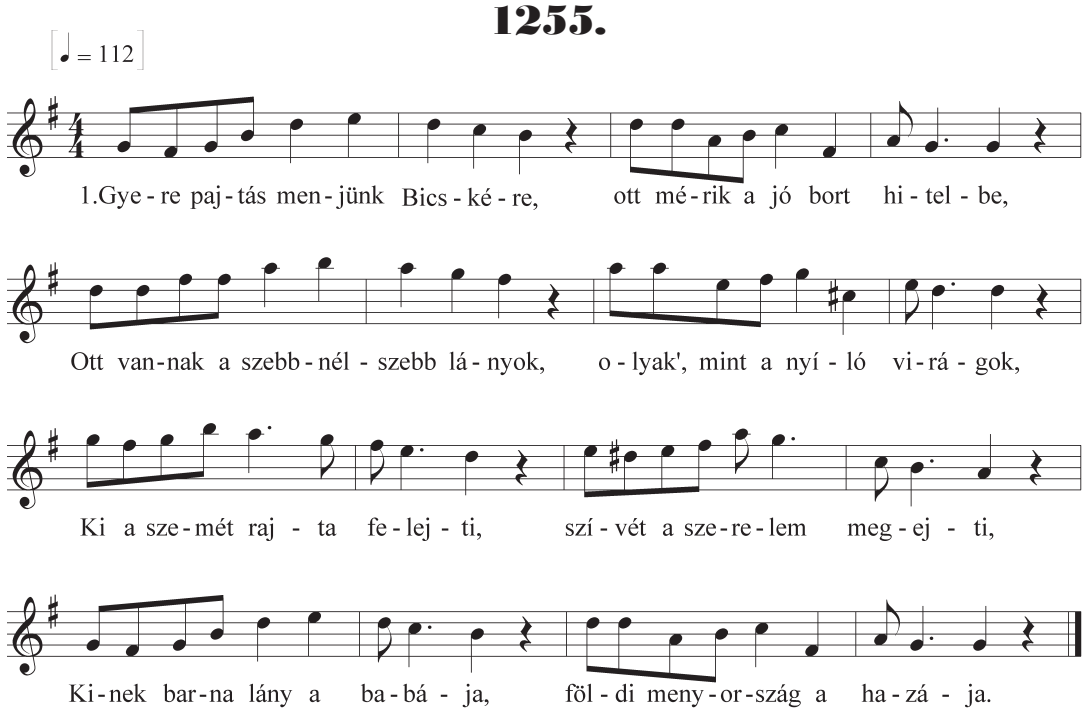

2. Szépen hajt a gépkocsizó tized a főutcán véges-végig,
Jobbról-balról a nagykátai lányok mosolyogva büszkén nézik,
Isten veled, te szép barna lány, gondolj itthon néha-néha rám,
Fehér szegfűcsokor legyen a kezedbe, ha majd visszatérek egyszer.

Nagykáta (Pest), Szabó Béla (82), Szabó Kálmán (83) Terék József, 2011.

A magyarnótát Berczik Árpád (1842-1919) írta. A településnév minden esetben a saját település neve.
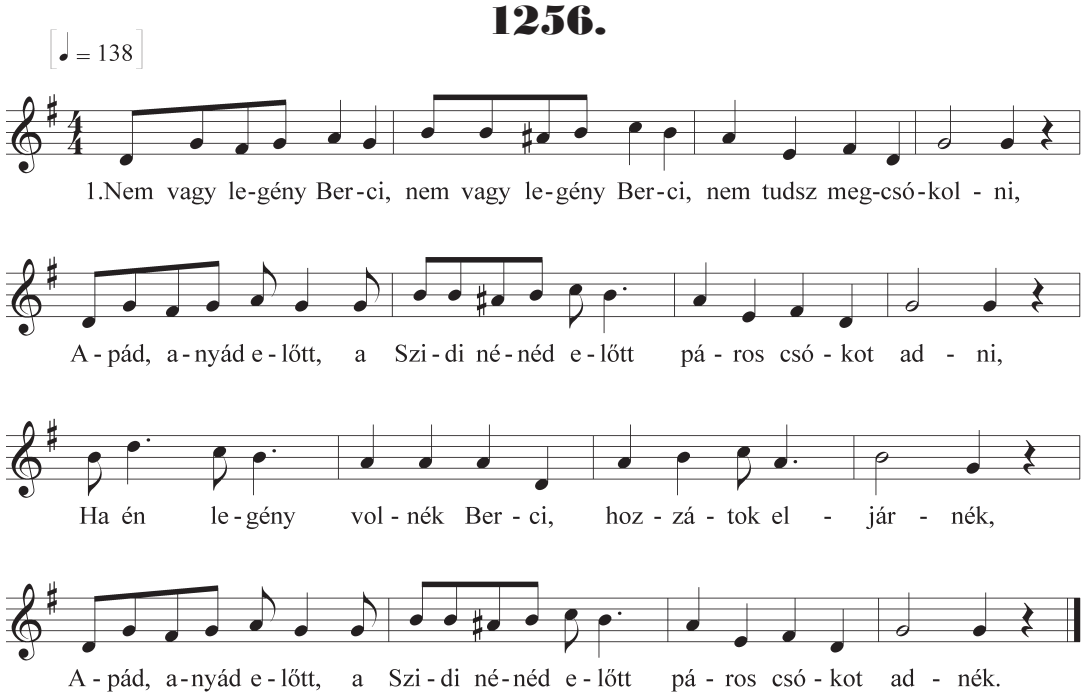
1255.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) Terék József, 2009.III.12.

Megjegyzés: A magyarnótát Járossy Jenő (1887-1975) írta „Megérett az egri cseresznye” címmel.

1256.
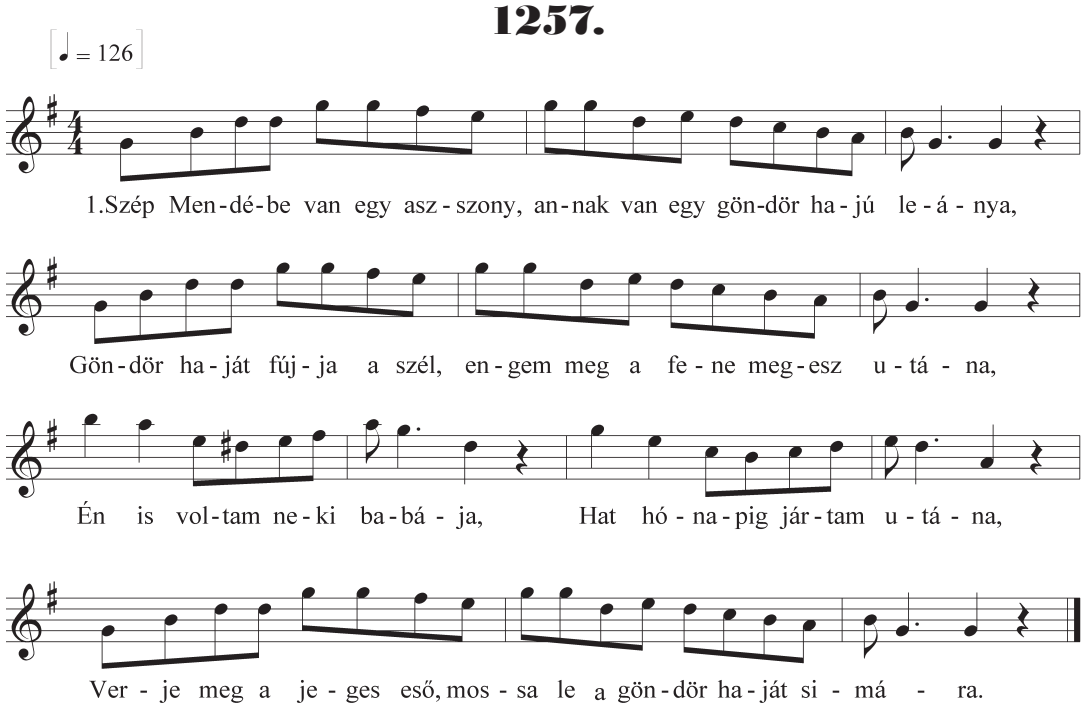

2. Nem is hiszed Berci, nem is hiszed Berci, hogy én ezt hogy szégyellem,
Hogy egy gyáva legényt, hogy egy gyáva legényt kellett megismernem,
Végy magadba erőt Berci, még olvasok százig,
Apád, anyád előtt, a Szidi nénéd előtt csókold meg a számat.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

Megjegyzés: A magyarnótát Nádor József (1876-1967) írta.

1257.
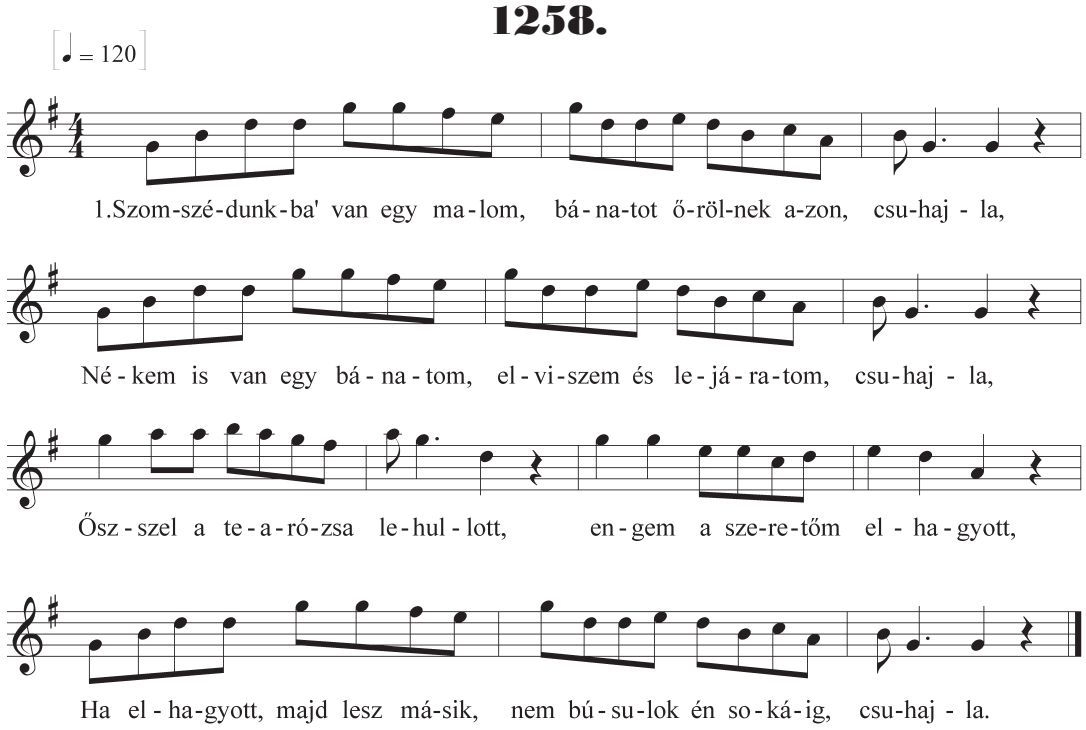

2. Szép Mendébe' van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla,
Nekem is van egy bánatom, oda viszem, lejáratom, ihajla,
Piros rózsalevél lehullott, engem a szeretőm elhagyott,
Ha elhagyott, majd lesz másik, fene búsuljon utána sokáig.

Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

Megjegyzés: A magyarnótát eltérő szövegváltozattal, azonos dallammal Sally Géza (1902-1957) és Pártos Jenő (1896-1963) írták „Szomszédunkban van egy malom" címmel.
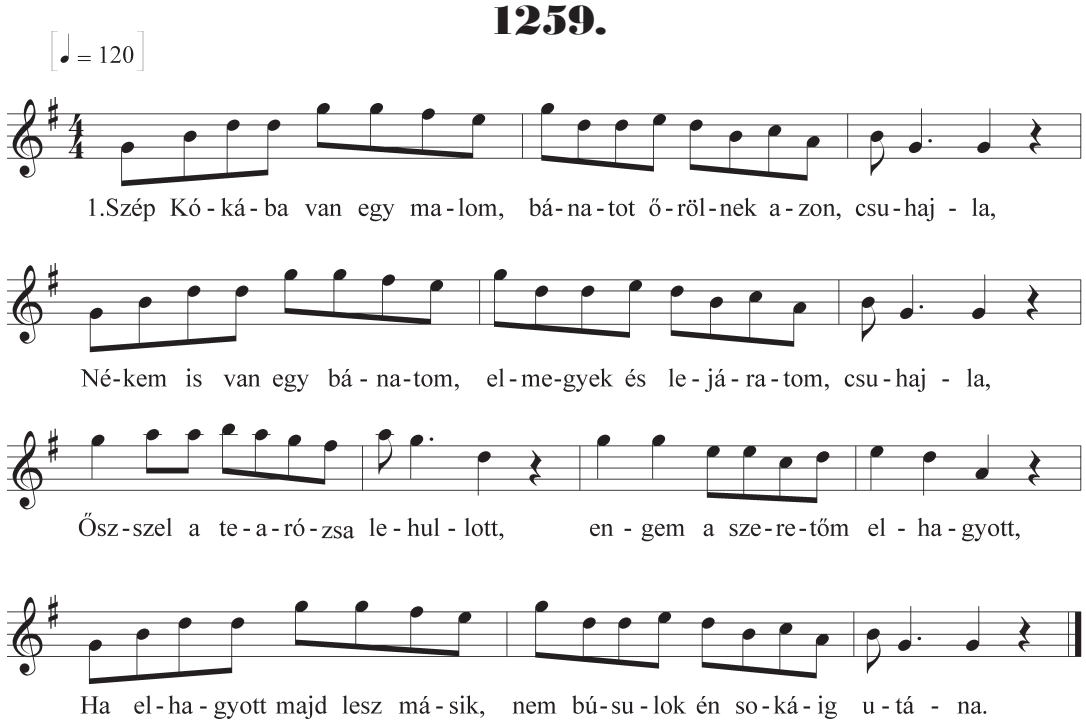
1258.

Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (70), Kiss Jánosné Kármán Rozália — Terék József, 2009.II.23.

Megjegyzés: A magyarnótát eltérő szövegváltozattal, azonos dallammal Sally Géza (1902-1957) és Pártos Jenő (1896-1963) írták „Szomszédunkban van egy malom” címmel.
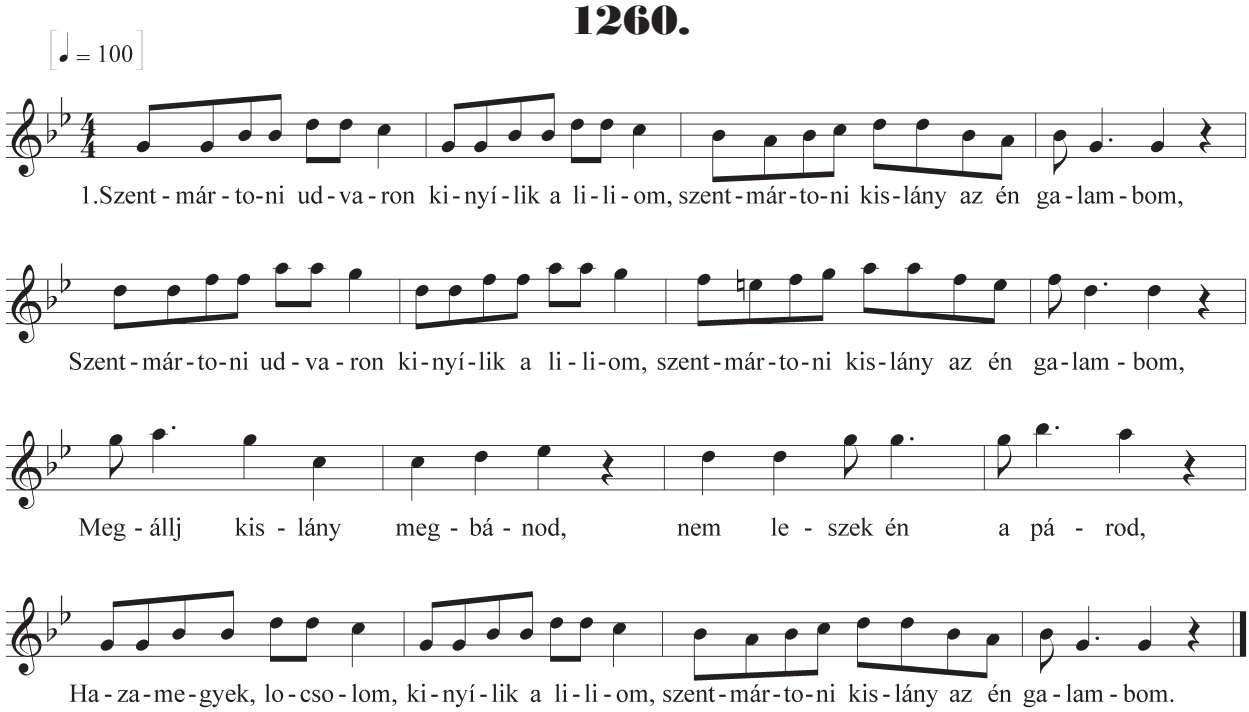
1259.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.

Megjegyzés: A magyarnótát eltérő szövegváltozattal, azonos dallammal Sally Géza (1902-1957) és Pártos Jenő (1896-1963) írták „Szomszédunkban van egy malom” címmel.
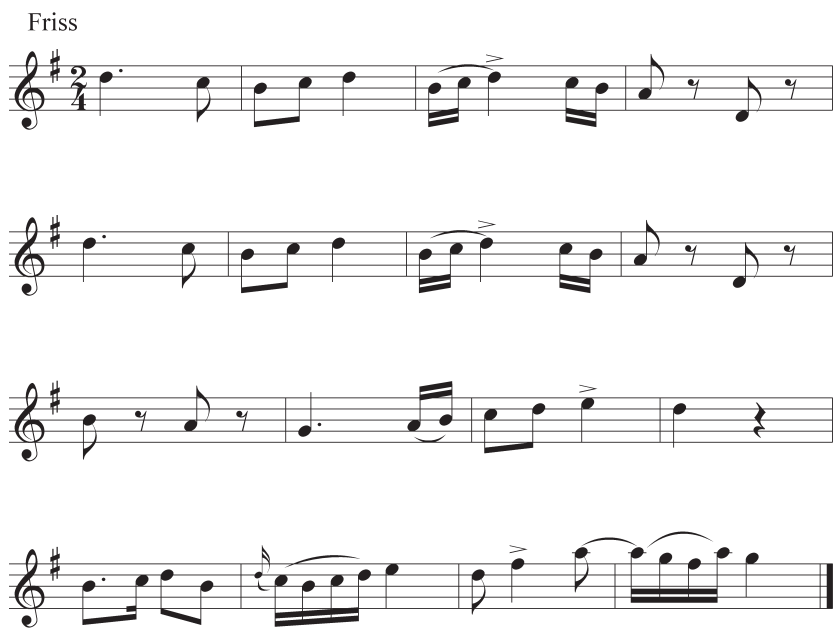
1260.

Tápiószentmárton (Pest), Kozma Dezső (65) Terék József, 2010.I.20.

Megjegyzés: A magyarnótát Hajdú Imre és Zágon István (1893-1975) írta „Törökszegfű, liliom…” címmel.
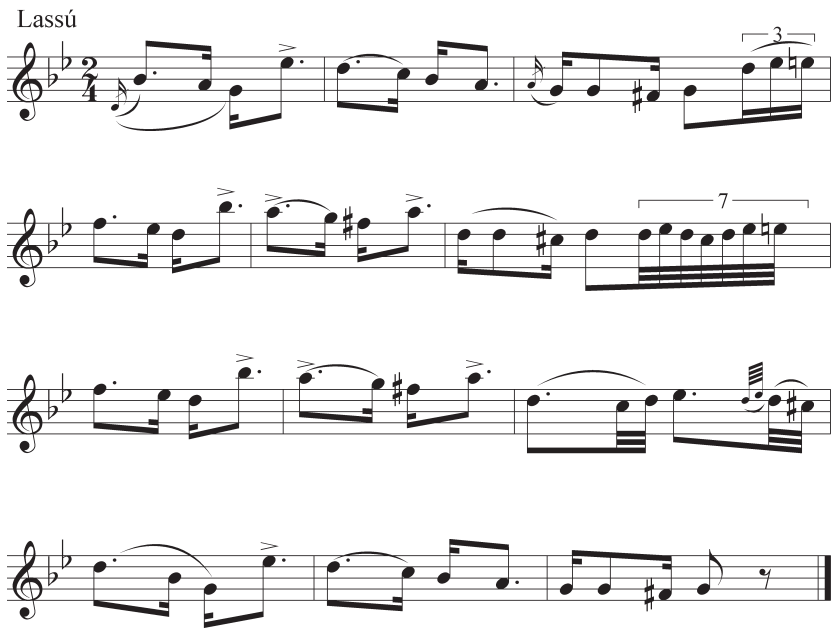
1261.

Jászberény (Pest), Riszner József (32)
KR 00712

Megjegyzés: A művet Riszner József (1823-1891) írta 1855-ben, „Tápió-vidéki csárdás” címmel. A dallam a mű első része, Nr.1. sorszámmal ellátva.

1262.
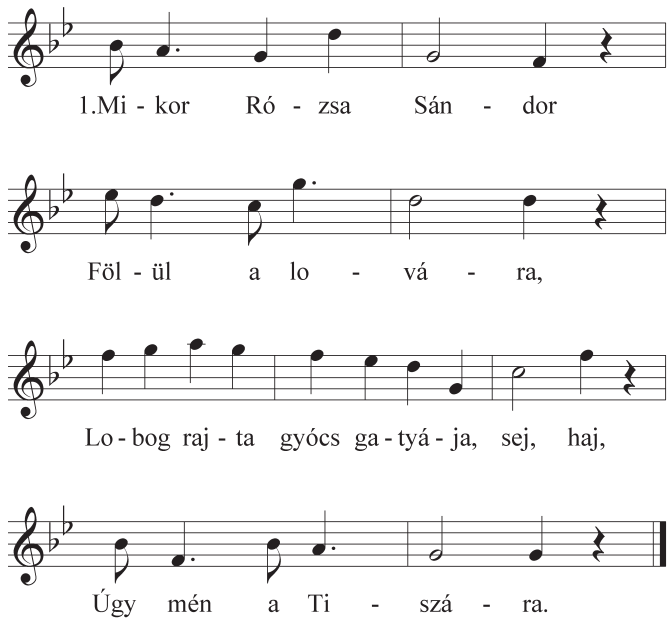

Jászberény (Pest), Riszner József (32)
KR 18688

Megjegyzés: A művet Riszner József (1823-1891) írta 1855-ben, „Tápió-vidéki csárdás” címmel. A dallam a mű második része, Nr.2. sorszámmal ellátva.

14.4.7
Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok

1263.

Poco rubato

2. Fúdd el szellő, fúdd el,
A Tiszának habját,
Hogy ne lássa meg senki se, sej, haj,
Rózsa Sándor nyomát.
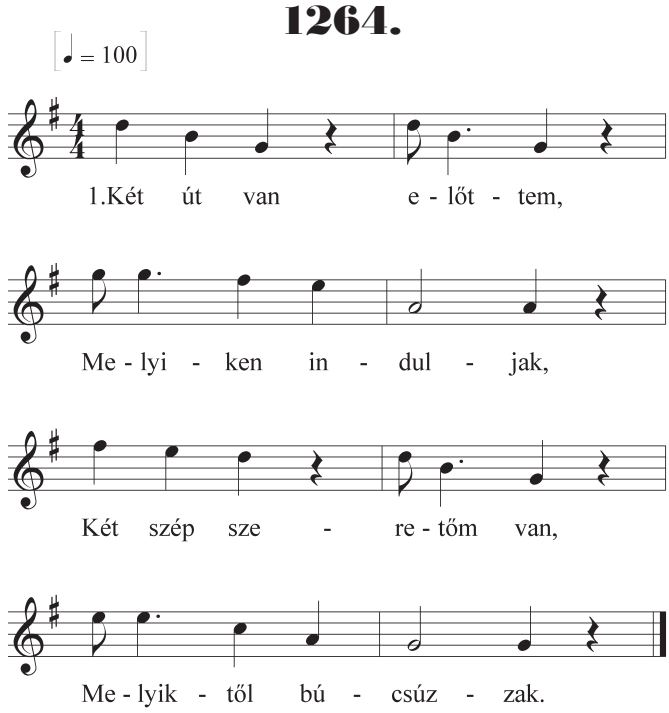
3. A lovának arany a kantárja,
Réz a zabolája,
Gyémántkőből van kirakva, sej, haj,
A nyeregkápája.

4. Nyisd ki babám, nyisd ki,
Nyisd ki ablakodat,
Megérkezett Rózsa Sándor, sej, haj,
Arany pej paripán.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69)

Tóth János, 1982.

1264.

2. Szőkétől búcsúzom,
A barna haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.
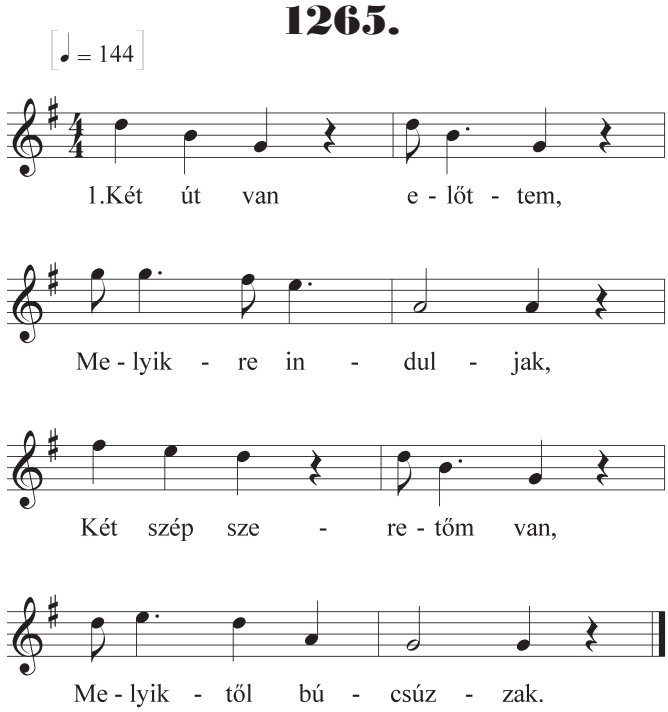
3. Szőkétől búcsúzom,
Piros pünkösd napján,
Barnától búcsúzom
Halálom óráján.

Szentmártonkáta (Pest), Rózsa Jánosné Szabó Julianna (72), özv. Povázson Elekné Barta Anna (74) özv. Kotora Fülöpné Váci Hermina (64), Romhányi Mártonné Lázár Erzsébet (90)

Lázár Katalin, 1981.I.23.

ZTI AP 12626f
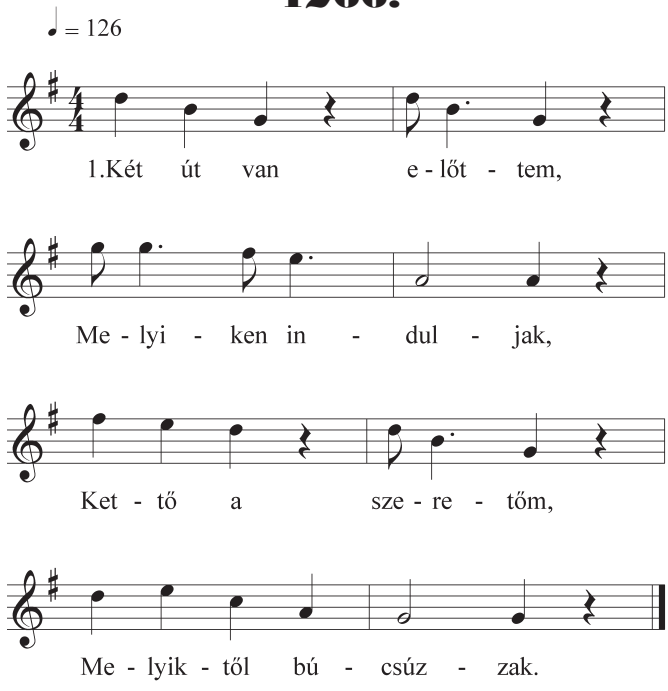
1265.

2. Szölkétől búcsúzok,
A barna haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

Tápiószág (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.
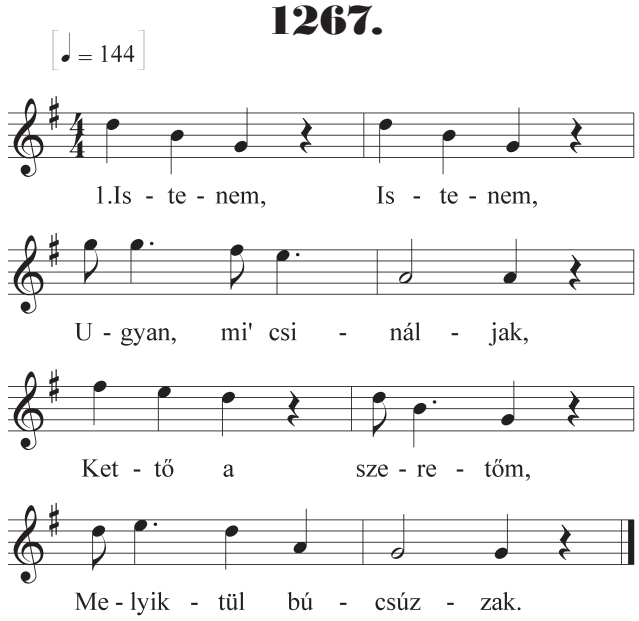
1266.

2. Szölkétől búcsúzok,
A barna haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

Tápióbicske (Pest), Gödöny Mihály (80) Schnöller Mária, 1956.III.
ZTI LSZ 26436
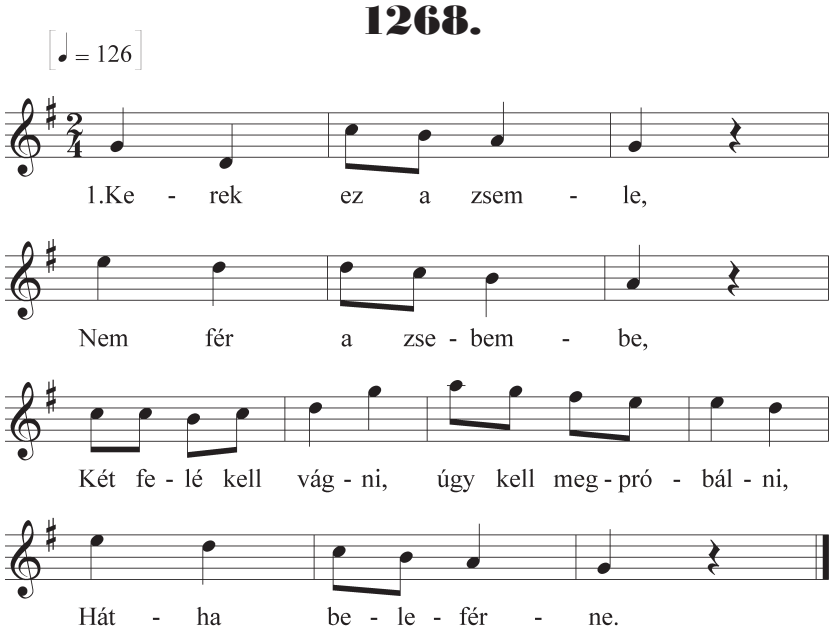
1267.

2. Szőkétül búcsúzok,
A barna haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

Tápió Szele (Pest), Ismeretlen adatközlő — Viczián István, 1945. [2029]

1268.

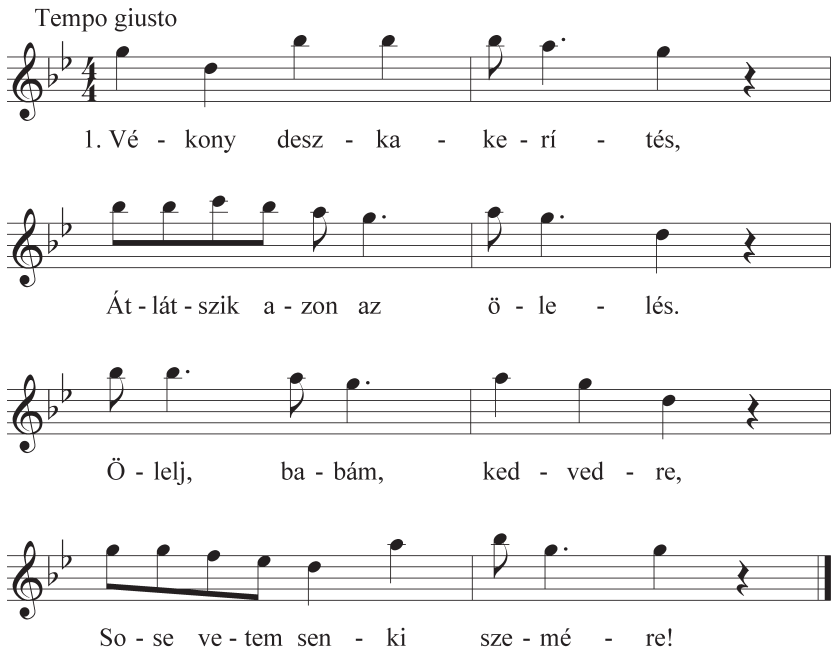

2. Nincsen kedvem, nincsen,
Mert szeretőm nincsen,
Ha szeretőm volna, kedvem is úgy volna,
Kedvem is úgy volna.
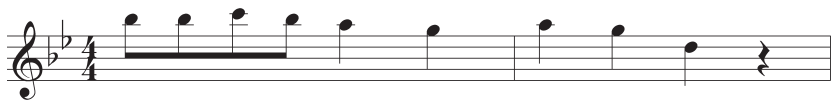
Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.

2029 Néprajzi Múzeum EA 817/1
„Hallottam Tápió Szelén, a köznép ajkán."
A népdalnak csak szövege került dokumentálásra a gyűjtés alkalmával, melynek több változata is él jelenleg a Tápió mentén, egy-egy hang eltéréssel. Az énekelhetőség érdekében a Tápióságon gyűjtött dallam-változattal (ak: özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet 87 éves, gy: Terék József, 2013.VII.02) került közlésre a Viczián István által gyűjtött szöveg. A gyűjtés dátuma nagy valószínűséggel a gyűjteménybe kerülés dátuma lesz, mivel a NM EA 817, illetve 726 egyszerre kerültek dokumentálásra, azonban ez utóbbi Viczián István testvérével, Zoltánnal együtt készült, aki 1891-ben elhunyt. Így a gyűjtés feltehetőleg 1890 körül készülhetett Tápiószelén.

1269.

Dallamvariáció a 3-4. versszak 3. sorában:

2. Holdvilágos éjszaka,
Bárcsak soha fel ne virradna!
Három éjjel, meg egy nap,
Hej, de kimulatnám magamat!

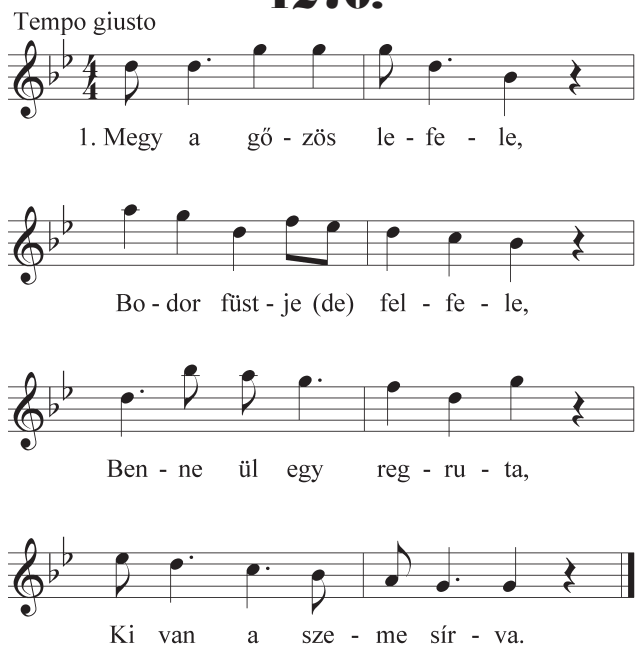
3. Esik eső, de sok sár!
De sok barna kislány megcsalt már!
Ha már ez az egy is úgy megcsal,
Bánatomban elölöm magam.

4. Jaj, Istenem, mit tegyek?
Hazamenjek-e, vagy itt legyek?
Ha megtudja ezt a jó anyám,
Bánatában megöli magát.

Szentlőrinckáta (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1912.
MS MUS 152/IX. 333.o. (No.295)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán.

1270.
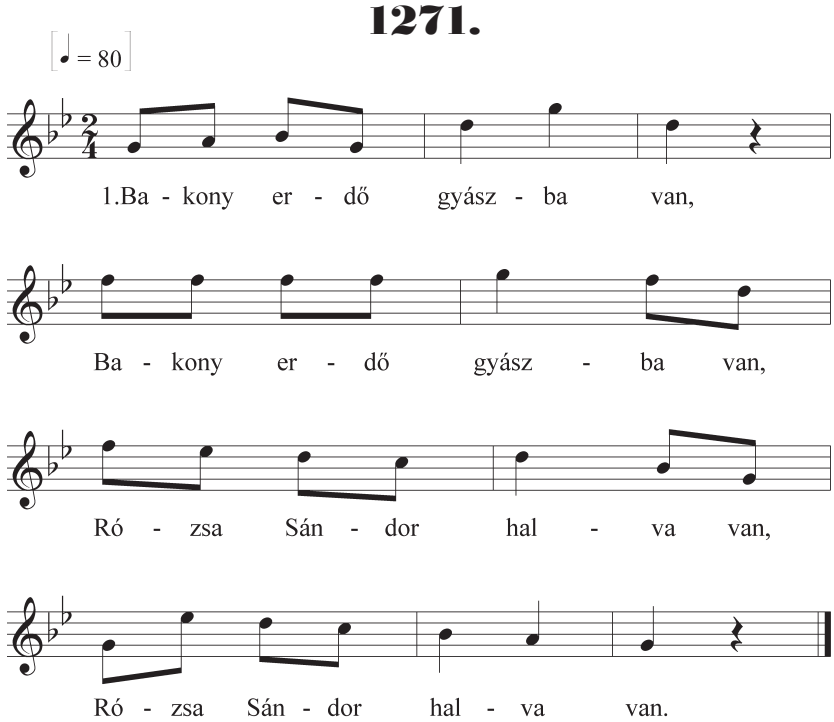

2. Engem, babám, ne hagyj itt,
Éjszakára (de) maradj itt!
Adok olyan pár csókot,
Megér ezer forintot!

Süly-Sáp (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1915.
MS MUS 152/XII. 201.o. (No.164)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Pattogva. A teljes településnév akkoriban Tápió-Sáp és Tápió-Süly, két különálló település volt; 1970-ben egyesültek Sülysáp néven.

1271.
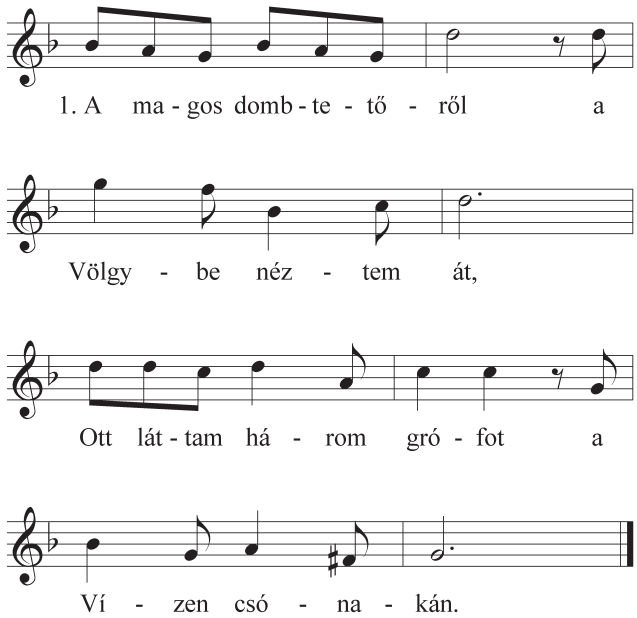

2. Még csütörtökön délbe',
Még csütörtökön délbe'
Vígan ment a pincébe,
Pincekulcs a zsebébe.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) — Terék József, 2009.III.26.

1272.

Poco parlando

2. A fiatalabb gróf
Mely a csónak szélén állt,
Szerelmes volt egy lányba,
Ki kész apáca már.

3. Csöngetnek a zárdaajtón,
Kilép a szerzetes,
Hol az az új apáca,
Ki máma érkezett.

4. Ide be nem jöhet senki,
De ki sem engedem,
Fölgyújtom a szent zárdát,
Ha ki nem engeded.

5. Erre kilépett a lány,
Talpig fehérben már,
Haja kerekre vágva,
És kész apáca már.
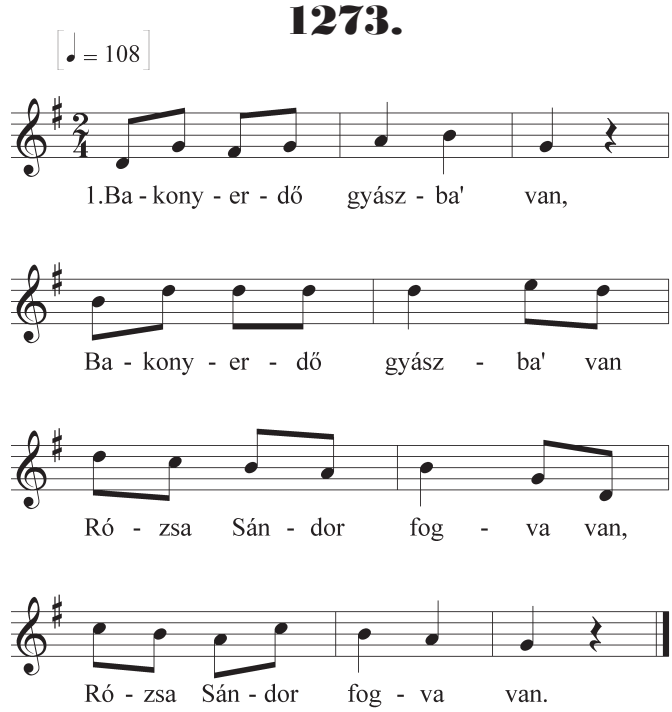
6. Kivett a zsebéből a gróf
Egy aranykarikát,
Nesze, fogadd el, drágám
A szívem zálogát.

7. Minek nékem a karikagyűrű,
Hisz' úgysem hordhatom,
Mer' én zárdában vagyok,
És itt is maradok.

8. Erre kivette *j*a gróf
Zsebéből pisztolyát,
Szíven lőtte *j*a lánykát
És aztán önmagát.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10991a

1273.
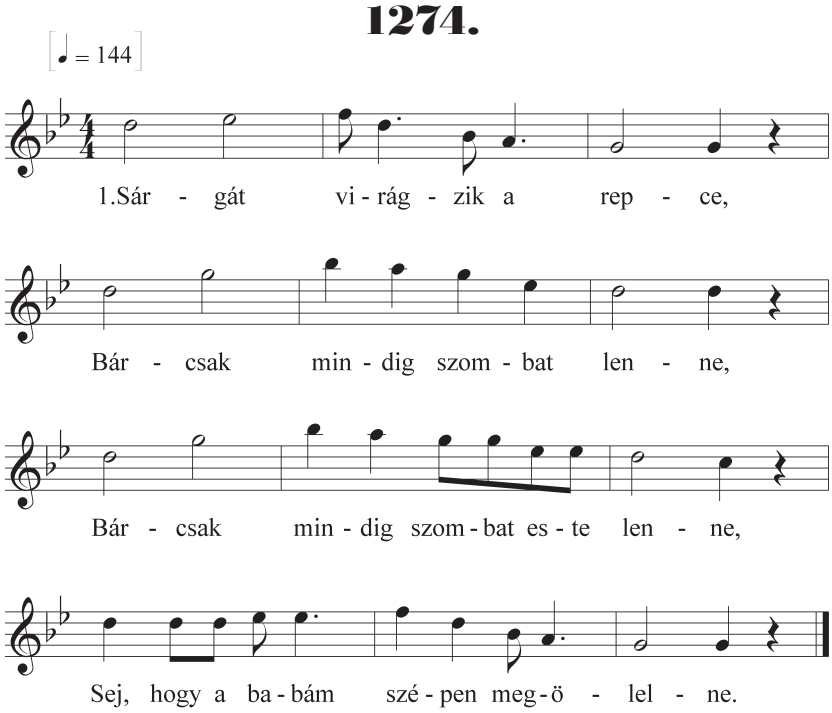

2. Még csütörtökön délbe,
Még csütörtökön délbe
Vígan ment a pincébe,
Vígan ment a pincébe.

3. Utána ment az anyja,
Utána ment az anyja
Sándor fiam, jöjj vissza,
Sándor fiam, jöjj vissza.

4. Nem mehetek én vissza,
Nem mehetek én vissza,
Vérbe fürdök én még ma,
Vérbe fürdök én még ma.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (83) Terék József, 2011.VI.21.
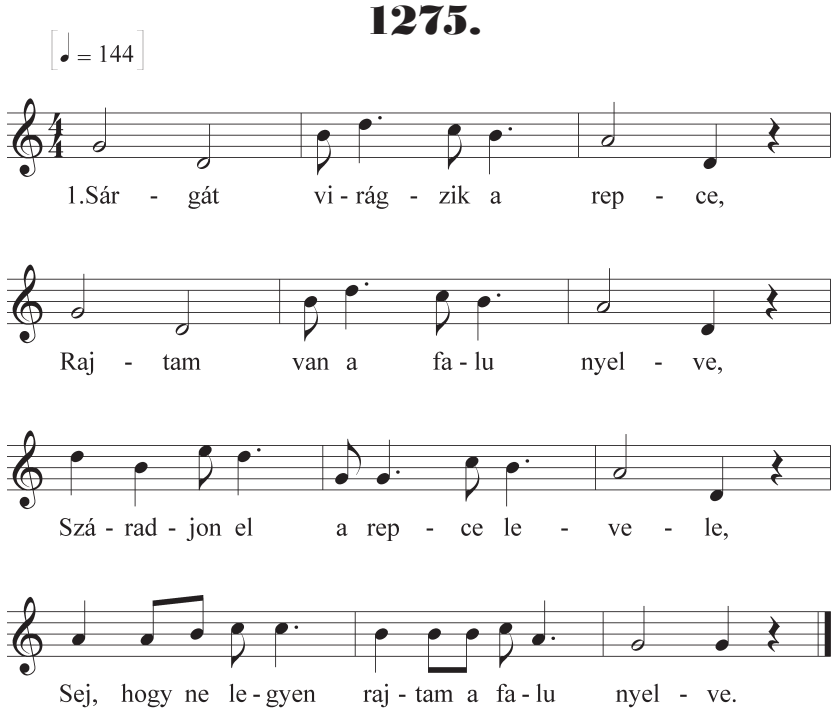
1274.

2. Asszony szeresd az uradat,
Értem ne veresd magadat,
Lesz még nékem olyan feleségem,
Sej, kivel én a világomat élem.

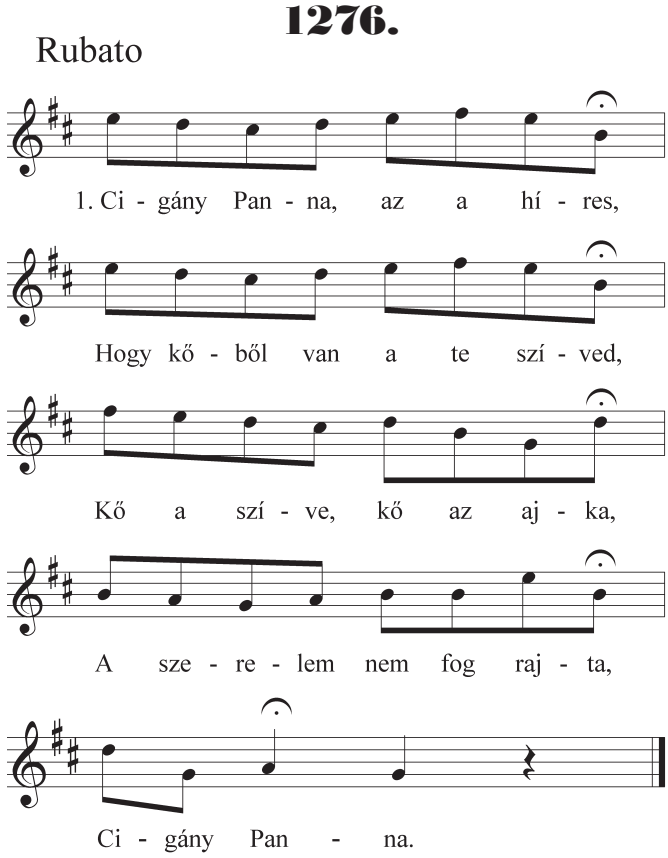
Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) Terék József, 2011.III.07.

1275.

Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.
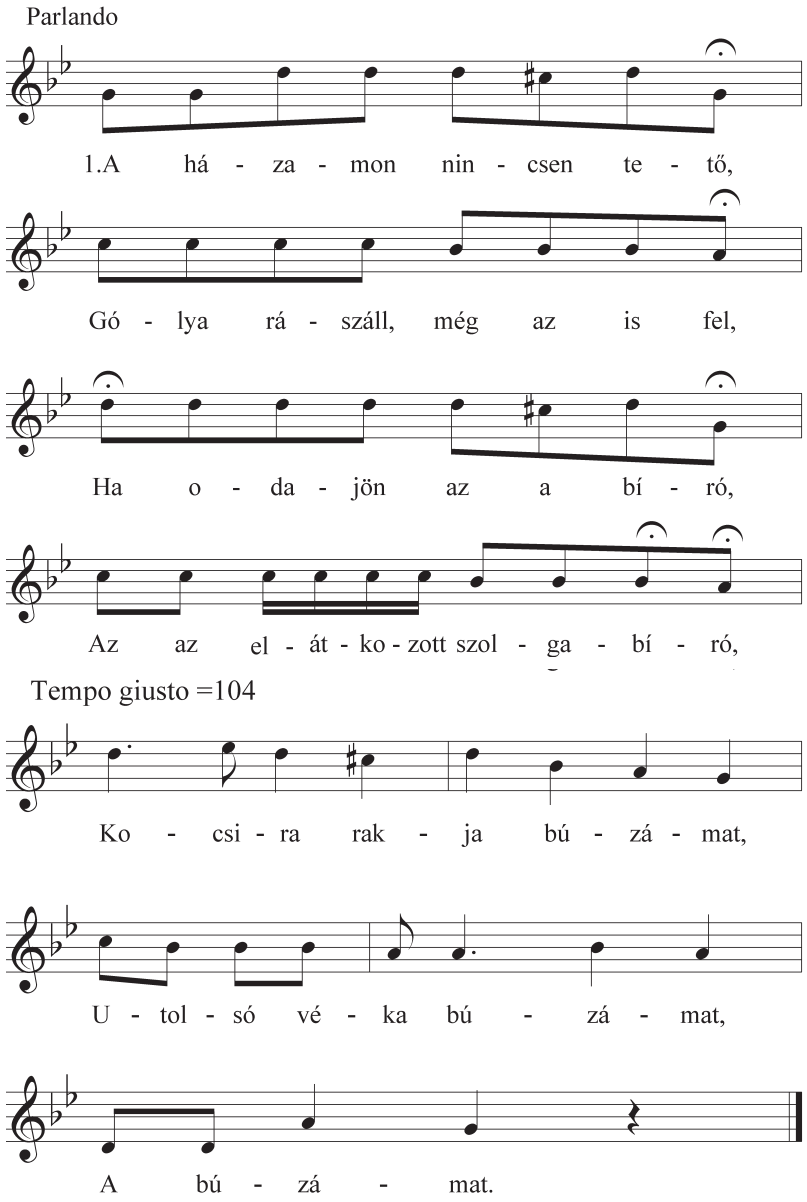
1276.

2. A szemed egy fénylő csillag,
Én tégedet megátkozlak,
Megátkozom a szemedet,
Ne lopjál vele szerelmet,
Cigány Panna.

Tóalmás (Pest), Paluska Jánosné Józsa Mari (74) Tóth János, 1956.X.
ZTI LSZ 33052

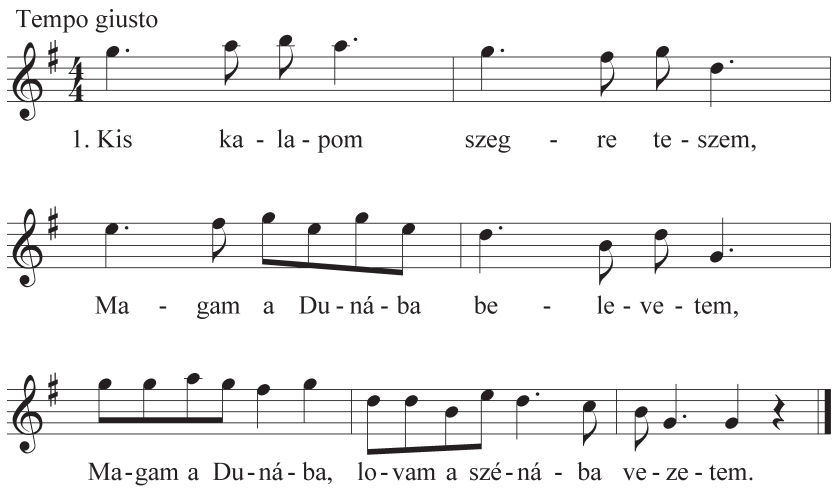
1277.

Kóka (Pest), Bugyi István (50)
ZTI LSZ 44217

Schnöller Mária, 1956.IV.

1278.
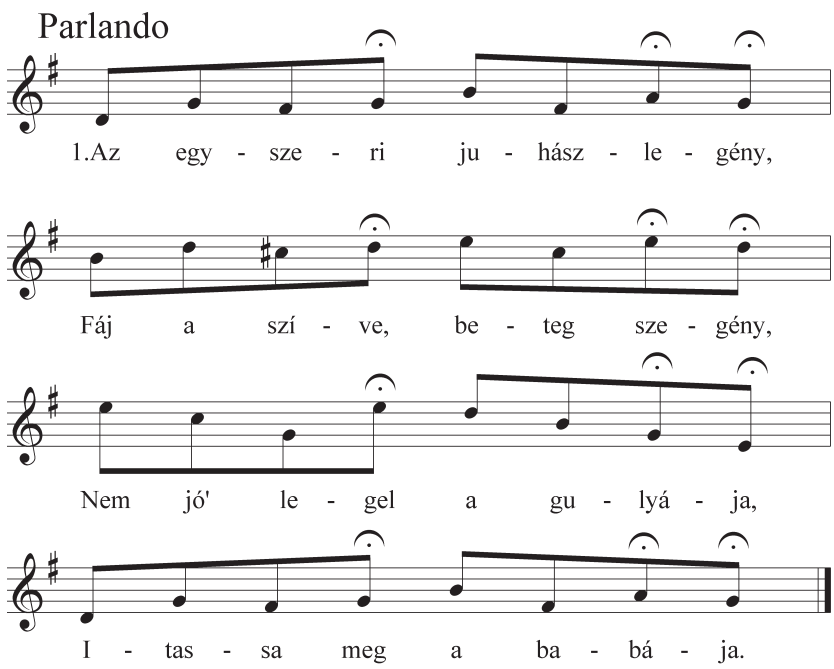

2. Engem anyám ne sirasson!
Majd kivet a vet a víz valahol,
Majd kivet a vet a Sajó habos vize valahol.

Szentlőrinckáta (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1912.
MS MUS 152/IX. 191.o. (No.167)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Élénken.

1279.

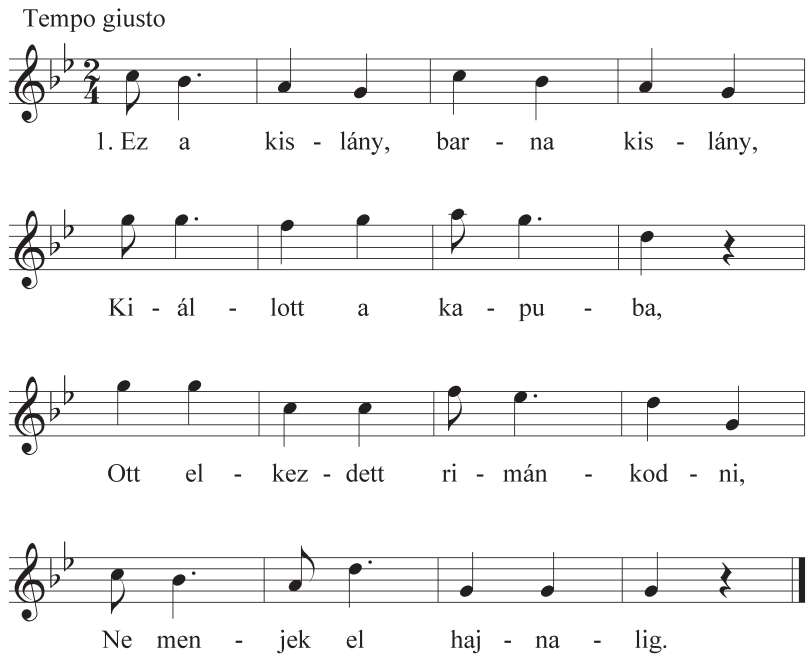
2. Megitatná, de nem lehet,
Mert a vödör nagyon nehez,
Még a vödröt kiemelem,
Megöl engem a szerelem.

3. A szerelem, a szerelem,
A szerelem sötét verem,
Bele estem, benne vagyok,
A szerelem rabja vagyok.

4. Mindenkinek kommendálok,
Szerelemnél jobb az álom,
Mert az álom nyugodalom,
A szerelem szívfájdalom.

Tápiószág (Pest), Nagy Julis (23) — Ádám Jenő, 1928.
ZTI LSZ 33227
BR 04096

1280.

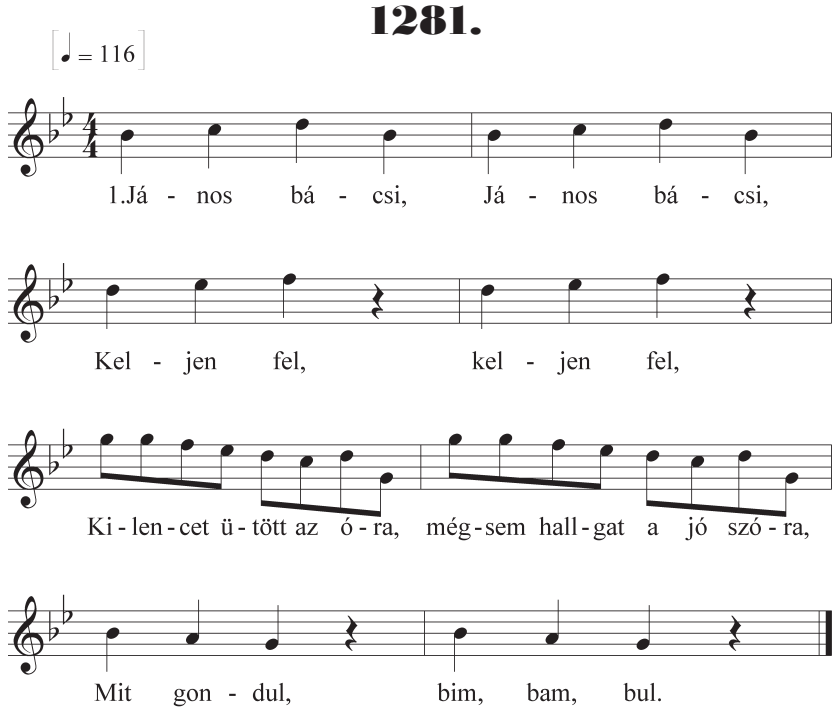
2. Nem maradok itt hajnalig,
Lánynézőbe kell menni,
Mindjár' elkezd a szemibül
Sűrű könnye hullani.

3. Megállj betyár, büdös betyár,
Mér' csaltál meg engemet,
Mér' csaltál meg, mér' raboltad
El az árva szívemet?

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő
ZTI LSZ 19268
KR 13691
NM H 4765 (Régi jelzet: NM MSZ 178)

Bartók Béla, 1906.
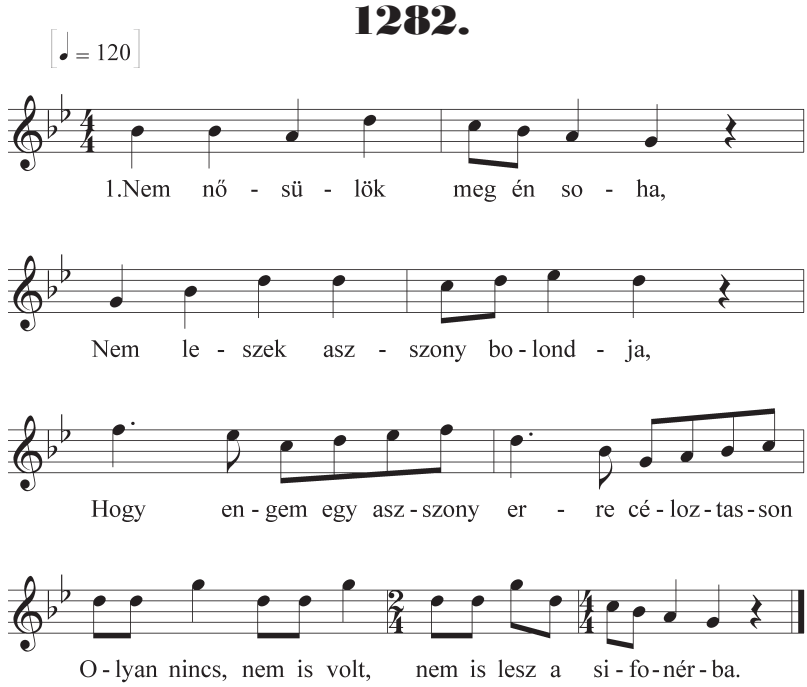
1281.

Kóka (Pest), Kapás István (50)
ZTI LSZ 33733

Schnöller Mária, 1956. IV.

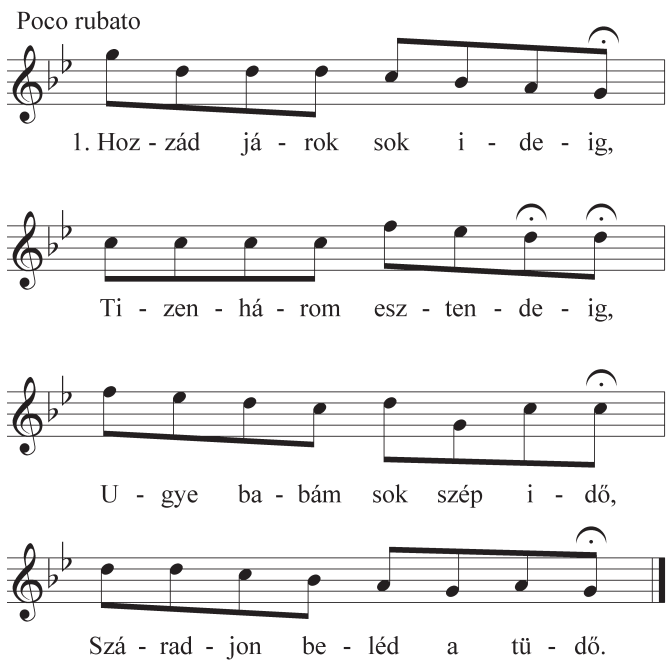
1282.

2. Nem megyek én férjhez soha,
Nem leszek ember bolondja,
Hogy engem egy ember nyújtófával verjen,
Olyan nincs, nem is volt, nem is lesz a sifonérba.
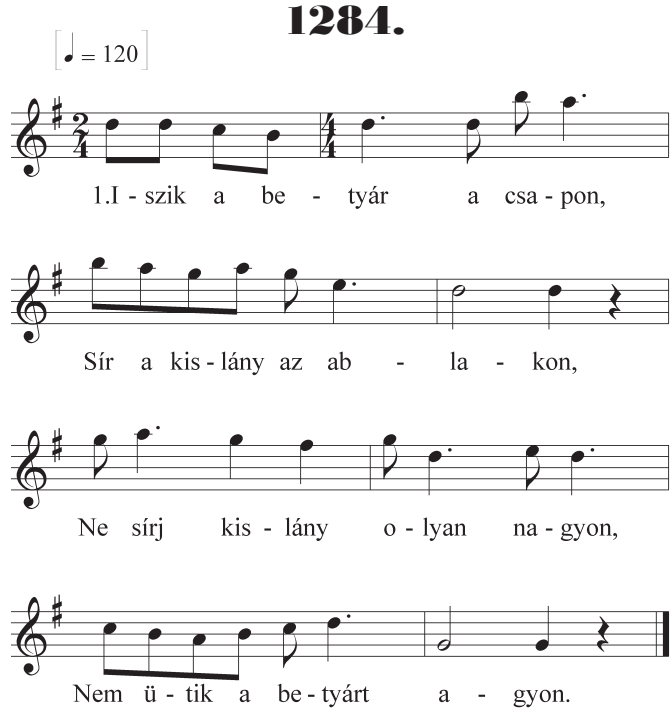
Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.

1283.

Nagykáta (Pest), Ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
NM H 4708 (Régi jelzet: NM MSZ 121)

1284.
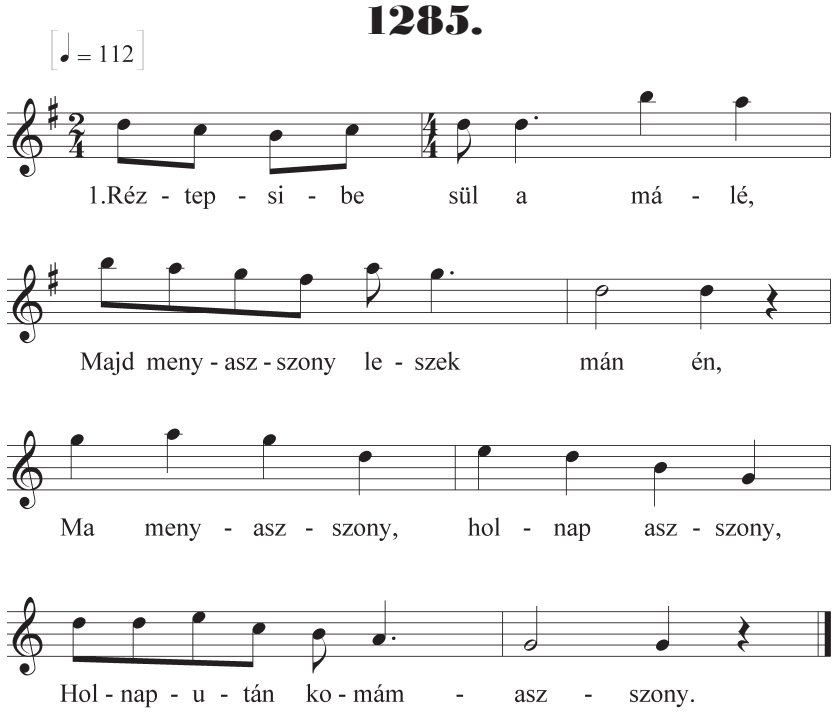

2. Mikor mentem hazafelé,
Három pandúr állott elém,
Rám verték a gúzst, a vasat, (a)
Babám szíve majd megszakadt.

3. Egyszer voltam Debrecenbe',
Ezrest raktam a zsebembe,
Húzzad, cigány ezrest adok,
Mer' én magyar gyerek vagyok.
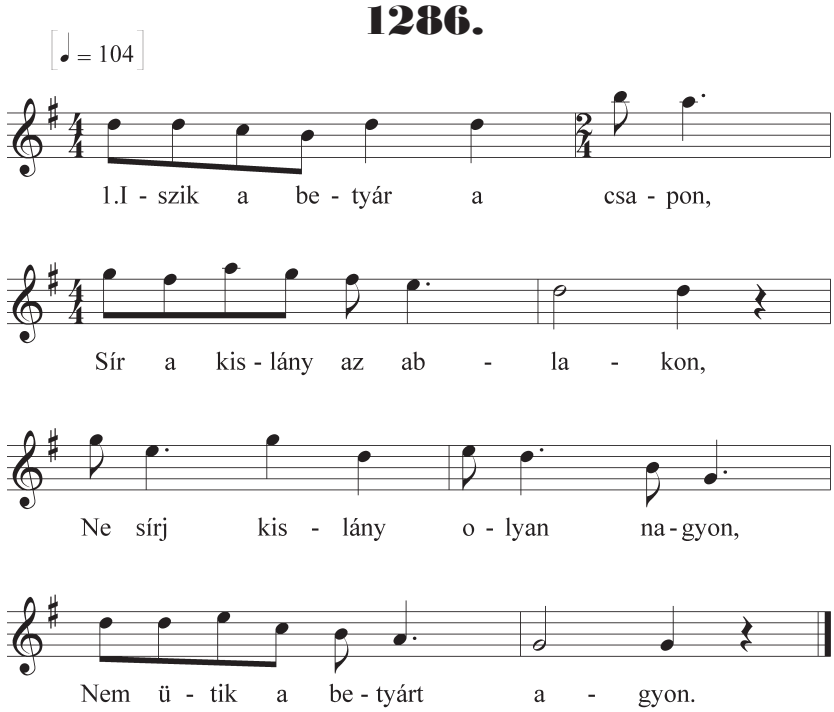
Tápiószentmárton (Pest), Kollár Márton (89) Terék József, 2009.III.03.

1285.

Tápióság (Pest), Inoka László (73) Terék József, 2009.III.18.
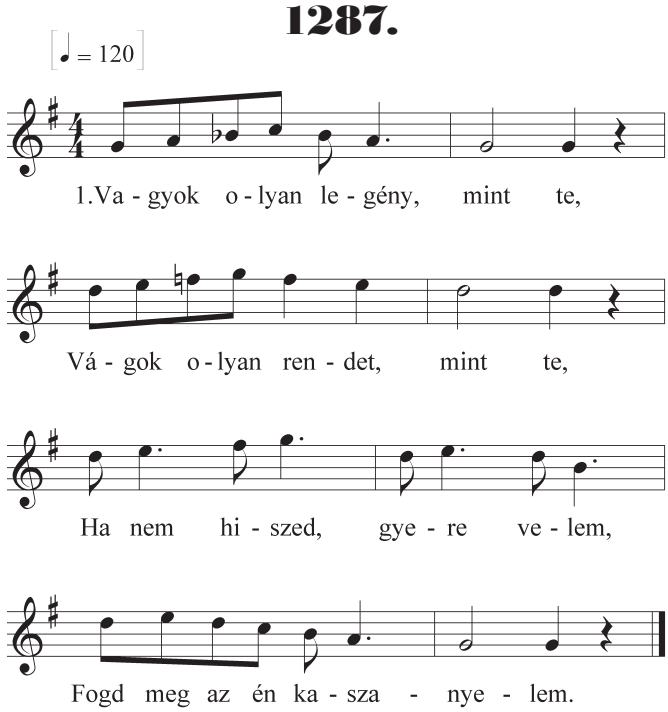
1286.

2. Nem is sírok olyan nagyon,
Mert kihallik az ablakon,
Mert az anyám olyan csalfa,
Az ablakon kihallogassa.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17.

1287.
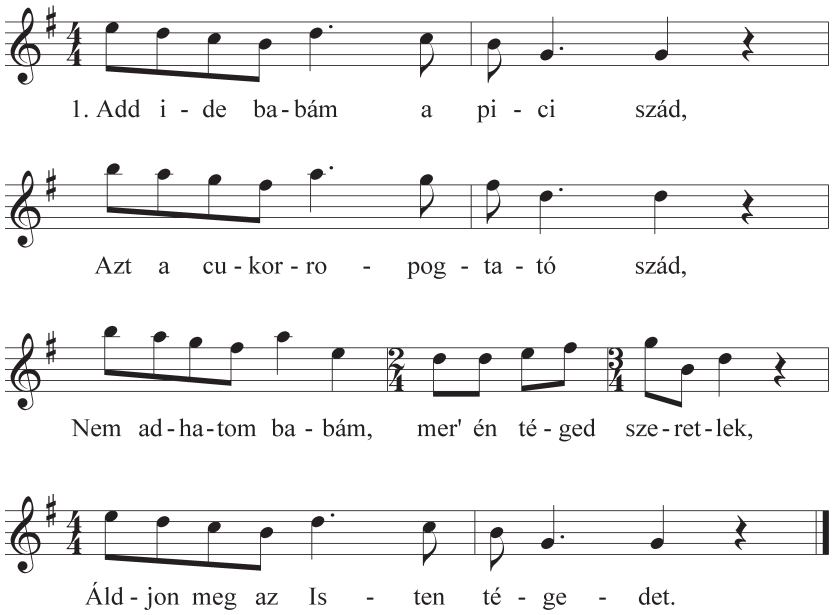

Újszilvás (Pest), özv. Bencsik Jánosné Tóth Mária (70) Lázár Katalin, 1981.II.01.
ZTI AP 12634a

Megjegyzés: Kontaminációs, romlott formát mutató népdal.

1288.

Tempo giusto

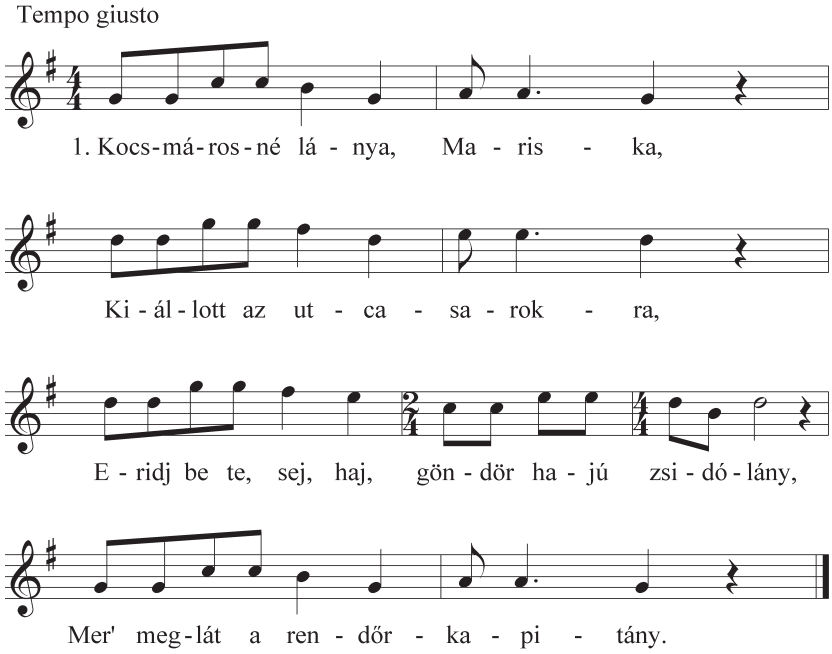
2. Magos a cipőmnek a sarka,
Kerek a kötőmnek az alja,
De én aztat, sej, haj, magasabbra rakatom,
Jobban szeressen a galambom.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 05825
KR 19864
NM H 5572 (Régi jelzet: NM MSZ 985)

Megjegyzés: „3 éve tudják.”

1289.
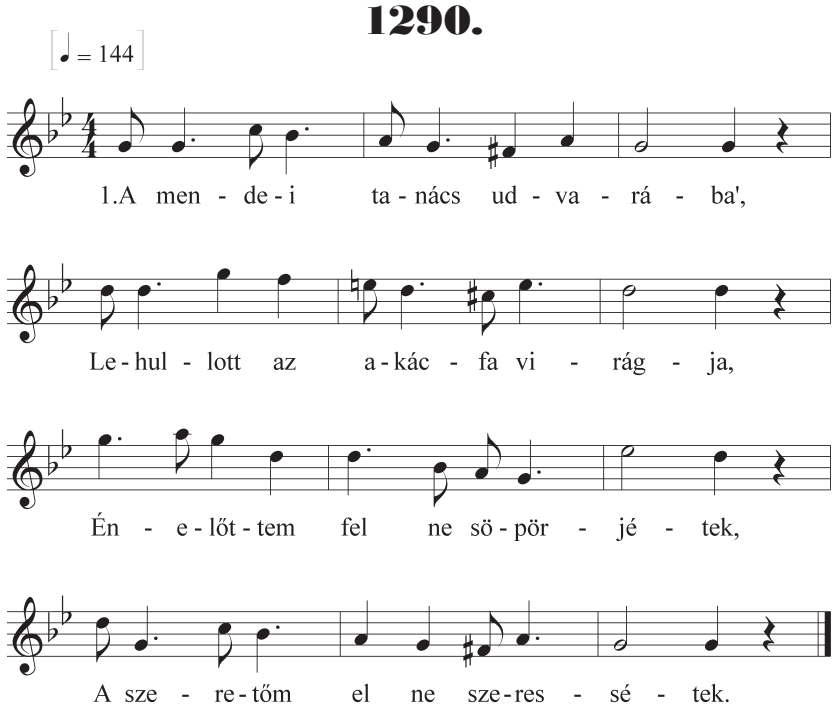
Tempo giusto

2. Ennek a kislánynak füle van,
Füle mellett göndör haja van,
Göndör haja, sej, haj, kerekre van levágva,
Hogy a legény járjon utána.
Lyukas az istállóm teteje,
Kilopták a lovam belőle,
Kilopták a lovam, lovam, a sárga csikót,
Nem az a szeretőm, aki vót.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 05818
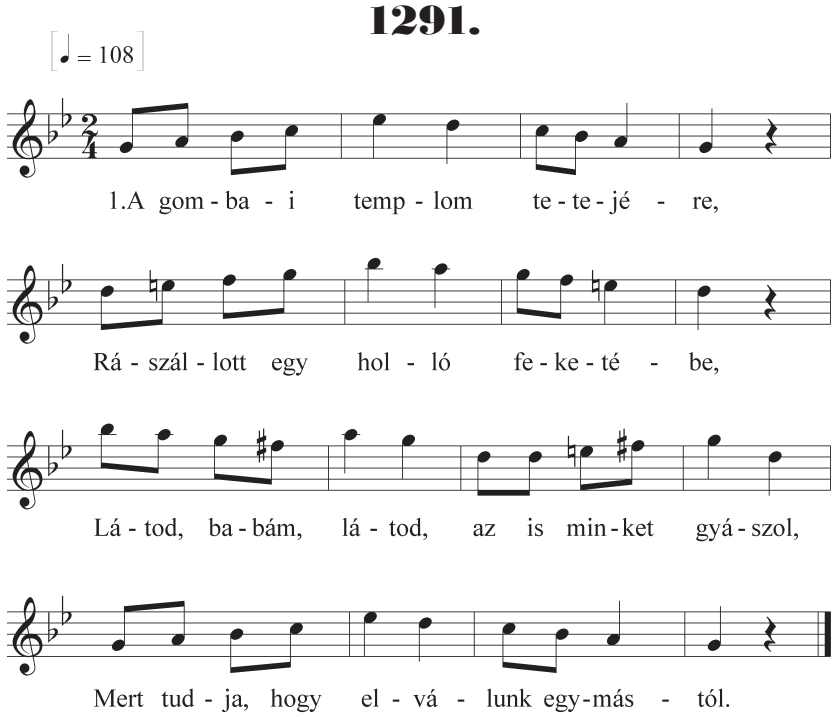
1290.

2. A mendei tanács udvarába',
Leesett a kalapom a sárba,
Gyere babám, vedd fel a kalapom,
Házasodom, te leszel a párom.

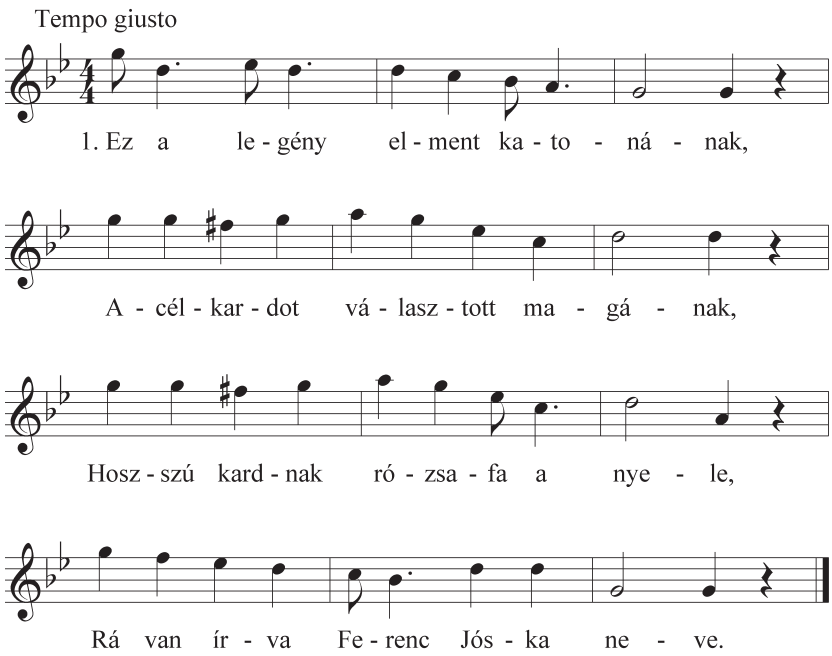
Mende (Pest), Labadics Józsefné Horváth Mária (71) Terék József, 2011.VI.21.

1291.

Gomba (Pest), Gados Aranka (75) Ismeretlen, 1975.

1292.
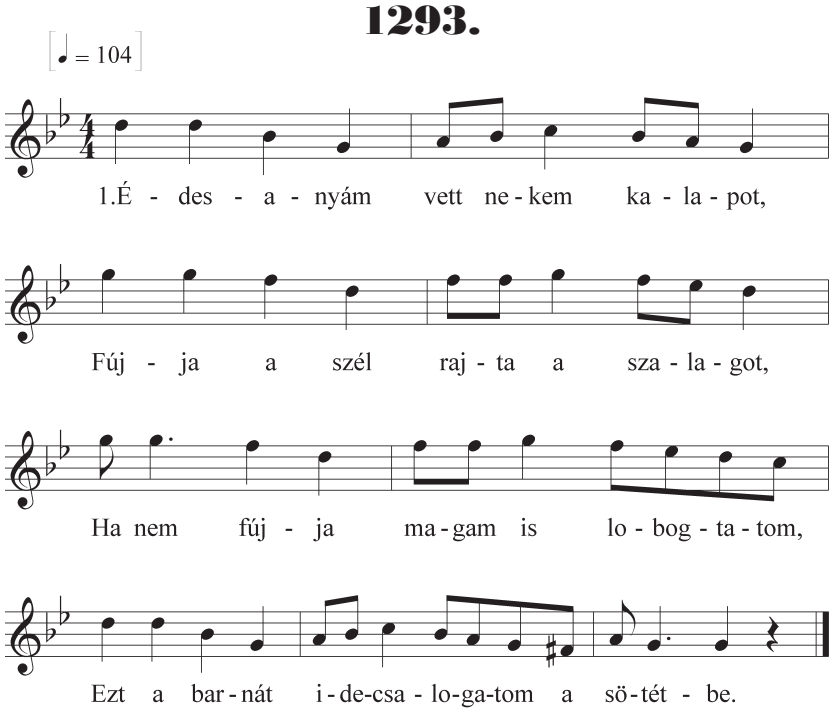

Sáp (Pest), Ismeretlen adatközlő
MS MUS 152/XII. 74.o. (No.54)

Kenesei Klein Ilona, 1915.

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Léptetve. A teljes településnév akkoriban Tápió-Sáp volt, mely a szomszédos Tápió-Süly településsel 1970-ben egyesült Sülysáp néven.

1293.
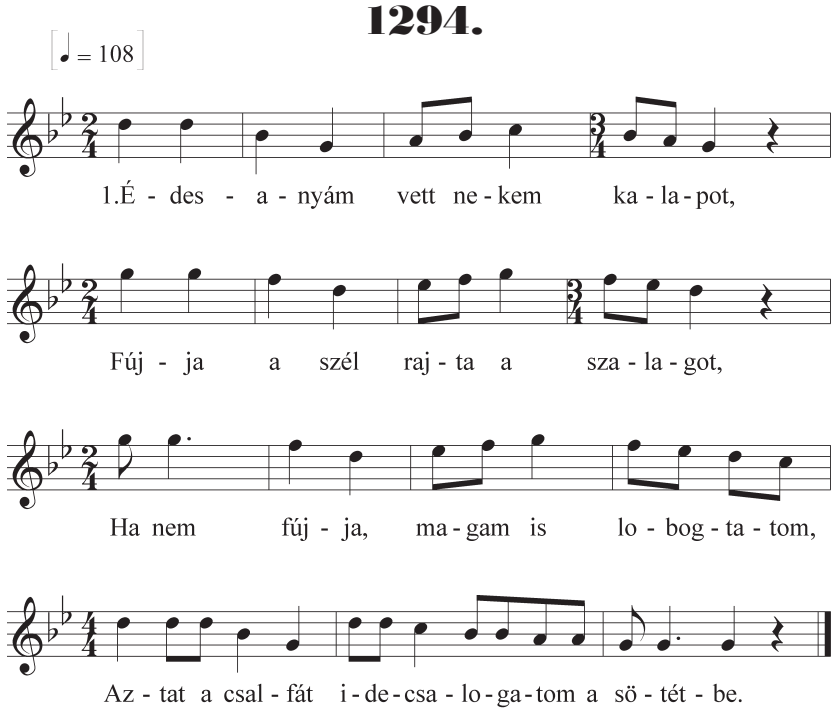

2. Még azt mondják ez se szép, az se szép,
Olyan vagyok, mint a csillagos ég,
Olyan vagyok, mint az engedelem, a
Két orcámon nyílik a szerelem a sötétbe.

3. Édesanyám nevelése vagyok,
Megtudják, hogy ki babája vagyok,
Annak az egynek a babája vagyok,
Aki az este páros csókot adott a sötétbe.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.03
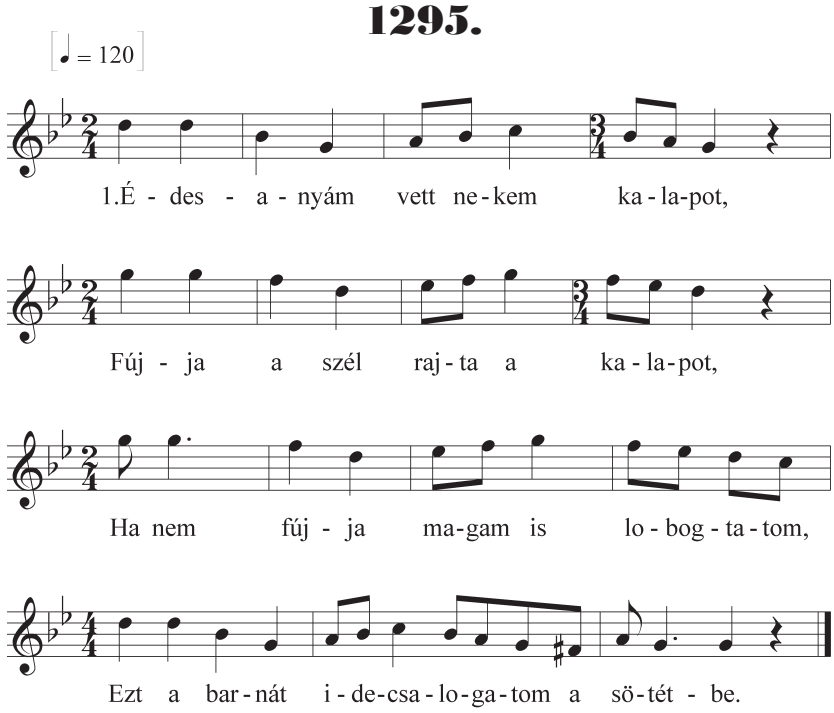
1294.

2. Még azt mondják, ez se szép, az se szép,
Olyan vagyok, mint a csillagos ég,
Olyan vagyok, mint az engedelem, a
Babám szívébe' lánggal ég a szerelem a sötétbe'.

Szentmártonkáta (Pest), Kovács Magdolna (75) Terék József, 2009.III.17
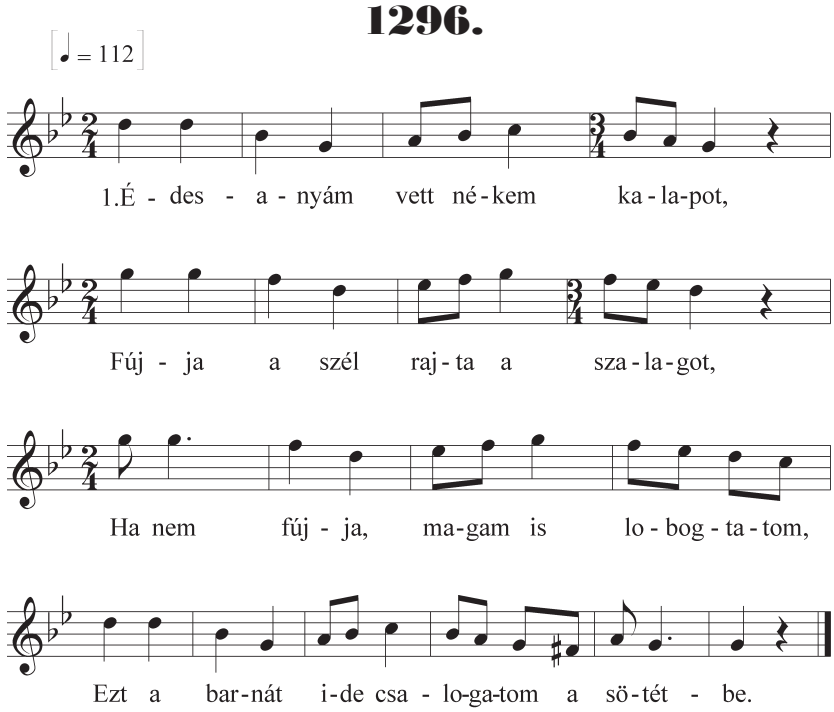
1295.

2. Még azt mondják ez se szép, az se szép,
Olyan vagyok, mint a csillagos ég,
Olyan vagyok, mint az engedelem, a
Két orcáján nyílik a szerelem a sötétbe.

Gomba (Pest), Varga Sándorné Bálint Margit (72) Terék József, 2009.III.11
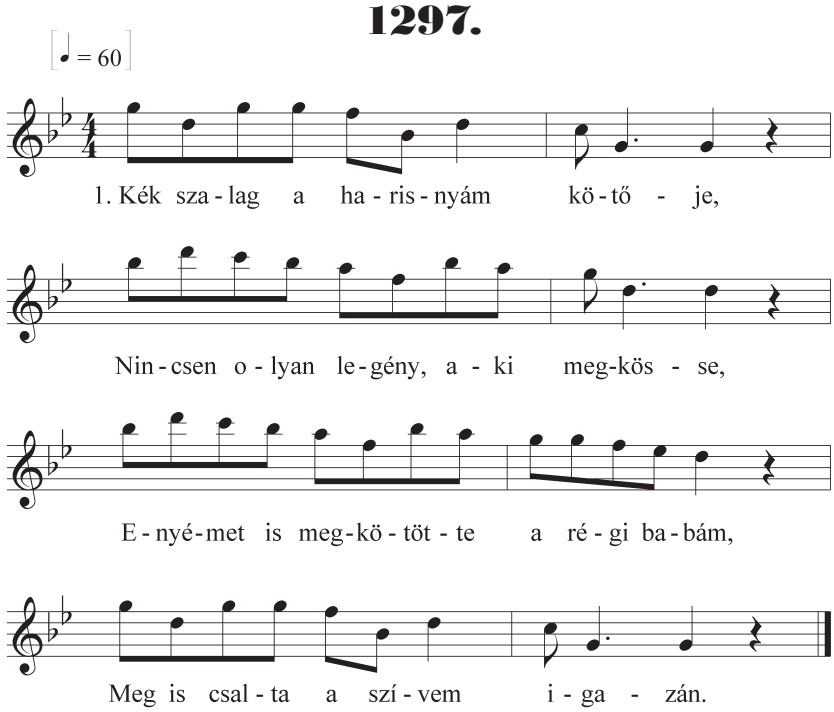
1296.

2. Még azt mondják, ez se szép, az se szép,
Olyan vagyok, mint a csillagos ég,
Olyan vagyok, mint az engedelem, a
Két orcámon nyílik a szerelem a sötétbe'.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) Terék József, 2009.III.16.

1297.
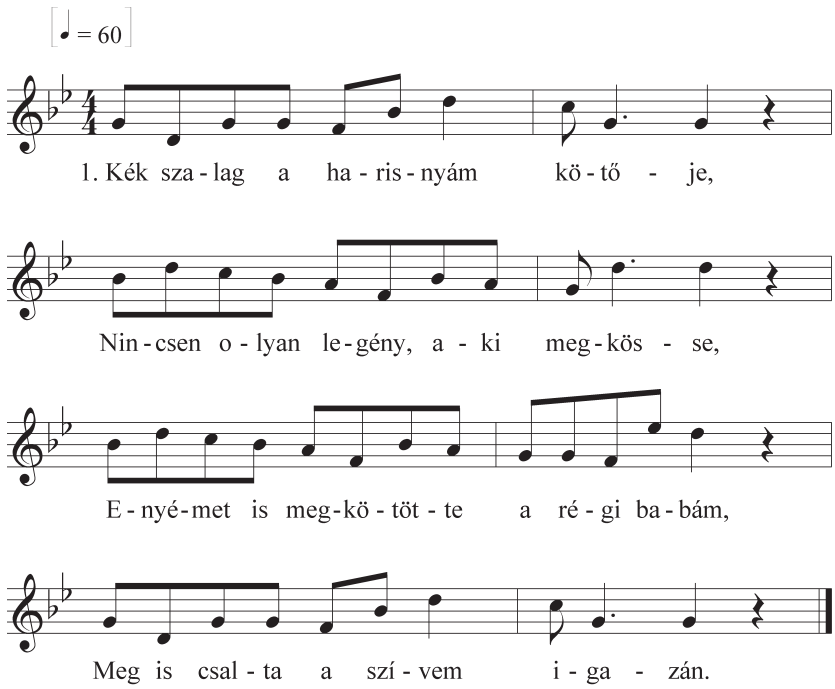

2. Már énnékem, már így is, már úgy is,
Barna legény, megélek én magam is,
Fönt az égen ragyognak a páros csillagok,
Megállj, babám, majd eszedbe jutok.

Ismétlésre:
Fönt az égen ragyognak a páros csillagok,
Várjál, babám, majd eszedbe jutok.
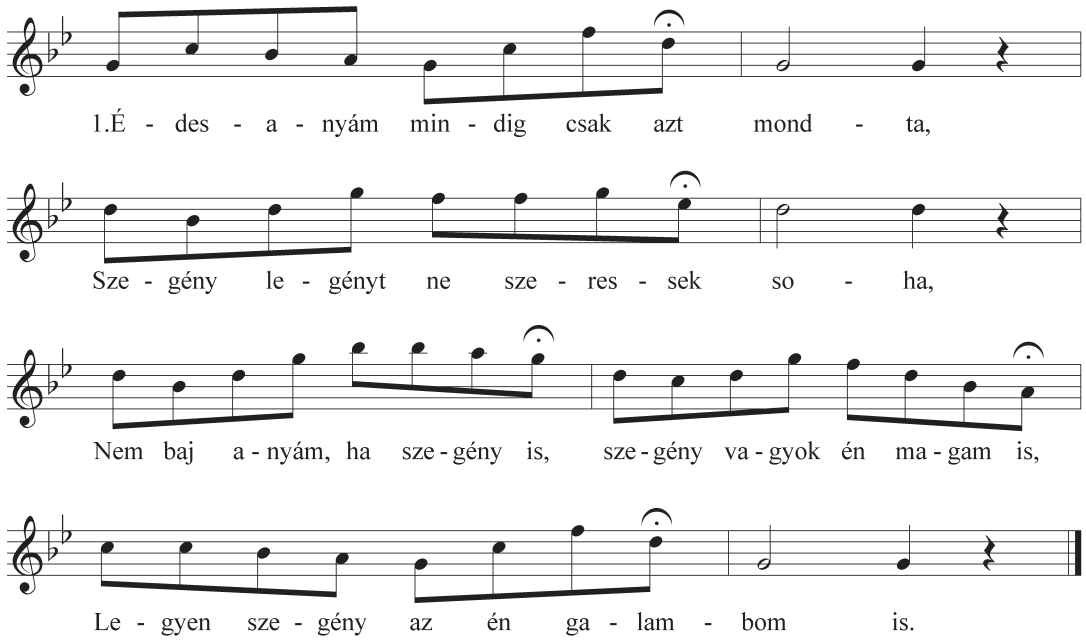
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10987d

Eredeti közlése oktávtöréses formában:

1298.

Parlando
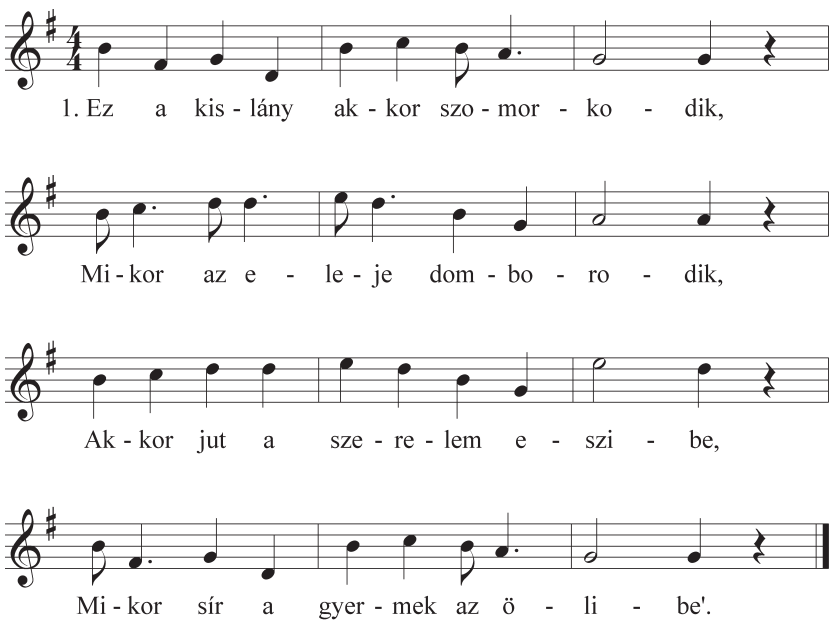

2. Édesanyám avval búsít engem,
Ha meghalok, nem sirat meg engem,
Majd megsirat, majd meggyászol, majd ha gyászlevelem kapja,
Majd ha gyászlevelem elolvassa.

Úri (Pest), Szluka Jánosné Szabó Veronika (89) — Sillo Réka, 2013.V.

1299.
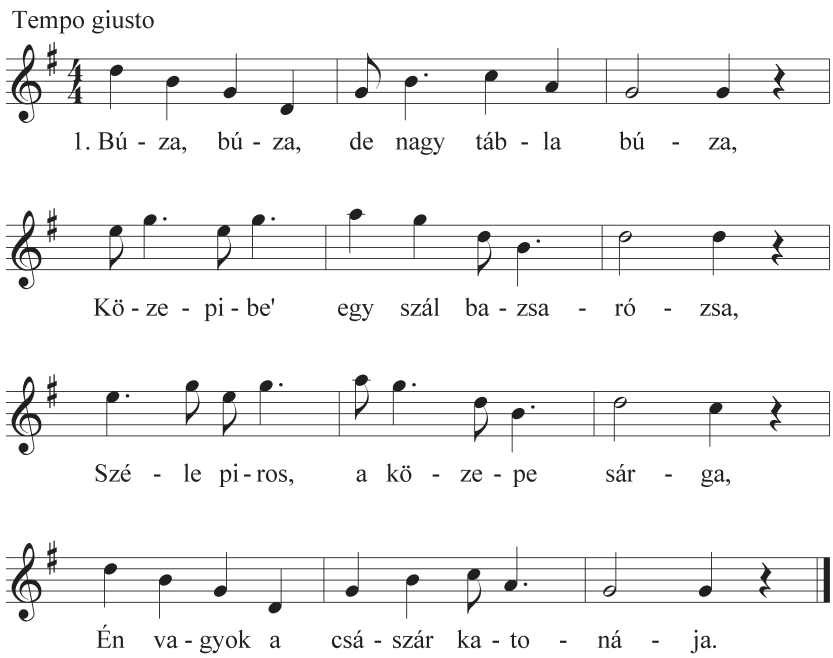
Tempo giusto

Ismétlésnél:
Akkor jut a szerelem eszibe',
Sej, hull a könny gyászos köténybe.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
NM MSZ 202 (NM régi jelzet)

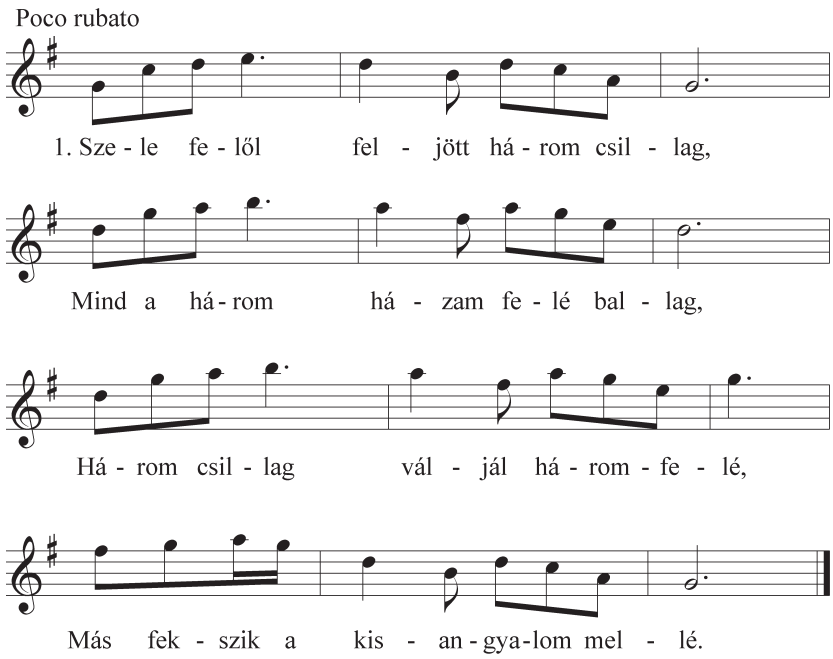
1300.

Tápiószele (Pest), lányok
BR 06086

Bartók Béla, 1906.VIII.

1301.

2. Isten veled szép Szele városa,
Már én többet nem leszek lakosa,
Teremhet már szénát a lapossa,
Kis pej lovam lába nem tapossa.
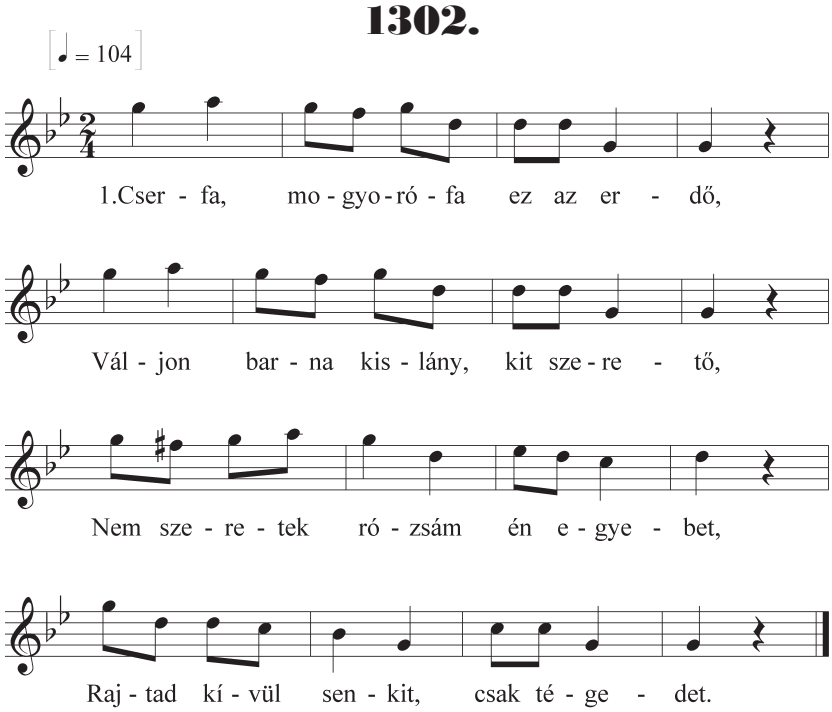
3. Búza, búza, de nagy tábla búza,
Közepibe' egy szál bazsarózsa,
Széle piros, a közepe sárga,
Én vagyok a császár katonája.

Tápiószele (Pest), ismeretlen adatközlő
NM H 5537 (Régi jelzet: NM MSZ 950)

Bartók Béla, 1906.VIII.
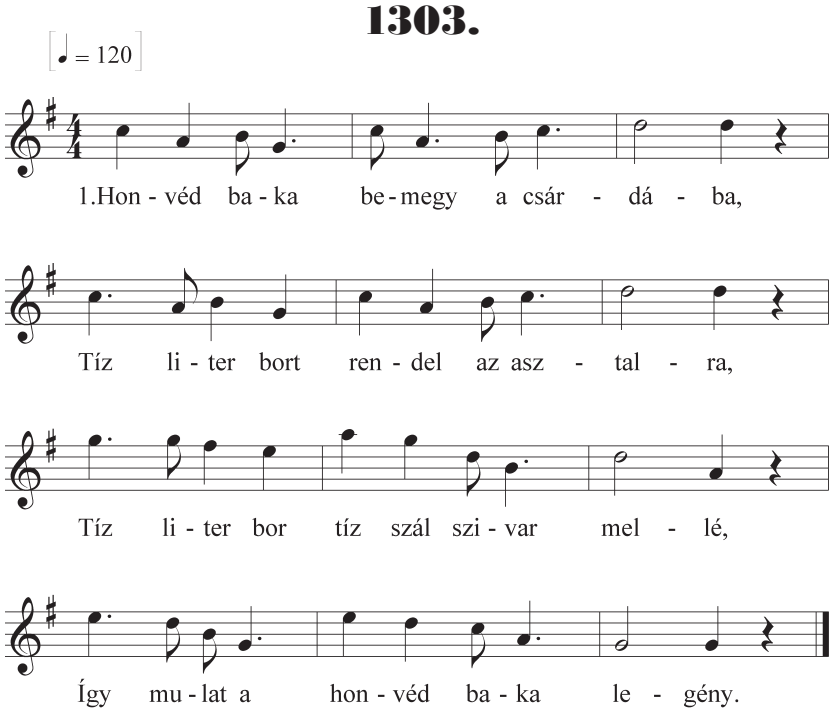
Megjegyzés: A Zenetudományi Intézetben BR 06197 számmal található meg ugyanez a népdal a Bartók-rendben, ahol nincs feltüntetve a támlapos lejegyzésen a tápiószelei eredet, csak a szöveghiányos békésgyulai (ma Gyula). A Néprajzi Múzeum archívumában megtalálható változatnál az 1-2. versszakokban Szele helyett Gyula található az eredeti lejegyzésben.

1302.

Nagykáta (Pest), Nagy Menyhértné Gallai Ilona (75) Terék József, 2009.II.23.

1303.

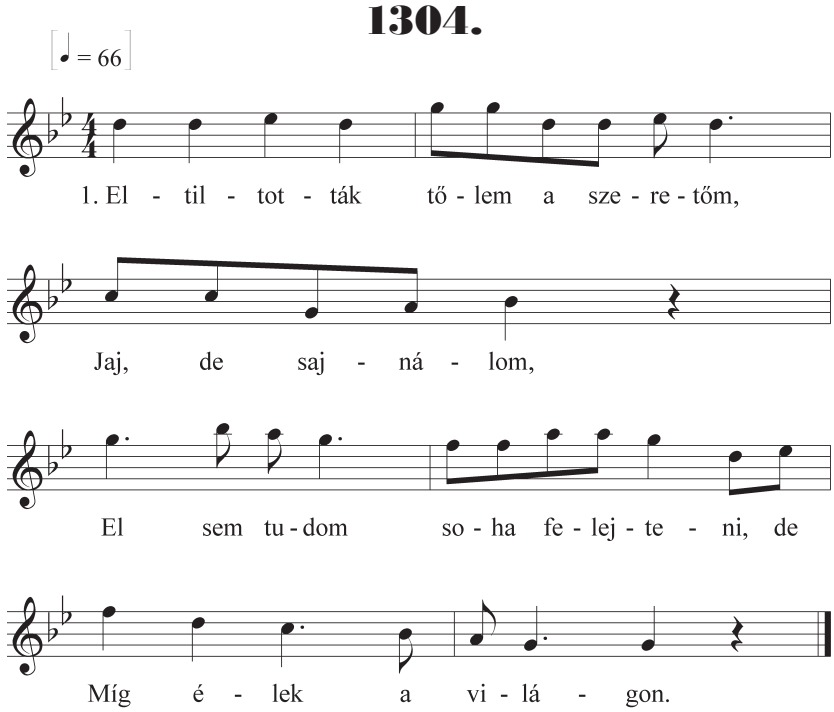

2. Honvéd baka borát meg sem itta,
Napos káplár már az ajtót nyissa,
Haza baka, haza kaszárnyába,
Réges-régen elmúlt kilenc óra.

3. Nem megyek én haza kaszárnyába,
Inkább megyek az egyes áristonba,
Napos káplár veri kezemre a vasat,
Gyenge a babám, szíve maj' meghasad.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

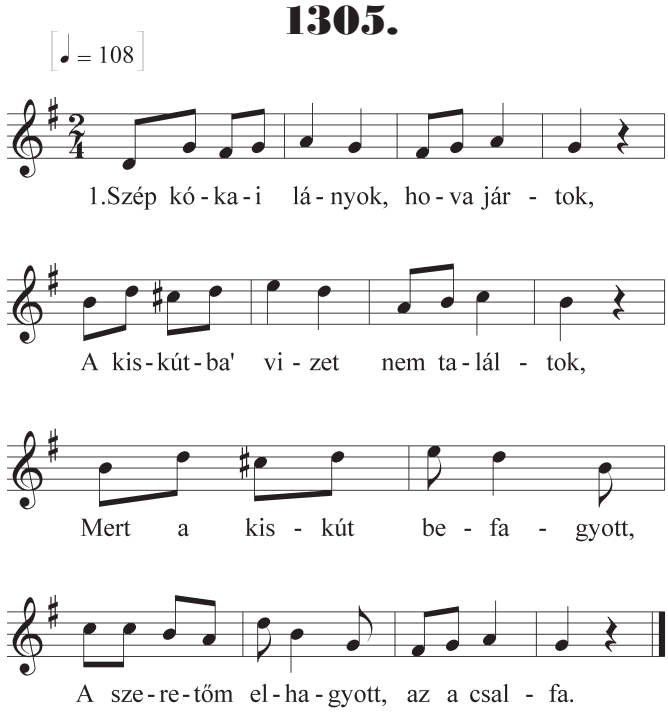
1304.

2. A szecsei vasútállomáson
Vár a szeretőm,
Most is a kezébe' fújja a szél a
Fehér csipkés zsebkendőm.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988f

1305.

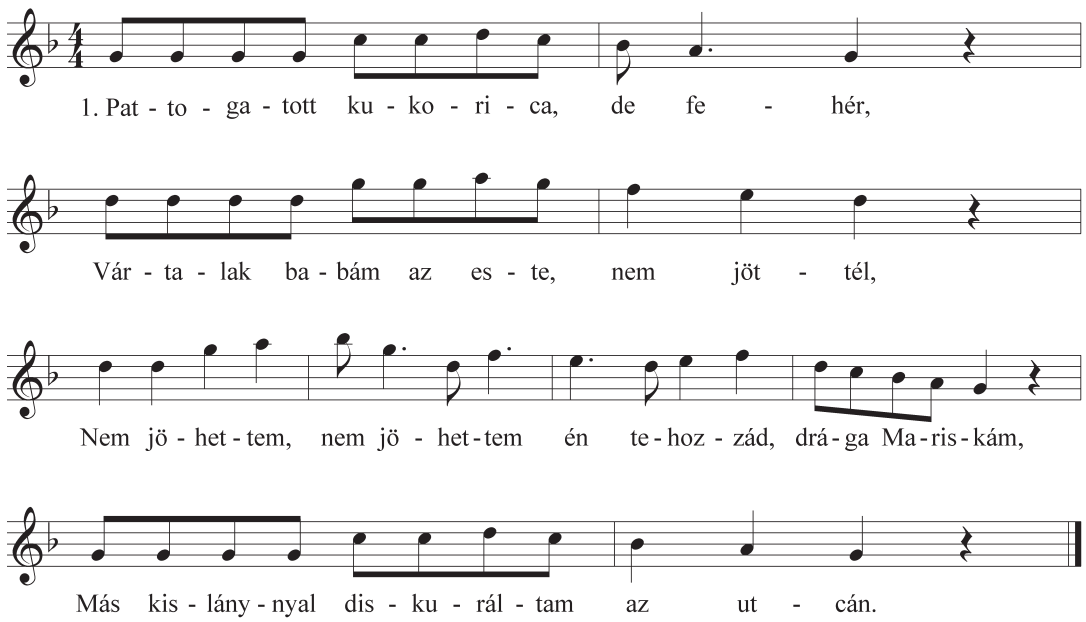

2. Szép kókai lányok hova jártok,
Az erdőbe selymet nem találtok,
Mert a selymet csomózzák,
A szeretőm sorozzák katonának.

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.10.

1306.
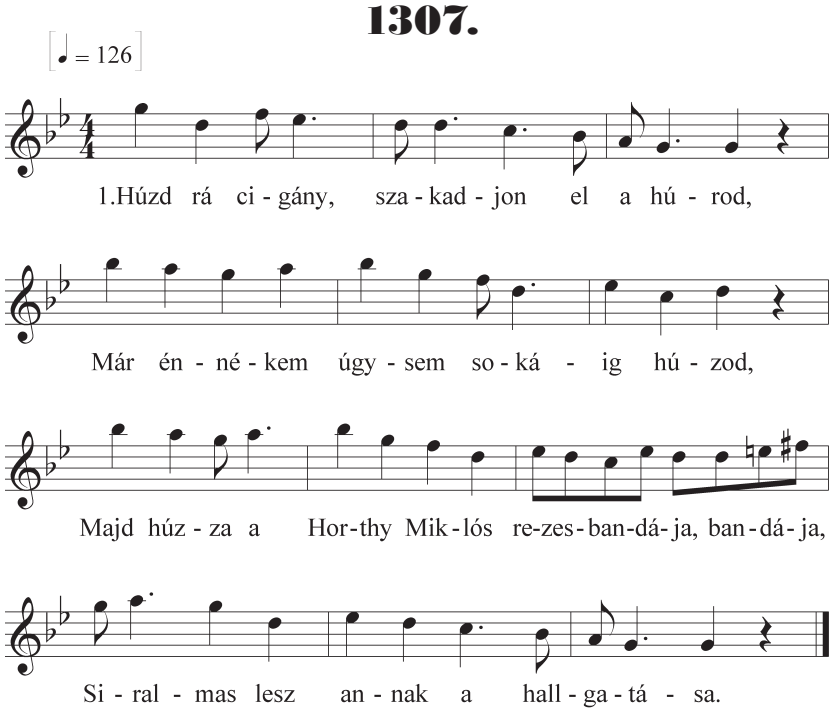
Tempo giusto

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07875
KR 14303
NM H 5575 (Régi jelzet: NM MSZ 988)

Megjegyzés: „Egy éves, szelei.”

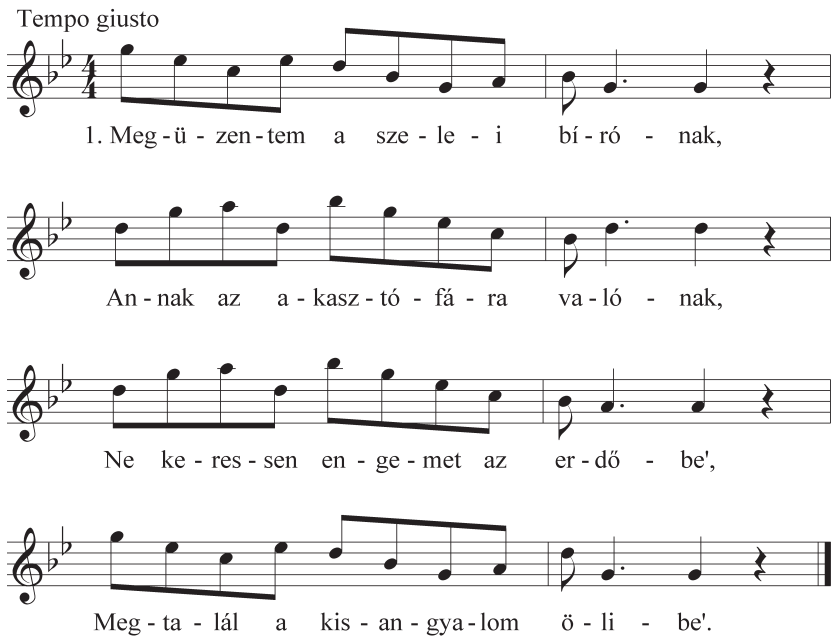
1307.

2. Édesanyám, ki a legény, ha én nem,
Ki nyergeli fel a lovam, ha én nem,
Fölnyergelem a kesely lábú kispej lovamat,
Még az éjjel kimulatom magamat.

Tápióság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) — Terék József, 2013.VII.02.

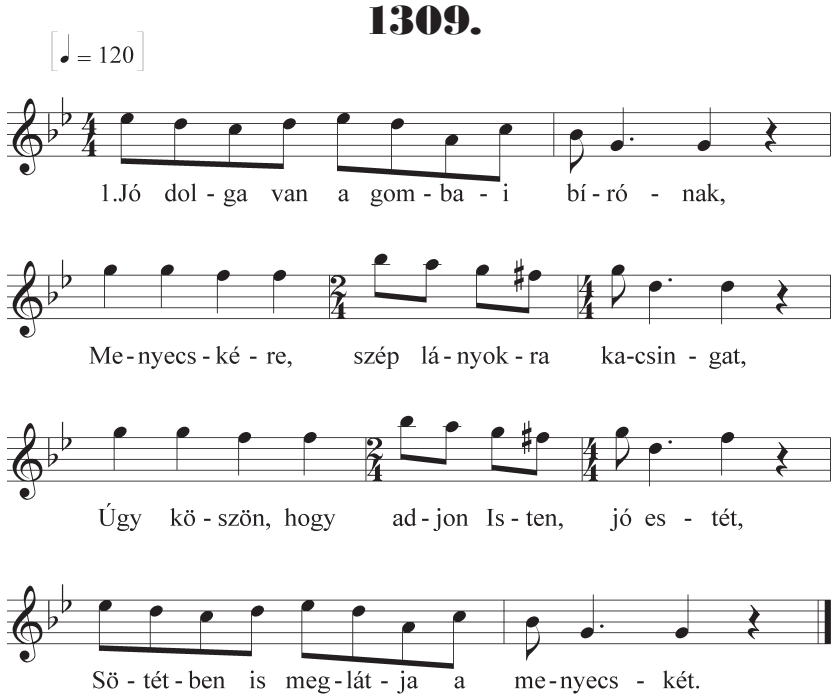
1308.

2. Sarkon forgó barna kislány vagyok én,
Kinek csók kell, ide gyüjjön, adok én,
Adok csókot párosával, százával,
Nem törődök én a világ bújával.

Tápiószele (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.VIII.
KR 16561
NM H 4912 (Régi jelzet: NM MSZ 325)

1309.

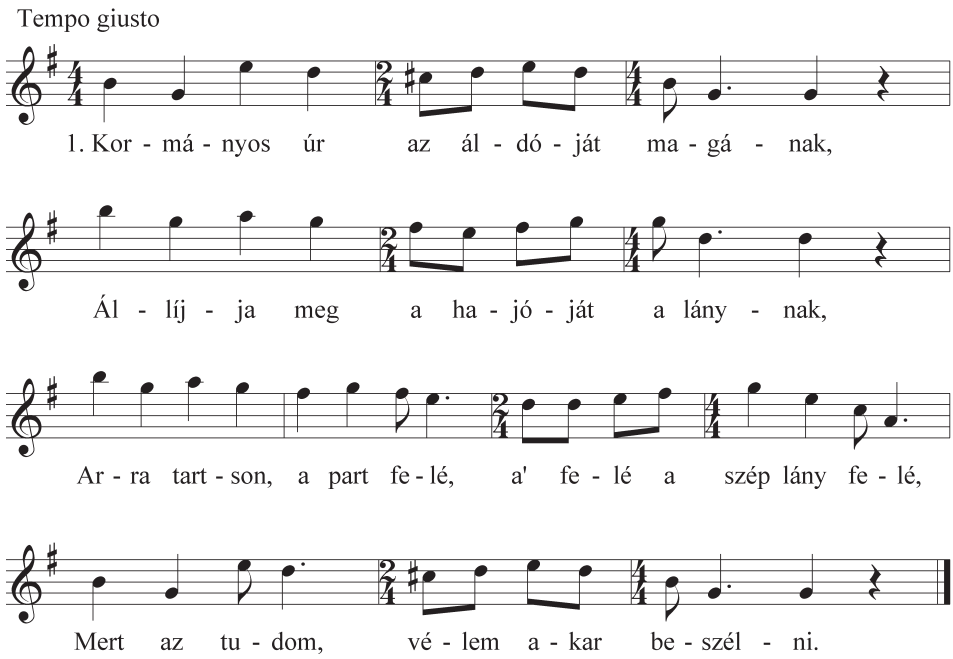

2. Bíró uram, segítsen, ha teheti,
Az uram a komámasszonyt szereti,
Édes lelkem, azt fütyüli a rigó,
Szerelemben nem parancsol a bíró.

Gomba (Pest), Német Gábor — Kodály Zoltán, 1904-1905.
N-28.268/9 [2030]

2030 A népdal azonosítója a Kodály Archívumban.

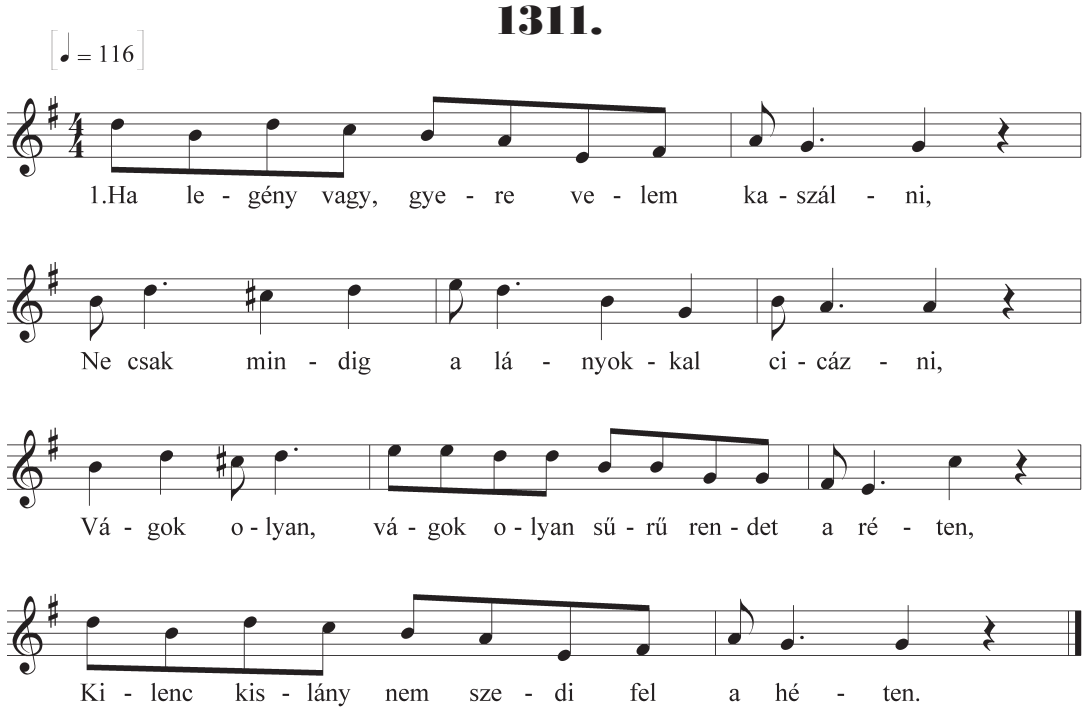
1310.

2. Amott messze sebes' gyön egy gőzhajó,
Tetejébe' nemzetiszín' lobogó,
Az elejin barna leginy, a kezibe' kendő, fehir,
Azt jelenti, katonának köll menni.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07872
KR 15008
NM H 4895 (Régi jelzet: NM MSZ 308)

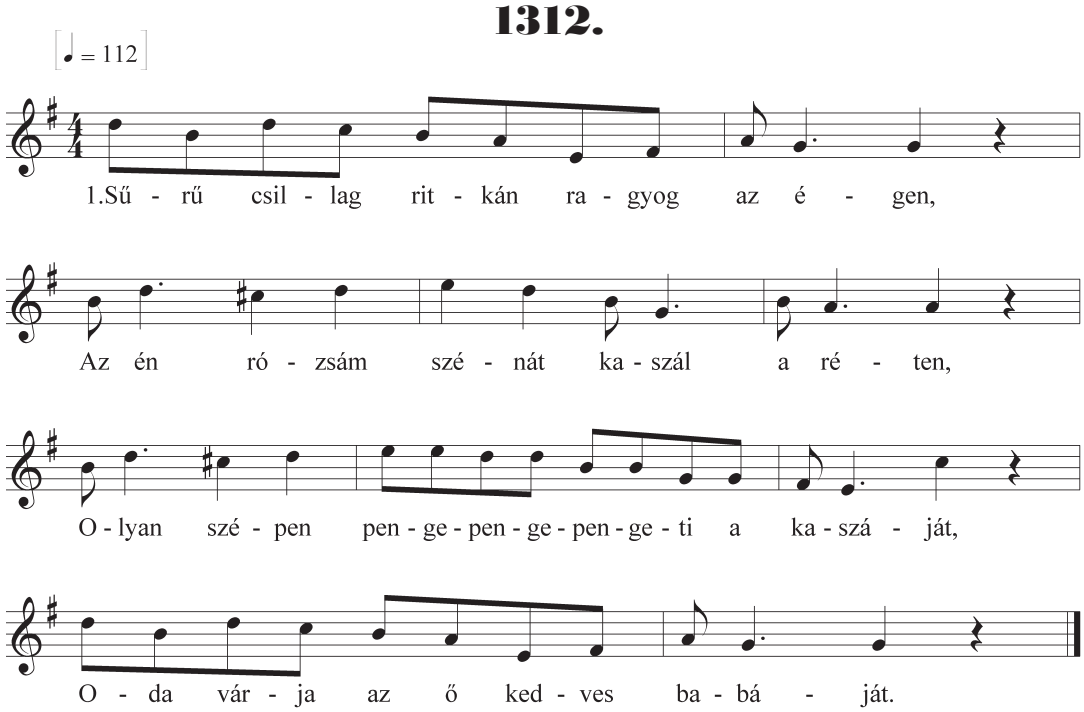
1311.

2. Énbelőlem nem jó csillag lett volna,
Mer' az égen nem jól ragyogtam volna,
Éjféltájba' megkerülném, megkerülném az eget,
Kiderülne, hogy a babám kit szeret.

Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2009.III.18.

1312.

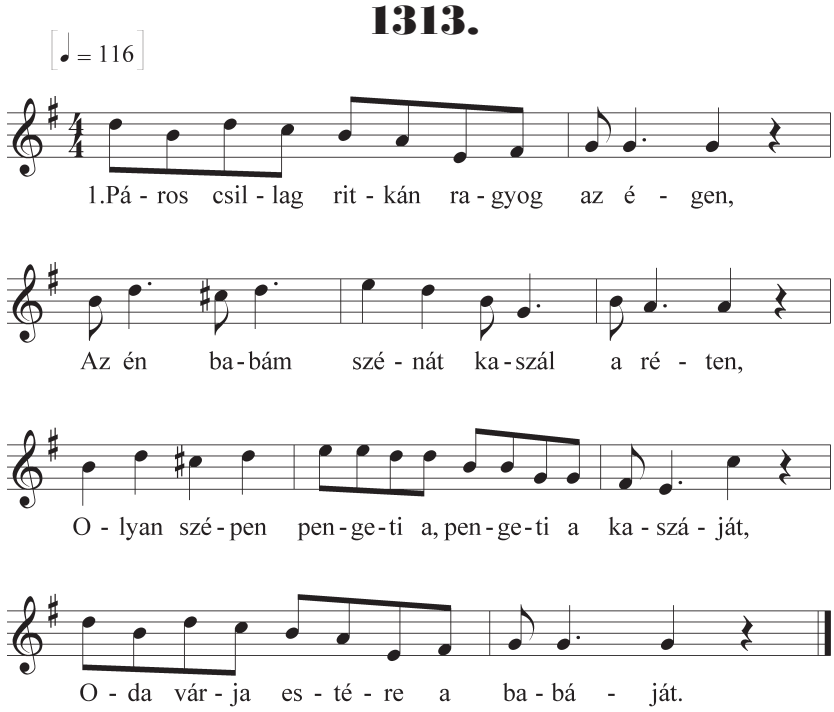

2. Aki legény, jöjjön velem kaszálni,
Ne csak mindig a lányokkal cicázni,
Vágok olyan sűrű, sűrű, sűrű rendet a réten,
Kilenc kislány nem szedi fel a héten.

3. Nem vagyok én úri családból való,
Nem kell nékem selyembársony takaró,
Leterítem a su-, a su-, a subámat a rétre,
Oda várom a babámat estére.

Pánd (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.24.
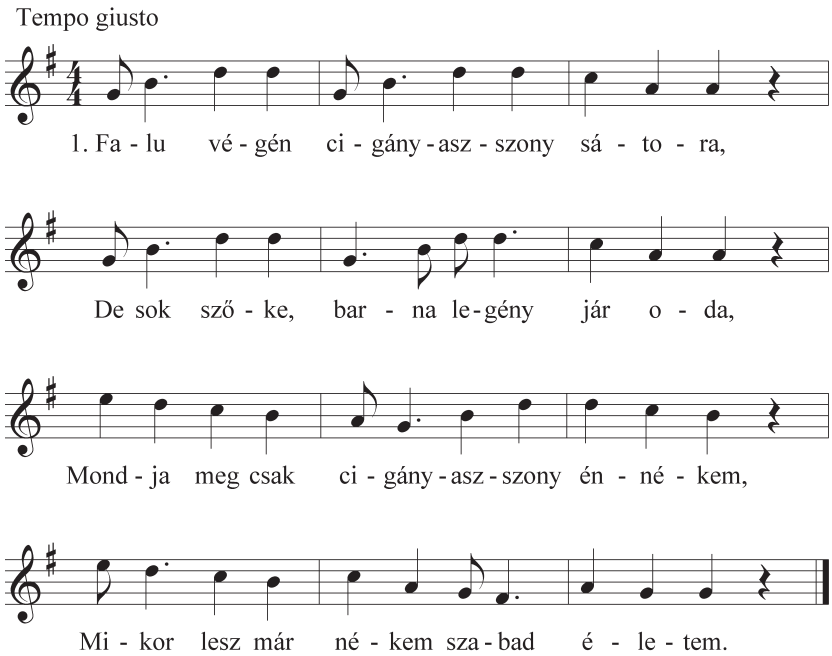
1313.

2. Énbelőlem nem jó csillag lett volna,
Mert az égen ritkán ragyogtam volna,
Éjféltájban otthagynám én, otthagynám én az eget,
Fölkeresném a régi szeretőmet.

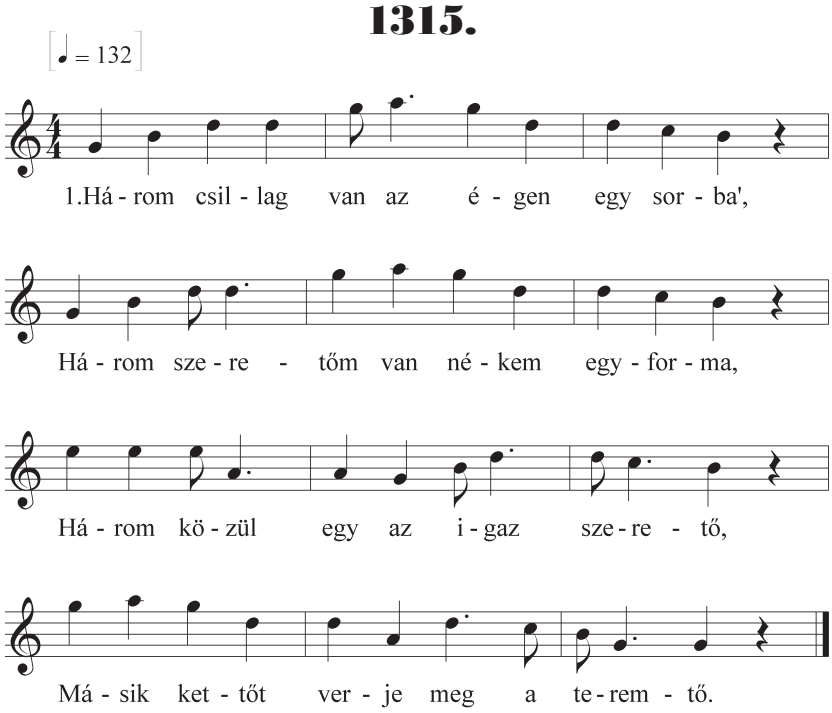
Nagykáta (Pest), Csirke Jánosné Szűcs Mária (72) — Terék József, 2011.III.07.

1314.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
ZTI LSZ 17144
KR 07617
NM H 4765 (Régi jelzet: NM MSZ 178)
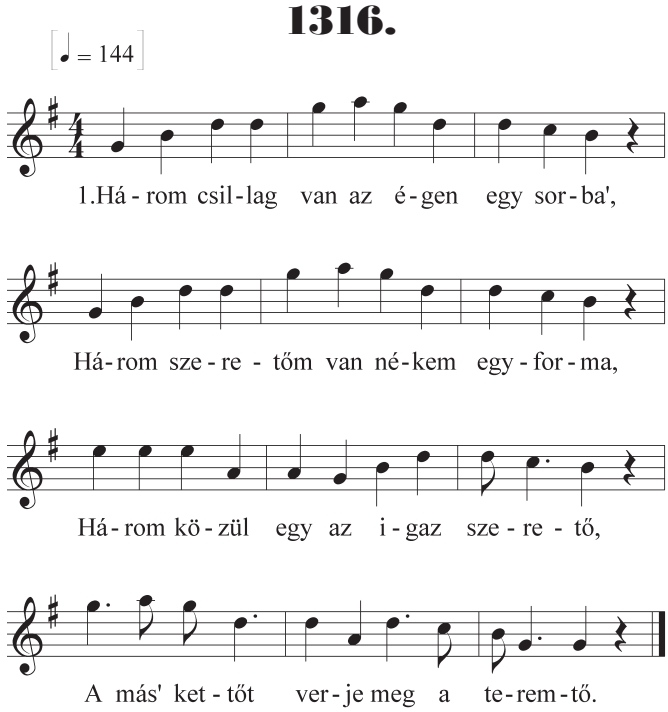
1315.

2. Kék pántlika a harisnyám kötője,
Gyáva legény, kinek nincs szeretője,
Gyáva legény, kinek kettő, három nincs,
Kinek szőke, barna szeretője nincs.

Tápiószecső (Pest), Mészáros Raffaelné Németh Valéria (72), Lesti Istvánné Velkei Mária (70) Madai Zsigmondné (66), Palotai Lászlóné (65), Tábori Józsefné (73), Walter Jánosné (62), Szilágyi Lászlóné (58), László Józsefné (77), Kármán Istvánné (67) — Terék József, 2009.III.01.
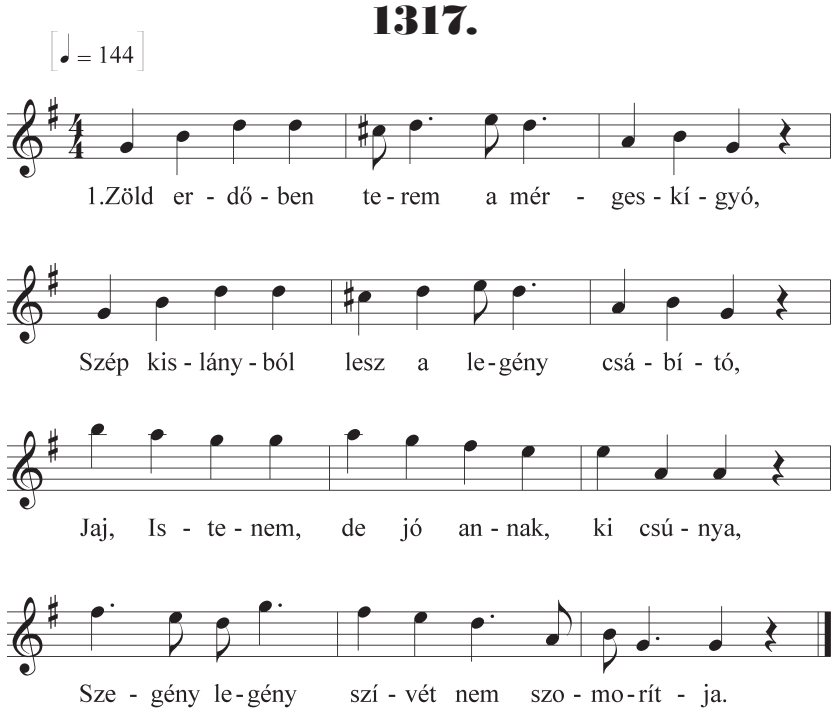
1316.

Mende (Pest), Hagyományőrző Népi Együttes

Terék József, 2010.II.17.

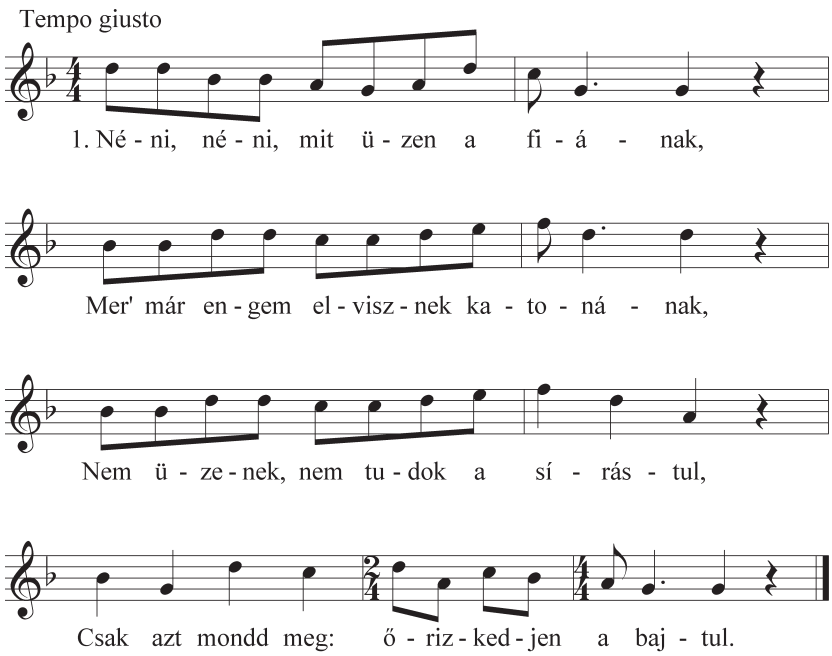
1317.

Gomba (Pest), Gombai Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.11.

1318.

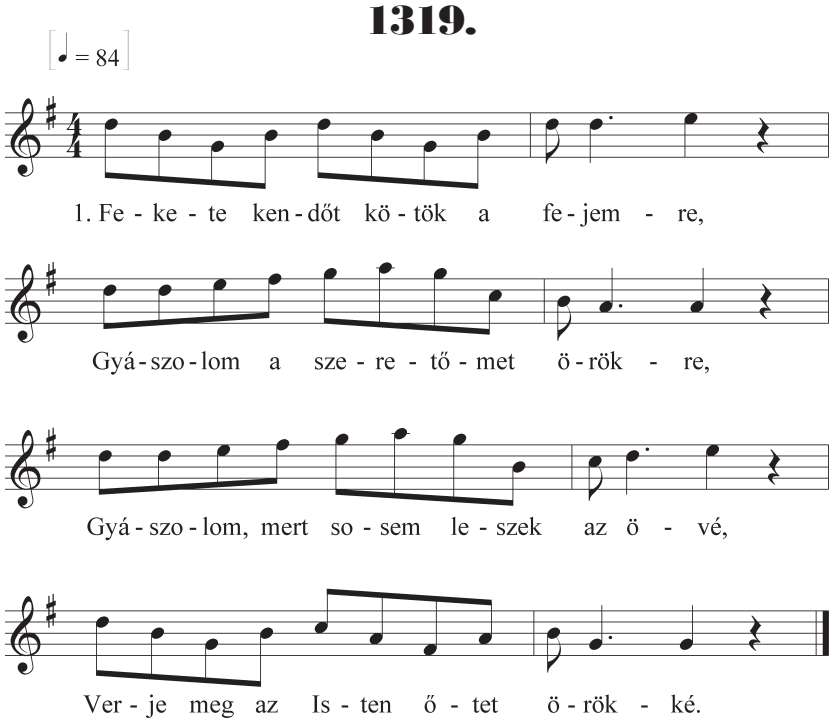

2. Tisza szélén van egy hajó kikötve,
Abba' van a kisangyalom megölve,
Ezt a hajót környös-körül siratom,
Mégsem kel fel az én kedves galambom.

3. Házunk előtt folyik el a halastó,
Abba' úszik három fekete holló,
Három fekete hollónak hat szárnya,
A faluba' a babámnak nincs párja.

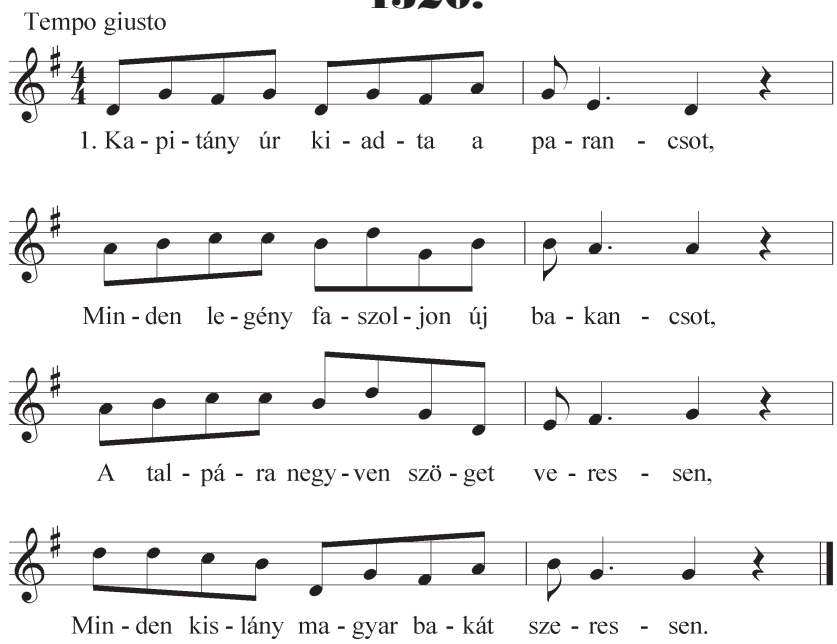
Tápiószele (Pest), lányok (17-18 éves leányok) Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 07562
KR 14853, KR 14862
NM H 4836 (Régi jelzet: NM MSZ 249)

1319.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10979f
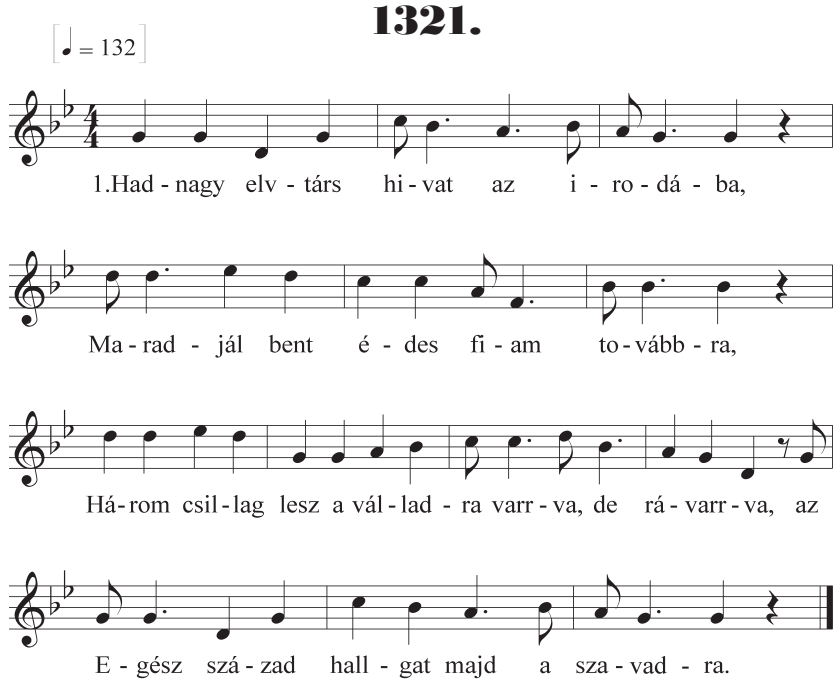
1320.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
ZTI LSZ 17782
KR 06622
NM H 4591 (Régi jelzet: NM MSZ 4)

Megjegyzés: A népdal kis eltérést mutató dallamváltozattal, teljesen eltérő szövegváltozattal már publikálásra került „Ábrányi Kornél: Elegáns csárdások" című művének harmadik füzetében, „Csősz vagyok én a csomódi határon…" kezdettel,[2031] Huber Sándor szerkesztésében a „Tiszavidéki hangok" című, énekhangra és zongorára írott kiadványában,[2032] de Bartalus István Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteménye VI. kötetében is közreadásra került. [2033]

1321.
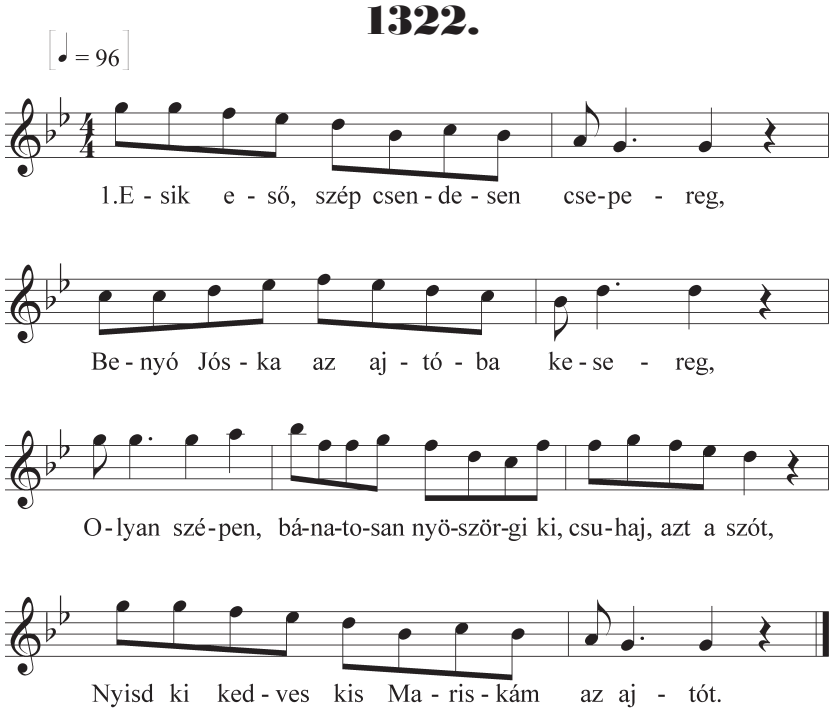

2. Hadnagy elvtárs köszönöm a jóságát,
Adja másnak azt a három csillagát,
Van már nékem odahaza kökényszemű galambom,
Annak a két szeme az én csillagom.

3. Hadnagy elvtárs, álljon ki a jobb szárnyra,
Kísérjen ki engem az állomásra,
Most már nékem jön a vonat sebesen, de sebesen,
Ti meg lányok sírjatok keservesen.

Nagykáta (Pest), Szabó Béla (82), Szabó Kálmán (83) — Terék József, 2011.

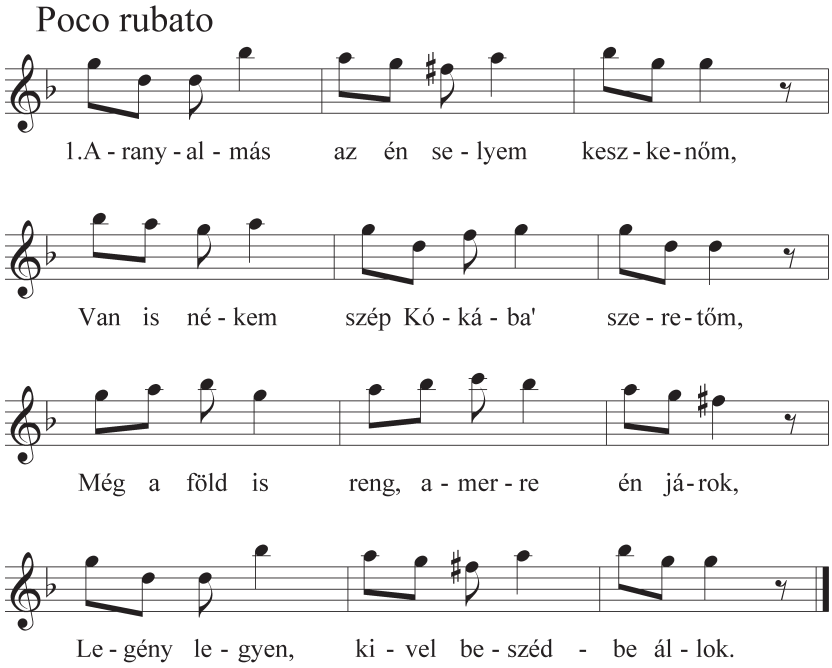
2031 VASÁRNAPI ÚJSÁG 1884. 12. szám 192. o.
2032 EGER – HETILAP 1884. 3. szám 23. o.
2033 BARTALUS 1985. No. 116.

1322.

Káva (Pest), özv. Benyó Józsefné Kálmán Mária (80) Terék József, 2009.III.05.

1323.

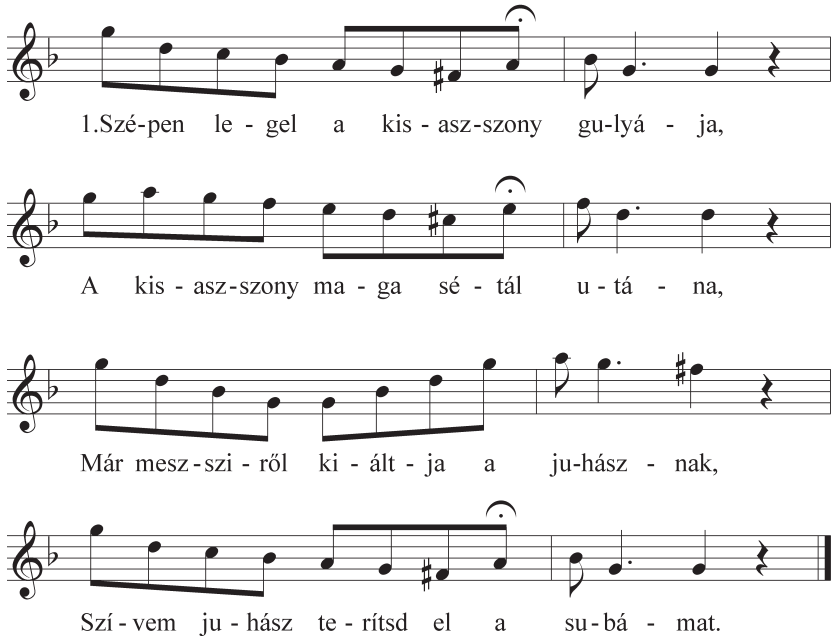

2. Tiszta búzát szemezget a vadgalamb,
De szépen szól a kókai nagy harang,
Azt verik-e ki a két oldalára,
A kókai kislányoknak nincs párja.

Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.

1324.

Parlando

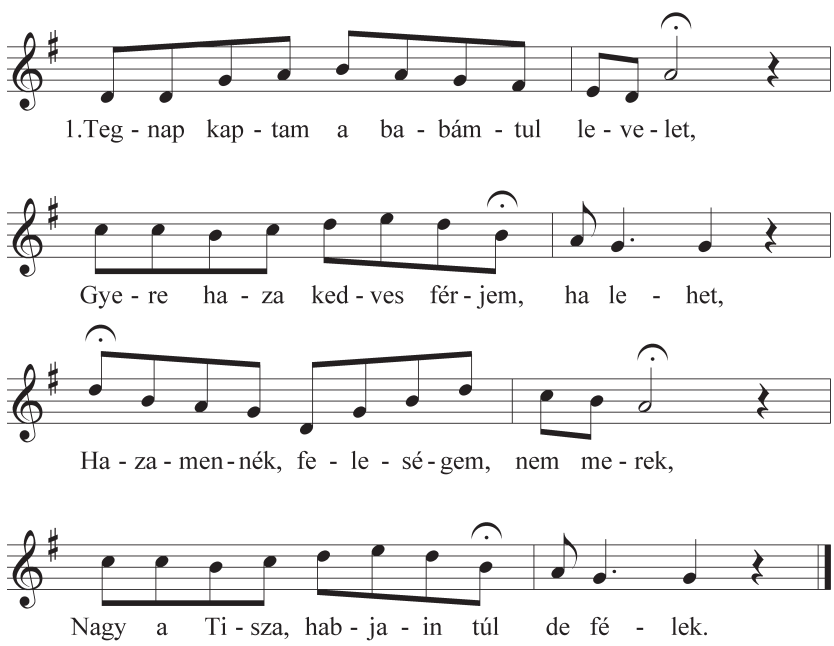
2. Az én subám nem leterítni való,
A kisasszony nem gulyásnénak való,
Szívem gulyás csak te arra ne gondolj,
Csak terítsd el a subámat, ha mondom.

3. Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Hogy én téged egy juhásznak adjalak,
Mit bánom édesanyám, tagadj meg,
De a szívem a juhászér' hasad meg.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) — Terék József, 2009.III.26.

1325.

Parlando
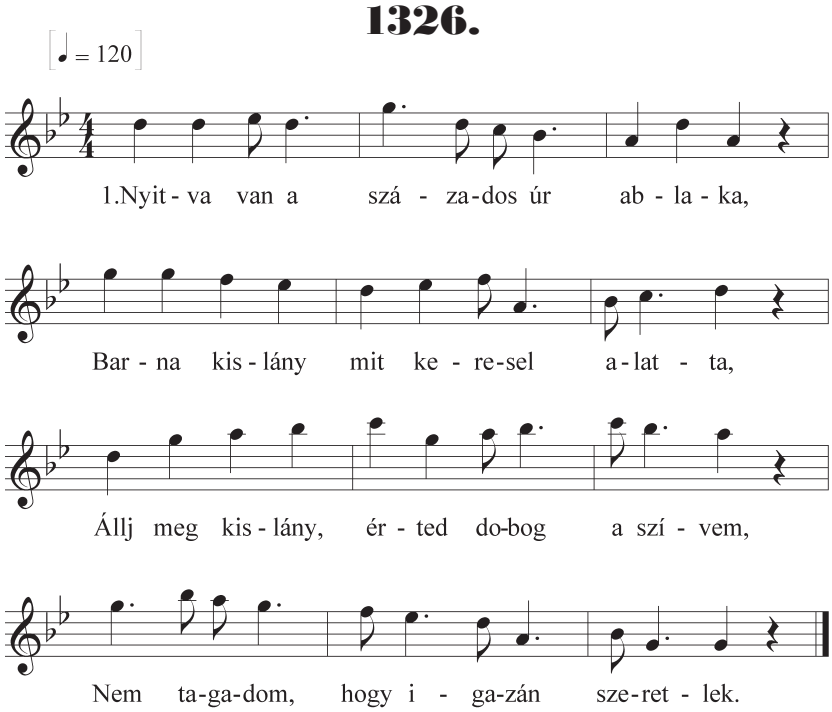

2. Csillag, csillag, de messzirül vándorolsz,
Nem-e láttad a férjemet valahol,
Láttam biz' én, szerbiai dekundán,
Hajója gyött, látott az állomásnál.

3. Aki meghal, a tengerbe bevetik,
A nagy halak a holttestét megeszik,
Csontjait a hullámok kopogtatják,
Odahaza *ja* sok árvák siratják.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

1326.
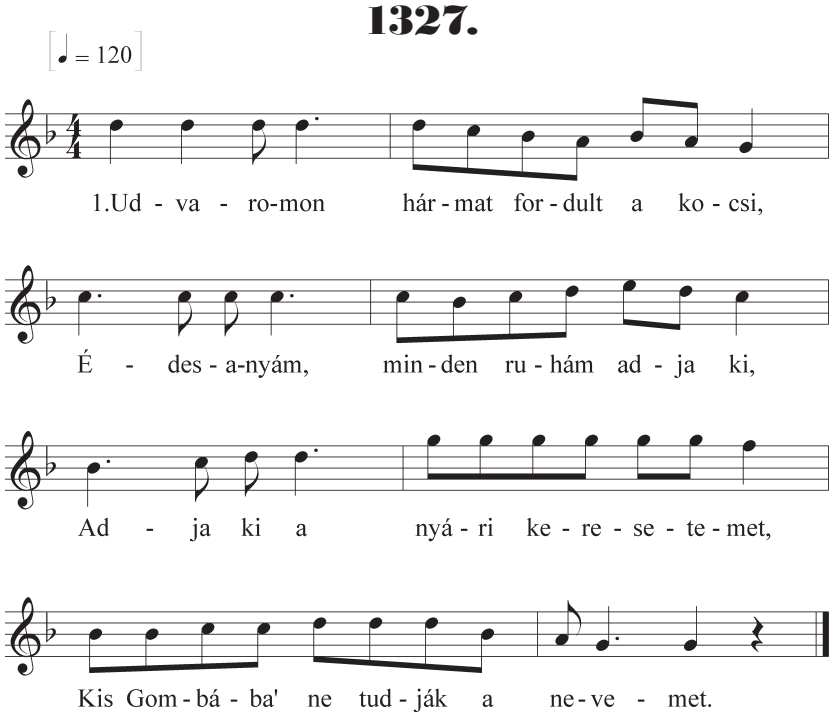

2. Nem állok meg a százados úr szavára,
Nem is leszek a százados úr babája,
Van már nékem a században egy közlegény,
Kit nem adnék százados úr magáért.

3. A közlegény elesik a csatába,
Ki borul a barna kislány vállára,
Ha elesik, szálljon áldás porára,
Mégse leszek a százados úr babája.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
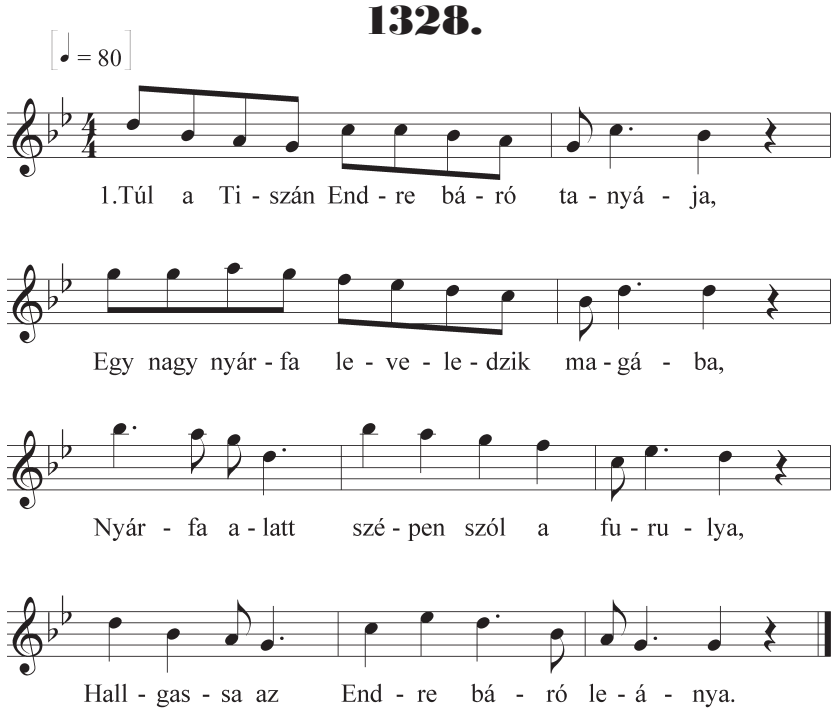
1327.

2. Kis Gombába' ne tudják a nevemet,
Majd megtudják, hogyha katona leszek,
Az én nevem török szegfű, rezeda,
Ha meghalok, ültessék a síromra.

Gomba (Pest), Gados Aranka (75) Ismeretlen, 1975.

1328.

2. Ki is nyílt az Endre báró ablaka,
Kócos hajú kisasszony néz ki rajta,
Fel-felsóhajt, így gondolja magába',
Mért is lettem Endre báró leánya.

3. Endre báró fölnyergeli a lovát,
Megkeresi legkedvesebb juhászát,
Megkérdi a legkedvesebb juhászát,
Nem-e látta az ő kedves leányát.

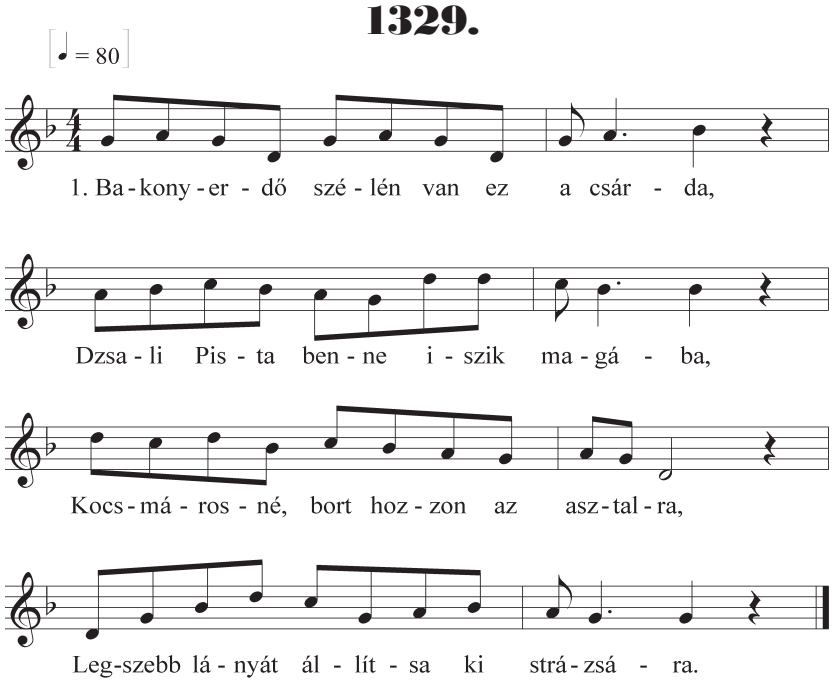
4. Báró uram, az igazat megvallva
Egy bojtárom három napja oda van,
Három napja egy bojtárom oda van, a
Méltóságos kisasszony is vele van.

5. Endre báró hintót küld a lányáért,
Négy zsandárt a juhászlegény bojtárért,
Hozzák már a báró lányát hintóba'
Utána a juhászlegényt vasalva.

6. Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amelyikre juhászlegényt akasszák,
Fújja a szél a gyócs ingét, gatyáját,
Mért szerette az Endre báró leányát.

Tápiószág (Pest), Maczó Károlyné Schmutzer Jusztina (58) Lázár Katalin, 1981.I.23.
ZTI AP 12628g

1329.

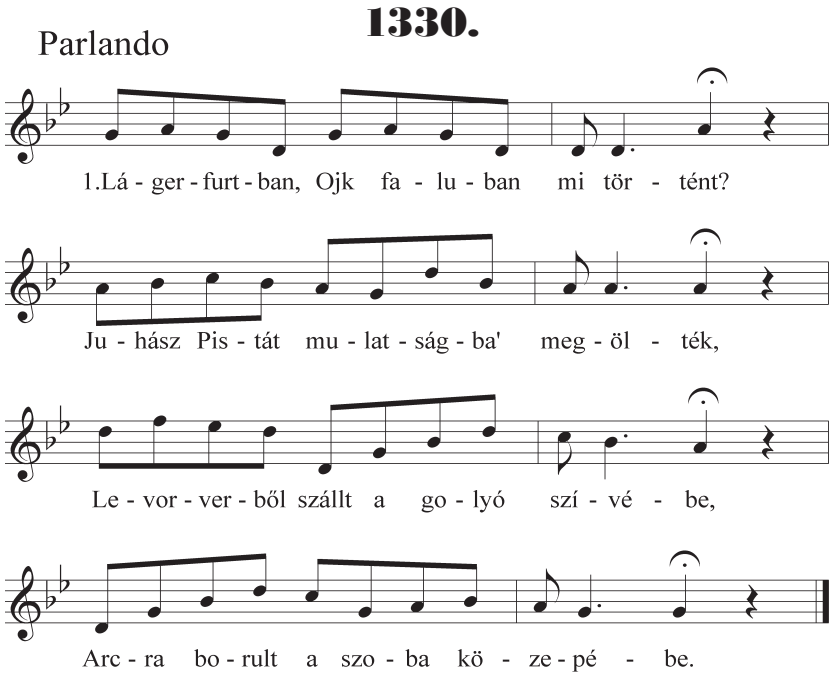
2. Édesanyám én a strázsát nem állom,
Mert jönnek a darutollas zsandárok,
Dzsali Pista nem vette ezt tréfára,
Fölpattant a kispej lova hátára.

3. Kis pej lova elvitte őt messzire,
Egészen a Bakonyerdő szélére,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Csendőr-káplár lába nyomát elérte.

4. Csendőr uram, csak az a kívánságom,
Ne lője ki alólam a lovamat,
Ejnye, ejnye, azt a betyár mindenét,
Lovát félti, nem a maga életét.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10976d

1330.

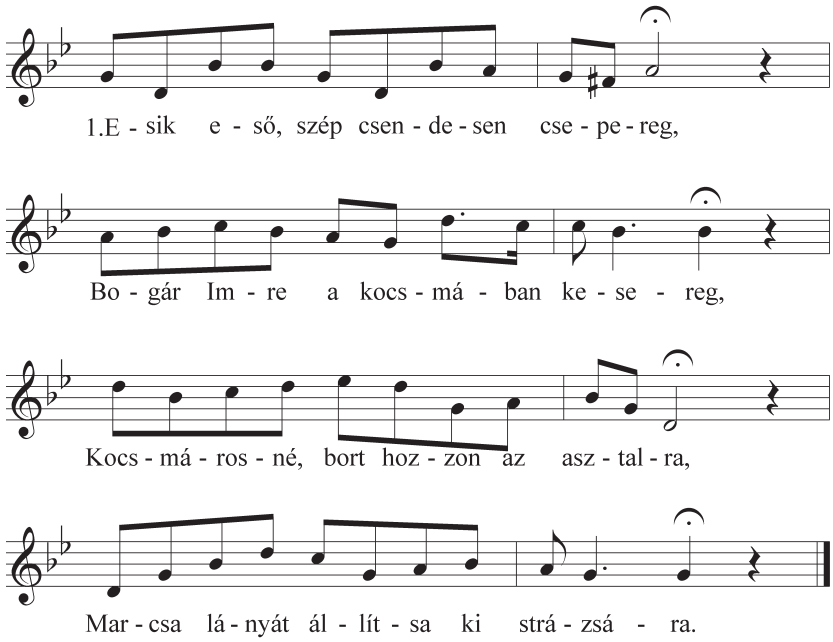
2. Bíró *j*uram, adjon Isten, jó *j*estét!
Adjon Isten, Juhász Pista, mi bajod?
Bíró *j*uram, szívem nyomja *j*a bánat,
Egy kislányért megöltem a komámat.

3. Juhász Pista, kár volt néked ezt tenni,
Egy kislányért a komádat megölni,
Bíró *j*uram, régen volt ellensígem,
Ez a kislány lehet még felesígem.

Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) Tóth János, 1982.

1331.

Parlando

2. Édesanyám, én már strázsát nem állok,
Amint látom, jönnek már a zsandárok,
Bogár Imre nem vette ezt tréfára,
Fölpattant a keselylábú lovára.

3. Kispej lova vitte őtet messzire,
Bakonyerdő sűrű rengetegébe,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Ott fogták el Bogár Imrét örökre.

4. Bogár Imrét vasalják a kocsira,
Azt kérdezi, hol van az ő pej lova,
Kis pej lovad hadd menjen el útjára,
Téged pedig viszünk Buda várába.

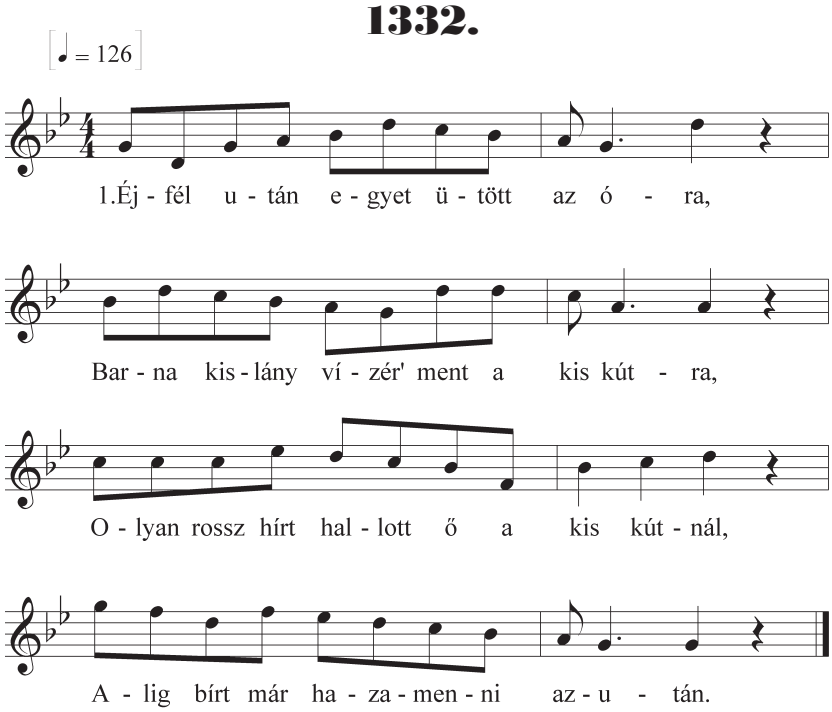
5. Nyitva van már a Budavár kapuja,
Bogár Imrét most kísérik be rajta,
Szépen mondja börtönkáplár urának,
Adjon nekem tintát, tollat, papirost!

6. Bogár Imre levelet ír nejének,
Gondját viselje három gyermekének,
Sem csikósnak, sem gulyásnak ne adja,
Mert ott csak a betyárságot tanulja.

7. A legkisebb: hogy csikós leszek, nem gulyás,
Ostort veszek a kezembe, karikást,
Fölnyergelek három almást, hat derest,
Engem a vármegye hiába keres.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (55) Paulovics Géza, 1967.X.26.
ZTI AP 06791b

1332.

2. Alig várta, hogy korsóját letegye,
Sietett a barna legény elejbe,
Oda se ért, már az ajtót zörgeti,
„Kedves babám, csak egy szóra gyere ki!”

3. Ki is jött a szölke legény egy szóra,
Barna kislány e szavakat mondotta:
„Igaz babám, hogy te mögházasodtál,
A szívemre nagy bánatot okoztál.”
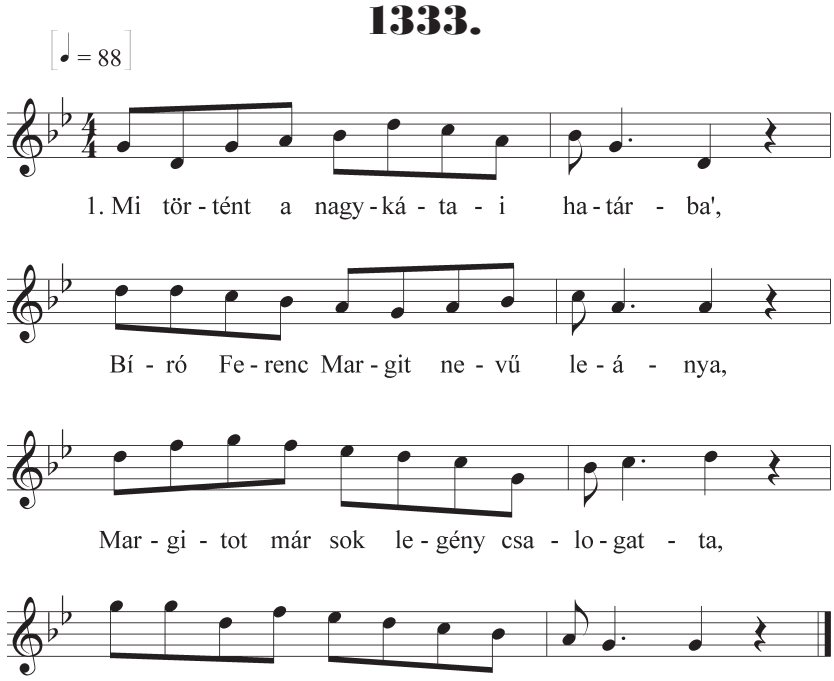
4. „Igaz bizony, te meg most már szeress mást,
Három évig szerettük már mi egymást,
No most, babám, add ide a jobb kezed,
Hadd kívánjak neked boldog életet.

5. Három évig, meg harminckét hólnapig,
Nyomjad babám, gyászold ágyát poráig,
Kilenc orvosságát használjad,
Nyugvóhelyed sehol se ne találjad.”

Tápióság (Pest), Nagy Julis (23)
BR 04610

Ádám Jenő, 1928.

1333.

Ismétlésre:
Ne félj Margit, szívem párja, szeretlek,
Jövő ősszel feleségül elveszlek.

2. De Imrének más kislány volt eszébe',
Levelet küldött ő a Cserépnének,
Hogy ő oda egyszer majd el fog menni,
Julis lányát feleségül elveszi.

3. El is ment Kis Imre egy szombat este,
Cserép Julis a kiskapuba' leste,
Egy pár szót szólt, páros csókot is adott,
Ez okozott Margitnak nagy bánatot.

4. Másnap délbe' egyet ütött az óra,
Bíró Margit vízér' ment a kiskútra,
Oly szomorú hírt hallott a kiskúton,
Alig tudott hazamenni az úton.

5. Alig várta, hogy korsóját letegye,
Kis Imréjék házuk elé sietve,
Még be se ment, csak a kaput zörgeti,
Álnok betyár, csak egy szóra gyere ki.

6. Ki is jött Kis Imre a kis kapuba,
Bíró Margit e szavakkal fogadta:
Való-e Imre, hogy megházasodtál?
A szívemre de nagy bánatot hoztál!

Ismétlésre:
Való bizony, Bíró Margit, szeress mást,
Úgy is régen szeressük már mi egymást.

7. No most, Imre, add ide a jobb kezed,
Hadd kívánok hosszú, boldog életet!
Kilenc évig, meg harminchat hónapig,
Nyomjad Imre ágyad, jobb oldaladig.

8. Másnap délbe' kettőt ütött az óra,
Bíró Margit vízér' ment a kiskútra,
Ha köszöntek, köszönést sem fogadta,
Hazament és magát fölakasztotta.

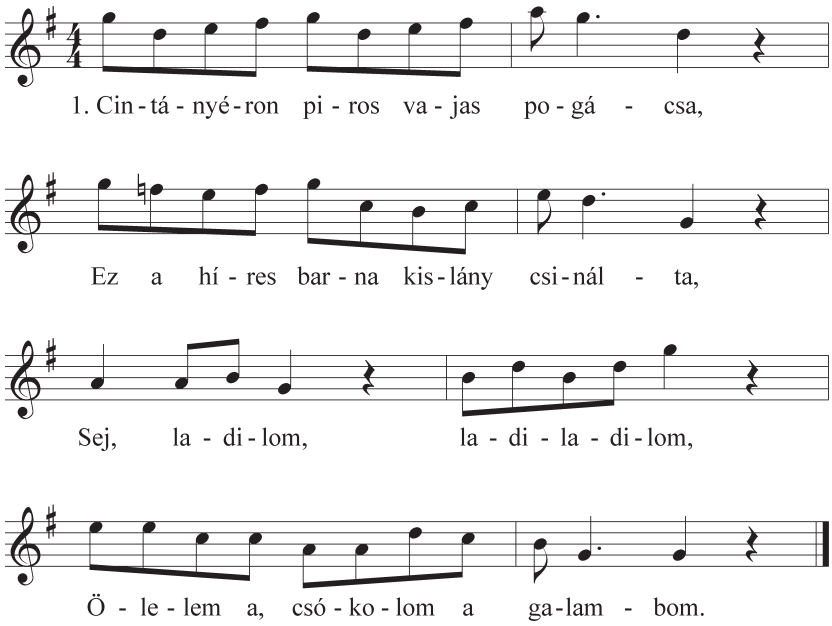
Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) — Manga János, 1974.
ZTI AP 10976b

9. Lánypajtásim, énrólam tanuljatok,
Igaz szívből szeretőt ne tartsatok,
Én Kis Imrét igaz szívből szerettem,
És lássátok, sírba vitt a szerelem.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (88) — Terék József, 2010.XI.05.

1334.

Tempo giusto
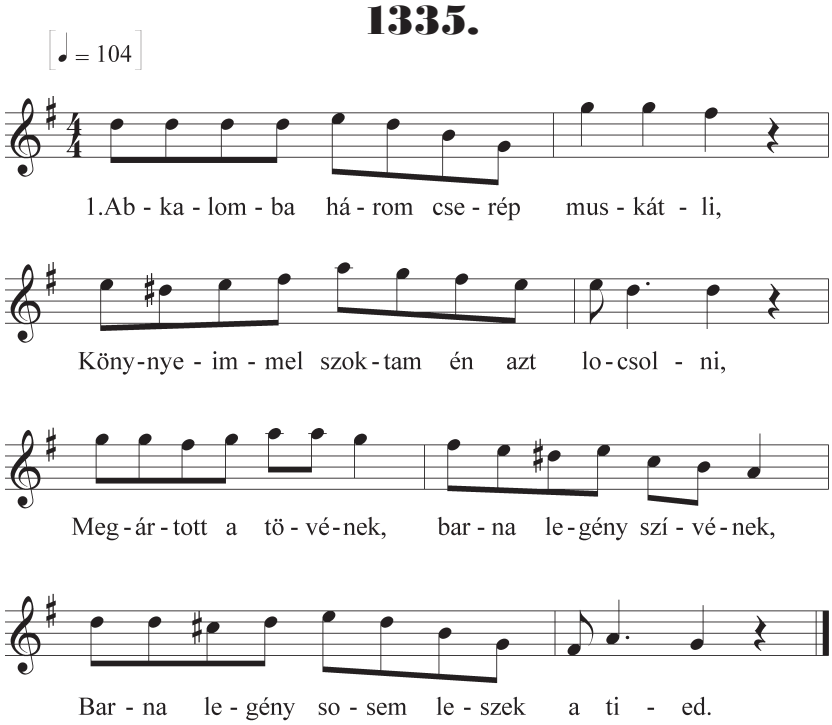

2. Ez a híres barna legény megette,
Ha megette váljon egészségire,
Sej, ladilom, ladi-ladilom,
Ölelem a, csókolom a galambom.

3. Búbos tyúknak búbos még a fia is,
Valamennyi barna kislány mind hamis,
Sej, ladilom, ladi-ladilom,
Ölelem a, csókolom a galambom.

Nagykáta (Pest), ismeretlen adatközlő — Bartók Béla, 1906.
KR 28073
NM H 5418 (Régi jelzet: NM MSZ 831)
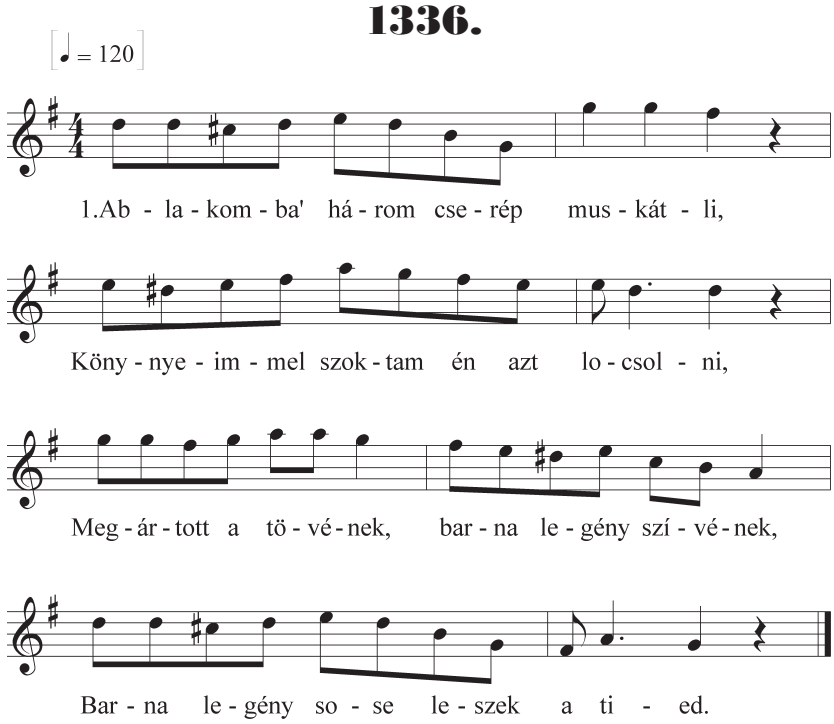
1335.

2. Ez a kislány alig tizenhat éves,
Azt se tudja, kibe' legyen szerelmes,
Alig cseperedik fel, már őnéki puszi kell,
Már őnéki gavalléros huszár kell.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.
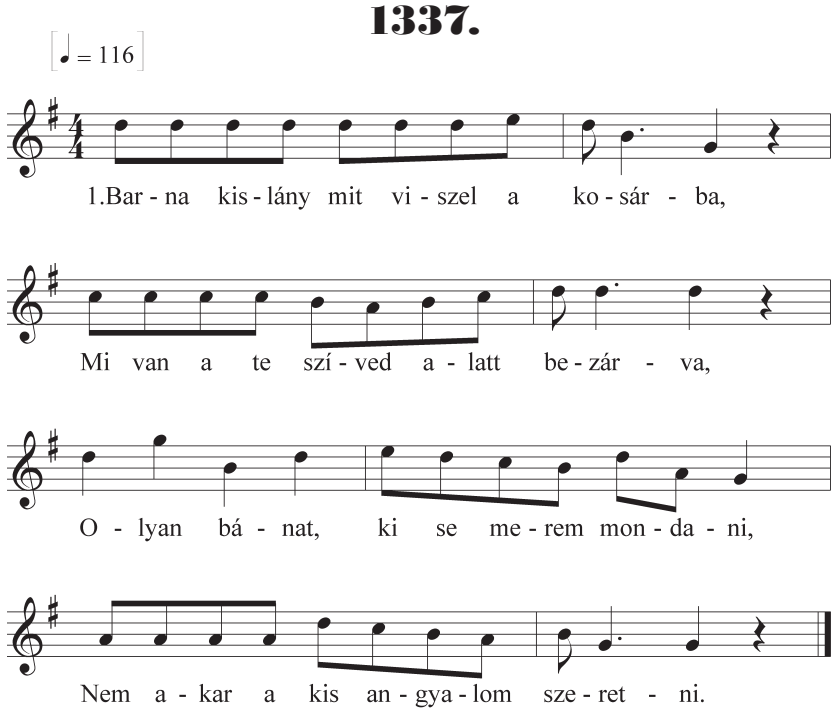
1336.

2. Ez a kislány alig tizenhat éved,
Azt se tudja, kibe legyen szerelmes,
Alig cseperedik fel, már őnéki legény kell,
Már őnéki piros-barna legény kell.

Nagykáta (Pest), Kovács Györgyné (65), Csirke Jánosné Szűcs Mária (70), Kiss Jánosné Kármán Rozália — Terék József, 2009.II.23.

1337.

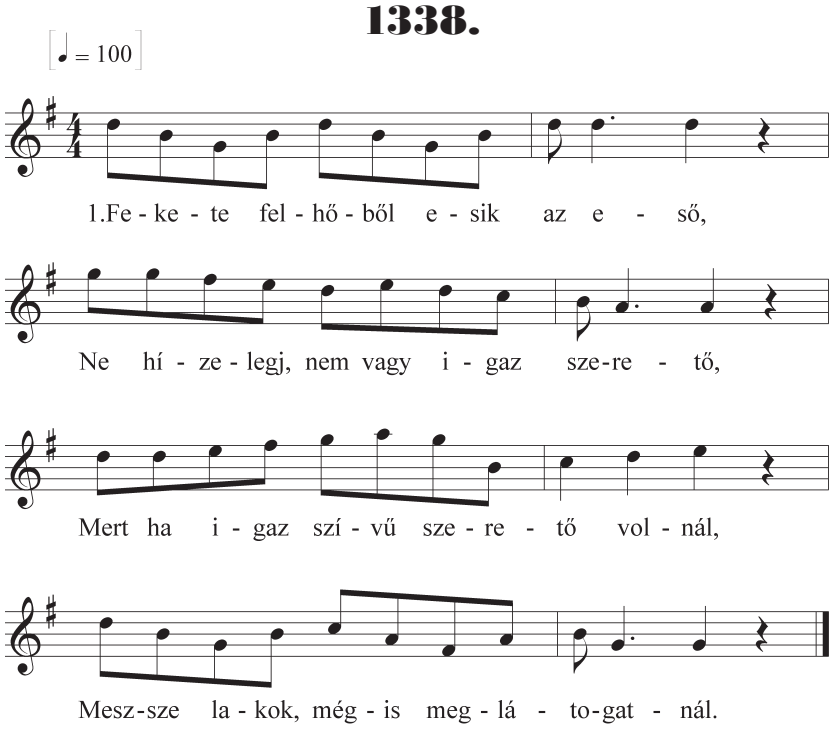

2. Barna kislány, mit viszel a kötődbe',
Három tízest, adjál egyet belőle,
Addig adjál, míg Budapestre érek,
Már ezután a zsoldból is megélek.

3. Barna legény azt gondolod, hogy szép vagy,
Nézd meg magad a tükörbe, milyen vagy,
Összejárhatsz hét vármegyét, elég nagy,
Vagyok olyan leány, mint te legény vagy.
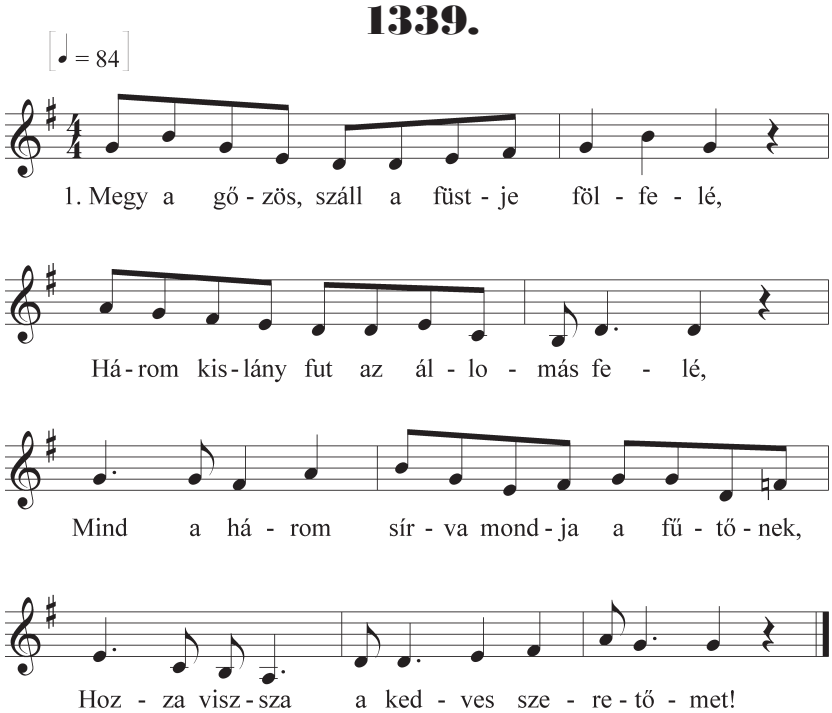
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1338.

Tápiószele (Pest), Lászka Lajosné Szurgyi Ilona (52) Paulovics Géza, 1964.XI.28.
ZTI AP 05863d

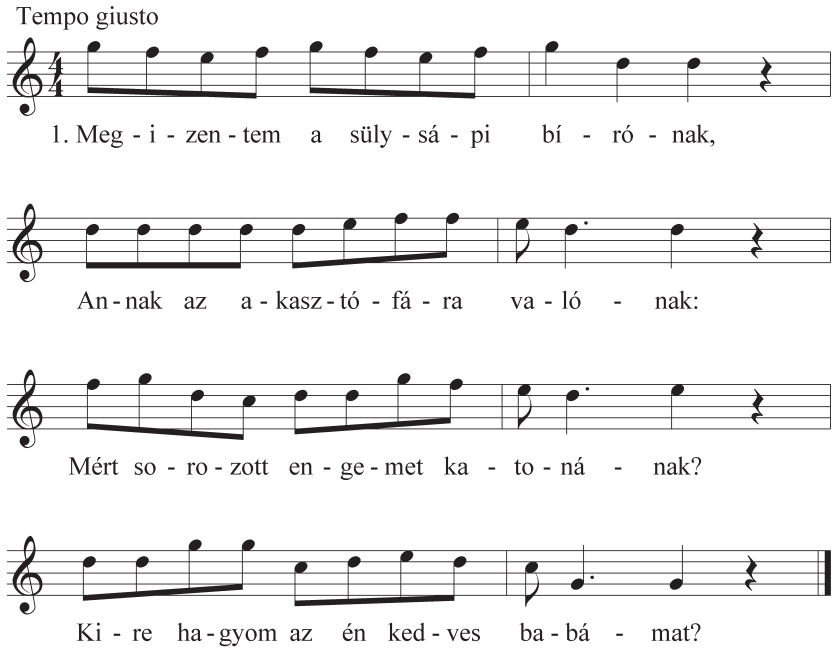
1339.

2. Szeretődet visszahozni nem lehet,
Nem töltötte le még a három évet,
Ha katona, töltse le a három évet,
Szenvedjenek barna lányér' eleget!

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978e

1340.
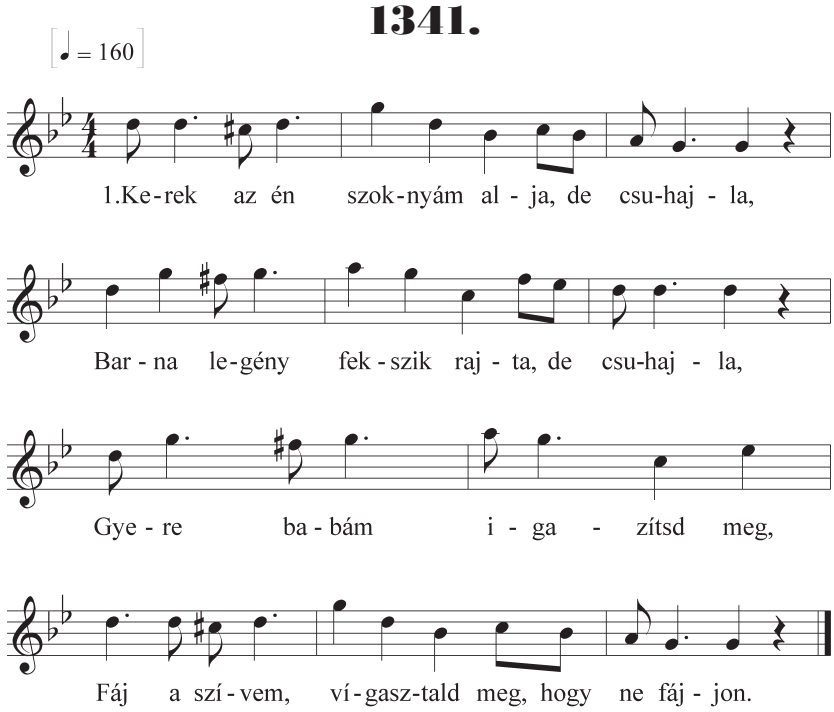

2. Megizentem a szeretőm anyjának,
Ringó bölcsőt csináltasson lányának.
Ringó bölcsőt, bele való kis párnát,
A leánya azon sírja ki magát.

Sáp (Pest), Ismeretlen adatközlő — Kenesei Klein Ilona, 1916-17.
MS MUS 152/XIII. 216.o. (No.178)

Megjegyzés: Eredeti tempójelzés: Lassacskán. A teljes településnév akkoriban Tápió-Sáp volt, mely a szomszédos Tápió-Süly településsel 1970-ben egyesült Sülysáp néven.
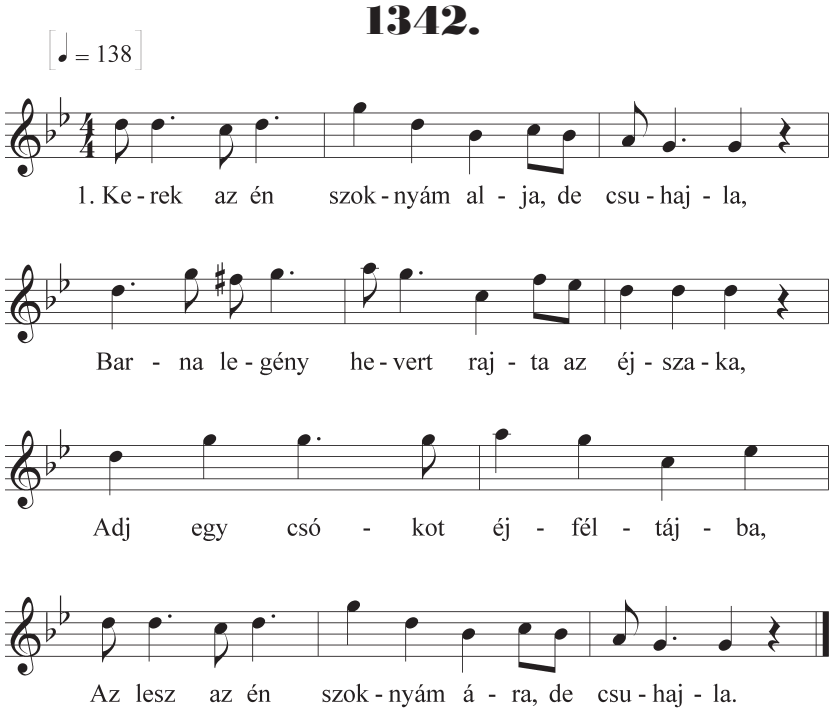
1341.

2. A bényei istállóban, de csuhajla,
Széna volt a fejem alja, de csuhajla,
Gyere babám, igazítsd meg,
Fáj a szívem, vígasztald meg, de csuhajla.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.26.

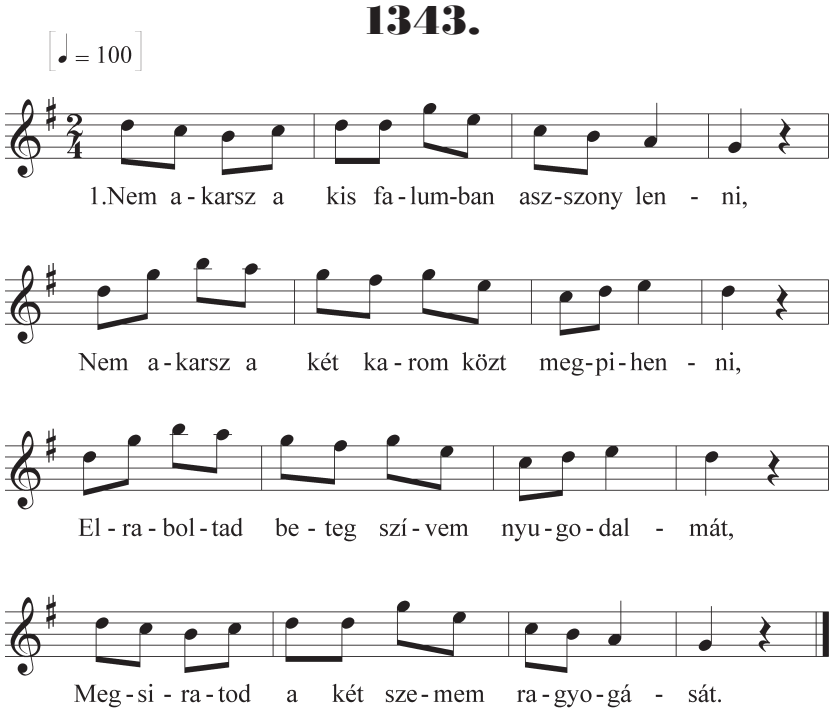
1342.

2. Tóalmási kis házunkba, de csuhajla,
Nem jól van a fejem alja, de csuhajla,
Gyere babám, igazítsd meg,
Fáj a szívem, vigasztalj meg, hogy ne fájjon.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10978g
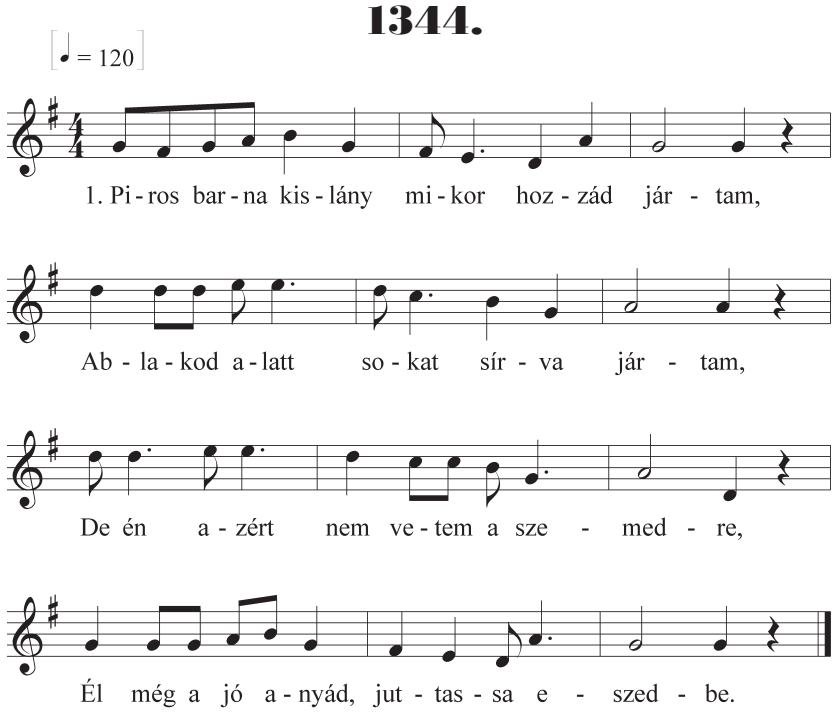
1343.

2. Gyógyítgatom a szívemet, hogy ne fájjon,
Nem én vagyok a legárvább a világon,
Kapok én még valakitől páros csókot,
Ne gondold, hogy te adtad a legutolsót.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.03.

1344.
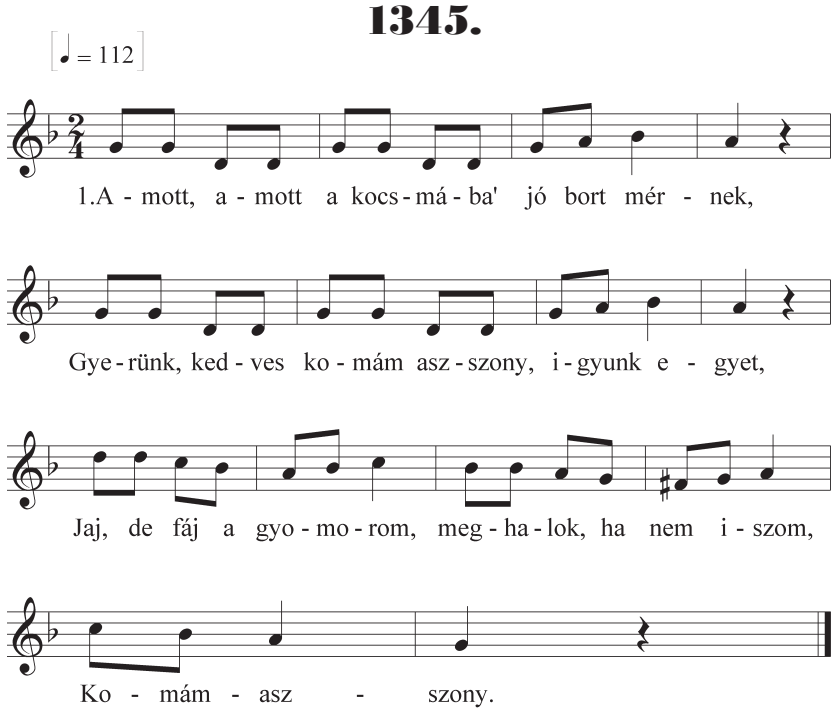

2. Láttatok-e lányok vízen hajót menni,
Szőke lányhoz barna legényt járni,
Én már láttam, mert én is az vagyok,
Szőke a szeretőm, én meg barna vagyok.

3. Láttatok-e lányok erdőt levél nélkül,
Tartani szeretőt egy csepp bánat nélkül,
Én már láttam erdőt levél nélkül,
Tartottam szeretőt egy csepp bánat nélkül.

Tápiószele (Pest), özv. Terék Józsefné Heltovics Mária (79) — Terék József, 2009.III.16.

1345.
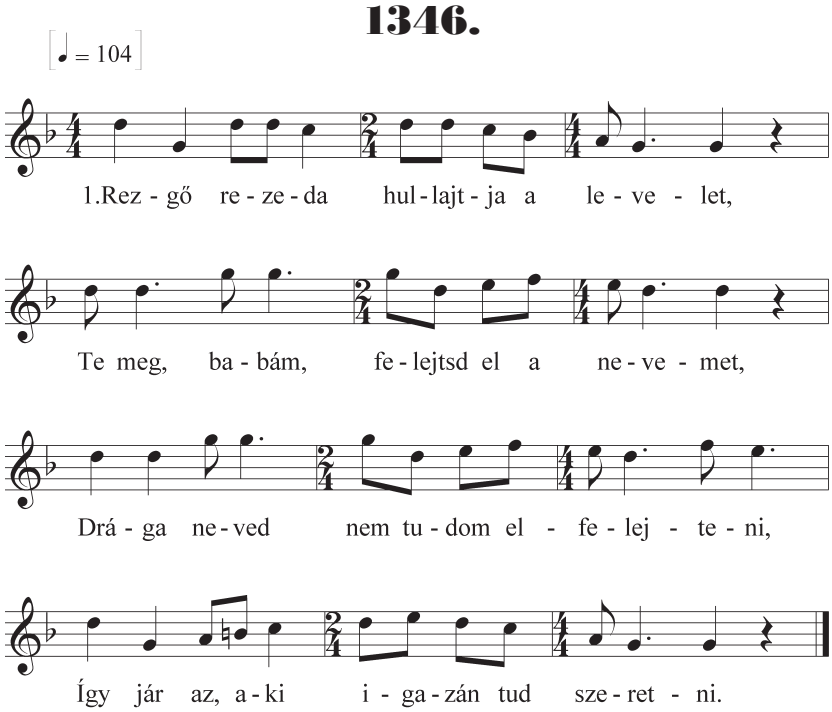

2. Ördög bújjék komámasszony gigájába,
Minek iszik olyan sokat a kocsmába,
Hej, bemennék, de menne, az lesz nekem jó reggel,
Komámasszony.

3. Pedig, ha a kocsmába kell érte menni,
Négy, öt vízbort magam is csak szoktam inni,
Hej, négy, öt, hat icce bor, leszivárog mindenkor,
Komámasszony.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.26.

1346.
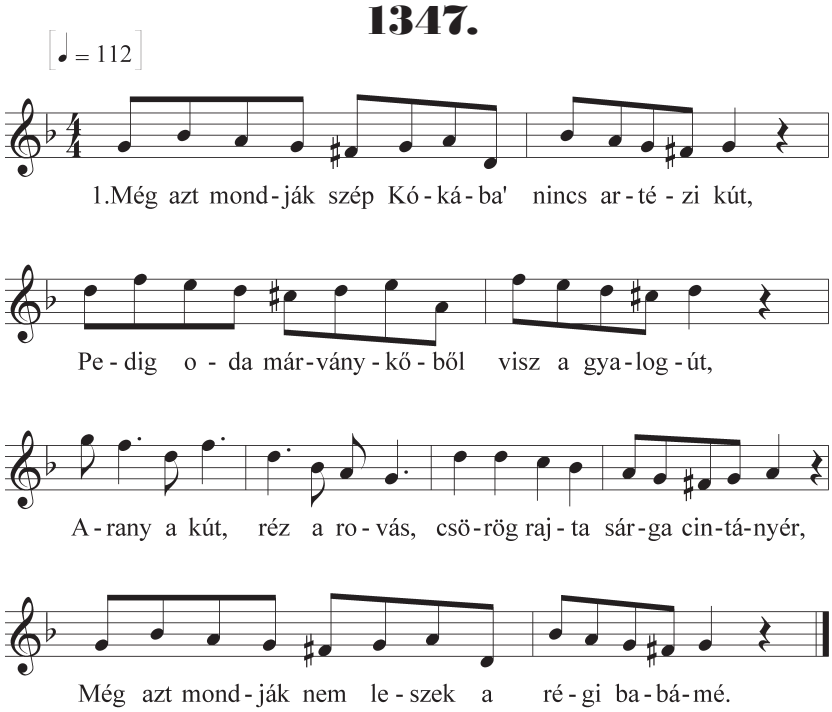

2. Sokat ittam én a Balaton vizéből,
Kitagadott a babám a szívéből,
Ha még egyszer a szívéből kitagad,
Ez a magas ég csillagostól leszakad.

Mende (Pest), 7 asszony, a pávakör tagjai — Lázár Katalin, 1981.II.08.
ZTI AP 12642h
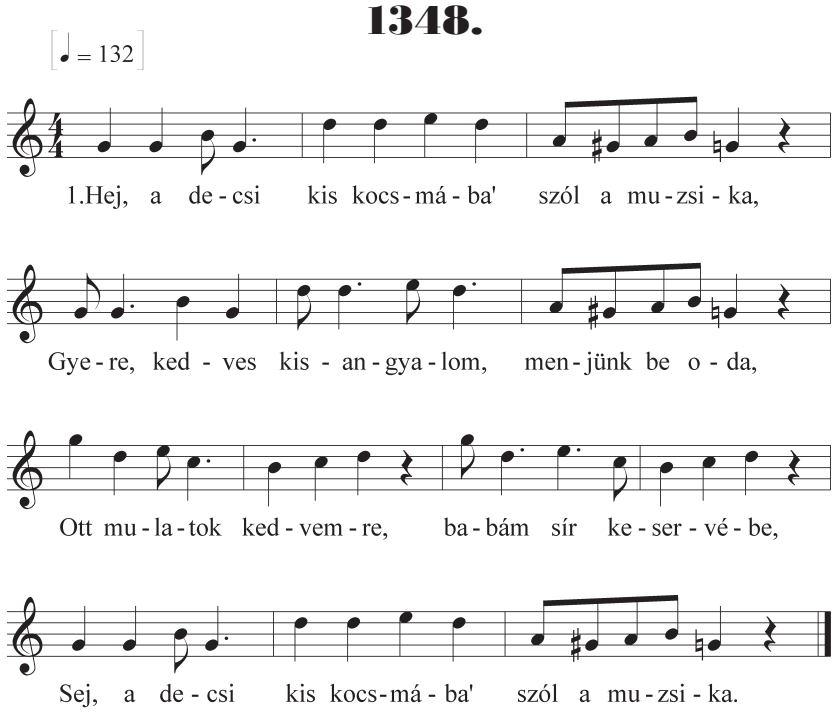
Megjegyzés: Kontaminációs népdal.

1347.
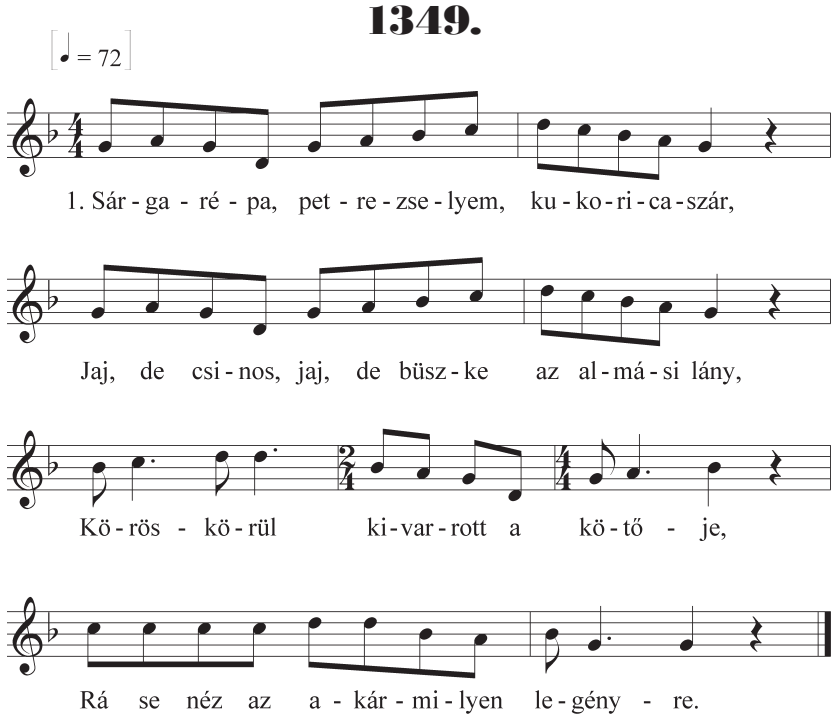

Kóka (Pest), Kókai Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.10.

1348.

Tápiság (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.
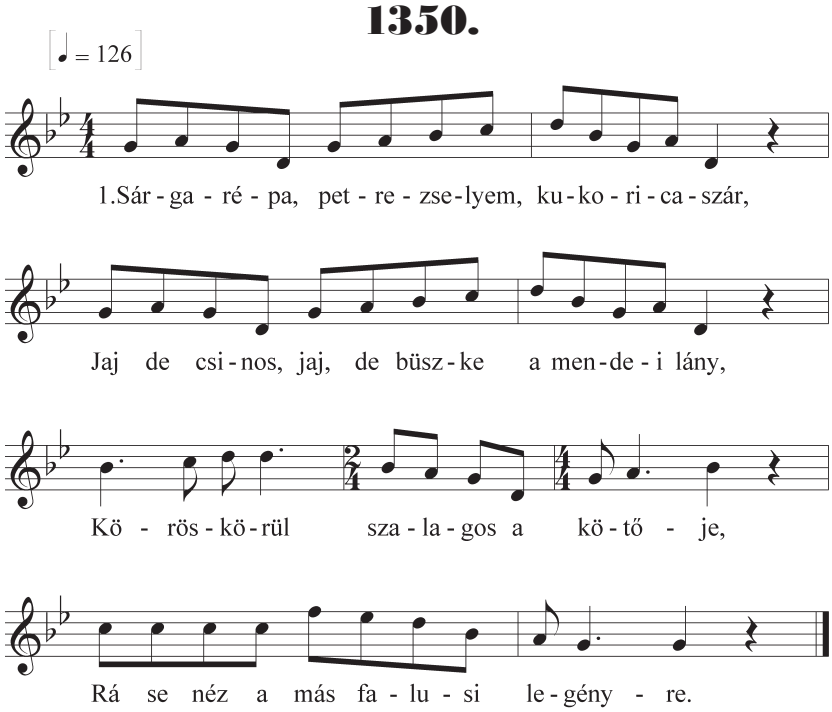
1349.

2. Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám,
Mér' sírsz lányom, kedves lányom, mondd meg igazán,
Sírok anyám, siratom a lányságom,
Siratom a lánykori boldogságom.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10989g

1350.
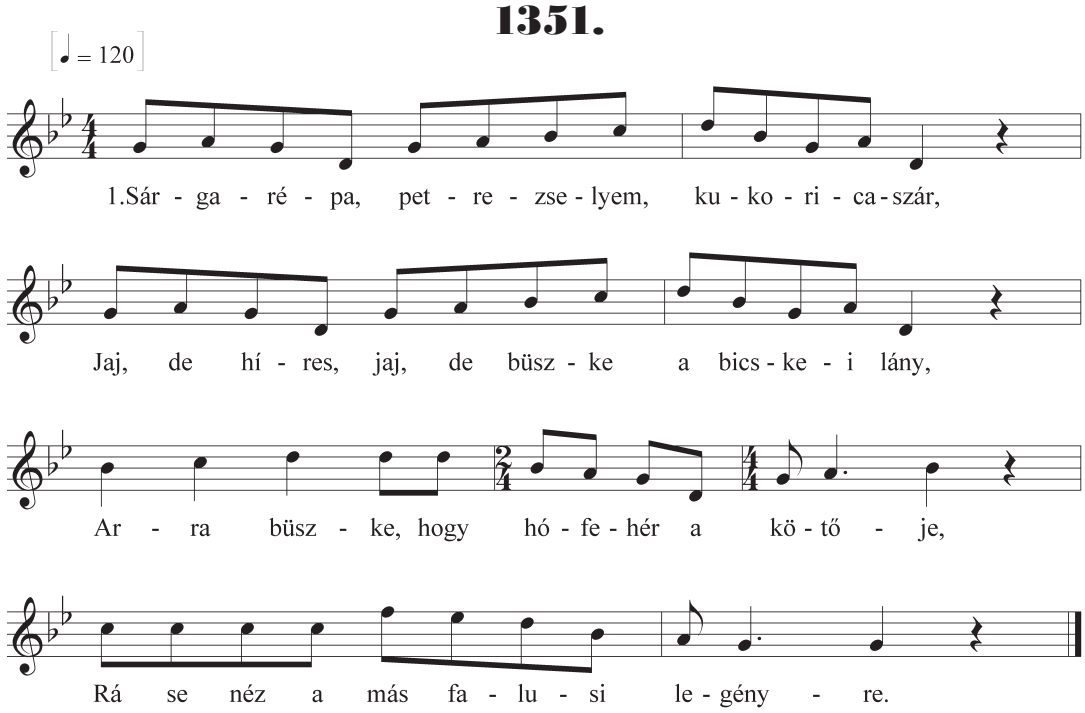

2. Kimosom a zsebkendőmet tiszta fehérre,
Nem is adom akármilyen legény kezébe,
Annak adom, kit igazán szeretek,
Akivel az oltár elé mehetek.

3. Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám,
Mér' sírsz lányom, édes lányom, mondd meg igazán,
Sírok anyám, siratom a lányságom,
Siratom a lánykori boldogságom.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1351.
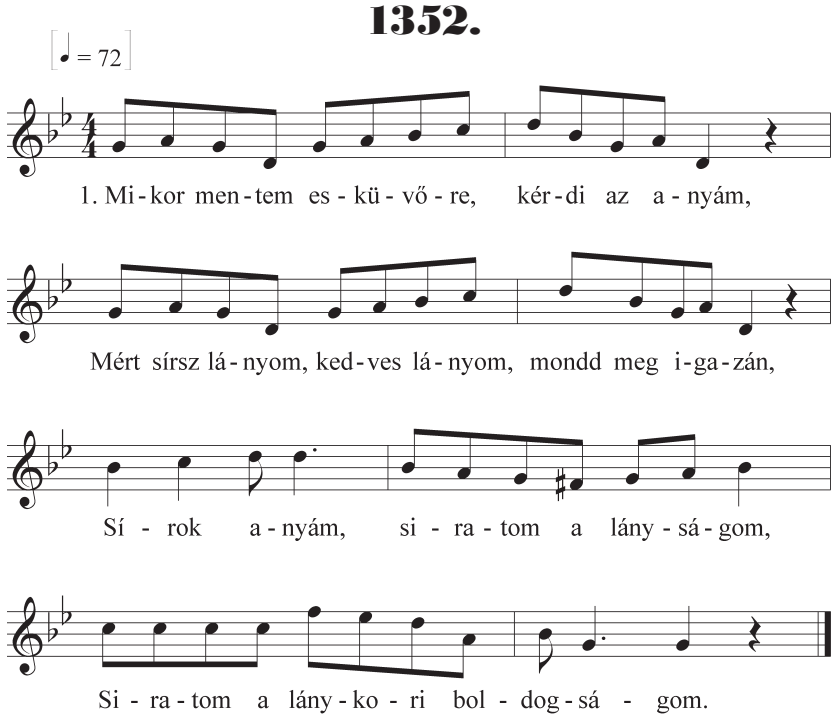

2. Kimosom a zsebkendőmet tiszta fehérre,
Nem is adom ilyen-olyan legény kezébe,
Annak adom, kit igazán szeretek,
Kivel majd az oltár elé mehetek.

3. Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám,
Mért sírsz lányom, kedves lányom, mondd meg igazán,
Sírok anyám, siratom a lányságom,
Siratom a lánykori boldogságom.
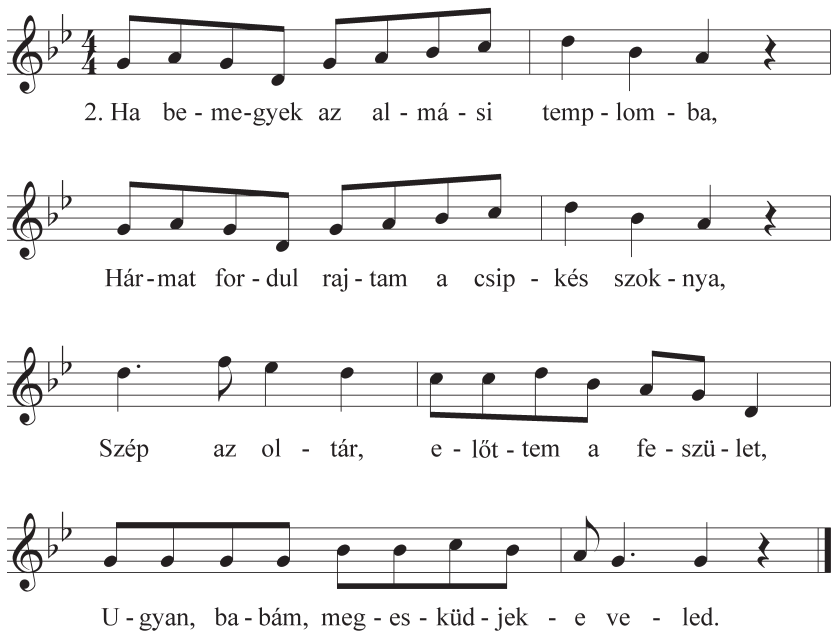
Tápióbicske (Pest), Kamasz Jánosné Fényes Erzsébet (79) — Terék József, 2009.III.18.

1352.

Ismétlésére:
Sírok, anyám, siratom a lányságom,
Mert én aztat soha föl nem találom.
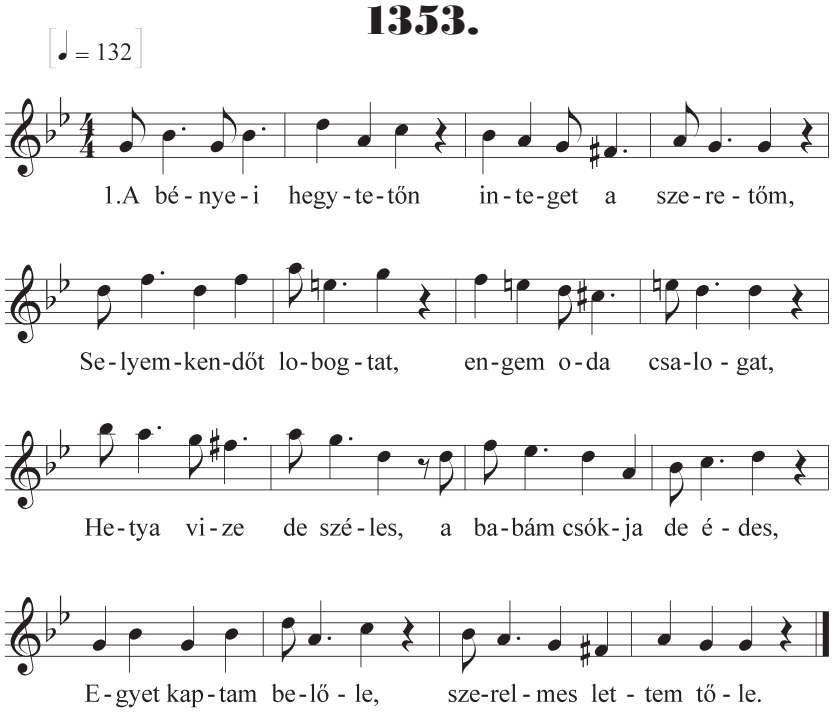
2. versszak dallamváltozata:

Ismétlésre:
Szép az oltár, előttem a feszület,
Nem t'om, babám, megesküdjek-e veled.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10980g
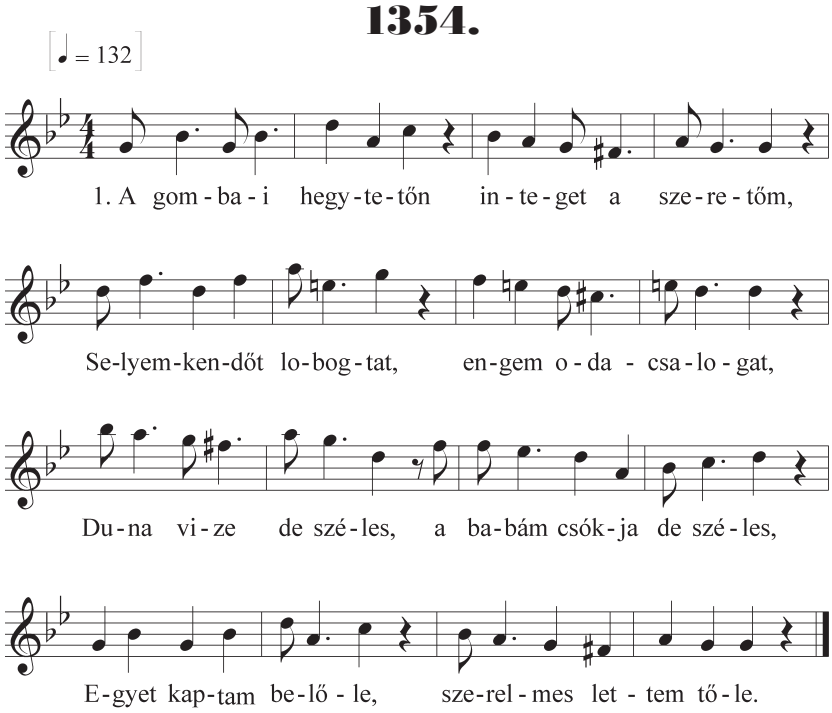
1353.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.26.
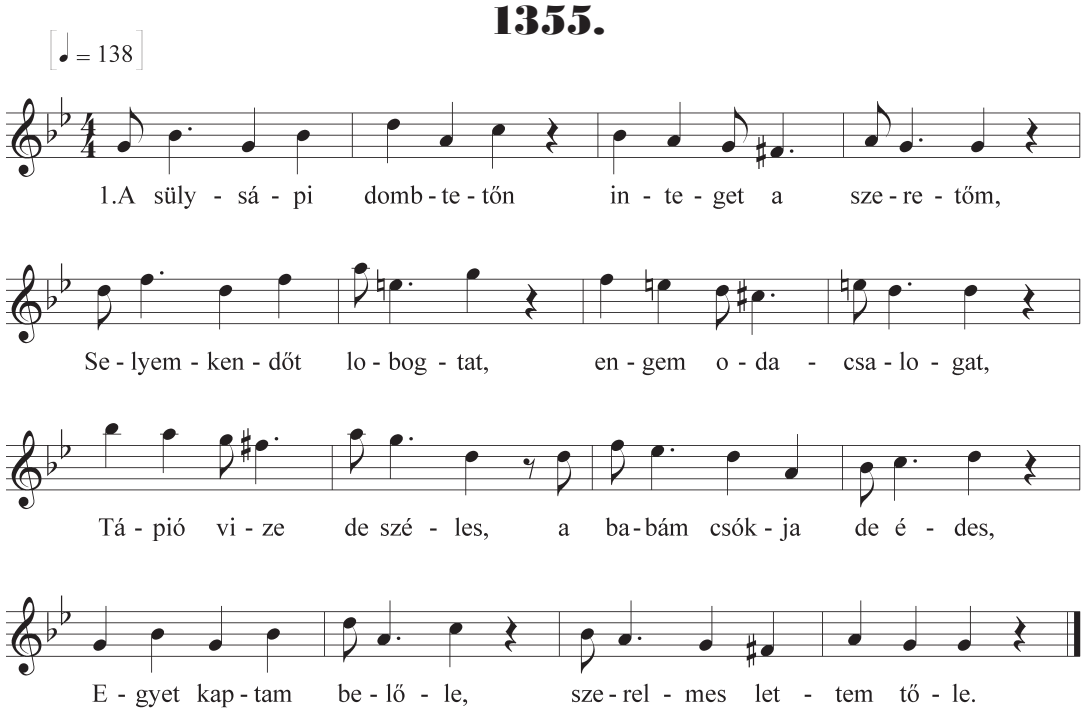
1354.

Gomba (Pest), Gombai Nyugdíjas Klub

Terék József, 2009.III.11.
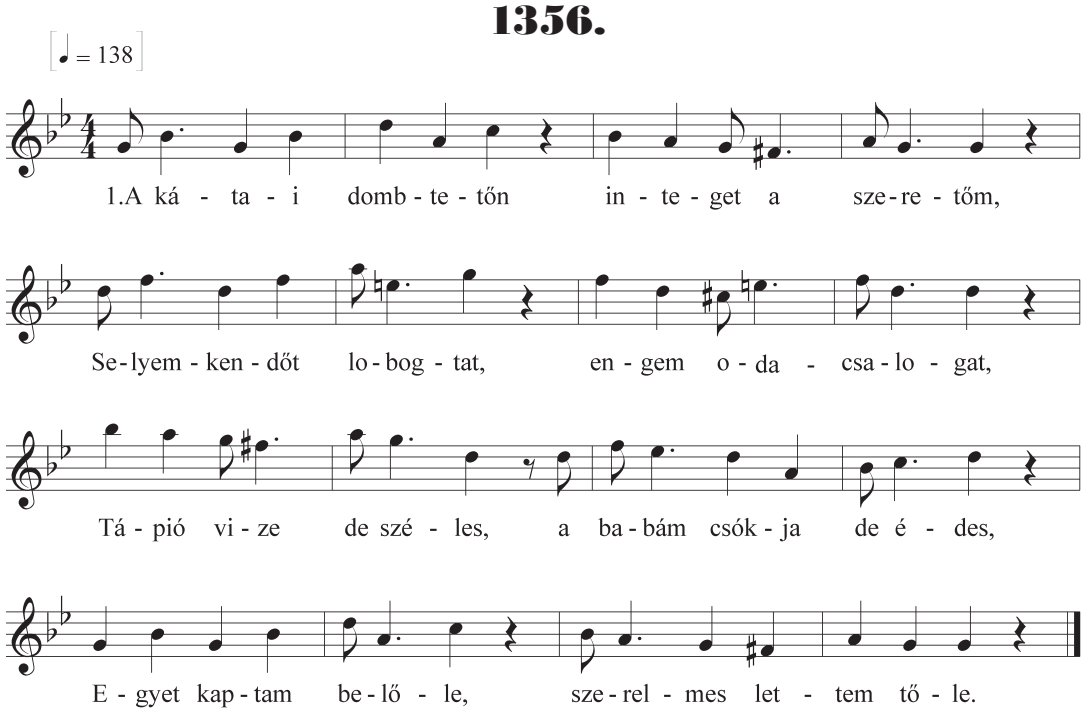
1355.

2. A sülysápi dombtetőn integet a szertőm,
Selyemkendőt lobogtat, engem odacsalogat,
Tápió vize befagyott, a szeretőm elhagyott,
Ha elhagyott, nem bánom, lesz még másik a világon.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.25.
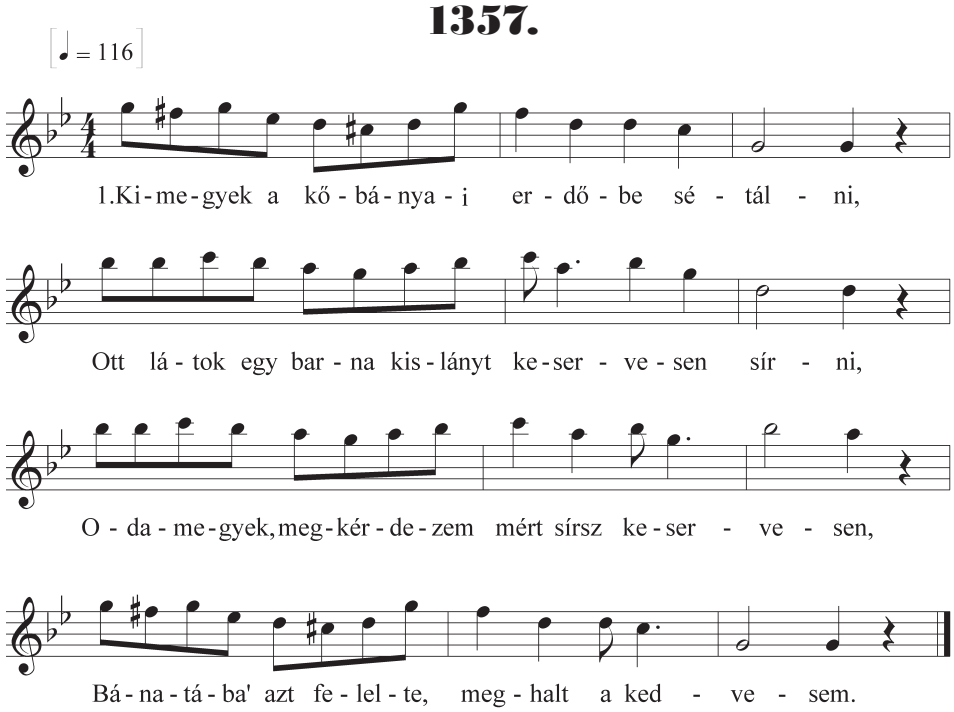
1356.

2. Még azt mondják a lányok, hogy én szerelmes vagyok,
Édesanyám is az volt, én meg a lánya vagyok,
Tápió vize de széles, a babám csókja de édes,
Egyet kaptam belőle, szerelmes lettem tőle.
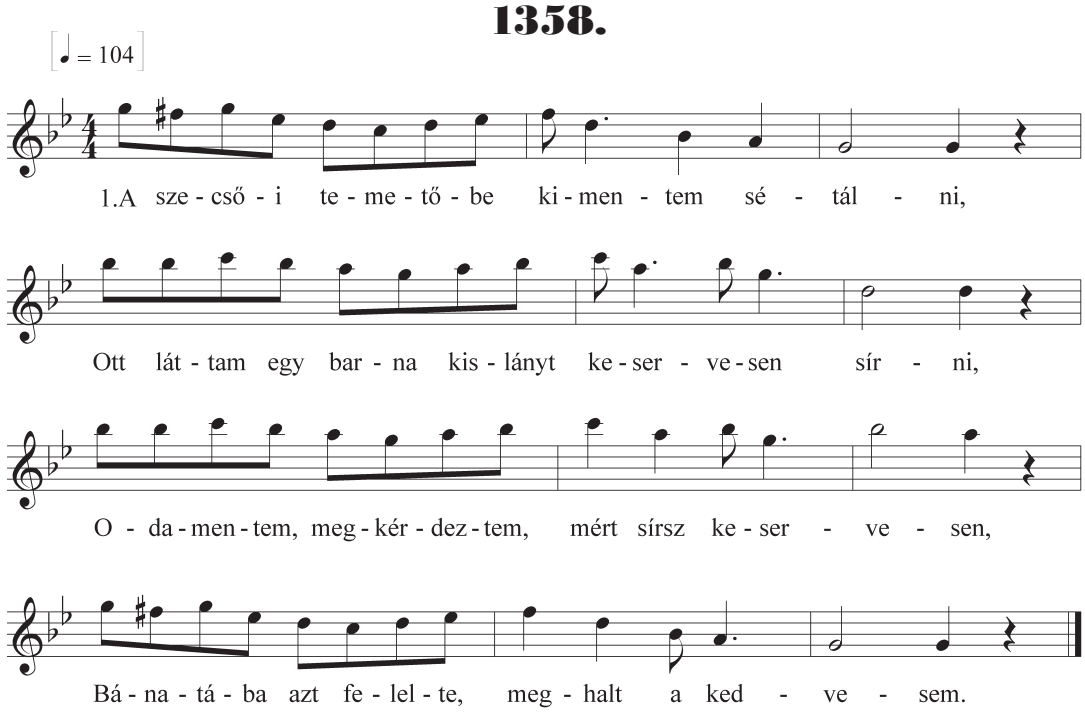
Szentlőrinckáta (Pest), Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.11.

1357.

Káva (Pest), Mohácsi Zsuzsanna (86) Terék József, 2009.III.05.

1358.
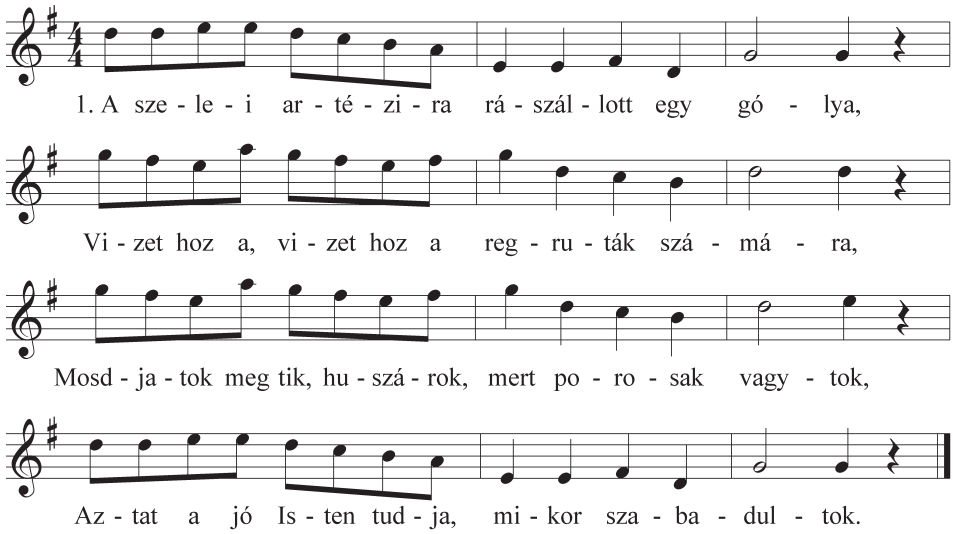

2. A szecsői temetőbe kimentem sétálni,
Ott láttam egy barna kislányt kék ibolyát szedni,
Odamentem, megkérdeztem, minek az ibolya,
Bánatába azt felelte, jó lesz a síromra.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66) Terék József, 2013.III.28.

1359.

Tempo giusto

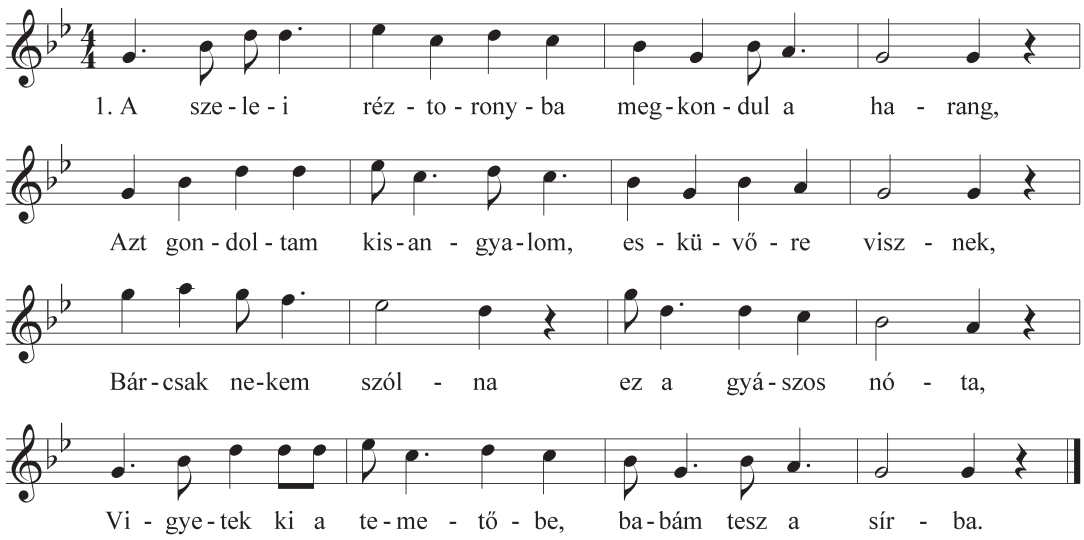

2. A mi házunk tetejire rászállott egy fecske,
Levelet visz a szájába, nem t'om, mi van benne,
Az van abba beleírva, hogy katona vagyok,
Aztat a jó Isten tudja, mikor szabadulok.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 08596
KR 16149

1360.

Tempo giusto

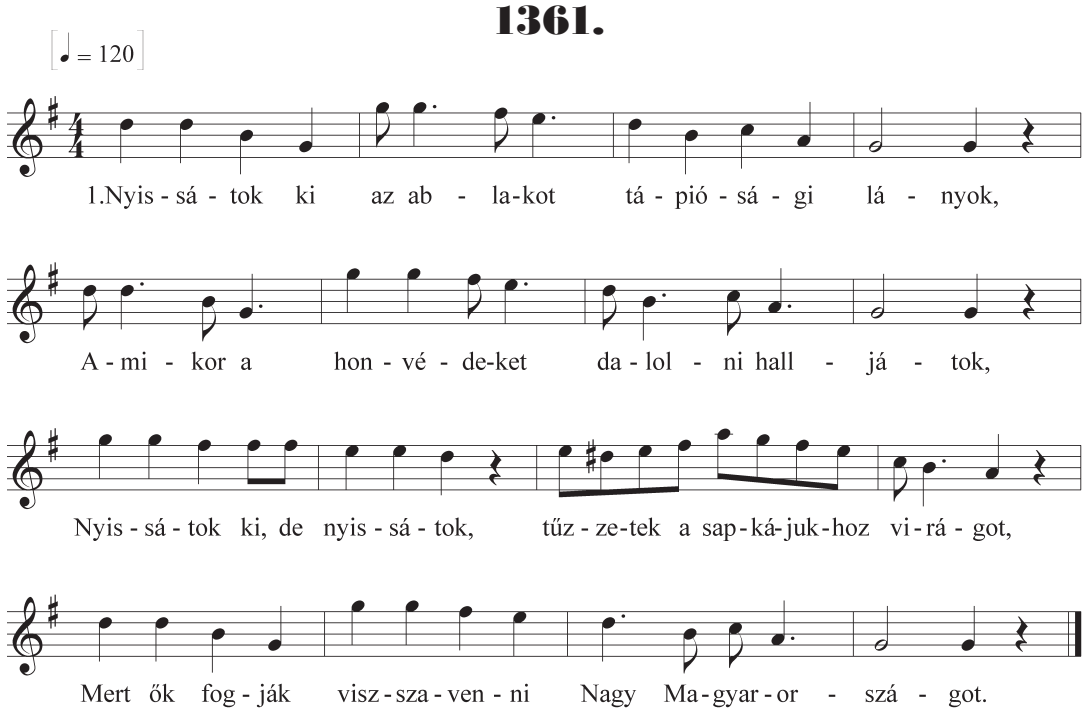
Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 08469
KR 15158 [2034]

Az alábbi szövegváltozattal is énekelhették: [2035]

Megkondultak a harangok a szomszéd faluba',
Csak azt mondják, csak azt mondják, hogy meg vagyok halva.
Nem vagyok meghalva, el vagyok hervadva,
Szép fekete göndör hajam vállamra van hajtva.

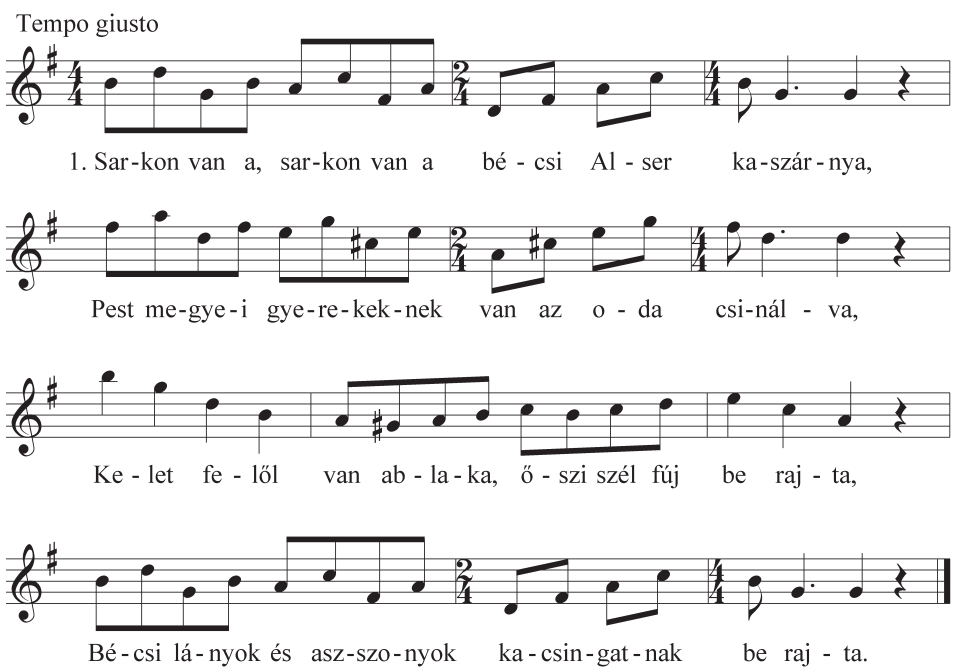
2034 Tápiószele neve fel van tüntetve, mint gyűjtési hely, a lejegyzés hiányzik.
2035 Jobaházán gyűjtötte Bartók Béla 1906 júniusában ezt a szövegváltozatot, de a lejegyzés alapján a tápiószelei variáns kezdő versszaka is lehetett.

1361.

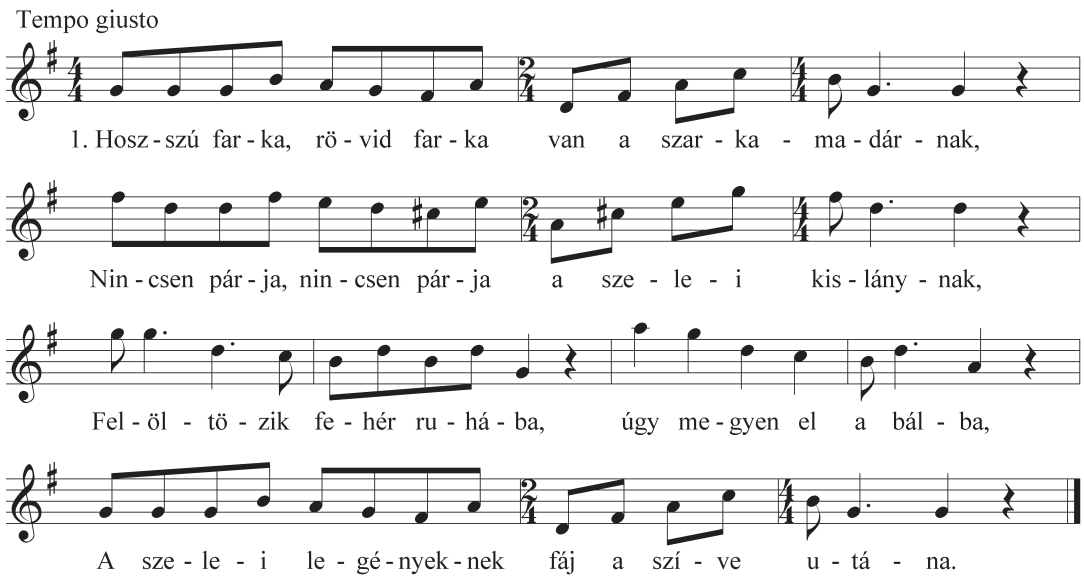
Tápiószág (Pest), özv. Bíbok Sándorné Kun Erzsébet (87) Terék József, 2013.VII.02.

1362.

Szentlőrinckáta (Pest), Ismeretlen adatközlő Kenesei Klein Ilona, 1912?
KR 15232
MS MUS 152/VIII. No.8.

1363.

2. Ferenc József német császár besoroz katonának,
Lovat adott, lovat adott, hogy én gyalog ne járjak,
Adott alám nyerges paripát, hátul varrott sarkantyús csizmát,
Látod, babám, szombat este abba megyek tehozzád.

3. Tizenhármas magyar huszár, ha fölül a lovára,
Belevágja sarkantyúját lova két oldalába,
Büszkén ül a nyeregbe, két lába a kengyelbe,
Ugyan, kedves kisangyalom, jutok-e még eszedbe.

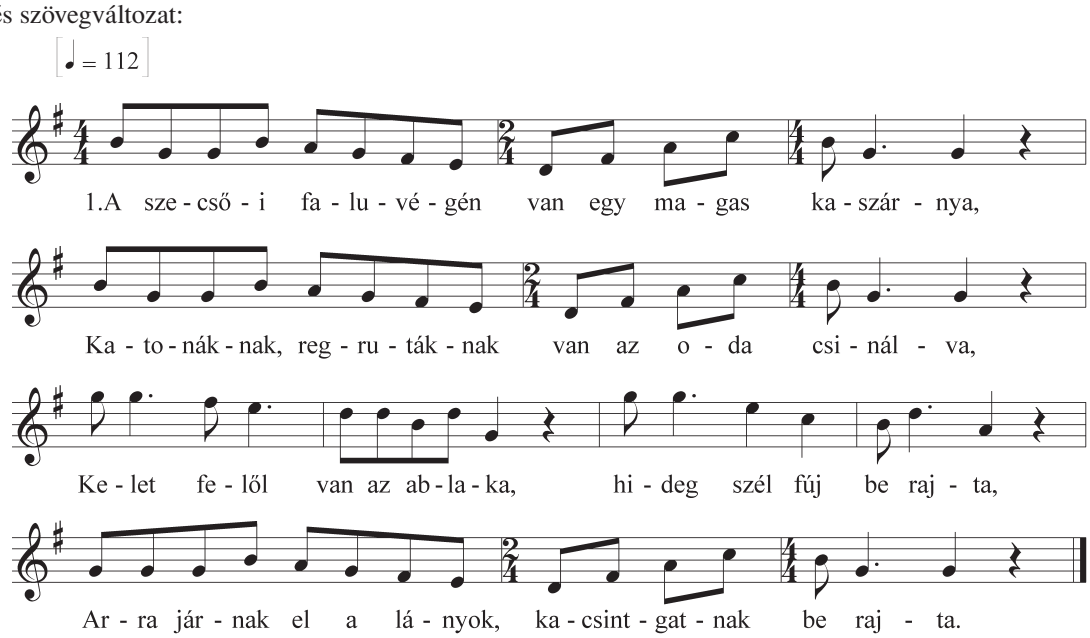
Ismétlésre:

Hogy ne jutnál eszembe, el sem vagy még felejtve
Szombat este tíz órakor öleltelek kedvemre

Tápiószele (Pest), lányok
BR 08939, BR 08940 [2036]

Bartók Béla, 1906.VIII.

Dallam- és szövegváltozat:

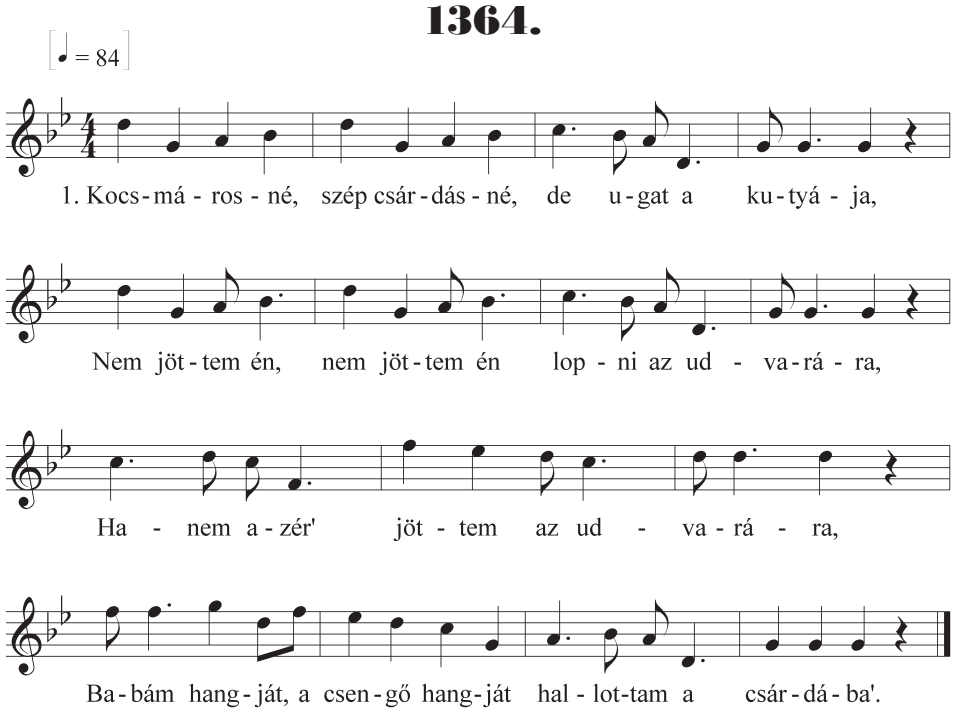
2. Hosszú tolla, fényes tolla van a darumadárnak,
Göndör haja, kökény szeme van a szecsői lánynak,
Lagos cipőt húz a lábára, csókra nyílik a szája,
A szecsői legényeknek fáj a szívük utána.

Tápiószecső (Pest), Gál Károlyné Lesti Ilona (66)

Terék József, 2013.III.18.

2036 A támlapos lejegyzés adatainak vizsgálata alapján csak a 2-3. versszak volt a Tápiószelén gyűjtött szövegváltozat.

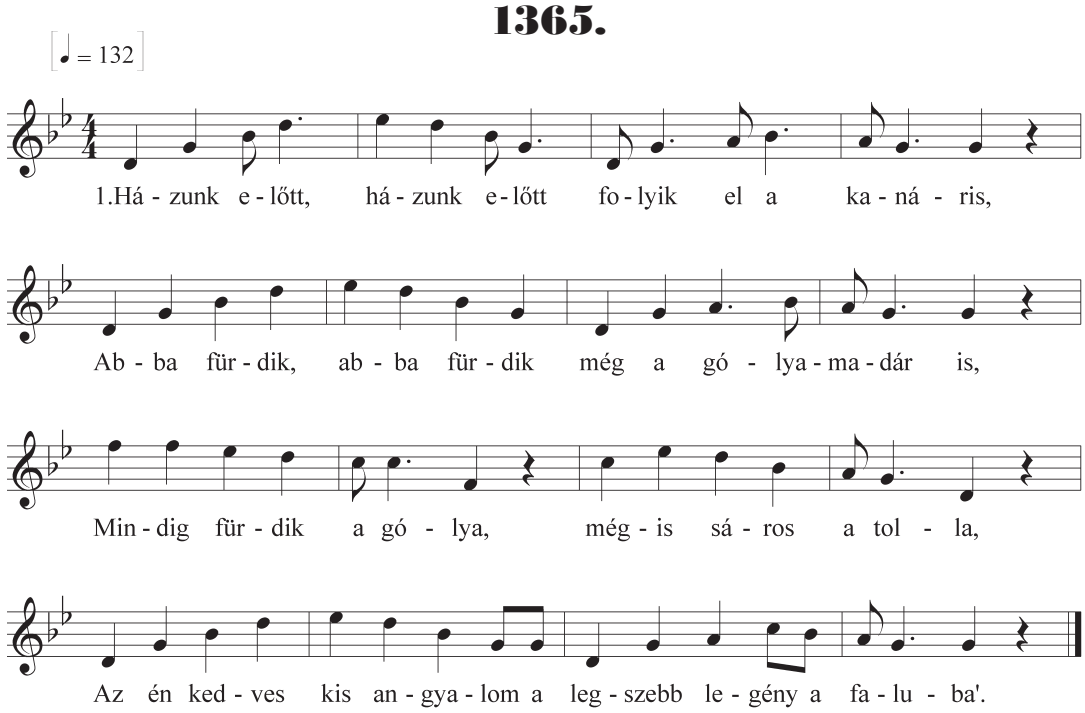
1364.

Ismétlésre:
Hanem azér' jöttem az udvarára,
Babám hangját, a csengő hangját hallottam a kocsmába'.

Tóalmás (Pest), Szekeres Józsefné Tóth Erzsébet (52) Manga János, 1974.
ZTI AP 10988j
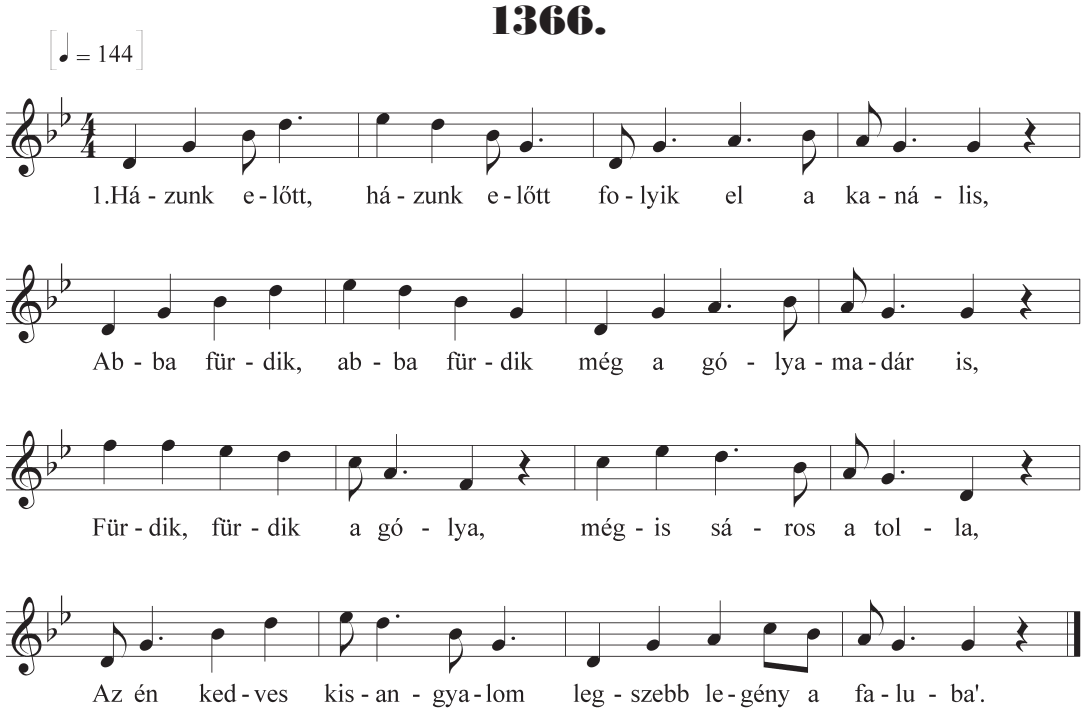
1365.

2. Megüzenem, megüzenem a szeretőm anyjának,
Büntesse meg, büntesse meg az én kedves galambom,
Büntesse meg, ha lehet, mert már engem nem szeret,
Mert megcsalta, gyászba hagyta az én árva szívemet.

Kóka (Pest), Tóth Istvánné Vígh Mária (82) Terék József, 2009.III.10.
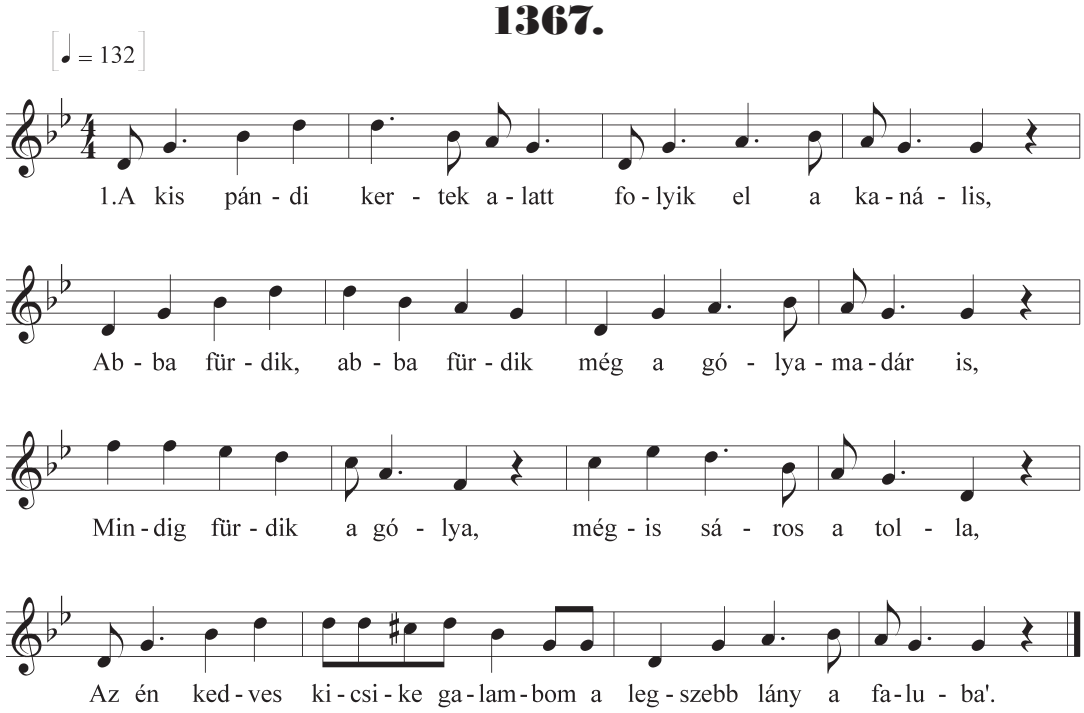
1366.

2. Házunk előtt, házunk előtt, van egy magos eperfa,
Gólyamadár, gólyamadár fészket rakott alatta,
Gólyamadár kerep'li, hogy a falu szépét szereti,
Ha csak lehet, ha csak lehet, az oltár elé vezeti.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.
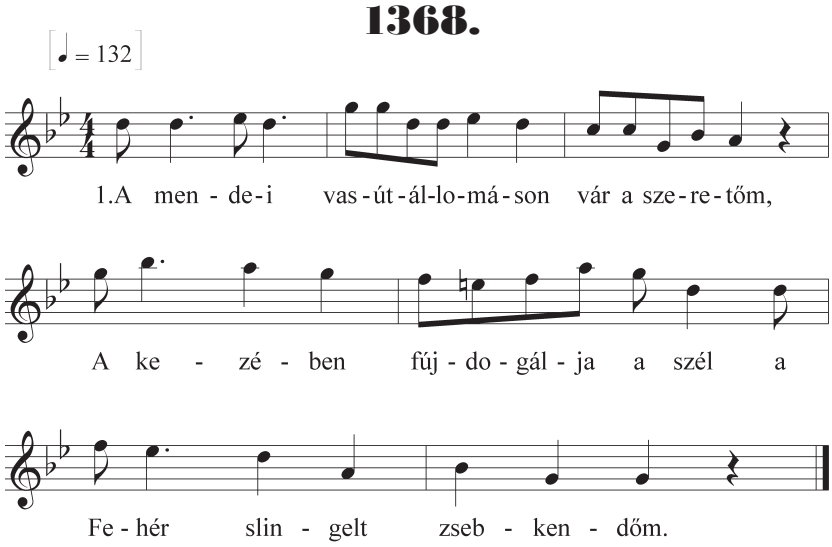
1367.

2. Megüzenem, megüzenem a kis pándi bírónak,
Büntesse meg, büntesse meg a legszebb lányt a faluba,
Büntesse meg, mert megcsalt, megcsalta a szívemet,
Árván hagyta, árván hagyta az én bús életemet.

Pánd (Pest), Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.24.

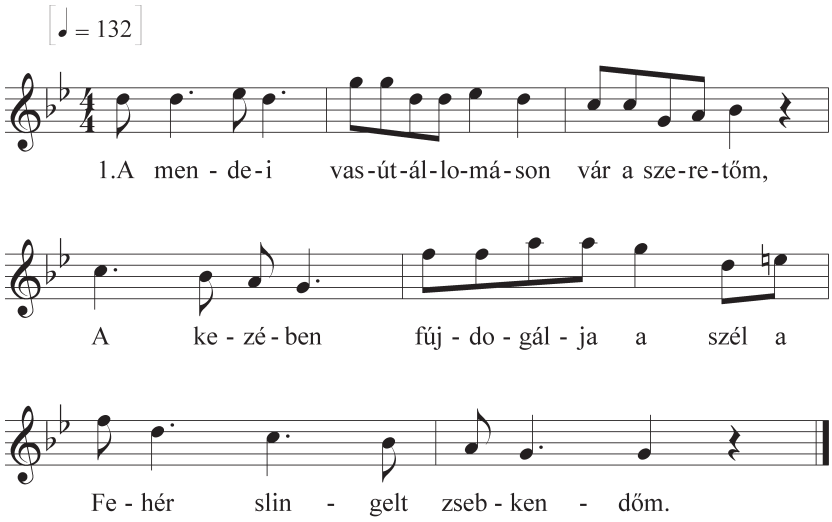
1368.

2. Eltiltották tőlem a szeretőm, jaj, de sajnálom,
El sem tudom soha felejteni,
Míg élek a világon.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.
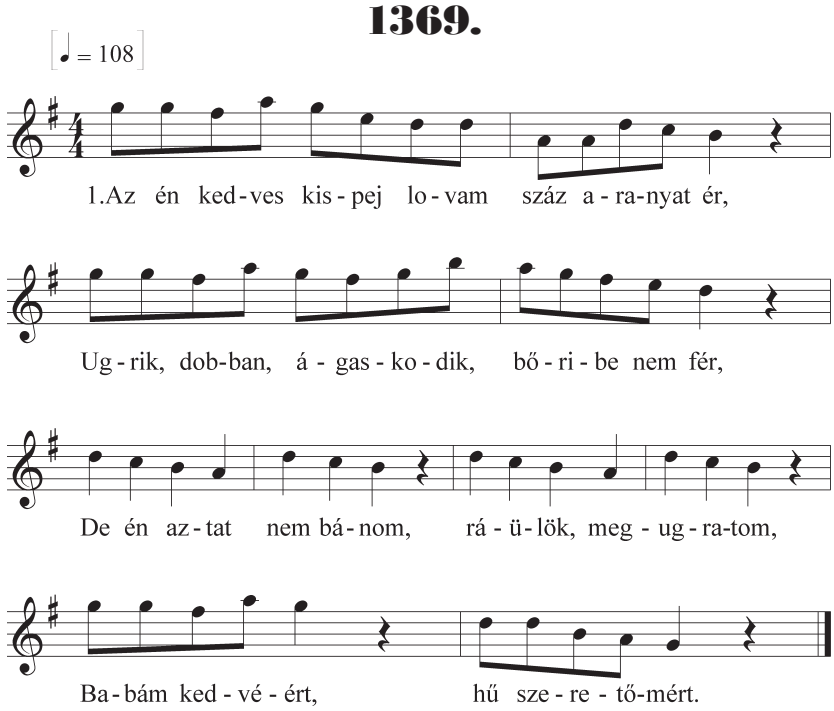
Dallam- és szövegváltozat:

2. Fehér slingelt zsebkendőmet, sej, de nem sajnálom,
Szép vagy babám, tudtalak szeretni, de
Nehéz tőled elválnom.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

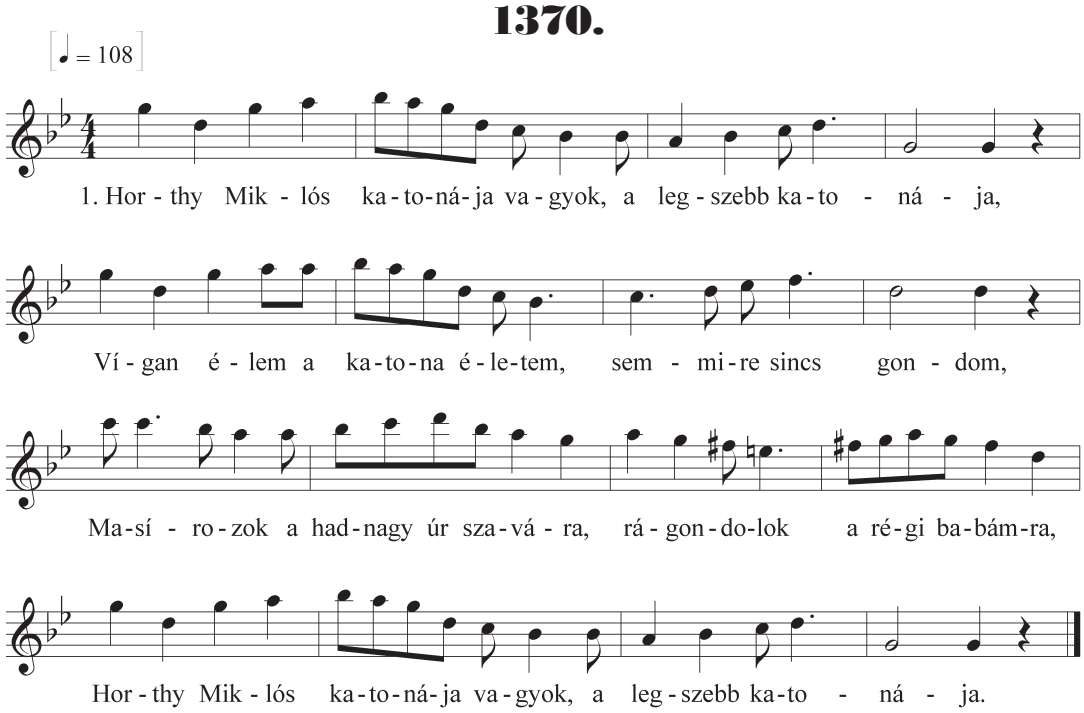
1369.

2. Huszár voltam, az is leszek, az is maradok,
Sír a kedves kis angyalom, rá se hallgatok,
Sirathatsz már, nem bánom, még egyszer megpróbálom,
Babám kedvéért, hű szerelméért.
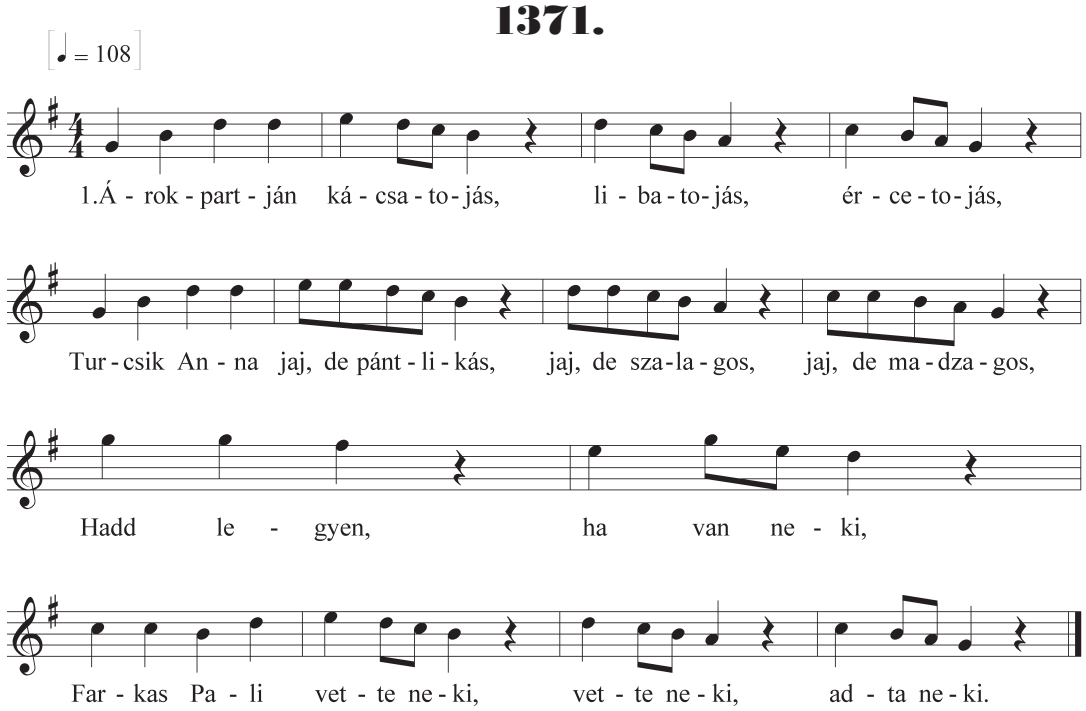
Kóka (Pest), Gálos Teréz (56) Szécsényi Dénesné, 1954.
ZTI LSZ 43379

1370.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
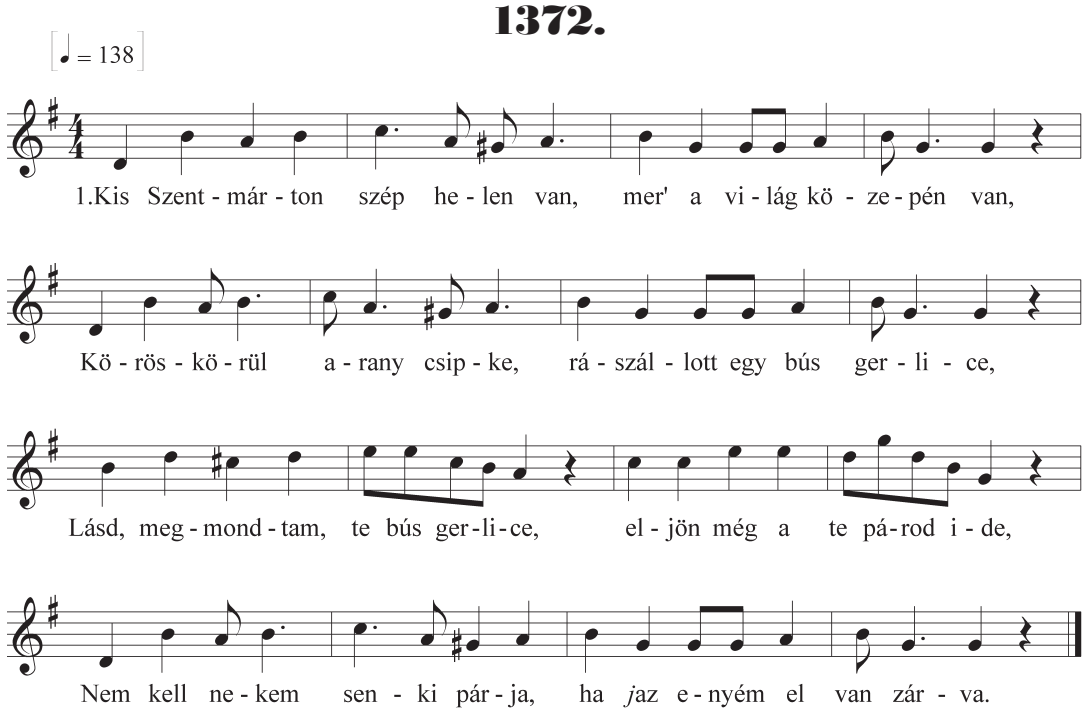
1371.

Tápiósáp (Pest), Szántai Mari (14)
ZTI LSZ 44027

Schnöller Mária, 1954.V.30.

1372.

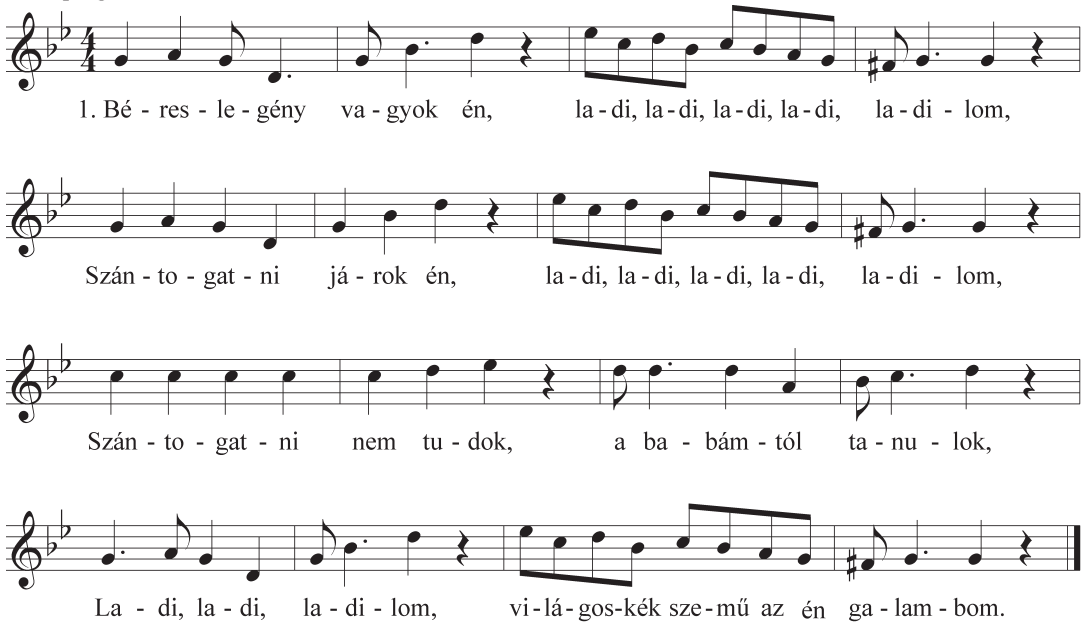

Tápiószentmárton (Pest), Kis Pálné Rehor Csöre (62)
ZTI AP 02280e

Paulovics Géza, 1958.V.14.

1373.

Tempo giusto
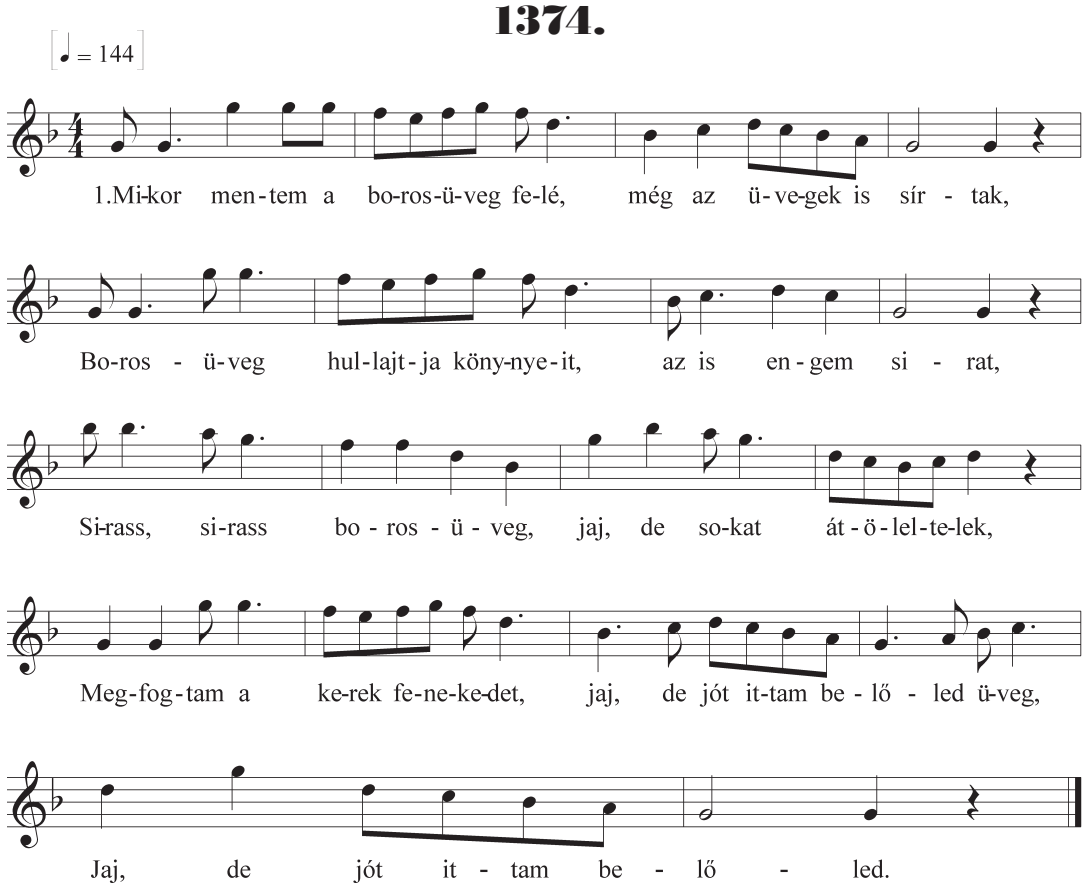

2. Huszárgyerek vagyok én, ladi, ladi, ladi, ladi, ladilom,
Lovagolni járok én, ladi, ladi, ladi, ladi, ladilom,
Lovagolni nem tudok, a babámtól tanulok,
Ladi, ladi, ladilom világoskék szemű az én galambom.

3. Molnárlegény vagyok én, ladi, ladi, ladi, ladi, ladilom,
Vámot szedni járok én ladi, ladi, ladi, ladi, ladilom,
Nem jól szedtem a vámot, megcsalták a babámat,
Ladi, ladi, ladilom, világoskék szemű az én galambom.

Tápiószele (Pest), lányok — Bartók Béla, 1906.VIII.
BR 09215

Megjegyzés: „Egy esztendeje tudják.”
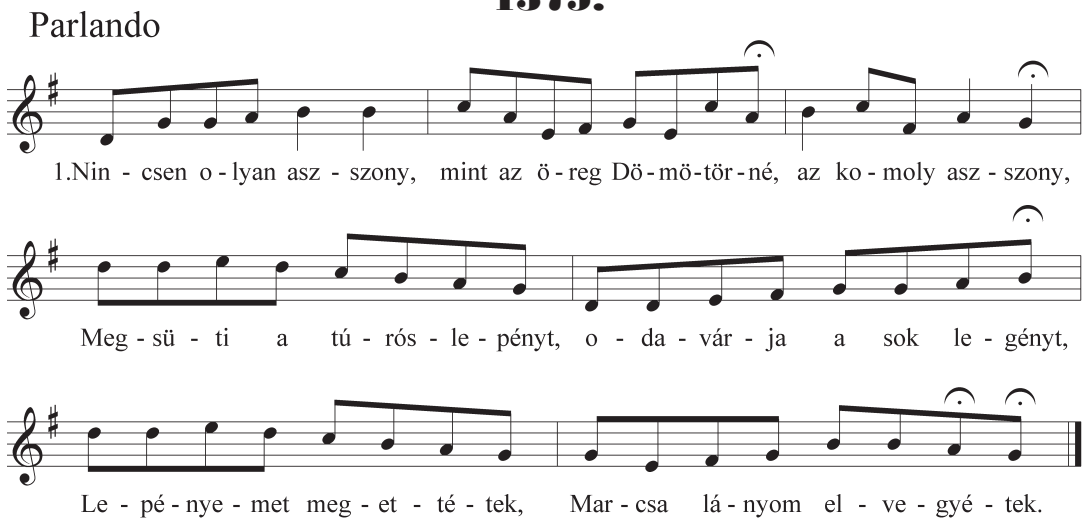
1374.

2. Mikor mentem Oroszország felé, még a fák is sírtak,
Rezgő nyárfa hullajtja levelét, az is engem sirat,
Sirass, sirass rezgő nyárfa, boruljál a babám vállára,
Súgd meg néki bele a fülébe, fáj, fáj, fáj a szívem érted babám,
Fáj, fáj, fáj a szívem érted.

Farmos (Pest), Farmosi Nyugdíjas Klub — Terék József, 2009.III.03.
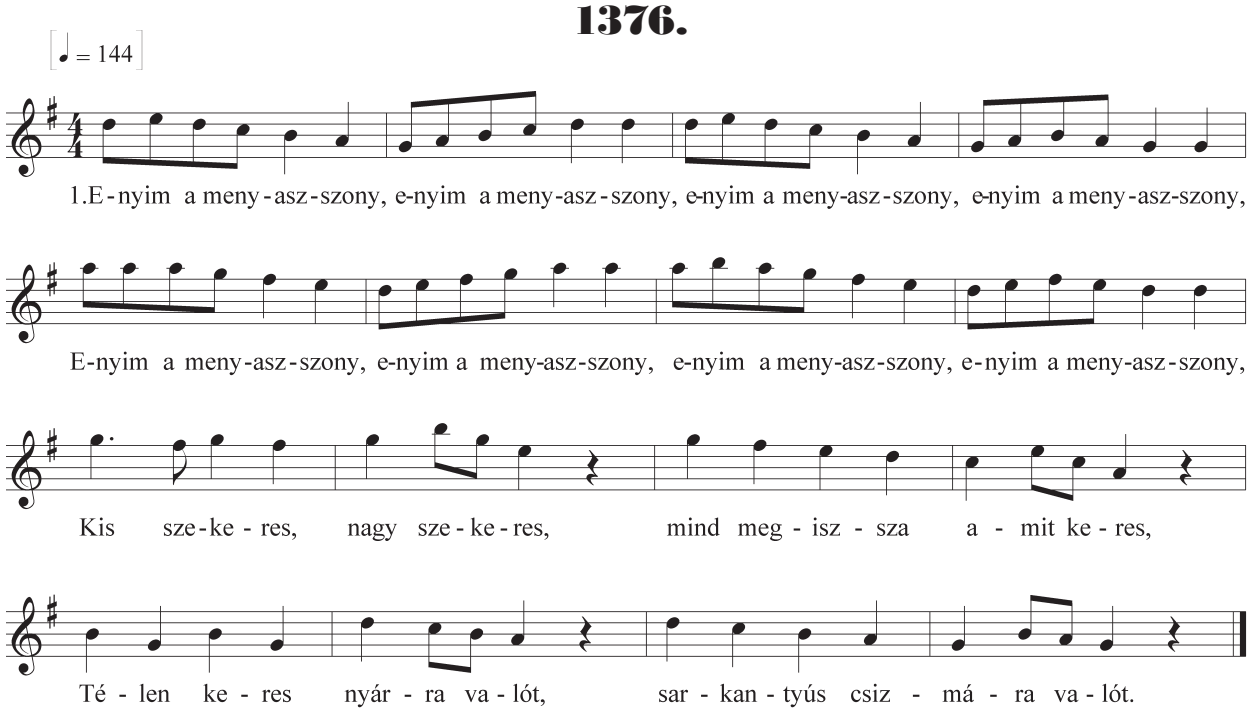
1375.

Ismétlésre:
Nem köll nékünk a kend lánya, szőlőzsírral van kikenve az orcája,
Nem az Isten adta rája, maga keze, kutya körme kente rája.

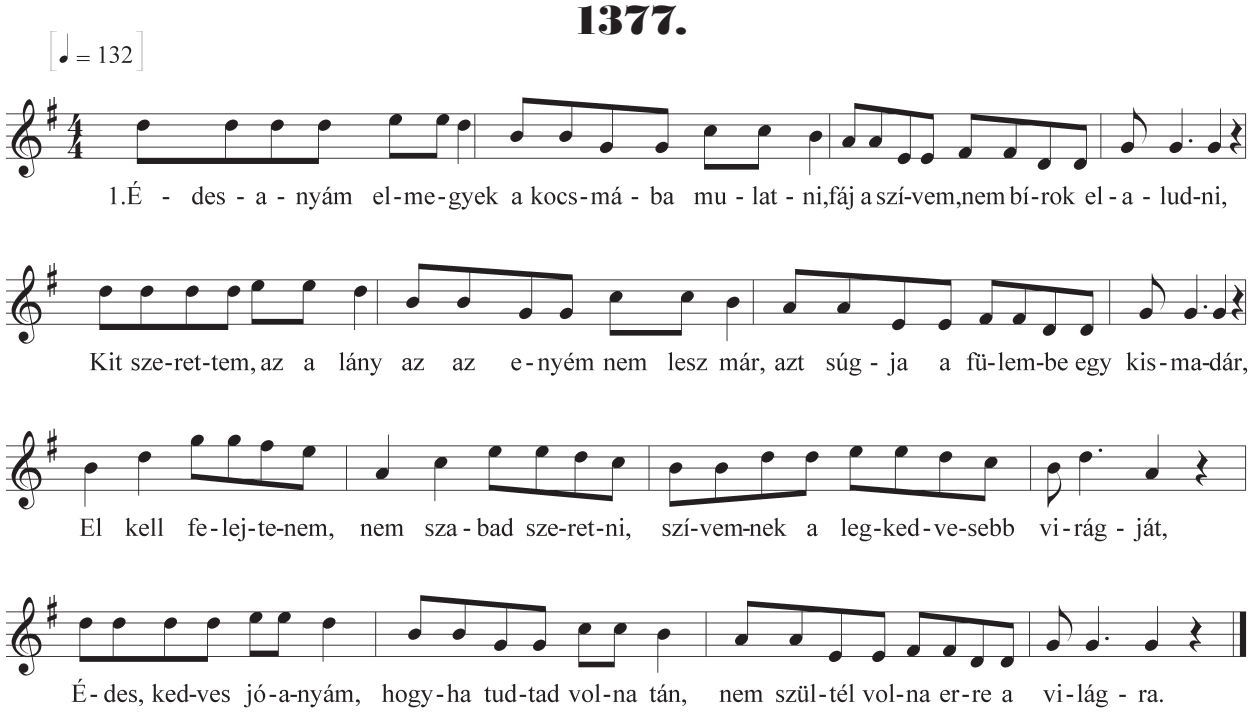
Tápiószentmárton (Pest), Koncsik József (69) — Tóth János, 1982.

1376.

Tápiság (Pest), Inoka László (73) Terék József, 2009.III.18.
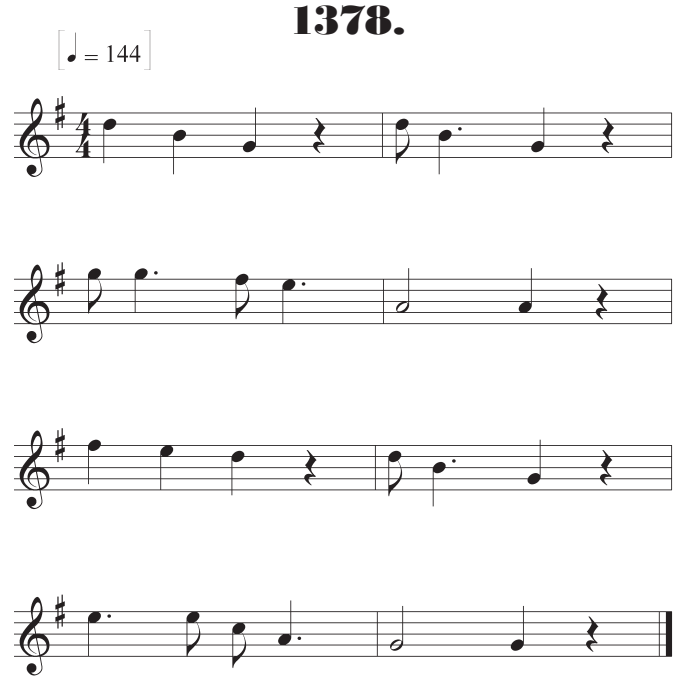
1377.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

14.4.8
Hangszeres gyűjtések
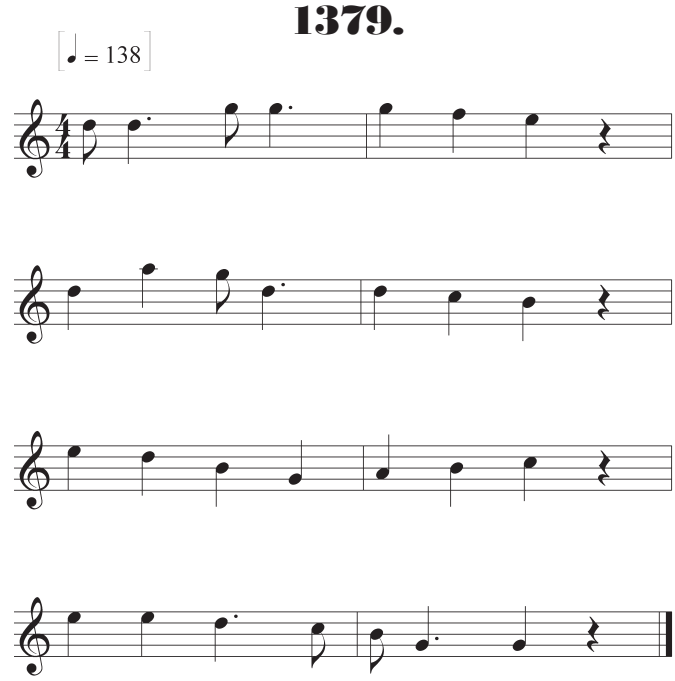
1378.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
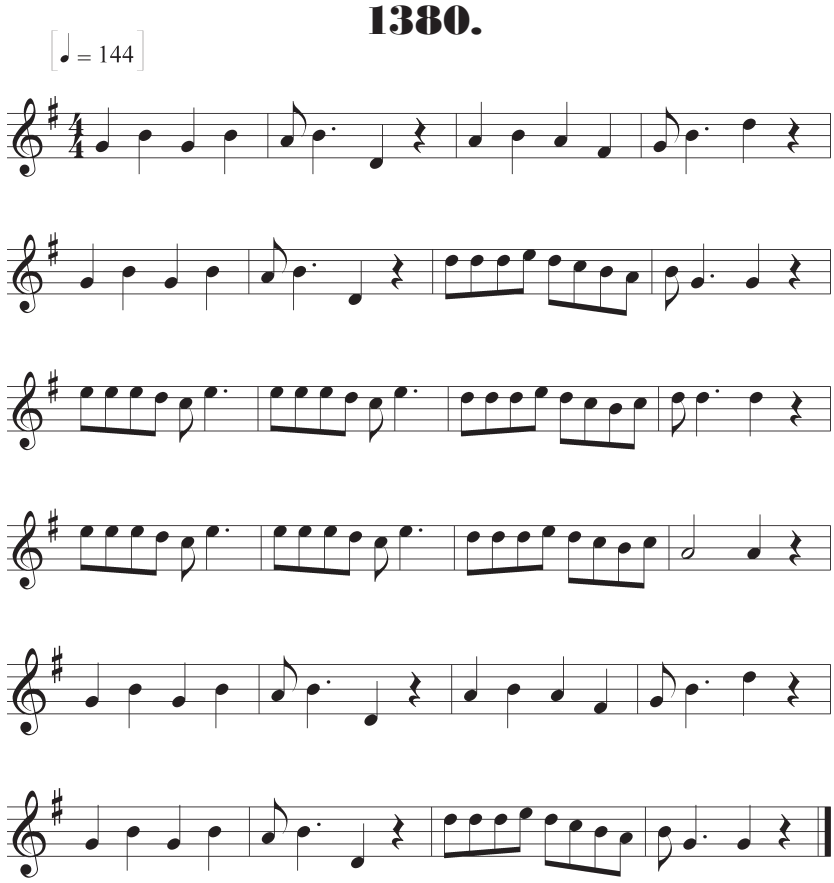
1379.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
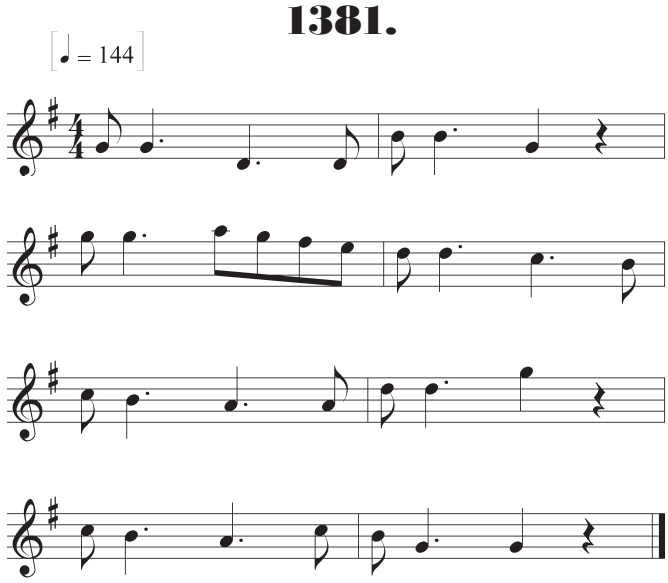
1380.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Polgári hétlépés tánc, tót népdal. Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
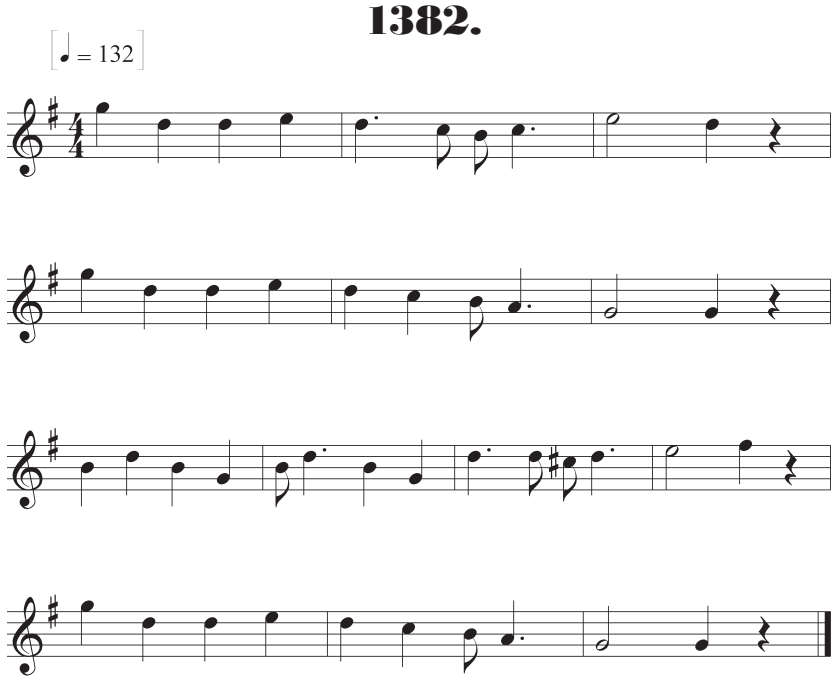
1381.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Tót népdal. Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
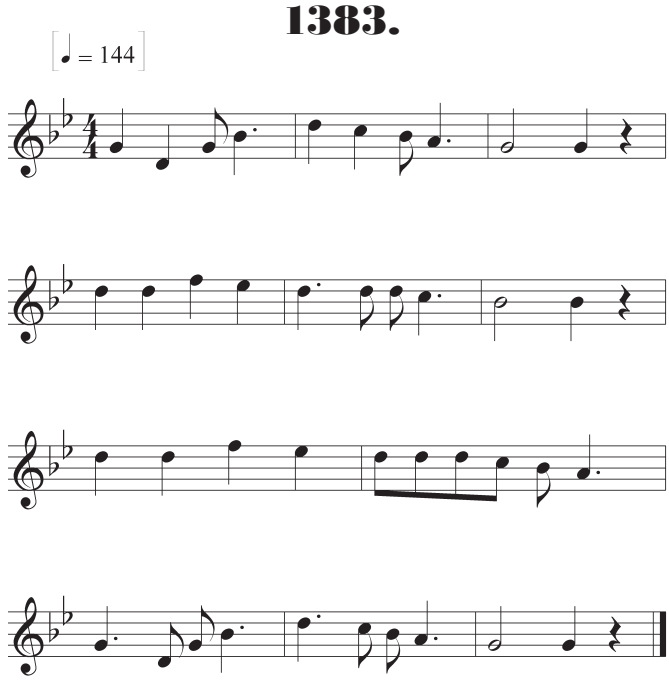
1382.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
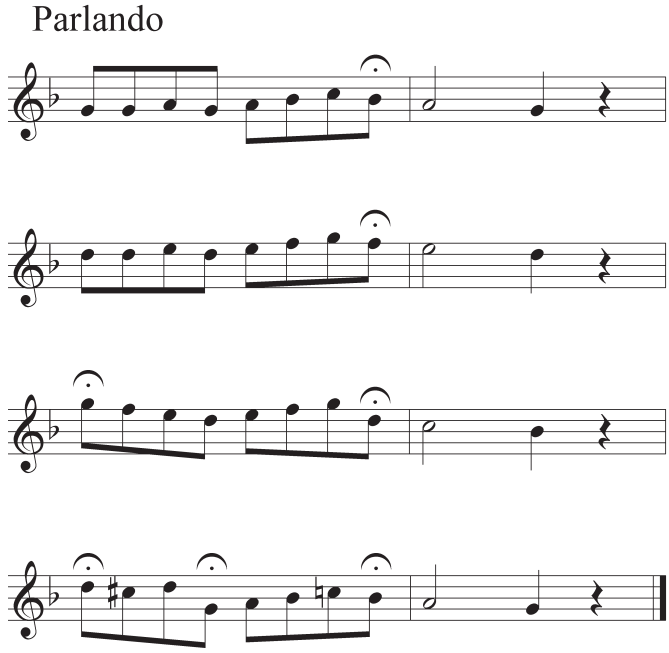
1383.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
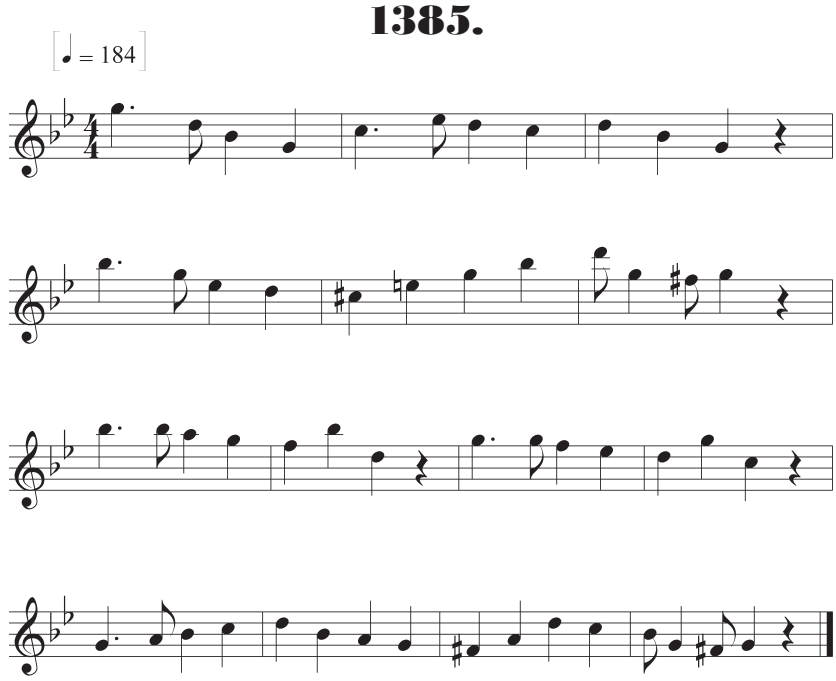
1384.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
A folklorizálódott műdalt Egressy Béni (1814-1851) és Petőfi Sándor (1823-1849) írta.
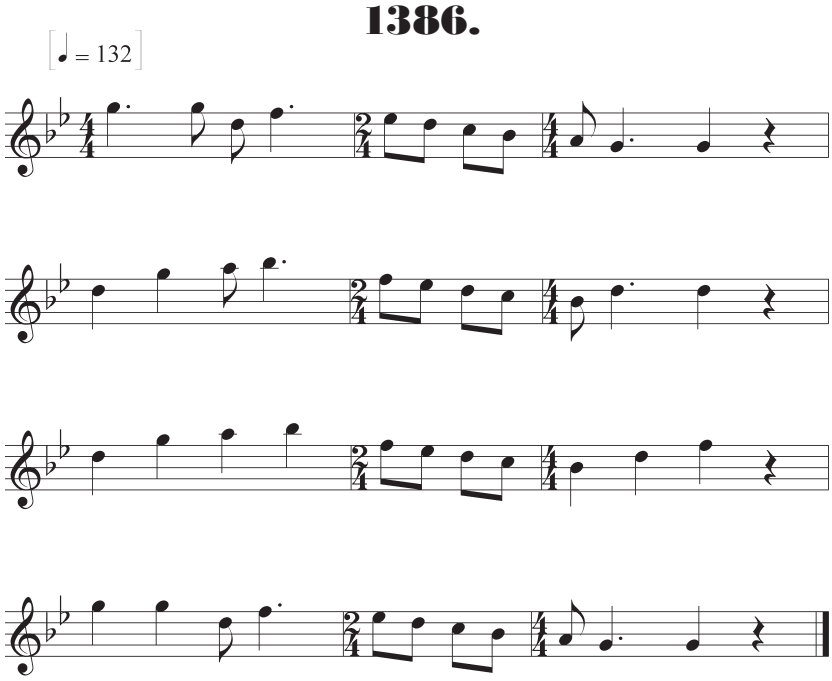
1385.

Tápiószecső (Pest), tápiószecsői cigányzenekar Martin György, 1978.II.18.
ZTI AP 12159l

Megjegyzés: Tápiószecsői friss csárdás.
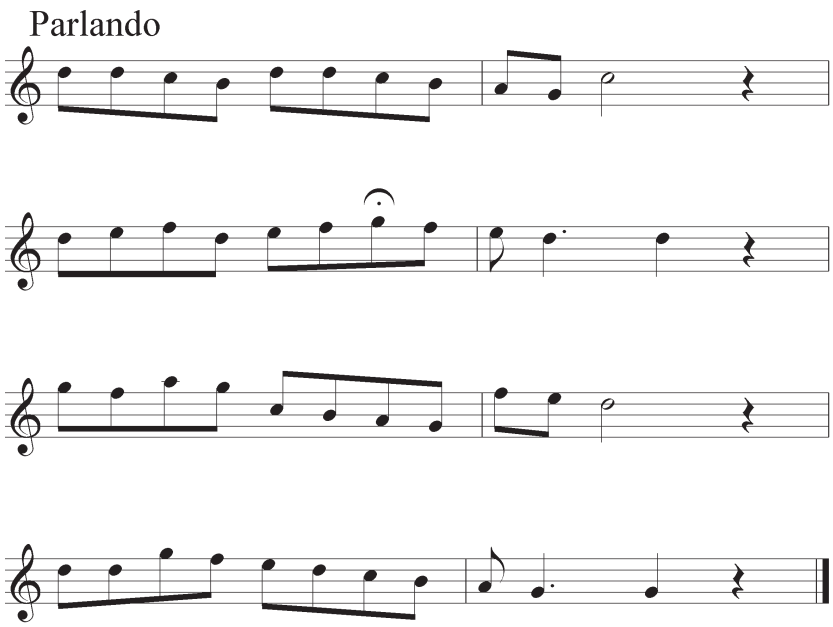
1386.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
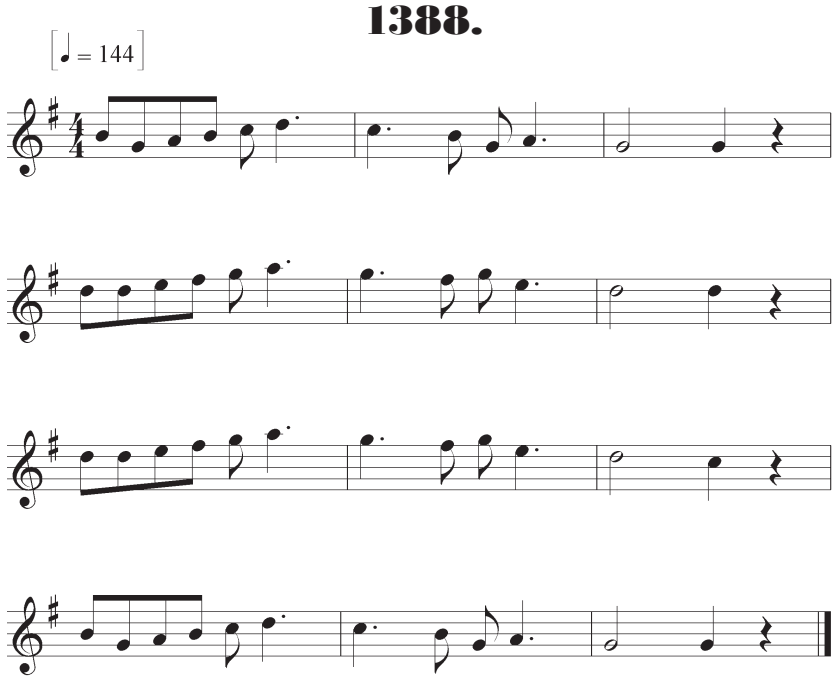
1387.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
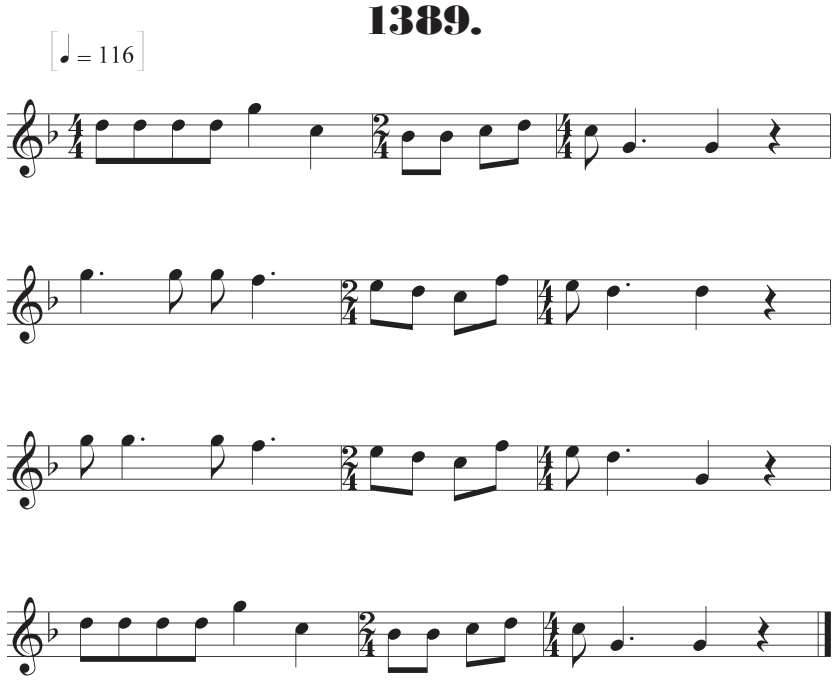
1388.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
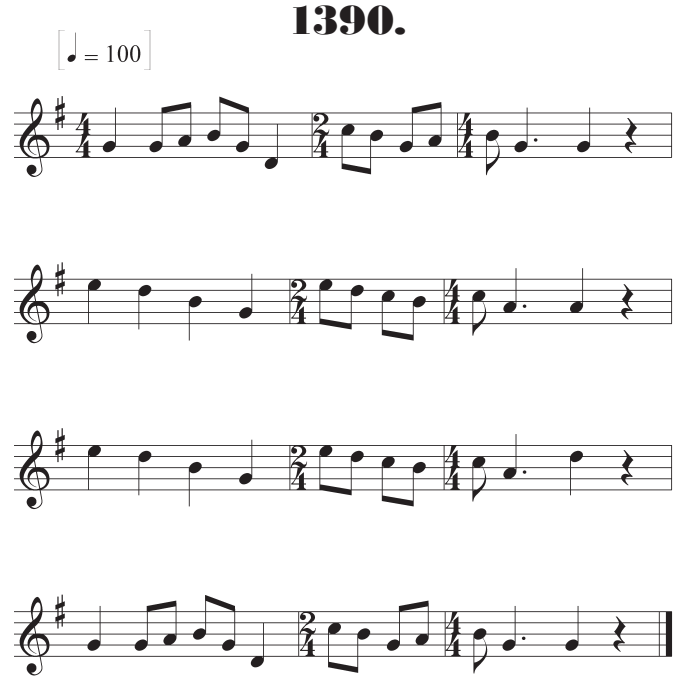
1389.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
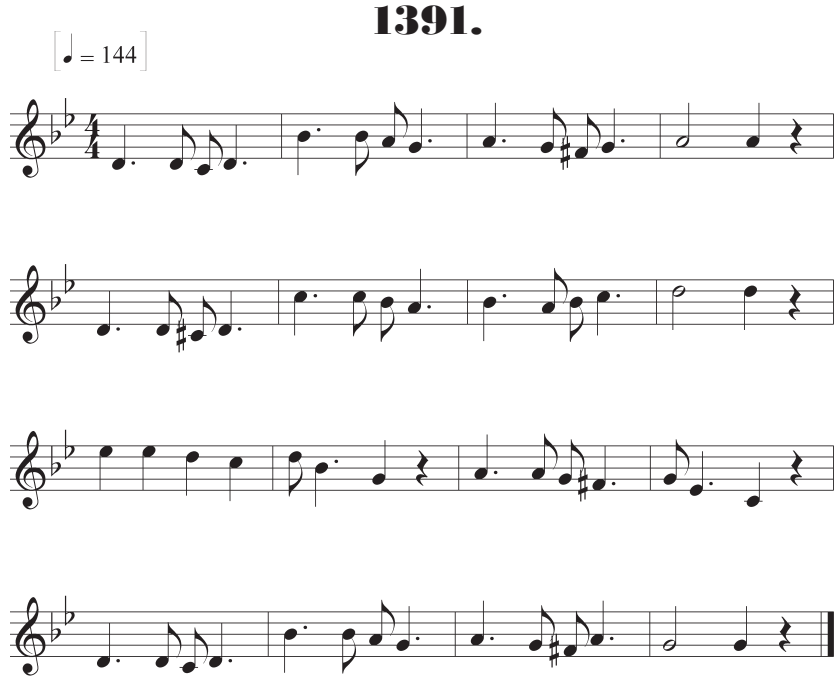
1390.

Tápióbicske (Pest), Losó László (74) Terék József, 2009.III.09.

Megjegyzés: Az adatközlő tápióbicskei prímás.
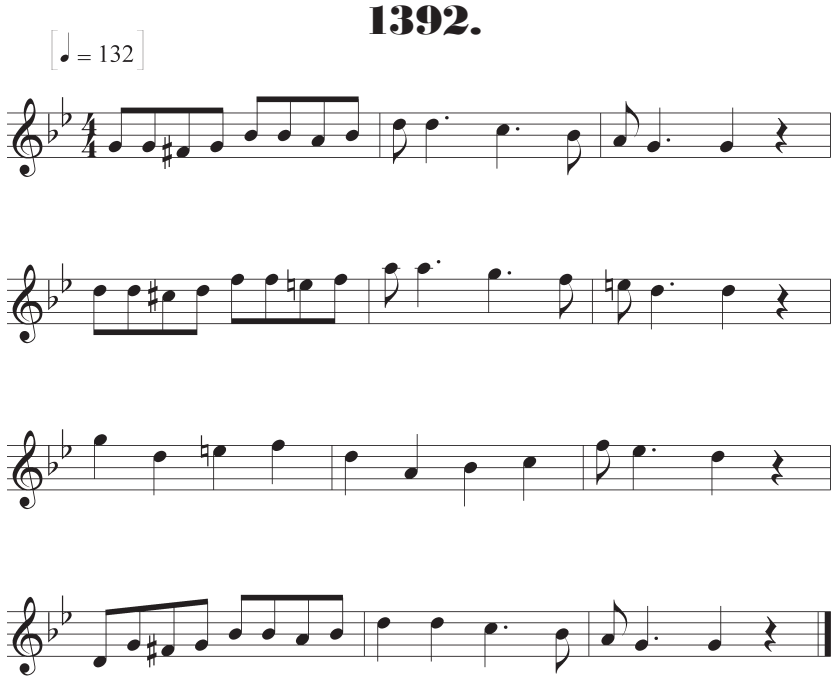
1391.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Tót népdal. Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
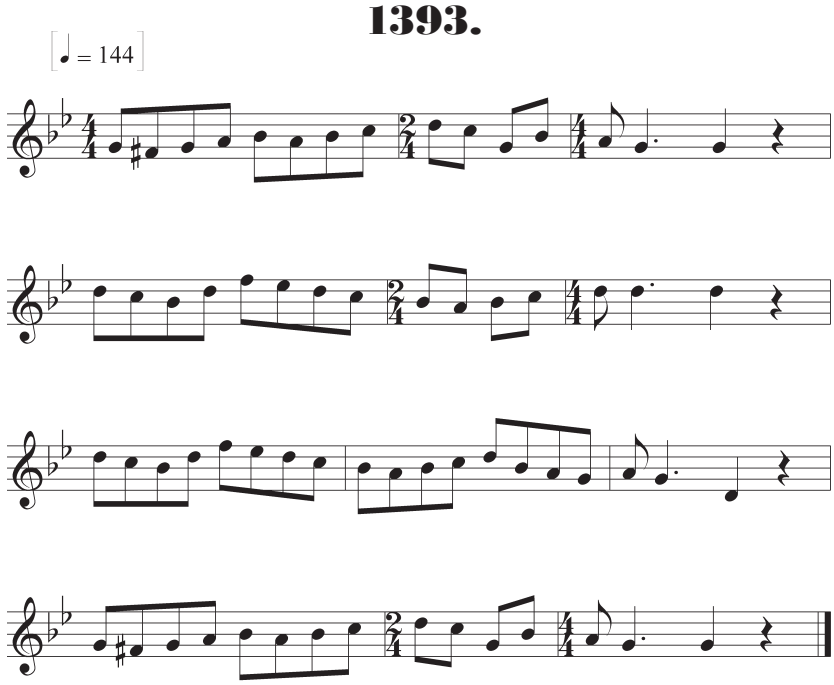
1392.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) [2037] Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: A magyarnótát Dankó Pista (1858-1903) és Papp Zoltán (1862-1919) írták „Nem fúj a szél, nem forog a dorozsmai szélmalom” címmel.
Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.

1393.
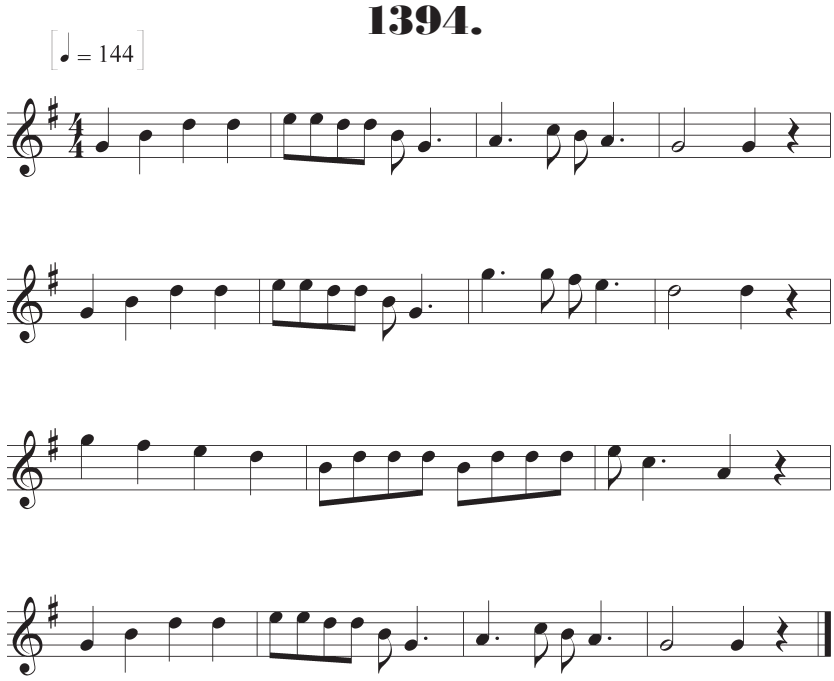

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.18.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.

2037 A prímás a Farmos és Jászberényi között található Újerdőben (Tápiói tanyavilág része) született.
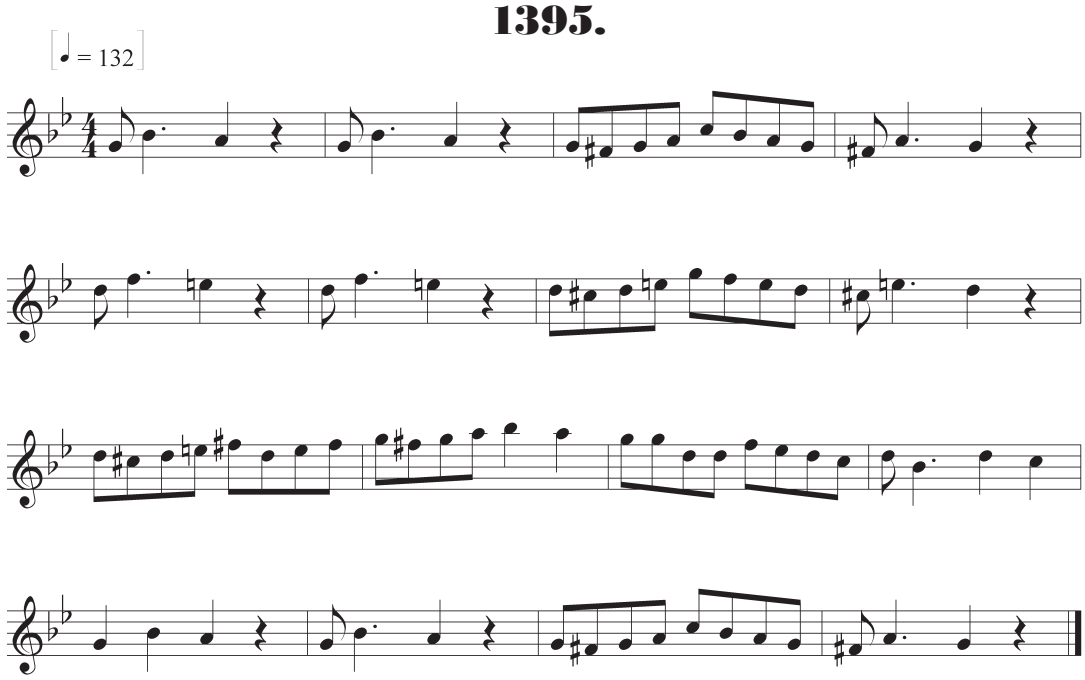
1394.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: Tót népdal. Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.

1395.
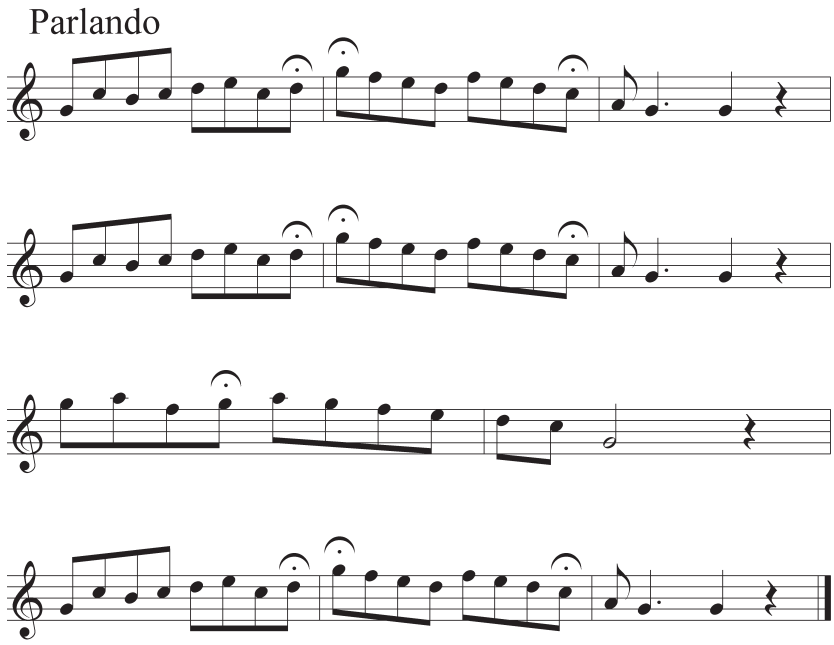

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: A magyarnóta dallamát Felber Pál (1884-?) írta, szövegét Ferkó István (1943-2007) és Miklóssy József (1948-) „Somogyba', Kaposba', a legények nem mulatnak titokba" címmel. A nóta ismert „Húzzátok, cigányok, én mulatok, nem a falusi lányok" címmel is, melyet Bartók Béla is dokumentált népzenekutató munkája alkalmával. [2038]
Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.

2038 BR 12411
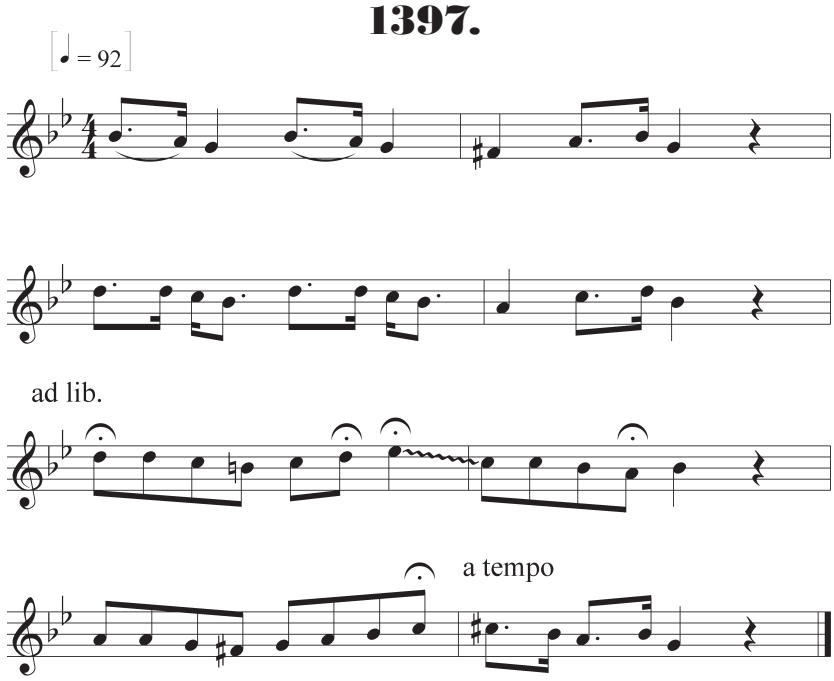
1396.

Jászboldogháza (Jász-Nagykun-Szolnok), Kocza József (89) Terék József, 2013.XI.13.

Megjegyzés: Az adatközlő a farmosi falusi banda és a peresi banda egykori prímása.
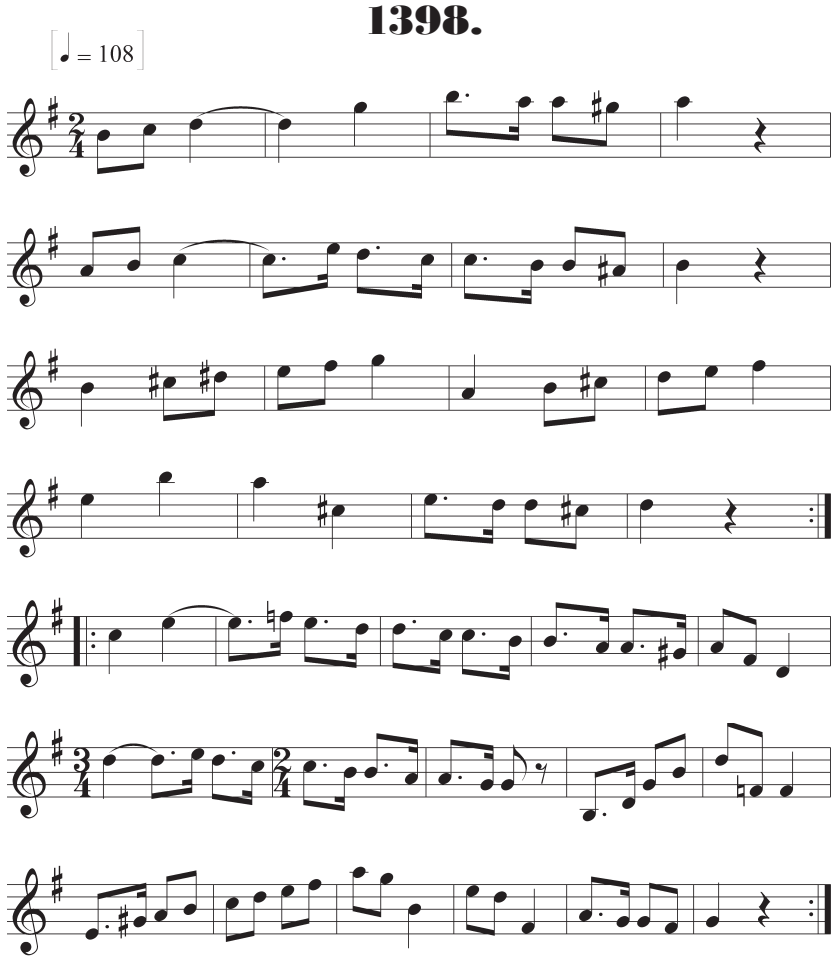
1397.

Tápiószele (Pest), Fehér Bertalan (66) Terék József, 2011.VIII.01.

Megjegyzés: Az adatközlő tápiószelei születésű, Nagykátán élő prímás.
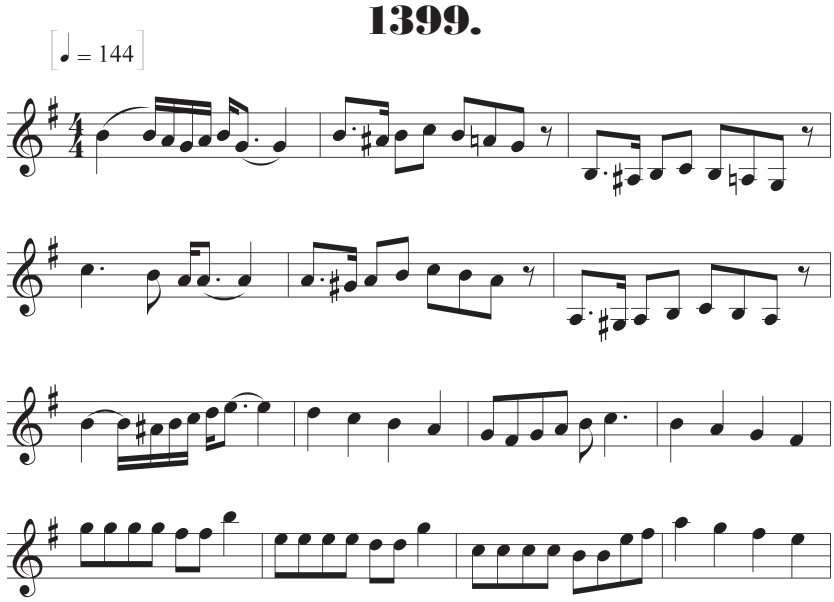
1398.

Tápióbicske (Pest), Losó László (74) Terék József, 2009.III.09.

Megjegyzés: Az adatközlő tápióbicskei születésű, ott élő prímás, aki a verbunkost Bicskei verbunknak ismeri. A művet Rózsavölgyi Márk (1789-1848) írta.
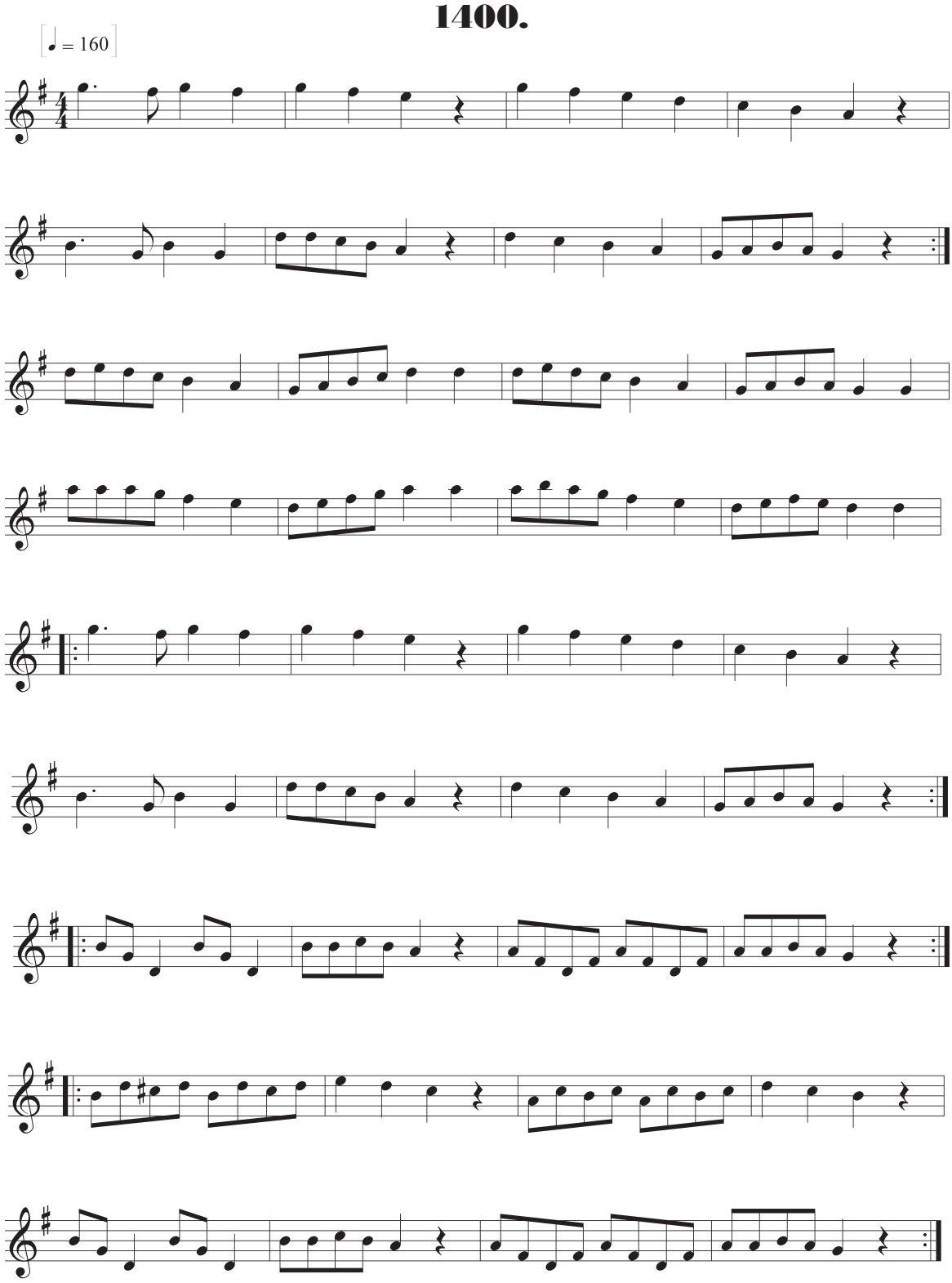
1399.

Tápiószele (Pest), Fehér Bertalan (66) Terék József, 2011.VIII.01.

Megjegyzés: Az adatközlő tápiószelei születésű, Nagykátán élő prímás. A művet Tápió menti verbunk néven ismerte, helyi öreg muzsikusoktól tanulta.

1400.
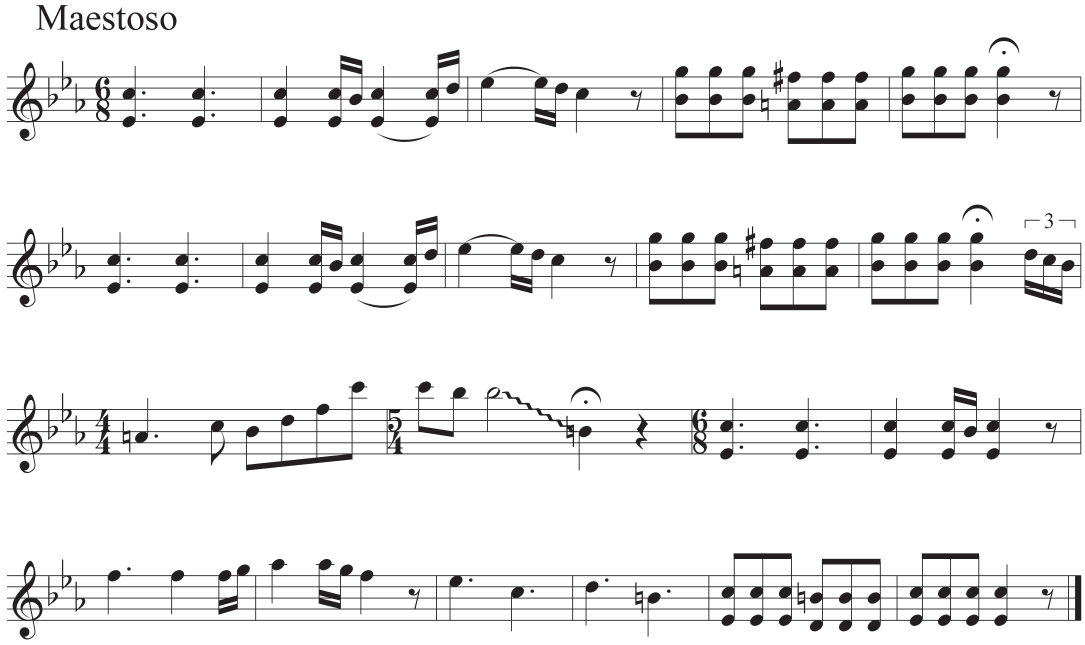

Nagykáta (Pest), Ismeretlen adatközlő

Terék József, 2009.III.01.

Megjegyzés: Tót menyasszonytánc. A dallamfűzért ebben a változatban muzsikálják a tápiószecsői zenekarok hosszú évtizedek óta, a menyasszonytáncok kizárólag erre mentek a 20-21. század fordulójáig.

1401.
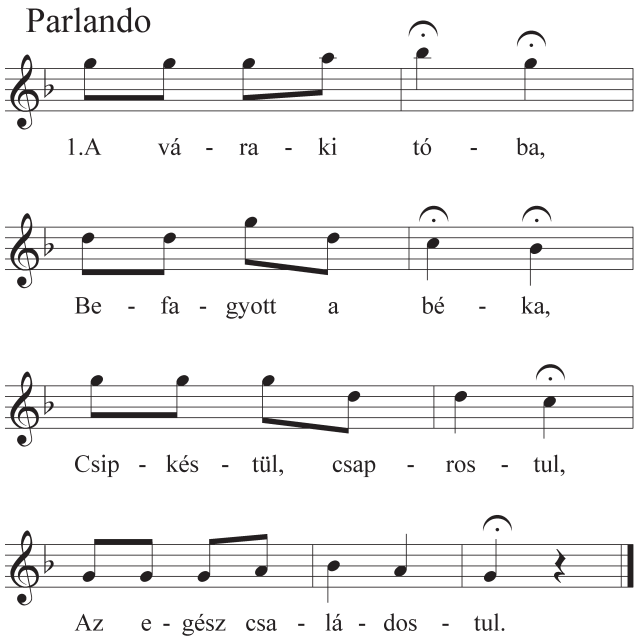

Tápiószele (Pest), Fehér Berci (66) Terék József, 2011.VIII.01.
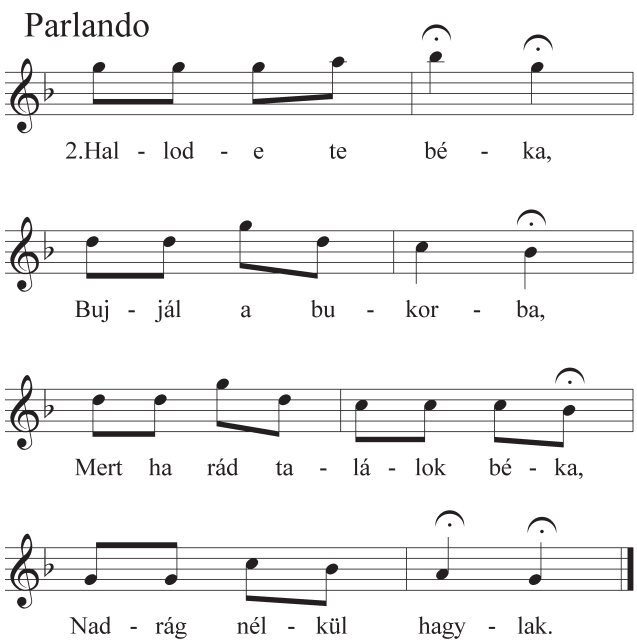
Megjegyzés: Az adatközlő tápiószelei születésű, Nagykátán élő prímás. A halottkísérőt Fehér József prímástól, ismertebb nevén Pipi Jóska bácsitól tanulta még Tápiószelén. A művet ezen a néven ismert: „Pipi" Jóska bácsi féle halottkísérő.
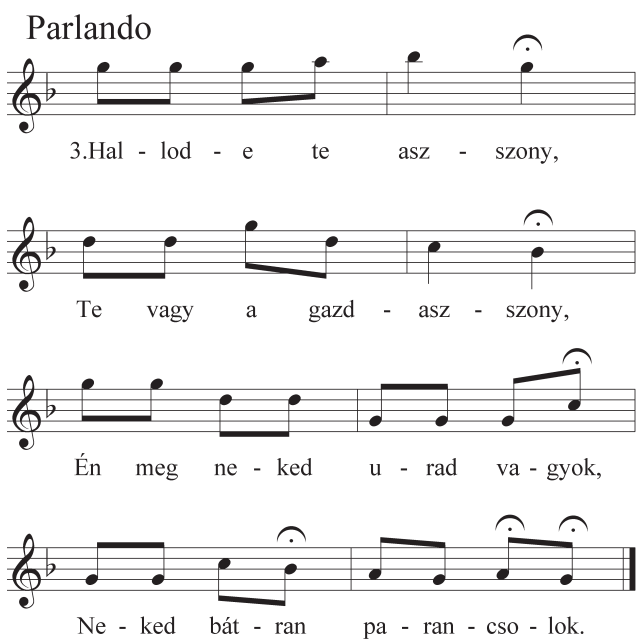
14.4.9
Nemzetiségi népdalok

14.4.9.1
Cigánydalok

1402.
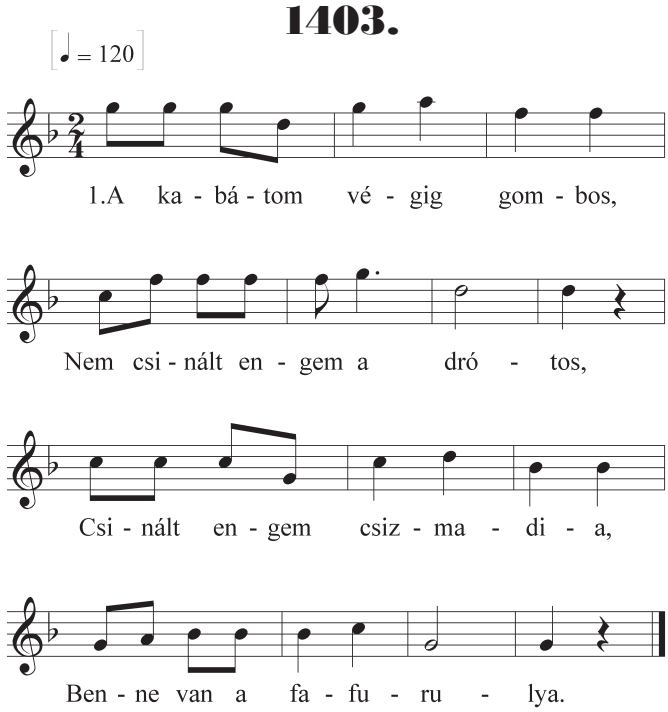

Kóka (Pest), Raffael János (48), Raffael Farkas (23)
ZTI LSZ 02865

Schnöller Mária, 1956. IV.

1403.

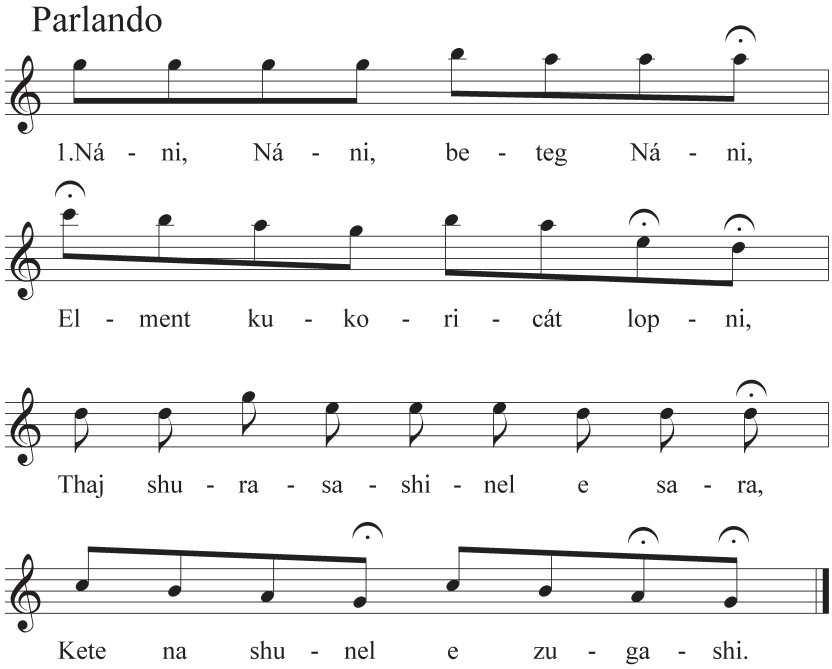

Tápiószecső (Pest), Maha Gyuláné (22) Gulyás László, 1959.
ZTI LSZ 16808

Megjegyzés: A hanganyag megtalálható a Gulyás László által 1958. szeptember 04-én, Tápiószecsőn készített hangfelvételen. Mivel az adatközlő, illetve a támlapon található lejegyzés a pergetéssel együtt megegyezik a felvételen lévővel, valószínűsíthető, hogy ez az eredeti gyűjtési dátum.
A lejegyzés eredetileg Maácz László lejegyzőfüzeteiből lett kimásolva. A Maácz magnószalagot letörölték a jegyzetek alapján, melynek eredetije (vagy másolata) a Zenetudományi Intézetben az Mg 06704 azonosítószámú adathordozón elérhető.

1404.

Parlando

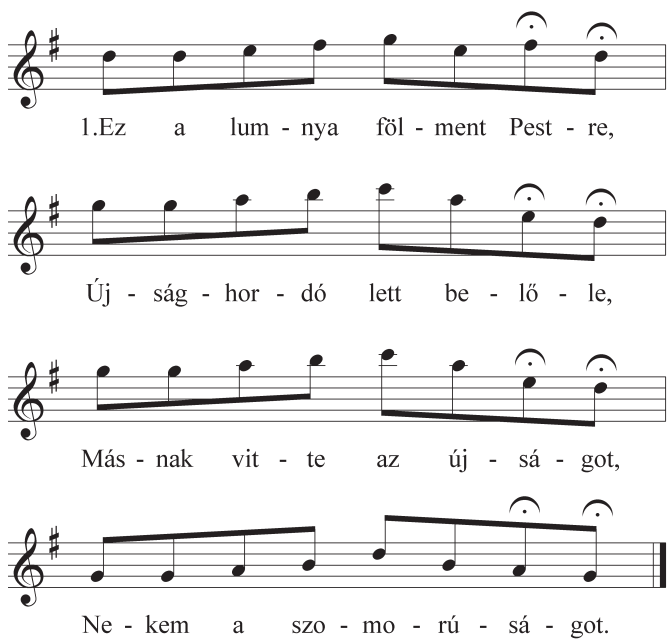

2.Phenta mange muri gazhi,
Kon sas kathe pe fejastra,
Thaj sas kodi e muca,
Ke la muca naj kalapo.

Kóka (Pest), Raffael János (48), Raffael Farkas (23) Schnöller Mária, 1956. IV.
ZTI LSZ 17254

1405.
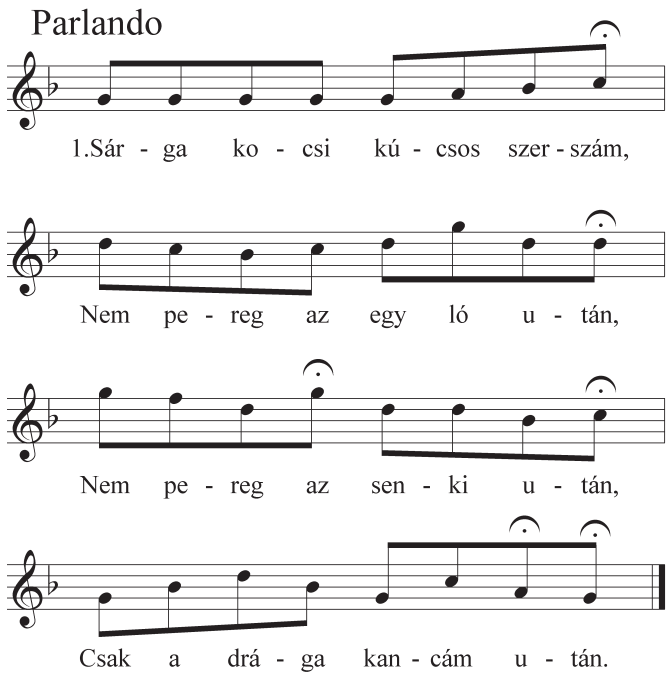
Parlando

2. Ne nézz lumnya a szemembe,
Meghalok szégyenletembe,
Ha meghalok azt se bánom,
Van egy fiam, azt sajnálom.
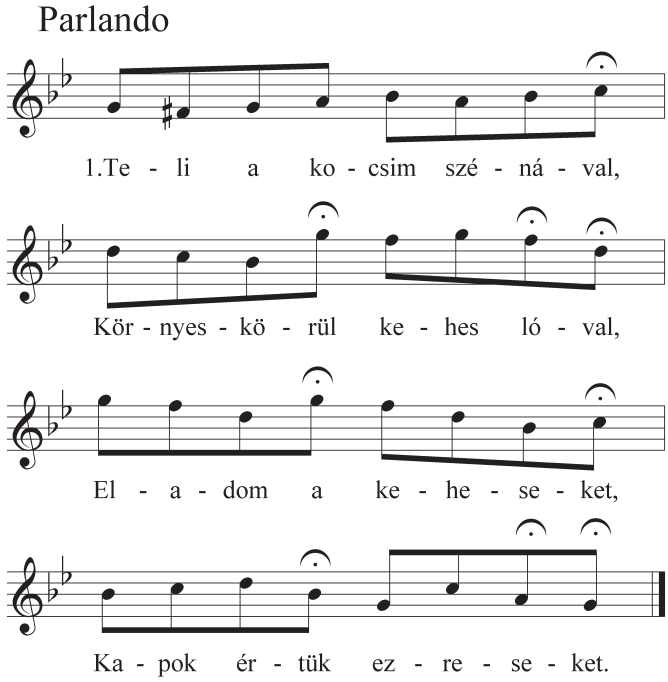
Kóka (Pest), Raffael János (48) Schnöller Mária, 1956. IV.
ZTI LSZ 04954

1406.

Kóka (Pest), Raffael János (48) Schnöller Mária, 1956. IV.
ZTI LSZ 10359

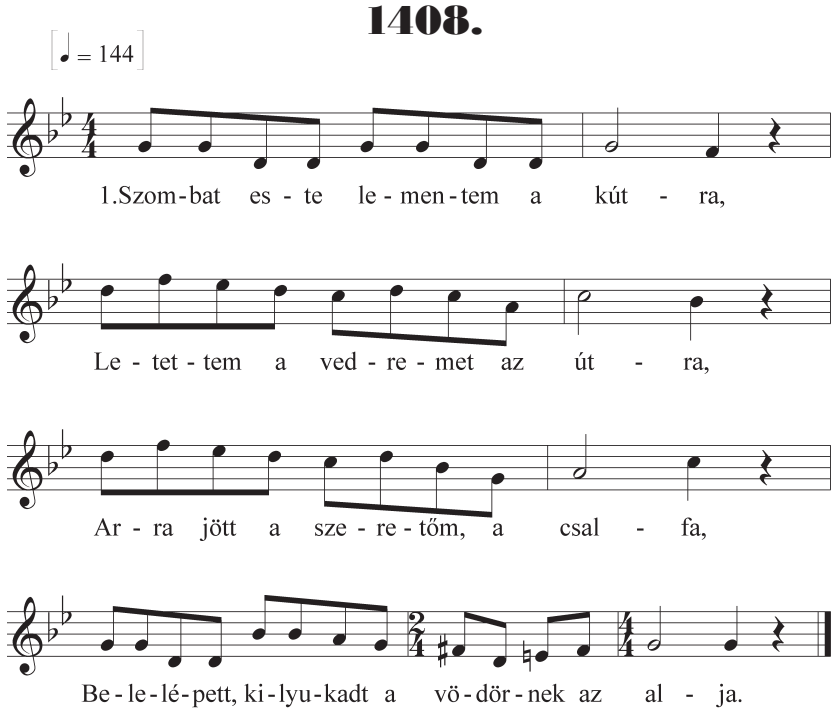
1407.

2. Úr Istenem, adj egy csodát,
Ezresekből rakjál boglyát,
Ezres legyen a közepe,
Jancsi-bankó a teteje.

Kóka (Pest), Raffael János (48) Schnöller Mária, 1956. IV.
ZTI LSZ 01360

1408.
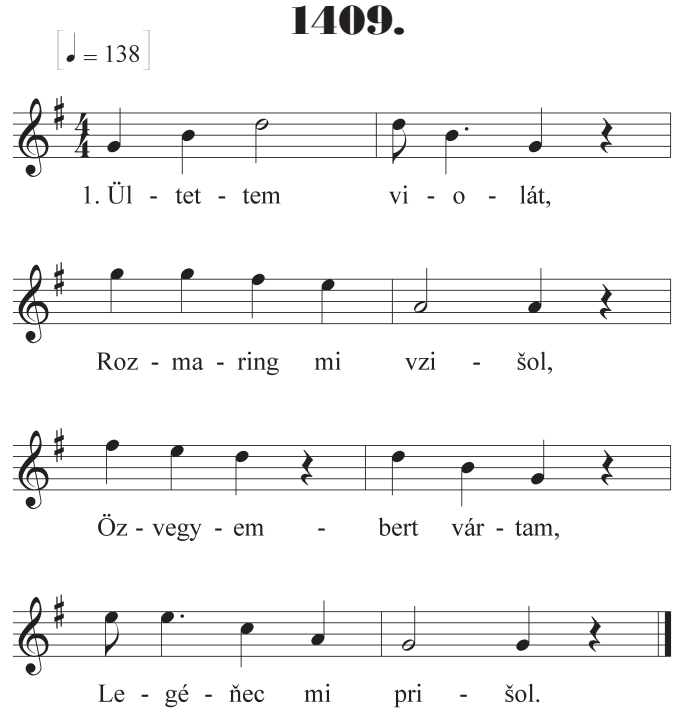

2. Kilukadt a vedernek az alja,
Elhagyott a szeretőm, a csalfa,
Ha *j*elhagyott, bánom is meg nem is,
Megélek én szép Szecsőbe szerető nélkül is.

Tápiószecső (Pest), Inoka Károlyné Lesti Mária „Cukor Mari” (21), Vajda József, Oeller Ottó, 1953.VII.11.
ZTI LSZ 34252

14.4.9
Nemzetiségi népdalok

14.4.9.2
Szlovák népdalok és énekek
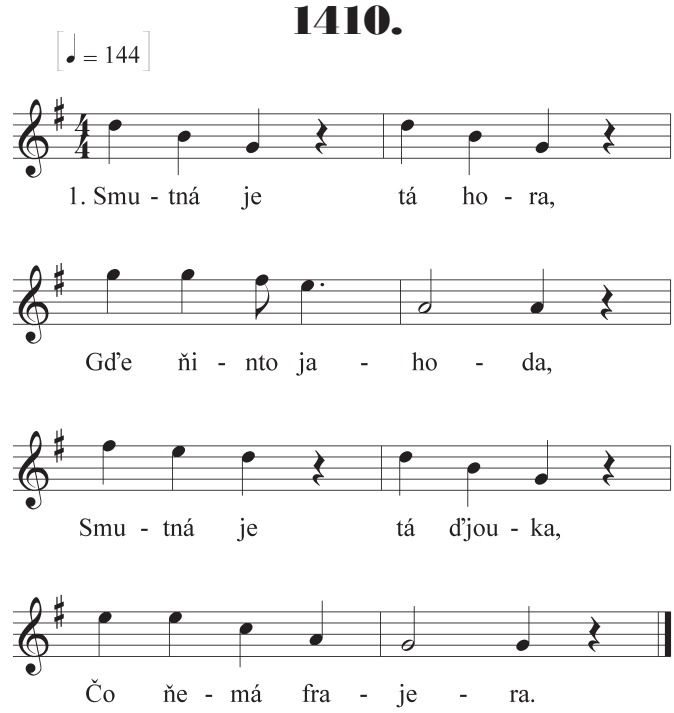
1409.

2. Ha eljöttél volna
Fčera do kostola.
Majd megláttad volna,
Jaká som ci bula.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13.
ZTI AP 12643l,m

1410.

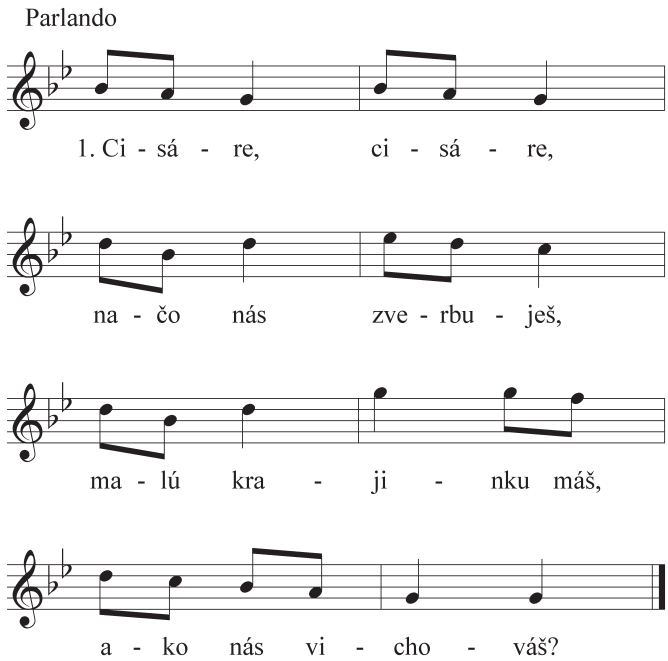
2. Mať moja, mať moja,
Zle mi viberala,
Medzi jahodámi,
Zelenú mi brala.

3. Zelenú, zelenú,
Veľmej prikislenú,
Ver ma ňeviďíťe,
Tento rok veselú.

4. Aňi ver veselú,
Aňi pripravenú,
Ľem naveki smutnú,
Veľmej zarmúcenú.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

1411.
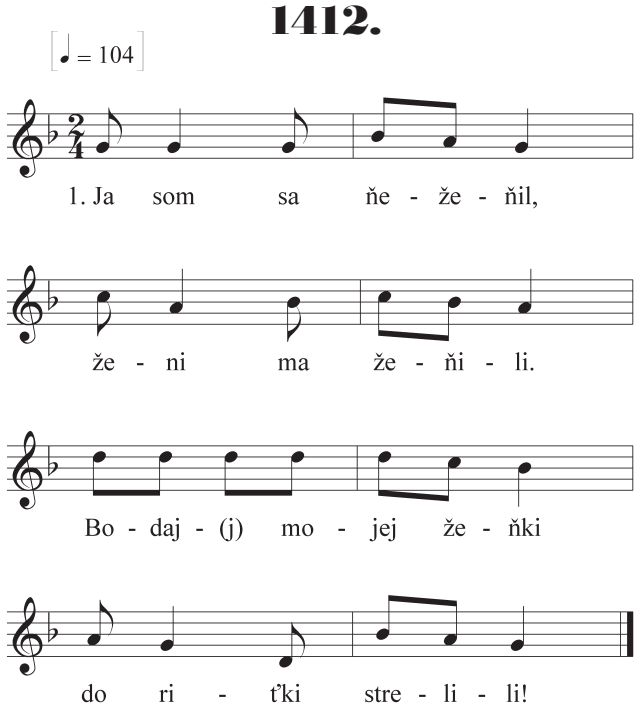

2. Mláďenci, vojáci ňebojťe se hladu,
rasťje nám pšeňica više Belehradu.

3. Belehrad, Belehrad, belehradskje mosti,
Tam sa polámali peknich chlapcó kosťi.

Bénye (Pest), Liska Pál (88)

Sztodola Mihály, 1969.
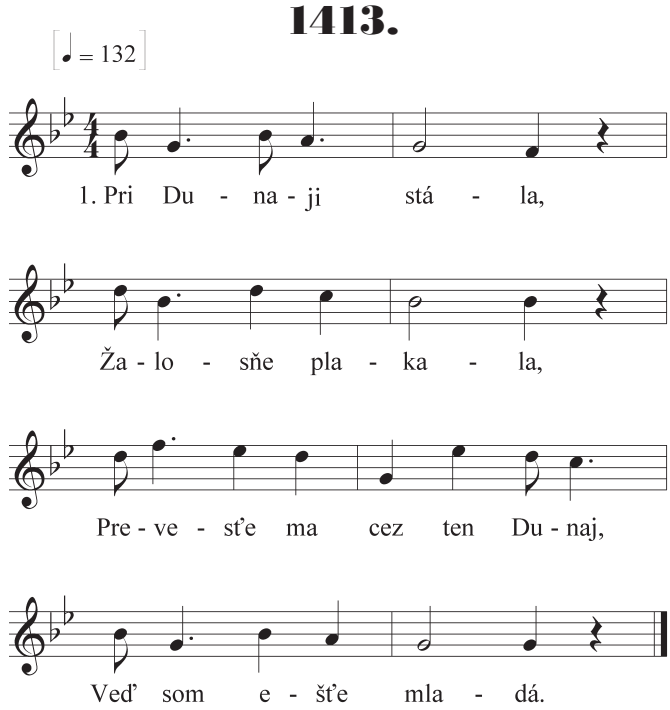
1412.

Bénye (Pest), Liska Pál (88)

Sztodola Mihály, 1969.

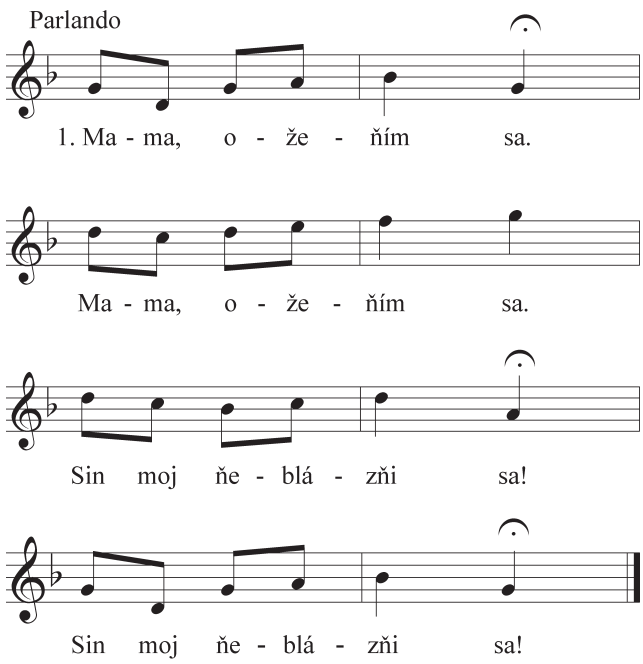
1413.

2. A keď hu prevízli,
Ňemala s_čím plaťiť,
Musela si svoj zelení
Veňeček utraťiť.

Tápiósáp (Pest), Korponai Józsefné Horinka Anna (73) Lázár Katalin, 1981.II.13.
ZTI AP 12643j

1414.
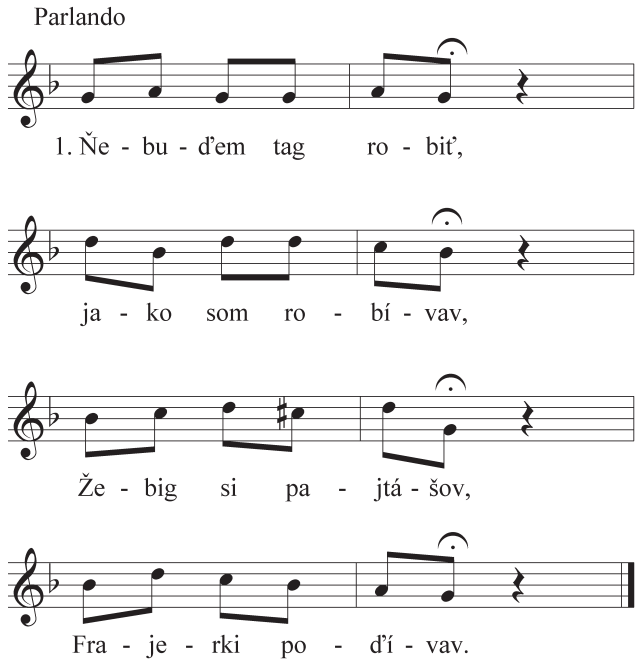

2. Mama, veď je pekná.
Mama, veď je pekná.
Sin moj, ňerobotná.
Sin moj, ňerobotná.

3. Mama, pekňe šije.
Mama, pekňe šije.
Sin moj, rada pije.
Sin moj, rada pije.

4. Mama, veď má cecke.
Mama, veď má cecke.
Sin moj, veď ťa ňechce.
Sin moj, veď ťa ňechce.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1415.

2. Pajtáš sa s_ňo igrav
A ja som sa ďívav,
Od veľkého žjaľu
Domu som sa ďívav.
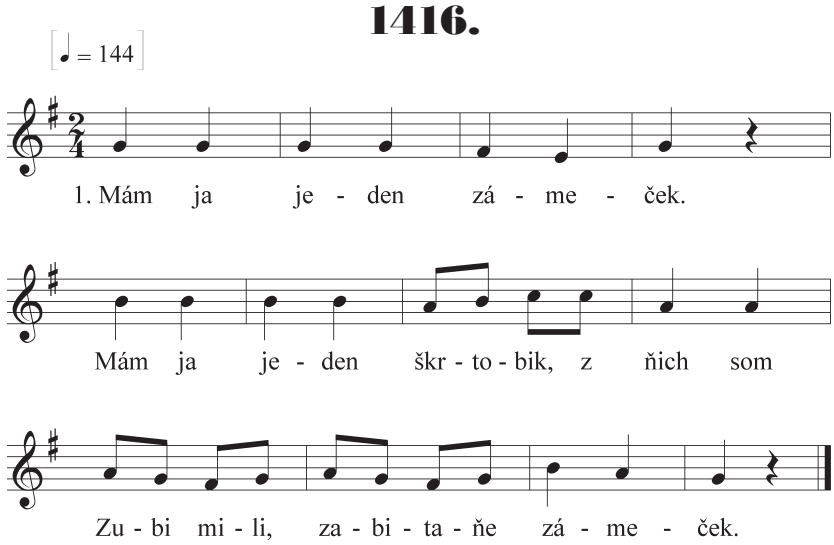
3. Ket som prišov domu,
Sadov som si pod pec,
Tag som sa viplakav,
Jako malí chlapec.

4. Mať sa ma spituje:
Sin moj, čože ťi je?
Čert ťa po frajerki,
Keď ťa ňemiluje.

5. Miluj, ďjovča, miluj,
Máš čo miluvaťi!
Malo si frajera,
Ňebuďeš ho maťi.

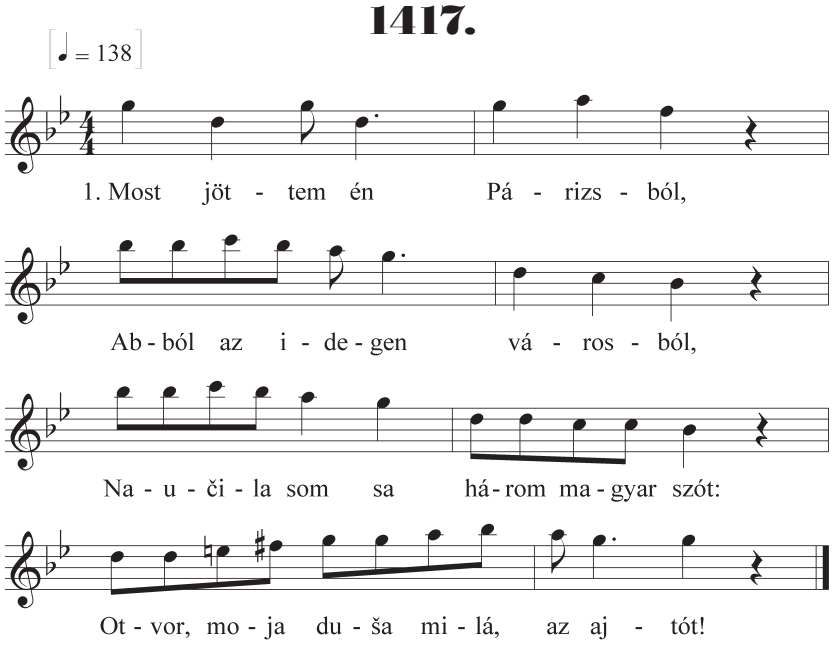
Sülysáp (Pest), Seprős Jánosné Horinka Erzsébet (83) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.

1416.

Sülysáp (Pest), Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (91) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.
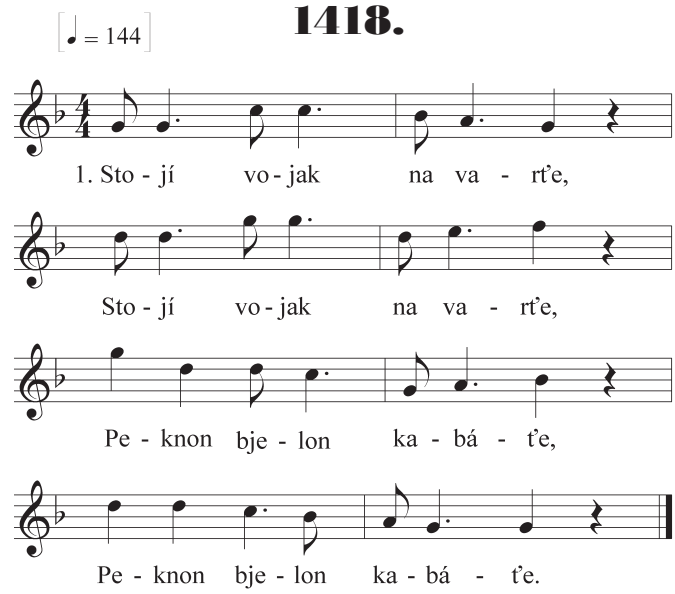
1417.

2. Jaj, de soká nyitod ki,
Hádam aňi ňevješ, gdo je ideki.
Hádam jedon velkí nagy kalapos tót,
Otvor, moja duša milá, az ajtót!

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) — Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1418.

2. Padá naňho rosička,
Padá naňho rosička,
Od večera do rana,
Od večera do rana.

3. Otvor, milá, ag ňespíš,
Otvor, milá, ag ňespíš,
Tak son zmokov ako miš,
Tak son zmokov ako miš.

4. Gďe si zmokov tam sa šuš,
Gďe si zmokov tam sa šuš,
Ňebuďeš mi frajer už,
Ňebuďeš mi frajer už.

5. Gďe ti choďíš cez tížďen,
Gďe ti choďíš cez tížďen,
A ko mňe len raz tížďen,
A ko mňe len raz tížďen.
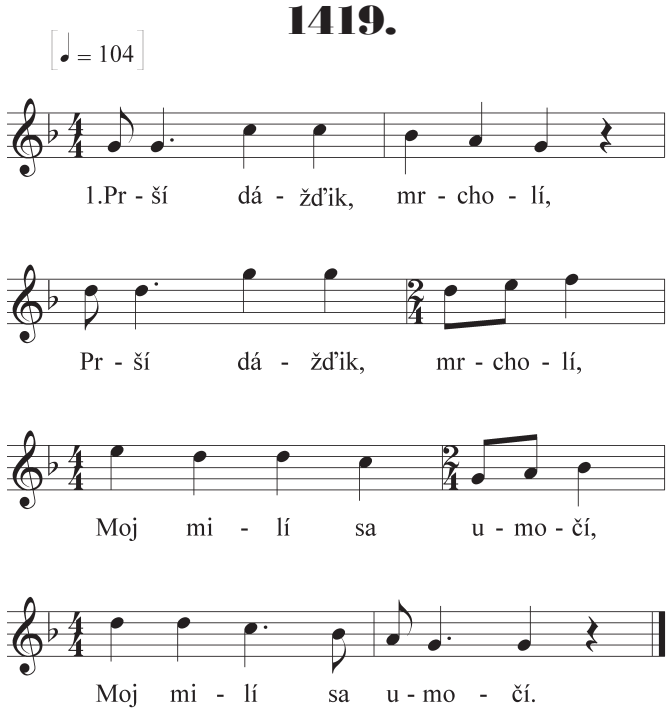
6. Aj to len tú sobotu,
Aj to len tú sobotu,
Keď mám najvjac robotu,
Keď mám najvjac robotu.

7. Ale príď k nám ňeďelju,
Ale príď k nám ňeďelju,
Pod zelenú jahodu,
Pod zelenú jahodu.

8. Buďeme sa zhovárať,
Buďeme sa zhovárať,
Obljubuvať, boskávať,
Pravú rúčku podávať.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) — Terék József, 2009.III.26.
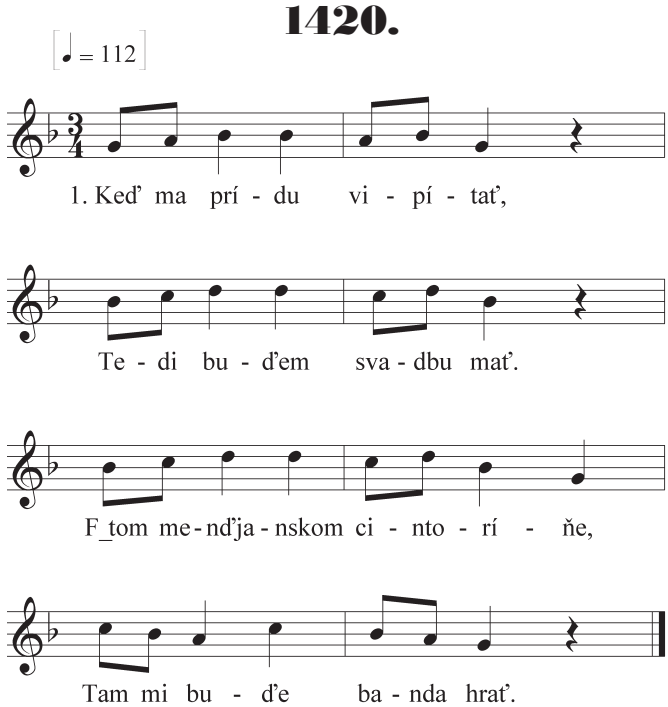
1419.

2. Gďe si zmokou, tam sa suš,
Gďe si zmokou, tam sa suš,
Moj frajer si ňeňi už,
Moj frajer si ňeňi už.

Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13.
ZTI AP 12643g és i között található, azonosítószámot nem kapott.

1420.
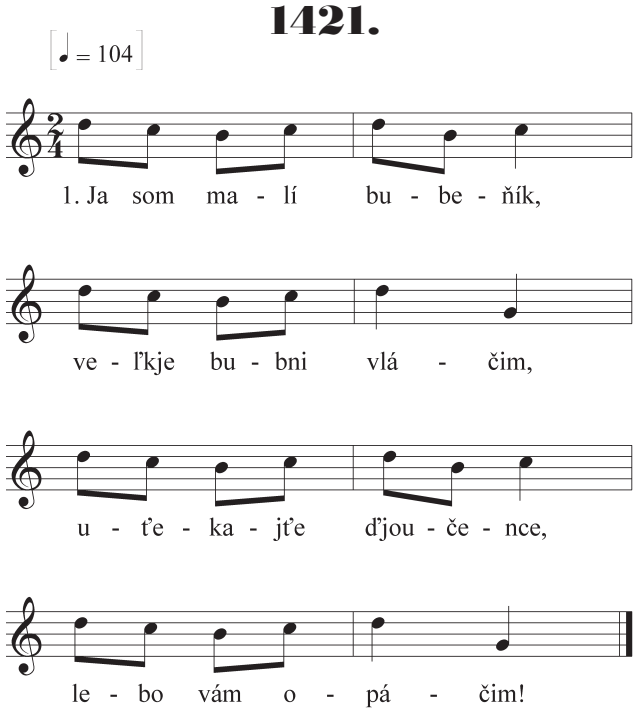

2. Tá hrobárska motika,
To mi buďe muzika,
A ten Pán Boh najmilejší,
Ten mi buďe starejší.

3. A tá Panna Márija,
Ona buďe svadbica.
A tje krásne anďelíčke,
Tje mi budú družičke.
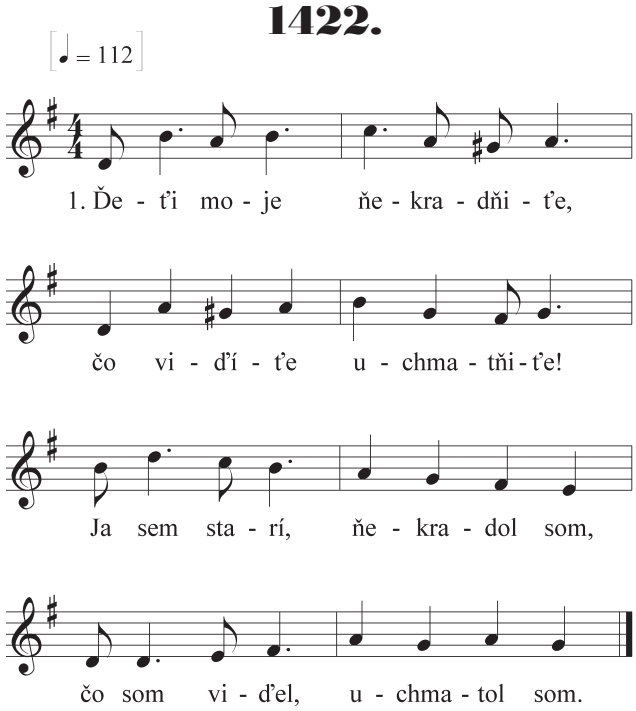
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (83) Terék József, 2011.VI.21.

1421.
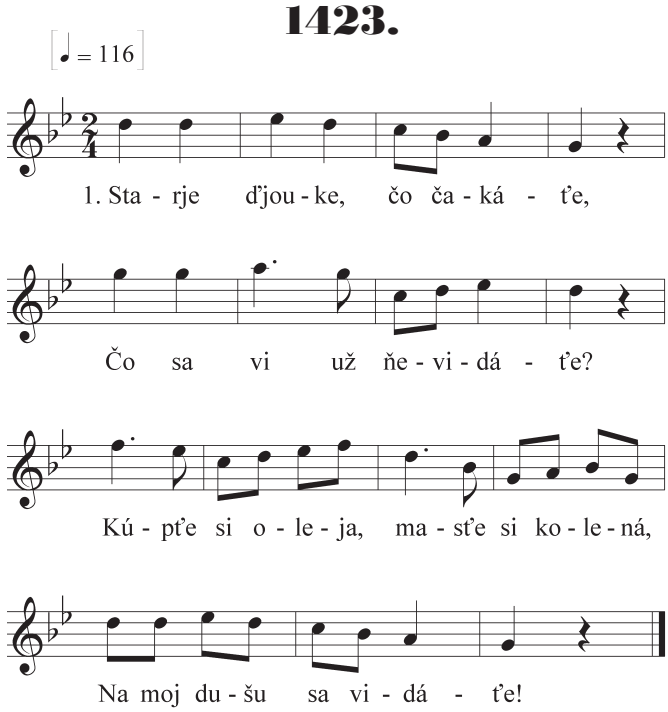

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1422.
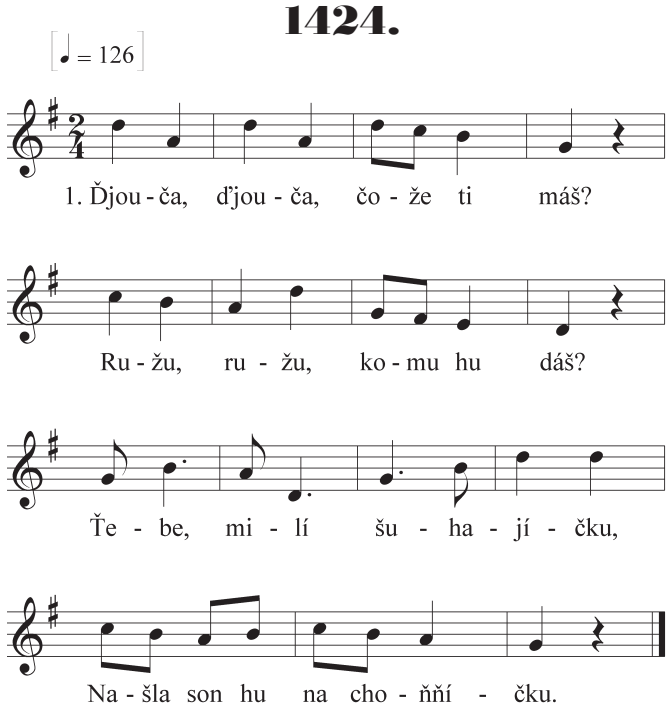

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1423.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

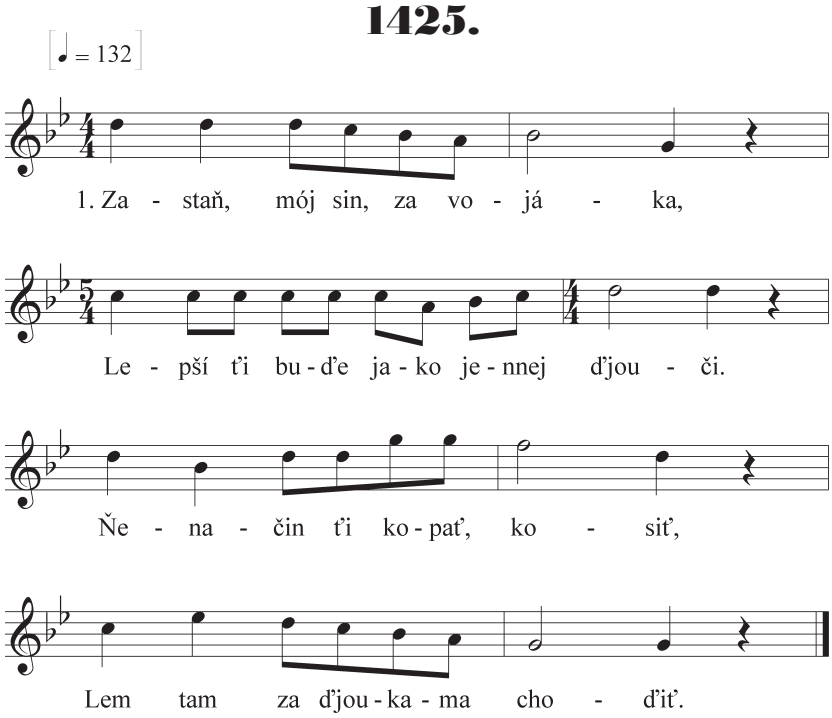
1424.

2. Ďjouča, ďjouča, bjeli anďel,
Zajtra ťa ja skeďe nájďen?
Nájďeš, milí šuhajíčku,
Pod obločkom na lavički.
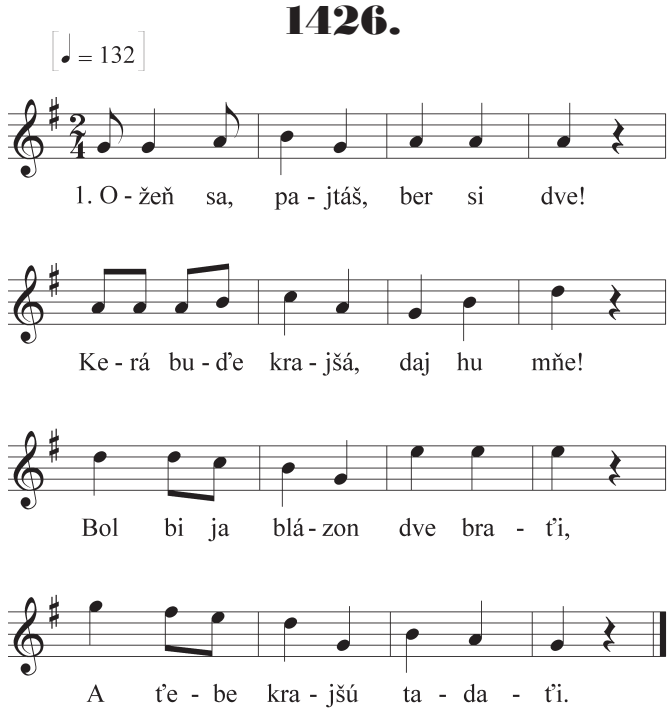
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1425.
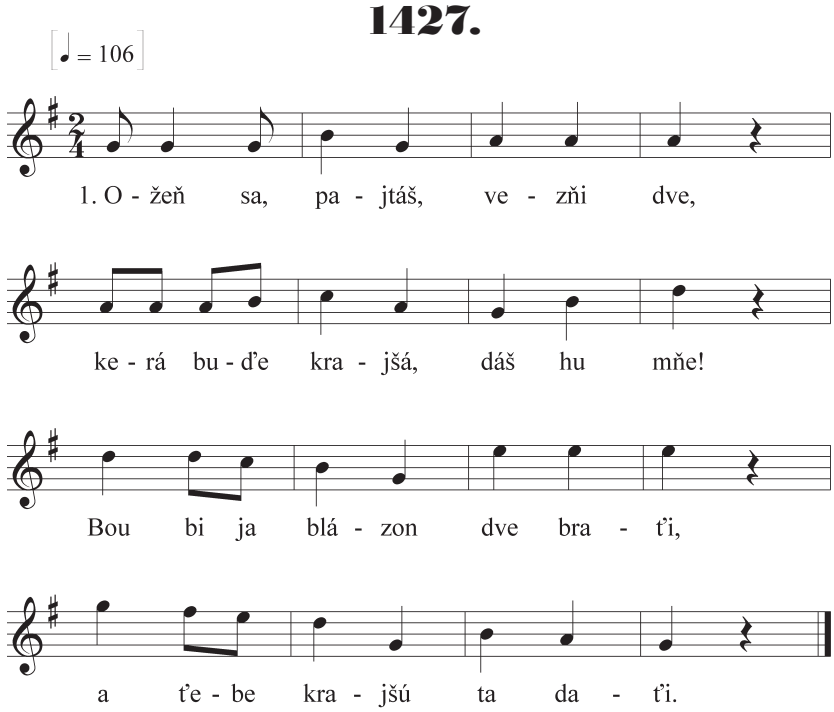

Sülysáp (Pest), Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (91) Zemen Pálné Szabó Katalin, 2014.

1426.
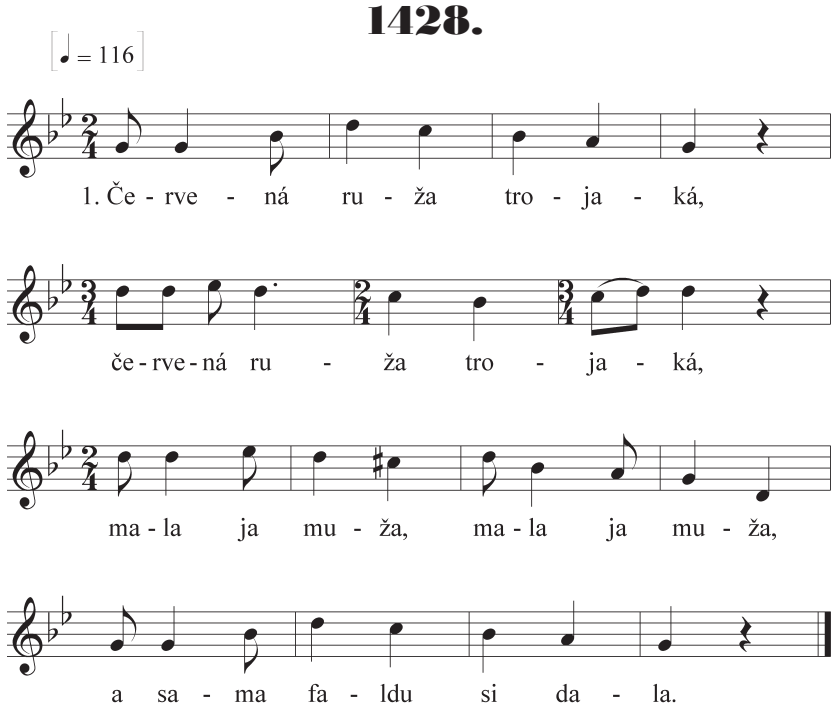

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1427.

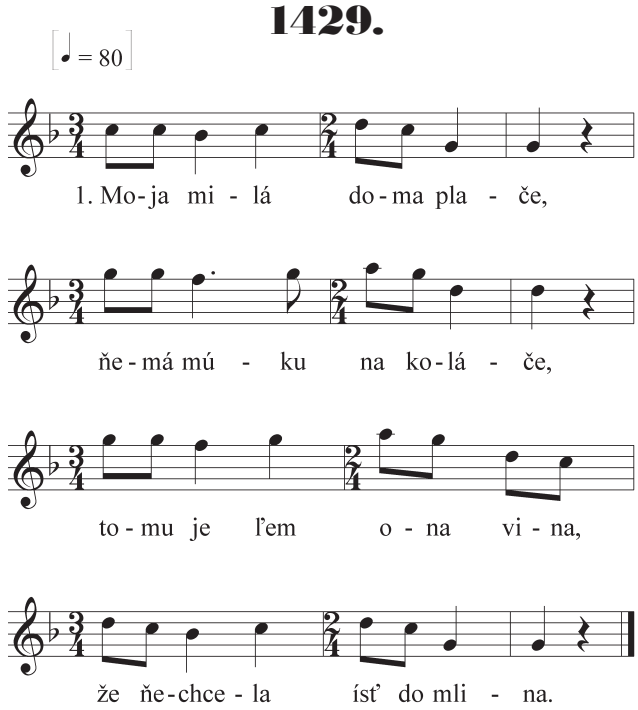
Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1428.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

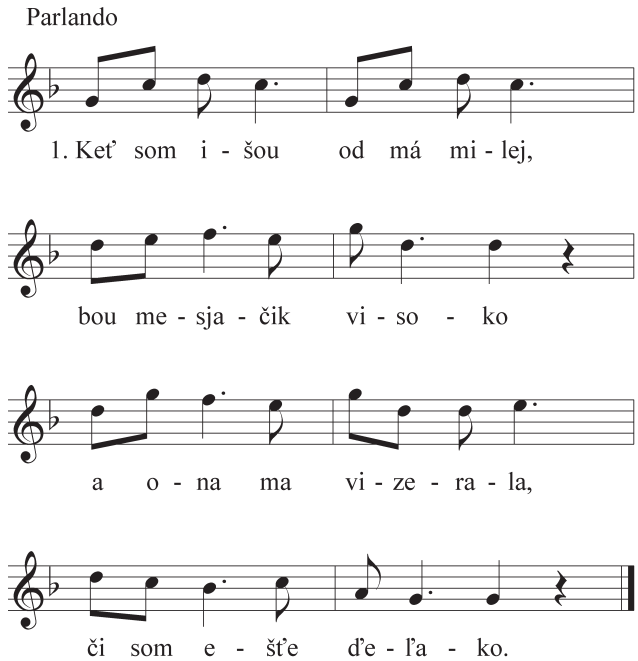
1429.

2. Ach, Bože mój, svet mój márni,
ňezaplakal za mňó žádni,
aňi oťec, aňi maťi,
ľem tje moje veľa ďeťi.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1430.
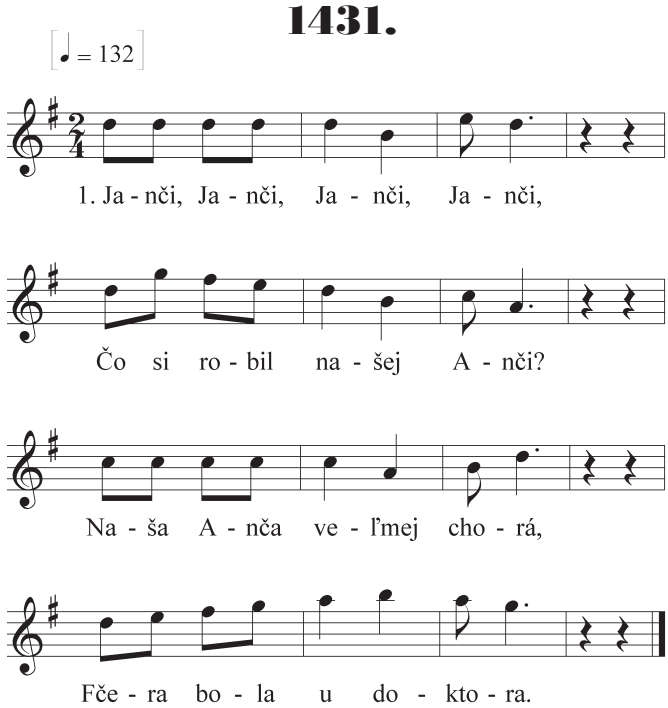

2. Po tej cesťe, na tom mesťe,
ona ma tam vítala.
Vitaj verní kvjetok bjeli,
prenocuj tu do rána!

3. Sivje očká viplakanje,
od ľúbosťi sklamanje.
Vo dňe v_noci plakavali,
že sa onje sklamali.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.
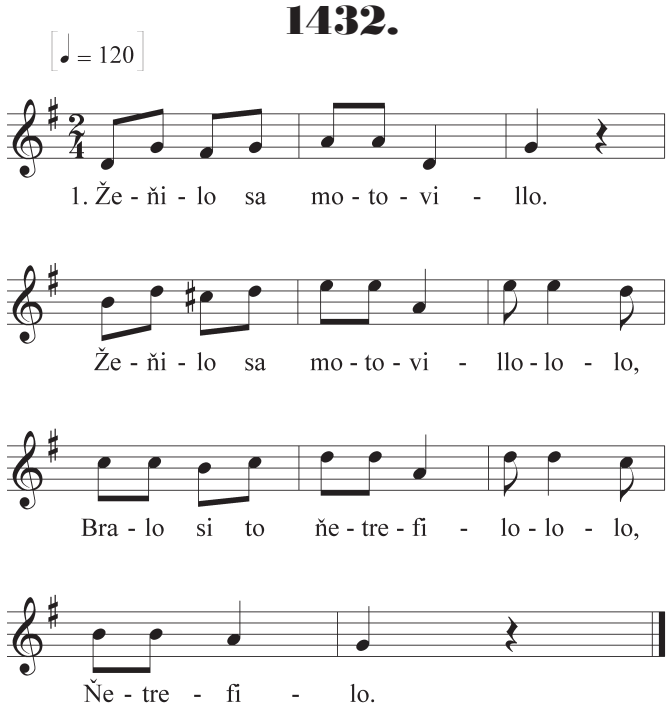
1431.

2. A doktor jej tak povedau,
Že pri Anči ňiekto ležau,
A že jej už ňepomóže,
Len babička pri póroďe.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1432.
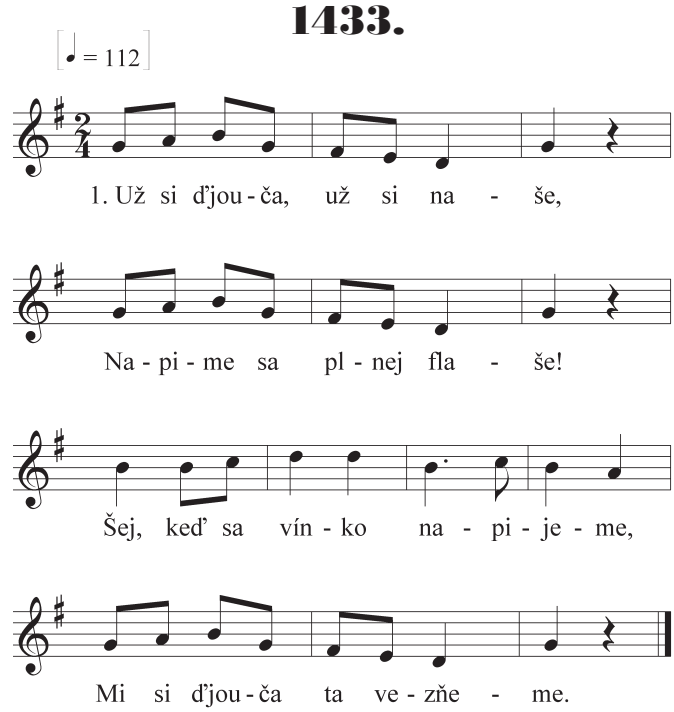

2. Šecke ftáke povolalo.
Šecke ftáke povolalo-lo-lo,
Len tú sovu vinahalo-lo-lo,
Vinahalo.

3. Akí vrabec, takí taňec.
Akí vrabec, takí taňec-ňec-ňec.
Ňestúpajťe na moj palec-lec-lec,
Na moj palec!
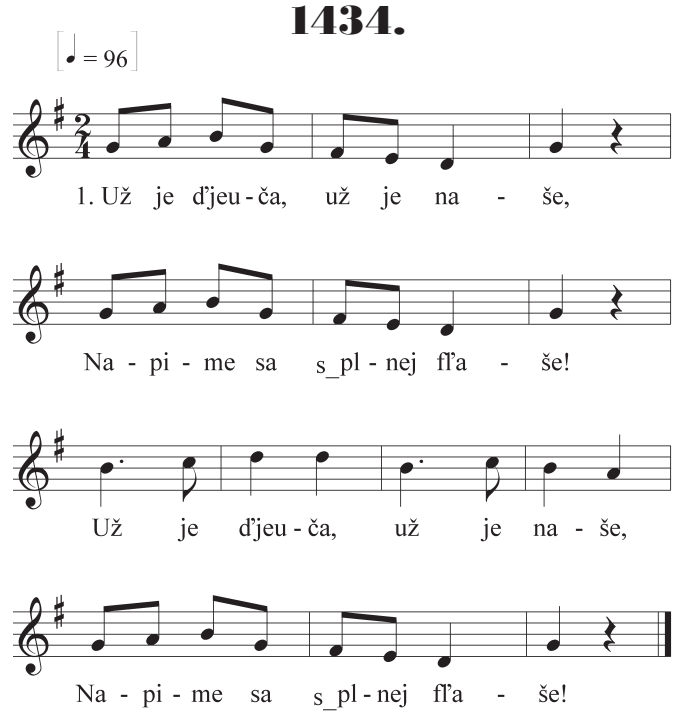
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (83) Terék József, 2011.VI.21.

1433.

Sülysáp (Pest), Szántai Istvánné Jandó Terézia (90) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.

1434.

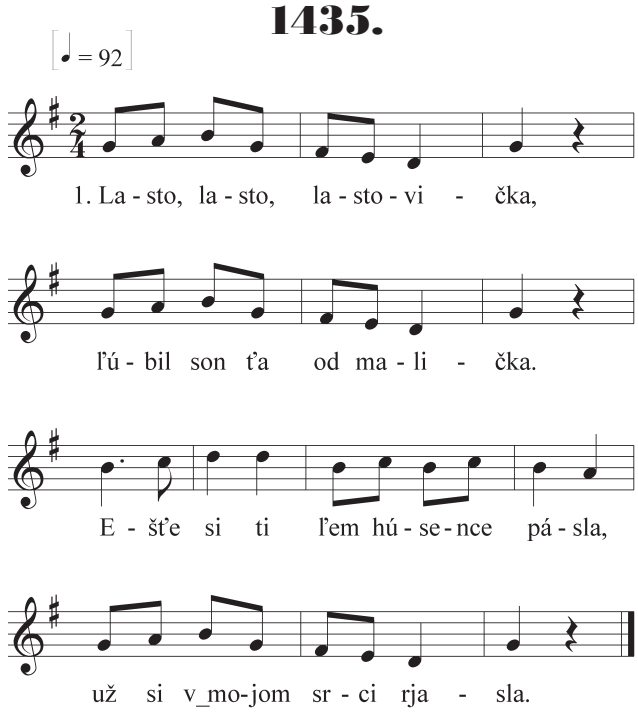
Tápiósáp (Pest), Farkas Ferencné Farkas Rozália (66) Lázár Katalin, 1981.II.13.
ZTI AP 12643e

Szövegváltozat:

1. Már a miénk a menyasszony,
Igyunk a teli pohárból,
Nyisd ki rózsám ablakodat,
Most hozzuk a galambodat.

Sülysáp (Pest), Nyugdíjas klub Terék József, 2009.III.02.

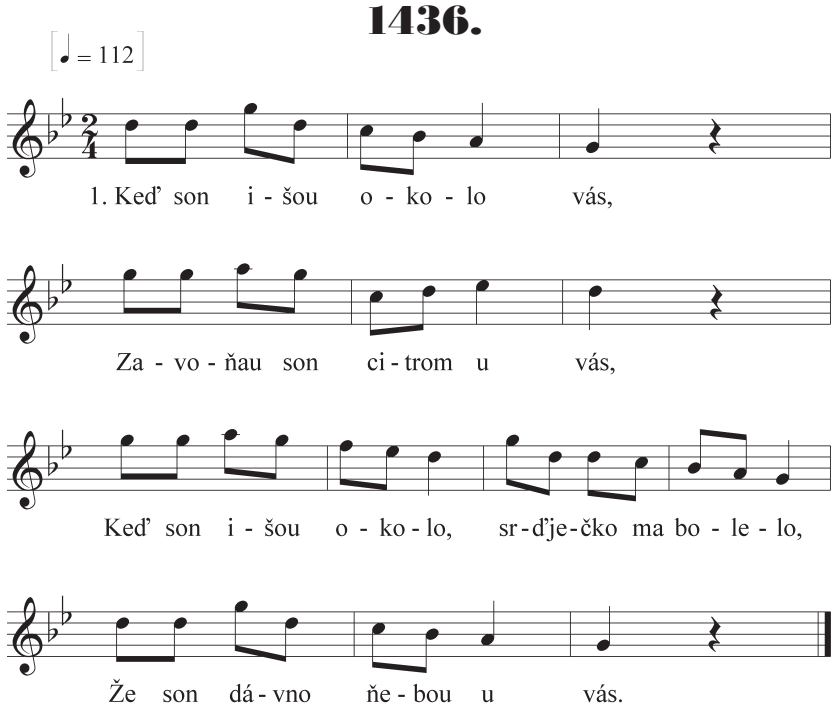
1435.

Bénye (Pest), Liska Pál (88)

Sztodola Mihály, 1969.

1436.
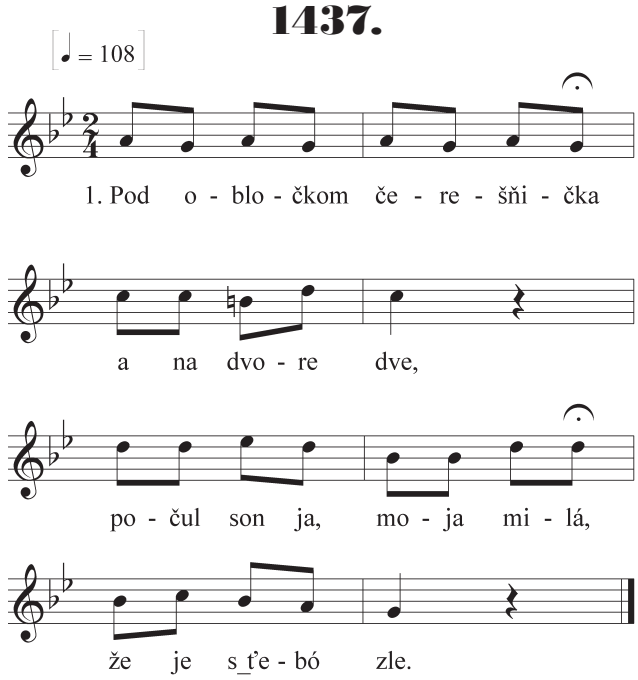

2. Aľe ač ja raz k_vám pójďen,
Vašu ďjouku pítať buďen.
Moja milá, mamička, prosím vás ja za Boha,
Dajťe mi tú vašu ďjouku!

3. Aľe ač mi hu ňedáťe,
Veľkí pozor na ňu majťe!
Lebo ja mán šabličku, otňen ja jej hlavičku,
Poton si hu narjekajťe!

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55)
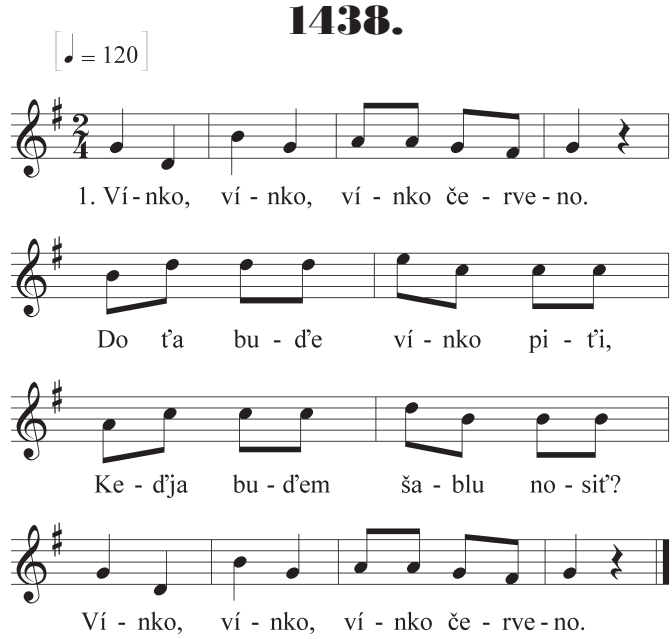
Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1437.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1438.

2. Hora, hora, hora visoká.
Do ťa buďe hora rúbať,
Keď ja buďem mašírovať?
Hora, hora, hora visoká.
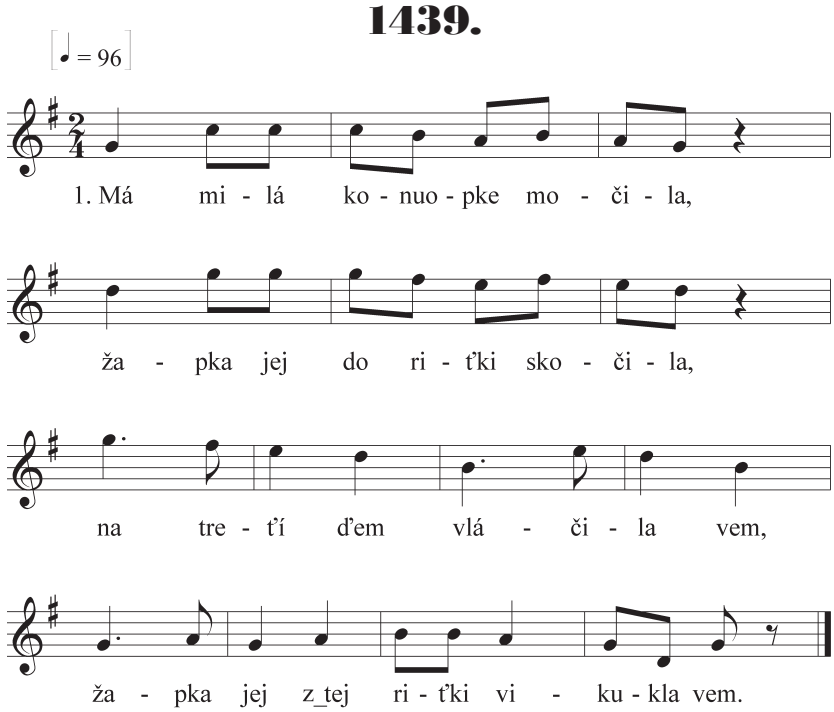
3. Tráva, tráva, tráva zelená.
Do ťa buďe tráva kosiť,
Keď ja buďem šablu nosiť?
Tráva, tráva, tráva zelená.

Sülysáp (Pest), Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (91) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.

Az adatközlő a népdal éneklése előtt az alábbi gyermekjáték mondókát mondta el:

Cicúrka, macúrka, ďe si bola?
Vo mlinčeku.
Čo si tam robila?
Pagáčiki pékla.
Prišov kocko, zedov šecko, cirka ňemala ňišt.

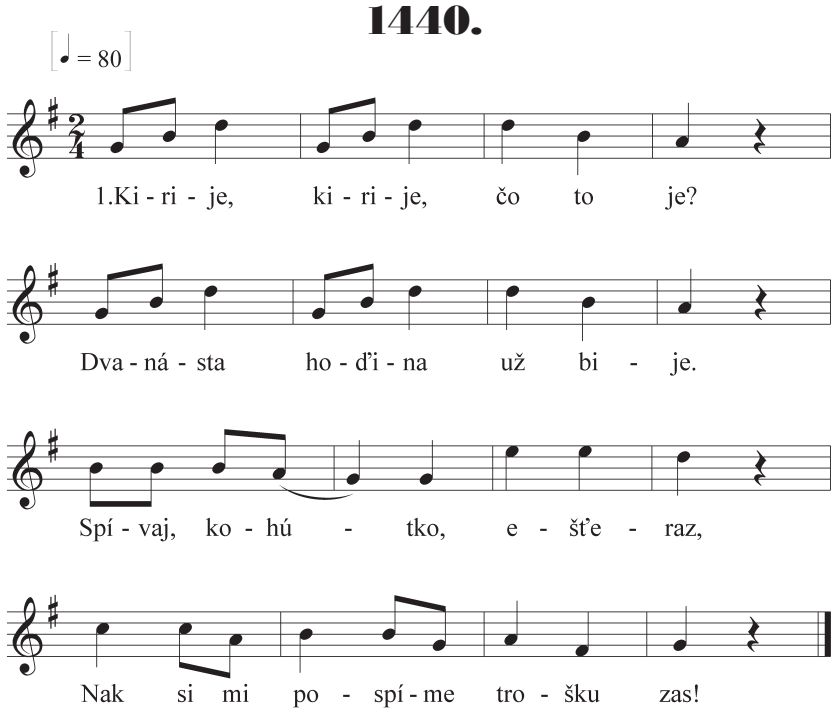
1439.

Bénye (Pest), Liska Pál (88)

Sztodola Mihály, 1969.

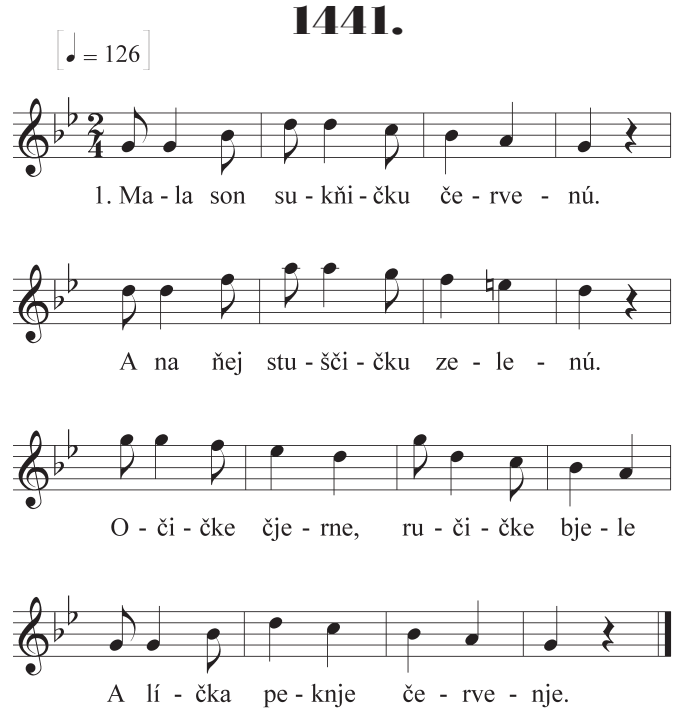
1440.

Sülysáp (Pest), Jámbor Istvánné Csernovszki Terézia (91)
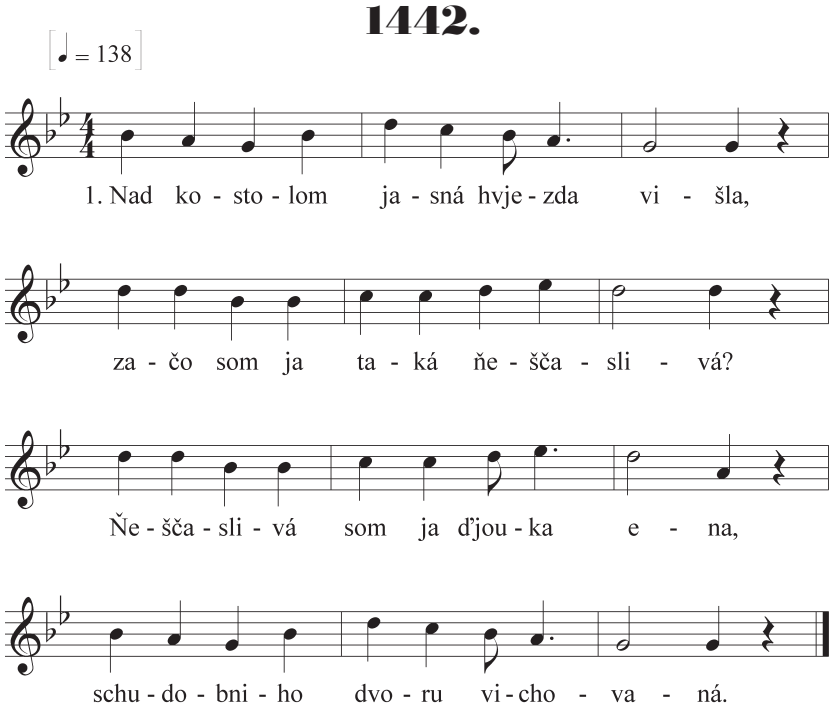
Zemen Pálné Szabó Katalin, 2014.

1441.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1442.
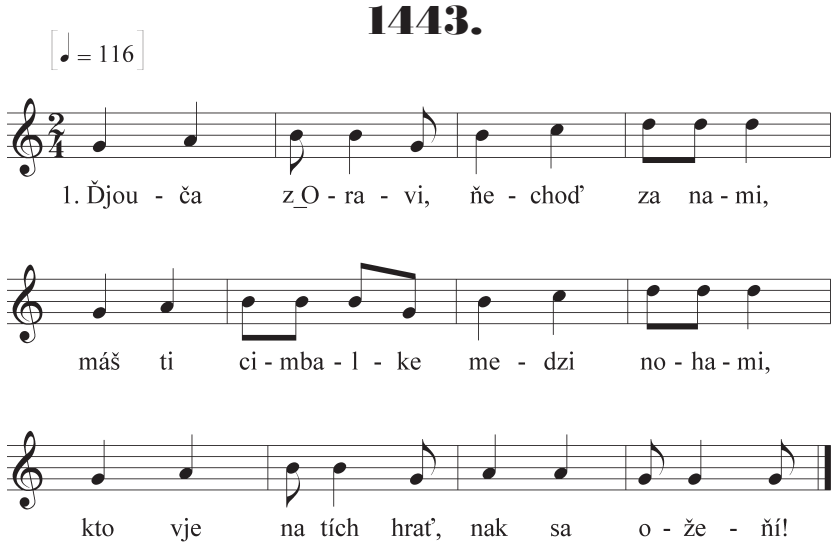

2. Dobrí večer, frajeruočka moja,
Začo si mi taká smutná bola?
Čo plakali tvoje čjerne očká,
Zaljevali moje bjele líčká.

3. Gďe bi som ja smutňe ňeplakala,
Keď mi tvoja mamka odkázala,
Že ja ňevjem aňi pole robiť,
Lem tancuvať, aj sa pekňe nosiť.

4. Čo som ja aj schudobniho dvora,
Zato som ja šikovniho roda.
Vjem ja zato šecko pole robiť,
Aj tancuvať, aj sa pekňe nosiť.
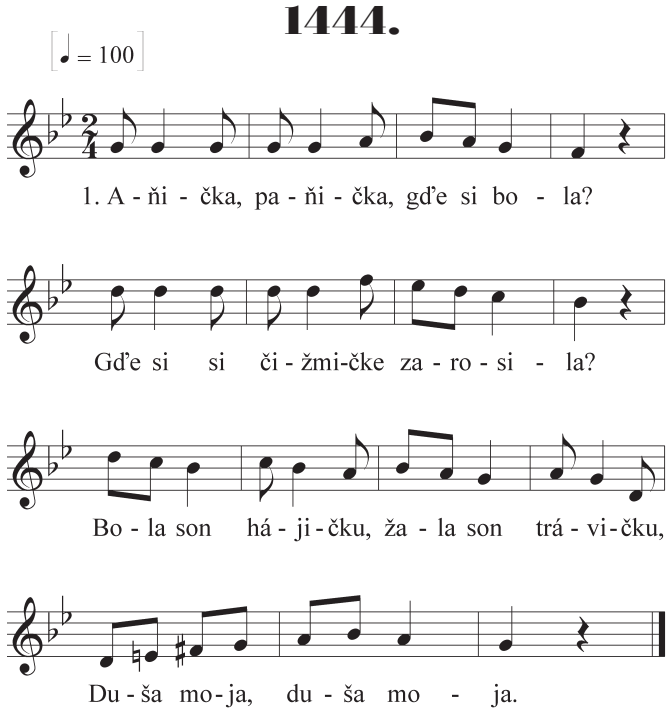
Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.

1443.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.
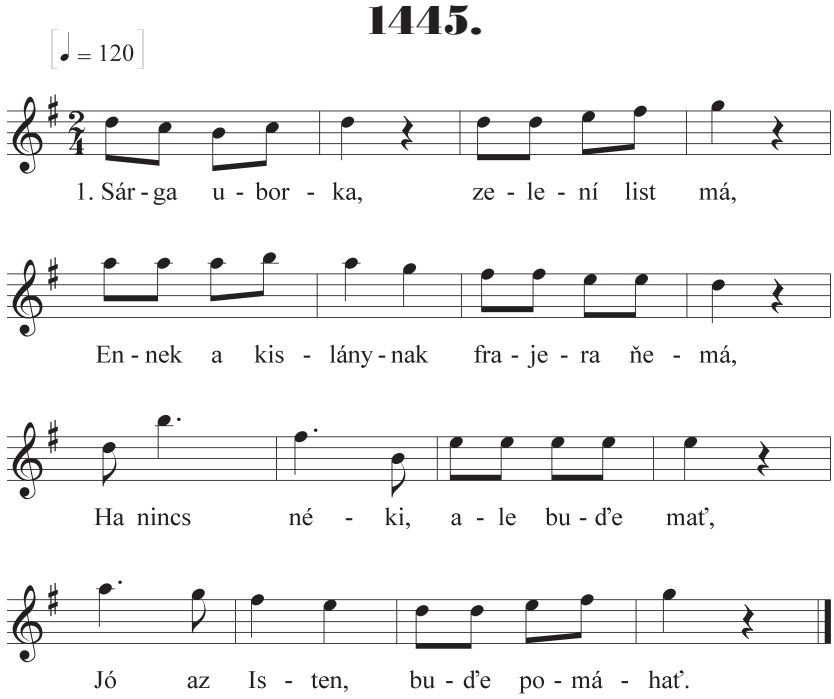
1444.

2. A ja son za tri ňi trávu kosil,
A ja son si čižmičke ňezarosil,
A ja son hrabala, ťeba son čakala,
Duša moja, duša moja.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1445.
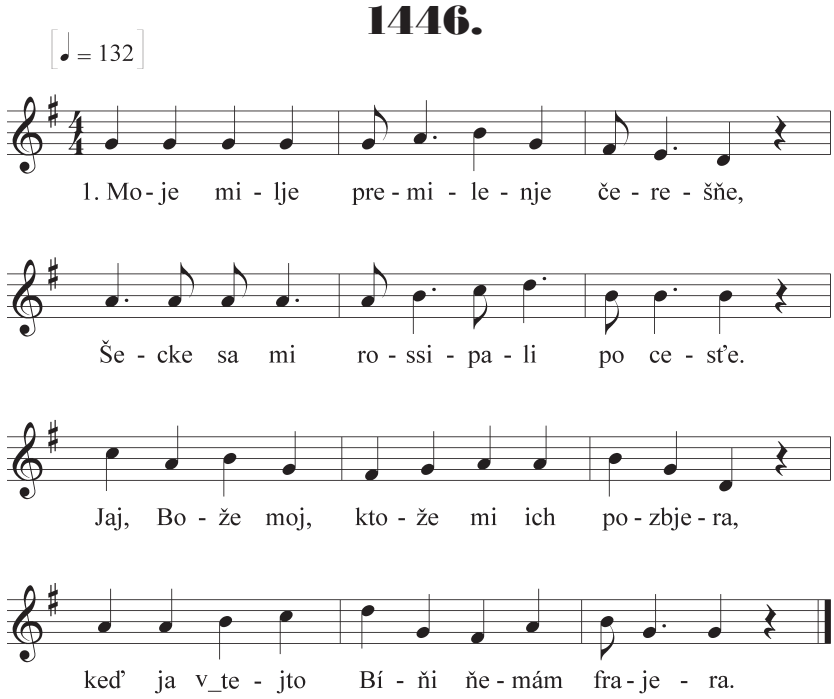

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

Szövegváltozat:

Zöld az ibolya, na zelezňica,
Ennek a kislánynak ňemá frajera,
Ha nincs néki, ale buďe mať,
Jó az Isten, buďe pomahať.

Sülysáp (Pest), Szántai Istvánné Jandó Terézia (90) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.

1446.
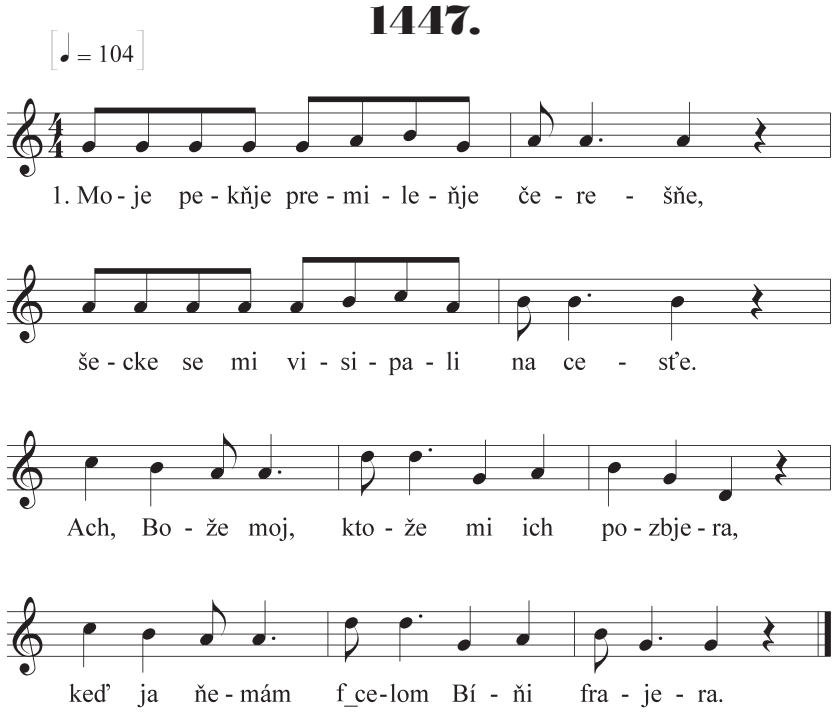

2. Už moj frajer gdruhej ďjovki choďjeva,
A mňa predňo naveki ohovára,
Že aká som, aj že aká ja buďem,
Že ja jeho frajerka vjac ňebuďem.

3. Ag ja tvoja frajerka vjac ňebuďem,
Ja za ťebo banuvavať ňebuďem.
Banuvala som za enim do roka,
Duša moja, ňebuďem ja vjac ňigda.

Bénye (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
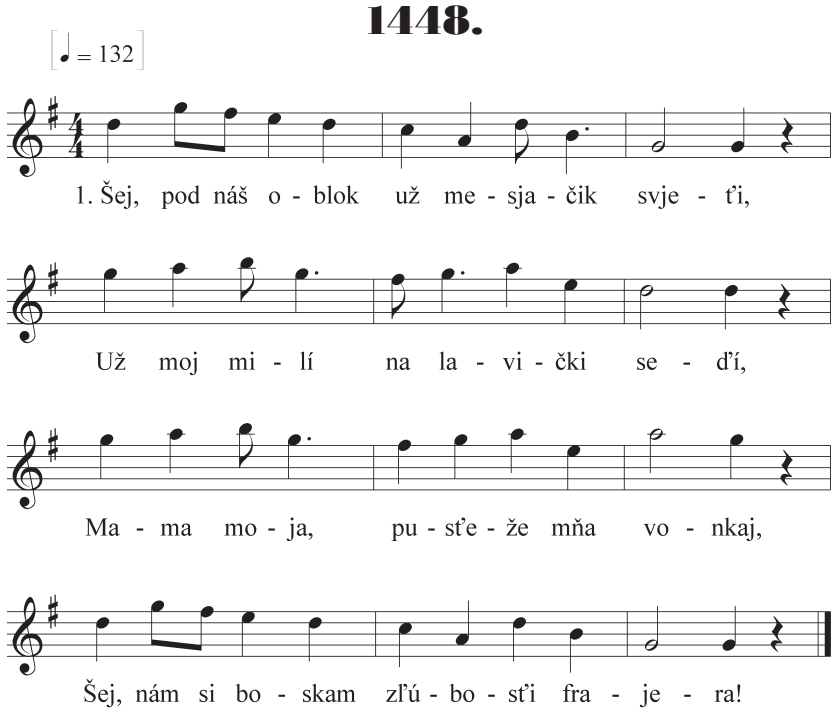
1447.

Bénye (Pest), Liska Pál (88)

Sztodola Mihály, 1969.

1448.

2. Šej, ďjouka moja, ňepusťím ťa vonka.
Mladá si ti mláďenca miluvať.
Mladá si ti mláďenca miluvať.
Šej, dosť ťi buďe čepce uvezuvať.

3. Šej, mama moja, veď mi von sľubuje,
Že mňe priňom veľmej dobre buďe,
Že ja priňom robjevať ňebuďem,
Šej, rancovaňje sukňe nosiť buďem.
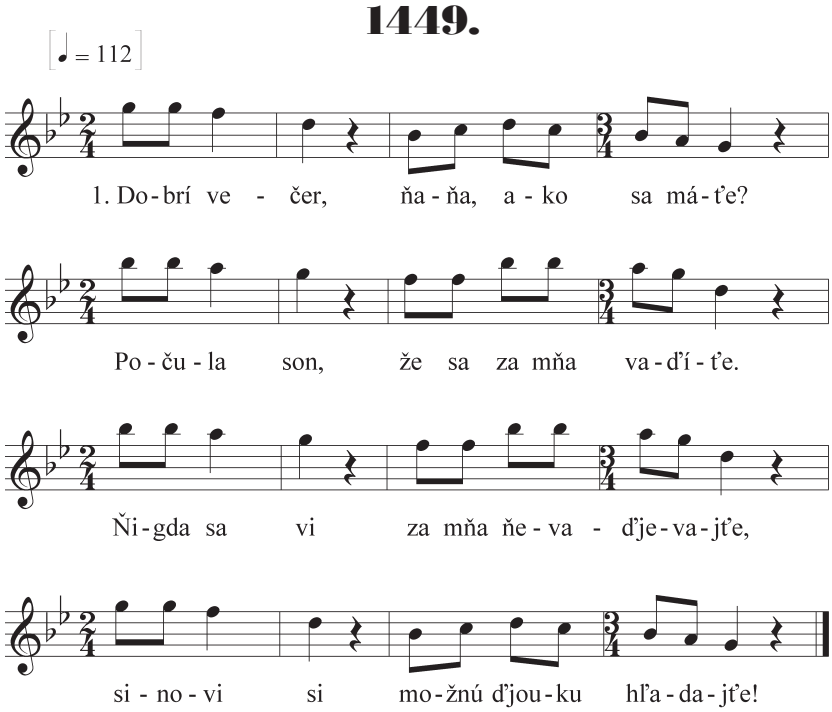
4. Šej, ďjovka moja, ten ľubosť sľubuje.
Zaťjal, kín ťa do rukóv dostaňe,
A keď ťa už do rukóv dostaňe,
Šej, biť ťa buďe, kín ťa ňerubuje.

5. Šej, mama moja, veď aj vás bijáli.
Precca sťe sa za apo vidali.
Trpeli sťe, aj ja trpeť buďem,
Šej, bárčo robťe, precca jeho buďem!

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55)

Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1449.

2. Ňaňa moja, bívala son červená.
Kín son sa ja zvašim sinom ňeznala.
Keď son sa ja zvašim sinom poznala,
Červenosť mňe zmojej tvári skapala.

3. Ťichá voda do Dunaja šťekáva.
Jaj, Bože moj, ver son sa ja sklamala.
Počkaj, milí, veď sa aj ti oklameš!
Ja sa vidám, ti posmechu ostaneš.

4. Počkaj, milí, veď ti buďeš banuvať,
Keď mňa buďeš druhím viďjeť zhovárať!
Tvoje oči budú na mňa zazerať.
Tvoje ústa moje reči spomínať.

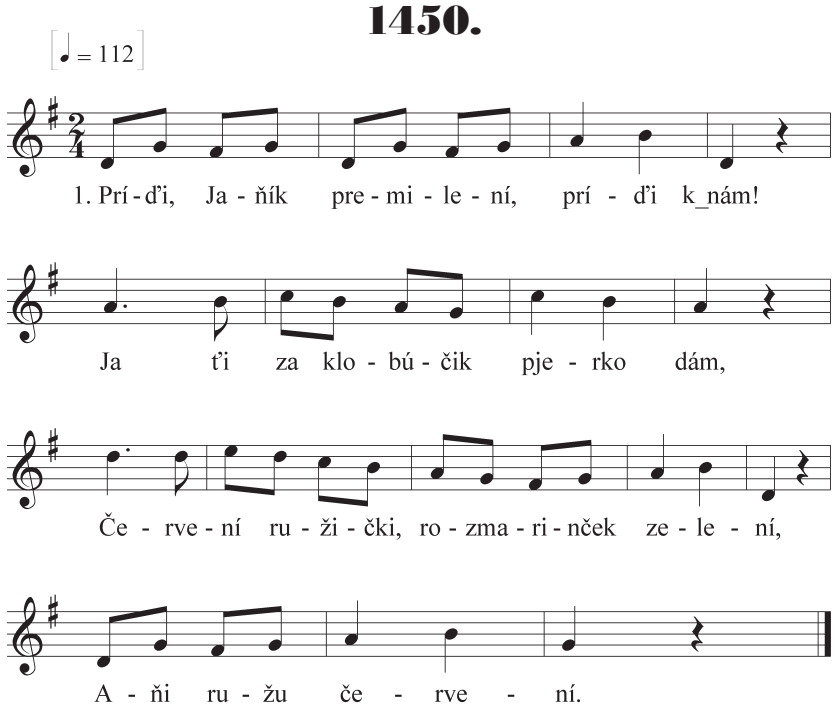
5. Ňeodišla tá ňeďeľa, aňi dve.
Prišou milí, prišou na moje dvere.
Otvor, milá duša moja, tje dvere!
Rozpukňe sa moje srdce na dvoje.

6. Keď son mu ja tje dvere otvárala.
Veľmej son ja žalostňe rozprávala.
Vješ ti, milí, vješ, čo si mi sľubuvau,
Keď si ti mňa za frajerku viberau.

Ismétlésre:
Vjem ja milá, vjem ja, ako to bolo,
Dosť mňa za to moje srdce bolelo.

Bényе (Pest), özv. Kalina Sándorné Duchenka Katalin (86) Terék József, 2009.III.26.
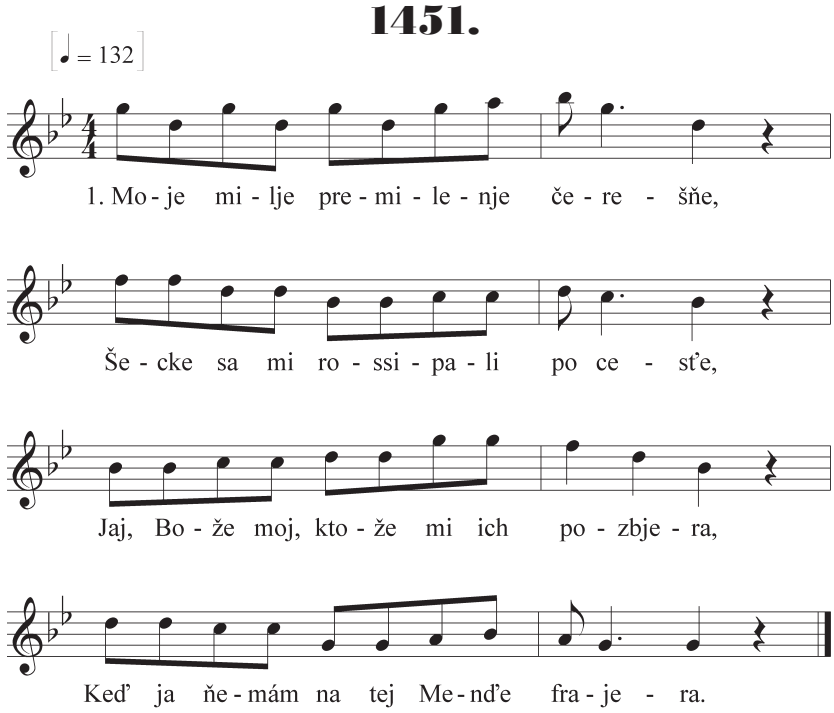
1450.

2. Ňevolaj ma, bo falošne pozeráš!
Ja ťi za klobúčik pjerko dám,
Červení ružički, rozmarinček zelení,
Aňi ružu červení.

Mende (Pest), Mészáros Jánosné Bakos Ilona (85) Terék József, 2011.VI.21.

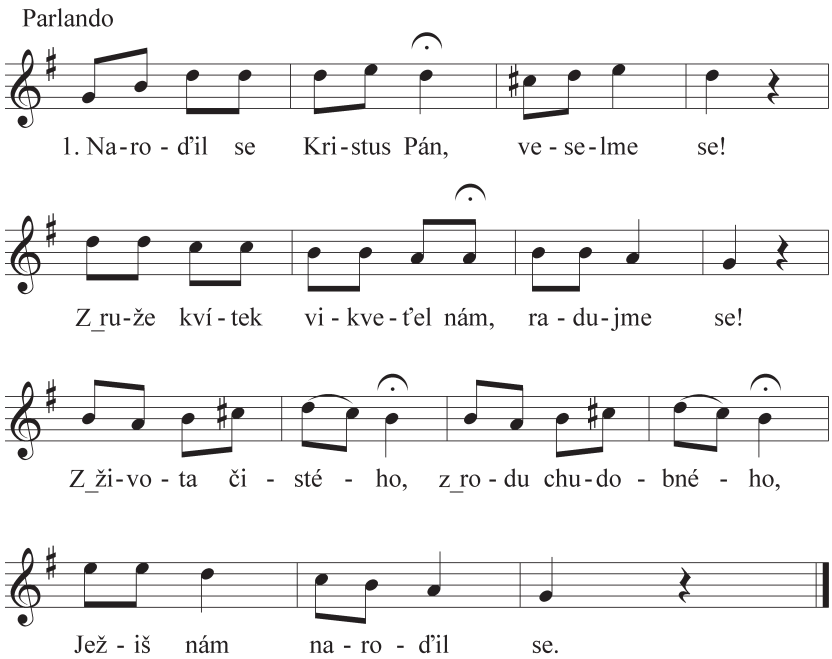
1451.

2. Mala som ja na tej Menďe frajera,
Ale mi ho kamarátka odvjedla.
Ag tej mojej kamarátki poplaťíš,
Šag ťi pán Boh za to šecko zaplaťí.
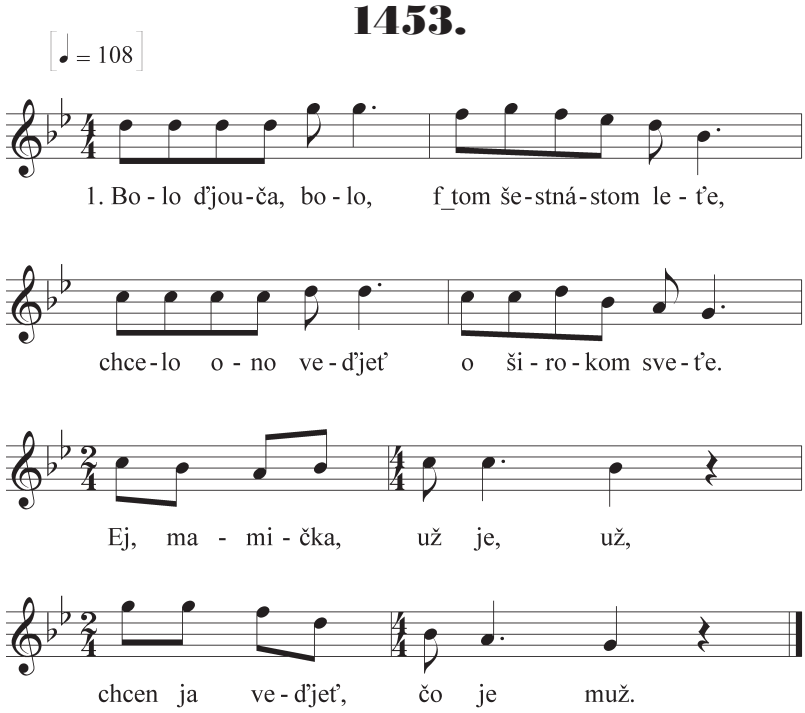
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1452.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1453.
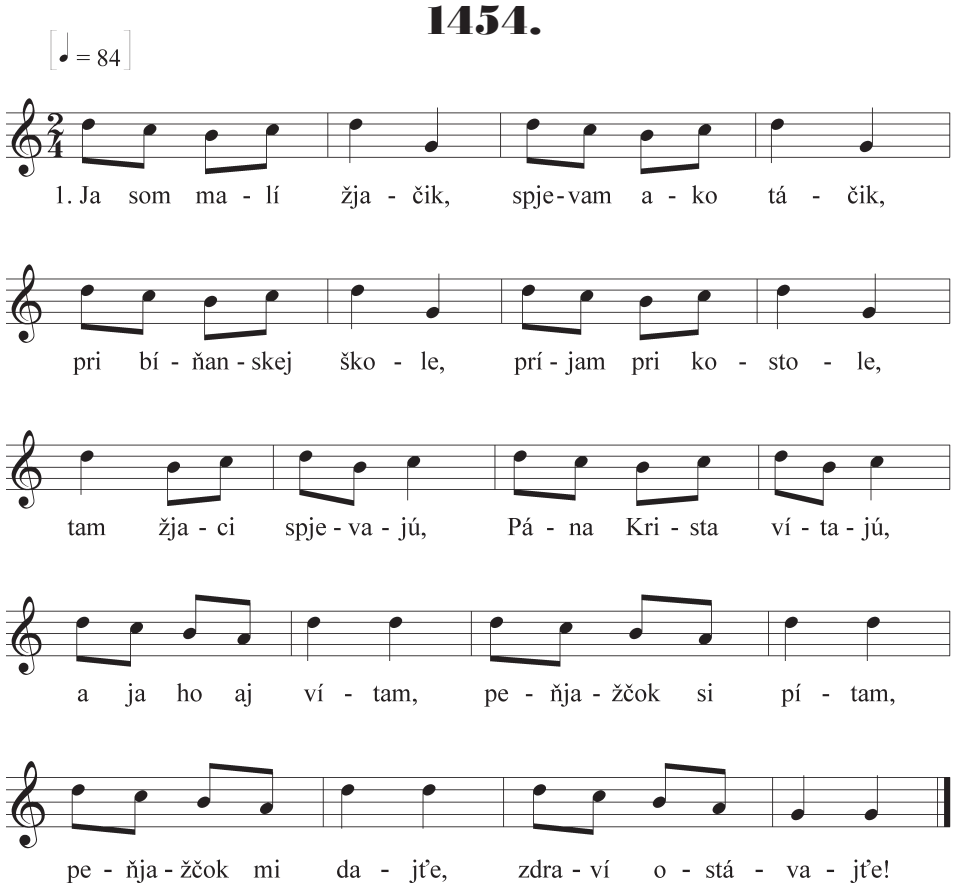

2. Ej, ďjoučička moja, ti si ešťe mladá,
ti si ešťe mladá, ťebe muž ňetreba,
lebo takje ženi mrúť, čo sa mladje vidajú.
Lebo takje ženi mrúť, čo sa mladje vidajú.

3. Ej, mamička moja, keď cinterín choďíťe,
či vi takje hrobi veľa obchoďíťe,
žebi takje zomreli, čo sa mladje vidali,
žebi takje zomreli, čo sa mladje ihrali.

Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1454.

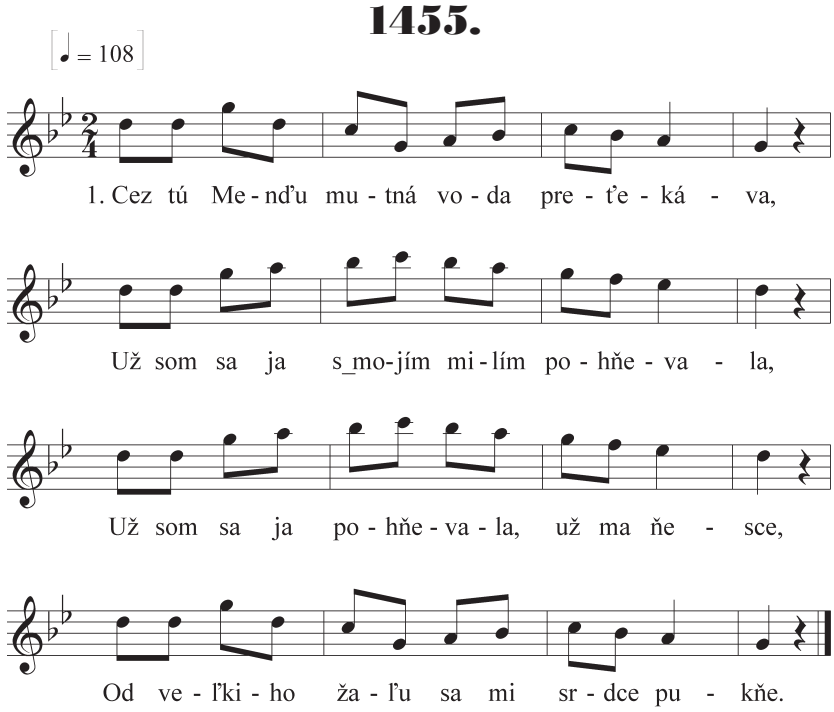

Az éneket az alábbi köszöntő előzi meg:

Vinšujem vám tento noví rok,
abi vám z_peci vipadol bok,
a zo šafľa ucho,
žebi vám ňevesta mala veľkvo brucho!

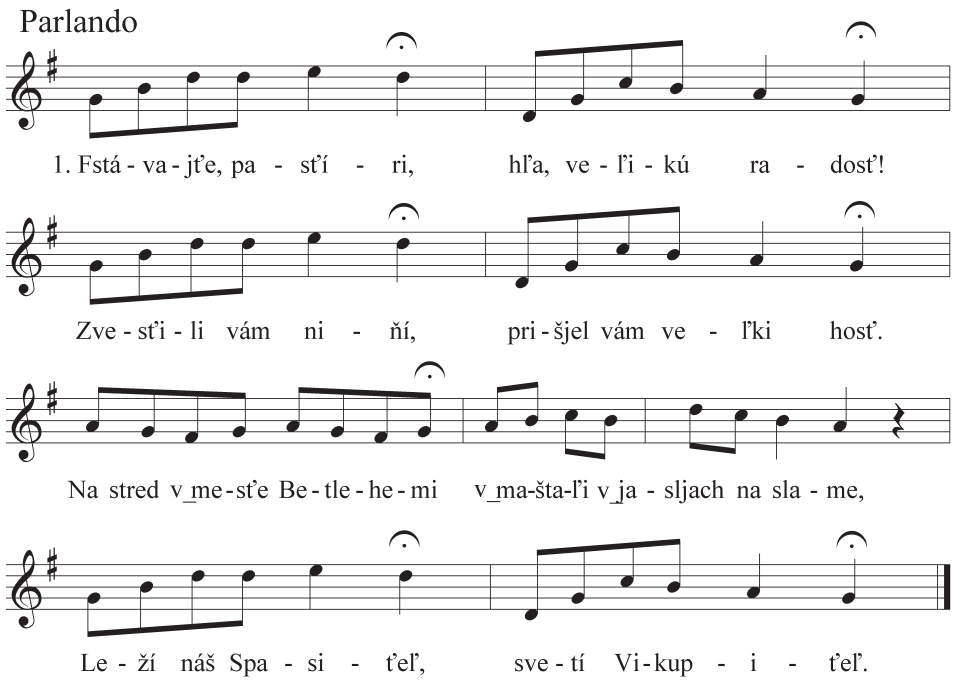
Bénye (Pest), Liska Pál (88) Sztodola Mihály, 1969.

1455.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (86) Király Katalin, 2014.

1456.

2. Icťe, nalezňiťe toho Kráľa kráľov,
Ježiška nájďeťe, Panovňíkov pánov
Vi f_tom mesťe Betlehemi v_ maštaľi v_ jasljach na slame,
Dávno sľubevného, Ježiška milého.
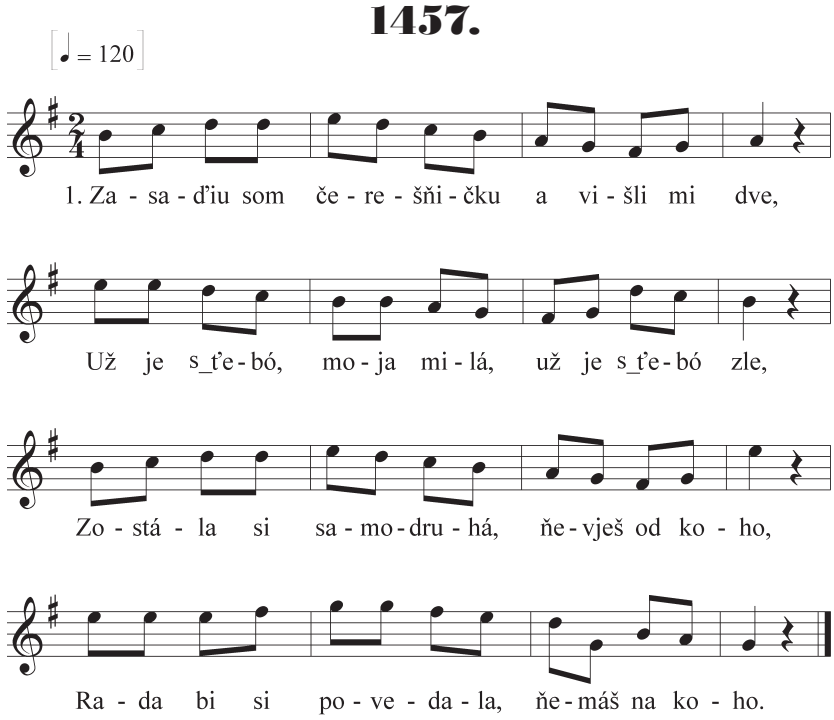
3. Márija f_ čistoťe vám ten poklad dala,
ďeveť mesjacov ho v_ živoťe chovala,
Zložila ho v_ Betlehemi v_ maštaľi v_ jasljach na slame,
Voľno staveňejí f_ pribitku jas niňí.

4. Tak hore fstávajme, k_nám vistrojenému,
Pilňe posluchajme posla ňebeckiho,
Veď mi zdalež v_ Betlehemi leží Pán v_ jasljach na slame.
Dari mu chistajme, slávňe privítajme!

5. Šlišja v_ nočnej chviľi pasťíri novinu.
Spasiťeľ , si milí zroďen f_ túto chvíľu.
Do Betlehema pospjechajú, do maštaľi pozerajú,
Vo dva šori stáli a pekňe spjevali.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (86) Terék József, 2014.

1457.
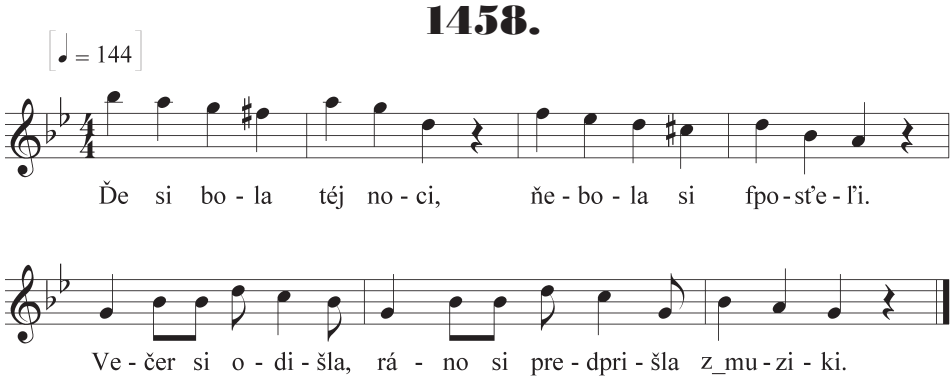

2. Rada bi si povedala, že som sťebó spau,
Ale sa ja zaprisahám, že ťa ňeznau.
Ľahko je to zaprisahať, ňeňi je to špás.
Edno leží, druhvo leží, treťvo buďe zas.

3. Na to treťvo, na to malvou, na to sa priznám,
Kúpim ja mu šlabikáre, do školi ho dám.
Ač sa buďe dobre učiť, buďe zňeho kňaz,
A ti, moja najmilejšá, buďeš moja zas.

Ismétlésre:
Ač sa buďe dobre učiť, buďe zňeho kňaz,
A ti, moja najmilejšá, daj mi ešťe raz!
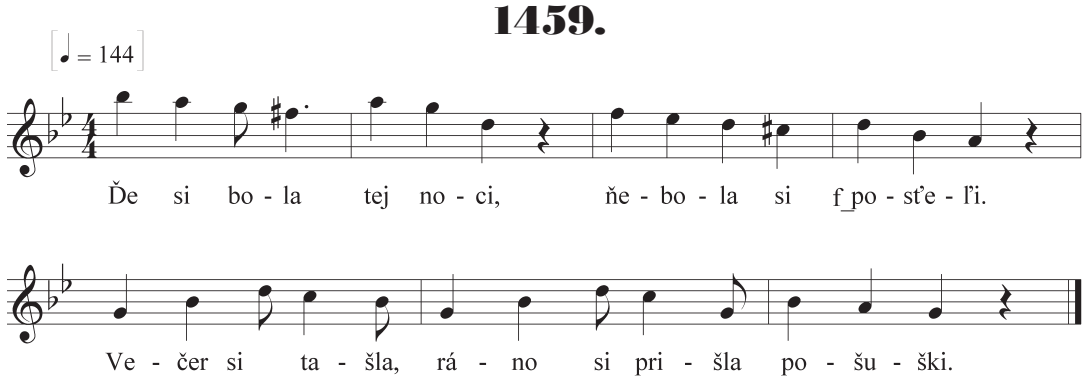
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1458.

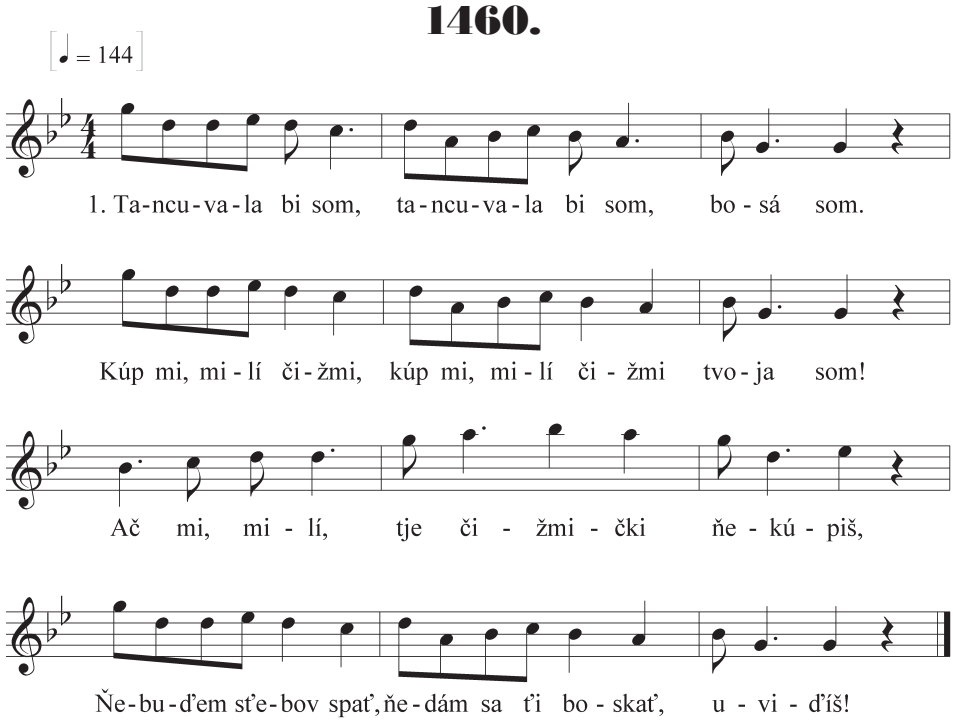
Sülysáp (Pest), Szántai Istvánné Jandó Terézia (90) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.

1459.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (86) Terék József, 2014.I.14.
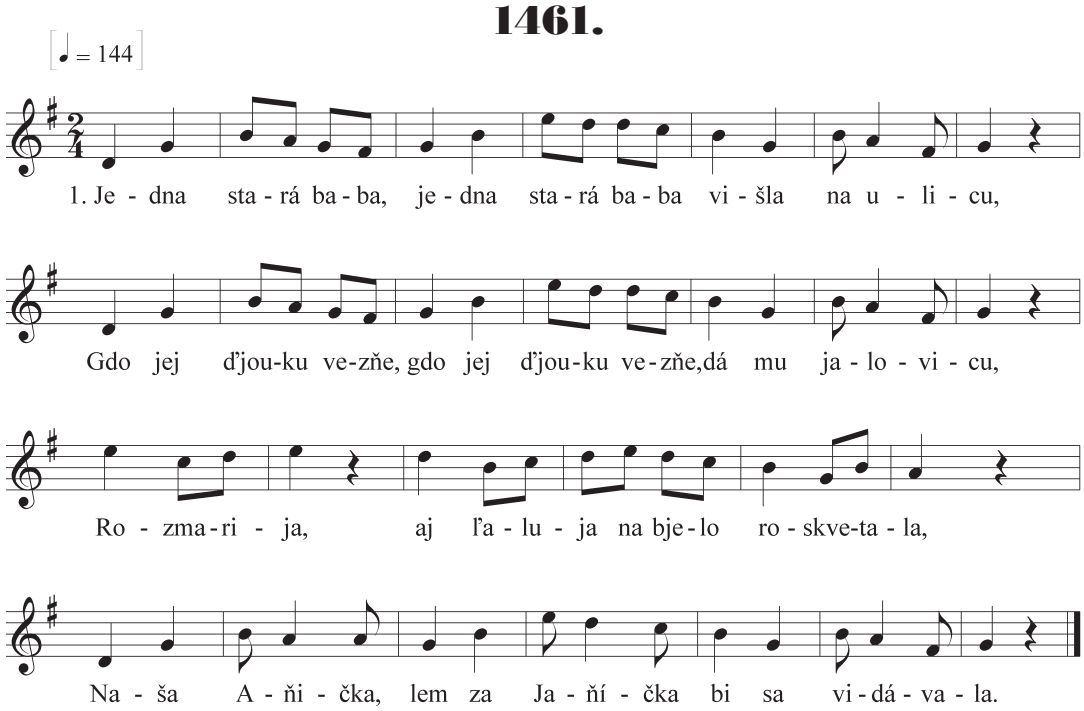
1460.

Bénye (Pest), Bényei Nyugdíjas Klub Terék József, 2009.III.26.
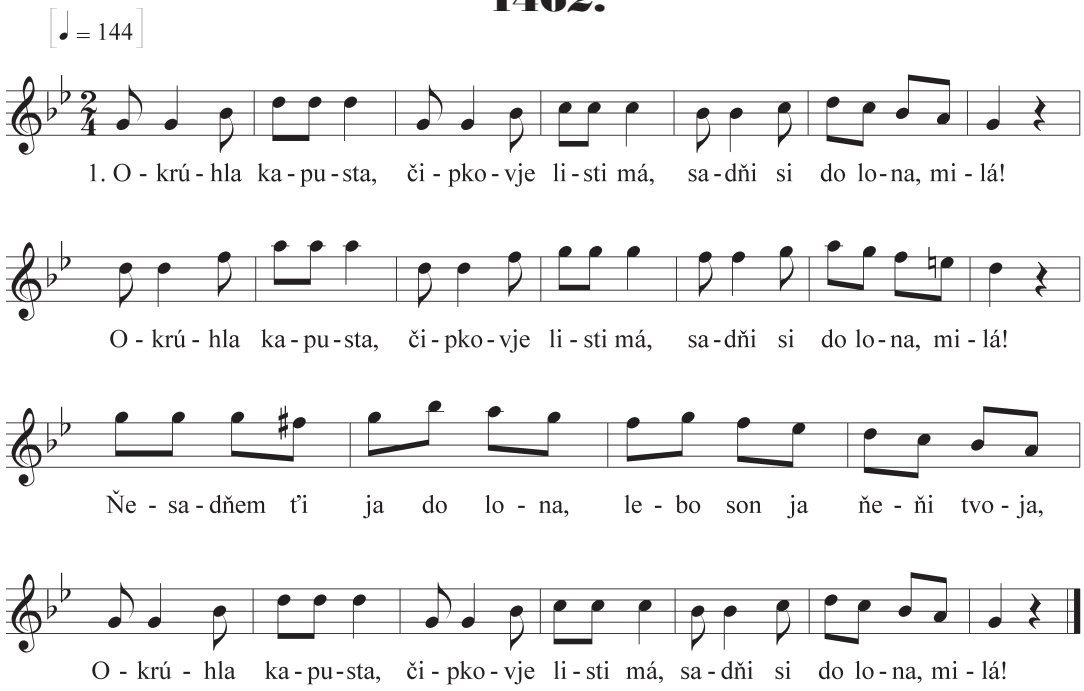
Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1461.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

1462.
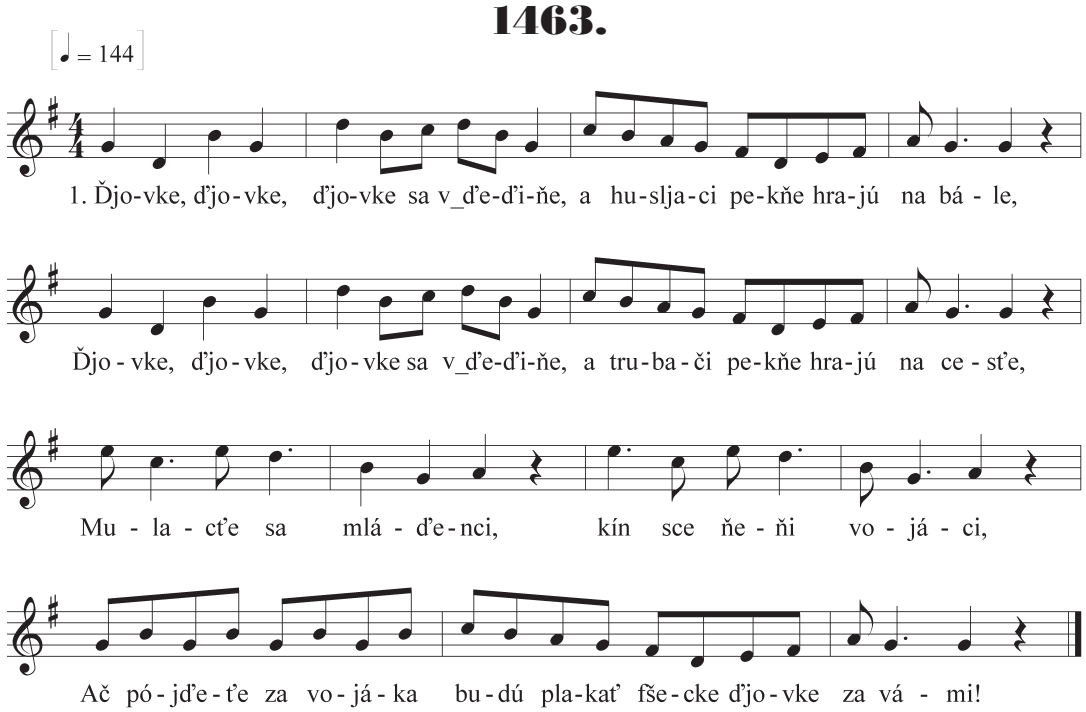

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

Szövegváltozat:

1. Zelena kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá!
Zelena kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá!
Ňesadňem ťi ja do lona, lebo son ja ňeňi tvoja,
Zelena kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá!

Sülysáp (Pest), Zemen Istvánné Szvitek Erzsébet (79) Zemen Pálné Szabó Katalin, Németh Jánosné Bugyi Erzsébet, 2013.III.18.

1463.

2. Lányok, lányok, lányok a faluba, falu végén szépen szól a muzsika,
Lányok, lányok, lányok a faluba, falu végén szépen szól a muzsika,
Addig iszok, mulatok, még csak be nem rukkolok,
Ha elvisznek katonának, megsiratnak engemet a leányok.

Mende (Pest), Benyovics Mihályné Rojtos Mária (55) Trefák Istvánné Herceg Klára, 1983.

Megjegyzés: A szlovák szövegfordítással rendelkező magyarnótát Berényi Lajos (1870-1930) írta.

Tápió menti népi játékok, népdalok adattáblázata

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1	Házépítés	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
2	Kenyérsütés	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
3	Durrantó	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
4	Kukoricacsutka torony	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
5	Bogáncs	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
6	Ostor készítése	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
7	Kukoricaállatok	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
8	Rongybaba	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
9	Kukoricababa	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
10	Töklámpa	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
11	Csákó	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
12	Tojásmadár	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
13	Kocsi	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
14	Csónak	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
15	Gurigarepülő	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
16	Bogárrepülő	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
17	Forgó	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
18	Csörgő	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
19	Zúgattyú	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
20	Drungattyú	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
21	Kereplő	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
22	Pengettyű	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
23	Cirokhegedű	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
24	Kóréhegedű	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
25	Fésűmuzsika	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
26	Levélsíp	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
27	Búzafütyülő	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
28	Bodzafurulya	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
29	Búzagyűrű	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
30	Búzabokréta	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
31	Durrantás töltényhüvellyel	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
32	Kulcspuska	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
33	Fapuska	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
34	Durrantó	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
35	Karbidágyú	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
36	Parittya	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
37	Csúzli	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
38	Íj, nyíl	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
39	Bodzapuska	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
40	Vízipuska	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
41	Rongylabdakészítés	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
42	Gólyaláb	Eszközös játékok - Tárgykészítő játék							Dallam nélküli népi játék
43	Pipiske, kelj ki	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
44	Tetűs játék	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
45	Szántás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
46	Süssünk, süssünk pogácsát	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
47	Bugyborékfújás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
48	Színváltó játék	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
49	Bugáncs	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
50	Búzatoklász	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
51	Krumplidobálás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
52	Kőhajítás ostorral	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
53	Napernyő, esernyő	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
54	Gogó	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
55	Jojó	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
56	Golyózás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
57	Guglizás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
58	Bicskázás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
59	Frincka	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
60	Tesz, vesz, mind, semmi	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
61	Pitykézés	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
62	Karikázás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
63	Pergettyű	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
64	Csigázás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
65	Zsinórjáték	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
66	Kötélugrás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
67	Ugrócska	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
68	Peckezés	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
69	Gedázás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
70	Lapátsergető	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
71	Sergettyű	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
72	Billegő	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
73	Sárkány	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
74	Fakorcsolya	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
75	Szánkózás	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
76	Ákom-bákom, hátamon a zsákom	Eszközös játékok - Eszközös ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
77	Kapó	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
78	Cicázás	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
79	Falhoz verő	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
80	Kiszorító	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
81	Kiütő	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
82	Nemzetes	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
83	Méta	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
84	Püfölőcske	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
85	Sinterezés	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
86	Tekézés	Eszközös játékok - Labdajátékok							Dallam nélküli népi játék
87	Csíp, csíp, csóka	Mozgásos játékok - Ölbeli gyermek játékai							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
88	Ósós katona	Mozgásos játékok - Ölbeli gyermek játékai							Dallam nélküli népi játék
89	Fejhajtogatás	Mozgásos játékok - Ölbeli gyermek játékai							Dallam nélküli népi játék
90	Lóg a lába, lóg a	Mozgásos játékok - Ölbeli gyermek játékai							Dallam nélküli népi játék
91	Szaladjunk, szaladjunk	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
92	Jancsi, hány óra	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
93	Mit látsz (sótörés)	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
94	Buksengelő	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
95	Kicsi rakás, nagyot kíván	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
96	Csapósdi	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
97	Kötélhúzás	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
98	Bigarazás	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
99	Kőlábazás (bakugrás, farba kakas)	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
100	Ne nézz hátra, jön a farkas	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
101	Harangoznak délre	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
102	Erőpróba	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
103	Lovacskázás	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
104	Lovagoltatás	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
105	Békatánc, békatánc	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
106	Kockázás (ugróiskola)	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
107	Köcsögös	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
108	Vöröspecsenye (vöröspenge)	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
109	Ég a gyertya, ég	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
110	Dombon törik a diót	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
111	Itthon vagy-e hidas mester	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 46751
112	Adj király katonát	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
113	Ácsok volnánk, ácsorganánk	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 45417
114	Kis kacsa fürdik	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 45869, NM EA 26845
115	Lánc, lánc, eszterlánc	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
116	Egy kis kertet kerítettem	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
117	Lérom, lérom, vastag lérom	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
118	Pesten jártam iskolába	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
119	Az ócsai legények	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
120	Pöröm, pöröm, pestike	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
121	Tüzet viszek	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
122	Ángyom sütött rétest	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
123	Lipim-lopom a szőlőt	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
124	Erre csörög a dió	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék
125	Hinta, palinta	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 45323, ZTI LSZ 45324, ZTI LSZ 45325
126	Hopp, dári	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 45228
127	Bizerére, bizerára	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 45051
128	Bezeré bácsi, nem látott erre egy nyulat	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
129	Kerekecske, dombocska	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
130	Tapsi, baba, tapsi	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
131	Ez elment vadászni	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
132	Töröm, töröm a mákot	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
133	Ciróka, maróka	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
134	Érik a dinnye	Mozgásos játékok - Mozgásos ügyességi és erőjátékok							Dallam nélküli népi játék
135	Gyertek haza, libuskáim	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
136	Árokcica	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
137	Túrót ettem	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallamos népi játék - NM EA 726
138	Fekete-fehér	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
139	Hol az olló, komámasszony	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
140	Kinn a bárány	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
141	Cikka ide, párom	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
142	Hátulsó pár, előre	Mozgásos játékok - Fogócskák							Dallam nélküli népi játék
143	Bújj, bújj, zöld ág	Mozgásos játékok - Vonulás							Dallamos népi játék
144	Itthon vagy-e hidas mester	Mozgásos játékok - Vonulás							Dallamos népi játék
145	Kács, domikács	Mozgásos játékok - Vonulás							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 47420, ZTI LSZ 47218
146	Tás, kapu, táska	Mozgásos játékok - Vonulás							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 47063
147	Gólyás fejét lehajtottam	Mozgásos játékok - Vonulás							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 47141
148	Répa, retek, mogyoró	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
149	Csetneki csikós itat a Tiszán	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
150	Kőkút körül ireg-forog	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 726
151	Öt török öt görögöt	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
152	Egy, érik a meggy	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 817

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
153	Egy, kettő, három, négy	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
154	Hétfő hetibe'	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
155	Fekete Tónit megfogták	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 817
156	Bugyiás Pista, ne vedd el	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 817
157	Kukoricza, koringyicza	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 726
158	Érik, érik a dinnye	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 726
159	Cigányszögbül mi nyílik ki	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 726
160	Jó napot, sógor	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék - NM EA 817
161	Repül a, repül a	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
162	Húzd meg, ereszd meg	Szellemi játékok - Szellemi ügyességi játékok							Dallam nélküli népi játék
163	Április bolondja	Szellemi játékok - Csúfoló							Dallam nélküli népi játék
164	Két kis madár ül a fán	Szellemi játékok - Beugratás							Dallam nélküli népi játék
165	Koszorú, koszorú	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallamos népi játék
166	Árva Panni húgom	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallamos népi játék
167	Talpütőcske	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
168	Bírózás	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
169	Virágos	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
170	Messze földről jöttünk	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
171	Fogadás	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
172	Csúszda	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
173	Humó (hunyó)	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék
174	Rabos-csendőrös	Szellemi játékok - Kitalálós játékok							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
175	Gyűrű, gyűrű	Szellemi játékok - Rejtő-Kereső Játék							Dallamos népi játék
176	Gyufaszálhúzás	Szellemi játékok - Rejtő-Kereső Játék							Dallam nélküli népi játék
177	Dugós	Szellemi játékok - Rejtő-Kereső Játék							Dallam nélküli népi játék
178	Csiklandozás	Szellemi játékok - Tiltó játékok							Dallam nélküli népi játék
179	Hátulsó előre	Szellemi játékok - Tiltó játékok							Dallam nélküli népi játék
180	Farkasszemnézés	Szellemi játékok - Tiltó játékok							Dallam nélküli népi játék
181	Gyergyatartó, koppantó	Szellemi játékok - Tiltó játékok							Dallam nélküli népi játék
182	Kibírod a hét fogást?	Szellemi játékok - Tiltó játékok							Dallam nélküli népi játék
183	Fehér liliomszál	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 48210, NM EA 26845, ZTI LSZ 48315, ZTI LSZ 59222
184	Hajlik a meggyfa (Érik a meggyfa)	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 48419, ZTI LSZ 48420
185	Zöld fű, zöld ág	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék
186	Éva, szívem, Éva	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTLSZ 48176
187	Csillag Boris	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - NM EA 26845, ZTI LSZ 48095
188	Elvesztettem zsebkendőmet	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 46192
189	János úr, János úr	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - NM EA 726, ZTI LSZ 48483
190	János úr, János úr és Csillag Julis	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék
191	Hol járt erre Szent Erzsébet	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék
192	Lányok ülnek a toronyba, aranykoszorúba	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI AP 02069a
193	A majorba, a majorba jönnek a cigányok	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
194	Kis kacsa fürdik	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI AP 01948a, ZTI AP 02068d
195	Erzsébet asszony, innen, onnan, amonnan	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 42651
196	A szecsei réten	Párválasztó játékok - Párválasztó körjátékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 03389, ZTI LSZ 03390
197	Fordulj bolha	Párválasztó játékok - Párválasztó Társasjátékok							Dallam nélküli népi játék
198	Gólya bácsi	Párválasztó játékok - Párválasztó Társasjátékok							Dallam nélküli népi játék
199	Méz, méz, méz	Párválasztó játékok - Leánykérő Játékok							Dallamos népi játék
200	Most viszik, most viszik Danikáné lányát	Párválasztó játékok - Leánykérő Játékok							Dallamos népi játék
201	Innen jöttünk alulról	Párválasztó játékok - Leánykérő Játékok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 48881
202	Süss fel, nap	Mondókák - Természetmondókák							Dallamos népi játék - ZTI AP 01948d, ZTI AP 02068g
203	Ess eső, ess	Mondókák - Természetmondókák							Dallam nélküli népi játék
204	Esik eső, csepereg	Mondókák - Természetmondókák							Dallam nélküli népi játék
205	Esik az eső, hajlik a vessző	Mondókák - Természetmondókák							Dallam nélküli népi játék
206	Élek, halok	Mondókák - Növénymondókák							Dallam nélküli népi játék
207	Szeret, nem szeret	Mondókák - Növénymondókák							Dallam nélküli népi játék
208	Nyitnikék, nyitnikék	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
209	Kicsit ér, kicsit ér	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
210	Kár, kár, Varga Pál	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
211	Mit varrsz	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
212	Szebb a páva, mint a pulyka	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
213	Fecskét látok, szeplőt hányok	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
214	Gólya, gólya, vaslapát	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
215	Gólya, gólya, gilice	Mondókák - Állatmondókák							Dallamos népi játék - NM EA 817
216	Csigabiga, gyere ki	Mondókák - Állatmondókák							Dallamos népi játék
217	Szállj el, szállj el, katicabogárka	Mondókák - Állatmondókák							Dallamos népi játék
218	Egér, egér, kisegér	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
219	Kakukkmadár, hány évig élek	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
220	Sas, sas, vakulj meg	Mondókák - Állatmondókák							Dallam nélküli népi játék
221	Csicsíjja, babája	Mondókák - Altatódalok							Dallam nélküli népi játék
222	Tente, baba, tente	Mondókák - Altatódalok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 49585, ZTI LSZ 49587
223	Aludj, aludj, ártatlan báránka	Mondókák - Altatódalok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 49522
224	Csija, buja, nincsen papa	Mondókák - Altatódalok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 49540, ZLSZ 49541, ZTI LSZ 49542, ZLSZ 49556, ZTI LSZ 49558, ZTI LSZ 49543
225	Csicsiska, babuska	Mondókák - Altatódalok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 49504
226	Csija, buja, hinna tuja	Mondókák - Altatódalok							Dallamos népi játék - ZTI LSZ 49557
227	Gyertek, gyertek, gyerekek	Mondókák - Egyéb mondókák							Dallam nélküli népi játék
228	Antanténusz	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
229	Éni, péni, jupiténi	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
230	Ecc, pecc, kimehetsz	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
231	Elment apám dinnyét lopni	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
232	Két kiskakas összeveszett	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
233	Egér, egér, ki a házból	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
234	Felmászott a nyúl a fára	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
235	Ipiapacs, csuta darab	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
236	Egyedem, begyedem, bak kakas	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
237	Egyedem, begyedem, pitypalláré	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
238	Egyedem, begyedem, tengertánc	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
239	Egyedem, begyedem, bakkecske	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
240	Egyem, kettem, hábor, német	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
241	Ádám, Éva kertben voltak	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
242	Ó, ó, ó, tündérkaszinó	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
243	Ki ugrott a gombóc	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
244	Bementem a kamrába diót törögetni	Kiolvasók							Dallamos népi játék - ZTI AP 01948c, ZTI AP 02068f
245	Elmentem az erdőbe tőketüzet rakni	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
246	Pad alatt, pad alatt volt egy ház	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
247	Volt egyszer egy ember	Kiolvasók							Dallam nélküli népi játék
248	Fokhagymát, vereshagymát	Szokásdal	ABC	7,8,10	2 5	dúr	V - 5	Tempo giusto	ZTI AP 08108j
249	Asszonyok, lányok, rongyot adjatok	Szokásdal	ABC	10,10,7	1 1	dúr	#VII - 5	Tempo giusto	ZTI AP 08108h, ZTI AP 08108i
250	Az öreg zsidó nem gondolkodik	Szokásdal	ABCD	10,11,9,11	1 V VI	dúr	V - 3	Tempo giusto	ZTI AP 04290b
251	Házunk előtt gyalogút, arra jár egy drótos tót	Szokásdal	ABABv	14,12,14,13	5 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
252	Tizet ütött már az óra	Szokásdal	ABCD	8	8 5 2	moll	1 - 9	Parlando	ZTI LSZ 40540
253	Három fehér szőlőtőke, három fekete	Szokásdal	AABCD	13,13,7+7,6,7+7	3 3 3 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
254	Csordapásztorok	Szokásdal	ABCD	5,6,6,6	1 2 b3	moll	1 - b7	Tempo giusto	
255	Az Isten áldása	Szokásdal	ABBA	6,6,6,8	1 2 2	dúr	1 - 5	Tempo giusto	ZTI LSZ 24796

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
256	Zendülj föl Szent István	Szokásdal	ABCD	6	1 2 2	dúr	1 - 5	Tempo giusto	
257	Áldja meg az Isten	Szokásdal	ABCD	6	3 5 4	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
258	Sütik a pecsenyét	Szokásdal	ABAC	6	5 2 5	dúr	1 - 6	Tempo giusto	ZTI LSZ 37964
259	Szent Család a Mennynek	Szokásdal	ABBC	6	2 2 2	dúr	V - 4	Parlando	
260	Háromkirályok napja	Szokásdal	AABCD	7,7,7,11	3 3 2	dúr	1 - 5	Tempo giusto	
261	Kelj fel, rózsám, itt a májfa	Szokásdal	AB	8	1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
262	Kiskarácsony éjszakáján	Szokásdal	ABCD	8	3 2 2	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
263	Szállást keres a szent család	Szokásdal	ABCD	8	1 3 3	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
264	Karácsonynak éjszakáján	Szokásdal	AABC	8	1 1 5	moll	1 - b7	Tempo giusto	
265	Karácsonyi éccakáján	Szokásdal	AABC	8	1 1 1	moll	1 - 5	Tempo giusto	
266	Karácsonyi éccakája	Szokásdal	AABB	8	1 1 1	moll	1 - 5	Tempo giusto	ZTI AP 02281g
267	Karácsonyi éjszakáján	Szokásdal					#VII - 8	Tempo giusto	
268	Karácsonyi éjszakáján	Szokásdal	ABAB	8	1 1 1	moll	1 - 5	Tempo giusto	
269	Az Isten szülő szűz anya	Szokásdal	ABCD	8,6,8,6	1 5 1	moll	V - 5	Parlando	
270	Hurka kolbász az asztalon	Szokásdal	AABB	8,8,6,6	1 1 1	dúr	1 - 5	Tempo giusto	ZTI LSZ 37971
271	Új esztendő, bikkfás erdő	Szokásdal	ABCD	8,5,8,5	2 4 2	moll	V - 5	Parlando	ZTI LSZ 24796
272	Szállást keres a szent család	Szokásdal	AABA	8	1 1 bVII	moll	V - 4	Parlando	
273	Egy kis vendégséget tegyenek	Szokásdal	AABC	9,9,16,6	5 5 1	mixolíd	1 - b7	Tempo giusto	ZTI LSZ 37964
274	Az igaz Messiás már eljött	Szokásdal	AABC	9,9,16,6	3 3 1	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
275	Megjártuk már a szent keresztutat	Szokásdal	AABBv	10	5 5 5	moll	1 - 9	Parlando	
276	Keljetek fel, akik aludtatok	Szokásdal	AABBv	10	5 5 5	moll	1 - 9	Parlando	
277	Ünnep van ma a földön és égen	Szokásdal	AABBv	10	V V 5	moll	V - 7	Parlando	
278	Eljöttünk mi kántálni, kántálni	Szokásdal	AABCDEF	10,10,16,13,12,16,14	6 6 1 5 1 1	dúr	1 - 6	Tempo giusto	ZTI AP 08107d,e

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
279	Eljöttem én kántáni, kántáni	Szokásdal	AABCCv	10,10,16,12,12	2 2 2 3	dúr	1 - 3	Tempo giusto	ZTI AP 08107i
280	Ennek a gazdának szép kocsija van	Szokásdal	AABCD	11,11,16,7,7	5 5 3 8	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
281	Fel vagy már szentelve, dicső szent család	Szokásdal	AABC	11,11,8,8	3 3 2	líd	1 - 6	Parlando	
282	Jó estét adjon Isten, mi azt kívánjuk	Szokásdal	AAvBAv	12	5 1 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 37972
283	Hálát adunk Tenéked édes Istenünk	Szokásdal	AABBv	12,12,8,8	1 1 5	dúr	V - 5	Parlando	
284	Én ezen asszonynak ajtómat kinyitom	Szokásdal	AABA	12	1 1 V	moll	V - 4	Parlando	
285	Ó, Szent Dónát püspök, tehozzád járulunk	Szokásdal	ABCAv	12	V 1 V	moll	V - 5	Parlando	
286	Örvendezzék vígassággal, dicsé-retekkel	Szokásdal	AABA	13,13,7+7,13	1 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	
287	A Szent János, a Szent János veszi hárfáját	Szokásdal	AABA	13,13,7+7,13	1 1 1	dúr	V - 5	Tempo giusto	
288	Örvend az én vigazsággal, dícsé-retekkel	Szokásdal	AABA	13,13,7+7,13	1 1 1	dúr	V - 4	Tempo giusto	ZTI AP 02281h
289	Isten hozott szent család, ide, ezen házba	Szokásdal	AAvBAv	13	5 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
290	Isten hozott Szent Család, ide, ezen házba	Szokásdal	AABA	13,13,12,13	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
291	Miért hagysz itt, ó, szent család, hisz úgy szeretünk	Szokásdal	AABAv	13,13,7+7,13	2 2 2	dúr	V - 6	Parlando	
292	Ugrálnak a cipőcskék, bokáznak a csizmák	Szokásdal	AABA	13,13,13,14	1 1 5	dúr	V - 5	Tempo giusto	
293	Jertek ájtatos hívek, az Olajfák hegyére	Szokásdal	AABAv	14,14,12,7	1 1 3	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
294	Názáreti hajlékából elindult Szűz Mária	Szokásdal	AABA	15	1 1 1	moll	1 - b6	Parlando	
295	Buzgó hívek, kik itt vagytok, nyis-suk meg szíveinket	Szokásdal	AABC	15,15,16,14	1 1 2	moll	IV - b6	Parlando	
296	Adjatok, adjatok	Szokásdal	ABCD	6,6,8,8	b3 4 b3	moll	1 - b6	Parlando	ZTI LSZ 40334
297	Szomorú a lónak az egész élete	Szokásdal	AABC	12	2 2 4	moll	#VII - b6	Parlando	
298	Egy szem kökény, kék szem kökény	Szokásdal	ABCCD	8,8,7,7,7	3 5 5 5	dúr	1 - #VII	Tempo giusto	
299	Drága jó apám	Sirató				moll		Parlando	ZTI AP 04287e
300	Jaj nekem, kedves jó Istenem	Sirató				moll		Parlando	ZTI AP 04290a
301	Jaj, kedves drága jó édesapám	Sirató				moll		Parlando	ZTI AP 04287f, ZTI AP 04288i

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
302	Haragszik a gazda	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	6	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05868j
303	Arass, rózsám, arass	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	6	1 5 5	moll	1 - 9	Parlando	
304	Megrakják a tüzet	Régi stílusú népdal (A1a)	A5B5AB	6	1 5 4	moll	1 - 9	Parlando	ZTI AP 05864a
305	Tisza partján elaludtam	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	8,7,8,8	8 6 4	moll	1 - 10	Parlando	
306	Befútta az utat a hó	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	8	8 5 4	moll	1 - 9	Parlando	ZTI LSZ 40530
307	Fehér László lovat lopott	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	8	8 5 3	moll	1 - 9	Parlando	
308	Pallagnak terünt a juhom	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	8	8 5 4	moll	1 - 9	Parlando	
309	A hajnali csillag ragyog	Régi stílusú népdal (A1a)	AABBCD	8,8,8,8,6+6,11	b7 4 b3 b3 b3	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12644e
310	Elvágtam az ujjam, jaj, de fáj	Régi stílusú népdal (A1a)	A5B5AB	9,9,9,9,11	9 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 06237
311	Érik a szőlő, hajlik a vessző	Régi stílusú népdal (A1a)	A5B5AB	10,6,10,6	8 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05863r
312	Érik a szőlő, hajlik a vessző	Régi stílusú népdal (A1a)	A5B5AB	10,6,10,6	8 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05067k
313	Csörög a kocsi, pattog a Jancsi	Régi stílusú népdal (A1a)	A5B5AB	10,6,10,6	8 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 09664k
314	Csörög a kocsi, pattogtat a Jancsi	Régi stílusú népdal (A1a)	A5B5AB	11,6,10,6	8 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 00526
315	Kék ibolya, ha leszakajtanálak	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	11	9 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12644b
316	Sárga virág, ha leszakajtanálak	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	11	9 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05067l
317	Ha fölülök a bugaci halomra	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	11	8 b3 b3	moll	1 - 9	Parlando	
318	Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	11	8 b3 5	moll	1 - 9	Parlando	NM EA 817
319	Túl a Tiszán, Tiszán innen, Tiszán túl	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	11,11,8,11	8 5 4	moll	1 - 9	Parlando	
320	Ha fölülök hegyes domb tetejére	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	11,11,15,11	8 b3 5	moll	1 - 9	Parlando	ZTI LSZ 37218
321	Béreslegény, jól megrakd a szekeret	Régi stílusú népdal (A1a)	A5A5vAAv	11	b7 5 3	moll	bVII - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06791f
322	Kis pej lovam hátsó lábán a patkószög de fényes	Régi stílusú népdal (A1a)	ABCD	15,15,11,23	8 5 b3	moll	1 - 9	Parlando	
323	Elveszett a lovam	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	6,6,10,6	b7 b3 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10979b
324	Lóra csikós, lóra	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCDE	6	b7 4 5 bVII	moll	bVII - 9	Parlando	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
325	Szállj el fecskemadár	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCDE	6	b7 4 5 bVII	moll	bVII - 9	Parlando	ZTI AP 10993i
326	Fújdogál a szellő	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCDE	6	b7 4 5 bVII	moll	bVII - 9	Parlando	ZTI AP 10979a
327	Szállj el fecskemadár	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCDE	6	b7 4 5 bVII	moll	bVII - 9	Parlando	
328	Fölszállott a páva	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	6	b7 4 b3	moll	1 - 9	Parlando	ZTI AP 05863c
329	Hej, búra termett idő	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCDEF	7,6,6,7,6,6	b7 5 5 4 1	moll	1 - 9	Parlando	
330	Hej, rezeda, rezeda	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	7	b7 5 b3	moll	bVII - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638i
331	Mikor a juhász bort iszik	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	8	b7 5 b3	moll	1 - 9	Parlando	
332	Fúj, süvölt a Mátra szele	Régi stílusú népdal (A1b)	A5B5AB	8	b7 5 b3	moll	1 - 9	Parlando	
333	Hozzád jártam sok ideig	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	8	4 1 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 18122, KR 05284, NM H 4708
334	Ne terembe esik a dara	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	9	b7 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
335	Lányok, lányok, ti nagy úri lányok	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	10	#7 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12641e
336	Lányok, lányok, ti szelei lányok	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	10	#7 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	BR 04263, NM H 5450, KR 22249
337	Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	10	#7 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638j
338	Elszabadult az ökröm, a Virág	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	10	b7 5 4	moll	1 - 9	Parlando	ZTI LSZ 67450
339	Learattuk már a tiszta búzát	Régi stílusú népdal (A1b)	ABCD	10	b7 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
340	Kimentem én a szőlőbe, lajaha	Régi stílusú népdal (A1b)	AABC	11,11,8,12	4 4 2	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 41927
341	Széles ez az árok, keskeny a partja	Régi stílusú népdal (A1b)	AABC	11,11,18,10	5 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 36902
342	Béres vagyok, béres	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	6	4 2 1	moll	V - 8	Parlando	ZTI AP 05868k
343	Ki átölel, ki, ki, ki	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	7,7,9,7	6 3 4	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 19948
344	A szolnoki bírónak	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	7	6 3 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
345	Vörös hajnal már hasad	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	7,7,9,7	6 3 4	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12639d
346	A györgyei bírónak	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	7,7,9,7	6 3 4	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12636i
347	Erre gyere, amőre jén	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	8,8,5+5,9	b7 b3 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
348	Erre gyere, amerre én	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	8,8,5+5,9	b7 b3 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06791e
349	Őszi szél fúj a hegyekről	Régi stílusú népdal (A2a)	ABCD	8	5 b3 1	moll	1 - 8	Parlando	
350	Tisza partján nem jó lefekünni	Régi stílusú népdal (A2a)	ABBC	10	4 1 1	moll	1 - 9	Parlando	KR 05082
351	Bojtár volt a nagyapám, bojtár vagyok én is	Régi stílusú népdal (A2a)	AAvBC	13,13,8+8,6	2 5 6	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
352	Ha Dunáról fúj a szél, szegény embert mindig ér	Régi stílusú népdal (A2a)	A5B5AB	7+7,6,7+7,6	b7 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05864c
353	Csütörtökön este	Régi stílusú népdal (A2b)	ABCDE	6,6,7,11,6	b7 5 b6 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
354	Kóka város körül van kerítve	Régi stílusú népdal (A2b)	AABC	10,10,14,10	1 1 2	dúr	1 - 5	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 175.o. (No.140)
355	El kéne indulnom, meg kék házasodnom	Régi stílusú népdal (A2b)	AAB	12	1 1	moll	1 - 8	Parlando	
356	Megismerni a kanászt cifra járásáról	Régi stílusú népdal (A2b)	ABCB	13,14,15,13	2 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	
357	A szecsei utcán végig, végig	Régi stílusú népdal (B)	AABC	10,10,10,11	1 1 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 58767
358	A nagy úri utcán végig, végig	Régi stílusú népdal (B)	AABC	10,10,10,11	1 1 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12640k
359	Amott megy egy kisleány, korsót visz a vállán	Régi stílusú népdal (B)	ABAvB	13	5 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 42626
360	Kicsiny vagyok én	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	5,5,8,5	3 3 1	dúr	1 - 6	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 165.o. (No.131)
361	A szecsei réten	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	6,6,6+6,6	2 2 V	moll	V - b6	Tempo giusto	ZTI LSZ 03389
362	A szecsei réten	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	6,6,6+6,6	2 2 V	moll	V - b6	Tempo giusto	ZTI LSZ 03390
363	Ez a kapu tárva áll	Régi stílusú népdal (C1a)	AABCD	7,7,7,7,4	2 2 3 2	dúr	1 - 5	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 71.o. (No.51)
364	Csütörtökön virradóra	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	8,8,6+6,4	5 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10985c
365	Csütörtökön virradóra	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	8,8,6+6,4	5 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
366	Csütörtökön virradóra	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	8,8,6+6,4	5 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
367	Mély a Tiszának a széle	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	8,8,10,8	4 4 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05868l
368	Mély a Tiszának a széle	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	8,8,10,8	4 4 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
369	Lőrinckáta szép helyen van	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	8	2 2 1	moll	V - b6	Tempo giusto	
370	A karaji híd alatt, a híd alatt	Régi stílusú népdal (C1a)	AABC	11,10,10,10	3 3 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
371	Hej, halászok, halászok	Régi stílusú népdal (C1b)	ABBvC	7	b6 4 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05864h
372	Fölment a kanász a fára	Régi stílusú népdal (C1b)	ABCD	8	5 3 6	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
373	Megismerni a kanászt büszke járásárul	Régi stílusú népdal (C1b)	ABABC	13,13,14,13,17	b3 1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
374	Villásfarkú fecske	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,6,10,9	bVII 5 1	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
375	Kaszárnya, kaszárnya	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,6,10,8	2 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
376	Kaszárnya, kaszárnya	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,6,10,8	2 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
377	Temető kapuja	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,6,11,8	2 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
378	Temető kapuja	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,6,10,8	2 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
379	Temető kapuja	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,6,11,8	2 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
380	Jó napot, jó napot	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6	4 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	BR 00956
380	Jó napot, jó napot	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	BR 00946, BR 00947, KR 16252, NM H 4738
381	Jó estét, jó estét	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,7,7,7	V 2 1	dúr	V - 6	Tempo giusto	BR 00944, KR 06609
382	Enyim a menyasszony	Régi stílusú népdal (C2a)	ABABv	6	2 5 2	dúr	1 - 6	Tempo giusto	ZTI AP 12644f,g
383	Diófából van a	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,5,6,5	5 5 6	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10983j
384	A szolnoki utcán	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,5,6,5	5 5 6	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
385	A mendei utcán	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	6,5,6,5	5 5 6	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
386	Dunnám, párnám de kurta	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	7,7,8,8	5 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
387	Sárga kukoricaszár	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	7,11,7,11	5 5 2	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
388	Sárga kukoricaszár	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	7,11,7,11	5 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
389	Sárga kukoricaszár	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	7,11,7,11	5 5 2	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
390	Bakonyerdő gyászba van	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	7	5 8 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
391	Lefelé folyik a Tisza	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	V 2 1	dúr	V - 6	Tempo giusto	
392	Láda, láda, cifra láda	Régi stílusú népdal (C2a)	ABBvA	8,9,8,8	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI LSZ 32583

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
393	Fehér László lovat lopott	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	4 5 b3	moll	V - 8	Parlando	BR 02003, KR 20475
394	Kihajtottam ludaimat	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8,5,8,5	4 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
395	Édesanyám sok szép szava	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	4 b3 b3	moll	1 - 8	Parlando	
396	Szántani kell, tavasz vagyon	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	4 4 b3	moll	#VII - 8	Parlando	ZTI AP 10994e
397	A gőzösnek nincsen rúdja	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	4 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10993h
398	Látod milyen ködös idő	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	4 5 4	mixolíd	1 - 8	Parlando	ZTI AP 12640d
399	Kecskeméti határ felül	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8,9,8,8	4 5 4	mixolíd	1 - 9	Parlando	
400	Zsigerpusztán van egy tanya	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	8	4 5 4	mixolíd	1 - 8	Parlando	
401	Nem megyek én Hökömbe, Hökömbe	Régi stílusú népdal (C2a)	AAvBC	10,10,7,7	5 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	BR 01050, KR 21040
402	Nem messze van ide Kismargita	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	10	4 5 4	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI LSZ 19780
403	Bíró, bíró, kis szelei bíró	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	10	4 5 4	moll	1 - 9	Parlando	
404	Elszabadult az ökröm, a Virág	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	10	4 5 4	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 04289h,g
405	Esik eső az ökröm szarvára	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	10	4 5 5	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 04289i
406	Kiskertemben az ökröm, a Virág	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	10	4 5 4	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 05068b
407	Kiszabadult az ökröm, a Virág	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	10	4 5 4	moll	1 - 9	Parlando	ZTI AP 10979i
408	Ha kimegyek a szögedi halomra	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11	4 5 b7	moll	1 - 8	Parlando	ZTI LSZ 39013
409	Szendre báró udvarába van egy fa	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11	4 5 5	mixolíd	1 - 8	Parlando	
410	Endre báró udvarában van egy fa	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11	4 5 5	mixolíd	1 - 9	Parlando	
411	Báró úrfi, ha kimegy a pusztába	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11,11,11,12	4 5 5	moll	1 - 9	Parlando	ZTI LSZ 38733
412	Falu végén cigányasszony sátora	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11	4 5 5	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 10987g
413	Abony alatt van egy deszkakerítés	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11	4 5 5	mixolíd	1 - 9	Parlando	
414	Szander báró udvarába van egy fa	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11	4 5 5	mixolíd	1 - 9	Parlando	
415	Ha bemegyek a mendei templomba	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11,11,13,11	b7 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12642i

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
416	Jaj a fának, ha a fejsze levágja	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11,11,13,11	b7 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
417	Béreslegény, hova hajrod az ökröt	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11,11,13,11	b7 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12628i
418	Tüzéresre vágatom a hajamat	Régi stílusú népdal (C2a)	ABCD	11,11,13,11	b7 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10989h
419	Nincsen olyan malom	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	6,6,7,6	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 18946, KR 16970
420	Esik eső, esik	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	6	1 5 8	dúr	1 - 9	Parlando	ZTI AP 10983i
421	Megölellek, Panna	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	6	1 2 V	dúr	V - 5	Parlando	ZTI LSZ 40222
422	Három deci köménymag	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	7,3,7,5	1 8 b6	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 12513
423	Zúg az erdő, zúg a mező	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8,6,8,6	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10993c
424	Zúg az erdő, zúg a mező	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8,6,9,6	1 5 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 31379
425	Zúg az erdő, zúg a mező	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8,6,8,6	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06791h
426	Betyárgyerek az erdőbe	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8	1 5 4	mixolíd	1 - 8	Parlando	
427	János bácsi, fogjék ke' be	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8,5,8,5	1 5 3	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 31302, KR 28521, NM H 4764
428	Hortobágynak szőke vize	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8	1 5 4	mixolíd	1 - 8	Parlando	ZTI AP 05067m
429	Akárhogy esik az eső	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8	1 5 4	mixolíd	1 - 8	Parlando	ZTI AP 04290c,d,e
430	Gőzkocsinak hat kereke	Régi stílusú népdal (C2b)	ABCD	8	1 4 1	moll	1 - b6	Parlando	BR 01494
431	Éldes feleségem, mi baj no, angyalom	Régi stílusú népdal	ABAB	12,13,13,13	2 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	
432	Kedves feleségem, mi baj no, angyalom	Régi stílusú népdal	ABAvBv	12,12,15,13	3 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	
433	Kimentem én a tanyára	Régi stílusú népdal	AB	8,14	5	dúr	V - 5	Tempo giusto	
434	Végigmentem a mendei főutcán	Régi stílusú népdal	AB	11,12	6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
435	Végigmentem a sülysápi főutcán	Régi stílusú népdal	AB	11,12	6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
436	Végigmentem a szecsői főutcán	Régi stílusú népdal	AB	11,12	6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
437	A mendei templomtorony de magos	Régi stílusú népdal	AB	11	b3	moll	V - 5	Tempo giusto	
438	Az éjszaka nem aludtam egy órát	Régi stílusú népdal	AB	11	b3	moll	V - 5	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
439	A szecsői templomtorony de magos	Régi stílusú népdal	AB	11	b3	moll	V - 5	Tempo giusto	ZTI LSZ 39357
440	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	NM H 4721
441	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639g
442	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
443	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12626e
444	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12631f
445	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 06791i
446	Jaj, de beteg vagyok	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,12,6	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 06792b
447	Madárka, madárka	Új stílusú népdal	AA5BAv	6,6,6+6,6	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05068d
448	Madárka, madárka	Új stílusú népdal	AA5BAv	6,6,6+6,6	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 09658e
449	Jó napot, jó napot	Új stílusú népdal	AA5BAv	6	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	KR 16233
450	Madárka, madárka	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,6+6,6	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05864i
451	Kaszárnya, kaszárnya	Új stílusú népdal	AA5BA	6,6,8,6	1 5 b7	moll	1 - 10	Parlando	
452	Amott van egy kis ház	Új stílusú népdal	AA5BA	6	1 5 4	dúr	1 - 8	Parlando	KR 16236, NM H 4724
453	Újszilvási gulyajárás	Új stílusú népdal	AA5A5vAv	8	1 5 6	moll	1 - 10	Tempo giusto	
454	Aki szép lányt akar venni	Új stílusú népdal	AA5A5vAv	8	1 5 6	moll	1 - 9	Tempo giusto	
455	Felültem a kemencére	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,10,8	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
456	Felültem a kemencére	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,10,8	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
457	Jaj, de szépen harangoznak	Új stílusú népdal	AA5BA	8	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	MS MUS 152/IX. 169.o. (No.147)
458	A farmosi kertek alatt	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,11,8	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12635i
459	Lefelé folyik a Tisza	Új stílusú népdal	AA5vBAv	8,8,10,8	3 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06791d
460	Lefelé folyik a Tisza	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,10,8	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12633j
461	Menyecskének nem jó lenni	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,10,8	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
462	Nincsen szebb a magyar lánynál	Új stílusú népdal	AA5BA	8	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10977k
463	A kókai híres utca	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,10,8	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
464	Tóalmási híres utca	Új stílusú népdal	AA5BA	8,8,10,8	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10984g
465	Sokat arattam a nyáron	Új stílusú népdal	ABBvA	8	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
466	Kukorica csalamádé	Új stílusú népdal	ABBvA	8	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
467	A karaji templom előtt	Új stílusú népdal	ABBA	8	1 5 b3	moll	V - b6	Tempo giusto	
468	A szecsei kultúr előtt	Új stílusú népdal	ABBA	8	bVII 5 b3	moll	V - b6	Tempo giusto	ZTI LSZ 58770
469	Akkor szép az erdő, mikor zöld	Új stílusú népdal	AA5BA	9,9,11,9	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06791n
470	Akkor szép az erdő, mikor zöld	Új stílusú népdal	AA5BA	9,9,11,9	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12628d
471	Haza, barna legény, haza már	Új stílusú népdal	AA5BA	9,9,11,9	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
472	Szép a gyöngyvirág egy csokorba	Új stílusú népdal	AA5BA	9,9,11,9	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10980f
473	Kilencet ütött az óra	Új stílusú népdal	AA5BA	9,9,12+12,9	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 167-168.o. (No.133)
474	Erre gyere, rózsám, nincsen sár	Új stílusú népdal	ABBvA	9	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
475	Erre gyere rózsám, nincsen sár	Új stílusú népdal	ABBA	9	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 06791k
476	Tollfosztóba voltam az este	Új stílusú népdal	ABBvAv	9,9,12,9	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
477	Lyukas az istállóm teteje	Új stílusú népdal	ABBAv	9,10,10,13	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/IX. 210.o. (No.184)
478	Akkor szép a mező, mikor zöld	Új stílusú népdal	ABBvA	9,9,11,9	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10978a
479	Nem messze van ide Kismargita	Új stílusú népdal	AA5A5A	10	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12627a
480	A kapuba nem merek kimenni	Új stílusú népdal	AA5A5vA	10,10,10+10,10	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10978f
481	Jön a tavasz, summásnak kell menni	Új stílusú népdal	AA5A5vA	10,10,9+9,10	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10980d
482	Egyes fia vagyok az anyámnak	Új stílusú népdal	AA5A5Av	10	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12636f
483	Egyes fia vagyok az anyámnak	Új stílusú népdal	AA5A5Av	10	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12625c
484	Megindult már Pest felé a vonat	Új stílusú népdal	AA5BA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	BR 06052, KR 15893, NM H 5573

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
485	Póli néni háza ki van festve	Új stílusú népdal	AA5BA	10,10,9,10	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	KR 14646
486	Mezőtúri lobogó kanális	Új stílusú népdal	AA5BA	10,11,10,10	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
487	De szeretnék hajnalcsillag lenni	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
488	Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla	Új stílusú népdal	ABBvA	12,12,8,12	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	
489	Rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10978j
490	Rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
491	Rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642f
492	Rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
493	Rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
494	Rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
495	Jaj, de sokat elmondtam, hogy jaj, jaj	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,11,10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639f
496	Járás, járás, szép nagy úri járás	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,11,11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12641a
497	A nagy úri utcán, végig, végig	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,11	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	
498	Anyám, anyám, édes kedves anyám	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 04289e,f
499	Erdő, erdő, de szép kerek erdő	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
500	Környes-körül borús az ég alja	Új stílusú népdal	ABBvA	10,11,12	1 5 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	
501	Rászállott a fecske a vasútra	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,11	1 b3 2	moll	V - 8	Tempo giusto	KR 08837, NM H 4812
502	Túr a disznó, túr a mocsárszélen	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 b3	moll	V - 8	Tempo giusto	
503	Tanyán, tanyán van az én lakásom	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10982c
504	Lányok, lányok, szép mendei lányok	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
505	Learattuk már a tiszta búzát	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 09660a
506	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,10,12	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
507	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,10,12	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
508	A szecsői rózsás kertek alatt	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 b3 2	moll	V - b7	Tempo giusto	
509	Édesanyám nádfedeles háza	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 b3 2	moll	V - b7	Tempo giusto	
510	Felszállott a kakas a meggyfára	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,11	1 b3 2	moll	V - b7	Tempo giusto	
511	Megkondult a faluban a harang	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12630j
512	Megkondult a mendei nagyharang	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642a
513	Megkondult a faluba' a harang	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
514	Summás kislány ha bemegy a szobába	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
515	Köszönöm anyám, hogy fölneveltél	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639i
516	Köszönöm anyám, hogy fölneveltél	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
517	Ezt a kislányt mikor megismertem	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12634d
518	Fecskemadár szállott a vasútra	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
519	Kiöntött a Tisza a partjára	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10977c
520	Beteg az én rózsám, ágyban fekszik	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	NM H 4826
521	Jaj, de sokat arattam a nyáron	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	
522	Ez a kislány papucsot varratott	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,13,10	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	
523	Ez a kislány papucsot varratott	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,13,10	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	
524	Jaj, de sokat arattam a nyáron	Új stílusú népdal	ABBvAv	10,10,12,11	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 09654c
525	Most árkolják a szecsei határt	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
526	A billei halastó, halastó	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
527	Most árkolják a sülysápi határt	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
528	Alma, alma, de pi-piros alma	Új stílusú népdal	ABBvA	10,11,12,10	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12632g
529	A mi házunk eleje, eleje	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,13,10	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 06792d
530	Lement a nap a maga járásán	Új stílusú népdal	ABBAv	10	1 5 b3	moll	1 - 10	Parlando	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
531	Lement a nap a maga járásán	Új stílusú népdal	ABBAv	10	1 5 b3	moll	1 - 10	Parlando	
532	Lement a nap a maga járásán	Új stílusú népdal	ABBAv	10	1 5 b3	moll	1 - 10	Parlando	
533	Lement a nap a maga járásán	Új stílusú népdal	ABBAv	10	1 5 b3	moll	1 - 10	Parlando	
534	Nem messze van ide Kismargita	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 8	Parlando	
535	Nem messze van ide Kismargita	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 5	moll	1 - 8	Parlando	
536	Fehér galamb szállott a vasútra	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12630b
537	Gólyamadár szállott a vasútra	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12640i
538	Fecském, fecském, hol jártál az este	Új stílusú népdal	ABBA	10,12,11,10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
539	Fecském, fecském, hol jártál az este	Új stílusú népdal	ABBA	10,12,11,10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
540	Édesanyám, minek adott férjhez	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 09658a
541	Fecském, fecském, hol jártál az este	Új stílusú népdal	ABBA	10,13,12,10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10980a
542	Nincsen annál betyárosabb élet	Új stílusú népdal	ABBvAv	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10988a
543	Rég megmondtam a bús gerlicének	Új stílusú népdal	ABBvAv	10,10,11,10	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
544	Erdő, erdő, de szép sűrű erdő	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 8	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	NM H 4787
545	A farmosi téeszcsé szőlőbe	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12635f
546	Mikor mentem Székesfehérvárra	Új stílusú népdal	ABBvAv	10,10,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12625k
547	Suszterlegény akart hozzám járni	Új stílusú népdal	ABBvAv	10,11,10,15	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
548	Olyan legény akart hozzám járni	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12631j
549	Olyan legény akart hozzám járni	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12634b
550	Újszilvási szőlő közepébe	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
551	Nagykátai homoki szőlőbe	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,11	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
552	Minek a sok csendőr a faluba	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10982a
553	Vadkörtefa fehéret virágzik	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10985i

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
554	Ősszel érik a fekete szőlő	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,11,11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
555	Járás, járás, szép nagy úri járás	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,11,12	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
556	Rég megmondtam, nem leszek szerelmes	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10975b
557	Vadkörtefa fehéret virágzik	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
558	Gyönge a nád, lehajlik a földre	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,11,10	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
559	Régi babám, gyere ki egy szóra	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10988d
560	Azért, hogy a szita rosta sűrű	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
561	Szentmártoni templom tetejébe	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
562	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
563	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
564	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
565	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
566	Búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBA	10,11,10,10	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
567	Tóalmáson kettő a kisbíró	Új stílusú népdal	ABBA	10,12,10,11	1 2 3	dúr	V - 5	Tempo giusto	ZTI AP 10977e
568	Tápiószögon kettő a kisbíró	Új stílusú népdal	ABBA	10,11,10,11	1 2 3	dúr	V - 5	Tempo giusto	
569	Minek nékem egy szombat estét várni	Új stílusú népdal	ABBvA	11,10,10,10	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
570	Nem az a legény, aki magát tartja	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
571	Keletibe befutott a vonat	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,13,10	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10983b
572	A nagy úri híd alatt, híd alatt	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12640j
573	Hintó, hintó, de szép négy ló benne	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
574	Megy a gőzös lefelé, lefelé	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,13,10	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12633a
575	A rozmaring ha be lesz aratva	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	BR 06486, NM H 4822d
576	Zöld búzába' keskeny a gyalogút	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12633k

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
577	Ez a tanya körül van kerítve	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10982b
578	A kátai kert alatt, kert alatt	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 2 3	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
579	A rátóti halastó, halastó	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
580	Kislány, kislány, göndör hajú kislány	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
581	Kislány, kislány, göndör hajú kislány	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
582	Nem messze van ide Kismargita	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05068e
583	Jaj, de sokat arattam a nyáron	Új stílusú népdal	ABBvA	10,10,12,10	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
584	Vadkörtefa fehéret virágzik	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 8	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06792a
585	Vadkörtefa fehéret virágzik	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,13,10	1 5 b7	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12637i
586	Feljött már az esthajnali csillag	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,10,11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12630h
587	Feljött már az esthajnali csillag	Új stílusú népdal	ABBA	10,10,12,11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10987b
588	Éste van már, csillag van az égen	Új stílusú népdal	ABBA	10	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
589	Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	Új stílusú népdal	AAvBAv	10,10,14,10	5 1 #7	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
590	Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	Új stílusú népdal	AAvBAv	10,10,14,10	5 1 #7	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
591	Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	Új stílusú népdal	AAvBAv	10,11,14,10	5 1 #7	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
592	Csáki Vilma lilaszín' szalagja	Új stílusú népdal	AABA	10	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
593	Csáki Vilma kiment a kiskertbe	Új stílusú népdal	AABA	10	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10991c
594	Deres a fű, kis pej lovam ne legelj	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11,11,13,11	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	
595	Ha bemegyek én a rétre kaszálni	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11,11,13,11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
596	Viszi a víz a tóalmási rétet	Új stílusú népdal	AA5A5A	11,11,12,12	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10976e
597	Viszi a víz a tápiósági rétet	Új stílusú népdal	AA5A5A	11,11,12,11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12629d
598	Ez a kislány tejjel nem mosdik, nem vízzel	Új stílusú népdal	AA5A5A	11,12,11,12	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
599	Ez a kislány tejjel nem mosdik, nem vízzel	Új stílusú népdal	AA5A5A	11,12,10,12	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
600	Barna Jancsit arra kérte babája	Új stílusú népdal	AA5A5A	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12626h
601	Nem akar az ökörcsorda legelni	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11,11,13,11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12626g
602	Azt gondolod, álnok, huncut, megcsaltál	Új stílusú népdal	AA5A5A	11	1 5 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 26.o. (No.11)
603	Káta felől tornyosodik a felhő	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
604	Árkolják a kis szőlősi temetőt	Új stílusú népdal	AA5A5A	11	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12633h,i
605	Árva csana csípte meg a kezemet	Új stílusú népdal	AA5A5A	11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12624g
606	Lányok, lányok, néktek nyílik a rózsa	Új stílusú népdal	AA5A5vAv	11,11,13,13	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
607	Édesanyám megfogta a kezemet	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11,11,15,11	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10980e
608	Este van már, ragyognak a csillagok	Új stílusú népdal	AA5vA5vA	11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
609	Esik eső, sáros lesz a nagy utca	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11,11,13,11	1 5 8	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12624c
610	Levelet írtam a százados úrnak	Új stílusú népdal	AA5A5vA	11	1 5 5	moll	V - 8	Tempo giusto	
611	Jaj, de szépen harangoznak hajnalba	Új stílusú népdal	AA5BAv	11,11,11,13	1 5 2	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
612	Építik a tóalmási templomot	Új stílusú népdal	AA5BA	11	1 5 2	moll	bVII - 8	Parlando	ZTI AP 10992a
613	Elmennék én tehozzátok egy este	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,10,11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12634j
614	Özvegyasszony csináltassa a házat	Új stílusú népdal	AA5BA	11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12637k
615	Tóalmáson végigmenni nem merek	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,12,11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10975e
616	Esik az eső, mennydörög az ég is	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,12,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	BR 06663, NM H 5574
617	De szeretnék az erdőben fa lenni	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,7+7,11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
618	De szeretnék az erdőbe' fa lenni	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,17,11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 46.o. (No.30)
619	Áll a hajó a Balaton vizében	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,18,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 06791j
620	Tóalmási hármas határ, csuhajla	Új stílusú népdal	AA5BA	11,11,8,11	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10984c
621	Beteg az én szeretőm, ágyba' fekszik	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12626i
622	Beteg a szeretőm, ágyába' fekszik	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12637l

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
623	Beteg a szeretőm, ágyban is fekszik	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12634k
624	Beteg a feleségem, ágyba' fekszik	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,12,11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10981f
625	Házunk előtt van egy magos eperfa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
626	Tóalmásra két úton kell bemenni	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,12,11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10985k
627	Újszilvásra két úton kell bemenni	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,15,11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 05864j
628	Édesanyám, most vagyok szép időben	Új stílusú népdal	ABBA	11,12,11,11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 05868f
629	Énbelőlem nem jó csillag lett volna	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12636d
630	Nincs szebb rózsa a pünkösdi rózsánál	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
631	Nyílnak, nyílnak a mezei virágok	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12630d
632	Káta felett ragyognak a csillagok	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
633	Sírnak, rínak a mostani regruták	Új stílusú népdal	ABBA	11,12,11,12	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05868h
634	A kék égen ragyognak a csillagok	Új stílusú népdal	ABBA	11,12,12,11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	BR 06777, KR 16674, NM H 4849
635	Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10983e
636	Kis paprika, nagy paprika, de erős	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,11,12	1 5 5	moll	bVII - b7	Tempo giusto	
637	Megüzenem a szeretőm anyjának	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	BR 07259, KR 16734, NM H 4811
638	Új a kocsim, vasaltatni akarom	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12628h
639	Új a kocsim, vasaltatni akarom	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,11,13	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
640	Új a kocsim, vasaltatni akarom	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12638k
641	Új a kocsim, vasaltatni akarom	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,12,13	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
642	Szentmártoni fekete kapujába	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 02280b
643	Esik eső, hull a villám rakásra	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/XIII. 343.o. (No.35)
644	Ha még egyszer húsz esztendús lehetnék	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,12	1 5 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
645	Végigmentem a szecsői főutcán	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,17,11	1 5 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
646	Ha még egyszer húsz esztendús lehetnék	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,15,12	1 5 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
647	Barna kislány hacaccáré szoknyája	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,17,11	1 5 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 02281d
648	Csak még egyszer húsz esztendős lehetnék	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12644a
649	Csak még egyszer húsz esztendős lehetnék	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12641l
650	Szépen úszik a vadkacsa a vízen	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	
651	Barna kislány kisétál az erdőbe	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,11,12	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
652	Este van már, kilencet üt az óra	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12637n
653	Este van már, nyolcat ütött az óra	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
654	Ha felmegyek a prágai nagy hegyre	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 b6	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 04290f,g,h
655	Este van már, kilencet üt az óra	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 b6	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10984a
656	Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - b7	Tempo giusto	ZTI AP 12637m
657	Cukros vizet nem adnék a madárnak	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - b7	Tempo giusto	
658	Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - b7	Tempo giusto	
659	Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - b7	Tempo giusto	ZTI AP 10988g
660	Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - b7	Tempo giusto	ZTI AP 12625j
661	Ezernyolcszázkilencvenedik évbe	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 b3 2	moll	V - b6	Tempo giusto	
662	Szépen úszik a vadkacsa a vízen	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10979h
663	Szépen úszik a vadkacsa a vízen	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
664	Mossa a víz a szép mendei rétet	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,12,11	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
665	Kék iboplya búnak hajtja ja fejit	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 b7	moll	1 - 11	Rubato	
666	Kék szivárvány koszorúzza az eget	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 5	moll	1 - 11	Parlando	
667	Harmatos a kukorica levele	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 b7	moll	1 - 11	Parlando	ZTI AP 12635j
668	Jaj, de bajos a szerelmet titkolni	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 5 8	moll	1 - 11	Parlando	ZTI AP 12635g

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
669	Kék ibolya búra hajtja a fejét	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 b7	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12624d
670	Beteg az én galambom, ágyba' fekszik	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 5 8	moll	1 - 10	Parlando	
671	Sej, árvacsana nőtt ki az árkunkba	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10990g
672	Intéző jár, ha kijön a Várhegyre	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10978b
673	A györgyei fogadóra süt a Nap	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12636j
674	Budapesten karikára süt a Nap	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
675	Sírt az anyám, mikor én megszülettem	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10994g
676	Segédtiszt úr, azt hiszi, hogy parancsol	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12638l
677	Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
678	Kövesúton két kis malac kocogott	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI LSZ 69562
679	Csengetnek az ilovai börtönbe	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
680	Bíró uram, tegyen törvényt, ha lehet	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12625h
681	Kertünk alját Maros vize sodorja	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10990b
682	Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12634l
683	Udvaromba' van egy magos eperfa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12642g
684	Haragszanak rám a falusi lányok	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
685	Ha megindult ez a gőzös, hadd menjen	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12636a
686	Asztalomon áll a vajas pogácsa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
687	A szecsei bíró levelet kapott	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638a
688	Haragszanak rám a szilvási lányok	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12635a
689	A nagy úri bíró levelet kapott	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
690	Asztalomon tinta, toll és papiros	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10981b
691	Ezt a kislányt még akkor megszerettem	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12628b

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
692	Szaladj kislány a szekerem után	Új stílusú népdal	ABBvA	10	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
693	Már minálunk learatták az árpát	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12630l
694	Tápiósági kislányoknak nincs párja	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12643g
695	Béreslegény, hova hajtod az ökröt	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 b3 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10978i
696	Béreslegény, hova hajtod az ökröt	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12638m
697	Imádkoznék, de nem tudok, hiába	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
698	Tápió menti csikóslegény vagyok én	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639j
699	Túl a Tiszán csikóslegény vagyok én	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12634f
700	Az Alföldön csikós bojtár vagyok én	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
701	Ez a tábla kukorica de sárga	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12636b
702	A honvédnak nem kell más, csak jó fegyver	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	
703	De szeretnék az erdőbe fa lenni	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10979d
704	Ezt a kislányt nem az anyja nevelte	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	moll	1 - 11	Tempo giusto	
705	Nincs szebb virág a pünkösdi rózsánál	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,13,11	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10981h
706	Mikor kezdtem kufferomba pakolni	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
707	Megüzentem én a sági bírónak	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
708	Ez a tábla kukorica de sárga	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
709	Ez a tábla kukorica de sárga	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
710	Juhászleginy legelteti ja nyáját	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Poco rubato	
711	Énbelőlemnem jó csillag lett volna	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12637e
712	De szeretnék az égen csillag lenni	Új stílusú népdal	ABBA	11,14,14,11	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
713	Az Alföldön csikóslegény vagyok én	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10994d
714	Leégett a galambházunk teteje	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642m

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
715	Orosz földön áll egy szomorú fűzfa	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
716	Jaj, de bajos egy párnára feküdni	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Parlando	ZTI AP 05868g
717	Jaj, de bajos egy párnára fekünni	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Poco rubato	
718	Jaj, de nehéz a szerelmet titkolni	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Parlando	
719	De sok szénaboglya van már a réten	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12641h
720	Kitagadott engem az én jó anyám	Új stílusú népdal	ABBvAv	11	1 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	KR 15560, NM H 4612
721	Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 8	Poco rubato	ZTI AP 12631a
722	Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 8	Poco rubato	
723	Kiskertemet Tápió vize hasítja	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 8	Parlando	
724	Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10982e
725	Pruszlikomon párosával a rózsa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	
726	Elmennék én tehozzátok egy este	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 b3 1	moll	V - b6	Tempo giusto	BR 07369
727	Erdő, erdő, de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10981c
728	Erdő, erdő, de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10994i
729	Nem szeretem én az uram, nem bizony	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	
730	Édesanyám férjhez adott engemet	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12629g,h
731	Most már látom beborulva az eget	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12644c
732	A blúzomon párosával a rózsa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10986c
733	Pruszlikomon párosával a rózsa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	
734	Pruszlikomon párosával a rózsa	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
735	Este kezdtem a lovamat nyergelni	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 b3 2	moll	V - b6	Tempo giusto	
736	Amott látok egy zöldellő legelőt	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Parlando	ZTI AP 10993e
737	Rózsa Sándor papucsba ment aratni	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 b3 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
738	Szép a huszár, ha felül a lovára	Új stílusú népdal	ABBA	11,15,15,11	1 b3 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	BR 07864, NM H 4866
739	Minek nékem a szombat estét várni	Új stílusú népdal	ABBvAv	11,10,10,10	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12625b
740	Kis Farmoson sütik a jó kenyeret	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
741	Szép Szecsőbe' elcsépelték a búzát	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
742	Már minálunk elcsépelték a búzát	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10991g
743	Tóalmáson elcsépelték a búzát	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,14,11	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10983c
744	Hajnalodik, keljetek föl, summások	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,11,12	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 09657d, ZTI AP 09659c
745	El kell menni katonának messzire	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12633e
746	Sárga szeme van a kukoricának	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
747	El kell menni katonának messzire	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12635b,c
748	Sárga szeme van a kukoricának	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10986f
749	Hej, ha bemegyek Sülysáp falujába	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
750	Sej, leégett a hatvani állomás	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,11,12	1 5 3	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
751	Szombaton este nem jó citerázni	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,10	1 5 4	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
752	János bácsi, mindenit a hasának	Új stílusú népdal	ABBA	11,12,12,12	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639a
753	Esik eső, nagy sár van a faluba	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
754	Esik eső, nagy sár van a faluba	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
755	Esik eső, nagy sár van a faluba	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12640b
756	A mendei községház udvarába	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,14,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
757	Áll a hajó a Balaton vizébe	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,18,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10993b
758	Nem messze van kisangyalom tanyája	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
759	Sötét az ég, még a föld is gyászba' van	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10993g
760	Szombat este kiállok a kapuba	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10976a

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
761	Este, este, de szép csillagos este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 11	Tempo giusto	
762	Este, este, de szép csillagos este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 11	Tempo giusto	
763	Este, este, de szép csillagos este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 11	Tempo giusto	
764	Este, este, de szép csillagos este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12639h
765	Én Istenem, minek is teremtettél	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 2 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
766	Édesanyám akkor kezdett siratni	Új stílusú népdal	ABBA	11,11,12,11	1 2 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10980b
767	Jaj, de nehéz egynek kettőt szeretni	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,7+7,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10982i
768	Ez a vonat, ha megindult, hadd menjen	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639b
769	Bádogozzák a mendei templomot	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642b
770	Bádogozzák ezt a sülyi templomot	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
771	Bádogozzák a szecsői templomot	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
772	Esik eső, nagy sár van a faluba	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
773	Ha kimegyek a kókai vásárra	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,7+7,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
774	Ha kimegyek a szecsői búcsúba	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,7+7,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
775	Ha bemegyek a szőlősi kocsmába	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,7+7,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
776	Káta felől jön egy dalos pacsirta	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12632a
777	Ha bemegyek a sülysápi templomba	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
778	Ha kimegyek a szecsői határba	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
779	Kelet felől jön egy dalos pacsirta	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12631g
780	Ha kimegyek a sülysápi határba	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
781	Búzaföldön száll a dalos pacsirta	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12641g
782	Addig megyek, még a szememre látok	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10979g
783	Beteg vagyok, megfáztam én a nyáron	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10980c

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
784	Kukoricaföldön együtt kapáltunk	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,19,11	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10988h
785	Nem jó csillag lett volna jénbelőlem	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
786	Három éve vettem én a kendőmet	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 123-124.o. (No.97)
787	Megyen már a hajnalcsillag lefelé	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
788	Ha akarok, szombat estét csinálok	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12636g
789	Ha akarok, szombat estét csinálok	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12631i
790	Ha felkötöm piros babos kendőmet	Új stílusú népdal	ABBA	11,13,13,11	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
791	Ha felkötöm piros delin kendőmet	Új stílusú népdal	ABBA	11,13,13,11	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
792	Ha fölkötöm lila delin kendőmet	Új stílusú népdal	ABBA	11,13,13,11	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10982f
793	Ha akarok, szombat estét csinálok	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
794	Kávét ittam, megégette a számat	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12634i
795	Zörög az ég, hull a ménykű rakásra	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
796	Szép Mendébe befutott a gyors-vonat	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 2 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
797	Barna legény megy a kútra itatni	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,17,11	1 5 V	dúr	V - 8	Tempo giusto	
798	Béreslegény megy a kútra itatni	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,17,11	1 5 V	dúr	V - 8	Tempo giusto	
799	Béreslegény megy a kútra itatni	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,17,11	1 5 V	dúr	V - 8	Tempo giusto	
800	Farkas Julcsát föltették a kazalra	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 2 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	MS MUS 152/XIV. 47-48.o. (No.44)
801	Rukkolnak már a kis pándi legé-nyek	Új stílusú népdal	ABBA	11,12,12,11	1 2 5	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
802	Szalmaszálból csináltattam sze-keret	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,7+7,11	1 2 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
803	Kis Szentmárton körül van ibo-lyával	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,16,11	1 5 5	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 02280e
804	Szép Tóalmás körül van ibolyával	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 3	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10975g
805	Leégett a nagy hatvani cukorgyár	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
806	Őszirózsa, bazsarózsa levele	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,15,11	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12641m

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
807	Rózsa, rózsa, bazsarózsa levele	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,15,11	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10994j
808	Véres lett a Barna Jancsi ruhája	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10991b
809	Sej, szép Tóalmás eszembe se jutna	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10975d
810	Sej, utca, utca, tápiósági utca	Új stílusú népdal	ABBA	11,13,13,13	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
811	Sej, mikor jöttem Magyarország felé	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 04290k,l
812	Sej, mikor mentem Galícia felé	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	BR 05940, KR 14196
813	Sej, felszállott a kakas a meggyfára	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12644d
814	Sej, Kláratelep eszembe se volna	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
815	Sej, szép Tápióság eszembe se jutna	Új stílusú népdal	ABBA	11,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12629e
816	Lemegyek a rétre sarjút kaszálni	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
817	Fekete felhőből esik az eső	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12634m,n
818	Kis farmosba befütyült a masina	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 5	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12635h
819	Én Istenem, minek is teremtettél	Új stílusú népdal	ABBvAv	11,11,12,11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
820	Én Istenem, minek is teremtettél	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12628c
821	Este, este, de szerelmes kedd este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12630c
822	Este, este, de szerelmes egy este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,13,11	1 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12625f
823	Este, este, de szerelmes az este	Új stílusú népdal	ABBvA	11,11,12,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12634c
824	Ez a patak teli van tiszta vízzel	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 1	mixolíd	1 - b7	Tempo giusto	ZTI AP 10987h
825	Likinába nem sok időt töltöttem	Új stílusú népdal	ABBvAv	11,11,12,13	1 5 b7	mixolíd	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12632b
826	Nincsen nekem egyebem egy tanyánál	Új stílusú népdal	ABBvA	11	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12632f
827	Kisangyalom, ha katona nem volnék	Új stílusú népdal	ABBvAv	11,11,13,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
828	Kisangyalom, ha katona nem volnék	Új stílusú népdal	ABBvAv	11,12,13,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
829	Fekete felhőből esik az eső	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12626j

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
830	Fekete felhőből esik az eső	Új stílusú népdal	ABBA	11	1 5 8	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
831	Monostori zölt erdőben születtem	Új stílusú népdal	AABAv	11	1 1 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	
832	Monostori zölt erdőben születtem	Új stílusú népdal	AABAv	11	1 1 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12632c
833	Monostori zöld erdőbe' születtem	Új stílusú népdal	AABAv	11	1 1 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 38614
834	Monostori zöld erdőbe' születtem	Új stílusú népdal	AABAv	11	1 1 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 38613
835	Tiszta búza búra hajtja a fejét	Új stílusú népdal	AABA	11,11,15,11	1 1 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
836	Még a búza ki sem hányta a fejét	Új stílusú népdal	AABA	11,11,15,11	1 1 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 10983f
837	Kimentem én a Tápió partra pihenni	Új stílusú népdal	AABA	12,11,16,13	1 1 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
838	Nincsen csillag, mind lehullott a földre	Új stílusú népdal	AABA	11,11,15,11	1 1 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
839	Babám háza előtt van egy rezgő nyárfa	Új stílusú népdal	AA5A5A	12,13,12,12	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12626b
840	A fene egye meg a mészáros bárdját	Új stílusú népdal	AA5BA	12	1 5 1	moll	1 - 9	Tánclépés	KR 14348
841	Csend van a faluban, alusznak a lányok	Új stílusú népdal	AA5BA	12,12,18,12	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
842	Ha bemegyek a kátai kis kocsmába	Új stílusú népdal	AA5BA	12	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
843	Ha bemegyek az almási nagy kocsmába	Új stílusú népdal	AA5BA	12	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10988k
844	Arra alá vörösödik az ég alja	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,12,12	1 5 2	moll	#VII - 8	Tempo giusto	
845	Arra alá tornyosodik az ég alja	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,12,12	1 5 2	moll	#VII - 8	Tempo giusto	
846	Kék csillagos ég, ha beborul kiderül	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638c
847	Csillagos az ég, ha beborul, kiderül	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
848	Csillagos az ég, ha beborul, kiderül	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
849	Nem idevaló születésű vagyok én	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,13,12	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10989c
850	Nem vagyok én szép, csak a szemem sötétkék	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10989d
851	Összefolyik a kis Tisza a Dunával	Új stílusú népdal	ABBvAv	12,11,13,13	1 5 6	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 05864b
852	Kék csillagos ég, ha beborul kiderül	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
853	Tápiószecsőnek közepébe' születtem	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
854	Nem idevaló születésű vagyok én	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,13,12	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 06791c
855	Zöld a petrezselyem, fehér a gyökere	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b7	moll	1 - 12	Tempo giusto	
856	Sárgarigómadár felszállott a fára	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,10,12	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
857	Le, le, letörött a diófa levele	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b7	moll	1 - 12	Tempo giusto	
858	Fújják már a hatot a hatvani gyárba	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 09662d, ZTI AP 10993d
859	Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638b
860	Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
861	Sej, búra, búra, búbánatra születtem	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10975c
862	Sej, ha felmegyek a kis pándi toronyba	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12624h
863	Sej, most kezdtem egy delin kendőt viselni	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
864	Sej, addig megyek, míg a szememre látok	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12625g
865	Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
866	Sej, bádogozzák a kátai templomot	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
867	Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10981d
868	Sej, házunk előtt folyik el a halastó	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12627f
869	Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,12,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10991h
870	Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
871	Sej, édesanyám, mér' szültél a világra	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,14,12	1 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
872	Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
873	Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
874	Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12636c

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
875	Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10992h
876	Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12628f
877	Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 06791m
878	A kátai utca ligetes, ligetes	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
879	Megvert engem az anyám	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10988e
880	Megütik a rézdobot, lóra kell ülni	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10993a
881	Édes jó anyám, ha föl akarsz keresni	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,13,12	1 5 3	dúr	V - 6	Tempo giusto	
882	Drága jó anyám, nem írok több levelet	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 10989i
883	Két nyárfa között kisütött a hold-világ	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
884	Kedves jó anyám, nem írok több levelet	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
885	Édes jó anyám, nem írok több levelet	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 12632h
886	Kedves jó anyám, ha fel akarsz keresni	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 12627b
887	Kék szalagos a galárisom kötője	Új stílusú népdal	ABBA	12,12,12,14	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
888	Zavaros a Tisza, azért áradozik	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 6	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10982g
889	Sej, a kátai templomtorony de magos	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
890	Sej, ha bemegyek a csendőr laktanyába	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12636h
891	Sej, édesanyám, eresszen el a bálba	Új stílusú népdal	ABBvA	12,13,17,12	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
892	Sej, édesanyám, eresszen el a bálba	Új stílusú népdal	ABBvA	12,13,17,13	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
893	Sej, édesanyám, eresszen el a bálba	Új stílusú népdal	ABBvA	12,13,17,13	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
894	Sej, új a csizmám, el akarom viselni	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
895	Fekete falunak fehér tornya látszik	Új stílusú népdal	ABBA	12,13,12,13	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10990d
896	Mikor bevonultam én Nagykanizsára	Új stílusú népdal	ABBA	12,11,11,12	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
897	Sej, a Gombos tanya eszembe' se volna	Új stílusú népdal	ABBA	12,10,11,12	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
898	A mi házunk előtt van egy vadal-mafa	Új stílusú népdal	ABBA	12,13,13,12	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
899	Házunk előtt, babám, van egy rezgő nyárfa	Új stílusú népdal	ABBA	12,13,12,12	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12629c
900	A kertünk közepén áll egy vadal-mafa	Új stílusú népdal	ABBA	12	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10986d
901	Összefolyik a kis Tisza a Dunával	Új stílusú népdal	ABBvA	12,11,12,12	1 5 6	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12633c
902	Este van, este van, elmúlt kilenc óra	Új stílusú népdal	ABBA	12,12,14,13	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12624e
903	Dombon van, sarkon van a szere-tőm háza	Új stílusú népdal	AABA	12,12,7+7,12	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
904	Sarkon van, dombon van a szere-tőm háza	Új stílusú népdal	AABA	12,12,7+7,12	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
905	Kerek a káposzta, bodor a levele	Új stílusú népdal	AABA	12,12,14,17	1 1 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
906	Ennek a kislánynak rövid a szok-nyája	Új stílusú népdal	AABA	12,12,16,16	1 1 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
907	Sarkon van, dombon van a kisan-gyalom háza	Új stílusú népdal	AABA	13,12,7+7,12	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
908	Dombon van, sarkon van a szere-tőm háza	Új stílusú népdal	AABA	12,12,7+7,12	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10982d
909	Az én rácsos kapum sárgára van festve	Új stílusú népdal	AABA	12,12,12,13	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
910	Az én rácsos kapum sárgára van festve	Új stílusú népdal	AABA	12	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12643i
911	Az én rácsos kapum sárgára van festve	Új stílusú népdal	AABA	12,12,12,13	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12630g
912	Este van, este van, de nem minden lánynak	Új stílusú népdal	AABA	12	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638d
913	Este van, este van, de nem minden lánynak	Új stílusú népdal	AABA	12	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
914	Este van, este van, de nem minden lánynak	Új stílusú népdal	AABA	12,12,12,14	1 1 8	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12633d
915	Este van, este van, de nem minden lánynak	Új stílusú népdal	AABA	12,12,14,14	1 1 8	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10994b
916	Árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa	Új stílusú népdal	AABA	12,12,8+8,13	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12624b
917	Búza, búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	AABA	12,12,8+8,12	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10987c
918	Szerelem, szerelem, átkozott szerelem	Új stílusú népdal	AABA	12,12,6+8,14	1 1 6	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
919	Ez a kislány azt hiszi, azt hiszi, azt hiszi	Új stílusú népdal	AA5A5A	13	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12640c

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
920	Este van már, késő este, kilencet üt az óra	Új stílusú népdal	A5BA	15,15,18,19	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
921	Szép a négyes huszár, ha felül a lovára	Új stílusú népdal	AA5BA	13,14,15,13	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
922	Tizenhármas huszár, ha felül a lovára	Új stílusú népdal	AA5BA	13,14,15,13	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
923	Sej, haj, ágas-bogas a diófa levele	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 b3 b3	moll	bVII - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10988c
924	Sej, haj, árva vagyok, de nem igazi árva	Új stílusú népdal	ABBA	13,15,15,15	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
925	Ez a kislány bele, belenéz a tükörbe	Új stílusú népdal	ABBvA	13,11,13,14	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
926	Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10981e
927	Sej, haj, árva vagyok, de nem igazi árva	Új stílusú népdal	ABBA	13,15,15,14	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12632e
928	Sej, haj, hideg sincsen, mégis leesett a hó	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
929	Sej, haj, ne feküdj a szénaboglya tövébe	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12624j
930	Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
931	Sej, haj, szép a páva, mer' egyforma a tolla	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12627d
932	Sej, haj, hideg sincsen, mégis befagyott a tó	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
933	Sej, haj, mit énnékem egy almát ketté vágni	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
934	Sej, haj, kávét ittam, megégette a számat	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12634h
935	Sej, ez a kerek ég, ha beborult, kiderül	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,12	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12643b,c
936	Édes kedves anyám, ha fel akarsz keresni	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 79-80.o. (No.59)
937	Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10980i, ZTI AP 10991e
938	De szeretnék, sej, haj, az erdőbe' fa lenni	Új stílusú népdal	ABBvAv	13,11,11,13	1 5 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	
939	Sűrű sötét felhő vándorol a kék égen	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10994a
940	Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
941	Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
942	Kedves édesanyám, ha föl akarsz keresni	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 09738e
943	Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
944	Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
945	Sűrű sötét felhők vándorolnak az égben	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 06792e
946	Katona szeretőt visszahozni nem lehet	Új stílusú népdal	ABBvA	13,13,15,13	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10991d
947	Kedves kisangyalom, nem írok több levelet	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,12	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	BR 07950, KR 07269
948	Sűrű sötét felhő borítja ja kék eget	Új stílusú népdal	ABBvA	13,11,13,13	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10992c
949	A györgyei torony, de messzire ellátszik	Új stílusú népdal	ABBA	13	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12637b
950	Tóalmási templom, de messzire ellátszik	Új stílusú népdal	ABBA	13	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10983a
951	Az almási templom, de messzire ellátszik	Új stílusú népdal	ABBA	13,14,13,13	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10986e
952	Szép szecsői torony, de messzire ellátszik	Új stílusú népdal	ABBA	13,14,13,13	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
953	Tápiósági torony, de messzire ellátszik	Új stílusú népdal	ABBA	13,14,13,13	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12629f
954	Kedves édesanyám, hogy nem fáj az magának	Új stílusú népdal	ABBvA	13,13,17,13	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
955	Csuhaj, édesanyám, engedjen el a bálba	Új stílusú népdal	ABBvA	13,13,17,13	1 5 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10984b
956	Falu végén van egy ház sárgára meszelve	Új stílusú népdal	ABBvA	13,13,16,13	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
957	Az üllei kaszárnya, bádog a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	13	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12640e,f
958	Momndtam babám, ne rakd meg a szénás szekeret	Új stílusú népdal	ABBA	13,11,11,13	1 V V	dúr	V - 5	Tempo giusto	
959	Sej, mikor végigmegyek Tápiósá-gon, végig	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,11	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
960	Sej, este, este, este, este akar lenni	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,13	1 5 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638e
961	Sej, árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,11,13	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12627c
962	Sej, búza, búza, búza, de szép tábla búza	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,12,13	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
963	Sej, lagzi, lagzi, lagzi, lagzi, lakodalom	Új stílusú népdal	ABBA	13	1 5 1	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10978d

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
964	Homokos, kavicsos a mi házunk eleje	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,13	1 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638f
965	Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,13	1 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
966	Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,13	1 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
967	Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,13	1 5 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
968	Homokos, kavicsos a mi házunk eleje	Új stílusú népdal	ABBA	13,10,10,14	1 5 4	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12624i
969	Barna kislány az ágyát magasra vetette	Új stílusú népdal	AABA	13,14,14,13	1 1 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 31416
970	A szelei faluvégén szól a muzsika	Új stílusú népdal	AABA	13,13,7+7,14	1 1 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
971	Édesanyám oka a gyászos életemnek	Új stílusú népdal	AABA	13,13,12,12	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10983g
972	Csak azért szeretnék a falu végén lakni	Új stílusú népdal	AABA	13,13,12,12	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
973	Édesanyám oka a gyászos életemnek	Új stílusú népdal	AABA	13,13,13,12	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
974	Esik eső, nagy sár van a nagy úri utcán	Új stílusú népdal	AABA	13,13,6+6,14	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
975	Esik eső csendesen, nagy sár van az úton	Új stílusú népdal	AABA	13,13,6+6,14	1 1 2	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10975f
976	Halvány deres a lovam, nem eszi a zabot	Új stílusú népdal	AABA	13,13,6+6,13	1 1 2	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10988l
977	Kimegyek a kastélykertben egyedül sétálni	Új stílusú népdal	AA5A5A	14	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10990c
978	Homokos a, kavicsos a déli vasút széle	Új stílusú népdal	AA5A5A	14	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	KR 16889, NM H 5571
979	A bicskei dombtetőn integet a szeretőm	Új stílusú népdal	AA5BA	14,14,7+7,14	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
980	Jaj, de szépen nyerít a kapitány úr pej lova	Új stílusú népdal	AA5BA	14,13,12,13	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
981	Jaj, Istenem, mit tegyek, mindig rólam beszélnek	Új stílusú népdal	AA5BA	14,14,19,14	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
982	Ihajla, ezt a kislányt még akkor megszerettem	Új stílusú népdal	AA5BA	14,14,11,14	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
983	Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	Új stílusú népdal	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
984	Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	Új stílusú népdal	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
985	Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	Új stílusú népdal	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
986	Letelt már a summás idő, amit nagyon vártunk	Új stílusú népdal	ABBA	14,14,15,14	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 09739b
987	Szépen száll a fecske odafenn a levegőben	Új stílusú népdal	ABBA	14,12,12,14	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
988	Fecskemadár száll fenn magasan a levegőbe	Új stílusú népdal	ABBA	14,12,12,14	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12643a
989	Fiatal koromban besoroztak katonának	Új stílusú népdal	ABBA	14,14,15,14	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12632d
990	Fütyül a masina, gyorsan, ki az állomásra	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	
991	Híres tajti menyecske, olyan vagy, mint a páva	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
992	Szánt az eke, recece, csörög-csattog a járom	Új stílusú népdal	ABBA	14,12,12,14	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
993	Hallja, maga szép kislány, de puderos a szája	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10981g
994	Szánt a babám, recece, csireg-csattog a járom	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12630f
995	Szánt a babám, recece, csireg-csörög a járom	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,12,14	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642j
996	A várhegyi gunyhónak de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,15	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 09655d
997	A mendei fűzfának de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642e
998	Rozmaringnak, rozmaringnak csak az a szokása	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12628f
999	Már én többet szép Tóalmás lakosa nem leszek	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 5	moll	1 - 12	Tempo giusto	ZTI AP 10977g
1000	A szőlősi, a szőlősi torony tetejére	Új stílusú népdal	ABBA	14,10,12,15	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1001	A mendei, a mendei torony tetejére	Új stílusú népdal	ABBA	14,10,12,15	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642l
1002	Megvágtam a fehér ujjam, folyik piros vérem	Új stílusú népdal	ABBA	14,12,12,15	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	BR 08413, KR 15713, NM H 4934
1003	Falu végén van egy kis ház sárgára meszelve	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10985d
1004	Esteledik a faluba', haza kéne menni	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1005	Esteledik a faluba', haza kéne menni	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12624k,l
1006	Esteledik a faluba', haza kéne menni	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1007	Barna kislány udvarába' jó estét, jó estét	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 4	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 12629a

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1008	Mikor megy a legény októberba katonának	Új stílusú népdal	ABBA	14,15,15,15	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1009	A várhegyi gunyhónak de kicsi a közepe	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 09655e
1010	A szegedi kaszárnya, de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	14,13,13,13	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12637f
1011	Nyíregyházi kaszárnya, de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	14,13,13,14	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10990e
1012	Erdő mellet fekete föld termi a jó búzát	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 5 8	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1013	Tele van a, tele van, tele van a temető virággal	Új stílusú népdal	ABBvA	17,11,15,17	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1014	Ez a kislány, recece, nem az anyja szülötte	Új stílusú népdal	ABBvA	14,14,18,14	1 5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12641k
1015	Világoskék selyemből van a blúzom eleje	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 12642k
1016	Világoskék selyemből van a blúzom eleje	Új stílusú népdal	ABBA	14,11,11,14	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1017	A kátai piactéren lakik egy menyecske	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1018	Végigmentem tegnap este a Tápió partján	Új stílusú népdal	ABBA	14,10,10,14	1 5 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1019	Utca, utca, utca, utca, jaj, de sáros utca	Új stílusú népdal	ABBA	14,10,10,14	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1020	Esteledik a faluba', mégis szól a nóta	Új stílusú népdal	ABBA	14,14,15,14	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1021	A mi házunk tetejére rászállott a gólya	Új stílusú népdal	ABBA	14	1 5 6	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10977a
1022	Mikor mentem hazafelé Almás falujába	Új stílusú népdal	ABBAv	14,12,12,16	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10985j
1023	Mikor mentem hazafelé Szecső falujába	Új stílusú népdal	ABBAv	14,12,12,16	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1024	Mikor mentem hazafelé magam falujába	Új stílusú népdal	ABBAv	14,12,12,14	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1025	Mikor mentem hazafelé magam falujába	Új stílusú népdal	ABBAv	14,12,12,16	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1026	A sülysápi, a sülysápi bíró kapujába	Új stílusú népdal	AABA	14,14,6+6,14	1 1 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1027	Zöld erdőben, zöld mezőben sétálgat egy páva	Új stílusú népdal	AABA	14,14,14,17	1 1 5	moll	1 - b7	Tempo giusto	
1028	Este van már, késő este, haza kéne menni	Új stílusú népdal	AABA	14,14,17,15	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12627e
1029	Este van már, késő este, haza kéne menni	Új stílusú népdal	AABA	14,15,17,16	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 09655b

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1030	Jaj, de széles, jaj, de hosszú a kis sőregi utca	Új stílusú népdal	AABA	15,14,17,16	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12631h
1031	Az oláhok, a barátok facipőbe' járnak	Új stílusú népdal	AABA	14	1 1 5	moll	1 - b7	Tempo giusto	ZTI AP 06791g
1032	Az éccaka, az éccaka de rosszat álmodtam	Új stílusú népdal	AABA	14,14,6+8,14	1 1 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12638g
1033	A haleszi csárdába ecet ég a lámpába	Új stílusú népdal	AABA	14,14,7+7,14	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1034	Szentmártoni csárdába' ecet ég a lámpába	Új stílusú népdal	AABA	14,14,7+7,14	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1035	Ferenc Jóska rézágyúja föl van virágozva	Új stílusú népdal	AABA	14,14,6+8,14	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10984e
1036	Barna kislány, mit fogadtál csütörtökön este	Új stílusú népdal	AABA	14,14,13,17	1 1 2	dúr	V - 8	Tempo giusto	
1037	Tudod, babám, mit fogadtál csütörtökön este	Új stílusú népdal	AABA	14,14,6+6,17	1 1 3	dúr	V - 8	Tempo giusto	BR 08457, KR 03894, NM H 5576
1038	Jaj, de sokat áztam, fáztam katona koromba	Új stílusú népdal	AABA	14,15,6+6,18	1 1 2	dúr	V - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10977d
1039	Kukorékol a kiskakas, hajnal akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	14,14,18,17	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1040	Barna kislány megy a kútra, korsó van a karján	Új stílusú népdal	AABA	14,14,6+6,17	1 1 8	dúr	V - 9	Tempo giusto	
1041	Este van már, késő este, kilencet üt az óra	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,18,19	1 5 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1042	Hallottátok, hallottátok, Tápiógon mi történt	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,11,15	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	BR 08767
1043	Nem messze van, nem messze van ide babám tanyája	Új stílusú népdal	AA5BA	15	1 5 5	dúr	#VII - 9	Tempo giusto	
1044	A szecsői piactéren mindig rólam beszélnek	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,19,15	1 5 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1045	A szelei temetőbe nem zörög a falevél	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,19,15	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1046	Nagykátai zöld erdőben nem zörög a falevél	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,19,15	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1047	Tóalmási büszke lányok mindig rólam beszélnek	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,19,15	1 5 4	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP10983d, ZTI AP 10990a
1048	Tóalmási kertek alatt nem zörög a falevél	Új stílusú népdal	AA5BA	15,15,17,15	1 5 4	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10975a
1049	Segédtiszt úr udvarába' van egy magos diófa	Új stílusú népdal	ABBA	15,11,11,15	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 09738b1
1050	Én Istenem, szép Tóalmás körül van ellenséggel	Új stílusú népdal	ABBA	15,12,11,15	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10989b
1051	A szecsői kaszárnyának de magos a teteje	Új stílusú népdal	ABBA	15,11,11,15	1 5 b7	moll	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1052	Vettem kendőt, selyemkendőt, jaj, de hosszú a sarka	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,13,15	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12638h
1053	Vettem kendőt, selyemkendőt, jaj, de hosszú a rojtja	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,13,15	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1054	Új a kendőm, delin kendőm, el akarom viselni	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,13,15	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10981a
1055	Kaptam kendőt, selyemkendőt, el akarom viselni	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,13,15	1 5 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1056	Kis talicska, nagy talicska, én is voltam tolója	Új stílusú népdal	ABBA	15	1 5 2	moll	1 - 5	Tempo giusto	ZTI AP 10989e
1057	Esik eső, esik, esik a kaszárnya falára	Új stílusú népdal	ABBA	15,11,11,17	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1058	Tóalmási suszter varrta az én cipőmet	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,13,15	1 5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10985g,h
1059	Nincsen kedvem, nincsen kedvem sorozatra elmenni	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,14,16	1 5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10992f
1060	A béresnek jól megy dolga, sej, semmire sincs gondja	Új stílusú népdal	ABBA	15,15,15,16	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12641j
1061	A béresnek jól megy dolga, sej, semmire sincs gondja	Új stílusú népdal	ABBA	15,15,15,16	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1062	A béresnek jól van dolga, sej, semmire nincs gondja	Új stílusú népdal	ABBA	15,15,15,16	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10985f
1063	A faluba' van egy asszony, aki büszke fiára	Új stílusú népdal	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1064	Lőrinckátán van egy kis ház, kinek nincsen lakója	Új stílusú népdal	ABBvA	15,11,15,15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1065	Szép Tóalmás falujába' végigmennek a lányok	Új stílusú népdal	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10986b
1066	Szántok-vetek kinn a pusztán, a nagy úri határba	Új stílusú népdal	ABBA	15,11,11,14	1 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1067	Szántok-vetek kinn a pusztán, tápiósági határba	Új stílusú népdal	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1068	Felszántatom, felszántatom a mendei nagy erdőt	Új stílusú népdal	AABA	15,15,9+9,15	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12641n
1069	Kiskertünkben, nagykertünkben tearózsa virágzik	Új stílusú népdal	AABA	15,17,17,16	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1070	Kis Mendébe', szép Mendébe' varratok egy zsebkendőt	Új stílusú népdal	AABA	15,15,15,17	1 1 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12642c
1071	Elszáradt a rózsafa, nem terem több rózsa rajta	Új stílusú népdal	AABA	15,15,9+9,15	1 1 1	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
1072	Monor felől, Monor felől jön egy fekete felhő	Új stílusú népdal	AABA	15,15,16,15	1 1 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1073	Ablakomba, ablakomba besütött a holdvilág	Új stílusú népdal	AABA	15,15,16,15	1 1 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1074	Bicske felül, Bicske felül tornyosodik a felhő	Új stílusú népdal	AABA	15,15,16,15	1 1 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	BR 08923, KR 02342
1075	Ablakomba, ablakomba besütött a holdvilág	Új stílusú népdal	AABA	15,15,16,15	1 1 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1076	Kár a tiszta búzát, ihajla, korán learatni	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12642d
1077	A fiastyúk, a fiastyúk magasan száll az égen	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1078	A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1079	A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10986h
1080	A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 1	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1081	Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra	Új stílusú népdal	AABAv	15,15,11,11	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1082	Rászállott a, rászállott a vadgalamb a vetésre	Új stílusú népdal	AABAv	15,16,11,11	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1083	Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra	Új stílusú népdal	AABAv	15,15,11,11	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1084	Ez a kislány, piros, barna kislány kifeküdt az udvarra	Új stílusú népdal	AABAv	17,15,12,15	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1085	Száll a daru, száll a daru, száll fent a levegőben	Új stílusú népdal	AABA	15,16,14,15	1 1 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12635e
1086	Száll a daru, száll a daru, sej, fel a levegőbe	Új stílusú népdal	AABA	15,16,14,16	1 1 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1087	Levágtuk már, levágtuk már Ságon a tiszta búzát	Új stílusú népdal	AABA	15,16,11,15	1 1 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1088	Este van már, késő este, nyolcat ütött az óra	Új stílusú népdal	AABA	15,15,18,16	1 1 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1089	Tóalmáson, Tóalmáson nincs több kislány, csak három	Új stílusú népdal	AABA	15,15,15,17	1 1 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 09654b
1090	Ferenc Jóska őfelsége, ha bevettél huszárnak	Új stílusú népdal	AABA	15,15,11,15	1 1 5	dúr	1 - 6	Tempo giusto	ZTI AP 10978c
1091	Pörge szélű kiskalapom felakasztom a szögre	Új stílusú népdal	AABA	15,15,12,15	1 1 5	dúr	1 - 6	Tempo giusto	
1092	Édesanyám, kedvesanyám, mi van a kötőjében	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 V	dúr	V - 6	Parlando	
1093	Jaj, de szépen, jaj, de szépen megkéretett a babám	Új stílusú népdal	AABA	15,15,17,17	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1094	Jaj, de szépen megkéretett szombat este a babám	Új stílusú népdal	AABA	15,15,19,19	1 1 5	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	
1095	Jaj, de szépen megkéretett szombat este a babám	Új stílusú népdal	AABA	15,15,19,16	1 1 5	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12637c

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1096	Pokrócomnak a négy sarkába írom a nevemet	Új stílusú népdal	AABA	15,15,6+6,15	1 1 2	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12637g,h
1097	Pokrócomnak a négy sarkára írom a nevemet	Új stílusú népdal	AABA	15,15,6+6,15	1 1 2	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10994c
1098	Megizenem, megizenem a szeretőm anyjának	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	BR 08883, KR 02332, KR 02333
1099	Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 8	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 12635d
1100	Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	
1101	Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	
1102	Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	
1103	Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	
1104	Nem messze van, nem messze van ide babám tanyája	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	
1105	Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 12627g
1106	Zöld erdőnek közepében barna kislány sírdogál	Új stílusú népdal	AABA	15	1 1 b7	mixolíd	1 - 9	Parlando	ZTI AP 10986i
1107	Ez a kislány akkor szép, mikor koszorú van a fején	Új stílusú népdal	AA5BA	16,16,11+11,16	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 02280f
1108	A béresnek jól megy dolga, soha semmire sincs gondja	Új stílusú népdal	ABBA	16,14,14,16	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1109	A bakának jól megy dolga, soha semmire nincs gondja	Új stílusú népdal	ABBA	16,14,14,16	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12640h
1110	Mikor mentem hazafelé Lőrinckáta falujába	Új stílusú népdal	ABBA	16,12,12,16	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1111	Nagy jó estét, nagy jó estét, mondtam az édesanyámnak	Új stílusú népdal	AABA	16,14,16,15	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12626c
1112	Mikor mentem Galícia felé, még a fák is sírtak	Új stílusú népdal	AABA	16,16,17,18	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1113	Mikor mentem Tápiószecső felé, még a fák is sírtak	Új stílusú népdal	AABA	16,16,9+9,16	1 1 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1114	Zöld erdőben a száraz ágon szépen szól a pacsirta	Új stílusú népdal	AABA	16,16,16,17	1 1 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1115	Zöld búzába', a barázdába szépen szól a pacsirta	Új stílusú népdal	AABA	16	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12627h
1116	Este van már, késő este, kilencet ütött az óra	Új stílusú népdal	AABA	16,16,7+7,16	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12630k
1117	Este van már, késő este, kilencet ütött az óra	Új stílusú népdal	AABA	16,16,7+7,16	1 1 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1118	Száll a daru, száll a daru, magasan a levegőbe	Új stílusú népdal	AABA	16,16,14,16	1 1 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10980h
1119	Száll a daru, száll a daru, magasan a levegőbe	Új stílusú népdal	AABA	16	1 1 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12639e
1120	Ez a kislány akkor sír, mikor koszorú van a fején	Új stílusú népdal	AABA	16,16,9+11,16	1 1 3	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10977f
1121	Csivirgónak, csavargónak mond engem az egész világ	Új stílusú népdal	AABA	16,16,13,16	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06792c
1122	Csivirgónak, csavargónak mond engem az egész világ	Új stílusú népdal	AABA	16,16,13,16	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 06791o
1123	Jaj, de széles, jaj, de hosszú a szent-mártoni kövesutca	Új stílusú népdal	AABA	17,16,17,16	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1124	Jaj, de széles, jaj, de hosszú a szent-mártoni kövesutca	Új stílusú népdal	AABA	17,16,17,16	1 1 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1125	Lágy a kenyér, igazán, csakugyan, pirítani nem lehet	Új stílusú népdal	AABA	17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1126	Lágy a kenyér, igazán, csakugyan, pirítani nem lehet	Új stílusú népdal	AABA	17,17,18,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1127	Ezt a kislányt, igazán, csakugyan, nem az anyja nevelte	Új stílusú népdal	AABA	17,17,14,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12640g
1128	Ezt a kislányt, igazán, csakugyan, nem az anyja nevelte	Új stílusú népdal	AABA	17,17,16,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12643f
1129	Ha fölmegyek, igazán, csakugyan, arra a magos hegyre	Új stílusú népdal	AABA	17,17,11,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	BR 09117
1130	Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10992b
1131	Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 06791l
1132	Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magas eperfa	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 06792f
1133	Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10992g
1134	Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 b3	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1135	Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1136	Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1137	Sárgullik a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,16,17	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1138	Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
1139	Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1140	Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
1141	Sárgullik a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12627i
1142	Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	Új stílusú népdal	AABA	17,17,6+6,17	1 1 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
1143	Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,18	1 1 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1144	Szépen szól a, sej, de szépen szól a tóalmási nagyharang	Új stílusú népdal	AABA	17,17,16,17	1 1 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10987f
1145	Nincsen rózsa, sej, de nincsan rózsa, csak a száraz levele	Új stílusú népdal	AABA	17,17,21,17	1 1 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 02281b
1146	Játszik a szél, sej, haj, játszik a szél a Balaton vizében	Új stílusú népdal	AABA	17,17,18,17	1 1 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 12637d
1147	Sej, nem őröl a, sej, nem őröl a szép kókai gőzmalom	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1148	Sej, még a búza, sej, még a búza ki sem hányta a fejét	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12643d
1149	Százados úr, sej, haj, százados úr, ha fölül a lovára	Új stílusú népdal	AABA	17,17,13,17	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10982h
1150	Látod-e, babám, látod-e, babám amott azt a nagy hegyet	Új stílusú népdal	AABA	17,15,18,19	1 1 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1151	Látod-e, babám, látod-e, babám amott azt a nagy hegyet	Új stílusú népdal	AABA	17,15,18,19	1 1 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1152	Látod-e, babám, látod-e, babám amott azt a nagy hegyet	Új stílusú népdal	AABA	17,15,18,19	1 1 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1153	Nem akar a, nem akar, nem akar a zsalugáté' kinyílni	Új stílusú népdal	ABBvA	18,11,15,18	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1154	Sej, a tiszta búza, sej, tiszta búza ki sem hányta a fejét	Új stílusú népdal	AABA	18,18,13,17	1 1 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 09663b
1155	Fölmegyek a hegyre, lenézek a völgybe, lenézek a völgybe	Új stílusú népdal	AABA	18,18,12,18	1 1 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1156	Sárgadinnye nem egyez, sárgadinnye nem egyez a göröggel	Új stílusú népdal	AABA	18,18,15,18	1 1 V	moll	V - b7	Tempo giusto	
1157	Este kezdtem, sejehaj, este kezdtem a lovamat nyergelni	Új stílusú népdal	AABA	18,18,15,18	1 1 5	moll	V - b7	Tempo giusto	
1158	Zöld erdőbe', sejehaj, zöld erdőbe' de magas a juharfa	Új stílusú népdal	AABA	18,18,13,18	1 1 5	moll	V - b7	Tempo giusto	
1159	Erdő mellett de magos, erdő mellett de magos a juharfa	Új stílusú népdal	AABA	18,18,14,18	1 1 5	moll	V - b7	Tempo giusto	ZTI AP 10987e
1160	Fölmegyek a hegyre, lenézek a völgybe, lenézek a völgybe	Új stílusú népdal	AABA	18,18,14,18	1 1 3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1161	Által mennék én a Tiszán ladikon, ladikon, de ladikon	Új stílusú népdal	AABA	18,18,7+7,18	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	BR 09208

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1162	Által mennék én a Tiszán ladikon, ladi, ladi, ladikon	Új stílusú népdal	AABA	18,18,7+7,18	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05863b
1163	El kell menni katonának édesanyám, jaj, de nagyon messzire	Új stílusú népdal	ABBvA	19,15,19,19	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1164	El kell menni katonának édesanyám, jaj, de nagyon messzire	Új stílusú népdal	ABBvA	19,15,19,19	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1165	El kell menni katonának édesanyám, jaj, de nagyon messzire	Új stílusú népdal	ABBvA	19,15,19,19	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1166	Nincs már sárga rózsa, nincs már sárga rózsa, csak a száraz levele	Új stílusú népdal	AABA	19,19,13,19	1 1 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1167	Látod, édesanyám, látod, édesanyám, mért szültél a világra	Új stílusú népdal	AABA	19,19,14,19	1 1 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1168	Falu végén van egy anya, annak van egy göndör hajú leánya	Új stílusú népdal	AABA	19,19,9+9,19	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1169	Diófából van a, diófából van az édesanyám kapuja	Új stílusú népdal	AABA	19,19,10,20	1 1 3	dúr	V - 6	Tempo giusto	ZTI AP 10991f
1170	Padlóztasd ki, babám, padlóztasd ki, babám, a bényei főutcát	Új stílusú népdal	AABA	19,19,10,19	1 1 3	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1171	Bádogozzák, bádogozzák, bádogozzák a bényei templomot	Új stílusú népdal	AABA	19,19,11,19	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1172	Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába	Új stílusú népdal	AABA	19,19,11,19	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1173	Márványkőből van a, márványkőből van az édesanyám kapuja	Új stílusú népdal	AABA	19,19,10,19	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1174	Ha bemegyek, ha bemegyek, ha bemegyek a községi kocsmába	Új stílusú népdal	AABA	19,19,13,19	1 1 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1175	Tóalmási bíró háza de magos, kilenc ablak rajta zsalugátéros	Új stílusú népdal	AABA	22,22,7+7,22	1 1 5	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10989f
1176	Cseng a kasza, peng a kasza, félredől a kalász, kisangyalom markot szedi utána	Új stílusú népdal	AABA	25,25,10+11,25	1 1 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1177	Aki a babáját	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	6,6,10,6	1 8 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1178	Aki a babáját	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	6,6,10,6	1 8 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1179	Juhászkutyák ugatnak	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	7,7,10,7	1 5 4	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1180	Bazsa Mári libája	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	7,7,7,15	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1181	Bazsa Mári libája	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	7,7,7,15	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1182	Bazsa Mári libája	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	7,7,7,15	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 02281f
1183	Bunya Boris libája	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	7,7,7,15	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1184	Erre gyertek, nincsen sár	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBAv	7,7,7,9	1 b3 b3	moll	1 - b7	Tempo giusto	BR 03798, ZTI LSZ 10604
1185	Három árva sír magába	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABC	8	5 5 1	moll	bVII - 8	Tempo giusto	
1186	A szerelem, a szerelem (Szerettelek nagy ideig)	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	8,8,6+6,8	1 5 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	MS MUS 152 V. No.24, KR 15806, KR 15804, KR 15807, KR 15805
1187	Kutyakaparási csárda	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	8	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05868m
1188	Iszik a betyár a csapon	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	8	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1189	Kutyakaparási csárda	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	8	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 02280d
1190	Iszik a betyár a csapon	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	8	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1191	Kutyakaparási csárda	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	8	1 5 b3	moll	V - 6	Tempo giusto	
1192	Isten mondja: Noé, fiam, Noé	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5A5vA	8	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1193	Juhászlegény, szegény juhászlegény	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	10	1 5 2	moll	1 - 8	Parlando	
1194	Juhászlegény, szegény juhászlegény	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	10	1 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1195	Juhászlegény, szegény juhászlegény	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	10	1 5 b3	moll	1 - 8	Parlando	
1196	Amoda lent a hegyek aljába	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	10	1 5 b3	moll	1 - 8	Parlando	
1197	Domboldalon áll egy magas nyárfa	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	10	1 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1198	A főutcán végestelen végig	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	10,10,10,11	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1199	Lányok, lányok, tóalmási lányok	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	10,10,10+10,10	1 b3 V	moll	V - b7	Tempo giusto	
1200	Édesanyám, csak az a kérésem	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	10	bVII 5 2	moll	V - b6	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 85-86.o. (No.63)
1201	Szombat este kimentem a kútra	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBAv	10,10,10,14	bVII 5 2	moll	V - b6	Tempo giusto	
1202	Szépen szól a hatvannyolcas banda	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	10	b3 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 04290i,j
1203	A nagy úton végestelen végig	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	10,10,10,11	b3 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1204	Esik eső, nagy sár van az úton	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	10	b3 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 12630i
1205	Haja, haja, kukorica haja	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	10	b3 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1206	Jaj, Istenem, hogy kell ezt megtenni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	10	b3 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10992d
1207	Kocsmárosné, adjon bort hitelbe	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	10	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10977j
1208	Jaj, de bajos egy vánkoson feküdni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 11	Parlando	
1209	Látod, mondtam, ne higgyél a legénynek	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	11	1 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	BR 06761, KR 16720, NM H 4834
1210	Ablakomba három cserép muskátli	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCD	11	1 3 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1211	Késő este ragyognak a csillagok	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12637j
1212	Szép a bimbó három napos koráig	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1213	Jaj, de szépen ragyognak a csillagok	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1214	Este van már, ragyognak a csillagok	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12641i
1215	Este későn ragyognak a csillagok	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12640a
1216	Holdvilágos, csillagos az éjszaka	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 2 2	dúr	V - 6	Parlando	
1217	Holdvilágos, csillagos az éjszaka	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	11	1 2 2	dúr	V - 6	Parlando	
1218	Egy rózsafán megszámláltam száz rózsát	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCCv	11	1 3 V	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1219	Nem káposzta, nem káposzta, mely nem kerek	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	12,12,8,12	1 5 2	moll	V - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10988i
1220	Nincs szebb madár, nincs szebb madár a fecskénél	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	12	1 5 2	moll	V - 8	Parlando	
1221	Kondorosi csárda mellett, csárda mellett	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	12	1 5 2	moll	V - 8	Parlando	
1222	Zöld erdő pázsitján egy rubintos hintó	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBAv	12	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1223	Ez az én szeretőm, ez a pici barna	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 8	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1224	Ez az én szeretőm, ez a kicsi csalfa	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 8	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1225	Ez az én szeretőm, ez a pici barna	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 8	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1226	Ez az én szeretőm, ez a kicsi barna	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 8	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1227	Ez az én szeretőm, ez a pici barna	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 8	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1228	Túl a Tiszán jegenyefa most virágzik	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 05868i

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1229	A mi házunk tetejére szállt egy gólya	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1230	Cserfa, bükkfa, mandulafa most virágzik	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1231	Cserfa, bükkfa, mogyorófa most virágzik	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1231	Agácafa, mandulafa most virágzik	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP10979c
1231	Kiskertemben kinyílott a tearózsa	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10979e
1232	A mendei szőlőhegyen szüretelnek	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1233	Kiöntött a Tisza vize a partjára	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1234	De szeretnék hazamenni drága kis falumba	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABCA	14	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1235	Hej, fosztóka, hej, fosztóka, kukorica fosztóka	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	15,11,17,16	1 5 2	moll	1 - 8	Tempo giusto	NM H 4941
1236	Este száll a fecske, este száll a fecske fészkére	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	15,13,16,15	1 5 #7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1237	Megittam a, megittam a piros bort a pohárból	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	15,11,7+7,15	1 b7 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1238	Megittam a, megittam a piros bort a pohárból	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	15,11,7+7,15	1 b7 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	BR 08733, KR 28043, NM H 4946
1239	Úgy megyünk el egymás mellett, mint két ismeretlen	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	14	1 5 2	dúr	1 - 11	Tempo giusto	
1240	Lent lakom én, lent lakom én az alszegi főutcán	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 11	Tempo giusto	
1241	Kint lakom én Kisperjésen, a szecsői határba	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 11	Tempo giusto	
1242	Szántok-vetek kint a pusztán, az almási határon	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI AP 10978h
1243	Kint lakom én Kisperjésen, a szecsői határba	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1244	Kint lakom és Kisperjésen, a pusztai karámba	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBA	15	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1245	Márványkőből, márványkőből van a Tisza feneke	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABC	15,15,11,15	1 5 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1246	Megérett a fehér szőlő, le kellene szedni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	14,14,16,16	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1247	Megérett a fehér szőlő, le lehet már szedni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	14,14,16,16	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1248	Megérett a piros alma, le kellene szedni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	16,14,16,16	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1249	Megérett a kukorica, le, le, le lehet már törni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	16	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1250	Megérett a tiszta búza, sej, haj, le kellene vágni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	16,14,16,16	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1251	Megérett a piros alma, sej, haj, le kellene szedni	Folklorizálódott műdalok, műzene	ABBvA	16	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1252	Porzik, porzik az almási utca, mikor végigmegyek rajta	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	18,18,9+9,20	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP10977h
1253	Porzik, porzik a kókai utca, mikor végigmegyek rajta	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	18,18,9+9,20	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1254	Porzik, porzik a nagykátai utca, mikor végigmegyek rajta	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	19,18,9+9,20	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1255	Gyere pajtás, menjünk Bicskére, ott mérik a jó bort hitelbe	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	18	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1256	Nem vagy legény Berci, nem vagy legény Berci, nem tudsz megcsókolni	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	18,19,14,19	1 1 1	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1257	Szép Mendébe' van egy asszony, annak van egy göndör hajú leánya	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	19,19,9+9,18	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1258	Szomszédunkba' van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	19,19,10+9,19	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1259	Szép Kókába' van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABA	19,19,10+9,19	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1260	Szentmártoni udvaron kinyílik a liliom, szentmártoni kislány az én galambom	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5BA	25,25,7+7,25	1 5 8	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1261	Tápió vidéki csárdás	Folklorizálódott műdalok, műzene	AABC		V V 5	dúr	V - 9	Tempo giusto	KR 00712 (hangszeres)
1262	Tápió vidéki csárdás	Folklorizálódott műdalok, műzene	AA5A5vA		1 5 b6	moll	#VII - 10	Tempo giusto	KR 18688 (hangszeres)
1263	Mikor Rózsa Sándor	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	6,6,10,6	1 5 b7	moll	bVII - 9	Tempo giusto	
1264	Két út van előttem	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12626f
1265	Két út van előttem	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1266	Két út van előttem	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 26436
1267	Istenem, Istenem	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	NM EA 817
1268	Kerek ez a zsemle	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	6,6,6+6,6	1 2 5	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1269	Vékony deszkakerítés	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBC	7,9,7,9	8 5 5	moll	5 - 11	Tempo giusto	MS MUS 152/IX. 333.o. (No.295)

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1270	Megy a gőzös lefele	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	7,8,7,7	3b3 b3 8	moll	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 201.o. (No.164)
1271	Bakonyerdő gyászba' van	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	7	5 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1272	A magos dombtetőről	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	7,5,7,5	5 5 4	moll	1 - 8	Poco parlando	ZTI AP 10991a
1273	Bakonyerdő gyászba' van	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	7	1 5 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1274	Sárgát virágzik a repce	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	8,8,10,11	1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1275	Sárgát virágzik a repce	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	8,8,10,12	V V V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1276	Cigány Panna, az a híres	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCDE	8,8,8,8,4	3 3 5 3	líd	1 - #7	Rubato	ZTI LSZ 33052
1277	A házamon nincsen tető	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABABCDE	8,8,8,10,8,8,4	1 2 1 2 1 2	moll	V - b6	Parlando - Tempo giusto	ZTI LSZ 44217
1278	Kis kalapom szegre teszem	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABC	8,10,15	5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	MS MUS 152/IX. 191.o. (No.167)
1279	Az egyszeri juhászlegény	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCA	8	1 5 VI	dúr	VI - 6	Parlando	ZTI LSZ 33227, BR 04096
1280	Ez a kislány, barna kislány	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8,7,8,7	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 19268, KR 13691, NM H 4765
1281	János bácsi, János bácsi	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8,6,8+8,6	b3 b7 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 33733
1282	Nem nősülök meg én soha	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8,8,6+6,14	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1283	Hozzád járok sok ideig	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8	1 5 4	moll	1 - 8	Poco rubato	NM H 4708
1284	Iszik a betyár a csapon	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8	9 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1285	Réztepsibe sül a málé	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8	9 5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1286	Iszik a betyár a csapon	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	8	9 5 1	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1287	Vagyok olyan legény, mint te	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABA5BC	8	1 5 3	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12634a
1288	Add ide babám a pici szád	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	9,9,13,9	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	BR 05825, KR 19864, NM H 5572
1289	Kocsmárosné lánya, Mariska	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5A5A	9,9,13,9	1 5 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	BR 05818
1290	A mendei tanács udvarába	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	10	1 5 5	moll	#VII - 9	Tempo giusto	
1291	A gombai templom tetejére	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	10,10,6+6,10	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1292	Ez a legény elment katonának	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBAv	10	1 5 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	MS MUS 152/XII. 74.o. (No.54)
1293	Édesanyám vett nekem kalapot	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvAv	10,10,11,14	1 5 4	moll	#VII - 8	Tempo giusto	
1294	Édesanyám vett nekem kalapot	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvAv	10,10,11,15	1 5 4	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1295	Édesanyám vett nékem kalapot	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvAv	10,10,11,14	1 5 4	moll	#VII - 8	Tempo giusto	
1296	Édesanyám vett nekem kalapot	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvAv	10,10,11,14	1 5 4	moll	#VII - 8	Tempo giusto	
1297	Kék szalag a harisnyám kötője	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	10,11,13,10	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	ZTI AP 10987d
1298	Édesanyám mindig csak azt mondta	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	10,10,8+8,10	1 5 2	moll	1 - 10	Parlando	
1299	Ez a kislány akkor szomorkodik	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	10	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	NM MSZ 202
1300	Búza, búza, de nagy tábla búza	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	10	1 5 4	dúr	V - 8	Tempo giusto	BR 06086
1301	Szele felől feljött három csillag	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBAv	10	1 5 8	dúr	1 - 10	Poco rubato	NM H 5537
1302	Cserfa, mogyorófa ez az erdő	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	10	1 1 5	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1303	Honvéd baka bemegy a csárdába	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	10	5 5 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1304	Eltiltották tőlem a szeretőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	10,5,11,8	5 b3 b6	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10988f
1305	Szép kókai lányok, hova jártok	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvC	10,10,7,11	1 3 3	dúr	#VII - 6	Tempo giusto	
1306	Pattogatott kukorica de fehér	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	11,11,17,11	1 5 1	moll	1 - 10	Tempo giusto	BR 07875, KR 14303, NM H 5575
1307	Húzd rá, cigány, szakadjon el a húrod	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvAv	11,11,16,11	1 5 #VII	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1308	Megüzentem a szelei bírónak	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	11	1 5 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	KR 16561, NM H 4912
1309	Jó dolga van a gombai bírónak	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	N-28.268/9
1310	Kormányos úr, az áldóját magának	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	11,11,8+8,11	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	BR 07872, KR 15008, NM H 4895
1311	Ha legény vagy, gyere velem kaszálni	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	11,11,15,11	1 2 4	dúr	VI - 6	Tempo giusto	
1312	Sűrű csillag ritkán ragyog az égen	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	11,11,15,11	1 2 4	dúr	VI - 6	Tempo giusto	
1313	Páros csillag ritkán ragyog az égen	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	11,11,15,11	1 2 4	dúr	VI - 6	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1314	Falu végén cigányasszony sátora	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABBv	11	2 2 3	dúr	#VII - 6	Tempo giusto	ZTI LSZ 17144, KR 07617, NM H 4765
1315	Három csillag van az égen egy sorba	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	11	3 3 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1316	Három csillag van az égen egy sorba	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	11	3 3 3	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1317	Zöld erdőben terem a mérgeskígyó	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	11	1 1 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1318	Néni, néni, mit üzen a fiának	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBC	11	1 5 2	moll	1 - b7	Tempo giusto	BR 07562, KR 14853, KR 14862, NM H 4836
1319	Fekete kendőt kötök a fejemre	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvC	11	6 2 6	dúr	#VII - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10979f
1320	Kapitány úr kiadta a parancsot	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvAv	11	V 2 1	dúr	V - 5	Tempo giusto	ZTI LSZ 17782, KR 06622, NM H 4591
1321	Hadnagy elvtárs hivat az irodába	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	11,11,15,11	1 b3 V	moll	V - b6	Tempo giusto	
1322	Esik eső, szép csendesen csepereg	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCA	11,11,17,11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1323	Aranyalmás az én selyem keszkenőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCA	11	1 5 #7	moll	5 - 10	Parlando	
1324	Szépen legel a kisasszony gulyája	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCA	11	1 5 #7	moll	#VII - 9	Tempo giusto	
1325	Tegnap kaptam a babámtul levelet	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCB	11	1 2 1	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1326	Nyitva van a százados úr ablaka	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	1 5 9	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1327	Udvaromon hármat fordult a kocsi	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	1 4 b7	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1328	Túl a Tiszán Endre báró tanyája	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	1 5 5	moll	1 - 10	Parlando	ZTI AP 12628g
1329	Bakonyerdő szélén van ez a csárda	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	b3 b3 V	moll	V - 5	Tempo giusto	ZTI AP 10976d
1330	Lágerfurtban, Ojk faluban mi történt	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	2 2 2	moll	V - b7	Tempo giusto	
1331	Esik eső, szép csendesen csepereg	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	2 b3 V	moll	V - b6	Parlando	ZTI AP 06791b
1332	Éjfél után egyet ütött az óra	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	5 2 5	moll	bVII - 8	Tempo giusto	BR 04610
1333	Mi történt a nagykátai határba	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	V 2 5	moll	V - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10976b
1334	Cintányéron piros vajas pogácsa	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11,11,4+5,11	5 1 8	dúr	1 - 9	Tempo giusto	KR 28073, NM H 5418

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1335	Ablakomba három cserép muskátli	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11,11,7+7,11	#7 5 2	dúr	#VII - 9	Tempo giusto	
1336	Ablakomba három cserép muskátli	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11,11,7+7,11	#7 5 2	dúr	#VII - 9	Tempo giusto	
1337	Barna kislány, mit viszel a kosárba	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	1 5 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1338	Fekete felhőből esik az eső	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	6 2 6	dúr	#VII - 9	Tempo giusto	ZTI AP 05863d
1339	Megy a gőzös, száll a füstje fölfelé	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11,11,12,11	1 V bVII	dúr	II - 3	Tempo giusto	ZTI AP 10978e
1340	Megizentem a sülysápi bírónak	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	11	5 5 6	mixolíd	1 - 8	Tempo giusto	MS MUS 152/XIII. 216.o. (No.178)
1341	Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	12,12,8,12	1 5 b6	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1342	Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	12,12,8,12	1 5 b6	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI AP 10978g
1343	Nem akarsz a kis falumban asszony lenni	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	12	1 5 5	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1344	Piros barna kislány, mikor hozzád jártam	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	12,12,11,12	1 2 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1345	Amott, amott a kocsmába jó bort mérnek	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	12,12,7+7,4	2 2 2	moll	V - 5	Tempo giusto	
1346	Rezgő rezeda hullajtja a levelet	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBC	12,11,11,12	1 5 6	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12642h
1347	Még azt mondják, szép Kókába' nincs artézi kút	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	13,13,17,13	1 5 2	moll	V - 8	Tempo giusto	
1348	Hej, a decsi kis kocsmába szól a muzsika	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	13,13,7+7,13	1 1 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1349	Sárgarépa, petrezselyem, kukori-caszár	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	13,13,11,11	1 1 b3	moll	V - 5	Tempo giusto	ZTI AP 10989g
1350	Sárgarépa, petrezselyem, kukori-caszár	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	13,13,11,11	V V b3	moll	V - b7	Tempo giusto	
1351	Sárgarépa, petrezselyem, kukori-caszár	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	13,13,12,11	V V b3	moll	V - b7	Tempo giusto	
1352	Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABC	13,13,11,11	V V b3	moll	V - b7	Tempo giusto	ZTI AP 10980g
1353	A bényei hegytetőn integet a szeretőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	moll	#VII - 10	Tempo giusto	
1354	A gombai hegytetőn integet a szeretőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	moll	#VII - 10	Tempo giusto	
1355	A sülysápi dombtetőn integet a szeretőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	moll	#VII - 10	Tempo giusto	
1356	A kátai dombtetőn integet a szeretőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	14,14,15,14	1 5 5	moll	#VII - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1357	Kimegyek a kőbányai erdőbe sétálni	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	14	1 5 9	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1358	A szecsői temetőbe kimentem sétálni	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBvA	14	1 5 9	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1359	A szelei artézira rászállott a gólya	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBA	14	1 5 6	dúr	1 - 9	Tempo giusto	BR 08596, KR 16149
1360	A szelei réztoronyba megkondul a harang	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	14,14,6+6,15	1 1 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	BR 08469, KR 15158
1361	Nyissátok ki az ablakot tápiósági lányok	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	14,14,19,14	1 1 2	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1362	Sarkon van a, sarkon van a bécsi Alser kaszárnya	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	15	1 5 2	dúr	V - 10	Tempo giusto	KR 15232, MS MUS 152/VIII. No.8.
1363	Hosszú farka, rövid farka van a szarkamadárnak	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BA	15,15,9+7,15	1 5 2	dúr	V - 10	Tempo giusto	BR 08939, BR 08940
1363	A szecsői faluvégén van egy magas kaszárnya	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	15,15,9+7,15	1 1 2	dúr	V - 8	Tempo giusto	
1364	Kocsmárosné, szép csárdásné, de ugat a kutyája	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	15,15,11,16	1 1 5	moll	V - 8	Tempo giusto	ZTI AP 10988j
1365	Házunk előtt, házunk előtt folyik el a kanális	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	15,15,7+7,17	1 1 V	moll	V - b7	Tempo giusto	
1366	Házunk előtt, házunk előtt folyik el a kanális	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	15,15,7+7,16	1 1 V	moll	V - b7	Tempo giusto	
1367	A kis pándi kertek alatt folyik el a kanális	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	15,15,7+7,18	1 1 V	moll	V - b7	Tempo giusto	
1368	A mendei vasútállomáson vár a szeretőm	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABC	15,11,7	2 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1369	Az én kedves kis pej lovam száz aranyat ér	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABCD	13,13,7+7,5+5	3 5 3	dúr	1 - 10	Tempo giusto	ZTI LSZ 43379
1370	Horthy Miklós katonája vagyok, a legszebb katonája	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AAvBA	17,17,21,17	1 5 5	moll	1 - 12	Tempo giusto	
1371	Árokpartján kácsatojás, libatojás ércetojás	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABAv	16,19,7,16	1 1 5	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI LSZ 44027
1372	Kis Szentmárton szép helen van, mer' a világ közepén van	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	16,16,9+9,16	1 1 1	dúr	V - 8	Tempo giusto	ZTI AP 02280e
1373	Béreslegény vagyok én, ladi, ladi, ladi, ladi, ladilom	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	18,18,7+7,18	1 1 5	moll	V - b6	Tempo giusto	BR 09215
1374	Mikor mentem a borosüveg felé, még az üvegek is sírtak	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABAvC	19,16,17,20,8	1 1 5 4	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1375	Nincsen olyan asszony, mint az öreg Dömötörné, az komoly asszony	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	ABBv	19,16,16	1 3	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1376	Enyim a menyasszony, enyim a menyasszony, enyim a menyasz-szony	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AA5BC	24,24,9+9,8+8	1 5 2	dúr	1 - 10	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1377	Édesanyám elmegyek a kocsmába mulatni, fáj a szívem, nem bírok elaludni	Műdalos hatást mutató, romlott, idegen átvételű népdalok	AABA	25,25,23,25	1 1 2	dúr	V - 8	Tempo giusto	
1378	Két út van előttem	Hangszeres gyűjtés	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1379	A farmosi bírónak	Hangszeres gyűjtés	ABCD	7	6 3 4	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1380	Polgári hétlépéses tánc (Tót dallam)	Hangszeres gyűjtés	AAvBBvA-Av	14,19,23,22,14,19	5 1 5 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1381	Tót népdal	Hangszeres gyűjtés	ABCCv	7,10,7,7	1 3 8	dúr	V - 9	Tempo giusto	
1382	Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	Hangszeres gyűjtés	AAvBAv	10,10,14,10	5 1 #7	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1383	Látod, babám, azt a tearózsát	Hangszeres gyűjtés	ABBvA	10	1 b3 2	moll	V - b7	Tempo giusto	
1384	Juhászlegény, szegény juhászlegény	Hangszeres gyűjtés	AA5BAv	10	1 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1385	Tápiószecsői friss csárdás	Hangszeres gyűjtés	ABCD	11,12,7+7,16	1 8 4	moll	#VII - 12	Tempo giusto	ZTI AP 12159l
1386	Új a kocsim, vasaltatni akarom	Hangszeres gyűjtés	ABBA	11	1 5 b7	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1387	Endre báró balladája	Hangszeres gyűjtés	ABCD	11	4 5 5	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1388	Tizenhármas huszár felül a lovára	Hangszeres gyűjtés	ABBA	12	1 5 4	dúr	1 - 9	Tempo giusto	
1389	Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre	Hangszeres gyűjtés	ABBA	12,11,11,12	1 5 1	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1390	Kedves édesanyám, nem írok több levelet	Hangszeres gyűjtés	ABBA	13,11,11,13	1 2 5	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1391	Tót népdal	Hangszeres gyűjtés	AAvBA	14,14,7+7,14	2 5 IV	moll	V - b6	Tempo giusto	
1392	Nem fúj a szél, nem forog a kis farmosi szélmalom	Hangszeres gyűjtés	AA5BA	15,15,11,15	1 5 5	moll	V - 9	Tempo giusto	
1393	Kis talicska, nagy talicska, én is voltam tolója	Hangszeres gyűjtés	ABBA	15,15,19,15	1 5 V	moll	#VII - b7	Tempo giusto	
1394	Tót népdal	Hangszeres gyűjtés	AAvBA	16,16,15,16	1 5 2	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1395	Húzzátok, cigányok, én mulatok, nem a falusi lányok	Hangszeres gyűjtés	AA5BA	17,17,14+12,17	1 5 4	moll	#VII - 10	Tempo giusto	
1396	Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába	Hangszeres gyűjtés	AABA	19	1 1 1	mixolíd	1 - 9	Tempo giusto	
1397	Tápiószelei verbunkos	Hangszeres gyűjtés	ABCD	10,12,12,13	1 b3 b3	moll	#VII - b6	Tempo giusto	
1398	Bicskei verbunk	Hangszeres gyűjtés				dúr		Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1399	Nagykáta verbunk (Tápió menti verbunk)	Hangszeres gyűjtés				dúr		Tempo giusto	
1400	Tót menyasszonytánc	Hangszeres gyűjtés				dúr		Tempo giusto	
1401	Pipi Jóska bácsi féla halottkísérő	Hangszeres gyűjtés				moll		Maestoso	
1402	A váraki tóba	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	ABCD	6,6,6,7	1 b3 4	moll	1 - 10	Parlando	ZTI LSZ 02865
1403	A kabátom végig gombos	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	A5B5AB	8	b7 5 b3	moll	1 - 9	Tempo giusto	ZTI LSZ 16808
1404	Náni, náni, beteg náni	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	ABCD	8	9 5 5	dúr	1 - 10	Parlando	ZTI LSZ 17254
1405	Ez a lumnya fölment Pestre	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	ABCD	8	5 5 5	dúr	1 - 11	Parlando	ZTI LSZ 04954
1406	Sárga kocsi, kúcsos szerszám	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	ABCD	8	4 5 4	moll	1 - 8	Parlando	ZTI LSZ 10359
1407	Teli a kocsim szénával	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	ABCD	8	4 5 4	moll	#VII - 8	Parlando	ZTI LSZ 01360
1408	Szombat este lementem a kútra	Nemzetiségi népdalok - Cigánydalok	ABCD	10,10,10,14	bVII b3 4	moll	V - b7	Tempo giusto	ZTI LSZ 34252
1409	Ültettem violát	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12643l,m
1410	Smutná je tá hora	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	6	1 2 1	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1411	Cisáre, cisáre	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	6	1 4 b7	moll	1 - 8	Parlando	
1412	Ja som sa ňežeňil	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCAv	6,6,7,6	1 2 b3	moll	V - 5	Tempo giusto	
1413	Pri Dunaji stála	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCA	6,6,8,6	1 b3 4	moll	bVII - b7	Tempo giusto	ZTI AP 12643j
1414	Mama, ožeňím sa	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCA	6	1 8 2	moll	V - 8	Parlando	
1415	Ňebuďem tag robiť	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	6	1 b3 1	moll	1 - 5	Parlando	
1416	Mám ja jeden zámeček	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABC	7,10,11	1 2	dúr	VI - 4	Tempo giusto	
1417	Most jöttem én Párizsból	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBC	7,9,11,11	b7 b3 b3	moll	5 - 11	Tempo giusto	
1418	Stojí vojak na varťe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	7	1 b7 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1419	Prší dážďik, mrcholí	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	7	1 b7 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	ZTI AP 12643g és i között található, azonosítószámot nem kapott.
1420	Keď ma prídu vipítať	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBvC	7	1 b3 1	moll	1 - 5	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1421	Ja som malí bubeňík	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABAB	7,6,7,6	4 1 4	mixolíd	1 - 5	Tempo giusto	
1422	Ďeťi moje ňekradňiťe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8	2 1 VI	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1423	Starje ďjouke, čo čakáťe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8,8,6+6,8	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1424	Ďjouča, ďjovča, čože ti máš	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8	1 V 5	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1425	Zastaň, mój sin, za vojáka	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8	1 5 5	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1426	Ožeň sa, pajtáš, ber si dve	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8,9,8,8	2 5 6	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1427	Ožeň sa, pajtáš, vezňi dve	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8,9,8,8	2 5 6	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1428	Červená ruža trojaká	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCA	8,8,5+5,8	1 5 V	moll	V - b6	Tempo giusto	
1429	Moja milá doma plače	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AA5A5A	8	1 5 4	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1430	Keť som išou od má milej	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8	1 5 6	moll	1 - 8	Parlando	
1431	Janči, Janči, Janči, Janči	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8	5 2 5	dúr	3 - 9	Tempo giusto	
1432	Žeňilo sa motovillo	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8,10,10,4	1 5 4	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1433	Už si ďjouča, už si naše	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	8,8,9,8	1 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1434	Už je ďjeuča, už je naše	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	8	1 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	ZTI AP 12643e
1435	Lasto, lasto, lastovička	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	8,8,10,8	1 1 2	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1436	Keď son išou okolo vás	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBvA	8,8,7+7,8	1 5 1	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1437	Pod obločkom čerešňička	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	8,5,8,5	1 4 5	moll	1 - b6	Tempo giusto	
1438	Vínko, vínko, vínko červeno	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCA	9,8,8,9	1 4 3	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1439	Má milá konuopke močila	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AA5BC	9,9,8,10	1 5 3	dúr	V - 8	Tempo giusto	
1440	Kirije, kirije, čo to je	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABC	9,9,8,9	2 2 5	dúr	#VII - 6	Tempo giusto	
1441	Mala son sukňičku červenú	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AA5BA	9,9,5+5,8	1 5 2	moll	1 - 9	Tempo giusto	
1442	Nad kostolom jasná hvjezda višla	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBA	10	1 5 2	moll	1 - b6	Tempo giusto	
1443	Ďjouča z_Oravi, ňechoď za nami	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AAB	10,12,10	5 5	dúr	1 - 5	Tempo giusto	

Sor-szám	Népi játék, népdal címe	Típus	Szerkezet	Szótagszám	Kadenciák	Hangnem	Ambitus	Előadásmód	Azonosító, egyéb
1444	Aňička, paňička, gďe si bola	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	10,10,6+6,8	bVII b3 V	moll	V - b7	Tempo giusto	
1445	Sárga uborka, zelení list má	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	10,11,9,9	1 5 6	dúr	3 - 9	Tempo giusto	
1446	Moje milje premilenje čerešňe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	11	V 3 V	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1447	Moje pekňje premileňje čerešňe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	11	2 3 V	dúr	V - 5	Tempo giusto	
1448	Šej, pod náš oblok už mesjačik svjeťi	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBA	11,10,10,11	1 5 8	dúr	1 - 10	Tempo giusto	
1449	Dobrí večer, ňaňa, ako sa máťe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBA	11	1 5 5	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1450	Príďi, Jaňík premilení, príďi k_nám	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	11	V 2 V	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1451	Moje milje premilenje čerešňe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	11	5 b3 b3	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1452	Naroďil se Kristus Pán, veselme se	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	11,12,7+7,7	1 5 3	dúr	1 - 6	Parlando	
1453	Bolo ďjouča, bolo, f_tom šestnás-tom leťe	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABCD	12,12,7,7	b3 5 b3	moll	1 - 8	Tempo giusto	
1454	Ja som malí žjačik, spjevam ako táčik	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABCCv	12	1 1 4 5	dúr	1 - 5	Tempo giusto	
1455	Cez tú Menďu mutná voda preťe-káva	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABBA	12	1 5 5	moll	1 - 11	Tempo giusto	
1456	Fstávajťe, pasťíri, hľa, veľikú radosť	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	12,12,16,12	1 1 2	dúr	V - 6	Parlando	
1457	Zasaďiu som čerešňičku a višli mi dve	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	ABAvC	13	2 3 6	dúr	1 - 8	Tempo giusto	
1458	Ďe si bola téj noci, ňebola si f_posťeľi	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AB	14,13	2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1459	Ďe si bola téj noci, ňebola si f_posťeľi	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AB	14,13	2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1460	Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	15,15,11,15	1 1 b6	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1461	Jedna stará baba, jedna stará baba višla na ulicu	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	18,18,15,16	1 1 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	
1462	Okrúhla kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AA5BA	20,20,16,20	1 5 2	moll	1 - 10	Tempo giusto	
1463	Ďjovke, ďjovke, ďjovke sa ďeďiňe, a husljaci pekňe hrajú na bále	Nemzetiségi népdalok - Szlovák népdalok és énekek	AABA	21,21,7+7,19	1 1 2	dúr	V - 6	Tempo giusto	

Tápió menti népi játékok, népdalok betűrendes mutatója

Népi játék, népdal címe	Sorszám
A bakának jól megy dolga, soha semmire nincs gondja	1109
A bényei hegytetőn integet a szeretőm	1353
A béresnek jól megy dolga, sej, semmire sincs gondja	1060
A béresnek jól megy dolga, sej, semmire sincs gondja	1061
A béresnek jól megy dolga, soha semmire sincs gondja	1108
A béresnek jól van dolga, sej, semmire nincs gondja	1062
A bicskei dombtetőn integet a szeretőm	979
A billei halastó, halastó	526
A blúzomon párosával a rózsa	732
A faluba' van egy asszony, aki büszke fiára	1063
A farmosi bírónak	1379
A farmosi kertek alatt	458
A farmosi téeszcsé szőlőbe	545
A fene egye meg a mészáros bárdját	840
A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen	1078
A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen	1079
A fiastyúk, a fiastyúk magasan áll az égen	1080
A fiastyúk, a fiastyúk magasan száll az égen	1077
A főutcán végestelen végig	1198
A gombai hegytetőn integet a szeretőm	1354
A gombai templom tetejére	1291
A gőzösnek nincsen rúdja	397
A györgyei bírónak	346
A györgyei fogadóra süt a Nap	673
A györgyei torony, de messzire ellátszik	949
A hajnali csillag ragyog	309
A haleszi csárdába ecet ég a lámpába	1033
A házamon nincsen tető	1277
A honvédnak nem kell más, csak jó fegyver	702
A kabátom végig gombos	1403
A kapuba nem merek kimenni	480
A karaji híd alatt, a híd alatt	370
A karaji templom előtt	467
A kátai dombtetőn integet a szeretőm	1356
A kátai kert alatt, kert alatt	578
A kátai piactéren lakik egy menyecske	1017
A kátai utca ligetes, ligetes	878
A kék égen ragyognak a csillagok	634
A kertünk közepén áll egy vadalmafa	900
A kis pándi kertek alatt folyik el a kanális	1367
A kókai híres utca	463
A magos dombtetőről	1272
A majorba, a majorba jönnek a cigányok	193

Népi játék, népdal címe	Sorszám
A mendei fűzfának de magos a teteje	997
A mendei községház udvarába	756
A mendei szőlőhegyen szüretelnek	1232
A mendei tanács udvarába	1290
A mendei templomtorony de magos	437
A mendei utcán	385
A mendei vasútállomáson vár a szeretőm	1368
A mendei, a mendei torony tetejére	1001
A mi házunk eleje, eleje	529
A mi házunk előtt van egy vadalmafa	898
A mi házunk tetejére rászállott a gólya	1021
A mi házunk tetejére szállt egy gólya	1229
A nagy úri bíró levelet kapott	689
A nagy úri híd alatt, híd alatt	572
A nagy úri utcán végig, végig	358
A nagy úri utcán, végig, végig	497
A nagy úton végestelen végig	1203
A rátóti halastó, halastó	579
A rozmaring ha be lesz aratva	575
A sülysápi dombtetőn integet a szeretőm	1355
A sülysápi, a sülysápi bíró kapujába	1026
A szecsei bíró levelet kapott	687
A szecsei kultúr előtt	468
A szecsei réten	196
A szecsei réten	361
A szecsei réten	362
A szecsei utcán végig, végig	357
A szecsői faluvégén van egy magas kaszárnya	1363
A szecsői kaszárnyának de magos a teteje	1051
A szecsői piactéren mindig rólam beszélnek	1044
A szecsői rózsás kertek alatt	508
A szecsői temetőbe kimentem sétálni	1358
A szecsői templomtorony de magos	439
A szegedi kaszárnya, de magos a teteje	1010
A szelei artézira rászállott a gólya	1359
A szelei faluvégén szól a muzsika	970
A szelei réztoronyba megkondul a harang	1360
A szelei temetőbe nem zörög a falevél	1045
A Szent János, a Szent János veszi hárfáját	287
A szerelem, a szerelem (Szerettelek nagy ideig)	1186
A szolnoki bírónak	344
A szolnoki utcán	384
A szőlősi, a szőlősi torony tetejére	1000
A váraki tóba	1402

Népi játék, népdal címe	Sorszám
A várhegyi gunyhónak de kicsi a közepe	1009
A várhegyi gunyhónak de magos a teteje	996
Ablakomba három cserép muskátli	1210
Ablakomba három cserép muskátli	1335
Ablakomba három cserép muskátli	1336
Ablakomba, ablakomba besütött a holdvilág	1073
Ablakomba, ablakomba besütött a holdvilág	1075
Abony alatt van egy deszkakerítés	413
Ácsok volnánk, ácsorganánk	113
Ádám, Éva kertben voltak	241
Add ide babám a pici szád	1288
Addig megyek, még a szememre látok	782
Adj király katonát	112
Adjatok, adjatok	296
Agácafa, mandulafa most virágzik	1231
Akárhogy esik az eső	429
Aki a babáját	1177
Aki a babáját	1178
Aki szép lányt akar venni	454
Akkor szép a mező, mikor zöld	478
Akkor szép az erdő, mikor zöld	469
Akkor szép az erdő, mikor zöld	470
Ákom-bákom, hátamon a zsákom	76
Áldja meg az Isten	257
Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	635
Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	656
Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	658
Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	659
Alig várom, hogy a Nap lenyugodjon	660
Áll a hajó a Balaton vizébe	757
Áll a hajó a Balaton vizében	619
Alma, alma, de pi-piros alma	528
Által mennék én a Tiszán ladikon, ladi, ladi, ladikon	1162
Által mennék én a Tiszán ladikon, ladikon, de ladikon	1161
Aludj, aludj, ártatlan báránka	223
Amoda lent a hegyek aljába	1196
Amott látok egy zöldellő legelőt	736
Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába	1172
Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába	1396
Amott megy egy kisleány, korsót visz a vállán	359
Amott van egy kis ház	452
Amott, amott a kocsmába jó bort mérnek	1345
Ángyom sütött rétest	122
Aňička, paňička, gďe si bola	1444

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Antanténusz	228
Anyám, anyám, édes kedves anyám	498
Április bolondja	163
Aranyalmás az én selyem keszkenőm	1323
Arass, rózsám, arass	303
Árkolják a kis szőlősi temetőt	604
Árokcica	136
Árokpartján kácsatojás, libatojás ércetojás	1371
Árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa	916
Arra alá tornyosodik az ég alja	845
Arra alá vörösödik az ég alja	844
Árva csana csípte meg a kezemet	605
Árva Panni húgom	166
Asszonyok, lányok, rongyot adjatok	249
Asztalomon áll a vajas pogácsa	686
Asztalomon tinta, toll és papiros	690
Az Alföldön csikós bojtár vagyok én	700
Az Alföldön csikóslegény vagyok én	713
Az almási templom, de messzire ellátszik	951
Az éccaka, az éccaka de rosszat álmodtam	1032
Az egyszeri juhászlegény	1279
Az éjszaka nem aludtam egy órát	438
Az én kedves kis pej lovam száz aranyat ér	1369
Az én rácsos kapum sárgára van festve	909
Az én rácsos kapum sárgára van festve	910
Az én rácsos kapum sárgára van festve	911
Az igaz Messiás már eljött	274
Az Isten áldása	255
Az Isten szülő szűz anya	269
Az ócsai legények	119
Az oláhok, a barátok facipőbe' járnak	1031
Az öreg zsidó nem gondolkodik	250
Az üllei kaszárnya, bádog a teteje	957
Azért, hogy a szita rosta sűrű	560
Azt gondolod, álnok, huncut, megcsaltál	602
Babám háza előtt van egy rezgő nyárfa	839
Bádogozzák a mendei templomot	769
Bádogozzák a szecsői templomot	771
Bádogozzák ezt a sülyi templomot	770
Bádogozzák, bádogozzák, bádogozzák a bényei templomot	1171
Bakonyerdő gyászba van	390
Bakonyerdő gyászba' van	1271
Bakonyerdő gyászba' van	1273
Bakonyerdő szélén van ez a csárda	1329

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Barna Jancsit arra kérte babája	600
Barna kislány az ágyát magasra vetette	969
Barna kislány hacaccáré szoknyája	647
Barna kislány kisétál az erdőbe	651
Barna kislány megy a kútra, korsó van a karján	1040
Barna kislány udvarába' jó estét, jó estét	1007
Barna kislány, mit fogadtál csütörtökön este	1036
Barna kislány, mit viszel a kosárba	1337
Barna legény megy a kútra itatni	797
Báró úrfi, ha kimegy a pusztába	411
Bazsa Mári libája	1180
Bazsa Mári libája	1181
Bazsa Mári libája	1182
Befútta az utat a hó	306
Békatánc, békatánc	105
Bementem a kamrába diót törögetni	244
Béres vagyok, béres	342
Béreslegény megy a kútra itatni	798
Béreslegény megy a kútra itatni	799
Béreslegény vagyok én, ladi, ladi, ladi, ladi, ladilom	1373
Béreslegény, hova hajrod az ökröt	417
Béreslegény, hova hajtod az ökröt	695
Béreslegény, hova hajtod az ökröt	696
Béreslegény, jól megrakd a szekeret	321
Beteg a feleségem, ágyba' fekszik	624
Beteg a szeretőm, ágyába' fekszik	622
Beteg a szeretőm, ágyban is fekszik	623
Beteg az én galambom, ágyba' fekszik	670
Beteg az én rózsám, ágyban fekszik	520
Beteg az én szeretőm, ágyba' fekszik	621
Beteg vagyok, megfáztam én a nyáron	783
Betyárgyerek az erdőbe	426
Bezeré bácsi, nem látott erre egy nyulat	128
Bicskázás	58
Bicske felül, Bicske felül tornyosodik a felhő	1074
Bicskei verbunk	1398
Bigarazás	98
Billegő	72
Bíró uram, tegyen törvényt, ha lehet	680
Bíró, bíró, kis szelei bíró	403
Bírózás	168
Bizerére, bizerára	127
Bodzafurulya	28
Bodzapuska	39

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Bogáncs	5
Bogárrepülő	16
Bojtár volt a nagyapám, bojtár vagyok én is	351
Bolo ďjouča, bolo, f_tom šestnástom leťe	1453
Budapesten karikára süt a Nap	674
Bugáncs	49
Bugyborékfújás	47
Bugyiás Pista, ne vedd el	156
Bújj, bújj, zöld ág	143
Buksengelő	94
Bunya Boris libája	1183
Búza, búza, búza, de szép tábla búza	917
Búza, búza, de nagy tábla búza	1300
Búza, búza, de szép tábla búza	506
Búza, búza, de szép tábla búza	507
Búza, búza, de szép tábla búza	562
Búza, búza, de szép tábla búza	563
Búza, búza, de szép tábla búza	564
Búza, búza, de szép tábla búza	565
Búza, búza, de szép tábla búza	566
Búzabokréta	30
Búzaföldön száll a dalos pacsirta	781
Búzafütyülő	27
Búzagyűrű	29
Búzatoklász	50
Buzgó hívek, kik itt vagytok, nyissuk meg szíveinket	295
Červená ruža trojaká	1428
Cez tú Menďu mutná voda preťekáva	1455
Cicázás	78
Cigány Panna, az a híres	1276
Cigányszögbül mi nyílik ki	159
Cikka ide, párom	141
Cintányéron piros vajas pogácsa	1334
Ciróka, maróka	133
Cirokhegedű	23
Cisáre, cisáre	1411
Cukros vizet nem adnék a madárnak	657
Csak azért szeretnék a falu végén lakni	972
Csak még egyszer húsz esztendős lehetnék	648
Csak még egyszer húsz esztendős lehetnék	649
Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni	1099
Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni	1105
Csáki Vilma kiment a kiskertbe	593
Csáki Vilma lilaszín’ szalagja	592

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Csákó	11
Csapósdi	96
Csend van a faluban, alusznak a lányok	841
Cseng a kasza, peng a kasza, félredől a kalász, kisangyalom markot szedi utána	1176
Csengetnek az ilovai börtönbe	679
Cserfa, bükkfa, mandulafa most virágzik	1230
Cserfa, bükkfa, mogyorófa most virágzik	1231
Cserfa, mogyorófa ez az erdő	1302
Csetneki csikós itat a Tiszán	149
Csicsiska, babuska	225
Csicsíjja, babája	221
Csigabiga, gyere ki	216
Csigázás	64
Csija, buja, hinna tuja	226
Csija, buja, nincsen papa	224
Csiklandozás	178
Csillag Boris	187
Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok	877
Csillagos az ég, ha beborul, kiderül	847
Csillagos az ég, ha beborul, kiderül	848
Csíp, csíp, csóka	87
Csivirgónak, csavargónak mond engem az egész világ	1121
Csivirgónak, csavargónak mond engem az egész világ	1122
Csónak	14
Csordapásztorok	254
Csörgő	18
Csörög a kocsi, pattog a Jancsi	313
Csörög a kocsi, pattogtat a Jancsi	314
Csuhaj, édesanyám, engedjen el a bálba	955
Csúszda	172
Csúzli	37
Csütörtökön este	353
Csütörtökön virradóra	364
Csütörtökön virradóra	365
Csütörtökön virradóra	366
Ďe si bola téj noci, ňebola si f_posťeľi	1458
Ďe si bola téj noci, ňebola si f_posťeľi	1459
De sok szénaboglya van már a réten	719
De szeretnék az égen csillag lenni	712
De szeretnék az erdőbe fa lenni	703
De szeretnék az erdőbe’ fa lenni	618
De szeretnék az erdőben fa lenni	617
De szeretnék hajnalcsillag lenni	487
De szeretnék hazamenni drága kis falumba	1234

Népi játék, népdal címe	Sorszám
De szeretnék, sej, haj, az erdőbe' fa lenni	938
Deres a fű, kis pej lovam ne legelj	594
Ďeťi moje ňekradňiťe	1422
Diófából van a	383
Diófából van a, diófából van az édesanyám kapuja	1169
Ďjouča z_Oravi, ňechoď za nami	1443
Ďjouča, ďjovča, čože ti máš	1424
Ďjovke, ďjovke, ďjovke sa ďeďiňe, a husljaci pekňe hrajú na bále	1463
Dobrí večer, ňaňa, ako sa máťe	1449
Domboldalon áll egy magas nyárfa	1197
Dombon törik a diót	110
Dombon van, sarkon van a szeretőm háza	903
Dombon van, sarkon van a szeretőm háza	908
Drága jó anyám, nem írok több levelet	882
Drága jó apám	299
Drungattyú	20
Dugós	177
Dunnám, párnám de kurta	386
Durrantás töltényhüvellyel	31
Durrantó	3
Durrantó	34
Ecc, pecc, kimehetsz	230
Édes jó anyám, ha föl akarsz keresni	881
Édes jó anyám, nem írok több levelet	885
Édes kedves anyám, ha fel akarsz keresni	936
Édesanyám akkor kezdett siratni	766
Édesanyám elmegyek a kocsmába mulatni, fáj a szívem, nem bírok elaludni	1377
Édesanyám férjhez adott engemet	730
Édesanyám megfogta a kezemet	607
Édesanyám mindig csak azt mondta	1298
Édesanyám nádfedeles háza	509
Édesanyám oka a gyászos életemnek	971
Édesanyám oka a gyászos életemnek	973
Édesanyám sok szép szava	395
Édesanyám vett nekem kalapot	1293
Édesanyám vett nekem kalapot	1294
Édesanyám vett nekem kalapot	1296
Édesanyám vett nékem kalapot	1295
Édesanyám, csak az a kérésem	1200
Édesanyám, kedvesanyám, mi van a kötőjében	1092
Édesanyám, minek adott férjhez	540
Édesanyám, most vagyok szép időben	628
Ég a gyertya, ég	109
Egér, egér, ki a házból	233

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Egér, egér, kisegér	218
Egy kis kertet kerítettem	116
Egy kis vendégséget tegyenek	273
Egy rózsafán megszámláltam száz rózsát	1218
Egy szem kökény, kék szem kökény	298
Egy, érik a meggy	152
Egy, kettő, három, négy	153
Egyedem, begyedem, bak kakas	236
Egyedem, begyedem, bakkecske	239
Egyedem, begyedem, pitypalláré	237
Egyedem, begyedem, tengertánc	238
Egyem, kettem, hábor, német	240
Egyes fia vagyok az anyámnak	482
Egyes fia vagyok az anyámnak	483
Éjfél után egyet ütött az óra	1332
El kell menni katonának édesanyám, jaj, de nagyon messzire	1163
El kell menni katonának édesanyám, jaj, de nagyon messzire	1164
El kell menni katonának édesanyám, jaj, de nagyon messzire	1165
El kell menni katonának messzire	745
El kell menni katonának messzire	747
El kéne indulnom, meg kék házasodnom	355
Éldes feleségem, mi baj no, angyalom	431
Élek, halok	206
Eljöttem én kántáni, kántáni	279
Eljöttünk mi kántálni, kántálni	278
Elmennék én tehozzátok egy este	613
Elmennék én tehozzátok egy este	726
Elment apám dinnyét lopni	231
Elmentem az erdőbe tőketüzet rakni	245
Elszabadult az ökröm, a Virág	338
Elszabadult az ökröm, a Virág	404
Elszáradt a rózsafa, nem terem több rózsa rajta	1071
Eltiltották tőlem a szeretőm	1304
Elvágtam az ujjam, jaj, de fáj	310
Elveszett a lovam	323
Elvesztettem zsebkendőmet	188
Én ezen asszonynak ajtómat kinyitom	284
Én Istenem, minek is teremtettél	765
Én Istenem, minek is teremtettél	819
Én Istenem, minek is teremtettél	820
Én Istenem, szép Tóalmás körül van ellenséggel	1050
Énbelőlem nem jó csillag lett volna	629
Énbelőlemnem jó csillag lett volna	711
Endre báró balladája	1387

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Endre báró udvarában van egy fa	410
Éni, péni, jupiténi	229
Ennek a gazdának szép kocsija van	280
Ennek a kislánynak rövid a szoknyája	906
Enyim a menyasszony	382
Enyim a menyasszony, enyim a menyasszony, enyim a menyasszony	1376
Építik a tóalmási templomot	612
Erdő mellet fekete föld termi a jó búzát	1012
Erdő mellett de magos, erdő mellett de magos a juharfa	1159
Erdő, erdő, de magos a teteje	727
Erdő, erdő, de magos a teteje	728
Erdő, erdő, de szép kerek erdő	499
Erdő, erdő, de szép sűrű erdő	544
Érik a dinnye	134
Érik a szőlő, hajlik a vessző	311
Érik a szőlő, hajlik a vessző	312
Érik, érik a dinnye	158
Erőpróba	102
Erre csörög a dió	124
Erre gyere rózsám, nincsen sár	475
Erre gyere, amerre én	348
Erre gyere, amőre jén	347
Erre gyere, rózsám, nincsen sár	474
Erre gyertek, nincsen sár	1184
Erzsébet asszony, innen, onnan, amonnan	195
Esik az eső, hajlik a vessző	205
Esik az eső, mennydörög az ég is	616
Esik eső az ökröm szarvára	405
Esik eső csendesen, nagy sár van az úton	975
Esik eső, csepereg	204
Esik eső, esik	420
Esik eső, esik, esik a kaszárnya falára	1057
Esik eső, hull a villám rakásra	643
Esik eső, nagy sár van a faluba	753
Esik eső, nagy sár van a faluba	754
Esik eső, nagy sár van a faluba	755
Esik eső, nagy sár van a faluba	772
Esik eső, nagy sár van a nagy úri utcán	974
Esik eső, nagy sár van az úton	1204
Esik eső, sáros lesz a nagy utca	609
Esik eső, szép csendesen csepereg	1322
Esik eső, szép csendesen csepereg	1331
Ess eső, ess	203
Este későn ragyognak a csillagok	1215

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Este kezdtem a lovamat nyergelni	735
Este kezdtem, sejehaj, este kezdtem a lovamat nyergelni	1157
Este száll a fecske, este száll a fecske fészkére	1236
Éste van már, csillag van az égen	588
Este van már, késő este, haza kéne menni	1028
Este van már, késő este, haza kéne menni	1029
Este van már, késő este, kilencet üt az óra	920
Este van már, késő este, kilencet üt az óra	1041
Este van már, késő este, kilencet ütött az óra	1116
Este van már, késő este, kilencet ütött az óra	1117
Este van már, késő este, nyolcat ütött az óra	1088
Este van már, kilencet üt az óra	652
Este van már, kilencet üt az óra	655
Este van már, nyolcat ütött az óra	653
Este van már, ragyognak a csillagok	608
Este van már, ragyognak a csillagok	1214
Este van, este van, de nem minden lánynak	912
Este van, este van, de nem minden lánynak	913
Este van, este van, de nem minden lánynak	914
Este van, este van, de nem minden lánynak	915
Este van, este van, elmúlt kilenc óra	902
Este, este, de szép csillagos este	761
Este, este, de szép csillagos este	762
Este, este, de szép csillagos este	763
Este, este, de szép csillagos este	764
Este, este, de szerelmes az este	823
Este, este, de szerelmes egy este	822
Este, este, de szerelmes kedd este	821
Esteledik a faluba', haza kéne menni	1004
Esteledik a faluba', haza kéne menni	1005
Esteledik a faluba', haza kéne menni	1006
Esteledik a faluba', mégis szól a nóta	1020
Éva, szívem, Éva	186
Ez a kapu tárva áll	363
Ez a kislány akkor sír, mikor koszorú van a fején	1120
Ez a kislány akkor szép, mikor koszorú van a fején	1107
Ez a kislány akkor szomorkodik	1299
Ez a kislány azt hiszi, azt hiszi, azt hiszi	919
Ez a kislány bele, belenéz a tükörbe	925
Ez a kislány papucsot varratott	522
Ez a kislány papucsot varratott	523
Ez a kislány tejjel nem mosdik, nem vízzel	598
Ez a kislány tejjel nem mosdik, nem vízzel	599
Ez a kislány, barna kislány	1280

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Ez a kislány, piros, barna kislány kifeküdt az udvarra	1084
Ez a kislány, rececе, nem az anyja szülötte	1014
Ez a legény elment katonának	1292
Ez a lumnya fölment Pestre	1405
Ez a patak teli van tiszta vízzel	824
Ez a tábla kukorica de sárga	701
Ez a tábla kukorica de sárga	708
Ez a tábla kukorica de sárga	709
Ez a tanya körül van kerítve	577
Ez a vonat, ha megindult, hadd menjen	768
Ez az én szeretőm, ez a kicsi barna	1226
Ez az én szeretőm, ez a kicsi csalfa	1224
Ez az én szeretőm, ez a pici barna	1223
Ez az én szeretőm, ez a pici barna	1225
Ez az én szeretőm, ez a pici barna	1227
Ez elment vadászni	131
Ezernyolcszázkilencvenedik évbe	661
Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre	937
Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre	944
Ezt a barna kislányt viszik az esküvőre	1389
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	677
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	682
Ezt a kislányt még akkor megszerettem	691
Ezt a kislányt mikor megismertem	517
Ezt a kislányt nem az anyja nevelte	704
Ezt a kislányt, igazán, csakugyan, nem az anyja nevelte	1127
Ezt a kislányt, igazán, csakugyan, nem az anyja nevelte	1128
Fakorcsolya	74
Falhoz verő	79
Falu végén cigányasszony sátora	412
Falu végén cigányasszony sátora	1314
Falu végén van egy anya, annak van egy göndör hajú leánya	1168
Falu végén van egy ház sárgára meszelve	956
Falu végén van egy kis ház sárgára meszelve	1003
Fapuska	33
Farkas Julcsát föltették a kazalra	800
Farkasszemnézés	180
Fecském, fecském, hol jártál az este	538
Fecském, fecském, hol jártál az este	539
Fecském, fecském, hol jártál az este	541
Fecskemadár száll fenn magasan a levegőbe	988
Fecskemadár szállott a vasútra	518
Fecskét látok, szeplőt hányok	213
Fehér galamb szállott a vasútra	536

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Fehér László lovat lopott	307
Fehér László lovat lopott	393
Fehér liliomszál	183
Fejhajtogatás	89
Fekete falunak fehér tornya látszik	895
Fekete felhőből esik az eső	817
Fekete felhőből esik az eső	829
Fekete felhőből esik az eső	830
Fekete felhőből esik az eső	1338
Fekete kendőt kötök a fejemre	1319
Fekete Tónit megfogták	155
Fekete-fehér	138
Fel vagy már szentelve, dicső szent család	281
Feljött már az esthajnali csillag	586
Feljött már az esthajnali csillag	587
Felmászott a nyúl a fára	234
Felszállott a kakas a meggyfára	510
Felszántatom, felszántatom a mendei nagy erdőt	1068
Felültem a kemencére	455
Felültem a kemencére	456
Ferenc Jóska őfelsége, ha bevettél huszárnak	1090
Ferenc Jóska rézágyúja föl van virágozva	1035
Fésűmuzsika	25
Fiatal koromban besoroztak katonának	989
Fogadás	171
Fokhagymát, vereshagymát	248
Fordulj bolha	197
Forgó	17
Fölmegyek a hegyre, lenézek a völgybe, lenézek a völgybe	1155
Fölmegyek a hegyre, lenézek a völgybe, lenézek a völgybe	1160
Fölment a kanász a fára	372
Fölszállott a páva	328
Frincka	59
Fstávajťe, pasťíri, hľa, veľikú radosť	1456
Fúj, süvölt a Mátra szele	332
Fújdogál a szellő	326
Fújják már a hatot a hatvani gyárba	858
Fütyül a masina, gyorsan, ki az állomásra	990
Gedázás	69
Gogó	54
Gólya bácsi	198
Gólya, gólya, gilice	215
Gólya, gólya, vaslapát	214
Gólyaláb	42

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Gólyamadár szállott a vasútra	537
Gólyás fejét lehajtottam	147
Golyózás	56
Gőzkocsinak hat kereke	430
Guglizás	57
Gurigarepülő	15
Gyere pajtás, menjünk Bicskére, ott mérik a jó bort hitelbe	1255
Gyergyatartó, koppantó	181
Gyertek haza, libuskáim	135
Gyertek, gyertek, gyerekek	227
Gyönge a nád, lehajlik a földre	558
Gyufaszálhúzás	176
Gyűrű, gyűrű	175
Ha akarok, szombat estét csinálok	788
Ha akarok, szombat estét csinálok	789
Ha akarok, szombat estét csinálok	793
Ha bemegyek a kátai kis kocsmába	842
Ha bemegyek a mendei templomba	415
Ha bemegyek a sülysápi templomba	777
Ha bemegyek a szőlősi kocsmába	775
Ha bemegyek az almási nagy kocsmába	843
Ha bemegyek én a rétre kaszálni	595
Ha bemegyek, ha bemegyek, ha bemegyek a községi kocsmába	1174
Ha Dunáról fúj a szél, szegény embert mindig ér	352
Ha felkötöm piros babos kendőmet	790
Ha felkötöm piros delin kendőmet	791
Ha felmegyek a prágai nagy hegyre	654
Ha fölkötöm lila delin kendőmet	792
Ha fölmegyek, igazán, csakugyan, arra a magos hegyre	1129
Ha fölülök a bugaci halomra	317
Ha fölülök hegyes domb tetejére	320
Ha kimegyek a kókai vásárra	773
Ha kimegyek a sülysápi határba	780
Ha kimegyek a szecsői búcsúba	774
Ha kimegyek a szecsői határba	778
Ha kimegyek a szögedi halomra	408
Ha legény vagy, gyere velem kaszálni	1311
Ha még egyszer húsz esztendús lehetnék	644
Ha még egyszer húsz esztendús lehetnék	646
Ha megindult ez a gőzös, hadd menjen	685
Hadnagy elvtárs hivat az irodába	1321
Haja, haja, kukorica haja	1205
Hajlik a meggyfa (Érik a meggyfa)	184
Hajnalodik, keljetek föl, summások	744

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Hálát adunk Tenéked édes Istenünk	283
Hallja, maga szép kislány, de puderos a szája	993
Hallottátok, hallottátok, Tápióságon mi történt	1042
Halvány deres a lovam, nem eszi a zabot	976
Haragszanak rám a falusi lányok	684
Haragszanak rám a szilvási lányok	688
Haragszik a gazda	302
Harangoznak délre	101
Harmatos a kukorica levele	667
Három árva sír magába	1185
Három csillag van az égen egy sorba	1315
Három csillag van az égen egy sorba	1316
Három deci köménymag	422
Három éve vettem én a kendőmet	786
Három fehér szőlőtőke, három fekete	253
Háromkirályok napja	260
Hátulsó előre	179
Hátulsó pár, előre	142
Haza, barna legény, haza már	471
Házépítés	1
Házunk előtt gyalogút, arra jár egy drótos tót	251
Házunk előtt van egy magos eperfa	625
Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága	1134
Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága	1135
Házunk előtt van egy vadalmafa, földre hajlik az ága	1143
Házunk előtt, babám, van egy rezgő nyárfa	899
Házunk előtt, házunk előtt folyik el a kanális	1365
Házunk előtt, házunk előtt folyik el a kanális	1366
Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magas eperfa	1132
Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa	1130
Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa	1131
Hej, a decsi kis kocsmába szól a muzsika	1348
Hej, búra termett idő	329
Hej, fosztóka, hej, fosztóka, kukorica fosztóka	1235
Hej, ha bemegyek Sülysáp falujába	749
Hej, halászok, halászok	371
Hej, rezeda, rezeda	330
Hétfő hetibe’	154
Hinta, palinta	125
Hintó, hintó, de szép négy ló benne	573
Híres tajti menyecske, olyan vagy, mint a páva	991
Hol az olló, komámasszony	139
Hol járt erre Szent Erzsébet	191
Holdvilágos, csillagos az éjszaka	1216

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Holdvilágos, csillagos az éjszaka	1217
Homokos a, kavicsos a déli vasút széle	978
Homokos, kavicsos a mi házunk eleje	964
Homokos, kavicsos a mi házunk eleje	968
Honvéd baka bemegy a csárdába	1303
Hopp, dári	126
Horthy Miklós katonája vagyok, a legszebb katonája	1370
Hortobágynak szőke vize	428
Hosszú farka, rövid farka van a szarkamadárnak	1363
Hozzád járok sok ideig	1283
Hozzád jártam sok ideig	333
Humó (hunyó)	173
Hurka kolbász az asztalon	270
Húzd meg, ereszd meg	162
Húzd rá, cigány, szakadjon el a húrod	1307
Húzzátok, cigányok, én mulatok, nem a falusi lányok	1395
Ihajla, ezt a kislányt még akkor megszerettem	982
Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	983
Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	984
Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte	985
Íj, nyíl	38
Imádkoznék, de nem tudok, hiába	697
Innen jöttünk alulról	201
Intéző jár, ha kijön a Várhegyre	672
Ipiapacs, csuta darab	235
Isten hozott szent család, ide, ezen házba	289
Isten hozott Szent Család, ide, ezen házba	290
Isten mondja: Noé, fiam, Noé	1192
Istenem, Istenem	1267
Iszik a betyár a csapon	1188
Iszik a betyár a csapon	1190
Iszik a betyár a csapon	1284
Iszik a betyár a csapon	1286
Itthon vagy-e hidas mester	111
Itthon vagy-e hidas mester	144
Ja som malí bubeňík	1421
Ja som malí žjačik, spjevam ako táčik	1454
Ja som sa ňežeňil	1412
Jaj a fának, ha a fejsze levágja	416
Jaj nekem, kedves jó Istenem	300
Jaj, de bajos a szerelmet titkolni	668
Jaj, de bajos egy párnára feküdni	716
Jaj, de bajos egy párnára fekünni	717
Jaj, de bajos egy vánkoson feküdni	1208

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Jaj, de beteg vagyok	440
Jaj, de beteg vagyok	441
Jaj, de beteg vagyok	442
Jaj, de beteg vagyok	443
Jaj, de beteg vagyok	444
Jaj, de beteg vagyok	445
Jaj, de beteg vagyok	446
Jaj, de nehéz a szerelmet titkolni	718
Jaj, de nehéz egynek kettőt szeretni	767
Jaj, de sokat arattam a nyáron	521
Jaj, de sokat arattam a nyáron	524
Jaj, de sokat arattam a nyáron	583
Jaj, de sokat áztam, fáztam katona koromba	1038
Jaj, de sokat elmondtam, hogy jaj, jaj	495
Jaj, de széles, jaj, de hosszú a kis sőregi utca	1030
Jaj, de széles, jaj, de hosszú a szentmártoni kövesutca	1123
Jaj, de széles, jaj, de hosszú a szentmártoni kövesutca	1124
Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út	318
Jaj, de szépen harangoznak	457
Jaj, de szépen harangoznak hajnalba	611
Jaj, de szépen megkéretett szombat este a babám	1094
Jaj, de szépen megkéretett szombat este a babám	1095
Jaj, de szépen nyerít a kapitány úr pej lova	980
Jaj, de szépen ragyognak a csillagok	1213
Jaj, de szépen, jaj, de szépen megkéretett a babám	1093
Jaj, Istenem, hogy kell ezt megtenni	1206
Jaj, Istenem, mit tegyek, mindig rólam beszélnek	981
Jaj, kedves drága jó édesapám	301
Janči, Janči, Janči, Janči	1431
Jancsi, hány óra	92
János bácsi, fogjék ke' be	427
János bácsi, János bácsi	1281
János bácsi, mindenit a hasának	752
János úr, János úr	189
János úr, János úr és Csillag Julis	190
Járás, járás, szép nagy úri járás	496
Járás, járás, szép nagy úri járás	555
Játszik a szél, sej, haj, játszik a szél a Balaton vizében	1146
Jedna stará baba, jedna stará baba višla na ulicu	1461
Jertek ájtatos hívek, az Olajfák hegyére	293
Jó dolga van a gombai bírónak	1309
Jó estét adjon Isten, mi azt kívánjuk	282
Jó estét, jó estét	381
Jó napot, jó napot	380

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Jó napot, jó napot	380
Jó napot, jó napot	449
Jó napot, sógor	160
Jojó	55
Jön a tavasz, summásnak kell menni	481
Juhászkutyák ugatnak	1179
Juhászlegény, szegény juhászlegény	1193
Juhászlegény, szegény juhászlegény	1194
Juhászlegény, szegény juhászlegény	1195
Juhászlegény, szegény juhászlegény	1384
Juhászleginy legelteti ja nyáját	710
Kács, domikács	145
Kakukkmadár, hány évig élek	219
Kapitány úr kiadta a parancsot	1320
Kapó	77
Kaptam kendőt, selyemkendőt, el akarom viselni	1055
Kár a tiszta búzát, ihajla, korán learatni	1076
Kár, kár, Varga Pál	210
Karácsonyi éccakája	266
Karácsonyi éccakáján	265
Karácsonyi éjszakáján	267
Karácsonyi éjszakáján	268
Karácsonynak éjszakáján	264
Karbidágyú	35
Karikázás	62
Kaszárnya, kaszárnya	375
Kaszárnya, kaszárnya	376
Kaszárnya, kaszárnya	451
Káta felett ragyognak a csillagok	632
Káta felől jön egy dalos pacsirta	776
Káta felől tornyosodik a felhő	603
Katona szeretőt visszahozni nem lehet	946
Kávét ittam, megégette a számat	794
Kecskeméti határ felül	399
Keď ma prídu vipítať	1420
Keď son išou okolo vás	1436
Kedves édesanyám, ha föl akarsz keresni	942
Kedves édesanyám, hogy nem fáj az magának	954
Kedves édesanyám, nem írok több levelet	1390
Kedves feleségem, mi baj no, angyalom	432
Kedves jó anyám, ha fel akarsz keresni	886
Kedves jó anyám, nem írok több levelet	884
Kedves kisangyalom, nem írok több levelet	947
Kék csillagos ég, ha beborul kiderül	846

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Kék csillagos ég, ha beborul kiderül	852
Kék ibolya búra hajtja a fejét	669
Kék ibolya, ha leszakajtanálak	315
Kék iboplya búnak hajtja ja fejit	665
Kék szalag a harisnyám kötője	1297
Kék szalagos a galárisom kötője	887
Kék szivárvány koszorúzza az eget	666
Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	1100
Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	1101
Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	1102
Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az eget	1103
Kelet felől jön egy dalos pacsirta	779
Keletibe befutott a vonat	571
Kelj fel, rózsám, itt a májfa	261
Keljetek fel, akik aludtatok	276
Kenyérsütés	2
Kerek a káposzta, bodor a levele	905
Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla	488
Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla	1341
Kerek az én szoknyám alja, de csuhajla	1342
Kerek ez a zsemle	1268
Kerekecske, dombocska	129
Kereplő	21
Kertünk alját Maros vize sodorja	681
Késő este ragyognak a csillagok	1211
Két kis madár ül a fán	164
Két kiskakas összeveszett	232
Két nyárfa között kisütött a holdvilág	883
Keť som išou od má milej	1430
Két út van előttem	1264
Két út van előttem	1265
Két út van előttem	1266
Két út van előttem	1378
Ki átölel, ki, ki, ki	343
Ki ugrott a gombóc	243
Kibírod a hét fogást?	182
Kicsi rakás, nagyot kíván	95
Kicsiny vagyok én	360
Kicsit ér, kicsit ér	209
Kihajtottam ludaimat	394
Kilencet ütött az óra	473
Kimegyek a kastélykertben egyedül sétálni	977
Kimegyek a kőbányai erdőbe sétálni	1357
Kimentem én a szőlőbe, lajaha	340

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Kimentem én a tanyára	433
Kimentem én a Tápió partra pihenni	837
Kinn a bárány	140
Kint lakom én Kisperjésen, a szecsői határba	1241
Kint lakom én Kisperjésen, a szecsői határba	1243
Kint lakom és Kisperjésen, a pusztai karámba	1244
Kiöntött a Tisza a partjára	519
Kiöntött a Tisza vize a partjára	1233
Kirije, kirije, čo to je	1440
Kis farmosba befütyült a masina	818
Kis Farmoson sütik a jó kenyeret	740
Kis kacsa fürdik	114
Kis kacsa fürdik	194
Kis kalapom szegre teszem	1278
Kis Mendébe', szép Mendébe' varratok egy zsebkendőt	1070
Kis paprika, nagy paprika, de erős	636
Kis pej lovam hátsó lábán a patkószög de fényes	322
Kis Szentmárton körül van ibolyával	803
Kis Szentmárton szép helen van, mer' a világ közepén van	1372
Kis talicska, nagy talicska, én is voltam tolója	1056
Kis talicska, nagy talicska, én is voltam tolója	1393
Kisangyalom, ha katona nem volnék	827
Kisangyalom, ha katona nem volnék	828
Kiskarácsony éjszakáján	262
Kiskertemben az ökröm, a Virág	406
Kiskertemben kinyílott a tearózsa	1231
Kiskertemet Tápió vize hasítja	723
Kiskertünkben, nagykertünkben tearózsa virágzik	1069
Kislány, kislány, göndör hajú kislány	580
Kislány, kislány, göndör hajú kislány	581
Kiszabadult az ökröm, a Virág	407
Kiszorító	80
Kitagadott engem az én jó anyám	720
Kiütő	81
Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje	965
Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje	966
Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje	967
Kockázás (ugróiskola)	106
Kocsi	13
Kocsmárosné lánya, Mariska	1289
Kocsmárosné, adjon bort hitelbe	1207
Kocsmárosné, szép csárdásné, de ugat a kutyája	1364
Kóka város körül van kerítve	354
Kondorosi csárda mellett, csárda mellett	1221

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Kóréhegedű	24
Kormányos úr, az áldóját magának	1310
Koszorú, koszorú	165
Köcsögös	107
Kőhajítás ostorral	52
Kőkút körül ireg-forog	150
Kőlábazás (bakugrás, farba kakas)	99
Környes-körül borús az ég alja	500
Köszönöm anyám, hogy fölneveltél	515
Köszönöm anyám, hogy fölneveltél	516
Kötélhúzás	97
Kötélugrás	66
Kövesúton két kis malac kocogott	678
Krumplidobálás	51
Kukorékol a kiskakas, hajnal akar lenni	1039
Kukorica csalamádé	466
Kukoricaállatok	7
Kukoricababa	9
Kukoricacsutka torony	4
Kukoricaföldön együtt kapáltunk	784
Kukoricza, koringyicza	157
Kulcspuska	32
Kutyakaparási csárda	1187
Kutyakaparási csárda	1189
Kutyakaparási csárda	1191
Láda, láda, cifra láda	392
Lágerfurtban, Ojk faluban mi történt	1330
Lágy a kenyér, igazán, csakugyan, pirítani nem lehet	1125
Lágy a kenyér, igazán, csakugyan, pirítani nem lehet	1126
Lánc, lánc, eszterlánc	115
Lányok ülnek a toronyba, aranykoszorúba	192
Lányok, lányok, néktek nyílik a rózsa	606
Lányok, lányok, szép mendei lányok	504
Lányok, lányok, ti nagy úri lányok	335
Lányok, lányok, ti szelei lányok	336
Lányok, lányok, tóalmási lányok	1199
Lapátsergető	70
Lasto, lasto, lastovička	1435
Látod milyen ködös idő	398
Látod, babám, azt a tearózsát	1383
Látod, édesanyám, látod, édesanyám, mért szültél a világra	1167
Látod, mondtam, ne higgyél a legénynek	1209
Látod-e, babám, látod-e, babám amott azt a nagy hegyet	1150
Látod-e, babám, látod-e, babám amott azt a nagy hegyet	1151

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Látod-e, babám, látod-e, babám amott azt a nagy hegyet	1152
Le, le, letörött a diófa levele	857
Learattuk már a tiszta búzát	339
Learattuk már a tiszta búzát	505
Leégett a galambházunk teteje	714
Leégett a nagy hatvani cukorgyár	805
Lefelé folyik a Tisza	391
Lefelé folyik a Tisza	459
Lefelé folyik a Tisza	460
Lemegyek a rétre sarjút kaszálni	816
Lement a nap a maga járásán	530
Lement a nap a maga járásán	531
Lement a nap a maga járásán	532
Lement a nap a maga járásán	533
Lent lakom én, lent lakom én az alszegi főutcán	1240
Lérom, lérom, vastag lérom	117
Letelt már a summás idő, amit nagyon vártunk	986
Levágtuk már, levágtuk már Ságon a tiszta búzát	1087
Levelet írtam a százados úrnak	610
Levélsíp	26
Likinába nem sok időt töltöttem	825
Lipim-lopom a szőlőt	123
Lóg a lába, lóg a	90
Lóra csikós, lóra	324
Lovacskázás	103
Lovagoltatás	104
Lőrinckáta szép helyen van	369
Lőrinckátán van egy kis ház, kinek nincsen lakója	1064
Lyukas az istállóm teteje	477
Má milá konuopke močila	1439
Madárka, madárka	447
Madárka, madárka	448
Madárka, madárka	450
Mala son sukňičku červenú	1441
Mám ja jeden zámeček	1416
Mama, ožeňím sa	1414
Már én többet szép Tóalmás lakosa nem leszek	999
Már minálunk elcsépelték a búzát	742
Már minálunk learatták az árpát	693
Márványkőből van a, márványkőből van az édesanyám kapuja	1173
Márványkőből, márványkőből van a Tisza feneke	1245
Még a búza ki sem hányta a fejét	836
Még azt mondják, szép Kókába' nincs artézi kút	1347
Megérett a fehér szőlő, le kellene szedni	1246

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Megérett a fehér szőlő, le lehet már szedni	1247
Megérett a kukorica, le, le, le lehet már törni	1249
Megérett a piros alma, le kellene szedni	1248
Megérett a piros alma, sej, haj, le kellene szedni	1251
Megérett a tiszta búza, sej, haj, le kellene vágni	1250
Megindult már Pest felé a vonat	484
Megismerni a kanászt büszke járásárul	373
Megismerni a kanászt cifra járásáról	356
Megittam a, megittam a piros bort a pohárból	1237
Megittam a, megittam a piros bort a pohárból	1238
Megizenem, megizenem a szeretőm anyjának	1098
Megizentem a sülysápi bírónak	1340
Megjártuk már a szent keresztutat	275
Megkondult a faluba' a harang	513
Megkondult a faluban a harang	511
Megkondult a mendei nagyharang	512
Megölellek, Panna	421
Megrakják a tüzet	304
Megütik a rézdobot, lóra kell ülni	880
Megüzenem a szeretőm anyjának	637
Megüzentem a szelei bírónak	1308
Megüzentem én a sági bírónak	707
Megvágtam a fehér ujjam, folyik piros vérem	1002
Megvert engem az anyám	879
Megy a gőzös lefele	1270
Megy a gőzös lefelé, lefelé	574
Megy a gőzös, száll a füstje fölfelé	1339
Megyen már a hajnalcsillag lefelé	787
Mély a Tiszának a széle	367
Mély a Tiszának a széle	368
Menyecskének nem jó lenni	461
Messze földről jöttünk	170
Méta	83
Méz, méz, méz	199
Mezőtúri lobogó kanális	486
Mi történt a nagykátai határba	1333
Miért hagysz itt, ó, szent család, hisz úgy szeretünk	291
Mikor a juhász bort iszik	331
Mikor bevonultam én Nagykanizsára	896
Mikor kezdtem kufferomba pakolni	706
Mikor megy a legény októberba katonának	1008
Mikor mentem a borosüveg felé, még az üvegek is sírtak	1374
Mikor mentem esküvőre, kérdi az anyám	1352
Mikor mentem Galícia felé, még a fák is sírtak	1112

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Mikor mentem hazafelé Almás falujába	1022
Mikor mentem hazafelé Lőrinckáta falujába	1110
Mikor mentem hazafelé magam falujába	1024
Mikor mentem hazafelé magam falujába	1025
Mikor mentem hazafelé Szecső falujába	1023
Mikor mentem Székesfehérvárra	546
Mikor mentem Tápiószecső felé, még a fák is sírtak	1113
Mikor Rózsa Sándor	1263
Minek a sok csendőr a faluba	552
Minek nékem a szombat estét várni	739
Minek nékem egy szombat estét várni	569
Mit látsz (sótörés)	93
Mit varrsz	211
Moja milá doma plače	1429
Moje milje premilenje čerešňe	1446
Moje milje premilenje čerešňe	1451
Moje pekňje premileňje čerešňe	1447
Momndtam babám, ne rakd meg a szénás szekeret	958
Monor felől, Monor felől jön egy fekete felhő	1072
Monostori zöld erdőbe' születtem	833
Monostori zöld erdőbe' születtem	834
Monostori zölt erdőben születtem	831
Monostori zölt erdőben születtem	832
Mossa a víz a szép mendei rétet	664
Most árkolják a sülysápi határt	527
Most árkolják a szecsei határt	525
Most jöttem én Párizsból	1417
Most már látom beborulva az eget	731
Most viszik, most viszik Danikáné lányát	200
Nad kostolom jasná hvjezda višla	1442
Nagy jó estét, nagy jó estét, mondtam az édesanyámnak	1111
Nagykáta verbunk (Tápió menti verbunk)	1399
Nagykátai homoki szőlőbe	551
Nagykátai zöld erdőben nem zörög a falevél	1046
Náni, náni, beteg náni	1404
Napernyő, esernyő	53
Naroďil se Kristus Pán, veselme se	1452
Názáreti hajlékából elindult Szűz Mária	294
Ne nézz hátra, jön a farkas	100
Ne terembe esik a dara	334
Ňebuďem tag robiť	1415
Nem akar a, nem akar, nem akar a zsalugáté' kinyílni	1153
Nem akar az ökörcsorda legelni	601
Nem akarsz a kis falumban asszony lenni	1343

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Nem az a legény, aki magát tartja	570
Nem fúj a szél, nem forog a kis farmosi szélmalom	1392
Nem idevaló születésű vagyok én	849
Nem idevaló születésű vagyok én	854
Nem jó csillag lett volna jénbelőlem	785
Nem káposzta, nem káposzta, mely nem kerek	1219
Nem megyek én Hökömbe, Hökömbe	401
Nem messze van ide Kismargita	402
Nem messze van ide Kismargita	479
Nem messze van ide Kismargita	534
Nem messze van ide Kismargita	535
Nem messze van ide Kismargita	582
Nem messze van kisangyalom tanyája	758
Nem messze van, nem messze van ide babám tanyája	1043
Nem messze van, nem messze van ide babám tanyája	1104
Nem nősülök meg én soha	1282
Nem szeretem én az uram, nem bizony	729
Nem vagy legény Berci, nem vagy legény Berci, nem tudsz megcsókolni	1256
Nem vagyok én szép, csak a szemem sötétkék	850
Nemzetes	82
Néni, néni, mit üzen a fiának	1318
Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	721
Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	722
Nincs énnékem egyebem egy tanyánál	724
Nincs már sárga rózsa, nincs már sárga rózsa, csak a száraz levele	1166
Nincs szebb madár, nincs szebb madár a fecskénél	1220
Nincs szebb rózsa a pünkösdi rózsánál	630
Nincs szebb virág a pünkösdi rózsánál	705
Nincsen annál betyárosabb élet	542
Nincsen csillag, mind lehullott a földre	838
Nincsen kedvem, nincsen kedvem sorozatra elmenni	1059
Nincsen nekem egyebem egy tanyánál	826
Nincsen olyan asszony, mint az öreg Dömötörné, az komoly asszony	1375
Nincsen olyan malom	419
Nincsen rózsa, sej, de nincsan rózsa, csak a száraz levele	1145
Nincsen szebb a magyar lánynál	462
Nyílnak, nyílnak a mezei virágok	631
Nyíregyházi kaszárnya, de magos a teteje	1011
Nyissátok ki az ablakot tápiósági lányok	1361
Nyitnikék, nyitnikék	208
Nyitva van a százados úr ablaka	1326
Ó, ó, ó, tündérkaszinó	242
Ó, Szent Dónát püspök, tehozzád járulunk	285
Okrúhla kapusta, čipkovje listi má, sadňi si do lona, milá	1462

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Olyan legény akart hozzám járni	548
Olyan legény akart hozzám járni	549
Orosz földön áll egy szomorú fűzfa	715
Ósós katona	88
Ostor készítése	6
Ožeň sa, pajtáš, ber si dve	1426
Ožeň sa, pajtáš, vezňi dve	1427
Örvend az én vigazsággal, dícséretekkel	288
Örvendezzék vígassággal, dicséretekkel	286
Őszi szél fúj a hegyekről	349
Őszirózsa, bazsarózsa levele	806
Összefolyik a kis Tisza a Dunával	851
Összefolyik a kis Tisza a Dunával	901
Ősszel érik a fekete szőlő	554
Öt török öt görögöt	151
Özvegyasszony csináltassa a házat	614
Pad alatt, pad alatt volt egy ház	246
Padlóztasd ki, babám, padlóztasd ki, babám, a bényei főutcát	1170
Pallagnak terünt a juhom	308
Parittya	36
Páros csillag ritkán ragyog az égen	1313
Pattogatott kukorica de fehér	1306
Peckezés	68
Pengettyű	22
Pergettyű	63
Pesten jártam iskolába	118
Pipi Jóska bácsi féla halottkísérő	1401
Pipiske, kelj ki	43
Piros barna kislány, mikor hozzád jártam	1344
Pitykézés	61
Pod obločkom čerešňička	1437
Pokrócomnak a négy sarkába írom a nevemet	1096
Pokrócomnak a négy sarkára írom a nevemet	1097
Polgári hétlépéses tánc (Tót dallam)	1380
Póli néni háza ki van festve	485
Porzik, porzik a kókai utca, mikor végigmegyek rajta	1253
Porzik, porzik a nagykátai utca, mikor végigmegyek rajta	1254
Porzik, porzik az almási utca, mikor végigmegyek rajta	1252
Pörge szélű kiskalapom felakasztom a szögre	1091
Pöröm, pöröm, pestike	120
Pri Dunaji stála	1413
Príďi, Jaňík premilení, príďi k_nám	1450
Prší dážďik, mrcholí	1419
Pruszlikomon párosával a rózsa	725

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Pruszlikomon párosával a rózsa	733
Pruszlikomon párosával a rózsa	734
Püfölőcske	84
Rabos-csendőrös	174
Rászállott a fecske a vasútra	501
Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra	1081
Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra	1083
Rászállott a, rászállott a vadgalamb a vetésre	1082
Rég megmondtam a bús gerlicének	543
Rég megmondtam, nem leszek szerelmes	556
Régi babám, gyere ki egy szóra	559
Répa, retek, mogyoró	148
Repül a, repül a	161
Rezgő rezeda hullajtja a levelet	1346
Réztepsibe sül a málé	1285
Rongybaba	8
Rongylabdakészítés	41
Rozmaringnak csak az a szokása	489
Rozmaringnak csak az a szokása	490
Rozmaringnak csak az a szokása	491
Rozmaringnak csak az a szokása	492
Rozmaringnak csak az a szokása	493
Rozmaringnak csak az a szokása	494
Rozmaringnak, rozmaringnak csak az a szokása	998
Rózsa Sándor papucsba ment aratni	737
Rózsa, rózsa, bazsarózsa levele	807
Rukkolnak már a kis pándi legények	801
Sárga kocsi, kúcsos szerszám	1406
Sárga kukoricaszár	387
Sárga kukoricaszár	388
Sárga kukoricaszár	389
Sárga szeme van a kukoricának	746
Sárga szeme van a kukoricának	748
Sárga uborka, zelení list má	1445
Sárga virág, ha leszakajtanálak	316
Sárgadinnye nem egyez, sárgadinnye nem egyez a göröggel	1156
Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár	1349
Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár	1350
Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár	1351
Sárgarigómadár felszállott a fára	856
Sárgát virágzik a repce	1274
Sárgát virágzik a repce	1275
Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1133
Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1136

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1138
Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1139
Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1140
Sárgul már a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1142
Sárgullik a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1137
Sárgullik a fügefa levele, sej, hideg akar lenni	1141
Sárkány	73
Sarkon van a, sarkon van a bécsi Alser kaszárnya	1362
Sarkon van, dombon van a kisangyalom háza	907
Sarkon van, dombon van a szeretőm háza	904
Sas, sas, vakulj meg	220
Segédtiszt úr udvarába' van egy magos diófa	1049
Segédtiszt úr, azt hiszi, hogy parancsol	676
Sej, a Gombos tanya eszembe' se volna	897
Sej, a kátai templomtorony de magos	889
Sej, a tiszta búza, sej, tiszta búza ki sem hányta a fejét	1154
Sej, addig megyek, míg a szememre látok	864
Sej, árpa, árpa, árpa, de szép tábla árpa	961
Sej, árvacsana nőtt ki az árkunkba	671
Sej, bádogozzák a kátai templomot	866
Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz	869
Sej, búra, búra, búbánatra születtem	861
Sej, búza, búza, búza, de szép tábla búza	962
Sej, édesanyám, eresszen el a bálba	891
Sej, édesanyám, eresszen el a bálba	892
Sej, édesanyám, eresszen el a bálba	893
Sej, édesanyám, mér' szültél a világra	871
Sej, este, este, este, este akar lenni	960
Sej, ez a kerek ég, ha beborult, kiderül	935
Sej, felszállott a kakas a meggyfára	813
Sej, ha bemegyek a csendőr laktanyába	890
Sej, ha felmegyek a kis pándi toronyba	862
Sej, haj, ágas-bogas a diófa levele	923
Sej, haj, árva vagyok, de nem igazi árva	924
Sej, haj, árva vagyok, de nem igazi árva	927
Sej, haj, hideg sincsen, mégis befagyott a tó	932
Sej, haj, hideg sincsen, mégis leesett a hó	928
Sej, haj, kávét ittam, megégette a számat	934
Sej, haj, mit énnékem egy almát ketté vágni	933
Sej, haj, ne feküdj a szénaboglya tövébe	929
Sej, haj, szép a páva, mer' egyforma a tolla	931
Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla	926
Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla	930
Sej, házunk előtt folyik el a halastó	868

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Sej, Kláratelep eszembe se volna	814
Sej, lagzi, lagzi, lagzi, lagzi, lakodalom	963
Sej, leégett a hatvani állomás	750
Sej, még a búza, sej, még a búza ki sem hányta a fejét	1148
Sej, mikor jöttem Magyarország felé	811
Sej, mikor mentem Galícia felé	812
Sej, mikor végigmegyek Tápióságon, végig	959
Sej, most kezdtem egy delin kendőt viselni	863
Sej, nem őröl a, sej, nem őröl a szép kókai gőzmalom	1147
Šej, pod náš oblok už mesjačik svjeťi	1448
Sej, szép Tápióság eszembe se jutna	815
Sej, szép Tóalmás eszembe se jutna	809
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	859
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	860
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	865
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	867
Sej, tiszta búzát szedeget a vadgalamb	870
Sej, új a csizmám, el akarom viselni	894
Sej, utca, utca, tápiósági utca	810
Sergettyű	71
Sinterezés	85
Sírnak, rínak a mostani regruták	633
Sírt az anyám, mikor én megszülettem	675
Smutná je tá hora	1410
Sokat arattam a nyáron	465
Sötét az ég, még a föld is gyászba' van	759
Starje ďjouke, čo čakáťe	1423
Stojí vojak na varťe	1418
Summás kislány ha bemegy a szobába	514
Suszterlegény akart hozzám járni	547
Sűrű csillag ritkán ragyog az égen	1312
Sűrű sötét felhő borítja ja kék eget	948
Sűrű sötét felhő vándorol a kék égen	939
Sűrű sötét felhők vándorolnak az égben	945
Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen	940
Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen	941
Sűrű sötét felhők vándorolnak az égen	943
Süss fel, nap	202
Süssünk, süssünk pogácsát	46
Sütik a pecsenyét	258
Szaladj kislány a szekerem után	692
Szaladjunk, szaladjunk	91
Száll a daru, száll a daru, magasan a levegőbe	1118
Száll a daru, száll a daru, magasan a levegőbe	1119

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Száll a daru, száll a daru, sej, fel a levegőbe	1086
Száll a daru, száll a daru, száll fent a levegőben	1085
Szállást keres a szent család	263
Szállást keres a szent család	272
Szállj el fecskemadár	325
Szállj el fecskemadár	327
Szállj el, szállj el, katicabogárka	217
Szalmaszálból csináltattam szekeret	802
Szander báró udvarába van egy fa	414
Szánkózás	75
Szánt a babám, rececе, csireg-csattog a járom	994
Szánt a babám, rececе, csireg-csörög a járom	995
Szánt az eke, rececе, csörög-csattog a járom	992
Szántani kell, tavasz vagyon	396
Szántás	45
Szántok-vetek kinn a pusztán, a nagy úri határba	1066
Szántok-vetek kinn a pusztán, tápiósági határba	1067
Szántok-vetek kint a pusztán, az almási határon	1242
Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	337
Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	589
Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	590
Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	591
Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	1382
Százados úr, sej, haj, százados úr, ha fölül a lovára	1149
Szebb a páva, mint a pulyka	212
Szele felől feljött három csillag	1301
Széles ez az árok, keskeny a partja	341
Szendre báró udvarába van egy fa	409
Szent Család a Mennynek	259
Szentmártoni csárdába' ecet ég a lámpába	1034
Szentmártoni fekete kapujába	642
Szentmártoni templom tetejébe	561
Szentmártoni udvaron kinyílik a liliom, szentmártoni kislány az én galambom	1260
Szép a bimbó három napos koráig	1212
Szép a gyöngyvirág egy csokorba	472
Szép a huszár, ha felül a lovára	738
Szép a négyes huszár, ha felül a lovára	921
Szép Kókába' van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla	1259
Szép kókai lányok, hova jártok	1305
Szép Mendébe befutott a gyorsvonat	796
Szép Mendébe' van egy asszony, annak van egy göndör hajú leánya	1257
Szép Szecsőbe' elcsépelték a búzát	741
Szép szecsői torony, de messzire ellátszik	952
Szép Tóalmás falujába' végigmennek a lányok	1065

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Szép Tóalmás körül van ibolyával	804
Szépen legel a kisasszony gulyája	1324
Szépen száll a fecske odafenn a levegőben	987
Szépen szól a hatvannyolcas banda	1202
Szépen szól a, sej, de szépen szól a tóalmási nagyharang	1144
Szépen úszik a vadkacsa a vízen	650
Szépen úszik a vadkacsa a vízen	662
Szépen úszik a vadkacsa a vízen	663
Szerelem, szerelem, átkozott szerelem	918
Szeret, nem szeret	207
Színváltó játék	48
Szombat este kiállok a kapuba	760
Szombat este kimentem a kútra	1201
Szombat este lementem a kútra	1408
Szombaton este nem jó citerázni	751
Szomorú a lónak az egész élete	297
Szomszédunkba' van egy malom, bánatot őrölnek azon, csuhajla	1258
Talpütőcske	167
Tancuvala bi som, tancuvala bi som, bosá som	1460
Tanyán, tanyán van az én lakásom	503
Tápió menti csikóslegény vagyok én	698
Tápió vidéki csárdás	1261
Tápió vidéki csárdás	1262
Tápiósági kislányoknak nincs párja	694
Tápiósági torony, de messzire ellátszik	953
Tápióságon kettő a kisbíró	568
Tápiószecsői friss csárdás	1385
Tápiószecsőnek közepébe' születtem	853
Tápiószelei verbunkos	1397
Tapsi, baba, tapsi	130
Tás, kapu, táska	146
Tegnap kaptam a babámtul levelet	1325
Tekézés	86
Tele van a, tele van, tele van a temető virággal	1013
Teli a kocsim szénával	1407
Temető kapuja	377
Temető kapuja	378
Temető kapuja	379
Tente, baba, tente	222
Tesz, vesz, mind, semmi	60
Tetűs játék	44
Tisza partján elaludtam	305
Tisza partján nem jó lefekünni	350
Tiszta búza búra hajtja a fejét	835

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Tizenhármas huszár felül a lovára	1388
Tizenhármas huszár, ha felül a lovára	922
Tizet ütött már az óra	252
Tóalmási bíró háza de magos, kilenc ablak rajta zsalugátéros	1175
Tóalmási büszke lányok mindig rólam beszélnek	1047
Tóalmási hármas határ, csuhajla	620
Tóalmási híres utca	464
Tóalmási kertek alatt nem zörög a falevél	1048
Tóalmási suszter varrta az én cipőmet	1058
Tóalmási templom, de messzire ellátszik	950
Tóalmáson elcsépelték a búzát	743
Tóalmáson kettő a kisbíró	567
Tóalmáson végigmenni nem merek	615
Tóalmáson, Tóalmáson nincs több kislány, csak három	1089
Tóalmásra két úton kell bemenni	626
Tojásmadár	12
Tollfosztóba voltam az este	476
Tót menyasszonytánc	1400
Tót népdal	1381
Tót népdal	1391
Tót népdal	1394
Töklámpa	10
Töröm, töröm a mákot	132
Tudod, babám, mit fogadtál csütörtökön este	1037
Túl a Tiszán csikóslegény vagyok én	699
Túl a Tiszán Endre báró tanyája	1328
Túl a Tiszán jegenyefa most virágzik	1228
Túl a Tiszán, Tiszán innen, Tiszán túl	319
Túr a disznó, túr a mocsárszélen	502
Túrót ettem	137
Tüzéresre vágatom a hajamat	418
Tüzet viszek	121
Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	872
Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	873
Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	874
Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	875
Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	876
Udvaromba' van egy magos eperfa	683
Udvaromon hármat fordult a kocsi	1327
Ugrálnak a cipőcskék, bokáznak a csizmák	292
Ugrócska	67
Úgy megyünk el egymás mellett, mint két ismeretlen	1239
Új a kendőm, delin kendőm, el akarom viselni	1054
Új a kocsim, vasaltatni akarom	638

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Új a kocsim, vasaltatni akarom	639
Új a kocsim, vasaltatni akarom	640
Új a kocsim, vasaltatni akarom	641
Új a kocsim, vasaltatni akarom	1386
Új esztendő, bikkfás erdő	271
Újszilvási gulyajárás	453
Újszilvási szőlő közepébe	550
Újszilvásra két úton kell bemenni	627
Utca, utca, utca, utca, jaj, de sáros utca	1019
Už je ďjeuča, už je naše	1434
Už si ďjouča, už si naše	1433
Ültettem violát	1409
Ünnep van ma a földön és égen	277
Vadkörtefa fehéret virágzik	553
Vadkörtefa fehéret virágzik	557
Vadkörtefa fehéret virágzik	584
Vadkörtefa fehéret virágzik	585
Vagyok olyan legény, mint te	1287
Végigmentem a mendei főutcán	434
Végigmentem a sülysápi főutcán	435
Végigmentem a szecsői főutcán	436
Végigmentem a szecsői főutcán	645
Végigmentem tegnap este a Tápió partján	1018
Vékony deszkakerítés	1269
Véres lett a Barna Jancsi ruhája	808
Vettem kendőt, selyemkendőt, jaj, de hosszú a rojtja	1053
Vettem kendőt, selyemkendőt, jaj, de hosszú a sarka	1052
Világoskék selyemből van a blúzom eleje	1015
Világoskék selyemből van a blúzom eleje	1016
Villásfarkú fecske	374
Vínko, vínko, vínko červeno	1438
Virágos	169
Viszi a víz a tápiósági rétet	597
Viszi a víz a tóalmási rétet	596
Vízipuska	40
Volt egyszer egy ember	247
Vörös hajnal már hasad	345
Vöröspecsenye (vöröspenge)	108
Zasaďiu som čerešňičku a višli mi dve	1457
Zastaň, mój sin, za vojáka	1425
Zavaros a Tisza, azért áradozik	888
Zendülj föl Szent István	256
Žeňilo sa motovillo	1432
Zöld a petrezselyem, fehér a gyökere	855

Népi játék, népdal címe	Sorszám
Zöld búzába’ keskeny a gyalogút	576
Zöld búzába’, a barázdába szépen szól a pacsirta	1115
Zöld erdő pázsitján egy rubintos hintó	1222
Zöld erdőbe’, sejehaj, zöld erdőbe’ de magas a juharfa	1158
Zöld erdőben a száraz ágon szépen szól a pacsirta	1114
Zöld erdőben terem a mérgeskígyó	1317
Zöld erdőben, zöld mezőben sétálgat egy páva	1027
Zöld erdőnek közepében barna kislány sírdogál	1106
Zöld fű, zöld ág	185
Zörög az ég, hull a ménykű rakásra	795
Zúg az erdő, zúg a mező	423
Zúg az erdő, zúg a mező	424
Zúg az erdő, zúg a mező	425
Zúgattyú	19
Zsigerpusztán van egy tanya	400
Zsinórjáték	65